

57

SANCTI
BONAVENTURAE
OPERUM

INDEX
GENERALIS

UNIVERSIDAD DE EXTREMADURA

TS-4338

014453162
114809680

UNIVERSIDAD DE EXTREMADURA

2 202000 146599

EN - Buen - 1 (8)

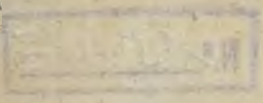
TS - 4338

N.º 184/E

R-4.378

CCA-9.

1-13-7

A. R. P. BARTHOLOMÆI

DE

BARBERIIS

A CASTRO-VETRO

PROVINCIAE CAPUCCINORUM

Lombardiæ Definitoris & S. Theologiæ Lectoris,

TABULA

S. V

INDEX GENERALIS

IN OPERA OMNIA

S. BONAVENTURÆ.

IN QUO ALPHABETICO ORDINE COMPENDIOSE
proponuntur omnia verba, sententiæ, & Conclusiones quæ continentur
in ejusdem Seraphici Doctoris scriptis & Operibus.

EA SERIE DISPOSITUS

Ut omnibus editionibus hucusque Impressis usui esse possit.

R. 1759

LUGDUNI,

Apud ANISSONIOS, & JOAN. POSUELOS

M. DC. LXXXI.

CUM APPROBATIONE SUPERIORUM.

PRÆFATIO AD LECTOREM.

NIL ad rerum omnium decorem præstantius esse, nihil magis pernecessum ad eorum utilitatem, studiose Lector, ratum habuere sapientes, quàm certo ipsas (nunc dispersa colligendo, nunc confusa distinguendo, nunc obscura illustrando) ordine digerere: Hinc Peripateticorum Princeps naturalia expendens, nec Cælos, aiebat, nec Solem, nec Lunam, nec Sydera aut parum splendoris, aut paululum emolumenti absque recto Cælestium Orbium ordine, absque ordinata motuum serie, absque præfinito temporum, seu annalium, siue menstruorum ratione, posse sublunaribus impertiri. Hinc in Gorgia Platonis spectans artificialia Socrates, navium fabricatores deridet, utpotè laborantes incassum, ni ad ordinis normam, quas ascia levigant tabulas, aptè compellant sibi invicem coherere, quoad in concinnum sanè opus coalescat.

Verum enim verò si & artis elaboramenta, & ipsiusmet naturæ puerperia, ne quid difforme præferant, organicam illam partium, membrorum ista dispositionem expostulant: quid amabo dicam de non vulgaribus planè divinorum ingeniorum elucubrationibus, in quibus methodica materiarum series desideratur, vel quia non juxta captatam, sed secundum oblatam disputandi, vel ratiocinandi occasionem ab Authore, quamvis invito, incompositè exponuntur, vel quia ab eodem non minus fuse, quàm variè scribente pingui nimis Minerva traduntur? Hoc unum dixisse fas sit, quod olim Posteritati mandavit Bretius Metr. 6. l. 1.

Quod deserit ordinem

Latos non habet exitus.

En igitur, candide Lector, præcipuum hujusce mei opusculi album, perpendens enim seraphicam divi Bona-venturæ Doctrinam tam divite vena exuberare, ut nemo expedito queat negotio, in multiplici nimium varietate conclusionum ad manus habere, quæ exquirunt in frustra paginas pervolvendo vagetur; operæ pretium fore duxi, si ordine alphabetico digererentur, quæ ad faciliorem ipsius usum valerent, ita ut illis, qui ad Seraphici doctoris disciplinas ediscendas sunt ex naturali studio propensi, opus non esset, omnes ejus evolvere libros, sed haberent de quacumque dictione, sententia, & conclusione loca citata, ubi eadem fusius videre possent, si liberet: hincquè mihi liceret Divi Bona-venturæ doctrinam quæ est quasi navis Institoris de longè portans panem suum (ut 31. Proverb. fertur) perhibere jure merito comparatam navicula illi Phœnicæ, quæ (si fas est fidem Xenophonti præstare) cum armorum, instrumentorum, mercium, ac supellectilis cujuscumque generis immensa esset varietate repleta, singula tamen tam solerti ordine exhibebat disposita, ut sine impedimento huc, atque illuc per navim discurrere, & ad manum rem quamcumque in tanta posset quisque copia paratam habere: hacque non absimilè, imò nobiliorem, & magis exuberantem merces portantem ex Paradiso Philosophico, & Theologico operum ejusdem Seraphici doctoris desumptas exhibeo, in quibus & flores odoriferos, & fructus suavissimos uberrimosq; cuiq; legenti exponuntur concinnato

ordine: me quidem non latet haud defecturos, qui meo labori, uti super-vacaneo detrahant; quaecumque enim mortales peragunt, hæc omnia calumniis subjacere compertum est, quando nec di-vinis operibus maledica lingua parcit, tantum sibi humanus arrogat intellectus: Verum si nemo sanè mentis compos damnat vel Pisi-stratum à sapientibus olim summis præconiis celebratum, quod libros Homeri antea indigestos in concinnum redegerit ordinem, vel Mercurium apud Græcos optime meritum, quia primus perlucidam adin-ventis litteris adapta-verit methodum; vel tandem Petrum Bergomensæ Ordinis Sacri Prædicato-rum, qui in tabula verè aurea Divi Thomæ constituenda acerrimè desudavit, & quisnam adeò desipiet, ut hoc meum non illaboratum, ne dicam elaboratum opusculum asserat su-per-vacaneum, quando tales Indices studiosos numquam non viros plurimis commodis affecisse probantur? sed detrabat qui vult labori nostro: ego enim non nisi volentibus hæc trado legenda.

Fruere ergo tu optime Lector tam necessariis, simulque, ut verum fatear, maximis la-boribus, si modo non summis labiis Doctrinæ seraphicæ spiritum haurire cupis, qui fiat tibi fons aquæ salientis in vitam æternam; & ut pleniori gurgite scateat, legas velim, non solummodo primum hunc tomum, in quo analgticam omnium operum D. Bona-venturæ in-struo seriem, sed instar Philonis Architecti, cui non fuit abundè publicum Athenis, teste Plinio construxisse armentarium, sed se longius efferens, perbellum Atheniensibus, ad ejus faciliores usus, stravit ordinem: at etiam semel atque iterum tu legas, quæso, secundum tomum, quem tibi nunc cum hac tabula exhibeo, tertium quàm citò daturus, in quibus (sic ex-postulante sacrarum tabula scripturarum, quæ ad calcem indicis materialium deberetur pro primi tomi complemento) cum juxta ordinem Bibliorum initium faciens à libro Gene-seos ego retexam glossam in utriusque Testamenti textus, qui in diversis Doctores Sera-phici tractatibus adin-veniuntur expositi, & quidem de more ipsius sublimissimè, & piis-simè: quantum tu utilitatis ex eorum lectione sis percepturus, tum ad illustrationem mentis, tum ad accensionem affectus, tum ad correctionem morum commemorare super-se-deo, ipse de te, comite experimento optime testificaturus.

Nec mirum si triplici tomo complector exiguum hoc ingenioli mei opusculum, maximum tamen simul, quia est Seraphici maximique doctores, nam cum, ut ait ipse, ab unitate ter du-cta augustissima Trias denominetur per eandem Anima rationalis tribus potentiis decore-tur, ipsa rerum machina (pondere nimirum, numero, & mensura) ternario constituatur, ipse Angelorum exercitus in tres (quarum quælibet ex tribus constat ordinibus) Hyerar-chias dividatur, ipsa natura animalium in tria genera distinguatur, & ut silentio præ-teream Poëtarum in-venta, apud quos Apollo dicitur Tripodem portare, Neptunus fingitur Tridentem gestare, Pluto fertur tres Judices constituere, cum in Ternario perhibeat Sa-piens se suo spiritu gratiam aucupari, in ipsomet asserat Isaias molem terræ appensam iri, & tandem scribat Aristoteles se primam causam in Ternario collaudare: in ternario etiam labori huic meo (uti alias in Paradiso meo Philosophico) colophonem dare par erat, ut sic triplici volumine tenebrarum Principem tres dentium ordines efferentem retunde-re, triplici lancearum ictu cor Absalonis confodere, & tres in una vite propagines post hu-jus vitæ triduum in Regis Christi calicem propinare valerem.

Tu interim humanissime Lector, si doctrinam Seraphicam ordine continuo digestam præ-manibus exoptas habere, si rectam Sacrarum Scripturarum intelligentiam attingere cu-pis, primò primum hunc tomumolve, deinde cæteris utere, & quæ candido à me animo conscripta sunt, eodem planè tu suscipe, quæ minus benè exarata sunt, corrige; si quæ verò non male parta D. O. M. in cujus obsequium, & ad majorem doctrinæ seraphicæ splendorem hos meos labores susceptos volo, accepta redde, & Vale.

PERMISSIO

PERMISSIO AD. R. P. GENERALIS.

N O S Frater Bernardus à Portu Mauritio totius Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum Sancti Francisci Generalis Minister (licet immeritus) Opus cui titulus est *Tabula seu index generalis*, vel concordantia summaque rerum, verborum, & sententiarum, quæ in Seraphici Doctoris Sancti Bonaventuræ scriptis continentur ordine alphabetico dispositum : Authore Patre Bartholomæo à *Castro-Vetro* Sacræ Theologiæ Exlectore, necnon Provinciæ Lombardiæ Capuccinorum Definitore à quibusdam Theologis dicti nostri ordinis, quibus id commisimus relectum, & approbatum, ut typis mandari possit, servatis servandis, tenore præsentium facultatem concedimus. In quorum fidem his solito nostro sigillo firmatis manu propria subscripsimus.

Datum Parmæ die tertia Novembris millesimo sexcentesimo septuagesimo nono.

Frater BERNARDUS Minister Generalis.

APPROBATIONES THEOLOGORUM Ordinis.

J U S S U admodum Reverendi Patris Bernardi à Portu Mauritio ordinis nostri Fratrum Minorum Capuccinorum Ministri Generalis, vidi Ego infra scriptus opus cui titulus est, *Tabula, seu Index Generalis*, vel concordantia summaque rerum, verborum, & sententiarum, quæ in Seraphici Doctoris Sancti Bonaventuræ scriptis continentur, Authore R. Patre Bartholomæo à *Castro-Vetro* ejusdem ordinis olim Sacræ Theologiæ Lectore; & cum nihil in eo invenerim catholicæ fidei contrarium, aut bonis moribus repugnans: sed opus ipsum studiosis omnibus perutile, & præcipuè Doctrinam Seraphici Doctoris profitentibus summe commodum, necnon Religioni nostræ honorificum, dignum censeo, quod publicæ utilitati typis evulgetur.

Dat. in Conventu nostro Saxolij die 30. Septembris 1679.

Fr. CHERUBINUS A CORRIGIO Capuccinus,
Saxolii Guardianus, olim Philosophiæ ac Sacræ Theologiæ
Lector.

EX commissione Admodum Reverendi Patris Bernardi à Portu Mauritio ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum S. Francisci dignissimi Generalis Ministri; Ego subscriptus ea majori, qua potui diligentia vidi opus, cujus titulus est, *Tabula, seu Index Generalis*, vel concordantia, summaque rerum, quæ in omnibus Libris Seraphici Doctoris Sancti Bonaventuræ continentur, compositum à Reverendo Patre Bartholomæo à CASTRO-VETRO Exlectore celeberrimo, nunc verò Guardiano meritissimo in Conventu Capuccinorum Mutinæ, & non solum nihil in eo observavi, quod esset contra fidem, & bonos mores, sed illud aspexi ad eò refertum floribus, & fructibus collectis ab ape industriosa ingenij Authoris ex omnibus operibus nostri Seraphici Doctoris, ut jure merito in Præfatione appelletur Paradisus terrestris, in quo poterunt deliciari scholastici Morales, & omnes, qui piè vivere volunt, in Christo Jesu; Unde ad utilitatem legentium, eorum præcipuè, qui doctrinam Seraphicam venerantur, & cupiunt, atque ad decus nostræ Religionis censui, ut quamprimùm typis mandetur: in quorum fidem hæc mea propria manu subscripsi.

Datum Cremonæ die 18. Octobris 1678.

FR. IGNATIUS A CREMONA Guardianus
Capuccinorum, olim Philosophiæ, atque Sacræ
Theologiæ Lector.

INDEX

I N D E X

OPERVM S. BONAVENTVRÆ, Quæ in hac Tabula citantur.

T O M U S primus super vetus Testamentum continet sequentia.
Opusculum cui titulus : Principium S. Scripturæ.
Sermones super Genesim, cui titulus est serm. in Hexaemeron, seu luminaribus, seu illuminationes Ecclesiæ.
Expositio in Psalterium David.

Expositio in Ecclesiasten.

Expositio in Sapientiam.

Expositio in lamentationes Hieremiæ Prophetæ.

Tomus secundus continet sequentia.

Expositio in Evangelia S. Lucæ, & Ioannis.

Tomus tertius continet sequentia.

Sermones de tempore, scil. super omnes Dominicas à prima Adventus usque ad ultimam post Pentecosten.

Sermones de Tempore, de sanctis in particulari, & de communi sanctorum.

Tomus quartus, quintus, sextus, & septimus, super quatuor libros Magistri sententiarum, in quibus totus cursus Theologiæ tum Scholasticæ, tum moralis continetur : deinde Opuscula, quæ distincta sunt in quatuor partes, seu tomos.

In primo sunt hæc opuscula sequentia.

1. Opusculum de reductione artium ad Theologiam.
2. Breuiloquium distinctum in 7. partes, in quibus altissimè, & compendiosè continetur tota Theologia, in qua à Deo descendit ad creaturas.
3. Centiloquium distinctum in tres partes per centum sectiones, in quo itidem continetur tota Theologia tum scholastica, tum Moralis.
4. Pharetra, in quo opusculo per quatuor libros conclusit varias SS. Patrum sententias spectantes ad quamlibet materiam prædicabilem.
5. Opusculum cui titulus est : declaratio terminorum Theologiæ.
6. Opuscul. cui titulus : Compendiosum principium, in quo compendiosè restringitur quicquid continetur in quatuor libris sententiarum.
7. Opuscul. cui titulus : sententiæ sententiarum, in quo per carmina differit quicquid in quatuor libris sententiarum Magistri invenitur.
8. Opuscul. de quatuor virtutibus Cardinalibus.
9. Opuscul. in quo agitur fusè de septem donis spiritus primò in communi, deinde de quolibet in particulari.
10. Opuscul. de resurrectione à peccato ad gratiam.

11. Opuscul.

11. Opuscul. de tribus ternariis peccatorum infamibus, in quo agitur de peccato originali, mortali, & veniali: item & de peccatis cordis, oris, & operis: item de concupiscentia carnis, & oculorum, & superbia vitæ.
12. Opuscul. cui titulus: Diæta salutis, in quo per decem titulos, & varia capitula agitur de peccatis, de pœnitentia, de præceptis, de consiliis Evangelicis, de donis Spiritus sancti, de Beatitudinibus, de fructibus Spiritus sancti, de iudicio Generali, de inferno, ejusque pœnis, & de gloria Paradisi.
- Huic opusculo in fine addita est appendix, in qua exhibentur applicationes omnium materialium prædicabilium ad usum concionatorum pro diebus Dominicis, & festiuitatibus per Annum.

Tomus, seu secunda Pars opusculorum continet sequentia.

1. Opuscul. cui titulus: Meditationes vitæ Christi.
2. Lignum vitæ, in quo vita, & Passio Christi differitur.
3. Opuscul. de quinque festiuitatibus pueri I E S U, in quo agitur Mysticè de conceptione Mystica pueri I E S U: de Natiuitate: de impositione nominis I E S U: de magorum adoratione, & de præsentatione in Templum C H R I S T I I E S U.
4. Opusculum cui titulus: Officium de Passione Dominica.
5. Opuscul. contemplationis, in quo proponuntur Mystera de Sanctissima Trinitate, & Passione Christi I E S U distincta in varios flores, meditanda per dies singulos hebdomadæ.
6. Opuscul. cui titulus est: laudismus de Cruce, in quo magnalia crucis Domini-cæ proponuntur.
7. Opuscul. cui titulus: Philomena, in quo altissimè anima amore crucifixi inebriata meditatur Christum ad Crucem sub nomine Philomenæ inbiantem, & procedentem.
8. Opusculum, in quo meditatio proponitur de septem verbis Domini in Cruce.
9. Opuscul. cui titulus: speculum B. Virginis, in quo per 18. Lectiones differuntur omnia magnalia de B. Virgine Maria in salutatione Angelica contenta.
10. Opuscul. cui titulus: Officium de compassione Mariæ Virginis, in quo de ipsius doloribus agitur.
11. Opuscul. cui titulus: Corona B. Virg. Mariæ, in quo fit recursus ad B. Virginem.
12. Opuscul. cui titulus est: Carmina super Cantivum salve Regina.
13. Opuscul. cui titulus: Laus B. Virginis in quo per rithmos differuntur 19. figuræ B. Virginis contentæ in S. Scriptura.
14. Opusculum cui titulus: Pfalterium minus B. Mariæ Virg.
15. Opuscul. cui titulus: Pfalterium B. Virginis, in quo secundum numerum psal-morum psalterij applicat succosè ipsorum sensum ad laudes B. Virginis; additque omnia cantica Ecclesiæ ad ejusdem laudes, & tandem in fine ponit litanias B. Ma-riæ, in quibus varia epitheta Mariæ prædicat.

TOMUS TERTIUS, seu pars tertia Opusculorum continet sequentia.

1. Opuscul. continens septem Sermones de decem præceptis Decalogi.
2. Opusculum de regimine animæ.
3. Opusculum de gradibus virtutum.
4. Opuscul. de pugna spirituali contra septem vitia capitalia.
5. Opusculum cui titulus: Speculum animæ, in quo capitalia vitia, eorumque propa-gines perspicuè differuntur.
6. Opuscul. cui titulus: Confessionale.
7. Opuscul. de præparatione ad Missam.
8. De instructione Sacerdotis ad præparandum se ad Missam.
9. Expositio Missæ.
10. Opuscul. de sex alis Seraphim; in quo instruitur excellentissime superior regu-laris.
11. Opuscul. Collatio de contemptu sæculi.
12. Opuscul. de septem gradibus contemplationis.
13. Opuscul. cui titulus: Exercitia quædam spiritualia.

14. Opuscul.

14. Opuscul. cui titulus : Fascicularius.
15. Opuscul. cui titulus : Passio Christi breviter collecta ad modum fasciculorum.
16. Opuscul. cui titulus: soliloquium de quatuor mentalibus exercitiis, seu imago vitæ.
17. Opuscul. cui titulus : Itinerarium mentis in Deum, in quo veluti per scalam ascendit anima à creaturis ad Deum.
18. Opusculum de septem itineribus æternitatis.
19. Opuscul. quod inscribitur : Incendium amoris.
20. Opuscul. quod inscribitur : Stimulus amoris distinctus in tres partes.
21. Opuscul. quod inscribitur : Amatorium.
22. Opuscul. de Ecclesiastica Hierarchia distincta in quatuor partes.

QUARTA PARS, seu Tomus continet sequentia.

1. Opuscul. cui titulus : legenda S. Francisci continens vitam ejusdem.
2. Opusculum cui titulus : Expositio in regulam Fratrum Minorum.
3. Opusculum cui titulus : Determinationes quæstionum circa eandem regulam.
4. Opuscul. cui titulus : Quare fratres Minores prædicent, & confessiones audiant.
5. Opuscul. cui titulus : Liber Apologeticus in eos , qui ordini fratrum Minorum adversantur.
6. Opuscul. cui titulus : Contra calumniatorem Franciscanæ regulæ , seu de tribus quæstionibus ad Magistrum Innominatum.
7. Opuscul. de paupertate Christi contra Magistrum Guilelmum.
8. Opusculum de sandaliis Apostolorum , in quo probatur, quod Christus , & Apostoli , & discipuli ejus discalceati inceserunt.
9. Opuscul. cui titulus : Apologia pauperum.
10. Epistolæ duæ altera ad quemdam Provincialem : altera ad Provinciales , & custodes : in quarum prima suadet non frequentandos quæstus , & cavendos discursus : in altera de reformandis fratribus sui ordinis agit.
11. Opuscul. cui titulus : Biblia pauperum, in qua distribuit omnes materias prædicabiles, eaque probat textibus S. Scripturæ ad ipsas accommodatis.
12. Opusculum cui titulus : Alphabetum Religiosorum.
13. Opusculum cui titulus : Collationes octo , in quibus tractat de variis materiis prædicabilibus.
14. Opusculum quod inscribitur : Speculum disciplinæ ad novitios distinctum in duas partes.
15. Opuscul. cui titulus : De profectu religiosorum distinctum in duas partes per varia capita : vel ut in Opusculis antiquis in septem processibus vitæ religiosæ.
16. Opusculum cui titulus : de institutione Novitiorum distinctum in duas partes per varia capita.
17. Opusculum cui titulus : Regula Novitiorum.
18. Opusculum cui titulus est : Remedium defectuum Religiosi.
19. Opusculum : de perfectione vitæ ad sorores.
20. Opusculum cui titulus est : Summa de essentia , & invisibilitate, & immensitate Dei.
21. Opusculum : de sex alis Cherubim.
22. Opusculum : de modo confitendi , & de puritate conscientiæ.
23. Opusculum cui titulus est : Mystica Theologia.
24. Opusculum cui titulus : compendium Theologicæ veritatis , in quo per septem libros describitur compendiosè tota Theologia.

Hæc sunt opera , ex quibus hæc Tabula desumpta est.

Adverte tamen Lector, quod adest Tomus Sermonum impressus Brixia sub nomine S. Bonaventuræ, in quo ultra sermones impressos ex Bibliotheca Vaticana adsunt plures alij spectantes ad varias materias, & sanctos, ex quibus plura desumpta sunt, & in hac Tabula collocata.

Adverte item quod in citatione sermonum super Genesim aliquando usus sum hoc titulo serm. de luminaribus, sed ut plurimum sermones Hexaameron.

Adverte etiam, quod plura ex citatis Opusculis non inveniuntur nisi in impressis ex Bibliotheca Vaticana jussu Sixti Quinti, & in impressis Anno 1667. Lugduni: nam in aliis impressionibus plura ex ipsis deficiunt.

Tandem adverte, quod aliqua ex dictis opusculis in ultimo tomo impressis in dubium ab

ab aliquibus revocatum est, an verè sint ejusdem S. Doctoris Seraphici, an verò aliquis alterius Authoris, suntque sequentia: primum summa de essentia ab aliquibus D. Hieronymo adscriptum: secundum de modo confitendi, seu de puritate conscientiae ab aliis adscriptum D. Thomæ: tertium de sexalis Cherubim adscriptum Alano: quartum est de mystica Theologia adscriptum cuidam Anonimo: quintum est compendium Theologiae veritatis à diversis adscriptum diversis Authoribus, sed tamen falsò, nam hæc omnia esse Seraphici Doctoris patet tum ex stylo: tum ex sententiis; tum ex conclusionibus & doctrinis, quæ in ipsis inferuntur ad similibus, quæ in aliis suis operibus sunt conspersa, correspondentibus: quod & à Trithemio, Gersono, aliisque observatum fuit.

Instructio ad Lectorem pro usu hujus tabulæ, in qua littera, l, librum: d, distinctionem: p, partem: a, articulum: q, quæstionem; c, capitulum: s, sermonem: f, feriam: u, versiculum: n, numerum denotat. Nota insuper sequentia significare V. G. op. opusculum: Brevil. Breviloquium: Prolog. Prologum: Cent. Centiloquium: Ps. Psalmum: sec. sectionem: Phar. Pharetram: arg. argumentum: Fig. Figuram: spec. speculum: Apol. Apologiam: iti: itinerarium, & cætera quia communia reticentur.

I N D E X

INDEX GENERALIS OMNIUM OPERUM SERAPHICI DOCTORIS S. BONAVENTURÆ.

A

A, PRÆPOSITIO.

1. **A** PRÆPOSITIO aliquando dicitur concomitantiam, aliquando causalitatem. l. 3. d. 15. a. 1. q. 3. ad 3.
2. A, Præpositio dicitur habitudine principij activi; De, importat habitudinem principij activi, passivi, & consubstantialitatem cum origine, ut Filius est à substantia, vel de substantia Patris. l. 1. d. 5. a. 1. q. 2. ad arg.
3. A, & de, importat distinctionem ut exercitam: unde Deus de Deo importat duas Personas. l. 1. d. 4. dub. 1. & d. 5. q. 2. ad 3. V. De. n. 3.
4. A, a, a, dictum à Hyeremia tangit justitiam trium Personarum. serm. 3. Dom. Trinit. & Sermon. 5. Dom. 2. Advent.
5. Ab, præpositio quot modis sumi potest. l. 1. d. 5. q. 2. corp.
6. A se, & ab alio procedere, & agere, in Divinis quid sit. l. 1. d. 12. a. 1. q. 2. ad 2. & 3.
7. A se, & non à se agere in Divinis non facit distinctionem in natura, sed in supposito: per se verò, & non per se, sive per aliud, & per accidens facit distinctionem in natura. l. 1. d. 32. dub. 6.
8. Ab alio esse, in Divinis, & creatis qualiter differant. V. *Habere*. n. 4.
- Aaron.*
1. Aaronis Sacerdotium fuit figura Sacerdotij Christi. l. 4. d. 24. a. 1. q. 3. ad 5.
2. Aaronis virga florens significavit virginitatem Mariæ cum fructu prolis. serm. 2. Dom. infr. oct. Nat.
3. Aaronis virga florens significat tribulationem producentem fructum gloriæ. serm. 4. Dom. 3. post Epiph. V. *Tribulatio*. V. *Maria Epitheta Verbo Virga*.
4. Aaron extendens virgam super aquas, mysticè est Prælati coërcens subditos. serm. de S. Andrea Apost.
5. Aaroni, & Levitis quare Deus vetuit possessionem bonorū immobilium. l. 4. d. 24. a. 1. q. 3. ad 5.
6. Aaroni, & filiis ejus Deus vetuit bibere vinum, cum Domino ministrabant, & quare. op. Apol. paup. resp. 2. p. 2. a. 2.
- Quare non vetuit Sacerdotibus novæ legis, ubi abstinentia à carnibus, à vino, & in cæteris, laudatur. ibid.
- Abagaro Regi missus est S. Thadæus Apostolus. serm. de S. Thad. Apost. V. *Christi varia*. n. 382.
- Eidem misit Christum imaginem suam depictam à S. Luca. l. 3. d. 9. a. 1. q. 2. ad ult.
- Abalienare. V. *Alienatio*.
- Abarim interpretatur pertransitio, estque mons, ex quo Israelitæ viderunt terram promissionis. serm. 2. Dom. 16. post Pent. Est idem ac mons Amara.
- Abbas.*
1. Abbas, & Prælati potest conferre inferiori facultatem absolvendi seipsum. l. 4. d. 19. a. 3. q. 2. V. *Prælati*.
2. Abbas non potest conferre alteri facultatem excommunicandi seipsum. l. 4. d. 19. a. 3. q. 2.
3. Abbas non potest concedere Indulgentiam, benè autem communicare bona sui collegij aliis. l. 4. d. 20. p. 2. q. 3. ad arg.
4. Abbas potest dare facultatem subdito faciendi elemosynam. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
5. Abbatum consecratio spectat ad solos Episcopos. l. 4. d. 7. q. 3. corp. V. *Consecratio*. n. 1.
6. Abbas qualis debeat esse in subditos. Op. de sex al. serm. per tot. & pp. Phar. l. 1. c. 31.
7. Abbas spiritualiter est Christus, sub quo ad ordinem charitatis debemus initiari. Ser. 1. serm. 2. Pent. V. *Christi attributa* n. 65. & 66.
8. Abbatis Ioachin opinio, quod essentia divina generet, rejicitur ut erronea. l. 1. d. 5. dub. 4.
9. Abbatis non habet potestatem ordinariam, sed solum delegatam in subditos: non enim gerit typum Christi in dominando: Vnde non

dominatur spiritualiter, sed tantum temporaliter, ut mater familias. l.4.d.25.a.2.q.1.ad arg.

10. Abbatissa qualis esse debeat in subditas. op. Phar.l.1.c.37.& supra n.6.

Abdicatio.

1. Abdicatio, abnegatio, & renuntiatio sui maximum esse opus ostenditur. ferm. de S.Marco. Vid. *Abnegatio*. V. *Renuntiatio*, & V. *Abrenuntiatio*.

2. Abdicatio sui est triplex: scilicet peccatorum: omnium indifferentium, & propriae vitae propter Christum. op. Expos. regul. S.Franc. c.2.

3. Abdicatio totalis Christi quam perfecta, & quomodo stet cum loculis. op. de paup. Christi.

4. Abdicatio rerum est vel quoad dominium, vel quoad usum. op. de paup. Christi.

5. Abdicatio perfecta forma datur. op. Apol. paup. a.1.& 2.

6. Abdicatio Fratrum Minorum ceteris perfectior probatur. op. expos. Regul. FF. Minorum. c.1.

Abel.

1. Abel interpretatur luctus, vanitas, vapor, miserabilis quicquid significat. Ps. 61.

2. Abel non Adam quomodo fuit principium Ecclesiae. Ps. 61. Vid. *Ecclesia* n.63.

3. Abel gessit in se status Ecclesiae, scilicet Martyrum, Virginum, & Pastorum: Unde significavit Christum, ob id Christus dicitur occisus ab origine mundi. Ps. 61. V. *Christi varia*. n. 25. est Christus in Eucharistia. Vid. *Christi varia*. n. 243.

4. Abel sanguis clamat vindictam contra homicidas, & sanguis Christi clamat misericordiam. ferm. 1. Dom. Pas. & ferm. 3. Dom. 15. post Pent. V. *Sanguis*. n.8.

5. Abel quomodo non peccavit non ducendo uxorem, cum matrimonium tunc praecipuum fuerit de jure naturali. l.4. d.26.a.1.q.3.ad 3.

6. Abel munera quare Deus acceptavit, non vero Cain. V. *Acceptatio*. n.2.

Abigail figura fuit Mariae Virginis. op. spec. B. V.c.8. V. *Maria Epitheta*.

Abire.

1. Abire retro post Diabolum quid sit. In Jo. c.6. n.67.

2. Abire à Deo quam perniciosum. In Jo. c.6. n.67. V. *Absentia*.

Abimelech, interpretatur Patris mei regnum: quid significet. Ps. 51. & ferm. 4. Dom. 5. post. Pent.

Abyfai interpretatur Pater meus superfluus, quid significat. Ps. 118. c.10. v.6.

Abyssus.

1. Abyssus abyssum invocat, scilicet passio nostra Passionem Christi in auxilium invocat, & vice versa. Ps. 42. & ferm. 3. Dom. 2. post Pascha. V. *Christi varia*. n.239.

2. Abyssus alia est elementorum: alia iudiciorum Dei: alia cordis humani: alia Sacrae Scripturae. Ps. 41.

3. Abyssus est cogitatio impura vallans animam. Ps. 118. c.6. n.8.

Ablativus.

1. Ablativus quotupliciter construitur, & qualem vim significationis habeat. l.1. d.6. dub.2. & dub.6. & l.1. d.10. dub.3. & l.1. d.33. a.1. q.2. ad 1. & l.3. d.14. a.1. q.1. corp.

Ablutio.

1. Ablutio spiritualis animae, & corporalis est

necessaria pro preparatione Missae. op. de Praepar. Mis. c.4. & in Jo. col. 59. Vid. V. *lavatio*, & V. *Lotio*, & V. *Anima ad Deum*. n.93. V. *Lixivium*: V. *Lavare*.

2. Ablutio spiritualis manuum, capitis, & pedum quot modis fiat. in Jo. col. 59.

3. Ablutio sacramentalis qualiter fiat. l.4. d.2. q.1. & d.3. dub.1. & 2.

Abnegatio.

1. Abnegatio sui in quo consistat: ejus fructus quam sublime opus. ferm. 2. de SS. Phil. & Jac. & ferm. 1. de S. Marco: Vid. V. *Abdicatio*. Vid. V. *Obedientia*,

2. Abnegatio sui quam necessaria. op. 25. memor.

3. Abnegatio sui est triplex. opusc. expos. reg. c.1. Vid. V. *Abdicatio*. & V. *Renuntiatio*.

Abner quid significat. Ps. 118. c.10. v.6.

Abominatio.

1. Abominatio consistit in loquacitate, curiositate, & voluptate. Ps. 52.

2. Abominatio desolationis quam & quomodo duplex mystice. ferm. 1. Dom. 24. post Pent.

Abraham.

1. Abraham interpretatur Pater multarum gentium. Ps. 45.

2. Abraham quales perfectiones habuerit. In Sap. c.10. & ferm. 4. Dom. Trinit.

3. Abraham quaesivit signum promissionis factae de Incarnatione absque haesitatione, sicut Zacharias, sed ob publicationem ipsius. In Luc. c.1. n.18.

4. Abraham non fuit mendax volens immolare filium, cum dixit se cum puero reversurum, & quomodo. d.3. d.38. a.1. q.2. ad 1.

5. Abraham fuit praecipuum oblatio filii ad probandam ejus fidem, volens Deus ab eo talem obedientiam. l.1. d.45. dub. 11. & l.1. d.47. dub.5.

6. Abraham conjugii qualis perfectio: nec peccavit ducendo plures uxores. l.4. d.33. dub.3. & a.1. q.2. corp. & a.2. q.2. corp.

7. Abraham habuit Agar concubinam ex dispensatione divina, & quare nunc Deus non dispensat. l.4. d.33. a.1. q.1. ad 5. & q.3.

8. Abraham per fidem, & revelationem vidit Christum. In Jo. c.8. n.56.

9. Abraham filiatio vera stat. in imitatione operum. In Jo. c.8. n.56.

10. Quinam sint filii Abraham. In Jo. c.8. n.56.

11. Abraham quare data primo lex circumcisionis. l.4. d.1. p.2. a.2. q.2. ad arg. & l.4. d.1. p.2. dub.4. & seq.

12. Abraham sinus proprie dicitur Lymbus, qui in parte inferiori est locus puerorum labe originali maculatorum: in superiori receptaculum erat SS. Patrum. l.4. d.1. p.2. dub.3. & d.45. a.1. q.1. & 2.

13. Abraham sinus quomodo est Lymbus, significatque Paradisum. l.4. d.1. p.2. dub.3. & d.45.

14. Abraham sinus mystice quid sit. l.4. d.1. p.2. dub.3. & in Luc. c.16. n.22. & ferm. de S. Michaele.

15. Abraham dicitur Christus in Missa. V. *Christi varia*. n.243.

Abrenuntiatio.

1. Abrenuntiatio rerum in quo consistit. opusc. expos. reg. c.6. & op. de paup. Christi. a.1. V. *Abdicatio*. V. *Abnegatio*.

2. Abrenuntiatio sui quam difficilis. Ps. 135.

3. Abre

3. Abrenuntiatio rerum quare Clericis non præcipitur. V. *Clericus*. n. 13.

Abcessus.

Abcessus Dei ab anima est ob culpam ipsius animæ. tom. 2. in Luc. c. 8. n. 37.

Abcondere.

1. Abcondere faciem Dei quid sit. op. summa de essentia.

2. Abcondere quænam non debemus Deo. Pf. 118. c. 2. v. 3.

3. Abcondita quatuor Dei manifestantur in quatuor libris sententiarum; Primum, magnitudo divinæ substantiæ: Secundum, ordo divinæ substantiæ: Tertium, fortitudo divinæ potentia: Quartum, dulcedo divinæ misericordiæ. l. 1. prol. in sent.

Absentia.

Absentia Dei. Vid. V. *Dei vario. De Dei separatione.* Vid. *Christi varia*. n. 41. & n. 81.

Absolvere. Absolutio. Absolutum.

1. Absolvere sacramentaliter à peccatis est solius Sacerdotis. l. 4. d. 17. p. 3. dub. 1. V. *Confessarius*. V. *Pœnitentia Sacramentum*.

Ei confertur potestas in ordine Sacerdotali. l. 4. d. 19. a. 2. per tot.

2. Absolvit Sacerdos ministerialiter, auctoritative Deus, iudicans secundum clavem excellentiæ Christus Dominus. l. 4. d. 18. p. 1. dub. 4. & l. 4. d. 19. p. 1. a. 1. q. 1.

3. De Absolutione facta à Sacerdote in Confessione. V. l. 4. d. 18. per tot. & d. 19. & op. *Brevil.* p. 6. c. 10. & op. *Centil.* p. 3. sec. 5.

4. Absolvit Sacerdos pœnitentem ut iuniens, & miserans. l. 4. d. 18. dub. 2. & l. 4. disp. 17. part. 3. dub. 1.

5. De scientia requisita, & necessaria in Sacerdote confessario. l. 4. d. 17. p. 3. dub. 3. & l. 4. d. 18. p. 1. a. 1. q. 1. & c. 2.

6. Absolvens non tenetur scire omnes perplexitates, & subtilitates spectantes ad peccata. l. 4. d. 17. p. 3. dub. 3.

7. Proprius Sacerdos quis dicatur. l. 4. d. 17. p. 3. a. 1. q. 2.

8. Quid possit Sacerdos in culpam, & pœnam pœnitentis. l. 4. d. 18. p. 1. a. 2. q. 1. & 2. Hic adverte Seraph. Doct. negare in Sacerdote auctoritatem in culpam. Intellige de potestate auctoritativa, & principali, quæ residet penes ipsum Deum: quamque solam in Deo recognoscit, sed ministerialem in Sacerdote recognoscens; ut l. 4. d. 18. dub. 2. p. 1. & l. 4. d. 19. p. 1. a. 1. q. 1.

9. Absolvens Sacerdos quare præmittit orationem misereatur tui, &c. l. 4. d. 18. p. 1. a. 1. q. 1. & d. 17. p. 2. dub. 5. & a. 1. q. 3.

10. Absolvendi potestas à Sacerdote non potest tolli quoad essentiam, licet quoad executionem ratione jurisdictionis possit ei auferri. l. 4. d. 19. a. 2. q. 1. & seq.

11. Absolvens Sacerdos in peccato mortali, & veniali qualiter peccet. l. 4. d. 19. dub. 2. p. 1. tenet tamen absolutio. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2.

12. Absolvit Sacerdos virtute clavium scientiæ, & potestatis. l. 4. d. 19. p. 1. a. 1. q. 1. & d. 18. p. 1. a. 3. q. 2. corp.

13. Absolvere aliquem à peccato mortali est iudicare illum in conspectu Dei. l. 4. disp. 19. part. 1. dub. 2.

14. Absolutio formalis, & materialis quænam sit. l. 4. d. 17. p. 2. a. 1. q. 3. corp.

15. In quo casu absolutio complicitis sit valida. l. 4. d. 19. p. 1. dub. 3.

16. Absolvens debet investigare peccata, sed cautè. l. 4. d. 19. p. 1. dub. 5.

17. Absolvere ab excommunicatione quinam possunt. l. 4. d. 18. p. 2. dub. 2. & a. 1. q. 3. & q. 6. & q. 4. ibid. & op. *Centil.* p. 1. sec. 28. V. *Excommunicatio*.

18. Absolutio cadit super subditum, & etiam super superiorem se spontè subdentem ipsi confessario. l. 4. d. 19. a. 3. q. 2. V. *Pœnitens*.

19. Absolutio qualem dispositionem exigit in pœnitente. l. 4. d. 18. p. 1. dub. 4.

20. Absolvi non potest existens extrà charitatem, & unitatem Ecclesiæ. Unde Schismatici, & Hæretici sunt incapaces. l. 4. d. 18. p. 1. dub. 3.

21. Ab excommunicatione potest quis absolvi etiam invitus: licet ordinariè requiratur consensus. l. 4. d. 18. p. 2. a. 1. q. 6.

22. Absolvi quisque potest à qualibet excommunicatione in articulo mortis. l. 4. d. 18. p. 2. a. 1. q. 6.

23. Absolutio in quibus casibus non valeat. op. *Conf.* p. 1. c. 4.

24. Absolutio quibus deneganda. op. *Conf.* c. 4. p. 1. & a. 2. per tot.

25. Absolutionis effectus est deletio culpæ, & partim pœnæ. l. 4. d. 18. p. 1. dub. 4.

26. Absolutio in Missa, & in Officio divino non est sacramentalis, sed deprecatoria deletionis venialium. op. *Confess.*

27. Abbas potest alteri conferre potestatem absolvendi se ipsum: non verò excommunicandi seipsum. l. 4. d. 19. a. 3. q. 2.

Absolutum.

1. Absolutum, & respectivum semper distinguuntur ab invicem. l. 1. d. 26. a. 1. q. 1. ad 6.

2. Ad absolutum reducitur respectivum tanquam ad principium, vel ad terminum: unde absolutum est prius respectivo. l. 1. d. 26. a. 1. q. 3. ad 1.

3. Absolutum in creaturis non potest prædicari de respectivo, sicut in Divinis, & quare. l. 1. d. 33. a. 1. ad 3. V. *Relatio*. n. 16. & 27.

4. In Divinis absoluta sunt communicabilia, respectiva incommunicabilia. l. 1. d. 26. a. 1. q. 2. in argum.

Abstinencia.

1. Abstinencia est specialis virtus, pars temperantiæ, quidque sit. op. *Centil.* p. 3. sec. 4. 1. & op. de grad. virtut. c. 18. V. *Aaron*. n. 6. V. *Temperantia*.

2. Abstinencia quos gradus habet. op. de grad. virtut. c. 18.

3. Abstinencia subtrahit cibos, & peccata. serm. 6. fer. 4. cin.

4. Abstinentiæ effectus, & laudes, necessitas: opusc. *Regul.* Nov. c. 6. & op. *Bibl.* paup. c. 87. & op. *Phar.* l. 4. c. 45. & serm. 4. Dom. 1. Quadrages. & serm. 1. de S. Petro ad Vinc. & serm. 6. fer. 4. cin. & op. de grad. virt. c. 18. & op. apol. paup. resp. 2. c. 2. & op. de paup. Christi. c. 2. & c. 3. & ser. 2. in Fest. omn. San. V. *Cibus*. n. 4.

5. Abstinencia quàm necessaria, modus in ea servandus: nimietas ciborum in ea vitandus ostenditur. op. de paup. Christi. c. 2. & 3. & apol. paup. resp. 2. c. 2.

6. Abstinencia valet contra hostes: medium quo quis perfrui potest delitiis Dei. serm. 6. fer. 4. cin. & serm. 4. Dom. 1. Quadrag.

7. Abſtinentia à carnibus, & à vino quomodò po-
teſt fieri perfectè, & imperfectè, & an neceſſa-
ria ſit ſequenti Chriſtum op. apol. paup. reſp. 2.
p. 2. a. 1. & 2. V. *Aaron*. n. 6.
8. Abſtinentia ſenſuum, & aliarum rerum illicita-
rum qualis. V. *Continentia*. n. 1. ſeq.
- Abſtractio.*
1. Abſtractio tripliciter purgat intellectum, ſcili-
cet à ſenſibilibus, à phantaſticis imaginibus, &
à phyſicis rationibus. l. 1. d. 2. dub. 1. & Pf. 67.
V. *Concretum*. V. *Maxima*. n. 70.
2. Abſtractio moralis triplicem effectum habet,
ſcilicet purgat voluntatem, ſcilicet à culpa, à
ſequela, & ab occaſione. l. 1. d. 2. dub. 1.
Item alia eſt ſenſuum: alia imaginativæ: alia
intellectivæ l. 3. d. 23. dub. 4.
3. Abſtractio à ſenſu uſque ad imaginationem eſt
eadem: Ab imaginatione verò ad intellectivam
requirit aliud genus abſtractionis. l. 2. d. 24. p. 1.
a. 2. q. 4. ad 2. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 36. &
ſeq.
4. Abſtractio eſt duplex ſcilicet realis, ſcilicet
quæ habet totum eſſe à parte rei: ſic univerſale
à particulari, & forma à materia, in qua inter-
venit compoſitio, & diviſio: Alia eſt rationis,
ſic eſt ens rationis. l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 3. & l. 3.
d. 14. a. 3. q. 2. ad 4. & l. 1. d. 33. a. 1. q. 1. ad 2.
5. Abſtractio eſt ſimplicior concreto, ſupponitq;
concretionem. l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 3. in arg. V.
Concretum. V. *Maxima*. n. 71.
6. Abſtractio quædam ordinatur ad generandum
habitum ſcientiæ: quædam verò conſiſtit in
iudicio ejus, quod eſt apprehenſum per ſenſum,
quod ſit ab intellectu: hæc ſecunda fuit in
Chriſto: non prima, quia habebat omnes ſcien-
tias. l. 3. d. 14. a. 3. q. 2. ad 4.
7. Abſtractio ſit aſcendendo, & depurando ſin-
gularia, ſicque ſit de ſingulari univerſale. l. 1.
d. 39. a. 1. q. 2. ad 2. & l. 4. d. 50. p. 2. q. 1. ad ult.
8. Abſtractio à concreto ſit per reſeſſum à com-
poſitione: è contra ab abſtracto ad concretum
proceditur componendo: abſtractio enim ſit
per modum reſolventis, & dividendo concre-
tum. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 3. & l. 4. d. 50. p. 2. q. 1.
ad ult.
9. Abſtractum aliud eſt à pluribus, aliud in pluri-
bus. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1.
10. Abſtractum nomen imponitur formæ, & à
forma: concretum verò à forma non formæ, ſed
ſuppoſito. l. 1. d. 4. a. 1. q. 1. corp. V. *Nomen*. n. 14.
ſeq.
11. Abſtractum, & concretum in Divinis idem
ſunt in principali ſignificato. l. 2. d. 19. a. 3. q. 3.
corp.
12. De Prædicatione abſtractorum de concretis,
& è converſo tam in Divinis, quàm in creatis.
l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3. & q. 3. & l. 1. d. 33. q. 1.
& l. 1. d. 12. dub. 2. & l. 3. d. 2. a. 2. q. 2. ad 1.
13. Abſtractum prædicatum de aliò non facit nu-
merum cum illo. l. 1. d. 33. a. 1. q. 3. in arg.
14. Abſtrahibile eſt priùs ſuo abſtrahente: ſic
forma generis eſt prior forma ſpecierum. l. 2.
d. 2. a. 2. q. 2. in arg.
15. Abſtrahentium non eſt mendacium, & quare.
l. 1. prol. ſent. & l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 3. corp.
Abundantia rerum, quæ mala pariat. tom. 2. in
Luc. c. 12. n. 15.
Abuſus rerum creatarum, & increatarum qua-
liter ſit l. 1. d. 1. per tot.
- Abuti. V. *ibidem*.
- Accedere.*
1. Accedere ad Deum eſt affectiones ſuas dirigere
ad Deum. op. de grad. virt. proœm. & in Io. c. 6.
n. 44.
2. Accèſſus ad Deum multiplex. In Io. col. 64. V
Dei varia. n. 250.
- Acedia. V. *Accidia*.
- Accedo. V. *Accidia*. n. 1.
- Acceptabile. Acceptatio.*
1. Acceptatio Dei reſpectu animæ alia eſt genera-
lis: alia ſpecialis. l. 2. d. 29. a. 1. q. 1. corp. V. *Gratia*.
2. Acceptat Deus non priùs munera, quàm per-
ſonam. Unde Deus priùs reſpexit ad Abel, quàm
ad munera ejus. l. 2. d. 29. a. 1. q. 2. corp. & l. 2.
d. 26. per tot.
3. Acceptio munerum in bonum, & in malum ex
S. ſcriptura multiplex. op. Bibl. paup. c. 76.
4. Acceptio perſonarum eſt impendere beneficia
inordinatè abſque conſideratione meritorum.
op. ſpec. an. c. 3. & op. Centil. p. 1. ſec. 10. V. *Per-
ſonarum acceptio*.
5. Acceptio perſonarum ſit in beneficiis Eccleſia-
ſticis, electionibus, honoribus, & judiciis, &
quandò ſit cum peccato. op. ſpec. an. c. 3.
6. Acceptio perſonarum eſt peccatum injuſtitia;
ob id cum ſit de re debita non poteſt cadere in
Deo. op. ſpec. an. c. 3. & op. Centil. p. 1. ſec. 10.
V. *Injuſtitia*.
7. Acceptio perſonarum quàm cavenda, & maxi-
mè in Confèſſione à confèſſariis. op. Confèſ.
c. 1. p. 6. & in Luc. c. 9. n. 46.
Quàm mala, & Deo exoſa ex SS. PP. op. Phar.
l. 3. c. 38.
Accercere. Vid. *Avellum*.
- Accidens.*
1. Accidentis natura exponitur. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 8.
& l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 1. corp. & l. 2. d. 13. a. 2. q. 2.
per tot. & l. 2. d. 26. a. 1. q. 3. in arg. & l. 3. d. 6. a. 1.
q. 3. ad 3. & 4. & l. 3. d. 23. a. 2. q. 5. ad 5. & l. 1.
d. 26. dub. 5. col. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. fund 4. & l. 1.
d. 30. a. 1. q. 2. corp. & ad 2. & l. 2. d. 4. 1. a. 1. q. 2.
ad 2. V. *Maxima*. n. 66. & 74.
Tria ei competunt: primum quod adest, &
abest &c. ſecundum recipit magis: tertium
advenit enti completo. l. 2. d. 26. a. 1. q. 3. in
fund. & l. 2. d. 13. a. 1. q. 2. ad 2.
2. Accidens importat inclinationem, & ordinem
aptitudinalem ad ſubjectum. l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 1.
corp. & l. 2. d. 26. a. 1. q. 3. in arg. & l. 4. d. 12. a. 1.
quæſt. 1.
An ſit quid abſolutum: an quid reſpectivum.
l. 1. d. 26. a. 1. q. 2. corp. & ad 1. & l. 2. d. 4. 1. a. 1. q. 2.
3. Accidentis habitudo ad ſubjectum eſt quid po-
ſitivum. l. 2. d. 37. a. 2. q. 2. ad 2.
4. Accidens advenit ſubſtantia jam completæ,
recipitq; magis, & minus. l. 2. d. 26. a. 1. q. 3. in
arg. V. *Maxima*. n. 74. infra n. 40.
5. Accidens eſſentialiter dicit quid natum eſſe in
alio, ab alio exire, & ab alio recedere: ſcilicet eſ-
ſe in ſubjecto, ab eo provenire, & ab eo recede-
re abſque corruptione ſubjecti. l. 1. d. 8. dub. 8. p. 1.
6. Accidens comparatur ad ſubjectum ut ſubje-
ctum ſimul, & cauſam, ut nigredo in coruo: vel
ut ſubjectum tatum deferens, ut lumen in aère.
l. 2. d. 26. a. 1. q. 3. corp. & l. 2. d. 37. a. 2. q. 2. ad 2.
& l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 3. ad 2. infra n. 20.
7. Accidens eſt entis non ens. l. 2. d. 34. a. 2. q. 3.
ad 3.
8. Accidens

8. Accidens habet esse à substantia, vel à superiori, vel pari, vel inferiori, ut lumen species in speculo, species lapidis in oculo, producuntque diversos effectus in subjecto. l. 2. d. 26. a. 1. q. 3. corp. & l. 4. d. 12. p. 1. q. 3. ad 2.
Accidentis ratio generis, & speciei, seu differentie causantur à diversis naturis in subjecto repertis. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. fund. 4. infra n. 37.
Quare supponit in subjecto compositionem ex materia, & forma. ibid.
9. Accidentium separabilem, & inseparabilem natura, & effectus enarrantur. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 3. ad 3. & l. 1. d. 26. dub. 5. & l. 2. d. 41. q. 2. corp. ad 1. & 2.
10. Accidentia alia se habent per modum habitus: alia non prima cum corrumpuntur, annihilantur, ut est gratia: secunda remanent in principiis subjecti. l. 2. d. 26. a. 1. q. 4. ad 6.
11. Accidentium, quæ habent rationem habitus, natura multiplex explicatur. l. 3. d. 6. dub. 3.
12. Accidens qualem mutationem facit in subjecto. l. 3. d. 6. dub. 3.
13. Accidens si dicit differentiam entis importat essentialem relationem ad subjectum: si ratione causæ tantum importat privationem intentionis, sicque rationem casus, & fortunæ. l. 2. d. 37. a. 2. q. 2. V. *Casus*. V. *Fortuna*.
14. Accidens dicitur aliquid tripliciter, scilicet per oppositum ad substantiam, ad per se, & ad necessarium. l. 1. d. 36. a. 1. q. 2. corp.
15. Accidentia numerantur ad multiplicationem subjectorum, quando scilicet subjecta sunt diversa, & ut diversa subjiuntur, & non per eandem naturam: ob idque eadem est gratia in tribus potentiis animæ: sic imago eadem Trinitatis: sic sanitas eadem in omnibus membris: sic idem character in anima, & potentia cognitiva: sic ternarius in tribus hominibus. l. 2. d. 26. a. 1. q. 5. ad 3. & l. 4. d. 6. a. 1. q. 3. ad 3. & l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 3. ad 6. & l. 3. d. 23. a. 1. q. 2. & infra n. 21.
16. Accidens respectivum quandonam numeret subjectum: quando non. l. 1. d. 14. a. 1. q. 2. ad 4.
17. Accidens respectivum multiplicatur penes terminos, & modum significandi. l. 1. d. 29. a. 1. q. 2. V. *Relatio*. n. 56. ubi explicatur sensus hujus propositionis.
18. Accidentia plura numero causata à subjecto non possunt eidem subjecto inesse, quia numerantur per subjectum: secus verò dicendum de subjecto solum deferente, ut lumen in aëre, species in oculo. l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 1. corp. & l. 2. d. 13. a. 3. q. 2. & l. 2. d. 41. a. 1. q. 2. ad 1. & l. 4. d. 12. a. 1. q. 3. in corp. & l. 4. d. 7. a. 2. q. 2. in fund. & l. 2. d. 26. a. 1. q. 5. ad 3.
19. Quale accidens possit esse in pluribus subjectis. l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 3. ad ult. & l. 2. d. 41. a. 1. q. 2. ad 1. & l. 2. d. 26. a. 1. q. 5. in corp. & ad 3. Vid. *Suprà* n. 15.
20. Accidentia aliqua respiciunt subjectum ut subjectum tantum, ut lumen in aëre: alia ut subjectum, & ut causam, ut albedo in pariete. l. 2. d. 26. a. 1. q. 3. in cor. & l. 2. d. 13. a. 3. q. 1. supra n. 6.
21. Accidens causatum à subjecto in quo est, numeratur ad numerationem subjecti, quia ab eo dependet, & plenè sustentatur: quando verò aliundè causatur, tunc numeratur ad numerationem principii: ut duo lumina in aëre. l. 2. d. 13. a. 3. q. 2. ad arg.
22. Accidentia sunt infinita, loquendo de singularibus. l. 4. d. 34. a. 1. q. 2. arg. 2. ad oppos.
23. Accidens unum quomodo possit esse in pluribus subjectis. lib. 2. d. 26. q. 5. ad 3. & l. 4. d. 6. q. 3. ad 4. V. *Suprà*. n. 15.
24. Accidens, quod non causatur à principiis subjecti, non determinat sibi materiam, nec mutat subjectum. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 3.
25. Accidens non potest alterari propriam mutationem, sed tantum ratione mutationis subjecti. l. 3. d. 23. a. 2. q. 5. ad 3. infra n. 60.
26. Accidentia aliqua possunt verè esse termini creationis, & independentes à subjecto producti. l. 2. d. 26. q. 3. V. *Gratia creatio*.
27. Accidentia sine subjecto in Eucharistia. V. *Eucharistia species*. n. 4. seq.
28. Accidentis inhærentia aptitudinalis est ei essentialis: actualis verò est accidentalis: unde accidentia in Eucharistia habent primam, non secundam. l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 1. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 1. ad 3. V. *Inhærentia*.
29. Accidentis esse est inesse: esse absolute sumptum dicit actum entis absolute: inesse dicit actum accidentis in comparatione ad rem alterius generis. l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
30. Accidentium inhærentia est quid relativum: ob idque est essentialis: non verò essentia accidentis. l. 4. d. 12. p. 1. q. 1.
31. Accidentium comparatio ad subjectum, & ad operationem quoad aptitudinem, & actum consideratur. l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
32. Accidentium separabilitas à subjecto expenditur. l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. per tot. & l. 1. d. 26. dub. 5. & l. 2. d. 41. a. 1. q. 2. 1. & d. 7. p. 1. a. 1. q. 3. ad 3.
33. Accidentia quare Deus vult in Eucharistia esse sine subjecto. l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 2. & op. Brev. p. 6. c. 9. V. *Eucharistia species*.
34. Accidentia quænam non possunt transmigrare de subjecto in subjectum. l. 1. d. 26. dub. 5. & l. 2. d. 13. a. 3. q. 2. in fund. & l. 4. d. 12. a. 1. q. 3. in fund. & t. 3. ferm. 2. in oct. Pasch.
35. Accidentia quænam remanent in subjecto in corruptione formæ. l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 3. fund. 3.
36. Accidens est quod extrinsecus advenit enti completo, dicitque modum adhærendi, illudque denominat: hinc humana natura in Christo non dicitur accidens respectu Personæ Christi. l. 3. d. 6. a. 1. q. 3. ad 3. & l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 3. in fund. & l. 2. d. 13. a. 3. q. 2. supra n. 4.
37. Accidentis inhærentia ad subjectum præsupponit compositionem subjecti: quod enim est purè forma, subjectum esse non potest. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 3. & d. 26. dub. 5. V. *suprà*. n. 8. *infra*. n. 64.
38. Unde Accidens non potest inhærere immutabili, & simplici puro. l. 1. d. 26. dub. 5. Vid. n. 8.
39. Accidens quoad esse advenit subjecto aut interiori, aut exteriori, & quomodo, & quid operetur. l. 3. d. 6. dub. 3.
40. Accidentia fundantur in quantitate, & quantitas in materia, à qua causatur. l. 4. d. 12. p. 1. a. 2. q. 3. in arg. & ad 1. & l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 3. ad 2.
41. Accidentia in Eucharistia habent operationes substantiæ. l. 4. d. 12. a. 2. q. 2. p. 1. ad 2. Vid. *Eucharistia species*. quoad aptitudinem sunt ei essentialia: quoad actum sunt accidentalia. l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
42. Accidentia causant multipliciter extraneam subjecto. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 2. & l. 3. d. 6. a. 1. q. 3. ad 3. & l. 2. d. 13. a. 3. q. 2. ad ult.

Accidentium multiplicatio.

Accidens in ordine ad subjectum. Narratio.

Inhærentia.

Operationes.

Quænam mutationes proveniant subjecto ex accidente. l. 3. d. 6. dub. 3.

Denominatio.

Perfectio.

Accidens, & corruptio.

43. Accidentia omnia naturaliter operantur virtute substantiæ. l. 1. d. 3. p. 2. a. 2. q. 3. ad 5. & l. 4. d. 12. a. 2. q. 3. p. 1. ad ult.

44. Accidens per se non est causa substantiæ. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 1. in fund. & l. 2. d. 13. a. 2. q. 2. in fund.

Qualis ejus virtus in ordine ad accidentis productionem, & etiam substantiæ. l. 2. d. 7. ibid. & l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. ad 5.

45. Accidentia eadem, scilicet cicatrices, servavit Christus in eodem subjecto etiam post mortem, ut indicaret identitatem corporis sui. r. 3. ser. 2. in oct. Pasch.

46. Accidentia non possunt denominare aliud à subjecto, in quo sunt. l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 3. corp.

47. Accidens non denominat nisi id, ad quod comparatur ut accidens: unde Deus non dicitur localis, licet sit in loco. l. 1. d. 37. p. 2. a. 1. q. 1. ad ar.

48. Accidentia maximè conferunt ad cognitionem substantiæ. l. 3. d. 15. dub. 2.

49. Accidentia quomodo denominantur bona, vel mala. l. 2. d. 41. a. 1. q. 2. ad 3.

50. Accidentia separabilia non denominant inseparabiliter subjectum. l. 2. d. 41. a. 1. q. 2. ad arg.

51. Accidens aliquod, in quo sensu dicitur nobilius substantia, ut est gratia. l. 2. d. 26. p. 1. a. 1. q. 3. & l. 2. d. 29. a. 1. q. 2. ad 3. & l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 1. ad 4.

52. Accidentis perfectio quoad esse secundum, scilicet quoad bene esse, qualis. l. 2. d. 29. cit. & d. 26. cit.

53. Accidentalis perfectio respicit compositum. l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 1. ad 4. & l. 2. d. 26. cit.

54. Accidens, quod causatur à principiis subjecti, est ignobilius forma substantiali: secus verò de eo, quod à superiori causa provenit, ut est gratia, & gloria. l. 2. d. 29. a. 1. q. 2. ad 3. & l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 1. ad 4. & l. 2. d. 26. a. 1. q. 3.

55. Accidens quod non causatur à principiis subjecti est stabilius ipso subjecto; & hinc pater quod radius Solis aère permoto fixus permanet. l. 2. d. 26. p. 1. a. 1. q. 3. ad 3.

56. Accidentium virtus differt ab ipso accidente. l. 1. d. 3. p. 2. a. 2. q. 3. ad 5.

57. Accidens quomodo possit dici transire in substantiam. l. 4. d. 12. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg.

58. Accidentia separata habent varias operationes in Eucharistia, partim naturales, partim supernaturales. l. 4. d. 12. p. 1. a. 2. q. 2. & 3. V. *Suprà* n. 41.

59. Accidens generatur ex principiis subjecti (quando scilicet nõ proveniat ex superiori causa) resolviturque in ipsum, cum corrumpitur. l. 2. d. 13. a. 3. q. 2. in fund. & a. 1. q. 3. ad 2.

60. Accidens secundum se non potest alterari, scilicet secundum propriam mutationem: bene tamen alteratur ratione alterationis factæ in subjecto: unde albedo modò est clara, modò obscura. l. 3. d. 23. a. 2. q. 5. ad 3.

Ibi loquitur de transmutatione accidentis de una specie in aliam, ut ibi videri potest.

61. Accidens corrumpitur aut per corruptionem subjecti: aut per inductionem contrarii. l. 4. d. 1. q. ult. in fund.

62. Accidentia quæ oriuntur à principiis subjecti, cum corrumpuntur, non cedunt omninò in nihil: quæ verò oriuntur à causa superiori, ut lux in aère, species in mente, gratia in anima

cedunt in nihil, quia non redeunt ad sua principia. l. 2. d. 26. a. 1. q. 3. & 4. ad 6. & l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 3. in fund.

63. Accidentia consequuntur materiam non secundum essentiam, secundum esse, sed quatenus per formam completur. l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 3. in fund.

64. Accidentium compositio præsupponit compositionem substantialem. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 3. *suprà* n. 37.

65. Accidentia non habent materiam componentem, nec formam. l. 3. d. 23. a. 2. q. 5. ad 4. & l. 4. d. 8. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1.

66. Accidentia simul cum substantia non occupant majorem locum, quomodo id intelligendum. l. 4. d. 12. p. 1. a. 2. q. 2. ad 4.

67. Quod uni est accidens, nulli est substantia. V. *Maxima*. n. 8.

Accidentis fallacia. V. *Fallacia*. n. 8.

Per accidens.

1. Per accidens opponitur ad per se, & ad propter aliud, & quomodo. l. 1. d. 1. dub. 15. V. *Per accidens*. V. *Per se*.

2. Per accidens aliquod dicitur dupliciter. Vid. *V. per se*. l. 3. d. 31. a. 3. q. 1. ad 1.

3. Omne per accidens reducitur ad per se: id intellige de entibus positivis: unde accidens omne positivum causatur à principiis subjecti. l. 2. d. 34. a. 2. q. 1. ad 4.

4. Per accidens, & per se non ponunt in numerum: sic cum diligo vinum, quia dulce, non diligo duo: sic actio exterior cum actu interiori. l. 2. d. 42. a. 1. q. 1. fund. 1.

5. Per accidens quomodo distinguatur à per se. V. *Per se*. n. 1. seq.

Accidia.

1. Accidia est tedium operandi bonum; variæ afferuntur definitiones. op. Centil. p. 1. sec. 21. & op. Spec. an. c. 3. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 18. & c. 25. & op. de pugna Spir. c. 6. V. *Peccatum mortale*. n. 24. & seq. V. *Capitale*.

Est contra fortitudinem. V. *Fortitudo*. n. 1.

Dicitur ab acedine. op. Comp. Theol. cit.

2. Accidia de sui natura est peccatum veniale: quando verò inducit ad omissionem eorum, quæ sunt necessaria ad salutem, vel in desperationem est mortale. op. Comp. Theol. l. 3. c. 25. & op. Spec. an. c. 3.

3. Accidia aliquando dicitur tristitia, licet improprie, & quomodo distinguantur ab invicem. op. Centil. p. 1. sec. 15.

4. Accidiæ filiæ diversimodè enumerantur secundum varios sensus SS. PP. op. Centil. p. 1. c. 21. & op. Phar. l. 2. c. 10. & op. declar. term. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 18. & op. diæt. fal. r. 1. c. 7. V. *Desperatio*. n. 1.

Sunt malitia, rancor, pusillanimitas, desperatio, torpor, vagatio metis circa illicita, amaritudo, quæ omnes definiuntur. Item otiositas, somnolentia, importunitas, inquietudo mentis, corporis instabilitas, verbositas, curiositas. Cent. ibid.

5. Accidiæ tres species assignantur. op. de Prof. relig. l. 1. e. 32.

6. Accidia opponitur virtuti spei, fortitudinis, & charitatis. op. Cen. p. 1. sec. 21.

7. Accidiæ pessimi effectus enarrantur. op. Comp. Theol. l. 3. c. 18. & op. de Profess. relig. l. 1. c. 32. & op. diæt. fal. r. 1. c. 7. & op. Centil. p. 1. s. 21.

8. Acci

8. Accidia comparatur falcibus, febrî hæticæ, & lanæ, paralyfi, cani, & lætargico. op. diæt. fal. t. 1. c. 7. V. *Paralyfis*. n. 2. V. *Peccati varia*. n. 209.

Item ferro, terræ, aquæ, vesti, scholari negligenti, homini stanti, & non ambulanti. op. diæt. ibid. Item Hydropifi. V. *Morbus*. n. 5.

9. Accidia in quibus casibus maximè sit reprehensibilis. op. diæt. fal. ibid.

10. Accidia oritur ex deordinatione voluntatis circa bonum, quod refugit secundum instinctum concupiscibile. op. cent. p. 1. sec. 21. & op. de profess. relig. l. 1. c. 32.

11. Accidiæ peccata distinguuntur, daturque modus ea confitendi. op. Confess. part. de Accidia.

12. Accidia est lectus, in quo piger voluitur. In Luc. c. 8. n. 16.

13. Accidiæ remedia assignantur. op. de pugn. spir. c. 6. & op. diæt. fal. t. 1. c. 7. & op. de profess. relig. l. 1. c. 32.

14. De accidia auctorit. sacræ Script. & SS. PP. op. Bibl. paup. c. 117. & op. Phar. l. 2. c. 10.

Accingere dicitur de pugnaturis, seu de ministraturis, cingere de ituris. t. 1. in Ps. 17.

Accipere qualem vim habeat in divinis. l. 1. d. 5. dub. 5. V. *Dare*. n. 1.

Accipitrum tres species persequentes Columbas assignantur, significantque avaros, luxuriosos, & superbos. t. 3. serm. de S. Cathar. Ver. M.

Accommodare. Accommoda distributio. V. *Distributio*. n. 6.

Accrescere. V. *Crescere*.

Accrisia.

1. Accrisia est quando res partim videtur, & partim occultatur. t. 2. in Luc. c. 24. n. 16.

2. Accrisia est passio, quæ auferit iudicium: fuitque in Sodomitis, estque proprietas invidorum. op. diæt. fal. t. 1. c. 4.

Accusatio.

1. Accusatio bona, & mala qualis. op. Phar. l. 3. c. 3.

2. Accusatio vitiorum est propria iustorum. op. Phar. ibid.

3. Accusatores impij confunduntur à Deo, & introducuntur in camino ignis. t. 1. Ps. 118. c. 5. v. 14.

4. Accusator falsus quomodo puniatur à sacris Canonibus. op. Confess. p. 8.

5. Accusator, & accusatus in foro pœnitentia est idem. l. 4. d. 16. dub. 4.

6. Accusatores multi in iudicio erunt, enumeranturque in Jo. cap. 5. fine. & op. diæt. fal. t. 9. c. 1.

7. Accusator noster in iudicio erit Diabolus, & cor nostrum. l. 2. d. 8. p. 2. q. 6. V. *Cor*. n. 11.

Acetum multiplex mysticè proponitur. t. 2. in Jo. c. 19. n. 29.

Achab prius maximus peccator, postea maximus pœnitens mutare fecit sententiam Dei volentis punire: ubi de virtute pœnitentiæ. t. 3. serm. 2. de pluribus Mart. V. *Pœnitentiæ effectus*.

Achan fuit figura Antichristi. ser. 15. de Lumin. *Achaz*.

Achaz.

1. Achaz recusavit petere signum à Domino ob obstinationem. t. 2. in Luc. c. 1. n. 18.

2. Achaz interpretatur apprehendens. t. 2. in Luc. ibi.

3. Achaz horologium. Vid. *Denm*. n. 4.

Acholythus.

1. Acholythorum officium quale, & quare ferunt

cereos, & ministrant urceolos. l. 4. d. 24. dub. 2. V. *Ordo*.

2. Acholythorum officium principale est ferre cereos; ministeriale verò est portare urceolos. l. 4. ibid.

Acquisitio tripartita in scriptura legitur. in Ps. 118. c. 7. v. 15.

Actio, Actus, Agens, Agere.

1. De Dei actionibus. l. 1. d. 7. a. 1. q. 1. & 2. & d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad 3. & l. 1. d. 37. a. 1. q. 1. ad 5. & d. 42. a. 1. q. 2. & l. 1. d. 44. q. 2. ad arg. & l. 1. d. 45. per tot. & l. 1. d. 10. q. 2. ad 4. & l. 1. d. 15. p. 2. q. 2. & l. 1. d. 4. 1. dub. 3. & l. 2. d. 1. a. 2. q. 1. ad 6. & l. 2. d. 8. p. 1. dub. 3. & l. 2. d. 32. dub. 5. & l. 2. d. 37. q. 1. ad arg. & a. 2. q. 1. & op. Brevil. p. 2. c. 1. V. *Dei causabilitas ad creaturas*.

Vid. *Dei causabilitas ad res.*

2. Dei actio ipsum non mutat, quia Deus est sua actio, nec indiget medio disponente: non sic creatura, cuius actio, & virtus est quid ab ipsa differens. l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg. & l. 4. d. 43. a. 1. quæst. 1. ad 1. & lib. 2. d. 1. p. 1. art. 2. quæst. 1. ad 6. Vid. *Suppositum*. n. 6. Vid. *Actio physica*. n. 1.

3. Agere posse in Deo solum ubi est, seu immediate suppositi, importat in Deo maximam perfectionem: in creatura verò posse agere ubi non est, importat imperfectionem. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. quæst. 1. ad ult. & l. 2. d. 37. a. 1. quæst. 1. & 2.

4. Agere Dei est absque præsuppositione materiæ, ob id potest in totum: non sic agens creatum, à quo effectus non totaliter dependet. & l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 1. ad ult. V. *Creatio*. n. 1. & V. *Facere*. n. 2.

5. Deus agit absque elongatione potentiæ à substantia, absque dependentia ab objecto, & absque indigentia: non sic creatura. l. 1. d. 42. a. 1. q. 1. corp.

6. Actio, seu actus ut egrediens præcisè non facit perfectionem, solumque attestatur perfectioni Dei: non sic scire, quod est actus ut habitus, qui ut potentiæ perfectio significatur: ob id Deus cognoscit omne cognoscibile: non verò operatur omne operabile. l. 1. d. 39. a. 1. q. 1. ad 5.

7. Deus agit liberè: hinc non facit quod melius est, sed quod vult, & magis congruit: ob id facit quædam bona, quædam meliora, & quædam optima. l. 1. d. 44. a. 1. q. 2. ad 3.

8. De Dei Creatione. Vid. *Deus Creans*.

Actioes Dei.

9. Deus in quo sensu dicitur ipsum non posse facere quod factum est non sit factum: quæ impossibilitas est ratione connotati. l. 1. d. 44. a. 2. q. 1.

10. Dei voluntas quomodo sit causa rerum. l. 1. d. 45. per tot.

11. Deus in quo sensu dicitur quievisse ab omni opere. l. 2. d. 15. a. 2. q. 3.

12. Agens aliud quod movetur, vel laborat in sua operatione: aliud nequaquam, ut est Deus. l. 2. d. 15. a. 2. q. 3. corp.

13. Dei potentia dicitur esse in Deo respectu aliquorum: à Deo respectu aliorum: & respectu eorum, quæ simpliciter important imperfectionem, nec in Deo, nec à Deo, ut mori, peccare, &c. l. 1. d. 42. a. 1. q. 2. & dub. 3. & l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. corp.

14. Dei potentia activa est absque passione, & imperfectione, absque motu, & labore. l. 1. d. 42.

15. Deus quænam potest facere ; quæ creatura potest, vel non potest facere. l. 1. p. 42. a. 1. q. 3.
16. Actus supernaturales quinam sunt à Deo per missionem divinarum Personarum. l. 1. d. 15. p. 2. a. 1. q. 2. corp.
17. Deus est agens se ipso, cujus actio nihil addit : ob id in agendo non variatur : non sic creatura, quæ agit per aliud. l. 2. d. 1. p. 1. a. 2. q. 1. ad 6.
18. Deus solus agens est suum agere ob summam simplicitatem. l. 2. d. 8. p. 1. dub. 3. & l. 2. d. 37. a. 1. q. 1. ad 2.
19. Dei opera respectu creaturæ sunt bona bonitate naturæ, non moris. l. 2. d. 32. dub. 5.
20. Deus agit, & concurrat immediatè ad actiones creaturarum. l. 2. d. 37. per tot.
21. Omnis actio tam bona, quàm mala quomodò est à Deo. l. 2. d. 37. per tot.
22. Actio creaturæ est bona quando continuatur Deo cooperanti simpliciter ; & quomodò id sit verum. l. 2. d. 37. a. 1. q. 1. ad 4.
23. Omnis actio est tota à Deo, & tota à creatura. l. 1. d. 37. a. 1. q. 1.
24. Actio creaturæ non dicitur esse à Deo, quia prævenit, & excitat, sed quia cooperatur. l. 2. d. 37. a. 1. q. 1. ad 5.
25. Deus quomodò dicitur causa conservans res. l. 2. d. 37. a. 1. q. 2.
26. Deus non dicitur agere casuale, & fortuitum, licet cum creatura concurrat ad talia. l. 2. d. 37. a. 2. q. 2.
27. Deus quomodò est primum principium omnium rerum, quas produxit secundum rationem causæ efficientis, exemplaris, & finalis. op. Brev. p. 2. c. 1.
28. Ordo rerum, quæ à Deo sunt, vel est necessitatis, vel congruitatis. l. 1. d. 41. a. 1. q. 2. corp.
29. Dei actiones circa creaturas important modum ratione efficientiæ, speciem ratione exemplaritatis, & ordinem ratione finis. op. Brev. p. 2. c. 1. & l. 1. d. 1. p. 1. a. 1. & 2. per tot.
30. Actus irascibilis non est in Deo, sed benè in Beatis. l. 1. d. 8. a. 1. q. 2. ad 4.
31. Dei Prædestinatio, & spiratio. Vid. *V. Deus*.
- Actio creata.*
1. Actio creata est ipsa causalitas medians inter agens, & effectum disponens ipsum agens : estque aliquid superadditum, & mutans ipsum agens : quare non consequitur effectum, sed antecedit. l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad 3. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 2. q. 1. ad 6. & a. 3. q. 2. & l. 2. d. 8. p. 1. dub. 3. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 4. ad 1.
- Non sic est in Deo, qui est sua actio. V. *Suprà*. n. 2. & seq.
2. Actio præcisè non est relatio, sed est quid absolutum includens relationem. l. 1. d. 35. dub. 4. V. *Relatio*. n. 6. & 12.
3. Actio formaliter, & præcisè sumpta dicit tantum ut à quo, idest actus egrediens : sic enim comparatur tantum agenti, quod non est ipsius subjectum : sed comparata passio, dicit ut in quo. l. 4. d. 17. p. 1. a. 2. q. 1. & l. 2. d. 13. q. ult.
- Hinc infertur actionem præcisè sumptam non exigere subjectum, nisi prout est passio.
4. Actio, & Passio licet constituent duo Prædicamenta, non differunt tamen realiter, nec sunt diversæ. l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1. ad 1. & l. 1. d. 40. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 2. d. 35. a. 1. q. 2. V. *Passio*. n. 6. & infra. n. 54.
5. Actio ut egrediens non facit perfectionem, sed attestatur perfectioni agentis. l. 1. d. 39. a. 1. q. 1. ad 1.
- Quomodò dicatur perfectio potentiæ. l. 1. d. 18. a. 1. q. 3. ad 3. V. *infra*. n. 45.
6. Actio, & factio quomodò differant. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 4. Agere enim exigit in quid agens agat : non sic facere : unde agere propriè non est creare. V. *Creatio*. n. 1. & seq. & V. *Factio*. n. 1.
- Id tamen intellige theologicè : nam in sacra Scriptura aliquando confunduntur isti termini agere, facere, & creare. l. 1. d. 1. ibid. & l. 2. d. 12. a. 1. q. 2. ad 2.
7. Actio omnis creata inducit mutationem in agente. l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad 3. V. *Suprà*. n. 1.
8. Actio alia est secundum rem : alia secundum modum, idest alia est transiens : alia immanens. *Differen- tia*. l. 1. d. 40. a. 1. q. 1. ad 2.
9. Actio item alia dicitur opus operans : alia dicitur opus operatum : hæcque stat in effectu. l. 2. d. 37. a. 1. q. 1. ad 2.
10. Actus quomodò diversificentur per objecta. l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. & q. 2. corp. & op. Brev. p. 5. c. 4. V. *Maxima*. n. 22. V. *Habitus*. n. 8.
11. Actus quomodò distinguat potentias. l. 1. d. 7. a. 1. q. 3. ad 2. & l. 2. d. 19. dub. 2. & l. 2. d. 10. a. 3. q. 2. ad 1.
12. Actio alia est creativa : alia productiva : alia alterativa : & alia conservativa : prima est propria solius Dei : secunda est Dei, & creaturæ : tertia est solius creaturæ. l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1. & 2. & a. 1. q. 1. ad 5. Secunda in creatura est cum mutatione : tertia est cum motu. l. 2. d. 1. ibid. & l. 2. d. 37. a. 1. q. 2. V. *Creatio*. V. *Mutatio*. V. *Motus*. V. *Productio*.
13. Actio creata includit distantiam agentis, dependentiam, & indigentiam. l. 1. d. 42. a. 1. q. 1. & l. 1. d. 40. a. 1. q. 1. ad ult. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 4.
- Et hinc fundamentum quare creatura non potest creare : necessariò enim indiget materia, in quam agat, & à qua dependet in operari, non sic Deus. l. 1. d. 42. cit. V. *Creatio*.
14. Actio alia est naturæ : alia voluntatis : prima est secundum impetum totius potentiæ : idest secundum totam naturalitatem, & necessitatem : secunda est secundum artem, seu voluntatem, & deliberationem : secundum primam agens naturale facit optimum quod potest : secundum aliam agens facit sicut vult. l. 1. d. 44. a. 1. q. 2. ad 3. & l. 1. d. 10. a. 1. q. 2. ad 3. & l. 1. d. 45. a. 2. q. 1. ad 4. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 2. & l. 2. d. 41. a. per tot. & l. 4. d. 19. a. 3. q. 1. ad 3.
15. Agens triplex in mundo : scilicet Deus, natura, & intelligentia, sive ars ; vel secundum intellectum, & voluntatem : Deus agere potest ex nihilo : natura ex aliquo, idest secundum potentiam præsuppositam in materia educès rem de potentia ad actum, & de esse incompleto ad completum : ars verò ex ente completo superaddens aliquid accidentale. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 1. & l. 2. d. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
- Item omne agens est vel agendo naturaliter, vel voluntariè, vel violenter. l. 1. d. 10. a. 1. q. 1. ad 3.
- Agens tamen naturaliter agit per se, & cum intentione, vel præter intentionem, ut fortuitò, & casualiter. l. 1. d. 10. ibid.
16. Actio voluntaria sive deliberativa semper est bona bonitate naturæ : bonitate verò moris est vel bona, vel mala, vel indifferens. l. 2. d. 41. a. 1. q. 1.

- q. 1. corp. & q. 2. & 3. l. 3. d. 37. a. 1. q. 2. ad ult. & l. 2. d. 34. a. 1. q. 2. corp.
- Unde divisio actionis in bonam, & malam non est per differentias essentielles. l. 2. d. 41. a. 1. q. 2. licet deliberativa dividatur in bonam, & malam. l. 2. ibid. q. 1.
- Nec aliqua actio potest simul esse bona, & mala bonitate moris. l. 2. d. 41. a. 1. q. 1. ad 1. V. *Opus*. n. 7. & seq.
- Ipsius quadruplex est differentia: vel enim est ex natura sua bonum, vel malum: vel indifferens: vel malum ex circumstantia. op. spec. an. præfat.
17. Actio tripliciter potest esse bona: scilicet vel ex genere: vel ex circumstantia: vel secundum se. l. 2. d. 41. a. 1. q. 3. corp.
- De conditionibus necessariis ad actionem bonam. Vid. l. 2. d. 37. a. 1. q. 1. ad 4. & l. 2. d. 41. a. 1. q. 3. & op. de profectu Relig. l. 2. c. 9.
18. Actio quæ est à voluntate bona creata est bona bonitate moris: non verò illa necessariò, quæ est à causa prima, vel à voluntate divina, ob defectum voluntatis, & causæ particularis creatæ. l. 2. d. 37. a. 1. q. 1. ad 2.
19. Actio eadem per comparationes diversas in diversis potest esse bona, & mala. l. 2. d. 41. a. 1. q. 1. ad 3.
20. Actio ut actio non est mala, sed ut talis actio. l. 2. d. 42. a. 1. q. 2.
21. De Actione indifferente. Vid. l. 2. d. 41. a. 1. q. 3.
22. De Actionibus ordinatis in finem bonis, & meritoriis tum ex sui natura, tum ex circumstantiis, tum ex multiplici fine bono, aliarumque circumstantiarum positione. Vid. l. 2. d. 41. a. 1. per totum, & l. 4. d. 31. a. 2. q. 1. corp. & l. 2. d. 38. per tot. q. 1. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 2. ad 1. & l. 1. d. 1. a. 1. q. 2. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 14. & op. de 7. Itiner. ætern. itin. l. 1. d. 1. & 2. & op. de prof. Religios. l. 2. c. 9. & op. de reduc. artium, & Ps. 118. c. 7. v. 6. & op. spec. an. in præfat.
- Quomodò actiones Religiosorum omnes sunt meritorie. l. 2. d. 41. a. 1. q. 3. ad ult.
23. Actus morales generant habitus virtutum, ex quibus sequitur multiplicatio actuum ab ipsis habitibus provenientium, & per id reparatio similitudinis divinæ. in Ps. 118. c. 7. v. 6. & l. 1. d. 27. a. 1. q. 2. ad 2. & l. 2. d. 13. a. 2. q. 2. ad arg. Vid. V. *Habitus*.
- Actus non generatur ex actu, quia actionis non est agere. l. 2. d. 35. a. 1. q. 1. ad 1.
24. Actus medius, seu neuter datur inter velle, & nolle. l. 1. d. 6. dub. 3.
25. Actuum circumstantiæ sunt quo, quis, ubi, cum quo, quoties, cur, quomodò, quando. op. Spec. an. in Præfat. ubi & aliæ enumerantur.
26. Actio qualis possit dici mixta de voluntario. l. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 4.
27. Actus primus dat esse, estque per modum habitus: Actus secundus dat bene esse, seu operari, estque per modum actus. l. 1. d. 43. a. 1. q. 4. corp. & l. 2. d. 29. a. 1. q. 2. ad 1. & op. Brevil. p. 5. c. 4.
28. De Actuum libertate. V. *Anima voluntas, & libertas*.
29. Actus Hierarchici. V. *Hierarchia*. & V. *Angelorum ordines*.
30. Actio mala quot modis fieri potest. l. 2. d. 41. a. 1. q. 2. corp. & q. 3. & l. 1. d. 1. a. 1. q. 1. corp. Est mala non à Deo, sed à voluntate creata deficiente. l. 2. d. 34. a. 1. q. 2. & l. 2. d. 37. a. 2. q. 1. & lib. 2. d. 7. art. 2. quæst. 2. & 3.
31. Actio qualis est de sui natura mala, & quænam non: prima nunquam potest per quemcumque finem bonum rectificari. l. 4. d. 31. a. 2. q. 1. corp. An actiones omnes infidelium sint malæ. l. 2. d. 41. dub. 2.
32. Actio otiosa quænam. l. 2. d. 41. a. 1. q. 3. ad 2. cui opponitur contrariè, & privativè virtuosa. l. 2. d. 44. a. 2. q. 3. ad 3. V. *Verbum otiosum*.
34. Actiones Diaboli etiam naturales quomodò sunt malæ: non verò infidelium. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 2. d. 41. dub. 2.
35. Actus, seu actio omnis est à forma: passio est à materia. l. 2. d. 3. a. 1. q. 1. & l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. & serm. 2. de S. Laurentio.
36. Actio quælibet creata tam bona, quàm mala est tota immediatè à Deo, ut à prima causa, & tota à creatura. l. 2. d. 37. a. 1. q. 1.
37. Actio non dicitur à Deo quatenus prævenit, vel excitat voluntatem, vel causam particularem creatam, sed quatenus immediatè cooperatur ipsi. l. 2. d. 37. ibid. ad 5.
38. Actio omnis est à Deo, sicut & omnis res, & secundum rationem causæ efficientis, & exemplaris, & finalis secundum quas res habent modum, speciem, & ordinem. l. 1. d. 1. a. 1. q. 1. & 2. & Brevil. p. 2. c. 11.
39. Ordo rerum, quæ à Deo sunt, est vel necessitatis, vel congruitatis. l. 1. d. 41. a. 1. q. 2. corp.
40. An Casuale, & fortuitum dicatur à Deo esse. l. 2. d. 37. a. 2. q. 2. V. *Fatum*. V. *Casus*.
41. Actiones sunt suppositorum, idest formæ in supposito. l. 3. d. 5. a. 1. q. 4. corp. & serm. 2. de S. Laur.
42. Agens, & patiens quomodò communicant in materia. l. 2. d. 31. a. 2. q. 1. ad 3.
43. Agentis conditio alia est quæ respicit naturam agentis: alia quæ respicit actum: Prima communicatur rei productæ: sic Deus, quia est bonus, & terminus, & factum bonum est: secunda communicatur actioni: sic Deus est justus non communicat justitiam rei factæ, sed ipsi actioni. l. 4. d. 46. a. 2. q. 1. ad 2.
44. Actio est à substantia rei mediante virtute, seu potentia, à qua immediatè est. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. & serm. 2. Hexam. V. *Virtus*.
45. Agentis potentia quando est suus actus, ut in Deo non perficitur per actum: quando verò differt à potentia, tunc perficitur per aliquid superadditum. l. 2. d. 12. a. 1. q. 1. ad 4. & l. 1. d. 18. a. 1. q. 3. ad 3. & l. 1. d. 41. a. 1. q. 1. & d. 42. q. 1. ad 3. & l. 1. d. 44. a. 1. q. 2. & l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. corp. supra n. 5.
46. Agens quod est purus actus, est etiam suum esse per essentiam, nec potest esse ab alio: non sic creatura. l. 1. d. 45. a. 1. q. 3. corp.
- Vnde agens creatum necessariò differt à virtute, qua agit, & ab actione. l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad 3. & 4. & l. 2. d. 8. p. 1. dub. 3.
47. Agere, seu actio omnis est per contrarietatem in passum. l. 4. d. 44. p. 2. q. ult. ad 1. & serm. 3. de Apost. & l. 1. d. 42. a. 1. q. 4.
- Agens enim in passum intendit illud sibi assimilare: unde ubi nulla est contrarietas, ibi nulla est actio, nec corruptio. serm. 3. cit.
48. Agere in alterum dicitur tripliciter: vel per prædominantiam, ut dum unum contrarium agit in contrarium, vel per influentiam: ut Sol in hæc inferiora: vel per colligantiam; ut corpus in animam. l. 2. d. 37. a. 2. q. 1. ad 1.

49. Actioni cuilibet respondet passio vel secundum rem : vel secundum modum : prima dicitur transiens : secunda immanens. l. 1. d. 40. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2. ad 4. & l. 4. d. 12. p. 1. a. 3. q. 2.
Vnde actio omnis terminatur ad aliquid. l. 4. d. 12. p. 1. a. 3. q. 2. a. 2. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 1. ad 4. & l. 1. d. 5. a. 2. q. 1. fund. 4. & corp. & ad ar.
50. Actio transiens ut plurimum relinquit effectum diuturnum. l. 4. d. 41. a. 1. q. 1. ad 3.
51. Actio alia est quæ respicit solum passum, id est unum terminum : alia, quæ ultra passum alium terminum : ut mitto te ad illum, & doceo te grammaticam. l. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2. ad 4.
52. Actio geminata geminat passionem : sic Christus dicitur bis natus. l. 3. d. 8. a. 2. q. 1. in fund.
53. Actiones diversæ diversos inducunt effectus quando dividunt ex æquo, non quando una ad alteram ordinatur : vel est reparativa alterius, ut evenit in resurrectione mortui. l. 4. d. 43. a. 1. q. 4. ad 4.
Quomodo diversi actus agentia diversa inferant. l. 2. d. 10. a. 3. q. 2. ad 1.
54. Activum, & passivum non significant idem, sed diversa genera. l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1. ad 1. Vid. *Supra*. n. 4. V. *Passio*.
Id tamen in Grammatica non admittitur. *ibid*.
55. Actio, & Passio est propriè corporaliū. l. 4. d. 5. a. 3. q. 1. ad 2.
56. Agens, & patiens communicant in materia, quando contrarium agit in contrarium. l. 2. d. 31. a. 2. q. 1. ad 3.
57. Actio necessariò infert passionem. l. 4. d. 12. p. 1. a. 3. q. 2. & serm. 3. de Apost.
58. Vbi est major actio, in qua est transmutatio : ibi major passio. l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.
59. Actus activorum in patiente bene disposito quomodo verificetur. l. 3. d. 16. a. 1. q. 2. ad arg.
60. Passio in genere naturæ est effectus actionis : in genere moris verò est effectus voluntatis eam suscipientis : sic fuit in Christo, in quo passio fuit meritoria, licet actio fuerit peccaminosa. l. 3. d. 18. a. 1. q. 3. ad 2.
61. Actio naturalis est necessaria : ob idque agit in totum passum quantum potest. l. 4. d. 19. a. 3. q. 1. ad 3. & l. 2. d. 45. a. 2. q. 1. ad 4. & l. 4. d. 46. a. 1. q. 3. ad 1.
62. Agens naturale particulare producit sibi simile in proprietatibus specialibus : non sic agens universale. l. 2. d. 45. a. 2. q. 1. ad 4. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 2.
63. Agens naturale non potest in omnes formas. l. 1. d. 14. a. 2. q. 2. ad 1. & 4.
64. Agens quò perfectior est forma qua agit, eò efficacius operatur. op. Princip. S. Script.
65. Agens naturale in productione formæ nullam quidditatem ei confert, sed tantum ens sub una dispositione producit sub alia. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
- Hinc omnes formæ corporeæ fuerunt à Deo concreatæ in materia. l. 2. d. 7. *ibid*.
66. Agens per naturam imprimi suam similitudinem in passum : secundum artem producit sibi simile secundum Idæam. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 1. & l. 2. d. 1. a. 1. q. 1. ad 3. & l. 4. d. 44. p. 2. a. 3. q. 2. ad arg.
67. Agens quando est nobilius patiente. l. 3. d. 16. a. 1. q. 1. ad 4. & l. 2. d. 31. a. 2. q. 1. ad 2.
68. Impossibile est quod aliquod agens producat se ipsum. l. 1. d. 34. a. 1. q. 1. corp.
69. Agere à se, & ab alio quid sit. littera A. n. 6. & 7.
70. Agens quodnam propriè dicatur quiescere post opus, & quale impropriè, ut dicitur Deus quievit ab universo opere, quod patrarat. l. 2. d. 15. a. 2. q. 3. corp.
71. Actus, & potentia fundantur super diversa principia rei : idè distinguuntur, tom. 1. ser. 4. Hexam.
72. Actus, & potentia quomodo se habeant in anima. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 3. ad 5. V. *Anima motus*. n. 3. Quadruplex actus, & potentia in anima. l. 1. d. 4. 2. dub. 3.
73. Esse in potentia est esse in potentia materiæ : Esse in actu est esse extrà suas causas. l. 3. d. 5. a. 2. q. 1. ad 1.
74. Actus, & potentia si sumuntur ut modi rerum, non sunt diversæ quidditates, sed dispositiones variæ substantiales. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 1. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 4. corp.
75. Actus numeratur subiecto, tempore, & specie. *Numeratio*. l. 3. d. 8. a. 2. q. 1. corp. & l. 2. d. 41. a. 1. q. 2. ad 1.
76. Actiones aliquæ non possunt numerari sine interruptione, ut morari hic : aliæ non exigunt interruptionem, ut revolutiones Cæli, quæ numerantur ex perfectione circulationis, licet sint continuæ. l. 3. d. 8. a. 2. q. 1. & 2.
77. Actiones rerum successivarum numerantur secundum variam durationem : rerum verò permanentium secundum principia permanentia. l. 4. d. 43. a. 1. q. 4. ad 4. & l. 2. d. 41. a. 1. q. 2. ad 1.
78. Actuum numeratio quondam est ratione subiecti, vel principii. l. 1. d. 11. a. 1. q. 2. ad 3. & l. 3. d. 8. a. 2. q. 1.
79. Agens intellectus. Vid. *Anima potentia*. & *varia*. V. *Intellectus*.
80. Actio gratiarum. V. *Gratiarum actio*.
81. Actiones gratiæ, seu effectus. V. *Gratia effectus*.
82. Actus entitativus, seu existentialis materiæ. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1. & 2. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. & 2. V. *Materia*.
83. Activa, & contemplativa vita. V. *Vita*. V. *Contemplatio*.
84. Actus irascibilis non est in Deo, sed est in Beatis, & Viatoribus. l. 1. d. 8. a. 1. q. 2. Actualitas. V. *Actus*. V. *Forma*.
- Activitas. V. *Ingeniositas*. & l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. corp.
- Ad.*
1. Ad, importat distantiam, & motum, processumque. op. Comp. Theol. l. 1. c. 6. & in Jo. proëm.
  2. Ad aliquid dicitur dupliciter : scilicet vel propriè & per se : sic Pater dicitur ad Filium ; vel ratione alicujus connexi : sic voluntas refertur ad volibile. l. 1. d. 3. p. 2. dub. 2.
  3. Ad aliud quot modis possit sumi, maximè que in divinis. l. 1. d. 24. a. 2. q. 2. ad 2.
  4. Ad alterum. V. *Relatio*.
- Adam.*
1. Adam interpretatur homo. In Luc. c. 3. n. 2. Item interpretatur Crux. Ps. 95. Est nomen quadrilitterum, significans quatuor partes mundi : ob idque Crucem. Ps. 95.
  2. Adam in genealogia Christi quarè ponitur ultimo loco. In Luc. c. 3. n. 24.
  3. Adæ creatio expenditur. In Sap. c. 10. & op. Brev. *Adæ creatio*. p. 3. c. 11. & l. 2. d. 17. per totam, & seq. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 62. ser. 1. Dom. 5. post Epiph. Formatio corporis, & animæ, & ipsorum qualitates expenduntur. l. 2. d. 17. per tot. infra n. 22. seq.
4. Adæ

Adam in statu innocentie.

Adam in statu innocentie. Gratiæ.

Cognitio.

Adam in statu innocentie.

4. Adæ creatio non fuit in gratia, & quare. ser. 4. Dom. 14. post Pent. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 2. & l. 2. d. 29. a. 2. q. 2.
5. Adam creatus est extra Paradisum, & postmodum positus est in eo. l. 2. d. 17. dub. 2. & serm. 4. Dom. 12. post Pent. Eius status in Paradiso expenditur. l. 2. d. 18. 19. & 20. & Brev. p. 2. & 3. per tot.
6. Adam licet non creatus fuerit in gratia gratum faciente: tamen fuit creatus cum multis gratiis gratis datis. l. 2. d. 29. a. 2. per tot. & l. 2. d. 22. a. 1. q. 2. ad 4.
7. Adam recepit post sui creationem gratiam gratum facientem, & quomodo, & ad quid. l. 2. d. 29. a. 2. per tot. infra n. 52.
8. Adam ad resistendum tentationi quali gratia indigerit, & præditus fuerit. l. 2. d. 24. a. 1. p. 1. q. 2. & l. 2. d. 29. a. 2. per tot.
9. Adam quænam potuerit facere in statu innocentie cum solis donis naturalibus supposita divina influentia. l. 2. d. 24. a. 2. q. 2. Vid. *Gratia gratis data.*
10. Adam poterat diligere Deum super omnia absque habitu charitatis: item resistere tentationi cum solis donis naturalibus: informatis tamen divina influentia actuali-extraordinaria. l. 2. d. 24. a. 2. q. 2. & l. 2. d. 27. a. 1. q. 2. ad 5.
11. Adam non fuisset acceptus Deo acceptione speciali absque gratia gratum faciente, quæ facit animam, templum, filiam, & sponsam Dei. l. 2. d. 29. a. 1. q. 1. V. *Gratia effectus.*
12. Adam in statu innocentie prius tempore habuit dona naturalia: post verò gratuita, & quare. l. 2. d. 29. a. 2. q. 2. corp. & l. 2. d. 22. a. 1. p. 1. q. 2. ad 4.
13. Differentia donorum virtutum, gratiarum, & actuum Adæ in statu naturæ institutæ, & lapsæ. l. 2. d. 29. a. 3. per tot.
14. Quare Deus non fecit hominem impeccabilem non subjectum tentationi. l. 2. d. 23. a. 1. q. 1. & 2.
15. In Adæ anima fuerunt inditæ species rerum sicut in Angelis. l. 2. d. 1. p. 2. a. 3. q. 2. corp.
16. Adam quam visionem Dei habuerit, & quomodo potuisset videre Deum. l. 2. d. 23. a. 2. q. 3. ad 5. An cognoverit Incarnationem futuram; utrumque est probabile. l. 2. d. 23. dub. 4.
17. Adæ cognitio in statu innocentie qualis fuit, & fuisset: & an proficere potuisset. l. 2. d. 23. dub. 3. & 4. & a. 2. per tot. & l. 2. d. 20. dub. 6. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. ad 3. & l. 2. d. 29. q. ult. ad 1. & l. 2. d. 22. per tot.
18. Adam in statu innocentie habuisset cognitionem certam omnium scibilium; in opinabilibus verò licet non habuisset errorem: potuisset tamen habere opinionem cum æstimatione unius partis, seu cum aliqua credulitate, ut de facto habuit. l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. corp.
19. Adæ quale iudicium fuerit in statu innocentie. l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. ad 1.
20. Adam potuit proficere in statu innocentie cognitione experimentalis. l. 2. d. 23. a. 2. q. 1. corp.
21. Adam stante nulla fuisset deceptio ab intrinseco, nec ab extrinseco: & licet seductus fuerit: id fuit ob assensum voluntarium credulitati falsæ. l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. V. *Error.* n. 4. seq.
22. Adæ anima infusa in corpore qualis fuerit, ejusque nobilitas, scientia, &c. l. 2. d. 17. per tot. infra. n. 3. seq.
23. Adæ corpus quale fuerit. l. 2. d. 17. per tot. supra. n. 3. seq.
24. Adæ corporis constitutio ex elementis, complexio, contrarietas, immortalitas, aliæque circumstantiæ expenduntur. l. 2. d. 17. 19. 20. per tot. sparsum. Brev. p. 2. c. 10. seq. & l. 3. d. 15. a. 2. q. 3. & a. 1. q. 3. & serm. 4. Dom. 12. post Pent. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 29. & seq. & serm. 1. de Invent. S. Cruc. Vid. *Æqualitas.* n. 35. supra n. 3. seq.
25. De potentia ad moriendum in Adam existente. l. 2. d. 19. a. 1. & a. 2. per tot. Immortalitas ejus unde. Vid. *Hominis generatio.* n. 32.
26. De formatione Evæ ex corpore Adam agitur. l. 2. d. 18. per tot. & op. Brev. p. 2. c. 10. seq. V. *Hominis formatio.* n. 19. Quare Adam dormiente, & de costa producta est. ibid. l. 2. d. 18.
27. Adæ corpus in statu innocentie fuisset obediens spiritui: talis obedientia transmissa fuisset ad posteros. op. Brev. p. 3. c. 6. Sicut & justitia originalis. l. 2. d. 33. a. 1. q. 2. ad 1.
28. Adam in statu innocentie comedisset, dormissetque. l. 2. d. 18. a. 1. q. 1. ad 4. & l. 2. d. 19. a. 2. q. 1. ad 4. & l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. ad 4. Quid lignum vitæ operatum esset. serm. 1. in Invent. S. Crucis.
29. Adam in statu innocentie non somniasset, sicut fit nunc. l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. ad 3.
30. Adæ sopor immisus ipsi à Deo qualis fuerit. l. 2. d. 18. a. 1. q. 1. ad 4. fuit supernaturalis, sive extasis.
31. Adam in statu innocentie confirmatus non potuisset peccare venialiter: imò verbum orisum fuisset mortale. l. 2. d. 21. a. 3. q. 1. & opusc. Brev. p. 3. c. 8. infra. n. 54.
32. Adam in statu innocentie non potuisset decipi: licet aliqua nescientia potuerit inesse. l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. V. *Deceptio.* n. 1. seq.
33. Adam qualiter nomina imposuit rebus, & ex quali cognitione præcedente. l. 2. d. 23. a. 2. q. 1. in fund. Vid. *Nomen.* n. 6.
34. Adæ triplex præceptum datum: primum in ordine ad Deum de non comedendo ligno vitæ: secundum in ordine ad proximum, scilicet de multiplicando prolem: tertium ad se ipsum de comedendo de ligno vitæ. l. 2. d. 20. dub. 3. & 7. & l. 2. d. 17. dub. 5. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 63. & op. Brevil. p. 2. c. 11. & p. 3. c. 2. & in Ps. 116.
35. Adam obligabatur ad multiplicandum genus humanum, aliter ac nunc obligatur homo. l. 2. d. 20. dub. 3. & q. 3.
36. Adam in statu innocentie habuisset delectationem veneream; sed absque inordinatione, sicuti nunc. l. 2. d. 20. a. 1. q. 1. 2. & 3.
37. In statu innocentie qualis commixtio seminum fuisset. l. 2. d. 20. a. 1. q. 1. 2. & 3.
38. In statu innocentie parvuli crevissent paulatim, & profecissent ad usum membrorum. l. 2. d. 20. dub. 5.
39. In statu innocentie fuisset superfluitas seminis, & excrementorum: non verò sudoris, & reumæ, & quare. l. 2. d. 20. a. 1. q. 2. ad 1. & q. 5. ad 1.
40. In statu innocentie fuisset major delectatio in visu, & auditu, quam in tactu, quia eorum objecta

Immortalitas.

jecta magis accedunt ad naturam spiritualem : tactus verò ad materialitatem ; hinc in statu naturæ lapsæ est major delectatio in tactu. l. 2. d. 20. a. 1. q. 3. ad 4.

41. In statu innocentiae qualis corruptio integritatis fuisset. l. 2. d. 20. a. 1. q. 4.
42. In statu innocentiae fuisset superfluitas feminis, quæ est tertiæ decoctionis cibi tam moderata, quatenus tantum ordinaretur ad habendam prolem. l. 2. d. 20. a. 1. q. 5. ad 1.
43. Adam stante fuisset in qualibet commixtione feminum generatio prolis. l. 2. d. 20. a. 1. q. 5. Unde extra talem ordinationem peccassent homines in quolibet actu. l. 2. d. 20. q. 5. ad 3.
44. In statu innocentiae tot mulieres, quot viri generati fuissent, quia tunc vis generativa subesset virtuti rationali. l. 2. d. 20. q. 6.
45. De esu in statu innocentiae. l. 2. d. 20. dub. 7. & a. 1. q. 5. ad 1. & serm. in Invent. S. Ctuc.
46. Majora dona habuit Adam, quam mulier. l. 2. d. 22. a. 1. q. 3.
47. Adæ, & Evæ casus, tentatio, peccatumque expenditur. l. 2. d. 21. & seq. ad 23. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 65. & seq. & op. Brev. p. 3. per tot. & op. Cent. p. 1. sect. 5. Vid. *Peccatum Adæ*.
48. Adæ tentatio orta est ex superbia, & invidia Diaboli. l. 2. d. 21. a. 1. q. 1. Brev. p. 3. c. 2. & seq.
49. Adæ tentatio fuit ex diabolica electione, & divina permissione. l. 2. d. 21. a. 1. q. 2.
50. Quare permisit Deus Adam tentari à Diabolo in effigie serpentis. l. 2. d. 27. a. 1. q. 2. & q. 3. & op. Brev. p. 3. c. 2. seq.
51. Qualis tentatio fuerit inflicta à Diabolo Adæ, & Evæ. l. 2. d. 21. a. 1. q. 3. & a. 2. per tot. & a. 3. q. 2.
52. Adam qualem gratiam habuerit ad resistendum tentationi, & quamnam fuerit ei necessaria ante lapsum, & quamnam post lapsum. l. 2. d. 21. a. 1. q. 2. supra n. 7. seq.
53. Quare Deus non impedierit Adæ transgressionem prævisam. l. 2. d. 17. dub. 5. & d. 32. a. 3. q. 2. ad ult. & d. 29. a. 2. q. 1. ad 1. & d. 37. a. 2. q. 1 ad 3.
54. De qualitate peccati Adæ, an fuerit vel potuerit esse veniale: an fuerit omnium gravissimum. l. 2. d. 21. a. 3. per tot. & l. 2. d. 33. dub. 2. op. Cent. p. 1. sec. 5. & l. 2. d. 22. per tot. & serm. 1. Dom. 5. post Epiph.
55. In statu innocentiae peccatum veniale fuisset mortale. l. 2. d. 21. a. 3. q. 1. ad 4.
56. Quare peccatum Angeli fuit irremissibile: Adæ verò remissibile. l. 2. d. 21. a. 3. q. 2. Vid. *Angeli peccatum*. n. 9. V. *Peccati gravitas*. n. 3.
57. Adæ peccatum non corruptit totam naturam humanam, idest corruptit posteritatem, quæ feminaliter procedere debebat ex eo: remansit verò in eo semen benedictum, in quo benedictæ sunt omnes gentes scilicet Christus: (addo) & B. Virgo. l. 2. d. 21. a. 3. q. 2. ad 3. Vid. *Christi Incarnatio*. n. 40.
58. In Adam remansit post peccatum synderesis, naturalisque rectitudo, quæ in eo non fuit extincta, qua potuit ad Deum reverti. l. 2. d. 21. a. 3. q. 2. ad 3.
59. In Adam rectitudo non fuit tam obliquata, & infecta sicut in Angelo. l. 2. d. 21. a. 3. q. 2. ad 4.
60. Adam interiùs nullam habuit inclinationem ad peccatum: habuit tamen exteriùs, per quod

- habuit aliquam excusationem. l. 2. d. 21. a. 3. q. 2. ad 2. & l. 4. d. 21. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
61. Differentia casus Diaboli, & Adæ qualis. l. 2. d. 21. a. 3. q. 2. per tot.
62. Adæ peccatum fuit minus principaliter superbia, magis principaliter inobedientia. l. 2. d. 22. a. 1. q. 1. & a. 2. per tot. & serm. 2. Dom. 3. Quatrag. infra. n. 65. Vid. *Peccati gravitas*. n. 2.
63. Evæ peccatum fuit qualificatum superbia, avaritia, gula, inobedientia, & incredulitate. l. 2. d. 22. a. 1. q. 1. & l. 2. d. 33. dub. 1. Qualis ignorantia in peccato utriusque Parentis. l. 2. d. 22. per tot.
64. Ex circumstantiis peccati Evæ ortum habuerunt omnia peccata hominum. l. 2. d. 22. a. 1. q. 1.
65. Aliter Adam appetiit, & peccavit ac mulier: mulier enim appetiit excellentiam divinam ob appetitum sufficientiæ in multorum cognitione, & ob appetitum suavitatis in cibi degustatione: Sed Adam licet quodammodo peccaverit peccato superbiæ, avaritiæ, lasciviæ: tamen propriè peccavit inobedientiã. l. 2. d. 22. per tot. & op. Brev. p. 3. c. 2. & 3. & op. Cent. p. 1. sect. 5. & op. de 7. Itiner. ætern.
66. Adam propriè peccavit ne contristaret Evam: nec propriè appetiit similitudinem Dei. l. 2. d. 22. a. 1. q. 2.
67. Adam in quo sensu aliquando dicitur appetiisse similitudinem Creatoris. l. 2. d. 22. a. 1. q. 2.
68. Graviùs absolutè peccavit Eva, quam Adam: licet ex parte peccantis Adam graviùs peccaverit: scilicet ob donorum præexcellentiã, & status præfidentiã. l. 2. d. 22. a. 1. q. 3. corp. & op. Brev. p. 3. c. 2. & 3. Vid. *Peccati gravitas*. n. 2.
69. In muliere fuit vera ignorantia circa dictum serpentis: non verò in viro, qui credidit se citò obtenturum veniam. l. 2. d. 22. a. 2. q. 1. & a. 1. q. 2.
70. Qualis ignorantia fuerit in Adam, & Eva. l. 2. d. 22. a. 2. q. 1. & seq. & l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. ad argum.
- Ubi de ignorantia culpabili, & non peccaminosa.
71. Si vir non peccasset, etiamsi mulier peccasset: tamen genus humanum non remansisset infectum. l. 2. d. 22. dub. 1.
72. Ob peccatum Adæ homo cecidit à cognitione viarum salutis: ob id Deus eum providit revelatione S. Scripturæ. l. 2. d. 23. dub. 3. V. *Damnis cognitio*. n. 7.
73. Adæ expulsio è Paradiso fuit ex magna misericordia Dei simul cum iustitia. l. 2. d. 29. dub. 3.
74. Adam peccando qualibus virtutibus privatus fuerit. l. 2. d. 29. dub. 1.
75. Adam, & Eva qualibus argumentis, & logica à Diabolo fuerint decepti. serm. 1. de Lumin.
76. Adam misit manum ad lignum scientiæ, & perdidit lignum vitæ. Sermon. 1. de Lumin.
77. Adæ peccatum furditati, & lepræ comparatur. Sermon. 2. Dom. 2. Adv.
78. Adæ & Evæ punitio describitur multipliciter. op. Brev. p. 3. c. 4.
79. Adam peccans non fuit magis ingratus Luciferò. l. 2. d. 29. a. 2. q. 1. ad 4.
80. Adæ peccatum quomodo fuit origo omnium vitiorum. l. 2. d. 22. a. 1. q. 1. & d. 30. seq. ad 3. Vid. *Peccati origo*. n. 9.

Duplicis

Duplicis corruptionis carnis, & spiritus. Vid. *Corruptio*. n.6.

81. Adam potuit inficere omnes, sed non pro eis satisfacere. l.2.d.33.a.1.q.1.in corp.

82. Adam peccante, omnes in eo peccaverunt, & quomodò. l.2.d.21.a.3.q.2.ad:& l.3.d.3.p.2.a.1.q.2.corp.

83. Adæ non fuit post peccatum inflicta ignorantia cognoscendorum, quam tamen Deus pueris infligit : & quare. l.2. d.7. p.2. a.1.q.3. ad 3.

84. Adam non peccante animalia non nocuissent. Vid. *Animal*. n.39.

85. Adæ comestio in statu innocentie quid operata fuisset. V. *Cibus*. n.9.

86. Non ab Adam, sed ab Abel incepit Ecclesia. Vid. *Ecclesia*. n.63.

87. Quæ formatio ex costa Adæ. V. *Eva*. n.2. & 3.

Varia de Adam.
88. Adam si comidisset de ligno vitæ post peccatum non fuisset immortalis : vixisset tamen longo tempore : sicque intelligendum est Verbum Dei ne fortè sumat, & vivat in æternum. l.2.d.29.dub.2.& serm. de Invent. S.Crucis.

89. Adam fuit origo omnium hominum, qui in eo fuerunt seminaliter. l.2.d.30.a.3. q.1. & seq.

90. Adæ peccati satisfactio facta est per Christum. l.2.d.33.a.1.q.2.corp.

91. Adam in peccando omnes peccatores imitantur. op. Brev. p.3.c.8.

92. Adæ peccatum nobis cælum clausit, & quomodò. l.3.d.18.a.2.q.3.corp.

93. Adam assumi à Verbo divino non fuit conveniens : & quare. l.3.d.12.a.1.q.2.corp.

Verbi ex Adam traductio. Vid. *Christi conceptio*. n.95.

94. Adæ matrimonium fuit verum. l.4. d.26. a.1. q.1. ad ult.

95. Adam dixit propheticè : hoc nunc os ex ossibus meis. l.4. d.26. a.1. q.2. corp. & l.2. d.23. dub.4.

96. Adam si sterisset, an Christus incarnatus fuisset. l.2. d.29. a.3. q.2. in fund. V. *Christi incarnatio*. n.1.

97. Ignorantia qualis subsecuta fuerit ex peccato Adæ. l.2.d.23. dub.2.

98. Adam dormiente quomodò dicitur nata Ecclesia. serm.4.in oct. Pasch.

99. Adæ funiculi quinam sint, quibus nos trahit Deus. serm.2. Fer.4. Pent.

100. Quare Deus ex uno homine Evam, & alios homines formaverit, quod non fecit cum cæteris animantibus. l.2.d.18.dub.1.

101. Adæ sepultura ubi fuerit. in Luc. c.23. n.23. & in Jo. c.19.

102. Adam si sterisset plures non pervenissent ad Cælum quàm modò. l.1. d.46. a.1.q.6.in corp.

103. Adam fecit pœnitentiam de suo peccato. in sap. c.10. in princip.

Adamas.

Adamantis natura qualis, aptaturque justo. Ser.2. de SS. Phil. & Jac. & Ser.2. de plur. Mart. & serm.2. de una S. Virg. & Op. de 7. Itin. ætern.

Additio.

Additio quid sit, & quocupliciter possit fieri. l. 1. q.4.prol.& l.1.d.19.p.2.q.4.corp.

Adæquatio.

1. Adæquatio, & inadæquatio rei, & intellectus faciunt veritatem, & falsitatem. l.2.d.37.a.3.q.3 ad 2.

2. Adæquatio alia est rei ad rem : alia est sub ratione cognoscibilis. l.1.d.3.p.1.a.1.q.1. ad 1. & 2. & p.2. ibid. a.1.q.2. ad 5.

Adeps.

Adeps quid sit, significatque lætitiã, superbiam, & abundantiam. Pf.62.

Adjacens.

Adjacens : propositio de secundo, & tertio adjacente quænam sit. l.2.d.34.a.2.q.3. ad 3.

Adjectivum.

1. Adjectivum nomen significat formam simul, & suppositum : ideòque in quadam unione, & indistantia. l.1.d.27.dub.3. V. *Substantivum*. n.1. & seq.

2. Adjectivum adjunctum substantivo non substantivatur, nec facit appositivam constructionem, uti est hæc, animal homo, id est quod est homo : alius Deus nequaquam : retinet enim suam significationem, & ipsam apponit significato per hoc nomen Deus. l.1. d.4.a.1.q.2. cor. V. *Nomen*. n.17. V. *Substantivum*.

3. Adjectiva in divinis quomodò accipienda. l. 1. d.33.a.1.q.2. ad 5. & q.4. in corp.

4. Adjectivum se habet cum substantivo per modum informantis, substantivum per modum informati, & materialis. l.2. d.25. p.1. q.ult. in corp. V. *Maxima*. n.272.

5. Adjectivum nomen adjectivè tentum non multiplicat formam in plurali : benè autem substantivum, vel substantivatum. l.1.d.9.dub.2.

6. Adjectivum nomen sumptum in masculino, fœminino, & neutro genere grammaticaliter significat unum, estque unum nomen : logicè verò, & realiter sunt plura nomina, pluraque significantia. l.1.d.41.a.2.q.2.corp.

7. Adjectivum adjectivè sumptum non potest ponere rem suam circa copulatum, sed circa subiectum, vel prædicatum. l.3. d.7.a.1.q.2.corp.

8. Inter adjectivum, & substantivum intelligitur ens copula, vel quod est. l.1.d.4 dub.3.

9. Adjectivè, vel in adjacentia significat semper verbum. l.1.d.22.dub.3.

10. Adjectiva sunt omnia creata : substantivum est amor Dei. Pf.104. V. *Substantia*.

11. Adjectivum verbi est adverbium. V. *Adverbium*. n.1. & seq.

12. Adjectivum, & Verbum qualiter differant. V. *Nomen*. n.26.

Adjutorium.

1. Adjutorium Dei præcipuè exhibetur in tribus : in infirmitate : in tentatione, & in morte. Pf.118.c.8.v.3. & l.2.d.23.a.1.q.2. ad 3.

2. Adjutorium Dei quale respectu cognitionis, affectus, & effectus. Pf.118.c.8.v.4. & op. Brevil. p.2.c.11.

3. Adjutorium Dei quale respectu naturæ, & respectu gratiæ. l.1.d.8.a.q.2. ad arg. & op. Brev. p.2. c.11. V. *Gratiæ effectus*.

Administrare.

Administrare. Vid. v. *Angelus custos*.

Admiratio.

1. Admiratio provenit ex intuitu rei admirabilis. l.3.d.3.p.1.a.2.q.3. ad 2. & l.3.d.34.dub.2.

2. Admiratio est effectus, seu filia timoris. l.3.d.34.dub.2. V. *Timor*.

Admonitio.

Admonitio quid exigit. Pf.2.

Annihilatio.

Annihilatio quid sit. l.4.d.11.p.1.q.3.

B

Adolescens.

1. Adolescens qualis debeat esse : adolescentiaque qualiter excolenda. op. diæt. sal. tit. 7. c. 1. & serm. 2. in Sexag.
2. Adolescentulus sumitur in bonum, & in malum. Pf. 118. c. 9. v. 13.

Adonirebech.

Adonirebech : idest dominator egestatis estque accidiosus. op. diæt. tit. 1. c. 7.

Adoptio.

1. Adoptio quid sit, ejus conditiones enarrantur. l. 3. d. 10. a. 2. q. 1. & l. 4. d. 42. a. 2. q. 1. V. *Filiatio*. n. 4. seq.
2. Adoptio introducta est in filiorum solatium, contrahitque cognationem : quomodo possit per emancipationem amoveri. l. 4. d. 42. a. 2. q. 1.
3. Adoptio spiritualis quid sit ; quas conditiones requirit ; quomodo attendatur solum in donis gratuitis. l. 3. d. 10. dub. 5. & a. 2. per tot. V. *Gratia effectus*. V. *Dei varia*. n. 165.
4. Adoptio activa spiritualis qualiter competit Patri, Filio, & Spiritui sancto. l. 3. d. 1. a. 2. q. 3. ad 2. & d. 10. a. 2. q. 2. ad 2.
5. Adoptio competit Patri ut principali auctori, sed non nisi per Filium, cujus est tota hæreditas, & per quem alii ad hæreditatem debent admitti. ibid. ad 5.
6. Adoptio quomodo attribuitur Spir. sancto. ibid.
7. Adoptio spiritualis passiva est tantum illius, qui est non Filius vel negativè : vel contrariè : negativè est non filius, qui est indifferens ad eam, vel ad contrarium : tamen non habet filiationem Dei : contrariè qui habet filiationem Diaboli. l. 3. d. 10. a. 2. q. 1. corp.
8. Adoptio spiritualis passiva non potest competere Christo, quia hæc denominat Personam. ib.
9. Adoptio spiritualis Dei solum acquiritur per gratiam. ibid.
10. Adoptio spiritualis passiva nobis competit per Christum ut causam meritoriam : Spiritui sancto verò per appropriationem. l. 3. d. 10. a. 2. q. 2. ad 1. & 2.
11. Adoptio spiritualis passiva duo exigit, scilicet redemptionem à malo, quæ facta est à Christo patiente, & gratificationem, quæ per missionem Spiritus sancti peracta est. ibid. in cor.
12. Adoptio hominum spiritualis fuit finis redemptionis factæ per Christum. l. 3. d. 1. a. 2. q. 3. ad 3.
13. Adoptio filiorum spiritualis quænam exigit. l. 3. d. 10. a. 2. q. 2. ad 4.
14. Adoptatur anima in filiam propter tria per fidem ; castitatem, & humilitatem. t. 3. serm. 3. Dom. 23. post Pent.
15. Adoptionis animæ circumstantiæ expéduntur. ib.
16. Adoptiva filiatio an competat Angelis. V. *Angeli varia*. n. 39.

Adoratio.

1. Adorare est idem quod precari : unde verus adorator est, qui suæ impotentia cognitor, & sciens se esse reum ante Deum, & quod solus Filius Dei est Salvator, ipsum orat. tom. 2. in Jo. collat. 22. V. *Latria*. V. *Dulia*. V. *Hyperdulia*.
2. Adorare est alterum orare. ibid. Quotuplex, & quomodo faciendâ. op. de dec. præc. serm. 2.
3. Adoratio est pars, seu filia justitiæ, actusque Religionis. op. declar. termin. & op. Cent. p. 3. f. 44. V. *Injustitia*. n. 2.
4. Adoratio Latriæ est cultus soli Deo debitus, vel voluntas impendendi Deo cultum debitum. op. Cent. ibid. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 58.
5. Adoratio Latriæ impenditur Deo in corde per fidem, spem, & charitatem : ore per adorationem, laudationem, benedictionem, & gratiarum actionem : opere per oblationem, thurificationem, & geniculationem. op. Cent. ibid.
6. Adorationis latriæ primum officium est pœnitere peccatorum : secundum parvipendere temporalia : tertium vitam nostram Deo ex toto committere. op. Cent. p. 3. f. 64.
7. Adoratio comprehendit quinque, scilicet fidem, sapientiam, reverentiam, sacrificium, & orationem. op. Comp. Theol. l. 5. c. 58.
8. Adoratio latriæ præcipuè intendenda in sacrificio Missæ. op. de præpar. ad Mis. c. 9.
9. Adoratio Latriæ qualiter faciendâ. op. Comp. Theol. l. 5. c. 18. op. de præpar. Mis. c. 9. & op. Incend. amoris cap. 1. t. 2. in Jo. Col. 22. op. Centil. ubi supra.
10. Adoratio alia est Latriæ : alia Dulia : alia Hyperdulia. op. declar. tern. & op. Cent. p. 3. sec. 64. & op. Comp. Theol. ubi f. & op. præpar. ad Mis. ubi supra. V. *Latria*. V. *Dulia*. V. *Hyperdulia*.
11. Adoratio latriæ soli Deo debetur : Dulia sanctis : Hyperdulia Virgini Mariæ. ibid. & op. de dec. præcept.
12. Adoratio Dulia est idem quod reverentia : hæcque est virtus personis paucis debita honorificationis cultum exhibens. op. Centil. ubi f. & op. Comp. Theol. & declar. termin. ubi supra : & op. præp. ad Mis. c. 10. & l. 3. d. 9. dub. 1.
13. Adoratio duliae propriè, & in rigore non est cultus, vel adoratio, sed subrogatio, & invocatio Sanctorum, ut sint apud Deum advocati pro nobis : omnis enim reverentia eis exhibita est propter Deum, cui sunt conjuncti. loc. cit.
14. Adoratio perfecta Dei oritur ex consideratione omnipotentia, sapientia, majestatisque, & bonitatis infinita : ratione primi attributi timendus, ex quo oriuntur dolor de peccatis, pudor, suspiria, tunctiones, supplicationes, junia, disciplina, & hujusmodi : ratione secundi est honorandus veneratione, reverentia, genuflexionibus, orationibus, consecrationibus munditia sacrorum vasorum, paramentorum ornatu, festivitibus, celebratibus, luminaribus, cantibus, psalmis, &c. & hujusmodi : ratione tertii est amandus gratiarum actionibus, laudibus, benedictionibus, votis sacris, incensationibus, & hujusmodi. opusc. de præp. ad Mis. c. 10. & op. de 7. Don. Spir. sanct. c. 2.
15. Adoratio Hyperduliae, idest superioris Duliae debetur creaturæ excellenti, sicut sit B. Virgo, caro Christi, Crux Christi. op. Comp. Theol. l. 5. c. 58. Sed caro Christi ut Verbo unita adoratur Latria. l. 3. d. 9. dub. 4. & q. 1.
16. Adoratio Imaginum est eadem ac illorum, quorum sunt imagines. ibid. Vid. l. 3. d. 27. a. 2. q. 3. ad 3. V. *Imago*. n. 41. seq.
17. Adoratio Dulia fit cum reverentia Personæ excellenti, & si hæc est in prælatione, ei debetur etiã obedientia. ib. & op. de 7. don. Spir. S. c. 2.
18. Adoratores veri quinam sint. tom. 2. in Jo. collat. 22. & op. de 7. itin. æt. dist. 4.
19. Adoratio respicit majestatem, & dignitatem. l. 3. d. 9. dub. 3.
20. Adoratio unica debetur tribus Personis, ac Christo. ibid. dub. 2.

Objec-
tium

21. Adoratio carnis Christi, & ipsius imaginum qualiter facienda. l.3.d.9.a.1.q.1.& 2.
22. Adoratio imaginis Christi est Latriæ, quæ ad Christum refertur, sicut ad subjectum; quæ verò fit ad Mariam, refertur quidem ad Christum, sed sicut ad finem, & ideo non est Latriæ. l.3.d.9.a.1.q.3.ad 1. V. *Imago*. n.43.& seq. *infra* n.39.43.
23. Adoratio Mariæ qualis, & qualiter facienda. l.3.d.9.a.1.q.3.per tot. V. *Maria cultus*.
24. Adoratio Crucis qualiter facienda. *ibid.* q.4. per tot. V. *Crux*. n.4. seq.
25. Adoratio Latriæ præbetur Cruci veræ, quæ retigit Christum: aliis crucibus verò vel adoratio dulciæ, vel tantum veneratio ut instrumentis nostræ salutis: sicut etiam veneramur sacramenta, quia est in eis aliquo modo causalitas nostræ salutis. *ibid.* q.4.
26. Adoratio propria competit tantum rationem habentibus. *ibid.* & ad 1.
27. Adoratio, seu honor Crucis debetur ei non ratione virtutis in ea existentis, sed tantum ratione ejus nobilitatis. *ibid.* ad arg.
28. Adoratio Angelorum qualis debeat esse. l. 3. d.9.a.1.q.5. ad 1. & l.2.d.10. a.3. q.2.ad 5. Vide *Angeli varia*. n.58.& 59.
29. Adoravit Abraham tres Angelos adoratione latriæ, quatenus ex institutione divina figurabant Trinitatem. *ibid.* l. 3. Vid. *Angeli varia*. n. 58.
30. Adoranda non sunt membra mystica Christi. *ibid.* q.5.
31. Adoratio latriæ non debet Deo in animæ templo habitanti exhiberi: bene autem in templo manufacto, quia hoc nihil habet in se dignum tali adoratione. Unde solum fit adoratio ratione ejus, quod in eo colitur: non sic in anima. *ibid.* ad 3.
32. Adoratio Corporis Christi in Sacramento qualiter facienda, & an sub conditione possit fieri. l.3.d.9.a.1.q.6. per tot. & d.24.a.1.q.1. ad ult. V. *Eucharistia varia*. n.4.
33. Adoratio Luciferi apparentis sub specie Christi quandonam est peccatum. *ibid.*
34. Adoratio ad Orientem fit ob multiplicem rationem. t.1. in lib. sap. c.16.
35. Adorationis varia exempla in S. Script. adducuntur. op. *Bibl. paup.* c.21.
36. Adoratio Magorum expenditur, & adnotantur multa mysteria salutaria. op. de quinq. Fest. Jesu.
37. Adoratio alia interior, alia exterior. l.3.d.9.a.2. q.3. ad 3.
38. Adoratio conditionalis. *Suprà*. n.32.
39. Adorationis imaginum differentia inter Christianos, & Gentiles. t.1. in Sap. c.13. Adoratores Dei quinam. V. *Dei varia*. n.144.
40. Adversarius Christi in specie Christi quomodo adorandus. l.3.d.9.a.1.p.1.q.6. corp.
41. Adoratio imaginis quomodo facienda. l. 3. d.39.a.2.q.2. ad arg.
42. De adoratione loca Scripturæ multa. op. *Bibl. paup.* c.21.
43. Adoratio imaginis, & prototypi per hoc differt, quod adoratio imaginis refertur ad prototypum non solum sicut ad fidem, sed etiam sicut ad objectum; unde totaliter refertur honor in hunc tanquam in signatum. l.3.d.27.a.2.q.3. ad 3. & d.9.a.1.q.1. ad 1. *Suprà*. n.22.
44. Adoratio Christi ut Dei, & hominis qualiter facienda. l.3.d.28.dub.5.
- Adventus.*
1. Advenire alicui absque mutatione quomodo est ei assistere. l.1.d.33.q.1. ad 4.
2. Adventus Filii Dei in mundum quare tantum dilatus, & quam congruentissime venerit. l.3. d.1.a.2.q.4. & op. *Brevil.* p.4.c.4. & op. *Phar.* c.2. V. *Christi incarnatio*.
3. Adventus Christi potest dici quadruplex, scilicet historicus in carne: tropologicus in mente: mysticus in obitu, & anagogicus in die judicii. t. 1. in Ps. 118. n.121. V. *Christi adventus*. per tot.
4. Adventus Christi item est quadruplex, scilicet in carne: in judicio: in mente: & in obitu. t.1. in Ps. 9.
5. Adventus Christi item est triplex: in carnem: in mentem, & in judicium. t. 2. in Jo. col. 82.
6. Adventus Christi item est quadruplex: scilicet exterior, interior, inferior, & superior. tom. 3. ser. Dom. 3. Adv. Item alio modo quadruplex dicitur in carnem: in Sacramento: in obitu: in Judicio. t. 3. ser. 2. Dom. 4. Adv.
7. Adventus Christi in carnem fuit ut medici, ut Doctoris, & ut regis. t. 3. ser. 2. Dom. 1. Adv.
8. Adventus Christi in carnem fuit ob triplicem rationem. t. 3. ser. 2. Dom. 2. Adv.
9. Adventus Christi in carnem, & ad judicium expenditur. t. 2. in Luc. c. 12. & in Jo. c. 3.
10. Adventus Christi fuit misericordie: ob id vocandus erat Jesus. t. 2. in Luc. c. 9. & c. 19. n. 10. & in Jo. c. 5. n. 44.
11. Adventus Christi in mundum fuit ad immitendum dilectionis incendium: ad perficiendum Passionis remedium: & ad introducendum affectus carnalis divortium. t. 2. in Luc. c. 12. n. 49.
12. Adventus Christi triplex in carnem, in mentem, & ad judicium quomodo acceptandus. t. 2. in Luc. c. 19. n. 38.
13. Adventus Christi potentia, sapientia, misericordia, & justitia expenditur. t. 3. ser. 2. Do. 2. Adv.
14. Adventus primi, & secundi Christi signa multiplicia expenduntur. t. 3. ser. 1. Dom. 1. Adv.
15. Adventus Christi ad judicium fulguri comparatur, quia erit manifestus, terribilis, & lucidus. t. 1. in Ps. 118. n. 161.
16. Præparatio ad adventum Christi. V. *Anima ad Deum*. n. 84.
- Adverbium.*
1. Adverbium est adjectivum verbi, & ob id sub ratione verbi importat illum numerum, qui est ipsius actus, & hoc tripliciter. l. 3. d. 8. a. 2. q. 1.
2. Adverbium similitudinis quid importet. l. 4. d. 33. dub. 4.
3. Adverbium est dispositio, seu adjectivum verbi. l. 1. d. 22. a. 1. q. 1. ad ult.
4. Adverbium, & nomen, & participium differunt. V. *Nomen*. n. 25.
5. Non in verbis, sed in adverbis stat meritum, id est non in eo, quod facimus, sed quod bene facimus. op. *Comp. Theol.* l. 5. c. 35.
- Adversarius.*
1. Adversarium vincere non potest homo absque Dei gratia. op. de Resur. à pec.
2. Adversanti adversari cautela est: t. 2. c. 20. n. 3. Quomodo concordandum in via: t. 3. ser. 3. Dom. 22. Pent.

3. Adversitates, & pœnalitates humanas Deus immittit, & permittit in homine, nec vult ut Baptismus eas deleat: scilicet ad manifestandam æquitatem justitiæ Dei, fructum Passionis Christi, & ad meritum nostrum. l.4. d.4. p.1. a.1. q.2. corp. Vid. v. *Tentatio*. Vid. *Tribulatio*. V. *Afflictio*.
4. Adversitates omnes permittuntur à Deo vel ad gloriam ordinantis, vel ad utilitatem flagellati, quæ semper est objectum voluntatis antecedentis Dei. l.4.d.15.dub.2.3.&4.
5. Adversitatum utilitates maximæ expendantur. ibid.
6. Adversitatum Job causa communis fuit culpa originalis, absque tamen causa particulari. ibid.
7. Adversitas erudit, convertit, probat, exhilarat, illuminat, confortat, sæcundat, perficit, & coronat. l.4. d.15. dub.1.& op.de reformar. ment.c.21.
8. Adversitates variis sententiis sanctorum extolluntur. op. Phar.l.4.c.48.&49.
9. Adversitates pati libenter signum est perfectæ charitatis. op.de 7.Itin.d.4.a.3.
10. Adversitas sequitur consolationem, & vicè versa. op.medit.vit.Christi.c.12.
11. Adversis rebus prudenter utendum. op.de reform. ment. c.21.
12. Adversitas tollerata est signum, quo cognoscitur quis sit, & quis non bonus. tom. 1. in Ps.134.
13. Adversa Deus immittit, ut nos avocet à voluptatibus, sicut mater apponens aliquid amarum uberibus. t.1. in Ps.134.
14. Adversitates in quo sensu sunt meliores prosperitate; & quare Ecclesia petat statum pacis, & non adversitatis, id scilicet facit pro tenellis, & imperfectis. t.1. in Ecclen. c.8.
15. Adversitatum suavissimi fructus exponuntur. op.Phar.l.4.c.48.
16. Adversitatum tollerantia multis rationibus suadetur.op.de prof.Relig.l.2.c.5.& op.de inst. Novit.c.10.& 13.
17. Adversitates fiunt dulces memoria Passionis Christi. op.de perfect.vit.ad sonus.c.6.
18. Adversitas est ignis probans animam.t.3.ser.1. de S. Laur. Est calix suavis. serm. 2. Dom. 16. Pent.

Adulatio.

1. Adulatio est sermo laudis alicui exhibitus intentione placendi. opusc. Centil. p. 1. sec. 12. & 13. & op.declar. term. Theol. V. *Derisio*. n.2.
2. Adulatio alia quæ attribuit bonum falso; quædam quæ suprâ verum extollit: quædam quæ malum nutrit: quædam quæ laudat verè, sed intentione placendi. ibid. & op. Spec. ani. cap.1.
3. Adulatio aliquando est peccatum mortale: aliquando veniale. op. Spec. an. c.1. & op. Cent. sec.12.&13.
4. Adulatio oritur ex ambitione, seu inani gloria. ibid.
5. Adulationis malum expenditur multis auctoritatibus SS. PP. op. Ph. l.3. c.2. & multis auctoritatibus S. Script. op. Bibl. paup. c.69.
6. Adulatio quale malum. op. de paup. Christi q.1.a.2.ad 10.
7. Adulator, Derisor, arrisor quis sit, & differentia. t.1. in Ps.111.

Adulterium.

1. Adulterium est luxuria, qua conjugalis thorus violatur. op. Cent. p.1. sec.24. & sec.32. V. *Peccatum mortale*. n.54. V. *Luxuria*.
2. Adulterium committitur vel ratione actus, vel intentionis. l.4.d.31.dub.3.
3. Adulterium quàm grave scælus. & quàm puniebatur in veteri lege. lib.4. d.38. dub.7.&8.
4. Adulterium est in destructione concordia, ac per hoc Reipublicæ; & est generativum magnæ infamiæ. ibid.dub.8.
5. Adulterium quare sic acriter puniebatur in lege. ibid.
6. Adulterium est gravius peccatum stupro. l.4. d.41.dub.4.
7. Adulterium viri, & uxoris in gravitate se habent tanquam excedentia, & excessa. l.4. d.35.dub.2.
8. Adulterium conjugem non potest alter occidere licitè. l.4. d.37. a.2. per totum. V. *Maritus*.
9. Adulterii Homicidium quando impediatur matrimonium. ibid.
10. Adulterii culpa propriè non transfunditur in prolem; licet secundum æstimationem, & leges aliquomodo possit, saltem quò ad pœnam, dici quod transfundatur. l.2.d.33. a.1.q.1.ad 6. & d.18.a.2.q.3.ad ult.
11. Adulterium quandonam possit admittere divortium. l.4.d.35.dub.1.& a.1.q.1.corp.
12. Adultera uxor in quibus casibus possit excipere contra virum. ibid. dub.1.
13. Adulterium quàm abominabile peccatum: probatur exemplo cicuriæ, leenæ, & elephantis. t.3. ser.4. de Apost. Unde adulteri sunt à Deo maledicti. Ps.118.c.2.v.14.
14. Adulterii quænam pœna taxata in sacris Canonibus. op. Confess. p.5.
15. Adulterium, & fornicatio non aufert nobilitatem animæ in nato. V. *Animæ nobilitas*. n.19.

Adultus.

Adulti quænam teneantur scire in iis, quæ sunt ad salutem. l.2.d.22.a.2.q.2.corp.

Advocatus.

1. Advocatus tenetur proponere rationes, & desiderium clientis: servata tamen forma juris. l.3.d.17.a.2.q.3.corp. V. *Christi attributa*. n.24. seq.
2. Advocatio justa, & injusta quænam sit. op. Phar. l.1.c.26. V. *Christus mediator*.
3. Advocatio injusta solet continere injustum patrociniû, litis prorogationem, juris sophisticam allegationem, injustum consilium, scilicet de mēdacio, perjurioque in judicio. op. Spec. an. c.2.
4. Advocatus fidelis, & prudens quis sit. *Suprà*. n.1. In Judicio quis erit. Vid. *Misericordia hominis*. n.13.

Aditum: V. *Locus abditus*.

Ædificium.

1. Ædificium materiale quas condiciones debeat habere. t.1. in Ps.5. V. *Fabrica*.
2. Ædificium spirituale Ecclesiæ quomodò, & quo ordine factum sit à Deo. ibid.
3. Ædificium spirituale perfectionis fit ex opposito ædificii materialis; nam hoc incipit deorsum, illud ab alto, quod est Christus. t.1. in Ps. 126. & l.3.d.27.a.2.q.1. ad ult. & l.4. d.23. a.3. q.1.corp.
4. Ædificium spirituale quomodò fit. t.1. in Ps.131. & t.2. in Luc. c.14. n.28.

Ager.

Æger.

Æger : ægrè : ægritudo. V. *Infirmitas.*

Ægidius.

Ægidius discipulus B. Francisci quot' gradus contemplationis assignet. t.2. in Luc. c. 9. n. 30.

Ægyptus.

1. Ægyptus interpretatur mæror, & tenebræ, & angustia. t. 1. in Pl. 118. c. 8. v. 8. & in Pl. 134. & in Pl. 118. c. 10. v. 13. & in Pl. 62. & in Pl. 108. & 134. & t. 2. in Luc. c. 2. n. 24. & t. 3. ser. 1. fer. 4. Pent. & serm. 3. Dom. 10. Pentec. & serm. 4. Dom. 16. Pent. & serm. 2. Dom. 19. Pent. & op. confessionale p. 4. & Pl. 113. & ser. 1. Dom. 4. post oct. Epiph.
2. Ægyptus significat mundum, peccatorem. Vide *loc. cit.*
Item & Diabolum. V. *Diaboli varia.* n. 29.
3. Ægyptiorum plagæ decem enumerantur, ad quas destruendas Christus decem condescensiones apprehendit. op. de 10. Præcept. ser. 7.
4. Ægyptiorum idola corruerunt ad adventum Christi in Ægyptum. op. Medit. vit. c. 12.
5. Ægyptiorum tenebræ sunt errores Ethnicorum, & peccatorum. op. Lumin. serm. 6. & t. 3. ser. 2. Dom. 19. post Pent.
6. Ægyptiorum submersio expenditur. t. 1. in Sap. c. 10. & 11.
7. Ægyptiorum tenebræ quales. ibid. c. 17.
8. Ægyptii adorabant Esculapium sub figura serpentis : Mercurium sub specie canis : Jovem sub specie Arietis : Apim sub specie Bovis. t. 1. in Sap. c. 11.
9. Ægyptiorum rerum dominium à Domino translatum in Judæos, quando illas postulaverunt. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1.
10. Ægyptiorum alia, & potius quibusdam. Vid. *Cibn.* n. 15.

Æmulatio.

Æmulatio alia est amoris, & bona ; alia livoris : alia indignationis ; alia imitationis. tom. 1. in Pl. 36.

Ænigma.

Ænigma est similitudo obscura, qua nunc videmus Deum. l. 2. d. 23. a. 2. q. 3. in corp. & tom. 3. ser. 4. Dom. 12. post Pent.

Æqualitas.

1. Æquale dicit convenientiam, seu commensurationem plurium in quantitate molis, seu virtutis, seu qualitatem : unde æqualitas importat non tantum privationem excedentiæ, sed etiam positionem convenientiæ. l. 1. d. 31. a. 1. q. 1. ad arg. V. *Inæquale.*
2. Æquale secundum Euclidem est, quod alteri suppositum non excedit, nec exceditur. ibid.
3. Æquale, & simile primario dicunt unitatem : secundario commensurationem quantitatis, & qualitatis. ibid. ad ult. & op. Comp. Theol. ver. l. 1. c. 12.
4. Æquale, & simile dicunt mutuam relationem : quæ si consideratur in creatis est æquiparantia, sed cum actu cœquationis, seu imitationis : si in Divinis, quia æqualitas addit rationem originis, æqualitas convenit tantum ei, qui ab alio procedit : unde non importat imitationem, seu cœquationis actum. l. 1. d. 31. a. 1. q. 3. corp. & d. 19. a. 1. q. 3. corp.
5. Æquale, & inæquale est propria passio quantitatis, scilicet molis, & virtutis. l. 1. d. 19. a. 1. q. 1. corp. & q. 2.

Major, & minor æqualitas, & inæqualitas unde oritur. l. 1. d. 19. q. 2.

6. Æquale, & inæquale sunt contradictoria : æquale autem est pars perfectior. ibid. in corp.
7. Æqualitas omnimoda repugnat perfectioni universi, quod constat ex diversitate. l. 1. d. 19. p. 1. a. 1. q. 2. ad 1.
8. Æqualitas summa non est in quantitate continua, & discreta : ibi enim unum non æquatur pluribus, sed tantum in quantitate virtutis. ibid. ad 2.
9. Æqualitas reciprocatationis non est proprie in causis, & causatis. ibid. ad ult.
10. Æquale importat unitatem quantitatis : simile unitatem qualitatis. ibid. q. 4. ad 4.
11. Æquale importat substantiã cum relatione. ibid.
12. Æqualitas reciproca semper importat in convertente, & in conversa eandem habitudinem. ibid. ad 5.
13. Æqualitas in creatis semper stat cum divisibilitate, quia est passio quantitatis molis. l. 1. d. 19. q. 1. ad 1.
14. Æqualitas in creatis importat conterminationem, vel finitatem, & excessus privationem : primum est imperfectionis : secundum nequaquam : unde in Divinis consideratur ratione secundi. l. 1. d. 19. a. 1. q. 1. ad 3.
15. Æqualitas supponit diversitatem suppositorum, & unitatem formæ in divinis ; & si in creatis est diversitas formæ, id evenit ob imperfectionem. ibid. ad ult.
16. Æqualia si addas æqualibus, seu inæqualia remanent sicut prius, dummodo addita respiciant æquè æqualia, seu inæqualia. l. 3. d. 29. a. 1. q. 2. ad 2.
17. Æqualitas vel est à pondere, vel à justitia : à pondere est vel secundum quantitatem molis, vel virtutis : à justitia est secundum proportionem debitam, & secundum exigentiam formæ, quæ habet latitudinem. l. 2. d. 17. q. ult. in corp.
18. Æqualitas ponenda est in Deo : ubi enim est quantitas vel molis, vel virtutis, ibi est propria passio, sed quantitas virtutis substantialiter est in Deo ; licet in eo proprie non est passio, sed tantum secundum modum nostrum dicendi. l. 1. d. 19. q. 1. corp. & ad arg. V. *Divinarum processio-num appropriata.* n. 15. seq.
19. Æqualitas in Divinis ponitur non ratione conterminationis : id enim est imperfectionis, sed ratione privationis excessus : id enim est perfectionis. l. 1. d. 19. a. 1. q. 1. ad 3.
20. Æqualitas in Divinis non importat in æqualibus diversitatem formæ, ut in creatis : id enim est imperfectionis : sed unitatem ejusdem, & distinctionem suppositorum. ibid. ad 4.
21. Æqualitas summa est in Divinis Personis tum ratione æternitatis, tum ratione valoris, tum ratione extensionis, tum ratione potentie. l. 1. d. 19. a. 1. q. 2. corp. & d. 7. dub. 1.
22. Æqualitas in creatis non potest esse summa, quia est solum in quantitate continua, vel discreta : at bene in Deo, quia consideratur secundum quantitatem virtutis. ibid. ad 2.
23. Æqualitas Divina in bonitate non attenditur in diffusionem ad intrã : hæc enim proprie non est diffusio, sed in diffusionem ad extrã, quæ consistit in productione effectus. ibid. ad 3.

24. *Æqualitas* Personarum dicitur reciproca-
tionem, non tamen actum coæquationis, seu imitatio-
nis, quia Pater hoc modo non dicitur æqualis
Filio, quia Filium non imitatur. *ibid.* q. 4. in
corp.
25. *Æquari* diversum in natura est imperfectio-
nis, æquari connaturale est perfectionis: hoc-
que est in Divinis. l. 1. d. 20. dub. 5.
26. *Æqualitas* in qualitate qualiter consideretur.
l. 1. d. 20. dub. 6.
27. *Æqualitas* potentia est in Personis Divinis: li-
cet enim Pater possit producere Filium, quod
non potest Filius, id est potentia ut Personæ,
non ut essentialis: ideo nulla est inæqualitas
essentialis. l. 1. d. 20. a. 1. q. 1. & 2.
28. *Æqualitas* in Divinis dicit unitatem naturæ,
& distinctionem suppositorum. l. 1. d. 31. q. 1.
ad 2.
29. *Æquale*, & simile in Deo dicunt convenien-
tiam plurium in uno, dicuntque relationem, &
substantiam, sed principaliter relationem. l. 1.
ibid. q. 2.
30. *Æqualitas* est ratio secundum quantitatem:
unde causaliter importat quantitatem, formaliter
relationem. *ibid.* q. 2. corp.
31. *Æqualitas* appropriatur Filio ratione associa-
tionis primæ, & perfectæ, quia Filius perfecte
exprimit Patrem, & ideo æqualis. l. 1. d. 31.
a. 2. q. 3. ad 1.
32. *Æqualitas* Divina consistit in essentialibus,
non in proprietatibus personalibus. l. 1. d. 31.
dub. 3.
33. *Æqualitas* appropriatur Filio ratione primæ
associationis, quæ primò intelligitur in Filio,
qui est perfecte exprimens Patrem: sicut unitas
Patri, & concordia appropriatur Spiritui sancto.
l. 1. d. 31. p. 2. a. 2. q. 2. corp.
34. *Æqualitas* qualis proprietas Dei. *op. Brevil.*
p. 1. c. 2. & 6.
35. *Æqualitas* miscibilem à pondere non potest
dari in mixtura hominis: bene autem æqualitas
à justitia, quæ habet multos gradus. l. 2.
d. 17. q. ult. corp. *V. Adam* n. 24. *V. Complexio.*
n. 5.
36. *Æqualitas* à pondere quot modis possit con-
siderari, sicut & æqualitas à justitia. *ibid.*
37. *Æqualitas* miscibilem à justitia erat differens
in homine in statu innocentia à statu naturæ
lapsæ, & gloriæ. *ibid.*
38. *Æqualitas* est quid absolutum cum relatione.
l. 1. d. 19. p. 1. q. 4. ad 4.

Æquinoctium.

Æquinoctium vernale, & autumnale quid sit, &
unde oriatur. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4. & in *Eccl.*
c. 1. n. 5.

Æquiparantia.

Æquiparantia relatio quid. *V. Relatio.* n. 9.

Æquivocum.

Æquivocus modus dicendi ponit numerum se-
cundum dici, & non secundum esse: unde ho-
mo pictus, & verus non sunt duo homines. l. 1.
d. 14. a. 1. q. 2. corp.

Æquitas.

1. *Æquitas* est amor æqualitatis in his, in quibus
debet esse. *op. declar. term. Theol.*
2. *Æquitas* multipliciter definitur. *op. Centil.* p. 3.
sec. 44.
3. *Æquitas* munera, & laudes explicantur. *op.*
Phar. l. 4. c. 39.

4. *Æquitas* servanda à Prælati, ne imponant
onera gravia subditis, & ipsi ea movere no-
lunt. t. 2. in *Luc.* c. 11. n. 42.

5. *Æquitas* partes explicantur multis auctori-
tibus S. Scripturæ. *opusc. Bibl. & multis au-*
ctoritatibus SS. PP. op. Phar. l. 4. c. 39.

6. *Æquitas* simulata est duplex iniquitas. t. 1. in
Sap. c. 4. *Vid. V. Iustitia.*
Æquivaler.

Æquivocum.

1. *Æquivocus* modus dicendi quid importet. *V. su-*
pra, vel. l. 1. d. 14. a. 1. q. 2. corp. & d. 29. a. 1. q. 2.
corp. *Vid. V. Analogia. & V. Univocatio. V. Com-*
munitas. n. 10. *Vid. Dicere.* n. 12. *Vid. Pater.*
n. 11.

Æquivocatio.

Æquivocatio est, quando est diversitas significa-
tionis non in re ipsa tantum, sed etiam in si-
gnificando. l. 1. d. 29. a. 1. q. 2. corp.

Ær.

1. *Æris*, ignisque distinctionem in creatione qua-
rè Scriptura non commemorat, sicut aquæ,
terræque. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 1.
2. *Ær* in sacra Scriptura dicitur cælum. l. 2. d. 2.
p. 2. dub. 2. *V. Cælum.*
3. *Ær*, & æther dicitur Cælum, & quarè. l. 2.
d. 14. p. 2. a. 1. q. 3. corp. & *op. Eccl. Hier.* p. 5. c. 1.
2. & seq.
4. *Ær* quomodo excedit aquam, & exceditur à
terra. l. 2. d. 15. a. 1. q. 2. corp.
5. *Ær* quomodo misceatur in perfecta mixtione
hominis, & corporum. *ibid.*
6. *Æris* natura, proprietatesque explicantur. *op.*
comp. Theol. l. 2. c. 8. naturam ignis imitatur. *op.*
Eccles. Hier. p. 5. c. 2.
7. *Æris* impressiones meteorologica qualiter
fiant, quæ distinctè explicantur. *ibid.* c. 9.
8. *Ær* caliginosus est carcer Dæmonum. l. 2.
d. 6. dub. 2.
9. *Ær* qualiter mundatus fuit sanguine Christi.
t. 3. 5. p. Dom. Pas.
10. *Æreum* Cælum est ær inferior: æthereum
est superior. l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 3. corp.
11. *Æreum*, & æthereum cælum recognoscitur.
in S. Scriptura, & à Theologis. l. 2. d. 2. p. 2. dub. 2.
& *op. Eccles. Hier.* p. 5. c. 1. 2. & seq.
12. *Ær* in tres regiones dividitur, quarum media
habet turbulentiā, vexationem, & varietatem
impressionum. l. 2. d. 6. dub. 1.
13. *Ær* quomodo possit, & non possit illuminari
in infinitum. l. 1. d. 17. p. 2. p. 4. ad 2.
14. *Ær* qualis locus Diaboli. *Vid. Diaboli locus.*
n. 1.

Æromantia.

Æromantia est Divinatio facta in aère. *op. expl.*
term. Th. & op. Cent. p. 1. sec. 29. *V. Divinatio.*

Æsculapius.

Æsculapius adorabatur in Ægypto sub figura ser-
pentis. t. 1. in *Sap.* c. 11. *Vid. verb. Ægyptus.*
n. 8.

Æstivale æquinoctium.

Æstivale æquinoctium quid sit. l. 2. d. 14. p. 2.
dub. 4.

Æstimatio.

1. *Æstimatio* sui quam noxa vitæ spirituali. *op.*
Phar. l. 2. c. 7.
2. *Æstimativa* potentia, seu virtus est, quæ à
forma acquisita intentiones elicit, quæ sensu
non percipiuntur, secundum quam ovis fugit
Lupum,

Lupum, & Lupus filio suo. op. Comp. Theolog. l. 2. c. 38. & op. declar. term. Theol. V. *Anima potentia.*

3. *Æstimativa potentia differt ab imaginativa* : hæc enim retinet formas, seu species apprehensas per sensum communem, sed non motiva affectuum miseræ, vel tristitiæ, vel fugæ, vel insecutionis : ista verò & apprehendit, & movet. op. Comp. Theol. ibid.
4. *Æstimativa est in Brutis, quæ tamen ob id non habent discursum* : ista enim potentia apprehendit formas non rationis, sed naturæ : unde non apprehendit quid sit syllogismus, nomen, verbum, &c. ibid.
5. *Æstimativa ponitur in prima parte mediæ cellulæ cerebri, quæ calida est ex motu spirituum ad ipsam.* op. Comp. Theol. l. 2. c. 38.

Ætas.

1. *Ætates hominis, & mundi describuntur.* t. 1. Hexam. ser. 15. & op. lumin. Ecclesiæ. ser. 15. & l. 4. d. 40. dub. 3. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 10. V. *Hominis varia.* n. 32. & 77.
2. *Ætates hominis adaptantur diebus creationis* ibid. & t. 2. in Luc. c. 2. n. 21.
3. *Ætates mundi adaptantur formationi hominis, & Christi Corpori mystico.* ibid.
4. *Ætates octo spiritualiter adaptantur vitæ spirituali.* t. 2. in Luc. c. 2. n. 21.
5. *Ætatis defectus qualiter impediatur matrimonium.* l. 4. d. 37. a. 2. per tór.
6. *Ætates Ecclesiæ describuntur.* op. lum. Eccles. ser. 15. Hexam.

Æternitas.

1. *Æternitas est interminabilis, & intemporalis vitæ tota simul, & perfecta possessio* : unde æternum propriè est, quod caret principio, & fine, de suoque nomine importat privationem initii durationis : unde appropriatur Patri, qui non habet principium. l. 1. d. 31. a. 1. q. 3. corp. & l. 4. d. 3. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1. & in Pl. 89. & t. 2. in Luc. c. 18. n. 31. & in Jo. col. 75. & op. Centil. p. 3. sec. 7.
2. *Æternum dicitur tripliciter, aut quantum ad durationem, aut quantum ad finis indeterminationem, aut quantum ad significationem.* l. 4. d. 3. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1. Item dupliciter aut purè æternum, aut connotans temporale. l. 1. d. 38. q. ult. ad 7. & in Ecclen. c. 1. t. 1.
3. *Æternum, & temporale essentialiter differunt.* l. 1. d. 9. q. 3. ad ult.
4. *Æternitas dicitur de Deo essentialiter* ; hinc non potest dici tres æterni. l. 1. d. 24. a. 1. q. 2. ad 2.
5. *Æternum non potest mitti, cum hoc importet mutationem* : unde si Filius, & Spiritus sanctus dicuntur missi, id dicitur ratione effectus. l. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2. fund. & in corp.
6. *Æternitas qualiter appropriatur Patri.* l. 1. d. 31. a. 1. q. 3. p. 1. corp.
7. *Æternum est idem quod Deus, vel ponatur activè, vel passivè* : si verò habet respectum ad creaturam, est propriè temporale. l. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.
8. *Æternum in Deo, quod importat respectum ad creaturam, scilicet effectum in actu, dicitur de Deo in tempore, ut est creatio* : si in habitu, tunc prædicatur æternaliter. lib. 1. disp. 29. dub. 3. & d. 41. dub. 4. & d. 27. part. 2. q. 2. ad 1.
9. *Æternum de Deo prædicatum si tenetur adjectivè, sic aliquando connotat aliquid temporale* : si substantivè, sic est verè æternum. l. 1. d. 30. q. 1. ad 3.
10. *Æternitas coëxistit omnibus partibus temporis.* l. 1. d. 40. a. 2. q. 1. ad 2. & 4. & d. 41. a. 2. q. 1. ad ult.
11. *Æternitas non est quantitas* : ob id ponitur in Deo. l. 1. d. 24. a. 2. q. 1. ad arg.
12. *Æternitas de æternitate quare non possit prædicari in Divinis, sicut sapientia genita de ingenita.* l. 1. d. 32. dub. 2. illa enim est quid abstractissimum, &c.
13. *Æternitas, & omnipotentia quomodo ex creaturis possit probari.* l. 1. d. 3. p. 1. dub. 3.
14. *Æternum purum nullum est contingens* : æternum connotans temporale potest esse contingens. l. 1. d. 38. q. ult. ad ult.
15. *Æternum purum non potest esse terminus rei temporalis* : benè autem æternum connotans temporale. l. 3. d. 6. a. 2. q. 1. ad 1.
16. *Æternitas est duratio Dei.* l. 1. prolog. op. Cent. p. 3. sec. 7. & op. de 7. Itiner. ætern. f. 1. d. 7. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 18. & l. 2. c. 10.
17. *Æternitas quomodo fuit incognita à Philosophis.* op. lumen Ecclesiæ. serm. 7.
18. *Æternitas, ut supra dictum est, est interminabilis vitæ tota simul, & perfecta possessio* : dicitur (interminabilis) ad differentiam generalium : dicitur (vitæ) ad differentiam cœlestium corporum : dicitur (possessio) ad differentiam damnatorum : dicitur (tota) ad differentiam animarum beatarum : dicitur (simul) ad differentiam Angelorum, quorum gaudium habet successionem : dicitur (perfecta) ad differentiam creaturæ beatæ. op. Comp. Theol. l. 1. c. 18. & l. 2. c. 10. Unde æternum propriè consistit in uno nunc, & illud ens præteritum, & futurum.
19. *Æternitas inferni expenditur.* tom. 3. serm. 1. Dom. 1. quadrag. & op. Brevil. p. 7. c. 6.
20. *Æternitatis imago qualiter sit innata in mente nostra.* op. Itiner. c. 3.
21. *Æternitatis mansiones duæ paratæ sunt à Deo animæ, & in quo consistant* : op. Itin. prolog. & sect. 1. d. 7.
22. *Æternitatis septem itinera enumerantur.* ibid.
23. *Æternitatis meditatio suadetur.* opusc. solil. cap. 3.
24. *Æternum quomodo dici possit aliquid temporale.* t. 1. in Pl. 118. c. 6. v. 9.
25. *Æternum explicatur per verba diversorum temporum, quæ in Deo dicunt tantum durationem, & successionem, quale est ævum* : in corruptibilibus addunt mutationem. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 7. sic dicitur Deus fuit, Deus erit, quia ejus duratio non interruptitur, quia non desinit. ibid.
26. *Æternitas creata est idem quod æviternitas, estque eorum quæ habent principium, sed non finem.* op. Cent. 3. p. sect. 7.
27. *Æternum aliquando dicitur de Angelis.* ibid.
28. *Æterne rerum conditor in Hymno Dominicæ quem sensum habeat.* l. 1. d. 29. dub. 3.
29. *Æternitas est mensura differens essentialiter à tempore, quæ respectu temporis ponit in numerum* : licet enim tempus contineatur in æternitate, tamen hoc non tollit numerum, cum talis continentia sit per præsuppositionem,

- nem, &c. sic dicitur Christus bis natus. l. 3. d. 8. a. 2. q. 1. ad ult.
- Unde nunc æternitatis, quod est semper præsens, complectitur omnia temporalia. l. 1. d. 41. a. 2. q. 1. ad 4. & d. 39. a. 2. q. 3. & hoc invariabiliter. l. 1. d. 5. dub. 7. & d. 8. dub. 7. part. 1.
30. Æterna felicitas quare durabilis. Ps. 118. c. 10. v. 16.
31. Æternum non potest mitti temporaliter. l. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2. in arg.
32. Æternum connotans temporale, quomodo dici possit de Deo. l. 1. d. 41. dub. 4.
33. Æternum quot modis sumi potest. l. 4. d. 3. p. 2. a. 3. q. 1. ad 1.
34. Æternitatis portæ quales sint. Ps. 20.
- Ævum. Æviternum.*
1. Ævum dicitur quæta, & tota simul vita ex D. Dion. vel ævum ex Damasc. est, quod protenditur cum æternis, seu participatio æternitatis, scilicet secundum perpetuationem. op. de 7. Itin. ætern. d. 7. c. 1. V. *Angelorum duratio.* V. *Mensura.* V. *Duratio.*
  2. Ævum caret fine, sed non principium. opusc. Comp. Theol. l. 2. c. 10.
  3. Ævum, æternitas, & æviternitas, seu æternitas creata differunt per hoc, quod ævum aliquando aptatur temporalibus: æternum aliquando spiritualibus; sed æviternum tantum spiritualibus, ut Angelis, & animæ. opusc. Centil. p. 3. sect. 7. & l. 2. d. 2. p. 1. q. 1. corp.
  4. Ævum est mensura Angelici esse, sicut tempus est mensura affectionum ipsorum Angelorum. l. 2. d. 2. p. 1. a. 1. per tot.
  5. Ævum quia differt à re durante includit prius, & posterius: idè aliquam successionem importat, absque tamen variatione. l. 2. d. 2. a. 1. per totum, & l. 1. d. 8. dub. 5. & 7.
  6. Æviternitas qualiter differat à tempore. l. 2. d. 2. a. 1. q. 1. & seq.
  7. Ævum dicitur tempus largè sumptum. ibidem. ad 2.
  8. Ævum est unum in omnibus æviternis secundum speciem, quæ unitas desumitur ex unitate formæ. l. 2. d. 2. a. 1. q. 2. corp.
  9. Ævi unitas non desumitur ex duratione primæ intelligentiæ, nec ex immobilitate primi mobilis, ut voluerunt varii. ibid. l. 2. d. 2.
  10. Ævum Angelicum non habet partes actu existentes, sed solum nunc. ibid. l. 2. d. 2. q. 3. ad 4.
  11. Ævi successio non stat in nova acquisitione, sed in continuatione prioris essentiæ. ibid. l. 2. d. 2. ad 6. q. 3. & l. 1. d. 37. p. 2. dub. 3.
  12. Ævum est prius dignitate ipso tempore: realiter verò sunt simul tempore creata. l. 2. d. 2. p. 1. a. 2. q. 1. corp.
  13. Ævum, & tempus habent aliam mensuram mediam, quæ dicitur sæculum: quatenus tamen tempus sumitur pro mensura primi mobilis. ibid. q. 2. corp.
  14. Ævum est mensura durationis omnium spiritualium quoad substantiam. l. 2. d. 2. p. 1. a. 1. q. 3. corp.
  15. Ævum à parte ante non in plus se extendit, quàm tempus: benè autem à parte post. ibid. l. 2. d. 2. a. 2. q. 1. corp. & l. 2. d. 17. a. 1. q. 3. ad 3.
  16. Ævum non est mensura affectionum, & operationum Angelorum, sed tempus. l. 2. d. 2. per tot. & d. 11. dub. 2.
  17. Ævum est mensura durationis animæ. l. 2. d. 18. a. 2. q. 2. ad 3.
- Affectio, & Affectus.* Vid. *Amor in communi.*
1. Affectio dicitur quadrupliciter: primò potentia affectiva: secundò pro ipsa passione: ut gaudium, & dolor: terriò pro actu potentiæ: quartò pro habitu affectivo. l. 1. d. 17. p. 2. dub. 2. Vid. *Voluntas.* V. *Habitus.* V. *Anima passiones.*
  2. Affectus aliquando accipitur pro passione: aliquando pro motu: primus dicitur quædam muliebris complacentia: secundus est quædam rationalis eligentia: hic verò vel est elicitus, vel imperatus respectu proximi, pro quo desideratur bonum, vel æternum, vel temporale: primus verò est magis bonum ipsius affecti, &c. l. 3. d. 29. q. 6. ad 1.
  3. Affectus amoris à charitate elicitus est sub præcepto, etiam ad inimicos, quibus tenemur semper desiderare bonum æternum: affectus imperatus, qui est ad bonum temporale, non semper est positivè sub præcepto: maximè ad inimicos, sed sufficit aliquando non eos odisse. l. 3. d. 30. q. 4. corp. V. *Benignitas.* n. 3.
  4. Affectivus habitus non est oppositorum, sicut cognitivus: unde spes, & timor sunt duo habitus. l. 3. d. 26. a. 2. q. 1. corp. & ad arg.
  5. Affectiones animi omnes reducuntur ad amorem tanquam ad radicem, ad amorem scilicet filialem, vel servilem. l. 3. d. 40. q. 1. ad 2.
  6. Affectus alius est naturalis, alius deliberativus: primus semper habet pro objecto bonum, vel fugam mali: secundus aliquando etiam malum, sed ratione alicujus annexi: ut quis hoc: secundò potest velle mori ob aliquod aliud annexum. l. 3. d. 17. dub. 1.
  7. Affectus animæ quadripartitus est: scilicet gaudium, spes, timor, & dolor: primi duo de concupiscibilitate: secundi de irascibilitate nascuntur. op. Centil. p. 3. sec. 23.
  8. Affectus quatuor expenduntur à SS. PP. opusc. Phar. l. 3. c. 41. & l. 4. c. 40. 41. 42. seq.
  9. Affectiones animæ naturales, ac acquisitæ expenduntur. op. de 7. Itin. d. 3. Itin. 4.
  10. Affectus carnalis, & spiritualis qualis, & quotuplex. ibid. & opuscul. Bibl. paup. cap. 94. seq.
  11. Affectus carnalis oritur ex luxuria: estque vel ad seipsum, vel ad alium. op. Spec. animæ. c. 3. affectio mala pabulum est luxuriæ. l. 2. d. 8. p. 2. q. 5. corp.
  12. Affectus animæ in septem capita dividitur: scilicet spes, timor, gaudium, mæror, & amor, pudor, & odium. op. Conf. c. 2. p. 20.
  13. Affectiones animæ quid operentur in homine. r. 1. in Ps. 113.
  14. Affectio nomen operi imponit. lib. 2. d. 40. dub. 1.
  15. Affectiva potentia est pars animæ. Brevil. p. 3. cap. 9.
  16. Affectus præsentis sæculi qualis sit. op. Centil. p. 1. sec. 24.
  17. Affectus dilectionis quare datus homini. op. de reform. mentis. p. 2. c. 28.
  18. Affectus varii practicandi in contemplatione, & ante communionem exponuntur. op. de proc. relig. c. 22. op. fascicularius. c. 7. & op. de prof. relig. l. 2. c. 61.
  19. Affectus circularis angelicus quis sit. opusc. de Eccles. Hier. p. 4.

20. Affectiones quare pedes dicantur in scriptura. t.1.in Pl.118.c.7.v.9.
21. Affectus in omni opere pensatur plusquam actio. t.2.c.6.in Luc.c.21.n.3.
22. Affectiones inordinatæ sunt quatuor, & quomodo purgandæ. t.3. ser.1.Dom.infr.oct.Nar.
23. Affectio sequitur cognitionem, quomodo intelligendum. l.3.d.29.q.2.ad 3.
24. Affectiones inordinatæ quænam sint. t.3. ser.3. Dom.1.post oct.Epiph.
25. Affectus perversio est ex perversione iudicii; ex excacatione rationis, quæ semper est cum peccato. l.2.d.5.a.1.q.1.fund.

Affinitas. Vid. Consanguinitas.

1. Affinitas est proximitas Personarum ex carnali copula proveniens, omni carens parentela. l.4.d.41.a.1.op.Centil.p.3.sec.56.
- Quomodo differat à consanguinitate. V. *Consanguinitas. n. 1. seq. Vid. Matrimonii impedimenta.*
2. Affinitas præsupponit consanguinitatē. ibid. l.4.
3. Affinitate contrahitur parentela cum omnibus consanguineis uxoris, & viri. ibid.
4. Affinitas venit ex commixtione seminis: consanguinitas ex propagatione carnis. ibid.
5. Affinitatis genera veniunt ex commixtione carnis: gradus verò ex parte propagationis. ibid. l.4.& op.Centil.cit.
6. Affinitatis genera antiquitus erant tria; nunc autem unicum tantum est. ibid.
7. Affinitatis gradus explicantur. ibid.
8. Affinitas contrahitur per omnem coitum, resultantem ex seminis commixtione. l.4.d.41.a.1.q.1.corp.
9. Affinitas est vinculum per accidens: consanguinitas est vinculum per se. lib.4.d.41.art.1. quæst.2.
10. Affinitas non insurgit ex affinitate, sed ex consanguinitate, & commixtione carnis. ibid.
11. Affinitas antecedens impedit Matrimonium: non verò consequens, sed tantum obligat conjugem adulterum ad non petendum debitum. ibid. q. ult. & d.34.q. ult. ad 3. & 4.

Afflictio.

1. Afflictiones ducunt in cognitionem sui, & Dei. op. Stim. p.1.c.9.
2. Afflictio de bonis proximi est invidiae germen. op. Cent. p.1. sec.19.
3. Afflictiones immitrunt à Deo ob multiplicem finem, aliquando in bonum, aliquando in malum. t.1.in Pl.118.n.19. V. *Adversitas, Tribulatio, Tentatio. V. Infirmitas.*

Agar.

1. Agar interpretatur perversio, designaturque perversè utentes mundana scientia. ser.1.Dom. 3. Adv. Item interpretatur advena, signatque animam nostram, quæ in hoc mundo debet esse peregrina. serm. de S. Michaelē.
2. Agar an verè fuerit uxor Abraham: communior opinio est affirmativa. l.4.d.33.dub.5. & a.1.q.3.corp.

Agatha.

Agatha virgo laudatur, ipsiusque virtutes expenduntur. t.3. ser. de S. Agatha. op. de 7. Don. Spir. sanct.

Qualis fuerit gradus ejus amoris in Deum. op. de profess. relig. l.2.c.25.

Ager: Agricola: Agricultura.

1. Agerum divisio facta est post peccatum:

in statu enim innocentiae omnia fuissent communia. t.1. ser.18. Hexam.

2. Ager aliquando in scriptura significat mundum, aliquando animam, aliquando Paradisum. t.3. Dom. 5. post Epiph. l.1.
3. Ager est Christus plenus floribus virtutum. ibid. V. *Christi attributa. n.112.*
4. Ager cordis nostri quomodo exercendus. t.3. l.2. Dom. Septuag.
5. Ager est Beatæ Virginis uterus. op. Spec. B. Virg. c.16.
6. Agricola exemplo ordinatur amor corporis. t.3. serm.9. de Apostolis.
7. Agricultura qualis ars. op. de reduc. ar. ad Theol.
8. Ager Christi, & Diaboli quinam, & quomodo colendus. t.3. l.3. Dom. infr. oct. Ascens.
9. Agricola operatur ut artifex quomodo. l.2.d.7. p.2.a.2.q.2.corp.

Aggregatio.

1. Aggregatio in Divinis nec est, nec potest esse. l.1.d.2.dub.7. & d.20.a.2.q.1.corp.
2. Aggregatio fit ex pluribus unitatibus. ibid.
3. Aggregatio est solum ex his, qui habent unitatem, quæ plus est cum alio, quam cum se ipso. l.1.d.19.p.2.q.4.corp.

Agilitas. V. Dos. V. Beatitudo. V. Corpus glorificatum.

Agilitas.

1. Agilitas est una ex quatuor dotibus corporis glorificati, quæ est contra animalitatem, seu tarditatem motus, estque perfectiva imperfectionum ab igne in compositione corporis provenientium; sicut impassibilitas contra imperfectiones aquæ, claritas terræ, subtilitas aëris. l.4.d.49.p.2.a.3.q.1.corp. & op. Comp. Theol. l.7.c.28.
2. Agilitas in corpore glorificato erit non propter indigentiam, sed ob majorem libertatem motus. ibid. & a.4.q.1.ad 1.
3. Agilitas corporis est promptitudo, ut corpus moveatur ad omnem locum, ad quem vult anima. ibid. q.2. corp.
4. Agilitas corporum tanta erit, quod ubi velit spiritus, statim ibi erit corpus, sed tamen non erit æqualis in omnibus. ibid. l.4.d.49.p.2.a.3. q.2. & op. Comp. Theol. l.7.c.28.

Aglai.

Aglai pauperculi felicitas expenditur, & probatur major divite Rege. t.3. serm.2. Cath. S. Petr.

Agnes.

Agnes Virgo laudatur sub metaphora civitatis gloriosæ. t.3. serm.1. de S. Agnete.

Agnus.

1. Agnus dicitur ab agnoscendo matrem. op. suc. expof. Missæ, & t.2. in Jo. col.8.
2. Agni esus in lege veteri vetabatur incircumcisus, alienigenis, & immundis: sic esus Eucharistiæ prohibetur irreverentibus, infidelibus, & existentibus in peccato mortali. op. suc. Comp. Theol. l.6.c.17. Agnus Paschalis figura Eucharistiæ quomodo. l.4.d.8.p.1.a.1.q.2.corp. V. *Eucharistia figura.*
3. Agni esus, & talis ceremoniæ circumstantiæ indicant circumstantias rectè communicantium. ibid. c.16.
4. Agnus dicitur Christus, quia agnovit Patrem, & matrem suam in Cruce positus, & quia innocens. op. expof. Missæ, & t.2. in Jo. col.8. V. *Christi attributa. n.98. V. Pascha. n.1.*

5. Agnus

5. Agnus Dei cur ter dicatur in Missa. ibid.
6. Agni proprietates multæ expenduntur, & applicantur Christo. t.2. in Jo.col.8.
7. Agni, & Lupi exemplum, quo explicatur crucis potentum. t.3. serm.6. de Apost.
8. Agnus dum circa renes impingatur citò infirmatur, & moritur. t.3. ser.1. S.Petr.ad vinc.
9. Agni, & lupi contrarietas probatur ex hoc, quod chordæ factæ ex intestinis ipsorum non habent consonantiam: sed chordæ Lupi sunt corrosivæ chordarum Agni. serm.10. de Apost. Vid. *Chorda*. V. *Lupus*.
10. Qua vi Agnus, & ovis cognoscit inimicitiam Lupi. op. Comp.Theol.1.2.c.38.& 39.

Agere.

Ago, agens, actio, actus, &c. Vid. v. *Actio*.

Agonia.

Agonia qualis timor sit. l.3.d.34. dub.2. V. *Mors*.

Agenda gratiæ.

Agenda gratiæ Deo. op. Bibl.1.c.63. V. v. *Gratia*. V. *Actio*.

Agricola.

Agricola. Vid. *Ager*.

Ab.

Ah, ah, ah, quid significet. Vid. *lit. a, a, a*.

Ain.

Ain, & Au littera Hæbraica interpretatur oculus, seu fons. t.1. in Ps.118.c.8.v.1. & in thren. Hier. c.1. & c.2.

Ala.

1. Alæ Cherubim mysticè sunt sex: scilicet confessio, satisfactio, munditia, puritas mentis, dilectio proximi, & dilectio Dei. opusc. de 6. alis Cherub. quælibet habet quinque pennas. ibid. V. *Homo ad Deum*. n.94.
2. Alæ primæ idest confessionis: prima penna est veritas: secunda integritas: tertia firmitas: quarta humilitas: quinta simplicitas. ibid. de 6. al. Cherub.
3. Alæ secundæ, quæ est satisfactio: prima penna est abrenuntiatio peccati: secunda effusio lacrymarum: tertia carnis maceratio: quarta elemosinarum largitio: quinta orationis devotio. ibid. de sex alis.
4. Alæ tertiæ est carnis: 1. penna est pudicitia visus: 2. auditus: 3. olfactus: 4. gustus: 5. tactus sanctimonia. ibid.
5. Alæ quartæ, idest puritatis mentis: penna 1. rectitudo affectus: 2. delectatio mentis in Deo: 3. munda cogitatio: 4. voluntatis sanctitudo: 5. simplex, & pura intentio. ibid. de sex alis Cherub.
6. Alæ quintæ, id est dilectionis proximi: prima penna est nulli nocere verbo, vel facto: 2. omnibus prodesse verbo, & opere: 3. gaudere de bono proximi: 4. animam pro fratribus ponere: 5. in his perseverare. ibid. de sex alis Cherub.
7. Alæ sextæ, idest Dilectionis Dei: prima penna est solum Deum concupiscere: 2. distribuire sua propter Deum: 3. omnia relinquere propter Deum: 4. abnegare se ipsum: 5. perseverare. ibid. de sex alis Cherub.
8. Alæ Seraphim senariæ exponuntur pro Prælati, in quibus prima est zelus justitiæ: 2. Fraternalis compassio: 3. patientia: 4. exemplaris vita: 5. circumspecta discretio: 6. devotio ad Deum. op. de sex alis Seraph.
9. Alæ duorum Seraph. quos vidit Esaias, sunt

duodecim articuli fidei. op. Lum. Eccles. ser.8.

10. Alæ duæ, quibus Deus protegit peccatores, & justos, sunt misericordia, & veritas. t.1. in Ps.16.
11. Alæ fovent, suntque contra æstum, & contra impetum milui: sic Deus nobiscum agit. t.1. in Ps.56.
12. Alæ animæ sunt amor, & timor. op. de decem præcept. serm.1.& 2. Item amor Dei, & proximi sunt duæ alæ, quibus anima volat ad Deum. serm.3. Dom.4. Epiph. Item Charitas. V. *Charitatis effectus*. n.67. V. *Homo ad Deum*. n.94.
13. Alæ Dei sunt duæ, scilicet vetus, & novum testamentum: Alæ hominis sunt sex, scilicet patientia, contritio, spes, & timor, charitas, & humilitas. t.1. in Ps.35.
14. Alæ duæ sunt amor Dei, & proximi. V. *Dei, & proximi amor*. num.24.

Albedo.

Albedo. Vid. *Accidens*. V. *Color*.

1. Albedo est principium omnium colorum, & ideò non potest quis congruè pingere absque albedine substrata. t.3. ser.2. de S. Agnete: est disgregativa visus. l.4. d.12. part.1.a.1. quæst.1. corp.
2. Albedo est lux incorporata. l.4. d.12. p.1. a.1. q.3. ad 3.
3. Albedo est forma denominans subjectum. l.1. d.9. dub.1.
4. Albedo est alba, est propositio falsa, quia notio non denominat seipsam, sed suppositum. l.1. d.33. q.4. ad ult.
5. Albedo augetur per impermixtionem nigri. l.1. d.17. p.2. a.1. q.2. corp. & l.2. d.17. a.2. q.2. corp.
6. Album potest esse nigrum quomodò sit verum. l.1. d.40. a.2. q.1. ad 1.
7. Albus, alba, album, grammaticè sunt unum nomen: logicè sunt tria nomina. l.1. d.41. a.2. q.2. corp.
8. Albedo absque substantia in Eucharistia quomodò movet sensum. lib.4. d.12. a.1. q.3. p.1. ad 3.

Alchimia.

1. Alchimistæ nominant metalla nominibus planetarum. Ps.118.c.3.v.5.
2. Alchimia est vera ars veram speciem metallorum inducens. l.2. d.7. p.2. a.2. q.2. quomodò eam exercent. l.4. d.47. a.2. q.2. ad ult.

Aleator.

Aleator an teneatur restituere, quod lucratus est. l.4. d.15. p.2. a.2. q.1. quando possit facere elemosinam ex lucro. l.4. d.15. p.2. a.2. q.1. ad 4.

Alectoria.

Alectoria est gemma, quæ nascitur in ventriculis galliaceorum, redditque hominem in certamine insuperabilem. t.3. ser. de plur. Mart. ser.1. V. *Gallus*. n.3.

Aleph.

Aleph interpretatur doctrina. t.1. in thren. Hier. cap.1. & c.2. Item interpretatur tentationum millia in Ps.118.c.1.a.1.

Alere.

Alere convertitur cibus in substantiam aliti quomodò. V. *Cibus*. n.22.

Alexander.

Alexander Macedo adoravit summum Sacerdotem Judæorum. op. de Eccl. Hier. p.3. c.1. ejus

ejus liberalitas, audacia, generositas, & corporis venustas. t. 3. ser. 2. de S. Nicol. & serm. 1. de S. Gregor. ipsius vitia ser. 1. de S. Thom. & s. 7. de Apost. eius mors ex veneno. ser. 2. de S. Nicol. & ser. 4. de uno Confes. à carnis luxuria victus. serm. 1. de S. Lucia. Ipso sacrificante puer ita patiens fuit, ut sineret aduri brachium carbone incenso. f. 3. de S. Andr.

2. Alexandri Magni, & aliorum Principum gloria caduca expenditur. ser. 1. de S. Andr.
3. Alexander victor mundi, victus est à carnalibus illecebris. t. 3. ser. 1. de S. Nicol.
4. Alexandri Magni amicus, alter Alexander reputatus. ser. 1. de S. Barthol.
5. Alexander Alensis Magister S. Bonaventuræ. l. 2. d. 23. a. 2. q. ult.

Alexius sanctus.

Alexius sanctus licite reliquit sponfam. l. 4. d. 27. dub. 5.

Alienatio.

1. Alienatio mentis contemplatione tribus de causis oritur: scilicet vel admiratione, vel magnitudine devotionis, vel exultationis. op. de perf. vitæ. c. 5. & t. 1. in Ps. 132.
2. Alienæ rei contrectatio, & surreptio potest fieri tribus de causis. op. Comp. Theol. l. 5. c. 66. V. *Furtum*.

Alienigena.

Alienigena dicitur, qui alibi est natus, & alibi habitat: sic spiritualiter, qui à carne ad spiritum transit. t. 2. in Luc. c. 17. n. 19.

Alimentum.

1. Ob alimentum tantum cibus sumendus est. op. Phar. l. 2. c. 36.
2. Alimenti pars verè transit in veritatem humanæ naturæ opere generativæ vegetativæ. l. 2. d. 30. a. 3. q. 1. corp.
3. Alimenti pars transit in veritatem humanæ naturæ mediante opere nutritivæ: quod tamen intelligendum est de veritate humanæ naturæ, quæ importat humiditatem nutrimentalem, non verò radicalem: hæc enim est à vi generantis, nec in hanc vis nutritiva potest, aliter homo juvenesceret. l. 2. d. 30. a. 3. q. 2. corp. & l. 4. d. 12. p. 1. a. 2. q. 1. ad 1.
4. Alimentum convertitur partim in fæces, partim exhalat per totum corpus, & partim in substantiam convertitur. l. 2. d. 30. a. 3. q. 1. fund.

Aliquid.

1. Aliquid esse, & nihil an sint contradictoria. l. 1. d. 7. dub. 3.
2. Aliquid non esse quomodo cogitari possit. l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
3. Aliquid aliquando dicit suppositum, aliquando naturam. l. 1. d. 7. dub. 3.
4. Aliquid in Christo dicit suppositum. l. 3. d. 6. a. 1. q. 1. ad ult.
5. Alicujus esse dicitur vel per identitatem, ut essentia Patris: vel per creationem: vel per continentiam: vel per perfectionem: vel per mysterium: per cultum: per acceptionem: per possessionem. t. 1. Ps. 50.
6. Aliquid multipliciter in scriptura sumitur. t. 1. in Ps. 78.
7. Aliquid non dicitur produci dum producitur Filius in Divinis, sed benè aliquis. l. 1. d. 20. a. 1. q. 1. ad 2.

Aliquota.

Aliquota, aliquanta, & aliqua alia dicuntur:

primum respicit magnitudinem continuam: 2. numerum: 3. qualitatem, verbi gratia, peccata magna; multa, & turpia. Ps. 106.

Aliquota pars numeri dicitur illa, quæ in se ducta, vel in alium constituit illum, ut ternarius est pars aliquota senarii. t. 1. in Ps. 129. Vid. *Numerus, Aliud, Alius, Alietas, & Alter.*

Alius.

1. Alius si stat adjectivè in Divinis importat diversitatem proprietatum: aliud verò importat essentiam. l. 1. d. 4. dub. 2. & 9. & q. 1. & per totam; & d. 9. dub. 1. & d. 21. a. 2. q. 1. ad ult.
2. Ab alio, & de alio procedere qualiter differunt, & quomodo sit vera ista locutio, Filius procedit de substantia Patris; hæc verò falsa, Filius procedit à substantia Patris. l. 1. d. 5. q. 2. ad 3. V. à n. 1. & seq.
3. Alius, & alter differunt, quod alter dicit diversitatem accidentalem: alius personalem: alter tamen etiam improprie potest importare talem distinctionem. ibid. l. 1. d. 4. dub. 9.
4. Aliud aliquando stat pro opposito. l. 1. d. 11. dub. 2.
5. Ad aliud aliquid dicitur dupliciter. l. 1. d. 24. a. 2. q. 2. ad 2.
6. Alius, & alius importat minorem diversitatem, quàm major, & minor quomodo intelligatur. l. 1. d. 16. dub. 2.
7. Alius dicit diversitatem substantiæ, alter accidentis. l. 4. d. 30. a. 1. q. 1. ad ult.
8. Alietas quid importet proprie, & maxime in Divinis, & quomodo dicat distinctionem realem, & quomodo differat à diversitate, multiplicitate, discretionem, divisionem, separationem, distinctionem, & pluralitatem. l. 1. d. 24. dub. 1.
9. Aliud aliquando non significat diversitatem essentiam, sed proprietatis in Divinis. l. 1. d. 26. dub. 5.
10. Alietas quid. V. *Differentia*. n. 2. & seq.

Allegoria.

1. Allegoria est unus ex quatuor sensibus sacre Scripturæ: estque quando per unum factum indicatur aliud factum secundum quod credendum est: op. Brevil. prol. & op. Cent. p. 1. prolog. Vid. *S. Scriptura sensus*.
2. Allegoria sumitur à nominis interpretatione, vel à rei proprietate: primo modo David interpretatur manu fortis, significat Christum: secundo modo Sol significat eundem Christum. t. 1. in Ps. 17.
3. Allegoria respicit Christum, vel Ecclesiam. op. Lumin. Eccl. ser. 2.
4. Allegoriæ excellentia in exponenda S. Script. expenditur. ibid. ser. 13. op. Brevil. proem & t. 1. in Ps. 118. c. 1. v. 14.
5. Allegoria est figura, qua res bona aliquando significatur ut bona, aliquando res mala bonam, &c. t. 1. in Ps. 17.
6. Allegoria est via spatiosa, laboriosa, & inaquosa, quæ ducit ad sacrificium justitiæ ad unctionem gratiæ, ad aquam sapientiæ. t. 1. in Ps. 118. c. 1. v. 13.
7. Allegoria est necessaria triplici de causa. t. 1. in Ps. 21.
8. Allegoria aliquando prohibetur: scilicet ne omnino videamur prorsus destruere historiam, & ad removendam superfluitatem: & quia historia multoties ædificat. tract. 1. in Psal. 16.

9. Alle

9. Allegoria multiplex veteris, & novi testamen-
ti explicatur. t. 1. in Pf. 118. v. 14. c. 1.
10. Allegoria est mensa, sicut alii sensus S. Scrip-
turæ, in qua Doctores ferculis subtilioribus ci-
bantur: sic simplices in mensa historiæ fercu-
lis grossioribus: in mensa anagogiæ perfectio-
res ferculis dulcioribus. opusc. de 7. Don. Spir.
Sanct. c. 3. de dono scien.

Alleluia.

1. Alleluia interpretatur laudate Dominum. t. 1.
prolog. in Pf. 118. & op. expos. Missæ. c. 2.
2. Alleluia est nota clarissimæ laudis divinæ. t. 1.
ibid.
3. Alleluia quare dicatur in Graduali Missæ, &
quare iteretur, & longa nota a a a cantetur.
ibid. Expos. Missæ, & t. 1. in Pf. 64.
4. Alleluia est propriè laus Angelorum. t. 1. in
Pf. 17. & 104.
5. Alleluia futuram vitam significat, & gloriam
Sanctorum. t. 1. in Pf. 64.
6. Alleluia olim à pueris cantabatur in Ecclesia,
quia est Angelorum laus. t. 1. in Pf. 104.

Allia.

Allia Ægypti quænam. V. *Cibus*. n. 15.

Allocutio.

Allocutio animæ ad Deum qualiter facienda, &
quomodo à meditatione distinguatur, & quos
fructus pariat. op. de 7. Itin. ætern. t. 2. d. 2. 3.
sequent.

Alloë.

Alloë quid sit: quid mysticè significet. t. 2. collat. in
Jo. 86.

Alpha.

Alpha est Deus. V. *Dei varia*. n. 257.

Alphabetum.

1. Alphabetum religiosorum ponitur à Seraph.
Doct. in quo utilissima documenta pro religio-
sorum profectu exponuntur. op. alphab.
2. Alphabetum litterarum Hæbraicarum in
thren. Hier. expenditur. c. 3. n. 1. & in Pf. 118.
positum. ser. 17. Hexam.
3. Alphabetum Latinum, & Hæbraicum, qualiter
differant. ser. 17. Hexam.

Alphæus.

Alphæus interpretatur fugiens. t. 2. in Luc. c. 6.
num. 15.

Altare.

1. Altare est Crux, & dicitur Crux propter duo,
scilicet propter immolationem, & altitudinem,
& dicitur quasi alta Ara, idest Crux. t. 1. in
Pf. 25. Item significat Prælatos, & fidem. t. 1.
thren. c. 2.
2. Altare significat animam, incarnationem,
Christum, Crucem, Deum, Cælum, Corpus
Christi, & orationem. t. 1. Pf. 25. & serm. 2.
Dom. 5. Pent.
Est Christus. V. *Christi attributa*. n. 99. V. *Con-*
scientia. n. 27.
3. Ad altare Dei qua præparazione ingredien-
dum. t. 1. in Pf. 42.
Ad ipsius servitium quid exigatur. Vid. *Mini-*
ster. n. 7.
4. Altarium consecratio exigit verberationem ip-
sius, & effusionem vini, & aquæ, & quare. t. 1.
in Pf. 68. Vid. *Consecratio*. n. 9.
5. Altare sacrum quàm venerabile esset apud an-
tiquos Patres. t. 2. Col. 60. in Jo.
6. Altare quare quadrilaterum, & quare conse-
cratur. op. expos. Missæ. c. 3.

7. Altare significat Crucem, & SS. Trinitatem.
ibid. & t. 3. l. 3. in oct. Paschæ.
8. Altaris paramenta debent esse munda, & niti-
da, sic & vasa sacra. ibid. c. 4. & op. Spec. disci-
pl. ad Novit. c. 17.
9. Altare est cor nostrum, super quod debet arde-
re semper ignis amoris Dei. t. 3. ser. 1. de S. Laur.
V. *Cor*. n. 20. V. *Amoris effectus*. n. 1.

Cor pœnitentis in quo debet immolari sacrifici-
um contritionis, & laudis. op. Diet. Sal.
tit. 2. c. 6.

10. Altarium consecratio, & mysteria expendun-
tur, applicanturque consecrationi spirituali ho-
minis. t. 3. ser. 3. de Dedic. Eccl.

11. Altare qualiter tractandum. op. Spec. discipl.
ad Nov. c. 11.

12. Ascendere ad altare mysticè. Vid. *Gradus*.
num. 3.

Alter. V. *Alius*.

Alteratio.

1. Alteratio est mutatio, qua res aliter se habet
nunc, aliter prius. l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1. ad 2. quo-
modo adveniat accidenti. V. *Accidens*. n. 25.
2. Alteratio est mutatio sive corruptiva, sive per-
fectiva, sive ad contrarias qualitates, sive non.
l. 2. d. 14. p. 2. a. 2. q. 1. corp. & ad arg. & q. 2. & l. 4.
d. 44. p. 2. a. 2. q. 2. & a. 3. q. 1.
3. Alteratio erit in damnatis: ob idque datur al-
teratio absque generatione. l. 4. d. 44. ibid.
4. Alteratio est motus continuus, & successivus
ob contrarietatem. l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1. & l. 1.
d. 17. p. 2. q. 1. seq. & l. 3. d. 4. a. 3. q. 1. & l. 4. d. 16.
a. 3. q. 1. & seq.
5. Fit per additionem gradus ad gradum secun-
dum substantiam. l. 1. d. 17. p. 2. q. 1. corp. & ad 3.
& 4.
6. Alteratio quomodo fiat. l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1.
corp. ad 2. & d. 15. a. 1. q. 2. corp. V. *Mixtio*.
7. Alteratio quomodo insit in accidentibus. Vi-
de *Accidens*. n. 60.

Altitudo.

1. Altitudo fidei, & S. Scripturæ quanta. op. princ.
S. Script. & op. Lum. Eccl. ser. 8.
2. Altitudo quænam Deo chara, & quænam odi-
bilis. t. 2. in Luc. c. 16. n. 15.
3. Altissimè, piissimè, & sanctissimè de Deo sen-
tiendum à volente profectum animæ. op. de
regim. animæ.

Amalech.

Amalech interpretatur dolens, & significat Ec-
clesiam dolentem de delictis. t. 1. in Pf. 52. Item
interpretatur gens bruta, & significat gesta
brutalia. t. 1. in Pf. 118. c. 2. v. 16.

Aman.

Aman Antichristi fuit figura. op. Lum. Eccl. ser. 15.
interpretatur iniquus in culpa, vel comprimens
in pœnâ, significatque Diabolum. t. 3. serm. 2.
Dom. 8. post Pent. Est Diabolum. Vid. *Diaboli*
tentationes. n. 45.

Amaritudo.

1. Amaritudo de peccatis commissis est efficax
pars pœnitentiæ, quam intensissimam habuit
S. Petrus. t. 2. in Luc. c. 22. n. 63.
2. Amaritudo Maris unde proveniat. l. 2. d. 14. p. 2.
dub. 1. V. *Aqua, &c. Mare*. n. 2.
3. Amaritudo vitiosa est filia accidiæ. op. Centil.
p. 1. sec. 2. V. *Accidia*.
4. Amarum mare est Maria. Vid. *Maria Epi-*
theta.

Ambitio.

Ambitio.

1. Ambitio est filia superbiæ. opusc. Cent. p. 1. sec. 17.
2. Ambitio est origo omnium malorum. op. Medit. vit. Christ. c. 35. V. *Superbia*.
3. Ambitio est destructio Ecclesiæ. t. 3. f. 2. in septuages.
4. Ambitionis mala expenduntur. t. 3. ser. 3. Dom. 2. post Pasch.
5. Ambitio est Crux Diaboli, vile vitium, radix omnium iniquitatum. op. Phar. l. 1. c. 24.
6. Ambitiosus discipulus Antichristi, repellendus ab Ecclesia, ipsius studia enarrantur. ibid.
7. Ambitio in Pharisæis primas cathedras ambientibus expenditur. t. 2. in Luc. c. 11. n. 43.
8. Ambitio expenditur multis auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. c. 104.

Ambrosius.

1. Ambrosio sancto eunti Mediolano Romam contigit mirabile quoddam. t. 3. f. 7. de Apost.
2. Ambrosii laudes sub similitudine lucis expenduntur. t. 3. ser. 1. & 2. de S. Ambr.

Ambulare.

1. Ambulare Dei quid sit in S. Script. opusc. Sum. de essentia.
2. Ambulare debemus dignè, scilicet per devotionem: cautè per discretionem: honestè per circumspectionem. t. 1. in Ps. 118. c. 3. v. 13.
3. Ambulare in via immaculata quid sit. t. 3. ser. 1. Dom. 4. Adv.

Amen.

1. Amen significat ita fiat. opuscul. Expos. mis. cap. 3.
2. Amen quotupliciter sumitur. t. 1. scilicet aliquando nominaliter: aliquando adverbialiter: aliquando verbaliter. op. Explic. Domin. orat. & in Jo. c. 3. n. 3. est quasi Dei juratio, interpretaturque verum, & apud Hebræos manet non interpretatum. t. 2. in Jo. c. 3.

Amens.

Amens quomodo amittat usum liberi arbitrii. l. 2. d. 25. p. 2. q. ult. in corp.

Amethystus.

Amethystus quas proprietates habet, & quomodo justitiam designat. opuscul. Diet. sal. titul. 10. cap. 5.

Amicitia, Amicus.

Amicitia est pars justitiæ, & est voluntas bona erga aliquem, causa illius, qui diligitur cum ejus pari intentione, à quo diligitur. op. Cent. p. 3. sec. 44.

1. Amicitia est idem velle, & idem nolle in rebus honestis. l. 1. d. 48. q. ult. & Centil. ibid. & t. 2. in Jo. col. 18. est dilectio proximi propter bonum ipsius proximi: parsque justitiæ. op. declar. term. Theol. & op. Cent. p. 3. f. 44. op. explic. term. Theol. & dicitur Nemesis. V. *Benignitas*. n. 1. & 3.
2. Amicitia aut est beatitudo, aut non sine beatitudine ex Arist. l. 1. d. 10. a. 1. q. 2. corp.
3. Amicitia veræ quinque gradus assignantur. op. Phar. l. 4. c. 15.
4. Amicus verus quis sit. t. 2. in Jo. col. 18. & op. Bibl. paup. c. 46.
5. Amicis porrigendum est auxilium in necessitate. t. 2. in Luc. c. 16. n. 4. & c. 22. n. 28.
6. Amicus verus thesaurus est desiderabilis. in Luc. c. 11. n. 5.
7. Amicitia laudes, & conditiones, effectus-

que enarrantur. opusc. Phar. l. 4. cap. 15.

8. Amicitia pertinet ad virtutem benignitatis. t. 1. Hexam. serm. 5.
9. Amicorum omnia sunt communia quomodo verum in Ps. 118. c. 9. v. 4. Id propriè facit amicitia Dei. ibid.
10. Amicorum dilectio quomodo possit dici perfectior dilectione inimicorum. l. 3. d. 30. q. ult. per tot.
11. Amici quando sint deserendi. t. 2. in Luc. c. 17. num. 1.
12. Amicitia vera quænam. tom. 3. sermon. 1. de Sanct. Philip. & Jac. & ser. 1. de S. Barth. Apost.
13. Amicus verus non est credendus, nisi prius probetur. ibid.
14. Amicitia veræ leges sunt hæ: contemnere omnia mala opera, communem observantiam: omnium divinorum observantia: communicatio animorum, & permissio adversorum. ser. 1. de S. Barthol. Aut est beatitudo, aut non sine beatitudine. Vid. *Maxima*. n. 29.
15. Amicitia quale bonum, & in quo consistat. ibid. & serm. de Sanct. Matth. & serm. 10. de Apost. & serm. 1. de S. Jacobo, & l. 1. d. 10. a. 1. q. 2. corp.
16. Amicitia non potest esse in malis, sed tantum in bonis. ibid. & ser. 1. de S. Barthol.
17. Amicitia est humanarum, divinarumque rerum cum benevolentia, & charitate consentio. ibid.
18. Amicitia malorum quàm perniciofa: bonorum quàm utilis. serm. 10. de Apost.
19. Amicitia Herodis, & Pilati qualis. ibid. sicut Agni, & Lupi. ibid.
20. Amicitia in prosperitatibus qualis. ibid. ser. 1. de S. Jacobo.
21. Amicitia vera non inter bona fortunæ, sed inter honesta est collocanda: ser. 10. de Apost. idè virtus est non quæstus. serm. 1. de S. Bartholom.
22. Amicitia propinquitati, & parentelæ præferenda est. ser. 1. de S. Barthol.
23. Amicitia verum rarum exemplum exponitur: serm. 2. Th. Apost. & ser. 1. de S. Bart.
24. Amicitia malæ varia exempla. ser. 10. de Apost. & t. 1. in c. 1. thren. Amici Dei, & Diaboli. Vid. *Dei varia*. n. 148.
25. Amici licet habeant diversa corpora: animam tamen unam habere debent. sermon. 1. de S. Barthol.
26. Amicus hominis quadruplex expenditur: scilicet Deus, Angelus, alter homo, & Diabolus. serm. 4. Domin. 8. post Pentec. amicitia Diaboli qualis. V. *Diaboli tentationes*. n. 54.
27. Amicus fidelis medicamentum vitæ. ibid.
28. Amicitia Angelorum expenditur. sermon. 4. Dom. 8. post Pentec. & t. 1. in c. 1. thren.
29. Amicis non omnibus semper est confidendum. t. 2. in Jo. c. 2. n. 25.
30. Amicitia Dei activa, & passiva expenditur. lib. 3. d. 27. artic. 2. quæst. 3. corp. & tom. 2. in Jo. col. 69. & t. 2. serm. 1. de SS. Philip. & Jac. & serm. 1. de uno Confes. Vide *Dei varia*. num. 147. Vid. *Felicitas*. num. 6. V. *Homo ad Deum*. n. 144.
31. Amicitiam Dei quales condiciones constituent. t. 2. in Jo. col. 69. & t. 3. f. 1. de S. Jac.
32. Amicitia Fæminarum periculosissima. op. de purit. conscientia. c. 14.

33. Amicitia duplex officium : primum idem vel-
le, & nolle : 2. alterum secretò admonere, &
palam laudare. op. Centil. p. 3. sec. 44.
34. Amicitia importat amorem perfectum : quan-
do enim non est mutuus, claudicat. l. 1. d. 10.
a. 1. q. 3. fund.
35. Amicorum Dei est pati. t. 2. in Jo. c. 11.
36. Amicitia virorum spiritualium quærenda. op.
de paup. Chr. q. 1. a. 1. ad 15.
37. Amicitia amor qualis. V. *Amor in communi*.
n. 33. seq. V. *Charitatis ordo*. n. 14.
38. Amicus noster Christus. V. *Christi varia*. n. 92.
& 275.

Amictus.

Amictus dicitur superhumeralis, seu alba; quid
significet. op. de expof. mis. c. 1.

Aminadab.

Aminadab interpretatur populi mei concupiscen-
tia. t. 1. in Ps. 118. c. 6. v. 7.

Amiffio.

1. Amiffio rerum potest ab interiori, ab exteriori,
à superiori, ab inferiori evenire. t. 2. in Luc.
c. 14. n. 5.
2. Amitti an importet prius habuisse. l. 2. d. 29.
dub. 1.
3. Amiffio charitatis qualiter fiat. Vid. *Charitatis*
effectus. n. 40.

Amon.

Amon interpretatur Filius generis nostri, & quid
significet. t. 2. in Vig. Nat. Dom. Item inter-
pretatur populus iniquus. scrm. 1. Dom. 4. post
Pentec.

*Amor, charitas, dilectio, amans, amatus.**Amor in
commu-
ni.*

1. Amor est naturalis affectio communis rationali-
bus, & irrationalibus : op. declar. termin.
Theol. est complacencia alicujus rei conveni-
entis acceptæ per sensus. op. de trib. peccat.
tern. c. 3. Vid. *Charitas*.
2. Amor, dilectio, & charitas differunt : quod
amor est affectio rationalibus, & irrationali-
bus : dilectio est tantum rationalium, & intel-
lectualium, & charitas est tantum iusto-
rum : quia amat Deum propter se, & proxi-
mum propter Deum, ibid. & op. Centil. p. 3.
sec. 40. & op. Comp. Theol. ver. l. 5. c. 24. & l. 3.
d. 27. dub. 1. V. *Dilectio*. n. 1.
3. Amor dicit affectus adhæfionem respectu ama-
ti : dilectio addit electionem : charitas addit
magnam appretiationem. l. 1. d. 10. dub. 1.
4. Amor est naturæ, dilectio voluntatis, & cha-
ritas est gratiæ : item dilectio dicit actum, cha-
ritas habitum. l. 3. d. 27. dub. 1.
5. Amor est connexio, & vinculum, quo univer-
sitas omnium rerum ineffabili amicitia, inso-
lubilique unione copulatur. op. de 7. Itin. æter.
itin. 4. d. 2.
6. Amor est vis unitiva, quatenus est affectio, &
vinculum amicitia : hinc non competit Deo,
cum ipse non inclinatur ad alterum, sed po-
tius ipse inclinatur ad se alia, eaque transfor-
mat in se : & quia conformatio est ut vel per
modum vestigii, vel similitudinis, hinc dicitur
amare creaturas diversimodè : scilicet ge-
neraliter, vel specialiter. lib. 3. d. 32. artic. 1.
quæst. 2. ad 2. & quæst. 1. ad 1. & lib. tertio,
d. 2. articulo 3. quæst. 3. & d. 27. quæst. 2. ad
ultim.
7. Amor est vis unitiva, & transformatur aman-

tem in amatum. l. 1. d. 10. dub. 4. & lib. 2. d. 16.
art. 1. quæst. 1. fund. & l. 1. d. 10. art. 2. quæst. 2.
corp.

8. Amor cum sit vis unitiva unit animam rei
amata : & hæc est multiplex etiam multipli-
cem facit animam, si est Deus, anima fit sim-
plicior. t. 3. f. 4. Dom. 14. post Pentec.
9. Amor est vis unitiva, quæ est conditio omnis
amoris : si addit sanctitatem, est amor purus
contra libidinosum : si est charitas, est amor
præcipuus inestimabiliter habens charum ama-
tum. l. 1. d. 10. dub. 4.
10. Amor est virtus unitiva amantis cum amato : *Amor in
communi
quid, &
quoru-
plex.* ideòque movet superiora ad providentiam in-
feriorum, & coordinatum ad continuam, &
mutuam habitudinem inferiorum ad conversio-
nem ad superiora. op. de 7. Itin. æter. itin. 4.
d. 2.
11. Amor quia est quædam inclinatio, & coordi-
natio amantis ad bonum amatum : ideò distin-
guendæ sunt variæ species amorum secundum
diversas inclinationes ad bonum appetibile.
ibid. op. de 7. Itin.
12. Amor alius est naturalis, alius animalis, alius
intellectualis, alius angelicus, alius Divinus.
ibid. d. 2.
13. Amor naturalis præcisè est absque cognitio-
ne, estque inclinatio ad proprium bonum, & in
hoc sensu dicitur in Job. 37. frumentum deside-
rat nubes. ibid. d. 2.
14. Amor animalis præsupponit cognitionem sen-
sitivam : ideòque est proprius sensum habent-
ium. op. de 7. Itin. ætern. itin. 4. d. 2.
15. Amor intellectualis præsupponit cognitio-
nem rationis : hicque vel præsupponit tantum
naturalem cognitionem boni, estque à volun-
tate non deliberata : vel præsupponit cog-
nitionem deliberatam respectu boni relati ad
aliud, ut ad finem, vel circumstantias, dicitur-
que amor electivus, & propriè dilectio : si ve-
rò sit per habitum supernaturalem, per quem
homo fit gratus Deo, &c. estque amor gratui-
tus. ibid.
16. Amor angelicus præsupponit cognitionem al-
tioris humana, quæ est tanta, ut invertibiliter
tendat, ubi tendit. ibid.
17. Amor dicitur Deus, & dilectio in quantum
est ipse victus movens, & quasi sursum agens
omnia ad se naturaliter appetendum. op. de 7.
Itin. & Itin. 4. d. 2.
18. Amoris alia divisio proponitur : scilicet alius
naturalis ad carnem suam : alius carnalis ad
alium, ob venustatem : alius officialis ob offi-
ciositatem : alius rationalis ob virtutem : alius
est spiritualis. op. de 7. Itin. æter. itin. 4. d. 3.
Amoris propria damna. l. 2. d. 21. a. 2. q. 3. ad arg.
19. Amor spiritualis est triplex : vel enim est mali-
gnus à Dæmone, vel à spiritu humano, qui vel
est ex innata ingenuitate, vel ex studiosa acqui-
sitione : alius est ex Spiritu sancto. ibid. ubi de
differentia ipsorum, &c.
20. Amoris alia divisio proponitur, scilicet gratui-
tus, naturalis, & vitiosus : primus est vel amici-
tiæ, vel concupiscentiæ, respicitque Deum sum-
mum bonum : 2. nec laudabilis, nec vituperabi-
lis, estque vel amicitia, vel concupiscentia : ter-
tius est peccatum : op. Comp. Theol. ver. l. 5.
cap. 24.

21. Amoris

21. Amoris item alia divisio, scilicet naturalis erga se; pius erga parentes; jucundus erga socios; justus erga amicos; violentus erga inimicos: sanctus erga Deum. op. Comp. Theol. l. 5. c. 24.
22. Amor gratuitus ab aliis differt: primò quia est à Deo solo: 2. quantum ad substantiam, quia est vivificativus, quia datur semper cum Spiritu sancto: 3. quantum ad formalitatem: informat enim alias virtutes: 4. quantum ad finem, quia à culpa alienat, in gratiam adducit: Deo unit, & perficit gaudio perenni. op. de 7. Itin. ætern. itin. 4. d. 3.
23. Amoris gratuiti laudes, & prærogativæ; & qualiter faciat animam Paradisum. ibid.
24. Amoris gratuiti gradus enumerantur. ibid. d. 5. & seq.
25. Amoris, seu charitatis veræ signa quinque enumerantur. ibid. d. 4.
26. Amor quo homo exterior amat salvatorem est triplex: scilicet naturalis, animalis, & rationalis. t. 1. in Pf. 118. c. 9. v. 12.
27. Amatur Deus calidè, acutè, ac superfervidè. t. 1. in Pf. 118. c. 10. v. 3.
28. Amor item alius est in quo nec est quietatio, nec complacentia, nec delectatio, estque ex pronitate corruptionis: alius est è contrario, estque charitas. l. 1. d. 17. dub. 1.
29. Amor qualiter possit amari. ibid.
30. Amor qualis sit dilectio exemplata in amore Dei. ibid.
31. Amor quo diligimus Deum super omnia, si sumitur effectivè est ipse Deus: si exemplariter est Spiritus sanctus: si formaliter est habitus infusus in anima. l. 1. d. 17. a. 1. q. 2. corp.
32. Amor item alius est complacentiæ: alius beneficentiæ: primus est quando facta amari acceptantur, ipseque approbatur, & in bonitate ejus complacet sibi: 2. quo vult ei benefacere, & diligit eum non tantum quia est bonus, sed ut sit bonus. lib. 3. d. 29. dub. 4.
33. Amor item alius est amicitia, alius concupiscentiæ, & respectu Dei primo amore Homo amat Deum super omnia propter se: secundo amore concupiscit Deum super omnia. lib. 3. d. 26. art. 2. quæst. 3. ad 3. & d. 27. a. 1. quæst. 2. ad ultim. primus oritur ex secundo. l. 3. d. 27. q. 2. ad ult. & op. de trib. tern. c. 6. V. *Charitatis effectum*. n. 33.
34. Amore amicitia, & concupiscentiæ quomodo possit quis amare aliud propter se, & propter aliud, & super omnia. l. 2. d. 3. p. 2. a. 3. q. 1. corp. Ubi de amore Angelorum ad Deum. Vid. *Dilectio*. n. 3.
35. Amor item est triplex: scilicet amicitia, concupiscentiæ, & complacentiæ. l. 1. d. 17. p. 1. q. 2. corp. quilibet enim fertur vel in honestum: vel in commodum bonum. l. 2. d. 5. a. 2. q. 1. fund.
36. Amor qui est charitas habet reflecti supra se; non sic fides, vel spes: charitas enim potest amore complacentiæ. ibid. ad 3.
37. Amor, seu affectio dicitur quadrupliciter: scilicet vel ipsa vis affectiva: vel ipsa passio: vel actus potentiæ: vel habitus. l. 1. d. 17. p. 2. dub. 2.
38. Amoris actus alius est elicited, alius imperatus: unde amor, qui est charitas non solum exit in suum actum, sed & imperat aliis virtutibus, & informat eas, & jungit suo finisicque habet respectu aliarum virtutum rationem efficientis, formalis, & finalis causæ. l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. ad 3.
39. Amoris actus elicited respectu inimicorum optat eis summum bonum: imperatus vero optat bonum temporale: primus est imperatus præcepto: secundus aliquando sic: aliquando non: lib. 3. disput. 30. artic. 4. quæst. 4. corp.
40. Amor alius est naturalis, alius electivus. l. 2. d. 6. artic. 1. quæst. 2. ad ultim. & lib. 3. d. 17. dub. 1.
41. Amor beatitudinis in communi est innatus à cognitione innata homini: estque appetitus naturalis, in quo non cadit error, sicuti cadit in appetitu, & amore in particulari, & deliberativo. lib. 4. d. 49. part. 1. artic. 1. quæst. 2. ad argum.
42. Amor perfectus hominis in Deum est actus internus, quia venit ab intrinseco: est & actus vivificus; quia est vita, & continuus est, quia debet continè reddi. l. 1. d. 10. q. ult. corp. qui semper est donum Dei. lib. 3. d. 34. quæst. 1. ad 4.
43. Amor est actus spirativus, qui si rectè, & ordinatè spiratur, est sanctus: si indirectè, & immundè, est libidinosus. ibid.
44. Amor Dei ædificat aurum, argentum, lapides præciosos: Amor mundi ædificat lignum, fænum, & stipulam: amor peccati ædificat ferrum, æs, plumbum, tom. 1. in Pf. 11.
45. Amor extaticus qualis sit. tom. 1. sermon. 2. Hexam.
46. Amor in sapientia cœlesti est primum, quod debet præcedere, & ultimum, quod perficere debet: unde silentium omnibus apprehensivis potentiis debet imponi in scientia cœlesti, & operandum à sola affectiva. ibid.
47. Amor in Deum quis habitus. Vid. verbo *Charitas*, ubi habebis omnia, quæ de hoc amore desiderantur. & Vid. *Dei amor*. & Vid. *Amor in Deum*.
48. Amor in Deum & in proximum. Vid. v. *Charitas*. & l. 3. d. 17. seq.
49. Amor æternorum donorum est à solo Deo: temporalium vero potest esse ex naturali affectu. l. 3. d. 34. p. 2. a. 1. q. 1. ad 4.
50. Amans Deum propter temporalia qualiter peccet. l. 3. d. 34. a. 1. q. 2. p. 2. ad 5.
51. Amari potest Deus amore non solum amicitia, sed & concupiscentiæ. l. 2. d. 3. p. 2. a. 3. q. 1. corp. & l. 3. d. 29. a. 1. q. 2. ad 4.
52. Amori Dei quomodo nullus alius amor possit æquari. ibid. per tot. quæst.
53. Amor sui quomodo ordinandus. ibid. & q. ult. & quomodo includitur in amore Dei. l. 3. d. 28. dub. 1.
54. Amor naturalis, qui est muliebris complacentia, non tollit Dei charitatem: licet ob perfectionem deberet extirpati. l. 3. d. 29. q. ult. ad 2.
55. Amor quo amatur Deus, scilicet quia bonus, vel quia beneficus. l. 3. d. 40. q. 1. ad 1.
56. Amoris lex quomodo sit evangelica. l. 3. d. 40. per totam.
57. Amor Dei an possit cognosci, & quomodo intelligenda illa propositio: nescit homo utrum odio, vel amore dignus sit. t. 1. in Ecclen. c. 9.

5. Amoris signa sunt quatuor, scilicet in dando, in cibando, in visitando, & in manifestando secreta. t. 3. ser. 2. ser. 2. Pent.
5. Amor Dei etiam donum proximi desiderat. op. de lex al. Ser. 2. n. c. 3.
6. Amor in vinum extasim facit. op. de 7. grad. contem. pl.
61. Amor Crucifixi transformat animam in Seraphim. op. Itin. ment. prol.
62. Amor Dei quàm suavis. op. stim. Div. am. p. 2. c. 12. facit egredi de hoc mundo. lib. 1. d. 15. dub. 5.
63. Amantis Deum aliqui gradus exponuntur, & signa amoris. op. de prof. relig. l. 2. c. 25.
64. Amor in Deum quomodò qualificet omnes alias animæ affectiones. ibid. c. 21.
65. Amor spiritualis non est admiscendus cum carnali, alias vinum miscetur aqua, de qua dicitur os. c. 1. op. de prof. relig. l. 2. c. 27.
66. Amoris Dei prærogativæ, & quomodò est condimentum omnium nostrarum affectionum. op. de prof. relig. l. 2. c. 73.
67. Amor Angelorum duplex: scilicet naturalis, & gratuitus, & qualiter differant. l. 2. d. 3. p. 2. a. 3. q. 1.
68. Amor angelicus quis sit. Vid. *Suprà*. n. 12. & 16.
69. Amor rectus respicit Deum, & alia propter Deum: est enim radix omnis rectitudinis animæ. l. 2. d. 3. p. 2. a. 3. q. 1.
70. Amoris Dei effectus varii proponuntur. op. de proc. relig. l. 2. c. 23. seq. op. stim. d. am. p. 1. c. 8. op. Myst. Theol. p. 3. c. 2. & op. de 7. Don. Spir. Sanct. c. 3. de dono piet. & op. Sosl. c. 1. & 2. V. num. sequent.
71. Amor Dei est ignis, est lux, est mel, vinum, sol, vita. op. de 7. don. Spir. sanct. c. 3. de dono piet. mentem inebriat. op. de proc. relig. c. 14. & c. 72. est condimentum omnium bonarum affectionum. ibid. c. 16. quomodò accendi possit. op. stim. d. am. p. 1. c. 8. & op. de 7. Itin. ætern. itin. 1. per totum: est iter ad Deum. ibid. per tot. op. transformat amantem. ibid. d. 4. a. 3. Languorem inducit. ibid. a. 4. Impatiens est. ibid. vulnerat animam. ibid. Jugum Christi facit suave. op. myst. Theol. ad 5. petit. p. 2. Animam Deo unit. op. ibid. c. 3. p. 2. & op. de 7. Itin. ætern. d. 5. a. 2. & op. Lumin. Eccl. ser. 2. Jugulat carnalia impedimenta. ibid. & op. de 7. don. c. 1. alios effectus mirabiles operatur in anima. ibid. Pondus est æquum, quod ordinat rectè in fine, & vinculum ligans. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. corp. & l. 3. d. 29. a. 1. q. 1. corp. & op. & d. 31. a. 3. q. 1. ad 3. & op. Brev. p. 5. c. 8. facit frui, & quietare in amato. l. 3. d. 34. a. 1. q. 2. p. 2. ad 5. Latere non potest. op. Cent. p. 1. sec. 25. attrahit Christum. t. 3. ser. 1. in Vig. Nat. facit volare ad Deum. t. 3. ser. 3. Dom. 4. Epiph. est ignis, qui semper debet ardere in cordis Altari. tom. 3. ser. 5. & 6. in Pentec. & ser. 1. & 2. de S. Laur. & t. 2. in Luc. c. 12. n. 49. est regnum Dei. ibid. c. 13. n. 19. tom. 3. f. 1. Dom. 17. Pentec. est ignis. t. 3. ser. 3. in Vig. Nat. Domini, & serm. 2. de Magdal. non potest esse otiosus: ibid. ejus vis exponitur. op. de 7. Itin. ætern. d. 1. & 3. c. 1. signa expenduntur Amoris Dei. t. 3. ser. 1. Dom. 17. post Pentec. & serm. 2. de Sanct. Magdal. & serm. 1. de S. Jac. & opusc. de 7. Itin. ætern. itin. 1. cap. 4. d. 4. ejus modus. op. Sosl. c. 1. & 2. est sine modo, vel mensura. opusc. de tribus tem. pecc. cap. 7. Gradus amoris Dei. op. de 7. Itin. ætern. itin. 1. c. 4. d. 5.
- Amor Dei est causa omni boni: amor sui causa omni mali. op. de trib. tern. pec. infr. c. 6. transformat in Deum, idque maximè per perpeffionem mortis pro nomine Iesu. opusc. de paup. Christi resp. 2. cap. 1. est ala animæ. Vide *Ala*. n. 12.
72. Amoris magnitudo facit magis accelerari donum quando prodest; quando verò acceleratio magis nocet, facit differre. l. 3. d. 1. a. 2. q. 4. ad 2.
73. Amor est fortior morte. t. 3. serm. 5. de uno S. Mart.
74. Amoris objectum est solum bonum beatum. op. Itin. ment. c. 3.
75. Amor Dei, & proximi est duplex præceptum: unum tamen in altero implicite includitur, imò & in dilectione proximi includitur amor sui. l. 3. d. 27. dub. 2.
76. Amor sui includitur in amore Dei: ille enim spiritualiter se amat, qui cor, & corpus ad honorem Dei totaliter exponit. l. 3. d. 28. dub. 1.
77. Amor sponsi, & sponsæ qualis debet esse. l. 1. d. 10. a. 2. q. 1. corp.
78. Amor in creatis qualiter differat ab amore divinarum Personarum. ibid.
79. Amor Dei, & proximi sunt duæ alæ, quibus ad Cælum volat anima. t. 3. ser. 3. Dom. 4. Epiph.
80. Amoris in proximum quatuor signa enumerantur, sicut & amoris Dei. t. 3. ser. 2. de S. Magdal. & ser. 1. de S. Iac.
81. Amor Dei, & proximi multipliciter suadetur. t. 3. ser. 8. & 9. de Apost.
82. Amor Dei, & proximi comparantur ad invicem. l. 4. d. 16. p. 2. a. 3. q. 1. ad 3. & ad 5.
83. Amoris in proximum gradus assignantur. op. de prof. relig. c. 28.
84. Amans proximum nihil dat ei. l. 1. d. 10. a. 1. q. 3. ad 1.
85. Amans proximum amat charitatem ipsam, & Deum. l. 1. d. 17. p. 1. dub. 1.
86. Amans proximum non considerat debitum. ibid. ad 2.
87. Amor proximi mutuus non est unicus, sicut in Divinis, quia affectus sunt diversi. ibid. ad 3.
88. Amor est perfectior quando est mutuus, quia aliter claudicat. ibid. in fund. est delitiosissimus: sine amore enim nullæ sunt delitiæ. l. 1. d. 10. a. 1. q. 2. corp.
89. Amans transformatur in amatum: sicque amans Deum trahitur per transformationem ad Deum. l. 1. d. 15. p. 2. dub. 5.
90. Amor verus proximi, & Dei duo habere debet: primum, quod sit ex liberalitate absque ullo debito: secundum sine retributione. l. 1. d. 6. q. 1. ad ult.
91. Amor creaturæ quando sit peccatum mortale. l. 2. d. 30. a. 2. q. 1. ad 3.
92. Amor omnis ad creaturam aut est per modum fruitionis, aut per modum usus, vel potius abusus. lib. 2. d. 42. artic. 2. quæst. 1. ad ultim.
93. Amor quomodò sit radix omnium affectionum, & nobilissima omnium. l. 1. d. 10. a. 1. q. 2. corp. & l. 3. d. 26. a. 2. q. 3. ad 2. & d. 33. a. 1. q. 1. ad 2.

94. Amoris rectitudo unde proveniat. l.2.d.3.p.2. a.3.q.1.corp.
95. Amor plus se extendit,quàm visio; & quarè. l.2.d.23.q.ult.ad 4.
96. Amor imponit nomen operi. lib. 2. disp.40. dub.1.
97. Amori contingit se amare, quia est potentia, quæ supra se reflectitur. l.2. d.27. a.2.q.1.ad 5. Vid. *Suprà*. n.84.
98. Amor de se respectum dicit ad eos, qui amore nectuntur. l.1.d.10.a.2.q.1.ad 3.
99. Amor, & timor sunt boni socii. op. Phar. l.4. c.45. sunt duæ alæ quibus anima ad Deum volat. op. de Dèc. præc. ser.2.
100. Amor naturalis unit inseparabiliter, quia absque deliberatione est, & respicit ipsam inclinationem: amor charitatis verò; licèt sit perfectior, unit vertibiliter, quia est cum voluntate deliberata, quæ est ad utrumque. l. 3. d.31. a.1. q.1. ad 1.
101. Amor proximi quomodò, est impletio legis. l.3.d.33.a.1.q.1.ad 1.
102. Amor omnis aut gratuitus est, aut naturalis, aut libidinosus. l.3. d.34.a.1.q.2.ad 4.p.2.& op. Centil. p.1.sec.25.
103. Amor naturalis duplex est: scilicet, vel plantatus cum ipsa natura: vel acquisitus voluntario exercitio; & uterque absque peccato potest sine gratiæ dono exerceri. l.3.d.34. p.2. a.1.q.2.ad 4.
104. Amor bonus, & malus describitur. tom. 1. Proëm. in *Ecclen.*
105. Amor sui quàm periculosus. t.2.in Luc. c.17. n.33.& op. de trib. tern. pecc. c.6. Causa omnium malorum. op. stim. d. am. p.2.c.6.
106. Amor libidinosus est amor recurvus, & privatus. l.2. d.5. a.2. q.1. in fund. Carnalis effectus pessimi in anima enarrantur. V. *Anima varia*. n.63.
107. Amor creaturæ quomodò sit, & non sit peccatum. l.2.d.30.a.2.q.1.ad 3.
108. Amoris inordinatio in hoc est, vel quia amatur res, quæ non debet: aut quia amatur amplius, quàm debet. l.2.d.40.dub.2.
109. Amor inordinatus sui offendit se ipsum amantem ratione effectus, non affectus. l. 3. d.28. dub.2.
110. Amor, & timor quomodò sunt causa omnium peccatorum. op. Brevil. p.3. c.9.
111. Amoris carnalis, & amoris spiritualis signa quænam. op. de prof. relig. l.2.c.27.
112. Amor hominum non desiderandus. op. de inst. Nov. p.2. c.10.& 14.
113. Amanti sufficit cognitio necessitatis Personæ amatæ. t.2.in Jo. c.2.n.3.
114. Amor est actio, non tamen influens in rem amatam. l.3.d.14.a.1.q.3.ad ult.
115. Amor charitatis, & libidinis qualiter differant, & quos affectus patiat. t. 1. in *Ecclen. proëm.*
116. Amor charitatis, & libidinis non possunt esse simul. *ibid.*
117. Amor est omnium affectionum radix: hinc Amor divinus est sanativus. t.1. l.7. Hex. radix deliciarum. V. *Delitia*. n.3.
118. Amor mundi qualis sit, & quæ mala efficiat. t.1.in Ps. 111.
119. Amor in Salvatorem hominis exterioris est ex triplici capite. t.1.in Ps. 118.c.9.v.12.
120. Amor interior, nec propositum sanctum possunt abscondi, quia se manifestant. t.2.in Luc. c.1. n.40.
121. Amor privati boni maximè erit in fine mundi. t.1.in Luc. c.17.n.33.
122. Amor Apostolorum quomodò impediabat adventum Spiritus sancti. t.2.c.16.n.7.
123. Amor rerum spiritualium quomodo differat ab amore carnalium. tract. 2. in Jo. cap. 5. num.24.
124. Amor ducit in Deum. tom. secundo, in Jo. col. 89.
125. Amor Doctoris ad discipulos in quo præmi- neat, amor Parentum ad Filios. t.2. in Luc. c.8. n.19.
126. Amor ubi est, magna operatur. t. 2. in Luc. c.7. n.5.
127. Amor verus est perfecta conformitas voluntatum. t.3. ser. 1. de S. Jac.
128. Amor est bonum inappretiable. *ibid.*
129. Amoris probatio est exhibitio operis. *ibid.* & ser.9. de Apost.
130. Amore omnia junguntur. *ibid.*
131. Amore quod possidetur magno, perditur cum maximo dolore: sic B. Virgo in amissione Filii. t.3. ser. 1. Dom. infr. oct. Epiph.
132. Amor magis Deo placet, quàm timor. l. 3. d. 22. a.1. q.4. ad 3.
133. Amor consecrat animam in habitaculum Spir. sancti. l.3. d.34. a.1. q.1.
134. Amare aliquem non propter Deum est actus non charitatis, sed naturalis. ser. 4. Dom. 17. Pentec.
135. Amor quo sensu supponitur in eo, cui plus dimittitur. lib. 4. disp.4. part.1. art. 1. quæst. 3. ad 4.
136. Amor aliquarum Bestiarum in Filios. V. *Bestia*. n.7.
137. Amor naturalis, & charitas in uniendo comparantur. V. *Charitatis effectus*. n.39.
138. Amandus est Christus, & quomodò. V. *Christi varia*. n.288.
139. Amor mundi. V. *Mundus*. n.55.
Amor in Divinis.
1. Amor divinarum Personarum est triplex: scilicet gratuitus, estque Patris; debitus estque Filii: & ex utroque permixtus. l. 1. d. 2. q. 4. corp.
2. Amor in Divinis sumitur vel essentialiter: vel notionaliter: vel personaliter: primo modo est quo quælibet Persona diligit se: 2. modo quo Pater, & Filius concordant in spirando Spiritum sanctum: 3. modo est ipse Spiritus sanctus, qui est charitas: l.1.d.10.a.2.q.1.corp. & dub.3. & op. Comp. Theol. ver. l.1.c.8. V. *Dei processiones*. Vid. *Dens in ordine ad creaturas*.
3. Amor notionalis est vera concordia, & amor. *ibid.*
4. Amor in Divinis est appropriatum, & etiam proprium. *ibid.* & ad 3.
5. Amor increatus est, qui sua supersubstantiali, & universali appetibilitate ingignit amorem creatum in rebus: scilicet inclinationem naturalem ad bonum. opusc. de 7. Itin. æt. it. 4. d. 2.
6. Amor Dei quo amat se, eodem amat creaturam; sed cum hac differentia, quòd amando se fruitur se ipso, amando creaturam eo utitur: l. 1. d. 1. q. ult. ad 3.

7. Amor Dei ad creaturam non est affectio, sed affectus communicatio. *ibid.*
8. Amor Dei est humor indeficiens tribuens momentum, vitamque animæ l. 1. d. 14. dub. ult.
9. Amor quomodo sit proprium, appropriatum, & commune Personis divinis, & quomodo sit proprium Spirit. sanct. l. 1. d. 10. dub. 2. & per tot. dist.
10. Amor notionalis dicit emanationem nobilissimam: affectio enim in anima est prima inter omnes, & radix omnium aliarum. l. 1. d. 10. a. 1. q. 2. corp.
11. Amor vi nominis dicit accidens, sed ratione Dei, circa quod ponitur dicit substantiam: unde quatenus dicit egressum dicit hypostasim. l. 1. d. 10. a. 1. q. 2. ad 1.
12. Amor est Spiritus sanctus, quod pater amat Filium, quomodo ad sit verum. *ibid.* ad 2.
13. Amor quo Pater, & Filius amant se, quare producat Spiritum sanctum, & tamen amor quo Spir. sanctus amat Patrem, & Filium non producit aliam Personam: l. 1. d. 10. a. 1. q. 2. ad 3. & d. 12. 13. & 14.
14. Amor quo Spiritus sanctus producitur est ille, in quo sit status: unde primo amore producto non producit alius amor, seu alia Persona per modum amoris, cum Spiritus sanctus se ipso amet alium, & ametur. l. 1. d. 10. a. 1. quæst. 2. ad 3.
15. Amor notionalis est amor mutuus, ob id habet perfectionem delectationis, unionis, & rectitudinis. l. 1. d. 10. a. 1. q. 3. corp.
16. Amor notionalis quomodo sit liberalis, & etiam gratuitus. *ibid.* ad ult.
17. Amor notionalis quomodo sit unicus, & mutuus. *ibid.* ad 4. quod in creaturis non potest esse, quia affectus sunt diversi. *ibid.*
18. Amor sumptus essentialiter in Divinis dicit complacentiam: notionaliter dicit concordiam: personaliter dicit processum in illa concordia. l. 1. d. 10. a. 2. q. 1. corp. & d. 32. a. 1. q. 1. per tot.
19. Amor proprie dicitur Spir. Sanct. non amatus, sicut in creatis res producta ex amore, quia ille producitur ex sola concordie voluntate liberalissima, non sic creatura: dicitur & hypostasim, quia distinguitur à producente. *ibid.*
20. Amor in Divinis quam relationem dicat ad diversas Personas: *ibid.* ad ult.
21. Amor quomodo sit nexus Personarum divinarum, & quam distinctionem importat. l. 1. d. 10. a. 2. q. 2. corp. & ad arg.
22. Amor in Divinis, & increatis sic differt: quod in Divinis respicit aliud ut objectum, & quia est substantia, ideo in se subsistit: in humanis verò non exit ab amante, & est accidens, & in voluntate subsistit. l. 1. d. 10. a. 1. q. 2. ad 2.
23. Amor in Divinis non dicit qualitatem, seu habitum, sed substantiam. *ibid.* ad 1.
24. Amor quo Pater, & Filius se mutuo amant non est totalis ratio productionis tertiæ Personæ, sed est voluntas fecundissima. l. 1. d. 10. a. 1. q. 2. ad 3.
25. Amor quatenus dicit spirationem activam, non facit Spiritum sanctum amantem. l. 1. d. 10. a. 2. q. 1. ad 3. & 4.
26. Amoris egressus venit ab intrinseco, & sicut actus spirationis est in corpore, actus vivificus, continuus, & internus, sic & actus amoris. *ibid.* dicitur actus spirationis. l. 1. d. 10. a. 2. q. 3. corp.
27. Amoris actus quare est actus spirationis. *ibid.*
28. Amor quare dicatur Spir. Sanct. & non Filius. *ibid.*
29. Amor notionaliter sumptus dicit voluntatis fecunditatem ad producendam Personam ex se, quæ solum est in duabus Personis: licet voluntas sit in tribus. l. 1. d. 32. a. 1. q. 1. in corp.
30. Pater, & Filius diligunt se Spir. Sanct. si amor tenetur essentialiter est falsa: si notionaliter, est vera. *ibid.* corp. & op. Comp. Theol. l. 1. cap. 8.
31. Pater, & Filius diligunt se Spir. Sanct. ideo spirant Spir. sanct. est vera: Pater & Filius spirant se Spir. sanct. est falsa: licet enim diligere sit spirare: tamen spirare diversimode importat illam notionem. *ibid.* ad ult.
32. Amori increato convenit sanctitas: ob id dicitur Spiritus sanctus non generationi: amor enim est à voluntate. l. 1. d. 10. a. 2. q. 3. in Corp. & op. Compl. Theol. l. 1. c. 8. & 9.
33. Amare, seu diligere actum importat connexendi, sive concordandi, & spirandi. l. 1. d. 32. a. 1. q. 1. ad 4.
34. Pater diligit se ipso, tenetur essentialiter, quia est amor, sic & de Filio, & c. Pater diligit se Spiritu sancto, sic tenetur notionaliter: non sic in creatis; nam animus humanus non est amor. l. 1. d. 32. a. 1. q. 2. ad 1.
35. Amoris quo Deus fertur in animam devotam effectus. op. de 7. Itin. ætern. Itin. 4. d. 2.
36. Spir. sanct. quomodo dicatur amor exemplariter. op. Comp. Theol. l. 1. c. 8. & qualis amor negetur de Spir. sanct. *ibid.* c. 9.
37. Amor, Spiritus sanctus, & donum eandem emanationem dicunt, & proprietatem, licet diversimode eam nominent. l. 1. d. 18. q. 5. ad 4.
38. Amor est donum, quo omnia alia dona donantur. l. 3. d. 32. q. 2. fund.
39. Amor Dei ad creaturas quoad principale significatum, dicit essentiam: quoad connotatum, dicit respectum ad creaturas. l. 3. d. 33. dub. 1. V. *Dei amor ad creaturas.* n. 1. seq.
40. Amor, seu dilectio Dei, alia est approbationis, alia electionis: prima respicit statum presentem. *ibid.* dub. 2. secunda futurum.
41. Deus magis amat peccatorem prædestinatum, quam justum præciturum amore dilectionis; sed amore approbationis magis amat justum præciturum. l. 3. d. 32. dub. 3.
42. Deus quomodo ab æterno dilexit creaturas. *ibid.* a. 1. q. 1.
43. Deus dicitur aliquem amare, vel quia ei communicat, vel quia proponit communicare bonum, scilicet vel actu, vel habitu. *ibid.*
44. Amor quo Deus diligit creaturam est idem, quo amat se; sed quatenus respicit Deum dicitur frui, quatenus creaturam dicitur uti. *ibid.* ad ult.
45. Amor Dei ad creaturas est communicatio bonitatis: hinc est quod differenter dicitur amare creaturas. l. 3. d. 32. a. 1. q. 2. corp. Item exponitur quomodo oderit malos. *ibid.*
46. Amor Dei ad creaturas ratione actus volendi est idem in omnes, ratione boni voliti est differens. *ibid.* q. 3.
47. Amor Dei in hominem, & in Angelum se habet tanquam excedens, & excessum. *ibid.* quæst. 4.

48. Amor Dei in Christum est major amore in genus humanum. *ibid.* d. 23. q. 5.
 49. Amor Christi in Petrum, & Joannem se habebant ut excedentia, & excessa. *ibid.* q. 6.
 50. Amor divinus, & creatus. V. *Deus: Spiritus sanctus.* n. 6.
 Amorrhæi.

Amos.

Amos inierpretatur onerans, significatque oneratum Cruce Christi. t. 2. in Luc. cap. 3. n. 25.

Amplexus.

Amplexus Christi quàm dulcis. V. *Christi varia.* num. 276.

Amygdalus.

1. Amygdalus qualis arbor, & quomodo fructificare fieri debet, &c. t. 3. ser. S. Petr. vinc. & ser. de S. Luca.
2. Amygdalus dum floret, dealbatur ob debilitatem virtutis. t. 1. in Ecclen. c. 12.

Anachoreta.

Anachoretarum antiquorum austeritas quanta. op. Apolog. paup. ar. 1. resp. 2. p. 2. Vid. *Monachus.* num. 1.

Anadiplosis.

Anadiplosis figura quænam sit. Ps. 121.

Anagogia.

Anagogia qualis sensus, & quomodo usurpanda in S. Script. op. Lumin. Eccl. ser. 1. & ser. 13. Et op. de 7. Don. Spir. sanct. c. 4. & t. 1. ser. Hex. 13. & in Ps. 118. c. 7. v. 7. V. *Allegoria.* V. *Sacra Scriptura sensus.*

Anagogia duplex. op. Lumin. Eccl. serm. 1. & op. Brevil. proëm. & Centil. p. 1. proëm. Item triplex. op. myst. Theol. p. 2. c. 2.

Anagogia est idem, quod sursum actio: *ibid.* acquiriturque amore in Deum. *ibid.*

Anagogia est mensa divinæ Scripturæ, in qua animæ deliciantur. op. de 7. Don. Spir. sanct. c. 4. super mel dulcis propter tria. t. 1. in Ps. 118. c. 1. v. 7.

Anagogia habet quatuor facies. t. 1. serm. 13. Hexam.

Analogia.

1. Analogia. Vid. *Æquivocatio: Univocatio:* unde oriatur. l. 1. d. 14. a. 1. q. 2. ad 4.
2. Analogia dicit convenientiam per comparationem, non per unam naturam: hæcque vel est per comparationem duorum ad duo: v. g. sic se habet homo ad animal, ita albedo ad colorem: vel per dissimilem comparationem duorum ad unum, ut animalis, & cibi ad sanitatem: vel per comparationem duorum ad invicem, scil. cum unum est imitatio, vel similitudo alterius. l. 1. d. 1. a. 3. q. 1. ad 1. Potest stare cum univocatione, & quando. l. 1. d. 1. dub. 5. & d. 25. a. 2. q. 2. corp. & l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3. V. *Communitas.* n. 20. V. *Pater.* n. 11. V. *Convenientia.* n. 1. V. *Dicere.* n. 12.
3. Analogia est duplex, scil. vel per reductionem ad unitatem naturæ secundum prius, & posterius in qua fit distributio: nisi ob aliquam circumstantiam sit restricta: vel per unitatem similitudinis proportionis, in qua non fit distributio, nisi sit extensa: ut Deus non est ens inter omnia. l. 1. d. 7. q. 4. corp. sicque datur analogum univocum, & analogum æquivocum. l. 1. d. 25. a. 2. q. 2. corp. & l. 1. d. 7. q. ult.
4. Analogia importat enumerationem in essendo, & dicendo, cum medium teneat inter univo-

cum, & æquivocum: univocatio enim importat geminationem in essendo, & non in dicendo: æquivocatio verò in dicendo, non in essendo. l. 1. d. 14. a. 1. q. 2. corp.

5. Analogia dicit prius, & posterius in ordine ad effectum. l. 1. d. 29. a. 1. q. 2. ad 4.
6. Analogum est medium inter univocum, & æquivocum. l. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 4. ad 2. & l. 1. d. 1. dub. 5. & l. 2. d. 25. p. 1. dub. 3.
7. Analogia per ordinationem ad unum est, ut est sanitas in urina, in potione, & in animali: prima est ostensivè: 2. effectivè: 3. subjectivè. l. 1. d. 46. q. 5. corp.
8. Ubi est analogia, ibi est comparatio ad aliquod unum secundum prius, & posterius, maxime ubi est propria analogia. l. 3. d. 34. p. 2. dub. 1. quæ stat quodammodo cum univocatione. *ibid.*
9. Quid sit Analogia proportionis, & proportionalitatis. l. 4. d. 1. dub. 3. & ser. 16. Hexam. & l. 3. d. 29. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. & ser. 4. Hexam.

Analytica.

Analytica idem est ac resolutiva: unde Aristoteles de priori, & posteriori analyti tractat in lib. prior. & posterior. estque duplex hæc resolutio. ser. 4. Hexam.

Anaphora.

Anaphora qualis figura. t. 1. in Ps. 26.

Anathema.

1. Anathema est idem quod Herimon: estque illud, quod est separatum ab Ecclesiâ. t. 1. in Ps. 132.
2. Anathema quomodo cupiebant esse Paulus, & Moyses. op. de proces. relig. proc. 7. c. 4.
3. Anathema est qui non amat Christum. V. *Dei, & proximi amor.* n. 54.

Anaxagoras.

Anaxagoræ exemplum de contemptu divitiarum. t. 3. ser. 2. de SS. Phil. & Jac.

Anchora.

Anchora nostra Christus. Vid. *Christi varia.* numero 244.

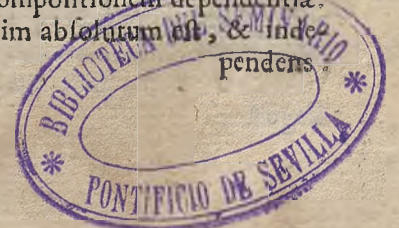
Andreas.

1. Andreas virilis interpretatur. t. 2. in Jo. c. 1. num. 40.
2. Andreæ Apost. vocatio Petrique expenditur, *ibid.* & t. 3. ser. 1. in septuag. proponitur imitanda à Religione. *ibid.*
3. Andreas, & Petrus quare solum duos dies manserunt cum Christo post vocationem. *ibid.*
4. Andreas minor Petro. *ibid.*
5. Quatuor in ejus vocatione proponuntur prothema laudum ipsius: primo ejus vitæ veritas, seu perfectio: 2. humilitas obediens: 3. studiositas ad Divinorum auditionem: 4. perfecta Christi imitabilitas. t. 2. in Jo. c. 1. n. 40.
6. Andreæ præconia, & laudes. *ibid.*
7. Andreæ Apostoli quanta sanctitas; quàm abhorreret gloriam mundi, ejus desiderium ardens patiendi Crucem pro Christo. t. 3. ser. 1. 2. & 3. de S. Andr.
8. Andreæ Apostoli humilitas, charitas, patientia, paupertas, aliarumque virtutum. Item & perseverantia in Cruce spiritualis qualis. *ibid.* serm. 2.
9. Andreæ Apostoli compassio in afflictos, pœnitentia, temperantia, & patientia multis probatur. *ibid.*

10. Andreae Apostoli amor erga Crucem. Brevil. p. 6. c. 8.
11. Andreas quasi ad epulas invitatus ad Crucem ibat : sic & S. Agatha ad martyrium adjuti fortitudinis virtute. op. de 7. Don. S. Sanct. de Don. fortitud. c. 2.
12. Andreas Apost. quare solus cum B. Petro, & Paulo nominetur in Canone post Consecrationem. op. de præpar. ad Mis. c. 4.
- Angelus.*
- Primo Angeli esse : 2. Nomen : 3. Creatio. 4. Nobilitas : 5. Essentia : 6. Individuatio. 7. Compositio : 8. Differentia : 9. Virtus. 10. In ordine ad corpus : 11. Locus : 12. Motus : 13. Operatio : 14. Duratio : 15. Numerus : 16. Hierarchia : 17. Ministerium : 18. Prælatio : 19. Intellectus : 20. Intellectus objectum, & cognitio : 21. Illuminationes : 22. Loqui : 23. Apparitiones : 24. Voluntas : 25. Peccatum : 26. Gratia : 27. Meritum : 28. Gloria : 29. Missio. 30. Custodia : 31. Casus. 32. Reparatio. 33. Laus : 34. Varia.
- Esse.*
1. Angelos creati, & esse in rerum natura fuit conveniens ob multiplicem rationem. l. 2. d. 1. a. 2. per tot. & d. 2. a. 2. q. 3. corp. p. 2. op. Brevil. p. 2. c. 5. & 6. & t. 1. Hexam. f. 21.
2. Angelorum creatio fuit ad manifestandam Dei sapientiam, potentiam, & bonitatem. l. 2. d. 1. a. 2. p. 2. q. 2.
3. Angelorum esse est ad perfectionem universi. ibid. q. 2.
4. Angeli obtinent medium inter corpus, & animam. ibid.
5. Angeli esse est in ordine ad beatitudinem, & secundario ad utilitatem hominis. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 2. corp.
6. Angeli esse est in superiori gradu esse hominis. ibid.
7. Angelica substantia est prima inter substantias creatas. l. 2. d. 1. p. 1. a. 2. q. 3. corp.
8. Angelum esse probatur expositione creaturæ corporalis. l. 2. d. 1. a. 1. q. 2. p. 2.
- 2. Nomen.*
1. Angelus non est nomen naturæ, sed officii. op. de Ecclef. Hier. p. 3. c. 3. & t. 3. ser. de S. Mich. & quare expresse non describantur in Gen. op. Brevil. p. 2. cap. 5. est proprium omnium ordinum, sed appropriatur solum inferiori ordini in Ps. 1.
2. Angeli nomen competit Christo, viro justo, gratiæ, & virtutibus, bonis subditis. op. de Ecclef. Hier. p. 1. c. 1. & p. 3. c. 3. & l. 2. d. 6. a. 1. q. 2. corp. V. *Christi varia.* V. *Iustus.*
3. Angeli boni, & mali tenent commune nomen, & quare. ibid. ad 2.
4. Angelis malis non tribuitur nomen, ex cujus vi importatur bonum, ut Seraph. ibid.
5. Angeli possunt denominari per ea, quæ sunt eis naturalia. l. 2. d. 9. q. 4. corp.
6. Angeli si denominantur per naturalia dicuntur cælestes substantiæ à forma communi remota, & cælestes spiritus à forma proxima : si verò per gratuita, habent varia nomina secundum varios ordines, & gradus. l. 2. d. 9. quæst. 4. corp.
7. Angelorum denominatio fit à nobiliori respectu inferiorum, non superiorum, &c. ibid. ad 1.
8. Angelos nominamus ex cognitione revelata, quam habemus. l. 2. d. 9. q. 4. ad 1.
9. Angeli fortiuntur nomen ab officio, quod illis competit per veritatem, vel per appropriationem ; sic Angelus, qui est missus ad purganda labia Esaiæ, dicitur Seraphim, licet esset de infimo ordine. l. 2. d. 10. dub. 3.
10. Lucifer si stetisset, fuisset in ordine Seraphim ratione gratiæ ; dicitur tamen Cherub, quia habebat ab initio habitum scientiæ convenientem illi ordini. l. 2. d. 6. a. 1. q. 1. ad 1.
11. Angeli boni intelliguntur per lucem, mali per tenebras in Script. l. 2. d. 7. p. 2. q. 1. a. 1. in arg. & præcipue dicuntur lux dupliciter. d. 4. a. 3. q. 1. corp. & q. 2. corp.
12. Angelorum cur tantum quatuor nomina revelata in S. Script. S. Michaël, Gabriel, Raphaël, Uriel. op. Centil. p. 3. sec. 18.
13. Angeli quare Cœli appellantur. op. de Ecclef. Hier. p. 4. & op. in Orat. Dom. V. *Angelorum productio.* n. 5.
14. Angeli quare dicantur virtutes. op. de Ecclef. Hier. p. 2. c. 1. & 2.
15. Angelorum nomina expenduntur. op. Cent. part. 3. sec. 18. & opuscul. Comp. Theol. lib. 2. c. 20.
16. Quare omnes dicantur administratorii spiritus. l. 2. d. 6. a. 1. q. 1. ad 2. & quare à D. Greg. vocantur animalia. lib. 2. d. 8. p. 1. artic. 1. quæst. 1. ad 2.
1. Angeli creati fuerunt à Deo. l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1. & 2. Omnes simul, non sic animæ. V. *Anima creatio.* num. 10. *Productio, seu Creatio.*
2. Angeli creati fuerunt ad manifestandam Dei potentiam, sapientiam, & bonitatem. ibid.
3. Angelus simul creatus cum Empyreo, materia prima, & tempore, & quare. l. 2. d. 2. p. 1. a. 2. q. 3. quare Angeli primo creati. op. Cent. p. 3. sec. 7. V. *Cava.*
4. Angeli creati sunt in Empyreo, cum sint spirituales, incorporei, & incorruptibiles ; ob idque ad gloriam proximè dispositi. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. corp. V. *Angeli locus.* n. 19.
5. Angeli boni intelliguntur creati per lucem creatam, vel per Cœlum. l. 2. d. 7. p. 2. q. 1. & d. 4. a. 1. q. 1. corp. & q. 2. fund.
6. Angelus est, ad quem cætera creata quodammodo ordinantur. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 2. ad 2. Vide *Angeli nobilitas.* n. 5.
7. Angelorum creatio expresse non describitur in Genesi : licet spiritualiter, & implicite, & quare. op. Brevil. p. 2. c. 5. & quare dicantur lux. l. 2. d. 4. a. 3. q. 1. corp. & l. 2. d. 4. a. 1. quæst. 2. fund.
8. Angeli quare creati medii inter summum, & commutabile bonum. op. Brevil. p. 2. c. 7.
9. Angeli creati sunt cum habitibus perfectis omnium scientiarum. l. 3. d. 3. 1. a. 2. q. 3. fund. & cum donis naturalibus tamen perfectis, sicut dicebatur ipsis. l. 2. d. 4. a. 1. q. 1. ad 2. *Habitus innati.*
10. Angelus fuit creatus non summè bonus, quia fuit à Deo factus, sed perficiendus, si tenderet ad bonum. op. Brevil. p. 2. c. 7.
11. Quare non dicitur creatus ad imaginem Dei, sicut homo. op. Comp. Theol. l. 2. c. 62.
12. Angeli quare omnes simul creati sunt, non successive, sicut animæ. Vid. *Anima Creatio.* num. 10.
1. In Angelis insunt quatuor principalia attributa, ex quibus altæ perfectiones oriuntur : scilicet *Nobilitas.*

- scilicet simplicitas ratione sui esse : discretio personalis ratione respectus ad alterum ; ratio in ordine ad Deum , & liberum arbitrium ratione potentia. l. 2. d. 3. p. 1. dub. 2. & op. Brevil. p. 2. c. 6. & Cent. p. 3. f. 15.
2. Angelica natura est propè Deum. op. Brevil. p. 2. c. 6. sunt similes Deo , quia sunt insigniti imagine Trinitatis , & libertatis dono. ibid. l. 1. d. 44. a. 1. q. 1. ad 2.
  3. Angeli quia simplices sunt , sunt etiam virtuosii : ob id habent officiositatem in ministrando , perspicacitatem in cognoscendo , immutabilitatem Deiformitatis in electione : ibid.
  4. Angeli habent quantitatem non molis , sed virtutis : ob id in eis est idem melius , & majus. l. 1. d. 17. p. 2. q. 1. in corp. & ad 3. & d. 19. p. 1. q. 2. corp. Habent & quantitatem veram accidentalem spiritualem. l. 2. d. 2. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & ad ult.
  5. Angelis ob suam perfectionem quodammodo cetera creatura ordinata sunt. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 2. ad 2.
  6. Angeli excedunt humanitatem Christi , & Beatam Virginem in nobilitate ratione naturæ , non verò gratiæ. l. 1. d. 16. dub. 3. & l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 2. ad 3. V. *Maria Angelos respiciens*. n. 14. Vid. *Christi humanitas*. n. 2.
  7. Angelus , & Homo respectu finis vel sunt pares in nobilitate , vel se habent ut excedens , & excessum. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 2. corp.
  8. Angelus quoad naturam est homine nobilior : tum quia est spiritualis , tum quia est immortalis , tum quia est Deo similior. l. 2. d. 1. ibid. & lib. 3. d. 20. q. 1. ad 2. & l. 3. d. 2. a. 1. quæst. 2. ad 1.
  9. Angelus , & anima licet convenient in perfectione in esse secundo : scilicet in beatitudine : tamen quia differunt in esse primo , idè & differunt specie , & quodammodo genere. ibid. in corp. & ad 1. & l. 3. d. 5. a. 2. q. 3. ad 4. & l. 2. d. 18. a. 2. q. 3. corp. V. *Anima nobilitas*. n. 2. & Vid. *Anima essentia*. n. 5.
  10. Angelus animam excedit quoad capacitatem naturalem , si comparetur creatura creaturae : si verò ratione imaginis Trinitatis considerentur , sunt paria. l. 2. d. 9. q. 5. ad ult.
  11. Angelorum assimilatio cum sanctissima Trinitate exprimitur. t. 1. Hexam. serm. 2. 1.
  12. Angelorum nobilitas exponitur. op. Comp. Theol. l. 2. c. 11. 12. & 13. & l. 2. d. 9. in Not. ad Textum : & op. Centil. p. 3. f. 15.
  13. Angeli sunt immortales , incorruptibiles , supra tempus , & variationes motuum. t. 2. in Luc. c. 17. n. 36.
  14. Hierarchiarum perfectiones quales. l. 2. d. 9. exp. text.
  15. Angelorum varia attributa enumerantur. op. de Eccles. Hier. p. 3. per tot.
  16. Angelus quomodò dicitur esse propè Deum. l. 1. d. 44. a. 1. q. 1. ad 2.
  17. Differentia inter Angelum , & animam. Vide *Anima essentia*. n. 4. Vid. *Anima nobilitas*. num. 2.
  18. Quomodò sunt inferiores Christo. Vid. *Christi humanitas*. n. 2. & Vid. *Christus secundum Divinitatem*. n. 12.
- Essentia.* 1. Angelus ex Damasceno est substantia incorporea , intellectualis , semper mobilis , arbitrio libera , Deo ministrans , gratia non natura immortalitatem suscipiens : quæ definitio explicatur. lib. 2. d. 9. in not. ad. Text. estque definitio essentialis. & t. 1. in Sap. c. 7.
2. Angelus ex Dionisio est imago Dei , manifestatio occulti luminis , speculum clarum splendidissimum , immaculatum , incontaminatum , suscipiens in se sicut conveniens est , totam speciositatem deiformitatis , & boniformitatis ; hæcque est descriptio , quæ explicatur. ibid.
  3. Angelus est substantia simplex , discreta , intelligens , & libera. l. 2. d. 3. p. 1. dub. 1.
  4. Angeli habent gradus simplicitatis , quæ major desumitur non ex paucitate compositionis , sed ex majori accessu ad summè simplex , & hoc ob majorem nobilitatem formæ : sic ignis in corporalibus dicitur simplicior aère. l. 2. d. 3. p. 1. dub. 2.
  5. Angeli , qui alios illuminant , sunt simpliciores. ibid.
  6. Angeli non habent essentiam simplicem per privationem omnis compositionis. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
  7. Angelorum essentia multipliciter exponitur. opuscul. Centil. part. 3. sec. 16. & opuscul. Explicat. termin. Theolog. & opuscul. Comp. Theolog. lib. 2. cap. 11. & opusc. de Eccles. Hier. p. 4. c. 1.
  8. Angelus & anima qualiter differant. ibid. Vide *Rationale*.
1. Angelo inseparabiliter de sui natura inest individualis , & limitatio : ratione individuationis habet esse hic , & nunc : ratione limitationis habet esse in uno loco : hinc naturaliter non potest esse in pluribus locis. libro secundo , d. 2. part. secunda , artic. secundo quæst. 2. corp.
  2. Angeli habent individuationem ex conjunctione materiæ cum forma. l. 2. d. 3. part. 1. a. 2. quæst. 3.
  3. Angelus est individuum : ergo dicit hoc aliquid , ly , hoc , est à materia , ly , aliquid , est à forma : materia enim dat esse , forma existere. ibid.
  4. Angeli habent discretionem personalem , ita ut omnes possunt esse unius speciei specialissimæ. l. 2. d. 3. part. 1. a. 2. q. 1. corp. & opuscul. Brevil. p. 2. cap. 6. & opuscul. Centil. part. 3. sec. 15.
  5. Angelorum individualitas , & personalitas dicunt quid substantiale principaliter : quoad modum verò quid accidentale. l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. quæst. 2.
  6. Angelorum diversitas non est per multiplicationem unius ab altero , sed à Deo. ibid. q. 1. ad 1.
1. Angelus non habet essentiam simplicem per privationem omnis compositionis. l. 2. d. 3. q. 1. corp.
  2. Angelus componitur ex eo quod est , & ex eo quo est , sive ex materia , & forma : ratione primi habet moveri : ratione secundi habet movere se ipsum. lib. 1. d. 37. part. 2. artic. 2. quæst. 1. ad ultim. & lib. 2. d. 7. p. 1. a. 1. quæst. 1. corp.
  3. Angeli habent compositionem dependentiam : simplicissimum enim absolutum est , & inde pendens.

pendens : ob id omne quod dependet habet quo est, & quod est. l.2. d.3. p.1. a.1. quæst.1. corp.

4. Angeli considerati in ordine ad effectum componuntur ex substantia, & potentia : non sunt enim suum posse. *ibid.*
5. Angeli habent compositionem metaphisicam ex actu, & potentia. l.2.d.3.p.1.a.1.q.1.corp.
6. Angeli componuntur ex esse, & existere ex eo quod est, & quo est: ex quod est, & quis est : hæc ultima compositio est secundum esse individuale, & personale. *ibid.*
7. Angeli non sunt compositi ex partibus quantitativis, nec heterogeneis, nec ex natura corporali, & spirituali. *ibid.*
8. Angelus, sicut alia creatura non possunt rationabiliter cogitari simpliciter simplices, & absque compositione multiplici. *ibid.* ad 3.q.1.
9. Angelus cum non sit actus purus, habet possibilitatem : cum sit mutabilis, habet fundamentum mutationis : cum sit limitatus, & in genere habet compositionem. *ibid.*
10. Angeli sunt compositi verè ex materia physica, & forma tanquam ex duabus naturis : sunt enim in potentia & ad non esse substantiale, & accidentale, & cum non possit idem secundum idem agere, & pati : & quia forma non suscipit accidentia : & quia distinctio venit à principio materiali : & quia definitur verè. *ibid.* lib.2.q.1.d.3.p.1.& l.1.d.8. p.2. dub.3, & d.26. dub. 5. In quibus locis docetur accidentium compositionem substantialem. V. *Anima compositio.* & tom.1. Hexam. ser.4.
11. Oppositum videtur S. Bonav. dicere. lib. 2. d.2. part.2. a.2. quæst.2. ad 3. ubi docet Angelum esse simplicem per privationem partium componentium in esse naturæ : sed intelligendus est loqui de natura prout definitur ab Arist. 1. Phil. de materia transmutabili, &c. Et ad resp. illius argumenti forma non est formæ Vid. l.3. d.36. q.6. ad 5. Vid. l.1.d.37. p.1. a.2. q.1. ad 2. Vel loquitur ad mentem arguentis.
12. Angelus dicitur simplex ex majori accessu ad summè simplex : unde solum comparative dicitur simplex, non in se, lib.2. d.3. p.1. dub. secundo. Sic ignis dicitur simplex respectu aëris. *ibid.*
13. Angelus, & anima sunt denudatæ à materia transmutabili. lib.2. d.3. part.1. art.1. quæst.1. ad 1.
14. Angelorum materia est sub actu perfecto, & ideo caret appetitu ad aliam formam. l. 2. d. 3. p.1. a.1. q.2. ad 5. Hinc materia, & forma talis caret incorruptibilitate. l.4.d.49.a.1.p.2.q.2. corp.
15. Angelorum materia in ordine ad formam substat tantum formæ substantiali, sicut in corporibus superioribus substat etiam quantitati, & inferioribus substat etiam contrarietati. *ibid.* lib. secundo, d.3. & opusc. Brevil. p.2. cap.6.
16. Angelorum materia est eadem specie cum materia sublunarium. *ibid.* l.2. q.2.
17. Angelorum forma terminat appetitum materiæ. l.2.d.19.a.1.q.1.corp.

Hierar-
chia.
Differen-
tia.

1. Angelos constituere diversas species est probabile ; sed longè probabilius esse omnes unius speciei specialissimæ. l.2.d.9.a.1.q.1.per totam.

& l.2.d.3.p.1.a.2. quæst.1. Vid. *Species. n.6.*

2. Angelicus ordo est multitudo cælestium spirituum, qui inter se aliquo munere gratiæ assimilantur, sicut in naturalium donorum participatione conveniunt. lib. 2. d. 9. in expos. text.
3. In Angelis unus ordo est perfectior a ltero : tamen non ob id constituunt diversas species. l. 2. d.9. a.1. quæst. 1. Imò & in eodem ordine est inæqualitas perfectionum. *ibid.* quæst. octava, corp.
4. Angelorum ordinum distinctio, seu idoneitas distinctionis est à natura ut præambula dispositione, sed à gratia, ut à completiva perfectione. l.2.d.9. qu.2.& d.6.a.1.q.1.corp.
5. Angelorum ordines sunt novem : post Judicium erit infra hos alius hominum minoris perfectionis, & meritorum, qui respondebit Ecclesiæ Hierarchiæ : supra omnes erit ordo Virginis Mariæ. l. 2. d.9. q.7.
6. Angelorum est triplex Hierarchia : scilicet alia superior, seu Epiphania : alia media seu Hiperphania : alia inferior seu Hypophania. l. 2. d.9. in expos. text. & op. Brevil. part.2. c.8. & op. Centil. part.3. sec.17. & opuscul. de Eccles. Hier. part.1. cap. 1. & opuscul. Comp. Theol. lib. 2. cap.12.
7. Hierarchia dicitur à hiera, quod est sacrum, & archi, quod est principatus, quasi sacer principatus, seu ordo. *ibid.* l.2. d.9.
8. Hierarchia alia est increata, alia Angelica, alia Ecclesiastica, & unaquæque definitur. l. 2. d.9. Expos. Text.
9. Hierarchia est rerum sacrarum, & rationabilium ordinata potestas in subditis, debitum retinens principatum : quæ definitio competit Angelicæ, & Ecclesiasticæ. *ibid.* & op. Cent. p.3. l.16. & op. de Eccles. Hier. p.1.c.1. & opusc. Comp. Theol. l.2.c.12.
10. Hierarchia divina est penès scientiam : Angelica est penès ordinem : & Ecclesiastica penès actionem. *ibid.*
11. Hierarchiæ Angelicæ primæ triplex ordo est secundum Dyonisium : scilicet Seraphim, Cherubim, & Throni : secundæ Dominationes, Potestates, & Virtutes : tertiæ Principatus, Archangeli, & Angeli : secundum Gregorium verò, & Bernardum : secundæ ordo est Dominationum : Principatum, & Potestatum : tertiæ Virtutum, Archangelorum, & Angelorum ; sed primam S. Doct. distinguit penès essentialia : Gregorius penès officia. l. 2. d. 9. expos. text. & op. Brevil. p.2.c.8. & op. Centil. & de Eccles. Hier. & Comp. Theol. ubi supra, & op. declar. term. Theol.
12. Hierarchiæ Angelorum dividuntur ad invicem quoad officia : prima enim est respectu contemplationis, & conversionis ad Deum : 2. potestatis respectu inferiorum, & 3. actionis ministerialis : in 1. est dilectio, cognitio, & tensio : In 2. est potestas in præsidendo, in resistendo, & in operando : in 3. est deputatio ad regimen Principum, multitudinis, & singularium : primus ordo est Seraphim : 2. Cherubim : 3. Throni : 4. Dominationum : 5. Potestatum : 6. Virtutum : 7. Principatum : octavus Archangelorum : & 9. Angelorum. l.2. d.9. ubi supra.

13. Angelus

Respectu
hominis,
& ani-
mæ ra-
tionis.

13. Angelus, & anima differunt specie, & genere : licet anima non sit species, sed pars speciei. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 1. corp. V. *Anima individuatio*. Vide *Angeli nobilitas*. n. 6. & seq.
  14. Angelus, & anima licet disconvenient in esse primo : conveniunt tamen in esse secundo, scilicet in beatitudine. ibid. ad 1.
  15. Angeli rationalitas, & animæ differt specie : Angelorum enim rationale est purè intelligere, scilicet secundum intellectum simplicem, & deiformem : animæ verò est propriè rationale : scilicet secundum intellectum possibilem, & inquisitivum. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 2. corp.
  16. Angelus quoad naturam est nobilior homine : quoad gratiam verò Christus, & B. Virgo excedunt Angelum. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 2. ad 3. & d. 16. a. 2. q. 1.
  17. Angelorum ordo potest in eis considerari quoad statum gloriæ, naturæ institutæ, & lapsæ : in primo statu est distinctio perfecta ordinum : in 2. imperfecta : in 3. est confusa, & perversa. l. 2. d. 6. a. 3. q. 1. corp.
  18. Dæmones habent ordinum distinctionem imperfectam ob privationem gratiæ, quæ habilitatem naturæ perficit : habent & perversam propter præsentiam culpæ, quæ scædat, & deordinat substantiam naturalium. l. 2. ibid.
  19. Angeli, & homines non sunt unius speciei, quia habent diversam naturam. l. 2. d. 9. quæst. 1. ad 1.
  20. Angelus animam excedit quoad capacitatem naturalem. l. 2. d. 9. q. 3. ad ult. Item quatuor differentiæ inter Angelum, & animam assignantur. opusc. Comp. Theol. l. 2. cap. 11.
  21. Angelus quare non dicitur creatus ad imaginem Dei, sicut homo. Comp. Theol. lib. 2. cap. 62.
  22. Angelicarum Hierarchiarum differentia quæritur, & quid in qualibet operetur Deus. opusc. de Comp. Theol. lib. 2. c. 12. Vid. *Hierarchia*. n. 1. & seq.
  23. Angelus dicitur spiritus quis, anima spiritus cujus. V. *Anima individuatio*. n. 10.
  24. De Seraphim. Vid. *Seraphim*.
  25. De Cherubim. Vid. *Cherubim*.
- Virtus.
1. Angelus est potentior, & virtuosior altero, quia simplicior, & Deo proximior. l. 2. d. 3. p. 1. dub. 1. & 2.
  2. Angelorum virtus, & potentia est proportionata ipsorum perfectioni essentiali. ibid. quantitas enim eorum est virtutis, non molis, estque in eis idem melius, & majus. l. 1. d. 17. p. 2. q. 1. corp. & ad 3. Vid. *Diaboli potestas*. n. 1. seq.
  3. Angeli non possunt generare, sicut homines : id enim quatenus competit creaturæ : quia necessariò generatio creata non est ex toto, sicut divina, sed ex parte importat variationem, & deperditionem. l. 1. d. 9. q. 1. corp. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 2. & d. 8. p. 1. a. 3. q. 2.
  4. Angelorum virtus est duplex, scilicet contemplativa, estque respectu Dei : & administrativa, estque respectu nostri. l. 2. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
  5. Angelorum potentia, & virtus quàm mirabilis, & quanta. op. Brevil. p. 3. c. 6. & 7. & opusc. Centil. 3. sec. 13. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 11. & 13. & 14. & l. 2. d. 9. in adnot. ad Text.
  6. Angeli quomodo sint inter se inæquales in vir-

tute. lib. 2. d. 9. per totam.

7. Angeli qualem virtutem habeant respectu Cælorum, Animarum, & Dei. t. 1. ser. 5. in Hex.
8. Angeli virtus cognitiva non distinguitur ab eisdem virtute operativa, & imperativa, nisi tantum ratione, non re. l. 2. d. 9. exp. text. V. *infra Angeli loquutio*. n. 11.
1. Angeli non sunt corporei, nec habent corpora sibi naturaliter unita. l. 2. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & op. de Eccles. Hier. c. 1. *Angelus respectu Corporis*.
2. Angeli mali non habent corpora naturaliter unita, in quibus torqueantur. ibid. l. 2. d. 8.
3. Angeli assumunt corpora ad operationes aliquas exercendas, ad se ipsos manifestandos, & ad homines consolandos. l. 2. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. corp. V. *Corpus*. n. 4.
4. Angelus conjungitur corpori assumpto, sicut instrumentum motori, sicut signum significato, & sicut habitaculum inhabitatori. ibid. non sicut anima d. 1. p. 2. a. 1. q. 2. ad 3. Vid. *Instrumentum*.
5. Angeli per voluntariam assumptionem conjunguntur corpori. ibid.
6. Angeli quare assumunt corpus humana effigie organizatum. ibid.
7. Corporis assumptio non perficit Angelos, sicut in anima. ibid. ad 3.
8. Corpus assumptum ab Angelo non remuneratur, sicut remuneratur corpus, quod fuerat animæ unitum. Illud enim est tantum instrumentum. l. 2. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. ad 4.
9. Animæ non assumunt corpus, quia non habent vim administrativam, nec usum administrandi ea, sicut Angeli respectu corporum. ibid. ad 1.
10. Assumere aliquid est tripliciter : vel in natura : vel in persona : vel in instrumento : primum est Animæ : 2. Verbi Divini Incarnati : 3. est Angelorum. ibid. ad 5.
11. Corpora assumpta ab Angelis non sunt perfecte organizata, cum formam ipsorum naturalem non possint educere ex materia. l. 2. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. corp.
12. Angeli non possunt assumere vera corpora humana ab ipsis formata, aliàs possent etiam mortuos vivificare. ibid. in fund.
13. Corpora ab Angelis assumpta sunt elementaria, cum aliqua alterius elementi imperfecta mixtione. l. 2. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2.
14. Corpora ab Angelis assumpta non sunt cælestia : tum quia ista non sunt habilia ad omnem motum, sed tantum ad circularem : tum quia non sunt terminativa visus, nec figurabilia : tum quia essent separabilia à toto, & sic corruptibilia : tum etiam quia daretur ibi vacuum, &c. ibid. fund.
15. Angelus sua virtute corpus effigiat. ibid. ad argum.
16. Angeli assumunt corpora effigiata effigie humana, ut ostendant se rationales. ibidem ad 1.
17. Corpus assumptum ab Angelis nec est simpliciter leve, nec grave, quia est ex aère mixto vaporibus, & ideò habile ad omnem motum, ad colorem, nec adeò mixtum, ut subiaceat putrefactioni. ibid. ad arg.
18. Angeli conservant ad libitum corpus ab illis formatum, & ipsis deferentibus illud reddit ad præjacentem materiam. ibid. ad ult.

19. Angeli

19. Angeli non exercent plenè operationes animæ vegetativæ, nec sensitivæ in corpore assumpto. l. 2. d. 8. p. 2. a. 3. per totum. Vid. *Anima potentia sensit.* & *vegetat.* Vid. *Diaboli potestas.*
20. Angeli verè comedunt in assumpto corpore: cibus tamen in eis non convertitur, nec unitur: id enim non est de ratione cibationis, cum conversio sit ex indigentia: illum tamen consumunt, cum id sit ex potentia, & virtute. ibid. q. 1. a. 3. Unde cibatio in animalibus est ex potentia, & indigentia. ibid.
21. Angeli in assumpto corpore non exercent plenè vitales operationes, nec naturales, scilicet non nutriuntur, nec generant, nec vegetant. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 1. corp. & l. 1. d. 49. q. 1. corp.
22. Angeli possunt suscipere semen viri, & transfundere in vas mulieris, ex quo potest generari homo: tamen non ob id dicuntur generare. ibid.
23. Angeli exercere non possunt opera propriè sensitivæ Animæ, scilicet quas exercet Anima in corpore ut perfectio, vel actus corporis: possunt benè exercere ea, quæ anima exercet: ut motrix corporis: ut est motus. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 3. corp.
24. Angeli in corpore ridere possunt, ut risus dicit motum genarum: non quatenus importat actum interiorem. ibid. corp. & ad 3.
25. Angelus patitur ab igne potius affectu, quàm sensu. ibid. ad 6.
26. Angelus in corpore non videt per corporeum oculum. ibid. ad ult. dicitur enim oculus Angeli æquivocè. ibid.
27. Angelus in assumpto corpore ita judicat de re visa, ut non alligetur organo: recipit enim istam speciem in organo, ut non alligetur virtuti organi, hinc judicat independentè à sensu: hinc tam videt oculo clauso, quàm aperto. ibid. ad 7.
28. Angeli non possunt virtute propria formare naturales formas corporeas, sed tantum virtute aliena, scilicet applicando activa passivis. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 2. corp.
29. Dæmones possunt inhabitare, & de facto inhabitant corpora humana: penetrant enim ea ratione suæ subtilitatis, & spiritualitatis: possunt, & ea vexare, conturbare, commovere, & obsidere, nisi prohibeantur à virtute superiori. l. 2. d. 8. p. 2. a. 1. q. 1.
30. Dæmones, & Angeli possunt intrinsicè habitare in corporibus, sicut aqua continetur in vase, non eo modo quo Anima. ibidem ad primum.
31. Dæmones maximè inhabitant corpus peccatoris, qui se voluntariè per peccatum subjicit ei. ibid. ad ult.
32. Angeli qualiter illudere possint sensus corporeos, sic licèt ostendendo quod non est, vel aliter ostendendo quàm sit, vel abscondendo quod præsens est. l. 2. d. 8. p. 2. art. 1. quæst. 3. corp.
33. In assumpto corpore moto quomodò moveantur Angeli. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 1. V. *Motus Angelorum.*
34. Quomodò dicantur habere sensum, & quot modis sumitur sentire. lib. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 2. ad 4.
1. Angelus non est ubique: & si crearetur Angelus tam magnus, qui esset in omni loco creato, id esset per accidens. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
2. Angeli sunt in loco minùs propriè, quàm corpora, quia non commensurantur à loco respectu partium, sed benè definiuntur. ibid. sunt enim in loco continente tantum; at corpora mensurantur à loco. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
3. Angeli sunt toti in toto, & toti in qualibet parte ratione suæ spiritualitatis. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 1. ad 2. & l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 3. corp. Non enim possunt extendi in loco. ibid.
4. Angelum esse in spatio imaginario est potius fictionis, quàm veritatis. lib. 1. d. 37. part. 2. a. 1. q. 3. ad 5.
5. Angelus an sit in loco per operationem. l. 1. d. 37. p. 1. a. 3. q. 2. in fine corp. & fund. & l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 1. fund. & q. 2. ad 2.
6. Angelus acquirit partem post partem mediè, licèt sit indivisibilis. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 2. ad 2.
7. Angelus est in loco divisibili indivisibiliter, scilicet totus in toto, & totus in qualibet parte, quia Angelus est simplex. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 3. corp.
8. Angelus non est in puncto ut in loco: punctum enim non est locus. ibid.
9. Angelus necessariò est in loco, & hoc ratione virtutis, & naturæ limitatæ ipsius: quia non est substantia licèt simplex, finita est hic, & nunc: 2. ratione ordinis universi. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
10. Angelorum locus est Empyreum, quod habet respectu Angelorum proprietatem solam continentia. ibid. & l. 2. d. 6. dub. 2.
11. Deus qualiter dicatur locus Angeli, & Animæ: scilicet locus conservans. ibid. q. 1. ad 2.
12. Angelus non potest simul, & semel esse in pluribus locis adæquatis. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 2. corp. Potest esse in inadæquatis, cum unicam rationem loci habeant. q. 3. ad ult.
13. Angelus in eodem instanti non est ubicumque potest velle esse: id enim non competit naturæ suæ. ibid. ad 1.
14. Angelus movens Cælum non est in toto Cælo simul immediatè, sed tantum in illa parte, super quam est influentia motoris; sicut Anima non est in tota navi mota à nauta: operatur enim ibi mediatè tantum. ibid. ad 2.
15. Angelus potest esse naturaliter in loco quantumcumque parvo, non verò in puncto; non sic Anima respectu corporis animati: hæc enim exigit determinatam quantitatem. ib. ad 3.
16. Inter Angelum, & locum est proportio limitationis, & finitatis, quæ duo definiunt Angelum. ibid. ad 2. Hinc non potest esse in loco ad libitum magno. ibid. ad 3.
17. Angelus potest subsistere omni corporali loco destructo. ibid. q. 4. corp.
18. Angeli plures possunt esse in eodem loco, sed esset id contra ordinem universi. ibid. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 4. corp.
19. Angeli creati in Empyreo. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
20. Angelorum malorum locus ante iudicium est aer caliginosus. l. 2. d. 6. a. 2. q. 1. corp.
21. Angeli licèt sint in eodem loco continente cum corporalibus: scilicet in mundo, tamen non sunt in eodem mensurante: habent enim mensuram diversam. l. 2. d. 2. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
22. Angeli

22. Angeli habent locum communem, & modum distinctionis cum temporalibus. *ibid.* ad 4.
23. Angelus cum transit per medium non acquirit proprietates loci, scilicet circumscriptionem, & dimensionem, sed tantum proprietatem temporis, quod est innovatio, & variatio aliqua. l. 1. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2. ad 1.
24. Angelus an exeat cælum, & quare est locus suus; & quam dependentiam ad ipsum habeat. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 1. ad 3.
- Motus Angelorum,*
1. Angelus volendo transire de loco in locum necessariò movetur motu proprio, & reali, & hoc est propter limitationem suæ naturæ. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 1. ad 3.
2. Angelus in suo motu movetur non in instanti, sed motu successivo, & hoc non ratione resistentiæ mediæ, vel partibilitatis mobilis, quæ sunt proprietates corporum, sed ratione distantia spatii, & limitationis virtutis moventis. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 3. corp.
3. Angelus si movetur in corpore assumpto movetur per circumscriptionem: si absque corpore movetur, per definitionem. *ibid.* quæst. 1. corp.
4. Angelus se movens est quodammodo localis, & quodammodo non. *ibid.*
5. Angelus se movens corpus assumptum movetur per accidens: si verò movetur absque corpore, movetur per seipsum. *ibid.* ad 2.
6. Angeli motus est propter indigentiam nostram, & etiam suam, scilicet limitationem suam. ad 3.
7. Angelus ob virtutem propriam, qua reflecti potest in se, potest movere seipsum, sicut est etiam in voluntate Animæ: unde motum, & movens non differunt. *ibid.* ad 4. q. 1.
8. Angelus habet moveri ex parte materiæ, qua est compositus, & movere seipsum ex parte formæ. *ibid.*
9. Angelus dum movetur per medium necessariò movetur, scilicet inter terminum a quo, & ad quem. lib. 1. d. 37. part. 2. art. 2. q. 2. corp. & fund.
10. Angeli de potentia absoluta Dei, licet non ordinaria, possent moveri non pertranscundo per medium. *ibid.* q. 2. corp.
11. Angelus non movetur in loco indivisibili: non enim potest esse in puncto, ut in loco. *ibid.* ad ult.
12. Angeli motus quare non est improporcionabilis medio extensus. *ibid.* quæst. 3. fund. ob id est successivus, alias excederet in infinitum aliam virtutem motricem, & esset mutatio non motus. *ibid.*
13. Angelus an possit moveri in vacuo rectè intellecto. *ibid.* ad arg.
14. Angelus eodem instanti non est ubicumque vult esse, quia debet acquirere partem post partem. lib. 1. d. 37. p. 2. a. 2. quæst. 3. & lib. 2. d. 2. p. 2. a. 2. quæst. 2. ad 1.
15. Angelus movens Cælum non est in ipso toto immediatè, sed tantum in parte illa, super quam est influentia motoris. l. 2. d. 2. p. 2. art. 2. q. 2. ad 2.
16. Errores multorum circa motum Angelorum enumerantur. op. Comp. Theol. l. 2. c. 15.
17. Angelorum motus illuminationis est triplex: scilicet circularis, rectus, & obliquus. *ibid.*
18. De Angelis moventibus Cælos. l. 2. d. 14. p. 1. a. 3. q. 1. & 2.
1. Angelus in primo instanti suæ creationis fuit in actu operationis. l. 2. d. 3. p. 2. a. 1. q. 2. ad 4. *Operativè*
2. Angeli non possunt generare. Vid. *suprà corpus*: n. 20. V. *Diaboli potestas*. per tot.
3. Angeli aliqua educunt faciliè ex vi naturarum; alia difficiliè non ex se, sed ratione naturæ, quæ ex faciliè emittit: alia nullo modo. l. 2. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. per tot.
4. Angeli non possunt producere Animalia perfecta, quæ tantum habent esse per generationem: bene tamen possunt ea quæ generantur ex putri, applicando activa passivis, & quare. *ibid.* V. *Animal*. n. 15.
5. Angeli non possunt exercere opera sensitiva, nec vegetativa propriè. V. *Angelus ad corpus*: non possunt generare. Vid. *Generare*. n. 12.
6. Angeli non possunt illabi Animæ: illapsus enim dicit esse intimum in alio, & in illo intimè operari: id autem est solius Dei, qui est superior mente humana. l. 2. d. 8. part. 2. quæst. 2. corp.
7. Angeli propriè non possunt cogitationes immittere Animæ: id enim est solius Dei illabentis in eam: possunt tamen eas excitare, & impellere. l. 2. d. 8. p. 2. q. 4. corp. Vid. *Cogitatio*. n. 3.
8. Angeli quomodò possunt Animas incendere affectiones excitando, & subministrando. l. 2. d. 8. p. 2. a. 1. q. 5. corp.
9. Angeli quomodò possunt illudere sensus nostros, id ostendendo esse præsens, quod tamen non est, vel aliter ostendendo quàm sit, sive abscondendo quod præsens est. l. 2. d. 8. p. 2. a. 1. q. 3. corp.
10. Diabolus dum facit immutationem, vel illusionem circa objectum, vel potentiam vel speciem, non facit miraculum. *ibid.* ad ult.
11. Angeli an possint perferutari abdita conscientia. Vid. *Angelorum cognitio*.
12. Angeli an possint mittere alios Angelos. V. *Angelorum missio*.
13. Angeli cum nobis ministrant non appetunt esse in Empyreo, ut in loco sibi congruo. l. 2. d. 10. a. 1. q. 1. ad ult.
14. Angelus potest projicere lapidem absque organo, quod homo ob suam minorem perfectionem non potest. l. 2. d. 1. a. 1. q. 2. ad 5.
15. Angelus non potest agere se ipso, sed necessariò per aliud a se: & ob id variatur aliquo modo in agendo. *ibid.*
16. Angeli indigent corpore ad aliquas operationes exercendas. l. 2. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
17. Angelicarum Hierarchiarum, officia, & operationes quales. Vid. *suprà differentia Angelorum*.
18. Operationes primæ, & supremæ Hierarchiæ Angelicæ sunt tres respicientes conversionem ad Deum, scilicet dilectio, cognitio, & tensio; ob id nominantur Angeli, Seraphim, Cherubim, & Throni. l. 1. d. 9. in exp. Tex. & ser. 2. Hexam.
19. Angelicæ Hierarchiæ secundæ operationes sunt item respicientes præsentiam, seu ordinem, scilicet in operando, in resistendo, & in præsidendo: ob id nominantur Virtutes, Potestates, & Dominationes. *ibid.*
20. Angelorum præsentia est respectu triplicis
D præla

prelationis : scilicet respectu Angelorum, sicque sunt Dominationes : bonorum Hominum, sicque sunt Potestates, & respectu Dæmonum, suntque Virtutes. *ibid.*

21. Tertiæ, & infimæ Hierarchiæ triplex est ordo, seu ministerium, scilicet, respectu Principum, sicque sunt Principatus : vel respectu multitudinis, sicque sunt Archangeli : vel respectu particularium : sicque sunt Angeli. l.2. d.9. exp. *Tex.*
22. Operatio item tertiæ, & infimæ Hierarchiæ est triplex, scilicet in operando, estque Virtutum, in docendo majora, estque Archangelorum, & in docendo minora, estque Angelorum. l.2.d.9.exp. *Tex.*
23. Angeli quomodo agunt, & aguntur. *op. Cent. p.3. sec.17. & op. Brevil. p.2.c.8. & Comp. Theol. l.2.c.15.*
24. Angelorum officia, actiones, & ministeria describuntur. *op. Brev. p.2. cap.8. & Cent. p.3. sec.17. & Comp. Theol. l.2. cap.15. & op. declarat. termin. Theol. & op. de Eccles. Hierarc. p.1. cap.2. & 3. quanta subjectio inferiorum superioribus. ibid. cap.1. quomodo regulentur à divina voluntate. ibid. & t.1. serm.21. Hexam. & lib.4. d.19. quæst. ult. ad 4.*
25. Seraphim septem operationes exprimuntur : primò quia sunt super alios inflammati, alios etiam inflammant : secundò in se mobiles, & idè aliorum sunt motivi : tertio sunt penetrativi secretorum Dei : quartò sunt aliorum reductivi ad Deum : quintò sunt activi : sextò purgativi : septimò illuminativi. *op. de Eccles. Hier. p.1.c.2.*
26. Seraphim visio habita ab Isaia mysticè exponitur. *ibid.*
27. Cherubim officia, & operationes in speciali exprimuntur. *ibid.*
28. Thronorum, Dominationum, Potestatum, Principatuum, etiam Virtutum, Archangelorum, Angelorum operationes, proprietates, & officia qualia. *op. de Eccles. Hierarc. cap.3. & seq.*
29. Multi Angeli ad eandem operationem, & officium ordinantur. l.2.d.3.p.1.a.2.q.1.
30. Angeli superiores quomodo purgare dicantur inferiores. l.4.d.5.a.3.q.1.ad 1.
31. Angelicæ Hierarchiæ repræsentantur per Ecclesiasticam. l.4.d.23.p.2.a.1.q.4. ad 1.
32. Angelorum officia expenduntur. t.3. ser.2. de S. Anton. Patavino, & op. Itin. cap.4. & op. Itin. div. am. p.1. cap.12. *Vid. Angelorum numerus. n.5.*
- Duratio.* 1. Angeli, & spiritualia habent necessariò propriam mensuram diversam à tempore, & hoc in genere mensuræ, & quantitatis. lib.2. d.2. p.1.a.1. quæst.1. corp. & lib.1. d.37. p.2. dub.3. quæ si consideretur respectu esse Angelici dicitur Ævum, si respectu affectionum dicitur tempus, vel sæculum. *ibid. & lib.2. d.2. p.2. a.2.q.2. & op. Cent. p.3. sec.7. & op. de 7. Itin. ætern. d.7. & t.1. in Eccles. c.3.*
2. Angelorum mensura dicitur æviternitas, quatenus mensurat ipsum esse Angelicum. *ibid. quatenus verò mensurat affectiones, dicitur tempus largè sumptum. ibid. & lib.2. art.2. quæst.2.*
3. Ævum omnium æviternorum non est unum numero, sed specie, quia respicit esse completum, scilicet, materiam quatenus est sub forma, quod est unum specie in Angelis. l.2. d.2.p.1.a.1.q.2. corp.
4. Ævum Angelorum in opinione contrariorum est unum ratione formæ, ut est immutabilis. l.2.d.2.p.1.a.1.q.2. corp.
5. Ævum respicit materiam, ut est sub forma, vel formam immutabilem : tempus verò respicit materiam, ut est in potentia ad formam : ob id unitas etiam ipsorum est differens : nam illa est specifica, hæc numerica. *ibid.*
6. Angelus, & Beatus habent eandem mensuram, quia consimilem modum durandi habent. *ibid. q.1. ad 4.*
7. Angelorum ævum est de genere successivorum, sed est differens successio à tempore : nam tempus est cum innovatione, & veteratione : non sic ævum. lib.2. d.2. part.1. art.1. quæst.3. corp. & lib.1. disp.37. part.2. dub.3. & quæst. ult. ad ult.
8. Angelicum ævum importat tantum continuationem circa esse. *ibid.*
9. Angelorum intellectiones, & tormenta in inferno succedentia post iudicium non mensurabuntur tempore propriè sumptò, sed mensura, quæ dicitur sæculum. *ibid. quæst.2. a.2.*
10. Angelicum intelligere, sicut & aliæ affectiones mensurantur tempore, non quatenus est mensura primi mobilis. lib.2. disp.2. part.1. art.1. per tot. & d.7. part.2.a.1.q.2. ad 3. & l.2. d.11. dub.2.
11. Angeli, & Animæ duratio est eadem si consideretur à parte post. l.2. d.18. a.2. q.2. ad 3.
12. Angelus quia est simplex habet etiam proprietates simplices excepta duratione, quæ tamen non habet partes actu existentes, sed tantum nunc. lib.2. d.2. part.1. a.1. q.3. ad 4.
13. Angelorum duratio differt à duratione animarum non à parte post : utraque enim est infinita, sed à parte ante, cum sit finita. l.2. d.13. a.2. q.2. ad 3. & l.2. d.13. a.1. q.3. ad 3.
1. Angelorum multiplicatio non est per multiplicationem unius ab altero, sed à Deo. l.2. d.3. p.1. a.2. q.1. ad 1.
2. Angelorum multiplicatio, sicut & hominum, est ad declarandam, & collaudandam divinam potentiam, sapientiam, & bonitatem : ob id sunt in magno numero Angeli. *ibid. l.2. disp.3.*
3. Angelorum numerus soli Deo cognitus, ignotusque & Beatis, & Angelis. *op. de 7. Don. Sp. S. de don.7. c.10.*
4. Deus unum Filium habet, quia ipse exprimit perfectè, & imitatur Patrem : voluit tamen creare plures Angelos, quia Angelus perfectè non exprimit creationem. lib.2. d.9. quæst.8. ad ult.
- Raphael, Gabriel, Michael, Uries quodnam officium habeant ; & quomodo interpretetur nomen ipsorum. *op. Cent. p.3. sec.18.*
- Hierarchia Angelica quid sit, & alia ad ipsam spectantia. *Vid. Hierarchia. n.1. & seq.*
1. Angeli ministrant homini non propter se, sed propter Deum, sicut dives pauperi, & fortis ægrotanti. lib.2. d.1.p.2. art.2. quæst.2. ad ult. *Vid. Angeli nobilitas. num.3. Vid. Angelorum custodia. Vid. Angeli nomen. n.16.*
2. Angeli quare dati sunt ad sustentandam infirmitatem

Numerus.

Hierarchia.

Ministerium.

- mitatem nostram. lib. 2. d. 1. p. 2. art. 2. q. 2. corp.
3. Angelis qualiter ordinetur homo. ibid.
  4. Angelorum ministerium quomodo augeat eis præmium accidentale. Vid. *Meritum Angelorum*.
  5. Angeli omnes cujuscunque ordinis sunt administratorii spiritus in ministerium nostrum missi, vel mittendi. l. 2. d. 6. a. 1. q. 1. ad 2.
  6. Ideo omnes dicuntur Angeli, quod est nomen officii. ibid. ad 1.
  7. Angeli habent duplicem vim, scilicet contemplativam respectu Dei, & administrativam respectu hominum. l. 2. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. in corp.
  8. Angeli quoad vim ministrativam possunt dici Viatores. l. 2. d. 9. q. 6. ad 2. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 3. corp. & fund.
  9. Angeli mittuntur ad sublevandam nostram indigentiam. l. 2. d. 10. a. 1. q. 1. ad 2.
  10. Angeli omnes sunt nobis in adiutorium sive mediata, ut sunt superiores, qui revelant inferioribus quæ sunt nobis necessaria, & perferunt, & offerunt nostras orationes Deo, non ut Deum instruant, sed ut orationes nostras Deo magis acceptas faciant igneis suis affectionibus, sive immediata in ministrando l. 2. d. 10. a. 1. q. 2. ad ult. & t. 3. ser. de Angelis.
  11. Angeli in ministrando inflammant affectum nostrum excitando, & adjuvando. ibid. art. 2. q. 1. corp.
  12. Angelorum est purgare quoad cognitivam, non quoad affectivam: id enim est proprium solius Dei. l. 4. d. 5. a. 3. q. 1. ad 1.
  13. Angelorum omnium ordinum officia expenduntur. t. 3. ser. de Angelis.
  14. Angelus nuntiavit Mariæ Incarnationem ut servus, & Minister Domine suæ. lib. 3. disp. 2. dub. 4. proposuit tres Personas divinas. d. 3. dub. 2.
  15. Angelus non potest baptizare, & quare. lib. 4. d. 5. art. 1. quæst. 1. corp. Vid. *Baptismi conditiones, & Minister*. numer. 17. & 30. sequent.
  16. Angeli quomodo perferant sacrificia in Cælum. l. 4. d. 11. p. 1. dub. 4.
  17. Angeli boni, vel mali an vexent Animas Purgatorii, & damnatas; & an deducantur ibi ab eis. l. 4. d. 20. p. 1. q. 5.
  18. Angeli boni quomodo dicuntur vexare bonos, & justos. ibid.
  19. Angelus bonus, & malus assistunt in egres-
su animæ à corpore. l. 4. d. 20. p. 1. q. 5.
- Prelatio.*
1. Angelorum prælatio exponitur. lib. 2. d. 9. in expof. Tex. & per tot. dist. & l. 2. d. 44. art. 2. q. 2. Vid. *Angeli operatio*. n. 16. & sequent. Vid. *Dominium*. n. 8. Vid. *Angel. missio*.
  2. Angelorum præsentia respectu aliorum Angelorum consistit in refulgentia divinæ Bonitatis ostensa inferioribus. lib. 2. disp. 9. exp. Text.
  3. Ordo ordini superior est in naturalibus, & etiam in gratuitis. l. 2. d. 9. q. 6. corp.
  4. Angeli superiores influunt in inferiores purgando, illuminando, & perficiendo respectu hominis ministerii, & ministeria complenda injungendo. ibid. & lib. 4. d. 19. art. 3. q. 1. ad 5.
  5. Angelorum prælatio cessabit post judicium quoad influendum, & illuminandum, non quoad ordinis dignitatem. ibid.
6. Quamdiu durat mundus, Angelus Angelo, Dæmones Dæmonibus, & Homines Homini-
bus præfunt. ibid. fund.
  7. Ordo Principatus dicit habitum non actum Unde erunt etiam tales post judicium, licet actualiter non imperent. lib. 2. d. 9. quæst. 6. ad 4.
  8. Ordines Angelici non sunt æqualis perfectio-
nis, sed est quædam gradatio proportionabi-
lis, ex qua resultat convenientia, & pulchri-
tudo mirabilis. lib. 2. d. 9. q. 8. corp. & op. de
Eccles. Hier. p. 1. c. 1.
  9. In ordinibus Angelorum est major excessus
perfectio, & præsentia, quam sit inter
choros sanctorum. ibid.
  10. Superioritas unius ordinis Angelici ad alte-
rum est circa dona creata. ibid. ad 3.
  11. Angelorum ordines habent præcellentiam
unius ad alterum ordinatè, quod non est in
hominibus, cum ipsi Angeli secundum dona
naturæ habuerint permanentes dona gratiæ.
ibid. q. 9. corp.
  12. Ordinum angelicorum nomina sumuntur
penes officia ministrandi. ibid. q. 6. fund.
  13. Seraphim præponuntur cæteris, quia est
perfectius converti ad Dominum, quam præ-
sistere aliis. ibid. & t. 3. ser. de Angelis.
  14. Angeli superiores qualiter illuminant, pur-
gant, & perficiunt inferiores, & Animas ho-
minum. l. 2. d. 10. p. 2. a. 2. q. 2. & l. 4. d. 5. p. 2. a. 3.
q. 1. ad 1.
  15. Angelorum prælatio respectu hominis quo-
modo faciat perfectiorem rationem imaginis
in eo. l. 2. d. 16. a. 2. q. 1. corp.
  16. Angeli superiores non illuminantur ab infe-
rioribus, nec purgantur, sicut Prælati homi-
nes absolvuntur à subditis, & quare. l. 4. d. 19.
q. ult. ad 4.
  17. Angeli præpositi significant minoribus,
quod de Dei voluntate præsentunt aliquibus
nutibus, seu signis, seu loquutione. l. 2. d. 10.
a. 3. q. 1. fund.
  18. Angelus licet præsideat alteri Angelo, non
tamen illum custodire dicitur, cum nullus
Angelus possit expugnari, & vinci. l. 2. d. 11.
a. 1. q. 2. ad 2.
  19. Angelica præsentia respectu hominis qua-
lis sit. ibid. ad 3.
  20. Angeli quomodo dicantur primi, & novissi-
mi. t. 3. ser. 4. in septuagesima.
1. Angelus per naturam habet intellectum dei-
formem, quod intelligendum est respectu
cognitionis Dei, quam potest habere absque
receptione specierum lib. 2. d. 3. p. 2. a. 2. quæst. 2.
corp. & ad 1. & art. 1. quæst. 2. fund. & op. de
Eccles. Hier. p. 1. cap. 1. seu intelligendum est
respectu specierum concreatarum, dicitur dei-
formis, idest plenus formis.
  2. Angeli habent intellectum possibilem, &
agentem, seu actualem, sed perfectiorem ho-
mine. lib. 2. d. 3. p. 2. art. 2. quæst. 1. & lib. 2.
d. 7. art. 1. quæst. 3. p. 2. & lib. 2. d. 24. p. 1. art. 2.
quæst. 4.
  3. Angelorum intellectus possibilitas est conjun-
cta actui. ibid. fund.
  4. Angelicus intellectus habet species innatas
omnium rerum in universali. ibid.
- D 2   5. Angeli

*Angelo-
rum in-
tellectus.*

5. Angeli intellectus agens est in actu respectu eorum, quæ sunt infra posse intellectus creati, & in potentia ad ea quæ sunt suprà posse creatum, qualia sunt contingentia futura. l.2. d.7.a.1.q.3.p.2.
6. Angelorum intellectus perspicacia in discernendo qualis. op. Brev.p.3.c.8. & Centil. p.3. sec.13.
7. Angelorum intellectus est medius inter Deum, & hominem. l.2.d.3.p.2.a.2.q.1. fund.
8. Angeli virtus cognitiva non distinguitur ab ejusdem virtute operativa, & imperativa, nisi tantum ratione. lib.2. disp.9. Explic. Tex.
9. Angelus videt simul Deum in se, & creaturam in Deo, & in proprio genere ratione sublimitatis intellectus. l.4. d.43.a.3. quæst.3. corp.
10. Angelorum intellectus est potentia distincta à substantia Angeli. l.2. d.3. p.1. q.1. fund. 2. & l.1.d.8.p.2.q.2.
11. In Angelo, & in nobis ratio cognoscendi est differens, ac est in Deo. l.1.d.35. q.1. corp.
12. Qualis deceptio in cognitione malorum. V. *Deceptio*. n.1. & seq.
13. Angelici intellectus objectum sunt omnes res cognoscibiles: habet enim intellectum possibilem, & species necessarias ad omnia entia. l.2.d.3. p.2.a.2. q.1. fund. & in corp. & d.16.a.1.q.1.ad.5.
14. Angelici intellectus objectum sunt omnia cognoscibilia non superexcedentia ipsius potentiam: respectu enim Dei clarè visi indiget specie infusa. ibid.a.2.q.2.ad.3. & 4.
15. Angelus non potest non videre secreta suæ conscientiæ, quia semper est sibi præsens, & super se potens. l.2.d.8.p.2.q.6.ad.ult.
16. In objectis intellectus angelici quomodo non contineantur secreta cordis. ibid. quæst. ult. & l.1.d.9.dub.7. & t.1. in Ecclen. c.10. & l.2. d.8.p.2.q.6.
17. Angeli cognoscunt alia à se, quia aspectus cognoscentis exit ad extra l.1.d.39.a.1. quæst.1. a.1.ad.2.
18. Angeli didicerunt multa absque acquisitione nova specierum. l.2. d.3. p.2.a.2. q.1. ad 1. & l.3.d.13.a.2.q.3.
19. Angelus cognoscit tripliciter res: scilicet in verbo, in mente sua, & in se ipso. l.3. d.14. a.2.q.1. fund. & a.3.q.1.corp.
20. Angeli possunt proficere in cognitione componendo, dividendo, & conferendo: Item cognitione simplicis notitiæ, quæ est habitualis in ipsis: Item experientia, sed absque acquisitione nova specierum. l.2. d.3. p.2. art.2.q.1. ad 1. & lib.3.d.14. a.3.q.2. ad 2. & lib.2.d.23. a.2.q.1.corp.
21. Angeli possunt absque discursu multa simul intelligere. l.3. d.18.a.1. q.1. ad 3. & l.2. d.10. a.1.q.1.ad.3. & ult. Videtur oppositum dicere. l.2.d.5.a.1.q.1.corp. V. *infra* n.50. & 51. & d.2. p.2.a.2.q.2.ad.4.
22. Angelorum cognitio respectu diversorum objectorum fit per successionem, & hoc non propter oppugnantiam actuum, sed propter simplicitatem Angelici intellectus, quia una conversione totus capitur intellectus ab uno objecto. l.2.d.3. p.2.a.1. quæst.2. ad 3. & 4. Vid. *infra*. numer. 50. & 57.
23. Angeli cognitio supponit rei existentiam vel in se, vel in causam, & præsentiam. lib.2. d.3. p.2.a.2.ad.2.
24. Intellectus angelicus ob suam simplicitatem totus capitur ab uno objecto. ibid. art.1. q.2. ad 4.
25. Intellectus Angelicus non potest cognoscere res in quacumque distantia, nec futura contingentia. l.2.d.3.p.2.a.2.q.1.ad.2.
26. Angelus non singularia cognoscit, quin possit semper plura cognoscere per appropriationem specierum universalium ad singularia. l.2.d.3. p.2.a.2.q.1.ad.3.
27. Angeli cognoverunt ante Incarnationem hoc Mysterium, sed non plenè, nisi post Incarnationem. l.3.d.2.dub.4. & d.25.a.1.q.2.ad.3. & op. Comp.Theol.l.2.c.15.
28. Angelus videt, & cognoscit simul Deum in se, & creaturam in Deo, & in proprio genere ratione sublimitatis intellectus. l.4. d.43. a.3. q.3.corp.
29. Angeli aliqui norunt diem judicij. l.4. d.48. a.1.q.4.corp.
30. Angeli omnia vident in Verbo, scilicet quod est de integritate Beatitudinis, vel sui ministerii. l.4.d.48.a.1.q.4.
31. Angeli habent cognitionem matutinam, quæ est rerum visarum in Verbo: vespertina, quæ est rerum in se ipsis, & diurna, & dicitur etiam matutina, & meridiana, quæ est Dei visi. op. Brev. p.2. c.8. & op. Cent. p.3. sec.15. & op. Comp. Theol. l.2.c.15.11. & lib.2. d.4.a.3.q.2. quam tamen non habuerunt statim à sua creatione. l.2.d.4.a.3.q.1.
32. Angeli ante lapsum sciebant, quod à Deo facti sunt, & cum quibus circumstantiis. l.2.d.3. p.2. dub.3. V. *Tex. magistri*.
33. Angelus dicitur per naturam deiformis, quia sine susceptione specierum actu cognoscit per id, quod habet in se. l.2.d.3.p.2.a.2. q.2. ad 1. ob id dicitur formis plenus.
34. Angeli habuerunt cognitionem matutinam, & vespertinam largè sumptam, non perfectam à sui creatione. lib.2. d.4. art.3. quæst.2. corp.
35. Angelorum cognitio vespertina procedit ex matutina; quæ duæ cognitiones habent ordinem temporis inter se. ibid.
36. Angelorum cognitio rerum in proprio genere dicitur vespertina, quia creatura in se magis accedit ad tenebras. ibid.
37. Angelorum cognitio est ad similitudinem diei. ibid.
38. Angelorum cognitio quædam à natura, quædam à gratia; prima est duplex, scilicet vel quæ inserta est naturaliter, estq; eorum, quæ sunt de prima mundi constitutione, quæ non augetur, nec minuitur; Alia quæ est per naturalem potentiam, quæ vel est innata, vel acquisita per multiplicem conversionem, vel experientiam. l.2. d.11. dub.2.
39. Angelorum cognitio à gratia, alia est à gratia fixa, seu confirmationis, quæ non augetur, nec minuitur: Alia à gratia fluente, seu revelationis, & hæc augetur. lib.2. disput. 11. dub.2.
40. Angeli dicuntur videre omnia, quia vident Verbum,

Objectum
intellectus
Angelorum.

- Verbum, quod eis pro omnibus sufficit. ibid.
41. Angelorum cognitiones an subjaceant temporibus. ibid.
42. Angelus per innatas species universalium intelligit singularia. l.2. d.3. p.2. a.2. q.1. per tot. & l.1. d.9. dub.7. V. *Adam*. n. 15.
43. Angelus non tot singularia cognoscit, quin possit plura in infinitum etiam cognoscere, & hoc per appropriationem specierum universalium ad singularia: species enim infinitis modis possunt componi. ibid. l.2. d.3. ad 2.
44. Angelus ante applicationem specierum universalium à singularibus præcognoscit locum. ibid.
45. Angelus sine susceptione specierum actu videt Deum per id quod habet in se: Hinc dicitur ejus intellectus deiformis. l.3. p.2. a.2. q.2. ad 1. & op. de Eccles. Hier. p.1. c.1.
46. Angelus naturali cognitione non videt Deum, cum non sit proportio inter Divinam essentiam, & intellectum creatum; & idè ad hoc requiritur radius lucis supernaturalis. l.2. d.3. p.2. a.2. q.2.
47. Angelus naturali cognitione videt Deum non sub velamine ænigmati: hoc enim est proprium hominis: nec facie ad faciem, quia hoc est proprium Beatorum: sed in speculo absque ænigmate, & per vestigium. l.2. d.3. ibid. ad 5. & 6. & l.3. d.23. a.2. q.3.
48. Angeli beati habent cognitionem ad similitudinem dei. l.2. d.4. a.3. q.1. corp.
49. Angelis non fuit data scientia permansionis: Hoc enim spectat magis ad præmium, quàm ad meritum. l.2. d.4. p.1. a.2. q.1: sed habuerant eam probabiliter tantum: unde mali non præviderunt suum casum. ibid. ad arg.
50. Angelus non potest naturaliter multa simul intelligere. l.2. d. 5. a.1. q.1. corp.
51. Videtur oppositum dicere, ut supra. n.9. sed ibi loquitur de Angelo beato.
52. Angeli boni semper vident faciem Patris ubicunque sunt. l.2. d.10. a.1. q.1. ad 3. & op. Brev. p.2. c.8.
53. Angeli in primo instanti creationis cognoverunt res, quæ simul cum eis prodierunt l.3. d.18. a.1. q.1. ad 1.
54. Angeli cognoscunt res in Verbo alio modo, quàm in proprio genere: requiritur enim reflexio super rem, & exitus visionis à se in hac cognitione. l.1. d.38. dub.1.
55. Angeli cognoscunt alia à se, quia aspectus cognoscentis exit ad extrà. lib.1. d.39. a.1. q.1. ad 2.
56. Angeli cognoscunt singularia: Noster autem intellectus ob conjunctionem cum corpore id non potest. lib. 1. d.39. art. 1. qu.2. ad 2.
57. Angeli, & homines cognoscunt successive præterita, & futura, cum omnia non sint eis præsentia: non sic intellectus divinus. l. 1. d.41. art.2. q.1. ad ult. & lib. 2. d.3. p.2. art.1. quæst. 2.
58. Angelus cognoscit non per sensum, sed per potentiam intellectivam rem ut præsentem, & ut hic, & nunc, scilicet singularem dirigendo aspectum super ipsam. l.2. d.8. p.1. a.3. q.2. ad 4. Ubi dicitur quot modis aliquis sentire possit.
59. Angelus non potest percipere rem singularem in quantacunque distantia, & hoc non propter virtutis materialitatem, vel immaterialitatem, sed ob finitatem ejus. ibid. ad 5.
60. Angelus in corpore assumpto exercet operationes sensitivas independentes ab organo, si vult. ibid. ad arg.
61. Angeli non possunt cognoscere abdita conscientie nostræ: hoc enim est solius Dei. l.2. d.8. p.2. q.6. & l.1. d.9. dub.7.
62. Angeli possunt per signa exteriora, vel per motus cordis, vel per conjecturas deprehendere cogitationes, & affectiones nostras. ibid. l.2. d.8.
63. Angelo quanam ratione, & quibus potentiis Anima potest abscondere sua secreta. l.2. d.8. p.2. q. ult. ad ult.
64. Angelus in cognoscendo sentit, imaginatur, & intelligit per unam potentiam intellectivam: unde differentia stat solum à parte rei cognite. l.4. d.50. p.2. a.1. q.1. corp. Vid. *Anima separata* n.22. seq.
65. Angelorum Verbum quomodo formetur, & exprimatur. l.2. d.10. a.3. q.1. corp.
66. Angelica cognitio habita per loquutionem alterius Angeli indiget duplici luce: V. lib.2. d.10. a.3. q.1. ad ult.
67. Angeli quomodo videant. lib.2. ibid. quæst. 1. ad 5.
68. Angeli virtus cognitiva non distinguitur à virtute operativa, & imperativa, nisi ratione. l.2. d.9. in exp. Text. infra. V. *Angeli loquutio*: n.11.
69. Angeli potuerunt proficere in cognitione rerum componendo, dividendo, & conferendo absque receptione novarum specierum, quod tamen non fuit in Christo. lib.3. d.14. a.3. q.2. ad 5.
70. Angeli addiscunt de novo aliqua per novam revelationem. Vid. *Angelorum lumen*. num.16.
71. Angeli scientia quomodo differt à scientia Dei, Christi, & hominis. Vid. *Dei cognitio*. num.34.
1. Angeli dicuntur lumina ob lumen, quod in se ipsis recipiunt ad cognoscendum Deum. *Lumen illuminationes.* op. Cent. p.3. sec. 15. & lib.2. d.10. art.2. q.2. ad arg.
2. In Angelis est duplex lumen, scilicet quod recipiunt à Deo, & quod recipiunt ab Angelo superiori. l.2. d.9. exp. Text. & Comp. Theol. l.2. cap.15.
3. Lumen quod recipiunt à Deo facit eos ascendere ad Dei similitudinem: ibid. & op. Cent. ubi supra.
4. Angelus illuminatus dicitur Lux, & Dei cognitio. l.2. d.4. a.3. q.2. corp.
5. Angeli superiores qualiter illuminant inferiores. l.2. d.9. exp. Text. & q.6. corp. & l.4. d.19. a.3. q.1. ad 5. & q. ult. ad 4. V. *Hierarchia*, n.1. seq.
6. Angeli superiores illuminant inferiores de jis, quæ expediunt saluti hominum. l.2. d.10. a.1. q.2. corp. per tot.
7. Angeli possunt illuminare animam non quoad superiorem partem: id enim est solius Dei; sed quoad inferiorem, & hoc per modum luminis irradiantis.

- irradiantis, vel speculi, vel linguæ exprimentis. l. 2. d. 10. a. 2. q. 2. corp. & d. 18. a. 2. q. 3. corp. & l. 4. d. 45. dub. 8. V. *Anima cognitio* n. 8. seq.
8. Angelus quomodò possit exprimere spiritualia intellectu nostro. *ibid.* ad 4. l. 2. d. 10.
9. Angeli aliquando nobis revelant futura t. 3. ser. de S. Mich.
10. Angelus quilibet potest illuminare quemlibet ex Hierarchia inferiori. l. 4. d. 19. a. 3. q. 1. ad 5.
11. Angeli primæ Hierarchiæ illuminantur à Deo immediatè. Angeli secundæ à prima, & Angeli tertiæ à secunda. t. 1. ser. 21. Hexam.
12. Angeli qualiter irradiant Ecclesiasticam Hierarchiam. ser. 3. Hexam. t. 1.
13. Angelorum species sunt spirituales. l. 2. d. 10. q. 1. a. 3. in corp. & ad ult.
14. Angelus illuminans alterum per loquutionem quid faciat. V. *infra loqui.*
15. Angeli purgant, illuminant, & perficiunt. t. 3. ser. 1. de Angelis.
16. Angelis Deus aliquando revelat multa, quæ priùs non cognoscebant. l. 3. d. 14. a. 2. q. 2. corp.
- Loqui.
1. Angeli cognoscunt cognoscibile per applicationem speciei sibi innatæ ad ipsum cognoscibile, & ordinando ipsam speciem ad alium Angelum conceptus suos aperiunt. l. 1. d. 9. dub. 7. V. *Angeli intellectus* n. 65. seq. V. *Loqui* per tot.
2. Angeli habent voces spirituales. *ibid.* l. 1. d. 9. dub. 7. V. *Vox* n. 16. V. *Angelorum laudes* n. 1. seq.
3. Angeli unica virtute in loquutione faciunt quod nos pluribus. l. 1. d. 9. dub. 7.
4. Loquutionis necessitas in Angelis, & in nobis est, quia nemo præter Deum potest conceptiones alterius cognoscere, nisi ipsa intelligentia exprimat, & ipsa expressio dicitur loquutio. *ibid.* l. 1. d. 9. dub. 7.
5. Angelorum loquutio suprâ conceptum, seu verbum addit respectum ad alterum, scilicet actum protendendi speciem intelligibilem ad alterum. l. 2. d. 10. a. 3. q. 1. corp.
6. Angeli loquuntur absq; signo sensibili ad invicem, quod non possunt homines: Anima enim in corpore non potest percipere absq; organo. *ibid.*
7. Species Angelica percepta ab intellectu, in quo est species est verbum interius: dum ad alterum protenditur fit verbum exterius. l. 2. d. 10. a. 3. q. 1. corp.
8. Angelus ad hoc ut alteri loquatur debet esse in distantia finita, & proportionata. l. 2. d. 10. *ibid.*
9. Angelorum cogitationes sunt ipsis tantum notæ cogitantibus pro libito. *ibid.*
10. Angeli cogitatio est improprie loquutio, quia est verbi formatio: requiritur enim aliquid aliud. *ibid.*
11. Angelorum virtutes operativæ, intellectivæ, cogitativæ, & interpretativæ, seu expressivæ actus differunt ad invicem. *ibid.* l. 2. d. 10. q. 1. fund. V. *suprà Angeli intellectus* n. 68.
12. Angeli diversis actibus convertuntur ad se, & ad alterum. *ibid.* fund. & corp.
13. Angelorum loquutio ad Deum, sicut & hominum non indiget illa protensione ad alterum, sed sufficit cogitatio, quia apud Deum cogitare est loqui. l. 2. d. 10. a. 3. q. 1. ad 1. V. *Loqui* n. 7.
14. Angeli verbum formatur dum speciem intelligibilem sibi, & in se intuetur. *ibid.* corp.
15. Angelus licet dicatur lux, & speculum; tamen non manifestat necessariò, sed voluntariè speciem quam in se recipit, sicut facit lux, & speculum. *ibid.* ad 3. Unde occultant, & manifestant pro libito suas cogitationes. *ibid.*
16. Loqui dicitur dupliciter ad se, & ad alterum. In se est idem, quod verbum formare: Ad alterum est idem, quod verbum formatum exprimere. Angeli loquuntur utroq; modo. *ibid.* q. 1. corp. & ad 4.
17. Angelus loquendo alteri Angelo non imprimat speciem protensam, sed tantum excitat intellectum audientis. *ibid.* ad 5.
18. Angelus audit loquentem cum propria virtute, suscipit speciem à loquente protensam, & intelligit verbum prolatum. *ibid.* ad 5.
19. Angeli inferiores loquuntur etiam superioribus, cum id non sit illuminare, sed tantum excitare intellectum audientis. *ibid.*
20. Angeli cogitatio, & locutio quomodò differant. *ibid.* ad ult. V. *Cogitatio* n. 2.
21. Angelica locutio, cum sit spiritualis non indiget medio deferente, sicut in nobis, sed defertur virtute lucis intellectus angelici offerentis, & supernæ virtutis. *ibid.* ad ult.
22. Angelus, cui alter loquitur non suscipit illuminationem, sed excitatur tantum ad intelligendum propria virtute. *ibid.* ad 5.
23. Angelus qualiter homini loquatur. l. 2. d. 10. a. 3. q. 2.
24. Angelus aliquando loquitur homini in persona Dei: aliquando ut Dei Nuntius. *ibid.* & l. 3. d. 3. dub. 2.
25. Angelus nobis in persona Dei loquitur multis modis expressis. *ibid.* & l. 1. d. 16. a. 1. q. 1. & seq. p. 1.
26. Eadem locutio quomodò possit esse simul à Deo, & ab Angelo. l. 2. d. 10. a. 3. q. 2. *ibid.* & ad 1.
27. Verbum Dei, & verbum Angeli quomodò possint esse idem. *ibid.* ad 2.
28. Angelus loquens in Persona Dei, an possit adorari, & qua adoratione. l. 2. d. 10. a. 3. q. 2. ad ult. V. *Apparitio*. l. 3. d. 9. a. 1. q. 5. ad 5.
29. Angeli quomodò loquantur per linguam hominis. l. 2. d. 21. dub. 1. & per linguam Brutorum. *ibid.* & l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 2. & op. comsp. Theol. l. 2. c. 19.
30. Angeli quomodo loquantur Deo. op. comsp. Theol. l. 2. c. 19.
31. Angelorum superiorum loquutio ad inferiores, & è conversò qualis sit. op. comsp. Theol. l. 2. c. 19.
32. Angelus bonus quomodò loquatur Diabolo. *ibid.*
33. Angelus multipliciter loquitur homini. *ibid.*
34. Angelus quomodò audiat alium Angelum, & videat ref. l. 2. d. 10. a. 3. q. 1. ad 5.
- Apparitiones.
1. Angelorum apparitiones exigunt assumptionem corporis. l. 2. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
2. Angeli apparitiones quomultipliciter possint fieri, l. 1. d. 16. a. 1. q. 1.
3. Apparitio

3. Apparitiones Angelorum in Persona Dei qualiter fiant. *ibid.* q. 1. corp.
4. Apparitiones Angelorum quid in nobis operentur. *ibid.* ad 2. q. 2.
5. Apparitiones, & locutiones Dei fiunt ferè semper Angelorum ministerio. l. 2. d. 10. a. 3. q. 2. ad vlt.
6. Angelorum varietas apparitiones expenduntur mysticè. *op. de Eccles. Hier.* p. 3. per tot. & præcipuè. c. vlt. & l. 3. d. 9. a. 1. q. 5. ad arg.
7. Angelorum apparitio ad Christi monumentum expenditur. t. 2. in *Io. c. 20. n. 12.*
8. Angeli quare magis apparuerunt Pastoribus. tom. 2. in *Luc. c. 2. n. 9.*
9. Angelorum bonorum, & malorum differens apparitio explicatur. t. 2. in *Luc. c. 2. n. 10.*
10. Angelorum apparitio in resurrectione Christi, & eorum nuntiatio, misteriaque panduntur. t. 2. in *Luc. c. 24. n. 5.*
- Volunt.* 1. Angelorum voluntas per naturam est vertibilis, per gloriam fit invertibilis. l. 2. d. 14. p. 1. a. 3. q. 2. ad 5. Non potest dari cuicumq; creaturæ per naturam invertibilis. l. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
2. Angeli non habent portionem superiorem, & inferiorem. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 2. ad 6.
3. Angelorum bona voluntas non intenditur in bono: in actu enim beatificationis pervenit ad terminum: malorum verò intenditur quoad vim administratiuam. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 3.
4. Angelorum voluntas deliberativa, cum sit libera non movetur secundum totum suum posse, licet nullum habeat retardativum: Vnde magis diligunt unum, quam alterum. *ibid.* q. 3. ad 6. Possunt etiam cessare à nocimento, vel ab auxilio pro libito. *ibid.* & ad 7.
5. Angelorum malorum voluntas quare non sit rectificabilis, sicut in homine. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. quæst. 1.
6. Voluntas Angelorum non potest simul facere in eodem instanti plura peccata maxime ea, quæ spectant ad diversas actiones. l. 2. d. 5. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
7. De cæteris potentijs Angelorum. V. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. per tot. V. *Amor in commun.* n. 12. & 16.
8. Voluntas non potest plures actus simul producere. V. *Angelorum peccatum* n. 11.
- Peccati.* 1. Angelus peccans fuit fortè excellentissimus omnium. l. 2. d. 2. p. 1. a. 1. q. 2. corp. & d. 6. a. 1. q. 1. corp. & *op. Com. Theol.* l. 2. c. 28.
2. Angeli mali non peccaverunt in primo instanti creationis suæ. l. 2. d. 3. p. 2. a. 1. q. 2. in corp. & *fund.* l. 3. d. 18. a. 1. q. 1. ad 4. & l. 1. d. 40. a. 3. q. 1. corp. V. *Electio* n. 3. V. *Diaboli peccatum.*
3. Angeli peccatum præcesserunt tres cognitiones, seu actus, scilicet appetibilis, cui appetebatur, & ratio movens. *ibid.* l. 2. d. 3. & d. 5. a. 2. q. 2. corp.
4. Dicere quod aliqua morula non præcesserit peccatum Angeli est temerarium, & damnatum. *ibid.* Probabile est quatuor morulas intercessisse. *ibid.* l. 2. d. 3. & d. 5. a. 2. q. 2. in corp.
5. Angelorum cognitio præcessit peccatum ordine, duratione, & tempore. *ibid.* l. 2. d. 3.
6. Angelorum inferiorum peccatum subsequutum est ordine, occasione, & gradu, & duratione peccatum Luciferi. *ibid.* d. 5. a. 2. q. 2. corp. & *op. Brevil.* p. 2. c. 7.
7. Sathanas non statim ac peccavit cecidit, sed solum postquam eius peccatum consumatum est odio, & invidia *ibid.* ad 2.
8. Peccatum Luciferi multipliciter fuit gravius peccato inferiorum. *ibid.* l. 2. d. 3.
9. Peccatum inferiorum Dæmonum nullo modo est excusabile, sicut fuit peccatum Adæ. *ibid.* V. *Adam* n. 56. & 59. & 61.
10. Diaboli peccatum fuit appetitus inordinatus similitudinis Dei. *ibid.* d. 5. a. 1. q. 2. & *op. Brev.* p. 2. c. 7. & *op. Cent.* p. 1. sec. 5. & p. 3. sec. 14. V. *Infra* n. 15. & seq.
11. Diaboli peccatum primum fuit unicum, non plura, quia voluntas non potest plures actus simul producere. l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. corp.
12. Peccatum Diaboli initiatum est à præsumptione, completum in ambitione, & confirmatum in aversione. *ibid.* l. 2. d. 5. & *op. Centil.* p. 1. sec. 5. & p. 3. sec. 14. & *op. Brevil.* p. 2. c. 7.
13. Diabolus odit verè Deum, non sic homo peccans. *ibid.* ad vlt.
14. Diaboli peccatum non fuit præcisè ommissio, nec ingratitude, nec infidelitas, nec curiositas, nec invidia. l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. ad arg.
15. Diabolus appetijt inordinate quod habuisset, si steteret. l. 2. d. 5. a. 1. q. 2. corp.
16. Appetitus similitudinis Dei inordinatus in quo constiterit in Diabolo. *ibid.* & a. 2. q. 1. & *op. Brevil.* p. 2. c. 7.
17. Angeli inferiores licet non appetierint præfesse: noluerunt tamen modo debito subesse. *ibid.* ad arg.
18. Angeli inferiores peccantes an præcognoverint deformitatem Luciferi. *ibid.* a. 2. q. 1. ad 1.
19. Angelorum malorum divisio à bonis fuit divisio tenebrarum à Luce. *ibid.* q. 2. ad 3.
20. Angelus primus non dedit occasionem inferioribus peccandi tentando, sicut fecit cum Adam, sed tantum conceptum suum insinuando. *ibid.* ad vlt.
21. Angelus primus gravius homine peccavit, quia nullam habuit pronitatem. l. 2. d. 6. a. 1. q. 1. ad 3.
22. Ex omnibus ordinibus Angelorum aliqui ceciderunt, licet non nominentur, quia ipsorum nomina coniuncta sunt bono gratiæ, ut seraphim, Throni. *ibid.* q. 2. ad 2.
23. Diaboli voluntas non potest rectificari ob defectum pœnitentiæ, & gratiæ gratis datæ, quæ tamen non habet nisi causam deficientem, scilicet ipsam culpam Diaboli ratione status. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & *op. Brevil.* p. 2. c. 7.
24. Diabolus qualem pœnitentiam habeat. *ibid.* ad 1. & l. 4. d. 14. p. 2. a. 1. q. 3.
25. Diabolus in voluntate mala semper continuitatem habet quoad deformitatem, in qua nulla intervenit variatio: & quantum ad punitatem, & quoad actum peccandi, in quibus tamen intervenit variatio: nunc enim differentem habet vnitatem quàm prius, & modò ad vnum, modò ad aliud peccatum vertitur eius mala voluntas. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
26. Diabolus etsi faciat aliquos actus ex se bonos, tamen à sua mala voluntate deformantur. *ibid.* ad 1.
27. Diaboli actus naturales sunt deformati à mala voluntate. *ibid.* ad 3. Et idèd, licet non reddatur magis impotens ad gratiam: crescit tamen eius indignitas ob abusus donorum naturalium, & quia potest cessare ab aliquo malo. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 3. ad 7. & 8.

28. In Diabolo cessavit causa inducens, sed non efficiens, & conservans ad superbiam. *ibid.* ad 6.
29. In Diabolo quomodo iudicium sit perversum. *ibid.* ad ult.
30. Diaboli voluntas mala qualiter intendatur in malo. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
31. In Angelis malis, sicut & in damnatis inordinatus motus voluntatis imputatur eis in supplicium, & pœnam, non in demeritum. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 2. ad 1.
32. Diabolus licet non possit immutare malitiam: potest tamen cessare à nocumento, quod inferi homini. *ibid.* ad 7.
33. Diabolus semper est æquè impossibilis ad gratiam, sed tamen sit quotidie indignior. ad ult.
34. Angelorum peccatum quare irremediabile: peccatum verò hominis remediabile. l. 2. d. 21. a. 3. q. 2. corp. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 25.
35. Angelus non contraheret peccatum originale, si uniretur corpori. l. 2. d. 31. a. 2. q. 2. ad ult.
36. Angelus si non peccasset, etiam factus fuisset. d. 2. p. 2. in littera: & d. 9. q. 7. in fund.
37. Diaboli casus fuit duplex scilicet spiritualis, & localis: primus fuit à naturæ punitate, à flexibilitate liberi arbitrij ad bonum, de luce in tenebras, de scientia in ignorantiam, de innocentia ad culpam, de felicitate in pœnam, de dilectione in odium. op. Comp. Theol. l. 2. c. 22.
38. Diaboli casus localis fuit, vel in infernum, vel in caliginosum aërem, qui est in media regione. op. Comp. Theol. l. 2. c. 23.
39. Diaboli malitia in hominem multiplex expenditur. *ibid.* c. 26.
40. Probabile est virtutem Diaboli tolli in tentando circa aliquod vitium, in quo victus fuerit. op. Comp. Theol. l. 2. c. 27.
41. Lucifer qualis Angelus, & cur sic dictus. *ibid.* c. 28.
42. Diabolus quare vult coli ut Deus. op. Brev. p. 2. c. 7.
43. Angelorum tentamenta quare Deus permittat hominibus. *ibid.*
44. De Angelis malis. V. *Bibl. paup.* cap. 31. & 32.
45. Angeli mali stare poterant, & non averti, licet non habuerint gratiam sanctificantem: idè aversio imputata est eis ad peccatum. l. 2. d. 5. a. 3. q. 1. ad ult.
46. Angelorum ruina erat irreparabilis ob obstinationem in malo. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. & l. 3. d. 2. a. 1. q. 2. fund.
47. Angeli mali verè cruciantur igne tartareo, & non solum per imaginarias Phantasticationes. l. 4. d. 44. p. 2. a. 3. q. 2. corp.
48. Angeli mali quomodo habeant vermem, & conscientie synderesim. l. 4. d. 50. p. 2. a. 2. q. 2.
- Gratia.*
1. Angelus in sui creatione an habuerit gratiam gratum facientem est problematicum apud S. Bonav. utraque est probabilis, sed negativa est probabilior. l. 2. d. 4. a. 1. q. 2. & l. 2. d. 29. a. 2. q. 1. ad 4.
2. Angeli ab Augustino idè dicuntur cæli informes, quia creati sunt absque gratia: *ibid.* fund.
3. Angeli dicuntur à multis SS. PP. creati in gratia: id tamen debet intelligi, vel de gratia gratis data, vel tantum dispositivè. *ibid.* q. 2. corp. & ad arg.
4. Gratia, in qua creati sunt Angeli quænam sit. *ibid.* ad 1.
5. Cum Deus non det gratiam gratum facientem, nisi, vel ad motum fidei alienæ, & ad meritum Christi in pueris: vel ad usum liberi arbitrij in adultis: Unde nec Angelis eam dedit ante talem usum. l. 2. d. 4. a. 1. q. 2. ad 4.
6. Angeli nullum habebant obstaculum in merendo, quia habuerunt in creatione gratiam gratis datam. *ibid.* ad 6. in corp.
7. Angeli in sui creatione habuerunt iustitiam originalem, quæ importabat rectitudinem naturæ institutæ, & hac poterant converti ad Deum absque gratia gratum faciente, quæ donat rectitudinem meritoriam. l. 2. d. 5. a. 3. q. 1. corp.
8. Angeli quam iustificationem receperint. l. 2. d. 5. a. 3. q. 1. ad 1.
9. Videtur Seraph. Doct. dicere, quod Angeli conversi fuerint absque gratia præveniente, & ob id fuerit viribus solis naturæ. *ibid.* in corp.
10. Sed respondetur, quod pro gratia præveniente hic intelligit gratiam gratum facientem, quam asserit non prævenisse eorum conversionem: ut *ibid.* in corp. quæst. & dub. 2. & l. 2. d. 4. a. 1. q. 2. ad 1. & op. Cent. p. 3. sec. 35. ubi vocat hanc gratiam operantem, & mundificantem: & l. 2. d. 27. dub. 1. ait gratiam prævenientem esse eam, quæ facit voluntatem bonam: ergo est sanctificans. & d. 26. q. 6. corp.
11. Angelorum conversio triplex consideratur, sicut & triplex dilectio: alia enim est à voluntate naturali, qua desideratur. Deus ut beatificans: alia ab electiva, qua quis optat Dei honorem: alia gratuita, qua voluntas tota captivatur in obsequium divinum: hæc tertia exigit gratiam sanctificantem: prima, & secunda est à natura, & voluntate deliberativa. l. 2. d. 5. a. 3. q. 1. ad 4.
12. Notandum quod in dictis duabus conversionibus non excluditur gratia gratis data: ut videre est. l. 2. d. 4. a. 1. q. 2. corp.
13. Angelorum intellectus qua rectitudine naturaliter fuerit præditus. l. 2. d. 5. a. 3. q. 1. ad 2.
14. Angelorum malorum malitia, & obstinatio provenit ex defectu pœnitentiæ, hæcque ex defectu gratiæ gratis datæ præparantis ad gratiam sanctificantem, & hæc deficientia est non à Deo, nec à natura Angeli, sed ex defectu, scilicet à culpa provenit. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
15. Angelorum gratia naturam conservat, decorat, & conformat. l. 2. d. 9. expof. text.
16. Angelis quomodo data fuerit gratia Spiritus sancti, & sapientia per missionem Filij, & Spiritus sancti. l. 1. d. 15. p. 2. dub. 4.
17. Gratia in Angelis eos uniat, & conformat ad invicem quantum ad habitum, distinguit eos quantum ad usum, & ordinat quantum ad statum: habent enim officia, & excellentias diversas. l. 2. d. 9. p. 1. a. 1. q. 2. ad 4.
18. Angelis data fuit gratia ad proportionem capacitatis naturalium, quæ importabat dispositionem de congruo. l. 2. d. 9. q. 3. corp.
19. Quare iste ordo non servetur à Deo in hominibus. *ibid.*
20. Angelis non est data tanta gratia, quod maiorem non possent recipere. *ibid.* q. 5. ad ult.
21. Angeli quoad naturam & gratiam sunt minores Christo, quoad corpus sunt maiores. l. 1. d. 16. dub. 3.

22. Angeli, & homines an sint pares in capacitate ad gratiam. l. 2. d. 16. a. 2. q. 1.
23. Angeli ante lapsum non habuerunt gratiam grarum facientem, sicut habuit homo. l. 2. d. 2. a. 1. q. 2. ad 4. & d. 29. a. 2. q. 1. ad 4.
24. Angeli in conversione moti sunt in Deum secundum totum cordis conatum, quia non habebant retardativum aliquod. l. 2. d. 9. q. 3. corp. ad 2. magis diligunt Deum, quam homo. l. 3. d. 3. q. 4. ad 3.
25. Angeli quomodo dicantur Filij adoptivi. l. 3. d. 10. a. 2. q. 2. ad 2.
26. Angeli simul habuerunt gratiam, & gloriam, meritum, & præmium, ad quæ præcessit vsus liberi arbitrij. l. 3. d. 18. a. 2. q. 1. ad 4.
27. Diaboli pœnitentia quænam supra peccatum Angeli. n. 24.
28. Angeli non fuerunt sufficientes ad redimendum hominem. l. 3. d. 2. a. 1. q. 2. & t. 3. ser. 6. Do. 1. Adu.
29. Angeli boni fuerunt confirmati in ipsa conversione ad Deum quantum ad voluntatem per gratiam; quantum ad rationem per cognitionem, & ordinati immobiliter in operationem. op. Brev. p. 2. c. 8. & op. Centil. p. 3. ser. 15. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 17.
- Meritum* 1. Angelorum meritum præcessit præmium substantiale. l. 2. d. 5. a. 3. q. 2. corp.
2. Angeli præmium substantiale habent per conversionem ad Deum: accidentale verò per ministerium attributum homini. l. 2. ibid. ad 2.
3. Angelorum meritum fuit maximum. ibid. ad 3.
4. Angelis augetur præmium accidentale ad ministerium hominum. l. 2. d. 5. a. 3. q. 2. ad 2. & d. 7. p. 1. a. 1. q. 3. corp. & ad arg. & d. 9. q. 6. ad 2. & d. 11. a. 2. q. 2. & l. 3. d. 18. a. 1. q. 2. ad 2. & a. 2. q. 1. ad 4.
5. Angeli non meruerunt sibi gloriam iam habitam. l. 2. d. 27. a. 2. q. 1.
6. Angelorum dona sunt communia quoad habitum, non quoad statum. l. 2. d. 9. p. 2. q. 1.
7. Angeli qualem dilectionem Dei naturalem habuerunt in statu naturæ institutæ, & qualem ad invicem. l. 2. d. 9. p. 2. a. 3. q. 1. per tot. & d. 3. p. 1. a. 3. q. 1. ad 2.
8. Angelorum conversio fuit inchoata à voluntate libera, sed cum gratia gratis data, & consummata à gratia gratum faciente. l. 2. d. 5. a. 3. quæst. 1.
9. Angeli non potuerunt mereri in primo instanti, quia requirebatur deliberatio. V. *Angeli peccatum*. n. 2.
- Beatitudo. Gloria.* 1. Angeli non fuerunt creati in Beatitudine propriè sumpta: Vnde in primo instanti non fuerunt beati. l. 2. d. 4. a. 1. q. 1. corp. & dub. 1. Vno actu beatificati. l. 3. d. 32. q. 4. ad 2. sed tantum in Beatitudine naturali.
2. Angeli possunt dici beati in primo instanti, quatenus beatitudo dicit privationem omnis mali. ibid.
3. Angelus naturali cognitione non vidit divinam essentiam, quia divina lux est inaccessibleis viribus naturæ creatæ. l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2. corp.
4. Angelus quo sensu à SS. PP. dicatur per naturam deiformis. ibid. ad 1.
5. Angeli voluntas qualiter ferebatur in Dei dilectionem tempore naturæ institutæ. ibid. a. 3. q. 1.
6. Angelus in puris naturalibus vidit Deum in speculo absque ænigmate ibid. ad 5.
7. Angeli beati habent multiplicem cognitionem ad similitudinem diei absque nocte. l. 2. d. 4. a. 3. q. 2. corp.
8. Angelorum conversio ad Deum perfecta: explicatur supra de Gratia n. 8. seq. Ipsorum glorificatio. ibid. & n. 26.
9. Angeli habent gaudium accidentale de bonis operibus, quæ fecerunt pro eo, qui damnatus est. l. 2. d. 11. a. 2. q. 3. ad ult.
10. Angelis augetur præmium accidentale. V. *supra de Merito*. n. 4.
11. Angeli sic gratulantur de salvatione hominum, ut non tristentur de damnatione. l. 2. d. 11. a. 2. q. 3. corp. V. *Gaudium*. n. 33.
12. Angelus ita erat proximus gloriæ, vt solo uno actu poterat effici gloriosus. l. 2. d. 21. a. 3. q. 2. ad 1.
13. Angeli an meruerint gloriam habitam. l. 2. d. 27. a. 2. q. 1. ad 1.
14. Angeli simul habuerunt gratiam, & gloriam, meritum, & præmium: vsus enim liberi arbitrij præcessit infusionem gratiæ: idèd in ipsa infusione habuerunt vtrumque, sed meritum præcessit prioritate naturæ. l. 3. d. 18. a. 2. q. 1. ad 4.
15. Angeli videntes Verbum dicuntur omnia habere, non quod non possint addiscere multa per alios Angelos, & per experientiam: sed quia in vno habent, quod omnibus prævalet. l. 4. d. 45. dub. 9.
16. Angelis quale gaudium acrescat in conversione peccatoris. t. 2. in Luc. c. 15. n. 8. & t. 3. ser. 3. & 4. dom. 3. post Pentec.
17. Angeli gaudent super peccatorem pœnitentem ob multas causas. ibid.
18. Angelos quomodo Deus dicitur convocare ad congratulandum ei. ibid.
19. Angelorum requies cum hominibus in gloria qualis. t. 3. ser. 1. & 2. in sab. sancto.
20. Angelorum beatitudo multipliciter expenditur. t. 3. ser. 2. in festo omnium sanct.
21. Angelorum gloriæ sublimitas quoad claritatem, incunditatem, & plenitudinem expenditur. t. 3. ser. 2. de Angel.
22. Angelorum contemplatio circa mysteria divinæ providentiæ, omnipotentia, & misericordia. expenditur. t. 3. ser. 3. de Ang.
23. Angeli simul, & semel cogitant de Deo, & de nobis. l. 2. d. 10. a. 1. q. 1. ad 3. & t. 3. ser. 1. de Angelis; licet amenitate illius loci priventur. ibid. & op. stim. p. 3. c. 9.
24. Angeli absentes ab Empyreo plus declarantur in Dei voluntate, quam ibi esse. ibid. ad 6.
25. Angeli habent vim administrativam, secundum quam merentur, & contemplativam, secundum quam fruuntur. l. 3. d. 18. a. 1. q. 2. ad 2.
26. Angeli quomodo habeant spem, & desiderium. l. 3. d. 26. dub. 5.
1. Angelus est nomen officij, quod est mitti: est *Missio*, que commune omnibus ordinibus Angelorum: licet approprietur infimo ordini. l. 2. d. 6. a. 1. q. 2. ad 1. & d. 10. per tot.
2. Angeli mali propriè non mittuntur à Deo, quia missio importat imperium, & auctoritatem, quam propriè eis Deus non confert, sed tantum permittit. l. 2. d. 10. dub. 1.
3. Angelorum missio activa propriè solum Deo *coure*

convenit, minùs propriè etiam Angelis superioribus habentibus subiectam, & secundariam auctoritatem. l. 2. d. 10. dub. 2.

4. Angeli aliquando sortiuntur nomina ab officio, ad quod deputantur, licèt non sit proprium ipsorum officium: sic dicitur Seraphim, qui purgavit labia Esaia. l. 2. d. 10. dub. 5. & a. 1. q. 2. ad 2.
5. Angelorum missio activa respectu Dei competit charitati Dei, per quam manifestatur eius bonitas. *ibid.* a. 1. q. 1. corp.
6. Angelorum missio passiva competit charitati angelicæ, & humanæ: Angeli enim desiderant maxime salutem nostram, & nos indigemus ipsorum adiutorio. *ibid.*
7. Angelorum missio ordinata est à Deo ad nostram salutem. *ibid.* fund.
8. Angelorum missio ad nos est disposita à Deo, vt salvetur ordo decens, & congruus in ministerio, & actionibus: licèt enim multa possit Deus facere per se, vult vti ob id Angelorum ministerio. l. 2. d. 10. a. 1. q. 1. ad 1.
9. Angeli mittuntur ad nos, vt nos excitent ad salutem. *ibid.* ad 2.
10. Angeli missi ad nos simul vident etiam Deum. *ibid.* ad 4.
11. Angelorum missio duplex, scilicet interior & exterior: prima est Angelorum ad Angelos, sed propter nos: secunda est ad nos immediatè: Ad primam inserviunt superiores. ad 2. inferiores. l. 2. d. 10. a. 1. q. 2. corp.
12. Angeli omnes mittuntur ad nos vel mediatè, vel immediatè. *ibid.*
13. Missio omnis superna aut est ad redimendum, & salvandum nos, aut ad ministrandum: 1. competit soli Deo: 2. Angelis. *ibid.* ad 3.
14. Missio Angelorum ad quot bona nobis inserviant. *ibid.* ad ult.
15. Angeli mittuntur ad influendum affectum nostrum, non tanquam causæ principales, sed excitantes, & adiuvantes: solus enim Deus potest in voluntatem nostram. l. 2. d. 10. a. 2. q. 1. corp.
16. Angeli qualiter diffundant nobis suam bonitatem. *ibid.* ad 1.
17. Angeli qualiter mittantur ad illuminandam Animam nostram. l. 2. d. 10. a. 2. q. 2. corp.
18. De Apparitionibus Dei factis per Angelos. V. *Apparitio.* n. 7.
19. De Angelorum custodia agitur l. 2. d. 11. per totam, & Comp. Theol. l. 2. c. 17. in ordine ad Ecclesiam. V. *Ecclesia.* n. 92. & 158. & 62.
20. Angelos deputari ad custodiam dicit altitudinem Divinæ potentiae, ordinem sapientiae, & dulcedinem misericordiae. l. 2. d. 11. a. 1. q. 1. corp.
21. Angeli dati sunt custodes hominum contra Diabolum impugnantem. l. 2. d. 11. a. 1. q. 1. corp. & q. 2. corp.
22. Si deesset angelica custodia, pauci essent homines, quos Diabolus non dejiceret. *ibid.* ad 1.
23. Angelica custodia non minuit in homine triumphantem de Diabolo meritum. *ibid.* ad 2.
24. Angelicum ministerium respectu hominis non est subiectionis, sed praesidentiae: idè Angelus non ob hoc vilescit. *ibid.* ad 3. q. 1.
25. Angeli custodiunt homines propter Deum: idè vt servi Domini Dei ab ipsis consideramur in tali ministerio. l. 2. d. 11. a. 1. q. 1. ad 3.
26. Angelica custodia, & tutela debetur Angelis

Custodia,
& assistentia
Angelorum respectu hominis.

ratione nobilitatis ipsorum ex natura, & ex gratia: sunt enim fortiores, & excellentiores homines. *ibid.* ad 4.

27. Custodia Angelica non excludit eam, quam habet Deus de homine: imò divina inservit ad perfectionem angelicæ, & hæc ad illius manifestationem. *ibid.* ad 5.
28. Licèt Deus per se possit totum exequi, quod faciunt Angeli Custodes: tamen id noluit, sed per Angelos multa ordinavit exequenda, sicut & alia multa per alias creaturas. *ibid.*
29. Licèt Deus ipse voluerit esse Redemptor: tamen voluit, vt creatura angelica esset custos hominum: primum enim officium est æquè magnum ac condere hominem: secundum verò dicit aliquem effectum beneficentiæ, qui magis est exterius, quàm interius. *ibid.* ad 6.
30. Angeli deputantur homini statim ac infunditur anima in corpore, non priùs: quia illa custodia respicit principaliter animam: nec differri debet huiusmodi custodia, quia ex tunc defendere potest, & adiuvere. l. 2. d. 11. dub. 1.
31. Angelus deputatur Custos hominis, quia existens in vtero potest interimiri, & damnari, dum est extra vterum ante usum rationis potest impediri à baptisate: dum est in adulta ætate, potest pertrahi ad varia peccata. *ibid.*
32. Angelica custodia principaliter dirigitur ad tutelam Animæ. l. 2. d. 11. a. 1. q. 2. fund.
33. Angelus deputatus fuisset etiam in statu innocentiae: tunc enim etiam indignisset, non tamen tantum, sicut nunc: poterat enim peccare, & etiam in bono proficere. l. 2. d. 11. a. 1. q. 2. corp. fund.
34. Angelus quare non deputatur ad custodiam alterius Angeli, licèt praesideat &c. l. 2. d. 11. a. 1. q. 2. ad 2.
35. Angelus vni homini deputatur, & quare non plures vni homini. *ibid.* ad 4.
36. Angelus deputatur homini: tum quia potest opprimi a Diabolo in corpore per violentiam: tum quia potest seduci per astutias: tum quia potest allici per blanditias ad malum: primum respicit defensionem corporis: 2. eruditionem rationis: 3. incitationem affectus. l. 2. d. 11. a. 1. q. 3. corp.
37. Angelus custos non fuit Christo deputatus: tum quia non indigebat ex aliquo ex tribus capitibus enumeratis: tum quia non competeat, quia ipsi subeerant, non praerant Christo. *ibid.* & op. Comp. Theol. l. 2. c. 18.
38. Angelus deputatur homini, ne incurrat damnatum, vel incommodum, vel peccatum, vel omissionem alicuius boni. *ibid.* fund. q. 3.
39. Angelos mandasse de Christo dicitur Ps. 90. quatenus dicitur caput membrorum, scilicet ratione membrorum, non ratione sui. *ibid.* ad 1.
40. Angelus qualiter confortavit Christum. *ibid.* ad 2.
41. Angelis quomodo Christus dicatur minoratus. *ibid.* ad 3.
42. Angelica custodia passiva in homine importat dignitatem admixtam cum imperfectione, & indigentia. l. 2. d. 11. a. 1. q. 3. ad 5.
43. Angelus Custos exercet actus suos tum ratione boni conservandi, vel acquirendi, vel augendi, tum ratione deserendi, & evitandi, & minuendi malum. l. 2. d. 11. a. 2. q. 1. corp.
44. Angelus Custos nunquam deserit hominem: cum

Custodia
& Pro-
tectio.

- cum hoc tamen discrimine, quod obstinatos deserit quantum ad bonum promovendum, vel conservandum, ne frustra operetur. *ibid.* corp. An deseret Antichristum. V. *Antichristus* num. 1.
27. Angelus non deserit hominem totaliter ob peccatum: custodia enim respicit indigentiam; non sic gratia, quæ exigit dignitatem. l. 2. d. 11. a. 2. q. 1. ad 1.
28. Angelus si desereret hominem, totaliter ipse homo incurreret multa, & maxima mala. *ibid.* ad vlt.
29. Angelus Custos: 1. increpat pro delictis; 2. absoluit à vinculis peccatorum; 3. affert impedientia ad bonum; 4. arcet Dæmonem; 5. docet; 6. secreta revelat; 7. consolatur; 8. in via Dei confortat; 9. in via deducit; 10. hostes deiecit; 11. tentationes mitigat; 12. orat, & orationes defert. l. 2. d. 11. a. 2. q. 1. ad vlt.
30. Angelis Custodibus augetur gaudium accidentale, & extensivè ex salvatione custoditi. l. 2. d. 11. a. 2. q. 2. & q. 3. per tot. & d. 5. a. 3. q. 2. ad 2. & t. 2. in Luc. c. 15. & t. 3. ser. 3. & 4. Dom. 3. post Pent.
31. Angeli ex damnatione custoditorum, nec gemitum misericordiæ incurrunt propter plenitudinem gaudij, quod habent, nec detrimentum aliquod propter stabilitatem boni adepti. l. 2. d. 11. a. 2. q. 3. corp.
32. Angelis augetur gaudium accidentale ex custodia tum bonorum, tum malorum, & hoc ex gaudio, quod habet in Deo, & in se ipso, & in bonis operibus, quæ fecit. *ibid.* q. 3. ad 5. & ad vlt.
33. Angeli Custodes conformant suam voluntatem etiam in his, quos Deus vult damnari. *ibid.* in fund.
34. Angeli Custodes adducentur in iudicium ad manifestandam malitiam, & negligentiam eorum, quos custodierunt. l. 2. d. 11. a. 2. q. 3. ad 1. & t. 3. ser. 2. Dom. infra Octavam Ascens.
35. Angeli Custodes dicuntur flere propter peccata custoditorum non verè, sed vel per quandam conformitatem, vel apparentiam in signo, vel effectu exteriori, vel per figuram Antropothaton: sicut Deus tactus dolore dicitur. *ibid.* ad 1. & 2. & t. 3. ser. 3. & 4. Dom. 3. post Pent.
36. Angeli Custodes dicuntur etiam Prælati, qui exinanabuntur de custodia subditorum. *ibid.*
37. Angelus Custos potest de novo gaudere de salute, sed non tristari de damnatione custoditi: hoc enim ei non competit. *ibid.* ad 3.
38. Angeli ex damnatione custoditorum non frustrantur suo desiderio, quia desiderant ipsorum salutem non absolutè, sed cum conditione, si ipsi voluerit adhærere Christo. l. 2. d. 11. a. 2. q. 3. ad 4.
39. Quadruplex effectus custodiæ angelicæ assignatur circa Animas: primus ut proficiat Anima in bono gratiæ; secundus ne cadat in malum culpæ; tertius si cadit, quod resurgat; quartus ut præservet si non à toto, à tanto. l. 2. d. 11. a. 2. q. 3. ad vlt.
40. Angelis Custodibus vel non est revelata damnatio custoditorum, vel si revelata est, tamen non cessant custodire ob aliquam ex supra traditis causis. *ibid.*
41. Angelus quare datus sit homini ad sustentandam suam infirmitatem. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 2. corp.
42. Angeli ministrant homini non propter se, sed propter Deum, sicut dives pauperi, & fortis ægrotanti. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 2. ad vlt.
43. Angelorum charitas, & sollicitudo, & ministerium circa nos expenditur. l. 2. d. 10. a. 1. q. 1. per tot. & nostra indigentia custodiæ angelicæ proponitur. *ibid.* ad 2.
44. Angelicæ virtutes non solum sunt circa, sed etiam intrà nos. t. 1. in Pl. 102.
45. Angeli boni quomodo dicuntur portare orationes nostras Deo; & mali malas actiones. t. 1. in Ecclen. c. 10. in fine.
46. Angeli intercedunt pro nobis. t. 1. in Ecclen. c. 10. in fine.
47. Angeli sunt amici nostri. t. 1. in Thren. Hier. cap. 1.
48. Angelorum condescensio, custodia, & ministerium, quod præstant homini expenditur. t. 2. in Luc. c. 2. n. 9. & cap. 4. n. 11.
49. Angeli magis apparuerunt Pastoribus ob paupertatem, simplicitatem, & vigilantiam ipsorum, quam valde amant: item ob mysterium. t. 2. in Luc. c. 2. c. 9.
50. Angeli sunt nostri legati portantes orationes nostras ad Deum. t. 2. in Luc. c. 15. & l. 3. d. 11. p. 1. dub. 4.
51. Angelorum gaudium super pœnitentiam peccatorum expenditur. t. 2. in Luc. c. 15. & t. 3. ser. 2. dom. 4. Epiph. & ser. 1. in die Cin. & ser. 3. in Oct. Pasch. & ser. 1. Dom. 10. post Pentec. & ser. 3. Dom. 12. post Pentec.
52. Angeli nos illuminant, & instruunt de mysteriis cœlestibus. t. 2. in Luc. c. 24. n. 3.
53. Angeli offerunt thus orationis nostræ ad Deum, idè ostensi sunt habentes thuribulum aureum in manu; ob idque cavendum, ne Angelus Custos vacuo thuribulo appareat inter alios. t. 3. ser. 4. in die Epiph. & ser. 1. dom. 10. post Pent. & l. 4. d. 45. a. 2. q. 2. ad 2. & a. 3. q. 3. ad vlt.
54. Angelorum tutela in vita, & morte hominis exponitur. t. 3. ser. 4. dom. 4. Quadrag. & ser. 4. in Ascens. & ser. de S. Mich. & ser. 1. de Angelis & l. 4. d. 20. p. 1. q. 5. corp.
55. Angelorum officium est perducere ad religionem, & ad statum perfectionis. t. 3. ser. 4. dom. 2. post Pasch.
56. Angeli ascendentes super scalam virtutum ad hominum subsidium in vita, & in morte proponuntur in visione Iacob Patriarchæ. t. 3. ser. 4. in Ascens.
57. Angeli sunt fratres nostri. t. 3. ser. 4. dom. 5. Epiph. Item sunt amici nostri auscultantes libenter in horto Ecclesiæ vocem canentium, prædicantium, & gementium. ser. 4. Dom. 8. post Pent.
58. Angelorum beneficia in nos expenduntur. t. 3. ser. 1. dom. 10. post Pent. & ser. 1. de S. Luc. & s. 1. dom. 16. post Pent. & ser. 2. de S. Ant. & ser. de S. Mich.
59. Angeli quali reverentia, & obsequio à nobis tractandi. *ibid.*
60. Angelus dicitur Aquila parata ad adiuvandam nos. t. 3. ser. 2. dom. 24. post Pent. Dicitur Nuncius Dei. ser. 1. de S. Mich.
61. Angeli custodes sunt positi super muros Hierusalem:

- rufalem: vt Esaiæ. c.62. & tom.3. ser.1. de S. Mich.
62. Angelus Custos quo sensu dicatur aduersarius noster in via obfistens. t.3. ser.1. de S. Mich.
63. Angeli primò nobis obfistunt in malis per impedimenta: secundò resistunt aduersariis nostris: tertio illuminant lapsos in peccatis, & excitant ad pœnitentiam: quartò impetrant à Deo pro nobis: quintò nos corroborant, & confortant, & promovent ad virtutes: sextò exhibent salutaria monita, & revelant mysteria: septimò elevant mentem, & inflammant: octavo portant bona nostra ad Deum: nonò portant electos ad Cælum. ser. de S. Mich.
64. Angeli sunt nostri mediatores ad Deum. l.2. d.11. per tot. & t.3. ser. de S. Mich. quomodò sit verum ipsos portare, & offerre Deo orationes nostras. l.4. d.46. dub.7.
65. Angelorum continua assistentia homini expenditur, & deputatio ad custodiam. ibid. & op. Centil. p.3. sec.18.
66. Angelis omnium ordinum officia expenduntur. t.3. ser.1. de Angelis.
67. Angeli sunt à nobis diligendi, honorandi, & prædicandi. ibid.
68. Angeli dum nostræ custodiæ incumbunt, non carent divina visione, licet amenitatis illius visione pro nostra vtilitate careant. ibid.
69. Angeli quomodò tanquam magistri nos instruunt. ibid.
70. Angeli nobis gratiam divinam impetrant, & inflammant affectum nostrum. ibid.
71. Angeli hominem provocant ad bona opera, & eum liberant ab hostibus, & multis periculis. ser.1. & 2. de Angelis.
72. Angelorum deputatio ad nostram custodiam quale beneficium. ser.2. de Angelis & op. Centil. p.3. sec.18. & op. de Eccles. Hier. p.1. c.1. & 3.
73. Angeli sunt milites Dei traditi in ministerium nostrum. ser.3. de Ang. ibid. & ser.1. de Dedic. templi.
74. Templo cuiusque consecrato deputantur Angeli Custodes. ser.1. de dedic. templi: suntque milites circumdantes eum, & custodientes. ibid. assistunt corpori Christi. ibid.
75. Angelorum protectio quanta in homines sanctè vigilantes, orantes, obedientes, & benè operantes. ser.4. de Angelis.
76. Angeli singulariter protegunt pueros. ser.2. de SS. Innoc.
77. Angeli ministrant, purgant, illuminant, & perficiunt hominem. op. Brev. p.2. c.8. & t.3. ser. de Angelis.
78. Angeli suas gratias nobis communicant, & bono nostro gratulantur. op. de Eccles. Hier. p.1. c.1.
79. Angelorum inimicitia cum peccatoribus qualis. t.3. ser.2. ser.3. Pasch.
80. Angeli serviunt homini, quomodò stellæ serviunt Mundo. t.1. ser.2. Hexam.
81. Angelorum ministerium non negligendum. ibid.
82. Angelis quid Deus mandaverit de nobis. op. Medit. vit. Christi. c.37.
83. Angelorum ministerium respectu animæ nostræ exponitur. op. Soliloq. c.1. & op. Incendium c.2.
84. Angeli omnes quomodò servire dicantur homini. t.1. ser.2. Hexam.
85. Angeli superiores apud Deum advocati, minus pro nobis gerunt. l.2. d.10. a.1. q.2. corp. & l.3. d.3.2. q.4. ad vlt: quo sensu dicuntur advocare, & allegare pro nobis coram Deo, & deferre orationes nostras ad ipsius tribunal. l.4. d.45. dub.7.
86. Angeli sunt mediatores nostri secundum statum præsentis miseræ. l.3. d.3.2. a.1. q.4. ad 4.
87. Angeli custodiunt ingredientes Ecclesiam. V. *Angeli varia* n.42.
88. Angeli erant munitiones Iudæorum. V. *Munitio* n.1. Item murus. V. *Murus*.
89. Angelorum casus. V. *Dæmon*.
1. Angeli quam convenienter reparantur per homines. l.2. d.9. q.5. corp. op. Comp. Theol. l.2. cap.24.
2. Angelorum reparatio facta est passione, & resurrectione Christi. t.3. ser.3. dom.1. Adu. & ser.2. de Resurrex.
3. Angeli quomodò non fuerint apti ad redimendum mundum. l.3. d.2. a.1. q.2, & ser.6. dom.1. Adu.
4. Angeli per Christum pacificati cum homine. t.3. ser.2. f.3. Pasch.
1. Angeli laudant Deum mentaliter, non per vocem, & si aliquando ostensi sunt laudare Deum vocaliter, id factum est per visionem imaginariam, & ad nostrum solatium, & instructionem, sicut sunt visiones factæ in corpore assumpto. l.2. d.2. p.2. dub.1.
2. Angeli laudantes Deum dicuntur astra a S. Job. ibid.
3. Angelorum laus est in ipsa admiratione contemplationis. ibid.
4. Angelorum laus est triplex, quæ in Ecclesia celebratur: scilicet, per Alleluia, Gloria in excelsis, & Sanctus, sanctus, sanctus, t.1. in Ps.117. n.1. & in Ps.104.
5. Angeli laudant Deum ob multiplicem rationem. t.1. in Ps.104.
6. Angeli quam libenter auscultant nostras orationes, & Dei laudes. t.3. ser.5. in Pentec. & ser.4. dom.8. post Pentec.
7. Angeli laudantes Deum proponuntur clariùs ad imitandum. t.3. ser.1. in festo omnium sanctorum.
8. Angeli protegunt singulariter orantes, & laudantes Deum in Ecclesia consecrata. t.3. ser. de dedic.
9. Angelorum Laus est Alleluia. V. *Alleluia* n.6.
1. Angelus si non peccasset, etiam homo creatus fuisset. l.2. d.9. q.7. fund.
2. Angelus, & anima Deo uniuntur immediatè; à Deo solo complentur, moventur, & beatificantur. l.2. d.10. a.2. q.1. corp.
3. Angeli quomodò illuminent animas hominum. l.2. d.10. a.2. q.2. corp.
4. Angelus non fuit Christo deputatus, & quomodò ipsum confortavit in horto. l.2. d.11. a.1. quæst.3.
5. Angeli gratulantur de hominum salute. V. *supra Angel. custodia*.
6. Angeli adducuntur in iudicium ad maiorem confusionem damnatorum, vt scilicet manifestent malitiam ipsorum. l.2. d.11. a.2. q.3. ad 1. V. *Infrà* n.36.
7. Quomodò dicantur Angeli pacis amarè flevisse. ibid.
8. Angelo

Repara-
tio An-
gelorum.Laus
Angelo-
rum res-
pectu
Dei.Varia de
Angelis.

8. Angelorum nobilitas, & hominum comparatur. V. *sup. Angel. Differentia.*
9. Angeli dederunt, ordinaverunt, & scripserunt legem. t. 1. ser. 9. Hexaem.
10. Angelus Gabriel de quo ordine fuerit. tom. 1. serm. 21. in Hexaem.
11. Gabriel interpretatur fortitudo Dei. t. 2. in Luc. c. 1. v. 28. Quarè à Deo missus Virgini Mariæ. De Archangelo Gabriele. Vid. *Gabriel.* n. 1. seq.
12. Angeli apparebant terribiles ante Incarnationem, quia erant omnimodè homine superiores, & nondum reconciliati. tom. 2. in Luc. cap. 1.
13. Angelus Gabriel in Annuntiatione servat regulas bonæ Rethoricæ. *ibid.*
14. Angeli verba (Spiritus Sanctus superveniet in te) quem sensum habeant. *ibid.*
15. Angeli quarè Patribus primò apparuerint. *ibid.* c. 2. n. 9.
16. Angelorum condescensio, & ministerium præstitum homini explicatur. *ibid.*
17. Angeli quomodò signentur per. 99 oves relictas in deserto. t. 2. in Luc. cap. 15. num. 4. Vid. *infra.* 73.
18. Angelis qui vult esse in Cælo similis, debet eis in terra assimilari. t. 2. c. 20. n. 36.
19. Angeli quomodò commovebuntur in die iudicii. *ibid.* c. 21. n. 26.
20. Angelorum nuntiatio de Christo resurgente, ejusque mysteria panduntur. *ibid.* in Luc. c. 24. num. 5.
21. Angeli quarè pinguntur discalceati: ubi agitur de pedibus calceatis, & discalceatis, & multa mysteria panduntur. t. 2. in Jo. c. 1. n. 28. V. *Discalceatus.* n. 1. seq.
22. Angeli descensus in piscinam quo tempore fuerit, & quid significet. t. 2. in Jo. c. 5. n. 4. Est Doctor, & Prædicator. Vid. *Doctor* n. 11.
23. Angelus malus quomodò dicatur fuisse homicida ab initio. c. 8. n. 44.
24. Angelica tabernacula, & montes sunt novem. t. 3. ser. 3. & 6. Dom. 1. adu. & ser. 7. in rogat.
25. Angelorum ordines sunt, ad quos allumentur homines salvandi. *ibid.*
26. Angelorum exercitus dicuntur castra Dei. t. 3. ser. 4. Dom. 2. Epiph.
27. Angeli qualiter dicantur primi, & novissimi. t. 3. ser. 4. in septuag.
28. Angelorum chorus è Cælo advenit, quando sacra Eucharistia conficitur. t. 3. ser. 5. in cœna Dom.
29. Angeli non sunt plenè digni ministrare Eucharistiam. *ibid.*
30. Angelorum denuntiatio de Resurrectione Christi expenditur. t. 3. ser. 2. de Resur. Christ.
31. Angeli divitias spirituales virtutum valdè amant. t. 3. ser. 1. ser. 2. Pasch.
32. Angeli per Christum pacificati sunt cum homine, suntque inimici peccatorum. *ibid.* ser. 2.
33. Angeli quarè nuntiaverint pacem Dei cum homine. *ibid.*
34. Angeli boni, & mali arguunt diversimodè peccata hominum. t. 3. ser. 1. d. 4. post Pasch.
35. Angeli sunt boni amici nostri. *ibid.*
36. Angelorum chori venient cum Christo ad iudicium, eruntque testes nostrarum operationum. t. 3. ser. 2. in Ascens. & in Dom. *infra* oct. Ascens. Vid. *suprà.* n. 6.
37. Angeli ascendentes, & descendentes in scala visa à Jacob. t. 3. ser. 4. in Ascens.
38. Angelus in sole est homo vivens in sancta conversatione. ser. 3. in Pentec.
39. Angelus movens aquam in Piscina est Ecclesiasticus Doctor, vel Prædicator. t. 3. s. 2. Dom. 4. post Pent.
40. Angeli sunt fratres nostri. t. 3. ser. 4. Dom. 5. post Pent. libenter auscultant in horto Ecclesiæ vocem orantium. ser. 4. Dom. 8. post Pent. & op. Pharetr. l. 1. c. 6. conjunguntur psallentibus in choro. op. Reg. Novit. c. 1. Diligendū ut proximi nostri, & quomodò. l. 3. d. 29. q. 2. ad 2.
41. Angeli quàm abhorreant peccata carnalia. t. 3. ser. 1. Dom. 7. post Pent.
42. Angelorum protectio, & custodia qualis in Ecclesiâ respectu ingredientium. ser. de dedic. templi.
43. Angelorum Laudes, & mirabilia explicantur op. Phar. l. 1. c. 6.
44. Angeli orabant pro acceleratione Incarnationis. op. Medit. vit. Christi. c. 1.
45. Angelorum festum est Incarnatio. *ibid.* c. 4.
46. Angelis quid Deus mandavit de nobis. *ibid.* cap. 37.
47. Angeli pro nobis orant; sunt honorandi à nobis. *ibid.*
48. Angelica salutatio egregiè exponitur. op. Spec. B. Virg. c. 1.
49. Angelorum ministerium in missa post consecrationem exponitur. op. præpar. Missæ. c. 4.
50. Angelicæ mansiones aptantur variis meritis sanctorum. op. de 7. Itin. d. 2.
51. Angeli quàm ament cœlestia. op. de 7. Itin. d. 2. itin. 4.
52. Angeli in Deum moventur quando nobis inferviunt, sicut si essent in Empyreo. op. stim. p. 3. c. 9.
53. Angelus dicitur gratia, & virtus; & quarè op. de Eccles. Hier. p. 1. c. 1.
54. Angelorum operationes regulantur à divina voluntate. *ibid.*
55. De Angelis bonis, & malis afferuntur multæ auctoritates S. Script. op. Bibl. paup. c. 31. & 32. & Comp. Theol. l. 2. c. 14. & seq.
56. Angelus nuntiavit Incarnationem Mariæ, ut ipsius servus. l. 3. d. 2. dub. 4.
57. Angeli reverentur Mariam in Cælo. l. 3. d. 9. a. 1. q. 3. corp.
58. Angeli, qui apparuerunt Abrahæ adorati sunt ab ipso adoratione Dulix, ut Angeli; Latriæ verò ut erant signum SS. Trinitatis. l. 3. d. 9. a. 1. q. 5. ad 1.
59. Angeli qua adoratione adorandi. *ibid.* ad 2.
60. Angeli post Incarnationem Verbi non permittunt adorari ab hominibus. *ibid.*
61. Angeli quomodò dici possint filii adoptivi Christi. l. 3. d. 10. a. 2. q. 2. ad 2. quomodò incipiunt de influxu gratiæ Christi. lib. 3. d. 13. a. 2. quæst. 3.
62. Angeli quomodò habeant spem, & desiderium. l. 3. d. 26. dub. 5.
63. Angelus magni consilii est Christus, qui in Missa sic nominatur. l. 4. d. 11. p. 1. dub. 4.
64. Angelorum bonorum, & malorum vexatio expenditur. l. 4. d. 20. p. 1. q. 5. corp.
65. Angelus læsit Jacob in favore ad repressio- nem concupiscentiæ. *ibid.*

66. Angeli mali possunt in pœnis proficere, nec tamen à malo resurgere. l.4. d.21. p.1. a.2. q.1. ad 2.
67. Angelorum ministerio deducuntur homines ad iudicium, & malorum ministerio mali ad infernum. l.4. d.47. dub.2. Et quare eorum ministerio ignis, & vocis executio extremi iudicii fiet. l.4. d.47. dub.3.
68. Angeli propriè non iudicabuntur, sed iudicabunt. l.4. d.47. a.1. q.2. corp.
69. Angeli boni dicuntur iudicaturi iudicio approbationis: mali verò iudicio comparationis. ibid.
70. Anima visitatur in morte à Deo, ab Angelis, & à Diabolo. t.3. ser.4. Dom.8. Pent. V. *Angelorum custodia*. n.54.
71. Angeli reverentur Mariam in Cælo. l.3. d.9. a.1. q.3. corp.
72. An magis diligantur à Deo, quàm homo. l.3. d.32. q.4. corp.
73. Angeli quomodò dicuntur relictì à Christo Pastore in deserto, ut quæreret ovem perditam. t.3. ser.4. Dom. Palm. V. *Suprà*. n.16.
74. Angelus licèt nobilior homine, tamen non tam idoneus ad reparationem tum ob modum labendi, tum ob statum hominis lapsi: Angelus enim fuit obstinatus in malo, & peccavit per se. l.3. d.20. a.1. q.1. ad arg.
75. Angeli boni non potuerunt esse mediatores inter Deum, & hominem: mali verò possunt ad separandos amicos à Deo, & quare. l.3. d.19. a.2. q.2. ad 5. V. *Mediator*. n.5.
76. Angelorum choris qualiter anima potest ascendere mysticè. op. de 7. Itin. ætern. d.2.
77. Angeli magis dilecti à Deo quantum ad effectum conditionis; sed quoad effectum reparationis magis sunt dilecti homines: Item secundum statum præsentis miseræ magis dilecti sunt Angeli: non verò quoad statum glorificationis. l.3. d.32. a.1. q.4. corp.
78. Angeli qualiter adorandi. lib.3. d.9. a.1. q.5. ad 1. & lib.2. d.10. a.3. q.2. ad 5. V. *Adoratio*. n.28.
79. Angelorum laus est Alleluia. Vid. *Alleluia*. num.6.
80. Angelorum ordines respondent in anima. Vide *Anima nobilitas*. n.8. V. *Anima varia*. n.59.
81. Angelus dicitur Aquila, & quare. Vid. *Aquila*. num.5.
82. Angelus magni consilii Christus. V. *Christi virtutes*. n.24. V. *Christi varia*. n.357.
83. Christus regnat in Angelis. V. *Christi varia*. n.108.
84. Angeli quot ministraverint Christo. V. *Christi varia*. n.125.
85. Angelorum soror fuit S. Clara. Vid. *Clara*. num.2.
86. Angeli dicuntur Cæli Cælorum. V. *Cæli varia*. num.11.
87. Angelus non potest cogitationes animæ emittere. Vid. *Cogitatio*. n.3.
88. Angeli sunt Columnæ. V. *Columna*. n.2.
89. Angeli sunt exercitus Dei. Vid. *Dei varia*. num.183.
90. Angelus movens aquam est Doctor. V. *Doctor*. num.11.
91. Angeli non habent dotes, nec possunt dici sponsi Dei. V. *Dos*. n.13.
92. Angelorum cibus Eucharistia quomodò. Vi-
- de *Eucharistia dignitas*. n.43.
93. Angelus Franciscus. Vid. *Franciscus*. n.4.
94. Angelorum gaudium de pœnitentia peccatoris. V. *Gaudium*. n.33.
95. Angeli boni sunt inspirationes bonæ. V. *Inspiratio*. n.2.

Anguilla.

Anguilla est figura bonorum hujus mundi. ser. 2. de Invent. S. Crucis.

Anima.

1. Anima dicitur ab à, id est sine, & æma, id est *Nomen sanguine*: vel ab à, & nemen, id est tribuens: vel ab à nemos, id est ventus. op. Comp. Theol. l.2. cap.31.
  2. Anima dicitur anima, & spiritus. op. Comp. ibid. & Centil. p.3. l.19.
  3. Animæ nomen est non naturæ, sed officii. ser.1. de S. Agnete. Vid. *Inf. An. essentia*. n.29.
1. Anima quia exercet plura mûnera, habetque *Esse, & varia attributa*: hinc etiam multipliciter secundum ipsorum varietatem definitur: quia enim anima rationalis est spiritus hinc definitur: anima est substantia incorporea, intellectualis illuminationum, quæ sunt à prima, & ultima relatione perceptiva, scilicet à Deo: quia est anima, sic definitur prout est anima tam rationalis, quàm sensitiva, & vegetativa: anima est actus corporis organici phisici potentia vitam habentis: seu anima est substantia incorporea, regens corpus: quia rationalis est simul anima, & spiritus potest definiri aliis modis explicantibus utrumque modum. In opuscul. Cent. p.3. sec.19. & op. Comp. Theol. l.2. c.29.
  2. Anima secundum suam essentiam est perfectio corporis, & motor: unde in se considerata dicitur essentia: respectu corporis dicitur vita, & si est rationalis, ut est à Deo perfectibilis, dicitur mens, seu deiforme spiraculum vitæ. op. Centil. part.3. sec.19. & l.1. d.3. part.2. dub.2.
  3. Ejus consideratio qualiter spectet ad phisicum. serm.1. Hexam.
  4. Anima rationalis facta est bona bonitate naturæ: bonitate autem moris Deus eam nec facit bonam, nec malam; licèt ex unione corporis per propagationem fiat mala ex carne insufficiente. lib.2. d.32. dub.5. Vide *Peccatum originale*.
  5. Animæ rationalitas differt specie à rationalitate Angeli. lib.2. d.1. part.2. art.3. q.1. ad 3. & lib.2. d.18. art.2. quæst.2. ad 2. & lib.3. d.5. art.2. quæst.3. corp. & l.4. d.43. art.1. quæst.5. ad ult. & lib.4. d.44. part.1. a.2. quæst.1. corp. V. *Angeli nobilitas*. n.6. & seq.
  6. Animæ rationales non sunt æquales in donis naturæ, sed una præcellit alteram; licèt multum faciat dispositio corporis ad exercitium habilitatum naturalium. libro secundo, d.32. dub.6.
  7. Animæ optimum est ratio, sicut & Angelorum. l.2. d.1. p.2. a.3. q.1. ad 5.
  8. Anima an sit genus, vel species, vel pars. l.2. d.1. p.2. a.3. q.1. corp.
  9. Anima separata est substantia, & spiritus, & res per se existens, & substans accidentibus, & susceptibilis contrariorum. lib.2. d.1. ibid. & lib.2. d.17. art.1. quæst.2. Unde secundum esse primum est talis substantia: secundum esse super

- superadditum, & secundarium, ut est Beatitudo, vel miseria dicit quid accidentale. l. 2. d. 1. ibid. & l. 4. ibid.
10. Animæ unibilitas non dicit puram relationem, sed naturalem aptitudinem, quæ est naturalis proprietas emanans ab intrinsicis principiis, & à posteriori indicans ejus essentiam. l. 1. d. 1. p. 2. a. 3. q. 2. ad 1.
11. Anima quia est rationalis perficit corpus, & est nobilium operationum: perficit enim corpus se ipsa immediatè. lib. 2. d. 1. ibid. ad 2. & 3.
12. Animæ differentia, seu essentia non potest cognosci, nisi à posteriori per proprietates consequentes. l. 2. d. 1. part. 2. artic. 3. quæst. 2. ad 4. & 5.
13. Animæ rationalis essentia est rationalitas, qua perficit corpus humanum, & est principium nobilissimarum operationum. ibid. ad 2. & 3.
14. Anima rationalis non est creata ex Dei substantia, ut dicebant Manichæi, cum Deus sit causa efficiens; nec potest esse causa materialis; l. 2. d. 17. a. 1. q. 1. corp.
15. Animæ immortalitas quomodo conveniat per naturam. l. 2. d. 17. a. 1. q. 1. ad 5. & d. 1. p. 2. a. 3. q. 2. ad ult. & d. 17. a. 2. q. 1. ad 2. & l. 2. d. 19. a. 1. q. 1. Quomodo cognoscatur. tom. 1. in Eccles. c. 3. probatur multipliciter. t. 2. in Luc. c. 17. n. 27. & op. Soliloq. c. 1. & op. Bibl. paup. c. 33. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 55. An Aristoteles eam cognoverit. l. 2. d. 19. a. 1. q. 1. ad 3.
16. Anima intellectiva ut talis, est perfectio hominis, ut homo est, non ut animal: ergo ut est rationalis. l. 2. d. 18. a. 2. q. 1. corp.
17. Anima est per se existens, quia est composita ex materia, & forma. l. 2. d. 18. a. 2. q. 3. fund.
18. Animæ imago. Vid. *Animæ nobilitas*. V. *Imago*.
19. Anima rationalis plus de possibilitate habet respectu Dei, quam corpus respectu Animæ. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. fund. 3.
20. Animæ passibilitas, & impassibilitas unde proveniat. l. 3. d. 18. dub. 1. & d. 21. a. 2. quæst. 1. corp. & per tot. & l. 3. d. 18. dub. 1. & d. 21. a. 2. q. 1. ad 3.
21. Animam rationalem habens non est rationalis, nisi sit unita substantialiter. l. 3. d. 22. a. 1. q. 1. ad 7.
22. Sicut Deus est vita animæ, sic anima vita corporis; id quomodo intelligatur. l. 3. d. 21. a. 2. q. 2. ad 2. & d. 27. a. 1. q. 3. ad 3.
23. Anima est complementum vitæ corporis, principiumque usus, scilicet sensus, motus, & intellectus. l. 3. d. 21. a. 2. q. 2. corp. & fund.
24. Anima quo sensu dicitur omnia. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. ad 4.
25. Anima est imago Dei, quia est Dei capax. l. 2. d. 26. q. 4. ad 1.
26. Anima facta est à Deo rationalis, ut per rationalitatem sciat reprobare malum; concupiscibilis, & irascibilis ut eligere sciat bonum. t. 1. in Pl. 118. n. 5.
27. Anima aliquando in Scriptura sumitur pro vita carnali. t. 2. in Luc. c. 17. n. 33.
28. Anima quomodo possit dici de genere Dei. t. 3. ser. 2. in Vig. Nat. Dom.
29. Anima nomen est officii, non naturæ, quia animat corpus. t. 3. ser. 1. de S. Agnete. Dicitur anima respectu corporis: dicitur spiritus respectu sui, & ut separata. op. Centil. p. 3. sec. 12.
30. Anima est forma, quæ simul est ens, vivens, intelligens, & libertate utens: ens non à se ipsa, sed à Deo de nihilo creata: vivens non ex natura extrinseca, sed se ipsa, non vita mortali, sed æterna: intelligens non tantum creata ad Deum, &c. & libera à coactione. op. Brev. p. 2. c. 9. & op. Centil. p. 3. sec. 24. & op. Declar. term. Theol. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 29.
31. Anima est hoc aliquid; ob id separabilis à corpore. ibid.
32. Anima est speculum, in quo relucet Deus. op. Sum. de Anima. c. 2.
33. Anima media est inter Deum, & creaturam. l. 2. d. 42. a. 2. q. 2. corp.
34. Anima ut anima differt ab Angelo, & habet inclinationem ad corpus; & quia est rationalis habet inclinationem ad corpus humanum: & quia est nobilis habet inclinationem ad corpus nobilius organizatum. libro quarto, d. 43. art. 1. q. 5. ad ult. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 11.
35. Anima quomodo est expressa similitudo Dei. l. 1. d. 1. a. 3. q. 1. ad 1. Vid. *Similitudo*: & infra. Vid. *Anima in ordine ad Deum*.
36. Anima qualiter dicatur spiritus, vel habere spiritualitatem. lib. 1. d. 10. art. 2. quæst. 3. Vide *Spiritus*.
37. Animæ vita quomodo est actus primus, & etiam secundus. lib. 1. d. 43. quæst. 1. ad 4. Vide *Vita*.
38. Anima continet unitatem, & Trinitatem: primam ratione essentia: secundam ratione potentiarum, scilicet irascibilis, rationalis, & concupiscibilis. Vbi explicatur mysterium hujus ternarii, & unitatis. Pl. 89. V. *Imago*. Infra. V. *Animæ creatio*. n. 20.
1. Anima dividitur in vegetativam, sensitivam, & rationalem: prima appetit esse: 2. bene esse: 3. optimè esse: hinc rationalis nunquam quiescit; donec jungatur optimo: hinc movetur in Deum, tanquam in centrum. op. Comp. Theol. lib. 2. c. 32. & l. 2. d. 1. par. 2. art. 3. quæst. 1. fund.
2. Anima vegetabilis in plantis est anima; sensibilis item in brutis; sed in homine sunt tantum potentia, quæ sunt idem cum rationali anima. op. Comp. Theol. l. 2. c. 32.
3. Anima sensitiva qualiter differat in homine, & Asino. l. 2. d. 31. a. 1. q. 1. ad ult.
4. Unica in quolibet homine. Infra. Vid. *Animæ creatio*. n. 5.
1. Animæ rationales non simul sunt productæ cum Angelis. l. 2. d. 1. p. 2. a. 3. q. 1. fund. & d. 18. a. 2. q. 2. corp.
2. Anima rationalis non est creata ex Dei substantia, ut falsò dicebant Manichæi. l. 2. d. 17. a. 1. q. 1. corp. Nec est Deus, ut voluit Pythagoras, & Varro. l. 2. d. 18. a. 2. q. 1. corp. quia est à Deo solo, dicitur quodammodo ex genere Dei. t. 3. ser. 2. in Vig. Nat. Domini.
3. Anima Adæ creata fuit in corpore ob multiplicem rationem. l. 2. d. 17. a. 1. q. 3. & d. 18. a. 2. q. 2. corp.
4. Anima non est eadem in omnibus animantibus, ut falsò asseruit Commentator. l. 2. d. 18. a. 2. q. 1. corp.
5. Anima est unica in quolibet homine: est enim actus, & perfectio corporis, & ob alias rationes. l. 2. d. 18. ibid.

Divisio
anima.Anima
rationalis
Creatio.

6. Animæ rationales non fuerunt creatæ in stellis, ut voluit Plato, qui circa id posuit multas absurditates indignas Philosopho. l.2.d.18.a.2. q.2.corp.
7. Animæ rationales non detruduntur in corpore, ut in carcere, ut dixerunt Manichæi: sed ut actus, & perfectio in perfectibili. ibid.
8. Animæ rationales successivè producuntur in suis corporibus, licet de anima Adæ dubitaverit S. Augustinus: id tamen intelligendum de similitudine temporis: nam anima creatur prius corpore prioritate naturæ. ibid.
9. Deus dicitur à Propheta simul finxisse corda hominum: Ps.32. quod intelligendum non de similitudine temporis, sed de conformitate in participatione rationis. ibid. ad 1.
10. Angeli simul creati fuerunt: non sic animæ, quia illi non habent inclinationem ad corpus. l.2.d.18.a.2.q.2.ad 2.
- Duratio.* 11. Animarum duratio differt à duratione Angelorum à parte ante, cum sit finita utraque: non autem à parte post, cum sit infinita: infinitum enim unum non est majus altero. ibidem. ad 3.
12. Anima rationalis præcedit corpus quoad intensiorem Artificis, non secundum rem. ibid. ad 4.
13. Animæ humanæ non ex traduce, aut ex materia, nec ab intelligentia creata producuntur. l.2.d.18.a.2.q.3.corp.
14. Animæ quando in Genesi cap. 46. dicuntur egressæ de sænore Jacob, intelliguntur tot homines. ibid. ad 1.
- Anima creata, & productio.* 15. Animæ omnes rationales à Deo creantur, & creando infunduntur, & infundendo producuntur in corpore; & hoc decuit, tum propter animarum dignitatem, tum immortalitatem. l.2.d.18.a.2.q.3.corp.
16. Animæ non producuntur per generationem: hæc enim competit enti completo tantum, quod habet materiam transmutabilem: & licet vis generativa principaliter resideat penes animam: id tamen est intelligendum ratione moventis, & agentis, non materiæ: id enim magis competit corpori. l.2.d.18.a.2.q.3. ad 3. & 4.
17. Animæ brutorum sunt formæ tantum, & corruptibiles: ob id educuntur de potentia materiæ: ob id producunt alia bruta, non sic animæ rationales, ibid. ad 5.
18. Deus in producendo animam non considerat peccatum, v.g. adulterium hominis, sed naturam. l.2.d.18.a.2.q.3. ad 6. Non sic facit in producendo gratiam, quæ non respicit naturam ut naturam, sed quatenus ad Deum est conversa. ibid.
19. Anima an fiat iusta, an injusta à Deo. Vid. *Suprà Anima essentia.* n.2.
20. Anima qualiter sit creata ad imaginem Dei. op. Brevil. p.2.c.9. & Centil. p.3. sec.24. V. *Anima nobilitas.* n.17. seq. V. *Imago.*
21. Anima rationalis quo sensu dicatur inspirata, & insufflata in Adam à Deo. l.2.d.17.a.1.q.1. ad 1.
22. Anima sensitiva quomodo producat in homine, & quomodo differat in homine, & asino. l.2.d.31.a.1.q.1.
23. Deus sibi reservavit animarum rationalium creationem; tum propter animæ dignitatem, tum propter earum immortalitatem. l.2.d.18.a.2.q.3.corp.
24. Impossibile est creaturam posse producere animam rationalem, & quare. ibid.
25. Animæ in quo creatæ sunt à Deo pares, & impares. l.2.d.32.dub.6.
26. Anima ignobilior Angelo. V. *Angeli nobilitas.* n.10.
1. Anima rationalis est composita ex materia, & forma physica: est enim hoc aliquid: est susceptiva privarum contrariorum, potest per se subsistere; est subjectum accidentium, potest agere, & pati, movere, & moveri. l.2.d.17.art.1. quæst.2. corp. & lib.1. disp.8. part.2. dub.3. & lib.2. d.18. art.2. quæst.3. fund. & d.19. a.1. quæst.1. per tot. Vid. *Angeli Compositio.* num.1. seq. per tot.
2. Anima sensitiva non est composita ex materia, & forma: non enim habet propriam substantiam, sed in corpore eam habet, nec habet propriam operationem: fundatur enim in corpore. libro secundo, d.17. artic.1. quæst.2. corp.
3. Forma, quæ non est hoc aliquid, sed est forma tantum, ut est forma universalis, & accidentalis est simplex, non composita. ibid. ad 1.
4. Materia, ex qua componitur anima, non est transmutabilis secundum esse, cum forma faciat omnem suum appetitum. l.2.d.17.a.1.q.2. ad arg. & d.19.a.1.q.1.corp.
5. Anima rationalis est nobilior cæteris formis, quia caret partibus quantitativis. ibidem ad argum.
6. Animæ rationalis forma, quomodo sit simplicior cæteris formis. ibid. ad 5.
7. Anima, licet composita ex partibus constitutivis, potest venire in compositionem tertii, quia ejus forma non satiat appetitum materiæ, imò potius disponit ad complendum corpus. ibid. ad ult.
8. Forma per quid unitur materiæ. l.1.d.37.p.1.a.3.q.1.fund.
9. Anima, licet sit hoc aliquid, & ob id composita ex materia, & forma: tamen quia ejus forma non satiat omnimodè appetitum materiæ, ob id potest venire in compositionem tertii. l.2.d.17.a.1.q.2. ad ult.
10. Anima est ex materia vera, & forma, & à Deo solo creatur. libro secundo, d.18. art.2. q.3. in fund.
11. Videtur Seraph. Doct. dicere oppositum, dum affirmat pluribus locis animam posse cognoscere se ipsam: posse reflectere suprâ ipsam ob suam simplicitatem. ut l.1.d.17.p.1.a.1.q.2. ad ult. Sed respond. quod loquitur de simplicitate quoad partes quantitativas, non virtutis: in quanto enim molis simplicissimum est infimum: in quanto virtutis est maximum: in hoc accessus ad simplicitatem est per additionem. l.1.d.17.p.2.a.1.q.2. ad arg.
1. Animæ rationalis individuatio est à propriis principiis substantialibus, non à corpore, scilicet à materia, & forma. l.2.d.18.a.2.q.1. ad 1.
2. Anima rationalis non est una numero in omnibus hominibus, ut falsò dixerunt aliqui: sed in quolibet homine est unica Anima. l.2.d.18. art.2. q.1. per tot. & d.8. p.2. art.1. q.1. ad 4.

3. Multiplicatio numeralis animarum quare à Deo fiat. l.2. ibid. ad 3.
4. Anima rationalis est hoc aliquid, ob id est composita ex materia, & forma. l.2. d.17. a.1. q.2. & op. Brevil. p.2.c.9.
5. Anima, licet sit individua, tamen caret personalitate. l.3.d.5.a.2.q.3.ad 4.
6. Anima rationalis non differt, nisi solo numero ab alia anima: differt quidem specie ab Angelo. ibid.
7. Anima rationalis non est Persona, quia caret tribus conditionibus necessariis ad personam. ibid.
8. Anima dicitur spiritus cujus, Angelus spiritus quis. t.1. in Pl.108.
9. Anima rationalis non solum est forma, sed hoc aliquid: hinc unitur corpori non solum, ut perfectio, sed ut motor: ob id perficit per essentiam, & movet per potentiam, dans non solum esse, sed & vivere, & sentire, & vegetare, & intelligere. op. Brevil. p.2. c.9.
10. Anima, & Angelus qualiter differant. V. *Angeli differentia*. n. 13. & seq.
- Locus.*
1. Anima rationalis est tota in toto corpore, & tota in qualibet parte, & quomodo; & quare. lib.1. d. 37. part.1. art.1. quæst.1. & 2. & d.8. p.2.q.3.corp.
2. Anima rationalis quomodo dicatur esse magis in corpore, quam aliæ formæ in materia. l.1. d.37.p.1.a.3.q.1. corp.
3. Anima proprie non esset ubique existens in corpore, dato quod destrueretur quodlibet aliud corpus. libro primo, d. 37. artic. 1. q.2. corp.
4. Animæ locus quomodo possit dici corpus. l. 1. d.8. p.2. a.1. q.3. ad 6. Vid. *Anima ad corpus*. n.39. & seq. V. *Anima varia*. n.11.
5. Animæ locus spiritualis, & conservans est Deus. l.2.d.2.p.2.a.2.q.1.
6. Anima non potest esse in loco quantocumque parvo, cum sit perfectio corporis nati vivificari vita rationali, quodque est in determinata quantitate: non sic Angelus. l.2. d.2. p.2. a.2. q.3.ad 3.
7. Anima in terra sequitur locum corporis, in Cælo è conversò. l.2.d.9.q.5.ad 3.
8. Anima si poneretur statim creata in Inferno, esset contra justitiam, quia esset contra ordinem naturæ: non enim est locus ejus naturalis, sed corpus: id etiam esset non secundum exigentiam meritòrum. l.2. d.32. a.3. quæst.2. ad 3. Si poneretur in Inferno, non arderet. l.2. d.31. a.2. q.2. ad ult.
9. Animarum receptacula sunt quatuor: vel enim peccato veniali ligatur, sicque Purgatorium: vel originali, sicque Limbus; vel mortali sicque Infernus: vel sunt absque culpa, & pœna, sicque Empyreum. l.4. d.45. art.1. quæst.2. corp.
10. Animarum receptacula quare Deus voluit, ut nobis essent abdita. ibid. dub. 2. Vid. *Anima separata*.
11. Anima, & corpus quomodo se habeant ad locum. l.2.d.9.q.5.ad 3.
- Anima in ordine ad corpus.*
1. Anima unitur corpori ut motor, & ut perfectio. lib.2.d.8.p.1.a.3.q.3.corp. Ut motor habet multitudinem potentiarum, ratione quarum comparatur ad diversa organa. lib.4. d.44. a.2. q.2. ad 3. part.1. & l.4. d.49. part. 2. artic. 2.
- quæst.1. corp. Vid. *Infrà*: n.23. V. *Corpus*. n.36. sequent.
2. Anima est rationalis per illud, quo perficit corpus, estque principium nobilium operationum: id autem est non mediante potentia, sed se ipsa. l.2.d.1.p.2.a.3.q.2.ad 3. Vnde nobilitas inest animæ secundum principia intrinseca eo modo, quo rationale inest homini. ibid. ad 1. q.2. V. *Corpus animatum*. n.45.
3. Anima rationalis ut sic non includit vegetabile, & sensibile, sed solum ut est unibilis corpori. lib.2. d.1. part. 2. artic.1. quæst. secunda, ad 3.
4. Animam rationalem habens non est rationalis, nisi habeat eam unitam substantialiter. lib.3. d.22.a.1.q.1.ad 7.
5. Anima separata appetit uniri corpori. ibid. q.3. ad ult.
6. Animæ sedes est in sanguine corporis. l.4. d.11. p.2. a.1. q.2. per tot.
7. Anima unitur corpori mediante potentia sentiendi: hæcque mediante potentia vegetandi, quæ vires sunt vegetativa, augmentativa, & generativa: sed nutritiva, quæ fit per sanguinem est fundamentum omnium. l.4. d.11. p.2. a.1. q.2. ad 3. & l.2.d.1.p.2.a.1.q.1. & a.2. q.2. ad 2. Vid. *Corpus*. n.74. Vid. *Potentia substantialis*. n.19.
8. Anima unitur corpori naturaliter, & naturaliter etiam separatur ex corruptione naturæ: ita quod appetitus, & indigentia est in utroque, quia utraque constituunt tertium. l.4.d.17.p.1. dub. 3. *Depend. dentia*
9. Anima licet non dependeat à corpore ad sui conservationem: dependet tamen ut forma, idest per appetitus sui inclinationem. l.2. d.17. a.1. q.3. ad 4. ad quod habet essentialem ordinationem. l.4. d.44. a.2. q.1. p.1. in corp. & d.43. a.1. q.5. ad ult. & l.1. d.8. p.2. a.1. q.3. & quæst. 2. ibid. Vid. *Dependentia*. n. 2. & 3. & *infrà* n.15.
10. Anima propter unionem cum corpore pendet ab ipso corpore quantum ad actum vegetandi, & sentiendi, sic quod nullo modo potest eos exercere sine corpore, & per corpus, & per organum corporeum: unde verè dicitur oculus videre, licet magis proprie anima videat. libro secundo, d. 25. part.2. quæst. ult. in corp.
11. Anima sentit per corpus, non autem per corpus intelligit: ad sentiendum enim requiritur receptio speciei, quæ est à corpore, & judicium de speciei, quod est ab anima: ad intelligendum verò, licet aliquantulum concurrat corpus saltem remotè, virtus tamen & recipiendi speciem, & judicandi est ab intellectu agente, & possibili. ibid. q.6. corp.
12. Anima quomodo dependeat à corpore in esse in corpore, & in intelligere. ibid. & lib. 2. d.19. quæst. 1. fund. 5. & lib.2. d.31. artic.1. quæst.1.
13. Anima, & corpus per unionem conveniunt ad constitutionem tertii, quod est unum per essentiam, cui debetur propria operatio, quatenus est unum, quæ non est sentire tantum, nec vivere, sed & intelligere, & ratiocinari. l.2. d.25.p.2. q.ult.
14. Animæ in patiando quomodo dependeat à corpore. l.4. d.44. part.2. art.3. quæst.2. corp.

Vid. *Anima pœna, &c. & Dolor, Passio*. Vid. *Passiones Anima*. n. 1. & seq. ad 4.

15. Anima quamdiu est in corpore habet potentias secundum quas alligatur, & communicat operationem in regendo, & vivificando, & cognoscendo. l. 4. d. 50. p. 2. a. 1. q. 1. adult.
16. Anima dum est in corpore propter alligationem cum corpore, per intellectum non potest sentire, imaginare, & simul intelligere; quod bene potest quando est separata. ibid. l. 4. d. 50.
17. Anima ob dependentiam à corpore, & unionem cum ipso, fœdatur: licet non communicet in materia transmutabili. l. 4. d. 2. dub. 2. & l. 2. d. 3. 1. a. 1. q. 1.
18. Anima ob conjunctionem sui cum corpore infecto, tota inficitur secundum omnem suam vim. l. 3. d. 16. a. 2. q. 2. corp. & d. 32. a. 3. q. 2. & d. 2. dub. 2.
19. Anima ob conjunctionem cum corpore est passibilis; quod tamen prius in se ei convenit radicaliter. l. 1. d. 18. dub. 1. & l. 2. d. 3. 1. a. 2. q. 1. corp.
20. Animæ qualis passibilitas, & impassibilitas conveniat ratione corporis. ibid.
21. Anima est complementum vitæ corporis, & usus vitæ, scilicet alimenti, sensus, motus, & intellectus. l. 3. d. 2. 1. a. 2. q. 2. corp. & fund.
22. Res corporalis non est nata vivificari, nisi ab aliqua forma spirituali ipsam complete, & sibi proportionabili: unde Christi Cadaver, licet unitum esset Verbo, tamen ab ipso non vivificabatur ob improportionem vivificabilem. l. 3. ibid. & l. 1. d. 10. a. 2. q. 3.
23. Anima unitur corpori, sicut perfectio suo perfectibili. l. 3. d. 2. 1. a. 2. q. 2. ad 1.
24. Vitæ conservatio, & vegetatio formalis procedit solum à forma completiva operante per modum naturæ. l. 3. d. 2. 1. a. 2. q. 2. ad 4.
25. Animæ & corporis proportio, & improportio egregie explicantur. l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 2. ad 2. & op. Cent. p. 3. sec. 2. 5. & l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 3. ad 4.
26. Anima, & corpus ratione completionis sunt uniformes: nam partes corporis sunt uniformes ad idem genus vitæ, & ratione organizationis. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 3. ad 4. & l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 2. ad 3.
27. Anima per sui essentiam dat esse toti composito humano, & partibus; ob id ei unitur essentialiter. l. 1. d. 8. a. 1. q. 1. fund.
28. Anima est finis corporis complexionati, in quantum dat ei vitam, & sensum, & motum. l. 2. d. 15. a. 1. q. 3. corp.
29. Anima ratione suæ essentiæ, & ut perfectio est corporis, & ut vivere habet, respicit complexionis æqualitatem: ratione verò potentiarum, & ut habet agere, respicit corporis organorum diversitatem. l. 2. d. 26. q. 5. corp.
30. Animæ potentiæ uniuntur cum corpore: licet aliquæ non determinent sibi organum, ut est intellectus in quantum egreditur in actum proprium. l. 3. d. 16. a. 2. q. 1. ad 1. & l. 4. d. 23. a. 2. q. 3. ad arg.
31. Anima est vita corporis. l. 3. d. 2. 1. a. 2. q. 2. ad 2. & t. 3. serm. 1. de Invent. Crucis.
32. Anima ex eo quod vivificat carnem, habet indissolubilem ordinationem ad corpus, sicut est inter conjuges. l. 4. d. 44. p. 1. a. 2. q. 1. corp. & d. 43. a. 1. q. 5. ad ult.
33. Anima dicitur talis in ordine ad corpus: dicitur verò spiritus in ordine ad suum supremum. t. 2. in Luc. c. 1. n. 47. & op. Centil. p. 3. sec. 1. 9. & op. de 7. Itin. dist. 3.
34. Anima quomodo det vivere, vegetare, sentire, & intelligere. op. Brev. p. 2. c. 9.
35. Animæ appetitus non arctatur per unionem cum appetibili creato, sed potius dilatatur; idè necesse habet objectum infinitum. l. 1. d. 1. a. 3. q. 2. ad 1.
36. Anima habet inclinationem ad corpus, idè simul creatur, & unitur corpori. l. 2. d. 10. q. 2. ad 2. V. *Inclinatio*. n. 3.
37. Anima separata habet appetitum ad materiam, quæ erat suum corpus, & licet transacta in elementum, & sit pars homogenea cum aliis: tamen habet rationem seminalem, & includit formam substantificam corpoream, quam habuit quando fuit animata: ob id ad hanc magis inclinatur, quàm ad aliam. lib. 4. d. 43. a. 1. q. 5. ad ult.
38. Corpus ordinationem habet ad suam animam separatam ratione divinæ providentiæ sic disponentis. ibid.
39. Anima est tota in corpore, & tota in qualibet parte, quod multipliciter probatur, etiam experimento. l. 1. d. 8. p. 2. q. 3. corp. In corpore.
40. Anima quomodo est in omnibus partibus ut unitis, & non multiplicatis ratione spiritualitatis. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 1. corp. & ad 3.
41. Anima est in corpore secundum intimitatis existentiam. l. 1. d. 37. p. 1. a. 3. q. 2. in corp.
42. Anima est in homine, quomodo Deus est in majori mundo. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 3. fund. & ad ult.
43. Anima est forma differens à corporea forma per hoc, quod hæc perficit corpus, extenditur, & dependet: item à forma vegetabili, & sensibili per hoc quod perficit, & dependet, sed non extenditur. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg. Videtur sibi contradicere dum in l. 3. d. 2. dub. 2. & l. 1. d. 37. q. 1. ad 1. ait animam dependere à corpore, &c. Sed solvitur ex l. 2. d. 25. p. 2. q. ult. anima potest in se considerari, sicque non dependet: vel prout est in corpore: sic dependet. V. *suprà*. n. 8. & seq. ad 13.
44. Anima rationalis quia perficit corpus est in toto, & partibus, quia non extenditur perfectionem totius non communicat partibus: unde non potest dici, quod quælibet pars hominis sit homo, sicut de igne: quia verò non dependet, operationem non communicat. ibid.
45. Anima unica potest esse in unico corpore, quatenus tamen est ipsius perfectio: sed ut motor compatitur secum alios motores, ut Dæmones obsidentes. lib. 2. d. 8. p. 2. a. 1. q. 1. ad 4. & d. 18. a. 2. q. 1. corp. & fund.
46. Anima non est una in omnibus hominibus. ibid.
47. Animarum circulatio est contra Philosophum. l. 2. d. 1. a. 1. q. 2. fund.
48. Anima est tota in una parte corporis: non tamen ibi definitur, quia ratione suæ simplicitatis est etiam in alia parte unita. lib. 3. d. 14. art. 1. q. 2. corp. & l. 4. d. 12. p. 1. dub. 4.
49. Anima egrediente marcescit corpus. l. 4. d. 49. p. 2. a. 1. q. 2. corp.
50. Animæ qualis alligatio inest, dum est in corpore. l. 4. d. 50. p. 2. a. 1. q. 1. ad ult.

Vita.

Appelli-
tione.

51. Anima sensibilis est tota in toto, & in qualibet parte. l.4. d.10. p.1. q.5. corp. & l.1. d.8. p.2. a.1. q.3. ad 1. & 2.
52. Anima est tota in toto, &c. & secundum potentiam intellectivam non concernit sibi partem determinatam corporis: bene tamen secundum sensitivam, & operativam. l.4. d.23. a.2. q.3. ad arg.
- Influentia.*
53. Anima per unam influentiam influit in omnes partes; & idè cessante una parte cessat influentia vitæ in eam. lib.1. d.8. p.2. q.3. ad ult.
Multipliciter influit. lib.4. d.49. p.1. art.2. q.1. corp.
54. Anima non potest influere in animam, sicut influunt corporalia ad invicem: ista enim mutuo agunt, & patiuntur. l.4. d.5. a.2. q.1. ad 2.
55. Anima reddit corpus per suam influentiam coloratiùs, agiliùs, virtuosiùs, & durabiliùs. l.4. d.49. p.2. a.1. q.2. corp.
56. Anima immobilis existens per influentiam causat motum in corpore, aliasque proprietates producit; sicque dicitur calor animalis esse ab anima. ibid.
57. Anima una plura membra vivificat, quia sunt unita. l.2. d.18. a.2. q.1. ad 2.
58. Anima ex unione cum corpore, quod appetit, contrahit peccatum originale. l.2. d.31. a.2. q.2. corp. & fund.
59. Anima qualiter influat in corpus, & in partes, & qualiter cesset, si pars separatur. l.1. d.8. p.1. a.1. q.3. ad ult.
- Operationes in Corpore.*
60. Anima aliquas operationes exercet in corpore, ut perfectio, & alias ut est motor: aliasque utroque modo. lib.2. d.8. part.1. art.3. quæst.2. corp.
61. Anima aliquas exercet operationes per corpus, & in corpus, ut motus aliorum corporum per corpus: alias verò per corpus, & cum corpore, ut est visio: alias verò medio modo, ut ridere: primæ competunt animæ, ut est hoc aliquid: 2. ut forma juncta materiæ. ibid. l.2. d.8.
62. Anima actus vitales qualiter producat. l.1. d.43. a.1. q.1. ad ult.
63. Anima in operando quomodo pendeat à corpore. l.2. d.25. p.2. q. ult. corp.
64. Anima, licet non operetur per corpus: tamen ad hoc ut operetur in corpore, necesse est, ut corpus sit in debita actualitate, & dispositione: idque est per nobiliora organa, & nobilissimos spiritus; hinc per ineptitudinem tollitur talis dispositio; tollitur etiam usus liberi arbitrii. l.2. d.25. ibid. ad 3.
65. Anima rationalis habet operationes aliquas independentes à corpore, quas per consequens habet etiam dum est separata, ut est intelligere; alias dependentes, ut est vivificare. l.2. d.31. a.1. q.1. ad 3. & l.1. d.17. p.1. a.1. q.2. ad ult. Vnde rationale dicitur dupliciter: primò pro habente potentiam discernendi verum à falso: idque est independens à corpore: secundò quod habet potentiam discernendi per inquisitionem, & collationem, & discursum, estque animæ cum corpore. l.1. d.25. a.1. q.2. ad 2.
66. Anima non potest ad diversa simul converti per naturam, licet per deformitatem possit. l.3. d.16. a.2. q.2. ad 5.
67. De operationibus animæ respectu corporis. Vid. l.1. d.8. p.2. a.1. q.3.
68. Anima quatuor actus, & quatuor potentias passivas habet, scilicet vivificare, cognoscere, velle, & operari: contra primum est mori: secundum falli: tertium miserum esse: & quartum vinci, & superari. l.1. d.42. dub.3.
69. Unio animæ cum corpore non est actus accidentalis, vel ignobilis, sed substantialis & nobilis, quia ratione unionis anima est forma substantialis, & nobilissima omnium; in qua stat appetitus totius naturæ, cum corpus nobilissima complexione prædita natum sit tantum à tali forma vivificari. l.2. d.1. p.2. a.3. q.2. corp.
70. Unibilitas est aptitudo essentialis animæ. ibid. ad arg. *Anima ad Cor-*
71. Animæ non potest uniri natura, nisi mediante homine, spiritu, & calore. op. de reduc. art. ad S. Theol. *ph.*
72. Anima nobilior nobiliorem materiæ dispositionem exigit. t.3. ser.1. de pluribus Mart. & l.2. d.32. dub.6.
73. Anima quomodo patitur à corpore. l.4. d.44. a.3. q.2.
74. Animarum receptacula voluit Deus, ut essent nobis ignota ad fidei meritum. lib.4. d.45. dub.2.
75. Anima est perfectio corporis humani, & secundum potentias sensibiles; idque est commune brutis; & secundum alias potentias rationales, quod est complementum suæ essentialis. l.3. d.16. a.2. q.1. corp. & l.2. d.8. p.1. a.3. q.1.
76. Anima est forma completiva corporis, ita quod ab ipsa solum potest procedere vita, conservatio, & vegetatio. l.3. d.21. a.2. q.2. per tot. quia ei unitur sicut perfectibile suæ perfectioni. ibid. ad 1.
77. Anima separata quomodo possit reuniri corpori. l.3. d.21. a.2. q.1. ad arg.
78. Animæ, & corporis unio in unam hypostasim quando faciunt hominem. l.3. d.22. a.1. q.1. ad 4.
79. Anima est vita corporis duobus modis. l.1. d.43. a.1. q.1. ad 4.
80. Spiratio in corpore quis actus sit, ejusque conditiones. l.1. d.10. a.2. q.3. corp.
81. Anima non individuatur à corpore, sed à propria materia, & forma secundum corporis indigentiam. l.2. d.18. a.2. q.1. ad 1.
82. In exitu animæ à corpore assistunt Angeli. V. *Angeli ministerium.* n.19.
83. Anima per se, & per corpus representat Deum. Vid. *Anima in ordine ad Deum.* n.69.
84. Anima vivens propriè est animalium, non plantarum. V. *Animal.* n.2.
85. Motus est ab anima. V. *Animal.* n.29.
1. Anima separata est substantia, & spiritus pro ut est res per se existens, & per se substans accidentibus, & secundum sui mutationem susceptibilis contrariorum. lib.1. d.1. part.2. a.3. quæst. 1. corp. Vid. *Suprà Anima essentia.* numero 7. *Anima separata.*
2. Anima separata habet intellectum possibilem, & agentem. l.2. d.24. p.1. a.2. q.4.
3. Anima separata non est propriè Persona, quia deficit ei incommunicabilitas. l.3. d.5. a.2. q.3. corp.

4. Anima cum habeat inclinationem essentialem ad corpus, separatio ei est in præjudicium, unio in præmium. *ibid.*
5. Anima separata gloriosa quantum ad esse naturæ habet statum deteriore: quantum verò ad esse gratiæ, & gloriæ sublimiorem, & nobiliorem. l. 3. d. 5. a. 2. q. 3. ad 6.
6. Anima iusti post separationem statim fit impassibilis, quando non adest culpa, vel reatus. l. 3. d. 21. a. 2. q. 1. corp. & fund.
7. Animæ aliquæ separantur à corpore separatione finali, aliquæ ad tempus: primæ ingrediuntur novum statum, & amplius non sunt unibiles corpori passibili: secundæ retardantur, & miraculosè sunt unibiles. lib. 3. d. 21. a. 2. q. 1. ad 2.
8. Anima separata redditur impassibilis non per aliquod superadditum, sed per ablationem passibilitatis. *ibid.* ad 3.
9. Anima impassibilis statim post separationem evolat, & hoc post ascensionem Christi. *ibid.* ad ult.
10. Anima separante se à corpore non solum moritur caro, sed totum. l. 3. d. 21. a. 2. q. 3. ad 3. & l. 4. d. 49. p. 2. a. 1. q. 2. corp.
11. Anima separata appetit uniri corpori. l. 3. d. 22. a. 1. q. 3. ad ult. & l. 4. cit.
12. Animæ iustorum Limbi in cælum ascenderunt post ascensionem Christi die tertio. l. 3. d. 22. a. 1. q. 6. in fund.
13. Anima separata beata an habeat spem. l. 3. d. 26. dub. 6.
14. Animæ Purgatorii certæ sunt, quod non possunt damnari ob confirmationem liberi arbitrii, quæ non evacuat spem gloriæ futuræ. l. 3. d. 26. dub. 6.
15. Anima separatur naturaliter à corpore, scilicet ob corruptionem naturæ: sic etiam naturaliter unitur. l. 4. d. 17. p. 1. dub. 3.
16. Anima post hanc vitam cessat à merendo. l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1.
17. Anima exuta corpore magis cruciatur, quam conjuncta. l. 4. *ibid.* q. 2.
18. Anima in exitu à corpore novit divinam sententiam de se latam. l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 4. ad ult.
19. Anima fertur ab Angelis in Cælum statim, ac est separata. l. 4. d. 20. p. 1. q. 5. corp.
20. Anima statim, ac est libera à corpore evolat in cælum, si libera sit ab omni reatu. l. 4. d. 21. p. 1. a. 3. q. 2. corp.
21. Anima separata quomodo habeat magis appetitum ad materiam, quam jam informavit, quam ad aliam. l. 4. d. 43. a. 1. q. 5. ad ult.
22. Anima separata nihil cognoscit nisi per potentiam intellectivam, & cognoscit omnia, quorum habet species, & quæ cognoscebat per alias potentias in corpore. l. 4. d. 50. p. 2. a. 1. q. 1. corp. Vid. *Animæ cognitio.*
23. Anima separata per potentias vegetativas, & sensitivas nihil potest cognoscere: hæ enim indigent organo corporali. *ibid.*
24. Anima cum est separata defert imagines in memoria intelligibili, sicut faciebat conjuncta in potentia inferiori. l. 4. d. 50. p. 2. a. 1. q. 1. ad 2.
25. Anima separata gerit vices omnium sensuum interiorum, pro ut habet modum apprehendendi ipsorum sensuum. *ibid.*
26. Animæ separatæ quomodo cognoscant absentia. lib. 4. d. 50. part. 2. art. 1. quæst. 2. corp.
27. Anima separata cognoscit etiam eos, quos nunquam vidit in hac vita. *ibid.*
28. Anima separata sentit, imaginat, & intelligit per unam potentiam intellectivam: sic etiam Angelus. lib. 4. d. 50. part. 2. art. 1. q. 1. corp.
29. Anima separata habet virtutem activam ratione ejus, quo est, & passivam, ratione eius quod est, scilicet materiæ, & formæ. *ibid.*
30. Animæ separatæ potentia intellectiva, quia spiritalior, & abstractior potest & agere, & pati per unam potentiam: sed potentia sensitiva absque organo non potest uti aliquo sensu, cum passiva potentia sit ratione corporis. *ibid.* in corp.
31. Lazarum quomodo Dives dicatur vidisse. l. 4. d. 50. a. 1. q. 1. p. 1. ad 1. Vid. *Lazarus.*
32. Anima separata non loquitur nisi per linguam imaginativam, non propriam. *ibid.* ad 1.
33. Sensus interiores in anima separata nihil aliud sunt, nisi intellectus ipse. *ibid.* ad 1.
34. Abstractiones, quæ fiunt ab anima, quomodo differant, quando est separata, & quando est conjuncta corpori. lib. 4. d. 50. p. 2. art. 1. q. 1. ad 4.
35. Animæ separatæ quænam cognitio insit rerum præsentium, absentium, & prius eis ignotarum. *ibid.* q. 2. corp.
36. Animæ separatæ bonæ Deus revelat omnia necessaria suæ salutis. *ibid.*
37. Anima separata malorum quomodo possit præscire, & prædicere verum. *ibid.* ad 2.
38. Anima separata quomodo indiget organo ad cognoscendum de novo, & singularia. *ibidem.* ad 3.
39. Anima separata licet gloriosa quomodo non impeditur à cognitione eorum, quæ hic geruntur. *ibid.* ad arg.
40. Animæ damnatæ quomodo accrescat nova cognitio. l. 4. d. 50. p. 2. a. 1. quæst. 2. ad argum. & quæst. 3.
41. Animæ beatæ non convenit tristitia, & damnatæ gaudium. *ibid.* V. *Animæ beatitudo, Paradisi, Inferni, Purgatorii, & Limbi.*
42. Animæ potentiæ quomodo decorentur à Deo. op. de prof. Relig. l. 2. c. 1.
43. Animæ, quæ separantur à corpore, id fit vel separatione finali, vel ad tempus: primæ ingrediuntur novum statum: secundæ retardantur à suo statu: primæ, si non obstet reatus peccati, statim fiunt impassibiles, nec unibiles sunt carni passibili: secundæ verò possunt conjungi per divinum miraculum. l. 3. d. 21. a. 2. q. 1. ad 2.
44. Animæ qualiter statim evolant ad Cælum post separationem. l. 3. *ibid.* ad 4.
45. Anima separata indiget novo modo, ad hoc ut sit impassibilis: non sic anima Christi. l. 3. *ibid.* ad 3.
1. Animæ beatitudo est expletio capacitatis animæ circa bonum summum secundum existimationem. l. 1. d. 1. a. 3. q. 2. corp. Vid. *Beatitudo anima.*
2. Anima tunc beata est, cum fruitur Deo cum delectatione, & quietatione. *ibid.*
3. Frui animæ dicit motum cum delectatione, & quietatione: unde potest frui anima bono creato, quod est unicum summo bono, sed absque

Anima beata, & in Paradiso.

absque quietatione, ut sunt fructus beatitudinis, & dona: at Deo debet frui utroque modo. *ibid.*

- Obiectus*
4. Animæ objectum beatificans est bonum infinitum continens omnia bona, quia quodlibet bonum creatum non potest finire, & terminare affectum ejus, quia anima nata est cognoscere omne cognoscibile, & diligere omne bonum. *ibid.*
  5. Solus Deus quomodo potest quietare animam. *ibid.*
  6. Anima licet capiat finitè Deum in sui beatificatione: tamen cum sit bonum infinitum, ipsa ab eo totaliter absorbetur, & in gaudium Domini intrat. l. 1. d. 1. a. 3. q. 2. ad 2.
  7. Anima potest delectari de creatura in ordine ad Deum; sed non in ea quietari. *ibid.* ad 4.
  8. Beatitudo creata non finit appetitum animæ per se, sed per conjunctionem cum increata: unde ab anima amatur non propter se, sed propter Deum. *ibid.* ad ult.
  9. Animæ beatæ aliquando egrediuntur Cælum, & ad nos veniunt. l. 4. d. 5. 1. a. 1. q. 2. corp.
  10. Anima in videndo Deum plus est in patiendo, quam in agendo: Deus enim in eam agit influendo per gratiam, & efficiendo eam deiformem, & similem, & postea anima protenditur intuendo. libro tertio, d. 14. art. 1. q. 3. ad ult.
  11. Anima in videndo Deum non fertur super eum, in ipsum agendo. *ibid.*
  12. Anima gloriosa separata quantum ad esse naturæ, habet statum deteriolem; quantum ad esse gloriæ, gratiæque sublimiorem. l. 3. d. 5. a. 2. q. 3. ad 6.
  13. Animæ gloriôsæ impassibilitas unde oriatur. l. 3. d. 21. a. 2. q. 1. ad 2. & 3.
  14. Anima gloriosa fertur ab Angelis in Cœlum. l. 4. d. 20. p. 1. q. 5. corp.
  15. Animæ beatitudo consistit in participatione felicitatis Dei per visionem, formositatis per fruitionem, & æternitatis per tentionem. t. 1. ser. 21. in Hexam. & t. 3. serm. 1. Dom. 4. post Pascha.
  16. Anima quomodo in potentiis perficiatur à beatitudine. t. 1. in Pl. 118. v. 1. c. 1. & cap. 11. vers. 15. & t. 2. in Luc. c. 16. n. 11.
  17. Animæ beatitudo in hac, & in altera vita qualis sit. tom. 3. serm. 1. & 6. in Dom. 1. Adv. & serm. 2. Dom. 4. post Pascha. & serm. 1. f. 2. in Pent.
  18. Animæ beatæ dotes expenduntur. t. 3. ser. 9. in Pent. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 24.
  19. Anima quomodo possit videre Deum in hac vita. t. 3. ser. 2. in oct. Paschæ.
  20. Animæ beatæ quomodo augetur gaudium per conjunctionem sui cum corpore. l. 4. d. 49. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
  21. Anima beata quomodo ab appetitu ad corpus retardatur, nec totaliter feratur in Deum. l. 4. d. 49. p. 2. a. 1. q. 1.
  22. Anima beata quomodo potest ferre se simul ad plura. l. 3. d. 16. a. 2. q. 2. corp. & ad arg.
  23. Anima uniendo se ad summum bonum non arctatur, ut facit appetitus materiæ ad formam; sed potius dilatatur. l. 1. d. 1. a. 3. q. 2. ad 2. & 3.
- Anima nobiliss.*
1. Anima qualiter dicatur de genere Dei, scilicet quia participat de spiritualitate. l. 2. d. 17. a. 1.

- Imago similitudo, immortalis*
- q. 1. ad 3. In quo consistat similitudo cum Deo. libro primo, disp. 1. artic. 3. quæst. 1. ad 1. ejus nobilitas per naturam, & gratiam qualis. op. Solil. capite primo. Vid. *Homo ad Deum.* n. 70. seq.
  2. Anima qualiter conveniat cum Angelis in perfectione. lib. 2. d. 1. part. 2. artic. 3. quæst. 1. & d. 18. a. 1. quæst. 3. corp. Vid. *Angeli nobilitas.* n. 5. & seq.
  3. Anima dicitur quodammodo omnia ratione intellectus agentis, & possibilis. lib. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. ad 4. & d. 16. a. 1. q. 1. ad 5.
  4. Anima est nobilior cæteris formis, quia caret partibus quantitativis, & omni extensione in se, & secundum substantiam, & in suis actibus. l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. ad 5.
  5. Anima quomodo sit in Horizonte æternitatis, & temporis, & spectet ad phisicum ipsius consideratio. t. 1. ser. 3. in Hexam.
  6. Animæ lumen intèrius, extèrius, & superius exponitur. t. 1. ser. 3. in Hexam. V. *Anima cognitio.* num. 3.
  7. Anima continet triplicem veritatem, scilicet rerum, morum, & vocum. t. 1. ser. 4. Hex.
  8. Anima quomodo in se continet virtute totum mundum explicatur. t. 1. ser. 12. Hex.
  9. Animæ gradus respondentes ordinibus Angelorum enumerantur. *ibid.* ser. 22.
  10. Animæ imperium quale. *ibid.* Vid. *Anima motus* n. 37. & *Anima varia.* n. 58.
  11. Anima quomodo hierarchicetur per virtutes. serm. 22. Hexam.
  12. Animæ nobilitas per naturam, & gratiam explicatur. op. Soliloq. c. 1.
  13. Anima facta est à Deo rationalis, irascibilis, & concupiscibilis, ut sciat reprobare malum, & eligere bonum. t. 1. in Pl. 118. n. 5.
  14. Anima facta est libera, ut gloriôsè possit beatificari. op. Brevil. p. 2. c. 9.
  15. Anima rationalis, cum sit imago Dei, nata est immediatè ferri in Deum, & beatificari in ipso, diligendo eum ex toto corde: ob id totum suum esse habet à Deo. l. 2. d. 18. art. 2. q. 3. corp.
  16. Anima rationalis quomodo configuratur secundum omnes potentias sanctissimæ Trinitatis. t. 3. serm. 1. Dom. 5. post Pasch. consideratur autem cum imagine pura est indifferens, & in puris naturalibus: si verò addatur gratia, tunc acceptabilis fit: estque ad similitudinem etiam. lib. 2. d. 29. art. 1. quæst. 1. in arg. & art. 2. q. 2. ad 1. V. *Animæ creatio.* n. 20. & V. *Imago.*
  17. Anima rationalis quomodo sit facta ad imaginem Trinitatis. opuscul. Brevil. part. 2. cap. 9. & part. 5. cap. 4. & opuscul. Centil. part. 3. sect. 24. & f. 26. & opusc. term. Theol. declar. quomodo hæc imago reformetur. opuscul. Itin. ment. cap. 4. quale beneficium. opuscul. amatorium: quomodo sit Dei capax. opuscul. de profess. relig. cap. 4. & libro primo, d. 3. part. 2. dub. 11. Imago est ei intima. lib. 1. d. 3. part. 2. art. 1. q. 1. ad 2. quomodo differant imago, & similitudo. lib. 1. d. 3. part. 2. artic. 2. quæst. 2. ad 4.
  18. Anima quando convertitur in Deum habet rationem perfectam imaginis: quando verò convertitur super se, & super creaturas nequaquam. libro primo, d. 3. parte secunda, dubio 1.

19. Animæ imago Trinitatis in quo consistat. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. ad ult. & p. 2. dub. 8. & 11. & per totum. & opusc. Itin. ment. cap. 3. hinc deducitur ejus immortalitas. lib. 2. d. 26. quæst. 4. ad 1. & d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 55. Quænam potest separari ab anima, & quænam non. l. 1. d. 3. p. 2. dub. 1.
20. Animæ immortalitas exponitur, & probatur. l. 2. d. 19. art. 1. q. 1. & l. 2. d. 17. a. 1. q. 1. ad 5. & a. 2. q. 1. ad 2. & op. Brevil. l. 1. cap. 9. Perfectè non potest probari absque lumine fidei. t. 1. in Ecclen. cap. 3. in fine, & opusc. Comp. Theol. l. 2. c. 55.
21. Animæ dignitas expenditur ex deputatione Angelorum ad sui custodiam. ser. 1. de Ang.
22. In animabus datur inæqualitas perfectionum naturalium. l. 2. d. 3. 2. dub. 6. & serm. 1. de plurib. Marr.
- Anima cognitio*
1. Anima nata est quodammodo omnia intelligere, & diligere, idèd solùm quietatur in cognitione entis, quod est omnia entia. l. 1. d. 1. a. 3. q. 2. in corp. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. ad 4. quomodo cognoscere possit infinitum. l. 1. d. 3. q. 1. ad 3. V. *Intellectus*.
2. Quomodo cognoscat Deum. ibid. in fund. & d. 3. p. 2. q. 1. fund.
3. Animæ rationali datum est à sui conditione lumen quoddam directivum, & quædam directio naturalis ad summam veritatem, & quædam affectio naturalis ad bonum. l. 1. d. 17. p. 1. q. 4. corp. & lib. 2. d. 17. art. 1. q. 1. ad 6. & lib. 2. d. 39. artic. 1. quæst. 2. Vid. *Anima nobilitas*. num. 6.
4. Anima denudata à corpore, dum est in suo summo, potest sine discursu intelligere simplici intuitu. l. 1. d. 41. a. 2. q. 1. corp.
5. Anima separata habet modum intelligendi, quem Angelus. l. 2. d. 1. p. 2. a. 3. q. 2. corp.
6. Anima se ipsam, & habitus suos per essentiam, & præsentiam cognoscit. l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2. ad 3. quomodo reflectitur supra se ipsam. l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 3. d. 14. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 25. p. 1. q. 1. & q. 3. in corp. & serm. 5. Hexam. V. *Infrà* n. 13.
7. Anima habet in se gradus potentiarum, & statuum secundum quos aliqua dicuntur animæ magis intima, & secundum quos in se unitur, & conformatur illi, qui est summè unum, qui gradus respiciunt potentias superiores, & simpliciores, penès quas maximè residet secretum conscientiæ, quod latet Angelis. l. 2. d. 8. q. ult. ad ult. Vbi de circuminceptione, & reflexione, & prædicatione mutua potentiarum de anima, & virtutum in ea existentium.
8. Anima potest illuminari aliquo modo ab intelligentia superiori. lib. 2. d. 18. art. 2. quæst. 3. corp. licet quoad supremam partem solùm à Deo potest illuminari. l. 2. d. 10. a. 2. q. 2. corp. V. *Angeli illuminationes*. n. 7.
9. Unde ab Angelis potest illuminari quoad partem inferiorem tribus modis. ibid. Et quomodo ipsa elevatur tripliciter ad contemplandos Angelos, scilicet ut sunt motores corporum cælestium: ut sunt custodes, & administratores nostri, & ut sunt contemplantes Deum. ser. 5. in Hexam.
10. Anima in corpore non potest suscipere lumen, nisi mediante vi sensitiva: unde amittens unum sensum, etiam amittit unam scientiam. l. 2. d. 10. 3. q. 1. corp.
11. Anima intellectualis est nata cognoscere omnia: sensibilis verò aliqua tantùm. l. 2. d. 16. a. 1. q. 1. ad 5. & l. 3. d. 14. a. 2. q. 3. fund. An verò simul plura. Vid. *Anima beatitudo*. n. 22.
12. Anima nihil cognoscit, nisi abstractum à materia, & hoc non propter sui immaterialitatem, sed quia res non potest uniri intellectui secundum veritatem: idèd secundum similitudinem tantùm uniri oportet, secundum quam fit in actu intelligendi. lib. 2. d. 17. a. 1. quæst. 2. ad 4.
13. Anima intelligit virtutes per suam essentiam, & Deum, non per species. l. 2. d. 18. a. 2. q. 1. corp. & l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 17. a. 1. p. 1. q. 4. corp. V. *Suprà* n. 6.
14. Animæ fiunt revelationes magis in somnis, quàm in vigilia. l. 2. d. 25. p. 2. q. ult. ad 5.
15. Anima non potest ferri in objectum cognoscibile, & diligibile, nisi mediante aliquo, quod ipsam reddat objecto similem. l. 3. d. 14. a. 1. q. 1. corp.
16. Anima quomodo cognoscat se ipsam. ibidem ad 3.
17. Anima in videndo Deum plus est in patièdo, quàm in agendo; & quomodo. l. 3. d. 14. a. 1. q. 3. ad ult.
18. Anima nisi sit deiformis per gloriam, non potest ad plura simul converti. l. 3. d. 16. a. 2. q. 2. ad 5.
19. Animæ passio superior quomodo ad superiora, & inferiora convertitur. l. 3. d. 16. a. 2. q. 2. ad ult. & d. 35. a. 1. q. 1. ad 3.
20. Anima quomodo possit cognoscere habitus in se ipsa existentes. l. 3. d. 23. dub. 4.
21. Anima non potest esse in se recta, nisi intellectus summæ veritati propter se. l. 3. d. 23. a. 1. q. 1. corp.
22. Anima nata est se ipsam cognoscere, meminisse, & diligere, nisi actu non semper cognoscat. l. 3. d. 28. dub. 2. est enim reflexiva si per se, sicut & potentia. l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. corp. & ser. 3. Hexam. & l. 3. d. 33. a. 1. q. 2. ad 3. Unde est subjectum scientiæ. ibid. quæst. 3. corp. habet enim lumen innatum, quo multa potest cognoscere absque specie. serm. Hexam.
23. Anima in exitu è corpore novit divinam sententiam de se latam. l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 4. ad ultim.
24. Anima separata per potentiam intellectivam cognoscit omnia, quæ per alias potentias cognoscebat. l. 4. d. 50. p. 2. a. 1. q. 1. corp. & l. 4. ibid. ad 2.
25. Anima est quæ ordinat totam lineam prædicamentalem, & ascendit abstrahendo, sive resolvendo ab infimo usque ad supremum: descenditque componendo, & comparando à generalissimo genere usque ad individuum, quod efficit per potentias diversas, si est conjuncta cum corpore: si verò separata, per intellectum. lib. 4. d. 50. part. 2. a. 1. quæst. 1. ad ultim.
26. Anima dum est separata, deserit imagines in memoria intelligibili, sicut faciebat in potentia inferiori, quando erat conjuncta. l. 4. d. 50. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1.
27. Anima separata cognoscit nostra solùm per revelationem Dei, vel Angelorum, vel aliquando per conjecturas: non verò præsentialiter,

- liter, quando sunt distantes. *ibid.* q. 2. corp.
28. Anima separata cognoscit etiam quos nunquam vidit. *ibid.* sic etiam videt omnia necessaria ad salutem. *ibid.*
29. Anima separata quomodo possit prævidere futurum. *ibid.* ad 2.
30. Anima separata non indiget organo ad cognoscendum ea, quorum habet species: indiget tamen ad accipiendum de novo, & cognoscendum maxime singularia. *ibid.* ad 3.
31. Anima separata non impeditur à contemplatione Dei ex consideratione aliarum rerum eodem modo quando est conjuncta corpori. *ibid.* ad 4.
32. Anima quomodo dicatur in Horizonte æternitatis, & temporis; & quare ipsius consideratio spectet ad physicum. t. 1. ser. 1. Hexam.
33. Animæ lumen interius, exterius, & superius quale sit. t. 1. serm. 3. in Hexam. & l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 4. corp.
34. Animæ lux insita ad cognoscenda principia saltem semiplenè. t. 1. ser. 3. Hexam.
35. Anima acquirit donum intellectus adjuncta partim à lumine interiori, partim ab exteriori, & experimentalis, partim à superiori, & divina. t. 1. serm. 3. Hexam.
36. Animæ visio, raptus, & intelligentia à Deo inspirata quomodo fiat. ser. 3. Hexam.
37. Anima continet triplicem veritatem rerum, morum, & vocum. ser. 4. Hexam.
38. Anima primò videt se, deinde alia. *ibid.* ser. 5. Hexam. id quomodo fiat. *ibid.*
39. Anima quomodo convertatur super potentias. *ibid.*
40. Anima nisi sit purgata per exercitium virtutum, non potest pervenire ad divinum contuitum, ad quem naturaliter est inclinata. ser. 5. Hexam.
41. Anima quomodo naturaliter cognoscat motum, & influentiam intelligentiarum. ser. 5. Hex.
42. Anima cognoscere potest naturaliter primam causam, quæ est suum esse simplex, pura, invariata, absoluta, & perfectissima: & hoc ex cognitione creaturarum, quæ habent esse oppositum. *ibid.*
43. Anima quomodo intret æviternum, & se ingerat intelligentiis in cognoscendo. serm. 5. & 23. Hexam.
44. Anima est quædam manus, scribens in memoria ea, quæ sensus percipit. ser. 22. Hexam.
45. Animæ contemplantis excellentia qualis. serm. 20. Hex.
46. Animæ illuminatio proponitur pro activa, & contemplativa. t. 1. in Pl. 118. c. 9. v. 4.
47. Anima quomodo possit agnoscere divinas dulcedines. t. 3. serm. 2. Dom. 1. Adv.
48. Anima quomodo possit videre Christum in hac vita. ser. 2. in oct. Paschæ.
49. Anima est speculum, quæ potest seipsam videre. ser. 2. Dom. 11. post Pascha, & l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. corp.
50. Anima qualiter per creaturas ascendere possit ad Deum. op. Itin. Ment. c. 1.
51. Anima ascendit ad Deum per vestigium, per imaginem, & per principium: primum est extra hominem: secundum intra nos: tertium supra nos. *ibid.*
52. Anima ex cognitione creaturarum potest ferri in cognitionem attributorum Dei. *ibid.* c. 1.
53. Animæ potentia quomodo apprehendant res, quæ sunt in mundo: ubi de productione, & receptione specierum, & ordine talis cognitionis. op. Itin. Ment. c. 2.
54. Anima ex cognitione sui manuducitur ad cognitionem Trinitatis. *ibid.* c. 3. & 4.
55. Anima habet lumen quoddam innatum, quo perficit multa. *ibid.* c. 3.
56. Anima non videt æternas veritates, quando est obnubilata Phantasmatis concupiscentiarum. *ibid.* c. 3. & 4.
57. Anima quomodo se ipsam elevare possit supra se. op. de 7. Itin. d. 4.
58. Animæ oculus, intelligentia, contemplatio, cogitatio, & speculatio quid sint. op. de 7. Itin. ætern. d. 3.
59. Animæ cognitionis modus describitur fuse. op. Comp. Theol. l. 2. c. 45.
60. Animæ intellectus agens, & possibilis quænam officia. *ibid.* c. 46.
61. Anima cognoscit res præsentem per sensum: absentes per imaginationem: immateriales per præsentiam sui in semetipsa: se ipsam per reflexionem sui in se. op. Comp. Theol. c. 53.
62. Anima non potest certitudinaliter scire nisi per revelationem, utrum odio, an amore digna sit; & hoc quia experimentum certum non potest sumere, cum non sint usus potentiarum, vel quia sunt supra potestatem animæ: ideo tantum per conjecturas potest cognoscere, sicut & habitum fidei, &c. l. 3. d. 23. dub. 4. V. *Gratia varia*. n. 11.
63. Animæ character supernaturalis per gratiam quare non potest cognosci ab ea naturaliter. *ibid.* l. 3. d. 23.
64. Multa sunt in anima, de quibus ipsa non potest habere notitiam. *ibid.*
65. Cognitionis est triplex, scilicet corporalis per sensitivam exteriorem: imaginativa, & intellectiva. l. 3. d. 23. dub. 4.
66. Anima qualem speciem rerum recipiat, & quomodo ei uniatur. l. 2. d. 18. a. 2. q. 1. ad 4. & 5.
67. Anima beatifica potest simul plura intelligere. l. 2. d. 10. a. 1. q. 1. ad 3.
68. Anima potest cognoscere clarius rem creatam summa veritate, quia hæc non est in nostra potestate claritas cognitionis; ardor autem affectionis est in nostra potestate: ideo ordinanda hæc ad Deum super omnia. l. 1. d. 1. a. 1. q. 3. ad 2.
69. Anima tenetur ordinare actum fidei ad Deum; ideoque assentiendo primæ veritati propter aliud, peccat. *ibid.*
70. Animæ intellectus videns Deum, quare non corrumpitur per excellens sensibile. l. 1. d. 1. a. 3. q. 1. ad 2.
71. Animæ cognitio non est arctata, quia est nata omnia cognoscere: unde non impletur, nisi eo quod habet in se omnia cognoscibilia, & quo cognito, omnia cognoscuntur, ut est Deus. l. 1. d. 1. a. 3. q. 2. corp.
72. Quænam proportio requiratur inter animam, & Deum, ad hoc ut ipsa in eum possit ferri per cognitionem. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1.
73. Deiformatio gloriæ est necessaria ad hoc, ut intellectus creatus videat Deum. *ibid.*
74. Anima ad hoc ut videat Deum, non abstrahit speciem à Deo, informat tamen per quamdam similitudinem, seu notitiam non abstractam, sed impressam Deo inferiorem, & anima superiorum. *ibid.* ad 5. & d. 1. a. 3. q. 1. ad 2. & q. 2. corp.

75. Anima in cognoscendo Deum, adæquatur ei; convertendo se supra se. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 2.
76. Anima convertens se ad creaturas, recedit à perfecta ratione imaginis. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 2. corp.
77. Modus, & ordo cognoscendi traditur. op. Itin. Ment. c. 2. seq.
78. In cognitione imaginaria abstrahendo à sensu ad imaginationem sufficit idem genus abstractionis: exit verò in aliud genus, transeundo ad intellectum. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 4. ad 2.
79. In imaginaria cognitione organum corporale stat loco potentiæ passivæ: vis verò imaginaria est loco potentiæ activæ. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 4. ad 2.
80. Cognitiono rerum supernaturalium per species innatas quot modis. l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 4.
81. Cognitiono intellectiva, & sensitiva differunt tum ex parte virtutis, tum ex objecto, tum ex modo. l. 1. d. 1. a. 3. q. 1. ad 2.
82. Excellens sensibile quare corrumpit sensum, & confortat intellectum. l. 1. ibid.
83. Cognitiono alia est apprehensiva, & consistit in manifestatione veritatis rei cognitæ: alia per comprehensionem, consistitque in inclusione totalitatis. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
84. Species, quæ abstrahitur quomodo sit forma universalis, & singularis, & quam relationem importer. l. 2. d. 18. a. 2. q. 1. ad arg.
85. Animæ triplex cognitio scientifica, scilicet simplex apprehensio terminorum; iudicium, scilicet propositio; & discursus, scilicet illationum, quomodo potest haberi. op. Solil. c. 3.
86. In cognoscendo objectum exterius non agit in animam, sed se ipsam movet occasione ab exteriori accepta. l. 2. d. 23. a. 2. q. 1. ad arg.
87. In anima violentia rationis dominatur: ob idque intellectus assentitur rationi propter se. l. 1. q. 2. Procem. ad ult.
- Anima operatio-
nes, &
motus.* 1. Anima cum movetur, movetur & totum corpus, quia est ejus perfectio definita. l. 1. d. 8. p. 2. q. 3. ad 5. Et immobilis manens per influentiam causat motum in corpore. l. 4. d. 49. p. 2. a. 1. q. 2. ad arg. V. *Anima in ordine ad Corpus.*
2. Anima per unam influentiam influit in omnes partes; & idè cessante una parte, cessat & influenza vitæ. l. 1. d. 8. p. 2. q. 3. ad ult.
3. Animæ actus vitales quinam. l. 1. d. 43. a. 1. q. 1. ad ult. Vivere, seu vivificatio sumitur pro actu consequente, sicq; est ab anima mediantibus potentiis, vel pro actu primo, & in ratione formæ. ib.
4. Animæ operationes in corpore expenduntur. l. 1. d. 8. p. 2. q. 3. corp.
5. Animæ operationes respectu intellectus agentis, & possibilis qualis. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. ad 4.
6. Anima unitur corpori ut motor, & ut perfectio. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 2. corp. Ipsius operationes explicantur ut talis est. ibid.
7. Anima non movetur ab objecto exteriori, sed se ipsa: occasione tamen ab ipso accepta. l. 2. d. 23. a. 2. q. 1. corp.
8. Anima potest movere se ipsam. l. 2. d. 24. a. 2. q. 2. p. 1. ad 4. Vid. *Anima compositio*. n. 9. & V. *Anima individuatio*. n. 4. & 9.
9. Anima dum ad Deum convertitur, purgatur, illuminatur, & fortificatur: dum ad inferiora convertitur, debilitatur. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 2. corp. & d. 31. a. 2. q. 1. corp.
10. Anima in quibus dependet à corpore. lib. 2. d. 25. part. 2. quæst. ult. corp.
11. Anima sentit per corpus: non autem per corpus intelligit, & quare. l. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 6. corp.
12. Anima an possit mereri in dormiente. l. 2. d. 25. p. 2. q. ult. ad 1. & 2.
13. Anima quid exigit, ut operetur in corpore. ibid. ad 3.
14. Anima trahitur deorsum, & incurvatur à pondere carnis. l. 2. d. 31. a. 2. q. 1. corp.
15. Anima habet tres operationes naturales: prima est supra se sui reflexiva ob immunitatem à materia (intellige extensa): 2. est conversiva sui supra corpus administrandum propter naturam perfectionis, & formæ: 3. est qua transcendens se, & corpus est elevativa sui ad Deum contemplandum, quod totum est secundum dictamen naturæ. t. 1. ser. 3. Hexaëm.
16. Animæ imperium quale. t. 1. ser. 22. Hexaëm.
17. Anima quid teneatur facere proximo. ibid.
18. Anima quomodo faciat in se resplendere Hierusalem militantem, & descendentem. t. 1. ser. 23. Hex. V. *Hierusalem*. n. 9.
19. Anima quid agere debet, ut à peccato resurgat. t. 1. in Pl. 1.
20. Animæ resurrectio spiritualis duplex. ibid.
21. Animæ profectus quis ordo. t. 1. in Pl. 66. ejus conversio quid requirat. t. 1. ser. 1. Dom. Palm.
22. Animæ pedes sunt affectus, qualiterque lavandi sunt. t. 3. ser. 3. in Cæna Domini.
23. Anima in Deum se movens, quomodo in eo requiescat, & Deus in ea. ser. 1. sab. 5.
24. Animæ separatæ tanta est velocitas, quantum Angelorum. t. 3. ser. 1. Ascens. Dom.
25. Anima qualiter ad Deum volare possit. ibid. & op. Spec. B. Virg. c. 17. & op. de 7. grad. contemp. & op. Itin. ment. c. 1.
26. Animæ quies est à Spiritu sancto. ser. 5. & 6. in die Pent.
27. Anima rationalis dat esse, vivere, sentire, & intelligere, idèque habet potentiam vegetativam, per quam generat, nutrit, & augmentat: potentiam sensitivam, per quam apprehendit sensibilia. op. Brevil. p. 2. c. 9. & l. 2. d. 31. q. 1. corp.
28. Anima per virtutem rationalem discernit verum à falso, per irascibilem repellit malum, & appetit bonum per concupiscibilem. ibid. Brevil.
29. Anima vegetativa generat ut quid, nutrit ut quale, augmentat ut quantum. ibid.
30. Animæ quid opus est ad strenuitatem actionis, ad suavitatem contemplationis, & ad felicitatem comprehensionis. op. Brev. p. 6. c. 8.
31. Anima ascendit gradatim ad fruitionem sponsi Christi per scalam duodecim graduum, qui sunt duodecim fructus Spiritus sancti. op. Brev. p. 5. c. 6.
32. Anima separata purgata quomodo ex se ipsa evolet ad Cælum. ibid. p. 7. c. 2.
33. Animæ ascensus in Deum est duplex, scilicet per creaturas, & speculum: 2. in speculo, scilicet in Deo. op. Itin. Ment. c. 1.
34. Animæ iter, seu statio triplex exponitur. op. Itin. d. 4. Itin. 3.
35. Anima debet super creaturas ascendere. op. usc. Stim. div. am. p. 2. c. 12.
36. Animæ actus triplex exponitur, scilicet vegetare, sentire, & ratiocinari. op. Comp. Theol. l. 2. c. 32.
37. Anima

37. Anima quomodo est Domina sui actus. l. 1. d. 1. q. 1. ad 2. Vid. *Anima nobilitas*. n. 10.
38. Anima uti potest aliqua re, vel sicut instrumento, vel organo, vel sicut habitu, vel sicut actu, vel sicut objecto. l. 1. d. 1. a. 1. q. 2. corp.
39. Anima potest assumere aliquid, vel in facultatem voluntatis imperantis, sicque assumit quæ proprie ad usum humanum pertinent: vel voluntatis acceptantis, ut est dilectio proximi, vel tolerantis, ut mala pœnæ; vel voluntatis respicientis, ut mala culpæ. l. 1. d. 1. a. 1. q. 2. corp.
40. Anima qualiter ordinare debet se, & suas operationes in Deum. lib. 1. d. 1. art. 1. q. 1. 2. & 3.
41. Anima qualiter frui, & uti possit Deo, & creaturis. l. 1. d. 1. p. 2. & 3. per tot.
42. Spirituum motus in corpore, & extrà an sit per se, an per accidens. l. 1. d. 37. a. 2. p. 2. q. 1.
43. Spiritus quomodo moveant se, & moveantur. ibid. q. 1. ad 4.
44. Anima ratione materiæ habet moveri; ratione formæ habet movere se. ibid.
45. Virtus, quæ est in substantia spirituali, potest suprâ substantiam reflecti: sicque idem aliquid est movens cum mobili, & aliquid aliter diversum. ibid. l. 1. d. 37. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 2. ad 4.
46. Animarum circulatio est contrâ veram Philosophiam: proprius enim actus est in propria materia. l. 2. d. 1. a. 1. q. 2. in fund.
47. Animæ sensitivæ motus in corpore qualiter fiat. l. 2. d. 15. a. 1. q. 1. ad 2.
48. Animæ appetitus, & materiæ qualiter differant, & quomodo quietatur anima. l. 1. d. 1. q. ult. ad 2.
49. Anima quomodo sentiat, & intelligat per corpus. l. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 6. corp.
50. De potentiis, & modo cognoscendi multa enodantur. op. Comp. Theol. l. 1. d. 2. c. 44. seq. Vid. *Anima potentia infra*.
51. De motu spirituali, & corporali proveniente ab anima agitur. op. Comp. Theol. lib. 2. cap. 41.
1. Potentiæ animæ essentialis ab ipsa egrediuntur, & emanant naturaliter immediate, suntque ejusdem generis cum anima, uti sunt memoria, intelligentia, & voluntas. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. corp. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1.
2. Potentiæ animæ accidentales quænam sint. l. 1. d. 3. p. 2. ibid.
3. Potentiæ animæ vel sunt corporales, idest regitivæ corporis; vel spirituales. Corporis regitivæ sunt potentia animalis, vitalis, & naturalis: prima residet principaliter in cerebro: secunda in corde: tertia in hepate, & dividitur in cognitivam, & motivam, seu in sensibilem, & motivam: cognitiva dividitur in sensum, imaginationem, & rationalem: motiva in irascibilem, & concupiscibilem: Vitalis est circa cor: naturalis, seu vegetalis dividitur in nutritivam, appetitivam, digestivam, retentivam, expulsiivam, & generativam: Spirituales dividuntur in intellectivam, & affectivam, seu in intellectum, & voluntatem. op. Centil. p. 3. sec. 20. 21. & 22. & l. 4. d. 23. art. 2. q. 3. & d. 50. p. 2. a. 1. q. 1. ad 4.
- Possunt potentiæ animæ dividi multipliciter, vel secundum naturam ipsarum, vel secundum officia, vel statum, vel aspectus, vel

actus, vel secundum modos movendi sic l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. corp. Adæquata tamen divisio est prima secundum naturam ipsarum potentiæ, scilicet in vegetabilem, sensibilem, in rationalem, & hæc in intellectivam, & affectivam. l. 2. d. 24. ibid. & l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. quæst. 1. & lib. 2. d. 15. q. 1. corp. & Brevil. p. 2. cap. 9.

4. Potentiæ animæ rationalis sunt rationalis, concupiscibilis, & irascibilis: per rationalem cognoscit omnia; per concupiscibilem, & irascibilem appetit appetibile, & refugit noxium; à concupiscibili oritur gaudium, & spes: ab irascibili dolor, & timor: Centil. part. 3. sec. 23.
5. Potentiæ animæ sunt sensus, imaginatio, ratio, intellectus, & intelligentia: sensus percipit species rerum corporearum præsentis: Imaginatio etiam absentes: Intellectus invisibilia percipit: intelligentia quæ sunt Dei. ibid.
6. Animæ potentiæ sumuntur multis modis, quia potentia animæ vel dicit modum qualitatis accidentalis existētis in subjecto, ut ingeniositas, & est in secunda specie qualitatis: vel dicit ordinem substantiæ ad actum mediante accidente, ut potentia syllogizandi, ut sunt habitus: vel immediatè, & sunt potentiæ essentialis animæ, ut sunt memoria, intellectus, & voluntas. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. & op. de 7. Don. Spir. Sanct. & l. 1. d. 43. a. 1. q. 1. ad 4. Unde omni accidente circumscripto, quia est sibi præsens, habet potentiam ad operandum cum potentiis. lib. 1. d. 3. ibid.
7. Animæ potentiæ indicant relationem, & quomodo distinguantur ab anima, sintque ipsi essentialis in eodem genere substantiæ, prædicamentoque. l. 1. d. 3. ibid. & l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 2. & 5. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. & l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 3. p. 2. dub. 2. & l. 1. d. 45. a. 1. q. 1. ad 4. & Centil. p. 3. sec. 20. & seq. & op. Itin. ment. c. 3. & Comp. Theol. l. 2. c. 29. seq. & 53. & cap. 41. sequent. & cap. 44. seq. & Psalm. 118. & 102.
8. Animæ potentiæ plus addunt ipsi animæ, quàm potentia materiæ, & quàm virtus accidentium. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. ad 4. & 5. licet sint essentialis animæ, & quomodo. ibid. ad 1.
9. Anima rationalis ut sic in sua ratione, scilicet formali, & præcisa, non includit vegetabile, & sensibile: istæ enim dicunt diversam naturam in anima, intellige formalitatem. lib. 1. d. 3. ibid. ad 6. & l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 2. ad 3. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. In quo ultimo loco explicat Seraph. Doct. quomodo dicant diversas naturas in anima
10. Anima cum potentiis in quo sensu dicatur una mens, una intelligentia, & una vita. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad 1.
11. Anima quia habet potentiæ, & statuum gradus, idè habet aliqua magis intima, in quibus residet secretum conscientiæ. l. 2. d. 8. q. ult. ad ult.
12. Potentiæ animæ, & ipsa anima habent vim reflexivam super se ipsas: Unde se invicem circūcidunt, non quia omninò sint idem, sed quia cum sint in eodem, & possint reflecti super illud, etiam super se ipsas reflectuntur. l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. corp.

13. Animæ potentia quomodo uniri dicuntur cum corpore. V. *Anima ad corpus*. n.30.
14. Effectus potentiarum animæ enarrantur. V. *Anima motus*. n.27.
15. Potentiæ dicuntur distingui penes objecta, scilicet ratione diversi modi in ipsa tendendi. l.2.d.24.p.1.a.2.q.2. Unde immediatius distinguuntur per actus, quàm per objecta. Unde licet verum, & bonum essentialiter non distinguantur: distinguuntur tamen ipsi actus cognoscendi; & amandi: Ex qua differentia infertur distinctio potentiarum. l.2.d.24.p.1.a.2.q.1.ad 5. quinam sint earum actus, & usus, in Ecclen. cap.1. & ferm. 5. Hexam. & op. Itin. ment.c.3. & Comp. Theol. l.2. c.29. & seq. & c.41. & seq.
16. Animæ potentiarum divisio secundum officia est in superiorem, & inferiorem portionem: secundum statum in speculativam, & practicam: secundum aspectus est in rationem respectu inferiorum, in intellectum respectu ad par, & in intelligentiam respectu superiorum; secundum actus in inventivam, & judicativam: secundum modos movendi in naturalem, & deliberativam. l.2.d.24.p.1.a.2.q.3.
17. Portio superior, & inferior quid sint, & qualiter differant. l.2. ibid. q.2. & l.3.d.16.a.2.q.1. ad ult. & l.3. d.2.a.3. q.1. corp. & l.3. d.33.a.1. q.1. ad 3. & in Pl. 112. & rom. 5. ferm.3. de ded. Ecclesiæ & op. Brevil. p.2. c.9. & Centil. p.3. sec.19. & op. de 7. Itiner. d.3. & l.3.d.16.a.2. quæst. 2.
18. Potentiæ animæ accipiuntur, aliquando pro potentiis, aliquando pro habitibus, aliquando pro actibus. l.2.d.25.p.1.a.1.q.4.
19. In anima sunt potentia, scientia, & voluntas, passiones, & habitus. l.3.d.14.a.3.q.3. ad 2. & l.3.d.14.a.3.q.3. ad 2. & l.4.d.6.p.1.a.1. quæst. 1. corp.
20. Animæ vires rationales sunt intellectus, & voluntas: sensuales sunt irascibilis, & concupiscibilis. l.3.d.33.a.1.q.3. corp.
21. In omni potentia est aliquid, quo est fieri, & aliquid, quo est facere, scilicet per passivum, & activum. l.4.d.50.p.2.a.1.q.1. & 2.
22. In anima quidquid est, vel est potentia, vel passio, vel habitus. l.2.d.38.a.2.q.2. ad 2.
23. In anima si est unica potentia, non esset potentior. l.2.d.24.p.1.a.2.q.1. ad 8. quænam sint ab anima separabiles potentiæ, & quænam non. op. Comp. Theol. l.2. c.43. & quænam communes cum brutis, & quænam non. ibid. Quomodo impediatur, ne exeat in actus suos per suas potentias. l.4.d.4.p.2.a.2.q.3. corp.
24. Anima vegetativa habet tres potentias generativam, augmentativam, & nutritivam, & quænam sint ipsarum officia. l.2.d.8. p.1. art.3. q.1. & l.4.d.11.p.2.a.1. quæst. 2. ad 3. & Comp. Theol. l.2. c.33. & Centil. p.3. sec. 21. seq. & op. declar. term. Theol. & Brevil. p.2. c.9.
25. Anima rationalis unitur corpori mediante potentia sensitiva; hæc mediante potentia vegetandi, & hæc habet vim generativam, nutritivam, & augmentativam. l.4.d.11.p.2.a.1.q.2. ad 3. Anima verò sensitiva duplicem potentiam habet apprehensivam, & motivam; & quinam sint actus ipsarum circa organa, & sensus exteriores, & interiores. Comp. Theol. l.2.c.34. & seq. & Brevil. p.2.c.9. & Centil. p.3. sec. 20. sequent. & lib. 1. d.1. art.3. quæst. 1. ad 2.
- Vid. *Imaginatio*. Vid. *Phantasia*.
26. Anima sensitiva quænam exigit in organo corporeo, ad hoc ut exercent suas functiones. op. Centil. p.3. sec. 21.
27. Anima sensitiva exercet actus in corpore vel ut motor, vel ut perfectio, vel medio modo: Unde aliquos actus facit per corpus, & in corpore, alios per corpus, & cum corpore, alios utroque modo. l.2.d.8.p.2.a.3. q.2. Unde supponit in cerebro varias cellulas. l.3. d.13. a.2. q.3. ad 1.
28. Animæ sensitivæ qualis sensus competat, & etiam intellectivæ. l.2.d.8. ibid. ad 4.
29. Anima sensitiva non senescit quantum est de se, sed solum ratione organi: Unde si senex acciperet oculum pueri, videretur ut puer. l.2. d.7.p.2.a.1.q.2.
30. Animæ animalium non fuerunt, productæ ex nihilo in principio mundi, & nunc educuntur ex seminario materiæ, in quo creatæ fuerunt in potentia, seu in esse imperfecto. l.2. d.15. a.1.q.1. Intellige non fuisse productas ex nihilo in esse completo, sed incompleto simul cum illo seminario. l.2. ibid.
31. sicque per virtutem agentis naturalis educuntur ex esse incompleto ad esse completum. l.2.d.15. ibid. ad 4.
32. Anima sensibilis non est composita ex materia, & forma, sicut est rationalis, & quare. l.2. d.17. a.1.q.2. & l.2.d.15.a.1.q.1.
33. Anima sensibilis non est divisibilis, estque tota in toto, & tota in qualibet parte. l.2.d.15. a.1.q.1. ad 2. & l.1.d.8.p.2.a.1. q.3. ad 1. & l.4. d.10.p.1.a.1.q.5. corp. Unde movens partem in corpore, sic est ipsi unita, quod etiam ab illa distat. ibid. estque forma spiritualis. l.2. d.15. a.1. q.2. fund. 3. non est tamen immortalis, & incorruptibilis. l.2.d.19.a.1.q.2. corp.
34. Et hinc in divisione animalium imperfectorum educitur nova forma: non vero in divisione perfectorum & quare. l.2.d.15.a.1.q.1. ad 4.
35. Et hinc etiam quia est organice, si unitur lapidi non operaretur in ipso. lib. 2. ibid. ad 2. habet enim operationes dependentes a corpore organico. lib.2. d.19. art.1. quæst. 2. in corp. & l.2.d.31.a.1.q.1. sicut & separata nihil possit operari. ibid. & l.4.d.49. p.2.a.1.q.2. corp.
36. Anima sensibilis in homine non est forma distincta à rationali, sed est potentia rationalis, licet in animantibus sit forma. l.2. d.19. a.1. q.2. ad arg. & l.2.d.31.a.1.q.1. quare forma, seu potentia sensitiva in homine non educitur de potentia materiæ, sed concreatur cum rationali tanquam quid intrinsicum ipsi animæ: sic enim non nominat substantiam, sed potentiam tantum: In irrationali nominat & substantiam, & potentiam. l.2.d.31.a.1.q.1.
37. Sensibilitas, quæ est effectus animæ sensitivæ triplex officium exercet in corpore. l.2. d.31. a.1.q.1. corp.
38. Anima sensitiva non est extensa nec per se, nec per accidens, licet quoad operationem possit dici extensa. l.2.d.15.a.1.q.1. ad 2. & l.1. d.8.p.2.a.1.q.3. ad 1.
39. Excellens sensibile quare corrumpit potentiam. l.1.d.1.a.3.q.1. ad 2.
40. Potentia appetitiva in hominibus, & brutis qualiter differat. l.2.d.24.p.1.a.2. quæst. 3. ad 2. & 4. V. *Appetitus*. habet pro objecto bonum confes

Vegetiva.

Sensitiva.

Appetitus sensitivus.

conferens, non honestum. l.2.d.25.p.1.a.1.q.1. corp. & ad 1. In animantibus est simpliciter naturalis, & sensitivus; in rationalibus est etiam deliberativus. l.2.d.24.p.1.a.2.q.3. ad 2. & 4. & l.2. d.28.a.2.q.1

41. Bruta possunt moveri ad opposita objecta, quæ sunt infra dignitatem liberi arbitrij: Unde interius non possunt retrahi ab actibus per imperium, sed tantum id faciunt ex imaginatione exterioris mali exterrentis: Unde magis aguntur, quam agant. lib.2. d.24.p.1.a.1.q.1. ad 2.& 4.& l.2.d.28.& l.2.d.24.p.2.dub.3.

42. Unde appetitus sensitivus est actus concupiscibilis, quo concupiscit bonum sibi conveniens, & etiam irascibilis, quo refugit malum. op. de profec. Relig. l.1.c.8.

Intellectus. 43. Potentia intellectiva est distincta à voluntate, & ab anima: & est vis animæ, per quam intelligit omne intelligibile, & verum. op. Centil. p.3. sec. 20. & 24. & l.1. d.17.p.1.a.1. q.2.ad arg. & l.1. d.3.p.2.a.1. q.3. Vid. *Intellectus*. n.1. & seq. aliquando sumitur pro potentia: aliquando pro principio, & pro habitu. l.2.d.39.a.1.q.1.corp. & l.3. d.24.a.3. q.2.ad 2. & l.3. d.35.a.1.q.4.

44. Intellectus alius est agens: alius est possibilis, suntque duæ vires distinctæ; & quænam sint munera utriusque. l.2.d.24.p.1.a.2. q.4. & l.3. d.14.a.3. q.1.ad 4. & l.4.d.50.p.2. art.1.q.1. & l.2.d.3.p.2.a.2.q.1.& d.10.a.2.quæst.2.arg.3. & l.2.d.25.p.2.a.1. q.6. & l.3. d.14.a.2. q.1. ad 1. & Comp. Theol. l.2. d.44. & l.2. d.7. part.2.a.1. quæst.3.ad 4. & l.1. d.29.p.1. dub.8. Vid. *Intellectus*.

Objectum. 45. Intellectus est potentia non alligata materiæ, nec potest intelligere nisi abstractum à materia. l.2.d.25.p.2.a.1. q.6. An dependeat à corpore in intelligendo. l.2.d.31.a.1. q.1. ejusque objectum est verum ut verum, vel bonum ut verum. l.2. d.39.dub.1.& l.3.d.23.a.1. quæst.1. corp. est universale, & singulare etiam, & quomodo. l.1.d.39.a.1.q.2. ad 2. & l.2.d.18. art.2. q.1. ad 4. & l.2.d.17. a.1. quæst.2. ad 4. & l.2. d.7. p.2.a.1. q.3. ad 4. quomodo assimilat sibi objectum. l.1. d.19. p.1.dub.8. & l.2.d.25. ibid. sique anima dicitur fieri omnia. V. *Maxima*. n.6. & l.1.d.3.p.1.a.1.q.1. ad 1. qualiter potentia, & objectum fiant unum simul. l.2. d.18. a.2.q.1.ad 5. & l.3.d.14.a.1.q.1.corp. quomodo fiat intellectio. l.1. d.9. dub.7. & l.1. d.39.a.1. q.1. corp.& op. Itin. ment. c.3. Vid. *Cognitio*. Quid operetur speciei receptio, & retentio. l.1. d.3.p.2.a.1.q.1.corp.& l.2.d.18. a.2.quæst.1.ad argum.

46. Intellectus, & sensus in tendendo in objectum qualiter differant. l.1.d.1.a.3.q.1.ad 2.

47. Intellectus errores unde proveniant. l.1. d.8. p.1.a.1.q.2.corp.ejus rectus usus, sicuti rationis quomodo impediatur. l.2.d.25.p.2.a.1. q.6. Et quare excellens sensibile ipsum non corrumpit, sicut sensus. l.1.d.1.a.3.q.1. ad 2.

48. Ingenium, memoria, & ratio in homine qualia officia habeant: in Ps. 68.

49. Anima secundum potentiam intellectivam non determinat sibi partem determinatam corporis: determinat autem secundum potentiam sensitivam, & motivam. l.4.d.23.a.2. quæst.3. ad arg.

50. In intellectu est simplex apprehensio, judi-

cium, seu assensus, & ratiocinatio, seu discursus. l.1.d.41.a.2. q.2. in corp.& l.1. d.2. dub.1. & l.3.d.14.a.2.q.2.ad 1. & l.2. d.9.a.2. quæst.3. ad.4.

51. Intellectus quomodo dicatur speculativus, & practicus: quænam sit inter ipsa differentia. l.2. d.24.p.1.a.2.q.1.ad 2. & l.3. d.23. a.1. q.1. corp.& l.1.d.17.p.1.a.1. quæst.2.ad arg. & l.2. d.39.art.1.q.1.& op.declar.termin. Theol. Vid. *Intellectus*.

52. Intellectus abstractio duplex triplici modo purgans res à materialitate. l.1.d.2.dub.1. & l.3. d.14.a.3.q.2.ad 4.& q.3.ad 3. & 4. & l.4. d.50.p.2.a.1.q.1.& l.2.d.24. p.1.a.2. q.4. ad. 2. Vid. *Abstractio*.

53. Intellectus ascensus, & descensus in cognoscendo explicatur. l.4.d.50.p.2.q.1.

54. In intellectu est lumen innatum inseparabile, per se tamen insufficienti absque habitu scientiæ. l.4.d.6. p.1.a.1. quæst.1. & Itin. ment. c.3. & lib.2.d.39. a.1. quæst.2. corp. Vid. *Lux mentium*: Quomodo, & quid possit cognoscere per tale lumen, & in quo sensu dicatur tanquam tabula rasa. ibid. & lib. 1. d.17. p.1. a.1. quæst.4. corp. & l.2. d.17. a.1.q.1. ad 6. & l.3. d.27. a.1.q.1. corp. & l.2. d.3. p.2. a.2.q.2. ad 3. & l.2. d.18.a.2.q.1.corp. & l.3. d.14.a.1.q.1 ad 3. & l.3. d.23.dub.4. & l.3.d.3. a.1. q.2.ad 3. & l.4.d.49.p.1. a.1.q.2. corp. & fer. 3. Hexam.

55. Intellectus semper præcedit affectum in rebus ejusdem ordinis: aliàs non. l.3.d.34.p.1.a.1. q.2. ad ult. Verum tamen est quod semper præsupponitur aliqua cognitio. lib.3. d.17. a.1.q.2. & Itin. ment. c.7. V. *Voluntas*. n. 22. Intellectus, & voluntas mutuò se adjuvant. l.2.d.24.p.1.a.2. q.1.ad arg.

56. Intellectus est potentia supra se reflexiva cognoscens se ipsam, sicut & voluntas. l.1.d.17. p.1.a.1.q.2.ad arg. & l.2.d.3.p.2.a.2.q.2.in arg.

57. Intellectus ob spiritualitatem suam habet vim activam, & passivam simul. l.4.d.50.p.2. a.1.q.1.

58. Intellectus distractiones unde proveniant. l.4. d.49.p.2. a.3. q.2.ad 3.

59. Quanta sit vis intellectiva in anima separata, & quomodo dicatur sentire, imaginare, & intelligere. l.4.d.50.p.2.a.1.q.1.corp.

60. In intellectu animæ separatae est potentia activa, & passiva: In sensitiva verò activa est ex parte animæ: passiva ex parte corporis. l.4. d.50. ibid.

61. Voluntas est potentia animæ rationalis cum ipsa identificata: licet aliquando sumatur pro habitu, aliquando pro actu. l.1.d.3.p.2.a.1.q.3. & l.2.d.26.dub.1.& l.3.d.9.a.2.q.1.ad 2. & l.2. d.25.p.1.a.1.q.4. & Centil. p.3. sec.22. & d.26. dub.1.& l.2. d.18. dub.4. & Brevil. p.2. c.9. & Comp. Theol. l.2. c.45.49. & 56. dividitur in naturalem, & deliberativam. l.2. d.24. p.1.a.2. q.3.& l.3.d.17.a.1.q.2.ad 4.& col.2.d.39.dub.2. & 3.

62. De arbitrio voluntatis, & libertate. l.2.d.25. per tot. & l.2.d.24.p.1.a.2.q.3.ad 2.& p.2. a.1. q.1.corp.& Centil.p.3. sec.24. De ejus actibus. Centil. ibid. Itiner. ment. c.3. & l.1.d.1. per tot. De ejus affectibus. lib. 3. d. 26. art. 1. quæst.1. corp.& d. 40. q.1. ad 2. & op. de prof. relig. l.2.c.21.& l.1.d.1. per tot. De voluntatis objecto. lib. 2. d. 39. dub. 2. & 3. Vid. *Voluntatis objectum*.

- objectum.* An sit impossibile, & an sit malum. Vid. *ibid.* & l.1. d.45. a.1.q.2. ad 2. & l.2. d.7. p.1.a.2.q.1.ad arg.
63. Voluntas quare in malo magis depravetur, quam intellectus. l.3. d.39. dub.2. & 3. & q.3. art.1.
64. Voluntas an differat ab irascibili, & concupiscibili. l.2.d.25.a.1. q.6.ad 2. & l.3. d.33.a.1. q.3. Vide alia spectantia ad voluntatem. Verbo *Voluntas.* Vid. *Appetitus.* Vid. *Arbitrium.* V. *Christi voluntas.*
65. Memoria quot modis sumitur, & ejus munera, operationes. l.1. d.3. p.2.dub.2. & a.1.q.1. ad 3. & l.2.d.7.parr.2.a.1.quæst.2. ad.4. & l.2. d.24. p.1. a.2.q.1. corp. & t.1. in sap. cap.2. & Itin. ment. cap.3. Vid. *Cætera verbo memoria.* Vid. *Imago.*
66. Qualiter intellectus, voluntas, & memoria concurrant ad imaginis rationem constituendam. lib. 1.d.3.p.2.a.1.quæst.1. Vid. *Verbo memoria.*
67. Animæ potentiæ differenter tendunt in objectum, ac sensus. l.1. p.1. a.3. q.1. ad 2. & l.2. d.24.a.2.q.3.
68. Data est homini potentia rationalis ut cognoscat bonū: concupiscibilis ut ipsum appetat; & irascibilis ut ipsum conservet, & fugiat oppositum. op. de prof. relig. l.1.c.8.
69. Ad facilitandas operationes potentiæ animæ triplex habitus assignatur, scilicet, innatus, acquisitus, & infusus. l.4. d.4. p.1.a.2. q.2.& p.2.a.2.q.3.corp. & d.5. p.2.a.2. q.2: & d.6. quæst.5. & l.2. d.39.a.1. quæst.2. Quinam insunt in parvulis. l.2.d.39.a.1.quæst.2.corp. & ad 4.
70. Qui habitus tamen ad duo capita reducuntur, scilicet, ad notitiam, & amorem. l.1. d.15. p.2.a.1.q.2. corp. quomodo generentur in anima. l.3. d.33.a.1.q.5.ad 4. & lib.2. d.39.a.1. q.2.& l.3.d.29.a.1.q.1.ad 3.
71. Qualem virtutem addant isti habitus potentiis. l.1. d.3. p.2.a.1. q.3. & Brevil. p.5. c.4. & l.1.d.17. p.1.dub.5.& l.2.d.25.p.1.a.1. quæst.5. & lib.2.d.24.p.2. quæst. ult. & Itin. ment. c.1. Vid. V. *Habitus.*
72. Animæ potentiæ rationales sunt subiecta virtutum, per quas reformantur. serm. de S. Luca: & op. de prof. Relig. lib.2. cap.13. & sequent.
73. De affectionibus animæ. l.3.d.16.a.2.q.1.& 2. & l.3.d.15.dub.3.& serm.19. Hexam. V. *Affectio.* V. *Passio.*
74. Concupiscibilis, & irascibilis potentia quænam. Vid. *Concupiscibilis.* n.1. seq. Vid. *Irascibilis.*
75. Animæ potentiæ cognitivæ quare in infantia sunt debiles. l.2.d.20.dub.6.
76. Vis generativa ad quid data homini. l.2.d.20. a.1.q.1.corp.& ad 3.
77. Dolor est passio animæ. V. *Dolor.* n.15.
1. Anima rationalis sic habet rationem æviterni, ut etiam mensuretur tempore in quantum informat corpus transmutabile. l.2. d.17.a.1.q.3. ad 3.
2. Animæ duratio est æqualis durationi angelicæ à parte post, non à parte antè. l.2. d.18.art.2. q.2.ad 3. & op. Cent.p.3. sec.7.& op. Bibl.p.1. c.33.& op. de 7. Itin. & d.7.
3. Anima quomodo sit in orizonte æternitatis, & temporis. t.1. serm.1. in Hexam.
4. Animæ operationes quali mensura mensurentur. op. de 7. Itin. & d.7.
1. Anima unitur summo bono per duplex medium: primum est potentia naturalis: sed quia hæc est defectiva, & inferior summo bono, idè indiget alio medio, quod est virtus. l.1. d.1. dub.16. Vid. *Gratia subiectum.* Vid. *Gratia effectus.* Vid. *Homo in ordine ad Deum.* V. *Anima motus sparsim.*
2. Anima quomodo conveniat, & uniatur, & delectetur Deo. l.1.d.1.a.3.q.1.ad 1.
3. Anima quare in solo Deo quietari potest. l.1. d.1.a.3. quæst.2. corp. & l.2.d.17. a.1. quæst.1. ad arg. & l.3.d.13.a.1.quæst.3.ad ult. & t.1. in Pl. 55. & 75. & in Luc. c.1. n.35. & c.11.n.16. & serm. 5. & 6. in Pent. & serm.1.Dom.2.post Pent. & op. de 7. don. Spir. sanct.cap.3. & op. Amatorium, quomodo dicatur ipsa esse quies Dei. l.2.d.18.a.1.q.1.corp. Vide *Dei varia.* n.41. Vid. *Cor.*
4. Anima infinitum bonum capit finite, quia est finita: & idè quia Deus est summum, & infinitum bonum, hinc ab ipso ipsa absorbetur, & in eo quietatur. l.1.d.1.a.3.q.2.ad.2.
5. Anima in se dicitur essentia: ut perfectibilis à Deo dicitur mens: respectu corporis dicitur vita. lib.1. d.3.p.2. dub. 2. Vid. *Anima essentia.* num.1.
6. Anima absque amore non potest capere Deum plenè. l.1.d.3.p.2.q.1.fund.
7. Anima convertens se à Deo ad creaturas qualiter perfectionem imaginis amittat. lib.1. d.3. p.2.a.1.q.2.& d.14.a.2.q.2.fund.
8. Anima Deum amans trahitur in Deum, & ob id extra mundum, exit: dicitur de ea, quod Christus discipulis. Vos non estis de hoc mundo. l.1.d.15.p.2. dub.5.
9. Anima amans proximum quomodo dicatur amare Deum. l.1.d.17.p.1.dub.1.
10. Anima quomodo reformetur in potentiis per virtutes. l.1.d.14.q.1.fund.
11. Animæ vita est charitas. *ibid.* & Deus. lib.4. d.17. p.1. dub.3. & 4.
12. Anima Christi quomodo omnium aliarum, & etiam Angelorum nobilissima. lib.2.d.1.p.2. a.3.q.2.
13. Anima locus proprius spiritualis ipsam conservans est Deus. l.2.d.2.p.2.a.2.q.1.
14. Anima quanto magis redit ad interiora, tanto magis ascendit, & unitur Deo: in ea enim idem intimum, ac supremum, per quod Deo approximatur. l.2. d.8. p.2. q.2. corp. & q.6. ad ult.
15. Anima qualiter unitur Deo secundum mentem, & à Deo solo potest illuminari. l.2.d.10.a.2. q.2.corp.& l.2.d.2.dub.1.
16. Immortalitas quomodo conveniat. l.2. d.17. a.1.q. 1.ad 5.
17. Anima ad Deum se convertens purgatur, illuminatur, & fortificatur: ad creaturas vero se vertens debilitatur, & quare. l.2.d.24.p.1. a.2.q.2.corp.
18. Anima quo sensu potest dici, quod mereatur dormiens. l.2.d.25.p.2.q.ult.ad arg.
19. Anima est pedissequa gratiæ: ipsa enim se habet ut mortrix principalis ad opera meritoria, non tamen auferens liberum arbitrium. lib.2. d.26. q.6. corp.

20. Anima qualem necessitatem habeat gratiæ Dei, ad hoc ut sit Deo accepta. l.2.d.29.a.1.q.1. Per eam fit templum, filia, & sponsa Dei. ibid. & lib.3. d.13. a.1.q.1. fund. Vid. *Christi varia*. n.234.
21. Anima tunc est ordinata, quando ejus Spiritus est sub Deo; item caro, & potentiæ animales subjiciuntur spiritui: è contra verò est inordinata faciens oppositum. lib.2. d.30.art.1. q.2.corp.
22. Anima quomodò rectificatur per fidem, spem, & charitatem. l.2.d.41. dub.1. & l.3.d.27.dub.1. & a.1. q.3. ad 3.
23. Anima respectu Dei habet plus de potentia passiva, quàm corpus respectu animæ. l.3.d.1. a.1.q.1.
24. Anima quomodò per corpus, & animam representet Deum. l.3.d.2.a.1.q.2.corp.
25. Anima rationalis quomodò fuerit assumpta à Deo. l.3.d.2.a.2.q.2.
26. Anima per portionem superiorem est media inter Deum, & carnem. lib.3. d.2.a.3. quæst.1. fund.
27. Anima est melior cum à Deo possidetur, quàm cum ipsa omnes creaturas possidet. l.3.d.5.a.2. q.2. ad 2.
28. Anima efficienter à Spiritu sancto purificatur: à Christo verò ut à causa meritoria. l.3. d.12.a.1. quæst.2. ad ult. & d.13.art.2. quæst.1. corp.
29. Anima quomodò impletur gratia. l.3. d.13. a.1. q.3. ad ult. *solum perficitur à charitate*. V. *Charitatis effectus*. n.47.
30. Anima videndo Deum quomodò plus patitur, quàm agat. l.3.d.14.a.1.q.3. ad ult.
31. Anima justi quàm Deo cara. lib.3. d.20. q.3.
32. Deus est vita animæ. lib.3.d.21.a.2.q.2. ad 2. & op. Amatorium. V. *infra*. n.42.
33. Anima quomodò rectè plena possit esse. l.3. d.23.a.1.q.1.corp.
34. Anima disponitur ad unionem cum Deo per habitum charitatis. l.3.d.31.a.3.q.1. ad ult.
35. Anima quia est capax Dei est ejus imago. l.3. d.28.a.1.q.1. ad 2.
36. Anima quo sensu dicitur odienda. l.3.d.28. q.4. ad 1.
37. Anima dirigitur in portione superiori per virtutes Theologicas: in inferiori per cardinales. l.3.d.33.a.1.q.1. ad 3.
38. Anima consecratur in templum Spiritus sancti per charitatem. l.3.d.34.a.1.q.1. ad arg.
39. Animæ potentiæ quomodò regulentur à gratia, & virtutibus. lib.4. d.4. p.1.art.2. quæst.2. ad 2.
40. Animæ subjectio supernaturalis quot modis fiat. l.4.d.1. dub.8.
41. Animæ resurrectio spiritualis à Deo facta est mirabilis, non miraculosa. l.4.d.17. dub.3.
42. Animæ vita est Deus: quomodò anima est vita corporis, quo sensu id fit verum ibid. Vid. *supra*. n.32. Vid. *Homo ad Deum*. n.71.
43. Anima per gratiam vivificatur, per virtutes justificatur, per Sacramenta sanatur, & per bonum exercitium renovatur, & fit habilior ab bonum. l.4.d.17. dub.4.
44. Anima fit sponsa Dei per unionem amoris. l.4.d.29.a.1.q.1. fund. l.2.d.1.a.1.q.1.
45. Anima justi est sedes Dei, cujus facies divinitatis majestas, quam videbimus in gloria, quàmque nunc velant Seraphim. l.4. d.50. in fin. & t.1. in Pf. 9.
46. Animæ lumen interiùs, exteriùs, & superiùs quale. t.1. ferm.3. Hexam.
47. Anima quomodò acquirere possit donum intellectus. t.1. ferm.3. in Hexam.
48. Anima continet in se triplicem veritatem rerum, vocum, & morum. ibid.
49. Anima qualiter hierarchietur per virtutes. t.1. ferm.22. Hex. & op. Itin. ment. c.4. & op. de Eccles. Hierarch. p.1. c.1. Vid. *Infra varia*, de an. n.59.
50. Anima qualiter refulgere faciat in se Hierusalem. t.1. ferm.22. Hexam.
51. Anima non potest pervenire ad divinum con- tuitum, nisi per exercitium virtutum. t.1. ser.5. Hexam.
52. Animæ infirmitates spirituales; & remedia enarrantur. t.1. ferm.7. in Hexam.
53. Excellentia animæ contemplantis, & pulchritudo. t.1. ferm.20. Hexam.
54. Animæ resurrectio duplex, scilicet, ad fidem, & ad gloriam, & quid ad hoc requiratur. t.1. in Psalm. 1.
55. Anima est terra mystica, & quomodò aranda, & irriganda. t.1. in Pf. 64. & ferm.1. sexag.
56. Animæ perfectio in quo consistit. t.1. Pf. 66.
57. Anima per fidem, spem, & charitatem est Arca Noè tricamerata t.1. in Pf. 67.
58. Anima est qualis, & quanta, scilicet, alba, nigra, longa, alta, lata, sursum, deorsum, ante, retrò, dextrorsum, sinistrorsum. t.1. in Pf. 67.
59. Anima qualiter Deum laudare teneatur. t.1. in Psalm. 102.
60. Anima quatuor de causis non exit in confessionem externam. t.1. in Psalm. 115.
61. Animæ seu mentis excessus fit vel dilatatione cordis, vel sublevatione, vel alienatione. ibid.
62. Anima in gratia est in manu Dei: in peccato verò est in manu Diaboli. t.1. in Psalm. 118. vers. 14.
63. Anima Civitas mystica obsessa à Dæmone, quomodò liberetur auxilio virtutum, maximeque orationis. t.1. in Pf. 118. v.19.
64. Anima vivificatur per pœnitentiam perfectam, scilicet, contritione, confessione, & satisfactione. t.1. in Pf. 118. c.6. v.13.
65. Anima quando dicatur compedita, & quomodò expediatur. t.1. in Pf. 118. c.9. v.8.
66. Anima plures curias, judices, & sententias habet respectu Diaboli dum est in peccato: & Dei, quando pœnitet. t.1. in Psalm. 118. cap. 10. v.10.
67. In anima Deus diligit humilitatem, charitatem, & pietatem. t.1. in Pf. 118. c.10. v.15.
68. Protectio Dei respectu animæ est circa potentiam rationalem ab errore, concupiscibilem à languore, & irascibilem à timore. t.1. in Pf. 118. c.11. v.13.
69. Anima est civitas mystica plena populo, & sola &c. quomodò. t.1. in Trhen. c.1. Domina gentium. ibid.
70. Anima quot modis à Deo derelinquatur, & quomodò sit Sion lugens. ibid. In tribulatione posita quid agere debeat. ibid.
71. Anima quomodò debet perdere se, ut Christo obediat, tom. 2. in Luc. cap. 17. num. 36. Vid. *F 3* *Perdere.*

- Perdere*. n. 1. & *obedintia*. num. 41. Vid. *Infrà*. n. 76. & 81.
72. Anima est denarius, in quo est superscriptio, ob quam reddenda vel Deo, vel Diabolo. t. 2. in Luc. c. 20. num. 20. & sequent. & t. 3. serm. 4. Dom. 3. Adv.
73. Anima quibus virtutibus perducatur ad perfectionem. t. 2. in Luc. c. 21. n. 4. Vid. *Perfectio*. n. 64.
74. Quomodo possit unguenta corpori Christi parare exemplo mulierum. c. 23. in Luc. n. 55. V. *Unguentum*.
75. Anima quomodo figuretur in navi. t. 2. in Jo. c. 6. n. 9. & t. 3. serm. 1. Dom. 4. post Pent. & t. 1. in Ps. 34. V. *Navis*. n. 1.
76. Animam ponere quid sit. t. 2. in Jo. cap. 10. n. 18. Et perdere quid. cap. 12. n. 25. Vid. *suprà*. num. 71.
77. Animæ dies quinam: in Jo. c. 11. n. 6. Ejus vita est mors quænam. ibid. n. 25. & 27. Vid. *Dies*. n. 13.
78. Anima quomodo Christum suscipere possit. t. 2. in Jo. c. 19. n. 41.
79. Animæ os, dentes, venter quid sint. t. 2. in Jo. col. 33. & 39. caput, & mens quæ. t. 3. serm. 3. Dom. infra oct. Epiph. Pedes quinam & lavandi. serm. 3. in Cæna domini Vid. *Anima varia*. n. 43.
80. Animæ pascua multiplicia proponuntur. t. 2. in Jo. col. 48. quomodo per ostium ingredi, & egredi dicatur. ibid. V. *Pastor*.
81. Animam ponere pro ovibus quid sit. In Jo. col. 49. & 50.
82. Anima comparatur grano frumenti. t. 2. in Jo. col. 57. quomodo abluatur spiritualiter. col. 59. & 60. fructus observantiæ mandatorum Dei. col. 64. Ad pœnitentiam agendam quid opus sit animæ. col. 88.
83. Animæ beatitudo in hac, & in altera vita in quo consistat. t. 3. serm. 1. Dom. 1. Adv. & serm. 2. in oct. Pasch. quomodo degustare possit æternas dulcedines. ibid. serm. 2. Anima justi est hortus deliciarum Christi: Peccatoris est sentina Diaboli. serm. 4. Dom. 3. Adv. Virtutes reddunt eam floridum lectulum Christi. ser. 4. Dom. infra oct. Nat. Dom. & serm. 5. Dom. infra oct. Epiph.
84. Anima quomodo paranda est ad adventum Christi. t. 3. serm. 1. Dom. 4. Adv. spolianda terrenis affectibus, si voluerit appropinquare Christo. serm. 1. de Circun.
85. Anima quomodo fiat templum Christi, & Diaboli. serm. 2. Dom. infra oct. Epiph. Vid. *infra* n. 114. In contemplatione quanta quiete fruatur. serm. 3. Dom. ibid. quis ordo servandus. ibid. Vid. *Habere*. n. 6. Desponsatio ejus cum Christo, & cum Diabolo. ibid. & serm. 1. Dom. 1. post oct. Epiph. Vid. *Gratia effectus*. n. 25. Quænam delitiæ ipsi sint paratæ à Christo. ibid. serm. 2. Et Christus in ea requiescat. serm. 1. in Sab. S. & serm. 1. fer. 3. Pasch. & s. 7. in Rogat. & op. Solil. c. 1. Thronus Dei in Ps. 9. Quadruplex modus sanandi à lepra spirituali peccati. serm. 2. Dom. 2. post Epiph. Est speculum spirituale. serm. 4. in Septuag. Munda est templum Deo. sacratum. serm. 1. Dom. 3. post Epiph. Ejus conversio quænam exigat. serm. 1. Dom. Palm. Quomodo lavanda. serm. 3. in Cæna Domini: Ejus vita à ligno vitæ, scilicet à Christo serm. 1. fer. 3. Pasch.
86. Anima justi templum Dei: peccatoris est Diaboli. serm. 4. Dom. 3. post Pasch. qualiter configuretur Trinitati. ibid. ser. 1. Dom. 5. post Pasch. Quid agere debeat ut rectè oret. serm. 3. ibid. siccitas in oratione quomodo pellenda. ibid. Mendicitas animæ qualis. ibid. Infirmittatum spiritualium remedia. serm. 10. in Rogat.
87. Animæ renovationis modus traditur. t. 3. serm. 1. in Ascens. D. Modus quo spiritualiter volare possit ad Cælum: ejus velocitas quanta. ibid. & op. de decem præcept. serm. 2. & t. 1. in Sap. Prolog.
88. Signa impressa à Spiritu Sancto quænam sint: & quænam à Diabolo in anima. serm. 3. in Pent. Ejus facies est conscientia. ibid. serm. 5. à Spiritu Sancto est ejus quies. serm. 6. ab ipso quomodo repletur gratia, & sacris unctionibus. serm. 3. feria 3. Pent.
89. Anima justi sedes totius Trinitatis. t. 3. serm. 1. & 2. fer. 2. Pent. Est veluti Regina Saba. ibid. quomodo ab Ecclesia spiritualiter parietur. ibid. ser. 3. Pent. serm. 3. est lectulus, sedes, Thronus. V. *Lectus* n. 3.
90. Anima est capax Deo, unica, & levissima; peccando fit arctissima, quia non capit nisi Diabolum; fit diversissima, & pondere gravissima. serm. 3. Dom. 1. post oct. Pent. qualiter exonerare se debeat pondere peccatorum. serm. 1. Dom. 4. post Pent. Innocens est sicut lilius inter spinas. serm. 3. Dom. 9. post Pent. qualiter feratur in Christum. serm. 2. Dom. 12. post Pent. quomodo possit esse mulier amicta sole. serm. 4. Dom. 22. post Pent. & op. solil. cap. 4.
91. Animæ salus exigit velle, posse, & nosse. t. 3. serm. 1. Dom. 23. post Pent. significatur in puella à Christo resuscitata. ibid. serm. 2. Adoptatur à Christo in filiam per fidem, spem, & charitatem. serm. 3. Dom. 23. post Pent. Ejus sanitas est à tota Trinitate. ibid. qualiter debeat esse Civitas Dei. t. 3. serm. 1. de S. Agath. Quomodo elevari possit super terram. serm. de SS. Sim. & Juda: Alloquutio interior qualis, & quomodo fiat à Deo. serm. 1. de Evang. & op. de 7. Trin. ætern. d. 3. 4. qualis fructus consolationum internarum. ibid. quomodo in solitudinem reducat. ibid. Ejus puritas quàm æstimanda. serm. 1. de Mart. Eclipsis animæ in quo consistat. serm. 3. de Apost. V. *Eclipsis*.
92. Anima quare non possit repleri bonis creatis. t. 3. serm. 1. de plur. Confes. Deo similis per gratiam, fit dissimilis per culpam. serm. 1. de plur. Mart. Ejus capacitas infinita. serm. 1. de una Virg. & 1. de Confes. Ejus nuptiæ cum Christo. serm. 3. de una Virg. Ejus divitiæ quantæ, dum est in gratia. ser. 5. de una Virg. Est terra spiritualis. ibid. Unde perficitur scientia, & virtutibus, moritur peccato. serm. 1. de Angel. Est domus Dei sanctificanda, ad quod quatuor requiruntur. serm. 1. & 3. de dedic. temp. quomodo dedicanda Christo, & quomodo dedicetur Diabolo. ibid. est templum Dei. ibid. quomodo profanetur. ibid.
93. Anima qualiter lavanda. serm. 1. de dedic. templ. & op. & stim. d. am. p. 2. c. 6. quomodo inungi possit oleo cælestium consolationum, & signari signo pœnitentiæ. ibid. V. *Ablutio* n. 1.

94. Anima quomodo est capax Dei. op. Brev. p.2.c.9.
95. Proponitur scala 12. graduum, per quam ascendere potest anima ad Deum. op. Brev. p.5. c.6. & op. de 7. grad. contempl. & op. Exerc. quædam spir. & op. Itin. ment. c.1.
96. Animæ desiderium est ignis eam accendens, & illuminans: op. Brev. p.5. c. 6. quo ordine id fiat. ibid. Extasis quomodo interveniat. ibid.
97. Anima est Civitas mystica. t. 1. in Trhen. c.1. Adaptantur ei spiritualiter omnia, quæ habentur in civitate materiali. op. de 7. Don. Spir. Sanc. c.4. & 5. Ejus familia, exercitiaque. ibid. Et op. Itin. ment. c.4. & op. de 7. itin. æter. itin. 7. d. 3. Est vinea spiritualis. ibid. V. *Civitas*. num. 5.
98. Anima quare plus infirma remanet ob carnalem amorem, quam ob quamlibet aliam passionem. op. de 3. tern. peccat. c.3.
99. Anima justæ est Paradisus, & lectulus floridus: ibi enim habitat Deus: est gaudium, lux, & charitas. op. diet. sal. t.5. c.1. V. *Paradisus*. V. *Iustus*. Ejus munditia. t.7. c.5. Et op. Itin. ment. c.4. & op. de 7. Itin. d. 4. & 5. & seq. Et op. stim. d. am. p.2. c.6. & p.3. c.2. & seq. Et op. Myst. Theol. p.2.c.2.
100. Anima quomodo Christum possit concipere, parere, quærere, & frui fructibus nominis Jesu. op. de S. festiv. Pueri Jesu. & op. Spec. B. Virg. c.17. quomodo exercenda in oratione mentali. op. Solil. c.1. sui cognitio expenditur. ibid.
101. Anima instruitur ut despiciat mundum, & ad cælestia solum aspiret. op. Solil. c.2.3. & 4. & op. de 7. Itin. æt. d. 2. & seq. & op. Incend. am. c.1. seq. & c.6.
102. Animæ propinquitas respectu Dei, & quomodo ducatur in cognitionem Trinitatis. op. Itin. ment. cap. 3. quænam talem cognitionem impediunt. ibid. & c.4. & c.5. & 6.
103. Virtutibus Theologicis reformatur, & renovatur. ibid. cap.4. gradus excessuum mentalium proponuntur. ibid. cap. 4. & op. de prof. relig. c.4. l.1. & l.2. c.1.
104. Animæ contemplantis sex gradus. op. Itin. ment. c.7. & op. de 7. Itin. ætern. d.1. 2.3.4. Quomodo supra se ipsam elevari possit. ibid. Ejus pedes quinam sint os, lingua, ibid. Ipsius iter, seu statio triplex, solitudo quænam. ibid. d.2. sep. & op. amatorium.
105. Varii gradus, & actus interiores animæ orantis expenduntur. op. de 7. Itin. ætern. d.3.4. & seq. & op. de prof. Relig. l.2.c.72. seq.
106. Animæ verò libertas est se ferre in æternis. op. de 7. Itin. ætern. d.2.
107. Animæ oculus triplex. ibid.
108. Animæ profectus spiritualis expenditur. op. stim. d. am. p.2. c.1. seq.
109. Anima quanti æstimanda. op. stim. d. am. p.2.c.11. & seq. Ejus perfectio multiplex. ibid. p.3.c.15.
110. Anima sponsa Dei, quàm stulta relinquendo sponsum Christum. op. stim. d. am. p.2. c.15. & op. Amatorium.
111. Anima quomodo in Deum possit se commutare. op. stim. d. am. p.3.c.2.
112. Anima justæ est sedes Dei. op. de Eccl. Hier. p.1.c.1.
113. Animæ infirmitates spirituales proponuntur, & quomodo curandæ. op. de prof. Relig. l.2.c.8. seq.
114. Animæ templum quibus virtutibus decorandum. op. de prof. Relig. l.2. c.15. Diabolus quomodo illud pingat ibid. & quomodo in eo sacrificandum. in Psalm. 137. Vid. *suprà*. num. 85.
115. Est speculum in quo Deus relucet. op. Myst. Theol. c.2. ejus mutabilitas stat, quando conjungitur Deo. l.2.d.17. a.1. q.1. ad 2.
116. Animæ soliloquium ad Deum de sui cognitione, & vilitate peccati. op. solil. c.1.
117. Anima habens charitatem magis unita est Deo, quàm sibi: Deus enim illabatur tunc animæ l.3.d.29. a.1. q.2. ad ult.
118. Animæ triplex influxus à fide provenit, & quinam sint. serm.9. in Hexam.
119. Anima quomodo possit invenire Christum. serm.7. in Rogat.
120. Anima ut Dei dulcedinem degustare possit, quid facere debet. serm.2. Dom.1. adv.
121. Animæ illuminatio est ab igne Spirit. sanct. scilicet à gratia. serm.1. de S. Laur.
122. Animæ unio ad Deum quomodo haberi possit. op. de Prof. Relig. l.2.c.72.
123. Anima indiget illuminari à sole, & Luna, scilicet, à Christo, & à Maria, ut operetur. op. de reduc. art.
124. Animæ mensura solus est Deus: unde est causa. Pl. 55.
125. Anima nisi reficiatur à Christo, non potest vivere, nec bona opera facere, nisi fecundetur ab ipso. l.4.d.26. a.1. q.1. ad arg.
126. Deus dicitur locus animæ, & quomodo. V. *Angeli locus*. n.11.
127. Solus Deus non Angelus potest illabi animæ. V. *Angeli operatio*. n.6.
128. Solus Deus potest cogitationes immittere animæ. V. *Angeli operatio*. n.7. & seq. & quomodo Angeli possunt incendere animam. ibid.
129. Animæ abscondita solus Deus noscit. Vid. *Angeli operatio*. h.11.
130. Animæ vita est charitas. Vid. *Charitatis effectus*. n.7.
131. Animæ deiformitas. Vid. *Charitatis effectus*. num.9.
132. Animæ pondus est charitas. Vid. *Charitatis effectus*. n.11.
133. Animæ aia est charitas. V. *Charitatis effectus*. num.67.
134. Anima quomodo fiat habitatio Dei. V. *Christi varia*. n.234.
135. Quomodo in animam influat Christus virtutem Spir. sanct. V. *Christi varia*. n.236.
136. Solus Deus potest in animam cogitationes immittere. V. *Cogitatio*. n.3.
137. Anima est ara Dei, lectus, vinea, Ara, Paradisus. V. *Conscientia*. n.27. Thronus, templum, habitatio, sedes, cælum. Vid. *Dei varia*. n.41. V. *Domus*.
138. Dei ingressus in animam. Vid. *Dei varia*. num.104.
139. Anima cum virtutibus est lectus floridus Dei. V. *Flor.* n.2.
140. Homo quomodo fit in animam viventem. V. *Homo ad Deum*. n.89.
141. Anima vel est Dei, vel Diaboli domus. Vid. *Homo ad Deum*. n.126. & 131.
142. Animæ gressus ad Deum. V. *Gressus*. n.1.

Anima
in ordine
ad peccatum.

143. Figurata in Hierusalem. V. *Hierusalem*.
1. Vide verbo peccatum.
  2. Anima fit perverſa, & deordinata quotieſcun- que cadit aliquid inter Deum, & ipſam ani- mam. l. 1. d. 14. a. 2. q. 2. fund.
  3. Anima quomodò incendatur igne concupiſ- centiæ. l. 2. d. 8. p. 2. q. 5.
  4. Anima eſt immortalis morte naturæ, non ve- rò morte peccati: eſt enim mors animæ. l. 2. d. 17. a. 2. q. 1. ad 2. & t. 2. in Jo. col. 27. & c. 11. n. 25. & 27. & ſer. 1. Dom. 15. poſt Pent. & ſer. 1. de Angelis, & op. de trib. tern. pec. c. 3. & op. amatorium.
  5. Anima contrahit peccatum originale. V. *Peccatum originale*. l. 2. d. 18. a. 2. q. 3. ad 2. & l. 2. d. 31. a. 2. q. 2. & l. 3. d. 2. dub. 2.
  6. Anima trahitur deorſum ex pondere carnis. l. 2. d. 31. a. 1. q. 2.
  7. Anima per peccatum fit ſubiecta, quæ erat li- bera. l. 4. d. 1. dub. 8.
  8. Animæ curatio à peccato. l. 4. d. 17. p. 1. dub. 3. & 4.
  9. Animæ libido triplex, ſcilicet principandi, de- lectandi, & poſſidendi: prima curatur obe- dientia: ſecunda caſtitate: tertia paupertate. t. 1. ſer. 2. 2. in Hexam.
  10. Anima quomodò ſervanda ab ingreſſu canum veneficorum. ibid.
  11. Eclypſis animæ per peccatum qualiter fiat. ibid. & tom. 3. ſer. 3. de S. Apoſt. V. *Eclypſis* n. 11.
  12. Animæ periclitatio quot modis fiat, oſtendi- tur exemplo navis. t. 1. in Pf. 34.
  13. Anima malevola non eſt capax ſapientiæ quo- modò id intelligatur. t. 1. in ſap. c. 1.
  14. Anima peccatoris eſt ſentina Diaboli. t. 3. ſer. 4. Dom. 3. Adu. & ſer. 2. Dom. infra oct. Epiph. Templum Diaboli. t. 3. ſer. 4. Dom. 4. poſt Paſch. dedicatur Diabolo ſer. 1. de dedic. tem- pli, & op. de prof. religioſ. l. 2. c. 15.
  15. Animæ deformitas in peccato qualis. t. 3. ſer. 1. Dom. 3. Epiph. & op. ſolil. c. 1.
  16. Animæ per peccatum deſponſatio cum Dia- bolo expenditur. t. 3. ſer. 1. dom. 1. poſt Oct. Pent. ſignata à Diabolo quomodò. ſer. 3. Pent.
  17. Anima fit leproſa per peccatum. t. 3. ſer. 2. Dom. 2. poſt oct. Epiph.
  18. Animæ peccatricis vulnera qualia. t. 3. ſer. 1. Dom. 1. Quadrageſ. eius mendicitas, & ſiccitas quanta. ſer. 3. in Rogat.
  19. Anima per peccatum fit arctiſſima, diverſiſ- ſima, & ponderoſiſſima. t. 3. ſer. 3. Dom. 1. poſt oct. Pent. Eſt Babilon. ſer. 2. dom. 9. poſt Pent. Terrenis dedita eſt terra. ſer. 4. Dom. 16. poſt Pent. Infirmetas multiplex. ſer. 4. Dom. 22. poſt Pent.
  20. Animæ exiſtentis in peccato miſeriæ adno- tantur. t. 3. ſer. 1. Dom. 23. poſt Pent. & ſer. 1. de S. Laur. & ſer. 1. de S. Mat. & ſer. 1. de Ang. & op. de tribus ternar. pec. c. 4. p. 2. & 3.
  21. Anima peccato fit paralitica. op. de tribus ter- nar. pecc.
  22. Anima in peccato eſt infernus, quia eſt habi- tatio Dæmonum, locus turbationis, tenebra- rum, & ignis. op. diæt. ſal. t. 5. c. 1.
  23. Anima in peccato eſt maledicta. op. ſpec. B. Virg. c. 15. In quam profunditatem præcipitat. op. ſtim. diu. am. p. 3. c. 15.
  24. Animæ hoſtes deteguntur caro ſcilicet, & Diabolus. op. ſoliloq. c. 1.
  25. Anima peccando offendit omnes creaturas. ibid.
  26. Animam in peccato planctu digna. op. ſtim. d. am. p. 2. c. 11.
  27. Animæ potentiæ quomodò à peccato vitiatæ ſint. op. de prof. relig. l. 1. c. 4. & c. 10. ſeq.
  28. Anima ob peccatum originale incurrit in ig- norantiam: caro in concupiſcentiam. op. itin. ment. c. 1.
  29. Anima in peccato mortali eſt ſtabulum Dia- boli. ſer. 1. ſer. 3. paſch.
  30. Anima peccatoris eſt Coruo nigrior. ſer. 5. in Cæna Domini.
  31. Anima tripliciter cadit, & tripliciter etiam ſurgere poſteſt. ſer. 4. Dom. 18. poſt Pent.
  32. Animæ proſtitutio in quo conſiſtit. ſer. 3. in Pent.
  33. Animam tria perturbant, ſcilicet ignorantia, malignitas, & vindicta. ſer. 1. Dom. 5. poſt Pent.
  34. Animæ ſeptem infirmitates ex ſeptem capita- libus vitijs expenduntur. ſer. 1. Dom. 20. Pent.
  35. Animæ defectus naturales ex peccato origi- nali expenduntur. op. de prof. Relig. l. 1. c. 8. 9. & ſeq. Quomodò reformanda ſit. ibid.
  36. Animæ fames ſunt vitia, & eius ſterilitas: ſi- cut ſcientia eſt eius cibus. op. de 7. Don. S. San. cap. 3.
1. Animæ tres ſunt ſtatus: primò in corpore fra- gili: ſecundò exuta à corpore: tertio glorifica- ta, ſeu damnata. t. 1. in Pf. 121. Item animarum exeuntium à corpore tres ſtatus expenduntur, ſcilicet vel ad Paradifum, vel ad Infernum, vel ad Purgatorium mittuntur. t. 3. ſer. de ani- mabus.
  2. Anima in quo ſenſu dicitur Ecclen. c. 12. rever- ti ad Deum in morte. t. 1. in Ecclen. c. 12.
  3. Animæ exeuntis è corpore anguſtiæ propo- nuntur. ſer. 1. Dom. 1. Quadrag. & ſer. 1. Dom. 2. Quadrageſ.
  4. Chriſti adventus in morte cum timore expe- ctandus. ſer. 4. Dom. 1. Adu.
  5. Angelica charitas, quam exhibent Angeli in morte hominis, expenditur. t. 3. ſer. 4. Dom. 4. Quadrag.
  6. Quamam anima invenit pacem, & quæ bel- lum in exitu è corpore. t. 3. ſer. 3. ſer. 3. Paſch.
  7. Mortis tempore Dæmones animam obſident, & coanguſtant. ibid. & ſer. 3. Dom. 9. poſt Pent. & l. 4. d. 20. p. 1. q. 5. corp.
  8. Animæ felicitas in morte, ſi in iuſtitia erit. ſer. 1. Dom. 2. poſt oct. Paſch.
  9. Anima in morte viſitatur à Deo, ab Angelis, à Diabolo. ſer. 4. Dom. 8. poſt Pent. examinabi- tur utrum habeat imaginem Dei, an Diaboli. ſer. 1. Dom. 18. Pent. Idèd comparatur denario, vel nummo à Chriſto. ſer. 2. & 3. Dom. 22. poſt Pent. & l. 4. d. 20. p. 1. q. 5.
  10. Anima in actu ſeparationis ſtatim evolat, ſi eſt in gratia, ad gloriarn. op. Brevil. p. 7. c. 2. & l. 4. d. 21. p. 1. a. 3. q. 2. corp.
  11. Anima ſtatim ac ſeparata eſt ponitur, & ſe- pelitur vel in Parochia Dei, vel Diaboli. t. 3. ſer. de S. Michaële. quomodò dicatur ferri ab Angelis. l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 5. corp.
  12. Anima exuta è corpore novit divinam ſenten- tiam de ſe latam. l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 4. ad vlt.
  13. Anima in exitu viſitatur ab Angelo, & à Diabolo. V. *Angeli varia*. n. 70. ſer. 4. Dom. 8. Pent.

Anima
ſtatus
triplex,
in morte,
in Pur-
gatorio,
in Infer-
no, in
Cælo.

Anima
in exitu
è corpore.

- Pent. V. *Anima varia* num. 72.
14. Anima in exitu videt Dei sententiam, bonaque, & mala gesta. V. *Anima separata*. n. 44.
15. Anima statim fertur ad Cælum vel ad Infernum. V. *Anima separata*. n. 19. & seq.
16. Animarum receptacula sunt quatuor, & enumerantur doctrinaliter. l. 4. d. 45. a. 1. q. 2. corp.
17. Animæ in Purgatorio, in Inferno, in Cælo. Vid. V. *Purgatorium*, *Infernus*, *Cælum*, & *Paradisus*, & V. *Beatus*, *Damnatus*.
18. Animæ damnatorum iure ordinario nunquam exeunt Inferno: Diaboli verò exeunt. l. 4. d. 45. a. 1. q. 3.
19. Animæ separatae an habeant spem. l. 3. d. 26. dub. 6.
20. Animæ existentes in Purgatorio certæ sunt de ipsarum futura salute. ibid.
21. Animæ separatio aliquando non est finalis. V. *Anima varia*. n. 16.
22. Anima in exitu suo quos effectus peccati experiat. V. *Peccati effectus*. n. 11.
- Anima Varia.*
1. Anima quo sensu dicitur Deo simillima. l. 1. d. 3. p. 2. dub. 4. & l. 2. d. 26. q. 3. ad arg.
2. Animæ solus Deus illabitur. l. 1. d. 1. a. 3. q. 2. corp.
3. Animæ appetitus quotuplex. l. 1. d. 1. a. 3. q. 2. ad arg. & l. 2. d. 3. 1. a. 2. q. 2. corp.
4. Anima quomodo est omnia. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg. Dicitur tabula rasa. l. 2. d. 38. a. 2. q. 2. ad arg.
5. Anima quomodo à carne infici possit. l. 2. d. 2. d. 2. dub. 2. & d. 3. 1. a. 2. q. 1.
6. Anima est media inter Deum, & alias creaturas. l. 2. d. 42. a. 2. q. 1. corp. & l. 3. d. 2. a. 3. q. 1. fund.
7. Anima exuta à corpore quare mereri nequeat. l. 4. d. 49. p. 1. q. 3. ad arg.
8. Anima multipliciter influit in corpus. l. 4. d. 49. p. 2. q. 1. a. 2. corp.
9. Cogitationes immittere in animam nemo potest ut principale agens, nisi Deus: Diabolus verò potest eas excitare, & impellere, sic & Angelus bonus. l. 2. d. 8. q. 4. p. 2. corp.
10. Anima quomodo incendi ab alio possit igne concupiscentiæ. l. 2. d. 8. p. 2. q. 5.
11. Anima, & corpus quomodo se habeant circa locum. l. 2. d. 9. q. 5. ad 3.
12. Animæ fiunt revelationes magis in somnis, quam in vigilia, & quare. l. 2. d. 25. p. 2. q. vlt. ad 5. V. *Revelatio* n. 8.
13. Anima quomodo est pedissequa gratiæ. l. 2. d. 26. q. 6. corp.
14. Anima innocens, si poneretur in Inferno, non arderet. l. 2. d. 3. 1. a. 2. q. 2. ad vlt. & d. 3. 2. a. 3. q. 2. ad 3. & l. 3. d. 16. a. 1. q. 1. ad vlt.
15. Anima an à Deo facta iusta, an iniusta. l. 2. d. 3. 2. dub. 5.
16. Animæ aliquæ separantur à corpore separatione finali, aliquæ temporali. l. 3. d. 21. a. 2. q. 1. ad 2.
17. Anima est complementum vitæ, corporis, est principium vsus, scilicet sensus, & motus. l. 3. d. 21. a. 2. q. 2.
18. Animæ, quæ erant in Limbo ascenderunt in Cælum die tertia post Ascensionem. l. 3. d. 22. a. 1. q. 6. fund. V. *Limbus*. n. 6.
19. Anima quo sensu dicitur odienda. l. 3. d. 28. q. 4. ad 1.
20. Animæ sedes est in sanguine. l. 4. d. 1. 1. p. 2. a. 1. quæst. 2.
21. Anima qualiter exuta à corpore cesset à merendo. l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 1.
22. Anima qualiter sit in orizzonte æternitatis, & temporis, & quomodo ipsius cognitio spectet ad physicum. t. 1. ser. 1. in Hexam.
23. Anima est speculum pulcherrimum, & tersum, & quomodo. ser. 5. in Hexam. V. *Speculum*. n. 7.
24. Anima tripliciter elevatur ad contemplandos Angelos. ser. 5. in Hexam.
25. Quomodo totus mundus scriptus est in anima. ser. 12. in Hexam.
26. Animæ Eclipsis. V. *suprà Anima in ordine ad peccatum*.
27. Anima sumitur multipliciter. t. 1. in Ps. 26.
28. Anima quomodo sit in corde, vel in cerebro. t. 1. in Ps. 41.
29. Anima sine contemplatione supernorum est, sicut firmamentum sine stellis, & sicut bestia faciem ad terram habens: sicut è conversò habens contemplationem divinorum est cælum stellatum, & mulier amicta sole. ser. 20. in Hexam.
30. Anima quantum aggravetur à corpore. t. 1. in sap. c. 9. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 61.
31. Anima significatur per ternarium, & quomodo contineat unitatem, & Trinitatem vbi de mysteriis horum numerorum. t. 1. in Ps. 89.
32. Animæ duplex Angelus deputatus est: alter bonus ad custodiendum: alius malus ad tentandum. t. 1. in Ps. 108.
33. Anima quomodo dicatur alba, nigra, longa, lata, alta, sursum, deorsum, antè, retrò, dextrorsum, & sinistrorsum. t. 1. in Ps. 67.
34. Anima quo sensu dicitur corrupti. t. 1. in Ps. 103.
35. Animæ lux est veritas tres radios emittens. t. 1. ser. 4. in Hexam. Prima eius visio est per naturam intelligentiæ. ibid.
36. Animæ bona sunt tria, scilicet virtus, scientia, & veritas. ser. 4. in Hexam.
37. Animæ multiplex afflictio, seu defectus expenditur. in Ps. 118. c. 4. v. 5.
38. Anima quomodo est civitas plena populo, & sola. in thren. c. 1. v. 1. V. *infra*. n. 62. V. *Anima ad Deum*. n. 97. V. *Civitas*. n. 2. & 5. V. *Hierusalem*. n. 2.
39. Anima quomodo est Rex, & sacerdos mysticè. c. 2. in thren.
40. Animam perdere pro Christo quid sit. t. 2. in Luc. c. 9. n. 24. & c. 17. n. 36. V. *Perdere*. n. 3.
41. Anima quæ dicatur vidua, & figuratur in illa Evangelij. in Luc. c. 2. 1. n. 4. & c. 2. n. 37.
42. Animæ tentatio expenditur. in Luc. c. 8.
43. Animæ os, dentes, venter quid sint. in Jo. colat. 33. & 39. V. *Venter*. n. 5. V. *os*. n. 6. V. *suprà Anima ad Deum*. n. 78.
44. Anima est denarius Christo debitus. t. 3. ser. 4. Dom. 3. Adu V. *Monita*. n. 1.
45. Animarum curam negligentes sunt mali mercenarij. t. 3. ser. 1. ser. 4. Pasch. V. *Mercenarius*. n. 1. & seq.
46. Animæ bona anteponenda omnibus aliis rebus. ser. 1. Dom. 5. post Pasch.
47. Anima figurata in Esther. ser. 9. in Rogat. V. *Esther*. n. 2.
48. Anima est terminus omnium natura constantium, & ratio magnitudinis, & augmenti. ser. 2. de B. Virg.

49. Animæ triplex dos in gloria, & quadruplex corporis expenditur. ser.9. in Pent.
50. Animam tria perturbant, ignorantia, malignitas, & crudelitas. ser.1. Dom.5. post Pent. V. *Ignorantia*. n.14. V. *Malignitas*. V. *Crudelitas*.
51. Anima scientia, & virtutibus perficitur. ser.1. de S. Laur.
52. Animas Deo auferens, privat Deum sua hæreditate. ser.4. Dom.19. post Pent. Item sanguinem Christi effundit, & est peior crucifixoribus Christi. ser.3. dom.1. post oct. Epiph. Item lapides in Christum iacit. ser.4. Dom. Pass. Item furatur thesauros cõdis. ser.3. ser.2. post Pasch. Item persequitur Christum gravius quàm crucifixores. ser.3. Dom.1. post oct. Pasch. Item est Minister Diaboli quo impugnat animas. ser.2. & 4. Dom.3. post oct. Pasch. Item est interfector animarum, & maximè Prælatus malus. ser.3. ser.3. Pent. & ser.2. Dom.8. post Pent. Item est os Diaboli. ser.2. ser.4. Pent. Item est Venator Diaboli. ser.3. Dom.4. post Pent. Item est dæmoniacus. ser.1. Dom.14. post Pent. V. *scandalum per tot: præcipue* n.15.
53. Animarum salus multoties minùs curatur, quàm ruina Afini. ser.1. de Cathedra.
54. Animarum cura D. Petro demandata est. ser.2. de Cath.
55. Animæ thesaurus quomodò recuperandus. ser.1. de S. Matth.
56. Animarum parochia est vel Cælum, vel Infernus, in qua sepeliuntur. ser. de S. Mich. V. *Parochia* n.6.
57. Anima nobilior nobiliorem materiæ dispositionem exigit. ser.1. de plur. Mart. V. *Materia* n.27.
58. Anima vt recipiat intelligentiam spirituum quid agere debet. ser.1. de plur. Marr.
59. Animæ gradus respondentes ordinibus Angelorum explicantur. ser.22. Hexam. V. *Animam in ordine ad Deum* n.48. V. *Infrà* n.75.
60. Animæ imperium quale. ser.22. Hexam.
61. Anima quomodò se gerere debeat respectu proximi. ibid.
62. Anima proponitur sub ratione civitatis, quænam sit eius familia, cives consiliarij, artifices. op. de 7. Don. Spir. Sanc. c.4.
63. Anima plus debilitatur ob amorem carnalem, quàm ob quamlibet aliam passionem, quia non hinc agere secundum suam formam. op. de 3. tern. pec. c.3.
64. Animarum cura est arfarium, & periculosissima. op. Confes. præfat.
65. Anima describitur sub ratione vineæ op. de 7. Itin. æt. d.7.
66. Animarum zelator instruitur. op. stim. d. am. p.2. c.11. est mercator spiritualis. c.15.
67. Animarum est multiplex perfectio, sicut diversæ sunt facies hominis. op. stim. d. am. p.3. cap.9.
68. Anima comparatur cælo. op. Myst. Theol. p.2. cap.2.
69. Animæ quantitas est tantum virtualis. op. Comp. Theol. l.2. c.54.
70. Anima indiget triplici genere sanitatis. op. Brevil. p.6. c.11. & op. de prof. relig. l.2. c.8.
71. Animæ vita est charitas. l.1. d.17. q.1. fund.
72. Animæ in exitu à corpore assistunt Angeli boni, & mali, & secundum sententiam à Deo latam deferunt eam vel boni in Purgatorium, vel Cælum, vel mali in Infernum. l.4. d.20. p.1. q.5.
73. Anima in Purgatorio quomodò sustineat pœnam, & desiderat simul ab ea liberari. l.4. d.20. p.1. q.5.
74. Animæ periclitatio qualiter fiat. t.1. in Ps.39.
75. Animæ qualiter ascendere possint spiritualiter ad varios gradus Angelorum op. de 7. Itin. æt. d.2. V. *suprà*. n.59. V. *Angeli varia*. n.78.
76. Alæ animæ sunt timor, & amor, aliæque virtutes. V. *Ala*. n.12. & 13.
77. Alloquutio animæ ad Deum. V. *Alloquutio*. num.1.
78. Anima dicitur Altare. V. *Altare*. n.2.
79. Angelus non potest videre secreta animæ. V. *Angeli intellectus*. n.16. Quomodò potest anima abscondere Angelo sua secreta V. *Ang. intellectus*. n.63.
80. Anima visitatur in morte ab Angelo, & à Diabolo. ser.4. Dom.8. Pent. V. *Angeli varia*. num.68.
81. Anima est Arca. V. *Arca*. n.4.
82. Anima est nummus, pro quo servivit Christus 30. annis. V. *Christi varia*. n.303. V. *suprà*. n.44. V. *Moneta*.
83. Anima dicitur Cælum. V. *Cæli varia*. n.12. Dicitur cœnaculum Christi V. *Cœnaculum*. n.5. Dicitur Columba. V. *Columba*. n.6.
84. Animæ regimen vnde. V. *Consensus*. n.3.
85. Anima non satiatur filiis, idest delectationibus sensualibus. V. *Delectatio*. n.13.
86. Absque delectatione non potest esse anima. V. *Delectatio*. n.14.
87. Animæ reformatio fit per amorem Dei. V. *Dei amor, & proximi*. n.62.
88. Animarum Venator Deus, & Diabolus. V. *Dei varia*. n.191. V. *Diaboli tentationes*. n.51.
89. Animarum mercator, & devorator, venator, fur, piscator, latro, Diabolus. V. *Diaboli tentationes*. n.48. seq.
90. Desponsatio animæ cum Diabolo. V. *Diaboli tentationes*. n.70.
91. Anima in qua locus, & sedes Diaboli. V. *Diaboli locus*. n.9. seq. per tot.
92. Anima est Esther. V. *Esther*. n.2. est Hierusalem. V. *Hierusalem*. n.2.
93. Anima quomodò in sedendo fit Prudens, & sciens ex Arist. l.2. d.20. dub.6.
94. Animæ infirmitates. V. *Infirmitas*.
95. In anima quomodò ingreditur totus mundus. V. *Mundus*. n.6.26. & 51.
- Animal.*
1. Animal dicitur quodcumque habet animam, sensum, & vitam habens. l.2. d.15. dub.1. Dicitur etiam vel secundum formam, & veritatem, vel secundum operationem, & ostensionem: hoc secundo modo dicitur Diabolus animal. l.2. d.8. p.1. a.1. q.1. ad arg.
2. Animal dicitur habens animam viventem, non quod plantæ non vivant vita vegetativa: sed quia proptiè vita vera manifestatur per sensum: Hinc solum de animalibus id verificatur proptiè. l.2. d.15. dub.1.
3. Animal est nomen generis competens proptiè rationalibus, & irrationalibus, quia habent animam cibativam: appropriatè tamen bestiis competit, & maximè illis, quæ pro sui incompletione non habent nomen speciale. l.2. d.17. dub.1.
4. Ani

4. Animal aliquid dicitur vel ratione formæ & secundum veritatem, vel ratione operationis consequentis animali debitæ, & secundum apparentiam: hoc secundo sensu à S. Greg. Angeli vocantur animalia. l. 2. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1. Animalis homo, & spiritualis quinam sunt. Pf. 118. c. 11. v. 8.
- Differen-*
tia. 5. Animal dividitur per rationale, & irrationale tanquã per differentias oppositas. l. 2. d. 19. dub. 2.
6. Animalia quantum ad motum alia sunt reptilia, quæ comprehendunt ea, quæ sunt in aquis, & in terra: alia gressibilia pedibus, alia alis volando. l. 2. d. 15. dub. 1. & 2. V. *Reptile* n. 1. & 2. V. *Motus*. n. 8. seq. sparsim.
7. Animalia alia sunt terrea, alia aquea: non quod aqua prædominetur in his, sed id dicitur quoad conformitatem, & virtutem. l. 2. d. 15. a. 1. q. 3. corp. V. *Infra* n. 5. seq.
8. Sicut animalia non fuerunt producta ex nihilo in principio, ita & nunc, sed ex seminario formarum, quod concreavit Deus in materia. l. 2. d. 15. a. 1. q. 1. corp.
- Genera-*
tio. 9. Animalia quædam sunt multæ perfectionis, & organizationis, & ideò producta sunt ex suo seminario in principio secundum magnam actualitatem; ideò non possunt generari nisi similia ex similibus: alia verò sunt minoris perfectionis, quæ etiam per putrefactionem generantur. l. 2. d. 15. a. 1. q. 1. corp. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 5. ad. 4. & l. 2. d. 7. p. 2. dub. 3. & a. 2. q. 1. corp. & l. 2. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1.
10. Quomodò generentur animalia ex putri concurrentibus elementis, & corporibus cælestibus. *ibid.* & op. *Brevil.* p. 2. c. 4.
11. Causa naturalis producens aliquod animal partim est exterior, partim interior: sua virtute enim non producit formam iam præexistentem in seminario, sed eam virtutem immittit vsque ad intima passî, & adiuuando naturam ad actum perfectum adducit. l. 2. d. 7. dub. 3. p. 2. V. *Causa*. n. 29.
12. In quo sensu agens naturale possit dici causa exterior respectu formæ. *ibid.* & dub. 3. p. 2.
13. Causa efficiens est triplex in productione rerum. l. 2. d. 7. dub. 2. & 3. p. 2. & op. *Brev.* p. 2. c. 4. V. *Causa*. n. 21.
14. Agens naturale non producit formam, sed compositum: forma enim præexisterat in materia secundum essentiam, & ideò hoc modo est ingenerabilis. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 1. ad 3. & 4.
- Anima-*
lium.
genera-
tio. 15. Angeli an habeant vim producendi animalia. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 2. & d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. V. *Angeli operationes*. n. 4.
16. De seminario formarum viventium. Vid. l. 2. d. 1. a. 1. q. 1. fund. & l. 2. d. 7. & d. 15. a. 1. q. 1. & d. 18. a. 1. q. 2. corp.
17. Animalium corpora quantum ad magnitudinem molis constant magis ex elementis passivis, quàm activis: quoad virtutem verò magis constant ex activis. l. 2. d. 15. a. 1. q. 3. corp.
18. Animalia volatilia sunt facta ex aqueo humore in ratione vaporis exhalantis, qui cum sit commixtus aëri facillè feruntur in aëra. l. 2. d. 15. a. 1. q. 3. corp.
19. Animalium terrestrium, aquatiliùm, & volatiliùm creatio ordo describitur. l. 2. d. 15. a. 2. q. 2. corp. Composita sunt ex quatuor elementis, vt sint idonea ad sensum, motum multiplicem, & ad operationes. l. 2. d. 15. a. 1. q. 2.
20. Animalia annulosa quomodò si dividuntur animata remanent. l. 2. d. 15. a. 1. q. 1. ad 5.
21. Cum forma sensitiva non producat ab agente, ab ipso tamen deciduntur spiritus, & calores, & virtus animalis, quæ adiuuant potentiam activam, quæ est in seminario. l. 2. d. 15. a. 1. q. 1. ad vlt.
22. Animalium augmentatio fit per virtutem intrinsecam, ita quod augmentabile se habet in ratione formalis, & activi: augmentans verò in ratione passivi, & materialis: è conversò verò proceditur quando augmentum fit per virtutem extrinsecam, vt fit in augmento charitatis. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 2. ad vlt.
23. Augmentum in animalibus habet statum à tribus: primò à virtute agente, scilicet caloris, & carnis virtute: secundo à potentia suscipiente, quando scilicet potentia humidi radicalis non potest plus extendi: tertio à forma perficiente, scilicet quando corpus perfectum est quomodò congruit animæ. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 4. corp. Vid. quæ de Anima vegetante.
24. Animalium motus alius fit rependo, alius gradiendo, seu impellendo. l. 2. d. 15. dub. 1. & q. 2. *ibid.* Ex motu quomodò nascatur in iis dextrum, & sinistrum. l. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 2. corp. Est virtute animæ, non ratione prædominantis elementi. l. 2. d. 15. a. 1. q. 3. ad 3. & l. 4. d. 49. p. 2. a. 1. q. 2. corp. V. *Motus*. n. 8. & seq. sparsim.
25. Animalia reptilia aliqua habent etiam motum gradiendi, vt Cocodrilla, quæ tamen dicuntur reptilia à motu magis eis communi. l. 2. d. 15. dub. 1.
26. Animalium vita manifestatur per motum. *ibid.*
27. Animalia, quæ reptant in terra, vel in aqua se trahunt, & protendunt anteriùs, & extendendo se ad anteriùs quasi tenendo se ad soliditatem terræ, vel ad grossitiem aquæ trahunt totum corpus. Item vel trahunt se vi oris, vt vermes: alia vi costarum, vt serpentes, vel vi costillarum, vt pisces. l. 2. d. 15. dub. 1. & 2.
28. Animalia volatilia quomodò vi aëris se impellant per aërem explicatur. l. 2. d. 15. dub. 1. & quousque possint pervenire. l. 2. d. 15. a. 1. q. 3. corp.
29. Animalium motus qualiter proveniat ab anima, & quomodò primò moveatur pars, deinde totum. l. 2. d. 15. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 1. corp.
30. Irrationalia semper eodem modo operantur in aliquibus, vt hyrundo facit semper eodè modo nidum, quia habent speciem vnã in Phantasia: ideòque natura in ipsis operatur semper eodem modo, nec est vnita rationi. op. *Comp. Theol.* l. 2. c. 39.
31. Animalium comestio est ex potentia, & indigentia. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 1. corp. Opera animæ sensitivæ explicantur. *ibid.* & V. *Anima sensitiva*.
32. Animalium vis sensibilis, & motiva qualis. *Cognitio.* op. *Comp. Theol.* l. 2. c. 41. & *Centil.* p. 3. sec. 21. 22. Vid. *infra* n. 52.
33. Animalium qualis cognitio. op. *Comp. Theol.* l. 2. c. 3. & seq. & 41. Vid. quæ de anima sensitiva V. *op. term. Theol.*
34. Animalia in cognoscendo semper eodem modo representatur obiectum propter vnã speciem in Phantasia. op. *Comp. Theol.* l. 2. c. 39.
35. Anima

35. Animalia appetunt commodum, ad quod sunt. l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 2. ad ult.
36. Appetitus duo dicit, scilicet amorem rei, & carentiam ipsius. *ibid.* l. 4. d. 49. p. 2. a. 1. q. 2. corp.
- Varia.* 37. Animal perfectum excedit imperfectum in nobilitate vitæ, & integritate sensuum. l. 4. d. 13. dub. 1.
38. Animalia irrationalia post iudicium quomodo innovabuntur. l. 4. d. 49. a. 2. & quomodo dicuntur permanere post iudicium, op. Brevil. p. 7. c. 4.
39. Animalia in statu innocentia licet non nocerent, tamen habent ad id aptitudinem. l. 2. d. 15. dub. 2. & d. 15. a. 2. q. 1. ad 3. In eo statu morerentur. *ibid.*
40. Animalia quæ nata sunt servire, dicuntur bestia quasi vastia. l. 2. d. 15. dub. 2.
41. Animalia omnia facta sunt à Deo vel propter utilitatem hominis, vel ob exercitium. *ibid.* & a. 2. q. 1.
42. Animalia habentia cornua non vivunt de rapina. t. 1. in thren. c. 2. V. *Cornu.* n. 2.
43. Animalium irrationalium fidelitas in suos benefactores: infidelitas è contra hominis ad Deum expenditur. t. 3. ser. 1. de vno Confes. V. *Infra.* n. 46.
44. Animalia parvi cordis sunt animi fortioris: virtus enim vnita fortior. t. 3. ser. 2. de Apost. V. *Cor.* n. 48.
45. Animalia coram Leone suo rege stant demisso capite, nec audent faciem levare. ser. 5. de Apost.
46. Animalium inter se adiuvantium exempla ponuntur contra infidelitatem hominum mutuum. ser. 9. de Apost.
47. Animalium volatiliu munditia expenditur contra immunditiam hominis ser. 2. de Beata Virgine.
48. Irrationalia qualiter diligenda an ex charitate. l. 3. d. 20. a. 1. q. 1.
49. In animalibus ex motu cordis quomodo nascatur dextrum, & sinistrum. l. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 2. corp.
50. Animalia quomodo possunt loqui. l. 2. d. 21. dub. 1. Vbi de loquutione plura. V. *Loqui.* n. 3.
51. Animalia in igne an possunt vivere. l. 2. d. 15. a. 2. q. 2. ad 4.
52. Animalis vis est illa, qua animal corporea obiecta cognoscit, & appetit. op. term. Theol. Item est motiva membrorum mediantibus nervis, qui radicanur in capite. op. Comp. Theol. l. 2. c. 41. V. *supra.* n. 32.
53. Animales spiritus, naturales, & vitales sunt idem: sed dicuntur animales cum ad cerebrum pervenerint. *ibid.* Comp. Vid. *Spiritus.* n. 15. Iam debilitata ob laborem diurnum in somno redeunt à membris ad sua principia, scilicet ad emanatoria vigorantur, & postea redeunt fortiores ad membra. ser. 2. de vno Confes.
54. Animalia ab elementis cum sint imperfecta habent quadruplicem defectibilitatem. l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
55. Animalia ab aqua, quæ est elementum humidum, & passibile habent passibilitatem, & corruptibilitatem: humidum enim aqueum corpus corrumpit. l. 4. d. 49. *ibid.* V. *supra.* n. 7.
56. Animalia à terra, cum sit elementum opacum, habent obscuritatem: ab aère cum facillimè immutetur habent infirmitatem: ab igne animalitatem: calor enim continuè consumit: idè animal continua indiget alimonia. l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. q. 1. corp. V. *supra.* n. 7.
57. Animalis cor. V. *Cor.* n. 1. seq.
58. Animalium corporum compositio qualis. V. *Corpus.* n. 26. seq.
59. Anima quomodo est omnia. V. *Maxima.* n. 6 *Anna.*
1. Anna interpretatur gratia. t. 2. in Luc. c. 2. n. 36.
2. Anna Mater Mariæ Virginis fuit de stirpe Levitica. op. diet. sal. t. 10. c. 6.
3. Anna prophetissa. V. *Debbera.* *Annales.*
- Annales Hebraici exponunt quindecim signa futuri Iudicij. ser. 4. Dom. 24. Pent.
- Annihilatio.*
- Annihilatio est mera corruptio, quæ sequetur in creatura, si Deus subtraheret totum suum concursum: ad hoc enim non requiritur causa efficiens, sed sufficit deficiens, quæ est esse ex nihilo. l. 2. d. 37. a. 1. q. 2. ad 5. & l. 4. d. 11. p. 1. a. 1. q. 3. ad 1.
- Annulus.*
1. Annuli vsus inventus fuit à Prometheo, & instituit ut poneretur in digito cordis, in quo est vena cordis. t. 1. in Ps. 107.
2. Annulus quare in consecratione Pontificis ponitur ei in medio digito, & tunc baculus argenteus ei datur. t. 1. in Ps. 107. V. *Pontifex.* n. 6.
3. Annulus datur sponsæ ad significandum consensum animorum, & verborum. t. 1. in Ps. 107. V. *Sponsus.* n. 12.
4. Annulus de iure solùm ab Episcopo datur Virginitibus velandis in signum desponsationis cum Christo, quem ipse representat tanquam sponsus Ecclesiæ. l. 4. d. 20. p. 2. dub. 6. V. *Virgo.* n. 23. & 34.
5. Annulus traditus in manu à Patre Filio Prodigio quale mysterium contineat. t. 3. ser. 1. Dom. 1. post Pent.
6. Annulus est fides. V. *Fidei effectus.* n. 96.
7. Annulus est Mundus. V. *Mundus.* n. 57. Annulosa animalia quænam. Vide. *Animal.* num. 20.
- Annunciatio.*
- Annunciatio. V. *Mariæ Annunciatio:* & V. *Angeli varia.* n. 10. & seq.
1. Annuntiatio facta ab Angelo B. Virgini expenditur. t. 2. c. 1.
2. In Annuntiatione Gabriel Angelus servavit regulas bonæ rethoricæ. *ibid.* V. *Rethorica.* n. 8. In ea Angelus apposuit tres Personas divinas: Patrem per ly, Altissimus: Filium per ly, Virtus, & Spir. Sanctum. l. 3. d. 3. dub. 2.
3. Annuntiatio Mariæ facta in Incarnatione est dies festus sanctissimæ Trinitatis. op. Medit. vit. Christi. c. 1.
- Annus.*
1. Annus importat completam temporis revolutionem secundum decursum solis in zodiaco, & regressum ad idem punctum. l. 1. d. 19. dub. 4. & l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4. & op. Brevil. p. 2. c. 3.
2. Annus aliquando transfertur ad significandam durationem æternam, non ratione variationis, sed perfectionis. l. 1. d. 19. dub. 4.
3. Annus distinguitur per quatuor tempora, scilicet hyemem, ver, æstatem, & autumnum, quod applicatur mysticè penitenti dividenti in quatuor

tuor examina vitam suam. op. diet. sal. t. 2. c. 2.

Item anni sex ætates significat. t. 3. ser. 2. in sexag.

4. Annus mysticè triplex proponitur in sacra Scriptura: primus est exultantiū in hoc mundo, habetque dies, ac noctes: 2. eiulantium in Inferno, habetque solum noctes: 3. iubilantium in Cælo, & habet solum dies. op. spec. B. Virg. c. 14.
5. Annus Iubilæi. V. *Iubilans.*

Antemurale:

Antemurale in scriptura significat custodiam Angelorum, & disciplinæ. t. 1. in Trhen. c. 2. v. 8. Item Principes defendentes Ecclesiam; Item custodiam disciplinæ.

Antecedens.

Antecedentis necessitas, vel contingentia dependet ex consequenti. l. 1. d. 40. a. 2. q. 1. corp.

Antichristus.

1. Antichristus an erit de Tribu Dan. ser. 11. Hexaëm. deferetur ab Angelo. l. 2. d. 11. a. 2. q. 1. corp. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 7. V. *Dan.*
  2. Antichristus nascetur in Babilonia ex tribu Dan. op. Comp. Theol. l. 7. c. 7.
  3. Antichristus possidebitur à Diabolo ab utero matris. *ibid.*
  4. Antichristi vita expenditur. l. 7. op. Comp. Theol. c. 7. & seq. circuncidetur in Hierusalem c. 7. erit occultè luxuriosus c. 8. cuius superbia. *ibid.* Prodigia, quæ faciet, non erunt vera miracula. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 2. ad 5. quænam prodigia erunt. op. Comp. Theol. l. 7. c. 9. & t. 3. ser. 1. & 4. Dom. 20. post Pent. & ser. 15. in Hexaëm. t. 1. & t. 3. ser. 1. Dom. Adv. Variæ de ipso figuræ. t. 1. ser. 15. Hexaëm. aperiuntur multa mysteria. *ibid.*
  5. Antichristus primò veniet in benignitate; & prodigiorum operatione, & sic à Iudæis suscipietur, & tunc in apertam persecutionem consurget. op. Comp. Theol. l. 7. c. 10.
  6. Antichristi persecutiones horribiles expenduntur. op. Comp. Theol. l. 7. c. 9. Durabunt 36. annis cum dimidio. c. 12. & t. 1. in Ecclen. c. 12. & t. 3. ser. 3. Dom. 15. Pent.
  7. Eius tempore venient Enoch, & Elias. *ibid.* c. 12. occidentur ab ipso. *ibid.*
  8. Occidetur à Christo in Môte Oliveti. *ibid.* c. 14.
  9. Post mortem Antichristi non statim veniet iudicium, ut detur spatium pœnitendi peccatoribus, & tunc Iudæi convertentur, & erit pax Ecclesiæ. op. Comp. Theol. l. 7. c. 14.
  10. Antichristi errores quales erunt. t. 2. in Luc. c. 17. n. 23.
  11. Antichristus figuratus est in Balaam ratione Idololatriæ; in Lamech per immunditiam; in Nembrot per superbiam; in Dan per fraudulentiam; in Acham ratione avaritiæ; in Goliath per blasphemias; in Antiocho, & Aman, & c. t. 1. ser. 15. Hexaëm.
  12. Antichristi signa qualia erunt, & quomodo verificatur in hominibus. t. 3. ser. 1. Dom. 24. Pent.
  13. Antichristi tempore S. Scriptura offuscabitur. op. de Eccl. Hier. p. 4. c. 4.
  14. Antichristi multi sūt nunc. t. 3. f. 3. Dom. 15. Pent.
  15. Antichristus figuratus in Achan. V. *Achan.* n. 1.
  16. Antichristi discipulus ambitiosus. V. *Ambitiosus.* n. 6.
- Antiochus.*
1. Antiochus interpretatur silentium paupertatis: eius crudelitas. t. 1. ser. 15. Hexaëm. & op. leg. S. Francisci. c. 4.
  2. Antiochi pœnitentia erat naturalis tantum, & non vera. l. 4. d. 14. p. 2. a. 1. q. 3. ad 1.
  3. Antiochus significat Diabolū. f. 1. de SS. Innoc.

Antiperistasis.

Antiperistasis quomodo fiat. V. *Contrarium.* n. 4. Antiquorum Patrum vita expenditur in coniuugio, & in possessione temporalium. t. 3. ser. de SS. Sim, & Iuda.

Sanctus Antonius.

1. Sancti Antonij Patavini laudes enarrantur. t. 3. ser. 1. & 2. de eodem sancto.
2. Sancti Antonij Patavini sanctitas in corde existens, humilitas in conversatione, & celebritas sui nominis commendatur. ser. 1. de S. Ant.
3. Sanctus Antonius Patavinus ostenditur parvulus, & humilis, quia ad recipiendum illuminationes Dei docilis fuit: ad obediendum promptus: ad amandum habilis; ad indulgendum facilis, & ad dona promptus, scilicet ad regnum cœleste anhelans. ser. 1. de S. Ant.
4. Sanctus Antonius Patavinus ostenditur habuisse sapientiam Angelorum in ministrando Deo: Patriarcharum tenendo rectam viam ad perfectionem: Prophetarum prævidendo, & prædicando futura: Apostolorum adipiscendo regnum Cælorum: Martyrum pugnando cum hostibus: Confessorum, & Doctorum exercendo se in virtutibus, & docendo alios, & Virginum per puritatem mentis, & corporis. ser. 2. de S. Antonio.
5. Antonij Patavini encomia, & virtutes enarrantur. t. 2. in Io. col. 29.
6. S. Antonius vidit S. Franciscum in curru igneo. op. leg. S. Francisci c. 4.
7. De S. Antonio Patavino habentur laudes per tres sermones in alio tomo serm. de sanctis.

Annophos.

Annophos, & Homo sunt unum nomen. l. 4. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. ad ult. V. *Homo.* n. 1.

Antropopathon.

Antropopathon est figura quæ tribuitur aliquis actus Deo, qui ei non potest convenire, ut irasci, pœnitere, & hoc ad manifestationem effectuum. l. 2. d. 26. a. 1. q. 1. ad 4. & in Ps. 25. t. 1. Antropopathon; id est humanus affectus. *ibid.*

Apertio.

Apertio librorum in Scriptura significat apertionem conscientiæ, quæ fiet in Iudicio, & quomodo. op. Centil. p. 3. sec. 5.

Apis.

1. Apis duo habet, mel, & aculeum, estque Christus. t. 1. in Ps. 8. V. *Fucus.* n. 1.
2. Apes semper ad suum regem aspiciunt, ipsumque maximè diligunt, ut eum imitentur. f. 3. f. 1. de S. Nicol. & ser. 2. de plurib. Mart. Talis debet esse anima. *ibid.* & ser. 1. de SS. Apost.
3. Apes quàm ament munditiam. t. 3. ser. 2. de S. Agnetè. & ser. 2. de B. Virg.
4. Apes moriente suo rege, & ipsæ spontè moriuntur: sic debet Christianus sequi suum ducem Christum. t. 3. ser. 2. de pluribus Mart. mirabiliter defatigatæ videndo eum confortantur. ser. 4. de vna Virg. Valdè gaudent sono. *ibid.*
5. Apes aculeatæ sunt verba pungentia. ser. 4. Dom. 4. post Pasch.
6. Apes crustulam amatam componunt, ut arceantur vermes à melle. ser. 3. de S. Andr.

Apex.

Apex est summitas litteræ positæ ad ipsius decorum. t. 2. in Luc. c. 17. n. 17.

Apollo.

1. Apollo interpretatur admirandus, significatque Christum ser. 4. Dom. 2. Quadarg.

2. Apollinaristæ Hæretici quinam fuerint. t. 2. in Io. c. 10. n. 18. *Apollogia.*
 Apollogia pauperum est liber, quo S. Bonaventura defendit Fratres Minores. op. Apost.
1. Apostasia est recessus vel à fide, vel ab obedientia religiosa, vel ab obedientia Ecclesiæ. op. Centil. p. 1. sec. 26. & op. Spec. an. c. 1.
2. Apostatantium peruersitas, & infelicitas qualis. t. 1. in Trhen. c. 2.
3. Apostasia quàm severè à Domino puniatur. t. 2. in Luc. c. 13. n. 5.
- Apostema.*
 Apostema animæ quænam. V. *Confessio.* n. 26.
- Apostolus.*
- Apostoli Missio.*
1. Apostolus interpretatur missus, idè Apostoli missi sunt ad gubernandam Ecclesiam, ad prædicandum, & ad convertendas animas: hæc missio expenditur. t. 2. in Jo. c. 20. n. 22.
2. Apostoli destinati sunt ad hoc munus post Resurrectionem. ibid. in Jo. c. 20.
3. Apostoli legati fuerunt Christi, super quos fundavit Christus Ecclesiam. t. 3. ser. 4. Dom. 4. post Pent. Fuerunt Episcopi. V. *Episcopus.* n. 3.
4. Apostolatus, seu discipulatus Christi quænam exigat. t. 3. ser. 2. oct. Paschæ.
5. Christus comisit Apostolis Ecclesiam regendâ, & dilatandam, & hoc præcipuè B. Petro, cui soli dixit Pasce oves meas. op. quare. fr. Min. præd.
6. Apostolorum Petri, Ioannis, Iacobi, & Andreae vocatio expenditur. t. 2. in Luc. c. 5. n. 10. & in Jo. c. 1. n. 38. & t. 3. ser. 1. in Septuag.
- Vocatio.*
7. Eorum renunciatio. ibid. in Luc.
8. Vocatio Apostolorum expenditur. t. 2. in Luc. c. 6. n. 14. & t. 3. ser. 2. de SS. Phil. & Iac. V. *Christi opera facta tempore prædicationis.* n. 60.
9. Fuerunt specialiter electi ex turba. t. 2. in Luc. c. 9. n. 20. & in Jo. c. 1. n. 49.
10. Fuerunt constituti à Christo sui fratres. t. 2. in Io. c. 2. n. 12.
11. Apostolorum nomina tantum afferuntur ab Evangelista, sed non omnia cognomina, nisi æquivoca. t. 2. in Luc. c. 6. v. 13. Mysteria enodantur. ibid.
12. Apostolorum numerus duodenarius quàm mysticus. t. 2. in Luc. c. 6. n. 14. & c. 10. n. 1.
13. Apostolis tanquam principalibus Prælati electis à Christo data fuit auctoritas super spiritualia, & corporalia. t. 2. in Luc. c. 9. n. 1.
14. Apostoli significati fuerunt per duodecim cophinos. t. 2. in Luc. c. 9. n. 13. 12. & 17. penès in Pl. 40. & 68. & in Jo. c. 6. n. 12. & per duodecim horas diei. t. 2. in Jo. c. 11. n. 6. figurati item fuerunt in multis aliis locis S. Scripturæ. t. 2. in Jo. c. 6. n. 72. & c. 11. n. 9. sunt duodecim fontes Exodi. c. 15. t. 3. ser. 4. Dom. Palm. sunt & duodecim filij Israël portantes duodecim lapides de Iordane: quia sunt fundameta Ecclesiæ. ser. 1. in Pent. sunt portæ Sion. ser. 1. & 2. ser. 2. Pent. Nubes ser. 3. ser. 2. Pent. & ser. de SS. Sim. & Iuda.
- Prædicationis.*
15. Apostolorum prædicationis, & miracula expenduntur. t. 2. in Luc. c. 9. n. 5. Per Apostolos Christus subiugavit totum mundum expenditur. t. 3. ser. 2. de S. Mat. & ser. 9. in Pent. & l. 3. f. 2. Pent.
16. Apostoli distinxerunt Ecclesiam per Patriarcatus, Primitates, Archiepiscopatus, Episcopatus, Parochias, & alias Canonicas distinctiones. op. quare. fr. Min. præd. V. *Parochia.* n. 1. V. *Ecclesia.* n. 172. V. *Episcopus.* n. 1.
17. Apostoli fuerunt promulgatores sacramentorum, quæ à Christo fuerunt instituta, vel per se ipsum, vt Baptismus, Eucharistia, & Ordo: vel per eosdem Apostolos, vt Confirmatio, & Extrema vnctio. l. 4. d. 23. a. 1. q. 2.
18. Traditiones, quæ sunt veritates non scriptæ, venerunt ad nos per Apostolos. l. 3. d. 9. a. 1. q. 2. ad ult.
19. Apostoli docuerunt Ecclesiam ritus Ecclesiasticos spectantes ad sacrificium Missæ, & ad formas sacramentorum. l. 4. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. V. *Ecclesia.* n. 18.
20. Apostoli congregati in unum dictante Spir. Sancto ad ferendam sententiam de tota fide Catholica composuerunt symbolum fidei. l. 3. d. 25. a. 1. q. 1. corp. & op. Comp. Theol. ver. l. 5. c. 21. Explicatur quilibet articulus singulatim, & à quonam Apostolo cõpositus. op. diet. sal. tit. 5. c. 3.
21. Apostoli per Ascensionem Christi habuerunt fidem puriorem, quàm ante, & hoc ob defectum præsentis humanitatis Christi. l. 3. d. 24. a. 2. q. 1. ad 1.
- Fides, & Cognitio de Christo.*
22. Apostoli de Christo habuerunt experimentalem cognitionem secundum quod homo: fidem verò secundum quod Deus; hinc Thomas vnum vidit, & aliud credidit. l. 3. d. 24. a. 2. q. 1. in corp.
23. Apostolis Christus nota fecit omnia, quæ sunt ad salutem necessaria. l. 4. d. 48. a. 1. q. 4. ad 2.
24. Apostoli quomodò fuerunt illuminati in fide. t. 3. ser. 1. Dom. 2. Epiph.
25. Apostoli quomodò, & quot modis viderunt Christum. t. 3. ser. 2. in oct. Pasch.
26. Apostolorum quale gaudium in visione Christi resuscitati. ser. 2. in oct. Pasch.
27. Apostoli quo sensu dicuntur habuisse scientiam vocis. ser. 3. ser. 3. Pent.
28. Apostolorum gaudium in visione Christi resuscitati fuit verum, quia sine admixtione falsi: perpetuum ratione hæreditatis perpetuæ: plenum ratione divinæ suavitatis. t. 3. ser. 2. in oct. Pasch.
29. Apostolis data est revelatio scripturarum necessaria ad regendam Ecclesiam. tom. 3. ser. 4. Dom. 12. post Pent.
30. Apostolorum sapientia qualis explicatur sub nomine mercaturæ spiritualis. ser. 2. de S. Antonio Patav.
31. Apostoli quomodò fuerint illuminati: eorum paupertas, & alia dona qualia. ser. 1. in festo Omnium Sanctorum.
32. Apostoli quantum Ecclesiæ profuerint. ser. 1. de SS. Iac. & Philipp.
33. Apostoli fuerunt testes eorum, quæ à Christo exposita sunt ad salutem necessaria. ibid. V. *Infra.* n. 59.
34. Apostolorum quanta paupertas. t. 2. in Luc. c. 6. n. 1. figurata fuit in quinque panibus hordeaceis. ibid. c. 9. n. 13. & in Io. c. 6. n. 9. & t. 3. ser. 3. dom. 2. Epiph. & ser. 2. in festo om. Sanct. & ser. 1. 2. seq. de Apost. sunt Cæli. ibidem. & op. de Eccl. Hiar. c. 1. p. 4. & op. Apol. paup. c. 1. resp. 3.
- Virtutes & laudes.*
35. Apostoli incedebant calceati sandalijs. t. 2. in Luc. c. 10. n. 4. & in Io. c. 1. n. 27. & op. de sand. Apost. & paup. Christi. & op. leg. S. Francisci. c. 4.
36. Apostoli inconcussi in tribulationibus figurati in ossibus Christi, quæ post mortem non fracta fuere. t. 2. in Io. c. 19. n. 36.
37. Apostoli sunt filij sponsi. in Luc. c. 5. n. 37. Multa encomia afferuntur. ibid. c. 6. n. 14.
38. Apostoli à Spiritu Sancto electi, & evedti ad supremum gradum gratiarum, dignitatum, & gloriæ & transformati in cælos mysticos. ser. 9. in Pent.
39. Apostolorum optima conversatio expenditur. ser. 9.

- fer. 9. in Pent. sapientia qualis. ser. 2. de S. Antonio Patav.
40. Apostoli perfectissimè sequuti sunt Christum. ser. de SS. Petr. & Paul.
41. Apostoli erant Pastores dulces, potentes, & sapientes. ser. de SS. Iud. & Sim.
42. Apostoli erant Conservatores legis, senatores orbis: Diaper gratiam, & iudices. ser. de SS. Sim. & Iud.
43. Apostoli erant nubes pluentes per prædicationem, coruscantes per miracula, tonantes. Iudicijs, volantes contemplatione mentis: Item volantes, & elevati à terrenis: Item quatuor pennis volantes, scilicet dilectione in Deum, oratione, cognitione, & devotione. ser. de SS. Iud. & Sim.
44. Apostolorum quanta felicitas, & beatitudo per paupertatem acquisita. ser. 2.
45. Apostolorum eminentia expenditur per comparationem ad Cælum, & ad stellas ostenditur: quanta eorum puritas, paupertas, obedientia, aliæ eximie virtutes. ser. 1. 2. seq. de Apost. in communi: fuerunt Arietes adversarios debellantes. t. 1. in Ps. 28. eorum perfectio, & omnium renuntiatio expenditur. t. 2. in Luc. c. 18. n. 29. & ser. 9. in Pent.
- Gratia. 46. Apostoli habuerunt plenitudinem gratiæ sufficientiæ. l. 3. d. 13. a. 1. q. 3. corp. Qualis plenitudo fuerit. op. Comp. Theol. l. 5. c. 1.
47. Apostolis Christus dispensavit quinque talenta. t. 2. in Luc. c. 19. n. 18.
48. Apostoli receperunt Spiritum Sanctum id expenditur. t. 2. in Io. c. 20. n. 22. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 9. in Pent. & ser. 3. in die Pent.
49. Quadruplicem effectum ex præsentia Spiritus Sancti Apostoli receperunt: 1. eloquentiam in linguis: 2. audaciam in tormentis: 3. efficaciam in miraculis: 4. protectionem à vitiis. op. Comp. Theol. l. 1. c. 9. & t. 3. ser. 9. in Pent.
50. Apostoli non receperunt à Christo Sacramentum Confirmationis, sed à Spiritu Sancto in die Pentecostes confirmati sunt. l. 4. d. 7. a. 1. q. 1. ad r.
51. Apostoli quando inceperint observare Evangelium, & sacramenta ministrare. l. 4. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2.
- Iudiciis. 52. Apostoli quomodo iudicabunt, sicut & viri apostolici in die iudicii. l. 4. d. 47. a. 1. q. 1. & t. 2. in Io. c. 5. n. 27. & t. 3. ser. 3. ser. 2. Pent. & ser. 4. Dom. Palm.
- Varia. 53. Apostoli an peccaverint venialiter post Spiritus Sancti receptionem. l. 4. d. 17. p. 2. a. 2. q. 1. ad vlt.
54. Apostolos quare dixit Christus non esse arctandos ad ieiunium. t. 2. in Luc. c. 6. n. 38.
55. Apostolos quare Pharisei criminati fuerint ob sabbathi inobservantiam. t. 2. in Luc. c. 6. n. 1.
56. Apostoli adnumerantur bini, & bini, & frater cum fratre ad designandam concordiam. t. 2. in Luc. c. 6. n. 13.
57. Apostolis quare Christus associavit Iudam. t. 2. in Luc. c. 6. n. 13.
58. Apostolorum exempla sunt vestimenta imposta super pullum, idest populum gentilem, super quem Christus sedit in Luc. c. 17. n. 35.
59. Apostoli fuerunt testes eorum, quæ fecit Iesus omni exceptione maiores. t. 2. in Luc. c. 24. n. 49. signati fuerunt signaculo Trinitatis, ut essent magis idonei testes. ser. 3. Dom. 3. post Pasch. V. *suprà. n. 33.*
60. Apostolorum gaudium post Christi ascensionem expenditur. *ibid. n. 53.*
61. Apostolorum Petri, & Ioannis iter ad montimentum expenditur. t. 2. in Jo. c. 20. n. 2.
62. Apostoli an licitè, & convenienter redierint ad piscationem, cum eorum officium fuerit lucrum animarum. t. 2. in Jo. c. 21. n. 4.
63. Apostolos ut pauperes qualiter in domum nostram eos introducere debemus exponitur spiritualiter. t. 3. ser. 3. Dom. 2. Epiph.
64. Apostolorum gaudium in resurrectione Christi. t. 3. ser. 2. in oct. Pasch.
65. Apostolorum tristitia qualis, & qualiter à nobis imitanda. t. 3. ser. 3. Dom. 3. post Pasch. qualeque gaudium. *ibid.*
66. Apostoli per Christi passionem transformati sunt in Christum, & ideo dicitur abyssus abyssum invocat. ser. 3. Dom. 3. post Pasch.
67. Apostoli quàm digni honorati sint. ser. 1. de SS. Phil. & Iac. licet viles honorati sint à Regibus. ser. 4. de uno Confes.
68. Apostolorum gaudium in tribulationibus. ser. 3. de vna Virg.
69. Apostoli rogaverunt pro Cananæa. op. Medit. vit. Christi. c. 37.
70. Apostoli quæ dona à Spir. Sancto receperint. op. Comp. Theol. l. 1. c. 9.
71. Apostoli sunt barba Christi. Vid. V. *Barba*. dicuntur cæli. V. *Cæli varia*. n. 12.
72. Apostolorum Concilia. V. *Concilium*. n. 2.
73. Apostoli sunt fundamenta Ecclesiæ. V. *Ecclesiæ*. n. 126.
74. Apostoli sunt duodecim panes. V. *Panis*. n. 8. *Apotheca.*
1. Apotheca aromatibus plena, & medicamentis sunt vulnera Christi. op. Stim. diu. am. p. 1. c. 1.
2. Apotheca omnium bonorum Evangelium. V. *Evangelium*. n. 11.
- Apparentia triplex, scilicet Dialectica, Rethorica, & Sophistica. t. 1. in Ps. 118. c. 3. v. 14. V. *Sophista*. V. *Rethorica*. V. *Logica.*
- Apparitio.
1. Apparitio Dei est missio visibilis, in qua manifestatur divina Persona ut operans, ut inhabitans, & ut emanans. l. 1. d. 16. a. 1. q. 1. & q. 2. & op. Brevil. p. 1. c. 5. V. *Mitto*, *Missio*. n. 12. V. *Dei causalitas ad creaturam*. n. 44. seq.
2. Apparitio est duplex, scilicet, vel in se, vel in alio: In se est rei corporalis: in alio est Dei, licet ipse sit invisibilis, & hoc est vel sicut causa in effectum, vel sicut signatum in signo. l. 1. d. 16. a. 1. q. 1. ad 3. & 1. 3. d. 1. dub. 4.
3. Apparitiones Dei corporales quomodo non sunt causa erroris, sed ducunt in cognitionem Dei, exponitur. l. 2. d. 8. p. 1. dub. 1.
4. Apparitiones Dei factæ Moyse expenduntur. *ibid. dub. 2.*
5. Deus cognoscitur per apparitiones, per quas Deus fit præsens intellectui tanquam per signum proprium exprimens ipsum Deum: qui modus fuisset etiam proprius statui innocentie. l. 2. d. 23. a. 2. q. 3. corp.
6. An omnes apparitiones Dei factæ sint ministerio Angelorum problematicum est. l. 1. d. 16. a. 1. q. 1. corp. & l. 2. d. 10. a. 3. q. 2. ad vlt.
7. Licet apparitio Dei fiat per Angelum, vel aliam creaturam, quando tamen illa forma, vel sermo ducit immediatè, & principaliter in cognitionem Dei, tunc potest adorari latria: aut ducit

principaliter in cognitionem Angeli, tunc adoratur dulia. l. 2. d. 10. a. 3. q. 2. ad 4.

8. Apparitio excitat intellectum ad inquisitionem, & cognitionem Dei. l. 1. d. 16. a. 1. q. 2. ad arg.
9. Christi apparitio quadruplex expenditur spiritaliter, scilicet per gratiam, ut salvator: per misericordiam ut Iustificator: per iustitiam ut Vltor; per gloriam ut Remunerator. t. 3. ser. 1. in Circuncif.
10. Apparitiones variæ factæ antiquis Patribus expenduntur. op. Bibl. paup. c. 30. & ser. 1. in Circuncif. Dom.
11. De apparitionum pluralitate quid tenendum. op. Brevil. p. 1. c. 5.
12. Apparitio Spir. Sancti in Columba expenditur. l. 3. d. 1. dub. 4.
13. Apparitiones Angelorum. V. *Angeli apparitio*. n. 1. & seq.

Appelles.

Appelles, & Basilides fuerunt PseudoApostoli, qui sub nomine Thomæ, & Mathiæ scripserunt falsa circa facta Apostolorum. t. 2. in Luc. Prolog.

Appetitus.

Appetitus quid.

1. Appetitus est inclinatio in aliquod sibi conveniens, & necessarium: Vnde duo dicit: carentiam, & indigentiam cum convenientia. l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 1. & 2. & p. 2. a. 4. q. 2. & l. 4. d. 43. q. 2. & 5. & ad arg. quomodo differat in homine, & in brutis. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. & q. 1. & l. 1. d. 1. q. vlt. ad 1. V. *Animal*. n. 36. V. *Concupiscentia*. n. 1. & seq.
2. Appetitus alius est naturalis, alius sensitivus, & alius deliberativus: primus magis dirigitur, quam dirigat: 2. medio modo se habet: & 3. dirigit: sine naturalia moventur quadam necessitate, rationalia mera libertate, & bruta quadam impetuositate, quæ est infra libertatem, & supra necessitatem: non enim possunt se reprimere, & tamen possunt ad oppositas partes tendere: Eodem modo etiam dividitur intentio. l. 2. d. 38. a. 2. q. 1. per tot. An distinguatur à motivo. l. 2. d. 24. p. 2. dub. 3.
3. Appetitus item dividitur in naturalem, & deliberativum: quæ divisio si sumitur ratione obiectorum, ita ut vnum sit tantum appetibile à substantia rationali, aliud à brutali, dividit potentias: si verò stat in modo solo appetendi, est vna potentia: in homine enim voluntas naturalis, seu synderesis inclinatur ad bonum honestum, & murmurat contra malum: sed deliberativa sequitur aliquando bonum, aliquando malum. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. corp. & d. 31. a. 2. q. 2. corp. & l. 2. d. 25. q. 5. ad 3. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 2. in arg.
4. Appetibile aliud est tale propter se, quia habet in se tale bonum, ut beatitudo: aliud ob bonum ad ipsum consequens, ut est appetere tribulationes: aliud in comparatione maioris mali, & id proprie non est appetere, sed ad minus malum confugere, & in hoc sensu dicitur homo peccator odisse lucem, scilicet ne in peccato deprehendatur. l. 2. d. 22. dub. 3. & 4.
5. Item appetibile dicitur aliquid dupliciter, scilicet vel in universali absque prævia cognitione: vel in particulari cum cognitione prævia: sic homo naturaliter appetit beatitudinem in communi, quam tamen in particulari multi contemnunt. l. 2. d. 22. dub. 3.
6. Appetitus est vis concupiscentiæ, & irascibilis: per primam concupiscit bonum: per secundam indignatur, & fugit oppositum. op. de prof. relig. l. 1. c. 8. Quomodo per peccatum deformati fuerint isti duo appetitus. ibid.
7. Appetitus honoris veri consistit in hoc, ut homo Deo placeat, & fugiat quæ ei displicent, & imitetur eum in bonitate; quomodo fit deformatus per peccatum. op. de prof. relig. l. 1. c. 8.
8. Actus appetitus rationalis est diligere, & custodire. t. 1. in Pf. 118. c. 7. v. 5. non arctatur per unionem cum obiecto creato. V. *Anima ad corpus*. n. 35.
9. Actus sensitivi appetitus quinam sunt; & quomodo dividatur in concupiscibilem, & irascibilem. t. 1. in Pf. 118. c. 7. v. 5.
10. Perfectio appetitus concupiscibilis stat in abstinendo, in continendo, & in sustinendo. t. 1. in Pf. 118. c. 4. v. 12.
11. Appetitus rationalis sic est naturalis, ut etiam non cesset esse deliberativus. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. ad 2.
12. Homo quomodo naturaliter appetat beatitudinem explicatur. l. 2. d. 22. dub. 3. & d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. & l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 2. per tot.
13. Appetitus est ad magis conveniens, quo indiget appetens. l. 4. d. 49. q. vlt. ad 3. quod duplex obiectum ipsius. l. 4. d. 43. a. 1. q. 1. corp.
14. Appetitus est ordinatus ad aliquam perfectionem, quam non habet. ibid. corp. V. *Desiderium*. Inordinatus quisnam sit. V. *Concupiscentia*. n. 1. & seq.
15. Appetitus elementorum totaliter quietatur in corpore glorioso: habet enim omnem perfectionem ab anima. l. 4. d. 49. q. vlt. & qualis remanet in eo. l. 4. d. 49. p. 2. a. 3. q. 2. ad arg. Appetitus qualis in anima, & corpore separatis. V. *Anima ad corpus*. n. 8. seq.
16. Appetitus ad rem possibilem, & vniuersalem est absolutus: ad rem verò impossibilem est velleitatis, & conditionatus: vel si absolutus est, provenit à iudicio perverso. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 2. ad 7. quomodo ad rem possibilem, & impossibilem. l. 4. d. 43. a. 1. q. 5. ad 6.
17. Appetitus proprie non est absque cognitione. t. 1. in Pf. 118. c. 3. v. 5.
18. Appetendæ non sunt divitiæ, delitiæ, & vanitates humanæ, honoresque. ibid.
19. Appetitus rationalis pertinet ad hominem interiore: animalis verò ad exteriorem. t. 1. in Pf. 118. c. 8. v. 1.
20. Appetitus imperfectus præcedit cognitionem: perfectus verò nequaquam: 1. est secundum rationem inhiantis: 2. est secundum rationem completentis. l. 1. d. 12. q. 4. ad arg.
21. Appetitus naturalis qualiter deformatur à perversitate iudicij, & voluntatis. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 2. ad 4.
22. Appetitus tria bona respicit, honestum, utile, seu conferens, & delectabile: hæc duo appetuntur etiam ab irrationalibus: primum solum à rationalibus. l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. quæst. 1. corp. ob id homo maxime appetit pecuniã, scientiam, pulchritudinem, dignitatem, potentiam, fortitudinem, & sanctitatem. Pf. 10.
23. Appetitus irrationalium in movendo habet potius ortum ex appetibili exteriore, quam ex impe

imperio appetitivæ virtutis : Vnde non habent dominium super proprium actum. l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 1. ad 4.

24. Appetitus similitudinis Dei quomodo licitus. V. *Adam*. n. 67. quomodo illicitus. V. *Angeli peccatum*. n. 10.

25. Appetitus animæ solùm ab obiecto infinito potest satiari. V. *Anima beatitudo*. per tot.

Apprehensio.

Apprehensio simplex est absque affirmatione, estque operatio sensus : intellectus verò dividit, & componit. l. 3. d. 14. a. 3. q. 2. ad 5. & d. 24. a. 1. q. 3. ad 3.

Apprehensio. Vid. V. *Anima intellectus, & cognitio*. V. *Cogitatio*. n. 17.

Approbatio.

1. Approbatio Dei addit suprâ cognitionem etiam divinum beneplacitum. l. 1. d. 36. dub. 3.

2. Approbatio Dei connotat bonitatem Dei vel in actu, vel in potentia ibid. Vid. *Dei voluntas*.

Appropriatio.

1. Appropriare aliqua Personis divinis est ipsa communia Personis divinis ad notitiam priorum personalium facientia alicui Personæ attribuere, vt Patri vnitatem : Filio veritatem : Spir. sancto bonitatem. op. declar. term. Theol. V. *Dei appropriata*.

2. Appropriatio est quædam specialis attributio ratione alicuius conformitatis cum proprio alicuius Personæ Divinæ. op. Comp. Theol. l. 1. c. 26. vel est appropriatum commune factum proprio Personæ, cui verè convenit. l. 1. d. 34. q. 3. ad 1.

3. Quænam appropriari possunt, & quænam non. op. Comp. Theol. l. 1. c. 26.

4. Personis divinis appropriantur aliqua communia propter duas rationes : prima propter exclusionem erroris in simplicibus : secunda propter doctos. op. Comp. Theol. l. 1. c. 26. & l. 1. d. 34. a. 1. q. 3. & l. 3. d. 4. a. 1. q. 1. ad arg. V. *Divinarum appropriata Personarum*. n. 1. seq.

5. Patris quænam sint appropriata, op. declar. term. Theol. & op. Brevil. p. 1. c. 6. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 26.

6. Filij Dei appropriata, & Spir. Sancti quænam sint. ibid.

7. Appropriatio quomodo fit secundum intellectum, & non secundum rem. l. 1. d. 34. a. 1. q. 3. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 26. Necessariò connotant ordinem, & originem. l. 1. d. 34. ibid.

8. Spir. Sancto quare magis appropriatur opus Incarnationis, quàm alteri Personæ. l. 3. d. 4. a. 1. q. 1. Appropriatur etiam aliis Personis. s. Patri ratione potentia: Filio ratione sapientia, & assumptionis : & Spir. Sancto ratione bonitatis, & amoris. ibid.

9. Appropriatio rerum an fit licita Fratribus minoribus. op. leg. S. Francisci. c. 6.

Aptitudo.

1. Aptitudo naturalis alia est ad actum perfectum : alia ad actum imperfectum. l. 4. d. 48. a. 2. q. 2. ad 2.

2. Aptitudo naturalis per gratiam perficitur. ibid.

3. Apud, hæc propositio in creatis importat maioritatem, & minoritatem : in Divinis dicit originem ab alio, & distinctionem : sic dicitur Verbum erat apud Patrem. t. 2. in Jo. c. 1. seu vt l. 1. d. 37. dub. 2. dicit de se transitionem quantum ad modum : quoad rem verò ratione ma-

teriz, seu terminorum, quibus additur. & l. 1. d. 5. q. 2. ad 1. V. *Transitiva*. n. 1.

Aqua.

1. Aqua in Scriptura aliquando sumitur pro informi materia : sic dicitur quod Spiritus Domini ferebatur super aquas : aliquando pro natura transparenti, & luminis retentiva, sic dicitur firmamentum in medio aquarum : aliquando pro ipso elemento aquæ : sic dicitur congregentur aquæ in locum vnum. l. 2. d. 14. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & p. 2. a. 1. q. 3. Item materia informis dicebatur aqua : quia sicut apta erat aqua recipere omnes formas. t. 1. in Ps. 76. Et etiam quia erant quatuor, & maximè ista duo elementa comixta, superabaturque terra ab aqua, quæ eam reddebat sterilem in Ps. 65. & 101. V. *Materia*. n. 1.

2. Aqua elementaris habet tres proprietates, s. perspicuitatem, frigiditatem, & gravitatem : s. Naturam & proprietatem primam habet quia est receptiva, & retentiva luminis. l. 2. d. 14. ibid. & l. 4. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 9.

3. Aquæ dicuntur esse super firmamentum, quæ tamen non sunt elementares, sed alterius naturæ, cū sint tantum transparentes, & habeant frigiditatem effectivè, non formaliter. l. 2. d. 14. ibid. & dub. 1. & 2. sunt autem subtiles, incorruptibiles, pervia, & super omnem contrarietatem sublimasque cœlestis naturæ : ob id collocatæ super cælos ratione nobilitatis formæ, & virtutis, & influentiæ. Brevil. p. 2. c. 5. Vid. dicere oppositum in Ps. 103. sed se explicat. op. Brevil. p. 2. c. 5.

4. Aquæ quomodo sunt susceptivæ, & retentivæ luminis. ibid.

5. Aqua, & terra secundum quantitatem molis prædominantur in animalibus. l. 2. d. 15. a. 1. q. 3. corp. Quænam sint animalia aquea. V. *Animal*. num. 7.

6. Quomodo aliqua animalia dicuntur esse facta ex aqua : ibid. & quomodo aqua prædominetur aëri in compositione ipsorum ibid.

7. Aqua est subtilior terra in decupla proportione : ob id penetrat partes terræ in mixtione, sed non perfectè ob suam grossitiem : magis verò aër, sed perfectissimè ignis. l. 2. d. 15. a. 1. q. 2. corp.

8. Aquæ proprietates, nobilitas, & effectus mirabiles enarrantur. op. Comp. Theol. l. 2. c. 8 : Amara quomodo fiat dulcis. ser. 3. de S. Andr.

9. Aqua est terminabilis non termino proprio, sed alieno : ob id quia est perspicua. l. 2. c. 8. op. Comp. Theol. quomodo fit intra se, an vt in loco. l. 1. d. 37. p. 1. a. 3. q. 1. & 2.

10. Aqua præbet aëri informationem, volatilibus ornamentum, vegetabilibus nutrimentum. op. Comp. Theol. l. 2. c. 8.

11. Aqua elementum habet duas qualitates, vnam activam, & alteram passivam : scilicet frigiditatem in summo, & humiditatem in esse remisso. op. Brevil. p. 2. c. 3.

12. Aqueus humor fit dupliciter : aut enim aqua immiscetur terræ præexistenti, & tunc est principium animalium terrestrium : aut aquæ fluxibili immiscetur, tuncque oriuntur animalia aquea. l. 2. d. 15. a. 1. q. 3. corp.

13. Aqua dum terræ immiscetur fit humor, & dum coagulatur per naturam fit corpus organicum. ibid.

14. Aqueus humor, si est in ratione humoris fluctuantis, est principium natatilium, si in

- ratione vaporis exhalantis, est principium volatiliam. l.2.d.15.a.1.q.3.corp.
15. Aquarum congregatio ad quid à Deo facta fuerit. l.2.d.14.p.2.dub.1.
16. Aqua posita est super terram, ut apta reddatur ad germinandum: ibid. d.14. aliter absorbetur à terra sitiente, aliter à radio solis. l.2.d.8.p.1.a.3.q.1.corp.
17. Aquarum congregatio quarè vocata sit mare. l.2.d.14.p.2.dub.1.
18. Aquæ maris proprietas prima non est amaritudo: hæc enim ei advenit accidentaliter, scilicet ob grossitiem partium, quæ remanent subtilioribus elevatis fursùm, vel penetrantibus in terræ profundo: quando enim subtilizatur aqua tunc dulcescit. l.2.d.14.p.2.dub.1. & t.1. in Ecclen. c.1.
19. Terra subtrus, & in radice irrigatur per decursum fluviorum, aliter non posset germinare. ibid.
20. Aquæ proprietas, sive effectus est lavatio, & mundatio. l.4.d.3.p.1.a.1.q.7.corp. Item fluit, mundat, & potat. t.1. in Pf.76.
21. Aqua omnis naturaliter est dulcis, & quomodò fiat amara, & dulcis. tom. 1. in Ecclen. cap.1.
22. Aqua se effundens aliquando facit puteum, aliquando cisternam, aliquando fontem, vel lacum, vel stagnum, vel rivum, vel fluvium, vel abyssum, vel diluvium: quæ omnes differentie applicantur ad decem differentias sapientie Dei. tom. 1. in Pf.28.
23. Aqua multiplex in S. Script. exponitur, scilicet, defluens, scilicet populus: 2. deficiens, estque materialis: 3. reficiens, estque doctrina Christi: 4. inficiens, estque doctrina hæreticorum: scilicet, sufficiens, estque gratia Spir. Sancti. tom. 1. in Psalm. 31. & 76. & in Ecclen. c.12. est & Cælum. l.2.d.2.p.2.dub.2.
24. Aqua in cadendo dicitur pluvia, vel ros, vel stillicidium. tom. 1. in Pf.76.
25. Aqua duplex, scilicet notitia exterior, & interior: prima numquam satiatur: secunda reficit. tom. 1. serm. 12. Hexam.
26. Aqua dum in principio erat terræ commixta reddebat hanc sterilem; sed separata facta est frugifera; sic & nos dum separamur ab aqua voluptatum &c. tom. 1. in Pf.65.
27. Aquæ nomine in Script. aliquando significantur quatuor elementa, ut ibi Spiritus Domini ferebatur super aquas. t.1. in Pf.101.
28. Aqua quatuor facit: sordes abluit, sicut extinguit, hortos humectat, & cibos decoquit: sic & Christus nobiscum facit aqua spirituali, scilicet misericordie, gratie, sapientie, & charitatis, quæ à quatuor vulneribus Christi in Cruce pendentis proveniunt: à latere verò aqua vitæ, scilicet Sacramentorum Ecclesie. t.1. in Pf. 141. & 143. Comparatur Accidie. V. *Accidia*. n.8.
29. Aqua viva saliens in vitam æternam quænam sit. in Pf.143. & in Jo. cap. 4.n.11. & op. de 7. Itin. 2. itin.d.7. Vid. *Christi varia*. n.54. & 135. V. *Gratie quidditas*. n.11.
30. Aqua Diaboli est voluptas mundi: aqua Christi est gratia Dei. tom. 2. in Jo. ibid. n.14.
31. Aqua Dei, & mundi quomodò differant. t. 2. in Jo. col. 21. Item quænam aqua mundans, & sedans animam. t.3. serm. 1. in dedic. templ.
32. Aquæ fluentes spiritualiter in anima quænam. t.2. in Jo. col.39. quæ mundant animam sunt doctrina Christi, gratia, poenitentia, contritio, charitas, eleemosina, tribulatio, Spiritus sanctus. t.2. in Jo. col.59. & 60. & op. de 7. itin. ætern. itin. 2.d.7.
33. Aqua superfusa calce statim inardescit, & ignem fervere facit, quod non in superfusione olei. Item aqua calida in frigido loco fusa coagulatur citius, quàm frigida: omne enim contrarium ad præsentiam sui contrarii concitatur, & fortius operatur. serm. 3. de plur. Mart.
34. Aquæ conversio in vinum enarratur, & mysticè exponitur. serm. 1. Dom. 1. post oct. Epiph. V. *Ecclesia species*. n.7. & seq.
35. Aqua lacrymarum quænam sit, & quàm virtuosa. ibid. serm. 3. & serm. 1. de dedic. temp.
36. Aqua maris significat terrena, & quomodò fiat per eam transitus. tom. 3. serm. 3. f. 3. Pent. Item aquæ vagæ sunt cogitationes malæ in Pf. 118. c.6. v.8. Ejus amaritudo unde proveniat. Vid. *Amaritudo*. n.2.
37. Aqua hyemalis est cura temporalis: æstivalis verò est sapientia salutaris, multa bona spiritualia afferens animæ. op. de 7. Itin. ætern. itin. 2.d.7.
38. Aqua in Missa quarè apponitur cum vino consecrando. op. expos. mil. cap.3. & l.4. d.11. p.2. dub.4. & an necessaria ad conficiendum Sacramentum. ibid. a.1. q.3. Hanc Christus in consecratione vini. ibid. ad 3. omittens peccaret mortaliter.
39. Aqua si non convertitur ante consecrationem, an postea convertatur in sanguinem. l.4. d.11. p.2. dub.4. & 5. & d.12. p.1. a.2. q.2. ad 2. nec potest esse rosacea. ibid. Vid. *Eucharistia materia*.
40. Aqua commixta vino quomodò per juncum decorticatum possit separari. ibid. d.11. dub.5. non tamen est ejusdem speciei. ibid. & d.12.
41. Aqua in parva quantitate convertitur in vino à se. l.4. d.11. p.2. dub.5. & l.3. d.6. a.2. q.1. corp. V. *Ecclesia species*. n.7. seq.
42. Aqua posita in dolio cum vino non sufficit pro celebranda missa, quia illa non est mixtio Sacramentalis. l.4. d.11. p.2. dub.4. sed debet poni in Sacrificio, & in parva quantitate. ibid. dub.5.
43. Aqua in calice apposita figurat aquam, quæ exivit de latere Christi. lib.4. d.11. p.2. art.1. q.3. ad 3.
44. Aqua Baptismi sanctificatur per verbum ministri, sed habentis virtutem à Christo: Hinc est quod malè S. Ciprianus existimavit requiri fidem in ministro: malus enim minister, etiam hæreticus, dummodo habeat rectam intentionem, potest rectè baptizare. l.4. d.6. p.1. dub.3. V. *Baptismi materia*.
45. Baptismus convenienter in aqua fuit institutus ob multas convenientias. l.4. d.3. p.2. art.1. quæst.1. & op. Brevil. p.6. cap.7. & op. Comp. Theol. l.6. c.9.
46. Aquæ Baptismi non est collata aliqua proprietas absoluta de novo à Christo, per quam sit apta ad regenerandum: sed solum nova ordinatio ad hoc ut homo regeneretur, supposita tamen prolatione verborum, & immersione. lib.4. d.3.

d. 3. part. 2. art. 1. quæst. 2. corp.

47. Omnis aqua elementaris naturalis est apta ad Baptismum. l. 4. d. 3. p. 2. q. 2. dub. 2.

48. Christus tactu carnis suæ dedit aquis hujusmodi ordinationem, estque tota virtus, quam habent vel secundum actum, vel secundum habitum ad sanctificandum. ibid.

49. Aquæ Baptismi dicuntur habere sanctificationem respectu animæ, non quod ipsæ sanctificent, sed quod eam suscipiunt, & per eas Deus eam confert baptizato. lib. 4. d. 3. part. 2. art. 1. q. 2. corp.

50. Aquarum Baptismi effectus est mundatio à peccato, ibid. & in Pl. 76. & 143.

51. Sicut aqua effundendum est Cor. Vid. Cor. n. 20.

52. Aquæ Dei, & Diaboli. V. *Dei varia*. n. 135. Vid. *Diaboli varia*. n. 85.

53. Aquæ, & olei benedictio ponit in aqua accidens, seu sanctificationem, seu proprietatem aliquam sanctificationis. lib. 4. d. 12. p. 1. art. 2. q. 2. corp.

54. Aqua non benedicta appositæ benedictæ in debita proportione tota fit benedicta ob perfectam mixtionem, quia tota non benedicta ab alia attingitur: non sic si apponatur vinum non cõsecratum speciebus consecratis, quia hic non intervenit mixtio cum sanguine Christi. lib. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 2. corp.

55. Aquæ benedictæ aspersio delet sine contritione peccata venialia quando scilicet fiat devotione debita. l. 4. d. 21. p. 1. art. 1. q. 2. corp. Hinc deduco id operari ex operè operato.

56. Quarè purgatio mundi facta fuit per aquam tempore diluvii; ante judicium verò fiet per ignem. l. 4. d. 47. a. 2. q. 1. ad 5.

57. Aquaticum animal. Vid. *Suprà Aqua*.

Aquiescere.

Aquiescendum est bonis consiliis. op. Bibl. paup. cap. 56.

Aquisitio.

Aquisitio tripartita legitur in Script. S. speculativa veritatis, activa virtutis, & consummativa gloriæ, seu salutis. tom. 1. in Pl. 118. c. 7. v. 15.

Aquila.

1. Aquilæ natura, & proprietates explicantur. t. 2. in Luc. cap. 13. num. 34. & c. 17. n. 36. & in Jo. Procem.

2. Aquila est Christus, & quomodò id verificetur. tom. 2. in Luc. c. 13. n. 34. & tom. 3. serm. 1. in Ascens. & serm. 3. Dom. 24. post Pent. Vid. *Christi attributa*. n. 90.

3. Item sunt Sancti. in Luc. c. 17. n. 36.

4. Item S. Joannes. tom. 2. in Jo. procem. & t. 3. serm. 2. de S. Jo.

5. Item Angelus. tom. 3. serm. 3. Dom. 24. post Pent.

6. Item Diabolus. ibid. Vid. *Diaboli tentationes*. num. 67.

7. Item homo bonus, & malus, & quarè. tom. 3. serm. 3. Dom. 24. post Pent.

8. Aquila timet hirundinem. t. 3. ser. 2. de S. Mar. est liberalis & misericors. ser. 1. in Ascens. & ser. 2. Dom. 1. post Pent.

9. Amor in pullos quantus, & quam mirabilis. t. 3. serm. 1. de S. Ant. de Pad.

10. Aquila quomodò renovatur. serm. 3. Dom. 24. post Pent.

Aquilo.

1. Aquilo quid sit, & quid significet. t. 3. serm. 3. Dom. 19. post Pent.

2. Aquilonis principes sunt qui sunt excellentes in omnibus vitiorum generibus. ser. 2. Dom. 6. post Pent.

3. In Aquilone significatur tentatio Diaboli, quæ Austro, scilicet flatu Spit. sancti fugatur. serm. 4. Dom. infra oct. Epiph.

Ara.

Ara Dei mysticè est cor, in quo debet esse ignis, scilicet fervor. tom. 3. serm. 2. in die cin. Vid. Cor. n. 1. Vid. *Altare*. num. 4. Vid. *Conscientia*. num. 27.

Aranea.

1. Aranearum studium quale; ipsarum telæ ad quid: ipsis sunt similes avari, quorum labores sunt magni, sed citò perduntur. serm. 3. Dom. in Sexag.

2. Araneas telas textit ut sub his abscondens se, possit invadere muscas. serm. 2. de S. Ambr.

Arare.

Aranda est anima, ut ibi seminetur justitia. serm. 3. Dom. Sexag.

Arbiter.

Arbiter dicitur ille, qui ad proprium voluntatis nutum causam habet terminare: Iudex verò, qui debet id secundum jura: Unde judicium importat actum rationis regulatum secundum regulas supernæ veritatis: arbitrium verò secundum imperium voluntatis: l. 2. d. 25. dub. 1. & d. 24. p. 1. dub. 3.

Arbitrium.

1. Arbitrium quid sit. ibid. Idem est quod judicium, ad cuius nutum cæteræ virtutes, seu potentia moventur, & obediunt: Unde ad rationem spectat discernere inter justum, & injustum inter proprium, & alienum: & id solum potest creatura rationalis, quæ cognoscit actum suum proprium, & se ipsam. l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 1. corp.

2. Arbitrium in Divinis unius Personæ respectu alterius non importat dominium, nec causalitatem, sed auctoritatem, idest originem. l. 1. d. 11. dub. 4.

3. Arbitrium aliis subjectum non est liberum. l. 1. d. 14. a. 2. q. 2. ad arg.

4. Arbitrium nostrum liberum salvatur optimè in prædestinatione. l. 1. d. 40. a. 2. q. 1.

5. Arbitrium liberum dicitur dupliciter: vel ut dicit facultatem exeundi in opus, sicque est quid positivum superadditum rationi, consequens ad rationem, voluntatem, & substantiam: vel ut dicit privationem coactionis, sicque est quid privativum: primo modo est graduum differentia secundum majorem, & minorem excellentiam, & simplicitatem potentiarum, & substantiæ: secundo modo non. l. 2. d. 3. p. 1. dub. 3. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 2. & 3. & l. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 1. corp. & l. 2. d. 28. a. 1. q. 2. ad 2. V. *Infra*. n. 15. & 41. seq.

6. Arbitrium liberum quomodò sit in damnatis, & Dæmonibus. l. 2. d. 7. per tot. præcipuè. a. 1. p. 1. q. 3. & a. 2. q. 1. & seq. V. *Infra*. n. 17. seq.

7. In damnatis, & Dæmonibus crescit mala voluntas, & intenditur in malo. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 3. Eorum voluntas quoad impossibilitatem ad gratiam est æqualis: crescit tamen quoad indignitatem, eo quod semper abutuntur bonis

- naturalibus sibi datis, & quia possunt cessare ab aliquo malo. l.2.d.7.p.1. art.1. q.3. ad 7.& 8.
8. Arbitrium liberum per confirmationem non mutatur quoad substantiam, sed bene quoad statum, & actum: Unde est vertibile in bonum ob naturæ complementum, & in malum ob nature defectum; & ided gratia perficiens naturam, tollit per confirmationem posse in malum. l.2.d.7.p.1.a.2.q.1.
  9. Arbitrium liberum confirmatum in gratia est ad opposita aliqua, scilicet, ad facere, & non facere aliquid: sed non ad malum. l.2.d.7.p.1.a.2.q.1.ad 4.
  10. Arbitrii liberi objectum proprium, & ut liberum est bonum tantum: malum autem est in quantum arbitrium est deficiens. lib.2.d.7. p.1. a.2. quæst. 1. ad 5. & d.24.p.1.dub.3.& d.25.p.2. quæst. 3.
  11. Arbitrii liberi usus dupliciter potest considerari, vel ut tantum est elicitus à voluntate, vel ut est ad eum finem, ad quem est: primo modo est liberè velle, quod vult: secundo modo est rectitudine servare, quoniam ratio ad illam est ordinata: primo modo libertas est in Dæmonibus, etiam & damnatis: secundo modo non. l.2.d.7.p.1.a.2.q.2.
  12. Arbitrium liberum stat cum potestate peccandi, pro ut dicit usum primo modo supradicto. ibid.
  13. Abusus rationis in Dæmonibus est à libero arbitrio, in phreneticis tamen est à phantasia: infirmitas enim absorbet in his usum rationis, & ided magis aguntur, quàm agant. l.2. d.7. p.1.a.2.q.2.ad 4. & ad 5. exponitur quomodò differat à bestiis impetus bestialis ab impetu Dæmonum. ibid.
  14. Liberè velle, & necessariò opponuntur, quatenus necessitas est à causa extrinseca, scilicet coactionis: quatenus verò est à dispositione intrinseca non opponuntur. l.2. d.7. p.1. art.2. q.2. ad 3.
  15. Dominium quod opponitur servituti coactionis est essenziale libero arbitrio, & ided æqualiter est in omnibus rationalibus: quatenus verò opponitur servituti subjectionis recipit magis, & minùs: nam in Deo est suprà omne mandatum: at in creaturis subiacet mandatis: in miseris subiacet miseræ: in beatis est liberum à miseria, & culpa: in malis subiacet culpæ: Unde per confirmationem in gratia augetur: In malo autem minuitur, imò etiam totaliter tollitur libertas in hoc secundo sensu. l.2.d.7.p.1.a.2.q.3.& d.25. dub.1.2. & 3. & a.1. q.1.2.3.& l.2.d.28.a.1.q.2.ad 2.
  16. Arbitrium liberum non præjudicatur, sed perficitur à gratia, quia ordinat illud ad proprium finem. lib.2. d.7. p.1. art. 2. quæst. 1. & d. 24. p.1.dub.3.
  17. Diabolus qualiter per malitiam reddat consopitum liberum arbitrium, & deformat dona naturalia. l.2.d.7.p.1.a.1.q.1.& 2. ad 4. V. *suprà*. num.6.
  18. Diabolus potest liberè desistere ab actu interiori pro sua libertate, quatenus respicit alterum; non verò ab omni actu, quia semper in eo vigent interiores virtutes. l.2. d.7. p.1.a.1. qu.2.ad 5.
  19. Arbitrium liberum pro statu naturæ lapsæ definitur facultas rationis, & voluntatis, quæ bonum eligitur gratia efficiente, vel malum eadem desistente. l.2.d.24.p.1.dub.3.
  20. Arbitrium ut tale est opus rationis, cujus est discernere inter bonum, & malum; ut liberum est actus voluntatis. l.2.d.24.p.1. dub.3.& op. Brevil. p.2.c.9.
  21. Arbitrium liberum per naturam infirmum non potuit dari cuicumque rationali creaturæ; & hoc tum ratione sui principi, tum ratione finis. l.2. d.24.p.1.a.1.q.1.
  22. Arbitrium liberum in statu innocentie poterat resistere tentationi absque nova gratia Dei: sufficiebat enim continuatio divinæ influentie ad dona, quibus præditus erat à Deo primus homo. l.2.d.24.p.1.a.1.q.2.
  23. Arbitrium nominat potentiam deliberativam; & ob id portionem superiorem, & inferiorem, Unde non stat in potentia naturali, sed synderesi. l.1.d.24.p.2.a.1.q.1.corp.
  24. Arbitrium liberum est facultas duarum potentiarum, scilicet, rationis, & voluntatis: illa se tenet ex parte materie: hæc verò forma: Unde meritò vocabulum spectans ad rationem significatur substantivè: spectans verò ad voluntatè adjectivè, quia hæc modificat ipsam rationem. l.2. d.25.dub.1.p.1.& a.1.q.1.& 3.& 6. Adjectivum enim respectu substantivi se habet per modum informantis. ibid. q.6.corp. & ob id magis dicitur liberum arbitrium, quàm libertas arbitria & op. Centil. p.3. sec.24. & op. Brevil. p.2.c.9.& op. Comp. Theol. l.2. c.56. Vid. *Oppositum dicere*. lib.3.d.17.a.1. q.2. ad 2. sed ibi loquitur de libertate propriè.
  25. Arbitrium liberum quatenus est principium operum moralium est de consideratione Philosophorum: quatenus verò est principium operum gratuitorum, spectat ad Theologum. l.2.d.25.p.1.dub.1.
  26. Arbitrium liberum convenit Deo, & creaturis rationalibus non univocè, sed analogicè tantum. l.2.d.25. p.1.dub.3. Unde variæ definitiones de eo assignantur. ibid. dub. 2. & op. Comp. Theol. l.2.c.56.
  27. Arbitrium liberum variè definitur quatenus refertur vel ad actum, vel ad objectum, vel ad utrumque simul, & ad finem ultimum. lib.2. d.25. p.1.dub.2. & op. Centil. p.3.5.24.
  28. Arbitrium liberum potest sumi pro ipsa potentia libera à coactione, & ordinata ad rectitudinis observantiam, sicque est in Deo, & in creatura conformiter: vel pro ut dicit habilitatem. lib.2. d.25.p.1.dub.3.
  29. Arbitrii liberi dominium est respectu objecti, & respectu actus proprii. l.2. d.25.a.1. quæst.1. & 3.
  30. Irrationalia non habent dominium respectu actus interioris: licet aliquando habeant respectu exterioris, & quomodò & unde id proveniat. l.2.d.25.art.1.quæst. 1.
  31. Providentia in rationalibus est pars, seu effectus liberi arbitrii, orta à præcognitione, & deliberatione; in irrationalibus oritur ex instinctu naturali. l.2.d.25.p.1.art.1. q.1.ad 5. sic formica præparat cibum in ætate &c.
  32. Liberum arbitrium non dicit potentiam distinctam à ratione, & voluntate secundum rem, sed tantum secundum rationem: nam licet realiter sint unum, & idem, tamen liberum arbitrium dicit rationem moventis, & imperantis:

- rantis : ratio verò , & voluntas rationem mo-
ri, & exequentis : movens enim, & motum in
spiritualibus non est necesse, quod realiter di-
stinguantur. l.2.d.25.q.2.corp.& q.3.per tot.
33. Arbitrium liberum est facultas rationis : ob
id importat non tantum potentiam, sed &
facilitatem exeundi in opus: & ob id dominium
sui, & actus. l.2.d.25.q.3.corp.& l.4.d.17.p.1.
a.1.q.2. ad ult.
34. Actus liberi arbitrii & si videatur unus, ta-
men implicat in se actus diversos, scilicet, ra-
tionis, & voluntatis : consensus enim est duo-
rum, & electio importat actum rationis, &
voluntatis. l.2.d.25.q.3.ad 5.
35. Arbitrium liberum est quoddam totum respec-
tu rationis, & voluntatis, quod habet ratio-
nem partim totius integralis, partim totius
universalis. l.2.d.25.q.3.ad 6. & idè cum prin-
cipaliter dicat habitum, minus principaliter
potentiam, complectitur rationem, & volun-
tatem tamquam unus habitus, qui dicitur fa-
cultas, seu dominium. ibid. q.4.
36. Arbitrium liberum est potentia, quæ ex sola
conjunctione sui cum appetitu nata est exire in
actum consentiendi, & eligendi absque habitu
superaddito: Unde nihil supra rationem, & vo-
luntatem addit absolutum, sed tantum ordina-
tionem unius ad alteram concurrentium simul
ad actum. l.2.d.25.q.4.corp.
37. Arbitrium cum sit pars rationis, & volun-
tatis, non tamen concurrit ad omnes actus
istarum potentiarum : aliquid enim appetit
appetitus, circa quod non est deliberatio, &
aliquid credit, & novit ratio esse verum, sive
voluntas velit credere, sive non. l.2.d.25.q.5.
ad 3.
38. Ex arbitrio libero consistit nobis meritum.
l.2.d.25. dub. 1. & q.6.fund.
39. Arbitrium liberum inchoatur in ratione, &
consummatur in voluntate : idè principaliter
residet in hac. l.2.d.25.p.1.q.6.
40. Arbitrium liberum secundum rem compre-
hendit irascibilem, concupiscibilem, & ratio-
nalem potentiam, quatenus rationi conjunctæ
sunt. l.2.d.25.p.1.q.6. ad 2. l.4.p.1.d.14.a.2.
q.1. ad 1.
41. Iudicium definitivum non potest esse absque
arbitrio libero, seu absque voluntate : licet
absque hoc possit esse iudicium rationis. lib. 2.
d.25.p.1.q.6. ad 3.
42. Arbitrium liberum quantum ad esse non po-
test diminui : licet quantum ad bene esse possit
per culpam, & pœnam. lib. 2. d.25. part. 2.
dub.1. & 2.
43. Arbitrium liberum tria includit : libertatem
à coactione, excellentiæ dignitatem, & po-
testatem, seu facultatem : ratione primæ con-
ditionis est æqualiter in Deo, & in creaturis :
ratione secundæ est excellentius in Deo, &
æqualiter in creaturis ad invicem : ratione ter-
tiæ est inæqualiter in creaturis : stat enim in
observantia rectitudinis: hæc enim in Deo est à
se : in creaturis autem differenter est. l.2. d.25.
p.1.a.1.q.1.corp. & dub.2.& op. Comp. Theol.
l.2.c.56.& op declar. term.Theol.
44. Arbitrii libertas essentialis consistit non in
eo, quod possit hoc, ut etiam possit oppo-
situm, sed quia quod vult, id vult ad sui im-
perium : id est vult se velle, id monens se ipsum,
- & talis libertas stat cum necessitate immutabi-
litate, estque Dei, Angelorum, & Beatorum;
sicque arbitrium liberum est tale ut liberum,
quatenus verò est ut deliberans circa volitum,
sic est tantum contingentium ; licet de se pos-
sint etiam esse necessaria. l.2. d.25. p.2.a.1. q.2.
corp.& l.3.d.12.a.2.q.1.ad arg.& d.17.a.1. q.1.
ad 3.
45. Arbitrium liberum est oppositum necessitati
coactionis, non immutabilitatis. ibid. & quo-
modo sit ad opposita. q.3.
46. Arbitrium liberum non potest cogi quoad
interiorem actum : potest tamen induci per
oblationem, vel ablationem alienius rei, &
etiam impediri : sed id non est cogi : coactio
enim ponit actum, & facit quod non sit libe-
rum. lib.2. d.25. p.2. quæst.4. corp. & ad 3. &
quæst. 5.
47. Peccans, vel aliud faciens ex inductione per
preces, præmia, metum &c. operatur liberè, licet
non eum tota plenitudine voluntatis, quæ po-
tius est volitio conditionata, ut est de eo, qui
jactat merces in mare : tamen apud Deum non
excusatur à culpa, licet humana jura denomi-
nant talem actionem coactam. lib.2. d.25. p.2.
q.4.ad 1. & 6. & q.5. corp.
48. Arbitrium liberum cogi non potest, licet
possit mutari, & induci à Deo, & etiam à
creatura : posse enim cogere libertatem ma-
nentem talem non est posse, sed inordinatio-
nis, & impotentia, quia sunt contradictoria.
&c. l.2.d.25.p.2.q.5.
49. Quando dicitur Deus compellere voluntates
hominum, id intelligitur non de coactione :
sed quia immittendo affectiones mutat volun-
tatem, & facit quod voluntas aliter ex se ipsa
velit, & volens velit. l.2.d.25.p.2.q.5.ad 1.
50. Arbitrium liberum quomodo quoad usum
impediatur in pueris, amentibus, phreneticis,
& dormientibus. ibid. q. ult.
51. Arbitrium liberum facilius quoad usum impe-
ditur, quam usus alterius potentia: quia quan-
do tollitur usus alicujus potentia: primo au-
fertur actus ille, qui ei inerat secundum suam
plenitudinem. ibid. q. ult.
52. Libertas peccandi quomodo adveniat. op.
Cent. p.1. sec.17. Item libertas à necessitate, à
miseria, & à culpa quænam. op. Comp. Theol.
l.2.c.56.& l.2.d.25.p.2.q.2.& 3.
53. Arbitrium liberum ut à peccato resurgat,
quomodo indigeat gratuita Dei voluntate, li-
berali Christi passione, & gratia Dei habituali
exprimitur. l.2.d.28.a.1.q.1.& a.2.q.1.
54. Arbitrium liberum an possit velle justitiam
absque gratia. l.2.d.28.a.1.q.1.ad 4. Videtur ibi
dicere, quod absque gratia præveniente pecca-
tor possit velle justitiam, licet semiplenè, &
exhilariter, sed tamen id verè non asserit : dicit
enim quod ad voluntatem justitiæ plenè exigat-
ur gratia præveniens, & adjuvans : non tamen
negat, quod primo modo requiratur gratia
præveniens salutem. ibid. q.3.
53. Arbitrium liberum absque gratia gratum fa-
ciente potest resistere Dæmoni : sed illum vin-
cere meritorie non potest. l.2.d.28. a.1. q.2. &
an absque omni gratia. a.2.q.2.
54. Arbitrium liberum in quo sensu dicatur po-
tentissimum sub Deo, & nec augeri, nec minui
posse. l.2.d.28.a.1.q.2.ad 2.

55. Arbitrium liberum cum gratiis gratis datis potest implere mandata Dei quantum ad genus operis : non verò quantum ad intentionem mandantis : requiritur enim gratia gratum faciens. l.2.d.28.a.1.q.3.
56. Arbitrium liberum vix , aut nunquam destituitur omni gratia, l.2. d.28. art.2. q.1. Ubi de gradibus gratiæ , & conversionis. ibid. per tot.
57. Arbitrium liberum indiget gratia , ad hoc ut se disponat ad gratiam gratum facientem , ut possit resistere tentationi, licet non sit necesse, ut omni succumbat absque omni gratia : Item ut possit agere bonum morale disponens ad gratiam : quod autem nullam ordinationem habet , potest agere absque omni gratia , difficulter tamen. l.2.d.28.a.2.q.1.2.& 3.
58. Arbitrii libertas , & veritabilitas in bonum , & malum qualiter decuit ordini universi. l.3. d.12.a.2. q.1. ad 2.
59. Arbitrium liberum non potest cogi : tamen infirmatum est ita ut non possit stare absque eo quod fortificetur à Deo. l.4.d.7.a.3. quæst.2. ad 2.
60. Libertas peccandi est defectus libertatis : Unde magis liber est, qui se potest defendere à peccati dominio. l.4.d.18.p.2.dub.1.
61. Arbitrium liberum hominem facit nobiliorum super omnes creaturas. op. Brevil. p.2.c.4. & in Pl. 114.
62. Quomodo stet cum infallibili præscientia Dei. op. Brevil. p.1.c.8.
63. Est principium operationis meritoria. op. Brev. p.2.c.9.
64. Arbitraria potestas in duabus personis regimen habet super actus utriusque in se considerata : sic arbitrium liberum nominat facultatem voluntatis , & rationis. l.2. d.25. p.1. a.1. q.4.corp.
65. Non tollitur liberum arbitrium per confirmationem in gratia, Vid. *Confirmationis gratia*. num.1.
66. Ex libero arbitrio oritur consensus. V. *Consensus*. n.1.seq.

Arbor.

1. Arbor mala dicitur malos fructus facere, id est verum, si eos facit ut mala: vel quatenus intelligitur de operibus respectu meriti : talis enim non facere potest opera meritoria. l.2. d. 41. dub. 2. ob id omnia opera malorum non sunt peccata. ibid. Item est voluntas mala, cujus folia sunt verba, fructus sunt opera, radix cupiditas, truncus consensus. op. Spec. an. præfat.
2. Arbor bona, & mala ; ipsiusque fructus quinam sint, mysticè explicatur. t.2. in Luc. cap.6. n.43. & t.3. ser.1.2. & 3. Dom. 7. post Pent. & ser.2. Dom. 21. post Pent.
3. Arboris ficæ maledictio mysticè expenditur. ser.1.2. & 3. Dom.7. post Pent. & in Luc. c.13. num.6.
4. Arborum natura qualis , & qualiter eorum proprietates adaptantur homini. in Luc. c.21. & 29.
5. Arbor vitæ est gratia. op. Lum. Eccl. serm.1. Item est Christus. op. Lig. vit. Item mortis est peccatum. op. Lum. Eccl. ser.1.
6. Quare arbor unius speciei non possit producere fructus alterius. op. de trib.
7. Arbor quomodo est Beata Virgo. op. Spec.

B. M. c.14. Est Sancta Crux. ser.2. in Exalt. Sanctæ Crucis.

Arca.

1. Arca Noë erat tricamerata , significatque Ecclesiam , quæ dividitur in tres partes , scilicet, cælestium , terrestrium , & infernorum : vel fidem, spem , & Charitatem. t.1. in Pl. 67. Vid. *Ecclesia*. num. 91. & 123. significatque sacram scripturam habentem tres. principales sensus. ibid. Pl. 67. Et B. Virg. Item. op. de laud. Virg. & ser. in Nat. B. Virg.
2. Arca Moysis est Ecclesia , & Bibliotheca S. Scripturæ. ibid. Pl. 67. Item est Christus. t.3. serm.4. in oct. Pasch. Item ejus corpus in Eucharistia , quàm valdè timent Dæmones, sicut Philistiim timuerunt de arcæ adventu. serm.2. Dom. 3. Adv. & serm.2. Dom. Palm.
3. Arca continebat manna , & Ecclesia continet corpus Chri. tom.1. in Pl. 67. est Christus. Vid. *Christi attributa*. n.110.
4. Arca est anima , quæ debet tegi auro. serm.1. in Epiph. vel est conscientia, ad quam columba debet reverti, non inveniens requiem exteriùs. serm.2. ibid. & ser.2. Dom. Palm.
5. Arca est B. Virg. Vid. *Maria epitheta*. Vid. *suprà*. n.1.
6. Arca est fides. Vid. *Fidei effectus*. n.26.

Archangelus.

1. Archangelus idem est ac Princeps. lib.4. d.43. dub.2.
2. Archangelorum ordo describitur : eorum officia. op. de Eccl. Hier. p.3. c.2.
3. Archangeli quomodo sint Prælati. ibid. c.2.
4. Archangeli vox, quæ in extremo tempore audietur est vox Christi , & quare. lib.4. d.43. dub.2.
5. Archangeli Annuntiatio. Vid. *Maria annuntiatio*.

Archetypus.

Archetypus mundus est Verbum divinum. l.1. d.27.p.2.a.1.q.4.V. *Mundus*. n.3. & seq.

Archidiaconus.

1. Archidiaconus in minoribus ordinibus tradit urceolum , & candelabrum ordinandis. lib.4. d.24.dub.2. per quod potestas tradita explicatur. l.4.d.24.a.1.q.2. ad 4.
2. Archidiaconus dicitur Princeps ministerii. l.4. d.24.p.2.dub.2.
3. Archidiaconus qualem potestatem habet in ferenda excommunicatione in decisione causarum. l.4.d.18.p.2.a.1. q.3. Ubi de potestate sacerdotum agitur. ibid.

Archiepiscopus.

1. Archiepiscopus quando ab Episcopo benedicatur , sicut & Papa recipit consecrationem episcopalem, sed non jurisdictionem ; sed hanc habet à subditorum electione, consensu , & Christi institutione. lib.4. d.25. p.2. art.1. quæst.1. ad 6.
2. Archiepiscopatus distincti ab Apostolis. Vid. *Apostolus*. n.16.

Archipresbiter.

Archipresbiter an potestatem habeat excommunicandi in Ecclesia. l.4. d.18.p.2.a.1. q.3.

Archimedes.

Archimedis studium, scientia, & mors exponitur. t.3. ser.2. in Conv. S. Pauli.

Architectus.

Architectus Christus. V. *Christi attributa*. n.88.

Arch

Architriclinus.

Architriclinus quis sit, & quare sic dictus. in Jo.c.2.v.8.

Arcus.

1. Arcus continet chordam, & lignum, significatque S. Script. ob duo testamenta. tom.1. in Pf.36.
2. Arcus significat pravam intentionem, aliquando promissionem, & comminationem, aliquando diem iudicii, aliquando insidias, aliquando victoriam Christi. t.1. in Pf.36.
3. Arcum quomodo intendant peccatores, & parent sagittas. t.1. in Pf. 118.c.7.v.14.
4. Arcus fæderis quomodo est Christus. ser. in Exal. S. Cruc. V. *Christi attributa*. n.82. V. *Iris*.

Arcturus.

Arcturus qualem gyrum faciat. op. princ. Sanct. Scripturæ. & op. Eccles. Hierarch. p.4.c.5.

Ardor.

Ardere amore Dei quid exigit. t.3. ser. 2. de S. M. Magdal. V. *Amor*.

Arduum.

Arduum, & arduitas in quonam consistat, & quomodo est conditio objecti virtutis fortitudinis. lib.3. d.35. q.5. Vid. *Fortitudo*. Vid. *Irascibilis*.

Argentum.

1. Argentum ortum habet ab imo terræ, habetque suas veñas. tom.1. in sap. cap. 7. generatur virtute Solis. l.2.d.2.p.2.a.1.q.2.ad 1.
2. Argentum comparatur luto, quia inquinat manus, & animum. t.1. in sap.c.7.
3. Argento debet præponi sapientia ob multiples rationes. ibid.
4. Argentum appenditur optimè, quando expenditur per elemosinam. t.3. serm. 2. dom.6. post Pent.
5. Argentum spirituale est scientia; materiale vero est elemosina. ibid.
6. Argentei, quibus Christus venditus est, fuerunt triginta, & unusquisque illorum valebat decem usuales denarios. t.1. in Pf. 108.

Arguo.

1. Arguitio peccati quatuorplex. serm. 1. Dom. 3. post oct. Pasch. multa ex SS. PP. traduntur. op. Pharet. l.3.c.36.
2. Arguitur peccator interiùs, exteriùs, inferiùs, & superiùs: Item ore iumentorum, hominum, & Angelorum, & Dei. ibid.

Argumentum, & Argumentatio.

1. Argumentum est ratio rei dubiæ faciens fidem ex Arist. t.3. ser. 1. de plur. Martyr.
2. Argumentum dicitur quatuor modis: primò ratiocinatio, quæ est quadruplex, scilicet, vel syllogismus, vel Enthimema, vel Inductio, vel Exemplum: secundò est brevis collectio prolixæ orationis; terriò est medium, in quo consistit tota vis argumentationis: quartò est propositio major, in qua consistit firmitas totius illationis. l.3.d.23. a.1.q.5. ad 2. Vid. *Syllogismus*. n.1. Vid. *Ratiocinatio*. Item ratione materiæ triplex argumentum, scilicet ex probabilibus, ex sophisticis, & ex evidentibus propositionibus. op. diet. sal. t.8.c.5. V. *Discursus*.
3. Argumentum dicitur eo quod arguit mentem, & illuminat ad assentiendum. ibid.
4. Argumentum à minori ad majus est positivum, non destructivum. l.1.d.46. dub.4.
5. Argumentum ab inferiori ad superius de-

struendo non valet. l.3.d.1.a.1.q.4. ad 2. à superiori ad inferius est fallacia consequentis, & quomodo. l.3.d.27.a.1.q.1.ad 3.

6. Argumentum Dei est optimè formatum; Diaboli est sophisticum, & quomodo per istud decepit primos Parentes. tom.1. serm. 1. in Hexaem.
7. Argumentum Christi fuit causa conversionis S. Thomæ. ibid. in Hexaem.
8. Arguere ab auctoritate quantum valeat. Vid. *Auctoritas*. n.8.
9. Argumentum demonstrativum. Vid. *Demonstratio*. Arridere. Vid. *Derisio*. n.2.

Ariditas.

1. Ariditas spiritus bona, & mala unde oriatur. t.1. in Pf. 62. Introducitur septem de causis secundum septem capitalia vitia. t.2. in Luc. c.6.
2. Arida manus quænam sit mysticè. t.2. in Luc. c.6.n.11.
3. Ariditas septuplex expenditur. tom.2. in Luc. cap.6.

Aries.

Aries est Prælatus. t.3. serm. 3. de dedic. Eccle. V. *Apostolus*. n.45.

Arimathæa.

1. Arimathæa erat Civitas Ramathaim. tom.2. in Luc. c.23. n.50.
2. Arimathæa interpretatur vigilia donationis, significatque vigiliam Prælati. t.2. ibid.

Ariolus.

Ariolus est qui in aris dominatur. op. Cent. p.1. sec. 29.

Aristippus.

Aristippus projicit aurum in mare. serm. 2. de S. Gregor.

Arithmetica.

1. Arithmetica est ars Mathematica, quæ versatur circa numeros. t.1. ser. 4. in Hexaem. & ser. 4. Lumin. Eccl. V. *Mathematica*.
2. Arithmetica quomodo disponit ad cognitionem S. Scripturæ. ibid. ser. 4. Hexaem.

Aristoteles.

1. Aristoteles incidit in multos errores, qui recensentur. tom.1. serm. 6. & 7. Hexaem.
2. Aristoteles an posuerit Mundum ab æterno valde dubium est. ibid. & l.2.d.1. dub. 2. & a.1. q.2. in corp.
3. Aristoteles erravit in numero intelligentiarum moventium orbes cælestes. lib.2.d.18.a.2. quæst. 1. ad ult. In mare se submersit. op. princ. S. Scripturæ. Ideas Platonis execravit, at perperam. op. de lum. Eccl. serm. 6. in Hexaem. ibid.

Arma.

1. Arma spiritualia Christianorum proponuntur. tom. 1. in Pf. 118. cap. 10. v. 14. & in Pf. 128. & 143. & t.3. ser. 3. Dom. 1. Quadrag. V. *Homo ad Deum*. n. 118. & 153.
2. Armatura spiritualis qualis à Deo nobis exhibetur. t.1. in Pf. 118. c.1. v.8.
3. Arma Mundi. V. *Mundus*. n.52.

Aromatha.

Aromatha spiritualia in vulneribus Salvatoris, op. Stim. p.1.c.1.

Arrha.

Arrha cæli sunt tribulationes. Vid. *Calis varia*. num.50.

Arima

Arius.

1. Arius quosnam errores docuerit. l. 1. d. 9. dub. 3. & seq. & d. 13. dub. 6. & in Luc. c. 5. n. 19. Ejus argumenta quomodo dissolvuntur. op. lum. Eccl. & ser. 11. Hexaem.
2. Arii pœna nondum est terminata in augmento, & quomodo. l. 4. d. 46. a. 1. q. 1. ad 2.

Arrogantia.

1. Arrogantia est jactare se habere quod non habetur. op. Centil. p. 1. sec. 17. Item est filia superbiæ. ibid. V. *superbiæ filia*. quale malum: t. 3. ser. de S. Matth.
2. Ejus signa quænam op. Phar. l. 2. c. 6.

Ars.

1. Ars est habitus cum recta ratione factivus, explicaturque t. 1. ser. 5. Hexaem; quæ vel est in opere tantum, vel etiam est de opere. l. 3. d. 14. a. 3. q. 3. ad penult. V. *Habitus*. n. 25.
2. Ad artem non potest deveniri nisi per scientiam, & notitiam interiorem conjunctam affectui. serm. 5. Hex. & op. reduc. art. ad Theol. & l. 1. d. 1. q. r. ad ult. sicque Chirurgus absque medico interficit hominem. serm. 5. Hexaem.
3. Artes ad inventæ sunt ad formas, & figuras exteriores efficiendas, & ad supplendam corporis indigentiam. op. de reduc. art.
4. In arte sunt necessariò duo, scilicet, operatio, & speculatio: primùm est à voluntate: secundum à ratione dictante: Unde ars potest aequaliter scientia dici. l. 1. d. 1. q. 1. ad ult.
5. Ars convenit cum natura in hoc, quod utraque producit simile, sed differunt quod natura producit simile in substantia: ars verò in ratione exemplaris, non substantiæ, vel naturæ. l. 1. d. 2. q. 3. ad ult. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 2. & d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
6. Ars non potest producere opera naturæ: hæc enim ab arte supponuntur, ut in ea agat. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 2. & l. 2. d. 16. dub. 4.
7. Agricola operatur ut artifex respectu segetum. ibid. l. 2. d. 7.
8. Ars quædam cujus operatio sequitur naturam, & tale opus est essentialiter artificiale, nunquam naturale: Unde æquivocè conveniunt, ut homo pictus, & verus: Alia est ars, quæ fundamentum est naturæ, & tale opus est naturale. l. 2. d. 16. dub. 4.
9. Artium mechanicarum divisiò pulcherrima assignatur. op. de reduc. & op. de 10. præc. serm. 4. Vid. *Fabrilis ars*. Vid. *Mecanicus*.
10. Artes omnes repertæ sunt ad excludendam indigentiam, seu tristitiam, vel ad commodum hominum &c. op. de reduc. art. ibid.
11. In artificialibus nobilius est uti instrumentò jam factò, quàm illud facere: Unde miles nobilior est fabro. l. 4. d. 23. a. 1. q. 1. ad 2.
12. Artis caput est docere quæ facis. tom. 3. ser. 1. de S. Greg.
13. Artes mechanicæ sunt theatricæ, quæ comprehendunt eundem modum ludendi, sive sit in cantibus, sive in organis, sive in figmentis, sive in gesticulationibus. op. de reduc.
14. Ars mechanica est lanificium, & fabrilis, quæ comprehendunt omne genus operimenti hominis. Item agricultura, & venatio, quæ comprehendunt omnem præparationem ciborum. Item medicina, & navigatio. op. de reduc. & op. de dec. præcept. serm. 4. Ars mechanica

Verbi Divini ostendit generationem. op. de reduc. Vid. *Agricultura*. Vid. *Fabrilis ars*. n. 1.

15. Artifex creatus potest facere opus non ab ipso dependens in conservari: non sic Deus: ille enim non facit ejus principia intrinseca, sicut Deus. l. 2. d. 37. a. 1. q. 2. ad 2.
16. Artifex quomodo sit in artificiato. lib. 1. d. 37. p. 1. a. 3. q. 1. corp. Producit opus exterius juxta ideam, quam habet in mente. op. de reduc.
17. Ars, seu imago Patris quo sensu dicatur filius Dei. l. 1. d. 31. p. 2. dub. 5. & op. Brev. p. 1. c. 3.
18. Artium ad Theolog. reductio. op. reduc. art.
19. Ars atnandi non disputando, sed operando addiscitur. op. Inc. am. prol.
20. Ars magica quid sit, & ejus species. op. Centil. p. 1. sec. 29.
21. Ars magica illicita: op. Cent. ibid. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 3.
22. Ars versatur circa difficile. V. *Difficile*. n. 1.

Arsenius.

Arsenius in vita sua incessanter flebat, ut gauderet in alia. t. 3. serm. 5. de uno Confes.

Arteria.

Arteriæ quid faciunt in animali. Vid. *Natura*. num. 84.

Articulus.

1. Articulus dicitur ab arctando, quia arctat vel activè, vel passivè, quia in se est arctatus, estque terminus resolutionis; talia sunt prima principia scientiarum, & dicuntur tales, sicut digitorum anniculi. l. 3. d. 24. a. 3. q. 1. corp. Vid. *Fides*.
2. Item dicitur articulus arctans activè, quia est principium distinctionis, & discretionis: sic in grammatica articuli faciunt distinguere quantum ad genera, casus, & supposita. In Rethorica faciunt distinctionem in scientia, & prolatione, qui à Græcis dicuntur cola; seu mèbra. l. 3. d. 24. a. 3. q. 1. corp. & in Trhen. in prol.
3. Articuli nomen meritò ad propositiones de fide transfertur, quia est indivisibilis veritas, de Deo arctans nos ad credendum; sicque est terminus resolutionis, quæ stat in indivisibili, & est principium discretionis, & directionis. l. 3. d. 24. a. 3. q. 1. corp. & op. Brevil. p. 5. c. 7. & Centil. p. 3. sec. 37. seq.
4. Articulus fidei, licèt sit propositio còplexa, tamen significatum est una veritas indivisibilis, & etiam quia in alios articulos non distinguitur. l. 3. d. 24. a. 3. q. 1. ad 1. & a. 1. q. 3. ad 1. & 2. Et op. Brev. p. 5. c. 7. V. *Fidei objectum*. n. 9.
5. Articuli fidei sunt plures, licèt veritas sit una, & indivisibilis, & hoc ob multas attributiones de Deo, quas multis modis intelligimus, & multis modis enuntiamus. l. 3. d. 24. a. 3. q. 1. ad 2. & 3. Et licèt multa credimus de fide spectantia ad creaturas, tamen ordinantur ad Deum omnia. ibid. ad 4.
6. Articulus fidei arctat solum intellectum informatum fide, removens non libertatem, sed ambiguitatem. l. 3. ibid. ad arg.
7. Articuli fidei variæ descriptiones explicantur. l. 3. d. 24. a. 3. per tot.
8. Articuli fidei reducuntur ad duodecim contenta in symbolo Apostolorum. l. 3. d. 25. q. 1. Ubi de symbolis variis agitur. ibid. & op. Brev. p. 5. c. 7. & Cent. p. 3. sec. 38. & quomodo etiam sint quatuordecim articuli. op. Brev. ibid. & t. 1. ser. 8. Hexaem.

9. Articuli

9. Articulis fidei contradicens est excommunicatus. l.1. d.11. dub.2.
 10. Articuli aliqui condemnati à DD. Parisiensibus spectantes ad Theologiam. l.2. d.23. a.2. q.ultim.
 11. Articulos aliquos fidei contingit credere explicitè, aliquos implicitè, alios medio modo. l.3. d.37. a.1. q.3. corp. & l.4. d.16. dub.2. p.2.
 12. Articuli fidei quos effectus producant in anima. t.3. ser.1. de Circumc. sunt mirabiles, credibiles, & delectabiles. t.1. in Pl. 118. c.6. v.14. & in Ecclen. c.7.

Articulata vox.

Articulata vox dicitur, quæ cum priùs esset indifferens, arctata, & determinata est ad aliquid significandum. l.3. d.24. a.3. q.1. ad 6. V. *Vox.*

Articus.

Articus Polus, & Antarticus. l.2. d.14. p.1. a.2. q.2. ad 3. V. *Polus.* n.1. seq.

Artici poli stella mystica est iustitia. op. diæt. sal. t.5. c.8: Et Maria Virgo. V. *Maria epitheta.* Vide *Polus.*

Aruspicium.

Aruspicium divinationum vanitas quanta. l.2. d.7. p.2. a.1. q.3. ad 3. & op. Cent. p.1. sec.29.

Asa.

Asa interpretatur tollens, quidque significet. t.1. in Pl. 118. c.4. vers.11. & t.3. ser.1. Dom.4. Quadrag.

Asaph.

Asaph interpretatur collectio, quidque significet. t.1. in Pl. 118. c.4. v.14.

Ascendere. Ascensio, Ascensus.

1. Ascensiones quinque leguntur in S. Script. 1. est elevationis, estque superbiæ: 2. dignitatis: 3. cogitationis: 4. charitatis: 5. glorificationis. t.1. in Pl. 120. De variis gradibus ascensionis in Deum agitur. op. Itin. ment. per tot. & op. de 7. Itin. æter. per tot. & op. Stim. div. am. p.1. c.7.
2. Ascensus in Deum per negationem est nobilissimus: exprimiturque. t.1. ser.2. Hexaëm.
3. Ascensus in Deum triplex assignatur per creaturas. l.1. d.3. q.2. ad 4. & Itin. ment. per tot.
4. Ascensus in Deum per creaturas in uno sensu habet finitos gradus, in alio infinitos. ibid. & op. Pharetra. l.4. c.27.
5. Ascendere debent homines ad veritatem per contemplationem: ad virtutem per conversationem: ad dignitatem per vocationem; ad immortalitatem per evolutionem, & resurrectionem. t.3. ser.2. Dom.16. post Pent.
6. Ascensiones in corde suo ponunt qui de virtute in virtutes proficiunt: descensiones verò qui de vitio in vitium se præcipitant. ser.2. Dom.16. post Pent.
7. Ascensus multiplex bonus, & malus proponitur, s. Dei, Angeli, Hominis, & Diaboli. ser.4. in Asc.
8. Angeli ascendunt per scalam virtutum ad bonum hominum. ibid.
9. Ascensio Christi fuit differens ab ascensione sanctorum: illa enim fuit propria virtute: ista aliena: illa fuit ad Cælum Trinitatis, ista ad Emphyreum. lib.3. d.12. dub.4. & op. Sum. de essentia.
10. Ascensio Christi dilata fuit ob nostræ fidei confirmationem. l.3. d.2. a.1. q.6.
11. Ascensio animarum ad cælum post resurrectionem dilata fuit. ibid. & opusc. Comp. Theol. l.4. c.24.

12. Ascensio, assumptio; & evolutio differunt, & quomodd. op. Comp. Theol. l.4. c.24.
13. Ascensionis Christi circumstantiæ expenduntur. ibid. V. *Christi Ascensio.*
14. Ascendit Christus elevatis manibus videntibus discipulis, & quare: item quare nubes eum suscepit: eis benedixit: in voce tubæ & jubilationis, & captivam duxit captivitatem, idest detentos in captivitate, & quæ dona dedit hominibus. op. Comp. ibid. & ser.2. de Ascens.
15. Ad quid Christus ascenderit in cælum multæ rationes afferuntur. ibid. Comp. Theol.
16. Ascensio Christi fuit mirabilis Angelis, & nobis salutaris. ibid.
17. Christus tanquam Aquila ad cælum ascendit. serm.1. de Ascens. Expenditur gloria hujus ascensionis. ser.3. in Ascens.
18. Ascensus aliquando est finis descensus, & quomodd. l.3. d.22. a.1. q.4. ad ult.
19. Ascendendo servitur Deo, descendendo Diabolo. V. *Christi varia.* n.282.
20. Ascensionis ad Deum scala, & gradus variæ proponuntur. op. Itin. ment. c.1. & 2.

Aser.

Aser interpretatur beatus, sive pinguis panis. t.1. serm.23. in Hexaëm.

Afinus.

1. Afinus quid in S. Script. significet, & quis sit Afinus Christi, & quis Diaboli. t.2. c.12. in Io. num.14. & t.3. ser.3. Dom. Palm. & col. in Io. 56.
2. Afinus ligatus est peccator. t.2. in Luc. cap.19. n.30. est & populus gentilis, bos est Judæus. In Pl. 126. V. *Christi varia.* n.223. & seq. V. *Dei varia.* n.166.
3. De Afina ducta ad Iesum, & ascensus Christi in eam mysticè expenditur. ibid. in Luc. & t.3. serm.2. Dom. Palm. Vid. *Christi varia.* num.223. sequent.
4. Afina Balaam quomoddò loqueretur. t.3. ser. de S. Mich. expenditur hoc factum mysticè. ser.3. Dom. Palm.
5. Afini assumptio hypostatica fuisset possibilis, sed indecens. l.3. d.2. a.1. q.1. ad ult.
6. Afinus portans Diabolum peccator. V. *Diaboli varia.* n.58.
7. Afinus Christi, & Diaboli. V. *Iustus.* n.49. Vide *Religio.* n.30.
8. Ex Afina, & equo generatur Burdo; ex Afino, & equa generatur Mulus. l.1. d.19. p.1. dub.11. V. *Mulus.* V. *Burdo.*

Aspectus.

1. Aspectus, Aspicio: incautè aspicere quos effectus pariat, opusc. Bibl. paup. c.92. V. *Oculus.* num.29.
2. Aspectus Christi quàm dulcis, & efficax. Vide *Christi varia.* n.276.

Aspis.

Aspis surdus quomoddò sit peccator. t.1. in Pl. 57. V. *Peccati varia.* n.50.

Assentire.

1. Assentire alicui veritati, vel propositioni dubiæ, quando sit peccatum. l.1. d.27. p.1. a.1. q.4. ad arg. De assensu Fidei. Vid. v. *Fides.*
2. Necessariò intellectus assentitur rei cognitæ per scientiam. l.3. d.24. a.1. q.3. ad 3.
3. Assensus de re dubia, quomoddò acceptandus. ib.
4. Assensus non potest cadere in rem complexam. l.3. d.24. a.1. q.3. corp.

H

Asseritio.

Afferitio.

1. *Afferitio*, & *asserere* in iis, quæ spectant ad veritatem fidei, & religionis quale, & quando est peccatum. l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 4. corp.
2. *Afferens* aliquid contrà fidem est hæreticus: opinans verò, an peccet, vel non. l. 2. d. 27. p. 1. a. 1. q. 4. corp.

Affiduitas.

Affiduitas quænam in studendo habenda. opusc. Lum. Eccl. & ser. 19. Hexaëm.

Affimilatio.

1. *Affimilatio* fit vel per unius qualitatis participationem, vel per imitationem, vel per omnimodam indivisionem: 1. est creaturæ ad creaturam: 2. creaturæ ad Deum: 3. unius Personæ divinæ ad alteram. l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. quæst. 2. ad argum.
2. *Affimilatio* creaturæ ad Deum est triplex: vel enim est perfecta, estque in gloria: vel sufficiens, estque gratiæ in hac vita: vel ad sufficientem. disponens, estque characteris sacramentalis: 1. non compatitur dissimilitudinem aliquam culpæ, vel miseræ: 2. miseræ tantum: 3. utriusque dissimilitudinem compatitur, quia est gratia gratis data. l. 4. d. 6. ibid.
3. *Affimilari* aliquid alteri idest, vel est intensivè, vel extensivè: sic mundus major Deo magis affimilatur secundo modo: homini verò primo modo. l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. ad 4.
4. *Affimilatio* Filii respectu Patris est triplex. l. 1. d. 26. dub. 6.
5. *Affimilatio* fundatur super qualitatem. l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 1. corp.

Affuerus.

Affuerus interpretatur beatus. t. 2. in Jo. col. 11. quomodo Christum significat. ser. 2. Dom. Pas. & ser. 4. Dom. 2. Pent.

Affuescere.

1. *Affuescere* ad orationem, quàm necessarium ad profectum. op. Myst. Theol. c. 3. p. 3.
2. *Affuefactio*. V. *Habitus*. n. 26.

Assumere, Assumptio.

1. *Assumere* est ad se sumere id est ad unitatem propriam: aliud ad se trahere. l. 3. d. 1. a. 1. q. 3. corp. quomodo differat ab unione. ibid. Et hinc *assumptio* est triplex, vel absque unione, sed tantum est ab extrinseco, ut cum homo assumit vestimentum: vel ut instrumentum, vel cum unione, quæ vel est in Persona, vel in natura. l. 2. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. ad 5.
2. *Assumptio* Verbi respectu humanæ naturæ est unio, per quam hypostasis divinæ naturæ facta est hypostasis humanæ. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. corp. & q. 3. corp. Hæc maximè manifestat divinam bonitatem, sapientiam, & potentiam. l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. ad ult. *Assumptio* Asini quàm fore dedecens. ibid. Vid. *Christi Conceptio*. num. 67. sequent.
3. *Assumptionis* opus effectivè est à tota Trinitate, terminativè est Verbi, & appropriatè est à Spiritu sancto. op. Brev. p. 4. c. 2. & 3. & l. 3. d. 5. a. 1. q. 1. cor. & q. 3. Propriè est actus Personæ habentis distinctionem, & originem. l. 3. d. 2. q. 2. fund.
4. *Assumere* quomodo importat actionem, terminum, & relationem. l. 3. d. 5. a. 1. q. 3. Quod Christus semel *assumpsit* nunquam dimisit. l. 3. d. 5. a. 2. q. 5.
5. *Assumere* pro ut dicitur de Persona est idem ac in unitatem sui accipere: pro ut de natura, di-

citur carni uniri. l. 3. d. 8. a. 1. quæst. 1. ad 5.

6. *Assumere* importat & distinctionem ad rem assumptam, quæ præcedit, & ordinem ad unionem, quæ consequitur. l. 3. d. 5. a. 2. q. 4. corp.
7. De *Assumptione* carnis, hominis, animæ, corporis, defectuum. Vid. v. *Incarnatio, Unio: & Christus. V. Homo ad Deum*. n. 100.
8. *Assumptio* Christi quadruplex invenitur; scilicet in Incarnatione, in tentatione, in justificatione, & in Ascensione. t. 3. ser. 5. Dom. 1. Quadrag.
9. *Assumptio* trium testium in Transfiguratione expenditur mysticè. t. 3. ser. 4. Dom. 2. Quadrag.
10. *Assumptio* B.M. Virginis proponitur, & quare legitur in ejus festo Evangelium: intravit Jesus. t. 2. in Luc. c. 10. V. *Maria gloriosa assumptio, & gloria*.

Assur.

Assur interpretatur nemus, & quid significetur. ser. 2. Dom. 4. post Pent. Item interpretatur tollens angustias, estque Diabolus. serm. 4. in Septuag. & ser. 1. de Resur.

Astrolabium.

Astrolabii inspectio non inservit ad inveniendum res furto ablatas. op. Confes. p. 38.

Astrologia, & Astronomia.

1. *Astronomia* versatur circa quantitatem continuam, & discretam. op. de Lum. Eccl. & ser. 4. in Hexaëm.
2. *Astronomia* considerat corpora regulata per motum: *Astrologia* circa influentias, & quia prædicat effectus, est periculosa versando circa judicia. op. de Lum. Eccl. & ser. 4. Hexaëm. & op. Princ. S. Script. & op. Centil. p. 1. sec. 29.
3. *Astrologia* est, à qua fluunt geomantia, chiromantia, & aliæ species divinationis. ibid.
4. *Astrologi* prædicunt futura solum conjecturando, & hoc vel secundum legem astrorum, vel commercio Diaboli. l. 2. d. 7. p. 2. art. 2. quæst. 3. ad 1.
5. *Astronomi* quomodo computent dies. l. 2. d. 13. dub. 1. V. *Dies*. n. 5.
6. *Astrologi* frequenter prædicunt vera in hominibus malè viventibus: non verò in iis, qui suis affectibus dominantur. l. 2. d. 14. p. 2. quæst. ult. ad 2.
7. *Astronomi* vera prædicunt circa motus, & accidentia corporum cælestium, ut circa Eclipsim, sicut & circa effectus naturales: non verò circa liberos. l. 2. d. 14. p. 2. q. ult. ad 4.
8. *Astrologia* an sit licita. op. Cent. p. 1. sec. 29.
9. *Astra* non sunt animata, & id asserere est hæresis Origenistarum. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 3.

Astutia.

1. *Astutia* Diaboli in tentationibus carnis. op. de reform. ment. c. 23.
2. De *astutia*, & calliditate agitur. op. Bibl. paup. cap. 54.

Asyntetheton.

Asyntetheton, seu *Dialyton* est figura contraria figuræ *Polysyntheton*, estque quando diversæ clausulæ sine conjunctionibus connectuntur ad invicem. t. 1. Ps. 65.

Assyrii.

Assyriorum regis exemplum. tom. 3. serm. 6. de Apost.

Athanasius.

1. *Athanasii* symbolum quale, & quare legitur in Officio ad Primam Dominici diebus. l. 3. d. 25. a. 1. q. 1. ad 5.

2. *Atha*

2. Athanasii baptismus collatus quibusdam pueris per ludum cum intentione fuit verus. l.4. d.6. dub.4.p.2.

Athenienses.

Atheniensium curiositas in dicendo, & audiendo res novas quanta. t.1. in Eccles. c.12.

Attrium.

Attrium, in scriptura significat Ecclesiam militantem, & triumphantem, mentem succensam igne charitatis, initium conversionis, & confessionem divinitatis in Christo. tom. 1. in Ps. 28.

Attropos.

Attentio.

1. Attentio captatur ab utilitate propositionis, & à Persona proferentis, & hoc multis modis. t.1. in Ps. 48.
2. Attentio qualis in officio habenda. op. discipl. spec. c. 8. & 9.
3. Attentio in oratione, vel officio triplex: 1. est superficialis, attendens quid dicat: 2. litteralis, attendens sensum litteralem: 3. est intellectualis, attendens sensum spirituales: opusc. de prof. Relig. l.2. c.60. V. *Oratio*. n. 7.

Attribuere, Attributa.

1. Attributa sunt proprietates divinæ essentiæ, & præcipue sunt tres, scilicet veritas, immutabilitas, & simplicitas. l.1. d.8. p.1. dub.2. V. *Dei attributa*.
2. Attributa Dei ad duodecim capita reducuntur, quæ postea restringuntur in tribus, scilicet in sapientia, æternitate, & beatitudine, & hæc tria ad sapientiam reducuntur. opusc. brev. p.1. cap.1.
3. De attributis divinis agitur distinctè. op. Comp. Theol. l.1. c.14. & seq. & l.1. d.8. per tot.
4. Attributorum Dei ab essentiâ, & proprietatibus personalibus distinctio quænam sit. Vid. ibid. l.1. d.8. p.1. a.1. q.1. ad argum. & d.26. a.1. q.1. ad argum. & Itin. Ment. c.5. & 6. Vid. *Dei attributa*.
5. Attributa in Deo sunt unum & idem: in nobis sunt aliud, & aliud. l.3. d.14. a.2. q.1. ad 4.
6. Attributa in Deo sunt unum, & idem, non tamen possunt significari nisi per diversa. l.1. d.45. a.2. q.1. ad 1.

Attritio.

1. Attritio est actus poenitentia, informis: contritio vero poenitentia formata. l.4. d.4. dub.1. Ideò disponit ad munditiam, sed non mundat. l.4. d.14. p.2. dub.1. V. *Contritio*.
2. Attritio est motus fidei, & doloris præcedens ad justificationem impii. opusc. Centil. part. 3. sec. 51. Estque dolor imperfectus. opusc. diæt. sal. t.6. c.1.
3. Attritionis, & contritionis differentia. op. Comp. Theol. l.6. c.24.
4. Attritio debet præcedere justificationem. l.4. d.17. p.1. a.2. q.3. corp. V. *Contritio*. n.41. V. *Justificatio*. n.3.
5. Attritio in eodem instanti justificationis formatur, sicut est actus fidei. ibid. ad 3.
6. Attritio quomodo fiat contritio egregie explicatur. l.4. d.17. p.2. a.2. q.3. ad ult.
7. Attritio naturalis, & supernaturalis differunt, quod prima habet pro objecto offensionem naturæ: 2. majestatem Dei. l.2. d.28. a.2. q.1. ad 6.
8. Attritio est necessaria adulto ad Baptismum recipiendum cum fructu. l.4. p.1. a.2. q.2. ad 2.

9. Attritio putativa an sufficiat, & quid operetur. l.4. d.17. a.2. p.2. q. ult.

10. Ex attrito fieri contritum quid. V. *Contritio*, num.42.

Avaritia, Avarus.

1. Avaritia est immoderatus appetitus divitiarum, seu sufficientiæ. l.2. d.5. a.1. q.1. fund. & d.22. art.1. q.1. corp. Hinc avarus dicitur auri cupidus. t.3. ser.3. Dom.3. post oct. Epiph. & opusc. diæt. sal. t.1. c.6. & op. Comp. Theol. l.3. c.19. Dicitur etiam avaritia immoderatus appetitus altitudinis, & scientiæ. op. Cent. p.1. sec.22. ubi variè describitur.
2. Avaritia est medium inter peccata carnalia, & spiritualia. l.2. d.5. a.1. q.1. fund. & t.3. ser.10. in Pent. Est concupiscentia oculorum. op. Spec. an. cap.2.
3. Avaritia quomodo sit gravior aliis peccatis. l.2. d.33. dub.2.
4. Avarus recognoscit suam beatitudinem in pecunia, & quomodo decipiatur. l.4. d.49. a.1. q.2. p.1. ad arg. quale ejus periculum. t.2. in Luc. c.18. n.23. A Deo maledictus. op. Spec. B. Virg. c.15.
5. Avaritia quæ vehitur in curru, quatuor rotæ sunt, inhumanitas, pusillanimitas, contemptus Dei, oblivio mortis: equi sunt rapacitas, & tenacitas: Auriga est amor habendi. tom. 1. in Ps. 19. quale malum. t.2. in Luc. c.13. n.11.
6. Avaritia est odienda, cavenda, & projicienda, & quare. t.1. in Ps. 118. c.3. v.4.
7. Avaritiæ effectus quales. t.1. in Eccles. prol. Avarorum pænæ expendantur. ibid. cap.6. & in Luc. c.14. n.19. & ser.4. Dom.2. Epiph.
8. Avaritia quali providentiâ cavenda. t.2. in Luc. c.12. n.14. & 22.
9. Avaritia, accidiaque comparantur morbo hydropis. t.2. in Luc. c.14. n.5. & t.3. serm. 1.2. in Parasc. Item febrî. in Io. c.4. n.52: quàm periculosa. ser.4. Dom.2. Epiph. Item lepræ. serm.1. Dom.3. Epiph. & ser.3. Dom.3. Quadrag. & ser.1. Dom.20. Pent. & op. Phar. l.2. c.10. V. *Morbus*. n.5. V. *Peccati varia*. n.20.
10. Avaritia, & ambitio Pharisæorum, & Scribarum rerunditur. t.2. in Luc. c.20. n.46.
11. Avarus ad similitudinem Judæ perdit vitam, animam, famam, & omnia bona, & incurrit, calamitatem æternam: in Luc. c.22. n.21. qualis infirmitas. ser.1. Dom.4. quadrag. & ser. de SS. Petr. & Paul.
12. Avarus Camelo comparatur, & quomodo difficulter salvatur. in Luc. c.18. n.23. Est maleficus Pharaonis ser.3. Dom.3. quadrag. ejus conversio. serm.1. Dom.4. quadrag. est Camelus Diaboli. ser.3. Dom. Palm. à Spiritu sancto rejectus. ser.3. Dom.4. post Pasch.
13. Avaritia quomodo dicitur omne peccatum, & quando sollicitè ableganda à corde. t.3. ser.1. Dom.3. Epiph. Excæcat hominem. t.3. serm.3. Do. Quinq. Ducit ad idololatriam ser.2. Dom.1. Quadrag. & ser.3. Est spiritus nequam ejiciens à corde. ser.2. Dom.3. Quadrag. Excæcat oculos. ser.2. ser.4. Pasch. Mali effectus. ser.3. Dom.2. post Pasch. & ser.4. Dom.6. post Pent. & ser.2. in Conv. S. Paul. & ser.1. de Cathed. & ser.1. de S. Petr. ad vinc. & ser.5. de S. Apost. & ser.3. de B. V. oritur à superbia. op. Centil. p.1. sec.15.
14. Avaritiam quàm Deus detestetur. tom.3. ser.2. Dom.19. Pent. & ser.5. de Apost.

15. Avaritiā qualiter vincenda. ser. 3. de uno Marr.
 16. Avaritiæ actus sunt pecuniam delegare, & retinere immoderatè: per primum opponitur charitati: per secundum liberalitati. op. Cent. p. 1. sec. 2. 2. Opponitur etiam prodigalitati, quæ dat non danda. ibid.
 17. Avaritiæ differentiæ sunt quinque scilicet beneficii subtractio, maximè tempore necessitatis, furtum, rapina, ulura, & simonia. op. Cent. p. 1. sec. 2. 2.
 18. Avaritiæ filiæ sunt proditio, fraus, fallacia, perjurium, inquietudo mentis, violentia, obduratio mentis contra misericordiam. op. Cent. p. 1. sec. 2. 2. & op. diæt. sal. t. 1. c. 6. & op. Spec. an. c. 2. & 4. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 19.
 19. Avaritia quo sensu dicitur idolorum servitus. op. Cent. ibid. & omnium scelestorum avarus scelestior. op. Comp. Theol. l. 3. c. 19. & op. diæt. sal. t. 3. c. 2. In quo sensu dicitur radix omnium malorum. opusc. de prof. relig. l. 1. c. 12. 17. 34. & sequent.
 20. Avaritiæ, seu Philargyriæ gradus, & remedia. op. de pugn. contra. 7. vit. c. 3. quomodo aperienda in Confessione. op. Conf. c. 2.
 21. Avaritia quando est peccatum mortale, & quando veniale. op. spec. an. c. 2. & 4. & opusc. Comp. Theol. l. 3. c. 19.
 22. De Avaritia multi Textus S. Scripturæ. opusc. Bibl. paup. c. 73.
 23. Avaritia comparatur mari, morti, inferno, talpæ, sterquilinio, rotæ molendini, porco, gallinæ, apostemati, ejusque damna enumerantur. Item filiæ. op. diæt. sal. t. 1. c. 6.
 24. Avaritia qualiter reformanda, ut sit sancta. op. de prof. Relig. l. 1. c. 17.
 25. Avaritia unde in nobis ortum habet. ibid. quas anxietates pariat. op. Phar.
 26. Avaritiæ tres species describuntur. op. de prof. relig. l. 1. c. 34. Item quinque differentiæ assignantur. op. Cent. p. 1. sec. 3. 2.
 27. Avaritia clericorum reprehenditur. op. Phar. l. 1. c. 2. l. 4. c. 17.
 28. Avaritia in senibus sola juvenescit. t. 2. in Luc. c. 13. n. 11.
 29. Avarus comparatur accipitri. V. *Accipiter*. n. 1. Item Araneæ. V. *Aranea*. n. 1.
 30. Avaritia removetur per munificentiam. Vide *Munificentia*. n. 2.

Auctor. Auctoritas.

1. Auctor differt à scriptore, à compilatore, & à commentatore, quia auctor scribit & sua, & aliena: sua ut principalia, aliena tanquam annexa ad confirmationem: scriptor scribit solum aliena: compilator qui aliena addendo, non de suo: & Commentator qui scribit aliena ut principalia, sua ut annexa ad evidentiam. l. 1. q. 4. in Procem.
 2. Auctoritas dicit quandam principalitatem sive in causando, sive in habendo non ab alio: sic dicitur esse in Patre non ratione causalitatis respectu Filii, sed innascibilitatis. l. 1. d. 9. dub. 14. Item fontalem plenitudinem. l. 1. d. 13. dub. 4. & d. 20. a. 1. q. 2. ad 4.
 3. Auctor propriè dicitur principium alterius non ab alio. l. 1. d. 13. dub. 4.
 4. Auctoritas, & subauctoritas differunt, quod 1. est posse à se: 2. ab alio. l. 1. d. 13. dub. 4. & d. 20. a. 1. q. 2. ad 4. & d. 27. a. 1. q. 2. p. 1. ad 3.
 5. Auctoritas & innascibilitas dicunt eandem no-

- tionem, sed diverso modo. l. 1. d. 13. dub. 4.
 6. Auctoritas S. Scripturæ probat articulum fidei. l. 3. d. 23. dub. 5.
 7. Auctoritas Ecclesiæ. Vid. v. *Clavis, Potestas, &c.*
 8. Locus ab auctoritate in probando est infirmus, & non habet maximam, quia testimonio utitur aliundè parato, & extrinseco. opuscul. Princ. S. Scripturæ.

*Aucupium.*Aucupium Diaboli. V. *Diaboli tentationes*. n. 50.*Audacia.*Audacia. Audere, est contrà fortitudinem. V. *Fortitudo*. n. 12.*Audire, Auditor.*

1. Auditus duo dicit, scilicet receptionem speciei, & organi, & judicium de re recepta. l. 4. d. 43. a. 1. q. 6. ad 5. & l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 2. ad 7.
 Audire Angelorum quid sit. V. *Angeli loquuntio*. num. 34.
 2. Auditus objectum est lux permixta aëri, & quomodo. op. de reduc. art. ad Theol. V. *Adam*. num. 40.
 3. Audire Deum, & videre fit tripliciter. l. 2. d. 10. a. 3. q. 2. per tot.
 4. Auditum, & visum amamus, maximè quia per eos plura, quam per alios discimus: per sensus enim multæ memoriæ aggregantur, & ex multis memoriis unum experimentum accipitur, & ex multis experimentis colligitur unum universale. t. 3. ser. 4. de una S. Virg.
 5. Audire quomodo Christum debemus. ser. 4. ibid.
 6. Audiendi gradus tres, scilicet exterius audiendo. 2. in credendo. 3. in intelligendo. t. 2. in Luc. cap. 8. n. 9.
 7. Auditus mortificatio. V. *Continentia*. n. 6.
 8. Auditus verbi Dei quales esse debeant. t. Luc. procem. & c. 5. n. 4. & c. 8. n. 5. & c. 9. n. 36. & op. Phar. l. 1. c. 18. & op. Brev. prolog. Suadetur. op. Bibl. paup. c. 29. V. *Verbum Dei*. V. *Dei varia*.
 9. Audire melius est, quam docere. t. 3. serm. 1. de S. Greg.
 10. Auditus quomodo delectationem capiat. op. Itin. ment. c. 2. qualiter mortificandus. op. Phar. l. 2. cap. 39.
 11. Auditores Verbi Dei boni, & mali in quadruplici differentia sunt. t. 2. in Luc. c. 8. n. 5.
 12. Auditorum qualitati sermo captandus est. op. Phar. l. 3. c. 33.

Ave Maria.

Meditatio super Ave Maria traditur. opusc. Stim. div. am. p. 3. c. 16. op. Spec. B. Virg. c. 1.

Averroës.

Averroës quales errores seminavit. op. de dec. præcept. serm. 2.

Aversio.

1. Aversio, & conversio in peccato quomodo sunt unum, & idem re, differentes ratione; & quando verè sunt differentes re. l. 2. d. 42. a. 3. quæst. 2. corp. & lib. 3. d. 26. artic. 2. quæst. 1. ad 5. Quid sit. op. de 7. Itin. æt. prolog. V. *Peccati Divisio*. n. 26. seq.
 2. Aversio est formale respectu conversionis, & quomodo. l. 2. d. 42. a. 3. q. 1. ad 1.
 3. Aversio in peccato fit dupliciter: vel enim fit, quia facit peccator contrà divinum mandatum: vel quia ponit ultimum finem in creatura ad ipsam se convertendo, quod propriè non intervenit in peccato veniali. lib. 2. d. 42. a. 2. q. 1. corp.

4. In peccato veniali quomodo aliquo modo adfit conversio, & averfio. l.2. d. 42. a.2. q.1. corp.
5. Averfio consummata est in obftinatione, & rebellionem contra Deum. l.2. d. 5. dub. 1.
6. Averfio à Deo potest esse nihil cogitando de Deo. l.4. d.16. a.1. q.3. ad 5. Vid. v. *Peccatum. Peccati definitio.*

Augmentum.

1. Augmentum dupliciter fit, vel secundum quantitatem molis, vel virtutis: item id fit, vel quando minori succedit majus, ita quod illud quod prius fuit minus fiat minus: vel quando succedit aliud differens numero, sed simile in forma. l.1. d.17. p.2. a.1. q.1. corp. & quod fit vel per rarefactionem, vel per additionem. l.2. d.30. a.3. q.1. fund. Item alii modi augendi adducuntur. l.2. d.27. a.2. q.2. corp. scilicet per impermixonem sui contrarii, per aggregationem multorum: per additionem, per magnificationem, & per accessum ad suum summum. ibid. Vid. *Motus. n.51.*
  2. Augmenti terminus per se est quantitas, seu accidens: per accidens verò est res quanta, seu substantia. l.1. d.17. p.2. a.1. q.1. ad 3.
  3. Augmenti status est à tribus, à virtute agente, à potentia suscipiente, & à forma perficiente. l.1. d.17. p.2. a.1. q.1. corp. V. *Hominis formatio. n.34.*
  4. Augmentum solum cadit in quanto, & unibilibus: unibilitas autem venit ex imperfectione, quia perfectio ut fit nihil potest addi. l.1. d.17. p.2. q.2. ad 2.
  5. Additio supponit in recipiente indigentiam. ibid.
  6. Augmentatio aut fit per virtutem ipsius augmentabilis, aut in animali, & tunc augmentabile se habet in ratione formalis, & activi: augmentans verò in ratione passivi. ibid. l.1. d.17. p.2.
  7. Aut per virtutem extrinsecam possibilitate sola, & unibilitate existente in augmentabili, tuncque augmentabile se habet in ratione passivi: augmentans activi, & formæ. l.1. d.17. p.2. a.1. q.2. ad ult. Hujusmodi est Charitatis augmentum. ibid.
  8. Augmentatio per virtutem extrinsecam sic fit, ut unum sit in potentia ad aliud, non ad conversionem, sed ad versionem. ibid.
  9. Augmentum animalis qualiter fiat per carnem secundum speciem, respectu carnis secundum materiam. l.2. d.30. a.3. q. ult. Vid. *Animal. n.22. sequent.*
  10. Augmentativa virtus quænam sit, & quid operetur. ibid. l.2. d.30.
  11. Augmentum gratiæ quomodo fiat. l.1. d.15. p.2. q.3. corp.
  12. Augmentum quid sit. l.1. d.17. p.2. a.1. q.2. in argum.
  13. Augmentum in corporalibus est per additionem compositionis: in spiritualibus est per majorem depurationem, & accessum ad simplex: sic in charitate. l.1. d.17. p.2. a.1. q.2. V. *Charitatis motus. n.1. seq. per tot.*
  14. Augmentum corporalium, & spiritualium quomodo differat. V. *Corpus. n.24.*
- Augurium.*
- Augurium qualis species divinationis. op. Cent. p.1. sec.29. V. *Divinatio. n.2.*
- S. Augustinus.*
1. S. Augustinus quomodo dicatur filius Pauli

Apost. r.1. ser.15. in Hexaem.

2. S. Augustinus versatus in omnibus scientiis. op. de 3. quæst. ad Mag.
3. S. Augustinus quantum detestaret detractiones: unde in mensa habebat illos versus. Quisquis amat dictis, &c. t.3. ser.5. Dom.2. Quadrag.
4. S. Augustini creditur non esse liber cui sit: quæst. nov. & vet. testam. l.3. d.37. q. ult. ad arg.
5. S. Augustinus protestatur se in comment. sup. Gen. loqui inquirendo, non asserendo. lib.2. d.4. a.3. q.1. ad arg.
6. S. Augustinus non est credendus sibi contradixisse. ibid. ejus visio circa Psalmum Beati immaculati, f. 118. opusc. Lumin. Eccl. & ser.17. Hexaem.

Augustus.

Augustus quare dicitur sit Cæsar, & augustus, cum proprium nomen fuerit Octavianus. tom.2. in Luc. c.2. n.1. Avicenna.

Aviditas.

Aviditas Mulierum reprehenditur. op. Bibl. paup. cap.127.

Avis.

1. Avis: Animal volatile factum est ex humore aqueo in ratione vaporis exhalantis, qui vapor cum sit permixtus aëri facit, ut facile ferantur in aëra. l.2. d.15. a.1. quæst.3. corp. V. *Animal volatile.*
2. Avium volatus, & motus quomodo fiat. Vide *Animalium motus.*
3. Aves formati sunt ad solatium hominis. l.2. d.15. a.1. q.1. & ad ornatum aëris. ibid. q.3. ad argum.
4. Avium compositio ex quatuor elementis, & quid in eis prædominetur. Vide *Animalium productio, &c.*
5. Aves quomodo indigent pennis ad volandum. l.2. d.28. a.1. q.3. ad 2.
6. Avium munditia qualis. t.3. ser.2. de B. Virg. Christus comparatur mysticè Aquilæ, Gallinæ, Vulturi, Passeri, Pellicano, Nicticoraci, & Herodii. t.1. in thren. cap.3. vers.52. Item avis est amor Dei. Vid. *Dei, & proximi amor. n.67.* Item justus est avis volans ad cælum. Vid. *Iustus. num.17.*

Aurea, Aureola.

1. Aurea est corona de auro, quæ debetur Filio regio: Hinc Theologi vocant auream, mercedem incorruptibilem, & æternam veritate, & bonitate. opusc. Cent. part.4. sec. & lib.4. d.33. artic.2. quæst.3. corp. & opuscul. declar. term. Theol. & opusc. Brevil. part.7. cap.6. & opusc. Comp. Theol. lib.7. cap.29. 30. & 31. Differentia inter auream, & aureolam. lib.4. d.4. part.2. a.1. q.2. ad oppos. Vid. *Corona. n.6. seq. V. Gloria. n.30. V. Virgo. V. Doctor. V. Martyr.*
2. Aurea consistit in tribus, scilicet in visione Dei clara, in fruitione suavissima, & in intentione securissima. op. diæt. sal. t.10. c.2.
3. Aurea debetur cuiusque virtuti, sed præcipuè charitati. op. Cent. ut sup. n.1.
4. Aurea antecedit aureolam, & est ejus conditio sine qua non. l.4. d.33. a.2. q.3.
5. Martyrii palma, quam dicitur habuisse S. Martinum est aurea, & præmium substantiale, non accidentale. l.2. d.40. a.2. q.1. ad 1.
6. Aureola perditur per Matrimonii usum. V. *Matrimonii varia. n.1.*

7. Aureola idest coronula parva, estque quædam gloria accidentalis, quæ datur beatis ratione operis excellentis, quod opus debet esse aliquid extrinsecum: unde debetur Virginibus, Doctoribus, & Martyribus. op. diæt. fal. t. 10. c. 2. & op. Cent. Brev. & Comp. Theol. ubi supra. & l. 2. d. 40. a. 2. q. 1. & 2. ad arg. & q. 3. ad argum. V. *Corona*. n. 6. seq.
8. Aureola florea datur Virginibus: gemmea Martyribus; & stellata Doctoribus. op. diæt. fal. t. 4. c. 4. & t. 10. c. 2. & serm. 2. de S. Barthol. & op. Expof. Misc. 4.
9. Aureola, gloria, seu beatitudo, & præmium accidentale quomodo differunt. l. 2. d. 40. a. 2. q. 1. corp. & q. 2. ad ult. & q. 3. ad ult.
10. Aureola quomodo etiam debeatur Martyrio voluntatis. l. 2. d. 40. a. 2. q. 1. ad 1. proprie ramen datur ratione actus exterioris. l. 4. d. 24. p. 2. dub. 1. & d. 33. a. 2. q. 3. & op. Diæt. fal. ut supra; & op. declar. term. & op. Cent. ut supra. V. *Martyr*. n. 3. seq.
11. Martyribus solum voluntate, vel solum corpore non debetur proprie aureola, quia requiritur actus exterior cum voluntate. loc. cit. Nec Prælati, nisi actu prædicent. op. Comp. Theol. l. 7. c. 30.
12. Si virginitas auferatur per violentiam, ei aliquantulum debetur aureola. l. 4. d. 33. a. 2. q. 3. ad arg. & op. Comp. Theol. ibid.
13. Aureola figurata erat in tribus in vetere testam: scilicet in Altare incensi, in Arca fœderis, & in mensa propositionis, in quibus erat corona aurea: prima erat figura Martyrum: secunda Virginum: tertia Doctorum. op. Comp. Theol. l. 2. c. 29. 30. & 31.
14. Aureola differt ab aurea, & à palma: aurea enim est præmium essentiale gloriæ debitum virtuti, & habitui: aureola est præmium accidentale debitum operi excellenti: & palma debetur bonæ voluntati, & hæc etiam datur Martyri voluntate tantum. op. Comp. ibid.
15. Aureola, seu character quidam acquiritur per devotam laudationem B. Virginis, per quid dignoscuntur devoti ipsius à civibus Paradisi. op. Pf. B. Virg. Pf. 91.

Aureolus.

Aureolus, seu Oriolus, seu Auricolor visus prodest ictericis, idest habentibus pallidum colorem. Pf. 118. n. 73.

Aurea.

Aurea Mensa in piscando inventa. t. 3. serm. 1. de S. Agnete.

Aurum, Aureum.

1. Aurum est metallum maxime purum, speciosum, & incorruptibile. opuscul. diæt. fal. ut supra: & opuscul. declarat. term. & serm. 2. de S. Barthol. & serm. 1. de S. Laur. Auri, & argenti pretiositas. serm. 2. in Conv. S. Paul. significatur per Solem, & Lunam. t. 1. in Pf. 118. c. 3. v. 5. Generatur in visceribus terræ per influentiam occultam corporum cælestium. l. 2. d. 2. p. 2. a. 1. q. 2. ad 1.
2. Auri mirabiles proprietates enarrantur. t. 3. serm. 1. de S. Laur. & in Pf. 118. c. 5. v. 2. est medicinale. serm. 1. de S. Laur.
3. Aurum sophisticum, sive artificialiter factum in igne appositum evaporatur. t. 3. serm. 1. de S. Laur.
4. Auri obscuratio mystica in Prælati, t. 1. i. 1. Thén. c. 4.

5. Aurum quid mysticè significat in Pf. 104. est Christus. V. *Christi attributa*. n. 101.
  6. Aurum est amor Dei. V. *Dei amor, & proximi*, num. 67.
- Aurum est dilectio. V. *Dil. Elio*. n. 32.

Auris.

1. Auris Dei quænam sit. op. sum. de essentia.
2. Auris spiritualis quænam sit, & quid operetur. op. de 7. itin. æter. itin. 6. dist. 6.
3. Aurium apertio mystica exponitur. t. 3. serm. 1. Dom. 11. post Pent.
4. Auris bona Christiani quænam sit: & auris mala, seu diabolica est, quæ audit verba vana, lasciva, &c. serm. 1. de S. Greg.

Aurora.

Aurora significat initium bonæ vitæ. t. 3. ser. 2. in Vig. Nat. significat & Mariam. Vid. *Maria Epitheta*.

Austeritas.

Austeritas vitæ signum est sanctitatis interioris. t. 2. in Luc. c. 1. n. 15.

Australe.

1. Australe, auster est Spiritus sanctus: Aquilo est Diabolus. t. 3. ser. 3. Dom. 19. Pent. & ser. 4. Dom. infra oct. Epiph.
2. Deus dicitur ab austro venisse, cum de Virgine natus est. ser. 2. Dom. 3. Adv.

Autem.

Autem, sæpe in Scriptura stat pro quia. t. 1. c. 14. in Sap. Autenticus.

Autumnus.

1. Autumnus est finis temporis, significans finem mundi, & tempus Antichristi: adaptaturque in charitate frigescentibus. in Pf. 73.
2. Autumnus unde oriatur, & autumnale æquinoctium. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4.

Aversio.

Aversio à Deo. Vid. *Peccati divisio*. n. 26.

Auxilium.

1. Auxilium dat Deus omnibus sufficienter, per quod possunt salvari. l. 1. d. 46. a. 1. q. 1. in corp. & l. 3. d. 25. a. 1. q. 2. ad ult. V. *Gratia*.
2. Auxilia supernaturalia an dentur magis, vel minus pro capacitate recipientium. l. 2. d. 9. q. 3. & l. 4. d. 4. p. 2. q. ult. ad penult.
3. Auxilia prævenientia, & subsequenti quænam sint. l. 2. d. 26. q. 6.
4. Nunquam homo destituitur auxiliis supernaturalibus, & quomodo. l. 2. d. 28. art. 2. quæst. 1. corp.
5. Auxilium supernaturale præveniens quodnam sit. l. 4. d. 15. p. 2. dub. 1.
6. Auxilium Diaboli qualecumque non potest haberi absque maximo peccato. V. *Diaboli varia*. n. 4. seq.

Axis.

1. Axis est in quo Cælum semper voluitur, & cui innitens, nunquam medium derelinquit: mysticè est Christus. op. de Eccles. Hier. p. 4. c. 3.
2. Axis est Christus. Vid. *Christi attributa*. n. 123. V. *Christi varia*. n. 358.

Azima.

1. Azima comedebatur in XIV. Luna. l. 4. d. 11. p. 2. a. 2. q. 1. corp. & t. 2. in Luc. c. 22. n. 7.
2. Azyma: Christus confecit in pane non fermentato. l. 4. d. 11. p. 2.
3. De Controversia inter Latinos, & Græcos circa consecrationem in azimo agitur. l. 4. d. 11. p. 2. a. 2. q. 1. ad arg.

B

B A A L.

1. **B**Aal erat idolum, significatque Diabolus: ser. 1. ser. 3. Pent.
2. Baal interpretatur devorator, quia Diabolus devorat animas. ibid. Item interpretatur vetustas, significatque prævaricationem. in Pl. 118. c. 5. v. 3.

Babylon.

1. Babylon interpretatur confusio. tom. 3. ser. 2. Dom. 2. Adv. & ser. 3. Dom. 10. Pent. significatque animam peccatricem. ibid. & ser. 3. Dom. 11. Pent. Item significat Lymbum. t. 3. ser. 2. Dom. 2. Adv.
2. Babylon est anima peccatrix subjecta iudicio Dei. t. 3. ser. 2. Dom. 9. Pent.
3. Babylon est civitas, seu locus peccatorum, peccatorum, & mortuorum. t. 1. in Pl. 22.
4. Babylonis civitas, magnitudo, fortitudo, & aliæ qualitates describuntur: & tamen in una nocte capta est cum suo rege. serm. 4. de uno Confes.

Bacchus.

Baccho quid faciebant gentiles. V. *Cibales*.

Baculus.

Baculus Pastoralis quare datur Episcopo, & quid significet. op. Phar. l. 1. c. 19. Vid. *Ecclesiasticum*. n. 29. V. *Episcopus*. n. 9. Quare argenteus. V. *Annulus*. n. 2.

Balaam.

1. Balaam Historia, quando Asina locuta est, expenditur mysticè; ostenditurque talem asinam esse animam peccatricem. t. 3. ser. 1. & 2. Dom. Palm. & ser. 2. Dom. 15. Pent. & ser. de S. Mich. V. *Asina*.
2. Balaam interpretatur devorans, seu turbans populum. t. 3. ser. 3. Dom. Palm. & ser. 2. Dom. 15. Pent. est Diabolus. V. *Diaboli tentationes*. n. 4.
3. Balaam oratio expenditur. ser. 2. Dom. 15. post Pent.
4. Balaam asina locuta est non per naturam, sed supra naturam, & quomodò. l. 4. d. 6. p. 2. dub. 1. Vid. *Asinus*. n. 4.
5. Balaam erat idolatra, dedit pessimum consilium, auguria quærebat, & alia mala faciebat; figura fuit Antichristi. ser. 15. Lumin. & Hexacim.

Balneus.

1. Balneus est aqua deputata ad lavandum humano artificio: lavacrum est aqua deputata ad lavandum, & lotio est usus aquæ. l. 4. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. corp. V. *Lavacrum*. n. 1.
2. Balneus spiritualis ad purganda peccata proponitur. serm. 3. Dom. 4. post Pasch. V. *Lachryma*. n. 10.

Balsamum.

1. Balsamum lignum si gladio tangitur statim perit. t. 3. ser. 1. de S. Laur.
2. Balsamum in confirmatione quid significet. l. 4. d. 23. a. 1. q. 2. ad 2.
3. Ex balsamo, & oleo fit Chrisma. V. *Chrisma*. n. 1.

Baptismus.

Nomen. 1. Baptizare in Græco tantum valet, quantum in

latino lavare. lib. 4. d. 3. part. 1. art. 1. q. 1. corp. 2. Baptismus in Scriptura sumitur aliquando pro lavacro: aliquando pro lotione. l. 4. ibid. Multæ figuræ baptismi afferuntur. l. 4. d. 4. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg.

3. Baptismus Sacramentum est lavacrum, & lotio: ut lavacrum, est signum rei sacræ id est, gratiæ mundantis: & ut lotio, est signum interioris mundationis: unde ut Sacramentum sanctificans prius dicitur de lotione: ut signans dicitur de lavacro. l. 4. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & d. 27. a. 1. q. 1. corp. & a. 2. q. 1. corp. V. *Sacramenta*.

4. Baptismus sumptus pro nomine elementi significantis, & sanctificantis virtute verbi definitur: est aqua diluendis criminibus sanctificata. l. 4. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.

5. Baptismus est intinctio, vel ablutio corporis exterior facta sub forma verborum præscripta: quæ descriptio exponitur. l. 4. d. 3. p. 1. dub. 1. Aliæ descriptiones afferuntur. op. Cent. p. 3. sec. 48. & l. 4. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. & op. declar. term. Theol. & l. 4. d. 5. a. 1. q. 1. corp.

6. Baptismus dicitur ablutio exterior corporis humani, per quod significantur abluens, seu baptizans, baptizatus, & aqua lavas. l. 4. d. 3. p. 1. dub. 2.

7. Baptismus non est actus figuralis: est enim actus in Persona, non pro Persona solum, & ideo non fit nisi in eo, quod jam est: unde baptismus, v. g. S. Petri, non potuit delere originale peccatum omnium hominum, vel Christianorum. l. 3. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. ad 3.

8. Baptismus, sicut & alia Sacramenta habet quid figurativum, & quid mysticum, seu significativum: est enim signum figurans Passionem Christi: est & demonstrativum signum, demonstrat enim quod baptizato donatur, & est pronosticum gratiæ futuræ, quæ infunditur. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2.

9. Baptismus est signum comparisonem habens & ad illud, quod signat, & ad id cui signat, scilicet ad parvulum, licet in alio; & quomodò. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.

10. Baptismus est Sacramentum repræsentans ex similitudine aquæ: significans ex institutione, & sanctificans ex verbi prolatione. l. 4. d. 4. p. 2. a. 1. q. 3. corp.

11. Baptismus quomodò fit unus in tota Ecclesia. l. 4. d. 5. dub. 5.

12. Baptismus est Sacramentum Ecclesiasticum primum, & necessarium: quia Ecclesiasticum, ideo principaliter competit Clericis: quia necessarium, ideo potest conferri etiam à quocumque non clerico: quia primum, ideo à nullo alio sacramento dependet. l. 4. d. 5. a. 1. q. 1. corp.

13. Item quomodò est verum, unum, & integrum Sacramentum. ibid. q. 1.

14. Baptismus, sicut alia Sacramenta, instituta sunt ad significandam Passionem Christi, & ad efficiendam justificationem. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 5. corp.

1. Baptismus multiplex invenitur. l. 4. d. 4. p. 2. a. 1. q. 3. ad ult. *Differen-*

2. Baptismus alius fuit Christi, alius Ioannis. l. 4. d. 2. dub. 5.

3. Baptismus Joannis fuit in nomine Christi venturi, idest qui nondum erat manifestatus. l.4. d.2. dub. 5. & op. Comp. Theol. l.6. c.9.
4. Baptismus Joannis quare fuit præambulus Baptismo Christi. l.4. d.2. dub.3.
5. Baptismus Joannis à Christo fuit institutus, cuius tamen administrator erat. l.4. d.4. a.2. q.1.
6. Baptismus Joannis denominatur, quia erat ipse plenarius, & præcipuus administrator: nihil enim ibi fiebat nisi per Ioannem, & nullus poterat sic baptizare nisi ipse, vel iussu ejus: non sic dicendum de Baptismo Christi, quia administrator non facit totum, nisi ministerialiter, sed Christus est, qui spiritualiter regenerat. l.4. d.2. a.2. q.1. corp. & d.5. a.3. q.1. corp.
7. Baptismus Christi quare non dicitur Matthæi, Lucæ, &c. qui de eo scripserunt, sicut denominatur Evangelium Matthæi, &c. l.4. d.2. a.2. q.1. ad arg.
8. Baptismus Ioannis non fuit Sacramentum, sed sacramentale quoddam figurans baptismum Christi, ad ipsumque assuefaciens homines, & annuntians eundem hominibus. l.4. d.2. a.2. q.2. corp.
9. Baptismus Ioannis non fuit Sacramentum veteris legis, sed quid sacramentale initiativum Sacramentorum novæ. l.4. d.2. a.2. q.2. corp.
10. Baptismus pœnitentiæ, quem prædicabat Ioannes non erat ille, quem ipse conferebat, sed alludebat ad Baptismum à Christo instituendum. l.2. d.2. a.2. q.2. ad arg.
11. Baptismus Ioannis erat signum expressius circumcissione quoad significandam efficaciam Baptismi Christi, sed non efficacius, quia nõ erat institutus ad remedium, sed solum ad signum; non sic Circumcissio. l.4. d.2. a.2. q.2. ad arg.
12. Baptismus Ioannis licet non purgaret à culpa, non tamen erat inutilis, sed manifestabat Christum, & præparabat. ibid. & in Io. c.1. n.26.
13. Baptizati Baptismo Ioannis erant rebaptizandi. l.4. d.2. a.2. q.3. corp.
14. Baptismi Ioannis, & Christi historia texitur. op. Medit. vit. Chr. c.16.
Differentia ipsorum. op. Comp. Theol. l.6. c.9.
15. Baptismus Christi dividitur in baptismum fluminis, flaminis, & sanguinis, & in baptismum pœnitentiæ: 1. purgat à culpa, & pœna: 2. à sequela culpæ, fuitque in linguis ignis: 3. ab omni miseria: 4. à culpa. l.4. d.4. p.2. a.1. q.3. ad 5. & op. Cent. p.3. c.48. & op. Comp. Theol. l.6. c.9. & in Luc. c.3. n.16. & 1.3. ser. 1. in Cæn. Dom. & in Io. c.1. & l.2. d.3. o. a.1. q.2. corp. & op. Diat. sal. t.7. c.5. V. *Lacryma*. n.10. A Christo institutus à principio suæ prædicationis, & quare. l.4. d.8. p.1. dub. 4. Non autem post Resurrectionem. ibid. p.1. a.2. q.2. ad 2. Præfiguratus in lege veteri præ aliis Sacramentis. l.4. d.8. p.1. a.1. q.1. ad 2. V. *Cor.* num. 42.
16. Baptismus flaminis quàm sit necessarius. l.4. d.4. p.2. a.1. q.1. & l.2. d.3. o. a.1. q.2. corp. est prima tabula post naufragium. ser.2. de S. Matth. V. *Pœnitentia varia*. n.15.
17. Baptismus flaminis dat sanctificationem Spiritus sancti: est enim baptismus desiderii. ibid. l.4.
18. Comparatio fit inter tria baptismata. ibid. q.1. & 2. & se habent tanquam excedens, & excedens. ibid. l.4. d.4. cit.
19. Baptismus sanguinis non liberat à mortali, bene autem à veniali, quia præsupponit charitatem. l.4. d.4. p.2. a.1. q.2. corp. consummat ta-
- men gratiam, & perficit. ibid.
20. Baptismus sanguinis magis exprimit passionem Christi, quàm aquæ baptismus. l.4. d.4. p.2. a.1. q.2. ad 2.
21. Baptismus sanguinis, & flaminis non sunt sacramenta, quia eis deficit representatio in similitudine, scilicet per aquam, & lotionem: item significatio ex institutione: item & sanctificatio ex verbi prolatione. l.4. d.4. p.2. a.1. q.3. corp.
22. Martyrium dicitur Baptismus, non quod conveniat specificè cum baptismo aquæ, sed quia convenit non in ablutione exteriori, sed in sanctificatione interiori cum ea. l.4. d.4. p.2. a.1. q.3. ad 3.
23. Baptismus fluminis est duplex: alius enim est, scilicet in aqua tantum, ut erat baptismus Ioannis: alius est in aqua, & Spiritu sancto, est baptismus Christi. 2. in Luc. c.3. n.16. significat quoque baptismum flaminis. d.2. a.2. q.2. fund.
24. Baptismus flaminis est duplex, scilicet in dono gratiæ, & in verbo doctrinæ. ibid. in Luc. Et quid sit baptizari in Spiritu sancto, & igni. 2. in Luc. c.3. n.16.
25. Baptismus sanguinis est duplex, scilicet in aqua tribulationis, & in sanguine per mortem. ibid.
26. Baptizatus baptismum flaminis si accedit ad baptismum fluminis, non recipit aliam gratiam essentialiter differentem. l.4. d.1. p.1. q.6. fund.
27. Infans occisus in odium fidei, vel ne recipiat baptismum est Martyr. l.4. d.4. p.2. dub.4.
28. Infans absque baptismo non salvatur ob fidem parentum, sicut in lege veteri, & quare. l.4. d.4. p.2. dub.4.
29. Baptismus sanguinis, & lacrymarum qualis. op. Phar. l.4. c.49. Vita Monastica est secundum baptismum. op. Apol. paup. a.2.
1. Baptismi materia necessaria aqua naturalis: hæc enim representat gratiam baptismalem. l.4. d.3. p.2. dub.2. & op. Brev. l.6. c.7.
2. Baptismi aqua si perdit proprietatem naturalem lavandi, & suam essentialem entitatem, non est sufficiens. l.4. d.3. p.2. dub.2.
3. Baptismi materia quàm convenienter fuerit in aqua, & quomodo exprimat effectus baptismi. l.4. d.3. p.2. a.1. q.1. & op. Comp. Theol. l.6. c.9.
4. Aqua quomodo datur sanctificata contactu Christi, ad hoc ut esset materia sacramenti. l.4. d.3. p.2. a.2. q.2. & d.2. a.2. q.2. ad 4.
5. Aqua quam ordinationem habeat ad sanctificandam animam, & ad Christum. ibid. absque forma nihil facit. l.4. d.8. p.2. a.2. qu.1. ad 2.
6. Aquæ quomodo dicuntur mundatæ, & sanctificatæ, & virtuosæ post Christi baptismum. ibid.
7. Aqua baptismi non mundat, vel sanctificat animam, sed virtus supernaturalis in prolatione verborum suscipitur in ea, & in tali aqua sanctificata datur à Deo sanctificatio homini baptizato. l.4. d.3. p.2. a.1. q.2. corp.
8. Baptismi aqua quare non requiritur, ut sit ab Episcopo consecrata, ut est materia confirmationis. l.4. d.2.3. a.1. q.2. corp.
1. Baptismi forma à Christo dictata, & instituta *Forma* est. l.4. d.3. p.1. a.2. q.1. & opusc. Brev. l.6. c.7.
2. Verbum, baptizo, est de necessitate sacramenti. l.4. ibid.
3. Apostoli baptizabant in nomine Christi, & quare; sed modò non, licet nec esset verum sacramentum. l.4. d.3. p.1. a.2. q.2. ad 3. qui modus realiter erat conformis illi, quem nunc servat Ecclesia, licet discrepet in vocibus. l.4. d.3.

- d.3.dub.4.p.1.& l.4.d.23.a.1.q.2.corp. & opusc. Brevil.1.6.c.7.
4. In baptismi forma quænam fides, & expressio de Trinitate requiritur. l.4.d.3.p.1.a.2.q.2.
5. Si puer moritur antequam finiatur forma, credendum est Deum supplere. *ibid.*
6. Quænam mutatio in forma reddat irritum sacramentum, vel malè collatum. l.4.*ibid.* q.3.
7. Forma baptismi debet esse voce prolata, debetque & exprimere tres Personas Divinas, & significare. l.4.d.3.*ibid.* ad 1. & a.1.q.2.
8. Terminus distrahens totaliter sensum formæ, vel quo prætenditur induci aliquis error; facit nullum baptismum; si verò salvatur sensus, tunc non impedit. *ibid.* ad 2.
9. Formæ termini, seu voces debent significare quod prætenditur à Christo vel ex institutione, vel ex accommodatione usus, ut si diceretur olli pro illi, vel tu pro te, &c. l.4.d.3.p.1.a.2.q.3. ad 3.
10. Formæ validitas non tollitur per transpositionem verborum, nec per interruptionem, dummodo sit parvæ moræ, vel sit absque inductione erroris: si verò esset longi temporis, tunc debet reincipi forma. l.4.d.3.p.1.a.2.q.3. ad argum.
11. In forma baptismi quare dicatur in nomine, & non in nominibus. l.4.d.3.p.1.a.1.q.2. ad 3.
12. Si exprimeretur una Persona cum impotentia exprimendi alias duas, credendum est Deum supplere. l.4.d.3.p.1.dub.6.
13. Baptismi forma quoad significationem est eadem in toto mundo, licet diversæ sint linguæ: requiritur enim nomen, non ut est vox, sed ut est significans. l.4.d.3.p.1.a.1.q.2. ad 4.
14. Baptismi forma per pluralem numerum secundum cursum communem loquendi, ut dicendo nos te baptizamus, sicut loquitur Papa de se ipso est vera. l.4.d.5.a.1.q.1. l.æteral. Si verò usurpatur ly, Nos, cum pondere sui sensus, tunc non est validum sacramentum, & quare. *ibid.*
15. Baptismus collatus in nomine genitoris, &c. non tenet ratione modi significandi. l.1.d.27. p.1.q.1. ad 1. In quo modo data est virtus & l.4.d.3.p.1.a.2.q.3.
16. Baptismi forma ad hoc ut rectè, & ritè adhibeatur quomodo pronuntianda. op. Cent. p.3. sec.48. & l.4.d.5.a.1.q.1. corp.
17. Baptismi forma debet continere necessariò fidei trium Personarum expressionem, & si non credatur à ministro. lib.4. d.3. art. 2. quæst. 2. corp.
1. Baptismus est janua, & fundamentum omnium sacramentorum. l.4. d.1. p.2. dub.1. & opuscul. Comp. Theol.1.6.c.9. & l.4.d.3.p.1.a.1.q.3. corp. Remedium universale, & suave, sufficiensque. l.4.d.3. p.2. a.3. q.1. ad 6. & d.14.p.1.dub.1. & d.22.a.3. q.2. corp. Quare ponitur primo loco. l.4.d.2. dub. 1. habet majorem efficaciam aliis sacramentis. l.4. d.3. p.1. a.1. q.3. corp. & d.7. a.2. q.3. quomodo sit cæteris majus sacramentum. l.4. d.7. dub.3. & l.4.d.24. p.2.a.1.q.3. ad 1. & op. Brevil. p.6.c.6. & op. Cent. p.3. sec.48. & op. Comp.1.6.c.9. & l.3.d.20.q.4. corp.
2. Baptismi necessitas quanta. l.4.d.3.p.1. a.1. q.3. corp. à Christo institutus, & quomodo, & quando. l.4. d.3. p.2. a.1. q.1. ad ultim. & d.4. p.2.a.1.q.1. ad ult. & d.8.p.1.dub.4. & d.8.a.1.q.2. ad 2. Quare magis hunc, & Eucharistiam per se instituit Christus. l.4. d.8. p.1. dub.4. & l.4. d.1.p.2.a.2. q.2. corp. Ipsum Christus suscepit, licet non rem sacramenti. l.4.d.9.a.1.q.4. corp.
3. Baptismus est signum intrantum in aciem Christi. l.4.d.2.a.1.q.3. corp.
4. Baptismus est ordinatus directè contrà originale, & ob id absolvit à culpa, & à pœna satisfactoria, non verò à sequela culpæ. l.4. d.2. a.1. q.3. ad 3.
5. Baptismus licet includat plura, est tamen unum sacramentum, & quomodo. l.4. d.3. part.1. dub.3.
6. Baptismus est vitæ spiritualis initium, sigillum, & custodia, & illuminatio mentis. l.4. d.3.p.1. a.1.q.1. ad 3. per primum præparat ad gratiam: per secundum distinguit gregem Domini: per tertium indelèbiliter perseverat; per quartum disponit ad fidem.
7. Baptismus quomodo regeneret animam quoad animales motus, mentem, disponat vitam activam, & contemplativam. *ibid.*
8. In baptismo sunt tria essentialia, scilicet quoddam quod est Sacramentum tantum, estque aqua: quoddam res tantum, estque gratia: & quod est res, & Sacramentum. l.4. d.3. p.1. a.1. q.1. ad 3. & op. Brevil.1.6.c.7.
9. Baptismus quomodo dicatur ipsa aqua. l.4.d.3. ad arg.
10. Baptismus est Sacramentum solum, dum est usu, seu actu. *ibid.*
11. Baptismus exprimit factò, scilicet immersione fidem Passionis Christi, verbo fidem Trinitatis; quare fides Trinitatis magis appropriatur baptismò, sicut & efficacia Passionis Christi: ob meritum enim ipsius liberaliter est tota Trinitas in collatione gratiæ. lib.4. dist.3. part.1. art.1. quæst.3.
12. Baptismo est necessaria fides, sicut & aliis sacramentis, sed in hoc principalius, quæ fides est circa Passionis Christi virtutem: per fidem enim fit unio capitis, & membrorum, & elevatur potentia naturalis supra naturam. l.3. d.3. *ibid.* Infidelitas tamen ministri non impedit quin sit validum sacramentum, dum adsit intentio. l.4.d.6.p.2.dub.2.
13. Baptismi Sacramentum quando incipit cadere sub præcepto. l.4.d.3.p.2. dub.1. & d.8. p.1. a.2.q.2. ad 2.
14. In adulto quænam pœnitentia debeat præcedere. l.4.d.4.p.1.dub.1. & a.2. quæst.2. V. *Infrà.* num.55.
15. Baptismus in quo sensu dicatur à sanctis pluraliter Sacramenta. l.4.d.4.p.2.dub.3.
16. Baptismi virtus est à fide Ecclesiæ, sicut ab agente universali: ab intentione verò tanquam ab agente particulari. l.4. d.6. p.2. a.2. quæst.1. ad 2.
17. Baptismus requirit intentionem in dante, & recipiente conformem Ecclesiæ intentioni. l.4. d.6. *ibid.* ad 3. Item immersionem in aquam, & prolationem verbi. l.4. d.3. part.1. dub.2. & p.2. art.2. per totum. & d.6. p.1. dub.3. & d.9. a.1.q.3. ad 2.
18. Qualis intentio exigatur. l.4. d.6. p.2.a.2. q.1. & 2. & p.2.dub.2. & d.5.a.1.q.2. ad 1. Non potest conferri ab Angelo jure ordinario, & quare minister proprius est tantum homo. lib.4. d.5. part.1. art.1. quæst.1. corp. V. *Angeli Ministerium.* n.15.

Baptismi quælibet: scilicet excellentia, necessitas, institutio.

Minister. Conditio- nes ne- cessaria ad Baptis- mum in danti- bus. & baptiza- tio.

19. Fictio cum intentione faciendi rectè opus, scilicet baptismum, non tollit validitatem. l. 4. d. 6. p. 2. a. 2. q. 1. ad 3. & dub. 4. & d. 4. p. 1. dub. 3. & 4. & a. 2. corp. & qualis fictio destruit, & qualis non destruat veritatem Sacramenti. l. 4. d. 4. p. 1. a. 2. q. 2. & a. 1. q. 1. ad ult. & lib. 4. d. 27. dub. 2.
20. Intentio conformis intentioni Ecclesiæ determinat actiones baptizandi ad esse sacramenti, quæ aliàs essent indifferentes ad alios fines. l. 4. d. 6. p. 2. a. 2. q. 1. ad 4.
21. Baptizatus absque intentione baptizantis quomodò salverur, & quomodò Deus suppleat talem defectum; & quare Deus nos esse incertos voluit de tali intentione. l. 4. d. 6. d. 2. a. 2. q. 1. ad ult.
22. Baptismus absque intentione non est Sacramentum. ibid.
23. Baptismus non datur parvulo, nisi extrà uterum non in utero, & quare. l. 4. d. 6. p. 2. a. 1. q. 1. & d. 1. p. 2. a. 1. q. 2. ad 2.
24. Sanctificatio in utero debet dari baptismus non in remedium, sed in signaculum, & ob bonum obedientiæ, ob humilitatem, & unitatem Ecclesiæ. l. 4. d. 6. p. 2. a. 1. q. 2. corp.
25. Si quis rebaptizaret baptizatum, peccaret graviter. l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 6. dub. 2. & p. 2. a. 1. q. 2. & quando id debeat fieri. l. 4. d. 6. p. 2. dub. 3. & d. 14. p. 2. a. 1. q. 2.
26. Fictè baptizatus, recedente fictione, percipit effectum Sacramenti virtute characteris. l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 6. ad 1. & d. 14. p. 2. dub. 2. Item dormiens si baptizatur, quando priùs consentit, verè est baptizatus. l. 4. d. 6. p. 2. dub. 3. & d. 4. p. 1. dub. 3. & 4. Item si medio tempore peccata remittentur ei, sed fatenda sunt in confessione peccata post commissà, sicut & fictio. ibid. a. 2. q. 3. ad ult.
27. Ab Hæretico collatus Baptismus quando est validus, vel non. l. 4. d. 6. p. 2. dub. 2.
28. Baptismus fictè accipientis cum intentione tamen recipiendi eum, Christum recipit, sed imperfectè. l. 4. d. 4. p. 1. dub. 4. & a. 2. q. 2.
29. Baptismus à parvulo verè recipitur per fidem alienam, scilicet Ecclesiæ. l. 4. d. 4. part. 1. dub. 2. Idem dicitur de stulto, qui nunquàm habuit usum rationis: secùs verò de eo, qui aliquando habuit. ibid. a. 2. q. 1. ad 5. De Baptismo parvulorum. Vid. v. *Parvulus*. per tot. sparsim. Quæ fides requiratur. l. 4. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. & 3. & d. 4. p. 1. dub. 2. & d. 5. a. 1. q. 2. ad arg. & d. 6. p. 2. dub. 2.
30. Baptismus est opus Dei, non hominis: unde nunquam potest esse opus mortuum. l. 4. d. 4. p. 1. a. 2. q. 3. ad 1. & d. 5. p. 1. a. 1. q. 4. ad 2.
31. Quare primis Ecclesiæ temporibus differebatur baptismus ad ætatem adultam. l. 4. d. 4. p. 2. dub. 2.
32. Baptizans extrà casum necessitatis in peccato mortali, peccat mortaliter ob contumeliam illatam Sacramento, & si est notorius, addit peccatum scandali. l. 4. d. 5. dub. 1. Propter pecuniam peccat. l. 4. d. 30. q. 3. fund.
33. Quid de baptizante ebrio dicendum. l. 4. d. 5. dub. 2. V. *Ebrietas*.
34. Minister baptismi ordinarius est Sacerdos, seu clericus, quia est Sacramentum Ecclesiasticum; in casu necessitatis est quilibet alius, quia est Sacramentum necessitatis. lib. 4. d. 5. art. 1. q. 1. corp. extra casum necessitatis tenet etiam, sed peccat graviter. ibid. ad 4. & l. 4. d. 7. a. 1. q. 3. ad 1.
35. Baptizans non potest baptizare seipsum, & quare. l. 4. d. 5. ibid.
36. Non potest conferri à pluribus unus baptismus. ibid. d. 5. q. 1. nos enim non ingeminat singulare suum, itaut sensus ego, & ego, sed ego & tu, sicque mutatur forma: non sic verò si plures baptizantur: vos enim ingeminat singulare, quasi dicat te, & te. ibid. q. 5. & opusc. Brev. l. 6. c. 7.
37. Baptizans non debet esse stultus, nec mutus, nec mancus, & quare. l. 4. d. 5. q. 1. a. 1.
38. Baptizans non potest esse Angelus, nec Dæmon, & quare. ibid. d. 5. q. 1. V. *Angeli ministerium*. n. 15.
39. Quare non possunt esse simul, & semel plures baptizantes unum hominem, & tamen plures possunt esse baptizandi. Vide *Suprà*. num. 36.
40. Potestas baptizandi non est donum gratiæ gratum facientis, sed gratis datæ: ideo remanet etiam in hæretico ministro: sufficit enim fides Ecclesiæ, & intentio faciendi illud opus benè. l. 4. d. 5. a. 1. q. 2. Remanet item in malo ministro. ibid. a. 2. q. 1. & d. 6. p. 1. dub. 3. & 4. & d. 19. a. 1. q. 2. ad 1.
41. Baptismus collatus ab hæretico in quibus casibus sit validus, & in quibus non. l. 4. d. 5. a. 1. q. 2. & a. 2. q. 2.
42. Baptismus potest obtineri mediante pretio, & in quo casu. l. 4. d. 5. a. 2. q. 1. ad 6.
43. Baptizantis potestas à Deo collata non est auctoritatis, nec cooperantis, nec excellentiæ, nec invocationis, nec institutionis: aliquæ enim non possunt dari creaturæ: aliæ non debuerunt dari: sed est ministerialis, qua, scilicet ministratur verbum, & elementum. l. 4. d. 5. a. 3. q. 1. corp.
44. Baptizantis potestas est æqualis quoad Sacramenti valorem in omnibus. ibid. ad ult.
45. Baptismus est quidam contractus matrimonii spiritualis. l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 5. corp. & d. 4. p. 1. a. 2. quæst. 1. in arg. Non tamen requirit tantam voluntatem, quantam matrimonium. ibid. ad 2.
46. Baptismus quare specialiter confertus in Paschate, & Pentecoste. l. 4. d. 6. p. 2. dub. 5.
47. Christus in Paschate nos baptizavit in sanguine suo: in Pentecoste baptizavit Spir. sanctus. l. 4. d. 6. p. 2. dub. 5.
48. In adultis præcedere debet catechismus exorcismus: in parvulis verò è contrario, & quare. l. 4. d. 6. p. 2. dub. 7. & d. 7. p. 1. a. 3. q. 1. corp. & quid operentur ista duo mysteria. l. 4. d. 6. p. 2. a. 3. quæst. 2.
49. Catechismus in baptismo inservit ad instructionem de credendis, & ad obligandum baptizatum ad Dei mysteria faciendâ. l. 4. d. 6. p. 2. a. 2. q. 1. & op. brev. l. 6. c. 7.
50. Exorcismus fit in baptizato contra Diabolum, ne occidat, vel vexet eum. ibid. q. 2. & op. brev. ibid.
51. Baptizati promissio non est votum propriè: non enim est de iis, quæ sint supererogationis, licet possit dici votum, quatenus importat voluntariam obligationem: sicque transgrediens eam non committit duplex peccatum. lib. 4. d. 6. part. 2. art. 2. quæst. 1. ad 5. & d. 36.

- d. 36. a. 2. q. 2. ad 1. & op. expof. Reg. S. Franc. c. 1. obligat tantum ad ea, quæ sunt juris naturalis. l. 4. d. 6. part. 1. a. 3. q. 1. ad 4. Vid. *Votum*. num. 24.
52. Solemnitates, & cæremoniæ, quæ adhibentur in baptifmo explicantur, & traduntur fignificationes, & myfteria ipfarum, funtque exuffatio, fignum Crucis: fal in ore, linitio aurium, inunctio in pectore, chrifinatis in vertice, chrifma ex oleo, & balsamo, veftis alba, & cereus, exorcifmus, & catechifmus. l. 4. dub. 6. p. 2. a. 2. quæft. 2. ad argum. & tom. 1. in Pfalm. 65. & Pf. 105. & 143. & t. 2. in Luc. c. 15. n. 22. & op. Comp. Theol. lib. 6. cap. 9. & opusc. Brev. l. 6. cap. 7.
53. Baptifmus fignificat mortem, & fepulturam Chrifti. l. 4. d. 11. p. 2. a. 1. q. 2. ad ult. & d. 12. p. 2. dub. 1.
54. Baptifmus habuit figuram in veteri lege, fed veritatem in nova. lib. 4. d. 23. artic. 1. quæft. 2. corp.
55. In adulto debet præcedere pœnitentia, & virtus non ut Sacramentum. l. 4. d. 16. p. 2. a. 1. q. 2. quæ tamen refpicit peccata actualia non originale. ibid. q. 1. V. *Sup.* n. 14.
56. Baptifmus per coactionem fumptus an fit validus. l. 4. d. 29. q. 1. ad 2.
57. Baptifmus potest verè recipi per confenfum alterius. l. 4. d. 34. a. 3. q. 2. ad 4.
58. Baptifmus eft neceffarius ante Sacramentum Matrimonii. l. 4. d. 39. dub. 1.
59. Baptifmus facit cognationem fpiritualem. l. 4. d. 42. a. 1. q. 1. corp.
60. Baptifmi res quæ, & quot. l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 3. corp. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 9.
61. Baptifmus cujus legis Sacramentum fit. l. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. corp.
62. Baptifmum qui fufcipere teneatur. l. 4. d. 3. p. 2. a. 3. q. 1. ad arg.
63. In Baptifmum magis influit Chrifti paffio, quàm in cæteris Sacramentis, & quomodò. l. 3. d. 20. q. 4. ad arg.
64. In Baptifmo circumftantiæ debent fervari quoad trinam immerfionem, feu afperfionem fecundum morem Ecclefiarum, & quid fignificent. l. 4. d. 3. p. 2. a. 2. quæft. 1. & 2. Vid. *Infrà*. num. 74.
65. Baptifmus eft natatoria Siloë, & quare. tom. 2. in Io. col. 45.
66. Baptifmi virtutes: ubi de baptifmo Chrifti t. 2. in Io. c. 3. n. 6. & c. 1. n. 26.
67. In Baptifmo fignum thau in animâ imprimitur, quod fugiunt, & timent Dæmones. fer. 1. Dom. 2. Epiph.
68. De Baptifmo multa mirabilia enarrantur. fer. 1. & 2. Dom. 2. post Epiph.
69. Trina immerfio quid fignificet. t. 1. in Pf. 105. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 9.
70. Chriftus non baptizabat. in Io. c. 3.
71. De Baptifmo extrâ Ecclefiam. op. Brev. part. 6. cap. 5.
72. Baptifmus complectitur myfterium Trinitatis, & Paffionis Chrifti, & quomodò: op. Brev. p. 6. c. 7.
73. Baptifmi Sacramentum eft medicamentum perfectum, ficut exigebat noftra infirmitas, falus, & ipfius virtus. op. Brev. p. 6. c. 7.
74. Quare Puer ter mergitur in aqua. Pf. 105. Vid. *Suprà*. n. 64.
75. Quænam Promiffiones fiant in Baptifmo. Vid. *Homo ad Deum*. n. 153.
1. Baptifmus fi plene percipitur ejus efficacia delet omnem culpam, & pœnam: id enim fuit maximè congruum: tum quia eft contra originale peccatum, quod inter cætera peccata eft pejus: tum quia regenerat plene animam: tum quia eft primum inter omnia sacramenta: ided perfectiffimum. l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 1. p. 2. & 3. & d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 3. d. 19. a. 1. q. 4. corp. Unde caufalitas ipfius, ficut & aliorum Sacramentorum eft quædam efficax ordinatio ad recipiendam gratiam ex pactione divina. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 5. in corp. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 9. Quomodò in eo datur Spiritus fânctus: V. *Confirmatio*. n. 1.
2. Baptifmus eft per quem homo transfertur à potestate tenebrarum ad adoptionem filiorum Dei. l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
3. Baptifmus quia eft perfectum fundamentum omnium bonorum, habet efficaciam ad delendam culpam, & pœnam, ut is, qui baptizatus eft, quafi novus effectus posteriorum oblitus, ad ulteriora fe extendat. l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
4. Baptifmus quomodò fit medicina differens à aliis factamentalibus medicamentis. l. 4. ibid. ad 1. & quafnam fequelas curet, & quas non, & quare. ibid. ad 3. In eum influit Chriftus paffione fua, & quomodò. l. 3. d. 20. q. 4. corp.
5. Baptifmus quomodò fit incipientium, & perfectorum. l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2.
6. Baptifmi effectum quomodò peccatum mortale, & veniale impediunt. l. 2. d. 4. p. 1. a. 1. quæft. 1. ad 3.
7. Baptifmus quafnam pœnas delet, & quare non omnes, fcilicet non eas, quæ contrahuntur, ut fames, fitis &c. Ubi de bono tribulationum agitur. l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 2. corp. & quare non affert immortalitatem. ibid. ad 5. & l. 2. d. 32. a. 1. q. 2. ad 2. V. *Chrifti Gratia*. n. 39.
8. Baptifmus quare non fuit ordinatus à Chrifto, itaut per unum tantum deleteretur culpa totius generis humani, ficut peccatum Adæ infecit totum genus humanum. l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3. & 7. & 8.
9. Baptifmus eft remedium refpicies Perfonam, non naturam. ibid. q. 2. ad 3. & 7. & ided curat infirmitates personales, non naturales. ibid. ad 7. & a. 2. q. 1. ad arg.
10. Baptifmi res, feu effectus eft triplex: 1. eft character: 2. eft infufio gratiæ: 3. eft reftitutio innocentia: 1. & 2. eft æqualis in omnibus: 3. verò eft inæqualis, fcilicet habet majorem effectum quoad dilectiorem culpæ in eo, qui plura commifit: quoad gratiam verò etiam habet plus in magis difpofito. l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 3. corp. & part. 2. art. 1. quæft. 2. & opusc. Brevil. l. 6. c. 7.
11. Baptifmus unde habeat tantam efficaciam: ubi de efficacia Paffionis Chrifti. lib. 4. dift. 4. part. 2. artic. 1. q. 1. ad 2. & t. 3. ferm. 2. in Cæna. Dom.
12. In Baptifmo imprimitur character. l. 4. d. 3. p. 2. artic. 1. quæft. 1. corp. & d. 4. part. 1. artic. 1. quæft. 3. & artic. 2. quæft. 3. corp. & d. 3. part. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
13. Character Baptifmi difponit animam ad fufcipiendam gratiam. lib. 4. d. 3. part. 2. art. 1. q. 1.

- q.1. corp. & d.4.a.2.q.3. estque qualitas absoluta impressa in anima. *ibid.* d.6. p.1. a.1. q.1. & d.13. a.1. q.3. corp.
14. Character non est Sacramentum, nisi quatenus est conjunctus sensibili exteriori. l.4. d.1. dub.2. sed est signum impressum, distinctivum, & perpetuum. *opusc. Cent. p.3. sec.53. & Brev. p.6.c.6.*
15. Character quadruplicem habet conditionem: præparat enim ad gratiam, ideò est principium vitæ: distinguit gregem Domini, ideò est sigillum: indelebiter perseverat, sicque est custodia mentis, & specialiter disponit ad fidem, sicque est illuminatio mentis. l.4. d.3. p.1. a.1. q.1. ad 3. & d.6. p.1. a.1. q.1. & 2. & op. *Cent. p.3. sec.48.*
16. Character imprimitur in instanti. l.4. d.3. p.1. dub.5.
17. Character Baptismi dicit assimilationem, & configurationem ad Christum, & quomodò; sicut character bestię ad Diabolum. l.4. d.6. p.1. a.1. q.1. corp. hic tamen non est signaculum à Dæmone impressum in anima, sed culpa per voluntatem ejus perpetrata, in qua anima per obstinationem disposita ad perpetuitatem: hinc talis character non est directè oppositus characteri Sacramentorum. *lib.4. d.6. p.1. a.1. q.5. ad 2.*
18. Character est in anima, estque qualitas spiritalis, quæ dicitur habitus, & aliquo modo etiam dispositio, non passio, nec potentia: dicitur habitus, quia est perpetuus; dispositio dicitur, quia disponit ad ulteriorem gratiæ perfectionem. l.4. d.6. p.1. a.1. q.1. corp. & d.13. a.1. q.3. corp.
19. Character ideò dici potest quoddam lumen spirituale semiplenum, & quidam calor gratiæ gratis datus, quod lumen est signaculum animæ. l.4. d.6. *ibid.*
20. Character gratiam significat, & ad eam præparat quod est configurare Christo, & consequenter discernere. l.4. d.6. p.1. a.1. q.2. quæ præparatio est de congruo.
21. Character est signum interius, sed ratione signi exterioris Sacramenti habet aliquam visibilitatem, estque voluntarium aliquo modo. *ibid.* d.6. q.2. ad 1. & 2. & q.4. corp. Hinc non imprimitur in virtutibus. q.4.
22. Characteris assimilatio quænam sit. l.4. d.6. p.1. a.1. q.2. ad arg.
23. Character stat cum culpa, & pœna, & quomodò. l.4. d.6. *ibid.*
24. Character appropriatur Filio Dei: per Baptismum enim induimus Christum. *ibid.*
25. Character est signum distinctionis ex se, scilicet vel fidelis ab infideli, ut in baptismo: vel fidelis à fideli, ut in aliis sacramentis, & si permiscetur hoc venit ex vitio signatorum. *ibid.* & q.3. ad arg.
26. Character est in anima secundum imaginem, quia configurat tres potentias animæ ad Christum, easque reformat, est item secundum proprietatem, & veritatem, licet magis approprietur cognitivæ. l.4. d.6. p.1. a.1. q.3. corp. Unde primò inest potentiis. *ibid.* dicitque consignationem, & lumen. *ibid.* q.5. ad 5. & d.24. p.2. a.1. q.1. ad 2.
27. Unde character spectat non tantum ad cognitionem, sed & ad gratiam reformantem totam animam. l.4. d.6. p.1. a.1. quæst.5. ad 3.
28. Character est configuratio quædam potentiarum media inter naturalem ad Trinitatem, & supernaturalem per gratiam gratum facientem. Unde licet sit accidens est in tribus subjectis, scilicet in tribus potentiis animæ. *ibid.* q.3. ad ultim. qui tamen non recipit magis, & minus. l.4. d.24. p.2. a.1. q.2. corp.
29. Character quare non imprimitur in virtutibus, nec in Sacramentis veteris legis, sed solum in Sacramentis, quæ respiciunt statum fidei determinatum, nempe genitæ, per quam distinguuntur boni à malis: item & fidei roboratæ, per quam fortes ab infirmis: item & multiplicatæ, per quam Clerici à Laicis: hinc in Baptismo, Confirmatione, & Ordine solum imprimitur. l.4. d.6. p.1. a.1. q.4. corp. & d.24. p.2. a.1. q.1. ad 1. Et op. *Brev. p.6.c.6.*
30. Character baptismalis quare præcedit alios. l.4. d.6. *ibid.*
31. Character per Sacramentum Baptismi æquè in omnibus imprimitur ratione identitatis elementi materialis: item ratione fidei ejusdem, ratione efficientis, & ratione formæ, quæ est invocatio sanctæ Trinitatis. l.4. d.6. *ibid.* Unde non recipit magis, & minus. l.4. d.24. p.2. a.1. q.2. corp.
32. Character est signum indelebile, quia est habitus datus ad distinguendum, & quia à solo Deo imprimi potest, etiam à solo Deo potest aliud signum oppositum dari, & quia nunquam tale datur, hinc est perpetuus. l.4. d.6. p.1. a.1. q.5. corp. & ad 3.
33. Character in Beatis remanet ad decorem: in damnatis ad confusionem. *ibid.* q.5. ad 4. & quomodò non evacuatur in patria, sicut fides. *ibid.* ad 5.
34. Character est primus, & immediatus baptismi effectus: ideò nunquam hic potest iterari, quia ille nunquam potest deleri. *ibid.* d.6. q.6. Item dicendum de baptismali gratia, quæ tamen est mediatus effectus, quæ etiam est efficacior gratia aliorum Sacramentorum. l.4. d.6. p.1. q.6. ad 2. & d.7. a.3. q.3. cor. & a.2. q.3. & op. *Br. p.6. c.6.*
35. De Characteris effectibus. Vid. v. *Character.*
36. Baptismus fluminis confert gratiam gratum facientem, quæ adveniente Baptismo fluminis augetur. l.4. d.7. a.2. q.1. ad 1. illa tamen dicitur gratia virtutum, & post gratiam sacramentalis. l.4. d.1. p.1. q. ult.
37. Baptismi gratia quomodò sit una, & differens à gratia cæterorum Sacramentorum. l.4. d.7. a.2. q.2. corp. Item à gratia virtutum. l.4. d.1. p.1. a.1. q.6.
38. Baptismus non sanat perfectè naturam infectam per culpam originalem: quia remanent multæ pœnalitates. *lib.4. d.14. p.2. a.2. q.2. ad ultim.*
39. Baptismus quomodò est causa gratiæ, & deletionis culpæ originalis. l.4. d.18. p.1. a.2. q.1. ad ult. & l.4. d.39. a.1. q.4. corp.
40. Effectus plures Baptismi enumerantur. *opusc. Comp. Theol. l.6. c.9. & op. Brev. p.6. c.7. & op. Cent. p.3. sec.48. & l.2. d.30. a.2. q.1. & d.32. dub.4. & a.1. q.1. & 2. & 3. ser.3. Dom. Pass. & l.3. d.10. a.2. q.2. ad ult.*
41. Baptismus quare non confert immortalitatem. *lib.4. d.4. part.2. dub.7. Vid. Immortalitas. num.7.*

42. Baptismus confert parvulis sanctificationem merito Passionis Christi, virtutis alienæ, & virtute Sacramenti. l.4. d.4. p.2.art.2. quæst.1. corp.
43. Baptismus confert plenè rem Sacramenti parvulis, sicut & adultis, scilicet gratiam cum virtutibus, licèt per eas non operentur ob imperfectionem corporis, quæ impedit usum potentiarum animæ: Isti enim habitus non sunt innati, nec acquisiti à libero arbitrio, sed à Deo dati. l.4. d.4. p.2.q.2.
44. Baptismi gratia æqualiter datur parvulis, quia eandem habent dispositionem: aliquando tamen videtur Deum facere aliquod privilegium in hoc. ibid. q.3.
45. Baptismi fictè recepti effectus quando sortiantur exitum suum. lib.4. d.4.p.1. dub.34.
46. Baptismi sanctificatio duplex, scilicet quæ advenit virtute orationum à Prælato factarum, & quæ virtute Sacramenti: prima nec dat, nec aufert Sacramento. lib.4. d.6.p.1.dub.3.
47. De virtute Baptismi agitur. tom.3. serm. 2. Dom. 4. Adv. & serm.1. & 2. Dom. 2. Epiph. & serm.2. Dom.3. Quadrag.& serm.8.in Pent. & serm. 3. Dom. 2. Pent. & serm. 1. Dom. 13. post Pent. & serm.1. de plur. Mart. & tom.1. cap.3. in Ecclen. & tom. 2. in Jo. cap.1. n.26. & c.3.n.6.& 23. & cap.4. n.2. figurata in aqua Piscinæ. in Jo. c.5.n.3.
48. Datur Spiritus sanctus in baptismo. l.1.d.15. p.2.q.3.fund.
49. Baptismus delet peccatum originale prout est culpa, non prout est poena, quia remanet formes, & concupiscentia immoderata carnis ad sensum prædominans. lib.2. d.30. a.2. quæst.1. tollit item poenam æternam, lib.2.d.32.a.1 q.1. ad ult.
50. Baptismus tollit peccatum originale quoad actum, sive carentiam justitiæ originalis, & relinquit inclinationem habitualem ad malum, in qua non consistit ratio culpæ, sed est pronitas quædam ad malum. lib.2. d.32. dub.4. & d.32. a.1.q.1.per tot.
51. Baptismus quomodò tollit malum prout est Personæ, non verò quatenus est naturæ, quod residet penès carnem, & propagationem, & ut sic non opponitur gratiæ. l.2.d.32. a.1. q.2. tot. & op. Brev.p.3.c.7.
52. Baptismus quomodò purgat aliquantulum etiam carnem: Unde experientia patet parvulum non baptizatum magis fatere. lib.2. d.32. a.1. q.2. ad 1.
53. Baptismus quid operetur circa concupiscentiam carnis. l.2.d.32.dub.1.
54. Baptismi efficacia est à merito Christi, respicitque tantum Personam, & quomodò. lib.2. d.32.a.1.q.2.ad 2.
55. Sicut Baptismus ex opere operato delet peccatum originale: Ita & circumcisio debebat tempore legis, & hoc ex pacto divino: id enim fuit maximè conveniens, nec cæteris Sacramentis veteris legis concessum. lib.4.d.1. p.1.a.1.q.5.corp.& p.2.dub.1. Differentia quænam inter circumcisionem, & baptismum. l.4.d.3.p.1.a.1.q.3. ad 3.& d.1.p.2.a.2.q.2. ad 3. & dub.2. V. *Circumcisio*.
56. Circumcisio mundabat ab originali, sed non habilitabat ad bonum, nec aperiebat januam Regni cœlestis, sicut baptismus. lib.4. d.1.p.2. dub.2. In illa conferebatur gratia, sed parvula respectu gratiæ baptismi. ibid. a.2.q.3. corp. & d.10.p.2.a.1. quæst.3. in corp.& d.3.p.1.a.1. q.3.ad 3.
57. Circumcisio fuit efficacius Sacramentum cæteris legis veteris. l.4. d.1.p.2.dub.1.
58. Circumcisio quoad institutionem omnibus erat communis, & utilis, quia erat contra morbum originale, quoad præceptum verò obligabat solum filios; hinc Job non fuit circumcisus. l.4.d.1.p.2.dub.4.
59. Circumcisio poterat fieri in sabbatho, & quare. lib.4. ibid. dub. 5, & quare cum cultro lapideo fiebat. ibid. dub. 6. quod tamen non erat de præcepto. ibid.
60. Sacramenti circumcisionis res, seu effectus erat duplex. ibid. dub.7. cujus efficacia quanta. ibid. part.2.art.2.quæst.1. ad 3. & d. 3. p.2.a.3. q.1.ad 5.
61. Circumcisionis institutionis convenientia, & congruitas ostenditur. lib.4.d.1.part.2.art.2. quæst.1.
62. Circumcisio quare magis data fuit Abrahæ, & ante legem. l.4. ibid.ad 4.
63. Circumcisionis condiciones necessariae erant sexus masculinus, & membrum: tempus verò octavi diei erat necessarium necessitate præcepti, non Sacramenti. ibid.q.2.corp.
64. Circumcisio quia remponebatur tantum masculis. ibid. ad 1. & quare in membro illo, & non in altero. ibid. ad 2. & quare octavo die. ibid. fund. & ad 3.
65. Circumcisio data fuit tum in pactum, & pro certitudine, quod Christus nasciturus erat ex illa gente; tum in remedium contra originale peccatum; tum in meritum obdientiae; tum in signum repressionis concupiscentiæ. lib.4. d.1.p.2.a.2.q.2. ad 2.
66. Circumcisio erat efficacior quàm Baptismus Joannis. l.4. d.2.a.2.q.2.ad 2.
67. baptismo adveniente cessavit circumcisio cæteris Sacramentis legalibus. l.4.d.3. p.2. a.3. q.1.& quare. ibid.
68. Circumcisio quare dicatur fœdus æternum, cum jam cessaverit. ibid. lib. 4. d.3. quæst. 1. ad 1.
69. Quare Christus voluit circumcidi, cum nos non subjaceamus huic legi. lib. 4. d. 3. ibid. ad 4.
70. Circumcisio quando cessaverit omninò. l.4. d.3. p.2. a.3. q.2. corp. & quare non competit legi gratiæ. ibid. q.1. ad ult.
71. De controversia inter Petrum, & Paulum circa circumcisionem agitur. l.4.d.3. p.2.a.3. q.2. ad ult.
- Baptismus est Passio Christi. Vid. *Christi Passio*. n.147.
1. Patrinus in baptismo dicitur, qui offert parvulum ad Baptismum, concurrens aliquo modo in oblatione, & in responsione ad ipsius regenerationem. l.4.d.6.p.2.dub.6.
2. Patrinus unus debet admitti ad singulos baptizandos: licèt in aliquibus Ecclesiis consuetudo sit admittendi plures. l.4. ibid.
3. Quam obligationem contrahunt Patrini. lib.4. d.6. p.2. a.3. q.1.
- Baptista.*
Baptista est idem quod baptizator, unde nomen est officii. lib.4.d.2. art.2. quæst.1.
- Barba*

Barba.

Barba sunt Apostoli, qui sunt vicini capiti Christi, qui ex ore ejus susceperant secreta. serm. 1. in Epiph.

Barabas.

Barabas interpretatur filius Magistri. in Jo. c. 18. n. 40.

Barnabas.

Barnabas Apostolus non concurrat ad constituendum symbolum fidei, sicut nec Paulus, quia nondum erant electi Apostoli. l. 3. d. 25. a. 1. q. 1. ad 1.

Bartholomæus.

1. Bartholomæus interpretatur filius suspendentis aquas. t. 2. in Luc. c. 6.
2. Bartholomæi Apostoli laudes recensentur. t. 3. ser. 1. & 2. de S. Barthol.
3. Bartholomæi Apostoli amicitia cum Christo qualis. ibid.
4. Bartholomæus Apostolus sapientissimus Mercator. ibid.
5. Bartholomæi corona triplex expenditur. ibid.
6. Bartholomæi Apostoli nuditas multiplex. ibid.
7. S. Bartholomæi Apostoli testimonium de Mariæ Virginitate. op. Phar. l. 1. c. 5.

Basan.

Basan interpretatur confusio: quidque significet. t. 3. ser. 4. in die cin.

Basilides.

Basilides fuit Pseudo Evangelista. t. 2. in. Luc. c. 1. præf.

*Beatitudo.**Quid.*

1. Beatitudo est status omnium bonorum aggregatione perfectus, ad quem non pervenitur nisi per ultimam resolutionem in eum, qui est fons, & origo omnium bonorum. op. lignum vitæ in fine. & op. Itin. ment. c. 1. & op. Solil. Præfat. & c. 4. & l. 2. d. 14. a. 2. q. 2. ad 3. & d. 26. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 1. & cum sit accidens quomodo nobilior sit substantia. ibid. ad arg. & q. 3. & op. stim. div. am. p. 2. c. 13. & ser. 7. de Apost. & ser. 2. de Ang. V. *Angeli beatitudo, & gloria per totum.*
2. Beatitudo est duplex: vera estque beatorum, finis bonorum: & apparens, estque malorum. l. 2. d. 38. a. 1. q. 1. ad 1. & t. 1. in Ecclen. cap. 5. item est duplex in universali & in particulari: prima appetitur naturaliter: secunda per electionem. l. 3. d. 38. dub. 1. & d. 22. dub. 3. Item creata, & increata, & quid differant l. 1. d. 1. a. 3. q. 2. ad ult. & lib. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 1. corp. Item alia objectiva, alia formalis. lib. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & serm. 1. Dom. 1. Adu. quænam in hac, & in altera vita. & ser. 1. ser. 2. Pent. & serm. 4. Dom. Trin. & l. 4. d. 49. art. 1. quæst. 1. & 2. & serm. 1. de Cath. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 22.
3. Beatitudo in quo consistit. l. 1. d. 1. a. 3. q. 2. Ubi de quietatione animæ. & l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2. & d. 4. dub. 1. & tom. 3. serm. 1. 2. & seq. in fest. om. Sanct. an in visione Dei. serm. 2. Hexaem. & lib. 4. d. 49. a. 1. q. 1. 2. & seq. & q. 5. ad arg. & tom. 3. serm. 4. Dom. Palm. & serm. 9. in Pent. & serm. 1. Dom. 4. post. oct. Pasch. & serm. 1. de Cath. & op. Brev. p. 7. cap. 7. & op. Cent. p. 4. sec. 3. & op. Comp. Theol. lib. 7. c. 23. seq. est habitus in actu. l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg. & quæst. 2. 5. & 6. & p. 2. a. 1. quæst. 1.

Differenzia.

- & op. fascic. cap. 5. & op. Solil. cap. 4. & op. Itin. ment. cap. 1. & op. de 7. Itin. æt. prol. & t. 1. serm. 21. in Hexaem & in Psalm. 118. cap. 1. v. 1. & in Psalm. 134. & in Ecclen. procem. Variæ sententiæ de ea proponuntur Antiquorum. serm. 4. de uno S. Mart. & serm. 5. & 7. de Apost. & serm. 2. de Angel. & serm. 1. de Cath. S. Petr. Animæ, & corporis in quo subjecto. lib. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 3. & op. Phar. lib. 4. c. 50. & tom. 2. in Luc. cap. 6. num. 38. & c. 16. num. 11. & lib. 2. d. 29. a. 1. quæst. 2. corp. Vid. *Animæ beatitudo.*
4. Beatæ animæ dotes sunt perfecta tentio, securitas, & certitudo permanentiæ. lib. 2. d. 4. dub. 1. & lib. 3. d. 26. a. 2. q. 3. ad ult. & tom. 3. serm. 9. in Pent. & op. Comp. Theol. lib. 7. c. 24. & 25. & 26. & op. Brevil. p. 7. cap. 7. & Cent. p. 4. sec. 3. Item sunt visio, dilectio, & comprehensio, & quomodo. lib. 4. d. 49. a. 1. q. 5. ad arg. & serm. 1. Dom. 4. post Pasch.
  5. Beati necessariò vident Deum, & etiam liberè. lib. 2. d. 25. p. 2. a. 1. quæst. 2. & 3. corp. quæ necessitas dicit perfectionem. l. 1. d. 6. q. 1. in corp. ad 3. & lib. 2. d. 7. p. 1. a. 2. quæst. 1. & 2. & lib. 3. d. 12. a. 2. quæst. 2. ad 1. & d. 16. a. 1. quæst. 3. ad ult. & d. 18. a. 1. quæst. 2. ad 1. Unde beatitudo est eis inamissibilis, & si exeunt è cælo, aliquando id conceditur ob nostram utilitatem. l. 4. d. 45. a. 1. q. 3. corp.
  6. Beatitudo convenit homini secundum naturam quoad aptitudinem; quoad actum verò est à gratia. l. 1. d. 19. a. 3. quæst. 1. corp. & d. 22. dub. 3. & d. 38. dub. 1. & lib. 4. d. 43. a. 1. quæst. 5. ad 6. & l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 2. corp. & lib. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. ad 6. 7. & 8.
  7. Beatitudinem omnes appetunt in universali: in particulari verò eam multi aspernantur, & quomodo. lib. 2. d. 22. dub. 2. & lib. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 2. quomodo ipsius cognitio homini innata sit. l. 4. d. 49. ibid. ad arg.
  8. Beatitudo à Diabolo promissa qualis, & qualis à Deo. tom. 3. serm. 4. Dom. Trin. & serm. 2. Dom. 2. Pent. & serm. 1. in fest. omn. Sanct. & serm. 7. de Apost. & serm. 1. de uno Mart. & spec. B. Virg. c. 5. Vid. *suprà.* n. 2.
  9. Beatitudo continet aggregationem omnium bonorum, idest per æquivalentiam. l. 3. d. 26. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 4. d. 49. a. 1. q. 1. ad arg.
  10. Beatitudo, & miseria non possunt secundum legem communem eidem inesse ratione unici status: ob idque in Christo utrumque fuit quia erat in duplici statu. lib. 2. d. 16. a. 2. quæst. 2. ad 4.
  11. Beatorum spes, & desiderium quale. lib. 3. d. 26. dub. 5. & a. 1. quæst. 5. corp. & d. 31. art. 2. q. 2. corp. & q. 1. ad 2. Beatorum affectus qualis. serm. 7. Hexaem.
  12. Beatum esse tripliciter contingit: vel per essentiam, sicque solus Deus: vel per influentiam, sicque anima, vel per redundantiam, sicque corpus. l. 3. d. 28. a. 1. q. 4. corp. per tot. quomodo expectant stolam secundam, & confidentiam habeant. ibid.
  13. Beatorum cognitio, & visio: Beati cognoscunt Deum non per creaturas: hoc enim proprium est viatorum: sed in creaturis cognoscendo ipsius præsentiam, & influentiam. lib. 1. d. 3. part. 1. art. 1. quæst. 3. corp. est vel matutina, vel vespertina. Vid. *Angeli intellectus.* n. 31. sequi.

- sequent. & Vid. *Cognoscitiva potentia*. n. 3. est rerum in verbo, in mente, est in se ipsis. Vid. *Angeli intellectus*. n. 19. & 54. seq. & Vid. *Dei cognoscibilitas*. n. 48. V. *Christi cognitio per totum*, præcipuè. n. 11. & deinceps.
14. Beati dicuntur Deum comprehendere non quod ipsum includant, sed id dicitur ratione ipsorum, idest per perfectam dilectionem, visionem, & attentionem secundum capacitatem ipsorum, ob quam quiescant. lib. 1. d. 43. art. 1. quæst. 2. ad 5. Vident Deum totum, sed non totaliter. l. 3. d. 14. a. 1. quæst. 2. ad arg. & l. 2. d. 14. art. 1. quæst. 2. per tot. præcipuè ad 4. V. *Claritas*. n. 1. & ob id potius dici debet apprehensiva, quàm comprehensiva. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1.
15. Beati quomodo possunt multa simul, & semel cognoscere. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. quæst. 2. ad 4. & l. 3. d. 18. a. 1. q. 1. ad 3. Vid. *Angeli intellectus*. n. 21.
16. Beatorum cognitio divinæ essentiae est principium beatitudinis: est enim primum premium, quod fit per elevationem luminis gloriæ. lib. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2. & d. 4. dub. 1.
17. Beati vident Deum per habitum creatum, & infusum. l. 3. d. 14. a. 1. q. 1. corp. Idem dicendum de Christo, ibid. per quod fit assimilatio inter Deum, & Beatorum intellectum, & qualis. l. 3. d. 14. a. 1. q. 1. & 2. & q. 2. 3. ad arg. Ubi de convenientia, & distantia agitur inter finitum, & infinitum. ibid. & l. 1. d. 1. a. 3. q. 1. & lib. 2. d. 23. q. ult. ad 7. & lib. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1. 2. 3. & 4. V. *Lumen gloriae*.
18. Beati quomodo possunt, & non possunt proficere in cognitione Dei. l. 2. d. 14. a. 1. quæst. 2. ad 5.
19. Comprehensio beatitudinis potest sumi tripliciter: primò pro adhæsiōne per charitatem: secundò pro clara visione: tertio pro ut dicitur clausionem terminorum rei: hoc tertium non est beatis possibile, sed secundum, & primum. l. 3. d. 14. a. 1. q. 2. ad 6.
20. Beati vident ipsum fontem divinitatis, in quo reficiuntur, quiescunt, & delectantur, & ab eo absorbentur videndo ipsum undique, & se ipsos etiam. l. 3. d. 14. a. 1. q. 3. & l. 1. p. 1. art. 3. quæst. 2.
21. Beati in quo sensu dicuntur non posse plene videre Deum. l. 3. ibid.
22. Beatitudinis objectum quare cum sit excellentissimum non corrumpit potentiam, sed magis eam perficit. l. 1. d. 1. a. 3. q. 1. ad arg. & lib. 4. d. 49. p. 2. a. 3. q. 2.
23. Beatitudo quam convenientiam, & assimilationem exigat inter animam, & Deum. lib. 3. d. 14. a. 1. quæst. 3. ad arg. & l. 1. d. 1. a. 3. q. 1. & d. 35. a. 1. q. 1. corp.
24. Anima beata in videndo Deum licet concurrat aliquo modo activè: tamen magis se habet passivè, cum principaliter id sit per influentiam Dei in eam mediante gratia, & lumine elevante eam ad deiformitatem. lib. 3. d. 14. a. 1. q. 3. ad arg. & a. 2. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 23. art. 1. q. 2. ad 7. Vid. *Cognitio Dei*. n. 1.
25. In quonam consistat actio animæ beatæ in videndo Deum. l. 3. ibid. d. 14.
26. Beatus videns Verbum eodem habitu videt & alia in Verbo, & quomodo non indigeat alio lumine, seu habitu, seu speciebus. lib. 3. d. 14. a. 2. q. 1. corp.
27. Verbum divinum cum sit exemplar omnium, est ratio sufficiens, ut beatus cognoscat alia in Verbo. l. 3. ibid. fund.
28. Beatorum intellectus fit de possibili in actu, & formatur ab influentia æterni luminis. lib. 3. d. 14. a. 2. q. 1. ad 1. Unde non indiget auxilio specierum intentionalium rerum. ibid. ad arg.
29. Beati perfectius cognoscunt res in Verbo, quàm in se ipsis. lib. 3. d. 14. a. 2. quæst. 1. fund. & d. 50. dub. 4. p. 2. in fine.
30. Beatus si desineret videre Deum, non memoraretur de cognitione rerum visarum in Verbo, nisi memorando Verbum ipsum, vel nisi Deus in eo imprimeret proprias species. l. 3. d. 14. a. 2. q. 1. ad ult.
31. Beati non semper cognoscunt, & considerant in actu omnia, quæ habent in habitu, loquendo de his, quæ non sunt essentialia gloriæ: transeunt enim à consideratione unius rei ad aliam, nec hoc dicit volubilitatem, seu imperfectionem, nec mentis vagationem. lib. 3. d. 14. a. 2. q. 2.
32. Beatorum intellectus considerando modò unum, modò aliud non distrahitur, fitque absque ratiocinatione, & discursu, sed magis unitur in unum, cum se applicet ad Verbum. l. 3. d. 14. a. 2. q. 2. ad 1. & d. 31. a. 2. q. 3. corp. & l. 4. d. 49. p. 2. a. 3. q. 2. ad arg.
33. Differentia qualis inter cognitionem habituales rerum in Verbo, quam habet Christus, & habent Beati. l. 3. d. 14. a. 1. q. 3. corp.
34. Beati in gloria non evacuabunt habitus scientiarum, sed eos perficient quoad se, & usum, scilicet operabuntur absque discursu, sed per simplicem aspectum. lib. 3. d. 31. art. 2. quæst. 3. corp.
35. Beati in gloria scient quæ Deus fecit scienda, se mutuo cognoscent qua patria, qua gente, & stirpe. l. 3. d. 31. a. 3. q. 1. fund.
36. Beati in gloria habent intellectum deiformem per gloriam: ob id vident multa simul: vident & multa in speculo Deo. l. 4. d. 43. a. 3. q. 3. corp.
37. Beatorum oculi vident Deum mediante lumine gloriæ, vel superabundantia gratiæ, qua fit oculus proportionatus divinitati, quod non habebunt damnati: unde solum videbunt humanitatem Christi. l. 4. d. 48. a. 1. q. 2. corp.
38. Beatorum visio in quo sensu dicitur tota merces. lib. 4. d. 49. p. 1. art. 1. quæst. 5. ad arg. quomodo Deum videbunt. tom. 3. serm. 2. ser. 4. Pasch. & serm. 3. & 4. Dom. 4. post Epiph. & ser. 1. in Convers. S. Paul. & op. Comp. Theolog. lib. 7. cap. 25. & 26. & lib. 2. d. 11. dub. 2.
39. An possint proficere in visione. l. 3. d. 14. a. 1. q. 2. ad 5. & l. 2. d. 11. dub. 2.
40. Beatorum primum objectum est Verbum: secundarium sunt alia: illud vident in actu, ista in habitu. lib. 3. d. 14. a. 2. q. 2. ad ult. Vid. *infra*. n. 49.
41. Beatorum cognitiones quomodo patebunt omnibus. l. 4. d. 49. a. 5. q. 1. ad arg.
42. Beatorum cognitio de aliorum salute, & damnatione auget eis gaudium. lib. 4. d. 50. p. 1. a. 1. q. 3. ad arg. & p. 2. a. 1. q. 3. corp.

43. beati figunt visum in speculum æternum, quod tamen est voluntarium, idè eis revelat tantum ea, quæ ipsi placent. l.2.d.11.dub.2.
44. beatorum animæ junctæ corpori quomodo habent alium modum intelligendi ab eo, quem habent in via. op. Solil. c.4.
45. beati in judicio, & in cœlo quomodo videbunt peccata, & multa alia. l.4.d.43.a.3.q.3.
46. beatorum felicitas qualis. serm.1.fer.4.Pasch. & serm.1.Dom.4.post oct. Pasch.
47. beatitudinem (licet falsam) recognoscebant antiqui Philosophi in hoc, quod anima ascendebat per capricornum, & descendebat per cancerum; deinde transiens per lacteum circum, sive galaxiam obliviscatur, quæ superius fiebant, & uniebatur corpori misero sibi aptato, quousque iterum superius rediret. serm.7. Hexaem.
48. beatitudo non datur nisi dignis per gratiam. ibid. ser.7.Hexaem.
49. beatitudinis objectum primum est divina essentia: secundarium verò sunt ea, quæ relucunt in divina scientia. l.1.d.39.dub.2. & lib.3. d.14.a.2.q.2.ad ult. Vid. *suprà*. n.40.
50. Unde eodem actu, quo beatus vidit essentiam, vidit & creaturas. l.3. V. *suprà* n.26.
51. De Lumine gloriæ. Vid. *suprà* num. 17. 23. & 28.
52. beatitudinis effectus in anima. V. *Christi cognitio*. n.11.
- Visio Christi quid in Cœlo operetur. V. *Christi varia*. n.383.
1. Gratia terminus qualis sit in beatis, & an possit augeri. lib.1. d.17. p.2.q.4.corp. & lib.3. d.14. a.1. q.2. ad 5. Vid. *Gratia causa*. n.40. V. *Charitatis augmentum*.
2. Quomodo diligunt beati Deum ex toto corde. l.3. d.27. a.2.q.6.
3. Quomodo charitas in gloria dilatabitur. lib.3. d.31.a.3.q.2.corp. & quomodo consummabitur. q.1.a.3. non autem fides, & spes.
4. beatorum charitas respectu proximi in Patria quomodo est ordinata. ibid.
5. beatorum anima non potest uniri perfecte Deo absque charitate, quo conformatur, elevatur, & ipsi fortiter alligatur. lib.3. d.31.a.3.q.1. ad 4.
6. An beati diligant præcisos, damnatos, & inimicos. l.3. ibid.q.2.ad arg.
7. Charitatis ordo est in Patria, qui attenditur secundum se, idest secundum differentias boni: an autem etiam servetur respectu naturæ substratæ: idest secundum differentias proprii, & alieni propinqui, & remoti, Seraph. Doct. est problematicus. l.3.d.31.a.3.q.3.
8. beati quomodo gaudeant de bono alieno, & proprio. l.3.d.31.a.3.q.3. Quale gaudium. Vid. *Gaudium*. n.25.seq.
1. beatitudo est in sola anima, ut in subjecto per inhærentiam: in corpore verò per redundantiam. l.4.d.49. p.1.a.1.q.3.corp.
2. beatitudo inest animæ primò secundum potentiam ratione imaginis, qua est Dei capax, & ratione intellectus, & voluntatis, per quas unitur specialiter Deo. lib.4. ibid. quæst. 4. & 5. formaliter est actus intellectus, & voluntatis. ibid. & lib.3. d.31. art.3. quæst. 1. ad 4.

3. beatitudo est actus secundus secundariò vivificans animam. ibid. ad argum.
4. beatitudinis actus principales sunt, secundum quos anima in Deum convertitur: Unde rationalis, cujus est modò per fidem credere, videbit tunc aperte: concupiscibilis, cujus est amare diligit tunc perfecte. Irascibilis, cujus est inniti per spem, tunc tenebit continuè, & certè. l.4.d.49.p.1.a.1.q.5.
5. beatitudo quomodo reformat memoriam. l.4. d.49.a.1. q.5. ad 5.
6. beatorum actus gloriosi non tantum sunt in Deum, sed etiam in bonum creatum, sed in Deum consistit præmium substantiale. ibid. q.5. corp.
7. Anima separata à corpore non est perfecte beata. l.4.d.49. p.2.a.1.q.1.
8. Anima separata qualiter retardetur aliquid, ne tota intentione feratur in Deum ab appetitu, quem habet ad corpus. l.4. ibid.
9. Animæ beatæ idem habitus gratiæ, & gloriæ inest separatae, & etiam unitæ corpori. lib.4. ibid.
10. Anima beata quo sensu dicatur oblivisci sui. l.4. ibid. ad 3.
- Item quomodo magis, vel minus libera separata à corpore. ibid. ad 4. & 5.
11. beatitudo animæ in quibusnam ponebatur ab antiquis. serm.7. Hexaem.
12. beatitudo exigit sanationem affectuum animæ. serm.7. Hexaem.
1. beatitudo corporis non facit ad substantiam beatitudinis, sed facit ad augmentum gaudii & extensivè, & etiam intensivè: anima enim separata à corpore non fertur in Deum tam intense, sicuti quando est unita, non enim retardatur ab appetitu. lib.4. d.49.p.2.a.1.q.1. & l.2. d.17. a.2.q.2.ad 5. & l.4.d.49. p.1.q.3. & lib.5. d.28. quæst. 4. corp. Vid. *Anima varia*. n.49. Vid. *Dos*. n.1. & seq.
2. Corporis beati dotes sunt quatuor, scilicet, claritas, impassibilitas, subtilitas, & agilitas; quod probatur per quatuor causas, scilicet, finalem, efficientem, formalem, & materialem. l.4. d.49. p.2.a.2. q.1. sunt quatuor, quia respiciunt qualitates elementares. ibid. V. *Claritas*. n.2.
3. Dotes corporis gloriosi à Deo dantur ipsi dispositivè: sed ab anima gloriosa perficiuntur: Unde corpus gloriosum si separaretur, eas etiam haberet, sed non tam perfecte. l.4.d.49. p.2.a.1.q.2.corp.
4. Dotes corporis gloriosi reformat quatuor defectibilitates provenientes à quatuor elementis, scilicet impassibilitas contra passibilitatem proveniente ab aqua: Claritas contra obscuritatem proveniente à terra: spiritualitas, idest agilitas, contra animalitatem proveniente ab igne, & subtilitas, sive virtus contra infirmitatem ab aere proveniente. l.4. d.49.p.2.a.2.q.1.corp.
5. Dotes animæ sunt tres secundum tres potentias: corporis verò quatuor ob proprietates elementorum. l.4. ibid. ad arg. & tom. 3. serm.9. in Pent. & op. Cent. p.4. sec.2. & op. fascic. c.5.
6. Dotes corporum beatorum recipiunt magis, & minus non per contrarii permutationem, sed per accessum ad complementum, & hoc nõ ratione privatio

Beatorum
Charitas, gratia.

Anima
beatitudo, sive
subjectum.

Corporis
& accidentalis
gloria, &
beatitudo.

- privationis : æquè enim est in omnibus , sed positionis. l.4. d.49.p.2.a.2.q.2.
7. Dotes corporis beati sunt qualitates nobiles, & principales de novo superadditæ naturæ. l.4. d.49.p.2.a.2.q.1.& l.2.d.17.a.2.q.1. ad 3.& op. Solil. c.4.
8. Corporales sensus corporum beatorum quinam essent in actu , & quinam non. lib.4.d.49. p.2.a.3.q.1. corp. quasnam proprietates habebunt. ibid. nec per hoc si non exercent actus suos , sunt minus gloriosa ipsa corpora. ibid. eorum deliciae quales. serm.7.de Apostol.
9. Oculi Beatorum exercebunt actus suos , sicut & sensus tactus. ibid. nec vident nisi præsentia. ibid. q.2. & l.2.d.20.a.1.q.3. ad 4. beatificabuntur ex visione Christi. ser.5.de Apostol.
10. An verò audient vocaliter , & an cantabunt laudes vocales beati est problematicū. l.4.d.49. p.1.a.1.q.5. ad ult. & p.2.a.3.q.2. corp. Id affirmat. op. diæt. sal. t.8.c.1.& lib.2.d.1.p.2. dub.1. aer enim ibi est quasi beatis complantatus. op. Solil. c.4.
11. Quinam appetitus remanet in corpore beatorum. l.4. ibid. ad arg. qualis delectatio in sensibus , & unde. ibid.
12. Sensus glorificati recipere possunt species sensibiles , sine quibus non possunt exercere actus suos. l.4. d.49. a.3. q.2. In quo manere non recipiunt alienas impressiones , licet immutentur non per receptionem , & abjectionem , ut est calidum in frigido , sed per receptionem tantum , ut est perspicuum à lumine. ibid. ad arg. & op. Solil. c.4.
13. Beatorum sensus non glorificantur per conjunctionem cum objectis , sed per redundantiam animæ in corpus. ibid. quæst. 1. ad arg. lib.4.
14. Beatorum sensus onus alium non impedit. l.4. d.49. p.2.a.3. q.1. ad arg. .
15. Objectum sensuum corporis gloriosi est tantum conveniens , non perficiens , nec conservans , quia id est solum proprium corporum corruptibilium. ibid. ad arg.
16. Beatorum corpora ab intrinseco erunt incorruptibilia , quia qualitates elementares cessabunt ab appetitu , & à pugna. lib.4. d.49. a.4. q.1. corp.
17. Corpora Beatorum erunt perfectè mixta non in puncto æquali , & in complexione æquali , ex qua oritur calor vitalis similis naturæ cœlesti. l.4. d.49. a.4. p.2. q.1. ad arg.
18. Corpora gloriosa sunt impassibilia ab extrinseco sive per influentiam , sive per violentiam. ibid. q.2. corp.
19. Corpora gloriosa erunt colorata , & luminosa , & terminata , ut aspectus oculorum ad ipsa perveniat. l.4. d.49. a.5. p.2. q.1.
20. Corpus gloriosum potest claritatem suam pro libito oculis nostris occultare , & etiam ostendere , & quarè. ibid. q.2.
21. Corpora gloriosa quomodò possunt penetrare non gloriosum : non verò corpora mathematica , & physica. l.4. d.49. a.6. p.2. q.1. non verò poterit corpus gloriosum penetrare aliud gloriosum. ibid. ad ult.
22. Corpus gloriosum quomodò palpari possit : licet non sit corruptibile , sicut corpus Christi post resurrectionem. ibid. q.2.
23. Corpora gloriosa habent mensuram intrinsecam respectu loci , non extrinsecam. ibid. q.1. ad arg.
24. Corpora gloriosa qualem motum habent. l.4. d.49. p.2. a.7. q.1. qualem staturam. op. Brev. p.4. sec. 2.
25. Corporum gloriosorum inclinatio tota est ad animam , & ideò ad omnem situm , & hoc pro libito animæ non ad aliud , cum appetitus elementorum in eis sit perfectè quietatus. ibid. l.4. q.2.
26. Corporum gloriosorum locus magis proprius est Empyreum , & quomodò. ibid. ad arg.
27. Beatis accrescit gaudium ex salvatione multorum , & etiam ex cognitione pœnæ reprobatorum , sicut damnatis pœna ex damnatione. l.4. d.5. p.1. a.1. q.3. ad arg. & p.2. art.1. quæst. 3. ad arg.
28. Beatorum aureolæ. Vid. *Aureola, & aurea.*
29. De præmio substantiali , & accidentalī , & animæ. op. Comp. Brevil. p.4.5.3. conversio ipsorum ad inferiora quale gaudium afferat. op. Solil. c.4.
30. Quid gloria accidentalī. lib.3. d.31. a.3. q.3. ad 4. Character Sacramentorum auget decorem Beatis. l.4. d.6. q.5. ad 4. & op. Solil. c.4. & l.2. d.40. a.2. q.1. ad ult. & quæst. 3. ad ult. & q.2. corp.
31. Beatorum gaudium augebitur post resurrectionem , & quomodò. lib.4. d.45. dub.1. id & operabitur in eis renovatio mundi. lib.4. d.48. dub. 6. & op. Solil. c.4.
32. Beatorum corpora quomodò resurgent. lib.4. d.47. a.1. q.2. corp. V. *Resurrectio.*
33. Beatorum corpora & si sint in maxima distantia locati in Empyreum : tamen vident corpus Christi per visivam virtutem , quæ est maximè potens. lib.2. d.14. part. 1. art.2. quæst. 1. ad ult.
34. Beati quomodò habebunt gustum corporeum. l.4. d.10. p.2. q. ult.
35. Beatorum oculus corporeus non potest videre existentiam corporis Christi in Eucharistia , quia est supra modum essentia corporis. lib.4. d.10. p.2. q. ult.
36. Beatorum corpora erunt fulgentia ut Sol. ser.1. Dom. 3. post Pent.
37. Beatitudo non est bonum corporis , sed illud continet. l.4. d.49. p.1. q.3. ad arg.
38. Beatorum corporum sensus erunt in Cœlo in actibus suis perfectissimis. op. Solil. cap.4. Vid. *supra.* n.8. seq.
39. Beatorum convivia ad invicem , quæ unusquisque facit , egregiè explicantur. op. Solil. cap.4.
40. Quale gaudium Beatorum videre B. Virg. in cœlo. ibid.
41. Beatitudo perfecta animæ exigit beatitudinem corporis. serm.7. Hexaent. Vid. *Corpus humanum.* n.48.
42. Claritas est dos corporum. Vid. *Claritas.* num. 2.
1. Beatus in gloria unitur Deo per charitatem , & cognitionem. l.3. d.31. a.3. q.1. ad 4. V. *Animado. Beatitudo.* n.2.
2. Beati habentes minorem gloriam sunt perfectissimè contenti. l.2. d.9. q.3. ad 6.
3. Beatorum ordines erunt decem : decimus enim infra novem Angelorum erit hominum qui non pervenerunt ad tantum meritum ut possint exaltari

- exaltari ad ordines Angelorum, quod patet per decem drachmas Evangelij, per decem gradus Ezechia. l. 2. ibid. q. 7. corp.
4. Beatis tollitur possibilitas ad malum, & quomodd. l. 2. d. 35. a. 2. q. 3. ad 5. & d. 44. art. 1. q. 1. ad ult. Eorum impeccabilitas, necessitas, & impotentia ad merendum. l. 2. d. 24. a. 2. q. 3. & l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2. ad 5. & l. 2. d. 5. q. ult. & l. 3. d. 18. a. 1. quæst. 2. ad 1. & 2. & l. 3. d. 12. a. 2. q. 2. ad 4. & l. 2. d. 7. p. 1. q. 1. & 3.
  5. Beatorum duratio est successiva, & quomodd. l. 3. d. 14. dub. 1. Vid. V. *Azum*.
  6. Beatorum duratio est omnibus æqualis. lib. 4. d. 21. p. 1. a. 3. q. 1. ad 1.
  7. Beatorum certitudo est differens à certitudine spei, cum jam teneant quod speraverunt. l. 3. d. 31. a. 2. q. 2. ad ult.
  8. Beati evacuabunt illos habitus tantum, qui habent oppositionem ad gloriam, ut fides, & spes. l. 3. d. 31. a. 3. q. 1. corp. Vid. *Fidei objectum*. num. 12.
  9. Beati in gloria inviscerabunt sibi ipsis omnes alios. ibid. q. 2. corp.
  10. Beati in Patria habebunt virtutes Cardinales, & quomodd. l. 3. d. 33. q. 6.
Item donum timoris. l. 3. d. 34. p. 1. dub. 3. & a. 2. q. 3. ad ult.
Item dona Spiritus sancti, & quomodd. lib. 3. d. 34. p. 1. a. 2. q. 3.
Item Confidentiam, non ut est actus spei, Vid. *Confidentia*. n. 1.
  11. Beati in quo sensu dicuntur habere omnia. l. 4. d. 45. dub. 9.
  12. Beatorum animæ aliquando exeunt à suis locis: gloria enim ipsorum non dependet à loco: non sic damnati. l. 4. d. 45. a. 1. q. 3.
  13. Beatorum animæ aliquando è Cælis veniunt ad juvandum nobis. l. 4. ibid.
  14. Beatitudo creata est de genere qualitatis, locata in prima specie qualitatis, estque habitus simul, & dispositio. l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 1. Vid. *infra*. n. 55.
  15. Beatitudo jungit animam Deo. lib. 4. ibid. ad ult. Redundat in corpus. ibid. q. 3.
  16. Beatitudinis in communi cognitio est nobis innata: ob id eam possumus cognoscere absque receptione speciei per sensus. ibid. q. 2. ad arg. V. *suprà* *Beatitudo quid*. n. 6.
  17. Beati laudabunt Deum mentaliter, quæ laus comprehendit actus trium potentiarum, ob id erit dos animæ, & si laudabunt vocaliter, id non erit dos gloriæ. l. 4. ibid. q. 5. ad ult.
  18. Beatorum locus vocalis qualis. V. *Beat*. corp. num. 10.
  19. Beatorum beatitudo objectiva una erit omnium: formalis verò erit una quoad conformationem: non verò quoad quantitatem gaudii, & visionis, quia hæc datur ad proportionem meritorum. ibid. q. 6. corp.
  20. Beatitudo est eadem in omnibus quoad extensionem, non quoad intensionem, & quomodd. ibid. ad 2.
  21. Beatus gaudet de bono alterius, quantum de suo. l. 4. ibid. ad ult. & in Jo. col. 63.
  22. Beatitudo unius quot modis dici possit major beatitudine alterius. lib. 4. d. 49. part. 1. art. 1. q. 1. corp.
  23. Beatitudo perfecta est quies omnium desideriorum. ibid.
  24. Beati in differenti gloria resurgent. lib. 4. d. 49. a. 2. q. 2. corp.
  25. Beati quomoddò dicantur oblivisci sui. lib. 4. d. 49. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg.
  26. Beatitudo non potest haberi nisi per meritum, ob idque per libertatis usum. op. Brev. p. 2. cap. 11.
  27. Beatorum gaudium unde proveniat. op. diæt. fal. tom. 8. c. 1. qualis ipsorum corona. ibid. c. 2. Gloria qualis. ibid. t. 10. c. 2. Habitatio qualis. ibid. c. 6. Chorea, & Cantilena. ibid. c. 6. Bona, & divitiæ. op. fascicul. c. 5. societas quale gaudium affert. ibid.
  28. Beatitudinis memoria habenda datur methodus. op. fascic. c. 5. & ferm. 3. Dom. 5. post Pent.
  29. Beatitudo debetur tantum viventibus rectè. op. Solil. c. 2.
  30. Beati convertentes se ad inferiora quomoddò gaudeant. ibid. c. 4. Solil.
  31. Beati duos choros faciunt cantantes Trisagium, Sanctus, Sanctus. op. Solil. c. 4.
  32. Beatorum gaudium ex pressuris devictis, ex loci amenitate, ex victu, & societate, & aliis circumstantiis. op. Solil. cap. 4. & op. de prof. Relig. lib. 2. c. 65. & ferm. 1. Dom. 2. post oct. Pasch.
  33. Beatorum convivium describitur. Solil. ibid. se invicem invitant, & pascunt in solemnitate sua. ibid.
  34. Beati fulgebunt sicut Sol. op. Solil. c. 4.
  35. Beati quomoddò maximè gaudeant ex aspectu B. Virg. op. ibid.
  36. Beatitudo quomoddò in hac vita possit haberi. op. Itin. meñt. c. 1. & ferm. 1. Dom. 1. Adu.
  37. Quomoddò oratio portet beatitudinem animæ. ibid.
  38. Beatitudinis iter ostenditur. op. de 7. itin. ætér. & in Pl. 118. c. 6. v. 13.
  39. Animabus Beatorum assignantur dotes, quia sunt jam factæ sponsæ Dei. op. Comp. Theol. l. 7. c. 24.
  40. Beatorum aureolæ. Vid. V. *Aureola*.
  41. Beatorum gaudium describitur, & ad illud invitantur homines. op. Comp. Theol. lib. 7. c. 31. & in Pl. 118. c. 2. v. 1. & in Luc. c. 6. n. 38. & Jo. collat. 63. & 75: 73. & 78.
  42. Beati de quibus obliviscuntur, & recordantur. tom. 1. in Pl. 118. c. 6. v. 13.
  43. Beatis qualiter Christus, & quid ministrabit. tom. 2. in Luc. c. 12. n. 37.
  44. Beatitudo est solum vigilantium. ibid.
  45. Beatorum pax qualis. t. 3. ser. 3. fer. 3. Pasch. & ferm. 1. in oct. Pasch. Societas quam gloriosa. ferm. 2. fer. 4. Pasch. & ferm. 3. fer. 2. Pent. & ferm. 1. & 2. infra oct. Sanct.
  46. Beatorum divitiæ, deliciæ, & felicitates expenduntur, & probantur multis auctoritatibus Sacræ Script. t. 3. ser. 1. post oct. Epiph. & ser. 4. in Vig. Nat. Dom. & ferm. 1. Dom. 1. Adu. & ser. 1. in Circunc. Dom. & ferm. 4. Dom. Palm. & ferm. 4. Dom. 3. post Pent. & ferm. 2. Dom. 4. post oct. Pasch. & ferm. 7. in Rogat. & ferm. 2. in Ascens. Dom. & ferm. 3. fer. 2. Pent. & ser. 4. Dom. 6. post Pent. & ferm. 4. Dom. 14. post Pent. & ferm. 1. de S. Maria Magdal. & ferm. 2. de S. Jacob. & ferm. 1. & 2. in festo omn. sanct. & ferm. 5. de plur. Mart. & op. Phar. l. 4. c. 50. & op. de 7. donis: de dono sapientiæ c. 10. & in Jo. col. 63. Ubi de privilegiis domus cælestis.

- & lib. 1. d. 1. art. 3. quæst. 2. Quænam variatio, & stabilitas in fit beatis. lib. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. ad 2.
47. Beati quomodò palmas in manibus tenent, & stolis albis sunt vestiti. *ferm. 4. Dom. Palm.*
48. Beatorum festum, & solemnitas qualis. *fer. 2. in Ascens. Domi.*
49. Beati invicem se videntes, quanto gaudio replentur. *ferm. 3. fer. 2. Pent.*
50. Beatorum gloria mensura expenditur. *ferm. 3. Dom. 1. post oct. Pent. & in Luc. c. 6. n. 38.*
51. Beati quibus panibus nutriantur. *fer. 2. Dom. 6. post Pent.*
52. Beatitudo quomodò acquirenda. *fer. 4. Dom. 10. post Pent. & ferm. 1. Dom. 12. post Pent.*
53. Beatorum stipendium quale. *ferm. 2. in fest. om. sanct.*
54. Beatitudinis adeptio præexigit puritatem mentis. *ferm. 4. de Apost. & ferm. 4. Dom. 2. Quadrag.*
55. Gloria est actus in habitu de prima specie qualitatis, scilicet, est dispositio, & habitus simul, & semel. *l. 3. d. 14. a. 2. q. 2. ad 3. & l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 1. V. supra. n. 14.*
56. Beatitudo quomodò infinita, & finita. *lib. 3. d. 27. a. 2. q. 5. ad 2.*
57. Beatificare animam est nobilius quàm creare. *ferm. 21. Hexaem.*
58. Quis sit verè beatus. *op. Phar. l. 2. c. 48. & in Luc. c. 1. n. 43.*
59. Beatitudinis quatuor conditiones exponuntur. *tom. 2. in Luc. c. 6. n. 38. & ferm. 1. Dom. 2. post Pent.*
60. Beatum facit spes, fides, charitas, timor, benè operari, contemplatio, sufferentia. *tom. 2. in Luc. c. 1. n. 43.*
61. Beatitudo impinguat animam, eamque magnificat, & inebriat. *Pf. 118. c. 11. v. 15.*
62. Beatitudo est Paradisus, quem portat secum gratia Dei, expenditur. *ferm. 4. Dom. Trin.*
63. Beatitudo creata est finis extrinsecus hominis, & increata, estque Deus finis intrinsecus. *op. Comp. Theol. l. 7. c. 23. & l. 2. d. 38. a. 1. q. 1. ad 1.*
64. Beatitudo quam purgationem animæ, & corporis, affectuumque. *ferm. 7. Hexaem. quid proficiant quatuor affectus, scilicet amor, timor, dolor, & gaudium: Item fides, spes, charitas ad beatitudinem. ibid.*
65. Beatitudo hujus, & alterius vitæ qualis. *V. Anima ad Deum. n. 82.*
66. Beatitudo, & charitas qualem conformitatem habeant. *V. Charitatis effectus. n. 30.*
67. Beati non habent compassionem. *Vid. Compassio.*
68. Beatorum festum quale. *Vid. Festum. n. 20.*
69. In gloria erit observantia præceptorum Decalogi. *V. Decalogus. n. 19.*
1. Beatitudo mundi est falsa, & fallax. *op. Solil. cap. 2. dicitur secundum dici, non secundum esse. ferm. 4. Dom. Trin. promittitur à Diabolo. tom. 3. ferm. 4. Dom. Trin. & ferm. 2. Dom. 2. Pent. & ferm. 1. in fest. om. Sanct. & ferm. 5. & 7. de Apost. & fer. 1. de uno Mart. & proem. in Ecclen. & ferm. 7. Hexaem. Vera, & finis bonæ voluntatis: falsa malæ. V. finis. n. 10.*
2. Beatitudinem stultè in caducis antiqui ponebant. *op. Comp. Theolog. lib. 7. cap. 23. & ferm. 1. & 4. de un. Sanct. Mart.*
1. Beatitudines à Christo diversimodè fuerunt enuntiatae Apostolis, & turbis, & quomodò, & quare. *tom. 2. in Luc. c. 6. n. 20.*
2. Beatitudines quomodò correspondent virtutibus Cardinalibus. *ibid.*
3. Beatitudines sunt habitus perficientes animam, & ipsius potentias respectu vitæ activæ, & contemplativæ, quæ non sunt distinctæ ab habitibus donorum Spir. S. sed isti consequuntur necessariò ad eas, tanquàm delectationes operationum. *op. Brev. p. 5. c. 6. & op. Cent. p. 3. sec. 46.*
4. Ob id beatitudines vocantur habitus expurgantes à malo animam, perficientesque eam, ita ut fini ultimo aproxinet: sicque faciunt beatam animam. *op. Brev. p. 5. c. 6.*
5. Beatitudinum numerus assignatur, & ipsarum sufficientia exprimitur ex effectibus, quos producant in perficienda anima. *op. Brev. ibid. & l. 3. d. 34. p. 2. a. 2. q. 1. corp. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 47. seq.*
6. Beatitudines dirigunt animam ad perfectiones religionis, prælationis, & internæ sanctitatis. *op. Brevil. ibid. & op. Apol. paup. cap. 3. resp. 1.*
7. Beatitudinum, & donorum, & fructuum Spiritus sancti connexio expenditur. *op. Brevil. p. 5. cap. 6. & op. de 7. don. Spir. sanct. c. 3. & l. 3. d. 36. q. 2.*
8. Beatitudinum encomia. *op. Phar. l. 2. c. 48. & op. d. 7. don. Spir. sanct. c. 3. & in Luc. c. 6. n. 20. & ferm. 1. de plur. Mart.*
9. Differentia qualis inter Sacramenta, virtutes, dona, beatitudines, & fructus Spir. sancti. *op. Diæt. sal. tom. 5. c. 7. & op. de 7. don. ibid. & l. 4. d. 1. p. 1. q. ult. corp.*
10. Beatitudo quomodò sita sit in paupertate, & aliis actibus à Christo propositis. *ferm. 1. in fest. om. sanct.*
- Beati immaculati: Hic Pf. quàm super omnes alios mysticus. *ferm. 17. in Hexaem. & Prol. in Pf. 118.*

Bel.

Bel significat Diabolum, qui peccatis hominum cibatur. *tom. 3. ferm. 2. in die Cin. Vid. Diaboli nomen.*

Belzebub.

1. Belzebub interpretatur vir muscarum, estque Princeps Dæmoniorum, nomenque urisorum, idolumque erat. famosum. *tom. 2. in Luc. c. 11. n. 15. V. Diaboli nomen.*
2. Belzebub interpretatur vir muscarum, idest animarum peccatricum, quæ relinquunt Christum sponsum. *op. Comp. Theol. l. 2. c. 28. Ubi de aliis nominibus Diaboli.*
3. Behemoth, est nomen Diaboli, & interpretatur bestia, quia facit homines bestiales. *op. Comp. Theol. l. 2. c. 28. & comedit peccatores. ferm. 4. Dom. 4. Quadrag.*

Bellator. Bellum.

1. Bellum quadruplex exponitur, scilicet inter carnem, & spiritum: Inter Deum, & hominem: Inter hominem, & Angelum, & inter homines. *op. diæt. sal. 1. 7. c. 6. op. Bibl. paup. c. 82.*
2. Item bellum triplex est: domesticum cum carne; civile cum mundo, & campestre cum Dæmonibus. *tom. 1. ferm. 17. in Hexaem. & de lumin.*

3. Bellum item est triplex, s. extraneum contra Gentiles: civile contra Hæreticos, quia sunt de nostra civitate: & intestinum contra filios, fratres, &c. t. 1. in Ps. 106.
4. Bellum item adversus Gentiles, & Hæreticos: inter carnem, & spiritum: inter malos, & inter hominem, Angelum, & Deum. tom. 1. in Ps. 45.
5. Bellum triplex spirituale item proponitur, vel cum rege superbiæ ab ipso dissentiendo: vel cum rege iustitiæ secum iustificando se ipsum: vel cum rege providentiæ parando se ad patientiam. in Luc. c. 14. n. 31.
6. Bella omnia veniunt ex concupiscentia. in Luc. c. 21. n. 9.
7. Bella permittuntur à Deo ad subversionem malorum, & exercitationem bonorum. ibid.
8. Bellum iustum tria requirit, s. auctoritatem Principis: iustam causam, & intentionem rectam. op. spec. an. c. 1.
9. Bella significant cometæ aliquando. V. *Cometa*. n. 2.
Benè: benè esse: Benè agere. V. *Benefacere*.
Benedicere. *Benedictio*.
1. Benedictio dexteræ est æternorum concessio, s. gratiæ, & gloriæ: sinistræ verò temporalium: Unde petere debemus à Deo benedictionem dexteræ, nam sinistræ benedictionem aliquando iratus dat. t. 1. in Ps. 128. & Ps. 66.
2. Benedicere: Creatura creaturam benedicit bonum ei optando: vel creatura Creatorem & hoc, vel laudando, vel bonum ei tribuendo: vel Creator creaturam, & hoc, vel augendo numero, vel merito. t. 1. in Ps. 27. Item vel dando gratiam, vel gloriam: Ps. 103. Item multiplici servitio. Vid. *Dei varia*. n. 60.
3. Homo debet benedicere Deum *vita*, & *lingua*, si vult pervenire ad visionem Dei. t. 2. in Luc. c. 13. n. 34. & ser. 2. Dom. Palm. & ser. in Purific. B. Virg. Deum benedicit laudando, prædicando, peccatum confitendo; Deus hominem peccata remittendo, gratiam conferendo, perseverantiam in bono concedendo. Ps. 64.
4. Benedictio data Virgini ab Elizabeth expenditur. t. 2. in Luc. c. 1. n. 42.
5. Benedictio ante cibum præmittenda est à nobis exemplo Christi, maxime ab Ecclesiasticis. l. 4. d. 8. p. 1. q. vlt. ad 1. & in Luc. c. 24. n. 28.
6. Benedictio facta à Christo in confectioe Eucharistiæ non fuit consecratio. l. 4. ibid.
7. Benedictio aquæ, olei, &c. tribuit quamdam sanctificationem. l. 4. d. 12. p. 1. a. 2. q. 2. corp.
8. Benedictioem qualiter à Trinitate sancta petere debemus. ser. 4. in fest. S. Trin.
9. Benedictio propriè à Pontifice datur. ser. 4. ibid. & ser. 1. Dom. 18. post Pent.
10. Benedictio quam à Domino petere debemus est gloriæ, & gratiæ. ibid. ser. 4. Dom. Trin. Benedictio Dei quænam. V. *Dei causalitas ad gratiam*. n. 78.
11. Benedictio Diaboli quænam sit, per quam homo consecratur ipsi: Item benedictio fortunæ, quæ est benedictio secundum dici, non secundum esse. ser. 4. de Trin. V. *Dicere*. n. 19. V. *Diaboli varia*. n. 68.
12. Benedictio solet dari contentibus in absolute: secundo offerentibus Domino munera, seu seipos: tertio Eleemosinarijs: quarto militibus in bello pro Christo: quinto auben-
- tibus. ser. 4. Dom. Trin. Hæc est benedictio dexteræ Dei, non sinistræ. ibid. & in Ps. 66. & 128. in fine & ser. 2. Dom. Passionis.
13. Benedictio spiritualis promissa iustis expenditur. ser. 5. de vna S. Virg.
14. Benedictioem Domini dulcedo expenditur, quam tribuit iustis in mundo: in extremo vitæ, in cælo, & iudicio: ser. 1. de S. Confes. & ser. 1. Dom. 18. post Pent.
15. Christus benedicebat manu, & voce parvulos. ser. 1. Dom. 18. Pent.
16. Christus extendit manus in Cruce ad benedicendum. ibid.
17. Benedictio Dei ad homines, hominis ad Deum, & hominis ad hominem. op. Bibl. paup. c. 5. 6. 7. & 8.
18. Qualiter benedictus sit Christus, & à nobis benedicatur. V. *Christi opera tempore Prædicationis*. n. 70. & V. *Christi varia*. n. 10.
19. Benedicebat Christus, ore, & manu parvulos. V. *Christi varia*. n. 305.
20. Benedictioem verba dicuntur verba Consecrationis. V. *Consecratio*. n. 3.
Sanctus Benedictus.
1. Sancti Benedicti contemplatio, & solitudo expenditur. ser. 20. in Hexaem. Prædixit Pontificatum S. Gregorio. t. 1. ser. 16. Hexaem. Vidit totum mundum in radio solis. ser. 20. ibid.
2. S. benedicto quærenti à Diabolo, quando, cecidit, respondit, heri, multa enim millia annorum respectu æternitatis sunt momentum. ser. 3. Dom. 6. post Pent.
Bene.
- benè esse est melius, quàm esse simpliciter. l. 3. d. 34. p. 1. a. 1. q. 3. corp.
- Benefacere*.
1. benefacere, vel benè agere quid sit, & quando id contingat. t. 1. ser. 7. in Hex. quatuor conditiones exigit. in Io. col. 28.
2. benefacere in extremis, ad omnes tenemur. t. 2. in Luc. c. 6. n. 30. subtractio beneficij est species avaritiæ. op. Cent. p. 1. sec. 22.
Beneficentia.
1. beneficium recompensatur per duo: primum per memoriam ad gratias agendum: secundum per promptitudinem ad obsequendum, & reddendum bonum pro bono. l. 4. d. 22. dub. 3.
2. Deus in beneficijs faciendis tria respicit: 1. maiorem indigentiam: 2. minorem indignitatem: 3. maiorem utilitatem. l. 3. d. 2. a. 1. q. 2. corp.
3. beneficia quanto maiora, tanto paucioribus debent communicari. l. 3. d. 2. a. 2. q. 3. ad 3.
4. beneficiorum recognitio respectu Dei importat duo, s. gratiarum actionem eorum in communi: 2. non contemnere, vel reddere malum pro bono. l. 4. d. 22. dub. 2. & 3. qualis obligatio. ibid. & ser. 1. de S. Matthia. & op. Phar. l. 1. c. 23. & op. fascic. c. 6.
5. beneficia Dei sunt assidue recogitanda, vt Deo fiat possibilis recompensatio. t. 1. in then. c. 1. n. 7. & in Eccles. c. 12. per tot. & in Luc. c. 8. n. 39. & ser. 3. Dom. 5. post Pent. & op. Phar. l. 2. c. 28. & op. Incend. div. am. c. 1. & 2. & op. stim. p. 2. c. 1. & 2. & op. Amatorium. & op. Bibl. paup. c. 63. & 64. & op. Myst. Theol. prol.
6. Beneficium facere ob recompensationem non est meritorium. t. 2. in Luc. n. 6. n. 29.
7. Beneficiorum Dei magnitudo expenditur. t. 3. ser. 3. Dom. 1. post oct. Epiph. & ser. 11. in Pent. &

- & ser. 1. fer. 2. Pent. & op. fascic. c. 6. & l. 3. d. 10. a. 2. q. 2. corp. V. *Dei amor in nos*. n. 1. & per tot. V. *Dei varia*. n. 153. & 252. V. *Homo in ordine ad Deum*. n. 9.
8. beneficiorum Dei meditatio cor accendit. t. 3. ser. 2. fer. 2. Pasch.
9. beneficia Dei sunt funiculi ad Deum, trahentes ad ipsum amandum. ser. 1. & 2. fer. 4. Pent. & ser. 3. Dom. Trin.
10. beneficia à Deo collata quàm pretiosa. op. de proc. relig. l. 2. c. 63. & 42. & 43.
11. beneficiorum Dei memoriæ traditur methodus. op. fascic. c. 6. & op. solil. c. 1. ad tria capita reducuntur, s. naturæ, gratiæ, & superabundantiæ. op. Incend. c. 1. & op. Parvum bonum. c. 2. V. *Dare*. n. 14.
12. beneficium Crucis, & Passionis Christi omnia alia superat. op. stim. diu. am. p. 1. c. 15. Item beneficium creationis, & reparationis, & sacramentorum expenditur. op. Amatorium. beneficium item iustificationis. op. Solil.
13. beneficiorum Ecclesiasticorum pluralitas quàm detestanda. op. Phar. l. 1. c. 23. quomodo conferenda, & in his servandus est ordo charitatis. l. 4. d. 29. a. 1. q. vlt.
14. Beneficiati vt res Ecclesiæ administrandæ. op. Phar. l. 1. c. 23.
15. Beneficia maiora non arguunt maiorem acceptationem Dei, ad maiora merita. l. 2. d. 26. a. 1. q. 1. ad vlt.

Bene loqui.

Bene loquendi ratio tria exigit: primò tarditas in loquendo: secundò vtilitas, & opportunitas temporis, loci, causæ, & qualitatis audientium. op. de proc. relig. proc. 5. n. 1. V. *Loqui*.

Beneplacitum.

Beneplacitum Dei, & hominum multiplex expenditur. Ps. 118. c. 5. v. 7.

Benevolentia.

Benevolentia. Vid. V. *Benivolentia*.

Beniamin.

Beniamin interpretatur filius dexteræ, quid significet in Ps. 118. c. 9. v. 13. significabatque Paulum, in Ps. 67.

Benignitas.

1. benignitas quid sit, diciturque Nemesis, seu amicitia: est opposita malignitati, & invidiæ. ser. 5. in Hexaem. est fructus Spir. Sanct. op. diæt. sal. t. 98. c. 3. quænam inducunt ad ipsam. ibid.
2. benignitas est quidam dulcor animæ excludens omnem nequitiam, & habilitans animam ad benevolentiam, tolerantiam, & ad internam lætitiã op. Incend. am. c. 1.
3. benignitatis partes, seu species sunt Religio, pietas, innocentia, amicitia, reverentia, concordia, humanitas, affectus. op. Cent. part. 3. sec. 44.
4. benignitas maxima Christi expenditur in conceptione. in Luc. c. 4. n. 1. & 2. quanta in Passione sua. op. brev. p. 4. c. 9. quanta, & qualis Dei in homines. op. Bibl. paup. c. 3. & l. 7. Dom. 3. post Pent.
5. benignitas quàm necessaria Prælati. op. de sex al. ser. c. 7.

Benivolentia.

benivolentia Dei relucet in Creaturis. op. Itin. ment. c. 1.

benivolentia ergà Deum qualiter exhibenda.

op. Incend. am. c. 2.

Bernardus.

Bernardi sanctitas, & doctrina qualis. op. Medit. vit. Christi. c. 36.

Bernardus quàm castus fuerit. ser. 1. de S. Ambrosio.

Bestia Bestialitas.

1. Bestialius nihil est homine ratione non vte. ser. 4. Dom. 3. post Pent.
2. bestia dicitur quasi vastia à vastando, quia exercet in nocendo manifestè hominem. l. 2. d. 15. dub. 2. V. *Animal*. n. 40. Communiter dicuntur animalia. l. 2. d. 19. dub. 2. V. *Animal*. n. 3.
3. bestiarum obsequium, & labor ad vtilitatem hominis non est dignum remuneratione: id enim exigit libertatis vsum. l. 2. d. 19. a. 1. q. 2. ad arg.
4. bestia non possunt dici filij Dei, quia non sunt ad imaginem Dei. l. 3. d. 10. dub. 4.
5. bestia character quinquam sit. l. 4. d. 6. q. 5. ad 1. V. *Character*. n. 8.
6. bestia dicuntur Dæmones in scriptura vt in Ps. 73. Ne tradas bestiis &c. ser. 3. Dom. in quinquag. & ser. 1. de Ecclesiasticis. V. *Diaboli varia*. num. 62.
7. bestiarum aliquarum marinarum amor in filios aperientium sibi viscera, vt eos abscondant à periculis. ser. 1. Dom. 1. post oct. Pasch.

Beth.

Beth interpretatur domus. in Ps. 118. c. 1. v. 9. & in Trhen. c. 1.

Bethania.

1. bethania duplex erat in Palestina, & quænam. t. 2. in Io. c. 1. v. 29.
2. bethania interpretatur domus obedientiæ: in Luc. c. 19. a. 29. & c. 24. n. 50. & ser. 2. Dom. 2. post Pent.

Bethlehem.

1. bethlehem civitas David, locusque nativitatis Christi. t. 2. in Luc. c. 2. n. 4.
2. Bethlehem interpretatur domus panis: significatque Ecclesiam, in qua est Eucharistia posita in præsepio Altaris. ser. 6. in die Natal. & in Luc. c. 2. n. 7. V. *Ecclesia*. n. 112.

Berphage.

Berphage interpretatur domus buccæ, & significat confessionem. t. 2. in Luc. c. 19. n. 29. vbi invenitur. ibid.

Betsabea.

Betsabea significat animam carnis vinculo irritam ser. 2. Dom. 2. Adu.

Betsames.

Betsames quid sit: interpretatur domus Solis t. 1. in Ps. 118. c. 1. v. 5. & c. 2. v. 15.

Betsamita.

Betsamita cur percussus à Domino videntes arcam. l. 4. d. 9. a. 2. q. 2. ad arg. vbi de reverentiã exhibenda Eucharistiæ. ibid.

Betsaida.

Betsaida interpretatur domus pecudum. t. 2. in Io. c. 5. n. 1. Item interpretatur domus venationis, vel frugum: in Jo. c. 1. n. 44.

Bibere.

Bibere vinum vetitum erat Aaroni, & filijs, qui Domino ministrabant. Apol. paup. a. 2. resp. 2. part. 2.

Abstinencia à vino in Anachoretis, & in communi laudatur. ibid. a. 1. & 2.

Biblia

Biblia.

biblia est liber sac. scrip. op. de trib. quæst. ad Magistrum.

Bibulus.

bibulus vir gentilis iniuriarum condemnator. ser. 1. de S. Agnete.

Bigamia.

1. Bigamia impedit receptionem ordinum, & quare. l. 4. d. 25. a. 2. q. 3. corp. & d. 42. a. 3. q. 1. ad arg. V. *Fornicatio*. n. 10.
2. bigamus est qui recipit duas vxores, vel viduam. l. 4. d. 25. a. 1. q. 4. corp. & a. 2. q. 3. ad 2. & d. 27. dub. 6.
3. bigamia est repudium, est contra ius naturale, & divinum. l. 4. d. 39. a. 2. q. 4. ad arg.
4. bigamiam prius introduxit Lamech: ideò fuit transgressor legis naturæ, & luxuriosissimus, & ad ipsius exemplum introducta fuerunt vt scelera luxuriæ, ob quæ venit diluuium. ser. 15. Hexaem. V. *Lamech*.

Bilinguis.

bilinguis maledictus à Deo. ser. 1. in oct. Pasch.

Binarius.

1. binarius numerus est Deo exosus, quia discedit ab vnitare. l. 2. d. 14. p. 1. dub. 3.
2. binarius numerus, seu dualitas licet plus accedat ad vnitatem: tamen per ipsum magis intelligitur divisio, quam per alium, cum primus in se recessum habeat ab vnitare. l. 2. d. 14. p. 1. dub. 3. V. *Dualitas*.
3. binarius numerus significat in S. Script. aliquando charitatem Dei, & proximi: aliquando intellectum, & operationem: aliquando prædicatorem perfectum in charitate, quandoque duo genera compunctionis. t. 1. in Ps. 106.

Bis.

1. bis, est Adverbium adiectivum verbi, quod numerat ipsum actum ratione temporis, seu durationis. l. 3. d. 8. a. 2. q. 1.
2. bis, importat actus geminationem seu vnicocè, seu analogicè. l. 3. d. 8. a. 2. q. 1. ad arg.
3. bis, præcisè non dicit interruptionem actuum, sed tantum numerationem. ibid.
4. bis, dicit complementum actus, non desitionem præcisè. ibid.
5. bis, quomodò possit dici datus Spir. Sancti. l. 1. d. 14. dub. 4.

De Christo nato. V. *Christi locutiones*. n. 22.

Byssinum.

byssinum sunt iustificationes sanctorum. t. 1. in Ps. 118. c. 1. v. 8.

Byssus.

byssus quænam vestis, & quid significet. ser. 1. de vna S. Virg.

bladum. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. ad 7.

Blanditia.

blanditiæ inducunt ad amorem: minæ ad terrorem: ob idque factum per blanditias est verè factum: nequaquam verò per minas, vt est matrimonium. l. 4. d. 29. a. 1. q. 1. ad 3. V. *Mina*.

Blasphemia.

Quid.

1. blasphemia est voluntas se vindicans per opprobrium Deo, vel sanctis illatum. op. Cent. p. 1. sec. 20.
2. blasphemare est Deo iniuriam irrogare, quod fit tripliciter: primò cum attribuitur Deo, quod sibi non convenit: secundò cum ab eo removetur, quod sibi convenit: tertio cum

creaturæ attribuitur, quod propriè Deo convenit. t. 2. in Luc. c. 5. n. 21. Item fit locutione mendaci, vel maledica, vel probrosa de Deo. op. de dec. præc. ser. 3.

3. blasphemia est filia, seu species iræ. op. Cent. p. 1. sec. 20.
4. blasphemia est contra secundum præceptum Decalogi. op. diæt. sal. t. 3. c. 2. quomodò sit peccatum in Spir. Sanctum. V. *Peccatum Mortale*. num. 42.
5. Blasphemia quàm grave peccatum, & quæ mala pariat. op. Phar. l. 3. c. 3. & op. diæt. sal. ibid. & ser. 1. Dom. infra oct. Ascens.
6. Blasphemus puer damnatur. op. de dec. præcept. ser. 3.
7. De Blasphemia afferuntur auctoritates S. Script. op. Bibl. paup. c. 23.
8. Blasphemia, & spiritus blasphemiae in quo distent, & quænam sit peccatum in Spir. Sanctum. l. 4. d. 15. p. 1. dub. 6. & l. 2. d. 43. dub. 2.
9. Blasphemiae tentatio qualiter vincenda. op. de reform. ment. c. 3.
10. Blasphemantium poenitentia quænam fuerit taxata à sacris canonibus. op. Confession. part. 28.
11. Qualis Blasphemia peccans in misericordiam Dei. V. *Christi varia*. n. 296.

S. Bonaventura.

1. S. Bonaventura à mortis faucibus ereptus fuit opè S. Francisci. op. leg. S. Franc. prol.
2. S. Bonaventura septimus Generalis post S. Franciscum op. Itin. ment. prol.
3. S. Bonaventuræ humilitas quanta. op. Confes. prol. & in prol. spec. B. Virg. & in op. 25. memor. in prol. & in Comment. l. 3. sent. in fine 2. lib. sent.
4. S. Bonaventuræ discursus suavissimus de gloria Paradisi. op. Brev. p. 7. c. 6.
5. S. Bonaventuræ scopus in conscribendo. opusc. Phar. op. Phar. prol.
6. S. Bonaventuræ testimonium de sanctitate, & doctrina S. Bernardi. op. Medit. vit. Christi c. 36.
7. S. Bonaventuræ exhortatio ad serviendum Deo. op. 25. mem. prol.
8. S. Bonaventuræ raptus ad vulnera Christi. op. stim. diu. ar. p. 1. c. 1.
9. S. Bonaventura habitabat mentaliter in plagis Christi. ibid.
10. S. Bonaventuræ devotio maxima ergà puritatem B. Virg. l. 4. d. 28. q. 6. ad vlt.
11. S. Bonaventuræ finis in commentatione Evangeliorum. Prol in Luc. & in Io.
12. S. Bonaventura superavit tentationes Diaboli, meditatione, & memoria Passionis Christi. ser. 4. Dom. 13. Pent.
13. S. Bonaventura in iuventute cum legit super Magistrum, docuit Conceptionem B. Virg. cum macula: postea in senectute in sermonibus oppositum prædicavit. l. 3. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. & 2. & ser. 2. de B. Virg.
14. S. Bonaventura scripsit in lib. sent. ad profectum fratrum, & obedientiæ meritum. l. 3. d. 40. q. 3. ad vlt.

Bonitas, Bonum.

1. Bonitas divina est causa voluntaria, non naturalis. Hinc mundus non est necessariò ab æterno. l. 1. d. 1. dub. 13.
Bonum est Dei nomen. V. *Dei nomen*. n. 30.
2. Bonitas in Deo est ratio, quare voluntas est in

in actu, sicque est potissima ratio productionis rerum: quia enim Deus est bonus, vult se diffundere. l. 2. d. 1. p. 2. dub. 1.

3. Bonitas Dei per hoc differt à bonitate creaturæ, quod bonum Dei est bonum commune, id est bonum totius boni: bonum verò creaturæ est bonum proprium, & limitatum. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1.
4. Bonitas Dei quomodo est sui diffusiva. l. 2. d. 1. p. 2. dub. 1. & op. Itin. ment. c. 6.
5. Bonum summum quodnam. op. Itin. ibid.
6. Boni summi vis est tanta, vt faciat amare cætera, quia participant de tali bono. op. Itin. ment. c. 3.
7. Bonitas Dei est essentialis in Deo, & independens. l. 2. d. 1. p. 2. dub. 2. & l. 2. d. 4. 1. q. 1.
8. Summum bonum consistit in sapientia, potentia, & bonitate, & quomodo. l. 1. d. 34. dub. 6.
9. Deus quomodo solus dicitur bonus. Luc. c. 18. n. 20.
10. Deus quia est summum bonum sibi vnitus est, & se ipso fruatur perfectè, etiam diligendo se, & alia: non sic est creatura, quia habet dependentiam, inhærentiam, & indigentiam. l. 1. d. 1. dub. 12.
11. Bonum est primum Dei nomen, & secundum, & quomodo. op. Itin. ment. c. 5.
12. Summum bonum non potest excogitari sine emanatione Personarum. op. Itin. ment. c. 6.
13. Bonitas communicatur rebus, non iustitia, nec sapientia, nec voluntas: Vnde sequitur quia Deus bonus est, idèd boni sumus, & hoc quia bonitas est conditio, quæ respicit operantis naturam: ob id est dispositio causæ, vt causa est, & quia est proxima dispositio ad actum, & quia est generalis dicens respectu ad finem, in qua consistit ratio vestigijs, sic etiam vnitas, non verò iustitia. l. 1. d. 1. dub. 14. & l. 4. d. 46. a. 2. q. 1. ad 2. & d. 17. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & l. 4. d. 18. p. 1. a. 2. q. 2. corp. & l. 2. d. 1. p. 2. dub. 1.

Bonum.

1. Bonum omne aut est finis, aut ad finem. l. 1. d. 1. a. 1. q. 3. fund.
2. Bonum item aliud est simpliciter, convertiturque cum ente; & vero, quodque est æquè diffusivum in omnibus: & aliud est bonum, quod non est diffusivum nisi tantum idoneis. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. ad 6. Quomodo distinguitur bonum, & verum l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg. & l. 3. d. 32. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 4. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 1. a. 1. q. 2. fund. 2. & l. 1. d. 3. p. 1. dub. 6. & l. 4. d. 46. q. 4. ad arg. & a. 1. q. 3. ad 1.
3. Bonum item aliud est absolute bonum, s. honestum, aliud deferens, s. vtile, & delectabile: hæc duo sunt obiecta irrationabilium etiam: primum tantum rationabilium. l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & l. 4. d. 31. a. 1. q. 1. & in sap. c. 15. omne bonum creaturæ vel est à forma dante esse, vel dante bene esse. l. 2. d. 1. p. 2. dub. 2.
4. Bonum item aliud est fortunæ, aliud naturæ, aliud gratiæ, & gloriæ. l. 2. d. 27. dub. 2. & quænam sint. op. de reform. ment. c. 18. & op. diæt. sal. t. 8. c. 3. & op. de prof. Relig. c. 9. & in Ecclen. cap. 5.
5. Bonum vtile est triplex, s. infimum, medium, & maximum: primi generis sunt bona temporalia: secundi naturalia: tertij spiritualia. l. 2. d. 27. dub. 2. & l. 2. d. 26. q. 3. ad 5.
6. Bonum cum dicat ordinationem ad finem est triplex: scilicet bonum naturale, quod est ordinabile: 2. bonum per quod ordinatur, quod est virtus, vel gratia: 3. id secundum quod natura est ordinabilis à gratia, estque habilitas media. l. 2. d. 34. a. 2. q. 2. corp. & l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg. V. *Finis bonitas*. n. 9. seq.
7. Bonum item aliud est bonum in se, estque bonum naturæ: aliud quia est super materiam debitam, diciturque bonum in genere, seu moris, vt dare eleemosynam, quia potest fieri bonum, & malum: aliud in comparatione ad causam formalem, efficientem, & finalem, sicque est bonum perfectum. l. 2. d. 36. dub. 5. & op. apol. paup. resp. 1. c. 1. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 3. & l. 2. d. 41. a. 1. q. 1. 2. & 3. & l. 2. d. 28. a. 2. q. 3. corp. Quare bonum provt dicitur essentialè bonum convertitur cum ente: non verò provt dicitur bonum moris. l. 2. d. 41. a. 1. q. 1. & seq. & l. 3. d. 32. a. 1. q. 1. ad 1.
8. Bonum item aliud est verum, aliud est apparens, sive secundum æstimationem: primum est obiectum bonorum: secundum etiam maiorum. l. 2. d. 38. a. 1. q. 1. ad 2. quomodo à vero distinguitur. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg. & l. 3. d. 32. a. 1. q. 1. ad 1.
9. Bonum item aliud est creatum, aliud increatum, conveniuntque analogicè. l. 3. d. 29. q. 1. ad 2.
10. Bonum item aliud est exterius sub homine, & sunt bona temporalia: aliud in homine estque sanitas, & bonum corporale: aliud interius in homine estque securitas conscientiæ: aliud interius supra hominem, estque dulcedo celestium gaudiorum in Ps. 76.
11. Triplex bonum debet cognosci ad meritum viatorum: primum bonum increatum, s. Deus: secundum bonum procreatum, s. mundus: tertium & bonum coniugatum, s. Christus. op. Cent. p. 3. sec. 1.
12. Bonum aliud naturale, estque in omni ente reali, seu natura: aliud morale, estque in voluntate: primum convertitur cum ente. l. 3. d. 32. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 4. d. 14. p. 2. q. 1. corp. & l. 1. d. 46. a. 1. q. 4. ad arg. op. Brevil. p. 3. c. 10. V. *suprà*. n. 7.
13. Bonum item aliud est sciendum, aliud faciendum. op. Cent. p. 1. sec. 7.
14. Bonitas item est quadruplex: vt supra. n. 4.
15. Bonum honestum est duplex, s. quod in se est purè bonum, & in quo relucet eius similitudo: primum est increatum, in quo voluntas debet quiescere: secundum creatum, quod quidem delectat, sed non in eo est quiescendum. l. 1. d. 1. a. 3. q. 2. corp.
16. Bonitas creaturæ est duplex: prima quæ est ex forma dante esse, est substantialis, non accidentalis creaturæ, cum participatio non est accidentalis: idèd non addit supra formam novum esse, nisi relationem ad finalem causam: secunda est quæ dat bene esse, hæcque est accidentalis. l. 2. d. 1. p. 2. dub. 2.
17. Bonitas qualis potest intelligi absque creatura, & qualis non. ibid.
18. Bonitas per participationem dicitur dupliciter, aut quia participans, aut quia est participatio, & ordinatio ipsa: verbi gratia habens charitatem, & ipsa charitas: primum potest esse absque bono: secundum non. l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3. Item triplex bonitas à Deo communicatur suis servis. in Ps. 118. c. 5. v. 1. & 2.

19. Bonum

19. Bonum integrum est duplex, aut quantum ad integritatem superabundantiæ, sicque est summum bonum: aut est sufficientiæ, sic est creatum, diciturque bonum purum. l.2.d.34. dub.3.
20. Bona alia sunt animæ: alia corporis: alia fortunæ: prima sunt in triplici genere: suntque virtus, scientia, veritas: secunda sunt pulchritudo, fortitudo, aliæque dotes corporis: tertia sunt divitiæ, parentela, patria &c. ser.4. Hexaem. Item aliud est temporale, aliud æternum, cui respondet duplex amor. Prol. in Ecclen.
21. bona spiritualia secum afferunt necessariò delectationem, & maximè cum Deus inhabitat per charitatem: temporalia verò plus cruciant, quàm delectent. l.4.d.20.p.1.a.1.q.2. corp.
22. Bonum per essentiam est Deus: per participationem est bonum gratiæ & naturæ, & convertitur cum ente: bonum in genere est tale in obiecto; vt eleemosyna: bonum ex circumstantia, & est eleemosyna cum debitis circumstantiis: bonum virtutis est perfectio addita ex opere operantis: bonum meritòrium addit operi intentio recta: bonum gratiæ est habitus gratum faciens Deo: bonum gloriæ est bonum remunerationis æternæ. op. Comp. Theol. l.5.c.3.l.2.d.41.a.1.q.1.corp. & q.2.& 3.
- Bona temporalia.* 23. Bonum commutabile est triplex, aut est inferius, estque carnis: aut exterius, estque Mundi: aut est interius: estque excellentia animi. t.2. in Luc. c.4.n.5. & c.8.n.14. hæcque tria proposuit Christo Diabolus in tentatione. ibid.
24. Bona temporalia sunt adiectiva: spiritualia verò sunt substantiva. t.1. in Ps. 104.
25. Bona temporalia quare sunt despicienda: in Ps. 118.c.8.v.15. & c.5.v.8. non desideranda sibi, nec propinquis. in Jo. c.7.n.3.
26. Bona æterna significantur per dexteram, temporalia per sinistram: Vnde cor sapientis est in dextera: cor stulti in sinistra. in Ecclen. cap.10.
27. Bona temporalia significantur per rotam, quæ semper voluitur: in Ecclen. c.12. tres causæ ipsorum interitus assignantur: in Luc. c.12.n.33.
28. Bona temporalia suum dilectorem faciunt vanum, quia sunt vanitas. in Ecclen. ibid.
29. bona temporalia dantur à Deo, vt per hæc acquirantur æterna. in Luc. c.16.n.1.
30. Bona temporalia quare dicuntur modicum in S. Scriptura. ibid. n.10.
31. Bonorum temporalium dispensatio mala quàm periculosa. in Luc. c.16.n.11.
32. bona temporalia non desideranda. in Io. c.7.n.5.
33. Bonorum temporalium opulentia quæ mala afferat. ser.3. Dom.3. Epiph. non satiant animam. ser.4. Dom.6. post Pent.
34. Differentia qualis inter bona spiritualia, & temporalia. op. de prof. relig. l.2.c.14. & in Jo. c.4.n.13.
- Bona spiritualia.* 35. bona spiritualia ad tria capita reducuntur: ad veniam, per quam resurgit homo à malo; gratiam, per quam recipit bonum fidei: & gloriam, per quam quietatur: in Luc. c.23. n.5. & sunt illa, quæ innuit Propheta, bonitas, disciplina, & scientia. in Ps. 118.
36. bona quæ à Deo peteda. s. Dom.5. post Pasch.
37. bonorum remuneratio expenditur. serm.4. Dom.4. Quadrag.
38. bona spiritualia qualiter satiant animam. s.4. Dom.6. post Pent. & in Jo. c.4.n.13. explicantur sub metaphora ignis, & aquæ. in Jo. ibid.
39. Bona spiritualia, & temporalia qualiter differant ad invicem. op. de prof. relig. l.2.c.17. Item bona Dei, & Mundi. V. *Mundus*. n.69.
40. Bonitas quomodò auro comparatur. in Ps. 118. c.5.v.2.
41. Bonum est triplex respectu operis, s. vel quod est ordinatum in finem, estque meritòrium: vel quod fit extra charitatem, sed cum bona intentione, congruèque disponit ad gratiam: Vel quod est de se ordinabile in finem, & hoc vel ex transitu super materiam debitam, vel ex circumstantia superaddita, s. cum est factum tempore, loco, & opportunitate. l.2. d.28.a.2.q.3. corp.
42. Bonum omne vel est finis, vel ad finem. l.1. d.1.a.1.q.3. in fund.
43. Boni ratio in hoc consistit: vt sit de se communicativum: quæ diffusio potest esse duobus modis, aut per modum multiplicationis, vt calor, vel lumen; aut per modum utilis operationis. l.2.d.10.a.2.q.1. ad arg.
44. Bonum quò magis bonum, magis est sui diffusivum, vel intensivè, vel extensivè. l.3. d.1.a.2.q.3. ad 3. & d.2.a.1.q.3. ad 3. Intelligendum est etiam de bono naturali, non de voluntario. l.1.d.44.a.1.q.2. ad arg. & in Luc. c.11.n.13.
45. Quia ratio boni est sui diffusio: hinc quia Deus est bonus, nobis dat esse, est enim ratio causandi in voluntate divina. l.2.d.1.p.2. dub.1.
46. Bonum, & ens convertuntur eo modo quo essentia, & proprietas: bonitas enim in creatura est proprietas, seu relatio consequens ad esse, quæ dicitur ordinem ad finem. l.2.d.1. p.2. dub.2. & d.34.a.1.q.1. ad 5. & d.41.a.1.q.1. corp.
47. Bonitas quomodò est obiectum virtutis. ser. de S. Marco: & ideo propriè est obiectum voluntatis. l.1.d.12.a.2.q.1. fund. dicitur etiam obiectum charitatis. l.3. d.27. dub.1. & d.32.a.1. q.1. ad 1.
48. Bonum est finis operantium. ser.7. de Apostol.
49. Bonitas rerum an possit fieri à Deo maior. l.1. d.44.a.1.q.1. corp.
50. Bonum dicitur in relatione ad finem: ideo potest stare cum altero bono, & iam opposito directo ad eundem finem. l.1.d.48.q. vlt. ad arg.
51. Bonum, & verum quomodò convertuntur. l.1.d.46.q.4. ad arg. & cum non sint differentia, essentialiter tamen sunt obiecta intellectus, & voluntatis, quæ realiter differunt. l.2.d.24.p.1. a.2.q.1. ad 3. & l.2.d.7.p.2.a.1.q.1. ad 6. & qualis differentia inter hæc obiecta vt talia. l.1.d.45. a.1.q.2. ad 2. & 3.
52. Bonum, & pulchrum sunt vnum re, non ratione, & quomodò. l.1. d.31. p.2.a.1.q.3. ad arg.
53. Bonum dicit relationem ad causam finalem, quia dicitur bonum ratione ordinis: Verum ad causam exemplarem. l.1.d.8.p.1.a.1.q.1. ad arg.
54. Bonum in se consideratum dicitur lux: in ordine verò ad potentiam cognitivam dicitur pulchritudo animæ. l.2.d.18.p.2. dub.4.
55. Bonum est obiectum voluntatis, non tamen adæ

- adæquatum : verum tamen est adæquatum intellectus. l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. ad 2.
56. Bono summo, quod est super nos, ad hoc ut uniamur requiritur duplex medium: scilicet potentia, & virtus ipsam potentiam elevans supra se. l. 1. d. 1. dub. 16.
57. Bonum in ordine ad voluntatem addit ad ipsam qualitatem absolutam: in ordine ad actionem, addit solum comparationem, & finem. l. 2. d. 41. q. 1. ad 3.
1. Bonum respectu voluntatis se differenter habet, ac respectu actionis: nam addit ad voluntatem qualitatem absolutam: ad actionem vero solum comparationem, & ordinationem ad debitum principium, & finem: hinc voluntas eadem non potest esse simul bona, & mala: actio vero sic, quia eadem actio potest esse à duobus principijs, & ad diversos fines. l. 2. d. 41. a. 1. q. 1. ad 3.
2. Bonum, & malum sunt differentie oppositæ actionis. l. 2. d. 41. a. 1. q. 1. Intellige de bono moris: Videtur sibi contradicere, quia ibid. q. 3. concedit actiones indifferentes: sed ibi se declarat, quod loquitur de bono moris, quod non se extendit ad omnes actiones, sed tantum ad illas, quibus competere debet aliqua necessitas, vel utilitas, vel ordinatio ad finem. l. 2. d. 41. a. 1. q. 3. per tot. & ad 5.
3. Bonum, & malum in quo sensu sint essentialia actioni. l. 2. d. 41. q. 2. & 3. & quomodo sint opposita. ibid. & d. 34. a. 2. q. 1.
4. Bonum, & malum proprie non sunt genera, sed dicuntur genera per quamdam conformitatem. l. 2. d. 41. a. 1. q. 2.
5. Bono naturali non opponitur malum culpa, sed bono moris, seu gratiæ. lib. 2. d. 34. art. 2. quæst. 2. corp. etiam bono summo. l. 2. d. 35. art. 1. quæst. 3.
6. Bonum gratiæ directe oppositum est malo culpæ: unde motu se expectant. l. 2. d. 34. ibid.
7. Bonum quomodo est principium mali. l. 2. d. 34. a. 1. q. 1. ad 3. & a. 2. q. 1.
8. Bonum primum, quod non est ab alio, datur: Datur etiam primum malum non tamen quod non sit ab alio. l. 2. d. 34. ibid. & a. 2. q. 1.
9. Bonum intenditur à voluntate in faciendo malum: nullus enim intendens ad malum operatur, & quomodo. l. 2. d. 34. a. 1. q. 3. & d. 38. a. 1. q. 1. ad 2. & ser. 7. de Apost.
10. Malum separatum omnino à bono non potest esse, quia malum fundatur in bono. l. 2. d. 34. a. 2. q. 1. & in quonam bono fundetur. ibid. quæst. 2.
11. Quodnam bonum privet malum. l. 2. d. 34. quæst. 3.
12. Virtus, & vitium quid dicant super bonum, & malum. ibid. q. 3. ad 2.
13. Bonum quomodo corrumpatur à malo. l. 2. d. 35. a. 1. q. 1.
14. Bonum modi, speciei, & ordinis qualiter per malum tollatur. l. 2. d. 35. art. 2. quæst. 1. 2. & 3.
15. In actione duplex bonitas consideratur, vna naturæ, estque essentialis: altera moris, estque accidentalis, & hæc tollitur à malo. l. 2. d. 37. a. 2. q. 3. corp.
16. Bonum per se consideratum est potentius malo; quando vero se subijcit malo, tunc malum sit potentius. l. 2. d. 28. a. 2. q. 2. ad 3.
17. Bonum, & malum circa actiones: quid dicant. l. 2. d. 41. a. 1. q. 1. ad arg. an circa eandem eodem modo versentur. ibid.
18. Bonum, & malum quomodo opponantur. l. 2. d. 41. q. 1. 2. 3. & d. 42. a. 3. q. 1. & l. 1. d. 45. a. 3. q. 2. ad arg.
19. Bonum omnino impermixtum malo datur, sed non è converso. l. 3. d. 22. dub. 1.
20. Bono maiori non semper maius malum opponitur, & è converso. l. 3. d. 36. quæstion. 5. ad 3.
21. Bono quando consequitur malum, an bonum relinquendum. l. 2. d. 36. a. 1. q. 2. ad 2.
22. Bonum quomodo vno modo semper est: malum vero multifario. l. 2. d. 38. a. 1. q. 4.
23. Quinam sint, qui dicunt bonum malum, & malum bonum. l. 2. d. 34. dub. 4.
24. Bonum de malo quomodo semper Deus eliciat. l. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 1. ad arg.
25. Bonis infimis, medijs, & maximis qualiter abuti possimus. l. 2. d. 39. a. 2. q. 2. ad 6. V. *supra*. d. 27. dub. 2. non autem id potest fieri de virtutibus. l. 4. d. 9. a. 2. q. 2. ad 1.
26. Bona quædam sunt mala bonis, ut aliquando affluentia rerum temporalium: quædam bona mala malis, ut sumptio Eucharistiæ: quædam bona bonis: quædam bona malis bona: quædam mala malis bona: ut adversitates. t. 1. in Ps. 72.
27. Per quod bonum deseritur malum. tom. 2. in Luc. 23. n. 4.
28. Circa tria bonæ naturæ, fortunæ, & gratiæ qualiter possit quis calumniari. in Ps. 118. c. 8. v. 10.
29. Bonum, & malum quotuplex. op. de prof. relig. l. 2. c. 21.
30. Bona sunt à Deo, & Dei: mala vero sunt nostra, & à nobis. op. de reform. ment. c. 7.
31. Bonum, & malum sunt nomina generalia in moribus imposita ab intentione: specialia vero sunt specialium virtutum, vel vitiorum. l. 2. d. 40. dub. 1.
32. Bonum plura exigit, quàm malum: illud enim est ex integra causa. l. 2. d. 40. a. 1. q. 1. corp. & ad arg.
33. Bonum, & malum, sive bonitas, & malitia cuius potentie sint. l. 2. d. 39. a. 1. q. 1. ad arg.
34. Bonum est duplex, scilicet sciendum, & faciendum: primi disertio dicitur ignorantia: secundi est omissio respectu actus, & negligentia respectu circumstantiarum. op. Cent. p. 1. sec. 7.
1. Opus bonum dicitur tripliciter, quod ex se ^{Bonitas, seu meritum operis.} est ordinatum in finem, hocque est meritum, quia est cum charitate: aliud quod disponit congruè ad bonum, quodque sit extra charitatem: tertium quod est ordinabile in finem, habetque in se aliquam ordinationem sive ex transitu super materiam debitam, ut pascere esurientem, sive ex circumstantijs. l. 2. d. 28. art. 2. quæst. 3. corp. & op. de Refur. à peccato.
2. Affectus bonus, vel malus imponit operi nomen generale boni, vel mali: non vero nomen speciale: id enim habet ex virtute, vel vitio. l. 2. d. 40. dub. 1.
3. Actus amoris respectu alicuius rei inordinatus, unde procedat, ut sit malus. l. 2. d. 40. dub. 2.
4. Bonitas operis dependet principaliter ab ordinatione,

- natione propria ipsius ad finem, qui est finis intrinsecus ipsius operis : minùs principaliter ab intentione operantis , qui est finis extrinsecus. l.2.d.40.a.1.q.1.corp. & d.38.a.1.quæst.1.& op. Cent. p.1. sec.7. & l.2.d.7.p.1.a.1. q.1.ad 1.
5. Bonum opus factum ex mala intentione fit malum , quia intentio trahit actum extra genus moris. l.2.d.40. ibid. ad 6.
  6. Bonum opus exigit concursum multarum circumstantiarum : malum verò ex defectu unius tantum. l.2.d.40. ibid. ad arg.
  7. Bonitas operis quomodò possit , & non possit augeri per intentionem. l.2.d.40. a.1.q.2.
  8. Bonitas operis quando sufficit cum sola intentione, & quando exigit executionem, & qualiter augeatur. l.2.d.40.a.1.q.3. & a.2.q.1.
  9. Bonitas actus dependet à bonitate potentia operantis : unde bonum facit quis, quia bonus est : malitia autem è converso operis facit malum operantem, & ratio est, quia potentia non potest se perficere per suum actum : potest bene se deordinare. l.2.d.44.a.1. quæst.2.ad 3. & d.38.art.1.q.1.& 2. & lib.4. d.46.art.2.quæst.1. ad 3.
  10. Bonitas operis in hoc sita est, ut opus bene fiat : bonum enim non est bonum, nisi rectè fiat, & quomodò id intelligendum. op. de sex alijs ser.c.7.
  11. Tribus modis potest quis prosequi bona opera. tom.1. in Pf.33.
  12. Bonum pro malo, bonum pro bono, & viceversa quando Deus dat. Vid. *Dei varia*. n.72.
- Varia de Bonitate, & bono.*
1. Boni propriè soli dicuntur esse cum Deo, non verò mali, licet Deus sit ubique, & quare. lib.1. d.37.dub.1.
  2. Boni commodi, seu delectabilis abstinencia est in genere boni honesti. l.2.d.17.dub.5.
  3. Bonum desiderare quomodò sit effectus gratia gratis data. l.2.d.28.a.2. q.1. ad 2.
  4. Bonum, & finis quomodò sunt idem. l.2.d.34. art.1.q.2. fund.
  5. Bono naturali non opponitur malum culpa, sed bono gratia. l.2.d.34.a.2.q.2.corp.
  6. Bonum additum alteri bono facit majus bonum, quando servatur ordo. lib.2. d.38. art.1. quæst. 3. ad 3. & lib.1. d.29. quæst. 1. ad 2. & ferm.10. de Apost. & lib.4. d.42.art.3. quæst.3. ad arg.
  7. Bonum quot modis dicitur majus altero. lib.2. d.40. a.2. q.1. corp.
  8. Bonum, & malum habet medium, scilicet indifferens. lib.2. d.41. dub. 2. Vid. *Malum*. n.18.
  9. Bonum, & pulchrum respectu visionis Dei non possunt intendere beatitudinem essentialem. l.3.d.1.a.2.q.2.ad 1.
  10. Bona gratuita diligenda sunt ex charitate. l.3.d.28.a.1.q.5.
  11. Bonum potest stare cum falso, & quare. l.3. d.24.a.1. q.1. ad 5.
  12. Bonum sub ratione boni quando præsens est, delectat concupiscibilem, & erigit in spem, & quomodò. l.3. d.26. a.2. q.4. ad 3.
  13. Bona opera mortificata vivificantur per gratiam. l.4.d.22. a.1.q.1. ad 2.
  14. Ad bonum duplex instinctus est in homine, & per consequens duplex appetitus, scilicet in generali, & in speciali. lib.4. d.49. p.1. art.1. q.2. ad arg.
  15. Bonum quis potest prosequi tribus modis. r.1. in Pf.33.
  16. Bonus dicitur aliquando etiam non baptizatus, & quomodò in Pf.82.
  17. Bonitas quomodò bene, vel male desideratur. in Pf. 118.c.3.v.8.
  18. Boni ratio multiplex expenditur. ibid. cap.8. v.10.
  19. Boni non sunt qui malos ferre non possunt. in Pf.118.c.4.v.3.
  20. Bonis quare Deus immittat mala in hoc mundo. tom.1. in Ecclen. cap. 5. & in Jo. cap.6. num.33.
  21. Bonum privatum præponens communi conjurat in Christum. in Luc. c.19.n.47.
  22. Bona de Christo annuncianda, non mala. in Luc.c.8.n.34.
  23. Boni semper à malis persecutiones passi sunt. in Luc.c.21. n.12. odio habentur. in Jo. cap.15. num.19.
  24. Bonorum tristitia ex multiplici causa. in Jo. collat.73.
  25. Bonum ex malo boni semper eliciunt. in Luc. c.16.n.8.
  26. Boni quomodò defursum sunt : mali de deorsum. in Jo. c.8.n.25.
  27. Bonum intentione specificatur. in Jo. collat.28.
  28. Bonorum gaudium quale. in Jo. collat.73.
  29. Boni sustinent malos. tom.3. ferm.2. Dom.4. Epiph. Quare in Ecclesia mixti sunt. ibid. & ferm.4.
  30. Bonum non esse inter bonos gravis culpa : bonum esse inter malos magna laus. ferm. 2. & 4. Dom.4. post Epiph.
  31. Boni sunt vasa pro vino gratia Dei : mali pro sterquilinio Diaboli. ibid.
  32. Boni in hoc mundo nihil habent : mali nihil in Cælo : hinc illi tribulantur, isti confortantur in hoc mundo. ferm.4. ibid.
  33. Bonitas, & disciplina, & scientia quid sint. ferm.3. Dom.3. post oct. Pasch. & in Luc. cap.23. num.5.
  34. Bonum omne vel est in declinatione mali, vel in profectu boni. ser.4. de uno Mart.
  35. Bonum ab omnibus desideratur naturaliter. ferm.7. de Apost. & l.2.d.28.a.2. q.1. ad arg. & d.39.dub.3.
  36. Bonorum amicitia cum bonis, & cum malis, & malorum cum bonis expenditur. ferm. 10. de Apostol.
  37. Bonus non est qui malos sustinere non potest. ferm.10. de Apost.
  38. Bonitas quomodò perficienda, & servanda. op. Phar. l.4.c.23.
  39. Bonorum hominum quatuor genera in religione. op. de sex al. ser.c.3.
  40. Bonorum mors quam felix. op. Solil. c.3.
  41. De bonorum oppressione auctorit. S. Scrip. op. Bibl. paup. c.110.
  42. De Bonis latentibus inter malos. op. Bibl. paup. c.113.
  43. De Bonorum societate. ibid. c.119.
  44. De bonis Principibus, & Prælatibus. ibid. cap.101.
  45. Bona quædam occultanda, & quænam publicanda. op. de prof. Relig. l.2.c.10.
  46. Bonum semper lætificat conscientiam. op. de prof. Relig. l.2.c.14.

47. Bonum quod à Deo prædicatum est de rebus creatis, est bonum naturæ. l. 2. d. 4. i. a. 1. q. 1. ad 2.
48. Bona matrimonij quænam, & quomodò approprientur divinis Personis. l. 4. d. 28. dub. 3.
49. Bona, malaque in iudicio patebunt, & quomodò. l. 4. d. 43. a. 3. per tot.
50. Bonitas naturæ quomodò ad gratiam disponit. l. 4. d. 4. p. 2. a. 2. q. 3. ad arg.
51. Bonum, & pulchrum quomodò sunt idem. l. 1. d. 31. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg.
52. Bonum proprium quando bono proximi præponendum sit ex charitatis lege. l. 3. d. 29. q. 3.
53. Boni natura iustum actum respicit. l. 4. d. 46. a. 2. q. 1. ad arg.
54. Bonum alacriter incipiendum demonstratur. op. de prof. relig. l. 2. c. 14.
55. Bonum ob vanam gloriam non omittendum. op. de prof. ibid. l. 1. c. 10.
56. Bonorum immobilium possessio quare verita sacerdotibus veteris legis, non novæ. l. 4. d. 24. a. 1. q. 3. ad 5.
57. Omne bonum vel est finis, vel ad finem. l. 1. d. 1. a. 1. q. 3. fund. 1.
58. Bonum, licet non sit in actu: est tamen obiectum voluntatis: sufficit enim, vt in potentia sit. l. 3. d. 32. a. 1. q. 1. ad 1.
59. Bonorum gaudium. V. *Gaudium*. n. 12.

Bos.

1. Bos mysticè in scriptura quis sit. in Ps. 126.
2. Bos est rex iumentorum. ser. 2. de Dedic. Eccl.
3. Boves faciliùs iugum ferunt, dum bubulcos cantare audiunt, ser. 4. de vna Virg.

Bosra.

Bosra interpretatur angustia. ser. 1. de Resur.

Botrus.

Botrus est Christus. V. *Christi attributa*. n. 121.

Brachium.

1. Brachia naturaliter currunt ad amplexandum quod à corde diligitur. ser. 8. de Apost. V. *Christi attributa*. n. 111.
2. Brachia Dei Patris sunt Filius, & Spir. Sanctus. op. sum. de Essentia.

Breviarium.

Breviarium est liber aptus ad divinum officium dicendum: an Fratres Minores illud possint habere: sicut & Missale, & Bibliam. op. de trib. quæst. ad Magistr.

Breviloquium.

Breviloquium S. Bonaventuræ est compendium totius Theologiæ. op. Brev. Procem.

Brutum.

1. Brutorum animalium animæ quomodò producuntur, an ex nihilo, vel ex aliquo. l. 2. d. 15. a. 1. quæst. 1.
2. Bruta possunt moveri etiam in opposita, sed tamen infra dignitatem liberi arbitrij. l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 1.
3. Bruta non dominantur actibus interioribus, sed tantum exterioribus, in quo discrepant à rationalibus. l. 2. d. 25. ibid. ad arg.
4. Bruta quomodò eligunt bonum, & qualem providentiam, libertatem, appetitumque habent. ibid. l. 2. d. 25. V. *Liberum arbitrium*. n. 9.
5. Bruta aliqua domantur, alia non; & quare. l. 2. ibid.
6. Bruta quare facta passibilia, & corruptibilia à Deo: non homo, licet ob peccatum postea in talem pœnam inciderit. l. 2. d. 30. a. 1. quæst. 1. ad arg.
7. In Brutis non est consanguinitas. V. *Consanguinitas*. n. 5.

Bubo.

Bubo quomodò sunt Clerici mali. V. *Clericus*. num. 22.

Buffones.

Buffones sunt peccatores. V. *Peccati effectus*. num. 68.

Bulifin.

Bulifin quæ voluntas. V. *Christi voluntas*. n. 5.

Burdo.

Burdo est ex equo, & Asina. l. 1. d. 19. p. 1. dub. 11 V. *Mulus*. n. 1.

Butyrum.

Butyrum quid significet in Scriptura. in Ps. 8. & op. de 7. itin. d. 5.

C

CAATH.

1. **C**Aath filij erant homines specialis familie Israch, deputati ad portandum sanctuarium, vt num. 4. op. de prof. Relig. l. 1. c. 3.
2. Caath interpretatur dolens, seu pœnitens. op. de Eccles. Hier. p. 3. c. 2.
3. Caathitæ mysticè sunt Religiosi, qui altare cordis debent emundare, & interiora studere: debent componere, & se exercere ad veras virtutes, & ided significat perfectos religiosos. op. de Eccles. Hier. & de prof. Relig. ibid.

Cadere Casus.

1. Casus Angelorum. V. *Angelorum peccatum*.
2. Casus primi hominis. V. *Ada peccatum*.
3. Cadere contingit multiplici de causa. t. 1. in Ps. 119. & l. 6. de Apost. & l. 2. Dom. 5. post Trin.

4. Casus ed gravior, quò altior. t. 1. in Ps. 54.
5. Cadere in faciem est reverentiam exhibere, cadere retrorsum est Deum derelinquere: illud est proprium iustorum; istud reproborum. t. 2. in Luc. c. 17. n. 16. & in Io. c. 18. n. 7.
6. Casus, & fortuna quid sint. in Eccles. c. 1. v. 17. De Casualibus, & fortuitis casibus. Vid. l. 2. d. 37. a. 2. q. 2. V. *fortuna*.

Cados.

Cados, seu Cadus est amphora continens tres vinas. t. 2. in Luc. c. 16. n. 6.

Cæcilia.

1. Cæciliæ Virginis, & Martyris pœnitentia, patientia, sapientia, & perseverantia expenditur. t. 3. ser. de S. Cæcilia.
2. Cæciliæ exemplum circa copulæ matrimonialis abstinentiam, eiusq; castitatem. l. 4. d. 28. q. 6.

ad arg. & an consenserit in copulam. *ibid.*

3. Cæcilia Evangelium portabat in pectore, & devotiora quædam ex ipso elegerat, in quibus meditabatur die, ac nocte, per eaque eiciebat omnia vana à corde. op. medit. vit. Chr. Procem.

Cæcitas, Cæcus.

1. Cæcitas est privatio cum aptitudine in subiecto: Vnde lapis non dicitur cæcus, l. 2. d. 44. a. 1. q. 2. ad 5. & l. 3. d. 12. a. 2. q. 2. ad 1. Vnde hæc privatio in lapide nec dicit bonum, nec malum. *ibid.* l. 2. d. 44.
2. Cæcitas corporalis oritur ex quatuor causis in Io. col. 45. Eius effectus enumerantur. in Io. c. 9. V. *Oculus.* n. 28.
3. Cæcitatatis remedium est Colyrium. in Io. col. 46.
4. Cæcorum perspicacitas unde oriatur. ser. 1. in Convers. S. Pauli.
5. Cæcitatatis spiritualis quatuor genera ostenduntur, scilicet ex carnis voluptate, ex superbiæ vanitate, ex rerum cupiditate, maxime in iudicibus avaris, & ex mentis infidelitate. in Luc. c. 14. n. 23. & ser. 3. Dom. in quinquag. & ser. 1. Dom. 5. post Trinit. Item triplex ser. 6. Hexaem. Effectus ostenduntur in Io. c. 9. quomodo sanentur. in Io. col. 46.
6. Cæci sedentes secus viam à Christo sanati mysteria panduntur. ser. 4. Dom. 12. post Pent.
7. Cæcitas à Domino causata. V. *Damonis tentationes.* n. 40.
8. Cæci duces excolantes culicem quinam sunt. ser. 3. Dom. quinquag.
9. Cæcus ductor est stultus rector, vel malus consiliarius. ser. 1. Dom. 5. post Trinit.
10. Cæcitas spiritualis prius, & quomodo est tollenda antequam ad spirituales refectionem accedatur. ser. 2. Dom. 2. post Pent. quatuor remedia proponuntur. ser. 4. Dom. in quinquag. & in Io. c. 9. n. 5.
11. Cæci illuminatio facta à Christo expenditur mystice, & trahitur ad morés. t. 2. in Luc. c. 18. n. 35. & 43. & in Io. c. 9. & ser. 4. in Vig. Nat. & ser. 1. Dom. 11. post Pent.

Cæsar.

Cæsaris imago, & quomodo perficienda spiritualiter. ser. 4. Dom. 22. Pent.

Cæsares dicti sunt omnes Imperatores à Iulio Cæsare, qui primò imperavit in Romana Republica. in Luc. c. 2. n. 1.

Cænobitæ.

Cænobitæ. V. *Monachus.* n. 1.

Caleph.

Caleph filia quomodo significat animam. ser. 1. de Evang.

Cain.

1. Cain, seu Chaim interpretatur possessio, seu acquisitio. ser. 3. in Pent. dicitur antonomastice iniustus, quia fuit caput, & exemplar iustorum. in Sap. c. 10.
2. Cain signum fuit signum avaritiæ. ser. 3. in Pent.

Caiphās.

Caiphās interpretatur vomens ore. in Ps. 118. c. 11. v. 1. & ser. 2. in quinquag. significatque Diabolum. *ibid.* in Ps. 118.

Calamitas.

Calamitas prædicatur ab Infante, dum plorat in ortu suo. t. 1. in Sap. c. 7.

Calamus.

Calamus est arbor aromatica, significatque Religiosos. op. diæt. sal. tit. 7. c. 5.

Calcaneum.

Calcaneum levare contra Dominum quid sit in Io. c. 13. n. 18. V. *Dei varia.* n. 156.

Calcedonius lapis. V. *Chalcedonius.*

Calceamentum.

1. Calceamentum propriè quid sit. op. Expos. reg. fr. Min. c. 2.
2. Calceamenta Christi quænam sint, & quid significent, & an Christus inceserit calceatus. in Io. c. 1. n. 27. ubi demonstratur pars negativa. & op. expos. reg. fr. Min. c. 2. & op. de summa essentia. V. *Christi varia.* n. 24.
3. Calceamentum in Scriptura significat aliquando Christi passionem aliquando Incarnationem, aliquando bona, vel mala opera. t. 1. in Ps. 59.
4. Calceamenta Christi, & fratrum Minorum qualia op. expos. reg. S. Franc. c. 2.
5. Calceamenta superius aperta, & inferius clausa præcepit Apostolis Dominus & talia sunt sandalia Episcoporum. tom. 1. in Ps. 59. V. *sandalia.*

Caligæ.

6. Caligæ sunt sandalia quibus Apostoli utebantur. op. de sandal. Apost.

Caldæ.

Caldæorum stultitia in adorando ignem pro Deo patefacta, & confusa. serm. 4. Dom. 4. Quadrag.

Calix.

1. Calix in scriptura aliquando significat passionem, aliquando potus refectionem per transumptionem: sic dicitur in Missa. Hic est Calix. l. 4. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. ad arg. Proponitur à Christo ut bibatur. in Io. c. 18. n. 11.
2. Calix est aratrum sacerdotis. in Ps. 39.
3. Calix in Missa gerit figuram tumuli Christi. in Luc. c. 23. n. 53.
4. Calix reverenter atrectandus à Ministris Altaris. op. spec. discipl. p. 1. c. 17. post ipsius tactum lavandæ sunt manus, sicut & post tactum corporalium. *ibid.*
5. Calix Domini continet vinum merum in summo: facem in imo: mixtum in medio, & quomodo. in Ps. 74.
6. Calix in manu Domini respectu hominum, & Angelorum quomodo. Ps. 74.
7. Calix aquæ frigidæ quomodo Cælum mereatur. ser. 3. Dom. septuag.

Calidum, Calor, Calefactio, Caliditas.

1. Calor aliquando dicit substantiam, aliquando proprietatem ignis. l. 2. d. 13. art. 2. quæst. 1. corp.
2. Calor vitalis corporum dicitur cælestis, quia est à natura cælesti, & quomodo. l. 2. d. 17. a. 2. q. 2. ad 2. Vbi de conformitate huius caloris cum corpore cælesti.
3. Calor in nobis est triplex, scilicet igneus, animalis, & vitalis, seu cælestis. l. 2. d. 8. p. 1. art. 3. q. 1. fund. 5. & d. 17. a. 2. q. 2. ad 2.
4. Calor formaliter est in igne, & etiam effectivè: in cælesti corpore verò tantum virtualiter. l. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 2. ad 3.
5. Calor quomodo sit à cælis, & in eis. l. 2. *ibid.*
6. Calor in corpore glorificato erit nõ consumens, sed

sed conservans, quia in eo elementa sunt con-
temperata cum æquali complexione. l.4.d.49.
p.2.a.4.q.1.ad 4.

7. Calor potest auferri vel intensivè, vel exten-
sivè. l.1.d.17.p.2.a.1.q.4.ad 3.
8. Calidum quomodò generat calidum. l.2.d.7.
p.2.a.2.q.1.fund.3.
9. Calor est per quem cæli producant in hæc in-
feriora. op. brev. p.2.c.4.
10. Calor naturalis alius est conservans, alius est
consumens. l.4.d.49.a.1.2.q.1.ad vlt.
11. Calor in cælis an insit. V. *Calum.* n.111. & 13.
12. In animali est à corde. V. *Cor.* n.3.

Calvaria.

1. Calvaria locus quifinam fuerit, & quare sic
appellatus. in Luc.c.23.n.33. & in Io.c.19.n.17.
quid mysticè significet in Ps.68.
2. Quare Christus mortuus fuerit in Calvaria lo-
co extra Civitatem. in Luc. ibid.
3. In Calvaria loco erat Calvaria Adam secun-
dum aliquos. ibid.
4. Calvus dicitur Christus. V. *Christi varia.* n.15.

Calumnia.

1. Calumnia est falsi criminis impositio, estque
species iræ effectusque appetitus vindictæ. op.
spec. an.c.1. vel est criminatio litigiosa. t.1. in
Eccles. c.7.
2. Calumnia de se est peccatum mortale, quia est
perniciosum mendacium ex odio proveniens,
iniustitiam exercens. op. spec. an.c.1.
3. Calumnia in Scriptura tripliciter sumitur
activè, passivè, & utroque modo. in Ps.118.
c.9.v.6.

Calix.

Calix cum aqua quid facit. V. *aqua.* n.33.

Calliditas.

Calliditas est cognitio ordinata ad nocendum,
& qualis in serpente, & quotuplex. l.2.d.21.
dub.2.

Calliditas est species astutiæ, de eaque notan-
tur loca multa ex S. Scriptura. op. Bibl. pap.
cap.54.

Chamelæon.

Chamelæonis natura, quidque significet mysti-
cè. ser.3. de Apost.

Cambium.

1. Cambium apud Phisicos est humiditas, quæ à
venis exit, & ex rubea dealbatur. l.4.d.44.a.1.
q.1.corp.
2. Cambium exercens dicitur Campsor. ser.4. de
plur. Mart.

Camelus.

1. Camelus est animal ingentibus membris præ-
ditus, enorme, monstruosum, & gibbosum:
idedè rectè significat avarum. in Luc.c.18.n.25.
& ser.1. de plur. Confes. quomodò per foramen
acus poterit transire. Ps.112.
2. Camelum glurientes quinam sint. t.3. ser.4.
Dom. in quinquag.
3. Est animal patiens laborum, & mercatoribus
merces portans, sic & incipiens, & perficiens.
ser.3. Dom. Palm.
4. Camelus Christi, vel Diaboli homo. V. *Iustus.*
num.49.

Camera.

Camera tripartita est Ecclesia. V. *Ecclesia.* n.61.

Campfor.

Campfor est exercens artem in cambijs, qui
probatorem facit de auro: sic est Chri-

stus probans, an homo sit aurum per tribu-
lationem. ser.4. de plur. Mart.

Cana.

Cana interpretatur zelus, in hac debet esse
sponsa anima Christi. in Io. col.11. & Galilæa
interpretatur transmigration. ibid.

Canaan.

Canaan, seu Chanaan interpretatur negotia-
tor, significatque negotiatores dolosos. in
Ps.118.c.9.v.6. eorum exterminatio, & male-
dictio exponitur. sap.c.11. & 12.

Canaan, seu Chanaan item interpretatur com-
mutans, significatque mundum, qui sub-
iectus est multiplici mutationi bonæ, & ma-
læ. ser.1. Dom.1. post oct. Epiph.

Cananea.

Cananeæ conversio mysticè exponitur. ser.1.
Dom. Palm. & ser.2. & 3. Dom.2. Quadrag. V.
Christi opera tempore prædicationis. num.69.

Cancer.

Cancer est animal quod semper vadit, & ser-
pit ex adverso retrogradiendo. op. diæt. sal.
t.3.c.2.

Candela.

Candela quare datur in Baptismo. t.1. in Ps.65.
& l.4.d.6.p.2.a.3.q.2.ad arg.

Cereus.

Cereus Paschalis quid significet. in Ps.77.

Candelabrum.

Candelabrum, seu cereum recipere est actus
principalior in Acolitatus ordine. l.4.d.24.
p.2.dub.2. sunt iusti, in quorum medio est
Christus. ser.1.f.3. Pasch.

Candor.

Candor multiplex mysticè proponitur, in Ps.71.

V. Munditia.

Canere. V. *Canus, Canto.*

Canis, Catulus.

1. Canes sunt facti à Deo ad solatium hominis.
l.2.d.15.a.2.q.1.corp.
2. Canis mysticè in Scriptura est vel Iudæus, vel
Idolatra, vel Hæreticus, vel Prædicator. t.1. in
Ps.21. & ser.3. Dom.2. post Epiph. & in sap.c.9.
vel Detractor. V. *Detractio.* n.7.
3. Canes Diaboli sunt peccatores, & quare ser.4.
Dom. quinquag. sunt detractores. ser.6. de Apost.
sunt præcipuè avari, & quare. ser.4. Dom.6.
post Pent. V. *Peccati varia.* n.174. Diabolus Ca-
nis. V. *Diaboli tentationes.* n.56.
4. Canibus assimilantur homines, quorum mos
est, ut si vnus percutitur ab alijs laceratur. ser.9.
de Apost. Item sunt avari. ser.4. Dom.6. post
Pent.
5. Catuli lactantes sunt quinque sensus nostri à
lamijs lactati. ser.4. Dom.3. post Pasch. sunt &
humiles peccatores accedentes ad mensam. s.5.
Dom.2. quadrag.
6. Canes obsidentes animam sunt Dæmones in
morte tentantes. ser.3. Dom.9. post Pent.
7. Caninum dentem evitat humilitas. l.1. prolog.
dub.9.
8. Sub Cane stella medicinas sumere malum. s.10.
de Apost. V. *Hipocrates.* num.2. V. *signum.*
num.14.
9. Cani famelico comparatur accidiosus. Diæt.
sal. t.1.c.7. V. *Accidia.* n.8.
10. Canis semper cupidus, & nunquam commu-
nicare

nicare volens, sic carnalis. ser. 1. Hex.

Canones.

1. Canonum scientia importat cognitionem quia, Theologia verò propter quid. l. 4. d. 18. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
2. Canones sacri sunt regulæ directivæ humanarum actionum: ob id canones imponentes pœnitentias dirigunt confessarium in generali, & maximè quantum ad tempus: In speciali tamen, & quoad modum relinquunt totum arbitrio sacerdotis. l. 4. d. 20. p. 2. dub. 3.
3. Canones regulariter imponunt pœnitentiam septem annorum pro peccato mortali, & quare. l. 4. ibid. & q. 2. corp.
4. Canones pullularunt ex lege naturali, quod tibi vis, &c. In Hexaem. ser. 5.
5. Canones instituti fuerunt, & ordinati à Leone Pontifice usque ad Gregorium ex quatuor Concilijs, & alijs decretis. ser. 16. in Hexaem.
6. Canones respondent legibus cæremonialibus legis scriptæ, sicut leges Iustiniani iudicialibus, & monasticæ moralibus, & quando fuerunt ordinatæ. ibid.
7. Canonum pœnitentialium catalogus exponitur. op. Confession. c. 3.
8. Canonis Missæ, seu sacramentarij Auctores quinam fuerint. op. Expos. mis. c. 4.
9. Canonis Missæ pars media, & principalis, s. Qui pridie &c. & oratio Dominica ab Apostolis instituta fuit. op. Expos. Mis. c. 4.
10. Canon Missæ habet in principio signum T, insinuans mysterium Crucis. ibid.
11. Canon Missæ continet memoriam Sanctorum, quibus debetur aureola, s. Martyrum, Prædicatorum, & Virginum. ibid.

Canonicus.

Canonicus; Canonicæ horæ. Vid. *Officium divinum. V. Hora.*

Canonicæ horæ ad quid institutæ. l. 4. d. 12. p. 1. dub. 5.

Canities.

Canities unde proveniat. r. 1. in Ecclen. c. 12.

Cantor.

1. Cantò: Cantus; Cantor: seu Psalmistatus non est ordo propriè in Ecclesia: largè tamen potest dici ordo, seu officium. l. 4. d. 24. p. 2. a. 2. quæst. 2.
2. Cantoris officium in Ecclesia quale sit. ibid.
3. Cantandi modus in choro traditur. op. spec. Discipl. c. 9. V. *Chorus. n. 2.*
4. Cantus, seu musicæ natura est, vt quem invenit tristem reddit tristioem, & quem lætum reddat lætorem. r. 1. in thren. procem. Galli cantus confortat infirmos. ser. 2. de S. Ant. à Pad. Devotus cantus est contra tristitiam. op. pugn. spir. c. 7.
5. Cantores, seu Cantilenas audire quando est peccatum, & quando non. in Ecclen. c. 2.
6. Cantus Diaboli, & cantus Christi quinam sit, & qualiter differant. in Ps. 149.
7. De quibusnam dicitur versus Boëtij. Cantabit vacuus coram latrone viator. ser. 7. de Apost.
8. Cantus, & chorus in cælo qualis sit Christi, & Beatorum. op. diæt. sal. c. 10. c. 6.
9. Cantilenæ quando licitæ, & quando non. in Ecclen. c. 2. & op. spec. an. c. 3.
10. Lectiones Moysis cantantur in Choro terminando in imo, quia Iudæi sentiebant pro temporalibus, quæ deorsum sunt. Evangelij au-

tem lectiones terminando in altum, quia nos servimus Deo pro æternis. in Ps. 118. n. 48.

11. Quàm deleæteretur Cignus cantu hominum. V. *Cignus. n. 2.*

Canticum.

1. Canticorum liber docet cœlestia diligere: & quare sic inscribitur. in Ecclen. procem. & in Thren. procem.
2. Canticum Canticorum est liber carminum lætitiæ: liber threnorum liber carminum tristitiæ: & quare ad vtrumque affectum per hæc cantica invitet Ecclesia. procem. in thren. Continet tres exclamationes animæ extraticæ. op. Itin. Ment. c. 4.
3. Cantica tria præcipuè cantantur in Ecclesia, s. Zachariæ, Simeonis, & Mariæ: & quare. in Luc. c. 2. n. 32. Mystera ipsorum proponuntur. ibid.
4. Canticum Zachariæ, s. Benedictus Dominus, exponitur. in Luc. c. 1. n. 68. Quare in mane cantatur. in Luc. c. 2. n. 32.
5. Canticum Mariæ, s. Magnificat, exponitur, eiusque maxima mysteria. in Luc. c. 1. n. 55. quare in vesperi cantatur. ibid. c. 2. n. 32.
6. Canticum Simeonis, s. Nunc dimitis, exponitur, & quare in sero cantatur. in Luc. c. 2. num. 32.
7. Cantica in Ecclesia quare cantantur exemplo Mariæ. in Luc. c. 1. n. 46.
8. Cantica quatuor leguntur in Ecclesia: primum est victoriæ à Moysè compositum: secundum adorationis à Debora, & Barac: tertium lætitiæ ab Anna: quattum fortitudinis à Davide. in Ps. 149.
9. Cantici Psalmus quis sit, & quare titulum talem habet, in Ps. 3.

Capacitas.

Capacitas Materiæ quid. V. *Materia. n. 13.*

Capere.

Captura piscium, s. hominum fit à Deo, à Diabolo, & ab homine. ser. 3. Dom. 4. post Pent.

Caph.

Caph est littera Hebræa, & interpretatur curvatus. in Ps. 118. c. 6. v. 1.

Item interpretatur manus. in thren. c. 1. & in Ps. 118. prima expos. n. 11.

Capharnaum.

1. Capharnaum erat Civitas Galileæ in confinio gentium. c. 7. in Luc. n. 1. Interpretatur villa pulchritudinis. in Io. col. 24. In hac oritur infirmitas animæ. ibid.
2. Capharnaum quare à Christo dicatur exaltata. in Luc. c. 10. n. 15.

Capilli.

1. Capilli sunt de veritate humanæ naturæ quoad decorem. l. 4. d. 44. a. 1. q. 1.
2. Capilli, & vngues, & humores in corpore humano dicuntur vivere, quia ortum, & conservationem habent ex actu vitæ. ibid. ad 3.
3. Capilli licet sint de superfluitate cæti, tamen non sunt superflui in corpore humano. ibid. q. 2. ad arg. & l. 4. d. 24. p. 1. a. 1. q. 1.
4. Capilli, & cætera intestina resurgent in corpore humano. l. 4. d. 44. a. 1. q. 2.
5. Capilli tondentur in Clericis, & altiùs in Monachis, & quare. in Ps. 119. vbi de tonsura Clericorum l. 4. d. 24. p. 1. dub. 4. & art. 1. quæst. 1.

6. Capil

6. Capillum non cadere de capite quomodo promittit Christus, & in quo sensu. Luc. cap. 21. num. 18.

Capitalia peccata.

1. Capitalia peccata sunt septem, & quarè op. Brev. p. 3. c. 9. & op. Cent. p. 1. sec. 15. sunt capita omnium aliorum. ibid. pessimi effectus explicantur. op. de 7. don. Spir. S. c. 3. Vid. *Infidelitas*. num. 2. Vid. *Peccatum mortale*. num. 24. sequent.
2. Capitalia peccata habent ad invicem connexionem. op. Cent. ibid.

Capparis.

Capparis herba quos effectus pariat. in Ecclen. cap. 12.

Captivus. Captivitas.

1. Tres Captivitates leguntur Hebræorum, significantque captivitatem nostræ pœnæ, culpæ, & gehennæ. in Psalm. 70.
2. Captivitas hominis à Diabolo proveniens retribus, dextibus, & laqueis expenditur. ferm. 3. Dom. 4. post. Pent.
3. Captivitas hominis ab homine fit calumniando, violentiam inferendo, scandalizando, & prædicando, & isti sunt venatores Diaboli. ferm. 3. Dom. 4. post Pent.
4. Capit Christus homines malos in Inferno: bonos per gratiam in Mundo, & in iudicio, vel in morte per sententiam. ibid.
5. Captivitas multiplex expenditur, à qua Christus nos liberavit, & cui multiplex libertas opponitur. in Jo. col. 43.
6. Captivi à peccato solvuntur à Christo. Vid. *Christi varia*. n. 247.

Caput.

1. Caput de sui ratione importat tres proprietates: prima quod sit membrum conforme: secunda membrorum principium: tertia influxivum sensus, & motuum. l. 3. d. 13. art. 2. q. 1. corp. & l. 3. d. 1. a. 2. q. 2. ad 7. & lib. 1. d. 31. p. 2. dub. 8. & op. Brevil. p. 4. c. 5. Vid. *Christi figura, & attributa*. n. 75.
2. In capite omnes sensus apparent, & eminentiorem situm habent, & in eo sunt cellula aptæ ad cognoscendum, & nervi apti ad sentiendum, & movendum, illi apparent à parte anteriori, isti à posteriori: Unde generalior est influentia capitis, quàm cordis quoad manifestationem: quoad veritatem verò generalior est cordis. l. 3. d. 13. a. 2. q. 3. ad 1.
3. Secundum Physicos principium motus, & sensus est in capite: secundum naturales verò, qui considerant principia rerum intimius, cor principium motus, & sensus. ibid.
4. Caput naturaliter non potest influere nisi in membra præunita, & hoc ob determinationem suæ virtutis: Unde non potest sibi unire membra, vel de non membro membrum facere. ibid. ad 2.
5. Caput spirituale est Christus, in quo secundum humanam naturam est conformitas, & secundum divinam est influentia in omnia membra creata. lib. 3. d. 1. art. 2. quæst. 2. ad 7. & d. 13. a. 2. quæst. 1.
6. Caput spirituale est Christus omnium in gratia existentium. ibid. lib. 3. d. 13. ad arg. Vid. *Christus caput*.
7. aput iniquorum est Diabolus. ferm. 1. in Nat. Dom.

8. Caput artis est ea docere, quæ facis. ferm. 1. de S. Greg.
9. Caput mortui loquutum est, ut revelaret S. Macario Christianos in inferno profundiores esse infidelibus. ferm. 2. de un. S. Mart. & ferm. 1. in Cathedr. S. Petr.
10. Caput levare ad Deum quid sit. ferm. 2. Dom. 13. Pent.
11. Caput, & Prælatus in omni Congregatione necessarius. ferm. 1. de S. Nicol.
12. Caput oleo ungere quod signum erat apud antiquos. tom. 2. in Luc. c. 7. n. 46.
13. Caput multoties in Scriptura stat pro mente. ferm. 1. Dom. 1. Adv.
14. Caput bonorum Christus, malorum Diabolus. V. *Christi varia*. n. 183.
15. In homine quarè erectum est ad cælum. Brev. p. 2. cap. 10. Cent. p. 3. l. 25. Comp. Theol. l. 2. c. 57. Vid. *Hominis formatio*. n. 36.

Carbonarius.

Carbonarius est Diabolus. Vid. *Diaboli varia*. num. 59.

Carbo.

Carbo ignitus Eucharistia. Vid. *Eucharistia essentia*. n. 16.

Carcer.

Carceris miseriam enarrantur, & applicantur miseris animarum in Purgatorio. ferm. de Animabus.

Carcer culpæ. Vid. *Christi varia*. n. 247.

Cardiaca.

Cardiaca est passio, vel affectio, ob quam labefactatus est innati caloris, seu virtutis robur. ferm. 1. de S. Lau.

Cardinalis.

Cardinales in diebus solemnibus quarè equitant equis tectis albis, & summus Pontifex equis albis, & tectis sericis albis. in Pl. 39.

Cardinalis virtus.

1. Cardinales virtutes dicuntur etiam consuetudinales, & politicæ: Cardinales ratione finis ultimi: per has enim est ingressus in Cælum, scilicet, per observantiam mandatorum, & tolerantiam tribulationum: dicuntur & consuetudinales ratione sui principii originalis, quia acquiruntur ex consuetudine: & politicæ ratione operationis sibi debentur. l. 3. d. 33. dub. 5. & op. de 4. virt. Cardinal. & ferm. 1. Hexaem. Dicuntur etiam purgatorie purgati animi, & exemplares. op. de virt. Card. Vid. V. *Virtutes Cardinales*.
2. Cardinales virtutes dicuntur, idest principales, quia principaliter ordinant hominem ad rectè agendum, & patiendum: ob idque omnes aliæ ad has reducuntur. lib. 3. d. 33. dub. 5. & d. 9. a. 2. q. 3. ad arg. & ferm. 6. Hexaem.
3. Cardinales virtutes habent objectum creatum, Theologicæ increatum. lib. 3. d. 27. a. 2. quæst. 1. ad ult. & d. 33. dub. 5. & d. 9. a. 2. q. 3. quomodo vitiari possunt quoad actum, circumstantias, & objectum. l. 3. d. 27. a. 2. q. 5. ad 2.
4. Cardinales virtutes remanent in Patria, & quarè. l. 3. d. 31. a. 2. q. 1. ad 1.
5. Cardinales virtutes sunt quatuor flumina Paradisi cor nostrum irrigantia. op. de Vir. Card. Vid. V. *Virtus Card.* summè necessaria sequenti Christum. ferm. 1. de S. Thom.
6. Cardinales virtutes exaltantur. op. Phar. c. 26. & 27. earum natura explicatur op. Comp. & 27. earum natura explicatur op. Comp.

Theolog. lib. 4. cap. 33. sequent.

Carentia.

Carentia divinæ visionis est maxima pœnarum.
op. Solil. c.4.

Carith.

Carith divisio interpretatur, quid significet.
ferm.9.in Nat. Dom.

Carmen.

1. Carmen damnatorum est pulcherrimum respectu divinæ justitiæ. ferm.1. Hexaem.
2. Carmen est Mundus. Vid. *Mundus*. n.7.
3. Carmen pulcherrimum faciunt mutationes Mundi. V. *Mutatio*. n.26.

Caro.

1. Caro dupliciter sumitur: primò pro natura: secundò pro vitio, & corruptione, quæ est in carne: primo modo non est spiritui contraria: secundo modo sic. lib.2.d.1.a.2. q.1. ad 5. & d.20. a.1.q.1. ad ult. & d.21.a.2.q.2. ad 4. & d.32.a.2.q.1. corp.

Carnis natura.

2. Caro sumpta pro parte constitutiva hominis, alia est secundum speciem, alia secundum materiam: prima est de constitutione prima hominis, habetque vim activam alimentum convertendi in carnis naturam: secunda spectat ad complementum corporis, quæ caret hujusmodi virtute activa. l.2.d.30.a.3.q. ult.
3. Caro hominis secundum speciem non potest fieri caro alterius hominis secundum speciem ob ordinationem ad formam, quæ vivificat ipsam. lib.2.d.30.a.3. quæst. 1. ad ult. & l.4. d.44. p.1.a.2.q.1.
4. Hinc si aliquis carne humana alterius nutritur, acquirit carnem secundum materiam, quæ tamen habet ordinationem ad animam, cujus erat secundum speciem, & ob id resurget in primo, non in secundo homine. l.4. ibid.
5. Si verò ambæ carnes sunt secundum materiam remanebit in secundo, non in primo, cui Deus supplebit alia via: habet enim essentialiorem ordinationem ad secundam animam. l.4. ibid.
6. Caro ex unione cum anima ordinationem trahit ad immortalitatem. l.4. ibid.
7. Caro aliquando sumitur pro toto homine, ut Verbum caro factum est: aliquando pro parte. l.3.d.9.a.1.q.1.
8. Caro non potest vivificari nisi ab aliqua forma spirituali ipsam complete, & sibi proportionabili. l.3.d.21.a.2.q.2.
9. Caro Christi dicitur fæcus, & quare. in Pf. 29.
10. Caro quomodò inficiat animam declaratur. l.2.d.31.a.2. q.1. & quomodò est causa peccati originalis. ibid. & l.2.d.39.a.1. q.1. ad 3. Ubi declaratur quænam sit lex carnis, & sensualitatis, & in qua potentia consistat.
11. Caro agit in animam eam inficiendo non per prædominantiam, vel influentiam, sed ob colligantiam, & hoc modo dicitur causa peccati. l.2.d.31.a.2. quæst. 1. ad arg. & q.2. corp. Unde appetitus animæ ad carnem ob istam colligantiam est causa sine qua non. ibid. q.2.
12. Caro trahit deorsum secum animam, & quomodò. l.2.d.31. ibid.
13. Carnis tentatio est impulsus sensualitatis, estque primus motus, qui consistit in deordinatione quadam rationis, ob id est cum peccato veniali. l.2.d.21. dub.4. Unde caro est hostis infensus animæ. l.2.d.21.a.2.q.3.
14. Carnis lapsus est facilior, quàm aliarum vi-

rium: in generativa enim residet improbitas immediatè ratione corruptionis fœditatis. l.2. d.31.a.1.q.3. ad 2.

15. Carni insectæ convenienter à Deo infunditur anima. l.2.d.32. a.3. q.2.
16. Carnis fœditas originaliter est æqualiter in omnibus hominibus: non autem pro ut dicit corruptionem pœnalem, ut in leprosis. lib.2. d.33.a.2.q.1. ad 4.
17. Carnis tentatio, & lapsus quomodò sit à Diabolo, & quomodò possit esse sine impulsu Diaboli. l.2.d.21.a.2.q.2.
18. Carnis concupiscentia est initium omnis peccati, & quomodò. lib.2. ibid. & lib.4. d.15. p.2. art.2. q.2. ad 3. ob id punienda. ibid. lib.4. & in Pf. 36.
19. Carnis tentationes, & lapsus sunt universaliores cæteris peccatis, & quare. l.2.d.21. art.2. q.3. corp.
20. Caro ex qua componitur corpus filij in utero Matris dicitur etiam sanguis, & semen: sanguis in ordine ad illud, ex quo procedit: caro in ordine ad illud quod fit: & semen in ordine ad formam, quam habet ille humor, qui est purissimus. l.3.d.3.p.1. dub.3.
21. Caro in homine prædicatur de anima in concreto, ut caro est animata, non in abstractione. l.3.d.7.a.1.q.1. ad 2.
22. Caro quomodò dicitur concupiscere adversus spiritum. l.3.d.2. art.2. q.1. ad 1. & ferm.3. Dom. 4. Quadrag.
23. Caro verò assumpta est à Verbo absque fomite concupiscentiæ idest qualis fuit in Adam ante peccatum: post peccatum enim fuit talis fomes: ob id dicitur Christus formatus ex carne cœlesti, & de cœlo vertisse, idest quia assimilabatur altitudini humanæ naturæ Adæ ante peccatum, & formatam divina virtute absque peccato. l.3. ibid.
24. Caro à Verbo assumpta quomodò dicitur habuisse imaginem Dei. ibid. ad 1. dicitur creata, sed improprie. lib.3. d.3. p.1. dub.4. Nobis fuit amicabile, passibilis, esibilis, sensibilis. ferm.8. in Nat. Dom. Vid. *Christi Incarnatio*.
25. An caro Christi fuerit peccato obnoxia: ex parentibus seminaliter traducta: decimata à parentibus. l.3.d.3.p.2.a.1.q.2. corp.
26. Carnis resurrectio est articulus fidei, qui reducit ad divinam omnipotentiam. lib.4. d.24. art. 3. quæst. 1. ad 4. & op. diæt. sal. tom. 5. cap.3.
27. Carnis immunditia qualiter auferebatur aspersione cineris vitulæ in lege scripta. lib.4.d.1. dub.4.
28. Carnis mortificatio absque spiritus subjectione est hypocritarum. l.4.d.15. p.2.a.2. q.2. ad 1.
29. Caro quo ordine, & sine mortificanda. l.4. ibid. ad arg. & in Psalm. 36. & in Sap. cap.1. & ferm. 4. de uno Mart. & op. Apol. paup. c.1. & 2.
30. Carnalia peccata sunt minoris culpæ, sed majoris infamiæ. lib.4. d.35. dub.2. quomodò differat specie, & solum accidentaliter etiam. l.4.d.41. dub.3.
31. Carnalibus supplicia multa minatur Christus. in Luc. c.6. n.25.
32. Caro significatur in Scriptura per ursum. ferm.2. Dom. 1. post oct. Pasch. quàm sævus hostis animæ. op. Solil. c.1.

33. Carna

33. Carnalium gaudium quàm noxium. serm. 3. Dom. 3. post oct. Paschæ.
34. Carnis sensus sunt apes mel delectationum colligentes, & aculeum remorsionis in anima relinquentes. serm. 3. Dom. 9. post Pent.
35. Caro mollis indicat bonum ingenium. ser. 1. de S. Greg.
36. Carnis pugna omnium difficillima. serm. 5. de uno Marr.
37. Carnalium concupiscentiarum aqua quàm fætida. serm. 1. de dedic. rempl.
38. Carnis mortificatio quàm necessaria. serm. 1. de S. Thom. Apost. Carnis putredo cauterio curatur. serm. 5. de plur. Mart. & op. de prof. Relig. l. 2. c. 55. & serm. 1. Dom. infr. oct. Epiph. & serm. 2. Dom. 3. Epiph. & serm. 1. de Convers. S. Paul. & serm. 3. Dom. Pas.
39. Caro nostra lutum. serm. 4. Dom. Quinquag.
40. Carnalium peccatorum enumeratio, & explicatio. op. spec. an. c. 3. & 4. eorum effectus pessimi. serm. 1. Dom. 7. Pent. & serm. 1. Dom. 8. Pent.
41. Carnium esus ante diluvium non fuit in usu: post diluvium fuit necessarius usus earum, qui ordo servatus est etiam in Ecclesia, & Religionibus suo modo. op. de paup. Chr. q. de mendicat. Ipsarum abstinentia laudabilis. ibid. & op. Apol. paup. c. 2.
42. De carnali affectu auctoritates S. Scripturæ. op. Bibl. paup. c. 94.
43. Carnales tentationes fugiendo vincuntur, quales sint, & blandimenta. op. de prof. Relig. l. 1. c. 2. & l. 2. c. 5.
44. Signa explicantur carnalis amoris, qui decipere solet Personas spirituales. op. de prof. Relig. l. 2. c. 27.
45. De carnis commotionibus, idest pollutione nocturna, & diurna: de morosa delectatione, de cogitationibus impuris modus traditur ea confitendi. op. de modo Confit. & de purit. consc. c. 7. & seq. V. *Luxuria*.
46. Carnales delectationes impediunt dona Spir. sancti. serm. 3. Hexaem.
47. Carnales sunt porci volutantes se in immunditiis. in Luc. c. 15. n. 15. & serm. 1. de uno S. Confes. A Deo maledicti. serm. 1. Dom. 7. Pent.
48. Carnales voluptates magis onerant, & sitim augent. in Luc. ibid. significantur in paralyti illius hominis sancti in piscina. Jo. cap. 5. n. 12.
49. De carnalitatibus multæ SS. PP. auctoritates proponuntur. op. Phar. l. 3. c. 17.
50. Carnis quæstio proponitur Deo Patri, & ejus lamentationes: responsioque Dei. op. stim. diu. am. p. 3. c. 14. & 15.
51. Caro quænam suggerat spiritui. op. de 7. don. c. 5. suggerit opera bestiarum. serm. 1. de uno Confes.
52. Carnem, cibos, vinumque venenatum offert Mundus. serm. 4. Dom. 1. Adu.
53. Carnis miseræ expenduntur. serm. 2. in Vig. Nativ. ejus infectiones quales. serm. 1. de S. Thom.
54. Caro, & anima sunt duæ sorores, quæ post hanc vitam bibent in eodem calice. serm. 2. Dom. 5. post Pasch.
55. Carnem crucifigere cum Christo quid sit serm. 1. ser. 3. Pent.
56. Carnem manducare quomodò liceat ex Evangelio, & quomodò curare infirmos valeant Apostolici viri. op. Expos. Reg. S. Franc. c. 3.
57. Carnalium parentum amor quo tendit. in Jo. c. 7. n. 5.
58. Abstinentia à carne, & vino laudatur in Anachoretis. op. Apol. paup. resp. 2. p. 2. art. 1. & 2. V. *Abstinentia*. n. 7.
59. Carnes illecebræ vicerunt Alexandrum. ser. 2. de S. Nicol. V. *Alexander*. n. 3.
60. Caro trahit inferius animam. Vid. *Anima motus*. n. 14.
61. Carnis concupiscentiæ remedium. Vid. *Clericus*. n. 5.
62. Caro quomodò sit materia conceptionis. V. *Conceptio*. n. 5.
63. Caro est murus. Vid. *Murus*. *Carolus*.
- Carolus magnus litterarum instaurator: primus Imperator Occidentis, & Rex Italiæ: multis laudibus celebratur. ser. 16. Hexaem. Exaltavit Ecclesiam, & defendit. V. *Ecclesia*. n. 181.
- Carpentarius*.
- Carpentarius. Vid. *Diaboli varia*. n. 82.
- Carthago*.
- Carthaginis destructio fuit ruina Reipublicæ Romanæ. serm. 1. de S. Agnete.
- Casa*.
- Casa est domus pauperum, diciturque à cadendo, quia de facili cadit. tom. 1. in sap. c. 11.
- Cassia*.
- Cassia quid sit. diæt. sal. tom. 7. c. 5.
- Castellum*.
- Castellum est mundus. serm. 1. Dom. 13. Pent. V. *Mundus*. n. 53.
- Castigatio*.
- Castigatio. V. *Flagellum*. Vid. *Tribulatio*. Vid. *Dicere*. n. 20.
- Castitas*. *Castus*.
1. Castus verè dicitur, qui est continens, & qui sibi complacet de illa virtute, & in quoniam consistit. lib. 3. d. 26. a. 1. q. 2. ad 4. & serm. 4. Dom. 16. post Pent. & serm. 1. de S. Ambros. & serm. 4. de Apost.
- Definitur Abstinentia ab omni coitu: estque conjugal, vidualis, & virginalis. op. Cent. p. 3. sec. 42. Vid. *Continentia*. n. 1. sequent. Vid. *Votum*.
2. Castitas virginalis dicit privationem universalem actuum carnalium & interiorum, & exteriorum: Castitas matrimonialis dicit privationem immoderantiæ. l. 4. d. 30. dub. 3. & l. 4. d. 33. dub. 3. & l. 4. d. 39. a. 1. q. 3. fund. & op. Cent. p. 3. sec. 42. V. *Continentia*. n. 1. & seq.
3. Castitatis fructus, & bona enumerantur, Luxuriæ malaque. serm. 2. Dom. infra oct. Nativ. & serm. 3. in Epiph. & serm. 2. Dom. 3. quadrag. serm. 1. in sexag. & serm. 2. Dom. 11. Pent. & serm. 1. de S. Ambr. & serm. 2. de Convers. S. Pau. & serm. 1. de S. Agatha. & op. diæt. sal. tit. 4. c. 4. ejus laudes enumerantur. ibid. & op. de prof. relig. l. 2. c. 53. 54. & 55. & serm. 3. Dom. 23. Pent. & op. Cent. p. 4. 1.
4. Castitas Christo quàm chara. ser. 2. Dom. infr. oct. Nativ. & serm. 1. Dom. 3. post Epiph. Vid. *Christi varia*. n. 201.
5. Castitas quomodò periclitatur consortio Mulierum. serm. 2. Dom. 11. post Pent.
6. Castitas

6. Castitas qualiter conservetur. serm. 4. Dom. 16. post Pent.
Augetur quando fufius tentatur à Diabolo: serm. 18. Hexaem.
7. Castimonia necessaria ad videndum Deum. ser. in fest. om. sanct. & ser. de S. Martino.
8. Castitatis perfectio in quo consistit. serm. 1. de Apost.
9. Castitati quænam contraria, & qualis pugna, quales difficultates ad eam conservandam. ser. de S. Martino: in deliciis periclitatur. serm. 1. in dedic. Eccl.
10. Castitati directè non opponuntur primi motus. l. 3. d. 38. a. 1. q. 3. ad 4.
11. Castitatis fomentum est carnis maceratio, fugaque Mulierum. l. 4. d. 37. a. 1. q. 3. ad arg. & op. de prof. relig. l. 2. c. 55.
12. Castitatis voti excellentia, & fructus qualis. l. 4. d. 38. a. 2. q. 3. & l. 2. d. ult. q. ult. ad arg. Vid. *Votum*. In Religione S. Franc. supra alia religiosorum perfectissimum. op. Exposit. reg. cap. 2.
13. Castitatis voti excellentia in Religione S. Franc. quanta. l. 2. q. ult.
14. Castitas exigit bona opera. serm. 1. de uno S. Confes. & serm. 1. Dom. 4. Adu.
15. Castitas Elephantis, & Cygni quanta. serm. 4. de Apost.
16. Castitas propria virtus Angelorum. serm. 4. Dom. 2. post Epiph.
17. Castitatis gradus assignantur. op. de grad. virt. c. 4. & op. de pugna spir. contra 7. vitia c. 2. & op. de prof. relig. l. 2. c. 55. & serm. 3. Dom. infra oct. Epiph. & op. expos. reg. S. Franc. c. 2. Vid. *Gradus*. n. 10.
18. Castitatis laudes ex Sacra Scriptura. op. Bibl. paup. c. 90. & op. de prof. Relig. lib. 2. c. 52. & serm. 1. de S. Agnete, & serm. 1. in Sexag. ser. 2. de una S. Virg. & serm. 5. Quàm Deo chara. V. *Dei varia*. n. 235.
19. Castitas est partus sobrietatis, nec absque abstinentia potest conservari. op. de prof. Relig. l. 2. c. 52.
20. Castitatis lectio tradita est à Christo in sua schola. op. de prof. Relig. ibid.
21. Castitatis solium super omnes stellas est collocatum, ejus aureola, & fructus. op. diæt. sal. tom. 4. cap. 4. Angelis amabilis. ibid. facit homines Angelos. serm. 4. Dom. 2. post Epiph.
22. Castitatis transgressor quàm Deo abominabilis. serm. 1. Dom. 3. Epiph.
23. Castitas est species martyrij in Psalm. 118. num. 11.
24. Ordines Minores inserviunt ad probandum an Clerici possint vivere castè. Vid. *Clericus*. num. 2.
25. Castitas in juventute species Martyrii. Vid. *Martyr*. n. 24.

Castrimargia.

Castrimargia est excessus in cibo, dicitur à castro, & mergo, eo quod omnia mergit in castro ventris. op. diæt. sal. tom. 1. c. 8.

Castrum.

Castrum. Vid. *Castellum*.

Castra Diaboli. Vid. *Diaboli varia*. n. 34.

Castrorum acies ordinata Ecclesia. Vid. *Ecclesia*. num. 167.

Casus. Casuale.

1. Casus, & fortuna dicunt effectus provenien-

tes ex causis aliam intentionem habentibus: Unde important effectum positivum, & privationem intentionis. lib. 2. d. 37. art. 2. quæst. 2. corp. & in Ecclen. cap. 9. n. 12. Vid. *Accidens* num. 13.

2. Casus, & fortuna est tantum respectu causæ creatæ: nam respectu Dei nullus datur casus: quicquid enim fit, particulari fit providentia. l. 2. d. 37. ibid. & l. 1. d. 45. dub. 4. & d. 38. a. 2. q. 1. ubi ponitur quam necessitatem habent respectu futuritionis. V. *Effectus*. n. 2.
3. Casus, & fortuna dicunt privationem intentionis respectu naturæ, & respectu intellectus agentis particularis. l. 2. d. 37. ibid.
4. Casus, & fortuna pro ut dicunt privationem intentionis non sunt à Deo: est enim defectus, non aliquid positivum. ibid. lib. 2. & l. 1. d. 45. dub. 4. Vid. *fortuna*.
5. Casus prædicantur, sed non revelantur, & quomodò. l. 1. d. 38. dub. 4.
6. De casu suo nunquam desperandum, timendum tamen est. serm. 18. in Hexaem.
7. Casuum reservatio licita, in quibus inferior debet se remittere ad superiorem. lib. 4. d. 20. dub. 5. & op. Cent. sec. 28. & p. 3. sec. 51. V. *Confessio*. n. 28.
8. Casus enumerantur in quibus percutiens clericum, non subiacet excommunicationi. op. Cent. p. 1. sec. 28.
9. Casus in quibus subditus non tenetur proprio Prælato confiteri. op. quare FF. Min. non prædicent.
10. Casus Grammaticales. V. *Ablativus*. n. 1.

Cataplasmata.

Cataplasmata apponitur vulneri animæ per satisfactionem. Ps. 85.

Catharina.

Catharinæ Virg. & Mart. laudes recensentur sub metaphora Columbæ. serm. de S. Cathar. Vid. *Columba*. n. 7.

Catechismus.

1. Catechismus in baptizandis est instructio in fide, & datur antè exorcismum, quia est ad instructionem intellectus: sicut exorcismus respicit affectum. lib. 4. d. 6. p. 2. dub. 7. & a. 3. q. 1. & 2. & op. Comp. Theol. lib. 6. cap. 10. & op. Brev. l. 6. c. 7.
2. Catechismus etiam in parvulis præcedere debet baptismum tum propter uniformitatem Ecclesiæ: Tum quia per paternos possunt obligari. l. 4. d. 6. p. 2. a. 3. q. 1. & 2.

Catechumenus.

1. Catechumenus qualiter instrui debet. l. 4. d. 6. ibid. q. 2. ad arg.
2. Catechumeni figurati in Nicodemo. in Jo. c. 3. n. 2. non sunt propriè fideles. l. 4. d. 24. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.

Cathedra.

1. Cathedra qualiter differat à folio, & à tribunali. tom. 2. in Jo. cap. 19. num. 13. Vid. *Tribunal*.
2. De Cathedra S. Petri misteria enarrantur. serm. de Cathedr.
3. Christus habet Cathedram in Cœlo. V. *Christi attributa*. n. 12.

Categoria.

Categoria. Vid. *Prædicamentum*.

Catholica

Catholica fides.

1. Catholica fidei expressio de Deo in Theologia fit duobus modis, prædicando per modum substantiæ, & per modum relationis. op. Brev. p. 1. c. 4.
2. Catholica Ecclesia quarè sic dicitur. Vid. *Ecclesia*. n. 14.

Cathariga.

Catharigæ hæretici ordinabant mulieres. lib. 4. d. 25. a. 2. q. 1. corp.

Catus.

Cati oculi, quomodo recipiant, & transmittant species in videndo. l. 2. d. 24. p. 1. art. 2. quæst. 4. ad 3.

Catulus.

Catulus. Vid. *Canis*.

Cavere. Cautio. Cautela.

1. Cautio est pars prudentiæ, quæ docet discernere à virtutibus vitia speciem virtutis præferentia. op. Cent. 3. p. sec. 41. & op. declar. term. Theol. & op. de 4. virt. Card.
2. Caurelæ exponuntur contra tentamenta Diaboli. op. spec. discipl. p. 1. c. 2.
3. Cautela qualis habenda in exponenda Sacra Scriptura. op. Brev. procem.

Cauma.

Cauma qualis figura. in Pf. 65.

Causa.

Quid.

1. Causa est qua posita ponitur aliud, scilicet effectus, & qua remota removetur effectus. l. 1. d. 5. a. 2. q. 2. fund. & dub. 3. & d. 38. a. 1. quæst. 1. fund. & q. 2. & lib. 2. d. 1. a. 1. q. 2. ad 4. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 6. ad 1. & l. 4. d. 4. p. 1. art. 1. quæst. 2. ad 4. & lib. 1. d. 20. art. 2. q. 2. ad 1. Vid. *Maxima*. n. 18.
2. Causa apud Latinos est id, ad cuius esse sequitur aliud, sicque importat antecessorem durationis: apud Græcos verò stat etiam pro principio, ex quo alterum sequitur: Unde apud Latinos non potest nomen causæ transferri in divinas productiones: bene autem secundum Græcos. lib. 1. d. 20. art. 2. quæst. 2. fund. & ad arg. & d. 5. dub. 3. & d. 29. art. 1. quæst. 1. in corp.
3. Causa posita ponitur effectus, & remota removetur effectus; in quo sensu, & quando sit vera. l. 2. d. 32. a. 2. q. 2. ad 3. & l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. quæst. 2. ad 4. & d. 22. a. 1. quæst. 1. ad arg. Vid. *Infra Causa habitudo*. num. 4. Vid. *Maxima*. n. 201.
4. Causa non potest dare aliquid effectui, si illud non habet vel formaliter, vel causaliter, vel exemplariter. lib. 1. d. 8. p. 1. art. 2. quæst. 1. ad argum.
5. Causa si est naturalis producit effectum ex tota potentia: non verò si est voluntaria. lib. 1. d. 43. quæst. 3. ad 2. & d. 44. art. 1. quæst. 2. ad 3.
6. Omne quod efficit, vel disponit, vel excitat disponentem, vel efficientem aliquo modo, illud reducit ad genus causæ. lib. 3. d. 11. a. 1. q. 3. corp.
7. Causa naturalis producit sibi simile in proprietatibus specialibus, & si est universalis producit necessariò. lib. 1. d. 45. art. 2. quæst. 1. ad 4.
8. Causæ primæ cognitio dictata est à lumine naturali: habeturque ex cognitione effectuum. *serm. 5. Haxæm*.
9. Quid est causa per sui præsentiam alicujus effectus, & per abstinentiam est causa oppositi. Vid. *Maxima*. n. 112.
1. Causa alia est per se, alia per accidens: per se est quæ causat per id, quod ab ipso est: per accidens est quæ causat per id, quod non est ab ipso, sed aliunde: Unde Deus non potest causare hoc secundo modo: cum id sit maximæ imperfectionis. lib. 1. d. 12. art. 1. quæst. 3. ad 2. & lib. 2. d. 37. art. 2. quæst. 2. Dicitur autem causa per accidens respectu intentionis, non quatenus accidens est differentia entis. *ibid.* l. 2. ad 2. & in *Ecclen.* c. 9.
2. Causa item alia est mediata, alia immediata, & utraque potest esse tripliciter. lib. 1. d. 12. art. 1. quæst. 3. ad argum. & d. 8. part. 1. art. 2. quæst. 1. ad 4. five alia remota, alia proxima. *ibid.* & lib. 1. d. 45. dub. 2, & art. 2. quæst. 2. & lib. 2. d. 28. art. 2. quæst. 3. & lib. 2. d. 37. a. 1. q. 1. dub. 1.
3. Causa item alia efficiens, alia inducens, alia conservans. lib. 2. d. 32. art. 1. quæst. 2. ad 3. & l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 2. ad 4. & l. 4. d. 22. a. 1. q. 1. ad arg. Item alia est sine qua non, id est sine qua aliquid non potest esse. l. 4. d. 43. q. 6. ad 1. Vid. *Infra*. num. 10.
4. Causa item alia est prima, alia secunda, alia universalis, alia particularis. lib. 1. d. 12. art. 1. quæst. 1. ad arg. & l. 2. d. 1. art. 2. quæst. 2. ad 3. & lib. 1. d. 45. art. 2. quæst. 2. qualis differentia in influendo. *ibid.* Vid. *Infra*. n. 14. Causa universalis creata habet hanc perfectionem, quod se extendit ad multa: imperfectionem quod est insufficiens absque particulari: Particularis verò quoad perfectionem est sufficiens ad singula: imperfectionem verò quod est limitata virtutis. l. 1. d. 40. dub. 7.
5. Causa item alia est in potentia, alia in actu: causa in actu est ex concursu efficientis, & finis. lib. 2. d. 1. part. 2. dub. 1. & l. 1. d. 40. a. 1. quæst. 1. ad 1. & l. 1. d. 45. art. 2. quæst. 2. ad 2. & lib. 1. d. 8. part. 1. art. 2. quæst. 1. in arg. Causa in actu est duplex, scilicet in se, & in effectu. lib. 2. d. 1. art. 1. quæst. 2. ad 4. & lib. 1. d. 45. art. 2. quæst. 2. ad 2. primo modo dicitur in actu primo: secundo modo dicitur in actu secundo.
6. Causa item alia est secundum rationem essendi, alia secundum rationem inferendi, vel illativa: alia secundum rationem dicendi, vel prædicandi. lib. 1. d. 38. art. 1. quæst. 2. corp. sic etiam dicitur universale duplex in essendo, & prædicando. l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. corp.
7. Causa item alia est materialis, alia formalis, alia efficiens, alia finalis, alia exemplaris. l. 1. d. 19. p. 2. q. 3. & l. 1. in Procem. & op. Brev. p. 2. c. 1.
8. Causa item alia est æquivoca, alia univoca. l. 3. d. 34. p. 2. a. 2. q. 1. ad 4. Alia principalis, alia instrumentalis. lib. 4. d. 43. art. 1. quæst. 1. ad 3. & lib. 2. d. 8. part. 1. art. 2. quæst. 2. ad 2. Alia proxima, alia remota. lib. 1. d. 8. p. 1. a. 2. quæst. 1. ad 4. & l. 1. d. 48. a. 2. q. 2. ad 2.
9. Causa item alia est naturalis, & necessaria: alia voluntaria, & libera. lib. 1. d. 40. art. 2. q. 1. corp. & d. 45. art. 2. q. 1. ad arg. Vid. *Infra*. n. 51. Alia necessaria, alia contingens. lib. 1. d. 40. dub. 7.
10. Causa item alia propria, alia impropria, quæ dicitur

- dicitur sine qua non. lib. 4. d. 15. part. 1. dub. 3. & lib. 1. d. 38. art. 1. quæst. 2. corp. Vid. *supra*. num. 3.
11. Causarum quatuor genera enumerantur : efficiens, formalis, finalis, & materialis. lib. 1. proem.
12. Causæ oppositæ sunt causa oppositorum : id intellige de intrinsecis. lib. 2. d. 1. art. 2. quæst. 1. ad 4. Vid. *Maxima*. n. 188. Vid. *Causarum habitudo*. n. 15.
13. Causarum genera dicendi tria sunt : demonstrativum, judiciale, & deliberativum, Pl. 118. c. 3. v. 13.
14. Causæ universalis, & particularis perfectiones, & imperfectiones quænam sint. l. 1. d. 40. dub. 7. & lib. 1. d. 35. art. 1. quæst. 2. ad 3. Vid. *supra*. num. 4.
- De causis in Particulari.*
1. Causa materialis in ordine ad formam est principium passivum, & habet esse incompletum & imperfectum. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. quæst. 3. Vid. *Materia*.
- Materia-
lis.*
2. Materia ad formam quomodo ordinetur. l. 1. ibid. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. corp. & l. 1. d. 26. q. 1. ad 6.
3. Causæ materialis informatio passiva est duplex, scilicet, generalis per formam communem omnibus corporibus, estque forma lucis : & specialis per alias formas elementares, & mixtionis. l. 2. d. 13. exp. text.
4. Materia quomodo disponitur ad receptionem formæ. l. 2. d. 9. q. 3. ad arg. & d. 14. p. 2. art. 2. q. 1. corp.
5. Materia quomodo sit prior forma. lib. 2. d. 12. a. 1. q. 1. ad arg.
6. Materia dicit ordinem ad formam, sed consequentem ad propriam entitatem, quia dicit compossibilitatem non ex alio, sed cum alio. l. 1. d. 28. p. 2. a. 1. q. 2. & l. 1. d. 26. a. 1. q. 1. ad 6. & l. 1. d. 30. q. 3. corp.
7. Materia est pars substantialis componens Angelos, & animam rationalem. Vid. *Angelorum compositio*. Vid. *Anime compositio*.
- Forma-
lis.*
8. Causa formalis est duplex, scilicet, constitutiva, dicitque ordinem ad materiam; & exemplaris, quæ coincidit in idem numero cum efficiente, & sine. lib. 1. d. 19. p. 2. quæst. 3. ad 2. hæcque dicit ordinem ad exemplatum. lib. 1. d. 35. a. 1. q. 2. ad arg.
9. Causa formalis potest coincidere simul cum efficiente, & finali secundum varios respectus. l. 3. d. 27. dub. 1.
10. Causa formalis est triplex : alia, quæ perficit materiam, extenditur, & dependet, ut forma ignis : alia, quæ perficit, & dependet, sed non extenditur, ut est forma vegetativa, & sensitiva : alia, quæ perficit, non tamen extenditur, nec dependet, ut est anima rationalis. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg.
11. Forma informando materiam qualis operetur successivè, qualis instantaneè. lib. 4. d. 16. p. 1. a. 3. q. 1. ad arg.
12. Forma dicitur dupliciter, vel per privationem materiæ : sic Deus est forma, hæcque non dicit habitudinem ad informatum, nisi secundum modum intelligendi, ut est Deitas respectu Dei : alia per comparisonem ad materiam, quam informat, hæcque importat relationem secundum rem. l. 3. d. 5. dub. 2.
13. Formalis causa quomodo ad materiam referatur. lib. 1. d. 26. a. 1. q. 1. ad 6. Ejus est inhærere, & unire.
14. Forma quomodo dicatur essentia, natura, & species secundum diversas habitudines, lib. 1. d. 31. p. 2. dub. 4. & lib. 2. d. 12. a. 1. q. 1. ad 5. Item dicere aliquis facit formaliter aliud : ly, formaliter, potest habere ratione causæ, & etiam effectus, & quomodo. lib. 1. d. 32. a. 1. quæst. 2. ad arg.
15. Formæ elementares sunt primæ, quæ dant esse perfectum materiæ primæ. l. 2. d. 13. a. 2. quæst. 1. fund.
16. Forma est principium agendi. l. 2. ibid. forma enim habet alium actum per modum informantis : alium per modum efficientis, ut albedo dealbat, & disgregat visum. l. 2. d. 26. q. 5. ad 1. & in corp. sic anima per propriam formam habet vivere in se : per potentiam verò habet agere.
17. Forma ultima est ultimo completiva respectu aliarum formarum, quæ disponunt ad ipsam, ut est forma corporeitatis respectu sensitivæ & c. non tamen id est verum de forma perficiente alias formas lucis in omnibus corporibus. l. 2. d. 14. p. 2. a. 2. q. 1. ad ult.
18. Quomodo à forma dependeat effectus in esse, & in conservari. l. 2. d. 37. a. 1. q. 2. ad arg.
19. Causa efficiens est duplex : una quæ operatur secundum materiam præjacentem : altera absque materia, & dispositione, & idè agit quando vult, hujusmodi est Deus. l. 1. d. 40. a. 1. q. 1. ad 5. vocatur ab Aristotele etiam initialis. in Pl. 118. c. 10. v. 8.
- Efficiens.*
Alia est difformiter agens, alia uniformiter agens lib. 4. d. 4. part. 2. art. 2. argum. 1. ad oppos.
20. Causa efficiens, & finis, & forma quomodo coincidere possunt simul in idem specie, vel numero. l. 1. d. 19. p. 2. q. 3. ad 2. Vid. *Maxima*. n. 57.
21. Causa efficiens est triplex : scilicet, quæ operatur solum exterius, estque artifex : secunda quæ operatur interius perfecte, estque solus Deus : tertia quæ utroque modo, & est natura. lib. 2. d. 7. p. 2. dub. 3. Vid. *Animal*. n. 13.
22. Causa efficiens sub aliqua dispositione superaddita est triplex, scilicet vel quia est præambula ad ipsam causam, ut idem lumen à sole lucente ; vel quia est concomitans, ut à sole calefaciente ; vel ut informans, ut à sole illuminante. l. 2. d. 34. a. 1. q. 2. corp.
23. Causa efficiens vel est verè efficiens, vel solum inducens, vel disponens. lib. 2. d. 34. dub. 1. & lib. 3. d. 11. art. 1. quæst. 3. corp. & d. 34. p. 1. dub. 2.
24. Causa deficiens reducitur ad efficiens ; item & causa movens. l. 2. d. 34. dub. 2. Vid. *Peccati causa*. n. 1. seq.
25. Causa irem alia est efficiens purè, alia est etiam conservans. l. 2. d. 27. a. 2. q. 1. ad arg.
26. Causa efficiens librorum S. Scripturæ potest esse triplex : vel per modum inspirantis, sic est solus Deus : vel per modum inventientis sic est auctor illius libri, v. g. Salomon : vel per modum compilantis, ut fuit Philo respectu libri sapientiæ. tom. 1. in sap. Prol.
27. Causa in actu est ex concursu efficientis, & finis in habentibus intellectum. lib. 2. d. 1. p. 2. dub. 1.
28. Causæ

28. Causa proxima, & immediata potest esse tripliciter, aut respectu substantiæ, aut respectu dispositionis, aut respectu actus. lib. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4. Mediata verò est etiam tripliciter, scilicet vel excludendo immediationem, aut includendo ordinem causarum, & diversitatem agentium, aut ordinem tantum. l. 1. d. 12. q. 3. ad 1. & l. 1. d. 45. a. 2. q. 2. ad 2.
29. Causa efficiens dicitur respectu causarum inferiorum, & ubi est status. l. 1. d. 12. q. 1. ad 1. & q. 2. ad 2. & d. 27. p. 1. a. 1. q. 2. Efficiens animalium. Vid. *Animal.* n. 11. seq.
30. Causa mediata, & per accidens non sunt æquipollentes. l. 1. d. 12. q. 3. ad 1.
31. Causa universalis, & particularis in productione effectuum quomodo se habeant differenter tanquam excedentia, & excessa. l. 1. d. 45. a. 2. q. 2. corp. & q. 1. ad 4. V. *Maxima.* n. 31. Vide *Dei actio.*
32. Deus nihil efficit nisi per potentiam, sapientiam, & voluntatem, & quomodo differant. l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. ad arg. sic etiam in nobis sunt causa rerum, sed diverso modo. ibid. q. 1. corp. & ad 2.
33. Deus tamen principaliter dicitur efficere per voluntatem: ratio enim causandi est bonitas, & in ratione effectivi, cum sit diffusiva, & in ratione finis, cum bonum sit propter quod omnia. ibid.
34. Deus quomodo est agens præconcipiens. ibid. ad argum. habet rationem triformis causæ, scilicet originantis, exemptantis, & nimentis. t. 1. Hexaëm. ser. 16.
35. Causa naturalis an sit nobilior artificiali. ibid. corp. l. 1. d. 45.
36. Causa prima universalis increata potest in totum effectum absque adminiculo secundæ: non autem causa universalis creata, & quare. ibid. quæst. 2. corp. & lib. 2. d. 1. artic. 2. quæst. 2. ad 3.
37. Deus aliquorum effectuum est tota causa absque secunda: aliorum verò est cum secunda, & hoc ob suam liberalitatem. ibid. ad arg. l. 1. d. 45. Ita tamen, ut totus effectus ab utraque procedat. ibid. & l. 1. d. 38. a. 1. q. 1. corp. & l. 2. d. 37. a. 1. q. 1. ad arg.
38. Posita causa prima immediata in actu necessariò ponitur effectus. ibid. l. 1. d. 45. q. 2. ad 2. & d. 27. p. 1. a. 1. q. 2.
39. Causarum ordo reducitur ad unam primam, & supremam. l. 4. d. 19. a. 3. q. 1. corp.
40. Causa prima quò magis est in actu, magis influit. t. 3. serm. 3. de plur. Mart. & l. 1. d. 27. a. 1. p. 1. q. 2. ad arg.
41. Causarum primarum influxus expenditur philosophicè, & moraliter. ser. 1. ibid.
42. Causarum habitudo non cadit in Deo respectu sui, sed solum respectu creaturarum, circumscripta tamen dependentia. lib. 1. d. 19. p. 2. quæst. 2.
43. Causa, & ratio multiplicatis rerum est primitas, & unitas Dei. l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 2. & l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
44. Causa secunda cooperatur primæ efficienter. l. 4. d. 5. a. 3. q. 1. corp.
45. A Causa efficiente quomodo dependeat effectus in esse, & in conservari. l. 2. d. 37. a. 1. q. 2. ad arg.
46. Rerum conservatio quomodo est à Deo, & à causa creata. l. 2. d. 37. a. 1. q. 2.
47. Causa deficiens quomodo in creatura est quid positivum, & quid privativum. l. 2. d. 37. a. 1. q. 1. & 2. maxime ad ult. & d. 34. a. 1. q. 2.
48. Si aliquid per sui præsentiam est causa alicujus, & per sui absentiam erit causa oppositi, quomodo id sit verum. l. 2. d. 37. art. 2. quæst. 1. ad 2.
49. Quomodo producantur effectus casuales, & fortuiti. ibid. q. 2. V. *Casus.*
50. Causa, & effectus quomodo proportionantur quando sunt univoca, & ejusdem generis, alias non ut Creator, & creatura. l. 1. d. 43. a. 1. q. 3. ad 1.
51. Causa agens per naturam agit quantum potest, & ubi est productio similis quantum ipsa est: non verò quando agit per deliberationem: sic Deus producens creaturam. l. 1. d. 43. a. 1. q. 3. ad 2. V. *Supra.* n. 9.
52. In quo sensu sit verum, quod frustra est potentia, quæ non reducitur ad actum. ibid.
53. Si aliquid est causa alicujus, & oppositum est causa oppositi: verum est totalis causa, & proxima. l. 1. d. 40. a. 4. q. 2. ad 6.
54. Causæ efficienti quando passio differens secundum rem correspondeat, & quando non. l. 1. d. 40. a. 1. q. 1. ad 2.
55. Causa alia est efficiens solum, alia etiam conservans. lib. 4. d. 27. artic. 2. quæst. 1. ad arg. Item alia disponens, alia efficiens. l. 2. d. 34. dub. 1.
56. Vbi est causa, & effectus, ibi est prius, & posterius. l. 1. d. 20. a. 1. q. 2.
57. Causa, & effectus debent esse simul: unde si causa præterit, & non est, nihil facit. lib. 4. d. 4. part. 1. artic. 2. quæst. 3. argument. 2. ad oppos. Nota pro Sacramentis, quia non possunt esse causa physica, quia non sunt, dum causatur effectus.
58. Causa per se effectus per se qualis: ubi de peccato actionis agitur, quando scilicet imputanda est ad peccatum. lib. 1. d. 32. art. 3. quæst. 2. ad 2.
59. Causa, Casus, & occasio qualiter differant, & quid. l. 1. d. 46. a. 1. q. 3. corp.
60. Finis est duplex, scilicet, ultimus, & finis sub fine, qui propriè dicitur terminus. lib. 1. d. 1. dub. 15. & lib. 2. d. 38. quæst. 2. Vid. *Finis.* Vid. *Intentio.*
61. Finis intentio est melior iis, quæ sunt ad finem. lib. 1. d. 29. art. 1. quæst. 1. corp. & lib. 2. d. 1. art. 2. q. 1. ubi agitur de qualitate finalis causæ.
62. De causalitate finis. lib. 2. d. 38. art. 2. q. 1. & d. 1. part. 1. art. 2. q. 1. & lib. 1. d. 40. art. 1. quæst. 1. ad 2. & lib. 4. d. 48. art. 2. q. 2. corp. & l. 2. d. 34. artic. 1. quæst. 3.
63. De pluralitate finium agitur. lib. 2. d. 38. art. 1. quæst. 3.
64. An irrationalia agant propter finem. l. 2. ibid. quæst. 1. & l. 2. d. 48. a. 2. q. 2. corp.
65. Voluntas in causatione rerum quomodo se habeat. Vid. *Dei voluntas.*
66. Causa instrumentalis duplex est: alia quæ est separata à causa principali, ut baculus, & corpus ab Angelo assumptum: alia conjuncta: & Instrumentum tale etiam est duplex, scilicet,

scilicet, vel unitum ad aliquam operationem faciendam, vel etiam ad unam formam constituendam, ut est caro, & sanguis in homine. lib. 4. d. 43. art. 1. quæst. 1. ad 3. & l. 2. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. ad 2. Vid. *Instrumentum*.

67. Instrumentum quam conformitatem habeat ad causam principalem. l. 2. ibid.

68. Causa Instrumentalis an habeat activitatem ad effectum: an verò se habeat merè passivè. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 2. corp. & d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. ad argum. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 1. ad 3. & l. 3. d. 4. a. 1. q. 1. & 2. Vbi dicitur B. Virg. in conceptione se habuisse & activè, & passivè.

69. Causa tantum per accidens datur fortuitorum. Vid. *fortuna*. n. 1.

Idealis, seu Exemplaris.

70. Causa Exemplaris, seu Idealis est id, ad cuius imitationem aliquid fit, & tenet se ex parte causæ producentis, sicut imago ex parte producti. lib. 1. d. 31. art. 1. part. 2. quæst. 1. corp. ad arg. sic creaturæ procedunt à Deo, sicut exemplatum ab exemplari. lib. 1. d. 6. a. 1. q. 3. V. *Exemplar*. n. 1.

71. Exemplaris causa quomodo differat à re, cuius est exemplar. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. corp. & d. 6. a. 1. q. 3. ad 4. & d. 8. q. 1. ad 2. & d. 31. p. 2. q. 1. corp. & d. 35. a. 1. q. 1. corp. & d. 36. q. 1. & l. 2. d. 1. art. 1. q. 1. ad 3. & l. 3. d. 11. art. 1. q. 2. & l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 3. ad 2.

72. Agens per naturam, & agens per exemplar dividuntur ex opposito. l. 1. d. 6. a. 1. q. 3. fund. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.

73. Causa exemplaris reducitur ad causam formalem, efficientem, & finalem diversimodè consideratam. lib. 1. d. 19. p. 2. art. 1. quæst. 3. ad 2. & lib. 3. d. 19. art. 1. q. 1. corp. & lib. 1. d. 6. art. 1. q. 3. corp.

74. Causa exemplaris appropriatur Filio. l. 1. d. 6. art. 1. q. 3. & quomodo procedat per modum exemplantis. ibid. & in Io. c. 1. n. 1.

75. De Causa Exemplari. Vid. *Forma*. Vid. *Exemplar*.

76. Causa per accidens quomodo concurrat ad effectum. l. 2. d. 37. a. 2. q. 2.

77. Causa conservans, & finalis appropriatur Spir. sancto. t. 2. in Io. c. 1. n. 2.

78. Causa, quæ habet effectum contingentem, quando possit impediri, & non. l. 1. d. 47. a. 1. q. 1. ad arg.

Habitudo causa ad effectum, & e converso. Et varia.

1. Quomodo se habeant ad invicem causa materialis, formalis, efficiens, & finalis. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg. & d. 20. a. 2. q. 2. ad arg. & d. 29. a. 1. q. 1. & d. 30. q. 3. & d. 33. dub. 4. & l. 4. d. 45. dub. 5. & t. 1. serm. 5. Hexaëm. & serm. 1. de plur. Mart.

2. Causa, & effectus semper important distinctionem, & ordinem temporis, vel naturæ. l. 1. d. 20. & aliis loc. supracit. & quomodo comparantur ad invicem, & quando remanent, & quando non. l. 4. d. 22. a. 1. q. 1. ad 3.

3. Causa efficiens, & finalis semper est nobilior suo effectu: materialis verò, & formalis non semper, sed tantum secundum quid. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad ult. & l. 1. d. 38. art. 1. q. 2. & l. 3. d. 34. p. 1. dub. 2. & l. 3. d. 33. a. 1. q. 5. ad 3.

4. Causa cessante quando cesset effectus. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 2. ad 6. & l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 2. ad 4. & d. 22. a. 1. q. 1. ad 3. Item quando causa permanente non remouetur effectus. l. 2. d. 32. a. 1. q. 2.

ad 3. & l. 1. d. 45. a. 2. q. 2. V. *Supra*. V. *Causa quid*. num. 3.

5. Causa quando am, & ob quas causas producat diversos effectus. l. 4. d. 4. a. 2. q. 3. fund.

6. Causa causæ quomodo est causa causati. t. 3. ser. 1. de plur. Mart. V. *Maxima*. n. 208.

7. In causis necessariò est status, ne procedatur in infinitum. l. 1. d. 8. p. 2. q. 2.

8. Causa per se dicit maximam perfectionem. l. 1. d. 12. q. 3. ad arg.

9. Causæ monstri explicantur. l. 1. d. 45. dub. 5. V. *Monstrum*.

10. Causa, & causalis ratio quomodo differant. l. 2. d. 18. a. 1. q. 2. corp.

11. Causa quando est signum effectus, & quando non. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. ad 2. & quomodo cognoscatur per effectus, & è converso, & l. 1. d. 1. dub. 3. & serm. 1. Dom. 2. Epiph.

12. Causæ, & habitui respondet effectus proportionatus. l. 4. d. 46. a. 1. q. 3. ad 1.

13. Causarum efficacia in causando explicatur. ser. 6. in Hexaëm.

14. Si causa est bona, & effectus bonus, quomodo sit verum. l. 1. d. 48. dub. 3. & l. 2. d. 34. a. 1. q. 1. ad arg.

15. Contrariorum contrariæ sunt causæ, quomodo sit verum. l. 2. d. 34. ibid. & l. 1. d. 40. a. 4. q. 2. ad 6. V. *Maxima*. n. 206. V. *Causa*. n. 12.

16. Causa prima qualiter est effectiva contrariorum effectuum. op. Hexaëm. ser. 3.

17. Causales rationes quomodo sunt in Mundo. t. 1. ser. 16. Hexaëm. dicuntur feminales. l. 2. d. 18. a. 1. q. 2. & 3. & op. Cent. p. 3. sec. 25. Vid. *Seminales rationes*. Causa est principium productivum; causalis ratio est regula dirigens ipsum efficiens: in Deo est Idæa, in creatura est forma naturalis. op. declar. term. Theol.

18. Causa, & principium quomodo præcisè differant; & quare principium in Divinis accipitur, non verò ratio causæ. l. 1. d. 29. a. 1. q. 1. & 2.

19. Causa omnium alterationum corporalium, & spiritualium est quadruplex: scilicet efficiens, materialis, instrumentalis, & formalis.

20. In iure positivo cessante causa cessat effectus. op. quare FF. Min. præd.

21. Causa non omnis introducendæ, vel producendæ est causa conservandæ. l. 4. d. 21. a. 2. q. 1. ad ultim.

22. Causalis emanatio quid importet in causa, & effectu: diciturque etiam processio. l. 1. d. 13. a. 1. q. 1. ad 4.

23. Causalitas significatur, item & concomitantia per præpositionem A. Vid. *litt. A*.

24. Causa peccati est deficiens. V. *Malum in ordine ad causam*.

Cautio, Cautè. Vid. v. *Cautere*.

Cauterium.

Cauterium spirituale ad purgandam animam proponitur. op. diæt. sal. t. 7. c. 5.

Cayphas.

Cayphas quo sensu verum prophetaverit, & simul falsum. lib. 4. d. 19. dub. 1. & in Ioan. c. 11. num. 48.

Cedron.

Cedron interpretatur obumbratio, in Io. cap. 18. num. 3.

Cella

Cella.

Cella vinaria spiritualis quænam. op. de sex al. ser. cap. 3.

Celari.

Celari crimen alterius dupliciter potest, & quando est peccatum. l. 4. d. 35. dub. 3.

Celebrare.

Celebrare Missam : præparatio, devotio exercenda, fructus, finis, modus, aliaque ad hoc mysterium celebrandum enodantur. opuscul. de præparat. & Expof. Missæ per totum. Vide *Missæ*.

Celum.

Celum dicitur à celando, non ab abscondendo, sed à sculpendo : unde cum æ, vel cum œ diphthongum scribi debet, quia est ornamentum, & quasi sculptum luminaribus. ser. 8. Hexaëm. Vid. *Cælum*.

Cella.

Cella frequentanda à religioso, in qua Deus multa bona dispensat. opuscul. de Meditat. Confit. cap. 16.

Cellaria.

Cellaria duo habet Deus, scilicet Ecclesiam militantem, & triumphantem : ipsorum vasa fideles, & Doctores. serm. 3. ser. 2. Pent.

Cellula.

Cellulae cerebri ad quid inserviant. Comp. Theol. l. 2. cap. 34. & deinceps. & l. 3. d. 13. a. 2. quæst. 3. ad 1.

Cena. Vid. v. cæna.

Cenodoxia.

Cenodoxia, seu vana gloria quid sit. op. Cent. p. 1. sec. 15. V. *Vana gloria*.

Cenomia.

Cenomia est musca canina, dicitur etiam Cynomia in Ps. 77.

Censura.

Censura Ecclesiastica est sententia pœnalis, quæ dividitur in interdictum, excommunicationem, & suspensionem. op. Cent. p. 1. sec. 27. Vid. *Excommunicatio*.

Centiloquium.

Centiloquium est Compendium Theologiæ à S. Bonaventura conscriptum. opuscul. Centil. proœm.

Centenarius, Centuplum.

1. Centenarius numerus est numerus perfectus propter numerum denarium, qui redditur in se ipsum. t. 2. in Luc. c. 15. n. 4.
2. Centum oves, quas habere dicitur Christus Pastor, quid significant. in Luc. ibid.
3. Centenarius numerus competit Virginibus. op. diæt. sal. t. 10. c. 6.
4. Centuplum à Christo promissum renuntiantibus temporalia, quid sit mysticè. op. apol. paup. resp. 3. c. 1. & serm. 3. Dom. 2. Epiph. & in Luc. c. 18. num. 30.

Centurio.

1. Centurionis fides qualis fuerit. in Luc. cap. 7. num. 9. ejus reverentia erga Christum qualis. ibid. quomodo dicatur major ejus fides in Israël. ibid. & ser. 4. Dom. 16. post Pentec. & qualis devotio etiam in Zacchæo.
2. Centurionis servi sanitas quid spiritualiter significaverit. ibid. & opuscul. medit. vit. Christ. cap. 22.
3. Centurio præerat centum militibus. in Luc. c. 7. num. 2.

4. Centurionis confessio in Christi morte unde orta, & quid significaverit. in Luc. cap. 23. num. 47.

Cephas.

Cephas interpretatur caput. in Ioan. cap. primo, num. 42.

Cerebrum.

Cerebrum quod mollius, eò minorem impressionem specierum recipit: sicut facies in aqua mota non relucet. l. 2. d. 20. dub. 6. Vid. *Parvulus*. n. 3. V. *Cellula*.

Ceremonia.

1. Ceremoniæ Ecclesiæ quomodo introducant animam ad cognitionem Dei. opusc. diæt. sal. t. 6. c. 3.
2. Ceremoniarum exteriorum usus utilis, & necessarius. opusc. spec. di. ad Novit. prolog. Vide *Ecclesiasticus ritus*.
3. Ceremoniæ in Choro quales servandæ. op. spec. ibid. p. 1. c. 15.
4. Ceremoniæ Baptismi. Vid. *Baptismi conditiones*. n. 51.

Ceres.

Ceres, & Bacchus foveant carnem: sine his friget Venus. Ps. 93. V. *Venus*.

Cereus.

Cereus Paschalis quid significet mysticè. in Psalmum 77.

Certamen.

1. Certamen Christianorum multiplex. t. 3. ser. 2. de S. Luca.
2. Certamen spirituale contra vitia ordinatur. opuscul. de pugna spiritus contra 7. vitia. c. 1. & opusc. Phar. l. 4. cap. 10. & 11. Est exercitium justorum. opusc. Phar. l. 4. c. 11. & Ps. 118. c. 10. vers. 6.

Certitudo.

1. Certitudo alia est necessitatis, alia infallibilitatis. l. 1. d. 40. a. 2. q. 2. ad 5.
2. Certitudo ex parte intellectus, seu speculationis alia est infallibilis, alia probabilis: in prima non potest falli: in secunda potest. lib. 2. d. 4. art. 2. q. 1. ad 2. & lib. 3. d. 23. a. 1. quæst. 4. & d. 26. a. 1. q. 5. ad arg. Item vel ex demonstratione, vel ex fide: vel ex auctoritate, vel ex persuasionem. in Io. proœm.
3. Certitudo ex parte affectus, seu adhesionis alia est in expectando, estque spei; alia in inferendo estque comprehensionis, seu Beatorum. l. 2. d. 4. ibid. & l. 3. ibid.
4. Certitudo fidei respectu certitudinis scientiæ philosophicæ se habet tanquam excedens, & excessum. lib. 3. d. 23. artic. 1. quæst. 4. V. *Fidei objectum*. n. 2.
5. Certitudo fidei respectu affectus, seu adhesionis est major certitudine speculationis, seu intellectus. l. 3. d. 23. a. 1. q. 4.
6. Certitudo Mathematicæ est major omni alia scientia, & theologica. lib. 3. dist. 23. art. 1. quæst. 4. ad 6. Intellige de certitudine evidentæ.
7. Certitudo scientiæ non mensuratur ex nobilitate ipsius, & hoc ob defectum intelligentis. l. 3. ibid.
8. Certitudo fidei fertur super ipsam complexionem. ratione totalis compositionis: ascensus enim est tantum circa complexum, seu enuntiabile. libro tertio, d. 24. artic. 1. quæst. 3. ad 3.

9. Certitudo spei est differens à certitudine fidei tum ratione objecti : fides enim versatur circa verum complexum , spes circa rem incomplezam : tum ratione oppositi : fides enim repugnat errori , & dubitationi : spes diffidentia , & hæsitationi , tum ratione subiecti : fides enim principaliter est in intellectu , spes in affectu. l.3.d.26.a.1.q.5.corp.& ad arg. Ubi de certitudine charitatis.
10. Certitudo gloriæ an inferat consolationem animabus Purgatorii. l.4. d.20. a.1. quæst.4. ad argum.
11. Certitudo Evangeliorum ex quadruplici capite ostenditur. t.2.in Io. procem.
12. Certitudo alia est ex demonstratione scientifica : alia est ex fide : alia est ex auctoritate , & alia est ex persuasione inducente. t.2.in Evang. Io. Procem.
13. Certitudo S. Scripturæ unde oriatur. op. Brev. prolog.
14. Certitudo existendi in gratia qualiter possit haberi. l.1. in prolog. dub.4. & l.4.d.20.part.1. dub.1.
15. Certitudo major , & nobilitas objecti qualiter conferant ad maiorem nobilitatem scientiæ. l.1.d.39.a.2.q.1.ad 4.

Cervus.

1. Cervus quas proprietates habeat , & qualiter homini aprentur. In Ps. 28. & ferm. 1. fer. 4. Pentec.
2. Cerva docet filios suos saltare. ferm. 1. de Evang.

Cesar.

Cesaris imago qualis in se. Vid. *Imago.* num. 37. Vid. *Cesar.*

Cessatio.

1. Cessatio Sacramentorum veterum significabatur per manna , quæ adveniente sole liquefiebat. in Sap. c.17.
2. Cessante causa cessat effectus in jure positivo. op. quarè FF. Min. præd. Chaim. Vid. v. *Cain.*

Chalcedonia.

Chalcedoniæ proprietates , & virtutes. op. diæt. sal. titul. 10. cap. 5. Vid. *infra post.* Vide *Charitas.*

Chaldæi. Vid. *Caldæus.*

Chananæus. Vid. *Cananus.*

Chaos.

Chaos magnum inter electos , & reprobos quale in Lus. c.16. n.26.

Chaph.

Chaph : idest manus. In Thren. c.1. n.11.

Character.

Character. Vid. *Baptismi character.* & Vid. *Sacramentum.*

1. Character quid ; ad quid utilis : in quo ut in subiecto sit : in quibus Sacramentis imprimatur. lib.4. d.3. part.1. dub.5. & art.1. quæst.1. ad ultim. & d.16. part.1. art.1. per tot. & d.7. artic.2. quæst.1. ad argum. & d.24. p.2. dub.6. & artic. 1. per tot. & d.1. artic. 1. dub. 2. & opuscul. Brevil. part.6. cap.6. & opuscul. Cent. part. 3. sec. 53. & sec. 48. & 49. & opuscul. Comp. Theolog. lib.6. cap. 7. & lib. 4. d. 13. art.1. quæst.3. corp. Vid. *Baptismi effectus.* n.13. sequent.

2. In omni ordine sacro imprimitur , sed diversimodè. op. Cent. p.3. sec. 53.
3. Character imprimitur in instanti. l.4. d.3. p.1. dub. 5. nec recipit magis , & minus. l.4. d.24. p.2.a.1.q.2. corp.
4. Character Episcopalis non differt à Sacerdotali , sed per illud istud ampliatur per novam relationem. l.4.d.19.a.2.q.1.
5. Character non est ratio formalis , quarè Sacramentum non est reiterabile : sed ob id sacramenta aliqua non sint reiterabilia , quia eorum effectus est perpetuus : unde panis consecratus non amplius potest consecrari , licet non imprimat characterem talis consecratio. l.4.d. 23. a.2. q.4. corp.
6. Character æqualiter in omnibus imprimitur. l.4.d.4.p.1.a.1.q.3.& p.2.a.1.q.2.
7. Character quomodo etiam sit lumen spirituale , & calor gratiæ. l.4.d.6.p.1.a.1.q.1.corp.
8. Character bestiæ est effectus peccati , quia dicit assimilationem cum Diabolo. ibid. & q.5.ad 1. & ser. 1. Dom. Trinit. V. *Bestia.* n. 5. Characteris signave Diaboli ferre maximum peccatum. V. *Diaboli varia.* n.5. & seq.
9. Character nominis Christi est vita bona. ser.1. Dom. Trin.
10. Character Christi est nomen Iesus : Diaboli est peccatum. ser. 1. ibid.
11. Character Diaboli. V. *Peccati varia.* n.6.

Calcedonius.

Calcedonius est lapis pretiosus in colore pallidus , & omnis sculpturæ repulsivus , & resistens omni sculpturæ , significatque veram fidem habentem , qui per pœnitentiam est pallidus , nec varias figuras peccatorum , & Diaboli recipit in anima. op. diæt. sal. t.10.c.5.

Charis.

Charis idem est ac gratia. Vid. *Charitas.* n.1.

Charitas.

1. Charitas est verbum Græcum , diciturque à *Nomen.* Charis , idest gratia , idem quod amor charus. l.1.in prolog. dub.4. & l.3.d.26. artic.1. quæst.3. corp.
2. Charitas vi nominis dicit amorem appetiantem , & etiam virtutem gratuitam. l.1. in prolog. ibid.
3. Charitas est habitus gratuitus à Deo infusus , qui quoad essentiam non potest esse major , vel minor. in Io. c.15. V. num. 13. Item Charitas est dilectio , qua diligitur deus propter se , & proximus propter deum , hæcque est definitio in ordine ad objectum. l.3. d.27. dub.1. & a.1. q.1. & 2. & l.1. d.17. p.1. q.3. fund. & op. Cent. p.3. sec. 40. & op. Comp. Theol. l.1. c.9. & lib.4. c.23. & op. de prof. relig. l.2. c.23. & l.2.d.38.a.1. q.1. & 2. & op. de 3. term. pec. c.4. & op. diæt. sal. t.5.c.2. & op. declar. term. Theol.
4. Charitas in ordine ad actum proprium definitur affectio conjungens nos cum deo. lib. 3. ibid. & opuscul. Cent. ibid. & opuscul. Comp. ibid. & lib. 3. d. 29. artic. 1. quæst.1. corp. & quæst.2. ad ultim. & opusc. de 7. itin. ætern. d.4. art.1.
5. In ordine ad habitum aliarum virtutum est finis præcepti de corde puro , conscientia bona , & fide non ficta. lib.3. d.27. dub.1. & a.1. q.1. & l.2.d.38. dub.2. & opusc. Cent. part.3. sec.40. & opusc. Comp. Theol. ibid. & op. diæt. sal. t.10.c.5.

6. Charitas

6. Charitas est habitus affectivus regulans voluntatem. l. 1. d. 17. p. 2. dub. 2. In se non habet distinctionem, sed tantum respectu relationis ipsius ad actum, & objectum, idest respectu diligendorum, & actuum. l. 3. d. 29. q. 1. ad 1. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 24.
7. Charitas supra dilectionem, & amorem addit gratiam sive esse gratuitum, nam amor est naturæ, dilectio voluntatis deliberativæ, & charitas gratiæ. l. 3. d. 27. dub. 1. & l. 1. d. 17. p. 1. q. 3. ad argum. & lib. 1. d. 5. dub. 2. & opuscul. Cent. part. 3. sec. 40. & opuscul. Comp. Theolog. lib. 4. cap. 24. & lib. 3. d. 28. artic. 1. quæst. 2. V. *Dilectio*, n. 1.
8. Charitas præcisè non est Spiritus sanctus, sed qualitas creata nos uniens Deo. l. 1. d. 17. ibid. est amor gratuitus, qui dat, & non accipit: hinc Verbum dicitur Filius charitatis. l. 1. d. 5. dub. 8.
9. Charitas est virtus essentialiter ab aliis distincta ratione objecti, actuum, subjecti: tum comparatione ad oppositum, ad præmium, & ad suum principium. l. 3. d. 27. art. 1. quæst. 1. corp.
10. Charitas est virtus qua diligitur omne diligendum: id intellige causaliter. l. 3. d. 26. a. 1. q. 1. ad arg.
11. Charitas est unus habitus speciei: multiplex verò numero: habet unicum objectum, scilicet summum bonum. lib. 3. d. 27. art. 1. quæst. 2. corp. & opusc. Brev. p. 6. c. 8. & l. 3. ibid. art. 2. quæst. 3.
12. Charitas in ratione diligendi habet rationem causæ moventis, finalis, & inducentis. l. 3. d. 27. a. 2. q. 4. corp.
13. Charitas quoad essentiam est bonitas creaturæ rationalis, ipsam perficiens, distinguens, ordinans, & disponens ad vitam æternam: ut virtus, est habitus creatus, quo Deus cooperatur nobis, & quo cooperamur Deo, & ratione operationis est forma reformans, uniens, &c. l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 1.
14. Deus est charitas essentialiter, & causaliter: non dicitur autem patientia essentialiter, sed tantum causaliter, quia iste habitus importat aliquam imperfectionem, non sic charitas. l. 1. d. 17. p. 1. dub. 5.
15. Charitas qualis sit perfecta, & quomodo imperfecta. l. 3. d. 29. dub. 5.
16. Charittias nomen convenit diversimodè Deo essentialiter, & personaliter: item creaturæ: item & virtuti, quandoque significat motum, quandoque opus in Ps. 79. & l. 2. d. 38. a. 1. q. 2. corp.
17. Charitas potest sumi vel pro virtute gratuita, vel minus propriè pro amore appetiente: primo modo est à solo Deo, & cum gratia. l. 1. in prol. dub. 4.
18. Charitas cum sit finis denominans voluntatem bonam est duplex, scilicet increata, & creata, & hæc est duplex inchoata, & consummata. l. 2. d. 38. a. 1. q. 2. corp.
19. Charitas non est alia, & alia in Deum, & in proximum, sed unus habitus. l. 3. d. 27. art. 2. q. 3. & 4.
20. Charitatis perfectio alia est necessitatis, quæ vult quod Deus vult: alia est perfectionis, quæ proficit in virtutibus. op. de 7. Itin. æter. it. 4. d. 4. a. 3.
21. Item alia est infusa, alia roborata, alia perfecta. ibid. art. 1. & sequent.
22. Charitas quomodo distinguatur à dilectione, ab amore. V. *Dilectio*, n. 1. Item à gratia. l. 3. d. 27. a. 1. q. 3.
1. Charitas respicit Deum sub ratione boni, sicut *o biecti*. fides sub ratione veri, & spes ardui. l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. & d. 24. a. 1. q. 2. ad 2. & ser. 4. Dom. 17. Pent. Habet idem objectum, & finem. lib. 3. d. 36. q. 6. V. *Dei amor*, n. 1. seq.
2. Charitatis objectum est bonum non quodcunque, sed sub ratione boni, sicque distinguitur à cæteris virtutibus: nam virtutes cardinales habent pro objecto bonum creatum: aliæ theologice, licet habeant objectum increatum, tamen differunt in ratione movendi: mover enim, informat, & conservat uniendo ultimo fini. l. 3. d. 27. dub. 1. & a. 1. q. 1. corp. Vnde objectum semper est idem, nec unquam mutatur. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 4. ad 4.
3. Charitatis motus est in Deum, & in proximum unus & idem, non tamen uniforniter. l. 3. d. 27. a. 2. q. 3.
4. Charitas Deum, & proximum diligit eadem ratione diligendi; sed differenti modo, ex quo confurgit diversitas actuum. l. 3. d. 27. a. 2. q. 3. ad 5.
5. Charitas in Deum est prior natura ratione inclinationis: sed in proximum quoad exercitium est prior, quia prius homo debet se exercere in vita activa, ob id datus est prius Spiritus sanctus in terra, postea in cælo. l. 3. d. 27. a. 1. q. 4. corp.
6. Quomodo charitas potest esse ad se ipsam, ad creaturas irracionales, ad corpus, & ad proximum. l. 2. d. 28. per tot. & lib. 1. d. 1. a. 1. q. 2. ad 1.
7. Charitas propriè respicit ea, quæ nata sunt devenire in ultimum finem, scilicet nos, proximum, & corpus proprium: cætera diliguntur tanquam media deveniendi in finem. l. 1. d. a. a. 1. q. 2. ad 1. & l. 3. d. 28. per tot.
8. Charitas respicit omnia diligibilia, ita tamen quod objectum proprium, & principale est Deus, vel summum bonum, quod amatur in se, vel optando illud alteri. l. 3. d. 9. a. 2. q. 4. ad 3. & d. 27. a. 1. q. 2.
9. Charitas qualiter respiciat Deum, proximum, & seipsum. l. 3. d. 25. a. 1. q. 3. ad 4. & d. 27. a. 1. q. 2. & art. 2. q. 3. & 4. & d. 28. per tot. & d. 29. per tot.
10. Charitas omnes communiter amplectitur, sed specialiter diligit eos, quos cognoscit. l. 3. d. 25. a. 1. q. 3. ad 4.
11. Quomodo sit verum, quod charitas non querit quæ sua sunt. l. 3. d. 27. a. 2. q. 2. ad 1. & d. 29. q. 3. ad 1.
12. Charitas unico actu fertur in tres Personas sanctissimæ Trinitatis: non autem in Deum, & proximum. lib. 3. d. 27. artic. 2. quæst. 3. ad ultim.
13. Charitatis objectum est bonum infinitum, in quod tamen tendit finito modo. l. 3. d. 27. a. 2. q. 5. ad 2. & quomodo etiam aliquali analogia sit aliquid creatum. lib. 3. d. 29. a. 1. quæst. 1. ad 2.
14. Charitas qualiter feratur in Christum, & quibus cautelis. lib. tertio, d. 28. dub. 5. & an supra nos diligendus. ibid. Item in Mariam

Virginem : diligenda enim est ut proxima, veneranda ob dignitatem. l.3.d.28.dub.3. Item in Angelos, & sanctos. ibid. dub.4. Item in dona gratuita. d.28. q.5. corp.

15. Charitas amore amicitiae diligit illa, quibus optatur bonum : concupiscentia verò ea, quae desiderantur. l.3.d.28.q.5.corp.& d.29.a.1.q.2. ad 4.

Ordo
charita-
tis ad di-
ligibilia.

1. Charitas effectivè est à tota Trinitate : appropriatè est à Spiritu sancto : exemplariter autem dicitur Spiritus sanctus, quia est unio Patris, & Filii : formaliter est qualitas creata, nos uniens Deo. l.1. d.17. a.1. q.1.p.1.corp.

2. Charitatis altitudo est ad Deum : latitudo ad omnem Personam, amicos, & inimicos, longitudo est per perseverantiam, idest ad omnem differentiam temporis. l.3.d.30.q.4.corp. sicque dicitur latum mandatum. l.1. in Ps.117. Ordo item attenditur respectu affectus, & effectus, & quomodo. l.3.d.29.q.6. Item ratione boni in se, & ratione naturae substratae. l.3.d.29. q.5. per tot. & d.31.a.3. q.3. corp. Item penes præponderationem diligentis. ibid. q.3. ad 6. Item non solum penes rationem communem, quae est imago Dei, sed & rationes speciales. ibid. q.5. ad 3.

3. Charitas ordinata est respectu sui, & proximi : ad se importat custodiam : ad alium pietatem. t.2. in Luc. c.17. n.3.

4. Charitas quatuor diligit : unum supra nos, scilicet Deum ; aliud nos : 3. circa nos, scilicet proximum : 4. infra nos, scilicet corpus. op. Cent. p.3. sec.40. & op. Brev. p.5. c.8. & l.3. d.28. a.1. q.6. & ser.9. de Apost.

5. Numerus diligendorum sumitur tum ex parte dilectionis : ipsius bonum enim summum potest quatuor desiderari, scilicet Deo, sibi, proximo, & corpori : tum ex parte ipsorum diligendorum, quae vel sunt supra nos, vel circa, vel infra, vel in nobis. l.3. d.28. a.1. q.6. corp. & op. Spec. an. c.3. & ser.18. Hexaem.

6. Charitatis habitus ordinat & ipsum diligentem in finem, & ipsa dilecta. l.3. d.29. a.1. quaest. 1. Vnde dicit principaliter amorem Dei, minus principaliter sui. l.3. d.26. a.2. q.3. ad 4.

7. In diligendo Deum non sunt multi gradus charitatis, quia unum est objectum, licet in hac dilectione adsint multae rationes moventes, ut est creatio, recreatio. l.3. d.29. dub.3.

8. Charitas habet diversum ordinem in diligendo Deum à dilectione proximi, quia plus est optabilis summa bonitas Deo. l.3. d.29. a.1. q.1. ad 5.

9. Charitas diligit Deum super omnia, & propter se, & ob id dilectione fruitionis : alia autem diligit dilectione usus. l.3. d.29. a.1. q.2. corp. & & quid sibi vult diligere Deum ex toto corde, anima, & mente. l.3. d.27. dub.3. & a.2. q.6.

10. Deus, quia est summum bonum diligi debet super omnia, & quia est ultimus finis, debet diligi propter se : & idè omnia ad ipsum ordinantur. l.3. d.29. ibid.

11. Charitas qualiter corrigat, & reformet naturam, & amorem proprium hominis reducendo eum in Deum. ibid. l.3. ad arg.

12. Charitas in Deum quomodo compatiatur cum amore nostri, & quomodo crescat amor noster ad augmentum amoris in Deum. l.3. d.29. a.1. q.2. ad 4.

13. Charitas in Deum an sit actus amicitiae, an concupiscentiae. l.3. ibid.

14. Charitatis amor in Deum ratione objecti excedit in infinitum reliquos amores. l.3. d.29. ibid. ad 5.

15. Charitas magis facit amare Deum, quam se ipsum, & hoc quia Deus est magis intimus animae, quam ipsa sibi, & magis pendet à Deo, quam à principiis intrinsicis : unde amplius requiescit in eo, quam in se ipsa. ibid. q.2. ad ult.

16. Charitatis ordo est duplex : unus est qui competit charitati secundum se consideratae, scilicet penes bonum, magis bonum, & summè bonum, sicque charitas de se movere ad amandum magis spiritum, quam corpus, & Deum, quam spiritum : alius ordo est ratione naturae substratae : ob id attenditur penes proprium, & alienum, propinquum, & extraneum. l.3. d.29. q.5. corp. & dub.3.

17. Charitas amore concupiscentiae desiderat frui Deo quantum illum diligit : amore amicitiae verò plus amat Deum, quam velit ipso frui. l.3. d.29. a.1. q.2. ad 4. quomodo diligendus est Deus ex toto corde, anima, & mente. l.3. d.27. dub.3.

18. Amor in Christum non præcipit desertionem omnium creaturarum, quia possumus habere simul Christum, & creatura. l.3. d.30. a.1. q.2. ad argum.

19. Charitas est ordo cujus Prior est Deus, ad quem quilibet debet subjici. serm. 1. ser. 2. Pentec.

20. Charitatis ordo exponitur respectu diligibilia. ser.9. de Apost.

21. Charitatis ordo non attenditur penes magnitudinem boni optabilis, sed penes præponderationem affectionis diligentis : unde honor Dei debet præponderari semper commodo nostro, nec debent separari. l.3. d.29. q.3. ad 6.

22. Charitas amore concupiscentiae quomodo diligit charitatem, & cetera dona gratuita, cum habeant rationem honesti. l.3. d.28. a.1. q.5. & l.1. d.17. p.1. q.2. corp.

23. Charitas quomodo faciat desiderare dissolvi, & esse cum Christo, & quando id sit perfectionis. l.3. d.29. dub.6.

24. Gradus, & modus amoris in Deum late exponuntur. op. de 7. Itin. æter. Itin.4. & 5. & op. de prof. relig. l.2. c.23. & 24. & op. apol. paup. resp. i. c.3. sex gradus enumerantur in Luc. c.6. n.21.

25. Diligere ex charitate est tripliciter : primo ponendo affectionem, & finem in dilectum, talique pacto diligitur solus Deus : 2. affectionem solum, non finem, sicque proximus diligitur, optando ei summum bonum : 3. affectionem, non respectu Dei, sed illius propter quod diligit ; sicque irracionales creaturae amantur. l.3. d.28. q.1. corp.

26. Charitas diligit proximum sicut seipsum, ita quod ly, sicut, importat similitudinem respectu summi boni, quod ei debet desiderari sicut sibi ipsi. l.3. d.29. a.1. q.3. ad 2. Item quænam proximitas exigit talem dilectionem. l.3. d.28. q.2. ad 1. & ser. 1. de uno Confes.

27. Charitatis ad proximum ordo, seu gradus respiciat bonum alienum in subiecto sibi conjuncto : nempe in naturae conformitate est quadruplex : vel enim est cum sanguinis propinquitate in ascendendo, ut Filii ad Patrem : vel in descendendo, estque Patris ad Filium : vel cum

- cum familiaritate conversationis, sicque est domesticorum, vel cum sola naturæ conformitate, estque inimicorum. l. 3. d. 29. dub. 3. & 4. & a. 1. q. 4. & q. 6. ad arg. V. *Gradus*. n. 10.
28. Unde Charitas primò diligit parentes : 2. filios, fratres, & uxorem : 3. domesticos : 4. inimicos. l. 3. ibid. & op. Cent. part. 3. sec. 40. & l. 3. d. 29. a. 1. q. 4.
29. Charitas præfert seipsum proximo, & quomodò. l. 3. d. 29. quæst. 3. & d. 28. dub. 1. 2. 3. 4. & 5.
30. Quare non est datum expressè præceptum homini diligendi se ipsum, sicut præcipitur diligere proximum. l. 3. d. 28. dub. 1. 2. 3. & 4.
31. Charitas an præferat dilectionem Christi : B. Virg. Ang. & Sanctorum dilectioni sui ipsius, & quomodò debeant diligere, & honorari. l. 3. d. 28. ibid.
32. Qualiter homo odit seipsum, & sibi ipsi est inimicus. l. 3. ibid.
33. Charitas licet sit ad alterum, tamen initiative est ab ipso diligente : & ob id primò debet incipere à se ipso. l. 3. d. 29. q. 3. per tot. & d. 28. a. 1. q. 5. corp.
34. Charitas compatitur secum affectum mulcibrem, & amicabilem : unde homo carnalis plus delectatur cum socio, quam cum Deo alloqui. l. 3. ibid. q. 6. corp. & ad 1.
35. Charitas imperans diligit improprie creaturas irracionales ; non verò eliciens, & quare. l. 3. d. 28. a. 1. q. 1.
36. Dæmones, & damnati non sunt diligendi ex charitate. l. 3. d. 28. q. 2. per tot.
37. Charitas diligit temporalia propter Deum, & quomodò. ibid. q. 1. ad ult.
38. Charitas diligit omnes, quod facit ad Dei honorem, & nostrum meritum secundum sui principalem intentionem ; non autem solum occasionaliter, ut sunt mala, & peccata : ibid. q. 2. ad 4.
39. Ob id diligit malos ut capaces beatitudinis ; ut malos verò odit. ibid. q. 3. corp. & d. 30. q. 4. ad arg. & q. 5. ad 5.
40. Corpus nostrum qualiter diligere debeamus ex charitate. ibid. q. 4. l. 3. d. 28. Ubi de corporis humani glorificatione, & de perfectionibus, & imperfectionibus ipsius. ibid.
41. Charitas in proximum alia est complacentiæ, alia beneficentiæ. l. 3. d. 29. dub. 4. Item alia est effectu, alia affectu. l. 3. d. 29. a. 1. q. 6. Item est vel affectu generali, vel particulari. lib. 3. d. 30. dub. 1.
42. Charitas promptum facit hominem moriendi profratre, & quomodò id sit verum. l. 3. d. 29. dub. 5.
43. Charitatis ordo aliquando ob veram causam potest præposterari cum merito : aliquando absque merito, & demerito, ut cum sit præter causam : quando verò contra rationem, tunc demeretur. l. 3. d. 29. dub. 1. & q. 6. ad 1.
44. Charitatis ordo magis diligit parentes, quam filios : amor verò naturalis è converso. lib. 3. d. 29. a. 1. q. 4.
45. Amor gratuitus facit memorem beneficiorum receptorum. ibid. q. 4. corp.
46. Charitatis affectu elicitio tenemur inimicos diligere optando sibi bona æterna : affectu verò imperato respectu bonorum temporalium, non semper tenemur, sed sufficit non odisse.
- l. 3. d. 30. a. 1. q. 4. corp. & in Luc. c. 6. n. 28.
47. Charitatis lex nunquam concessit odium inimicorum. l. 3. d. 30. q. 4. ad 1. Ibi exponitur illud Matth. 5. diliges proximum, & odio habebis inimicum. ibid.
48. Charitas præcipit dilectionem inimicorum in affectu, & quando, & quomodò. l. 3. d. 30. q. 5. amat eos ut proximos, odit ut malos. In Luc. c. 6. n. 28.
49. Charitas ad amicos, & inimicos quomodò se habet tanquam excedens, & excessum, & in quibus casibus altera alteram superat. l. 3. d. 30. a. 1. quæst. 6.
50. Charitas inimicorum affert secum exercitium perfectionis maximæ à parte diligentis. lib. 3. ibid.
51. Charitas in proximum suaderetur, & traditur modus eam exercendi perfecte. op. Stim. div. amo. p. 2. c. 10. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 31. & 32. quo sensu dicitur impletio legis. l. 3. d. 33. art. 1. quæst. 1. ad 1. & serm. 2. Dom. 21. post Pentec.
52. Charitatis in amicos, & inimicos gradus exponuntur. op. de grad. vit. c. 1.
53. Charitas in proximum qualis esse debeat. op. de prof. Relig. l. 2. c. 26. Servanda est secundum rationem proximitatis, similitudinis, & obligationis. op. de 10. præcept. ser. 5. & op. Spec. an. c. 3. Item ratione originis ex uno Patre, regenerationis ex sanguine Christi, & remunerationis in cælo. in Luc. c. 10. v. 27.
54. Charitatis ordo qualis in via, & qualis in patria, & an mutabitur. l. 3. d. 31. a. 3. q. 3. corp. ad hoc ut sit meritoria debet esse ordinata. l. 3. d. 29. dub. 1. V. *Domesticus*. n. 1.
55. Charitas in proximum exigit mutuam revelationem, consolationem, & defensionem. In Ec. clem. c. 4.
56. Charitas ædificans informat deformatos, informatos reformat, & reformatos sibi conformat. in Pl. 1. 8. c. 5. v. 15. Multis rationibus suadet. ser. 5. de una Virg.
57. Condiciones duodecim charitatis fraternæ exponuntur. serm. 1. de Apost. Modus traditur eam exercendi. in Luc. c. 10. n. 27.
58. An Animalia diligenda ex charitate. V. *Animal*. n. 48.
59. Charitatis gradus. V. *Gradus*. n. 10.
60. Charitas parit patientiam. Vid. *Patientia*. num. 9.
1. Charitas in Deo prædicatur essentialiter, & quomodò. l. 1. d. 6. dub. 2. & d. 17. part. 1. a. 1. q. 1. corp. & dub. 5. quomodò sit proprium, seu appropriatum Spiritus sancti. l. 1. d. 10. a. 2. q. 1.
2. Charitatis subjectum est anima, & proprie est voluntas. l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. quæst. 1. fund. & ad 5. magis proprie est in concupiscibili, sicut fides est in rationali, & spes in irascibili. l. 3. d. 27. q. 1. fund.
3. Charitas cum sit vinculum respicit duo extrema : unum sicut subjectum : alterum ut terminum, seu objectum : quando tamen est perfectum vinculum scilicet ex parte utriusque, utrumque est subjectum, & etiam objectum. l. 3. d. 28. a. 1. q. 3. ad 4.
4. Tria sunt genera habentium charitatem secundum magis, & minus perfectum. l. 4. d. 45. dub. 6.
5. Charitas quomodò major, vel minor potest esse ratione objecti. In Io. c. 15. n. 13.

Charitas motus augmentum, & diminutio Via, & Patria.

6. Charitatem habere an possit cognosci. l. 3. d. 23. dub. 4.
7. De Charitate Christi. Vid. *Christi virtutes*. n. 33. sequent.
1. Charitas augetur secundum quantitatem virtutis : & ob id cum substantia charitatis sit virtus, augetur etiam secundum substantiam. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 1. & 2. ad arg. & in Jo. c. 15. n. 12. Vid. *Beatorum charitas*.
2. Charitas in augmento mutatur non simpliciter, sed de imperfecto in perfectum. l. 1. d. 17. ibid. ad 4.
3. Charitas augetur per appositionem, & non per deurationem à contrario, scilicet augendo magis, ac magis. l. 1. ibid. q. 2. corp.
4. Charitas quanto magis augetur eò magis simplex fit : id enim est proprium quantitatis virtutis, in quo summum est simplicius : sicut ex opposito in quanto molis simplicissimum est minimum. ibid. ad 3.
5. Charitatis multi gradus additi in augmento faciunt unum per se : prior enim charitas erat in potentia ad unionem aliorum graduum sequentium, & hoc ratione suæ imperfectionis. ibid. ad 4.
6. Charitas quò major, eò purior, simplicior, & Deo similior. ibid. ad 3.
7. Charitas habet statum in augmento intensivo, tum à parte Dei operantis pro libito, tum à parte suscipientis, tum à parte ipsius formæ. ibid. q. 4. corp.
8. Charitas in Christo, & in Maria Virgine habuit statum. ibid. V. *Christi virtutes*. n. 16.
9. Charitas licet possit augeri, tamen non potest diminui nisi accidentaliter, id est secundum fervorem, non verò secundum substantiam : ejus enim oppositum est solum peccatum mortale, per quod totaliter destruitur : unde tollitur unde augetur secundum varios gradus, & in diminutione statim totaliter tollitur. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 3.
10. Charitatis magnitudo est secundum magnitudinem divinæ influentiæ, quam Deus non subtrahit nisi ob peccatum mortale. ibid. in fundam.
11. Charitatis motus est duplex, scilicet amor amicitiae, & concupiscentiæ. l. 3. d. 26. a. 2. q. 3. ad 3. & d. 27. a. 2. q. 2.
12. Charitas intenditur quoad fervorem, & augetur quoad substantiam : 1. à cooperatione liberi arbitrii : 2. à Deo. l. 4. d. 16. part. 1. artic. 4. q. 1. Tale augmentum præcipue habetur ex susceptione Eucharistiæ. l. 4. d. 16. p. 3. art. 1. q. 3.
13. Traditur modus ampliandi, & augendi charitatem. op. Stim. p. 3. c. 8. & in Io. c. 15. n. 13. & collat. 68. V. *Beatorum charitas*.
14. Charitas Dei in se est infinita objectivè. op. de trib. ter. pec. c. 8.
15. Charitatis actus in se ipsum est limitatus, modumque certum debet habere in circumstantiis, non verò ratione objecti : unde modus diligendi Deum est sine modo. l. 3. d. 27. a. 2. q. 5. & op. de trib. tern. c. 8.
16. Charitas viæ secundum substantiam est minor charitate patriæ. l. 3. d. 17. p. 2. q. 1. fund. & d. 27. dub. 1. & a. 2. q. ult. corp. & l. 2. d. 38. a. 1. q. 2. ad argum.
17. Charitas in cælo quas condiciones habeat. op. diæt. sal. tom. 10. cap. 5.
18. Charitas viæ non habet oppositionem ad gloriam, sed est pura dispositio ad eam, & ob id perficitur, non evacuatur : non sic fides, & spes. l. 3. d. 31. a. 3. q. 1. ad arg.
19. Charitas viæ quo sensu dicitur esse ex parte respectu gloriæ. l. 3. ibid. ob id ipsi respondet meritum, charitati autem patriæ præmium. l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. ad ult.
20. Charitas est dispositio ad tendendum, ad eundem, & quiescendum in Cælo : ob id nunquam excidit. l. 3. d. 31. a. 3. q. 1. ad 3.
21. Charitas est medium non faciens distare, sed magis unire, & ad unionem disponens. l. 3. d. 31. ibid.
22. Charitas in Patria dilatabitur quoad liberalitatis magnitudinem, quia ampliori affectu diligitur deus in se, & in creaturis : non verò quoad multitudinem diligendorum, quia tantum electi diliguntur. ibid. q. 2. corp.
23. Charitas proximi qualiter exercebitur in patria, & an permutabitur ordo ipsius, qui exercetur in via. ibid. q. 3. corp.
24. Quo sensu dicatur beatum tantum gaudere de bono proprio, quantum de alieno. ibid. ad argum.
25. Charitas an major præcepta sit in lege gratiæ, quàm in lege veteri. l. 3. d. 25. a. 2. q. 1. ad ultim.
26. Qualiter exercenda : in Io. col. 68.
1. Charitas essentialiter differt ab habitibus omnium aliarum virtutum, tum ratione objecti, tum ratione actuum, tum ratione finis, tum in ordine ad subjectum, tum ad suum oppositum, tum ad præmium. l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. fund. & op. Phar. l. 4. c. 45. & l. 3. d. 36. q. 6. & d. 31. a. 1. q. 1. ad 1. Quomodo differat ab aliis amoribus. op. Comp. Théol. l. 4. cap. 24. & l. 1. d. 10. dub. 1. & 4. & d. 17. p. 1. dub. 1. & op. de 7. itin. at. itin. 4. d. 3. & l. 3. d. 31. q. 1. ad 1. & op. Centil. p. 3. sec. 40.
2. Charitas qualiter distinguatur à fide, spe. l. 3. d. 31. a. 3. q. 1. corp. & d. 27. dub. 1. & a. 1. q. 1. & ibid. a. 2. q. 1. corp. & d. 28. a. 1. q. 1. ad 3. Et in Luc. c. 17. n. 20. & l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 3. d. 26. a. 2. q. 3. & 4.
3. Charitas non potest esse informis : aliæ verò possunt esse informes, & cum peccato : per charitatem enim, quæ diligit deum propter se, & super omnia, removetur omne peccatum. l. 1. d. 17. dub. 6. & l. 3. d. 27. a. 1. q. 4.
4. Charitati attribuuntur actus aliarum virtutum non sicut elicienti, sed sicut imperanti, & sicut motori primo, non verò immediato. l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 17. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 3. d. 36. q. 4. ad 1. & 5. & dub. 3. & quæst. 6. per tot.
5. Charitas quando prædicatur de aliis virtutibus, id fit prædicatione causali. lib. 3. d. 27. ibid. & op. Comp. Théol. l. 2. c. 42. & l. 1. d. 17. ibid. ubi agitur de reflexione, & circuminceptione virtutum, & potentiarum ad invicem, & de prædicatione mutua.
6. Charitas respectu aliarum virtutum habet quodammodo rationem causæ efficientis formalis, & finalis. l. 3. d. 27. ibid. ad arg. Est enim radix, forma, finis, & unitas earum. op. Brev. p. 5. c. 4. & c. 8. & in Pf. 118. c. 5. v. 16. & l. 2. d. 38. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 3. d. 23. dub. 6. & l. 3. d. 36. dub. 3. & q. 6. per tot. & d. 38. a. 1. q. 1. & 2. & ser. 7.

Charitas in ordine ad alias virtutes.

in Hexaem. quomodo excedit alias virtutes omnes, & dona. l.1.d.17.p.1.dub.4.& l.3.d.34.p.1.a.1.q.3.ad arg.& d.36.q.5.ad arg.

7. Charitatem habens habet omne necessarium ad salutem, quia supponuntur alia virtutes, & in via, & in patria. l.3. d.27. ibid.ad arg.& l.2. d.38.a.1.q.1.& 2.

8. Charitas est quæ tribuit valorem martyrio. l.1. d.17. dub.7.

9. Charitas quomodo complet fidem, & spem. l.3. d.27. dub.1.ad ipsam omnes alia virtutes reducuntur tanquam ad fundamentum, & complementum. l.3. d.27. a.1. q.1. corp. omnes inclinatur ad ultimum finem. l.3.d.27.a.1.q.3.ad arg. & q.4.& a.2.q.1.& d.36.q.6.

10. Charitas quomodo est habitus distinctus à gratia. l.3.d.27.a.1.q.3. quantum ad esse, habet propriam formam; quantum ad bene esse, informatur à gratia. ibid. ad 1.&q.4. corp.&l.3. d.36. q.6.

11. Charitas nunquam separatur à gratia: ob idque aliquando sortitur nomen gratiæ. l.3.d.27. a.1.q.3.ad 2.& q.4.ad 4. Ideo ipsa per se faciliat potentiam: ratione gratiæ reddit Deo acceptum. ibid. ad 4. & lib.2. d.27.art.1.quæst.2. ad 5.

12. Charitas quomodo dicitur mater, & fundamentum virtutum. l.3. d.23.dub.6. & universa legis perfectio. lib. 3. d. 36. dub.5. & serm. 1. Dom. 2. post Epiph. & opusc.apol.paup.resp.2. cap.2.

13. Charitatis in proximum comites sunt pietas, & patientia. ser.27. in Hexaem.

14. Ubera charitatis sunt compassio, & congratulatio. in Ps.130.

15. In statu innocentia poterat esse charitas absque gratia gratum faciente. l.2. d.27. a.1. q.2. ad 5.

16. Charitas præsupponit actum fidei regulantis, non tamen in idem objectum concurrentis. l.3. d.24.a.1.q.1.ad ult.

17. Quomodo actus charitatis sit difficilius actu fidei. l.3.d.27.a.2.q.1.ad arg.

18. Virtutes respectu objecti proprii habent propriam formam: respectu subjecti sunt formabiles à gratia: respectu finis ultimi sunt perfectibiles per charitatem. l.3. d.36. q.6.

19. Martyrium non valet absque Charitate. V. *Martyr.* n.7.

Charitas
est cogni-
tio.

1. Charitatem non potest habere certò cognosci pro hoc statu, sed tantum per conjecturas. l.1. dub.4. in prolog. & quare. lib.1. d.17. part.1. art.1. quæst.3. & l.3.d.23.dub.4. & lib.2.d.38. dub.1. & opusc.de 7.itin.ær.it.4. d.4. & serm.2. de plur.Confess.

2. Charitatis habitus de se est cognoscibilis. l.1. d.17. ibid. ad arg. & quæst.1. & 4. & l.2. d.38. dub.2.& l.4.d.49.p.1.a.1.q.2.ad arg.

3. Charitatem habere quomodo possit sciri. l.1. d.17.p.1.a.1. q.1. & 3.& quare non potest sciri. in Ecclen. c.9.

4. Charitas quomodo diligat, & cognoscat se ipsam per reflexionem, ubi de reflexione potentiarum super se. l.1.d.17. ibid. q.2.ad arg.

Charitas
est præ-
ceptum.

1. Charitatis præceptum quomodo sit unicum, & duplex, & triplex, scilicet respectu Dei, sui, & proximi. l.3. d.27. dub.2. & d.28. dub.1. & artic.1. quæst.5. & opuscul. Brevil. part.5. c.8. & serm.9. de Apostol. & d.27. art.1. quæst.2.

& in Luc. cap.5. vers.37. Ad ipsam omnia alia præcepta reducuntur. l.3. d.27. a.1.q.1. ad 4. & in Luc. c.10. v.27.

2. Charitas quando præcipiat subire mortem pro Christo, & quando solum consulat, & etiam quando vetat. l.3. d.30. a.1. q.2.

3. Charitas quando præcipiat omnia temporalia deserere. l.3.d.30.a.1.q.2.ad arg.

4. Charitas non præcipit omnia, quæ sunt perfectionis supererogationis: quæ verò importat impletionem mandatorum, præcipit. l.3. d.30. a.1.q.3.

5. Charitas qualem profectum in perfectione præcipiat. ibid. ad argum. & in Ps.118. cap.5. vers.16.

6. Charitas qualem dilectionem inimicorum præcipiat. ibid. q.4. & 5.

7. Charitatis præcepti latitudo ad omnes se extendit: longitudo ad omnem differentiam temporis. ibid. q.4. altitudo ad Deum. Vid. *Suprà.* *Ordo charitatis.* num.2. & in Luc. cap.6. num.9.

8. Charitatis præceptum cum sit affirmativum obligat semper, sed non ad semper, sed tantum pro loco, & tempore. l.3. d.27. a.2. q.6. Est mandatum omnium mandatorum. in Psal. 118. cap.6. vers.16. & l.1. d.48. a.2. quæst.1. Vbi deciditur an teneatur homo obedire inspirationibus.

9. Charitatis præceptum quando, & quibus circumstantiis obliget. in Luc. cap.6. num.28. quare dicatur mandatum novum. in Io. c.13. n.34. & cap.15. n.12. & c.14. n.21. & in Luc. c.5. v.37. In quo casu debet anteponi morti. l.4. d.16.a.2.q.1.

1. Charitatis oppositum vitium est odium Dei. lib.3. d.27. a.1. q.1. Item libido, & amor libidinosus. l.3.d.27.a.1.q.4. fund.& corp. Item Accidia. V. *Accidia.* num.6.

Oppositum
Charitatis.

2. Charitati opponitur peccatum mortale, per quod ipsa tollitur Deo auferente suam influentiam. lib.1. d.17. part.2. artic.1. quæst.3. corp. & l.3. d.27. artic.1. quæst.3. ad ultim. & q.4.

3. Charitati ita opponitur peccatum mortale, ut in eo existens, licet amet Deum, tamen iste amor non est virtus Theologica. lib.3. d.27. art.1. quæst.4. ad arg. Et idè non potest esse informis. ibid. & op. Cent. p.3. sec.40.

4. Charitas quia est participatio bonitatis, & idè bona essentialiter non potest esse mala. l.1. d.17. p.1.a.1.q.1.ad 3.

5. Charitati præcisè non opponitur peccatum veniale, nisi quoad fervorem. l.1. d.17. p.2. a.1. q.3. corp. & l.4.d.26.a.1.q.1.p.1.ad 5. V. *Peccatum veniale.*

6. Charitatis defectus ponitur gehenna, sicut ejus exercitium præmiatur in cælo. serm.9. de Apostol.

7. Charitas ita opponitur peccato mortali, non quod peccatum in eam agat, sicut calidum in frigidum, sed quia cum dependeat à Deo influente, & voluntate acceptante, quando voluntas se avertit à Deo, & Deus cessat talem influentiam, hinc in semetipsa deficit. l.3. d.31. a.1. q.1. ad 2.

8. Quanam debeat excludere anima, ad hoc ut habeat perfectam charitatem. lib.3. d.27. art.2. quæst.6.

9. Charitati

9. Charitati omne malum opponitur, ita quod nunquam ex charitate licet operari aliquod malum, quia ad nihil movet, quod repugnet veritati in electione: unde non licet mentiri, ut eveniat bonum. lib.3. d.38. artic.1. quæst.2. ad 6.
- Effectus: & varii.*
1. Charitas comparatur humori: sicut enim iste præbet fomentum, & vitam, & viriditatem arbori; ita charitas animæ. l.1. d.14. dub.ult. & l.4. d.14. p.2. dub.5.
  2. Charitas qualiter removet omnia peccata. l.1. d.17. dub.6. & l.3. d.38. a.1. q.2. ad 6.
  3. Charitas operatur mediantibus aliis virtutibus tanquam ministris. l.1. d.17. p.2. dub.3.
  4. Charitas semper datur cum Spiritu sancto. l.1. d.18. quæst.1. corp. & lib.2. d.38. artic.1. q.2. ad 6.
  5. Charitas quo sensu est principium, & finis operationum nostrarum. l.2. ibid. ad ult.
  6. Charitatis actus sunt duo, scilicet elicitus, & imperatus: 1. est ab ea ut informante, quia ab ea formaliter tanquam ab habitu est productus: 2. est ab ea ut movente: movet enim alias potentias, seu virtutes ad producendos actus suos meritorie. l.3. d.28. a.1. quæst.1. corp. & d.27. a.1. q.1. ad 1. & q.2. & serm.2. de plur. Confess.
  7. Charitas dicitur vita animæ, quatenus dicit actum secundum, scilicet unionem cum Deo. l.3. d.27. dub.1. & a.1. q.2. fund. & l.3. d.31. a.3. q.1. Tripliciter facit vivere, scilicet fideliter, fiducialiter, & patienter. in Psalm. 118. cap.5. v.13.
  8. Charitatis actus, & effectus est optare summum bonum, sive Deo per complacentiam, sive sibi, sive proximo. l.3. d.27. a.1. q.2.
  9. Charitas nos efficit deiformes, & hoc tamen ratione liberalis exhibitionis, præstans liberaliter omnia obsequia Deo, tum ratione conformis unionis, tum ratione finis quietantis. l.3. d.27. a.2. q.1. corp.
  10. Charitas præcisè non impetrat virtutem miraculorum, sed fides, quæ primò elevat hominem super se, & ob id impetrat virtutem etiam supra se. l.3. d.27. ibid. ad arg.
  11. Charitas est pondus ferens animam in Deum, ut in proprium centrum. l.3. d.2. art.2. quæst.1. Sola confert beatitudinem. serm.2. de fest. om. Sanct.
  12. Charitas quomodo est fructus spiritus. l.3. d.27. a.2. q.1. fund.
  13. Charitas quantulumcumque potest resistere cuiuscumque tentationi, quare, & quomodo. l.3. d.30. a.1. q.1. corp.
  14. Charitas in quo sensu dicatur dimittere peccata. l.4. d.18. p.1. dub.3. & serm.4. Dom. 16. post Pent.
  15. Charitas est vinculum, faciens unum ex duobus extremis. lib.3. d.31. a.3. q.1. & l.4. d.29. q.2. ad ult. per ipsam multi sunt unum. in Io. col. 77.
  16. Charitas facit omnia levia. lib.4. d.37. a.1. quæst. 3. ad 2. sanat affectus nostros. serm. 7. Hexaëm.
  17. Charitatis effectus sunt fructus Spiritus sancti, & quomodo ad eam omnes virtutes, & bona ordinantur. serm.18. Hexaëm. Vide *Supra Charitas in ordine ad ceteras virtutes.*
  18. Charitas quænam faciat desiderare. in Ps. 118. cap. 2. vers. 4. facit mandata Dei nimis amabilia. in P. 118. c.9. v.10.
  19. Charitas quomodo est ardens, & lucens. in Ps. 118. c.5. v.13, 15. & 16.
  20. Triplex fructus charitatis ordinatæ proponitur per tria sata; scilicet fructus trigessimus, sexagesimus, & centesimus. in Luc. cap. 13. num. 21.
  21. Effectus mirabiles charitatis exponuntur. in Io. col. 77. & serm. 2. Dom. infr. octav. Nativ. Dom. & in Ioan. cap. 15. num. 12. & in Luc. cap. 14. num. 19. & opuscul. Phar. p.2. cap. 25. V. *Infrá.* n.66. & 73.
  22. Charitas quomodo, & in quo sensu dicitur facere omnia communia. in Io. c.7. n.43. & l.4. d.20. a.1. q.1. ad 1. & 5.
  23. Charitas quomodo coarctat, dilatat, elevat, inclinat. in Luc. c.12. n.50.
  24. Charitas reddit voluntatem hilarem respectu sui; concordem respectu Christi, & liberalem respectu dati. ser. 1. Dom. 3. Epiph.
  25. Charitas est ignis calefaciens, purgans, & maturans. ser. 2. de plur. Confess. quomodo nutriatur. ser. 2. de S. Iacob.
  26. Charitas facit amara dulcia, ibid. serm. 2. benignitatem communicat. ibid. ser. 2. habet virtutem conversivam, ibid.
  27. Quatuor signa exponuntur habentis charitatem. ser. de plur. Confess. & op. Comp. Theol. l.4. c.28. gradus c.29. ordo. c.30.
  28. Charitatis infusæ roboratæ, & perfectæ signa multa expenduntur. op. de 7. Itin. æt. it. 4. d.4. a.1. & seq. & l.3. d.29. dub.5. & op. apol. paup. resp. i. cap.3.
  29. Charitas nos necit ad similitudinem unionis inter Patrem, & Filium in divinis. l.1. d.17. p.1. a.1. q.1. corp.
  30. Charitas æquivaleret beatitudini secundum æstimationem, vel acceptationem divinam. l.1. d.17. ibid. ad arg.
  31. Quare voluntas indiget charitate, ad hoc ut moveatur supra se. ibid.
  32. Quo sensu dicatur charitatem facere diligere Deum, quantum est diligendus, & in infinitum. ibid. ad arg.
  33. Charitas diligenda est, non amore amicitie, sed vel concupiscentie, vel complacentie. ibid. q.2. 3. & 4.
  34. Charitas est maximum inter omnia dona: habet enim in se plus bonitatis, & cætera bona ab ea dependent. ibid. dub.4.
  35. Actus principalis charitatis est Deo adhærere. l.3. d.27. a.1. q.2. ad ult.
  36. Charitas quomodo possit esse mercenaria. l.3. d.27. a.2. q.2. & d.26. a.1. q.1. ad 5.
  37. Quomodo charitatis modus sit sine modo. l.3. ibid. q.5. corp. V. *Supra.* Vid. *Charitatis motus augmentum.* n.15.
  38. Charitas perfecta beatorum, & viatorum in quonam consistat. l.3. d.27. a.2. q.6. & d.30. a.1. quæst.6.
  39. Charitatis amor est excellentior amore naturali: naturalis tamen indissolubilius unit, quia iste respicit inclinationem naturæ: charitas vero voluntatis deliberativæ actum, ob idque magis veribilem. lib.3. d.31. artic.1. quæst.1. ad 1.
  40. Charitas quomodo possit amitti. lib.3. d.31. a.1. q.1.
  41. Cha

41. Charitatem habens aliquando absque ipsius deperditione sequitur affectionem carnalem. l.3. ibid.
42. Charitas in Christo fundatur, & in Spiritu sancto adjuvante. ibid. ad ult.
43. Charitatem amittens potest resurgere aliquando cum æquali, aliquando cum minori. l.3. d.31. a.1. q.2. Non tamen potest redire eadem numero, quia cessit in non ens. l.4. d.22. a.1. q.1. corp.
44. Charitatis donum est à Spiritu sancto, & cum Spiritu sancto: per ipsam enim habitat in anima, & anima consecratur in ejus habitaculum. lib.3. d.34. a.1. q.1. ad arg. Vid. *Infra.* num.69.
45. Charitas est omnium virtutum finis, forma, & nexus. l.3. d.36. in Exp. tex. & q.6. Vid. *Infra.* n.52. diciturque Mater omnium bonorum. l.3. ibid. dub. 1. Regina assistens à dextris Dei. in Psal.44.
46. Charitas quomodo est impletio legis. l.3. d.36. dub.5. Eminentior cunctis virtutibus. ibid. q.5. ad 1.
47. Charitas sola perficit simpliciter animam, non sic aliæ virtutes. ibid. q. 6. & in Ps. 118. n.101.
48. Habens charitatem quomodo possit dici habere omnia. ibid. dub.1. & d.27. art.1. q.1. ad ultim.
49. Charitatis meritum est duplex, scilicet vel sicut ab eliciente, vel sicut ab imperante. l.3. d.28. a.1. q.1. corp.
50. Ratio merendi prioritate originis est à fide: prioritate verò completionis est à charitate. l.3. d.27. a.2. q.1. corp. & quomodo omne meritum, & bonitas à charitate. tanquam à causa efficiente proveniat omnibus operibus nostris. lib.2. d.38. a.1. q.1. & 2. ad arg.
51. Omne meritum à charitate dependet, & ob id qui peccat dicitur fieri reus omnium, quia amittendo charitatem, perdit omnes alias virtutes, & merita omnia, quæ prius habebat. lib.3. d.36. q.4. ad 1. & d.40. q.3. ad 6. & d.33. a.2. q.3. ad arg. Vnde est radix omnium bonorum. in Ps.51.
52. Charitas dicitur dare esse completum cæteris virtutibus, non quoad primum esse, sed quoad moveri, scilicet ordinando; & regendo alias virtutes ad suum finem. l.3. d.36. q.6. ad argum. V. *Supra.* n.45.
53. Charitas est penna nos elevans ad cælestia. l.3. d.40. q.3. ad 6. est rota continuè ordinans, & movens ad bona opera: est vela navis traducens per aquas tribulationum. l.3. d.40. ibid. & l.2. d.28. q.3. Vbi habet multa de charitate. & Ps.118. n.140.
54. Charitatem habere est melius, quàm habere donum scientiæ, & prophetiæ. ibid. l.3.
55. Charitas quo sensu dicitur fundamentum totius spiritualis ædificii. lib.4. d.22. a.3. q.1. corp. & ser.1. Dom.2. post Epiph.
56. Charitas quomodo faciat propria opera aliena. l.4. d.20. p.2. a.1. q.1. ad 1.
57. Charitas quomodo sit in potestate nostra. l.1. d.48. a.2. q.1. ad 4.
58. Charitas perfecta præmium creatum non expectat, sed æternum, quia desiderat uniri Deo. l.3. d.26. a.1. q.1. ad 5.
59. Charitas ligando libertatem, eam liberam facit. in Ps.118. c.6. v.12.
60. Charitatis lingua dicitur mollis ad supportandum: Eucharis ad exhortandum, & suavis ad confortandum. in Psalmum 118. c.11. vers.12.
61. Charitas est lancea spiritualis. in Psalmum 128.
62. Charitas est fundamentum Civitatis Dei. Procem. in Eccen.
63. sub metaphora panis charitatis condiciones, & effectus mirabiles explicantur: in Luc. c.11. n.6. seq. Item nomine symphonix, & Chori. in Luc. c.15. n.26.
64. Quàm necessaria Christianis: in Luc. c.11. num.42. A Christo suadet. in Luc. cap.15. num.30. Ejus bona, & laudes: sicut & mala discordiæ in Ioan. cap.7. num.43. & cap.14. n.21. & cap.15. num.12. & serm.1. fer.2. Pasch. & serm.2. in octav. Pasch. & serm.3. Dom.1. post oct. Pasch. & serm.1. Dom.1. Pentec. & serm.4. Dom.5. Pentec. & serm.1. Dom.24. Pentec. & serm.6. de Apost.
65. Charitas dicitur vestis Christi, & quomodo textitur. in Ioan. cap.19. num.23. Vino comparatur, & quarè. serm.3. Dom.1. post oct. Epiph. est vestis nuptialis. serm.3. Dom.2. Epiph. significatur per frumentum. serm.3. Dom.13. Pentec. Est aurum probatum: ignitum ferrum: vinum conditum: funis benè torta, canis benè doctus: fons: vestis nuptialis: ignis virtualis: mors: vestis nobilis. op. diæt. sal. r.5. c.2. est ut chrysolitus, & topazius. opusc. diæt. sal. r.10. cap.5.
66. Charitas quale vinculum. t.3. serm.2. Dom.3. Adv. Ejus mirabiles effectus. ser.2. in Pentec. & ser.4. Dom.17. Pent. & op.25. memor. V. *Supra.* n.22. & V. *Infra.* n.73.
67. Charitas Dei, & proximi sunt duæ alæ animæ: ser.1. in Ascens. Dom. Est signum Christiani. ser.2. in die Pent. & serm.3. & op. de prof. vit. c.7. V. *Ala.*
68. Charitas est funiculus triplex coccineus, quo homo salvatur pereunte Hierico. serm.2. in Pentec.
69. Charitas est à Spiritu sancto. serm.9. Pentec. Introducit in possessionem Christi. opusc. de 7. Itin. æt. it.4. d.6. V. *Supra.* n.44.
70. Charitas Dei in nos expenditur. serm.1. fer.2. Pentec. Charitas Christi imitanda proponitur. serm.2. de S. Andr. Apost. & serm.3. de S. Andr. Apost. & ser.1. de S. Ambr. & ser.2. de S. Marco. Vid. *Dei amor in creaturas.*
71. Charitas est major omnibus virtutibus, quàm necessaria, quàm copiosè remuneretur à Deo. ser.4. Dom.17. Pent. & in Io. col.77.
72. Charitatis defectus signum imminentis finis mundi. ser.1. Dom.24. Pent.
73. Charitatis effectus mirabiles expenduntur. opuscul. de 7. Don. Spir. sanct. cap.3. de dono Piet. & opusc. diæt. sal. r.5. c.2. & r.7. c.4. & op. de 7. Itin. æt. d.5. & 6. & Itin. 4. d.2. & 3. & dist. 6. & 7. sequent. & opuscul. exposit. reg. S. Franc. c.6. & opusc. de prof. relig. l.2. cap.29. & opuscul. de perfect. vit. ad sor. cap.7. & opusc. Comp. Theol. l.5. cap.25. & seq. Quales effectus in Magdalena produxerit. opuscul. Medit. vit. Chr. c.28. & ser.2. de plur. Confes. & serm.1. de

- Ang. & ser. 2. de dedic. Eccl. V. *Suprà*. n. 21. & 66. Quibus actibus exeat in actum. op. apol. paup. resp. 1. c. 3.
74. Charitas est currus spiritualis, cujus quatuor rotæ sunt amor Dei, sui, proximi, & inimici. ser. 5. Dom. 8. Pent.
75. Charitas principium est contritionis. l. 4. d. 16. a. 2. q. 1.
76. Charitas proximum consolatur. Psal. 118. c. 4. vers. 2.
77. Est sigillum bonorum operum. serm. 8. in Pentec.
78. Charitas B. M. Virg. in Deum, & in proximum qualis. op. Spec. Virg. c. 4. & c. 13.
79. Charitas Christi expenditur multipliciter. Vid. *Christi attributa*. n. 33. seq.
80. Charitas est vestis Christi. Vid. *Christi attributa*. n. 42.
81. Charitas est panis. Vid. *Panis*. n. 7.
82. Charitas est Abbatisa. V. *Abbas*. n. 7.
Chathecumenatio.
- Chathecumenatio, seu catechizatio non est baptismus, sed dispositio ad Baptismum. l. 4. d. 24. a. 1. q. 2. corp.
- Cherintus*.
- Cherintus hæreticus, & Hebion in quonam fuerunt hæretici. l. 4. d. 3. p. 2. a. 3. q. 2. corp.
- Cherub*.
1. Cherub interpretatur plenitudo scientiæ. l. 2. d. 6. a. 1. q. 1. ad 1. & opuscul. de Eccles. Hier. p. 1. cap. 3.
2. Cherubim est ordo propinquior supremo, scilicet Seraphim, & denominatur à dono, & statu magis accedente ad supremum. ser. 2. 1. in Hex. & l. 2. d. 9. Exp. tex. & q. 4. corp.
3. Cherubim officia, & prærogativæ expenduntur. op. de Eccles. Hier. p. 1. c. 3. & l. 2. d. 9. per tot. & ser. 2. 1. Hexaëm. & ser. de Angelis.
4. Cherubim proprietates qualiter adaptantur veris perfectis. op. de Eccles. ibid. & op. de 7. itin. at. d. 2.
5. Lucifer licet fuerit de supremo ordine, quare denominatur Cherub. l. 2. d. 6. a. 1. q. 1. ad 1.
6. Duo Cherubim ex utraque parte oraculi in Exodo. c. 25. quid significarent. opusc. de Eccles. Hier. p. 1. c. 3.
7. Cherubim plena oculis visa ab Exech. cap. 1. & 10. & Apoc. c. 4. quid significant opusc. de Eccles. Hier. ibid. Item ambulantes Cherubim ante rotas in Exech. cap. 10. quid significant. ibid.
8. Deus sedere dicitur super Cherubim quid sit. op. de Eccles. Hier. p. 1. c. 3.
9. Cherubim antè ostium Paradisi quid significant. ibid.
10. Cherubim alæ sex mysticè applicantur compunctioni, & poenitentia. op. de sex al. Cherub. V. *Angelorum Hierarchia*.
- Chimera*
- Chimera est nihil: est enim quid extra genus, & ens. lib. 1. d. 28. art. 1. quæst. 1. ad 1. & lib. 3. d. 37. dub. 1. est ens rationis, seu animæ. lib. 3. d. 37. dub. 1.
- Chirographum*.
1. Chirographum dicitur à chiros, & graphia, idest manus, & Scriptura, quasi scriptura manu facta. lib. 3. dist. 19. art. 1. quæst. 2. corp.
2. Chirographum aliud est culpæ, aliud decreti: illud est memoriale, quo anima tenetur adstricta alicui poenæ: istud est reatus consequens culpam. l. 3. d. 19. ibid.
3. Chirographum utrumque qualiter Christus dicitur delevisse. ibid.
4. Chirographum istud qualiter habet Deus, homo, & Diabolus. ibid. ad arg.
- Chyromantia*.
- Chyromantia spiritualis. V. *Manus*. n. 6.
- Chirurgus*.
- Chirurgus nisi habeat regulam medici interficit hominem. serm. 5. Hexaëm. oportet enim descendere ad actum per scientiam. ibid.
- Chirim*.
- Chirim fuit filius Noë, ex quo originem traxerunt Romani. in Thren. c. 4. in fine.
- Cholera*.
1. Cholerae dominium infert infirmitatem calidam, & siccam, quæ ex calore ætatis aggravatur. ser. 10. de Apost.
2. Cholericis quare sunt boni ingenii. lib. 2. d. 2. dub. 6.
- Chorda. Vid. *Corda*.
- Chorea*.
1. Chorearum ludus de se est indifferens, sed fit malus ob modum, finem, tempora, & personas. lib. 4. dist. 16. part. 1. dub. 13. & op. Spec. an. c. 3.
2. Chorea quomodo differat à spectaculis. lib. 4. ibid.
3. Chorea qualis sit in Cælo: in ea qualis cætus, circuitus, & cantus. op. diæt. sal. t. 10. c. 6.
- Chorus*.
1. Chorus proprie est concordia humanarum vocum: translativè dicitur etiam ubi præceptore incipiente, alii respondent. tom. 1. in Pl. 87. & in Luc. c. 15. n. 26. quidquid significat. ibid. & in Luc. ibid. Vid. *Concordia*. n. 6. V. *Cantus*. V. *Laus*. V. *Clerici*.
2. In Choro circa cantum Officii Divini, & B. Virginis quæ disciplina servanda. opusc. spec. disc. p. 1. c. 14. seq. & opusc. inform. Novit. p. 1. c. 5. & c. 33. & op. reg. Novit. cap. 1. Vid. *Cantor*. n. 3. Quare in principio dicitur Deus in adiutorium, &c. Pf. 69.
3. In Choro cantantes sunt similes Angelis. Vide *Clericus*. n. 30.
- Chryisma*.
- Chryisma compactum est ex oleo, & balsamo, quo ununtur altaria. serm. tertio de dedicat. Eccles.
- Chrysostomus*.
- Chrysostomi dictum rejicitur circa responsonem Christi ad Matrem. in Luc. c. 2. n. 4.
- Chrysolitus*.
- Chrysolitus est gemma nobilissima scintillas emittens, & ignis capacissima, significatque charitatem. op. diæt. sal. t. 10. c. 5.
- Chrysoprasus*.
- Chrysoprasus est lapis igneus de nocte, & aureus de die, significatque continentiam viri justi. ibid.
- ChrySTALLUS*.
1. ChrySTALLUS si objicitur radio, radius eum illuminat, & ei unitur, & pertransit abique mutatione radii, sed benè cum mutatione ChrySTALLI. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. corp.
2. Ejus

Series titulorum de Christo.

2. Ejus proprietates quænam, & aptantur Sacræ Scripturæ. op. Princ. S. Scrip.
3. Christallini cœli natura. V. *Cœlum*. n. 15.
1. Christi Jesus nomen.
2. Christi Divinitas, & nobilitas.
3. Christi Incarnatio, & Conceptio.
4. Christi humanitas.
5. De Christi locutione, & Idiomatum communicatione.
6. De Christi cognitione quoad animam.
7. Christi voluntas.
8. Christi Adventus in Mundum in uterum, & extra uterum.
9. Christi Passio in communi.
10. Christi defectus humani.
11. Christi Resurrectio.
12. Christi Transfiguratio.
13. Christi Ascensio, & Missio Spir. sancti.
14. Christus Judex.
15. Christus ut Redemptor, & Mediâtor.
16. Christi gratia.
17. Christi virtutes.
18. Christi attributa.
19. Christi varia.

Christus.

Nomen.

1. Christus interpretatur unctus, significatque Personam in humana natura relatam ad divinam: Jesus verò è converso. lib. 3. d. 18. dub. 2. & d. 11. dub. 1. Hebraicè interpretatur Messias: Græcè Christus: latinè unctus. in Jo. cap. 4. n. 25. & c. 1. n. 41. Dicitur Rabbi, idest Magister. in Jo. c. 1. n. 38. Vid. *Iesus*. V. *Christi Circumcisio*.
2. Christi nomen, sicut & Jesus, & Filius Dei, quomodò est nomen super omne nomen. lib. 3. d. 18. dub. 2. Ei convenit nominatio ratione Personæ. ibid. dub. 3.
3. Christi nomen magis communicatur creaturis, quàm nomen Dei, & quare: Item quare magis antiquitus dicebatur Maria Mater Dei, quàm Mater Christi l. 3. d. 4. a. 3. q. 3. ad 4.
4. Christi nomen impositum est Personæ quatenus est in duabus naturis: hinc quicquid repugnat ipsi Personæ, repugnat & Christo. lib. 3. d. 11. dub. 1. & d. 1. a. 2. q. 1. ad 4.
5. Christi nomen super omne nomen fuit per communicationem idiomatum. lib. 3. d. 14. a. 3. q. 3. ad 1.
6. In nomine Christi includitur divinitatis, & humanitatis expressio, & fides passionis. in Luc. c. 9. n. 18. & 20.
7. Christus per passionem suam meruit clarificationem sui nominis triplicis, scilicet, Jesus, Christi, & Filii Dei. lib. 3. d. 18. dub. 2. & 3. Vid. *Christi gratia, & meritum*. n. 48. & 49.
8. Christo homini quomodò dicitur nomen Dei communicatum, cum sit incommunicabile. t. 1. in Sap. c. 14.
9. Christus quare noluit, ut per Dæmones divulgaretur. in Luc. c. 4. n. 41.
10. Christi nominis virtus, & efficacia. in Luc. c. 9. n. 50. exprimitur in eo una Persona in duabus naturis dignitas regia, & sacerdotalis, & gratiæ plenitudo: Item unctus, ungens, & quo ungitur: idest Verbum, Pater, & Spir. sanctus. ibid.
11. Christi Jesu nomen, quia est super omne nomen, sequitur quod Pater etiam eum dilexerit super omnes. l. 3. d. 3. 2. q. 5. fund. V. *Iesus*.

12. Notitia nominis Jesu fuit præmium meritum Christi. V. *Christi gratia*. n. 49.13. Christi nomen homines erubescunt. V. *Christi varia*. n. 396.

1. Christus est Filius Dei origine, non adoptione contra Photinum: Veritate, non nuncupatione tantum contra Sabellium: Nativitate, non Creatione contra Arium. lib. 1. d. 26. dub. 7.
2. Christus dicitur sedere à dextris Dei ratione divinitatis cum sit æqualis Patri: si verò id intelligitur secundum humanitatem, intelligitur esse in potiori loco cœli, & post ipsum B. Virgo, deinde secundum dignitatem. l. 2. d. 2. p. 2. dub. 2. & in Ps. 109.
3. Christus ratione divinæ naturæ assimilatur Patri: ratione humanæ matri. lib. 3. d. 4. art. 1. q. 3. ad ult. & d. 8. a. 2. q. 3. corp. & d. 12. a. 3. q. 2. ad ult.
4. Christus secundum divinam naturam est ita genitus, quod non factus, quia non est creatura: secundum humanam verò est genitus, & factus ex Virgine Maria. l. 3. d. 1. dub. 2.
5. Christus dicitur Filius Patris magis ratione Personæ assumptis, quàm assumptæ l. 3. d. 4. a. 1. q. 3. ad 3.
6. Christus est unus Deus, & unus homo, & quomodò. l. 3. d. 6. a. 1. quæst. 2. & in Jo. c. 14. num. 28.
7. Christus dicitur bis natus, non tamen bis Filius: in eo sunt enim duæ generationes, verò duæ filiationes, quia generatio respicit actum multiplicatum: at filiatio respicit Personam non multiplicatam. l. 3. d. 8. a. 2. q. 1. & 2.
8. Christus secundum quod homo an possit dici Deus. l. 3. d. 10. a. 1. q. 1. corp.
9. Christus quomodò dicitur Virtus Dei. lib. 1. d. 34. dub. 7.
10. Christus ut Deus remittebat peccata: ut homo, & Deus potest etiam meritorie peccata remittere. l. 3. d. 10. a. 1. q. 1. ad ult.
11. Christus secundum divinitatem habet triplicem modum essendi, scilicet, in omnibus per essentiam: in justis per gratiam, & in Christo per unionem. l. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 3. corp.
12. Christus in quo sensu dicitur minoratus ab Angelis, & major ipsis. l. 1. d. 16. dub. 3. & l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg. & l. 3. d. 3. 2. q. 4. fund. V. *Christi humanitas*. n. 2.
13. Christus si fuisset pura creatura introiisset in cœlum, quia erat sine peccato originali. lib. 3. d. 20. a. 1. q. 3. ad ult.
14. Christus quomodò habeat dignitatem impenitatis. l. 3. d. 3. 2. q. 5. ad 2. Est fundamentum spiritualis ædificii. l. 4. d. 23. a. 3. q. 1. corp.
15. Christus dicitur homo nobilis: ejusque nobilitas expenditur. in Luc. c. 19. n. 12. & serm. 3. in Ascens. & serm. 1. Dom. 2. post Pent.
16. Christus secundum humanitatem quomodò nobilior Angelis. V. *Angeli nobilitas*. n. 6.
1. Christus, si homo sterisset, Incarnatus non esset: vel si incarnatus esset, non fuisset passus. l. 2. d. 29. a. 3. q. 2. fund. & l. 3. d. 1. a. 2. q. 2. & l. 4. d. 26. a. 2. q. 1. ad 2. & l. 1. d. 47. q. 3. in fund. Vid. *Peccati varia*. n. 40. V. *Adam*. n. 96.
2. Christi conceptio fuit mirabilis, & supra virtutem naturæ. l. 3. d. 3. p. 2. a. 2. quæst. 2. corp. meditata proponitur. op. medit. vit. Chr. c. 4. & op. lig. vit. & op. Ir. ment. c. 6. & op. Cent. p. 3.

M

sec. 27.

- sec. 27. & op. Brev. p. 4. c. 3. quare dicitur assensus, & descensus Pf. 101.
3. Christi conceptio dupliciter dicitur: primò propriè pro ipsa formatione corporis usque ad susceptionem animæ: secundo largè usque ad pactum: prima fuit miraculosa: secunda secundum naturam. l. 3. d. 8. dub. 3. Vid. *Conceptio*. n. 2.
  4. Incarnatio est unio humanæ naturæ cum divina, & divinæ cum humana in unitate Personæ, idest, hypostasis, quæ ab æterno fuit divinæ naturæ sit humanæ in tempore l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. corp. Unde includit personalem distinctionem. l. 3. ibid. q. 2. ad 2. & q. 4. ad 2. præcisè considerata est in carnem missio: ut verò dicitur de Filio est unio carnis in unitate Personæ. lib. 3. ibid. q. 4. ad 2. V. *Incarnatio*.
  5. Incarnationis tempus dicitur plenitudinis tempus ob multas rationes pulcherrimas. lib. 3. d. 1. dub. 1. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 5. & op. Brev. p. 4. c. 4. & quare in fine temporum. l. 3. d. 1. a. 2. q. 4. corp. Item ipsa Incarnatio quomodo cadat sub merito. l. 4. d. 4. a. 2. q. 1. & 2.
  6. Incarnationis possibilitas probatur multis rationibus. l. 3. d. 1. q. 1.
  7. Incarnatio quia est unio importat relationem: ob id nullam imperfectionem. ibid. ad arg.
  8. Incarnatio pro ut dicit relationem est propria Verbi: prout operationem est communis tribus Personis. l. 3. d. 1. a. 1. q. 2. dicitur missus à Patre, & quare. op. de 7. don. Spir. sanct. c. 1. & l. 1. d. 2. q. 1. ad 3. Explicatur concursus trium Personarum. l. 3. d. 3. dub. 3. & d. 4. a. 1. q. 1. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 2. & Brev. p. 4. c. 3. & op. medit. vit. Christi. c. 4.
  9. Deus si comparetur ad creaturam in ratione principii causatis, sic communicant simul in hoc tres Personæ divinæ: in ratione verò suppositi sustentantis, sic est unius Personæ. lib. 3. ibid. quæst. 2.
  10. Incarnationis possibilitas respectu unius Personæ sine altera probatur. l. 3. d. 1. a. 1. q. 2. & 4. Impossibilitas verò respectu trium Personarum simul probatur: intellige tamen eo modo unionis, quo facta est de facto Incarnatio: nam aliis modis Deo notis fuit possibile. lib. 3. ibid. q. 3. & op. Amatorium.
  11. Incarnatio non dicit in Deo mutationem, nec dependentiam, sed benè in creatura. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. corp.
  12. Incarnatio potest esse unius Personæ sine alia, quia est relatio, inhabitatio autem per gratiam, quæ est missio in mente nequaquam, sed est communis tribus Personis, quia hoc dicit effectum ad extra. l. 3. d. 1. a. 1. q. 2. ad 4. & d. 2. art. 1. q. 3. ad 4.
  13. Incarnationis congruitas, & convenientia ostenditur per manifestationem divinæ bonitatis, potentiæ, & sapientiæ tum ob consummationem divinorum operum, per quam ultimum conjunctum est summo: tum ob superabundantem pretii solutionem: tum ob superfluentem hominis glorificationem. l. 3. d. 1. a. 2. q. 1. & op. Brev. p. 4. c. 1. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 6. & c. 2. & 3. op. Brev. p. 4. & op. Amatorium: Unde humanum genus non fuit ratio finaliter movens, sed quodammodo inducens, quia Christus ad nos finaliter non ordinatur, sed nos ad eum tanquam membra ad caput. lib. 3. d. 3. 2. q. 5. ad 3.
  14. Incarnationis opus non trahit naturam humanam extra terminos creaturæ, sed ei participat idiomata divina ratione Personæ. ibid. l. 3. d. 1. ad arg.
  15. Ex Incarnatione quænam perfectiones Universaliter confurgant. l. 3. d. 1. a. 2. q. 2. corp.
  16. Incarnationis præcipua ratio fuit redemptio humani generis. l. 3. d. 1. a. 2. q. 2. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 6. & op. Brev. p. 4. c. 2. & 3. & in Jo. c. 12. n. 27. Ordinata est, ut simus filii Dei. lib. 3. d. 1. a. 2. q. 3. corp.
  17. Incarnationis necessitas magis provenit ex indigentia satisfactionis pro homine, quàm ob meritum, & quare: Angeli enim meruerunt absque unione hypostatica. l. 3. d. 1. a. 2. quæst. 2. ad 4.
  18. Congruitates variæ afferuntur: quare magis Verbum divinum incarnari debuerit. lib. 3. d. 1. a. 2. q. 3. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 6. Ejus acceleratio, sicut & liberatio à reatu pœnæ potuit cadere sub merito SS. PP. Mariæ Virg. & Ecclesiæ: non verò quoad essentiam. l. 3. d. 4. a. 2. q. 1. & q. 2. V. *Infra* n. 54.
  19. Incarnationem debuit præcedere Angeli annuntiatio ob multas congruentias respectu hominis, Angelorum, Mariæ Virginis dignitatis. l. 3. d. 2. dub. 4.
  20. Christi Incarnatio in unitate naturæ humanæ in individuo convenientior fuit, quàm unio naturæ totius universi, & naturæ Angelicæ, & totius speciei humanæ. lib. 3. d. 2. art. 1. q. 1. 2. & 3.
  21. Incarnationis bonum est maximum superexcedens complementum totius universi. lib. 3. d. 1. art. 2. quæst. 4. ad 1. Ideò magis debuit communicari uni singulari, ibid. d. 2. art. 1. q. 3. ad 3.
  22. Incarnatio fuit assumptio veræ carnis ex Adâ descendente, quod probatur. l. 3. d. 2. a. 2. q. 1.
  23. Christi caro dicitur de Cælo, non quod descenderit de cælo, sed ob ejus puritatem. l. 3. d. 2. ibid. ad 1.
  24. Christus assumpsit veram carnem, verum corpus, & veram animam cum suis potentiis vegetabili, sensibili, & rationali, quia fuit perfectus homo, viator, comprehensorque. l. 3. d. 2. a. 2. q. 2.
  25. Quare dicatur ab Evangelista Verbum caro factum est, non homo. ibid. ad 1. l. 3.
  26. Deus Verbum non potuit supponere loco animæ respectu informationis carnis. lib. 3. d. 2. a. 2. q. 2. ad 4. & l. 3. d. 1. §. a. 2. q. 2. ad 5.
  27. Christus ut homo quomodo sit ejusdem speciei cum cæteris hominibus. l. 3. d. 2. art. 2. quæst. 3.
  28. Christus assumpsit carnem anima vivificatam: hoc enim fuit magis conveniens. lib. 3. d. 2. a. 3. quæst. 1. Vid. *Christi humanitas*. n. 72. & seq.
  29. Incarnationis in creatura irrationali inconvenientia qualis. l. 3. d. 2. a. 2. quæst. 1. ad 2. Vid. *Infra*. n. 92.
  30. In Incarnatione anima fuit à Verbo assumpta, non mediante habitu gratuito, licet congruum fuerit eam ornatam fuisse tali habitu. l. 3. d. 2. a. 3. q. 2.
  31. In Incarnatione natura humana unitur Verbo absque actu suo, & ob id se habet per modum passivi, & ideò non indiget habitu habitante, sicut indiget in fruitione, & actibus gratuitis. l. 3. d. 2. ibid. ad arg.

32. Gratia unionis est major gratia fruitionis, & quomoddò sit creata, & increata. l.3.d.2.a.3.q.2. ad arg. V. *Christi gratia.*
- Conceptio.* 33. Christi conceptio facta fuit in instanti ob multas rationes. l.3.d.3.p.2.a.3. q.1. & d.4. a.3. q.1. corp. In Mense Marrio, & quare. in Luc. c.1.num.26. & lib.3. d.18. art.2. q.1.ad 5. Vid. *Corpus.* n.63.
34. Christus assumpsit carnem perfectè organizatam. lib.3.d.3. ibid.fund. absque opere virili. ibid. præmittere voluit multos conceptus steriliùm, & quare. in Luc. c.1.n.30.
35. Corpus Christi quomoddò in spatio 46. diebus perfectum fuerit. l.3.d.3.p.2.a.3.q.1. & q.2. ad 1. & quare non in instanti quoad molem non fuerit perfectum. ibid. q.1.
36. Christi corpus fuit formatum ex humore, qui dicitur ob diversos respectus sanguis, caro, & semen, qui non propriè est caro. l.3.d.3.p.1. dub.3. V. *Sanguis.* n.4.
37. Christus assumpsit carnem pœnalem, non peccatricem. l.3. ibid. dub.4. & in Ecclen. c.7.
38. Christus in quo sensu dicitur assumpsisse primitivam carnem nostræ massæ: scilicet ob dignitatem, qualitatem, & virtutem. lib.3. d.5. p.2. dub.2.
39. Christus non fuit decimatus in Abraham: non enim curatione indigebat, nec secundum rationem seminalem ab ipso procedebat. l.3. d.3. p.2. a.1. q.2. corp.
40. Christi caro non fuit destinata materialiter, qualitativè, vel formaliter: fabricatum enim ejus corpus fuit non de natura instituta, sed lapsa. l.3. d.3. p.2. a.1. q.1. V. *Adam.* n.57.
41. Christi caro aliter fuit in Parentibus, quàm aliorum hominum. ibid. q.2. corp. & ideò non fuit peccatò obnoxia. ibid.
42. Christi caro fuit in Parentibus secundum corpulentam substantiam, non secundum seminalem rationem, & quare. ibid. q.2. ad 3.
43. Christus assimilatus est nobis in formatione quoad successivam nutritionem, & augmentationem, non quoad generationem. ibid.
44. Christi formatio habuit prius naturâ seminis decisionem, deinde conversionem, & deinde consolidationem, sed simul tempore. ibid. l.3. ad 4.
45. Christus quare dicitur conceptus de Spiritu sancto, non autem dicitur factus. lib.3. d.4. dub.5. & a.1. q.1. & seq.
46. Christus dicitur conceptus de Spiritu sancto, non tamen dicitur ejus Filius, nec Filius Trinitatis, & quare. l.3. d.4. a.1. dub.6. & quæst. 1. & seq.
47. Christi Incarnatio magis appropriatur Spir. sancto, & quare. l.3. d.4. a.1. quæst. 1. & d.1. a.2. quæst. 3. ad 4. & d.2. art.3. quæst. 3. & exponitur quid requiratur ad appropriationem. ibid. l.3. d.4. & op. Cent. part.3. sec.27. Vid. *Dei appropriata.*
48. Christi filiatio respectu Patris explicatur. l.3. d.4. a.1. q.1.2. & 3. & d.8. a.2. per tot.
49. Non potest dici Filius adoptivus. lib.3. d.10. a.2. q.1. & lib.4. d.48. a.1. q.1. corp. Vid. *Christi humanitas.* n.13.
50. In quo sensu generatio Verbi in utero Virginis sit supra omnem causam, rationem, & naturam. l.3. d.8. dub.2.
51. Duplex conceptio verificatur de corpore Christi: primò pro ipsa formatione: secundò pro nutritione, augmentatione, & egressu ex ventre. l.3. d.8. dub.3.
52. Quomoddò Christi generatio sit secundum, & supra naturam. l.3. d.8. dub.2.
53. Continet tres naturas, corpus, animam, & divinitatem. serm.4. in Cœna Dom.
54. Christi conceptionem, & incarnationem qualiter SS. PP. & B. Virgo meruerint, & quomoddò non. lib.3. d.4. a.2. q.1. & 2. Vid. *supra.* n.18.
55. Maria Virgo concepit Christum per concursum non solum passivum, sed etiam activum; licet quoad modum cooperata fuerit per virtutem supernaturalem. lib.3. d.4. a.3. q.1. & op. Cent. p.4. sec.27. *In ordine ad Mariam.*
56. Christus dicitur aliquando natus ex Virgine, aliquando factus est: per primū indicetur cooperatio materialis; & per secundum activa Virginis. l.3. d.4. ibid.
57. Christi Conceptio respectu Mariæ, partim fuit supra naturam, & partim secundum naturam. l.3. d.4. a.3. q.2. corp. & quale miraculum fuerit. ibid. Ex Maria traxit pœnalitates. d.15. a.1. q.3. corp. & ad arg.
58. Differentia inter miraculum à Spir. sancto operatum in Maria concipiente Filium Dei, & in Sara, & Elisabeth sterili. l.3. d.4. art.3. q.2. ad arg.
59. Maria concipiendo Filium Dei, qui est summa veritas, dicitur interemisse sola cunctas hæreses. l.3. d.4. a.3. q.3. corp.
60. Maria quare communiter non dicitur Christofocos, sed Mater Dei. l.3. ibid. d.4.
61. Non potest dici quod divina natura sit nata de Virgine: licet concedatur de humana, & quare. l.3. d.8. a.1. q.1. & 2.
62. Qualem materiam, an carnem, an sanguinem, an humorem, an semen ministraverit Virgo in formatione corporis Christi. l.3. d.3. p.1. dub.3. & op. Comp. Theol. l.4. c.8. & op. Brevil. p.4. c.3. & l.3. d.15. a.1. quæst. 3. corp. In quo sensu dicitur Filius naturalis Mariæ. lib.3. d.8. a.2. q.3. corp. Ejus primogenitus. l.4. d.30. dub.4.
63. Mirabilia ex parte Mariæ quanta intercesserint in Incarnatione. op. Comp. Theol. lib. 4. c.10. Miraculum miraculorum fuit quod femina conciperet Deum. lib.3. d.3. part.2. art.3. q.2. corp.
64. Conceptio supernaturalis Jesu proponitur, & modus. op. de quinque festivit. & Psalm. 138.
65. Christus qualis fructus Mariæ. op. spec. B. Virg. lec. 16. & 17. Ipsius duodecim utilitates. lec. 18. Natus ex Virgine, ut ostenderet quanta ei sit puritas chara. serm.2. Dom. infr. oct. Nat. quomoddò dicitur Primogenitus Mariæ. l.4. d.30. dub.4. Panis in Eucharistia ejus fructus, quia coctus est in eo, ut in clibano, igne Spir. sancti. Pl. 53.
66. B. Virgo velleri comparatur, quia caro, quæ est vestis Christi, facta est de carne B. Virginis. Psalm. 71. Christus natus pulcherrimus ex pulcherrima Virgine. ser.3. Dom. 14. post Pent. De Christi Nativitate. V. *Nativitas, & Nasci.*
67. Incarnatio quatenus dicit assumptionem qualiter differat ab unione. lib.3. d.5. art.1. q.1.

- & d.2.a.2.q.2.ad 1. Quarè dicitur Incarnatio, non verò animatio, cum anima sit nobilior. op. Brevil. p.4. cap.2. & op. Comp. Theolog. l.4.c.7.
68. Assumptio importat principaliter actionem, & minus principaliter relationem, & terminum relationis, & actionis: unio verò principaliter relationem, minus principaliter actionem. l.3.d.5. ibid. & q.2. corp. & q.4. corp. & a.2. q.4. corp. Quadruplex assumptio Christi legitur: scilicet in Incarnatione, in tentatione, in justificatione, & in Ascensione. serm. 5. Dom. 1. Quadrag.
69. Quomodò sit vera hæc propositio, solus Filius suscepit humanam naturam. l.3.d.5.a.1. q.1. ad 1.
70. Persona Verbi quomodò habeat in Incarnatione rationem principii, medii, & termini respectu naturæ humanæ assumptæ. l.3.d.5.a.1. q.2. corp.
- Pœnalitates De-fectus.* 71. Assumptio dicit unionem, & communicationem idiomatum. ibid. q.2. corp. & ad 1. Idèd assumpsit Verbum proprietates communes Deo, & homini de statu naturæ institutæ lapsæ, & beatæ. op. Brevil. p.4.c.8. quasnam pœnalitates assumpsit. op. Brev. p.4.c.8. & 9. op. Cent. p.3. sec.3.1. & op. Comp. Theol. l.4.c.18.
72. Persona Verbi quomodò simul est incommunicabilis, & communicetur naturæ humanæ. l.3. ibid. ad arg.
73. Assumptio cum dicat actionem, relationem, & terminationem, prima competit Verbo ratione naturæ, cui competit agere: secunda competit naturæ ratione Personæ: tertia convenit utrique: divina enim natura, & divina Persona unitur humanæ, & è converso. ibid. q.3. corp. & q.4. corp.
74. Assumptio abstracta omni personalitate Personarum ratione personalitatis, seu suppositalitate convenientis ipsi Deo, ut Deus est, etiam posset fieri ad naturam humanam; non autem abstracta quacumque suppositalitate. ibid. q.4. & d.6.a.2.q.1. ad 4.
75. Verbum Caro factum in quo sensu sit verum. l.3.d.5.a.1. q.5. ad arg. Vid. *Christi locutiones.* n.2.
76. Deus verè assumpsit naturam humanam totam existentem, scilicet, corpus, & animam unitam, propter quod facta est idiomatum communicatio. l.3.d.5.a.2.q.1. corp. & q.4. ad 5. & op. Brev. p.4. c.8.
77. Verbum non assumpsit Personam naturæ humanæ, & quarè. l.3.d.5. ibid. q.2.
78. Christus quod semel assumpsit numquam dimisit, in quo sensu sit verum, & de quibus verificetur. l.3. d.5. a.2. q.5. ad arg. & op. Cent. part.3. sec. 32. & op. Brev. p.4. cap.9. oppositum dicens est excommunicatus. op. Brev. ibid.
79. In Christo licèt sint duæ naturæ unitæ: tamen non est compositio propriè, sed tantum impropiè. lib.3.d.6.a.1. q.2. corp. & art.2.q.1. corp. & ad arg. & l.4.d.10.p.1.dub.2. & serm.3. Hexaem. Quomodò etiam in eo fuerint tres naturæ. serm.8. Hexaem. & Pl.40.
80. Unio duarum naturarum terminata est ad unitatem Personæ, non naturæ: ob id non resultat unio per transmutationem in aliud, vel per constitutionem tertii, sed tantum unum fundatur in altero. l.3. d.5. a.2. quæst.1. corp.
81. Quarè divina natura non possit uniri naturæ creatæ, sicut humana potest uniri Divinæ. lib.3. d.6.a.2.q.1. ad 4. & q.2.a.2. corp.
82. Explicatur unitas duarum naturarum in supposito divino, & comparatio sit ad omnes alias unitates: probatur hanc excedere quaslibet. ibid. q.1.2. & 3. & d.18. a.2.q.1. ad 3.
83. Christus assumpsit naturam nostram misericorditer, utiliter, sapienter, fortiter, & mirabiliter. op. Comp. Theol. l.4.c.7.
84. Verbum caro factum est quinque modis, scilicet secundum carnem, præter carnem, supra carnem, propter carnem, & contra carnem. ibid. op. Comp.
85. Unio triplex fuit in Christo, scilicet deitatis ad carnem, ad animam, & è converso, & animæ, & corporis: hæc tria separata sunt in morte. ibid. op. Comp. Theol. l.4.c.8.
86. Quænam mirabilia concurrerint in Incarnatione ex parte Matris, prolis, & modi. op. Comp. Theolog. lib.4.c.10. & op. Brevil. p.4. c.2.3. & 4.
87. Utilitates multæ enumerantur, quæ ex Incarnatione nobis provenerunt. opus. Comp. Theol. l.4.c.9.
88. Natura humana in Christo licèt non habuerit propriam personalitatem, tamen non ob id fuit imperfecta, imò perfectior facta est. lib.2. d.3.p.1.a.2.q.2.
89. Christus quo sensu possit dici unus, & unum. l.3.d.6.a.1.q.1. ad 3. & 5.
90. In Christo licèt sit differentia hominis, tamen quia præceditur à personalitate Verbi quoad esse actuale, idèd non dat esse simpliciter. l.3. ibid. ad 4.
91. In Christo ab aliquibus SS. PP. dicitur fuisse una substantia, quam intelligebant non pro essentia, seu natura, sed pro supposito, & Persona. l.3. d.17.a.1. q.1. ad 1.
92. Non decuit Christum assumere sexum muliebrem, sed virilem, & quarè. l.3. d.12. a.3. q.1. corp. nec naturam irrationalem, & insensibilem. l.3.d.21.a.1. q.2. ad 3. Vid. *supra.* n.29.
93. Christus potuisset assumere carnem simul de viro, & muliere. l.3.d.12.a.3.q.2. corp.
94. Christus remansit in semine Adæ: non enim omne quod in eo remansit corruptum est per peccatum. l.2.d.21.a.3.q.2. ad 3.
95. Christi traductio ex Adam qualis. lib.3.d.2. art.2. q.1. ad 1. & d.3.dub.4. & d.3.p.2. dub.2. & a.1. q.1. & 2.
96. Christi unio hypostatica fuit effectus summæ bonitatis. op. Itin. ment. c.6.
97. Aliter hypostasis Verbi dicitur hypostasis carnis, & aliter hominis: hominis enim dicitur & in recto, & in obliquo, scilicet hominis, & homo: Carnis verò dicitur solum in obliquo: Unde in triduo dicebatur non homo, sed caro Verbi, & anima Verbi. lib.3. d.21.a.1. q.2. ad 4.
98. Verbum unica unione, quæ est relatio, fuit unitum animæ, & carni, unica verò actu, & pluribus in potentia, quæ fiunt in separatione animæ à corpore: Unde in triduo mortis duplex fuit unio, & antè separationem triplex virtualiter, scilicet Verbi ad carnem, ad animam, & animæ ad carnem. lib.3. d.21. a.1. q.3. corp. V. *Christi humanitas.* n.10.
99. Verbi unio in carne quomodò explicatur per unionem

- unionem verbi creati cum voce. lib. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 4. corp.
100. De Adventu Christi multiplici. Vid. *V. Adventus*. n. 1. & seq.
101. Incarnatio Christi dicitur Altare. Pf. 25. *V. Altare*. n. 2.
- De Christi locutione, seu Propositione, & Idiomati communi- catione.*
1. Locutiones, seu propositiones de Incarnatione Verbi, seu de Christo aliæ habent sensum verum, aliæ falsum, aliæ ambiguum. l. 3. d. 5. a. 1. q. 5. corp.
2. Divina natura est incarnata, est vera: divina natura est caro facta, est falsa, nisi sumatur per synecdochen, & quare. lib. 3. ibid. Vid. *Christi Incarnatio*. n. 75
3. Verbum assumpsit hominem, est falsa, seu impropria. lib. 3. d. 5. art. 2. quæst. 4. Verbum humanitatem assumpsit est vera. ibid. quæst. 5. & quare.
4. Deus assumpsit humanam naturam, seu humanitatem est vera, & quare. ibid. q. 1.
5. Christus conceptus de Spir. sancto, quomodo intelligendum. lib. 3. d. 4. art. 1. quæst. 1. & an possit dici aliquo modo Filius Spiritus sancti. ibid. & similiter Filius Trinitatis. ibid. q. 2.
6. Christus non potest dici propriè Creatura, & quare. l. 3. d. 4. art. 1. quæst. 3. ad 1. & d. 11. dub. 4. & a. 2. q. 1. Christus est homo creatus, est vera. ibid. ad 6.
7. Christus qua ratione dicitur Filius Dei Patris. l. 3. d. 4. ibid. ad 3.
8. Christus quomodo dicitur natus, & aliquando factus. l. 3. d. 4. a. 3. q. 1.
9. Christus in triduo mortis an posset dici homo. l. 3. d. 5. a. 2. q. 5. ad 2. & d. 21. a. 1. q. 1. & op. Brev. p. 4. c. 9.
10. Christus non potest dici duo, licet in eo insint duæ naturæ. l. 3. d. 6. a. 1. q. 1.
11. Christus propriè dicitur unus, impropriè unum, ut in divinis, & quomodo. ibid. d. 6. ad 3. & ad 5.
12. Christi Persona quo sensu potest dici composita. l. 3. d. 6. a. 1. q. 2.
13. Christus secundum quod homo est substantia. l. 3. d. 6. a. 1. q. 3. & quomodo denominativè, & per modum accidentis humana natura prædicatur de Christo. ibid.
14. Hæ propositiones sunt falsæ, vel impropriè: Caro Christi fuit peccato obnoxia; fuit ex parentibus seminaliter traducta: fuit decimata in parentibus. lib. 3. d. 3. part. 2. art. 1. quæst. 2. corp.
15. Deus est humanatus, hæc propositio conceditur; homo est deificatus, hæc est impropria. l. 3. d. 7. dub. 2.
16. Deus est homo, & homo est Deus, licet talis prædicatio non reducat ad modos consuetos prædicandi Philosophorū, cum sit prædicatio per unionem, tamen sunt veræ propositiones. l. 3. d. 7. a. 1. q. 1.
17. Deus factus est homo: quot modis potest sumi ista propositio, & qualiter est in omnibus vera. l. 3. d. 7. a. 1. q. 2.
18. Homo factus est Deus, propriè non est vera, solum impropriè. ibid. q. 3.
19. Christus est prædestinatus; est vera: Filius Dei est prædestinatus, est falsa: Filius Dei est prædestinatus esse Filius Dei, in aliquo sensu est vera, in alio falsa: Homo est prædestinatus esse filius Dei est vera, & quare. l. 3. d. 7. a. 2. per tot.
20. Divina natura nata est de Virgine, est falsa: Humana natura est nata de Virgine, est vera; & quare. l. 3. d. 8. a. 1. q. 1. & 2.
21. Divina natura est homo, in aliquo sensu est vera, in alio falsa. l. 3. d. 8. a. 1. q. 3. corp.
22. Christus est bis natus, est vera, quia ista actio mensurata est bis, scilicet, in æternitate, & tempore. l. 3. d. 8. a. 2. q. 1. & q. 2. ad 1.
23. Deus, & homo sunt duo entia vel res: est vera. l. 3. d. 8. ibid. ad 1.
24. In Christo sunt duæ nativitates, non autem duæ filiationes, & quare. ibid. a. 2. q. 2. corp.
25. Christus est Filius naturalis secundum utramque nativitatem, est vera. ibid. q. 3.
26. Christus secundum quod homo pluribus modis sumitur: ly enim, secundum, potest importare causam, vel concomitantiam, scilicet vel secundum inhærentiam, vel secundum unionem, vel secundum adjacentiam, & assistentiam. l. 3. d. 10. dub. 1.
27. Nos, & Christus sumus Filii Dei, est vera non univocè, nec analogicè, idest æquivocè, sed medio modo. l. 3. d. 10. dub. 5.
28. Christus secundum quod homo est Deus, in quo sensu est vera, & in quo falsa. lib. 3. d. 10. a. 1. q. 1. secundum quod homo est Persona, est falsa. ibid. q. 2. Est Filius Dei, vera. lib. 3. d. 10. ibid. a. 2. q. 1. ad 3.
29. Christus secundum quod homo est res completa, in quo sensu vera, in quo falsa. l. 3. d. 10. a. 1. q. 2. ad 2.
30. Christus secundum quod homo est individuum, quomodo vera, quomodo falsa. ibid. quæst. 3.
31. Christus nullo modo potest dici Filius adoptivus. l. 3. d. 10. a. 2. q. 1.
32. Christus est homo Dominicus, est falsa, vel saltem impropria. l. 3. d. 11. dub. 3.
33. Christus ut homo incepit esse, in quo sensu vera, in quo falsa. lib. 3. d. 11. art. 2. quæst. 2. Item quomodo vera, & falsa hæc: Homo incepit esse Deus. ibid. q. 3.
34. Si dimitteretur homo à Deo, posset verè dici, Homo desinit esse Deus. ibid. quæst. 3. ad 4.
35. Filius Dei est mortuus, est vera. l. 3. d. 21. a. 2. q. 3. corp. Item Christus in triduo erat homo rationalis, propriè est falsa: per synecdochen vera. l. 3. d. 21. a. 1. q. 1. ad 7.
36. Iste homo est ubique, est propositio vera, quia ly, iste, demonstrat vel Personam Christi, vel hominem, cui competit communicatio idiomatum: Christus est ubique homo, est falsa. l. 3. d. 22. a. 1. q. 2. corp.
37. Communicatio idiomatum est propter unionem, idè natura naturæ non communicat, ut consideratur in abstractione, sed est hypostasis divinæ naturæ, quæ sibi communicat idiomata sua secundum quod est hypostasis in humana natura. Et etiam ipsæ naturæ in concreto sumptæ possunt sibi idiomata communicare. l. 3. d. 6. a. 1. q. 1. ad 6. & d. 2. a. 2. q. 1. ad ult. & l. 1. d. 33. q. 3. ad 5. Undè non fit communicatio partibus rei unibilis, v. g. corpori, vel animæ, sed ipsi rei naturæ, quæ nominat naturam ut in supposito. l. 3. d. 21. a. 1. q. 1. ad 2. & d. 22. a. 1. q. 1. ad 7. & d. 21. dub. 3.
38. In Christi communicatione idiomatum hæc regula attendenda: omnia communicantur ad invicem Deo, & homini, exceptis his, quæ exprimunt

- munt ipsam unionem vel quæ indicat intellectu repugnantiam, ratione cuius errori appropinquat: cum enim communicatio idiomatum fundetur super unionem, idem non communicantur quæ important eandem unionem: sicque homo est incarnatus, est falsa: Filius Dei est incarnatus, est vera ratione unionis. l. 3. d. 11. a. 2. q. 3. & d. 5. a. 2. q. 1. ad arg. & d. 7. a. 1. q. 3. ad arg. & a. 2. q. 1. ad 2.
39. Communicatio idiomatum quid sit. l. 3. d. 5. a. 1. q. 2. ad 1.
40. In Incarnatione ratione idiomatum creatura non trahitur extraterminos creaturæ, participat tamen nomen divinum ratione Personæ, cui unitur. l. 3. d. 1. a. 2. q. 1. ad 3.
41. Christus Filius Dei factus est passibilis per communicationem idiomatum. l. 3. d. 2. dub. 2.
42. In Incarnatione idiomatum est diversitas inter res naturarum, vel inter ipsas naturas in concreto sumptas, & est unitas habito respectu ad Personam. l. 3. d. 6. a. 1. q. 1. ad 6. & d. 8. a. 1. q. 1. ad 4.
43. Quia communicatio idiomatum est ratione unionis, idem licet aliqua Christo competunt secundum humanam naturam, quæ non competunt secundum divinam: tamen ab eo non possunt absolute removeri per negationem, plus enim tollit negatio, quam possit affirmatio: Unde non valet Christus non est mortuus secundum divinitatem, ergo non est mortuus. l. 3. d. 21. dub. 3.
44. Non communicantur idiomata ubi est intellectus repugnantia, ut Christus est creatura: excipe tamen illam repugnantiam, quæ tollitur mediante convenientia: sic est vera, Filius Dei est mortuus, quia fuit homo, in quo non repugnat mors. l. 3. d. 21. a. 2. q. 3. ad 3. & d. 7. a. 2. q. 1. ad 2.
45. Idiomatum communicatio non fit parti: ob idque nec animæ per se, sed toti Christo. l. 3. d. 14. art. 1. quæst. 1. ad 4. & d. 18. art. 1. quæst. 1. ad 2.
46. Communicatio idiomatum, & oppositorum attributorum. op. oct. collat. col. 1.
47. Quomodo Christo sit communicatum nomen Dei quod est incommunicabile. sapient. cap. 14.
48. Quomodo omnipotentia data fuit Christo per communicationem idiomatum, non autem sicut forma, vel proprietas: id enim fuit impossibile, potuit tamen communicari ut forma, omniscientia. l. 3. d. 14. a. 3. q. 3.
49. Communicatio idiomatum dedit Christo nomen super omne nomen. lib. 3. d. 14. art. 3. quæst. 3.
50. Idiomata cui communicentur. lib. 3. d. 2. a. 2. q. 1. ad arg.
51. Idiomatum communicatio ubi fiat. lib. 3. d. 7. a. 2. q. 1. ad arg.
52. Idiomatum communicatio an fiat in abstractione, an in concretionem. l. 1. d. 33. q. 3. ad arg.
1. Christus ut homo est perfectissimus, & super omnem perfectionem universi: lib. 2. d. 2. art. 2. quæst. 2. corp. In carne ejus erat summa æqualitas complexionis, & vivacitas sensuum: in anima perfecta charitas ad Deum, & pietas ad proximum. op. Brevil. p. 4. cap. 9. & op. Cent. p. 3. sec. 31.
2. Christus quomodo excedit secundum humanitatem, & exceditur ab Angelis. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. quæst. 2. ad arg. diciturque sedere à dextris Dei, idem in priori loco. lib. 2. d. 2. p. 2. dub. 2. Vid. *Christus secundum divinitatem*. num. 2. & 12. & Vid. *Angelorum nobilitas*. num. 5. & 6.
3. Christus Filius Dei quomodo possit dici factus carnalis. l. 3. d. 2. dub. 1.
4. Christus quo sensu dicitur ejusdem speciei cum cæteris hominibus, & collocatus in genere. l. 3. d. 2. art. 2. q. 3. & an ut sic sit diligendus, & adorandus supra nos, & quomodo. l. 3. d. 28. dub. 5. & Pl. 109.
5. Christus secundum humanitatem habet triplicem substantiam, scilicet corpus, animam, & humanitatem. l. 3. d. 2. ibid.
6. Christus assumpsit carnem naturæ antiquæ conspersionis ratione pœnalitatum. l. 3. d. 3. p. 1. dub. 4. assumpsit primitiva naturæ ratione puritatis. l. 3. d. 3. p. 2. dub. 2.
7. Christus assimilatus est nobis fratribus suis per omnia, idem quoad ea, quæ faciebant ad reparationem humani generis: idem habuit successivam nutritionem, & augmentationem. l. 3. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg. Et quomodo nos sumus ejus fratres. ibid. d. 4. a. 1. q. 3. ad 2. & d. 12. a. 3. q. 2. ad 1.
8. Christus proprie non potest dici creatura Dei, quia nomen creaturæ denominat totum suppositum. lib. 3. d. 4. a. 1. q. 3. ad arg. & d. 11. art. 2. q. 1. corp.
9. Christus per humanitatem assimilatur matri. l. 3. d. 4. ibid. ad ult. per Divinitatem Patri. ibid. & d. 12. a. 3. q. 2. ad ult.
10. Christus in triduo mortis non erat homo, licet nunquam dimiserit humanitatem prout in triduo dicit principia conluentia. l. 3. d. 5. a. 2. quæst. 5. ad 2. & d. 22. a. 1. quæst. 1. Caro enim, & anima erant Verbo unita. op. Brevil. l. 4. cap. 9. & op. Cent. p. 3. sec. 31. V. *Christi Incarnatio*. n. 98.
11. Christus continet humanam naturam, & divinam, quæ uniuntur in una hypostasi. l. 3. d. 6. dub. 1.
12. Christus quomodo est unus homo, & unus Christus. lib. 3. d. 6. a. 1. q. 2. ad 1. Est substantia ut homo, licet modus prædicandi sit accidentaliter. lib. 3. d. 6. art. 1. quæst. 3. corp. Vid. *Infra*. n. 22.
13. Christus secundum quod homo an sit Deus; an sit Persona: an sit res completa: an possit dici adoptivus Filius. lib. 3. d. 10. art. 1. q. 1. 2. & 3.
14. Christus quomodo proficiebat. lib. 3. d. 13. dub. 1. V. *Christi cognitio*.
15. Christus secundum quod homo non erat ubique, sed tantum ratione Personæ. l. 3. d. 22. a. 1. q. 2. in corp. & l. 1. d. 37. p. 1. q. 1. & 2.
16. Christus dicitur esse alicui tripliciter, scilicet localiter in cælo, personaliter ubique, & sacramentaliter in Eucharistia, & quomodo sit in pluribus locis, & hostijs. l. 3. d. 22. a. 1. q. 2. & l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 1. ad 2. & l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 1. ad 5. & l. 4. d. 10. p. 1. q. 3. & p. 2. a. 2. per tot. & d. 12. p. 1. dub. 4. V. *Eucharistie dignitas, & essentia*. n. 2.
17. Christus dicitur vir in utero, quia plenus virutibus, & scientia ab instanti fuit. l. 3. d. 3. p. 2. art. 2.

- 2.2.q.1.ad arg. Et quomodò dicitur novum statim ac descendit in vterum. *ibid.* q.1. ad arg.
18. Christus secundum quod homo quomodò est, & non est Dominus noster. in *Pf.* 109.
19. Christus vt homo erat ad imaginem Dei; vt Deus, imago Dei Patris. in *Pf.* 118. n. 10.
20. Christi humana natura non indignit reconciliatione, sed erat reconcilians. l. 3. d. 19. a. 2. q. 2. Antè erat terra, post assumptionem facta est Cælum. *op. Eccles. Hier.* p. 4. c. 6.
21. Christi humanitas quomodò est thronus Dei. *op. de Eccles. ibid.*
22. Christus quomodò dicatur vnus homo. in *Io. col.* 54. *V. supra.* n. 12.
23. Christi corporis existentia assignatur, s. in cælo localiter: in Verbo personaliter, & in sacramento sacramentaliter. l. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 3. corp. *V. supra.* n. 16. *V. Locus.* n. 19.
24. Christus est in pluribus locis, non vbique, quia multa convertuntur in ipsum. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 1. ad 5. & l. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 3. corp. quomodò possit esse vbique. l. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 3. ad 2. *V. supra.* n. 16. *V. Locus.* n. 19.
25. Corpus Christi est in cælo definitivè, vt in proprio loco. l. 4. d. 10. p. 1. *ibid.*
26. Corpus Christi assumptum ex Virgine. *V. supra.* *V. Christi Incarnatio.*
27. Corpus Christi ædificatum est à sapientia Dei immaculatum, & vnitum animæ in vtero Virginis. l. 3. d. 15. a. 1. q. 3. corp. Et idèd præservatum ab omni sceditate, antequam vniretur animæ. *ibid.* & ad 5.
28. Corpus Christi quomodò in instanti organizatum, sed modicissimæ molis, nec potuit apparere, nisi post quadraginta dies, & quomodò ad perfectam molem deductum successivè, & quare. l. 3. d. 3. p. 2. a. 2. q. 1. & 2. & *op. Comp. Theol.* l. 4. c. 10.
29. Christi corpus verum est nobilius mystico. l. 3. d. 9. a. 1. q. 5. ad 4. sumitur tripliciter. *Pf.* 138. & *Pf.* 139.
30. Christi corpus erat de legè naturæ. resolvable, & senio aliquando defecisset, nisi miraculosè conservatum fuisset. l. 3. d. 16. a. 1. q. 3. corp.
31. Christus habuit necessitatem naturalem patiendi, quia eius corpus erat compositum ex contrarijs agentibus, & patientibus, tum ratione naturæ assumptæ. l. 3. d. 16. *ibid.*
32. Christus habuit potestatem eximendi se à pœna. *ibid.*
33. Christi corpus potest transferri de manu in manum; non sic gratia de Christo eadem in nos, sed tantum similitudinariè. l. 3. d. 13. dub. 3.
34. Corpus Christi in quantum latet sub Sacramento, & ratione specierum dicitur signum. l. 4. d. 9. a. 1. q. 5. ad 4. & d. 8. a. 2. q. 1. ad 2. p. 1. & p. 2. a. 2. quæst. 2. ad arg.
35. Corpus Christi manducare veraciter quid sit l. 3. d. 9. dub. 4.
36. Corpus Christi mysticum cæpit ab Abel. l. 4. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad 2. constat ex fidelibus coniunctis in fide, & charitate. l. 4. d. 8. p. 2. a. 2. quæst. 1. ad 1.
37. Corpus Christi in Eucharistia. *V. V. Eucharistia:* & *V. Christus institutor Sacramentorum.* In vtero Virginis factus est Panis vitæ, & in clibano. *Pf.* 53.
38. Corporis mysticè vnio vnde procedat. l. 4. d. 8. p. 2. a. 2. q. 2. ad vlt. In eo sex ætates enumeran-
- tur, respondentes sex diebus creationis. *ser.* 14. in Hexaem.
39. Corpus Christi mysticum continet multos, idèd indigebant vnione quia Viatores, refec-tione, quia quotidianis peccatis implicatos oblatione multiplici. l. 4. d. 10. p. 1. art. 1. quæst. 1. ad 2.
40. Christi corporis positio est duplex, s. in se, & in ordine ad locum: prima est absoluta: secunda respectiva: primam, & secundam habet in Cælo, in Eucharistia verò tantum primam. l. 4. *ibid.* q. 4.
41. Christi corpus erat palpabile post Resurrectionem potestate, non necessitate, aliàs fuisset corruptibile. l. 4. d. 10. p. 1. dub. 5.
42. Christi corpus in Eucharistia est invisibile. *ibid.* dub. 4. & supra omnem sensum creaturæ. l. 4. d. 10. p. 2. a. 2. q. 1. & 2.
43. Corpus Christi gloriosum visum à Beatis eis reddet gaudium accidentale. l. 3. d. 1. a. 2. q. 2. ad 1.
44. Christum vt Deum reprobi non videbunt in die iudicij, sed vt hominem gloriosum, quod erit eis in maximam confusionem, & pœnam l. 4. d. 48. a. 1. q. 2. & 3.
45. Christi humana natura quomodò non est quid nobilissimum, sicut in alijs hominibus, quia defecit ei propria personalitate, quæ tamen compensatur per personalitatem Verbi. l. 3. d. 10. a. 1. q. 2. ad 2.
46. Christus assumpsit quod erat dignitatis de omni statu, s. gloriæ, innocentæ, & naturæ lapsæ. l. 3. d. 14. a. 3. q. 1. corp.
47. Christi corpus fuit spiritualiter domus, ad quam ædificandam quatuor concurrerunt in *Pf.* 29. dicitur etiam saccus. *ibid.*
48. Christi Corporis complexio nobilissima, & sensuum vivacitas perfectissima: ob id eius dolores fuerunt acerbissimi. l. 3. d. 16. a. 1. q. 2. corp. & *op. Brev.* p. 4. c. 9. & *op. Cent.* p. 3. sec. 31.
49. Christi caro habuit congruitatem ad vnionem ex ordine sui ad animam, & anima ex gratia. l. 3. d. 13. a. 1. q. 1. ad 3.
50. In separatione animæ à corpore ablata sunt, quæ in nativitate vnita sunt vnione tantum naturali, non supernaturali. l. 3. d. 21. a. 1. q. 1. ad 3. Vnde à carne non fuit separata divinitas, & quare. *ibid.* quæst. 2. corp.
51. Caro Christi post separationem vera fuit mortua, quia carebat propria forma vivificante: divinitas enim non poterat esse huiusmodi forma. l. 3. d. 21. a. 2. q. 2. corp. Et quare non statim reddita est impassibilis. *ibid.* q. 1. ad 1.
52. Caro Christi separata, quia erat vnita divinitati, præponderabat carni viventis. l. 3. d. 21. a. 2. q. 2. ad 3.
53. Caro Christi est nubes, sub qua latet verus sol. in *thren.* c. 3. n. 44 & in *Luc. c.* 9. n. 33. *V. Nubes.* n. 4. *V. Christi varia.* n. 34.
54. Christi Corpus est templum, cuius portæ sunt vulnera. *ser.* 4. in Pasch. dicitur Altare. *Pf.* 25. *V. Altare.* n. 2. & *V. Christi varia.* n. 35.
55. Christi Corpus in Eucharistia qualiter adorandum. *V. Adoratio.* n. 32.
56. Christi membris mysticis non est præstanda adoratio. *V. Adoratio.* n. 30.
57. Christo spiritualiter existenti in anima non debetur adoratio. *V. Adoratio.* n. 31.
58. Quid de adoratione præstita Lucifero appa-
M 4 renti

- renti sub specie Christi. V. *Adoratio*. n. 33.
59. Adoratio Christi facta à Magis. V. *Adoratio*. n. 36. Qualis ipsi vt Deo, & homini facienda. *ibid.* n. 44.
60. Christi anima est nobilior Angelis. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg. V. *Suprà*. n. 2.
- Anima.* 61. Christi anima statim ac organizata fuit caro, quod fuit in primo temporis instanti, infusa est corpori, & tunc à Verbo assumpta. l. 3. d. 3. a. 2. q. 2. & d. 15. a. 1. q. 3. ad 5.
62. Christus assumpsit animam rationalem cum suis potentijs, vegetabili, sensibili, & rationali. l. 3. d. 2. a. 2. q. 2. corp. Vbi afferuntur rationes, quarè debuèrit habere animam rationalem.
63. Christi anima beata fuit ab instanti conceptionis. l. 3. d. 2. a. 3. q. 2. corp. & d. 16. a. 2. q. 2. & d. 18. a. 1. q. 1.
64. Christi anima quomodò gratia fuit plena, & prædita gratia vnionis. l. 3. d. 2. *ibid.* q. 3.
65. Christi anima fuit perfecta secundum superiorem portionem, & inferiorem, & secundum partem sensibilem quantum ad statum patriæ, & viæ. l. 3. d. 14. a. 3. q. 1. corp.
66. Christi anima non est vbique vbi est Verbum. l. 3. d. 14. a. 2. q. 3. ad 6.
67. Animæ affectiones in Christo qualiter se haberent in Passione. l. 3. d. 16. a. 2. q. 1. & 2.
68. Christi anima quomodò simul esset beata, & misera, gaudens, & patiens. *ibid.* q. 2.
69. Christi portio superior per actum principalem, s. quatenus ad superiora conuertebatur, gardebat: quatenus respiciebat inferiora, tristabatur. l. 3. d. 16. *ibid.*
70. Christi anima separata non habebat appetitum ad vnionem corporis ob plenitudinem gratiæ vnionis, quam habebat. l. 3. d. 22. art. 1. q. 3. ad vlt.
71. Christi animà separata à corpore non fuit separata à deitate, & quarè. l. 3. d. 21. a. 1. quæst. 1. corp.
72. Christi animæ non est facta communicatio idiomatum. l. 3. d. 21. *ibid.* ad 2.
73. A Christi anima remota fuit in morte delectatio, quæ illi redundabat in parte inferiori ex vnione Verbi: hæc enim pars exposita est acerbissimæ passioni: Vnde clamabat Deus meus, vt quid dereliquisti me. l. 3. *ibid.* ad 4.
74. Anima Christi statim ac fuit separata, fuit impassibilis, quia cessauerunt omnes causæ passionis. l. 3. d. 21. a. 2. q. 1.
75. Anima Christi absque superadditione novi modi reddita est impassibilis statim post separationem. l. 3. d. 21. a. 2. q. 1. ad 3.
76. Christi anima videt Verbum sine imagine, & quomodò. l. 3. d. 14. a. 1. q. 3. corp.
77. Christi anima non fuit omnipotens. l. 3. d. 14. a. 3. q. 2. corp.
- Christi anima cognitio, & sapientia.*
1. De Christi cognitione. V. l. 3. d. 14. per tot. & op. Brev. p. 4. c. 6. & op. Comp. Theol. l. 4. cap. 15. Christi cognitio ad tria capita reducitur, s. de Verbo, in Verbo, & à Verbo, idest in proprio genere. l. 3. d. 14. a. 1. & a. 2. q. 1. V. *Christi varia*. n. 298. Habuit cognitionem increatam, sensibilem, & scientialem. op. Cent. p. 3. sec. 29. Modi cognitionis sunt quinque op. Cent. p. 3. l. 29. & ser. 3. Hexaem.
2. Cognitio quam Christus habet de Verbo, non est quid increatum, vel ipsum Verbum formaliter, sed est habitus creatus ipsam animam informans. l. 3. d. 14. a. 1. q. 1. corp. & q. 2.
3. Sicut oculus Christi non videt per Verbum, sic nec intellectus, sed per habitum, qui eum faciat deiformem. l. 3. d. 14. *ibid.* fund.
4. Verbum diuinum est fons sapientiæ, qua cætera cognoscuntur non formaliter, sed causaliter, & exemplariter: non enim potest esse forma cognoscentis creati, sic est in Christo. *ibid.* ad 1.
5. Christi anima licèt cognoscat se ipsam immediatè, quia est vnita potentiæ cognoscenti, sicut & cæteræ animæ, & licèt sit vnita Verbo vnione maxima; tamen quia sapientia increata est supra animam cognoscentem, ob id eleuari debuit per habitum gratuitum creatum. l. 3. d. 14. *ibid.* ad 3.
6. Christi anima, sicut & quælibet alia beata cognoscit Deum totum, quia est entitas simplex, sed non totaliter, quia est immensus. l. 3. d. 14. a. 1. q. 2. corp.
7. Comprehensio supra cognitionem addit inclusionem, seu conterminationem. *ibid.* ad 1.
8. Christi anima cognoscit Deum totum, id est non secundum partem, & partem, quia est simplex: sed quia etiam est immensus, ipsum non comprehendit totaliter. *ibid.* ad arg.
9. Christi anima in quo sensu dicitur comprehendere Deum. *ibid.* ad vlt.
10. In Christi cognitione respectu Verbi est status quoad capacitatem creatam, in cæteris beatis quoad mensuram meritum. l. 3. d. 14. *ibid.* ad 5.
11. Christi anima videt Verbum sine theophanijs figendo aspectum in ipsum luminis verum fontem, in quo reficitur, quiescit, & delectatur, absorbeturque ab ipso, sic & cæteri beati, differenti tamen perfectione. l. 3. d. 14. a. 1. q. 3. corp.
12. Christi anima cognoscit perfectissimè totam Trinitatem. *ibid.* q. 2. ad 2.
13. Christi anima in videndo Verbum, qualem convenientiam exigit inter finitum, & infinitum. *ibid.* quæst. 3. ad 6. ad quam visionem concurrunt & actiue, & passiue. *ibid.* & a. 3. quæst. 3. ad 4.
14. Christi anima eodem habitu quo cognoscit Verbum, cognoscit & alia in Verbo reluctentia: nec est alia differentia nisi respectus rationis. l. 3. d. 14. a. 2. q. 1. corp.
15. Verbum est sufficiens ratio videndi omnia alia à Verbo, & tanquam exemplar aliarum rerum. l. 3. d. 14. *ibid.*
16. Christi anima non indiget specierum ad hoc vt videat Verbum, & in Verbo. *ibid.* ad arg. V. *Lumen gloria.*
17. Christi anima cognoscit actu omnia, quæ sunt suæ gloriæ essentialia. l. 3. d. 14. a. 2. q. 2. corp.
18. Christi anima infinita habitu cognoscit, sed non actu: id enim est impossibile. *ibid.*
19. Christi anima quia in aspiciendo verbum dilatatur, & simul in vnum vnitur, sicque multa videt absque eo quod ad ea conuertatur. l. 3. d. 14. *ibid.* poterat ad plura se conuertere. l. 3. d. 18. a. 1. q. 1. ad 3.
20. Christi visio quomodò possit dici volubilis, & non volubilis. l. 3. d. 14. *ibid.* ad 1.
21. Christi gloria quomodò est habitus in actu nobilissimo. l. 3. d. 14. *ibid.* ad arg.

22. In Christo unio præcisè non facit Divinam naturam cognosci ab humana, sed est gloria comprehensionis. l. 3. d. 14. a. 2. q. 3. corp.
23. Christus videt in Verbo omnia quæ videt Verbum: & ob id videt infinita non actu, sed habitu, & hoc per habitum habentem respectum ad infinita. lib. 3. d. 14. art. 2. quæst. 3. corp.
24. In cognitione animæ Christi tria est considerare, scilicet ipsam rationem cognoscendi, scilicet Verbum: habitum, & respectum habitus ad cognoscibile: primum est infinitum: secundum est finitum: tertium ratione primi habet respectum ad infinita. ibid. quæst. 3. ad 3. & in corp.
25. Dicere quod anima Christi cognoscit omnia, quæ cognoscit Verbum scientia visionis, non autem omnia, quæ scientia simplicis intelligentiæ est probabile. ibid. in corp.
26. Christi anima habuit cognitionem convenientem statui gloriæ, naturæ integræ, & lapsæ. l. 3. d. 14. a. 3. q. 1. in corp. & op. Brev. p. 4. c. 6. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 15.
27. Christi anima habuit cognitionem rerum in Verbo, in seipso, & in proprio genere. l. 3. d. 14. ibid. & op. Brev. p. 4. c. 6. & op. Cent. p. 3. sec. 29.
28. Christi anima habuit cognitionem simplicis notitiæ, & etiam experientiæ. l. 3. d. 14. a. 3. q. 1. corp. prima est intellectualis per habitum, & species: secunda est in sensuum vsibus. ibid. q. 2. corp. & Brev. op. p. 4. c. 6. & l. 3. d. 15. a. 2. quæst. 2. ad 2.
29. Christus non potest proficere in visione beatifica, quia in ea est status ex parte ipsius animæ. l. 3. d. 14. a. 1. q. 2. ad 5.
30. Christi anima videt res limpidius, quam in se ipsis. l. 3. d. 14. ibid. ad 5.
31. Christi anima non potuit proficere secundum cognitionem simplicis notitiæ, quia habitus, & species in instanti conceptionis in eo fuerunt in omnimoda plenitudine. l. 3. d. 14. art. 3. q. 2. corp.
32. Christi anima proficiebat cognitione experientiæ; qui profectus à nostro differebat in duobus: primò quod nunquam veniebat in cognitionem rei omnino sibi incognitæ, sed tantum novitas erat circa modum: secundò quod profectus erat secundum existentiam: ille verò secundum apparentiam non verus, qui modus fuisset proprius statui innocentiae: est enim vsus scientiæ iam adeptæ. ibid. & d. 13. dub. 4. & 5.
33. Christus quomodò abstrahebat species à materialibus, & per quas non acquirebat habitum. l. 3. d. 14. ibid. ad 4.
34. Christus non profecit in cognitione rerum componendo, dividendo, & conferendo per notitiam simplicem intellectus, sed tantum per sensus. l. 3. d. 14. ibid. ad vlt.
35. Quomodò omni scientia potest Christo communicari tanquam forma, vel habitus, vel qualitas, vel proprietas: non autem omnipotentia: hæc enim repugnat creaturæ, & quare. l. 3. d. 14. a. 3. q. 3.
36. Christi posse scire in Verbo est potentiæ activæ, & passivæ: activæ ex parte Verbi: passivæ ex parte animæ suscipientis. ibid. q. 3. ad 4. & 6.
37. Christo Verbum communicavit scientiam practicam de operibus, non in operibus: hæc enim est quando artifex actu operatur in materia. ibid. ad 5.
38. Quare virtus operativa Christi non fuit facta omnipotens, sicut intellectus factus est omnisciens. l. 3. d. 14. a. 3. q. 3.
39. Christi anima perfectissimè cognitionem habuit Angelis ipsis. ibid. q. 2. ad vlt.
40. In quo sensu dicitur ab Evangelista Christus profecisse ætate, & sapientia. in Luc. cap. 2. num. 52.
41. Christi anima defectum ignorantiae non habuit, quia anima eius debuit esse deiformis, & ipse director, & Doctor noster erat. l. 3. d. 15. a. 2. q. 1. & ser. 12. in Hexaem.
42. Christi sapientia expenditur. ser. 3. in Hexaem. Fons, à quo omnia in S. Scriptura ad nos descendunt. ser. 18. Hexaem. Doctor internus animarum. ser. 12. Hexaem. & in Ecclen. c. 12. In quo sensu dicitur infinita. Ps. 138.
43. Christus habuit omnes scientias. Vid. *Christi Varia.* n. 298.
44. Christi scientia differt à scientia Dei, Angelis, & hominis. V. *Dei cognitio.* n. 34.
1. In Christo duæ voluntates necessariò debent recognosci, s. humana, & divina. l. 3. d. 17. a. 1. q. 1. corp. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 17. *Christi Voluntas.*
2. Sicut plures naturæ intellectuales, ita & plures voluntates. l. 3. d. 17. ibid. & in Jo. c. 5. n. 30.
3. Voluntas dicit potentiam substantiæ nobilem, & perfectam. ibid. l. 3. ad arg. & q. 2.
4. Quomodò in Christo dicitur fuisse duas voluntates, & in quo sensu: item tres voluntates: item quatuor, scilicet, per comparisonem ad naturas, ad potentias, & ad modos volendi. l. 3. d. 17. a. 1. q. 2. & in Ps. 15. & l. 1. d. 48. in dub. lit. & q. vlt. corp. & op. Comp. Theol. l. 4. cap. 17. & op. Medit. vit. Chr. c. 75.
5. Quænam sit voluntas in Christo rationis, pietatis, sinderesis, thelisis, & bulisin naturalis, & deliberativa. l. 3. d. 17. ibid.
6. Quomodò fuerint repugnantes istæ plures voluntates, & simul concordēs. l. 3. d. 17. a. 1. q. 3. & d. 15. a. 2. q. 2. ad vlt. & op. Brev. p. 4. c. 8.
7. Christus per voluntatem divinam volebat sententiam mortis, per rationalem obedientiam, per voluntatem pietatis, in malo alieno, per compassionem suspirabat, per voluntatem carnis in malo proprio. l. 3. d. 17. ibid. corp. & in Ps. 15.
8. Christi voluntas humana erat divinæ perfectissimè subiecta. l. 3. d. 17. ibid. q. 2. & 3.
9. Christi voluntates fuerunt figuratæ in animalibus, quæ erant in arca. l. 3. ibid. q. 3.
10. Christus flevit, & nolebat destructionem Hierusalem voluntate pietatis. l. 3. d. 17. a. 1. q. 3. ad 2. V. *Infrà Christi opera tempore predicationis.* n. 93.
11. In Christo gaudium, timor, tristitia, & severitas non erant contraria: vna enim illarum alteri subijciebatur, & erat veluti materialis ad illam, verbi gratia gaudium dolori, quia gaudebat de dolore. l. 3. d. 17. a. 1. q. 3. corp. & d. 15. a. 2. q. 2.
12. Voluntatis dissensus quot modis potest esse. ibid. q. 3. V. *Voluntas.*
13. voluntas sensualitatis in Christo erat conditionata. l. 3. d. 15. a. 2. q. 2. ad 4.

14. Christus quam libertatem voluntaris habuerit. l. 3. d. 18. a. 1. q. 2. ad 1. Non habuit vertibilitatem ad peccatum. l. 3. d. 12. a. 2. q. 1. V. *Voluntatis arbitrium.*
15. In Christo fuerunt voluntarij defectus naturales. V. *Christi defectus.* n. 8. & 16.
- Christi adventus in Mundū, in vterum Virginis, extra vterum, & nascens.*
1. Christus exinanivit se ipsum congruentissime adveniens in mundum abiectus, & vilis maxime manifestavit suam altitudinem, fortitudinem, & charitatem. l. 3. d. 1. a. 2. q. 1. V. *Christi passio.* n. 173. V. *Christi defectus.* n. 28. Exinanitionis eius circumstantiæ expenduntur. in Pf. 83.
2. Christus exaltatus propter Incarnationem, & Passionem. l. 3. d. 1. a. 2. q. 1. & 2.
3. Christi adventus in mundum quam congruus, & necessarius. l. 3. d. 20. per tot. Vid. V. *Satisfactio* in Jo. col. 16. ser. 1. & 2. Dom. 1. Adu. signa præcedentia quænam ibid. finis quinam eius. in Io. c. 6. n. 38. & ser. 2. Dom. 1. & 2. Adu. & ser. 7. & in Luc. c. 19. n. 38. In quibus fuit incertus. Pf. 50. Venit cum potentia, sapientia, misericordia, & iustitia. ser. 2. Dom. 2. Adu. & in Luc. cap. 15. n. 27. Descensus Christi in mundum prærogativa. in Io. col. 16.
4. Adventus Christi in mundum quatuor enumerantur, duo visibiles, & duo invisibiles, scilicet in carne, ad iudicium, in anima, & in obitu hominis. Pf. 9. & Pf. 21. & Pf. 118. n. 16. & in Sap. c. 18. & ser. 2. & 3. Dom. 1. Adu. & ser. 4. ibid. & ser. 4. Dom. 3. Adu. & in Luc. c. 19. n. 38. & in Pf. 21. & in Luc. c. 14. n. 10. & in Io. col. 82. & ser. 1. de Nat. Quomodo fecit perfectum circumlunum à Cælo in terram, à terra in Cælum. in Luc. c. 24. n. 52. Venit quando genus humanum ad extremas misérias redactum erat. in Jo. cap. 84.
5. Christus fuit benedictus in vtero, in mundo, & in cælo. in Pf. 44.
6. Christi saltus à cælo in vterum, ab vtero in terram, à terra in Crucem, in sepulchrum, in infernum, ad cælum expenduntur. Pf. 76. & Pf. 103.
7. Christi Incarnatio dicitur & ascensus, & descensus, & quare. Pf. 111.
8. Christus quare potius missus ad Iudæos, quam ad gentes. Pf. 110.
9. Christus descendit in vterum Virginis in mense Martio, & quare. in Luc. c. 1. n. 26. quare in sexto mense: in sexto numero annorum & c. sextoque die passus, & sexta hora. in Luc. ibid.
10. Christi adventus testificatus est à pluribus hominibus, & ab Angelis. in Luc. c. 2. n. 36.
11. Christi adventus ad iudicium expenditur. f. 1. Dom. 1. Adu.
12. Christum ad nos invitavit benignitas: traxit misericordia: compulit veritas: suscepit puritas virginalis: eduxit integritas: deduxit obedientia: armavit patientia: manifestavit charitas. Pf. 138.
13. Christus stetit in vtero Virginis novem menses, & sex dies. tom. 1. in sap. cap. 7. & in Luc. c. 1. n. 27. In eo requievit. f. 2. in Sab. S. & in Jo. cap. 2. num. 20. Quando intravit in vterum Virginis inclinavit Cælos. op. de Eccles. Hier. p. 4. cap. 7. Habuit usum perfectissimum rationis ab instanti conceptionis. l. 3. d. 15. a. 1. q. 3. corp.
14. Christus quare non purus homo: non Angelus: non purus Deus, sed Deus, & homo
- advenit. ser. 1. & seq. Dom. 1. Adu. & f. 2. Dom. 3. Adu.
15. De Christi adventu in carnem convenientiæ, rationes, & fructus. tom. 3. serm. 1. 2. 3. & 4. & seq. Dom. 1. Adu. & ser. 2. & seq. Dom. 2. Adu. & ser. 2. & 4. Dom. 3. Adu. & serm. 2. Dom. 4. Adu. & ser. 1. in die Nat. & in Io. cap. 3. n. 30. & serm. 4. in Vig. & ser. 1. in Nat. & ser. seq. & serm. 1. in Circumcis. & ser. 1. in septuag. & serm. 2. Dom. Pas. & serm. 1. Dom. 2. Post Pent. Generatio eius fuit supra naturam, & secundum naturam. l. 3. d. 8. a. 2. q. 3. ad 3. Adventus in Galilæam duplex. in Jo. c. 1. n. 43.
16. Christi adventus in animam expenditur. t. 3. ser. 1. & seq. Dom. 1. Adu. & ser. 4. in vig. Nat. & ser. 1. & seq. in Nat. Dom. & ser. 1. & 2. in Sab. S. & f. 1. dom. 2. post Pent. V. *suprà.* n. 4.
17. Christi adventus in morte, & in Iudicio expenditur. tom. 3. serm. 4. Dom. 1. Adu. & serm. 4. Dom. 2. Adu. & serm. 2. Dom. 4. adu. & serm. 3. Dom. 4. post Pasch. & ser. 2. in Ascens. D. & ser. 1. ser. 3. Pent. & ser. 3. Dom. 9. post Pent. & ser. 2. 3. & 4. Dom. 22. post Pent.
18. Christi adventus in Eucharistia. tom. 3. ser. 2. Dom. 3. adu. & serm. 2. Dom. 4. adu. Panis vitæ in præsepio. tom. 2. in Luc. c. 2. num. 7. & serm. 4. in Vig. Nat. & serm. 6. in Nat. D. & ser. seq. & ser. 3. in Circumc. & serm. 2. Dom. 3. post Epiph. & serm. 1. & 2. Dom. 4. Quadrag. & ser. 3. & ser. 4. in Cæna Domini.
19. Christi generatio expenditur æterna, & temporalis. in Luc. c. 20. n. 42.
20. Dicitur bis natus. l. 3. d. 8. art. 2. quæst. 1. & q. 2. ad 1.
21. Christi Genealogia temporalis exponitur. in Luc. c. 3. n. 23. Differentiæ inter S. Matthæum, & Lucam expenduntur: nomina aliqua interpretantur mysticè. ibid.
- Quare Maternam genealogia non recensetur. ibid. quare recenseat aliquas mulieres peccatrices. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 3. ad 3. & ser. 3. Dom. 2. Adu. Christus descendit de Lia, non de Rachel, & quare. l. 4. d. 33. dub. 5.
22. Christi Nativitas expenditur, mysteria, & fructus enodantur. l. 3. d. 4. dub. 5.
- Quare magis conceptio, quam nativitas Spiritui Sancto attribuitur. l. 3. ibid. & op. lig. vitæ. Quomodo est supra naturam. lib. 3. d. 8. dub. 2. Quomodo verificetur de divina natura, & quibus modis dicatur natus de Virgine, & de Patre æterno. l. 3. d. 8. a. 1. q. 1. 2. & 3. & a. 2. per tot. & d. 12. art. 3. quæst. 2. ad ult. & quare Primogenitus Mariæ. in Luc. cap. 2. n. 7. De festo Natalis Christi Ritus. V. *Ecclesiasticus Ritus.* n. 10. & 11.
23. Tempus, locus, & aliæ circumstantiæ expenduntur. in Luc. 1. 2. c. 2. n. 1. per tot. & in Jo. c. 3. n. 19. & ser. 4. Dom. 1. adu. & serm. 2. Dom. 2. adu. & ser. 2. in Vig. Nat. Dom. & serm. 4. ibid. & ser. 1. & seq. in Nat. D. & ser. 2. in Epiph. & ser. 1. Dom. 4. Quadrag. & serm. 1. in Pent. & op. Diet. sal. tom. 5. c. 3. & op. Medit. vit. Chr. c. 7. & in Jo. c. 3. n. 30. & serm. 4. Dom. 4. Adu. Christi Partus inauditus, admirabilis, & commendabilis exponitur, ejusque mysteria. in Luc. c. 2. n. 7.
- Paupertas, humilitas, charitas in eo resplendent. ibid. & op. Phar. l. 1. c. 2. & op. Medit. vit. Chr. c. 7. Quare natus in Bethleem. & in

Nativitas

- in diversorio. *ibid.* positus in præsepio. *ibid.*
 Ab Angelis honoratus *ibid.* op. *Medit. vit.*
 Chr. c. 7. à lumentis adoratus. *ibid.* & ser. 1. &
 seq. in Nat. Dom. & ser. 2. Dom. in fr. oct. Nat.
 Cur Christus alibi conceptus, alibi natus,
 alibi educatus. in Luc. c. 2. n. 4. Cur parvulus
 datus. op. de 7. Don. cap. 1. & natus. op. Spec. B.
 Virg. lec. 18. Quàm celebris dies Nativitatis,
 qualiter à nobis celebrandus. op. *medit. vit.*
 Chr. c. 8. & op. lig. vit. & op. de quinq. festivit.
 Est panis Eucharisticus natus in Bethleem, &
 expositus in præsepio, idest in Altari. ser. 6. in
 Nat. Domini.
24. Christi nativitas triplex, divina, humana, &
 gratuita, quæ repræsentantur per tres Missas,
 quæ celebrantur in Die Nat. Domini. op. Comp.
 Theol. l. 4. cap. 11. & ser. 2. in Epiph. Quomodo
 concipiendus spiritualiter: quomodo nascatur,
 & nutriatur mysticè. Ps. 138. Item alia triplex
 nativitas temporalis. in Luc. c. 1. n. 1.
25. Christi nativitas ostenditur gratiosa, glorio-
 sa, copiosa, fructuosa, utilis, honesta, & iu-
 cunda. op. Comp. Theol. l. 4. c. 11. & op. Amato-
 rium: Quomodo differat ab ortu Ioannis. in
 Luc. c. 1. n. 57. B. Virginis concursus qualis. op.
 Comp. Theol. l. 4. c. 11. & op. Spec. B. Virg. lec. 16.
 17. & 18. Quare non est natus de viro, & mu-
 liere. l. 3. d. 12. a. 3. q. 2.
26. Christi nativitas fuit materia gaudendi, de-
 siderandi, loquendi, & admirationis. ser. 2. in
 Epiph.
27. Christus se amatorem pacis in Nativitate
 ostendit. in Luc. c. 2. n. 1.
28. Christus à sola Virgine lactatus. in Luc. c. 11.
 num. 28.
29. Christi in nativitate dicitur Cælos aperiri, ad
 indicandam magnam influentiam cœlestium
 bonorum nobis derivatam: dicitur etiam, quod
 melliflui facti sunt Cœli, cum datus sit nobis,
 qui super mel, & favum est dulcior. l. 4. d. 11.
 p. 1. dub. 3.
30. Christi latus interiùs vulneratum fuerat à pue-
 ritia. op. *stim. div. am. p. 1. c. 1.*
31. Christi passio incepit à pueritia: item flagella-
 tio. op. de perfec. ad sorores. exp. 6. V. *Christi me-
 ritum. n. 55.*
32. Antiquitus tres nativitates celebrabantur, sci-
 licet, Imperatoris, Imperij, & Civitatis: sic
 Ecclesia celebrat natale Christi de Virgine. 2.
 Imperij, scilicet Ascensionis, & Ecclesiæ, sci-
 licet, Pentecostes. in Ps. 8.
33. In Nativitate quare Introitus primæ Missæ,
 Lux solgebat, non repetitur pluries in hac so-
 lemnitate, sicut alius, nempè Puer natus, re-
 petitur pluries. Ps. 138.
1. Christus voluit circumcidi ob triplicem ratio-
 nem: primò ob fidei argumentum, quia de Iu-
 dæis erat nasciturus: ob id ne videretur dissi-
 milis patribus: secundò ob humilitatis exem-
 plum, ob quam se subiecit legi: tertio in legis
 complementum, sicque cessaret. l. 4. d. 3. p. 2. a. 3.
 q. 1. ad 4. & in Luc. c. 2. n. 21. & op. Comp. Theol.
 l. 4. c. 12.
2. Quid adimpletum fuerit ex Circumcisione
 Christi, & quid relictum fuerit. lib. 4. *ibid.* ad
 argument.
3. Christus circumciscus fuit, vt subdendo se legi,
 se subijceret signo peccatoris, vt nos peccato-
 res esse profiteremur. Item vt patribus non ef-
- fer dissimilis. l. 4. d. 6. p. 2. a. 1. q. 2. corp.
4. Ideòque voluit circumcidi ad instructionem,
 non ad imitationem nostram. l. 4. d. 3. & d. 6. vt
 supra. & d. 8. p. 2. dub. 2.
5. Circumcisio Christi ab Evangelista exprimi-
 tur. in Luc. c. 2. n. 21. & op. *Medit. vit.* Chr. cap. 8.
 Multiplex Christi circumcisio, & à nobis fa-
 cienda proponitur. op. Comp. Theol. l. 4. c. 12.
6. Circumcisio qualis à nobis facienda. t. 3. ser. 1. 2.
 & 3. Circumc. Domini.
7. Christi nativitas, Circumcisio, aliæque præ-
 cipuè operationes Redemptionis debent neces-
 sariò ab omnibus explicite credi, quia ex ea-
 rum solemnitate potest quilibet facile
 habere de ipsis cognitionem. lib. 3. d. 25. art. 1.
 quæst. 3.
8. Quare in Circumcisione vocatum est nomen
 Iesus. V. *Infrà.* num. 10. V. *Iesus.* Vid. V. *Christi
 nomen.*
9. Iesus nominis prærogativæ, & quomodo diffe-
 rat à nomine Christi. l. 3. d. 18. dub. 2. & dist. 11.
 dub. 1.
10. Iesus nomen in Circumcisione manifestatum,
 quod ab æterno impositum, & ab Angelo ex-
 pressum fuerat. op. *Medit. vit.* Chr. c. 8. & c. 100.
 eius magnalia panduntur.
11. Iesus nomen super omne nomen salvator in-
 terpretatur. op. *Medit. vit.* *ibid.* c. 8. Nomen virtu-
 osum, gratiosum, gaudiosum, deliciosum, &
 gloriosum ostenditur. op. de 9. festivit.
12. Iesus nomen omnia miracula efficit. op. de 9.
 festivit. per hoc vicit Mundum, spoliavit In-
 fernum, & restauravit Paradisum: ob id in
 nomine hoc omne genu flectatur cæli, terræ,
 & infernorum. ser. 3. in Hexaem.
13. Iesus nomen est oleum, quod lucet, pascit,
 & vngit: & ob id operatur mirabilia, quæ
 enarrantur. in op. *Medit. vit.* Chr. c. 100. & ser. 4.
 in Circumc. Mel in ore, melos in aure, iu-
 bilus in corde. *ibid.* & serm. 4. Dom. 3. Qua-
 drag.
14. Iesus nominis fructus: fructus sunt vteri
 Mariæ. op. Spec. B. Virg. lec. 16.
15. Iesus nominis dignitas multiplex ostenditur.
 op. Comp. Theol. l. 4. c. 12.
16. Iesus nomini quinque litteræ mysticè expo-
 nuntur. op. Comp. Theol. *ibid.*
17. Iesus nominis virtute consequimur veniam,
 gratiam, victoriam, & gloriam. ser. 4. in die
 Circum. illud portare debemus. ser. 4. Dom. 3.
 Quadrag.
18. Iesus nomen contemnens delebitur de libro
 vitæ. ser. 4. *ibid.*
19. Iesus nominis virtus quanta contra Goliath
 Diabolum. ser. 4. *ibid.* & op. Spec. Beatæ. Virg.
 lec. 17. fuit cælestis manna inclusum in vasis.
 ser. 9. in Pent. in principio.
20. Iesus nominis carificationem Christus sua
 passione meruit. l. 3. d. 18. dub. 2. & 3.
21. Christus adoratur à Magis: Mysteria, quæ hac
 die celebrat Ecclesia, enodantur. op. *Medit. vit.*
 Chr. c. 9. & op. de 9. festivit. & serm. 1. & seq. in
 Epiph. & op. lign. vitæ.
22. Ecclesiæ desponsatio in hac die celebratur.
ibid.
23. Iesus recipit eleemosynam à Regibus. *ibid.*
24. Iesus quæsitio facta à Regibus, & ab alijs ex-
 penditur. op. de 9. solemn.
25. Christi adoratio facta à Magis trahitur my-
 sticè

Christi
 Circum-
 cisio, No-
 men Ie-
 sus, Pue-
 ritia.
 Adora-
 tio Ma-
 gorum,
 & reli-
 que ad
 Passionem.

Epiph-
 die
 Ado-
 ratio
 Mago-
 rum.

- sticè ad mores. tit. 3. serm. 1. & seq. in Epiph. Magi muneribus, Centurio, & latro sermone Christum Deum confessi sunt. Ps. 141.
26. In hac die tria magna miracula operatus est, sed diversis temporibus, scilicet, apparitionem stellæ: conversionem aquæ in vinum: & regenerationem aquæ in Baptismo. serm. 1. Dom. 2. post Epiph. ubi declarantur multa mysteria, & in Ps. 118. n. 156.
27. Quomodò Christus puer delectetur esse cum Matre Maria, & Ecclesia. serm. 4. Dom. infr. oct. Nat. est puer sapiens, in Ecclen. c. 4.
28. Christi pueritia quàm chara, & amabilis, nobisque valdè utilis. op. Amatorium. & serm. 4. Dom. infra oct. Nat.
29. Christus vocatur in S. Scriptura Iesus, puer, dux, Christus, & Rex: quia est nobis salus: quia facilè placatur: quia ducit nos per hunc desertum, & protegit: quia vngit nos vntione spiritali: quia regit nos. serm. 1. in Epiph. Item admirabilis, consiliarius, Deus fortis, pater futuri sæculi, &c. serm. 3. Hexaem. Iste puer reparavit Hierarchiam cælestem, & subcælestem, quæ tota corruerat, serm. 3. Hexaem. & Ps. 68.
30. Offerendum est puero Iesu aurum dilectionis, thus orationis, & mirram contritionis, & sequi debemus stellam Christum per cognitionem. serm. 1. in Epiph.
31. Vbi est qui natus est Rex Iudæorum: quatuor ibi de Christo leguntur, scilicet, in stabulo, in Cruce, in sepulchro, & in Cælo. serm. 2. in Epiph.
32. In die Epiphaniæ in adoratione Magorum quatuor ostensa sunt de puero Iesu, scilicet, excellentia dignitatis: mirificentia potestatis: præminencia nobilitatis: & affluentia liberalitatis: serm. 2. Epiph.
33. Quales thesauri Domino offerendi, & undè. serm. 3. in Epiph.
34. Iesus vocatur Puer ob puritatem, humilitatem, obedientiam, & mansuetudinem. Ps. 68.
35. Iesus pueri pulchritudo, pudicitia, pietas, sapientia, tractabilitas, & patientia expenditur. serm. 1. Dom. infr. oct. Epiph. V. *Infra* n. 45.
36. De mora Domini Iesu, & Mariæ apud præsepe post nativitatem agitur. op. Medit. vit. Chr. cap. 10.
37. De præsentatione Domini Iesu in templum, & de purificatione B. Virg. op. medit. vit. Chr. c. 11. & op. de quinque solemnitate. & tit. 2. in Luc. c. 2. num. 22.
38. Quid significet oblatio turturum, aut columbarum. tit. 2. in Luc. ibid.
39. Canticum simeonis, & Prophetia Annæ viduæ expenduntur. ibid. in Luc.
40. Quomodò Christus dicatur positus in ruinam, & resurrectionem multorum: in Luc. c. 2. & serm. 1. & seq. in Dom. infr. oct. Nat.
41. Salvator describitur observator perfectissimus tum legis cæremonialis: tum moralis, & in quonam talis observatio consistat. in Luc. c. 2. n. 22. & n. 41.
42. Christus quomodò positus sit in signum, cui contradicetur. serm. 1. & 2. Dom. infra oct. Nat.
43. De fuga Iesu in Ægyptum. op. Medit. vit. Chr. c. 12. Item & de reditu. ibid. c. 13. corruerunt ad eius adventum Idola Ægypti. ibid. V. *Fuga*.
44. Quomodò Christus remansit in Hierusalem
- amissus à Matre Virgine. op. medit. vit. Chr. c. 14. & ser. 1. & seq. Dom. infr. oct. Epiph. & in Luc. cap. 2. num. 46. Quid fecerit in Hierusalem. ibid.
45. Iesus tria habebat valdè allicientia ad amorem, scilicet, pulchritudinem venustatis, & pudicitiam in mente, & corpore: secundò dulcedinè pietatis, & sapientiæ in ore: tertio mansuetudinem tractabilitatis, & patientiæ in opere. s. 1. Dom. infr. oct. Epiph. & op. Medit. vit. Chr. c. 14. V. *supra* n. 34. & 35.
46. Iesus quomodò à Maria quæsitus, & inventus. ser. 1. ibid. & in Luc. c. 2. n. 46. Vbi de multiplici inventionem facta de Christo. Quatuor in locis inventus est Christus: In stabulo, in partubulo, in sepulchro, in Cælo. ser. 2. in Epiph. Item in medio Doctorum. in Luc. capite 2. num. 46.
47. Iesus quomodò erat tenellus Patris. serm. 1. ibid.
48. Iesus quomodò quærendus, & à quibus. s. 2. 3. & seq. Dom. infr. oct. Epiph. Portatus est in vtero Virginis, & in brachijs: sic & nos in corde, in opere portare eum debemus. serm. 4. Dom. 3. Quadrag.
49. Puer est Christus, à quo quinque panes habemus, scilicet, bonorum naturalium, doctrinæ, pœnitentiæ, Eucharistiæ, & gratiæ. serm. 2. Dom. 4. Quadrag.
50. Iesus Puer libenter cum Matre Maria, & Ecclesia, cum pueris, idest puris: cum floribus virtutum, & in vlnis charitatis conversatur. serm. 4. Dom. infr. oct. Nat.
51. Iesus erat subditus Mariæ, & Ioseph. in Luc. c. 2. n. 47. Eius humilitas, benignitas in fuga in Ægyptum. op. Medit. vit. Chr. c. 12. Quid fecerit ab anno duodecimo usque ad trigésimum. cap. 15.
52. Iesus, & Ioannis Baptistæ puerorum conversatio describitur. Op. Medit. ibid. c. 11.
53. Iesus petebat benedictionem à Matre cum exibat domo. op. Medit. ibid. c. 16.
54. Iesus quare dicatur primogenitus Mariæ in Luc. c. 2. n. 7.
55. Iesus opera humilitatis, atque abiectiois ab anno duodecimo vsque ad trigésimum. op. Medit. ibid. c. 15.
56. Christi ieiunium, exercitiaque, tentatio, & alia, quæ fecit, & passus est in deserto. op. Medit. vit. Christi cap. 17. & in Luc. cap. 4. n. 1. seq. & serm. 2. & seq. in Dom. 1. Quadrag.
57. Qualis tentatio, & quomodò fuit tantum externa. lib. 2. d. 11. art. 1. quæst. 3. ad 3. hæc trina tentatio respondit tribus tentationibus, quibus victus fuit primus homo. lib. 2. dub. 22. art. 1. quæstion. 1. ad 1. & in Luc. cap. 4. num. 2. & seq. & serm. 2. Dom. 1. Quadrag.
58. Christus ductus est à Spiritu Sancto in desertum, in Luc. cap. 4. num. 1. & ser. 2. in Dom. 1. Quadrag.
59. Documenta moralia multa proponuntur ex Christi tentatione, & ieiunio. serm. 2. & seq. Dom. 1. Quadrag. & in Luc. cap. 4. num. 1. & seq.
60. Vocatio Apostolorum. op. Medit. vit. Chr. c. 18. & 19. & seq. & in Io. c. 1. n. 37. seq. & cap. 6. num. 71. *Vocatio Apostolorum.*
61. Christi miraculum in Cana expenditur. op. Medit. cap. 20. & Dom. 1. post oct. Epiph. serm. 1. & seq.

Præsentatio in templo.

Fuga, & reditus de Ægypto.

- & seq. & c.2. in Ioan. Aliaque, quæ ibi acciderunt, in Io. c.2. n.1. & seq.
62. Christi prædicatio incepta. in Luc. cap.4. & opuscul. Medit. cap. 19. quàm celebris. in Luc. c.4. n.13. Materia concionum ejus qualis. ser. 3. Dom.2. Adv.
63. Christi prædicatio, miracula, & operationes ab Evangelistis enarratæ usque ad ingressum in Die palmarum in Hierusalem. op. Medit. à c.19. usque ad cap.71. in Luc. à cap.4. usque ad cap. 22. & in Ioan. à cap.2. ad 13. & in serm. fest. totius anni cujus ætatis erat. in Luc. cap.3. & in Ioan. cap.8. n.1. Ejus gesta juxta puteum Sichar cum Samaritana expenduntur. in Ioan. cap.4.
64. Christus discalceatus incedebat. opusc. Medit. cap.28. & opuscul. de paup. Chr. & op. de Sandal. Apostol.
65. Vocatio Magdalene describitur, & multa moralia traduntur. opuscul. meditat. vit. Christi cap.28. & serm. 1. & 2. de sancta Maria Magdalena.
66. Christi oratio expenditur. opusc. medit. cap.36. & in Psalm. 108. & in Ioan. cap.17. num.3. & in Luc. cap.23. n.34. & lib.3. dist.17. art.2. per tot. & in Luc. cap.3. num.22. & cap.5. num. 26. & c.6. n.13. & c.11. n.1.
67. Christus baptizatus à Ioanne describitur; mysteria enarrantur in hoc Sacramento. opuscul. meditat. vit. Christi cap.16. & lib.4. distinct.2. art.2. quæst.2. ad argum. & lib.4. dist.9. a.1. q.4. corp. & in Luc. cap.3. num.21. & in Ioan. c.1. n.29. & c.3. n.23. & c.4. n.2. & op. Comp. Theol. l.4. c.13.
68. Christus desponsatus est cum Ecclesia in baptismo. op. Medit. ibid. in Baptismo tota Trinitas manifestata. ibid.
69. De Conversione Cananeæ. opusc. medit. c.37. & seq. & serm. 2. & 3. Dom. 2. Quadrag. de Christi transfiguratione: vide ad proprium titulum infra. Vid. *Christi Transfiguratio*.
70. De ingressu Christi in Hierusalem. opuscul. meditat. vit. Christi. cap.71. & serm. 1. & sequent. Dom. Palm. & in Luc. cap.19. n.36. & in Ioan. c.12. n.14. & serm.2. Dom.1. Adv. Quare Apostoli straverunt vestimenta super Asinam. in Luc. c.19. ibid. & in Ioan. ibid. Quare cum tanto triumpho ingressus est Christus. ibid. & super Asinam. ibid. & ser.1. & seq. Dom. Palm. misit Apostolos in Castellum, quod erat contra, &c. idest Prædicatores ad Mundum contrarium. in Luc. ibid. Qualiter occurrendum Christo exemplo turbarum. in Luc. cap.19. ibid. & serm.1. & sequent. Dom. Palm. qualiter sit benedictus, & quomodò à nobis benedicatur Christus. in Luc. ibid. & in Ioan. ibid. qualiter venit Bethphage, Bethaniam, & ad montem Olivarum. in Luc. cap.19. num.29. Quomodò tantæ gloriæ subsecuta est ignominia. serm. 1. Dom. Palm.
71. Christi abscessus à Matre, ut ad passionem iret. op. medit. c.72.
72. Lavit pedes discipulorum. op. medit. c.37. & in Ioan. c.13. n.10. Virtutes exercitæ in hoc mysterio. ibid.
73. Christus instituit Eucharistiam. opusc. medit. cap.73. Modus institutionis expenditur. ibid. & in Luc. cap.22. vers.16. & in Ioan. cap.13. & serm. 1. & seq. in Cœna Domini, & l.4. d.8. per tot. & seq. & d.10. p.1. art.1. quæst.3. ad ult. Vid. *Eucharistia*. Vid. *Christus institutor Sacramentorum*. V. *Christi varia*. n.243.
74. Quinque mirabilia in hoc Sacramento expenduntur: humilitas in lavando pedes: charitas in institutione Eucharistiæ: patientia in sustinendo pudorem: obedientia in eundo ad passionem: & oratio ad Patrem. op. medit. c.73. & in Luc. c.23. v.8.
75. Christi sermo in ultima Cœna multa notabilia meditanda exhibet. op. medit. c.73.
76. In hac die, & mysterio inchoavit, & instituit Missam. Ps. 109.
77. Quando celebravit Pascha, & quale. in Ioan. c.13. v.1.
78. Christus in ultima Cœna dedit corpus suum passibile, sed impassibiliter. lib.4. dist.11. p.2. a.2. q.2.
79. Proprietates Corporis Christi in Eucharistia in ordine ad locum. l.4. d.10. p.1. a.1. q.4. & d.11. p.2. q. ult.
80. Christi Caro per se non est cibus animæ, sed proat est unita divinitati. lib.3. dist.19. art.1. q.1. ad 4.
81. Christus Iudam communicavit. lib.4. dist.11. part.2. dub.8. Proditio Iudæ expenditur. in Ioan. cap.18. & in Luc. c.22. & serm.1. Quinquagesimæ.
82. Christus quare instituit Eucharistiam sub specie panis, & vini. op. Expof. Miss. c.4.
83. Communicavit Christus se ipsum. l.4. d.9. a.1. q.2. ad arg. & a.2. q.1. corp.
84. Quare antè passionem fuit instituta Eucharistia. opusc. Stim. part.2. cap.2. & l.4. dist.8. per totum.
85. Quare in Missa elevatur corpus Christi. opusc. Expof. Missæ. c.4. signata Eucharistia in sanguine lateris Christi. lib.4. d.8. p.1. a.1. q.2. Quare dicitur Agnus Dei. ibid. Vitulus saginatus. in Luc. cap.15. v.33. Dicitur quotidie occidi. in Luc. ibid.
86. In Eucharistia qualia bona. in Luc. c.15. v.33. & l.4. d.8. per tot.
87. Ad Eucharistiam qualis præparatio facienda. ser.3. in oct. Pasch. & op. fascicul. c.7. & 8. & op. de præpar. Missæ per tot. & op. de modo confitendi c.9. & Ps. 138.
88. Christus in Cruce, & in Eucharistia omnibus se offert. l.4. d.9. a.2. q.1. ostendit se in Eucharistia ut nostrum captivum. op. Expof. Missæ. c.4.
89. Christus in Eucharistia factus est cibus de coctione Passionis. l.4. d.11. p.2. a.1. q.1. ad 4. Cibus factus, & coctus in clibano, scilicet in utero Virginis igne Spiritus sancti. Ps. 138. & Ps. 53.
90. Indignè suscipientes similes Iudæ. in Luc. c.22. v.11.
91. Christus quare reprehendit Petrum in latione pedum. in Ioan. c.13.
92. Prædictio Passionis facta à Christo Apostolis expenditur. ser.1. in Dom. Quinquag.
93. De triplici fletu Christi expenduntur mysteria. op. Medit. vit. cap.71. & in Luc. c.13. v.34. & c.19. v.41. & l.1. d.48. a.2. q.2. ad arg. & serm. 1. Dom.9. post Pent. & in Thr. c.3. v.46. Vid. *Christi voluntas*. n.10. V. *Christi Passio*. n.43.
94. Triplex genus persecutionum, quas Christus à Iudæis passus est. in Sap. c.2.
1. Christi abscessus à Matre describitur. op. Medit. vit. Chr. c.72.

Institutio
Eucharistia.

Christi
Passionis
series ab

N

2. Christi

- eius ab-
cessu à
Matre, &
Proditio-
ne Iudæ,
& deinceps.
2. Christi lavatio pedum discipulorum quæ mysteria contineat. op. Medit. c. 73. & in Ioan. c. 13. vers. 10.
3. Iudæ proditio, & venditio expenditur. in Ioan. c. 18. & in Luc. c. 22. & serm. 1. Dom. quinquag. & Ps. 108. Figurata in venditione Ioseph. ser. 4. Dom. 5. Pent. & ser. 3. in cæna Dom. sic venditur Christus à peccatoribus. ibid. Iudas vendidit Christum triginta denariis loco trecentorum à Magdalena expensorum in emptione unguenti. Psalm. 108.
4. Christi Oratio in orto expenditur. op. meditat. c. 75. & in Io. c. 18. v. 1. & in Luc. c. 22. v. 34. seq. & op. Passio. Christi. & l. 2. d. 17. dub. 4. & lib. 3. d. 17. a. 2. per tot. & l. 3. d. 15. p. 1. & 3. In quo sensu dixit Iesus Christus transeat à me calix iste. op. Brev. p. 4. c. 8. & l. 3. d. 17. dub. 7. & in Luc. c. 22. v. 39.
5. Christus quomodo dicitur avulsus à discipulis. in Luc. c. 22. v. 39.
6. Christi agonia in horto : sudor sanguinis : ejus mysteria. in Luc. c. 22. v. 44. & in Ioan. cap. 18. & collat. in Io. n. 79. Cadere fecit milites, & quare sanavit Malchum. in Io. c. 18. v. 6. Ipsi apparuit S. Michael Archangelus. in Luc. ibid. & op. Medit. c. 75. V. *Michael*.
- Capitur
Christus.
7. Christus ligatur in horto, & ducitur ad Tribunalia. op. medit. c. 75. & in Io. c. 18. n. 12. & in Luc. c. 22. Multiplex captio de Christo expenditur. serm. 4. in Parasc. Captus est in peccatis nostris vinculis peccatorum, ut latro. ser. 4. ibid. Vid. *Christi varia*. n. 273.
8. Christus interrogatur à Caïpha : datur ei alapa : à Pilato proponitur cum Barabba : illuditur ab Herode. in Luc. c. 22. & 23. & in Ioan. c. 18. & 19.
- Flagella-
tur.
9. Christi flagellatio expenditur. in Ioan. c. 18. n. 6. opusc. meditat. cap. 76. & in Luc. cap. 23. & ser. 1. Domin. Quinquag. & serm. 2. & opuscul. de profect. ad for. cap. 6. flagellatur à malis Christianis, & illuditur. sermon. 2. Domin. Quinquagesimæ.
- Christi
coronatio
spinarum.
10. Christi coronatio spinea. opuscul. Meditat. vit. Christi cap. 76. & in Ioan. cap. 19. n. 1. & serm. 4. Dom. 3. Quadrag. & serm. 2. de Evangelistis. Non celebratur festum pro tali coronatione. in Ps. 8. & quare. Vid. *Corona*. n. 10. seq. Sputa, & irrisiones. ibid. & serm. 1. Dom. Quinquag. & serm. 2. & in Luc. cap. 22. n. 36. in Thren. cap. 3. Coram Herode c. 23. Multiplex illusio, & à quibus nunc fiat. in Luc. c. 22. & Dom. Quinq. ser. 1. & seq. & in Luc. c. 23. n. 39.
- Condem-
natio ad
mortem.
11. Christus condemnatur ad mortem. op. Medit. cap. 77. in Luc. c. 23. n. 12. à Pilato auctoritate : à Iudæis persuasione. in Sap. c. 2. Christi benignitas in Passione expenditur. Vid. *Benignitas*. num. 4.
12. Christus portat Crucem ad Calvariæ locum : in Luc. ibid. & in Io. c. 19.
13. Christi Crucis quatuor brachia : superius charitatem : dextrum obedientiam : sinistrum patientiam : profundum humilitatem significant. Psalm. 141.
- Crucifi-
xio.
14. Christus Crucifigitur. in Luc. c. 23. & in Ioan. ibid. & op. Medit. ibid. cap. 75. & seq. In medio Latronum. cap. 23. in Luc. num. 32. Quale fuerit peccatum Iudæorum, & an excusationem habuerint. lib. 2. d. 40. dub. 3. Quomodo ejus mors dicitur infinita, tpm. 1. in Ps. 118. c. 10. vers. 12.
- Christus nudatus ut ebrius : ut mendicus, & mimus, operiendus quomodo à nobis. ser. 3. in Parasc.
15. Christi vestimenta omnia Pontificalia fuerunt, scilicet amicta, alba, casula, manipulus.
16. Christi sitis in Cruce expenditur. in Ioan. c. 19. vers. 28.
17. Christi in Cruce verba expenduntur virtutes exercitiæ, charitas, compassio, misericordia : cura circa Matrem : promissio facta latroni : effusio sanguinis, membrorum vulnera, aceti potatio, expiratio, lateris aperitio, sanguinis exitus, ossa ejus non fracta. lib. 3. d. 22. quæst. 6. ad 1. & l. 4. d. 8. p. 1. art. 1. q. 2. in Ioan. c. 19. in Luc. cap. 22. & cap. 23. v. 23 & 32. seq. & collat. in Ioan. 79. & seq. & opusc. Medit. vit. Christi. cap. 77. seq. & opusc. Stim. p. 1. c. 1. & seq. & cap. 7. & op. Comp. Theol. lib. 4. c. 16. & seq. ad 19. & ser. 1. 2. & seq. in Parasc. & ser. 1. 2. Dom. Quinquag. & ser. 4. in oct. Pasch. & op. laudismus de Cruce : & in Sap. c. 14. & ser. 4. in oct. Pasch.
18. Mariæ dolores ad pedes Crucis. op. Stim. p. 1. cap. 3. & c. 15. & 16. & ser. 1. Dom. infra octav. Epiph. & ser. 5. in Parasc. & in Ps. 104. & ser. 3. de S. Andr.
19. Christi exaltatio, & clarificatio in Cruce, & ex Cruce. in Ioan. c. 8. v. 28. & c. 13. v. 31. Ejus oratio in Cruce. in Luc. c. 23. v. 34.
20. Christus in Cruce reliquit nobis carnem suam in cibum, sanguinem in potum, animam in pretium, aquam lateris in lavacrum, vestem Crucifixoribus, corpus discipulis, Matrem Ioanni. op. Comp. Theol. l. 4. c. 15.
21. Christus in Cruce, & in Eucharistia omnibus bonis, & malis se offert. l. 4. d. 9. a. 2. q. 1.
22. Christi Crucis mirabilia enarrantur. op. laudismus de Cruce. & in Sap. c. 14. & op. Stim. p. 1. per tot. Vid. *Cruce*.
23. Christi Crux est thronus, in qua judicabit mundum. op. Stim. p. 1. c. 12.
24. Christi Crucis gloria quanta, quam desiderabilis. ser. 1. de S. Andr.
25. Christi Crux est navis, in qua obdormivit. sermon. 1. Dom. 4. Pentec. & serm. 2. de Invent. Crucis.
26. Christi Crucis spiritualis brachia quænam. ser. 3. de S. Andr. & serm. 4. de uno Marr. tollere Crucem Christi quid sit. ser. 2. de S. Andr.
27. Christus in Cruce est arcus fœderis. serm. 1. de Exalt. S. Crucis.
28. Christus in Cruce acquisivit per Crucem gloriam. ser. 2. de SS. Iud. & Sim.
29. Christus in Cruce caput inclinavit ad nos osculandum : brachia extendit ad amplexandum : latus aperuit ad redimendum, & abluendum : clavos recepit, & ostendit in manibus, & pedibus propter memoriam nostri. opusc. Comp. Theol. l. 4. c. 15.
30. Christi Crux lignum vitæ. Vid. *Lignum*. n. 13.
31. Christus ligno Crucis caput iniquorum Diabolum percussit. ser. 1. in Nativ.
32. Christus dedit animam suam in pretium redemptionis, in signum dilectionis, in monumentum recordationis, & in exemplum imitationis. ser. 3. Dom. 2. post Pasch.
33. Christi Mors quàm nobis utilis. serm. 1. in Resurrect.
34. Christi charitas quanta in Passione. ser. 3. ser. 2. Pasch. & ser. 1. Dom. 2. post Pasch.
35. Chri

35. Christus in Crucis statera obtulit thesaurum humanitatis, & Divinitatis ad solvendum pretium peccatorum nostrorum. serm. 1. Dom. 2. post Pasch.
36. Christus in Cruce oves suas liberavit à faucibus Diaboli. ser. 1. Dom. post Pasch.
37. Christi passio mari comparatur. lib. 1. sent. in Procem. dicitur Calceamentum Christi. V. *Christi varia*. n. 24. Dicitur abyssus. V. *Abyssus*. n. 1. Dicitur excessus. V. *Excessus*. n. 2. Dicitur cœna. Vid. *Cœna*. n. 4. Frequenter recolenda. lib. 3. d. 21. a. 2. q. 3. corp.
38. Christi passionis pœnæ respondent peccato Adæ, ipsiusque circumstantiis. op. Stim. part. 1. cap. 13.
39. Christi passio qualiter influat in Sacramenta, & quomodò ipsa recipiens satisfacit pro culpa, non pro injuria Deo illata, pro qua Christus satisfacit. l. 3. d. 20. q. 4. corp.
40. Christi passio incepit ab infantia. V. *Christi pueritia*. n. 20. & 30. Quomodò dicitur occisus ab origine mundi. V. *Abel*. n. 4.
41. Christus dicitur mortuus pro impiis, non pro iis, qui jam damnati erant. lib. 3. d. 2. art. 1. q. 5. ad 5.
42. Christi transitus in Cruce de mundo fuit ad nostram salutem: transitus ad gloriam in Ascensione fuit ad nostram glorificationem. l. 4. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. ad 3. moritur ut fiat Ecclesia dormiente ipso. ser. 4. in oct. Pasch.
43. Christi lateris aperitio expenditur. op. Medit. vit. Chr. c. 80. & seq. & op. Stim. p. 1. c. 1. Sanguis fuit figura Ecclesiæ. l. 4. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. flevit tunc lacrymis sanguinis. in Thren. tom. 3. & in Psalm. 143. Quatuor liquores exhibuit de corpore, aquam, sanguinem, lacrymas, & vinum. serm. 2. in Cœna Dom.
44. Christi vulnera sunt apotheca omnibus aromatibus, & medicamentis plena. opusc. Stim. part. 1. c. 1. Sunt janua Paradisi, thesaurus gratiarum. ibid. & serm. 3. Dom. 4. Quadrages. & serm. 4. in octav. Pasch. relucet in ipsis mirabiliter diviniæ sapientiæ, potentiæ, & bonitatis excessus. op. Stim. p. 1. c. 1. & ser. 3. Dom. 1. Adv. & ser. 9. in Nativ. Dom. & serm. 1. & 3. in Cœna Dom. & ser. 4. & 5. in Parasce. & ser. 1. Dom. 1. post octav. Pasch. & serm. 3. Dom. 2. ibid. Ad Christi vulnera raptus S. Bonaventuræ mirabilis, & ad ingressum in ipsa invitantur fideles. opuscul. Stim. part. 1. c. 1. Quare Christus conservat in corpore vulnera aperta. opusc. ibid. Stim. In ipsis debemus facere tria tabernacula à D. Petro proposita: ex ipsis haurire lac, & sanguinem. opuscul. Stim. ibid. c. 1. & seq. & part. 3. cap. 1. 2. & serm. 5. in Ascens. & opusc. Expos. Mis. cap. 4. in Luc. c. 24. v. 40. & seq. V. *Christi Resurrectio*. n. 6. sunt portæ, per quas intratur in templum gloriosum. serm. 4. in Pasch. & serm. 4. in octav. Pasch. & serm. 3. Dom. 4. Quadrag. sunt Altare mysticum. in Pl. 25. Vid. *Altare*. n. 2. V. *Christi varia*. n. 35. Sunt loca tutissima contra Diabolum. serm. 1. Dom. 2. post Pasch. Vbi de mirabilibus ipsorum, & memoria Passionis. sunt fontes salutares, ex quibus emanat aqua gratiarum. opusc. de perfect. vit. ad soror. cap. 6. V. *Fons*. num. 3. Vid. *Flumen*. num. 13. V. *Foramen*. Sunt fontes misericordiæ, gratiæ, sapientiæ, charitatis, & vitæ. in Psalm. 141. Dei attributa relucet in vulneribus, & in Passione Christi.
- opuscul. Stim. part. 1. c. 1. seq. Vid. *Dei essentia*. n. 2. Christi sanguis clamat misericordiam: sanguis Abel vindictam. Vid. *Abel*. num. 4. Ex vulneribus Christi cibus spiritualis animæ extrahitur. Vid. *Cibus*. n. 19. Plurima item bona. Vide *Homo ad Deum*. num. 157.
- Quinque vulnera sunt quinque lapides Davidis. Vid. *David*. n. 10.
- Ex latere Christi formata est Ecclesia. V. *Ecclesia*. n. 2.
- Quare Christi latus dicitur apertum, non vulneratum. V. *Latus*. n. 2.
- Christi vulnerum meditatio suadetur. V. *Meditatio*. n. 7.
- Christi vulnera visa à S. Paulo quot mirabilia operata sunt in ipsius anima. ser. 1. de Convers. S. Pauli: Christi vulnera à nobis flenda, sed magis nostra peccata. ser. 2. Dom. 9. post Pentec.
41. Christi passio cœpit à die Nativitatis. op. de perfect. ad soror. c. 6.
42. Christi Corpus verè passionem doloris in se habuit, aliàs non fuisset Christus, nec Filius Dei, nec Redemptor, nec Mediator. l. 3. d. 16. artic. 1. quæst. 1. corp. & dub. 1. 2. & 3. Ejus exinanitio expenditur cum suis circumstantiis. in Psalm. 83.
43. In Christo non fuit causa moralis patiendi. lib. 3. ibid. ob id nec in eo fuit necessitas patiendi contracta, sed assumpta, & voluntaria. l. 3. dist. 16. ibid. q. 3. & serm. 1. Dom. 2. post Pentec. Necessitas patiendi in Christo non fuit secundum causam materialem, nec secundum formalem, nec secundum efficientem, scilicet per coactionem, quia in eo non fuit humanæ conditionis corruptio: sed tantum secundum causam finalem, scilicet ob redemptionem hominis. l. 3. d. 16. a. 1. q. 3. corp.
44. Causa patiendi vel est in genere moris, vel naturæ: prima est à culpa: secunda est ex compositione ex contrariis secundum statum pugnæ, & actionis mutux: 1. non fuit in Christo: 2. fuit sed voluntariè. lib. 3. dist. 16. art. 1. q. 3. ad 5. Hæcque voluntaria fuit multiplex. l. 3. d. 16. a. 2. q. 4. fund.
45. Dolor in Christo fuit acerbissimus, & acutissimus tum ex modo patiendi: tum ex causa passionis: tum ex conditione patientis. lib. 3. d. 16. a. 1. q. 2. corp. & art. 2. q. 1. 2. & 3. & opusc. fascicul. c. 8. & in Io. c. 18. Acerbitas Passionis multimodè sumitur. opusc. de perfect. ad soror. cap. 6.
46. Christus tam citò est mortuus ob acerbitatem dolorum. l. 3. ibid.
47. Christo majorem pœnam intulit clavus, quàm ignis B. Laurentio, & Vincentio. ibid.
48. In Christo quomodò dicuntur insuisse omnes fluctus dolorum. lib. 3. ibid. doluit pro se ex infirmitate assumpta, dicens Tristis est, &c. pro bonis ex dilectione, & pro malis ex compassione. Pl. 68.
49. Christus in passione non exercuit miracula potentiæ, sed patientiæ. ibid. ad 3. q. 1.
50. Christi anima quomodò patiebatur compatiendo carni. ibid. q. 1. ad 4.
51. In Christo fuit acerbitas passionis quoad experientiam sensus, licèt non quoad repugnantiam rationis: hæc enim modicos cruciatus reputabat. l. 3. d. 16. a. 1. q. 2. corp.

Dolores
animæ.

52. Christus habuit in anima & dolorem, qui inest animæ secundum se, id est, ex compassione nostri, & consideratione peccatorum nostrorum, & dolorem ex carne ut est natura, & ratione inclinationis ad corpus: nam ratio ut ratio gaudebat; & gratulabatur. l.3. d.16. a.2. q.1. corp. & q.2. & op. Brev. p.4. c.9.
53. Animæ Christi infuit dolor & secundum rationem, & secundum sensualitatem. lib.3. d.16. ibid.
54. Anima Christi sentiebat passiones, non tamen ab eis opprimebatur, cum ratio deliberativa superferretur. lib.3. dist.16. art.2. quæst.1. ad ultim.
55. Christus passus est secundum portionem superiorem quatenus est natura, id est quatenus respicit, & regit inferiores potentias, & corpus: quatenus verò respicit superiora gaudebat: gaudium enim, & dolor non sunt opposita, nisi respectu ejusdem, sicut nec fructio, & passio. lib.3. d.16. a.2. q.2. & op. Brev. part.4. cap.9.
56. Christus simul gaudebat, fruebatur, & tristabatur, patiebatque, quia erat viator, & comprehensor. l.3. ibid. ob id simul erat beata, & misera. ibid. ad 4.
57. Dolor in parte sensitiva, qui respiciebat passionem carnis, & dolor compassionis, qui erat in rationali respiciens peccata nostra, se habebant tanquam excedentia, & excessa. l.3. ibid. q.3. corp.
58. Dolor Christi respectu inhonorationis Dei, & separationis nostræ à Deo per peccatum, erat sine comparatione acerbior dolore pœnali corporis, & hoc maximè propter dilectionis nimietatem. ibid. & l.1. in Prolog.
59. Christus maluit animam suam à corpore separari, quàm nos à Deo, & flevit pro peccatis nostris, nunquam pro suis doloribus. l.3. ibid. Vid. *Suprà Christi opera tempore predicationis.* num.75.
60. Christus ex Cruce dicit ad hominem: vide quid pro te patior, &c. & cum sit tantus dolor, interior tamen est gravior, quia te ingratum experior. l.3. ibid.
61. Quinam timor mortis, & propassio fuerit in Christo, & qualiter staret cum iudicio rationis. l.3. d.15. dub.1.2.3. & 4. Vid. *Christi defectus.* num.33.
62. Christi passio comparatur Ionæ cap. 2. Mari ob amaritudinem pœnalitatum: & flumini ob charitatis dulcedinem. l.1. in Prolog.
63. Christi passio bonitate naturæ non fuit bona: bonitate moris fuit simpliciter bona respectu Christi tum ob virtutem sustinentis: tum ob utilitatem hominis: tum ob honestatem causæ moriendi, id est pro veritate dicenda. l.2. d.20. dub.4.
64. Christi mors respectu Iudæorum fuit simpliciter mala, per accidens verò dicitur bona. l.3. d.20. ibid. & l.2. d.48. dub.2. & 3.
65. Christi passio fuit Deo acceptissima: congruentissima ad curandum morbum hominis, efficacissima ad attrahendum genus humanum: prudentissima ad expugnandum inimicum. l.3. d.20. a.1. q.5. corp.
66. Christi passio est fons nostræ salutis, justificat enim per modum meriti disponentis, quatenus est oblata: per modum exempli excitantis, quatenus est hostia credita: & per modum exemplaris dirigentis, in quantum est hostia amata. l.3. d.19. dub.1. & 2. & q.1.
67. Christi passio per oblationem sanguinis sui fecit nos transire de manu iustitiæ in manum misericordiæ, redimens nos à servitute Diaboli, & supplicii. l.3. d.19. dub.4.
68. Christi facta ordinata ad nostram Redemptionem dicuntur Sacramenta. l.3. d.19. dub.6.
69. Passio Christi quomodo conjungatur cum iustificato. l.3. d.19. a.1. q.1.
70. Christi passio ut corporalis præcisè non habet potentiam iustificandi, sed quatenus est circa Personam divinam. l.3. d.19. ibi d. ad 4.
71. Christi passio in quo genere causæ sit causa nostræ justificationis. ibid.
72. Christus per passionem suam impetravit nobis deletionem culpæ quoad maculam, & etiam reatum: sicque dicitur delevisse chirographum peccati. l.3. d.19. a.1. q.2. corp.
73. Christi passio quoad sufficientiam extenditur ad omnes homines, etiam ad Crucifixores Christi: quoad efficaciam solum ad eos, qui absolvuntur à reatu peccatorum. l.3. ibid. ad 1. & ad 3. & d.20. q.5. ad ult. & d.22. q.5. corp. & ad argum. & lib.4. d.4. part.1. art.1. q.3. ad 1. & q.2. ad 3.
74. Christi passio non excludit varia remedia apposita in Ecclesia pro deletionem culparum, quia omnia habent efficaciam ab ipsa. lib.3. ibi idem ad 2.
75. Christus passione sua quomodo nos liberavit à potestate Diaboli. l.3. ibid. q.3. corp.
76. Christi passionis merito mittitur nobis Spiritus sanctus: mittuntur & Angelici Spiritus: in nostrum adiutorium, & reprimuntur concupiscentia. l.3. d.19. ibid.
77. Christi passionis memoriam, & figuram Crucis valde Diabolus abhorret. l.3. ibid. ad arg.
78. Christi passio qualiter nos liberat à pœna æterna, & temporali debita peccatis: carentia enim visionis Dei fuisset æterna, etiam Sanctis existentibus in Limbo, nisi hac liberati fuissent per Christi passionem. lib.3. d.19. artic.1. q.4. corp.
79. Christi passio, & resurrectio respectu liberationis à peccato quomodo diversimodè se habeant. lib.3. d.19. artic.1. q.1. & q.4. ad 1.
80. Christi passio liberat à pœna oppressiva, non promotiva ad patientiam, &c. & quare in baptismo non pœnitentia tota aufertur. ibid. q.4. ad arg.
81. Christi passio plus influit in Sacramentum baptismi, quàm in cætera, & quare. l.3. d.20. q.4. corp.
82. Christus quomodo dicitur traditus à Patre, à se ipso, & à Iuda. lib.3. d.20. dub.3. & 4. & ser.1. Dom. in Quinquag. & l.3. d.20. q.5. ad 1. & in Luc. c.9. n.45. & c.22. n.5.
83. Christi passio, & meritum ordinantur ad curanda mala personalia, non naturalia. l.4. d.4. p.1. a.1. q.2. corp.
84. Christi passio quomodo fuit medium exaltationis Christi, & sui nominis: & quo sensu dicitur Christus exaltatus. lib.3. d.18. dub.2. & 3.
85. Christus passus est passione generalissima, acerbissima, ignominiosissima, interemptoria: 1. est contra universalem infectionem: 2. contra libidinem: 3. contra præsumptionem: 4. ob separa

- separationem animæ à corpore. op. Brev. p. 4. c. 9. & op. Cent. p. 3. sec. 31. & op. fascicular. cap. 8. & serm. 1. Dom. Quinq. & serm. 5. & 6. in Parasce. & in Ioan. col. 85. & opuscul. de perfect. ad Sor. cap. 6.
86. In Christi passione salvus fuit ordo regiminis universi, honor Dei, & libertatis arbitrii: in ordine contraria contrariis curavit: in honore Dei satisfecit Deo, & in libertate excitavit ad culmen virtutum. op. Brevil. p. 4. c. 9.
87. Christus patiendo quomodo nobis efficacissimum exemplum dedit. op. Brev. ibid.
88. Christus passus est in omni parte sui. opuscul. Brev. ibid.
89. Christi passio superior ut ratio summè delectabatur in Deo, ut natura summè patiebatur. op. Brev. ibid.
90. Christi passionis fructus, qui consecuti sunt ad ejus passionem enumerantur. op. Brev. p. 4. c. 10. & op. diæt. sal. tit. 10. c. 2. duodecim enumerantur. ibid.
91. Christum movit ad patiendum paterna voluntas, humana necessitas, & virtutis strenuitas, per quæ tria exercentur septem dona Spir. sancti. op. Brev. p. 5. c. 5.
92. Christi tormenta sunt fercula dulcissima. op. diæt. sal. t. 7. c. 7.
93. Christi passionis memoria dulcescere facit tribulationes. op. diæt. ibid. Necessaria ipsius memoria ad vitam spiritualem instituendam. op. de regim. animæ. Pro ea traditur methodus. opusc. 25. memorialia. & opusc. fascicul. c. 8. & opusc. de perfec. ad soror. cap. 6. reddit gaudium spirituale dulce. opusc. diæt. sal. t. 8. cap. 1. & op. de perfec. ad soror. cap. 6. Ejus meditatio quos fructus pariat in anima. op. meditat. vit. Chr. in Procem. & opusc. lignum vitæ per tot. & fascicul. & opusc. Stim. div. am. part. 1. cap. 1. & seq. per totam p. 1. & opusc. de perfec. ad soror. cap. 6. ordinantur mysteria vitæ Christi per dies hebdomadæ meditanda. op. Contemplat. & op. fascicul. Proponitur acerbitas, ignominia, aliaque motiva Passionis Christi meditanda. op. de perfect. ad soror. cap. 6. & in Luc. cap. 22. num. 16.
94. Christi passionis, & vitæ memoria, & meditatio proponitur. op. Solil. c. 1. & opusc. Stim. div. am. p. 1. c. 1. seq. & part. 2. cap. 4. & p. 3. c. 1. & 6. & c. 14. & serm. 3. Dom. 2. post octav. Pasch. & ser. 1. in Ascens. & l. 4. d. 12. p. 2. art. 1. q. 1. ad ult. Meditatio ejus vitæ est scala ad Cælum attringens. opusc. medit. vit. Chr. c. 99. Triplex ejus memoriale scilicet in Scriptura, in Verbo, & in Sacramento Eucharistiæ. l. 4. d. 12. ibid. ad 4. Dellet peccata venialia. l. 4. d. 21. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & Psalm. 118. c. 10. vers. 8. & opusc. meditat. vit. Chr. Procem. Meditatio Passionis Christi portat secum exercitium omnium virtutum. op. Stim. div. am. part. 1. c. 4. & seq. Præparatio ad Eucharistiam. ser. 2. & 3. Dom. 4. Quadrag. Debet esse nostra vita, lectio, meditatio, & locutio. opuscul. alphab. Relig. lit. c. & in Luc. cap. 2. num. 35. & cap. 23. num. 28. & opusc. incend. am. cap. 1. in Thren. c. 4. n. 5. & opusc. Alphab. Relig. Meditanda ante Eucharistiæ susceptionem. ser. 4. in Cœ a Dom.
95. Christi passio metro à S. Bonaventura celebratur. in op. Philomenæ.
96. Christi in Cruce pendentis verba metro celebrantur. op. de 7. verbis Dom.
97. Christi Passionis officium à S. Bonav. compositum devotissimum proponitur. op. Officium Passionis.
98. Christus patiendo exercuit omnes virtutes. op. fascicul. c. 8. ad easque nos excitat. op. Stim. div. am. p. 1. c. 14.
99. Christi Passio à nobis fuit causata. op. fascicul. ibid.
100. Christi Passio aperuit septem signacula. op. fascicul. ibid.
101. De Christi Passione, & compassione oratio flammigera. opuscul. Stim. div. am. part. 1. cap. 2.
102. Christus Passione sua exercuit omnes virtutes, duodecim beatitudines, decem mandata. op. Stim. ibid. c. 8. 9. 10. & seq.
103. Christi Passio est clavis ad intelligendum sacram Scripturam. op. Stim. p. 1. c. 11. & 12. est Cathedra Christi docentis: est thronus Dei judicantis. ibid. c. 12.
104. In Christi Passione relucet omnia officia Angelorum, & Hierarchiarum refulget omnis splendor gloriæ, & gratiarum. ibidem cap. 12.
105. Christi Passio ad reparationem Angelorum idonea. ibid.
106. Ex Christi passione emanat omnis beatitudo beatorum, gloria Angelorum. ibid.
107. In Christi passione relucet attributa divina Christi. ibid. c. 13.
108. Cum Christi passione debemus inire matrimonium spirituale. ibid. c. 15.
109. Christi passio maximum omnium beneficiorum. ibid. c. 15. Alimentum pro omnibus statibus. ibid. & op. amatorium.
110. Christi Crucifixi memoria efficax contra impuras tentationes. op. Reg. Novit. c. 10.
111. Christi passio curat septem vitia capitalia. *Passio in communi.* op. Comp. Theol. l. 3. c. 14.
112. Christi passionis circumstantiæ expenduntur. op. Comp. Theol. l. 4. c. 19. & in Psalm. 109. Effectus mirabiles enarrantur. op. Comp. ibid. c. 20. & ser. 6. in Parasce.
113. Christus septies effudit sanguinem: in Circumcisione: in Oratione: in flagellatione, in Coronatione, in Crucifixione, & in apertione lateris, quæ mysticè exponuntur. op. Comp. ibid. c. 20.
114. Christus ut Crucifixus confert veniam peccatorum: ut Nazarenus gratiæ misericordiam: ut Iesus complementum gloriæ. serm. 1. Dom. infr. oct. Epiph.
115. Christus mori voluit, ut spoliaret Diabolum. ser. 2. Dom. 3. Quadrag.
116. Christi passio quam efficax contra Diabolum. ser. 3. Dom. 3. Quadrag. & ser. 4. Dom. 13. post Pentec.
117. Christus multipliciter passus est. ser. 1. & 2. in Parasce. & ser. seq.
118. Christus in Cruce se ostendit citharam benesonantem. serm. 3. Dom. 3. Quadrag. Item tympanum extensum. serm. 2. in Parasce. & serm. 3. ibid. & serm. 2. in Resurrect. & ser. 1. Dom. 17. Pentec.
119. Christi passionis duodecim circumstantiæ expenduntur. ser. 5. in Parasce.

120. Christi passio qualiter charitatem ejus exprimat. ser. 6. in Parasc. & ser. 3. fer. 2. Pasch.
121. Christus quare in sexta die passus est. ser. 1. Sab. S.
122. Christi membra afflicta invitant omnes diversi gradus ad ea expendenda per illa verba: *ô vos omnes.* Thren. c. 1. ser. 3. fer. 2. Pasch.
123. Christi passio clamat contra peccata. serm. 1. Dom. 3. post Pasch.
124. Christus tanquam botrus compressus in torculari Crucis emisit oleum gratiæ. serm. 4. in Pentec. & serm. 1. Dom. infr. oct. Nat. Percussus ut petra emisit ignem Spiritus sancti. serm. 4. ibid. Ejus latus emisit aquam gratiæ. ser. 4. ibid.
125. Christi passionis beneficium maxime nos trahere debet ad Deum. ser. 1. fer. 4. Pent.
126. Christus in Cruce traxit omnia. ser. 1. ibid. quale exemplum dedit. ser. 1. Dom. 4. post Pent.
127. Christi caput inclinavit in Cruce, ut nos oscularetur. serm. 2. Dom. 14. Pent.
128. Christus ostendit manus in Cruce ad benedicendum suos fideles. ser. 1. Dom. 18. post Pent.
129. Christi passionis circumstantiæ ponderantur: proponitur quoad imitationem. ser. in Convers. S. Paul. Christus voluntariè acceptavit quod violenter Iudæi intulerunt. l. 3. d. 21. dub. 1. & in Luc. c. 20. n. 9. seq. & c. 22. n. 1. & seq. & in Io. cap. 12. n. 34.
130. Christus quare in Cruce extendit brachia. ser. in Exalt. S. Crucis.
131. Christus in Cruce est arcus in nube. ibid. figuratus in Serpente Moyfi. ibid.
132. Christus paratus denuò crucifigi pro hominum salute. ser. in Exalt. S. Crucis, ejus misericordia ostensa in Passione expenditur. ser. 4. de uno Confes. & op. Stim. p. 1. per tot.
133. Christi passio quo sensu fuit meritoria. l. 3. d. 18. a. 1. q. 2. & 3. & a. 2. q. 2. & infinitæ virtutis. Pf. 118. c. 10. v. 12.
134. Christo ut Redemptori, & mediatori magis gloriosum fuit habere corpus passibile, ob idque posse mereri. l. 3. d. 18. a. 2. q. 2. ad 4.
135. Christus passione sua aperuit nobis januam Paradisi. l. 3. ibid. q. 3. ad 3. & qualiter ad id fuit necessaria passio. ibid. q. 3.
136. Christus quo sensu dicitur passum esse pro se, & pro nobis. ibid. q. 2. ad 6.
137. Christi passio quam causalitatem habeat respectu apertionis regni cælestis. ibid. q. 3. Item respectu nostræ justificationis. l. 3. d. 19. a. 1. q. 1. corp. & q. 4. ad 1. Habuit dona Spiritus sancti disponentia ad Passionem. l. 3. d. 34. p. 1. a. 2. q. 1. corp. Item fuit noster fidejussor, reliquit domum, dimisit hæreditatem, deditque animam suam pro nobis. ser. 3. Dom. 2. post Pasch.
138. Christi passio fuit consummatio gestorum Patriarcharum, hostiarum, legalium, martyriorum, prophetalium, & mysteriorum scripturalium. in Io. col. 85.
139. Maxima laus Dei est dicere Filium Dei esse pro nobis mortuum, & quare. lib. 3. d. 21. art. 2. q. 2. ad 4.
140. Christus poterat maxima pœna liberare, & redimere hominem, & alia via faciliiori. l. 3. d. 20. q. 6. & in Thren. c. 3. n. 19.
141. Christi mortem Deus quare permisit, nec tenebatur impedire, nec ob id fuit causa. lib. 3. d. 20. dub. 3.
142. Christi mors mortem quomodo occidit. l. 3. d. 22. q. 3. quàm pretiosa. op. Stim. p. 1. c. 15.
143. Christi passio inchoata, & consummata est in quartadecima luna. l. 4. d. 11. p. 2. a. 1. q. 1.
144. Christi passio, & mors fuit turpissima ratione loci, temporis, instrumenti, consortii, opprobrii. in Sap. c. 2.
145. Christi passio quare dicitur excessus. in Luc. c. 9. n. 30. Vid. *Excessus.* n. 2.
146. Christus quomodo sua morte vicerit Diabolum. in Luc. cap. 11. num. 23. & serm. 1. Dom. 3. Quadrag.
147. Christi passio quare dicitur Baptismus. in Luc. c. 12. n. 50. & in Ps. 105.
148. Christi passio est consummatio omnium mysteriorum sacre Scripturæ, quæ enumerantur. in Luc. c. 18. n. 31.
149. Christus quare circa sextam horam voluit mori. in Luc. cap. 23. n. 44. & obscurari Solem. ibid.
150. Christo morienti compassæ sunt omnes creaturæ. in Luc. c. 23. n. 44.
151. Christum pati quàm opportunum, & conveniens fuerit. in Luc. c. 24. n. 26.
152. Christus quomodo clarificatus in Passione. in Io. c. 12. n. 28. seq. & c. 13. n. 21. & c. 17. num. 4. & seq.
153. Christus fatigatus ad fontem Samariæ expenditur. in Io. c. 4. & col. 20.
154. Christus in Cruce est fons, à quo aqua gratiæ, & Sacramentorum effluit. serm. 1. Dom. 3. Adv. & ser. 1. Dom. 2. post Epiph.
155. Christi tormenta ex triplici capite contra triplicem malitiam expenduntur. ser. 1. in Quinquag. & serm. 3. Dom. 1. Quadrag. & quanam fuerint. in Sap. c. 2. & in Thren. c. 3.
156. Christus quare in Cruce extendit brachia. serm. 2. Dom. Pass. & ser. in Exalt. Crucis.
157. De Christi vulneribus mirabilia panduntur: V. *Supra Christus in Cruce.* ser. in Exalt. S. Crucis. & ser. 1. & seq. in oct. Pasch. & ser. 1. Dom. 2. post Pascha, & ser. 3. Dom. 3. post Pasch. & op. Expos. Mis. c. 4. & op. Stim. c. 1. p. 1. & p. 3. c. 12. & c. 16. & Pf. 79. Vid. *Supra.* n. 20. Sunt quinque lapides in peram, idest in corpore collecti, quibus David prostravit Goliath. serm. 9. in Nativ. Dom.
158. Christi Crux duplex interior, & exterior. op. diat. Sal. t. 7. c. 4. lignum contemptibile simul & unibile. in Sap. c. 20. ejus utilitates. Sap. c. 14. Vid. *Cruz.*
159. Christus fecit testamentum in Cruce: Apostolis reliquit persecutiones: Discipulis pacem: Iudæis corpus: Patri Spiritum: Virgini Paranympum: Latroni Paradisum: Christianis Crucem. op. Expos. Mis. c. 4.
160. Christi mors quare dicitur dormitio. Pf. 3. & Pf. 43. Quadrupliciter tentata in Luc. cap. 4. num. 31.
161. Christus dicitur operaturus esse salutem in medio terræ, quia ejus Passio omnibus prodest quantum est de se. Psalm. 73. & quia facta est in Hierusalem, quæ est in medio terræ. ibid. & serm. 1. Hexaëm.
162. Christus calcavit solus torcular Passionis. in Thren. c. 1.
163. Christus sicut Deus sex diebus mundum creavit, & septimo requievit: sic in septimana pœnosa sex diebus, & in septima resurrexit. Pf. 91.
164. Christi

164. Christi Crux quomodo includatur in nomine Adam. Pf. 95.
165. Christi passio dulces reddit adversitates. V. *Adversitas*. n. 17.
166. Christi depositio sanavit genus humanum : depositio vestium reinduit vestes amissas. Pf. 118. in fine.
167. Christus fuit Iudex, & reus in sua Passione. Pf. 118. v. 12.
168. Christo oblatum est fel cum amaritudine spongia, & aceto : idem offertur mysticè cuilibet Religioso. Pf. 137.
169. Christi sanguinis effusio tria insignia continet : suntque voluntas Christi, copia, & irrigatio animarum. Pf. 51.
170. Post Christi passionem audita est vox Angelorum, transeamus ab iis sedibus. in Thren. c. 1. num. 2.
171. Christi persecutiones expenduntur. in Sap. cap. 2.
172. Christo in Cruce pendenti aptantur verba Hieremiæ: ò vos omnes qui transitis. in Thren. c. 1. n. 12.
173. Christi exinanitio describitur. Thren. cap. 3. item tota series passionis. ibid. c. 3. & c. 4. Vide *Christi Adventus*. n. 1.
174. Christum quare oportuit multa pati. in Luc. c. 9. n. 2. ad nostrum exemplum passus est. c. 19. n. 28. & c. 18. n. 39.
175. Christi passio à diversis variis affectibus operata. in Luc. c. 22. n. 22.
176. Christus quare in Parasceve mori voluit. in Luc. c. 23. n. 54.
177. Christi laborum immensitas, & fatigationes, paupertasque considerantur. in Io. c. 4. n. 5.
178. Christus quomodo servavit iustitiam dando se innocentem pro nobis. in Io. c. 10. n. 11. & quomodo dedit animam, & iterum eam sumpsit. ibid.
179. Christi mors multipliciter fuit expediens. in Io. col. 54. & col. 83.
180. Christi sanguis quos fructus pariat. serm. 3. Dom. 1. Adv. & serm. 1. Dom. Pass. & serm. 2. in Cœna Dom.
181. Christi passio quam conveniens fuerit ad reparandam infirmitatem nostram, & ad attrahendum hominem ad amorem ipsius. l. 3. d. 19. a. 1. q. 5.
182. Christi depositio de Cruce, & sepultura. op. *Medit. vit. Chr.* c. 81. & seq. & in Ioan. c. 19. & in Luc. c. 22.
183. In triduo non fuit homo, sed dicitur homo per sinecdochen, idest aliquid hominis. lib. 3. d. 22. a. 1. q. 1. per tot.
184. Quanto tempore jacuit in sepulchro. lib. 3. d. 22. cit. q. 3. & op. *Comp. Theol.* l. 4. c. 22. jacuit solum per tres inchoatos. ibid.
185. Sepulturæ mysteria enarrantur. in Luc. c. 23. v. 53. & c. 24. v. 2. & in Io. c. 2. v. 20. & c. 19. v. 39. & collat. in Io. col. 86.
186. Lapis quare sublatus ab Angelo. in Luc. c. 23. v. 2.
187. Christi linteamina quid significant. in Luc. ibid. v. 12.
188. Cor pœnitentis sepultura Christi. ser. 3. Dom. *infra* oct. Ascens.
189. Christi animæ descensus ad inferos expenditur. lib. 3. d. 22. a. 1. q. 4. Liberavit animas solum electorum. l. 3. ibid. q. 5. qui statim fuerunt beati, sed non introducti in cælum. l. 3. ibid. q. 6. & op. *Comp. Theol.* l. 4. c. 16. & *Brev.* p. 4. c. 10. & *Centil.* p. 3. sec. 31. & op. *de dec. præc.* ser. 7.
190. Christi anima post mortem separata à corpore non fuit separata à divinitate : id enim nec Deum decebat, nec nobis expediebat, nec illi animæ congruebat. l. 3. d. 21. a. 1. q. 1. corp.
191. Christi anima post mortem potentiam habuit ad mediatoris officium gerendum, & ad redimendum genus humanum. l. 3. d. 21. ibid.
192. Christi anima post mortem cum esset innocentissima, nec poterat velle separari à Verbo ; cum esset beatissima, non poterat contra voluntatem suam separari ab eo. l. 3. d. 21. ibid.
193. In Christi morte divisa fuerunt, quæ in nâtivitate conjuncta fuerunt quoad naturalem unionem, non quoad supernaturalem. ibid. ad argument.
194. Divinitas non fuit separata à carne in morte ; & quare. ibid. q. 2. corp.
195. Hypostasis Verbi erat etiam hominis, & simul in recto homo ; non verò poterat dici caro, sed carnis. ibid. q. 2. ad 4.
196. Post separationem an anima, & corpus statim fuerint facta impassibilia. l. 3. d. 21. a. 2. q. 1. corp. & quæst. 2.
197. Anima Christi quare non statim ac fuit separata evolavit ad cælum. ibid. ad 4.
198. Christo quomodo competit descensus, & ascensus cum sit Deus. l. 3. d. 22. dub. 4.
199. Christus in triduo an fuerit homo. l. 3. d. 22. a. 1. q. 1.
200. Christus jacuisse dicitur in sepulchro per sinecdochen, scilicet nec secundum quod homo, nec secundum quod Deus, sed secundum aliquid hominis, & eodem modo dicitur rationalis, & Sacerdos. l. 3. d. 22. art. 1. quæst. 1. ad argum.
201. Christi corpus jacuit in sepulchro per tres dies inchoatos non completos, scilicet per triginta sex horas vel plus, vel minus secundum varias sententias. ibid. q. 3. corp. mansit ejus anima cum SS. PP. & bono Latrone. op. *Comp. Theol.* l. 4. c. 22.
202. Christi anima descendit ad inferos, scilicet non ad pœnam, sed ad locum pœnæ sua voluntate, & potestate, ut vincitos Patres liberaret, & adversarios vinceret. l. 3. d. 22. a. 1. q. 3. & 4. & op. *Medit. vit. Chr.* c. 85.
203. Christi descensus ad inferos ordinatus fuit, ut alios faceret ascendere ad Cælum. l. 3. ibid. q. 4. ad 4. & op. *Comp. Theol.* l. 4. c. 22.
204. Christo descendente ad inferos lux irradiavit loca illa tenebrosa, non tamen pervenit nisi ad Sanctos. l. 3. d. 22. dub. 1.
205. Christus in descensu ad inferos liberavit solum animas electorum. l. 3. d. 22. a. 1. q. 5. corp. & opusc. *Comp. Theol.* l. 4. c. 22.
206. Christus quomodo fuit mors mortis, & morsus Inferni. l. 3. d. 22. ibid.
207. Christus quare non liberavit parvulos existentes in Limbo. l. 3. d. 22. a. 1. q. 5. ad 6.
208. Christus dedit gloriam animabus detentis in limbo : tamen non eas adduxit statim in Cælum, sed solum in ipsius Ascensione. l. 3. d. 22. q. 6. & op. *Comp. Theol.* l. 4. c. 22.
209. Christus in tempore intermedio ad suam ascensionem detinuit SS. Patres in Paradiso Terrestri. op. *Medit. vit. Chr.* c. 85.

Christi
defectus.

1. Christus assumpsit carnem de massa perditionis. l.3.d.12.a.1. q.1. In quibus fuit similitis, & dissimilis nobis. in Sap. c.2.
2. Christus non hæreditavit ex Parentibus concupiscentiam. l.3.d.12. ibid. ad 4.
3. Christus assumpsit potentiam peccandi, idest potentiam qua peccatur, non tamen potentiam ordinatam ad actum: non enim potuit exire in actum peccati. lib.3. d.12. a.2.q.1. & 2. V. *Infrà*. n.35.
4. Christus quantum potuit descendit ad miseriam, non ad culpam: illa enim competit Filio Dei, ut ordinata ad redemptionem, non verò hæc. lib.3.d.12.art.2. quæst.1. ad 3. & d.15. per tot.
5. Christus fuit viator, & comprehensor. lib.3. ibid. ad 4. & d.13. a.1.q.3. ad 2. & d.18. art.1. q.2. ad 2. Idèd fuit beatus, & miser. lib.3.d.16. artic.2. q.2. ad 4. & lib.4. dist.8. part.2. art.2. q.4. corp.
6. Christus quam veritatem habuit. lib.3. dist.12. artic.2. q.1. corp. & ad argum. & q.2. ad ultimum.
7. Christus congruè assumpsit defectus, & passibilitates nostræ naturæ: illos defectus, qui erant de veritate naturæ lapsæ, vel ad operis, ad quod venerat, consummationem: non verò illos, qui erant personales tum ob pretium nostræ salutis; tum ob exemplum virtutis, & veræ naturæ ostensionem, & fidei confirmationem: tum ob fulcimentum nostræ fragilitatis. l.3.d.15.a.1.q.1. & 2. corp. & opusc. Apol. paup. c.1.
8. Christus assumpsit passibilitates carnis dispensativè, & voluntariè, non ex necessitate. l.3. d.12. art.2. q.1. ad 3. & d.15. a.1. q.1. ad 2. & q.3. corp. & opusc. Brev. p.4. cap.8. & in Ioan. cap.9. n.34. & cap.12. n.27. & c.13. n.21. ubi de turbatione aliquando ostensa agitur. & serm.2. de omn. Sanct.
9. Culpa, non pœna reddit vituperabile subjectum, & quare. l.3. d.15. a.1. q.1. ad 1. & quam resperionem antiquam. l.3.d.3.p.1. dub.4.
10. Christus quam vetustatem assumpsit ex nostra massa. l.3.d.15. dub.1
11. Christi virtus quomodò debilitabatur per defectus naturales, & in quo sensu perficiebatur. l.3.d.15. a.1. q.1. ad 4. ubi exponitur quomodò virtus in infirmitate perficitur.
12. Defectus hominum alii sunt ex culpa, alii etiam ad culpam: alii sunt purè naturales, alii personales: naturales sunt, qui respiciunt naturam universaliter: alii verò respiciunt personas particulares. l.3.d.15. a.1. q.2. V. *Defectus*.
13. Christus assumpsit defectus naturales, non personales: personales tantum non vitiosos, & quare. l.3. & idèd infantiles necessitates assumpsit ad manifestandam veritatem humanæ naturæ. ibid. art.2. q.1. ad 5. & opusc. Brev. p.4. c.8. & opusc. Cent. part.3. sec.31. & op. Comp. Theol. l.4.c.18.
14. Christus quare non assumpsit ægritudines, & aliquos defectus, ut esse gibbosum, &c. l.3.d.15. a.1. q.2. & opusc. Brev. p.4. c.8. & opusc. Cent. part.3. sec.31. & opuscul. Comp. Theol. ibid.
15. Homo trahit necessariò defectus à parentibus propter legem propagationis, & concupiscentiæ: & idèd in nobis dicuntur contractæ pœnalitates quasi ex concursu duorum tractæ, scilicet propagationis, & corruptionis concupiscentiæ: quæ duo fuerunt longè à Carne Christi. l.3. d.15. a.1. q.3. corp. Vid. *Infrà*. n.18.
16. Defectus fuerunt à Christo voluntariè assumpti, non debiti ipsius naturæ, cum corpus ab omni fæditate præservaverit, passibilitatem relinquendo voluntate scilicet divina præveniente, & humana concomitante, & acceptante. l.3.d.15. ibid. & d.16. a.1. q.3. corp. Et hoc ab instanti suæ conceptionis, cum tunc habuerit usum perfectissimum rationis. ibid.
17. Deus mortem non fecit: ob id eam non de novo inflixit in corpore humano, sed reliquit. ibid. d.15.
18. Defectus in Christo quomodò dicuntur fuisse à naturali origine. lib.3.d.15. ibid. ad 3. & quomodò assimilatus est matri in passibilitate. ibid. ad 4. Vid. *Suprà*. n.15.
19. Christus defectum ignorantie non assumpsit, quia anima ejus debuit esse deiformis, & ipse nos docturus erat. l.3.d.15. a.2. q.1. corp. & op. Brev. p.4. c.8. & op. Cent. p.3. sec.31. & opusc. Comp. Theol. l.4.c.18.
20. In Christo infantulo fuit defectus eloquentiæ, non verò sapientiæ. l.3. ibid. ad 5.
21. Aliquando dicitur à SS. PP. ipsum assumpsisse naturam servilem, & ignorantem, quod debet intelligi de natura respectu nostri: vel de privatione scientiæ experientiæ. l.3.d.15. a.2. q.1. ad argum.
22. Quare in Christo fuit omniscientia, non verò omnipotentia respectu animæ. lib.3. d.14. a.3. q.3. ad 3.
23. In quibusnam debuit assimilari nobis fratribus suis? lib.3.d.3. art.3. q.2. ad 2. & d.12. artic.3. q.2. ad 1.
24. Christus non assumpsit stultitiam, & quare. l.3.d.21. art.2. q.2. ad 4.
25. Christus quam necessitatem habuerit patiendo: cibum sumendi, & tendendi ad mortem. l.3.d.16. a.1. q.2. & op. Brev. p.4. c.8. & opuscul. Cent. part.3. sec.31. & opusc. Comp. Theolog. l.4.c.18.
26. Christi humilitas, paupertas, servitus, aliæque ministeria vilia ab ipso pro nobis assumptâ expendantur. serm.3. Dom.4. Adv. Vid. *Christi virtutes*.
27. Quare Deus non assumpsit sexum muliebrem. l.3.d.12. a.3. q.1.
28. Christi exinanitio quomodò fuit laudabilis, & à nimia charitate procedens. l.3.d.1. a.2. q.1. ad 2. Vid. *Christi Adventus*. n.1.
29. Dubitatio quam ostendit Christus in horto, qualis fuerit. l.3.d.17. dub.3.
30. Christus qualem tristitiam habuit. l.3. d.15. art.2. q.2. & qualem iram. ibid. q.3. Item qualem timorem. d.34. p.1. a.2. q.3. corp. & op. Cent. p.1. sec.25.
31. Christus quare aliquando fugit mortem, & hoc virtuosè. op. apol. paup. resp.2. c.1.
32. Christus habuit timorem reverentiæ, & sensualitatis subjectæ rationi. lib.3. dist.15. dub.3. & 4.
33. Christus habuit non passionis motum, sed pro passionis, & quomodò. l.3. d.15. dub.4. V. *Christi Passio*. n.45.
34. Christus quomodò fuerit debitor. l.3. dist.18. dub.4.

35. Christus quare non potuit peccare. lib. 3. d. 12. a. 2. q. 1.
- Christi Resurrectio.*
1. Christi resurrectio quare dilata fuerit ad tertiam diem. l. 3. d. 22. art. 1. q. 6. & quare non delata usque ad diem Iudicii, sicut nostra. lib. 4. d. 43. art. 1. quæst. 3. ad 2. & opuscul. Brev. part. 4. cap. 10.
2. Christi resurrectio enarratur: in Io. col. 85. qua die, & hora in Luc. cap. 24. n. 1. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 23. & op. Brev. p. 4. c. 10. & op. Medit. c. 85. ad 98. & op. fascicul. & in Ioan. c. 2. n. 20. & ser. 8. in Hexaem.
3. Christi resurrectio fuit virtuosa, accelerata, vera, & irredibilis ad mortem: sic & resurrectio nostra spiritualis debet esse talis: collat. in Io. 85. & ser. 5. in Resur. Immortalitas ejus post resurrectionem qualis. serm. 2. Dom. infra oct. Nativ.
4. Christi resurrectio quare primò ostensa Magdalenæ, cui primò apparuit, & quare à mulieribus prius fuit nuntiata. in Luc. c. 24. num. 9. & respectu virorum primò apparuit Petro. ibid. n. 33. quomodò dicitur requievisse septima die. serm. 1. in Sab. sanct.
5. Christus post resurrectionem manducavit in ipsius testificationem. in Luc. c. 24. n. 42. & in Ioan. c. 21.
6. Christus conservavit cicatrices gloriosus, ut resurrectionis fidem adstrueret: & aliis de causis. in Luc. cap. 24. num. 42. Vid. *Christi Passio*. num. 42. Vid. *Cicatrix*. num. 1. Vid. *Accidentia*. num. 48.
7. Christi resurrectionis festivitas quàm solemnitas pro tota Ecclesia, & quomodò celebranda. ser. 1. in die Pasch. est annus Iubilei pro nobis. Pl. 117. V. *Iubileus*. n. 3.
8. Quæ beneficia nobis conferantur per resurrectionem. ser. 1. in die Pasch.
9. Christi resurrectio in quo sensu est causa, & exemplar nostræ resurrectionis. serm. 1. in Resur. & ser. 6. & l. 4. d. 43. q. 6. corp. & q. 1. corp. & l. 3. d. 11. a. 1. q. 2. corp. & d. 19. a. 1. q. 1. corp. & q. 4. ad 1. & op. Brev. p. 7. c. 5.
10. Christi resurrectionis multa mysteria prædicabilia enarrantur. serm. 1. & seq. de Resur. & quare tunc non instituit Sacramentum Eucharistiæ. l. 4. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. ad arg. & ser. 1. in Ascens. & op. Stim. p. 1. c. 13. V. *Eucharistiæ institutio*. num. 2.
11. Christi resurrectio signum est gloriæ ejus in Cælo: misericordiæ in Mundo: victoriæ in Inferno; & justitiæ in iudicio. ser. 3. de Resur.
12. Post Christi resurrectionem septem ipsius apparitiones expenduntur mysticè: in Psal. 144. Item & aliæ. in Luc. c. 24. n. 35. in Io. c. 21. Alia ab ipso operata expenduntur. ibid. & op. Stim. p. 1. c. 13. V. *Christi Transfiguratio*. n. 8.
13. Christus post resurrectionem apparuit in specie hortulani, Peregrini, & Crucifixi ad instructionem incipientium, proficientium, & perfectorum. in Io. c. 20. n. 20. Cum vulneribus apparuit, & quare. ibid. & ser. 2. Dom. in oct. Pasch.
14. Christus resurrexit clauso sepulchro, & quare. in Io. c. 20.
15. Christi resurrectionis septem signa expenduntur, figurata in septem signaculis. Apoc. t. 1. in Hex. ser. 1. op. Et quomodò dicitur totus resurrexisse. l. 4. d. 12. p. 1. dub. 2. Vbi de præputio Christi agitur, an sit de integritate corporis, &c. & l. 4. d. 44. a. 1. q. 1. corp. de sanguine, capillis, &c. V. *Christi varia*. n. 403. V. *Præputium*.
16. Christi victoria contra Mundum, & Diabolum expenditur. ser. 3. Hex. Ad hanc omnes victoriæ, quæ habentur in S. Scriptura referuntur. ibid.
17. Christus antè resurrectionem vocatur Dominus Iesus: post verò Dominus Iesus; & quare. in Luc. c. 24. n. 2.
18. Christi resurrectio figura resurrectionis peccatoris, quæ debet esse matutinalis, integralis, socialis, & immortalis. ser. 6. in Pasch.
19. Christus visus ab Apostolis antè, & post Resurrectionem quid operatus est in eorum anima. ser. 2. in oct. Pasch.
1. Christi transfiguratio est via ad inducendam fidem resurrectionis. ser. 4. Dom. 2. Quadr.
2. Christi transfigurationis mysterium latè explicatur. in Luc. c. 9. & Dom. 2. ibid. & op. Medit. vit. cap. 41.
3. Christi transfigurationis mysterium est difficile creditu cæteris. ser. 4. ibid.
4. Quare duxit secum tres discipulos cum Moyse, & Elia. ser. 4. ibid.
5. Quomodò in Christo omnia dicuntur transfigurata. ser. 4. ibid. quatuor transfigurationes leguntur de Christo, seu exaltationes: 1. in Monte Thabor: 2. in Hierusalem quando resurrexit: 3. in Oliveto quando ad Cælum ascendit: 4. in nubibus Cæli in iudicio. Pl. 67.
6. Christus transfiguratur aliquando se in nobis, ostendendo in se nostros defectus, quandoque nos in se per imitationem. in Pl. 15.
7. Christus commutavit se ad tria, scilicet in Eucharistia, in resurrectione, & transfiguratione. in Pl. 88.
8. Christi variæ apparitiones expenduntur. in Luc. c. 24. n. 35. & in Pl. 144. & in Ioan. c. 20. n. 20. & l. 4. d. 12. p. 1. dub. 1. V. *Christi resurrectio*. n. 12.
9. Christus quare post transfigurationem voluit solus videri. in Luc. c. 9.
1. Christi ascensio fuit exaltatio debita suæ obedientiæ. l. 3. d. 18. dub. 3. & quænam fuerit ibid. qualis in Passione, in Resurrectione, & in Ascensione. ser. 2. & 4. in Ascens. & op. Fascicul. V. *Ascensio*. Vid. *Assumptio*.
2. Christi ascensio differt ab ascensione Sanctorum, quod illa fuit propria virtute & ad cælum Trinitatis: hæc aliena virtute, & ad Empyreum. l. 3. d. 22. dub. 4. & op. sum. de Essentia. & in Luc. c. 24. n. 51.
3. Christus quare post dies quadraginta ascendit in Cælum. op. Br. p. 4. c. 10. & op. Cent. p. 3. sec. 32. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 24. & l. 3. d. 22. a. 1. q. 6.
4. Christus ascendendo in cælum nos avocat ad cœlestia. op. Brev. ibid. & serm. 1. Hex. & quare tunc non instituit Eucharistiam. l. 4. d. 8. part. 1. art. 2. q. 2. ad arg. Vid. *Eucharistiæ institutio*. n. 2. Tunc de vasis contumeliæ fecit vasa misericordiæ, & spolia facta distribuit prædicatoribus. in Luc. c. 11. n. 23.
5. Ascensionis Christi mysterium latè expenditur, trahiturque ad mores. r. 1. in Ascens. serm. 1. & seq. & serm. 5. Dom. 1. Quadr. & in Luc. c. 24. n. 51. & op. Medit. c. 97. & op. fascicul. c. 7. comparatur Aquilæ. ser. 1. ibid. & in Luc. c. 19. n. 29. & serm. 8. in Hexaem. & serm. 1. & seq. in Ascens. Ejus currus sunt exercitus Angelorum. serm. 2. in Ascension. Abiit in cælum ad regnum acci

accipiendum : ad hospitium ad Spiritum sanctum mittendum : ad desiderium accendendum. serm.3.Ascens.

6. Christus sedere ad dexteram Patris quid sit. op. Comp.Theol.1.4.c.25.& 1.2.d.2.p.2.dub.2.& in Pl.109.& 92.
  7. Christus est totus in cœlo, & quomodo. l. 4. d.11. p.1. dub.2. Quomodo post Ascensionem abiit in regionem longinquam, idest in Patriam suam. Pl.54.
  8. Christus mittit in discipulos Spiritum sanctum. opusc.Medit. c.98. congregat Ecclesiam. opusc. Brev. p.4. c.10. & opusc.Cent.part.3. sec.32. & opusc.fascicul. Vid. v. *Spiritus sanctus*. In hocque se ostendit supremum Hierarcham purgantem Ecclesiam, & ut nubes ascendit, & pluviam emittit, sic & ipse Spiritum sanctum. serm.3.Hexaem.
  9. De missione Spiritus sancti in Apostolos agitur. l.1.d.14. dub.2.& 4. & in Ioan. c.20. n.22. Quare distulerit hanc missionem Christus post quinquagesimum diem. tom.2. in Luc.cap.24. in fine. & in die Pent. serm.1. & seq. & opusc. de 7. don. cap.1. & in Luc. cap.24. num.50. & serm.3. Domin.3. post octav. Pasch. & serm.3. in octav. Pasch.
  10. Quomodo dicitur Spiritum sanctum nondum datum fuisse, quia Iesus nondum erat glorificatus. in Io. c.7. cum ante mortem dederit Apostolis Christus Spiritum sanctum. l.4.d.7. art.1. q.1. ad 1.
  11. In die Pentecostes per adventum Spiritus sancti Apostoli fuerunt confirmati sine Sacramento. l.4.d.7. ibid.
  12. Post Christi ascensionem in Cœlo, & per missionem Spiritus sancti in Ecclesiam nunc majora, & efficaciora sunt dona Spiritus sancti quam fuisse in statu innocentiae : id enim magis confert ad commendationem divinæ misericordiae, sapientiae, & iustitiae. l.2.d.29. a.3. q.3. corp.
  13. Quare Christus insufflavit dando Spiritum sanctum. l.2.d.17. a.1. q.1. ad 1.
  14. In Cruce est dolor Confessorum : in sepultura requies absolutorum : in resurrectione vita iustorum : in Ascensione perfectio perfectorum : in consensu ad dexteram gloria bonorum Pl.28.
  15. Christus ascendit in cœlum à parte orientis, & descendet ad iudicium ab eadem parte. in Sap. cap.16.
- Christus Iudex.*
1. Christo dedit Pater omne iudicium : ut Deus ipse habet auctoritatem in sententiando, & potestatem in retribuendo sed primariam, & naturalem, ut homo habet commissam. l.4. d.48. a.1. q.1. corp. & ser.1. Hex.V. *Iudicium: & Iudex.*
  2. Quomodo sit verum, quod Christus secundum humanitatem feret sententiam, & tamen sententia non erat iudicis delegati. lib. 4. ibid. & serm.2. Dom.2. Quadrag. & an iudicabit secundum humanitatem, vel divinitatem. l.4. ibid. a.1. per totum.
  3. Christus veniet ad iudicandum cum Angelis assistentibus, & approbantibus. l.4. d.47. a.1. q.1. & 2. in iudicio quomodo sancti, boni, mali, Trinitas, & Christus iudicabunt. in Sap. cap. 3.
  4. Christus quo loco iudicabit, & quomodo tanta multitudo continebitur in Valle Iosaphat. l.4. d.48. dub.1. & ser.4. Dom.2. Adv. & opusc. Brev. p.7. c.1. & seq.
5. Christus in qua forma apparebit reprobis in die iudicii. l.4. d.48. q.2. & 3. & an videbitur ut Deus, vel ut homo : an gloriosus, vel non. ibid. & ser.4. Dom.2. Adv. & in Luc. c.13. n.35. & op. Cent. p.2. sec.5. & in Sap. c.3.
  6. Christus apparebit cum cicatricibus gloriosis, quæ angebunt ipsi decorem. l.4. ibid. q.3. ad arg. Vid. *Christi Adventus*. n.4.
  7. Christi adventus ad iudicium describitur. in Luc. c.17. n.23. seq. & c.19. n.15. & seq. & c.21. n.18. & seq. veniet nocte. serm.4. Dom.2. Adv. & in Io. c.5. n.21. & opusc. incend. am. c.1. & Plal. 118. n.161. & opusc. Comp. Theol. lib.7. cap.17. & seq.
  8. Christus est simul advocatus pro nobis, & Iudex contra nos. ser.3. Hex.
  9. Christus qualem syllogismum faciet in iudicio. in Io. col.71.
  10. Christi adventus ad iudicium describitur. ser.1. Dom.1. Adv. Ejus signa antecedentia. ibid. & ser.4. Dom.3. Adv. quæ acciderunt in Ascensione, evenient antè iudicium. ser.2. in Ascens. & ser.5. de Apost.
  11. In iudicio apperiet libros conscientiae, & vitæ. op. Cent. p.2. sec.5. Crux erit lucentior Sole. l.4. d.48. a.1. q.2. ad 2.
  12. Christus, & B. Virgo in iudicio erunt advocati Sanctorum. in Sap. c.5.
  13. In quo sensu dicet damnatis. Nescio vos. in Luc. c.13. n.25. Ejus vox elevata per virtutem infinitam resurgere faciet omnes mortuos. l.4. d.45. q.6. Ejus vox vocatur iustus Dei, tuba Dei, vox Archangeli secundum diversas proprietates. serm.2. Dom.20. post Pentec. V. *Archangelus*. n.4.
  14. Qualis erit revelatio bonorum, & malorum in die iudicii. in Luc. c.17. n.30.
  15. Christus constitutus est Iudex, quia reus voluit reputari. ser.1. in Septuag. ejus potestas cognoscenda ex casu Ministrorum in horto ad verbum. Ego sum. serm.3. Domin. 15. post Pentec.
  16. Christus ostensus est Ioanni Apoc.19. habens diademata multa, & gladium acutum: illa erunt ad coronandum beatos, iste ad refellendum reprobos. ser.1. Dom. Pas.
1. Christus ut Deus Redemptor est quoad auctoritatem, sicut & Pater, & Spiritus sanctus : opera enim Trinitatis ad extra sunt indivisa : quoad executionem verò est solus Christus ut homo. l.3. d.19. a.2. q.1. & seq. & l.4. d.5. a.3. q.2. ad 2. Non fuit ab æterno ut Deus Redemptor. l.3. d.19. dub.5.
  2. In quo consistit redemptio facta per Christum. l.3. d.19. ibid. in fund. Hæc exigebat, ut nunquam dimitteret carnem, & animam, etiam separata ab invicem, & quare. l.3. d.21. a.1. q.2. Redemptio est condigno pretio rei recuperatio. ser.2. Dom.2. Adv. & in Sap. c.8.
  3. In redemptione Christus usus est humilitate, & potestate : primum competit ipsi ut homini : 2. ut Deo. l.3. d.19. dub.5. Item bonitate, & largitate, castitate, & potentia. in Pl. 115.
  4. Redemptio hominis conveniens fuit ex parte divinæ potentiae, sapientiae, & misericordiae, tum ex parte hominis conditi ratione modi labendi, & status lapsi. l.3. d.20. a.1. q.1. corp.
5. Redemptio

Christus ut Redemptor, & Mediator.

5. Redemptio quomodo fuit necessaria ex parte Dei. l. 3. d. 20. ibid.
6. Redemptio per Christum facta quomodo manifestat Dei iustitiam, & misericordiam: & ob id decentior fuit, quam per aliam viam. lib. 3. d. 20. ibid.
7. Modus redemptionis quomodo plus convenit nostræ justificationi, quam glorificationi. lib. 3. ibid. & quomodo convenientius intervenit creatura, seu humana natura in hoc opere, quam sine ea. l. 3. ibid. ad arg.
8. Christus quia redemptor fuit, sufficientissimus se extendit ad terrestria, cœlestia, & infernaliam. op. Brev. p. 4. c. 10. ob id si infinita millia hominum essent reatu originali astricta per illius passionis effectum fuissent liberata, quia mors fuit pensata quantum erat ille, qui mortuus est. l. 3. d. 13. a. 1. q. 2. corp.
9. Christo ut redemptori, & mediatori gloriosum fuit habere corpus passibile. lib. 3. d. 18. a. 2. q. 2. ad 4.
10. Christus redemit nos à servitute Diaboli sanguine suo. l. 3. d. 19. dub. 4. & in Luc. c. 1. n. 74.
11. Christus in redemptione in principio usus est humilitate: in fine potestate, & quare. l. 3. d. 19. dub. 5.
12. Christi actus principales de redemptione hominis reducuntur ad septem actus principales, figuratos in capite primo Apocalip. in septem candelabris. l. 3. d. 25. art. 1. q. 1. corp. & serm. 2. Dom. 2. Adv.
13. Christus magis in redemptione voluit ostendere suam humiliationem, quam imperium, & misericordiam, quam potentiam, ut eum magis amaremus, quam timeremus. l. 3. d. 22. art. 1. q. 4. & d. 20. q. 2. corp. & ad 3.
14. Christus in redemptione hominum transiit sex montes: 1. umbrosus in incarnatione: 2. caliginosus in circumcissione: 3. lutosus in oblatione in templo: 4. aquosus in baptismo: 5. montuosus in deserto: 6. spinosus in Passione. Pl. 103.
15. Christus quia est mediator, idè reconciliare debuit genus humanum cum Deo; ob idque participavit & naturam divinam, & humanam. op. Brev. p. 4. c. 1. & c. 8.
16. Christus venit ut mediator, ut Doctor, & rex, & quomodo. ser. 2. Dom. 1. Adv.
17. Christus est mediator; idè medium tenens inter Deum, & homines, & quot modis, scilicet quoad Personam divinam, & quoad humanam naturam. l. 3. d. 19. a. 2. q. 2. corp. De officiis mediatoris agitur. l. 3. ibid.
18. Homo reconciliatus est Deo per mortem hominis innocentis, scilicet Dei, & hominis. ibid.
19. Convenientia secundum proprietatem est illa, quæ potest extrema reconciliare. ibid.
20. Christus quia mediator erat habuit mortalitatem transeuntem, & beatitudinem permanentem, ut per illud quod transit congrueret morituris: & illud quod permanet transferret ex mortuis: idè Angeli non potuerunt esse mediatores. l. 3. d. 19. ibid. ad arg.
21. Angeli mali sunt mediatores ad separandum à Deo, & quare. l. 3. d. 19. ibid.
22. Ad redemptoris dignitatem quænam gratiæ data, & necessariæ. l. 1. d. 44. dub. 3.
23. Christus ut redemptor solvit pro nobis pœnam, & pretium: ut Deus donavit gratiam. lib. 4. dist. 5. artic. 3. quæst. ultim. ad 2.
24. Christus quomodo dicitur medium, & in medio, & quomodo amaverit istud medium semper. ser. 1. Hex. & in Luc. medius inter animalia nascens, inter discipulos, in Cruce, & in Iudicio. in Ioan. cap. 19. num. 18. Vid. *Christi attributa*. n. 77. seq.
25. Christus solus potest salvare: idè in transfiguratione remansit solus. In Luc. cap. 9. n. 35. & in Io. cap. 4. num. 42. multipliciter dicitur salvator. in Ioan. col. 84. & opuscul. Brevil. part. 5. cap. 3.
26. Christus supremus Hierarcha quomodo reparavit Hierarchiam cœlestem, & subcœlestem: ob id. erat Deus, & homo. ser. 3. Hex.
27. Christus in reparatione tenuit rationem principii in superaffluendo: medii in reconciliando, & extremi in satisfaciendo. op. Brevil. p. 4. cap. 5.
28. Christus quia est Verbum summæ bonitatis promisit præmia beatificantia: summæ veritatis dedit præcepta dirigentia: summæ virtutis statuit sacramenta. op. Brev. p. 6. c. 4.
1. Christi gratia habuit statum in eo, quia tanta gratia ei data est, quod replevit ejus capacitatem; nec ultra alia est dabilis. lib. 1. d. 17. p. 2. q. 4. corp. & d. 44. dub. 3. & lib. 3. d. 13. a. 1. q. 2. ad 2. & q. 3. ad ult. & in Io. c. 1. n. 14. seq. & cap. 3. num. 33. & col. 6. In eo triplex gratia, scilicet singularis Personæ, capitis, & unionis. lib. 3. ibid. d. 13. q. 1. seq. & op. Brev. l. 4. cap. 5. & Cent. p. 3. sec. 28. & sec. 35. & Comp. Theol. l. 4. c. 14. & in Ioan. c. 1. n. 14. & serm. 3. Hexaem.
2. Christo quantum ad gratiam unionis Deus non potuit amplius dare: quantum ad gratiam creatam Deus potuit dare, sed ipse non potuit amplius recipere, quia repleta est capacitas: quantum ad proprietates naturæ sic Deus potuit dare, & ipse recipere, sed non congruentiores ad nostram redemptionem. lib. 1. d. 44. dub. 3. & op. de trib. term. pec. cap. 8. Vid. *Supra*. num. 1.
3. Gratia singularis Personæ Christi qualis fuit, & quomodo finita in Persona infinita. l. 3. d. 13. a. 1. q. 1. & 2. & quomodo possit dici infinita. ibid. & q. 3. & a. 2. q. 2. & op. Brev. l. 4. c. 5. & Cent. p. 3. sec. 28. & Comp. Theol. lib. 3. cap. 14. & in Pl. 118. c. 10. v. 12.
4. Gratiæ excellentia in Christo quantum ad virtutum habitus, usus, & effectus explicatur. l. 3. d. 13. a. 1. q. 2. corp. & dub. 1.
5. Gratia improporcionabiliter in Christo, & in infinitum excedebat omnes aliorum gratias. lib. 3. d. 13. ibid.
6. Gratia, & spiritus in quo sensu dicitur datus Christo absque mensura, & è contra quomodo simul data sit in numero, pondere, & mensura. l. 3. d. 13. q. 2. ad arg. & dub. 2.
7. Gratia animam Christi Deo assimilabat perfecte per deiformitatem, habilitavitque ad bonum. ibid. q. 1. corp. & q. 3. corp.
8. Gratia reddidit animam Christi idoneam ad unionem cum Verbo. ibid. q. 1. ad arg. & qualem proportionem habeant gratia, & unio.
9. Christus quomodo non poterat appetere majorem gratiam. lib. 3. ibid. quæst. 2. ad 6. & quæst. 3.
10. Christi anima indignit plenitudine gratiæ, & quare. ibid. q. 3. corp. & q. 1. ad ult.
11. Chri

11. Christus habuit ab instanti suæ conceptionis plenitudinem gratiæ, scilicet quantum ad deformitatem gratiæ, & gloriæ super omnem gratiam, & gloriam: item & sufficientiæ prærogatiuæ, numerositatis, & superabundantiæ. lib. 3. ibid. q. 3. corp. & d. 12. a. 2. q. 1. & dub. 1. d. 13. & in Pl. 29. & op. Brev. p. 4. c. 5. & op. Cent. p. 3. sec. 28. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 14. & in Io. c. 3. n. 33. & serm. 3. de Maria Virg.
12. Christus quo sensu dicitur repletus gratia corporaliter. l. 3. d. 4. dub. 4.
13. Christi gratia in quo sensu potest dici ei naturalis. l. 3. d. 4. a. 2. q. 3. corp. Ipsi ut homini collata fuit gratia, & gloria. lib. 3. d. 7. art. 2. q. 1. ad 5.
14. Christi gratia, licet eum disponderet ad hoc ut posset esse Filius naturalis Patris, tamen ex hac parte præcisè dici non potest naturalis, cum operatio gratiæ sit supra naturam. l. 3. d. 4. a. 2. q. 3. ad arg.
15. Christi gratiæ plenitudo fuit quoad excellentiam ab instanti conceptionis, quoad apparentiam in descensu Columbæ: nam antè hoc mysterium videbatur proficere: ex tunc postea ostendit se repletum omni bono. lib. 3. dist. 13. dub. 4. & 5.
16. Christus videbatur proficere in operibus bonis, & gratiâ ad instructionem nostram. lib. 3. d. 13. a. 1. q. 3. ad arg.
17. Christi tempus quare dicitur tempus gratiæ, cum etiam antè homines receperint per Christum gratiam. lib. 3. dist. 13. articul. 2. quæst. 3. ad 6.
18. Christus ut homo non potest creare gratiam, sed ut Deus tantum. l. 4. d. 5. a. 3. q. ult.
19. Christus plenitudinem donorum quadruplicem habuit, scilicet quantum ad meritum, quantum ad usum, quantum ad tempus continuum, & quantum ad signum per miracula, linguas, & prophetias. in Pl. 29.
20. Christus quantum ad gratiam est major Angelis, & etiam quoad gloriam, non quoad passibilitatem. l. 1. d. 16. dub. 3.
21. Christo quænam gratia ademittit concupiscentiam. l. 2. d. 35. a. 2. q. 3. ad 4.
22. Gratia capitis in Christo in quibusnam consistebat. l. 3. d. 13. a. 2. q. 1. & 2. & op. Brev. p. 4. c. 5. & op. Cent. p. 3. sec. 28. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 14. & in Io. c. 1. n. 14. & l. 1. d. 17. p. 2. dub. 1. & l. 3. d. 1. a. 2. q. 1. ad 7.
23. Christus est caput Ecclesiæ: 1. ob conformitatem cum natura humana: 2. ob id, quia est principium omnis influentiæ: 3. quia est influxivum sensus, & motus spiritualis. l. 3. d. 13. a. 2. q. 1. & 2. ibid. & serm. 1. Hex.
24. Christi unio ad Ecclesiam est per fidem, & dilectionem. l. 3. ibid. dist. 13. q. 2. ad arg. & q. 3. ad arg. est triplex, scilicet in voce, in carne, in participatione hæreditatis. Pl. 101.
25. Christus est fundamentum omnium bonorum, & quomodo. ibid. ad 3. lib. 3. dist. 13. quæst. 1.
26. Christi gratia ut est caput, & ut singularis Persona quomodo differunt, & conveniunt. l. 3. d. 13. a. 2. q. 2. corp.
27. Christi gratia capitis, & gratia unionis quænam sit, & quot modis. lib. 3. ibid. & opusc. Brev. p. 4. cap. 7. & Cent. & Comp. Theolog. ut supra.
28. Christi capitis gratia influit in omnes tam Angelos, quam in homines, tam eos, qui præcesserunt, quam qui secuti sunt secundum magis, & minus. l. 3. ibid. V. *Infra*. n. 43. ob id dicitur supremus Hierarcha. ser. 4. Hex.
29. Influentia sensus, & motus spiritualis est causare fidem, & dilectionem. lib. 3. ibid. quam plenitudinem dedit B. Stephano. serm. 3. Dom. 3. Adv. & quare se ei ostendit stantem. ibidem.
30. Christus influens gratiam in creaturas quare magis dicatur caput, quam cor, & qualiter differant ista duo membra respectu influentiæ in membra. l. 3. ibid. q. 3. ad 1. Gratia descendit ad nos per Verbum incarnatum, inspiratum, & crucifixum. ser. 3. in Hex.
31. Christus cum nondum aderat in mundo: tamen influebat in omnes gratiam, non per modum principii effectiui, nisi quatenus erat Deus, sed per modum meriti. ibid. ad 5. & op. Brev. p. 4. c. 5.
32. Christus est caput Ecclesiæ, non solum secundum divinam, sed etiam secundum humanam naturam. lib. 3. d. 1. art. 2. q. 2. in argum. & in Psalm. 27.
33. Christus est caput Ecclesiæ primitivæ, & finalis. l. 2. d. 33. a. 1. q. 2. corp. ob id ejus influxus se extendebat ad omnes præteritos, præsentis, & futuros. lib. 3. d. 11. a. 1. q. 3. ad argum. & opusc. Brev. p. 4. c. 5. & opusc. Comp. Theol. l. 4. c. 14. & serm. 1. in Rogat.
34. Christi gratia non transfunditur per decisionem in nos, scilicet desubjecto in subjectum, sed dicitur à Christo provenire, & per Christum, quia efficaciam tribuit suis meritis, & plenitudine gratiarum, ut Deus nobis consimilem daret, & hæc est influentia gratiæ capitis. l. 3. d. 13. dub. 3.
35. Christus dicitur caput nostrum ob conformitatem naturæ, & supereminentiam in nos, & regimen super nos, & scientiæ, & donorum plenitudinem. in Pl. 26.
36. A Christo, & per Christum provenit homini remissio peccatorum: infusio omnium charismatum, & gratiarum, consummatio omnium desideriorum in Cælo: unde Ecclesia terminat orationes. Per Dom. nostrum Iesum Christum. ser. 4. Dom. 13. post Pent. & ser. 3. Dom. 14.
37. Christi meritum est fundamentum satisfactionis pro peccato Adam & originali, & actuali. l. 2. d. 33. a. 1. q. 2. corp. & in Psalm. 5. Meriti
& satisfactio
38. Homo purus non potuit satisfacere perfecte Deo pro peccato hominis, & hoc ratione ipsius hominis, quia est debitor: ratione gratiæ, quæ est penitentialis, & ratione naturæ, quæ tota erat vitiosa: ob id neque Adam id potuit facere ullo modo. l. 2. d. 33. a. 1. q. 2. corp.
39. Christi meritum licet efficacius sit ad satisfaciendum, quam Adam ad cortumpendum, tamen non fuit ordinatum ad tollendas omnes pœnalitates à peccato provenientes: ob id neque omnem possibilem virtutem ad id dedit sacramentis, maximeque Baptismo. lib. 2. dist. 32. art. 1. quæst. 2. ad 2. Vid. *Baptismi effectus*. n. 7.
40. Christi meritum ratione unionis cum Verbo dicitur infinitum, quia Verbum dicitur mereri: in se tamen est finitum. l. 3. d. 13. art. 1. q. 2. corp. ad 3.

41. Christus erat simul Viator, & comprehensor: primum ratione partis inferioris: secundum ratione superioris: ob id etiam quia gratia, & meritum respiciebat superiorem erant perfectissima. l.3.d.13.a.1.q.3.ad 2.& d.18.a.1.q.2.ad 1.
42. Christus sua passione meruit nobis condonationem culpæ, & relaxationem poenæ. l.4.d.5.a.3.q.ult.& l.4.d.15.p.1.a.1.q.1.ad arg.ob id ei ut Deo data est potestas dimittendi peccata effectivè: ut homini dispositivè, & meritorivè. ibid.
43. Christi meritum respectu unionis hypostatice fuit congruitatis, non condignitatis: ob id superatus est quoad valorem ab unione: meritum enim de congruo non est necesse, quod sit tantum, quantum illud ad quod disponit: non sic meritum de condigno. lib.3. d.13. a.1. q.2. ad 5.
44. Christus ut comprehensor volebat necessarium bonum: ut Viator volebat liberè: ob id merebatur. l.2. d.15. p.2. q.2. & op. Brev. p.4. c.7. & l.3.d.18.a.1.q.2. ad arg.
45. Christi meritum quomodo extendebat se ad præteritos, præsentis, & futuros. l.3.d.11. a.1. q.3. ad 1. V. *Supra*. n.28.
46. Christi meritum fuit plenissimum ob gratiam singularis Personæ, unionis, & capitis. op. Brev. p.4.c.7.
47. Christi meriti plenitudo, & perfectio est summa ob septem rationes: primò ratione Personæ merentis, quia Deus & homo: secundò ratione temporis, quia id fuit ab instanti suæ conceptionis: tertio ratione medii, quia fuit per perfectissimum habitum ~~charitatis~~ & exercitium virtutum: quarto ratione objecti, quia est pro se, & pro nobis merebatur, licet diversimodè; quinto ratione termini, quia & gratiam, & gloriã, & omnia bona merebatur nobis: sexto, ratione sui, quia meruit glorificationem corporis, & clarificationem: septimò quoad modum perfectissimum. op. Brev. p.4.c.7. & lib.3. d.18.a.1.q.2.corp.& op. Cent. p.3.sec.30.& op. Comp. Theol. l.4.c.16.
48. Christus quomodo glorificationem sui nominis meruerit. l.3.d.18.dub.2. & 3. V. *Christi nomen*. n.7.
49. Notitia nominis Jesu, Christi, & Filii Dei fuit præmium meritorum Christi. ibid.
50. Christi mors quia fuit voluntaria placuit Deo, quia fuit præter necessitatem, placare potuit pro nobis. l.3.d.18. dub.4.
51. Christi meritum fuit fundamentum omnium nostrorum meritorum. op. Brev. p.4.c.7.& l.3. d.20.q.4.
52. Christi gloria anteivit omne meritum. op. Brev. ibid.
53. Licet aliquid sit necessarium, tamen potest cadere sub merito. l.3. d.18. dub.4.
54. Christus ab instanti suæ conceptionis habuit habitum gratuitum, & dignum præmio: an verò etiam usum: an verò post ipsum instans solum est problematicus Seraph. Doct. tamen ad affirmativam pender. l.3.d.18.a.1.q.1.
55. Christus ab instanti suæ conceptionis cœpit operari pro nostra salute. l.3. ibid. Vid. *Christi adventus in Mundum, & Nativitas*. n.30.
56. Christus quid sibi, & nobis meruit post conceptionem. l.3. ibid. q.2.corp.
57. Licet in Christo fuerit determinatio voluntatis ad unum: tamen quia erat non per necessitatem naturæ, sed per confirmationem gratiæ ob id quia hæc stat cum libertate, poterat mereri. l.3.d.18.a.1.q.2. ad 1.
58. Christus profecit non quantum ad virtutem meriti, & in merito habitus, sed in multitudine actuum: plura enim habuit in passione, quam in conceptione. ibid. q.2.corp.& ad 3.
59. Christi meritum consideratur & respectu actionum, & respectu passionum, quia erant à voluntate optima. ibid. q.3.
60. Omne meritum est circa actum rationis vel elicientis, vel imperantis, vel acceptantis; sic Christus in passione hoc tertio modo meruit. l.3. ibid. ad 5.
61. Christus non meruit sibi præmium substantiale, quia anima Christi non esset idonea ad unionem, nisi esset beatissima, & deiformissima. l.3.d.18.a.2.q.1.corp.
62. Christi charitas magis habuit rationem præmii, quam meriti, & quomodo. l.3. ibid. ad 2.
63. Christo quomodo magis gloriosum habere gloriam non per merita. l.3. ibid. ad 3.
64. Christus quomodo meruit glorificationem sui corporis in agendo, & patiando. l.3. d.18. a.2.q.2. corp. & ad arg. & quomodo meritum fuit necessarium ad id. ibid. ad 5.
65. Christus per meritum passionis suæ meruit nobis apertionem regni cœlestis, & quomodo. l.3. d.18. a.2. q.3. Hinc antè eam non patebat ingressus in cœlum. ibid. ad ult.
66. Meritum adeptionis gloriæ pro nobis fuit in Christo fundatum in charitate: per meritum ~~verò tolerantie~~ passionum aperta est janua cœli: ob id aperta est à Christo per satisfactionem factam in Passione. l.3. ibid. ad 3.
67. Christi meritum includit necessariò merita. ibid. ad 4.
68. Christi passio dicitur nos justificare, ut hostia oblata per modum meriti disponentis. lib.3. d.19. dub.2. & quam causalitatem habeat respectu nostræ justificationis. lib.3. d.19. a.1. q.1. corp. & q.4. ad 1.
69. Satisfactione per Christum facta ex justitia apertæ nobis fuerunt januæ cœli. l.3. d.18. a.2. q.3. ad 3.
70. Absque meritis Christi non potest charitas nostra mereri gloriam, & quomodo. l.3. ibid. ad 5. Nec poenitentia. l.3. d.20. a.1. q.4. ad 1.
71. Post lapsum hominis charitas non meretur nisi præambulo motu fidei, quæ includit fidem creatoris, & mediatoris: ob id omnis efficacia fundata est in meritis Christi. l.3. ibid.
72. Christus satisfecit pro omnibus hominibus totius mundi ab Adam usque ad finem. l.3. d.20. q.4. ad 1. & l.4. d.20. p.2. a.1. q.1. fund.
73. Christus quam congruè reparaverit humanam naturam: tum quia maximè decuit Dei potentiam, sapientiam, & misericordiam: tum ob dignitatem hominis; cum ratione modi labendi. l.3. d.20. a.1. q.1. corp.
74. Satisfactio facta per Christum fuit maximè *Satisfactio* *Christi* conveniens tum ex parte Dei, cujus viæ sunt misericordia, & justitia, quæ servatæ sunt in hoc opere redemptionis humanæ: tum ex parte hominis redacti de culpa ad gratiam, de miseria ad gloriam. l.3. d.20. a.1. q.2. corp. An verò fuerit necessaria homini reparatio. l.3. ibid. q.6.

75. Satisfactio ita facta est à Christo, ut etiam à nobis satisfactionem exigat, & quare. lib.3. d.20.q.2. ad 5. & ad 6. Nostra enim bona fundantur in meritis Christi. ibid. q.4. corp. & d.19.art.1.q.2. ad 2. Item efficacia Sacramentorum, & cætera bona, & quomodò. l.4.d.15. p.1.a.1.q.1.corp.
76. Satisfactio Christi fuit pro damno, & injuria illata per peccatum, quod non potuisset facere pura creatura, & quare. l.3.d.20.a.1.q.3. corp. & q.4.
77. Satisfactio redemptionis exigit etiam in satisfaciente posse influere justitiam. lib.3. ibid. ad arg.
78. Satisfactio Christi quomodò aperuit Cælum. l.3.d.20.q.3. ad 6.
79. Christi satisfactio debuit à Deo acceptari, quia fuit nobilissima inter omnes possibiles: fuit enim acceptissima ad placandum Deum, congruissima ad curandum morbum, efficacissima ad attrahendum genus humanum, prudentissima ad expugnandum Diabolum. l.3. d.20. a.1.q.5. corp.
80. Ob saperabundantiam meritorum Christi super debitum Adæ collata est potestas ministris soluendi à reatu pœnæ. lib. 4. d.19. art.1. q.1. corp.
81. Christus quoad sufficientiam satisfecit pro omnibus: quoad efficaciam verò solum pro cooperantibus. ferm. 1. Dom. 2. post Pasch. & ferm.4. Dom. 5. post Pent. & l.4. d.4.p.1. a.1. q.3. ad arg.
82. Christus ratione meriti nobis acquisiti dicitur omnia nostra opera operatus esse. op. Brev. p.4.c.7.
83. Christus satisfecit Deo plenè rependendo ei debitum honorem. op. Brev. ibid.
84. Christus mensurat gratiam in meritis, & gloriam in præmiis gratiæ virtute Passionis suæ. ferm.4. Dom.2. post Pasch.
1. Christos habuit plenitudinem omnium charismatum, scilicet omnipotentia: veritatis, & sapientia: gratiarum, & aliorum donorum. in Ioan. col. 6. & l.4.d.10. p.2. dub.3.
2. Christus prædestinatus Filius Dei in quo sensu. lib.3. d.11. art.1. quæst.1. corp. & d.7. a.2. q.1.2. & 3. De Christi prædestinatione. V. ibid.
3. Christi prædestinatio in quo differat à nostra. l.3.d.11. ibid.
4. In Christo est prædestinatio respectu naturæ, & termini. l.3.d.11. ibid.
5. Christi prædestinatio est exemplar nostræ, non respectu Dei prædestinantis, sed respectu nostri in credendis, in expectandis, & in operandis. l. 3. d.11. art.1. quæst.2. corp. Quomodò continet prædestinatos, & præscitos. op. de Eccl. Hier. p.4.c.6.
6. Christi prædestinatio, sicut & nostra non habent causam creatam propriè. lib. 3. ibid. q.3. corp.
7. Christi prædestinatio non est causa effectiva propriæ nostræ, sed tantum dispositiva per modum meriti, & excitativa per efficaciam exempli. l.3. ibid. q.3. corp.
8. Christi prædestinatio quomodò se extendebat ad præteritos sanctos. lib. 3. ibid. ad 1. & q.2. corp.
9. Christus oratione sua iuvat nostram prædestinationem. l.3. ibid. q.3. fund.
10. Christus quàm mirabilis in operibus suis. in Luc. c.6. n.8.
11. Amor Christi in Eucharistia, Passione, & Incarnatione. V. *Christi attributa*. n.44.
12. De Christi charitate. Vid. *Christi attributa*. n.33. seq. De Mansuetudine, majestati, sapientia ejus. Vid. *Christi varia*. n.204.
13. Christus quales virtutes exercuit indicantes summam humilitatem. V. *Christi defectus*. n.26.
14. Christi virtutes habuerunt in eo usum perfectissimum quoad omnem modum. in Pl.29. & l.3. d.13. a.1.q.2. in corp. ut supra dictum est de plenitudine gratiarum Christi. V. *Christi Adventus, & pueritia per totum*.
15. Christus habuit fidem, & spem ea parte, qua dicunt perfectionem. lib.3. d.13. art.1. q.3. ad 1. & d.26. dub.5. & d.36. a.1. q.1. ad arg. & d.31. a.2. q.2. ad 1. Pl.30.
16. In Christo fuit status charitatis, gratiarum, & gloriæ. l.1.d.17. p.2. q.4. corp. & d.44. d. b.3. sic etiam in B. Virgine: differunt tamen quod in Christo fuit plenitudo per omnem modum: In Maria pro ut pura creatura potest capere. l.1.d.44. dub.3. V. *Maria virtutes*.
17. Qualis charitas Christi in homines, & in quo sensu magis diligit electos, quàm reprobos. lib.3. d.31. dub.3. Et utrum magis dilexerit Ioannem, quàm Petrum. lib.3. d.32. q.6. Vid. *Infra Christi attributa*. n.33.
18. Christi fides nunquam defecit, nec deficiet in Ecclesia. l.4.d.4. p.1. dub.2.
19. Christus habuit triplex officium, scilicet, ministri in agendo, pugilis in patiendo, & redemptoris in patiendo. Ideò triplex Sacramentum configuratum Christo constituit, scilicet, ordinem, baptismum, & confirmationem. l.4.d.24. p.2. a.1. q.1. ad 2.
20. Christi miracula conferentis salutem corporalem, ordinata erant ad bonum spirituale. *Miracula*. lib.4. d.15. p.2. dub.9. De Christo item quinque expenduntur attributa. in Psalm. 118. n.18.
21. Quatuor Christi virtutes ostenduntur per quatuor latera Crucis, scilicet charitas, obedientia, patientia, & humilitas. Pl.141. Vid. *Cruce*. In iis se exercuit ad nostrum exemplum. l.3.d.15. a.1. q.1. corp. & ferm.3. Dom.4. Adu. mendicavit ostiarum in pluries. in Luc. c.11. n.33. & op. in Reg. S. Franc. cap.6. & op. de paup. Chr. a.2. & in Luc. c.9. n.51. & 56.
22. Christus habuit plenitudinem omnium virtutum, & perfectionum, scilicet, omnipotentia: veritatis, & sapientia: gratiarum. in Io. col.6. quanta ejus humilitas, patientia, paupertas, benignitas, aliaque virtutes expenduntur. in Luc. c.14. n.1. & ser.1. Hex. ejus centrum humilitas. ibid. & c.14. n.27. & c.16. n.2. & c.18. n.41. & c.19. n.35. & c.20. n.17. & c.22. n.21. seq. & c.23. & in Io. c.9. n.49. & in Io. c.12. n.32. & c.13. n.10. & cap.18. & 19. & in Io. col. 54. & col.60. & ferm.2. Dom.1. & 2. Adu. & ferm.7. Dom.1. Adu. & ser.2. in Nat. & ferm.1. & seq. Dom. infr. oct. Epiph. & ser.2. de S. Andr. & ser.1. de S. Nicol. & ferm.1. in Convers. S. Paul. & ser.2. de om. sanct. & ser.5. de Apost. & op. diæt. sal. t.1. c.1. & seq. & op. in reg. S. Franc. c.2. & c.6. & op. de paup. Chr. per tot. & op. Apol. paup. per tot. & op. reg. Novit. cap. 13. & cap.14. & op. de perfect. vit. ad soror. cap.2. & sequent. In ejus schola præcipuè docentur obedi

Potestas
miracu-
lorum

obedientia, & cæteræ virtutes. op. diæt. fal. tom.1. cap. 2. & op. medit. vit. Chr. cap. 59. & op. de Prof. relig. lib.2. cap.58. in Ecclen. cap.3. Obedientia qualis. in Io.col.23. op.diæt. fal. ibid. & in Luc. cap.2. num. 24. & n.48. & ferm.1. Dom. infra oct. Nativ. & ferm.1. Dom. Palm. sequent. & ferm.4. de uno Mart. Ejus lectio est misericordia. ibid. tom.7. cap.4. & thren. c.3. Omnia dona Spiritus sancti habuit. op. de 7. don.c.1.

Oratio:
Christus
advoca-
tus no-
ster.

24. Christi oratio in Cruce quot millia hominum converterit. in Luc. cap.23.n.34. Christus est Angelus magni consilij: Unde in Missa Sacerdos orat Patrem, ut per manus ejus, idest per merita, & preces offeratur sacrificium. lib.4. d.11. p.1. dub.4. Vid. *Christi varia*. n.357. Vid. *Missæ*.
25. Christus est advocatus, & Pontifex noster stans continuè, & interpellans pro nobis. lib.4.d.11. part.1. dub.4. & lib.3. d.17. a.2.q.1. ad 4. & in Psalm. 118. num.15. & quomodo differat ab advocacione Spiritus sancti. in Io. c.14.n.16.
26. Christus quomodo interpellat pro nobis Patrem, ostendendo ei cicatrices, & inducendo nos ad rogandum. in Psalm.2 tom.1. ferm.3. Dom.4. post oct. Pasch. & ferm.3. Dom. 15. post Pent. Christus advocatus, & ejus oratio qualis pro nobis. ferm.2. Dom.10. post Pent.
27. Christus oravit, & adoravit, ut nos erudiret. lib.3.d.9.art.1. quæst.1. ad ult. & d.17.a.2. q.1.corp.
28. Christus oratione sua juvat nostram prædestinationem. lib.3. d.11. a.1. q.3. corp. & d.17. a.2.q.1. ad ult.
29. Christus orare in diebus carnis suæ decens fuit pro nostra salute ob multiplicem rationem; lib.3 d.17. a.2.q.1.corp.
30. Modus, & qualitas orationis Christi expenditur, suisque ipsius. l.3.d.17. a.2.q.1. per tot. & Pf.141. & Pf.2.
31. An semper exauditus fuerit Christus. lib.3. ibid.q.2. & Pf.54.
32. Christus licet oret pro nobis, tamen in litania non dicimus, Christe ora pro nobis, ad vitandum errorem Arij, qui ipsum affirmabat creaturam. l.4.d.45. a.3.q.1. ad 4.
1. Christi potestas multipliciter est manifestata magna tum intensivè: tum extensivè: tum æternaliter: tum in potestate clavium, quam & contulit Prælati in remittendo peccata, in judicando, in regnando, in puniendo; tum per regiam dignitatem: tum per regiam æternitatem: tum per depressionem hostium, & exaltationem amicorum. l.4. d.18. a.1. q.1. & dub.2. & d.19.a.1.q.1. & l.3.d.14.dub.4. & in Io. col.50. & in Luc.c.4.v.32. & c.5.v.1. & in Ioan. c.6.v.1. & c.5.v.22. & in Ioan. c.18. vers.6. & in Psalm.118. c.10. v.12. & ferm.1. Dom. 1. Adu. & ferm.2. Dom.18. Pent. & ferm.1. Dom. infr. oct. Ascens. & in Psalm.9. & ferm.1. & sequent. in Pasch. Quando erit plena in Ecclen. c.12. qualis in remittendo, in judicando; in cælo: in Inferno. ser.2. Dom.18. Pent. & in Ioan. col.5. & col.75. & in Luc. cap.5. v.1. Quomodo sit verum quod solus Christus habet clavem aperiendi cælum, & quomodo eam habeant Prælati. lib.4. d.18. art.1. q.1. & d.18 dub. 2. & d.19.q.1.

Christi
Attribu-
ta.

Potestas.

2. Christus in multiplicatione panum non adduxit materiam novam, sed virtute divina de illis quinque alios extraxit. lib.4. d.44. dub.3. Hoc miraculum expenditur litteraliter, & mysticè. in Luc. cap.9. num.13. Mysterium resuscitationis trium mortuorum. ferm.1. Dom. 15. post Pent. Christus diversimodè se gessit in patratione miraculorum. Ioan. cap.2. num.7. Plura miracula fecit, quæ non enarrantur ab Evangelistis: in Ioan. cap.6. n.1. Suscitatio trium mortuorum expenditur. Ioan. cap.11. num.2. In aliis miraculis manifestavit suam potentiam, sapientiam, & clementiam. ferm.1. Dom.2. post Epiph. & in Luc. cap.11. num.14. & c.14. n.2. & in Ioan. cap.2. num.1. & cap.9. num.5. & cap.11. num.2. & in Luc. cap.6.n.8. & c.7. n.1. & n.14.
3. Christi virtus erat admirabilis, venerabilis, formidabilis, & prædicabilis. in Luc. cap.5. n.26. & ferm.1. Dom.2. Pent. & ser.4. Dom.11. Pent. & in Luc. c.8.n.28. seq. & 51. & c.9.n.13. seq. & c.13. v.11.
4. Christus rex secundum divinitatem: item in nativitate, in Passione, in Resurrectione, & in Ascens. Psalm.44. & in Ioan. col.74. & c.19. num.39. Vid. *infra*. num.65. Quomodo regnavit à ligno in ascensione, & resurrectione. Psalm.43.
5. Christus ter coronatus, scilicet, spinea corona, miseria humana, & gloria: in Psalm.144. & ferm.1. Dom. Palm. Ejus regnum quam nobile, & commendabile. Psalm. ibid. & in Ioan. col.81.
6. Christus quomodo dicitur Dominus noster. Pf.109. & op. diæt. fal. tom.5. cap.3. moriendo in Cruce se ostendit Monarcham universi. in Luc. cap.4. num.26. & cap.23. num.32. Vincit; regnat, & imperat. Psalm.140. & in Luc. c.19. num.31.
7. Christus Rex, & Sacerdos. in Luc. cap.3. n.1. Rex, & Pfalm.44. & in Luc. cap.12. num.8. & c.19. Sacerdos. num.29. & in Ioan. col.56. & ferm.2. Dom.1. Adu. & Psalm.55. & ferm.1. in die Pasch. Vid. *Infr.* n.65.
8. Coronatus à Maria, à synagoga, à justitia Divina. ferm.1. Dom. Palm.
9. Christus quomodo est regnum cælorum. in Luc. cap.17. num.20. in Ioan. cap.3. n.3. & op. de perfect. ad soror. cap.3. Christus Princeps justorum suorum. Diabolus malorum. ferm.2. Dom.3. post oct. Pasch. Ubi de qualitatibus differentibus utriusque. *Principis.*
10. Christus est mediator, seu medium, per quod Christianus adipiscit omnem sapientiam. ser.1. & 2. in Hex. sive de lumin. V. *Infr.* n.77. seq. *Medium Mediator, & Sapiëntia.*
11. Christus est medium, per quod homo acquirit Metaphysicam supernaturalem ad modum metaphysicæ naturalis: Item & Philosophiam, seu Physicam, Mathematicam, Dialecticam, Philosophiam moralem, & jus Canonicum, & Civile. Item & Theologiam. ferm.1. Hexaem. vel ferm.1. de lumin.
12. Christus habens cathedram in cælo docet interiorius in anima omnes scientias. ferm.1. in Hex. vel de lumin. & c.12. Ecclen. & in sap. c.5.
13. Christus est per quem & Angeli, & homines sapientiam addiscunt. ferm.1. Hexaem. & lumin. & Psalm.68.
14. Christus qualiter sit subjectum in Theologia. *lib.3.*

- lib.1. q.1. proœm. & subiectum Evangelii. in Jo. proœm. V. *subiectum*.
- Clavis.* 15. Christus est clavis sola, per quam intelligitur S. Scriptura. ferm.3. Hexaem. & quælibet alia veritas. ferm.12. Hexaem. & in Luc. c.11. num. 52. & ferm. 2. de Sanct. Mat. & opus Brevil. proœ. Docuit Theologiam symboli- cam, propriam, & mysticam. op. Itin. ment. cap.1.
16. Christi sapientia quanta, & qualis exponitur latè. ferm.3. Hexaem. & in Luc. c.19. n.3. per sex gradus triplex fuit innata, infusa, & æternalis. ferm.3. ibid. & op. Brev. p.4. cap.6. & in sap. c.5. & 6. & c.8. & in Luc. c.5. n.3. seq. & ferm.1. Dom.2. post Pent.
17. Christi doctrina quomodo obscurabitur tempore Antichristi. ferm. 13. Hexaem in fine.
18. Ad Christum quomodo omnes libri S. Scripturæ ordinantur. op. princ. S. Script.
- Liber.* 19. Christus est liber scriptus intus, & foris, in quo legunt homines, & Angeli. in Psalm. 68. & 104. & ferm.3. Dom.2. Adu. & op. lignum vitæ. & op. alphab. relig. n. 21. & op. Brev. p.2.c.11.
20. Christus licet omnia cognoverit in Verbo, tamen habuit etiam habitus omnium scientiarum perfectissimè. lib.3. d.31.a.2. quæst. 3. corp. & ferm.1. Dom.2.2. post Pent. ab ipso tanquam sole, & fonte omnes radii, & rivuli scientiarum humanarum. ferm. 1. Dom. 2.2. post Pent.
21. Christi doctrinam imprimens in alio dicitur Pater Christi, si ab alio in se imprimitur diceretur mater Christi. Psalm. 28. Vid. *Verbum Dei*, & V. *Dei verbum*.
- Via, Veritas, & Vita.* 22. Christus quare dicitur Veritas, via, & vita. Psalm. 56. & Psalm. 76. & in Jo. c.14. n.6. & Psalm. 71. & 101. & Psalm. 94. & in Jo. c.14. n.2. & ferm. 1. Dom. 2.2. post Pent. & ferm.1. in Invent. S. Crucis. & op. de 7. itin. d.1. & Psalm. 103. Dat vitam multiplicem. Jo. col.3.2. & ferm. 1. Dom. infr. oct. Nativ. & op. Itin. ment. cap.4. & de 7. Itin. ætern. d.1. Vid. *Infra* num.87.
23. Christi doctrina erat humilis, celebris, admirabilis, & sublimis. in Luc. cap.4. num.30. qualis ejus auctoritas. in Luc. c.4. n.1. & c.19. n.48. & in Io. col. 76. Quomodo non sua. in Io. c.7. n.26.
- Prædicatio.* 24. Christi prædicatio erat celebris ex plenitudine gratiæ, ex latitudine famæ, ex certitudine doctrinæ, & ex magnitudine efficaciam. in Luc. cap.4. n.13. & cap.12. num. 14. & cap.13. n.19. & ferm.4. Dom.4. Pent. quare maximè in Sabbatho prædicabat. in Luc. cap. 13. num. 10. manifestata in Passione, in Incarnatione. op. stim. part.1. cap.1. & sequent. & ferm.3. fer. 2. Pasch. & ferm. 1. fer. 3. Quare non cessavit adveniente ipsius matre. in Luc. cap.8. n.22.
- Doctor.* 25. Christus noster Magister, & Doctor. in Io. col. 60. & col.76. & ferm.1. Dom.4. Quadrag. & ferm.1. Dom. 2.2. post Pent. in Luc. cap.5. n.3. cap.18. n.28. c.19. n.47. & ferm.1. Dom.3. Adu.
- Doctrina.* 26. Christi doctrinæ quales fructus. ferm. 3. Dom. 3. Adu. & ferm. 1. Dom. 4. & ferm. 2. Dom.4. Quadrag. & ferm. 3. & ferm.2. in oct. Pasch. & ferm. 1. Dom. infr. oct. Ascens. & ferm.3. fer. 3. Pent. & ferm. 1. Dom. 6. Pent. Est lac à Christo proveniens. ferm. 2. Dom. Septuag. & ferm.1. Dom.1. post oct. Pasch. & ferm.1. Dom. infr. oct. Ascens. Butyrum ejus doctrina. ferm. 3. in cæna Dom. & ferm. 1. Dom. 6. post Pent. Vid. *Verbum Dei*, & *Dei verbum*.
27. Christus quare in deserto diserebat cum Apostolis. in Luc. cap. 9. n.10. quare in Sabbatho. c.13. n.14.
28. Christus quare voluit Evangelium publicari per Apostolos, & non per seipsum. in Io. prolog.
29. Christi logica, Physica, Mathematica, Metaphysica, Theologia, Iustitia quænam, & quænam logica Diaboli: seu syllogismus. ferm.1. Hexaem. & de lumin. ferm.1.
30. Christi sanctitas, Trisagium Angelorum. *Sanctitas.* Sanctus, Sanctus, Sanctus, quomodo verificatur de Christo latè expenditur. ser.8. Hexaem. V. *Trisagium*.
31. Christum indefinitè sanctum dixit Angelus, ob maximam ejus sanctitatem. Luc. cap. 1. num. 35. De immunitate, & impossibilitate peccandi. lib.3. d.12.a.2. q.1. Vid. *Christi defectus: & Voluntas*.
32. De Christi sanctitate. Vid. *Christi defectus: ubi de immunitate à peccatis*. op. Comp. Theol. lib.4. cap.14. & ferm.1. Dom.2. post Pent. & ferm.1. Dom. Trin. & ferm. 1. Dom. 2.2. post Pent. & op. Brevil. p.4. c.5. Quomodo adoranda est humanitas, & Crux Christi. lib.3. d.9. a.1. q.1. corp. & dub. 3. op. Cent. p.3. sec.28. Ejus imagines, & Crux quo cultu adorandæ. lib.3. d.9. a.1. q.2. Crux: membra. ibid. q.4. & seq. & l.3. d.40. dub.1. *Adoratio.*
33. Christi charitas fuit eminentissima ab instanti-conceptionis, quæ tamen fuit majoris efficaciam in Passione actuali. l.2. d.40. a.2. q.1. fund. V. *Christi varia*. n.334. *Charitas.*
34. Charitas Christi duplex fuit, scilicet, secundum voluntatem antecedentem qua diligebat omnes homines, & secundum consequentem, qua diligebat tantum electos. l.3. d.31. dub.3.
35. Christus charitatem suam in nos maximè in quatuor ostendit, scilicet, per hostiam sui nos cum Deo reconciliando; mundando per veniam: illuminando per verbum Dei: & consolando per gratiam. ferm. 1. in cæna Dom. & lib.3. d.1. art.2. quæst.2. ad 6. & ferm.1. in Ascens. & ferm.1. de S. Nicol. & ferm.2. de Magdal.
36. Christi charitas, & amor in nos maximos cruciatus modicos reputare faciebat. l.3. d.16. art.1. q.2. corp. Ipsam maximè ostendit in preferendis cruciatibus, laboribus. l.3. ibid. & in Io. col.23. in Luc. c.4. n.2. & c.13. n.22. & c.14. n.1. & c.15. n.9. & seq.
37. Christus esurit, & sitit nobis, & pro nostra salute. in Luc. c.4. n.2. & in Io. col.23. & ser.5. de Apost. & ferm.6. ibid. & in Io. c.4. n.33. V. *Cibus*. n.11. V. *Christi varia*. n.427.
38. Christi charitas eum existimare delicias esse cum homine faciebat. in Luc. c.7. n.37. & c.14. n.1. & ferm.4. Dom.2. Quadrag.
39. Christi charitas quanta in conversione Magdalenæ. in Luc. ibid. & in trahendo peccatores. in Luc. c.15. n.1. & c.18. n.41. & c.19. n.1. & seq. de Zachæo. In absolutione adulteræ. in Io. cap.8. n.11.

40. Christus super omnia creata existimabat salutem hominum. in Luc. cap. 8. num. 32. & c.17. n.24. & in Jo. col. 78. & ferm.3. Dom.2. post Epiph.rogat nos ut saluemur. in Luc.c.15. n.27.
41. Christus ob amorem in nos comparatur Galinæ, Pellicano, & Aquilæ. in Luc. c.13. n.34. Christus ut cara mater nos in utero suæ misericordiæ portat. ferm.4. Dom. 3. *Quadrag.*
42. Charitas est Christi vestis non scindenda. in Jo. cap.19. n.23. qui cum nolunt mitem, habebunt severum in iudicio. ferm.4. in Pasch.V. *Christi varia.* n.50.
43. Christi amor in Petrum, & Joannem expenditur, & quisnam fuerit major. in Jo. cap.21. n.20.& lib.3.d.22. quæst.6. per tot. In bonos, & malos. ferm. 2. in Pasch. & quomodo an differenter sit in electos, & præscitos. l.3.d.31. dub.3. In orando in Cruce pro inimicis. lib.3. d.30.q.ult.ad 2.
44. Christi charitas quanta in Incarnatione, in Eucharistia, in Passione, & in Missione Spiritus sancti, effectusque mirabiles panduntur. ferm.1. Dom. 4. *Quadrag.* & ferm. 3. & 4. in Vig. Nat. Unde dicitur ejus misericordia promissa Abraham: data in Incarnatione, & confirmata in Pentecostes. Psalm. 116. & in Luc. cap.15. n.27. & ferm.2. in Dom.infr. oct. Nat. & ferm.4. in cæna Dom. Charitas est regina, Christus rex, à cuius dextris ipsa sedit. Ps. 44. in Passione fuit majoris efficacæ. l.2. d.40.a.2. q.1.fund.
45. Christi charitas, & dignatio quanta in mundando toties animam à peccato. ferm.1. fer. 5. in cæna Dom. & ferm.1. Dom.22. post Pent.& Ps.113. in pauperes. Jo. c.13. n. 29. quale ejus desiderium conversionis nostræ, ejus est cibus. Jo.c.4.n.32.
46. Quanta in oblatione sui in Cruce,& in sacrificio, & Eucharistia pro salute nostra. ferm.1. fer.5. in cæna Dom. & Jo. c.14. n.29. & c.15. num.12.
- Pastor.* 47. Christus ut Pastor venit ut ad pascua reduceret ovem perditam relictis nonagintanovem in deserto, idest naturam angelicam in cælo. in Psalm.93.& 101. & in Luc. cap.15.n.4. & seq. & ferm.3. in Nat. & ferm.1. & 2. Dom.2. post Pasch. & Jo. cap.10. & Ps.22.ferm. 4. in cæna Dom. Ejus gaudium de inventa ove. Vid. *Con-gratulatio.* n.1.
- Pater.* 48. Christus quo sensu possit dici Pater noster. l.3.d.10. a.2. quæst. 3. corp. Vid. *Christi varia.* n. 254. Et Pater familias. in Luc. c.13. n.25. Dux, Consiliarius, Præsul, Pater, & Iudex. Vid. *Christi varia.* n.322.
- Medicus.* 49. Christi Incarnatio fuit ordinata ad medendum, & curandum morbum spiritualem hominis, ideoque in fine temporum convenientius dilata est. lib. 3. d.1. art.2. quæst. 4. corp. V. *Medicus, & Medicina.* Idem etiam non est conceptus modo nostri, scilicet, de viro, quia venit ut curaret personam, non naturam, idem ejus medicina nõ habet efficaciam nisi in regeneratione, quæ fit non ex carne, sed ex spiritu. l.3.d.12.a.3.q.2.ad 2.
50. Christus contraria contrariis curavit opponendo opportuna medicamenta infirmitatibus hominum. l.3.d.2.art.1.q.3.ad 2.&d.20.a.1.q.5. corp.& d.15.a.1. q.1.ad 3. & op. Brev. p.4. c.9.
- & p.6. cap. 10. Oleo, & vino sanavit morsus ovium suarum. ferm.1. Dom. 2. post Pasch. & Luc. c.13. & ferm.3. Dom.13. Pent.
51. Christus perfectissimus Medicus perfectissima opposuit medicamenta, scilicet Sacramenta Ecclesiæ contra diversas infirmitates spirituales, & miserias hominis. lib. 1. proem. & ferm.10. in rogat. & proem. lib. 4. sent. Venit curare personam, non naturam, idest passiones naturales. l.3.d.12.a.3. q.2. ad 2. V. *Christi varia.* n.277.
52. Ecclesia est domus in qua Medicus excidit septem columnas, idest Sacramenta ad curandum morbum, modusque excellentissimus traditur, in Luc.c.5.n.26.
53. Christus quomodo factus est ipse medicamentum contra mortem, & morbum. lib. 4. prolog. est ut unguentarius componens eadem medicamenta ex sanguine suo. ibid.
54. Sacramenta alia sunt causa nostræ redemptionis, suntque mysteria à Christo operata: alia sunt signa, & vasa per quæ confertur gratia, suntque Sacramenta Ecclesiæ. lib.3. d.19. dub. 6. Sacramenta Ecclesiæ qualia medicamenta spiritualia suavitatis, & san tatis. prolog. in lib. 4. sent. & d. 1. Exp. tex. & part.1. art.1. quæst. 1. corp. & quæst.2. & q. ult. corp. & d.2. dub.1. & art.1. quæst.2. & d.21. part.1. art.1. quæst. 1. ad 3. & lib. 1. prolog. & fer.1. Dom. 3. Adv. & lib. 2. d. 32. art. 1. quæst. 2. ad 2. & op. Brevil. part. 6. cap. 3. 4. & 5. & cap.10.
55. Sanitates quas Christus conferebat corporaliter ordinatæ erant ad curationem spiritualem animæ. l.4.d.15. part.2.dub.9. Ejus manus, & caro erant curativæ infirmitatum ratione Deitatis latentis, & dolebat virtute sentiente. l.3.d.16.a.1.q.1. ad 5.
56. Christus in Cruce est medela contra omnem morbum. ferm.1. Dom. infr. oct. Nat. & fer.7. Hexaem.
57. Infirmitates spirituales, scilicet, infirmitas ignorantia, malitia, & concupiscentia inferunt totam animam, & potentias, scilicet, intellectivam, amativam, & operativam: non fuerunt cognitæ ab antiquis Philosophis, nec ab alio, nisi à Christo potuerunt sanari. fer.7. Hexaem. V. *Infirmitas.* n.8.seq.
58. Christus dicitur salutare Patris, quia Pater per ipsum sanat ægrotos. Psalm.20. & ferm. 1. 2. & 3. & 4. Dom. 13. post Pent. & ferm. 3. Domin. 14. post Pent. & ferm. 3. Dom. 13. Pent.
59. Christus Medicus venit ad hominem vulneratum, & eum sanavit. Psalm. 118. n.161. ubi describitur pulcherrimus ordo, quem Christus observat in curatione spirituali, & in Luc. cap. 10. num. 33. ubi agitur de efficacia medelæ Sacramentorum, de nutrimento verbi Dei, & de vocatione in stabulum Ecclesiæ per gratiam virtutum, & donorum. & ferm. 5. in Nat. Dom. & ferm.5. Dom. infr. oct. Epiph. & ferm.1. Dom. 4. *Quadrag.* & ferm. 3. in cæna Dom. & ferm. 1. in Paras. & ferm. 3. & 4. Dom. 12. post Pent. & ferm. 1. & sequent. Dom. 13. post Pent. & ferm. de S. Agatha: sanat hydropicum spiritualiter. ferm.4. Dom. 16. post Pent. V. *Hydropisis.*
60. Chr. medicus vocat ægrotos peccatores. in Luc.

- c. 5. n. 31. & ser. 6. Dom. 1. Adu. & ser. 4. Dom. 16. post Pent. & serm. 1. Dom. 18. Pent. & serm. 4. ibid. & serm. 3. Dom. 14. post Pent. & op. spec. Virg. lect. 16. & op. decem præc. serm. 7.
- Lignum vitæ.* 61. Christus est lignum vitæ positum in medio Paradisi dans sanitatem, & vitam. serm. 14. Hexaem. & ser. 1. Dom. Pas. & serm. 1. Hexaem. & op. princ. S. Script. & in Io. cap. 20. n. 26. & serm. 1. ser. 3. Pasch. & serm. 2. ser. 2. Pent. & op. lign. vitæ procem. & op. spec. B. Virg. lec. 16. & 18. & op. stim. Est Pascha. V. *Pascha*.
62. Christi sanguis quale medicamentum contra morbos peccatoris. serm. 7. Dom. 1. Adu. & ser. 2. Dom. 2. post Epiph. & serm. 1. Dom. Pas. & in Thren. c. 2. n. 19. & l. 1. in sent. Prolog. Contra Dæmones. serm. 2. Dom. 4. Adu. & serm. 1. Dom. Pas.
63. Sanguis Christi offerendus in altari, qui pro nostra salute effusus est in Cruce. ser. 3. Dom. 1. Adu. octo vicibus effusus est ad nostram salutem. in Thren. c. 3. n. 48. & ser. 1. Dom. Pas.
64. Christi sanguis bonus bonis, malus malis: quàm efficax. serm. 1. Dom. Pas. & serm. 3. Pas. & serm. 2. in cœna Dom. & serm. 1. in Ascens. & serm. 3. Dom. 15. post Pent. & Ps. 51. & Ps. 118. n. 159. & in Luc. cap. 12. n. 55. Est pecunia qua empti sumus. ser. 2. in Resur. effunditur quoties aliquis scandalo trahitur ad peccatum. ser. 3. Dom. 2. post Epiph. sanguinis Christi una gutta reddit efficacem medicinam bonorum operum. Ps. 118. n. 154.
- Sacerdos & Pontifex.* 65. Christus Sacerdos præfiguratus in Melchisedech. l. 3. d. 3. a. 1. q. 2. ad ult. & l. 4. d. 8. p. 1. a. 1. q. 3. corp. & Ps. 149. & serm. 2. Dom. Pas. & op. Princ. S. Script. & in Ecclen. c. 1. Vid. *supra*. num. 7.
66. Christus Pontifex ut homo orabat ad Patrem. l. 3. d. 17. art. 2. quæst. 1. & serm. 1. Dom. 3. Adu. ejus vestes Pontificales fuerunt vestes variæ à Passione. in Luc. cap. 23. num. 11. Vid. *Abbas*. num. 7.
67. Christus verus Sacerdos celebravit primam Missam in cœna ultima. Ps. 109. & serm. 6. in Rogar.
68. Christus verus Sacerdos demonstratur. Ps. 149. & in Luc. cap. 3. n. 1. & quomodo dicitur Sacerdos in æternum, cum in triduo mortis deserit esse. l. 3. d. 22. q. 1. ad arg. & serm. 2. ser. 2. Pasch.
69. Christus quare magis dicitur Sacerdos secundum ordinem Melchisedech, qui fuit in lege naturæ, quàm Aaron, qui fuit in lege scripta. l. 4. d. 8. p. 1. a. 1. q. 3. corp. & d. 24. p. 1. a. 1. quæst. 3. ad arg.
70. Christus summus Pontifex Ecclesiæ quomodo vult tractari. serm. 4. Dom. 9. post Pent. & ser. 1. Dom. 18. post Pent.
71. Christus triplicem potestatem Papæ contulit, scilicet, super totam Ecclesiam super sedem Romæ, & quod ab ipso manat omnis potestas in omnes inferiores. op. quare fr. min. prædicent. V. *Papa*. n. 5. seq.
72. Christus repræsentabatur in summo Pontifice Hebræorum, ipsiusque vestes singillatim considerantur, significabantque ornamenta, & prærogativas Christi, in Sap. c. 18.
73. Christi sacerdotium dicitur sempiternum, non quod semper fuit Sacerdos in actu, sed quia in illo sacerdotio nullum aliud successit.
- lib. 3. d. 22. art. 1. quæst. 1. ad 6.
74. Christus Dux noster. ser. 4. Dom. 4. Epiph. *Dux*
75. Christus vocatur in Scriptura caput, quia influit meritorie, & effectivè in membra sibi unita, non separata. ser. 1. in Hexaem. & lib. 3. d. 13. a. 2. q. 1. & seq. Caput Ecclesiæ. V. *Ecclesia*. num. 11. *Caput.*
76. Christus est Cor, & tale fuit in Incarnatione, à quo diffluunt omnes spiritus in membra. serm. 1. Hexaem. & in Io. cap. 20. n. 26. & serm. 1. Dom. 3. Adu. & lib. 3. d. 13. art. 2. q. 3. ad 1. *Cor.*
77. Christus dicitur medium: fuit enim tale secundum essentiam in æterna generatione, hocque aequaliter consideratur à metaphysico: medium item naturæ in Incarnatione sicut sol, & cor est de consideratione Physici: Item medium distantia in Passione, sicut tale spectat ad Mathematicum: Item doctrinæ in Resurrectione spectans ad Dialecticum: Item modestiæ in Ascensione spectans ad Philosophum moralem: Item justitiæ in Iudicio spectans ad Iuristam: Item concordia in beatificatione spectans ad Theologum. ser. 1. Hex. vel ser. 1. de lumin. & op. princ. S. Script. & serm. 1. Dom. 3. Adu. in Io. c. 1. n. 26. Vid. *supra*. n. 10. seq. Medium inter aquas superiores, & inferiores. op. de Eccl. Hier. p. 4. c. 6. *Medium & in medio.*
78. Christus est medium per quod descendit ad nos gratia, & gloria: Item omnis sapientia, & veritas, & cognitio totius Sacræ Scripturæ, & per quem evitantur omnes errores. serm. 2. & 3. Hexaem. & de lumin. Christus quare præcipuas actiones fecerit in medio stans. in Io. cap. 20. n. 26. & cap. 19. n. 18. & cap. 1. n. 27. & in Luc. c. 24. n. 36. & in Io. c. 1. n. 26. & ser. 1. ser. 3. Pasch. V. *Christi varia*. n. 385.
79. Christus est clavis aperiens ostium mentis ad intelligentiam Sacræ Script. serm. 3. Hexaem. est medium triplex per quod possumus ascendere in Deum, scilicet, per substantiam corporalem, spiritualement, & divinam. op. itin. ment. cap. 1.
80. Christus est sol mysticus tempus Ecclesiæ formans descendendo per decem gradus, idest transendo novem choros Angelorum ad naturam humanam, sicut figuratum est in descensu solis in horologio Achaz, ut in Isaia. c. 38. serm. 1. & 2. Hexaem. vel de lumin. & serm. 5. in vig. Nativ.
81. Christus est sol maxime diffusionis, & lux porrigens radios suæ virtutis ad omnes vivos, & mortuos. ser. 1. Hexaem. Diversimodè diversos illuminans. Psalm. 118. n. 135. & in sap. c. 5. & in Luc. c. 4. n. 38. & 42. & in Io. c. 12. n. 35. & collat. 46. & 48. & n. 46. cap. 12. & col. 41. & in Io. c. 1. n. 8. & serm. 3. Dom. 1. Adu. & serm. 3. vig. Nativ. & serm. 4. ibid. & Psalm. 17. Ps. 51. Ps. 71. Ps. 134. & in Ecclen. cap. 1. & c. 12. & in sap. c. 5. & c. 6. & in Io. c. 8. n. 12. & c. 9. a. 5. & serm. 1. Dom. infr. oct. nat. & serm. 1. Dom. 4. post Epiph. & serm. 1. sexag. & ser. 4. in Quinquages. & serm. 1. ser. 3. Pasch. & serm. 8. in Pent. & serm. 1. Dom. 14. post Pent. & serm. 1. Dom. 22. post Pent. Vocat omnes. ser. 3. Dom. 23. post Pent. & op. Expos. mis. c. 4. & op. de Eccl. Hier. p. 4. c. 6.
82. Christus est arcus fœderis habens multiformitatem colorum, & naturarum. ser. 3. Hex. & fœderis. ser. 1. *Arcus & fœderis.*

- fer.1. Dom. infr. oct. Nat. & ser.1. de Exalt. S. Crucis.
- Rubus.** Est Rubus ardens ostensus Moyfi. ser.3. Hex.
- Angelus.** 83. Christus dicitur mysticè. Angelus. op. de Eccl. Hierarch. p.1.c.1. & p.3.c.3. V. *Angeli nomen*, & *Angeli varia*. n.61.
- Fons.** 84. Christus est fons, à quo est omnis gratia, virtus, & scientiæ. ser.2. Hex. vbi agitur de ortu gratiæ, quæ est à Patre per Verbum incarnatum, crucifixum, & inspiratum de vsu, qui debet esse fidelis, virilis, & liberalis, de fructu gratiæ, qui est remissio culpæ, plenitudo iustitiæ, & affectio gloriæ. ser.2. Hex. & ser.1. Dom.3. Adu. & Pl. 133. & ser.1. Dom.22. post Pent. & op. de 7. itin. æter. itin.7.d.7. & op. de Eccle. Hier. p.4.c.6.
85. Christus est fons, in quo extinguitur ardor vitiorum. ser.6. Dom. infr. oct. Epiph. fons ascendens de terra, idest de Virgine nascens. ser.4. in sexag. V. *Infrà* n.96. Est fluuius, qui in quatuor fluvia dividitur, scilicet, in quatuor humores, qui ex eius corpore exierunt, scilicet, lachrymarum flumen, sudoris sanguinei, sanguis per vulnera, & aquæ ex latere. serm.3. in Nat.
86. Variæ figuræ de Christo enumerantur ex S. Scriptura, & ostenditur præfiguratus in omnibus libris eiusdem. op. Princ. S. Scrip. & ser.14. Hex. & in Luc.c.17. n.26. Quæ attribuntur Deo secundum Theologiam symbolicam, & sensualem, non secundum rationabilem, ob quam dicitur Deus sapientia, iustitia, nec secundum propriam Dei, secundum quam potius de Deo negamus, quam affirmamus: & quare. Pl.102. Ad Christum quomodo omnes scripturæ referuntur, in Luc.c.24. n.27.
87. Christus dicitur via quadruplex difficilis apud Salomonem Prov.30. scilicet in adolescentula, in Incarnatione. Navis in mari Passionis: colubri in Resurrectione: & aquilæ in Cælo, in Ascensione. ser.8. Hex. V. *suprà*. n.22.
88. Christus est fundamentum, murus, & Turris Ecclesiæ. in Pl.47. & Pl.107. & Pl.79. & sap. c.4. V. *infrà* n.118. V. *fundamentum*. n.2. V. *fabrica* n.2. V. *Murus*. & totius ædificij spiritualis. op. Medit. vit. c.99 & op. de Eccl. Hier. p.4. cap.6. V. *Christi varia*. n.371. Architectus Ecclesiæ. l.3. d.24. a.1. q.3. ad ult.
- Murus, Turris, Fundamentum.** 89. Christus dicitur virga, germen, radix, & flos. & quare. in Pl.66. & ser.3. in Pasch. V. *infrà*. n.107.
- Virga, germen, Flos.** 90. Christus quare comparatur gallinæ. Pl.58. & thren.c.3. Item Vulturi: Passeri: Pelicano: Nitricoraci: Herodio, & quare. in thren. cap.3. ser.1. Dom. Pasch. & ser.2. Dom.6. post Pent. Item Aquilæ. Pl.90. & thren.c.3. & ser.1. in Ascens. & ser.3. Dom.24. post Pent. V. *infrà*. n.93. V. *Christi varia*. n.37.
- Gallina, Passer, Pelicanus, Nitricorax, Herodius, Aquila, Salomon.** 91. Christus est verus Salomon, scilicet pacificus, quia est causa Pacis: Nuntius Pacis præsentis, & futuræ. Pl.71. & in Luc. cap.2. n.14. & in Eccle. prolog. & c.2. & in sap. c.9. & serm.1. Dom. Palm. & ser.2. ser.3. Pasch. & ser.1. in oct. Pasch. Dicitur Emanuel, idest nobiscum Deus, idest humanatus. Pl.101. Est Pax nostra multipliciter. ibid. & in Luc.c.24. n.37. Pl.67. & Pl.90. & in Luc.c.17. n.26. Legavit pacem: eius linguagium est Pacis. op. diæt. sal. t.7. c.6. Evangelizavit pacem. ser.2. Dom.1. Adu. & ser.2. Dom.2.
- Emanuel, Pax.** Adu. Ei adaptantur mysticè omnia quæ dicuntur de Salomone. in Eccle. c.2.
- Dicitur Angelus. V. *Angeli nomen*. n.2.
92. Christus quare dicitur mysticè Leo. Pl.90. & ser.3. vig. Nat. & ser.5. in Pasch. & ser.3. in Nat. qui habuit mel in ore. ibid. V. *Christi varia*. n.37.
93. Christus quare dicitur Passer solitarius. Pl.101. *Passer*. V. *suprà*. n.90.
94. Christus dicitur Panis, vinum, & oleum, & quare. Pl.103. V. *Christi varia*. n.333. V. *infrà* n.106. Dicitur statera, in qua appenduntur boni, & mali Pl.118. quorum opera bona simul cum vna gutta sanguinis præponderant. Pl.118. n.154. V. *infrà*. n.97. & 106.
- Panis, vinum, statera.** 95. Christus seminator, vita, voce, & gratia dicitur. Pl.125. & ser.3. & 4. in Sexag. est frumentum triticum. in Thren. c.2. & in Jo. c.12. n.24. & Thren. c.2. n.12. & col.57. in Jo. & ser.1. Dom.4. post Epiph. & ser.4. in cœna Domini. & ser.4. in Vig. Nat. & Hortulanus. in Jo. c.20. n.15. & 17. & ser.3. Dom. Pasch. & ser.6. in Rogat. Est semen satum in terra virginali. ser.3. in Sexag.
- Seminator, Hortulanus.** 96. Christus Petra, ex qua fontes gratiarum prodeunt. in sap. c.11. & Lapis. Pl.113. & ser.2. in vig. Nat. & Pl.26. Pl.101. in sap. c.5. & c.11. & in Luc. c.20. n.17. & ser.3. in cœna Dom. & ser.4. in Pent. & ser.4. Dom.6. post Pent. & op. de Eccl. Hier. p.4. c.6. & ser.3. in Nat. V. *suprà*. n.85.
- Petra.** 97. Christus in Eucharistia est Manna ob multas causas. sap. c.16. Cibus hominis Pl.54. Panis vivus. in Jo. col.32. & col.89. Dapifer noster. Pl.80. dat pro cibo panem, & pro potu Spiritum Sanctum. ibid. Corpus Christi est arca Moyfi ob sex causas Pl.67. V. *Eucharistia effectus*. n.1. V. *Christi varia*. n.243. Est favus cum melle. op. de 7. Itin. æter. dub.1. V. *infrà*. n.106.
- Manna, Favus.** 98. In utero Virginis fuit factus panis vitæ mediante igne Spiritus Sancti tanquam in clibano Pl.53. In craticula in morte. in Sartagine in Cruce: Panis enim in Levit. c.2. debebat offerri coctus vel in clibano, vel in sartagine, vel in craticula &c. Christus est Agnus Dei, qui tollit peccata Mundi vt Deus, & homo. in Jo. c.1. n.29. & ser.6. Dom.1. Adu. & Pl.50. in Io. col.8. & ser.1. Dom. Quinquag. V. *Agnus*. n.4. & 6. V. *Pascha*. n.1. Iple desideravit hunc Agnum comedere. Pl.68. & quare ibid.
- Panis, Agnus.** 99. Christus est Altare mysticum. in Thren. c.2. num.7. & Pl.95. & ser.2. Dom.5. post Pent. V. *Altare*.
- Altare.** 100. Christus est mare in duodecim partes distributum, scilicet in duodecim effusiones sanguinis. in Thren. c.3.
- Mare.** 101. Christus est aurum optimum. in thren. c.4.
- Aurum.** 102. Christus granum sinapis, & quare. Pl.68. & ser.4. Dom.8. post Pent.
- Granum sinapis.** 103. Christus est mystica scala Iacob. in Luc. c.24. n.3. & op. de Eccl. Hier. p.1. c.1.
- Scala Iacob.** 104. Christus est ostiarius, & ostium Ecclesiæ, & Cæli. in Io. c.10. n.1.2. & 3. & col.4. & in Luc. c.13. n.24. & ser.6. Dom.1. Adu. & Pl.107. & l.4. d.18. a.1. q.1. ad 1. Ostium omnium bonorum, via, & scala. op. Itin. ment. c.4. & c.7. & op. de 7. Itin. æter. d.1. & 2. & 6. itin. d.6. Vid. V. *Agnus*. n.4. & 6.
- Ostium.** 105. Christus vitis demonstratur, & quomodo. in Io. c.15. & col.67. & 13. & ser.3. Dom.2. post Epiph. Fideles sunt palmites. in Io. col.67.
- Vitis.** 106. Christus est Piscis assus, & panis, favusque
- Piscis.**

- que mellis, ad quem invitantur fideles. in Jo. col.89.& c.21. Pf.113. in Luc. cap.24.n.43. V. *Christi varia*.n.35. V. *suprà*.n.94.
- Flos.** 107. Christus Flos. ser.4.Dom. infrà oct. Nat. & serm.3.Pasch.V. *suprà*.n.89.
- Cælum.** 108. Christus dicitur Cælum. Pf.17. Pf.102. V. *infrà*.n.116.V. *Cælum varia*.n.11.
109. Christus, & sancti quare dicantur filij vnicornium. Pf.28.
110. figura arcæ expenditur de Christi operibus ad salutem hominum. in Luc.c.17.n.26. & f.4. in oct. Pasch.
- Brachiū.** 111. Christus est brachium Dei. in Jo.c.12.n.38. V. *Brachium : Manus Dei*. ser.3. Dom.1. Adu. V. *Manus*.
- Ager.** 112. Christus est ager plenus floribus. f.1.Dom.5. post Epiph. V. *Ager*.n.3.
- Pixis.** 113. Christus est Pixis, in quo est magnus thesaurus. ser.3.Dom. Septuag.V. *Pixis*.n.1.
- Sampso.** 114. Christus figuratus in Sampson. serm.5. in Pasch. in Iacob. ser.2.Dom.2. post Pasch. in Moyse, & David. ibid. in Ioseph vendito. serm.3. in cœna, & ser.4.Dom.5. post Pent. in Iosue. ser.2. de dedic. templi.
- Equus.** 115. Christus est Equus. ser.3. ser.2. Pasch. & f.7. in Pent.
- Firmamentum.** 116. Christus firmamentum in medio cæli. ser.1. ser.3. Pasch. V. *Firmamentum*. n.7. est cælum, & firmamentum, cui aptantur proprietates eius. op. de Eccles. Hier. p.4.c.6. V. *suprà*.n.108.
- Margarita.** 117. Christus pretiosa margarita, & vita animæ. ser.6. in Rogat. & ser.3. Dom.17. post Pent.
- Turrus.** 118. Christus turris. ser.3. Dom.3. post Pent. V. *suprà*.n.88.
- Piscator.** 119. Christus venator, & piscator suorum: Diabolus, & scandalosus malorum. ser.3. Dom.4. post Pent. V. *Christi varia*.n.274.
- Mercator.** 120. Christus institor, seu mercator de cælo portans panem, scilicet corpus suum. Item est iustus, cuius merces sunt bona opera, & virtutes. ser.2. Dom.3. post oct. Epiph. & op. diæt. sal. t.7. cap.4.
- Botrus.** 121. Christus botrus in torculari Crucis. serm.1. Dom. infr. oct. Nat. & l.3.d.13.a.2.q.3. ad vlt. & d.25.q.vlt.
- Faber.** 122. Christus est faber, qui est fabricatus auro-ram, & solem. op. spec. B. Virg. c.4.
- Axis Cæli.** 123. Christus est axis cæli, & quomodd. op. de Eccl. Hier. p.4.c.3. V. *Christi varia*.n.356.
- Cithara.** 124. Christus est cithara in Cruce. ser.3. Dom.3. Quadrag. V. *Christi passio*.n.77. V. *Cithara*.n.3.
- Varia de Christo.** 1. Christus spontè se subdidit legi, & quare. op. Princ. S. Script. & l.4.d.8.p.2. dub.2. legi circum-
cisionis, & quare. l.4.d.3.p.2.a.3.q.1. ad 4.
2. Christus quare implevit præcepta moralia ad-
dendo leges, & concilia: Iudicialia tempera-
vit: cæremonialia, & figuralia adimplendo.
op. Princ. S. Script.
3. Christi logica quænam sit, & quænam Dia-
boli. serm.1. Hex. & de lumin. V. *Logica*.
4. Christus ostenditur supremus Hierarcha Ec-
clesiæ triumphantis, & militantis. serm.3.
Hexaem.
5. Christus iustus antonomasticè vocatur. Pf.10. &
in sap.c.2. V. *Christi attributa*.n.120.
6. Christi vox vel est orationis: vel doctrinalis;
vel permissionis, vel comminationis. Pf.17.
quàm dulcis. V. *infrà*.n.275.
- Festa Christi.** 7. Quare aliquæ solemnitates Christi celebra-
tur absque octava: aliæ autem sanctorum ali-
quorum cum octava. Pf.29. In Pascha non fit
iubilus in fine cantus, nec cantatur hymnus
in laudibus, & quare. Pf.46. V. *Ecclesiasticus
ritus*.
8. Christi Natale, & festum Paschæ quare ha-
bent diversos ornatus in Ecclesia. Pf.29. quomo-
dò eius festa celebrantur. in Jo.c.7.n.10.
9. Christi spetiositas in quo consistat. Pf.44. & *spetio-*
Pf.103. apud Ethiopes quantò nigrior pingitur, *su.*
tantò pulchrior apparet. op. tern. pec. c.8. Quan-
tum lætificaret Mariam. serm.1. Dom. infr. oct.
Epiph.
10. Christus quomoddò dicitur Benedictus. Pf.44.
V. *Benedictus*.n.18.
11. De hæc præpositio in locutionibus de Chri-
sto quomoddò verificatur. Pf.44. V. *De*.
12. Christi coniunctio cum Ecclesia sponsa osten-
ditur. Pf.44. quatuor conditiones sponsæ. ibid.
& in Jo.c.3.n.30.
13. Christi simbria quænam. Pf.44.
14. Christus operans mysteria posuit prodigia
super terram. Pf.45.
15. Christus quomoddò dicitur calvus, seu decal-
vatus. Pf.46.
16. Christus quot modis dicitur frater noster. *Frater.*
Pf.48. & serm.4. Dom.5. post Pent. V. *Infrà*.
num.112.
17. Christi cibus est prædicatio divini Verbi, &
bonum opus. Pf.54.
18. Christi electi quomoddò dicuntur poni in tor-
culari. Pf.55.
19. Christus quare apernit librum quando legit
in Isaia, & post clausum dedit Iudæis, & clau-
sus offertur sacerdoti in principio Missæ, &
post Evangelium offertur apertus. Pf.56.
20. Christi veracitas in quibus consistat. Pf.56.
21. Christi dormitio triplex, scilicet, dilationis,
corporis, & Passionis. Pf.56.
22. Christi sepulchrum est domus Dei, in qua
rescimus, quiescimus, & dominamur. Pf.58.
23. Christi vita quadruplex, scilicet secundum
divinitatem, humanitatem, fidem, & famam.
Pf.58.
24. Christi calceamentum est passio Christi.
Pf.59. est Evangelium, est & Incarnatio. Pf.59.
25. Christus quomoddò significatus est per Abel,
idè incæpit Ecclesia non ab Adam. Pf.61. V.
Abel.n.3.
26. Christi egressiones multæ enarrantur. Pf.67.
27. Ad Christi regnum currunt omnes virtutes,
sed sola perseverantia accipit bravium Pf.67.
28. Christi vestium quatuor depositiones legun-
tur. Pf.68.
29. Christi humanitas dicitur lutum. Pf.68.
30. Christi literatura est medicinalis, quia est per
Evangelium. Pf.70.
31. Christus à quatuor commendatur à dignita-
te, à patientia, à dilectione, & discretionem.
Pf.67. Item à dignitate regali, ab æquitate, vti-
litate, & à perpetuitate Pf.71. Item eius reg-
num ab origine, ab vtilitate, & ab amplitu-
dine. Pf.71.
32. Christus venit illulis veritas, errantibus via,
mortuis vita, captivis redemptio, famelicis re-
fectio. Pf.71. infirmis medicina, fatuis sapien-
tia. Pf.101. & ser.5. de Nat. & ser.1. Dom.2. post
oct. Pasch.
33. Christus quomoddò est initium, & finis. Pf.77.
Pf.118.

- Pf. 118. n. 156. & in Io. c. 8. n. 25.
34. Christi caro præfigurata in columna nubis, & quare. Pf. 77. V. *Christi humanitas. n. 63. V. Eucharistia species. n. 12.*
35. Christi templum est ipse corpus. Pf. 78. V. *Christi humanitas. n. 64.*
36. Christus quantum zelet in Ecclesiam, & animam suam sponsam, & quare illam flagellat. Pf. 77. V. *infra. n. 269.*
37. Christus natus ut homo: passus ut vitulus: resurgens ut Leo: ascendens ut Aquila. Pf. 90. & in Luc. c. 15. n. 23. dicitur vitulus saginatus.
38. Christi decor, & sedes in quoniam consistit, & quomodo sedet à dextris Dei. Pf. 92.
39. Christus anxietatem habuit: primò in carne sua in horto: secundò in anima: tertio in crucifixoribus, pro quibus oravit: quartò pro Apostolis. Pf. 101.
40. Christus nunquam reliquit Ecclesiam, quia est ei sicut anima corpori, sanitati æqualitas, sol diei, & lux visioni. Pf. 101.
- Absentia Christi.* 41. Christus si abest omnia mala adveniunt. Pf. 101. & in Sap. c. 4. est radix totius boni. V. *infra. n. 81.*
42. Christus quare dicitur Corona, & Diadema. Pf. 102.
43. Christus quid scripserit in terra, quando Adultera accusabatur. Pf. 102. & in Io. c. 8. n. 8.
44. Christus est nauta, cuius remus est lignum Crucis, quo navigamus ad Cælum per mare Mundi, trahitur rectè prædicationis & c. in hoc mari captus est Diabolus. Pf. 103.
45. Christi laus est dignissima propter tria. Pf. 104.
46. Christus pascitur lacte quando Prælati exercent suum officium. Pf. 118. n. 70.
47. Christus quomodo factus est nobis iustitia. Pf. 118. v. 4.
48. Christi triplex lectus, scilicet uterus Virginis: 2. præseppe: 3. sepulchrum. Pf. 131. V. *Maria in utero habens.*
49. Christus quomodo induit nos, & nos induimus Christum. Pf. 131.
50. Christi tunica inconsutilis quænam sit mysticè. Pf. 32. V. *suprà Christi attributa. n. 42.*
51. Christus figuratus per salivam, & quare. Pf. 138.
52. Christi confessio fit vel voce, vel operibus. Pf. 141.
53. Per Christum Trinitas nobis innotuit. Pf. 143.
54. Christi aqua multiplex ad nostram salutem. Pf. 143.
55. Christi mortificatio semper circumferenda. Prol. in thren. Hier.
56. Christus cum à turbis comprimeretur quare dicebat, tetigit me aliquis. in Luc. c. 8. in Thren. c. 1. n. 1.
57. Christum sequentes minora mala patiuntur, quam iniqui. in Thren. c. 1. n. 3.
58. Christus quomodo in contestatione litis super animam cum Diabolo victoriam habuit. in Thren. c. 3. n. 8.
59. Christus ut mediator, prædicator, reparator, & triumphator est subiectum historiarum Evangelicæ. Procem. in Luc.
60. Christus quomodo dicatur ab Angelo fore magnus. in Luc. c. 2.
- Quæstio inventio.* 61. Christi quæstio, inventio quænam exigit in requirente. in Luc. c. 2. n. 16. & n. 45. & c. 4. n. 42.
- Qui vult Christum invenire accedat prius ad Mariam. ibid. in Luc. c. 2. & f. 4. Dom. infra oct. Nat. Non inter cognatos invenitur. ibid. cap. 2. n. 45. & in Io. c. 6. n. 25. & c. 7. n. 34. & f. 2. Dom. 1. Adu. & ser. 1. in vig. Nat. & ser. 6. in Nat. & ser. 2. in Epiph. & ser. 1. Dom. infra oct. Epiph. & ser. 2. & 5. Dom. infra oct. & ser. 6. ibid. & serm. 5. 6. 7. in Rogat. & serm. 3. & 4. Dom. 4. post Pent. & ser. 2. de Invent. Cruc. & ser. 2. de S. Magd. & op. de quinque festivit. sol. 4. & ser. 2. Dom. 1. Adu. Invenitur in infirmitate, ubi servitur infirmo pro Christo: quale meritum. Stim. p. 2. c. 7.
62. Christus fuit in omnibus admirabilis. c. 2. in Luc. n. 20.
63. Christi oblatio triplex facta est. in Luc. c. 2. num. 24.
64. Christus habuit testimonium laudis ab Angelis, à Virgine, à Vidua, à Sacerdotibus, & Pastoribus. in Luc. c. 2. n. 36.
65. Christus exhibuit se discipulum ut humilitatis exemplum daret. Luc. c. 2. n. 45.
66. Christi calceamentum quid sit. in Luc. cap. 3. n. 8. & in Io. c. 1. n. 27. & l. 3. d. 2. 2. dub. 5. *Calceamentum.*
67. Christus quomodo dicatur unctus à Spiritu Sancto. in Luc. c. 4. n. 19.
68. Christus dicitur missus evangelizare pauperibus, & quare. ibid.
69. Quæ differentia inter Christi sectatores, & Diaboli. in Luc. c. 4. n. 42. & c. 5. n. 27. & cap. 11. n. 16. & c. 8. n. 23.
70. Christi humilitas in rogando Petrum quantà, & quid Prælatos doceat. in Luc. c. 5. n. 3.
71. Christus stans, videns, ascendens, sedens, & tangens quid significet. in Luc. c. 5. n. 3. & n. 13. Quare ad convivia peccatorum ierit. Luc. cap. 5. n. 30.
72. Christo per omnia obediendum secundum consilium Beatæ Vir. Luc. c. 5. n. 4.
73. Christus non venit vocare iustos, id est qui se iustos, sed qui peccatores se æstimant. Luc. c. 5. n. 31.
74. Christus quare dicitur Sponsus, & Apostoli filij sponsi. Luc. c. 5. n. 37.
75. Christus quare ivit ad servum Centurionis, non autem ad filium Reguli. in Luc. c. 7. n. 6. & Io. c. 4. n. 42.
76. Quare ascendit naviculam, & sedavit tempestatem. in Luc. c. 8. n. 23.
77. De Christi sequela bona, & mala. Luc. c. 8. *Sequela.* n. 1. & n. 16. & c. 9. n. 23. & 55. & 56. & cap. 11. n. 29. & c. 14. n. 25. & seq. & 34. & c. 18. num. 22. & 29. & c. 21. n. 15. & c. 22. n. 29. & in Io. cap. 6. n. 45. & c. 7. n. 7. & c. 10. n. 27. & 56. & c. 12. n. 26. & c. 16. n. 33. & in Io. col. 16. & col. 35. & serm. 1. Dom. 4. Quadrag. & ser. 3. Dom. Pas. & ser. 1. f. 3. Pent. & ser. 4. Dom. 4. post Pent. & f. 1. Dom. 17. post Pent. & op. stim. diu. am. p. 1. c. 1. Quomodo à Christo, per Christam, ad Christum transeundum. Luc. c. 12. n. 37. & ser. 1. de S. Nicol. & f. 2. de SS. Phil. & Iac.
78. Christum dormire quid sit. in Luc. c. 8. n. 16.
79. Christus relictis Parentibus ascendit navem Crucis ad instructionem nostram. Luc. cap. 8. num. 16.
80. Christus quare aliquos recipit, alios dimittit. Luc. c. 8. n. 38.
81. Christi præsentia quàm desiderabilis, & uti- *Præsentia, et Absentia.* *post* n. 33. & c. 19. n. 29. & Io. c. 11. n. 32. & f. 3. Dom. 3. *post*

- post. oct. Pasch. & 4. ibid. & op. Expof. Missæ c. 4. Christus à nobis abscedit expulsus. Luc. cap. 18. v. 37. Absentia quàm noxia. ser. 4. Dom. 3. post Epiph. & ser. 3. Dom. 3. post oct. Pasch. V. *suprà*. num. 41.
82. Christus laudavit tres mulieres, scilicet Magdalenam, Chananæam, & patientem fluxum sanguinis. Luc. c. 8. n. 44.
83. Christus quare voluit presentes Petrum, Iacobum, & Ioannem in suscitatione puellæ. Luc. c. 8. n. 51. & in transfiguratione. c. 9. n. 28.
84. Christus affabilem se ostendebat signis, verbis, & factis. Luc. c. 9. n. 11.
85. Christi in curia nobiliores ministrant. in Luc. ibid.
86. Christus audiendus, & quomodò. Luc. cap. 9. n. 35. Privilegia audientium, & honorantium Christum. Io. c. 12. n. 50. Eius verba à Prædicatore prolata audienda, & recipienda attentè, & quare. ser. 4. de vna Virg. V. *Discipulus*. n. 1
87. Christi spiritus est mansuetudinis. in Luc. c. 9. num. 52.
88. Christi Apostoli fuerunt duodecim: & discipuli septuaginta duo, & quare: & quare bini mittantur. in Luc. c. 10. n. 1. & seq.
89. Christi discipuli incedebant sandalijs calceati. in Luc. c. 10. n. 4.
90. Christi Ministri repræsentant Personam Christi, idèò honorandi. ibid. n. 16.
91. Christi confessio qualis, & quotuplex. in Luc. c. 10. n. 21.
92. Christus amicus noster ad quem debemus recurrere pro acquirendis tribus panibus. in Luc. c. 11. n. 1. & in Io. col. 69. V. *Infra*. n. 275.
93. Christus distribuit Prædicatoribus spolia arrepta à Diabolo, & quomodò in Luc. c. 11. n. 23. quomodò ipsi arma abstulit. ser. 4. Dom. 3. Adu.
94. Christi officium est congregare; Diaboli autem disperdere. in Luc. c. 11. n. 24.
95. Christus expectandus fidenter, gaudenter, & vigilantè. in Luc. c. 12. n. 36.
96. Christus quomodò dicitur ministrare beatis. in Luc. c. 12. n. 50.
97. Christus semper expectat pœnitentiam. in Luc. c. 12. n. 38.
98. Christus quare imponebat manum in sanando. in Luc. c. 13. n. 11.
99. Christi opera gratiosa, & gloriosa erant. in Luc. c. 13. n. 17.
100. Christi persecutores, & inimici quinam. in Luc. c. 13. n. 31. & c. 19. n. 13. & n. 27. & serm. 3. Dom. Pasch. & ser. 4. in Pasch. & ser. 3. in Dom. infra oct. Ascens. Reprobatus à Christianis multis. in Luc. c. 17. n. 25. & collaphizatus à Christianis. in Luc. c. 22. n. 64. & ser. 3. Dom. 4. Adu. & ser. 3. in Ascens.
101. Christi tres dies, in quibus se ambulaturum dixit, quinam. in Luc. c. 13. n. 31.
102. Christi vocatio multiplex expenditur. in Luc. c. 14. n. 10. & 13. & seq. & c. 22. n. 60. Vocat omnes. Io. c. 12. n. 32. trahit Christus, & trahit Diabolus, & quomodò. ibid. n. 34. & col. 7. in Io. & col. 50. & ser. 6. in Nat. Dom. & ser. 1. Dom. 2. post Pent. & ser. 1. Dom. 8. post Pent. & ser. 3. Dom. 23. post Pent. & op. dixit. salt. 7. c. 7.
103. Christus introduxit lectionem ad mensam. in Luc. c. 14. n. 12. & benedictionem antè cibum. in Luc. c. 24. n. 29.
104. Christi refectio in gloria quare vocatur cœna, non prandium. in Luc. c. 14. n. 17. & quale prandium nobis paravit. in Io. col. 89. De hac cœna magnalia exponuntur. ser. 1. Dom. 2. post Pent. V. *infra*. n. 278.
105. Christus quomodò laudaverit villicum iniquitatis. in Luc. c. 16. n. 9.
106. Christus est ad quem ordinantur omnes electi, sicut aquilæ ad corpus. in Luc. c. 17. n. 36.
107. Christi domus multiplex, scilicet pauper, B. Virgo, Ecclesia, conscientia, scriptura, & cælum. in Luc. c. 9. n. 7.
108. Christi salus, & regnum quibus datur. in Luc. c. 19. n. 8. & 9. regnat in animantibus, & Angelis. ser. 2. Dom. 4. Adu.
109. Christus quomodò dicatur abijisse in regionem longinquam. in Luc. c. 19. n. 13.
110. Christus vocat Prædicatores, eis ad negotium talenta distribuit. in Luc. 19. n. 13. eos misit piscatores. ser. 2. Dom. 3. post Epiph. & Io. c. 20. n. 20. & in Luc. c. 11. n. 23. & ser. 3. Dom. 4. post Pent. V. *infra*. num. 278. Item in castellum quod contra vos est. in Luc. c. 19. n. 29. & ser. 3. Dom. 3. post oct. Pasch. & ser. 1. Dom. 6. post Pent. quantum æstimer officium prædicationis. op. leg. S. Franc. c. 12. & op. quæst. supr. reg. q. 1.
111. Christus verus est Dominus, & Diabolus falsus. in Luc. c. 19. n. 31. V. *infra*. n. 183.
112. Christus frater noster. in Luc. c. 20. n. 30. V. *suprà*. n. 16. V. *infra*. n. 343.
113. Christi discipuli quomodò illuminati, eisque datum est os, & sapientiam. in Luc. c. 21. n. 15. & quo sensu debent afficere vltimum locum absque detrimento iustitiae. c. 22. n. 26.
114. Christi veritas non potest prosterni. in Luc. c. 21. n. 15.
115. Christi exercitia circa actionem, & contemplationem. in Luc. c. 21. n. 37.
116. Christus disposuit nobis regnum eo modò, quo dispositus est ipsi à Patre per tribulationes. in Luc. c. 22. n. 29.
117. Christum, lucem, & proximum odiens in tenebris est. in Luc. c. 22. n. 53.
118. Christi descensus de Cruce propofitus à Iudeis mysticè expenditur. in Luc. c. 23. n. 55.
119. Christum non potest cognoscere, nisi remanens in unitate Ecclesiæ. in Luc. c. 24. n. 30.
120. Christi cibus qualis sit. in Luc. c. 24. n. 43. in Io. c. 4. n. 32. & col. 23.
121. Christi miracula à Ioanne expressa expenduntur. in Io. c. 1. n. 14.
122. Christus quare antè gratiam dederit legem. ibid. n. 17.
123. Christi manifestatio per vocationem Apostolorum. in Io. c. 1. n. 37.
124. Christi habitatio qualis eius paupertas. in Io. c. 1. n. 39. & ser. 5. Dom. infra oct. Epiph. In anima. in Io. c. 7. n. 9. & in Io. col. 23. & in Luc. c. 19. n. 7. & ser. 4. Dom. 1. Adu. & ser. 4. Dom. Palm. & ser. 4. in Parasc. & ser. 2. Pasch. V. *infra*. n. 254.
125. Christo ministraverunt Angeli tempore natiuitatis, Crucis, resurrectionis, & Ascensionis. in Io. c. 2. n. 51.
126. Christus quomodò fuerit subiectus tempori. in Io. c. 7. n. 30. & c. 2. n. 4. dixit enim nondum venit hora mea, quodnam eius tempus. in Io. c. 7. n. 6. & Ps. 21.
127. Christi responsio ad matrem in nuptijs expenditur. ibid.

128. Christi fratres sunt Apostoli. in Io.c.2.n.12.
Item peccatores pro quibus fleuit. ser.4. Dom.5.
post Pent.
129. Christi eiectio facta numulariorum à tem-
plo expenditur. in Io.c.2.n.15.
130. Christus in festis ibat ad civitatem: in alijs
diebus ad Iordanem. in Io.c.3.n.22.
131. Christus habitat in Iudæa, idest in fidei con-
fessione. ibid.
132. Christus quomodò potuerit crescere. in Jo.
c.3.n.30.
133. Christus sponsus animarum habet quatuor
conditiones suntque genus, virtus, sapientia,
& pulchritudo. in Io.c.3.n.30. V. *infra*. n.162.
134. Christus an oculos habuerit. in Io.c.4.n.8.
& c.12.n.6. & op. *Expos. reg. S. Franc.* c.4.
135. Christi aquarum vitalitas, & deficientia
aquarum Mundi comparantur. in Io.c.4.n.14.
136. Christus quare declinabat turbas, & raro
inveniebatur in turbis. in Io.c.5.n.13.
137. Christus quomodò dicit se facere omnia, quæ
facit Pater, & tamen non generat. in Io. cap.5.
num.19.
138. Christus nos docuit mundanas dignitates
fugere. in Io.c.6.n.15. & c.7.n.1.
139. Christus quomodò trahat suos. in Io. cap.6.
num.44.
140. Christus quare perrexit in montem Oliveti.
in Io.c.8.n.1.
141. Christus quare in gazofilatio locutus est.
ibid. n.20.
142. Christus quomodò fuerit visus ab Abraham.
in Io.c.8.n.56.
143. Christus docuit nos declinare malitiam su-
perborum. in Io.c.8.n.59.
144. Christi dies quem vidit Abraham triplex
ostenditur. ibid. & c.11.n.6.
145. Christus quomodò venit, vt qui vident cæci
fiunt. in Io.c.9.n.39.
146. Christus respectu ovium suarum considera-
tus expenditur. in Io.c.10.n.2. & seq.
147. Ad Christum devotio in quatuor consistit.
in Io.c.10.n.26.
148. Christus quare dilexit valde familiam La-
zari, & quænam sit familia Christi. in Io.c.11.
num.4.
149. Christus quare toleravit Iudam inter bonos.
in Io.c.12.n.6.
150. Christi ministrorum, & servorum dignitas,
& obligationes quales. in Io.c.12.n.26. & col.
58. & in Luc.c.9.n.56. & ser.3. in Epiph.
151. Christi servi quomodò maiora dicuntur fa-
cere, quàm Christus. in Jo.c.14.n.12.
152. Christus quomodò aufert lumen peccatori-
bus. in Io.c.15.n.2.
153. Christi gaudium de nobis, & nostrum de
Christo quale. ibid. n.11.
154. Christus quomodò dicatur reliquisse mun-
dum. in Io.c.16.n.28.
155. Christus per semetipsum abiit ad Iudæos:
per Apostolos autem ad Gentes. Io.c.15.n.22.
156. Christum suscipiens spiritualiter, vel sacra-
mentaliter quid agere debeat. Io.c.19.n.41.
157. Christi cura respectu Matris expenditur. in
Io.c.19.n.26. Est corona Mariæ, & Sanctorum.
op. *Spec. B. Mariæ.* l.1.4. Ei exhibuit honorem hy-
perdulia. l.3. d.9. a.1. q.3. ad ult.
158. Christi discipulorum conditiones. in Io.c.21.
n.20. & col.62. & col.70. & col.76. & 77. & f.2.
- in oct. Pasch. & ser.3. Dom.3. post oct. Pasch. &
op. de 7. Trin. æter. d.4. V. *Discipulus*. n.3. seq.
159. Christi facta quomodò totus mundus ea ca-
pere non potest. in Io.c.21.n.25.
160. Christus quot modis nobis clamaverit. in
Io. col.7. *Vox Christi clamantis Via.*
161. Christi viæ quænam, & qualiter dirigen-
dæ. in Io. col.7. & ser.1. Dom.4. Adu.
162. Christi nuptiæ spirituales quatuor enume-
rantur. in Io. col.11. & 13. & ser.1. Dom.2. post
Epiph. Qualis eius sponsa. ibid. V. *suprà*. n.133.
& *infra*. n.271. *Nuptia.*
163. Christus suis propinat bonum vinum. in Io.
col.13.
164. Christum rursus crucifigere quid sit. Jo.
col.26.
165. Christus invitat ad bibendum. Io. col.38.
166. Christus quomodò fecit ex luto, & saliva
medicamentum spirituale pro illuminandis pec-
catoribus. in Io. col.46.
167. Christi Vicarius qualis esse debeat. in Jo.
col.49.
168. Christus quot modis est nobiscum. in Io.
col.52.
169. De Christi societate utilitates producuntur: *Christi*
in Jo. col.52. & 78. & ser.4. Vig. Nat. & serm.3. *Societas.*
Dom.3. post oct. Pasch.
170. Christus quantum desiderat munditiam ani-
mæ. Jo. c.11. n.40. & multipliciter lavat suos
col.60. in Io.
171. Christus exigit vt peccator ei vngat pedes.
col.55. in Jo.
172. Christus quale exemplum dedit nobis. col.61.
in Jo.
173. Quare Christus dicitur Nazarenus, idest
floridus. in Jo. col.84. & ser.5. Dom. *infra*. oct.
Epiph.
174. Christus quare ad convivia peccatorum irer.
in Luc. c.5. n.29.
175. Christus desiderium, & desideratus. serm.2.
Dom.1. Adu.
176. Christus vltro offert suam gratiam. serm.4.
Dom.1. Adu.
177. Christus se fecit servum servorum Diaboli,
eisque servivit vsque ad mortem. ser.7. Dom.1.
Adu. & ser.3. Dom.4. Adu.
178. Christus emit animas sanguine: Vnde eas
auferens scandalo, est similis crucifixoribus, &
lapidantibus. ser.7. ibid. & ser.3. Dom.2. post
Epiph. & ser.3. Dom. Pasch. & serm.3. Dom.2. post
Pasch. & ser.3. Dom. *infra*. oct. Ascens. V. *Infra*.
num.349. *Scandalum.*
179. Christi responsio facta discipulis Ioannis
exponitur. ser.1. Dom.2. Adu.
180. Christi verba, crux, & vulnera quàm effi-
cacia contra Diabolum. ser.3. Dom.2. Adu.
181. Christus à quibus nascitur. serm.1. Dom.3.
Adu.
182. Christi susceptio in anima quænam exigat. *Receptio*
ser.1. in Vig. Nat. *in ani-*
183. Christus caput bonorum, Diabolus malor-
um. ser.1. in Nat. Dom. Vid. *sup.* n.111. *ma.*
184. Christus Ecclesiam reddidit Paradisum, in
quo sunt quatuor flumina, scilicet aqua lacry-
marum, sudoris sanguinei in horto: sanguinis
in Passione, & aquæ de latere. ser.3. in die Nat.
Dom. *Ecclesia Paradisus.*
185. Christus abstulit adventu suo captivitatem,
cæcitatem, & paupertatem, & mortem ser.4.

- in Nat. factus est enim redemptio, lumen, thesaurus, & vita nobis. ser. 4. & 5. in Nat.
186. Christus factus est thesaurus infinitus hominibus. ser. 5. in Nat.
187. Christus sacco indutus expenditur. serm. 7. in Nat.
188. Christus nostrum exemplar in conversatione. ser. 9. Nat. & ser. 1. Dom. 3. post Epiph. in pœnitentia, aliisque operibus. ser. 1. Dom. 4. post Epiph. & s. 1. Dom. 4. Quadrag. & ser. 1. in Pasch. & ser. 4. Dom. 4. post Pent. & ser. 3. Dom. 8. post Pent. & ser. 4. Dom. 2. 1. post Pent. & s. 1. Dom. 2. 2. ibid. & ser. 1. de S. Nicol. & ser. 2. de S. Nicol. & op. Medit. vit. c. 12. & op. de dec. præcept. ser. 4. & op. 2. 5. memor. & op. Apol. paup. resp. 1. c. 2. V. *Exemplar. n. 8. & seq.*
189. Christus quomodo dicitur positus in ruinâ, & resurrectionem multorum. s. 1. & 2. Dom. infra oct. Nat. & l. 3. d. 11. a. 1. q. 2. corp. & l. 3. d. 13. a. 1. q. 3. ad 3. & l. 3. d. 20. a. 1. q. 2. ad 5. & l. 4. d. 8. p. 2. dub. 2. & d. 3. p. 2. a. 3. q. 1. ad 4.
190. Christus signum in Incarnatione, in prædicatione, & in Passione, & quale pro nobis. ser. 1. Dom. infra oct. Nat.
191. Christo quænam contradictiones inflictæ fuerint ab inimicis. ser. 1. ibid.
192. Puertia, & pueri, quàm fuerint Christo chari. ser. 4. Dom. infra oct. Nat.
Item unitas, & concordia. ibid. & discordia exosa. ser. 1. & 2. in Epiph. Dom.
193. Christi sigillum qualiter imprimendum in carne, & corde. ser. 4. Dom. infra oct. Nat. & s. 1. Dom. 17. post Pent.
194. Christus affert materiam multiplicem gaudij mundo. ser. 2. in Epiph.
195. Christo tria munera ad instar Magorum à Religiosis offerenda. ser. 3. in Epiph.
196. Christi pulchritudo qualis, & quantum lætificaret Mariam. ser. 1. Dom. infr. oct. Epiph.
197. Christus est subditus facienti voluntatem eius. ser. 5. Dom. infra oct. Epiph.
198. Christi membra quomodo nos sumus. s. 3. Dom. 2. post Epiph.
199. Christi beneficia multiplicia nobis exhibita expenduntur. ser. 3. ibid. ob ipsa vult nostrum cor, & amorem. op. Stim. p. 2. c. 2.
200. Christus quomodo sanabat perfectè totum hominem. ser. 3. Dom. 2. post Epiph.
201. Christi auxilium velocissimum est. serm. 3. ibid.
202. Christus quàm dilexerit castitatem. serm. 1. Dom. infr. oct. Nat. & ser. 4. Dom. 3. post Epiph.
203. Christo egeno, nudo, & pauperi qualiter succurrendum. ser. 3. Dom. 2. post Epiph. & s. 4. in cœna Dom. & ser. 3. in Parasc. & s. 4. Dom. 4. post Pent.
204. Christi maiestas in dominando: sapientia in cognoscendo: & misericordia in parcendo, & recipiendo peccatores ad pœnitentiam expenditur. ser. 1. Dom. 4. post Epiph.
205. Christus quo motivo invocandus in necessitatibus. ser. 1. ibid.
206. Christi è latere formata est Ecclesia. ser. 4. Dom. 4. post Epiph.
207. Christus dux noster, cuius vexillum est Crux. ser. 4. Dom. 4. ibid.
208. Christus tota merces in cælo. serm. 1. in septuag. & ser. 3. ibid.
209. Christus invitat ad vineam Ecclesiæ, con-
- scientiæ, pœnitentiæ, & sapientiæ. ser. 2. in septuag. V. *Ecclesia. n. 115.*
210. Christus liberalissimus præmiator est nostrorum operum. ser. 2. in Septuag.
211. Christus quomodo est primus, & novissimus. Item & Diabolus, licet ob diversam rationem. ser. 3. in Septuag.
212. Christus assumitur in corde per gratiam, in Eucharistia per Sacramentum. serm. 5. Dom. 1. Quadrag. Vbi de indignè communicantibus. ibid.
213. Christus in corde, crux eius in corpore, nomen eius in ore, & corana eius in capite portanda sunt à nobis. ser. 4. Dom. 3. Quadrag. & ser. 1. Dom. 4. Quadrag.
214. Christus perfectissimè despexit mundum, vt nos ditaret. ser. 1. Dom. 4. Quadrag.
215. Christus esurit à nobis opera bona. serm. 2. Dom. 4. Quadrag.
216. Christus quomodo est pauper ob paucitatem salvandorum, & dives ob multitudinem damnandorum. ser. 3. Dom. 4. Quadrag.
217. Christus Indulgentiam Plenariam pœnitenti concedit vt magnus Pontifex. ser. 2. Dom. Passionis.
218. Christus signatus septem sigillis, præcipuè sigillo virginitatis nostræ signavit. litteras nostræ liberationis. ser. 2. Dom. Pas.
219. Christi Iesu omnes viæ sunt misericordia, & iustitia, in medio quarum ambulat. ser. 1. Dom. Palm.
220. Christi gloria quanta post Passionem. ser. 1. Dom. Palm.
221. Christo quadruplex honor collatus in die Palmarum. ser. 2. Dom. Palm.
222. Christo adducitur Asinus solutus, scilicet peccator pœnitens. ser. 2. ibid.
223. Christi Asinus quinam sit mysticè. ibid. & ser. 3.
224. Christo obviam eundum ramis Palmarum, idest bonis operibus, & benedictionibus. ser. 2. & 3. ibid. Item vestimenta prosternenda, idest corpus pœnitentiæ. ibid. & ser. 1. Dom. infr. oct. Ascens.
225. Christus quomodo sedet libenter mysticè super Asinum, Camelum, & Equum. ser. 3. Dom. Palm.
226. Christus fructus palmæ ostenditur. s. 4. Dom. Palm.
227. Magna dilectio Christi lavantis animam flumine, flamine, & sanguine. serm. 1. in Cœna Dom. In receptione Mulieris adulteræ, & filij prodigi pietas. ser. 1. de S. Nicol.
228. Christus nos lachrymis lavavit. serm. 2. in cœna Dom.
229. Christus figuratus in Ioseph vendito à Fratribus. ser. 3. in cœna Dom.
230. Christi divitiæ nobis exhibitæ. s. 4. in Parasc.
231. Christus qualiter aperuit nobis portas Cæli. ser. 1. in Pasch.
232. Christus liberavit hominem à culpa, & à pœna. ser. 1. in Pasch.
233. Christus perfectè sanavit hominem. ser. 6. in Pasch.
234. Christus trahitur ad habitandum in anima charitate, oratione, & alijs virtutibus. serm. 1. ser. 2. Pasch. & ser. 4. Dom. 3. post oct. Pasch. & serm. 3. Dom. infra oct. Ascens. & ser. 2. Dom. 17. post Pent. & ser. 3. Dom. 18. post Pent. Intrat in

Paucitas
Salvan-
dorum.Indulgentia
Plenaria.Dies Pal-
marum.Amor in
peccato-
rem.Venditus
à pecca-
toribus.Anima
est hospiti-
um
Christi.

- in eam ad suscitandam eam , ad defendendam, ad convivandum. serm. 2. Dom. 23. post Pent. & op. de prof. relig. lib. 2. cap. 15. & lib. 4. d. 12. part. 1. dub. 3. habitat in Patre per identitatem naturæ : in Carne per identitatem Personæ : in bonis per conformitatem. Psalm. 21. Vid. *Suprà.* num. 124. Ejus deliciae esse cum homine. op. Stim. p. 2. c. 2. in anima residet ut in throno. op. de Eccles. Hier. p. 1. c. 4.
235. Christo quinam thesauri offerendi. serm. 2. ser. 2. Pasch.
236. Christus influit flumen virtutis Spiritus sancti in animam. serm. 1. ser. 3. Pasch.
237. Christus adducit oves suas , & reducit &c. serm. 4. Dom. 2. post Pasch.
238. Christum negantes quinam sint. serm. 3. Dom. 2. ibid.
239. Christi compassio est abyssus invocans abyssum compassionis Christiani. serm. 3. Dom. 3. post Pasch.
240. Christus Princeps fidelissimus, clementissimus, & justissimus. Diabolus è contra. serm. 2. Dom. 3. post Pasch. Princeps misericordiae, & justitiae. serm. 1. Dom. 16. post Pent.
241. Christi promissio facta mittendi Spiritum Sanctum. serm. 3. Dom. 4. post Pasch.
242. Christus est totum cor Patris. serm. 3. Dom. 4. post oct. Pasch.
- Eucharistia. Mis-*
sa. 243. Christus in Eucharistia, & in Missa quomodo sit, & quare non videtur. op. Brev. p. 6. cap. 9. & op. de dec. præcept. serm. 2. & op. de præpar. ad Mis. cap. 1. & seq. primò Arca corpus Christi : urna anima : & manna divinitas. ser. 1. ser. 3. post Pasch. secundò In Missa levatur corpus Christi, sicut altè pendebat in Cruce, ubi quasi patibulum repræsentant brachia Sacerdotis. Ibi etiam stat peccator tanquam latro cum odio, & aliis vitiis. ser. 3. Dom. 4. post oct. Pasch. & serm. 2. Dom. 12. post Pent. & op. de præparat. ad Mis. cap. 4. tertio est sicut manna. serm. 2. ser. 2. Pent. & serm. 3. Dom. 2. post Pent. & serm. 1. Dom. 6. post Pent. quartò est vita, & cibus. serm. 1. Dom. 6. post Pent. & serm. 10. in Nativ. & serm. 4. in Vig. Nativ. Effectus mirabiles. serm. 4. Dom. 9. post Pent & serm. 7. in Nativ. Quomodo suscipiendum. ser. 4. Dom. 16. post Pent. Est gloria Dei in nebula. serm. 1. in dedic. templ. & op. de 7. don. Spir. sanct. cap. 5. Solem nube regant Ezèch. 22. Dicitur in Missa Abel, Abraham, & Melchisedech, & quare. op. Expos. Mis. cap. 4. Favus cum melle est divinitas cum cera humanitatis virginæ : & ob id edulium dulcissimū. op. de 7. itin. æt. itin. 6. d. 5. Quare sumitur velatum. op. Comp. Theol. 1. 6. c. 16. Caro per se non est cibus animæ, sed bene ex visione sui ad divinam naturam. lib. 3. d. 19. a. 1. q. 1. ad 4. A Maria petendus est iste panis, ad quem sumendum invitat omnes : fuit enim coctus in clibano ejus ventris. op. de don. Sapient. cap. 25.
244. Christus est nostra anchora in mari hujus vitæ. serm. 1. in Rogat.
245. Christus qualiter pulset ad ostium cordis. serm. 9. in Rogat. ei, non Diabolo aperiendum. ibid. ipsi recurrendum, & pulsandum. ibid.
246. Christus quomodo aperit thesaurum gratiarum suarum. serm. 10. in Rogat.
247. Christus venit captivis prædicare Indulgentiam. serm. 10. Rogat. eosque solvere à vinculis Diaboli, aperireque carcerem culpæ. ibid.
248. Christus nobilitavit Ecclesiam sponsam. ser. 3. in Ascens.
249. Christus quomodo paravit in Cælo hospitium amicis suis. serm. 3. ibid.
250. Christus se occultat, ut ardentius quærat. serm. 3. ibid.
251. Christi sponsa non debet habere rugam in facie conscientiae. ser. 2. Dom. infra oct. Ascens. Vid. *Suprà.* n. 162.
252. Christo cohabitantes quid debent agere. serm. 3. Dom. ibid.
253. Christus tentatus in deserto est figura ingredientis in religionem. serm. 10. in Pent.
254. Christi milites quinam sint, & qualem benedictionem accipiant. serm. 4. Dom. Trin. *Milites Christi.*
255. Christus hortatur ad opera misericordiae multis rationibus. serm. 1. Dom. 1. post Pent *Opera misericordiae.* Ubi de utilitate ipsarum, & punitione ea omitterentium. ibid.
256. Christus quare dicatur homo quidam. ser. 1. Dom. 2. post Pent.
257. Christi cæna quanta, & qualis in gloria *Cæna.* serm. 1. & seq. Dom. 2. post Pent. Vid. *Suprà.* n. 104. Vid. *infra.* n. 289.
258. Christi curialitas in vocando omnes ad cænam expenditur. serm. 1. Dom. 2. post Pent.
259. Christi benignitas in satiando turbas expenditur multipliciter. serm. 1. Dom. 6. post Pent.
260. Christus adoratur in navi pœnitentiæ. ser. 1. Dom. 4. post Pent.
261. Christi beneficiorum nobis collatorum enumeratio pulcherrima. serm. 3. Dom. 5. post Pent. & serm. 1. Dom. 8. post Pent.
262. Christi sollicitudo in pascendo suos verbo Dei : undè circuibat per vicus, & castella, & misit prædicatores in mundum. ser. 1. Dom. 6. post Pent.
263. Christi panes sunt septem Sacramenta Ecclesiae. serm. 2. Dom. 6. post Pent. *Septem Sacramenta.*
264. Christi misericordia super homines viventes : super animas Purgatorii, & super beatos quantum. *Purgatorium.* serm. 3. Dom. 6. post Pent.
265. Christus quomodo reficiat suos. serm. 4. Dom. 6. ibid. Undè clamat ego reficio, caro inficio, mundus deficio, Diabolus decipio. ibid. & serm. 1. de S. Thom. V. *Suprà.* n. 257.
266. Christus cum maledixit ficui, quid mysticè intenderit. serm. 1. Dom. 7. post Pent.
267. Christi voluntatem facientium mirabilia explicantur. serm. 3. Dom. 8. ibid.
268. Quomodo cum Christo luctari poterit homo oratione, & operibus bonis. ser. 1. Dom. 9. post Pent.
269. Christus quantum zelet reverentiam Ecclesiae. serm. 4. Dom. 9. post Pent. Vid. *Suprà.* *Ecclesiae reverentia.* num. 36.
270. Christi digiti sunt dona Spiritus sancti. ser. 2. Dom. 19. post Pent.
271. Ex Christi propitiatione venit, quod quotidie non labimur, quod à Diabolo non jugulamur, quod à Deo non derelinquimur. serm. 2. Dom. 10. post Pent.
272. Christus quod in terra corporaliter faciebat, nunc in cælo operatur spiritualiter. ser. 2. ibid. Dom. 11.
273. Christus voluit ligari, ut nos salvaremur. ser. 3. Dom. 11. post Pent.

- Piscario Christi, & Diaboli.* 274. Christus quomodo trahit suos, Diabolus item malos. ser.4. Dom.11. post Pent. Vbi de Piscatione spirituali bona, & mala. V. *Piscator.*
- Pater, amicus, Vita, Spiritus.* 275. Christus diligendus vt Pater, vt amicus, & sponsus, & vita. serm.2. Dom.12. post Pent. & ser.2. & 3. Dom.14. post Pent. & ser.1. Dom.18. ibid. V. *suprà.* n.92. *Infra.* n.315. seq.
276. Christi vox, aspectus, & amplexus quam dulcia sint animæ. ser.2. Dom.12. post Pent. V. *suprà.* n.6. *Infra.* n.293. & 409.
277. Christus sanat vulnera peccatorum ligatura obferuantia mandatorum, oleo misericordiae egenorum, & vino poenitentiae: vbi de fructibus poenitentiae, & eleemosynae. serm.3. Dom.12. post Pent. & serm.4. ibid. V. *Christi attributa.* num.51.
278. Christus proportionata remedia damnis peccati opposuit. serm.4. Dom.12. post Pent. V. *Christi attributa.* n.51. V. *Prædicator.* n.95.
279. Christus quibus talenta sua distribuat. ser.3. Dom.13. post Pent.
280. Christus quo ordine, & perseverantia orandus, & accedendus. ser.4. ibid.
281. Christus laudandus ob multiplicia beneficia. ser.4. ibid.
282. Christo servitur ascendendo, Diabolo autem descendendo. ser.1. Dom.14. post Pent.
283. Christus trahit, & præmiat suos in Cælum, Diabolus verò suos ad Infernum. ibid.
284. Christi potestas qualis in iudicio potest cognosci ex casu ministrorum ad prolationem verbi, Ego sum, factam in horto. ser.3. Dom.15. post Pent.
285. Christus ostensus est Dominus vitæ triplicis ex resurrectione trium mortuorum. ser.4. Dom.15. ibid.
286. Christus magnificandus propter opus Incarnationis, ex qua deiectus est hostis: relevatus est homo, & irrigatus Spir. Sanct. serm.4. ibid.
287. Christus egit multa exterius, vt doceret nos eadem facere interius. serm.4. Dom.16. post Pent.
- Signa amoris in Christum, Nuptia cum Ecclesia.* 288. Christus diligendus, & in quibus consistit dilectio. ser.3. Dom.17. post Pent. & ser.4. ibid. & ser.3. Dom.18. ibid.
289. Christi desponsationis cum Ecclesia nuptiæ celebratæ à Patre. ser.1. Dom.19. post Pent. & lib.4. dist.26. part.1. art.1. quæst.1. ad vlt. V. *suprà.* n.275.
290. Christi sponsi qualitates describuntur. ser.1. Dom.19. ibid. & effectus nuptiarum. ibid.
291. Christus venit ad Ecclesiam scdam, & eam pulchram reddidit. serm.1. Dom.19. ibid.
292. Christi facies fulgebât, ita vt eius fulgor attrahebat discipulos. serm.2. Dom.20. post Pent.
293. Christi vox multipliciter dicitur ob multas proprietates. serm.2. Dom.20. ibid. V. *suprà.* num.276.
294. Christus semper paratus recipere poenitentem in quacumque hora. serm.3. Dom.20. post Pent.
295. Christum graviter offendit non parcens Proximo. ser.1. Dom.21. post Pent.
296. Christum blasphemat, qui ad eius misericordiam peccata multiplicat. serm.4. Dom.21. post Pentecostem.
297. Christus est fons, & origo omnium scientiarum humanarum. ser.1. Dom.22. post Pent.
298. Christus solum habet veram scientiam rerum, & quare. ser.1. Dom.22. ibid.
299. Christi virtuosa facundia in prædicando, & sanctitas in merendo, & ædificando expenditur. ser.1. Dom.22. ibid.
300. Christo firmiter credendum, quia habet veritatem intensionis in corde, locutionis in ore, conversationis in opere. ser.1. Dom.22. ibid.
301. Christus ostenditur Magister verax respectu credendorum, respectu promissorum, & agendorum. ob idque diligendus. ser.1. Dom.22. post Pent.
302. Christus quare exordium sumeret perfectionis à paupertate. ser.1. ibid. †
303. Christus plusquam triginta annis servivit Deo pro nummo animæ nostræ lucrando, cuius imaginem examinabit, an sit Dei, vel Diaboli in morte. ser.2. Dom.22. post Pent. V. *suprà.* n.178.
304. Christo conformari debemus. ser.4. Dom.22. ibid.
305. Christus manu, & ore benedicebat parvulos. ser.1. Dom.23. post Pent. eos valdè amabat. ser.1. de S. Ant. à Pad. *Benedictio.*
306. Christi manus imposita super homines, qualem virtutem haberet. ser.1. ibid.
307. Christi illuminatio facta cæci sputo, & saliva expenditur mysticè. ser.1. Dom.23. post Pent.
308. Christus libenter intrat domum, vbi mortuus plangitur. ser.2. Dom.23. ibid.
309. Christus intrat in animam per gratiam prævenientem, tenet manum per subsequentem. ser.2. Dom.23. ibid.
310. Christus desiderat animam adoptare in filiam ob tres perfectiones, scilicet ob splendorem fidei: decorem castitatis: & timorem humilitatis. ser.3. Dom.23. post Pent.
311. Christi qui sunt, quomodo crucifixerunt carnem cum vitijs, & quomodo configunt se cum Christo. serm.3. de S. Andr. V. *Crucifixio.* num.2.
312. Christum videre, & cognoscere quam utile. ser.1. de Convers. S. Paul. & ser.1. de S. Magdal.
313. Christus quare elegit abiectos non potentes. ser.2. de S. Matth.
314. Christi ingum quam suave. ser.2. de SS. Phil. & Iac.
315. Christus solus amandus. serm.2. de S. Madal. Pro inimicis pati amor sublimissimus. op. de grad. vit. c.1. & l.3. d.28. dub.5. Amor in Christum qualis virtus. op. fascicul. c.6. *Amor in Christum.*
316. Christi amici quinam. ser.1. de S. Barthol. *Amici Christi.*
317. Christi, & mundi regulæ oppositæ sunt. ser.1. de S. Barthol. V. *Infra.* n.373. *Christi, & Mundi regula.*
318. Christo, & mundo non possumus simul servire. ser.1. ibid.
319. Christi promptitudo ad nos adiuvandum quanta. ser.6. de Apost. Et charitas in nos. ser.9. de Apost.
320. Christus est Paradisus in quo sensu dixit latroni. Hodie mecum eris in Paradiso ser.2. de Evangel. *Paradisus.*
321. Christus quomodo assistat pro ipso patientibus. ser.3. de plur. Mart.
322. Christus consiliarius, dux, præsul, pater, & iudex ostenditur. serm.4. de vna Virg.
323. Chri

323. Christus quomodo dicitur indutus lineis vestibus. ser. 1. de dedic. templ.
324. Christi signa per quæ cognoscitur sunt paupertas, & humilitas. ser. 1. ibid.
325. Christus quomodo dicitur noster proximus. ser. 4. de dedic. templ. & op. Itin. ment. c. 4.
326. Christi amor in nos multipliciter expenditur. ser. 3. de S. Ioan.
327. Caput Christi divinitas. ser. 1. Dom. Pas.
328. Ad Christum fuit accessus per fidem, quæ est vna respectu omnium hominum. op. Brev. p. 4. cap. 5.
329. Christus servavit horam opportunam in omnibus suis actibus. op. Brev. p. 4. c. 10.
- Pœnitentia Sacramentum. Lignum vitæ.* 330. Christus manifestat clemenciam, prudentiam, & iustitiam in institutione poenitentiae. op. Brev. p. 6. c. 10.
331. Christus fructus ligni vitæ. op. lignum vitæ. proœm.
332. Christi vita arbor spiritualis, cuius folia, rami, flores, fructus quinam. op. lig. vit.
333. Christus est finis optatus. op. lig. vit. & lib. 2. d. 38. a. 1. q. 2. ad 1.
334. Ad Christum supplicatio pulcherrima S. Bonaventuræ. op. lig. vit. in fine, & op. solil. cap. 1.
335. Christus quàm deliciosus odore, sapore, & pulchritudine. op. Spec. B. Virg. lec. 16.
336. Christus est fructus virtuosissimus salvativa virtute, multiplicativa, & conservativa. op. spec. ibid.
337. Christus est refectio copiosa fidelium. op. spec. ibid. V. supra. n. 245.
338. Christus est fructus qui datur solum virtuosus. op. Spec. B. Virg. lec. 17.
339. Christus condescendit nobis ad liberandum hominem à plagis peccatorum. op. de dec. præc. ferm. 7.
- Pascha.* 340. Christus liberavit nos de manibus Pharaonis, & introduxit in terram promissionis, & propter hoc solemnizatur Pascha. op. de dec. præc. ferm. 7.
341. Christi exhortatio per illa verba Math. c. 11. Venite ad me, ponderantur. in op. 25. memor.
342. Christus quando gustatur, amarescunt omnia alia. op. de sex al. seraph. c. 7.
343. Christus factus est nobis iustitia contra concupiscentiam; sapientia contra ignorantiam, & sanctificatio contra peccatum. op. Itin. ment. cap. 1.
344. Christus ad nostram vtilitatem est proximus, frater, Dominus, Deus, alpha, & omega, op. Itin. ment. cap. 4. factus est panis, cibus, vita. op. stim. p. 3. c. 17. V. supra. n. 112.
- Scala.* 345. Christus veritas factus est nobis scala, per quem ascendere possumus ad Deum. op. Itin. ibid. & c. 7. & op. de Eccl. Hier. p. 1. c. 1. & in Luc. c. 24. n. 3.
346. Christus quibus participet Paradisum, quem obtulit latroni. op. Itin. cap. 7. & ferm. 2. de Evang. qui in ipsum intrant, qua dulcedine fruuntur. de 7. itin. ætern. d. 1. & 5. & itin. 6. d. 5. & 6. V. supra. n. 320.
347. Christus apparuit B. Francisco iam transformato in Deum per excessum. op. itin. ibid. cap. 7.
348. Christus invitat ad gustandum æterna. op. de 7. itin. & itin. 5. d. 7. & itin. 7. d. 7.
349. Christo quantum debeamus. op. Incend. am. cap. 2.
350. Christi amor petitur oratione flammigera. op. stim. diu. am. p. 1. c. 2.
351. Christo benefacit benefaciens pauperi. op. Eleme- stim. p. 1. c. 14. Invenitur in Infirmaria. op. stim. syna. part. 2. cap. 7.
352. Christus ex tot beneficijs solum petit nostrum cor, & amorem, ibid. p. 2. c. 2. V. Infra num. 356.
353. Ad Christum confugere debemus in tribulationibus. op. stim. p. 3. c. 12.
354. Christus factus est nobis panis, cibus, & omne bonum. op. stim. p. 3. c. 17. V. Christi attributa. n. 94. & 106.
355. Christi charitas immensa in nos ipsum inebriavit: ita ut nihil aliud desiderare videatur, quàm nos. op. stim. p. 3. cap. 17. In animam, & quantum eam æstimat. op. Leg. S. Franc. cap. 12.
356. Christi opera, & mysteria qualem correspondentiam obligationem exigant à nobis. op. amatorium. & l. 3. d. 20. a. 1. q. 2. ad 4. V. supra. num. 352.
357. Christus dicitur Angelus, quia missus est, & Angelus misit Spiritum Sanctum: 2. quia illuminat, purgat, perficit, reficit, & custodit. op. de Eccl. Hier. part. 1. cap. 1. V. Christi virtutes. num. 24.
358. Christus est axis, cui vir perfectus tanquam cælum semper innititur, nec unquam medium virtutis derelinquit. op. de Eccles. Hier. part. 4. capite 3. V. Christi attributa. num. 123.
359. Christus est Cælum à quo omnia bona. op. Cælum. Eccles. p. 4. c. 6.
360. Christi virtus quomodo inflamat animam. op. ibid.
361. Christus semper punit citra condignum. op. ibid.
362. Christus per diem occupabatur in docendo populos, & curando ægros: per noctem in oratione. op. quæst. sup. reg. q. 1.
363. Christus Apostolis Ecclesiam commisit regendam, & dilatandam, & præcipue B. Petro. op. quare fr. min. prædicent. Papæ triplicem potestatem contulit. ibid.
364. Christi opera quo sensu dicuntur fuisse perfectissima. op. apol. paup. c. 1. resp. 1.
365. Christi opus operatum est interius: operans est exterius. op. ibid.
366. Ex Christo quomodo orientur diversi gradus in Ecclesia, & perfectiones. ibid. c. 2. V. Hierarchy.
367. Christus distribuit multiformiter sua dona. op. apol. ibid.
368. Christi actus in carne multiplices secundum varios gradus assignantur. op. ibid.
369. A Christi mandatis discordare est peccatum mortale: ab operibus verò vel nullum peccatum, vel ad summum veniale. ibid. c. 2.
370. Christum velle imitari in aliquibus Diabolicum est, in alijs sanctum opus est. op. ibid. & lib. 3. dist. 20. art. 1. quæst. 2. ad 5. & lib. 4. dist. 8. part. 2. dub. 2. & dist. 3. part. 2. art. 3. quæst. 1. ad 4.
371. Christus Iesus solus est fundamentum Christianæ religionis. op. ibid. c. 1. resp. 3. V. Christi attributa. n. 88.

372. Christus nullum domicilium proprium habuit. op. apol. ibid.
373. In Christi schola quid doceatur. op. de prof. relig. l. 2. cap. 52. V. *suprà*. n. 316. V. *Christianus*. n. 8. seq.
374. Christus propriè non habuit Beatorum doctores. op. Comp. Theol. l. 7. c. 24.
375. Christi iugum quàm suave. op. myst. Theol. p. 2. c. 2. V. *infra*. n. 411.
376. Christus prædixit Petro, non revelavit ipsum. l. 2. d. 4. a. 2. q. 2. ad 1.
377. Christus confortatus est ab Angelo confortatione non potestativa, sed ministeriali, sicut armiger confortat strenuum militem. l. 2. d. 11. a. 1. q. 3. ad 2.
378. Christus non habuit Angelum Custodem, & quare. l. 2. ibid. corp.
379. Christus in suis actionibus nec vlllo modo fuit subiectus constellationibus Cæli. l. 2. d. 14. p. 2. q. vlt. ad 3.
380. Christus, & Ecclesia significantur per Adam, & Evam, & quomodò. l. 2. d. 18. dub. 1. & art. 1. q. 1. corp.
381. Christus non tenèbatur obedire potestatibus secularibus, nec sui sectatores. l. 2. d. 44. a. 3. q. 1. ad 1. Quomodò fuerit sub lege exponitur. l. 3. d. 1. dub. 3.
382. Christus misit imaginem suam Regi Abagaro. lib. 3. dist. 9. art. 1. quæst. 2. ad vlt. Eius imago fuit depicta à S. Luca, sicut & Imago Mariæ. ibid.
383. Christi visio quid profit Beatis in Cælo. l. 3. d. 1. a. 2. q. 2. ad 1.
384. Christus exaltavit genus humanum supra naturam angelicam. l. 3. d. 9. a. 1. q. 5. ad 2.
385. Christus est medium nostræ adoptionis. l. 3. d. 10. a. 2. q. 2. corp.
386. Christus quomodò exemplar fuerit hominibus ipsum præcedentibus. l. 3. d. 11. a. 1. quæst. 2. ad vlt.
387. Christus est primogenitus in omnibus hominibus. l. 3. d. 11. ibid. V. *Primogenitus*.
388. Christo competit omnis laus ratione suarum perfectionum. l. 3. d. 12. a. 2. q. 1. ad 1.
389. Christus descendit ad miseriam pœnalem quantum potuit. l. 3. ibid. ad 3.
390. Christus potuit dicere locutionem falsam, sed non affirmare eam, quia illud est perfectionis, istud imperfectionis. lib. 3. ibid. ad vlt.
391. Christi fides præcessit in Sanctorum cordibus antè eius adventum. l. 3. d. 13. a. 2. q. 1. ad vlt. exigit voluntatem, & auxilium supernaturalem credere eius divinitatem. lib. 3. d. 24. art. 2. quæst. 1. ad vlt. Nunquam deficiet in Ecclesia. l. 4. d. 4. p. 1. dub. 2.
392. Christi sacramenta, alia causa nostræ salutis, suntque natiuitas, passio &c. Alia sunt signa, vt baptismus. l. 3. d. 19. dub. 6.
393. Christi passio influit in Sacramenta, & quomodò. l. 3. d. 20. q. 4. corp. Ea quomodò produxit de latere. l. 4. prolog.
394. Christus quomodò dicitur ereptus ex inferno inferiori, è limbo. lib. 3. dist. 22. quæst. 5. ad 2.
395. Post Christi mortem ianua cæli aperta fuit quantum ad meritum: post resurrectionem quantum ad egressum de limbo: post ascensionem quantum ad ingressum in Cælum lib. 2.
- d. 2. a. 1. q. 6. ad 2.
396. Christi nomen quomodò homines erubescunt. l. 3. d. 30. a. 1. q. 2. ad 2.
397. Christus est magis à Deo dilectus, quàm totus mundus: præponderat enim mille mundis. l. 3. d. 32. q. 5. corp.
398. Christus habuit dona Spiritus Sancti ipsum disponentia ad patiendum. lib. 3. d. 34. p. 1. art. 2. q. 1. corp.
399. Christum indui est conformari ipsi per receptionem Sacramentorum, & fidei, aliarumque virtutum. l. 4. d. 4. p. 1. dub. 4.
400. Christus quomodò fuit agnitus à Ioanne Baptista. l. 4. d. 5. dub. 3.
401. Christus habuit operationes humanas, & divinas, quia operatio sequitur naturam, non Personam. l. 4. d. 5. q. vlt. ad vlt.
402. Christus stetit cum discipulis antè mortem vt socius: post Resurrectionem vt Dominus. l. 4. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. ad vlt.
403. Christi præputium est in terra, & quomodò. l. 4. d. 12. p. 1. dub. 2.
404. Christus solus clausit limbum, & aperuit Paradysum. lib. 4. dist. 18. part. 1. art. 1. quæst. 1. ad 2. & 3.
405. Christus descendit de Lia, non de Rachel vxoribus Iacob, & quare. l. 4. d. 33. dub. 5.
406. Christi statura fuit perfectissima: tenuit enim medium inter parvitatem, & magnitudinem, & in eadem resurgent omnes. l. 4. d. 44. dub. 3.
407. Christus triplex officium gessit in terris, scilicet ministri in agendo: pugillis in patiendo, & Redemptoris in moriendo: idè etiam homo configuratur Christo his tribus modis in Ordine, in Confirmatione, & in Baptismo. lib. 4. dist. 24. part. 2. a. 1. q. 1. ad arg.
408. Christi membra dicuntur vnum corpus ratione humanæ naturæ assumptæ à Verbo. lib. 1. d. 31. p. 2. a. 2. q. 1. ad vlt.
409. Christi vox alia orationis, alia doctrinalis, alia comminationis. Ps. 17. Vid. *suprà*. 276.
410. Christi imitatio quo habitu virtutis fiat. op. Apol. paup. resp. 1. c. 3.
411. Christi iugum suave. op. Theol. myst. p. 2. c. 2. pet. 5. Vid. *suprà*. 375.
412. Christi clamor in Cruce fuit miraculosus, & quare, & lachrymæ expenduntur. in Luc. c. 23. n. 46.
413. Christi choræa in cælo, & cantilena suis. *Choræa* beatis latè, devotè, & piè exponitur. op. diar. *beatorum*. fal. r. 10. c. 6. V. *Choræa*. n. 3.
414. Christus est stella cælestis quærendus in Cruce, non in stabulo, nec in nocte. serm. 7. rogat. *Stella*.
415. Christus quando finxit se longius ire: an benè fecerit. lib. 3. dist. 38. art. 1. q. 2. ad 3.
416. Christus localiter est in Cælo: Sacramentaliter in Eucharistia, personaliter vbique. l. 3. d. 22. a. 1. q. 2. corp.
417. De Christi operibus fides quænam explicitè, & quænam implicitè debet à Christianis haberi. l. 3. d. 25. a. 1. q. 3. *Fides*.
418. Antè legem Deus credebatur Creator, & ab eo salus, & redemptio expectabatur, sed non cognoscebatur per quem, & quomodò ista salus implenda esset exceptis paucis, quibus revelatum est: sub lege Persona redemptoris expectabatur, sed ignorabatur quæ Persona,

- sona, scilicet, an homo, an Angelus, an Deus exceptis paucis, quibus id revelatum est: sub gratia autem omnia sunt patentia. l. 3. d. 25. a. 2. q. 1.
419. Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat, scilicet in Inferno, in Cælo, & in Mundo Ps. 140.
420. Christi sacerdotium figuratum in sacerdotio Aaron. l. 4. d. 24. a. 1. q. 3. ad 5.
421. Christus est noster Abbas generalis. V. *Abbas*. n. 7.
422. Christus figuratus in Abel. V. *Abel*. n. 3.
423. Christi legati sunt Apostoli. V. *Apostolus*. n. 3. Ipsius Fratres. *ibid.* n. 10. Ipsis dedit gubernationem Ecclesiæ. V. *Apostolus*. n. 5. & 13.
424. De apparitionibus Christi. V. *Apparitio*. num. 9.
425. Christi benignitas in omnibus suis actibus. V. *Benignitas*. n. 4.
426. Christi inimicus quis. V. *Christianus*. n. 23.
427. Christus esurit triplicem cibum, scilicet conversionem, bonum opus, & contemplationem. V. *Cibus*. n. 11. V. *fames*. n. 5. V. *Christi attributa*. n. 37.
428. Christi clarificatio. V. *Claritas*. n. 4.
429. Christus dicitur Cælum. V. *Celi varia*. n. 11. seq.
430. Christi humanitas non potest dici deificata. V. *Deificatus*. n. 1.
431. Dies Christi quem desideravit Abraham qualis. V. *Dies*. n. 27.
432. Christi discipulus quis. V. *Discipulus*. n. 1. seq.
433. Christi dormitio quæ. V. *Dormire*. n. 4.
434. Christi, & Ecclesiæ desponsatio, & unio. V. *Ecclesia*. n. 61. & 66.
435. Christi tunica est Ecclesia. V. *Ecclesia*. num. 75.
436. Qualis error potest contingere in adoratione Christi. V. *Error*. n. 7.
437. Christus est medium ethicæ. V. *Ethica*. num. 2.
438. Christi exaltatio. V. *Exaltatio*.
439. Christi caro est hamus. V. *Hamus*. n. 1.
440. Christi doctrina. V. *Doctrina*.
441. Christi gaudium de nobis quale. V. *Gaudium*. n. 14.
442. Christi Genealogia. V. *Genealogia*. num. 1. seq.
443. Christus liber. V. *Liber*. n. 15.
444. Christus quare apparuit peregrinus discipulis. V. *Peregrinus*. n. 2.
445. Christus pascit oves suas per doctrinam, gratiam, & Eucharistiam. serm. 2. Dom. 2. Pasch.
446. Christus mensurat gratiam in meritis, & gloriam in præmijs gratiæ, & in virtute suæ passionis. ser. 4. Dom. 2. post. Pasch.
- Christianus.*
1. Christianus debet facere voluntatem Dei, & hic est cultus, qui requiritur ad professionem Christiani. Io. col. 47. est discipulus Christi. V. *Discipulus*. n. 4.
2. Christianæ professionis fundamentum est cognoscere, est credere in Christum. in Luc. c. 17. n. 19. & c. 20. n. 20.
3. Christianus populus quare dicatur pusillus grex. in Luc. c. 12. n. 32.
4. Christianus figuratus in Moysè, qui ascendit de aquis baptismi, & intrat caliginem fidei, quæ est fundamentum, per quod in nobis fundatur Christus. ser. 1. in Hex.
5. Christianus tenetur renuntiare omnibus quæ possidet saltem affectu. ser. 2. in oct. Pasch. h. & s. 2. de SS. Sim. & Iuda, & ser. 2. in oct. Pasch. & s. 5. de vno Marr.
6. Christianus tenetur diligere proximum. ser. 2. in oct. Pasch. V. *Proximus*.
7. Christianorum conversatio debet esse in Cælis ser. 2. *ibid.*
8. Christianorum schola docet humilitatem, charitatem, & perseverantiam. ser. 2. *ibid.* & ser. 4. Dom. 18. Pent. & ser. 2. de plur. Marr. & ser. 2. de S. Ant. à Pad. & in Luc. cap. 14. n. 32. & serm. 1. Dom. 1. Quadrag. V. *Christi varia*. n. 373.
9. Christianorum in schola dicitur pudicitia, simplicitas, modestia, docibilitas, liberalitas, maturitas, & sanctitas. serm. 2. in Hex. A Christo incipiendum ut addiscatur logica, cæteræque scientiæ Christianæ. ser. 1. in Hex.
10. Christianorum ruina est addiscere logicam Diaboli, & nescire mathematicam, & metiri se ipsos, & logicam Christi. ser. 2. Hex.
11. Christianus verus debet fieri de Iudæo Hebræus, & de Hebræo Galilæus, & quomodo. Ps. 147.
12. Christianum se profiteri absque operibus hypocritis est. ser. 2. Dom. in fr. oct. Ascens. & in Luc. c. 12. n. 54. & ser. 2. Dom. 4. post Pent. V. *infra*. num. 36.
13. Christiani signa quænam sint. ser. 1. 2. & 3. in Pent. & quænam signa Christiani ficti. *ibid.* V. *Charitatis effectus*. n. 67. V. *signum*. n. 28.
14. Christianus verus debet mysticè eijcere dæmonia, linguis loqui novis, serpentes tollere, & mortiferum absque nocumento bibere, & manus super ægros imponere. serm. 1. in Pent.
15. Christiani omnes debent incedere mysticè nudi, & discalceati. ser. 2. in Pent.
16. Christiani sunt semen Christi, ipsorumque regnum manet in æternum fulgebuntque sicut sol in Cælo. ser. 1. Dom. Trinit.
17. Christiani boni sunt thronus Dei, in quibus ipse insidet. ser. 1. *ibid.* recipientes Spiritum Sanctum consecrantur in reges. serm. 10. in Pent.
18. Christianorum prælectio facta à Deo quanti æstimanda. ser. 2. de Evang.
19. Christianus debet amplecti labores pro Christo libenter. serm. 2. de plur. Marr. non ut fur, & homicida. *ibid.* Veræ divitiæ Christianorum quales. ser. 1. ser. 2. Pasch.
20. Christianorum infelicitas qualis Deum inhonorantium. ser. 2. de Evang.
21. Christiani omnes antiquitus in principio orationis dicebant, Deus in adiutorium meum intende: modò quia multiplicati sunt, solum Ecclesia hoc facit. in Ps. 69.
22. Christianus quid voveat in baptismo, & ad quid se obliget. serm. 1. Dom. 1. Quadrag. Non debet erubescere crucem. Brevil. part. 6. cap. 8.
23. Christianus Christi inimicus quisnam sit. serm. 1. Dom. 1. Quadrag. quale iudicium ei reservetur in extremo iudicio. in Luc. cap. 13. num. 25. relinquens pro terrenis Christum est peior Iuda. ser. 2. de S. Nicol.

24. Christianus malus figuratur in ficu maledicta à Deo. ser. 2. Dom. 7. post Pent. Christum se negans negat Christum in Io. c. 18. n. 17.
25. Christianorum messis alia facta est prædicatione Evangelij: alia fiet in fine Mundi. in Luc. c. 10. n. 2. Quomodo homines fuerint in fide illuminati. ser. 1. Dom. 2. post Epiph.
26. Quam gravis fuerit persecutio in primordijs Ecclesiæ adversus Christianos. in Luc. cap. 21. num. 18.
27. Christiani in quibus teneantur obedire Dominis terrenis, etiam malis, & quare. l. 2. d. 44. a. 3. q. 1. Quænam teneantur credere explicitè, & quænam implicitè. l. 3. d. 25. a. 1. q. 3. corp.
28. De Christianis bonis, & malis agitur. op. Phar. l. 1. c. 9. & 10. & ser. 1. Dom. 24. post Pent. & ser. 2. Dom. 22. post Pent. & op. Comp. Theo. l. 4. c. 4. & seq.
29. Christianorum servitus quomodo est libertatis. l. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4.
30. Christiani in primitiva Ecclesia nihil proprium habebant: quod modo practicatur in religionibus. l. 4. d. 24. p. 1. a. 1. q. 3. corp.
31. Christiani in iudicio extremo quomodo tractabuntur. l. 4. d. 47. dub. 1.
32. Christianorum congregatio fit sub vexillo Christi à quatuor plagis terræ. serm. 3. Dom. 4. post Epiph. debent esse milites strenui. serm. 1. ser. 3. Pen. & ser. 4. Dom. Trinit.
33. Christianorum fraternitas qualis debeat esse. ser. 4. Dom. 5. post Pent. & in quo sensu Diabolus sit frater eorum. op. Brevil. d. 1. a. 5. c. 10. eorum victoria est vinci. ser. 2. de S. Lucia.
34. Christiani multi sunt numero, parvi merito. ob id Ecclesia est civitas plena populo, sed sola idest, veluti solitaria, sed antiquitus erat oppositum. in Thren. c. 1. n. 1.
35. Christiani quo sensu sunt oves Christi. in Io. c. 10. n. 26.
36. Christianus non est, qui transgreditur eius mandata. op. stim. diu. am. p. 3. cap. 11. V. *suprà*. num. 12.
37. Christiani omnes tenentur obedire summo Pontifici: specialius autem FF. Minores vi regulæ. op. Expos. Reg. FF. Min. c. 2.
38. Christiani boni, & mali constituunt civitatem. V. *Civitas*. n. 2.
39. Christianæ vitæ fabrica. V. *Fabrica*. n. 4.
Cibeles.
- Cibeles fingebatur Dea mater Deorum, cui & Baccho noctem totam lucibus ducebant post solemnitatem diei. in Sap. c. 14. V. *Dij*.
Cibus.
1. Cibus corporalis tria habet, saporem, nutrimentum, & massam: primò delectat: secundò nutrit: tertio onerat: primus spectat ad palatum: secundus ad naturam, seu substantiam: tertius ad miseriam. in Ps. 118. n. 103. V. *Alimentum*. n. 1. & seq.
2. Cibi proprietates, & effectus litteraliter, & mysticè exponuntur. in Io. cap. 4. n. 32. & in Io. col. 31. & op. de præp. ad Mis. c. 7. Differentia inter cibum corporalem, & spirituale. Ps. 33.
3. Cibus à Christo post resurrectionem non transivit in nutrimentum, sed resilivit in materiam: non enim comedit ob indigentiam, sed ad demonstrandam potentiam. in Io. cap. 21. num. 12. sic etiam comestiones Angelorum in corporibus assumptis. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 1.
4. Ciborum abstinencia quantum homini fructuosa. l. 4. Dom. 1. Quadrag. & op. de apol. paup. resp. 2. a. 1.
5. De disciplina servanda circa comestionem agitur. op. spec. discipl. p. 3. c. 4. vbi de abstinencia ciborum de nimia sollicitudine in parando cibos &c. op. reg. Novit. cap. 5. & seq. V. *Comestio*. n. 10.
6. Cibus sumitur, & perficitur per quadruplicem virtutem, scilicet attractivam, digestivam, retentivam, & expulsivam. op. Comp. Theo. l. 2. cap. 33.
7. Cibus est necessarius ad conservationem individui. op. Centil. p. 3. sec. 21.
8. Cibi comestio propriè dicit incorporationem, & perditam restaurationem. lib. 4. dist. 12. p. 1. art. 3. quæst. 3. ad arg. impropriè tamen dicit eius sumptionem, & consumptionem, non autem conversionem, & unionem, Christus, & Angeli post resurrectionem comederunt. lib. 2. dub. 8. p. 1. art. 3. quæst. 1. Tria continet, masticationem, traiectionem in ventre, & incorporationem. lib. 4. dist. 12. art. 3. p. 1. quæst. 1. ad arg.
9. Cibus Adam in Paradyso qualis fuisset. lib. 2. dist. 19. dub. 1. & dist. 29. dub. 2. & 4. & qualis eius indigentia comedendi. lib. 2. dist. 19. art. 2. quæst. 1. & 2.
10. De conversione specierum Eucharistiæ in substantiam alicui agitur. lib. 4. dist. 12. p. 1. art. 2. q. 1. & seq. & op. de præp. ad mis. c. 7. Vbi dicitur quomodo Christus transmutet in se manducantem Eucharistiam &c.
11. Cibus Christi triplex, scilicet conversio peccatoris, bonum opus, & contemplatio, hæc valdè esurit. in Io. c. 4. col. 23. V. *Christi attributa*. n. 37. & V. *Fames*. n. 5.
12. Cibus multiplex spiritualiter ostenditur, scilicet, pœnitentia, doctrina, bonum opus, prædicatio. Ps. 54. & Ps. 118. n. 103. & Ps. 124. & in Io. col. 31. 32. 33. & op. Phar. l. 4. c. 29.
13. Cibus Dæmonum sunt peccata maximè carnalia. in Luc. cap. 15. num. 15. & serm. 2. in die Cin.
14. Cibus sumere ante esuriam, vel post saturitatem superfluum. Ps. 104.
15. Cibus spiritualis sapientiæ non est dimittendus ob cibos Ægypti, scilicet alliorum, porrorum &c. quæ sunt fructus sapientiæ mundanæ. ser. 1. Hex. & de lumin.
16. Cibus Sacræ Scripturæ ad triplicem mensam apponitur diversimode in refectorio meditationis, scilicet ad mensam historiam pro simplicibus, ad mysterialem pro Doctoribus, & ad moralem, seu anagogicam pro vtrisque. op. de don. scientiæ. c. 3. & 4. Vbi de omnibus requisitis ad perfectum convivium agitur mysticè, & quis sit panis ibi expositus, & vinum. ibid. & c. 5.
17. Cibus Sacræ Eucharistiæ apponitur ad mensam anagogicè, in qua maximè reficitur anima &c. op. de 7. don. Spir. Sanct. cap. 4. & op. de præp. ad mis. cap. 7. Est panis coctus in clibano vteri Virginialis igne Spiritus Sancti, per quem reficiuntur omnes sensus spirituales animæ: idè à Beata Virgine petendum, unde invitat omnes ad comedendum dicens Venite comedite panem meum. op. de 7. don. cap. 5. Vid. *Eucharistia essentia*. num. 8. seq. est cibus

cibus communis Angelis, & hominibus, & quomodo. op. de præpar. ad Mis. cap. 7.

18. Cibus corporalis quomodo à spirituali differat. op. de præpar. ibid.

19. Qualis cibus spiritualis ex vulneribus Salvatoris extrahatur per meditationem. op. de perf. ad for. c. 6.

20. Cibus simplex frugalis, & naturalis, scilicet herbæ, olera, poma erant cibus hominis ab initio sæculi. op. Apol. paup. 2. resp. c. 2.

21. Cibus bonorum est Deus, malorum est Diabolus. serm. 2. fer. 2. Pent.

22. Cibus corporalis dividitur in plures partes, quarum tres non sunt aptæ ad alimentum. lib. 2. d. 30. a. 3. q. 1. fund. Quinam, & quomodo convertitur in substantiam aliti. l. 4. d. 9. a. 1. quæst. 2. ad ult.

23. Ciborum nimia copia quàm noxia. op. de cont. Mundi

24. Cibus noster est Christus. V. *Christi varia.* n. 354. & 237.

25. Cibi mortificatio. V. *Continentia.* n. 6.

26. Quid sit operari cibum qui non perit. Vid. *Opus.* n. 57.

Cicatrix.

1. Christus voluit eas servare post resurrectionem: primò ob fidem resurrectionis astuendam: secundò ut Patri eas pro nobis continè ostenderet: tertio ut tantum beneficium redemptis insinuet: quartò ut justitia damnationis in judicio ostendatur: quintò ad affectum nostrum inflammandum: sextò in victoriæ signum: septimò in argumentum suæ charitatis. in Luc. c. 24. n. 40. Vid. *Christi Passionis series.* n. 43. V. *Vulnera.* n. 4. & 5.

2. Cicatrices Martyrum. V. *Martyr.* n. 5.

Cicero.

Cicero negavit Dei providentiam. in Eccles. c. 5. vers. 5.

Ciconia.

1. Ciconiarum amor mutuus qualis, trahiturque ad mores. serm. 2. de plur. Conf.

2. Ciconiæ, & Cigni amor in castitatem. serm. 4. de Apost.

3. Ciconiæ Diaboli quinam sint. serm. 4. Dom. 3. Quadrag. V. *Diaboli varia.* n. 57.

Cidaris.

Cidaris cum vitta Hyacintina in veste summi Sacerdotis quid significabat. in Sap. c. 8. ubi de cæteris ornamentis agitur ipsius vestis.

Cignus.

1. Cignus. Vid. *Ciconia.* n. 2. Albus in pennis, & niger in carne est, significatque hypocritas. serm. 4. de Apost.

2. Relinquit nidum ut audiat cantare, & laborare homines, & easdem melodias formare. serm. 2. de Apost.

Cilicium.

Cilicium accingere potest in bonam, & in malam partem accipi. in Thren. c. 2. n. 10.

Cimbri.

Cimbri, & Cæltiberi quantæ fortitudinis in præliis. serm. 1. de S. Ambr. ep.

Cinamomum.

Cinamomum quam fragrans, & quale unguentum componat, significatque humilitatem. op. diar. sal. tom. 7. c. 5.

Cineus.

Cineus interpretatur luctus, & quinam sint filii

cinei, de quibus Iudic. c. 1. serm. 4. Dom. Palmæ *Cingere.*

1. Cingere, & accingere qualiter differant. Vid. *Accingere.* n. 1.

2. Cingulum, seu Zona: alia est pœnitentiæ, de qua Joannes cingebatur: alia justitiæ: alia humilitatis, alia continentiæ, alia fortitudinis, alia iniquitatis. in Psalm. 108. & in Joan. c. 2. 1. num. 18.

3. De mysteriis cinguli fratrum Minorum. op. expos. reg. F. Min. c. 2.

Cinifes.

Cinifes quid sit, & quid significat. op. de dec. præcept. ser. 7.

Cinis.

1. Cinis vitulæ quomodo mundabat carnis immunditiam, & qua virtute. l. 4. d. 1. dub. 4.

2. Per cineres furum vestigia produntur, lixivium conficitur, ignis conservatur, panis coquitur. serm. 2. in die Cin.

3. Cinis significat humilitatem, & pœnitentiam, per quam fit lixivium spirituale animæ: alique effectus spirituales. serm. 2. in die Cin.

4. Cineres spargere in templo cordis quid sit. serm. 2. ibid. quid spargere super capita. in Thren. c. 2. n. 10.

5. Cineres commisceri cum aqua, est cœnare memoriam mortis cum aqua lacrymarum. serm. 2. in die Cin. fit lixivium. Vid. *Lixivium.* n. 1.

6. Cinis memoriam mortis Christi significat, quæ ad receptionem Eucharistiæ prærequiritur, sicque coctus panis recipitur. ser. 2. in die Cin.

7. Cinis quomodo conservat ignem Spiritus sancti. serm. 2. ibid.

8. Cinis quid significet in Scriptura, & quid sit cinete caput conspergere. in Thren. c. 2. n. 10. Circuire, Circulare, Circuitus.

Circulatio.

Circulatio animarum non potest dari. Vid. *Anima ad corpus.* n. 47.

Circulus.

1. Circulus est figurarum perfectissimus, quia ad idem punctum terminatur à quo incipit. l. 3. d. 1. art. 2. q. 1. corp. Vel est circumferentia ad idem rediens, sphaera verò nequaquam. in Ps. 129. & V. *Orbis.* Ejus natura exponitur. lib. 1. Prol. An detur in rebus. op. Comp. Theol. l. 1. c. 1. V. *Figura.*

2. Circulus est figura formosissima, simplicissima, perfectissima, capacissima, & nobilissima: ob id divinam naturam significat. Psalm. 118. prolog. a. 2. & l. 4. d. 24. p. 1. a. 1. q. 1. corp.

3. Circuli medium invenitur per duas lineas se othogonaliter interfecantes: hoc medium mysticè est Christus. ser. 1. Hex. vel de lumin.

4. Circuli terminus, seu punctus dupliciter assignatur, aut cum sit, aut cum factus est: primo modo est assignabilis: secundo nequaquam. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.

5. Circulus seu corona Clericorum qualis. Vid. *Corona.*

6. Circulus Galaxia. V. *Galaxia.*

7. Circulus intelligibilis est homo. Vid. *Homo.* num. 30.

8. Circularis motus. V. *Motus.*

Circumcisio.

1. Circumcisio fuit præceptum Sacramentale, in Luc. cap. 2. n. 21. V. *Baptismi Differentia.* n. 11.

- De Circumcisione. V. *Suprà Baptismi effectus.*
& lib.4. d.3.p.2.a.3. per tot. & d.4. a.1. q.1. ad
arg. & d.1.p.2. in dub. litt. & art.2. per tot. &
d.10. p.2.a.1.q.3. ad arg.
2. Circumcisio, & legalia quoad efficaciam, &
observantiam non cessaverunt ante Evangelii
promulgationem. l.4.d.3.a.3.q.2. Ipsius effectus.
in Io.c.7.n.22.
  3. Circumcisio spiritualis triplex est. in Io.col.37.
Item duplex est à culpa, & à pœna. op. Comp.
Theol.l.4.c.12.
  4. De modis facienda est circumcisio spiritualis.
serm.2. in die Circumcis. & de causis quibus
debet fieri. serm.3. ibid. & op. Medit. vit. c.8.
& serm.2. in Septuag. & Pl. 85.
  5. Quarè primò præcepta Abrahæ. V. *Abraham.*
n.11. V. *Baptismi effectus.* n.55. seq.
  6. Circumcisionis Christi mysteria. Vid. *Christi*
Circumcisio.
Circumferentia. Vid. *Circulus.*
- Circuminceffio.**
1. Circuminceffio est mutua aliquorum inceffio,
seu commeatio inter se, translataque est ad di-
vina, explicaturque unitas perfectissima, & di-
stinctio personarum qua una est in alia, & di-
stinguitur ab ea. op. Comp. princ. in Prol. &
l.1.d.19.p.1.q.4.
  2. Circuminceffio in essendo ponit distinctionem
simul, & unitatem, quæ in solo Deo est. l.1.
d.19. ibid.
  3. Circuminceffio exigit unitatem indistinctam,
& distinctionem inconfusam: ob idque in so-
lo Deo est. l.1.d.19. ibid. q.4. corp.
  4. Circuminceffio non est ubi plura simul con-
funduntur in unum, ut punctus & unitas. l.1.
d.19. ibid. ad 2.
- Circumscribere.**
Circumscribere Vid. *Locus.* n.2. & seq.
- Circumscriptivè.**
Circumscriptivè. Vid. *Locus.* n.5.
- Circumspectio.**
Circumspectio est contrariorum vitiorum caute-
la. op. Cent. part.3. sec. 41. & op. de 4. virt.
Card.
- Circumstantia.**
1. Circumstantia peccatorum est proprietas per-
sonæ vel negotii ex se pertinens ad laudem, vel
vituperium, vel diminuendo, vel augendo, vel
in aliud genus peccati trahendo. op. Cent. p.1.
sec. 33. & l.4. d.17. p.3. art.2.q.3. corp. & op.
Confes. c.2.p.20.
  2. Circumstantiæ peccatorum respicientes per-
sonam sunt quinque, scilicet, scientia, ætas,
conditio, ordo, & status: respicientes verò
crimen sunt tres, scilicet, copia, causa, lucta
pusilla. op. Cent. p.1. sec.33. & serm.8. in ro-
gat. & op. spec. an. prolog. & op. mod. Confes.
& de purit. conf. c.2. & seq.
  3. Circumstantia licèt sit accidentalis in gene-
re naturæ: aliquando tamen est essentialis in ge-
nere morum: unde facit actum differre specie:
patet enim quod aliquando privatio circum-
stantiæ ponit actum in genere vitii, positio in
genere virtutis. lib.3. d.23. art.2. quæst.5. ad 5.
& l.4. d.17. p.3.a.2.q.3. ad 6. Vid. *Peccati gra-
vitas.* n.14.
  4. Circumstantiæ trahentes in aliud genus actum,
sunt necessariò exprimendæ in confessione:
aliæ verò nequaquam, nisi per congruitatem.
- 1.4.d.17.p.3.a.2.q.3. corp. & d.41. dub.3. & l.2.
d.24.p.2. dub.1. Vid. *Peccati gravitas.* num.14.
sequent
  5. Circumstantiæ peccatorum explicantur. op. de
mod. Confes. c.2. & op. de sex al. Cherub. pri-
ma ala. Vid. *Peccati gravitas.* n.14. & seq.
  6. Circumstantiæ excusantes participantem cum
excommunicato quænam sint. op. Cent. p.1.
sec.27. V. *Excommunicatio.*
  7. Circumstantiæ confessionis privatæ pro fre-
quentantibus eam explicantur. op. spec. discipl.
p.2.c.3.
  8. Circumstantiæ in locutione servandæ quænam.
op. Phar. l.2.c.30.
- Circumventio.**
Circumventio. V. *Fraus* V. *Mercatura.*
Ciprianus.
- Ciprianus Martyr excusatur in eo, quod volebat
hæreticos baptizatos rebaptizari. lib.4.d.6.p.1.
dub.3.
- Cirus.**
Cirus, ejus potentia, & infelicitas qualis. serm.4.
de uno Confes.
- Citatio.**
Deus merè ludicis primò citat hominem ad suam
curiam verbo prædicationis, exhibitione con-
tinua beneficiorum, & correptione flagelli:
secundò insinuat incurationem malefactorum:
tertiò postulat satisfactionem. serm. 1. Dom.8.
post Pent.
- Cithara.**
1. Cithara est Sacra Scriptura, in qua una chor-
da dependet ab aliis, idest unus locus scriptu-
ræ dependet à pluribus, imò à mille. op. Hex.
serm.19. vel de lumin.
  2. Quid sit, & quænam habeat. Psalm.97.
  3. Cithara est Christus in Cruce dulcem sonum
reddens. serm.3. Dom.3. Quadrag. & serm. 3. in
Parasc. & serm.2. in Pasch. & Psalm. 97. Vid.
Christi attributa. num. 124. Vid. *Christi passio.*
num.93.
- Civilis.**
1. Civilis lex ortum habet à lege divina. op.
princ. S. Script. & serm. 1. Hexaem. Vid. *Ius.*
Vid. *Lex.*
  2. Civile opus, item manuale, & spirituale qua-
liter differant. op. de paup. Christi contra Gul.
q.2. resp.
  3. Civilis vita exosa cupido, & carnalis, qui est
porcus, & canis. serm.1. Hexaem. in princ.
- Civitas.**
1. Civitas perfecta quatuor exigit. ser.1. de Sanct.
Agnete.
  2. Civitas multiplex spiritualis, & mystica, scili-
cet, Anima, Mundus, Cælum, Infideles, &
multi Christiani: Ecclesia militans, trium-
phans, congregatio fidelium, Infernus.
ser. de Sanct. Agnete. & serm. 3. Nativ. in
Psalm.30. & 120. & 121. & 136. & serm.2. in
dedic. Eccl. & serm. 1. ser. 2. Pent. & serm.2.
Dom.3. post. Epiph. & serm. 3. Dom. 2. post
Pent. & ser. 1. Dom.17. post Pent. V. *Ecclesia*
n.60. Vid. *Mundus.* n.53. Vid. *Anima varia.*
n.38. & V. *Anima ad Deum.* n.97. V. *Cælum.* n.31.
V. *Congregatio.* n.4.
  3. Civitas Diaboli quænam. Psalm. 126. & in
Ecclen. proem.
  4. Civitatis Hierusalem cœlestis mysteria, gau-
diaque enarrantur. op. dixt. sal. tom.10.c.5
5. Civitas

5. Civitas spiritualis est anima, ordinanturque omnia in ea ad modum civitatis benè ordinatæ. op. de 7. don. Spir. S. c.4. & c.5. de dono consil. & op. de 7. itin. æter. itin. 7. d. 3. & in Thren. c.1. n.1. V. *Anima varia*. n.38. V. *Anima ad Deum*. n.97. suprâ. n.2.
6. Civitas habet mœnia ad ornatum, munitiones ad defensionem. in Thren.c.2.
7. Civitatis custodia indiget viro forti ad propulsandas injurias, item & viro spirituali, scilicet, ingenioso ad comprehendendas injurias: & fideli ad mores cohonestandos & corrigendos. Pf. 124. V. *Custodia*.
8. Civitas refugii est pœnitentia. Vid. *Pœnitentia varia*. n.21.

Clamor.

1. Clamor alius est materialis, alius mentalis, alius significat integritatem mentis in Sacra Scriptura. in Pf. 26.
2. Clamare ad Deum est solum animæ salutem rogare: sub lingua exaltare, est in cordis conscientia proximum non habere. in Pf. 65.
3. Clamor Dei, & Diaboli quis sit. in Pf. 68.
4. Clamor ad Deum quot modis fit. Psalm.68. & Psalm.106. & 118. n.164. & cap.10. v.2.3. & 5. & Pf.140.
5. Clamor non potest fieri à moribundo, & quare, & unde oritur. in Luc. c.23. n. 46. Ubi de clamore Christi in Cruce.
6. Clamor orationis est nuntius ad aures Dei. ser.2.Dom.2.Quadrag.
7. Quatuor faciunt clamare, aqua, ignis, gladius, & bestia, hæcque trahuntur ad mores. ser. ibid.
8. Clamor vitiosus actus iræ, estque voluntas se vindicans in exaltando vocem per vituperium ad aliorum aures perveniens. op. Cent. p.1. sec.16.
9. Clamor sanguinis qualis. V. *Abel*. n.4.

Clandestinum matrimonium.

Clandestina matrimonia an sint valida. l.4.d.28. q.5. V. *Matrimonium clandest.*

S. Clara.

1. Clara Virgo fuit fortissima contra tentationes, & infirmitates auxilio meditationis Passionis Christi. op. medit. vit. Chr. procem.
2. Sancta Clara fuit Soror FF. Minorum, Angelorum, & Christi. serm.1. de S. Clara.
3. S. Clara crevit in numero fororum, in merito, & in præmio. serm.1. ibid.
4. Clara fuit talis nomine, & re, scilicet, cognitione, conversatione, operatione, & glorificatione. serm.2.de S. Clara.
5. S. Claræ puritas expenditur. ser.3. de S. Clara.

Claritas, & Clarificatio.

1. Claritas divina quæ à Beato in Cœlo participatur, est in se infinita, sed tamen videtur modo finito. l.3.d.27.a.2.q.5. ad 2.
2. Claritas propriè est dos corporum beatorum, quæ tamen erit in eis differens. in Luc.c.9.n.29. V. *Beatitudo*. corp. n.2. seq.
3. Claritas multiplex Solis, Lunæ, Stellarum qualis mysticè. ibid. in Luc. c.9.
4. Clarificatio facta de Christo exponitur. in Jo. cap.17.

Claudere. Vid. *Clando*.

Clandus; Claudicare.

1. Claudicare in malo sumitur in S. Scriptura.

in Pf. 79. Sumitur etiam in bono sensu. in Luc. c.14. n.14.

2. Claudus multipliciter sumitur. in Luc. c.14. ibid.
3. Claudicare dicitur in duas partes, qui vult servire simul Christo, & Diabolo. serm.1. fer.3. Pent.

Clandere.

Clandere cœlum, & infernum. Vid. *infra Clavis*.

Clavis.

1. Clavis est instrumentum removens obstaculum ad ingrediendum: quod nomen translatum ad spiritualia. lib.4.d.18.p.1.a.1.q.1. corp. *Clavis Ecclesia.*
2. Clavis spiritualis est potestas tollens obstacula ad ingrediendum in cœlum, & quia triplex est obstaculum, triplex etiam est potestas. l.4. d.18. ibid. & etiam ad claudendum propter latrones. ibid. q.2. corp. & ad 5. Vid. *Confessarins*, estque aliquid datum animæ in sigillatione characteris sacerdotalis. d.19.art.1. q.1. corp. & quomodò differat à characterè. d.19.a.2.q.2. *Quid.*
3. Triplex clavis spiritualis est in Ecclesia, scilicet auctoritatis, estque solius Dei delentis culpam mortalem: 2. excellentiæ, estque solius Christi removens debitum peccati contracti, seu pretii debiti: 3. est ministerii, quæ descendit à prima per secundam clavem in Petrum, & successores, respicitque temporalem pœnam. l.4.d.18.p.1.a.1.q.1.corp. & d.19. a.1.q.1. corp. & dub.2.d.18.& quare ei dederit nomen clavis. d.18. a.1. q.2. ad 6.
4. Clavis quandonam fuerit data Apostolis, & Prælati. l.4. d.18. ibid. fund.
5. Christus quomodò solus habeat clavem regni Cœlorum. l.4. ibid. ad 2.
6. Claves Cœli, & Inferni quænam sint. ibid. ad 4.
7. Claves datæ sunt Ecclesiæ, & Sacerdoti, non solum ad aperiendum, sed etiam ad claudendum. l.4. ibid. q.2. corp.
8. Clavis non dicitur Baptismus, nec bonum, nec malum exemplum, nec peccatum, quia ista inserviunt solum, vel ad aperiendum, vel ad claudendum: at clavis debet esse ad utrumque. ibid. q.2. ad 5.
9. Clavis, ut dicit potestatem habet ordinem ad subjectum, quod utitur tali potestate, ut dicit actum respicit finem, seu fructum. lib.4. ibid. ad 6.
10. Clavium potestas solvendi non est data Ecclesiæ absolute, & absque limitatione: hæc enim soli Deo competit: sed limitatè, idest solvendi à peccato, & ligandi ad pœnam. ibid. lib. 4. quæst. 2. corp. idque importat diversas rationes, respectu vel ejusdem actus, vel diversorum. ibid.
11. Claves Ecclesiæ, & Sacerdoti datæ sunt non supra culpam, quæ se extendunt per modum deprecantis, impetrantis, & ministerialiter ad absolvendum à peccato, & conferendam gratiam. lib.4.d.18.p.1.a.2.q.1.corp.
12. Clavis potestas Sacerdotalis quomodò possit in pœnam. ibid. q.2. corp.
13. Clavis quomodò competat scientiæ, seu officio discernendi in confessione. l.4.d.18.p.1.a.3. q.1.& 2. Ubi agitur de scientiâ necessaria Sacerdoti. ibid.

14. Potestas excommunicandi rectè data est Ecclesiæ, & Prælatis, & quare, lib.4. d.18. p.2. a.1.q.1.corp.
15. Potestas alia est ordinis, alia jurisdictionis: prima exercetur in foro pœnitentiæ: secunda in Judiciali: prima dicitur clavis: secunda gladius: prima tradita est Petro ut Sacerdoti: secunda ut Prælato: prima descendit in omnes Sacerdotes: secunda in Prælatos, ibid. q.3.
16. Potestas arbitrandi inter hominem, & Deum est potestas ordinis: Jurisdictionis verò est potestas arbitrandi inter hominem, & hominem. l.4.d.18.p.2. ibid. & op. Brevil. p.6. c.10. Hæc tamen potestas ordinis coarctata est ab Ecclesia, & quomodò. ibid. d.19. art.3. quæst.1. ad ult.
17. Claves Ecclesiæ propriè non fuerunt in Sacerdote legali, sed tantum insunt in Evangelico: hæc enim descendit à Deo per Christum mediatorem, & ob alias rationes. l.4.d.19.a.1. q.1.corp.
18. Lex nova, & vetus communicant in scientia, non in copia gratiæ: & ob id illa non habebat propriè claves. lib.4. d.19. ibid. ad argum.
19. Claves Ecclesiæ æqualiter sunt in Sacerdote bono, & malo, & quomodò. lib.4. ibid. quæst.2.
20. Deus confert, & conservat potestatem malo Sacerdoti ad nostram utilitatem ad ostendam suam misericordiam. lib.4. d.19. ibid. ad argum.
21. Clavis Ecclesiæ non potest aperire Cœlum nisi solis amicis, & idèd confertur & bonis, & malis. l.4.d.19. ibid.
22. Claves dantur in collatione Sacerdotii, non Episcopatus, cum non sit ordo distinctus, licèt ampliantur ad corripiendum. lib.4.d.19. art.2. q.1.corp.
23. Claves Ecclesiæ non dantur ostiario, sed Sacerdoti: potestas enim ostiariatus respicit locum administrationis Sacramentorum, at Sacerdotis potestas est rectè administrandi ea. l.4. d.19. ibid. ad arg.
24. Clavium potestas quantum ad essentiam inseparabiliter sequitur ordinem Sacerdotalem: quantum ad usum verò exigit statum viatoris, & auctoritatem jurisdictionis, & idèd potest hæc restringi, & tolli à superiore, sicut de facto tollitur simplicibus Sacerdotibus. l.4. ibid. q.2. per tot.
25. Clavium potestas quomodò oriatur à Passionem Christi. lib.4. d.19. a.1. q.1.corp.
26. Clavium potestas data est Sacerdoti ob superabundans meritum Christi ad aperiendum cœlum, ad reconciliandum hominem cum Deo, & ad vivificandum, & proficiendum in vita spirituali. ibid. q.1. fund.
27. Clavium potestas quare non potest exerceri ab anima separata. lib.4. d.19. art.2. quæst.2. ad 4.
28. Clavis totius intelligentiæ est Christus. Vid. *Christi attributa*. n.15. & 79.
29. Clavis cœlestium contemplationum qualis. serm.2. Hexaem.
Clausio Cœli, & apertio. V. *Clavis*.
- Clementia.*
- Clementiæ laudes, op. Phar. lib.2. cap.40.
- Clericus, Clericatus.*
1. Clericus dicitur quia in sortem Domini est vocatus. lib.4.d.37. art.1. quæst.1. in arg. Vid. *Sacerdos*. per tot.
2. Clericatus est probatio Ecclesiæ an Clerici minores velint vivere castè. l.4. d.37. art.1.q.1. fund. Estque status in quo sunt plures gradus ordinati ad rectè administrandam Eucharistiam, lib.4. d.24. per tot. Vid. *infra* n.11.
3. Clerici minores quare non obligantur sicut majores obligantur ad servandam castitatem, & quare Græci ad hoc non obligantur. lib.4. d.37.a.1.q.1. & seq.
4. Clericorum ordo, seu status est perfectionis, & idèd debent esse vasa munda, & fulgentia omni sanctitate, incumbereque activè & contemplativè partibus, & operibus misericordiæ. l.4.d.37.a.1.q.2. & 3. & solliciti ut domino serviant. ibid. respondet ordini Dominationum. op. Eccles. Hier. p.2.c.1.
5. Clericorum remedium contra carnis concupiscentiam est maceratio carnis, occupatio in sanctis exercitiis, in fuga mulierum, otii. l.4. ibid. q.3. ad arg. Vid. *Caro*. n.38.
6. Clerici primitivæ Ecclesiæ quare non obligantur ad servandam castitatem. ibid. q.3. ad 4.
7. Clerici debent tonsurari in capite per signum coronæ per quod denotatur distinctio à cæteris hominibus, & eruditio spiritualis. l.4. d.24. dub.4. & art.1. quæst.1. & in Psalm. 119. & quare Monachi altius tonduntur quam Clerici. Ps. 119.
8. Clericorum tonsura quid indicat. lib.2. d.24. ibid. & quare in collatione cantet versus Portio mea, quia custodivi legem tuam. in Psalm. 118. num. 52. Quid differant prima tonsura, & corona. lib.4. d.24. part.1. art.1. quæst.1. corp.
9. Clerici qualiter debent fieri stulti propter Christum. l.4.d.24. ibid. ad ult.
10. Quare tonsura in Clericis fiat orbicularis, idest simplicissima, capacissima, & pulcherrima, & quomodò corona à tonsura distinguitur. lib.4. d.24. a.1. quæst.1. corp. & q.3. in arg. 5.
11. Clericorum tonsura primò quomodò est noviciatus Ecclesiæ, & preparatio ad ordinem, unde non est ordo: dari tamen debet tantum à Persona excellenti, cum ponat in statu excellenti. lib.4. d.24. art.1. quæst.2. Vid. *Suprà*. num.2.
12. Clericis datur tonsura non ad aliquod officium spirituale, sed ad hoc ut homo Christo configuretur, & præparetur ad ordines. lib.4. ibid. ad arg.
13. Clerici non abrenunciant temporalibus, & quare id præcipiebatur Levitis legis, non autem Clericis Christianis. lib.4. ibid. quæst.4. quam abrenuntiationem facere teneantur. ibid. & op. Expof. reg. Sanct. Francisci. c.2.
14. Clericis quare permittitur possessio bonorum temporalium. l.4.d.24. ibid.
15. Clericis ordinatis absque patrimonio tenentur Episcopi providere. lib.4. ibid. q.4.
16. Clerici quare, & quomodò tenentur ad solvendum horas Canonicas. l.4. ibid.
17. Clerici sunt libri, in quibus laici debent legere virtutes ob eorum sanctam exemplaritatem,

- tatem. Psalm. 103. Vid. *Liber*. n. 20.
18. Clericorum portio est de patrimonio Crucifixi, & ipse Christus. in Psalm. 118. n. 52.
  19. Clerici figurati in Israel, qui debent videre Deum, & esse ligati peculiariter per leges. in Psalm. 118. c. 3. v. 1.
  20. Clerici mali sunt prædones, & Ecclesiæ inimici. in Thren. cap. 1. eorum superbia retunditur, & punitur à Deo per luxuriam. lib. 2. d. 36. a. 1. q. 1. fund.
  21. Clericorum mala exempla quæ damna pariant. in Thren. c. 1. n. 4.
  22. Clerici indigni, & sine merito stipendiis Ecclesiasticis viventes reddunt Ecclesiam sub tributo. in Thren. c. 1. n. 1.
  23. Clerici dum temporalia solum quærunt sunt sicut bubo, & dissipant hortum Ecclesiæ. in Thren. c. 2. n. 6.
  24. Clericorum oratio quare non exaudiatur. in Thren. c. 2. n. 7.
  25. Clericorum officium est plangere peccata populi. in Thren. c. 2. n. 11.
  26. Clericorum lapsus ruina est Ecclesiæ. in Thren. c. 4. n. 14.
  27. Clerici quare in processionibus alia via revertuntur. in Pf. 106.
  28. Clericorum vitia enarrantur, & quàm Deo abominabilia. serm. 1. & 2. Dom. 24. post Pent.
  29. Clericorum maximè Sacerdotum puritas qualis requiratur. ser. 1. in f. om. Sanct.
  30. Clericorum malè exercentium suum munus, & præcipuè laudes divini officii quæ poena. serm. 1. in f. om. Sanct. Negotiator pestis Ecclesiæ. in Jo. col. 14.
  31. Clerici laudantes Deum in choro imitatores sunt Angelorum. serm. 1. in f. om. Sanct. Vid. *Chorus*. Vid. *Cantus*.
  32. Clericum percuciens quando incurrit Excommunicationem, & quando excusetur à præsentatione ad Papam. op. Cent. part. 1. sec. 28.
  33. Clericorum munus exprimitur. op. Phar. c. 22. & op. de Eccles. Hier. p. 2. cap. 1. Eorum dignitas super homines, & Reges extollitur. op. Eccles. ibid.
  34. Cleri sæcularis tempore Sanct. Bonaventuræ quanta pericula, mala, malitia, ignorantia, impedimenta, & inhabilitas in officiis sacris. op. quare. FF. Min. prædic.
  35. Clerici sæculares debent diligere Religiosos, & quare. op. Apol. advers. in FF. Min. q. 22.
  36. Clericorum avaritia, simonia, & vitia maximè damnantur à Christo. in Luc. cap. 19. n. 45.
  37. Clerici ordinandi examinantur à quarta feria Temporum, & quare. op. Expos. Mis. c. 2.
  38. Clerici ordinandi quænam scire tenentur. op. Expos. ibid.
  39. Clericalis lex quænam sit. Psalm. 118. c. 3. vers. 1.
  40. Cleri avaritia. V. *Avaritia*. n. 27.
- Clibanus.*
1. Clibanus significat in Scriptura Sacra quandoque conscientiam, quandoque uterum Virginis, quandoque tribulationem, quandoque Diabolum. Pf. 51. V. *Panis*. n. 5.
  2. Panis in clibano est Christus in utero Virginis, in quo est ignis Spir. S. Pf. 51.
  3. Clibanus propriè est infernus, quia ibi erumpit ignis per os, nares, oculos &c. damnati. ser. 1. Dom. 3. post Pent.
- Clipeus.*
1. Clipeus mysticè est pœnitentia, quæ protegit nos ne vulnererur: hasta est Zelus justitiæ. serm. 4. Dom. 4. Quadrag.
  2. Clipeus Dei, & Diaboli quis sit. serm. 4. Dom. Pas. V. *Dei varia*. n. 164. Coactio. Vid. V. *Cogere*.
- Cocitus.*
- Cocitus Fluvius Inferni. V. *Flumen*. n. 10.
- Coctus panis.*
- Coctum panem in ejus utero paravit Maria. Vid. *Maria uterus*.
- Nomen, & Natura Cœlorum.*
1. Cœlum est nomen impositum corpori, quod est sursum, quodque est contentivum secretum, & quietum. lib. 2. d. 2. p. 2. dub. 2. & d. 14. p. 2. a. 1. q. 3. in corp.
  2. Cœlum potest dici ab abscondendo, seu celando: per æ, vel per æ, idest à celando, idest sculpendo, quasi sculprum, & ornatum luminaribus. serm. 8. in Hexaem. (Alii Cœlum quasi cavum) & lib. 2. d. 14. p. 2. art. 1. quæst. 3. corp. Unde de sui natura in nomine expressa importat naturam perspicuam, contentivamque, & ex propria, & peculiari supra contrarietatem elevatam: sicque dicitur de aère, de igne deque cæteris orbibus superioribus. lib. 2. d. 14. ibid.
  3. Cœlum dicitur de aère, de aquis quæ super cœlos sunt, de Deo, & de Empyreo. l. 2. d. 2. part. 2. dub. 2. & de igne. lib. 2. d. 14. part. 2. dub. 3. & p. 1. a. 1. q. 1. & 2. & lib. 2. d. 13. a. 2. q. 1. in fine corp.
  4. Cœlum creatum est in principio cum terra, scilicet, Empyreum, materia prima angelica, natura, & tempus. lib. 2. d. 2. p. 2. dub. 2. & a. 1. quæst. 1. & 2. & a. 2. q. 1. & lib. 2. d. 12. dub. 1. & Centil. p. 3. sec. 7. Alii Cœli fuerunt creati secundo die ex materia lucida creata prima die. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 3. & l. 2. d. 2. p. 2. dub. 2.
  5. Cœli nomen aptatur Christo. V. *Christi attributa*. n. 116.
  6. Cœlorum natura, & proprietates excellentissimè explicantur. op. Eccles. Hier. p. 4. c. 1. 2. & sequent. aptanturque Angelis, Apostolis, Sanctis, & excellentibus hominibus. serm. 1. de Apost. & serm. 3. & serm. 1. de Virg. Maria. Vid. *Angeli productio*. n. 5. sic enim dicitur in principio creavit Deus Cœlum: necessarium datur quintum corpus, seu essentia præter quatuor elementa. l. 2. d. 14. p. 1. a. 1. q. 2. & 3. Vid. *Corpus*. n. 2. & 6. & per tot.
  7. Cœli compositi sunt ex materia, & forma incorruptibili, & quomodo sit eadem quoad essentiam cum materia sublunarium. l. 2. d. 12. a. 2. q. 1. & d. 14. p. 2. dub. 3. V. *infra*. n. 14.
  8. Cœli Empyrei natura explicatur. op. de Eccles. Hier. p. 4. cap. 1. & lib. 2. d. 2. p. 2. a. 1. q. 1. corp. & quæst. 2. & art. 2. quæst. 1. & op. Brevil. p. 2. cap. 3. & lib. 2. d. 12. dub. 1. & l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. quæst. 2. ad arg. & lib. 2. d. 6. dub. 2. & lib. 3. d. 22. dub. 1. V. *infra*. n. 15. & 17. Ejus felicitas, serm. 1. Dom. 1. Adu.
  9. Cœlum est sublime quoad situm, stabile quoad formam, ac spectabile quoad claritatem.

- rem, & multitudinem ornatuum. ferm. 8. in Hexaem.
10. Cælum sydereum quare dicitur aqueum, cum non sit confectum ex aqua. lib. 2. d. 14. art. 1. p. 1. q. 1.
11. Cælum firmamentum non est ex igne, licet analogicè convenient in luce, & calore. lib. 2. d. 14. p. 1. a. 1. q. 2. Vid. *Infra*. n. 15. & 17. & 22. V. *Cælorum influxus*. n. 10.
12. Cæli sunt inanimati, & insensibiles, qui introducuntur aliquando ad laudandum Deum per Prosopopeiam, vel mysticè. l. 2. d. 14. a. 3. q. 2. corp. p. 1.
13. Cæli sunt natura subtiles, & rari sicut aqua, vel aer. l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. quæst. 1. ad 2. Unde oriatur hujusmodi raritas, vel densitas. *ibid.* a. 2. q. 1. corp. Non sunt frigidi, vel calidi formaliter. l. 2. d. 17. a. 2. q. 2. ad 2. & op. Brev. p. 2. cap. 5. sed virtualiter tantum. l. 2. d. 14. a. 1. q. 2. ad ult. & q. 1.
14. Cælorum materia non appetit esse sub ulteriori forma, & quare. l. 2. d. 12. art. 2. quæst. 2. & lib. 3. d. 13. a. 1. q. 3. ad ult. Vid. *Suprà*. n. 7. Qualis sit forma, & qualia corpora. *ibid.* & d. 14. p. 2. dub. 3. & art. 2. q. 1. corp. Dicere eos animatos est hæreticum. lib. 2. d. 14. p. 2. dub. 3. & p. 1. a. 3. q. 2. corp. Lux est forma substantialis communis omnibus Cælis, & luminaribus secundum cujus participationem majorem, vel minorem sunt magis, ac minus nobilia. lib. 2. d. 14. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
15. Cælorum triplex natura datur, scilicet Empyreï, chrySTALLINI, & firmamenti: hoc tertium continet septem orbes Planetarum. op. Cent. p. 3. sec. 11. & op. Eccles. Hier. p. 4. c. 1. seq. & op. Comp. Theol. l. 2. cap. 3. seq. & op. Brevil. p. 2. cap. 3. Vid. *Suprà*. num. 8. & 11. Vid. *Infra*. n. 17. & Vid. *Infra Cælorum numerus*. n. 8.
16. Cælo nihil est contrarium, quia non componitur ex contrariis. op. Eccles. Hier. part. 4. cap. 4.
17. Cælum aliud est uniforme, & immobile, estque Empyreum: aliud mobile, & difforme, ut Firmamentum: aliud mobile, & uniforme, ut chrySTALLINUM. op. Brevil. p. 2. c. 3.
18. Cæli quomodo, & ad quod habeant lucem, calorem, & virtutem. op. Brev. p. 2. c. 4.
19. Cælorum raritas, & densitas unde causatur, & quomodo causent diversas species stellarum. l. 2. d. 14. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
20. Cæli sunt orbiculares figuræ, tum ratione simplicitatis; tum distantie æqualis ad centrum: tum ratione capacitatis: tum ratione nobilitatis. l. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1.
21. Lux est forma substantialis. lib. 2. d. 13. q. ult. V. *Lux*. n. 3. & 4. V. *Suprà*. n. 18.
22. Cæli, & stellæ non sunt facti ex natura ignea: licet enim à Sanctis DD. aliquando vocentur ignis, & lux ignea: id intelligendum est improprie, & per quandam similitudinem, & participationem lucis. l. 2. d. 14. p. 1. a. 1. q. 2. Vid. *Suprà*. n. 11.
23. Cælorum forma est lux non quæ est species ignis, sed superior, & differens: Lux enim ignis habet caliditatem annexam informantem eandem materiam, non verò lux stellarum. l. 2. d. 14. a. *ibid.* ad arg. & a. 2. q. 1. ad ult.
1. De cælorum numero diversitas opinionum *Cælorum numerus* refertur. lib. 2. d. 2. p. 2. dub. 2. & d. 14. p. 2. a. 1. q. 3. & in 1. salm. 148. & op. Cent. part. 3. sec. 11. & 12. & ferm. 1. de Virg. Maria. Vid. *Suprà*. num. 15.
2. Cælum appellat S. Scriptura aërem, aquas, quæ super cælos sunt, Empyreum, & Deum. l. 2. d. 2. *ibid.*
3. Cælorum numeratio non venit ex distinctione formarum, nec ex discontinuatione superficie, sed ex diversitate motuum, quæ non tollit continuitatem in eo quod est subtile, & ad motum habile. l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. corp. & ad arg.
4. Luminaria dicuntur posita in pluribus orbibus ratione motuum diversorum, at in uno continuo. l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
5. Cæli secundum S. Bonav. sunt decem, & quare. l. 2. d. 14. p. 2. q. 3. a. 1.
6. Cæli tres species dantur diversæ, scilicet, Empyreum, chrySTALLINUM, & firmamentum: stellarum verò dantur plures species: Unde omnes stellæ differunt specie, & numero. l. 2. d. 14. part. 2. art. 2. quæst. 1. Vid. *Suprà Cælorum natura*. n. 15.
7. Cælum mobile datur absque stellis. lib. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 3.
8. Cælum chrySTALLINUM quare dicitur aqueum. l. 2. d. 14. p. 1. a. 1. q. 1.
9. Cæli continent stellæ fixæ, & erraticas: an verò verè sint aliquæ fixæ, & immobiles an secundum apparentiam tantum, discrimen sententiarum est inter Philosophos, & mathematicos. S. Bonav. est problematicus, magis tamen ad partem Philosophorum inclinans. l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 2.
10. Cæli omnes habent idem centrum. l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 2. corp.
11. Cæli planetarum inserviunt ut junctura superiorum, & inferiorum corporum ad perficiendum, & decorandum universum. op. Brev. p. 2. c. 3.
1. Empyreum quo influxu influat in hæc inferiora. lib. 2. d. 2. p. 2. art. 1. q. 2. quo sensu dicitur *Cælorum influxus* variabile. l. 1. d. 8. part. 1. art. 2. q. 2. ad 3. Cum sit immobile, & quare. lib. 2. *ibid.* art. 2. q. 1. ad arg.
2. Empyreum est maximum mole, idè omnes alios cælos continet & virtute, idè cætera vegetat, & conservat per suam influentiam & coadiuvat virtutem inferiorum. l. 2. d. 2. p. 2. a. 1. q. 2. & ferm. 1. de Apost.
3. Empyreum non recipit lumen à sole, nec ab alio inferiore, & quare. *ibid.* q. 1.
4. Cælum sydereum ordinatur ad conciliationem elementorum, ad susceptionem vegetabilis: chrySTALLINUM ad susceptionem sensibilis, & Empyreum rationalis. l. 2. d. 2. p. 2. a. 1. q. 2. & ser. 16. Hexaem. & op. Brev. p. 2. c. 5.
5. Idè Deus in octava sphaera collocavit multa luminaria, ut efficacior esset in influendo in inferiores. l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. ad 5.
6. Cælos, & stellæ influere in homines, certum est, ita tamen ut non necessariò causent diversitatem morum, sed tantum dispositivè contingenter, & reinotè. l. 2. d. 14. p. 2. a. 2. q. 3. & ser. 1. de plur. Marr. & op. Brevil. p. 2. c. 4. & op. Cent. p. 3. sec. 11.
7. Stellæ

Figura.

7. Stellæ magnæ , scilicet Jovis , & Saturni quando conjunguntur quomodò fiant depopulationes terræ , & regna vacua. l. 2. d. 14. art. 3. p. 2. q. 2. ad 2.
8. Christi nativitas, aliæque actiones non fuerunt subjectæ collationibus cœli. l. 2. d. 14. p. 2. q. 3. a. 2. ad 3.
9. Cometæ ex se non significant mortem Principis, nisi forsan ex dispositione divina. l. 2. d. 14. ibid. ad 4.
10. Cœli in his inferioribus generant calorem, & qua virtute, & quomodò. l. 2. d. 14. p. 1. a. 1. q. 2. ad ult.
11. Cœli primi forma est medium per quod fiunt generationes circa hæc inferiora. l. 4. d. 18. p. 2. dub. 3.
12. Cœlestia corpora influunt in hæc inferiora quantum ad productionem rerum, & distinctionem temporum: conciliant enim contraria simul per virtutem, & calorem, & sunt in signa, & tempora. op. Brev. p. 2. c. 4. & Comp. Theol. l. 2. c. 3. & 4.
13. Cœli sunt in signa temporum per lumen, & per Solis, & firmamenti motum. opusc. Brev. ibid. & lib. 2. d. 14. p. 2. dub. 4. & op. Cent. p. 3. sec. 11.
14. Cœlum est principium illuminationis, causa vivificationis inferiorum. opusc. de Eccl. Hier. p. 4. c. 4.
15. Cœlum quomodò sit causa generationum per radios explicatur. opuscul. de Eccles. Hier. p. 4. cap. 6.
16. Cœli quomodò concurrunt ad constitutionem corporis humani. l. 2. d. 17. a. 2. q. 1. ad 3. V. *Hominis formatio*. n. 14.
1. De cœlorum motu, & omnium circularum spheræ cœlestis. Vid. opuscul. Comp. Theolog. & Princ. S. Script. voluitur circa] axem. Vide *Axis*.
De cœlorum motu. l. 2. d. 14. per tot. & d. 2. p. 2. art. 1. q. 1. ad 3. V. *Motus Cœlorum*. Cœlum Empyreum non movetur: est enim locus quietis, & appropinquat motori primo, non ut motor est, sed ut est stabiliens. l. 2. d. 2. p. 2. a. 1. q. 1. ad 3.
2. Cœlorum motus disparati causant distinctionem ipsorum, licet sint unum corpus continuum. l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. ad 2. & 3.
3. Cœlorum motus velocior, & tardior, progressiones, & retrogradationes stellarum unde procedant. l. 2. d. 14. ibid. q. 2.
4. Cœli non moventur de loco ad locum, sed circa locum. l. 2. d. 14. ibid. ad 3.
5. Cœli ratione receptionis influentiæ motoris habent dextrum, & sinistrum. l. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 2.
6. Cœlorum motus est orbicularis: unde arguitur quod ejusdem sint figuræ. l. 2. d. 14. ibid. q. 1. & quotuplex sit ipsorum motus. op. declar. term. Theol.
7. Cœli ad hoc ut moveantur debent habere duos polos, scilicet arcticum, & antarticum. lib. 2. distinct. 14. ibid. ad 3. & part. 2. dub. 4.
8. Cœlum movetur à Deo mediante virtute, & intelligentia creata, explicaturque sensus Aristotel. in hac materia. libro secundo, dist. 14. part. 1. artic. 3. q. 1. & 2. V. *Angeli motus*. n. 18.
9. Motus cœlorum quo sensu dici possit naturalis, cum sit ab intelligentia assistente. l. 2. d. 14. ibid. q. 2. ad 1. & l. 4. d. 48. a. 2. q. 2. Et quare Deus voluerit, ut ab Angelis moverentur. ibid. q. 1. & 2.
10. Luminarium motus duplex: unus est ad motum spheræ super polos principales, secundum quem dividunt diem, ac noctem: alius est proprius in obliquo circulo, scilicet zodiaco, secundum quem distinguuntur quatuor anni tempora, dies longiores, & breviores, & fiunt anni completi. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4. & op. de Eccl. Hier. p. 4. c. 3.
11. Cœlum primum, quod dicitur primum mobile, & aqueum movetur spatio viginti quatuor horarum super polos, & trahit secum cæteros orbis. lib. 2. d. 14. ibid. & a. 1. quæst. 3. corp. & ad arg.
12. Firmamentum movetur motu proprio centum annis. l. 2. d. 14. p. 2. ibid.
13. Octava spheræ, sicut & aliæ inferiores moventur motu proprio ab Occidente in Orientem. l. 2. d. 14. part. 2. art. 1. q. 3. ad 4. & d. 30. art. 1. q. 1. ad 4.
14. Quo sensu dicitur, quod corpora cœlestia remunerabuntur post judicium. l. 4. d. 48. a. 2. q. 1. corp.
15. Corporum cœlestium motus est propter generationem continuam hominum, unde cessabit post judicium. l. 4. d. 48. ibid. & op. Brev. p. 7. c. 4.
16. De motu variorum cœlorum, & circularum à mathematicis inventorum. op. declar. term. Theol. & op. de Eccl. Hier. p. 4. c. 4.
17. Cœli centrum est terra, & centrum terræ. op. declar. ibid.
18. Cœli motus est subjectum primum temporis, & mensura omnium motuum inferiorum. op. de Eccl. Hier. p. 4. c. 3.
19. Cœlum si movetur in directum, & non in obliquum, non fierent generationes in his inferioribus, & quare. opuscul. de Eccles. Hier. p. 4. c. 6.
20. Cœleste corpus non est habile ad motum rectum, sed tantum ad circulare: nec etiam est terminativum visus, nec figurativum. lib. 2. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. fund.
21. Cœli mensurantur ævo. opuscul. Cent. part. 3. sec. 7.
22. Cœli motus frænatur obviatione Planetarum, ejusque incendium temperatur aquis superioribus. ser. 4. de uno Mart.
1. Cœlum habet mysticè duplicem portam: altera est observantia mandatorum; altera est tolerantia tribulationum. lib. 3. d. 33. dub. 5. Item contritio, & satisfactio. Ps. 21. & in Luc. c. 16. num. 25. Item virtutes sunt portæ Cœli. ser. 3. Dom. Trin.
2. Cœli ingressus nobis triplici modo impeditur. l. 4. d. 18. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
3. Cœlum semper de se est apertum, sed homo per peccatum illud claudit. l. 4. d. 18. ibid. ad arg.
4. Cœli quo sensu dicuntur aperiri quando Sacerdos conficit in Altari Sacramentum. l. 4. d. 11. p. 1. dub. 3. V. *Infra*. n. 52.
5. Cœlum dicitur plenum Beatis in plenitudine coangustationis, sed pulchritudinis, sicut dicitur cœlum plenum stellis, & mare piscibus. l. 4. d. 44. p. 2. a. 1. q. 2. ad 4.

6. Cœlorum lumen augetur post iudicium, & quomodò purgabitur igne, stellæque cadent de Cœlo. l.4.d.47.a.2.q.3.ad arg. & d.48. a.2.q.2. & op.Comp.Theol.l.7.c.15.& 20.
7. Cœlum quare dicitur fides in Scriptura. ser.8. in Hexaem.
8. Cœlum quicquid continet, continetur etiam quodammodò à terra. ser.13. Hex.
9. Cœlestis Monarchia, ejusque magnitudinis immensitas expenditur. ser.20.Hex.
10. Cœlum triplex mysticè proponitur, in quo Deus videtur per fidem, per contemplationem, & facie ad faciem. in Ps.2.
11. Cœlum cœli est Christus: cœli cœlorum sunt Angeli. Ps. 17. V. *Christi attributa*. n.107. & 115.
12. Cœlum in sacra Scriptura quandoque significat Patrem, Christum, Sanctum Sanctorum, justam animam, Angelos, Prædicatores, spiritum creatum, aërem. Item tres cœli sunt tria visionum munera. Psal.67. Item significat ecclesiasticam unitatem, in qua Christus habitat. in Luc. c.15. n.18. Item cor justii. in Luc. c.12. n.32. Item dicitur sacra doctrina, gratia, gloria. in Luc. c.18. n.17. Item Religio. in Io.col.10. Item sunt Apostoli. ser.9. in Pent. & viri justii, & Evangelistæ. ser.2. de Evang. & ser.1. de uno S.Doct. & ser.1. de Virg.Maria. & op. de Eccl. Hier.p.4. c.1. & seq. Item sunt Angeli. ibid. Item & sacra Scriptura. op. de Eccl. Hier.p.4. c.4. & opuscul. Theol. mystic. p.2. c.2. V. *Ecclesia*. n.155. & V. *Anima varia*. n.68.
13. Cœlestium desiderium causat contemptum terrenorum. in Ps.118.c.2.v.3.
14. Cœlum est deiforme vestigium ob situs altitudinem, ornatus ordinem, & conventus dulcedinem, & tales cœlos fecit Deus in intellectu nostro, ut per hoc ascenderet ad cognitionem beatitudinis. Ps.118.c.6.v.9.
15. Cœli via duo exigit, scilicet cognitionem Christi per fidem, & imitationem per Crucem. in Luc. c.6. n.18. & c.19. n.10.
16. Cœlum datur currentibus tantum, vel volentibus. in Luc. c.9. n.23.
17. Cœlestia mysteria panduntur humilibus, absconduntur superbis. in Luc. c.10. n.21.
18. Cœlorum regnum intra cor justii est. in Luc. c.12. n.32.
19. Cœlestis thesaurus in quo consistit. in Luc. c.12. n.37.
20. Cœli aditus quàm difficilis: per triplicem actionem habetur. in Luc. c.13. n.22. ejus porta quàm angusta, ob id pauci per eam intrant: ibid. n.24. & c.18. n.23. Quinam ab ea excluduntur, & quinam per eam introducuntur. ibid. n.28. & c.16. n.16.
21. Cœli cibus qualis sit. in Luc. c.14. n.16.
22. Cœlum quare vocatur desertum à Christo. in Luc. c.15. n.4. & ser.2. ser.4. Pasch.
23. Cœlum tantum valet quantum habes, idè exigit totalem renuntiationem omnium. in Luc. c.18. n.22. & c.21. n.3.
24. Cœlum, & terra quomodò dicuntur, transibunt. in Luc. c.21. n.33.
25. Quomodò sit verum, quod nemo ascendit ad Cœlum, nisi qui de cœlo descendit. in Ioan. c.3. n.13.
26. Cœlorum regnum quare apertum est in Baptismo Christi. in Luc. cap.3.
27. Cœli mansiones sunt novem secundum ordines Angelorum. t.3. ser.3. Dom.1. Adv. & l.6.
28. Cœlum figuratur in Scriptura per montem. ser.3. Dom.1. Adv.
29. Cœlestia tantum appetenda. serm.1. Dom. infr. oct. Epiph. & serm.1. Dom.5. Epiph. quomodò quærenda. serm.4. Dom.14. post Pent. & opuscul. Sol. c.2.
30. Cœlestis gaudii magnitudo expenditur. ser.1. Dom.1. post oct. Epiph.
31. Cœlum est Civitas, ad quam debet terminari nostra peregrinatio. serm.2. Dom.3. Epiph. V. *Civitas*. n.2.
32. Cœli merces triplex perpenditur. serm.1. Septuag.
33. Cœlum, & cœlestis gloria significatur in Scriptura aliquando nomine terræ. ser.4. Sexag.
34. Cœlestis gloria expenditur sub metaphora mensæ præparatæ, proponunturque cibi, vestes ministrantes, & gloria. ser.5. Dom.2. Quadrag. & ser.3. Dom.2. post Pent. & sub metaphora cœnæ. ser.1. & 2. Dom.2. post Pent.
35. Cœlum quomodò acquiri possit. ser.2. Dom.3. Quadrag. & ser.3. de uno Marr.
36. Cœli quomodò dicantur enarrare gloriam Dei. ser.2. in oct. Pasch.
37. Cœlum est domus plena omnibus bonis. ser.2. Dom.4. post oct. Pasch.
38. Cœlum palatium quomodo aperietur, & claudetur. ser.1. in rogat.
39. Cœli amenitas ex amenitate hujus mundi explicatur. ser.3. in Ascens. & ser.1. & 2. de uno Marr.
40. Gloria ingredientium cœlum expenditur. ser.4. in Ascens.
41. Cœlum dicitur terra viventium. serm.12. Pentec.
42. Cœlum non intrant cæci, & claudi. serm.2. Dom.2. post Pent.
43. Cœlorum regnum quærendum: Diaboli regnum recusandum. ser.3. & 4. Dom.14. post Pent. & ser.1. Dom.17. Pent. & ser.3. de S. Andr.
44. Cœlorum regnum quàm sit speciosum, delitiosum, & sempiternum. ser.4. Dom.14. post Pent. & serm.2. in Cath. S. Petr. & serm.2. de S. Jac. & ser. in fest. omn. Sanct. & ser.5. de plur. Marr.
45. Ad ingressum cœli requiritur signum Crucis. ser.1. in Exalt. S. Crucis.
46. Cœlum est hospitium quiescentium, mundus transeuntium. serm.2. in fest. omn. Sanct.
47. In Cœlum non intrabit aliquid coinquinatum. serm. de animab.
48. Cœlorum proprietates litteraliter, & mysticè expenduntur pro justis. ser.1. de Apost. & ser.1. de Virg. Maria.
49. In Cœlo thesaurizandum, & quomodò. ser.5. de uno S. Marr.
50. Cœli arrha sunt tribulationes. ser.1. de dedic. templ.
51. Cœli quomodò aquas contineant. op. Brevil. p.2. c.5.
52. Cœli dicuntur aperiri quando vehemens influenza venit de superius, sicque dicuntur aperiri hora immolationis Eucharistiæ, in Nativitate Christi, in Missione Spir. sancti. l.4. d.11. p.1. dub.3.

53. Cœli salutifque via omnibus patet quoad essentialia, & ea quæ sunt præcepta: quoad ea quæ sunt supererogationis nequaquam, quia hæc respiciunt varios status. l.4. d.38. a.1. q.3. ad 3.

54. Cœlorum regnum quarè homo factus Camelus non potest intrare. Pf. 112. quàm angusta ejus porta. in Luc. c.18. n.23.

55. Cœlorum regnum est S. Scriptura. opusc. de Eccl. Hier. p.4. cap.4. & op. Theol. myst. p.2. c.2.

56. Cœlica vita qualis sit. in Ioan. col.75.

57. Orbis primus quas impressiones peregrinas possit suscipere. lib.4. d.49. p.2. art.3. quæst.2. ad argum.

58. Cœli quo sensu dicuntur atterendi in fine mundi. l.4. d.43. a.1. q.1. ad 1. V. *Infrà*. n.68.

59. Quomodò in Cœlo sint termini trinæ dimensionis, scilicet sursum, deorsum, dextrum & sinistrum, antè, & retrò. l.2. d.14. p.1. a.2. q.2. per tot. præcipuè ad 3.

60. Cœlum, & cœlestis gloria dicitur Altare. Pf.25. V. *Altare*. n.2.

61. Cœli nomine in Genesi intelliguntur Angeli. V. *Angeli creatio*. n.5.

62. Cœlum est locus Angelorum. Vid. *Angelorum locus*. n.24.

63. Cœli portæ apertæ per Christum. V. *Christi varia*. n.249.

64. Cœlum est Christus. Vid. *Christi varia*. n.359. Vid. *Suprà* n.12.

65. Cœli porta quomodò dicitur aperta. V. *Christi varia*. n.395.

66. Cœlum est Ecclesia. Vid. *Ecclesia*. n.155.

67. Cœlum aëreum dicitur homo, & quarè. Vide *Homo ad Deum*. n.220.

68. Cœli quo sensu dicuntur in die judicii comburendi. Vid. *Ignis*. num.25. Vid. *Suprà*. numero 58.

69. Cœlum emittit paupertate. Vid. *Paupertas*. num.9.

70. Cœlum est Maria. V. *Maria epitheta*. &c. *Cœna, & Cœnaculum*.

1. Cœna est refectio, quæ datur in fine diei, unde per eam significatur gloria, quæ datur post hanc vitam. serm. 1. Dom. 2. post Pent. & Psalm.21.

2. Cœna duplex proponitur pro hac, & pro altera vita: prima est gratiæ: 2. est gloriæ. ser.2. Dom.2. post Pent.

3. Cœna cœlestis exponitur. serm.1. Dom.2. post Pent. & ser.3. Dom. *infrà*. oct. Ascens. V. *Christi varia*. n.104. & 257.

4. Cœna quomodò vocatur Passio Christi. Psalm.21.

5. Cœnaculum ad quod Christus venit est anima sancta, in qua vult morari. in Luc. c.22. n.10. Ubi de præpar. ad communionem.

Coëquale.

Coëquale, & Coëquatio. Vid. *Aequalitas*. n.24. *Coëternum*.

Coëternum in Divinis significat substantiam per modum substantiæ: ob id non plurificatur. l.1. d.9. dub.2.

Cœtus. V. *Cuneus*.

Coëva.

Coëva quatuor sunt, scilicet Cœlum Empyreum, Angelus, materia prima, & tempus. l.2. d.2. p.1. a.2. q.3. corp. & op. Comp. Theol. l.2. c.1. V. *Angeli productio*. n.3.

Coëundi.

Coëundi impotentia an matrimonium impediatur. l.4. d.34. a.2. per tot.

Cogere.

1. Cogere: Coactio est actio ab alio serviliter volita, & invitè: violentum enim est, cujus principium est extra, nihil conferens vim passivo. l.2. d.25. p.2. q.5. corp. Vid. *Dominium*. n.2. Vid. *Libertas*.

2. Coactio est duplex, sufficiens, & inducens: 1. non stat cum libertate: 2. sic: 1. impedit validitatem baptismi: 2. non. lib.4. d.4. a.2. q.1. corp. p.1. & l.2. d.25. p.2. q.4. & 5.

3. Coactio quænam stat cum voluntario, & quænam non. l.2. d.41. dub.3. & l.2. d.25. part.2. quæst.4. & 5. Vid. *Arbitrium*. num.15. & seq. per tot.

4. Coactio quomodo inducit actionem mixtam de voluntario, & involuntario. lib.2. d.25. p.2. ibid.

5. Coactio à Diabolo non potest nobis inferri. V. *Diaboli potestas*. n.13.

Cogitare, Cogitatio.

1. Cogitare est verbum formare, seu gignere, diciturque loquutio ad se, seu in se, & intra se, non ad alterum. l.2. d.10. a.3. q.1. & op. de 7. Itin. et. itin.2. d.2. & itin.3. d.3.

2. Cogitare est actus virtutis intellectivæ, qua convertitur anima ad se: unde propriè differt à loquutione, quæ est actus ad alterum. lib.2. d.10. ibid. V. *Angeli loquutio*. n.20.

3. Cogitationes immittere animæ est solius Dei: Angeli verò possunt eas excitare. l.2. d.8. p.2. q.4. corp. & in Io. c.13. n.2. V. *Diaboli potestas*. num.11. Vid. *Angeli operatio*. num.7. & seq. & Vid. *Angeli ministerium*. n.12. V. *Dei causalitas ad gratiam*. n.58.

4. Cogitatio de malo non est mala absque affectione mala. l.2. d.8. ibid. ad arg.

5. Cogitare aliquid non esse potest fieri dupliciter. l.1. d.8. p.1. a.1. q.2. corp.

6. Cogitationes nostræ in patria non erunt volubiles, sed stabiles, & quomodò. lib.3. d.14. art.2. quæst.2. ad arg. & l.4. d.46. p.2. art.3. q.2. ad argum.

7. Cogitationes malæ quàm noxiæ, & Deo exosæ. in Pf.2.

8. Cogitationum malarum effectus. Pf.118. c.10. v.6. & ser.1. Dom.4. Adv. & ser.4. Dom.13. post Pent. & serm.2. de S. Laur. & op. Phar. l.2. c.2. & l.2. d.8. p.2. q.5.

9. Cogitationem triplicem malam immittit Diabolus. Pf.118. c.8. v.7.

10. Cogitationes internas, quæ per signa non manifestantur, solus Deus novit: alias verò Diabolus, & Angeli cognoscunt & quia paucæ sunt, quæ non habeant aliquod signum, ob id etiam plurimas cognoscunt. in Sap. c.10. & in Eccl. cap.10. num.20. Vid. *Diaboli potestas*. n.14.

11. Cogitationes bonæ dicuntur descendere, scilicet à cælo: malæ ascendere ab Inferno. in Luc. c.24. n.38.

12. Cogitationum bonarum effectus. serm.2. de S. Laur.

13. Cogitationis peccatum quid, & quotuplex. op. Cent. p.1. sec.10.

14. Cogitatio quomodò à meditatione differat. op. de 7. itin. et. itin.2. d.2. & itin.3. d.3.

15. Cogitationes malæ quomodo subitò expellendæ. op. de instit. Novit. p. 2. c. 5.
 16. Cogitare stat dupliciter : vel 1. actu mentis sive errantis, sive non, vel est cum assensu. l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg.
 17. Cogitatio oritur ex imaginatione : ex cognitione meditatio, & deinde speculatio, scilicet simplex apprehensio, iudicium, & discursus, & deinde contemplatio. opuscul. de 7. itin. æt. itin. 3. d. 3.

Cognatio.

1. Cognatio est propinquitatis proveniens vel ex permixtione carnis, vel propagatione, vel ex Sacramenti donatione, vel ex adoptione. l. 4. d. 42. a. 2. q. 1. corp. & opusc. Cent. p. 3. sec. 56. & 57. & l. 2. d. 30. a. 3. q. 1. ad 5. V. *Matrimonii conditiones*. n. 88. seq. per tot.
 2. Cognatio est triplex carnalis, legalis, & spiritalis : 1. est secundum legem naturalem respiciens bonum naturæ, & carnem : secunda secundum legem positivam respiciens bonum fortunæ, & hominem : tertia est secundum legem divinam respiciens bonum gratiæ, & animam. lib. 4. d. 42. art. 2. q. 1. corp. & op. Cent. ibid.
 3. Cognatio carnalis alia dicitur consanguinitas, alia affinitas : 1. est ex propagatione carnis : 2. ex carnali commixtione. l. 4. d. 41. a. 1. & op. Cent. ibid.
 4. Consanguinitas quale vinculum sit, quot gradus habeat, & an dirimat Matrimonium. l. 4. d. 40. per tot. V. *Consanguinitas*.
 5. De affinitate : quale vinculum sit, quot gradus, & quodnam impedimentum sit respectu matrimonii. l. 4. d. 41. per tot. V. *Affinitas*. V. *Matrimonii conditiones*. n. 101. seq.
 6. Cognatio spiritalis contrahitur vel directè, vel indirectè. l. 4. d. 42. a. 1. quomodo contrahitur & per quæ Sacramenta, quando impediatur Matrimonium, vel dirimat. lib. 4. d. 42. a. 1. per totum, & opuscul. Cent. part. 3. sec. 56. & 57. V. *Matrimonii conditiones*. n. 116.
 7. Cognatio spiritalis quare contrahatur per Sacramentum Baptismi & Confirmationis, & non per alia. l. 4. d. 42. a. 1. q. 1.
 8. Cognatio spiritalis respectu Dei contrahitur per virtutes, respectu verò hominis contrahitur per Sacramenta, in quibus resultat regeneratio. lib. 4. dist. 42. artic. 1. quæst. 1. ad 1. & 2.
 9. Cognatio spiritalis contrahitur secundum tres differentias, scilicet fraternitatis, paternitatis, & compaternitatis. l. 4. d. 42. a. 1. q. 2. corp.
 10. Cognatio legalis quid sit, & quomodo fiat per adoptionem, & quis possit adoptare, & adoptari : item quale vinculum & quomodo, & quando impediatur Matrimonium, & in quos ista obligatio transeat. lib. 4. d. 42. a. 2. per tot. & op. Cent. p. 3. sec. 57. Vid. *Matrimonii conditiones*. n. 124. seq.

Cognitio. Cognoscitiva potentia.

1. Cognoscitiva potentia in nobis est triplex, sicut triplex genus cognitionis, scilicet sensus interior, imaginativa, & intellectiva. lib. 1. d. 16. art. 1. q. 2. ad 4. & l. 3. d. 23. dub. 4. & opusc. Brev. part. 4. cap. 6. & opuscul. de 7. don. de dono intel. cap. 2. & opusc. Cent. p. 3. sec. 29. Item alia per inventionem : alia per doctrinam. in Eccelen.
 c. 1. Item alia per certitudinem : alia per æstimationem, & conjecturas. lib. 4. d. 50. p. 2. a. 1. quæst. 2. & in Eccelen. cap. 7. Item alia plena : alia semiplena. in Eccelen. cap. 6. De cognoscitiva potentia, & modo tum sensuum interiorum, tum intellectus. l. 4. d. 5. p. 2. a. 1. q. 1. & 2. V. *Anima potentia*.
 2. Cognitio alia est apprehensiva, estque manifestatio veritatis rei cognitæ : alia comprehensiva est secundum totalitatem. l. 1. d. 3. p. 1. art. 1. q. 1. ad 1. Item alia est naturalis, & in generali, alia deliberativa. lib. 4. d. 49. p. 1. art. 1. quæst. 2. ad argum.
 3. Cognitio item alia est actualis, alia habitualis. l. 3. d. 35. q. 3. & l. 1. d. 37. dub. 4. V. *Christi cognitio*. n. 1. & seq. Item alia est innata : alia acquisita : hæcque vel naturaliter, vel supernaturaliter. l. 2. d. 7. p. 2. dub. 1. Item alia est simplicis notitiæ, alia experientiæ. lib. 3. d. 14. art. 3. q. 1. in corp. & 2. Item alia est naturalis distantis bonum in generali : alia in speciali proveniens ex deliberativa. lib. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 2. ad 1. & l. 2. d. 39. a. 1. q. 2. & 3.
 4. Cognitio in Beatis alia est matutina, alia vespertina, & qualis. l. 2. d. 4. a. 3. q. 1. corp. & op. Brev. p. 2. cap. 8. Vid. *Angeli intellectus*. n. 31. & seq. Item alia est rerum in verbo, in mente, & in se ipsis. Vid. *Angeli intellectus*. num. 19. Vid. *Dei cognoscibilitas*. n. 49. Cognitio per revelationem qualiter habeatur, & quot modis. l. 2. d. 7. p. 2. dub. 2.
 5. Cognitio duo necessariò exigit, scilicet præsentiam cognoscibilis, & lumen, quo mediante iudicamus. l. 2. d. 39. a. 1. q. 2. corp.
 6. Cognitio apprehensiva exigit proportionem convenientiæ : comprehensiva verò requirit proportionem æquiparantiæ, & æqualitatis. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1.
 7. Cognoscens, & cognitum debent adæquare non realiter, sed sub ratione cognoscibilis, & repræsentationis. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 2. ad 5. & p. 1. ibid. q. 1. ad 1. & 2.
 8. Cognosci potest Deus in creaturis, & per creaturas, & quid sit. lib. 1. dist. 3. part. 1. art. 1. quæst. 2. corp. & sequent. & dist. 16. art. 1. q. 2. ad 4. Item quatuor modis potest cognosci, per fidem, contemplationem, apparitionem, & apertam visionem. lib. 2. dist. 23. art. 2. q. 3. corp.
 9. Deus quomodo est cognoscibilis per creaturas. lib. 1. dist. 3. part. 1. per tot. & l. 3. d. 31. art. 2. q. 1. ad 5. & op. Brev. p. 2. c. 5. & c. 11. & op. Cent. p. 3. sec. 3.
 10. Cognitio nostra prius tendit in compositum, quam in simplex, licet simplex sit natura notius. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 1. & l. 3. d. 2. a. 2. q. 2. ad 1. prius tendit in universalis. lib. 2. d. 18. art. 1. q. 3. ad 2.
 11. Cognitio habitationis Dei in anima quomodo habeatur. l. 1. d. 16. a. 1. q. 2. ad 4.
 12. Cognitio certitudinalis est vel secundum præsentiam substantiæ cognitæ, vel rationis cognoscendi. lib. 1. d. 17. part. 1. dub. 2. Unde oritur. lib. 1. d. 39. a. 1. q. 2. ad 3. & l. 2. d. 4. art. 2. q. 1. ad 2.
 13. Cognitio perfecta est, qua quis cognoscit se nosce. l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 2. fund.
 14. Cognitio quæ dicit actum discernendi verum à falso est Dei, & creaturæ rationalis, quæ

- quæ verò dicit inquisitionem, discursum, & collationem, est animæ corpori conjunctæ, & in hoc sensu rationalitas est differentia hominis. l. 1. d. 25. a. 2. q. 2. ad 2.
15. Cognitio de rebus divinis quot modis haberi possit à nobis. l. 1. d. 3. dub. 3.
16. Cognitio respectu creaturarum quomodo vocetur sapientia, scientia, præscientia, providentia, dispositio, prædestinatio, & reprobatio. l. 1. d. 35. dub. 3.
17. Cognitio de re non ponit existentiam ejus: cognitio verò quod res est, ponit existentiam. l. 1. d. 35. dub. 5. & op. Itin. ment. c. 3.
18. Cognitio rerum in Deo quomodo faciat eas præsentés ipsi, non verò in nobis. l. 1. dist. 35. dub. 6. & d. 39. a. 2. q. 3. & d. 41. a. 2. q. 1. ad ult.
19. Cognitio nostra transit in præteritum, & futurum: unde ex existentia rei oritur nova cognitio, non sic in Deo. l. 1. d. 35. dub. 6.
20. Cognoscendi ratio in nobis est similitudo, seu species ab extrinseco recepta: cognitum est veritas: in Deo verò ratio est ipsa veritas: cognitum verò est ipsa similitudo, seu creatura. l. 1. d. 35. a. 1. q. 1. corp. & d. 39. q. 1. ad arg. Ubi de Idæis divinis agitur per tot. dist. & quomodo Deus cognoscat per eas. ibid. In re ipsa ratio est cognoscibilitas, seu intelligibilitas, idque est veritas rei. lib. 1. dist. 3. part. 1. artic. 1. q. 1. ad 4.
21. Cognitio Dei est idem quod Deus, aliudque connotat. l. 1. d. 36. a. 3. q. 1. ad 1. Quid sit. opusc. Sum. de essentia.
22. Deus quomodo cognoscat mala. l. 1. d. 36. a. 3. quæst. 1.
23. Cognitio simplex, & beneplaciti qualiter in Deo differant, & quid connotent. lib. 1. d. 38. dub. 2. & d. 39. a. 1. q. 2. corp. Item approbationis, intelligentiæ, & visionis. lib. 1. d. 39. a. 1. q. 2. corp. & q. 3.
24. De præscientia Dei agitur. lib. 1. distinct. 38. per tot.
25. Cognoscere aliud per aliud importat imperfectionem: cognoscere autem aliud per se, est quid perfectissimum: hoc modo Deus cognoscit alia à se. l. 1. d. 39. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 39. a. 1. q. 1. ad 2.
26. Quænam assimilatio requiratur ad cognitionem. l. 1. d. 39. a. 1. q. 1. ad 4. & d. 35. art. 1. q. 1. & d. 39. a. 2. q. 2. ad 2. & l. 3. d. 14. art. 1. q. 1. ad 2. & q. 3. ad arg. & d. 23. dub. 4. & l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 2. corp. Vid. *Habitus*. n. 26.
27. Cognoscere aliud à se quot modis dicitur. l. 1. d. 39. a. 1. q. 1. ad 2. & quomodo competat Deo, Angelis, & hominibus. l. 1. d. 39. ibid.
28. Cognoscere est actus, ut habitus perficiens potentiam. l. 1. d. 39. a. 1. q. 1. ad 5.
29. Cognitio creaturarum in Deo in quo sensu importet perfectionem. l. 1. d. 39. ibid. ad 6.
30. Cognitio intellectus ut est unitus carni, exigit depurationem à conditionibus singularibus, & abstractionem: ideò primò, & directè non potest cognoscere singularia. l. 1. d. 39. a. 1. q. 2. ad 2.
31. Cognitio sequitur immaterialitatem, & spiritualitatem: ideò quantò substantia est spiritualior, eò est plurium cognoscitiva. l. 1. d. 39. art. 1. quæst. 2. fund. Unde procedit, quod intellectus noster non cognoscat singularia materialia. l. 1. ibid. ad 2.
32. Cognitio de re contingenti in nobis non est certa, quia causatur à re contingenti, non sic in Deo. l. 1. d. 39. a. 1. q. 2. ad 3.
33. Cognitio Dei respectu sui, & creaturarum an differat. l. 1. d. 39. a. 2. q. 1.
34. Cognitio nostra potest variari, quia pendet à seibili: non sic in Deo. lib. 1. dist. 39. art. 2. q. 2. corp.
35. Cognitio Angelorum, & hominum quomodo est successiva. l. 1. d. 39. art. 2. q. 1. & 2. & d. 41. a. 2. q. 1. ad ult. & l. 2. d. 3. p. 2. a. 1. q. 2. Cognitio Angelorum triplex. l. 3. d. 14. a. 2. q. 1. & op. Brev. p. 2. c. 8. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 26. V. *Angeli intellectus*. n. 20. seq. Cognoscitiva potentia in Angelis est purè intellectualis: in nobis nequaquam. lib. 2. dist. 1. part. 1. art. 3. quæst. 1. ad ultim.
36. Cognoscitiva potentia qualiter differat ab aliis potentiis. l. 1. d. 45. a. 1. q. 1. corp.
37. Cognitionis suæ quales debent esse termini. Prol. in 2. Sent.
38. Cognitio divinæ essentiæ viribus naturæ non potest haberi, & quare. l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2.
39. Cognitio alicujus rei impeditur vel propter cordis obscuracionem, vel ob cognoscibilis improportionem. lib. 2. dist. 3. part. 2. artic. 2. q. 2. ad 5.
40. Cognitio creaturæ lucescit cum refertur in Deum, obscuratur cum ad creaturam, relicto creatore, convertitur. l. 2. d. 4. a. 3. q. 2.
41. Cognitio per fidem quomodo evacuabitur in gloria. l. 2. d. 4. a. 3. q. 2. ad arg.
42. Cognitio Verbi, & rerum in Verbo non sunt opposita. l. 2. d. 4. ibid.
43. Cognitio contingentium quomodo possit haberi certitudinaliter. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3.
44. Cognitio quænam est necessaria ad salutem, & quænam non. lib. 2. d. 22. a. 2. q. 2. corp.
45. Cognitio Dei est semper per aliquid præsens intellectui vel proprii, vel alterius: si enim est per fidem, tunc est præsens intellectui Divino, vel Christi: Credo enim Deum esse, quia id mihi Christus revelavit: in contemplatione verò cognosco per id, quod est mihi præsens in affectu: per apparitionem per id, quod est præsens in signo: in gloria verò est præsens immediatè. l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. corp. V. *Dei cognoscibilitas*. n. 1. seq.
46. Cognitio principiorum est nobis innata. l. 2. d. 39. a. 1. q. 2. corp.
47. Cognitio legis naturalis quo sensu possit dici innata. l. 2. d. 39. ibid.
48. Cognitivi habitus quinam sint nobis innati, & quinam non. lib. 2. d. 39. ibid. & penes quid numerari habent. lib. 3. distinct. 14. artic. 2. quæst. 1.
49. Cognoscibilia sunt in duplici genere, scilicet speculabilem, & moralium. lib. 2. d. 39. a. 2. q. 1. corp.
50. Cognitio Dei quomodo non habeat terminum. l. 3. d. 14. a. 1. q. 2. ad 5.
51. Cognitio rei, & ejus similitudinis est eadem. l. 3. d. 14. a. 2. q. 1. fund.
52. Cognitio ænigmatica est ex parte, & per fidem: perfecta verò est gloriæ. l. 3. d. 14. a. 3. q. 1. ad argum. Experimentalis est duplex. ibid. q. 2. ad arg.
53. Cognitio abstractiva est duplex, & qualis. l. 3. d. 14. a. 3. q. 2. ad 4.

54. Cognoscens ut tale non influit in cognitum, sicut influit potens in effectum : unde plus est omnipotentia, quàm omniscientia. *ibid.* q. 3. ad 6.
55. Cognitiva virtus est triplex sensitiva, imaginativa, & intellectiva. l. 3. dist. 23. dub. 4. De Cognitione animalium. *Vid. Animal.* num. 33. sequent.
56. Cognitionis de Deo etiam modica est majus bonum cognitione cœlestium, & terrestrium. l. 3. d. 23. a. 1. q. 4. ad ult.
57. Cognitionis de Deo quot modis haberi potest. l. 3. d. 24. dub. 4. Omnis cognitio perfecta debet necessariò reduci ad extremum veritatum, quæ non potest se aliter habere. *op. Itin. Ment. c. 3.*
58. Cognitionis non separat conjuncta : unde unus habitus potest esse ad opposita, non sic voluntas. l. 3. d. 26. a. 2. q. 1. ad 2.
- Objecti.* 59. Cognitionis potentie objectum est semper unius rationis, scilicet verum : non verò sic affectiva. l. 3. d. 26. a. 2. q. 4. ad 1. & d. 32. q. 4. fund. Eadem sunt principia essendi, & cognoscendi. l. 1. d. 3. a. 2. q. 2. ad 1.
60. Cognitionis supernaturalium, licet à solo Deo sit : tamen potest naturaliter perfici quoad acquisitionem alicujus habitus naturalis : idemque dicendum ex parte affectivæ quoad aliquos habitus morales. l. 4. d. 5. a. 3. q. 1. ad 1.
61. Anima separata quomodo sentiat, imagineatur, & intelligat per unam potentiam. l. 4. d. 50. p. 2. a. 1. q. 1.
62. Anima qualiter ordinat lineam prædicamentalem abstrahendo, & resolvendo : & descendendo componit comparando à generalissimo usque ad individuum per unam potentiam intellectivam. l. 4. d. 50. *ibid.* ad arg.
63. Cognoscendi quadruplex est modus, scilicet vel per propriam considerationem, quæ vel est rei præsentis per certitudinem, vel rei absentis per conjecturam : vel est per instructionem alterius, quæ vel est revelatio Dei, vel alterius. l. 4. d. 50. p. 2. a. 1. q. 2. corp.
64. Quomodo anima separata possit cognoscere ea, quæ circa nos geruntur. l. 4. *ibid.*
65. De cognitione damnatorum agitur. l. 4. d. 50. p. 2. a. 1. q. 3.
66. Cognitionis perfecta est accidentium, substantiæ, virtutis, & operationis. in *Ecclen. c. 1.* Qualiter fiat in intellectu. in *Ecclen. c. 7.*
67. Cognitionis Dei simplicis notitiæ dicitur liber absolute, quia in eo omnia, & omnes scripti sunt : cognitio approbationis dicitur liber vitæ, in quo scripti sunt tantum boni. in *Luc. c. 10. n. 20.*
68. Magis cognoscens ad majora tenetur. in *Luc. c. 10. n. 12.*
69. Cognitionis quadruplex provocat ad fletum, scilicet peccati scditatis, retributionis æquitatis, redemptionis charitatis, & mortis calamitatis. *ser. 2. Dom. 9. post Pent.*
70. Cognitionis sui quàm necessaria in exercitatione spirituali. *op. Solil. c. 1. & op. Spec. discipl. prolog. & op. de perf. ad for. c. 1. & 2. & op. de don. intel. c. 3. Methodus cognitionis sui traditur. op. de perfec. ad for. c. 1. & 2.*
71. Cognitionis propriorum defectuum habenda. *op. de mod. confit. c. 17.*
72. Cognitiones omnes, & scientiæ quomodo famulantur Theologiæ. *op. de reduc. art.*
73. Cognitionis divinorum per tres gradus exprimitur, scilicet per creaturas, per intelligentiam, & per amorem. *op. myst. Theol. c. 3. p. 4.*
74. Cognitionis est quadruplex, scilicet per lumen exterius, estque artis mechanicæ : per inferius estque Philosophiæ : per superius, estque gratiæ, & sacre Scripturæ. *op. de reduc. art.*
75. Cognitionis rerum naturalium dicitur Physica, quomodo habeatur. *op. de reduc. art.*
76. Cognitionis defectus est vel ex parte intelligentis, estque cecitas, vel ignorantia circa rem an sit, vel quid sit : vel est ex parte intelligibilis, hocque vel ob defectum præsentis, vel evidentiæ in se, vel in probando. l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
77. Cognitionis præsupponitur nominationi rei. l. 2. d. 9. q. 4. ad 1.
78. Cognitionis sæpè acquiritur per cognitionem nominis, & quomodo. l. 2. d. 38. a. 2. p. 2. corp.
79. Cognitionem sequitur affectio, & quomodo. l. 3. d. 29. q. 2. ad 3.
80. Cognitionis sui habenda, quàm utilis. *op. Phar. p. 2. cap. 29.*
81. Cognitionis terminorum, propositionum, illationum, & definitionis qualiter fiat. *op. Itin. ment. cap. 3.*
82. Fides, & prudentia sunt in genere cognitionis, & addunt aliquid, quod illas detrahit ad genus virtutum, quodque respicit voluntatem : ob id spectant ad scientiam practicam. l. 1. d. 40. a. 1. q. 2. ad 2.
83. Cognitionis spectans ad sapientiam alia est scientifica : alia per causas altissimas : alia nobilis, & lapida : alia quæ est pietas, seu cultus, seu religio divina, seu theosibia consistens in fide, spe, & charitate. l. 1. d. 46. dub. 5.
84. Cognitionis intellectiva, & sensitiva differunt tum ex parte potentis : sensitiva enim quia dependet ab organo potest corrumpi per excellens, & oppositum sensibile : non intellectiva, tum ex parte objecti : in illa enim venit ad extra excitans : in ista venit ab intra eam corroborans : tum ex parte modi : illa enim ad extra dispergitur, hæc ad intra colligitur. l. 1. d. 1. a. 3. q. 1. ad 2.
85. Cognitionis alia est eorum, quæ cognoscuntur per suam essentiam absque specie imaginaria : abstracta ut sunt virtutes, & Deus : alia eorum, quorum species extrahuntur à sensu. l. 2. d. 18. a. 2. q. 1. corp.
86. Species quæ abstrahitur ab anima quomodo est forma simul universalis, & singularis. *lib. 2. d. 18. ibid.* ad 4.
87. Cognitionis phantastica quænam sit : & quomodo habeatur phantasia proterua. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1.
88. Ignorantia quomodo est inflicta à Deo hominibus, & parvulis. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. ad 3.
89. Cognitionis creaturæ pendet à re scibili : est enim motivum ipsius intellectus, ex incerta re non possumus habere cognitionem certam, sicque nec de contingentibus futuris. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. arg.
90. Præcognitionis futurorum quomodo habeatur à Mathematicis, & Astronomis. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg.
91. Cognitionis rerum quænam sit possibilis omni intellectui creato, & quænam non. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. ad 4. & 5.

92. Cognitio intellectiva scientifica statim cognitione terminorum, propositionum, & illationum. op. Itin. ment. c. 3.
93. Cognitio sensuum, imaginationis, rationis, intellectus, intelligentiæ qualis sit. op. Cent. p. 3. sec. 23.
94. Cognitio terminorum, propositionum, & conclusionum qualiter habeatur. opusc. Itin. ment. cap. 3.
95. Cognitionem experimentalem de Christo habuerunt Apostoli. V. *Apostolus*. n. 22.
96. Cognitio increata, sensibilis, & scientialis. V. *Christi cognitio*. n. 1.
97. Cognitio tria exigit. V. *Christi cognitio*. n. 24.
98. Cognitio rerum in Verbo, in se ipso, & in rebus. V. *Christi cognitio*. n. 27. & seq.
99. Cognitio experimentalis quænam. V. *Christi cognitio*. n. 32. & 40.
100. Cognitio fit componendo, dividendo, & conferendo. V. *Christi cognitio*. n. 34.
101. Cognitio actualis exigit speciem: non verò habitualis. V. *Consideratio*. n. 1.
102. Ad consilium qualis cognitio. V. *Consilium*. num. 1.
103. Eadem sunt principia cognoscendi, & essendi quomodò. l. 1. d. 3. a. 2. q. 2. ad 1. & 2.
104. De cognitivis habitus. V. *Habitus*. n. 20.
105. Res sicut se habet ad esse, ita ad cognosci. V. *Maxima*. n. 81.
106. Adæ cognitio in statu innocentia expenditur. V. *Adam*. n. 15. & seq.

Cohibitio.

1. Cohibitio quare non ponatur unum ex signis voluntatis divinæ. l. 1. d. 45. a. 3. q. 2. ad 5.
2. Cohibitum propriè non dicitur peccatum mortale, sed veniale, & quomodò. l. 2. d. 42. art. 2. q. 1. ad 2.

Cohors.

Cohors missa ad capiendum Christum quid ipsa sit. in Ioan. c. 18. n. 3.

Coitus.

1. Coitus attenuat hominem, & accelerat mortem, & quare. l. 2. d. 30. a. 3. q. 1. corp.
2. Coitus quomodò dicitur esse de minoribus malis. l. 4. d. 26. dub. 4.
3. Coitus quando licitus, & illicitus. l. 4. d. 31. a. 2. per tot. & d. 32. per tot. & op. Cent. part. 1. sec. 32. & op. Phar. l. 1. c. 4.
4. Coitus est ordinatus ad conservationem speciei. V. *Conversio*. n. 2. V. *Comestio*. n. 2. Colera. V. *Cholera*.

Collatio.

1. Collatio. Vid. *Comparatio*.
2. Collatio potest fieri dupliciter vel per discursum ab uno in aliud, hæcque est successiva: vel per comparisonem duorum secundum aliquem respectum, potestque esse instantanea. l. 4. d. 16. p. 1. a. 3. q. 1. ad 3.
3. Collationes nonaginta, & una afferuntur in tomo secundo operum Seraphici Doctoris super Ioannis Evangelium, in quibus pro Prædicatoribus affert sensum mysticum litteræ.
4. Collatio veteris, & Novi Testamenti fit. ser. 16. Hexaem.

Collectio.

Collectio civium est Civitas. Pf. 124.

Collirium.

Collirium. Vid. *Lachrima*. n. 10.

Colobium.

Colobium, seu colobion est genus vestis brevis sine manicis. l. 2. d. 25. p. 1. dub. 1.

Colere.

Modus colendi Deum. in Joan. col. 47. Vid. *Cultus*.

Color.

1. Color est extremitas perspicui in corpore terminato, ad quem concurrunt lux, & qualitates elementares: est enim lux materiæ terrestri incorporata. l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. princip. q. 1. & a. 5. & l. 2. d. 27. a. 1. q. 2. corp. & l. 1. d. 3. dub. 7. V. *Lux*. n. 2. V. *Fucus*. n. 2.
2. Color non potest produci ab arte absque auxilio naturæ. l. 2. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. corp.
3. Lux non ingreditur in compositione coloris intrinsecè, cum sit forma simplex substantialis, sed ut causa effectiva, & quomodò. lib. 2. d. 13. a. 2. q. 2. V. *Albedo*. n. 2.
4. Color, & lumen quomodò distinguantur. l. 2. d. 13. a. 2. q. 2. & d. 27. a. 1. q. 2. corp. & quomodò ingreditur lux in colore. lib. 2. ibid. q. 2. ad 1. Vid. *Lux*. n. 2.
5. Color fit objectum visus per lumen, & quomodò. l. 3. d. 23. a. 2. q. 5. corp. & op. Brev. p. 5. c. 4. & l. 1. d. 3. dub. 7.
6. Color facit ad pulchritudinem corporis. lib. 4. d. 49. p. 2. a. 2. princ. a. 1. q. 1.
7. Color viridis signum vitæ in plantis. op. diæt. Sal. r. 10. c. 5.
8. Colores varii proponuntur, & trahuntur ad varia mysteria. op. diæt. Sal. ibid.
9. Lux, & color non sunt unum per essentiam, sed per ordinationem: luxque non dat existere colori totaliter, sed facit eum luminosum. l. 3. d. 23. a. 2. q. 5. in corp.
10. Quatuor colores, qui fuerunt in cortinis Tabernaculi figurabant quatuor virtutes Cardinales: per byssinum temperantiam: per hyacinthinum prudentiam: per purpureum iustitiam: per coccineum, & flammeum fortitudinem. ser. 7. Hexaem.
11. Albedo est principium omnium colorum necessaria ad quamcumque picturam. V. *Albedo*. num. 1.
12. Album, & nigrum sunt oppositi colores. Vid. *Albedo*. n. 5.

Columba.

1. Columba quale anima; quare Spiritum sanctum significat. l. 3. d. 1. dub. 4. & in Ioan. cap. 1. n. 33. & l. 1. d. 16. q. 3. ad 3. & op. Brev. l. 1. c. 5. In Columba est operatio competens toti Trinitati, & signatio soli Spiritui sancto. l. 1. d. 2. art. 1. q. 1. ad 3. Vid. *Spiritus sancti processio temporalis*. n. 27.
2. An in Columba esset etiam Filius, & Pater. l. 3. d. 1. dub. 4.
3. Columbæ natura. in Io. c. 1. n. 33. significat Ecclesiam & Mariam. V. *Ecclesia*. n. 60. In ea est Corvus, & columba. Vid. *Ecclesia*. num. 120. Vid. *Maria epitheta*.
4. Columbæ gemitus quid significet. in Luc. c. 2. n. 24. & serm. 2. Dom. 2. post Epiph. & serm. de S. Luca Evang. V. *Gemitus*. n. 2.
5. Columba, quæ super Christum descendit, an fuerit vera. in Io. c. 1. n. 33.
6. Columba significat animam simplicem, & in Deum elevatam. op. de 7. itin. art. itin. 2. d. 7. se recipere debet in foraminibus salvatoris. ser. 2.

- de uno S. Doct. Vid. *Suprà*. n.4. Talis esse debet Christianus, non corvus. ser.2. Dom.6. post Pentecost. & ser.2. Dom. Palm. & ser.1. in Cœna Dom. Portare debet ramum olivæ in ore, scilicet bonum opus, vel Christum. ser.4. Dom.3. Quadrag.
7. Columbæ proprietates applicantur S. Catharinæ Virgini, & Martyri, & animæ fideli. ser. de S. Cathar. V. *Catharina*.
8. Columbas persequentes tres species accipitrum. V. *Accipiter*. n.1.
9. Oblatio columbæ facta in lege veteri. Vid. *Redemptio*. n.10. & in Luc.c.2.v.24. *Columna*.
1. Columna nubis est caro Christi. V. *Christi varia*. n.34. Item Maria. Vid. *Maria epitheta*.
2. Columnæ in scriptura sunt Angeli, Apostoli; caro Christi, & Novum Testamentum. Pl.77. & Ecclesia. Vid. *Ecclesia*. n.45.
3. Septem columnæ domus sapientiæ quænam sint. ser.2. Hexaëm. *Collum*.
- Collum sponsæ Christi quodnam sit. sermon. 2. Hexaëm. *Collyrium*.
- Collyrium est unguentum contra infirmitatem oculorum. in Io. col.46. Comedo. V. *Comestio*.
- Comedo: Comedere. Comestio.*
1. Comestio importat sumptionem cibi, consumptionem, & conversionem: primum est ex potentia: ultimum est ex indigentia. Unde Angeli verè comedunt quoad primum. l.2.d.8.p.1.a.3.q.1.corp. & l.4.d.12.p.1.a.3.q.3.ad 5. V. *Angelus ad corpus*. n.19. seq. V. *Animal*. num.31. V. *Cibus*. n.8.
2. Comedere est ordinatum ad salutem individui; coire verò ad conservationem speciei: Unde diversimodè homo inclinatur ad illa. l.2.d.20.a.1.q.5.ad 5.
3. Comedere est actus potentiae vegetativæ sicut & generare. l.2.d.8.p.1.a.3.q.1.ad arg.
4. Comestio ubi est, ibi est deperditi restauratio, & separatio puri ab impuro. l.2.d.8. ibid.
5. Lingua congruit in cibationem, & locutionem. l.2.d.8. ibid.
6. Angeli qualiter, & quare comedunt. l.2.d.8. ibid. V. *Suprà*. n.1.
7. Comestio Eucharistiæ an nutriat. l.4.d.12.p.1.a.2.q.1. per tot.
8. Comestio excedens multos perdidit. op. reg. Novit.c.6. & op. Spec. discipl. p.3.c.4. sobria quos fructus afferat. ibid.
9. Comestio spiritualis animæ, & Angelorum in quo consistit. op. de 7. Itin. 3. itin. d.5. & l.2.d.8.p.1.a.3.q.1. in arg.
10. Comestionis religiosæ datur methodus pulcherrima. op. reg. Novit.c.5. & 6. & op. Spec. discipl. p.3.c.4. V. *Cibus*. n.5.
11. Comestio in statu innocentiae cadebat sub præcepto, sicut & locus, & tempus ipsius. l.2.d.19.a.2.q.1. ad 4. *Comedia*.
- Comedia ex sui natura non est illicita, sed fit multiplex ex capite illicita. lib.4.d.16.p.1. dub.13. Comes. V. *Socius*.
- Cometa.*
1. Cometa non est stella, sed vapor inflammatus ex vicinitate ignis. op. Comp. Theol. l.2.c.9. quomodò fit. l.2.d.14.p.2.a.2.q.3. ad 3. V. *Cælorum influxus*. n.9.
2. Cometarum apparitio quomodò significet mutationes, bella, pestilentias, &c. l.2.d.14.p.2. ibid. & op. Comp. Theol. ibid. *Commater*.
- Commatres plures habere quando licet, & quando non. l.4.d.42.a.1.q.3. corp. *Commemoratio*.
- Commemoratio quadruplex de Christo habenda, sed præcipuè in communione Sacramentali. ser.4. in Cœna Dom. *Commenfuratio*.
1. Commenfuratio quomodò in Divinis possit recognosci. l.1.d.31.p.1.a.1.q.1. ad 3.
2. Commenfuratio est æqualitas. V. *Æqualitas*. n.1. & seq. *Commentator*.
1. Commentator dicitur, qui scribit aliena tanquam principalia, sua tanquam annexa ad evidentiam. l.1. prolog. q.4. V. *Auctor*. n.1.
2. Commentator in quo differat à scriptore, compilatore, & auctore. ibid. *Commercium*.
- Commercium celebratum inter cælum, & terram in Ascensione Domini proponitur. t.3. ser.3. in Ascens. Dom. *Comminatio*.
- Comminatio, contumelia, & clamor filiarum discordiarum quid sint. op. Spec. an. c.1. *Commixtio*.
- Commixtio. V. *Mixtio*.
- Commistum est transgressio præceptorum negatorum. V. *Delictum*. n.1. V. *Peccatum mortale*. num.48. *Committere*.
- Committere, Commissio, quid sit, & quomodò opponatur omissioni. op. Cent. sec.8. & 9.p.1. *Commodare*.
- Commodare quid. Vid. *Dare*. n.12. *Commovere*.
- Commovere, commotio in fine Mundi describitur. op. Brev. p.7.c.4. & op. Comp. Theol. l.7.c.15. & seq. & t.3. ser.4. Dom.2. Adv. *Commune, Communitas, Communicabile, Communicatio, Communio*.
1. Commune dicitur tripliciter: primò quod plurificatur in multis quoad formam, & quoad suppositum, ut homo: 2. quantum ad suppositum tantum, ut Deus: 3. neutro modo, ut est essentia Divina. l.1.d.5. dub.2. Vid. *Differentia*. num.16.
2. Commune indifferenter se habet ad actum, & potentiam: unde dicitur etiam commune quod actu est communicatum in uno, & communicabile pluribus, ut Sol, & Luna. l.1.d.5.a.2.q.2. corp.
3. Commune potest appropriari in Divinis manente proprietate vocis, & significationis: sic charitas est commune proprium, & appropriatum. l.1.d.10. dub.2.
4. Commune quomodò importet distinctionem inferioribus tum in Divinis, tum in creatis. l.1.d.5.a.2.q.2. ad arg. & d.19.p.2. art.1. quæst.2. corp.
5. Commune quodnam, & in quo sensu dicatur de tribus Personis Divinis. l.1.d.24.a.2.q.2. ad 3. & d.19.p.2.a.1.q.2. quomodò universale non cadit in Deo. ibid.

6. Commune quod est in pluribus, & de pluribus dicitur à cōmunitate: seu communi unitate: quod verò est à pluribus dicitur à communionem, seu communi unione distinctorum. l. 1. dist. 10. dub. 6.
7. Communitas qualis recognoscenda in hoc nomine, Persona, ad tres Personas increatas relato. l. 1. d. 25. a. 2. q. 1. corp. & q. 2.
8. Communitas alia est rei, ut est universalis ad singularia: alia rationis, ut est in secundis intentionibus. l. 1. d. 25. ibid.
9. Communitas item alia est secundum positionem, ut animal ad hominem, & asinum: alia secundum privationem, ut non animal ad lapidem, & lignum. Item alia secundum unitatem naturæ absolutæ: alia secundum similitudinem habitudinis relatæ. l. 1. d. 25. ibid.
10. Communitas alia est æquivoci, alia analogi, alia univoci, & in quo consistat. l. 1. d. 14. a. 1. q. 2. corp. & d. 25. a. 2. q. 1. ad 4. & q. 2. corp. & d. 34. q. 4. ad 2. & d. 7. q. 4. corp.
11. Commune in absolutis est semper prius; non verò in respectivis. l. 1. d. 12. q. 4. ad ult.
12. Commune, & communicabile potest esse tripliciter: primò per unius tertii constitutionem: 2. per prædicationem: 3. per proprietatem, & idiomatum communicationem. l. 3. d. 5. a. 1. q. 2. ad 1.
13. In Deo quomodo cadit ratio communis, proprii, communicabilis, & incommunicabilis. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 2. corp.
14. Communia omnia facit charitas. V. *Charitatis effectus*. n. 22.
15. Communitas fundamentum identitatis, æqualitatis, & similitudinis. l. 1. d. 31. a. 1. q. 2.
16. Communitas rerum temporalium quam digna, & Deo chara. op. diæt. sal. t. 4. c. 1. & t. 3. ser. 2. de plur. Confess. & op. Phar. l. 4. c. 21. & ser. 5. de Apostol. in fine.
17. Communitas in Religionibus unde desumpta, & quibus vitiis destruat. op. Apol. paup. resp. 4. c. 1. & q. super reg. S. Franc. q. 19. & l. 3. d. 35. q. 5. ad 4.
18. Communicabile venit ex bonitate, & voluntate: Hinc Deus nos diligit, & communicat ex conversione voluntatis supra suam bonitatem, & sui fruitionem. lib. 1. d. 1. art. 3. quæst. 2. ad 3.
19. Communicabile, & incommunicabile non sunt proprietates oppositæ sive in creatis, sive in Divinis. l. 1. d. 34. a. 1. q. 2. ad 7.
20. Communicabilis ratio est prædicari de pluribus: universalis verò ratio est, quod realiter intelligatur multiplicatum in illis. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 2. ad 2.
21. Communicabilitatis ratio, & incommunicabilitatis in Deo unde desumatur. l. 1. d. 19. ibid. ad 4. Item in creaturis. ibid. in corp.
22. Communicabile, & incommunicabile quomodo competunt essentiæ divinæ, & relationibus. l. 1. d. 34. a. 1. q. 2. ad 7.
23. Communicabile, & incommunicabile non sunt contradictoria. V. *Contradictio*. n. 4. V. *Incommunicabile*.
24. Communicatio Idiomatum in Christo unde desumatur. l. 3. d. 6. a. 1. q. 1. ad 6. V. *Idioma*. Vide *Christi loquutiones*, & *communicatio idiomatum*.
25. Communicatio idiomatum non fit in nominibus importantibus unionem. l. 3. d. 7. a. 1. q. 3. ad ultim. & artic. 2. q. 1. ad 2. & opusc. Brev. part. 4. cap. 2.
26. Communicationis idiomatum regula observanda traditur. op. Brev. ibid. & l. 3. d. 21. dub. 3. & l. 1. d. d. 33. a. 1. q. 3. ad ult.
27. Communicatio idiomatum fit non ratione naturæ, sed Personæ. lib. 3. d. 8. a. 1. q. 1. ad 4. & d. 21. a. 1. q. 1. ad 2.
28. Communicatio idiomatum non fit in nominibus importantibus repugnantiam respectu subiecti, vel prædicati, vel intellectus. l. 3. d. 7. a. 2. q. 1. ad 4. & d. 21. a. 2. q. 3. ad 3.
29. Communicatio idiomatum requirit diversitatem subiectorum, & unionem. l. 3. d. 6. a. 1. q. 1. ad 6.
30. Communicatio spiritualis bona, & mala expenditur. t. 3. in Pf. 118. c. 4. v. 15.
31. Communicatio bonorum Collegii potest fieri ab Abbate. l. 4. d. 20. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg. V. *Abbas*. num. 2.

Communio moralis, & Eucharistica.

1. Communio est triplex: prima spiritualis, estque per dilectionem: 2. exterior per conversationem: 3. medio modo per sacramentorum receptionem; contra duas ultimas est excommunicatio major, & minor. l. 4. d. 18. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1. De præparatione ad communionem. in Luc. c. 22. n. 10. V. *Cænaculum*. n. 5.
2. Communio sacramentalis. Vid. *Eucharistia susceptio*.
3. Communio qualis servanda cum proximo. op. Phar. l. 4. c. 27.
4. Communio sanctorum quotuplex. op. diæt. sal. t. 5. c. 3.

Commutabile.

Commutabile bonum est triplex. in Luc. cap. 4. num. 3.

Comparatio.

1. Comparatio secundum magis, & minus fit solum inter comparticipantia: unde non dicitur cygnus est albior corvo. l. 1. d. 16. dub. 4.
2. Comparatio fit duplici modo: aut ad aliud ut informans, seu denominans; aut sicut principium ad principiatum: 1. modo non semper est distinctio, ut deitas ad Deum: 2. modo semper intercedit distinctio. lib. 1. d. 25. dub. 2. Vide *Collatio*.
3. Comparatio fit statuum religionis ad invicem, & Prælationis. op. ap. paup. resp. 1. a. 3.

Compassio.

1. Compassio est effectus bonitatis naturæ passibilis: unde post hanc vitam cessat ista compassio, sicque damnatis non compatiuntur Beati. l. 4. d. 50. p. 2. a. 1. q. 3. ad ult.
2. Compassio fraterna suaderetur. t. 1. in Thren. c. 2. & t. 3. ser. 2. de plur. Conf. & op. Bibl. paup. c. 44. Quid propriè sit. Pf. 118. n. 113.
3. Compassionis gradus exponuntur. op. de grad. vit. c. 16.
4. Compassio quatuor actus exercet, scilicet pietatem cordis, erogationem facultatis, sollicitudinem necessitatis, & protectionem ab hostibus. in Pf. 118. n. 113.

Compedes.

Compedes multiplices proponuntur. tom. 1. in Thren. c. 3.

Compiler.

Compiler quis sit. lib. 1. prolog. quæst. 4. V. *Author*.

Compla

Complacentia.

1. Complacentia morosa peccati quænam peccaminosa. op. de pur. consc. c. 11. Vid. *Delectatio*. n. 3.
2. Complacentia est actus patriæ ad Deum, constituitque in tribus actibus perfectissimis. opusc. incend. div. am. c. 2.
3. Complacentiæ amor quis sit : item & amicitia. lib. 3. d. 29. dub. 4. Vid. *Amor in Com.* num. 81. & 84.

Completorium.

Completorium. Vid. *Ecclesiastici ritus.* n. 23. & 43. & 78.

Complex.

1. Complex validè potest absolvi à confessario complice, dummodo adsit attritio, vel contritio. l. 4. d. 19. dub. 3. Vid. *Confessarius.* n. 15. Quando, & quomodò Confessarius potest inquirere de complice. Vid. *Confessarius.* n. 20.
2. Complex non potest revelari in confessione absque maxima necessitate. l. 4. d. 21. a. 1. p. 2. q. 3. corp.

Complexio.

1. Complexio in propositione vel est circa rem, ut in se; vel circa rem, ut est expressa per intellectum, sicque comparatur ad intellectum ut causam, & ut subjectum. l. 1. d. 41. a. 2. q. 1. Ejus veritas vel est positionis, vel privationis, & negationis. l. 1. d. 46. a. 1. q. 4. ad 3.
2. Complexio, & incomplexio in re expressa per vocem quid operentur, & unde orientur. l. 1. d. 41. a. 2. q. 1. ad 3. fund. & l. 3. d. 24. a. 1. q. 3. ad 3. & 4. Veritas per eam significata est æterna, & tamen complexio est ab intellectu. l. 1. d. 41. a. 2. q. 1. ad 3.
3. An Deus cognoscat res per modum complexionis. l. 1. d. 41. ibid.
4. Complexio corporis organici est dispositio proxima ad suscipiendam animam, & vitam. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 3. V. *Adam.* n. 24.
5. Complexio corporis humani consistit in æqualitate, & harmonia simili aliquo modo naturæ cælesti: quamque præcedit, ut dispositio, forma mixtionis, & elementaris. l. 2. d. 17. a. 2. q. 2. & lib. 4. dist. 49. p. 2. art. 1. q. 1. ad 4. Vid. *Æqualitas.* num. 35.
6. Forma complexionis quid operetur in corpore. l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 2. ad 2. Vid. *Corpus animatum.* num. 43.
7. Complexio reducit partes in unum, & organizatio unum in partes. lib. 4. dist. 24. p. 1. art. 2. q. 1. ad 1.

Compositio.

1. Compositio quadruplex est: 1. est essentiæ, vel entis per se, ex principiis essentialibus: 2. ut actus, & potentiæ, scilicet substantiæ ex principiis naturalibus, ut materia, & forma: 3. mixti ex miscibilibus, scilicet formis simul confusis: 4. animati ex partibus disparibus, scilicet ex corpore, & anima. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 6. V. *Angeli compositio.* n. 1. & seq. Vid. *Multiplicatio.* n. 3.
2. Compositio ex principiis naturalibus requirit in iis differentiam, dependentiam, imperfectiorem, & difformitatem: ob id non potest cadere in Deo. lib. 1. dist. 8. p. 2. dub. 6. Vid. *Adam.* num. 24.
3. Compositio fit ex proprietatibus absolutis provenientibus ex additione, non respectivis: hinc plures proprietates sunt in Deo absque compo-

- sitione. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. quæst. 1. ad 4. & ad 2.
4. Compositio quam pluralitatem exigit. l. 1. d. 8. p. 2. ibid.
  5. Compositio alia est entis per se ex partibus essentialibus: alia est totius ex partibus integran- tibus: alia ex dissimilibus, & repugnantibus. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
  6. Triplex differentia invenitur in creaturis, quæ importat in illis compositionem aliquam, scilicet 1. est substantiæ, virtutis, & operationis, est- que rei ut est agens: 2. est suppositi, & essentiæ, estque entis in genere: 3. est entis & esse, estque entis in se: 1. est in omni subjecto: 2. in omni individuo: 3. in omni creato, & concreato. l. 1. d. 8. ibid. q. 2. corp.
  7. Compositio dicitur dupliciter: 1. alicujus ex aliquibus: 2. alicujus alteri. l. 1. d. 8. ibid. nempe ex aliis, & cum aliis.
  8. Quomodò compositio fiat ex unione plurium naturarum. l. 1. d. 9. a. 1. q. 2. ad 6.
  9. Compositionis nomen tripliciter accipitur, scilicet vel ut componentis actio: vel ut componibilis passio: vel rei compositæ dispositio. l. 2. d. 37. a. 1. q. 3. corp.
  10. Compositio dupliciter potest dici, vel aliquo- rum habentium inclinationem ad constitutio- nem tertii: vel compositio simul cum alio po- sitio: hoc modo potest dici Christi Persona composita. l. 3. d. 6. a. 1. q. 2. corp.
  11. Compositio Physica est materiæ, & formæ: Metaphysica est actus, & potentiæ: Logica est generis, & differentiæ. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad ult. V. *Angeli compositio.* n. 1. & seq. V. *Ani- ma compositio.* n. 1. & seq.
  12. Compositio est principium mutationis vel ad esse de non esse, vel ab esse ab aliud esse: vel ab esse ad non esse. l. 2. d. 8. dub. 3.
  13. Compositio physica importat mutationem, & imperfectiorem. l. 3. d. 6. a. 1. q. 2. fund.
  14. Compositio alia est partium integralium: alia potentialium: alia generis, & differentiæ: alia materiæ, & formæ: alia coacervationis unita- tum: alia ex quod est, & quo est: alia substantiæ & accidentis: alia substantiæ corporeæ, & incorporeæ. op. Comp. Theol. l. 1. c. 21.
  15. Compositio quomodò differt ab unione. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. ad 2.
  16. Compositum omne est resolvable in sua prin- cipia vel re, vel intellectu. lib. 1. dist. 8. p. 1. a. 2. q. 2. ad 5.
  17. Compositum est notius, & prius notum quàm singulare. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 1.
  18. Quò magis aliquid est compositum, eo impo- tentius: loquendo tamen de composito ex par- tibus materialibus, & quantitativis, non for- malibus, & virtualibus: quia in quanto molis simplicissimum est minimum: in quanto verò virtutis est maximum. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 2. ad 3. & l. 2. d. 15. a. 1. q. 2. ad arg.
  19. Compositum quò magis est aliquid, eò est im- perfectius, loquendo de spiritibus: in corpori- bus verò è contrario: unde homo inter ani- malia est perfectissimus. l. 2. d. 15. a. 1. q. 2. ad 3.
  20. Compositio partium constituentium facit in creaturis ad nobilitatem, quia facit rem esse per se: non verò compositio partium quantitativa- rum: unde anima rationalis est primo modo composita: ob id nobilior cæteris animabus. l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. ad 5.

21. Compositio fictitia quomodo est à Deo. lib.2. d.37.a.1.q.3. V. *Ens rationis*.
22. Compositum ex materia, & forma quando potest venire in constitutionem tertii, ut in anima rationali, & forma corporeitatis. l.2.d.17. a.1.q.2. ad 6.
23. Compositum ex contrariis est corruptibile, quando contraria habent appetitus contrarios, & interminatos. lib.4. dist. 49. part.2. artic.2. quæst.1.
24. Compositum trahit significationem à componentibus. l.1.d.40.a.1.q.2. in arg.
25. Compositio propositionis. Vid. *Complexio*. n.1.
26. Compositio membrorum qualiter in choro habenda. op. spec. discipl. p.2.c.9.

Comprehendere, Comprehensor.

1. Comprehendere sumitur tripliciter: primo modo est idem quod charitate adhærere: 2. idem quod clarè videre: 3. idem quod terminos rei claudere, & attingere rem secundum omnem rationem, qua cognoscibilis est. l.3. d.14. a.1. q.2. & in Io.c.1.n.5.
2. Deus non potest perfectè comprehendi à creatura, nec ab anima Christi. l.3. d.14. ibid. & l.1. d.43. q.2. ad 5. V. *Dei cognitio*.
3. Comprehensio non est actio solùm, sed etiam passio. l.3. d.14. a.1. q.3. ad ult.
4. Comprehensio Beatorum quid requirat. lib.3. d.14. a.1. q.3. ad arg.
5. Comprehensoris mens elevatur tantùm, quantum affectus. l.3. d.14. ibid.

Compunctio.

1. Compunctio dicitur cordis punctio, estque idem quod contritio, licet dicat quid communius. l.4. d.16. p.1. dub.3. hæc pungit apostema animæ, confessio saniem expellit, & satisfactio cataplasma apponit. Psal. 85. V. *Contritio*. num.3.
2. Compunctio habet duplex irriugum superius, estque carentia gloriæ, & inferius, scilicet consideratio offensa. l.4. d.16. p.1. dub.3.
3. Compunctio est præparatio contemplationis, quæ comparatur oculis lippis aquosis columbinis: est enim in principio horrida, in medio liquida, in fine nitida. t.1. in Psal. 118. cap.10. vers.4.
4. Compunctionis aqua proponitur, qua domus animæ sanctificanda, & dedicanda est. serm. 1. de dedic. Ecclesiæ.
5. Compunctionis effectus enumerantur. op. de sex al. Cher. c.2. Septem genera traduntur, scilicet ex timore, dolore, desiderio, compassione, amore, gaudio, admiratione, ex mixtis affectibus. op. de prof. relig. l.2.c.73.
6. Compunctionis unguentum quomodo conficitur. Vid. *Contritio*. n.9.

Computatio.

Computatio est prævisio per sollicitam considerationem agendorum. tom.2. in Luc. cap. 14. num.28.

Con, Com, Cum.

Con, Com, & Cum superadditum alicui verbo in Scriptura quid significat. in Ps. 20.

Conceptio, Concipio.

1. Concipere est principii receptivi, generare effectivi. l.4. d.14. p.1. a.2. q.2. ad 1. V. *Principium*. n.8. & 22.
2. Conceptio dupliciter accipitur: primò pro ip-

sa operatione naturæ in formatione corporis usque ad susceptionem animæ: 2. largè pro nutritione, & perfectione corporis usque ad partum, & egressum de ventre. l.3. d.8. dub.3. Vid. *Christi Conceptio*. n.3. V. *Hominis formatio*. n.1. seq.

3. Conceptio Christi. Vid. *Christus conceptus*: si sumitur pro formatione corporis facta est in instanti: si pro nutritione, facta est spatio novem mensium. l.3. d.8. dub.3.
4. Conceptio Mariæ. V. *Maria concepta*.
5. Conceptionis materia dicitur humor, caro, sanguis, & semen ob diversas comparationes. lib.3. d.3. p.1. dub.3. V. *Infrà*. n.11.
6. Conceptio viri quadraginta diebus completur, requiriturque primò seminis decisio: 2. conversio: 3. consolidatio, & ultimò veri hominis formatio. lib.3. d.3. part.2. artic.3. quæst.2. in argum.
7. Vir in muliere excitat, & adjuvat naturam ad concipiendum fætum, quod in Virgine Maria operatum est à Spiritu sancto. l.3. d.4. a.3. q.2. ad 2. V. *Mulier*. n.3.
8. Christus dicitur conceptus ratione carnis; non potest autem dici creatus ratione animæ, quia creatio est productio totius, conceptio præsupponit aliquid in matre: ob id dicit exitum naturalem. l.3. d.11. a.2. q.1. ad 7.
9. Concipiendi modus triplex est, scilicet carnalis, spiritualis, & admirabilis, ut in Virgine. t.2. in Luc. c.1. n.33.
10. Conceptio in utero est nihil recipiendo ab extrâ, ut B. Virgo. t.2. in Luc. c.1. n.31.
11. In conceptione natura servat hunc ordinem: primis sex diebus semen est sicut lac: reliquis novem convertitur in sanguinem: reliquis duodecim figuratur in carnem: reliquis decem & octo figuratur in corpus organicum: & tunc anima circa quadraginta, & quinque vel quadraginta, & sex dies infunditur in corpore: reliquo verò tempore corpus vegetatur, & augetur. in Sap. cap.7. & in Ioan. c.2. num.19.
12. Conceptus mentis est verbum, quod mens dicendo, seu loquendo ad se, seu intelligendo se, concipit apud se: loquendo verò ad alterum, illud exprimit, diciturque verbum prolatum. l.1. d.27. p.2. a.1. q.1. corp. V. *Dicere*. V. *Loqui*.
13. Deus Pater loquendo ad se, seu intelligendo se, generat conceptum mentis, seu Verbum, seu prolem sibi similem per omnia. lib.1. d.27. ibidem.
14. Mens concipit intelligendo: si intelligit se concipit verbum simile sibi: si aliud, concipit simile alii. lib.1. d.27. part.2. artic.1. quæst.1. corp.
15. De ratione verbi est conceptio notitiæ, & per conceptum manifestatio. l.1. d.27. ibid.
16. Esse conceptum, & esse genitum est idem, estque notionale. l.1. d.27. ibid.
17. Conceptus Verbi est similitudo Patris imitativa, rerum exemplativa, & similitudo operativa: hinc dicitur Pater per Verbum omnia facere. lib.1. d.27. part.2. artic.1. quæst.2. corp.
18. Conceptio spiritualis Christi in anima quomodo fiat. ser.2. Dom. infrà. oct. Nat.

Concilium.

Concilium.

1. Conciliorum auctoritas, & concordia quanta. ser. 9. Hex.
2. Concilia Apostolorum in Ecclesia primitiva fuerunt quatuor: item quatuor fuerunt Concilia Patrum principalia apud Græcos: Nicænum, Ephesinum, Calcedonense, & Constantinopolitanum. lib. 1. d. 11. dub. 1. & serm. 9. Hexaem.
3. Concilia generalia non omnia explicaverunt spectantia ad mores, & fidem. l. 1. d. 11. a. 1. q. 1. ad 6.
4. Concilium Iudæorum adversus Iesum expeditur, in Io. c. 11. n. 47.

Concio.

Concionum tabula pro omnibus Dominicis, festisque anni. op. tab. Conc.

Concionator.

Concionatoris officium est ad imitationem David, docere, monere, & orare: 1. est veritatis: 2. conversionis: 3. intercessionis. tom. 1. in Psalm. 120. Quid agere debeat. op. Phar. l. 4. cap. 34. Eius laudes. *ibid.* lib. 1. cap. 14. Mali Concionatoris damna. *ibid.* cap. 15. Vide *Pradicator*. Verbum Dei. V. *Dei Verbum*.

Conclusio.

1. Conclusio cognitio non quietat intellectum, sed tantum principiorum: illæ enim cognoscuntur per medium, istæ immediatè. l. 3. d. 14. a. 1. q. 3. in arg. Earum evidentia qualis. V. *Evidentia*. n. 1.
2. Conclusio particularis dicitur habitus unus numero: Conclusionum verò plurium in una scientia est habitus unus unitate specifica. l. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1. corp.
3. Conclusionum cognitio scientifica non habetur nisi per cognitionem existentiae rei, non in anima, nec in materia, sed ab exemplaritate æterna. op. *Itin. ment.* c. 3.

Concomitantia.

Concomitantia, & causalitas significatur per præpositionem A. Vid. *A.* n. 1.

Concordantia.

Concordantia verborum, & operum qualis in Christo. ser. 1. in Epiph.

Concordia.

1. Concordia est virtus concives, & compatriotas in eodem jure, & cohabitatione, & spontaneè metiens, spectatque ad iustitiam. opusc. Cent. p. 3. sec. 44. V. *Benignitas*. n. 3.
3. Concordia est pars iustitiæ, estque voluntatum, & actionum conformitas. op. decl. term. Theol. suadetur multis rationibus. serm. 2. de plur. Confes. & op. Phar. l. 4. c. 16.
3. Concordiæ gradus multi enumerantur. op. de grad. virt. c. 19. V. *Gradus*. n. 10.
4. Concordia quare appropriatur Spiritui sancto. lib. 1. d. 3. part. 2. a. 2. quæst. 3. ad argum. trahit ad animam Spiritum sanctum. in Ioan. cap. 20. num. 20.
5. Concordia est causa omnium bonorum; è contrà divisio fons omnium malorum. tom. 2. in Luc. cap. 11. num. 17. 1. quàm Christo chara: 2. quàm exosa. tom. 3. serm. 1. & 2. in Epiph.
6. Concordia assimilatur symphonix, & choro. t. 2. in Luc. c. 15. n. 26.

7. Concordia res parvæ crescunt: discordia maximæ dilabuntur. serm. 2. in Epiph. V. *Discordia*. n. 3.
8. De Concordia variæ sententiæ ex S. Scriptura. op. Bibl. paup. cap. 48. Ex SS. Patribus. opusc. Phar. lib. 4. cap. 16. & opusc. Eccles. Hier. lib. 4. cap. 4. Quàm Christo chara. Vid. *Christi varia*. num. 192.
9. Concordia intellectus ad rem facit veritatem: est enim adæquatio rei ad intellectum: discordia facit falsitatem. lib. 1. dist. 38. artic. 2. quæst. 1. ad 4.
10. Concordia corporum cœlestium, & inferiorum quoad esse, & operari exprimitur. opusc. Brev. p. 2. c. 3 & seq.
11. Concordia vocum. V. *Chorus*. n. 1.
12. Concordia corporum ad invicem. V. *Corpus*. num. 14.

Concordantia.

1. Concordantia scripturarum veteris, & novi testamenti, Conciliorum, & Sanctorum quanta. ser. 9. in Hexaem.
2. Concordantia Evangelistarum quanta, licet in aliquibus videantur discrepare. in Luc. c. 5. n. 16. V. *Evangelium*. n. 9.

Concretio, Concretus.

1. Concretum, & abstractum idem significant in principali significato. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. corp. & l. 2. d. 19. a. 3. q. 2. corp. Vid. *Christi communicatio Idiomatum*. n. 57. A Grammaticis concretum dicitur derivativum, abstractum dicitur principale. *ibid.* V. *Abstractio*.
2. Concretum accipit specialem significationem ab abstracto. l. 1. d. 24. a. 1. q. 2. corp. exigit prædicationem per modum denominationis, & per inhærentiam: abstractum per modum identitatis. l. 1. d. 27. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 19. a. 3. q. 2. corp. & l. 1. d. 33. a. 1. q. 3. corp.
3. Concretio importata per verbum, & per nomen, per hoc differunt, quod per verbum non importatur suppositum, sed tantum relatio, ut gignere, & gigni: per nomen verò suppositum, & formam, ut album. l. 1. d. 27. p. 1. dub. 3.
4. Concretio propriè dicta est tantum in terminis accidentalibus. l. 3. d. 7. a. 1. q. 1. ad 2.
5. A concreto ad abstractum proceditur resolvendo, ut à sapiente sapientia; è converso verò fit componendo, & grammaticaliter procedendo: ut à sapientia sapiens. lib. 1. d. 8. part. 1. dub. 3.
6. Concretum supponit pro persona: abstractum nequaquam: datur etiam alius terminus, qui est quid medium inter utrumque, qui partim propriè supponit, partim impropiè pro persona: exemplum concreti est Deus generat: 2. essentia generat: 3. sapientia generat de sapientia. l. 1. d. 5. a. 1. q. 1. corp.
7. Concretum significat formam, & supponit suppositum. lib. 1. d. 4. quæst. 1. corp. & d. 27. part. 1. dub. 3.
8. Concretum nomen imponitur à forma non formæ, sed supposito: abstractum verò imponitur formæ, & à forma. l. 1. d. 4. quæst. 1. corp. Vid. *Nomen*. n. 45.

Concubina.

1. Concubinas habere prohibitum est in lege, quia de se malum est, & contra jus naturale. l. 4. d. 33. a. 1. q. 1. corp.

Concu

2. Concubinæ in lege veteri qualiter licitè haberentur. l.4. d.33. dub.5. & a.1. q.1. & seq. V. *Abraham*.n.7.

Concubitus.

1. Concubitus illicitus quot mala pariat:op. diæt. fal. tom.3.c.5.

2. Concubitus quando est peccatum, & quando meritorius. l.4. d.26. dub.4. V. *Luxuria.*

Concupiscentia ; Concupiscibile

1. Concupiscentia est appetitus immoderatus boni commutabilis, lib.2.d.32.dub.1. quænam, & qualis pœna inflictæ à Deo. op. Cent. p.2. sec.1. Vid. *Fomes*. num.1. sequent. Vid. *Incontinentia.*

2. Concupiscentia est propriè in appetitu sensitivo, licet possit dici etiam simul in carne, & in rationali. l.2.d.32.a.2. q.1. corp. & lib.3. d.40. dub.1.

3. Concupiscentia ut dicit pœnam est à Deo sic ordinante : ut dicit excessum, cum sit defectus, est à voluntate peccante, & à Diabolo instigante. l.2. d.32. a.2. q.2.

4. Concupiscentia quando fit peccatum. lib.2. d.32. dub.1. & 2. & d.30. a.2. q.1. & l.3.d.37. a.2.q.1.ad 2. & d.40. dub. 1. & 2. Quomodo ab ipsa fit omne peccatum. lib.2. d.24. p.2.a.2. q.1. ad 5.

5. Concupiscentia quænam remanet post baptismum. l.2.d.32.dub.1.

6. Concupiscentia est labe maculans, ignis inflammans, & sitis crucians animam. op. diæt. fal. tom.3. cap.8. & lib.2.d.8. part.2.q.5. corp. Ejus ortus conceptus, & partus. op. Brev. p.3. cap.8. ejus effectus quales. Psalm. 127. & in Luc. c.14. n.20. & cap.20. n.10. & op. spec. an. c.2.& seq. & op. d.3. tern. peccat. infam. c.3. & Brev. p.3. c.8.

7. Concupiscentia inficit omnes vires animæ.l.2. d.24.a.2.q.1. ad ult. p.2.

8. Concupiscentia qualiter est fomes peccati.l.2. d.30. a.2.q.1. & d.24. p.2. a.2.q.1. ad 5.

9. Concupiscentia qualiter stet cum gratia. l.2. d.30. ibid. ad 3. & l.3.d.27.a.2.q.1.ad ult.

10. Concupiscentia intenditur ex complexione, assuefactione, non verò ex carentia originalis justitiæ ; hoc enim tertio modo æqualis est in omnibus. l.2.d.33.a.2.q.1.

11. Concupiscentia locum tenet matris in generatione filiorum peccati : gratia verò in generatione spiritali. l.3.d.3.p.2.dub.3.

12. Concupiscentiæ lex quænam sit. l.3.d.3.p.2. a.1.q.2.corp.

13. Concupiscentiæ remedia exponuntur. lib.4. d.26.a.2.q.2.ad 2. & ferm.5. Hexaem. & ser.3. Dom.1.Epiph.

14. Concupiscentiam cum Deus prohibet, non prohibet motum, sed progressum ejus. lib.2. d.42. a.2. q.1. ad 2. Id exponitur. lib.3. d.40. dub.1. & op. Comp. Theol. lib.5. c.68, & op. diæt. fal. tom.3.c.8.

15. Concupiscentia est duplex, scilicet, carnalitatatis, & cupiditatis : hæc ultima est radix omnium malorum. lib.3. d.40. dub.1. & ferm.21. Hexaem. Unde aliquando surgit ex carne : aliquando ex mente, in Psalm. 25. & in Ecclen. c.7.& op. Cent. p.1. sec.16.& op. diæt. fal. t.3. c.8.& op. spec. an. c.2.& seq.

16. Concupiscentia nunquam tollitur totaliter ex usu charitatis, licet continè minuat, quia

charitas non opponitur concupiscentiæ secundum radicem suam, & secundum id in quo radicatur, sed tantum secundum id, ad quod inclinatur. lib.2.d.35. a.2. q.3. corp. Vid. *Fomes*. n.1. & seq.

17. Concupiscentia augetur per mandatorum obligationem, non ratione ipsorum mandatorum, sed ex culpa, & negligentia hominis, ob quam nititur in vetitum. lib.3.d.37. art.1.q.1. ad 1.

18. Concupiscentia in pueris quando statim nati sunt incipit à gustu, postea transit in tactum, scilicet : primò est sensualitatis : secundò est cupiditatis : Unde si puero offeras panem, & denarium, relinquit panem, & accipit denarium. ferm.5. Hexaem.

19. Concupiscentiæ quatuor sunt genera : duo bona, & duo mala. in Ps.106.& Ps.118.cap.11. n.14. mala est triplex, scilicet vanitatis, voluptatis, & curiositatis. op. de perfec. ad sor.c.1. & op. Brev. p.3.c.9.

20. Concupiscentia aliquando in Sacra Scriptura appellatur terra. in Ps.118. cap.6. vers.7. & fluvius, quia semper est in motu crescendo, & decrescendo. Ps. 120. Quarè assimilatur animali venenoso, quod dicitur Enhydrus. op. de 3. tern. peccat.c.3.

21. Concupiscentiæ amor qualis. Vid. *Amor in communi*. n.82. seq. Vid. *Charitatis ordo*. n.14.

22. Concupiscentia non fuit in Christo. Vid. *Christi defectus*. n.2. Nec in Beata Virgine. V. *Maria conceptio*. n.6.

23. Contra carnis concupiscentiam quænam remedia. V. *Clericus*. n.5.

24. Quænam peccata in concupiscibili. V. *Peccati causa*. n.10. seq.

Concupiscibilis.

1. Concupiscibilis, irascibilis, & rationalis potentia secundum rem comprehenditur sub libero arbitrio : primæ tamen duæ habent regi à rationali : ob id dicuntur inferiores. l.2.d.25. p.1.a.1.q.5. ad 2. V. *Anima potentia*. V. *Irascibilis*. n.1. seq.

2. Concupiscibilis, & irascibilis potentia est eadem per essentiam cum voluntate : hæc tamen differt per hoc, quod de se dicit appetitum ut rationatum, & rationi conjunctum, & ab ea rectum, & imperatum. l.2. d.25. ibid. & lib.2. d.24. p.1.a.2.q.1.corp.

3. Concupiscibilis potentia, & irascibilis quomodo sint idem cum voluntate, & ratione, & quomodo differant. lib.3. d.33. a.1.q.3. per tot. & d.27. a.1. q.1. corp.

4. Concupiscibilis potentia alia est rationalis, alia sensualis : prima est, qua ferimur in Deum naturaliter, & in summum delectabile, per hancque communicamus cum Angelis, & in hac reputantur virtutes : secunda est quæ subjacet rationi, & per quam ob peccatum Adæ habemus fomitis inclinationem. Idem dicendum est de irascibili, quatenus fortiter apprehenditur omne id, quod facit ad consecutionem doctorum honorum. lib.3. d.33. a.1. q.3. corp. & op. de reform. ment. c.16.

5. Concupiscibilis potentia quomodo est potentia generalis, & particularis. lib.3. d.27. a.1. q.1. corp.

6. Ad concupiscibilem quomodo spectat virtus

R

pœni

- pœnitentiæ lib.4. d.14. p.1. art.2. quæst.1.
Concurfus.
- Concurfus Dei cum actionibus liberis, & naturalibus qualis. l.1.d.17.p.1. q.1. ad 5. & 6. & d.45.a.2.per tot. V. *Causa. V. Dei concurfus.*
 Cum actû peccati. l.2.d.37. per tot.
Condignum.
- Condigni meritum. Vid. *Meritum.* n.2.
Conditio.
- Conditionis error quodnam impedimentum, & quisnam error respectu matrimonii. lib.4.d.36. a.1.q.2. V. *Matrimonii impedimenta.* n.60.
Conditor.
- Conditor æternus quomodò dicatur Deus, cum in tempore condiderit mundum l.1.d.29.dub.3. V. *Creator.* n.6.& 17.
- Condolere. Vid. *Compassio.*
- Condonare. Vid. *Inimicorum dilectio.*
- Conductitij Sacerdotes. V. *sacerdos mercenarius.*
Confabulatio.
- Confabulatio virtuosa quænam sit. op. de pugn. spir.cap.7.
- Confessionis multiplicis pro anima præparatio in verbo Dei. Vid. *Dei verbum.* n.13.
Confessio: Pœnitentia.
- Quid, & Quomplex.* 1. Confessio alia est laudis, alia est peccatorum. op. de sex al. Cherub. ala 1. Alia fidei op. Brev. p. 6. c.8. qualiter facienda. ibid. & lib.4. d.17. p.2.a.1.q.1. ad arg. & lib.4.d.21.dub.3. & d.21. p.2.a.1.q.3. ad 1. & op. Brev. p.6. cap.8. & in Pf. 91. & 99. & Pf. 118. & Pf.7. & 32. & 135. & in Luc. cap.10.n.21. & op. diæt. sal. tom.2. cap.3. Item cordis, & oris. Pf.107. & 110. & ferm.1. de Cathedra. V. *Pœnitentia.* n.1.& seq. V. *Gradus.* n.10.
- Examen.* 2. Confessio peccatorum alia est mentalis, alia vocalis: hæcque vel est opus tantum virtutis; & humilitatis, quæ fit cuilibet homini: vel est Sacramentalis, quæ fit soli Sacerdoti. l.4.d.17. p.2.dub.3. & a.1.q.1.corp. & p.3.a.1.q.1.& op. Comp. Theol. l.6.c.25. & l.4.d.17.p.1.art.1.q.4. ad 2.& op. Spec. discipl. cap.9. Traditur methodus brevissima eam practicandi. op. de purit. conf. cap. 11. Vid. *Examen.* Vid. *Conscientia.* num.31.
3. Confessio peccatorum est opus iustitiæ, & misericordiæ simul. l.4.d.15. p.2. a.1. q.2. ad 2. & d.17.p.3. a.1. q.3. ad 4.
4. Confessio vocalis peccatorum quam rectè imposita à Christo. lib.4.d.15. p.2. art.1. quæst.2. corp.
5. Negans necessitatem confessionis vocalis faciendæ apud Sacerdotem est hæreticus. l.4.d.17. p.2.dub.1. Ante Innoc. Tertium verò non erat determinata hæc veritas de fide. ibid.
6. Confessio vocalis facta Deo est de dictamine naturæ: homini verò faciendæ est de institutione divina. lib.4. d.17.p.2.a.1. q.1. Est Dei musica. Vid. *Dei varia.* n.241.
7. Confessio mortalium ante communionem præmittenda. l.4.d.16. dub.12.
8. Confessionis Sacramentum præcessit in figura in lege veteri: quoad formale fuit à Christo institutum: quoad materiale fuit per Apostolos promulgatum. l.4. d.17.p.1.a.1.q.3.corp. & p.2. per tot.
9. Confessio ut est actus virtutis rectificat animam: ut Sacramentalis curat: ut gratiæ vivificat. l.4.d.17.p.1.dub.4.
10. Confessionis votum sufficit ad consequendam gratiam, quando deest facultas. l.4.d.17. p.1.dub.1.
11. Confessio explicite debet esse peccatorum, quæ innoxescunt: in generali verò aliorum etiam. l.4. d.16. p.2.a.2.q.1.ad 4.
12. Confessio quid exigit, ut sit Deo reconciliativa. l.4.d.17.p.1.dub.2.
13. Confessio, & contritio quomodò differant. l.4. ibid. dub.7. & d.21.p.2. dub.1. In Contritione requiritur confessio in voto. l.3.d.17.p.1.a.2. q.4. ad arg.
14. Confessio necessariò Sacerdoti faciendæ. l.4. d.17. p.1.dub.6. Quomodò est necessaria, licet per contritionem fiat justificatio. lib.4.d.17.p.1. a.1.q.4.
15. Qualiter claves auctoritatis sint necessariæ ad absolutionem, & remissionem, peccatorum. l.4. ibid. q.4. ad arg.
16. De præcepto Confessionis, & ejus necessitate agitur. lib.4.d.17. p.1.a.2.q.4. & q.2. dub.1. & 6. & op. Comp. Theol. l.6. c.25. & l.4.d.17. p.2.a.2. per tot. & in Pf. 118. n.4. & in Luc. c.7. n.9. & ferm.1. Dom.4. Adu. Quare ad semel in anno fuit præcepta. l.4.d.17.p.2.a.2. q.1. per tot. & p.3.q.2.
17. Confessio debet esse secreta. lib.4. d.17. p.2. dub.2. & p.3. art.1. quæst.3. corp. obligat ad secretum etiam Interpretem. lib.4. d.17. p.2. dub.6. & d.21. p.2. a.2. q.1. & seq. Ejus pudor quàm utilis. ferm.4. in die Cin.
18. Confessio est medicina spiritualis. lib.4. ibid. dub.4. & 5. & a.1. quæst.1. ad ult. & p.1. dub.4. *Medicina.*
 Triplex: in Pf. 73. & in Luc. c.17 n.13. Tollit flagella. ferm. 3. Dom. 5. post Pent Abominabilis Diabolo. ferm. 4. in Epiph. Est vomer aperiens terram cordis nostri. ferm. 3. in Sexag.
19. Confessionis Sacramentum est contra actuale peccatum: Unde requiritur actus voluntatis ad veram susceptionem: sic etiam Sacerdos dat absolutionem per modum deprecativum, ut Deus amoveat omne impedimentum. l.4.d.17. p.2.dub.5.
20. Confessionis iteratio quando est faciendæ, & quando non. l.4.d.17. p.2. dub.8. & op. Cent. p.3. sec.51. & op. Comp. Theol. l.6.c.25. & l.4. d.17. p.3. dub.4.
21. Confessionis utilitates. l.4.d.17. p.2.a.1. q.1. ad arg. & d.18. p.1.a.2. q.2. & in Psalm. 85. & Pf. 104 & Pf. 118. c.1. v.7. & cap.2. v.9. & ser.4. post Epiph. & ser. 2. in Rogat. & ferm.5. ibid. & ferm.8. ibid. & ferm.4. Dom. 18. post Pent. & ser.1. de S. Marco & ser.3. de uno Confes. & op. Brev. p.6. cap.10. & op. Phar. l.2.c.19. & op. diæt. sal. tom.2. cap.1. 2. & 3. & tom.7. c.5. & op. Confession. & op. quare frat. Min. prædicent. & op. Bibl. paup. cap.106. Ad quid instituta fuit. l.4.d.17. p.2.a.2.q.1. corp. Quàm Deo chara. V. *Dei varia.* n.228.
22. Confessio mala, & jactabunda peccaminosa. lib.4. d.17. p.2. art.1. q.1. ad arg. & Psalm. 118. cap.8. v.1. & ferm.2. in Rogat. V. *Peccati remissio.* n.50.
23. Confessionis materia sunt peccata. l.4. d.17. p.2. art.1. quæst.3. corp. Venialia peccata non sunt materia necessaria, nisi in casu dubio, vel ratione præcepti Ecclesiastici. lib.4. d.17. part.3. art.2. quæst. 1. corp. ob id non exigit *in*

- integritatem. lib.4. d.21. p.2. art.1. q.1. corp. sunt tamen materia sufficiens. l.4. d.17. p.3. ibid. & ferm.8. in Rogat. Possunt exprimi in generali validè. l.4. d.21. p.2. dub.2.
24. Peccata mortalia omnia quoad suas differentias sunt confitenda necessariò. lib.4. d.17. p.3. a.2. q.2. & l.4. d.21. p.2. a.1. q.1. corp. & ferm.8. in Rogat. Non autem omnes circumstantiæ nisi mutant species. l.4. d.17. p.3. q.3. V. *Circumstantia*. num. 1. seq. Confessio oblitorum mortalium facienda. lib.4. d.21. p.2. Non pallianda sunt peccata. ferm.4. Dom. Trinit. & ser.1. de S. Marco.
25. In foro pœnitentiæ Sacerdos tenet locum Dei, confitens autem locum accusantis, accusati, & testis: In judiciali verò sunt diversæ Personæ: idè in Pœnitentiæ iudicio occulta sunt aperienda. l.4. d.17. p.3. a.2. q.2. ad 3. Vid. *Forum*. n.1.
26. Confessio facit aperire apostema latens in anima. l.4. d.17. p.3. a.2. q.2. ad 4. & ibid. p.2. a.1. q.1. ad arg.
27. Confessio, & contritio sunt ordinata ad ingrediendum ad unitatem Ecclesiæ, quare solum possunt exerceri pro se, non pro aliis, sicut opera pœnalia. l.4. d.20. p.2. art.1. quæst.1. ad 3.
28. Confessio casus reservati potest fieri superiori cæteris inconfessis: cum obligatione tamen illum cum cæteris alteri confitendi. lib.4. d.21. p.2. a.1. quæst.1. ad ult. & op. Confessionale.
29. Confessio peccatorum dubiorum debet necessariò fieri. lib.4. d.21. ibid. q.2. ad 4.
30. Confessionis forma est absolutio peccatorum cum potestate absoluendi. lib.4. d.17. p.2. a.1. q.3. corp.
31. Confessionis forma quare datur per modum indicativi, præmittendo aliam formam per modum deprecativi. l.4. d.17. p.2. dub.5.
32. Confessionis pars est Attritio. Vid. *Attritio*. n.1. & seq. Vid. *infra*. n.37. seq. Vid. *Contritio*. n.4 & 13.
33. Confessionis gradus, & conditiones explicantur. l.4. d.21. p.2. dub.3. & op. de mod. confit. & op. Comp. Theol. lib.6. cap. 24. & seq. & op. de sex al. Cherub. & op. regul. Novit. c.3. & Psalm. 83. 84. 85. 88. & Psalm. 118. cap.1. v.7. & c.2. v.9. & in Luc. c.15. n.19. & ser.2. & 5.7. & 8. Rogat. & ferm. 1. Dom. 6. post Pent & ferm.4. Dom. 10. post Pent & ferm.2. Dom. 11. post Pent & ferm.2. Dom. 22. post Pent. & op. Brev. p.6. cap.10. & op. 25. Memor. & op. de grad. vit. c.23. & op. Confessionale. & op. quare FF. Min. prædicent. & op. Bibl. paup. c.106. & op. de instit. Novit. p.2. c.6. & op. reg. Novit. c.3. & op. de modo confit. c.16.
34. Confessio debet esse integra, frequens, & accelerata, lacrymabilis, satisfaciens, & fortis, simplex, libens, humilis, fidelis, verecunda, pura, nuda, discreta, secreta & accusans: quantum primæ tres respiciunt quantitatem: sequentes tres rectum ordinem, & societatem: cæteræ sequentes debitam qualitatem. lib.4. d.21. p.2. dub.3.
35. Ad Confessionem quantum juvat verecundia. l.4. d.17. p.2. a.1. q.1. ad arg.
36. Confessio facta cum proposito peccandi est sacrilega. l.4. d.17. p.2. a.2. q.4.
37. Confessio requirit attritionem veram, ad hoc ut producat effectum. l.4. ibid.
38. Confessio facta cum attritione putativa non vera, sufficit ad impediendum peccatum sacrilegii, sed non ad producendum effectum Sacramenti. l.4. ibid.
39. De integritate confessionis agitur. lib.4. d.17. p.3. a.2. q.1. & seq. & d.21. p.2. a.1. q.1. & 2. l.4. d.16. p.1. dub.11.
40. De sigillo, & secreto Confessionis agitur. l.4. d.17. p.3. a.1. q.3. & d.21. p.2. a.2. per tot. & op. Comp. Theol. l.6. cap.28. Absque revelatione complicitis debet fieri. l.4. d.21. p.2. art.1. q.3. corp. V. *Complex*.
41. Confessionem quam reddant irritam. l.4. d.21. p.2. a.1. q.1. corp.
42. Confessionis impedimenta quæ. in Ps. 142. *Confessarius*.
1. Confessionis minister sufficiens est solus Sacerdos. l.4. d.17. p.3. dub.1. & 6. & a.1. per tot. & d.18. per tot. & d.19. p.1. a.2. per tot. & ser.8. in Rogat. & op. Comp. Theol. l.6. c.27. Vid. *Potestas*. n.19. seq. V. *Absolutio*.
Instruitur Sacerdos confessarius optimè in omnibus pertinentibus ad hoc munus. op. Confessionale.
2. Confessio facta non Sacerdoti ad quid juvat. l.4. d.17. p.3. a.1. q.1. & dub.1.
3. Confitens Sacerdoti cognito ignaro peccat mortaliter. lib.4. d.17. p.3. dub.3.
4. Confessarius quali scientia præditus esse debeat. l.4. d.17. p.3. dub.3. & l.4. d.18. p.1. a.3. per tot. & op. libel. apolog. pro FF. Min.
5. Confessarius an necessariò debeat esse proprius Parochus confitentis. l.4. d.17. p.3. dub.2. & 4. & art.1. q.2. & d.21. p.2. dub.4. Proponuntur multi casus eximentes subditum à Superiore suo. op. quare FF. Min. prædicent.
Adverte quod contra sensum Seraph. Doct. & aliorum Doctorum sui temporis, nec ne temporis est alia consuetudo, quod quilibet homo potest confiteri cuilibet Sacerdoti approbato, ut notatur in margine quæstionis 2. a.1. d.17. ibid.
6. Confessionis claves debuerunt ritè dari soli Sacerdoti, & quare. l.4. d.17. p.3. a.1. q.1. & 3.
7. Confessarius debet habere jurisdictionem super pœnitentem, alias non absoluit verè. l.4. d.17. p.3. a.1. q.2. ad 3. & d.18. per tot. & d.19. per tot. & op. quare FF. Min. prædic. Unde non potest ordinariè absolviere ovem alienam. l.4. d.19. a.3. q.1. corp. In quibus casibus id possit. ibid. In articulo mortis quilibet Sacerdos est Confessarius, op. quare FF. Min. prædicent.
8. Confessor est mediator inter Deum, & pœnitentem, fungens jure Dei, & Ecclesiæ auctoritate sibi à Christo, & ab Ecclesia commissa. l.4. d.17. p.3. dub.1. & a.1. q.3. ad 6. & d.18. p.1. a.2. q.1. corp. & op. Brev. p.6. c.10.
9. Confessarius ut iudex debet discernere, approbare, vel respuere, & sententiare: primus actus respicit maculam peccati in se considerati: 2. factorem ratione affectus: 3. debitum æternæ mortis respectu effectus puniendi. l.4. d.18. p.1. dub.1. Confessarii potestas est ministerialis.
10. Confessarius concurret ad remissionem peccati per modum ministrantis: Deus per modum judicantis secundum clavem ministerii: & Verbum incarnatū per clavè excellentiæ. l.4. d.18.

- p.1.dub.2.& l.4.d.17.p.3. dub.1. Quoad absolutionem à culpa per modum demonstrantis: quoad poenam per modum dimittentis. l.4.d.18.p.1.a.4.& a.2.q.1. & 2. Adverte, quod hic loquitur de potestate auctoritatis non ministerialis, quam admittit in Sacerdote. d.18.p.1.a.1.q.1. corp. in fine.
11. De Clavibus datis Ecclesiae, & Sacerdotibus ad absolvendos peccatores agitur. l.4.d.18.p.1.a.1. per tot. & d.19. per tot. V. *Claves*.
12. Confessarius quid possit in culpam, & poenam. l.4.d.18.p.1.a.1.q.2.& a.2. per tot. & d.20.p.2.dub.1. Est Iudex verus Dei. op. Brev. p.6. cap.10.
13. Confessarius quare ante absolutionem præmittat deprecationem, Misereatur. lib.4. d.18.p.1.a.2.q.1. corp. & d.17.p.2.dub.5. Ejus benedictio in poenitentem expenditur. ferm.4.Dom. Trinit.
14. Confessarius absoluens in peccato mortali peccat mortaliter. lib.4. d.19.dub.2.
15. Confessarius potest validè absolvere complicem. l.4.d.19.dub.3. V. *Complex*. n.1.
16. Confessarius debet diligenter investigare peccata poenitentis, & quomodo. lib.4. d.19.dub.5. & ferm.7. in Rogat.
17. Confessarius debet insinuare non imponere poenitentiam à Canonibus taxatam, ut poenitens cognoscat gravitatem peccati. lib.4. d.20.p.2.dub.4.
18. Confessarius qualiter quærare consilium in casibus gravioribus debeat. lib.4. d.20. part.2. dub.5.
19. Confessarius quando remittere debet poenitentem Superiori. lib.4.d.20.p.2. dub.5. & op. Confessional.
20. Confessarius non potest inquirere manifestationem complicis, nisi absque magna necessitate, utilitate, & cum cautelis appositis. lib.4. d.21.p.2.a.1.q.3.
21. Confessor nunquam potest revelare peccata poenitentis, & quando uti possit de notis in confessione. l.4.d.21.p.2.a.2. per tot.
22. Confessarius cum juramento interrogatus de iis, quæ sola confessione novit quomodo potest jurare se nihil nosse. lib.4. d.21. ibid. quæst.1. ad 1.
23. Confessarius est medicus animarum, cui detegenda sunt vulnera. ferm.3. de uno Confes. debet esse benignus. in Luc. cap.17.n.13. & op. Confessionale. & op. libel. apol. pro FF. Min. Debet diligere magis poenitentem, qui clarius, & fidelius peccata revelat. lib.4. d.43. dub.4.
24. Confessarius debet interrogare poenitentem. ferm.7. in Rogat. Datur modus. op. Confessionale.
25. Confessarii meritum quale. op. Confessional. c.3.p.4. in fine.
26. Confessarius, & Sacerdos caveat ne sit ut lixiuum, quod mundans alia, se inquinat. op. Confessional. p.2.
- Confessor Sanctus.*
1. Confessores Sancti ab Ecclesia quare laudantur singillatim per illud: Non est inventus similis illi. op. apol. paup. resp.1. cap.1. Hoc nomen cuilibet Sancto convenit, sed ab Ecclesia specificatur ad illos solos, qui nec Apostoli, nec Martyres sunt. in Ps.1.
2. Confessores sunt Cœli mystici. op. de Eccles. Hier. p.1.c.5.
3. De Confessoribus quare non fit tanta solemnitas ab Ecclesia, quanta de Martyribus. lib.2. d.40. a.2.q.1.
4. Confessores quando prædicantur Palmam martyrii recepisse: intelligendum est de præmio substantiali, non accidentali, & aureola. l.2. d.40. ibid.
5. Quare in festo Confessorum legitur Evangelium, sint lumbi vestri &c. Luc. c.12.n.36.
6. Confessorum Sanctorum Sapientia qualis. ferm.2. de S. Ant. à Padua.
7. Confessorum beatitudo expenditur. Abstinencia item, & aliæ virtutes. ferm.1. & 2. in festo. Om. Sanct.
8. Confessores dicuntur à confessione laudis, non peccati. in Ps. 99.
- Confidere; Confidentia.*
1. Confidentia in viatoribus est actus spei cum expectatione, protensione, & inhiatione: in Beatis verò est actus altioris ordinis absque dictis imperfectionibus. l.3.d.31.a.2. q.2. ad 5. Vid. *Beatitudinis varia*. n.10. Vid. *fidencia*. Vid. *fiducia*. V. *spes*.
2. Confidentia in terrenis, & hominibus, & in se ipso quàm varia: in Deo quàm utilis, & securus. in Jo. col. 74.
3. Confidentia in Deo qualiter habenda, & conservanda. in Psalm. 118. cap.1. v.8. & cap.11. vers.10. & ferm.3. Dom. 23. post Pent. & op. Phar. l.3.c.44. & l.4. cap.43. & op. Bibl. paup. cap.78.
4. Confidentia vana, & excedens in Dei misericordia quanam sit op. Phar. l.3. c.44.
- Confirmare; Confirmatio.*
1. Sicut in Baptismo datur Spiritus Sanctus ad habitationem Deo consecrandam: ita in Confirmatione cum omni plenitudine sanctitatis venit in hominem. l.1.d.15.a.1.q.3.
2. Confirmationis Sacramentum quare secundo loco ponatur in serie Sacramentorum. l.4.d.2. dub.1.
3. Confirmatio est signatio hominis baptizati in fronte, facta ab Episcopo ad roborandum hominem in fide. op. declar. term. Theol.
4. Confirmationis Sacramentum an sit necessarium ad salutem, & in quo sensu. lib.4. d.7. art.3. q.2. & a.1.q.3. ad 1. & art.2.q.1. ad arg.
5. Sacramentum Confirmationis est unum ex tribus, in quibus imprimitur character. lib.4.d.6.p.1. quæst.4. corp. & quare hoc ibid. Quomodo sit differens à characterem baptismi, & ordinis. lib.4.d.7. art.3.q.1. ad arg. & op. Comp. Theol. l.6.c.11.
6. Confirmationis Sacramenti dignitas extollitur. l.4.d.7.dub.2. & d.23.dub.2.
7. Confirmatio est ad roborandam fidem, Eucharistia charitatem. l.4.d.7.dub.2.
8. Confirmationis effectus enarrantur. lib.4.d.7. per tot. & d.23. dub.2. & art.2. quæst.3. ad arg. & op. Brevil. p.6. cap.8. & lib.4.d.7. art.2. per tot. & op. Cent. p.3. sec.49. & op. Comp. Theol. l.6. cap.11. facit de pio magis pium, quia supponit gratiam in recipiente. lib.4. d.7. art.2. q.1. qualia arma spiritualia conferat. lib.4. d.7. a.3. q.1. ad 2.
9. Confirmatio quare dicitur principalis unctio. l.4. d.23. dub.2.

10. Confirmationis unctio quare est in fronte, l.4.d.7.dub.4.& op. Brev. p.6.c.8.
- Materia.* 11. Confirmationis materia quænam, & ipsius significatio exponitur. lib.4.d.7.a.1.q.2. & op. Brev.p.6.c.8. & op. Cent. 3. p. sec. 49. Debet esse consecrata, & quare. l.4.d.7.a.1. q.2. corp. & d.23. art.1. quæst.2. V. *Eucharistia materia*: num.9.
- Forma.* 12. Confirmationis forma expenditur, & traduntur mysteria. lib.4.d.7. art.1.q.1. & op. Brevil: p.6.c.8.
- Minister.* 13. Confirmationis minister est solus Episcopus, & quare. l.4.d.7.a.1.q.3.& dub.1.& op. Cent.3. p. sec. 49. & l.4. d.23. a.1. q.2. auctoritate tamen Papæ potest etiam esse simplex Sacerdos. l.4.d.7.dub.1.
14. Confirmatio potest conferri ab Episcopo validè absque actuali jurisdictione. l.4. d.7.a.1. q.3. ad 4.
15. Confirmationis gratia quomodo est diversa à gratia baptismi. l.4.d.7.a.2.q.2.corp.& q.3.
16. Confirmatio competit omni sexui, & omnibus baptizatis: & quare datur parvulis. lib.4. d.7.a.3.q.1.
17. Confirmatio datur morientibus, & mutis, & quare. l.4. d.7.a.3.q.1. ad 3.& 4.
18. Confirmatio non potest dari ante Baptismum. l.4.d.7.a.3.q.3.corp.
19. Apostoli non fuerunt formaliter confirmati, sed talem gratiam receperunt in die Pentecostes. l.4.d.7.a.1.q.1.ad arg. & d.23.dub.2.
20. In Confirmatione signum sensibile, est materia, & forma: res est gratia: res, & signum est character. op. Cent. 3. p. sec.49.
- Effectus.* 21. Confirmationis utilitates enumerantur. op. Comp. Theol. l.6.c.11.
22. Unctio in Confirmatione quid significet. l.4. d.23.dub.2.& art.1. q.2. corp. & d.7. dub.3. & a.1.q.1.& 2. & op. Cent. 3. p. sec.49. & Brev. p.6.c.8.
23. Confirmationis Sacramentum insinuatum est in benedictione data à Christo parvulis ipsi oblatis. in Luc. c.18.n.15.
24. Confirmatio quomodo differat ab extrema unctione. op. Brevil. p.6. c.11. & lib.4. d.23. dub.2.
25. Confirmatio non potest iterari. lib.4. d.7. dub.6.
26. Confirmationis Sacramentum supponit animam in gratia, cui denuò mittitur, & donatur Spiritus sanctus, & quomodo. l.1.d.15.p.2. a.1.q.3. corp.
27. Confirmationis gratia non mutat liberum arbitrium quoad substantiam, sed quoad statum, & actum: perficit enim, & fructificat animam in bono. l.2.d.7.p.1.a.2.q.1.corp.
28. Confirmatio tollit naturale, quod consequitur defectum naturæ, scilicet vertibilitatem, non quod sequatur complementum naturæ. l.2. d.7.ibid. ad 1. & q.3.
29. Confirmatio in gratia non tollit vertibilitatem ad aliqua. l.2. d.7. ibid. & l.3. d.18. a.1. q.1.ad 1.
- Conflagratio. Vid. *Ignis*. n.111
- Conflictus.*
- Conflictus virtutum, & vitiorum per diabolum proponitur. op. Phar. l.2.c.15.
- Conformitas, Conformari.*
1. Conformari alicui dupliciter possumus: aut quantum ad similitudinem: aut quantum ad habitudinem. l.1. d.48. a.1.q.1. corp. Item conformitas tria requirit, scilicet, in natura, in voluntate, & in operatione. l.1.d.31.p.2. art.2. q.2. Vid. *Dei varia*. n.287. seq. Item alia est univocationis: alia analogiæ, & similitudinis. l.2. d.25. p.1.dub.3.
2. Conformari secundum similitudinem potest intelligi tripliciter: primò quando duo communicant in tertio, ut cygnus, & nix in albedine: secundò quando unum est similitudo alterius, ut Idolum assimilatur Iovi: tertio quando aliquid participat similitudinem, ut speculum corpori objecto. l.1. d.48. ibid.
3. Conformari per habitudinem est duplex: vel per proportionem, scilicet, per rerum ejusdem generis comparisonem: vel per proportionabilitatem, quæ est rerum diversi generis. l.1. d.48: ibid.
4. Conformitas hominis ad Deum non est per similitudinem, vel æqualitatem, vel univocationem, sed per similem habitudinem ad actum. l.1.d.48.ibid.
5. Conformitas perfecta ad Deum debet esse non solum ad volitum, sed etiam ad actum, scilicet quod velit homo non solum quod Deus vult, sed etiam ex charitate. l.1.d.48.p.1.q.2. corp. & Psalm. 118. c.3. v.3. & op. de regim. an. & op. de Eccl. Hier. p.1.c.4.
6. Conformitas sufficiens, quæ est in voliti, & ratione volendi facit animam justam: superexcellens verò, quæ in omnibus conformatur divinæ voluntati, facit beatam. lib.1.d.48.a.1. q.2. ad 3.
7. Conformari Deo vindicando injurias quomodo possit esse malum, & bonum. lib.1. d.48. ibid. ad 4.
8. Quomodo teneamur cõformari divinæ voluntati non solum in volito, sed & in ratione volendi exponitur. lib.1. d.48.art.2. q.1. corp. & quæst.2.
- De Conformitate. Vid. *De Deo varia*. n.287. Vid *Homo ad Deum*. n.131.
9. Tenetur homo velle absolute, quod nobis innotescit Deum velle voluntate absoluta, & rationis: potest tamen aliquando velle oppositum, ei quod Deus vult voluntate pietatis, seu conditionata. lib.1. d.48. art.2. quæst.2. corp. & ad arg.
10. Triplex voluntas in nobis recognoscitur, scilicet, rationis, pietatis, & carnis, quæ possunt esse appositæ in eadem re: In Christo quadruplex, quia aderat etiam voluntas Deitatis. l.1.d.48.ibid.
11. Opposita volita possunt ad eundem finem ordinari: ob id possunt esse simul bona, & effectus rectus respectu eorum. lib.1. d.48.a.2.q.2. ad arg.
12. Conformitas voluntatis qualis fuit in Christo, in B. Virg. in Passione: & quomodo vellent opposita cum merito. l.1.d.48. ibid. V. *Maria dolores*. n.2.
13. Conformitas, ut similes simus imagini filii Dei, consistit vel in remotione à malo, hocque est per gratiam baptismi, quæ est mēdela contra omnem morbum: vel in ordine ad bonum per fidem ex parte intellectus, & charitatem ex parte affectus. l.3.d.10.a.2. q.2. ad 4. & l.3. d.27.a.2.q.1.corp.

14. Conformitatis ad Deum perfectæ affectus. op. diæt. sal. tom.7. c.6. & tom.8. c.1.
 15. Conformitas imagini Filii Dei. Vid. *Homo ad Deum* n.24.

Confractio.

Confractio per peccatum quænam sit. in Luc. n.4. cap.4. n.19.

Confusio.

1. Confusio multiplex, scilicet, tristitiæ, erubescentiæ, & conscientiæ. in Ps.68.
 2. Confusio bona, & mala quænam. in Luc. c.9. num.26.

Congratulatio.

1. Congratulatio Christi de ove inventa est gaudium nuptiale cum Ecclesia: & de drachma inventa est gaudium de completionem numeri electorum. in Luc. cap.15. Vid. *Christi Charitas* n.47.
 2. Congratulationis gradus quales. op. de grad. vit. c.17. Vid. *Gradus* n.10.

Congregatio.

1. Congregatio bonorum est triplex: scilicet, ad cognoscendum studium veritatis, ad exercitium virtutum, & ad præmium felicitatis. in Luc. c.3. n.18.
 2. Congregatio Ecclesiastica est vinea, & quomodo. in Luc. c.13. n.5. Est Civitas. V. *Civitas* n.2. V. *Ecclesia* n.1. seq.
 3. Congregatio quadruplex in universo: credentium in mundo: gementium in Inferno: fruendum in cælo: & resurgentium in iudicio. ser. 3. Dom.4. post Epiph.
 4. Congregatio religiosa mysticè est civitas, in quam ingredi iustus est Sàulus excæcatus. ser.4. Dom.18. post Pent.
 5. Congregatio Gregum, & hominum dicitur synagoga. Vid. *synagoga* n.1.

Congruitas.

1. Congruitas sermonis quænam est necessaria ad veritatem, & quænam incongruitas reddat falsum. l.1. d.4. q.3. ad 2.
 2. Congruitas sermonis objectum est Grammaticæ. serm.4. Hexæm.
 3. Verum præsupponit congruum. V. *Maxima* num.12.
 4. Congruum meritum. V. *Meritum* n.3.

Conjectura.

Conjecturæ aliquæ assignantur cognoscendi charitativam affectionem. op. de 7. Itin. d.4. a.1.

Conjux Conjugium.

1. Conjugii bonum triplex, fides, proles, & Sacramentum. op. Cent. 3. p. sec. 54. V. *Matrimonii bona* n.1. seq.
 2. Conjugium dicitur matrimonium quasi commune jugum, mutuum iunculum, & potestas. l.4. d.27. a.1. q.2. corp.
 3. Conjugium quare dicatur de minoribus bonis l.4. d.26. dub.3. quare ipsi assignetur trigessimus fructus. op. Comp. Theol. l.5. c.30.
 4. Conjuges in quo pares sint. l.4. d.32. dub.1.
 5. Conjugium in quibus casibus denegetur, & dispensetur. l.4. d.37. dub.3. & d.40. dub.2.
 6. De voris continentia conjugum differitur. l.4. d.32. dub.1. & seq. q. seq.
 7. De conjugibus ad fidem venientibus, altero remanente in infidelitate quid decernatur circa cohabitationem. l.4. d.39. dub.5. & in q. seq.
 8. De conjugatis agitur ex SS. PP. op. Phar. l.1. c.40. & 41.

9. Conjugium Abrahæ quàm perfectum. Vid. *Abraham* n.6.

10. Conjux non potest impedire martyrium alterius. Vid. *Martyr* n.6.

Conjunctio.

Conjunctio respectu proximi, & boni alieni, secundum quem attenditur etiam ordo charitatis est quadruplex: 1. naturæ estque in inimicorum dilectione: 2. naturæ & conversationis, estque domesticorum: 3. in propinquitate ascendendo, vel descendendo. l.3. d.29. dub.3.

Convitium.

Convitium, vel convitiatio quomodo vitanda. op. Phar. l.3. c.3.

Connotatum.

Regula de connotatis in propositionibus traditur. l.1. d.40. a.2. q.1. & d.38. a.2. q.2. corp. & l.1. d.35. a.1. q.3. ad 3.

Consanguinitas.

1. Consanguinitas est vinculum Personarum ab eodem stipite descendentiæ carnali propagatione contractum. op. Cent. p.4. sec.57. & l.4. d.40. art.1. V. *Cognatio* n.1. & seq. V. *Conjunctio* n.1.
 2. Consanguinitas differt ab affinitate per hoc, quod illa venit ex carnis propagine, affinitas ex carnis commixtione: supposita tamen consanguinitate. lib.4. d.40. a.1. & op. Cent. p.4. sec.56.
 3. Consanguinitatis gradus vetant contractum matrimonii. op. Cent. p.4. sec.57. & l.4. d.40. a.1. q.1. & quare. ibid.
 4. Consanguinitatis tres lineæ assignantur. op. Cent. ibid. & l.4. d.40. per tot.
 5. Consanguinitas non est in brutis ob defectum cognitionis, & alligationis. lib.4. d.40. art.1. quæst.1.
 6. Consanguinitas non est quid absolutum, sed relativum: l.4. d.40. ibid. quodnam sit fundamentum ejus. ibid.

Conscientia.

1. Conscientia est naturale iudicium quid faciendum, vel non faciendum sit. op. declar. term. Theol. & op. Comp. Theol. lib.2. c.52. ubi adferuntur variæ descriptiones, & op. Cent. p.1. sec.11. est lex intellectus dirigens voluntatem ad bonum. lib.2. d.39. art.3. q.1. An actus intellectus, & voluntatis. lib.2. d.39. a.3. q.1. & d.38. a.2. q.2. V. *Iudicium rationis* n.1. V. *Synderesis* n.1. & seq.
 2. Conscientia dicitur à scientia, & con: ratione scientiæ est habitus cognitivus, & motivus, quia conjungitur synderesi: ratione con: dicit conjunctionem cum affectione, & opere: primo modo est pars superior rationis, & cum versetur circa venialia, non potest contingere error: ratione secundi cum versetur circa particularia, potest errare. op. Comp. Theol. l.2. c.52. & op. Cent. p.1. sec.11. & lib.2. d.39. a.1. q.1. corp.
 3. Conscientia secundum se totaliter sumpta format syllogismum: nam per synderesim proponit Majorem, per rationem subsumit Minorem, & conscientia concludit. op. Comp. Theol. lib.2. cap.52. & op. Cent. ibid. hincque oritur error, vel conscientia erronea in assumpta minori. op. Comp. ibid. & lib.2. d.39. a.1. per tot. & a.2. q.3. ad 4.
 4. Conscientia aliud est, & aliud timor conscientia;

- riæ : prima sententialiter iudicat : secunda vacillat inter dubia : in prima est peccatum : in secunda non semper peccatur. *op. Comp. Theol. ibid. & op. Cent. ibid.*
5. Conscientia quando ligat, vel non ligat sub pœna peccati mortalis & quando in utroque statu dubio vivitur in peccato mortali. *op. Cent. p. 1. sec. 11. & l. 2. d. 39. a. 1. q. 3. & l. 3. d. 38. art. 1. q. 3. ad 5. & q. 4. ad 1.*
  6. Conscientiæ errores quales, & unde oriuntur. *op. Comp. Theol. l. 2. c. 52. & op. Cent. ibid. Vbi de conscientia erronea. & l. 2. d. 39. art. 1. q. 2. & a. 2. q. 3. ad 3. & l. 4. d. 9. a. 2. q. 2. ad arg. & d. 38. a. 1. q. 2. ad 5. & op. Spec. an. c. 3.*
  7. Conscientia tripliciter sumitur : primò pro ipso conscito, sicque dicitur lex intellectus nostri : secundò pro eo, quo conscij sumus, scilicet pro habitu, seu scientia cognoscentis : tertio pro ipsa potentia conscientiæ : vltimè tamen sumitur pro habitu. *l. 2. d. 39. a. 1. q. 1. & a. 2. q. 1. corp.*
  8. Conscientia se tenet ex parte potentiæ cognoscitivæ practicæ. *l. 2. d. 39. ibid.*
  9. Conscientia quænam, & quare dicatur munda, & immunda, & mundans, & fœdans animam. *l. 2. d. 39. ibid.*
  10. Conscientia non dicitur bona quia sit in potentia affectiva, sed quia bonum dicitur, & ad bonum inclinatur, & à malo retrahit : ob id habet cum voluntate concomitantiam aliquam. *l. 2. d. 39. ibid. ad arg.*
  11. Conscientia est liber, in quo legimus quid agendum : unde conscientia iudicat, testatur, arguit, regit, & dirigit. *l. 2. d. 39. ibid. fund.*
  12. Conscientia opponitur legi carnis, & quomodo. *l. 2. d. 39. ibid. ad 3.*
  13. Conscientia non remordet, sed inducit remorsum in voluntate, & quomodo. *l. 2. dist. 39. ibid. ad 4. Item læritia, & pœna in anima est ab ipsa ut disponente, & dolente. ibid. ad 5.*
  14. Conscientia quomodo sit habitus partim innatus, partim acquisitus, respectu ipsorum principiorum, & luminis super nos signati, & respectu conclusionum, & specierum cognoscibilium. *l. 2. d. 39. a. 1. quæst. 2. corp. & art. 2. q. 1. corp.*
  15. Conscientia est lex intellectus nostri, habens tamen supra se legem aliam, scilicet divinam : unde non semper est faciendum, quod conscientia dicitur. *l. 2. d. 39. a. 1. q. 2. ad 3.*
  16. Facere contra iustitiam semper est peccatum : non facere secundum conscientiam non semper est malum : vel facere secundum conscientiam non semper est bonum. *l. 2. d. 39. ibid. ad 1. V. Erroneum.*
  17. Conscientiæ dictamen aliquando debet postponi præcepto superioris. *l. 2. ibid. ad vlt.*
  18. Conscientiæ scintilla quo sensu sit synderesis. *l. 2. d. 39. a. 2. q. 1. ad 3. & quomodo, & quid operetur synderesis in ea. l. 2. d. 39. a. 1. & 2. quidque sit. ibid.*
  19. Conscientiæ puritas dat animæ quamdam moralem certitudinem de gratia in ea existente. *l. 3. d. 26. a. 1. q. 5. ad 1.*
  20. Conscientia bona aliquando vocatur spes, quia facit expectare præmium : propriè tamen est lumen directivum ad benè agendum. *lib. 3. d. 26. a. 2. q. 5. ad 1.*
  31. Facere contra conscientiam est peccatum morale : facere præter conscientiam est peccatum veniale : primo modo est mendacium perniciosum contra iustitiam : secundo mendacium contra veritatem iocolum. *l. 3. d. 38. a. 2. q. 3. ad 5.*
  22. Conscientiæ vermis unde oritur, & quare in damnatis erit æternaliter : non autem est in hæreticis, nec in aliquibus peccatoribus, nec in pœnitentibus verè. *l. 4. d. 50. p. 2. a. 2. q. 2.*
  23. Conscientiæ synderesis triplex est actus, scilicet instigare ad bonum : retrahere à malo, & remurmuratio contra malè factum : primus est ablati à damnatis : secundus extinctus in Dæmonibus : tertius est in damnatis ob pœnam ; in iustis est etiam, sed ob culpam. *l. 4. d. 50. ibid. ad arg.*
  24. Conscientiæ remorsus unde oritur. *lib. 4. d. 50. ibid. & l. 2. d. 39. a. 1. q. 1. ad 4 & q. 3. ibid. & in Luc. c. 12. n. 57. & op. Phar. l. 3. c. 2. Dicitur morbus regius, & quare. op. diæt. sal. t. 8. c. 1.*
  25. Conscientia bona confortari ante communionem quid sit. *l. 4. d. 16. p. 1. dub. 12. & op. de præpar. ad Mis. c. 2. V. Eucharistia præparatio.*
  26. Conscientia bona, & mala quænam. in Ps. 118. n. 145. & c. 5. v. 15.
  27. Conscientia fundamentalis est domus Dei, & quomodo fiat spelunca latronum. in Jo. col. 14. quomodo sit lectus Christi. t. 3. ser. 6. Dom. infr. oct. Epiph. & ser. 3. Dom. 18. post Pent. est vinea Christi. t. 3. ser. 2. in Septuag. V. *Dei varia. n. 46.* est Cor, & Ara Dei. ser. 2. in die Cin. V. *Anima in ordine ad Deum.* per tot. est Paradisus irrigatus per quatuor flumina. in Luc. c. 19. n. 43. V. *Infrà. n. 30.*
  28. Conscientia qualiter præparanda ad suscipiendum semen Christi. t. 3. ser. 1. Dom. 5. post Epiph.
  29. Conscientiæ hilaritas oritur ex gratia Dei. serm. 3. Dom. 4. post Epiph. & ser. de S. Martin.
  30. Conscientia pura quàm Christo chara, & Angelis. ser. 3. in oct. Pasch. & ser. 2. infr. oct. Ascens. V. *suprà. n. 27.*
  31. Conscientiæ examen qualiter faciendum, ut inveniatur indulgentia peccatorum. f. 7. in Rogar. & op. incend. am. c. 1. V. *Examen. V. Confessio. num. 1.*
  32. Conscientiæ rugæ quænam sint. ser. 2. Dom. infr. oct. Ascens.
  33. Conscientia bona est epistola Christi sigillo charitatis signata : mala est epistola Diaboli sigillo obstinationis signata : utraque examinabitur in morte. ser. 8. in Pent.
  34. Conscientiarum liber ab omnibus in iudicio legetur. ser. 3. Dom. 2. post Pent. & op. diæt. sal. t. 9. cap. 1.
  35. Conscientia quæ sit segura, & munda. op. de sex al. Seraph. c. 7. significatur per tabulas lapideas, & quare. ser. 3. Dom. 2. Adu.
  36. Conscientiæ secretum non potest nisi à Deo cognosci. *l. 2. d. 8. p. 2. q. 6. ad 1.*
  37. Conscientiæ secretum non potest non videri à se ipso, quia est semper sibi præsens. *l. 2. d. 8. ibid.*
  38. Conscientia nostra accusabit nos ipsos in iudicio. *l. 2. d. 8. p. 2. q. 6. ad 6.*
  39. Conscientia erronea est duplex. *l. 4. d. 38. a. 1. q. 2. ad 5. V. Erroneum.*
  40. Conscientiæ erubescencia. V. *Confusio. n. 1.*
  41. Conscientiæ prætorium est Cor. V. *Cor. num. 7.*

42. Conscientiæ Paradisus irrigatur fletu. V. *fletus*. n. 10.

43. Conscientiæ curia. V. *Curia*. n. 2.
Consecratio.

1. Consecratio Abbatum, & Ecclesiarum solum Episcopis competit: id enim est munus excellentis auctoritatis. l. 4. d. 7. a. 1. q. 3. corp. V. *Abbas*. num. 5.

2. Consecratio Episcopi quid ei tribuat. l. 4. d. 7. Abbatum ad solos Episcopos spectat. lib. 4. d. 7. q. 3. corp.

3. Consecrationis verba quomodo dicuntur verba benedictionis. l. 4. d. 10. p. 2. dub. 3.

4. Consecrationis potestas non dignitatem, sed auctoritatem importat: Vnde est differens à potestate absolvendi. lib. 4. d. 13. art. 1. quæst. 1. ad 7.

5. Consecrationis verba, & forma à Christo instituta expenduntur. t. 2. c. 22. n. 19.

6. Consecrationis potestas quomodo fuit à Christo collata. t. 2. in Luc. ibid.

7. Consecratio altarium, & Ecclesiarum expenditur literaliter, & mysticè. t. 3. Psal. 68 & s. 1. & seq. de dedic. Eccl. applicanturque omnia dedicationi spirituali animæ. ibid. Spectat ad solos Episcopos. V. *Episcopus*. n. 5.

8. In Consecratione Ecclesiæ fit aspersio aquæ, signatio Crucis, inunctio, & illuminatio, & quare. t. 3. ibid. Item cinis, sal, aqua, & vinum t. 3. ibid. V. *Ecclesia*.

9. In Consecratione Altarium apponitur lignum, chrisma, & lapis, & quare. ibid. t. 3. V. *Altare*. num. 10.

Consensus.

1. Consensus duos actus importat, scilicet voluntatis, & rationis ad vnum aliquid faciendum, vnius vt arbitantis, alterius vt præoptantis: Vnde est concordia voluntatis, simul & rationis ad vnum aliquid faciendum. l. 2. d. 38. art. 2. q. 2. corp. & op. Cent. part. 1. sec. 11. & op. declar. terim. Theol.

Consensus est concordia aliquorum duorum. l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 3. ad 5.

2. Consensus respicit liberum arbitrium, quatenus comprehendit voluntatem, & rationem, ex quorum consensu pender tota dispositio agendorum in domo animæ, tanquam Patris, & Matris familias. lib. 2. d. 38. ibid. Et per hoc complectitur vim irascibilem, concupiscibilem, & rationalem. op. Brev. p. 3. c. 2.

3. Ex consensu pender dispositio, & regimen animæ: ex intentione verò directio, & obligatio l. 2. d. 38. ibid.

4. Ex consensu quomodo pendeat omne peccatum. op. Cent. p. 1. sec. 2. & 11. & op. Brev. part. 3. c. 2. & 8. & l. 2. d. 24. p. 2. a. 2. q. 1. & 2. & a. 2. q. 1. & seq. V. *Peccatum mortale*. n. 16. Duplex consensus consideratur in peccato, scilicet in delectatione, & opere. op. spec. an. præfat. & c. 3. quisnam sit formalis, & quis interpretativus. l. 2. d. 24. p. 2. dub. 1. Progressus consensus in peccatum exponitur. l. 2. d. 24. a. 2. p. 2. q. 2. Quomodo sit in inferiori, & superiori, parte rationis. l. 2. d. 24. ibid.

5. De consensu bono, & malo multæ auctoritates SS. PP. op. Phar. l. 2. c. 4. Item auct. S. Script. op. Bibl. paup. c. 49.

6. Consensus necessarius ad Matrimonium expenditur. l. 4. d. 27. 28. 29. & c. op. Brev. p. 6. c. 13.

7. Consensus est causa vt matrimonium fiat, non vt permaneat. l. 4. d. 27. a. 2. q. 1. ad arg. V. *Matrimonij conditiones*. n. 14. seq.

Consequens, Consequentia.

1. Consequentia se se invicem: vel ambo causantur à tertio, aut alterum est causa alterius: Id licet sit ferè semper verum, tamen patitur aliquando exceptionem. l. 1. d. 38. a. 1. quæst. 2. ad arg.

2. Consequens si est contingens, semper tale erit & antecedens. l. 1. d. 38. a. 2. q. 2. & d. 40. a. 2. q. 1. ad arg.

3. Consequentis, & consequentiæ necessitas qualis sit. l. 1. d. 38. a. 2. q. 1. corp. & lib. 2. dist. 17. dub. 1.

4. Fallacia secundum consequens qualis est. lib. 3. d. 22. a. 1. q. 2. ad 5. & l. 2. d. 34. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 34. a. 1. q. 2. in arg. & l. 3. d. 7. a. 1. q. 1. ad 1. V. *fallacia*. n. 9.

Conservatio.

1. Conservatio est actus Dei, qui importat essentiam eius, & connotans actu effectum. l. 1. d. 41. dub. 4. V. *Deus ad creaturas*. n. 1. seq.

2. Conservationis, & essendi quomodo sit idem principium. l. 2. d. 37. a. 1. q. 2. ad arg.

3. Conservatio creaturæ est à Deo tanquam ab immediato principio, non tamen est ab ipso, sicut à tota causa: est enim in creatura aliqua virtus conservativa. l. 2. d. 37. ibid. corp. Vnde conservatio, & creatio differunt.

4. Causa, qua res amplius, vel minùs conservantur, exponitur. l. 2. d. 37. a. 1. q. 2. ad arg.

5. Conservatio respicit durationem rerum. lib. 2. d. 37. ibid.

6. Conservatio appropriatur Spiritui Sancto. t. 2. in 10. c. 1. n. 3.

7. Conservatio speciei respicit bonum commune: Individui verò particulare. op. de paup. Christi q. 2. ad 3.

8. Conservatio, & continuatio non est nova productio. l. 1. d. 9. q. vlt. ad 4.

Consideratio.

1. Consideratio actualis fit per receptionem speciei, & per iudicium: Habitualis verò non requirit iudicium, sed tantum posse iudicare. l. 3. d. 14. a. 2. q. 3. ad vlt.

2. Consideratio, & cognitio sui in quibus sita est. op. Phar. l. 2. c. 27. & in Pl. 118. c. 1. v. 15.

3. Considerationes omnes sunt à Christo, & ad Christum reducuntur. t. 1. Hex. ser. 18.

Consilium. Consiliarius. Consulere. Consultare.

1. Consilium duo importat, scilicet cognitionem rei occultæ, & dispositionem firmam. l. 1. d. 8. dub. 5. statque in inquirendo quid sit melius, & cum id fiat per accessum ad optimum, requiritur notitia summi boni. op. Itin. ment. c. 3. V. *Donum*.

2. Consilium dicitur à consulendo, & à conciliando: ob id duobus modis potest accipi, scilicet, accipiendo consilium, importatque ignorantiam: & consilium dando, importatque scientiam. l. 1. d. 6. dub. 5. & l. 3. d. 35. q. 4. ad arg. Item consulitur aliquis vel propter instructionem, vel ob auctoritatem, quia superior est. l. 4. d. 20. part. 2. dub. 5.

3. Deus quomodo dicitur agere consilio. l. 1. d. 6. ibid.

4. Consilium sumitur tripliciter: vel pro deliberatione de medijs ad finem conducentibus, sicque

ficque est idem quod prudentia : vel est persuasio rerum excellentium , ad quas non tenemur : vel est deliberatio de quibusdam arduis : hoc tertio modo est donum Spiritus Sancti. op. Comp.Theol.l.5.c.45.& l.3.d.35.q.4.

5. Consilium, & prudentia quoad essentiam sunt vnum : differunt tamen accidentaliter , quia consilij est impetrare. op. Comp.Theol. ibid. quomodo differt à scientia op. de 7. Don. Spir. S. de dono Consi. c. 1.

6. Consilium aliquando sumitur pro actu consiliandi : aliquando pro eo ad quod terminatur : sic dicitur, hoc est consilium meum : aliquando pro habitu dirigens animam ad eligendum bona , & fugiendum mala. l. 3. d. 35. q. 4. corp. Item consilium sumitur per indagationem , estque proprium hominum : aut per illustrationem , estque Angelorum. l. 4. d. 45. dub. 8.

7. Consilij donum quot actus includit. l. 3. d. 35. ibid. est donum Spir. S. seu habitus à Deo infusus , ex quo secundum consilium Spir. S. movemur ad operationes bonas , dirigimurque ad eas rectè operandas. op. de 7. don. de dono conf. c. 1. & op. Comp.Theol. l. 4. c. 45. Eius necessitas , & utilitates expenduntur. ibid. Gradus, ibid. & c. 4. seq.

8. Consilium opponitur præcipitationi. op. de 7. don. ibid. includit suasionem , & dissuasionem. l. 1. d. 45. a. 3. q. 2. ad 6.

9. De electione quæ oritur à dono consilij. lib. 3. d. 35. q. 4.

10. Consilia Evangelica reducuntur ad tria vota religiosa. op. Cent. p. 3. sec. 32.

Quomodo spectent ad donum Spir. S. op. de 7. don. de dono conf. c. 2. & op. Comp.Theol. l. 4. c. 69. Sunt de dictamine naturæ in generali. l. 4. d. 17. a. 1. p. 2. q. 1. corp. Sunt adiecta in lege Evangelica ad legem Mosaicam. op. Brev. p. 5. cap. 9.

11. Consiliorum propriorum , & provenientium à Deo differentia qualis. op. de 7. don. c. 3. ibid.

12. Ex consilio proprio oriuntur divisiones , vanitates , & alia mala. op. de 7. don. ibid.

13. Quænam consilia sunt à Deo. op. ibid.

14. De lumine , quod à dono consilij oritur animæ , & de convivio spirituali , quod eidem præparatur. op. ibid. c. 5. 6. & 7.

15. Consilium non adimplere , & facere oppositum non est contra voluntatem Dei. lib. 1. d. 45. a. 3. q. 2. corp.

16. Consilium Sanctorum multiplex. t. 1. in Pf. 110. Consilium quomodo dicitur iustificatio Dei. in Pf. 118. c. 2. v. 8. l. 3. d. 35. q. 4.

17. Consilia seu iudicia Dei non temerè discutienda. in Luc. c. 10. n. 21.

18. De consilijs malis , & bonis auctorit. Sacra Script. op. Bibl. paup. c. 56. & c. 28.

19. Consilio opponitur dissuasio. l. 1. d. 45. a. 3. q. 2. ad 6. Hæc tamen ad consilium reducitur ibid.

Consistorium.

1. Consistorium iudiciale petitionem, clamorem, & propitiationem continet. Pf. 118. c. 11. v. 9.

2. Item habet actum probativum, approbativum, & improbativum. Pf. ibid. v. 9. Consimile. V. simile.

Consolatio. Consolare.

1. Consolatio spiritualis est quædam gratia devotionis procedens de spe veniæ , quæ anima recreatur , ad Deum requirendum invitatur , &

ad divinum amorem accenditur. op. Solil. c. 2.

2. Consolatio triplex , scilicet veniæ , gratiæ , & gloriæ contra triplicem comminationem , scilicet , conceptionis , reprobationis , & punitionis proponitur. in Pf. 17. Item alia tria genera consolationum. in Pf. 118. n. 137. Item alia triplex datur in patria respectu visionis Patris, Filij, & Spir. S. ser. 1. Dom. 1. Adu.

3. Consolatio multiplex proponitur pro variis statibus hominum. in Pf. 118. c. 4. v. 4. quando quærenda. op. Phar. l. 4. c. 30.

4. Consolationum à Deo , ab homine , & à Diabolo differentia. Pf. 118. c. 5. v. 12. & op. Phar. l. 3. c. 19. A Diabolo qualis. V. Diaboli varia. n. 25.

5. Consolatio divina est delicata , quæ non datur vbi est consolatio terrena. ser. 1. de Evang. & ser. 1. de Dedic. Eccl. V. Delicatus. n. 1. Datur patientibus , & portantibus Crucem Christi, ser. 1. de dedic. Eccl. & ser. 3. de plur. Mart.

6. Consolationes terrenæ quàm novæ. op. stim. diu. am. p. 2. c. 6.

7. De consolatione divina auctorit. Sacra Script. op. Bibl. paup. c. 4.

8. Consolatio spiritualis in duobus consistit : primo in decoratione animæ , & potentiarum , & in subiectione concordi carnis ad spiritum. op. de prof. relig. l. 2. c. 1. & c. 76. Vbi agitur quomodo potentia animæ decorentur , & caro spiritui subijciatur. ibid.

9. Consolationum spiritualium subtractio quot fructus pariat. op. de prof. relig. l. 2. cap. 1. & 2. 5. & 76.

10. Consolationem spiritualem aut præcedit, aut consequitur adversitas. op. medit. vit. Christi. cap. 12.

Consonantia.

Consonantia quare attribuitur Spiritui Sancto. l. 1. d. 31. p. 2. dub. 10. V. Concordia. n. 4.

Consortium.

Consortium respectum quodnam sit. op. Expos. reg. c. 11.

Constantia.

1. Constantia , seu perseverantia est pars fortitudinis , estque stabilitas animi firma , & in proposito perseverans. op. Cent. p. 3. sec. 43. V. Fortitudo. n. 5. V. Perseverantia.

2. Constantiæ gradus enumerantur. op. de grad. virt. c. 14. V. fortitudo. n. 7. V. Gradus. n. 10.

3. De constantia auctorit. ex S. Script. & SS. PP. op. Bibl. paup. c. 80. & op. Phar. l. 2. c. 32.

4. Constantia in bono quàm utilis : in malo quàm noxia. ser. 3. de Apost.

5. Constantia Sanctorum in bono qualis. op. Phar. l. 2. c. 32.

6. Constans vir. V. Metus.

Constantinus.

Constantinus quomodo conversus est &c. ser. 16. Hex.

Constellatio.

Constellatio. V. Cali influentia.

Constitutivum.

Constitutivum , & distinctivum sunt vnum , & idem. l. 1. d. 26. art. 1. q. 3. ad 2. V. Distinctivum. num. 2.

Constitutio.

1. Constitutio dicitur mos scriptus : consuetudo mos non scriptus. op. Cent. part. 1. sec. 9. V. Consuetudo.

2. Constitutiones Iuris fiant de his, quæ fiunt frequenter. l. 4. d. 36. dub. 5. V. Ius. n. 10.

Consue

Consubstantialitas.

Consubstantialitas Patris, & Filij. lit. a. n. 2.

Consuetudo.

1. Consuetudo est mos non scriptus. op. Cent. p. 1. sec. 9. Hæc, sicut constitutio respicit vrile conservativum honesti: lex ipsum honestum. op. Cent. ibid. V. *Constitutio*. n. 1.
2. Consuetudo bona, mala, & indifferens quænam sit. op. Cent. p. 1. ibid. eius effectus. op. Phar. l. 3. c. 12. & ser. 3. in die Cin.
3. Consuetudo quomodò dicitur altera natura. r. 1. in Sap. c. 12. n. 10.
4. Consuetudinarius in peccato difficillimè surgit. r. 1. in Sap. c. 12. n. 10. & ser. 3. in die Cin.
5. Consuetudo in profectu animæ, iucunditatem, & facilitatem affert. in Sap. ibid. & op. discipl. ad Novit. prol.

Consultare. Consultare. V. *Consilium*.

Consummatio.

Consummatio multiplex in bono, & in malo. Pf. 4. & Pf. 118. n. 169. facta in Cruce à Christo præceptorum, iudiciorum, mysteriorum, exemplorum, sacrificiorum, & Sacramentorum expenditur. in Luc. c. 18. n. 31.

Consurgere.

Consurrectio spiritualis animæ exponitur. op. Myst. Theol. de via vnit. p. 1. c. 3. & p. 4. V. *Surgerere*.

Contactus. V. *Tactus*. V. *sensus*.

Contemplatio, & contemplativa vita.

1. Contemplatio est certus verusque intuitus de quacumque re. op. Cent. p. 3. sec. 46. Aliæ descriptiones proponuntur. ibid. & op. Itin. ment. itin. 3. Circa tria. Hex. f. 20. oritur ex cogitatione. V. *Cogitatio*. n. 17.
2. Contemplativa vita qualiter differat ab activa: ad illam pertinent habitus donorum Spiritus Sancti: ad istam habitus virtutum; ad utramque habitus beatitudinum. op. Cent. ibid. & op. Brev. part. 4. cap. 5. & op. Phar. lib. 4. c. 45. & l. 3. d. 27. a. 1. q. 2. ad 5. & a. 2. q. 4. & d. 3. l. a. 3. q. 3. V. *Activa vita*.
3. Contemplationis gradus assignantur à D. Bernardo sex, suntque vacatio, intuitio, admiratio, dilectio, delectatio, anhelatio: A D. Aug. septem, scilicet animatio, sensus, ars, virtus, tranquillitas, ingressio, & contemplatio. op. Cent. p. 3. sec. 46. & op. Stim. div. am. p. 3. cap. 1. & seq. & p. 2. c. 7. & op. de 7. grad. contemplat. Alij ab alijs assignantur. op. Itin. ment. itin. 3. & in Pf. 118. c. 8. v. 11. & cap. 9. v. 1. & in Pf. 132. & Pf. 106. & in Luc. c. 9. n. 30. & num. 37. & in Luc. c. 10. n. 38. & c. 11. n. 21. & serm. 4. Dom. infr. oct. Epiph. & ser. 2. in oct. Pasch. V. *Gradus*. n. 10.
4. Contemplationis plura genera assignantur. op. medit. vitæ Chr. c. 50. & seq.
5. Contemplativa activæ comparatur, & se habent tanquam excedens, & excessum. op. medit. vit. Chr. c. 57. & seq. & op. Cent. p. 3. sec. 46. & l. 3. d. 33. a. 1. q. 1. ad vlt. & in Luc. c. 9. n. 37. & c. 10. n. 40. & in Pf. 118. n. 81. Quomodò possint exerceri simul, & semel. op. Sum. p. 2. c. 7.
6. Contemplationis deliciæ nobilitas, & vilitates expenduntur. op. Cent. ibid. Brev. ibid. op. medit. ibid. & op. Stim. p. 3. c. 4. & seq. & op. Itin. ment. itin. 3. per tot. & l. 3. d. 16. a. 1. q. 1. ad 2. & r. 1. Hex. f. 20. & in Io. col. 40. & in Luc. cap. 10. n. 38. & seq. & c. 9. n. 29. Per Mariam exprimi-

tur. in Luc. c. 10.

7. Contemplationis impedimenta sunt infirmitas corporis, sollicitudo huius mundi, peccatum, & Phantasmata imaginationum corporearum, & hoc est cæteris difficilius: ob id oportet contemplativum esse mutum, surdum, & cæcum. op. Medit. vit. Chr. c. 56. & op. Stim. p. 3. c. 8. & 9. & op. Itin. ment. itin. 3. per tot. & in Luc. c. 1. n. 20.
8. Contemplationis methodus traditur. op. de prof. Relig. lib. 2. cap. 57. & seq. & op. itin. ment. itin. 3. & op. Stim. part. 3. per tot. & in Ecclen. cap. 9. V. *Mons*. num. 4. Quatuor media contemplativæ vitæ, scilicet oratio, meditatio, lectio, gratiarum actio: Activæ verò prædicatio, peregrinatio, Sacramentorum administratio, & eleemosynarum largitio. Pf. 106.
9. Contemplativæ vitæ profectus stat in illuminatione rationis: in rectitudine voluntatis, & in occupatione iugis memoriæ circa Deum: & ad id facit lectio, collatio, meditatio, oratio, & contemplatio. op. de prof. relig. l. 2. c. 58.
10. Contemplatio quomodò differat à cogitatione, meditatione, & speculatione. op. Itin. ment. itin. 3.
11. Contemplatio qualem cognitionem de Deo generet. l. 2. d. 23. a. 2. q. 3. corp.
12. Contemplatio est præmium quod debetur pauperibus spiritu. ser. 20. Hex.
13. Contemplativa anima quare dicatur filia Hierusalem. ser. 20. Hex.
14. Contemplativus verus quò maiorem tribulationem patitur, eò melius operatur. serm. 23. Hex.
15. Contemplativus quare eclipsatur per peccatum, sicut luna. ser. 22. Hex.
16. Contemplationis effectus quales. in Luc. c. 9. num. 32.
17. Contemplativorum lachrymæ sunt primò compunctionis: secundò compassionis: tertio devotionis. in Luc. c. 10. n. 39.
18. Contemplatio est sepulchrum, in quo contemplativus se debet sepelire. in Io. col. 86.
19. Contemplatio est medium inveniendi Christum. ser. 5. in Dom. infr. oct. Epiph.
20. Contemplatio est Mons, modusque traditur in ipsum ascendendi. ser. 2. Dom. 16. post Pent. & op. Brev. p. 5. c. 6.
21. De contemplatione, & mentis illustratione auctorit. S. Scripturæ & SS. PP. op. Bibl. paup. c. 36. & op. Phar. l. 4. c. 45.
22. Quæ virtutes exercendæ sint à contemplativo. op. Stim. part. 3. per tot. & in Luc. cap. 17. num. 34.
23. Contemplativa debet deferri ob activam per tres causas: primo ob lucrum animarum: secundò ob officium proprium exequendum: tertio quando sentit anima ad hanc se vocatam. op. medit. vit. Chr. c. 57. & 58.
24. Contemplativorum multiplex devotio. V. *Devotio*. n. 10.

Contemptus

1. Contemptus malus est ramus superbiæ, quo quis alios se præsumit supergredi, Deum contemnit, & hominem; ex quò procedit inobedientia, irreverentia, impatientia, murmuratio, aliaque innumera mala. op. spec. an. cap. 1.
2. Contemptus Mundi, & divitiarum suaderetur. ser. 3.

l.3. fer.3. Pent. & ser.1. fer.4. Pent. & op. de contemptu Mundi. & op. de prof. Relig. l.2. cap.43. & 44. V. *Mundus*. n.36. seq.

3. Contemptus proximi unde oritur. Pl. 118. c.2. v.6. V. *suprà*. n.1.

Contentio.

1. Contentio est impugnatio veritatis cum confidentia clamoris. l.1. prolog. dub.7. oritur ex amore privati boni. in Luc. c.22. n.24. & op. declar. term. Theol.
2. Contentio quot malos fructus pariat. op. Phar. l.3. c.3.

Conterminativè.

Conterminativè esse in aliquo loco stat dupliciter; vel privativè, quia nec excedit, nec exceditur, sic est corpus Christi in Eucharistia: vel positivè, quando scilicet totum respondet toti, & pars parti, sicque est esse dimensivè, & circumscriptivè. l.4. d.10. p.1. q.4. ad arg. V. *Locus*. n.4.

Contiguum.

Contigua habent vltima simul: non sic continua successiva, quæ se habent secundum prius, & posterius. l.4. d.11. p.1. q.5. ad 4. V. *Continuum*. n.9.

Continentia.

1. Continentia pars temperantiæ est regimen cupiditatis per consilij gubernationem. op. declar. term. Theol. & op. Comp. Theol. l.5. c.35. V. *Temperantia*. n.3. V. *Castitas*. n.1.
2. Continentia est triplex, virginalis, vidualis, & coniugalis. l.4. d.39. a.1. q.3. & op. Cent. p.1. sec.24. Item est continentia mentalis, corporalis, & sensualis. ser.2. infr. oct. Epiph.
3. Continentia dicit vel privationem vniuersalem actus carnis in actu, hæcque est cælibum; vel privationem immoderantiæ, vel immoderantiæ respectu illius actus, hæcque est coniugatorum, hæcque fuit in Abraham, qui habuit imam in habitu, seu in affectu: 2. in vsu. l.4. d.33. dub.3. & ser.1. de Apost.
4. Continentia cælibatu est nobilior: continet enim in se quicquid perfectionis habet altera. l.4. d.33. ibid. & l.4. d.26. a.2. q.2. ad 2.
5. Continentiæ coniugali respondet fructus tricesimus: viduali fructus sexagesimus, & Virginali centesimus. op. Cent. p.4. l.1. vbi agitur de mysterio horum numerorum. & in Luc. cap.8. n.8. & ser.1. in sexag.
6. De continentia gustus, tactus, visus, auditusque. op. Phar. l.2. c.35. & seq. Auctorit. SS. PP. ibid. & l.4. cap.45. Continentia qualiter in cibo servanda, vbi de ieiunijs rectè faciendis. lib.4. d.15. a.2. p.2. q.2. ad arg. & serm.2. de S. Ant. à Padua.
7. Continentia fidelium vetat culpam, & acquirit palmam. l.4. d.39. a.1. q.3. corp.
8. Continentia quarè ordinata fuerit Clericis in Sacris Ordinibus constitutis. Vbi de continentia laudibus, & modo eam servandi. lib.4. d.37. a.1. q.3.
9. Continentia perfecta est abstinentia ab illicito gustu, visu, odoratu, auditu, & cogitatu. l.1. de Apost. & ser.3. Dom. infr. oct. Epiph.
10. Mulieres Romanorum qualiter continentiam servarent. ser. de S. Ant. Parav.
11. Continentia debet connecti cum abstinentia, verecundia, charitate, & humilitate. op. Phar. l.4. c.45.

12. Continentia cordis, oris, & operis assimilatur animam Archangelis, & quarè. op. de Eccles. Hier. p.3. c.2.

13. Continentia loci. V. *Locus*.

14. Continentia formalis, & virtualis, seu per æquivalentiam, seu per exemplaritatem quænam. V. *Eminentia*. n.2.

Contingens, & Contingentia.

1. Contingens est duplex: aliud quod pender à vertibilitate voluntatis humanæ, & causæ creatæ: aliud à voluntate divina: primum non potest esse causa necessarij: secundum potest esse. l.3. d.11. a.1. q.3. ad 4.
2. Contingens totum denominatur quod implicat in se contingens, & necessarium, vt prædestinatus potest esse præscitus. l.1. d.30. art.1. quæst.1. corp. & d.38. q. vlt. & d.40. art.2. quæst.1. corp. & lib.3. d.24. a.1. q.1. V. *Effectus*. num.1. seq.
3. Contingentia, & certitudo quomodo contra distinguantur. l.1. d.40. a.2. q.2. corp. quomodo certitudinaliter possint sciri contingentia pendencia à voluntate nostra. lib.3. d.26. art.1. q.3. ad 2.
4. Contingentiæ opponitur necessitas absoluta, non verò respectiva, seu consequentiæ: Vnde aliquod contingens necessariò sequitur. lib.1. d.38. a.2. q.1. & l.1. d.47. a.1. q.1. ad arg. & lib.3. d.24. a.1. q.1. Sic licet Deus prævideat illud futurum esse infallibiliter, tamen remanet contingens. d.47. ibid.
5. Contingentiæ causa quænam sit. l.1. d.38. art.2. q.1. fund. & l.2. d.7. p.2. a.1. q.3. futura contingentia propriè sunt ea, quæ habent causam indeterminatam, & fallibilem. l.2. d.7. p.2. art.1. quæst.3.
6. Quomodo Deus potuit præscire contingentia aliter ac sunt. l.1. d.38. a.2. q.1. ad arg. & dist.39. dub.5. & a.1. q.2. ad 3. & a.2. q.2. & l.3. dist.24. a.1. q.1.
7. Contingentia futura quomodo à Dæmonibus possint sciri. l.2. d.7. p.2. a.1. q.3.
8. Contingentia quomodo necessariò eveniunt necessitate consequentiæ, non consequentis. l.1. d.38. a.2. q.1. & l.2. d.17. dub.2.
9. Contingenti cognito à Deo non potest subesse falsum. l.3. d.24. a.1. q.1. ad arg. & op. Brev. p.1. cap.8.
10. Contingentia futura non possunt sciri, quia non generant similitudinem sui in sensu nec per se, nec per causam determinatam antecedentem, cum non habeant stabilitatem in se. in Eccles. c.7. n.1.
11. Propositiones de contingentibus aliæ sunt de præterito, & pro futuro: aliæ de præterito, & pro præterito: aliæ pro præterito, & dependent ex futuro: quæ omnes dependent ex ipsa re: aliæ de præterito non dependentes ex futuro, idest quarum cognitio non sumitur ex ipsa re, sed tantum connotantes veritatem circa illud futurum: vt Deus præscivit hoc futurum: quæ licet includat necessitatem ex parte cognitionis Dei: tamen quia connotatum est contingens, tota est contingens. lib.1. d.38. a.2. q.2. corp.
12. Contingens non habet esse determinatum. lib.2. dist.7. part.2. art.1. quæst.3. ad 4. idest esse existens.

13. In voluntate divina non cadit contingentia.

V. *Dei voluntas*. n. 3.

Continuum.

1. Continuum est species quantitatis, quod est divisibile in infinitum. l. 1. d. 43. q. 3. ad ult. oritur ex eius divisione quantitas discreta. lib. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg.

2. Continui divisibilitas est potentia passiva, cui in Deo responderet potentia activa: unde non potest reduci in actum, aliàs evacuaretur Dei potentia. l. 1. d. 43. q. 3. ad 7. Non dantur duo indivisibilia continua: bene autem contigua. V. *Indivisibile*. n. 1.

3. Infinitas in potentia invenitur in continuo respectu divisionis; & in numero per appositionem. l. 2. d. 34. a. 2. q. 1. ad 3. & l. 3. d. 14. a. 2. in arg. V. *Maxima*. n. 121. & 502.

4. In divisione continui est status naturalis secundum formam: impossibile enim est quod frustum panis, verbi gratia, dividatur in infinitum, & ibi salvetur semper ratio panis, vel proprietatis consequentis. l. 4. d. 10. p. 1. q. 5. ad 2. & d. 49. p. 2. a. 2. princip. & a. 4. q. 2. ad ult. & l. 2. d. 35. a. 2. q. 3. corp.

5. In divisione mathematica continui non est status, bene autem in divisione naturali. lib. 4. d. 49. p. 2. art. 2. princ. & art. 4. quæst. 2. ad ult. & lib. 2. d. 35. & lib. 4. dist. 10. part. 1. art. 1. quæst. 5. ad 2.

6. Ex divisione continui venit numerus: unde quantitas discreta oritur continua. l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg.

7. Continuitatem non tollit diversitas motuum: unde cæli sunt continui, & habent plures motus. l. 2. d. 14. p. 2. ibid.

8. In continuo eodem nec esse, nec intelligi, nec signari possunt verè duo indivisibilia, quæ se habeant consequenter: unde ultima non possunt esse simul. lib. 4. dist. 11. part. 1. a. 1. quæst. 5. ad 4.

9. Continuum à contiguo per hoc differt, quod in contiguo ultima sunt simul, non verò in continuo. l. 4. d. 11. ibid.

10. Motus sphæræ super planum non fit pertransiendo infinita puncta in continuo. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg.

Contractus.

Contractus quando est directorius circa emptionem, & venditionem regula traditur. lib. 4. d. 30. a. 1. q. 1. ad 4. V. *Vendo*. V. *Emerere*. V. *Conventio*. n. 1.

Contradictio.

1. Contradictio in propositione stat in negando compositionem principalem. l. 1. d. 12. dub. 1. & l. 3. d. 5. a. 2. q. 4. ad arg. & l. 1. d. 4. art. 1. q. 2. ad 3. Unde Summa contradictio est tantum inter ens, & non ens: quare in divinis non potest esse summa contradictio hoc modo. l. 1. d. 5. q. 1. ad 1. Contradictio enim excludit omnem identitatem & re, & ratione: quando verò admittitur saltem distinctio rationis, tunc non contradictio. lib. 1. dist. 34. art. 1. q. 1. ad 5.

2. Contradictoriorum semper altera propositio est vera, altera falsa. lib. 1. dist. 12. dub. 1. & lib. 4. dist. 11. part. 1. quæst. 5. ad 4. V. *Maxima*. num. 10. & 79. Deus non potest facere, quod simul sint vera. lib. 4. dist. 12. part. 1. a. 3. quæst. 1. corp.

3. Inter contradictoria, quæ non habent aliquod

commune est distantia infinita. lib. 1. dist. 43. a. 1. quæst. 1. ad 3. Unde impossibile est. inesse simul eidem, sicut nec disparata, nec quæ secundum se exigunt ordinem. l. 4. d. 11. p. 1. q. 5. art. 1. ad 4.

4. Contradictio in qua negatio nihil ponit, sed purè negat, causat distinctionem: quæ autem negando aliquid ponit, non facit differre: Unde incommunicabile in Divinis cum ponat relationem, non facit differre. l. 1. d. 5. q. 1. ad 1. Pro argumento Scotico communicabile, & incommunicabile differunt plusquam ratione.

5. Contrarietas est triplex, scilicet contradictionis, contrarietatis, & privationis. l. 3. d. 7. a. 2. q. 1. corp. Item & relationis. l. 1. d. 24. a. 1. q. 1. ad 2. V. *Contrarietas*. n. 20. Contrahere. V. *Mairimonium*.

Contrarium, Contrarietas.

1. Contraria non possunt eidem subiecto inesse; intellige de jis, quæ opponuntur oppositione formali, & ratione eius quod sunt. lib. 2. d. 34. art. 2. quæst. 2. & l. 3. d. 16. a. 2. quæst. 2. corp. & l. 2. d. 3. p. 1. art. 1. quæst. 3. ad arg. & d. 19. a. 3. q. 1. in arg. & q. 2. ad 2.

2. Contrarietas est causa corruptionis, & quare. t. 3. serm. 3. Apost. Id quomodo intelligendum. l. 4. d. 49. p. 2. art. 4. q. 1. ad arg. & op. Eccles. Hier. par. 4. cap. 4. V. *Corruptio*. num. 3. seq. V. *Corpus*. num. 9.

3. Vbi nulla est contrarietas, ibi nulla est actio, nec passio. serm. 3. de Apost. Unde resistentia in contrarijs confert ad operationem: licet etiam aliquo modo impediatur. l. 2. d. 1. p. 1. a. 2. quæst. 2. ad arg.

4. Omne contrarium ad præsentiam sui contrarij concitatur, & fortius operatur; propter hoc aqua calce superfusa statim inardescit: aqua calida in frigido loco fusa citius coagulatur, quàm frigida; ignis aspersus aqua fortius incalescit. serm. 3. de plur. Mart. Unde resistentia in contrarijs confert ad operationem. lib. 2. d. 1. p. 1. a. 2. q. 2. ad arg.

5. Contrariorum contrariæ sunt causæ in quo sensu sit verum. lib. 2. dist. 34. art. 1. quæst. 1. ad 3.

6. Contraria contrarijs curantur, id quomodo intelligendum. l. 3. d. 15. a. 1. q. 1. ad 3.

7. Deys quare fecerit contraria in Mundo. ser. 4. de vno Mart.

8. Contrarietas in elementis est duplex, scilicet activa, & passiva. op. Brev. p. 2. cap. 3. V. *Adam*. num. 24.

9. Mixtio non potest fieri nisi per contraria agentia, & patientia. op. ibid. V. *Adam*. num. 24.

10. Contraria in elementis conciliantur per influentiam cælorum. op. Brev. p. 2. c. 4.

11. Contrarietas propria est circa idem. lib. 1. d. 4. dub. 7.

12. Opposita nata sunt fieri circa idem: quomodo id sit verum. lib. 1. dist. 17. part. 2. quæst. 3. ad 5.

13. Contrariorum cognitio qualis in Deo. lib. 1. d. 38. a. 2. per tot. & d. 39. art. 2. q. 3. ad arg. & 43. dub. 4.

14. Contrariorum quomodo est eadem scientia, & idem habitus. l. 3. d. 26. a. 2. q. 1. ad 2.

15. Contraria omnia communicant in aliquo genere proximo, vel remoto. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. arg.

16. Con

16. Contrariorum contrariæ sunt causæ, scilicet intrinsecæ, & extrinsecæ. lib. 2. d. 1. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4.
17. Contraria habent unam naturam communem. l. 4. d. 16. p. 1. a. 3. q. 1. ad arg.
18. Contrarietas in materia inducit successione in introductione formæ. l. 4. d. 16. ibid. V. *Cælum*. n. 14.
19. Contrarietas non est in cœlis. Vid. *Cælum*. n. 14. & 16.
20. Contrarietas propositionis triplex. l. 1. d. 24. a. 1. q. 1. ad 2. V. *Contradictio*. n. 5.
21. Contrarietas in motu successivo qualis. lib. 1. d. 37. p. 2. q. ult. V. *Successio*. n. 2.
- Contritio.*
1. Contritio est pars potestativa, seu actus pœnitentiæ virtutis ab ipsa elicitus, & pars integralis pœnitentiæ sacramentalis. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 1. & a. 1. q. 2. & op. diæt. fal. t. 2. c. 1. & 2. Et quomodo sit una virtus specialis respiciens plura objecta. l. 4. d. 16. a. 1. q. 2. ibid. prout est actus pœnitentiæ virtutis est satisfactoria, impetrativa gratiæ, & gloriæ: 2. modo est purgativa culpæ. l. 4. d. 16. p. 1. a. 4. q. 2. ad 3. & d. 18. part. 1. dub. 1. De necessitate contritionis agitur. lib. 4. d. 17. p. 1. a. 1. q. 3. & d. 17. p. 2. a. 2. q. 4. ad 3.
2. Contritio dicitur talis actus, quia conterit, vel peccata in corde dolore teruntur; unde etiam dicitur dolor. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 3. & op. Comp. Theol. lib. 6. c. 24. V. *Dolor*. n. 25. Septem conditiones ejus enarrantur. op. diæt. fal. t. 2. cap. 2.
3. Contritio est quid inferius ad compunctionem. l. 4. d. 16. dub. 3. Vid. *Gradus contritionis*. V. *Gradus*. n. 10.
4. Contritio vera habet confessionem, & satisfactionem in proposito. l. 4. ibid. dub. 1. & d. 17. p. 1. a. 1. q. 4. & a. 2. q. 4. qualiter differat à confessione. Vid. *Confessio*. n. 13. & seq. Unde etiam post justificationem habitam per contritionem tenetur homo confiteri: & quare. lib. 4. d. 17. p. 1. a. 2. q. 4.
5. Contritio est dissensus voluntatis rationalis à peccato facto: & quia impossibile tale peccatum non esse, hinc oritur dolor: unde contritio per essentiam est dissensus, seu displicentia: at dolor est effectus ejus. l. 4. d. 16. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & q. 2.
6. Contritus quomodo vult, quod est impossibile non esse. l. 4. d. 16. ibid. ad arg.
7. Contritio quare non causat ex sui natura gaudium, sed dolorem. l. 4. d. 16. ibid. & unde oritur gaudium. ibid. dub. 10. & a. 2. q. 1. ad 1.
8. Contritio tria importat, scilicet quod conteritur, scilicet cor peccatoris: 2. à quo mola superior, quæ est spes veniæ, & inferior, scilicet timor justitiæ: 3. ad quid terminetur, scilicet ad emolliendum cor durum. l. 4. d. 16. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg. & op. diæt. fal. t. 2. c. 2.
- Contritionis, & Confessionis methodus traditur. Ps. 118. c. 2. v. 3.
9. Contritione conficitur unguentum compunctionis in mortatiolo conscientiæ ex multis herbis peccatorum. lib. 4. d. 16. ibid. ad arg. & in Luc. c. 23. n. 95.
10. Contritio dicitur non fractio, nec attritio, quia vas cordis in minimas partes conteritur, ne remaneat sapor, nec veritas peccati; & ut aliud
- vas fiat. lib. 4. dist. 16. ibid. & opuscul. Comp. Theolog. lib. 6. cap. 24. & in Psalm. 104.
11. Contritio est dolor voluntariè assumptus pro peccatis. l. 4. d. 16. ibid. & op. Cent. p. 3. sec. 51. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 24. V. *Dolor*. n. 25.
12. Contritio quomodo respiciat præterita peccata. l. 4. d. 16. ibid. & a. 4. q. 6. & etiam pœnam, scilicet sequelas, & punitates peccati. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 9. & a. 2. q. 1. corp. & d. 16. p. 1. a. 4. q. 1. ad 3. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 24.
13. Contritio est dolor de culpa, vel propter damnum, quod incurrit: sicque quis potest dolere ex puris naturalibus, estque hæc in damnatis; vel propter offensam Dei: hicque est dispositivus ad pœnitentiam, nec est sine gratia: l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg.
14. Contritio est actus pœnitentiæ formatæ: attritio verò est pœnitentiæ informis. l. 4. d. 4. p. 1. dub. 1. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 24.
15. In Contritione operatur Dei misericordia relaxans in satisfactione justitiæ, & in confessione utraque. l. 4. d. 15. p. 2. a. 1. q. 2. ad arg.
16. Contritionem consequitur dolor sensualitatis, pudor, & gaudium. lib. 4. d. 16. p. 1. art. 1. q. 1. ad arg.
17. Contritio potest esse in actu, in habitu, & utroque modo; & quid operetur in his tribus modis. op. Comp. Theol. l. 6. c. 34.
18. Contritio est dolor vel rationalis vel sensitivus: primus est essentialis: 2. est effectus. l. 4. d. 16. p. 1. a. 1. q. 2. ad argum. & a. 2. q. 1. corp. & ad arg. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 24.
19. Contritione fit præparatio ad gratiam. lib. 4. d. 16. ibid. & d. 17. p. 1. a. 2. q. 1. & 2.
20. Contritio quomodo sit concupiscibilis, irascibilis, & rationalis. l. 4. d. 16. ibid. & d. 14. p. 1. a. 1. q. 3.
21. Contritionis dolor quomodo debeat esse maximus super alios dolores, & qua intentione præditus. l. 4. d. 16. a. 2. p. 1. q. 1. corp. & a. 4. q. 1. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 24. Qui potest recipere semper augmentum, sicut charitas, & pœnitentia. ibid. a. 4. q. 1.
22. Contritionis dolor fundatur in amore, & charitate. l. 4. d. 16. p. 1. a. 2. q. 1.
23. Contritionis dolor, & gaudium non sunt opposita, sed gaudium facit intendere magis dolorem respectu peccati, & mitigare respectu subjecti. l. 4. d. 16. ibid. ad 1. & art. 3. quæst. 2. ad 5. Unde dolor sine gaudio est desperatorum. ibid. q. 2. ad 1.
24. Contritionis dolor quantumcumque parvus gratia informatus sufficit ad dolendam culpam. l. 4. d. 16. ibid. corp. & ad 3. & d. 17. p. 2. dub. 2.
25. Contritionis dolor non exigit comparationem actualem ad amissionem vitæ, vel rerum temporalium, nisi in casu quo esset necesse alterum ex his præeligere. l. 4. d. 16. a. 2. q. 1.
26. Contritionis dolor quoad rationalem non potest unquam excedere: bene autem potest quoad sensualitatem. lib. 4. distinct. 16. art. 2. quæst. 2. corp. Unde ut respicit peccatum habet infinitatem: ut respicit subjectum potest excedere. ibid. ad 2.
27. Contritio, sicut charitas nominat quid informatum gratia. lib. 4. d. 16. art. 2. ibid. corp. & ad 3. Delet solum virtute gratiæ. l. 4. ibid. a. 4. q. 1. ad 2.

28. Contritionis durario quoad præparationem est successiva : quantum ad esse est in instanti ; quantum ad fieri est utroque modo. lib.4. d.16. art.3. quæst.1. corp. & dist.17. p.1. artic.2. q.2. & 3.
29. Contritio qualem resistantiam habet, ob quam inducatur vel instantaneè, vel successivè. l.4. d.16. p.1. a.3. q.1. ad 5.
30. Contritionem tenetur habere pœnitens semper, sed non ad semper, quia est præceptum affirmativum ; sed pro loco, & tempore. lib.4. dist.16. artic.2. quæst.2. corp. idest semper in habitu, non semper in actu : ad argum. unde si sumitur ut pars Sacramenti tenetur, tunc quando confitetur peccata : si ut pars pœnitentiæ virtutis tenetur pro loco, & tempore. ibid. ad 3. & Comp. Theol. l.6. c.24.
31. Contritio non est dolor illatus, sed voluntariè assumptus. l.4. d.16. ibid. q.2. ad 2.
32. Contritio est medicina : in confessione est sanativa : ut pars pœnitentiæ virtutis est etiam præservativa, & meliorativa. l.4. d.16. p.1. a.3. q.2. ad arg. ut actus virtutis rectificat animam : ut sacramentalis sanat : ut opus gratiæ omnia bona affert. l.4. d.17. p.1. dub.4. & seq.
33. Contritio sicut charitas, & pœnitentia quæ ratione potest intendi, & augmentum, & quæ ratione non. l.4. d.16. p.1. a.4. q.1. Venit à Deo effectivè : à libero arbitrio dispositivè : à gratia completivè. ibid. ad 4.
34. Contritionem intensiorem potest quis altero producere cum æquali gratia. l.4. d.16. p.1. a.4. quæst.1.
35. Contritionis dolor non exigit peccatum præsens nisi solum aspectu certo. l.4. d.16. a.3. q.2. ad 2. respicit peccata præterita, & futura in communi. l.4. d.16. p.1. a.2. q.1. ad arg. & art.4. q.2. corp.
36. Contritio habet oppositionem non solum ad culpam, sed ad pronitatem etiam, & sequelas peccati. l.4. d.16. p.1. a.4. q.1. ad 3. & ibid. dub.9.
37. Contritionis quantitas est virtutis non molis : hæc enim est à materia, illa à forma. l.4. d.16. p.1. a.4. q.1. ad 4.
38. Contritio prout est deletiva culpæ est in instanti : sicque non potest magis respicere unum, quàm aliud peccatum : si verò est deletiva pœnæ, & secundum habitum disponit ad detestandum magis unum, quàm aliud. l.4. d.16. p.1. a.4. quæst.2.
39. Contritio dolet de peccato prout est separativum à Deo : sic enim elongat ab ipso secundum dissimilitudinem : pro ut est offensa Dei, sicque contemnit eum, & prout est damnificativum animæ : in quibus est gradus, & ordo in peccatis : ob id unum magis displicet altero. l.4. d.16. p.1. a.4. q.2. ad arg. & ser.2. Dom. infr. oct. Epiph.
40. Contritio quare in justificatione peccatoris exigitur. l.4. d.17. p.1. a.1. q.3. & a.2. q.2. V. *Peccatoris justificatio.*
41. In justificatione quatuor exiguntur, scilicet præparatio, gratiæ infusio, motus liberi arbitrii, contritio, & peccati expulsio. lib.4. dist.17. p.1. a.1. q.3. corp. & op. Cent. p.3. sec.51. & op. Comp. Theol. l.6. c.32.
42. Contritio quomodo præcedere debet expulsionem culpæ, & justificationem. l.4. d.17. p.1. a.2. quæst.2.
43. Contritus quomodo fiat quis ex attrito. lib.4. d.17. ibid. q.3. Contritionem non efficit confessio, sed potius eam supponit. l.4. d.26. a.2. q.2. ad 1.
44. Contritio est de dictamine naturæ adjunctæ lumine fidei, sed confessio non sic. l.4. d.17. p.2. a.1. q.1.
45. Contritio duo dicit, scilicet peccati detestationem, & gratiæ informationem : primum necesse est præcedat confessionem, non secundum, quia nemo hanc habere scire potest. lib.4. d.17. p.2. a.2. q.4. ad 3.
46. Contritio, & confessio sunt ordinata ad ingrediendum in unitatem ecclesiasticam. lib.4. d.20. p.2. a.1. q.1. ad 3. Hinc non potest quis contriteri pro alio. V. *Confessio.* n.27.
47. Contritio quomodo se habeat ad satisfactionem. l.4. d.20. p.2. a.1. q.1.
48. Contritio quomodo, & qualis est necessaria. l.4. d.16. p.1. a.1. q.4. ad 6. & in Luc. c.4. n.19. & t.3. serm.1. in Vig. Nat. Dom.
49. Contritio non stat in potestate nostra. lib.4. d.20. part.2. a.1. q.1. ad 3. & d.17. part.2. artic.1. quæst.1.
50. Contritionem quomodo præcedere debet attritio. op. Cent. p.3. sec.51.
51. Contritionis octo gradus enarrantur. op. de grad. vit. c.22.
52. Contritus non verè dicitur aliquis quatuor modis. op. Confession. c.4.
53. De Contritione multa ex SS. PP. op. Phar. l.2. c.18.
54. Contritionem parit fides, timor, & spes. in Luc. c.5. n.15.
55. Contritio, & Confessio est mirra Deo offerenda. serm.4. in Epiph.
56. Contritionis, confessionis, & satisfactionis mirabiles effectus traduntur, eamque exercendi modus. ser.1. & 2. Dom. infr. oct. Epiph. & ser.2. & 3. Dom.2. post Epiph. & ser.3. ibid. & serm.4. Dom. Quinquag. & ser.3. Dom.4. Quadrag. & serm.3. Dom.3. post oct. Pasch. & ser.4. Dom.21. post Pent.
57. Contritionis vis contra peccata quanta. ser.3. Dom.3. Quadrag. & hoc virtute Spiritus sancti assistentis. ser.10. in Pent.
58. Contritio ex solo timore est imperfecta. ser.4. Dom. Pass.
59. In Contritione est expiatio contra maculam peccati ; est propitiatio contra offensam : est afflictio contra reatum. serm.2. Dom. infr. octav. Epiph.
60. Contritio omne genus Daemoniorum expellit. serm.3. Dom.3. Quadrag.
61. Contritio venialium qualis esse debeat. opusc. Comp. Theol. l.6. c.34.
62. Contritio causat veniam culpæ quoad pœnam æternam : confessio pactum pœnæ delet, & partim non. l.4. d.17. p.1. a.1. dub.7.

Contumelia.

1. Contumelia procedit ex ira, estque voluntas vindicans per exprobrationem malorum. op. declar. term. Theol. estque peccatum contra charitatem proximi. opusc. Spec. an. c.1. & op. Cent. p.1. sec.10. Vid. *Ira.* n.4.
2. Contumelia est objectio criminis perpetrati, & quomodo differt ab improprio, & convitio. op. Spec. an. c.1.

3. Contumelia quando est peccatum mortale. op. Spec. ibid.
4. De contumelia auctorit. SS.PP. op. Phar. l.3. cap.3.
5. Contumelias patienter ferre est martyrii genus. op. Phar. l.4.c.49. & ser.3. de Apost.
6. Contumelia Creatoris qualis solvat jus Matrimonii. l.4.d.39.a.2.q.3.ad 1. V. *Matrimonii varia*. n.24.

Convenientia.

1. Convenientia confurgit ex æqualitate, unitate plurium in unum, & ex disparium congruenti gradatione; sicque recognoscitur in Angelis ejusdem ordinis. l.2.d.9.q.8. ad 2. Item alia est univocationis; alia analogiæ, hæcque est triplex. l.1.d.1.a.3.q.1.ad 1. & l.2.d.17.a.1.q.1.ad 3. Item alia est commensurationis, seu adæquationis; alia per participationem alicujus communis, alia ordinis. l.3.d.14.a.1.q.3.ad 3. V. *Delectatio*. n.1.
2. Convenientia est nexus, in quo aliqui conveniunt: hæcque est essentialis, vel originalis, sicque Personæ divinæ necuntur. l.1.d.10.a.2.q.2. ad 2.
3. Convenientia in unum vel est ratione nominis, vel formæ, vel materiæ. l.1.d.4.a.1.q.3. ad arg. Item vel est duorum in tertio, dicitque univocationem, vel secundum similitudinem, quando unum est alteri simile se ipso. l.1.d.1. art.3.q.1. ad 1. & l.1. dist.35.q.1. & l.3.d.14. art.1. quæst.3. ad 3.
4. Convenientia oppositorum est Dei, & creaturæ, quænam sit, & quænam differentia inter hæc. l.3.d.1.a.1.q.1.ad arg. & l.3.d.1.a.1.q.4. ad 4. & d.2.a.1.q.1.ad 2.
5. Convenientia plurium in uno communi non facit ea unibilia, nisi adsit convenientia secundum rationem inclinationis, & ordinis. l.3.d.1. ibid. V. *Vnio*. n.1. seq.
6. Convenientia animæ ad corpus, & animæ ad aliam animam qualis. l.3. ibid.
7. Convenientia alia est ordinis, seu inclinationis: alia dignitatis, seu eminentiæ. l.3.d.1.a.1.q.1. ad 4. Item alia est in genere, vel specie: alia secundum rationem exprimendi, vel per exemplar, & idæam: hæcque est necessaria ad cognitionem. l.1.d.35.a.1.q.1. & seq. & d.39.a.1.q.1. ad 4. V. *Vnio*. n.1. & seq.
8. Inter Deum, & creaturam nihil est univocum: adest tamen convenientia ordinis, & imitationis: creatura enim ordinatur ad Deum, & eum imitatur. l.3.d.2.a.1. quæst.1. ad 2. & d.14. art.1. q.3. ad 2.
9. Convenientia est relatio æquiparantiæ. lib. 1. d.19.p.1.a.1.q.3.
10. Convenientia, & disconvenientia appetitus generat convenientiam, vel disconvenientiam morum, & quomodo. in Ecclen. procem.
11. Convenientia in qualitate, & quantitate quomodo faciat hominem ad imaginem, & similitudinem Dei. l.2.d.16.a.2.q.3. corp.
12. Convenientia non est nisi in communi pluribus: Distinctio verò in incommunicabili. l.1. d.19.p.2.q.2. corp.

Conventio.

Conventio est simplex promissio: juramentum verò addit attestationem rei sacræ. Sap. cap. 12. n.21. Vid. *Contractus*.
 Conversa. Vid. *Conversio propositionis*.

Conversatio.

1. Conversatio qualis habenda à Religiosis tum in monasteriis, tum apud sæculares. op. Spec. discipl. p.4. cap.1. & seq. & op. de instit. Novit. cap. 17. & sequent. Vid. *Disciplina*. num.1. & sequent.
2. Conversatio suspecta fugienda. opusc. Phar. l.4.c.48.
3. Conversatio malorum rescindenda. in Luc. cap. 17. num.2. Quàm noxia Ecclesiæ. serm.2. in Septuag.
4. Conversatio qualis exercenda cum proximo. t.3. serm. de S. Martino.
5. Conversatio exterior signum est morum interiorum. serm.1. de S. Greg.
6. Conversatio cum Deo quot bona pariat. ser.3. Dom. infr. oct. Ascens.
7. Conversatio qualis in Christiano. V. *Christianus*. n.7.

Conversio.

1. Conversio propositionis habet hanc regulam, ut quod determinabat prædicatum in convertente, determinet subjectum in conversa. l.3. d.22.a.1.q.2. ad 3.
2. Conversio aquæ in vinum, & è converso. Vide *Aqua*. n.41. & l.3.d.6.a.2.q.1. corp.
3. Conversio specierum in substantiam aliti. Vide *Cibus*. n.10. & aliorum ciborum. n.22.
1. Conversio est duplex à rectitudine naturali, & *Conversio* gratiæ rectitudine: 1. potest esse sine gratia: *Conversio* 2. non. l.2.d.5.a.3. q.1. corp. Adverte quod ibi loquitur de conversione Angelorum, in qua supponit pro natura justitiam originalem: unde glosandus est per ea, quæ alibi dicit de gratia excitante. l.2.d.28.a.1.q.1. corp.
2. Conversio perfecta est supra naturam: defectio infra. l.2.d.5. ibid. ad arg.
3. Conversionis nostræ ordo consistit in quatuor, scilicet invitare, acquiescere, adjuvare, & permanere: 1. & 3. sunt à Deo: 2. & 4. ab homine. l.2. d.28. art.1. quæst.1. ad argum. Non differenda. serm.5. & 6. in Pent. Vid. *Peccatorum remissio*. n.24.
4. Conversio nostra inchoative est à gratia Dei, & quomodo. l.2.d.28. ibid.
5. Conversio quadruplex miraculosa mysticè exponitur, scilicet hominis in lapidem, lapidis in aquam, aquæ in vinum, vini in sanguinem: prima fit per obdurationem in peccato: 2. per contritionem: 3. per amorem: 4. per receptionem Christi. serm.3. Dom. 1. post octav. Epiph.
6. Conversionem impedit nimius timor, spes, & desperatio excedens. serm.3. in die Cin.
7. Conversio perfecta exigit contemptum terrenorum, humilitatem, & crucis mortificationem. serm. 1. Dom. 4. Quadrages. Item desertionem peccati, contemplationem speciositatis divinæ, & exhibitionem honoris Deo debiti. serm.1. Dom. Palm.
8. Conversio à carnalitatibus qualiter facienda, serm.1. Dom. Palm.
9. Conversionis gradus in pœnitente describuntur. serm.4. Dom. 2. post Pasch. V. *Peccati remissio*. n.24. Multis rationibus suadet. serm.1. de S. Matth.
10. Conversio ad commutabile, & incommutabile bonum simul est impossibilis. serm.1. de S. Matth.

Conversio, aversio, & perversio in peccato quid sint. in Ps. 118. c. 1. v. 9.

11. Conversio, & aversio in peccato non sunt differentiae dividentes, sed constituentes per modum unius. l. 2. d. 42. art. 3. quæst. 2. & serm. 1. de S. Matth. Vid. *Peccati divisio*. n. 26. seq. per tot. sparsum.
12. Conversio, & aversio aliquando separantur in peccato. l. 2. d. 42. a. 3. q. 2. corp.
13. Conversio per benevolentiam pœnitentis respondet conversioni peccati per concupiscentiam; & aversio per pœnitentiam aversioni per superbiam. in Luc. c. 7. n. 38.
14. Conversio panis in Corpus Christi qualis. l. 4. d. 11. Vid. *Eucharistia*.
15. Conversio inordinata qualiter disponat ad aliam; sicque unum peccatum trahit ad aliud. l. 2. d. 30. dub. 1.

Convivium.

1. Convivium est cum defectus corporalis, vel aliud crimen obijcitur ad confusionem Personæ, vel dehonorationem alterius. opusc. Spec. an. c. 1.
2. Convivium est species, seu effectus iræ quando fit, vel non fit peccatum. op. Spec. ibid.
3. De convitio auctorit. S. Script. & SS. PP. opusc. Phar. l. 3. c. 3. & op. Bibl. paup. c. 70.

Convivere.

Convivendi forma spectat ad Philosophum moralem: habeturque ex lege naturali, & æterna, quod tibi non vis fieri, alteri ne facias: ex qua oriuntur leges, & Canones. serm. 5. Hexaem.

Convivium.

1. Convivium proponitur à Christo faciendum pauperibus. in Luc. c. 14. n. 7.
Convivium triplex proponitur, bonum, malum, & indifferens: 1. est triplex, scilicet pietatis, charitatis, & felicitatis: 2. est triplex, scilicet Gastimargiæ, jactantiæ, & malitiæ. in Luc. 14. n. 12.
2. Convivium expositum à Christo in Eucharistia exponitur. ser. 1. Dom. 1. post oct. Epiph. Vid. *Eucharistia essentia*. n. 4.
3. Convivium spirituale expositum per septem dies juxta septem dona Spiritus sancti quo anima reficitur. op. de 7. don. Spiritus sancti cap. 1. & sequent. & opusc. de 7. itin. ætern. itin. 6. d. 7. & serm. 3. Dom. infr. oct. Ascens. V. *Amor Dei, & proximi*. n. 70. & 71.
4. Convivia spiritualia, quæ à Beatis fiunt ad invicem expenduntur. op. Solil. cap. 4. & opusc. de dono Sap. c. 11. Qualia in cœlo parata à Deo. ser. 1. Dom. 2. post Pent. quale convivium Sacræ Scripturæ. V. *Cibus*. n. 16.
5. Ad convivium gratiæ quatuor genera hominum conveniunt: Martha idest activi: Maria idest contemplativi: Lazarus idest tepidi: & Iudas idest malefici. serm. 2. Dom. 2. post Pent. Item invitantes describuntur. ibid.
6. Consuetudo est in conviviis virorum spiritualium, misceatur lectio spiritualis propter verbum Domini, quia non in solo pane vivit homo. in Luc. c. 14. n. 12.

Convocare.

Convocare est ad unitatem, & conformitatem amoris copulare. in Luc. c. 15. n. 9.

Cooperari.

1. Cooperati alii est dupliciter: 1. per modum

efficientiæ, sic natura cooperatur Deo in productione naturalium, & liberum arbitrium gratiæ in opus meritorium: 2. per modum disponentis, sic anima cooperatur Deo disponendo se ad gratiam. l. 4. d. 5. a. 3. q. 1. corp.

2. Cooperari ad bonum est tripliciter: vel adjuvando, sic gratia adjuvat liberum arbitrium: vel excitando, sic tribulatio: vel obfistendo, sic aqua calida in frigido facit illud magis vigorari. l. 1. d. 46. dub. 3.

Coph.

Coph interpretatur excussio. in Psalm. 118. c. 10. vers. 1.

Item interpretatur vocatio. in Thren. c. 1.

Cophinus.

Cophini panum quid significant, & quare duodecim. in Ioan. c. 6. & serm. 2. Dom. 4. Quadrag. Vide *Apostolus*. n. 14.

Copula.

Copulatum totum est falsum, si una pars est falsa: totum contingens, si una est contingens. lib. 1. distinct. 14. quæst. 1. ad ultim. Unde in hac non valet propositio, quod denominatio fit à nobiliori, sed ab imperfectiori, quia totum copulatum destruitur destructione cujlibet partis. l. 1. d. 14. ibid.

Copulativa. Vid. *Propositio*.

Cor.

1. Cor est pars dignior cæteris in corpore animalis: deinde caput supra cætera membra. l. 4. d. 7. dub. 4. In Deo quid sit. op. sum. de essentia: Est primum omnium membrorum in generatione animalis contra Medicos. ser. 2. de uno Confess. & serm. 2. de S. Laur. & serm. 2. de S. Agnete.
2. Cordis inflexus est generalior respectu membrorum corporis, quam capitis: licet influenza capitis sit generalior secundum manifestationem: in capite enim omnes sensus apparent. l. 3. d. 13. a. 2. q. 3. ad 1. & serm. 1. Hexaem. Cordis, & cerebri correspondentia, & effectus enarrantur, explicaturque illud dictum homo longus raro sapiens. Ps. 41.
3. Cor est calidum, & caliditatis principium, & origo. in Psal. 118. c. 10. v. 1. fons vitæ animalis contra Medicos. tom. 1. in Hex. & serm. 1. & 2. de S. Agnete. ob id major virtus est in dextero brachio, & pede, quia in eo magis influit. serm. 1. de plur. Mart.
4. Cor est medium minoris Mundi, sicut Sol majoris, à quo derivantur spiritus vitales per arterias, spiritus animales per nervos, & spiritus naturales per venas: secundi recipiunt complementum in cerebro: ultimi in hepate. serm. 1. Hexaem. & op. Expos. Mis. cap. 4. Vid. *Mundus*. num. 46. Principium motus, & sensus. lib. 2. d. 8. p. 1. a. 3. quæst. 2. ad 1. Unde est Sol in homine: & Sol est cor Mundi. l. 4. d. 44. p. 2. a. 1. q. 2. ad argum.
5. Cor dividitur in partem intellectivam, affectivam, & effectivam: 1. est deliberans: 2. impetans: 3. operans. in Ps. 118. c. 1. v. 10.
6. Cordis, & codicis triplex convenientia proponitur, scilicet in Scriptura, in pictura, & in ligatura. in Ps. 118. c. 1. v. 11.
7. Cor est prætorium, seu consistorium conscientiæ, in quo residere debet mæror de malo commisso: pavor de bono omisso, & gaudium de mali remissione, & boni promissione. in Ps. 118. c. 5. v. 16.

8. Cor est prætorium conscientiæ, in quo residere debet iustitia, seu observantia justificationum Dei. in Ps. 118. c. 5. v. 16.
9. Cor est sicut vas valens ex sui libertate claudere, & aperire ostium gratiæ Dei. serm. 2. de S. Matth. Fons omnium peccatorum. Vid. *Peccati causa*. n. 16.
10. Cordis nostri secreta Deus solus novit: unde possunt à nobis cæleri Angelis, & quarè. l. 2. dist. 8. part. 2. quæst. 6. Vid. *Angeli intellectus*. num. 16.
11. Cor nostrum accusabit nos ipsos in extremo iudicio. l. 2. d. 8. ibid.
12. Cor qualiter plures fines meritorie potest in operibus habere, & quando id faciendo peccat. l. 2. d. 38. a. 1. q. 3. & in Ps. 118. n. 145.
13. Cor divisum Deus quantum detestetur. lib. 2. d. 38. art. 1. quæst. 3. & in Luc. cap. 16. num. 13. quid sit esse corde duplici. in Sap. cap. 1. n. 1. & c. 4. n. 12.
14. Cor unum, & integrum Deus amat. l. 2. d. 38. artic. 1. quæst. 3. & in Psal. 118. n. 145. & in Luc. c. 16. n. 13. & serm. 5. Dom. Epiph. & serm. 1. fer. 3. Pentec. & serm. 2. Dom. 5. post Pent. & serm. 2. Dom. 17. post Pent. & ser. 1. de SS. Philip. & Iac. Apost. op. de perfect. vitæ ad soror. c. 7. V. *Dei varia*. n. 166. Quænam faciant cordis unitatem. in Sap. cap. 1. Quid sit cor simplex. in Sap. c. 1. num. 1. Deo soli dandum. opuscul. Stim. part. 2. cap. 3.
15. Cor per peccatum veneno repletur: unde debet per contritionem minuratum contereri, & fieri vas novum. l. 4. d. 16. p. 1. a. 1. q. 1. ad argum. subvertitur per peccatum. in Thren. c. 1.
16. Cor est fons omnium peccatorum, quæ tamen subministrantur per sensus, & potentias: unde sensus ob id oleo sancto inunguntur, non locus cordis. l. 4. d. 23. a. 2. q. 3. ad 1.
17. Cor quomodo à Deo emolliatur. in Psal. 54. Duritici effectus. in Luc. cap. 18. n. 2. & serm. 3. Dom. 1. post oct. Epiph. & ser. 4. in Parasc. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 31.
18. Cor in lege Dei habere quid sit. in Ps. 118. num. 34.
19. Cor qualiter poliendum, & purgandum. in Ps. 118. n. 25. Vid. *Munditia*. Effundendum sicut aqua. in Thren. c. 2. & opusc. 25. Memor. Non sicut oleum, lac, vinum, mel. ser. 2. in Rogat.
20. Cor qualiter inflammetur. in Ps. 118. c. 1. v. 2. & c. 10. v. 1. & ser. 2. & 3. fer. 2. Pasch. Quomodo sublevetur super sensualitatem. in Psalm. 118. cap. 1. v. 7. ascendere debet ad Deum. in Ps. 118. cap. 4. v. 10. & in Ioan. col. 47. Quomodo præparetur ad penitentiam. in Psal. 118. c. 1. vers. 10. & serm. 1. Dom. 5. post Epiph. ad recipiendam gratiam. in Ps. 118. c. 2. v. 16. Est speculum, & hortus deliciarum. serm. 6. in Rogat. Quomodo dilatur ad divina recipienda. in Psal. 118. c. 2. v. 16. Quomodo Deo perfecte serviat exercendo se in fide, spe, & charitate. in Ps. 118. c. 3. v. 2. Ejus disciplinatio, & indisciplinatio unde oriatur. in Ps. 118. c. 3. v. 4. Ejus puritas, & continentia respondet ordini Archangelorum. opuscul. de Eccles. Hier. part. 3. cap. 2. Qualiter muniti debeat contra peccatum. in Psalm. 118. cap. 5. v. 5. Dolor cordis de peccato quomodo exercendus. opusc. de regim. an. Qualiter pareatur Christo. serm. 1. Dom. 4. Advent. & serm. 4. Dom. 4. post Pasch. Unguentum spirituale, quo mundatur cor quale. opusc. diæt. sal. tom. 7. c. 5. Ejus innocentia, & puritas quærenda. serm. 2. fer. 2. Pasch. & quomodo. serm. 1. de SS. Philippo, & Iac. & serm. 4. de Apost. generatur à lectione sacra: elemosinarum largitione, & contritione. opusc. diæt. sal. tom. 7. cap. 5. Ager excolendus, & quomodo. serm. 1. Dom. 5. post Epiph. & serm. 1. & 4. in Sexag. & serm. 2. & 3. fer. 2. Pasch. & serm. 3. Dom. infr. octav. Ascens. Speculum, Arca, opulentia, & caminus est cor purum. serm. 2. fer. 2. Pasch. est Cælum. V. *Cæli varia*. n. 12. Altare in quo debet ardere ignis charitatis. serm. 1. de S. Laur. & serm. 1. de dedic. templ. & serm. 5. in Pentec. V. *Altare*. n. 9. V. *Ara*. n. 1. modus illud dedicandi, & consecrandi Deo ad similitudinem Ecclesiæ, & altaris. serm. 1. de dedic. Eccl. Vid. *Ignis*. num. 31. & sequent.
21. Cor non potest satiari, nec impleri bonis creatis, & quarè. in Eccles. c. 1. & serm. 1. de plur. Mart. & ser. 3. de B. Virg. & opusc. Stim. div. am. p. 3. c. 2. Vid. *Homo ad Deum*. n. 127.
22. Cor inordinatum fit ad Deum per superbiam, diciturque aversum: ad proximum per invidiam, diciturque perversum: ad se ipsum per iracundiam, diciturque subversum. in Ps. 118. cap. 3. v. 4.
23. Cor est templum spirituale Dei. in Ioan. col. 14 & serm. 1. in Dom. infr. oct. Nat. Dom. & serm. 5. Dom. infr. oct. Epiph. & serm. 1. Dom. 3. post Epiph. & serm. 4. Domin. 4. post Pasch. & serm. 2. Dom. 17. post Pentec. Cor bonum est Paradisus. serm. 2. Dom. 4. Adv. est thesaurus. Vide *Thesaurus*. n. 2. seq. Deus exigit totum cor nostrum quasi hospitium ad credendum, ad penitendum, ad bene vivendum, ad obediendum, ad orandum, ad diligendum, ad reminiscendum ipsum, ad gratias agendum. ser. 2. Dom. 17. post Pent. est Vas. V. *Vas*. n. 10.
24. Cor peccatoris spelunca latronum. serm. 5. Dom. infr. octav. Epiph. Cloaca Diaboli. l. 3. Dom. 4. post octav. Pasch. & op. Spec. B. Virg. cap. 2. Ager plenus urticis. serm. 2. in Septuag. & Diaboli. serm. 3. Dom. infr. octav. Ascens. Vid. *Dei varia*. n. 41.
25. E corde qualiter ejiciatur Diabolus. serm. 1. Dom. 3. Quadrag. V. *Diaboli tentationes*. n. 39.
26. Cordis thesauri sunt virtutes. serm. 1. 2. & 3. fer. 2. Pasch. & ser. 3. Dom. 13. post Pent. clavis ipsum aperiendi unde sumenda. serm. 1. 2. & 3. fer. 2. Pasch. Ejus ostia quænam sint. ser. 3. in oct. Pasch. Ejus dolor de peccatis oritur ab humilitate. serm. 3. de plur. mart.
27. Deus pulsat ad ostium cordis baculo Crucis, tintinabulo prædicationis, & malleo timoris. serm. 9. in Rogat.
28. Pulsat Diabolus ad ostium cordis, & quomodo. ser. 9. in Rogat.
29. Cor est, à quo omne bonum inchoat. ser. 1. de S. Matth. & ser. de S. Luc. & ser. 4. de Apost. ser. 1. de mart.
30. Cor imperat cæteris potentiis. serm. 4. & 8. de Apost. & serm. 3. de una S. Virg.
31. Cordis virtus quanta, & quarè major in dextero brachio. serm. 1. de mart.
32. Cor cujusdam divitis mortui inventum est in marsupio. serm. 1. de S. Antonio.
33. Cordis tristitia ex accidia oritur. op. Spec. an. cap. 3.

34. Cor transformatur in objectum amatum : unde unum amans fit unum, plura amans dividitur, turpia amans, turpescit. op. de 7. itin. ætern. itin. 1. dist. 2.
35. Cor est tabernaculum Exodi c. 25. habens à sinistra unum Cherubim, idest scientiam in humanis rebus, à dextra alium, scilicet scientiam in divinis. op. Eccl. Hier. p. 1. c. 3.
36. Cordis sanitas spiritualis in quo consistit. op. de prof. Relig. l. 2. c. 8. & seq.
37. Cordis lætitia consistit in opere bono. op. de prof. ibid. c. 14. Ejus pax qualiter servanda. op. de prof. relig. c. 16. l. 2.
38. Cor in principio operis quomodo purgandum ab omni vanitate. op. ibid. l. 2. c. 15.
39. Cor qualiter à religioso exercendum. op. ibid. l. 2. c. 12.
40. Cordis libertas qualis. opusc. de instit. Novit. c. 40. p. 1.
41. Deum diligere ex toto corde quid sit. serm. 4. Dom. 17. post Pent.
42. Cor mundatur triplici baptismo, fluminis infantium, fluminis pœnitentium, & sanguinis Martyrum. op. diæt. Sal. t. 7. c. 5. Vid. *Munditia*.
43. Cor mundatur sepe frequentis confessionis, lima correctionis, & fornace tribulationis. op. diæt. Sal. t. 7. c. 5. V. *Munditia*.
44. Cordis obduratio dicitur tribus modis, scilicet inhabilitate ad suscipiendam gratiam : per firmam adhæsiōnem ad peccatum, & per rebellionem divinarum inspirationum. opusc. Comp. Theol. l. 1. c. 31. Quomodo sit à Deo. in Io. c. 12. n. 40. & l. 1. d. 40. a. 4. q. 2.
45. Cordis peccatum est transgressio legis divinæ per inordinationem intrinseci motus mentis. op. Cent. p. 5. sec. 10. & op. declar. term. Theol.
46. Cordis peccatum dividitur in peccatum cogitationis, delectationis, & consensus. opusc. Cent. ibid.
47. Cor B. Virginis hortus fuit Paradisi, & Paradisus Spiritus sancti. op. Spec. B. Virg. c. 2.
48. Cor parvum indicat maximam fortitudinem. V. *Animal*, n. 46.
49. Cor nostrum est Christus. V. *Christi attributa*. num. 76.
50. Cor Patris est Christus. Vid. *Christi varia*. num. 242.
51. Cor justus continet Cœlum. Vid. *Cœli varia*. num. 18.
52. Cor nostrum solo Deo potest impleri. V. *Homo ad Deum*, n. 127.
53. Corde, & corde loqui. Vid. *Distio*, n. 1.
- Corbona.*
- Corbona erat gazophilacium, seu arca, quæ alio nomine dicebatur Musach, in qua mittebantur oblationes pro necessitatibus templi. in Io. c. 21. n. 1. V. *Gazophilacium*.
- Corda.*
- Corda facta de intestinis luporum corrodit chordas factas de intestinis ovium, & in cithara non faciunt armoniam. ser. 10. de Apost. Vid. *Agnus*. num. 9. V. *Lupus*.
- Cornelius.*
1. Cornelius Centurio habuit fidem implicitam de Incarnatione Verbi. lib. 3. d. 24. art. 1. quæst. 3. ad 5.
2. Cornelius Centurio prius fuit baptizatus baptismo fluminis, deinde fluminis. l. 4. d. 4. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1.
3. Cornelii Centurionis eleemosinæ meruerunt ei gratiam Dei. ser. 2. Dom. 1. post oct. Pasch.
- Cornicula.*
- Corniculæ exemplum pro superbis. sermon. 1. de S. Marco Evang.
- Cornu.*
1. Cornu significat potentiam : unde sunt propria animalium fortium. in Thren. c. 2. n. 3.
2. Nullum animal cornua habens vivit de rapina, quia non habet dentes acutos. in Thren. cap. 2. n. 3. V. *Animal*, n. 42.
3. Cornua bona, & mala, & Crucis quænam sint in S. Scriptura. in Pf. 73.
4. Cornuti in Ecclesia quomodo sint Prælati, & quid agere debent. in Thren. c. 2. n. 3.
- Corona.*
1. Corona non est ordo, nec Sacramentum, sed dispositio ad ordines. lib. 4. d. 24. p. 1. a. 1. q. 2. Vid. *Clericorum tonsura*. Vid. *Ordo*.
2. Corona cum tonsura qualem convenientiam habent. l. 4. d. 24. ibid. q. 1.
3. Corona Clericis imponitur in superiore parte capitis, & in figura circulari, ut significetur officium nobilitatis, ad quod sunt parati, scilicet ad regale sacerdotium, per quod etiam instruuntur Clerici *superfluitates vitare*, & ad summum bonum aspirare. lib. 4. d. 24. ibid. & q. 2. & seq. V. *Circulus*.
4. Quare Clerici non raduntur totaliter, sed corona decorantur. l. 4. d. 24. ibid. q. 1. ad arg.
5. Corona Clericorum, & tonsura Conversorum qualiter differant. l. 4. ibid. ad ultim.
- Corona non habet principium, & finem, & significat æternitatem: est orbicularis simplex, capax, & pulchra, & quare. l. 4. ibid. q. 1. & op. de 7. itin. æt. itin. 7. d. 7.
6. Corona quadruplex in facta Scriptura invenitur : 1. est Virginum : 2. Magistrorum, & Doctorum : 3. Martyrum : 4. est omnium Beatorum : 1. datur ob pudicitiam virgineam, estque florea : 2. ob sapientiam magistralem, estque aurea : 3. ob patientiam, estque gemmea : 4. ob perseverantiam, estque stellata. op. diæt. sal. t. 8. c. 2. & l. 4. d. 33. art. 2. q. 3. & serm. 2. de S. Barthol. Apost. V. *Aurea, & aureola*.
7. Corona sanctorum est duplex, scilicet aurea & consistit in præmio essentiali : & aureola consistit in præmio accidentali. op. diæt. Sal. t. 8. c. 2. & l. 4. d. 33. a. 2. q. 3.
8. Corona æternæ retributionis debetur alicui vel secundum præsentem justitiam, hæcque amitti potest : vel secundum præfinitionem æternam, hæcque est inamissibilis. l. 1. d. 40. a. 2. q. 2. ad 1.
9. Corona Martyrum quomodo sit fabricata à persecutoribus. ser. 2. de S. Ant.
10. Corona Christi quadruplex expenditur, scilicet paupertatis : spineæ : miseræ : & gloriæ. ser. 2. in Vig. Nat. Dom. & ser. 1. Dom. Palm.
11. Corona spinea Christi fuit de juncis marinis acutis, & pungitivis. in Io. c. 19. n. 2.
12. Corona supponit antecedens bellum. ser. 1. in Sept. & ser. 2. de Evang. ob id datur solum militantibus. serm. 3. Dom. 1. Quadrag. & ser. 12. in Pent. & ser. 3. de Evang. & ser. 1. de S. Lucia V. & M. Patientibus parata qualis. ser. 3. de plur. Marr.
13. Coronæ à Deo paratæ conditiones, & pretiositas expenditur. serm. 3. de uno Marr. & serm. 4. Dom. 3. Quadrag. & ser. 4. in Cœna Dom.
14. Coro

14. Corona stellarum duodecim est contemplatio æternorum expressa in duodecim articulis fidei. serm. 3. ser. 3. Pent.
15. Corona impiorum triplex : lasciviæ , avaritiæ , & superbiæ , & qualis sit. ser. 2. de S. Bart. Apost.
16. Corona Virginum est quadruplici dote prædita. serm. 2. de una S. Virg.
17. Corona à Christo certantibus parata invitatos ad prælium. serm. 2. de una S. Virg.
18. Coronæ figura qualis. serm. 3. de uno S. Mart.
19. Christus dicitur corona , & diadema , & quarè. Ps. 102. Vid. *Christi varia*. n. 42.
20. Coronat animam doctrina Christi. V. *Dei varia*. n. 126. ad num. 17.
21. Corona Martyrum, Virginum, Prædicatorum. Vid. *Dei varia*. n. 210.
22. Corona gloriæ. Vid. *Gloria*. n. 30.
- Corporalia. Corporeitas. Corpus.*
1. Corpus omne vel simplex , vel mixtum. lib. 4. d. 44. p. 2. a. 2. q. 1. arg. De sui natura habet trinam dimensionem. lib. 2. d. 13. a. 3. q. 1. ad 4. Aliud est substantia, aliud accidens, hoc importat trinam dimensionem. l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 3. ad 3.
2. Corpus simplex dividitur in quinque species, scilicet in quatuor elementa , & quintam essentialiam , scilicet Cælum. l. 4. d. 44. p. 2. a. 2. q. 1. arg. & op. Brev. p. 2. c. 2. & seq.
3. Corpora in augmento , seu in ascendendo habent statum , non sic in partibilitate : nunquam enim deveniri potest ad impartibile. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 2. ad 3. Habent mensuram intrinsecam, & extrinsecam. l. 4. d. 49. a. 2. princ. a. 3. q. 1. ad 4.
4. Corpora assumpta ab Angelis non sunt perfecta , & quarè. l. 2. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. Quomodo ex quatuor elementis formantur. l. 2. d. 8. ibid. q. 2. Vid. *Angelus ad corpus*.
5. Corporum nobilitas major, & minor, à majori, & minori participatione lucis desumenda est : quodlibet enim corpus habet mixtionem de luce substantiali. l. 2. d. 13. a. 2. q. 2. V. *Lux*. n. 23.
6. Corpus quintum præter quatuor elementa datur secundum veram Philosophiam, & Theologiam. l. 2. d. 14. a. 1. q. 1. & d. 17. a. 1. q. 2. corp. Quomodo fuerint creatæ simul corporales, & spirituales substantiæ. l. 2. d. 2. p. 1. a. 2. q. 3.
7. Corporum perfectio major attenditur penes compositionem majorem : in spiritibus autem è converso. l. 2. d. 15. a. 1. q. 2. ad arg.
8. Corpus in se habet inclinationes diversas, ideò fitus sequitur pondus , & corpus sequitur naturam prædominantis. lib. 4. dist. 20. p. 1. art. 1. q. 6. in argum.
9. Corporum corruptibilitas oritur ex compositione contrariorum habentium contrarios appetitus, & interminatos. l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. princ. a. 1. q. 1. ad 1. & op. Brev. p. 2. c. 3. Vid. *Contrarietas*. n. 2. seq.
10. Mixtio partium corporearum in unum corpus exigit partes activas, & passivas, & rarefactibiles, & condensabiles. l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. fund.
11. Corporis componentes partes sunt elementa, quæ tamen non habent dependentiam ad invicem, & unum potest habere esse completum sine altero. l. 2. d. 17. a. 1. q. 3. ad 5. & Ps. 52.
12. Corporalis natura distinguitur in elementarem , & cælestem. op. Brev. p. 2. c. 3.
13. Corporum mixtio diversa exponitur. op. Brev. ibid.
14. Corporum cælestium , & inferiorum concordia in esse, & in operari exponitur. op. Brev. ibid.
15. Corpora mundi distinguuntur per luminositatem, perspicacitatem, & opacitatem : unde prima die distincta fuerunt corpora luminosa à perspicuis, & opacis : 2. perspicua à perspicuis, scilicet aquarum ab aquis : 3. perspicua ab opacis. op. Brev. p. 2. c. 2. & serm. 1. de Apost.
16. Corporum luminosorum ornatus factus est quarta die in stellarum distinctione : perspicuorum quinta die per pisces , & aves : & opacorum sexta die per bestias. op. Brev. ibid.
17. Corporum compositio ex elementis quamnam æqualitatem à pondere, & justitia exigant. l. 2. d. 17. a. 1. q. 3. corp. Vid. *Complexio*. n. 4. & seq. Ignis maximè viget in oculis : aer in lingua : terra in manibus : aqua in genitalibus. Psal. 52. Quales perfectiones , & imperfectiones ex quatuor elementis. l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
18. Corporea substantia distinguitur realiter à quantitate : non tamen corpus organicum , ut tale : istud enim non potest esse sine quantitate. l. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
19. Corpus cæleste non est habile ad motum rectum , nec est terminativum visus , nec figurabile , nec divisibile. l. 2. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. fund. & d. 17. a. 2. q. 1. & 2. Vid. *Cælum* per tot.
20. Corporis cælestis natura exponitur. l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. corp. & op. Brev. p. 2. c. 4.
21. Corporum cælestium mutatio est ob inferiorum necessitatem. l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. princ. art. 4. q. 1. ad 4.
22. Corporum cælestium post judicium quænam erunt accidentia. l. 4. d. 48. a. 2. per tot.
23. Corporum forma intrinseca est, quæ dat esse : extrinseca, quæ assistit, & movet. l. 2. d. 14. p. 1. a. 3. q. 1. & 2. Vid. *Cælorum motus*.
24. Corporalium , & spiritualium augmentum qualiter differat. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 2. V. *Charitatis motus*. per tot.
25. Corpus augetur per majorem compositionem. l. 1. d. 17. ibid.
26. Corpora animalium imperfectorum , quæ scilicet generantur ex putri, nec requirunt necessariò producens consimile in natura : perfecta verò illud exigunt , & quarè. l. 2. d. 8. p. 1. art. 2. q. 1. Quænam dispositio requiratur ad utraque educenda. l. 2. ibid. q. 1. ad 3.
27. Corpora animalium exigunt mixtionem quatuor elementorum passivorum, & activorum ob motum , sensum , complexionem, & multiplicem operationem. l. 2. d. 15. a. 1. q. 2. & 3. & l. 4. d. 49. p. 2. art. 2. q. 1. corp. Quæ tamen elementa non sunt in statu violento in ipsis corporibus. l. 2. d. 15. a. 1. q. 2. ad 5. & 6.
28. Corpora animalium ob quantitatem molis exigunt elementa passiva : ob quantitatem virtutis elementa activa. l. 2. d. 15. a. 1. q. 3.
29. Corpus organicum fit ex permixtione aquei humoris cum terra, & coagulatione ipsius. l. 2. d. 15. a. 1. q. 3. corp. est compositum ex materia, & forma , quod tamen habet appetitum ad suscipiendam animam. l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. ad ult. organizatio exigit quantitatem. l. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
30. Corporum compositio non fuit facta ex elementis puris, sed ad invicem permixtis : ob id ea non fecit Deus concurrere ex propriis sphaeris. l. 2. d. 15. a. 1. q. 2. ad 5.

31. In compositione corporum animatorum appetitus materię completur, & violentia non inferitur. l.2.d.15. *ibid.* ad 6. Cujus partes alię dicuntur secundum speciem, alię secundum materiam. op. Brev. p.7.c.5.
32. Corporis complexionati finis anima est, in quantum dat ei vivere, sentire, & moveri. l.2.d.15.a.1.q.3. corp.
33. Concordia quatuor elementorum in corpore ad hoc ut vivat, sentiat, & moveatur mirabiliter exponitur. l.2.d.15.a.1.q.3. Quomodo cœli concurrant. V. *Cœlorum influxus*. n.15. & 16.
34. Corpora animalium, quę dicuntur facta ex aquis, & quę ex terra differunt, quid in illis prædominatur aqua: in istis autem terra: unde in primis aquę immixta est terra, & in secundis terrę aqua. l.2.d.15.a.1.q.3. corp.
35. Quare cum prædominetur in constitutione animalium terrea: tamen aliqua faciliter volant super aëra, & quomodo talis motus non est corpori naturalis debitus ejus ponderi, sed est motus per vim animę. l.2.d.15.a.1.q.3. ad arg.
36. Corporis operationes provenientes ab anima, quatenus est perfectio, & motor corporis expenduntur. l.2.d.8.p.1.a.3.q.3. corp. V. *Infra*. n.84.
- Anima-
num.* 37. Corpus animatum quomodo sensum tactus habeat. l.2.d.8.p.2.a.3.q.3. ad 4. & l.2.d.15.a.1.q.3. In sensu corporeo est receptio speciei in organo, & in virtute, seu potentia alligata organo. lib.2. d.8. *ibid.* ad 7. ad sensationem necessaria fuit quatuor elementorum compositio. l.2.d.17.a.2.q.1. corp. & q.2. ad 5. unicuique sensui respondet unum elementum. l.2.d.17.a.2. quæst.2. ad 5.
38. Corpus est nobilior, & habilior ad durandum quo est æqualior in compositione partium. l.2.d.17.a.2.q.3. arg.
39. Corporis vita est per calidum, & humidum, & omnis operatio animę in corpore est per calidum. l.2.d.17. *ibid.*
40. Corporum corruptibilibus, & incorruptibilibus natura, & rationes quare sic creata sunt. l.2.d.19.a.1.q.2. corp. & a.2.q.1.
41. Corporis animati superfluitates, & excrementa unde oriuntur, & quænam sint. l.2.d.20.a.1.q.2. corp. & d.30.a.3.q.1. in arg.
42. Corporis membra generantur ex humore radicali deciso cum semine. lib.2. dist.30. artic.3. q.1. argum.
43. Corporis complexio reducit partes in unum: organizatio verò reducit unum in varias partes. l.4.d.24.p.1.a.2.q.1. ad 1. V. *Complexio*. n.5.
44. Corpus hominis factum est omnium aliorum completissimum. l.2.d.15.a.2.q.2. corp. quomodo dicitur factum ex natura elementari, & cœlesti. l.4.d.49.p.2.a.2.q.1. Et in eo est lux materię incorporata. l.4.d.49.a.2. princ. a.2.q.1. corp.
- Huma-
num.* 45. Corpus, & anima qualem proportionem, dependentiam, & improportionem habeant. l.2.d.1.p.1.a.1.q.2. ad 2. & op. Cent. p.3. f.26. V. *Anima ad corpus*. n.9. seq. Quomodo dicitur locus animę. V. *Anima locus*. n.4. Qualem inclinationem ad animam, & vicè versa. V. *Anima ad corpus*. n.36.
46. Corporis humani supremum, & infimum animę summam habent viciniam: illud enim habet complexionis æqualitatem, organorum multipliciter, & spirituum subtilitatem: istud verò habet potentiam vivificandi, vegetandi, & sensificandi. l.2.d.1.p.2.a.1.q.2. ad 2. & opusc. Cent. p.3. f.25. Quomodo concurrant Cœli. Vid. *Cœlorum influxus*. n.16.
47. Corporis organizati ordo in hoc stat, quod forma elementi est ad formam mixtionis ordinata: hæc ad formam complexionis: hæc ad vegetabile, & sensibile: & deinde ad animam rationalem, & per hanc corpus, & anima efficitur particeps æternę beatitudinis. l.2.d.1.p.2.a.2.q.2. & l.2.d.17.a.1.q.2. ad ult. & art.2.q.1. & q.2. ad 6. & l.2.d.14.p.2. dub.3. V. *Infra*. n.74.
48. Corpus per animam rationalem ordinatur ad beatitudinem. l.2.d.1.p.2. *ibid.*
49. Corporis humani organizatio est à virtute formativa delata cum feminibus. l.2.d.8.p.1.a.2.q.1. ad 2.
50. Corpus humanum qualem mixtionem exigit elementorum. l.2.d.8.p.1.a.2.q.1. ad 2.
51. Corpus humanum est in rationibus seminalibus: non tamen educitur absque virtute agentis exterioris, quę residet in lumbis viri, & matrice mulieris. l.2.d.8.p.1.a.2.q.1. ad 3.
52. Angeli per se non possunt educere ex materia corpus humanum, vel alicujus animalis perfecti. l.2.d.8.p.1.a.2.q.1.
53. Corpus Adæ formatum fuit non de natura cœlesti, sed elementari, ut aptum esset ad cognitionem sensitivam, ad corruptibilitatem, & moriendum, ut per illud creaturę inferiores possent in homine glorificari: ut creatura inferior esset aliquo modo conformis angelicę: & ut per humilitatem subiceretur Deo. lib.2. d.17.a.2.q.1. & 2.
54. Corpus hominis habet varietatem partium, ut conformetur animę rationali, quę est multiplex in effectu. l.2.d.17.a.2.q.1. fund.
55. Corpus ut sit habile ad actum vitę rationalis quid exigit. l.2.d.17. *ibid.*
56. Corporis humani harmonia mirabilis expenditur similis harmoniæ cœlorum. l.2.d.17. *ibid.* Quænam æqualitas elementorum adsit in eo. l.2.d.17. *ibid.* q.2.
57. Corporis humani lux, calor qualis. l.2.d.17.a.2.q.2. ad arg. & l.4.d.49.p.2.a.2. princ. a.1.q.1. ad ult. & a.2.q.1. corp.
58. Corporis humani æqualitas secundum statum glorię, miserię, & innocentię qualem diversitatem exigit. l.2.d.17.a.2.q.3. corp.
59. Corporis humani corruptibilitas, & incorruptibilitas in statu innocentię, & destitutę expenditur. l.2.d.19.a.2.q.1. & a.3.q.1. corp.
60. Corpus humanum in quo discrepat à cæteris corporibus animalium. l.2.d.30.a.3.q.2. corp. circumscripta anima est minus nobile spiritu brutali, idest animato. lib.3. d.2. art.3. q.1. argum.
61. Corpulentia contra distinguitur à spiritu, sicut immortalitas à corruptione. lib.2. d.3. p.1. dub.4. & lib.1.d.10.a.2.q.3. ad 5. Vid. *Spiritus*. n.7. Quę causat impenetrabilitatem. l.4.d.49.p.2.a.3. princ. a.2.q.2.
62. Corpus humanum quot diebus formatur in utero Matris. in Io. c.2. n.19. & in Sap. c.7.
63. Corpus Christi formatum est in instanti virtute Spiritus sancti, sed postea successive in pluribus diebus deductum est ad proportionatam quantitatem molis. in Ioan. cap.2. n.19. & l.3.d.3.p.2.a.2.q.1. corp. Triplex est, scilicet materiale, sacramentale, & mysticum. in Ps. 139.
64. Alia

64. Alia quæ spectant ad Christi corpus. Vide *Christi conceptio*. n. 33.
65. Corpus humanum est diligendum ex charitate, quia est ordinatum ad perpetuam incorruptionem. l. 3. d. 28. q. 4. ad 3.
66. Corpus hominis non est factum ad imaginem Dei: est tamen unitum unitate naturæ ad animam, quæ facta est ad imaginem Dei: ob id beatitudinis capax: & per hoc differt ab aliis corporibus, & propter hoc diligendum ex charitate. l. 3. d. 28. q. 4. ad 4.
67. Corpus nostrum duo dicit, scilicet vitiositatem concupiscentiæ, & bonitatem naturæ: 1. est audienda: 2. non. l. 3. d. 28. q. 4. ad 1.
68. Corpus hominis in quo sensu vocatur instrumentum animæ. l. 4. d. 43. a. 1. q. 1. ad 3. Vid. *Instrumentum*. n. 1.
69. Corporis portæ sunt quinque sensus. Pf. 110.
70. Corpus humanum triplici corruptioni est subiectum, scilicet in ingressu, quia est vile sperma: in progressu quia vas stercoreum: 3. in egressu quia esca vermium. Pf. 141.
71. Corpus in Sacra Scriptura aliquando stat pro toto homine. in Sap. c. 1. alias multas significationes admittit. in Pf. 24. & Pf. 89. Per quaternarium significatur, anima per ternarium. Psalmo 89.
72. Corpus quot modis aggravat animam. in Sap. c. 9. n. 15. Ubi de malis, quæ adfert animæ agitur. in Sap. ibid.
73. Corpus quomodo à nobis tractandum. in Sap. c. 1. & op. de Prof. relig. l. 2. c. 1.
74. Corporis humani complexio connectitur ad potentiam vivificativam per vinculum spirituum vitalium: organizatio ad potentiam vegetativam, & sensitivam per spiritus animales, & naturales. op. Cent. p. 3. scē 25. V. *Suprà*. n. 47. V. *Anima ad corpus*. n. 7. seq.
75. Corporis sanitas in quibus consistat. opusc. de prof. relig. l. 2. c. 8. & 12.
76. Corpus est equus hominis. ferm. 3. Dom. 10. post Pent.
77. Corpus ab aqua habet passibilitatem: à terra obscuritatem: ab aëre infirmitatem, & ab igne animalitatem: hinc gloriosam habebit quatuor dotes corporis tales imperfectiones tollentes. l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
78. Corpus quodlibet est mutabile aliquo modo, & quomodo. l. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2.
79. Corpora damnatorum puniuntur pœna æterna, externa, & interna, & virtute divina conservantur. l. 2. d. 33. a. 3. q. 1.
80. Corpora parvulorum cum originali decedentium virtute divina impediente non habebunt pœnam æternam. lib. 2. dist. 33. artic. 3. quæst. 1. ad ultim.
81. Corporis mala in animam prodeuntia quænam. in Sap. c. 9.
82. Corporum glorificatorum dotes. Vid. *Beatorum corpora*.
83. Corporis humani qualitates dicentes imperfectionem, quales. V. *Suprà*. n. 77.
84. Anima ad corpus se habet ut perfectio vitalis, & motor. l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. q. 1. corp. V. *Suprà*. n. 36.
85. Corpus assumptum non remuneratur. V. *Angelus ad corpus*. n. 8.
86. Nec perficitur. Vid. *Angelus ad corpus*. numero 7.
87. Non potest assumi ab anima, sicut ab Angelis, & quare. V. *Angelus ad corpus*. n. 8.
88. Quales operationes exerceat Angelus in corpore ut motor. V. *Angelus ad corpus*. n. 14. seq.
89. De beatitudine, & dotibus corporis. V. *Beatitudo corporis*. V. *Gloria*. per tot. sparsim.
90. Corpus in ordine ad gloriam ordinatur quatenus est instrumentum animæ rationalis. l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 2. ad argum. & l. 3. d. 28. q. 4. ad argum. & lib. 4. d. 43. a. 1. q. 1. ad argum. & l. 2. d. 17. art. 2. q. 2. ad 4. & d. 30. a. 3. q. 2. corp. V. *Beatitudo corporis*. V. *Dotes*. n. 1. seq.
91. Corpus hominis licet sit de natura cœlesti, variabitur in gloria quantum ad dispositiones mediis dotibus gloriosis. lib. 2. d. 17. a. 2. q. 1. ad argum.
92. Corporis humani partium æqualitas quænam erit in gloria. l. 2. d. 17. a. 2. q. 2. corp.
93. Corporis humani impassibilitas in statu innocentiae, & in gloria qualiter differat. l. 2. d. 19. a. 2. q. 1. ad 6.
94. Corporum beatorum visus intenditur in gloria, & auditus, quia magis accedunt ad spiritualement naturam: tactus verò potius diminuetur, cum ejus delectatio sit in se grossa, & materialis. l. 2. d. 20. a. 1. q. 3. ad 4.
95. Corpus hominis quomodo est ordinatum ad gloriam, & quænam partes de necessitate, & quænam de congruo. l. 2. d. 30. a. 3. q. 2. corp. per hocque solum distinguitur ab aliis corporibus mixtis. l. 4. d. 43. a. 1. q. 2. ad arg.
96. Corporis gloriosi conditiones quænam. in Pf. 145. Velocitas quanta. ser. 1. in Ascens.
97. Corporis glorificatio. Vid. *Beatitudo corporis*. Dotes gloriosæ. Vid. *Agilitas*. Vid. *Beatitudo corporis*.
98. Corpora gloriosa in cœlo vocalem laudem proferent. l. 2. d. 2. p. 2. dub. 1.
99. Corpora Beatorum videbunt corpus Christi. l. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg.
100. Corpora Beatorum non resurgent cum deformitatibus: Corpora verò damnatorum resurgent cum iis. l. 4. d. 44. p. 1. a. 3. q. 1. & 2.
101. Corpora Beatorum erunt colorata per naturam quatuor elementorum, & luminosa per lumen superadditum, nec erunt pervia, & transparentia. l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. q. 1.
102. De corporis Resurrectione. op. Brev. p. 7. c. 5. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 16. & l. 4. d. 44. ibid.
1. Corporis latitudo facit dextrum, & sinistrum, quia ubi viget magis virtus motoris, ibi est dextrum: longitudo facit fursùm, & deorsùm: Profunditas facit ante, & retrò, in ordine tamen ad motum. l. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 2. corp.
2. Corporalium, & incorporalium materia quomodo sit una, & diversa. l. 2. d. 3. part. 1. a. 1. q. 3. corp.
3. Corpus nobilioris complexionis an facilius pariatur. l. 4. d. 49. a. 4. q. 1. ad arg.
4. Corpus sphericum quomodo moveretur super planum. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg. Vid. *Infra*. num. 8.
5. Corporis motus ad locum quomodo est successivus. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 3. corp. & l. 2. d. 13. art. 3. q. 1. in arg. Non potest moveri ad opposita simul, & semel. l. 2. d. 13. ibid.
6. Corporis existentia in loco est circumscriptiva: ob id ejus esse dicitur propriè locale. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 1. corp. & q. 3. ad 3.

Corpus
in ordine
ad glo-
riam.

Corporis
varia.

Motus

7. Corporis motus ad locum quomodo est per indigentiam. l.1.d.37. ibid. q.1. ad 3.
8. De corpore moto super vacuum, & quod non potest talis motus esse successivus. l.1. d.37. p.2. a.2. q.3. ad arg. Vid. *Supra*. n.4.
9. Corpus prout dicit corpulentiam dicit quantitatem. l.2.d.3. p.1. dub.4. & l.1.d.10. a.2. q.3. ad 5.
10. Corpus Christi potest esse in pluribus locis, quia multa convertuntur in ipsum. l.2.d.2. p.2. a.2. q.2. ad 5. & l.4.d.10. p.1. a.1. q.3.
- Locus.* 11. De Corporis existentia in loco. l.1. d.37. p.2. a.1. q.1. & l.4.d.49. p.2. a.6. q.1. Corpus glorificatum simul cum non glorificato non occupat majorem locum, & vice versa. l.1.d.19. p.2. dub.4.
12. Corpus esse in loco præcisè nihil aliud est, quàm esse præsens, & indistans à loco: Unde esse hic dicitur præcisè demonstrativè, non discretivè. l.1. d.37. ibid. non potest locari nisi in loco corporeo. op. de 7. Itin. æter. d.3. itin. 1.
13. Hinc sequitur, quod corpus idem potest esse per potentiam Dei in pluribus locis: nam esse in loco in opinione Seraph. Doct. dicit tantum præsentialem ad talem locum: id deducitur ex supradictis locis, ex l.4.d.10. p.1. a.1. q.3. & l.1.d.37. p.2. dub.4. ~~Videatur dicere oppositum.~~ l.2.d.2. p.2. a.2. q.2. corp. sed ibi loquitur naturaliter, & non præcisè.
14. Duo corpora non glorificata non possunt esse in eodem loco. op. Comp. Theol. l.7. c.28. & l.4. d.49. p.2. a.6. q.1. & l.2.d.13. a.3. q.1. arg. si verò unum est glorificatum, tunc poterunt esse in eodem loco. l.4.d.49.
15. Corpora mathematica, lineæ, & puncta ob id plura sunt, quia sunt distantia: ob id non possunt esse in eodem loco etiam cum corpore naturali. l.4.d.49. ibid.
16. Duo corpora possunt esse in eodem loco, & unum in pluribus locis. l.1.d.42. a.1. q.3. corp.
17. Corpus exponens pro Christo, vestimenta Christi prosternit. ser. 2. Dom. Palm.
Corpus est vestimentum animæ. in Luc. cap. 12. num. 4.
18. Corporis saccus sciendus pro Christo, & quomodo. ser. 2. Dom. Palm.
19. Corporis, & carnis servitus quàm vilis, & despicienda. ser. 2. de S. Nicol. & ser. 1. de S. Lucia, & serm. 1. de S. Thom. & ser. 3. Dom. 1. Quadrag.
20. Corpus quò solidius, eò est compassius, & minus porosum, & idèò ponderosius. ser. 2. de una S. Virg.
21. Corporis membra quomodo componenda à religioso. op. de prof. relig. l.2. c.11.
22. Nullum corpus habet suum esse in fieri continuè. l.2.d.13. a.3. q.1. in arg.
23. Quomodo sit verum non corpus à corpore repelli. l.2.d.13. ibid. ad 2.
24. Omne corpus habet trinam dimensionem. l.2. d.13. a.3. q.1. ad 2.
25. Corpus quomodo generatur à lumine. l.2.d.13. a.3. q.1. ad 6.
26. Angeli quomodo dicuntur indigere corpore ad quædam opera facienda. l.2.d.8. p.1. a.1. q.1. ad arg.
27. Corporis exercitatio quando est utilis. lib. 4. d.15. p.2. a.2. q.2. ad 1. & op. de prof. relig. l.1. c.3. & l.2. c.1.
28. Corpus Christi verum est nobilius mystico. l.3.d.9. a.1. q.5. ad 4.
29. Corporis sanitas in quibus consistat. op. de prof. relig. p. 5. c.1. & op. de remed. tentat.
30. Corpora quomodo assumantur ab Angelis. V. *Angelus in ordine ad corpus*. n.1. & seq.
31. Corpus ad quid inserviat Angelis, & quas operationes in ipso exerceat. Vid. *Angelus in ordine ad corpus*. n.1. & seq.
32. Corpus cœleste. Vid. *Cælum*.
33. Corpus mysticum. V. *Mysterium*. V. *Ecclesia*.
34. Corporale malum non est timendum; bene autem spirituale. in Luc. c.12. n.4.
35. Corporalia quomodo possint inservire ad spirituales gratiam recipiendam. l.4.d.21. a.2. q.2. per tot.
36. Corporalis immunditia qualis impediatur receptionem Ecclesiæ. l.4.d.12. p.2. a.2. q.3.
37. Corporalem munditiam quomodo Deus diligit. l.4.d.12. ibid.
38. Corporalium rerum quomodo plus sunt duæ, quàm una, & quando id verificetur. lib. 1. d.19. p.2. dub.4.
39. Corporales, & spirituales substantiæ quomodo sint simul creatæ. l.2. d.2. p.1. a.2. q.3.
40. Quomodo corporalia omnia dicuntur produci ex uno, scilicet ex materia. l.2.d.17. a.1. q.1. ad 4.
- ~~41. Corporalia purgabuntur igne conflagrationis. op. Brev. p.7. c.4~~
42. Corpus hominis justi est templum: impii est sepulchrum. Vid. *Homo ad Deum*. n.133.
- Corporale.*
1. Corporalia in Missa qualia esse debent, & quomodo tractanda. op. Spec. discipl. p.1. c.17.
2. Corporalia in Missa debent esse de simplici tela lineæ, & mundâ, non tinctâ, nec nebricata variis coloribus, quia gerit figuram sindonis: sicut ara Crucis, calix tumuli, & patena lapidis. in Luc. c.23. n.53.
- Corporeitas.*
- Corporeitatis forma, seu complexionis, & organizationis est pars substantialis componens cum materia corpus organicum, quæ habet inclinationem ad ulteriorem formam suscipiendam. l.2.d.17. a.1. q.2. ad ult. & a.2. q.2. ad ult. & d.14. p.2. dub.7. V. *Forma*. n.35.
- Correctio, & Corrigere.*
1. Correctio de peccato fratris est duplex: una per modum increpationis: altera per modum admonitionis: in prima potest esse peccatum: in secunda est præceptum. l.4.d.19. dub.4. & opusc. Phar. l.4. c.38.
2. Correctio quando est in præcepto, & quomodo faciendâ. l.4.d.19. dub.4. & op. Spec. an. c.3. & 4. & in Pl. 118. c.3. v.11. & in Luc. c.17. n.3. & op. Apol. in advers. FF. Min. q.1. & 2. & in Ecclen. c.10. n.11. Quando omitti possit. l.4.d.19. dub.4. & in Luc. ibid.
3. Correctio sui qualiter faciendâ. op. de inform. Novit. p.2. c.12. & in Pl. 118. n.9.
4. Correctio Prælatorum quid exigit. l.4. dist. 19. dub.4.
5. Correctio talis esse debet, ut non auferat locum pœnitentiæ. l.4.d.37. a.2. q.1. ad arg.
6. Correctio fit verbis: Correctio flagellis in Sap. c.1.
7. Correctio est medicina spiritualis animæ. op. de Eccl. Hier. p.3. c.1.
8. Correctio quomodo suscipi debeat. op. de Inst. Nou. p.1. c.7.
9. De Correctione auctorit. S. Script. opusc. Bibl. paup. c.43.
10. Cor

10. Corrector libri quis dicatur. lib.1. Prolog. dub.9.
11. Correctio Dei est pœnitentia, qua corrigitur anima. serm.4.in die Cin.
Correlativum. Vid. *Relatio*.
Correspondere. Vid. *Respondere*.
Corrigia.
1. Corrigia Christi significat unionem hypostaticam. in Luc.c.3.n.16.
2. Solvere corrigiam calceamentorum Christi quid sit. in Luc.c.3.n.16.& in Ioan.c.1.
Corripere.
Corripere. Vid. *Correctio*. n.6.
Corruptio.
1. Corruptio est in aliquid prius se, scilicet in principia naturalia. l.1.d.8.p.1.a.2.q.2.
2. Corruptio est mutatio ab ente simpliciter in ens potentia, estque secundum formam. lib.1. d.8. ibid. seu est actio cum defectu. l.2.d.35.a.1. q.1.ad 2.& serm.3. de Apost. Unde semper dicit mutationem, variationem, & conversionem entis in non esse. l.1. d.9. a.1. q.3. ad 1. Hinc si forma ædit in aliam formam contrariam non est corruptio, sed in aliud transitio: sic Eucharistiæ transubstantiatio. lib.4. d.11. p.1. a.1. q.3.ad 2.
3. Corruptio alterius rei est, vel quia habet contrarium: vel quia est ex contrariis: vel quia est in aliquo, quod habet contrarium, vel quod est ex contrariis. l.2. d.7. p.2. a.1. q.2. in argum. & serm.3. de Apost. V. *Contrarietas*. num.2. seq. Vid. *Materia* n.36. & 53. & ibid. sparsim. Vide *Generatio*. n.5. seq. Unde corruptio præcisè non est materia. ibid. & l.2.d.31.a.2.q.1. ad arg. & l.2.d.19.a.2.q.1. & l.4.d.12.p.1.a.2.q.3.
4. Corruptio unius est generatio alterius. l.2. d.7. p.2.a.2.q.1. arg.
Non tamen sequitur necessariò, quod ubicumque est generatio, sit ibi etiam corruptio, quæ est tantum in creaturis. l.1. d.9. a.1. q.1. corp. Vid. *Maxima*. n.152.
5. Corruptibile, & incorruptibile quando differunt per essentiam, & quænam. lib.2. dist.27. a.1. q.3. ad 4. Vid. *Incorruptibile*. Vid. *Maxima*. num.189.
6. Corruptio duplex contracta est à carne ob peccatum Adæ: scilicet pœnalitatis, per quam oritur passibilitas; & vitiositatis, per quam oritur rebellio in spiritum. l.2.d.31.a.2.q.1. corp.
7. De corruptibilitate corporis Adæ in statu animæ institutæ, & de incorruptibilitate. l.2.d.19. a.2. q.1. & 2.
8. Corruptio dupliciter intelligitur, vel ut dicit defectionem rei quoad esse substantiale, & sic dicitur consumptio: alio modo ut dicit privationem bonæ dispositionis, quæ dicitur afflictionis: 1. est propria: 2. impropria, estque damnatorum. l.4.d.43.p.2.a.3.q.1. corp.
9. Corruptio item vel est per influentiam, ut ignis comburit lignum; vel per violentiã, ut per cutellum divisio. l.4. d.49.a.2. princ. a.1. q.2. corp.
10. Corruptio integritatis in actu matrimoniali in statu innocentie qualis fuisset. l.2.d.20.a.1. q.4.
11. Corruptio major aliquando venit ex causa: aliquando venit ex nobilitate corruptibilis. l.2. d.31.a.2.q.1. ad 5.
12. In quo sensu intelligendum est dictum, quod corruptio est tantò peior, quò melior est natura. l.2.d.33.a.2.q.1. ad 6.
13. Quæ, corruptio accadat animæ, & quomodò à Deo dicatur provenire. l.2.d.36.dub.2.& d.30. a.1. q.2. per tot.
14. Adam quomodò corruerit totam naturam humanam. l.2.d.30.a.1. q.1.
15. Ex corruptione minus nobilis rei, quando sequitur corruptio nobilioris. lib.2. d.30.a.1. q.2. ad 3.
16. Quænam formæ cum corrumpuntur redeunt in non ens, & quænam non. l.2. d.26. a.1. q.5. corp. & ad 6.
17. Corruptio alia est ab esse simpliciter: alia à statu optimo, non tamen ab esse simpliciter: 1. est propria, & in consecratione materiæ Eucharisticæ tollit potentiam consuecendi; 2. non. l.4.d.11.p.2.a.1. q.4. ad 2.
18. Corruptio alia deflorationis; alia vulneris: alia incinerationis: alia diminutionis. in Psalm. 13.
19. Corruptio spiritualis animæ stat in tribus potentiis: alia est corporis, statque in loquacitate, curiositate, crudelitate, ac voluptate, quæ respondent quatuor elementis. in Psalm. 13. & Psalm. 52.
20. Corruptionis præservatio in corpore provenit vel à forma completiva per modum naturæ; vel à virtute divina, ut in carne Christi post mortem. l.3.d.21.a.2. q.2. ad 4.
21. Corruptis nobis, corrumpuntur quæ sunt in nobis. V. *Maxima*. n.17.
22. An in corruptione fiat resolutio usque ad materiam primam. V. *Resolutio*.
Corvus.
1. Corvus est maximæ edacitatis, nec pascit pullos, donec crescant plumæ. in Luc. c.12. n.25. & in Pl. 146.
2. Corvi dicuntur invocare Deum, quia expectant rorem à cælo, cum à Patre deserantur, donec crescant plumæ. Pl. 146.
3. Corvus, qui Eliæ ministrabat in torrente Carith significat confitens peccata in torrente lacrymarum. serm.3. Dom.4. Quadrag. Item significat Sacerdotem pascentem fideles pane sacramentorum. serm.1. Dom.1. post oct. Pasch.
4. Corvinam vocem qui peccatores habeant. ser.1. de S. Cathar.
5. Corvi vox est cras, cras, cras, estque differentium pœnitentiam, &c. serm.5. in die Cin.
6. Corvus valdè amicus vulpi, & talis fuit Pilatus factus amicus Herodi; sic & perversi ad invicem. serm.10. de Apost.
7. De Corvo, & Vulpe narratur fabula. serm. 10. de Apost.
8. In Ecclesia est corvus, & Columba. V. *Ecclesia*. n.120.
Corus.
- Corus est mensura triginta modiorum. in Luc. c.16. n.7.
Costa. Vid. *Eva*.
Coturnix.
- Coturnix quid sit, qualisque avis. in Sap. c.16. & cap.19.
Cotus.
- Cotus est observatio opportuni temporis ad vindictam: filia iræ. opuscul. declarat. termin. Theol.
Crapula.
- Crapulæ mala enarrantur. in Luc. cap.21. num.34.
Vid. *Gula*.

Cras.

Cras, cras, cras, vox corvina peccatorum. ferm. 5. in die Cin. Vid. *Corvus*. n. 4.

Crates.

Crates divitias, & aurum contempfit. ferm. 1. de Convers. S. Paul. & ferm. 2. de S. Greg. Pap.

Craticula.

Craticula. Vid. *Panis*. n. 5.

*Creare, Creatio.**Quid.*

1. Creare non est agere, sed facere: agere enim exigit in quid, facere quid. l. 1. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 4.
2. Creatio dicit de suo principali exitum rei de nihilo, connotando ordinem ad primum efficiens à quo, & non ad esse: qui ordo est in re creata, non in nihilo. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 5. & a. 3. q. 2. corp. & l. 1. d. 1. 3. art. 1. q. 1. ad 3. Unde creatio est productio totius entis ex nihilo. ibid. & d. 7. l. 2. p. 2. dub. 3. & in Sap. c. 11. & in Ioan. c. 17. n. 6. & l. 1. d. 9. a. 1. q. 3. ad 2. Vid. *Dei causalitas*. n. 13. seq.
3. Creatio actio est idem quod Deus; unde cum creat ei nihil de novo advenit. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. ad 5. & l. 1. d. 43. a. 1. q. 3. ad 1. & l. 2. d. 1. art. 2. q. 1. ad 6. & l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. corp. Unde differunt solum ratione. l. 2. dist. 1. art. 3. q. 2. corp. p. 1. per quam manifestatur ejus infinita sapientia, fecunditas, potentia, & bonitas. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
4. Creatio passio potest dici, quod non sit propria substantia, nec accidens, sed via ad utrumque. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 5. & a. 3. q. 2. Tamen si sumatur quod est ab alio post non esse, sic est idem quod creatura. l. 2. d. 1. a. 3. q. 2. corp.
5. In creatione potentia Dei manifestatur infinita, cum sit distantia infinita inter non ens, & ens: unde ut opus operans est idem cum Deo, sicque causa, & effectus proportionantur: ut operatum verò non est idem cum Deo, sed cum creatura. l. 1. d. 43. a. 1. quæst. 3. ad arg. estque æqualis respectu omnium rerum creatarum. l. 2. d. 1. a. 2. q. 2. ad 1. V. *Dei varia*. n. 209.
6. Creatio ut dicit respectum ad principium à quo non dicitur temporalis, sicut nec processio Spiritus sancti: ut dicit respectum ad terminum ad quem, dicitur temporalis. lib. 1. d. 15. art. 1. q. 1. ad 3. ut dicit effectum dicitur de Deo temporaliter. ibid. & lib. 3. d. 32. art. 1. quæst. 1. corp. V. *Conditio*. n. 1.
7. Creatio passio non est motus, quia est ex nihilo, sed est mutatio, & productio, quia ibi est subita, & nova formæ inductio; ab alio effectivo principio. l. 2. d. 1. art. 3. q. 1. corp. & q. 2. corp.
8. Quænam differentia sit inter motum, mutationem, & productionem, cum creatio sit mutatio, & productio. l. 2. d. 1. a. 3. q. 1. corp. & ad 6. & q. 2. corp. Est inter processionem, & creationem. l. 1. d. 13. a. 1. q. 1. ad 3. & inter creationem, conservationem, & perfectionem. l. 2. d. 1. p. 1. a. 2. q. 2. arg. Item inter creationem, processionem, & generationem. l. 1. d. 9. dub. 15. & dist. 13. a. 1. q. 1. & l. 2. d. 1. a. 3. q. 2. ad 1. Quomodo differat à justificatione. l. 4. d. 17. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2.
9. Creatio, actio, & passio significant diversa genera: scilicet actio significat Deum, passio creaturam, licet grammaticaliter unum ab alio proveniat. lib. 1. d. 1. art. 3. q. 1. ad 1.
10. Creatio est mutatio de non esse ad totam rei substantiam. l. 2. d. 1. a. 3. q. 1. corp. & ad 4. & q. 2. corp. & l. 4. d. 10. p. 2. a. 1. q. 1.
11. Creatio, seu creari præcisè non significat esse principaliter, sed exitum de non esse in esse ab aliquo. l. 2. d. 1. a. 3. q. 2. corp. & op. Brev. p. 2. c. 1. & l. 1. d. 13. a. 1. q. 1. ad 3.
12. Unde creatio passio dicit dependentiam essentialem creaturæ ad creatorem. l. 2. dist. 1. art. 3. quæst. 2. corp. ob id est idem cum creatura. l. 2. d. 1. a. 3. q. 2. Nec est accidens. ferm. 4. Hex.
13. Creatio actio est plus idem cum create, quam Passio cum creatura: ibi enim est differentia rationis, seu secundum modum nostrum concipiendi: hic est differentia rationis, & habitudinis. l. 2. d. 1. a. 3. q. 2. corp.
14. Creatio non creatur, sed concreatur. l. 2. d. 1. a. 2. q. 2. ad 5.
15. Creatio completitur totam rei substantiam, quæ constat ex quo est, & quod est; non sic est generatio, quæ non est productio secundum totum. l. 2. d. 1. a. 3. q. 2. ad 2.
16. Creatio transit ratione comparisonis ad non esse: non ratione collationis ad esse, imò permanet. l. 2. d. 1. ibid. ad 3.
17. Creator, & creatio sunt nomina, quæ important divinam essentialitatem, sed in relatione. lib. 1. d. 35. dub. 4. & d. 29. a. 2. q. 2. corp. An Christo competat. l. 3. d. 11. a. 2. q. 3.
18. Creatio in creatore importat virtutem infinitam, quæ tamen in creatione non agit secundum omnimodam possibilitatem, sed secundum dispositionem suæ sapientiæ, & voluntatis. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 4. & l. 2. d. 12. a. 1. q. 2.
19. Creatio in Sacra Scriptura sumitur æquivocè, scilicet significat vel informem materiam facere: vel per formas, & species eam distinguere. l. 2. d. 12. art. 2. q. 2. ad 1. & ibid. dist. 12. artic. 1. quæst. 2.
20. Creatio, & recreatio quomodo differunt. l. 2. d. 26. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 3. dist. 1. artic. 1. quæst. 2. ad 3.
21. Creatio cum sit de non ente, non requirit potentiam ad disponendum, nec ad informandum, sicut exigitur in Sacramentorum receptione, & gratiæ: sed tantum potentiam ad efficiendum. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1.
22. Creatio rerum non fuit, nec potuit esse ab æterno, sed in tempore: id est in primo instanti temporis. l. 2. d. 1. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 1. d. 9. dub. 15. & lib. 1. dist. 9. dub. 3. & l. 2. dist. 1. art. 3. quæst. 1. ad 6.
23. In quo sensu dicatur mundus factus in principio. l. 2. d. 1. dub. 2. & op. Cent. p. 3. sec. 8. & opusc. Brev. p. 2. c. 1. & seq.
24. Creatio activa non est communicabilis ulli creaturæ. l. 1. d. 14. a. 2. q. 2. ad 6. & l. 3. d. 11. dub. 1. & l. 2. d. 1. a. 2. q. 2. & l. 3. d. 20. a. 1. q. 2. ad ult.

Inter ens, & non ens est distantia infinita, quia nihil est eis commune, nec quantum ad subjectum genus, nec quantum ad genus prædicabile. lib. 1. dist. 43. artic. 1. quæst. 1. ad 3.

25. Creatio rerum fuit productio facta in esse, ex tempore, de nihilo, ab uno primo principio, solo, & summo, in certo numero, pondere, & mensura, sicque non fuit ab æterno, nec à pluribus principiis, nec per ministerium intelligentiarum. op. Brev. p. 2. c. 1. & op. Cent. p. 3. sec. 8.

26. Creatio

26. Creatio est impossibilis æternitati, quia includit essentialiter imperfectionem, scilicet esse post non esse. l. 1. d. 9. dub. 15. & l. 1. d. 13. a. 1. q. 1. ad 3.
27. Creare posse, & generare posse, & creari, & generari posse quomodo sint unum, & idem in Deo, & in creatura. l. 1. d. 7. a. 1. q. 3. & 4. Et quid differant creatio, & generatio. l. 1. dist. 9. dub. 15. & l. 3. d. 11. a. 2. q. 1. ad arg.
28. In creatione leguntur viginti duo opera, iuxta hoc Hebræi habent viginti duo elementa. in Ps. 92.
29. Creatio an fuerit facta in instanti; an verò per sex dies completos. l. 2. d. 12. a. 1. q. 2. per tot. & l. 2. d. 15. art. 2. q. 2. corp. & q. 3. ad ult. & op. Brev. p. 2. c. 2. & op. Cent. p. 3. sec. 10. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 1. seq.
30. Creationis dies sex leguntur habuisse vesperam, non septima dies, quia septima ætas non est habitura finem: Hinc in officio Mortuorum non dicuntur secundæ vesperæ. Ps. 92.
31. Creationis dies sex exponuntur mysticè per sex ætates mundi: statui mundi, & Ecclesiæ, applicantur. ser. 15. & 16. Hex. & quare in septima die requieverit. l. 2. d. 15. dub. 5. & 6.
32. Creatio, & generatio non tollit univocationem in rebus. l. 2. d. 31. a. 1. q. 1. ad arg. qualiter activè, & passivè differant. l. 1. d. 7. a. 1. q. 3. & 4.
33. Opera sex dierum creationis reducuntur ad tria capita: ad creationem, distinctionem, & ornatum creaturarum. op. Brev. p. 2. c. 2.
34. Creationis beneficium expenditur. ser. 3. Dom. Trin.
35. Creatio spiritualis quomodo à nobis possit fieri. ser. 4. op. de dec. præcept.
36. Creatio trium facta fuit simul, Empyreum, materia prima, & Angeli. V. Calum. n. 4.
37. Creatoris nomen. V. Deus in ordine ad creaturas. n. 3.
- Creatura.*
1. Creatura de sui ratione dicit primò esse post non esse: secundò esse vanum, & tertio possibile, sicque deficit à veritate, quæ respicit quod est: ab immutabilitate, quæ respicit quo est: & à simplicitate, quæ respicit utrumque: suntque tres proprietates esse increati. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 2. & a. 2. q. 2. ad arg. & p. 2. q. 2. & l. 1. d. 37. part. 1. art. 1. quæst. 1. corp. & l. 3. d. 14. art. 3. q. 3. & l. 1. d. 10. a. 1. q. 1. in arg. Vnde creatura dicitur mendacium. ser. 3. Hex. Sic ergo creatura omnis dicitur, quæ creatur, & etiam quæ con-creatur. l. 2. dist. 1. art. 3. quæst. 2. ad ult. V. *Infra*. num. 14.
2. Creaturarum esse recipit magis, & minùs comparatum ad invicem: at cum Deo nequaquam, cum sit excessus improporcionabilis, & infinitus. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 4. & 6. & l. 3. d. 2. art. 1. q. 1. ad 2. V. *Veritas*. n. 16.
3. Creaturæ esse comparatum Deo secundum habitudinem proportionis, & æquiparantiæ potest dici nihil, vel etiam accidens aliquo modo, cum nata sit illud perdere: non tamen verè est accidens, cum non pendeat à Deo sicut à subiecto. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 6. & 8. & a. 2. quæst. 2. in arg. Item dicitur tenebra. lib. 2. dist. 4. art. 3. quæst. 2. & lib. 3. dist. 14. dub. 1. & 4. Si verò consideretur secundum rationem influentiæ, à Deo provenientis magis est, quàm si comparatur. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 6.
4. Creaturæ esse verum cum indivisione, imitatione, & expressione non pura expenditur, & ad esse purissimum Dei comparatur. lib. 1. dist. 8. p. 1. a. 1. quæst. 1. Quænam potentia obedientialis insit in creatura respectu potentiæ activæ Dei. lib. 1. dist. 42. art. 1. quæst. 4. V. *Infra*. n. 51.
5. Quænam veritas proprietas entis recognoscenda sit in creatura. l. 1. d. 8. p. 1. ibid.
6. Creaturarum esse dupliciter consideratur: vel ut sunt ex nihilo, sicque est deficiens: vel ut sunt ex aliquo, sicque est positivum, & reale. lib. 1. dist. 8. part. 1. art. 2. quæst. 2. ad arg. Vnde si sibi relinquerentur, deficerent in se ipsis. lib. 2. d. 37. art. 1. quæst. 2. ad arg. & op. Brev. p. 3. c. 1. V. *Proprietas*. n. 12.
7. Creaturarum varietas, mutabilitasque expenditur, & quomodo aliquæ sunt immutabiles, & vnde. lib. 1. dist. 8. part. 1. a. 2. q. 2. corp.
8. Creatura omnis etiam angelica aut est accidens, aut habet accidens, sicque variabilis. l. 1. d. 8. ibid. corp. & l. 2. d. 8. Nomine omnis creaturæ venit homo. V. *Hominis natura*. n. 17.
9. Creatura adjuvatur à Deo vel respectu esse naturalis, estque gratia per modum naturæ: vel respectu benè esse ordinati ad beatitudinem, estque gratia per modum gratiæ. l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. ad 9. & 10.
10. Creaturæ conservatio in esse est supra posse naturæ: non verò egressus actionum. l. 1. d. 8. part. 1. art. 2. quæst. 2. ad ult. & lib. 2. dist. 37. a. 1. q. 2. corp.
11. Creatura omnis est composita: ubi de multiplici compositione: vnde solus Deus est summè simplex. l. 1. d. 8. p. 2. art. 1. q. 2. V. *differentia*. n. 30. seq.
12. Creatura quælibet habet essentialiter esse dependens: ob idque cadens à summa simplicitate. l. 1. d. 8. p. 2. art. 1. quæst. 2. corp. & l. 2. d. 1. art. 3. quæst. 2. & lib. 3. dist. 29. quæst. 2. ad arg. quæ dependentia est aliquo modo aliquid distincta ab ipsa creatura. l. 2. d. 1. part. 1. art. 3. quæst. 2. corp. Vnde dicit ordinem ad Deum ut ad causam. lib. 4. d. 46. dub. 5.
13. Creaturarum egressus à Deo si esset naturalis, esset ab æterno. l. 1. d. 9. dub. 3.
14. Creatura de sui intrinseca ratione importat esse ex nihilo, & quare. l. 1. d. 9. art. 1. quæst. 3. ad 2. dicitur figmentum ratione suæ fragilitatis, maximèque creatura rationalis non habens soliditatem gratiæ. l. 2. d. 3. p. 2. d. 1. V. *Supra*. n. 1.
15. Creaturæ omnes procedunt à Deo per cognitionem, & voluntatem, ita tamen quod ipsæ non sunt ratio cognoscendi, & volendi, ut est Filius Dei, & Spiritus Sanctus, sed sunt sicut volitum. l. 1. d. 10. a. 1. quæst. 1. & d. 13. a. 1. q. 3. Si earum egressus esset naturalis, essent ab æterno, sed non possunt esse. l. 1. d. 9. dub. 15. & d. 7. dub. 2. V. *Dei cognitio*. n. 1. seq.
16. Creaturarum Deus non est causa per accidens, sed per se, & quomodo. l. 1. d. 12. a. 1. q. 2. & causa immediata dans, & conservans esse, & influens in causam secundam agentem. l. 1. d. 12. a. 1. q. 2. per tot.
17. In creaturis processio quid importet. l. 1. d. 13. a. 1. q. 1. ad arg.
18. Creaturæ non possunt agere immediatè, id est absque virtute aliqua, quæ non sit ab ipsis

- distincta neque influentia divina immediata remota. l. 1. d. 12. a. 1. q. 3. ad arg.
19. Creatura non potest substantiam producere nisi similem per virtutem naturalem, & hoc ob imperfectionem potentiae, & limitationem ipsius: non sic Deus. l. 1. d. 13. a. 1. quaest. 2. ad arg.
20. Creatura habet posse producere sibi simile ob corruptibilitatem, & perfectionem in natura. l. 1. d. 14. a. 2. q. 2. ad 3.
21. Creatura, seu agens creatum in qualem formam potest agere, & destruere. l. 1. d. 14. art. 2. q. 2. ad 1.
22. Creaturae rationalis singulare importat maximam compositionem. l. 1. d. 23. a. 1. q. 1. ad 3. In hac includitur ratio omnis creaturae. V. *Hominis natura*. n. 17.
23. Creatura quomodo dicit relationem ad Creatorem, non è converso. l. 1. d. 30. dub. 3. & 4. refertur tamen se ipsa ad creatorem. lib. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 2. corp.
24. In creaturis dici aliquid per accidens est per appositionem ad necessarium, seu per se. lib. 1. d. 30. a. 1. q. 1.
25. Creatura ad Deum refertur triplici relatione, scilicet mediante proprietate accidentali, dependentia essentiali, & origine naturali. l. 1. de 30. a. 1. q. 3. Item comparatur ad Deum per modum exeuntis, sicque sunt omnia naturalia: vel per modum redeuntis, sicque sunt omnia gratuita: vel per modum perficientis, vel provenientis sicque est unio hypostatica, & per hos tres modos dicitur Deus esse in rebus. l. 1. d. 37. p. 1. a. 3. q. 2. corp.
26. Creaturae non possunt habere unitatem ad invicem nisi per conformitatem vel in natura: vel in voluntate, vel in operatione. lib. 1. d. 31. p. 2. a. 2. q. 2.
27. Creaturarum praesentia in Dei cognitione qualis. l. 1. d. 35. dub. 6. & d. 37. p. 1. a. 3. quaest. 1. & 2.
28. Creaturas quomodo Deus cognoscit. l. 1. d. 35. per tot. & d. 38. & 39. V. *Dei cognitio*.
Cognitio rerum in esse possibili dicitur scientia necessaria: In esse vero actuali dicitur contingens, & libera. l. 1. d. 27. part. 2. q. 2. ad 2. & 3. per tot.
29. Creaturarum ideæ in Deo. l. 1. d. 35. V. *Ideæ*. & ser. 12. Hex. V. *Dei cognitio*.
Quomodo sunt in Deo. V. *Dei essentia*. num. 60. seq.
30. Creaturarum existentia in Deo qualis. lib. 1. d. 36. dub. 1. & seq. & per tot. dist. quomodo in Deo habent esse æternum. l. 1. d. 36. a. 1. q. 3. ad arg. & d. 37. p. 1. a. 2. q. 2. ad arg. & an verius esse in Deo, quam in se ipsis habeant. ibid. a. 2. q. 2. & d. 39. a. 1. per tot.
Earum existentia triplex, scilicet in materia, in intelligentia, & in arte divina. op. Itin. ment. cap. 1. & in Ecclen. capite 1. & in Jo. c. 1. n. 4.
31. Creaturae omnes in Deo dicuntur vita, & quare. l. 1. d. 36. a. 2. q. 1. & in Io. c. 1. n. 4.
32. Creatura non est purus actus, quia non est suum esse, cum illud ab alio acceperit. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
Ei repugnat potentia activa infinita, non vero passiva. l. 3. d. 14. a. 3. q. 3. ad 4.
33. Creaturae quomodo indigent Dei praesentia immensa, & eius virtute conservante. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
34. Creatura agens ubi non est, id dicit in ea imperfectionem. lib. 1. d. 37. part. 1. art. 1. quaest. 1. ad arg.
35. Creatura nulla est ubique sicut Deus, ita ut ex parte Dei intelligatur identitas, & totalitas, per quæ excluditur universale, & numerus: ex parte loci pluralitas, & universalitas, per quæ excluditur spiritus creatus, & corpus Christi. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 1. corp.
36. Creatura nulla quomodo omnino non est spiritualis. l. 1. d. 37. ibid. ad arg. & vnde sic dicta.
37. Creaturae quod spiritualiores, eò sunt in pluribus locis. l. 1. d. 37. p. 1. ibid.
38. Creatura omnis per se existens, & in se est hoc aliquid, & singularis. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 1. arg. vnde quia est individua dicit esse hic, & nunc: quia limitata dicit esse in vno hic. lib. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 2. corp.
39. Creaturae an sint causa praesentiae divinae. l. 1. d. 38. a. 1. per tot.
40. Creatura comparata ad Deum est similitudo Dei. l. 1. d. 39. a. 2. q. 1. ad 3.
In se tamen considerata habet plus dissimilitudinis, quam similitudinis Dei. l. 1. d. 19. quaest. 1. ad 7.
41. Creaturarum perfectio quomodo à Deo possit meliorari. l. 1. d. 44. a. 1. per tot. & l. 2. d. 4. d. 3. Creatura rationalis debebat esse duplex, scilicet corporea, & spiritualis, ut completum esset univertum. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. Absque Deo sunt figmentum. l. 2. d. 3. p. 2. dub. 1.
42. Creaturarum modus, species, & ordo: Item veritas, unitas, & bonitas. Item numerus, pondus, & mensura constituunt vestigium Dei ^{vestigium} in ipsis. l. 2. d. 4. dub. 2. & d. 16. dub. 1. & serm. 2. Hex. V. *Infra*. n. 46. & l. 1. d. 3. dub. 6. & l. 3. d. 13. a. 1. q. 2. in arg. & op. Brev. p. 2. c. 1. & c. 11. & op. Cent. part. 3. sec. 8. & seq. & sec. 26. & op. declar. term. Theol. & op. Itin. ment. c. 1.
In quo consistit praesens bonitas. lib. 2. d. 1. p. 2. dub. 2. & d. 34. dub. 3. & d. 1. p. 2. a. 1. q. 2. & in Ecclen. c. 3. n. 15.
43. Creaturae finitas est ratio, quare multa producuntur à Deo. l. 2. d. 1. part. 2. art. 1. quaest. 1. ad arg.
44. Creaturarum multitudo reducitur ad triplex genus substantiae, scilicet ad spiritualement, corporalem, & mediam, per quam manifestatur Dei potentia, sapientia, & bonitas. l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 2. & op. Brev. p. 2. cap. 2. & op. apol. paup. resp. 1. c. 2. & op. Itin. ment. c. 1. & l. 1. prol.
45. Creaturarum vestigium Dei in quo consistit. l. 1. d. 3. dub. 6. in modo, specie, & ordine: primum dicit ordinem ad Deum, ut causam efficientem: secundum ad exemplarem: tertium ad finalem. l. 2. d. 35. art. 2. q. 1. corp. & d. 4. dub. 3. & op. Brev. p. 2. c. 1. & c. 11. & op. Cent. p. 3. sec. 8. seq. & op. Cent. p. 3. sec. 26. & op. declar. term. Theol. Quomodo competat creaturae rationali. l. 2. d. 35. a. 2. q. 1. & op. Itin. ment. c. 1. Omnes habent vel umbram, vel vestigium, vel imaginem Dei. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. ad vlt.
46. Creatura ut talis, quatenus exit à Deo ut causa, habet modum, speciem, & ordinem, & per hoc vestigium Dei: ut verò in Deum redit, & ordinatur ad Deum, & ad gloriam, habet imaginem. l. 2. d. 4. dub. 3. & d. 16. d. 1. & seq.

- & art. 1. q. 1. corp. & seq. & lib. 4. dist. 43. art. 2. quæst. 2.
47. Creaturæ sensibiles quali ordine factæ fuerint pluribus diebus. l. 2. d. 15. a. 2. q. 2.
48. Creaturæ sensibiles creatæ fuerunt in illis sex diebus vel in simili, vel in ratione seminali: vel in utroque hincque dicitur Deus numquam producere aliquid de novo, & quomodo. l. 2. d. 15. a. 3. q. 3. ad ult. & dub. 4. & op. Brev. p. 2. c. 2. & op. Cent. p. 3. sec. 9. & seq. Vnde massa creaturarum corporearum ordinata fuit ad triplex caput, scilicet ad naturam luminosam, perspicuam, & opacam, & omnis distinctio, ornatuque earum ordinata fuerunt ad ea. op. Brev. p. 2. c. 2. & op. Cent. p. 3. sec. 8. seq.
- Imago.* 49. Creaturarum similitudo cum Deo per vestigium, imaginem, & similitudinem expenditur. lib. 2. d. 16. per tot. & quomodo detur magis, & minus. l. 2. d. 16. a. 1. q. 3. & art. 2. q. 1. & seq. & l. 2. d. 4. dub. 2. & d. 19. a. 2. q. 2. corp. & l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. & op. Brev. p. 2. c. 1. & c. 12. & op. Cent. p. 3. sec. 24. & 26. & op. declar. term. Theol. & op. Itin. ment. c. 2. & ser. 1. Hex.
50. Creatura à Deo producitur non naturaliter, sed voluntariè. l. 2. d. 16. a. 1. q. 2. ad 4.
51. Creaturæ omnes sunt in potentia obedientiali Dei ad quemlibet effectum. l. 2. d. 18. a. 1. q. 2. & l. 3. d. 1. art. 1. q. 1. arg. & q. 3. ad arg. & l. 3. d. 6. a. 1. q. 3. ad 5 & l. 1. d. 42. a. 1. q. 4. per tot. & d. 44. a. 1. q. 1. ad 3. Et quod duplex potentia tum activa, tum passiva insit in eis. lib. 1. dist. 42. ibid. & lib. 3. dist. 4. art. 3. quæst. 1. ad 3. V. *Obedientiale.*
52. Creaturæ omnes factæ sunt propter Deum, scilicet vel ut beatificentur aliqua in ipso: vel ut manifestent divinam bonitatem, & etiam factæ sunt in obsequium hominum. l. 2. dist. 19. a. 1. q. 2. corp. & d. 1. p. 2. a. 2. q. 2. Vnde creatura rationalis est finis omnium aliarum. op. Brev. part. 1. cap. 1. Quæ facta est, ut Deum cognoscat, & amet. op. de 7. itin. ætern. prol.
53. Creaturæ corporeæ aliqua factæ sunt propter hominem secundum statum viæ, aliæ secundum statum viæ, & patriæ: primæ sunt conceptibiles: secundæ perpetuæ. l. 2. d. 19. a. 1. q. 2. corp.
54. Creatura nulla rationalis potest habere liberum arbitrium inflexibile per naturam. l. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
55. Creaturam amare citra Deum, vel sub Deo non est peccatum mortale: benè autem supra Deum. l. 2. d. 30. a. 2. q. 1. ad 3. Quomodo amandæ. l. 3. d. 28. q. 1. corp. Quomodo à Deo diligantur. l. 3. d. 28. ibid.
56. Creaturarum esse in fieri, & conservari à Deo quomodo dependet, & quicquid est in eis positivum: non verò deficiens. l. 2. d. 37. a. 1. q. 2. corp. & l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. corp. Vnde Deus non potest facere opus, quod in conservari ab ipso non dependeat: benè autem creatura id potest, quod posse est imperfectionis nota. lib. 2. d. 37. a. 1. ibid. Earum emanatio numquam potuisset esse nisi prius productus fuisset Filius, cum sit productus per naturam, ille per voluntatem. l. 1. d. 7. dub. 2.
57. Creatura assumpta à Verbo non trahitur extra terminos creaturæ. l. 3. d. 1. a. 2. q. 1. ad 3.
58. Creaturæ, & Creatoris nihil est univocum. l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. ad 2. & d. 14. a. 1. q. 3. ad 2. & l. 1. d. 7. a. 1. q. 4. corp. & l. 3. d. 14. dub. 1. & l. 1. d. 8. p. 1. dub. 6. Vnde in hoc est distantia infinita. l. 3. d. 2. ibid. & l. 2. d. 16. a. 1. q. 1. ad 6. Ordinantur tamen ad creatorem ut ad principium, & finem. l. 3. d. 14. a. 1. q. 3. ad arg. Vnde creatura valde appropinquat Deo penes similitudinem ordinis, & consimilis habitudinis seu imaginis, vel imitationis. l. 2. d. 16. ibid. & l. 3. d. 1. a. 1. q. 2. corp. & dist. 2. art. 1. quæst. 1. ad 2. & l. 1. dist. 8. part. 1. dub. 6. & dist. 35. quæst. 1. ad arg. & lib. 4. dist. 6. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 4. d. 43. art. 2. q. 2. & op. Brev. p. 2. c. 12.
59. Creatura sola rationalis quare magis assumpta à Verbo, & quæ maior convenientia fuerit in ea, quam in cæteris rebus. l. 3. d. 2. art. 1. q. 1. & 2.
60. Creaturæ quomodo ducunt in cognitionem, & amorem Dei bonos, & aliqua magis, aliæ minus, malos autem ducunt in malum. l. 3. d. 9. art. 1. quæst. 2. ad arg. & l. 3. d. 27. a. 2. q. 4. & lib. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. & 3. & op. Brev. proœm. & op. Itin. ment. cap. 1. & op. Eccles. Hier. p. 1. cap. 1. & tom. 1. serm. 1. Hex. & serm. 11. ibid. Vnde repræsentat generationem Verbi. serm. 11. Hex. & ser. 12. Et Incarnationem. in Luc. c. 18. n. 37. V. *Dei cognoscibilitas.* n. 45.
61. Creaturarum dominium communicatum est à Christo B. Virgini: præsentia tamen, non maiestatis. l. 3. d. 9. a. 1. q. 3. ad 2. V. *Mariae dominium.* n. 13.
62. Creaturæ finitas potius dicit complementum, quam imperfectionem. lib. 3. dist. 13. art. 1. q. 2. corp. Vnde eï repugnat infinitas. ibidem ad 2.
63. Creatura aliqua potest in aliquo genere excedere aliam in infinitum. l. 3. d. 13. a. 1. quæst. 2. ad arg.
64. Creaturæ quomodo repugnet communicatio omnipotentia, non verò omniscientia, & quare. l. 3. d. 14. a. 3. q. 3. per tot. Quare cum in omni opere reluceat divina bonitas, & iustitia dicuntur bonæ, non verò iustæ. l. 4. d. 46. a. 2. q. 1. ad 2.
65. Creatura nulla absolutè habet imperium absque subiectione. lib. 3. dist. 17. art. 1. quæst. 1. ad 3.
66. Creatura pura nulla potest reparare aliam, benè potest per generationem inficere. l. 3. d. 20. a. 1. q. 3. ad arg.
67. Creaturæ irracionales quo sensu possunt amari ex charitate. l. 3. d. 28. a. 1. q. 1. Quomodo à Deo diligantur. lib. 3. distinct. 28. ibid.
68. Creatura debet obedire Creatori. l. 4. dist. 12. p. 2. a. 1. q. 2. ad arg.
69. Creatura, & Creator quomodo possint dici unum. lib. 1. distinct. 31. part. 2. art. 2. quæst. 1. & 2.
70. Creaturarum annihilatio à solo Deo potest fieri. l. 2. d. 37. a. 1. q. 2. ad 5. Id intelligendum est per subtractionem divini concursus. ibid.
71. Creatura corporea dividitur in cœlestem, & elementarem. op. Brev. p. 2. c. 3.
72. Creatura corporalis ad sui perfectionem, & divinæ sapientia expressionem exigit multiformitatem formarum. op. Brev. ibid.

73. Creaturæ quænam remanebunt post iudicium. op. Brev. p. 7. c. 4.
74. Creaturarum pulcherrima harmonia, & ordo exponitur. op. Cent. p. 3. sec. 8. V. *Harmonia*.
75. Creatura quælibet habet suum ternarium, scilicet essentiam, virtutem, & operationem. op. de trib. ter. peccat. c. 5.
76. Creaturæ aliquæ corporales habent statum in diminutione, & augmento. op. de trib. tern. peccat. c. 8.
77. Creaturæ omnes offensæ propter peccatum. op. Solil. cap. 1.
Vnde omnes armabuntur in peccatorem in extremo tempore. in Luc. c. 25. n. 10.
78. Creaturarum distinctio ordinata exponitur. op. Itin. ment. c. 1. & 2. & op. Comp. Theol. lib. 1. c. 12. & 1. 2. c. 1. & seq.
79. Creaturæ habent esse per diffusionem divinam non summam, sed centalem, & punctalem. op. Itin. ment. c. 6.
80. Creaturæ multiformes, instabiles, mutabiles &c. quomodo sunt à Deo immutabili &c. serm. 3. Hex. & serm. 12. & Ps. 89. & in Ecclen. Procem.
81. Creatura quomodo ad Deum debet se subijcere piè, verè, & sanctè. ser. 11. Hex.
82. Creatura quælibet quomodo est Verbum divinum, quod Deus loquitur. in Ecclen. c. 1.
83. Creatura quælibet debet nos excitare ad divinam laudem. in Luc. c. 16. n. 9.
Est enim liber, in quo mirabilia Dei leguntur. serm. 12. Hex. & op. Brev. procem.
84. Creatura Deum benedicit laudando, & bonum ei tribuendo. Ps. 27. & Ps. 103.
Creator verò Creaturam benedicit augendo in numero, & merito. Ps. 27. & Ps. 103.
Insensibiles dicuntur Deum laudare, id est dant nobis materiam. Ps. 148.
85. Creaturæ mutabilitas est propter augmentum, diminutionem, & vicissitudinem: hæcque est in essentia, in forma, in loco, & tempore. Ps. 89.
86. Creaturæ bonitas addita bonitati Creatoris nihil addit, quia finitum infinito nihil addit. ser. 11. Hex.
87. Creaturæ quoad esse individuale sunt corruptibiles: quoad esse commune incorruptibiles. in Ecclen. c. 3. n. 15.
88. Creaturarum bonitas quomodo habeat suos gradus. in Ecclen. c. 3. n. 15.
Quanta earum perfectio. serm. 2. de B. Virg. & 1. 2. d. 29. a. 1. q. 2. ad 3.
89. Creaturis Deus est lux. in Io. c. 1. n. 5.
Quantum eas diligit. ser. 1. fer. 2. Pent. & lib. 3. d. 28. q. 1. corp.
90. Creaturæ possunt adduci in iuramentum. l. 3. d. 39. a. 2. q. 2. corp.
91. Creaturarum ordo est duplex, scilicet ad finem creatum, & ad Deum. l. 4. d. 44. p. 1. a. 3. q. 2. ad 4.
92. Creaturarum oculi corporei omnino sunt improprietationabiles ad visionem beatificam. lib. 4. d. 48. a. 1. q. 2. corp.
93. Creaturæ omnis nomine venit homo. serm. 3. fer. 3. Pent. V. *Homo*. n. 17.
Omnium est complementum. V. *Hominis natura*. n. 18. & 19.
94. Creaturæ omnes suo modo clamant contra peccatum. op. stim. diu. am. p. 1. c. 7.
95. Creatum bonum, & verum est tale bonitate, & veritate increata, in quo sensu sit verum. l. 1. d. 8. p. 2. q. 1. ad arg.
96. Creaturarum generatio quomodo differat à generatione Verbi. l. 1. d. 9. q. 1.
97. Creaturarum perfectio duplex, scilicet quoad esse primum, & naturale: & quoad esse secundum, estque supernaturale, & proveniens à gratia. l. 2. d. 29. a. 1. q. 2. ad 3.
98. Creaturarum rationalium finis est summum bonum, quod est supra naturam: aliarum verò est bonum naturæ: idè hæc possunt provenire ad suum finem virtute naturæ: non creatura rationalis absque dono gratiæ. lib. 2. dist. 29. a. 1. q. 2. ad 4.
99. Creaturæ omnes ordinantur ad Angelos. V. *Angeli creatio*. n. 6.
100. Creatura non potest satiari appetitum animæ, sed solus Deus. V. *Anima beatitudo per totum*.
101. Cognoscere Deum per creaturas, & in creaturis. V. *Cognitio*. n. 8.
Credere, Credens, Credulitas.
1. Credere est actus intellectus assentiens alicui veritati: Vnde est actus fidei assentiens liberè veritati, quæ non innititur rationi. lib. 3. d. 33. dub. 1. & a. 1. q. 2. V. *Fides*.
2. Credere habet diversos modos: vnde credere Deum, respicit divinam veritatem vt obiectum: Deo vt motivum: in Deum vt finem vltimum. lib. 3. d. 23. dub. 3. & op. Cent. p. 3. sec. 37. & in Io. col. 39.
Credere in Deum est actus fidei formatæ. ibid. & in Sap. c. 1.
3. Ad credendum duo sunt necessaria, scilicet illustratio veritatis animam elevans, & testificatio auctoritatis animam firmans: primum est per fidem infusam: secundum per scripturam autenticam. op. Brev. p. 5. c. 7. & op. Comp. Theol. lib. 5. c. 19.
Vnde credibile alio modo est obiectum veritatis: alio modo scientiæ: primo modo spectat ad habitum fidei: secundo ad doctrinam S. Scripturæ. l. 1. q. 1. procem. ad arg.
4. Credentium est duplex genus: primum est quærentium signa: secundum intelligentiam. l. 1. d. 16. a. 1. q. 1. corp.
5. Credere est dupliciter, scilicet vel ob auctoritatem divinam principaliter, vel ob rationem humanam, vel ob auctoritatem dicentis: prima est fides supernaturalis: secunda humana. l. 3. d. 23. a. 1. q. 2.
6. Creditur ore, corde, & opere. in Ps. 118. c. 5. v. 2.
7. Crede, & manducasti, quare magis fidei, quam charitati attribuitur manducatio. l. 4. d. 9. dub. 1.
8. Credendorum plura genera enumerantur. l. 3. d. 24. dub. 3. & ser. 2. Dom. in Pas.
Eorum sufficientia ad duodecim capita reducitur. ser. 10. Hex.
9. Credulitas quænam cum merito, quænam absque merito, quænam acquisita, & quænam infusa. l. 3. d. 23. a. 2. q. 2. ad arg.
10. De credulitate bona, & mala auctorit. SS. PP. & S. Scripturæ. op. Phar. l. 3. c. 31. & op. Bibl. paup. c. 57.
Crepusculum.
Crepusculum est principium noctis, significatque dispositionem ad peccatum. Ps. 80.
Crescere.
Crescere quo sensu datum fuit in præceptum Adæ

Adæ, & dictum etiam bestijs terræ. lib. 4. d. 26. dub. 2.

Cretenses.

Cretenses mendaces, malæ bestię. ser. 2. Dom. in fr. oct. Ascens.

Cribrum.

Cribrum Diaboli. V. *Diaboli tentationes.* n. 33. V. *Homo ad peccatum.* n. 59.

Crimen.

Crimen. V. *Peccatum.*

1. Crimina quomodo puniendā à Superioribus. op. Phar. l. 4. c. 39. V. *Peccatum.*
2. Criminis impedimenta matrimonij quænam. op. Cent. p. 3. c. 55.

Crisma. V. *Chryfina.*

Cristallus. V. *Chryfcallus.*

Crocodillus.

Crocodillus quale animal, significatque Diabolum. ser. 3. de plor. Mart. & l. 2. d. 15. dub. 1.

Crocus.

Crocus quid sit, & quid significet. In Thren. c. 4. num. 5.

Cruce, Cruce signatus, Crucifigere, Cruciatas.

1. Cruce signati sunt qui ad bellum procedunt contra Paganos, vt terram sanctam arripiant de eorum manibus: mysticè sunt pœnitentes, & in religionem intrantes. serm. 1. ser. 3. Pentec.
2. Cruciatas spiritualis proponitur. serm. 1. ibid. & ser. 3. Dom. oct. Pasch.
3. Crucem accipere in subsidium terræ sanctæ an liceat viro inuita vxore. l. 4. d. 32. a. 1. quæst. 1. ad 1.
4. Cruce signatis spiritualiter promittitur Indulgentia, & remissio omnium peccatorum. ser. 3. Dom. in oct. Pasch. & ser. in Exalt. S. Crucis. & ser. 1. in dedic. templi.
5. Cruce signati adiuuantur à Domino, sunt in tuitione Papæ, & præcitantur. ser. 3. Dom. oct. Pasch.

Cruce.

1. Cruce Christi duplex interior, & exterior: prima fuit aurea: secunda lignea: prima fuit compassionis, & misericordiæ: secunda Passionis, & pœnitentiæ: prima fuit eius prima lectio, & vnctio optima, de qua lectio examinabit in die iudicij scholares suos. op. diar. salt. tom. 7. cap. 4. lignum Crucis fuit de ligno vitæ Paradisi. serm. 1. de Inv. S. Cruc. V. *Christi Cruce.* V. *Misericordia.* num. 17. Contactu carnis Christi factum est Sanctum. serm. 2. de Inv. S. Cruc.
2. Crucis passio Christi quàm conueniens fuerit pro remedio peccatorum, pro reparatione hominis, & eius à Dæmonis potestate liberatione. op. Comp. Theol. lib. 4. c. 21. & seq. & lib. 3. d. 19. a. 1. per tot.
3. Cruce Christi compacta est ex quatuor lignis, scilicet pes de cedro: stipes de cyreno: transversale de Palma: tabula de Oliva, & quid significant. op. Comp. Theol. l. 4. c. 16.
4. Quatuor brachia Crucis significant charitatem, humilitatem, obedientiam, & patientiam. op. Comp. Theol. lib. 4. cap. 16. & Pf. 141. Sunt humeri Christi super quos imposuit ovem inuentam. in Luc. capite 15. num. 14.
5. Crucis Christi mirabiles effectus enarrantur. op. Comp. Theol. l. 4. c. 15. seq. & ser. 1. & seq. de Invent. S. Crucis.

6. Crucem Christi eius memoriam, & figuram quàm timent Dæmones, & quare. lib. 3. dist. 19. art. 1. quæst. 3. corp. & serm. 1. & 2. in Invent. S. Crucis. & serm. 1. in dedic. templi. & serm. 2. Dom. 2. Adu.

7. Crucis Christi varia epitheta, & similitudines. op. Comp. Theol. lib. 4. cap. 21. & op. Phar. lib. 1. cap. 4. Quàm conueniens instrumentum redemptionis nostræ, quia per lignum mors nobis aduenit. in Jo. cap. 3. num. 14. Dicitur Altare. V. *Altare.* num. 1. & 2. V. *Infrà.* num. 45. Eius mirabiles effectus. in Jo. col. 83. & in col. 19. num. 22. seq. & serm. in Invent. & Exalt. S. Crucis. & serm. 1. in dedic. templi. lignum principatus Christi. in Jo. col. 83. & col. 19.

8. Cruce Christi duplici honore honoranda, scilicet cultu latriæ per adorationem, & hoc ratione Crucifixi: & cultu venerationis, quia fuit instrumentum nostræ salutis: vnde ob id habet in se aliquid, propter quod habet honorari; sic & clavis idem honor debetur, sic & Sacramenta veneramur vt instrumenta nostræ salutis. lib. 3. dist. 9. art. 1. q. 4. V. *Adoratio.* num. 24.

9. Cruce Christi adoratur non vt res, sed vt signum rememorativum ducens in Crucifixum. lib. 3. dist. 9. art. 1. quæst. 4. ad arg. & serm. 2. in Invent. S. Crucis & lib. 3. dist. 39. art. 2. quæst. 2. ad arg.

10. Honor qui exhibetur alicui est vel in testimonium propriæ virtutis, & meritorum: vel in testimonium alicuius excellentiæ, & dignitatis: Vnde Cruci non primo modo, sed secundo honor exhibetur ab Ecclesia. l. 3. dist. 9. a. 1. q. 4. ad arg.

11. Crucem alloquimur sicut si esset rationis capax, sed id fit ratione Crucifixi, & ad ipsum omnia tendunt. l. 3. d. 9. ibid. fund.

12. Cruce Christi adoratur latria, non mater Christi, quia hæc habet propriam adorationem cum sit rationis capax. lib. 3. dist. 9. ibid. ad 2.

Eam prima omnium B. Virgo adoravit. op. Medit. vit. Chr. c. 83.

13. Cruce Christi ducit nos in cognitionem Christi specialissimo modo. lib. 3. d. 9. a. 1. q. 4. ad 3. & ser. 2. de Invent. S. Cruc.

14. Crucis Christi quanta dignitas, & nobilitas. l. 3. d. 9. ibid. ad vlt. Bius exaltatio. V. *Exaltatio.* n. 6.

15. Crucis Christi inventionem, & exaltationem Ecclesia celebrat, vt ostendat aliquam venerationem illi deberi præter latriæ cultum. l. 3. d. 9. a. 1. q. 4. corp. & serm. 1. & 2. In Invent. & Exalt. S. Crucis. V. *Exaltatio.* n. 6.

16. Crucis Christi ritulus causam mortis eius continebat. l. 3. d. 20. dub. 4.

In eo declaratus est Imperator Mundi. in Luc. c. 23. n. 39. & in Io. c. 19. n. 19. & col. 84.

17. Crucis laudes enarrantur à S. Doct. op. Phar. lib. 4. c. 10. & seq. & op. laudismus Crucis. Est arbor bona. V. *Arbor.* n. 7.

18. Cruce lignum vitæ. op. Spec. B. Virg. c. 18. & op. Expos. Misc. 4. Ara, Virga, Cithara, Palma, Clavis David. ibid. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 16. Vexillum militum Christi. op. Comp. Theol. lib. 3. capite 15. & in Luc. cap. 14. numero 27. & in Io. cap. 19. num. 23. & col. 83. & serm. 1. in Invent. S. Cruc. Cithara. ibidem & Pf. 97.

- Navis. Pf. 106. super quam Christus obdormi-
vit, & per quam transeundum est mare Mundi. ser. 1. Dom. 4. Pent.
- Lignum dulcorans omnem amaritudinem huius vitæ, & pœnitentiæ. op. Spec. B. Virg. cap. 18. & serm. 4. Dom. 2. post oct. Pasch.
19. Crucis signum factum in fronte cum prolatione verborum. In nomine Patris, &c. tunc confitemur, & recognoscimus Trinitatem, & Redemptorem. op. de dec. præc. serm. 2. In Missa tot cruces multiplicatæ quid significant. op. Expos. Mis. c. 4. & l. 4. d. 12. p. 1. dub. 5. Quarè in celebratione Sacramentorum fit hoc signum. in Io. c. 19. n. 23. & in Luc. c. 14. n. 27. Quarè magis in fronte fit. Pf. 112. & in Io. c. 12. n. 43. Illud valde timent Dæmones. ser. in Invent. S. Cruc. s. 1. & 2. & ser. in Exalt. S. Cruc. & ser. 1. in dedic. templi. & l. 3. d. 19. a. 1. q. 4. & s. 1.
- In domo, in ianuis, in vijs, in frontibus, & in mente scribendum. in Luc. c. 19. n. 27. Est signum Dei vivi. in Luc. c. 19. ibid. Ex Crucis consignatione in nomine Patris &c. non excusatur quisquis ille est à cognitione Trinitatis, & vnitatis, & Passionis Christi, & ab eius fide explicita. lib. 3. distinct. 25. art. 1. quæst. 3.
20. Crucis Christi figura digna veneratione, & quomodo. V. *supra*. num. 8. & seq. & op. expos. Mis. c. 4.
21. Crux à sequentibus Christam portanda, qui volunt regnare cum Christo. op. de prof. relig. l. 1. c. 1. & op. Phar. l. 4. c. 10. & Pf. 118. n. 120. & in Luc. c. 14. n. 27. & in Jo. col. 49. & in Luc. c. 9. n. 24. & ser. 3. Dom. oct. Pasch. & serm. 1. Dom. 1. post oct. Pasch. & serm. 4. Dom. 18. Pent. & ser. 1. 2. & 3. de S. Andræa & serm. 1. 2. in Invent. & Exalt. S. Crucis. & ser. 1. in dedic. templi. & ser. 1. Dom. 4. Quadrag. & serm. 4. Dom. 4. post Pent. V. *Pœnitentia varia*. n. 12.
- Præcipuè à Prædicatoribus Crucis. op. Brev. part. 6. cap. 8. Eam non debet Christianus erubescere. V. *Christianus*. n. 22. Datur consolatio cælestis tantum portantibus Crucem. V. *Consolatio*. n. 5.
22. Cruces Christi duodecim enumerantur: 1. dæmonum expugnatio: 2. Inferni contractio: 3. mortuorum, & peccatorum suscitatio: 4. captivorum redemptio: 5. inquinatum mundatio: 6. cæcorum illuminatio: 7. tepidorum calefactio: 8. turpium decoratio: 9. scientium recreatio: 10. Patris placatio: 11. Paradisi apertio: 12. acquisitio cæli. op. diæt. sal. t. 10. c. 3. & in Sap. c. 13.
23. Cruces tres, & tres Crucifixi in Calvario, significant tria genera patientium in hoc mundo, scilicet bonos pro culpa, bonos sine culpa, & malos pro culpa. Pf. 21. & in Luc. c. 23. num. 37. & serm. 2. de S. Andr. & serm. 1. ser. 3. Pent.
- Communis est crux bonis, & malis. serm. 4. de uno Mart.
24. Crux recognoscitur in hoc nomine Adam græcè sumpto. Pf. 95.
25. Crucis Christi lignum venerabile, & contemptibile simul. in Sap. c. 10.
26. Crucem Christi comitantur humilitas, paupertas, & austeritas. in Luc. c. 14. n. 27.
27. Crux Christi quomodo ferenda: non sicut Simon Cireneus. in Luc. c. 14. num. 27. & c. 23.
- num. 26. & ser. 1. ser. 3. Pent. & serm. 1. in dedic. templi, & ser. 4. Dom. 3. quadr.
28. Crux Christi mysticè est rigor disciplinæ habens quatuor brachia, scilicet vigiliam, abstinentiam, asperitatem vestium, & disciplinam verborum. in Luc. c. 23. n. 34. Quatuor brachia spiritualia quænam sint. serm. 4. de vno S. Mart.
29. Crux mysticè est paupertas spiritus, quæ mundus crucifigitur: quatuor brachia sunt contemptus gloriæ, pecuniæ, patriæ, & parentelæ. in Luc. c. 23. n. 34.
30. Crux spiritus mysticè est fervor devotionis: quatuor brachia sunt amor, spes, timor, & dolor. in Luc. ibid.
31. Crucis Christi altitudo, latitudo, longitudo, & profunditas quid significant mysticè. in Io. c. 19. n. 23. & col. 83. & serm. 1. 2. & 3. de S. Andr.
- Eius tolerantia quomodo practicanda. serm. 2. de plur. Mart.
32. Crucem accipit qui pœnitentiam, vel religionem accipit, transire intendens per mare huius seculi in terram sanctam, eique promittitur Indulgentia peccatorum, & quadruplex privilegium cruce signatorum. ser. 3. Dom. oct. Pasch. & ser. in Invent. & Exalt. S. Cruc. & s. 1. de dedic. templi, & ser. 4. in Dom. 3. Quadrag. & ser. 10. in Rogat.
33. De Cruce numquam debet descendere Christianus exemplo Christi. ser. 3. oct. Pasch.
34. Cruces in templi dedicatione oleo inunguntur, & quarè. ser. 3. oct. Pasch.
35. Crux significatur in Altari habens quatuor cornua. ser. 3. Dom. oct. Pasch. V. *supra*. n. 7.
36. Crux est itatera, in qua Christus appendit suos thesauros. ser. 1. Dom. 1. post oct. Pasch.
37. Crucis virga educitur gratia divina aqua, inique Spiritus Sancti, per quamcumque Christus petra percussus est. serm. 4. Dom. Pent.
38. Crux significatur per duo ligna collecta à muliere Sarephana, eiusque effectus. ser. 4. & 5. Pentec.
39. Crucis Christi gloria quanta. ser. 1. de S. Andr. & ser. 1. 2. in Invent. S. Cruc. & in Exalt. Antiquitùs erat supplicium latronum. ser. 1. de S. Nicol. ser. 1. in Exalt.
40. Crucis lignum unde desumptum, & quomodo Piscina Hierusalem exorta est. serm. 1. in Invent. S. Cruc. est remus. V. *Christi varia*. n. 44.
41. Crucis lignum figuratum est in palo, in quo serpens æneus positus est à Moyse. serm. 1. Invent. S. Cruc. & in Exalt. & in Io. c. 3. n. 14.
42. Crucis ligno quos effectus reportaverit Constantinus. ser. 1. Invent. S. Cruc.
43. Crucem inveniens, invenit Christum. ser. 2. in Invent. S. Cruc. & Exalt. S. Cruc.
44. Crux Christi exaltata est in eius passione, in Apostolorum prædicatione, in sua inventione, & in victoriæ collatione tempore Constantini, & miraculorum operatione. serm. in Exalt. S. Cruc.
45. Crux est signum reductivum ad semitam oberrantibus, est gratiæ collativum pœnitentibus: est signum firmativum, confortativum, & roborativum pugnantibus: directivum ambulatibus in via huius mundi; promissivum misericordiæ amantibus: ab hostibus defensivum morientibus, & perductivum ad gloriam, & ornati

ornativum in gloria. serm. in Exalt. S. Crucis.
Quàm efficax contra Diabolum. Vid. *Christi varia*. n. 180.

46. Crucis signum portans latro introductus est in Paradiso. serm. in Exalt. S. Cruc.
47. Crux distinguit inter filios Dei, & Diaboli, serm. 1. in dedie. templi. Ambitio est Crux Diaboli. V. *Ambitio*. n. 5.
48. Crux in iudicio apparebit ad majorem pœnam damnatorum. op. Stim. div. am. p. 1. c. 12. & l. 4. d. 48. a. 1. q. 2. ad 2.
Erit lucentior solis radiis, sicut & cicatrices Christi. l. 4. d. 48. ibid.
49. Crucis Sacrificium à Christo oblatum fuit prima Missa habens effectum infinitum: in Altari verò oblatum habet finitum: unde reiteratur. l. 4. d. 45. a. 2. q. 3. ad ult.

Crucifixio.

1. Crucifixio hominis cum Mundo, & Mandi cum homine quomodo facienda. op. Incend. div. am. c. 3. & in Luc. c. 23. n. 33. & in Luc. c. 9. n. 23. & in Io. c. 19. n. 24.
2. Crucifixio hominis, & carnis quàm necessaria sequenti Christum. serm. 1. Dom. 4. Quadrag. & serm. 1. fer. 3. Pent.
Crucifigere carnem cum vitiis. V. *Christi varia*. n. 31.
3. Crucifigi cum bono, & cum malo latrone quid sit. serm. 1. fer. 3. Pent.
4. Crucifigentes Christum quinam Christiani sint. in Pf. 108. V. *Christi varia*. n. 164.
5. Crucifixio boni, & mali latronis mysticè quomodo facienda. in Luc. c. 23. n. 33.

Cruciatu.

Cruciatu damnatorum, & in Purgatorio existentium. V. *Infernus*. V. *Purgatorium*.

Crudelitas.

1. Crudelitas est ramus iræ, estque atrocitas animi in exigendis pœnis. op. spec. an. c. 1. Quale malum in anima. V. *Anima varia*. n. 50.
2. Ex crudelitate oritur incarceration, percussio, verberatio, duellum, bellum, mutilatio, occisio, feritas, quæ est cum quis sævit in proximum absque causa. op. spec. an. c. 1.
3. Crudelitas differt à feritate, quod illa supponit peccatum commissum, ista non. op. spec. ibid.
4. De crudelitate auctorit. SS. PP. op. Phar. l. 3. cap. 24.

Culex.

Culices quare habent plures pedes. serm. 1. de plur. Confes. pluralitate pedum Deus supplevit earum debilitatem.

Culpa.

1. Culpa est quædam deformitas deturpans imaginem animæ, ex qua sequitur necessaridè pronitas ad malum. lib. 4. d. 22. a. 1. q. 1. ad arg. Vid. *Peccatum*.
Est deformitas opposita pulchritudini, & rectitudini animæ. l. 2. d. 35. a. 2. q. 2. ad arg. Privatmodum, speciem, & ordinem. op. Cent. p. 1. sec. 1. Ejus gravitas qualis. op. Brev. p. 7. c. 2. Quomodo infinita. op. Cent. p. 7. c. 6. Alia originalis, alia actualis; hæc alia mortalis, alia venialis. Pf. 82.
2. Culpa, & pœna differunt, quod illa est malum quod facimus, ista est malum quod patimur. lib. 1. d. 40. a. 4. q. 1. ad arg. & l. 3. d. 15. a. 1. q. 1. ad 1.

An circa idem subjectum. lib. 2. d. 39. a. 2. q. 3. ad 3. & l. 3. d. 15. ibid.

3. Culpæ magnitudo an dependeat ex bonitate majori, vel minori naturæ. l. 2. d. 6. a. 3. quæst. 1. ad arg.
4. Culpam expellere effectivè spectat ad Deum; formaliter ad gratiam. l. 1. d. 14. a. 2. q. 2. ad 4. & lib. 4. d. 17. p. 1. art. 1. q. 1. ad arg. Vid. *Gratia effectus*.
5. Culpa in quo instanti expellatur per gratiam. l. 4. d. 17. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg. & a. 2. q. 2. ad 2. Vid. *Gratia in ordine ad peccatum*.
6. Culpa qualem repugnantiam habeat ad gratiam. l. 4. d. 4. p. 1. a. 2. q. 2. ad arg. & l. 2. d. 35. a. 2. per tot.
7. Corruptio à culpa causata qualis sit. l. 2. d. 35. a. 2. per tot. & lib. 1. d. 46. dub. 7. Et quomodo faciat tendere ad non esse l. 1. d. 46. dub. 7.
8. Culpa non ponit hominem extra statum viæ; nec totaliter aufert habilitatem ad gratiam. l. 2. d. 35. a. 2. q. 3. ad 5.
9. Culpa præcedens quomodo est meritum sequentis. l. 2. d. 36. a. 1. q. 1.
10. Culpa deleta statim removetur pœna æterna, & ejus reatus: non verò omnis pœna temporalis. l. 2. d. 32. a. 1. q. 1. ad arg. & q. seq.
11. Culpa si non precessisset, nulla miseria subsequuta esset. op. Brev. p. 3. c. 4. & 5.
12. Unde impossibile est dari culpam absque pœna. l. 2. d. 36. a. 2. q. 1. & d. 5. art. 2. q. 2. ad 2. imò sola culpa infert nocumentum. l. 2. d. 1. p. 1. dub. 5. & lib. 4. d. 46. a. 2. q. 4. ad 1.
13. Culpa mortalis, & venialis quomodo dignoscenda. op. Brev. p. 3. c. 8.
14. Culpæ qualitas, & quantitas an ab eodem sumenda sit. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 7.
15. Culpa quare in instanti curatur: pœna verò nequaquam. l. 4. d. 15. p. 2. dub. 9.
16. Culpa originalis. V. *Peccatum originale*.
17. Culpa quomodo est à Diabolo. lib. 2. d. 8. p. 2. q. 2. ad ult.
18. Culpa dicitur tripliciter: vel propriè pro peccato, vel ut pœna peccati, vel ut causa. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 1. ad 3.
19. Culpæ deletio quomodo fit. l. 3. d. 20. q. 4. ad ult.
20. Culpæ quomodo opponitur sapientia. l. 1. d. 46. dub. 5.
21. Deus quomodo non potest totam pœnam infligere peccato quantum meretur, & hoc ex parte naturæ susipientis. lib. 4. d. 46. art. 2. q. 4. ad 3.

Cultus.

1. Cultus Dei tripliciter sumitur: primò ut directus in Deum sub ratione finis, estque actus omnium virtutum: secundò in Deum sub ratione finis, & objecti estque virtutum Theologicarum: tertio sub ratione finis, objecti, & honorabilis estque adoratio, & actus patriæ. l. 3. d. 9. a. 2. q. 2. corp. Amor consistit in laude, & sacrificio. serm. 5. Hexaem. & lib. 3. d. 9. dub. 1.
2. Cultus à servitute differt, quod cultus respicit actum interiorem, & exteriorem: sed principalitè interiorem, servitus exteriorem. l. 3. d. 9. a. 2. q. 3. corp.
3. Cultus Dei interior est quo quis se offert Deo tamquam principio suæ creationis, & fini suæ beatificationis. op. de dono piet. c. 2.

4. Cultus exterior Dei consistit in oblationibus, sacrificiis, adorationibus, & similibus. op. de don. piet. c. 2.
5. De cultu, & adoratione Dei auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. c. 21.
6. Cultus Dei est de dictamine naturæ. ferm. 5. Hexaem. Quænam requirat. ferm. 23. Hexaem.
7. Ad cultum perfectum Dei tria necessaria sunt. ferm. 23. Hexaem.
8. Cultus Dei spectat ad pietatis donum. ferm. 5. Hexaem. & op. de dono piet. c. 3. Vid. *Pietatis donum*. n. 11.
9. Cultus Dei quomodo differat à veneratione Sanctorum. op. de dono piet. c. 3.
10. Cultus divinus non est intermittendus ob parentum amorem exemplo Christi. in Luc. c. 2. n. 46.
11. Cultor perfectus quis sit. in Jo. col. 47.
12. Cultus Dei, parentumque norma præsidendi, forma convivendi, & censura judicandi spectat ad Philosophiam moralem. ferm. 5. Hexaem.
13. Cultus creaturæ. V. *Dulia*. n. 1. seq.
14. Cultus Imaginum. V. *Imago*. n. 42.

Cum, Præpositio.

1. Cum, Præpositio hæc dicit associationem importatæ mutuum auxilium, & conformitatem voluntatis: Unde propriè soli boni dicuntur esse cum Deo. l. 1. d. 37. p. 1. dub. 1.
2. Cum: dicens associationem, sic uno modo stat pro conjunctione duorum, in qua est conversio mutua: vel propriè associationem, sicque non est conversio mutua, sed sub-auctoritas intelligitur in associante, sic dicitur miles vadit cum Rege, non è converso. l. 1. d. 19. p. 1. q. 3. corp.

Cuneus.

Cuneus est cætus plurium. Psalm. 118. v. 5. c. 1.

Cupiditas.

1. Cupiditas est amor inordinatus, seu prius ad creaturam, seu voluptas, qua movetur anima, ut delectetur inordinate in creatura: Unde dicitur amor malè accendens, & inclinans. op. Comp. Theol. l. 3. c. 15. & l. 2. d. 42. dub. 4. & ser. 1. Hexaem. & op. Cent. p. 1. sec. 16.
2. Cupiditas est radix omnium vitiorum, & superbia initium omnium peccatorum: illa enim importat pronitatem libidinis, quæ concurrat ad omne peccatum: hæc verò importat caput, idest motum, à quo omnia peccata. l. 2. d. 42. dub. 4. & ferm. 21. Hexaem. & op. Apol. paup. resp. 3. c. 1. & in Luc. cap. 14. n. 19. & in Sap. c. 14. op. Spec. an. Præfat. ubi agitur de radice, trunco, & ramis multiplicibus, quæ sunt varia vitia, & peccata.
3. Cupiditas veri, & boni nobis est inserta naturaliter. l. 2. d. 28. a. 2. q. 1. ad 2.
4. Cupiditas infecit Giezi leprosum, & inficit totum mundum. ferm. 5. Hexaem.
5. Cupiditatis abdicatio est omnium præceptorum consummatio. ser. 21. Hexaem.
6. Cupiditas, & carnalitas avertunt hominem à lege Dei, & oculos mentis excæcat. ferm. 1. Hexaem. & in Luc. c. 12. n. 15. & c. 13. n. 11. & ser. 2. & 3. Dom. Quadrag.
7. Cupiditas assimilatur cani. ser. 1. Hexaem.
8. Cupiditatis, & paupertatis inflicus proponitur. op. Phar. l. 2. c. 12.
9. Cupiditas removetur per munificentiam. Vid. *Munificentia*. n. 2.

Cura, & Curatio.

1. Cura animarum non est committenda juveni, & idiotæ. ferm. 1. de S. Luc. Evang.
2. Cura pastoralis non est dominium, sed dispensario, & officium Ecclesiasticæ potestatis. op. Expof. reg. FF. Min. cap. 9. Vid. *Infra*. V. *Custodia*. n. 8. Est ars omnium difficillima. V. *Anima varia*. n. 64. Quomodo exercenda. V. *Anima varia*. n. 66.
3. Curandi modus duplex, scilicet, per medicamenta lenientia, & aspera, scilicet, per emplastri appositionem, & per sectionem: sic & spiritualiter per admonitiones dulces, & per asperas incupationes. l. 4. d. 18 p. 2. a. 1. q. 1. corp. V. *Medicina*.
4. Curatio à morbo spirituali est per virtutem pœnitentiæ, vel Baptismi. lib. 4. d. 17. part. 1. dub. 5.

Curia, & Curialitas.

1. Curia alia est Diaboli, alia Christi in regno animæ: prima est curia concupiscentiæ, quæ per legem injustitiæ regitur, cujus sententia est reddere malum pro bono. in Psalm. 118. c. 10. v. 10. Ordo qualis in Curia Dei. Vid. *Citatio*. num. 1.
2. Curia conscientiæ regitur per legem justitiæ, ejuque sententia est reddere bonum: pro bono. in Ps. 118. ibid.
3. Curia gratiæ regitur à lege clementiæ, redditque bonum pro malo. in Ps. 118. ibid.
4. Harum curiarum ordo in causa animæ traditur. in Ps. 118. ibid.
5. Curia ordo in judicio extremo traditur. op. diat. sal. tom. 9. c. 1.

Curialitas.

Curialitas Christi in vocando multos ad cœnam Paradisi. ferm. 1. Dom. 2. post Pent. V. *Christi varia*. n. 257.

Curiositas.

1. Curiositas est filia superbiæ, estque quando homo inquitit rumores, scilicet, quid de se ipso dicatur. op. Cent p. 1. sec. 17. V. *Peccatum mortale*. n. 53.
2. Item Curiositas est aspicere diligenter quod non licet appetere: unde duo ad curiositatem requiruntur: scilicet curæ attentio, & utilitatis privatio: quando enim non in bonum convertitur, quod scitur vitiosum fit. lib. 2. d. 5. art. 1. quæst. 1. ad arg. Vid. *Angeli Peccatum*. num. 14. Est filia Accidiæ. Vid. *Accidia*. n. 4.
3. An fuerit curiositatis peccatum casus Luciferi. l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. ad arg.
4. Curiositas in studendo reprehenditur. ferm. 1. Hexaem. & c. 1. in Ecclen.
5. Curiositas vocatur à Salomone occupatio pessima, estque intellectus humani libidinosa prostitutio, partim quamlibet veritatem amplexantis, & cum ea adulterantis, quia prima veritas est sponsa. in Ecclen. c. 1.
6. De Curiositate auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. c. 112. & auctorit. SS. PP. op. Phar. l. 3. cap. 7.
7. Curiositatis mala. ferm. 1. Hexaem. & in Luc. cap. 14. num. 19. & ferm. 5. op. de dec. præc. Decal.
8. Curiositas Evæ fuit origo ejus lapsus. V. *Eva*. num. 6.

Currere

Currere.

1. Currere in via Dei est proficere in virtutibus, & bonis operibus. serm. 2. ser. 4. Pent. V. *Perfectio*. n. 38.

2. Currentibus solum datur Cælum. Vid. *Cæli varia*. n. 16.

Currus.

1. Currus igneus Eliæ mysticè est charitas, quatuor rotas habens, amor Dei, sui, amici, & inimici. ser. 5. Dom. 8. post Pent.

2. Currus multiplex per quem ascenditur in cælum, est multiplex status in Ecclesia, scilicet Conjugatorum, Viduarum, Virginum, Religiosorum. ser. 2. Dom. 16. post Pent. op. Comp. Theol. l. 4. c. 21.

3. Currus significat Evangelium: quatuor virtutes Cardinales: fidei, caritatis, sapientia, & fortitudo. Pf. 67. V. *Evangelium*.

4. Currus igneus Eliæ est poenitentia ignea per amorem, cujus quatuor rotæ sunt Contritio, Confessio, satisfactio, & restitutio. serm. 2. Dom. 4. Adu.

5. Currus spiritualis est Charitas. Vid. *Charitatis effectus*. n. 74.

6. Currus Pharaonis, idest Diaboli 4. rotæ quarum sint. Luc. c. 21. v. 44.

Cursus.

Cursus bravium temporale, & spirituale proponitur ad majus incitamentum ad laborem. ser. 2. Dom. 1. post oct. Paschæ.

Curvitas.

1. Mulier incurvata quid mysticè significet. in Luc. c. 13. n. 11.

2. Curvatio multiplex. Pf. 118. n. 81.

Custos, Custodia.

1. Custodes, & Ministri in regula FF. Min. quinam sint, & quomodo differant. op. Expos. reg. FF. Min. c. 4.

2. Custodes in regula FF. Min. veniunt nomine Guardianorum. op. reg. ibid.

3. Custodia triplex servanda in Ecclesia: à vi Tyrannorum, à fraude Hæreticorum, & à tentatione Dæmonum. in Pf. 124.

4. Custodia triplex voluntatis legitur in Scriptura. S. voluntaria, meritoria, & frustratoria: prima est naturalis: secunda procedit ex charitate: tertia in peccato. in Psalm. 118. cap. 7. vers. 5.

5. Custodia justitiæ qualiter à Iudicibus habenda. in Pf. 118. c. 7. v. 10.

6. Custodia mandatorum per prudentiam, temperantiam, justitiam, & patientiam qualiter habenda. in Pf. 118. c. 10. v. 2.

7. Custodia Pastoris spiritualis alia est exterior, alia interior; exterior est per eruditionem, exhortationem, exempli exhibitionem, & ducatus regimen: Interior: per gratiam, hæcque est solius Dei. in Jo. c. 17. n. 120.

8. Custodia sui habenda. in Luc. c. 12. n. 40.

9. Custodia Civitatis qualis. V. *Civitas*. n. 7.

10. Custodes Angeli. Vid. *Angelus Custos*.

Cygnus.

1. Cygnorum amor qualis sit circa cantum hominis. serm. 2. de Apost.

2. Cygnus est avis alba in pennis: sed caro nigra: tales sunt Pharisei, & Hypocritæ. ser. 4. de Apost.

Cynomia

Cynomia est Musca Canina significans caninos mores, & crudeles in patrem. in Pf. 77.

Cyrus.

Cyrus Rex à Regina Massagetarum Thomyri captus, & ipsius caput in utrem sanguinis ab ea positum, dicente ei impropere: Satia te sanguine, quem sisti. serm. 4. de uno Confes.

D

DÆMON.

Dæmon ex D. Aug. est Verbum Græcum quod significat sapiens: Unde spiritus mali dicuntur Dæmones ob scientiam, quæ in iis est relicta. S. Aug. l. de Civit. Dei. lib. 9. & S. Bon. l. 2. d. 7. p. 2. Vid. *Diabolus*. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 26.

Dæmoniaci.

Dæmoniaci spiritualiter qui sint. serm. 1. Dom. 18. Pent. Vid. *Diabolus*. sunt omnes existentes in peccato mortali: & quomodo liberari possint. serm. 1. Dom. 3. Quadrag. & serm. 9. in Rogat. V. *Energumens*. n. 2.

Dagon.

Dagon erat Idolum Phylistinorum, & interpretatur piscis iniquus, significatque Diabolum. ser. 1. in Nat. B. Virg.

Daleth.

Daleth, est littera Hebraica, & interpretatur Janna. Psalm. 118. cap. 2. v. 1. Item interpretatur tabula, seu tabulatum. in Thren. c. 1.

Dalila.

Dalida amafia fuit Sampsonis, interpretatur situla, seu pauperula. Pf. 118. c. 1. v. 10.

Damascenus.

Damascenus non est tenendus in doctrina de processione Spiritus sancti, cum fuerit Græcus, sicut nec in doctrina de imagine animæ. lib. 1. d. 11. art. 1. quæst. 1. ad ult. & d. 31. p. 2. a. 1. q. 2. ad arg.

Damnatio: Damnatu.

1. Damnatio æterna duo importat, scilicet, poenæ æternæ inflictionem, & æternam à Deo separationem. l. 1. d. 48. dub. 1. & l. 2. d. 42. a. 2. q. 2. corp. Vid. *Infernus*. est à Deo secundum voluntatem consequentem. l. 3. d. 25. a. 1. q. 1. ad 4.

2. Damnationem æternam in casu, quo sciret Deum ita decrevisse potest quis velle quoad poenam, non quoad separationem: potest enim quis velle voluntate conditionata, & quantum in se est, quod scit Deum velle voluntate absoluta. l. 1. d. 48. dub. 1. & l. 2. ibid.

3. Damnatio est mors secunda, quæ provenit à morte prima, scilicet à peccato mortali per quod separatur anima à Deo. l. 2. d. 42. a. 2. q. 2. in arg. & in Jo. c. 8. n. 52.

4. Damnatio importat æternitatem poenæ, quæ licet quoad intentionem, & durationem excedat

- dar culpam : tamen quoad meritum culpæ hæc incomparabiliter excedit pœnam : unde damnati semper puniuntur citra condignum. lib.4. d.46.a.1.q.2.& l.2.d.42. a.2.q.2. corp. & lib.4. d.46.dub.1.& d.20.p.1.dub.7.& op.Brev.p.7.c.6. & op. de 3. tern. peccat cap.4. & serm.1. de S. Laur. V. *infra*. n.9.
5. Damnationis pœna, mors, & miseriam, & æternitas explicantur. op. Phar. lib.3. cap. 50. Carentia visionis est debita aversioni peccati, idest ignis pœna conversioni, & vermis deordinationi voluntatis. op. Cent.1. p.2. sec.7. & op. Brev. p.7.cap.6. & op. Comp. Theol. lib.7. cap.21.
6. Damnati non possunt recipere bonam voluntatem quoad rectitudinem, & hoc ratione sui status : idque est commune etiam Dæmonibus : tempus enim meriti eis præfixum jam transactum est. lib.2. d.7. p.1. art.1. corp. Vid. *infra*. num.30.
7. Damnatorum pœnitentia est solum ob læsionem, seu pœnam non ob offensam Dei. l.2.d.7. ibid. ad 1. Explicatur quomodo vellent se non peccasse, & adhuc vellent peccare. lib.4. d.50. p.1.a.1.q.1.& p.2.a.2.q.2. & d.14. p.2.a.1. q.3. V. *Pœnitentia*. n.26. & 27.
8. Damnationis, & Damnatorum sententia expenditur. op. diat. sal. tom.9.c.1.& op. Comp. Theol. l.7. c.19.
9. Damnatorum pœnarum acerbitas, diversitas, diuturnitas, universitas, & inutilitas expenditur. op. diat. sal. tom.10. cap.1. & lib.4. d.44.p.2.a.1.q.1. & a.2. per tot. & a.3. & lib.4. d.46.dub.1.& l.4.d.20. p.1. dub.7. & op. Brev. p.7.c.6.& op. Comp. Theol. l.7. cap.21. & 22. & op. Phar. lib.3. cap.10. & serm.1. de S. Laur. serm.2. Dom. sexag. & serm.1. Dom.1. Quadrag. & serm.2. Dom.2. Quadrag. & serm.2. Dom.5. post Pasch. & ser.1. Dom.5. post Pent. & serm.6. Dom.6. post Pent. & serm.1. in festo S. Matth. V. *Desperatio*. n.9.
10. Damnati an diligant Deum, an appetant beatitudinem; an mala voluntas intendatur in malo : an semper peccent eodem actu : an possint converti ad bonum. lib.2.d.7.p.1. art.1. per tot. & d.35.a.2.q.3. ad 5. & lib.4. d.43.a.1. q.1. ad ult.
11. Damnatis non aufertur aptitudo naturalis ad bonum : unde si aliquis rediret ad statum viæ nulla sibi habilitate de novo collata, haberet habilitatem ad susceptionem gratiæ. l.2. d.35. a.2.q.3. ad 5. & l.3.d.12.a.2.q.2. ad 1.
12. Damnati habebunt characterem Sacramentorum ad majorem confusionem ipsorum. l.4. d.6.a.1.q.5. ad 4.
13. Peccatum mortale est vinculum, & pœna æternæ damnationis. l.4.d.18. p.2. dub.4. Vid. *Peccatum mortale*.
14. Damnati tantum habebunt remorsum conscientiæ secundum quantitatem culpæ, & ignis. l.4.d.15.p.1.a.1.q.6.corp.
15. Damnati an minorem pœnam habebunt in Inferno ob bona facta in peccato mortali, & quomodo. l.4.d.15. ibid.
16. Damnationis sententia definitiva numquam admittit revocationem, seu remedium : & si aliquis legatur liberatus ab Inferno post mortem : id intelligendum quod non fuerit sententiatus finaliter. l.4.d.20.p.1. dub.3, & d.45. art.1. quæst.3. & lib.3.d.21.art.2.quæst.1. ad 2.
17. Damnationis sententia in exitu animæ à corpore fertur, statimque à Dæmonibus fertur in ignem æternum. l.4.d.20.p.1.a.1.q.5.corp. Vid. *Anima in actu separationis*.
18. Damnati in Inferno aduruntur divina justitia jubente, & flatu ignis succedente, absque eo quod accendatur ignis ab aliquo. l.4. d.20.p.1. a.1.q.5. corp.
19. Damnati numquam exeunt ab Inferno, licet Beati aliquando è cælo exeunt ad nostram utilitatem : Tum etiam pœna dependet à loco, gloria non. l.4.d.45. a.1.q.3.corp.
20. Dæmones exeunt ab Inferno, & quare id eis conceditur, & non damnatis. l.4.d.45. ibid.
21. Damnatorum locus & Infernus distinctus à ^{Locus} receptaculis aliarum animarum, & jure merito. l.4.d.45. a.1.q.1.& 2. & op. Cent. p.2.sec.4.& Brev. p.7.c.6.& op. Comp. Theol. l.2. c.21. & ser.3. in Resur. V. *Infernus*.
22. Damnati probabilius non torquebuntur post judicium à Dæmonibus, sed & hi erunt absorpti à pœnis. l.4.d.47.dub.4.
23. Damnatis non profunt suffragia. lib.4. d.46. a.1.q.1.
24. Damnatorum pœnæ non sunt æquales, sed secundum qualitatem demeritorum : Deus justius agit cum uno, quàm cum altero. lib.4. d.46.a.1.q.2. & 3.
25. Damnati oculo animæ non videbunt Christi divinitatem : hæc enim non potest videri absque maxima delectatione, & prævia infusione lucis supernæ : nec item oculo corporeo : id enim est impossibile, & maximè improporionatum. l.4.d.48. a.1.q.2. & 3.
26. Damnati videbunt humanitatem Christi gloriosam, Crucem, & Cicatrices, cum confusione, & pœna : boni verò eum maxima delectatione. l.4.d.48.a.1.q.3.
27. Damnatorum animæ, & Dæmones ab igne torquentur per influentiam, quæ est ordinata non per naturam, sed secundum justitiam. l.4. d.49.p.2.a.2.princ. a.1.q.2. corp.
28. In damnatis dolor pœnalis aufert ab ipsis actum peccandi, non verò habitum : unde vellent se peccare, si non crederent se debere propter hoc puniri : quare in eis est confusio voluntatis cum maxima pœna &c. lib.4. d.50.p.1.a.1.q.1.corp. & ad arg.
29. Damnati quomodo vellent se potius non esse, quàm sic esse. l.4.d.50. ibid. q.2.
30. Damnatorum affectiones quænam excrefcunt, & quænam minuuntur. l.4. d.50. p.1. a.1. q.3. Eorum voluntas quomodo invertibilis in malo. lib.4. d.50. ibid. quæst.1. ad arg. Vid. *Supra*. num.6.
31. Damnatorum cruciatus ob affectiones internas qualis, & quantus. l.4.d.50. ibid.
32. Damnati ob odium vellent omnes esse miseri. l.4.d.50. ibid. q.3.
33. Damnati quomodo desiderant aliquos non perire, sicut legitur de divite, qui desiderabat suorum fratrum salutem, & in quo sensu. l.4. d.50. ibid. & in Luc. c.16. n.28.
34. Damnatis ex aliorum damnatione excrefcit dolor. l.4.d.50. ibid. q.3. ad ult.
35. Damnatorum tenebræ corporales, & spirituales quales. l.4.d.50.p.1.a.2.q.1. & 2.
36. Damnatis lux ignis erit ad videndum horribilia,

bilia, tetra, & tristia. lib.4. d.50. ibid.

Cognitio. 37. Damnatorum cognitio, & memoria est ad majorem pœnam, & confusionem. lib.4. d.50. ibid q.2. & 3. & p.2.a.2.q.2. & 3.

Cognoscunt Beatorum gloriam, & nostra ad majorem pœnam, & quomodd. l.4.d.50. p.2. a.1. q.2. & 3. & in Luc. cap.16. n.28. & op. Phar. l.4.c.50.

38. Damnati habebunt cognitionem peccatorum ad majorem confusionem. lib.4. d.50. p.1. a.2. q.2. ad arg.

39. Damnati punientur non solum in voluntate, sed & in omnibus potentiis, & membris: licet principalius in voluntate, & corde, in quibus est demeritum. l.4.d.50. p.1.a.2. q.2. ad arg. & d.44. p.1.a.3.q.2. ad 5.

40. Damnatorum animæ habent modum apprehendendi ipsorum sensuum: Unde dives capiebat refrigerari linguam, scilicet, imaginativam. l.4.d.50. p.2.a.1.q.1. ad arg.

41. Damnatorum vermis mirabiliter rodens, & puniens in quibusnam consistit. lib.4. d.50. p.2. a.2. quæst.2. & 3. & op. Comp. Theol. lib.7. cap.22.

42. Damnatorum synderefis qualis. l.4.d.50. ibid. q.2. ad arg.

43. Damnatorum corpora conservabunt æternaliter proprias deformitates, & quomodd. lib.4. d.49. p.1. a.3. q.2.

44. Damnatorum desperatio est cumulus omnium pœnarum. l.3.d.31.a.2.q.2. ad 4.

45. Damnati triplex vœ experiuntur, scilicet, ob magnitudinem, ob multitudinem, & ob profunditatem pœnarum. op. spec. B. Virg. c.2.

46. Damnati per speciales fasciculos ligabuntur, qui pares fuerunt in culpis. ser.3. & 4. Dom.4. post Epiph. & ser.1. ser.4. Pasch.

47. Damnatorum societas erit cum vermibus, cum peccatoribus, & cum Dæmonibus. ser.1. ser.4. Pasch.

48. Damnati semper vivunt, & semper moriuntur miserrime. ser.1. in Invent. S. Cruc.

49. In damnatos Christus fulminabit sententiam excommunicationis majoris in die judicii. ser.2. de dedic. templ.

50. Damnati Christiani in Inferno sunt in inferiori loco positi sub infidelibus. ser.1. in Cath. S. Petr.

51. Damnatio in Scriptura proposita alicui fuit prædictio, non revelatio, eo maxime quia similes casus sunt cum conditione. lib.1. d.38. dub.4.

52. Damnati qualem confessionem Christi habeant. in Luc. c.4. n.41.

53. Damnatis motus malus voluntatis imputatur ad supplicium, & pœnam, non in demeritum, & peccatum. l.2.d.7. p.1.a.1.q.3. ad 1.

54. Damnati habent potentiam remoram, non proximam ad merendum. lib.3. d.12. a.2. q.2. ad 1. Qualem libertatem. V. *Arbitrium*. n.6.7. & 13.

55. Damnatorum culpa inexcusabilis, sententia inevitabilis: pœna interminabilis; & gratia irrecuperabilis. serm.2. Dom.7. post Pent.

Damnium.

1. Damnium, seu damnificatio oritur ex appetitu vindictæ, estque cura quis alium damnificat in bonis temporalibus. op. spec. an. c.1.

2. Damnificatio fit vel facièndo, vel præcipien-

do, vel consulendo, vel juvando, vel dissimulando: estque ex suo genere peccatum mortale. op. spec. an. c.1.

Dan.

Dan significat Antichristum, & iste erit de tribu Dan secundum opinionem multorum Patrum. serm.15. Hexaem. V. *Antichristus*.

Daniel.

Daniel significat Christum, interpretatur judicans. serm.4. die Pasch.

Dapifer Christus est. Pl.80.

Dapifera Dei est B. Virg. Vid. *Maria Epitheta*. lit. D.

Dare.

1. Dare est ad aliquid habendum: habere est ad aliquid possidendam, quod est in facultate habentis. lib.1.d.14.a.2.q.2. corp. Vid. *Habere*. num.2.

Dare ordinatur ad habendum, ita & accipere. l.1.d.18. dub.5. & l.1.d.5. dub.5.

Est dantis actio, sumiturque aliquando pro re data, quæ potest dari: datum extenditur ad bona naturæ: donum verò ad gratuita. op. de 7. don. Spir. c.2.

2. Dare est multipliciter, scilicet, vel datur aliquid ut finiens, sic præmium merenti: vel ut perficiens, ut gratia consentienti: vel ut subserviens, ut equus multis: hoc tertium importat potestatem accipientis in re data: alii duo nequaquam, in quibus habens, & habet, & habetur. l.1.d.14.a.2.q.2. ad arg.

3. Dare propriè aliquid alteri est transferre rem, & ejus possessionem in alterum. l.1.d.14. ibid.

4. Dare aliud est ex liberalitate communicare, aliud est ex liberalitate, & etiam auctoritate. lib.1. d.15. p.1.a.1.q.4. ad 1. Vid. *Misericordia hominis*. n.3.

5. Datum dicitur quoad naturalia: donum quoad gratuita loquendo in ordine ad Deum. l.1.d.18. a.1.q.3. in arg. V. *Donum*.

6. Datum est participium, vel nomen verbale concernens tempus: donum verò à tempore abstrahit. l.1.d.18. ibid. q.3. in corp.

7. Datum, & donum qualiter differant. l.1.d.18. a.1.q.3. & 4. & lib.1. d.10.a.1. q.1. ad 1. Primo modo procedunt creaturæ: secundo modo Spiritus sanctus. l.1. d.10. ibid.

8. An Spiritus sanctus dicatur donum, vel donum, cum mittitur temporaliter. lib.1. d.18. ibid. & d.13. dub.2.

9. Datum dicitur communicationem in actu, donum in aptitudine. lib.1. d.18. ibid. & d.13. dub.2.

10. Dare, & accipere sunt correlativa: unde non fit translatio potestatis per alterum tantum extremorum. l.4.d.29.a.1.q.2. ad 2.

11. Donum est datio irredibilis. l.1.d.18.a.1.q.3. in arg. & Pl.111.

12. Tria sunt opera misericordiæ, Dare, mutuuum dare, & commodare: dare est sine spe iterum recipiendi: mutuuum dare est idem dare, & tale recipere: commodare est tale absque usura recipere: Unde per tres gratias, quasi per tres sorores significabantur: dantes retrò flexas post tergum. Psalm.111. Vid. *Misericordia hominis*. num.9.

13. Dare proximo quando sit meritorium, indifferens, & malum, præcipuè in conviviis. in Luc. cap.14. n.12.

14. Data

14. Data à Deo homini ad quinque capita reducuntur, scilicet, naturæ, fortunæ, potentiæ, scientiæ, & gratiæ: suntque quinque talenta Evangelica. ser. 4. in Rogat. V. *Beneficium*. n. 12.
15. Petenti à Deo dat Deus certissimè, copiosissimè, prudentissimè, frequentissimè. ser. 4. Rogat.
16. Dare an sit meliùs, quàm recipere. op. Expof. Reg. S Franc. c. 6. *Darius*.
- Darius interpretatur fertilis, & significat Christum. ser. 1. Dom. 2. post Pent. *David*.
1. David auctor Psalmorum, eximiusque Prophetarum propter dignitatem regiam, humilitatem, & promissionem ei factam de Christo. Præf. in Ps. fuit oriundus ex Bethleem. in Luc. c. 2. n. 4.
2. David an fuerit excellentior Helia, & quomodo se habent tamquam excedens, & excessum. l. 1. d. 2. dub. 9.
3. David canebat Psalmos in psalterii sono, citharæ, & tubarum, & quo mysterio. Prolog. in Ps.
4. David interpretatur misericors. Ps. 118. cap. 2. v. 1. & c. 9. v. 11.
5. David qualem gratiam habuerit in oratione. l. 4. d. 32. dub. 5.
6. David peccavit in numeratione populi peccato superbiæ: non sic Moyfes, qui idem fecit mandato domini, & Saul ob expeditionem ad pœnam. l. 4. d. 14. p. 2. dub. 3.
7. David peccavit, & punitus est populus, ut ostendatur quantum obest subditis malus Prælati, & quantum profit ejus pœnitentia, & etiam quia punitur Princeps in subditis. lib. 4. d. 14. p. 2. dub. 13.
8. David tres planxit, scilicet, filium, amicum, & hostem: & quod mysterium in hoc insit. Ps. 7.
9. David in petendo misericordiam qualem modum adhibuerit. Ps. 50.
10. David cum quinque lapidibus figurabat Christum cum quinque vulneribus, quibus Diabolum prostravit. serm. 9. in Nat. Dom. & ser. 4. in Circum. Dom. V. *Christi vulnera*.
11. David tribus vicibus fuit inunctus: significabatur triplex unctio in Baptismate, in Confirmatione, & in Extrema-unctione. op. Comp. Theol. l. 6. c. 35.
12. David, & Goliath pugnæ mysteria panduntur. ser. 4. in Circum.
13. David post peccatum surrexit devotior. l. 3. d. 31. a. 1. q. 2. in arg.
14. David quam perfectus pœnitens. Ps. 7.
15. David fuit speciosus ex probitate animæ. ser. 1. de S. Elisab.
16. Davidis Turris significat statum perfectionis. V. *Perfectio*, n. 46. *De*.
1. De, importat vel causalitatem, vel ordinem. l. 4. d. 11. p. 1. q. 6.
- Item in propositione potest sumi vel materialiter, ut de ferro fit cultellus: vel ordinaliter, ut de mane fit merides: vel substantialiter partialiter, ut partes de toto: vel substantialiter originaliter, ut filius de patre. lib. 1. d. 5. dub. 10. & a. 1. q. 2. & l. 2. d. 1. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 5. & in Joan. c. 1. n. 1. & Ps. 44.
- Item dicit conformitatem, & partialitatem. l. 1. d. 18. dub. 6. ut tollam de spiritu tuo. & l. 3. d. 13. dub. 4.
- Item aliquando tenetur occasionaliter tantum, ut de malo deducitur bonum. l. 1. d. 46. dub. 1.
2. De nihilo fieri quot modis potest sumi. l. 1. d. 5. dub. 10. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 5.
3. De, & à, differunt, quod, de, dicit habitudinem principii activi, passivi, & consubstantialis: A, verò habitudinem principii activi tantum. l. 1. d. 5, a. 1. q. 2. ad 3.
4. De, importat transitionem, & ita distinctionem ab alio: sic dicitur lumen de lumine &c. l. 1. d. 4. dub. 1. Importat etiam habitudinem principii ad principium, & sic aliquando habitudinem partis ad totum: prima importat conformitatem secundum aliquod commune: secunda in substantia, & natura. l. 3. d. 13. dub. 3. & l. 1. d. 18. dub. 6. Unde quandoque notat causam efficientem; quandoque causam materialem: quandoque identitatem: quandoque transubstantiationem: quandoque ordinem. op. Comp. Theol. l. 1. c. 5. & l. 6. c. 14.
- Dea*.
- Dea in nostro Microcosmo est justitia. op. diæt. fal. tom. 5. n. 5.
- Debilitatio*.
1. Debilitatio sensuum fit in ossibus, in cruribus, in labiis, in auribus, in oculis, & in dentibus; signaque sunt tremor corporis, canities capitis, tumor ventris, & infrigidatio libidinis. in Ecclen. c. 12. n. 3.
2. Quid per debiles ad cœnam vocatos intelligatur. in Luc. c. 14. n. 13.
- Debitor, Debitum*.
1. Debitorum quatuor norantur in Sacra Script. scilicet, Deus, Spiritus, caro, & Mundus, & quomodo. Ps. 118. n. 58.
2. Debitum aliud est ex commissio, aliud est ex promissio: primum præest voluntati, importatque obligationem rigorosam: secundum consequitur largitatem promittentis, habetque plus de ratione gratiæ, quàm debiti: primum non cadit in Deo: secundum cadit. lib. 1. d. 43. dub. 3. & in Jo. c. 1. n. 17.
3. Debitum est duplex ex charitate, & ex necessitate: primò fuit Christus debitor mortis: secundò nos sumus: primò placari potuit Deus, quia habet rationem perfectæ placationis: secundò autem licet possit fieri meritorium, tamen non habet perfectam rationem placationis. l. 3. d. 18. dub. 4. & 5.
4. Debitum nostrum respectu Dei vel est jure conditionis, vel est ob reatum satisfactionis. l. 3. d. 20. a. 1. q. 4. ad 2.
5. Debitum nostrum aliud est bonæ vitæ, aliud pecuniæ, aliud offensæ. op. in orat. Dom.
6. Debitum aliud est in mundo, estque pro culpa: aliud in Inferno, estque æternæ calamitatis: aliud in cœlo, estque charitatis. serm. 1. & 3. Dom. 21. post Pent.
- Item aliud est jure naturali: aliud divino: aliud humano. op. spec. an. c. 3. & 4.
7. Debitum dimittere debitoribus nostris quæ bona nobis pariat. op. in Orat. Dom. & ser. 1. & 3. Dom. 21. post Pent.
8. Debitum exigens creditor quando peccat. op. spec. an. c. 2.
9. Debitum majus est, ubi est majus beneficium. in Luc. c. 12. n. 48.
10. Debitum conjugale est actus justitiæ, quandoque bonum est illud reddere, quandoque malum. op. Cent. p. 1. sec. 32. & l. 4. d. 32. per tot.

& op. Phar. lib. 2. cap. 40. V. *Matrimonium*.

11. Debitum sui ad proximum, & ad Deum quoduplex. Ps. 118. n. 66.

Item debita nostra cum Deo ob multiplex beneficium enumerantur. op. Incend. div. am. cap. 2.

12. Debitum hominis multiplex ad Deum: Vid. *Dei varia*. n. 208. & ad Proximum. Vid. *Homo ad Deum*. n. 132.

Debora. Vid. *Delbora*.

Decalogus.

Quid.
Numerus.

1. Decalogus est summa continens decem præcepta in duabus tabulis conscripta à Moyse à Deo dictata, & tradita toti humano generi. op. de dec. præc. Decal. l. 1. Vid. *Grammatica*. n. 6. V. *Præceptum*.

2. Decalogi præcepta sunt fundamenta, & regulæ omnium legum, & bonorum, quæ spectant ad mores, sicut in Grammatica octo partes orationis sunt fundamenta eorum, quæ possunt exprimi per congruum sermonem, & in dialectica decem prædicamenta. op. de decem præcep. serm. 1.

3. Decalogi præcepta continent totam legem, seu justitiam ordinantem ad Deum, & ad proximum: hinc duæ tabulæ præceptorum assignatæ sunt. op. de dec. præc. serm. 2. & lib. 3. d. 37. a. 2. quæst. 1. sunt præcepta moralia. op. Centil. p. 3. sec. 32. & 33.

4. Convenientia qualis in numero decennario præceptorum decalogi. op. ibid. & lib. 3. d. 37. a. 2. quæst. 1. & 3. & op. Brev. p. 5. cap. 9. & op. Centil. ibid. & op. diæt. fal. tom. 3. cap. 2. quænam mysteria in hoc numero. lib. 3. d. 37. art. 2. quæst. 1. & op. Comp. Theol. lib. 5. cap. 59. & sequent. Vid. *Decem*. n. 1. seq. & Vid. *Numerus denarius*.

5. Ordo præceptorum Decalogi quàm fuerit conveniens, & secundum regulam fidei, & justitiæ. lib. 3. d. 37. art. 2. q. 2. & ser. 21. Hexaem. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 59.

Dignitas. 6. Decalogi præceptorum qualis dignitas, & sublimitas. op. de dec. præc. serm. 1. & lib. 3. d. 37. per tot. præcipue. art. 2. q. 1. & op. diæt. fal. t. 3. per tot. & op. Comp. Theol. ibid.

7. Quare Deus tradidit decem præcepta brevissimo, clarissimo, & facillimo modo. op. de dec. præc. serm. 2.

8. Decalogi præcepta continent prohibitionem septem vitiorum capitalium. lib. 3. d. 37. art. 2. q. 1. ad 7.

9. Decalogi præceptum primum est magis affirmativum, quàm negativum. l. 3. d. 37. dub. 1. & a. 2. q. 2. ad 5.

10. Decalogi præcepta sunt in majori numero negativa, quàm affirmativa, quia proniores sumus ad malum faciendum. lib. 3. d. 37. art. 2. q. 1. ad 9.

11. Decalogi tria prima respiciunt ordinatè Dei majestatem, summam veritatem, & infinitam bonitatem trium Personarum divinarum. lib. 3. d. 37. art. 2. quæst. 1. corp. & dub. 1. & op. de dec. præc. serm. 2.

12. Decalogi tria prima præcepta ordinate dirigunt vim irascibilem, rationalem, & concupiscibilem animæ. lib. 3. d. 37. a. 2. q. 1. corp. Item ordinant actum operis, oris, & cordis. l. 3. d. 37. ibid.

13. Decalogi præcepta duæ tabulæ ordinantur

proprietates respicientes tres Personas divinas, ordinantur & actus potentiarum irascibilis, rationalis, & concupiscibilis. l. 3. d. 37. ibid.

14. Quare in historia Sacra quinque præcepta conscripta fuerint per quamlibet tabulam: in spiritali verò sensu prima tabula continet tantum tria: secunda verò alia septem. lib. 3. d. 37. a. 2. q. 3.

15. Decalogi præcepta enumerantur, & singillatim considerantur. lib. 3. d. 37. per tot. & d. 38. 39. & 40. & op. de dec. præc. & serm. 21. Hexaem.

16. Decalogi præcepta quàm convenienter à Deo nobis sint imposita. l. 3. d. 37. a. 1. q. 1.

17. Decalogi præcepta sic distincta pertinent ad legem scriptam: sed quoad obligationem pertinent ad legem naturæ. lib. 3. d. 37. art. 1. q. 3. corp.

18. Decalogi præcepta quare fuerunt scripta in tabulis lapideis. l. 3. d. 37. ibid. ad 5.

19. Decalogi præceptorum observatio quomodo remanebit in patria cæli. ibid. ad 4.

20. Decalogi præcepta, vel prohibent quod de se est malum, vel præcipiunt quod de se est bonum, & secundum dictamen rectæ rationis: ob id obligant semper, & semper obligaverunt. l. 3. d. 37. a. 1. q. 3.

21. Decalogi præcepta in quo sensu obligant ad opus formatum, & in quo non. l. 3. ibid. q. 2. Ubi de opere meritorio, & necessario ad salutem, & de præcepto charitatis &c.

22. Decalogi præceptorum observantia suaderetur ob auctoritatem mandantis: tum ob utilitatem observantiæ multiplicem, quæ consistit in adeptione gratiarum, & charismatum divinarum revelatione Sacrarum Scripturarum, & affectuione cælestium præmiorum: tum ob evitacionem malorum, & periculorum: tum ob irreprehensibilitatem ipsorum mandatorum. op. de dec. præc. serm. 1. & op. diæt. fal. tom. 3. cap. 1.

23. Decalogi præcepta sunt ordinata ad perfectam executionem virtutum Theologicarum & Cardinalium secundum ordinem duarum tabularum. l. 3. d. 37. a. 1. q. 1. corp.

24. Decalogi præcepta qualem gratiam exigant, ad hoc ut possint observari. lib. 2. d. 28. art. 1. q. 3. corp.

25. Decalogi præcepta non possunt tolli, seu dispensari à Papa. l. 4. d. 19. dub. 6. & quomodo. V. *Papa*. V. *Dispensare*.

26. Deus potest dispensare in præceptis secundæ tabulæ, non autem primæ: quia peccata contra primam tabulam sunt mala in se, & secundum se: peccata verò in secundam sunt mala in se, sed non secundum se. l. 1. d. 47. a. 1. q. 4.

27. In præceptis decalogi quædam sunt principaliter, & expresse prohibita: quædam implicite ut annexa. l. 4. d. 16. p. 2. dub. 2.

28. Observantia mandatorum Dei suadetur multis rationibus. op. diæt. fal. tom. 3.

29. Transgressores præceptorum Decalogi notantur per decem plagas Ægypti. op. diæt. fal. tom. 3. c. 10. *Decem*.

1. Decem. Vid. *Denarius*.

2. Decem viri leprosi mundati à Christo quid significant. serm. 3. Dom. 13. post Pent.

3. Decem viri justi, & decem Virgines à Deo propositæ in Sacra Script. quænam sint. ser. 3.

V

Dom. 13.

Dom. 13. post Pent. & serm. 1. Dom. 15. post Pent.

4. Decem drachmæ decem lineæ horologii, Arrhas, decem præcepta Decalogi quid significant. in Luc. cap. 15. num. 8. Vid. *Decalogus*. num. 4.

Deceptio.

1. Deceptio, & error venit ex deordinatione iudicii vel in cognoscendis, vel in agendis. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. corp. & d. 23. art. 2. q. 1. Vid. *Adam*. num. 32. Unde cum respiciat rationis usum, non est propriè in somniis. lib. 2. d. 23. ibid. ad arg.
2. Deceptio phantasiæ protervæ quænam. l. 2. d. 7. ibid. & d. 23. ibid.
3. Deceptio qualis sit in Angelis malis. lib. 2. d. 7. p. 2. ibid.
4. Deceptio Adæ & Evæ qualis fuit. serm. 1. Hexaem. & lib. 2. d. 22. part. 1. art. 2. & d. 23. a. 2. q. 1.
5. Deceptio circa scibilia, & opinabilia quomodo accidit. l. 2. d. 23. a. 2. q. 2.
6. Deceptio venit aliquando ab intrinseco: aliquando ab extrinseco: hoc secundo modo fuit in Adam. l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. corp. Decernere. Vid. *Decretum*.

Decima, & Decimari.

1. Decimari, seu decimatio erat decimæ partis donatio ad præfigurationem curationis universalis, quæ futura erat per oblationem Christi; sic omnes homines dicuntur filii Abraham, quia decimati sunt in oblatione facta ab ipso ipsi Melchisedech Sacerdoti figurati Christum. lib. 3. d. 3. p. 2. art. 1. q. 1. & in Luc. c. 15. n. 8. & in Ps. 64.
2. Decimatio est actus moralis, sacramentalis, & figuralis: primo modo est donatio certæ partis ad sustentationem servientium Domino: secundo est ad deletionem peccati originalis: tertio modo est ut dictum est supra. n. 1. lib. 3. d. 3. ibid.
3. Decimatio quarè fiebat in grano frumenti, & quid significabat. l. 3. d. 3. ibid. ad arg.
4. Decimatio differt à baptisimo, & circumcissione, quod illa est actus pro persona, ista est actus personæ: hinc decimatio se extendebat ad præsentem, & futuros: ista verò ad præsentem tantum. l. 3. d. 3. ibid.
5. Christus non fuit decimatus in Abraham, quia fuit ipse in lumbis Abraham ut medicina, nec secundum seminale rationem. l. 3. d. 3. p. 2. a. 1. quæst. 2.
6. Beata Virgo fuit decimata in Abraham. lib. 3. d. 3. ibid. V. *Maria conceptio*.
7. Decimatio erat remedium in lege naturæ pro peccato originali non ex se, sed cum fide adjuncta. l. 4. d. 1. p. 2. a. 1. q. 3. corp.
8. Decimatio an obligabat. lib. 3. d. 3. p. 2. art. 1. quæst. 1.
9. Decima, est pars decima de frumento, quæ datur ad sustentationem eorum, qui deputati sunt cultui divino, habuitque originem ab oblatione, quam Abraham fecit Melchisedech Sacerdoti. l. 3. d. 3. ibid. q. 1. corp.
10. Decimæ dabantur à Iudæis Levitis, & à Levitis dabantur summo Pontifici, hæcque vocabatur decima decimæ. Ps. 64.
11. Decima oblata à Christianis est decima die-

rum, scilicet quadragesima, non nona, nec undecima, quia decimus ordo Angelorum cecidit, & debet restaurari hominibus: sic etiam offerunt primitias temporum, scilicet, quatuor tempora Ps. 93. in tit.

12. Decima quam offerunt Christiani, significat decimam drachmam perditam in hominè, & à Christo recuperatam. in Luc. c. 15. n. 8.
13. Decimas offerri Deo de omnibus nostris redditibus quàm utile, & sanctum. op. Phar. l. 2. cap. 49.

Decisio, Decisum.

1. Decisio seminis quomodo est via ad corruptionem. lib. 2. d. 20. art. 1. q. 2. ad arg. Vid. *Semen*. num. 3.
2. Decisio seminis an fuisset in statu innocentia, & quomodo. l. 2. d. 20. ibid. q. 2. corp.

Declinare.

1. Declinare à malo stat dupliciter, vel contrariè per actum positivum ad bonum, vel privativè nihil agendo: primum est meritum: secundum non, per hocque solum dicitur vitare pœnam, quia non facit malum. lib. 2. d. 20. dub. 2.
2. Declinare à malo dicit diversum habitum ab habitu, quo quis facit, & quando. l. 2. d. 42. a. 3. q. 2. ad 3.
3. Declinatio à casu recto in Genitivum, & alios casus Deo odibilis mysticè. in Thren. c. 3.

Decor.

Decor alius est divinitatis, alius humanitatis, hincque est animæ, corporis, & resurrectionis. Ps. 92. V. *Pulchritudo*.

Decretum, Decernere.

1. Decreta, & judicia Dei non solum iusta, sed ipsa iustitia sunt. Ps. 118. c. 5. v. 11.
2. Decreta Imperialia quænam. Psalm. 118. c. 5. vers. 14.
3. Decreta, & Canones ordinati fuerunt tempore Leonis Pontificis. Hex. ser. 16.

Decurio.

Decuriones sunt qui administrant iustitiam de ordine Curia, vel qui prærant decem viris. in Luc. c. 23. n. 50.

Decus. V. *Honor*. *Dedicatio*.

1. Dedicatio. Vid. *Ecclesia dedicatio*.
2. Dedicatio Ecclesiæ materialis qualiter fiat: Item templi spiritualis, scilicet, animæ. tom. 3. serm. 1. & seq. de dedic. templ. Vid. *Consecratio*.

Deductio.

1. Deus deducit minuendo, protegendo, erigendo, & conservando suos. Ps. 58.
2. Deduci in semitam est introduci in servitio Dei: In semita est proficere de virtute in virtutem. Ps. 118. n. 35.

Deficio, Defectus.

1. Deficere in Scriptura est vel desinere, vel diminui. Ps. 118. n. 18.
2. Defectus hominum vel sunt ex absentia gratiæ, ut rebellio carnis: vel ex compositione partium, ut fames: vel ex completionem, ut est ægritudo. lib. 3. d. 15. a. 1. q. 2. corp. Vid. *Christi Defectus*. n. 12. seq.
3. Defectus alius est, qui dicit privationem aliqujus positionis, & ordinis: sic est peccatum: alius est, qui dicit privationem solum positionis, non verò ordinis: sic est ignorantia, cæcitas. l. 2. d. 37. a. 2. q. 3. corp.

4. Defectum

4. Defectum facere est deficere, idque non potest Deus. l.2.d.37. ibid.
Et deficere nihil aliud est quam peccare. ser. 4. Dom. 12. post Pent.
5. Defectus quidam hominum sunt ex culpa, quidam ex culpa, & via ad culpam: Alij sunt naturales, & isti vel sunt purè naturales, & universales, vel personales: illi respiciunt totam naturam humanam; isti personas aliquas particulares: Christus assumpsit tantum defectus merè naturales. lib.3. d.15. a.1. quæst.2. corp.
6. De defectibus assumptis, à Christo. V. *Christi defectus &c.*
7. Produci per defectionem est ex materia, produci per corruptionem præexistentis formæ, ut de grano fit herba: per protensionem permanente eadem forma, & inductione novæ artificialis, ut de argento fit vas: per derivationem quando intervenit sola localis mutatio, ut rivus ex fonte: in primo est materiale principium transiens formaliter: in secundo est permanens; in tertio est & agens. l.1. d.18. dub.4.
8. Defectus hominis ad tria capita reducuntur, scilicet, ad necessitatem moriendi, in errorem cognitionis, & in defectum affectionis. Psalm. 55.
9. Defectus item hominis alius innocentia, & sanctitatis: alius est cognitionis: alius est pronitas ad malum: alius est inhabilitas ad bonum. in Io. c.4. n.35.
10. Adam cum peccavit descendit in Iericho, quod interpretatur defectus: incurrit enim ob peccatum in triplicem defectum, scilicet, in defectum cognitionis ad cognoscendum verum, & ignavia ad operandum bonum, & timiditatis, & inconstantia ad fugiendum, & superandum malum. serm. 4. Dom. 12. post Pent.
11. Deficit quis à Deo, cum peccat: sub Deo, cum à peccato disistit: in Deo, qui in ejus cognitione deficit: in Deum, quia in Deum per contemplationem intendit. Pl. 60.

Defendere.

1. Defensio peccati est gradus superbia, quando, scilicet, quis peccatum suum, & errorem defendit, & excusat manifestè, & apertè. op. Cent. p.1. sec. 17.
2. Quænam sunt peccata, quæ sunt excusabilia, & debeant defendi. l.4. d.17. p.2. dub.2.
3. Defensio ab injuriante aliquando licet. in Luc. c.6. n.28.

Definitio, Definire.

1. Conditiones bonæ definitionis sunt: prima quod nihil contineat superfluum, vel diminutum, ita ut totam essentiam definiti in se claudat: secunda quod apertè notificet essentiam definiti: tertia quod ita constituat in esse definitum, quod ab aliis illud separet: sicque definitio continet veritatem, convertibilitatem, evidentiam, & sufficientiam. lib.3. d.23. a.1. q.5. corp. & op. Irin. ment. cap.3. & lib.1. d.25. a.1. q.2.
2. Definitio alia est materialis ratione substrati: alia formalis per actum formalem. lib.2. d.35. dub.6. Item alia est absoluta, scilicet, entium completorum; alia accidentalis, seu

- per additamentum. lib.1. d.25. art.1. quæst.2. ad 1.
3. Definitio non potest tolli à definito etiam per miraculum, & vice versa. l.4. d.20. p.1. q.4. & l.4. d.12. p.1. a.1. q.1. ad 1.
4. Definitio est quæ facit innotescere veritatem, op. Irin. ment. c.3.
5. Definitio accidentium qualis sit. l.1. d.25. a.1. q.2. ad 1.
6. Definitio, divisio, & ratiocinatio sunt modi scientiarum humanarum. op. Brev. in princ.
7. Definitio est deficiens, in qua tot sunt vocabula ex parte definitionis, quot ex parte definiti. l.2. d.25. p.1. dub.1.
8. Definitio alia est rei, alia nominis, seu interpretatio l.2. d.25. ibid.
9. Deus non est definibilis. Vid. *Dei cognoscibilitas*. n.52.
10. De quocumque prædicatur definitio, & definitum. V. *Maxima*. n.13.
11. Prima non possunt defini, nisi à posteriori. l.1. d.24. a.1. q.1. corp.

Deformitas.

Deformitas alia est naturalis, alia voluntatis; primam naturaliter respuit natura: secundam non semper voluntas respuit, sed multoties, cum sit libera, in ea sibi complacet. lib.2. d.5. art.2. q.2. ad 1.

Defunctus.

1. Defunctis profunt suffragia Ecclesiæ, & sacrificium Missæ. op. ex. pos. Mis. & l.4. d.45. dub.3. Vid. *Purgatorium*. n.12. seq. Vid. *Ecclesiæ effectus*. n.28.
2. Defunctis profunt suffragia Ecclesiæ, non ad meritum præmii, sed ad solutionem pœnæ. op. Comp. Theol. l.7. c.4.
3. Quænam suffragia profunt defunctis, & quibus. op. Comp. Theol. ibid. c.4. & 5. & ser. de animabus.
4. Quomodo aliquo modo profunt suffragia beatis, & damnatis. op. Comp. ibid.
5. Defunctorum animæ qualem pœnam patiantur. ser. de animabus.
6. Defunctorum corpora intra septa Ecclesiæ sepeliuntur, ne Dæmones eis nocere possint. ser. in dedic. Eccl.
7. Defunctorum officium non habet secundas Vesperas, & quare. Psalm. 92. V. *Ecclesiasticus ritus*. n.25.
8. Defunctorum corpora quare in Ecclesia exposita numquam sunt absque lumine. Pl. 83.
9. Ecclesia cantat in Invitatorio defunctorum, Regem cui omnia vivunt, quia apud Dominum omnia vivunt, nec est Deus mortuorum, sed vivorum. in Luc. cap.8. num.52. Vid. *Ecclesiasticus ritus*. num.45. Vid. *Suffragium, & Purgatorium*.
10. Defunctorum commemoratio quare proponitur ab Ecclesia post festum omnium Sanctorum. serm. de animab.
11. Defuncto, qui in vita legavit opera pia, statim ei obvenit meritum quoad opus operans; quoad opus operatum verò solum dum fiunt: primum enim valet ex merito absoluto: secundum ex conditionato. op. Comp. Theol. lib.6. cap.4.
12. Defunctorum exequiæ. Vid. *Exequia*. n.1.

13. Defunctos sola misericordia comitatur. Vid. *Misericordia hominis* n.10.

Degenerare.

1. Degenerare est extra genus generantis exire : & hoc est vel quoad formam communem , & naturam, sicque est degeneratio in æquivocis, ut mulus ex equa , & asino , & burdo ex equo, & asina : vel quoad proprietates , ut filius rusticus ex nobili , & turpis ex decoro : vel non relinquendo naturam , sed per diversitatem tantum , sic est omnis creatura generata , non filius Patris. lib.1. dist. 19. dub.11.
2. Degeneratio, seu peccatum naturæ est quando deviat à debito fine , ut est si nascatur homo. cum duobus capitibus. op. de trib. ternar. pec. c.7.

Deificatus, Deiformis, Deitas.

1. Deificatum componitur ex deitate, & factum : unde importat aliquid antecedens factum esse Deum, sicque non potest dici humanitas Christi esse deificata. lib.3. d.7. dub.2. Vid. *Dei nomen*. n.49.
2. Deiformitas acquiritur per gratiam, & gloriam: Duplex est : vel quando importat assimilationem per gloriam : vel per potentiam cognoscitivam. lib.2. d.3. p.2. a.2.q.2. ad 1. V. *gratia effectus*.
3. Deiformis vita quomodo duci possit in hoc mundo. op. de 7. Itin. æt. itin.7. d.4.
4. Deiformitas gloriæ facit plura simul intelligere. l.3. d.18. a.1. q.1. ad 3. Reddit intellectum aptum ad videndum Deum. Vid. *Dei cognitio*. num.1.
5. Deiformitas intellectus quænam. V. *Angelorum intellectus*. n.1.
6. Deitas quomodo differat à Divinitate. V. *Divinitas*. n.1. seq.

Delbora.

1. Delbora fuit una ex quatuor Prophetissis veteris Testamenti : aliæ tres sunt Maria Sotor Moyse, Anna, & Holda. in Luc. c.2. n.38.
2. Delbora interpretatur apis habens aculeum, significatque justitiam. in Luc. ibid.

Delectabile, Delectamentum, & Delectatio.

1. Delectatio est conjunctio convenientis cum convenienti, quæ exigit inclinationem, indigentiam, quietationem, & sufficientiam in extremis l.1. d.1. a.3. q.2. ad arg. & l.2. d.20. a.1. q.3. ad 2. & d.24. p.1. a.2. q.1. ad 5. & lib.4. d.49. art.2. quæst.1. ad 3. & op. Itin. Ment. c.2. & serm. 5. de plur. Mart. & serm. 1. Dom.2. post Pent. Vid. *Dilectio*. n.12. Vid. *Objectum*. num.32.
Est operationis consummatio. Psalm. 118. c.9. vers. 2.
2. Delectatio qualis fuisset in statu innocentia. l.2. d.20. q.3. V. *Adam*. n.36.
3. Delectatio venerea unde procedit, & an fuisset in statu innocentia. l.2. d.20. ibid. Quomodo vocatur delectatio somnii. in Sap. c.7. n.3. Vid. *Complacentia*. n.1.
4. Delectatio potentia consistit in complemento, & facilitate sui actus. lib.2. d.20. quæst. 3. ad arg.
5. Delectatio visus, auditus, curiositatis, & ta-

ctus, & aliorum sensuum qualiter differant. l.2. d.20. q.3. ad 4. & op. Itin. Ment. cap.2. & serm. 5. de plur. Mart. Vid. *Infrà*. n.9. Quam noxia animæ. serm.4. Dom.3. post Pasch.

Qualis fuisset in statu innocentia. Vid. *Adam*. num.40.

6. Delectatio beatorum erit major in visu, quam in aliis sensibus. l.2. d.20. q.3. ad 4.
7. Delectatio voluntatis in quo consistat. lib.2. d.24. p.1. a.2. q.1. ad 5.
8. Delectatio omnis supponit aliquam suggestionem, estque vel solum sensualitatis, ob idque absque peccato, vel cum peccato post advertentiam. lib.2. dist. 24. part. 2. quæst. 1. & 2.
9. Delectatio quomodo supponat operationem sensuum. l.2. d.24. ibid. & op. Itin. ment. c.2. V. *Suprà*. n.5.
10. Delectatio peccati quem progressum habeat in tentatione. l.2. d.24. ibid.
11. Delectatio morosa quando sit peccaminosa mortaliter, & quando venialiter, & quænam mora requiratur, & quando sufficit consensus interpretativus, & qualis sit; & an in omnibus peccatis sit peccaminosa. l.2. d.24. p.2. dub.1. & art.2. quæst.2. & op. de mod. confit. cap.7. & sequent. & op. Comp. Theol. lib.3. cap.11. V. *Morosus*.
12. Delectatio est venenum serpentis inferens mortem animæ. lib.2. d.24. ibid. & op. Confession. part. 2. cap. 1. & serm. 4. Dom. 1. Adu.
13. Delectationis pravae mala. op. Phar. lib.2. cap.3.
14. Absque delectatione anima esse non potest. op. Phar. l.2. c.3.
Hæcque non potest esse absque amore mutuo. l.1. d.10. a.1. q.2. corp.
15. Delectatio sequitur apprehensionem rei convenientis. op. Itin. ment. c.2.
16. Delectatio quæ bona, quæ indifferens, quæ mala op. Compend. Theol. lib.3. cap. 11. mala in quo consistit. ser.3. Dom.3. post Pasch.
17. Delectatio omnis bonæ, vel indifferens ad solum Deum reducitur. op. Itin. ment. cap.2. & serm. 5. de plur. Mart. & serm. 1. Dom. 2. post Pent.
18. Delectatio sensualis, maxime circa tactum impugnat donum intellectus : ebrietas ex parte anteriori : luxuria ex posteriori. serm. 3. Hexaem.
19. Delectatio, sicut dolor est in instanti. l.4. d.16. p.1. a.3. q.1. in arg.
20. Delectationes carnales sunt siliquæ porcorum non satiantes animam. serm. 4. Dom. 18. post Pent. V. *Siliqua*. n.1.
21. Delectatio, complacentia, & quietatio stat in amore. V. *Delectatio*. n.12.
22. Delectationes Mundi. Vid. *Mundus*. n.84.
Delere. Vid. *Contritio*.

Deliberatio.

Deliberatio pro statu viæ indiget collatione, & successione : at in gloria potest fieri in instanti. l.3. d.18. a.1. q.1. ad 3. & l.2. d.3. a.1. q.1. & 2. & d.5. a.3. q.1. ad 2. Id docet de Angelis : oppositum tamen sustinet de Christo, quia ab instanti ejus anima fuit gloriosa : ob id potuit plura

plura simul intelligere &c. l. 3. d. 18. cit. Vid. *Electio*. n. 2. V. *Voluntas*. n. 4.

Delicatus, Delicia.

1. Delicata est divina consolatio, quæ non admittit secum terrenas consolationes. serm. 1. de SS. Evang. & serm. 1. de Dedic. Eccl. V. *Consolatio*. n. 5.
2. Deliciæ mundanæ quàm vanæ. in Ecclen. c. 2. V. *Mundus*. n. 34.
3. Ubi non est amor, ibi non possunt esse delicia. l. 1. d. 10. a. 1. q. 2. corp.
4. Deliciæ in hoc mundo, & in alio non possunt consequenter haberi. ser. 3. Pent.
5. Deliciæ Christi esse cum filiis hominum. Vid. *Christi attributa*. n. 38.

Delictum.

1. Delictum dicitur quasi derelictum bonum, estque transgressio præceptorum affirmativorum, sicuti commissum est prævaricatio præceptorum negativorum. op. Cent. p. 1. sec. 7. & op. Brev. part. 3. cap. 8. & op. declar. term. Theol.
2. Delicti differentia sunt ignorantia, omissio, & negligentia. op. Cent. p. 1. ibid.
3. Delictum dicitur notorium, & plenè probatum quando ita factum est ut non indigeat testibus, & nulla tergiversatione possit celari. l. 4. d. 13. a. 1. q. 4. ad arg. & d. 17. p. 3. a. 2. q. 2. ad 5. V. *Notorium*.

Delinquere.

Delinquentium tria genera in Religionibus, & qualis circumspèctio adhibenda in eorum correctione op. de sex al. Seraph. cap. 7. Demeritum. Vid. *Meritum*.

Demetrius.

Demetrius interpretatur nimium persequens, significatque malum iudicem. in Psalm. 118. c. 2. vers. 7.

Democritus.

Democritus cum esset ditissimus, ut Philosophiæ operam daret omnibus renuntiavit. serm. 1. in Convers. S. Paul.

Demon. V. *Dæmon*: *Diabolus*.

Demonstrabile, Demonstratio, Demonstrativum.

1. Demonstrationes scientificæ sunt de his, quæ fiunt semper, & si fiant de his, quæ fiunt frequenter, non tamen fiunt ut frequenter evenientes, sed ut semper, ut in Eclipsi. l. 4. d. 36. dub. 5. V. *Syllogismus*.
2. Demonstratio qualis argumentatio. lib. 3. d. 24. art. 2. quæst. 2. in corp. & op. diæt. sal. tom. 8. cap. 5.
3. In demonstratione medium per suam evidentiam, & convenientiam, cum extremis compellit rationem ad assentiendum. ser. 1. Hex.

Denarius.

1. Denarius inficit hominem. serm. 5. Hexaem.
2. Denarius mysticè est anima, cujus imago examinabitur in morte. ser. 2. Dom. 22. post Pent. Vid. *Anima varia*. n. 44. & V. *Anima ad Deum*. n. 71. V. *Decem*. V. *Numus*.
3. Denarius est pretium, quod datur laboran-

tibus in vinea. in Luc. c. 15. n. 8. & ser. 2. & 3. in Septuag. & serm. 3. in oct. Pasch. & serm. 3. Dom. infra oct. Ascens.

4. Denarii numeri perfectio qualis. l. 3. d. 37. a. 2. q. 1. in corp. & in Luc. cap. 15. n. 8. V. *Numus denarius*. n. 24. Continet in se unitatis, ternarii, & senarii numeri perfectiones: prima est perfectio omnis numeri: aliæ duæ continent partes aliquotas, & non aliquotas. lib. 4. d. 1. p. 2. a. 1. q. 3. corp.
5. Denarius falsus est mendacium. op. diæt. sal. tom. 3. c. 7.
6. Denarius est ultimus numerorum: supra enim ipsum fit recapitulatio numerorum. Ps. 150. De nihilo esse quot modis sumi potest. lib. 1. d. 5. dub. 10. V. *supra*. V. *De*, & V. *Creatio*.

Denominatio.

1. Denominatio in quo sensu dicitur, quod fiat à nobiliori. l. 1. d. 14. a. 1. q. 1. ad ult. & lib. 2. d. 9. a. 1. quæst. 4. ad arg. & d. 25. p. 2. dub. 3. & l. 3. d. 2. art. 2. quæst. 2. ad 1. & l. 3. d. 38. q. 5. ad 3. & lib. 4. d. 27. a. 1. quæst. 2. V. *Maxima*. n. 244. & 447. & 561. Quomodo fiat ab accidentibus. V. *Accidens*. n. 50. In effectibus denominatur ab ignobiliiori. Vid. *Effectus*. n. 1.
2. Denominatio alia est per inhærentiam, alia per circumincessionem, quando, scilicet, unum ad aliud ordinatur, ut color est lux. l. 2. d. 27. a. 1. q. 2. ad arg. Sed denominatio accidentis non potest fieri ad id, ad quod comparatur, ut accidens: Unde Deus non dicitur localis, licet sit in loco. l. 1. d. 37. p. 2. a. 1. q. 1. in arg.
3. Denominativa prædicatio fit quatuor modis: primò per inhærentiam; v. g. paries est albus: secundò per modum transmutationis: ut Petrus dealbatus: tertio per modum possessionis, ut Asinus Socratis: quarto per modum unionis, ut ferrum ignitum. lib. 3. d. 6. a. 1. q. 3. ad 4. Unde fit per modum concretionis, sicut prædicatio per identitatem fit per modum abstractionis. lib. 1. d. 27. a. 1. q. 1. ad 3. Vid. *Prædicatio*. n. 12. & 19.
4. Denominatio operis moralis est ab intentione. l. 3. d. 38. a. 1. q. 5. ad 3.
5. Denominatio extrinseca nihil realiter distinctum à denominante ponit in re denominata, sed est quid distinctum tantum secundum modum, scilicet, dicendi, ut est actio cognitionis Dei à cognosci ipsius. lib. 1. d. 40. art. 1. q. 1. ad 2.
6. Denominatio non fit eorum quæ raro, sed quæ frequenter fiunt. lib. 3. dist. 38. quæst. 5. ad 3.

Densitas

1. Densitas, & raritas in Elementis causantur à frigido, & calido dissolvente, vel constringente partes materiæ: In cælis verò causantur ob situm diversum partium: in densis enim sunt partes propinquiores. lib. 2. d. 14. part. 2. art. 2. quæst. 1. corp.
2. Condensabilitas, & rarefactibilitas, est ratio, quare elementa sunt miscibilia. lib. 2. d. 17. a. 2. q. 2. in fund. Vid. *Raritas*. n. 1.

Dens.

1. Dentes alii sunt incisivi, alii canini, alii molares: per primos in Saera Scriptura intelliguntur dolosa verba: per secundos detractoria: per tertios manifestè mala. Pf. 57.
2. Dentes draconum sunt tentationes Diaboli, & Mundi. ser. 4. Dom. 1. Adu.
3. Dentes animæ quinam. V. *Anima varia*. n. 43.

Denuntiatio.

Denuntiatio quando faciendâ Prælato de peccato proximi. in Ecclen. cap. 10. n. 11. Vid. *Accusatio*.

Deordinare: Deordinatio.

Deordinatio multiplex est in peccato mortali, cui respondet in Inferno multiplex pœna. op. Brev. part. 7. cap. 6. Vid. *Peccatum actuale*. n. 5. Vid. *Peccatum Originale*. n. 16.

Dependere: Dependencia.

1. Dependencia creaturæ ad Creatorem quæ relatio sit, & quomodò distinguatur à creatura. l. 1. d. 30. dub. 4. & a. 1. q. 3. corp. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 2. V. *Creatura*.
2. Dependencia est triplex: prima per comparisonem ad compositionem: secunda cum aliis: tertia ad suam causam. lib. 1. d. 8. p. 2. art. 1. q. 2. corp.
3. Dependencia animæ ad corpus, & vice versa est in ordine ad compositionem cum aliis, estque secundaria, non essentialis. l. 1. d. 8. p. 2. ibid. V. *Anima ad corpus*. n. 9. seq.

Deprecatio.

1. Deprecatio propriè est de malis amovendis: oratio pro bonis adipiscendis, sed communiter unam sumitur pro altero. in Sap. c. 18.
2. Deprecatio habet tres proprietates, scilicet, humilitatem, assiduitatem, & affectuositatem: prima multùm placet Deo: secunda multùm valet: tertia multùm movet. Pf. 118. c. 11. v. 9.

Derisio.

1. Derisio est detestatio, seu contemptus proximi, quæ fit verbis: subsannatio verò fit aliquo gustu contemptibili: & irreverentia consistit in modo loquendi: estque fructus superbiæ. op. spec. an. c. 2.
2. Derisor, arrisor, & adulator differunt, quod derisor absentibus detrahit: arrisor consentit in malis amicis, & dominis: adulator qui verba cadentia tollit. Pf. 111. est veluti cæcus, qui spuit, & nescit ubi. op. diæt. sal. t. 3. l. 7.
3. Derisio quàm perniciosa. op. Phar. l. 3. c. 3.
4. De derisione multa ex S. Script. op. Bibl. paup. cap. 70.

Derivatio.

1. Derivativum est concretum. V. *Concretum*.
2. Produci per derivationem quid sit. V. *Deficium*. num. 7.

Descendere.

1. Descensus ad mortem, ad pœnitentiam, & ad Infernum expenditur. serm. 3. Dom. 10. post Pent.
2. Descensus per vitia, & ascensus per virtutes multiplex proponitur. serm. 2. Dom. 16. post Pent.
3. Descensus Christi ad Inferos. V. *Christus descendens ad inferos*.
4. Descensus ordinatus ad ascensum, fuit descensus Christi ad inferos. l. 3. d. 2. a. 1. q. 4. ad 4. Unde tales motus non sunt contrarii. ibid.

5. Descendere Dei in mundum est aliquod novum operari in creatura. op. sum. de essentia.
6. Descensus hominum in peccatorum tenebras: ad pœnitentiam, ad sepulturam, & ad Infernum expenditur. ser. 3. Dom. 10. post Pent.
7. Descendendo servitur Diabolo. V. *Christi varia*. n. 282.
8. Descensus hominis in Jericho. Vid. *Defectus*. num. 10.

Descriptio.

Descriptio totius orbis qualiter factus in Nativitate Christi, & an fuerit licita. in Luc. cap. 2. num. 1.

Deferere.

Deus dicitur deferere animam. V. *Peccati effectus*. n. 36. V. *Despicere*.

Desertum.

1. Desertum est locus asperitatis, sterilitatis, & despectibilitatis. serm. 2. Dom. 1. Quadrages. & in Joan. col. 7.
2. Desertum quia est locus solitarius, & inhabitatus, & sterilis significat aliquando Mundum, locum vitiosum, & damnatorum, vitam justorum, & virtutis progressum in Pf. 77. & ser. 5. Dom. 1. in Quadrages.
3. Desertum significat Religionem. in Luc. c. 4. n. 42. & serm. 2. Dom. 1. Quadrages. Item multiplex mysticè. Pf. 77. Vid. *Christi varia*. n. 253. V. *Religionis status*.
4. Deserti laudes, & quomodò sit valdè aptum ad serviendum Deo. ser. 2. Dom. 1. Quadrages.
5. Dicitur cœlum. V. *Cœli varia*. n. 22.

Desiderium.

1. Desiderium est operatio virtutis electivæ, habet pro objecto bonum. op. Itin. Ment. c. 3. estque fructus spei. l. 3. d. 31. art. 2. q. 2. ad 2. Vid. *Appetitus*. Quod bonum est absens. lib. 3. d. 27. dub. 1. loquendo de desiderio viatorum, non verò Beatorum. l. 3. d. 31. a. 2. q. 2. ad 2.
2. Desiderium quando est in omnem eventum & absolutè, & non evenit, tunc frustratur, & tristitiam affert: non verò quando est conditionatum. l. 2. d. 11. a. 2. q. 3. ad 3.
3. Desiderium boni, & veri in generali non est gratiæ gratis datæ opus, sed tantum in speciali. l. 2. d. 28. a. 2. q. 1. ad 2.
4. Desiderium moriendi quando sit bonum, & quando malum. l. 3. d. 29. dub. 6.
5. Desiderium multiplex expenditur. Psalm. 118. c. 8. v. 12.
6. Desiderium Sanctorum Patrum erat fruendi Deo, uniendi Deo, & evitandi malum, scilicet, Diabolum, peccatum, & infernum. Pf. 9.
7. Desiderium æternum quomodò tribulationibus excitetur. in Luc. c. 16. n. 35.
8. Desiderium excitatur alicujus rei per spectiositatem, utilitatem, & deliciositatem: primum respicit visum: secundum affectum: tertium gustum, quæ tria sunt excellentissimè in Christo, ob id est desiderabilis super omnia. ser. 2. Dom. 1. Adu.
9. Desiderium ardens necessarium volenti Deo servire. op. de regim. an. Est ignis animæ. Vid. *Anima ad Deum*. n. 95.
10. Desideria sancta, & pia varia proponuntur animæ. op. Solil. cap. 4. non possunt haberi nisi per orationem, & contemplationem. op. Itin. ment. prolog. sunt via ad Deum, ad supernam Hierusalem, solumque sunt amantium. op. Myst.

Myft. Theol. prol. Sunt clamor animæ perueniens ad aures Dei, vocesque animæ. op. de 7. itin. 2. d. 4. Sumr signa habitationis Spir. Sancti. ser. 3. in Ascens.

11. Desideriorum bonorum fructus. op. Phar. lib. 4. cap. 24.
12. Desiderium, quia est boni absentis importat imperfectionem: in Beatis verò importat tantum exclusionem fastidij. lib. 3. d. 27. dub. 1. V. *Suprà*. num. 1.
13. Desiderium aliud est de acquirendo quod non habetur, aliud de continuando quod habetur. In primo est spes, quia est ibi expectatio: In secundo non, estque proprium Beatorum. l. 3. d. 31. a. 2. q. 2. ad 2. & d. 27. dub. 1.
14. Desiderium bonorum æternorum quomodo differat à desiderio temporalium. l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
15. Desiderium cœlestium quid operetur. V. *Cali. varia. n. 13.*
16. Desideria mala quàm noxia. op. Phar. lib. 4. cap. 24.

Desidia.

Desidia dicitur quasi desistentia, estque omisso debite circumstantiæ in opere faciendo: & est idem quod negligentia, ad quam consequitur torpor, & pigritia: prima respicit appetitum quietis: secunda difficultatem operis. op. Cent. p. 1. sec. 8.

Desinere.

1. Verbum desinit habet duplicem expositionem, scilicet modum intrinsecum, cum res ultimo est; & extrinsecum, quando res non est: primus dicitur ultimum esse rei: secundus primum non esse rei. l. 4. d. 17. p. 1. art. 2. q. 1. ad 4. V. *Modus. n. 5.*
2. In desitione, & inceptioe alicuius rei quomodo dantur duo indivisibilia contigua, scilicet unum dicit negationem præcedentis formæ, & aliud positionem novæ: sic per unum instans desinit esse panis, & in alio incipit esse corpus Christi. l. 4. d. 11. p. 1. a. 1. q. 5. V. *Incipit. num. 1.*
3. De desitione, & inceptioe rerum. V. l. 1. d. 9. q. ult. & l. 1. d. 37. a. 2. q. 2. in arg. & l. 2. d. 1. art. 3. quæst. 1. & q. 2. ad 3. & l. 3. d. 11. a. 2. q. 2. & 3. & lib. 4. dist. 11. p. 1. a. 1. quæst. 5. & d. 17. p. 1. art. 2. q. 1. ad 4.

Desistere. V. *Desidia.*

Desolatio.

Desolationis abominationis signa adventus Antichristi mysticè traduntur. ser. 1. Dom. 24. post Pent. V. *Abominatio. n. 2.*

Despectus. V. *Despicere.*

Desperatio.

1. Desperatio est effectus Accidiæ: estque voluntas gravedinem reprimens, diffidens de adiutorio ad perficiendum bonum, seu de remuneratione divina. op. declar. term. Theol. & op. Cent. p. 1. sec. 2. 1. & op. Spec. an. c. 3. V. *Accidia. num. 4.*
2. Desperatio est gravissimum omnium peccatorum, estque in Spiritum Sanctum. op. Spec. an. c. 3. claudit enim finalem impœnitentiam in se, sic Iudas &c. l. 2. d. 43. a. 3. q. 1. ad 1. V. *Peccatum mortale. n. 41.*
3. Desperatio de Dei misericordia est duplex, scilicet vel in se credendo, quod maior sit iniquitas, quàm misericordia, estque infidelita-

ris actus: vel in effectu credendo id non univèrsaliter, sed respectu sui. lib. 2. d. 43. dub. 3. & a. 3. q. 2. ad 1.

4. Desperatio est vel ex pusillanimitate: alia ex pura diffidentia misericordiæ Dei: prima non est peccatum in Spiritum S. secunda sic. l. 2. d. 43. a. 3. q. 2. ad 1.
5. Desperatio non tollit fidem, tamen plus offendit fidem, quàm aliud peccatum. lib. 2. d. 43. dub. 3.
6. Desperatio est vitium demergens hominem in profundam peccatorum. l. 3. d. 26. a. 2. q. 2. ad arg. & l. 2. d. 43. a. 3. q. 2. ad 1. & serm. 1. Dom. 4. Quadr. & ser. 2. Dom. 19. post Pent.
7. Desperatio supponit aliud præcedens peccatum: mala enim conscientia est, quæ inducit in desperationem. l. 3. d. 26. a. 2. q. 2. ad 1.
8. Desperatio in damnatis est cumulus omnium malorum. l. 3. d. 31. a. 2. q. 2. ad 4.
9. De desperatione auctorit. SS. PP. op. Phar. l. 3. cap. 14.
10. Desperatio quomodo tollenda. f. 5. in die. Cin.

Despicere.

1. Despicere Dei est dupliciter, vel finaliter, quod habet secum annexam obdurationem in præfenti, & reprobationem æternam, vel secundum præsentem iustitiam. in Ecclen. cap. 7. num. 14.
2. Deus neminem despicit sine causa, & quomodo iste non possit corrigi. in Ecclen. ibid.

Desponsatio.

1. Desponsatio Ecclesiæ cum Christo. V. *Ecclesia. num. 61.*
2. Desponsatio animæ cum Deo quomodo fiat. V. *Anima ad Deum. n. 85.* & 110. V. *Sponsus. V. Christi varia. n. 289.*

Determinatio.

1. Determinatio fit per differentiam constituentem, quæ semper aliquam differt à re constituta. l. 1. d. 33. a. 1. q. 1. ad 1. V. *Differentia. n. 7. seq.*
2. Determinatio qualis est necessaria in obiecto ad subalternationem scientiæ. lib. 1. quæst. 2. in prol. Detestari. V. *Contritio. V. Peccati remissio. V. Absolutio.*

Detractio.

1. Detractio est alienæ famæ denigratio. op. Cent. p. 1. sec. 13. & 19. & op. declar. term. Theol. & op. Spec. an. c. 1. V. *Murmuratio.*
2. Detractio est effectus, seu filia Invidiæ, qua quis proximi bonum, seu prosperitatem impedit. op. Spec. an. c. 1.
3. Detractio committitur aut bonum proximo diminuendo, aut malum imponendo: ob id committitur principaliter pluribus modis, scilicet bonum negando, vel tacendo maximè tempore necessitatis, vel bonum pervertendo in malum, vel malum occultum revelando, vel augmentando, vel adinveniando mendaciter malum non factum, vel libenter audiendo malum de proximo. op. Cent. part. 1. sec. 13. & op. Spec. an. cap. 1. & in Sap. c. 1. n. 11. De sui natura est peccatum mortale: aliquando non. op. Spec. an. cap. 1. & op. Expos. reg. FF. Min. cap. 10. & in Ecclen. c. 10. n. 11.
4. Detractio est peccatum contra iustitiam obligans detractorem ad restitutionem. & op. Spec. an. c. 1. & ser. 4. Dom. 4. post Pent.

V 4 5. Detra

5. Detractor est peior quàm raptor rei alienæ. op. Spec. an. c. 1.
6. Detractio est homicidium spirituale. op. Cent. part. 1. sec. 3. 1. & op. Phar. lib. 3. cap. 3. V. *Infra* num. 12.
7. Detractor est similis Cani, qui lambit in homine non carnem, sed vlcera, & faniem. op. diæt. salt. t. 3. c. 7.
8. Detractio quàm noxia bono Religionis, & Prælatorum. op. de sex al. Seraph. c. 7. & op. de Instit. Novit. c. 23.
9. Detractor est similis serpenti, qui occultè porrigit venenum. in Ecclen. c. 10. n. 11. Imò peior, quia occidit primò se ipsum. in Sap. c. 1. n. 10. & ser. 1. in fest. Pent. V. *Infra*. n. 11. Et sicut lingua serpentis sibilare non potest, clamare non potest: sic oratio linguæ venenatæ non est clamor orantis, sed sibilus serpentis apud Deum. ser. 3. Dom. 2. Quadrag.
10. Detractor peior fit cum reprehenditur. in Luc. c. 4. n. 22.
11. Detractoris lingua est serpentina, & Diaboli. ser. 1. 1. in Pent. V. *Suprà*. n. 9.
12. Detractoris lingua tres vno ictu interficit. ser. 1. 1. in Pent. Crucifigit fratrem suum falso iudicio, & detractione oris. ser. 4. Dom. 4. Pent. V. *Suprà*. n. 6.
13. Detractio quàm malum, & Deo exosum, proximoque exitiosum. ser. 4. Dom. 2. post Pent. & op. Phar. l. 3. c. 3. Auctorit. S. Scripturæ. op. Bibl. paup. cap. 71. SS. PP. op. Phar. l. 3. c. 3. Detractionis, & fraternæ correctionis conflictus proponitur. op. Phar. l. 2. c. 15.
14. Detractore, & detractione non esse curandum demonstratur. op. de prof. Relig. lib. 2. c. 37. Et qualiter cum illo tractari debet. op. Inform. Novit. c. 11.
15. Contra detractores distichon positum à S. Augustino in mensa. serm. 5. Dom. 2. Quadrag.
16. Detractores summè abhorrebat S. P. Franciscus, dicebatque eos esse serpentes pascentes se sanguine animarum, quas gladio linguæ necant. op. leg. S. Franc. c. 8. V. *Serpens*. n. 9.
17. Detractionem dicebat S. P. Franciscus esse inimicam fontis pietatis divinæ, morsum serpentinum, & pestem atrocissimam vocabat. op. leg. S. Franc. ibid.
18. Detractorum consilia Prælatus debet fugere, sicut & adulatrum. op. de sex al. Seraph. cap. 7.
19. Detractio est lepra corrumpens detrahentem, & alios. ser. 1. Dom. 1. 3. post Pent.
20. Detractores sunt ranæ. V. *Rana*. n. 2. Detrimentum. V. *Damnum*.
- Devorare, Devoratio, Diabolus devorator. V. *Diaboli tentationes*. n. 48.
- Devotio.*
1. Devotio est actus voluntatis, præsupponens tamen lumen intellectus, quo homo se devovet Deo perfectè corde, ore, & opere per fidem, spem, & charitatem, estque idem quod religio, vel religionis actus. op. Cent. p. 3. sec. 44. & op. de prof. Relig. proc. 7. c. 16. & op. de sex al. Seraph. c. 8.
  2. Devotio Deo grata exigit concordantiam manuum, linguæ, & mentis. in Luc. capite 2. num. 20.
  3. Devotio vnguentum spirituale, quo vnguntur pedes Christi exemplo Magdalenæ, & quomodo conficiatur. in Luc. c. 23. n. 55. & in Io. col. 55.
4. Devotio alia est communis, alia specialis, alia assidua, & in quibus consistit. op. de sex al. Seraph. capite 8. & op. Collat. 8. col. 6. 7. & 8.
  5. Devotionis ad Deum mirabiles effectus enarrantur. op. de sex al. Seraph. cap. 3. & 8. & op. collat. 8. col. 6. 7. & 8. & serm. 1. Dom. 2. Adu. est thus ad Deum ascendens. serm. 4. in Epiph.
  6. Devotio quibus effectibus exiitetur. op. de prof. relig. l. 2. c. 73. & op. de proc. relig. proc. 7. c. 16. & op. Spec. discipl. p. 2. c. 6.
  7. Devotorum tentationes enarrantur, & proponuntur remedia. op. de prof. relig. lib. 2. cap. 77. & op. de proc. relig. cap. 21. part. 2. V. *Tentatio*. num. 51.
  8. Devotio vera in quibus consistit. op. oct. colat. cap. 6. & op. de sex al. Seraph. c. 8. Quid operetur in anima. serm. de SS. Sim. & Iuda.
  9. Devotio consurgit vel ex timore, vel ex dolore, ex desiderio, ex compassione, ex amore, ex gaudio, vel ex admirationis stupore: per holque affectus ascendit anima ad varios gradus devotionis. op. de prof. Relig. lib. 2. cap. 73.
  10. Devotionum species diversæ contemplativorum enumerantur, scilicet iubilum, ebrietas, spiritus, spiritualis iucunditas, liquefactio. op. de prof. ibid. c. 72.
  11. Devotio docti, & indocti qualiter differat. op. ibid. c. 73.
  12. Devotionis sensibilis dulcedinem quare Deus aliquando auferat. op. ibid. l. 2. c. 77. & op. de proc. relig. c. 20. & 21.
  13. Devotio ad B. Virginem qualiter exercenda. op. 25. mem.
- Series titulorum de Deo.*
1. Nomen.
  2. Dei essentia.
  3. Dei intellectus, & cognitio.
  4. Dei voluntas.
  5. De Trinitate, & Vnitate.
  6. Spiritus Sancti processio.
  7. De Personis divinis.
  8. Appropriata.
  9. De distinctionibus in divinis.
  10. De modis loquendi in divinis.
  11. Deus in ordine ad creaturas in esse naturæ.
  12. Dei Providentia.
  13. Dei Prædestinatio, & reprobatio.
  14. Dei causalitas in ordine ad gratiam.
  15. Dei misericordia, & iustitia.
  16. De Dei amore in creaturas.
  17. De Dei cognoscibilitate, seu cognitione.
  18. Deus amandus, seu amor Dei.
  19. De Deo Varia.
- Deus.*
1. Deus dicitur à verbo Græco æthein, quod est ardere: vel à thein, quod est fovere: vel à theastæ, quod est videre. lib. 1. distinct. 2. dub. 3. & op. princ. S. Script. & lib. 1. distinct. 7. art. 1. quæst. 6.
  2. Deus: hoc nomen si sumitur quantum ad id cui imponitur, est nomen naturæ: si verò quantum ad id à quo imponitur, est nomen opera

- operationis, & hoc est magis proprium. lib. 1. distinct. 2. dub. 3. & op. princ. S. Script. & lib. 1. distinct. 18. art. 1. quæst. 6. & distinct. 23. a. 2. q. 3. in arg. propriè dicit æternum in connotando temporale. l. 1. d. 41. dub. 3.
3. Deus: hoc nomen principaliter imponitur ab operatione, quam habet circa nos. lib. 1. d. 18. quæst. 6. & d. 23. art. 2. quæst. 3. in arg. & dist. 2. dub. 3. Sed propriè significat naturam ibid. & lib. 1. d. 23. a. 2. quæst. 3. in arg. & ad 3. & lib. 1. d. 36. dub. 1. connotatque relationem rationis ad creaturam. l. 1. dist. 36. dub. 1. & d. 34. quæst. 2. ad 6.
4. Dei nomen significans propriè essentiam est, qui est, ego sum, qui sum, significatque entitatem in omnimoda perfectione, & absolute, scilicet primitatem inanteibilem, universalitatem illimitabilem, seu potestatem, & æquitatem inobliquabilem. op. princ. S. Script. & lib. 1. dist. 2. dub. 4. & op. Comp. Theol. lib. 1. cap. 23. & lib. 1. dist. 34. quæst. 2. ad 2. & in Io. c. 18. n. 5.
- Esse est nomen Dei primarium, quia esse Dei est omne quod in Deo est: In creatura verò differt esse, & benè esse. serm. 2. Hex. & ser. 9. & 10. & op. Itin. ment. c. 5. Ex quo habetur cognitio unitatis Dei. ibid.
5. Deus dicitur ineffabile nomen, non quod sensibilibus verbis exprimi non possit, sed quia significatum eius sensu, & intellectu creaturæ exprimi non potest. op. princ. S. Script. & lib. 1. d. 22. a. 1. quæst. 1. corp. & op. Comp. Theol. lib. 1. cap. 24.
6. Deus in Hebræo dicitur Heloim, quod est nomen Tetragramaton, quod æquipollet Dij: unde Hebræi expriment in plurali numero ob defectum articulorum, & modorum significandi, quos habemus nos Latini. l. 1. d. 4. art. 1. q. 3. ad 1. & d. 1. dub. 8.
- Nomen Tetragramaton quid significet. in Sap. cap. 18.
7. Deus: hoc nomen quia non habet plurale, habet naturam termini discreti, idem significat, & idem supponit: Vnde habet naturam termini communis ob pluralitatem suppositorum, & termini discreti ratione formæ immultiplicabilis: vnde supponit & naturam, & suppositum. l. 1. d. 4. dub. 4. & a. 1. quæst. 1. & 4. corp. & quæst. 3. ad 3. & lib. 3. dist. 7. art. 1. quæst. 1. ad arg. ob id est incommunicabile creaturis. in Sap. cap. 14.
- Vnde alio modo supponit in hac Deus est Trinitas: & alio in hac Deus generat. lib. 1. d. 29. a. 1. quæst. 2. corp. ex regula posita. l. 1. dist. 4. art. 1. quæst. 1. corp. scilicet terminus habens multitudinem suppositorum sine distributione acceptus stat pro illo, pro quo reddit locutionem veram.
8. Deus potest sumi nuncupativè, & adoptivè, & naturaliter: primis duobus potest multiplicari: tertio modo nequaquam. lib. 1. distinct. 4. a. 1. quæst. 3. corp. & op. Compend. Theol. lib. 1. cap. 2.
9. Dei nomina imponuntur vel à forma immultiplicabili, suntque propria Dei, quæ tollunt pluralitatem & re, & consignificatione, vt Pater: vel à forma communicabili; vt principium creaturarum: vel à forma immultiplicabili ob defectum materiæ: idque tollit pluralitatem secundum rem, non secundum consignificationem: sic Deitas potest multiplicari per supposita. lib. 1. dist. 4. q. 3. ad 3.
10. Dei nomina, vel sunt essentialia dicta essentialiter, vt Divinitas, Deitas, Maiestas: vel sunt personalia dicta personaliter, vt generans, & genitus: vel sunt personalia dicta essentialiter, vt missus, incarnatus: vel sunt essentialia dicta personaliter, vt potentia generandi. l. 1. d. 7. a. 1. q. 1. ad 4.
11. Deus: hoc nomen non potest trahi ad creaturas: benè autem divinum: vnde dicitur homo divinus, non Deus, quia Deus dicit formam Dei. lib. 1. distinct. 15. part. 2. dub. 6. & in Sap. capite 14. num. 21. & Deitas sit abstractum. ibid.
12. Nomen Dei quodcumque vel est proprium, ob idque spectans ad substantiam vel ad personas, vel est translaticivum. l. 1. d. 22. dub. 2. & a. 1. q. 3. & 4.
13. Nomen Trinitas, an sit nomen collectivum. l. 1. d. 12. dub. 2. & d. 4. dub. 5.
14. Nomina quomodo dicantur de Deo: quinque regulæ assignantur. l. 1. d. 22. dub. 2.
15. Nomina, & participia in divinis locutionibus qualiter differant. l. 1. d. 22. dub. 3.
16. Nomen Dei quomodo sit ineffabile, & effabile, & significet formam, seu substantiam cum qualitate. l. 1. d. 22. a. 1. q. 1.
17. Nomen Dei quomodo est vnum, & multiplex. l. 1. d. 22. a. 1. q. 2.
18. Nomina Dei vel talia sunt, quorum veritas est in Deo, & oppositum in creatura, vt immensitas: vel quorum veritas est in Deo, & similitudo in creatura, vt sapiens: vel quorum veritas est in creatura, & consimilis proprietas in Deo: Nomina hoc tertio modo sunt propriè translatica. lib. 1. distinct. 22. art. 1. quæst. 3. corp.
19. Habens Deitatem hoc nomen potest sumi neutraliter, & masculinè. lib. 1. dist. 23. art. 2. q. 3. ad 1.
20. Deus: hoc nomen significat Deitatem in comparatione ad habentem: non verò significat habentem Deitatem, hincque non multiplicatur. l. 1. d. 23. a. 2. q. 3. ad 2.
21. Nomen Deus quare non multiplicatur cum forma. l. 1. d. 23. a. 2. q. 3.
22. Divinum: hoc nomen licet pluribus participetur, cum sit possessivum, tamen non multiplicatur forma, seu possessor. l. 1. d. 23. ibid. ad arg. V. *Divinus*. n. 2.
23. Nomina in Divinis alia significant substantiam per modum substantiæ, sic nomen substantivum Deus, taleque non potest pluralificari: quædam substantiam sed adiectivè, seu per modum adiacentiæ, sic verba, & participia, hæcque pluralificantur: Alia significant substantiam in adiacentiâ connotando intrinsecè relationem mutuam, vt coæternus, hæcque multiplicantur. l. 1. d. 9. dub. 2.
24. Nomina Dei aliqua important purè æternum, vt hoc Deus: alia important æternum, sed connotant temporale actum, vt Creator &c. alia connotant temporale in potentia: prima non possunt definirè, alia sic. lib. 1. distinct. 4. 1. dub. 3.
25. Deus hoc nomen est terminus concretus impositus à forma essentiali ipsi supposito: vnde reddit

- reddidit locutionem veram pro supposito, non pro forma : vnde Deus generat Deum, est vera essentia ; seu Deitas generat Deum, est falsa : cum istud sit nomen impositum à forma formæ.l.1.d.4.a.1.q.1.& 4.
26. Deus : hoc nomen dicit summum & in re, & in opinione cogitantis. l.1.d.2.a.1.q.1.corp. & op.princip.S.Script.
27. In Divinis quædam nomina significant in concrezione, vt Deus : quædam in omnimoda abstractione, vt essentia : quædam medio modo, vt lumen : sapientia : voluntas : prima supponunt pro supposito : secunda nequaquam, nisi improprie : tertia partim proprie, partim improprie. lib.1. distinct.5.a.2. quæst.1. corp.
28. Nomina in Divinis possunt accipi differenter, vel quoad suppositum, vel quoad significatum, vel quoad connotatum, vt Deus, Pater, & principium : primum enim in vno sensu stat pro natura : in alio potest stare pro persona, vt Deus est Trinitas, Deus generat : secundum vt Deus Pater, potest significare Patrem filij, & nostrum : & tertium potest connotare æternum respectu filij, & temporale respectu creaturarum. lib.1. d.29.a.1. quæst.2. corp.
29. De Deo quædam nomina dicuntur æternaliter, vt Dominus, misericors, quæ connotant effectum in creatura quoad habitum : quædam temporaliter, vt dominator, & miserator, quæ connotant affectum in creatura secundum actum : quædam pluraliter vt Personæ : quædam singulariter, vt Deus : quædam proprie, vt proprietates Personarum : quædam appropriate, vt sapientia : quædam positive, vt iustus : quædam privative, vt immortalis : quædam translative, vt Leo : quædam collective, vt Trinitas : quædam relative, vt æqualis ; quædam respectively ad creaturas, vt Creator. op.Comp.Theol.l.1.c.23.
30. Dei nomina principalia sunt duo, scilicet qui est, & bonum : per primum significatur Dei esse absolutum in se, sicque infinitum : per secundum notatur esse divinum, vt causa. op.Comp.Theol.l.1.c.23.
31. Omnia nomina quæ dicuntur de Deo, aut sunt essentialia, aut personalia, vt Pater : aut notionalia, vt paternitas : prima vel sunt substantiva, vt Deus : vel adiectiva, vt bonus. op.Comp.Theol. ibid.
32. Nominare Deum per creaturas stat dupliciter, scilicet vel per exteriores, & inferiores creaturas, vt leo, agnus, oriturque Theologia symbolica : vel per interiores affectus, & à superiori, scilicet per intellectualem contemplationem, oriturque Theologia mystica, idest occulta, per quam nominatur Deus dulcis, dilectus &c. sicque per donum sapientiæ, cuius experimentum est cognoscere, qualis sit Deus. op.Comp. ibid.
33. In Theologia supponitur quid, quis, & quæ : primum per nomina essentialia, vt Deus : secundum per personalia, vt Pater : tertium per rationes, vt paternitas. op.Comp.l.1.c.23.
34. Substantia divina exprimitur per neutrum genus, vt vnum ; per masculinum Persona : & per fœmininum notio : vnde in Hymno dicimus Vnum Patri cum filio : non vnus, quia Pater, & Filius non sunt vnus in Persona. op. ibid.l.1.c.23.
35. De Deo proprie nihil dicitur ob eius excellentiam. ibid.
36. Deus bonitatem sonat ; Dominus potestatem. Pf.28. & in Jo.c.14.n.8. & serm.1.Dom.4. post Epiph. importat etiam misericordiam, & sapientiam. serm.4. ibid. & serm.2. Dom.20. post Pent.
37. Nomen Dominus quando notat aptitudinem est Deo essentialia : quando actum est, non est essentialia. Pf.82. sicque non importat relationem ad creaturam. lib.1.d.30. quæst.3. ad 5. & dub.1.
38. Dei nomen est mirabile, horribile, & terribile. Pf.118.c.4.v.7.
39. Nomen Dominus licet sit essentialia, & commune tribus Personis, sumitur aliquando personaliter ; sicque appropriatur Patri sub triplici notione, scilicet innascibilitatis, paternitatis, & spirationis. Pf.118.c.5.v.1.
40. Nomen Dei in Scriptura stat multipliciter. Pf.8.
41. Qualis cognitio exigatur ad nominationem supernaturalium. l.2.d.9.a.1.q.4. ad 1.
42. Deus significat in concreto divinam naturam, & supponit Personam ; & divina natura in abstracto significat Deum. l.3.d.8.a.1.q.1. ad arg. & l.1.d.4.a.1.q.1.
43. In Deo licet sit summa simplicitas, tamen non potest exprimi nisi per compositionem, in qua non cadit falsitas. l.1.d.34. art.1. quæst.2. corp.
44. Nomina quædam ad creaturas spectantia translata sunt ad Deum, vt ipsum laudibus extollere possimus, & ad eius cognitionem promoveamur. l.1.d.33.a.1.q.4.
45. De Deo verificantur nomina in abstracto, quia talia significant essentialia cum impossibilitate permixtionis oppositorum. op. Princ. Sacræ Script.
46. Dei nomen quàm magnum. in Luc. cap.1. num.49.
47. Dei Patris, Filij, & Spiritus Sancti varia nomina. op. declar. term. Theol.
48. Deus, Dominus, Legifer, Iudex, & Rex, quare dicitur. op. Spec. B. Virg. c.9.
49. Deificatus quid significet. lib.3. distinct.7. dub.2.
50. Dei nomen est summæ magnificentiæ, veritatis, & pietatis. in Luc. c.18. n.13.
51. Dei nominis character est bona vita : Diaboli mala. serm.1. Dom. Trin.
52. Deus dicitur homo nascendo, leo resurgendo, vitulus patiendo, avis ascendendo. f.5. in Pasch.
53. Dei nomen in quanta reverentia habuerit S. Franciscus. op. legend. S. Franc. c.10.
54. Deus noster quid significet. in Sap. c.15.
55. Deus dicitur Cælum. V. Cali varia. n. 12.
56. Deus quo sensu dicitur forma. V. forma. num. 10.
1. Deum esse adeo verum, quod oppositum cogitari non possit : quomodo id verificetur. l.1. d.8.p.2.a.1.q.2. corp. & ser. 10. & 11. Hex. & op. Itin. ment. c.5.
2. De Deo si est, cognitio homini innata est, non verò quid est : vnde quia in hoc deficit, sæpè cogitat Deum esse, quod non est, sicut fit

- fit in idolis. lib. 1. dist. 8. ibid. & op. Itin. ment. cap. 5.
3. Deum esse est propositio per se nota, quia causa prædicati clauditur in subiecto: est ergo evidens in se, & etiam in probando: si enim est ens aliquod ab alio, & creatum, ergo & ens per essentiam: Tum etiam quia omnis cognitio, & omnis veritas reducit ad primam veritatem. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. corp. & op. Itin. ment. c. 5. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 1. & op. Itin. ment. c. 6.
  4. Aliquid non esse ob defectum à parte intelligibilis est vel ob defectum præsentia, vel evidentia: sed Deus est ubique semper, & totus semper, & ubique. l. 1. d. 8. ibid.
  5. Deum esse non solum nos docet S. Scriptura, sed & creaturæ. op. Brev. p. 1. c. 2. Ideo id probatur ab effectibus.
  6. Deus veriùs cogitatur, quàm dicitur, & veriùs est, quàm cogitatur: id quomodo sit verum. l. 1. d. 23. dub. 2.
  7. Deos plures esse est impossibile, & inexcogitabile per rectam rationem probatur. lib. 1. d. 2. art. 1. quæst. 1. nec possumus dicere plures Deos, licet sint plures Personæ; quia forma importata per nomen Deus, non multiplicatur. l. 1. d. 23. a. 2. q. 3. corp.
  8. Dei esse dicit summum in re, & in opinione cogitantis. lib. 1. distinctio 2. art. 1. quæst. 1. corp.
  9. Deus quo sensu potest dici esse de nihilo. l. 1. d. 5. dub. 10.
  10. In Deo non cadit proprie præteritum, & futurum, quia hæc aliquo modo sunt non entia: at Deus nihil habet de possibilitate, vanitate, vel non entitate. lib. 1. dist. 8. p. 1. art. 1. quæst. 1.
  11. Deus non dicitur de ordine univèrsi, sed supra. l. 3. d. 1. a. 2. q. 2. corp.
  12. De Deo quænam credenda, intelligenda, & exprimenda. op. Cent. part. 3. sec. 2.
  13. Deum esse dupliciter de aliquo dicitur vel per essentiam, vel per unionem. l. 3. d. 13. art. 1. q. 2. ad 5.
  14. Deus aliquis dicitur natura, vel adoptione, vel nuncupatione. in Sap. c. 14. n. 22.
  15. Deus est sphaera intellectualis, cuius centrum est ubique, circumferentia nusquam. op. Itin. ment. cap. 5.
  16. Deus est à quo averti, est cadere, in quem converti est surgere, & in quo manere est consistere. op. de 7. Itin. æter. prol.
  17. Dei excellentia exponitur. op. Comp. Theol. l. 1. c. 21.
- Dei essentia, & Perfectiones.**
1. Deus quomodo sit definibilis. l. 1. d. 25. art. 1. q. 2. ad 1. Ipsius essentia explicatio spectat maximè ad Testamentum vetus: Bonitatis verò ad novum. op. Itin. ment. c. 5.
  2. Essentia, seu esse primarium convenit Deo ex seipso, quod est in ratione principij originantis, hicque est Pater: convenit & ei secundum seipsum ratione modi exemplantis, hocque est Verbum: convenit & propter ipsum, scilicet in ratione termini quietantis, hicque est Spiritus Sanctus. ferm. 1. in Hex. & op. Cent. p. 3. sec. 2. Ipsius attributa summè relucet in Passione Christi. op. Itin. p. 1. c. 13.
- Eius essentialia explicantur egregiè. op. Itin. ment. c. 5.
- Quomodo potest dici Deus esse de nihilo. lib. 1. d. 5. dub. 10.
- Quænam sint propria, appropriata, & communia. op. Incend. am. c. 3. vers. fin.
3. Divina essentia competit primitas imprincipiabilis, universalitas illimitabilis, scilicet continens universalitatem rerum creaturarum, & excludens terminum durationis: competit & æquitas inobliquabilis. op. Princ. S. Script. & op. Brev. part. 1. cap. 7. & op. Itin. ment. cap. 5. Hinc Deus est vnus, ita quod est impossibile, & intelligibile plures Deos esse. lib. 1. distinct. 2. quæst. 1.
  4. Divina essentia sublimitas consistit in emanationibus, & in attributis. l. 1. Prol.
  5. Divina essentia imporrat summum in se, & in cogitatione. lib. 1. distinct. 2. art. 1. quæst. 1. corp.
  6. Essentia divina est actus purus, carens omni compositione: unde essentia divina habet privationem compositionis in ratione substantia, & privationem essentialis differentia, & dependentia in ratione entis: non sic vlla creatura. lib. 1. distinct. 8. part. 2. art. 1. quæst. 2. corp. & dub. 4. & 6. & distinct. 43. art. 1. q. 3. V. *Infra* num. 312.
  7. Essentia divina simplicitas explicatur. lib. 1. distinct. 8. part. 2. art. 1. quæst. 1. & 2. & part. 2. dub. 1. & 2. & op. Comp. Theol. libro 1. cap. 21.
  8. Essentia divina est simplicior, quia est vna in pluribus, quàm si esset vna in vno. lib. 1. distinct. 8. part. 2. art. 1. quæst. 1. Eius individualitas, ratio quo, quod, & qui explicatur. lib. 1. distinct. 19. part. 2. art. 1. quæst. 4. corp.
  9. Essentia divina, quia est infinita in actu, est actus purus; ob idque summè simplex: quod enim habet aliquid de limitatione est finitum; ob idque compositum. l. 1. d. 43. a. 1. q. 3. & lib. 1. d. 45. a. 2. q. 1. corp.
  10. Perfectiones, & attributa expenduntur. op. Comp. Theol. l. 1. c. 14. seq. Sunt conditiones, proprietatesque nobilissimæ divini esse. l. 1. in Prolog.
  11. Attributa divina ad duodecim capita reducuntur, scilicet summè unitatem, summè vivere, cuncta sentire, & intelligere, non posse mori, corrumpi, & mutari: non esse corpus, esse Spiritum omnipotentissimum, iustissimum, speciosissimum, optimum, & beatissimum. op. Brev. l. 1. c. 2. Explicantur. op. Itin. ment. cap. 5. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 19. & seq. & ser. 6. Hex. & op. sum. de essentia.
  12. Attributa divina reducuntur ad tria, scilicet ad æternitatem, sapientiam, & bonitatem; & hæc tria ad vnum, scilicet ad sapientiam, in qua includitur mens generans, verbum nascens, & amor utrumque necdens. op. Brev. lib. 1. cap. 2. & op. Cent. part. 3. sec. 2. Considerantur. Ps. 124. & 137. & 139. & 145. & 150. & in Sap. c. 12. & op. Incend. c. 3. Ex parte effectuum connotant diversitatem. l. 4. d. 46. dub. 5. Dei vnitas continet omnia alia attributa. lib. 3. d. 25. a. 1. q. 1. ad 4.

13. Essentia divina cum sit primum principium perfectissimum simul, & simplicissimum importat in se quidquid perfectionis est, excludens omnem imperfectionem. op. Brev. lib. 1. cap. 4. & op. Cent. part. 3. sec. 1. seq. & op. declar. term. Theol. Ideoque dicitur omnipotens, quia est prima, & quare. lib. 1. dist. 27. p. 1. art. 1. q. 2. ad 3.
14. In Essentia divina recognoscuntur quinque prædicamenta, scilicet substantia, quantitas, relatio, qualitas, & actio, quæ in comparatione ad subiectum, in quo sunt, transeunt in substantiam relatione excepta, quæ sola transit in eam secundum respectum, quem habet ad subiectum in quo, non ad quem: ob idque substantia continet veritatem; relatio multiplicat Trinitatem. op. Brev. lib. 1. cap. 4. & op. declar. term. Theol. & op. Cent. part. 3. sec. 2. & in Jo. capite 14. numero 10. V. *Infra.* num. 31.
15. De essentia divina non prædicantur ultima quinque prædicamenta, quæ spectant proprie ad corporalia, scilicet Passio, Vbi, quando, situs, & habitus: attribuuntur tamen ei transumptivè, & figurativè. op. Brev. libro. 1. cap. 4.
16. Deus, quia est primum principium nobilissimum, ideo nobilissimæ proprietates entis in eo reperiuntur, scilicet vnum, verum, & bonum, quæ non contrahunt ens secundum supposita, sed secundum rationem. op. Brev. lib. 1. cap. 6.
Vnum dicitur, quia super omnem materiam: simplex super omne materiatum: stabile super omne creatum Pf. 38.
17. Vnitas, veritas, & bonitas in Deo explicantur, & quid importent. op. Brev. lib. 1. cap. 6. & lib. 1. dist. 24. per tot. Vnitas veriùs competit Deo, quam creaturis. lib. 1. dist. 24. quæst. 1. corp. Bonitas est fundamentum omnium emanationum ad intrâ, & ad extrâ. op. Trin. ment. cap. 6. & per id cognoscitur Trinitas. ibid. V. *Persona. diu. appropriata.* n. 4. & seq.
18. In Deo primitas quid importet. op. Brev. lib. 1. cap. 6. & op. Princ. S. Scrip. & lib. 1. dist. 22. art. 1. quæst. 4. ad 5. & dist. 26. dub. 4. & distinct. 27. art. 1. part. 1. quæst. 2. ad 3. & distinct. 28. dub. 1. & quæst. 4. & dist. 31. part. 2. dub. 7. repugnat pluralitas Deorum, & necessariò est quid fictitium. lib. 1. distinct. 2. quæstione 1. ad 1. & ad 3.
Eius vnitas, & Trinitas explicatur. serm. 4. in Dom. Trinit.
19. In divina essentia veritas, immutabilitas, & simplicitas sunt sufficiens ratio distinguendi esse in creatione à creato. lib. 1. distinct. 8. part. 1. dub. 2.
20. Veritas quatenus dicit indivisionem actus, & potentia, imitationem summæ veritatis, & expressionem luminis impermixti obscuritate, est proprietas divinæ essentia. lib. 1. dist. 8. part. 1. a. 1. q. 1. corp.
In quoniam convenit cum veritate creaturæ. l. 1. d. 8. ibid.
21. Quomodò omnia creata sunt vera veritate increata. lib. 1. dist. 8. part. 1. ibid. ad arg.
22. Veritas quomodò sit idem cum divina essentia, & an sint synonyma. lib. 1. distinct. 8. ibid.
23. Deus est immutabilis respectu formæ, quia est actus purus, & ens simplicissimum: respectu loci, quia est immensus, ob idque vbique respectu temporis, quia est æternus: Vnde in eo est summa stabilitas, ob idque causalitas omnium motuum. lib. 1. distinct. 8. part. 1. art. 2. quæst. 1. & op. Comp. Theol. lib. 1. cap. 19. Numquam retractat suam sententiam diffinitivam. l. 3. d. 2. q. 5. in arg. V. *Immutabilitas.* num. 2. V. *Mutatio.* n. 3.
24. Immutabilitatem non tollit nova actio Dei respectu creaturarum. lib. 1. distinct. 8. part. 1. art. 2. quæst. 1. ad arg. quia est agens, quod est sua actio. ibid.
Vnde divinum consilium in se est immutabile; mutabilis tamen est effectus. lib. 4. d. 2. a. 1. q. 2. ad 1.
25. Invariabilitas, & immutabilitas per se sive ab ente in ens, sive ab ente actu in ens in potentia, sive ab ente in non ens est proprietas solius Dei: solus enim Deus ex se ipso habet, ut possit stare. lib. 1. distinct. 8. part. 1. art. 2. q. 2. corp. & distinct. 6. art. 1. quæst. 1. corp. & lib. 1. distinct. 4. 3. art. 2. quæst. 1. dicitur immutabilis, quia non mutatur per effectus, per loca, & tempora. Pf. 5. & Pf. 89.
26. Dei immensitas per quam est vbique completitur infinitatem, incomprehensibilitatem, incircumscribilitatem, & æternitatem. V. *Infra.* n. 37.
27. In quo sensu dicitur esse in Deo longitudo, latitudo, & profunditas. op. Comp. Theol. l. 1. c. 14. & l. 1. d. 37. p. 2. dub. 1.
28. De infinitate, incomprehensibilitate, incircumscribilitate, æternitate, & immutabilitate Dei agitur. op. Comp. Theol. lib. 1. cap. 15. & seq. & lib. 1. distinct. 43. art. 1. quæst. 1. & seq. & lib. 3. distinct. 14. art. 1. quæst. 2. corp. & lib. 1. distinct. 3. part. 1. art. 1. dub. 5. V. *Infinitum.*
Quenam infinitas excludatur à Deo. lib. 1. distinct. 35. art. 1. quæst. 5. ad 4. & lib. 1. dist. 2. art. 1. quæst. 3. & in Jo. procem. Creatura respectu Creatoris est, sicut punctus ad lineam: vnde nihil addit bonitati Creatoris. l. 11. Hex.
29. Dei excellentia est in hoc, quod sit incomprehensibilis à mente, ineffabilis à lingua, invisibilis à sensu, incircumscribibilis à loco, inæstimabilis, & inexplicabilis à Scriptura, immensurabilis à tempore, inaccessibilis à virtute, incomparabilis, & insuperabilis, omnibus, & omnisciens. op. Comp. Theol. lib. 1. cap. 21.
De Deo verificantur omnia tempora. in Io. c. 16. num. 13.
30. Deus quia est solus immobilis, est causa omnium motuum: vnde activè efficienter dicitur mobilis. lib. 1. distinct. 8. part. 1. art. 2. quæst. 1. ad 1. Quomodò Deo, & animæ conveniat immortalitas. lib. 2. d. 17. a. 1. q. 1. ad 5. & l. 2. d. 19. a. 1. q. 1. ad 1.
31. Deus non est in genere: in eo tamen sunt nomina generum, non pro vt habent rationem generum: magnitudo enim significat essentiam Dei per modum quantitatis: bonitas per modum qualitatis: Vnde si quæritur qualis, & quantus est Deus, respondetur est bonus, & magnus. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 4. & a. 1. q. 4. V. *Supra* n. 13. seq. Vnde sine quantitate est magnus, sine qualitate est bonus. l. 1. d. 22. q. 4. in arg. non tamen sine relatione relatus. ibid.

32. Deus excludit à se omnem compositionem, & quarè. lib. 1. dist. 8. p. 2. dub. 3. 4. & 6. & art. 1. quæst. 2. & lib. 3. dist. 14. a. 1. q. 2. ad 4. V. *Suprà.* num. 6.
Dicitur tamen forma, non ut perfectio materiæ, sed ut dicit purè essentiam, & omnimodam actualitatem. lib. 2. d. 12. a. 1. quæst. 1. ad 5.
33. Divinæ substantiæ competit per se stare, non subesse alii: hoc enim est imperfectionis. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 5.
34. Deus est quicquid habet. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 1. in arg. Unde necessariò est beatus, & necessariò vult esse beatus, idque est maximæ perfectionis. l. 1. d. 6. a. 1. q. 1. ad 3.
35. In Deo sunt perfectiones omnium creaturarum absque imperfectione, vel formaliter, vel exemplariter, vel causaliter. lib. 1. dist. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg. & p. 2. a. 1. q. 4. ad arg. & l. 1. d. 45. a. 2. q. 1. corp. & q. 2. in arg. & d. 9. q. 1. arg. & l. 1. d. 19. p. 2. q. 3. ad 5. In Deo sunt formales perfectiones simpliciter: perfectiones verò mixtæ cum imperfectione sunt tantum secundum rationem exemplarem cognoscitivam, & causalem. l. 1. d. 17. p. 1. dub. 5.
36. In Deo est quantitas virtutis, non molis. opusc. *Comp. Theolog.* lib. 1. c. 14. & l. 1. dist. 17. p. 2. art. 1. q. 1. corp. & q. 2. ad arg. & d. 19. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & q. 2. & d. 24. a. 2. q. 2. ad 1. V. *Quantitas.* n. 2.
37. Deus in omnibus rebus est: quia enim est summè simplex, & per consequens immensus est, & virtuosissimus, idè ad nihil arctatur: ob id est in omnibus rebus & ejus virtus, & cum virtus sit idem, quod ejus essentia, hinc in omnibus rebus est. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 1. & op. *Brev.* p. 1. c. 5. & op. *Cent.* p. 3. l. 3. & op. *Comp. Theol.* l. 1. c. 17. & op. *Itin. ment. c. 5.* Vid. *Suprà.* num. 26.
38. Deus est in omnibus rebus: aliàs nullum esse haberent. l. 1. d. 37. *ibid.* & hoc absque medio. l. 3. d. 2. a. 3. q. 1. ad 1.
39. Deus solus est ubique, sed non localiter. lib. 1. d. 37. *ibid.* & a. 2. q. 1. & 2. & p. 2. a. 1. q. 1. 2. & 3. & op. *Cent.* p. 3. sec. 3.
Quarè dicitur esse in cælo, & non in Inferno. *Pf.* 2. & *Pf.* 27.
40. Esse ubique importat immensitatem actu, quia importat simultatem locorum, quod non potest competere creaturæ. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 1. ad argum.
41. Quomodo potest dici, quod Deus fuerit ubique ab æterno. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 2.
42. Quidnam importat præsentia Dei ad res. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. per tot. & p. 1. a. 3. q. 1. & 2. & l. 1. d. 42. a. 1. q. 3. ad 9.
43. Deus est in rebus omnibus æqualiter præcindendo ab effectibus: si verò connotentur effectus, inæqualiter est in rebus. l. 1. d. 37. p. 1. a. 3. q. 1. corp.
44. Deus est potentialiter, præsentialiter, & essentialiter in rebus: 1. est per virtutis suæ influentiam, ut motor in mobili: 2. per indistantiam, ut contentum in continente: 3. secundum intimitatis existentiam, ut anima in corpore. l. 1. d. 37. p. 1. a. 3. q. 2. corp. & opusc. *Brev.* p. 1. c. 5. & opusc. *Cent.* p. 3. l. 3. & opusc. *Itin. ment. cap. 5.* Item est in rebus, vel ut conservans, ut in omnibus creaturis: vel ut objectum immutans,
- ut in beatis. lib. 2. dist. 3. p. 2. art. 2. quæst. 2. ad 3. Ubique est per essentiam, præsentiam, potentiam: in sanctis per gratiam: in virgine per conceptionem: in Christo per unionem: in Patre per identitatem. *Pf.* 112.
45. Dei præsentialitas ad res non respondet essentialiter operationi, sed substantiæ: nec respectu generum causarum, nec respectu vestigii, quia hæc omnia præcedit essentia secundum modum intelligendi. lib. 1. distinct. 37. part. 1. *ibid.*
Unde præcisè non est in loco per operationem. *ibid.* & a. 1. q. 1. & 2.
46. Deus dicitur esse in rebus, vel per modum naturæ, vel per modum gratiæ, & gloriæ, vel per modum unionis: 1. modo res comparatur ad Deum per modum exeuntis: 2. modo per modum redeuntis: 3. per modum perveniens, & perficientis: 1. assimilatur lineæ rectæ: 2. reflexæ, seu superficiæ: 3. circulo, seu soliditati. l. 1. d. 37. per tot. præcipuè p. 1. art. 3. q. 2. corp. & p. 2. a. 1. q. 2. ad 4. & op. *Comp. Theol.* l. 1. c. 17. & l. 1. d. 21. dub. 2. & l. 4. d. 10. p. 1. art. 1. q. 3. corp. & l. 2. d. 27. a. 1. q. 3. & in *Io. c. 1. n. 33.*
47. Deus propriè in se non admittit aliquid, quod sit materiale, vel formale. l. 1. d. 34. a. 1. q. 1. in argum.
48. Deus in se est ut alpha, & omega: in Mundo ut creator, & Rector: in Angelis ut sapor, & decor: in electis ut liberator, & adjutor: in reprobis ut horror, & terror. l. 1. d. 37. p. 1. dub. 2.
49. Deus unitur rebus creatis, non per dependentiam, & concomitantiam, sicut est radius in aère, anima in corpore, & liquor in liquore: sed per præsentiam tantum. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1.
50. Deus est in loco, scilicet replendo locum per sui præsentiam, & supplendo indigentiam loci: non tamen secundum actum continendi, mensurandi, salvandi, terminandi, secundum quos locatum se habet per modum suscipientis, & locus per modum impertientis: unde Deus non est in loco localiter, nec localis, nec mutabilis à loco. l. 1. d. 37. p. 1. art. 1. q. 2. & p. 2. a. 1. per tot.
51. Deus est in loco: hæc propositio licèt habeat aliquid improprietas, qua ly, in, videtur importare continentiam loci ambientem: tamen est vera, sano modo intellecta: non enim convertuntur esse in loco, & esse locatum: esse enim in loco præcisè dicit præsentiam, & indistantiam. lib. 1. distinct. 37. part. 2. a. 1. q. 1. ad 1.
52. Deus dicitur esse hic, scilicet demonstrativè, non verò discretivè, ita ut non sit alibi. Item dicitur totus hic, scilicet non totaliter. lib. 1. d. 37. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg.
53. Dei simplicitas, infinitas, & immensitas facit quod Deus sit ubique in omnibus rebus non localiter, sed mutabiliter. l. 1. d. 37. *ibid.* q. 1. 2. & 3.
54. Deus non potest moveri à loco nec per se, nec per accidens. l. 1. d. 37. *ibid.* q. 2. ad arg.
55. Deus dicitur ambulare in sanctis quoad effectus, scilicet facit ambulare de virtute in virtutem. l. 1. d. 37. *ibid.* q. 2. ad arg.
Dicitur etiam in sanctis ob effectum gratiæ inhabitantis: hinc solis hominibus, non

- bestiis, dicitur Dominus vobiscum. lib. 1. d. 21. dub. 2.
- Quare dicitur esse in cœlo in oratione Dominica, cum sit ubique. opusc. Stim. div. am. p. 3. c. 17.
56. Deus movet se sine motu, idest sine variatione. l. 1. d. 37. ibid.
57. Deus quomodo sit, & non sit in vacuo, seu spatio imaginario. l. 1. d. 37. p. 2. a. 1. q. 2. ad 4. & q. 3. ad arg.
58. Quomodo Deus dicitur esse extra Mundum. l. 1. d. 37. p. 2. ibid.
59. Deus est extra omnia non exclusus, quia non distat; & intra omnia non inclusus, quia non arctatur, cum in se ipso sit immensus. l. 1. d. 37. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg.
60. Deus non est separabilis à loco secundum distantiam: bene autem secundum dependentiam. l. 1. d. 37. p. 2. ibid.
61. Creaturæ sunt in Deo non secundum actua-lem existentiam, sed tantum similitudinis præsentiam, & secundum causativam potentiam. l. 1. d. 36. a. 1. q. 1. & q. 2. & dub. 1. & d. 39. a. 2. q. 3. Unde dicitur mundus archetypus. l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. Vid. *Mundus*. n. 4. Quomodo differat dicere creaturæ sunt in Deo, & creaturæ sunt in Dei substantia, seu sunt creatrix essentia. l. 1. d. 36. dub. 1. Unde malè dicitur creaturæ sunt in Dei essentia. l. 1. d. 39. dub. 2.
62. Quomodo hæc propositio sit intelligenda: creaturæ sunt ex Deo, & per Deum. l. 1. d. 36. dub. 2. & 4. Item hæc: creaturæ sunt in Deo; ly, in, quam vim habeat. l. 1. d. 36. dub. 1. & q. 1. & 2. Item hæc: creaturæ sunt in Deo secundum aliquid sui. l. 1. d. 36. q. 1. ad arg. Item hæc: Creaturæ in Deo sunt immutabiles. l. 1. d. 36. q. 1. ad arg.
63. Tanquam in principio infinito omnia dicuntur esse in Deo, ita ut non possit facere aliquid extra se: ex Deo, tanquam ex principio primo non aliunde moto; per Deum; tanquam per principium sufficientissimum agens omnia per se ipsum, ex ipso dicit rationem primi, ob id appropriatur. Pater per ipsum dicit rationem medii, appropriaturque filio, & per ipsum dicit rationem ultimi, sive quietativi, appropriaturque Spiritui sancto. l. 1. dist. 36. dub. 2. & 4. & d. 39. art. 1. q. 1. ad arg. & in Ioan. c. 15. n. 6
64. Res sunt in Deo, ut in principio producente: in exemplari exprimente, & in fine conservante: 1. modo creaturæ nihil sunt in Deo, cum sint ex nihilo: 2. modo quædam non, & quædam sic, ut homines, & Angeli: 3. modo omnia sunt vita in Deo: & quare dicuntur esse vita magis, quam sapientia. lib. 1. d. 36. a. 2. q. 3.
65. Deus cum sit infinitus nihil ei potest æquari, cum sit summè simplex, aliquam naturam tertiam cum aliqua creatura non potest participare. l. 2. d. 16. a. 1. q. 1. ad ult.
66. Dei iustitia, misericordia, & veritas quid impotent, & quomodo una differt ab alia. l. 1. d. 42. dub. 1.
67. Res sunt in Deo spiritualiter, invariabiliter, & incorruptibiliter, quia sunt vita in Deo. l. 1. d. 36. a. 2. q. 1. ad argum. ob id dicuntur quodammodo verè esse in Deo, quam in se ipsis, & quomodo. l. 1. ibid. & art. 2. q. 2. & l. 3. d. 5. a. 1. q. 1. ad 4.
68. Mala non sunt in Deo, cum non habeant causam exemplarem, licet cognoscantur per suum oppositum. l. 1. d. 36. a. 3. q. 1. Imperfecta tamen quatenus sunt entia, sunt in Deo. l. 1. d. 36. a. 3. q. 2.
69. Dei potentia, & virtus est infinita, estque idem quod substantia, & hoc totum ob ejus summam simplicitatem. l. 1. d. 37. part. 1. art. 1. q. 1. & d. 43. a. 1. q. 1. & seq. & opusc. Brev. p. 1. cap. 7. & opusc. Cent. part. 3. sec. 4. & opusc. declar. term. Theol. & opusc. Comp. Theol. l. 1. c. 27. Vid. *Do-minium*. n. 18.
70. Dei virtus ob simplicitatem divinam nunquam à substantia elongatur, ob idque in multis est infinitissima, & in uno. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg.
71. Deus non potest operari ubi non est, quia est agens infinitum; non sic creatura, & hoc ob ejus imperfectionem. l. 1. d. 37. ibid. & d. 43. a. 1. q. 1. corp. & d. 42. a. 1. q. 1. corp.
72. Divina potentia est infinita in se, in virtute, in actu, & habitu. l. 1. d. 43. art. 1. q. 1. corp. & q. 2. & seq. Dei potentia ostenditur infinita in producendo de se ipso, de nihilo, & de alio creatò. l. 1. d. 2. a. 1. q. 1. ad 4.
73. Quænam potentia in Deo recognoscitur, & qualis ab ipso removeatur. l. 1. d. 42. dub. 3. & seq. & a. 1. q. 2. & 3. & l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. corp. & lib. 2. dist. 32. quæst. 2. ad 2. & lib. 2. d. 44. a. 1. q. 2. ad ult. Quare non potest facere malum. l. 1. ibid. & op. Brev. p. 1. c. 7. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 27. & l. 2. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. & l. 3. d. 12. art. 2. q. 2. ad ultim.
- Deus non potest facere malum, nec præcipue malum secundum se, sed bene illud ordinare per pœnam. lib. 1. d. 47. a. 1. q. 4. corp. & lib. 3. d. 13. a. 1. q. 2. ad 2. & l. 2. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1. & d. 36. dub. 2. & seq. & l. 1. d. 37. a. 1. q. 1. V. *Infrà*. n. 140.
74. Potentia infinita est solius Dei: ob id propriè Christus secundum humanitatem est infinitæ potentia. l. 1. d. 42. dub. 6. Est ei naturalis. lib. 1. d. 42. dub. 3. & seq. & a. 1. q. 2. & 3.
75. Dei potentia agens non egreditur à se, nec pendet à passo, nec indiget perfectionis ab actu, cum sit suus actus. l. 1. d. 42. a. 1. quæst. 1. ad argum.
76. In Deo idem est esse, & posse, essentia, & potentia. l. 1. d. 42. ibid.
77. Deus potest per se, & in se quæ sunt perfectionis, & potentia: quæ autem sunt imperfectionis potest per se, non in se, sed in alio, ut currere, &c. quæ autem sunt impotentia, ut privationes, non potest per se, nec in se. l. 1. d. 42. a. 1. q. 2.
78. Deus omnipotens, & omnisciens est, sed non eodem modo respectu effectuum. lib. 1. d. 42. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. corp. & quomodo scientia superexcedat potentiam. l. 1. d. 43. a. 1. q. 1. ad arg. & q. 4. in arg. & d. 39. art. 1. q. 1. ad 5.
79. Deus non potest facere quod illud, quod fuit non fuerit, & quare. l. 1. d. 42. a. 1. q. 3. corp. & d. 44. a. 2. q. 1.
80. Deus quænam impossibilia potest facere, & quænam non. l. 1. d. 42. art. 1. q. 3. Non potest facere, quod duo contradictoria sint simul vera. lib. 4. d. 12. p. 1. a. 3. q. 1. corp.

81. Deus potest facere, quod præteritum non fuerit præteritum; non quod duo opposita infint eidem. l.1.d.42.a.1.q.3.
82. Dei potentia respicit ens, vel in ratione principii, vel termini, vel utroque modo. l.1.d.42. ibid. Unde potest omne, quod posse est potentia: quare non potest peccatum. l.1. d.45. a.1. q.2. Vid. *Peccati causa*. n. 1. & seq. Vid. *Infrà*. num. 140.
Unde est respectu faciendorum, & non faciendorum. l.1.d.35.dub.2.
83. Deus potest facere omne, quod rationabiliter potest cogitari, & dici. l.1.d.42. art.1. q.3. ad argum.
84. Impossibilitas respectu potentia Dei est in creatura tum propter privationem omnis existentia in utroque extremo: tum ob privationem distinctionis, idem enim à se ipso non potest dividi: tum ob positionem ex parte Dei, qui est veritas æterna, & ordinata. l.1.d.42.a.1. q.3.ad arg.
85. Omnis creatura est in potentia obedientiali ad Deum. l.1.d.42. ibid. corp. & ad 9. & q.4. & l.2.d.18.a.1.q.2. & l.3. dist. 1. art. 1. q.1. & q.3. ad argum. & dist. 6. a. 1. q.3. ad 5. & d.44. art. 1. q.1. ad 3.
86. In Deo quamam potentia activa recognoscenda respectu creaturarum. l.1. d.42. art. 1. q.4. & l.4.d.12.p.1.a.1.q.1. in arg.
87. Potentia passiva à Deo removenda. lib.1. d.42. ibid.
88. Non potest Deus nisi quod justum est; in quo sensu hoc sit verum. l.1.d.43.dub.1. & 2. & q.4. corp.
89. Deum posse per potentiam, non per justitiam punire justum, quomodo id sit verum. lib. 1. d.43.dub.2. & salvare injustum. ibid. dub.7. & q.4. corp.
90. In quo sensu catholico dicatur, Deus debitor noster. l.1.d.43.dub.3.
91. Deus potest in aliud à se absque elongatione potentia à substantia, absque dependentia ab objecto, & absque indigentia. l.1. d.42. a.1. q.1. corp.
92. Deus an possit in omne in quod potest agens creatum, & quomodo. l.1.d.42. ibid. q.2. corp.
93. Dei essentia, & potentia sunt æqualiter infinita. l.1.d.43.a.1.q.2. ad 3.
94. Dei essentia, & potentia si comparentur ad res in ratione identitatis, non est multiplex: bene autem in ratione causalitatis. l.1. d.43. ibid. q.2. ad 2.
95. Dei potentia quali infinitate dicitur infinita, cum materia dicatur etiam infinita, & etiam alia creatura. l.1.d.43.a.1.q.2. ad 1.4. & 6.
96. Deus cum sit infinitus quomodo à Beatis comprehendatur. l.1.d.43. ibid.
97. Dei potentia non potest producere infinitum actu, quia hoc esset actus purus: ob idque sua essentia. l.1.d.43.a.1.q.3. & l.1.d.2.a.1.q.1. ad 4.
98. Deus potest facere infinitum in potentia, & quomodo. l.1. d.43. q.3. corp.
99. Deus non potest facere multitudinem actu infinitam, quia oportet eam reducere ad unum genus, vel speciem, vel differentiam, vel individuum; sed hoc est impossibile, cum infinitum non possit reduci ad finitum. l.1. d.43. a.1. q.3. corp.
100. Dei potentia est infinita durationis æternitate: virtutis immensitate: & effectuum generalitate: prima manifestatur per infinitum duratione, quod actu est finitum, potentia infinitum: 2. per creationem: 3. partim per potentiam, partim per privationem. l.1.d.43. q.3. ad 4.
101. Deus reducit ad actum possibile secundum potentiam finitam, non infinitam: hoc enim est impossibile. l.1.d.43. ibid. ad 5.
102. Deus etsi nihil produceret est perfectissimum agens. l.1. d.43. q.3. ad 3. facere enim est actus ut actus, non habitus, & quia consequitur, ided solum attestatur ejus perfectioni. l.1. d.39.a.1.q.1. ad 5.
103. Deus an possit reducere ad actum per divisionem continuum. l.1.d.43. q.3. ad 7.
104. Dei potentia quomodo se extendit ad infinita. l.1.d.43. q.4. corp.
105. Dei bonitas, & sapientia est in eo ratio operandi. l.1.d.43. ibid. in arg.
106. In quo sensu Deus potest facere plura quam velit. l.1.d.43.dub.6. & q.4. ad 4.
107. Deus potentiam suam manifestat per productionem verbi. l.1.d.43. q.3. ad 4.
108. An melius fuisset facere hominem impeccabilem. l.1.d.44.dub.2.
109. Deus an potuerit facere Christum perfectiorem, & meliorem, & B. Virginem. l.1.d.44.dub.3.
110. Deus quomodo potuerit facere mundum meliorem, & perfectiorem, & quantum ad essentias, & species, & quantum ad augmentum earum, & quantum ad partes manentes, & transeuntes, & quantum ad ordinem, & quantum ad durationem. l.1.d.44.a.1. per tot. Vid. *Mundus*. n. 15. & seq.
111. Deus numquam complet totaliter capacitatem obedientialem creatura. l.1. d.44. a.1. q.1. ad 3.
112. Deus quia est agens voluntarium, non producit ex tota sua potentia. l.1.d.43. q.3. ad 2. & d.44.a.1. q.2. ad 3.
113. Deus cum sit summum bonum voluntarium diffundit se, sicut placet. l.1.d.44. ibid. ad 4.
114. Deus in productione rerum manifestat suam potentiam: in productione rerum ex non ente summam potentiam: in ordine rerum ad invicem summam sapientiam: in comparatione rerum ad finem summam bonitatem. l.1.d.44.a.1. q.3. corp.
115. Deus non potuit facere mundum ab æterno. l.1.d.44.a.1. q.4.
Item quo sensu dicitur Deum non potuisse facere hunc mundum antiquiorem. l.1.d.44. ib.
116. Deus quomodo potest, vel non potest quod aliquando potuit, & in quo sensu. lib.1. d.44. a.2. q.1.
117. Dei potentia quomodo est prior, & posterior scientia. l.1.d.35.dub.2.
118. Deus est causa universalis, & particularis aliquantiter, non omnimode: & quomodo. lib.1. d.35.a.1. q.2. ad 3.
119. Deus potest facere, quod Angelus movendo se non transeat per medium: licet de potentia ordinaria id non faciat. l.1.d.37.p.2. art. 2. q.2. corp.
120. Quomodo res dicuntur esse in Deo secundum causativam potentiam. l.1.d.37.a.1. q.1.

121. Dei potentia, sapientia, & voluntas quomodo sint æqualia, & inæqualia l.1.d.45.a.1.q.2. ad arg. & d.35.dub.2.& d.20.a.1.q.1. in argum. & quæst.2.
Dicitur omnipotens, sed non omnivolens. l.1. d.42.a.1.q.2.
122. Dei potentia respectu generationis an sit in Patre, & in aliis Personis. lib.1. d.7. exp.tex. & dub.1.& seq.& a.1.q.1. & d.20.a.1. q.1.ad 1. & quæst.2.
123. Potentia activa in Divinis est amplior, quàm passiva, & quænam sit. lib.1. d.7.dub.4.6.& 7.
124. Potentia, & essentia quomodo differant. l.1.d.7.dub.5 & q.1.corp.
125. Potentia in Divinis dicitur habitudinem, & originem. l.1.d.7.a.1.q.1.ad 1.
126. Non posse communicari à Patre potentiam generandi Filio dicitur perfectionem: id verò posse in creaturis cum perfectione importat imperfectionem. l.1.d.7.ibid.q.2.
127. Potentia generandi, & creandi in Deo qualiter differant. l.1.d.7.a.1.q.2.
128. Potentia Dei alia est ordinaria, estque secundum ordinem Sapientiae, quem Deus inviolabiliter servat: alia est absoluta, quæ est supra omnem ordinem. l.2.d.7.p.1.a.1.q.1.ad 1. & op. Comp.Theol.l.1. cap.27. & seq. Vid. *Dominium*. num.18.
129. Deus in producendo res totam potentiam exponit, sed non totaliter: non enim tot potest, quin possit plura. lib.2. d.2.p.1.art.2. q.3. ad 3.
130. Deum non posse dare majus quomodo intelligi debeat. l.3.d.13.a.1.q.2.ad 2.
131. Dei potentia in productione rerum ostenditur; sapientia in gubernatione, clementia in reparatione, & iustitia in retributione. op. Brev. p.7. per tot.
132. Dei potentia respectu Incarnationis expenditur multipliciter. l.3.d.1. per tot. Vid. *Christus quoad Incarnationem*.
133. Deus plus potest facere, quàm nos dicere, seu cogitare. l.3.d.1.a.1.q.1.& 3.
134. An Deus potuerit redimere hominem aliis modis. l.3.d.20.q.6.ad arg.
135. Deus solus potest dimittere peccata. l.4. d.5. dub.4.
136. Quot modis creatura potest habere similitudinem cum Deo. l.4.d.6.p.1.a.1.q.2.ad arg.
137. Deus non potest dispensare aliqua præcepta, & quænam sint, & quare. l.4. d.38. a.2.q.3. in arg.
138. Dei potentia consistit in altitudine, & fortitudine: 1. est in se ipso: 2. in operando. Ps.20. laudatur in dejectione superbiorum Daemonum, & tyrannorum. in Luc.c.1.n.51.
139. Dei potentia, sapientia, pietas expenditur. serm.1.Dom.4.post Epiph.& ser.1. Dom.5. post Epiph.
140. Deus non potest peccare. op. Brev.p.3.c.1.& c.3. V. *Supra*. n.82.
141. De Dei potentia in miraculis auctorit. Sacra Script. op. Bibl. pauper. c.1. & opusc. Comp. Theol. l.1.c.28. ubi de miraculorum natura agitur. ibid.
142. Dei potentia executiva aliquantulum distinguitur à cognoscitiva. V. *Dei cognitio*. n.7.
143. Dei omnivolentia, & omnipotentia qualiter differant. Vid. *Dei voluntas*. num.6.
1. Dei cognitio potest considerari vel in se, vel in ordine ad creaturas: in se si est per modum speculationis, & simplex, est scientia: si est juncta affectioni dicitur sapientia. lib.1. dist.35. dub.3. hæc secunda dicitur etiam cognitio per approbationem, seu beneplacitum. lib.1. d.36. dub.3. & dist.39.art.1. quæst.2. corp. & q.3. Si est eorum, quæ sunt in mundo dicitur visio: si eorum quæ benefaciunt dicitur approbatio. opusc. Cent. p.3. l.5. & l.1. ibid. & op. Brev. p.1. c.8. & opusc. declar. term. Theol. & op. Comp. Theol. l.1.c.29.
2. Dei cognitio in ordine ad creaturas, si est eventuum futurorum, est præscientia: si est effectuum in gubernando, est providentia: si est omnium effectuum naturalium, est dispositio: si respectu rationalis, est prædestinatio: aut eventuum, effectuum, & defectuum, est reprobatio. lib.1. distinct. 35. dub. 3. & 6. & dist.36. dub.3. & dist.39. artic. 1. quæst.2. & 3. & op. Cent. Brev. ibid. & op. declar. term. Theol. & op. Comp. Theol. l.1.c.29.
3. Præscientia dicitur scientiam, & præcessionem. lib.1. d.35. dub.4. nec respicit actum scientiæ ut futurum. ibid. dub. 6. & d. 38. dub.2. & art. 1. quæst.1. & distinct. 39. artic.2. quæst.3. in argument.
4. Scientia de re est absque existentia rei: scientia verò de esse rei non est absque existentia: prima est in Deo, & significat essentiam Dei, connotatque rem. lib. 1. distinct. 35. dub.4. 5. & 6.
5. Quomodo omnia sunt præsentia Deo absque successione; non sic verò in creatura. l.1.d.35. dub.6.
6. Non ponitur memoria in Deo, quia hæc respicit præteritum ut præteritum respectu rei, & cognitionis. l.1.d.35. dub.6.
7. In Deo ratio cognoscendi non est ratio causæ, seu productionis virtus. lib.1. dist.35. artic.1. quæst.1. corp. & d.38.a.1.q.1. corp. V. *Creatura*. n.15. seq. V. *Idea*.
8. In Deo ratio cognoscendi res est ipsa veritas, cognitum est ipsa similitudo veritatis, scilicet creatura: in nobis est converso: fit enim intellectus in actu per aliquid ab extrinseco perceptum. l.1.d.35. ibid. & d.39. a.1. quæst.1. & seq. Vid. *Veritas*. num.23.
9. Idæ qualiter sunt regulæ dirigentes intellectum divinum in cognitione. l.1.d.35. ibid. ad 4. Vid. *Idea*.
10. Idæ qualem similitudinem important in mente cognoscente Dei. l.1.d.35. ibid.
11. Idæ in Deo sunt plures ratione connotatorum, & prout important relationem rationis ad res: prout verò sumuntur per id quod sunt, cum sint ipsa divina veritas, sunt unum, & idem cum divina essentia. l.1. d.35. a.1. q.2. & q.3.4.5. & 6.
12. Quomodo una veritas possit esse ratio cognoscendi plura. lib.1.d.35.a.1. q.2. ad arg. & opusc. Brev. p.1.c.8.
13. Deus quo sensu potest dici, quod cognoscat res aliter ac erant ante quàm crearentur, & quomodo cognoscat res in proprio genere differenter ab Angelo. lib. 1. distinct. 38. dub.1.

14. Dei præscientia quomodo importat quid æternum, essentiamque Dei, & connotat respectum temporalem. l.1.d.38.dub.2.& d.39. a.1. q.1. in arg.& d.40.a.2.& 3. per tot.& d.41.dub.4.
15. Dei notitia simplex, & beneplaciti quomodo differunt ad invicem. l.1.d.38.dub.3.
16. Dei præscientia in quo sensu est causa rerum, & quomodo non sit talis respectu mali. lib. 1. d.38.a.1.q.1.corp.& op.Comp.Theol.l.1. c.30. & seq.
17. Dei præscientia non est causata à rebus præcitis: hæc verò sunt causa illativa præscientiæ, & secundum modum dicendi. l.1.d.38.a.1.q.2. corp.& l.1.d.40.a.2.q.1.ad 1.
18. Dei præscientia est respectu omnis veri, quia Deum nihil latet. l.1.d.38.a.1.q.2.ad arg.
19. Dei præscientia, quia est rerum futurarum, & eo modo quo eventura sunt, non imponit necessitatem rebus. l.1. d.38. a.2.q.1.corp. & q.2. & op.Comp.Theol.l.1.c.30.seq.
20. Quænam necessitas insit rebus, quæ à Deo præsciuntur. l.1.d.38.a.2.q.1.& d.43.dub.5. necessitas, scilicet consequentiæ non consequentis, quæ stat cum infallibilitate. ibid. & opusc. Comp.Theol. l.1. c.29. & l.1.d.40.a.2.q.1.ad 1. & ad 2.
Et infallibilitas ejus unde oriatur. l.1.d.38. a.2. q.2.corp.& l.1. d.40.a.2. ibid.
21. Dei præscientia licet importet infallibilitatem in re futura, tamen est hæc contingens: unde in sensu diviso potest esse aliter, non in sensu composito. l.1. d.38.a.2.q.1.ad 5. Unde potest esse plurimum, quàm sit. l.1.d.39.a.1.q.3.
22. Dei præscientia ex parte cognitionis, quæ est respectu veri quod est, vel fuit, vel erit, importat necessitatem: ex parte verò rei præscitæ contingentis, quæ connotatur in ipsa præscientia, importat contingentiam: 1. quidem est, quia cognitio Dei non dependet à re: 2. quia illa cognitio non mutat ipsam rem. l.1. d.38. a.2.q.2.corp.& l.3.d.24.a.1.q.1.ad 3.
23. Hæc propositio Deus præscit te salvandum: licet cognitio sit necessaria in Deo: tamen cum effectus sit contingens, & quia significatur per modum præscientiæ, quæ connotat futurum contingens, quod est principale significatum, idè tota est contingens. l.1. d.38. art.2. ibid.& d.39.a.2.q.2:ad 4. & l.1.d.40. artic.2. quæst.1.
Non sic dicitur de scientia, quæ est omninò necessaria. l.1.d.39.a.2.q.2.ad 4.
24. Actus credulitatis, prophetationis, & divinæ assertionis per hoc, quod currunt secundum illustrationem divinæ præscientiæ, connotant rem contingentem, & non dependent à futuritione; idè certi sunt, & infallibiles de rebus in se non certis. l.1.d.38.a.2.q.2. corp. Vid. *Prophetia*.
25. Divina præscientia respectu contingentium quomodo sit immutabilis rei, & non necessaria. lib.1. dist.38. ibid. ad 6. & l.3.d.24. artic.1. q.1.ad 3.
Et quomodo cesset præscientia, quando res sunt in actu, & hoc ratione connotati. lib.1. d.41.dub.4.
26. Dei præscientia comprehendit quodcumque verum in mundo ad quod sufficit, quod vel ipsum, vel ejus causa, vel oppositum sit in deo: unde hæc oratio, quia est causa hujus veri,
- malum fieri verum est, habet esse in deo. l.1. d.46.q.4. ad arg. Unde ambit totum velle, & posse, & agere, nec potest falli, absque detrimento tamen contingentia. l.1.d.47.a.1.q.1. ad 4. & d.40.a.2.q.1.corp.& ad 1.
27. Creaturæ quomodo sunt præsentis deo in æternitate. V. *Creatura*. n.27.seq.
28. Creaturæ omnes procedunt à deo per cognitionem, & voluntatem. Vid. *Creatura*. n.15.
29. In divina scientia sunt omnia scibilia: in essentia sunt divina attributa, scilicet potentia, sapientia, & bonitas. l.1.d.39.dub.2. Quomodo dicitur deus scientiarum. serm.1. dom.4. post Epiph.
30. Sapientia, & sapere essentialiter tantum dicuntur. l.1.d.39.dub.1.
31. Scientia dei alia est intelligentiæ, scilicet possibilitium, & visionis, scilicet eorum quæ in aliquo tempore erunt, & ab æterno eorum fuit prævisio. lib.1. dist.39.dub.3. & opusc. Cent. p.3. sec.5. & lib.1.d.35.dub.3. omnisque est comprehensiva. l.3.d.24.dub.4.
32. Notitia Dei alia est purè notitia, alia approbationis, quæ continet iudicium rationis, vel beneplaciti tum voluntatis divinæ. lib.1. d.36. dub.3. & op. Cent. p.3. f.5.
33. Scire item aliud est habere cognitionem de aliquo, & id non exigit existentiam ipsius: aliud cognoscere quod illud est verum, sicque requirit existentiam, & in hoc sensu aliqualiter potest dici, quod Deus incipit scire, &c. l.1.d.36.dub.4. & aliquid definire scire. & d.41. dub.4.
34. Scientia Dei, Christi, Angeli, & hominis quomodo differunt. opusc. Comp. Theol. l.1. d.35. per totam & l.1.d.39.a.1.q.1.ad 2. & l.3. d.24.dub.4.
35. Deus cognoscit aliud à se, & per se, non per aliud: creatura verò cognoscit per aliud, & per consequens recipit intellectus creatus perfectionem aliunde; & idè additionem, & transmutationem. lib.1. dist.39. dub.3. 4. & 5. & artic. 1. quæst. 1. corp. & quæst. 2. & a. 2. quæst. 1.
36. Deus quia producit res ordinatè, & voluntariè eas debet præcognoscere, & hoc per existentiam rei, non in proprio genere, sed in exemplari. lib. 1. dist. 39. artic. 1. quæst. 1. ad argum. & quæst. 2. in argum. & lib.1. dist.35. per tot. ubi de Ideis Divinis agitur. & serm. 6. Hexaëm. ubi probatur solo lumine naturali debere concedi Ideas. & ser. 12. Hex.
37. Dei intelligentia non se habet ad cognitionem, sicut potentia ad productionem: hæc enim non facit perfectionem, cum facere sit actus ut actus, & ut egrediens, ob id consequitur, & attestatur eam: at scire est actus ut habitus, qui significatur ut perfectio potentia: unde cognoscit necessariò omne cognoscibile: non verò facit omne possibile. lib.1. distinct. 39. artic. 1. quæst. 1. ad argument. & q.2. ad 4.
38. Deus cognoscit notitia simplici omnia tam bona, quàm mala: est enim ab immensitate summæ veritatis, quæ est lux summa, cui nihil potest occultari: notitia verò approbationis bona, & bonos, non verò mala, nec malos. l.1.d.39.a.1.q.2. & op. Cent. part.3. sec.5. & Ps. 118. c.5. v. 16.

39. Dei cognitio respectu contingentium est certa, quia non est ab extra, sicut in nobis. l. 1. d. 39. a. 1. q. 2. ad arg. & art. 2. q. 2. ad arg. & op. Brev. p. 1. c. 8. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. corp.
40. Deus cognoscit mala per rectitudinem suam: unde mali exemplar non est in Deo, cum sit nihil, & privatio. l. 1. d. 36. dub. 3. & a. 3. q. 1. & 2. & d. 38. a. 1. q. 1. & d. 39. a. 1. q. 2. & 3. & l. 1. d. 46. q. 4. ad ult. & opusc. Comp. Theol. l. 1. c. 29. & l. 1. d. 6. dub. 4.
41. Deus cognoscit mala notitia simplici, non approbationis. l. 1. d. 39. a. 1. q. 2.
42. Deus quomodo dicitur non cognoscere malos. l. 1. d. 39. ibid.
43. Quo sensu scientia Dei respectu cognitorum possit augeri. l. 1. d. 39. a. 1. q. 3. corp.
44. Deus eadem cognitione cognoscit se, & alia à se, cum non dependeat ab extra: unde si est variatio à parte rei cognitæ non sic in nobis, quorum cognitio est ab extra. l. 1. d. 39. a. 2. q. 1. corp. & q. 2. Ubi de immutabilitate, & invariabilitate divinæ cognitionis agitur, sicut & de mutabilitate nostræ cognitionis, & ejus causa. l. 1. ibid. & l. 1. d. 41. a. 2. q. 1. ad arg. & q. 2. corp.
45. Deus quomodo cognoscit simul contradictoria. l. 1. d. 39. a. 1. q. 3. ad 4.
46. Deus cognoscendo se cognoscit omnia, quia est causa exemplaris, sed diligendo se, non vult omnia, quia voluntas est causa actualis. l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. ad 3.
47. Cognitioni Dei respondet cognosci non verò differens, nisi secundum modum: non secundum rem. l. 1. d. 40. a. 1. q. 1. ad 2.
48. Deus multa cognoscit, quæ sunt in ipso, nec tamen sunt ex ipso, nec per ipsum: alia quæ numquam faciet, & sunt in ipso, nec tamen ex ipso erunt, nec per ipsum. l. 1. d. 36. dub. 2.
49. Cognitio, & scientia qualiter includatur in prædestinatione. l. 1. d. 40. a. 1. q. 2.
50. Deus quomodo cognoscit per modum complexionis, & compositionis: item propositiones, & terminos complexos. l. 1. d. 41. a. 2. q. 1. corp. & q. 2. corp.
51. Omnia dicuntur Deo præsentia quantum ad cognitionem, in qua non cadit successio: ob idque nec novum, nec vetus, nec præteritum, nec futurum. lib. 1. d. 39. a. 2. q. 3. & d. 41. art. 2. q. 1. ad 4.
52. Dei scire per simplicem apprehensionem, & per assensum quomodo differant. l. 1. d. 41. a. 2. q. 2. corp.
53. Deus quomodo possit dici non cognoscere omnia enuntiabilia. l. 1. d. 41. ibid.
54. Dei cognitio an sit dicenda universalis, an verò particularis. l. 1. d. 35. a. 1. q. 2. ad arg.
55. Deus sciendo se scit alia, non verò volendo se, vult alia, nisi prout velle dicit complacentiam, non verò causam. l. 1. d. 45. dub. 2. & art. 1. q. 2. ad 3.
56. Potentia cognitiva se habet ad verum amplectendo illud habitualiter: unde Deus sciendo dicitur omnisciens, non sic volendo omnivolens. l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. corp. & ad 2.
57. Potentia, sapientia, & voluntas Dei quomodo sunt æqualia, & inæqualia. l. 1. d. 45. art. 1. q. 2. ad arg.
58. Dei sapientia ut est, est ratio cognoscendi omnia, ut cognita dicitur lux: ut visa, & approbata dicitur speculum: ut prævisa, & disposita dicitur exemplar: ut prædestinata, & reprobata dicitur liber vitæ. op. Brev. p. 1. c. 8.
59. Dei sapientia quare est essentialis, & præcedit generationem. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg. & q. 2. 3. & 4.
60. Sapientia in Divinis quomodo dici possit natura. l. 1. d. 28. dub. 4.
61. Dei sapientia, potentia, & misericordia exaltatur in deputatione Anglorum ad nostram custodiam. l. 2. d. 11. a. 1. q. 1. corp.
62. Dei sapientia, bonitas, & potentia manifestata est in creando, & complendo universum, & quomodo. l. 2. d. 12. a. 1. q. 2. ad arg.
63. Deus ut artifex, & creator, & ut remunerator debet cognoscere omnia tam bonum, quam malum. l. 1. d. 39. a. 1. q. 2. in arg.
64. Dei cognitio non connotat effectum in creatura, sicut dilectio. l. 3. d. 32. q. 3. ad 4.
65. Dei sapientia, & iustitia quomodo differant, & quid connotant. l. 4. d. 46. dub. 5. & 6.
66. Dei Sapientia connotat ordinem, non effectum in creatura, sicut connotat misericordia. l. 1. d. 46. a. 1. q. 2. ad ult.
67. Deus videt omnes notitia generali: bonos in gratia spiritali; malos in ira judiciali: beatos in gloria æternali. serm. 2. Dom. 2. post octav. Pasch.
68. Dei sapientia quomodo per numerorum cognitionem potest investigari. opusc. Itin. ment. cap. 2.
69. Dei cognitio simplex, & beneplaciti quid. Vid. *Cognitio*. n. 22.
1. Voluntas in Deo recognoscenda est tum ob summam Dei potestatem, voluptatem, iustitiam, & æquitatem, & summam liberalitatem. l. 1. d. 45. a. 1. q. 1. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 3.
2. Voluntas in Deo est per omnimodam indifferentiam substantiæ, virtutis, actus, & finis, ob id absque variabilitate, & aliis imperfectionibus. l. 1. d. 45. a. 1. q. 1. corp.
3. In voluntate divina non cadit contingentia, quia est semper in actu, & actu uniformi, non sic voluntas creata, est enim differens à substantia, præsidet sensui, & ab actu, id est est variabilis secundum affectiones: & ob distantiam à fine, est indigens: ob id in ea est fuga, & appetitus. l. 1. d. 45. a. 1. q. 1. corp.
4. Deus volendo se non vult omnia, & quomodo id sit verum. l. 1. d. 45. deb. 2. Ipsius velle duo importat, scilicet actum divinum, & ordinationem effectus ad illum actum: 1. est æternum: 2. est temporale: unde dicitur hodie approbare aliquid, cras reprobare. lib. 1. dist. 39. dub. 5.
5. Deus absolutè non potest dici omnivolens, sicut dicitur omnipotens, quia voluntas importat causalitatem actualem: tum etiam quia non potest velle malum. l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. corp.
6. Deus dicitur omnipotens, licet non possit facere malum: non tamen dicitur omnivolens, quia non potest velle malum: quia velle malum est velle verè: id enim est per modum complacentiæ, & ad hærentiæ: sed posse malum non est posse, cum posse dicat positionem. lib. 1. d. 45. a. 1. q. 2. corp.
7. Dei voluntas non se habet ad bonum quomodo cognitiva ad verum: hæc enim est per modum habitus, illa per modum actus: tum etiam quia verum complectitur totum actum

Dei voluntas.

- cognitivæ, bonum verò non : ob id non potest intellectus scire falsum : at voluntas potest velle malum, & cum id non possit Deus, hinc, &c. l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. ad 2.
8. Deus diligendo se bonum non est causa rerum, sicut cognoscendo se verum cognoscit omnia : quia voluntas est causa actualis : intellectus causa exemplaris. l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. ad 3.
9. Voluntatis Dei non est melior si est ad plura, quam ad pauciora, sicut voluntas nostra, & quare. l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. ad 4.
10. Dei voluntas, sapientia, & potentia quantum ad actum, & effectum sunt æqualia per circumcessionem : quantum ad objectum, sive connotatum sunt inæqualia : scientia enim est plus : potentia in minus, & voluntas in minus. l. 1. d. 45. ibid. q. 2. ad ult. & l. 1. d. 45. a. 3. q. 1. ad 1.
11. Dei voluntas quomodo est causa rerum, quia conjungit effectivum, scilicet bonitatem cum fine. l. 1. d. 45. a. 2. q. 1. corp. estque immediata : est enim universalissima, & actualissima, ob id potens in totum effectum absque adminiculo alterius. l. 1. d. 45. a. 2. q. 2. corp. & d. 40. dub. 7.
12. Voluntatis in Deo, licet sit idem cum essentia : tamen distinguitur secundum modum significandi, idque explicatur. l. 1. d. 45. art. 2. quæst. 1. corp.
13. Voluntatis Dei in causatione rerum quomodo se habeat ad potentiam, & sapientiam. l. 1. d. 45. a. 2. q. 1. ad 3.
14. Dei velle est posse : unde nobilius est agere per voluntatem, quam per naturam. l. 1. d. 45. ibid.
15. Creaturæ à Deo procedunt per actum voluntatis, non per actionem naturæ, quia essentia divina, & creaturæ non possunt convenire in forma : bene autem id evenit inter Personas divinas. l. 1. d. 45. a. 2. q. 1. ad 4.
16. Cognita perfecte voluntate Dei, nihil aliud desiderandum est. lib. 1. dist. 45. artic. 2. quæst. 2. ad 4.
17. Voluntatis Dei est una in Deo, sed multiplex quoad connotata : unde alia est signi, alia beneplaciti, quatenus voluntas stat pro ipsa re voluta. l. 1. d. 45. per tot. præcipue. a. 3. q. 1. & op. Brev. p. 1. c. 9. & l. 2. d. 35. a. 1. q. 3. ad arg. & l. 3. d. 31. dub. 3. Item alia antecedens, seu conditionata, alia consequens, seu absoluta. l. 1. d. 46. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 40. a. 3. q. 1. & l. 1. d. 6. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 41. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. in arg. & l. 2. d. 35. q. 3. ad arg. & l. 1. d. 47. dub. 1. & art. 1. q. 1. corp. & opusc. Brev. & lib. 3. d. 31. dub. 3.
18. Voluntatis divinæ signa quomodo sunt voluntaria, & naturalia. l. 1. d. 45. a. 3. q. 1. ad 2. & 3. & op. Brev. p. 1. c. 9.
19. Voluntatis divinæ signa reducuntur ad implerionem, permissionem, præceptionem, prohibitionem, & consilium. l. 1. d. 45. a. 3. q. 2.
20. Voluntatis absoluta Dei est una quantum ad substantiam, sed multiplex quoad connotata : connotat enim ordinationem rei ad eventum, & omnium ad salutem. l. 1. d. 45. a. 3. q. 2. ad 1. & op. Brev. p. 1. c. 9.
21. Voluntatis Dei respectu mali se habet per modum detestantis : per modum verò approbantis est respectu ex malo eliciti. l. 1. d. 45. a. 3. q. 2. ad 3. & d. 46. dub. 1.
22. Deus vult omnes homines salvos fieri voluntate antecedenti, ob id in hac connotatur ordinatione in omnibus ad salutem, & præparatio auxiliorum necessariorum. l. 1. d. 46. a. 1. quæst. 1. corp. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. in arg.
23. Voluntatis respectu voliti, vel sumitur in ratione approbantis, & diligentis, estque respectu omnis boni in Deo, & creatura : aut in ratione producentis ; hæcque si est principium distinctum à natura, sic in Deo dicitur antecedens, præcedens effectum causalitate, & duratione : in creatura dicitur antecedens, per quam de non volente fit volens. l. 1. d. 6. a. 1. q. 2. corp.
24. Voluntatis in Deo prout est principium producens non distinctum à natura, si ipsa est principium cum communicante natura, sic est processio Spiritus sancti : si verò natura est principium cum communicatione voluntatis, sic est generatio Filii. l. 1. d. 6. a. 1. q. 2. corp. & d. 10. a. 1. q. 1. ad arg.
25. Voluntatis Dei, quia est principium producens per modum liberalitatis, si consideratur ut ratio volendi, sic procedit Spiritus sanctus : si verò in ordine ad volitum, vel ut liberaliter factum, sic procedunt creaturæ. l. 1. d. 10. a. 1. q. 1. primus processus est intrinsecus : 2. extrinsecus, seu per modum artis. l. 1. d. 10. ibid. ad 3.
26. Voluntatis antecedens Dei connotat antecedenter ordinationem hominum ad salutem, tum ex parte naturæ datæ, tum gratiæ oblata. lib. 1. d. 46. a. 1. q. 1. corp. Unde non connotat salutem, sed ordinationem ad salutem, & volenti pervenire, non deesse. lib. 1. dist. 46. ibid. & l. 3. d. 17. a. 2. q. 1. ad 5.
27. Voluntatis consequens connotat salutem. l. 1. d. 45. a. 1. q. 1. corp. & l. 2. d. 7. part. 1. a. 1. quæst. 1. in argum.
28. Voluntatis antecedens Dei non importat velle in Deo, sed tantum ratione connotati : unde semper impletur, quia importat ordinationem ad salutem. lib. 1. dist. 46. q. 1. ad argum.
29. Dei voluntatis quo sensu dicitur rationalis, & æquissima, & operari cum ratione. l. 1. d. 42. dub. 2. & d. 43. dub. 4.
30. Voluntatis Dei, seu Deum velle duo importat, scilicet actum divinæ voluntatis, & ordinationem illius effectus ad talem actum : 1. est necessarium semper, & immutabile : quia Dei voluntas est semper in actu suo : 2. verò potest incipere, & desinere. l. 1. d. 39. dub. 5.
31. Deus non vult, nec potest velle malum, nec ratione sui, nec ratione boni ex malo provenientis : ob id dicitur in hoc casu permittere, quod non est vera voluntas, sed tantum signi. lib. 1. d. 46. a. 1. q. 2. & 3.
32. Deus volens aliquod, cui inseparabiliter est annexum malum, quomodo potest velle unum cum displicentia alterius. lib. 1. d. 46. art. 1. q. 3. ad 4.
33. Deus quomodo ordinat malum ad bonum. l. 1. d. 46. dub. 1. & a. 1. q. 5. & 6. & l. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 1. ad 6. & l. 1. d. 40. a. 4. per tot. & l. 3. d. 20. q. 5. ad arg.
34. Dei permissio peccati respicit præsens tantum quando homo peccat. l. 1. d. 47. a. 1. q. 2. corp. & ad 5. Vid. *Permissio*. n. i. & seq.
35. Deus permittit mala tum ob ordinem universi, tum ob ordinem finis, tum in gloriam electorum, tum in laudem suam. lib. 1. d. 47. a. 1.

- q. 3. Non potest tamen præcipere malum secundum se : bene autem malum in se : tunc enim non esset malum. l. 1. d. 47. a. 1. q. 4. corp.
36. Deus quomodo permittit obdurationem in peccato, & eam ordinat ad pœnam. l. 4. d. 40. a. 4. per tot.
37. Dei voluntas antecedens potest cassari, non verò consequens. l. 1. d. 47. a. 1. q. 1.
38. Dei voluntas consequens importat necessitatem consequentiæ, non consequentem : antecedens verò nullam importat necessitatem. l. 1. d. 47. a. 1. q. 1. corp.
39. Dei voluntas beneplaciti non potest impediri, & quomodo salvetur contingentia, & libertas in ipsa, & in causa secunda. l. 1. d. 47. a. 1. q. 1. ad argum.
40. Dei voluntas, licet sit necessaria, & quod sit in actu, tamen comparatio ejus ad futurum est contingens : hinc etiam effectus est contingens, quia vult rem contingenter evenire. l. 1. d. 47. a. 1. q. 1. corp.
41. Voluntas divina non arctat potentiam in possendo : arctat tamen in agendo, quia potentia non agit, nisi quod voluntas vult : sicque cum possit velle oppositum, si volet, & aget, &c. sed non alio modo. l. 1. d. 47. a. 1. q. 1. ad 3.
42. Voluntas divina non potest frustrari à secunda causa, quia semper connotat efficientiam causæ secundæ. l. 1. d. 47. a. 1. q. 1. ad 2.
43. Contra voluntatem absolutam signi, quæ sunt impletio, & permissio non potest fieri : bene autem contra voluntatem antecedentem, seu conditionatam : illa enim respiciunt rem de præsentia, quæ quando est, necesse est esse : ista respicit futura. l. 1. d. 47. a. 1. q. 2. corp.
44. Dei voluntas non tollit libertatem : imò ejus voluntas est, quod homo liber sit in actibus suis : unde liberè agendo non facit propriè contra ejus voluntatem. l. 1. d. 47. a. 1. q. 2. ad 3.
45. Dei voluntas permittens mala dicitur multipliciter : 1. non cohibendo : 2. non puniendo temporaliter : 3. non prohibendo : 4. minus bonum indulgendo. l. 1. d. 47. art. 1. q. 2. ad 6. & q. 3. ad 1.
46. Ad duplicem voluntatem, scilicet antecedentem, & consequentem consequitur duplex dilectio. l. 1. d. 40. a. 3. q. 1. ad 2.
47. Dei libertas, & hominis conveniunt analogicè. l. 2. d. 25. p. 2. q. 2.
48. Deus vult liberè quod vult, licet possit etiam id velle necessariò absque imperfectione. lib. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 2.
49. Deus non potest cogere voluntatem nostram, sed potest eam mutare, & quare. l. 2. d. 25. p. 2. quæst. 5.
50. Deus nunquam retractat suam sententiam definitivam. l. 3. d. 22. q. 5. in arg.
51. Dei approbatio. Vid. *Approbatio*.
52. Ad dei voluntatem spectat bonitas. Vid. *Bonitas*. n. 1. seq.
53. De divina Bonitate multa. Vid. *Bonitas*.
54. De Conformatione divinæ voluntati. V. *Conformatio*. n. 1. & seq.
1. De unitate naturæ divinæ, & pluralitate Personarum agitur. op. Brev. p. 1. c. 2. & seq. & op. Cent. p. 3. s. 2. & seq. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 2. & seq. & l. 1. d. 2. & deinceps, &c. & ser. 11. Hex. V. *Pater in Divinis*. per tot. De unitate, & numeralibus nominibus, scilicet unum, duo, tres, agitur. lib. 1. d. 24. per tot. Trinitas significat unitatem trium, non trinam unitatem, vel unum ter. lib. 1. d. 24. art. 3. q. 2.
2. Duplex modus emanandi perfectus, scilicet per modum naturæ, & voluntatis, seu liberalitatis : 1. producitur Filius : 2. Spiritus sanctus. op. Brev. p. 1. c. 3. & op. Cent. ibid. & op. Comp. Theol. ibid. & l. 1. d. 2. a. 1. q. 4. corp.
3. Pluralitas Personarum probatur ex summa beatitudine, perfectione, simplicitate, & primitate. l. 1. d. 2. a. 1. q. 2. Ex S. Scriptura habetur octo modis. l. 1. d. 2. dub. 8. Ex triplici proprietate existente in creaturis. l. 1. d. 3. dub. 6.
4. Pluralitas Personarum non repugnat simplicitati. l. 1. d. 2. a. 1. q. 2. ad 3.
5. Tres Personæ tantum sunt admittendæ in Divinis, & probatur ex summa simplicitate, & fecunditate, beatitudine, & perfectione : & ex combinatione numeri ternarii. l. 1. d. 2. a. 1. q. 3. & 4. & l. 1. d. 10. a. 1. q. 1. ad arg. & q. 2.
6. Multiplicatio numeralis infinita repugnat perfectioni Dei, quia est per recessum ab unitate, & à sua origine, sic & infinitas molis : at infinitas virtutis est ex opposito per accessum ad unionem. l. 1. d. 2. a. 1. q. 3. corp.
7. Quare non competit Deo productio Personarum per artem, sed tantum per naturam, & voluntatem, & quomodo differunt isti duo modi. l. 1. d. 2. a. 1. q. 4. ad 4.
8. In Patre primitas, seu innascibilitas est fontalis plenitudo omnium emanationum. l. 1. d. 2. a. 1. q. 2. corp. Ex hoc quod est substantia spiritualis deducitur Verbum genitum. l. 1. d. 3. p. 2. dub. 6. Ex ejus nomine Deus deducitur. opusc. Princ. S. Script.
9. Pater æternus quomodo dicitur, Dan. 7. antiquus dierum, & sedisse ; & ex eo fluvium egredi. l. 1. in Prolog.
10. Divinæ emanationes rectè explicantur similitudine fluvii ob perennitatem sine principio, & sine : propter extensionem, ob productionem rerum creaturarum : & propter circulationem ob incarnationem. l. 1. Prolog.
11. Divina unitas, & pluralitas Personarum explicatur aliquantulum per imaginem, & similitudinem Dei existentem in anima rationali. l. 1. d. 2. dub. 5. & d. 3. p. 2. per tot.
12. Ex triplici habitudine creaturarum potest argui aliquantulum unitas, & Trinitas divina, scilicet materia, forma, & compositio : item numerus, pondus, & mensura : item substantia, virtus, & operatio : item modus, species, & ordo : item unitas, veritas, & bonitas. l. 1. d. 3. dub. 6. p. 1. Absque habitu fidèi tamen non potest cognosci, cum nullum simile possit reperiri perfectè in creaturis. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 4.
13. Hoc nomen Trinitas est nomen quasi collectivum : unus, & solus est discretivum naturæ ab aliis : unde potest dici Trinitas est unus, solus Deus prædicatione per identitatem. lib. 1. d. 4. dub. 5.
14. Divinæ relationes explicantur. opusc. Comp. Theol. l. 1. c. 22. & c. 6. & c. 26.
15. Trinitatis etimologia explicatur. l. 1. d. 22. dub. 2. & d. 24. q. ult.
16. Trinitatis imago. V. *Imago*. De emanationibus divinis per intellectum, & voluntatem. opusc. declar. term. Theol. & infra loc. cit.

17. De generatione Filii activa. l. i. d. 4. & deinceps. d. 5. 6. 9. 1. & 13. & Comp. Theol. l. i. c. 4. & seq. & op. Brev. l. i. Dupliciter potest significari : 1. ut dicit emanationem : 2. modum emanandi superaddita expressione : 1. modo per verbum generare : 2. per verbum dicere significatur. l. i. d. 32. a. 1. q. 1. ad 4. Omnis emanatio in Divinis vel dicit generationem, vel ad generationem consequitur : generatio dicit primam emanationem, ob id supponit innascibilitatem, & fontalem plenitudinem. lib. 1. d. 28. art. 1. q. 4. corp.
De nomine processionis agitur. l. i. d. 13. a. 1. q. 1. & q. 2. ad 4.
Alia est univoca, quæ est similis ex simili : alia æquivoca, quæ est dissimilis. l. i. d. 37. p. 1. dub. 5. Differt à facere, & concipere. l. 3. d. 4. dub. 6. & l. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 2. ad arg. Item à creare. l. i. d. 7. a. 1. q. 3. & 4.
Deus semel locutus est, idest genuit verbum. in Io. col. 1.
18. Generatio Filii necessariò ponenda est in Divinis, quæ necessitas indicat maximam perfectionem: Dei enim potentia est conjuncta actui. l. i. d. 6. a. 1. q. 1. & l. i. d. 9. q. 1. & d. 32. a. 2. q. 2. ad arg. & l. 2. d. 18. a. 2. q. 3. in arg. habet perfectam conformitatem, coæternitatem, & æqualitatem cum generante. l. i. d. 9. dub. 10.
19. Generare est actio personalis, quæ dicit relationem, & importat distinctionem : unde essentia divinæ propriè non comperit. l. i. d. 5. a. 1. q. 1. & a. 2. q. 2. ad 1.
20. Filius quomodò generetur de substantia Patris. l. i. d. 5. a. 1. q. 2.
Non potest tamen dici propriè, quod substantia generetur, bene autem Persona, & quare. Potest tamen dici, quod substantia per generationem communicatur, quia per generationem fit, ut sit una in pluribus. l. i. d. 5. a. 2. q. 1. & 2.
21. Generatio Filii est per modum naturæ, & exemplantis, sicut ratio exemplandi, non exemplati, sicut procedunt creaturæ. l. i. d. 6. a. 1. q. 3. Ad quam tamen concurrunt voluntas per complacentiam, & quomodò. l. i. d. 6. art. 1. quæst. 2. corp.
22. Generatio in Divinis, & in creatis quomodò differant. l. i. d. 5. a. 2. q. 1. corp. & d. 9. q. 1.
23. Generandi potentia qualiter sit in tribus Personis, & sit propria tantum Patris. l. i. dist. 7. exp. text. & art. 1. q. 1. & seq.
24. Potentia in Divinis respectu generationis dicit ad aliquid, scilicet habitudinem originalis principii ad principiatum : hinc non solum dicitur essentialiter, sed etiam aliquod proprium, & hoc modo importat fecunditatem ad actum generationis. l. i. d. 7. a. 1. q. 1. corp.
25. Potentia generandi est quid essentialiter personale dicitur. ibid. ad 4.
26. Potentia generandi à Patre non communicatur Filio, quia non potest, nec debet. Non potest, quia non potest communicare primitivam Filio : nec debet, ob originalem distinctionem, & plenissimam communicationem. l. i. d. 7. a. 1. q. 2. Non sic est in creaturis, in quibus communicatur talis potentia, quia fecunditas non per rationem primitivam, sed perfectionis. l. i. d. 7. a. 1. q. 2. ad 6.
27. Possè generare, & creare in Deo, an, & quomodò differunt. l. i. d. 7. a. 1. q. 3. & 4. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1. ad 6.
28. Generationis divinæ perfectio imprimitur. l. i. d. 9. q. 1.
29. Generatio Filii habet in se perfectam conformitatem, coæternitatem, & æqualitatem, quæ cum in creaturis non possint inveniri simul, idè ex multis similitudinibus deducuntur : unde per conformitatem assimilatur generationi verbi creati : quantum ad coæternitatem luci ; quantum ad æqualitatem generationi viventis ex vivente. l. i. d. 9. dub. 10. & d. 13. dub. 8.
30. Generatio Filii est æterna, tum propter summam fecunditatem generantis : tum ob summam æqualitatem geniti : tum ob summam in utroque actualitatem in qua non distat actus à potentialitate, nec posse ab esse, nec antecedit. l. i. d. 9. a. 1. q. 3. corp.
31. Generatio de sui ratione non dicit initium, nec mutationem, nisi ob imperfectionem, sed tantum productionem similis in natura, seu emanationem ab ente : unde importat in Divinis principium originale, non initiale : hoc enim dicit principium temporale, illud æternum : principium enim, & principiatum dicunt differentiam Personæ : sed initium differentiam essentia, & durationis. l. i. d. 9. a. 1. q. 3. ad arg. & q. 2. corp.
32. Generatio in Divinis facit distinctionem, non rationis tantum, ut impiè dixit Sabellus, nec realem, quoad essentiam, ut dixit Arius, sed realem quantum ad Personam : dicit enim emanationem non per modum actionis, seu mutationis, sed relationis. l. i. d. 9. a. 1. q. 2. & l. 1. d. 26. dub. 7.
33. Pater communicat Filio totum quod habet præter generationem, & generationis distinctionem. l. i. d. 9. a. 1. q. 2. ad 1.
34. Essentia simplicitas facit esse in pluribus : personæ verò in uno solo. l. i. ibid. ad 2.
35. Idem sunt essentia, & Persona, sed non ad idem : ob id Persona distinguit. lib. 1. ibid. ad 3.
36. Æternitas, & permanentia generationis divinæ explicatur. l. i. d. 9. a. 1. q. 4.
37. Generatio Filii est prior processione Spiritus sancti. l. i. d. 12. a. 1. q. 4.
38. Generatio Verbi divini repræsentatur per multiplicem generationem, quæ est in creatis, secundum quod est perfectionis. lib. 1. distinct. 13. dub. 8.
39. Generatio dicitur etiam processio, sicut & spiratio : importat enim respectum ad principium à quo, & ad terminum ad quem : quod verò dicat motum, & elongationem, est per accidens, & in creaturis tantum. l. i. d. 13. a. 1. q. 1. corp. & q. 2. ad 4. Proprius tamen convenit spirationi. l. i. d. 13. q. 2. ad 4.
40. Generatio, & spiratio se ipsis differunt : item quia illa est emanatio per modum perfectæ assimilationis, idè respicit unum principium : spiratio per modum connexionis, idè respicit duplex principium. l. i. d. 13. artic. 1. q. 3. corp.
41. Generare, & esse Patrem quomodò sint idem, & differant. l. i. d. 27. a. 1. p. 1. q. 1. corp.
42. Generare de sui ratione importat emanationem, & esse Patrem habitudinem. l. i. d. 27. a. 1. q. 1. corp.

43. Generatio originem dicit, Paternitas habitudinem: hinc secundum rationem intelligendi generatio est ratio paternitatis in Patre, non è converso. l.1. d.27. a.1. q.2. Unde generatio dicit primam emanationem, ob id supponit innascibilitatem. l.1. d.18. a.1. q.4. Per quid propriè constituitur in esse Patris. l.1. d.27. ibid. & d.28. per tot. & maximè. q.3.
44. Generatio activa in Patre non acquiritur per actum, sed inest per actum. lib.1. d.27. q.2. ad 2. Unde constituitur in esse Patris per paternitatem. l.1. d.28. q.3.
45. Pater generat per innascibilitatem, & spirat per improcessibilitatem. lib.1. dist.27. art.1. q.2. ad 2.
46. Innascibilitas, & improcessibilitas non est pura privatio in Patre, sed est perfecta positio: dicitur enim innascibilis, quia non est ab alio; idest quia est primum, & principium, ob id importat fontalem plenitudinem. l.1. d.27. a.1. q.2. ad 3. & d.28. q.1. & seq. Quænam notiones sint in Patre, & qualiter differant à paternitate. lib.1. dist.28. quæst.1. & seq. & op. Brevil. l.1. c.3.
47. Pater in Divinis quomodo referatur ad Filium. l.1. d.26. a.1. q.1.
48. Pater non est eo substantia, quo Pater. l.1. d.33. dub.4. & d.27. p.2. dub.1. alio enim est Pater, & alio Deus non secundum rem, sed secundum rationem significandi, & se habendi. l.1. d.34. dub.4. & d.32. a.2. q.3. ad 1. & d.33. q.2. ad 1. & l.1. d.19. p.2. a.1. q.2. ad 4.
49. Patrem esse quando est proprium Patris. l.1. d.27. p.1. dub.1. ejus appropriata sunt unitas, æternitas, omnipotentia, & ratio principiandi. op. Cent. p.3. sec.4.
50. Pater in quo sensu possit dici principium totius Divinitatis, seu Deitatis, & quomodo differant hæc duo nomina Divinitas, & Deitas. lib.1. d.15. p.2. dub.6. & d.27. p.1. a.1. q.2. corp. & d.29. dub.1.
Item principium sine principio. lib.1. dist.29. dub.2.
51. Pater potest nominari respectu actus substantialis, & sic convenit tribus Personis, & respectu actus personalis, estque proprium Patris. l.1. d.29. a.1. q.2. corp. & l.3. d.4. dub.1. & l.3. d.10. a.2. q.3. & dub.5.
52. Pater æquivocè dicitur Deus respectu nostri. l.1. d.29. a.1. q.2. corp. requiritur enim ad esse Patrem, ut per ipsum deducatur res in esse, sed similis in natura; unde Spiritus sanctus non potest dici Pater Christi. lib.3. dist.40. art.1. quæst.2. ad 2. & l.3. dist.10. art.2. q.3. & dub.5. Unde Filius naturalis importat imitationem per omnimodam assimilationem: per imitationem verò expressam est quisquis factus est ad imaginem Dei, sic habet rationem Filii, & facturæ: & hic, si est in gratia est etiam Filius adoptione: si in peccato est impropiè Filius, propriè Filius Diaboli. l.1. d.26. dub.6.
53. Pater, & Filius important relationem ut exercitam, scilicet relationem distinguentem, & constituentem. lib.1. dist.31. part.1. art.1. q.2. corp.
54. Pater, & Filius se ipsi referuntur: Pater enim est sua paternitas, & Filius, filiatio. l.1. d.26. a.1. q.1. ad 6.
Auctoritas prout dicit causalitatem non est in Patre respectu Filii, sed solum prout dicit processionem. l.1. d.9. dub.14.
55. Pater potest dici auctor generationis, & Personarum, quia auctor dicit eandem notionem, quam innascibilis, sed differenti modo: innascibilis dicit privationem prioris, sed auctor fecunditatem non ex alio: Hinc Filius non dicitur auctor spirationis, quia id habet ab alio. lib.1. d.13. dub.4. & d.12. dub.3. & dist.9. dub.14. Unde ob istam auctoritatem potest dici major Filio, & Spiritu sancto: quia majoritas importat notionem, non verò sapientior, &c. lib.1. dist.16. dub.4. non tamen propriè potest dici Filius minor. ibid. & d.28. a.1. q.1. ad 1.
56. Pater quare non potest communicare innascibilitatem, cum communice improcessibilitatem Filio. l.1. d.28. a.1. q.4. ad arg.
57. Pater, & ingenitus quomodo differant. lib.1. d.28. per tot.
Non potest dici sapiens sapientia genita. lib.1. d.9. dub.4.
58. Pater includit illum, qui est Pater, & quo est Pater: unde Pater prædicatur de seipso: ratione enim unius subjicitur, & alterius prædicatur. l.1. d.27. p.1. dub.1.
59. Paternitas, & generatio quomodo sunt una proprietas, & quomodo differant. lib.1. d.27. p.1. a.1. q.1. corp.
60. Paternitas ut talis est communicabilis: paternitas ergo Patris est incommunicabilis ob innascibilitatem, seu primitatem, quia primum non potest dare alii primitatem. l.1. d.27. p.1. q.2. ad arg.
61. Persona Patris, abstracta paternitate, quomodo possit intelligi. l.1. d.27. p.1. a.1. q.2. ad 3. & d.28. a.1. q.3. ad 2.
62. Principium dictum de Patre stat pro paternitate, & spiratione, quia conveniunt hæc duæ productiones convenientia originali in eadem Persona. l.1. d.29. dub.1. & 2.
63. Principium activè quomodo dicitur de Patre, & Filio, & Spiritu sancto: & passivè quomodo de Filio, & Spiritu sancto. lib.1. d.29. dub.1. & seq. & q.1. & seq.
64. Principium benè recipitur in Divinis: non verò ratio prioris, & posterioris propriè. l.1. d.29. a.1. q.1.
65. Pater, & Filius an possint dici unum principium, unus spirator, idem principium. l.1. d.29. a.2. q.1. & 2. Non generat, nec spirat ut unus, vel plures, sed alio, & alio modo se habens. l.1. d.13. q.3. ad 1.
66. Pater in Sacra Scriptura multipliciter sumitur. op. Comp. Theol. l.1. c.4.
Deus potest dici Filius hominis ob idiomatum communicationem. l.3. d.4. a.3. q.3. ad 3.
67. Filii generatio passiva explicatur. l.1. d.5. per tot. & d.6. per tot. & d.7. & d.9. per tot. & op. Comp. Theol. l.1. c.5. & seq. Ejus sublimitas. l.3. d.8. dub.2. Missio Personarum divinarum expenditur. l.1. d.13. per tot. & d.14. 15. & 16.
68. Filius generatur de substantia Patris, & quomodo. l.1. d.5. a.1. q.2. & op. Brevil. l.1. c.4.
69. Filius generatus est imago non ad imaginem Patris: splendor gloriæ Patris, figura substantiæ ejus, & portans omnia verbo virtutis suæ, & quomodo. op. Comp. Theol. l.1. c.6. & l.1. d.7. a.1. q.2. ad 3.

70. Essentia propriè non potest dici generata, cum generatio terminetur ad suppositum. lib. 1. d. 5. a. 2. q. 1. Communicatur tamen per generationem. l. 1. d. 5. a. 2. q. 2.
71. Generari dicit productionem, & distinctionem. l. 1. d. 5. a. 2. q. 2. ad arg. & d. 9. a. 1. q. 2. corp. Item generare, & generari non dicunt actionem, & passionem in Divinis, sed tantum relationem. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. ad 1.
72. Filius producit ut omninò similis, & per modum naturæ, sed ut dilectus: in qua natura est principaliter producens cum communicante voluntate. l. 1. d. 6. a. 1. q. 2. corp.
73. Filius generatur per modum exemplantis, sicut ratio exemplandi: unde dicitur ars plena omnium rationum viventium, seu idearum. l. 1. d. 6. a. 1. q. 3. corp.
74. Exemplar, ut dicit rationem cognoscendi est quid commune toti Trinitati: prout addit rationem emanandi est proprium Verbi, seu Filii. l. 1. d. 6. a. 1. q. 3. ad arg.
75. Potentia generandi activè, & passivè quot modis potest sumi. l. 1. d. 7. exp. tex.
76. Potentia, seu posse gigni potest intelligi originaliter, sic est in solo Patre: si formaliter, & passivè est in Filio. l. 1. d. 7. dub. 7.
77. Potentia activa generandi non est in Filio, & quomodò. l. 1. d. 7. a. 1. q. 2. corp. & d. 9. q. 1.
78. In creatis Pater non dicitur perfectum generare, nisi det ei potentiam generandi: id enim est perfectionis: at in Divinis, quia fecunditas est per rationem primitatis, ob id non potest communicari Filio. l. 1. d. 7. a. 1. q. 2. ad 6.
79. Generatio activa Patris, & passiva Filii est relatio distinguens inter has duas Personas. l. 1. d. 9. a. 1. q. 2. & d. 5. a. 2. q. 2. ad 1.
80. Filius quomodò est coæternus Patri. l. 1. d. 9. a. 1. q. 3. Et quare potius pergenuit, quàm pergenerat in præsentì explicatur generatio Verbi. l. 1. d. 9. dub. 8.
81. Filius Dei habet esse permanentissimum, & conjunctum sui principio existenti in sua actualitate, estque purus actus, in quo idem est nasci, & natum esse, ideo semper nascitur, & semper est natus, & semper est, & nunquam cessat generari, nec Pater generare. l. 1. d. 9. a. 1. q. 4.
82. Generatio terminatur ad suppositum. l. 1. d. 5. a. 2. q. 2. ad 1. & l. 3. d. 8. a. 1. q. 2. ad 1. Id intellige in Divinis: nam in creatis terminatur etiam ad naturam, quæ multiplicatur in parente, & prole. l. 3. d. 8. ibid.
83. Generatio Filii præcedit spirationem, ideo Filius habet rationem primitatis: ob id fecunditatem, quam non habet Spiritus sanctus. l. 1. d. 2. a. 1. q. 4. ad arg. & d. 12. a. 1. q. 4. per tot.
84. Filius est Verbum per omnia æquale Patri, & per omnia dicens, & exprimens ipsum, sed non omni modo, quia est per naturam: unde restat expressio secundum liberalitatem. l. 1. d. 2. a. 1. q. 4. ad 2.
85. Pater dat Filio totum quod potest, sed non omni modo, quo potest. l. 1. d. 2. a. 1. q. 4. ad 1. Unde ei communicat quicquid habet, sed non Personam: hæc enim est ratio communicandi, & distinguendi. lib. 1. d. 9. q. 2. ad 1. & d. 2. q. 3. ad 1.
86. Verbum dicitur Filius, imago, & verbum: Filius à vi naturæ: imago per modum expressivum: & verbum quia aliis expressivum. l. 1. d. 18. a. 1. q. 5. ad 4. & op. explic. term. Theol. & ferm. 1. Hex. Sed Filius explicat proprius. l. 1. d. 27. p. 2. dub. 2. Ubi afferuntur aliæ explanationes horum terminorum. & lib. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 3. corp. & p. 2. dub. 2. & q. 1.
87. Verbo quare appropriatur ratio veritatis, & exemplaris. l. 1. d. 3. p. 1. dub. 7. Item quare dicatur sapientia genita. l. 1. d. 3. p. 2. dub. 13. & quomodò, & an sit essentialis, an proprium. lib. 1. d. 27. p. 2. dub. 1. & q. 2. & 3.
88. Verbum dicitur genitum non factum, sed Christus genitus, & factus. l. 3. d. 1. dub. 2.
89. Verbum est quod emanat à mente per modum conceptionis, & per consequens genitum, dicitque respectum ad dicentem. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 1. argum.
90. Verbum divinum producit à natura concomitante voluntate, sicut Spiritus sanctus à voluntate concomitante Spiritu sancto. l. 1. d. 6. a. 1. q. 2. corp.
91. Verbum divinum non nascitur per inquisitionem, sicut evenit in nobis. l. 1. d. 6. a. 1. quæst. 2. ad argum.
92. Verbi generatio quoad repræsentationem Patris habet perfectam conformitatem, sicque comparatur verbo, habet & coæternitatem: unde comparatur egressui splendoris à luce: habet & æqualitatem: ob id similis est generationi viventis ex vivente. l. 1. d. 6. dub. 10.
93. Verbum in nobis est accidens, in Deo est substantia. l. 1. d. 10. a. 1. q. 2. ad 1.
94. Verbum est similitudo expressa, & expressiva concepta vi spiritus intelligentis secundum quod se, vel aliud intuetur. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 4. corp. & op. de reduc. art. ad Theol.
95. Unde Verbum divinum includit notitiam, seu cognitionem intelligentis se Patris conceptionem, seu generationem similitudinis, & expressionem imaginis: 1. cum non dicat respectum, est tantum appropriatum, sicque Filius Dei, sapientia genita: alia cum sint relativa sunt propria Verbi divini, scilicet Filius, qui dicit emanationem, seu conceptionem, imago quæ dicit modum expressum emanandi, & Verbum, quod dicit hæc omnia, & superaddit rationem exprimendi, & manifestandi. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 4. corp. & q. 2.
96. Verbum quàm convenienter sit translatum ad divina. l. 1. d. 27. ibid.
97. Verbum divinum dicitur dupliciter, scilicet ad se dicendo, seu se loquendo, seu mente concipiendo se ipsum: sicque Pater dicendo se producit Verbum: vel exprimendo se exterius per creaturam, & hoc est verbum creatum. lib. 1. dist. 27. part. 2. art. 1. q. 1. corp. & l. 1. dist. 10. dub. 3.
98. Verbum importat manifestationem per conceptum, qui conceptus est proprius Verbi. l. 1. d. 27. ibid.
99. Dicere respectu Verbi creati est essentialis, & commune tribus Personis: prout verò dicit respectum æternum, est proprium Patris. lib. 1. d. 27. ibid. q. 1. ad arg.
100. Verbum divinum dicit respectum ad Patrem dicentem, connotatque respectum ad creaturam per modum exemplaritatis dispositivæ, & virtutis operativæ in potentia, & habitu, non in actu. libro primo, d. 27. part. 2. art. 1. quæst. 2.

101. Verbum divinum licet impotter respectum ad creaturas in potentia : tamen non dicitur Verbum creaturæ , cum formaliter tantum de se dicat respectum ad dicentem. lib.1. d.27. p.2.a.1. q.2. Unde quia hæc cognitio est necessaria , & dicitur Verbum produci ex cognitione creaturarum. l.1. ibid. ad 2.
102. Sapientia in Divinis præcedit expressionem Verbi, ob id est essentialis tribus : in nobis autem similitudo concepta præcedit sapientiam, quia hæc ab illa producitur : sed in Divinis ex intuitu mentis summæ sapientis oritur verbum, quod dicitur summa sapientia. l.1. d.27. p.2. a.1. q.3. ad arg.
103. Verbum divinum habet omnipotentiam , sicut Pater , sed de ratione sui nominis non dicit istam potentiam. l.1. d.27. ibid.
104. Verbi divini nomen quàm rationabiliter à Verbi creati similitudine desumptum. l.1. d.27. p.2. q.4.
105. Verbum divinum non producit formaliter ex cognitione creaturarum quoad scientiam visionis, sed tantum simplicis intelligentiæ, quia in sui ratione connotat respectum ad creaturas in habitu , & quoad posse per modum exemplaritatis, & præviæ dispositionis. l.1. d.27. p.2. a.1. q.2. corp. & ad 2.
106. Verbum divinum est fons sapientiæ , scilicet creatæ. l.1. d.27. p.2. q.3. ad 1.
107. Verbum hoc nomen translatum est ad divina ob similitudinem, & ob nostram instructionem. l.1. d.27. q.4. corp.
108. Verbi creati similitudo ad increatum stat in tribus, scilicet in origine, in dispositione, & in unione. l.1. d.27. p.2. q.4. corp.
Quomoddò dicitur esse verbum mentale, scriptum, & prolatum. Pl. 118. n. 25.
109. Verbum divinum ratione originis dicitur Filius : ratione præconceptionis dicitur mundus archetypus : ratione unionis dicitur homo factus. l.1. d.27. ibid.
110. Verbum unde dicitur Dei virtus , & sapientia. l.1. d.27. q.2. corp.
111. Quomoddò per Verbum omnia facta sunt. l.1. d.27. p.2. a.1. q.1. ad 5. & q.2. corp.
112. Verbum divinum ducit in cognitionem Patris. serm. 1. Hex.
113. Dei filii appropriata sunt veritas, species, ratio exemplandi, & sapientia. op. Cent. p.3. sec. 5. & op. declar. term. Theol.
114. Generatio Filii est prior processione Spiritus sancti. l.1. d.112. a.1. q.4.
115. De missione temporali Filii, l.1. d.15. per tot. & seq. Vid. *Christus quoad Incarnationem*, & Vid. *Deus in ordine ad creaturas*. & op. Cent. p.3. sec. 3.
116. Divina natura an possit dici nata, & Dei Filius nihil habere nisi natum. l.3. d.8. a.1. q.1. ad 1.
117. Dei Verbum humanandum in veteri præfigebatur figuris, in veteri testamento præmonstrabatur exemplis, promittebatur Patribus, prædocebatur documentis, & prophetabatur oraculis. op. S. Script. Princ.
118. Divina generatio quomoddò exprimitur per varias generationes, & productiones creaturarum. serm. 11. Hexaëm.
119. Deus de Deo. Ly, De. Vid. *Lit. a. n. 3.*
120. De circuminceptione Personarum. Vid. *Circuminceptio*.
1. Spiritus sancti processio expenditur. l.1. d.6. *Spiritus sancti processio*. a.1. q.2. corp. & l.1. d.10. per tot. & d.11. per tot. & d.12. per tot. & d.13. per tot. & d.14. & seq. Potest considerari in ordine ad Personam ad quam est: ad principium, à quo est ; & ad generationem , à qua differt. l.1. d.10. exp. tex.
2. De nomine processionis, quam vim habeat , & quare magis aptatur Spiritui sancto , quàm Filio. l.1. d.13. a.1. q.1. & seq. & l.1. d.11. per tot. & l.1. d.14. a.1. q.1. corp. Exemplo fluvii explicatur. l.1. Prolog.
Temporalis , & æterna quomoddò differunt. l.1. d.14. a.1. q.1. corp.
3. Quomoddò processio differat à generatione. l.1. d.13. a.1. q.3. & d.14. dub. 1.
4. Processio Spiritus sancti est per voluntatem concomitante natura. l.1. d.6. a.1. q.2. corp. ob id assimilatur in natura. lib.1. d.10. art.1. quæst. 1. ad 2.
5. Processio Spiritus sancti per modum liberalitatis, charitatis, & amoris, qui sit tertia Persona divina necessario est ponenda. lib.1. d.10. a.1. per tot.
6. Amor in creaturis nominat habitum , & accidens : in Deo substantiam , & cum dicit egressum dicit hypostasim. l.1. d.10. a.1. quæst. 2. ad 2.
Quomoddò sit proprium Spiritus sancti , & in quo sensu communis tribus Personis. lib.1. ibid. a.2. q.1. corp.
7. Caritas sumpta essentialiter est communis tribus : quælibet enim Persona diligit se , notionaliter convenit Patri , & Filio per concordiam in spirando : personaliter Spiritui sancto, quia qui producitur per modum liberalitatis, non potest esse nisi amor, seu dilectio : 1. modo dicit complacentiam : 2. concordiam : 3. processum. lib.1. dist. 10. art. 2. q.1. corp.
8. Spiritus sanctus quomoddò est nexus Patris, & Filii. lib.1. dist. 10. artic. 2. quæst. 2. & d.11. a.1. q.1. ad 3.
9. Quare Spiritui sancto assignetur hoc nomen spiritus. l.1. d.10. a.2. q.3. & quot modis. ibid. & l.1. d.27. p.2. a.1. q.2. ad 4.
10. Spiritus, pro ut dicitur à spiritualitate contra corpulentiam , sic dicitur absolute , & convenit toti Trinitati : prout dicitur à spiratione, quæ in corpore est actus internus , continuus, vivificus , originans à calore, sic importat affectum , & amorem ; & quia est quid relativum est proprium Spiritus sancti. lib.1. d.10. a.2. q.3.
11. Spiritus sancti processio à Patre, & à Filio exponitur contra Græcorum opinionem. l.1. d.11. art.1. per tot. & quomoddò vis spirativa à Patre communicetur Filio , non verò generativa. l.1. d.7. a.1. q.2. ad 3.
12. Spiritus sanctus , si non procederet à Filio non distingueretur ab eo. l.1. d.11. a.1. quæst. 1. in argum.
13. Pater , & Filius sunt unum principium spirans , quia eadem voluntas , & fecunditas in utroque. l.1. d.11. a.1. q.2. Non tamen unus spirator : est enim nomen verbale quod concernit suppositum agens. lib.1. dist. 29. art. 2. q.2. ad 1.
14. In quo sensu possit dici, quod Spiritus sanctus prius à Patre procedat, quàm à Filio. l.1. d.12. a.1. q.1.
15. Spi

15. Spiritus Sanctus non plenius, seu perfectius procedit à Patre, quàm à Filio: plenius enim importat gradum perfectionis, & compositionem. l. 1. d. 12. a. 1. q. 2. corp.
16. Filius habet auctoritatem, & subauctoritatem respectu spirationis, & quomodo. l. 1. d. 12. a. 1. q. 1. ad arg.
17. Quomodo dicitur Spiritus Sanctus procedere immediatè à Patre mediante Filio, & quod duplex mediatio, & immediatio. l. 1. d. 12. art. 1. quæst. 3.
18. Quomodo generatio Filij est prior spiratione. l. 1. d. 12. a. 1. q. 4. & ab ea distinguatur. l. 1. d. 12. a. 1. q. 2. & 3.
19. Processio Spiritus Sancti differt realiter à generatione: quæ differentia habet statum in ipsis: primæ enim differentiæ se ipsis differunt: nobis tamen innotescunt per alias differentias consequentes, scilicet quia generatio est ab vno, spiratio à duobus: illa est emanatio per modum perfectæ assimilationis, ob id ad vnum respicit: hæc verò per modum connexionis, idè à duobus: Item quia generatio non respicit tertium: spiratio verò, vt neccens, ob id vt in alterum tendit. l. 1. d. 13. a. 1. q. 3.
20. Processio Spiritus Sancti quomodo comparatur processioni locali, & causali. l. 1. d. 13. a. 1. q. 1. ad 4.
21. Licet natura, & voluntas in Deo sint idem, tamen aliquid respicit vna in ratione principij, quod non altera. l. 1. d. 13. a. 1. q. 3. ad arg.
22. Spiritus Sanctus in quo sensu possit dici ingentus. l. 1. d. 13. a. 1. q. 4.
23. Spiritus Sanctus dicitur spiritus in ordine ad vim spirantem: amor in ordine ad modum emanandi, quia est nexus, & donum in ordine ad nos. l. 1. d. 18. a. 1. q. 5. ad 4.
24. Spiritus Sanctus absolute prolatus importat nomen personale. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 2. ad arg.
25. Spiratio non dicit propriam relationem constituentem Patrem. l. 1. d. 28. a. 1. q. 3. corp.
26. Processio quartæ Personæ à Spiritu Sancto per modum amoris non datur, & quare. l. 1. d. 10. a. 1. q. 2. ad 3. Nec per modum artis, & quare. l. 1. d. 10. ibid. q. 1. ad 3.
27. Processio Spiritus Sancti, & productio creaturarum qualiter differant. l. 1. d. 10. a. 1. q. 1. ad 2.
28. De processione temporali Spiritus Sancti. l. 1. d. 14. per tot. & seq. V. *Deus in ordine ad creaturas.* Vid. V. *Spiritus Sanctus.*
29. Processio temporalis, & æterna sunt ab vno principio, & illa inservit ad manifestationem istius: non sic generatio Verbi temporalis: est enim à diverso principio ab æterna. l. 1. d. 14. dub. 1.
30. Processio, quia est ab vno in alium id potest esse duobus modis, aut sicut in obiectum in quod, sicque est æterna: aut sicut in susceptionem, & in habitaculum, sicque est temporalis. l. 1. d. 14. a. 1. q. 1. corp. & q. 2. corp.
31. Processio, Spiratio, & generatio qualiter differant. l. 1. d. 14. a. 1. q. 1. ad 1.
32. Processio æterna, & temporalis quomodo sint duæ, & vna, quia conveniunt analogicè, non vaivocè, nec æquivocè. l. 1. d. 14. a. 1. q. 2. corp. Et quare magis dicitur temporalis. lib. 1. d. 15. p. 1. dub. 4.
33. Spiritus Sanctus datur cum gratia in propria Persona, & tunc ab anima habetur in possessione perfecta. l. 1. d. 14. a. 2. q. 1. corp.
34. Spiritus Sanctus solum potest dari à Deo effectivè: ministerialiter à bonis, & malis per ministracionem Sacramentorum, vel per prædicationem: impetrativè verò à bonis tantum. l. 1. d. 14. a. 2. q. 2. vbi agitur de productione, susceptione, natura, & expulsionem gratiæ. ibid.
35. Spiritus Sanctus quodupliciter dicitur sanctificare animam. l. 1. d. 14. dub. 2.
36. Spiritui Sancto quænam virtus appropriatur in sanctificatione; & sanatione animæ. l. 1. d. 14. dub. 3. & extinctione sitis spiritualis. dub. 5.
37. Spiritus Sanctus quot datus est à Christo, & quot modis. l. 1. d. 14. dub. 4.
38. De missione Personatum divinarum. l. 1. d. 15. per tot. & d. 16. De apparitionibus Dei V. *Apparitio.* num. 1. & seq.
39. Spiritus Sanctus quomodo dicitur mitti temporaliter. l. 1. d. 15. p. 1. a. 1. & seq. & d. 16. & op. Cent. p. 3. sec. 6.
1. Personæ nomen quàm convenienter ad divina translatum est. l. 1. d. 23. a. 1. q. 1. & in dub. lit. & l. 3. d. 10. a. 1. q. 2. in arg.
2. Nomen essentiæ, substantiæ in Divinis consideratur. l. 1. d. 23. per tot.
3. Nomen vnus, duo, & tres in Divinis quomodo importent quid positivum cum privatione. l. 1. d. 24. a. 1. per tot.
4. Nomina numeralia in Divinis dicuntur secundum relationem, & notionem important. lib. 1. distinct. 24. a. 2. q. 2. scilicet vnum, duo, tres, trinitas, trinus. ibid. & a. 3. q. 2. important vnitatem, & pluralitatem, & quomodo. l. 1. d. 24. a. 3. q. 1.
5. Personæ definitio, exactè assignatur eius natura, etymologia, & conditiones, quatenus ad divinas Personas spectant. lib. 1. distinct. 25. per tot.
6. Persona cum sit rationalis naturæ suppositum proprietate distinctum principaliter importat substantiam: secundariò relationem. lib. 1. d. 25. a. 1. q. 1. corp.
7. Personæ incommunicabilitas qualis. l. 1. d. 25. art. 1. quæst. 2. ad 3. & art. 2. quæst. 1. & 2. ad 3.
8. Persona divina de sui ratione excludit compositionem, non verò creata: vnde divina oritur se ipsa, ob id non admittit vllam additionem, sed plurificationem. l. 1. d. 25. a. 1. quæst. 2. ad 1.
9. Persona, vt sic, an admittat aliquam communitatem abstractam respectu Personarum divinarum, & etiam respectu creaturarum. l. 1. d. 25. art. 2. quæst. 1. & 2. & lib. 1. distinct. 20. a. 2. q. 1. ad 4. & d. 24. art. 2. quæst. 2. ad 3. & d. 27. p. 1. a. 1. quæst. 3.
10. Personæ divinæ nominantur diversis nominibus dicentibus respectum, & quomodo. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 2. ad 5.
11. In divinis Personis necessariò debet recognosci proprietas, relatio, & notio: prima est in quantum convenit vni soli: secunda dicit habitudinem ad alterum: tertia in quantum est principium cognoscendi. l. 1. d. 26. a. 1. q. 4. & op. declar. term. Theol. Qualis differentia inter propria, & appropriata. op. declar. term. Theol.

12. Proprietates, relationes, & notiones se habent ad invicem quantum ad numerum, tanquam excedens, & excessum. l. 1. d. 26. a. 1. q. 4.
13. Omnis notio est proprietas, vel relatio, & omnis proprietas est relatio, & vice versa. l. 1. d. 26. a. 1. q. 4.
14. Proprietates sunt quinque, scilicet innascibilitas, estque solius Patris, generatio activa, & passiva, spiratio activa, & passiva. l. 1. dist. 26. ibid. & op. declar. term. Theol. & op. Brev. p. 1. c. 4. & op. Cent. p. 3. sec. 2.
15. Modi prædicandi in Divinis in quid, estque essentialia: in quis, estque personale: & in quæ, seu quomodo, estque notionale. l. 1. d. 26. art. 1. q. 1. corp. & op. declar. ibid. & Cent. ibid. Quæstio in Divinis fit quinque modis, scilicet quis ratione Personæ: qui ratione hypostasis: quæ ratione notionis: quod ratione substantiæ: quo ratione essentiæ. op. declar. ibid. & op. Cent. ibid.
16. Proprietates constituunt, & distinguunt Personas ad invicem. lib. 1. d. 26. a. 1. q. 1. quomodo differunt proprietas, & Persona. l. 1. d. 33. a. 1. quæst. 1. Item proprietas, & essentia. lib. 1. dist. 33. q. 2. corp.
17. Personales proprietates ratione, in, transeunt in substantiam: ratione, ad, scilicet ad obiectum manent, & important distinctionem à parte rei: Vnde plures proprietates in vna Persona differunt à parte rei: sic in Patre innascibilitas, & generatio activa. l. 1. d. 26. art. 1. q. 1. in fund. & ad 4. & quæst. 2. & d. 33. quæst. 2. corp.
18. Pater quomodo se ipso possit dici, quod refertur ad Filium. l. 1. d. 26. a. 1. q. 1. ad 6.
19. Proprietates in Divinis sunt relationes, quia ob incommunicabilitatem, quia soli conveniunt, & ob distinctionem, quam ponunt per respectum ad obiectum. l. 1. d. 26. art. 1. quæst. 2. corp.
20. Proprietates personales sunt rationes distinguendi ob originem: circumscripta enim origine impossibile est intelligere pluralitatem in Divinis: sunt & rationes innotescendi ob habitudinem. l. 1. d. 26. a. 1. q. 3. corp. & op. declar. ter. Theol.
21. Proprietates Divinæ dicunt originem, & habitudinem ab alio, & ad alium: proprius tamen loquendo generatio dicit originem, paternitas habitudinem, licet sint vnum, & idem. l. 1. d. 26. a. 1. q. 3. corp.
22. Pater origine abstracta intelligitur non Pater, sed innascibilis, id est non ab alio, & ita in vnitae hypostasis, sed non in ordine ad aliud. l. 1. d. 26. a. 1. q. 3. ad arg.
23. Proprietates Divinæ licet sint relativæ, tamen quia important etiam originem, dant esse absolutum cum respectivo. l. 1. d. 26. a. 1. q. 3. corp. & ad 2.
24. Origo secundum rationem intelligendi est prior relatione, & quomodo. l. 1. d. 26. a. 1. q. 3. corp. & ad 3. & d. 27. p. 1. a. 1. q. 2. ad 1.
25. Personæ divinæ abstractis proprietatibus non haberent per quid possemus eas intelligere, nisi sub ratione incompleta rei, & univèrsali. l. 1. d. 26. ibid. q. 3. ad 4.
26. Hinc deducitur quod Personæ divinæ non constituuntur per absoluta in opinione. S. Bo-
nav. vt falsò ei Scotus imponit. l. 1. d. 26. q. vn. ibi tertia opin. & l. 1. d. 26. a. 1. q. 3. ad 4.
27. Origo importat emanationem vnius ab alio, sicque vel est activa, vel passiva, & semper importat relationem. lib. 1. distinct. 27. part. 1. dub. 2.
28. Generatio in Patre, & Paternitas sunt vna notio secundum rem, licet quoad modum significandi sit aliqua differentia: nam generatio exprimit proprietatem Personæ generalius, quam hoc, quod est Pater: homo enim generat pediculos, & non est pater eorum: Item quia Pater importat intra se hypostasim, circa quam notat proprietatem: generatio verò eget sibi poni ab extra: Item quia generare importat productionem, generatio emanationem, & Pater habitudinem. l. 1. distinct. 27. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
29. Pater idè est Pater quia generat & c. lib. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 2. & generat quia Deus innascibilis, & spirat quia improcessibilis. l. 1. dist. 27. a. 1. q. 2. ad 3. p. 1.
30. Innascibilitas in Patre est notio, quæ quoad nomen importat privationem, dicit enim non esse ab alio: quoad rem, importat positionem, & maximam perfectionem, scilicet primitatem respectu generationis, & spirationem: ob id fecunditatem fontalem. l. 1. d. 27. a. 1. q. 2. ad 3. p. 1. & l. 1. d. 22. a. 1. q. 4. ad 5. & dist. 26. dub. 4. & d. 28. dub. 1. & d. 31. p. 2. dub. 7. & d. 28. q. 4. & op. declar. term. Theol.
31. Ingenuus dicit non esse ab alio, sed id non sufficit ad notionem: requiritur enim, vt alius sit ab ipso: primum enim convenit essentiæ. l. 1. d. 13. dub. 7. Id intellige, vt sumitur ex vi nominis, vt se declarat. l. 1. d. 27. p. 1. art. 1. q. 2. ad 3. & d. 13. a. 1. q. 4. corp. Ingenuus enim vt dicit dignitatem, & notionem in Patre importat ista duo. lib. 1. distinct. 13. ibid. & distinct. 26. dub. 4. & d. 22. vbi supra & d. 28. dub. 1. & q. 1. corp. & seq.
32. Ingenuus, vel innascibilis, & auctor dicunt eandem notionem, sed differenti modo: innascibilis enim dicit privationem prioris: Auctor autem dicit fecunditatem respectu procedentium ab ipso, quam habet non aliunde. l. 1. d. 13. dub. 4.
33. Ingenuus scriptum per vnum. N. valet idem ac inventus: per duo. N. ingennitus valet ac non genitus, id est verum apud Græcos, non verò apud Latinos: nam scriptum per duo. N. est vox non significativa. l. 1. d. 13. a. 1. quæst. 4. corp.
34. Innascibilitas abstracta origine dicit non ens ab alio, & sic in vnitae hypostasis; sed reducitur ad hypostasim Patris sicut ad principium, ad Filium sicut ad terminum. l. 1. d. 26. art. 1. q. 3. ad 1.
35. Innascibilitas, seu ingenuus quomodo possit abstrahi, seu intelligi absque Paternitate. l. 1. d. 28. dub. 1. & seq.
36. Ingenuus de ratione sui nominis dicit puram negationem: vt est proprietas Patris æterni dicit positionem, & ob id perfectionem maximam, scilicet fontalem plenitudinem, & fecunditatem, primitatem respectu generationis, & spirationis, auctoritatem. libro 1. distinct. 27. art. 1. quæst. 2. ad 3. & distinct. 28. dub. 1.

37. Ingenitus, seu innascibilis cum dici possit de essentia, & de Spiritu Sancto, quomodo sit notio, & proprietates Patris, & importat relationem. l. 1. d. 28. a. 1. q. 1. & q. 2. & 3.
38. Ingenitus ut convenit Patri dicitur, quod non producitur per generationem, sicque distinguitur à Filio: Item quod non per generationem accipitur, sicque distinguitur ab essentia: Item quod non consequitur generationem, sicque distinguitur à Spiritu Sancto. l. 1. d. 28. a. 1. q. 1.
39. Innascibilitas, & paternitas qualiter differant à Patre, & quid utraque importet. l. 1. d. 28. a. 1. q. 2. & dub. 1.
40. Innascibilitas privat omnem emanationem passivam: improcessibilitas privat unam solam. l. 1. d. 28. a. 1. q. 3. corp.
41. Innascibilitas est notio Patris propria: improcessibilitas non est notio distincta ab innascibilitate in Patre, nec in Filio à spiratione. l. 1. d. 28. a. 1. q. 3. in corp.
Vnde si esset propria alterius Personæ, posset argui, quod essent plures Dij. l. 1. d. 31. part. 2. dub. 7.
42. Innascibilitas à Patre non potest communicari alteri, sicut improcessibilitas, & quare. l. 1. d. 28. a. 1. q. 3. ad arg.
43. Improcessibilitas quæ notio sit in Patre, & Filio, & qualiter dicat nobilitatem. l. 1. d. 28. ibid.
44. In divinis pura negatio non distinguitur, cum competat essentiæ: non dicit nobilitatem: hæc enim ponit necessariò aliquid, nec distinguit, quia solum relatio distinguit. l. 1. d. 28. a. 1. q. 1. corp.
45. Innascibile, & nascibile non opponuntur relativè, sed contrariè, vel contradictoriè. l. 1. d. 28. a. 1. q. 1. corp. & q. 2. ad 3.
46. Relatio solum personalis dat Personæ existere. l. 1. d. 28. q. 2. ad 2. & q. 3. ad arg.
47. Proprietates in Divinis duo importat, scilicet emanationem, & habitudinem, quæ realiter sunt unum, & idem: in ratione intelligendi differunt. l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & op. Cent. p. 3. sec. 2.
48. De prædicatione norionum ad invicem. l. 1. d. 33. a. 1. q. 2. 3. & 4.
49. Proprietates in Divinis qualium accidentium prædicationem suscipiunt. l. 1. d. 33. a. 1. q. 2. ad 5.
50. Communicabilitas, & incommunicabilitas in Divinis non sunt oppositæ contradictoriè, sed differunt per habere proprietatem, & non habere. l. 1. d. 34. a. 1. q. 2. ad 7.
51. Iustitia trium Personarum significatur per triplex A, a, a, Hierem. c. 1. lit. a. n. 4.

Appropriata.

1. Appropriata quantum ad id, quod significant à parte rei sunt communia tribus Personis: unde competunt cuilibet Personæ ratione sumpta à parte intellectus nostri: tum etiam ratione ordinis, & originis, quam connotant. lib. 1. d. 33. a. 1. q. 3. & op. Incend. c. 3. V. *Appropriatio*. num. 1. & seq. V. *Christi Incarnatio*. n. 47.
2. Appropriatio est adinventum, ut à communibus deveniatur ad cognitionem propriorum, appropriando communia Personis divinis. l. 1. d. 33. a. 1. q. 3. in fund. & op. declar. term. Theol. & l. 1. d. 31. p. 2. dub. 1.
3. Appropriatio est specialis attributio ratione alicuius conformitatis cum proprio alicuius

- Personæ divinæ. l. 1. d. 34. a. 1. q. 3. ad 1. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 26. & op. declar. term. Theol.
4. Appropriatio attributorum quadruplex assignatur: Prima Patri unitas: Filio veritas: Spiritui Sancto bonitas: secunda Patri æternitas, Filio species, seu imago, & Spiritui Sancto usus: tertia Patri ratio principiandi, Filio ratio exemplandi, Spiritui Sancto ratio finiendi: quarta Patri potentia, Filio Sapientia, & Spiritui Sancto voluntas, seu benevolentia. op. Brev. l. 1. c. 6. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 26. & op. declar. term. Theol. & l. 1. d. 31. p. 2. a. 1. q. 3. & l. 1. d. 31. p. 1. dub. 7. & op. Incend. c. 3.
5. Qualiter in Deo unitas, veritas, & bonitas recognoscantur tanquam conditiones entis nobilissimæ, & generalissimæ non contractæ per supposita. op. Brev. l. 1. c. 6.
6. Appropriata principalia Personarum divinarum sunt potentia, sapientia, & voluntas, de quibus supra. V. *Dei essentia perfectiones*. op. Brev. l. 1. c. 6.
7. Æternitas appropriatum est Patris, importatque caritatem principij. op. Brev. ibid. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 26. & l. 1. d. 31. p. 2. a. 1. q. 3. corp.
8. Æternus dictus absolutè de Deo significat substantiam per modum substantiæ. l. 1. d. 9. dub. 2. & l. 1. d. 24. a. 1. q. 2. ad arg. Hinc non potest dici tres æterni. ibid.
9. Æternitas quantitas non est. l. 1. d. 24. a. 2. q. 1. ad arg.
10. Æternitas non potest prædicari in Divinis de æternitate, sicut sapientia genita de ingenita. l. 1. d. 32. dub. 2.
11. Æternum prædicatum de Deo, si tenetur adiectivè, connotat aliquando temporale: non verò si tenetur substantivè. l. 1. d. 30. q. 1. ad 3. & d. 29. dub. 3. & d. 41. dub. 4. & d. 27. p. 2. q. 2. ad arg. V. *Æternitas*.
12. Appropriata Patri explicantur. op. Comp. Theol. l. 1. c. 26. & op. Cent. p. 3. sec. 4.
Patri convenit missio activa, non passiva. lib. 1. d. 15. a. 1. q. 3.
Quomodo dicitur Patrem per Filium omnia facere. Ps. 103.
Dicitur Pater omnipotens in symbolo, ut denotetur in ipso esse voluntatem, & potestatem implendi quod promittit. op. diæt. sal. t. 5. c. 3.
13. Dei actiones, quæ connotant effectum in creatura, & simul respectum ad Personam ut mitti, sunt rationales non essentielles. l. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 3. ad 3.
Vnde missio passiva est tantum Filij, & Spiritus Sancti. d. 14. & d. 15. per tot. sparsum.
14. Magnitudo appropriatur Patri, pulchritudo Filio, & dispositio Spiritui Sancto. Ps. 103.
Principium in Divinis quomodo conveniat Patri, Filio, significatque aliàs generationem, processionem, creationem Ps. 109.
15. De Æqualitate divinarum Personarum. l. 1. d. 19. per tot. & d. 20. per tot. Vid. V. *Æqualitas*.
16. Æqualitas quid sit. lib. 1. d. 31. p. 1. quæst. 1. ad arg.
17. Æqualitas est passio quantitatis molis, & virtutis, unde ponitur in Divinis: dicit enim, non solum privationem excedentiæ, sed etiam positionem convenientiæ. l. 1. d. 31. ibid. & d. 19. a. 1. q. 1. corp. p. 1

Y 2

18. Æqua

18. *Æqualitas, & similitudo Personarum divinarum supponit diversitatem suppositorum, non verò naturæ. l. 1. d. 19. ibid. ad 4. Vnde sunt relativa distinctorum. l. 1. d. 31. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.*
19. *Æqualitas qualiter à creaturis transferatur ad Deum. l. 1. d. 19. p. 1. a. 1. q. 1. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 12.*
20. *Æqualitas perfecta in Deo continet unitatem, seu identitatem in substantia, & similitudinem. l. 1. d. 19. p. 1. dub. 1.*
21. *Æqualitas trium Personarum consistit in hoc, quod vna est æternitas, vna magnitudo, & vna potestas. l. 1. d. 19. p. 1. dub. 2. & a. 1. q. 2.*
22. *Licet Spiritus Sanctus non generet, nec spiraret, tamen est æqualis Patri, & Filio, & quare. lib. 1. distinct. 19. part. 1. art. 1. quæst. 2. ad 3.*
23. *Æqualitas qualiter dicatur secundum conversionem, & circumcessionem in Divinis. l. 1. d. 19. ibid. q. 3. & 4.*
24. *Æqualitas in magnitudine in Divinis qualiter excludat totum sive integrale, sive universale, sive materiale à Deo: nec differentia secundum numerum. lib. 1. distinct. 19. part. 2. art. 1. per tot.*
25. *Æqualitas in potentia in Divinis expenditur. l. 1. d. 20. per tot.*
26. *Licet Pater producat, Filium, & Spiritum Sanctum: tamen sunt æquales in potentia, & quomodo. l. 1. d. 19. a. 1. q. 1. & 2.*
27. *Quis ordo, & prioritas attenditur in Divinis. l. 1. d. 19. a. 2. per tot.*
28. *Æqualitas, & similitudo dicuntur in Divinis secundum relationem principaliter, & ex consequenti secundum substantiam: vnde sunt notiones consequentes distinctionem Personarum. l. 1. d. 31. p. 1. a. 1. q. 2. & 3.*
29. *Imago qualiter ad æqualitatem, & similitudinem in Divinis pertineat, & resultet. lib. 1. distinct. 31. part. 2. dub. 3. & art. 1. quæst. 2. ad 3.*
30. *Imago in Divinis notionaliter dicitur, cum dicat expressionem alterius in unitate naturæ, & respectum ad aliam Personam. l. 1. d. 31. p. 2. quæst. 1.*
31. *Imago creata qualiter ab increata respectu Dei differat. l. 1. d. 31. p. 2. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 6. art. 1. q. 2. & 3.*
32. *Imago propriè est notio solius Filij Dei, quia ab vno tantum procedit: & quia per modum naturæ, & quia consimiliter producit Spiritum Sanctum, ob id exprimit in summo Patrem: dicitur etiam species. l. 1. d. 31. p. 2. art. 1. q. 2. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 6. & l. 3. d. 10. dub. 4.*
33. *Imago propriè non convenit Spiritui Sancto. l. 1. d. 31. ibid.*
34. *Filio Dei qualiter approprietur ratio imaginis speciei, similitudinis, pulchritudinis, exemplaris, & cognitionis. l. 1. d. 31. p. 2. a. 1. q. 3. corp. & ad arg. & l. 1. d. 31. p. 2. art. 1. q. 1. ad 5. & l. 1. d. 18. a. 1. q. 5. ad 4. & lib. 1. d. 27. p. 2. dub. 2. & a. 1. q. 3. corp. & l. 4. d. 43. a. 2. q. 2. corp. Dicitur etiam ars, & liber vitæ, & quare. l. 4. d. 43. ibid.*
35. *Filius Dei non potest dici ad imaginem Dei, sed est imago Dei: ly, enim, ad, importat distantiam inter imaginatum, & imaginantem. op. Comp. Theol. l. 1. c. 6. & lib. 2. d. 16. art. 1.*
- quæstione 2. corp.
36. *Appropriata Filio Dei explicantur. op. Comp. Theol. l. 1. c. 26. & seq. & op. Cent. p. 3. l. 5. & l. 1. d. 14. dub. 5.*
37. *Missio Filij in carnem quomodo est à tota Trinitate. l. 1. d. 15. a. 1. q. 4. & op. Cent. p. 3. sec. 3. appropriatur Spiritui Sancto. l. 1. d. 15. dub. 5. & op. Comp. Theol. l. 4. cap. 6. vbi agitur de Incarnatione Verbi Dei. c. 6. & seq. est ad illustrandam animam, sicut Spiritus Sancti missio est ad sanctificandam. l. 1. d. 15. a. 1. q. 1. corp. Descendit in terram non localiter, sed per influentiam. op. Comp. Theol. l. 5. c. 1.*
38. *Christus vt homo non dicitur imago, sed ad imaginem factus Dei, vt Deus imago, quia est de eadem substantia Patris. in Pl. 118. n. 73.*
39. *Dei Filius qualiter dicatur speculum, & attingens, & disponens omnia. in Sap. cap. 7. & c. 8. Quare sapientia Dei dicitur mulier. in Luc. c. 15. n. 8.*
40. *Spiritui Sancto appropriantur nomina, quæ actum voluntatis expriment, vt vsus: vt enim est assumere aliquid in facultatem voluntatis ad vtendum, vel ad fruendum. l. 1. d. 31. p. 2. a. 1. quæst. 3.*
41. *Vnde Spiritus Sanctus dicitur amor, concordia unitatis, & æqualitatis, nexus, charitas, donum. op. Comp. Theol. l. 1. c. 8. 9. & 16. & l. 1. d. 31. p. 2. a. 2. q. 3.*
42. *Appropriata Spiritui Sancti explicantur. op. Comp. Theol. l. 1. c. 26. & seq. & op. Cent. p. 3. sec. 6.*
43. *Missiones temporales Divinarum Personarum sunt notiones. l. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 3.*
44. *Missio Spiritus S. temporalis, & æterna sunt ab eodem principio: & temporalis facit ad declarationem æternæ. l. 1. d. 14. dub. 1.*
45. *Processio temporalis Spiritus Sancti est à Patre, & Filio non solum vt in obiectum, in quod protenditur (hæc enim est æterna): sed vt in susceptivum, vel habitaculum, in quod recipitur influentia boni gratuiti, hæcque est temporalis. l. 1. d. 14. a. 1. q. 1. corp. & q. 2. & art. 2. q. 2. & d. 15. dub. 4. & a. 1. q. 1. & 2. Vnde includit emanationem æternam Personæ, & emanationem gratiæ, quæ ex tempore est. l. 1. d. 14. ibid. ad 5. & q. 2. corp.*
46. *Processio temporalis, & æterna non geminant subiectum, sed geminatur ipsa: est enim dictum analogicè de vtraque. l. 1. d. 14. a. 1. q. 2. corp. & ad 4.*
47. *Spiritus S. missio temporalis est in propria Persona simul cum dono gratiæ: ille enim datur vt præmium merenti: istud vt perficiens, per quæ habens habetur, possidet, & possidetur. l. 1. d. 14. a. 2. q. 1. Intellige de gratia sanctificante. l. 1. d. 15. part. 2. a. 1. q. 1. corp.*
48. *Missio convenit & activè, & passivè Filio, & Spiritui S. sed passiva quoad subauctoritatem magis convenit Spiritui Sancto, quoad manifestationem, magis Filio, quia magis evidenter apparuit Filius. l. 1. d. 15. dub. 5.*
49. *Spiritus Sancti missio temporalis in aliquem est ad inhabitandum, ad possidendum vt donum, & ad effectum operandum, qui effectus consistit in dono gratiæ sanctificantis, & gratiæ gratis datæ. lib. 1. dist. 15. p. 2. art. 1. quæst. 1. & d. 14. dub. 2.*

50. Missio filij, & Spiritus Sancti quoad radicem gratiæ est ab utroque, quoad habitus cognitivos est à Filio, quoad affectivos à Spiritu Sancto: quoad effectus consequentes est ab utroque. l. 1. d. 15. p. 2. q. 2. corp.
51. Missio temporalis Filij, & Spiritus S. est uel ad usum tantum, estque per dona gratis data: uel etiam ad fructum, estque per gratiam sanctificantem. l. 1. d. 15. p. 2. a. 1. q. 1.
- In iam habente gratiam sanctificantem, si hæc augetur simpliciter, non dicitur de novo mitti Spiritus Sanctus: si uero augetur per ipsius usum, & ad collationem noui usus, ut fuit in Pentecoste, & fit in confirmatione, tunc denuo mittitur Spiritus Sanctus. lib. 1. d. 15. p. 2. a. 1. q. 3.
52. Missio uisibilis est apparitio, in qua manifestator Persona diuina ut operans, ut inhabitans, ut emanans & quomodo id intelligendum est. l. 1. d. 16. per tot.
- Vbi de apparitione Filij in carne, & Spiritus Sancti in igne, & Columba. op. Brev. p. 1. c. 5.
53. De invisibili apparitione Spiritus Sancti agitur. l. 1. d. 17. ubi de charitate. & d. 18. ubi de donis gratuitis ab ipso prouenientibus.
54. Spiritus Sancti missio, ut est donum, explicatur. l. 1. d. 18. per tot.
55. Deo quomodo appropriatur nomen Patris respectu nostri. in Luc. c. 11. n. 2.
56. Deus dicitur Dominus potentissimus, sapientissimus, opulentissimus, indeficiens, & his modis fuit cum Virgine. op. Spec. B. Virg. c. 8.
1. Distinctio alia est ut res, seu realis, alia rationis. lib. 1. d. 4. dub. 1. & d. 31. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3. & d. 19. a. 1. p. 2. q. 4. & l. 1. d. 2. a. 1. q. 1. & l. 2. d. 37. a. 1. q. 3. in arg. & l. 1. d. 25. dub. 3. & l. 1. d. 22. q. 4. corp. & d. 31. p. 1. dub. 2. & d. 34. dub. 1. & l. 2. d. 6. q. 1. & l. 3. d. 6. a. 2. q. 2. in arg. & l. 1. d. 25. dub. 4. & l. 1. d. 9. q. 2. ad ult. & l. 2. d. 1. a. 3. q. ult. corp. & l. 1. d. 26. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 3. d. 8. dub. 1. & a. 2. q. 2. ad arg. & l. 3. d. 6. a. 1. q. 2. & l. 3. d. 8. p. 2. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. & lib. 2. d. 1. q. ult. corp. & l. 1. d. 34. a. 1. q. 2. & l. 2. d. 37. a. 1. q. 2. in arg. & l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. ad ult. & l. 1. d. 5. q. 1. & lib. 1. d. 28. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 34. q. 1. ad 5. & lib. 1. d. 5. q. 1. ad 1. & l. 1. d. 45. a. 3. q. 1. ad 1. & l. 1. d. 27. q. 3. corp. & l. 1. d. 9. q. 2. ad ult. & l. 1. d. 1. dub. 5. & op. Cent. p. 3. sec. 2. & op. Comp. Theol. lib. 1. c. 13. & l. 3. d. 5. a. 1. q. 1. ad 2.
2. Deus quomodo distinguitur à creatura. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 2.
3. Distinctio omnimoda non potest cadere in Deo, & quare. l. 1. d. 4. a. 1. q. 2. corp.
4. In Diuinis quædam uocabula important distinctionem solum: quædam omnimodam unionem, & quædam medio modo. l. 1. d. 4. a. 1. q. 2. corp.
5. Distinctio in Diuinis non potest venire ex diuersitate: hæc enim est in creatura, & repugnat simplicitati, sed venit ex origine, quæ propriè non est diuersitas: sed distinctio, & discretio. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 1. dist. 10. a. 2. q. 2. ad 1. & l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 4. ad 1. & l. 1. d. 24. dub. 1. & a. 1. per tot. & l. 1. dist. 11. dub. 3. Hinc omnis distinctio uel est per originem, uel per materiam. l. 1. d. 7. q. 2. corp. prima est in diuinis: secunda in creatis.
6. Omnis distinctio in Diuinis uel est ut res, uel ut modus. l. 1. d. 4. dub. 1. id est uel in re, uel secundum rationem intelligendi. lib. 1. dist. 7. q. 3. corp. & lib. 1. distinct. 8. part. 1. art. 1. q. 1. ad arg.
7. In Personis qualiter differant proprietates ab invicem existentes in eadem Persona. l. 1. dist. 8. p. 2. a. 1. q. 1. ad 4. Est à parte rei huiusmodi distinctio. ibid.
8. Deus, licet distinguatur ab alijs entibus, tamen non est in genere determinato, quia se ipso distinguitur, non per aliud, ut euenit in creaturis. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 4. & dub. 4.
9. In Deo magnitudo, & bonitas sunt unum, & idem, sed illa significat essentiam diuinam per modum quantitatis: hæc per modum qualitatis: unde distinctio est secundum modum significandi. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 4. Unde distinctio attributorum in Deo est solum secundum modum significandi. l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 26. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 22. a. 1. q. 2. ad ult. sicque in Diuinis alio, & alio est communicabilitas & incommunicabilitas, sed alietate secundum rationem. lib. 1. dist. 19. part. 2. art. 1. q. 2. ad 4. & l. 1. d. 34. a. 1. q. 2. ad 7. & l. 1. d. 5. a. 1. q. 1. ad 1. & d. 28. a. 1. q. 1. corp. & idem numero, & diuersum in Diuinis non diuidunt sufficienter ens: datur enim medium. lib. 1. dist. 19. p. 2. a. 1. q. 4. ad 5.
10. Qualiter differant generatio actiua, & spiratio passiua. lib. 1. distinct. 13. art. 1. quæst. 3. & alia relationes diuinæ. lib. 1. d. 9. a. 1. q. 2. ad arg.
11. Distinctio realis inter Personas. lib. 1. dist. 9. a. 1. quæst. 2. & l. 1. d. 15. p. 2. quæst. 2. & l. 1. d. 34. a. 1. q. 1. seq. & l. 3. d. 5. a. 1. q. 1. ad 2.
12. Distinctio qualis inter personalitatem, & essentiam Diuinam. l. 2. distinct. 9. ibid. ad 3. & lib. 1. distinct. 7. art. 1. q. 3. corp. & l. 1. d. 26. a. 1. quæst. 1. ad 6. & lib. 1. distinct. 34. art. 1. q. 1. & 2. & d. 23. a. 1. q. 2.
13. Distinctio numeralis absolute non cadit in Deo absque addito Personarum præter hoc, Trinus, quod inuentum est ad significandam pluralitatem Personarum cum unitate nature: unde non potest dici Deus est triplex ternarius. l. 1. d. 19. p. 2. dub. 2. & 3. & a. 1. q. 4. & l. 1. d. 24. a. 1. per tot. & a. 3. per tot.
14. Distinctio per origines non est in creatis, cum nulla creatura possit alteri totam suam essentiam dare. l. 1. d. 19. p. 2. q. 2. corp.
15. In Deo non recipitur solitudo, singularitas, diuersitas, multiplicitas, diuisio, & separatio: prima excludit communicabilitatem: secunda pluralitatem: alia quatuor important distinctionem nature. l. 1. d. 24. dub. 1. & a. 2. q. 1. & seq.
16. In Deo admittitur alietas, pluralitas, discretio, & distinctio, quæ se habent ut superius, & inferius: respiciuntque Personam. l. 1. d. 24. dub. 1.
17. Distinctio rationis in Deo triplex: prima à parte nostræ apprehensionis solum, sic bonitas, & magnitudo: secunda secundum differentiam attributionis, qua uni aliquid attribuitur, quod non alteri, ut essentia, & Persona, & notio: tertia est secundum pluralitatem distinctionis, quæ licet non sit in natura, tamen est in Personis, estque realis. l. 1. d. 26. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 3. d. 5. a. 1. q. 1. ad 2. & 3. & l. 3. d. 24. a. 1. q. 3. ad 2.
18. Persona diuina refertur se ipsa ad alia, ita tamen quod medium per quod refertur non

est quid diversum ab ipsa: Pater enim est sua paternitas: unde differt aliquo modo proprietates, & essentia. l. 7. d. 26. a. 1. q. 1. ad 6.

19. Differentia fundata in absolutis facit compositionem; non verò in relativis. lib. 1. d. 26. a. 1. q. 1. ad 3.
20. Distinctio ut exercita est inter ea, quæ faciunt verè distinctionem; ut concepta verò inter supponuntur jam distincta, ut est similis, æqualis; sunt enim relativa distinctorum: Pater verò, & Filius sunt distinctiva relatorum. lib. 1. d. 31. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3. Vid. *lit.* a. num. 3. Quæ tamen est rationis, quia est ratione unius naturæ. l. 1. ibid.
21. Distinctio rationis destruit contradictionem in eadem re. l. 1. d. 34. a. 1. q. 1. ad 5. & 7.
22. In Divinis alius, & aliud qualem distinctionem importet. lib. 1. d. 9. dub. 1. & lib. 1. d. 26. dub. 3.
23. Divinæ naturæ individualitas, & ratio quo, quod, & qui explicatur. lib. 1. d. 19. p. 2. q. 4. & d. 23. a. 1. q. 3.
24. Distinctio formalis potest esse inter ea, quorum unum prædicatur de altero, quæque invicem non numerantur, cum distinctio numerica proveniat à personalitate, ut Petrus est Musicus. l. 3. d. 6. a. 1. q. 1. corp.
25. Deus habet partim naturam termini communis ob pluralitatem suppositorum: partim discreti ob formam immultiplicabilem. l. 3. d. 7. a. 1. q. 1. ad ult.
26. Divina essentia eo modo est distinguibilis, quo habet proprietates, & è converso. lib. 1. d. 8. p. 1. dub. 1.
27. Deus dicitur multiplex, quatenus est causa multorum. l. 1. d. 19. p. 2. dub. 3.
28. In Divinis aliqua dicunt actionem puram, aliqua relationem puram, aliqua utrumque, & aliqua actionem, & significationem, & quæ sunt communia. in Jo. c. 5. n. 21.
1. De modis prædicandi, & loquendi in Divinis. lib. 1. d. 3. p. 2. dub. 3. & l. 1. d. 4. dub. 1. & seq. & per tot. dist. & d. 5. dub. 1. & seq. & a. 2. per tot. & d. 6. dub. 2. & l. 1. d. 7. a. 1. q. 1. ad 4. & q. 2. ad 1. & l. 1. d. 9. dub. 1. & 2. & 8. & l. 1. d. 10. dub. 3. & d. 11. dub. 3. & q. 2. ad 3. & lib. 1. d. 12. dub. 2. & 4. & l. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 4. corp. & d. 17. dub. 5. & l. 1. d. 18. dub. 1. & seq. & l. 1. d. 19. p. 2. dub. 2. & expof. tex. & a. 1. per tot. & l. 1. d. 21. per tot. ubi agitur de vi hujus nominis solus. & lib. 1. d. 22. per tot. & lib. 1. d. 23. a. 2. per tot. & d. 24. per tot. & d. 25. per tot. & d. 26. per tot. & d. 27. per tot. & d. 28. per tot. & d. 29. per tot. & l. 1. d. 30. & d. 32. per tot. & d. 33. per tot. & d. 34. dub. 1. 3. & seq. & a. 1. q. 2. & 3. & lib. 1. d. 41. dub. 4. & Comp. Theol. lib. 1. c. 4. & 23. & l. 3. d. 5. art. 1. quæst. 5. & a. 2. per tot. & lib. 3. d. 7. per tot. & d. 8. a. 1. per tot. & op. princ. S. Script. & op. Cent. p. 3. sec. 2. & lib. 3. d. 21. a. 2. q. 3. ad arg.
1. Dei causalitas respectu rerum creaturarum, si consideratur in efficiendo bonum naturæ dicitur dispositio, si in gubernando, seu conservando dicitur providentia: si in tribuendo bonum supra naturam dicitur prædestinatio; si in auferendo, seu privando dicitur reprobatio. l. 1. d. 35. dub. 2. & op. Brev. l. 1. cap. 9. & op. Cent. p. 3. sec. 6. Vid. *Conservatio.* n. 1. Vid. *Ablio Dei.* n. 1. per tot. Vid. *Creatio, & Creatura per tot.*

Item potest comparari ad creaturas, vel in ratione principii causantis, vel sustentantis: primus modus est trium Personarum. 2. est Verbi divini. lib. 3. d. 1. a. 1. q. 2. corp. Deus ostenditur causa prima. ferm. 1. de plur. Mart.

2. Deus Creator est nomen concretum essentiale, dicens ordinem ad substantiam: ob id est commune tribus. lib. 1. d. 29. a. 2. quæst. 2. corp. & ad. 2.
3. Creator importat respectum, & effectum in actu: ob id non potest dici Deus creator ab æterno. lib. 1. d. 30. dub. 1. & a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 36. dub. 1.
4. Creator relationem rationis importat ad creaturam, creatura verò realem ad Deum. l. 1. d. 30. dub. 3. a. 1. q. 3. & l. 1. d. 18. q. 2. ad 3. & d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. & d. 26. a. 1. q. 1. ad 5. & d. 36. dub. 1. & l. 1. d. 19. p. 2. q. 3. ad 2. & lib. 4. d. 46. dub. 5. & lib. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1. & lib. 1. d. 25. dub. 4. Vid. *Infra.* num. 12.
5. Dei, & creaturæ nulla est convenientia univocationis, sed analogica tantum. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3. & l. 1. d. 8. p. 2. q. 4. ad 2. & d. 35. a. 1. q. 1. & l. 1. d. 39. a. 2. q. 1. ad 3. & d. 36. dub. 1. & l. 3. d. 1. q. 1. & d. 2. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 3. d. 7. a. 1. q. 1. in arg. & ad 3. & l. 3. d. 9. a. 2. q. 4. ad 1. & l. 2. d. 25. p. 2. dub. 3.
6. Quomodo aliquid sit veritas creaturæ, & similitudo Dei, & è converso. lib. 1. d. 39. art. 2. quæst. 1.
7. Dei creatio activa nihil ponit de uno in Deo: benè autem in creatura. l. 1. d. 30. dub. 3. & q. 3. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1.
8. Creaturæ in Deo creante quomodo sint. lib. 1. d. 36. a. 2. q. 1. & dub. 1.
9. Deus creando mundum non est mutatus ab otio ad actionem, quia ipse est sua actio. lib. 2. d. 1. a. 1. q. 2. ad 5. & l. 1. d. 30. dub. 3. & l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad 3. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. ad 5. & a. 3. q. 1.
10. Deus fuit ab æterno causa proxima, & immediata rerum quoad habitum, & dispositionem: quoad actum verò solum in tempore: quia solum in tempore voluntas divina conjuncta est actui. l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4. V. *Creatura.* n. 6. Unde ab æterno quoad actum non fuit Redemptor, nec Creator. l. 3. d. 19. dub. 5.
11. Deus agendo agit seipso, non media aliqua actione distincta. l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad 3. Est enim suus actus: ob id nihil plus habet, quando agit in aliud, quam quando non. l. 1. d. 42. a. 1. q. 1. ad 3.
12. In Deo non cadit causarum quarumcumque habitudo respectu Dei sui; sed solum respectu creaturarum, remota tamen dependentia. lib. 1. d. 19. p. 2. q. 3. ad 2. Quæ habitudo tamen est tantum rationis: ex parte autem creaturæ in ordine ad Deum est realis. l. 4. d. 46. dub. 5. Vid. *Supra.* n. 4.
13. Deus respectu creaturarum se habet in ratione efficientis, formalis, & finis, & nunquam materialis. l. 2. d. 17. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 36. dub. 1. & l. 3. d. 27. a. 2. q. 1. corp. & op. Itin. ment. cap. 5. & l. 3. d. 27. dub. 1. Intellige formam pro forma exemplari. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3. & l. 1. d. 6. a. 1. q. 3. corp. & lib. 1. d. 22. q. 1. ad arg. Non enim potest esse forma perfectiva. l. 2. d. 26. q. 2. corp. & l. 3. d. 2. a. 2. q. 2. corp. & d. 5. dub. 2. l. 3. &

De modis Loquendi in Divinis.

Deus in ordine ad creaturas in esse natura

- & d. 14. a. 2. q. 1. ad 1. & l. 3. d. 18. a. 2. q. 2. ad 1. & l. 3. d. 5. dub. 2. & l. 2. d. 17. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 34. a. 1. q. 2. ad 6. & in Joan. c. 1. n. 3.
14. In principio creavit Deus cælum, & terram, idest vel ante alia, vel in primo instanti temporis, vel in Filio: per primum eliditur error dicentium Deum creasse mundum mediante intelligentia: per secundum error dicentium mundum esse ab æterno: per tertium error Platoniorum dicentium mundum creatum ex tribus principiis, scilicet, ex Deo, materia & exemplari, seu idea: deinde eliditur error Manichæorum ponentium alium Deum principium Mundi. l. 1. d. 1. dub. 2. p. 1. & a. 1. per tot. & a. 2. per tot. & in Io. c. 1. n. 1.
15. Deus est causa sufficiens, & actualis, sed voluntaria: ob id creavit Mundum, & facit alia secundum exigentiam discretionis, sapientiæ, & congruentiæ. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. ad 4. & a. 2. quæst. 2.
16. Creatio mundi facta sex diebus expenditur ordinatè. l. 2. d. 15. a. 2. q. 2. corp. & l. 2. d. 12. a. 1. q. 2. corp. Creatio corporum luminosorum facta est de luce prima die creata. l. 2. d. 13. dub. 2.
- De creatione Mundi ex nihilo, ex tempore, ab uno principio à Deo tamquam à causa sufficienti, & immediata agitur. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. & 2. per tot. & p. 2. a. 1. q. 1. & op. Brev. p. 2. c. 1. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 1. & seq.
- In Sex diebus. l. 2. d. 15. a. 2. q. 2. corp. V. *Creatio*. V. *Creatura*. V. *Infrà*. n. 24.
17. Deus fecit res ad suam gloriam manifestandam, & communicandam. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 1. corp. ob id omnia fecit ad nostram utilitatem. l. 2. d. 1. ibid.
18. Deus creat, & generat æquali potentia, sed in creatione intervenit mutatio, non in generatione: in prima enim ly, ex nihilo, dicit ordinem ad non esse, ob id mutationem: & in secunda de substantia Patris dicit identitatem, ob id potest esse semper. lib. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1. ad 6. & l. 1. d. 7. a. 1. q. 3. & 4.
19. Dei opera necessariò habent quatuor conditiones, scilicet, sunt laudabilia, & ordinabilia ad bonum, acceptabilia, & perfecta, vel perfectibilia. l. 2. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
20. Deus non condidit Diabolum originaliter cum innata malitia: imò id asserere est hæreticum. l. 2. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
21. Deus, licet unum Filium genuerit, non tamen produxit unum solum Angelum, & unam solam creaturam, quia Filius implet potentiam Patris, & perfectè imitatur: sed creaturæ non perfectè exprimunt creationem. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 1. & d. 9. q. 8. ad ult.
22. Deus aliquando facit opera contra naturam: aliquando supra naturam. lib. 2. d. 18. a. 1. q. 2. ad 5.
23. Deus, cum sit optimus, optima facit, loquendo quoad ordinem. l. 2. d. 23. a. 1. q. 1. ad 1. fecit animam bonam bonitate naturæ; sed bonitate moris nec bonam, nec malam. l. 2. d. 32. dub. 5. & l. 2. d. 41. a. 1. q. 1. ad 2. & lib. 3. d. 2. a. 1. q. 1. in arg.
24. Nominis creatio expenditur. l. 2. d. 16. per tot. & d. 17. & 18. & 19. & 30. & in Jo. c. 1. n. 3. & op. Brev. p. 2. cap. 2. Quam conveniens fuerit creatio non solum irrationalium, sed & rationalium creaturarum. op. Brev. p. 7. c. 1.
- Deus non creavit hominem miserum, neque humanam naturam corruptam: sed huiusmodi miseræ supervenerunt ei ob peccatum. l. 2. d. 30. a. 1. q. 1. corp. Omnes homines creavit materialiter, scilicet, fecit ad imaginem suam: modò eos creat formaliter quoad similitudinem. Pl. 118. n. 73.
- Quomodo dicitur requievisse ab universo opere in septima die. in Jo. c. 5. n. 17. & l. 2. d. 15. a. 2. q. 3. corp. & op. Brev. p. 2. c. 2.
25. Animæ creatio expenditur. l. 2. d. 17. per tot. V. *Anima creatio*.
26. Deus creans animas in corpore infecto peccatis, manifestat suæ bonitatis affluentiam. l. 2. d. 32. a. 3. q. 2. ad 6. & lib. 2. d. 18. a. 2. quæst. 3. ad ult.
27. Deus fecit omnia valde bona bonitate naturæ. l. 2. d. 41. a. 1. q. 1. ad 2. Et quia est exemplar æternum, & indivisum produxit tam varias creaturas. op. Apol. paup. resp. 1. c. 2.
28. Deus respectu effectuum, vel est tota causa, vel est concausa cum creatura. l. 1. d. 38. a. 1. q. 1. corp. & l. 2. d. 14. p. 1. a. 3. q. 1. corp. & l. 1. d. 45. art. 2. q. 2. ad 1. Unde dicitur Deus facere vel creando, vel concreando, vel cooperando. l. 2. d. 37. dub. 2.
29. Deus agendo in aliud, cum si intimè in omnibus, & ejus posse idem quod Deus, agit absque elongatione potentia à substantia, absque dependentia ab objecto, & absque indigentia, non sic agens creatum. l. 1. d. 42. a. 1. q. 1. corp. & l. 2. d. 37. a. 1. q. 1. & l. 3. d. 6. a. 2. q. 3. ad 1. Unde quoad esse naturæ maximè distat à creatura: quoad influentiam, & sustentationem habet maximam approximationem. lib. 3. d. 6. a. 2. q. 3. ad 1.
30. Deus est causa immediata omnium effectuum creatorum, ita ut agens creatum nihil possit agere absque immediata influentia Dei: dicitur tamen causa mediata respectu diversitatis, virtutis in agendo, & ordinis. l. 1. d. 12. a. 1. q. 2. ad 1. & q. 3. corp. & l. 2. d. 14. p. 1. a. 3. q. 1. corp. & l. 2. d. 28. a. 2. q. 3. & l. 2. d. 37. dub. 2. & a. 1. q. 1. & l. 1. d. 45. dub. 4. & a. 2. q. 2. & op. Cent. p. 3. sec. 6. & l. 1. d. 42. a. 1. q. 2. corp. V. *Creatura*. n. 16. & n. 33. & seq. per tot. ferè. Nec ob id potest dici, quod operatio Dei sit imperfecta: vel opus creaturæ sit superfluum. l. 1. d. 11. q. 1. ad 5. In quo sensu dicitur causa universalis, & particularis. l. 1. d. 35. a. 1. q. 2. ad 3.
31. Deus quare non potest dici causa per accidens respectu cujuscumque effectus realis. l. 1. d. 12. a. 1. q. 3. ad 2. V. *Creatura*. n. 16.
32. Dei concursus ad omnes actiones etiam malas, & conservans res expenditur. l. 2. d. 37. per tot. & l. 2. d. 32. a. 3. q. 2. ad 2. & dub. 5. & lib. 3. d. 33. q. 5. ad arg. & l. 1. d. 46. per tot. & in Io. c. 15. n. 6. V. *Creatura*. n. 56.
- Ejus causalitas qualis ad peccatum. V. *Peccati causa*. n. 1. seq. per tot.
33. Deus non potest facere aliquid, quod in conservari ab ipso non dependeat. l. 2. d. 37. a. 1. q. 2. ad 2.
34. Deus cooperatur naturæ operanti absque virtute, seu habitu infuso, quia agit uniformiter, & juxta, & infrà se: at voluntas creata indiget habitu supernaturali ad operandum supernaturaliter, quia est potentia agens difformiter.

- ter, & suprà se. l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 1. ad 5.
35. Dei voluntas est causa, & bonitas ratio cau-
sandi omnes res. l. 1. d. 45. a. 2. q. 1. & lib. 1. d. 1.
dub. 13. & 14.
36. Deus ordinatè res condidit quantum ad tem-
pus, disposuit quantum ad situm, gubernat
quantum ad influentiam; narrat in Scriptura
Sacra. op. Cent. p. 3. sec. 11.
37. Deus cum introducit aliquam formam sup-
plet defectum agentis, vel qualitatum, quæ
prærequiruntur in susceptibili. l. 3. d. 18. a. 2. q. 1.
ad ult.
38. Dei operationes respiciunt vel esse naturæ,
vel gratiæ, vel gloriæ. lib. 3. d. 25. a. 1. quæst. 1.
ad 4.
39. Deus quare unum Solem, & Lunam non
plures fecit. l. 4. d. 2. a. 1. q. 2. ad 1.
40. Deus cum sit immobile probatur absque prin-
cipio: op. Princ. S. Script.
41. Dei dicere est facere, nec facere est quid su-
peradditum ad dicere. l. 2. d. 37. a. 1. q. 2. ad 1. &
op. de reduc. arr.
Quomodo connotat effectum, vel actum intrin-
secum, vel extrinsecum. lib. 2. d. 13. dub. 3. &
in Luc. c. 12. n. 18.
Accipitur pro disponere, pro facere, & pro
gignere. Pl. 109.
42. Dei actiones quales dicuntur temporales, quæ
connotant effectum in creatura: Item quales
notionales, & essentielles. l. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2.
ad 3.
43. Actus divinus qui non reflectitur suprà essen-
tiam, vel Personam transit ad extra vel actu,
vel potentia. l. 1. d. 40. a. 1. q. 1. ad 4.
44. Dei perfecta sunt opera quoad esse primum,
& naturale; non semper quoad esse secundum,
scilicet, supernaturale, & gratuitum. l. 2. d. 29.
a. 1. q. 2. ad 3.
45. Dei apparitiones variæ in igne, in fumo, in
nube, in columba, & aliis modis expendun-
tur. serm. 1. tom. 3. in Vig. Nativ. & op. Brev.
p. 1. c. 5. & op. declar. term. Theol. & lib. 2. d. 8.
p. 1. dub. 1. & lib. 2. d. 10. a. 3. q. 1. ad 7. & l. 3. d. 1.
dub. 4. & op. Cent. p. 3. sec. 3. eas facit ministe-
rio Angelorum. l. 2. d. 10. ibid. V. *Dei causalitas
ad gratiam.* n. 5.
In quibusnam dicitur apparere. op. Cent. p. 3.
sec. 3.
46. Deus ut Creator est artifex omnia cognoscens:
ut Judex est remunerator cognoscens bonum,
& malum. l. 1. d. 39. a. 1. q. 2. in arg.
47. Dei causalitas, si dicit effectum cum defor-
mitate, dicitur concurrere ad illud, quod di-
cit nobilitatem; non ad deformitatem, ut cur-
rere, ambulare, &c. l. 1. d. 42. a. 1. q. 2.
48. Dei imago, similitudo, & vestigium quomo-
dò sint in creatura. l. 1. d. 2. dub. 5. & 6.
49. Deus mittit Angelos ad nos, licet id posset
per se, & quare. l. 2. d. 10. a. 1. q. 1.
50. Deus respiciens ad extra non operatur. lib. 3.
d. 11. a. 1. q. 2. corp. an necessariò agat. l. 3. d. 20.
a. 1. q. 1. corp.
51. Divinæ bonitatis est communicare creaturæ
operationes nobiles prout est apta recipere;
hinc fecit ut homo concurreret ad reparatio-
nem, non ad creationem: hæc enim non est
communicabilis, sicut illa. lib. 3. d. 20. q. 2.
ad arg.
52. Deus, & natura non faciunt per plura, quod
potest fieri per pauciora. lib. 4. d. 47. art. 2. q. 1.
in arg.
53. Quicquid dicit positionem, vel aliquem or-
dinem ut tale, est à Deo: nullus defectus, vel
quid inordinatum ut tale, non potest esse à
Deo. l. 2. d. 37. per tot. & dub. 5.
54. An sit idem dicere res sunt à Deo auctore, &
à Deo volente. l. 2. d. 37. dub. 5.
55. Deus quomodo est finis totius creaturæ. l. 1.
d. 1. dub. 15. & l. 2. d. 29. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 43.
q. 2. ad arg. & l. 1. d. 3. q. 1. ad arg. & op. Brev.
p. 5. c. 8. & op. Itin. Ment. c. 5. & l. 2. d. 15. a. 2.
q. 1. & Pl. 124. & in Luc. c. 3. n. 38. & op. de ternar.
peccat. c. 4. & op. Stim. p. 3. c. 1.
56. Dei opera fiunt vel à solo Deo ut creatio: vel
per ministerium hominis, ut Sacramenta, vel
cum Deo, ut opera meritoria. Pl. 104.
57. Deus, & creatura non possunt dici unum ob
disconvenientiam in natura: licet dicatur cum
addito unus spiritus, unum corpus. l. 1. d. 31.
p. 2. a. 2. q. 1. & 2.
58. Deus consideratur ut principium nostræ exi-
stentiæ, conservationis, & consummationis. in
Joan. col. 1.
Item ejus beneficiorum naturalium considera-
tio proponitur. op. Incend. c. 1.
59. Dei opera creantis, redimentis, & glorifi-
cantis expenduntur. serm. 1. in Trinit.
60. Deus est forma regulans omnia. op. Itin.
Ment. c. 2.
61. Deus ad quid fecit animam rationalem. op.
de reduc. art. ad Theol.
62. Maximè manifestatur Dei sapientia, potentia,
& bonitas in creatione Angelorum. lib. 2. d. 1.
p. 2. art. 1. quæst. 1. & 2. Vid. *Angeli productio-
num.* 2.
1. Dei Providentia est voluntas ratione regulata,
quia omnia, quæ in universo fiunt irreprehen-
sibiliter, scilicet, congruè, & aptè fiunt. op.
declar. term. Theol. & lib. 1. d. 35. dub. 3. A S.
Damasceno dicitur cura Dei ad res. in Sap. c. 6.
n. 12. & 14. & lib. 1. d. 41. a. 1. q. 2. corp. & op.
Brev. l. 1. c. 9. & op. Cent. p. 3. sec. 6. & in Ecclen.
c. 5. & op. Bibl. paup. c. 2.
2. Providentia in communi sumpta est pars pru-
dentia, per quam aliquid futurum antequam
fiat, videtur. op. Cent. p. 3. sec. 41.
3. Dei Providentia dat debitum ordinem in re-
bus, debitam remunerationem operibus, & de-
bitam durationem: quod optimè servat Deus.
in Ecclen. cap. 5. n. 5. & in Sap. c. 14. & op. Brev.
p. 7. per tot. & serm. 1. in rogar. & in Pl. 3.
4. Quomodo sit verum quod concedens, seu ac-
cusans Dei providentiam magis peccat, quam
qui eam negat. in Ecclen. c. 5. n. 5.
5. Providentia Dei connotat actu effectum in
conservari. lib. 1. d. 35. dub. 3. & lib. 1. d. 41.
dub. 4.
6. Providentia supponit cognitionem, seu præ-
scientiam. l. 1. d. 35. dub. 3. & d. 41. dub. 4. Sed
est actus voluntatis divinæ regulatæ per ratio-
nem, qua omnia fiunt ordinatissimè. op. Brev.
p. 1. c. 9. & lib. 1. d. 40. a. 1. q. 2. corp. & ad 1. &
fund. 2.
7. Quoad gubernationem rerum Deus uno modo
se habet ad omnes, non quantum ad earum
productionem. l. 1. d. 46. a. 1. q. 1. ad 4.
8. Deus ita administrat res, ut proprios motus
finat agere, quantum tamen sua divina provi-
dentia

Dei Pro-
viden-
tia.

dentia exigit l.2.d.7.p.2.dub.5. & l.2.d.32.a.3. q.2. ad 1. Unde cohiber potentiam Dæmonum, ne noceant quantum possunt l.2.d.7.ibid.

9. Dei providentia expenditur in designatione loci peculiaris pro habitatione Dæmonum. l.2.d.6.dub.1.

10. Deus cum disponit aliquid facere, non id facit absolute, sed præsuppositis conditionibus convenientibus. l.3.d.17.a.2.q.1. ad 5.

11. Providentia Dei expenditur in ordinatione mali ad bonum. l.1.d.46.dub.1.& a.1.q.5. & 6. & l.2.d.32.a.3.q.2. ad arg. & l.4.d.14.p.2.a.2.q.1.ad 6. & l.1.d.40.a.4. per tot. ubi de obduratione, ut est pœna ordinata à Deo &c. l.3.d.20.q.5.ad ult.

12. In Divina providentia includitur prædefinitio actuum, & qualis exigit natura, talis actus. l.3.d.17.a.2.q.1.ad 5. & d.40.a.2.q.2. corp. ubi agitur de prædefinitione.

13. Providentia ordinat res universi in finem: ratione ordinationis importat scientiam: ratione directionis in finem est actus voluntatis, appropriaturque bonitati. lib.1.d.40.a.1.q.2. ad 1. & op. Brev. p.2.c.5.

Infima per media ordinat, & reducit ad summa. op. Brev. p.2.c.9.

14. Deus sicut res produxit secundum altitudinem summæ virtutis, sic eas regit secundum rectitudinem veritatis, & perficit secundum plenitudinem bonitatis. op. Brev. p.7.c.1.

15. Dei providentia est mystica scala Jacob. ser.3. fer.2. Pasch.

16. Dei providentia in nos respectu temporalium, & spiritualium bonorum expenditur. serm.2. Dom.14. post Pent. & in Luc. cap.12. n.7. & n.22. & seq. ob id in ea confidendum. ser. de S. Petr. ad vinc. & ser.6.de Apost.

17. Dei providentia quanta in nos in deputatione Angelorum ad nostram custodiam. serm.2. de S. Angel.

18. Dei providentia extenditur ad omnes absque acceptione personarum. lib.1.d.39.dub.6. & d.46.a.1. quæst.1. ad 4. & lib.3.d.32. quæst.3. ad 1.

Non per hoc tamen excluditur ordinata communicatio boni. l.3.d.32.ibid.

19. Divina providentia expenditur in tribulationibus bonorum, & prosperitatibus malorum, & in permissione Principum malorum. in Joan. c.19. n.10.

20. Dei providentia in distinctione, & dispositione rerum expenditur. serm.3. de SS. Angel. Vid. *Homines varia*. n.6.

Dei Prædestinatio, & Reprobatio.

Nomen.

Quid.

1. Prædestinatio, & prædestinatus quale vocabulum sit, & quid ex vi nominis significet. lib.1.d.40.a.2.q.1. ad 4. & l.3.d.7.a.2. per tot. & op. Comp. Theol. l.1.c.30. & seq. & op. Brev. l.1.c.8. De sui ratione dicit causalitatem l.1.d.40.a.1.q.2.in arg. Vid. *Prædestinatio*.

2. Prædestinatio quid sit. l.1.d.40.dub.1. & seq. & a.1.q.1. & 2. & lib.3.d.7. art.2. per tot. & op. Comp. Theol. l.1.c.30. seq. ubi differitur egregie tota materia de prædestinatione, & reprobatione &c.

3. Prædestinatio dicit antecessorem prædestinantem ad prædestinatum: hæcque potest esse destinatio ab æterno vel ad gratiam, vel ad gloriam, vel ad pœnam. l.1.d.40. per tot. maxime q.1. a.1.

Vel dicit præcognitionem, & voluntatem salvandi: quæ voluntas est duplex antecedens, & consequens. l.1.d.46.a.1.q.1.in arg.

4. Prædestinatio importat essentiam divinam, & per consequens potentiam, & voluntatem divinam, ut causam ordinatam gratiæ, & gloriæ: unde principaliter, & formaliter est actus divinæ voluntatis supponens divinam scientiam. l.1.d.40.a.1.q.2.

5. Prædestinatio pro ut respicit potentiam dicitur gratuita præparatio donationis: pro ut respicit scientiam dicitur præscientia beneficiorum Dei pro ut respicit voluntatem est propositum miserendi. l.1.d.40. ibid.

6. In prædestinatione tria intelliguntur, scilicet. propositum æternum: temporalis gratificatio, & æterna glorificatio. l.1.d.41.a.1.q.1.corp.

7. Prædestinatio pro ut dicit præparationem boni convenit homini, Angelis & Christo: pro ut dicit præparationem boni, & liberationem à malo proprie est hominis, estque propositum miserendi. l.1.d.40.dub.2.

8. Prædestinatio claudit in se scientiam divinam, beneplacitum voluntatis, & dispositionem voluntatis: primum habet rationem causæ formalis: secundum efficientis: tertium finalis. l.1.d.40.dub.7. scientia disponit: voluntas causat gratiam, & gloriam, & potentia exequitur in finem. l.1.d.40.a.1.q.2.corp.

9. Prædestinatio est causa tota gratiæ, sed non tota salutis, quia requiritur ad hoc etiam concursus voluntatis cooperantis, & disponentis. l.1.d.40.dub.7. & a.2.q.1.

10. Prædestinatio habet in se rationem causæ universalis, quia ad multa se extendit, non tamen est insufficientis ex se, sicut sunt causæ universales: Item causæ particularis, quia est sufficiens ad singulos effectus absque limitatione tamen: Item causæ necessariæ ob immutabilitatem absque inevitabilitate tamen: Item causæ contingentis ob libertatem arbitrii absque vertibilitate tamen. l.1.d.40.dub.7. & a.2.q.1.

11. Prædestinatio est causa non semper in actu, bene autem in habitu: multi enim sunt prædestinati, qui actu sunt mali: in futuro tamen erunt boni: unde hoc bonum habituale, quod prædestinatio, possit in prædestinato, præponendum est gratiæ, quæ est secundum præsentem justitiam: actu enim aliquando sunt boni, qui erunt postea mali. l.1.d.40.dub.8.

12. Prædestinatio ex principali significato importat divinam essentiam, ex connotato quid creatum, scilicet, gratiam, gloriam, & personam salvandam; & quia importat essentialiter antecessorem ex parte Dei, hinc est quid æternum, non temporale. l.1.d.40.a.1.q.1.corp.

13. Prædestinatio qualem relationem in potentia, & in actu, qualem actionem secundum modum, qualem ordinem ad prædestinatum, & qualem præparationem importet; & an respondeat aliquid ad extra. lib.1.d.40.a.1.q.1. ad arg.

14. Prædestinatio claudit in se operationem intellectus; & voluntas se habet per modum differentiæ, & complementi, hinc principaliter est actus voluntatis. lib.1.d.40.a.1.q.2. & dub.3.

Probabilem tamen existimat S. Doctor aliam opinionem. l.1.d.40.a.1.q.2. ad 2.

15. Præ

15. Prædestinatio non infert necessitatem consequentis, sed tantum consequentiæ, & quomodo cum ea salvetur libertas arbitrii, & prædestinatus possit fieri præscitus. l.1. d.40. a.2. q.1. & 2. & dub.4. & 5. & op. Brev. l.1. c.8. & op. Comp. Theol. l.1. c.32.
16. Prædestinatio, ut est causa gratiæ non infert necessitatem, quia concurrir ut concausa, & secundum quod se determinat liberum arbitrium; quatenus verò includit necessitatem, quia præscientia est certa, & infallibilis. lib.1. d.40. a.2. q.1. ad 1.
17. S. Bonaventura docet prædestinationem esse veluti causam universalem gratiæ. lib.1. d.40. dub.7. & a.2. q.1. corp. Ex quo deducitur, quod cum gratia efficax sit causa non universalis, sed particularis in opinione Seraph. Doctoris, gratiam fieri efficacem ex cooperatione voluntatis, & prædestinationem importare causalitatem, seu præparationem solum gratiæ sufficientis. l.1. ibid.
18. S. Bonaventura, quia docet præscientiam divinam includere liberum arbitrium, & veritabilitatem, & totam quod poterat facere ex opposito. l.1. d.40. a.2. q.1. corp. & ad 4. Hinc deduco, quod ipse admittit scientiam conditionatorum, seu mediam.
19. Prædestinatio in prædestinatione, licet à parte Dei ponat infallibilitatem, immutabilitatem, certitudinem; tamen à parte effectus nullam ponit necessitatem, cum eventus nostræ salutis dependeat à nostra libertate. l.1. d.40. a.2. q.2. & l.2. d.25. p.2. quæst.4. corp. & quæst.5. corp. & ad 4.
20. Prædestinatio non est sine meritis nostris, idè salus est non solum ex parte Dei, sed à parte nostri etiam. l.1. d.40. a.2. q.2. ad arg. & l.3. d.17. a.2. q.1. ad 5.
21. Quomodo sit verum, quando alius possit accipere coronam salva infallibilitate divinæ præscientiæ. l.1. d.40. a.2. q.2. ad 1.
22. Certitudo prædestinationis non est necessitatis, sed infallibilitatis. lib.1. d.40. art.2. q.2. ad 5.
Unde necessariò infert salutem, non tamen efficit. l.1. d.40. a.2. q.1. ad 1. & ad arg.
23. An possit plures, vel pauciores prædestinati, quam sint. l.1. d.40. a.2. q.2. ad arg.
24. Prædestinatio ordinariè non revelatur, ut per hoc ingeratur timor bonis, & evitetur tumor, & torpor. l.1. d.40. ibid. ad 1.
25. S. Bonaventura respondet argumento, si sum prædestinatus, ergo frustra laboro. lib.1. d.40. a.2. q.2. ad 6. adfertque exemplum pulcherrimum. ibid. ad 1. aliud exemplum explicans quomodo prævisio Dei sit certa, & infallibilis, & tamen servatur libertas in prædestinato.
26. Necessitas quæ inest prædestinationi est non per rationem causalitatis, sed præcognitionis Dei, quæ est concursus rei: certa quia independens à præcognito, sed proveniens à charitate, æterna, & infallibili, quia totum posse præsciti circumplectitur. lib.1. d.40. art.2. quæst.1. ad arg.
27. Prædestinatio, & electio secundum affectum dilectionis sunt unum, & idem: electio verò, quæ importat effectum finalis gratificationis est signum infallibile prædestinationis. lib.1. d.40. a.3. q.2. corp. & in Ecclen. cap.7.
28. Unde electio alia est, quæ dicit solum dilectionem cum discretionè: alia, quæ importat dilectionem cum discretionè præcedente, deliberatione, & inquisitione: prima est in Deo: secunda in creatura: prima est voluntatis consequentis, quia diligit omnes salvandos. lib.1. d.40. a.3. q.1.
29. Voluntas, quia vult omnes salvos fieri non est propriè electio, potest dici prædestinatio inchoata & per modum dispositionis tantum: est enim cum discretionè solum salvandorum. l.2. d.40. ibid. ad 2. & ad 5. Unde in Deo respectu nostri recognoscitur voluntas absoluta, & conditionata. l.1. d.46. a.1. q.1.
30. Qualis electio fuisset in statu innocentiae, & quomodo differens ab electione, qua nunc eligit Deus bonos à malis. lib.1. d.40. ibid. ad 3.
31. Electio ad gloriam non est temporalis, sed æterna. l.1. d.40. a.3. q.1. potest etiam dici temporalis, quatenus exit in actum exteriorem per vocationem. l.1. d.40. ibid. ad 6.
32. Prædestinatio differt ab electione & vocatione: quod prima dicit actum anteriorem, nec habet rationem iniciandi: secunda dicit actum interiorem: tertia dicit exteriorem: prima est purè æterna: secunda propriè est æterna, aliquantulum temporalis: tertia est purè temporalis. lib.1. d.40. art.3. quæst.1. ad 6. & quæst.2. ad 1.
33. Prædestinatio, propositum, & electio sic differunt, quod propositum dicit voluntatem faciendi aliquid: prædestinatio addit conceptionem ordinis, & directionis in finem: & electio addit discretionem à malis. lib.1. d.40. a.3. q.2. ad 2.
34. Prædestinatio, quia est actus voluntatis, & cum sit duplex, scilicet, antecedens, & consequens: prima est qua vult omnes salvos fieri: secunda est tantum salvandorum: ob id potest dici quod prima est prædestinatio inchoata, quæque ponit effectum in potentia tantum: secunda completa. l.1. d.40. a.3. q.1. ad 2. & 5. & l.1. d.41. a.1. q.1. ad 2. & d.46. a.1. q.1. per tot. & l.1. d.47. dub.1.
35. Deus prædestinat quantum est de se, idest voluntate antecedente omnes: idè omnibus præparat gratiam, & auxilia necessaria. lib.1. d.40. a.3. q.1. ad 2. & 6. & a.2. q.2. ad 6. & l.1. d.46. a.1. q.1.
Unde dum proponit dare gratiam, & gloriam præparat, dicitur prædestinare. l.1. d.46. ibid. in arg. Dedit semper in omni statu, & tempore auxilia sufficientia ad salutem. l.3. d.25. a.1. q.2. & d.29. q.5. ad 1.
36. Prædestinatio ut sic absque addito claudit in se intellectum gratiæ, & gloriæ: cum addito exteriore, ut iste est prædestinatus, retinet tantum rationem principalis significati, scilicet prævisionem. l.3. d.7. a.2. q.2. ad 1.
37. Prædestinatio alia secundum præsentem justitiam: alia secundum finalem: hoc est indelebile de libro vitæ. l.3. d.31. dub.2. & l.1. d.40. a.2. q.2. ad 1. & a.3. q.2. ad 1. sic & Reprobatio. in Ecclen. n.7.
38. Prædestinatio quomodo dicitur liber vitæ. l.1. d.43. a.2. q.1. & seq. & in Luc. cap.10. n.20. Vid. Liber.
39. Præ

Scientia
conditio-
natorum.

le 110.E

39. Prædestinatio claudit in se rationem causæ formalis, efficientis, & finalis. l.1. d.40. dub.7. Unde comparata gratia ad suum principium, alia est prædestinationis, alia vocationis, alia justificationis, alia magnificationis: prima actu Deus gratiam præparat: secunda offert: tertia confert: quarta complet. lib. 2. d. 27. dub.1.
40. Sensus hujus propositionis homini facienti quod in se est, non denegat Deus gratiam. op. de resur. à peccato. Vid. *Dei causalitas ad gratiam*. n.33.
41. Prædestinatio ex parte prædestinati tria importat, scilicet, quod, per quod, & ad quod: primum est homo prædestinatus: secundum est gratia: tertium est gloria. l.1. d.40. dub.1. & a.3. q.2. ad 3. & l.1. d.48. a.2. q.1. ad 5.
42. Prædestinatio, & reprobatio quantum ad principale significatum, scilicet, ex parte Dei, nullum habent meritum, vel demeritum: quoad connotatum prædestinatio cadit sub merito congrui, & reprobatio sub merito condigni. l.1. d.41. a.1. q.1. corp.
43. Prædestinatio quomodo possit juvari orationibus Sanctorum. lib.1. ibid. & ad 4.
44. Non est idem esse prædestinatum, & perseverare finaliter in gratia: sunt tamen convertibilia: quorum secundum potest cadere sub merito: non primum. l.1. d.41. a.1. q.1. ad 5.
45. Prædestinatio, & reprobatio in Deo non habent aliam causam, quam ipsam voluntatem Dei: respectu vero voliti habent aliquam congruentiam, quæ nobis est ignota. l.1. d.41. a.1. q.2. Nota hic Seraphi. Doct. loqui præcipue de prædestinatione totali, scilicet ad gratiam, nam ad gloriam supponit causam meritoriam de condigno. ibid. lib.1. d.41. art.1. q.1. corp. & ad 6.
- Deduco ego hanc rationem in particulari esse cooperationem liberi arbitrij ad gratiam excitantem. ex lib.1. d.41. a.1. q.1. corp. & q.2. corp. & q.2. ad 6. & in fund. & l.1. d.48. a.2. q.1. ad 4. & 5. & l.2. d.7. p.1. a.1. q.1. corp. & q.2. in arg. & l.4. d.14. p.1. a.2. q.2. & l.2. d.29. a.1. q.2. ad 6. & lib.4. d.16. p.2. a.2. q.3. in arg. & lib.2. d.28. dub.2.
46. Prædestinatio ad gratiam primam aliquando est absque præparatione, & cooperatione, ut in Paulo, & in sanctificatis ex utero. l.1. d.41. a.1. q.2. corp. Vid. *suprà*. n.45.
47. Gratia ordinatur ad merendum Deum ut glorificantem, non ut prædestinantem: ob id non ad primam gratiam, sed ad gloriam ordinatur meritum. l.1. d.41. ibid. q.1. ad 6.
48. Gratia est effectus, prædestinationis. ibid. in arg.
49. Dei odium est quoad effectum, non affectum: primum non est ex meritis, sed secundum. lib.1. d.41. a.1. q.1. ad 2.
50. Reprobatio importat odium æternum, obdurationem temporalem, & damnationem æternam. l.1. d.40. a.1. q.1. ad 2.
51. Prædestinatis, & reprobis omnia erunt nota: illis ad lætitiã, istis ad pœnam. l.4. d.43. a.2. q.1. ad arg.
52. Ille est prædestinatus: Ille est præscitus: sensus harum propositionum est hujusmodi: Ille est à Deo præcognitus, & per Dei gratiam salvabitur: Ille est præcognitus, & per suam culpam damnabitur. l.1. d.40. a.2. q.1. ad arg.
53. Prædestinatus potest fieri præscitus quomodo sit verum. l.1. d.46. dub.4. & 5. & a.3. q.1. ad arg. Et quomodo possit augeri, vel diminui numerus prædestinatorum, & Reproborum. l.1. d.40. a.2. q.2. ad arg.
54. Prædestinatio de Christo quomodo dicatur. l.3. d.11. a.1. per tot. V. *Christus*.
55. Reprobatio negativa, seu subtractio gratiæ, ad quam sequitur damnatio, habet causam in reprobo. op. Comp. Theol. l.1. c.33.
56. Reprobis in tempore Deus confert gratiam antecedentem non futura peccata, sed idoneitatem præsentem, in quo commendatur divina largitas, & sapientia, & arguitur hominis ingratitude. l.2. d.29. a.2. q.1. ad 1.
57. Deus non facit injustè respectu parvulorum decedentium ante Baptismum, & quomodo. l.2. d.32. a.3. q.2. ad ult.
58. Deus nos fecit non ad puniendum quoad voluntatem antecedentem. l.1. d.47. dub.1.
59. Dei permissio est voluntas signi, seu signum quod velit, non illud quod permittitur, sed id quod elicitur ex illo. l.1. d.47. dub.2.
60. Dei judicia dicuntur dupliciter: uno modo judicativa præcepta, quæ erant in lege: alio modo divina dispositio, & divini consilii definitio, & ista sunt incomprehensibilia remotæ relatione. l.4. d.46. dub.4. Hæcque alia, quæ reprobos damnant: alia, quæ electos justificant; alia quæ justificatos beatificant. Ps. 118. num.22.
- Judicia Dei dicuntur justa, & quomodo timenda. Ps. 118. c.3. v.7. & v.11. & c.7. v.4. & c.9. v.9. & v.16. & c.10. v.7. & v.16. & c.11. v.8. & 9. & 12. & in Ecclen. c.9. & in Sap. c.1. & in Luc. c.13. n.2. & seq. & ser.2. Dom.9. post Pent.
61. Deus quomodo dicitur obdurare. l.1. d.40. a.1. q.1. & 2. & Ps. 94. & in Io. c.12. n.40.
62. Dei electi dicuntur jure creationis, conservationis, redemptionis, & prælectionis. in Jo. c.17. n.10.
63. Prædestinatorum signum distinguens à reprobis est character gratiæ, & virtutis. op. diæt. sal. tom.5. c.1.
64. Tentationes circa prædestinationem, & reprobationem quomodo reprimendæ. op. stim. p.3. c.13.
1. Deus solus est causa efficiens gratiæ licet possit esse ab agente creato, sicut à ministrante Sacramento, vel annuntiante documenta salutaria: vel ab impetrante per orationem, seu per bona opera. l.1. d.14. a.2. q.2. & l.4. d.5. a.3. q.1. & l.2. d.26. q.2. dub.2.
- Unde gratia est à Deo ut præsentem animæ, ut influente, & ut intimè operante, & medullas affectionum penetrante. lib.2. d.8. p.2. q.2. ad ult. Vid. V. *Gratia*.
2. Nullum agens creatum potest in formam deiformem, sed solus Deus. l.1. d.14. ibid.
3. Dei diffusio ad extra est effectus bonitatis suæ, & actio communis toti Trinitati. l.1. d.19. p.1. a.1. q.2. ad 3. & ser.2. in oct. Pasch.
4. Deus dicitur esse specialiter in sanctis per gratiam inhabitantem, quia ipsi conformantur, & chari, & similes fiunt Deo, & de his dicitur Prov. 8. Deliciæ meæ esse cum filiis hominum. l.1. d.21. dub.2.

5. Deus cum infundit gratiam habitualement animæ, etiam in ipsa inhabitat tamquam in proprio domicilio, & anima habet facultatem fruendi ipsi Deo l.1.d.14. a.2. q.1. & l.1.d.15. dub.3. & l.3.d.1. q.2. ad 4. & l.2.d.29.a.1. q.1. & op. Brev. p.1. c.5. & op. Cent. p.3. sec.3. & l.2.d.11.a.1. q.2. ad 5.
Ejus habitatio quomodo differat ab apparitione, descensione, & missione. op. declar. term. Theol. V. *Habitare*, n.1.
6. Spiritus sanctus tripliciter sanctificare dicitur animam: primo de non sancto sanctum facere: secundo jam sanctum confirmare in sanctitate: 3. talem manifestare. l.1.d.14. dub.2.
7. Quomodo in collatione gratiæ tota Trinitas fiat præsens animæ, cui absens erat existenti in peccato. l.1.d.15. p.1. q.1. in arg.
Unde cum illabatur animæ, in eam ingreditur quantum ab substantiam: cum verò eam reficit per gratiam, vel per Eucharistiam dicitur in mentem ire, & etiam per Eucharistiam in veritatem per præsentiam corporalem. lib.4. d.13. a.2. q.2.
8. Deus cum confert gratiam animæ, tunc eam acceptat in sponsam, in filiam, & in templum. l.2.d.29.a.1. q.1.
9. Deus potest facere animam, quæ absque munere superaddito gratiæ sit ei grata, sed tunc natura esset donum gratiæ, quod esset impossibile ex parte creaturæ, cum donum gratiæ sit ultra terminos naturæ. l.1.d.29.a.1. q.1. ad 6. & q.2. ad 5.
10. Deus non acceptat hominem propter opera, nec aliquod meritum: potest obligare eum sub ratione dati, & accepti: hinc necesse est ut præcedat in homine gratia. lib.2. d.29.a.1. q.2.
Unde ibi relucet propriè misericordia, justitia verò largissimè sumpta. l.4. d.46. a.2. q.3. ad 3. & 4.
11. Deus cum acceptat aliquem in amicum, confert ei gratiam sanctificantem, nec absque gratia potest verè, & propriè dici amicus. lib.2. d.29.a.2. q.1. ad 5. & l.2.d.28.a.1. q.3. ad 3.
12. Deus semper præstò est, & promptus ad dandam gratiam, cum se offert tempus, & locus. l.2. d.29.a.1. q.2. ad 5. & ser.1. fer.2. Pent. fer.1. fer.4. Pent. Unde dicitur Sol emittens radios ad corda peccatorum. serm.1. Dom.4. post oct. Pasch. & ser.2. ibid. Vocat omnes absque acceptione personarum. lib.1. d.39. dub.6. & l.1. d.46. q.1. & l.3. d.29. q.5. ad 1. V. *Infra*. n.30.
13. Deus in conferendo gratiam futura peccata non attendit, sed idoneitatem præsentem: ob id confert gratiam præscitis, in quo commendatur ipsius largitas, & sapientia, & arguitur hominis ingratitude. l.2. d.29.a.2. q.1. ad 1.
14. Deum decet de malo elicere majus bonum, eo quod inesset absque tali malo: unde ex peccato Adam majora bona contulit homini, quàm contulisset in statu innocentia. lib.2. d.29. a.3. q.2. corp. Vid. *infra*. n.28.
15. Deus non concurrit gratia excitante ad opera indifferentia, nec ad mala, sed tantum ad opera bona. l.2. d.37.a.1. q.1. ad ult.
16. Deus in quo sensu dicitur dare gratiam sine mensura. l.3. d.13. dub.2.
17. Deus quare nobis voluit dare gloriam per impletionem mandatorum, quàm sine ipsa. l.3. d.37.a.1. q.1. ad 4.
18. Deus tribuit gratiam necessariam ad mandatorum observantiam. l.3. d.37. a.1. q.1. ad 1.
19. Divina nobis proveniunt à Patre per Filium, & Spiritum Sanctum: Pater enim Filium in pretium, & Spiritum Sanctum in privilegium redemptionis. l.3. d.10. a.2. q.2. corp.
20. Spiritus Sanctus non dicitur datus, nisi etiam sit acceptus: ob id datur tantum habentibus sanctitatem, gratiam. l.1. d.18. dub.5.
21. Quædam sunt quæ numquam dantur cum Spiritu Sancto, ut timor servilis: quædam semper cum Spiritu sancto, ut charitas: quædam aliquando sic, & aliquando non, ut prophetia: sed omnia causaliter sunt à Spiritu sancto. l.1. d.18. a.1. q.1. corp. & lib.4. d.14. p.1. a.1. q.2. ad 5.
22. Spiritus sancti effectus est gratia pœnitentialis, quæ ex parte medici respicit misericordiam, & justitiam: ex parte ægroti respicit detestationem, & propositum: ex parte ministri veritatem doctrinæ, & sanctitatem gratiæ. l.2. d.43. a.3. q.1. corp. p.1. & a.2. q.1.
23. Qualis ordo servetur à Deo in vocando ad pœnitentiam, & conferendo gratiam. l.2. d.28. a.2. q.1. ad 1. & l.4. d.17. p.1. a.2. q.1. & l.4. d.14. p.1. a.1. q.2. & op. Brev. p.5. c.3.
24. Deus semper providit remedia necessaria ad salutem. l.3. d.1. a.2. q.4. ad 4.
25. Deus quare uni peccatori majora beneficia facit, quàm alteri, non est à nobis quærendum. op. Brev. p.1. c.9.
26. Deus est vita animæ nostræ, & quomodo l.4. d.17. p.1. dub.3. & Pl. 118. c.3. v.8. & in Jo. c.5. n.27. Quomodo differat vita corporis à vita animæ. l.4. d.17. ibid. & serm.1. & seq. Dom.15. post Pent.
27. Deus vocat peccatores ad pœnitentiam: conversos ad opera justitiæ: & perfectos ad majorem perfectionem. serm.1. in Septuag. Vocatio multiplex. serm.1. Dom.8. post Pent. & serm.1. de uno Confes. & l.1. d.46. dub.3. & Pl. 43.
28. Quomodo Deus facit malum cooperari in bonum hominis. l.1. d.46. ibid. & l.3. d.20. q.6. ad ult. V. *Suprà*. n.14.
29. Deus trahens peccatorem ad pœnitentiam, non tollit ei libertatem. lib.4. d.17. p.1. a.1. q.2. ad 2.
30. Vocat omnes. Pl. 118. n.49. & l.1. d.39. dub.6. & l.1. d.46. q.1. & l.3. d.29. q.1. ad 1. V. *Suprà*. n.12. V. *Infra*. n.66: & 79.
31. Solus Deus dicitur justificare, scilicet effectivè: formaliter enim fit à gratia expellendo culpam, & dando rectitudinem justitiæ. l.3. d.40. a.1. q.1. corp. & l.4. d.17. p.1. a.1. q.1. ad 1. V. *Justificatio*. Unde justificatio respicit & causam efficientem, & formalem, scilicet materiam subjectam: non sic creare, quod non respicit materiam præjacentem. l.4. d.17. p.1. a.1. q.1. ad 2.
32. Sensus hujus propositionis qualis sit, qui fecit te sine te, non justificabit te sine te. l.4. d.17. p.1. a.1. q.2. per tot. & l.4. d.14. p.1. a.2. q.2. corp. & op. Brev. l.1. c.3.
33. Sensus hujus propositionis: si facit homo quod in se est etiam existens in peccato mortali, Deus facit quod in se est, vel Deus non denegat gratiam. l.4. d.16. p.2. a.2. q.1. in arg. & l.4. d.17. p.1. a.2. q.3. corp. & l.4. d.15. p.1. a.1. q.2. ad 1. & q.3. & 5. & op. de Resur. à peccato.

34. Deus potest delere culpam absque gratia, tamen justificatio est per gratiam: est enim actus gratiæ, vel status. l.4.d.17.p.1.a.1.q.1.ad 5.
35. Ad justificationem requiritur motus liberi arbitrii, qui est motus fidei per quem consentit gratiæ. l.4.d.17.p.1.a.1.q.2. Hæc enim quatuor ad justificationem requiruntur, scilicet motus liberi arbitrii, gratiæ infusio, contritio, & peccati expulsio: 1. & 3. sunt ab anima mediante gratia, & 2. & 4. à deo. l.4.d.17.ibid. q.3.corp.& q.4.& a.2.q.3.corp.& l.2.dist.4. a.1. q.2.ad 4.& l.2.d.5.a.3.q.2.corp.& l.2.d.7. p.1. a.1.q.1.corp.
36. Deus quantum est de se semper est paratus justificare hominem. l.1.d.17.ibid.q.2.in arg.
37. In justificatione gratia commovet rationem, conturbat voluntatem per contritionem, & sanat per peccati expulsionem. l.4.d.17.p.1.a.1.q.3.corp.
38. Justificatio præcisè fit à deo mediante infusione gratiæ: unde ut sic non est necessaria confessio peccatorum: est tamen necessaria necessitate præcepti vel in re, vel in voto. lib.4. d.17. p.1.a.1.q.4. est tamen necessaria pœnitentia, virtus. l.4.ibid.ad 6.
39. In justificatione concurrens timor servilis ut præparatio contra actionem malam peccati: dolor ut infusio justitiæ contra maculam, & charitatis ardor contra sequelam peccati. l.4.d.17.p.1.a.1.q.3.ad 1. Item voluntas confitendi peccati est dispositio congrua. l.4.d.17. ibid. q.4. ad 2.
40. Detestatio peccati quare exigitur in justificatione. l.4.d.17.p.1.a.1.q.3.ad 3.
41. Justificatio ordo talis est: 1. gratia infunditur: 2. peccatum expellitur: 3. subjectum perficitur, scilicet anima. l.4.d.17.p.1.a.2. q.1. & op. Comp. Theol. l.6.c.33. & op. Brev. p.5.c.3. & l.2. d.7.p.1.a.1.q.1.corp.
42. Justificatio fit à deo secundum misericordiam, & veritatem: unde non omnino fit secundum potentiam agentis, sed secundum congruentiam recipientis, ob id requiritur dispositio. l.4.d.1.p.1.a.1.q.1.ad 2.
43. Justificatio est majus opus, quàm creatio: hæc enim, exigit potentiam ad disponendum, & informandum, sed tantum ad efficiendum: at justificatio requirit ista tria: est enim alicujus entis melioratio. l.4.d.1.p.1.a.1.q.1. ad 1. & l.4.d.10.p.2.a.1.q.1.ad 1. & Pf. 87.
44. Ad justificationem requiritur, quod deus infundat donum gratiæ gratis datæ, & gratum facientis: secunda prævenit opus, faciens prius voluntatem justam. l.4. d.15. p.2. dub.1. & l.2. d.7.p.1.a.1.q.1.
45. Ad justificationem à deo proveniente effectivè requiritur dispositio in anima, quæ debet à parte cognitionis oriri, scilicet divinæ bonitatis, & justitiæ offensæ, ex quo oritur timor: cognitio item bonitatis Dei parati semper remittere, ex quo oritur spes remissionis, hinc voluntas revertendi, & satisfaciendi deo: sicque facit quod in se est. l.4.d.14.p.1.a.1.q.2.corp.
46. Deus per misericordiam remittit offensam dando gratiam, sed satisfactionem exigit de ipso damno, quod intulit sibi peccator per culpam deformando imaginem. l.4.d.15.p.1. art.1. q.1.ad arg.& l.4.d.18.p.1.a.2.q.2.corp.
47. Deus quando justificat peccatorem servat hunc ordinem: 1. excitatur anima per gratiam gratis datam, & revocatur à malo: 2. voluntas consentiens fit tali excitationi: 3. ut conformet se expulsionem culpæ per contritionem, & introductionem gratiæ per motum complacentiæ, & statim deus infundit gratiam justificantem. op. Brev. p.5.c.3. & Pf. 17.
48. Deus tripliciter dicitur loqui nobis: aut per aliquod signum auribus exterioribus oblatum; aut per aliquod signum in interiori sensu, vel imaginatione formatum: vel per aliquod inspirationis verbum instillatum mentibus, hæcque potius videtur, quàm auditur. l.2. d.10.a.3.q.1. & 2. corp. primis duobus modis loquitur ministerio Angelorum: 3. modo autem semper per semetipsum id facit. ibid.
49. Hinc deus dicitur loqui nobis per Angelum multipliciter. l.2.d.10.ibid.
50. Deus alloquitur nobis: 1. arguendo, & comminando: 2. docendo: 3. suadendo: 4. promittendo: 5. consolando familiariter susurrando. op. de 7. Itin. itin. 1. d. 3. Effectus alloquutionis Dei quales. Pfal. 118. c. 1. v. 11. & Pf. 118. c. 4. v. 10. & c. 5. v. 12.
51. Dei alloquutiones multiplices, & inspirationes expenduntur, & qualiter à falsis discernendæ. op. Itin. æter. itin. 2. d. 3. & seq. & Pf. 84. 98. & 103. Creaturæ alloquutiones ad Deum. Pf. 98. 102. & 103. & Pf. 118. c. 3. v. 6.
52. Deus quando alloquitur, quot modis auditur: imò videtur. lib. 2. d. 10. a. 3. q. 2. & op. de 7. Itin. ætern. itin. 2. d. 3. & 4. & Pfal. 1. & Pfal. 11. & Pf. 70. & 118. c. 3. v. 9. & 10. & c. 4. v. 2.
53. Dei visio in bonos, & malos in hac vita, & altera per gratiam, & pœnam expenditur. ser. 2. Dom. 2. post oct. Pasch.
54. Dei est maxima gloria justificare impium. l. 1. d. 14. art. 2. q. 2. in arg.
55. Deus quomodo dicitur causa obdurationis peccatoris. l. 1. d. 40. a. 4. q. 1. & 2.
56. Deus habet signa iræ, non iram. lib. 1. dist. 45. dub. 10.
57. Deus quare apparuit aliquando in forma corporali. l. 2. d. 8. p. 1. dub. 1. id facit Ministerio Angelorum. l. 2. d. 10. a. 3. q. 1. ad 7.
58. Deus solus potest immittere cogitationes animæ: Diabolus verò suggerere. l. 2. d. 8. p. 2. q. 4.
59. Deus magis infundit revelationes in somnis, quàm in vigilia, & quare. l. 2. d. 25. p. 2. quæst. 6. ad 5.
60. Deus non obligatur tribuere præmium nostris operibus in ratione dati, & accepti. lib. 2. d. 27. a. 2. q. 3. ad 3.
61. Deum expellere est gratiam suam perdere. l. 2. d. 36. a. 3. q. 2. ad 5. anima autem cum non sit nata esse subjectum gratiæ nisi per conversionem ad Deum, idè avertente se à deo, cum non possit salvari gratia in eo, jam deficit in se ipsa, sicque deus expellitur. l. 2. d. 36. ibid.
62. Dei Incarnatio opus fuit gratiæ, & misericordiæ Divinæ. l. 3. d. 1. a. 2. q. 2. Quomodo dicitur deus redemisse hominem necessariò. l. 3. d. 20. a. 1. q. 1. corp.
63. Deum diligentibus in quo sensu omnia cooperantur in bonum. lib. 3. dist. 31. art. 1. quæst. 3. ad 2.

64. Deus in justificatione impii majorem gratiam, & bonum dat quam sit necessarium. l.4. d.17. p.1.a.1.q.1. corp.
65. Conversio aliquando in Scriptura attribuitur libero arbitrio : aliquando soli gratiæ : aliquando utrique, & quarè. Pf.24.
66. Vocat ad se, scilicet clausos ad ostium luminis: ægrotum ad medicum salutis : naufragos ad portum quietis : unde dicitur, venite ad me omnes qui laboratis. Matth.6. in Pf.118.-n.49. & in Luc.c.14.n.14.& in Ioan.c.1.n.9.
67. Deus est mare, à quo omnia flumina gratiarum exeunt. r. y. in Ecclen. c. 1. & solus potest beatificare. in Ecclen.Procœm.
68. Dei visitatio multiplex expenditur. in Luc. c.1.n.78.
69. Dei inspirationes admittendæ, & quale periculum in ipsarum negligentia. in Luc. cap.13. num.9.
70. Dei gratiæ efficacitas in mutatione peccatoris quanta. in Luc. c.18.n.26.
71. Ipsam aufert à negligentibus. in Luc. cap.19. num.25.
72. Deus est lux vera, quosnam illuminet, & per quid. in Ioan.col.4.& col.41.
73. Deus solus potest liberare à culpa. in Ioan. col.43.
74. Deus trahit animam inspirationibus, revelationibus, blanditiis, admonitionibus, minis, & adversitatibus. in Ioan.c.6.n.44.& c.12.n.32. & serm.1. & 2. ser.4. Pent. & serm.4. Dom.11. post Pent. Vid. *Dei varia.* n.188.
75. Dei venire ad animam est Patrem, & Filium, & Spir. Sanct. eam justificare, glorificare, & in ea habitare. in Ioan.col.64.
76. Deus dormientem in peccato excitat gratiæ infusione, clamore doctrinæ, illustratione interiori, & impulsu castigationis. in Ioan. col.51.
77. Deus excitat hominem ad bonum per gratiam, doctrinam, & pœnam. ser.5. Dom.1. Adv.
78. Dei benedictio consistit in collatione gratiæ, & gloriæ. ser.4. Dom. Trin.
- vocatio.* 79. Dei vocatio multiplex, gratuita expenditur. ser.1. Dom.2. post Pent. multipliciter venatur animas. serm.3. Dom.4. post Pent. Vocat omnes. ser.2. de S. Matth. & ser.3. Dom.23. post Pent. Vocat instantèr, gratis, & generaliter. ser. 1. Dom.2. post Pent.
80. Deus est totale objectum animæ eam quietans. serm.1. Dom.2. post Pent.
81. Dei gratia illuminat, & inflammat ut ignis. serm.1. & 2. de S. Laur. ad eam conservandam, & possidendam vult Deus in nobis cor mundum, humile, latum per charitatem, & clausum per taciturnitatem. sermon. 5. de una S. Virg.
82. Gratiæ usus consistit in honorando divinam Majestatem, in refrenando voluntatem propriam, in relevando proximi paupertatem, & in tolerando adversitatem. sermon. 5. de una S. Virg.
83. Dei gratia, qua homo ad Deum sublevatur, est prædestinationis, vocationis, justificationis, & magnificationis. op. de Resurrect. à peccato.
84. Beneficia gratuita Dei enumerantur meditan-
- da. opusc. Incend. div. am. cap 1. & 2.
85. Deus effectivè non annihilat gratiam, sed hæc deficit in se ipsa, anima averte se à Deo. l.2. d.37.a.3.q.2.
86. Deus quomodò elevet animam per gratiam non localiter, sed per deiformitatem. op. Brev. p.5.c.1.
87. Dei dona naturalia data homini impropriè dicuntur gratia gratis data : hæc enim non est per acquisitionem nostram, sed aliundè. lib.2. d.7.p.2.a.1.q.1. ad 7.
88. Defectus gratiæ non habet causam efficientem, sed deficientem. l.2. d.7. p.1. a.1. quæst.1. corp.
89. Quomodò gratia gratis data, & pœnitentia informis disponat ad justificationem. lib.2. d.7. p.1. ibid.
90. Deus quomodò nos convivificet per gratiam. l.3. d.23. Expos. text.
91. Deus est sanctus in creatione, sanctus in Redemptione, sanctus in glorificatione. serm.1. Trinit.
1. Dei misericordia largè sumpta dicitur divinæ bonitatis affluentia : communiter sumpta est in supererogatione bonorum suprâ merita: pro-^{De Dei} priè verò est in sublevatione malorum : 1. ex-^{Miseri-} hibet in omni opere : 2. in retributione bo-^{cordia,} norum : 3. in remissione offensæ, & pœnæ. l.4. d.46.a.2.q.2. Quàm liberalis in dando. Vid. *Dare.* n.15.
2. Dei justitia largè sumpta est condecencia divinæ bonitatis, per quàm facit quod decet suam bonitatem : communiter est liberalitas in retributione bonorum secundum merita : strictè est severitas in punitione malorum. lib.4. d.46.a.2. q.2. corp.
3. Dei misericordia, & justitia relucet in omni opere Dei respectu nostri, nec possibile est eas ab invicem separari. l.4. d.46.a.2. per tot. & l.2. d.32.a.3. q.2. ad 6.
4. Misericordia, & justitia pro ut dicit effluentiam compassionis, affectus, & debiti, non sunt in Deo : prout dicunt effluxum, seu effectum sunt in Deo : 1. enim est imperfectionis : 2. perfectionis. l.4. d.46.a.2. q.1. ad 1.
5. Deus dicitur justissimus non propter excessum in summo, sed ob accessum ad medium. lib.4. d.46.a.2. q.1. ad 4. & q.4. corp. Charitas verò attenditur per accessum ad extremum. l.4. d.46.a.2. q.4. corp.
6. Dei misericordia, & veritas, seu bonitas, & justitia cum reluceant in omnibus operibus Dei, tamen bonitas communicatur rebus, non justitia, & quarè. l.4. d.46. a.2. q.1. ad 2. & l.4. dist.17. p.1.a.1.q.1. corp. & l.4. d.18. p.1.a.2. q.2. corp. & l.1. d.1. dub.14.
7. Dei misericordia non dicitur eò quod faciat contra merita, sed suprâ. lib.1. dist.46.a.2. q.2. ad argum.
8. Dei misericordia quomodò reluceat simul cum justitia in opere pœnitentia. libro 4. distinct. 46. articul. 2. quæst. 3. corp. & lib. 2. dist.43. art.3. quæst.1. corp. & l.4. d.6. p.2. a.1. q.1. ad ultim.
9. Quomodò in primò adventu Christi reluxit magis misericordia, & in secundo relucebit magis justitia. l.1. d.46.a.2. q.3. ad 1. & l.4. d.46. a.1. q.3. corp.
10. Impossi

10. Impossibile est, quod Deus faciat opus, quod non habeat modum, speciem, & ordinem, quæ respondent bonitati, & veritati. l.4. d.46. a.2. q.4. in arg. & l.4. d.6. p.2. a.1. q.1. ad ult. sicque non potest relinquere impunitam culpam. l.4. ibid. & l.2. d.36. a.2. q.1.
11. Deus potest delere omnem pœnam subsequen-tem, sed non concomitantem, quia est inseparabilis à culpa. l.4. d.46. a.2. q.4. ad 1.
12. Deus cum sit æquè misericors, ac justus, tamen dicitur ejus proprium misereri, quia ad opus misericordiæ non requiritur nisi Dei benignitas ad opus verò severitatis præsupponitur nostra iniquitas. l.1. d.47. dub.1. & in Sap. c.12.
13. Deus quomodò misericordiùs, vel justius agit cum uno, quàm cum alio. lib.4. dist.46. art.1. q.3. & 4.
14. Dei misericordia, & justitia in Deo sunt æquales: non verò quoad effectus. lib.4. distinct.46. dub.5.
15. Deus pronior est ad misericordiam, quàm ad puniendum. l.4. d.6. p.2. a.1. q.1. ad ultim. & l.1. d.17. p.2. q.3. corp. & l.4. d.48. art.2. q.1. in arg. & l.2. dist.33. a.1. q.2. ad 4. & lib.4. d.4. p.1. a.1. q.2. ad 3.
16. Deus paratus est acceptare pœnitentiam omnium in hac vita. l.4. d.14. p.2. dub.13.
17. Deus perfectus Medicus animæ, perfectumque largitur antidotum. l.4. d.14. p.2. a.2. q.1. in arg. & d.43. a.3. q.1. corp. & l.4. d.15. p.2. a.1. q.3. ad 2. & op. Brev. p.6. c.1. & ser.10. in Rogat. & Pl.85.87. & Pl.118. n.49. & Pl.118. n.145. Diabolus falsus. ibid. & Psalm. 118. num.161. & opuscul. Princ. S. Script. & serm.3. Dom.2. post Epiph.
18. Deus non potest simul esse amicus, & inimicus, l.4. d.15. p.1. a.1. q.2.
19. Deus non delectatur in pœnis nostris, nisi quatenus sunt curantes nostram infirmitatem. l.4. d.15. p.2. a.1. q.3. ad 2.
20. Dei misericordia non considerat in pœnitate meritum, sed indigentiam, & miseriam: unde remittit in confessione partem æqualem omnibus proportionalem tormentorum. lib.4. d.18. p.1. a.2. q.2. ad 6.
21. Divina misericordia maximè relucet in hac vita: divina justitia maximè exercebitur in altera. l.4. d.20. p.1. dub.6. & l.4. d.46. a.2. q.3. & l.4. d.44. p.2. a.1. q.1. ad 6.
22. Deus cum punit, id facit amore justitiæ, non vindictæ: imò hæc est effectus justitiæ. l.4. d.44. p.2. a.1. q.1. ad 5.
23. Misericordia superexaltat judicium in præsentibus; in futuro verò è converso. l.4. d.44. p.2. a.1. q.1. ad 1.
24. Deus iudex in judicio condemnabit filios suos reprobos, ut ostendat eos falsos portasse characterem: infideles jam judicati sunt: undè Fides Christianis erit in majorem confusionem. l.4. d.47. dub.1. & op. Brev. p.7. c.1.
25. Divina misericordia contra fomitem hominis dat scintillam conscientiæ: contra Dæmones dat bonum Angelum, gratiam, & Spiritum sanctum. l.2. d.6. a.2. q.1. ad ult.
26. Deus misericordiam suam summè manifestavit in missione Filii: justitia verò in punitione Angelorum. l.2. d.7. p.1. a.1. q.1. ad 1.
27. Dei bonitas, & sapientia maximè manifestatur in Incarnatione Verbi. l.3. d.2. a.1. q.1. ad ult.
28. Deus in conferendis beneficiis respicit tria, scilicet majorem indigentiam, minorem indignitatem, & majorem utilitatè. l.3. d.2. a.1. q.2. corp.
29. Dei misericordia, & justitia maximè elucet in reparatione hominis. l.3. d.20. a.1. q.2. In condonatione debiti, & punitione ingrati. serm.1. Dom.5. post Epiph.
30. Deum non decet facere contra justitiam, bene autem præter justitiam. l.3. d.20. a.1. q.1. ad 4.
31. Dei misericordia quare salvat bonos, & justitia damnat malos. op. Brev. p.1. c.9.
32. Deus parva non dat, sed semper grandia quantum in se est. op. Brev. p.5. c.2.
33. Deus quia misericors est, condescendit libenter humanæ miserix per infusionem gratiæ. op. Brev. p.5. c.10.
34. Deus quia est misericors simul & justus non dat donum perfectum, nisi desideranti: gratiam, nisi gratuito regratiati: misericordiam, nisi miseriam cognoscenti. op. Brev. p.5. c.10.
35. Dei misericordia in reparatione, & justitia erga creaturam expenditur. op. Brev. p.7. per tot. & op. Comp. Theol. l.1. c.33. & seq.
36. Misericordiæ, & justitiæ divinæ mystica contentio circa redemptionem humani generis describitur mirabiliter. op. medit. vit. Chr. cap.2. & serm.2. fer.2. Pent. Quam mirabilis in Incarnatione, & missione Filii. op. Medit. vit. Christ. c.2. & l.3. d.20. a.1. q.2. & l.3. d.2. a.1. q.1. V. *Dei amor in creaturas.* n.21.
37. Deus Iudex expenditur, ejusque justitia, & *se. Iudex* veritas in extremo tempore mundi. op. Brev. p.7. c.1. & seq. & op. Cent. p.2. sec.5. & op. Phar. l.3. c.49. & op. diat. sal. 9. cap.1. & opusc. Solil. c.3. & op. Incend. sev. parv. bon. in prol. & ser.4. & 5. in Dom.2. Adv. & Plal.118. e.4. v.7. & v.9. & c.6. v.8. & ser.2. fer.3. Pent. Iustus tranquillus, injustis iratus apparebit. in Io. col.1.2. n.50. Iudex in morte. t.3. ser.4. Dom.1. Adv. & ser.3. & 4. Dom.23. post Pent.
38. Dei misericordia contra desperationem, & Iustitia contra nimiam spem expendenda à peccatore. serm.3. & 5. in die Cin. & serm.2. fer.2. Pasch. & serm.3. ibid. & serm.2. Dom.4. post oct. Pasch.
39. Dei misericordia quàm prompta ad condonationem peccatorum. serm.1. Dom.4. Quadrag. & ser.1. Dom.1. post Pentec. & ser.2. Dom.20. post Pentec.
40. Divinæ misericordiæ dulcedo expenditur. ser.2. Dom.4. Quadrag.
41. Dei misericordia ad tria capita reducitur ad veniam peccatorum, & gratiam, & gloriam dandam. ser.2. Dom. Pasch. maximè elucet in permittendo quod homo tentetur, & impugnetur. l.2. d.23. a.1. q.1. & 2.
42. Indulgentia qualis à deo Pontifice maximè *Cruciata* concedatur accipienti Crucem mysticam, & *ta Indulgentia.* eunti ad Terram sanctam: ubi Cruciatata proponitur. ser.2. Dom. Pasch. & ser.3. in oct. Pasch. V. *Indulgentia.*
43. Deus dicitur videre peccatorem, quando accurrit per gratiam prævenientem, cadere super collum per subsequentem, osculari per fiduciam exemplo filii Prodigii. ser.2. Dom.2. post oct. Pasch. & ser.2. Dom.14. post Pent. & in Luc. c.15. n.29.

44. Deus quàm liberaliter omnia sua donet suis amicis, & beatis. ser. 3. Dom. infr. oct. Ascens.
45. Dei misericordia super turbam viventium in terris, quiescentium in sepulchris, gementium in pœnis, & fruendum in cœlis. serm. 3. Dom. 6 post Pent.
46. Dei iustitia manifestata est maximè in punitione Angelorum: misericordia autem in homine per Filium suum redempto. lib. 2. d. 7. art. 1. q. 1. cōp. p. 1.
47. Deus est patiens redditor, quia punit in hac vita remediabiliter expectando ad pœnitentiam. l. 2. d. 36. a. 2. q. 1. ad 1.
48. Deus dicitur non amplius recordari peccatorum dimissorum quoad pœnam æternam, non temporalem. l. 3. d. 31. a. 1. q. 3. ad 1.
49. Dei misericordia maximè elucet in collatione clavium Sacerdotibus etiam malis. lib. 4. d. 19. a. 1. q. 2. ad 3.
50. Dei misericordia connotat effectum in creatura: at sapiëntia ordinem tantùm. l. 4. d. 46. a. 1. q. 3. ad arg.
51. Dei patientia præcipuè in tribus elucet, & quia malis multa præstat: & quia peccantes diù expectat: & quia consolatoriè punit. Psalm. 2. & in Luc. c. 20. num. 9. & serm. 3. Dom. 6. post Pent. Quare dicatur Deus patientiæ. serm. 1. Dom. 2. Advent.
52. Deus miseretur hominis tribus modis, quia peccantem expectat, desperantem consolatur, congaudet pœnitenti. Pf. 6.
53. Duæ alæ Dei sunt misericordia, & veritas: 1. protegit peccatores: 2. justos. Pfal. 16. Item misericordia parcit, veritate corrigit: 1. non repellit pœnites ab indulgentia: 2. puniens causam nostram, non personam respicit. Pf. 26. & Pf. 50. & Pf. 56.
54. Deus dicitur declinare in ira, quando non corrigit, vel non damnat: declinat in misericordia, quando exponit tormentis, vel quando permittit peccare. Pf. 26.
55. Dei furor, & sagitta multiplex. Pf. 37.
56. Deus iudex, sapiens, iustus, omnipotens. Psalm. 50.
57. Dei calix est ejus iustitia; plenus est mero, & quomodò. Pf. 74.
58. Deus mittit manum suam vel puniendo, vel protegendo, vel benedicendo. Pf. 80.
59. Deus advocatus noster in iudicio, & quomodò. Pf. 118. n. 118.
60. Deus districtè agit in tribus, scilicet in non acceptando personas in punitione peccati, & in punitione æterna. Pf. 118. n. 138.
61. Dei misericordia est contra triplicem miseriam cordis, operis, & perseverantiæ in peccato. Psalm. 118. cap. 3. v. 9. & c. 4. ver. 16. & cap. 5. vers. 12.
62. Dei salutare expectandum, & quare. Pf. 118. c. 3. v. 9.
63. Dei bonitas in nos expenditur multipliciter. Pf. 118. c. 5. v. 1. & 3. & 4. & in Sap. c. 7.
64. Dei misericordiæ magnitudo, multitudo, & claritas. Psalm. 118. cap. 5. vers. 13. & cap. 6. v. 8. & Psalm. 135. 137. & 139. & in Sap. cap. 11. & cap. 12. & serm. 1. Dom. 4. post Epiph. & serm. 1. Dom. 5. post Epiph. Expenditur in petendo pacem cum peccatore. serm. 1. Dom. 1. post octav. Pentec.
65. Dei indignatio expenditur. in Thren. c. 3. & virga furoris. cap. 3. ibid. Ira ejus multiplex. in Ioan. c. 3. n. 36.
66. Iudiciarius conspectus Dei est tripartitus, scilicet probativus per meritorum examen: approbativus per benemeritorum coronationem: & improbativus per malemeritorum condemnationem. in Pf. 118. c. 11. n. 8.
67. Dei misericordia super omnes expenditur. in Luc. c. 1. n. 50. Diversimodè trahit homines. in Io. c. 6. n. 44. & serm. 2. in ser. 4. Pent.
68. Viscera misericordiæ Dei sunt nimia dilectio, & compassio. in Luc. c. 1. n. 78.
69. Dei misericordia, sapiëntia, & potentia manifestantur in conversione peccatoris magis, quàm in conservatione totius multitudinis cœlestium beatorum. in Luc. c. 15. n. 6. & n. 20. & serm. 4. Dom. 5. Post oct. Pasch.
70. Dei propitiatio in hac vita, in extremo, & in gloria expenditur. ser. 3. Dom. 4. post oct. Pasch. & serm. 2. Dom. 10. post Pent.
71. Deus Pater, & Filius, & Spiritus sanctus dicitur ter sanctus, quia præmiat bonos, & punit malos: primos quia sunt signati signo sui nominis: secundòs signo Diaboli. serm. 1. Dom. Trinit.
72. Dei potestas, veritas, & bonitas in præmiando, & puniendo qualis. serm. 1. Dom. Trin. & serm. 3. ibid. & serm. 1. Dom. 3. post Pentec. Et in acquisitione nostrorum operum, & omissio-num. ser. 2. Dom. 8. post Pent.
73. Dei misericordia in collatione multiplici beneficiorum quanta. ser. 1. 1. in Pent. & ser. 1. ser. 2. Pent. & ser. 1. in Trin. & ser. 3. ib. & ser. 3. Dom. 3. post Pent. & ser. 3. Dom. 5. post Pentec. & ser. 1. Dom. 8. post Pent. & ser. 2. Dom. 10. post Pentec. & op. Myst. Theol. c. 1.
74. Dei misericordia in nos expenditur in hoc quod à Diabolo non suffocamur, quod Mundus non subvertitur, quodque peccator non absorbeatur in Inferno. serm. 3. Dom. 6. post Pent. & serm. 2. Dom. 10. post Pent.
75. Dei misericordia melius recognoscitur in cognoscendo nostras miserias. ser. 3. Dom. 6. post Pentec.
76. Dei misericordia magna ostenditur condonantibus injurias. serm. 2. Dom. 10. post sent.
77. Dei liberalitas expenditur in condonando peccata. serm. 1. Dom. 21. post Pent. Item ejus benignitas ad suos servos. opusc. Bibl. paup. c. 13.
78. Dei severitas ob inobedientiam, invidiam, ob negationem in negotiatione talentorum à Deo receptorum, & ob sequelam concupiscentiarum. serm. Dom. 21. ibid.
79. Deus ob defectum charitatis in proximum repetit quod condonaverat. serm. 4. Dom. 21. post Pent.
80. Dei misericordia in recipiendo pœnitentem exemplo prodigi: severitas in differentem pœnitentiam expenditur. serm. in fest. S. Petr. ad vinc. & ser. 1. de S. Matth.
81. Deus liberalis in dando munera suis militibus. serm. de S. Cæcil.
82. Deus ostenditur Iudex potentissimus omnia punire valens: sapientissimus omnia cognoscens: rectissimus omnia punire volens secundùm uniuscujusque merita. serm. 1. de Evang.

83. Deus consideratur Factor, Redemptor, & Ultor. serm. 4. de uno Confess. & serm. 3. de SS. Angel.
84. Dei misericordia, & alia attributa relucet, sicut & iustitia in Incarnatione Verbi. opuscul. Brev. p. 4. c. 1. & p. 3. c. 6.
85. Dei misericordia superexcedit omnia peccata Mundi. op. Stim. p. 2. c. 4.
86. Dei misericordia certat cum malitia humana. op. Stim. p. 2. c. 6. & 8.
87. Dei severitas in delinquentes ostenditur ex multis auctorit. S. Script. opuscul. Bibl. paup. c. 10. & c. 11.
88. Dei misericordia non gratificat secundum partem, sed omnem offensam remittit. l. 4. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2.
89. Dei misericordia maximè manifestatur in colatione potestatis clavium, etiam malis Sacerdotibus. lib. 4. distinct. 19. artic. 1. quæst. 2. ad 3.
90. Dei iustitia multiplex maximè in damnatos expenditur. Ps. 118. c. 9. v. 9.
91. Deus ut pacem faciat cum peccatoribus, misit Filium suum in terras. serm. 1. Domin. 1. post Pentec.
92. Dei misericordia bonitas, sapientia, & potentia magis elucet in permissione peccati, & quomodo. lib. 2. distinct. 23. artic. 1. quæst. 1. & 2.
93. Deus quomodo possit dispensare in iure naturali. l. 4. d. 33. a. 1. q. 1.
94. Dei misericordia, & iustitia sunt duæ alæ, quibus nos protegit. V. Ala. n. 10.
95. Deus in conferendo gratiam, vel pœnam non attendit ad futura merita, vel demerita: sed ad idoneitatem præsentem. lib. 2. distinct. 29. artic. 2. q. 1. ad 1.
1. Dei amor in creaturas non est affectus, sed effectus, hicque vel est actu, vel habitu: ob idque potest dici Deus amasse ab æterno creaturas, & eas actu amare in tempore. lib. 3. d. 32. artic. 1. quæst. 1. & seq. per tot. & lib. 3. dist. 29. q. 3. ad ult. & lib. 3. dist. 28. art. 1. q. 1. ad 1. & in Ioan. c. 14. n. 21.
- Est charitas essentialiter, & causaliter. l. 1. d. 17. dub. 5.
- Est amor fruitionis, qua fruendo se utitur homine. lib. 1. d. 1. art. 3. q. 2. ad 3. & l. 3. d. 32. a. 1. q. 1. ad 5.
2. Amor Dei quoad principale significatum importat essentialitatem divinam, quoad connotatum importat quid temporale, connotat & creatum. l. 3. d. 32. dub. 1.
3. Dei dilectio alia est electionis, alia approbationis: 1. est æterna: 2. in habitu est æterna: si in actu est ex tempore. lib. 3. dist. 32. dub. 2. & 3.
4. Deus dicitur aliquem diligere, vel quia ei communicat bonum, vel quia proposuit communicare. lib. 3. d. 32. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 1. art. 3. q. 2. ad 3.
5. Dei amor, quo diligit creaturas stat in communicatione boni vel naturalis, vel gratuiti, & secundum bonum naturale amat Deus creaturas omnes communiter: non verò secundum gratuitum. lib. 3. dist. 32. artic. 1. quæst. 1. ad 2. & quæst. 2.
6. Deus dicitur omnes diligere ex charitate, quatenus ly, ex, dicitur habitudinem principii motivi, & effectivi: quatenus verò superaddit etiam habitudinem exemplaris representantis, sic diligit solum iustos, quorum est exemplar. lib. 3. d. 32. a. 1. q. 2. ad 1. & l. 3. d. 28. a. 1. q. 1. ad 1. V. Charitatis effectus. n. 70.
7. Dei amor non transformat ipsum in creaturas, sed potius è converso. lib. 3. dist. 32. art. 1. q. 2. ad 2.
8. Quomodo deus dicitur diligere malos. lib. 2. d. 32. a. 1. q. 2.
9. Dei dilectio qua diligit se, & creaturam est una, tamen relata ad Deum dicitur fruitio; ad creaturam verò dicitur usus, per quem ordinatur creatura in finem. l. 3. d. 32. a. 1. q. 1. ad 5. & l. 1. d. 1. a. 3. q. 2. ad 3.
10. Deus quomodo æqualiter, & inæqualiter diligit bonos, malos Angelos, & omnes creaturas, & Christum, & Christus Ioannem, quàm Petrum. l. 3. d. 32. art. 1. q. 3. 4. 5. & 6. & dub. 3. & l. 3. d. 29. q. 3. ad 1.
11. Deus ob suam immensam misericordiam mercatus est nostras animas majori pretio, quàm nos valeremus, & hoc ob nostram inopiam relevandam, & nostram utilitatem augendam. l. 3. d. 32. a. 1. q. 5. ad 4.
12. Deus diligendo hominem, facit eum suum habitaculum. l. 3. d. 32. q. 5. in arg.
13. Dei amor in nos non potest explicari, nec alicui alii comparari, quia est infinitus. op. de prof. Relig. l. 2. c. 72.
14. Dei amor in nos ostenditur immensissimus ex beneficiis collatis homini, & stabilissimus ratione principii, medii, & finis: & communissimus in bonos, & malos. serm. 1. fer. 2. Pent. & ser. 2. ibid. & Ps. 118. c. 11. v. 7. & in Luc. c. 12. n. 49. & seq. & in Ioan. col. 17.
15. Deum diligere creaturas irrationales est eas conservare. l. 3. d. 28. a. 1. q. 1. ad 1.
16. Dei amor se extendit propriè solum ad eos, qui nati sunt esse Filii eius per adoptionem. l. 3. d. 28. a. 1. q. 1. corp.
17. Dei dilectio connotat effectum in creatura, non sic cognitio. l. 3. d. 32. q. 3. ad 4.
18. Deus præponderat salvationem unius iusti damnationi multorum impiorum. l. 3. d. 40. q. 2. ad 3.
19. Deus Pater quomodo dicitur tradidisse Filium. l. 3. d. 20. dub. 3.
20. Deus quantum æstimet hominem. in Luc. c. 12. num. 7.
21. Dei dilectio qualis ostensa in missione Filii. in Ioan. c. 3. n. 15. & col. 17.
22. Dei amor in nos est fundamentum omnium bonorum operum nostrorum. in Ioan. cap. 15. num. 9.
23. Deus quomodo possit dici Pater noster ratione creationis, justificationis, adoptionis, & glorificationis. in Luc. c. 11. n. 2. & op. Expof. orat. Domin. V. Dei varia. n. 167.
24. Dei amor in nos expenditur tum in missione Filii, tum in susceptione peccatoris, tum in liberatione hominis à debito Inferni. serm. 3. Dom. 4. post oct. Pasch.
25. Dei amor in nos expenditur ex beneficiis corporalibus, spiritualibus, & æternalibus: eaque enumerantur: item qualitas amoris in amicos, & inimicos, & in omnes creaturas. serm. 1. fer. 2. Pent. & serm. 1. 1. in Pent. & serm. 1. Dom. Trin.

26. Deus ut faciat pacem cum peccatore, misit Filium suum in mundum. serm. 1. Domin. 1. post Trinit.
27. Dei amor expenditur in expectando peccatores ad pœnitentiam. ser. 3. Dom. 3. post Pent.
28. Dei amor in suos in creatione, redemptione, & collatione bonorum naturalium, & supernaturalium, & exemplo filii prodigi ostenditur: è contra crudelitas Diaboli. ser. 2. Dom. 14. post Pent. & op. amatorium.
29. Dei amor ad creaturam est non affectus, sed effectus, seu boni communicatio, quæ si attenditur secundum rationem habitualem respicit bonitatem Dei: secundum actuaalem verò respicit voluntatem. l. 1. d. 1. a. 3. q. 2. ad 3. & dist. 40. a. 3. q. 1. ad 4.
30. Dei dilectio est exemplar nostræ dilectionis. l. 3. d. 32. expof. Text.
31. Quid sit Deum diligere creaturas ex charitate, & quid importet ly, ex. l. 3. d. 32. art. 1. q. 2. ad 1.
32. Dei dilectio non inclinatur ipsum ad objectum amatum, sed è converso transformatur rem amatam in Deum: & si amor in speciali conformatur eam ad similitudinem expressam Dei, & hoc est privilegium solum habentis charitatem Dei. l. 3. d. 32. a. 1. q. 2. ad 2.
33. Dilectio Dei alia consideratur secundum essentialiam, alia secundum efficaciam, & effectus: seu ex parte actus volendi, & ex parte voliti. l. 3. d. 32. a. 1. q. 2. ad 2.
34. Dei amor in homines qualiter excedat amorem in Angelos, & hoc maxime in gloria. l. 1. d. 32. a. 1. q. 4. corp.
35. Dei amor maxime relucet in Eucharistia. V. *Eucharistia essentia*. n. 6.
1. Deus est cognoscibilis aut per speciem, aut per essentialiam immediatè, aut per effectus. l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2. ad 4. Adverte hic per speciem Seraph. Doct. intelligere lumen gloriæ, ut clarè videre est in tota quæstione: ob id loco speciei abstractæ assignat S. Doct. lumen gloriæ tanquam comprincipium visionis. & l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad 5. & l. 2. d. 23. a. 2. q. 3. ad 7. & l. 3. d. 14. art. 1. q. 1. corp. Trinitas non est cognoscibilis, nisi per fidem. lib. 1. dist. 3. part. 1. art. 1. quæst. 4. Videtur S. Bonav. dicere. l. 2. d. 23. a. 2. q. 3. ad 7. quod cognitio Beatorum sit tantum passiva, id est in suscipiendo, non in agendo: sed adverte ipsum non negare actionem intellectus, sed tribuere potiorem locum lumini gloriæ: ait enim videre est potius in suscipiendo, quam in agendo, maxime cum videtur lumen, & ob id coincidit cum opinione Scoti ponentis intellectionem esse ipsum Verbum productum ut qualitatem, seu terminum. & l. 3. d. 14. a. 1. q. 1. corp. & q. 3. ad 6. clarissimè.
2. Ad visionem Dei non requiritur in anima species abstracta, cum Deus sit præsens intimè ipsi animæ per veritatem. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad 5. & l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2. ad 4. & ad 3. & l. 3. d. 14. per tot. & præcipuè a. 2. q. 1. ad 1. & l. 1. d. 22. a. 1. q. 1. ad 5. De perfectione hujus visionis beatæ. V. lib. 3. d. 14. per tot. præcipuè q. 2. & opusc. Comp. Theol. l. 7. c. 26.
3. Deus naturaliter non potest cognosci clarè ob sui eminentiam: hinc requiritur aliqua supernaturalis influentia luminis. l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2. corp. & l. 1. d. 3. ibid. sicque per tale lumen resultat proportio aliqua. l. 1. d. 3. p. 1. ibid. ad 1. & l. 4. d. 48. art. 1. quæst. 2. & 3. & l. 3. d. 14. p. 1. art. 1. quæst. 3.
4. Cognitio, quæ habetur ab anima de Deo est apprehensiva, quæ consistit in manifestatione veritatis rei cognitæ: ad quam requiritur proportio convenientiæ: non verò habetur cognitione comprehensiva. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 1. d. 22. art. 1. q. 1. corp. Vid. *Christi cognitio*. num. 6. seq.
5. Deus in se est summè cognoscibilis, quia est summa lux complens nostrum intellectum, sed non cognoscitur pro hoc statu ob defectum nostræ potentiæ, qui non tollitur nisi per deformitatem gloriæ. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. Hinc est solum objectum totale animæ in ratione cognoscibilis: comprehendit enim in se omne cognoscibile. lib. 1. d. 1. art. 3. q. 2. corp.
6. Deus à Beatis videtur per similitudinem expressam, scilicet per Verbum, secundum cujus majorem, vel minorem participationem est ordo in gradibus præmiorum, hæcque est proportio non quantitativa, sed qualitativa. l. 2. d. 23. a. 2. q. 3. ad 7. & l. 3. d. 14. a. 1. q. 1. & 3. ad 6. Hæcque visio est duplex matutina, & vespertina. lib. 3. dist. 31. artic. 2. quæst. 1. ad 5. & l. 2. d. 4. a. 3. per tot.
7. Deus videri potest tripliciter, scilicet visionem intellectualem in seipso lucens: imaginaria, & corporali apparens in subiecta creatura. lib. 2. d. 10. a. 3. q. 2. corp. & l. 1. d. 16. a. 1. q. 2. ad 5. & l. 4. d. 48. a. 1. q. 2.
8. Item quadruplex genus est cognoscendi Deum, scilicet per fidem, per contemplationem, per apparitionem, & per apertam visionem: 1. est gratiæ communis: 2. gratiæ excellentis: 3. gratiæ specialis: 4. gloriæ consummantis: omnes isti modi requirunt aliqualem præsentiam Dei ipsi intellectui, vel propriam, vel alienam. l. 2. d. 23. a. 2. q. 3. corp. & opusc. Comp. Theol. lib. 1. cap. 16.
9. Differentia cognitionis Dei in patria, in statu innocentia, & in via mortali qualis. l. 2. d. 23. ibid. & l. 4. d. 1. p. 1. dub. 9. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 16. Item qualis erit inter beatos, & damnatos differentia circa visionem Dei, & Christi in die judicii. l. 4. d. 48. a. 1. q. 2. & 3. & ser. 1. Dom. 2. post oct. Pasch.
10. Amor Dei in plus se extendit, quam visio, & quare. l. 2. d. 23. a. 2. q. 3. ad 4.
11. Deus in hoc solum comprehenditur, quod incomprehensibilis est. l. 3. d. 14. a. 1. q. 1. fund.
12. Deus quare est incomprehensibilis, & tamen cognoscitur, lib. 3. d. 14. art. 1. q. 2. ubi exponitur quot modis sit comprehensibilis. ibid. ad 6.
13. Quare intellectus creatus non corrumpitur in videndo Deum, cum excellens sensibile corrumpat sensum. l. 1. d. 1. a. 3. q. 1. ad 2.
14. Intellectus animæ existentis in peccato quare non potest videre Deum. l. 1. d. 2. dub. 2. & l. 4. d. 48. a. 1. q. 2. corp. & q. 2. ad arg. & l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2. ad 5. & serm. 4. Dom. 2. Quadrag. & l. 3. d. 24. dub. 4. & ser. 2. in oct. Pasch.
15. Deus non potest videri ab oculo corporeo: licet enim dicatur visus aliquibus in via, id intelligendum in forma corporali, vel per contemplationem. l. 2. d. 8. dub. 3.

16. Deus quomodo possit videri in via, elevando intellectum super omnem creaturam in Deum, per quod mirabiliter inflammatur voluntas, estque proprium fervorum Dei. l. 2. d. 23. art. 2. q. 3. ad 6. & l. 3. d. 24. dub. 4.
17. Deus potest cognosci in via vel per causalitatem, vel per negationem, vel per excellentiam, sicque multiplex nomen Deo tribuitur. l. 1. d. 22. a. 1. q. 2. corp. & q. 3. & op. Incend. am. c. 3. & l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2.
18. Deus in via cognoscitur vel in effectu, scilicet in gratia, vel in signo. l. 1. d. 16. q. 2. ad 4.
19. Deus de se est notior qualibet re: quantum ad nos verò notior est res corporea præsens. l. 1. d. 17. p. 1. dub. 2.
20. Deus intelligitur per creaturas vel per similitudinem, vel per negationem, & dissimilitudinem. l. 1. d. 22. q. 3. ad 2. cognoscitur per creaturas, & in creaturis. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3. corp. & l. 1. d. 22. a. 1. q. 1. & in Sap. c. 14. & Pl. 118. c. 2. v. 14. Primum est viatorum: 2. est beatorum.
21. In Deo idem est, quod cognoscitur, & ratio cognoscendi: non in creaturis, unde in creaturis nomen significat substantiam cum qualitate: l. 1. d. 22. a. 1. q. 1. ad 7.
22. Deus cognoscitur in via vel in vestigio, & in imagine, vel in effectu, vel in intima Dei unione, hocque est excellentissimum. lib. 3. dist. 24. dub. 4. & op. Itin. ment. per tot. & l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. quæst. 2.
23. Dei cognitio in via est sapientia, quia habet junctum saporem, per hancque illuminatur intellectus, & inflammatur affectus. lib. 3. dist. 24. dub. 4. Quomodo haberi possit & ejus effectus, qui est videre Deum. l. 2. d. 23. a. 2. q. 3. ad 6. & serm. 4. Dom. 2. Quadrag. & serm. 2. Dom. octav. Pasch. & ser. 1. Dom. 2. post oct. Pasch. & in Ioan. c. 3. n. 15. & c. 12. n. 40. & c. 14. n. 8. Habet hæc cognitio multos gradus, scilicet in vestigio, in imagine, in effectu gratiæ, & per intimam unionem Dei, & animæ, hæcque est excellentissima supra statum communem. l. 3. d. 24. dub. 4. & in Ioan. col. 88. & in Ioan. c. 1. n. 5. Dei visio alia imaginaria, alia ænigmatica, seu per contemplationem; alia facie ad faciem, in Ioan. c. 1. n. 18.
24. Divinitatis unitas potest cognosci lumine rationis naturalis, & per manuductionem ratiocinationis, tamen non potest cognosci essentia, nec pluralitas Personarum absque lumine fidei. l. 3. d. 24. a. 2. q. 3. corp.
25. Cognitio fidei, & scientifica Dei quomodo possunt simul stare. l. 3. d. 24. a. 2. q. 3.
26. De Deo duplex est cognitio scientialis: à parte comprehensionis, & manuductione rationis: 1. est in patria, nec stat cum fide. 2. est in via. l. 3. d. 24. ibid.
27. Cognitio, seu visio Dei per speculum est ascensus à cognitione creaturæ ad Creatoris cognitionem, hæc non est in patria: in speculo verò est videre Deum in creatura, hæcque est in patria, diciturque cognitio vespertina. lib. 3. d. 31. a. 2. q. 1. ad 5.
28. Visio Dei per speciem, & per speculum quantum differunt. l. 3. d. 31. ibid.
29. Dei cognitio melius acquiritur per experimentum dulcedinis, quam per scientiam. l. 3. d. 35. q. 1. ad 5.
30. Dei cognitio potest haberi per simplicem ascensum fidei, vel per adminiculum doni intellectus, vel per simplicem intuitum, quod erit in gloria. l. 3. d. 35. q. 3. corp. hic tertius modus habetur etiam in hac vita experimentaliter à mundis corde. l. 3. d. 35. ibid.
31. Deum cognoscere etiam per ænigma vel in modo dico est melius, quam habere notitiam de omnibus creatis. l. 3. d. 23. a. 1. q. 4. ad arg.
32. Deum videns habet Paradisum in quocunque loco. l. 3. d. 22. q. 6. ad 1.
33. Deus cognoscitur per lumina artium, & scientiarum. op. reduc. art. ad Theol. & op. Itin. ment. cap. 3.
34. Deus se nobis reddit manifestum per librum creaturarum, ut est principium efficiens: ut verò est reparativum, per librum S. Scripturæ. op. Brev. p. 2. c. 5. & c. 11. & opusc. Cent. p. 3. sec. 2. & ser. 2. in oct. Pasch. & in Sap. c. 14. & op. diæt. fal. t. 6. c. 3.
35. Deus non est intellectus agens, vel possibilis, ut dixit Pythagoras. l. 2. d. 18. a. 2. q. 1. corp.
36. Quare tam parvi Deum cognoscant per creaturas. op. Itin. ment. c. 4.
37. Deus potest contemplari à nobis extra nos per vestigium: intra per imaginem: supra per lumen, quod signatum est super nos. op. Itin. Ment. c. 5.
38. Divinitatis essentiam investigare est ad vitam æternam festinare. opusc. de 7. Itin. ætern. prol.
39. Ignorantia Divinitatis quam perniciosa. op. de 7. Itin. ibid.
40. Modi quibus possit cognosci Deus per negationem, & positionem explicantur egregie. op. Incend. am. c. 3. Per negationem est nobilissimus modus. ibid. & ser. 2. Hex.
41. Dei notitia nobis est inserta naturaliter, & quomodo. lib. 2. d. 39. art. 1. q. 2. corp. & serm. 5. Hexæm.
42. Dei cognitio quot modis impeditur. lib. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2. ad 5.
43. Divinæ generationis cognitio quomodo haberi possit ex cognitione variarum productionum, quæ fiunt in creaturis. serm. 11. Hex.
44. Cognitio creaturarum est scala ascendendi ad cognitionem Dei. serm. 2. in oct. Pasch. & ser. 2. Dom. 2. Quadrag. & op. Itin. ment. c. 1. & seq. & l. 1. d. 3. a. 1. p. 1. q. 2. Deus factus est visibilis in carne, ut per id ad cognitionem invisibilis Dei perveniremus. l. 3. d. 1. a. 2. q. 3. ad 3.
45. Deum quomodo cognoverint Philosophi gentiles, qui negarunt ejus providentiam. serm. 1. in Rogat.
46. Dei quatuor profunda secreta investigabilia proponuntur, scilicet sublimitas divina esse existentis in duabus emanationibus, & nobilissimis conditionibus: 2. est creatio rerum de nihilo: 3. est Incarnationis opus: 4. est sacramentalis dispensatio. l. 1. prolog.
47. Deus solus est objectum totale in ratione cognoscibilis. l. 1. d. 1. a. 3. q. 2. corp.
48. Dei cognitio considerata in se dicitur dies, quia est pura lux, & cognitio, & ratio cognoscendi: quatenus verò extenditur ad creaturam in se ipsa dicitur mane, seu matutina, quatenus verò habetur in Verbo, per quod consurgit ad laudem Dei, dicitur matutina. lib. 2. d. 4. a. 3. q. 2. corp.

49. Deus est solus lux vera, quæ intelligit, & cæteros intelligere facit. l.2.d.10.a.2.q.2. corp. & l.2.d.12.a.2.q.2.ad 3.
50. Deus quomodo sit cognoscibilis à parvulis. l.1.d.37.p.1.dub.29.
51. Deus licet non sit definibilis est tamen cognoscibilis, & notificabilis. l.1.d.25.art.1.q.2.ad 1.
52. Intellectus noster non deficit in cognitione Dei si est, idè non potest ignorare ipsum esse, nec cogitare non esse: deficit tamen in cognitione Dei quid est. l.1.d.8.p.1.a.1.q.2.
53. Cognitione Dei quam habuit Christus fuit simplicis notitiæ, & experientiæ: 1. est in habitibus, & speciebus ipsi animæ inditis: 2. in usibus sensuum exteriorum: hæcque in nobis procedit ab incognito ad cognitum: in Christo verò à cognito uno modo ad cognitum alio. l.3.d.14.a.3.q.2.corp.
54. Dei substantia non potest videri, ut dicitur. 1.Tim.c.6.& in Ioan. c.4.quod explicatur multis modis, sic non potest videri, scilicet viribus nostris vel in via, vel plenè comprehendi, vel ratione substantiæ. l.3.d.14.a.1.q.3.corp.
55. Homo factus est ad cognoscendum, & amandum Deum, & data sunt ei ad id necessaria. Pf.118.n.73.
56. Dei cognitio facit etiam in hac vita videre Deum. ferm.de SS. Sim. & Iud.
57. Cognitione Dei requirit ascensum mentis supra se. ferm.1.de Convers.S.Paul.
58. Homo de Deo deberet scire quinque, scilicet Dei potestatem, veritatem, bonitatem, voluntatem, & severitatem: quæ omnia explicantur. ferm.4.Dom.4.post oct.Pasch.
59. Cognitione, quæ habetur per fidem de Deo, exponitur. opusc. diat. sal. t.3. c.3.
60. Dei cognitio habet plures gradus: 1. est cognoscere eum in creaturis: 2. in scripturis: 3. in sua potentia, sapientia, & operibus: 4. in se ipso per abstractionem ab omnibus creatis. op.de grad.vir.c.25. & op. Itin.ment.c.4.& op. myst.Theol.c.2. p.1.
61. Dei cognitio quomodo haberi potest per cognitionem vestigi in mundo sensibili: imaginis insignitæ in anima, reformata in donis gratuitatis. op. Itin.ment.c.1.2.3.4.& 7.
62. Cognitione divinæ unitatis per ejus nomen primum quod est, esse, quomodo potest haberi. op. Itin.c.5.& 7.
63. Cognitione Dei ut trini, seu emanationum divinarum habetur ex cognitione divinæ bonitatis. op. Itin. ibid.
64. Deus est sphaera intellectualis, cujus centrum est ubique, circumferentia nusquam, quomodo id intelligendum. op. Itin.c.5.& 7.
65. Cognitione Dei, ipsiusque priorum, appropriatorum, & communium attributorum. op. Incend.c.3. Quomodo possit augeti per meditationem Passionis Christi. op. Stim. div.am. c.1.p.1.& c.13.seq.
66. Deus cognosci potest per negationem, per eminentiam, & per causam. op. Comp. lib.1. cap.16.
67. Dei cognitio impeditur per tenebras peccati: per falsam lucem, & per aversionem. op. Comp. Theol. l.1.c.16.
68. Cognitione Dei habetur interiùs, quandoque per inspirationem, quandoque per ratiocinationem: exterius verò per creaturas, & per auditum fidei. op. Comp. Theol. l.1.c.16.
69. Dei cognitio habetur visu à Theologis, & Philosophis: gustu à bonis, isteque est perfectissimus modus. op. Comp. Theol. l.1.c.16.
70. Cognitione Dei est potius quid non sit, quam quid sit. op. Comp. Theol. l.1.c.16.
71. Deus dicitur abscondere faciem suam quando tollit cognitionem sui. op. sum. de essent.
1. Deus diligendus est ex charitate. l.1. d.17. p.1. a.1.q.1.& 2.& l.3.d.27.a.2. per tot. & l.3.d.28. a.1.q.6. & op. Sol. c.1. & op. de perfect. vit. ad for. c.7. & op. Comp. Theol. l.5. c.28. & seq. & op. Amat. & op. Bibl. paup. c.40. Est enim proprium objectum charitatis, quia summum bonum est. l.3.d.27.a.1.q.1.corp. & ad 5. & q.2. & ferm.3. Dom. 17. post Pent. Quomodo cadit sub præcepto dilectio Dei. l.3.d.27.a.2.q.6. & ser.3. post Pent. Dicitur præceptum maximum. ser.3. Dom. 17. post Pent. Solus est objectum fruibile animæ: fructio enim dicit amoris unionem. l.1.d.12.& a.2. & 3. per tot. & opusc. Itin. ment. cap.7. Vid. Cor. n.41. V. *Charitas*. per tot. V. *Anima in ordine ad Deum*. per tot.
2. Amor quo diligimus Deum est charitas distincta à Personis Trinitatis, estque habitus animam informans, qui effectivè appropriatur Trinitati, exemplariter Spiritui sancto. lib. 1. d.17.p.1.a.1. q.1.corp.
3. Charitas, qua diligimus Deum est virtus, qua Deus cooperatur nobis, & qua nostra voluntas cooperatur Deo. l.1.d.17.p.1.art.1. q.1.ad arg.
4. Charitas facit diligere Deum quantum debet diligere à nobis, sicque diligitur à nobis Deus in infinitum, non simpliciter, sed secundum æstimationem, idest plusquam omne creatum. l.1.d.17. ibid. & l.2.d.27.a.2.q.5. ad 3.
5. Amor in Deum rectus est radix nostræ rectitudinis. Amate aliquid citra Deum quid. Vid. *Creaturam*. num.55.
6. Amor in Deum procedens ex gratia captivat animam ad diligendum quod Deus diligit, & ad odiendum quod ipse odit, facitque contemnere vitam, honores, & omnia creata. lib.2. d.3. p.2.a.3.q.1.ad 3.
7. Deum non potest quis odire, si consideretur ut summum bonum: si verò ut puniens, potest. l.2.d.5.dub.1.
8. Dei dilectio alia est à voluntate naturali, alia ab electiva, alia à gratuita: 1. est appetitus concupiscentiæ: 2. amicitiae: 3. obsequii obedientiæ. l.2.d.5.a.3.q.1.ad 4.
9. Charitas optat summum bonum aliquando Deo, aliquando sibi, aliquando proximo: ob id unum est bonum optatum, quod est objectum principale, licet ad varios comparetur. lib.3. d.27.a.1.q.2.corp.
10. Dei amor, & proximi qualiter differant. l.3. d.27.a.1.q.2. & dub.1. & a.2.q.3.
11. Quid sit diligere Deum ex toto corde, ex tota anima, & ex tota voluntate. l.3.d.27. dub.3. & art.2. q.6. & op. Solil. c.1. & ser.2. Dom. 17. post Pent. & l.1.d.17.p.2.q.4.corp. & l.3.d.29.q.2. & Pf.118.n.40. & in Luc. cap.10. num.27. & op. de perfect. vit. c.7.
12. Dei amor perfectus facit perfecte servire abque intuitu præmii, estque actus amicitiae. l.3. d.27.a.2.q.2.ad 2.

13. Quæ differentia inter amorem in Deum viatoris, & beati. l.3.d.27.a.2.q.6.corp.
14. Dei amor excedit in infinitum amorem aliarum rerum ratione objecti, quod est summum bonum. lib.3.d.29.a.1.q.2.ad 5.& op. Brevil. p.5.c.8.
15. Deus præponendus est cuicumque creaturæ, etiam nobis, in amore. l.3.d.29.a.1.q.2.
16. Amor in Deum est amor fruitionis, quia est propter se: usus verò est propter aliud. lib.3.d.29.a.1.q.2.
17. Caritas non potest separare honorem Dei à commodo nostro. l.3.d.29.a.1.q.3.ad 6.
18. Quomodo amor Dei importet præceptum subeundi mortem pro Christo. lib.3.d.30.a.1. quæst.1.
19. Deum amans propter temporalia peccat mortaliter, faciens de fine viam, & de via finem: ibi enim sunt duo amata, quorum principalis est res temporalis. l.3.d.34.a.1.q.2. ad 5.p.2. & l.3.d.24.a.2.q.3.ad 1.
Potest tamen quis diligere temporalia bona ex charitate imperante. l.3.d.28.a.1.q.1. ad 5.
20. Dei amor quid sit, in quo consistat, & quos fructus pariat in anima. op. Solil. c.1.& opusc. Stim.p.2.c.2.& 8.& op.de prof. relig. l.2. c.23. & c.73.& op.de 7.don.c.1.& ser.1.fer.2. Pasch. & serm.4. Dom.16. post Pent. & serm.1.2.& 3. Dom.17. post Pent. & ser.3. Dom.21. post Pent. & serm.de SS.Sim.& Iud.& serm.1.fer.2. Pasch. & serm.4. Dom.14. post Pent. & serm.2. Dom.15. post Pent. & serm.3. Dom.21. post Pent. & ser.2. de S.Magdal. & serm.1. de S. Iac. Apost. & serm.1. & 2. de S. Laurent.
- Excitatio. 21. Dei amor excitandus maxime ex consideratione amoris ipsius in nos. op. Stim. div. am. part. 2. c.2. Et ex consideratione beneficiorum. serm.2. Dom.12. post Pent. & serm.8. de Apost. Ex cognitione creaturæ. V. *Creatura*. n.60. V. *Homo ad Deum*. n.136.
- Gradus. 22. Dei amor varios gradus habet non ex parte objecti, sed modi in illud tendendi. l.3. dist.29. dub.3. & op.de sex al. Cherub. Ala 6. & serm.4. Dom. infr. oct. Epiph.
- Ala. 23. Deum amans non potest absque maximo dolore videre perditionem animarum. op. Myst. Theol. p.3. c.4.
24. Amor Dei, & proximi sunt duæ Alæ, quibus volatur ad Cælum. serm.3. Dom.4. post Epiph. Vid. *Ala*. n.1.
Sunt duo ligna scalæ, per quam ascenditur ad cælum. serm.4. in Ascens.
- Scala. 25. Ignis amoris debet semper ardere in Altari cordis, ligna ipsum conservantia sunt beneficia nobis à Deo impensa. serm.2. fer.2. Pasch. & serm.5. in Pentecost. & serm.2. Domin.12. post Pentec.
- Opera. 26. Dei amor ubi est, operatur magna: si renuit operari, amor non est. op. apol. paup. resp.1. c.3. & serm.3. Dom. Pasch. est enim fructus obedientiæ. serm.3. Dom. Pasch.
27. Dei amor ostenditur in quatuor, scilicet in dando, in cibando, in visitando, & in manifestando secreta. serm.2. fer.2. Pent.
28. Caritas in Deum est Prior, seu Abbas regens regnum animæ. serm.1. fer.2. Pent.
29. Amor Dei necessarius ad salutem. sermon.1. Dom.17. post Pent.
30. Amoris Dei signa, & affectus qualia sint.
- serm.1. Dom.17. post Pentec. & serm.3. ibid. & serm.4. Dom.18. post Pent. & ser.2. de S. Magdal. & serm.8. de Apost. & ser.4. Dom.14. post Pent. & ser.1. de S. Iac. Ap. & op. de 7. Itin. æter. itin. 48. per tot.
31. Amor Dei ordinat irascibilem, & concupiscibilem potentiam: ejus actus quis sit, & objectum. serm.3. Dom.17. post Pent.
32. Dei amor suadetur ex natura id dictante: ex mandato multiplici, scilicet scripturæ: ex redemptione Christi facta: & ex gloria in Cælo promissa. serm.8. de Apost.
33. Deus solus est objectum totale animæ in ratione cognoscibilis, & fruibilis. lib.1. d.1.a.3. q.2. corp.
34. Deus solus est proprius finis ultimus, ad quem debet tendere amor, & omnis actus noster. l.1. d.1. dub.15. & opusc. Itin. ment. c.5. & l.1. d.3. q.1. in arg. & opusc. Brevil. p.5. c.8. & l.2. d.15. art.2. q.1.
35. Deus ignis est, qui à Christo accenditur per calorem suæ passionis. op. Itin. c.7.
36. Deus factus est visibilis in carne, ut per visibilia reducat nos ad amorem invisibilium. l.3. d.1. a.2. q.3. ad 3.
37. Deus quando aliquando differt concessionem gratiarum. l.3. d.1. a.2. q.4. ad 2. sicque quare distulit incarnationem. l.3. d.1. a.2. q.4. per tot.
38. Deum decet habere multos filios adoptivos, sed non decet multos habere naturales: illis communicat justitiæ bonitatem, istis deberet communicare nomen, & dignitatem divinitatis. l.3. d.2. a.2. q.2. ad 4.
39. Deo soli debetur gloria: hinc magis elegit pauperes, & ignobiles, ut non gloriatur in conspectu ejus omnis creatura. l.3. d.2. a.2. q.2. ad 2. Vid. *Cultus*. n.1. seq. Vid. *Infra*. n.64. & 70. seq.
40. Deus colitur cultu interiori fide, spe: & exteriori sacrificio, & reverentia sui requiritur etiam interior. l.3. d.9. dub.1. & serm.5. Hexaem. Quare ab Oriente adorandus. in Sap. cap.16. & op. de don. piet. c.2.
41. Dei cultus complectitur omnium virtutum actus directos in Deum sub ratione finis: virtutum theologiarum sub ratione finis, & objecti: & actus adorationis, quæ est latria, sub ratione finis objecti, & honorabilis. l.3. d.9. per tot. & præcipue dub.1. art.2. quæst.2. corp. estque pietas fidei. serm.5. Hex. Ob multiplicem rationem debetur ei cultus, & reverentia. l.4. d.15. p.2. a.1. q.3. ad 1. & serm.5. Hex. & ser.2. de SS. Philip. & Iac. Præcipue consistit in laude, & sacrificio. ser.5. Hex.
42. Divinæ Personæ possunt adorari unica adoratione. l.3. d.9. dub.2.
Cultus unius Dei est dictatus à lumine naturali: unde Socrates ob id interfectus est, & Plato id confessus est. ser.5. Hex. Vid. *Homo ad Deum*. n.138.
Qualiter colendus est deus exercitio quatuor virtutum cardinalium. sermon. 3. dominica Trinit.
43. Aliqui amant solum Deum, alii præter Deum, alii contra Deum: primi ædificant aurum, argentum, & lapides preciosos: 2. scænum, & stipulam: 3. ferrum, & plumbum. Pf.11.
44. Deum diligentibus quæ bona concedantur. Pf.118. c.11. v.5.

45. Dei servitium exigit sanctitatem quoad seipsum : justitiam quoad proximum : simplicitatem quoad Deum , & perseverantiam quoad hæc omnia. in Luc.c.1.n.74.
46. Deus laus, & cultus perfectus quid exigit. in Luc. cap.2. num.41.& col.47.in Ioan.& opusc. de donat. pietat. cap. 2. Vid. *Homo ad Deum*. num.97.
47. Dei dilectio ostenditur in referendo in eum cogitationes, affectiones, & operationes. in Luc.c.10.n.27.
48. Dei amor est regnum Dei. in Luc. cap.13. num.19.
49. Modus diligendi Deum triplex, scilicet ex toto corde, ex tota anima, & ex tota virtute in Luc.c.13.n.21.
50. Charitas regina virtutum est, sicut cor tribuens vim cæteris. in Luc.c.13.n.21.
51. Dei amor exigit purgationem à peccatis, observantiam præceptorum, & perseverantiam. in Ioan.c.15.n.3.seq.
52. Dei dilectio qualiter exercenda. in Io. col.64.& col.69.
Quam necessaria Prælati. in Io.col.90.
53. Dei amor facit libenter sustinere omnia tormenta. serm.1.Dom.2.post oct. Pasch.
54. Deum non amans anathema est. serm.1.fer.2. Pent.
55. Deum amare fert gaudium cordi : Deum laudare fert gaudium ori : servire fert gaudium operi. serm.3. de una S.Virg.
56. Dei amor facit animam existentem in corpore separari, & absorberi ita à Deo, ut non sentiat pœnas corporales, ut patet in Martyribus. op.de don.Sap.c.8.
57. Deum amantes singulariter à Deo amantur, & foventur. op.de don. sap. c.7.
58. Amoris convivium, & potus spiritualis exponitur amantibus Deum. opusc.de don. Sap.c.5. & op.de don.tim.c.3.de don.scien.c.3.& 4.& de don.Sap.c.4.& seq.
59. De Cella vinaria, de vino, & potu amantium Deum agitur. op.de don.Sap.c.5.seq.
60. Sensus spirituales quomodo exerceat amor in Deum, scilicet visus, auditus, &c. opusc.de 7. don.c.3.
61. Cum amatur Deus, amatur quædam lux, vox, odor, cibus, & amplexus spiritualis interior : lux quam non capit locus : vox quam non capit verbum : odor quem non spargit flatus : cibus quem non minuit edacitas : amplexus quem non divellit edacitas. opuscul. de 7. don. cap.3.
62. Amor Dei reformat civitatem animæ, & totam familiam virium ejus. ibid.c.4.
63. Amor Dei qualem timorem secum compatitur, & qualem excludit. op.de don.tim.c.2.
64. Dei amor facit nos colere Deum cultu interiori, & exteriori, qui etiam compatitur secum cultum aliquarum creaturarum, uti est adoratio imaginum Sanctorum, quæ sunt veluti libri pro simplicibus. op.de don.piet.c.2. V. *Suprà*. n.39. Vid. *Infra*. n.70.
65. Dei amor quomodo excludit peccatum mortale, & quomodo omne peccatum oritur ex defectu amoris. op.de tern.pec.c.3.& 4.
66. Deus est amandus fortiter, prudenter, & perseveranter. op.diær.sal.t.5.c.2.
67. Dei amor comparatur auro ignito : vino con-
- dito : avi prædam rapienti : navi in mari naviganti : & morti carnis perimenti : funi benè tortæ : cani benè docto : lateri benè cocto : arbori : jugo ; & cemento : fonti naturali : vestinuptiali : igni virtuali : & igni ob decem qualitates ignis. op. diær. sal.t.5.c.2.
68. Deum diligere est justum, bonum, sanctum, suave, & facile. op.de dec.præcep.ser.1.
69. Deum diligens propriè sanctificat Sabbatum. op.de dec.præc.ser.4.
70. Deus solus colendus cultu patriæ, cui debetur ex consideratione suæ potentia, & justitiæ, sapientia, & bonitatis : hinc reverentiæ, genuflexiones, & alii ritus externi inventi sunt : item laudes, hymni, & aliæ laudes vocales. op. de præp.ad mis.c.10.& op.Incend.c.2. V. *Suprà*. n.39.seq. & 64. V. *Cultus*. n.1.seq.
71. Dei in quo sensu dicitur amor, & dilectio. op. de 7. Itin. æter. itin. 2. d.5.
72. De cultu multiplici Deo exhibendo, de fine hujusmodi cultus, de causis, de reverentia, & complacentia in Deo habenda, & maximè in Missa quid faciendum latè differitur, & piè. op. Incend.c.2.
73. Amoris in Deum gradus sex. op.Incend.c.2.
74. Amor in Deum quomodo haberi, excitari in se ipso possit homo. op.Stim. p.2. cap.2. tot beneficia exhibuit nobis Christus, ut ad prius amorem excitaremur. opusc. Stim. ibid. & op. Amatorium.
75. Amor in Deum exigit odium sui. op. Stim. p.2.c.6.
76. Deus debet esse objectum omnium nostrarum actionum, & totius amoris. op. Stim. p.3.c.1. & seq. & opusc. Amatorium : ubi de intentione habenda. & opusc. de prof. Relig. l. 2. c.59. Solus Deus est objectum quietans animam. V. *Anima ad Deum*. n.3.
77. Amor sanctus non compatitur secum mixturam amoris terrenorum ; signaque talis amoris expenduntur. opuscul. de profess. Relig. l. 2. cap.27.
78. Amor sanctus mixtus cum terreno est vinum mixtum aqua. op. ibid.
79. Deus fecit animam rationalem, ut ipsa eum laudaret, illi serviret, eum amaret, & in eo delectaretur, & quiesceret. opusc. de red. art. ad Theol.
80. Volenti ad Deum pervenire, & per vitam Christianam procedere necesse est tria scire : 1. quo debet tendere : 2. adjutorium, per quod potest pervenire : 3. viam, per quam debet incedere ; via est in virtutibus, scilicet declinando à malo per pœnitentiam, & tendendo in bonum per exercitium fidei, & dilectionis Dei, & proximi : adjutorium est exercitium Sacramentorum, terminus est gloria, vel pœna æterna. l.4.d.22.a.3.q.1.
81. Amoris in Deum supernaturalis, & naturalis differentia. op. de 4. itin. æter. d.3.
82. Amor in Deum quid sit, & qualiter consequatur contemplationem. opusc. ibid. d.1.& 2. Est virtus gratuita voluntatem in esse secundo perficiens in ordine ad actum diligendi summum bonum propter se, & super omnia. op. ibid. d.4.a.1.
83. Amoris existentis in anima erga Deum signa sunt sequentia : est color de culpa præterita : 2. firmum : 3. in cavendi de cætero : 3. delectatio

lectatio in auditu divini Verbi : 4. promptitudo boni operis : 5. est tristatio de defectu alterius , & lætitia de profectu : 6. est frequens examinatio conscientiæ : 7. concupiscentiæ diminutio : 8. exercitatio sensuum interiorum : 9. observantia mandatorum : 10. est revelatio divinarum veritatum : 11. est esse paratum mori pro proximo : 12. est dilectio inimicorum : 13. est sustinentia omnium adversitatum : 14. renuntiatio omnium creatorum : 15. timor solius Dei : 16. profunda suspiria , & frequentia : 17. alta desideria : 18. cogitationes languidæ : 19. expectationes tædiolæ , quatenus impediuntur , &c. 20. affectiones extaticæ. opuscul. de 4. itiner. æternit. d. 4. a. 1. 2. 3. & 4.

84. Amoris in Deum gradus sunt : 1. amor incomparabilis : 2. incontaminabilis : 3. infatigabilis : 4. inseparabilis : 5. insuperabilis. op. ibid. d. 5. a. 1.

De Deo
varia.

1. Deus est subjectum radicale in Theologia. l. 1. q. 1. in proem.
2. Deo servire intuitu mercedis stat dupliciter, aut propter se solum, & hoc est optimum : aut propter aliud, & hoc vel quia merces est causa movens, & hoc est malum : vel est ratio inducens, & hoc est bonum. lib. 1. dist. 1. artic. 1. q. 3. ad 2.
3. Deus quando dicitur necessariò agere, id importat perfectionem. l. 1. d. 6. q. 1. ad 3.
4. Deus quomodò habeat actum possidendi, ordinis, & conceptionis. l. 1. d. 2. dub. 10.
5. Dei Filii, & Diaboli quinam sint. l. 1. d. 26. dub. 6. & Pl. 118. c. 2. v. 7. a. 4.

Dei servorum officium dignitas. Pl. 118. cap. 3. v. 16. & c. 4. v. 14. & c. 5. v. 12. & c. 6. v. 4 & c. 7. v. 7. & c. 7. v. 15. & c. 8. v. 10. & 13. & c. 9. v. 4. & Pl. 130 & in Sap. c. 3. & c. 10. & in Sap. c. 19. & in Luc. cap. 1. num. 75. Vid. *Homo ad Deum*. n. 139.

Servorum Dei verorum parvus numerus. in Thren. c. 1.

Deus magnificat sanctos suos : 1. per gratiam : 2. per miracula : 3. per dignitates : 4. per gloriam. in Sap. c. 19. n. 20. Quomodò differant servus, filius, & mercenarius. in Luc. c. 15. n. 19. Vid. *infra*. n. 125.

6. Deus est bonum continens omne bonum : ob id est bonum commune, ad quod omnia bona ordinantur. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1. & in Ecclen. proem.
7. Deus non incipit esse Dominus quoad præsentiam habitalem, quia ab æterno eam habuit : benè autem incipit quoad actualem, mutatione facta in suo correlativo. lib. 2. distinct. 2. dub. 2.
8. Dei regnum videre quid sit. in Ioan. col. 15.
9. Deo adhærendum. in Ioan. col. 1.
10. Deus, & creatura conveniunt analogicè in libero arbitrio. lib. 2. distinct. 25. part. 2. dub. 3.
11. Divinæ ordinationi quomodò possit homo resistere. lib. 2. distinct. 35. artic. 1. quæst. 3. ad argum.
12. Deus non facit orationem, seu propositionem falsam, ut falsam ; facit tamen aliquid, quo facto sequitur enuntiatio falsa. l. 2. dist. 37. a. 2. q. 3.
13. Deus in quo sensu potest dici humiliatus. l. 3. d. 1. a. 2. q. 1. ad 1. & d. 12. a. 2. q. 1. ad 3.

14. Deus præmiat supra condignum. l. 3. d. 18. a. 2. q. 2. ad 1.

15. Deus quare permittebat Dæmoni, ut ante Incarnationem magis tentaret, quam post. l. 3. d. 19. a. 1. q. 3. ad ult.

16. Deus exigit à nobis observantiam suorum mandatorum ob nostram utilitatem. l. 3. d. 20. a. 1. q. 2. ad 2. & Pl. 118. c. 9. v. 10. & col. 64. in Io. & ser. 4. Dom. 4. Adv. observantia suadet, quia est à Deo præcepta, quia facilis, quia utilis. ser. 1. de Evang. & opusc. de dec. præc. ser. 1. Effectus observantiæ quales. Plal. 118. c. 1. v. 10. & cap. 3. v. 13. & 15. & c. 4. v. 12. & c. 7. v. 8. & ser. 1. ser. 2. in Pent. & serm. 11. Pent. Ad duo capita omnia reducuntur. serm. 4. Dom. 1. Quadrag.

17. Deus in reparatione præbuit exemplum & Prælati, & subditi, & quomodò. l. 3. d. 20. a. 1. q. 2. ad 5.

18. Dei ut superioris est quære vindictam malefactorum, & gloriam bonorum : hominis verò, & subditi parcere, & judicari. lib. 3. d. 20. q. 2. ad 5.

19. Deo, Deum, & in Deum credere quid sit. l. 3. d. 27. a. 2. q. 1. in arg.

20. Deus non est pœna, nec in se habet aliquid pœnæ : unde timor qui habet pro objecto principali pœnatu, non est meritorius. l. 3. ibid. q. 2. ad arg.

21. Deus solus est spes nostra, à quo sperare debemus veniam, gratiam, & gloriam. lib. 4. d. 5. dub. 4.

22. Dei grex consignatus per characterem Sacramentorum, & similis uni Deo. l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 2. corp.

23. Deus an semper accipiat electos in meliori statu dubium est. l. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 1. corp.

24. Deus quomodò probat homines. op. Bibl. paup. c. 13. & 14.

25. Orationis mirabiles effectus. op. diæt. sal. t. 2. cap. 5.

Orationem factam ex timore pœnæ Deus non audit, sed solum ex amore. l. 4. d. 20. dub. 2. & Pl. 118. c. 5. v. 11. & 12. & in Ioan. c. 9. n. 31. Vid. *Oratio*.

Aliquando differt concedere petita ad majus bonum. op. Sol. 4.

Orandum propter se, amicum, & inimicum. serm. 3. Dom. 21. post Pent.

Deus non audit orationem negantis eleemosynam. op. diæt. sal. t. 2. c. 7.

Possunt peti à Deo bona temporalia secundum affectum humanum, vel promissum evangelicum. l. 4. d. 33. dub. 6.

In oratione quatuor requiruntur, indigentia : confidentia : postulantis largitas, & stabilitas. op. de don. sap. c. 3.

Assistunt Angeli orantibus. sermon. 4. de Angelis.

Cælum penetrat, liberat animam ab obsidione Dæmonum. in Plal. 118. n. 145.

Debet esse devota, ignea, secreta, continua, & importuna. serm. 5. de un. Confess. qualem finem debet habere. Plal. 118. n. 145. & Pl. 118. c. 2. v. 15.

In oratione fides intrans ad Deum instat, spes pulsatur, & charitas impetrat. Pl. 118. c. 11. v. 10. quænam de condigno exauditur. op. Brev. p. 5. cap. 10.

De

- De oratione. Ps. 118. c. 4. v. 9. & 10. & e. 11. v. 10. & in Luc. c. 18. n. 14. & op. Incend. c. 2. & 3. & op. de prof. relig. l. 2. c. 60. seq.
- Datur Spiritus Sanctus orantibus solum. ser. 11. Pent. & serm. 1. Dom. 21. post Pent. & ser. 5. de vno Confes. & op. de prof. Relig. l. 2. c. 60. seq.
- Quam Deo grata oratio facta in Ecclesia. ser. de dedic. & op. de prof. relig. l. 2. c. 69.
- Orationi Christus per instrumentum publicum omnia promisit. Ps. 118. c. 11. v. 10.
- Deus vult dare; vult tamen rogari. in Luc. c. 4. n. 39. Tractat variè orantes, & quare. op. de prof. relig. l. 2. c. 67. Cogitur oratione. ser. 2. de S. Lucia: quare non exaudit. op. de prof. relig. l. 2. c. 71.
26. Lex divinitatis est perducere ad perfectionem mediâ per primâ, & vltimâ per mediâ: hinc varij status, gradus, & ordines in Ecclesia. l. 4. d. 19. a. 3. q. 1. corp. & ob id domus Dei est ordinata. l. 4. d. 24. p. 2. a. 2. q. 1. in arg.
27. Dei dona sunt sine pœnitentia, nec iudicat bis in idipsum. l. 4. d. 22. a. 1. q. 2. in arg.
28. Deum habens, habet omne bonum. l. 4. d. 45. dub. 1. & in Luc. c. 10. n. 41. & c. 12. n. 23. & 31. vbi non est, deficit omne bonum. in Jo. c. 14. n. 8. & col. 32. & 35. & op. de don. Sap. cap. 11. & op. Scim. p. 3. c. 17. idè est solus appetendus. f. 7. de Apost. V. *Infrâ*. n. 212.
29. Deus quare dicitur essentialiter amor, charitas, dilectio &c. non autem patientia, spes. l. 1. d. 17. p. 1. dub. 5.
30. Quenam similitudo possit à nobis appeti respectu Dei, & quenam non. l. 2. d. 5. a. 1. q. 2.
31. Duplex similitudo respectu Dei potest considerari, scilicet æquiparantiæ, seu æqualitatis, hæcque est in divinis Personis: & imitationis, hæcque est in creaturis: prima tamen est etiam aequaliter in creaturis. lib. 2. d. 5. art. 1. quæst. 2. corp.
32. Dei Filij quomodo nos, & Christus dicamur. lib. 3. distinct. 10. a. 1. q. 3. & dub. 5. V. *filiatio*. num. 48.
33. Deus in quo sensu dicitur Deus Abraham, Isaac, & Iacob. l. 1. d. 34. a. 1. q. 2. ad. 6. & Ps. 45.
34. Dei, & Diaboli argumenta quenam sint suadentia ad bonum, & malum. ser. 1. Hex.
35. Dei imago exprimitur. ser. 2. Hex. & l. 1. d. 3. p. 2. per tot. dub. 4. & a. 1. q. 1. ad arg. & dist. 31. p. 2. dub. 2. & a. 1. q. 1. & l. 1. d. 18. q. 5. ad arg. & d. 27. p. 2. dub. 2. & q. 3. & l. 2. d. 16. per tot. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. & l. 3. d. 1. a. 1. q. 3. ad arg. deformata quomodo reformetur. Ps. 129.
36. Dei imago quomodo conveniat Filio Dei, & homini. lib. 2. distinct. 16. dub. 4. & Ps. 118. num. 73.
37. Deus quomodo sit exemplar omnium rerum. ser. 12. Hex.
38. Dies quomodo dicitur Dominus, dies diei Domini, & à Domino. Ps. 117.
39. Deus timendus, & quare. Ps. 2.
40. Deus talem se exhibet cum homine, qualem ipsi se exhibet. Ps. 17.
41. Anima iusti est thronus, templum, habitatio, sedes, cælum Dei. Ps. 9. & 10. & ser. 1. & 2. Sab. Sanct. Vel est sedes Dei, vel Diaboli. in Luc. c. 11. n. 20.
- Anima dicitur templum per gratiam inhabi-
- tantem, sanctum per operationem, & Dei per subiectionem. Ps. 10. Vid. *Deus in ordine ad gratiam*. n. 5. seq. Anima iusti sedes Dei. Ps. 92.
- Quomodo Deus manet in anima, & anima in Deo. in Ioan. cap. 15. num. 1. & sequent. & col. 64. & 67. & col. 52. & 77. Vid. *Habere*. n. 6.
- Deus dicitur venire ad animam per communicationem gratiæ, gloriæ, & habitationem trium Personarum. in Ioan. col. 64.
- Deus est sponsus animæ, Diabolus adulter. serm. 2. Dom. 13. post Pent. Vid. *Dei causalitytas ad gratiam*. n. 8.
- Deus est locus quietativus animarum. opusc. de ternar. pec. c. 7.
- Qualis gratia animæ esse habitaculum Dei. op. Sol. c. 1.
- Beneficia spiritualia concessa à Deo ipsi animæ. op. Sol. c. 1.
- Habitans in anima dicitur habitare in cœlo. opuscul. Myster. Theolog. part. 2. cap. 2. & 3. dicitur etiam tunc fieri præsens animæ, cum in ipsa habitat per gratiam. opuscul. Cent. part. 3. sec. 3. Quid requiritur ad hoc ut Deus habitet in anima. sermon. 22. Hexæmer. & de lumin. Domus Dei. Vid. *Conscientia*. n. 27.
- Lectus Christi: Vineæ, aræ, Paradisus. V. *Conscientia*. n. 27. V. *Anima in ordine ad Deum*. Vid. *Cor*. n. 23.
42. Deus dat multipliciter homini in bonum, & in Pœnam. Ps. 10.
43. Dei oculi videre, sedere, stare, jacere, & aliæ operationes corporales quid significant. Psalm. 101. 12. & Psalm. 16. & Psalm. 24. & Ps. 31. & Psalm. 1. & 25. & 81. & 118. num. 154. & serm. 7. in Pentecost. Quid palpebra. Psalm. 10. Aures, manus, oculi, & cor. Psalm. 101. & 118. cap. 5. vers. 9. & in Luc. cap. 13. num. 13. & Psalm. 103. & in Ioan. cap. 10. num. 27. & serm. Dom. 1. Advent. & opusc. sum. de Essent. & op. Cent. p. 3. sec. 3.
- Dei facies. D. *Facies*. n. 1.
44. Deus humanatus dicitur circulus. Ps. 11.
45. Deus quomodo dicitur pluere super homines. Psal. 10.
46. Dei voluntatem videre quid sit. Ps. 25.
47. Deus dicitur in cœlo ratione ordinis, qui in ipso servatur. Ps. 27.
48. Deus quare aliquando se demonstrat durum bonis, & pium, & misericordem impiis. in Luc. c. 15. n. 26. & 31.
49. Omnes tam boni, quam mali serviunt Deo, sed dissimiliter. Psalm. 34. & Psalm. 109. & 118. n. 91. & Psal. 118. cap. 2. vers. 3. & 4.
50. Dei aetæ sunt vetus, & novum Testamentum. Psal. 35.
51. Substantia Dei, & creata quomodo distinguantur, & differant. Ps. 38.
52. Deus repellere dicitur multipliciter. Psal. 43. & Ps. 19.
- Sic homo multipliciter repellitur. ibid. & Ps. 118. n. 9. V. *Infrâ*. n. 123.
53. Domini plantatio in merito, in præmio, in viatico. Ps. 43.
54. Deus quor modis regnare dicitur. Psal. 44. & in Luc. c. 11. n. 2.
55. Deus

55. Deus dicitur noster multipliciter. Psalm. 45. & 49.
56. Deus dicitur Dominus, excelsus, & terribilis, & quid hæc significant. Pf. 46. & 49.
57. Dei laus in Ecclesia non habet finem. Pf. 47. Consistit in corde, ore, & opere. Psalm. 96. & Psalm. 102.
58. Deus placatur contritione, eleemosyna, & oratione. Pf. 48.
59. Deus quomodo emolliat cor nostrum. Pf. 54.
60. Dei laus consistit in tribus. Pf. 33. Deus benedicitur laudando, prædicando, & peccatum confitendo, peccata remittendo, gratiam infundendo & perseverantiam donando. Pf. 64. & 70. & 103. & Pf. 118. cap. 4. v. 14. & in Luc. cap. 13. n. 34. Laudandus ob multa. Psalm. 70. & 105. & Pf. 118. prol. arr. 3. & Psalm. 133. & ser. 2. Dom. Palm. Impeditur laus Dei per superbiam. ser. 2. Dom. 11. post Pent. Dei laudes, & orationes quàm ipsi charæ. ser. 5. in Pent. & serm. 3. de una S. Virg. & op. de prof. relig. l. 2. c. 64. & 65.
61. A Deo omnia bonâ recognoscenda, & in eum referenda. in Luc. c. 18. v. 11.
62. A Deo deficere multis modis dicitur. Pf. 70.
63. Deus consolatur nos per pascua scripturarum, per promissa, per flagella, per bona temporalia. Pf. 70.
64. Tria debemus Deo, scilicet, reverentiam ob majestatem, obedientiam ob veritatem, & patientiam ob benignitatem, quæ appropriantur Personis divinis. Pf. 71.
65. Dei Cives eum prosequentes quinam sint. in Luc. c. 19. n. 14.
66. Deus ad nos descendit, ut nos ad ipsum ascenderemus. Pf. 83.
67. Dei pax, & carnis Mundi quænam. Pf. 84.
68. Dei ultio se extendit ad temporalia, ad corporalia, & ad æternalia. Pf. 93. In persecutores suorum fervorum qualis. Psalm. 118. c. 6. v. 4.
69. Dei miracula dicuntur fulgura, & quare. Psalm. 96.
70. Domine Deus noster per primum indicatur potestas: per secundum voluntas, & per tertium convenientia. Pf. 105.
71. Dei præcepta dicuntur via, lex, testimonia, mandata, & justificationes, & quare. Pf. 118. num. 4.
72. Deus quandoque reddit malum pro malo ad bonum: aliquando bonum pro bono ad malum: quandoque malum ad malum pro malo: quandoque bonum pro bono ad bonum. Psalm. 118. n. 17.
73. Dei fervorum triplex genus. Pf. 118. n. 122. Ob peccata venialia dicuntur mali. in Luc. c. 11. n. 13.
74. Dei opera quare dicuntur mirabilia. Pf. 118. n. 129.
75. Deus dicitur propè per inspirationem, per infusionem, & auxilium. Pf. 118. n. 151.
76. Deus providit armaturam necessariam contra spiritualia nequitia. Pf. 118. c. 1. v. 8.
77. Deus dicitur Dominus quasi dans munus, scilicet, multiplex. Pf. 118. c. 1. v. 12. & c. 8. v. 14. & c. 7. v. 1. V. *Infrà*. n. 201. & 239.
78. Dei beneficia in nos enumerantur. Pf. 118. c. 1. v. 12. & c. 2. v. 1. & c. 3. v. 12. & c. 4. v. 13. & c. 5. v. 6. accipienda cum cordis humilitate. in Luc. cap. 10. n. 15. Vid. *Infrà*. n. 153. & 252.
79. Dei justificationes quænam sint. Pf. 118. c. 2. v. 8. & c. 4. v. 6. & c. 4. v. 14. & 16. & cap. 5. v. 4. & 7. & c. 6. v. 16. & c. 9. v. 13. Quænam consilia. Pf. 118. v. 8.
80. Deus non deserit confidentes in eum. Pf. 118. c. 2. v. 15.
81. Deus noster tutor, doctor, & victor. Pf. 118. c. 3. v. 2.
82. Deus statuta plura fecit ad utilitatem nostram. Pf. 118. c. 3. v. 6.
83. Dei testimoniorum materia, forma, finisque pro Concionatoribus exponitur. Pf. 118. cap. 4. v. 14. & c. 4. v. 12. & c. 7. v. 3.
84. Deus ostenditur Imperator noster. Pf. 118. c. 4. v. 15.
85. Divinæ promissiones quàm securæ. Pf. 118. c. 5. v. 10. & c. 11. v. 9. & Pf. 144.
86. Divinus radius quomodo irradiat mentem per veritatem. Pf. 118. c. 5. v. 11.
87. Dei servitium est finis omnium operum Dei. Pf. 118. c. 6. v. 11.
88. Dominus quos saluat. Pf. 118. c. 6. v. 14.
89. Dei schola docet quid operandum, tolerandum, & sperandum. Pf. 118. c. 6. v. 15.
90. Dei visio est fructus omnium laborum. Pf. 118. c. 6. v. 16.
91. Deus adiutor noster ostenditur multipliciter. Pf. 118. c. 8. v. 2. & 5.
92. Deus quomodo quærendus. Pf. 118. cap. 11. v. 16. & in Sap. c. 13. & serm. 6. in Rogat. & ser. 3. in Ascens. & serm. 2. & 3. Dom. 14. post Pent. & ser. 1. Dom. 17. post Pent. & serm. 1. & seq. Dom. infr. oct. Epiph. Quærentes alii inveniunt, alii perdunt. in Luc. c. 11. n. 9. & serm. 6. in rogat.
93. Deus proponitur ut Dominus, factor, Pater, benefactor, ut excitetur timor, amor, & pudor. Pf. 122.
94. Dei pœnitentia quænam. Pf. 131.
95. Deus ut revocet nos à voluptatibus noxiis, apponit ut mater amarum aliquid mammis. Psalm. 134.
96. Dei numerare quid sit. Pf. 138.
97. Deus dicitur, quatuor modis occidere. Pf. 138.
98. Dei fruitio in quo consistat. Pf. 144.
99. Deus est mercator margaritarum, scilicet animarum. op. diæt. sal. tom. 1. c. 3.
100. Dei in manu sunt omnia nostra. in Eccl. c. 9.
101. Dei timor est finis hominis. in Eccl. c. 10.
102. Dei odium quid sit. in Sap. c. 14.
103. Homo cum deserit Deum, fornicator est spiritualiter. in Sap. c. 14.
104. Deus noster quid significet. in Sap. c. 15.
105. Deus non est auctor Mortis. in Sap. c. 16.
106. Dei societas reddit hominem beatum, & quare. in Thren. c. 1.
107. Dei solemnitas est pœnitentia peccatoris. in Thren. c. 1.
108. A Deo separari est maxima desolatio. in Thren. c. 1. v. 16. V. *Infrà*. n. 137. V. *abire*. n. 2. V. *Abcessus*. n. 1. V. *Dei varia*. n. 137. V. *Homò ad Deum*. n. 111. & 145. & 90. Expellere Deum quid. V. *Dei causalitas ad gratiam*. n. 61. V. *Suprà*. n. anteced.
109. Deus non dicitur noster inimicus cum nos punit, sed quasi. in Thren. c. 2.
110. Deus terrendus funiculum, cum expectat peccatorem ad pœnitentiam. *ibid.*

111. Deo debetur reverentia ut est rex, ut iudex, ut vindex. Pf. 118. c. 2. v. 15.
112. Cultus plurimum Deorum est contra dictamen naturæ, quodque cognoverunt Philosophi veri. ser. 5. Hexaem.
113. Dei facere est idem ac loqui, & è converso. tom. 2. in Luc. c. 1.
114. Deus à solis humilibus magnificatur. in Luc. c. 1. n. 46.
115. Domini viæ sunt parandæ, scilicet cognitionis, & affectionis. in Luc. cap. 1. n. 76. & ser. 1. & 2. Dom. 4. Adu. V. *Infra*. n. 202.
116. Deo datur gloria cultu præcipuo in cantico Angelico ob multiplicem rationem. in Luc. c. 1. n. 14.
117. Deum tentari ab hominibus quid sit. in Luc. c. 4. n. 12. & in Io. c. 6. n. 6. & op. spec. an. c. 1. & Deum tentare hominem quid sit. l. 2. d. 2. 1. a. 2. q. 1. corp. & Pf. 60. & op. de prof. Relig. l. 1. c. 2. & l. 2. c. 5. & cap. 61. & op. Bibl. paup. cap. 13.
118. Deum imitari debemus ut filii. in Luc. c. 6. num. 35.
119. Deo gratiæ agendæ. in Luc. cap. 8. n. 38. & serm. 1. de S. Agat. & op. Incend. cap. 2. & op. Amatorium & op. de prof. Relig. lib. 2. c. 62. & seq. & op. Bibl. paup. c. 63. & 64.
Deo gratias salutandi modus à B. M. Virg. initium habuit. op. medit. vit. Chr. c. 3.
120. Dei dona in aliquibus causant bonum, in aliis malum. in Luc. c. 10. n. 18. & 19.
121. Dei nomen quomodo sanctificatur. in Luc. c. 11. n. 2.
122. Deus dicitur perdidisse unam ovem ex centum, quando homo peccavit. in Luc. cap. 15. num. 4.
123. Deus quomodo intitulatur homo quidam. in Luc. c. 16. n. 1.
124. Dei villicus est quilibet homo, qui recipit omnia ad dispensandum. in Luc. cap. 16. num. 1.
125. Homo vel est filius, & servus Dei, vel Diaboli: ubi assignatur differentia utriusque servitutis, & dignitas servorum Dei. in Luc. c. 16. n. 13. & 22. & c. 17. n. 9. & 10. & in Luc. c. 19. n. 10. & 31. & seq. & cap. 21. n. 18. & in Joan. cap. 1. n. 12. & in Joan. c. 8. n. 40. & c. 11. n. 4. & in Joan. col. 44. & col. 81. & serm. 3. Dom. Pent. & serm. 1. fer. 3. Pent. & serm. 1. Dom. 14. post Pent. & serm. 2. de S. Nicol. & serm. 2. de SS. Philip. & Iac. & ser. 1. de SS. Petr. & Paul. & serm. 2. Dom. 4. Quadrag. & ser. 1. de S. Barth. & serm. 1. Dom. 21. post Pent. & serm. de SS. Sim. & Jud. & op. stim. p. 2. cap. 16. Dei servitium quot bona afferat, ejusque societas. ser. 3. Dom. infr. oct. Ascens. & ser. 2. Pent. Ob merita eorum Deus parcat civitatibus. serm. 3. Dom. 13. post Pent. Deo serviendum, & quare. op. de Instit. Novit. cap. 1. p. 1. Vid. *Suprà*. n. 5. Vid. *Homo ad Deum*. n. 126. & 135. & 139.
- De verbo Dei.*
1. Dei verbum primò prædicatum Angelis in cælo: secundò primis hominibus in Paradiso: tertio Judæis: quartò Gentibus. Pf. 64. V. *Verbum Dei*. n. 1. seq. Vid. *Doctrina Christi*.
2. Dei verbum quomodo audiendum, prædicandum, & ejus fructus. in Pf. 118. cap. 1. v. 14. & v. 16. & cap. 2. v. 5. & cap. 4. v. 1. & cap. 5. v. 1. & 8. & cap. 7. v. 9. & 11. & Pf. 118. cap. 1. v. 13. & 14. & cap. 3. v. 11. & in Luc. c. 19. n. 25. & in Ioan. col. 44. & serm. 2. Dom. 4. Quadrag.
3. Dei verbum feminatur auribus, voce, oculis; exemplo, cordi inspiratione, & gratia. Pf. 80.
4. Dei verbum habet cibi proprietates. Pf. 118. num. 103.
5. Dei verbum est lucerna. Pf. 118. n. 103.
6. Dei verbum est emplastrum curans vulnera animæ. Pf. 118. n. 161.
7. Dei verbum est thesaurus, & qualis. Pf. 118. c. 1. v. 14.
8. Dei verbum est noster adversarius in via. in Luc. c. 12. n. 58.
9. Dei verbum comparatur mænæ, & femini. in Luc. c. 19. n. 19.
10. Dei verbum custoditum signum amoris Dei. in Io. c. 14. n. 23.
11. Homines mundantur per verbum veritatis contritione, elemosynis, & charitate. in Ioan. c. 15. n. 3.
12. Audire Dei verbum est perfectè obedire. in Io. col. 18. & col. 44.
13. Dei verbum est medicamentum, varias continens confectioes pro varietate ægritudinum, & morum. op. princ. S. S.ript. & ser. 3. Dom. 2. post Epiph.
14. Dei verbi contemptus signum reprobationis. serm. 4. Dom. 2. Adu.
15. Dei verbum servans quomodo beatus. ser. 1. fer. 2. Pent.
16. Dei verba sunt guttæ aquæ cælestis irrigantis animas. serm. 1. fer. 3. Pent.
17. Dei doctrina coronat animam. serm. 3. fer. 3. Pent. facitque Reges: corona est duodecim stellarum, scilicet, articulorum fidei. serm. 4. Dom. 24. post Pent.
18. Loquens de Deo habet Spiritum Sanctum in ore: de mundo habet Diabolum. serm. 11. Pent.
19. Dei doctrinam non recipere signum est mortis. ser. 2. Dom. 15. post Pent.
20. Deum loquentem audire quàm suave, & fructuosum. serm. 1. de S. Magd. & serm. 8. de Apost.
21. Deus loquitur homini ut rex dans leges: ut Doctor dans magisterium spectans ad salutem: ut amicus consolans interiùs animam: ut Iudex terrenis iudicii minis. serm. 1. de Evang.
22. Dei verbum prædicatum illuminat animam: docet enim quid faciendum, fugiendum, amandum, odiendum &c. serm. 2. de Evang.
23. Dei verbum inflammat affectum, & firmat in bono, & introducit ad gloriam. serm. 2. Evang.
24. Deum debemus audire nos erudientem, præcipientem, exhortantem, consolantem, & corripientem. ser. 4. de una S. Virg. Et cum loquitur animæ secretò. op. de 7. Itin. æter. It. 2. d. 3. & 4. & seq.
25. Dei verbum fons aquæ vivæ salientis in vitam æternam. op. ibid. d. 7.
26. De Deo colloqui, & audire quàm fructuosum. op. de Inst. Novit. p. 1. c. 28.
27. Dei verbo prædicato ducuntur electi ad dexteram navigii, scilicet, ad cælum. in Io. cap. 21. num. 6.
28. Dei verba sunt stillæ aquæ cælestis: Prædicatores sunt nubes. ser. 3. fer. 2. Pent.
29. Sicut discipuli aures tenent apertas, ne verberentur à Magistro: sic & nos, ne verberemur

- beremur sententia damnationis. serm. 1. Dom. 9. post Pent.
30. Parrurit fideles. V. *Ecclesia*. n. 107.
127. De dominio Dei, & Diaboli, & qualiter unum ab alio differat, differitur. in Luc. c. 16. n. 13. & c. 19. n. 31. & n. 33. & c. 19. n. 10.
128. Parochiani Dei, & Diaboli, eorumque sepultura exponitur. in Luc. cap. 16. n. 22. Vid. *Parochianus*. n. 4.
129. Deus quantum puniat ignorantes ipsius legem. in Luc. c. 19. n. 22.
130. Deo obedire quantæ virtutis. in Luc. c. 17. v. 25. & c. 19. v. 29. & 32. & 34. & c. 24. n. 50.
131. Deo quam chara sit bona voluntas ostenditur in oblatione viduæ. in Luc. c. 21. n. 3. respicit enim magis affectum, quam qualitatem operis. l. 4. d. 15. p. 1. a. 1. quæst. 3. Respicit non quantum, sed ex quanto. op. Bibl. paup. c. 12. & serm. 2. Dom. 5. post Pent. & lib. 2. d. 40. a. 2. q. 1. ad arg. & q. 2. ad arg. & l. 2. d. 41. d. 3. & op. Bibl. paup. c. 12.
132. Deo quam sit charum loqui de eo, & ipsius mysteriis. in Luc. c. 24. n. 15.
133. Deus est lux hominum, non pecorum. in Io. cap. 1. n. 4.
134. Deum quomodo viderint Prophetæ, & Evangelista dicit quod mundus eum non cognovit, nec eum vidit quisquam. in Ioan. cap. 1. n. 10. & 18.
135. Dei, & Diaboli aquæ quomodo differant. in Io. c. 4. n. 14. & seq.
136. Dei miracula assiduitate viluerunt. in Ioan. c. 6. n. 12.
137. Deus deseritur vel ob terrenorum amorem, vel ob voluptates. in Io. c. 6. n. 67.
138. Dei digitus quid sit. in Io. c. 8. n. 9.
139. Dei gloria in omnibus quaerenda. in Io. c. 7. n. 13. & c. 8. n. 30.
140. Deum sequi potest homo multis modis. in Io. c. 10. n. 27. & col. 35.
141. In Deum levare calcaneum quid sit. in Ioan. c. 13. n. 18. V. *Calcaneum*.
142. Dei regnum, & Diaboli quale. in Io. col. 81. Vid. *Infra*.
143. Dei itam thesaurizare quid sit. in Ioan. col. 26.
144. Dei veri adoratores, & oratores quinam sint. in Ioan. col. 22. & serm. 1. Dom. 3. Epiph. Quomodo adoretur in spiritu, & veritate. ibid. col. 22.
145. Dei doctrina est natatoria Siloe. in Ioan. col. 45. quam benefica. col. 76.
146. Dei discipuli quinam, eorum conditiones sublimitatesque. in Io. c. 6. n. 45. & c. 15. n. 6. & col. 70. & 76. & ser. 4. Dom. Palm. V. *Discipulus*. n. 1. seq.
147. Dei amicitia sublimitas, qualitas, & conditiones. in Io. col. 18. & col. 69. & serm. 3. Dom. Trinit. & serm. 4. Dom. 8. post Pent. & ser. 1. de SS. Philip. & Iac. & ser. 1. de S. Barthol. & ser. 10. de Apoft.
148. Non potest quis esse amicus Dei, & Diaboli. serm. 3. ser. 2. Pent.
149. Deum fieri hominem est miraculum miraculorum. serm. 3. Hexaem.
150. Deum inveniendi traditur modus, utilitasque talis inventionis expenditur. serm. 5. Dom. infr. oct. Epiph.
151. Deus, & Diabolus simul habitare non possunt. serm. 5. Dom. infr. oct. Epiph.
152. Deus quare aliquando se occultat suis amicis. serm. 6. Dom. infr. oct. Epiph.
153. Dei beneficia nobis exhibita expenduntur. ser. 5. Dom. 1. post oct. Epiph. & serm. 2. Dom. 2. post Epiph. Vid. *Suprà*. n. 28.
154. Deo recurrendum ob multiplicem rationem. serm. 1. Dom. 4. post Epiph.
155. Dei inimicus est Diabolus, qui superfeminat zizaniam. serm. 2. & 4. Dom. 4. post Epiph. & ser. 1. Dom. 5. post Epiph. V. *Zizania*.
156. Dei, & Diaboli semen quale. ser. 4. Dom. 4. post Epiph.
157. Deus quare permittit malos in Mundo. ser. 1. Dom. 1. post Epiph.
158. Divinæ veritates quomodo convenientius sub velamine parabolarum proponuntur. ser. 1. Dom. 5. post Epiph.
159. Deum derelinquens ob aurum, idololatra potest vocari. serm. 2. Dom. 1. Quadrag. perdit pacem. ser. 3. Pasc. V. *Homo ad Deum*. n. 90. 111. & 145. V. *Infra* n. 198.
160. Deo cor totum donandum est. ser. 2. Dom. 1. Quadrag. & op. stim. p. 2. cap. 3. absque cordis oblatione nostra Deo non placent. ser. 2. Dom. 5. post Pent.
- Deus, & Diabolus in corde simul habitare non possunt. ser. 2. Dom. 3. Quadrag. & serm. 2. Dom. 2. post oct. Pasc. Multipliciter ad ostium cordis pulsatur. ser. 9. in Rogat. & ser. 2. Dom. 23. post Pent. Item Diabolus. ibid. V. *Cor*. n. 14. seq. V. *Homo ad Deum*. n. 80.
161. Dei amicus est pœnitens, & tribulatus. ser. 2. Dom. 3. Quadrag.
162. Deus quo sensu dicitur pauper, & Diabolus Dives. serm. 2. Dom. 4. Quadrag. Deum pauci sequuntur, Diabolum multi. ser. 1. de SS. Petr. & Paul.
163. Dei iuramenta circa tria credenda expenduntur, scilicet, respectu remunerationis bonorum, ultionis malorum, & reconciliationis pœnitentium. serm. 2. Dom. Pasc. & serm. 1. in Trinit. & in Ecclen. cap. 8. fit per verbum Amen. in Jo. c. 3. n. 3.
164. Dei, & Diaboli Clypeus quisnam sit. ser. 3. Dom. Pasc.
165. Dei Adoptatio filialis quam privilegiata. serm. 3. Dom. Pasc. & serm. 3. Dom. Trin. & serm. 3. Dom. 23. post Pent. Vid. *Adoptio*. num. 3.
166. Dei Asinus quis sit. ser. 3. Dom. Palm.
167. Deus vult à nobis munera: unde plus offerenti se exhibet. serm. 3. Dom. Palm.
168. Dei gloria magnificata est per Christi resurrectionem. ser. 2. in Pasc.
169. Dei hospitium quale, & quas conditiones exigit. ser. 1. ser. 2. Pasc. & serm. 3. ibid. Vid. *Infra*. n. 258.
170. Deus quomodo pugnat cum peccatore, volens eum convertere. serm. 1. Dom. octav. Pasc.
171. Dei præsentia, utilitas &c. ser. 2. Dom. 2. post oct. Pasc. V. *Infra*. n. 247.
172. Dei oculorum efficacia. ser. 2. Dom. 2. post oct. Pasc.
173. Dei dona quomodo suscipienda. ser. 1. Dom. 4. post oct. Pasc.
174. Deus rogandus in tempore tribulationis. serm. 1. in Rogat.

175. Deo solo est fidendum, in ipsoque quiescendum. ser. 1. in Rogat. & ser. 1. Dom. 4. post oct. Pasch. & ser. 2. Dom. 23. post Pent. & ser. 1. de S. Agat. & ser. 1. de uno Conf. plures gradus enumerantur. op. de grad. virt. cap. 27. & op. incend. c. 2. fiducia, & confidentia in Deum est effectus fidei, & spei. op. diæt. sal. tom. 5. c. 3. & 4. & op. Stim. p. 2. c. 4.
176. Dei largitas in dando gratiam, gloriam, & in concedendo quod petitur. serm. 3. & 4. in Rogat. Plus dat, quàm petatur. ibid. ser. 4.
177. Deus quænam talenta, quibus, & quomodò differenter ea distribuit, & quarè. serm. 4. in Rogat.
178. Deus numquam cessat nobis benefacere. ser. 4. in Rogat.
179. Deus quibusnam sit propè, & longè. ser. 9. in Rogat.
180. Dei, & Diaboli literæ sunt bona, & mala conscientia. ser. 8. in Pent.
181. Dei gloriam quomodò Apostoli enarraverunt per Orbem. serm. 9. in Pent.
182. Dei oves quænam sint. ser. 1. ser. 3. Pent.
183. Dei exercitus sunt Angeli, per quos perdit malos. serm. 2. ser. 3. Pent.
184. Dat Deus homini filios: homo verò malus eos immolat Diabolo, eos educando malè, vel relinquendo iniquam hæreditatem. serm. 1. ser. 2. Pent.
185. Deus est fons quem sitire, & desiderare debet homo, ut cervus. ser. 1. ser. 4. Pent.
186. Deus quot modis trahit homines ad se: & Diabolus etiam trahit suos. serm. 1. & 2. ser. 4. Pent. & ser. 4. Dom. 11. post Pent. Vid. *Dei causalitas ad gratiam*. n. 66. & 74. Vid. *Infra*. n. 197. V. *Homo ad Deum*. n. 163.
187. Dei Patris, Filii, & Spiritus sancti fides qualiter habenda. serm. 1. Dom. Trinit.
188. Dei timor, fides, amor, honor, & reverentia qualiter habenda. ser. 3. Dom. Trinit.
189. Dei inuitarium ad electos in die iudicii quàm solemne erit. ser. 4. Dom. Trinit.
190. A Deo tamquam ab amico petendus est panis. ser. 3. in Trinit.
191. Deus, & Diabolus multipliciter venantur animas. ser. 3. Dom. 4. post Pent. & serm. 2. Dom. 23. post Pent. V. *Dæmonis tentationes*. n. 50.
192. Deo quantum placeat jejunium. op. diæt. sal. tom. 2. c. 6.
193. Deo quomodò, & quibus circumstantiis nostra sunt offerenda. ser. 2. Dom. 5. post Pent.
194. Deo non potest homo se reconciliare, nisi prius reconcilietur cum proximo. ser. 3. Dom. ibid.
195. Deus quantum zelet reverentiam templi, & qua reverentia tractandum. serm. 4. Dom. 9. post Pent. & ser. 1. & seq. de dedic. Ecclesiæ. Dei domus est Ecclesia, vel conscientia. ser. 3. Dom. 10. post Pent. triplex templum, scilicet, materiale, spirituale, scilicet anima, & cæleste: secundum est dicatum vel Christo, vel Diabolo, & quomodò. serm. 1. & seq. de dedic. Eccl.
196. Dei potentia expenditur in creatione rerum, in tractione rerum ad se ex Cruce, in notitia omnium, & in innovatione per gloriam. ser. 4. Dom. 11. post Pent. V. *Creatio*. n. 2. seq.
197. Deus, & Diabolus quomodò diversimodè trahunt ad se. ser. 4. Dom. 11. post Pent. & ser. 1. Dom. 14. post Pent. V. *Suprà*. n. 186.
198. Deum derelinquere quàm malum, & amarum. serm. 1. Dom. 12. post Pent. hoc potissimè fit per ingratitude. serm. 2. Dom. 12. post Pent. Vid. *Diaboli tentationes*. n. 52. V. *S. præ*. n. 159.
199. Dei regnum quomodò quærendum, ipsius qualitates quales: item regnum Diaboli reiiciendum. serm. 3. & 4. Dom. 14. post Pent. & op. stim. p. 3. cap. 17. & in expos. orat. Dom. Quid sit quære regnum ejus, & justitiam ejus. serm. 4. Dom. 14. post Pent. Vid. *Suprà*. num. 28.
200. Deus computat omnes horas, & momenta. ser. 3. Dom. 20. post Pent.
201. Deus dicitur Dominus ratione potentiæ, sapientiæ & misericordiæ, & cui etiam debetur conveniens honor. serm. 2. Dom. 20. post Pent. V. *Suprà*. n. 77.
202. Dõmini viæ quænam sunt. serm. 1. Dom. 22. post Pent. V. *Via*. V. *Suprà*. n. 115.
203. De Deo sollicitus debet esse quisque de Cæsare Cæsar, & Mundus. serm. 3. Dom. 22. post Pent.
204. Dei ingressus in animam describitur. ser. 2. Dom. 23. post Pent.
205. Deus suscitando animam tenet multipliciter manum, scilicet, ad surgendum, ad deducendum, & ad suscipiendum in gloria. ser. 2. Dom. 23. post Pent.
206. Deus fortitudo nostra in infirmitatibus. ser. 1. de S. Agat.
207. Dei jugum quàm suave: Diaboli quàm crudele, & grave. ser. 2. de SS. Phil. & Jac.
208. Deo debet homo tripliciter: in mundo propter peccata: in Inferno: & respectu charitatis. ser. 1. Dom. 21. post Pent. Deo ob multiplicia beneficia debemus. op. Incend. c. 2. & seq. & op. stim. p. 2. c. 5.
209. Deus libenter intrat, ubi plangitur mortuus, scilicet, in peccato. serm. 2. Dom. 23. post Pent.
210. Deus coronat Virgines corona aurea: Prædicatores stellas: & Martyres lapidea pretiosissima: Caro coronat carnales corona carnea, & lasciviæ: Mundus suos amatores corona avaritiæ: & Diabolus superbos corona superbiæ. serm. 2. de S. Barthol. & serm. 2. de una Virgine.
211. Dei Lux illuminat intellectum, & inflammat affectum. serm. 1. de S. Luc. & serm. 7. de Apost. docet quid cordè credendum, sperandum, amandum, ore loquendum, orandum, aliis consulendum, opere agendum sibi, Deo, & proximo, & quid fugiendum. serm. 8. de Apost.
212. Deus consideratur ut Rex, ut Doctor, ut amicus, & ut Iudex. ser. 1. de Evang.
213. Pati ob amorem Dei quas condiciones requirat ad hoc ut sit meritorium; quod præmium exigat. serm. 1. & seq. de plur. Mart.
214. Vera justitia facit redire ad Deum, servire Deo fideliter, & perseveranter, pœnitere veraciter. serm. 5. de plur. Mart.
215. Deo debetur humilis reverentia ob majestatem, devota obedientia ob summam potestatem, & vera amicitia ob summam bonitatem. serm. 1. & 2. de uno Confes.
216. Deus quàm beneficus in humilem corde. ser. 1. de uno Confes. & ser. 2. & 3. ibid. quomodò cum

- cum fit altissimus, humilitate ad eum propinquamus. ser. 3. ibid.
217. Deus consideratur ut factor, ut Redemptor, & ut Ultor: in primo elucet omnipotentia: in secundo bonitas: in tertio Iustitia. ser. 4. de uno Confes.
218. Deum vocantem qualiter attendere debemus. ser. 1. de una S. Virg.
219. Deum laudare nos docet articula dicta laudula. ser. 3. de una S. Virg.
220. Deus quare, & quomodo venit ad nos, & fugit à nobis. ser. 4. Dom. 16. post Pent.
221. Deus se occultat, ut ardentius queratur. ser. 1. Dom. 17. post Pent.
222. Deus quæsitus cum gaudio invenitur: inventus, cum sollicitudine tenetur: tentus, non dimittitur, donec introducatur in amoris cubiculum mansatus. serm. 1. Dom. 17. post Pent.
223. Deus est Pater luminum, à quo omnes artes, & facultates prodeunt. op. de reduc. art.
224. Deus solus est Doctor, quia solus potest speciem imprimere, lumen infundere, & virtutem dare cordi audientis. op. de reduc. art.
225. Deus quomodo dicitur sedere in beatis. op. Cent. p. 3. sec. 3.
226. De Deo SS. PP. sententiæ exprimentes ipsius bonitatem, sapientiam, aliaque attributa. op. Phar. l. 1. c. 1.
227. Dei mensura est æternitas. op. Cent. p. 3. sec. 7. V. *Dei attributa, & infinitas.*
228. Deo facit suavissimam melodiam vera confessio peccatorum. op. diæt. sal. tom. 2. c. 3.
229. Deus sicut fontem lacrymarum. op. diæt. sal. ibid.
230. Satisfactio pro peccatis est salarium, quo anima remunerare debet Deum medicum animarum: Item elemosyna pauperibus oblata. op. ibid. tom. 2. c. 4.
231. Deus aufert multoties substantiam temporalem neganti elemosynam pauperi. op. diæt. sal. tom. 2. cap. 7.
232. Deus petit elemosynam ad mutuandum ad centuplas usuras. op. ibid.
233. Deo quantum placeat elemosyna, & quantum displicet negatio illius. ibid.
234. Dei præceptorum observantia præcepta à Deo, poena inobservantium expenditur. op. diæt. sal. tom. 3. cap. 1. & seq. & op. de dec. præc. Vid. *Præceptum.* num. 18. Vid. *Infra.* n. 242.
235. Deo quantum placeat obedientia religiosa, paupertas, & castitas. op. diæt. sal. tom. 4. per tot. & op. de grad. virt. c. 2. 4. & 8.
236. Dei timor quales effectus pariat in anima. op. diæt. sal. tom. 6. cap. 1. plures gradus enumerantur. op. de grad. virt. c. 28.
237. Dei festum est dies Incarnationis. op. Medit. vit. Chr. cap. 4.
238. Deus tres mansiones habet, scilicet, consistorium carnarum, quod est in Mundo: cænaculum ciborum, quod est Ecclesia, & cubiculum quietis, quod est anima: sed expulsus Deus per peccatum, reversus est in domo Mariæ. op. spec. B. Virg. cap. 7.
239. Deus dicitur Dominus quia potentissimus, sapientissimus, opulentissimus, & indeficientissimus: Item piissimus, iustissimus, certissimus, & nominatissimus: primæ conditiones respiciunt universum: secundæ creaturam rationalem, & his modis specialiter fuit cum Maria. op. spec. B. Virg. c. 8. Vid. *supra* n. 77.
240. Dei præceptorum mandantis auctoritas; utilitas observantiæ. op. de dec. præcept. ser. 1. V. *Supra.* n. 234.
241. Dei præceptorum intelligētia qualiter haberi possit. op. de dec. præc. ser. 2.
242. Dei mandatorum observantia quibus fit facilis, & quibus difficilis. op. ibid. ser. 1.
243. Objectiones Hebræorum factæ contra nos circa observantiam primi præcepti Decalogi. serm. 2. ibid. Item circa tertium præceptum. serm. 4.
244. Dei nomen in vanum quot modis assumatur. op. ibid. serm. 3.
245. Deus fecit Mundum sex diebus, ut per exercitium virtutum ipsius imitatores essemus, scilicet, per sex opera misericordiæ, & per sex conditiones nostrorum operum, ad hoc ut essent rectificatæ, & in Deum ordinatæ. op. ibid. ser. 4.
246. Deo debetur reverentia, obedientia, & beneficentia, quatenus est Creator, Dominus, & Benefactor. op. ibid. se. 5. & op. Incend. c. 2.
247. Dei præsentia exercitium qualiter habendum. op. 25. memor. & op. stim. p. 2. c. 1. & 2. 4. 7. & 9. & op. de sex alis seraph. cap. 8. Vid. *Supra.* n. 171. & op. de prof. Relig. l. 2. c. 20. In Ioan. c. 2. in fine & in Sap. c. 4.
248. Deus laudatur à Seraphim per trifagium Sanctus, Sanctus, Sanctus: huiusque trifagii sensus explicatur. op. de regim. an.
249. De Deo altissime sentiendum volenti ipsi servire. op. de regim. an. & op. stim. p. 2. c. 1.
250. Ad Deum accedere, & in Deum ascendere quid sit. op. de grad. virt. proem. & op. stim. p. 3. cap. 2. & seq. & op. de prof. Relig. l. 2. cap. 20. & op. Myst. Theol. c. 3. p. 2. V. *Accessus.* n. 2.
251. Anima ad Deum convertens illuminatur: ad creaturas descendens obtenebratur. op. de grad. virt. cap. 30.
252. Beneficia Dei in nos multiplicia proponuntur meditanda. op. fascicular. cap. 6. & op. Incend. cap. 1. & op. de prof. Relig. p. 2. cap. 5. V. *Supra.* n. 78.
253. Deus invocandus in principio cujuscumque actionis. op. Solil. præfat.
254. Varia soliloquia animæ invocantis Deum proponuntur. op. Solil. c. 1.
255. Dei sola similitudo tenet rationem summè speciosi, suavis, & salubris. op. Itin. c. 2.
256. Deus quomodo est lux veritatis illuminans, & dirigens intellectum. op. Itin. ment. c. 2.
257. Deus proponitur alpha, & omega. op. Itin. ment. c. 1. & seq.
258. Deus paravit duas mansiones, & hospitia æterna, & duas vias ostendit ad ipsas procedentes. op. de 7. Itin. æter. prolog. V. *Supra.* n. 258.
259. Deus est à quo averti est cadere: in quem converti est surgere: in quo manere est consistere. op. de 7. Itin. ibid.
260. Deo appropinquare possumus per veram fidem, & per charitatem stabiliri in ipso. op. de 7. Itin. ætern. d. 6. prol.
261. Ad Deum ascensus fit per septem itinera, quæ enumerantur. op. de 7. itin. prol. d. 7.
262. Soli Deo servitur cum totus homo per intentionem in Deum fertur. op. de 7. Itin. ætern. itin. 2. d. 4.

263. Dei adoratio, honor, timor, amor, oratio exponitur. op. de 7. Itin. ibid.
264. Quomodo homo deber, & potest mutari in Deum, eique se ipsum unire. op. stim. p.3. c.2. & 3. & op. Myst. Theol. cap.3. p.1. V. *Homo ad Deum*. n.81.
265. Deus quam dulcis eum gustantibus. op. stim. p.3.c.3.& 4.
266. Deus bonus Pater familias ordinat domum suam secundum varias dispositiones hominum. op. stim. p.3. c.8.
267. Deus multipliciter Pater noster ostenditur. op. stim. p.3. c.17. in expos. orat. Domin. Vid. *Dei amor ad creaturas*. n.23.
268. Deo non placent coacta, sed libera servitia. op. de Eccles. Hier. c.4. p.1.
269. Deus timendus. op. oct. collat. 2.
270. Dei servi consolantur in hoc exilio in lucro animarum. op. de prof. relig. l.2.c.25.
271. Dei unio est tota perfectio, quæ per gradus acquiritur. op. de prof. lib.2. cap.72. & op. Myst. Theol. cap.3. p.1.
272. Dei servus numquam arctatur ob statuta Prælatorum: hæc enim sunt solum ob excessus malorum. op. de Instit. Novit. p.1.c.3.
273. Deus est sol, se ipsum representans in anima, quando caligo peccatorum non impedit. op. Myst. Theol. c.2.p.1.
274. Deo conformanda est voluntas in actione, & fine, & quomodo. lib.1. d.31. p.2.a.2.q.2. & d.48. per tot. & l.3. d.17. a.1. q.3. ad arg. & op. Incend. am. c.2. & in Ps. 118. c.3. v.3. & c.7. v.18. & in Jo. col. 47. V. *Conformatio*. n.1. seq. V. *Homo ad Deum*. n.13. & 24.
275. Deo conformari debemus per similem habitudinem ad actum, ad objectum, & ad finem. l.1.d.48.a.1.q.1.corp. & op. de regim. an. & op. stim. p.3.c.9. & c.17.
276. Voluntas nostra antecedens debet conformari voluntati antecedenti Dei: & consequens consequenti. l.1.d.46.a.1.q.1. ad 3.
277. Voluntati Dei quomodo teneamur sub mortali conformari. l.1. d.48. dub.1. & quando & quomodo, possit non se conformare, & quid sit aliquid facere præter voluntatem Dei. lib.1. d.48.a.1.q.1. & seq. & d.47. dub.2. & d.48.a.2. q.1. & 2. & op. Comp. Theol. l.1.c.32. seq.
278. Voluntas quomodo absque peccato potest sibi præfigere plures fines, & quando est cum peccato. l.2.d.38.a.1.q.3.corp.
279. De essentia conformitatis ad voluntatem Dei quid sit. l.3.d.17.a.1.q.3. ad arg.
280. Conformitas cum voluntate divina affert pacem, lætitiã, gaudiumque animæ. op. diæt. sal. tom.7.c.6. & tom.8. cap.1. & op. stim. p.2. cap.1.
Plurima bona spiritualia. op. de 7. Itin. ætern. prol.d.6. & in Jo. col. 47. & serm.3. Dom.8. post Pent. & ser.1. de S. Barthol.
281. Divina voluntas quomodo petitur, ut fiat in oratione Dominica. op. stim. p.3. cap.61. & op. Myst. Theol. c.2.p.2. & 3. & op. de prof. relig. l.2.c.25. & c.61. & op. stim. p.2. c.1. & serm.3. Dom.8. post Pent.
282. Dei voluntas quomodo faciendã, & quid à nobis Deus exigat. serm. 1. Dom.2. Quadrag. & serm. 12. in Pent. & serm. 3. Dom. 8. post Pent.
283. Dei voluntatem faciens dicitur frater, soror,
- & Mater Dei, & quomodo. serm.3. Dom.8. post Pent.
284. Deus facit voluntatem facientis suam. ser.3. Dom. ibid.
285. Dei voluntas faciendã exigit tria, scilicet, cognitionem, executionem, & perpeffionem malorum pro ea. ser.3. Dom.8. ibid.
286. Conformitatis in Dei voluntatem signum est amor in proximum: in hoc enim cognoscitur discipulus Christi. ser.1. de S. Jac. Apost.
287. Conformitatis ad Dei voluntatem bona quanta. op. st m. p.2.c.1.
288. Hanc solam Deus à nobis exigit. serm.1. Dom.2. Quadrag.
289. Deus quantum odit peccatum expenditur ex damnatione Luciferi, & hominis cum tota posteritate, quos sibi charissimos prius habebat. lib.2.d.6.a.1.q.1. ad 4. & op. diæt. sal. tom.1. cap.1.
290. Deo nihil est in mundo contrarium, nisi peccatum. op. Brev. p.2. cap.3. & lib.2. d.35. a.1. q.3. corp.
291. Deus tantum detestatur peccatum: propter illud dissipavit per diluvium omnia opera sua, & creaturas irracionales, & tradidit ad mortem suum filium, deiicit Luciferum. op. diæt. sal. tom.1.c.1.
292. Deus quomodo expellitur ab anima per peccatum. l.2.d.36.a.3.q.2.
293. Qualiter dicitur Deus odisse peccatorem. l.2. d.35. a.1. q.3. ad arg.
294. Deus quomodo non possit relinquere peccatum impunitum. lib.2.d.36. a.2. q.1. corp. & l.4.d.46.a.2.q.4. ad 1.
295. Deus non tenetur impedire peccatum, nec ob id ei imputatur. l.3.d.20. dub.3.
296. Deus non potest facere malum. V. *Dei potentia ad malum*.
297. Deus declaratur inimicus peccati per illud trisagium Sanctus, Sanctus, Sanctus, quod cantant continuè Seraphim. op. de regim. an.
298. Deo offenso omnis creatura offenditur. in Sap. c.5.
299. Deus sex valde odit, quæ non fecit, ut dicitur Prov.6. ser.1. ser.2. Pent. specialiter peccata carnis. ser.1. Dom.7. post Pent.
300. Peccator quomodo dicitur odisse Deum. ser.1. Dom.3. post Pent.
301. Deus quantum detestetur crudelitatem contra proximum. ser.2. Dom.19. post Pent. Item vanitatem sui, iniquitatem, malignitatem, & impietatem, & quid sint. in Ps.25.
302. Deus quomodo mercatus est nos. lib.3.d.32. a.2.q.5. ad 4.
303. Noster & meus quomodo possit dici de Deo, ut Deus noster, Pater noster: non verò deitas nostra &c. l.1.d.18. q.6. corp.
304. Deus est objectum virtutum Theologicarum. l.1.d.3.p.2.a.1.q.2. in arg.
305. Deus non vult ut appetamus quod est in damnum nostræ salutis propter honorem suum: charitas enim non separat honorem Dei à commodo nostro. l.3.d.29.a.1.q.3. ad arg.
306. Dei plantatio triplex. Ps.43.
307. Deus cum deseritur, fit per fornicationem pessimam spiritualem. in Sap. c.12.
308. Dei fidelitas in suos servos. ser.2. de S. Thom.
309. Deus cum Sancto est Sanctus quomodo. Psalm. 17.

310. Deus ad manifestandam suam sapientiam, misericordiam, & justitiam voluit hominem impugnari, & tentari pane. l. 2. d. 23. a. 1. per tot.
311. Deus melius judicavit de malis bona facere, quàm mala nulla permittere, & quomodò. l. 2. d. 23. a. 1. q. 1.
312. Deus non acceptat bonam voluntatem, nisi proponat semper sibi servire. l. 4. d. 28. a. 1. q. 2. ad 3.
313. Deum abscondere faciem quid sit. Pf. 118. c. 2. v. 3. V. *Abscondere*.
314. Accessus ad Deum quomodò fiat. V. *Accessus*. n. 1. & seq.
315. Acceptat Deus quænam, & quomodò. Vid. *Acceptatio*.
316. Dei adiutorium in nos. Vid. *Adiutorium*. n. 1. & seq.
317. Deus dicitur Altare. Psalm. 25. Vid. *Altare*. num. 2.
318. Dei similitudo qualiter licita, & illicita. Vid. *Similitudo*. n. 12. V. *Angeli peccatum*. n. 10. V. *Adam*. n. 67.
319. Deus solus objectum fatians animam. Vid. *Anima beatitudo per tot*.
320. De apparitionibus Dei. V. *Apparitio*. num. 1. & seq.
321. Dei aqua, & Diaboli quænam. Vid. *Aqua*. num. 30.
322. Dei filii non sunt bestia. V. *Bestia*. n. 4.
323. Blasphemia in Deum. V. *Blasphemia*.
324. Dei brachium, & manus est Christus. V. *Christi attributa*. n. 111.
325. Deo servitur ascendendo. V. *Christi varia*. n. 282.
326. Deus est cibus justorum. V. *Cibus*. n. 21.
327. Clamor Dei, & Diaboli. V. *Clamor*. n. 3.
328. Clamare ad Deum quid. V. *Clamor*. n. 2.
329. Confidentia in Deum qualis habenda. Vid. *Confidentia*. n. 1. & seq.
330. De conformitate voluntatis ad Deum. Vid. *Conformitas*. n. 1. & seq.
331. Deus pulsat ad cor. V. *Cor*. n. 27.
332. Deus vocat omnes ad salutem. V. *Dei causalitas ad gratiam*. n. 12. & 30.
333. Deus est omnia amanti. V. *Dei, & proximi amor*. n. 61.
334. Dei dormire quid. V. *Dormire*.
335. Dei curia quid. V. *Curia*. n. 1.
336. Deus quomodò dicitur forma. Vid. *forma*. num. 10.
337. Dei lex. Vid. *Lex*.
338. Deus Mundus archetypus. V. *Mundus*. n. 1.
- Dextera.*
1. Dextera, & sinistra Dei quid significet. op. sum. de essen. & Pf. 100. & 97. & 128. & op. de Eccles. Hier. p. 1. c. 3. V. *Corpus*. n. 102.
2. Sedere ad dexteram Patris quid sit. op. Comp. Theol. l. 4. c. 25. & in Luc. c. 22. n. 70. V. *Christi ascensio*. n. 6.
3. Cœli quomodò dicuntur habere dexterum, & sinistrum. l. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 2. corp. & l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1. ad 3.
4. Dexterum, & sinistrum in animalibus concernunt partes determinatas per unionem motoris ad mobile, & etiam per modum perfectionis. l. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 2.
5. Dexterum, & sinistrum non facit distinctio membrorum, sed major, & minor influentia motoris ad mobile. l. 2. d. 14. ibid. V. *Animal*. n. 49.
6. Ob id dextrum in animalibus non potest esse sinistrum: bene autem in inanimatis. l. 2. d. 14. ibid.
7. Dextera significat spiritualia, & prædestinationem; sinistra reprobationem & temporalia. op. de sum. de essen. & in Pf. 100. & 97. & 134. & in Jo. c. 21. n. 6. & ferm. 11. post Pent. Ideò dixit Christus mittite in dexteram rete, quia per prædicationem ducuntur electi ad cœlum. ibid. ad sinistram verò reprobati. ibid. Vid. *Latus*. n. 1.
8. Dextera Dei quomodò dicitur nos defendere, & facere filios Dei. in Pf. 97.
9. Benedictio Dei dextera est concessio æternorum: sinistra verò est temporalium. Pf. 128.
- Diabolus Dæmon.*
1. Dæmones secundum Apuleium sunt genere animalia, mente rationalia, animo passiva, corpore aerea, duratione æterna. l. 2. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg. Dicitur Bel, Beelzebub. V. *Propriis nominibus*. V. *Beehmor*.
2. Diabolus quo sensu dicitur à SS. PP. animal. l. 2. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2. V. *Animal*. n. 1. Bestia V. *Bestia*. n. 6.
3. Diabolus interpretatur defluens, quia defluit, & corrumpit spiritualiter, & localiter: græcè interpretatur clausus ergastulo, & quare. l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. ad ult. Dicitur à Dia, & bolus, quod est duo, & morsellus, quia duo occidit, scilicet, corpus & animam. op. Comp. Theol. l. 2. cap. 26.
- Non tribuitur eis nomen Seraphim, & quare. V. *Angeli nomen*. n. 4. & 5.
4. Dæmon idest sanguineus, vel sciens propter peccatum, & scientiam, qua viger. op. Comp. Theol. l. 2. c. 26. Dicitur Pater peccatorum lupus. in Jo. c. 8. n. 44. & c. 10. n. 12. & 18.
- Diabolus dicitur homicida, & Pater mendacii. in Jo. c. 8. n. 44. & seq.
5. Diabolus dicitur. Belial, idest absque iugo, & Domino: Item Beelzebub, idest vir muscarum: Item Satanus, idest Aduersarius. in Luc. cap. 22. n. 32. & ferm. 1. de S. Thom. & ser. 4. Dom. 4. Quadrag. Item Beehmor, idest bestia: Item leviathan, idest additamentum ob multiplicationem peccatorum. op. Comp. Theol. l. 2. c. 26. Item spiritus immundus. in Luc. cap. 4. n. 33. Item initium figmenti Dei ob privationem gratiæ. l. 2. d. 3. p. 2. dub. 1. Item venator. Pf. 90. & ser. 2. fer. 3. Pent. Dicitur avis, leo, homo, & draco. in Psalm. 139. & lib. 2. d. 21. dub. 3. & Psalm. 39. & lib. 3. d. 19. a. 1. q. 3. corp. & in Eccles. cap. 10. Item legio, & quare. in Luc. c. 8. n. 30.
6. Dæmonum natura, & proprietates exponuntur. op. Comp. Theol. l. 2. c. 26. sunt incorporati. l. 2. d. 8. p. 1. per tot. & in Luc. c. 8. n. 34.
7. Dæmones qualem distinctionem ordinum, & prælationem inter se servant. lib. 2. d. 6. art. 3. per tot.
8. Dæmonum unio, ordo, & prælatio est tota ordinata ad damnum hominum. lib. 2. d. 6. ibid. V. *Angeli differentia*. n. 18.
9. Dæmonum creatio. V. *Angelorum creatio*.
10. Dæmonum casus. Vid. *Angelorum casus, & peccatum*.
11. Dæmones creati fuerunt primariò ut beatificarentur: secundariò ad exercitium bonorum. l. 2. d. 3. p. 2. dub. 1.

12. Dicere Diabolum creatum fuisse cum malitia naturali est propositio hæretica. l. 2. d. 3. p. 2. a. 1. quæst. 1. corp. & in Ioan. cap. 8. num. 44.
- D. mon. cognitio.* 1. Dæmones habent naturalia integerrima quantum ad substantiam; non verò quantum ad habilitatem ad operationem determinatam. lib. 2. distinct. 6. a. 3. q. 1. ad arg. & lib. 3. d. 28. art. 1. q. 2. ad 3.
2. Dæmonum cognitio vel est innata, vel acquisita; hæcque si est de rebus quæ subsunt rationi, habetur per experientiam; si supra, habetur per revelationem; aliquando enim boni Angeli revelant aliqua Dæmonibus. l. 2. d. 7. p. 2. dub. 1. & 2. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 26. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3.
3. Qualiter fiat revelatio Dæmonibus, & malis hominibus aliquando rerum excedentium propriam naturam. l. 2. d. 7. p. 2. dub. 2.
4. Deus aliquando impedit Dæmonibus cognitionem rerum, quas aliàs cognoscerent naturaliter; id enim decet suam iustitiam. l. 2. d. 7. p. 2. dub. 5.
5. Dæmonum iudicium speculativum etsi quoad substantiam sit integrum, est tamen per culpam obnubilatum; iudicium verò practicum, quod respicit operationes est omninò subversum. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. corp. falluntur etiam in multis quoad iudicium speculativum ob ipsorum præsumptuositatem. l. 2. ibid. ad arg. Vnde cor eius dicitur immutatum per furorem irrationalem, ingravatum per dementem concupiscentiam, & induratum per phantasiam protervam. in Pl. 118. c. 5. v. 6.
6. Dæmones habent phantasiam protervam, quatenus, scilicet cognoscendo verum, student decipere homines per apparitiones falsas: habent & concupiscentiam amentem, quia appetunt res malas. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. ad 2.
7. Quare Deus non abstulit cognitionem innatam Diabolo, & homini primo: posteris verò infligit ignorantiam, & maximè parvulis. lib. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg.
8. Dæmones quomodo cognoscunt naturalia: futura. op. Comp. Theol. l. 2. c. 26. & qualia illa sunt. lib. 2. dist. 7. part. 2. art. 1. quæst. 3. V. *Contingens.*
9. De divinatione per Dæmones facta agitur. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3.
10. Dicere Dæmones præscire certò futura contingentia est hæreticum. l. 2. d. 7. ibid.
11. Dæmones quomodo inmittunt somnia, & quid eis credendum. l. 2. d. 7. ibid. ad 3.
12. Dæmones prædicunt aliquando vera ab eis cognita vel sensus acrimonia, vel multa experientia, vel dolosa cautela, vel aliena doctrina. l. 2. ibid. quæst. 3. corp. & op. Cent. part. 3. sec. 14.
13. Dæmones habent habitum memoriæ, & quoad hoc est indelebilis: quoad actum verò aliquorum obliti sunt, & obliviscuntur. l. 2. d. 7. ibid. q. 2. corp.
14. Species existentes in angelica memoria sunt indelebiles: non enim hæc dependet à corruptibili aliquo modo. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. quæst. 2. in arg.
15. Quomodo intelligere Dæmonum cadit sub tempore, & sub quali tempore. ibid.
16. Iudicium Diaboli practicum, seu æstimatio est perversa: ob id appetit etiam quod est impossibile. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 2. ad 7.
17. Dæmones habent cognitionem Dei vnius, & trini ex cognitione habita in sui prima conditione: ob id dicuntur credere, & contremiscere, quæ cognitio tamen est imperfecta, & potius ænigmatica, obscurata per peccatum. l. 3. d. 23. a. 2. q. 3.
18. Dæmones non habent fidem informem pro vt est habitus virtuosus, infusus, & voluntarius, sed quamdam credulitatem: vnde eorum cognitio de Christi humanitate, & divinitate est in eis acquisita per miracula, & experimenta, & potius extorta necessitate quadam. l. 3. d. 23. a. 2. q. 2. & 3. & in Sap. c. 12. n. 17. V. *Fidei divisio.* n. 27.
- Consitentur ex timore, non ex reverentia Christum. in Luc. c. 8. n. 28. eum consententur ore, sed corde oderunt. in Luc. c. 5. n. 41.
19. Dæmones non habent spem, imò potius desperationem, sicut & damnati. lib. 3. distinct. 26. dub. 6.
20. Qualis spes potest recognosci in Dæmonibus respectu iudicij futuri. l. 3. d. 26. ibid.
21. Qualis differentia inter fidem informem malorum Christianorum, Hæreticorum, & Dæmonum. l. 3. d. 13. a. 2. q. 2. & 3.
22. Dæmones qualiter possunt cognoscere cogitationes, & intima cordis. l. 2. d. 8. p. 2. q. 6. & l. 1. d. 9. dub. 7. & in Eccles. c. 10.
1. Diaboli voluntas non potest rectificari, & hoc ob defectum pœnitentiæ informis disponentis, hæcque non potest haberi absque gratia gratis data, qua cum careat Diabolus, cum pertransierit tempus ei inditum, ob id non potest pœnitere. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & lib. 4. d. 14. p. 2. a. 1. q. 3. & quænam potentia ei inest rectificandi se. l. 2. ibid.
2. Diabolus non potest facere pœnitentiam, & quare. l. 2. d. 7. ibid. & l. 4. d. 14. p. 2. a. 1. q. 3. & l. 2. d. 35. a. 2. q. 3. ad 5. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 1. ad arg. Et qualis pœnitentia, seu dolor in eo inest. l. 2. d. 7. ibid. ad 1. & l. 4. d. 14. ibid. Sunt similes hominibus malis post mortem. l. 2. d. 6. a. 2. q. 1. ad 3. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 25.
3. Quare casus Dæmonis sit irremediabilis, non verò casus hominis. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1.
4. Dæmones in malo quomodo habent continuationem malæ voluntatis quoad deformitatem, pronitatem, & actum peccandi. l. 1. d. 7. p. 1. art. 1. q. 2. corp. & op. Cent. part. 3. sec. 14. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 25. seq.
5. Diaboli voluntas nunquam requiescit, sed semper actu peccat modò superbia, modo invidia &c. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 2. corp. & l. 2. d. 21. a. 1. q. 1. corp.
- Habet semper voluntatem, sed non semper potestatem nocendi, nisi quando à Deo permittitur. in Luc. c. 4. n. 35.
6. Diabolus licet faciat actum aliquando de sui natura bonum, tamen illum deformat per circumstantiam malam. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. sicut deformat semper omnes actus suos. ibid. ad 4.
7. Diabolus timet Deum, qui timor superatur, & deturpatur à voluntate mala. l. 2. dist. 7. ibid. ad 2.
8. Diabolus habet semper superbiam in corde, licet ei desit causa inducens, scilicet pulchritudo; est enim ibi causa conservans, scilicet volun

Dæmonii voluntas

- voluntas mala.lib.2.dist.7.ibid. ad 6.& in Luc. cap.8.num.28.
9. Diabolus quomodò semper affurgit per superbiam ad obtinendum quod potest,& quod non potest, nempe ad dominium hominum, maxime Sanctorum.l.2.ibid.ad 6.& 7.
  10. Diaboli voluntas mala quomodò in malo, & demerito intenditur respectu administrativæ ad homines, non in ordine ad aversionem à Deo.l.2.d.7.p.1.a.1.q.3. corp. semper est mala. ibid.& in Luc.c.4.n.34.
  11. Diabolis non crescit mala voluntas quoad impossibilitatem suscipiendi gratiam: hæc enim æqualiter est in omnibus damnatis: sed quoad dignitatem.l.2.d.7.p.1.a.1.q.3.ad 8.
  12. Diabolus non potest immutare malitiam voluntatis, potest tamen cessare à nocumento, quod infligit homini.lib.2.d.7.p.1.a.1. quæst.3. ad 7.
  13. In Angelis malis, & damnatis inordinatus motus in Deum conversus est in pœnam: vnde imputatur in supplicium, non in demeritum.ibid.q.3.ad 1.
  14. Dæmones quomodò demerentur continuè. ibid.& l.2.d.6.a.2.q.2.ad 3.
  15. Voluntas mala intenditur in Dæmonibus, non verò voluntas bona in bonis, quia in bonis ob influentiam perfectam statim pervenit ad terminum: sed in malis corruptio venit ab ipsis, non ab influentia: vnde non potuerunt se totaliter inficere. l.2.d.7.p.1.a.1.q.3. corp. & ad 5.
  16. De libertate Diaboli agitur. l.2.d.7.p.1.art.2. per tot.& a.1.q.1.in arg.
  17. Obstinatio in Dæmonibus non tollit absolute usum libertatis: licet tollat ordinationem in debitum finem.l.2.d.7.p.1.a.2.q.2.
  18. Potestas peccandi, licet non sit libertas, tamen non est sine libertate. l.2.d.7.p.1.a.2.q.2. ad 2.
  19. Diabolus habet furorem irrationalem,amentem concupiscentiam, phantasiam protervam, quæ tamen non excludunt usum libertatis, imò sunt liberi à coactione. ibid ad arg. & Ps.118. c.5.v.6.
  20. Obstinatio Dæmonum minuit libertatem quoad subiectionem servitutis, non verò coactionis: imò libertas à culpa est miseria totaliter tollitur l.2.d.7.p.1.a.2.q.2.
  21. Obstinatio Dæmonum vnde præcisè oritur. l.2.d.7.p.1.a.1.q.1.& l.4.d.14.p.2.a.1.q.3.
  22. Obduratio in peccatore est clypeus Diaboli, qui impedit fructum sagittæ verbi Dei. serm.4. Dom. Pas.
  23. Diabolus quomodò eijciatur è corde. V. Cor. n.25.
  24. Diabolus non amisit totaliter synderesim.op. Comp.Theol.l.2.c.51.
  25. Diabolus non potest satisfacere Deo, quia non habet mediatorem. l.4.d.15.p.1.art.1.q.1. corp.
  26. Diaboli casus. V. Angelorum casus. V. Adam. n.5.6.59.& 61.
  27. Diabolus non peccavit in primo instanti suæ creationis, sed intervenit breve tempus, seu morula.l.2.d.3.p.2.a.1.q.2. & op.Brev.p.2.c.7.& op. Cent.p.3.sec.14. & op. Comp.Theol.lib.2. c.21.& seq.
  28. Diabolus ad quod cælum voluit ascendere. lib.2.distinct.2.part.2.dub.2.
  29. Diaboli peccatum quale fait, & quas circumstantias habuit.l.2.d.1.a.1.q.1.corp.
  30. Dæmones post casum, & homines mali post mortem sunt similes quoad statum impœnitentiæ.l.2.d.6.a.2.q.1.ad 3.
  31. Dæmones inferiores quo peccato peccaverunt.l.2.d.5.a.2.q.1.corp.& seq.
  32. Diabolus semper habuit superbiam, & invidiam: motus enim illa tentavit hominem, vt sibi ipsum subijceret: hac verò vt eum impediret à superna felicitate: superbia fuit motivum primum: Invidia verò consequens, & proximum.l.2.d.21.a.1.q.1.corp.
  33. Diabolus quantum delectetur, & amat peccatum.op.diæt. sal.t.1.c.1. eius cibus est peccatum.ser.2.in die Cin.
  34. Diabolus in suis actibus semper peccat, sed non semper demeretur, nisi in vi administrativa respectu hominum.l.2.d.7.p.1.a.1. quæst.2. & 3.
  35. Diaboli peccatum quomodò cæteris gravius sit causalitate.l.2.d.33.dub.2.
  1. Diabolus fuit primò creatus, vt beatificaretur: *Dæmonii tentatio.* sed quia Deus prævidit ipsum peccaturum, ordinavit eum ad exercitium bonorum. l.2.dist.3. p.2.dub.1.
  2. Diabolus quando est victus probabile est, non certum, ipsum amoveri à tentando.l.2.dist.6. dub.4.& op.Comp.Theol.l.2.c.27.
  3. Diabolus nos vndique impugnat, rationem enim seducit per astutias: voluntatem allicit per blanditias: virtutes opprimit per violentiam: hinc bonus Angelus deputatur ad nostram custodiam vt nos defendat ab oppressione contra violentiam, vt erudiat contra fallaciam, vt exortetur ad bonam contra blanditias.l.2.d.11.a.1.q.1.corp.& q.2.
  4. Christus habuit tentatorem non ad sui probationem, sed ad nostram instructionem, & ipsius Dæmonis confutationem. l.2.d.11.a.1.q.3. ad 4.
De trina tentatione agitur.in Luc.c.4.& serm.2. & 3. Dom.1. Quadrag. & ser.5.ibid.& l.22. Hex.
  5. Diabolus quando tentavit primum hominem: quando locutus fuerit ore serpentis.l.2.d.21. dub.1. Quomodò vicit primum hominem in Paradiso lib.2. dist.21. per tot.a.1. & op.Brev. part.3.cap.2.
  6. Diabolus assumpsit figuram serpentis, vt per id significaretur calliditas nocendi spiritualiter. l.2.d.21.dub.2. & op.Brev.p.3.c.2. Aliæ rationes afferuntur.ibid.l.2.d.21.a.1.q.2.
  7. Diaboli tentamenta respectu nostri quàm varia, & multiplicia.l.2.d.21.dub.3.
  8. Diabolus tentat vel vt Leo, vel vt Draco, scilicet vel opprimendo, vel insidiando, vel minando, vel suadendo, vel desperando, vel promittendo.l.2.d.21.dub.3.& l.3.d.19.a.1.quæst.3. corp.& in Luc.c.4.n.12.
  9. Diaboli tentationes oriuntur ex ipsius superbia ob desiderium subijciendi sibi hominem, ex invidia ob desiderium ipsum impediendi à consecutione felicitatis æternæ. l.2.d.21.art.1.q.1. corp.
  10. Diabolus tentat hominem, vt efficiatur similis animali bruto per peccatum.ibid.quæst.2. corp.
  11. De

11. De tentatione primorum parentum agitur. l. 2. d. 21. per tot.
12. Quare tentatio inchoata est à muliere. l. 2. d. 21. a. 1. q. 3.
13. Diabolus per mulieres illaqueat homines. ibid.
14. Diaboli tentationes quando separatæ sunt à tentationibus carnis, & quomodò sint simul coniunctæ. l. 2. d. 21. a. 2. q. 2. & quomodò se invicem excedant in gravitate, & periculo. ibid. quæst. 3.
15. Diabolus ante adventum Christi possidebat genus humanum, licet id esset iniusto titulo, & mala fide, sed homo iuste detinebatur, quia voluntariè, licet illicitè, se subiecerat Diabolo. l. 3. d. 19. dub. 3.
16. Diabolus qualiter dicatur dux, princeps, rex, & caput malorum, & Pater. l. 3. dist. 19. dub. 3. & 4. & l. 1. d. 26. dub. 6. & Pl. 2. & 39. & in Luc. c. 8. n. 28. & in Io. c. 8. n. 44. & ser. 3. ser. 2. Pasch. & serm. 2. Dom. 14. post Pent. V. *Christi varia.* n. 183. V. *Homo ad Deum.* n. 126. V. *Impij.* num. 4. V. *Peccati varia.* n. 43. V. *Infrà.* n. 35. V. *Diaboli potestas.* n. 22.
Et homo dicitur servus voluntarius, & venundatus Diaboli. l. 3. ibid. inhabitat per conversationem in mundanis. l. 4. d. 20. p. 1. quæst. 6. ad 1.
17. Diabolus ante Passionem Christi duplicem manum, seu potestatem habebat, scilicet attractivam respectu Patrum existentium in Lybbo: & impellentem, scilicet per fallaciam, & violentiam, utraque virtute passionis Christi ablata est. l. 3. d. 19. a. 1. q. 3. corp.
18. Diabolus nunc tot non obsidet, quot obsederat ante passionem Christi. ibid. q. 3. ad 3.
19. Diabolus modò non potest in homines, qui humiliter, & devotè se subijciunt Sacramentis, & Sacramentalibus, quæ passione Christi habent virtutem: at in eos, qui ea contemnant, exercet suas vires. l. 3. d. 19. a. 1. q. 3. ad 3.
20. In fine Mundi vires sumet diabolica potestas, quia abundabit iniquitas, & refrigescet charitas. l. 3. ibid. ad 2.
21. Qualis virtus in homines derivet ex passione Christi ad vincendum tentationes Diaboli. l. 3. ibid.
22. Diabolus est medius inter Deum, & homines non vniens, vt Christus, sed separans. l. 3. d. 19. a. 2. q. 2. ad 5. & a. 1. q. 3. ad argum.
23. Diabolus accepit potestatem in hominem, quia ipse voluntariè se subiecit Diabolo. lib. 3. d. 20. dub. 1.
24. Angeli mali malos vexant, & bonos iuxta ordinationem Dei, sed præcipuè malos ob peccatum, quod est character assimilans hominem Diabolo. l. 4. d. 20. p. 1. q. 5. corp.
25. Diabolus afflitt animæ exenti è corpore, vt ei insidietur, & post separationem si est in peccato mortali, deducitur per malos in Infernum; si bona per bonos Angelos in cælum, vel in Purgatorium. l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 5. corp. & ser. 1. Dom. 1. Quadrag. & ser. 1. Dom. 2. Quadrag. & ser. 2. Dom. 4. post Pasch. & l. 3. ser. 3. Pent. & l. 3. Dom. 9. post Pent.
26. Diabolus se transfigurat in Angelum lucis, vt adoreretur; sed cum adoratio est conditionata, non est mala. l. 4. d. 30. dub. 1. & l. 3. d. 9. a. 1. quæst. 6. quale peccatum est adoratio exhibitæ Diabolo. lib. 3. ibid.
27. Diabolus tunc perfectè vincitur, quando non solum resistitur ei, sed & assequimur oppositum illius, ad quod pertrahere nitetur: hoc enim est perfectè meritorium. l. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3. & 4. & op. de Resur. à peccato & l. 2. d. 28. a. 1. q. 2. corp.
28. Diabolus quali argumento, seu syllogismo, & quali logica usus est ad decipiendam Evam, & totum mundum. serm. 1. in Hex. & de lumin. ser. 1. sub specie boni decipit. ser. 1. ibid. & op. de prof. relig. l. 2. c. 5. V. *Diaboli varia.* n. 21.
29. Diaboli multiplex tentatio respectu hominum exponitur. l. 2. d. 21. dub. 1. & seq. & a. 1. per tot. & in Pl. 139. & 39. & in Sap. c. 10. num. 13. & op. reformat. ment. c. 3.
30. Diaboli versutia in tentando detegitur. Pl. 106. & in Luc. c. 22. n. 32. & ser. 1. de S. Thom.
31. Diaboli malitia, & cor quàm perversum. in Pl. 118. c. 5. n. 6. & in Luc. c. 4. n. 34.
32. Diabolus immittit cogitationem triplicem in mentem hominis, scilicet deliciosam, malitiosam, & ambitiosam. in Pl. 118. cap. 8. vers. 6.
33. Diaboli crudelitas in hominem quanta. in Luc. c. 8. n. 28. & in Io. c. 14. n. 31. & ser. 3. Dom. 2. Adu. & ser. 2. Dom. 3. Quadrag. & ser. 4. Dom. 4. Quadrag. & serm. 1. Dom. Palm. quàm crudelis hostis animæ. op. Solil. cap. 1. & in Sap. cap. 10. num. 14.
34. Diabolus quosnam capiat in suo cribro. in Luc. c. 22. n. 32.
Quomodò ad se trahat suos. in Io. cap. 12. num. 32.
35. Diabolus quomodò princeps mundi dicatur. in Io. c. 12. n. 31. & collat. 73. & l. 3. ser. 2. Pasch. & ser. 1. Dom. 4. post Pasch. & ser. 2. ibid. & l. 1. Dom. 16. post Pent. V. *Christi varia.* n. 219. V. *Princeps.* n. 18. V. *Diaboli potestas.* n. 22.
36. Diabolicæ tentationis effectus describitur. l. 3. Dom. infr. oct. Nat Chr.
37. Diabolus tradit peccatorem, illudit, flagellat, conspuat in faciem eius. serm. 2. Dom. Quing.
38. Diabolus vititur trina tentatione, qua tentavit Christum, vt homines seculares, & spirituales, & nobiles decipiat. ser. 2. 3. & 5. Dom. Quing.
39. Diabolus vt vincatur quænam requirantur. serm. 2. Dom. 1. Quadrag. & serm. 2. & 3. Dom. 2. Quadrag. & ser. 2. Dom. 3. Quadrag. & serm. 1. Dom. 4. Quadrag. & ser. 3. in Cæna Dom. & l. 5. in Rogat. & ser. 1. Dom. 10. post Pent. & ser. 4. Dom. 13. post Pent. & ser. 3. Dom. 17. post Pent. & ser. 4. Dom. 18. post Pent. & ser. 3. in oct. Pasch. & ser. 3. & 5. de vno Mart. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 27. & op. Spec. B. Virg. c. 9. Diabolo resistere, & eum vincere qualiter differant. op. de resur. à peccato. & l. 2. d. 28. a. 1. q. 2. corp.
40. Diabolus qualiter eijcitur de corde, & anima. ser. 4. Dom. 1. Quadrag. & ser. 2. Dom. 3. Quadrag. V. *Cor.* n. 25.
41. Diabolus facit hominem mutum, cæcum, & surdum. ser. 2. Dom. 3. Quadrag.
42. Diabolus decipit promittendo, sed non solvit. ser. 1. Dom. 3. Quadrag.
43. Diaboli malitia in decipiendo qualis. ser. 1. de Resur.
44. Diaboli leones infernales quomodò vindicent,

- cent, & puniant persecutores Danielis, scilicet Christi. ser. 4. in Pasch.
45. Diabolus figuratus in Balaam affligens populum Dei, in rebus, in amicis, & in corpore. ser. 3. Dom. Palm. figuratus in Aman persequens animam. ser. 9. in Rogat.
46. Diabolus modò suadet misericordiam, modò iustitiam, modò tempus longum. ser. 2. Dom. 4. post Pasch.
47. Diaboli doctrina qualis. s. 4. Dom. 4. post Pasch.
48. Diabolus est mercator iniquus emens animas, & quælibet pretiosa nostra; & ad hoc continnè pulsatur ad Cor. ser. 9. in Rogat. quænam stipendia det ipsi servientibus, & exercitui suo. ser. 10. in Rogat. vt adoretur quàm minima dat. ser. 7. in Pent. V. *Diaboli varia*. n. 61.
49. Diabolus devorator animarum, Pastor peruersus, fur furans merita, mactans in culpa, & perdens in gehenna. ser. 2. ser. 3. Pent. Venator, & Piscator. ser. 2. ibid. & serm. 2. ser. 4. Pent. & ser. 4. Dom. 11. post Pent.
50. Diabolus est Draco persequens animam in Morte, & Ecclesiam Dei. serm. 3. ser. 3. Pent. V. *Draco*. n. 2.
51. Dæmones sunt aucupes, venatores, & latrones studentes perdere hominem in insidijs. s. 2. ser. 3. Pent. & ser. 4. Dom. 12. post Pent. V. *infra*. num. 62. V. *Dei varia*. n. 191. V. *infra*. num. 53. & n. 49. V. *Homo ad Deum*. n. 167.
52. Diabolus trahit hominem de bono ad malum ore, & cauda serpentina, scilicet persuasione, & malo exemplo alterius hominis: trahit de malo ad malum mala consuetudine, & actuum multiplicitate: & deinde à mundo in Infernum in morte. serm. 2. ser. 4. Pent. & serm. 4. Dom. 11. post Pent. V. *infra*. n. 60.
53. Diaboli hamus, rete, & sagena quænam sint. ser. 2. ser. 4. Pent. & ser. 4. Dom. 11. post Pent. V. *Suprà* n. 50. V. *Hamus* n. 3.
54. Diabolus amicus fraudulentus, qui pro vino propinat venenum, cibaturque suis pane vitiorum. serm. 2. Dom. 6. post Pent. & ser. 4. Dom. 8. post Pent. V. *Fallacia* n. 4.
55. Diabolus gravius tentat homines pœnitentes, quàm peccatores. ser. 1. Dom. 6. post Pent.
56. Diabolus obsidet animam in mundo multiplici tentatione, in extremo eam coangustat corporis infirmitate, iudicis severitate, & Dæmonis crudelitate, & prosternit in Inferno. ser. 3. Dom. 9. post Pent.
57. Dæmones sunt canes malignantes obsidentes animam. ser. 3. Dom. 9. post Pent.
58. Diabolus armatus astutijs, & nequitijs est contra nos. ser. 1. Dom. 10. post Pent.
59. Diabolus qualiter oculos eruit homini, ligat manus, & collum, & trahit ad patibulum inferni. ser. 3. Dom. 11. post Pent.
60. Diabolus, quos, & quomodò trahit ad se. ser. 4. Dom. 11. post Pent. & ser. 1. Dom. 14. post Pent. quomodò dicitur traxisse tertiam partem stellarum cæli. ser. 2. Dom. 18. post Pent. V. *Suprà* num. 52.
61. Diabolus est coquus coquens in inferno peccatores. ser. 1. Dom. 12. post Pent.
62. Dæmones sunt latrones spoliantes hominem gratuitis virtutibus, vulnerantes eum in naturalibus, & debilitantes in viribus potentialium. ser. 4. Dom. 12. post Pent. & ser. 5. Dom. 1. Quadrag. & ser. 1. ser. 4. Pasch. V. *Cor*. num. 24. V. *infra* n. 76. V. *suprà*. n. 51.
63. Diabolus Pater crudelis peccatorum ostenditur. ser. 2. Dom. 14. post Pent.
64. Diabolus quomodò funibus peccatorum ligat hominem in lecto concupiscentiæ: serm. 3. Dom. 18. post Pent. & ser. 4. ibid.
65. Diabolo adhæret peccator eius voluntatem faciendo, ad eius similitudinem accedendo, & vivendo luxuriosè &c. exemplo filij prodigi: serm. 4. Dom. 18. post Pent.
66. Diaboli electi, & Dei quinam sunt. serm. 4. Dom. 19. post Pent.
67. Diabolus incuruare facit animam peccando. ser. 1. Dom. 23. post Pent.
68. Diabolus quomodò comparatur Aquilæ, quia sistit circa cadaver fœtidum animæ, & lænæ. ser. 3. Dom. 24. post Pent.
69. Diaboli servorum infelicitas qualis. serm. 2. de S. Nicol. & ser. 1. Dom. 14. post Pent. Signa servientium Diabolo. ser. 3. Dom. in Pent. & op. diæt. sal. t. 10. c. 5. & serm. 2. Dom. *infra* Nativ. V. *Servus*. n. 18.
70. Diabolo desponsatur anima peccatrix. ser. 1. Dom. 1. post oct. Epiph.
71. Diaboli varia tentamenta expanduntur, quæ per bonos Angelos repelluntur: ser. de S. Mich. & op. de prof. Relig. l. 1. c. 2.
72. Diabolus, & peccator qualiter conveniant: ser. 1. de plur. Mart.
73. Diabolus vitur suis sequacibus ad decipiendas animas. ser. 2. ser. 4. Pent. & op. Solil. cap. 1.
74. Diabolus est hostis inermis, qui solum suggestionibus, non vi potest impugnare. op. de prof. Relig. l. 1. c. 2. Quàm sit debilis eius potestas tentandi nos absque nostro concursu. l. 2. d. 6. dub. 3.
75. Diabolus qualiter accendat prunas vitiorum. ser. 6. in Epiph.
76. Dæmones latrones nobis tendunt laqueos retrò, ad mentem reducendo voluptatem præteritam: antè futurorum prosperitatem proponendo: à dextris vanitatem mundi offerendo: à sinistris austeritatem pœnitentiæ ostendendo. ser. 3. Dom. 23. post Pent. V. *Suprà* n. 62. 49. & 51. V. *infra*. n. 83.
77. Diabolus quomodò dicitur dives ob multitudinem sequentium: Christus pauper ob paucitatem bonorum. ser. 2. Dom. 4. Quadrag.
78. Diabolus quomodò tenet peccatorem clausum, & captivum: Christus verò ei exhibet clavem se liberandi, scilicet crucem pœnitentiæ. ser. 10. in Rogat.
79. Diabolus nititur impedire hominem in legis Dei meditatione occupatum, non verò in alijs subtilitatibus. serm. 2. op. de dec. mand.
80. Diabolus multipliciter nocet, & decipit homines. op. Comp. Theol. l. 2. c. 27. & op. Solil. c. 1.
81. Diabolus tentationes ingerit proportionatas naturæ hominis. op. Solil. c. 1. significatur per Aquilonem. V. *Aquilo*. n. 3.
82. Diabolus qualiter tentat devotos, & contemplativos, maximè circa iudicandum alios. op. Stim. diu. am. p. 1. c. 7.
83. Diabolus homicida, fur, & adulter est, occidit enim animam, furatur bona nostra, & corrumpit animam sponsam Dei. op. Spec. B. Virg. c. 9. V. *suprà* n. 76.
84. Diabolus semper vigilat ad nostrum malum. op. de prof. Relig. l. 2. c. 27.

85. Diaboli, & Dei aquæ. V. *Aqua*. n. 30.
86. Diaboli vincula sunt peccata V. *Christi varia*. n. 247.
87. A Diabolo iugularetur homo, si non adesset Christi propitiatio. V. *Christi varia*. n. 271.
88. Diaboli efuries est peccatorum, eiusque cibus. V. *Cibus*. n. 13.
89. Diaboli clamor &c. V. *Clamor*. n. 3.
90. Diabolus pulsatur ad cor. V. *Cor*. n. 28.
- Dæmonis potestas.*
1. Dæmonis potestas virtutis naturalis est tanta, quod ei alia super terram non potest æquari: hæc enim non tentat homines. l. 2. d. 6. dub. 3. V. *Angelorum virtus*.
2. Dæmonis potestas in fine dilatabitur, & quomodò. l. 2. d. 6. dub. 3.
3. Dæmonum potestas circa opera supra naturam, & circa productionem rerum naturalium expenditur. l. 2. distinct. 7. p. 2. a. 2. per tot. & dub. 2. & 3.
4. Dæmones quomodò possunt inducere veras formas naturales, non vt agentes principales, item artificiales, & quomodò. lib. 2. distinct. 7. ibid.
5. Dæmones verè eduxerunt serpentes, vt in Exod. cap. 7. & quomodò. lib. 2. ibid. quæst. 2. ad arg.
6. Dæmones succumbunt viris suscipiendo semen, & illud possunt facti incubi transfundere in vasa mulierum, sicque generari possunt homines, vt fertur de Merlino: tuncque generatio non potest tribui Dæmoni. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 1. corp. & l. 4. d. 44. p. 2. dub. 1. Sic generati sunt Gigantes vt in Genesi. lib. 4. d. 44. p. 2. dub. 4.
7. De potestate Dæmonis circa formationem, & assumptionem corporum, circa opera vegetatiuæ & sensitivæ virtutis agitur. l. 2. d. 8. per tot. part. 1.
8. Dæmones non possunt illabi animæ, & quomodò. l. 2. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2.
9. Dæmones quomodò possunt habitare in corporibus nostris, & eos vexare. l. 2. d. 8. ibid. q. 1. V. *Diaboli locus*. n. 5.
10. Dæmones quot modis possunt illudere sensus nostros. l. 2. ibid. q. 3.
11. Dæmones quomodò, & quando possunt immittere cogitationes malas menti nostræ. lib. 2. d. 8. p. 2. a. 1. q. 4. & Pl. 118. c. 8. v. 6.
12. Dæmon quomodò possit incendere igne concupiscentiæ animas nostras. l. 2. ibid. q. 5.
13. Dæmon non potest nos cogere ad peccatum. l. 2. d. 8. ibid. q. 5. ad arg.
14. Diabolus non potest abdita cordis nostri cognoscere. l. 2. ibid. q. 6. quia subsunt omnimodè imperio nostræ voluntatis.
15. Diabolus non potest facere vera miracula. licèt mirabilia reliqua operetur. op. Cent. p. 3. sec. 14. & l. 2. d. 7. p. 2. per tot. & serm. 1. Dom. 1. Adu.
16. Quatuor modi assignantur discernendi an miracula sint à Diabolo. op. Cent. p. 3. ibid & l. 2. d. 18. q. 2. ad 5. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 2. ad vlt.
17. Diaboli impotentia in tentando detegitur. op. de prof. Relig. l. 1. c. 2.
18. Diabolus nihil potest nocuenti asserere, nec etiam bestijs nisi permixtus. in Luc. c. 8. n. 32.
19. Diaboli potestati traduntur bestialiter viventes. in Luc. c. 8. n. 32. & in Thren. c. 2.
20. Diabolus constituitur super aliquem quatuor modis, scilicet ad auferenda temporalia, ad confringenda naturalia, ad ferenda supplicia æterna, ad tentationes. in Pl. 108.
21. Diabolo data est maior potestas in Serpentes, quàm in cætera animantia: & etiam in actus venereos, & quarè. l. 4. d. 34. a. 2. quæst. 2. ad 4.
22. Diabolus quarè dicatur Princeps huius Mundi, & rex malorum. in Io. c. 14. n. 31. & cap. 12. n. 31. V. *Diaboli tentationes*. n. 34. & n. 15.
23. Dæmonum potestas ante passionem Christi erat attractiva respectu detentorum in Lybmo, & impulsiva respectu deceptorum in mundo; sed virtute Passionis, & resurrectionis Christi eis sublata est. l. 3. d. 19. a. 1. q. 3. corp. & serm. 3. Dom. 1. Adu. & ser. 4. Dom. 2. Adu. & ser. 1. de Resur. & ser. 2. ibid.
24. Diaboli dominium. V. *Dei varia*. n. 143.
1. Angelorum malorum locus est aer caliginosus, non locus subterraneus, & hoc ad exercitium hominum: licèt aliqui ad Infernum descendunt etiam vt torqueant animas secundum quod habent inter se deputata maledictionis officia. l. 2. d. 6. a. 2. q. 1. & dub. 1. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 22. De locatione Diaboli. V. *Angeli locus*.
2. Diaboli sunt in secunda aeris regione: vnde commovent frequenter ventos, & tempestates. l. 2. d. 6. dub. 1.
3. Diaboli locus proptius est Infernus: sed differtur ad nostrum exercitium. l. 2. d. 6. a. 2. quæst. 1. ad 2. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 22.
4. Dæmones frequenter circa nos volitant, sicut muscæ, quia eorum locus est aer. l. 2. ibid.
5. Dæmones possunt in corporibus humanis habitare, possunt & ea vexare, commovere, conturbare, & obsidere nisi à divina virtute impediantur. l. 2. d. 8. a. 1. p. 2. q. 1.
6. Dæmones non possunt illabi animæ. l. 2. dist. 8. ibid. q. 2.
7. Dæmones aliquando exeunt ab Inferno, quia habent operationem aliquam ad nos exercendum. l. 4. d. 45. a. 1. q. 3. ad 1.
8. Diaboli civitas quænam. V. *Civitas*. n. 3.
9. Diabolus diversimodè habitat in quatuor generibus malorum, scilicet in pravis, in malevolis, in malignis, & in pessimis, & quinam sint. Pl. 88. V. *Diaboli tentationes per tot*.
10. Diabolus quomodò habitat in animabus. l. 4. d. 20. p. 1. q. 6. ad 1.
11. Diaboli locus est homo immundus. in Luc. c. 8. n. 27.
12. Diabolus quomodò possidet in pace peccatorem. in Luc. c. 11. n. 23. & 24. & ser. 1. Sab. Sanct. eius domus est anima peccatoris. in Luc. cap. 8. n. 24. & ser. 9. in Rogat. & ser. 1. in Pent.
13. Dæmones sunt porci in immunditijs peccatorum habitantes. in Luc. c. 15. n. 15. V. *Diaboli tentationes*. n. 64.
14. Diaboli tabernaculum est luxuriosus. serm. 1. Dom. 3. post Epiph.
15. Diaboli fedes est anima iniqui. serm. 2. fer. 2. Pent.
16. Quomodò Diabolus intrat in corde peccatoris. ser. 1. Dom. 3. Quadrag.
1. Dæmonibus probabiliter differtur pœna ignis materialis vsque ad diem iudicij, & quarè. l. 2. d. 6. a. 2. q. 2. Dæmonum, & damnatorum pœnæ enumerantur. l. 4. d. 49. per tot. & d. 50. per tot.
2. Dæmo

2. Dæmones secum ferunt pœnam Infernalem, id probabile est etiam. l.2.d.6.a.2.q.2. V. *Infrà*. num.8.
3. Dæmones patiuntur, licet non habeant sensum materialem: sufficit enim sensus, & affectus spirituales ad sentiendum dolorem. l.2.d.8.p.1.a.3.q.2.ad arg.
4. Dæmones torquentur flammis vitiorum, & iræ. l.2.d.6.a.2.q.4.ad 1.
5. Diabolus fuit punitus à Deo ob persuasionem factam Evæ. l.3.d.20.dub.1.
6. Dæmones, & damnati patiuntur actione secundum influentiam, & ordinem iustitiæ. l.4.d.49.p.2.a.2.princ.a.1.q.2.corp.
7. Dæmonibus nunc debetur maior pœna, quam quando cecidit. l.2.d.7.p.1.a.1.q.3.in arg.
8. Dæmones semper infernum secum portant. op. Comp. Theol. l.2.c.26. V. *suprà*. n.2.
9. Dæmonum perditio duplex, scilicet quando peccaverunt in principio mundi, & in fine mundi quando auferitur omnis potestas, & inferretur pœna debita. in Luc.c.4.n.34.
- Dæmonii Loquutio.*
1. Dæmones qualiter loquantur. V. *Angelorum Loquutiones*.
2. Quomodo loqueretur Dæmon per os serpentis Evæ. l.2.d.21.dub.1. & l.2.d.8.p.2.a.3.q.2.
3. Quomodo loquantur, & exercent alia opera animæ sensitivæ, l.2.d.8. ibid. & op. Comp. Theol. l.2.c.19.
- Varia de Diabolo.*
1. Diabolus in quo sensu, licet impropijssimè possit dici filius Dei. l.1.d.26.dub.6.
2. Diaboli filij sunt peccatores. l.1.d.26.dub.6. & Ps.118.c.2.v.7.a.4.
Qualis hæreditas contingit peccatoribus in desponsatione eorum cum filiabus Diaboli. f.1.Dom.3. Quadrag. V. *varia de Deo*. n.127.
Ipsi qualem beatitudinem promittat. V. *Beatitudo fallax*.
3. Diabolus finaliter factus est ad exercitium, & promotionem bonorum lib.2. d.3.p.2.dub.1. & l.2.d.7.p.2.a.2.q.3.ad 3.
4. Dæmonum consilium, auxilium, & ministerium non potest haberi, aut exigi absque gravissimo peccato, & quare. l.2.d.7.p.2.a.2.q.3.
5. Dæmonum invocatio, ferre signa, vel characteres diaboli maximum peccatum. l.2.d.7.p.2.a.2.q.3.
6. Dæmonum obsequium suscipiens etiam in ijs, quæ non sunt contra fidem, & mores, etiam eis non credendo, nec aliquem eis honorem impendendò, peccat graviter peccato inobedientiæ. l.2.d.7.p.2.a.2.q.3.ad arg.
7. Dæmonum obsequium in invenendis rebus perditis est peccatum contra prohibitionem, & quare facta est huiusmodi prohibitio. l.2. ibid. q.3.ad 6.
8. Dæmones succubi, & incubi. V. *Suprà Dæmonum potentia*.
9. Dæmones quomodo accusabunt in iudicio peccatorem de abditis cordis. l.2.d.8.p.2.a.1.q.6.ad 1.
10. Diaboli character est peccatum. l.2.d.8.p.2.q.6.ad 2. V. *Character*. V. *Infrà*. n.77.
11. Dæmones fuerunt de varijs ordinibus secundum quid, cum ad perfectionem ordinis concurrere debeat natura, & gratia: hunc homines assumuntur ad singulos ordines. l.2.d.9.q.5.corp.
12. Dæmones cum in exercitio tentationis concurrat permissio tantum Dei: hinc non mittuntur propriè à Deo. l.2.d.10.dub.1.
13. Diabolus an possit adorari sine peccato. lib.3. d.9.a.1.q.6.per tot. & l.4.d.30.dub.1.
14. Dæmones, & damnati an sint diligendi ex charitate. l.3.d.28.a.1.q.2.corp.
15. Dæmones, & damnati an sint proximi nostri. l.3.d.28.a.1.q.3.ad arg.
16. Dæmon potest expelli sine infusione gratiæ, non sic culpa: expellitur enim Dæmon per contrariam potestatem. l.4.d.5.a.3.q.1.ad 3.
17. Dæmonum vermis, & synderesis qualis. l.4.d.50.p.2.a.2.q.2.ad arg.
18. Dæmones probabilius non erunt post iudicium tortores, sed erunt omninò absorpti à pœnis: licet etiam opposita sententia sit probabilis. l.4.d.47.dub.4.
19. Dæmones iudicabuntur cum cæteris. l.4.d.47.a.1.q.4.corp.
20. Quomodo dicitur Diabolus iam iudicatus. l.4.d.47. ibid. ad 1.
21. Diaboli logica quænam sit, & quænam Christi. ser.1.Hex.V. *Diaboli tentationes*. n.27.
22. Diabolus quare permittatur à Deo unicuique animæ. Ps.108.
23. Diabolus quomodo præsidet divitijs. Ps.113.
24. Diaboli castra quomodo Deo serviunt. Ps.118. num.91.
25. Diaboli consolationes quales. Ps.118.c.5.v.12.
26. Diaboli cordis perversitas expenditur. Ps.118.c.5.v.6.
27. Diabolus quomodo vocatur in Scriptura senex fatuus. in Ecclen.c.4.v.15.
28. Diaboli, mundi, & carnis invitatoria varia ad similitudinem eorum, quæ in festorum officio proponuntur ab Ecclesia. in Sap.c.2.n.6.
29. Diabolus vexat, & opprimit suos in luto luxuriæ, in lateribus avaritiæ, & in paleis superbiæ exemplo Ægyptiorum. in Sap.c.10.num.14.
30. Diabolus maledictus maledictione culpæ, & pœnæ. in Sap.c.14.n.8.
31. Diabolus per idololatriam fit idolo præsidens, sicque magnificatur in idolo. in Sap.c.14.num.16.
32. Diabolo serviens quomodo subijcitur tributis. in thren. Hier.c.1.n.1.
33. Diabolus quomodo omnia regna mundi ostenderit Christo. in Luc.c.4.n.6.
34. Diabolus tentando auctoritates S. Scripturæ truncat, & ad suam partem detrahit. in Luc.c.4.n.11.
35. Diaboli sectatores quærent divitias, honores, & delicias. in Luc.c.4.n.42.
36. Diabolus ore fatetur Christum, corde odit eum. in Luc.c.4.n.41.
37. Diaboli arma quænam sint. in Luc.c.11.n.23.
38. Diaboli officium est dispergere, Christi verò est congregare. in Luc.c.11.n.23.
39. Diabolus expellitur spiritualiter ab homine abstinentia, & orationis instantia, in Luc.c.11.num.24.
40. Dæmonum cibus sunt peccata. in Luc. cap.15. num.15.
41. Dæmonibus qualiter peccator adhæreat. in Luc. ibid.
42. Diaboli servitus quàm infelix. in thren.c.1.n.1. & in Luc.c.15.n.15. & c.16.n.13. & in Jo.c.14.n.31. V. *Varia de Deo*. n.5.

43. Diaboli Parochiani quinam sint.in Luc.c.16. num.22.
44. Diabolus Lupus' crudelis dispergens oves.in Io.c.10.n.12.& seq.
45. Diabolus dicitur Spiritus immundus, quia immunda suggerit.in Luc.c.4.n.33.
46. Diabolus quare videns Christum exclamavit, sine, quid nobis, & tibi Iesu fili Dei. in Luc. c.4.n.34.
47. Diabolus quare dicitur homicida ab initio. in Io.c.8.n.44.
48. Dæmones valde timent Christianos.in Luc. c.8.n.33. quam timent Christi adventum, Eucharistiamq;.f.2. Dom.3.adu.& f.2.Dom.4.Adu.
49. Diabolus quomodo dicitur hypocrita. ser.2. Dom.4.Adu.
50. Signa habitationis Diaboli sunt luxuria,avaritia,superbia &c.f.2.Dom.infr.oct.Nat.
51. Diabolus & mundus vincuntur in virtute SS. Nominis Iesu.ser.4.in Circumc.
52. Diabolus detestatur super omnia vnitatem. ser.2.in Epiph.
53. Diabolo acriores dolores infigimus per confessionem.ser.4.in Epiph.
54. Diabolus quomodo dicitur primus,& novissimus.ser.4.in Septuag.
55. Dæmones sunt bestia saltus.f.3.in Quinquag. Significatur nomine piscis.f.2.Dom.2.Quadrag.
56. Peccator est peior Diabolo.ser.1.Dom.3.Quadrag.V.infra.n.74.
57. Diaboli ranæ, & ciconiæ sunt habentes in ore verba mendacia,turpia, detractoria. ser.4. Dom.3.Quadrag.
58. Diaboli asinus,& equus est peccator portans gravissimum onus.ser.3.Dom. Palm. & ser.2.in Dom.3.post oct.Pasch. Currus diaboli mala societas.ser.2. Dom.3.post oct.Pasch.
59. Diabolus vilis carbonarius.ser.4.in oct.Pasch. & leo crudelis.ser.2.Dom.1.post oct.Pasch.
60. Diaboli osculum est severitas in peccato.f.2. Dom.3.post oct.Pasch.
61. Diabolus multa exigit à nobis, & parva dat, sed contra Deus facit.ser.4. in Rogat.V.*Diaboli tentationes*.n.47.
62. Dæmones sunt bestia crudeles, quibus traduntur peccatores.ser.5.in Rogat.
63. Diaboli Draconis conatus qualiter effugere possimus.ser.1.in Ascens.Dom.V.*Draco*.n.2.
64. Dæmones eijcere est peccata expellere.ser.1. in Pent.
65. Diaboli oculi quinam sint.ser.7.in Pent.
66. Diabolus cibus peccatorum.ser.2. ser.2.Pent.
67. Diaboli qs, mysterium, ministri, & adiutores, rete, sagena,venatores,sunt scandalosi.f.2. ser.4.Pent.& ser.3.Dom.4.post Pent.
68. Benedictio Diaboli est duplex, scilicet adulationis,qua quis consecratur Diabolo,dū laudatur in desiderijs animæ suæ, hæcque est vnitio extrema,qua præparantur peccatores igni æterno: alia benedictio fortunæ,quæ est secundum dici,non secundum esse.ser.4.de Trinit. Qualem gratiam offerat.op.Spec.B.Virg.c.5.
69. Diabolus faber crudelis in damnatos.ser.3. Dom.2.post Pent.
70. Diabolus est frater peccatorum.ser.4. Dom.5. post Pent.
71. Diaboli ministerium quomodo interdictum hominibus,quare.op.Cent.p.3.sec.14.& pactio-
- nes cum eo prohibita.op.de dec.præc.ser.2.
72. Dæmon adoravit Eucharistiam, dum à Sacerdote portabatur ad Infirmum. op. de dec. præc.ser.2.
73. Dæmones non puniunt animas in Purgatorio.op.Comp.Theol.1.4.c.3.
74. Diabolus aliquis aliqua vitia detestatur.op. Comp.Theol.1.2.c.27.V.*Suprà*.n.56.
75. De Dæmonibus multa ex Sanctis Patribus. op.Phil.1.1.c.50.
76. Diabolus omnia perversè agit, & quare id Deus permittit.op.Brev.p.2.c.7.
77. Diabolus inducitur in anima per triplicem libidinem,scilicet principiandi,delectandi,& possidendi,quæ sunt femina ipsius.ser.22.Hex.& de lumin.
78. Diabolus imprimit libenter quod in se habet, scilicet furorem, errorem, amentem concupiscentiam, & phantasia protervam.ser.22. Hex.V.*Suprà*.n.10.& n.81.
79. Diabolus curat adorari vt Deus, & sic habere in terra,quod non potuit habere in cælo.ser.5. Hex.
80. Diabolus quam timent nomen B.Mariæ Virg. op.Spec.B.Virg.c.9.
81. Diabolus quomodo imprimat characterem. 1.4.d.6.p.1.a.1.q.5.ad 1.V.*Suprà*.n.10.& 78.
82. Diaboli aqua sunt voluptates carnales, quibus anima ipsi dedicatur. ser.1. de dedic.templ.
83. Diabolus carpentarius in ædificatione civitatis Mundi.ser.2.de dedic.templ.
84. Diabolus habet sex filias,quas tradit in vxorem varijs,scilicet septem vitia capitalia, sed luxuriam tradit omnibus.op.diat.sal.tit.3.c.5.
85. Abire retrò post Diabolū quid sit.V.*Abire*.n.1.
86. Ambitio Crux Diaboli. V.*Ambitio*.n.5.
87. Diabolus Aquila.V.*Aquila*.n.6.
88. Diabolo servitur descendendo. V.*Christi varia*.n.272.
89. Diaboli cibus peccata.V.*Cibus*.n.13.
90. Diabolus cibus peccatoris.V.*Cibus*.n.22.
91. Diabolus expellitur contritione. V.*Contritio*. n.59.
92. Diaboli curia.V.*Curia*. Regnum.V.*Dei varia*. n.142.
93. Diabolus, & Deus non possunt simul habitare.V.*Dei varia*.n.160.
94. Diabolus, & Deus venator animatum. V.*Dei varia*.n.191.
95. Dives Diaboli quis.V.*Dives*.n.2.
96. Diaboli satellites sunt sequentes divitias. V.*Dives*.n.24.
97. Divinatio omnis est à Diabolo. V.*Divinatio*. num.4.
98. Eucharistia Dæmonibus formidabilis.V.*Eucharistia effectus*.n.22.
99. Diabolo immolare est histrionibus dare.V.*Histrionibus*.
100. Diaboli ædificium quomodo comburatur. V.*Ignis*.n.33.
101. Diaboli sequela facit ignobilè.V.*Ignobilitas*.
102. Quare Diabolus obedit maleficio.V.*Maleficio*.n.5.
103. Diaboli panis, stabulum, solitudo.V.*Munifidus*.n.70.& 86.

Diaconus.

1. Diaconus, & Diaconissa interpretatur Minister,subdiaconus, subminister. 1.4.d.24.a.2.q.4. corp. V.*Ordo Sacer.*

2. Diaco

2. Diaconatus est ordo Sacet à Christo institutus, cuius officium est immediatè assistere, & ministrare Sacerdoti celebranti, & ei præbere hostiam consecrandam. l. 4. d. 24. p. 2. dub. 3. & a. 1. q. 4. & a. 2. q. 4. & op. Cent. p. 3. l. 53. & s. 2. 2. Hex.
3. Diaconi in primitiva Ecclesia sanguinem Christi dispensabant. l. 4. d. 24. p. 2. dub. 3. & ser. 2. 2. in Hex.
4. Quandonam imprimatur character in diaconatu. l. 4. d. 24. p. 2. dub. 3. & a. 1. per tot.
5. Diaconi quare Levitæ dicantur. l. 4. d. 24. p. 2. dub. 3.
6. Diaconus præbens thuribulum sacerdoti in Missa significat Christum præsentantem opera nostra Deo Patri, & Angelum offerentem Deo nostras orationes. op. diæt. sal. t. 2. c. 5.
7. Diaconus legens Evangelium facit Crucem in libro, in fronte, & in pectore, quia debet prædicare crucem, nec eam erubescere, & in corde sentire, quod prædicat. in Pf. 142.
8. Diaconissæ quæ dicebantur in primitiva Ecclesia, & earum officium: erantque absque ordinibus sacris. l. 4. d. 25. art. 2. q. 1. corp. V. *Mulier*, num. 19.

Diadema.

Diadema est Christus. V. *Christi varia*. n. 42.

Dialectica.

1. Dialectica, seu logica Christi habet syllogismum constructivum, & reparativum per mediū, quod est ipse Christus in Cruce. ser. 1. Hex. & de lumin. V. *Logica*.
2. Dialectica Diaboli quænam sit. serm. 1. Hex. & de lumin.
3. Dialectica seu logica à Sacra Scriptura habuit initium, & in ea habet suum complementum. op. princ. S. Script. & op. de reduc. art. ad Theol. V. *Logica*.
4. Dialectica quomodo inservit ad cognoscendam lucem æternæ veritatis. ser. 4. Hex.

Diana.

1. Diana dicitur stella Veneris, eo quod est solis prænuntia, & tota radiosa: dicitur & stella matutina. ser. 2. de Apost.
2. Dianæ, seu Veneris stellæ proprietates. op. Comp. Theol. l. 2. c. 7.
3. Dianæ templum combustum est apud Ephesū, ut per hoc fieret famosus in mundo. ser. 1. de S. Gregor.

Diaphanum.

Diaphanum requiritur ad abstractionem speciei, sicut & ad diffusionem lucis. V. *Species intentionales*. n. 32.

Diaplasma

Diaplasma qualis figura sit. in Pf. 4. & Pf. 16.

Dicere.

1. Dicere est idem quod loqui, idque vel est ad se, vel ad alterum: ad se dicere est idem quod concipere verbum: ad alium verò est idem exprimere: in Divinis primo modo est Verbum generatum: secundò est expressum per creaturas: primum est æternum: secundum temporale. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 1. corp. & l. 2. d. 10. a. 3. q. 1. ad 3. & in Luc. c. 20. n. 42. V. *Loqui*. V. *Concipere*. V. *Intelligere*.
2. Dicere in Divinis est actus notionalis. l. 1. d. 27. ibid. ad argumen.
3. Dicere, & intelligere in Deo qualiter differant. l. 1. d. 27. ibid. & l. 1. d. 32. a. 2. q. 1. ad arg. & a. 1. q. 1. ad 4.

4. Dicere, & intelligere in nobis sic se habent, ut non intelligamus nisi per verbum: & idè se habent ut effectus subordinati, & ut rationes quo, & quod. l. 1. d. 27. ibid.

5. Dicere in Divinis dicitur tripliciter: primò est idem ac intelligere: secundò idem quod generare: terriò idem ac creare. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 1. corp. V. *Dei generatio*.

6. Dicere qualem reflexionem importet supra dicentem, & supra dictum. ibid. ad arg.

7. Dicere est cogitando intueri, ubi intuitus non est sine conceptu, ut in Patre æterno, & in nobis: non autem in Filio, & Spiritu Sancto, qui licet se intelligant, tamen non concipiunt problem: unde dicere de se dicit aliquid amplius, quàm intelligere. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg.

8. Pater in Divinis importat actum generandi: unde Pater dicit se verbo, id est dicendo generat Verbum. l. 1. d. 32. a. 1. q. 1. ad 4.

9. Dicere Dei aliquando importat productionem alicuius effectus in creatura: aliquando actum quasi exteriori, sed relatum ad interiori, scilicet ad verbū conceptum, per quod dicens se, & omnia loquitur: sicque Pater Filium genuit, per quem omnia disposuit, sicque connotat effectum in habitu, & in hoc sensu dicitur Pf. 61. semel locutus est Deus: aliquando dicit actum intrinsecum, & absolutum, quo quælibet Persona intelligit se, & alia, sicque non connotat effectum nec actu, nec habitu. l. 2. d. 13. dub. 3. & in Pf. 109.

10. Quomodo sit verum, quod dicere Dei est facere. l. 2. d. 37. a. 1. q. 2. ad 1.

11. Dicere est duplex: 1. est idem ac ore proferre: 2. idem ac asserere. l. 3. d. 12. a. 2. q. 1. ad 6.

12. Dicendi modus est triplex, scilicet univocus, analogus, & æquivocus. l. 1. d. 14. a. 1. q. 2. corp. V. *Univocum*. V. *Analogum*. V. *Æquivocum*.

13. Dici diversimodè est vel secundum modum per se, vel per accidens, vel secundum modum intelligendi. l. 1. d. 22. a. 1. q. 4. corp.

14. In Deo secundum modum essendi omnia dicuntur vno modo, scilicet per se: secundum modum verò intelligendi quædam dicuntur per modum substantiæ, quædam per modum qualitatis, & quædam secundum diversum modum se habendi. l. 1. d. 22. ibid.

15. De Deo quot modis aliqua dicuntur secundum substantiam, & secundum relationem. lib. 1. d. 25. a. 1. q. 1. corp.

16. Dici ex tempore est, quod vel est temporale, vel dicit respectum ad temporale: sicque utroque modo aliquo modo aliqua nomina dicuntur de Deo. l. 1. d. 30. a. 1. q. 1. corp.

17. Dici per accidens stat tripliciter, vel pro ut opponitur ad substantiam: vel ad per se, vel ad necessarium. l. 1. d. 30. a. 1. q. 2. corp.

18. Relatio secundum dici. V. *Relatio*.

19. Benedictio secundum dici, & secundum esse quæ sit. l. 4. Dom. de Trinit. V. *Benedictio*. n. 9.

20. Dicere Dei ad hominem est compescere castigatione subita eius machinationes pessimas. in Luc. c. 12. n. 20.

Dictamen.

1. Dictamen naturæ est naturale iudicium dictans malum esse fugiendum, & bonum faciendum: ob id dicitur Deo obediendum, ipsum colendum, fieri proximo, quod nobis volumus fieri, & non irrogare ei, quod pro nobis volumus. op. Cent. p. 5. sec. 9. & l. 2. d. 39. a. 1. quæst. 2.

- q.2.corp.V.*Lumen*.n.28.V.*Lux mentium*.V.*Arbitrium*.
2. Dictamen naturæ quomodo est in generali, & etiam in speciali.l.4.d.17.p.2.a.1.q.1.corp.& op. Cent.p.5.ibid.
  3. Dictamen naturæ est rectitudo indita à Deo in creatura rationali ad rectè iudicandum, & rectè volendum, estque duplex adiutorium datum à Deo.op.Brev.p.2.c.11.& l.2.d.39.a.1.q.2.
Dictio.
  1. Dictio geminata in S.Scriptura aliquando sumitur interpositè, vt corde, & corde loqui, ita vt referatur ad loquentem, & audientem: vel significat vniuersalitatē, vt generatio, & generatio, idest omnis generatio: aliquando non interpositè significatque multipliciter.Pf.11.
  2. Dictio geminata non interposita significat vel confirmationem, vt amen, amen: vel velocitatem, vel amorem, vel iram &c.Pf.11.
  3. Dictionis subtractio quandoque fit in S. Scriptura, quandoque additio, quandoque subtractio, & quid importet.Pf.17.
  4. Dictio exclusiua, & exceptiua quid operetur in Propositione.l.1.d.21. dub.3.& art.1. q.1.ad arg.V.*Exceptiua*.V.*Exclusiua*.
  5. Dictionis fallacia.V.*Fallacia*.n.10.
Diarrachma.
- Didrachma mysticè est Passio, quam Christus obtulit pro nobis.Pf.109.
Dies.
1. Dies importat illustrationem à luce procedentem super hæc tenebrosa: mane autem, & vespera dicunt media inter noctem, & diem secundum accessum, & regressum. l.2.d.4.a.3.q.2. corp.
  2. Dies importat revolutionem solis ad motum vltimæ sphaeræ super polos ab oriente in Orientem per occidentem, per quem motum distinguitur dies, & nox.l.2.d.14.p.2.dub.4.& Pf.118. c.6.v.11.
  3. Dierum distinctio fit per motum solis; crescunt, vel decrescunt, secundum quod per illum motum accipitur solstitium æstiuale, vel hyemale. l.2.d.14.ibid.& op.Brev.p.2.c.4.
  4. Dies computatur dupliciter in Scriptura: 1. in quo dies præcedens copulatur nocti sequenti: 2. in quo nox præcedens copulatur nocti sequenti à vespera ad vesperam, & quare.l.2.d.13.d.1.
  5. Dies à Græcis computatur à mane ad mane: ab Hebræis à vespere ad vesperam: ab Astronomis à meridie ad meridiem: ab Ecclesia à media nocte ad mediam noctem; & quare ista diversitas seruetur.l.2.d.13.dub.1.& d.14.p.2.dub.4.V.*Græci*.n.5.V.*Ecclesia*.n.8.
  6. Dies naturalis duo importat, scilicet claritatem aeris, seu rei transparentis, & successionem temporis.l.2.d.13.a.1.q.2.ad 4.
  7. Dies perfectus quomodo fuit in prima creatione lucis.l.2.d.13.ibid.
  8. Dies dicitur malus, vel bonus secundum quod est mensura bonæ, vel malæ operationis: nec aliud est diem benedicere, nisi illum vt mensuram tali actioni deputare.l.2.d.15.dub.5.
  9. Dies hebdomadæ quare quinque denominantur penes dominium planetarum more Gentilium; Dominica vero à nobis; Sabbatū à Iudæis & Ecclesia loco illorum nominum primam: secundam: tertiam feriam &c. l.2.d.15. dub 6. & Pf.23.
  10. Dierum distinctio in creatione Mundi expenditur.l.2.d.12.a.1.q.2.& l.2.d.13.per tot.
  11. Dies secunda quare non fuit laudata à Deo. l.2.d.14.p.1.dub.3.
  12. Dies, & nox quomodo immediatè dividunt tempus.l.2.d.12.a.2.q.2.ad 4.
  13. Dies animæ qualis. V. *Anima ad Deum*.n.76.
  14. Dies an fuerit in triduo ante productionem solis.l.2.d.13.a.1.q.1.
  15. Dies animæ per solem diuinum quomodo fiat. V. *Dei varia*. n.273. Dies gloriæ.V.*Gloria*. n.39.
  16. Dies festus Dei.V.*Dei varia*.n.23.
  17. Dies Domini est dies iudicij, & mortis.Pf.9.
  18. Dies mysticè significat Christum, Angelos, iustos, vitam præsentem, æternam, tempus gratiæ, legem, fidem, cognitionem, novum testamentum, certitudinemque.Pf.18.& Pf.101.
  19. Dies sabbathi stat pro tempore, pro septimana, & pro solemnitate Iudæorum.Pf.23.
  20. Dies prima dicitur Dominica idest Domini & dies solis, & quare.Pf.23.& l.2.d.15.dub.6.
  21. Dies creationis quinam habuerint vesperam, & quinam non.l.2.d.13.dub.& Pf.92.
  22. Dies ruinæ angustia, & vindictæ quinam sint. Pf.118.c.6.v.4.
  23. Per diem significatur in Scriptura omnis motus substratus, & vniuersum tempus fundatum. Pf.118.c.6.v.11.
  24. Dies naturæ spectat ad motum circulearem: fortunæ ad motum sæcularem: & gratiæ ad motum salutarem. Pf.118.c.6.v.11.
  25. Dies iudicij dicitur dies agnitionis, & quare. in Sap.c.3.n.18.
  26. Dies Parasceve erat dies veneris, quidque significat. in Luc.c.23.n.54.
  27. Dies Christi, quem desideravit Abraham qualis, quam clarus, quam pulcher, & quomplex fuerit. in Jo.c.8.n.59.
  28. Dies materialis sicut est latitudo solis super terram, sic dies spiritualis animæ affert illuminationem intellectus per fidem, & affectus per charitatem. In Jo.c.11.n.6.V.*Infra*.n.32.& 34.
  29. Dies festus alius est satanicus, alius humanus, alius Angelicus, alius cælicus, & quid sint. in col.36.
  30. Dies mysticè tres in quibus debemus de somno surgere, scilicet gratiæ, iræ & gloriæ. serm.5. Dom.1. Adū.
  31. Dies triplex incipientium, proficientium, & perfectorum mysticè exponitur. s.1. in Vig. Nativit.
  32. Sol intellectualis currens in Hemispherio nostræ intelligentiæ facit diem spiritualem. s.1. in Hex. & de lumin.V.*Supra*.n.28. & *Infra*. n.34.
  33. Dies sex creationis mysticè trahuntur ad sex visiones scientiales. serm.3. Hex. & ad sex ætates hominis. ser.15. Hex.
  34. Dies spiritualis animæ quomodo acquiritur per donum timoris, pietatis, scientiæ, fortitudinis, consilij, intellectus, & sapientiæ. op. de 7. don. Spir. S.
  35. Dies in mente fit, cum nox est in corpore. op. de don. tim. c.3.
  36. Dies festi quomodo colendi. op. spec. discipl. p.1.c.6.
  37. Dies sabbathi dicatus est Mariæ, quia in ipsa sola remansit fides in morte Christi. op. Medit. vit. Chr. c.84.
  38. Dies, mane, & vespere in Angelis importat cognitionem

- cognitionem meridianam, matutinam, & vespertinam. l. 2. d. 4. a. 3. q. 2. corp.
39. Dierum longitudo quare aliquibus à Deo conceditur, aliisque negatur: & quomodo vera longitudo est in bonorum operum consummatione. in Eccles. c. 7. n. 14.
40. Dies Domini est dies iudicii, diciturque occultus, & manifestus, & quare. Pf. 9.
41. Dies Christi triplex. Vid. *Christi varia*. n. 144.
42. Refectio in fine diei dicitur Cœna. V. *Cœna*. n. 1.
- Differentia: Differre: Distinguere: Diversum: Diversitas, alius, & aliud: Diviso. Vid. Etiam ad peculiaria hæc nomina.*
1. Diversitas, multiplicitas, divisio, separatio, se habent, ut superius, & inferius: separatio enim supponit divisionem: divisio multipliciter: multiplicitas diversitatem: diversitas ponit formæ, vel naturæ distinctionem. lib. 1. d. 24. dub. 1. Et hæc non recipiuntur in Divinis.
2. Alietas, pluralitas, distinctio, & discretio, quæ recipiuntur in Divinis, se habent ut superius, & inferius: discretio enim supponit distinctionem: distinctio pluralitatem: pluralitas alietatem: hæc duo ultima important in Divinis distinctionem à parte rei: alia duo solum in ordine ad nostram cognitionem. lib. 1. dist. 24. dub. 1. & op. Cent. p. 3. sec. 2.
3. Alietas importat distinctionem quantum ad substantiam, pluralitas quantum ad modum quantitatis, discretio in ordine ad visum, & distinctio in ordine ad tactum. l. 1. dist. 24. dub. 1.
4. Diversitas est in ordine ad substantiam: multiplicitas in ordine ad veram quantitatem: divisio quantum ad positionem: & separatio quantum ad ubi: 1. est in ordine ad principium intrinsecum: 2. quantum ad numerum: 3. ad terminum: 4. ad medium interjectum. l. 1. d. 24. ibid. & d. 23. dub. 4.
5. Differentia in creaturis est triplex: 1. est substantiæ, virtutis, & operationis sive substantiæ, & accidentis: 2. suppositi, & differentiæ: 3. entis, & esse: 1. est rei, ut est agens: 2. est entis in genere: 3. est entis in se: 1. est in omni subiecto: 2. in omni individuo: 3. in omni creato, & concreato. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. corp.
6. Differentia, & multiplicitas sunt unum, & idem: ob id in Deo non cadit, sicut nec compositio. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. corp.
7. Vbi est differentia, ibi est compositio: ob id prima componentia debent differre ad invicem. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. corp. & dub. 6. Vid. *De terminare*. n. 1.
8. Diversitas est duplex vel ex origine, hæcque non ponit compositionem, sed tantum ordinem, & respectum: vel ex additione, estque in absolutis, hæcque ponit compositionem: 1. proprie non est diversitas, sed distinctio, & discretio. l. 1. d. 8. ibid. q. 1. ad 2.
9. Distinctio, vel est secundum rem, vel secundum modum: vel est exercita, vel ut concepta. l. 1. d. 4. dub. 1. & l. 1. d. 5. dub. 2. Res stat aliquando pro natura, aliquando pro supposito. l. 1. d. 5. d. 4. Differre secundum modum quid. Vid. *Infra*. n. 132.
10. Distinctio ut exercita in Divinis est relativorum constituentium Personas distinctas: ut concepta, est eorum, quæ sunt relativa iam distinctorum, ut similis, æqualis. l. 1. d. 3. 1. a. 1. quæst. 2. ad 3. V. *Dei Distinctiones*. n. 1. seq.
11. Distinctio unitatum fit, aut continui divisio-
- ne, aut formarum disparatione, aut gradu, seu ordine. l. 1. d. 2. dub. 7.
12. Idem & diversum, & quod medio modo se habet sufficienter dividunt ens. l. 1. d. 4. dub. 2. & l. 1. d. 19. q. vlt. ad 5.
13. Nomen identitas, & alietatis in Deo simul recipitur, quia non se habent ad idem. l. 1. d. 4. dub. 7.
14. Pater in Divinis differt à Filio, & in supposito, & in proprietate, ideo potest dici alius, nõ verò aliud; alius enim respicit Personam, aliud substantiam. l. 1. d. 4. dub. 9. & l. 1. d. 9. dub. 1. Item potest dici Pater est alter à Filio. lib. 1. d. 4. dub. 9.
15. Non habet locum omnimoda distinctio, vbi non est ex diversis causis unio: nec omnimoda unio, vbi est simul cum unione distinctio. lib. 1. d. 4. a. 1. q. 2. corp.
16. Commune dicitur aliquid, vel quia plurificatur in pluribus quantum ad formam, & quantum ad suppositum, & tale habet unitatem rationis scilicet naturæ, quæ admittit distinctionem quantum ad rem, & quantum ad modum, sic dicitur homo ab homine, & duo homines: vel quia plurificatur quantum ad suppositum, non formam, ut Deus, taleque habet unitatem rei, scilicet naturæ, & distinctionem recipit ut modum, non ut rem. l. 1. d. 5. dub. 2. V. *Commune*. n. 1. seq.
17. Habere proprietatem, & non habere non sufficit ad distinguendum: habere autem diversas proprietates inducit distinctionem: primum facit, quod aliquid prædicatur de vno, quod non de altero, ut Petrus est individuum, homo non: secundum facit, quod non possunt prædicari de eodem. l. 1. d. 5. dub. 4. & a. 1. q. 1. ad 1. & l. 1. d. 34. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 8. a. 1. q. 1. ad vlt.
18. In Divinis non est summa oppositio, quæ est tantum inter aliquid, & nihil: negatio enim in Divinis non est omnimoda, sed ponit extrema positiva. l. 1. d. 5. a. 1. q. 1. ad 1.
19. In Divinis est prædicatio per identitatem ob summam simplicitatem, ut essentia est Pater: nec potest esse omnimoda in creaturis, sed tantum per inhærentiam, in qua terminus aliud significat, & aliud supponit. l. 1. d. 5. ibid. ad 2.
20. Generatio in Divinis est principium distinguendi, & communicandi; & quomodo id eveniat in creatis. l. 1. d. 5. a. 2. q. 2. ad arg. & l. 1. d. 9. a. 1. q. 2.
21. Pater aliud est Pater, aliud est Deus; id intelligi non formaliter, scilicet secundum naturam, sed originaliter. l. 1. d. 6. dub. 2. & l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 2. ad 4.
22. Omnis distinctio vel est per originem, vel per materiã: prima est in Divinis: secunda in creatis. l. 1. d. 7. a. 1. q. 2. corp. & l. 1. d. 11. q. 1. in arg. & l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 2. corp. & d. 24. a. 1. q. 1. & a. 2. q. 2. ad 1. Vnde in creatis non est distinctio per originem solum. l. 1. d. 19. ibid. Nota hic per materiã intelligere individuationem: loquitur enim de distinctione omnimoda sic. l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. in corp. ad textum Arist. cum dico cœlum dico formam, cum dico hoc cœlum dico materiam. V. *Infra*. n. 59.
23. Habitudo potest esse Personæ divinæ ad Personam, vel essentiæ ad creaturam: prima est vera relatio: secunda est tantum secundum modum dicendi, seu intelligendi. l. 1. d. 7. art. 1. q. 1. corp.

24. Esse Deum, & esse Patrem differunt secundum rationem intelligendi: illud enim est absolute, istud relativum. l. 1. d. 7. ibid. q. 3. corp. & l. 1. d. 33. a. 1. q. 2. ad 1.
25. Possè intelligi vnum absque altero in Divinis, quando importat distinctionem. l. 1. d. 7. art. 1. q. 3. ad 4.
26. Possè creare, & generare, possè creari, & generari nihil differens realiter dicunt in Deo quoad principale significatum: benè autem quoad connotatum. l. 1. d. 7. a. 1. q. 3. & 4.
27. Divina essentia eo modo est distinguibilis, quò habet proprietates. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 1.
28. Veritas quomòdò in Deo, & in creatura est privatio indivisionis. l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
29. Veritas est proprietas divinæ essentiæ, & quomòdò ab ea distinguatur. l. 1. ibid. q. 1. ad arg.
30. In omni creatura cadit aliqua differentia. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2.
31. Compositio accidentis ad subiectum necessariò præsupponit aliam compositionem: forma enim pura non potest esse subiectum. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 3.
32. Magnitudo in Deo, & bonitas significat divinam essentiam per modum quantitatis, & qualitaris. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 4. Et Deitas per modum substantiæ. l. 1. d. 19. p. 1. dub. 3.
33. Proprietas quot modis possit distingui ab alia proprietate in Divinis, & in creatis. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 1. ad 4.
34. Deus distinguitur ab alijs non per aliquid, quod ipsum arctet sicut per differentiam cadentem in genere, sed se ipso: non sic creaturæ. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 4.
35. Habens varietatem formarum vt generis, speciei, & differentiæ, habet & multiplicitem intrinsicam. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 2. & l. 1. d. 9. a. 2. q. 2. ad ult.
- Hinc deducitur in eodem supposito esse plures realitates à parte rei distinctas.
36. Masculinum genus importat distinctionem, & discretionem, vt alius. l. 1. d. 9. dub. 1. aliquando est dispositio rei, vt homo: aliquando in modo tantum intelligendi, vt lapis. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 7.
37. Nomina quædam in Divinis significant substantiam, & per modum substantiæ: hæcque sunt vel substantiva, vel substantivata, vt æternus, immensus: hæcque nullo modo plurificantur: vel substantiam per modum adiacentiæ, qualia sunt adiectiva adiectivè tentas, suntque verba, & participia, hæcque plurificantur: alia, quæ importat substantiam in adiacentia, connotando intra relationem mutua, & hæc dicuntur pluraliter. l. 1. d. 9. dub. 2.
38. Idem est Persona, & essentia non tamen sunt ad idem. l. 1. d. 9. a. 1. q. 2. ad 3.
39. Licèt punctus sit principium, & finis diversarum linearum, tamen quia non sunt relationes mutua, ob id non importat distinctionem realem: non sic in Divinis inter generantem, & genitum. l. 1. d. 9. a. 1. q. 2. ad 4.
40. Ad hoc vt relationes distinguantur realiter oportet, vt sint mutua, & secundum esse. l. 1. d. 9. art. 1. quæstione 2. ad 4.
41. Separatio dicitur tripliciter, scilicet localis secundum distantiam: essentialis secundum differentiam, estque substantialis: & secundum proprietatem relativam, estque propriè distinctio. l. 1. d. 10. a. 2. q. 2. ad 1.
42. Nexus in Divinis importat distinctionem, & vnitatem. l. 1. d. 10. ibid. & q. 3. & l. 1. d. 11. art. 1. q. 2. ad arg.
43. Differentiæ se ipsis differunt, non per aliud, aliàs esset abire in infinitum. l. 1. d. 13. art. 1. q. 3. corp. Innotescunt tamen per alias consequentes. ibid. & l. 1. d. 19. a. 1. q. 3. p. 2. ad ult.
44. Generatio, & spiratio in Divinis se ipsis differunt, nobis tamen innotescunt per alias differentias secundum rationem intelligendi ad eas consequentes, scilicet quia generatio est ab vna per modum perfectæ assimilationis: spiratio à duobus. l. 1. d. 13. ibid. & l. 1. d. 26. a. 1. q. 1. fund.
45. Natura, & voluntas in Deo sunt idem, tamen voluntas respicit aliquid in ratione principij, quod non natura: & quia comparantur ad emanationes sub ratione principij, hinc etiam emanationes differunt. l. 1. d. 13. a. 1. q. 3. ad 1.
46. Emanationes in creatis differunt penes terminos, non in Divinis; & si dicatur etiam differre, terminus debet accipi pro supposito. l. 1. d. 13. a. 1. q. 3. ad 3.
47. Emanationes divinæ differunt se ipsis differentia nec substantiali, nec accidentali, sed relativa, seu originali. l. 1. d. 13. a. 1. q. 3. ad arg.
48. Generatio, & creatio ratione connotati magis differunt, quàm generatio, & spiratio: ratione verò principalis significati minùs. lib. 1. d. 13. ibid. ad ult.
49. Diversitas cadit in natura, non in Personis: idè in Christo est diversitas naturarum, non in Deo. l. 1. d. 16. dub. 2.
50. Quantitas molis essentialiter differt ab ipso quanto: non verò quantitas virtutis. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 1.
51. Spiritus, amor, & donum sunt vna notio Spiritus Sancti differentes secundum modum significandi. l. 1. d. 18. a. 1. q. 5. ad 4.
52. Vbi æqualitas, ibi diversitas, & vnitatem etiam: in Divinis est suppositorum diversitas, & vnitatem naturæ: in creatis est etiam naturæ. l. 1. d. 19. p. 1. a. 1. q. 1. ad 4.
53. Pluralitas in creaturis duo importat, scilicet aliquorum distinctionem, & ex ipsis vnus constitutionem: primum est in Divinis: non secundum. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 1. ad 3.
54. Distinctio Personarum non potest significari per additionem termini numeralis ad hoc nomen Deus præterquam hoc, scilicet trinus, quod significat Trinitatem in vnitatem. l. 1. d. 19. p. 2. dub. 4.
55. Totum, & partes constituentes essentialiter distinguuntur. l. 1. d. 19. p. 2. q. 1. ad 3. & l. 1. dist. 3. p. 2. a. 1. q. 3. ad 1.
56. Communicabile, & incommunicabile in Divinis dicunt differentiam reationis, seu secundum modum, non secundum rem. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 2. ad 4.
57. Distinctio suppositorum est maior quàm accidentalis: licèt enim illa innotescat per accidentia, tamen non per illa fit. l. 1. d. 19. ibid. q. 2. corp.
58. In Divinis vnitatem est in communicabili: distinctio in proprio, & incommunicabili. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 2. corp.
59. Quomòdò distinctio per origines non potest esse in creaturis. lib. 1. distinct. 19. ibid. V. *Suprà* num. 22.

60. Materia se ipsa differt à forma; idè non omnis distinctio est à forma, sed tantùm perfecta. l.1.d.19. ibid. q.3. ad 6.
61. Differentiæ primæ, & summæ sunt inter incausatum, & causatum, inter ens actu, & ens in potentia. ibid. q.3. ad 6.
62. Quomodò quo est, & quod est, sublata differentia, quæ est in creatis, cadit in Deo. lib.1. ibid. q.3. ad 5. & q.4.
63. Diversitas secundùm numerum in quo sensu possit admitti in Divinis. l.1. ibid. & d.24. a.2. q.1. & 2. & a.3. per tot.
64. Differre re est differre vel secundùm essentiam, vel secundùm Personam. l.1. d.19. ibid. q.4. ad 3.
65. Idem, & diversum in creatis quæ numerantur, dividit sufficienter ens: non in Deo: nam distinctio personalitatum tenet medium. l.1.d.19. ibid. ad 5. & d.23. dub.4.
66. Quæ differunt re, vel differunt numero, vel specie, vel genere. ibid. q.4. ad arg.
67. Diversitas venit ex parte materiæ. lib.1. d.19. ibid. aliquando, verò aliundè venit. lib.2. d.14. p.2. a.2. q.1. corp.
68. Quæcumque differunt numero, numerant omnia, quæ sunt in se ipsis, quæ insunt ex parte principii formalis. l.1.d.19. p.2. ibid.
69. Quæ differunt numero sunt separabilia saltem imaginatione, & intellectu. ibid.
70. Ad diversitatem numericam concurrunt quo est, quod est, & qui est, idest natura, res naturæ, & suppositum. l.1. d.19. idid. q.4. corp. & d.23. a.1. q.3. corp. & d.26. a.1. q.1. corp.
71. Distinctio individualis in creaturis venit ex forma ut adveniente materiæ: sic enim eam trahit in partem, & distinguit. l.1. d.19. ibid. q.2. corp. & l.2. d.3. p.1. a.1. q.1. in arg. & a.2. q.1. ad arg. & q.3. per tot.
72. In Divinis numerus distrahit à ratione perfecta numeri, cum sit ibi tantùm distinctio hypostasum: item & ordo à ratione ordinis simpliciter, cum ibi non sit antecessio, sed tantùm originis emanatio. lib.1. d.20. art.2. q.1. ad arg.
73. Distinctio secundùm modum significandi, seu per nomina, quando importat aliquid à parte rei, & quando non. lib.1. d.22. art.1. quæst.2.
74. Dei sapientia, bonitas, potentia &c. licet in Deo sint unum, & idem, tamen adest aliqua distinctio, & quomodò &c. lib.1. d.22. a.1. q.2. ad arg. & q.3. corp. & quæst.4. ad 3. Vid. *in frâ.* num.85.
75. Persona de sui ratione dicit suppositum distinctum proprietate ad dignitatem pertinens. l.1.d.23. a.1. q.1. corp. & d.25. a.2. q.1.
76. Substantiæ, & essentiæ nomen propriè in Divinis non multiplicatur. l.1.d.23. a.2. q.2. & 3.
77. Numerus pluralis significat plurificationem termini secundùm suppositum, & formam in nomine substantivo, cum plurale geminet suum singulare: hinc non potest dici plures Dij. l.1. d.23. a.2. q.2. corp.
78. In Divinis recipimus unitatem, non singularitatem, nec solitudinem: quia singularitas excludit communicabilitatem, solitudo pluralitatem: unitas verò eam admittit in pluribus. l.1.d.24. dub.1.
79. Unum quomodò recipitur in Divinis, & in Deo, & quo sensu sit principium multitudinis, & an dicat privationem, & positionem. l.1.d.24. a.1. q.1.
80. Unitatis ratio est ratio distinctionis ab aliis cum sui indivisione. l.1.d.24. a.1. q.2. corp.
81. Distinctio in creaturis unde veniat. l.1. d.24. a.2. q.2. ad 1.
82. Nulla notio dicitur de tribus Personis; bene autem commune ad notiones. l.1.d.24. a.2. q.2. ad 3.
83. Res secundùm quam aliqua nominantur vel distinguuntur quot sumitur modis. lib.1. d.25. dub.3. & d.29. a.1. q.2. ad ult.
84. Propositiones personales in Divinis realiter à se invicem, & à Personis aliquo modo differentes debent recognosci: hinc tres modi prædicandi in Divinis distinguuntur, scilicet, in quid, in quis, & in quæ, seu in quo modo, scilicet, essentialiter, personaliter, & notionaliter. l.1. d.26. a.1. q.1. corp.
85. Differre ratione aliquid dicitur vel à parte nostræ apprehensionis, sic bonitas, & magnitudo in Deo: vel secundùm differentiam attributionis, qua attribuitur aliquid uni, quod non alteri, sic essentia, Persona, & notio; vel secundùm pluralitatem distinctionis, sic Persona à Persona, proprietas à proprietate: hæc tertia est major, & à parte rei: prima est minima. l.1.d.26. ibid. ad 2. Vid. *Suprà.* n.74.
86. In creaturis est communitas non solum rationis, sed & naturæ: Petrus enim, & Paulus conveniunt in natura. l.1.d.26. ibid. ad 2.
87. Proprietates personales in eadem Persona differunt per habitudinem ad alteram à parte rei. l.1.d.26. ibid. ad arg. 3. & 4. & in fund.
88. Creatura se ipsa refertur ad Deum, & materia ad formam, & è contra; ita tamen quod materia non est suus respectus &c. l.1.d.26. ibid. ad 6. Unde omnis relatio differt aliquo modo ab eo, cujus est relatio. l.1.d.26. ibid.
89. Relatio ratione, in, transit in subiectum; ratione, ad, remanet, & per hoc importat distinctionem in Divinis. lib.1. d.26. art.1. quæst.2. corp.
90. In Divinis proprietates personales sunt rationes distinguendi, & etiam innotescendi distinctionem. l.1.d.26. a.1. q.3. corp.
91. Proprietates originis quomodò reducuntur ad absolutum. l.1. d.26. a.1. q.3. ad 1.
92. Esse respectivum quia dicit originem in Divinis, dat esse absolutum, & respectivum. l.1. d.26. ibid. q.3. ad 2.
93. Quomodò proprietates, relationes, & notiones sunt rationes distinguendi in Divinis, & qualiter differant. l.1.d.26. a.1. q.4.
94. Omne quod relativè dicitur, est aliquid distinctum ab eo, quod refertur: unde abstracta relatione remanet aliquid distinctum: Id quomodò sit verum, & maxime in Divinis. lib.1. d.26. a.1. q.3. ad 4.
95. Paternitas, & generatio in Divinis qualiter differant. l.1.d.27. p.1. a.1. q.1.
96. Abstractum quodnam est differens à parte rei à re, à qua est abstractum. l.1.d.27. p.1. a.1. q.3. & d.33. a.1. q.1. ad 2.
97. Proprietas, & Persona in Divinis qualiter differant. l.1. d.33. a.1. q.1. corp.
98. Absolutum in creaturis non potest dici de respectivo ob differentiam, & dependentiam

- essentialem : bene verò in Divinis. l. 1. d. 33. a. 1. q. 1. ad 3.
- Qualiter in Divinis proprietates, & essentia differant. l. 1. d. 33. a. 1. q. 2. corp. & quid addit Persona ad essentiam. l. 1. d. 34. a. 1. q. 1. & 2.
100. Qualiter notiones ab invicem differant, & possint prædicari. l. 1. d. 33. a. 1. q. 3.
101. Summum bonum quomodò consistit in potentia, sapientia, & bonitate, quomodò differant. l. 1. d. 34. dub. 6.
102. Distinctio per proprietates in creaturis est per qualitates absolutas : in Deo per originem. l. 1. d. 34. a. 1. q. 1. corp.
103. Quomodò cum Personæ identificentur cum essentia, non sunt idem inter se. lib. 1. d. 34. a. 1. q. 1. ad 6.
104. Actio, & passio qualiter differant. l. 1. d. 40. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 2. d. 35. a. 1. q. 2.
105. Fundamentum distinctionis rationis ratiocinatae traditur. l. 1. d. 45. a. 2. q. 1. corp.
106. Illa quorum prædicatur unum de altero non numerantur : licet distinguantur formaliter, ut Petrus est Musicus. l. 3. d. 6. q. 1.
107. Distinctio in Divinis est ex origine: in creaturis verò est ex principiis originalibus. lib. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. corp.
108. Materia qualiter distinguatur à sua potentia. l. 1. d. 3. p. 2. a. 2. q. 3. ad 4.
109. In Angelis qualiter distinguatur virtus cognitiva, operativa, & impetrativa. l. 2. d. 9. in expos. tex. Item quomodò differant cognitio, & locutio in Angelis. l. 2. d. 10. a. 3. q. 1. ad ult.
110. Qualiter potentia ab anima distinguantur. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. & lib. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
111. Differentia primæ primi generis sunt corporeum, & incorporeum. l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 2. ad 2. & d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. fund.
- Aliquæ important perfectionem, aliæ sunt mixtæ cum imperfectione. l. 4. d. 48. a. 2. q. 4. ad ult.
- V. *Genus*: ubi habes multa ad differentiam spectantia. V. *Species*.
112. Differentia primæ spiritualium, & corporaliū sunt simplicitas, & compositio. l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. fund.
113. Differentia rerum accipiuntur secundum comparisonem rerum, quam habent ad invicem non in ordine ad Deum. lib. 2. d. 1. p. 2. a. 3. q. 2. corp.
114. Differentia debet esse prior eo, cujus est differentia. l. 2. d. 1. p. 2. a. 3. q. 2. ad 1. ob id differt semper à supposito. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. corp. & l. 1. d. 33. dub. 2. sic & proprietates differt ab eo in quo est. ibid.
115. Differentia essentialis cognitio ferè semper habetur à posteriori. l. 2. d. 1. p. 2. a. 3. q. 2. ad ult.
- Non prædicantur de se in abstractione, ut rationale est rationalitas, quia addunt alium modum. l. 1. d. 33. q. 1. ad 1.
116. Discretio personalis super individualem quid superaddat. l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. corp.
117. Differentia eadem constituit, & distinguit. lib. 2. d. 18. a. 2. q. 1. fund. 3.
118. Differunt Personæ ab invicem re, & ab essentia ratione, seu attributione. lib. 1. d. 5. a. 1. q. 1. ad arg.
119. In Divinis ponuntur hæc duo, scilicet multitudo respectuum, & distinctio modorum essentiali ab alio, & non essendi. l. 3. d. 5. a. 1. q. 1. ad 4.
120. Differentia essentialis dat esse rei. lib. 3. d. 6. a. 1. q. 1. ad 4. Specifica complet, individualis contrahit, & utraque addit aliquid. l. 1. d. 25. a. 1. q. 2. ad 1.
121. Diversitas secundum rationem est; quæ est secundum respectum, & comparisonem. l. 3. d. 8. a. 2. q. 2. ad 5.
122. Disparata non se mutuo inferunt, nec prædicantur. l. 3. d. 10. a. 1. q. 1. in arg.
123. Differentia aliqua potest dari ita adhærens generi, ut ipsa sublata tollatur genus, sic si homo desineret esse rationalis, desineret etiam esse animal. l. 3. d. 27. a. 1. q. 4.
124. Differentia dicunt aptitudinem, non actum. l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 1. ad ult.
125. Diversorum secundum speciem quomodò diversæ sunt perfectiones. lib. 3. d. 36. quæst. 6. ad 2.
126. Differentia notat vel alietatem suppositorum vel in natura, vel in statibus, ut puer differt à se sene. l. 1. d. 31. p. 1. dub. 2.
127. Differentia spectantes ad complexionem hominis sunt corporeum, animatum, sensibile, & rationale: & hæc sunt de perfectione universi: aliæ important imperfectionem, spectantque solum ad hunc statum: ob id primæ remanebunt in homine post iudicium: secundæ non. l. 4. d. 48. a. 2. q. 4. ad arg.
128. Differentia ad suum genus reducuntur. ser. 4. Hexaem.
129. Differentia addita, vel est complens, vel distrahens. l. 3. d. 34. p. 2. a. 1. q. 3. ad 7.
130. Differentia aliquando notat alietatem suppositi à supposito; aliquando naturæ à natura: aliquando status à statu. l. 1. d. 31. p. 1. dub. 2.
131. Inseparabilitas non ponit identitatem omnimodam necessariam. l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. corp.
132. Differre secundum relationem est differre secundum modum se habendi. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. in corp.
133. In primis differentiis est status: differunt enim se ipsis. Vid. *Suprà*. n. 43.
134. Differentia essentialis sunt constitutiva eorum, quorum sunt differentia, & ex iisdem principiis emanant, ex quibus constitutiva ipsa manant. Item nec alternantur circa individuum ejusdem speciei: Item aliquid addunt supra genus, quod dividunt, nec insunt constituto accidentaliter. lib. 2. d. 41. art. 1. q. 2. in fund. V. *A*. n. 3. de distinctione ut exercita.
135. Differentia oppositæ dividunt genus. lib. 2. d. 19. dub. 2. V. *Animal*. n. 6.
- Difficile, Difficultas.*
1. Ars, & virtus circa difficile versantur. l. 2. d. 30. a. 1. q. 1. ad 5.
2. Difficultas in opere ex duobus capitibus provenit, scilicet, ex genere operis, & ex defectu, seu inordinatione operantis: prima est essentialis virtuti: secunda est per accidens. lib. 2. d. 30. a. 1. q. 1. ad 5. & in Ecclen. c. 7. & in apol. paup. resp. 1. c. 3. ubi addit tertia difficultas, scilicet, ex circumstantiis extrinsecis. Apol. paup. ibid.
- Diffidentia.*
- Diffidentia sui qualiter habenda. in Psalm. 118. c. 1. v. 4.
- Diffidentia, quæ est desperatio. Vid. *Desperatio*. num. 4.
- Diffinitio. Vid. V. *Definire*.

Diffundere.

Diffusio Dei ad intra, & ad extra exponitur. serm. 11. Hexaem. & lib. 1. d. 19. a. 1. quæst. 2. ad arg. p. 1.

Digitus.

1. Digiti quinque manus vocantur à Peritis computationis, pollex, index, medius, medicus, & auricularis. serm. 1. Dom. sexag.
2. Numerorum significatio per varias positiones digitorum exponitur. serm. 1. Dom. sexag. ad quod direxit sermonem Christus in parabola seminis, fructus trigesimali, sexagesimali, & centesimali. serm. 1. ibid. & Pl. 100.
3. Digitus Dei dicitur, vel tertia Persona in Trinitate, vel divinæ potentiae virtus vel fortitudo, vel dona Spiritus Sancti, vel discretio. in Io. cap. 8. n. 7. & Pl. 143, & serm. 2. Dom. Pasch. & serm. 9. Hexaem. Vid. *Christi varia*. n. 270. *V. Dei varia*. n. 138.
4. Digiti tres sunt tres Personæ Trinitatis. ser. 2. de Trinit.

Dignitas.

1. Dignitates, & Prælatuæ in Ecclesia qualiter institutæ, & qualiter appetendæ, & fugiendæ. op. Phar. l. 4. c. 35. Vid. *Prælatuæ*. Vid. *Ecclesiasticus*. n. 5.
2. Dignitas Sacerdotalis qualis. lib. 3. d. 31. a. 1. q. 2. ad 2.
3. Dignitatis, honorisque alieni concupiscentia qualiter prohibeatur in septimo præcepto Decalogi. l. 3. d. 40. dub. 2.
4. Dignitas conditionis humanæ exponitur tum ex creatione, tum ex redemptione, tum ex qualitate animæ. op. amatorium. & op. Solil. cap. 1.
5. Dignitates sunt propositiones universales. Vid. *Maxima*. n. 1.
6. Digni meritum quid. Vid. *Meritum*. n. 6.

Dignum.

Dignum, & indignum non habent medium; sed bene dignè, & indignè respectu receptionis Sacramentorum. l. 4. d. 9. a. 2. q. 3. ad 1.

Dii.

1. Dii important plures Deos quoad naturam. l. 1. d. 23. a. 2. q. 2. corp. est tamen vox non significativa. l. 1. d. 4. q. 3.
2. Dii dicuntur Idola nuncupativè tantum. in Sap. c. 14.
3. Diis alienis servire quid sit. in Io. c. 7. n. 6.
4. Deorum nomine veniunt in Sacra Scriptura non solum boni, sed etiam aliquando mali, & quomodo. serm. 1. fer. 3. Pasch. & ser. 4. Dom. 4. Quadrag. Vid. *Homo ad Deum*. n. 140. Item divitiarum. *V. Dives*. n. 19.
5. Deorum mater fingebatur Cibeles. *V. Cibeles*.

Dijudicare.

Dijudicare quid sit, & quas condiciones requirat, & quomodo per id possumus abstrahere à sensibilibus, & creatis ad Divina. op. Itin. ment. c. 2. & op. Phar. l. 3. c. 10.

Dilatari: Dilatio.

1. Dilatio est cordis motus, quo movetur ab interiori ad exterius: seu ab inferiori ad superius: scilicet, à centro ad circumferentiam. Pl. 118. c. 2. v. 16.
2. Dilatatur Deus diversimodè pœnitentes, proficientes, & pervenientes. Pl. 118. ibid.

Dilatio.

Dilatio pœnitentiæ quàm periculosa. op. Phar.

lib. 3. cap. 15. Vid. *Pœnitentia*.

Dilectio, Diligere.

1. Dilectio differt ab amore, & charitatè; quod dilectio dicit amoris adhæsiōnem cum electione: amor verò non importat talem electionem, & charitas superaddit ad hæc magnam appreciationem. lib. 1. d. 10. dub. 1. & op. de 7. Itin. ætern. Itin. 4. d. 3. & 4. Dilectio est affectio rationalium, & intellectualium. op. declar. term. Theol. Vid. *Dei amor in creaturas*. n. 1. & seq. Vid. *Amor in communi*. num. 2. Vid. *Charitas*.
2. Dilectio in Divinis accipitur essentialiter, notionaliter, & personaliter. lib. 1. d. 10. a. 2. q. 1. corp. & dub. 3. & lib. 1. d. 31. a. 1. q. 1. ad arg.
3. Diligitur aliquid tripliciter vel amore concupiscentiæ: vel propter se: vel propter aliud. l. 2. d. 3. p. 2. a. 3. q. 1. corp. Dilectio respicit similitudinem. lib. 3. d. 28. dub. 1.
4. Diligere aliquid est, vel affectu, vel effectu: Unde licet nemo est qui non diligat se affectu: odit tamen multoties effectu. lib. 3. dist. 28. dub. 2.
5. Dilectio quædam est quæ oritur ex consideratione bonitatis: quædam quæ est principium bonitatis. l. 1. d. 40. a. 3. q. 1. ad 4.
6. Dilectio Dei in nos quomodo fuerit major in effectu dilectione in Angelos. lib. 3. d. 32. art. 1. quæst. 4.
7. Diligere ex charitate est ordinare in summum bonum: unde propriè tantum quatuor diligenda sunt ex charitate, scilicet, nos, proximus, & corpus proprium, & Deus: licet etiam diligatur ex charitate illud, per quod devenitur in summum bonum. l. 1. d. 1. a. 1. q. 2. ad 1. & l. 3. d. 28. per tot. & op. Brev. p. 5. c. 8. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 29.
8. Dilectionis motus in Deum, & in proximum quomodo sit unus, & etiam diversus. l. 3. d. 27. a. 2. per tot. *V. Dei amor, & proximi*. n. 1. & seq.
9. De dilectione proximi agitur. l. 3. d. 27. ibid. & in Pl. 118. c. 8. v. 1. & in Io. col. 68. & 69. & Dom. 17. post Pent. & serm. 9. de SS. Apost. & op. Bibl. paup. c. 41. & op. de prof. Relig. l. 2. c. 26. & seq. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 31. seq. & op. de sex al. Cherub. al. 5. Ad commendandam dilectionem voluit Deus, ut omnes nasceremur ex uno patre Adam, quod redimeremur eodem sanguine Christi, & eadem mercede præmiaremur. in Luc. c. 10. v. 27.
10. Dilectio sui includitur in præcepto dilectionis Dei: ille enim Deum diligit toto corde, qui cor, & corpus ad honorem Dei totaliter exponit. l. 3. d. 28. dub. 1.
11. Maria Virgo quomodo diligenda est ex charitate ob conformitatem naturæ, & veneranda ut Mater Dei. l. 3. d. 28. dub. 3.
12. Dilectio est amor cum delectatione, complacentia, & quietatione. l. 1. d. 17. p. 1. dub. 1.
13. Dilectio ipsa quomodo diligenda est ex charitate. l. 1. d. 17. ibid.
14. Dilectio Dei quænam est naturalis, quænam gratuita, & meritoria. lib. 2. d. 3. p. 2. art. 3. q. 1. ad arg. Multiplex proponitur. op. de sex al. Cherub. 6. al.
15. Dilectio Dei ex quanam cognitione provenit. l. 2. d. 3. ibid.
16. Dilectionis gradus est vel ratione boni operati: vel

vel affectus intensi : vel ratione effectus impensivi : sic variè Angeli diligunt superiores, æquales, & inferiores. lib. 2. d. 5. p. 2. art. 3. q. 2. corp.

Sic magis alter alio diligitur. op. Comp. Theol. l. 5. cap. 30.

17. Dilectio inimicorum præcipiebatur in lege veteri implicitè : nunc autem præcipitur explicitè l. 3. d. 25. a. 2. q. 1. ad ult. V. *Inimicus*.
Ejus condiciones, gravitasque expenditur. in Luc. c. 6. n. 28.
18. Dilectio fruitionis est alicujus propter se : usus verò est propter aliud. lib. 3. d. 29. a. 1. q. 2. corp. & l. 1. d. 1. a. 3. per tot.
19. Dilectionis objectum est bonum in actu, vel in causa. l. 3. d. 32. a. 1. q. 1. ad 1.
20. Dilectio proximi quomodò dicitur impletio legis. l. 3. d. 33. a. 1. q. 1. ad 1. & in Ioan. col. 68. & 69. Quomodò exequenda. in Luc. cap. 10. num. 27.
21. Dilectio quomodò dirigat alios affectus animæ. l. 3. d. 33. ibid. ad 2.
22. Dilectio proximi formaliter non ponitur inter virtutes Cardinales, sed eas adjuvat ad regulandum affectum nostrum circa proximum. l. 3. d. 33. ibid. q. 4. ad 3.
23. Dilectio alia reflexiva, estque sui ; connexiva, estque proximi : & charitativa, estque Dei : secunda est perfectior prima : tertia verò aliis duabus. serm. 11. Hex.
24. Dilectionis tres sunt species : prima compassio, scilicet, naturæ : secunda ultio, scilicet, culpæ : tertia devotio, scilicet, gratiæ. Ps. 118. num. 113.
25. Dilectio est actus inclitus voluntate rationali genitus : charitate vestitus, justitia nutritus, perseverantia custoditus. Psalm. 118. cap. 2. vers. 4.
26. Diligentibus legem Dei, Deus tribuit misericordiam, sapientiam, & coronam. Psalm. 118. c. 11. v. 5.
Dilectio nascitur ex legis impletione. serm. 1. Hexaem.
27. Dilectio qualis siue merito. lib. 2. d. 3. p. 2. a. 3. q. 1. & 2. & in Luc. c. 6. n. 28.
28. Dilectio alia est culpabilis ; alia naturalis ; alia fraterna ; alia amicabile : alia Sacramentalis, estque viri, & uxoris : alia supernaturalis. in Ioan. cap. 13. num. 34. & op. de prof. Relig. l. 2. c. 19.
29. Dilectio affectus inducit remissionem culpæ, & dilectio effectus remissionem pœnæ. in Luc. c. 7. n. 49.
30. Modus diligendi Deum requirit, ut in eum referantur omnes cogitationes, affectiones, & operationes. in Luc. c. 10. n. 27.
31. Dilectio Dei quomodò cadat sub præcepto, & quomodò non. in Luc. c. 10. n. 27.
32. Dilectio Dei ex toto corde, anima, & mente. &c. Vid. *Amor in Deum*.
33. Dilectio numquam malè operatur, & est maximum bonum. in Io. col. 69.
34. Dilectio auro comparatur. serm. 3. & 4. in Epiph.
35. Dilectio quomodò sit fortior morte. serm. 5. de uno S. Mart.
36. Dilectionis in Deum, & proximum necessitas expenditur, & probatur, traditurque modus. serm. 1. 2. 3. & 4. Dom. 17. post Pent.

37. Dilectionis signa sunt detestatio peccati : repulsio inimicorum invisibilium : operatio mandatorum : provisio subditorum : renuntiatio terrenorum, & tolerantia adversitatum. serm. 3. Dom. 17. post Pent. & serm. 1. de SS. Jac. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 28.
38. Dilectionis probatio est exhibitio operis. serm. Dom. 17. post Pent. & serm. 9. de SS. Apost. & serm. 1. de S. Jac. Apost.
39. De Dilectione Dei. V. *Amor in Deum*.
40. Affectus dilectionis datus est homini, ut diligeret Deum super omnia, & se, & proximum propter Deum. op. de prof. Relig. l. 1. c. 19.
41. Melius est diligere, quàm diligi ob multiplicem rationem. op. Comp. Theol. l. 5. c. 31.
42. Ad boni operis multiplicationem dilectio augetur. op. de don. Sap. c. 5.
43. Dilectio intrat in corde, quando scientia stat foris. op. de 7. itin. æter. itin. 5. c. 5.
44. Dilectio proximi quomodò servatur. op. fascicul. cap. 5.
45. Dilectionis, & odii certamen proponitur. op. Phar. l. 2. c. 15.
46. Dilectio quare dicitur mandatum mandatorum, fundamentum, ornamentum, & complementum. Ps. 118. c. 6. v. 16.
47. Dilectio alia carnalis : alia societatis : alia spiritualis. Ps. 118. ibid.
48. Dilectio proximi necessaria. Vid. *Christianus*. n. 6. V. *Suprà*. n. 44.

Diligentia.

1. Diligentia in quo consistit respectu operum nostrorum. op. discipl. spec. c. 5.
2. Diligentia contra negligentiam quomodò exercenda. op. collat. orto. c. 7.
3. Diligentia secularium arguit negligentiam Religiosorum. op. Phar. l. 1. c. 28.

Diluculum.

Diluculum multiplex iustorum, & malorum. Ps. 118. cap. 10. v. 4.

Diluvium.

Quare Deus mundum purgavit per diluvium aquæ, & in fine mundi elemento ignis id faciet. op. Brev. l. 7. c. 4.

Dimensio.

1. Dimensionem quis habere potest dupliciter vel ex se, vel ratione ejus, in quo est. l. 2. d. 13. a. 3. q. 1. ad 4. V. *Quantitas*. V. *Extensio*.
2. Dimensio est prima passio loci. lib. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 2. in arg. V. *Locus*.
3. Dimensio luminis qualis. l. 2. d. 13. a. 3. q. 1. ad 4.
4. Dimensionè esse alicubi quid sit. l. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 4. in corp. V. *Locus*.

Dimicare. Vid. *Pugna*.

Diminuere, Diminutivum : Diminutio.

Dimittere.

1. Dimittere offensas quomodò cadat sub præcepto : modusque traditur. in Luc. cap. 17. n. 4. V. *Dilectio*. n. 15. V. *Misericordia hominis*. n. 3. V. *Inimicorum dilectio*.
2. Dimitte nobis debita nostra : qualem vim in obtinenda remissione peccatorum habeat : & an possit absque peccato dici ab habente odium in proximum. l. 3. d. 30. dub. 3. & a. 1. q. 4.
3. An Beata Virgo potuerit dicere hanc particulam, & dimitte nobis. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 1. Diocesis. V. *Episcopus : Parochus*.

Diocletianus.

Diocletianus electus fuit Romanorum Imperator per artem divinationis. ser. 5. Hexaem.

Dio

Diogenes.

Diogenis virtutes , honoresque admirandi. ser.2. de S. Gregor. & ser.2. de S. Andrea.
Dionisius. Vid. *Dyonisius*.
Dysenteria. Vid. *Dysenteria*.

Dipondius.

Dipondius est genus monetæ habentis duos obo-
los. in Luc. c.12. n.5.

Directè : Directivum : Dirigere.

Discalceatus.

1. Discalceatorum pauperum sublimitas expendi-
tur. serm.2. die Pent. Vid. *Angeli varia*. n.20.
2. Discalceationis pedum multiplex ratio affig-
natur. op. Apol. paup. resp. 4. a.2.
3. Christus discalceatus incedebat. Vid. *Christi
opera tempore prædicationis*. n.64.
4. Omnes Christiani debent incedere nudi, & dis-
calceati. V. *Christianus*. n.15.

Discere.

1. Discere habet homo maximè visu , & auditu.
in Ecclen. c.1.
2. Discitur quomodo in Schola Christi. V. *Scho-
la*. n.2. seq.
3. Discitur maximè experimento , exemplo , &
documento intimo. in Pl. 118. cap.5. v.7. Item
maximè visu , & auditu. in Ecclen. c.1.
4. Ad discendum requiritur diligentia , patientia,
& sapientia. in Pl. 118. c.5. v.9. Item humilitas,
vivacitas , & efficacia. ser.2. de uno S. Doct.
5. Discendi ardor qualis fuerit in S. Hieron. in
Pythagora , & Platone , qui varias ob id pera-
grarunt regiones. serm.2. de uno S. Doct. a.2.
6. Discere debemus modum recedendi à malo , &
proficiendi in bono : hæc est vera sapientia.
ser.2. de uno S. Doct.
7. Didicerunt Angeli ab hominibus. V. *Angelorum
intellectus*. n.69. seq.

Discidium. V. *Dissentio*.

Disciplina.

1. Disciplina est conversatio honesta , quæ non
solum studet vitare malum , sed & in bonis
suis actibus irreprehensibilis apparet. op. de-
clar. term. Theol. & op. spec. discipl. p.1. c.7.
& op. Cent. p.3. sec.44. & in Sap. cap.6. n.19.
V. *Mos*. n.7.
2. Disciplina describitur ab aliis multipliciter. op.
Cent. p.3. sec.44.
3. Disciplina est pars justitiæ. op. Cent. p.3. ibid.
& op. declar. term. Theol.
4. Disciplina , & sapientia sunt idem re, differunt
ratione : nam sapientia dicitur inquantum men-
te interiùs delectabiliter afficit : disciplina in-
quantum actiones exteriores ordinat. in Sap.
c.6. n.19. & in Pl. 118. c.5. v.2.
5. Disciplinæ concupiscentia est initium sapien-
tiæ : ex concupiscentia disciplinæ oritur di-
lectio : ex dilectione custodia legis divinæ , &
ex custodia legis incorruptio mentis , & proxi-
mitas similitudinis , & deindè gloria. in Sap.
c.6. n.16.
6. Disciplina Dei in tribus consistit : in præceptis
per obedientiam : in testamentis per constan-
tiam , & in flagellis per patientiam. Psalm.17.
Unde disciplina est fides formata , quæ facit
discipulos Dei. Sap. c.8. n.4.
7. Disciplina est duplex , scilicet factorum , &
verborum. in Sap. c.8. n.4.
8. Disciplina item est duplex , scilicet scholastica,
& monastica ; sed neutra sufficit ad perfectam

sapientiam , hæc enim exigit bonitatem mo-
rum. serm.2. Hexaem.

9. Disciplina debet præcedere ad scientiam , nec
disciplina nisi bonitas præcedat : unde dice-
bat David bonitatem , & disciplinam , &
scientiam doce me. ser.2. Hexaem.
10. Disciplina argento comparatur, quia cara, cla-
ra, & sonora. Pl. 118. c.5. v.2.
11. Disciplina à scientia differt , sicut habitus à
dispositione. in Pl. 118. n.66.
12. Disciplinatio animæ ad præparandum cor ad
gratiam Dei qualiter fiat. Pl. 118. c.3. v.4.
13. Disciplina versatur circa cultum majestatis,
quo subditur Deo : circa studium veritatis, quo
subditur magistro , & circa officium pietatis,
quo subditur Patri , sic fecit Christus. in Luc.
c.2. n.40. & 52.
14. Disciplina ad adipiscendam virtutem quàm
sit Religioso necessaria. op. spec. discipl. in
prol. & op. de instit. Novit. p.1. c.16.
15. De Disciplina servanda à Religiosis in omni-
bus actibus suis latè tractatur. op. spec. discipl.
per tot.
16. De Disciplina auctorit. SS. PP. op. Phar. 1.4.
cap.9.
17. Disciplinati homines qui sint. Psalm. 118. c.3.
vers.4.

Discipulus.

1. Discipulus est bonus qui est attentus ad au-
diendum : docilis ad intelligendum : benevo-
lus ad retinendum : docilis ingenio : attentus
exercitio : benevolus animo. in Jo. c.6. n.45. &
serm.1. Dom. 11. post Pent. V. *Docilis*.
2. Discipulus verus qualis debeat esse ad Deum,
ad magistrum , & ad genitorem exemplo Chri-
sti. in Luc. c.2. n.40. & 52.
3. Discipulatus Christi quænam requirat , & quo-
plex. in Luc. cap.14. n.52. & c.6. n.13. & in
Jo. c.6. n.45. & c.15. n.6. & collat. 62. in Jo.
& cap.21. n.20. in Jo. & serm.2. Dom.22. post
Pent. & serm.2. de uno S. Doct. V. *Dei varia*.
n.146. V. *Christi varia*. n.158.
4. Discipulus quid agere debeat in schola , & au-
diendo Magistrum. ser.2. de uno S. Doct. Qua-
lis debeat esse ejus humilitas. ser.2. ibid.
5. De Discipulis , & studentibus agitur. op. Phar.
1.1. cap.25.
6. Discipuli Christi quarè fuerunt duodecim. in
Luc. c.10. n.1. & c.6. n.13.
7. Discipuli Christi incedebant calceati sandaliis.
in Luc. c.10. n.4.
8. Discipuli Christi quarè incedebant bini , &
bini. in Luc. c.10. n.1.
9. Discipulorum Christi duo genera , alterum ne-
cessitatis, estq; omnium Christianorum : alterum
supererogationis, estq; Religiosorum : primi de-
bent omnibus renuntiare quantum ad contem-
ptum terrenorum : secundi etiam ea debent re-
linquere. in Luc. c.14. n.52.
10. Discipulorum somnolentia in horto unde pro-
venerit. in Luc. c.22. n.45.
11. Discipulorum Christi electio , nobilitas ex-
penditur. in Jo. collat.70.
Dignitas, & conditiones. V. *Christi varia*. n.158.
12. Discipuli Christi Mundo exosi. in Jo. collat.70.
13. Discipulorum Christi charitas , & unio qua-
lis debeat esse. in Jo. collat.77.
14. Discipulus Christi non potest esse , qui non
est pauper. in Luc. c.14. n.52.

15. Discipulæ

15. Discipuli Christi quare non erant arctandi ad jejunia. in Luc. c.5. n.22.
16. Discipuli Christi fuerunt septuaginta duo, & quare. in Luc. c.10. n.1.
17. Discipuli Christi ante adventum Spiritus sancti baptizabant eodem Baptismo Ioannis : post verò Baptismo Christi. in Io. c.3. n.24. & cap.4. n.2.
18. Discipulorum Christi paupertas quanta. in Io. c.4. n.9.
19. Tres Discipulos Petrum, Jacobum, & Joannem quare Christus assumpsit secum in monte. in Luc. c.9. n.28.
20. Discipuli Christi in quo sensu indigent lotionem pedum, non capitis. op. de 7. itin. ater. in prol. d.4.
21. Discipuli Christi debent attendere ad lectionem Christi magistri. serm.1. Dom. 11. post Pent.
22. Discipuli Christi non dabant Spiritum sanctum, sed orabant, ut veniret. l.1.d.14. a.2. q.2. in arg.
23. Discipulatus Christi exigit contemptum Mundi, charitatem proximi, & perseverantiam in bono. serm.2. in oct. Pasch.
24. Discipulorum officium antiqui sapientes libentius exercebant, quam Magistri. serm.1. de S. Gregor.
25. Post receptionem filiationis divinæ mittitur iustus ad scholam, & sub disciplina Christi. V. *Iustus*. n.48.

Discontinuum. V. *Divisio*. n.2.

Discordia.

1. Discordia est voluntas fugiendi minorationem sapientiæ ab his, quæ ab aliis dicitur dissentiens. op. Cent. p.1. sec.18. & op. Spec. an. c.1. Consistit in animis, & in verbis. op. sepc. an. cap.1. Vid. *Inimicitia*. Vid. *Divisio per tot.* Vid. *Dissensio*.
2. Discordia est filia inanis gloriæ, & superbiæ. op. Cent. p.1. sec.18. oritur etiam ab invidia. serm.4. Dom.3. post Pent. V. *Contentio*. n.2.
3. Discordiæ mala enarrantur. op. Phar. lib.3. c.22. & op. de Eccles. Hier. l.4. c.4. & in Luc. c.11. n.14. Vid. *Charitatis Effectus*. n.64. Vid. *Concordia*. n.5.
4. De discordia, lite, & rixa. op. Bibl. paup. cap.50.
5. Discordes sunt extra Ecclesiam: ob idque Deo odibiles. serm.1. Hexaem. & serm.9. de Apost. Vid. *Ecclesia*. n.44.
6. Discordia quando est læthale peccatum. op. spec. an. c.1.
7. Ex discordia oritur irritatio, comminatio, contumelia, improprium, maledictio, procacitas, clamor, & irreconciliatio. op. spec. an. cap.1.
8. Quam Christo exosa. V. *Christi varia*. n.192.
9. Discordia aliquando est meritoria. Vid. *Iustus*. n.11. V. *Dissensio*. n.3.

Discratia.

Discratia, seu impotentia infirmitas in corpore, & anima qualis est in peccato. op. de trib. ternar. pec. c.3.

Discretio.

1. Discretio est virtus, seu pars sapientiæ, seu prudentiæ, quæ docet ne plus, minus fiat quam decet. op. Medit. vit. Chr. c.44. & ser.2. Hexaem. & op. Bibl. paup. c.53.

2. Discretio est mater omnium virtutum, & consummatio omnis perfectionis. op. Medit. ibid.
3. Discretionis varii gradus proponuntur. op. de grad. virt. c.16.
4. De discretione auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. c.53.
5. Discretio servanda in verbis. serm.2. Hexaem. in labore corporali. op. de prof. Relig. l.2. c.1.

Discursus.

1. Discursus est actus proprius animæ conjunctæ cum corpore. l.1. d.25. a.1. q.2. ad 2. oritur ex cogitatione. Vid. *Cogitatio*. n.17.
2. Discursus est ratiocinatio ex una re cognita ad rem incognitam. lib.3. d.14. a.2. q.2. ad 1. Vid. *Syllogismus*. V. *Argumentatio*.

Discussio: Discutere.

1. Discussio sui, cogitationum, operum, verborumque facienda. op. de perfect. vit. c.1. & op. de inform. Novit. c.13. V. *Examen*.
2. Discutere debet homo quid sit, quid fuerit, quid deberet esse, & quid futurus sit. op. de perfect. vit. c.1. Ante communionem. op. de præpar. ad Missam. c.4.
3. Discussio, seu examen sui quam proficuum. op. Phar. l.4. c.7.

Disparata.

Disparata non se mutuo inferunt, nec prædicantur de eodem secundum idem. lib.3. d.10. art.1. q.1. in arg.

Dispensari.

1. Dispensatio est juris relaxatio facta cum cognitione causæ ab eo, qui habet jus dispensandi. l.4. d.19. dub.6. & op. Cent. p.1. sec.8.
2. Dispensatio non est valida facta à non habente potestatem supra jus. l.4. ibid.
3. Dispensatio dicitur dupliciter, scilicet, vel juris relaxatio, vel juris declaratio. lib.4. d.38. a.2. q.3. corp.
4. Præcepta ordinantia hominem in Deum sunt indispenfabilia ab homine, & à Deo: quæ verò ordinant hominem ad Deum sunt dispenfabilia à Deo: quæ verò sunt superaddita, ut sunt canonicæ sanctiones, & Patrum decreta à Deo, & ab homine. lib.4. d.38. a.2. q.3. fund. & lib.1. d.47. q.4. corp. & l.4. d.19. dub.6.
5. An Summus Pontifex possit dispensare in votis, & maxime Religionis est probabilis opinio utraque. l.4. d.38. a.2. q.3. An in præceptis Decalogi. Vid. *Decalogus*. num.25. Vid. *Papa*. n.5. Potest super Canonicas sanctiones. lib.4. d.19. dub.6.
6. Dispensare Deus potest in præceptis secundæ tabulæ, & quare. l.1. d.47. q.4. corp. V. *Decalogus*. n.26.
7. Dispensare Deus non potest in malo, quod secundum se est malum. l.1. d.47. q.4. corp.
8. Dispensatio exigit necessitatem, congruitatem, utilitatem, & honestatem. lib.4. d.37. a.1. q.3. corp.
9. Dispensatio super irregularitates quando, & quomodo fieri possit. op. Confession.
10. Dispensatio Sacramentorum regulariter spectat ad solum genus humanum. op. Brevil. p.6. cap.5.
11. Dispensatio Sacramentorum quando, & quomodo fieri possit à bonis, & à malis, & quas conditiones requirat. op. Brev. p.6. c.5.
12. Dispensator Dei est homo. V. *Homo ad Deum*. num.130.

Dispo

Dispositio.

1. Dispositio quænam est in eadem potentia, in qua est habitus. l. 2. d. 24. p. 2. a. 3. q. 2. ad 2. Quid superaddit ad naturalem potentiam. lib. 3. d. 34. a. 1. q. 1. ad 4. V. *Habitus.* n. 7.
2. Dispositio, & habitus alii sunt ejusdem naturæ: alii diversæ naturæ. lib. 2. dist. 24: ibid. & l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 1. 3. & 5. & lib. 4. dist. 49. q. 1. & lib. 3. d. 14. a. 2. q. 2. ad 2.
Dispositio est medium causans habitum acquisitum. l. 1. d. 3. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1.
3. Dispositio est in ordine ad generandum habitum. l. 2. d. 24. ibid.
Et quomodo generatur. l. 3. d. 33. q. 5. ad 4.
4. Dispositio alia est necessitatis: alia causalitatis. l. 2. d. 9. q. 3. corp.
5. Dispositio alia est innata, alia est acquisita. l. 1. d. 3. p. 2. a. 2. q. 1. ad 2.
6. Dispositio quænam tollit formam accidentalem in termino, vel diminuit, & quando non. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg.
7. Dispositio duplex: alia quæ licet disponat, tamen habet oppositionem respectu ejus, ad quod disponit; hæcque evacuatur, & recedit adveniente forma, ut est medius color respectu extremi, & fides, & spes respectu visionis: alia verò, quæ simpliciter disponit, nec habet oppositionem cum forma, ad quam disponit, sic transparentia respectu luminis, sic charitas respectu gloriæ. l. 3. d. 31. a. 3. q. 1. corp.
8. De dispositione ad gratiam. Vid. *Gratia.*
Ad justificationem est à voluntate, & à gratia. l. 4. d. 17. p. 1. a. 2. q. 2. ad arg.
9. Dispositio in voluntate est pronitatis: in natura est necessitatis. l. 4. d. 16. p. 2. a. 3. q. 1. ad ult. & lib. 2. dist. 25. part. 2. a. 1. q. 4. ad 6. Unde per frequentes actus potest intendi pronitas in voluntate, non autem induci necessitas. l. 2. d. 25. ibid.
10. Dispositio potest dici principium respectu ejus, ad quod disponit. l. 3. d. 34. p. 1. dub. 2.
11. Dispositiones, & effectus an possint simul esse, & an possint esse digniores effectu. lib. 3. d. 34. p. 1. dub. 2.
12. Dispositio est ejusdem subjecti, cujus est habitus: id intellige de dispositione, quæ sit habitus, non de aliis. l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 3. ad 2. V. *Maxima.* n. 365. V. *Habitus.* n. 7.
13. De dispositionibus materiæ ad formam. l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1. corp. V. *Materia.*

Diffensio, Dissensus.

1. Dissensio aliquando est meritoria qualis fuit inter SS. Patres: estque in fine proximo, non remoto, & ultimo, qui est bonum commune. l. 1. d. 31. p. 2. a. 2. q. 2. & op. determin. circa reg. S. Franc. q. 20.
2. Dissensio dicitur quasi diversa sensio: unde propriè ex parte intellectus. op. quæst. in reg. S. Franc. q. 20.
3. Dissensio inter Paulum, & Barnabam, inter Angelos apud Dan. cap. 10. inter Moysen, & Filios Ruben, & Manasse expenduntur. opusc. det. quæst. circa reg. S. Franc. q. 20. V. *Iustus.* num. 11.

Diffimile: Diffimilitudo. Vid. *Similitudo.*

Dissuadere.

Dissuadere, & suadere est idem quod consulere: unde consulens ad aliquid vel suadet, vel dissuadet. l. 1. d. 45. a. 3. q. 2. ad ult.

Distantia.

1. Distantia est duplex, scilicet in ratione entis: & secundum rationem cognoscibilis. lib. 1. d. 3. a. 1. q. 1. ad 2.
Distantia quænam ex quantitate. l. 1. d. 37. p. 2. q. ult. ad 2.
2. Distantia infinita est inter ens, & non ens. l. 2. d. 43. a. 1. q. 3. ad 4. & q. 1. ad 3.
3. Distantia dicitur contra convenientiam, quæ est vel respectu adæquationis, seu commensurationis, ordinis, & participationis alicujus communis, quorum trium privationem importat distantia. l. 3. d. 14. a. 1. q. 3. ad arg. & l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. ad 2.
4. Quænam distantia insit inter Deum, & creaturam. l. 3. d. 14. ibid. & d. 2. ibid.
5. Distantiæ consideratio spectat ad mathematicum: mysticè medium distantiæ est Christus, per quod operatus est salutem Mundi. ser. 1. Hex.
6. Distantiæ medium considerat mathematicus in ordine ad mensuram terræ, & cœlestium corporum. ser. 1. Hex. V. *Mathematicus.*

Distichon.

Distichon contra detractores. n. 15.

Distinctio.

1. Distinctio. Vid. *Differentia.*
2. Distinctivum, & constitutivum quale esse datur constituto. l. 1. d. 26. a. 1. q. 3. ad 2. Vid. *Constitutivum.* n. 1.

Distraçtio. Vid. *Vagatio.*

Distributio.

Distributio logica alia est propria, in qua signum distribuit pro omnibus contentis sub illo: alia accommodata, in qua fit distributio restricta ex additione vel usu, vel modo loquendi. l. 1. d. 7. q. 3. corp. & lib. 1. d. 45. a. 1. quæst. 2. corp. V. *Suppositio.*

Ditissimus. Vid. *Dives.*

Diu.

Diu vivere non est multum desiderandum. opusc. Solil. c. 3.

Diversitas. Vid. *Differentia.*

Dives, Divitia.

1. Dives verus est verus pauper. in Luc. cap. 12. num. 21.
2. Dives Dei, & Diaboli quinam sit. in Luc. ibid.
3. Dives dicitur aliquis non solum, ob rerum possessionem, sed ob earum dilectionem. in Luc. c. 16. n. 19.
4. Dives Epulo in quo peccaverit. in Luc. cap. 16. n. 19 & op. Spec. an. c. 2.

Ejus lingua, in qua patiebatur, erat imaginativa, & quomodo. l. 4. d. 50. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 4. d. 44. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg. Quomodo vidit Lazarum. V. *Anima separata.* n. 31. Ductus est amore naturali in fratres suos, ut damnarentur. lib. 4. d. 5. p. 1. a. 2. q. 3. ad 1. Pietas impia hæc fuit. in Luc. 16. n. 26.

5. Divitum pericula enarrantur. in Luc. cap. 16. num. 19. & serm. 1. Domin. 11. post Pentec. & serm. 1. Domin. 24. post Pentec. & in Luc. c. 18. num. 24.

Pauci divites Sancti, & quarè. op. Expof. Reg. S. Franc. c. 6.

6. Quarè divites difficilè salvantur. in Luc. c. 4. n. 43. & serm. 3. Dom. Palm. qua pena puniuntur in Inferno. serm. 2. de S. Iac. Quomodo possunt intrare per foramen acus in cœlum. in Luc. c. 19. n. 1.

7. Divitum crudelitas in pauperes quàm Deo abominabilis. *serm. 1. Dom. 24. post Pent.*
Eorum obligatio qualis circa eleemosynam. *op. Expos. in reg. S. Franc. c. 6.*
8. Divites quare minùs sunt contenti in multis, quàm pauperes. *serm. 1. de plur. Confess. & ser. 5. de uno Mart.*
9. Divitem esse in mundo, & in cœlo est impossibile. *serm. 5. de uno S. Mart.*
10. Diviti nulla pax : pauperi verò vera quies inest. *ser. 1. de uno S. Doct.*
11. Divites quàm plurimi saltem animo, pauperes paucissimi. in *Luc. c. 18. n. 26.*
12. De divitibus multa ex SS. PP. *op. Phar. l. 1. cap. 43.*
13. Divites quàm justè magis honorantur à Fratribus Minoribus, quàm pauperes cæteris paribus. *op. quæst. sup. reg. q. 23.*
14. Quare Deus voluit Ecclesiam suam esse divitem. *l. 4. d. 24. p. 1. a. 1. q. 3. ad arg. & op. apol. de paupertate contra Gulielmum. Vid. Ecclesia. n. 35. & 141.*
15. Divitiæ Christo, Beatæ Virgini exosæ. in *Luc. c. 2. v. 8. & ser. 3. Dom. 4. Adv.*
16. Divitiæ spernendæ. *Eccle. c. 5. v. 9.*
17. Divitiæ attenduntur in tribus, scilicet in Pecunia, in honore, & in fama. *Pf. 48.*
18. Divitiæ in quo sunt malæ. in *Pf. 113. & ser. 1. Dom. 4. post oct. Pasch.*
19. Divitiæ sunt Dii alieni, qui nunquam dant requiem ut dicitur *Hier. c. 16. in Ecclen. procem. V. Dii. n. 4.*
20. Divitiæ an sint utiles. in *Ecclen. c. 5.*
Earum pericula. *op. expos. reg. S. Franc. cap. 6. V. Mundus. n. 85.*
21. Divitiarum fruitio impeditur à Deo aliquando, & quare. in *Ecclen. c. 6.*
22. Divitiæ malè acquiræ quot mala pariant. in *Sap. c. 10.*
23. Divitiæ quare non sunt appetendæ. in *Ecclen. c. 5. n. 9. & seq. & in Luc. c. 6. n. 25.* Earum vanitas. in *Ecclen. ibid. & serm. 1. de SS. Petr. & Paul. & ser. 1. de uno S. Mart. & ser. 1. de plur. Confess. Quare sunt spernendæ. in Ecclen. c. 5. num. 9. & seq. & ser. 2. in octav. Pasch. & ser. 2. de Invent. S. Cruc. & opusc. de prof. Relig. l. 2. cap. 44.*
24. Divitias sequentes sunt satellites Diaboli. in *Luc. c. 4. n. 42.*
25. Divitiæ sunt spinæ, & quare. in *Luc. c. 8. n. 15.*
Quare dicuntur mammona iniquitatis. in *Luc. c. 16. n. 9. & n. 11.*
26. Divitias amantium, & odientium quatuor genera proponuntur. in *Luc. c. 18. n. 24.*
27. Divitiæ jaciendæ in mari, ut navis animæ sublevetur, & hoc per eleemosynam *ser. 4. Dom. Palm.*
28. Divitiæ spirituales dantur à Spiritu sancto. *ser. 3. Dom. 3. post oct. Pasch.*
Duplex genus earum. *serm. 1. de plur. Confess. Qualis differentia inter spirituales, & temporales. serm. in fest. om. Sanct. & op. de profess. Relig. l. 2. c. 17.*
29. Divitiarum contemptus triplex genus. *op. de prof. Relig. l. 2. c. 44.*
30. Divitiæ non sunt ex se malæ, sed earum cupiditas. *op. de paup. Chr. q. de mendic.*
31. Divitias possidet Diabolus. *Vid. Diaboli varia. num. 23.*
32. Divitum obligatio circa eleemosynam. *Vid. de Eleemosyna.*
- Divinatio.*
1. Divinatio est superstitiosa investigatio præscientiæ futurorum. *op. Cent. p. 1. f. 29. & op. declar. term. Theol. Vid. Damon. n. 8. seq. fit tantum per conjecturas. V. Magi.*
2. Divinationis quinque sunt species, scilicet mantia, malefium, sortilegium, augurium, & præstigium : quæ definiuntur. *op. Cent. ibid. & op. declar. term. ibid. Vid. Genethliacus. num. 1. V. Geomantia. n. 1.*
3. Divinatio omnis est prohibita, & quare. *op. Cent. p. 1. sec. 29. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 3.*
4. Divinatio est à Diabolo. *op. Cent. ibid. & l. 2. d. 7. ibid. & op. declar. ibid.*
- Divinitas, Divinum.*
1. Deitas melius exprimit formam Dei, quàm hoc nomen Divinitas. *lib. 1. distin. 15. part. 2. dub. 6.*
2. Divinus, divina, divinum est nomen possessorium significans per modum passionis, & etiam per modum actionis : unde potest dici Christus est aliquid divinum, quia hic stat per modum actionis, scilicet habens divinitatem : non verò potest dici Christus est homo divinus, quia stat per modum passionis, scilicet à Domino habitus, vel possessus, quod competit etiam aliis Sanctis. *l. 3. d. 1. dub. 3. & l. 1. d. 23. a. 2. q. 3. ad ult. V. Dei nomen. n. 22. Quomodo differat à Dominico, V. Dominicus. n. 3.*
3. Divinitas cur cœlum dicatur. *l. 2. dist. 2. part. 2. dub. 2.*
4. Divinitas non videbitur à damnatis in judicio, sed tantum humanitas. *serm. 4. Dom. 2. Advent.*
5. Divinitatis lex, ut infima per media ad summa reducantur. *op. Brev. p. 2. c. 9.*
6. Divina in principio videntur amara, in fine dulcia sunt : mundana verò ex opposito. in *Ioan. col. 12.*
- Divisio.*
1. Divisio, seu divisibilitas est passio quantitatis molis. *l. 1. d. 19. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 4. d. 12. p. 1. a. 3. q. 2. corp.*
Qualis divisio logica. *Vid. Definitio. n. 6. V. Differentia.*
2. Divisio est discontinuatorum, quæ supponit multipliciter, & diversitatem, & ex qua oritur separatio : quæ sic differunt, quod diversitas attenditur secundum substantiam : multipliciter secundum veram quantitatem : divisio quantum ad positionem : separatio quantum ad ubi : 1. est quantum ad principium intrinsicum : 2. quantum ad numerum : 3. quantum ad terminum : 4. quantum ad medium interjectum. *l. 1. d. 24. dub. 1.*
3. Quæ sola divisione distinguuntur sunt ejusdem naturæ. *l. 2. d. 14. p. 1. a. 1. q. 1. in arg.*
4. Divisio primò est binario in numeris, licet hic numerus minùs ab unitate recedat. *l. 2. d. 14. p. 1. dub. 3.*
5. Divisum simplicius est dividendis, & commune est ipsis. *l. 1. d. 1. dub. 5.*
6. Divisio communis, vel est secundum nomen tantum, estque æquivoci : vel secundum nomen, & rem, estque univoci : vel medio modo, estque analogi. *l. 1. d. 1. dub. 5.*
7. Divisio entis sextuplex proponitur. *sermon. 4. Hexaëm.*
8. Divisio

8. Divisio sacræ Scripturæ proponitur. op. Brev. in prol.
9. Divisio quia inchoata est in secunda die creationis, fecit ut illa dies privaretur benedictione Dei, ut indicaretur quantum displiceat Deo. lib. 2. dist. 14. p. 1. dub. 3. in textu. V. *Discordia*. per tot.
10. Divisio causa interitus, unitas causa salutis. in Luc. c. 11. n. 14. & serm. 2. de Apost.
11. Divisio, Definitio, & ratiocinatio sunt modi sciendi. op. Brev. in princ.
12. In multiplicibus primò est dividendum, quàm definiendum. l. 3. d. 34. p. 2. dub. 1. *Divitia*. Vid. *Dives*.
- Divortium.*
1. Divortium quando licitè fieri possit inter cognatos. l. 4. d. 34. dub. 3. & 4. & d. 35. per tot. Vide *Matrimonium quoad impedimenta*. num. 129. Vid. *Fornicatio*. n. 6.
2. Divortium, & repudium qualiter differant. l. 4. d. 35. a. 1. q. 1. ad 6. V. *Repudium*.
Diutinum : Diutius : Diurnitas.
- Dixi.*
- Dixi : quid significet in Scriptura. Ps. 118. cap. 4. vers. 9.
- Docere, Docilitas.*
1. Docilitas est pars prudentiæ : estque potentia erudiendi hoc ordine, ut te prius, postea alios instruas. op. de 4. virt. Cardin. & op. Cent. p. 3. sec. 41. V. *Discipulus*. n. 1.
2. Docere multiplex proponitur spiritualiter. Ps. 118. c. 11. v. 11.
Per verba est facile : per opera est difficile, estque magnorum Doctorum. in Ioan. c. 17. n. 3.
Doctor, Doctrina, Documentum.
1. Doctor bonus dicitur illuminare, purgare, & perficere docendo, & quomodò. l. 2. d. 10. a. 2. q. 2. ad arg. V. *Predicator*. V. *Dei varia Verbum Dei*.
2. Doctor docens supernaturalia, licet habitus sint à Deo : tamen præparat etiam non solum verbo exteriori, sed & per habitum interiorem : sicque unus Doctor dicitur melior altero. l. 4. d. 5. a. 3. q. 1. ad 1.
3. Doctor Ecclesiasticus, à quo debeat sumere ordinem, & terminare. ser. 1. & 2. Hex.
4. Doctores sancti quàm fuerint concordēs in rebus fidei. serm. 9. Hex.
5. Doctor verbi divini qualis esse debeat. Ps. 118. c. 1. v. 13. & in Luc. proem. & in Ioan. collat. 9. & in Luc. c. 7. n. 15. & op. de Eccles. Hier. p. 4. c. 5. Vid. *Predicator*.
Quomodò docere debeat. Ps. 118. c. 7. v. 3.
6. Doctor sacræ Scripturæ multiplex proponitur. Ps. 118. c. 10. v. 11.
7. Doctori sacro octo utilia documenta proponuntur. in Sap. c. 8.
8. Doctoribus reverentia exhibenda. in Thren. Hier. c. 2.
9. Doctores sancti aliquando multum expressè loquuntur amplius, quàm admittat communis usus ob aliquid exprimendum, & tales doctrinæ debent explicari. l. 3. d. 11. a. 2. q. 1. ad 1. Ob id eorum dicta intelligenda sunt ex causis doctorum. l. 3. d. 16. a. 1. q. 1. ad 1. V. *Regula*. n. 21.
10. Doctori docenti in Ecclesia debetur laureola. l. 4. dist. 24. part. 2. dub. 1. & dist. 33. a. 2. q. 3. corp. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 30. & ser. 5. de S. Barth.
11. Docti in iudicio gravius iudicabuntur. serm. 2. Dom. infr. oct. Ascens.
12. Doctor est Angelus movens aquam in piscina. serm. 2. Dom. 4. post Pentecost. Vid. *Piscina*. num. 14. Vid. *Infrà*. n. 21. Vid. *Angeli varia*. n. 38.
13. Doctores comparantur luci multipliciter. serm. 1. de S. Ambros. & Sôli. serm. 1. de uno S. Doct.
14. Doctores sunt horreum, per quos Dominus pascit pauperes suos. serm. 2. de S. Ambros.
15. Doctorum vera sapientia qualis. sermon. 2. de S. Ant.
16. Doctorum excellentia. serm. 3. de Apostol. & ser. 4. Dom. 3. post oct. Pasch.
17. Docti quòd scientiores, eò aptiores ad amandum Deum, si tamen se ipsos spernunt. op. incend. am. prol.
18. Doctores sacri mortuos vivificant, irrigant alios rore cœlesti. op. Eccl. Hier. p. 4. c. 5.
19. Doctores sacri comparantur cœlis, & quare. opuscul. Eccles. libid. & nubibus. serm. 3. fer. 2. Pent.
20. Doctoris Christiani conditiones quænam : serm. 1. & 2. de S. Gregor.
21. Doctoris, & Discipuli relatio quænam, & officium. V. *Discipulus*.
22. Deus est noster Doctor. V. *Dei varia*. n. 88.
23. Doctrina fidei facit animam reginam. serm. 4. Dom. 24. Pentec. & serm. 3. fer. 3. Pentec. V. *Deo Verbum*.
24. Doctrinæ novæ, quæ non habent ortum ab antiquorum Sanctorum doctrina suspectæ sunt, & vitiosæ : quæ verò ortum habent ab antiqua, bonæ sunt. l. 1. d. 26. dub. 1.
25. Doctrinæ assensus quando est meritorius, demeritorius, & nullius meriti. lib. 4. distinct. 30. dub. 2.
26. Doctrinam sacram intelligere volentes quid agere debeant. Ps. 118. c. 7. v. 3.
27. Doctrina Christi attenditur authentica ex merito vitæ, ex scripturæ testimonio, & ex potentia miraculo. in Luc. c. 4. n. 1.
28. Doctrina Christi fuit humilis, celebris, admirabilis, & sublimis. in Luc. c. 4. n. 31.
29. Doctrinam sacram communicare quatuor bona impellunt. in Luc. c. 8. n. 16.
30. Doctrina omnis, sed præcipuè evangelica est boni annuntiativa. in Ioan. proem.
31. Doctrinæ sufficientia exigit sapientiam docentis, efficaciam in docendo, & æquitatem ipsius doctrinæ. in Ioan. collat. 72.
32. Doctrina legalis ad quinque capita reducitür expressa his quinque vocibus, crede, fuge, time, age, & appetite : comprehenditque totam sacram Scripturam. sermon. 3. Domin. 4. Quadrag.
33. Doctrina Christi qualiter pascit fideles. ser. 1. & 2. Dom. 1. post oct. Pasch.
Qualis Spiritus sancti doctrina. serm. 3. & 4. Dom. 3. post oct. Pasch.
34. Doctrinæ sacræ fructus. ser. 1. Dom. 4. post oct. Pasch.
35. Doctrina sacra est ros irrigans mundum. op. Eccles. Hier. p. 4. c. 2.
36. De Doctrina multa ex SS. PP. op. Phar. l. 3. c. 33. & l. 4. c. 34.
37. Doctrinæ medium est Christus, per quem cognoscimus veritatem. ser. 1. Hex.
38. Doctrinæ Dei defectus fuit causa destructionis populi Judaici. in Thren. c. 1. n. 1.

39. Doctrina Diaboli. Vid. *Diaboli tentationes*. n. 46.
- Dolere, Dolor.*
1. Dolor est dissensus ab his, quæ nobis nolentibus accidunt. lib. 2. dist. 7. quæst. 1. ad argum. & lib. 4. d. 44. art. 3. q. 2. & per tot. art. V. *Contritio*. n. 11. seq. & 15. & 17. & seq. per tot.
  2. Dolor est afflictio de præsentia, vel secundum aspectum, vel realiter: unde potest quis dolere de peccato præterito. l. 4. dist. 16. p. 1. a. 1. q. 1. & a. 3. q. 2. ad 2.
  3. Dolor est purus dissensus voluntatis, vel etiam redundans in sensualitatem: 1. modo est motus voluntatis: 2. est passio. l. 4. d. 16. p. 1. art. 1. q. 2. ad 1.
  4. Dolor, vel est illatus, estque ex præsentia disconvenientis: vel est assumptus, estque causatus à voluntate refugente rem disconvenientem. lib. 4. distinct. 16. artic. 3. part. 1. quæst. 2. ad 2.
  5. Dolor, vel est displicentia rationis, vel passio ex hac resultans in sensualitate. l. 4. d. 16. p. 1. a. 2. per tot.
  6. Dolor de culpa potest esse absque merito, & cum merito, & quomodò. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1. Vid. *Contritio*.
  7. Dolor, aut est dolentis absoluta voluntate: aut voluntate pietatis volentis contrarium non absolutè: sic primo modo non licet dolere de passione Christi: secundo modo sic. lib. 1. dist. 48. dub. 4. sic Maria Virgo doluit de passione Filii. ibid.
  8. Dolor fit per veram læsionem, & per verum sensum læsionis. l. 3. d. 16. a. 1. p. 1. q. 1.
  9. Dolor augetur tribus de causis, scilicet ex causa, ex modo, & ex qualitate patientis: ob id fuit in Christo acerbissimus. lib. 3. d. 16. art. 1. quæst. 2.
Tollitur amore Dei. Vid. *Dei, & proximi amor*, num. 56.
  10. Dolor acutissimus est in membris, ubi viget sensus, tactus. l. 3. d. 16. a. 1. q. 2. in arg.
  11. Dolor causa in genere moris est peccatum: in genere naturæ est compositio ex contrariis. l. 3. d. 16. a. 1. q. 3. ad arg.
  12. Dolor animæ est duplex, scilicet qui inest secundum rationem: & qui ex carne ei unita. l. 3. d. 16. a. 2. q. 1. corp. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 20.
  13. Dolor potest stare cum gaudio, & quomodò. l. 3. d. 16. a. 2. q. 2.
  14. De doloribus Christi agitur. l. 3. d. 16. per tot. & op. Brev. p. 4. c. 8. & seq. V. *Christi passio*.
  15. Dolor non est virtus, sed passio, & affectio animæ. l. 3. d. 26. a. 1. q. 1. ad 3. & l. 4. d. 16. p. 1. a. 1. quæst. 2.
  16. Dolor quare dicitur contritio. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 3.
  17. Dolor causatus ab igne in composito causat duplicem passionem, alteram naturalem, quæ est calefactio corporis: alteram animale, quæ est immutatio sensus: 1. est ab igne agente: 2. ab anima se ipsam movente. l. 4. d. 44. p. 2. a. 3. q. 2. corp.
  18. Dolor nimius reprehenditur. op. Phar. l. 3. c. 43.
  19. Dolor sanctus, & meritorius quisnam. op. Phar. l. 4. c. 42.
  20. Dolor cordis quomodò acquirendus, & exercendus. op. de regim. an.
  21. Doloris graduum ordo. op. de grad. virt. c. 29.
  22. Dolor est duplex, scilicet sensualis, & rationalis. op. Comp. Theol. l. 6. c. 20.
  23. Dolor animæ debet esse purgativus per timorem, & placativus Dei per amorem. opusc. de regim. an.
  24. Dolores Beatissimæ Virginis de morte Filii expendantur. opusc. Stim. p. 1. c. 3. Vid. *Mariæ dolores*.
  25. Dolor de peccato pro ut est offensivum majestatis divinæ, & ejus justitiæ est dispositivus ad gratiam gratum facientem. l. 2. d. 28. a. 2. q. 1. ad argum.
  26. Dolor habet pro objecto damnum præteritum. op. Incend. am. c. 2.
- Dolus.*
1. Dolus quid sit, & quomodò differat à fraude. in Ioan. col. 9. Vid. *Fraus*.
  2. Dolus in ore, in corde, & in opere in quo consistit. in Ioan. col. 9.
  3. Dolositatis mala quænam. serm. 3. in Pent.
- Domesticus.*
- Domesticus an præponendus sit extraneo in dilectione. lib. 3. distinct. 29. artic. 1. quæst. 5. corp. Vid. *Charitas proximi*.
- Domicilium.*
- Domicilium malum habuit Christus. Vid. *Christi varia*. n. 372.
- Domicilium spirituale quænam requirat. Psalmo 100.
- Dominatio.*
- Dominations. Vid. *Angelus*; eorum officia. serm. de Angel. & opuscul. de Eccles. Hier. p. 2. c. 1.
- Dominatio pro dominatu. V. *Dominus*.
- Dominicus.*
1. Dominicus est nomen possessivum significans, quod est processum à Domino. lib. 3. dist. 11. dub. 3. Item quod est simile Domino. lib. 3. d. 7. dub. 3.
  2. Dominicus non potest dici de Christo. lib. 3. dist. 11. quia importat separationem, & disparationem ejus, de quo dicitur à Domino. l. 3. d. 7. dub. 3.
  3. Dominicus, & divinus quomodò differant. l. 3. d. 11. ibid. Vid. *Divinus*.
  4. Dominicum os est os Prædicatoris odoriferum, fructiferum, & saluberrimum. Psal. 118. c. 1. v. 13.
  5. Dominica oratio explicatur. opusc. Brev. part. 5. cap. 10. & opusc. Cent. p. 3. sec. 46. & opuscul. de profess. Relig. lib. 2. cap. 61. & op. myst. Theol. c. 2. p. 2.
Particula, & libera nos à malo, explicatur. Psal. 9.
  6. Dominicalis index pro Concionatoribus exponitur. op. diæt. sal. in fine.
  7. Dominica dies significat resurrectionem Christi, & nostram. in Luc. c. 24. n. 53. dicitur dies Solis. V. *Dies*. n. 20.
Ejus dignitas multiplex exponitur. op. Comp. Theol. l. 2. c. 10.
Et quare sic vocatur. Ps. 23.
  8. Dominica dies quare ex Sabbatho mutata est. opusc. Spec. an. c. 2.
Palmarum. Dominica quare cantatur post processionem Passio. Ps. 29.
Dominica in Albis, quare sic dicatur. Psal. 64. Vid. *Sabbatum*. n. 2.
9. Domi

9. Dominicæ diei observatio partim est moralis, partim cæremonialis, scilicet de jure divino quoad vacandum Deo aliquo tempore: & de jure positivo quoad tale, vel tale tempus. op. Spec. an. c. 2. & op. de dec. præc. ferm. 4.
10. Dominici diei, & aliorum festorum observatio qualis. Vid. v. *Festum*.

Dominium.

1. Dominium est potestas coercendi subditos. l. 1. d. 30. a. 1. q. 1. corp. & d. 44. art. 2. q. 1. & lib. 2. d. 2. p. 1. dub. 2. V. *Arbitrium*. n. 15. & seq.
2. Dominium est duplex, quoddam quod opponitur coactioni, & quoddam quod opponitur subjectioni: 1. est voluntatis dominantis in regno animæ: 2. est omnium subditorum. lib. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 3. corp. & l. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4. V. *Potestas*. Aliud spirituale: aliud temporale. V. *Abbas*. n. 9.
3. Dominium, potestasque præsidendi omnis est à Deo ordinante, vel permittente. l. 1. d. 44. art. 2. q. 1. corp. V. *Potestas*.
Quare introducta in homines, nec est contraria libertati. in Ecclen. c. 8.
4. Dominium obtinetur vel cum justitia, vel cum astutia, vel cum violentia. l. 1. d. 44. ibid.
5. Dominium malorum principum quomodo est à Deo. l. 1. d. 44. ibid.
6. Dominandi potestas est triplex: 1. largissime sumitur respectu rei, qua homo potest ad libitum suum uti: 2. communiter respectu potentiam imperandi: 3. strictè pro potestate coercendi subditos, hæc propriè dicitur dominium, cui correspondet servitus: 1. & 2. est communis naturæ institutæ, & lapsæ: 3. est naturæ tantum lapsæ, quia ei inest secundum culpæ punitionem. lib. 1. d. 44. a. 2. q. 2. corp. & quæst. 1. ad 4.
7. Dominium non inest viro respectu uxoris: est enim ejus sociæ, licet sit ipse caput. lib. 1. d. 44. a. 2. q. 2. ad 1.
8. Dominium quale sit in Angelis. l. 2. d. 44. a. 2. q. 2. corp. & ad 2. V. *Angelorum Prælatio*.
9. Dominium dicit dignitatem in dominante, & indignitatem in servo. l. 1. dist. 44. ibid. ad argumentum.
10. Dominium, & servitus quomodo facit ad conservationem ordinis naturalis. l. 1. d. 44. a. 2. q. 2. ad 4.
11. Dominium, & servitus triplex. l. 1. d. 44. art. 3. q. 1. corp.
12. Dominis temporalibus, & tyrannis, qua servitute tenentur Christiani obedire. lib. 1. d. 44. a. 3. q. 1.
13. Lex evangelica à qua servitute liberat. lib. 1. ibid.
14. Servitus totalis hominum, licet per redemptionem vocati sumus in perfectam libertatem, non aufertur totaliter in hoc statu. lib. 1. d. 44. ibid. ad arg.
15. Dominis non obediendum in his, quæ sunt contra Deum. l. 1. ibid. q. 1. corp.
16. Dominium, & usus rei qualiter distinguantur. op. Expof. reg. S. Franc. c. 6.
17. Dominium, seu dominatio in subditos quales condiciones habere debeat, ut rectè exercentur. in Ioan. col. 35.
18. Dominium Dei est duplex: 1. est præsidentiæ, & majestatis: 2. omnipotentiam: 1. communicatum est à Deo Beatæ Virgini: 2. nulli creatu-

ræ. lib. 3. d. 9. art. 1. quæst. 3. ad 2. Vid. *Dei varia*. num. 127.

19. Dominii, & usus renuntiatio in quo consistat. Vid. *Abdicatio*. n. 4.
20. Dominium rerum translatum est ab Ægyptiis ad Hebræos. Vid. *Ægyptiorum*. n. 9.
21. Dominium Dei, & Diaboli. Vid. *Dei varia*. num. 127.

Dominus.

1. Dominus est nomen importans relationem ad servum secundum esse. l. 1. d. 30. a. 1. q. 3. V. *Dei varia*. n. 84. & 201.
2. Inter Deum Dominum, & creaturam quænam relatio inest. l. 1. ibid. q. 3. corp. & dub. 1. & lib. 2. d. 2. p. 1. dub. 2.
3. Dominus est nomen importans præsidentiæ in subditos, vel habitualementem, ut in Deo ab æterno: vel actualementem, quæ ex tempore incepit esse in Deo. l. 2. d. 2. p. 1. dub. 2. & l. 1. dist. 30. ibid. & Psalm. 18. & 28. & 82. Vid. *Dei varia*. num. 36. sequent.
Verus Dominus quis sit, & quæ ejus condiciones. in Ioan. col. 35. V. *Dei varia*. num. 84. & 201.
4. Dominus hoc nomen commune est analogicè Deo, & creaturæ: unde rei significatæ per hoc nomen debetur cultus duliæ: sicque Deo, ut Deo debetur latria: ut Domino dulia, quatenus tamen dulia est quid commune, & superius ad utramque adorationem. lib. 3. d. 9. a. 2. q. 4. corp. & ad 1.
5. Dominus interpretatur quasi dans munus, proprièque convenit Deo dante nobis triplex munus, scilicet legis, virtutis, & salutis. Ps. 118. c. 7. vers. 1.
6. Duobus Dominis simul non potest homo servire, scilicet Deo, & Diabolo, & mundo, & carni. in Luc. c. 16. n. 13. Vid. *Homo ad Deum*. n. 126.
7. Domino servitur timore, Patri amore. op. de Orat. Domin.
8. Dominus vobiscum dicatur solis hominibus, quia cum his est propriè solùm, scilicet per gratiam, non cum bestiis. l. 1. d. 21. dub. 2.

Domus.

1. Domus materialis, & spiritualis, quas condiciones debeat habere. Ps. 100.
2. Domus significat vitam æternam, Ecclesiam triumphantem, & militantem, animam justæ, & lapideam. Ps. 35. V. *Ecclesia*. n. 60. & 163.
3. Domus spiritualis ex qua homo debet exire est mundus, caro, & propria voluntas. Ps. 113.
4. Domus Dei est ubi Deo servitur. in Luc. c. 15. num. 17.
Est B. Virgo, Pauper, Conscientia, sacra Scriptura, Ecclesia, Cælum. in Luc. c. 19. v. 7. V. *Christi varia*. n. 107. V. *Mariæ epitheta*, &c.
5. Domus, in qua Christus opportunè manet est septiformis, scilicet domus materialis viri misericordis in pauperes: 2. Basilica materialis, in qua manet in Eucharistia: 3. Ecclesia militans: 4. Uterus virginalis: 5. Conscientia munda: 6. Scriptura sacra: 7. Hierusalem superna. in Luc. c. 19. n. 7. & ser. 3. Dom. 10. post Pent. & ser. 1. de Dedic.
6. Ecclesia dicitur domus Dei, quia in ea colitur, & adoratur. ferm. 1. de Dedic.
Quare dicitur domus orationis. ferm. 4. de Ded. Vid. *Ecclesia*. n. 61.

7. De dedicatione domus Dei agitur, & ejus mysteriis. *ferm. 1. & seq. de dedic.*
8. Domus sapientiæ est domus Dei, in qua excisæ sunt septem Columnæ. *ferm. 1. Hexaëm.*
9. Domus Dei est corpus Christi. *Vid. Christi humanitas. n. 57.*
10. Domus Dei, vel Diaboli est homo. *Vid. Homo ad Deum. n. 131. Vid. Mundus. n. 71.*

Donec.

1. Donec, est adverbium multipliciter significans in sacra Scriptura: aliquando stat pro quamdiu: aliquando pro, ut: & pro, &, quandoque posito consequenti ponitur antecedens: quandoque pro æterno. *Pf. 109.*
2. Donec, potest dicere primum respectu secundi: aliquando dicit terminum incertum. *l. 4. d. 30. dub. 4.*

Donum, Donatio.

1. Donum est propriè nomen Spiritus sancti, & quomodò. *l. 1. d. 18. a. 1. q. 1. & per tot. art. Vid. v. Spiritus sancti dona. n. 15. seq.*
2. Donum importat relationem, & proprietatem magis, quam Spiritus sanctus, *l. 1. d. 18. dub. 1. & q. 2.*
3. Donum qualem respectum importet in Spiritu sancto. *l. 1. d. 18. a. 1. q. 2. & 4. & l. 1. dist. 15. p. 1. dub. 2.*
4. Donum, in quo omnia alia dona donantur, quot sensus habere potest. *l. 1. ibid. q. 1. corp.*
5. Spiritu sancto circumscripto est intelligere in Deo donorum causalitatem, sed non exemplaritatem donationis sub ratione donationis, quia non intelligitur processus amoris. *lib. 1. d. 18. a. 1. q. 1. ad 4.*
6. Donum, si sumitur secundum actum dicitur, quod datur: si secundum habitum dicitur, quod est donandum aliquando: si secundum aptitudinem dicitur, quod est aptum donari: his duobus ultimis modis dicitur æternaliter de Spiritu sancto: 1. modo dicitur temporaliter. *l. 1. d. 18. a. 1. q. 2. corp. & q. 5.*
7. Spiritus sanctus dicitur non donum ex tempore, licet donetur ex tempore: quia donari dicit & doni emanationem, & ejus communicationem, & hoc consequitur esse doni. *lib. 1. d. 18. q. 2. ad 5.*
8. Donum, ut dicitur de Spiritu sancto, antecedit rationem dati, quia ex se importat liberalitatem, etiam si nunquam detur: in aliis verò rebus datum antecedit. *l. 1. d. 18. a. 1. q. 2. ad 4. & q. 3. ad 4. Vid. Dare. n. 5. & seq.*
9. Donum, & datum, & datio qualiter differant; & quomodò convenientius dicitur de Spiritu sancto donum, quam datum. *l. 1. d. 18. a. 1. q. 3. & 4. & opus. de 7. don. cap. 2. Vid. Dare. num. 5. sequent.*
10. Quarè Filius non emanat per modum donabilis, cum ei communicetur liberalitas. *l. 1. d. 18. a. 1. q. 4. ad 3.*
11. Donum est proprietas distinctiva Spiritus sancti pro ut dicit processionem. *l. 1. ibid. q. 5. Unde donatio Spiritus sancti passiva, & processio sunt idem. l. 1. d. 15. dub. 3.*
12. Donum, amor, & Spiritus eandem proprietatem dicunt, sed ratione differentem. *lib. 1. d. 18. a. 1. q. 5. ad arg.*
13. Quomodò possit Spiritus sanctus dici spiritus noster ratione donabilitatis. *l. 1. d. 18. q. 5. corp. ubi agitur de vi horum nominum meus, & noster; & quomodò possit aptari Deo respectu nostri. ibid.*
14. Donum dicitur de Spiritu sancto, quia nos connectere Deo natus. *l. 1. d. 18. q. 5. ad 5. Hinc post personalem donationem omnis donatio gratuita est, & ab illa accipit rationem donationis: hinc dona Spiritus sancti. l. 1. d. 18. q. 1. corp.*
15. Donum propriè dicitur de gratuitis tantum; datum etiam de naturalibus. *lib. 1. d. 18. q. 3. in arg. Vid. Dare.*
16. Quædam sunt dona, quæ semper sunt à Spiritu sancto, & cum Spiritu sancto, ut est charitas: quædam à Spiritu sancto, sed numquam cum Spiritu sancto, ut timor servilis, quædam aliquando sunt, aliquando sine Spiritu sancto, ut fides, & prophetia. *l. 1. d. 18. a. 1. q. 1. corp. & op. Cent. p. 3. sec. 45. & l. 4. d. 14. p. 1. art. 2. q. 2. ad arg. & l. 1. d. 17. p. 1. dub. 4.*
17. Donum excellentissimum est charitas. *l. 1. d. 17. p. 1. dub. 4. & l. 3. d. 34. p. 1. q. 3. ad 1.*
18. Donum aliud sumitur propriè, estque quod provenit aliundè, scilicet a Spiritu sancto, ut gratiæ infusæ: aliud communiter, quod habetur per acquisitionem, sed cum adjutorio Dei: hoc secundum datum etiam malis, & etiam Dæmonibus. *l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. ad ult.*
19. Donum qualiter differat à virtutibus, & gratia sacramentorum, donorum, & virtutum, & quomodò differat. *l. 4. d. 1. p. 1. q. 6. & l. 3. d. 34. p. 1. q. 1. corp.*
20. Dona dantur à Spiritu sancto ad expediendas potentias animæ in agendo quoad declinationem mali, & operationem boni. *op. Cent. p. 3. sec. 45.*
21. Virtutes infusæ, dona, beatitudines, & fructus sic ordinantur, quod virtutes rectificant potentiam ad rectè agendum: dona reddunt animam expeditam ad agendum: ob id dicunt majorem abundantiam bonitatis, beatitudines verò animam perficiunt, reddentes eam proximam Deo, & conformem gloriæ: fructus verò præstant refectionem animæ, in qua est status: sacramenta verò sunt adminicula omnium istorum ad dandam gratiam omnia ista operantem, & curantem à malis. *l. 3. d. 34. a. 1. q. 1. corp. & q. 3. p. 1. & op. Brev. p. 5. c. 5. & op. diæt. sal. t. 5. c. 1. ob id dicitur, quod virtutes consistunt in actione: dona in passione. l. 3. d. 9. a. 2. q. 1. ad arg.*
22. Dona, & virtutes, quantum ad originem sunt à gratia, quantum ad usum virtutes præcedunt. *l. 3. d. 34. p. 1. q. 2. & d. 36. q. 2.*
23. Dona Spiritus sancti sunt septem: tum ut respondeant virtutibus cardinalibus, & Theologicis: tum respectu vitiorum capitalium, & lymphomatum consequentium: tum per comparisonem ad fines proximos, & ad actus proprios. *l. 3. d. 34. p. 1. art. 2. q. 1. & opusc. Cent. p. 3. sec. 45. & op. Brev. p. 5. c. 5.*
24. De ordine enumerationis donorum agitur. *l. 3. d. 34. p. 1. a. 2. q. 2. & op. de 7. don. de dono intellectus. c. 1.*
25. Dona Spiritus sancti in patria perfectiora remanebunt. *ibid. q. 3.*
26. Dona ad sanitatem ordinantur, scilicet vel restituendam, vel præservandam: vel continuandam. *ibid. q. 3. ad 1.*
27. Dona in statu innocentiae ad quid fuissent data. *ibid.*

28. De donis Spir. sancti agitur in speciali. lib. 3. d. 34. p. 2. & seq. & op. de 7. don. Spir. sanct. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 38. & op. Phar. l. 3. c. 47.
29. De dono timoris. lib. 3. d. 34. per tot. Pieratis fortitudinis. ibid.
De dono sapientiæ intellectus, & scientiæ, consilii, fortitudinis, & pietatis. l. 3. d. 35. per tot. Vid. *Propriis nominibus*.
30. Dona gratuita an sint ex charitate diligenda. l. 3. d. 28. a. 1. q. 5.
31. Donum qualem distinctionem in Divinis importet. l. 1. d. 15. p. 1. dub. 2. & quomodo potest prædicari de Spir. sancto. ibid. & l. 1. d. 27. a. 1. q. 2. ad 4.
32. Dona virtutum possunt esse informia præter habitum charitatis. l. 1. d. 17. p. 1. dub. 6.
33. Dona quomodo sint æqualia. lib. 2. dist. 9. q. 4. ad 2.
34. De dono intellectus agitur, & ejus effectibus. ser. 3. Hex.
35. Dona naturæ, & gratiæ à Deo qua formalitate recipiuntur, idest an ut à Domino: an ut à Salvatore. Ps. 2.
36. Donum est datio irredibilis. Psal. 111. & l. 1. dist. 18.
37. Donum pretiosum reddunt quatuor, scilicet dantis majestas, gratuitas donationis, pretiositas doni, & utilitas finalis doni. in Joan. col. 17.
38. Dona nobis data sunt quinque talenta ad lucrandum, scilicet naturæ, fortunæ, potentiæ, scientiæ, & gratiæ. serm. 2. Dom. 8. post Pent.
39. Dona cum augentur, etiam crescunt rationes donorum, scilicet obligatio. serm. 2. ibid.
40. Donorum habitus sunt effectus gratiæ spectantes ad proficientes. op. Cent. p. 3. sec. 36.
41. Dona quò majora, eò paucioribus communicari debent. l. 3. d. 2. a. 2. q. 3. ad 3.
42. Donum Spiritus sancti est cognitio pœnarum futurarum: est enim cognitio supernaturalis, sicut & eas refugere, licet sit timor servilis. l. 3. d. 4. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
43. Dona Spiritus sancti sunt digitus Dei. Vid. *Christi varia*. n. 270.
44. Donatio, & dos qualiter differant. Vid. *Dos*. num. 12.

Dorix.

Dorix interpretatur medicamentum, significatque medicinam à Christo præparatam. lib. procem. & in Sap. c. 9.

Dormire.

1. Dormire in Deo quid sit. opuscul. sum. de essentia.
2. Dormitio multiplex exponitur. Ps. 3. & 4.
3. Dormire in sacco quid sit. l. 4. d. 17. p. 1. dub. 8.
4. Dormitio Christi quoruplex. Ps. 45. & 56.
5. Dormiens cur non possit mereri, nisi ratione actus antecedentis in vigilia. lib. 2. d. 25. p. 2. q. 6. ad arg.
6. Dormientes non habent usum liberi arbitrii, & quare. l. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 6. corp.

Dos.

1. Dos in patria est illud, quod immediate, & absque habitu medio animam Deo conjungit: unde sapientia, & intellectus non sunt dotes, quia conjungunt animam Deo, sed medio habitu: ob id dicuntur non dotes, sed præmiationes. op. Comp. Theol. l. 7. c. 24. V. *Agilitas*. V. *Beatitudo corporis*.

2. Dotes non appellantur quælibet, sed tantum præcipua disponentia ad actum vitæ gloriosæ: sic in terra non quodcumque donum datum sponsæ dicitur dos, sed donum præcipuum, de quo sustentari debet. opusc. Comp. Theolog. l. 7. cap. 24.
3. Dotes aliæ sunt animæ gloriosæ: aliæ sunt corporis, & quomodo differant. opusc. Comp. Theol. ibid. V. *Anima varia*. n. 49. V. *Beatitudo*. n. 4. V. *Beatitudo corporis*, &c.
4. Dotes animæ sunt de præmio substantiali: corporis de accidentali. op. Comp. Theol. ibid.
5. Dotes animæ sunt tres cognitio, dilectio, & tentio, seu inhæsiō, seu comprehensio: & quare sunt tres. op. Comp. Theol. l. 7. c. 25. & 26. & op. Cent. p. 4. sec. 3. & ser. 9. Pent. & l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. q. 1. ad 3.
6. Dotes corporis quatuor: duæ spectantes ad sensum, scilicet claritas, & impassibilitas: aliæ ad motum, scilicet agilitas, & subtilitas. opusc. Comp. Theol. l. 7. c. 27. & 28. & l. 4. d. 49. ibid. & op. Brev. p. 7. c. 7. & op. Cent. p. 4. sec. 2. & serm. 9. Pentec.
7. Dotes corporis quomodo in patria erunt inæquales. lib. 4. d. 49. ibid. q. 2. & l. 3. d. 26. a. 2. q. 3. ad 6. & opusc. Comp. Theolog. lib. 7. cap. 26. & sequent.
8. Dos impassibilitatis in patria privationem importat & secundum actum, & secundum aptitudinem. l. 2. d. 19. a. 2. q. 1. ad 6.
9. Dotes corporis sunt qualitates tantum nobiles, & principales de novo superadditæ naturæ: ob id secundum naturales defectus in ordine ad quatuor elementa. l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. q. 1. corp. & op. Brev. p. 7. c. 7.
10. Dotes animæ respondent tribus virtutibus theologis: in corporibus quatuor virtutibus cardinalibus. serm. 2. Hex. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 24. seq.
11. Dotes animæ dicuntur stola prima: corporis stola secunda. ser. 9. Pent.
12. Dos, donatio, & parapherna in nuptiis qualiter differant. op. Comp. Theol. l. 7. c. 24.
13. Christus non habet dotes: hæc enim proprie sunt animæ sponsæ, nec etiam Angeli: unde nec possunt dici sponsæ. opusc. Comp. Theol. l. 7. cap. 24.
14. Impossibilitas dicitur dos corporis gloriosi, quæ tamen proprie est dos animæ, cui primò inest. l. 3. d. 18. dub. 1.

Draco.

1. Draco apud Astrologos, ejus cauda, & caput quænam sint. serm. 22. Hexaem. V. *Eclipsis Luna*.
2. Draco est Diabolus, qui venenavit carnem, & mundum, ejus dentes sunt tentationes. serm. 4. Dom. 1. Adv. & l. 1. Prol. Vid. *Diaboli varia*. n. 63. V. *Diaboli tentationes*. n. 49. Ejus conatus qualiter effugere possimus. serm. 1. in Ascens. insidiatur Ecclesiæ. V. *Ecclesia*. n. 132.

Drachma.

1. Drachma est numerus certæ quantitatis habens imaginem Regis. in Luc. cap. 15. n. 8. & serm. 2. Dom. 3. post Pent.
2. Drachma mysticè est homo, & Angelus: unde decem drachmæ sunt novem ordines, & natura humana. in Luc. ibid. & serm. 2. ibid. & serm. 4. ibid. & serm. 2. de S. Matth. Vid. *Decem*. n. 4. V. *Decima*. num. 12.

Dualitas.

Dualitas, seu numerus binarius est informis, quia discedit ab unitate: ob id non est secunda dies à Deo laudata in creatione rerum. l.2.d.14.p.1. dub.3. V. *Binarius*. V. *Numerus*.

Dubitatio.

1. Dubium propriè dicit indifferentiam iudicii rationis respectu utriusque partis contradictionis, ita quod neutrum præeligat alteri: vel potest dicere indifferentiam partis sensibilis respectu affectus naturæ inclinantis, & rationis imperantis: 1. non potuit esse in Christo, cum sit ex ignorantia: 2. sic. l.3.d.17. dub.3.
2. Dubitatio est vel ex debilitate fidei, vel ex admiratione rei: hæc secunda fuit in B. Virgine. l.3.d.3.p.1.a.2.q.3.ad 2. Ducatus. Vid. *Dux*. Ducenti. Vid. *Numerus*. Ducere: Ductor. Vid. *Dux*.

Duellum.

Duellum quid sit, & quomodò illicitum, opusc. Spec.an.c.1.

Dulcedo.

1. Dulcedo triplex, infectiva: seductiva: & prægustativa. Pl.118.c.7.v.7.
2. Dulcedo eloquiorum Dei in quo consistit. Pl.118. ibid.
3. Dulcedo bona, & mala quænam sit. serm.4. Dom.2. post oct. Pasch.
4. Dulcedo divinæ sapientiæ qualiter degustari possit. ser.2. Dom.1. Adv. & op. Solil.c.2.
5. Dulcedo spiritualis quare à Deo datur, & etiam aliquando subtrahitur. op. de prof. Relig. lib.2. c.76. V. *Devotio*. n.12.
6. Dulcor animæ benignitas. Vid. *Benignitas*. num.1.

Dulia.

1. Dulia est cultus, seu servitus creaturæ debita. op. declar. term. Theol. & op. Cent. p.3. sec.44. Vid. *Adoratio*, scilicet est reverentia Sanctis, seu Personis sublimibus exhibenda. op. Cent. ibid. & l.3.d.9.a.2.q.4.
2. Dulia est pars iustitiæ. op. Cent. p.3. sec.44.
3. Dulia aliquando sumitur pro latria, sed largè. op. Cent. ibid. & l.3.d.9. ibid. a.2.q.4.
4. Dulia alia est ordinaria, quæ debetur Sanctis: alia superior, diciturque hyperdulia, quæ debetur Virgini ut matri Dei, carni Christi, ligno Crucis Christi, quando non est figuratum figura Crucis. op. Comp. Theol. l.5.c.58.
5. Dulia exhibita Personæ constitutæ in dignitate, & prælatura exigit secum reverentiam cum observantia mandatorum: si Persona est simplex, exigit reverentiam tantum, scilicet exhibitionem honoris. opusc. Comp. Theol. l.5.c.58.
6. Dulia qualiter differt à latria. lib.3. dist.9. art.2. quæst.4.

Duo.

Duo non potest dici de Christo. Vid. *Christi locutiones*. n.10.

Duodecim.

1. Duodenarius numerus dicitur ab Arithmetici numerus abundans. opusc. diæt. sal. tom.10. cap.5. & lib.4.d.47.a.1.q.1. ad argum. & in Luc. c.9. n.17. & op. Brev. p.5.c.6. V. *Numerus*.
2. Duodenarii numeri mysteria explicantur in virtutibus theologicis, & cardinalibus, & in nu-

mero Apostolorum. l.4.d.47.a.1.q.1. & serm.7. Hex. & in Luc. c.6. n.13. & per mensuram duodecim stadiorum cœlestis Hierusalem, op. diæt. sal. t.10. c.5. & per duodecim portas civitatis, fontes, & lapides pretiosos. ser.7. Hex. & in duodecim cophinis, in Luc. c.9. n.17.

Duratio pro mensura.

1. Duratio est permanentia, seu continuatio rei in esse. l.2.d.37.a.1.q.2. ab eodem principio est duratio, & esse. Vid. *Esse*. n.18. V. *Mensura*.
2. Duratio, seu durationis mensura est triplex, scilicet tempus, æternitas, & æternitas: 1. est mensura generabilium, & corruptibilium: 2. est eorum quæ habent principium, sed non finem, ut sunt Angeli, animæ rationales, cœlestis natura, & quatuor elementa: 3. est divinarum Personarum, quæ non habent principium, nec finem. op. Cent. p.3. sec.7. V. *Tempus*. V. *Angelorum duratio*. V. *Dei duratio*. V. *Æternitas*. V. *Ævum*. V. *Annus*. n.1. seq. V. *Mensura*.
3. Duratio Angelorum, & rerum corruptibilium qualiter differat, licet ambæ sint successivæ. l.2.d.2.a.1.p.2.q.1. V. *Angeli duratio*.
4. Duratio, quomodò possit simul plura comprehendere, ita ut plura diversa sint simul duratione. l.2.d.2.a.1.p.2.q.2. ad arg.
5. Duratio de se non habet nisi nunc, unde tantam extensionem habet mons magnus, quantum unum granum millii quoad durationem. l.2.d.2.p.1.a.1.q.3. ad 4.
6. Durationis mensura inseparabiliter adhæret ei, quod mensurat. l.4.d.20.p.1. dub.6. Hinc inseparabilis est poena æterna culpæ mortali. Differt tamen à re durante. l.1.d.8.p.1. dub.5.
7. Duratio Angelorum, & animæ qualiter differant. l.2.d.18.a.2.q.2. ad 3.
8. Duratio quomodò differt à creatione. l.2.d.37.a.1.q.2. corp.
9. Duratio Angelorum dicit successionem absque variatione: duratio verò temporalium est cum variatione. l.1.d.8. dub.5. & l.2.d.2.p.1.a.1. per tot. & l.1.d.37.p.2. dub.3.
10. Duratio esse Angelici est ævum: duratio verò eorum operationum est tempus. lib.1. d.37.p.2. dub.3. & a.2.q.2. corp.
11. Durationis ordo ponit necessariò extrema non esse simul: ordo verò secundum nobilitatem nequaquam. l.1.d.40.a.1.q.1. ad 3.
12. Duratio æterna, scilicet entis quod est finitum actu infinitum potentia manifestat Dei potentiam infinitam. l.1.d.43.q.3. ad 4.
13. Quomodò res habeant inclinationem naturalem ad durandum in esse. l.2.d.37.a.1.q.2. corp. & ad 5. V. *Esse*. n.19.
14. Duratio sanctorum dicitur æterna, quia est talis à parte post, & sine variatione: unde dicitur æternitas per concomitantiam, & conformitatem, non per æqualitatem. lib.1. d.19. dub.5.
15. Rei esse habet duplicem mensuram, scilicet intrinsecam, & extrinsecam: idque est verum de substantiis absolutis, cum earum principia sint permanentia, licet defluxus operationum sit successivus: unde destructa una forma substantiali potest eadem numero reparari, ut accideri in resurrectione: non sic autem de successivis essentialiter. lib.4. distinct.43. artic.1. q.4. ad 4.

Duratio

Duratio pro duritie.

1. Durum dicitur in corporibus, quod est inhabile ad suscipiendum: stabile ad permanendum, & forte ad resistendum. l. 1. d. 40. a. 4. q. 1. corp. V. *Induratio*.
2. Durum in spiritualibus est cor inhabile ad recipiendam gratiam, stabilitum in peccato, & rebelle Deo. l. 1. d. 40. ibid. ubi de obduratione animæ. op. Bibl. paup. c. 207.
3. Durities est quid positivum in corporibus: in spiritualibus autem est quid privativum. l. 1. d. 40. a. 4. q. 2. ad 4.

Dux.

1. Dux non dicitur de numero exercitus, sed supra exercitum. l. 3. d. 1. a. 2. q. 2. corp. Ex quo deducitur, quod nomine subditorum non veniunt Prælati.
2. Dux multiplex in sacra Scriptura proponitur. Pl. 118. n. 49.

3. Duces populi sunt Sacerdotes. serm. in Epiph. Domin.
4. Dux aliquis in omni congregatione benè ordinata est supernecessarius. serm. 1. de S. Nicol.
5. Dux Christum ducens in desertum fuit Spiritus sanctus. serm. 2. Dom. 1. Quadrag.
6. Dux noster Christus. V. *Christi varia*. n. 207.
7. Dux paupertatis. V. *Franciscus*. n. 2.

Dyalython.

Dyalython, seu asintheron quæ figura sit. Pl. 65.

D. Dyonisius.

- D. Dyonisii testimonium de obscuracione Solis in hora mortis Christi. in Luc. c. 23. n. 44.
- Dyonisii tyranni exemplum. serm. 2. de S. Anton. Patav.

Dysenteria.

Dysenteria est intestinorum exulceratio seu laxatio indigens medicamentum restringens. ser. 1. de plur. Confes.

E

E A D E M.

E Adem eidem sunt eadem inter se; quomodo intelligendum. Vid. *Maxima*. n. 14.

Ebrietas: Ebrius: Ebriosus.

1. Ebrietas alia est, quæ ligat rationem omnino: alia non: licet faciat, quod ebrius non sit omnino compos sui, & quod balbutiat: 1. tollit validitatem baptismi: 2. non: dummodo tamen baptizans formet verba intelligibilia. l. 4. d. 5. dub. 2.
2. Ebrietas quando est peccatum mortale, & quando non: item quando imputandum est ad peccatum actus consequens, & quando non. op. Spec. an. c. 3. & l. 2. d. 2. a. 2. q. 3. & op. Cent. p. 1. sec. 25. & in Ioan. c. 2. n. 10.
3. Ebrietas oritur ex nimia sumptione vini, vel alterius liquoris. op. Spec. ibid. & Pl. 22.
4. Ebrius dicitur in actu, ebriosus in consuetudine. l. 4. d. 5. dub. 2.
5. Ebrietatis fructus sunt multiloquium, vaniloquium, stultiloquium, & turpiloquium. opusc. Spec. ibid. item alia mala ebrietatis enarrantur. op. de sex al. Cherub. 3. ala.
6. Ebrius habet duplicem maledictionem, scilicet pro culpa præcedenti, & sequenti. op. Cent. p. 1. sec. 25.
7. Ebrietas duplex corporalis, & spiritualis: 1. est ex nimia vini sumptione: 2. est duplex, scilicet Dei, & Diaboli: 1. dicitur apotheseos, idest oblivio terrenorum, & raptus ad superna: 2. metamorphosis, idest mutatio de bono in malum, & de malo in pejus. Pl. 22.
8. Ebrietas corporalis aufert usum membrorum, & sensuum, & sæcularium: spiritualis vero usum facit idem, sed in bono. Pl. 35.
9. Ebrietatis corporalis tres gradus enumerantur, & quale peccatum sit. in Ioan. c. 2. n. 10.
10. De vitio ebrietatis, & gulæ auctoritates sacre Scripturæ. op. Bibl. c. 88.
11. De ebrietate spirituali, & sancta, quæ est duplex, de ea agitur proveniens ex contempla-

tionem. op. Stim. div. am. p. 3. c. 6. & op. de don. Sap. c. 7. & op. de prof. Relig. l. 2. c. 72. & op. de proces. relig. c. 15. V. *Homo ad Deum*. n. 87.

Ecce.

1. Ecce, adverbium spectans aliquando ad causam materialem: aliquando formalem, aliquando finalem. Pl. 118. c. 3. v. 8.
2. Ecce, in sacra Scriptura significat rem admirabilem, & aliquando demonstrativè. serm. 6. Dom. 1. Adv. & in Ioan. collat. 56.

Ecclesia.

1. Ecclesia est congregatio fidelium: unde baptizati dicuntur filii Ecclesiæ, non aquæ ob expressam similitudinem, quam ipsa habet ad eos, qui in ea nascuntur. l. 3. d. 4. dub. 2. quam unionem exigit. ser. 1. Hex.
2. Ecclesia quomodo est formata ex Christo in Cruce posito, dum ex latere exivit sanguis, & aqua, quod figuratum est in Evæ productione ex latere Adæ. l. 2. d. 18. a. 1. q. 1. corp. & serm. 9. in Nat. Dom. & serm. 4. Dom. 4. post oct. Epiph. Vid. *Christi varia*. n. 206.
3. Ecclesia duplex triumphans, & militans: & quomodo hæc sit conformis illi. l. 2. d. 3. p. 2. a. 3. q. 2. in arg. & l. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. in arg. & serm. 20. Hex. & serm. 22. & op. Eccl. Hier. p. 1. c. 1. V. *Infrà*. n. 9. Prima est mater militantis. serm. 2. Hex. Item quadruplex Viatorum, Beatorum, Angelorum, & purgantium. Pl. 5. Vid. *Infrà*. n. 53. Est Civitas. V. *Civitas*. n. 2.
4. Ecclesiæ Romanæ plenitudo potestatis unde, & qualis sit. l. 1. d. 11. a. 1. q. 1. an possit abrogari matrimonium. Vid. *Matrimonii varia*. num. 20. Vid. *Papa*.
5. Ecclesia est mulier illa amicta Sole, de qua Apoc. cap. 12. & l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4. Vid. *Infrà*. num. 127.
6. Ecclesiæ ritus, & usus in solemnitatibus mobilium celebratione, & præcipue Paschatis expenditur, anque judaizer. lib. 2. dist. 14. p. 2. dub. 4.

7. Ecclæ

7. Ecclesiæ usus circa inchoationem diei, & quomodo differat in hoc à Iudæis, & ab Astronomis. l.2.d.13.dub.1. V. *Dies*. n.5.
8. Ecclesia per Evam significatur. l.2. d.18.dub.1.
9. Ecclesia militans est mysticus Paradisus. l.2. d.24.dub.3.& in Luc. c.23. num. 43. V. *Suprà*. num.3.
10. Ecclesiæ caput est Christus. l.3.d.1.a.2.q.2.ad 7.& d.13.a.2.q.1.
11. Ecclesia habet omnimodam gratiam excedentem mensuram cujuslibet sancti. lib.3. dist.13. dub.2.
12. Ecclesiæ fides fundatur in Christo. l.3. d.13. a.2.q.1. Vid. *Infrà*. n.135.
13. Ecclesia dicitur catholica, quia universalis, scilicet quia universis est data, & ab universitate Apostolorum edocta. l.3.d.25.a.1.q.1.corp. & Pl.114. adducuntur aliæ rationes: universalis est quantum ad tempus, ad locum, ad scientiam, & ad Personas. Pl.47. Item dicitur Catholica ob fidei constantiam, dilectionem, & Sacramentorum communionem. Pl.114.
14. Ecclesiæ fides ad qualem articulum spectet. l.3.d.25.a.1.q.1.ad arg.
15. Ecclesia proficit in fide quantum ad fidem explicitam multorum articulorum, quos credebatur implicite. l.3.d.25.a.2.q.1.
16. Ecclesiæ persecutio consistit vel in odio: vel verbis: vel cruciatibus. l.3.d.30.a.1.q.5.in arg. V. *Infrà*. n.180. Unde triplex persecutio, scilicet tyrannorum, Hæreticorum, & domesticorum: item & Principum. Pl.90.& in Luc.c.17. num.22.
17. Ecclesia respondet tribus inimicis diligendo, benefaciendo, & orando. lib.3.d.30.art.1.q.5. in argum.
18. Ecclesiæ fides numquam deficiet, sicut nec sanctitas, quæ non sit in aliqua Persona speciali. l.4.d.4.p.1.dub.2. Ejus diurnitas, stabilitas, fœcunditas, & exultatio explicatur. Pl.112.
19. Ecclesia non orat pro parvulis mortuis, sed agit gratias pro eis. l.4.d.4.p.2.dub.6.
20. Ecclesiæ unitas fundamentum habet in uno baptismo. l.4.dist.5.dub.5. quæ est vera unitas, sicut in lege veteri erat solum figuralis. lib.4. dist.17.part.2.a.1.q.2.ad argum. ejus unitas expenditur. Pl.101.
21. Ecclesia, & Hæretici in quo possunt communicari, & in quo non. l.4.d.5.a.1. quæst.2. ad argum.
22. Ecclesia non se extendit ad parvulum in utero Matris existentem. l.4.d.6.a.1.q.1.
23. Ecclesia est navis, per quam homo transit ad cœlum. de qua Prov.c.31.& l.4.d.14.p.1. dub.1. & l.4.d.22.a.3.q.2.corp. & Psal.103. & serm.in Dom.3. post oct. Epiph. & serm.1.Dom.4. post Pent. V. *Infrà*. n.60. V. *Navis*. Quassatur ventis tribulationum, concutitur. serm.2. Dom.3. post oct. Epiph.
24. Ecclesiæ thesaurus recipit satisfactionem. l.4. d.15.p.2.a.1. q.2. ad 3. Vid. *Infrà*. n.30. & 129. V. *Indulgentia*. V. *Thesaurus*.
25. Ecclesiæ potestas judicialis quænam. l.4. d.18. p.2. per tot. V. *Infrà*. n.38. seq.
26. Ecclesiæ gladius qualis. l.4. d.18. p.2. a.1. q.2. duos habet, scilicet materialem, & spiritualem. l.4.d.37.dub.4.
27. Ecclesia excommunicat ducta amoris emendationis, non lege vindictæ. l.4.d.18.p.2. art.1. q.2.ad arg.
28. Ecclesiæ ordo attenditur secundum prælationem, & subjectionem: & quia in ascendendo est status ad unum: hinc necessariò in Ecclesia est unus Prælatus supræmam habens potestatem, qui est Papa, & è contra multi inferiores. l.4.d.19.a.3.q.1. corp. & ser.22. Hex. & op. Brev. p.6.c.5. & l.4.d.24. part.1.a.2.q.1. in fund.
29. Ecclesia unum caput habet. lib.4. dist.19. ibid. & serm.22. Hex.
30. Ecclesiæ merita, thesaurus, & potestas Indulgentiarum quænam. l.4.d.20.p.2.a.1. q.2. V. *Suprà*. n.24. V. *Infrà*. n.129.
31. Ecclesia est similis corpori organico. l.4.d.24. p.1.a.2.q.1. in arg.
32. Ecclesia constituitur ex duplici pariete, scilicet laicali, & clericali. l.4.d.24. ibid.
33. Ecclesia necessariò continet Ordinis Sacramentum. l.4. ibid. q.1. & 2. corp. Item ordinatam potestatem. ibid. q.2.
34. Ecclesia per charitatem omnes in unum collegit, & eos per dona gratiarum distinguit. l.4. d.24. ibid.
35. Ecclesiam quare voluit Deus divitem, & quam convenienter divitias possidet. lib.4. d.24. ibid. q.3. ad argum. & apol. paup. & de paupert. Chr. Vid. *Dives*. n.14.
36. Ecclesia est unica Christi sponsa. l.4.d.26.a.2. q.1. corp. & in Ioan.c.3. n.29. & serm.1. Dom.1. post oct. Epiph. Vid. *Infrà*. num.60. seq. & 150. Vid. *Sponsus*. n.13.
37. Ecclesia judicat solum de exteriori. l.4. d.27. a.2.q.2. ad 3. V. *Infrà*. n.184.
38. Ecclesia potest per sacram Scripturam probare suam auctoritatem, qua probata oportet obedire ei. l.4.d.40. a.1. quæst.3. ad ult. Vid. *Infrà*. num.186.
39. Ecclesia potest determinare de legitimitate Personatum quoad matrimonium, quatenus est contractus inter Personas ipsi subjectas. l.4. d.40.a.1.q.3. & op. Brev. p.6.c.13.
40. Ecclesiæ suffragia pro animabus Purgatorii qualia. l.4.d.45. a.2. q.1. corp. & op. Comp. Theol. lib.7.c.4. & seq. V. *Infrà*. num.176. V. *Purgatorium*. n.12.
41. Ecclesia orat pro mortuis, qui si sunt in cœlo, vel in Inferno, tunc oratio, revertitur in finem suum. l.4.d.46.a.1.q.1. ad arg.
42. Ecclesia judicat tantum eos, quos aliquando regeneravit unda baptismatis. lib.4. dist.47. dub.1.
43. Discordes sunt extra Ecclesiam: hæc enim importat unionem. serm.1. Hexaëm. V. *Discordia*. n.5.
44. Ecclesia est unio rationalium, & quomodo. serm.1. Hex.
45. Ecclesia est columna lucida, per quam mens illustratur de agendis; & est firmamentum per virtutis constantiam. serm.1. Hexaëm. V. *Firmamentum*. n.7. Vid. *Columna*.
46. Ecclesiarum uniformitas in custoditione legis Dei qualis. ser.1. Hex.
47. Ecclesiæ sex status, seu ætates describuntur. ser.15. & 16. Hex. Item quatuor secundum quatuor sacramenta, scilicet infantia per catechismum: pueritia per exorcismum: juvenus per confirmationem: & senectus per id, quod sequitur. Pl.70.
48. Eccle

48. Ecclesiæ militantis, & triumphantis excellentiæ exponuntur. ser. 20. & 22. Hex.
49. Ecclesia triumphans est Sol: & militans est Luna. ser. 20. Hex. V. *Infra*. n. 60.
50. Ecclesiæ Doëtorum, Evangelistarum, & Conciliorum quanta concordia. serm. 9. Hex.
51. Ecclesia quomodo sit hæreditas Christi. Psalm. 2.
52. Ecclesiæ libertas quænam. Pf. 5.
53. Ecclesia est quadruplex: militantium: triumphantium: stantium, & expectantium: 1. est mortalium: 2. Beatorum: 3. Angelorum: 4. Purgantium. Psalm. 5. Vid. *Suprà*. n. 3.
54. Ecclesia quare dicatur magna. Pf. 34.
55. Separatio ab Ecclesia alia est generalis, sitque animo, & interius solum, scilicet per peccatum mortale: & specialis, quæ per excommunicationem fit. Pf. 8.
56. Ecclesia tria Natalia celebrat, sicut antiquitus Romæ celebratur solemnitas natalis Imperatoris, dies coronationis, & natale Civitatis, quando fuerunt facta menia ejus: sic Ecclesia celebrat natale Imperatoris sui: & natale coronationis, & natale Ecclesiæ: 1. in nativitate Christi: 2. in Ascensione: 3. in Pentec. Psalm. 8.
57. Ecclesiæ turres sunt Prælati: muri sunt Sancti. Pf. 47.
58. Ecclesiæ triumphans, & militans quomodo dicitur corpus. Pf. 24. V. *Infra*. n. 77. V. *Suprà*. n. 48. & n. 9.
59. Ecclesia tria genera hominum continet: non sperantium: desperantium, & sperantium. Psalm. 27.
60. Ecclesia dicitur atrium Domini. Pf. 29. & Sanctum Sanctorum. Pf. 65.
Item Civitas Domini. Psalm. 30. & 107. & 124. Sion. Psalm. 83. fundamentum: Porta. Psalm. 86. in Ecclen. cap. 9. & in Thren. c. 2. Vid. *Infra*. n. 83. & 155.
Item Mons Dei. Psalm. 35. & 86. Item Columna. Vid. *Suprà*. n. 45.
Item Domus Dei. Pf. 35. V. *Domus*. n. 3. seq.
Item Sol, & Luna. V. *Suprà*. n. 49.
Item torcular. Pf. 55. & Pf. 80.
Item Camera tricamerata. Pf. 67.
Item Columba. Pf. 67. Dicitur funda. Pf. 143.
Item Luna. Psalm. 71. & ser. 20. Hex.
Item Navis. Pf. 103. V. *Suprà*. n. 23.
Item Sponsa, & ovis. Pf. 124.
61. Ecclesiæ nuptiæ cum Christo describuntur. Pf. 44. Vid. *Suprà*. n. 36. & in Ioan. c. 3. n. 29. & col. 11.
62. Ecclesiam circundant multi in bono, & in malo. Pf. 44. & 47. V. *Infra*. n. 92.
63. Ecclesia quare incepit ab Abel, non ab Adam. Pf. 61.
64. Ecclesiæ ornatus multiplex. Pf. 74.
65. Ecclesia quomodo est in terra; & sub terra. Pf. 83.
66. Ecclesiæ triplex unio cum Christo, scilicet in voce, in carne, & hæreditate. Pf. 101.
67. Ingressus in Ecclesiam est ob quadruplicem finem, scilicet ut laudemus Deum, ut oremus, ut reficiamur, & instruamur. Psalm. 117. Vid. *Infra*. num. 97. & n. 112. & 167. V. *Templum*.
68. Ecclesia locus venerabilis, quia dicatus divino nomini: deputatus Eucharistiæ, & visitatus ab Angelis. Psalm. 118. c. 4. v. 6. & in Ioan. c. 2. num. 15. & c. 4. n. 23. & seq. V. *Infra*. num. 98. V. *Templum*.
69. Ecclesiæ militia circa Deum: circa hostem: circa mundum; & carnem qualiter exerceatur. Pf. 118. c. 8. v. 5. & seq. V. *Infra*. n. 162.
70. Ecclesiæ tres status. Pf. 119.
71. Ecclesia continet cives, peregrinos, & exules. Psalm. 119.
72. Ecclesiæ quatuor sunt necessaria ne succumbat: scilicet mandata, flagella, tentamenta, & charismata: per 1. firmatur: per 2. probatur: per 3. acquirit perseverantiam: & per 4. decoratur. Pf. 128.
73. Ecclesia habet triplicem panem, quo reficit suos, scilicet comminatorium, consolatorium, & solidum, & in quo consistant. Pf. 130.
74. Ecclesiæ triplex lectus, in quibus quiescit. Psalm. 131.
75. Ecclesia est tunica inconsutilis Christi. Pf. 132. & in Ioan. c. 19. n. 23. ubi de unitate, &c.
76. Ecclesia dicitur Dei amica, formosa, & columba. Pf. 137.
77. Ecclesia triumphans significatur per Iacob; militans per Esau. Psalm. 145. Vid. *Suprà*. num. 58.
78. Ecclesia quare petat à Deo prosperitatem, cum adversitas sit melior. in Ecclen. capite 8.
79. Ecclesia quomodo à Diabolo valletur. in Ecclen. c. 9.
80. Ecclesia comparatur Orbi terrarum ob dilationem, perfectionem, stabilitatem, & compressionem: sustentationem, & vivificationem: ornatum, & originem aquarum. in Sap. cap. 1. n. 8.
81. Ecclesia justorum, & sinagoga peccantium habent in officiis suis diversa invitatoria. in Sap. c. 2. n. 6. V. *Invitatorium*.
82. Ecclesia tempore jejuniorum quare invitat ad planctum. in Thren. Hier. prolog.
83. Ecclesia est Civitas plena populo, sola, & sub tributo, & vidua. in Thren. c. 1. n. 1. & in Luc. c. 21. n. 4. V. *Suprà*. n. 60.
84. Ecclesia plangit peccatores, estque plena amaritudinibus litium, & discordiarum. in Thren. cap. 1.
85. Ecclesiæ prædones, & inimici: ubi de negligentia Rectorum, de impugnatione alienorum. in Thren. ibid. & serm. 4. Dom. 3. post oct. Epiph. Vid. *Infra*. n. 99.
86. Ecclesiæ particulares significantur nomine Virginum, Cathedralis significatur per ventrem. in Thren. c. 1.
87. Ecclesia est hortus, in quo sunt rosæ Martyrum, Lilia Virginum, & violæ Confessorum. in Thren. cap. 2. & in Luc. cap. 13. num. 18. Vid. *Hortus*. num. 3. Vid. *Infra*. num. 102. & 145.
88. Ecclesia quam pulchra post mortem Christi. in Thren. c. 3.
89. Ecclesiæ damna quanta ex scandalis, & sævitiis Prælatorum, & Religiosorum mala vita. in Thren. c. 4.
90. Ecclesiæ triplex membrum, scilicet summum cujus est solum ministrare: medium cujus est ministrare, & ministrari: & infimum cujus est solum ministrari. Psalm. 118. cap. 4. vers. 15.

91. Ecclesia figurata in Arca Noë. in Luc. cap. 17. n. 21. V. *Infra*. n. 123.
92. Ecclesia custoditur ab Angelis. in Luc. c. 4. n. 11. & in Ps. 118. c. 4. v. 6. Vid. *Infra*. n. 158. & V. *Suprà*. n. 62.
93. Ecclesia significatur per mulierem abscondentem tria sata farinæ. in Luc. c. 13. n. 22.
94. Ecclesiæ oblatio est immolatio Christi. in Luc. c. 15. n. 23.
95. Ecclesiæ concordia qualis. in Luc. c. 15. n. 26. V. *Infra*. n. 108.
96. Ecclesiam quis audit. in Luc. c. 15. n. 26.
97. Ecclesia est locus orationis : idèd cætera negotia ab ipsa ableganda. in Luc. cap. 18. n. 10. & cap. 19. num. 46. & Ps. 118. c. 4. vers. 6. V. *Infra*. num. 112. & 163. Vid. *Suprà*. n. 67. locus sanctarum imaginum, & quomodò colendæ. in Ioan. c. 4. n. 23. V. *Imago*.
98. Ecclesiæ honorem quantum Deus zelat. in Luc. c. 18. num. 10. Vid. *Suprà*. n. 68. V. *Infra*. n. 103. seq.
99. Ecclesia quomodò fiat spelunca Latronum. in Luc. c. 19. n. 46. & in Thren. c. 1. V. *Infra*. n. 148. V. *Suprà*. n. 85.
100. Ecclesiæ securitas in tentationibus qualis. in Luc. c. 22. n. 32.
101. Ecclesiæ arma quænam. in Luc. c. 22. n. 38.
102. Ecclesia est hortus deliciarum. in Luc. c. 13. n. 18. V. *Suprà*. n. 87.
103. Ecclesia qua veneratione colenda. in Ioan. c. 2. n. 15. V. *Suprà*. n. 68. *Infra*. n. 149. & 109.
104. Ecclesiæ prophanatores quomodò à Deo puniantur. in Ioan. cap. 2. n. 15. & col. 14. V. *Infra*. n. 160. V. *Templum*. n. 3.
105. In Ecclesia quid sit vendere oves, boves, & columbas. in Io. c. 2. n. 14.
106. Ecclesia figurata in Samaritana. in Ioan. c. 4. num. 7.
107. Ecclesia qualiter spiritualiter parturit per Verbum Christi. in Ioan. c. 16. n. 21.
108. Ecclesiæ unitas, stabilitas, & extensio ad quatuor partes mundi qualis. in Ioan. c. 19. n. 23. V. *Suprà*. n. 95.
109. Ecclesiæ sublimitas, reverentia, aliaque attributa enarrantur. in Ioan. collat. 14. & qua reverentia tractanda. ibid. Vid. *Suprà*. numero 103.
110. Ecclesia ex gentibus congregata, & quomodò. in Luc. cap. 13. num. 17. Eius membra describuntur ex variis statibus Christianorum. serm. 1. Dom. 19. post Pentec.
111. Ecclesiæ, seu templa quare ædificantur, cum Deus adorari possit ubique. in Ioan. cap. 4. num. 23. sequent. Vid. *Infra*. num. 147. & *Suprà*. num. 67.
112. Ecclesia est Bethleem, scilicet domus panis, & Eucharistiæ. serm. 6. in Nativit. Dom. Vide *Bethleem*.
113. Ecclesia leprosa mundata à Christo sponso ostenditur. sermon. 2. Dominic. 2. post octav. Epiph.
114. Ecclesiam periclitari ob avaritiam, & bonorum temporalium affluentiam ostenditur ob subditorum inobedientiam : ob Prælatorum negligentiam : propter subditorum multitudinem nimiam : ob iniquam oppressionem innocentum : ob Christi absentiam, & malorum societatem. serm. 3. & 4. Domin. 3. post octav. Epiph.
115. Ecclesia est vinea, ad quam vocatur homo in qualibet hora. serm. 2. Dom. Septuag. & ser. 4. Dom. 19. post Pent. V. *Christi varia*. n. 209. Vide *Vinea*. n. 1. seq.
116. Ecclesiæ mala ob ambitionem. serm. 2. Dom. Septuag.
117. Ecclesia est Sion, scilicet specula. serm. 4. in Septuag. & Ps. 83.
118. Ecclesiæ status triplex significatus per tres Apostolos assumptos in Monte à Christo. ser. 4. Dom. 2. Quadrag. & ser. 2. Dom. Trinit. & opusc. Brev. p. 6. c. 6.
119. Ecclesiæ Prælati quales esse debent. serm. 4. Dom. 2. Quadrag.
120. Ecclesia quomodò continet Corvum, & Columbam, & quomodò repræsentat Christo cum ramis. Ser. 2. Dom. Palm.
121. In medio Ecclesiæ stat Christus. ser. 1. ser. 3. post Pasch. & ser. 1. Hex. V. *Medium*.
122. Ecclesiæ status septem sunt significati per septem candelabra aurea. serm. 1. ser. 3. post Pasch.
123. Ecclesia est Arca Noë, in qua solum salvari potest homo. serm. 2. Domin. 2. post Pasch. & serm. 3. Dom. 2. post Pent. V. *Suprà*. n. 91. V. *Arca*. num. 2.
124. Ecclesiæ patriarchado ex quo deducitur. ser. 6. in Rogat. & ser. 3. in Ascens. Dom. & serm. 3. in Pentec.
125. Ecclesiæ privilegia qualia ex Resurrectione Christi. serm. 5. die Pasch.
126. Ecclesiæ fundamenta sunt Apostoli. serm. 1. in Pentec.
127. Ecclesia est mulier amicta Sole, &c. serm. 3. in Pentec. & ser. 3. ser. 3. Pent. & ser. 4. Dom. 24. post Pentec. Vid. *Suprà*. n. 5.
128. Ecclesia quomodò significata est per mulierem colligentem ligna. 3. reg. cap. 17. & serm. 4. Pentec.
129. Ecclesia de thesauro meritorum supplet filiis suis quod eis deest. serm. 9. in Pent. Vid. *Suprà*. n. 24. & 30.
130. Ecclesiæ Prælatorum quanta dignitas, & sublimitas. ser. 9. Pent.
131. Quænam sint vulpes demolientes vineam, scilicet Ecclesiam. ser. 10. Pent. & ser. 2. Septuag. Vid. *Vulpes*. n. 3.
132. Ecclesiæ quomodò Draco insidiatur. serm. 3. ser. 3. Pent.
133. Ecclesia quæ bona reportat ex fide Trinitatis. serm. 2. Dom. Trinit.
134. Ecclesia per terram multipliciter significatur. serm. 2. Dom. Trinit.
135. Ecclesiæ fides qualis. serm. 2. ibid. Vid. *Suprà*. n. 12. Eius firmitas. serm. 9. Hex.
136. Ecclesiæ fundamentum quale. ibid. V. *Infra*. n. 178. & 189.
137. Ecclesiæ Pontifex supremus, & dispensator cœlestium præbendarum est tota Trinitas. ser. 4. in Trinit.
138. Ecclesia quare petat benedictionem à Trinitate. serm. 4. ibid.
139. Ecclesiam impleri Deus desiderat : unde vocat ad se debiles, pauperes, cæcos, &c. serm. 4. Dom. 2. post Pent.
140. Ecclesia debet habere sonum organorum, & tubarum, scilicet orationem, & prædicationem. serm. 4. Dom. 2. Pent.
141. Ecclesiæ opulentia consistit in affluentia gratiæ,

- gratiæ & Sacramentorum. serm. 4. Dom. 2. post Pent.
142. Ecclesiæ bonus odor sunt bona exempla. serm. 4. ibid.
143. Ecclesiæ qualiter profuerit paupertas ; nunc verò divitiæ ei profunt. serm. 4. Dom. 4. post Pent. Vid. *Suprà*. n. 35. Vid. *Divitiæ*. n. 14. & op. apol. paup. & op. de paup. Chr.
144. Ecclesia est sicut lilium inter spinas , cujus filii sunt flores. serm. 2. Dom. 6. post Pent.
145. Ecclesia est hortus, in quo est granum synapis. ser. 4. Dom. post Pent. V. *Suprà*. n. 87.
146. Ecclesia est templum, in quo Christus exercet officia tria Hierarchica, sicut Pater ea exercet in cælo. serm. 4. Dom. 9. post Pent.
147. Ecclesia est instituta ad offerenda sacrificia, & quid requiritur. serm. 4. ibid. & ad audiendum verbum Dei. serm. de dedic. templ. Vid. *Suprà*. n. 112.
148. Ecclesia quomodò fit spelunca latronum. serm. 4. Dom. 9. post Pent. Vid. *Suprà*. num. 99. & 85.
149. Ecclesiam Deus vult honorari. serm. 4. ibid. & serm. de SS. Phil. & Jac. Vid. *Suprà*. n. 103. V. *Infrà*. n. 154.
150. Ecclesia describitur Christi sponsa. serm. 1. Dom. 19. post Pent. V. *Suprà*. n. 36. & 60.
151. Ecclesiæ oculi, aures, os &c. quænam sint. serm. 1. Dom. 19. ibid.
152. Ecclesiæ Pontificatus datus Petro ostenditur. serm. 2. in Cathed. & op. quare. FF. Min. prædicent. V. *Petrus*. n. 7.
153. Ecclesiæ materialis privilegia spiritualia enumerantur. serm. in dedic. templ.
154. Ecclesiæ, seu templi dignitas ob celebrationem divinorum, & præcipuè Missæ : & qualiter tractanda. serm. in dedic. templ. & serm. in Consecr. Ecclesiæ. Vid. *Suprà*. num. 149. & 103.
155. Ecclesia est cælum mysticum. ser. in dedic. templ. & serm. 1. de SS. Apost. Vid. *Cæli varia* n. 12.
156. Ecclesiæ instrumenta qualem munditiam exigunt. serm. in dedic. V. *Paramenta*. n. 2.
157. Ecclesiæ puritas quanta. serm. 1. de una S. Virg.
158. Ecclesiam custodiant Angeli. serm. in dedic. templ. & serm. 1. in Consecr. Eccl. Vid. *Suprà*. num. 92.
159. Ecclesiæ dedicationis mysteria explicantur mysticè, spectatque solum ad Episcopum. serm. 1. 2. & 3. in dedic. templ. Vid. *Episcopus*. num. 5.
160. Ecclesiam inhonorantes quàm Deo exosi. serm. 1. in dedic. temp. V. *Suprà*. n. 104. V. *Templum*. n. 3.
161. Ecclesia est domus spiritualis, in qua Christus moratur. serm. 1. in dedic. ibid. V. *Domus*. num. 2.
162. Ecclesia est locus militantium, peregrinantium, vigilantiumque. serm. 3. de dedic. Eccl. V. *Suprà*. n. 69.
163. Ecclesia est domus Orationis multiplici ratione. serm. 4. de dedic. V. *Domus*. num. 2. Vid. *Suprà*. n. 67.
164. Quænam beneficia nobis à Deo proveniant ex Ecclesia. serm. 4. dedic. Eccl.
165. Ecclesiæ sanctificatio triplex. serm. 3. de dedic.
166. Ecclesia virtute Sacramentorum est terribilis ut castrorum acies ordinata. op. Brev. p. 6. cap. 3.
167. Ecclesia habet Sacramenta aliqua iterabilia, aliqua non. op. Brev. p. 6. c. 6.
168. Ecclesia est tabernaculum Dei. op. Confessional. præfat. V. *Tabernaculum*. n. 2.
169. Ecclesia militans est ad similitudinem triumphantis. op. de Eccles. Hier. p. 1. c. 1.
170. Ecclesiam militantem visus est B. Franciscus sustentare. op. legend. S. Franc. cap. 3. Vid. *Franciscus*. n. 11.
171. Ecclesiarum divisio facta est ab Apostolis. op. quare FF. Min. prædic. V. *Apostoli*. n. 16. Vid. *Parochia*.
172. Ecclesiæ jus positivum datum est in ædificationem, & in destructionem : ob id aliquando cessat. op. quare FF. Min. prædic.
173. Ecclesiæ gubernatio quid exigat. op. de paup. Chr. q. 2.
174. Ecclesia quare de quolibet Confessore sancto dicit : Non est inventus similis illi. op. apol. paup. resp. 1. c. 1.
175. Ecclesiæ quænam plenitudo gratiæ. op. Comp. Theol. l. 4. c. 14.
176. Ecclesiæ suffragia probantur, & ad quatuor capita reducuntur, scilicet, jejunium, elemosynam, orationem, & Eucharistiæ Sacramentum : quas condiciones exigant, & quomodò profunt defunctis ; & quomodò indulgentiæ ad hæc spectant. op. Comp. Theol. lib. 7. c. 4. 5. & 6. & op. Expos. Mis.
177. Ecclesia S. Petri utitur alia translatione in officio vino, quàm communi. op. Expos. reg. FF. Min. c. 3.
178. Ecclesiæ primordia qualia. serm. 16. Hex. & op. Medit. vit. Chr. c. 19.
179. Ecclesia stat virtute sanctis. Eucharistiæ. op. de præpar. ad Mis. cap. 2. V. *Eucharistiæ effectus*. num. 29.
180. Ecclesiæ persecutiones enumerantur. ser. 16. Hexaem. V. *Suprà*. n. 16.
181. Ecclesiam defendit, & exaltavit Carolus Magnus. ser. 16. Hexaem.
182. Ecclesiæ bona, & superfluitates divitum sunt respublica pauperum ; ubi de obligatione elemosynæ. op. Expos. Reg. S. Franc. c. 6. Quare melius nunc est, ut sit dives Ecclesia. V. *Dives*. n. 14.
183. Ecclesia fuit edocta ab Apostolis præcipuè à S. Petro, & Paulo de ritibus Ecclesiasticis. l. 4. d. 8. part. 2. art. 1. quæst. 2. corp. Vid. *Apostoli*. num. 19.
184. Ecclesia judicat secundum ea, quæ parent non secundum ea, quæ latent. l. 4. d. 9. a. 2. q. 4. ad arg. V. *Suprà*. n. 37.
185. Ecclesiæ unitas stat in fidei unitate, & charitate. l. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. ad arg.
186. Ecclesia potest per Scripturam probare suam auctoritatem : probata oportet obedire ei. l. 4. d. 40. q. 3. ad arg. V. *Suprà*. n. 38.
187. Ecclesiæ principium quomodò dicitur fuisse Abel. V. *Abel*. n. 2. Quomodò Abel habuerit in se status Ecclesiæ, scilicet, Martyrum, Virginum, & Prælatorum. Vid. *Abel*. num. 3.

188. Ecclesiæ destructio est ambitio. V. *Ambitio*. num. 3.
189. Ecclesiæ fundata supra Apostolos. V. *Apostolus*. n. 3.
190. Ecclesiæ est Arca. V. *Arca*.
191. Zelus Christi de Ecclesiæ. V. *Christi varia*. n. 36. & 269.
192. Ecclesiæ est veluti anima Christi. V. *Christi varia*. n. 40.
193. Ecclesiæ sponsa Christi ab ipso nobilitata. V. *Christi varia*. n. 248.
194. Ecclesiæ persecuciones. V. *Christianus*. n. 26.
195. Ecclesiæ prædones, & inimici mali Clerici. V. *Clericus*. n. 19.
196. Mala exempla Clericorum quæ mala in Ecclesiæ pariant. V. *Clericus*. n. 20. 25.
197. Ecclesiæ ponitur sub tributo Clericis malè usurpantibus stipendia ecclesiastica. V. *Clericus*. num. 21.
198. Ecclesiæ dicitur Cælum. V. *Cæli varia*. n. 12.
199. Ecclesiæ Consecratio. Vid. *Consecratio*. n. 8. V. *Dedicatio*.
200. Reverentia. V. *Dei varia*. n. 195.
201. Eam sustentavit S. Franciscus. V. *Franciscus*. num. 11.

Ecclesiastes.

1. Ecclesiastes interpretatur Concionator, qui non potest esse, nisi sit doctus, & Sapiens: In Ecclen. proœm. Quomodo debeat incipere, & terminare concionem. ferm. 1. Hexaem.
2. Ecclesiasten quis liber, & cur à Salomone descriptus. in Ecclen. proœm.
3. Ecclesiasten dictatus fuit à Spiritu sancto. in Ecclen. proœm.
4. Quæ differentia inter librum Ecclesiasten, Proverbiorum, & Canticorum, quæ fuerunt conscripta à Salomone, & quare in primis duobus ponit sui nominis titulum: in tertio autem reticet. in Ecclen. proœm.
5. Ecclesiasten finis est Mundi contemptus. in Ecclen. proœm.

Ecclesiasticus pro Persona.

1. Ecclesiasticis quænam proprietates rerum competat. op. expos. reg. S. Franc. c. 6. & op. Apol. paup.
2. Ecclesiastici Iudices quales esse debeant. op. de Eccl. Hier. p. 2. c. 2. V. *Iudex*. n. 8.
3. Ecclesiastica Hierarchia est triplex. op. de Eccl. Hier. p. 1. cap. 1. & ferm. 22. Hexaem. & ferm. 1. de uno S. Doct. V. *Hierarchia*. num. 1. sequent.
4. Ecclesiastici sunt montes; Religiosi sunt sponsa deserti. in Thren. prol.
5. Ecclesiasticæ dignitates sunt fructus magnificentiæ Dei, quam tribuit sanctis suis. in Sap. cap. 19.
6. Ecclesiasticorum peccata quanta damna afferant Ecclesiæ Dei. in Luc. c. 21. n. 22.
7. Ecclesiastici ritus, cæremoniæ, vestes sacræ, & fabricæ sunt significativa rerum divinarum, spectantque ad donum intellectus. op. diæt. sal. rom. 6. cap. 3.
8. Ecclesiæ fuit edocta de Sacris ritibus ab Apostolis præcipuè à S. Petro, & Paulo. l. 4. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. corp. V. *Apostolus*. n. 19. V. *Ecclesiæ*. n. 7. seq.
9. Quid significatur, quando Diaconus in Missa

- offert thuribulum Sacerdoti. op. diæt. sal. t. 2. c. 5. Et quare offert librum apertum post Evangelium Sacerdoti, & clausum Canonicis in choro. Pf. 56. & Pf. 118. n. 1.
3. Graduale significat præsentem vitam: Alleluia, quod ei additur, significat futuram. Pf. 64. & op. Expos. Mis. c. 2.
4. In Missa quatuor partes solent assignari: prima dicitur deprecatio à principio Missæ usque ad Sacramentum: secunda ab illa usque ad Agnus Dei, dicitur oratio: tertia quæ canitur à Sacerdote, dicitur postulatio: quarta quod respondetur in fine, Deo gratias, dicitur gratiarum actio. Pf. 21.
- Item aliæ quatuor partes alio modo enumerantur. Pf. 117.
5. Missæ cæremoniæ mysticè exponuntur. op. de præpar. ad Mis. & Expos. Mis.
6. Quare Ecclesiæ celebrat festa Paschæ, & Pentecostes secundum motum Lunæ: alia verò secundum motum Solis, & an. judaizet. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4. V. *Pascha*. n. 2.
7. In matutinis quid significet transitus ab antiphonis ad lectiones; deinde ad responsoria, ad Te Deum laudamus, & ad Psalmos pœnitentiales. Psalm. 12. & tres Nocturni quare dicuntur, in tertioque Evangelium. Pf. 76.
8. Cornua Mitræ Episcoporum significant duplex testamentum. Pf. 28.
9. In Dominica Palmarum post processionem legitur Passio, quia post lætitiæ est tristitia. Psalm. 29. Et quia ob passionem illatam Christo ab ipsidem, qui ipsum honorarunt. ferm. 1. Dom. Palm.
10. Quare non celebratur dies octavæ in Natali, Pascha, & Pentecoste. Psalm. 29. & quare in festis Sanctorum celebratur octava. Pf. 29.
11. In Natali Ecclesiæ solebat ornari tapetiis, & in Pascha pannis sericis, & quare. Pf. 29.
12. Cæremonia Papæ, & Cardinalium equitantium equis teetis, & quare Papæ equus est albus. Psalm. 39.
13. Quare octava Paschæ dicitur Dominica in Albis. Pf. 64.
14. In Primitiva Ecclesiæ omnes fideles in principio dicebant; Deus in adiutorium meum intende: sed quia multiplicati sunt solum Ecclesiastici hoc faciunt. Pf. 69.
15. Quare numquam Missa dicitur sine lumine. Psalm. 83.
16. Quare corpora defunctorum numquam sine lumine sunt in Ecclesiæ. Pf. 83.
17. Psalmi, qui agunt de passione Christi incipiunt à gemitu, & oratione, & terminantur in salute hominum. Pf. 21.
18. Papa sedens in Cathedra se communicat, quia id facit omnibus videntibus: Christus enim passus est omnibus videntibus. Pf. 21.
19. Quare tres solemnitates celebramus Natale Christi, Pascha, & Pentecosten: primum est Natale Christi: secundum Natale imperii, & tertium Natale Ecclesiæ. Pf. 9.
20. Benedicamus Domino, quare dicitur, & quomodo differat à Benedicamus Dominum. Pf. 27. primum significat laudem: secundum bonum optatum.
21. Summus Pontifex baculum Pontificalem non habet: Treverensis Pontifex verò habet, quia S. Petrus

- S. Petrus in Teuthoniam misit tres discipulos, quorum unus mortuus est, alii duo redierunt ad Petrum: Petrus verò misit ibi baculum suum per illos duos, ut tangerent mortuum, sicque ibi tres remanserunt, sicque facta, & denominata est Civitas à tribus illis vicis. Ps. 44.
22. Conditiones baculi Pastoralis exponuntur. Ps. 44.
23. Quare in Pascha in fine non cantatur jubilus, scilicet, hymnus. Ps. 46.
24. Quare in principio Matutini dicimus, Domine labia &c. & in Completorio Converte nos &c. Psalm. 50.
25. Sandalia Episcoporum sunt superius aperta, & inferius clausa, & quare Ps. 59.
26. Quare in festo animarum. non cantantur Vesperæ secundæ. Psalm. 92. Vid. *Defunctus*. num. 7.
27. Quare singulis noctibus repetitur invitorium, Venite exultemus, excepto festo Epiphaniæ. Ps. 94.
28. Quare puer trina mersione mergitur in Baptismo. Ps. 105.
29. Quare in Consecratione Episcopi datur baculus argenteus, & ponitur annulus in medio digito. Ps. 107. V. *Annulus*. n. 2. V. *Baculus*. n. 1. V. *Episcopus*. n. 9.
30. Quare annulus in medio digito sponsæ ponitur, ususque est inventus à Prometheo. Ps. 107. Vid. *Annulus*. n. 1.
31. Quare in choro à Clericis dicitur, Benedicamus Domino, & à Choro respondetur Deo gratias. Ps. 112.
32. Quare tria genera Martyrum celebrantur post Natale, scilicet, in Stephano voluntate, & facto: in Ioannē voluntate tantum: in Innocentibus opere tantum. Ps. 118. n. 160.
33. Quare pendentia Mitræ Episcopi est usque ad humeros. Ps. 118. n. 144.
34. Quare in solemnitate mortis sanctorum adicitur, Deus qui natalitia sancti colimus. Ps. 108.
35. Quare Clerici in processione per aliam viam redeunt ad Ecclesiam. Ps. 106.
36. Quare Missa lux fulgebit, non repetitur: sed alia Puer natus est in solemnitate Nativitatis Domini. Ps. 138.
37. Orationes in officio Sanctorum sumuntur ex interpretatione nominis illius Sancti: vel ex aliqua re exhibita circa Christum: unde Matthæus interpretatur donatur, sic in oratione id exprimitur. Ps. 17.
38. Quare in tribus ultimis diebus septimanæ penosæ subtrahitur principium, & finis horarum Ecclesiasticarum. Ps. 23.
39. Quare in Missa S. Stephani legitur, Sederunt Principes. Ps. 118. n. 23.
40. Quare lectiones Moysis terminantur in cantu in imo; Evangelii verò in altum. Ps. 118. n. 48. & Ps. 150.
41. Quare Clerici tonsuram ferant. Ps. 119.
42. Quid significet Diaconus quando legit Evangelium. Ps. 142. & 137.
43. Quare Evangelium auditur capite cooperto, cum silentio, & voce elevata. Ps. 150. V. *Evangelium*. n. 22.
44. Quare Cantica cantantur in mane, in vesperæ, & in sero. in Luc. c. 2. n. 32.
45. Quare fit processio in die Purificationis B. Virginis Mariæ. in Luc. c. 2. n. 32.
46. Quare in officio mortuorum cantatur Invitorium, Regem cui omnia &c. in Luc. c. 8. n. 52. Vid. *Defunctus*. n. 9.
47. Quare in Dominica tertia Quadragesimæ legitur Evangelium: Erat Jesus ejiciens Dæmonium, & in Epistola, historia venditionis Joseph. in Luc. c. 11. n. 15.
48. Quare legitur Evangelium, sint lumbi vestri præcincti in festis Confessorum. in Luc. c. 12. num. 36.
49. Sedes excellentiorum in Ecclesia sunt remotiores ab Altari, & in processionibus superiores sunt posteriores ad exemplum humilitatis Christi. in Luc. c. 14. n. 8.
50. Quare in Mensa Ecclesiasticorum Religiosorum miscetur lectio spiritualis, & quomodo orta est hæc consuetudo à Christo. in Luc. c. 14. n. 12. Et quare præcipitur benedictio in mensa. in Luc. c. 24. n. 30.
51. Quare Ecclesia ordinet percussorem pectoris in Confessione. in Luc. c. 18. n. 13.
52. Quare in dedicatione templi legitur Evangelium de Zachæo. in Luc. c. 19. n. 7.
53. Quare ante consecrationem hostiæ cantatur Osanna, cum laude Seraphim. in Luc. cap. 19. num. 38.
54. Quare Ecclesia vult, ut oratio fiat flexis genibus. in Luc. c. 22. n. 41.
55. Quare in Consecratione sanguinis dicatur: Hic est Calix sumendo continens pro contento. in Luc. c. 22. n. 20.
56. Quare absconditur Patena in Missa. in Luc. c. 22. n. 41. V. *Infra*. n. 60.
57. Quare de solo Petro Apostolo tria festa celebrantur. in Luc. c. 22. n. 61.
58. Quid significant indumenta Sacerdotalia. in Luc. c. 23. n. 11. & Expos. Mis. c. 1.
59. Quare offertur Sacrificium in corporalibus ex linea alba tela confectis. in Luc. c. 23. n. 53.
60. Quid significet Calix, & patena. in Luc. c. 23. n. 53. & op. Expos. Mis. c. 3. V. *Supra*. n. 56.
61. Quare quinquies Sacerdos se vertit in Missa ad populum. in Luc. c. 24. n. 35.
62. Ecclesia in communionem exigit reverentiam in dicto Centurionis, & devotionem Zachæi in facto. serm. 4. Dom. 16. post Pent.
63. Ecclesiasticæ cæremoniæ in Consecratione Ecclesiæ expendantur. ser. 1. & seq. de dedic. Ec.
64. Quare in officio Epiphaniæ Invitorium in medio officii cantatur. Ps. 94.
65. Quare Evangelium de hospitio Marthæ & Mariæ legitur in festo Assumptionis B. Virginis Mariæ. in Luc. c. 10. n. 31. Item quare Evangelium de Zachæo legitur in dedic. templi. in Luc. c. 19. n. 7.
66. Quare in aliquibus Missis dicitur, Ite missa est, & in aliis non, cum omnes sint Missæ, & quare dicitur Missa Sacrificium Eucharistiæ. lib. 4. d. 13. dub. 2.
67. Quare in Parasceve non celebratur missa: offertur tamen, ne Oratio Dominica per illam particulam, Panem nostrum, &c. vacua fiat. l. 4. d. 12. p. 2. dub. 2.
68. Quare in quatuor feriis quatuor temporum leguntur duæ lectiones, & in Sabbato quinque, quod totum est pro Clericis ordinandis. op. Expos. Mis. c. 2.
69. Quare Missa dicitur in tribus linguis scilicet, Hebræa, Græca, & Latina: in ea enim voces

- harum trium linguarum usurpantur. op. Expos. Mis. cap. 3.
70. Quare Canon Missæ incipit à littera, T. ubi de mysteriis Crucis agitur. op. Expos. c. 4. idè Missa nulla potest celebrari absque imagine, vel signo Crucifixi. ibid.
71. Quare in Canone non fit commemoratio Confessorum, sed solum Martyrum. op. Expos. cap. 4.
72. Ex Ecclesiastico usu circa consignationem Crucis, In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, nullus excusatur à cognitione explicita fidei Trinitatis, & unitatis Personarum, & ex solemnitatibus quas celebrat de Nativitate, Passione, & Resurrectione Christi, de cognitione horum mysteriorum. lib. 3. d. 25. a. 1. q. 3. corp.
73. Psalm. 118. Beati immaculati, quod cantatur quotidie à Clericis, quàm mysticus. serm. 7. Hexaem.
74. Lavatio manuum in Ecclesia quid significet. Pl. 118. c. 3. v. 16.
75. In ordinatione Clericorum quare dicitur, Dominus pars hæreditatis meæ. in Thren. c. 3. n. 24.
76. Quare in processione Palmarum copulatur Passio Christi. in Io. c. 12. n. 13. & ser. 2. Dom. Palm. Quid prætendit Ecclesia in hac processione. serm. 1. Dom. Palm.
77. Quare Missa Conventualis dicitur post Tertiam. in Io. c. 19. n. 14.
78. Quare in Parasceve, quando fit oratio pro Iudæis, non genua flectimus. in Io. c. 19. n. 3.
79. Quare in Completorio dicitur, Convertite nos &c. in Io. col. 88.
80. Quare in Missa detur Pax. V. Pax. n. 11.
81. Quare in principio Quadragesimæ legitur, Convertimini ad me &c. ser. 4. Dom. 1. Quadrag.
82. Quare in Missa tres partes fiant in hostia. serm. 2. Dom. 4. Quadrag.
83. Quare Ecclesia terminet Orationes cum ista particula. Per Dom. nostrum Iesum. serm. 4. Dom. 13. post Pent.
84. Quare Sacerdos altè elevat Corpus Christi in Missa. serm. 3. Dom. 5. post Pent. & op. Expos. Mis. cap. 4.
85. Quare detur Mitra Episcopo. V. Mitra. n. 1. *Echinus.*
- Echinus qualis Piscis sit, ejusque natura. serm. 2. & 5. de una S. Virgine. *Eclipsis.*
1. Eclipsis solum evenit soli, & lunæ, non autem cæteris stellis, & quando id fiat. serm. 3. de Apost. Intellige quoad stellas de eclipsi apparenti: nam & aliæ stellæ patiuntur Eclipsim. op. Comp. Theol. l. 2. c. 5. & serm. 22. Hex. & in Luc. cap. 23. n. 44. Solis quando evenit. serm. 1. de uno. S. Doct.
- Lunæ eclipsis est, quando est in capite, vel cauda Draconis. ser. 22. Hexaem. V. Sol. n. 19. V. Luna. V. Luminare. n. 15.
2. Eclipsis spiritualis animæ qualiter fiat per interpositionem peccati. serm. 3. de Apost. & in Io. c. 3. v. 30. & serm. 22. Hexaem. V. Anima in ordine ad peccatum. n. 11.
3. Eclipsis in morte Christi quare non potuit esse naturalis. in Luc. c. 24. n. 44. *Ectasis.*
1. Ectasis, seu Extasis quid sit. op. de 7. grad. contemplat. & op. de 7. itin. ætern. itin. 4. d. 4. a. 4. & in Io. proæm.
- Talis fuit sopor à Deo immissus in Adam. Vid. Adam. n. 30.
2. Extatica cognitio qualis sit, & quomodo habetur. l. 3. d. 24. dub. 4. est supra cognitionem fidei. ibid. *Edere.*
- Edere de ligno vitæ quid sit. ser. 18. Hexaem. Edificare. V. *Edificium.* *Edom.*
- Edom interpretatur rufus, vel sanguineus, vel terrenus. Pl. 118. c. 11. v. 1. & serm. 3. in Circunc. & serm. 1. de Refur.
- Educatio: Educare.*
- Educare. V. *Filius.* n. 36. 40. & seq. V. *Eruditio.* n. 1. *Educere: Educi.*
1. Quatuor modis poterat educi homo in esse, scilicet, de viro, de muliere; 2. absque utroque; 3. absque muliere tantum; 4. absque viro: primo modo sunt homines generati: secundo est Filius Dei: tertio est Adam: quarto est Christus. l. 3. d. 12. a. 3. q. 2. corp.
2. Eductio formæ ex materia. V. *Forma.* n. 27. Vid. *Materia.* *Effari: Effabile.*
1. Effabile dicitur dupliciter, scilicet vel ob perfectam expressionem, vel per simplicem: primo modo Deus à se est nominabilis: secundo modo à nobis. l. 1. d. 12. q. 1. corp.
- Efficiens: Efficio: Effectus: Effectivum. Vid. *Causa Efficiens.* *Effectus.*
1. Effectus dependens à pluribus causis in denominari sequitur ignobiliorem: unde si aliqua causa est contingens, dicitur effectus contingens. l. 1. d. 40. a. 2. q. 1. corp. V. *Causa.*
2. Effectus comparati ad voluntatem Dei non possunt dici à casu, vel fortuna: benè autem in ordine ad voluntatem creatam. lib. 1. d. 45. dub. 4.
3. Effectus quinam sunt à Deo per solas rationes causales, perque potentiam obedientialem, & quinam per rationes feminales, & naturales à causa secunda. l. 2. d. 18. a. 1. q. 2. corp.
4. Effectus in ordine ad causam quot modis sumi possit. V. *Causa Efficiens.*
5. Effectum impendere stat dupliciter vel interiorius per actum solum voluntatis; vel etiam exteriorius. l. 3. d. 29. a. 1. q. 6. ad arg.
6. Effectus ad causam est relatio realis, & è contra in creatis: non verò inter Deum, & creaturam. l. 1. d. 30. a. 1. q. 3. corp. & d. 20. a. 2. q. 2. ad arg.
7. Effectus quomodo, & quinam contrariantur causæ, à qua procedunt, & cui assimilantur. serm. 3. Hexaem.
8. Effectus Passionis Christi enarrantur. op. Brev. p. 4. c. 10.
9. Effectus donorum Spiritus sancti in anima enarrantur. op. de 7. don. c. 5.
10. Effectus humilitatis, benignitatis, & maturitatis maximè in Religioso, expenduntur. op. pro proc. Relig. c. 2. proc. 5.
11. Effectus quando removetur ad remotionem causæ. l. 2. d. 32. a. 1. q. 2. ad 3.
12. Effectus quandonam sit nobilior principio suo. l. 3. d. 33. q. 5. ad 3.
13. Effectus creati sunt immediatè à Deo, ut à prima causa: idè influunt non solum in virtutem

virtutem creaturæ agentis, sed & in effectum immediatè. l.1.d.12.a.1.q.3.ad 1.

14. Effectus peccaminosus debet provenire à causa per se influente, &c. & qualis sit. l.2. d.32. a.3.q.2. ad 2.

Effusio.

Effusio multiplex expenditur ex Sacra Scriptura. Psalm.41.

Egere.

Egestas non est in culpa, sed impatientia egestatis. op. de paup. Chr. qu. de mendicat. Vid. *Paupertas.*

Egiptus. Vid. *Ægyptus.*

Ego sum.

Ego sum qui sum, quid significet. l.1. d.2. dub.4. Vid. *Ens, & esse.*

Egredi.

1. Egredi in esse, seu educi in esse quatuor modis in homine potest esse. Vid. *Educere.* Vid. *Emanatio.*
2. Egressus Christi est triplex, scilicet, in æternitate: in Incarnatione: & in auxilium hominis. Pl.67.& in Luc. c.15.n.28.
3. Egressus creaturæ à Deo, si esset naturalis, esset æternus, sicut emanationes divinæ. lib.1. d.9. dub.3.
4. Egressus ovium Christi. V. *Ingressus.*

Egrotudo. Vid. *Ægrotudo.*

Elam.

Elam interpretatur superliminare, & quid significet. serm.2.Dom.4. post Pent.

Elatio.

Elatio quomodo sit principium omnium malorum. l.2.d.5.a.1.q.1.ad 4.

Electio: Electus: Eligere.

1. Electio est triplex: prima secundum affectionem dilectionis: secunda secundum effectum gratificationis finalis: tertia secundum statum prælationis: prima est æterna respectu Dei, estque idem ac prædestinatio: secunda est temporalis, signumque infallibile primæ: tertiæ est nec effectus, nec signum, quia multi reprobi præficiuntur. l.1.d.40.a.3.q.2.corp.
2. Electio, prædestinatio, & propositum quomodo differant. l.1.d.40. ibid. ad arg. Quare electos permittit Deus cadere. in Io.c.18.n.27.
3. Electio est duplex: alia quæ dicit dilectionem cum discretionem solum: alia quæ addit ei deliberationem, & inquisitionem. lib.1. d.40. a.3. q.1.corp.
4. Electio divina, & humana qualiter differant. l.1.d.40.a.3.q.1.ad arg. facta à Deo, ab hominibus, ab Angelis, à Diabolo qualiter differant: Item electio Christi, & Mundi qualis. serm. 4. Dom. 19. post Pent. & serm.2. de S. Matth.
5. Quænam electio fuisset in statu innocentia. l.1.d.40. ibid.
6. Electio est præoptatio majoritatis effectus, quæ est vel per modum dispositionis tantum; vel etiam operationis, & applicationis. l.1. d.40. il id. ad 5.
7. Eligens præaccipit alteram partem contradictionis, relinquens alteram. l.4. ibid. q.2. ad 3.
8. Electio ad gratiam an habeat meritum, vel congruentiam. l.1.d.41. dub.1. & 2. V. *Prædestinationis causa.*
9. Electio propria includit voluntatem absolutam salutis: impropria verò voluntatem con-

ditionatam, & antecedentem. lib.1. d.46. a.1. q.1.& serm.2. in Conver. S. Pauli.

10. Electi an semper in meliori statu decedant dubium est. l.4.d.14. p.2. a.2. q.1. corp. Tria debent facere: ut veniant credendo: videant intelligendo; & maneat amando. in Io. cap.1. n.39.& c.3. n.36.
- Eorum dignitas, & commoda enarrantur. in Io. c.17.n.19. & 23.
11. Electorum corpora non resurgent cum deformitatibus: bene autem damnatorum. l.4. d.44. p.1.a.3.q.1.& 2.
- Electorum felicitas in præsentia, & in futuro expenditur. in Io. col.78.
12. Electorum numerum quare successivè Deus disposuerit. l.2.d.20.a.1.q.1.ad 3.
- Electi sunt, & spectant ad Deum multiplici capite. in Io.c.17.n.6. Comparantur tritico. in Luc. c.13.n.17.
13. Electio exigit pro objecto bonum honestum, utile, & delectabile: & quomodo hæc tria bona sint in electione status matrimonialis, cum admixtione tamen contrariorum. l.4. d.31.a.1. q.1.corp.
14. Electio in agendis, si est secundum regulam juris naturalis, spectat ad prudentiam: si est juris divini, spectat ad donum consilii. lib.3. d.35. art.1. q.4. corp. Quomodo id fieri possit. l.3. ibid.
15. Electivæ virtutis operatio attenditur in consilio, iudicio, & desiderio: primum inquirat quid sit melius: secundum respicit legem: tertium respicit amorem. op. Itiner. ment. cap.3. Ideò est actus liberi arbitrii. Pl.118. c.11. v.13.
16. Electio, subjectio, & præelectio subordinantur. Pl.64.
17. Electio Prælatorum quas condiciones debeat habere. in Io. cap.15. n.16. & serm.4. Dom.19. Post Pent. & serm.1. de S. Matth. in Ioan. c.10. v.1.& seq.
18. Electio Pauli expenditur. ser.1. in Conver. S. Paul. Item S. Matthiæ
19. De electionibus auctorit. Sacr. Scripturæ. op. Bibl. paup. c.100.
20. Electio bona, & mala. V. *Mundus.* n.91.

Electuarium.

Electuarium spirituale. V. *Contritio.* n.9.

Eleemosyna.

1. Eleemosyna tripliciter tumitur: primò proprie, estque opus pietatis impensum proximo ad relevandam indigentiam corporalem: communiter est opus pietatis sive corporale, sive spirituale: communissimè est omne opus misericordiæ impensum sive proximo, sive sibi. l.4.d.15.p.2.a.1. q.4.corp.& ibid. in dub. litter.& Pl.36.& 39.& in Luc. c.11. n.41.
2. Eleemosyna est opus quo satisfacimus, & reconciliamur Deo pro peccatis. lib.4. d.15. p.2. a.1.q.4. sicque est opus misericordiæ, & iustitiæ. op. Comp. Theol. lib.6. cap.30. & 31. Vid. *Redemptio.* n.15.
3. De eleemosynæ fructibus, & effectibus. l.4.d.15. p.2. per tot. sparsim. & op. Comp. Theol. lib.6. ibid. & l.2. d.40. a.2.q.2. & in Ecclen. c.11. & in Luc. c.3.n.10. seq. & c.12.n.32. & c.11.n.41. & c.14.n.13. & in Io.c.15.n.3. & in Luc. cap.6. num.11. & serm.1. Dom.3. post oct. Epiph. & serm.2. Dom.4. Quadrag. & serm.4. ibid. & serm.4. Dom. Trinit. & ser.1. Dom.1. post Pent.

- & ferm. 2.4. & 5. Dom.8. post Pent. & ferm.3. Dom. 12. post Pent. & ferm. 2. de S. Marc. & ferm. 1. de SS. Phil. & Jac. & ser. de S. Martino. & ferm. 1. de plur. Evang. & ferm. 5. de plur. Marr. & op. Phar. l.2. c.49. & 50. & op. diæt. fal. tit. 2.c.4. & 7. & tit.7.c.4. & op. paup. Chr. q.1.a.2. ad 6. & seq. ad 17. & op. Apol. paup. resp.4.c.3. V. *Argentum*. n.4.
4. Eleemofyna potest recipi ab impio ; non verò à Diabolo , & quare. l.2.d.7.p.2.a.2.q.3.ad arg. & in Luc. c.11. n.37.
5. Eleemofyna tempore necessitatis debetur viro iusto : idèd petens exigit quod suum est. l.2.d.7. ibid. ad 2.
6. Eleemofyna major est magis dispositiva ad gratiam cæteris paribus : aliquando verò minor est magis disponens , & quare : idèd se habent tamquam excedens , & excessum. l.2. d.40. a.2. q.2. corp. & l.4.d.15.p.1.a.1.q.3.corp. & p.2.per tot. præcipuè. dub.6. & in Luc. cap.7. n.2. & c.21.n.4.
7. Eleemofyna principaliter habet virtutem à voluntate ; à manu verò exteriori tamquam à signo : Virtutes enim politicæ non perducuntur ad complementum per actum exteriorem , sed per actum voluntatis interiorem. l.3. d.33.q.5. ad 3.
8. Eleemofyna spiritualis , & corporalis dividitur quælibet in septem opera misericordiæ. lib.4. d.15.p.2.dub.2. & Ecclen. c.11. V. *Pietas*.
9. Eleemofyna spiritualis est nobilior corporali , licèt Christus semper locutus fuerit de corporali : Tum quia est manifestior : Tum quia loquebatur populo rudi. lib. 4. d.15. part.2. dub.3.
10. Eleemofynæ conditiones quantum ad esse , & quantum ad benè esse enumerantur. l.4.d.15. p.2.dub.7. & Ecclen. c.11. & in Luc. c.11.n.41. & c.19.n.8. & c.3.n.10. seq.
11. Eleemofyna facta in peccato mortali , vel mortificata per peccatum subsequens , ad quid prodest. l.4.d.15. p.2. dub.8. & p.1.q.6.
12. Eleemofyna faciendâ ex propriis. l.4.d.15.p.2. dub.7. & a.2.q.1.
13. Eleemofyna an possit fieri ab uxore , & Religioso. l.4.d.15.p.2.a.2.q.1.corp.
14. Eleemofyna quando possit fieri de malè acquisitis. l.4.d.15. ibid. ad 4.
15. De quibus teneatur homo facere eleemofynam. l.4. ibid. ad arg. & quando. in Luc. cap.6. n.38. & 39. & in Luc. c.3. n.10. seq. & ferm.2. Dom.5. post Pent. & ser.2. Dom.10. post Pent. & op. spec. an. c.2. & op. de paup. Chr. q.1. a.2. ad 6. & apol. paup. resp.4.c.3.
16. Eleemofyna spiritualis est remissio iniuriarum. lib.4. d.16. p.2. dub.4. & ferm. 2. Dom.1. post Pent.
17. Eleemofyna fidem Christi patefacit. Ps. 118. c.6. v.2.
18. Eleemofyna vera dat pauperibus , non divitibus. in Luc. c.1. n.53.
19. Eleemofyna primò est faciendâ sibi ipsi. in Luc. c.11. n.41. & l.4.d.15.p.2.a.1.q.4. & dub.2. ibid. & ser.2. Dom.1. post Pent.
20. Eleemofyna est thesaurus. in Luc. cap. 12. num.32.
21. Eleemofyna quàm Deo chara. in Luc. cap.21. n.4. Vid. *Suprà*. num.3. & ferm.4. in Epiph. & ferm.4. Dom.4. Quadreg. & ferm.1. ser.2. Pasch.
- & ferm. 1. Dom.1. post Pent. Vid. *Dei varia*. n.230. & seq.
22. Eleemofynam negare quàm sit malum. in Luc. cap.16. n.2. seq. & ferm.1. Dom. 1. post Pent. & ferm. 2. Dom.8. post Pent. & ferm.1. Dom.24. post Pent. Vid. *Dei varia*. n.231.
23. Eleemofyna quibus faciendâ. in Luc. cap.14. num.14. & l.4.d.15.p.2. dub.7. & in Luc. c.16. n.9. & ferm.1. Dom.10. post Pent. & ser.2. ibid. & op. apol. paup. resp.4. cap. 3. V. *Monachus*. n.11. V. *Suprà*. n.13.
24. Eleemofyna numquam defuit viris iustis. op. apol. ibid.
25. Religiosi viventes ex eleemofynis tenentur ad gratitudinem , & ad Deo serviendum. op. reg. Novit. p.1.c.5.
26. De Eleemofyna bona , & vitiosa auctorit. SS. PP. op. Phar. l.2.c.49. & 50.
27. Quomodò per eleemofynam fiant amici de mammona iniquitatis. l.4.d.45. dub.5.
28. An Abbas possit dare subdito facultatem largiendi Eleemofynam. l.4.d.15.p.2.a.2.q.1.corp. Vid. *Abbas*. n.4.
29. Eleemofyna faciendâ Christo pauperi. Vid. *Christi varia*. n.203.
30. Eleemofynarii cor est fons. Vid. *Fons*. n.7.
31. De Eleemofynæ receptione à Fratibus Minoribus. V. *Fratres Minores*. n.26.
- Elementum*.
1. Elementum est primum principium compossibile : elementum est quodlibet corpus compositum ex elementis. op. Comp. Theol. l.2.c.2. & l.1.q.1. proœm. sic litera est primum elementum dictionum. op. Brev. prol.
2. Elementa quatuor ab initio creata sunt à Deo , scilicet , terra , aqua , aer , & ignis. op. Brevil. p.2. c.3. & op. Cent. p.3. sec.11. & l.2. d.12. sparsim : Eorum collocatio in proprio situ describitur. l.2.d.14.p.2.dub.1. V. *Aqua*. n.1. seq.
3. Elementorum natura , & qualitates symbolicæ , & oppositæ enarrantur. l.2.d.15.a.1.q.3. corp. & op. Brev. & Cent. ibid. & ferm.6. Hexaem. & l.4.d.48. a.2.q.3. corp. & op. Comp. Theol. l.2.c.2. & c.8. V. *Contrarietas*. n.8.9.10. Ipsorum qualitates aliæ activæ : aliæ passivæ. V. *Animal*. n.17.
4. Elementorum raritas , & densitas undè oriatur. l.2.d.14.p.2.a.2.q.1.corp.
5. Elementa activa sunt aer , & ignis : Passiva sunt terra , & aqua. l.2.d.12.a.1.q.3. corp.
6. Elementa in mixtione in corporibus quomodò se habeant. l.2. d.15.a.1. q.2. ad arg. & an virtualiter contineantur in mixto. lib.4. d.49. a.2. princ. a.1. q.1. corp. Vid. *Corpus*. num. 33.74. & 77. V. *Miscere*.
7. Elementa pugnant ad invicem in mixto absq; violentia. l.2.d.15.a.1.q.2. ad arg. hinc deducitur cælos non esse ex quatuor elementis , ut voluerunt aliqui. l.2.d.14.p.2.dub.3.
8. Elementa nomine terræ , & aquæ significantur. l.2.d.12. per tot. sparsim. & l.2.d.14.p.2. dub.1. & in Ps. 101.
9. Elementorū vanitas qualis. in Ecclen. c.1.2. & 3.
10. Elementa post iudicium univèrsale quomodò innovabuntur. lib.4.d.48.a.2.q.3. & op. Comp. Theol. l.7.c.20. & op. Brev. l.7.c.4.
11. Elementorum figura transibit post iudicium , & quomodò. l.4.d.48.a.2. quæst. 3. & op. Comp. Theol. l.7.c.20.

12. Elementorum perfectius est ignis, qui dicitur species aliorum. l. 4. d. 48. ibid. in arg.
13. Elementa de sui natura sunt incorruptibilia secundum se tota: si enim secundum partem corrumpuntur, est ab extrinseco. ibid. quæst. 3. & 4.
14. Elementorum prædominantia in variis animalibus expenditur. l. 2. d. 15. a. 1. q. 3.
15. Elementorum quadruplex operatio exponitur. l. 4. d. 49. a. 2. princ. a. 1. q. 1. corp.
16. Elementa omnia sunt sphericæ figuræ. ser. 3. de B. Virg. 1
17. Elementum quo inferius, & infirmitus, sic terra: & quomodo id intelligendum. Pl. 118. c. 6. v. 10.
18. Vnicuique sensui respondet principaliter unum Elementum. l. 2. d. 17. a. 2. q. 2. ad 5.
19. Elementorum qualis mixtio in corpore humano. V. *Corpus*. n. 50. 53. & 77.
20. Elementa maximè sensibilia, & tractabilia sunt duo, terra, & aqua. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 1. Elena. V. *Helena*.

Elephas.

1. Elephas quam amator castitatis. ser. 4. de Apoft. & ser. de vna S. Virg.
2. Elephantum mutuus amor. ser. 3. de plur. Matt. & ser. 9. de Apoft.
3. Elephantes docent filios suos ire ad fluvium, & se lavare in nova luna. ser. 2. de Evang.
4. Elephas si cadit, omnes currunt ad illum sublevandum. ser. 9. de Apoft.
5. Elephas timet murem: id enim Deus fecit, vt confundat fortia. f. 2. de S. Matth. Elevatio. V. *Anima ad Deum*.

Elias.

1. Elias non peccavit quando iussit ignem de cælo venire. l. 4. d. 10. p. 2. dub. 2.
2. Eliæ potentia ortum habuit tum ex charitate: tum ex vi superna assistente: tum ex dono miraculorum ipsi collato. l. 4. d. 10. ibid.
3. Elias, & Enoch servantur in vita per esum ligni vitæ. ser. in Invent. S. Cruc. & l. 2. d. 19. art. 2. q. 2. ad 3. V. *Enoch*. V. *Lignum*. n. 4.
4. Elias bis excitatus ab Angelo, vt panem comederet, docet nos quomodo præparari debemus ad esum Eucharistiæ. ser. 3. & 4. Dom. 4. Quadrage. V. *Eucharistiæ sumptio*. n. 1.
5. Elias, & Enoch venient ante Antichristum ad prædicandum, & tandem ab eo occidentur. op. Comp. Theol. l. 7. c. 12.
6. Elias alter B. Franciscus. V. *Franciscus*. n. 5.

Elicitus.

Elicitus actus charitatis. V. *Charitatis effectus*. n. 6.

Elisabeth.

1. Elisabeth repleta Spiritu Sancto significat gratiam subsequenter, & cooperantem. serm. 6. in Pent.
2. Elisabeth quare magna voce clamavit in adventu Mariæ: & quomodo complevit salutationem inchoatam ab Angelo. in Luc. c. 1.
3. Miraculose facta est fœcunda. lib. 3. distinct. 4. art. 3. quæst. 2. ad arg.
4. S. Elisabeth Hungariæ sanctitas, & laudes enarrantur. ser. de S. Elisabeth.

Elisæus.

Elisæus. V. *Monachus*. n. 3.

Elongare.

Elongare est quantitatis. l. 1. d. 37. p. 2. q. ult. ad 2. Eloqui. V. *Loqui*.

Eloquentia.

Eloquentia qualis, & quomodo competat omnibus in Sacra Scriptura, explicatur. op. Princ. S. Script.

Eloquium.

Eloquium Domini egregias condiciones quinque habet Pl. 11. & Pl. 118. c. 1. v. 11. & c. 11. v. 9. & 12. & c. 10. v. 14.

Emanatio.

1. Emanatio est productio ab alio, convenitque creaturis, & Personis divinis, sed diversimodè. l. 1. d. 13. art. 1. q. 2. ad 3. V. *Verbi generatio*. V. *Spir. Sancti processio*: hæcque primò competit generationi, & secundariò spirationi. lib. 1. d. 28. a. 1. q. 3. corp. Item emanatio alia est causalis alia localis. l. 1. d. 13. a. 1. q. 1. ad ult.
2. Emanationes in creaturis terminantur ad substantiam, quæ multiplicatur: In Divinis ad hypostasim. l. 1. d. 13. a. 1. q. 2. ad 3.
3. Emanationes in Divinis sunt duæ, scilicet per modum naturæ, estque generatio, & per modum liberalitatis, estque spiratio. l. 1. dist. 10. quæst. 1. a. 2. ad 2. & 3. & op. Brev. l. 1. c. 3. & op. Comp. p. 3. sec. 2. Omnis enim emanatio vel est generatio, vel consequens ad generationem. l. 1. d. 28. a. 1. q. 3. corp. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 7. & l. 1. d. 6. q. 1. in arg. V. *Filiatio*.
4. Emanatio per modum liberalitatis est duplex, scilicet aut sicut ratio liberalitatis, aut sicut ipsa liberalitas, scilicet vel sicut donum, vel sicut ratio donandi: Item vel sicut ars, & ratio artificandi, aut sicut artificiatum: primo modo procedunt à Deo creaturæ: secundo modo tertia Persona. l. 1. d. 10. a. 1. q. 1. ad 1. & 3.
5. Emanatio per modum rationis est communis utrique emanationi, scilicet per naturam, & liberalitatem. l. 1. d. 10. a. 1. q. 1. ad 3.
6. Emanatio per modum liberalitatis est omnium nobilissima. ibid. q. 2. corp.
7. Emanatio creaturarum à Deo si esset naturalis, esset ab æterno. l. 1. d. 9. dub. 3.
8. Emanationes in Divinis non distinguuntur penes terminos, sicut creatæ ob harum imperfectionem: sed penes habitudines, & originem. l. 1. d. 13. a. 1. q. 3.
9. Emanationes se ipsis differunt, quia habent rationem veluti differentiam. l. 1. d. 13. q. 3. ad arg.
10. Emanatio Personæ non attenditur secundum rationem bonitatis essentia, sed fœcunditatis Personæ, vel in Persona: hinc Spiritus Sanctus, licet non producat: non tamen habet minus de bonitate. l. 1. d. 19. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.
11. Emanatio in creatis dicit emanationem, & antecessionem ob diversitatem substantialem: vnde ibi est causa, & effectus: in Divinis est absque antecessione; quia ibi non est diversitas substantia: hinc in Divinis non accipitur proprie ratio causæ, & effectus, sed tantum ratio principij: vnde in creatis est ordo naturæ, vt rei ordinatæ: in Divinis ordo naturæ, vt originis tantum. lib. 1. distinct. 20. art. 2. quæst. 2. & 3.
12. Quare in Divinis non sunt emanationes secundum rationem irascibilis, sicut ponitur secundum concupiscibilem, seu amorem. lib. 1. d. 10. a. 1. q. 3. ad 4.

Emancipatus.

Emancipatus qualiter fiat in filiis. l. 4. d. 42. art. 2.

q. 1. ad 4. & q. 3. corp.

Emanuel.

Emanuel interpretatur nobiscum Deus, scilicet humanatus. Pf. 101.

Emaus.

Emaus interpretatur Mater festinans. in Luc. c. 24. num. 13.

Embryo.

1. Embryo habet unam formam visibilem, quæ est dispositio ad perfectiorem. l. 2. d. 12. a. 1. q. 3. corp.
2. Embryo licet non habeat esse completum, est in loco. l. 2. d. 12. a. 2. q. 3. ad 1.

Emere.

1. Emptio est actus exterior consequens ad actum exteriorem: unde emens cuprum credens aurum, quando non fit mentio exterioris de auro, vendens non tenetur ad restitutionem: non sic in consensu matrimoniali, quando intervenit error in Persona, quia iste pendet à voluntatis consensu interiori. l. 4. d. 30. a. 1. q. 1. ad 4. V. *Vendere.*
2. Charius habetur quod emitur, quam pretium quod datur. l. 3. d. 32. a. 1. q. 5. ad 1. quæ regula tamen non tenet in emptione facta à Christo animarum nostrarum. ibid.
3. Emptiones, & venditiones difficilè fiunt absque peccato. ser. 4. Dom. 2. Adu.
4. Christus emit animas nostras sanguine suo. V. *Christi varia.* n. 178.
5. Emptio deceptorum. V. *Contractus.*

Eminentia.

1. Eminentia, & sanctimonia Iudæorum erat in lege Dei: eminentia Græcorum in sapientia: & Romanorum, seu Latinorum in potentia. in Jo. c. 19. n. 21.
2. Eminentialis continentia quænam. l. 1. dist. 22. a. 1. q. 3. corp. & l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad 1. & p. 2. q. 4. ad 3. & 4. V. *Continentia.* n. 14. V. *Firmamentum.* n. 4.

Emittere.

Emittere Dei multiplex est, scilicet filij ex æternitate: Christi in tempore: & gratiæ per infusionem. Pf. 42.

Empyreum.

1. Empyreum quando fuit creatum in principio, & cuius naturæ &c. Vid. l. 2. d. 2. p. 2. per tot. & op. Cent. p. 3. sec. 7. V. *Angeli productio.* num. 3. V. *Cælum.* n. 8. & 4. V. *Cælum Empyreum.*
2. Empyreum vocatur à S. Scriptura Cælum. l. 2. d. 2. p. 2. dub. 2.
3. In Empyreo creati fuerunt Angeli. V. *Angeli productio.* n. 4.
4. Empyreus natura describitur cum suis qualitatibus. V. *Calorum influxus.* n. 1. seq.

Emplastrum.

Emplastrum tria facit: tumorem vulneris deprimat: ardorem caloris lenit: & carnes putridas depellit; idem spiritualiter facit Verbum Dei. Pf. 118. num. 161. V. *Cura.* n. 3. V. *Mortificatio.* num. 3.

Emulatio.

Emulatio bona, & mala multiplex. Pf. 36.

Encenia.

Encenia quænam festività erat apud Iudæos. in Io. c. 10. n. 21.

Endelechia. V. *Materia.* n. 1.

Energia. Energumenus.

1. Energia dicitur ab en, & ergon, quod est la-

bor: unde dicuntur obsessi à Diabolo energumeni, additoque ene, quod est defectus, quasi interior labor, & defectus per vexationem Diaboli. l. 2. d. 8. p. 2. q. 6. ad 6.

2. Energumenus quis sit. Vid. *Num. anteced.* V. *Energia.*

3. In energumenis qualiter Diabolus loquatur. l. 2. d. 21. dub. 1.

4. In energumenis vis motiva qualiter exerccatur à Diabolo. l. 2. d. 21. ibid.

Enigma. V. *Enigma.*

Enoch.

1. Enoch, & Elias conservantur vivi per esum ligni vitæ. l. 2. d. 19. a. 2. q. 2. ad 3. & ser. 1. de Invent. S. Cruc. V. *Elias.* n. 3.

2. Enoch interpretatur dedicatio. in Luc. cap. 3. num. 24.

Ens, Entitas.

1. Ens aliud est in anima: aliud extra animam: aliud rationis: aliud reale: ser. 4. Hex. Ens reale aliud est per se; aliud per accidens: item aliud in actu; aliud in potentia, quæ dividuntur in alia plura membra, quæ enumerantur. lib. 1. d. 23. a. 2. q. 2. ad 4. & l. 1. d. 33. a. 1. q. 1. in arg. & l. 2. d. 37. a. 2. q. 2. ad 2. & op. de dec. præc. serm. 2. & op. Itin. ment. c. 3. & serm. 4. Hex. & ser. 11.
2. Entis conditiones, seu proprietates sunt vnum, verum, & bonum, quæ necessariò debent cognosci ad hoc ut cognoscatur ens. op. Itin. ment. c. 3. & l. 1. d. 33. a. 1. q. 4. corp. & op. Brev. p. 1. c. 6. quæ proprietates distinguuntur plusquam ratione. l. 2. d. 1. p. 1. q. vlt. in fine. corp.
3. Entis cognitio necessaria est ad cognitionem definitionis specialis substantiæ. op. Itin. ment. cap. 3.
4. Ens sufficienter non dividitur in idem, & diversum: datur enim medium. l. 1. d. 4. dub. 2.
5. Ens quando suscipit magis, & minus respectu Creatoris, & creaturæ, & quando non. lib. 1. d. 8. p. 1. dub. 4. Unde habent suos gradus perfectionis. l. 2. d. 3. p. 1. dub. 2. & l. 1. d. 8. ibid.
6. Ens non est univocum Deo, & creaturis. lib. 1. d. 8. p. 2. q. 4. ad 2.
Intellige tamen de perfecta univocatione secundum unius naturæ participationem realem. l. 1. d. 7. q. vlt. & l. 1. d. 25. a. 2. q. 2. & lib. 2. d. 16. dub. 4. & l. 3. d. 2. a. 1. q. 2. ad 2. V. *Univocatio.*
7. Ens est simplex, ita tamen quod est componibile alijs. l. 1. d. 8. p. 2. q. 2. ad 2.
8. Ens si tenetur substantivè non trahit numerum aliundè: bene autem si tenetur adiectivè. l. 1. d. 23. a. 2. q. 2. ad vlt. primum dicitur ens nominaliter: secundum adverbialiter.
9. Ens rationis quando importat aliquam compositionem potest se tenere ex parte intellectus, non rei, circa quam est ens rationis. l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 3. ad arg. V. *Compositio.* n. 21. quomodo non sit in ente rationis falsitas. l. 1. d. 46. q. 4. ad arg. & l. 3. d. 24. a. 1. q. 3. ad 3. & 4.
10. Entis primæ proprietates denominant se ipsas, ut unitas est una, quia respiciunt non suppositum, sed formam, & in his est status; non sic relationes. l. 1. d. 33. a. 1. q. 4. corp.
11. Ens, & non ens non distant in infinitum, quia sint contradictoria, sed quia nihil habent commune unde quæ contradictoria habent aliquid commune, non sic distant. l. 1. d. 43. art. 1. q. 1. ad 3. & d. 7. dub. 3.

12. Unde

12. Vnde ens, & nihil distant in infinitum. lib. 2. d. 9. a. 2. q. 2. in arg.
13. Ens, & bonum quomodo convertuntur. l. 2. d. 1. p. 2. dub. 2. & lib. 2. dist. 7. p. 2. a. 1. q. 1. ad 6. & d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. corp. & l. 3. d. 32. a. 1. q. 1. ad 1. V. *Bonum*. n. 51. Ens, & unum quomodo convertuntur. V. *Maxima*. n. 64. & 249.
14. Ens rationis quomodo est à Deo. l. 2. d. 37. a. 1. q. 3. ad 2. & a. 2. q. 3. Item Chimera. V. *Chimera*. n. 1.
15. Ens nullum est suum esse præter summè simplex. l. 2. d. 8. p. 1. dub. 3.
16. Ens dictum de homine stat pro præsentem: de Deo stat pro æterno. in Io. c. 1. Procem.
17. Entis proprietates non contrahunt illud secundum supposita, sed tantum secundum rationem. op. Brev. p. 1. c. 6.
18. Ens est unum per indivisionem sui in se: est verum per indivisionem sui à propria specie: est bonum per indivisionem sui à propria operatione: primum respicit numerabilitatem: secundum cognoscibilitatem: tertium communicabilitatem. op. Brev. ibid.
19. Entis proprietates habent ordinem secundum rationem intelligendi: verum præsupponit unum, & unum bonum. op. Brev. ibid. & op. declar. term. Theol.
20. Ens aliud increatum, aliud creatum: primum est causa efficiens, formalis, exemplaris, & finalis rerum. op. de dec. præc. ser. 1.
21. Ens aliud est incorporeum, aliud corporeum, ad quod additur idolum, quod est nihil. op. de dec. præc. ibid.
22. Ens duplex esse habet vel in se, vel in causa; idest in proprio genere, vel in exemplari. l. 1. d. 39. a. 1. q. 1. ad 2.
23. Entis divisio sextuplex. serm. 4. Hex. V. *Divisio*. num. 7.

Enthimema.

Enthimema species argumentationis. l. 3. dist. 23. a. 1. q. 5. ad 2. V. *Argumentum*. n. 2. V. *Consequens*. n. 2. seq. V. *Ratiocinatio*. n. 3.

Enuntiatio.

1. Enuntiatio est propositio, seu oratio repræsentans aliquid verum, vel falsum. l. 2. d. 37. a. 2. q. 3. corp. V. *Propositio*. n. 1. seq.
2. Enuntiatio duplicem veritatem continet: aliam essentialem, estque illa, ad quam significandam est instituta sive vera sit, sive falsa: alia accidentaliter, estque veritas rei, quando signum adæquat signato. l. 2. d. 37. ibid. V. *Falsitas*. num. 2.
3. Enuntiatio quælibet est composita. l. 1. d. 22. a. 1. q. 3. ad 1.
4. Enuntiatio falsa quomodo possit dici esse à Deo. l. 2. d. 37. a. 2. q. 3.
5. Enuntiatio, cum sit quid complexum, quomodo cognoscatur à Deo. l. 1. d. 41. a. 2. q. 1. corp.
6. Enuntiatio de præsentem, de præterito, & de futuro quomodo contineat triplicem, & simul unicam veritatem; & quomodo Deus eam cognoscat, quæ modò est vera, & postea falsa. l. 1. d. 41. a. 2. q. 2.

Ephialtes.

1. Ephialtes est genus Phantasmatum, quæ accidunt dormientibus, estque fumositas conscendens à stomacho, vel à corde ad cerebrum vim comprimens animalem quem vulgares opinantur invadere dormientes. op. Cent. p. 3. sec. 23.

2. Ephialtes est Phantasma eveniens vix dormienti, qui se vigilare existimat, & videtur aspiciere irruentes in se, vel varias formas lætas, tristes &c. op. Cent. ibid.

Ephimeris.

Ephimeris. V. *Febris*. n. 4.

Ephod.

Ephod interpretatur vestis: estque vestis linea sacerdotum vel primogenitorum; vel etiam significat tabernaculum. Pf. 51.

Ephraim.

Ephraim interpretatur fructificatio. Pf. 59. & Pf. 118. c. 8. v. 8.

Ephrem.

Ephrem interpretatur fructificatio. in Io. cap. 11. num. 49.

Epicicli.

Epicicli, & excentrici quinam sint in cælestibus corporibus. l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 2. corp.

Epignome.

Epignome est figura, qua eadem sententia diversis verbis explicatur. Pf. 69. & 71.

Epigrammos.

Epigrammos est, quando diversæ sententiæ iisdem verbis explicantur. Pf. 69.

Epilepsis.

1. Epilepsis qualitates applicantur gulæ, & ebrietati. ser. 2. Parasc.
2. Epilepsis quàm grave malum. ser. 2. de SS. Phil. & Iac.

Epiphania.

1. Epiphania Domini celebrat tres apparitiones Christi; scilicet quando inter vbera matris ostensus est Magis: In baptismo: & in nuptijs: quæ omnia facta sunt hac die. Pf. 118. num. 156: & ser. 1. in Epiph. & ser. 1. Dom. 2. post Epiph. & op. Medit. vit. Chr. c. 9. V. *Christi pueritia*. n. 21.
2. Epiphaniæ officium non admittit Invitatorium in principio, sed tantum in medio, quia hic psalmus totus est de vocatione Iudæorum: hinc in principio canitur alijs noctibus: ac in hac, quia est festum vocationis gentium, recitetur; & cum in sexta ætate conversuri sint Iudæi, scilicet in fine Mundi: idè sexto loco dicitur. Pf. 94.
3. In die Epiphaniæ Christi nati dignitas, potestas, nobilitas, & liberalitas fuit ostensa. ser. 2. in Epiph.
4. Epiphaniæ diei mirabilia, & mysteria expendantur. ser. 1. & seq. Epiph.
5. Epiphaniæ dies quare non tam solemnitè celebratur, sicut dies Paschæ & Pentecostes & quare in his duabus solemnitatibus baptizantur cathecumeni: non verò in Epiphania, cum sit dies hæc baptismi Christi. l. 4. d. 6. p. 2. dub. 5.
6. Epiphania est pars Hierarchiæ angelicæ, scilicet suprema; media verò dicitur hyperphania, & infima hypophania, & quid sint. op. Cent. p. 3. sec. 17. V. *Hierarchia*. n. 7.

Episcopus.

1. Episcopus interpretatur speculator supremus: vnde est supra sacerdotium. l. 4. d. 24. p. 2. a. 2. q. 3. Episcopatus distincti per Mundum ab Apostolis. V. *Apostoli*. n. 16.
2. Episcopatus non est ordo, sed eminentia, seu dignitas ordinis super sacerdotem: vnde non imprimi novum characterem à Sacerdotio. l. 4. d. 24. p. 2. a. 2. q. 3. & op. Cent. p. 3. sec. 53. & lib. 4. d. 7. a. 1. q. 3. ad arg. & l. 4. d. 23. art. 2. q. 1. ad 2. & dist. 24.

- d. 24. p. 2. a. 2. quæst. 3. & op. Brev. p. 6. c. 12. Vnde quando ordinatur, ampliatur eius clavis spiritualis. l. 4. d. 18. p. 2. q. 3. ad arg. & l. 4. d. 19. a. 2. q. 1. corp.
3. Episcopi soli, quales erant Apostoli, poterant manus imponere, & tradere Spiritum Sanctum hæcque impositio habet locum confirmationis. l. 4. d. 2. a. 2. q. 3. ad arg. V. *Apostoli*.
4. Episcopus solus potest conferre Sacramentum ordinis, & Confirmationis. l. 4. d. 7. a. 1. q. 3. & l. 4. d. 25. a. 1. q. 1. corp. V. *Confirmatio*. n. 13.
5. Episcopi soli possunt consecrare Ecclesias, sicut & Abbates, quia hæc sunt opera excellentiæ. l. 4. d. 7. a. 1. q. 3. corp. Item solus potest consecrare Abbates, moniales. l. 4. d. 25. a. 1. q. 1. ad arg. V. *Consecratio*. n. 1. & 5. V. *Abbas*. n. 5.
6. Episcopalis dignitas dicit ordinem in eminentia, quæ illi confertur, quando consecratur. l. 4. d. 7. a. 1. q. 3. ad arg. & l. 4. d. 24. p. 2. art. 2. q. 4. corp.
7. Episcopi sunt Prælati principales, eorumque officium exponitur. l. 4. d. 7. a. 1. q. 3.
8. Episcopi qualem ordinem debent servare in collatione beneficiorum. l. 3. d. 29. a. 1. q. vlt. corp.
9. Episcopo quare porrigitur baculus pastoralis in eius consecratione. l. 4. d. 19. art. 2. q. 1. corp. & d. 24. p. 2. art. 2. q. 3. ad 5. V. *Ecclesiasticus ritus*. num. 27. Quare vngatur in capite. l. 4. d. 23. p. 2. a. 1. q. 4. corp. & d. 24. p. 2. a. 2. q. 3. Item quare datur baculus, annulus, mitra &c. l. 4. d. 24. ibid. V. *Ecclesiasticus ritus*. n. 28. 29. 32. 21. 8.
10. Episcopus solus est Sponsus Ecclesiæ, eique spectat filios generare. l. 4. d. 25. a. 1. q. 1. corp.
11. Episcopus potest alium Episcopum facere: Archiepiscopum, & Papam consecrare: tuncque tali ratione est maior, non quoad iurisdictionem. l. 4. d. 25. a. 1. q. 1. ad arg.
12. Episcopus Hostiensis consecrat Papam. lib. 4. d. 25. ibid.
13. Episcopus hæreticus verè consecrat, & Sacramenta conficit præter Sacramentum Pœnitentiæ: hoc enim dependet ab interiori contritione. l. 4. d. 25. a. 1. q. 2. corp.
14. Episcoporum potestas dependet à Papa quoad licitam executionem: non verò quoad rem, & absolutè, quia consequitur characterem. lib. 4. d. 25. a. 1. q. 2.
15. Episcopalis potestas quadruplex est. l. 4. d. 25. ibid.
16. Episcopus non potest esse mulier, nec vsu rationis carens. l. 4. d. 25. a. 2. q. 2.
17. An Papa possit cogere ad acceptandum Episcopatum. l. 4. d. 29. q. 3. ad arg.
18. Qualem auctoritatem habeat Episcopus in concessione Indulgentiarum. l. 4. d. 20. p. 2. art. 1. q. 3. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 6. V. *Indulgentia*.
19. Episcopi conditiones quales. Pf. 28. & in Luc. c. 6. n. 13.
20. Episcopalis baculus quid significet. Pf. 44. V. *Baculus*. Item annulus, & baculus. Pf. 107. V. *Annulus*. n. 2. Item Corona Mitræ. Pf. 28. V. *Ecclesiasticus ritus*.
21. Quare Papa non habet baculum, sed illum habet Episcopus Trevirensis. Pf. 44.
22. Episcoporum sandalia quare superius sunt aperta, inferius clausa. Pf. 59. & Pf. 61. V. *Ecclesiasticus ritus*.
23. Episcoporum officium, obligatio, exercitia, & alia ipsis concernentia expenduntur. op. Phar. l. 1. c. 19.
24. Episcopalis status quomodò sit perfectior Religioso. op. Apol. paup. resp. 1. cap. 3. V. *Perfectio*. num. 45.
25. Episcopi quomodò dominationibus conformantur. op. Eccles. Hier. p. 2. c. 2.
26. Quare Episcopus salutet populum in Missa. op. Expos. Mis. c. 2.
27. Episcopi plures sunt in statu gratiæ, quàm essent Prælati in lege scripta, & quare. lib. 4. d. 19. a. 3. q. 1. ad arg.
28. Episcopo non datur, sed sacerdoti potestas clavium. V. *Clavis*. n. 22.
29. Episcopus tenetur alere Clericum ordinatum absque patrimonio. V. *Clericus*. n. 15.
- Epistola.*
1. Epistola in Missa quid significet. op. Expos. Mis. cap. 2. Dicitur ab epi, idest suprâ, & sola, idest Missio: quasi de supremis missa: quia inspirante Spir. Sancto Prophetæ, & Apostoli locuti sunt. op. Expos. Mis. ibid.
2. Epistola spiritualis est Conscientia. V. *Conscientia*. n. 33.
- Eptasyderea.*
- Eptasyderea revolutio est gyrus Arcturi circa Polum. op. Princ. S. Script.
- Epula. Epulo.*
1. Epularum abstinentia. serm. 4. Dom. 2. post Epiph.
2. Epulo. V. *Dives*. Equale. V. *Aquale*.
- Eques. Equestris.*
1. Eques est Christus, cuius caro est equus, seu Ecclesia. ser. 3. ser. 2. post Pasch. & ser. 7. in Pentec. V. *Christi attributa*. n. 115.
2. Equus Diaboli. V. *Diaboli varia*. n. 58. V. *infra Equus*. n. 3. Equiparare. V. *Aquiparare*. Equitas. V. *Aequitas*. Equivocum. V. *Aquivocum*.
- Equus.*
1. Equi natura mysticè iusto adaptatur. serm. 3. Dom. Palm.
2. Equus est caro Christi, seu Ecclesia. ser. 3. ser. 2. post Pasch. & ser. 7. Pentec.
3. Equus Diaboli est peccator. V. *Diaboli varia*. num. 58.
4. Equus Christi, vel Diaboli. V. *Iustus*. n. 49.
- Eraclius.*
- Eraclius Imperator virtute Crucis Christi obtinuit victoriam contra Costoem Regem Persarum. ser. in Exalt. S. Cruc.
- Eratium. V. *Ararium*.
- Eremita. V. *Heremita*.
- Erroneum.*
- Erroneum. V. *Conscientia erronea*. n. 16. & seq. & 29. Conscientia erronea dicitur dupliciter. lib. 4. d. 38. a. 1. q. 2. ad 5. & op. Spec. an. c. 3.
- Error.*
1. Error quid sit, quoruplex, & quando est peccatum. op. Cent. p. 1. sec. 10. & op. sol. c. 1. & l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. corp. V. *Deceptio*. n. 1. Error conscientiæ qualis sit. op. Spec. an. c. 3. Errare est verum putare quod est falsum, vel è converso. l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. & op. de dec. præc. ser. 2.

fer.2. Quomodo sit contra fidem. V. *Fidei-
ria*. n. 101. V. *Deceptio*.

2. Error spectat ad cognitionem, & ad cor. op. Centil. p. 1. sec. 10.
3. Error circa scibilia, & opinabilia quomodo potest contingere. l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. corp.
4. Error qualis fuisset in statu innocentia. lib. 2. d. 23. a. 2. q. 2. corp.
5. Error Adæ, & Evæ qualis fuerit. l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. ad arg.
6. Error Conditionis in Matrimonij quotuplex, & qualis impediatur Matrimonium. l. 4. d. 36. a. 1. q. 2. & l. 4. d. 30. dub. 3. & a. 1. q. 1. & d. 34. a. 1. per tot. V. *Matrimonij conditiones*. n. 27.
7. Error in adoratione Christi qualis sit peccatum. l. 4. d. 30. dub. 1. & 2.
Item in sequela alicuius S. Doctoris. l. 4. d. 30. dub. 2.
8. Error, & eius odium propria sunt hominis viatoris. Pf. 118. c. 11. v. 3.
9. Errores circa Mundi æternitatem, & productionem vnde ortum habuerint. ser. 1. & 3. Hexaem. & op. Cent. p. 3. sec. 8.
10. Error parvus in principio sit maximus in fine. ser. 10. de Apost.
11. Error quando est principium omnis peccati. op. Cent. p. 1. sec. 16.
12. Errores eorum, qui dixerunt omnia esse vnum quales. ser. 4. Hex.
13. Errores circa fidem, vnde oriuntur. op. de dec. præc. ser. 2. & op. spec. an. c. 1.
14. Error iuris, & facti quisnam sit, & qualis sit peccaminosus. l. 4. d. 30. dub. 1.
15. Error in sequendo aliquem Doctorem qualis sit peccaminosus. l. 4. d. 30. dub. 2.

Erubescencia.

1. Erubescencia quando sit cum actu peccaminoso. l. 4. d. 31. a. 2. q. 1. ad arg. V. *Confusio*. n. 1.
2. Erubescencia in Confessione. V. *Confessio*.

Eruditio.

Eruditio filiorum differitur auctorit. varijs S. Script. op. Bibl. paup. c. 5. V. *Educatio*. n. 1.

Esaü.

1. Esaü quomodo dicitur reprobus, reprobaturque & vnde eius obduratio: Iacob verò vnde prædestinatus. l. 1. d. 40. a. 4. q. 2. ad arg. & lib. 1. d. 41. a. 1. q. 1. ad 1.

Quomodo Iacob verè dixerit, asserens se esse Esaü. l. 3. d. 38. dub. 4. & l. 4. d. 30. a. 1. q. 1. ad 1.

2. Esaü verè non pœnituit. l. 4. d. 44. p. 2. a. 1. q. 3. ad 2. & in Io. c. 6. n. 37.

Esdra.

Esdra, & Moyses quomodo ambo fuerunt inventores litterarum Hebraicarum, sed differenter. Pf. 118. n. 1. V. *Moyes*.

Ezebon.

Ezebon interpretatur cogitatio mæroris. Pf. 118. c. 10. v. 4.

Esse. Essentia. Essentiale. Est.

1. Esse est proprium nomen Dei, estque manifestissimum, & perfectissimum: nec omni enim propositione siue vera, siue falsa sequitur esse Deum. ser. 10. Hex. & ser. 11. Hex. & in Sap. c. 13. n. 1. & op. Itin. ment. c. 5.
Bi convenit secundum triformem rationem, scilicet ex se ipso: secundum se ipsum: & propter se ipsum. ser. 1. Hex. V. *Dei nomen*.
2. Esse, pro vt importat tempus præsens, præteritum, & futurum, quomodo competat Deo,

& creaturis. lib. 1. dist. 8. p. 1. dub. 7. & distinct. 9. dub. 8.

Esse est tantum bonum, quod præponitur omni alio bono. l. 4. d. 50. p. 1. a. 1. q. 2.

3. Esse Dei, & esse creaturæ quomodo possint ad invicem comparari. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 6. quale bonum. l. 4. d. 50. p. 1. a. 1. q. 2.
4. Esse alicui competit, vel per identitatem, per creationem; per continentiam: per actionem: per mysterium: per cultum: per dationem: per acceptionem: per possessionem. Pf. 50.
5. Esse creaturarum est triplex, scilicet in verbo: in Mundo, & in mente. in Ecclen. c. 1. & c. 3. & l. 1. d. 39. a. 1. q. 1. ad arg.
6. Essentiale dicitur pluribus modis. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg.
7. Esse de nihilo, non de aliquo, & de alio, & ab alio quid importent. l. 1. d. 5. dub. 10. & a. 1. q. 2. ad arg. & l. 1. d. 20. a. 1. q. 2. ad arg.
Esse ab alio tripliciter potest esse vel mediata, vel immediata. l. 1. d. 12. q. 3. ad arg.
8. Esse in Divinis, & in creatis quomodo sumitur, & quot modis. l. 1. d. 19. p. 1. q. 4. ad arg. & dub. 6. Esse in aliis quot modis. l. 1. d. 36. art. 1. q. 1. corp.
9. Essentia, & natura quomodo differant. lib. 1. d. 20. a. 2. q. 2. ad 1. & l. 3. d. 5. art. 2. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 31. p. 1. dub. 4. V. *Infra*. n. 24.
10. Esse in loco, & vbique quomodo sumitur, & quot modis. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 1. in corp. & l. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 3. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 17. V. *Locus*.
11. Essentia præcisè nihil dicit præter quidditatem, & formam totius, seu univèrsalem. l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. corp.
12. Esse, & ens differunt. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. in corp.
13. Esse duplex, scilicet morale, & naturale. l. 3. d. 22. a. 1. q. 1. ad 2.
14. Esse præcedit operari. l. 3. dist. 18. a. 1. quaest. 1. corp.
15. Esse, seu ens, an suscipiat magis, & minus. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 4.
16. Esse divinum an ita sit verum, vt non possit cogitari non esse. l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2.
17. Esse, oriri, & ad alterum se habere an sint idem in Divinis. l. 1. d. 26. a. 1. q. 3. corp.
18. Esse, & duratio, seu conservatio quomodo sint ab eodem principio. l. 2. d. 19. a. 3. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 37. a. 1. q. 2. ad arg.
19. Quomodo esse durationis naturaliter desideratur ab omnibus. l. 2. d. 37. art. 1. q. 2. ad arg. & an magis eligendum esse semper in tormento, quam non esse. l. 4. d. 50. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg.
20. Essentia est nomen abstractum, sicut Deitas. l. 1. d. 4. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 5. dub. 3. & art. 2. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 23. a. 1. q. 3.

Quomodo differat à natura. V. *Natura*. n. 4.

21. Essentia est nomen correspondens vocabulo græco vsia: sicut vsiosis respondet substantiæ: hypostasis subsistentiæ, & prosopon Personæ. l. 1. d. 23. a. 1. q. 3. corp. quomodo in Divinis possit vsurpari. l. 1. d. 23. ibid. & a. 2. q. 2. Dicitur forma vnus cuiusque rei completa. l. 1. d. 31. p. 2. dub. 4.
22. Essentia, & veritas quomodo differant, & an sit hæc proprietas illius. l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg.
23. Essentia rei dicitur in ordine ad se; in ordine ad

- ad operationem dicitur natura: in ordine ad nostram cognitionem dicitur species. l. 1. d. 3. p. 2. dub. 4.
24. Essentia quo sensu dicuntur esse æternæ veritatis. ser. 1. Hex.
25. Est, quando est de secundo adiacente, dicitur absolute: quando de tertio, dicitur habitudinem prædicati ad subiectum. l. 1. d. 7. q. 1. corp. & l. 2. d. 3. 4. a. 2. q. 3. ad 3.
26. Est verbum, quot modis potest sumi. lib. 1. d. 4. 3. dub. 1. est nota identitatis. l. 1. d. 3. 4. art. 1. q. 2. in arg.
27. Est, & fuit, quomodo convenient Deo diversimodè. l. 1. d. 9. dub. 7. & d. 8. p. 1. dub. 7.
28. Est, est verbum exacticon, idest extra operationem. l. 4. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. arg.
29. Est, in forma Consecrationis Eucharistiæ qualem vim habeat. l. 4. d. 8. ibid. & d. 11. p. 1. q. 6. in arg.
30. Esse, & inesse differunt, quod esse dicit actum entis absolutum: inesse verò in ordine ad rem alterius generis. l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3. Estas. V. *Astas*.
- Esther.*
1. Esther interpretatur abscondita, seu abscondens, & præparata, significatque conscientiam bonam. ser. 1. in Rogat.
2. Esther est anima, quam Aman, idest Diabolus, persequitur. ser. 9. in Rogat. V. *Anima varia*. n. 47.
3. Esther figura fuit B. Virginis. op. lau. B. Virg. & op. Spec. B. Virg. V. *B. Virginis Epitheta*.
Estimare. V. *Astimare*.
Estuare. V. *Astquare*.
Estus. V. *Astus*.
- Esuries. Esus.*
1. Esuries iustitiæ quare ponitur inter beatitudines: & non esuries aliarum virtutum Cardinalium, & quid sit. op. Comp. Theol. l. 5. c. 5. 1. V. *Iustitia*. n. 44.
2. Esurientes iustitiam largè præmiantur à Domino. in Luc. c. 6. n. 21. V. *Iustitia*. ibid.
3. Esuries multiplex bona, & mala, & quare bona satiat, & delectat: mala nequaquam. in Io. c. 6. n. 35.
4. Esus ciborum spiritualium famem causat, & simul satiat; non sic temporalium. in Io. c. 6. n. 35.
5. Esurit Christus nostram salutem. V. *Cibus*. n. 11.
- Et.*
1. Et aliquando tenet copulativè: aliquando expositivè. l. 3. d. 5. dub. 3. & Pf. 18.
2. Et quandoque importat conjunctionem ad præcedens positum: quandoque ad intellectum tantum, vt in Ezech. Et factum est Verbum Domini. Pf. 16.
Etas. V. *Ætas*.
Eternitas. V. *Æternitas*.
- Ethau.*
- Ethau interpretatur robustus. Pf. 88.
- Etheim.*
- Etheim idest ardere. V. *Dei nomen*. n. 1.
Ethereum. V. *Æthereum*.
- Ethica.*
1. Ethicæ scientiæ origo, exercitia, virtutes expenduntur. ser. 1. Hex. & serm. 5. & op. Princ. S. Script. V. *Obiectum*. n. 30. V. *Economia*. V. *Politica*. V. *Monarchia*.
2. Christus est medium ethicæ Christianæ: &
- quomodo. serm. 1. Hex.
3. Ethica febris. V. *Febris*. n. 4. & 5.
Ethnicus.
- Ethnicorum errores sunt tenebræ Ægypti. f. 5. Hex.
Eva.
1. Evæ formatio exponitur. l. 2. d. 18. dub. 1. & a. 1. q. 1. & seq. & op. Brev. part. 3. c. 10. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 62. & seq. V. *Adam*.
2. Evæ quare formata est ex costa Adæ. l. 2. dist. 18. dub. 1. & q. 1. & seq. & op. Comp. ibid.
3. Evæ non fuit facta secundum rationes seminales, & quare. l. 2. d. 18. a. 1. q. 2.
4. Evæ tentatio, casus, peccatum in ordine ad serpentem, & ad virum expenditur. l. 2. d. 21. & 22. per tot. & op. Brev. lib. 2. cap. 3. & op. Comp. Theol. ibid. V. *Adam*. V. *Error*. n. 4. seq.
5. Evæ qualiter fuit consanguinea Adæ, & tamen id non impedivit matrimonium. l. 4. d. 40. art. 1. q. 2. ad arg.
6. Evæ curiositas fuit origo suæ ruinæ. ser. 18. Hex. & op. Confes. p. 3.
7. Evæ filij dicuntur superbi, gulosi, curiosi &c. & vt tales recurrimus ad Mariam Matrem misericordiæ. op. Stim. diu. am. p. 3. c. 19.
8. Evæ significat Ecclesiam. V. *Ecclesia*. n. 9.
- Evagatio.*
- Evagatio mentis videtur in op. Spec. an. c. 3. & 4. V. *Mens*. n. 15.
- Evangelista. Evangelium.*
1. Evangelium Verbum est Græcum latinè significans bonum nuntium: nuntiat enim adventum verbi Dei in carne. op. Expos. Mis. cap. 2. & Prol. in Io. & in Luc. c. 4. n. 19.
2. Evangelia dicuntur Matthæi, Marci, Lucæ, & Ioannis, non Christi; & quare. l. 4. d. 2. art. 2. q. 1. ad 1. & in Luc. Procem.
3. Evangelia sic disposita sunt, quod S. Matthæi Evangelium tractat præcipuè de Christi humanitate: Marcus de regia potestate: Lucas de Sacerdotio: Ioannes de Divinitate. op. Princ. S. Script.
4. Evangeliorum quatuor causæ exponuntur. in Luc. procem.
Evangelij Sancti Ioannis quatuor causæ. Prol. in Io.
5. Multipliciter Evangelium commendatur. Pf. 18.
6. Evangelij Prædicator, & auditor qualis debeat esse. in Luc. procem.
7. Evangeliorum, & Evangelistarum quadripartita divisio, & significatio quatuor animalium Ezechielis. in Luc. Procem. & Prol. in Io.
8. Evangeliorum materia qualis. in Luc. procem.
9. Evangelistæ boni, & mali quinam sint. in Luc. prol.
10. Evangelistarum ordo, & concordia circa mortem Christi. in Luc. c. 23. n. 44. & 46. & Io. in prol. circa formam consecrationis. in Luc. c. 22. num. 20.
Concordia in narratione aliquorum particularium. in Luc. cap. 20. n. 16. & c. 5. n. 14. Circa aliâ. V. *Concordantia*. n. 2.
11. Evangelicæ doctrinæ prærogativæ exponuntur. Prol. in Io. & op. Expos. Mis. maxime Evangelij S. Ioannis. Prol. in Io.
12. Evangelium est apotheca omnium bonorum. in Io. prol. est Currus. V. *Currus*. n. 3.
13. Evangelij qualis sit certitudo. Prol. in Io.
14. Evangeliorum methodus est narrativus, & ratiocinativus. in Io. Prol.

- Perfectio qualis. opusc. Cent. part. 3. sec. 32.
Totum enarratur, & expenditur. in op. Medit. vit. Christi.
14. Evangelium totum tractat de Christo, ut est mediator, prædicator, reparator, & triumphator. Prol. in Luc. c. 2. n. 32.
  15. Evangelium prædicans, de Evangelio vivere debet. in Luc. c. 2. n. 35.
  16. Evangelium mysticè est vinum bonum servatū usque huc, quia continet liquorem purum, sapidum, salubrem, virtuosum. in Ioan. col. 13.
  17. Evangelizare est bona verba nuntiare. serm. 2. de Evangelist.
  18. Evangelistæ sunt Cæli. serm. 2. de Evangelist. Eorum prærogativæ enarrantur. serm. 1. & seq. Evangelist.
  19. Evangelium continet præcepta, mandata, testimonia, & exempla. op. Cent. p. 3. sec. 32.
  20. Evangelii centuplum propositum à Christo expenditur. op. medit. vit. Chr. c. 39.
  21. Evangelium in Missa quare auditur stando, & nudato capite. op. Expos. miss. c. 2.
Quare dicitur sequentia S. Evangelii. In parte Aquilonari. Quare munimur signo Crucis in principio. op. Expos. Miss. c. 2. Vid. *Ecclesiasticus ritus*. n. 42.
  22. Quid significet Diaconus, quando legit Evangelium. V. *Ecclesiasticus ritus*. n. 41.
  23. Evangelica lex est lex libertatis, & quàm sit perfectior lege veteri. lib. 3. distinct. 40. artic. 1. per totum. & lib. 4. distinct. 4. part. 1. articul. 2. quæst. 1. ad 4. & distinct. 2. artic. 1. quæst. 1. ad argum. & serm. de S. Luc. & opusc. Cent. part. 3. sec. 32.
  24. Evangelica lex continet Christi statuta, & facta; sed magis statuta. lib. 4. distinct. 23. art. 1. q. 2. corp.
  25. Evangelica consilia sunt de paupertate, castitate, obedientia, & humilitate servanda. opusc. Cent. part. 3. sec. 32. & opusc. de paup. Christi.
  26. Evangelica perfectio, paupertasque expenditur. opuscul. quare Ffr. Min. prædicent. & op. de paup. Chr. & op. apol. paup.
  27. Evangelii prædicationem debet sequi laus in corde, fructus in ore, & fides in opere: hinc in Missa post Evangelium fit Offertorium, & invitatur populus ad orandum. op. Expos. Miss. cap. 3.
  28. Evangelicæ legis Sancti sunt perfectiores Sanctis legis veteris. l. 4. d. 33. dub. 4.
  29. Evangelistæ verba, & opera Christi narrantur non attendentes ad vocem, sed ad intellectum. l. 4. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. in corp.
Eucharis lingua quænam sit. Psal. 118. cap. 11. v. 12. Vid. *Charitatis effectus*. n. 60.
- Eucharistia.*
1. Eucharistia interpretatur bona gratia. opusc. præpar. ad Miss. cap. 8. & lib. 4. distinct. 8. part. 1. dub. 2. & in Sap. c. 16. & op. Comp. Theol. lib. 6. c. 13. seq.
  2. Eucharistia dicitur bona gratia, quia ibi super omnia est ratio boni, & ratio gratiæ, quod declaratur. l. 4. d. 8. p. 1. dub. 2.
  3. Eucharistia dicitur Viaticum: tum quia datur transeuntibus de hac vita ad patriam: tum quia instituta est à Christo itinerante: tum quia est signum transitus Christi, scilicet phase. lib. 4. distinct. 8. part. 1. dub. 3. & artic. 2. quæst. 2. ad 3.
Est viaticum confortativum, & conservativum. in Luc. c. 22. n. 20.
  4. Dicitur Hostia. opuscul. Comp. Theol. lib. 6. cap. 12.
  5. Lignum vitæ. V. *Eucharistia varia*. n. 1.
  1. Eucharistia quare non fuit instituta nisi in lege gratiæ, & ante Passionem Christi. lib. 4. d. 8. p. 1. a. 3. q. 1. & 2. & op. Brev. p. 6. c. 9. Vid. *Christus instituens Eucharist.*
  2. Eucharistiæ Sacramentum à Christo institutum tempore refectiois, & in Paschali cœna, & ultima, & quando illud conficit non ante, nec post. lib. 4. dist. 8. part. 1. dub. 4. & art. 2. q. 1. & 2. & in Luc. cap. 22. num. 16. seq. & opuscul. Brevil. p. 6. cap. 4. & opusc. Comp. Theol. l. 6. c. 13. sequent.
Quare ipsam non instituit in die Resurrectionis, vel Ascensionis. Vid. *Christi Resurrectio*. n. 10. & *Christi Ascensio*. n. 4.
Instituta post cœnam, & quare: & quare nos non Christum imitamur, sed eam sumimus jejuni. l. 4. d. 8. p. 2. dub. 2.
  3. Eucharistiæ consecratio non fuit facta quando Christus benedixit panem, sed hæc benedictio, quædam præparatio, vel gratiarum actio. l. 4. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. ad 1.
  4. Eucharistia quare ponitur post Sacramentum Baptismi, & Confirmationis. lib. 4. dist. 8. p. 1. dub. 1.
Et quare Christus hæc duo per se magis instituit, quàm reliqua. l. 4. ibid. dub. 4.
  5. Eucharistia est Sacramentum novæ legis. l. 4. d. 8. p. 2. a. 2. q. 1.
  6. Eucharistiæ institutio quàm conveniens fuerit ad hoc, ut omnes fideles interius unirentur capiti Christo Deo, quia sunt multi: & ut exterius reficerentur spiritualiter, quia sunt viatores: & ut in una oblatione haberent cæteras, ut peccatores. lib. 4. dist. 10. part. 1. artic. 1. q. 1. ad 2.
Quare mutaverit Agnum paschalem in panem, & vinum. in Luc. c. 22. n. 17.
Quàm convenienter instituta sub specie panis, & vini. l. 4. d. 11. p. 2. a. 1. q. 1. & op. Brev. p. 6. c. 9. Quare in azimo. lib. 4. d. 11. p. 2. a. 2. q. 1. & opusc. præpar. ad Miss. c. 7. Ad quid instituta fuit. l. 4. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg. & ser. 4. in cœna Dom. & l. 4. d. 12. part. 2. a. 1. q. 3.
  7. Eucharistia integratur per quatuor, scilicet materiam, formam, ordinem, & intentionem. l. 4. d. 11. p. 2. a. 1. q. 3. corp. & l. 4. d. 13. expos. tex. & op. Cent. p. 3. sec. 50.
  8. Christus miscuit aquam cum vino. lib. 4. d. 11. ibid. ad arg.
  9. Christus eam instituit in carne passibili, sed dedit impassibiliter: unde in tempore Passionis passus est, sed non ut sub tali modo existendi. l. 4. d. 11. p. 2. art. 1. & 2. q. 2. & in triduo fuisset mortuus. l. 4. d. 11. ibid.
  10. Præparata in utero B. Virginis. Vid. *Maria in utero habens*. Vid. *Christi humanitas*. num. 47. & opusc. de perfect. vit. cap. 8. Vid. *Panis*. n. 6. V. *Eucharistia sumptio*. n. 52. & Vid. *Christi adventus*. num. 13.
  11. De existentia Corporis Christi in Eucharistia palpabilitate, & invisibilitate. V. *Christi humanitas*. n. 47. seq.

Essentia,
quiddi-
tas, di-
gnitas,
& cul-
tus.

12. Christi adventus in Eucharistiam. V. *Christi adventus*. n. 17.
13. Charitas Christi in institutione Eucharistiae. V. *Christi attributa*. n. 44.
1. Eucharistia est realis praesentia corporis, & sanguinis Christi sub speciebus panis, & vini. op. declar. term. Theol. & op. Brev. p. 6. c. 9.
2. Eucharistia est sacrificium oblationis placativum : sacramentum communionis unitivum, & viaticum refectivum. op. Brev. ibid. & in Luc. c. 15. n. 23. & c. 22. n. 23. & in Ioan. c. 6. n. 55. & l. 4. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. ad 3. & d. 10. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2. V. *Infra*. n. 41. & 52.
3. De modo quo Christus est in Eucharistia, & quomodo est simul in pluribus hostiis, & locis, op. Brev. ibid. & l. 4. d. 10. p. 2. a. 2. per tot. & d. 11. p. 2. a. 2. q. 2. & d. 12. p. 1. dub. 4. V. *Christi humanitas*. n. 16. V. *Infra*. n. 13.
4. Eucharistiae convivium quale. in Luc. cap. 15. num. 23.
Ejus mirabilia enarrantur à Christo. in Ioan. c. 6. n. 32. seq. & col. 32. 33. & 34. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 14.
Ejus dignitas quanta. in Ioan. col. 34. & opusc. Comp. l. 6. c. 13. & ser. 5. in Coena Dom.
5. Eucharistia maximè exprimit divinam pietatem, charitatem, & beneplacitum. in Ioan. c. 6. n. 32. seq.
6. Eucharistia est majus, & nobilius sacramentum cæteris, quia continet Christum verè, & realiter. lib. 4. dist. 7. dub. 3. & dist. 8. part. 1. q. 1. dub. 2. & a. 1. q. 1. ad 2.
Est consummativum cæterorum. lib. 4. d. 10. a. 1. p. 1. ad arg.
Quarè ponitur tertio loco in ordine Sacramentorum. l. 4. d. 2. dub. 1.
7. Eucharistia est Sacramentum maximè contentivum gratiæ. lib. 4. dist. 8. part. 1. dub. 2. & art. 2. quæst. 1.
8. Eucharistia est cibus communis omnium fidelium, tamen cibus prandium; idèd non datur parvulis. lib. 4. d. 8. p. 1. dub. 1. & op. Brev. part. 6. cap. 9. Vid. *Cibus*. num. 17. V. *Infra*. num. 43. & 48.
9. Eucharistia dicitur manna habens omnem saporem, idèd omnimodè perfectum, quantum ad contentum, & quantum ad effectum. l. 4. d. 8. p. 1. q. 2. ad 3. V. *Manna*.
10. Eucharistia tria continet, scilicet species, corpus Christi verum, & mysticum. lib. 4. d. 8. p. 2. art. 2. q. 1.
11. Eucharistia continet Christum, non tantum ut signum, sed ut signatum, & secundum veritatem realem : & oppositum est hæreticum. lib. 4. dist. 10. part. 1. art. 1. quæst. 1. corp. & q. 2. & 3.
12. Eucharistia continet veram carnem Christi, quæ verè est cibus expositus non visibiliter, ne generet horrorem. lib. 4. distinct. 10. ibid. q. 1. in arg.
13. Quomodo Christus existens localiter in cælo, sit etiam in Sacramento Eucharistiae pluribus hostiis. lib. 4. d. 10. ibid. q. 1. ad 2. & q. 2. 3. & 4.
Unde ibi est veraciter definitivè, non dimensionè quoad locum, & totus in toto, & totus in qualibet parte. lib. 4. d. 10. ibid. V. *Suprà*. n. 3.
14. Eucharistia quomodo relucere faciat Dei sapientiam, quia unit omnes in unum : quia reficit spiritualiter : quia continet omnes oblationes, & maximè Crucis. ibid. quæst. 1. ad 2. Et ejus bonitatem. ferm. 1. Dom. 4. Quadrag.
15. Eucharistia explicat Christi humilitatem, & bonitatem. l. 4. ibid. q. 1. ad arg.
16. Eucharistica caro est carbo ignitus expellens teporem, & excitans spem, & charitatem. l. 4. ibid. q. 1. ad arg. est nubes sub qua tegitur Sol. V. *Christi humanitas*. n. 63.
17. Eucharistia continet Christum etiam secundum quantitatem ; & oppositum est erroneum. lib. 4. dist. 1. p. 1. art. 1. q. 2. & opusc. Brevil. part. 6. cap. 9.
18. Eucharistiae miracula præcipua sunt, quod panis transit in corpus Christi, & quod corpus Christi sit ibi totum perfectum in parvo loco, & unum in pluribus locis : ex quo consequitur aliud duplex miraculum, scilicet quod accidentia sint sine subjecto : & quod ibi sit corpus clarissimum præsens, & non videretur. l. 4. d. 10. a. 1. p. 1. q. 2. corp. & q. 3. & 4. & opusc. Brevil. part. 6. cap. 9.
Item quod cum sit sensibile, & visibile detur in Sacramento insensibiliter : & quod cum ante passionem esset passibile, datum sit discipulis impassibiliter. l. 4. d. 10. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg. & d. 11. p. 2. a. 2. q. 2.
Item modus existendi mirabilis, & miraculosus. l. 4. d. 10. p. 2. a. 2. per tot.
19. In Eucharistia sunt tantum ea miracula, quæ congruunt eidem Sacramento. l. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 2. ad 4. & q. 3. corp.
20. In Eucharistia quænam proprietates corporales insunt Corpori Christi. l. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 3. & q. 4. & 5. & l. 4. d. 11. p. 2. a. 2. q. 2.
Vnde ei competit propria quantitas : non verò ubiquitas, seu immensitas. l. 4. ibid.
Item competit moveri, sed per accidens. lib. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 3. ad arg.
Item in pluribus locis posse esse. l. 4. d. 10. p. 2. a. 1. q. 1. ad 4.
In triduo mortis quænam proprietates ei insunt. l. 4. d. 11. p. 2. a. 2. q. 2.
21. Eucharistica transubstantiatio in ordine ad creationem se habet ut excedens, & excessum. l. 4. d. 10. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
22. Virtus conficiendi Sacramentum est inferior virtute conceptionis Christi. lib. 4. dist. 10. ibid. quæst. 2.
23. Eucharistica confectio fit in instanti. l. 4. d. 10. p. 2. a. 1. q. 3.
24. Eucharistica confectio non consistit in hoc, quod fiat corpus, vel humanitas, vel gloria, vel perfecta ætas : hæc enim jam facta sunt ; sed solum quod sit in hostia, quod est in cælo. l. 4. d. 10. p. 2. a. 1. q. 2.
25. Eucharistica Christi existentia in hostia enodatur. l. 4. d. 10. p. 2. a. 2. per tot.
26. Christi existentia in Sacramento Altaris non potest comprehendi ab intellectu viatoris, nec ab oculo cõprehensoris. l. 4. d. 10. p. 2. a. 2. per tot. Potest haberi per fidem, & conjecturas aliquas. l. 4. d. 10. ibid.
27. Eucharistica existentia Corporis Christi est supra modum naturalem, & etiam supra modum existendi corporum glorificatorum : hæc enim sunt dimensionè in cælo : hoc nequaquam : & tamen est cum quantitate tota propria. ibid.

28. Eucharisticæ species non decipiunt sensus nostros; & quomodo id sit verum: & etiam quod sunt via eos decipiendi. l.4. d.10. p.2. art.2. q.2. ad 2.
Ejus velatio est in solatium sensuum, & meritum fidei. l.4. d.11. p.2. dub.1.
29. Corpus Christi datum ante passionem discipulis, fuit datum impassibiliter: licet secundum veritatem esset passibile. lib.4. dist.10. ibid. ad 3.
30. Corpus Christi quando sit præsens hostiæ, quo sensu dicitur tunc cælum aperiri. l.4. d.11. dub.3.
31. Eucharistica transubstantiatio, & conversio enodatur. l.4. d.10. p.1. per tot. Vid. *Eucharistia quoad formam*.
32. Quæ sunt de substantia Sacramenti debent ibi remanere vel quoad substantiam, vel quoad accidentia. lib.4. dist.11. part.2. art.1. quæst.3. in argum.
33. Corpus Christi in Eucharistia non frangitur, nec comeditur nisi spiritualiter. lib.4. d.12. p.1. a.3. q.1. & q.2. corp.
34. Ejus nobilitas supra cætera Sacramenta expenditur. l.4. d.12. p.2. a.1. q.2. ad argum. & op. Brev. p.6. c.9.
35. Ab Ecclesia quare additæ sunt variæ ceremoniæ ad majorem solemnitatem hujus Sacramenti. l.4. d.12. p.1. dub.5. & op. Brev. ibid. & op. Cent. p.3. sec.50.
36. Eucharistia est panis cœlestis paratus à Christo dapifero, cui Spiritus sanctus addit potum dulcissimum. Ps.80.
37. Eucharistia est nubes lucida. in Luc. cap.9. num.33.
38. Eucharistiæ mirabilia panduntur: tum ratione modi producendi: tum ratione formæ: tum ratione gratiæ multiplicis: tum ratione sublimitatis naturæ Christi: tum ratione multiplicis præsentia in multis locis: tum ratione assistentiæ Angelorum: tum ratione consumptionis: tum ratione suavitatis. serm.5. & 6. in Cœna Domin. & opuscul. Brevil. part.6. cap.9.
39. Eucharistia est panis coctus in igne dilectionis, in crucis passione. serm.1. Dom.1. post oct. Pasch. qualis panis. V. *Panis*. n.2.6.9. & per tot. sparsim.
40. Eucharistia continet, & significat verum corpus Christi. op. Brev. p.6. c.9. V. *Infra Eucharistiæ effectus*. n.1.
41. Eucharistia est sacrificium, & sacramentum communionis, & refectionis. op. Brev. p.6. c.9. ut sacrificium immolatur Christus: ut sacramentum reficimur nos. ibid. Vid. *Suprà*. n.2. V. *Infra*. n.52.
42. Eucharistia est fructus generosus, & virtuosus procedens à ventre B. Virginis. opuscul. Spec. B. Virg. c.16.
43. Eucharistia est cibus communis Angelis, & hominibus. op. præpar. Miss. cap.7. Vid. *Suprà*. num.8.
44. Eucharistiæ sacramentum est excellentissimum, quia continet deitatem, animam, & corpus Christi nobilissima omnium. op. Comp. Theol. l.6. c.13.
45. Eucharistia est Sacramentum viventium, & adulterorum, quia se possunt juvare auxilio fidei, & motu liberi arbitrii. lib.4. distinct.8. part.1. artic.1. quæst.1. ad argumentum.
46. Eucharistiæ unitas est integralis, non simplex: duo enim signa, & duæ formæ ununtur ad conficiendam perfectam refectionem: ob id in missa vocatur aliquando in singulari unum sacramentum: aliquando in plurali hæc sacramenta. l.4. d.8. p.2. a.2. q.2.
47. Eucharistiæ unitas desumitur ex unitate causæ, effectus, & institutionis Christi. l.4. d.8. part.2. artic.2. quæst.2. & lib.4. distinct.10. p.1. dub.1.
48. Eucharistia quare in tres partes frangitur in Missa. op. Expos. Miss. c.4.
49. Eucharistia est mysterium fidei, vinculum charitatis, vas gratiæ, elevans hominem ad statum supernaturalem: unde repelluntur Hæretici, Schismatici, Simoniaci, & notorii fornicarii à confectioe Eucharistiæ. l.4. d.13. a.1. q.4. corp.
50. De Eucharistica conversione agitur. l.4. d.11. a.1. q.1. & seq. p.1. & op. Phar. l.1. c.3. non est annihilatio panis, & quare. lib.4. dist.11. p.1. art.1. q.3. est conversio in corpus, & sanguinem, non in animam, vel divinitatem. lib.4. ibid. q.4. continet totum Christum vel ratione conversionis, vel indivisionis. lib.4. ibid. q.4. est instantanea, in qua est simul desinere, & desisse panis, & incipere, & factum esse corpus Christi. l.4. ibid. q.5. ad 2. & d.10. p.2. art.1. quæst.3.
Quomodo dicuntur tunc cœli aperiri. l.4. d.11. p.1. a.1. q.1. ad 1.
51. Eucharistica conversio est singularis, in qua totum in totum transit virtute supra naturam: hinc cum non sit identitas panis ad corpus Christi, locutiones importantes identitatem sunt falsæ. l.4. d.11. p.1. q.6.
52. Eucharistia quatenus est sacrificium est oblatio, seu immolatio corporis Christi, qua exercetur devotio ad Deum: est enim oblatio pura, placida, & plenaria. opuscul. Brev. part.6. cap.9. Vid. *Sacrificium*. Vid. *Missæ*. Vid. *Christi opera tempore Prædicat*. num.71. seq. V. *Christi varia*. num.243.
Est memoriale Passionis Christi: ob idque omnia, quæ sunt in ea omnis æternatus, ceremoniæque solum repræsentant Christi passionem. op. præpar. ad Miss. cap.6. Vid. *Infra Eucharistiæ Effectus*. n.18. & 24.
53. Eucharistia dicitur Missa, à mitto, & quare. l.4. dist.13. dub.3. & op. expos. Miss. c.1. Quare in aliquibus Missis dicitur, Ite missa est, in aliis non. l.4. d.13. ibid. Prima fuit celebrata à Christo in Cruce: fuitque valoris infiniti: in Altari verò habet effectum determinatum, unde iteratur. lib.4. distinct.45. artic.2. quæst.3. ad argum.
54. Missæ ceremoniæ, ritus, & solemnitates aliquæ sunt essentielles à Christo institutæ, & ab Apostolis traditæ; aliæ ab Ecclesia adiectæ, & quare. lib.4. dist.12. part.1. dub.5. & opuscul. Brev. part.6. cap.9. & op. Expos. & præpar. ad Miss.
55. Missæ mysteria, ceremoniæ, & ritus exponuntur. opuscul. Expos. Miss. signa Crucis quid significant. opuscul. Expos. ibid. & lib.4. d.12. part.1. dub.5. & quare sunt 25. lib.4. dist.12. ibid. & opuscul. Expos. Miss. c.4. & op. Comp. Theol. l.6. c.18.

56. Missa cum offertur dicitur Cœlum aperiri, quia tunc datur nobis panis cœlestis. l.4. d.11. p.1. dub.3.& op.Expos.Mis.c.4.
57. Quo sensu dicuntur Angeli perfectè sacrificium Missæ offerre ad Patrem. l.4. dist.11. p.1. dub.4.& op.Expos.ibid.
58. Angelus offerens ad Patrem sacrificium Missæ est Christus, ad quod tamen concurrunt alii Angeli ad ipsius venerationem. l.4.d.11.ibid.& opusc.Expos.ibid.
59. Missa quare non celebratur in die Veneris sancti. l.4.d.12.p.2.dub.2.
60. In Missa una pars hostiæ offertur pro vivis, alia pro mortuis, & alia pro actione gratiarum pro beatis. lib.4. dist.12.p.1.a.3. q.3. ad 2. & opusc. Expos. ibid. & serm.2. Dom.4. Quadrag.
61. Quid significet fractio Eucharistiæ in Missa. l.4.d.12.p.1.a.3.q.2.& 3.
62. Missam verè audit, qui non solum verba audit, vel dicit; sed ad memoriale passionis Christi totam mentis intentionem convertit. lib.4. d.12.p.2.a.1.q.1.ad arg.
63. Missam inchoatam quando quis tenetur omittere. l.4.d.13.dub.1.
64. Missam non tenetur Sacerdos dicere, nisi sit Parochus. libro quarto, dist. 12. part. 2. art. 2. quæst. 1.
65. Missæ valor est determinatus; licet Missæ à Christo oblatae in Cruce fuerit infinitus. lib.4. d.45.a.2.q.3.ad arg.
66. Missa quomodo prodest vivis, & defunctis: non alia sacramenta respectu mortuorum. l.4. d.45.dub.3.& a.2.q.2.corp. & op. Comp.Theol. l.6.c.18.
67. Missæ mirabiles effectus exponuntur. op. præp. Miss. cap.5.6.& 7.& opusc. Comp. Theol. lib.6. cap.18.
68. Missæ ritus, cæremoniæ, ornatusque paramentorum unde processerunt. opusc. præpar. Miss.c.10.
69. Missam devotè celebrans quot bonis ditatur: & è contra omittens quot bonis privatur. op. præpar. ad Miss. cap.5. & opusc. Comp.Theol. l.6.c.18.
70. Malus Sacerdos notatur. op. præpar. ad Miss. c.4.& 5. & op. Comp.Theol.l.6.c.18. quæ differentia inter Missam boni Sacerdotis, & mali. ibid.& l.4.d.13.a.1.q.4.
71. Per Missæ sacrificium Deus per Iatriam colitur, sanctis dulcia exhibetur, Christi passionis memoria recolitur, & tota Ecclesia juvatur. op. præpar. Miss. cap.9. & 10. & totus mundus suffragatur. op. ibid.c.11.
72. Quibus intentio in celebrante requiritur. op. ibid. c.11.
73. De præparatione necessaria ad Missam, deque actione gratiarum post Missam facienda agitur. opuscul. de præpar. ad Miss. per tot. & Expos. Mis. c.1.& op. Stim. div. am.p.2.c.17.& opusc. Comp.Theol.l.6.c.18.
74. Missæ indumentorum mysteria enodantur. op. Expos.Miss.c.1.
75. Missæ omnes partes mysticè exponuntur. op. Expos.Miss.per tot. Missæ mirabilia expenduntur. opusc. Comp. Theol.l.6.c.18.
76. Missæ introitus: Gloria Patri; 2. Novem Kirie; 3. Hymnus angelicus; 4. Collecta; 5. Epistola; Graduale; Tractus; sequentiæ; Evangelium: Credo, quid significant. opusc. Expos. Miss. cap.2. 6. Offertorium: secreta Præfatio. opusc. Expos. Miss. cap.3. 7. Canon, seu sacramentarium: Cruces: Elevatio Corporis Christi: fractio hostiæ: Pax: Communio, & cætera. ibid.c.4.
77. Missa ab Apostolis inchoata fuit à verbis: qui pridie, &c. cum Pater noster. ibid.
78. In Missa Ecclesia militans conjungitur cum triumphante in laudando Deum, ad quam congregantur Angeli simul cum fidelibus. op. ibid.c.3.& 4.
79. Missa quare debet celebrari cum imagine Crucifixi: vel cum Cruce. ibid.c.4.
80. In Missa elevatur corpus Christi: 1. ad gratiam Dei perditam obtinendam: 2. ad impetrandum bona nobis in hac vita necessaria. 3. ad rememorandum nostrum jus in cœlo. 4. ad ostendendam potentiam Dei, sapientiam, bonitatem, liberalitatemque: 5. ad lætificandam Ecclesiam per hoc vexillum: 6. ad Christum imitandum. op. ibid.c.4. & ser.2. Dom.12. post Pent.
81. In Missa quare se abscondit Christus sub specie panis, & non apparet visibilis. ibid.c.4.
82. In Missa duplex memento quare fiat, opuscul. ibid.c.4. Quare triplex Pax, & Agnus Dei dicitur. ibid.
83. Ecclesiarum dignitas quanta ob celebrationem Missæ. ser. de dedic. Eccl.
84. In Missa necessariò debet fieri admixtio aquæ cum vino, quia est sacramentalis: nec enim sufficit ut fiat in dolio, vel ampulla. l.4. d.11. p.2. dub.4.
85. In Eucharistia est Christus, ut gloria Dei in nebula. V. *Christi varia.* n.243. Est in Eucharistia ut infans involutus pannis, scilicet accidentibus à Sacerdote. serm.7. in Nativ. Dom. Est in Ecclesia ut in Bethleem, & in altari ut in præsepio. serm.6. in Nat. Dom. Quando adorari possit Eucharistia sub conditione. l.3.d.9.a.1.q.6.
86. Consecrationis Verba à Christo instituta. Vide *Consecratio.* n.5.& 6.
1. Eucharistiæ effectus sunt: Passionis Christi commemoratio: vivificatio interior: incorporatio Christi corporis: spiritualis refectio: devotionis augmentatio: fomitis mitigatio: collatio gratiæ: virtutum roboratio: peccatorum remissio: contra Diabolum armatio: Amoris excitatio: Angelica convivatio: intellectus illuminatio: & regni cœlestis collatio. opuscul. Comp. Theol. lib.6. cap.15. & lib.4. dist. 8. p.1. dub.2. & d.12. part.2.a.1. per tot. & serm.3. in Vig. Nativ. Dom. & serm.6. & 7. in Nativit. & serm.1. in Ascens. & serm.2. fer.2. Pentecost. & serm.4. Dom.9. post Pentec. & opuscul. Brevil. part.6. cap.3. & 9. & opusc. Cent. p.3. sec.50. & opusc. præpar. ad Miss. per tot. præcipuè c.1.4.5.6. & 8. & opusc. fascic. cap.7. & opusc. de 7. Itin. æter. itin.6. dist.5. & 6. & in Ioan. cap.6. num.53. seq. & col.32.33. & 34. & op. Phar. lib.1. cap.3. Mors malis, vita bonis. sermon. 3. in Vigil. Nativ. Christus est manna in Eucharistia. Vid. *Christi attributa.* num.96. & serm.3. in Vig. Nat. V. *Suprà Eucharistia essentia.* n.40.

- Est fatus cum melle. Vid. *Christi varia*. n.242. & Christi attributa. n.96. Est Panis. V. *Panis*. per tot. sparsim.
2. Eucharistia exprimit, & continet triplicem effectum sanguinis Christi in passione effusi, scilicet testamenti innovatio, fidei manifestatio, & salus multorum. l.4. d.8. p.2. a.1. quæst.2. ad arg.
  3. Eucharistiæ effectus est unio manducantis cum Christo, quæ habet suos gradus secundum majorem, vel minorem dispositionem. l.4. d.9. dub.4 & d.8. p.2. a.2. q.1. ad arg. Hæc unio interior, & exterior egregiè explicatur. lib.4. d.10. p.1. a.1. q.1. ad 2.
  4. Eucharistia velando illuminat, & illuminando velat. l.4. d.9. a.1. q.4. ad 3.
  5. Eucharistia inflammat charitatem, auget meritum fidei, & subleuat spem. l.4. d.10. p.1. a.1. q.1. ad 4.
  6. Eucharistia unit fideles ad invicem capiti Christo, quia sunt multi: reficit eos, quia sunt viatores; & est sacrificium, seu oblatio pro eis, quia sunt peccatores. l.4. d.10. p.1. a.1. q.1. ad 2. & d.12. p.2. a.1. q.3.
- Quæ differentia inter illapsum Dei, & unionem Eucharistiæ. Vid. *Dei causalitas ad gratiam*. num.7.
7. Eucharistia, sicut cætera Sacramenta sunt causa, & efficiunt gratiam ob efficacem ordinationem ad eam: & Eucharistia supra alia habet, quod caro Christi habet etiam causalitatem dispositivam ad gratiam. lib.4. d.10. part.2. a.1. q.3. corp.
  8. Eucharistia non est instituta ad sanandum corpus nisi per accidens, sed tantum spiritualiter. l.4. d.11. p.2. dub.3.
  9. Eucharistia est cibus non parvulorum, sed grandium: idè instituta sub speciebus panis, non lactis. l.4. d.11. a.1. p.2. q.1. ad 6.
  10. Eucharistia extinguit morbum concupiscentiæ. l.4. ibid. q.1. ad 8.
  11. Efficacia effectuum sacramenti stat in qualibet specierum: quoad significantiam verò exigit utramque. l.4. ibid. q.2.
  12. Eucharistica manducatio, delectatio, & refectio in quonam consistit. l.4. ibid.
  13. Species Eucharisticæ exprimunt Corpus Christi verum sub ratione cibi convenientis: ob id panis, & vinum verum requiritur. l.4. ibid. q.1. corp.
  14. Eucharistica caro non significatur ut caro, sed ut cibus reficiens. ibid. q.1. ad arg.
  15. Vinum, & aqua in Eucharistia quid significant. ibid. q.3.
  16. Eucharistia quare duplici signo confecta est: baptismus verò unico. ibid. q.2. ad arg.
  17. Eucharistia est cibus spiritualis: idè spiritualiter alit solum, quando est ibi corpus Christi. l.4. d.12. p.1. a.2. q.1. ad arg.
  18. Eucharistia est signum passionis, quæ jam fuit, estque ibi veritas, scilicet Christi, qui jam passus est. l.4. d.12. p.1. a.3. q.1. ad arg.
- Ejus significationes. op. Cent. part.3. sec.50. Signum est rememorativum. l.4. d.12. part.2. dub.1. Signum propitiationis, & dilectionis Christi. ser.4. in Cœna Dom. V. *Suprà Eucharistia Essentia*. n.52. V. *Infrà*. n.24. & 35.
19. Eucharistiæ fractio quid significet. l.4. d.12. p.1. a.3. q.2.
  20. Eucharistiæ efficacia consistit in deletione venialium, & augmento virtutum. lib.4. d.12. a.1. q.1. & 2. & q.3. ad arg. Quomodò impediatur. l.4. d.12. p.2. a.1. q.1. ad 2. & q.2. seq.
  21. Eucharistia potest aliquandò conferre primam gratiam. l.4. d.12. p.2. a.1. q.2.
  22. Eucharistia quàm Dæmonibus formidabilis. serm.2. Dom.2. Adv. & serm.2. Dom.4. Adv. & op. fascic. c.7.
  23. Eucharistia quàm efficax ad lavanda peccata. serm.2. in Cœna Dom.
  24. Eucharistia signum est commemorationis Passionis Christi, propitiationis, & charitatis suæ. serm.4. in Cœna Dom. V. *Suprà*. num.18. Vid. *Infrà*. n.35.
  25. Eucharistia qualem unionem Christi nobiscum portet. serm.4. in Cœna Dom.
  26. Eucharistia cum conficitur, tunc Angeli de Cœlo adveniunt. serm.5. in Cœna Dom.
  27. Eucharistiæ suavitas est inchoatio suavitatis gloriæ: ob id figuratur in manna. serm.6. in Cœna Dom.
  28. Eucharistia quàm sit utilis defunctis. serm.5. & 6. in Cœna Dom. Quare sola inter Sacramenta conferat mortuis. l.4. d.45. dub.3. Figurata est in Abacuc existente in lacu. ser.6. ibid. V. *Defunctus*. n.1.
  29. Eucharistia est stabilitas Ecclesiæ, & ipsius omne bonum. op. præpar. Miss. c.2. Vid. *Ecclesia*. num.181.
  30. Eucharistiæ fides qualis. op. præpar. ad Miss. cap.1. & 2.
  31. Eucharistia velat nobis Christum ad majus meritum. op. præpar. Miss. c.3.
  32. Eucharistia est mensa terribilis, & venerabilis. op. fascic. c.7.
  33. Eucharistia qualem gustum, & fructum pariat in anima. opusc. de 7. itin. æt. itin.6. distinct.5. & 6.
  34. Eucharistia recedente fictione non confert effectum suum, sicut Baptismus, quia nihil relinquit, scilicet characterem, gratis disponens ad gratiam gratum facientem: Tum etiam, quia est iterabile. lib.4. d.4. p.1. art.2. quæst.3. ad 3.
  35. Eucharistia significat Passionem Christi, & continet plenitudinem gratiæ, quia continet Christum; tamen non significatur passio, nec continetur gratiæ plenitudo secundum totalem effectum, sed specialiter ad cibationem. lib.4. d.2. a.1. q.3. ad 2.
  36. Eucharistia est ad corroborativa charitatis, & signum unionis: confirmatio verò fidei, & signum confessionis fidelis; ex quibus duobus pendet fortitudo spiritualis ædificii quoad intellectum, & affectum, & iterum utrumque sacramentum respicit fidem, & charitatem: Eucharistia enim fortificat corda, & præbet alimentum charitatis: Confirmatio verò in oris confessione, & contra impugnantes. l.2. d.3. p.1. dub.2. & 3.
  37. Eucharistia est signum, & veritas. l.4. d.8. p.1. a.1. q.1. ad 1.
  38. Eucharistica caro est carbo igneus expellens frigus, & teporem, & inflammans charitatis devotionem. lib.4. d.10. part.1. artic.1. q.1. ad 4.

39. Eucharistica caro non prodest nisi spiritualiter manducanti. l.4.d.10. ibid. ad 5.
40. Eucharistiæ præsentia aliquod munus specialius præter gratiam confert. lib.4. dist.10. ibid. ad 6.
41. Eucharistia est cibus communis, conveniens, efficax, & sanans. l.4.d.11.p.2.a.1. q.1. corp. & op. Cent. p.3. sec. 50.
42. Eucharistia dum facit membra uniri Christo, facit & ea uniri magis ad invicem: quia Christo incorporantur. l.4. distinct.26.art.2. quæst.2. ad 1.
43. Quomodo Eucharistia est causa gratiæ, & qualem causalitatem contineat supra cætera Sacramenta. l.4.d.10.p.2.a.1.q.3.corp.
44. Eucharistia ad gratiam etiam disponit. lib.4. d.10. ibid.
45. Eucharistica conversio non est mutatio localis, sed substantialis, quia recedente substantia panis ibi fit præsens Corpus Christi. l.4. d.10. ibid. q.1. ad 1.
46. In Eucharistia exercetur devotio ad Deum per sacrificii oblationem: dilectio ad proximum per unius Sacramenti communionem, & delectatio ad seipsum per viatici refectionem. op. Brev. p.6.c.9.
47. Sacerdos malus, & peccator in peccato recipiens Eucharistiam sumit Sacramentum: sed non rem Sacramenti. op. præpar. ad Miss. c.4. & 5. & l.4.d.13.a.1. per tot.
48. Eucharistia est cibus non transiens in substantiam comedentis, sicut cibus corporalis: sed faciens transire communicantem amorem, & unitatem Spiritus Christi, & incorporans Christo. op. præpar. ad Miss. c.7. & l.4. d.9. a.1. q.2. ad arg. V. *Supra*. n.8.
49. Omittens celebrare quot bonis se privat, & alios. op. de præpar. ad Miss. c.5.
50. Eucharistia sola est cibus reficiens, & satians, vitam præbens: hinc à Christo tribuitur ei decies actus vitalis, in Ioan. c.6. n.55. V. *Supra*. n.8. & 48.
51. Eucharistia illuminat oculos mentis. V. *Oculus*. n.39.
- Eucharistia materia*
1. Eucharistiæ materia est panis de frumento, & vinum de uva: & quare. opusc. Brev. p.6.c.9. & opuscul. Cent. part. 3. sec. 5. & lib.4. dist. 11. p.2. per tot. & opuscul. Comp. Theolog. lib. 6. cap.12.
Alia est necessaria, alia debita. opuscul. Comp. Theol. ibid. V. *Fruentum*. n.4.
2. De materia alterata, vel mixta alia materia, vel corrupta agitur, & quando impedit consecrationem Sacramenti: vel quando peccatur, agitur. l.4.d.11. ibid.
3. De consecratione in pane azimo, & quomodo Christus confecit in azimo, & de controversiâ Græcorum, & Latinorum circa hoc agitur. l.4. d.11.p.2.a.2.q.1.
4. De commixtione aquæ cum vino agitur. lib.4. ibid. a.1. per tot.
5. Christus confecit in azimo, & quare: unde id fecit in quarta decima luna, in qua etiam captus est. lib.4. dist. 11. part.2. art.2. quæst.1. ad argum.
6. Non potest adhiberi aqua rosacea absque peccato mortali; & quare. l.4.d.11.p.2.a.1. q.4. ad argum.
7. Eucharistia exigit tantam quantitatem materiæ, quæ sit apta ad usum. l.4. d.10. p.2. art.1. quæst.4.
8. Eucharistiæ materia non est qualiscumque licet præsens, sed tanta quod rationabiliter possit inservire ad usum fidelium. l.4. d.10.p.2.a.1. quæst.4.
9. Eucharistiæ materia quare non est prius consecrata ab Episcopo, ut in Confirmatione, & Extrema-unctione. lib.4. d.23.artic.1.q.3.corp. V. *Confirmatio*. n.13. V. *Extrema-unctio*. n.12.
10. Quare in lacte non fuerit instituta Eucharistia. Vid. *Panis*. n.19.
1. Verba essentialia formæ Eucharisticæ quænam sint, & quænam accidentalia. op. Brev. p.6. c.9. & opusc. Comp. Theol. lib.6. cap.12. & in Luc. cap. 22. num.19. & lib.4. dist. 8. part. 2. per tot.
Quare Ecclesia non utitur verbis Evangelistarum. lib.4.d.8.p.2.a.1.q.2. & in Luc. cap.22. num.20.
2. An si quis mutaret verba ab Ecclesia ordinata, & à Christo, quæ tamen haberent eundem sensum, an conficeret, problematicum est: sed affirmativa est probabilior. lib.4.d.8.part.2. dub.1. & a.1.q.2. ad arg.
3. Mutatio formæ non potest fieri absque gravi peccato. l.4.d.8.p.2.dub.2.
4. Verba formæ non solum sunt indicativa, sed & operativa instantaneè. lib.4. d.8.part.2.art.1. quæst.1.
5. De operatione, & termino operationis, & virtute verborum formæ agitur. ibid.
6. Forma hæc: Hoc est corpus meum, explicatur. l.4.d.8.p.2.a.1. q.1. corp. & in Luc. cap.22. num.19.
Item forma hæc: Hic est Calix meus, &c. & quare non dicitur: hic est Sanguis meus. l.4. d.8. ibid. q.2. & in Luc. c.22. ibid.
7. Dicitur: Hic est calix sanguinis mei, quia sanguis præcisè non significat effusionem ejus in pretium, & in potum, sicut per calicem cum sanguine: hæcque forma tradita est ab Apostolis Ecclesiæ. l.4.d.8.p.2.a.1.q.2.
8. Dicitur, sanguis, in obliquo, sumiturque transitive. l.4.d.8.p.2. ibid.
9. Forma essentialis est hæc: hic est Calix Sanguinis mei: cætera ad bene esse adduntur: per hæc enim exprimentur effectus Sanguinis in hoc Sacramento figurati, & in Passione effusi. l.4.d.8.p.2.a.1.q.2. ad arg.
10. Non infunditur aliqua virtus, seu qualitas verbis formæ, sed dicuntur habere virtutem, scilicet ordinationem infallibilem ad consecrationem Corporis Christi, idest quia statutum est à Christo, quod ad prolationem verborum statim fiat transubstantiatio. l.4. d.10. p.2. a.1. q.2. corp. & q.3. & d.13.a.1.q.3.
11. Eucharistica transubstantiatio est instantanea, quæ sit ad ultimum instans verborum formæ. lib.4. dist.10. part.2.a.1.q.3. & d.11. part.1. q.5. ad 2.
12. Quare non exprimit hæc forma actum consecrandi, sicut alia sacramenta. l.4. d.3. a.2. q.1. ad argum.
1. Eucharistiæ Minister est solus Sacerdos ordinatus. l.4. d.13. per tot. & omnis tam bonus, quam malus. lib.4. dist.13. art.1. quæst.1. & præcipuè. quæst.2. & opusc. Comp. Theolog. lib. 6. cap.12.
- Eucharistia minister*

a. Quare

2. Quatè quilibet potest baptizare, & solus Sacerdos conficere Eucharistiam. l.4.d.13.a.1.q.2. ad arg.
3. Sacerdos dicitur quilibet, qui offert se ipsum in oblationem viventem: Propriè verò sunt solùm, qui offerunt Corpus Christi. lib.4.d.13.a.1.q.2.ad 4.
4. Potestas conficiendi est una residens in Ministro, & verbo: ubi de utraque agitur. l.4. d.13. a.1.q.3.
5. Missa boni, & mali Sacerdotis an valeat plus, minusve. l.4.d.13.a.1.q.4.
6. Malus Sacerdos habens intentionem rectam verè conficit; & in hoc apparet Dei bonitas, & largitas in nos. l.4.d.13.a.1.q.1.ad 8.
7. Omnes Sacerdotes in conficiendo sunt æqualis potestatis: non verò quoad ordinem, & executionem: unde superior justè cohibet malos, ne conficiant. l.4.d.13.a.1.q.1.ad 9.
8. Eucharistia verè conficitur ab excommunicato; licèt sit Sacramentum unionis: hæc enim est ratione efficientiæ. l.4. ibid. q.1. ad arg. Est enim proprium ordinis, non jurisdictionis. l.4. ibid. q.1. corp.
9. Quare aliquorum malorum missas audire prohibent Prælati. ibid. q.4. ad arg.
10. Quare repelluntur à confectione Sacramenti Hæretici: Schismatici: Simoniaci, & notorii fornicarii. ibid. q.4. ad arg.
11. Minister necessariò debet habere intentionem ordinatam in finem Sacramenti: unde si quis intenderet consecrare totum Mare, si esset plenum vino, nihil faceret, & totum panem existentem in maxima quantitate in platea. lib.4. d.10.p.2.a.1.q.4.
12. De intentione necessaria Sacerdoti agitur. l.4. d.11.p.2.a.1.q.3. corp. & d.13. in Expof. tex. & op. Cent. p.3. sec. 50.
13. De indignitate mali Sacerdotis agitur. op. præp. ad Miss. c.4. & l.4.d.13.a.1.q.1. seq.
14. Eucharistiam fingens conficere graviter peccat: item qui conficit, & non sumit, sed non tam graviter. l.4.d.13. dub.2.
1. Eucharistiæ sumptio exigit exercitium fidei circa hoc Sacramentum munditiam cordis, & corporis, & debitam intentionem: quæ omnia enodantur. op. præpar. ad Miss. & in Luc. c.22. n.10. & seq. & in Io. c.19. n.41. & c.6. n.53. seq. V. *Elias*. n.4. V. *Panis*. n.11.
2. Item sex requiruntur: 1. rationis discretio: 2. mentis devotio; 3. animi reverentia: 4. amor; & desiderium cordis: 5. deprecatio: 6. totius hominis diligentia: unde examen conscientiæ, & Passions Christi meditatio præmittenda. op. de Instruct. Sacerd.
3. Eucharistiæ sumptio potest fieri sacramentaliter, & spiritualiter: 1. potest esse etiam malè fuscipientium: 2. solùm bonorum. l.4. d.9. a.1. q.1. corp. & serm. de dedic. templ. & op. Cent. p.3. sec. 50. & op. Phar. l.1. c.3.
4. Eucharistiæ spiritualis manducatio duo importat, scilicet masticationem, & devotionem. l.4. d.9. a.1. q.2. materialis verò, & sacramentalis sola importat tantùm masticationem. l.4. d.9. a.1. ibid. Vbi de conditionibus utriusque.
5. Eucharistiæ sumptio sacramentalis rectè facta quænam requirat. lib.4. d.9. a.1. q.2. Spiritualis quomodò fiat. l.4. d.12. p.2. a.1. q.1. ad 2. & d.9. a.1. q.2.
6. Eucharistiam Christus suscepit, non tamen rem sacramenti. l.4. d.9. a.1. q.4.
7. Eucharistia non convertitur in substantiam summentis, sed potiùs è converso. l.4. d.9. a.1. q.2. ad arg.
8. Eucharistia non debet sumi post cœnam, sicut fecit Christus, sed à jejuno. lib.4. dist. 8. part. 2. dub. 2. Iejunium præcedens ordinatum est ad reverentiam Sacramenti. l.4. d.12. p.2. dub. 3.
9. Eucharistiæ manducatio potiùs tribuitur fidei, quàm charitati: dicit enim Aug. Crede, & manducasti; & quare. lib.4. d.11. dub. 1. & 2. & a.1. q.2.
10. Eucharistiæ manducatio devota est exercitatio fidei, humilitatis, devotionis, reverentiæ ad Deum, & aliarum virtutum theologicarum. l.4. d.10. a.1. p.1. q.1. arg.
11. Quando Eucharistia sumitur, quomodò aperiuntur cœli. l.4. d.11. p.1. dub. 3. & a.1. q.1. ad 1. & quomodò dicitur rapi ab Angelis, & perferri in cœlum. l.4. d.11. p.1. dub. 4.
12. Eucharistiam percipiens alitur, & nutritur corporaliter: sive accidentia convertantur in alitum, sive substantia revertens sub accidentibus cessante præsentia corporis Christi: utrumque enim est probabile. l.4. d.12. p.1. a.2. quæst. 1.
13. Eucharistiam sumens non frangit jejunium: unde Sacerdos non percepta purificatione poterit cantare duas Missas in casibus permissis. l.4. ibid. q.1. ad 3.
14. Sacerdos frequentat usum Eucharistiæ ob significationem: populus verò ob sanationem. l.4. d.12. p.2. Expof. tex.
15. Ad majorem reverentiam Sacramenti ordinatum est, quod sumatur à jejuno, & tantùm semel, ut ab aliis cibis discernatur: exceptis tamen casibus, in quibus pluries Sacerdos potest celebrare, ut in Nativ. Domini. lib.4. d.12. p.2. dub. 3.
16. Eucharistia in quibusnam habeat efficaciam. l.4. d.12. p.2. a.1. q.1. corp.
17. Eucharistiæ sumptio est necessaria necessitate præcepti: Ecclesia enim præcipit ut sumatur tempore Paschæ sub mortali culpa. l.4. d.12. p.2. a.2. q.1.
18. Sacerdos negligens, & omittens celebrare quando peccat, & quando non. l.4. ibid.
19. De frequenti communione an sit bona, vel mala agitur. l.4. ibid. a.2. per tot. & op. præpar. ad Miss. c.5. & in Luc. cap. 7. n.9. & in Ioan. c.6. n.53. seq. & serm. 6. in Cœna Dom. & op. prof. Relig. p.1. c.77. & 78. & opusc. Comp. Theol. l.6. c.17. V. *Panis*. n.11.
20. Eucharistiam sumebant fideles quotidie in primitiva Ecclesia. l.4. d.12. p.2. a.2. q.2. Præceptum antiquitùs erat pro tribus vicibus, scilicet in Pascha, Pentecosten, & Natali, nunc solùm est in Paschate ob fidelium teporem. lib.4. d.12. ibid.
21. Ecclesia præcipit in Paschate communionem, ut se præparent fideles in quadragesima. lib.4. d.12. p.2. ibid.
22. Eucharistiæ sumptio dignè facta plus confert, quàm plures cum tepore. lib.4. ibid.
23. Eucharistiæ sumptio sacramentalis cum debita præparatione est magis proficua, quàm sola spiritualis. l.4. d.12. p.2. a.2. q.2. ad arg.

24. Eucharistiæ sumptionem quænam immunditia impediatur. l.4. ibid. q. 3.
25. Existens in peccato mortali, & non habens copiam Confessoris, quando potest conficere, & quando abstinere. l.4. d. 13. dub. 1.
26. Eucharistia si comeditur à mure, quomodo definit esse Sacramentum. l.4. d. 13. art. 2. q. 1. corp.
27. Eucharistia tamdiù durat, quantum species, Christusque descendit in stomachum: licet etiam sit probabile, quod cesset, cum jam Sacramentum habuerit suum effectum. lib. 4. d. 13. a. 2. q. 2.
28. Eucharistiam evomens verè vomit Sacramentum, quamdiù durat; & quæ pœna ei imposita est. l.4. d. 13. ibid.
29. Eucharistiæ manducatio non est Sacramentum, sed usus. l.4. d. 23. a. 1. q. 2. ad 5. & d. 27. a. 1. q. 1. ad 2.
30. Eucharistiam sumpturus debet primò præmittere Confessionem, & quomodo. op. præpar. ad Miss. c. 12. & l.4. d. 16. p. 1. dub. 12.
31. De Præparatione faciendâ ad Missam celebrandam, seu ad communionem agitur. op. præpar. ad Miss. & op. Instruct. Sacerd. & serm. 6. in die Nat. Dom. & serm. 2. 3. & 4. Dom. 4. Quadrag. & serm. 3. & 4. in Cœna Dom. & serm. 3. Dom. infra octav. Ascens. & serm. 4. in Pent. & ser. 2. in die Cin. & serm. 5. Dom. 2. Quadrag. & ser. 4. Dom. 16. post Pentec. & op. Brev. p. 6. cap. 9. & Cent. p. 3. sec. 50. & op. fascic. c. 7. & op. de prof. relig. p. 2. c. 77. & 78. & op. Comp. Theol. lib. 6. c. 15. & seq.
32. Eucharistiæ sumptio prærequirit munditiam animæ, & corporis, & maximè à venialibus peccatis: aliàs privatur multis bonis spiritualibus. op. præpar. ad Miss. c. 4.
33. Triplex gradus præparationis debet servari: 1. cibum istum ab aliis discernere per fidem: (de quo vide opusc. præparat. ad Miss.) 2. hospitium præparare per sui probationem: 3. Christum in hospitium recipere cum honore, & reverentia. op. Cent. p. 3. sec. 50.
34. Eucharistiam sumens, qui secundum veritatem non se præparavit sufficienter, credens tamen se debitè præparatum, non peccat; tamen non recipit gratiam. lib. 4. distinct. 9. artic. 2. quæst. 2.
35. Eucharistia non datur jacentibus in lecto peccati, sed convalescentibus per bonam conscientiam. l.4. d. 11. p. 2. a. 1. q. 1. ad 7.
36. Eucharistiæ manducatio spiritualis consistit in cognitione, & affectione circa Christi passionem. l.4. d. 11. ibid. q. 2. corp.
37. Eucharistiam recipiunt fideles sub una specie, quia illam recipiunt quoad efficaciam solum, non quoad significantiam, ut fit in Missa. l. 4. d. 11. ibid. ad 1.
38. Eucharistiam dedit Christus Iudæ, ne eum manifestaret, & ut formam daret Sacerdotibus. l.4. d. 11. p. 2. dub. 8.
39. Eucharistiæ indigna sumptio fit tripliciter. l.4. d. 9. dub. 5.
40. Eucharistiæ sumptio fit mala non in se, sed ratione actus mali. l.4. d. 9. dub. 6.
41. De sumptione Eucharistiæ in peccato mortali, & indignè, & cum conscientia erronea agitur. l.4. d. 9. a. 2. q. 1. 2. & 3. & opusc. Brev. p. 6. c. 9. & Cent. p. 3. sec. 50. & ser. 2. in cœna Dom. & ser. 5. & 6. ibid. & serm. 3. Dom. infr. oct. Ascens. & in Ioan. c. 13. n. 18. & serm. 5. Dom. 2. Quadrag. & op. præpar. ad Miss. c. 4. & 8.
42. Potest dari peccatori de sui licentia hostia non consecrata ad vitandam infamiam. l.4. d. 9. a. 2. q. 4. ad 6.
43. Peccatori occulto tenetur Sacerdos dare hostiam consecratam. l.4. d. 9. a. 2. q. 4.
44. Eucharistiam indignè suscipiens peior est Diabolo. ser. 5. Dom. 1. Quadrag. Peior Cane. ser. 5. Dom. 2. Quadrag.
45. Eucharistiæ efficacia quomodo tollatur per omissionem præparationis: requiritur enim ad illam cooperatio liberi arbitrii, quæ impeditur per distractionem. lib. 4. d. 12. p. 2. a. 1. q. 1. ad 2.
46. Eucharistiam cum charitate adire quomodo tenemur. lib. 4. dist. 17. part. 2. art. 2. quæst. 4. ad argum.
47. Quænam pollutio impediatur Eucharistiæ sumptionem. lib. 4. dist. 12. part. 2. artic. 2. quæst. 2. ad argum.
48. De Conversione specierum in substantiam sumentis. V. *Cibus*. n. 10.
49. Qualis refectio afferatur. V. *Cibus*. n. 17.
50. Eucharistia cibus communis Angelis, & Hominiibus. V. *Cibus*. n. 17.
51. Petenda à B. Virgine. V. *Cibus*. n. 17.
52. In ejus utero præparata. V. *Cibus*. n. 17. V. *Maria uteris*.
53. An nutriat sumptio Eucharistiæ. V. *Commixtio*. num. 7.
54. Farina in sacra Scriptura significat Eucharistiam. V. *Farina*. n. 2.
1. Eucharistiæ species panis, si comparentur ad materiam ex qua, scilicet ad grana frumenti, significant unionem Corporis Christi mystici: si ad effectum, qui est cibare, significant corpus Christi verum. l.4. d. 8. p. 2. art. 2. q. 1. ad 1. & d. 3. a. 1. q. 1. in argum. & dist. 11. part. 2. art. 1. q. 1. corp. & opusc. Brev. part. 6. cap. 9. & opusc. Cent. part. 3. sec. 50. & opusc. Comp. Theol. lib. 6. c. 12. sequent.
2. Eucharisticæ species spiritualiter nihil efficiunt, nisi ratione Christi contenti. l.4. d. 8. p. 2. art. 2. q. 1. ad 2.
3. Eucharisticæ species retinent idiomata substantiæ, quæ priùs ibi fuit. lib. 4. d. 8. ibid.
4. In Eucharistia accidentia sunt sine subjecto, & quomodo id possit esse, & qua convenientia: item quænam operationes eis competant. lib. 4. d. 12. p. 1. a. 1. per tot. & a. 2. per tot. & l.4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 3. ad arg.
5. Quomodo accidentia habeant vim operativam ad modum substantiæ. l.4. d. 12. p. 1. a. 2. per tot. V. *Albedo*. n. 8.
6. Quomodo substantia redeat cessante præsentia Corporis Christi, an per creationem, vel generationem, vel mutationem singularem. l. 4. d. 12. p. 1. a. 2. q. 2. ad arg.
7. An aqua apposita, speciebus convertatur in vinum, an remaneat aqua probabile est utrumque, & quomodo. l.4. d. 12. p. 1. a. 2. q. 2.
8. Si infundatur post consecrationem aliquis liquor non corrumpens species, tunc ibi est substantia illa, & etiam accidentia panis sine substantia. l.4. ibid. ad arg.
9. De quantitate specierum in ordine ad locum agitur. l.4. ibid. ad arg. & q. 3. corp. & ad arg. & a. 1. q. 3. ad arg.

10. De operationibus specierum an sint supra naturam agitur. l.4. ibid. q.3. quomodo nutriant. lib.4. ibid. q.1. corp. & opuscul. Brevil. part.6. cap.9.
11. De fractione specierum agitur. l.4. d.12. p.1. art.3. per tot.
12. Species sacramentales sunt sacræ nebulæ, seu nubes. in Sap. c.16. & in Luc. c.9. num.32. & serm.1. de dedic. templ. Vid. *Nebula*. Vid. *Nubes*. num.4.
13. Eucharistica admixtio aquæ cum vino, quia est sacramentalis debet fieri à solo Sacerdote: unde non sufficit fieri in dolio, vel ampulla. l.4. d.11. p.2. dub.4.
14. Eucharistia sub speciebus velatur tum in sensus solatium, tum in fidei meritum. l.4. d.11. p.2. dub.1.
15. Eucharistica species expriment corpus Christi verum sub ratione cibi convenientis, & communis, & efficacis. l.4. d.11. p.2. a.1. q.1. & in Ioan. c.6. n.55.
16. Eucharistia quoad efficaciam non continet necessario ambas species, sed solum quoad significantiam. l.4. d.11. p.2. a.1. q.2. corp. & in Ioan. c.6. n.56.
- Vnde soli Sacerdotes ambas offerunt. ibid. & op. Comp. Theol. l.6. c.16.
17. Hinc per speciem panis significat carnem Christi passam, & speciem vini animam traditam in Passione: non sic Baptismus, qui significat mortem, & sepulturam Christi, hinc sub unico signo. lib.4. distinct. 11. p.2. a.1. quæst. 2. ad argument.
18. Eucharistia est carbo ignitus. l.4. d.12. p.2. a.1. q.1. ad arg. & q.3. corp.
19. Eucharistia quando desinit esse Sacramentum absque mutatione locali, desinit ibi esse corpus Christi sola panis reversione, sicut ibi incœperat esse idem corpus sola conversione. l.4. d.13. a.2. q.1. ad arg.
20. Quomodo nos dicamur res Sacramenti. l.4. d.9. dub.4.
21. Eucharistiam peccator videns, tangensque an peccet. l.4. d.9. a.2. q.2. ad arg.
22. Eucharistica species quomodo convertantur in substantiam aliti. V. *Cibus*. n.10.
- Eucharistia figurata.*
1. Eucharistia præfigurata fuit in lege naturæ per sacrificium Melchisedech: in lege Moysis per agnum Paschalem, & manna: & in lege gratiæ quoad efficaciam in sanguine Christi, qui exivit de ejus latere. l.4. d.8. p.1. q.2. & l.4. d.23. a.1. q.2. corp. & in Luc. c.22. n.19. Item in Abel, in Abraham. op. Expos. Miss. c.4.
2. Eucharistia debuit præfigurari ratione difficultatis, tum dignitatis. l.4. d.8. p.1. a.1. q.1. & op. Comp. Theol. l.6. c.12.
3. De figuracione in manna. l.4. d.8. p.1. a.1. q.2. & in Sap. c.16. & serm.6. in Cœna Dom. & serm.2. fer.2. Pent. & l.4. d.24. p.1. a.1. q.3. ad arg.
- In Melchisedech, in Manna, in Agno paschali: in hostia: in victima: in holocaustis: in oblatione manna: in virga Ionathæ: in vino: in aqua: in sanguine. op. Comp. Theol. lib.6. c.12. in ligno vitæ. l.2. d.29. dub.2.
- In Arca testamenti. Ps.67.
4. Eucharistica confectio figuravit, & significavit totam Christi Incarnationem, & passionem. in Luc. c.22. n.19.
1. Eucharistia est lignum vitæ figuratum in illo Paradisi. lib.2. distinct. 29. dub.2.
2. Eucharistica Sacramentum potest dari aliquando, antequam de facto recipiatur Baptismus. l.4. d.7. a.3. q.3. ad 1.
3. Eucharistica fractio ad quid facta à Christo. l.4. d.8. p.1. a.2. q.3. ad 2.
4. Eucharistia quando adoranda sub conditione. l.4. d.8. p.2. dub.1.
5. Eucharistica unitas non est simplex, sed integralis, cum integretur per duo signa, & duas formas. l.4. d.8. p.2. a.2. q.2.
6. Eucharistica caro non digeritur corporaliter, sicut cibus corporalis. l.4. d.9. a.2. q.1. ad arg. nec Christus comeditur, seu atteritur. in Ioan. c.6. n.56. seq.
7. Eucharistia oblata à Christo bonis, & malis explicat magis Dei misericordiam, & ipsius indignationem majorem, quia malis misericordia vertitur in iram. l.4. d.9. ibid.
8. Eucharistica caro, & sanguis quo sensu dicuntur signum, & signatum visibile, & invisibile. l.4. d.10. p.1. dub.4.
9. Eucharistia demonstrat maximam Dei sapientiam, humilitatem, charitatem, largitatem. l.4. d.10. p.1. a.1. q.1. ad arg.
10. Eucharistia est pallium modicum Majestatis divina. l.4. d.10. ibid. ad 3.
11. Disputationes de Eucharistia sunt ab Ecclesia propositæ ad nutriendam fidem, & ad expellendos errores. lib.4. dist. 10. part.2. art.2. q.1. ad argum.
- Item quando possunt fieri absque peccato, & quando cum merito. l.4. d.11. p.1. dub.1.
12. Si aliquando monstratum est corpus Christi in Eucharistia alicui, tamen ibi non vidit existentiam pro ut ibi est, sed alio modo. l.4. d.10. p.2. a.2. q.2. corp.
13. Quænam locutiones, seu propositiones de communicatione idiomatum inter panem, & corpus Christi, & de transmutatione quænam sint veræ, & quænam falsæ. l.4. d.11. p.1. dub.2. & a.1. q.6.
14. Eucharistiam non credens sub una specie vidit miraculosè sanguinem exire ab hostia. l.4. d.11. p.2. a.1. q.2. ad 1.
15. Eucharistiam quare Christus dedit Judæ. l.4. d.11. p.2. dub.8.
16. Eucharistica sumptio ratione Verbi est refectio spiritualis: ratione carnis est refectio communis: ratione effectuum est salutaris. op. Brev. p.6. c.9.
17. Eucharistica cibus petitur in oratione Dominica. op. stin. p.3. c.17. & 18.
18. Eucharistia à Diabolo adorata. V. *Diaboli varia*. n.71.
19. Caro Christi est hamus. V. *Hamus*. n.1.
- Euge.*
- Euge quid sit, & quid significet. in Luc. cap. 19. num.17.
- Evidentia.*
1. Evidentia scientifica est duplex, scilicet in se, estque primorum principiorum: & in probando estque conclusionis scientifica. l.1. d.8. p.1. a.1. q.2. corp.
2. Evidentia scientiæ est aperta visio rei differtens à certitudine. l.3. d.23. a.1. q.4. in arg. & d.24. a.2. q.3. Vid. *Scientia*. Eviternum. V. *Aviternum*. Evum. V. *Avum*.

Eunuchus.

Eunuchus quare sit nomen generis masculini. in Ecclen.c.7.

Euphrates.

Euphrates interpretatur frugifer, fluviisque significat quartum librum sententiarum, seu dispensationem Sacramentorum, in quibus anima purgatur à culpa, & fœcundatur gratia. lib.1. Prolog.

Eusebia.

Eusebia est id quod latrìa. l.3. d.9. art.2. q.3.corp. V. Latrìa. n.8. V. Religio. n.2.

Eutræpelia.

Eutræpelia quænam virtus. op. Spec.an.c.3.

Ex.

1. Ex, præpositio importat habitudinem causæ, vel principii, & ob id distinctionem inter extrema. l.1. d.2.5. dub.2. & l.4. d.11. p.1. q.6. in arg. & in Ioan.c.1.n.1.

Item dicere potest etiam identitatem, & ordinem. l.2. d.1. a.3. q.1. ad 6.

Item dicit, vel partem, vel consubstantialitatem. l.2. d.7. p.2. a.2. q.1. ad arg.

2. Ex, potest dicere habitudinem principii motivi, & productivi, & etiam exemplaris. l.3. d.32. a.1. q.2. ad 1. & in Ioan.c.1.n.1.

3. Ex ipso, per ipsum, & in ipso an idem significant. l.1. d.36. dub.4.

4. Ex nihilo aliquid fit tripliciter potest exponi. l.1. d.5. dub.10. & l.2. d.1. part.1. a.1. quæst.1. ad argum.

Exaltatio.

1. Exaltatio Christi alia fuit secundum rem: alia secundum nostram cognitionem, convenitque Personæ Christi ratione naturæ. lib.3. dist.18. dub.3.

Quatuor exaltationes leguntur in Christo: in Transfiguratione: in Resurrectione: in Ascensione: & in die Iudicii. Pf.67.

Exaltatus est Christus, quia se humiliavit. in Luc.cap.14.num.12. in Cruce. serm.in Exalt. S. Cruc.

2. Exaltatio multiplex bona, & mala proponitur. Psalm. 36. prout est actus superbiæ est quadruplex. op.Cent.p.1.sec.17.

3. Exaltatio Dei in nos, & nostri in Deo qualis. Psal.120.

4. Exaltatio sui est depressio, & è contra. in Luc. c.14.n.12. & c.18.n.14.

5. Exaltatio triplex pœnitentis exponitur ob humilitatem cordis, oris, & operis. ser.4.Dom.10. post Pent.

6. Exaltatio S. Crucis septuplex proponitur: 1. quando ex patibulo latronum facta est regale vexillum: 2. in prædicatione Apostolorum: 3. in sua Inventione: 4. in ipsius ostensione facta Constantino: 5. in ejus recuperatione: 6. in fidelium adoratione: 7. in die Iudicii. serm. in Exalt. S. Cruc. V. Cruce. n.14. & 15.

Examen.

1. Examen peccatorum reiterandum pluries in die à volente proficere in perfectione. opusc. Memor. 25. & opusc. Exerc. q. spiritualia. & op. de perfec. vit. ad for. cap.1. & opuscul. de purit. consc. cap.16. & opusc. Phar. l.4. c.7. & op. de 7. itin. æt. itin. 4. dist. 4. artic. 2. & opuscul. Solil. c.1. & opusc. Meditar. vit. Chr. cap.56. & opuscul. disciplin. ad Novit. part. 1. cap. 7. & part. 2.

cap. 1. Vid. *Conscientia.* num. 31. Vid. *Discussio.*

2. De modo examinandi conscientiam ante confessionem. op. de purit. consc. c.1. & seq. V. *Conscientia.* n.31. V. *Confessio.* n.1.

3. De examine ante meditationem faciendo modus. op. Incend. c.1.

Excœcatio.

Excœcatio quomodo dicitur esse à Deo. in Ioan. c.12. n.40. V. *Obduratio.*

Excedere.

1. Excessus mentis quot modis fiat. Pf.115. & op. Itin. ment. c.7.

2. Excessus quare dicitur Passio Christi. in Luc. c.9. n.31. V. *Christi passio.* n.145.

Excellentia.

1. Excellentia, seu excessus objecti supra potentiam est duplex, scilicet vel destruens, vel conservans, hoc secundo modo est objectum Beatorum. l.3. d.14. a.1. q.3. ad 5. & lib.1. d.1. a.3. q.1. ad argum.

2. Quare excellens intelligibile non corrumpit intellectum, sicut sensibile sensum. l.1. dist.1. a.3. q.1. ad arg.

Exceptiva.

~~Exceptiva non excipit nisi contentum sub termino: unde hæc nihil valet, nullus homo currit nisi asinus. l.1. d.21. dub.3.~~

Excitatio.

Excitatio peccatoris fit à Deo infusione gratiæ: clamore suæ doctrinæ: luminis illustratione: & impulsu castigationis, qui ad hæc non excitantur, sunt similes letargicis, qui dormiendo moriuntur. in Ioan. col. 51.

Exclamatio.

Exclamatio quid sit. in Sap. c.12.

Exclusio.

Exclusiva dictio, ut, solus, solum, quid importet, & quomodo explicanda. l.1. d.21. a.1. q.1. & 2. ad arg. & a.2. q.2. ad arg.

Excommunicatio.

1. Excommunicatio est censura, qua homo baptizatus separatur à communione Sacramentorum, præcipue Altaris, à communioneque fidelium, & suffragiorum Ecclesiæ quantum ad exteriorem conversationem: non verò quantum ad dilectionem interiorem: hac enim nullus potest unquam privari. lib.4. d.18. p.2. a.1. quæst. 1. per tot. præcipue ad argum. & opusc. Centil. part.1. sec.27. & l.2. d.11. a.2. q.1. ad arg. & op. spec. an. c.1. Vnde excommunicandus debet esse baptizatus: & ob id subditus Ecclesiæ. lib.4. distinct.18. ibid. quæst.4. ad argum. Finis excommunicationis. V. *Ecclesia.* n.27. V. *Paganus.* num.1.

2. Excommunicatio est duplex major, & minor: utraque aufert communionem Sacramentorum: major verò etiam communionem fidelium. l.4. d.18. p.2. a.1. q.1. ad arg. & op. Cent. p.1. sec.17. & l.4. d.18. p.2. ibid. q.5.

3. Excommunicatio dicit malum, damnum, & pœnam: unde est sicut plaga, seu sectio, quæ dolorem facit, & est medicina apostematis. l.4. d.18. ibid. q.1. ad argum. & l.2. d.11. a.2. q.1. ad 6. & l.4. d.18. p.2.

4. Excommunicatus traditur in potestatem Sathanæ, quia privatur munimentis contra hostem necessariis. l.4. d.18. part.2. a.1. q.1. ad 5. & Pf.139.

5. Antiquitùs in primitiva Ecclesia excommunicati vexabantur etiam corporaliter ; nunc verò solum in anima. l.4.d.18.p.2.ibid.
6. Quæ differentia sit inter excommunicationem, interdictum, & suspensionem. opusc.Cent.p.1. sec.27.
7. Excommunicationis, & excommunicati mala enumerantur. lib.4. d.18.p.2.dub.1. & op.Cent. p.1.sec.17.& op.Spec.an.c.1. Excommunicationis pluries repetitæ in unum mala.l.4.ibid.q.4.
8. Excommunicandi potestas in quibus Prælati resideat. l.4. ibid.q.3.& op.Brev.p.6.c.10. Non est necesse, quod sint Sacerdotes : isti enim habent potestatem clavium in foro pœnitentiali, quæ est Ordinis : at Prælati eam habent etiam jurisdictionis in foro judiciali. l.4. d.18. p.2. a.1. q.3. Quomodò multitudo aliqua potest excommunicare : non autem excommunicari. ibid. l.4. ad ult.
9. Potestas excommunicandi candidata fuit à Christo Prælati Ecclesiæ. ibid. ad arg.
10. Excommunicatio injusta triplici ex capite potest esse : tuncque aequaliter est timenda, & in foro fori absolvenda. l.4. d.18. p.2. dub.2. & art.1. q.6. & ferm. 1. Dom. 11. post Pent. sed magis timenda ab eo, qui excommunicat. op. quare frater. Mtn. prædicant. In quibus casibus est nulla. opusc. quare ibid. Debet tamen sustineri ad vitandum contemptum. l.4. d.18. p.2. a.1.q.6.
11. Excommunicatio alia est à jure, quæ principaliter est ad culpam præcavendam, minùs principaliter est ad conservandam libertatem Ecclesiæ : alia est ab homine seu iudice, quæ principaliter est ad infringendam contumaciã, secundariò ad emendationem : 1. est conservativa medicina : 2. est curativa. op. Cent. p.1. sec.17.& l.4.d.18.p.2.a.1.q.2.corp.& quæst.5.ad argum.
12. In quibus casibus possit quis excommunicari. l.4.d.18.ibid.q.2.corp.& q.6.& op.Cent. ibid.& T.1.d.11.dub.2.
13. Excommunicatio solemnis fit cum candelis accensis, & extinctis, & solum per Episcopum. l.4.d.18.p.2.a.1.q.2.ad arg.
14. Excommunicatio potest ferri pluries in unum, & etiam pluries absolvi. lib.4.dist.18.ibid. q.4. ad arg.
15. Excommunicationes latæ à jure aliquæ sunt nulli reservatæ, aliæ Papæ. l.4.ibid.q.6. Minor potest absolvi à quolibet Confessario. ibidem. quæst.6.
16. An excommunicatus possit absolvi invito ipso. l.4.d.18.p.2.q.6.
17. Excommunicatio minor est ob veniale peccatum : unde non est participatio in culpa, sed tantum in pœna : imò probabile est nullum esse peccatum. lib.4.dist.18.part.2.art.1. quæst.5. ad argum.
18. Communicatio cum excommunicatis in quibus casibus sit licita. l.4. ibid. q.5. & op. Cent. p.1.sec.17.
19. In articulo mortis potest absolvi quælibet excommunicatio à quolibet Confessario. lib.4. d.18.p.2.q.6.
20. Excommunicatio lata à iudice potest solum absolvi ab ipso, vel à suo superiore. l.4. d.18. p.2.a.1.q.6.
21. Excommunicandi jurisdictionis, & absolutionis qualiter differant. lib.4. dist.19. art.3. quæst.2. ad 3.
22. Nemo potest seipsum excommunicare. lib.4. dist.19. ibid. Potest tamen aliquis se punire tanquam excommunicatum. l.4. dist.17. part.2. dub.4.
23. Ecclesia privat excommunicatum suis suffragiis ; non verò omnimodè orationum suffragio. l.2.d.11.a.2.q.1.ad arg.
24. Excommunicatio major est damnatorum, à qua numquam absolventur. ferm. 2. de dedic. Eccles.
25. Abbas non potest alteri conferre facultatem excommunicandi se ipsum. l.4.d.19.a.3. quæst.2. Vid. Abbas. n.3.
26. Excommunicatio ob peccatum mortale contrahitur privatim. V. Ecclesia. num. 56. V. Forum. n.1.

Excrementum.

27. Excrementa corporis humani sunt in duplici discrimine : scilicet residuitatis, & impuritatis. l.2.d.20.a.1.q.2.ad 1.

Excusatio.

- Excusatio quomodò faciendâ de operibus proximi. op. Phar. l.4.c.6.
- Excusatio vitanda quando quis corrigitur. opusc. Phar. l.4.c.3.

Executio.

- Executio finalis sententiæ qualiter fiet. opusc. diæt. sal. 1.9.

Exemplar. Exemplatum. Exemplum.

1. Exemplar est forma ad cujus imitationem aliquid fit. op. Comp. Theol. l.1. c.25. Vid. Forma. n.1. V. Causa exemplaris. n.70. seq.
- Est duplex interiùs in mente, estque ratio secundum quam artifex producit sua opera : & exteriùs, & directivum, ad quod aspiciens qui ignorat artem operatur. l.3.d.11.a.1.q.2. corp.& l.4.d.43.a.1.q.6.corp.
2. Exemplar, Idea, & ratio in Deo sunt idem : tamen habent aliquam diversitatem : nam Idea importat causam efficientem : exemplar formalem : & ratio finalem : Deus enim est principium, à quo omnia sunt : est exemplar, & forma, ad cujus imitationem sunt, & finis ad quem sunt. op. Comp. Theol. l.1. cap.25. & opuscul. Brev. part.1. cap.8. Vid. Deus Trinitas. n.73. seq.
- Deus est exemplar omnium rerum. ferm. 12. Hex. & ferm.6. ibid. & op. Brev. p.1.c.1.
3. Exemplar in Deo est unum : Ideæ verò, & rationes plures secundum nostrum modum intelligendi tantum : exemplar enim connotat causalitatem rerum, quæ in causa sunt unum : Idea verò, & rationes dicuntur respectu rerum, quæ sunt plures. opuscul. Comp. Theolog. l.1. cap.25.
4. Exemplans, & exemplatum differunt in Deo : quod primo modo procedit verbum : 2. modo creaturæ, quia importat causalitatem in ordine ad effectus. l.1.d.6.a.1.q.3.
5. Exemplar, & imago sic differunt, quod exemplar dicit expressionem per modum activi ; imago per modum passivi, idest quod alterum exprimit. l.1.d.31.p.2.a.1.q.1.corp.
6. Exemplar in Divinis dicitur essentialiter, quia dicit rationem producentis. l.1. d.31. p.2. art.1. q.1. ad 2.

7. Chri

7. Christus est exemplar nostræ prædestinationis respectu nostri in credendis, & in operandis. l. 3. d. 11. a. 1. q. 2. corp. Ejus passio exemplar omnium virtutum, & operationum nostrarum. op. Stim. p. 1. per tot. & op. Brev. p. 4. c. 9. Exemplar omnium virtutum. serm. 18. Hex. & opuscul. Meditat. vit. Chr. cap. 15. & in Ioan. col. 61.
8. Exemplar est duplex: 1. in quo res cognoscitur, sicque est Filius Dei: aliud in quo res inchoatur, seu exemplificatur, sic est creatura: sicque hoc secundo modo Christi Resurrectio est exemplar nostræ justificationis. l. 4. d. 43. a. 1. q. 6. corp.
9. Exemplar nostrum est Christus. Vid. *Christi varia*. n. 188.
10. Exemplar paupertatis. Vid. *Franciscus*. n. 2.
- Exemplum.*
1. Exemplum est duplex, vel perfectè, exprimens consimiliter omnino, sicque est Filius Dei, & respectu Dei nulla creatura est talis: vel aliquo modo, & imperfectè manuducens, sic sunt creaturæ. l. 1. d. 19. p. 1. dub. 7. Quare non dicitur clavis. lib. 4. d. 18. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg.
2. Exemplum est species argumentationis syllogisticæ. l. 3. d. 23. a. 1. q. 5. ad 2. V. *Argumentum*. n. 2. V. *Ratiocinatio*. n. 3.
3. Exempli boni, & mali vis, à quo accipiunt modum operandi successores. l. 3. d. 25. art. 2. q. 2. ad argum.
4. Exemplum est semen doctrinæ terminans ad oculos, sicut vox ad aures, & inspiratio ad cor. Pl. 125.
5. Exemplum bonum quàm Deo charum. in Luc. c. 6. n. 25. Facit opus magis gratum Deo. l. 2. d. 40. a. 2. q. 1. Quale bonum. serm. 3. & 5. Pent. & ser. 2. fer. 3. Pentec.
6. Exempla superiorum quàm sint necessaria plebi. ser. 1. Dom. 1. post oct. Pasch. & ser. 2. Dom. 3. post Pent. & op. Phar. l. 1. c. 12.
7. Exemplum bonum summè necessarium Prædicatoribus. serm. 1. Dom. 4. post oct. Pasch. Item Religiosis. op. Instit. Novit. p. 1. c. 38.
8. Exempla SS. PP. proponuntur imitanda. in Luc. cap. 6. n. 25. & serm. 3. fer. 3. Pent. Omnium virtutum habentur in sacra Scriptura. op. princ. S. Scripturæ.
9. Exemplum malum quàm grave malum. serm. 3. Dom. 2. post Pasch. ejus vis in trahendo homines ad Diabolum. serm. 2. fer. 4. Pent. & serm. 2. Dom. 3. post Pent. & serm. 2. de Apost. & opusc. Eccles. Hier. part. 1. cap. 2. & opuscul. quæst. sup. regul. S. Franc. quæst. 19. & opusc. Phar. lib. 1. c. 12.
10. Exempli boni vis in trahendo ad cælum. serm. 2. fer. 4. Pent. & serm. 3. Dom. 19. post Pent. & serm. 2. de Apost. & serm. 1. de Dedic. Eccles. & opusc. Phar. l. 4. c. 46. & opusc. de Eccles. Hier. lib. 1. cap. 2. & opuscul. quæst. sup. reg. S. Francisc. quæst. 19. Est odor Ecclesiæ. V. *Ecclesia*. n. 142. Exempla magis movent, quàm verba. op. Brev. procem. Sunt vestimenta Apostolica imposita super pulchrum asinæ. in Luc. c. 19. n. 35.
11. Varia exempla proponuntur tam in bono, quàm in malo. serm. 3. fer. 3. Pentec. & serm. 1.

- fer. 4. Pentec. & serm. 1. de S. Matth. quæ valdè juvant rudes. serm. 4. Dom. 12. post Pentecost. & lib. 3. dist. 9. art. 1. quæst. 6. in corp. & serm. 2. de S. Laur. & serm. 1. de S. Barth. & serm. 6. 8. & 10. de Apost. & serm. 4. de uno Marr. & serm. 1. de plur. Marr. & serm. 3. ibid. & serm. 2. & 5. de uno Confess. & serm. 3. de B. Virg. & serm. 1. & 4. de Angel. & serm. 5. de una S. Virg. & opuscul. diæt. fal. tom. 1. cap. 1. & serm. 2. 3. & 5. & 6. op. de dec. præc. & opuscul. de perfec. vit. ad for. cap. 6.
12. Exemplum, seu similitudo de amore sponsi, & sponsæ. l. 1. dist. 10. art. 2. quæst. 1. corp. De Prædestinatione. l. 1. d. 40. art. 2. q. 2. ad 6. & q. 1. ad 1. De ordine universi. l. 1. d. 44. a. 1. q. 3. ad 4. De taciturnitate in B. Virg. opusc. medit. vit. Chr. cap. 3.

Exequia.

Exequiæ non cum pompa celebrandæ mortuis; licet consuetudo locorum servari possit. in Ioan. c. 19. n. 40.

Exercere: Exercitium: Exercitatio.

1. Exerceri debemus specialiter ad tria: ad puritatem per carnis mortificationem: ad æquitatem nos diiudicando; & ad pietatem proximos ædificando. Pl. 118. c. 1. v. 15.
2. Suadetur exercitatio in sanctis operibus propriis Religiosorum multis auctoritatibus SS. PP. op. Phar. l. 4. c. 4. Impigrè facienda: quàmque noxia sit procrastinatio. op. de proc. relig. proc. 4. c. 4. & op. de regim. an.
3. Exercitia quædam spiritualia ad vitam religiosam proponuntur. op. exerc. quæd. spir. & op. de 7. itin. æt. per tot. & op. Instit. Novit. part. 1. cap. 37. Ordo præcipuè servandus. opusc. Myst. Theol. c. 3. p. 3.
4. Exercitia quædam proponuntur pro oratione mentali practicanda. op. Soliloq. præfat. & per tot. & op. Itin. ment. c. 7.
5. Exercitatio bona sensuum interiorum signum est gratiæ habitantis in anima: exteriorum est signum vitæ corporalis. op. de 7. Itin. æt. itin. 4. d. 4. a. 2.
6. Exercitia vitæ activæ, & contemplativæ enarrantur. op. medit. vit. Chr. c. 48. & seq.
7. Exercitia Beatæ Virginis enarrantur. op. medit. ibid. c. 3.
8. Exercitus ordo est, ut tribunus super Centuriones sit: Centurio super quinquagenarios: quinquagenarius super decuriones: decurio super decem, qui sunt ab uno. l. 4. d. 19. a. 3. q. 1. in argum.

Exhortatio.

Exhortatio bona, & prædicatio agitur. op. Bibl. paup. c. 27.

Exigentia: Exigere.

Exinanitio.

Exinanitio Christi. V. *Christi adventus*. n. 1.

Existere.

1. Existere est esse extra suas causas, seu esse in mundo. Vid. *Esse*. & lib. 1. dist. 39. art. 1. q. 1. ad 3.
2. Existencia corporis Christi in Eucharistia. l. 4. distinct. 10. part. 2. artic. 2. per tot. Vid. *Eucharistia*.

3. Exi

8. Existencia est novus mundus essendi substantialis rei, quæ ab agente tribuitur formis. l. 4. dist. 43. a. 1. q. 4. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 1. corp. & l. 2. distinct. 15. a. 1. quæst. 1. V. *Formæ latitantes* & c. num. 27.

Existimare.

Existimare se cæteris viliores est perfectæ humilitatis. op. Stim. p. 2. c. 6. & 10.

Exitus.

1. Exitus multiplex bonus, & malus. Pf. 113.
2. Exitus Christi qualis sit. in Luc. c. 5. v. 27.

Exorcismus.

Exorcismus pertinens ad baptismum explicatur. op. Comp. Theol. l. 6. c. 10. & l. 4. d. 6. p. 2. dub. 7. & a. 3. per tot. quantum valeat contra Diabolum. l. 4. d. 6. p. 2. a. 3. q. 2. & op. Comp. Theol. ibid. aliquando non habet efficaciam iusto Dei iudicio permittente. l. 4. d. 34. a. 2. q. 2. ad 3. V. *Ordo Exorcista.*

Exordium.

1. Exordium quatuor partes exigit: duas ex parte operis, scilicet auctoritatem, & utilitatem: duas ex parte docentis, scilicet humilitatem, & facilitatem: In auctoritate facit dociles auditores: in utilitate attentos: in alijs duabus captat benevolentiam. l. 1. prolog. sent.
2. Exordium, initium, & principium quomodo differant. Pf. 101. V. *Initium*. n. 1. & 2.

Expectare.

Expectare bona à Deo multipliciter fit. Pf. 39. & Pf. 118. c. 11. v. 6.

Expediens. Expedire.

Expelli.

Expelli à Deo quid. V. *Homo ad Deum*. n. 111. V. *Dei varia*. n. 108.

Experientia.

1. Experientia est usus alicuius potentie animæ, per quam cognoscit se aliquid habere. l. 3. d. 23. dub. 4. & Pf. 118. c. 5. v. 7.
2. Vel experientia est præsentialis actus, & notitia obiecti cuiuslibet potentie: & hoc vel active, vel passive, vel utroque modo. op. de 7. itin. et. itin. 6. dist. 1.
3. Experientialis cognitio est sensuum exteriorum, & interiorum sicque: anima respectu humanitatis Christi, & eius divinitatis acquirit talem notitiam. op. de 7. itin. ibid. d. 2.
4. Experimentum fit ex multis memorijs, & sensibus: & ex multis experimentis fit unum universale, quod est principium scientie. ser. 3. Hex. & l. 3. d. 14. a. 3. q. 2. ad 3.
5. Experimentalis cognitio. V. *Cognitio*. n. 3. & 94. V. *Christi cognitio*. n. 32.

Expiratio.

Expirando clamare est opus miraculosum, ut in Christo. in Luc. c. 23. n. 47.

Exponere.

Modus exponendi S. Scripturam traditur. op. Brev. in prol.

Expressio.

Expressio alia interior: alia exterior. l. 1. d. 31. p. 2. q. 1. corp.

Exprobrare. V. *Convicium*.

Extasis. V. *Ecstasis*.

Extensio.

1. Extensio quantitatis sequitur compositionem. l. 2. d. 8. dub. 3. & lib. 2. distinct. 3. part. 1. a. 1. q. 2.

ad 4. & d. 12. a. 2. q. 1. fund. 3. & lib. 2. distinct. 13. a. 2. q. 1. corp. V. *Dimensio*. V. *Quantitas*. V. *ignis*. num. 5.

2. Extensio est in ordine ad subiectum, vel ad obiectum. l. 3. distinct. 14. art. 3. quæst. 3. ad arg.
3. Extensio formæ est duplex: vel enim est formæ, quæ est subiectum quantitatis, sicque corporea: vel secundum dependentiam in operari, sicque est sensitiva. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 3. ad 3. V. *Forma*. n. 20.

Exteriora.

Exteriora solum indicat Ecclesia. V. *Ecclesia*. n. 37

Exterminare.

Exterminare. V. *Mors*. n. 40.

Extinguere.

Extinguibilitas, & inextinguibilitas an sint proprietates ignis, & quomodo per artem possit fieri inextinguibilis. l. 4. d. 44. p. 2. art. 2. quæst. 1. ad arg.

Extra.

1. Extra, potest dicere situm, & etiam superexcellenciam, ut Deus est extra Mundum. lib. 3. distinct. 37. p. 2. a. 1. q. 3. ad 1. dicitque potentialem præsentiam ad locum. op. Comp. Theol. l. 1. cap. 17.
2. Extra transire dicitur dupliciter. l. 1. d. 40. art. 1. q. 1. ad arg.
3. Extraneitas, ut dicit distinctionem, est in Divinis: sed proprie non. lib. 1. distinct. 5. art. 1. quæst. 1.
4. Extraneus, & domesticus, quo ordine diligendi sunt. V. *Domesticus*. n. 1.

Extrema unctio.

1. Extrema unctio est unum ex septem Sacramentis Ecclesie institutis à Christo, vel immediate, vel mediate. op. Cent. p. 3. sec. 47. & 52. & l. 4. d. 23. per tot. & op. Brev. p. 6. c. 1. & seq. & c. 11. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 35. V. *Unctio extrema*. V. *Sacramentum*.
2. Extrema unctio est Sacramentum propriissimum legis novæ; sicut & Confirmationis, quo signatur gratia Spiritus Sancti, quo inungitur quis in regem, ut in regnum cælorum possit introire tamquam in suum. lib. 4. dist. 23. art. 1. quæst. 2. corp. & op. Cent. & Brev. ubi supra & op. Comp. Theol. ibid.
3. Extrema Unctio fuit instituta à Spiritu Sancto per Apostolos, & promulgata per S. Iacobum. l. 4. d. 23. a. 1. q. 2.
4. Quare Confirmatio dicitur unctio maior respectu unctiois extremæ. l. 4. d. 23. dub. 2. & op. Cent. p. 3. sec. 52. & op. Brev. p. 6. cap. 1. & Comp. Theol. l. 6. c. 35.
5. Extrema unctio principaliter contra veniale: secundario ad alleviationem corporalis infirmitatis, sed principaliter ad vigoracionem animæ. l. 4. d. 23. a. 1. q. 1. & præcipue ad ult. & op. Cent. part. 3. sec. 52. & Brev. ibid. & Comp. Theol. ibid.
6. Effectus extremæ unctiois enarrantur. l. 4. d. 2. dub. 1. & 2. & a. 1. q. 3. & d. 23. a. 1. q. 1. & seq. & op. Cent. part. 3. sec. 52. & Brev. p. 6. c. 1. & seq. & c. 11. & Theol. ibid.
7. Extremæ unctiois signum, & res, & res & signum simul quænam sint. lib. 4. d. 23. ibid. q. 1. corp. & op. Cent. ibid. & Brev. ibid. & Comp. Theol. ibid.

8. Quare datur tantum in infirmitate periculosa. l.4. *ibid.* q. 1. ad 2. & a. 2. q. 2. & op. Cent. *ibid.* & Brev. *ibid.* & Comp. Theol. *ibid.*
9. Extrema unctio non est Sacramentum necessitatis : at si omitteretur ex contemptu , peccaretur mortaliter. l.4. d. 23. dub. 4. & a. 1. quaest. 2. ad 1.
10. De ordine, quo collocatur inter Sacramenta agitur. l.4. d. 2. dub. 1. & a. 1. q. 3. & d. 23. dub. 1. & op. Cent. p. 3. sec. 47. & Brev. part. 6. cap. 1. seq. & Comp. Theol. l. 6. c. 1. & seq.
11. Quamnam materia extremæ unctiois, & forma. l.4. d. 23. a. 1. q. 3. & 4. & op. Cent. p. 3. sec. 52. & op. Brev. p. 6. c. 11. & op. Comp. Theol. lib. 6. cap. 35.
12. Debet esse prius consecrata ab Episcopo, quare. V. *Eucharistia materia.* n. 9.
13. Potestas consecrandi materiam extremæ unctiois residet penes Episcopos tantum. lib. 4. d. 24. art. 1. q. 3. ad arg. & op. Cent. *ibid.* & Brev. *ibid.* & Theol. *ibid.*
14. Minister extremæ unctiois est solus Sacerdos, & quare. l.4. d. 23. a. 2. q. 1. & op. Cent. *ibid.* & Brev. *ibid.*
15. Unctio qua Apostoli, & alij sancti sanabant infirmos non erat hoc Sacramentum. l.4. d. 23. a. 1. q. 2. ad 3. & a. 2. q. 1. ad 6.
16. Extrema unctio quare non datur militi in bello, & damnato ad mortem. l.4. d. 23. art. 2. quaest. 2. ad arg. & op. Cent. *ibid.* & Brev. *ibid.* & comp. Theol. *ibid.*
17. In quibus membris debeat fieri unctio, & etiam cæcis, surdis &c. l.4. d. 23. a. 2. q. 3. & op. Cent. & Brev. *ibid.*
18. Extrema unctio quare, & quando possit irrorari. lib. 4. d. 23. a. 2. q. 4. & op. Cent. & Brev. *ibid.*
19. Extrema unctio non potest dari nisi adultis ratione utentibus. op. Cent. part. 3. sec. 52. & op. Brev. l. 6. c. 11.
20. Extrema unctio cur in oleo simplici consecrato absque balsamo fiat. op. Brev. *ibid.* & l. 4. d. 23. a. 1. q. 3.
21. Extremæ unctiois, & Confirmationis septem differentiarum enarrantur. op. Cent. part. 3. sec. 52.
22. Extrema unctio Diaboli quam. ser. 4. Dom. Trin. V. *Diaboli varia.* n. 67.
- Extrema.*
1. Extrema participant naturam medij, & vice versa in physicis : non verò in moralibus. lib. 3. d. 23. a. 1. q. 1. ad arg.
2. Extrema solvuntur medio soluto ; quomodo intelligendum. l. 3. d. 21. a. 1. q. 2. ad 2.
3. Quomodo sit vna medietas inter duo extrema. l. 3. d. 26. a. 2. q. 1. ad arg.
4. Quando sit verum, quod si ponuntur extrema ponendum est medium. l. 3. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg.
5. Quomodo sit verum, quod si duo communicant in tertio, quod illud, in quo communicant maneat idem in transmutatione. l. 4. d. 11. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg.
- Exulceratio intestinorum. V. *Dysenteria.*
- Exultare. Exultatio.*
1. Exultatio multiplex proponitur bene operantium. Ps. 118. c. 7. v. 15.
2. Exultare est cum magna alacritate gaudere. in Io. c. 8. n. 58.
3. Exultatio in adversis proximi quid sit, estque filia Invidiæ. op. Cent. p. 1. sec. 19.
- Exurgere.*
1. Exurgere dicitur multipliciter in Sacra Scriptura. Ps. 34.
2. Exurgere Dei quid sit. Ps. 16. Christi. Ps. 34.
- Ezechias.*
- Ezechias interpretatur auxilium, significatque Christum. ser. 7. in Nat. Dom.

F

F A B E R.

1. **F**abrilis ars est mechanicà, quæ versatur circa figuras exteriores ad operimentum hominis. op. de reduc. art. ad Theol. & op. de decem præc. ser. 4. degenerat à cognitione Philosophiæ : & quomodo dicitur donum descendens à Patre luminum. op. de reduc. *ibid.* V. *Mechanicus.* V. *Ars.*
2. Fabri prunæ aspersæ modica aqua, virtute eorum refrenata, & ad sua principia interiora reducta, vigoratur, & extra redit fortior. serm. 2. de vno Confes.
3. Fabri materia circa quam versatur est vel ferrum, vel metallum, vel lapis, vel lignum. op. de decem præc. ser. 4.
4. Faber est Christus. V. *Christi attributa.* n. 122. Item & Diabolus. V. *Diaboli varia.* n. 68.
- Fabianus.*
- Fabianus, & Fabius Maximus Romanus quantum bonum commune supra privatum proprium familiæ dilexerit. ser. 1. de S. Nicol. & s. 1. de Convers. S. Paul.
- Fabricius.*
- Fabricius Romanus quantum abhorruerit corporis voluptates. ser. 1. de S. Io. Bap.
- Fabrica.*
1. Fabricæ spiritualis, & materialis differentia qualis. l. 4. d. 22. a. 3. q. 1. corp.
2. Fabricæ spiritualis fundamentum est Christus removens, prohibens est pœnitentia, collocans est charitas, defendens contra ventum prosperitatis est humilitas, contra verò ventum adversitatis est patientia. l. 4. d. 22. a. 3. q. 1. corp. V. *Christi attributa.* n. 88. V. *Fundamentum.* n. 2.
3. Fabrica spiritualis tendit sursum, quia eius fundamentum, scilicet Christus est sursum : materialis verò deorsum ratione fundamenti, quod est deorsum. l. 4. d. 22. art. 3. q. 1. corp. V. *Edificium.* n. 3. & 4.
4. Fabrica vitæ Christianæ, seu spiritualis exigit cognitionem trium veritatum, scilicet

licet quo debeat tendere, adiutorium per quod incedere possit, & via per quam debeat incedere: primum est præmium æternum, & fructio Dei: secundum est adiutorium Sacramentorum: tertium est exercitium virtutum, per quod declinet à malo & hoc per penitentiam, & mortificationem, & tendat in bonum, per fidem, & dilectionem. l. 4. d. 22. a. 3. q. 1. ad arg.

Fabula.

1. Fabula propriè, quæ est Poëtarum est dictum aliquod, quod nec est verum, nec verisimile: Impropriè est omne verbum otiosum sive verum, sive falsum, & etiam quod fingunt Hæretici. Pl. 118. n. 85.
2. Fabula quædam Æsopi, qua retunditur vana gloria, proponitur. ser. 1. de S. Marc.
3. Fabulationum confectarum à Indæis, & Hæreticis, & propositarum à sensualitate interiùs, & exteriùs ab objectis externis expenditur vana compositio, propositio, suppositio, & oppositio cum lege Dei. Pl. 118. c. 6. v. 5.

Facere.

1. Facere & agere differunt, quod agere exigit in quid agat, non quid agat: facere exigit quid agat, non in quid: vnde creare est facere, non agere: fabrefacere est agere, quia exigit materiam, in quam agat. l. 2. d. 1. p. 1. art. 1. q. 1. ad. 4. V. *Agere*. n. 73. V. *Actio*. n. 48.
2. Facere Dei dicitur, vel creare, vel concreare, vel cooperari. l. 2. d. 37. dub. 2.
3. Facere, vel fieri propriè non accipitur in Divinis, nisi respectu effectuum creatorum: facere enim dicit principium, & causam cum effectu, quæ sunt realiter distincta. l. 1. d. 39. art. 1. q. 1. ad 3. & l. 3. d. 4. dub. 6. facere dicit operationem virtutis effectivæ, maxime per voluntatem.
4. Facere, loqui, & velle in Deo sunt vnum & idem. in Luc. c. 1. n. 37.
5. Facere, & generare differunt, & quomoddò. l. 3. d. 4. dub. 6. V. *Generatio*. n. 45.
6. Factus, factum quomoddò importet mutationem præcedentem, & fieri antecedenter, & quomoddò est complementum rei fiendæ, & in propositione quem sensum habere possit. lib. 3. d. 7. a. 1. q. 1.
7. Facere aliquid esse in hoc, quomoddò est ratio individuationis. l. 1. d. 5. a. 2. q. 2. ad arg.
8. Facere aliquid, quo facto necessariò aliud sequitur, tunc effectus attribuitur id facienti, quando illud facit ad quod effectus consequitur directè, & secundum ordinationem operationis, & intentionem agentis: quando verò per accidens consequitur, tunc nequaquam ei attribuitur. l. 2. d. 32. a. 3. q. 2. ad 2.
9. Facere quod in se est, vt disponatur ad gratiam quomoddò intelligitur, & an peccator absque omni gratia gratis data id possit. l. 2. d. 28. a. 2. q. 1. ad 4.

Facies.

1. Facies Dei est cognitio divinitatis eius ad homines: vel est invisibilis essentia divinitatis. op. Sum. de Essentia. Item est Sapientia notificans, gratificans, & magnificans. Pl. 118. c. 9. v. 7.
2. Facies interior animæ, & eius portio superior rationis, quæ nata est videre Deum. in Ecclen. c. 8. n. 1.
3. Facies exterior hominis notificat eum. Pl. 118.

c. 9. v. 7. notificatque temperamentum corporis. ser. 1. de S. Greg. Papa.

4. Faciei elegantis exteriores effectus sunt notificare, gratificare, & magnificare. Pl. 118. cap. 9. vers. 7.

Facilitas. V. *Habitus*. V. *Dispositio*.

Factibile. V. *Facio*.

Facultas. V. *Scientia*. V. *Potestas*.

Facundia.

Facundia Christi. V. *Christi varia*. n. 299.

Falco.

1. Falco est avis regia, vivens de rapina. ser. 1. de vno Confes.
2. Falco clementia naturali ductus alit pullum aquilæ proiectum ab Aquila de nido. serm. 1. ibid.
3. Falco videns, vel sentiens aquilam in aere, illa die abstinet se à præda ob timorem. serm. 1. ibid.

Fallacia. Fallax. Fallere.

1. Fallacia est per verba decipiens proximum causa lucrandi; quomoddò distinguatur à fraude, & à prodicione. op. declar. term. Theol. & op. Cent. p. 1. sec. 22.
2. Fallacia mundi detegitur. op. Solil. c. 2.
3. Fallacia mulierum notatur. op. Bibl. paup. c. 128.
4. Fallacia Diaboli versatur præcipuè in viris spiritualibus in iudicando temerariè alios. op. Stim. p. 1. c. 7.
5. Fallere est idem ac falsum dicere: non est autem idem ac decipere propriè: vnde mendacium est falsitas propriè, non verò deceptio nisi in verbis. l. 3. d. 38. a. 1. q. 5. ad 4.
6. De fallacia divitiarum. V. *Dives*. n. 25.
7. Fallacia logica consistit in variatione suppositionis terminorum in propositionibus. l. 1. d. 33. a. 1. q. 3. ad 2. V. *Suppositio*.
8. Fallacia accidentis in quo consistit. l. 1. dist. 33. a. 1. q. 3. ad 2.
9. Fallacia consequentis, in quo consistit. lib. 1. d. 39. a. 1. q. 3. ad arg. & l. 1. d. 41. a. 2. q. 2. corp. & l. 2. d. 1. a. 3. q. 1. ad 3. & l. 3. d. 7. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 3. d. 22. a. 1. q. 3. ad 1. V. *Consequens*. n. 4.
10. Fallacia figuræ dictionis, in quo consistat. l. 1. d. 41. a. 2. q. 2. corp.

Falsitas. Falsum.

1. Falsitas est defectus veritatis in re, quæ nata est verificari: vnde propositio dicitur falsa, quando non repræsentat rem, sicut res est, vel res non est, sicut repræsentat propositio, ob id dicitur falsitas defectus adæquationis. l. 2. d. 37. a. 2. q. 2. corp. & l. 3. d. 38. per tot. spalsim, est ex discordia intellectus ad rem cognitam. l. 1. d. 38. a. 2. q. 1. ad 4.
2. Falsitas enuntiationis est circa veritatem accidentalem ipsius. l. 2. d. 37. ibid. & l. 3. d. 38. ibid. V. *Enuntiatio*. n. 2. sec.
3. Deus non potest facere falsitatem, quomoddò intelligendum. l. 2. d. 37. ibid.
4. Falsitatem dicere, & fallere qualiter differant. lib. 3. distinct. 38. art. 1. quæst. 1. corp. V. *Mendacium*.
5. Falsitatem dicere, & mentiri non sunt propriè idem. lib. 3. distinct. 38. ibidem & lib. 4. distinct. 21. part. 2. art. 1. quæst. 1. corp. & lib. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 4. ad arg.
6. De falsa credulitate, & suspicione in loca S. Scripturæ. op. Bibl. paup. c. 57.

7. Falſitas carnis, ſuperbiæ, & perfidiæ qualiter amputanda .Pſ. 118.c.3.v.7.
8. Falſum teſtimonium quot modis committitur. op.diæt.fal.t.3.c.7.& op.de dec. præc.ſerm.7. & l.3.d.38.per tot.& d.39.& op.Spec. an. cap.2.V. *Decalogus.*
9. Falſitas mendacis eſt, ſicut falſitas moneta falſa.op.diæt.ibid.
10. Falſum multiplex.Pſ.34.

Fama.

1. Fama bona eſt quædam bona exiſtimatio, ſeu placentia reſpectu proximi, ſignificaturque per baſamum, ſicut oleum ſignificat bonam conſcientiam: unde in confirmatione requiritur utrumque quia fortificatur anima ad pugnandum pro fide, quod reſpicit Deum, & proximum: in Extrema vnditione ſolum oleum, quia pugnat cum Diabolo tantum.l.4.d.23.a.1.q.3.ad 2.
2. Famam bonam quantum debemus æſtimare, op.Phar.l.4.c.47.& l.3.c.40.& ſer.4.Dom.2.poſt Pent.
3. Fama bona mulierum quanti æſtimanda.Phar. l.4.c.47.
4. Fama mala quam abhorrenda. op. Phar.lib.3. cap.40.
5. Famam propriam qui contemnit, crudelis eſt. in Luc.c.16.n.1.
6. Fama bona exigit hominem iuſtum, pium, & timoratum: primum ordinat ad ſe ipſum: ſecundum ad proximum: tertium ad Deum.f.6. Pent.
7. Fama bona acquiritur ex probitate, ex ſapientia, & ſanctitate.ſer.de S.Elizabeth.

Fames.

1. Fames alia eſt corporalis: alia ſpiritualis.Pſ.58. alia virtuosa: alia vitioſa.Pſ.32.
2. Fames ſpiritualis alia eſt Verbi Dei: alia eſt deſiderij.Pſ.58.
3. Fames ſpiritualis mala eſt indigentia verbi Dei, & doctrinæ cœleſtis, ex qua veniunt omnia mala animæ.in Luc.c.15.n.15.
4. Fame numquam iuſtus perijt.op.de paup. Chr. a.1.ad 8.& 9.& a.2.ad 2, & 4.& op.apol.paup. reſp.4.c.3.
5. Fames, & ſitis Chriſti.V.Chriſti attributa.n.37. V. *Cibus*.n.11.

Familia.

1. Familia Chriſti quænam.V.Chriſti varia.n.148.
2. Familia ſpiritualis hominis.V. *Homo ad Deum.* num.49.

Familiaris.Familiaritas.

1. Familiaritas quam periculosa. op. Phar.lib.3. c.26.V. *Socius.*
  2. Familiaritas mulierum cavenda. op. de purit. conſc.c.24.& op.Phar.ibid.
- Fantasia: Phantasma: Phantasticum. Vid. V. *Phantasia.*

Farina.

1. Farinã ſola frumenti eſt materia remota apta ad Eucharistiã.V. *Eucharistia materia.* Neceſſariò requiritur ad verum panem: Item aqua, & ignis.V. *Panis*.n.3.
2. Farina in Scriptura ſignificat Sacram Eucharistiã.ſer.4.in Nat.Dom.
3. Farina quid in Sacra Scriptura ſignificet. in Luc.c.13.n.21.V. *Eccleſia*.n.93.

Fasciculus.

1. Fasciculus mirrhæ eſt collectio amaritudinum

Passionis Chriſti, quæ in plures fasciculos proponitur meditando.op.Fascicularius.

Fasidium.

Fasidium generatur per inanitatem rerum, per infirmitatem, & cibi aſperitatem.Pſ.91.

Fatalis.V. *Fatum.*

Fatigatio.V. *Labor.*

Fatue: Fatuus: Fatuitas.V. *Stultus.*

Fatum.

Fatum in quo ſenſu poſſit catholicè admitti: negaturque pro vt dicit vim in ſideribus.l.2.d.14. p.2.a.2.q.3. ad 1. & op. Brev.p.2.c.4. & ſerm.3. Hex.

Favor.

Favor mali eſt quando peccatum alterius diſſimulatur ex familiari amore: ex quo oritur incorrectio, conſenſus, procuratio, & communicatio.op.spec.an.c.3.

Favus.

Favus eſt mel in cera, ſignificatque Divinitatem in humanitate Chriſti.in Io.col.89.V. *Chriſti attributa*.n.46.& n.106.eſt Eucharistia. V. *Chriſti varia*.n.243.

Febris.

1. Febris eſt accenſio ſanguinis circa cor: Ita eſt ira.ſer.1.Parasc. Item alia vitia ſunt febris animæ.ſer.3.Dom.20. poſt Pent.& in Io.c.4.n.52.
2. Febris proprietates Chriſtus induit.ſerm.1.Parasc.
3. Febris myſticè ſignificat peccatum carnale. in Luc.c.4.n.38.
4. Febris quænam ephimerica, quænam diverſimoda: quænam ethica: prima eſt in inflammatione Spirituum: ſecunda in corruptione humorum: tertia humiditatum. in Io. cap.4. num.52.
5. Febris ſecundum varios effectus, & proprietates aptatur ſeptem vitijs capitalibus. in Io. ibid.V. *Peccati remiſſio*.n.24.
6. Febris ethica, vel pthifica, vel laſſa ſit ex conſumptione caloris naturalis; ei comparatur Accidia.op.diæt.fal.t.1.cap.7. V. *Accidia*.n.8.V. *Hectica.*

Februarius.

Februarij tempore quare celebratur feſtum Purificationis B.Virg.ſerm.1.Purif.B.Virg. V. *Maria Purificatio.*

Feces.V. *Fœces.*

Fecunditas.V. *Fœcunditas.*

Fedus.V. *Fœdus.*

Felicitas.

1. Felicitas eſt duplex vera, & apparens.in Ecclen.c.4.
2. Felicitas æterna eſt optabilis.Pſ.118.c.10.v.16. ob æternitatem hæreditatis, tranquillitatis, & iucunditatis.
3. Felicitas æterna ſcopus eſt Sacræ Scripturæ. op. Brev.prol.
4. Felicitas qualis contemnentium mundum.op. de contemp.ſæculi & op.Solik.c.2.
5. Felicitas peccantium, & voluptuoſorum quam infelix.op.Solik.c.2.
6. Felicitas quanta in amicitia Dei. in Io.col.69.
7. Felicitas habita genus eſt infeliciffimum fortunæ.ſerm.5. de plur. Mart. & in Luc.cap.16. num.25.

Felis.

Felis, ſeu Cati oculus.V. *Oculus*.n.17:

Fellea

Fellea passio.

Fellea passio est filia iræ, estque subitus animi motus, impatiens læsionis. op. declar. term. Theol. Fenerari. Fenerator. V. *Fœnus*.
Fenestra est Maria. V. *Maria Epitheta*.
Fenum. V. *Fœnum*.

Ferculum.

1. Quis ordo servatur inter fercula corporalia, & spiritualia. Pf. 118. c. 1. n. 1.
2. Fercula spiritualia quænam apponantur animæ in dono timoris. op. de 7. don. tim. c. 4. Item in dono piet. c. 3. Item in dono scientiæ cap. 3. Item in dono fortitudinis c. 3. Item in dono consilij. c. 5. Item in dono intellectus c. 7. Item in dono Sapientiæ. c. 5. 6. & 7. 8. & seq.

Feria.

Feriæ titulum dedit Ecclesia diebus Hebdomadæ loco nominum à Gentilibus vsurpatorum, scilicet Lunæ, Martis & c. l. 2. d. 15. dub. 6. V. *Dies. n. 9.*

Fermentum.

1. Fermentum est pasta vetus ex vetustate corrupta, & in acorem versa, quæ reliquam massam corrumpit, & in acorem vertit. in Luc. cap. 13. num. 19.
2. Fermentum pastam calefacit, & quemdam calorem in eam inducit ex vi occulta, & interiori. in Luc. c. 13. n. 19.
3. Fermentum multa significat in bonum, & in malum, & quid sit verus fermentum expurgandum. in Luc. c. 13. ibid. & c. 12. n. 1.
4. Fermentum Phariseorum à quo cavendum quodnam sit. in Luc. c. 12. n. 1.
5. Christus non consecravit in pane fermentato, sed in Azimo. l. 4. d. 11. p. 2. a. 2. q. 1.

Ferrum.

1. Ferrum est magis solidum, quàm plumbum, & tamen est minus ponderosum, quod est contra regulam aliorum metallorum. fer. 2. de vna S. Virg.
2. An in ferro candente, sit ignis verè. l. 1. d. 19. p. 2. dub. 4.
3. Ferrum materia fabri. V. *Faber. n. 3.*
4. Ferrum dicitur Romanum imperium, & quare. V. *Imperium. n. 6.*

Fervor.

1. Fervor quàm utilis in Dei servitio; quomodò augendus. op. Phar. l. 4. c. 25.
2. Fervor in Novitiatu qualiter habendus. op. Informat. Novit. p. 2. c. 3.
3. Fervor gratiæ tollitur per peccatum veniale. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 3. corp.

Festum.

1. Festorum observatio ad quid instituta est à Deo. l. 3. d. 37. a. 2. q. 1. & op. de dec. præc. serm. 4. V. *Dominicus. n. 7. seq. V. Sabbatum. V. Dies.*
2. Festorum observatio quare tertio loco in Decalogo ponitur. l. 3. d. 37. a. 2. q. 1.
3. Festorum observatio, & indictio debet determinari à Sacerdotibus, & Prælatibus Ecclesiæ, & qualiter observanda sint. l. 3. d. 37. dub. 3. & op. Spec. an. c. 2.
4. Festum Sabbathi quare mutatum est in diem Dominicam, & quare sic nominatus est, cum primum apud Gentiles diceretur dies solis. l. 3. dist. 37. ibid. & op. de dec. præc. ser. 4. & op. Spec. an. c. 2.

5. Festorum observantia quænam opera excludit, & vetantur. l. 3. ibid. & op. de dec. præc. ibid. & op. Spec. ibid. V. *Dies. n. 36.* & quænam prohibentur; & quid præcipiatur. op. Spec. an. serm. 4. & in Io. col. 36. & 37. & serm. 2. Dom. 5. post Pent.
6. Diebus festis debent Christiani Ecclesias frequentare, Missas audire, beneficia divina recolare, & se totos Deo dicere. l. 3. d. 37. dub. 3. & op. de dec. præc. ser. 4. & op. Spec. discipl. p. 1. cap. 6.
7. Festorum observantia ordinat hominem ad Deum secundum rationem bonitatis, respicitque Spiritum Sanctum, & hoc per actum dilectionis, estque actus concupiscebilis: sicut primum præceptum est penes actum operis: secundum penes actum oris: & tertium penes actum cordis. l. 3. d. 37. a. 2. q. 1. corp. & op. Spec. an. c. 2.
8. Festa observantur diversimodè ab Hebræis, & ab Ecclesia, & quomodò. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4. Vbi de festis mobilibus. ibid. & quare magis observantur secundum cursum Solis, quàm Lunæ. l. 2. d. 14. ibid.
9. Festum Sabbathi continebat quædam moralia: quædam caremonialia: & quædam mixta ex utrisque: morale est quod Deus ametur, & colatur super omnia: caremoniale importat figuram quietationis Dei in die Septima. op. de dec. præc. serm. 4.
10. Festorum præceptum quomodò est consummatio aliorum præceptorum. op. de dec. ibid.
11. Festorum observantia explicatur per mysticam creationem sex dierum. op. ibid.
12. Festa transgrediens est similis Diabolo, qui numquam quiescit: aliaque multa expenduntur inobservantium. op. diæt. sal. r. 3. c. 2.
13. Festum Epiphaniæ, quàm celebre, & solemne; & quare proprium est super alia Christianorum, & Ecclesiæ. op. Medit. vit. Christi cap. 9.
14. Festivitates multæ quare die octava carent: non verò Sanctorum. Pf. 29.
15. Festum triplex mysticè debet facere Christianus, scilicet Virginum per castitatem: Confessorum per poenitentiam, & Martyrum gaudenti in tribulatione. Pf. 113.
16. Festivitates quinque spiritualiter de pueritia Iesu à Seraph. Doct. proponuntur celebranda, scilicet Iesu Conceptio: Nativitas: Circumcisio: Magorum adoratio; & Præsentatio in templo: ibique multa proponuntur de illa materia pro Concionatoribus. op. quinque festivit.
17. Festum Confessorum quare habeat Evangelium: Sint lumbi vestri & c. in Luc. capite 12. num. 36.
18. Festus dies Christianorum, & mundanorum qualis sit. in Luc. cap. 7. n. 10. & Diaboli. V. *Dies. num. 29.*
19. Festivitas quadruplex proponitur, scilicet Diabolica, humana, angelica, & cœlestis. in Io. col. 36. & 37. Festum Iustorum quale. V. *Iustus. n. 36.*
20. Festum omnium Sanctorum est recapitulatio omnium festorum totius anni. serm. 1. de Sanctis.
21. Festum Beatorum quale. serm. 2. in Ascens. Dom.

22. Festivitas magna Christi fuit dies Incarnationis. op. medit. vit. Chr. cap.4. Vid. *Dei varia*. n.234.
23. Festi dies dicuntur benedicti, quia sunt mensura operationum bonarum. l.2. d.15.dub.5.
24. Festus dies magnus erat Sabbathum. l.4.d.11. p.2.a.2.q.1. ad 3.
25. Festum cœli, festum Angelorum, festum hominis, & Sathanæ quodnam. V. *Dies*. n.29.
26. Festum Epiphaniæ. Vid. *Epiphania*. Fetor. Vid. *Fœtor*. Fetus. Vid. *Fœtus*.

Fiat.

1. Fiat, quare diversimodè reperiatur pronunciatum in Genesi in productione rerum, scilicet, fiat, fecit, & factum est, & quænam inter hæc differentia. l.2.d.13.a.1.q.1.corp.
2. Fiat Mariæ. Vid. *Mariæ verba*.

Fictitium.

1. Fictitium, fictio, fingo, est multiplex, scilicet, alia est simulationis: alia eruditionis: alia est corruptionis, seu formationis. Psalm.102. alia operationis figulis. l.4.d.48.a.2.q.3.corp.
2. Fictio est triplex, scilicet, cautelæ, instructionis, & duplicitatis: primæ duæ sunt licitæ & virtuosæ, & secunda usus est Christus, quando se sinxit longius ire: tertia est mendacium, & mala. lib.3. d.38. art.1. q.2. ad arg. & in Luc. cap.24.n.29.
3. Fictio in baptisate qualis impediatur effectum baptisati, & qualis non. l.4.d.4.p.1. a.1. q.1. ad arg. & a.2.q.2. & 3. & d.6.p.2.a.2.q.1. ad 3. Vid. *Baptismi qualitates*. n.25.
4. Fingere licet nomina ad explicationem rei, quando propria deficiunt; licet in Divinis cautè procedendum. l.1.d.26.dub.8.

Ficus.

1. Ficus qualis arbor, ejusque proprietates explicantur. in Io. cap.1.n.48. ad quid ejus fructus inferuit. V. *Fructus*. n.4.
2. Ficus mysticè applicatur homini. in Luc.c.13. n.6. Item legis litteræ. in Jo. c.1.n.49.
3. Ficus infructuosa est homo absque operibus. in Luc. c.13. n.16. & in Io. c.1.n.49. & serm.1. Dom.7. post Pent. Fructuosa est homo benè operans. in Luc. ibid. & in op. de 7. itin. ætern. itin. 6.d.7.
4. Fici maledictio facta à Christo expenditur, & applicatur non facienti fructus operationum bonarum, & malè operanti. serm.3. Dom.13. post Pent. V. *Christi varia*.
5. Ficus silvestris plantata juxta domesticam fructuosa fit. serm.10. de Apost.

Fidelis.

1. Fidelium aliqui sunt sola pietate credentes, non curantes rationem: alii ratione etiam approbantes: alii experientes etiam intelligentia purificatæ mentis. l.3. d.25.a.2.q.3.corp.
2. Fideles sunt palmites Christo viti adhærentes. in Jo. col.67. V. *Palmes*. n.2. Item sunt flores Ecclesiæ. serm.2. Dom.6. post Pent. Item sunt Oves. in Jo. col. 49. & c.10.n.9.
3. Fidelium congregatio est Ecclesiæ. Vid. *Ecclesiæ*. n.1.
4. Fidelis an cum infideli possit contrahere matrimonium. l.4. d.39. a.1. q.1. Vid. *Matrimonii conditiones*.
5. Fidelium triplex status: fidei genitæ per ba-

ptisimum: fidei roboratæ per Confirmationem; fidei multiplicatæ per Ordinem. op. Comp. Theol. l.6.c.7.

Fidentia.

1. Fidentia est fortitudinis, estque virtus per quam magnis, & honestis in rebus multum ipse animus se in fiducia collocavit. op. Cent. part.3. sec.43. & op. declar. term. Theol. & op. de dono fortitudinis. cap.3. V. *Fiducia*. Vid. *Confidentia*. V. *Fortitudo*. n.5.
2. Fidentia effectus quatenus est virtus humana quinam: item ut est donum Spiritus sancti quid operetur. op. de don. fort. c.3.
3. De fidelitate servanda auctorit S. Script. op. Bibl. paup. c.35. In hac consistit salus. in Luc. c.18. n.8.

Fides.

1. Fidei definitiones explicantur in ordine ad *Fidei ef-* genus proprium, ad finem ultimum, ad obje- *sentia &* ctum, & principium motivum, ad actum pro- *quidali-* prium, ad subjectum, & ad habitum dispa- *tas.* ratum, lib.3.d.23.dub.1. & reducuntur omnes ad traditam ab Apostolo. lib.3.d.23.a.1.q.5. & op. Comp.Theol. l.5. cap.19. & l.3. d.23.a.1.q.4. in arg. & d.24.a.3.q.1. & 2. & op. Cent.p.3. sec.36. & serm.3. Dom. 23. post Pent. Quid sit. lib.3. d.23. ibid. & op. declar. term. & op. diæt. sal. tit.5. cap.3. & l.2.d.23.a.2.q.3. corp. numquam deficiet in Ecclesia. Vid. *Ecclesiæ*. n.18.
2. Fides quomodò differat à fidelitate, & credulitate. l.3.d.9.a.2.q.4. ad 2. De fide, & fidelitate auctorit. S. Script.
3. Fides dicitur substantia, quia est fundamentum totius fabricæ spiritualis. l.3. d.23. art.1. q.5. ad arg.
4. Fides dicitur argumentum, quia sicut argumentum ratiocinativum mente arguit, & inducit ad assentiendum conclusioni: ita fides facit credere res non apparentes. lib.3. d.23. ibid. ad 2.
5. Fides qualis virtus, & habitus; & quomodò spectet principaliter ad intellectum, includens tamen operationem voluntatis. l.3.d.23.a.1.q.1. & 2. & l.3. d.31. a.2. q.1.
6. Fides est media inter scientiam, & opinionem, & quomodò l.3.d.23. a.1.q.1. & qualiter differat ab utraque. ibid. & q.4. & op. Comp. Theol. l.5.c.19. V. *Scientia*. n.53.
7. Fides pro materiali dicit instructionem intellectus, pro formali inclinationem ad assensum. l.3.d.23.a.2.q.2.
8. Fidei articulus est veritas de Deo, latens tamen. lib.3.d.24. a.2. q.1. corp. & d.31. a.2.q.1. ad 3. Et unde dicuntur articuli propositiones de fide. l.3.d.24. a.3. q.1. corp. & op. Cent. p.3. sec.38. Quinam sint. Pl. l.18.c.6.v.14.
9. Fidei subjectum tripliciter consideratur, scilicet, quoad potentiam intellectivam, affectivam, & interpretativam: prima stat in cognitione: secunda in devotione: tertia in constantia. l.3.d.25.dub.1. & l.3. d.26. a.1. q.5. & l.4.d.9.dub.1. V. *Parvulus*. n.6. seq.
10. Fidei subjectum proprium est liberum arbitrium, sed principaliter est intellectus, & voluntas, & quomodò. l.3.d.23.a.1. q.2. ob id dicitur esse in potentia rationali. lib.3. d.27. a.1.q.1. in arg.
11. Fides est habitus voluntarius, & amor ordinatus. l.3.d.23.a.1.q.2.corp.

Speclat

- Spestat tamen ad cognitionem primario. lib. 3. d. 23. ibid. & d. 26. a. 2. q. 1. ad 4.
Sed principalius ad voluntatem. l. 1. d. 40. a. 1. q. 2. ad arg.
12. Fides est substantia rerum sperandarum non simpliciter, sed secundum statum viæ, quo expectantur bona æterna. l. 3. d. 31. a. 2. q. 1. ad 2.
13. Fides quid propriè dicitur in intellectu Ps. 118. num. 73. Consistit in corde, ore, & opere. Ps. 118. cap. 5. v. 2. alia informis, alia formata. l. 3. d. 28. a. 2. per tot.
14. Fides formata quid sit. Centil. p. 3. sec. 37. & l. 3. d. 23. infra cit. V. *infra*. n. 17. seq.
15. Fides informis quid. l. 3. d. 23. a. 2. q. 2. V. *infra*. n. 17. seq.
16. Fides sumitur aliquando pro sponsione, pro fidelitate, pro conscientia, pro Sacramento, pro assensu conclusionis probatæ per rationem, pro cognitione comprehensionis, pro habitu fidei formatæ & etiam informis, pro actu fidei, & pro objecto fidei: ad quæ membra fides est quid analogum. l. 3. d. 23. dub. 2. & l. 3. d. 9. a. 2. q. 4. ad 2. & l. 4. d. 39. dub. 1. & op. Comp. Theol. lib. 5. cap. 19. & op. Cent. p. 3. sec. 37. & Ps. 118. n. 57.
17. Fides alia est informis: alia formata, & quænam sit. l. 3. d. 23. a. 2. per tot.
De fidei informi agitur ibid. a. 2. per tot. & l. 2. d. 43. dub. 3. & l. 3. d. 26. a. 1. q. 4. ad 3. & op. Cent. d. 3. sec. 37.
Item alia explicita, alia implicita, & quænam sit. l. 3. d. 25. a. 1. q. 3. corp. Vid. *Varia de fide*. num. 98.
18. Fides informis, licet careat forma gratiæ, tamen habet suam formam, & utilis est. l. 3. d. 23. a. 2. q. 1. & 2. Ubi de spectantibus ad fidem mutuam agitur, & q. 3. corp. & l. 4. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1. ubi de fide informi in lege naturæ. Vid. *Suprà*. n. 15.
19. Fides informis propriè non est virtus Theologica: tendit enim in Deum semiplenè, & imperfectè. l. 3. d. 23. a. 2. q. 1. ad 2. & 3.
20. Fides, quæ habetur à discipulo de aliquo excedente proprium intellectum respectu Magistri, non est virtus, cum ei subesse possit falsum, nec de se est rectificativa mentis, sicut fides Christi. l. 3. d. 32. ibid. ad arg.
21. Fides informis, quæ habetur humana persuasionem, non est virtus infusa, sed tantum illa, quæ habetur per divinam illustrationem. l. 3. d. 23. a. 2. q. 2.
22. Fides, quæ habetur per auditum quænam sit, & quomodo sit quid materiale. l. 3. ibid. quid ei conferat cognitio Sacræ Scripturæ, & scientiarum. l. 3. d. 25. dub. 2.
23. Fides, quæ habetur Sacræ Scripturæ, si ei assentitur, ut est revelata, est virtus: si ut tradita à suis Patribus tantum, non est virtus, sed quædam assuetudo. l. 3. d. 23. a. 2. q. 2. ad arg.
24. Fides Hæreticorum circa aliquos articulos non est virtus, sed persuasio humana. l. 3. d. 23. ibid. V. *Hæresis* n. 7. seq.
25. Transiens de fide catholica ad hæresim non habet infusam virtutem respectu aliquorum articulorum, nec eam per acquisitionem. lib. 3. d. 23. a. 2. q. 2. ad 4.
26. Parvulus caret materiali fidei, non verò formali, quod potest amittere veniens ad ætatem adultam. ibid. q. 2. ad 5.
27. De fide Dæmonum agitur, & quomodo discrepat à fide malorum Christianorum. l. 3. ibid. q. 3. per tot. & serm. 1. de plur. Mart. Vid. *Dæmon*. num. 18.
28. Fides informis per adventum gratiæ non expellitur, nisi ratione defectus annexi, cui soli opponitur gratia. l. 3. ibid. q. 4. Sed fit formata per gratiam, sicut & cæteri habitus infusi, non autem eodem modo. l. 3. ibid.
29. Privatio visionis facit ad laudem, & fructum credulitatis, & quare. l. 3. d. 24. dub. 1. & a. 2. q. 1. ad 1.
30. Fides est ex auditu quidem exteriori, sed magis ex interiori: loquendo tamen quoad materiale. l. 3. d. 24. dub. 2.
31. Fides excludit humanum experimentum. l. 3. d. 12. a. 3. q. 3. ad 2.
32. Fides alia est explicita, alia implicita: hæc aliquando sufficit ad placendum Deo. l. 3. d. 24. a. 1. q. 3. corp. & ad 5.
33. Fides importat tria, scilicet credulitatem, habilitatem tendendi in Deum, & ipsam tendentiam: primum tollitur per infidelitatem: secundum per desperationem: tertium per omne peccatum: hinc est fides mortua. lib. 2. d. 43. dub. 3.
34. Fidei certitudo. V. *Fidei objectum*.
35. Fides Ecclesiæ. V. *Ecclesia*. n. 12. seq.
36. Fides parvulorum qualis. Vid. *Parvulus*. n. 6. sequent.
1. Fidei objectum est verum, cui non potest subesse falsum: licet enim credat aliqua, quæ de sui natura sunt contingentia: tamen quia subsunt divinæ præscientiæ, & revelationi, hinc non possunt non evenire. l. 3. d. 24. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. q. 1. proæm. ad arg. Quia habent omnes articuli unam rationem moventem, scilicet, summam veritatem continentur sub una virtute. l. 3. d. 24. ibid. & l. 3. d. 9. a. 2. q. 4. ad 2. Ad quatuor capita reducuntur credenda.
Pro objecto respicit res sperandas, & timendas: pro fine res sperandas. lib. 3. d. 23. a. 1. q. 5. ad 4.
2. De certitudine fidei. Vid. *n. anteced.* & c. & quomodo prius creditur, quam intelligat in quo sensu. l. 3. d. 24. dub. 3. Est diversa hæc certitudo à certitudine spei. lib. 3. d. 26. art. 1. q. 5. corp. & Brev. l. 5. c. 7.
Quare quis potest esse certus habere fidem, non verò charitatem. l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 3. ad 5.
3. Fides, & scientia materialiter habent idem objectum, scilicet, verum; sed discrepant quod verum scientiæ est visum: fidei autem est non visum, sed salutiferum: quare dicitur veritas secundum pietatem. lib. 3. d. 23. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 4. d. 6. p. 1. q. 5. ad arg. & op. diar. fal. tom. 8. cap. 5. Unde assentit primæ veritati propter se. lib. 3. d. 24. art. 1. per tot. & lib. 3. d. 27. art. 1. q. 2. in arg.
4. Differt etiam fides à scientia, quod scientia debet conformari objecto cognoscibili, sed fides conformatur lumini, per quod illud verum creditur. l. 3. d. 24. a. 1. q. 1. ad 2. Quid conferat scientia ad habitum fidei. l. 3. d. 35. dub. 2.
Item sola fides est absque errore: omnes aliæ scientiæ humanæ continent varios errores; & si fidei permiscetur error, est ob defectum credentium. l. 3. d. 23. a. 1. q. 4. ad 4.
5. Fidei objectum est verum increatum; & quomodo

- modò potest etiam esse aliquid creatum. lib.3. d.24.a.1.q.2.& q.3.ad 2.
- Est verum invisibile ut invisibile. lib.3. d.26. dub.3.
6. Fidei objectum quomodò potest quid futurum. l.3.d.24.a.1.q.2.ad 3. & 5. ubi de prædictionibus prophetis. ibid. ad 5. & ibid. q.1. ad 3. quare dicatur res credenda articulus. Vid. *Articulus. n. 1. seq.*
7. Qui negaret quæ in Sacra Scriptura, quomodò diceretur Hæreticus, cum non habeant omnia rationem objecti proprii fidei. lib.3. d.24. ibid. ad 4.
8. Fides quantum ad suam substantiam respicit complexum, seu enunciabile præscindendo ab aliqua differentia temporis: fides verò explicita est sub differentia temporis, quod tamen non vertit rationem fidei. lib.3. d.24. a.1. q.3. corp.
9. Licet verum increatum sit objectum fidei, & hoc in se simplex, tamen ut tale objectum exigatur enuntiare hoc de hoc per modum complexionis. l.3.d.24.a.1.q.3.ad 2. & l.3. d.26.a.1. q.5.in corp. V. *Articulus. n.4.*
10. Quare cum objectum visionis in patria, & in via sit essentialiter in se idem: in via fides apprehendit per modum complexionis: non verò in patria. l.3. d.24.a.1.q.3. ad 3.
11. Fides, spes, & Charitas negotiantur circa idem objectum, sed quia fides id facit per intellectum, hinc ejus objectum est quid complexum: alia verò per affectum, & per consequens circa rem incomplexam. l.3.d.24.a.2.q.3.ad 4. & l.3. d.26.dub.3.
12. Fides, & visio sensibilis quomodò possunt esse circa idem objectum: Item opinio, & fides; Item scientia, & fides quomodò possunt stare simul. l.3.d.24.a.2.q.1.2.& 3. Item & visio beata non potest stare. l.3. ibid. a.2. q.1. ad arg. & q.3.corp. V. *Gloria. n.111.*
13. Fides quomodò stat cum libertate. lib.3.d.24. a.3.q.1.ad 5. & 6.
14. Fidei formatae, & informis quænam sint objecta, & quomodò differant. l.3. ibid. q.2. corp.
15. Fidei objectum quomodò potest recipere dignitatem majorem, vel minorem in uno articulo, quàm in alio. l.3. d.25. dub. 1.
16. Fidei objectum secundum se est semper idem, & respectu temporum, & respectu pluralitatis articulorum, & quantum ad primam veritatem. l.3.d.25.dub.1.&d.29.a.1.q.1. ad 3.
17. Fides, quo sensu dicitur aliquando magna cognitione, seu constantia, seu devotione. l.3. d.25. ibid.
18. Fidei quinam articuli credendi explicitè necessarii erant ante adventum Christi, & sub ejus adventu. l.3.d.25. ibid.
19. De missione facta à Joanne Baptista discipulorum ad Christum, & de interrogatione facta: Tu es, qui venturus es? agitur. lib.3. d.25. dub.3.
20. De sufficientia credendorum contentorum in symbolo Apostolorum agitur. lib.3. d.25. a.1.q.1. Sunt duodecim articuli fidei, si sumantur in ordine ad Apostolos, qui composuerant symbolum: si verò in ordine ad credenda, sunt quatuordecim. op. Brev. p.5. c.7. & op. Comp. Theol. l.5.c.21.& op. diæt. sal. t.5.c.3.
21. De symbolis Apostolorum, Concilii Nicæni, & S. Arhanasii agitur. lib.3. d.25. a.1.q.1. ad arg. & op. Cent. p.3. sec.38.
22. Fides mediatoris vel explicita, vel implicita omnibus in omni tempore fuit necessaria ad salutem. l.3.d.25.a.1.q.2. Quomodò hæc cognitio haberi poterat. lib.3. d.25. ibid. ad arg.
23. Fides explicita de mysterio sanctissimæ Trinitatis necessarii ab omnibus debet haberi, quia potest facile haberi cognitio ipsius ex ipsa con-signatione Crucis in nomine Patris &c. Item cognitio explicita Nativitatis, Passionis, Resurrectionis ex ipsarum celebratione. l.3. d.25. a.1.q.3. corp.
24. Fides explicita quibus necessaria est, & quibusnam implicita sufficit. l.3.d.25. ibid.
25. Fidem explicitam omnium articulorum fidei debent habere Parochi: Concionatores Doctores Sacræ Scripturæ, & alii docentes fidei veritatem. l.3.d.25. ibid.
26. Omnes tenentur credere in communi, quod credit Sacrosancta mater Ecclesia. ibid.
27. Fides in credendo in generali, & in particulari quomodò differt ab obedientia circa executionem mandatorum: & à charitate circa amorem proximi in universali, & in particulari. l.3. ibid. ad 3.
28. Omnes articuli fidei sunt æquales circa assensum quoad promptitudinem: non verò quoad instructionem, vel cognitionem. lib.3. ibid. ad arg.
29. Fides de redemptione quomodò imperfectè habebatur ante legem, & sub lege: licet minus perfectè, & saluabat antiquos. l.4.d.15. p.1.a.1. q.1. corp. & l.3.d.10.a.2.q.2.ad 2. Et quàm perfectè habetur sub gratia. l.3. d.25.a.2.q.1. tamen fuit semper una. op. Brev. l.5.c.7.
30. Fides qualiter profecerit ex statu legis naturæ, & scriptæ quoad expressionem articulorum, non verò quoad articulorum additionem: Item quoad luminis plenitudinem, & hoc ob veritatis maiorem exhibitionem, instructionem, & gratiæ diffusionem. l.3.d.25.a.2.q.1. & 2.
31. Fides respectu ipsius veritatis dictantis non potest crescere: bene autem respectu ipsius credentiæ tum quoad certitudinem: tum quoad clariorem cognitionem: tum ob maiorem devotionem, ut patet in Martyribus, & SS. Doctoribus. l.3.d.25.a.2.q.3. & op. Brev. l.5. cap.7. taleque augmentum fit extensivè, intensivè, & radicativè. l.3.d.25. ibid.
32. Fides illa est certior, in qua apertius cognoscitur, & deuotius acquiescitur. lib.3. ibid. q.3. corp.
33. Fidelium credentium alij, qui eligunt credere sola pietate non comprehendentes ratione an credendum sit, vel non: alij ratione approbant, quod fide iam credunt: alij quod Fide credunt, & ratione approbant purificatæ mentis intelligentia experiuntur. l.2.d.25. a.2.q.3. corp.
34. Finis, & obiectum fidei qualiter differant. l.3. d.25.a.1.q.5. ad 4.
35. Fidei finis duplex, scilicet quantum ad intentionem, & quantum ad assecutionem. l.3.d.23. a.1.q.5. ad arg.
36. Fides quomodò probat, scilicet articulus articulum. l.3.d.23. dub.5.
37. Fides essentialiter excitans in anima cognoscitur

- citur per suam essentiam. l. 3. de. 23. dub. 4. cognoscitur etiam per experientiam probans, an promptus quis sit ad sustinendam fidem. lib. 3. d. 23. dub. 4. & l. 1. d. 17. p. 1. q. 2. ad 3.
38. Fides credit Deo, Deum, & in Deum, & quomodo. l. 3. d. 23. dub. 3. & op. Cent. p. 3. sec. 36. & op. diat. sal. tom. 5. cap. 3. & Psalm. 118. n. 57.
39. Fides, licet habeat pro objecto summam veritatem, tamen quod credit, videt per speciem creatam: unde cognitio Sacræ Scripturæ, & æternorum in subiecta creatura plurimum confert ad promotionem ipsius fidei in se, & in aliis, sicque homo magnæ literaturæ facilius persuadet, & melius instruit quàm ignarus. l. 3. d. 35. dub. 2.
40. Cognitio scientiarum creaturarum quantum conferat ad promotionem fidei. l. 3. d. 35. dub. 2. & q. 3. ad arg.
41. Fides evacuatur in gloria, & tollitur & quoad habitum, & quoad actum, & quomodo. l. 3. d. 31. a. 2. q. 1. & l. 3. d. 26. a. 1. q. 5. corp. & lib. 3. d. 36. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 2. d. 27. a. 1. q. 3. ad 1. juncta enim est imperfectioni, sicut & spes. lib. 3. d. 26. & 31. ibid. & d. 13. a. 1. q. 3. ad 1. Qualiter non sunt in Christo. l. 3. d. 36. a. 1. q. 1. ad 1.
42. Fides quia unicum habet objectum, & finem est una virtus: credit enim Deo ut objectum est, & de Deo, & circa Deum ut rationem moventem, & in Deum ut in finem. lib. 3. d. 26. a. 1. q. 2. corp.
43. Fides non potest excedere in proprio actu: numquam enim actus potest esse nimis intensus; sic nec aliæ virtutes Theologicæ; Cardinales verò possunt excedere. l. 3. d. 26. a. 1. q. 3. ad 1.
44. Fides potest esse sine charitate, quia sine gratia potest dare vigorem, & rectitudinem potentia, ut credat. l. 3. d. 26. a. 1. q. 4. ad 3.
45. Fides est virtus, & auriga omnium virtutum, principiumque nostræ salutis, & fundamentum omnium bonorum. l. 3. d. 23. a. 1. q. 1. & l. 3. d. 13. a. 2. q. 1. ad 3. & l. 4. d. 39. a. 2. q. 3. ad 2. & in Io. cap. 4. n. 21.
- Et quomodo dicitur vita omnium virtutum. l. 4. d. 14. p. 2. dub. 5. & l. 4. d. 22. a. 3. q. 1. corp. & op. Brev. p. 5. cap. 7. & lib. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 3. corp. & ferm. 1. Hexaem & 8. 9. & 10. & in Luc. c. 18. n. 44.
46. Fides formata charitate ordinat ad amandum Deum, ad faciendum bonum, ad fugiendum malum, & ad diligendum proximum. l. 3. d. 23. dub. 3. & l. 2. d. 40. a. 1. q. 3. corp. & lib. 2. d. 41. dub. 1. est tam meritoria, quàm est charitas, & quomodo. lib. 3. d. 25. dub. 4. & op. Cent. p. 3. sec. 37. & op. diat. sal. tom. 5. c. 3.
47. Fides docet credere rationabilia, consona, scilicet rationi elevatæ à lumine supernæ virtutis: licet quoad rationem conversam ad sensibilia videantur multoties irrationabilia. l. 3. d. 23. a. 1. q. 1. ad arg. & op. Brev. p. 5. c. 7.
- De effectibus moralibus fidei agitur. op. Brev. ibid. & op. Comp. Theol. lib. 5. cap. 20. & op. diat. sal. tom. 5. cap. 3. & Psalm. 103. & in Luc. cap. 1. n. 44. & in Ioan. procem. & c. 1. n. 12. & 50. & c. 3. n. 15. & in Ioan. col. 45. & 46. & ferm. 2. in oct. Pasch. & ferm. 1. de plur. Mart. & op. de dono piet. c. 3.
48. Fides duo facit præcipue, scilicet rectificat potentiam, & eam vigorat ad credendum: unde aliquis discredens unum articulum solum, non habet fidem, sed tantum aliquam habilitatem, quæ tamen non est virtus, cum non faciat illa duo in ejus anima. l. 3. d. 23. a. 2. q. 1. ad 4. & op. Brev. l. 5. c. 7.
49. Fides impetrat à Deo virtutem miraculorum, non charitas: In prima enim est prima elevatio hominis supra se, & per hoc impetrat à Deo, ut etiam agat aliquid supra vim naturæ. lib. 3. d. 27. a. 2. q. 1. ad arg. Idque verum, licet sit informis: mereturque & aliis sanctatem. l. 4. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 5. in arg.
50. Fides disponit ad actum charitatis secundum statum viæ. l. 3. d. 31. a. 3. q. 1. ad 2. estque prior omnium virtutum. lib. 4. d. 14. p. 1. art. 2. q. 3. corp.
51. Fides habilitat ad assentiendum Deo in articulis, quos si non vidit in se, vidit tamen in creatura cognoscendo quid est, quod per nomen dicitur, sic vidit Trinitatem, quia vidit quid est ternarium in creatura. l. 3. d. 35. a. 1. q. 3. ad arg.
52. Fides de Christi Nativitate est fundamentum aliorum omnium articulorum de Christo: de ejus passione provocat ad amorem: de ipsius Resurrectione sublevat ad spem: de ejus Adventu ad Iudicium, ad timorem. lib. 3. d. 25. dub. 2.
53. Fides de Christo, ut mediatore reducitur ad quatuor capita, ad personam satisfaciens, ad modum, ad præmium ejus, & modum præmiandi. l. 3. d. 25. dub. 2.
54. Ad fidem pertinet cogitare, ad ejus proprietates illuminare, rationem reformare, & intellectum captivare, cui succedit videre. l. 3. d. 23. a. 1. q. 2.
55. Fides potest stare absque spe, & quomodo. l. 2. d. 43. dub. 3.
56. Infidelitas in quo sensu sit gravius peccatum cæteris. l. 2. d. 43. a. 2. q. 1. ad arg.
57. Fides quomodo differat à charitate, ejusque actus est facilius actu charitatis. lib. 3. d. 27. a. 1. q. 1. & a. 2. q. 1. ad arg.
58. Fides, & cætera dona gratuita semper dantur à Spiritu sancto; sed non semper cum Spiritu sancto. l. 1. d. 18. a. 1. q. 1.
59. Fides de Deo est non tantum respectu essentia, sed & modi essendi: ideo credens in unam Personam, non satis credit. lib. 1. d. 19. p. 2. a. 1. ad arg.
60. Fides informis quid operabatur in lege naturæ, & qualiter erat remedium pro parvulis. l. 4. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1. & 2.
61. Fides informis disponit de congruo ad gratiam. l. 4. d. 1. ibid.
62. Fides habet aliquid infusum, & aliquid acquisitum. l. 4. d. 4. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg.
63. Fides est medicamentum intellectus quo fortificatur ad credendum. lib. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg.
64. Fides necessaria ad Sacramenta qualis. lib. 4. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2.
- Stabilitur per baptismum. op. Brev. p. 6. c. 3.
65. Fides Ecclesiæ numquam deficiet, sicut nec sanctitas, quæ non infit in aliqua persona speciali. lib. 4. d. 4. p. 1. dub. 2. Ejus stabilitas unde, ferm. 9. Hexaem.
66. Fidei motus quomodo dicitur motus liberi arbitrii.

- arbitrii ab aliquibus in materia gratiæ. lib.4. d.14.p.1.a.2.q.3.corp.
67. Fidei meritum quando humana ratio aufert meritum, & quando non. lib.1.in Prol.quæst.2. ad arg.
68. Fides quomodò dirigit intentionem, illuminatque intellectum: charitas verò affectionem. l.2.d.41. dub.1.
69. Fides in ordine ad spem, & Charitatem: primò negotiantur circa idem objectum, sed diversimodè. l.3. d.24.a.2.q.3.ad 4.& d.26.dub.3. secundò quantum ad habitum simul omnes virtutes infunduntur, scilicet, fides, spes, charitas: quantum ad actum prior est fides, quia hæc facit præcognoscere quod speratur, & amatur. l.3.d.23. dub.6. tertio quomodò differant fides, & spes. l.2.d.43. dub.3. & l.1.d.17. p.1.a.1.q.2. ad 3. & op. Comp. Theol. lib.5. c.22. Item & charitas. in Luc. cap.17: n.20. & cap.21. n.28. quartò quomodò differat à charitate. lib.3. d.24.a.2. q.3. ad 4. & d.26. dub.3. & l.1. d.17. p.1. art.1. q.2. ad 3. quinto in ratione merendi sunt æqualia. l.3.d.25. dub.3.
70. Fidei mysteria in quo casu liceat ponere in disputationem. l.4. d.11.p.1. dub.1.
71. Fides est fundamentum totius Theologiæ, omniumque illustrationum, & mensura totius nostræ cognitionis de rebus cælestibus. op. Brev. procem.
72. Ad quid inserviunt auctoritates S. Scripturæ fidei. op. Brev. l.5. c.7.
73. Triplex status fidei datur, scilicet, fidei genitæ per baptismum, roboratæ per Confirmationem, & multiplicatæ per Sacramentum Ordinis. op. Brev. p.6. c.6.
74. Fides spectat ad vitam Christianam, tamque regit, sicut & cæteræ virtutes Theologicæ, & Cardinales. op. Cent. p.3. sec.36.
75. Fidei laudes per varias comparationes traduntur. op. diæt. sal. t.5.c.3. Fidei laudes, effectus, & bona enarrantur. ser.1. 8.9. & 10. Hexæm.
76. Fides est mystica arca: stella: petra: fundamentum: speculum mundum: annulus sponsæ: vexillum: scutum: & radius solaris. op. diæt. sal. tom.5. cap.3. & tom.8. cap.5. est scala Paradisi. op. diæt. sal. tom.8. cap.5. & serm.3. ser.2. Pasch. V. *infra*. n.101.
77. Fides ad hoc ut sit non mortua, quid requirat. op. diæt. sal. ibid.
78. Fides mortua facit hominem chymeram. op. diæt. sal. tom.5. c.3. In quo consistit. op. medit. vit. Chr. cap.58. & ser.3. Dom. 23. post Pent. & ser.1. Dom.24. post Pent. & serm.1. de plur. Mart. V. *infra* n.90.
79. Fidei fructus elucentes in gloria enarrantur. op. diæt. sal. tom.10.c.5.
80. Fides Trinitatis non potest rectè explicari nisi ab eo, qui habet elevatissimas cogitationes cælestes. op. dec. præc. ser.2.
81. Fidei contraria sunt hæsitatio, hæresis, schisma, & error, sortilegium, superstitio, apostasia, & idololatria. op. spec. an c.1. Quando nam possit quis credere oppositum fidei. l.1. d.27. p.1.q.4.
82. Fidei magnificentia in tribus consistit: primò si in solo Deo confidat: secundò si in adversitate non deficiat: 3. si perseverat op. diæt. sal. t.5.c.3.
- Est mysticum firmamentum. Vid. *Firmamentum*. num.7.
83. Fides dicitur de Deo altissimè sentiendum. op. Brev. p.1. c.2.
84. Fides comparatur lapidi Jaspidis, Saphiri & Calcedonii. op. diæt. sal. tom.10. c.5.
85. Fides quid conferat ad justificationem. Ps. 110. & l.2.d.26.dub.3.
86. Fidei condiciones quales. Ps. 115. & in Luc. c.9.n.18. & c.17.n.5.6. & 7. & in Ioan. cap.20. num.28.
87. Fides facit credere articulos ad fidem spectantes. Ps. 118.n.73. Vid. *Articulus*. n.1. seq.
88. Defectus credendi unde oriatur. Psalm. 118. c.6.v.2.
89. De fidei remuneratione agitur. Ps. 118. ibid. & in Ioan. c.17. n.24. & c.20. n.28. quantum valet ad misericordiam consequendam. in Luc. c.5.n.20.
90. Fides sola non salvat. Psalm. 118. cap.6.v.14. Exigit opera. in Luc. c.12. n.8. & in Ioan. c.3. n.15. & serm. 2. Dom. Pas. & serm. 1. Dom.2. post Epiph. & serm.3. & 4. Dom. Pas. Vid. *Supra*. n.78.
91. Fidei mediatio est secundum mysterium allegoricum, tropologicum, & anagogicum. Ps. 118. c.7.v.1.
92. An sit licitum discutere articulos fidei, & quomodò. in Eccles. c.7.
93. Fidei semen qualiter seminandum in horto voluptatis. in Luc. c.13. n.19.
94. Fidei donum multis datur, sed pauci salvantur. in Luc. c.14. n.16. Et hoc quia licet fides credulitatis sit in multis: in paucis tamen est fidelitatis. in Luc. c.18. n.8.
95. Fides est primum donum à cælo nobis datum. in Luc. c.18. n.43.
96. Fides quomodò stet cum Dei filiatione. in Io. c.1.n.12.
97. Fidei meritum excludit experimentum. in Io. c.6.n.36.
98. Fides quomodò est vita animæ; ejus defectus est mors. in Io. c.11.n.27.
99. Fides qualiter comparatur grano synapis. in Luc. c.17.n.6. & serm.1. in Circumc.
100. Fidei radius quomodò obnubilitur in mente. serm.1. Dom.1. Adu.
101. Fides est stella ad Christum ducens. serm.5. in Nat. Dom. V. *Supra*. n.76.
102. Fidei profectus requirit operationem virtuosam. serm.1. Dom.5. post Pasch. & serm.10. Pent. & serm.2. de Trin.
103. Fidei signaculum imprimitur à Spiritu sancto, & quodnam illud sit. serm.1. Pent.
104. Fidei articuli figurati in duodecim lapidibus filiorum Israel: Item per duodecim Lapidem pretiosos. op. diæt. sal. tom.5. c.3. Sunt stellæ coronantes animam, & Ecclesiam. ser.3. Pent. & serm.3. ser.3. Pent. & serm.4. Dom. 24. post Pent.
105. Fides Catholica est altare maximum, nobilissimumque. serm.1. Dom. Infr. oct. Ascens.
106. Fidei formatæ signa quænam sint. serm.1. in Pent.
107. Fidei veritas infusa est à Spiritu S. in Apostolis, & ab ipsis seminata per Orbem. ser.9. Pent.
109. Fides beatum facit. serm.12. Pent.
108. Fidei de Trinitate effectus mirabiles in corde nostro. serm.2. Dom. Trin. & serm.3. in intellectu,

- tellectu, in voluntate, & in opere exteriori. ser. 1. de plur. Mart.
110. Fidei veritas unde oriatur. serm. 1. Dom. 7. post Pent.
111. Fidei lux quomodo habeatur, augeatur, & etiam deperditur. serm. 1. Dom. 14. post. Pent. & ser. 3. Dom. 23. post Pent.
112. Modus traditur exercendi fidem de cælestibus. serm. 4. Doir. 14. post Pent.
113. Fidei veritates quam veraces; qua securitate amplectendæ; & quam necessariæ ad salutem. serm. 2. Dom. 19. post Pent. & serm. 1. Dom. 22. post Pent.
114. Fides facit adoptare animam in filiam Dei. serm. 3. Dom. 23. post Pent. ubi multa mirabilia fidei.
115. Fidei meritum in quo consistat. serm. 1. de S. Thom.
116. Fides est altissimum omnium donorum; & quare. serm. 1. de plur. Mart.
117. Fidei vis in superando Diabolum, mundum, & carnem. serm. 1. de plur. Mart.
118. Fidem frangenti fides frangatur, quomodo id practicandum. l. 4. d. 35. a. 1. q. 1. corp.
119. Fidei malæ possessor quis l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 1. ad 4.
120. Si quis ex conjugibus sit Cristianus eorum filii, si sunt ante adultam ætatem, debent sequi parentem fidelem: si verò sunt adulti, possunt liberè sequi quem voluerint. l. 4. d. 39. dub. 4.
121. Fides Abrahæ qualis. V. *Abraham*. n. 3. & 5.
122. Fides dicitur Cælum. V. *Cæli varia*. n. 7.
123. Fides Centurionis. V. *Cornelius*.
124. Errores circa fidem unde. V. *Error*. n. 13.
125. Fidei mysterium Eucharistia. Vid. *Eucharistia essentia*. n. 49.
126. De Hæresi. Vid. *Hæresis*.
- Fiducia.*
- Fiducia. V. *Fidentia*. V. *Confidentia*.
- Est certâ spes animi perducendi ad finem rem inchoatam. op. declar. term. Theol. Vid. *Fortitudo*. n. 5.
- Fieri. Vid. *Fiat*.
- Figere. Vid. *Filio*. *Figulus*.
- Figulus est qui fingit, & fabricat vasa. l. 4. d. 48. a. 2. q. 3. ad arg.
- Figura.*
1. Figura dicitur tripliciter: primo modo dicitur dispositio ex clausione linearum: quo modo dicitur aliquid esse figuræ orbicularis: secundo dicitur exterior rei facies, seu pulchritudo: tertio dicitur fictio vel fragilitas à fingo, qua figulus format vasa lutea. l. 4. d. 48. a. 2. q. 3. corp. Vid. *Generatio*. n. 15.
- In corporibus est clausio terminorum: in spiritualibus est similitudinis impressio, seu assimilatio. l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 2. ad 1.
2. Figura dicit dispositionem qualitatis in quantitate, & quia principaliter dicit dispositionem, est in genere qualitatis. lib. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 1. ad 5. & l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 1. fund. & Centil. p. 3. sec. 24. V. *Forma*. n. 3.
3. Figura orbicularis est magis idonea ad motus velocitatem, est & capacior, nobilior, & simplicior: Hinc Cæli sunt orbicularis figuræ. l. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1. in arg. & serm. 1. de Apost. Quare magis aptatur corporibus homogeneis, quam etherogeneis. op. Comp. princ. in lib. sent. V. *Circulus*.
4. Terra non est omninò figuræ orbicularis. l. 4. d. 48. a. 2. q. 3. corp.
5. Figura quæ adhibetur in locutionibus est vitium ratione aliqua excusatum. lib. 3. d. 11. dub. 4.
6. Figura debet ita respondere figurato, quod tamen non sit necesse, quod in omnibus respondeat. l. 3. d. 22. a. 1. q. 3. ad 1.
7. Figura antropopethon quæ sit. lib. 2. d. 26. a. 1. q. 1. ad 4.
8. Figuratum perfectissima est circulus. V. *Circulus*. n. 1. seq. Vid. *Supra*. n. 3.
9. Figura Epignome. Vid. *Epignome*. num. 1. Vid. *Epigramos*. n. 1.
10. Figuræ adventus Verbi Dei in carnem proponuntur ex veteri testamento. op. princ. S. Script.
11. Figuræ variæ de Sacra Cruce Domini Jesu proponuntur. op. Expof. Mill.
12. ¶ Figuræ B. Virginis. V. *Maria*.
13. Figuratio Eucharistiæ. V. *Eucharistia figura*.
14. Figura dictionis. Vid. *Fallacia*. n. 10.
15. Figura hujus Mundi quomodo dicitur transire. V. *Mundus*. n. 25.
- Filiatio, Filius.*
1. Filiatio propriè est productio passiva similis naturæ ex simili Patre. lib. 1. d. 5. a. 1. q. 2. & l. 1. d. 9. a. 1. q. 1. & l. 3. d. 8. a. 2. q. 3. Unde generatio sola est causa filiationis. ibid. & lib. 3. d. 8. a. 2. q. 2. ad 1. dicitque ortum, & imitationem. l. 1. d. 26. dub. 6. V. *Generare*. V. *Pater*.
2. Filiatio naturalis est duplex, scilicet, vel productio Patris ex se toto, vel ex parte sui: prima est in Divinis, quia essentia una ibi potest esse in pluribus: secunda est in creatis, est enim cum transmutatione, & discissione generantis. l. 1. d. 9. a. 1. q. 1. corp. Differt à Nativitate Christi. V. *Christi locutiones*. n. 22. & 24. V. *infra*. n. 7.
3. Differentia qualis inter generationem increatam, & creatam. l. 4. d. 9. ibid.
4. Filiatio alia naturalis, alia legalis: prima facit filios naturales per generationem genitos. Vid. *Adoptio*. n. 1. & seq. secunda per adoptionem. l. 4. d. 42. a. 2. q. 1. Qualis differentia inter utramque. l. 3. d. 8. a. 2. quæst. 3.
5. Filiatio adoptiva ad quid inventa est, & quid importet. l. 4. d. 42. ibid. & l. 4. ibid. pertinetque ad Patrem adoptare, non è converso: ejus enim est adoptare, cujus est generare. l. 4. ibid. & l. 3. d. 1. a. 2. q. 3. ad arg. & l. 3. d. 10. dub. 2.
6. Filiorum quatuor genera sunt quædam ex patre, & matre, & hoc per generationem naturalem: quædam sine patre, & matre, sed ex terra, ut Adam: quædam ex patre solum, ut Eva: quædam ex matre sine patre, ut Christus: prima, & ultima solum est propriè per generationem. Ps. 126.
7. Filiatio plus dicit, quam nativitas: illa enim importat expressam similitudinem cum habitudine originis ad patrem: at nasci importat tantum emanationem ab alio: ob id vermes nascentes ex carne hominis non dicuntur filii: ob id etiam fideles dicuntur filii Ecclesiæ. l. 3. d. 4. dub. 2. Ob id Christus dicitur bis natus, non bis Filius: filiatio enim respicit Personam: nativitas verò ipsam actionem, ut mensuratam tempore. l. 3. d. 8. a. 2. q. 1. & 2. V. *Christi locutiones*. n. 22. & 24.

8. Filius respectu Patris duplicem habet proprietatem : una attenditur quantum ad emanationem : altera quantum ad possessionis hæreditatem : prima antecedit : secunda consequitur : sic mali dicuntur filii gehennæ ratione secundæ, per quam imitantur Diabolum. l.3. d.4. dub.3.
9. Filius partem accipit à Patre, & partem à Matre, & hoc virtute seminis, in quo est vis activa, & productiva similis in natura. lib.3. d.4. a.1. q.2.
10. Filiatio est relatio, quæ habet comparationem ad tria, scilicet, ad subjectum in quo est, ad terminum ad quem est, & ad principium à quo est : multiplicatur secundum speciem autem similis relatio ratione principii à quo est : secundum numerum verò ratione subjecti in quo est : hinc in Christo non potest dici quod sint duæ filiationes. l.3. d.8. a.2. q.2.
11. Filiationis relatio non multiplicatur multiplicatis terminis solum. l.3. d.8. ibid.
12. Filiatio importat formaliter relationem, generatio actionem. lib.3. d.8. ibid. ad 4. & q.1. Unde filiatio respicit propriè Personam. lib.3. d.8. ibid. & d.13. a.1. q.1. ad 2.
13. Filiatio quatuor modis potest esse : primò emanatione naturali in unitatem essentiæ : secundò per conformitatem imaginis, sicque homo dicitur Filius Dei creatione : tertio addendo imagini etiam similitudinem, estque per gratiam : quartò per naturam imaginis, sed cum deordinatione, sic peccator, & Diabolum dicitur filius Dei luncupativè. l.3. d.10. dub.4. & l.1. d.26. dub.6.
14. Filius masculus, licet in sexu non assimiletur Matri, sed Patri : tamen non degenerat ab ipsa in similitudine naturali. lib.3. d.12. art.3. q.1. ad 4.
15. De Filio Dei. V. *Dens Filius. V. Dei generatio. V. Verbum.*
Ejus multa nomina exponuntur. op. declar. term. Theol.
16. Filius generatur de substantia Patris, vera est locutio in Divinis : quia, ly, de, dicit consubstantialitatem. l.1.
17. Filius Dei est ars plena omnium rationum viventium. l.1. d.6. a.1. q.3. corp. & l.1. d.31. p.2. dub.5.
18. Filii generatio, productio, & processio an differant. l.1. d.13. a.1. q.2. V. *Dei generatio, & processio.*
19. De Filii Dei missione. l.1. d.15. p.2. dub.4. & q.1. & d.16. dub.1. & q.3. & d.18. a.1. q.1. ad arg. & d.2. a.1. q.2. ad 1.
20. Filius Dei dicitur filius, quia est ex vi naturæ : imago, quia est per modum expressionis, & Verbum quia est aliis expressivum. lib.1. d.18. a.1. q.5. ad 4. & op. declar. term. Theol. Vid. *Imago. n.31.*
21. Filii alii sunt legitimi naturales, qui sunt procreati ex legitimo matrimonio : alii legitimi, sed non naturales, scilicet adoptivi : alii naturales, sed non legitimi, scilicet ex adulterio, vel fornicatione. l.4. d.39. a.1. q.3. ad arg. V. *Adoptio. n.1. seq.*
22. Filii quare magis assimilantur Patribus. l.4. d.40. a.1. q.1. & l.4. d.36. a.1. q.3. ad arg.
23. Filiorum obedientia, ad quæ se extendit respectu Patris. l.4. d.29. a.1. q.3. & Præceptum honorandi Patrem explicatur. ser.5. de dec. præc. & l.3. d.37. per tot. Vid. *Decalogus. V. Mater. n.6. & 13. & seq. V. Infra. n.52.*
24. Filii in quibus sequuntur conditiones Matris, & Patris. l.4. d.36. a.1. q.3.
25. Filii non possunt vendi à Patre absque maxima necessitate. l.4. d.36. dub.3.
26. Filius, qui nascitur ex Patre infideli, & Matre fideli, & è contra, si est adultus est liber in sequenda religione : si ante adultam ætatem sequi debet parentem fidelem : id enim exigit favor fidei, & bonum prolis, & matrimonii. l.4. d.39. dub.4.
27. Filii familias non possunt eleemosinas facere, nec alienare. l.4. d.15. p.2. a.2. q.1. in arg.
28. Filius, servus, & Mercenarius qualiter differant. in Luc. c.15. n.19. & Ps.28.
29. Filii prodigi parabola exponitur. in Luc. c.15. n.19. & ser.1. Dom.1. post oct. Pent.
30. Filii debent imitari bona exempla Patrum, sicut fecit Christus. in Io. cap.5. n.20. & cap.8. num.39.
31. Filii Diaboli, & ejus filiatio in quo consistit. in Io. c.8. n.40. V. *Diaboli varia. n.2. V. Hominis dignitas. n.27. fit per imitationem. Vid. Imitatio. n.1.*
32. Filius dicitur aliquis dupliciter vel nativitate, vel imitatione. in Io. col. 24.
33. Filii alii nascuntur mense septimo : alii octavo : alii nono : alii decimo, & hi aliis perfectiores, sic Christus, & Salomon. in Sap. cap.7. num.1.
34. Filiorum occisor quali pœnitentia plectendus. op. Confessionale. p.17.
35. Quatuor filia misericordiæ Dei in peccatorum sunt immisso amaritudinis : subtractio opportunitatis : virtus resistendi : & sanitas affectus. op. Phar. l.1. c.1.
36. Filii erudiendi à Patribus. op. Bibl. paup. cap.55. Vid. *Parens. num.15. & 16. 25. & 26. Eorum educatio qualiter facienda. op. Bibl. paup. c.55.*
37. Filia Babylonis, Hierusalem, & Sion quænam sint. in Thren. Hier. c.2.
38. Filiorum bonitas est gaudium Matris. serm.1. Dom. infr. oct. Epiph. ipsis obedientibus qualis benedictio præparatur. ser.4. Dom. Trin.
39. Filii venundantur quando à Patre Diabolo relinquuntur. serm.2. Dom.13. post Pent.
40. Filiorum educatio spernitur à multis : quàm grave malum. ser.2. de S. Ant.
41. Filii Israel quomodo licitè abstulerunt Ægyptiorum res. l.4. d.15. p.2. a.2. q.1. ad 1. & lib.2. d.40. dub.2.
42. Filius non debet puniri ob peccata Patris. l.3. d.12. a.1. q.1. ad 3.
43. Filii adoptivi Dei sunt homines dupliciter, vel per remotionem à malo, idque in baptismo : vel per ordinem ad bonum, & hoc est dupliciter, scilicet, vel in ordine ad intellectum per fidem : vel in ordine ad affectum per charitatem : timor verò, & humilitas disponunt ad hanc filiationem. l.3. d.10. a.2. q.2. ad 2. & in Io. cap.1. n.12. Unde gratia facit filios Dei. l.3. d.10. ibid. & d.4. a.1. q.2. ad 5. V. *Homo ad Deum. n.67. V. Gratia effectus. n.47.*
44. Filiatio Dei competit nobis per Christum : unde quodammodo Christus potest dici noster Pater ratione redemptionis. l.3. d.10. a.2. q.2. & 3.

- & 3. & l. 3. d. 1. a. 2. q. 3. & d. 4. a. 1. q. 3. ad 2.
45. Filiatio adoptionis est à tota Trinitate. lib. 3. d. 10. a. 2. ibid.
46. Filiatio, pro ut est communis Christo, & nobis non est univoca, nec æquivoca, sed potius analogica. l. 3. d. 10. dub. 5.
47. Filiatio adoptiva importat extraneitatem, & imperfectionem. l. 3. d. 10. per tot. sparsim. & d. 13. a. 1. q. 1. ad 2. V. *Adoptio*. n. 1. seq.
48. Quare dicitur Deus Pater noster: non verò Filius, & Spiritus sanctus noster. l. 3. d. 10. a. 2. q. 3. ad 4. V. *Dei varia*.
49. Filius Dei nuncupatione dicitur peccator. l. 3. d. 10. dub. 4.
50. Filiis non imputantur peccata actualia Parentum, sed tantum originale; intellige tamen quoad culpam: quoad pœnam enim aliquando transit ad posteros. l. 2. d. 33. a. 1. q. 1.
51. Filii à Parentibus in quibus casibus, & finibus possunt desiderari, & in quibus non absque peccato. l. 4. d. 31. dub. 1.
52. Filij contumaces, & inobedientes quomodo puniebantur in veteri lege. l. 4. d. 38. dub. 8. Vid. *Supra*. n. 23.
53. Filii familias an vivere possint. lib. 4. d. 38. a. 1. q. 3.
54. Filii postponendi sunt Parentibus. l. 3. d. 29. a. 1. q. 4.
55. Filii plus amantur naturaliter à Parentibus, quam vicè versa. l. 3. d. 29. a. 1. q. 4. ad arg.
56. Filius non portabit iniquitatem Patris, quomodo sit verum. l. 2. d. 30. a. 1. q. 2. ad 1.
- Fimbria.*
- Fimbria in Scriptura significat finem, vel minimum mandatum Evangelii, vel humanitatem Christi, vel virtutem. Pl. 44. V. *Christi varia*. n. 13. Fingere. Vid. *Filio*, & *Figura*.
- Finis.*
1. Finis dicitur tripliciter, scilicet, terminus alicujus rei, vel quantitatis: 2. idem est ac perfectio: 3. id propter quod unum quodque finitur. op. Comp. Theol. l. 1. c. 15. sic ex opposito: primo modo Deus dicitur infinitus: secundo materia: tertio malum. ibid. Item alius est finis loci, alius temporis, alius perfectionis. Pl. 4.
2. Idem est finis, & propter quod est finis. l. 1. d. 1. dub. 15.
3. Finis duplex est quatenus est causa: uno modo propriissimè, estque ultimus, in quo est status: alio modo finis sub fine, diciturque terminus; eodem modo dicitur propter quod; uno modo excludit finem ultimū: alio modo includit finem sub fine. l. 1. d. 1. dub. 15. & l. 2. d. 15. a. 2. q. 1. corp. & l. 2. d. 38. a. 1. q. 3. & l. 1. d. 43. q. 2. ad 1. & l. 3. d. 28. per tot. Finis principalis creaturæ, est solus Deus. l. 2. d. 15. a. 2. q. 1. corp.
4. Omne bonum aut est finis, aut ad finem. l. 1. d. 1. a. 1. q. 3. in arg. & l. 2. d. 34. a. 1. q. 2. in arg. & l. 2. d. 38. a. 1. q. 2. corp. Hinc finis de sui ratione dicitur excessum bonitatis respectu ejus, quod ad finem: ob id in Divinis non cadit ratio finis respectu Personarum, sed tantum respectu creaturæ. l. 1. d. 29. a. 1. q. 1. corp. & ad 4.
5. Finis quomodo imponat necessitatem ad ea, quæ ad finem sunt. l. 2. d. 2. p. 2. a. 1. q. 1.
6. Cujus finis bonus ipsum quoque bonum, quomodo intelligendum. lib. 2. d. 38. a. 1. q. 1. per tot. V. *Maxima*. n. 5.
7. Finis voluntas potest esse aut sicut objecti, aut sicut finis est. l. 2. d. 38. dub. 4. 1. finis est quo, scilicet quiescitur: 2. est in quo, scilicet quiescitur: 1. est creatū: 2. est Deus. l. 2. d. 38. a. 1. q. 2. ad 3.
8. An, & quando eodem vel diverso motu voluntas feratur in finem, & in ea, quæ sunt ad finem. l. 2. d. 38. dub. 4.
9. Quænam requirantur ad hoc, ut bonitas finis det bonitatem actui. lib. 2. d. 38. a. 1. q. 1. per tot. Ubi de bonitate operis, & operantis agitur: seu de fine operis, & operantis. l. 2. ibid. & in Io. c. 1. n. 27. & quid facit charitas ad bonitatem operis. l. 2. ibid. ad arg. & q. 2.
10. Beatitudo vera est finis bonæ voluntatis: falsa est finis malæ voluntatis. l. 2. d. 38. a. 1. q. 1. ad arg. V. *Beatitudo fallax*. n. 1.
11. Quomodo sit verum, quod nemo malum operatur intendens ad malum. l. 2. d. 38. ibid. Vid. *Malum*. n. 17.
12. Licet finis omnium bonorum sit æqualiter bonus: tamen non æqualiter ad ipsum approximantur, sed in hoc est diversitas graduum. l. 2. d. 28. ibid.
13. Charitas increata est finis, in quo quiescit voluntas: charitas cõsummata creata est finis, quo increata perfecte quiescit, estque beatorum: Charitas inchoata creata est finis, quo in charitate increata quiescit, ut in via. ibid. l. 2. q. 1. corp.
14. Finis naturæ operantis est perfectio totalis formæ. l. 2. ibid. q. 2. in arg.
15. Quomodo charitas, & Christus sit finis, in quo quiescit voluntas. l. 2. ibid. q. 2. ad 1.
16. Quomodo charitas potest esse simul finis nostrarum operationum, & causa efficiens, & formalis. l. 2. d. 38. ibid. q. 2. ad 6.
17. Voluntas bona unicum principalem finem potest habere: potest tamen habere plures fines non oppositos, & fines sub fine, & in quibus casibus. l. 2. d. 38. a. 1. q. 3.
18. Mercenarius bonus, & malus quos fines sibi præfigunt. l. 2. d. 38. ibid.
19. Finis concupiscibilis potentia, irascibilis, & rationalis, quomodo possunt esse boni, & mali. l. 2. ibid. q. 3. ad 4.
20. Voluntates bonæ plures fines, licet eligant media, & per actus differentes: tamen habent unicum objectum formale, & finem ultimum: malæ autem plures fines formales, quia unaqueque quærit quod suum est. ibid. q. 4.
21. Finis intentio est in omnibus rebus tam naturalibus, & sensitivis, quam rationalibus, sed diverso modo; quia naturalia à regimine, seu appetitu, seu intentione naturali passivè reguntur: sensualia partim regunt partim reguntur: rationalia regunt, cum habeant cognitionem, & libertatem: prima operantur necessarid: secunda ex quadam impetuositate, quæ est supra necessitatem, & infra libertatem: non enim possunt se reprimere: possunt tamen tendere ad oppositas partes. l. 2. d. 38. a. 2. q. 1. Vid. *Intentio*.
22. Casualia, & fortuita fiunt præter intentionem, licet fiant secundum intentionem divinam. l. 2. d. 38. a. 2. q. 1. corp.
23. Finis intentio pro ut dicit lumen, per quod est collatio intellectus, & tendentia in Deum, solum est rationalium: quæ verò dicit ordinem, tendentiam, & directionem appetitus ad finem, est etiam beatorum. l. 2. d. 38. a. 2. q. 1. ad arg.
- G g 24. Intentio

24. Intentio : hoc vocabulum quot sensus respectu finis possit habere. *ibid.* q.2.corp.
25. Intentio finis spectat ad intellectum, & ad voluntatem : per fidem enim dirigitur intellectus, & per charitatem voluntas in finem. l.2. d.38.a.2.q.2.
26. Intentio bona vel mala ad finem qualis sit, & quid utraque conducatur ad bonitatem, vel malitiam operis, & quas conditiones exigit. l.2. d.40.a.1.q.1.
27. Tantum facit quis quantum intendit est verum ; si ly, tantum, & quantum sint adverbia : sic enim dicunt quantitatem intendendi : si verò sint nomina, aliquando est falsum. l.2. d.40. a.1.q.2. per tot.
28. Quomodo, & quando sola intentio absque opere sufficiat ad vitam æternam promerendam. l.2.d.40.a.1.q.3.
29. Finis est dignior iis, quæ sunt ad finem. lib.2. d.29.a.1.q.1. ad arg. & q.2. in arg. Vid. *Infra.* n.49. Imponiturque necessitatem iis, quæ sunt ad finem. ser.2. de S. Lucia.
30. Finis est prior in intentione, & posterior in executione. ser.2. de S. Agnete.
31. Finis unitas non excludit multitudinem eorum, quæ sunt ad finem. l.3.d.37.a.2.q.1. ad 1.
32. Finis duplex rei : unus qui est terminus ; alius qui est utilitas, sic est duplex intentio. l.4. d.6. p.2.a.2.q.2.
33. Finis ratio, & ejus quod est ad finem non potest cadere in Divinis inter Personas, sed tantum ratio principii, quia ratio finis dicit excessum bonitatis respectu ejus, quod est ad finem : principium verò, & principiatum dicunt originem. l.1.d.29.a.1.q.1.corp. & ad 4.
34. Deus solus est finis creaturæ, quia ratio finis dicit excessum bonitatis &c. lib.1. d.29. *ibid.* Propriè tamen Deus est solus finis creaturæ rationalis : cæterarum verò creaturarum est bonum infra naturam : ob id homo viribus naturæ non potest illum attingere, sicut aliæ creaturæ. l.2.d.29. *ibid.* q.2. ad 4.
35. Finem habere, & non principium est impossibile. l.1.d.41.dub.4.
36. Finis creationis rerum primarius est gloria Dei, manifestatio, ampliatio, & communicatio : secundarius est utilitas nostra. lib.2. d.1. p.2.a.2.q.1.
37. Finis naturæ creatæ perfectæ est gloria Dei : imperfectæ verò est propria utilitas. *ibid.* ad 2.
38. Finis principalis omnium creaturarum est solus Deus, quia omnia per semetipsum operatus est : finis secundarius est utilitas hominis : quæ tamen diversificatur nunc in statu naturæ destitutæ ab alio innocentia. l.2.d.15.a.2.q.1.
39. Utilitas, quæ ab homine habetur ob creationem animalium, & bestiarum expenditur. l.2. d.15. *ibid.*
40. Finem esse principalem est maximæ dignitatis : non verò esse finem sub fine. lib.2. d.15. a.2.q.1. ad 1.
41. Quomodo aliquid potest habere simul plures fines oppositos. l.4.d.18.p.1.a.1.q.2. ad 4. Item plures fines minus principales. l.4.d.1.p.1. dub.7. & l.4. d.23.dub.3.
42. A finis qualitate dependet omnis laus, & bonum ram dictorum, quàm factorum Ps. 150. & ser.3. de Apost.
43. Finis in opere duplex est, scilicet, finis operis, & finis operantis : seu finis in se, & finis in alio, suntque separabiles : potest enim quis re-ctè, v.g. prædicare ad salutem animarum absque fructu, & effectu, tunc tamen non frustratur primo fine, & merito. in Io. c.1. n.7. V. *Opus.* n.2. Non semper actualiter exigitur intentio finis ad hoc ut opus sit meritorium : sed sufficit primus finis, seu intentio virtualis. lib.2. d.41.a.2.q.2. ad 2.
44. Finis in Medico est duplex, scilicet operis, & operantis. in Io. c.1. n.7.
45. Finis omnis scientiæ est bonum, & felicitas, seu beatitudo aliqua. in Io. procem. sed tamen tantum apparens, non vera nisi ex Theologia, & S. Scriptura. op. princ. S. Scripturæ.
46. Finis Sacræ Scripturæ est amor Dei. op. princ. *ibid.* Finis verò legis quomodo est Christus. op. Brev. prol.
47. Finis ingressus Religionis frequenter habendus in memoria. op. spec. discipl. c.6. p.2. & op. princ. p.2.
48. Finis idem inest habentibus consimilem dispositionem. ser.1. de plur. Marr.
49. Omnis natura est finis, aut deducens ad finem, aut ad finem perveniens : 1. est, quo frui potest : 2. uti : 3. quæ utitur, ut homo. l.1. d.1. dub.6.
50. Finis formationis hominis. Vid. *Homo ad Deum.* n.61. *Finitum.*
1. Finitum, & infinitum non possunt univoce convenire. l.3. d.11. a.1/q.1. in arg. quomodo sint species quantitatis. l.1.d.43.a.1.q.2. ad arg. Vid. *Quantitas.* n.4. V. *Infinitum.*
2. Finitum potest excedere aliud finitum in infinitum, & quomodo. l.3.d.14.a.2.q.3. ad 4. & l.3. d.29. a.1. q.2. ad 5. & lib.3. d.13. a.1. q.2. ad 2. & quando non possunt se invicem excedere. lib.3. d.13. *ibid.* ad 3.
3. In quo casu finito omni possit aliud maius appeti, & quando non. l.3.d.13. *ibid.* ad 6.
4. Finitum nullum potest replere capacitatem animæ. ser.1. de plur. Confes.
5. Finiti ad infinitum nulla est commensuratio. serm.1. *ibid.*
6. Finitum additum infinito nihil auget. l.4.d.44. p.2.a.1.q.1.corp.
7. Finitum est omne, quod habet statum, & quod exceditur ab altero. l.1.d.43. a.1.q.1. ad arg.
- Firmamentum.*
1. Firmamentum duobus modis in S. Scriptura sumitur, scilicet, strictè pro octava sphaera, in qua positæ sunt stellæ, & largè pro natura quinti corporis, quæ divisit aquas ab aquis. l.2.d.14. p.2.dub.3.
2. Firmamenti natura, motus, influxus, & proprietates expenduntur. l.2.d.14. p.1.a.1. q.2. & op. Eccles. Hier. p.4.c.6. V. *Cælum.* n.11. V. *Motus.* num.44.
3. Firmamentum non naturæ ignis licet à Sanctis videatur id affirmari ; sed intelligendi sunt, ob quandam analogiam. l.2. d.14. *ibid.*
4. Firmamentum, cum non sit formaliter calidum, quomodo calefacit. l.2.d.14. *ibid.*
5. De aquis, quæ sunt super firmamentum. lib.2. d.14.p.1.a.1.q.1.
6. In firmamento continentur septem orbes planetarum, scilicet, Saturnus, Jupiter, Mars, Sol, Venus, Mercurius, & Luna. op. Cent. p.3. sec.11.

sec. 1.1. & l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. & 3.

7. Firmamenti proprietates applicantur Christo, op. Eccles. Hier. p. 4. c. 6. Vid. *Christi attributa*. num. 116.

Item adaptantur fidei ob sublimitatem, stabilitatem & spectabilitatem, op. lumin. Eccl. vel Hexaem. ser. 8. Vid. *Fides*.

Item Ecclesiæ catholicæ. serm. 1. Hexaem. Vid. *Ecclesia*. n. 45.

Item homini. V. *Homo quoad Deum*. n. 73.

Item B. Virgini. V. *Maria epitheta*.

Firmitas : Firmiter.

Flagellum.

1. Flagellum quodlibet immittitur à Deo, aut ad utilitatem flagellati, aut ad gloriam flagellantis. l. 4. d. 15. p. 1. dub. 2. V. *Tribulatio*. Vid. *Cassigatio*.
2. Flagellorum utilitates in communi, & in particulari enumerantur Theologicæ. lib. 4. d. 15. ibid. & op. Phar. l. 4. c. 48.
3. Flagella in corpus, & in animam in hac, & alia vita expenduntur. l. 4. d. 15. ibid. dub. 1.
4. Flagellorum causa communiter accepta est culpa originalis : proprie sunt peccata actualia. l. 4. d. 15. p. 1. dub. 3.
5. Flagella à Deo immissa voluntate antecedente ordinantur ad gloriam, non verò semper consequente. l. 4. d. 15. p. 1. dub. 4.
6. Flagella à Deo immissa quomodò dicuntur benigna, & dulcia. ser. 17. Hexaem.
7. Flagella sunt funiculi nos ad Deum trahentes. ser. 2. ser. 4. Pent.

Flagitium, & flagitiosus. V. *Scelus*.

Flamma.

Flamma vitiorum maxima pœna. V. *Diaboli pœna*. num. 4.

Flamen.

Flaminis baptismus quis. V. *Baptismi differentia*. n. 15. seq.

Flegethon.

Flegethon fluvius Inferni. V. *Flumen*. n. 10.

Flere.

1. Flerè est quasi lachrymas emittere : quare infans statim natus flet. Vid. *Calamitas*. Hinc fletus, planctus, risus, & saltus differunt, quod fletus est in lachrymis : planctus in voce : risus in signo : saltus in corporis elevatione. in Ecclen. c. 3. n. 4. V. *Lachryma*.
2. Fletus alius compunctionis, alius compassionis, alius devotionis : 1. est collyrium medicativum animæ : 2. unguentum lenificativum, & sanativum animæ paralyticæ per avaritiam : 3. est balneum delectativum, op. diæt. salt. tom. 7. cap. 3.
- Item animus pro incolatu præsentis miseræ, & pro appetitu felicitatis æternæ. in Luc. c. 19. num. 41.
3. Ad fletum quædam inciramenta proponuntur, & etiam impedimenta ipsius. op. diæt. sal. t. 7. c. 3. & serm. 2. Dom. 9. post Pent.
4. Fletus emolumenta sex mirabilia exponuntur. op. diæt. ibid.
5. Flendum esse in hac vita infantes ex ejulatu, quem statim nati emittunt, docent. op. Phar. l. 1. c. 7.
6. Fletus pœnitentiæ suadet multis rationibus. in Luc. c. 6. n. 21.
7. Fletus pœnitentiæ est risus spiritualis. in Luc. ibid.
8. Flentium præmia proponuntur. in Luc. ibid.
9. Christus nos excitat ad fletum suo exemplo,

cum fleverit pluries. ser. 1. Dom. 9. post Pent. & in Luc. c. 19. n. 41. & in Io. c. 11. n. 35.

10. Fletus, & lachrymæ quomodò irrigant Paradisum conscientiæ & exeunt in quatuor flumina, sicut fluvius Paradisi terrestis. in Luc. c. 9. n. 41.

11. Fletus qualis erit in Inferno, & an erit resolutio humorum, sicut in hac vita : an verò gemitum, & doloris. in Luc. c. 13. n. 28. V. *Lachryma*.

12. Fletus Christi expenditur. Vid. *Christi opera tempore prædic.* n. 71. Vid. *Hierusalem*. n. 7.

Flos : Floridus.

1. Floridus idem, quod Nazareus, estque Christus. in Io. col. 84.
2. Floridus lectus Mariæ Virg. expenditur. op. spec. B. V. cap. 10. V. *Beata Virgo in utero habens*. Item anima florida floribus virtutum. ser. 4. Dom. infr. oct. Nat. & ser. 5. Dom. infr. oct. Epiph.
3. Floris natura, & proprietates quæ aptantur Christo Salvatore. in Io. col. 84.
4. Flos virginitatis, fœcunditatis, honestatis, immortalitatis, & folia virtutum B. Virginis expenduntur. op. spec. B. V. cap. 10. V. *B. Virginis epitheta*.
5. Florum B. Virg. fructus sunt salutis. op. spec. ibid.
6. Flores variorum colorum aptantur diversis sanctis Ecclesiæ. op. de 7. itin. ætern. itin. 3. a. 7.
7. Flos egressus de virga est Christus Jesus. Ps. 27. V. *Christi attributa*. n. 89. & 107.
8. Flos, efflorere, & reflorescere mysticè multa significat. Ps. 27.
9. Flos multiplex mysticè. Ps. 27. & ser. 2. in vig. Nat. Dom. est fidelis. V. *Fidelis*. n. 2. V. *Iustus*. num. 50.

Fluctus : Fluctuatio.

Flumen : Fluvius.

1. Fluvius dicitur quasi perennis fluxus. l. 1. prol.
2. Fluvius habet quatuor proprietates, scilicet, perennitatem quoad durationem : speciositatem quantum ad extentionem, per hocque differt à rivulo : circulationem quoad motum, idest à mari ad mare : emundationem quoad effectum. l. 1. prol.
3. Fluvius Doria qualis sit. l. 1. prol.
4. Fluvius quare dicitur Personarum divinarum emanatio : rerum mundanarum productio ; Filii Dei Incarnatio, & Sacramentorum dispensatio. l. 1. prol.
5. Fluviorum quatuor exeuntium de Paradiso significatio mystica exponitur. l. 1. Prol. sent.
6. Flumen in Scriptura multiplex exponitur. Ps. 92. & in Io. col. 39. & ser. 4. Dom. 2. post oct. Pasch.
7. Flumen item est gratia Spir. sancti, quod dividitur in quatuor flumina Paradisi, scilicet, in quatuor virtutes Cardinales. ser. 7. Hexaem.
8. Fluvius aquæ vivæ procedens de sede Dei est Sacra Scriptura, de qua sub hac metaphora proponuntur mirabilia. op. princ. S. Script.
9. Fluvius mundanarum scientiarum quam torridus, quam turbidus, quam tepidus, & turgidus. op. princ. S. Script. Ubi de vanitate finis scientiarum ethnicarum agitur.
10. Fluvii infernales quatuor : primum Stix, idest odium : Lethes, idest oblivio : Flegethon, idest ardens : Cocytus, idest luctus : aptantur quatuor scientiis magicis : Pyromantiæ, Æromantiæ : Hydromantiæ, & Geomantiæ. op. princ. S. Script.

11. Flumina exeunt à mari, & ad mare revertuntur. in Ecclen. c. 1. n. 7. & ser. de S. Petr. ad vinc.
12. Flumina aquæ vivæ fluentes de ventre quænam sint. in Io. col. 39.
13. Flumen est Christus, qui dividitur in quatuor, ut in Paradiso secundum quatuor humores, qui ex ejus corpore exierunt, scilicet, lachrymæ, sudor, sanguis, & aqua, per quæ irrigavit totum mundum. serm. 3. in Nat. Dom. V. *Christi attributa*. n. 85.
14. Fluminis Baptismus. V. *Baptismi differentia*. n. 15. seq.
15. Fluvius B. Virgo. V. *B. Virginis epitheta*.
Fœcunditas.
1. Fœcunditas S. Scripturæ respectu variorum sensuum quàm ampla super sensum scientiarum humanarum. serm. 13. Hexaem.
2. Fœcunditas in Divinis est solum ratione primitatis: ob id est solum in patre, & Filio. l. 1. d. 11. a. 1. q. 2. ad arg. Est eadem, & una in patre, & Filio. l. 1. ibid. V. *Dei processiones*.
Fœdus.
- Arcus fœderis Franciscus. V. *Franciscus*. n. 4. V. *Arcus*. V. *B. Virg. epitheta*.
Fœmina.
1. Fœmina in quo sensu potest dici mas occasionatus. l. 2. d. 20. a. 1. q. 6. ad arg. & l. 3. d. 12. a. 3. q. 1. in arg. & l. 4. d. 44. p. 1. dub. 2. V. *Mulier*. n. 1. seq.
2. Fœminæ generatio non est præter naturam, nec contra naturam, sed secundum naturam, non tamen primò intenta à natura, cum, hæc semper perfectiùs intendit generare. l. 2. d. 20. ibid. & quomodò intendatur à natura. lib. 4. d. 44. p. 1. dub. 2.
3. Fœmina quare aliquando magis generatur, quàm masculus traduntur causæ physicæ. lib. 2. d. 20. q. 6. corp.
4. In statu innocentie æqualis fuisset virorum, & fœminarum generatio, cum id subesset rationi, & voluntati. l. 2. d. 20. ibid.
5. Fœmina exceditur à viro in dignitate, in virtute agendi, & in præsentia. l. 3. d. 12. a. 3. q. 1. corp.
6. Fœmina creata est, ut sit in adiutorium viri, non ut famula, nec ut domina, sed ut socia: hinc fuit formata non de pedibus, vel de capite, sed de latere: & quomodò vir sit ejus caput. lib. 2. d. 44. a. 2. q. 2.
7. Fœmina in suo sexu resurget in iudicio, quia est ad decorem, & perfectionem universi. l. 4. d. 44. p. 1. dub. 2.
8. De fœminis bonis, & malis auctorit. SS. PP. op. Phar. l. 1. c. 8. & l. 3. c. 26.
De earum familiaritate, & damnis ex hac exorientibus. op. Phar. ibid. & op. de purit. conscientiæ, seu modo Confit. c. 14.
Fœnerari, Fœnus.
- Fœneratorum mala. op. Phar. l. 1. cap. 49.
Fœnum.
1. Fœnum in S. Scriptura significat peccata venialia. l. 4. d. 21. p. 1. dub. 1. & caducitatem, hominisque fragilitatem. ser. 4. Dom. 4. Quadrag. V. *Opus*. n. 37.
2. Fœnum multiplex in S. Scriptura. Psalm. 36. & in Io. c. 6. n. 10.
Fœtus. Vid. *Generatio*. Vid. *Partus*.
Fomentum.
- Fomentum peccatorum differt ab initio, radice, &

capite: nam initium est superbia duplex: radix triplex fomentum, scilicet, concupiscentia carnis, oculorum, & superbia vitæ, caput verò septiforme. op. Brev. p. 3. c. 9.

Fomes.

1. Fomes concupiscentiæ quid sit. l. 2. d. 32. dub. 2. est vitiositas præter naturam. l. 2. d. 39. a. 2. q. 2. ad 4. V. *Concupiscentia*
2. Fomes potest minui, numquam tolli nisi in B. Virg. l. 2. d. 32. dub. 2. & l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. Vid. *Infra*. n. 5. V. *B. Virginis immunitas à peccato*. Potest tamen (absolutè loquendo) tolli salvata natura, cum sit vitiositas præter naturam, non sic synderesis. l. 2. d. 39. a. 2. q. 2. ad 4. Quare non tollitur per baptismum. l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
3. Fomes formaliter non opponitur gratiæ. lib. 2. d. 32. dub. 2. nisi gratiæ gratis datæ. l. 2. d. 39. a. 2. q. 2. ad 4. Hinc fomes non est culpa, sed pœna culpæ. l. 2. d. 32. ibid.
4. Fomes est pro hoc statu exercitium ad virtutem, ob id nobis relictum. l. 3. d. 3. p. 1. dub. 1.
5. Fomes ablati fuit totaliter B. Virgini Mariæ. l. 3. d. 3. p. 1. dub. 1. & a. 2. q. 2. V. *Supra*. n. 2. Vid. *Maria immunitas à peccato*. n. 4.
6. Fomes impellit ad peccandum venialiter, & ponit difficultatem ad bonum, ubi est in vigore. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. ad 2.
7. Fomitis mortificatio, & extinctio qualiter fiat. l. 3. d. 3. ibid. *Fons*.
1. Fons est puteus, ubi perenniter emanat aqua de terra. in Ioan. cap. 4. n. 11. & op. diæt. sal. tom. 2. c. 7.
2. Fontes bonitatis, sapientiæ, misericordiæ divinæ, & vitæ æternæ quædam aquas emittant. in Io. col. 21. Item baptismi fons, & doctrinæ fidei proponitur. in Io. col. 44.
3. Fontes quatuor à quatuor vulneribus Christi, scilicet, misericordiæ ad lavandam culpam: Sapientiæ ad extinguendam sitim præsentem: Gratiæ ad rigandas bonorum operum plantas: & charitatis ad exequendos cibos animæ. Pf. 141. V. *Christi vulnera*.
4. Fons parvus crescens in fluvium: de quo Esther cap. 10. est claritas, seu consolatio Spiritus, sancti. ser. 4. Dom. 2. post oct. Pasch.
5. Vel est Beata Virgo parva per humilitatem, quæ crevit in Incarnatione in fluvium, in lucem, & solem. l. 1. sent. prolog. & op. laus B. Virg. V. *B. Virginis epitheta*.
6. Vel est Sacra Scripturæ doctrina. op. princ. S. Script. & ser. 13. Hexaem.
7. Fons est cor elemosynæ. op. diæt. sal. tom. 2. cap. 7.
8. Fons est in Gramantes, in quo faces accensæ cxtinguntur, & extinctæ accenduntur, & tamen aqua est ejusdem speciei cum alia. l. 4. d. 44. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
9. Fons est Christus. Vid. *Christi attributa*. n. 84. seq. Vid. *Dei varia*. n. 185.
Foramen.
- Foramina quinque in chirotheca carnis Christi sunt quinque vulnera. ser. 3. Dom. 1. Adu.
Forma.
1. Forma alia est, quæ est perfectio materiæ, seu constitutiva: alia exemplaris: illa dicit ordinem ad materiam, ista ad exemplatum. l. 1. d. 35. a. 1. q. 2. ad 1. & l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 3. ad 2. & l. 2. d. 12. a. 1. q. 1. ad 5. & l. 3. d. 5. dub. 2. V. *Causa*. V. *Exemplar*.

- Exemplar.* Exemplaris item est duplex exterior, & interior. l. 3. d. 11. a. 1. q. 2. corp. V. *infra*. n. 15.
2. Forma item alia dicitur talis per privationem materiæ, sic est in Deo alio modo per comparationem ad materiam, sic est forma creata. l. 1. d. 34. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 3. d. 5. dub. 2. & l. 4. d. 1. p. 1. dub. 2. & ser. 12. Hexæm. ubi de ideis.
  3. Forma triplex in universum reperitur, primò pro ut est perfectio rei: 2. paradigma, seu exemplar. 3. forma quasi foris manens, idest aliqua similitudo exterius repræsentans. lib. 4. d. 1. p. 1. dub. 2. hæcque est species qualitatis. V. *Exemplar*. n. 1. seq.
  4. Forma substantialis est triplicis generis: quædam enim perficit, extenditur, & dependet, ut est forma ignis: quædam quæ perficit, & depêdet, sed non extenditur, ut anima vegetans, & sensitiva: quædam quæ perficit totum, nec extenditur, nec dependet in operari, sic anima rationalis. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 3. ad 1. Non producit nisi à Deo: agens enim naturale producit compositum. V. *Animal*. n. 14.
  5. Forma item quoad esse est duplex: alia quæ educitur de materia: alia quæ ab extra exit: prima exigit successionem, idest vel ratione sui, vel ratione dispositionum antecedentium, & hoc ratione contrariorum, quæ insunt in materia: alia in instanti datur, ut lumen quia ejus contrarium est privatio: talis etiam est contritio. l. 4. d. 16. p. 1. a. 3. q. 1. ad 4. Item alia ut motor, seu assistens: alia ut perfectio, & informans. V. *Anima ad corpus*. n. 1.
  6. Forma alia est partis: alia totius: hæcque vel est per prædicationem, vel per constitutionem partium. l. 3. d. 2. a. 2. q. 3. corp. & l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. corp.
  7. Forma alia est constitutiva, alia directiva: prima necessariò est in subjecto, quod informat: secunda nequaquam. l. 3. d. 36. q. 6. ad 3. Quæ dat esse, dat & esse distinctum, & unitatem. l. 1. d. 24. a. 1. q. 1. in arg.
  8. Forma alia est universalis, & multiplicabilis in plura: alia est particularis, sitque talis individuata per conjunctionem illius universalis cum materia. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 2. & l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. corp. & q. 4. V. *Angeli compositio*. p. 1. & seq. V. *Anima compositio*. n. 1. & seq.
  9. Forma communis, & communicabilis non communicatur, nisi per propagationem, vel aggregationem plurium. l. 1. d. 5. a. 2. q. 2. & d. 19. p. 2. a. 1. q. 2.
  10. Forma propriè non est in Deo, scilicet, nec totius, nec universalis, nec alia constitutiva, seu materialis. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. per tot. & d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. corp. & l. 1. d. 22. a. 1. q. 1. ad 5. Videtur dicere oppositum. l. 1. d. 5. dub. 2. dicens in Deo esse communem; sed ibi loquitur de natura existente in tribus Personis: In quo sensu dicitur Deus forma. l. 1. d. 34. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 2. d. 12. a. 1. q. 1. ad 5. & l. 3. d. 5. dub. 2. & l. 4. d. 1. p. 1. dub. 2.
  11. Forma consistit in simplici, & invariabili. l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. in arg. & quomoddò id sit verum. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. ad 1. & 5. & l. 2. d. 3. p. 1. dub. 2. V. *Magis*. n. 3. & seq.
  12. Formarum varietas ut generis, speciei, & differentie causat. idest indicat multiplicatam intrinsecam. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 2.
  13. Individuum super formam universalem non addit aliquam formam, sed solum materiam. l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. ob id forma cum materia est principium individuationis. l. 1. d. 19. p. 2. q. 2. corp.
  14. Forma dicit respectum realem ad materiam, & è converso. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 3. ad 2. & l. 3. d. 5. dub. 2. V. *Materia*. n. 19. Qui respectus est quid consequens: dicit enim componibilitatem cum quo, non ex alio. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 1.
  15. Forma dicitur quo est. lib. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 4. corp. Dicitur etiam species imaginaria, per quam intelligimus. l. 1. d. 22. a. 1. q. 1. ad 5. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
  16. Forma universalis quomoddò dicitur generari, seu produci in singulari. l. 1. d. 5. a. 2. q. 1.
  17. Forma simplex non potest esse subjectum accidentium. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 3. & ser. 4. Hex. nec potest esse hoc aliquid, & quid per se completum. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. & l. 2. d. 17. a. 1. q. 2.
  18. Forma simplex est tota in toto, & tota in parte. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 3. corp.
  19. Forma per sui essentiam dat esse, cui unitur essentialiter. l. 1. d. 8. p. 2. q. 3. in arg.
  20. Forma, quæ est in partibus, & in toto non denominat simul totum, & partes, nisi sit forma extensa, & dependens in operari, ut ignis. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 3. ad 3. V. *Extensio*. n. 3.
  21. Formæ substantiales cadunt sub potestate agentis creati, si illæ non sint deiformes, ut est anima rationalis, & gratia. l. 1. d. 14. a. 2. q. 2. ad 1.
  22. Formæ non reflectuntur suprâ se, nisi sint simplices, & in substantia simplici fundatæ: sic potentie animæ cognoscunt se cognoscere, non sic oculus: sic primæ proprietates entis simplices unitas, bonitas &c. dicitur enim unitas est una, non sic albedo. l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 2. ad 4.
  23. Formæ universales sunt de se invariabiles, & etiam singulares; & si variantur, idest ratione subjecti, in quo sunt. lib. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1. V. *Maxima*. n. 42. & 26.
  24. Formæ intenduntur per accessum, & recessum, & per impermixtionem cum contrario, & quomoddò id intelligendum. l. 1. d. 17. ibid. q. 2. corp. & l. 2. d. 13. a. 2. q. 2. ad 3. talis est lux forma substantialis. l. 2. d. 13. ibid. V. *Intensio*.
  25. Forma tollitur per dispositionem ad oppositum in termino, & etiam minuitur; & quando, & quomoddò. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg.
  26. Forma substantialis, & completiva quomoddò dicitur essentia, species, & natura. l. 1. d. 31. p. 2. dub. 4.
  27. Formæ latitant in materia concreatæ à Deo in materia prima quoad essentiam; sed quoad esse, seu existere educuntur ab agente. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. in arg. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 1. corp. & l. 2. d. 15. a. 1. q. 1. & l. 2. d. 12. a. 1. q. 2. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 4. corp. V. *Animal*. n. 16. V. *Educere*. Vid. *Seminarium*. V. *Infra*. n. 30. seq.
  28. Formæ rerum extra Deum à singularibus separatæ nihil omninò faciunt nec ad operationem, nec ad cognitionem: tales sunt Ideæ Platonis: unde agens per intellectum agit per ideas: per naturam verò per formas, quæ sunt verè naturæ in singularibus. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
  29. Forma, & materia sunt duo principia intrinseca rerum substantialia: Privatio verò est extrinsecum principium. lib. 2. d. 1. p. 1. dub. 3.

30. Formæ quidditas non generatur, sed compositum: cum enim producitur forma, non producitur in se, nec per se, ut in materia: sicque fit compositum, ad quod terminatur generatio, in gratia tamen formæ. lib.2.d.7.p.2.art.2. q.3. V. *Supra*. n.27.
31. Formæ naturales non fiunt ex nihilo, sed ex aliquo; & quomodo ly, ex, intelligendum sit. l.2.d.7. ibid.
32. Formæ sunt in materia quoad potentiam, scilicet in qua, ex qua, & à qua; & cum sint feminaliter in materia, quare aliquæ facillè educuntur per agens deferens speciem: & aliæ difficilior, solumque per agens naturale simile speciei, & per hoc per generationem. l.2. d.7. ibid. q.2.
33. Forma est principium agendi. lib.2. d.13.a.2. q.1. in arg. & quomodo agat in creaturis. l.2. d.13.a.2.q.2. in arg.
34. Formæ omnes sunt simplices, quæ sunt puræ formæ: quæ verò sunt hoc aliquid, admittunt compositionem substantialem, sic anima rationalis. l.2.d.17.a.2.q.1. ad arg.
35. Forma corporeitatis datur in corporibus, habens appetitum ad animam suscipiendam. lib.2. d.17.a.1.q.2. ad arg. V. *Corpus*. n.47.
36. Formæ plures substantiales reperiuntur in animantibus, scilicet forma mixtionis, complexionis, quæ sunt corporeæ: & forma, vel sensitiva, vel rationalis. l.2. d.17. a.2.q.2. ad 6. Ordo productionis earum exponitur. l.2. d.18. a.1. q.3. corp. & l.2.d.1. p.2. a.1. q.2. ad 2. Vid. *Corpus humanum*. n.47.
37. Forma in composito substantiali est duplex, scilicet, forma partis, & forma totius: & quænam illæ sint. l.2.d.18.a.1. q.3. corp. & l.3.d.2. a.2.q.3. corp.
38. Forma seminalis an sit universalis. l.2. d.18. a.1.q.3.
39. Forma componens cum materia animam rationalem quietat materiam, ita ut nihil aliud appetat. l.2.d.19.a.1.q.1. corp.
40. Forma, quæ habet propriam operationem est separabilis à materia. l.2.d.19.a.1.q.2. in arg.
41. Forma habet duplicem actum: unus per modum informantis: alius per modum efficientis, ut albedo dealbat, & etiam disgregat visum: per primum est semper in actu: non verò per secundum. l.2.d.26.q.5. ad 1.2. actus tamen est prior naturâ primo. l.4. d.17.p.1.a.1.q.1. ad 4. Quoad primum actum Deus non potest supplere causalitatem formæ. l.3.d.2. a.2.q.2. corp. & l.3. d.14.a.2.q.1. ad 1.
42. Forma ultimò completiva quomodo, & in quo sensu dicitur nobilior forma communi. l.2. d.13.a.2.q.2. ad arg. & d.14.p.2.a.2. q.1. ad arg. quomodo ultimò dicitur completissima. lib.2. d.14. ibid.
43. Forma quomodo proportionari debet cum materia, & in quibus casibus id intelligendum. l.2.d.15. a.1.q.2. ad 2.
44. Quomodo nobiliori formæ nobilior materia aptanda est. l.3.d.12.a.1. q.1. ad arg. & serm.1. de plur. Mart.
45. Forma quanto nobilior tanto simplicior, quomodo verificetur. l.2.d.17.a.1.q.2. ad arg.
46. Forma quælibet dans vivere primum est substantia; non vero quæ dat benè vivere, ut est gratia. l.2.d.26.a.1.q.3. ad 4.
47. Forma specifica accipitur ex eo quod est in se nobilissimum. l.3.d.2.a.2.q.3. ad 4.
48. Quomodo sit verum, quod sit ejusdem formam inducere, cujus est materiam præparare. l.4.d.27.a.2.q.1. ad 3.
49. Formæ à Deo possunt reproduci eadem numero: & quomodo id erit in resurrectione mortuorum ob latitantiam formarum in materia. l.4.d.43.a.1.q.4.
50. Forma totius consequitur compositum naturale. l.3.d.22.a.1.q.1. corp.
51. Forma an prædicetur de toto ut forma, sed ut forma totius. l.3.d.22. ibid.
52. Formæ non est forma quomodo intelligendum. l.3.d.36.a.1.q.6. ad 5.
53. Formarum alia est cælestis; alia metheorologica; alia mineralis: alia germinum naturalium, volatilium, gressibilium: alia hominis, serm.17. Hexaem.
54. Forma, & materia S. Scripturæ expenditur. op. princ. S. Script. & serm.2. Hexaem.
55. Forma, & methodus traditur de oratione. op. spec. discipl. e.6.p.2.
56. Forma naturalis dat esse naturale, & substantiale: connaturalis dat esse connaturale, & accidentale, & utraque dat esse vitale viventibus: sed primum est corporale: secundum est spirituale. Pl.118. c.8.v.1.
57. Inter formas nobilior est anima. Vid. *Animæ compositio*. n.5. seq.
58. De ordine formæ ad materiam. V. *Materia*.
59. De forma morali, scilicet, Sacramentorum. V. *Propriis nominibus*.
60. Natura dicitur forma, & quare. Vid. *Naturalium*. 95.

Formatio.

1. Formatio corporis humani animalium, & insensibilium quid exigat. l.2.d.8.p.1.a.2.q.1. Vid. *Corporis organizatio*. Vid. *Animal*.
2. Formatio corporis humani, & aliorum animantium, an possit fieri ab Angelis. lib.2. d.8. p.1. ibid.
3. Formativa virtus quam mirabilis. l.2.d.36. a.3. quæst.1.

Formica.

1. Formicæ natura, & proprietates proponuntur. op. diæt. sal. tom.5.c.5. Ejus prudentia propriè est sagacitas ex instinctu naturali, differens à providentia humana. l.1.d.24.p.1.a.1.q.1. ad 5.
2. Formicæ prudentia in decem consistit, & aptatur viro prudenti. op. diæt. sal. ibid. & serm.4. Dom.4 post Pasch. & ser.2. de uno S. Doct.

Fornicatio.

1. Fornicatio est luxuria, qua solutus cognoscit solutam naturali usu: solutusque inquam uterque vinculo conjugii, consanguinitatis, affinitatis, ordinis, religionis, vel voti. op. Cent. p.1. sec.24. & 32. & op. de dec. præc. serm.6. & op. spec. an. c.3. V. *Luxuria*.
2. Fornicatio dicitur tripliciter propriè, communiter, & communissimè: primo modo est inter solutos: secundo est idololatria: tertio est omnis concupiscentia inordinata, qua relinquitur Deus. l.4.d.39. dub.3. & Pl.72. & in Sap.c.4.
3. Fornicatio qualis inducat causam legitimam divortii. l.4.d.39. dub.3.
4. Quomodo sit verum, quod fornicator in corpus suum peccat. l.4.d.31.a.2.q.1. corp.
5. In quo sensu dicitur, quod qui adhaeret meretrici, unum.

unum corpus efficitur cum ea. l. 1. d. 3. r. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg. & l. 2. d. 39. dub. 1. & l. 4. d. 35. a. 1. q. 2. ad arg.

6. De divortio ob fornicationem agitur. l. 4. d. 35. per tot. & d. 36. dub. 1. V. *Divortium*. n. 1. Vid. *infra* num. 13.
7. Fornicarij notorij quinam dicantur. l. 4. dist. 13. a. 1. q. 4. Vbi de Sacerdotibus fornicarijs evitandis &c.
8. Fornicationis actus cautè rememorandi sunt etiam in examine peccatorum. l. 4. d. 16. part. 1. dub. 8.
9. Qualis pœnitentia à Sacris Canonibus imposta fornicarijs. l. 4. d. 20. p. 2. dub. 3.
10. Quare contrahens cum fornicaria, & corrupta ab alio est irregularis, & bigamus. lib. 4. d. 25. a. 2. q. 3. ad 5.
11. In quo casu coniux non potest reddere debitum alteri coniugi fornicario. l. 4. d. 32. a. 2. q. 2.
12. Fornicatio corporalis est species spiritualis fornicationis. Pf. 72.
13. Fornicatio inducit affinitatis impedimentum vsque ad quartum gradum. l. 4. d. 41. per tot. Vid. *suprà*. n. 6.
14. Fornicatio differt specie ab alijs actibus carnalibus, & quomodo. l. 4. d. 41. dub. 3. & 4.
15. Fornicatio propriè importat seminum commixtionem. l. 4. d. 41. a. 1. q. 1.
16. Fornicatio quare non inducat irregularitatem. l. 4. ibid. ad 4.
17. Fornicatio impropiè dicitur de omni immersione libidinis, etiam in actu licito. l. 4. d. 42. a. 3. q. 1. ad 1.

Forstian.

Forstian in Sacra Scriptura qualem significationem admittit. in lo. c. 8. n. 19.

Fortè.

Fortè aliquando importat dubitationem, aliquando eventum, vt ibi Gen. cap. 2. Ne fortè moriamur. l. 2. d. 22. a. 1. q. 1. ad arg.

Fortis. Fortitudo.

1. Fortitudo est duplex: alia quæ est virtus Cardinalis; alia quæ est donum, & qualiter differant. op. de don. fortitud. c. 1. Sic definitur fortitudo est magnarum rerum appetitio, & humilium contemptio, & cum humilitate laborum permissio. op. declar. term. Theol. & op. diæt. salt. t. 5. c. 7. & l. 3. d. 15. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 3. d. 23. dub. 3. & l. 3. d. 35. q. 5. & op. Brev. p. 5. c. 4. & op. Cent. p. 3. sec. 43. & op. de 7. don. c. 3. & op. de don. fortitud. per tot. & op. de 7. itin. ætern. d. 5. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 33. & 36. & ser. 1. Hex. & Pf. 17. & Pf. 102. & Pf. 118. c. 1. v. 8. V. *Virtus Cardinalis*. V. *Cardinalis*.
2. Fortitudo est vna ex quatuor virtutibus Cardinalibus, & est donum Spiritus Sancti: laudes eius, & mirabiles effectus. op. diæt. salt. t. 5. c. 7. & l. 3. d. 33. per tot. sparsim; & 34. q. 5. & op. Phar. k. 2. c. 31. & op. Cent. p. 3. sec. 43. & op. de don. fortitud. per tot. & op. Comp. Theol. & Hex. ibid. & op. Bibl. paup. c. 77.
3. Fortitudo habet pro obiecto arduum, & quomodo. l. 3. d. 35. q. 5.
4. Fortitudo crucifigit hominem spiritualiter. l. 3. ibid. & dirigit ad ea, quæ sunt perfectionis. l. 3. ibid. facit contemnere Mundum. serm. 5. de vno S. Mart.
5. Fortitudo habet multos ramos, scilicet patientiam, munificentiam, perseverantiam, fi-

duciam, quæ inducunt vnam rationem. lib. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 3. corp. & op. de don. fortitud. c. 3. V. *Constantia*. n. 1. seq. V. *Eidentia*. num. 1. V. *infra* num. 17.

6. Fortitudinis donum quale convivium spirituale præparat animæ. op. de don. fortitud. c. 3.
7. Fortitudo in malum. op. Bibl. paup. c. 82.
8. De fortitudine mulierum exempla S. Scripturæ. op. Bibl. paup. c. 126. De Virtute fortitudinis auctorit. SS. PP. op. Phar. l. 2. c. 31.
9. Fortitudo Christi in perferenda Passione pro nobis expenditur. l. 3. prol.
10. Fortitudo politica, purgatoria, purgati animi, & exemplaris quænam sit. op. de don. fortitud. c. 2. & ser. 1. & 6. Hex.
11. Fortitudinis varij gradus proponuntur. op. de grad. virt. c. 10. & op. de don. fortitud. c. 2. V. *Constantia*. n. 2.
12. Fortitudo est contra timorem, & audaciam vitiosam. ser. 5. Hex. estque propria Christianorum. ser. 1. de S. Agnete.
13. Fortitudo, vt est virtus politica, & vt est Dei donum, expenditur. op. de don. fortitud. ibid. vt est donum est à Spiritu Sancto. serm. 3. ser. 3. Pent. & ser. 1. de S. Agnete. V. *Suprà*. n. 1.
14. Fortitudo facit diem spiritualement, habentem, mane, meridiem, & vesperam. op. de don. fortitud. cap. 2.
15. Fortitudini vitia opposita sunt accidia, ignavia, & pigritia. ser. 5. Hex. V. *Accidia*. n. 6.
16. Fortitudo qualiter includat mansuetudinem, ser. 5. Hex.
17. Fortitudo præstat magnanimitatem, fiduciam, securitatem, munificentiam, constantiam, rolerantiam, & firmitatem. serm. 6. Hex. V. *suprà* num. 5.
18. Fortitudinis exemplum ex quodam gesto Pompeij Romani. serm. 1. de S. Lucia.
19. Fortis non est, qui solum mala sustinet, sed qui sustinens gaudet. ser. 3. de vna S. Virg.

Fortuna. Fortuitum.

1. Fortuna, & fortuitum: fortuita, & fortuna; casusque includunt in causa operante defectum intentionis, & præcognitionis: ideo sub tali formalitate privationis respectu causæ propriæ &c. non sunt à Deo: id enim dicit defectum. l. 2. d. 37. a. 2. q. 2. corp. Quid sint fortuna, & casus. in Ecclen. c. 9. n. 11. V. *Casus*.
2. Fortuna, & fortuita respectu intentionis cuiuscumque agentis etiam vniuersalis non dantur: nihil enim est quin sit à Deo. l. 2. d. 37. ibid. & l. 1. d. 45. dub. 4.
3. Fortuitorum causa est causa per accidens, & in quo sensu id accipiendum est. l. 2. d. 37. art. 2. q. 2. ad arg.
4. Differentia inter fortuitos casus, & miraculosos quænam. l. 2. d. 37. a. 2. q. 2. ad 4.
5. Fortunæ rota quàm volubilis. ser. 2. de S. Barthol. V. *Rota*.
6. Fortunæ malæ genus est felicitas habita. ser. 5. de plur. Mart. V. *Felicitas*. n. 7.

Forum.

Forum est duplex; scilicet cordis, & Ecclesiæ: l. 3. d. 39. a. 3. q. 1. corp. & q. 2. ibid. primum est occultum, estque diuinæ iustitiæ: secundum manifestum. l. 4. d. 15. p. 1. a. 1. q. 3. ad arg. primum est Pœnitentiale: secundum Iudiciale. l. 4. dist. 27. a. 2. q. 2. corp. & l. 4. d. 17. p. 3. a. 2. q. 2. ad arg. A

primo nullus homo potest appellare absque gravi iniuria Dei. l. 4. d. 17. p. 1. a. 2. q. 4. ad 3. V. *Confessio*. n. 25. V. *Excommunicatio*. n. 36. V. *Iudiciale*. n. 1.

Francia.

Francia in aliquibus partibus servat hoc ius, quod filius sequitur conditionem parentis deterioris conditionis, quod tamen est contra ius Imperiale. l. 4. d. 36. a. 1. q. 3. corp.

Franciscus.

1. Franciscus Sanctus: Eius gesta fusè, & diligenter enarrantur à S. Bonav. in op. legend. S. Franc. Eiusque laudes, & virtutes. op. leg. per tot. & in Io. col. 19. & 91.
2. S. Franciscus positus fuit toti Mundo in exemplum, & ducem paupertatis, mundi contemptus, & totius perfectionis. op. leg. S. Franc. prol. V. *infra*. n. 15. 21. & 28.
3. S. Franciscus fuit stella matutina in medio nebulae huius mundi, micans fulgoribus claris vitae, & doctrinae. op. legend. ibid.
4. Fuit Arcus, signum fœderis; Angelus pacis, eam annuntians & docens. op. ibid. & op. Itin. ment. præfat. V. *infra*. n. 5.
5. S. Franciscus fuit alter Elias veniens in Gursu igneo: Alter Angelus habens signum Dei vivi: amicus Dei: nuntius Christo amabilis; imitabilis nobis, & admirabilis mundo: Imitator puritatis angelicæ. op. legend. ibid. similis omnino Filio hominis. ibid. & in Io. col. 91. V. *Supra*. num. 4.
6. S. Franciscus fuit à superna gratia præventus: virtutis invictæ adauctus meritis: prophetali spiritu repletus: angelico deputatus officio: seraphicoque incendio ignitus. op. legend. prol. & c. 4. vbi de Curru igneo, in quo apparuit &c. Vexillifer Crucifixi. op. legend. c. 13.
7. S. Franciscus habuit officium vocandi ad fletum, ad plañctum, & ad cingulum sacci, signandique signum thau super frontes pœnitentium, vt dicitur Isaia. op. ibid.
8. S. Franciscus fuit alter præcursor missus à Christo, vt pararet in deserto viam altissimæ paupertatis; prædicavitque pœnitentiam Verbo, & exemplo. op. legend. ibid. & in Io. col. 91.
9. S. Franciscus auxilio Mariæ Matris Dei concepit, & peperit Spiritum Evangelicæ perfectionis. op. legend. c. 3. Imitator paupertatis. B. Virg. op. apol. paup. resp. 4. c. 2.
10. S. Franciscus quàm amavetit ædiculam. S. Mariæ de portiuncula. op. Leg. c. 2.
11. S. Franciscus visus est sustentans totam Ecclesiam à Summo Pontifice. op. leg. c. 3. V. *Ecclesia*. num. 170.
12. S. Francisci virtutes in perfecto gradu ostenduntur. op. leg. per tot.
13. S. Francisci quanta profunditas in intelligentia S. Scripturæ. op. leg. c. 11.
14. S. Franciscus recipiens Stigmata à Christo in forma Seraphim describitur. op. leg. c. 13. & op. de sex al. Seraph. c. 2. & op. Itin. ment. præfat. & cap. 7.
15. S. Francisci transitus describitur. op. leg. c. 14. Eius Canonizatio &c. c. 15.
16. S. Franciscus positus est in signum, quo reduceremur in Christum, qui est perfectæ virtutis exemplar, & finis. op. apol. paup. resp. 1. c. 3. V. *Supra*. n. 2.
17. S. Francisci pietas, & innocentia quanta, & quàm similis statui innocentia: in cuius signum creaturæ irrationales ei obtemperabant: quânto enim ei quis plus reformatur, & reducit ad statum innocentia, secundum hoc magis sibi mansuescunt. l. 3. d. 28. a. 1. q. 1. corp.
18. S. Franciscus fuit pictura viva Iesu Christi, & per sacra stigmata totaliter in eum transformatus. op. medit. vit. Chr. proœm.
19. S. Franciscus dicebat semper, nunc incipio, & maxime in fine vitæ. in Luc. c. 9. n. 24.
20. S. Franciscus maximè abhorrebat hypocrisim, & simulationem. in Luc. c. 9. n. 3.
21. S. Franciscus volebat, quod sui fratres non erubescerent medicare: quia Christus fecit mendicitatem honorabilem. in Luc. c. 16. n. 2.
22. S. Francisci humilitas, abdicatio terrenarum rerum, mortificatio sui: exaltatio ad vitam divinam expenditur. in Io. col. 19. & ser. 3. Dom. 2. post oct. Epiph. & ser. 4. de vno Confes. V. *infra*. num. 34.
23. S. Franc. maximus, & minimus probatur. in Io. col. 19.
24. In S. Franc. vita humana extincta est, vivificatusque ad divinam, ita vt poterat rectè dicere: Vivo ego, iam non ego, sed Christus in me &c. in Io. col. 19.
25. S. Franc. gloriabatur solum in Cruce. in Io. ibid.
26. S. Francisci prædicatio apud Soldanum expenditur. ser. 19. Hexaem. Eius pugna contra quinque millia Dæmonum. ser. 18. Hexaem.
27. S. Franc. doctrina circa contemplationem. ser. 20. Hexaem. Circa honores, & contemptum. serm. 18. ibid. Circa Studium litterarum qualis fuerit ipsius voluntas. ser. 22. Hexaem.
28. S. Franc. raptus, & revelationes: eius ordo respondet Seraphim. ser. 22. Hex.
29. S. Franc. invenit apicem altissimæ paupertatis, & quare nudus, & discalceatus incedebat, & incedere similiter suos Fratres velit. serm. 2. in Pent. V. *Supra*. n. 2. & 21.
30. S. Franc. ostensa fuit à Christo via salutis, eius vera servitus, & fructus Crucis. s. 1. de S. Barth. & ser. in Exalt. S. Cruc.
31. S. Francisci regula continet duodecim capitula, seu rubricas signatas in duodecim lapidibus, de quibus Iosue. c. 4. op. Expos. reg. c. 1.
32. S. Francisci regulæ perfectio expenditur, & rota per capita exponitur. op. Expos. regul. c. 1. & seq.
33. S. Francisci regula qualem obedientiam, paupertatem, & castitatem percipiat. l. 2. d. 44. a. 3. q. 3. & op. Expos. reg. c. 1.
34. S. Francisci ordo quare institutus. op. de termin. quæst. circa regul. proœm.
35. S. Francisci humilitas, & paupertas nos suos alumnos invitat ad sui imitationem. op. de perfect. vit. ad sor. c. 2. & 3. & ser. 4. de vno Confes. V. *Supra*. n. 21.
36. S. Franciscus quæ mirabilia hausit ex meditatione passionis Christi. op. medit. vit. Christi proœm.
37. S. Francisci laudes enarrantur. serm. 1. 2. & 3. Eiusdem translationis. ser. 1. & 2.
38. S. Franciscus ostenditur 4. visus à Dan. c. 3. similis filio hominis inter S. Augustinum, Benedictum, & Dominicum. s. 1. de S. Francisco.

Item

Item alter Angelus ascendens ab ortu solis. serm. 3. de S. Franc.

39. S. Francisci odium contra detractionem. V. *Detractio*. n. 16. seq.

Frater.

1. Frater noster quomodo dicitur Christus. lib. 3. d. 4. a. 1. q. 3. ad 2. & serm. 4. Dom. 5. post Pent. V. *Christi varia*. n. 16. & 112.

2. Frater noster est Christus, Angelus, homo, & Diabolus, sed omnes diversis titulis. serm. 4. Dom. 5. post Pent.

3. Fratris mortui semen quare alter frater tenebatur suscitare in veteri lege, quod non fit in lege gratiæ. l. 4. d. 4. a. 3. q. 3. ad arg.

4. Fratres nostri dicuntur Angeli. V. *Angeli varia*. n. 39.

5. Fratritas Christianorum qualis. V. *Christianus*. n. 33.

Fratres Minores.

1. Fratres Minores quare sic à Sancto Francisco appellati. op. *Expos. reg. S. Franc. c. 1.*

2. Fratrum Minorum ordo à B. Francisco institutus ad quid, & quomodo. op. *leg. S. Franc. c. 1.* & op. *determin. quæst. sup. reg. procem. q. 1.* Eius excellentia quanta. *ibid.*

3. Fratrum Minorum S. Francisci regula exponitur à S. Bonaven. op. *Expos. reg. & c.*

4. Fratrum Minorum vota de obedientia, paupertate, & castitate super omnia aliorum religiosorum stricta. l. 2. d. 44. a. 3. q. 2. & c. 1. op. *expos. reg.*

5. Fratres Minores non habent terminos, seu fines in suis obligationibus, & præceptis: vnde obedientiæ, paupertatis, & castitatis votum est strictissimum. l. 2. d. 44. a. 3. q. 2.

6. Fratrum Minorum ordo quare seiunctus à cæteris ordinibus institutus est. op. *determin. quæst. sup. reg. q. 1.*

7. Fratres Minores, licet curam animarum non habeant, tamen prædicant, & confessionibus incumbunt, & quare. op. *ibid. q. 2.*

8. Fratres Minores debent esse instructi vita irreprehensibili: scientia Sacræ Scripturæ, & auctoritate prædicandi, & confessiones audiendi. op. *ibid. q. 2.*

9. Fratribus Minoribus ex officio competit studere ad aliorum instructionem, & propriam, ad hæreticorumque versutias ablegandas, & pro notitia S. Scripturæ. op. *ibid. q. 3.* & op. *de trib. quæst. ad Mag.*

Quale studium ab eis vult S. P. Franciscus. l. 2. Hex.

10. Fratrum Minorum vita copulat actiones cum contemplatione. op. *ibid. q. 1.*

11. Causæ quare FF. Minores nihil proprij possident. op. *determin. q. 4.*

12. Fratres Minores quare non degunt in desertis. op. *ibid. q. 5.*

13. Fratres Minores quare ædificant magnos Conventus. op. *ibid. q. 6.* & *libel. apol. q. 15.*

14. Fratres Minores in quibus possunt offendere regulam in ædificatione Conventuum: vbi de periculis ædificantium. op. *ibid. determin. q. 6.*

15. Fratres Minores quare plus ex eleemosynis colligunt, quàm sufficiat pro vna die. op. *ibid. q. 7.* & *q. 8.* & 9. *Ibique* agitur de nimia sollicitudine, anxietate, cura, illicita inquisitione, & avara provisione. *ibid. q. 7.*

16. De transitu Fratrum Minorum ad alias Re-

ligiones agitur. op. *ibid. q. 13.* & vice versa ab alijs ad hanc. *ibid. q. 12.* & op. *Expos. reg. c. 2.*

17. De eiectione incorrigibilium ab ordine agitur. op. *de term. q. 14.* & 17.

18. Fratres Minores rationabiliùs divertunt in itinere ad domos divitum, quàm pauperum. op. *ibid. q. 22.*

Et quare videntur honorare magis divites. *ibid. quæst. 23.*

19. De mendicatione eleemosynarum de pecuniarum vsu, de recurfu ad pecuniam agitur. op. *Expos. reg. c. 4.* & op. *determin. q. 24.* 25. & 26. & op. *apol. paup. resp. 4. c. 2.*

20. Fratrum Minorum regula est observantia S. Evangelij, ordinat Ecclesiasticam Hierarchiam. op. *Expos. reg. c. 1.* V. *Franciscus*. n. 30. seq.

21. Fratrum Minorum res quibus vruntur sunt S. Romanæ Ecclesiæ. op. *Expos. reg. c. 1.*

22. Fratres Minores speciale votum faciunt obediendi Summo Pontifici. op. *Expos. ibid.*

23. Fratrum Minorum Religio est Scala mystica Iacob, reclinatoriumque Salomonis cum ascensu purpureo. op. *Expos. ibid.*

24. De habitu, cingulo, brachis, professione, qualitate vestimentorum, victu: officio divino, labore, appropriatione rerum, vsu, vita, oratione, exercitio virtutum agitur. op. *Expos. reg. c. 2.* & seq. & op. *de trib. quæst. ad Mag. in nom. in quo videtur patenter qualis sit status nunc Fratrum Minorum Cappucinatorum.*

25. Fratrum Minorum prædicatio, & confessionum receptio quantæ utilitatis sit in Ecclesiâ op. *quare* FF. *Min. prædic.* Vbi de modo prædicandi & c. & op. *libel. apol. q. 2.* 4. & 19.

Quomodo exercenda. op. *lib. apol. q. 4.* & seq.

26. De receptione legatorum, & eleemosynarum agitur. op. *l. apol. in adu. q. 2.* & *q. 13.* & 14.

27. Fratres Minores quomodo, & quando se debent defendere contra inflammatos. op. *lib. apolog. q. 12.*

28. De labore Fratrum Minorum, ad quem vi regulæ tenentur, agitur. op. *de trib. q. ad mag.*

29. Prælati Fratrum Minorum instituuntur. op. *Epist. ad provinc. 1.* & 2.

30. Fratres Minores ad hoc instituti, vt adiuvent Pastores in cura animarum. op. *apol. paup. cap. 3.* resp. 4.

31. Fratres Minores instituuntur pro observantia regulæ. op. *Epist. ad Prov. 1.* & 2.

32. De receptione ad ordinem. op. *Expos. reg. c. 2.* & op. *determin. q. 18.*

33. Fratres Minores viventes de Eleemosynis reddent strictam rationem quomodo vixerunt. op. *reg. Novit. c. 5.*

34. Non orantes notantur à S. Doctore. *ibid. cap. 2.*

35. Fratrum Minorum paupertas quanta. serm. 2. Pent. renunciatio qualis. V. *Abdicatio*. n. 6.

36. Quare Fratres Minores magis honorant divites. V. *Dines*. n. 13.

Fraudulentia, Fraus.

1. Fraudulentia, frâus est voluntas profectum proximi decipiens propter terrenum emolumentum. op. *declar. term. Theol.* & op. *Cent. part. 1.* sec. 22. estque filia avaritiæ. op. *Cent. ibid. V. Dolus.*

2. Fraus in opere Dei committit operans fraudulenter, qui inordinatè se amans ad remunerationem transitoriam festinat: vnde est per privatum.

- vatum dilectionem, sicut negligentia per desidiam, & torporem. op. Cent. p. 1. sec. 8.
3. Fraus est simulatio quando quis in corde aliquid tegit, & aliquid loquitur. in Io. cap. 1. num. 48.
  4. Quid sit facere opus Dei fraudulenter, & negligenter. op. Cent. p. 1. sec. 8.
  5. Quomodo differat à dolo. V. *Dolus*. n. 1.
  6. Fraus in mercatura, militia, & vectigalibus. V. *Mercatura*. n. 3.

Fremere.

Fremere est actus irrationabilium, qui appropriatur homini pravo desiderio contra rationem insurgenti. Pf. 2.

Frenchis. V. *Phrenesis*.

Frequenter: Frequentia actuum. V. *Habitus*.

Frigus, Frigidus.

1. Frigus est privatio caloris. in Io. col. 80.
2. Frigus unde causetur. in Io. ibid.
3. Frigus aptatur culpæ ob multa. in Io. ibid.
4. Frigiditas est duplex, quædam accidentaliter, & quædam complexionaliter, & naturaliter: prima potest expelli: secunda nequaquam, vel saltem difficillimè: secunda impedit matrimonium, & dirimit contractum post debitam probationem trium annorum. l. 4. d. 34. a. 2. q. 1. ad 4. & dub. 3.
5. Frigiditas an insit in Cælo. V. *Cælum*. n. 13.

Frisones.

Frisones qualem zelum habeant circa pudicitiam mulierum. ser. 1. de S. Agnete.

Fructus.

1. Fructus bonus debet habere speciositatem, dulcedinem, & utilitatem: malus ex opposito, taleque est peccatum. ser. 1. Dom. 7. post Pent. Dicitur à frui, quia in ipsis quiescit gustus. l. 2. d. 34. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & l. 4. d. 16. p. 1. dub. 14. & ser. 18. Hex. V. *infra* n. 14.
2. Fructus arboris bonæ, & malæ expenduntur. ser. 1. Dom. 7. post Pent.
3. Fructus congregare in vitam, & in mortem quid sit. ser. 3. Dom. 7. post Pent.
4. Fructus pomi, vitis, & ficus inserviunt: primi ad naturaliter alterandum nimiam corporis caliditatem: secundi cordis anxietatem: & tertij oris insipiditatem: sic mandata Dei spiritualiter animæ operantur. Pf. 118. c. 11. v. 8.
5. Fructus feminantis in alieno agro sunt Domini agri non seminantis: licet seminans sit nobilius principium quàm ager. lib. 4. distinct. 36. a. 1. q. 3.
6. Fructus quidam sunt, qui statim incipiunt vermipulari, vt Cerasa in Italia: quidam qui apparent optimi, & tamen vermibus est intus. l. 18. Hexaem.
7. Fructus tricesimus, sexagesimus, & centesimus quarè aptantur coniugatis, viduis, & virginibus. Pf. 66. & l. 4. d. 33. a. 2. q. 3. corp. & op. Cent. p. 4. sec. 1. V. *Continentia*. n. 5.
8. Fructus pœnitentiæ dicuntur bona opera, pro vt competunt statui, & merito peccati, & quid intersit inter opus bonum, bonum fructum, & fructum dignum pœnitentiæ. l. 4. dist. 16. part. 1. dub. 14.
9. Fructus pœnitentiæ dicuntur, non quod eis fruamur, sed quia ducunt ad fruitionem. l. 4. dist. 16. ibid.

10. Fructus qualis est Christus. V. *Christi varia*. n. 336. seq.
11. Fructus Spiritus Sancti enumerantur. ser. 18. Hex. & op. Brev. p. 5. cap. 6. & Cent. p. 3. sec. 46. & diæt. sal. t. 5. c. 1. & t. 8. c. 1. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 57. suntque charitas, gaudium, pax, patientia, longanimitas, bonitas, benignitas, fides, mansuetudo, modestia, continentia, & castitas, qui non sunt per se habitus, sed potius vsus habituum. op. Cent. ibid. & diæt. sal. ibid. & t. 10. c. 9.
12. Fructus gratiæ, iustitiæ, & sapientiæ sunt duodecim. ser. 18. Hex. V. *infra* n. 20.
13. Fructus dicitur à frui, sicque fructus Spiritus Sancti sunt quia in his quiescit anima. ser. 18. Hex. & l. 3. d. 34. p. 1. a. 1. q. 1. V. *suprà* n. 1.
14. Fructus Spiritus Sancti qualiter distinguantur à donis, & beatitudinibus. op. Cent. p. 3. sec. 46. V. *Spiritus Sanctus*. n. 22.
15. Fructus Spiritus Sancti sunt vsus beatitudinum, suntque affectuales delectationes circa bonitatem sponsi degustandam: sicut sensus spirituales sunt intellectuales perceptiones circa veritatem sponsi, scilicet visus, gustus, auditus, tactus, odoratus spirituales. op. Cent. ibid. & l. 3. d. 34. p. 1. a. 1. q. 1. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 57. V. *Spiritus Sanctus*.
16. Explicantur natura, proprietates, & effectus fructuum Spiritus Sancti. op. diæt. sal. t. 8. per tot.
17. De fructibus duodecim Passionis Christi agitur. op. diæt. sal. t. 10. c. 3. & Brev. p. 4. c. 10. Ligni vitæ scilicet Christi Iesu duodecim fructus enarrantur. op. lignum vitæ.
18. Fructus gratiæ est triplex, scilicet remissio culpæ: plenitudo iustitiæ in ordine ad Deum, ad se, & ad proximum, & assecutio felicitatis æternæ. ser. 2. Hex. Item stabilis animam per fidem, sanctificat per amorem, sursum fert per spem, & inclinatur per divinum timorem. ser. 18. Hex. V. *suprà* num. 12.
19. Fructus Scripturæ sacre enarrantur. ser. 14. Hex.
20. Fructus scientiarum omnium qualis. op. re. duc. art. ad Theol.
21. Fructus duodecim gloriæ cælestis enumerantur. op. diæt. sal. t. 10. c. 4.
22. Fructus vteri Virginalis qualis. op. Spec. B. Virg. c. 14. & seq.

Frui, Fruitio.

1. Frui est actus voluntatis importans libertatem cum delectatione: vt verò importat libertatem cum relatione ad aliud: unde brutis vt non convenit: bene autem frui, licet improprie pro vt dicit delectationem. l. 1. d. 1. dub. 8. & l. 1. d. 1. a. 2. q. 1. & a. 1. per tot. & ser. 18. Hex. & op. Cent. p. 3. sec. 1. & op. Amatorium. l. 3. dist. 29. a. 1. q. 2. corp. V. *Vii*.
2. Frui spectat ad finem: vt, ad medium deducens ad finem. l. 1. d. 1. dub. 6. & id quot modis possit esse. l. 1. d. 1. dub. 15.
3. Quid sit frui aliquo in Domino. l. 1. d. 1. dub. 10. & ser. 18. Hex.
4. In quo sensu possit quis frui creatura. l. 1. d. 1. dub. 10. 11. & 12. & a. 2. q. 1. & a. 3. q. 3.
5. Fruitio de sui generali acceptione dicit amorem vnionem, scilicet fruibilis cum fruente: unde ibi est dependentia, inhærentia, & indigentia

digentia excepto ipso Deo. l. 1. dist. 1. dub. 12. & a. 2. q. 1.

6. Fructio bona, & mala quænam sit. l. 1. d. 1. art. 2. quæst. 1.
7. Ad Fructiorem quomodo concurrant actus aliarum potentiarum, cum sit actus voluntatis. l. 1. d. 1. a. 2. q. 1. per tot.
8. Fructio non est spei, nec fidei, sed tantum charitatis. l. 1. d. 1. a. 2. q. 1. ad 4.
9. Quomodo solo Deo fruendum est, & in quo sensu possit frui quis creatura absque peccato. l. 1. d. 1. a. 3. per tot.
10. Frui se ipso quomodo contingat. l. 1. distinct. 1. dub. 10.
11. Frui aliquo stat dupliciter, vel sicut obiecto, vel sicut dispositivo: primo modo solo Deo est fruendum: secundo etiam creatura, ut est charitas, virtus &c. l. 1. d. 1. art. 2. per tot. & art. 3. & l. 2. d. 38. a. 1. q. 2. ad arg.
12. Frui creatura, ut ultimo fine, est peccatum mortale: frui verò cum aliqua deordinatione solum, est solum peccatum veniale. l. 4. dist. 31. a. 2. q. 2. & l. 1. d. 1. a. 2. & 3. per tot.
13. Fructio est duplex, quædam imperfecta, ut erat in Paradiso terrestri: alia perfecta, ut est in cælo. l. 4. d. 20. p. 2. dub. 2.
14. Fruitur ne Deus aliqua creatura. l. 1. d. 1. art. 3. q. 2. ad arg.
15. Quomodo frui possumus Deo, nobis, proximo, & corpore nostro. ser. 18. Hex.
16. Frui est alicui amore propter seipsum inhærere. ser. 18. Hex. & in Sap. c. 2. & l. 1. d. 1. a. 2. & 3. per tot.
17. Fructiõnis gratia qualiter differat ab vnione hypostatica. l. 3. d. 2. a. 2. q. 1. ad 4.

Frumentum.

1. Frumentum quas qualitates habet: aptanturque animæ sanctæ. in Io. col. 57.
2. Frumentum significat charitatem. l. 3. Dom. 13. post Pent. Item & animam. V. *Anima ad Deum*. num. 81. V. *Iustus*. n. 43.
3. Frumentum quomodo dicitur à S. Iob desiderare nubes. ser. de SS. Sim. & Iud.
4. Frumentum est sola materia Eucharistici corporis, & quare. op. Brev. p. 6. c. 9. & l. 4. d. 8. p. 2. a. 2. q. 1. ad arg.
5. Est Christus. V. *Christi attributa*. n. 94.

Fucus.

1. Fucus est animal api similis, quod non mellificat, sed mel devorat. in Sap. c. 13.
2. Fucus item color innaturalis, & quasi adulterinus: Item est omne mendacium: Item est quædam herba, quæ tingit. in Sap. c. 13.
3. De Fuco, & vano ornatu mulierum. op. Phar. l. 3. c. 20.

Fuga.

1. Fuga Iesu Christi in Ægyptum expenditur. op. medit. vit. Chr. c. 12.
2. Fuga gloriæ Mundi suaderetur. Vid. Mundus.
3. Fuga Sanctorum quænam. Ps. 3. & 9.

Fulgor.

Fulgor quid sit. l. 2. d. 13. a. 2. q. 2. corp.

Fulgur.

Fulgur quid sit. op. Comp. Theol. l. 2. c. 9.

Fulmen.

Fulmen quid sit. op. Comp. Theol. ibid.

Fumus.

Fumus quas qualitates habeat, & accipitur in bo-

no, & in malo. Psalm. 100.

Fundare.

Fundata est Ecclesia. V. *Ecclesia*. n. 60.

Fundamentum.

1. Fundamentum dicitur dupliciter: vno modo in quo ædificium stabilitur: alio modo illud, secundum quod res locatur in suo sustentaculo. l. 4. d. 22. a. 3. q. 1. corp.
2. Fundamentum totius spiritualis ædificij est Christus, Pœnitentia, charitas, aliæque virtutes, sed diverso modo. l. 4. d. 22. ibid. & ser. 9. Hex. V. *Christi attributa*. n. 2. V. *Fabrica*. n. 2. Item est Sacra Scriptura, fidesque. ser. 9. Hex. est charitas. V. *Charitatis effectus*. n. 55.
3. Fundamenta præcipua fidei sunt cognitio Trinitatis, & Redemptoris. serm. 2. de dec. mand. decal.
4. Fundamentum Civitatis Dei charitas. V. *Charitatis effectus*. n. 62.
5. Fundamentum Ecclesiæ Christus. V. *Christi attributa*. n. 88. V. *Christi varia*. n. 371.
6. Fundamentum Christianæ perfectionis quodnam. V. *Christianus*. n. 2.
7. Est Ecclesia. V. *Ecclesia*. n. 61. est fides. V. *Fidei effectus*. n. 96.

Fundum.

Fundus Iurispatronatus est verè quid temporale. l. 4. d. 25. dub. 5.

Funis uuniculus.

1. Funis multiplex proponitur mysticè. Ps. 57. & Ps. 118. c. 4. v. 13.
2. Funiculus triplex charitas. V. *Charitatis effectus* num. 68.
3. Funis cinguli Fratrum Minorum. V. *Cingulum*, num. 3.

Fur. Furari.

1. Fur est, qui quod alienum est, dicit suum: latro qui occidit. in Io. cap. 10. num. 2. V. *Latro*. num. 1.
2. Fures sunt Hæretici. in Io. c. 10. n. 2.

Furia.

1. Furia, Furiosus an sit capax baptismi. l. 4. d. 4. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg.
2. Furiosus non potest facere pœnitentiam, nec iustificari. l. 4. d. 16. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg.

Furor.

1. Furor Dei multiplex proponitur. Ps. 57. & 37. & op. Bibl. paup. c. 11.
2. Furor quam dedecet homini rationali. Ps. 118. c. 11. v. 3.

Furtum.

1. Furtum est occulta, & ignorante Domino, & invito alienæ rei contrectatio. op. Cent. part. 1. sec. 31. & op. spec. an. c. 2. & op. de dec. præc. ser. 6. & op. diæt. sal. t. 3. c. 6. & l. 3. d. 37. dub. 7. V. *Decalogus*. V. *Præceptum Decalogi*.
2. De multiplici furto agitur. op. Spec. an. c. 2. & op. de dec. præc. ser. 6. & l. 3. d. 37. dub. 7.
3. Furtum est contra legem naturæ, scriptam, & gratiæ. op. diæt. sal. t. 3. c. 6.
4. Furti prohibitio ordinatè, & iure meritò ponitur in quinto, & decimo præcepto Decalogi. l. 3. d. 37. a. 2. q. 1. seq.
5. Quare fiat prohibitio per præceptum speciale circa desiderium rei alienæ, & non circa homicidium. l. 3. d. 27. a. 2. q. 1. ad 8.
6. Furari non licet ad faciendam eleemosynam. l. 2. d. 40. dub. 2.
7. Fur Diabolus. V. *Diaboli tentationes*. n. 48.

Futurum

Futurum.

1. Futura alia sunt, quæ habent causam determinatam, & infallibilem: alia, quæ habent causam determinatam, sed fallibilem: alia, quæ habent causam indeterminatam, & fallibilem. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. V. *Contingens*.
2. De futurorum cognitione respectu Dei, & nostri agitur. l. 2. d. 7. ibid. V. *Contingens*.

3. Futura quare magis Deus revelat in somno, quam in vigilia. l. 2. d. 25. p. 2. q. 6. ad 5.
4. Futura alia sunt, quorum Deus est tota causa: alia, quorum creatura est tota causa: alia, quorum Deus, & creatura sunt concausæ. l. 1. d. 38. a. 1. q. 1.
5. Futura contingentia quænam sint. V. *Contingens*.

G

G A B A A.

GAbaa interpretatur collis altitudo, competitque officio sublimi. Ps. 118. c. 2. v. 2.

Gabaonita.

Gabaonitæ rationabiliter à Iosue fuerunt reservati, traditurque triplex ratio: prima literalis ob iuramentum servandum: aliæ duæ morales explicantes tum misericordiam Dei: tum pugnam inter sensum, & rationem in quolibet nostrum. l. 3. d. 39. a. 3. q. 3. ad 1.

Gabriel.

1. Gabriel fuit de ordine Angelorum. l. 3. d. 2. dub. 4. V. *Angeli varia*. n. 11. seq.
2. Gabrielis Archangeli nomen, officiumque exprimitur. op. Cent. p. 3. sec. 8. & op. Comp. Theol. l. 2. cap. 20. & serm. 21. Hex. & t. 2. in Luc. cap. 1. num. 19.
3. Annuntiatio facta ab Archangelo Gabriele B. Virgini expenditur. op. Cent. ibid. & op. medit. vit. Chr. c. 2. & 4. & in Luc. c. 1. n. 26. V. *Maria Annuntiatio*.
4. In Annuntiatione servavit partes omnes rhetorici perfecti. in Luc. c. 1. n. 28.

Gad.

Gad interpretatur accinctus. ser. 23. Hex.

Galaad.

Galaad interpretatur acervus testimonij. Ps. 59.

Galaxia.

Galaxia, idest circulus lacteus compositus ex pluribus stellis comparatur Sanctis. ser. 2. de Apost. V. *Circulus*.

Galilæa.

1. Galilæa interpretatur transmigratio. in Luc. c. 23. n. 5. & c. 17. n. 12. Item significat rotam, scilicet voluptatem carnis. in Io. c. 6. n. 1.
2. De Iudæo Hebræus, de Hebræo Galilæus Christianus fieri debet. Ps. 147.

Gallina.

Gallina quodnam animal eius, proprietates, quæ aptantur Christo. in Luc. c. 13. n. 34. & Ps. 58. V. *Christi attributa*. n. 90.

Galli.

1. Galli proprietates aptantur Prædicatoribus. in Io. c. 13. n. 38. & ser. 3. Dom. 5. post Pent.
2. Gallus gallinaceus quale animal. in Io. ibid.
3. Gallinaceus continet in interioribus gemmam, quæ dicitur Alektorius. ser. 1. de plur. Mart.

Galli.

Gallorum gens credebatur antiquitus immortalitatem animarum. ser. 1. de S. Thom. Apost.

Gastrimargia.

Gastrimargia vitium gulæ, & quale peccatū, quàm noxium. in Io. c. 6. n. 14. & 28. & Cent. p. 1. sec. 15.

Gaudium.

1. Gaudium non est virtus, sed passio, & affectio animæ habens obiectum præsens. l. 3. d. 26. a. 1. q. 1. ad 3. & q. 2. ad ult. V. *infra*. n. 17. est diffusio animi. in Io. col. 73.
2. Gaudium annexum omnibus virtutibus, & quomodò. l. 3. d. 26. a. 1. q. 2. ad arg. stat. cum timore. op. Phar. l. 4. c. 45.
3. Gaudium est fructus Spir. S. quod non est habitus per se, sed est affectualis delectatio circa bonitatem sponsi degustandam, sicut & alij fructus, quid sunt complementum beatitudinum. op. Cent. p. 3. sec. 46. & op. diæt. sal. t. 8. c. 1. & op. de don. timoris. c. 4.
4. Gaudium est duplex spirituale, sanctumque, & mundanum: differuntque per hoc, quod spirituale est purum, continuum, nobile, & saluberrimum: mundanum verò è contra. op. diæt. sal. t. 8. c. 1.
5. Gaudium spirituale, unde derivet eius fructus. op. diæt. sal. ibid. & l. 4. d. 16. part. 1. dub. 10. & in Luc. c. 24. n. 53. V. *Hilaritas*. n. 1. seq.
6. Gaudij mundani mala enarrantur. op. diæt. sal. ibid. & op. de prof. relig. l. 1. c. 16. & ser. 3. Dom. 3. post Pasch. & ser. 7. in Rogat.
7. Gradus gaudij spiritualis enarrantur. op. de grad. virt. c. 30.
8. Gaudij affectus ad quid à Deo datus est homini. op. de prof. relig. l. 1. c. 16.
9. Gaudium spirituale est virtutum conservativum. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 10.
10. Gaudij augmentum quot modis potest fieri, & etiam diminutio. l. 4. d. 45. dub. 1. & d. 49. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
11. Gaudium quomodò differt à risu, & quid efficiant. in Eccles. c. 2. n. 2. V. *Ridere*. n. 5.
12. Gaudium bonorum, & malorum qualiter differant. in Luc. cap. 2. n. 10. & in Io. c. 17. n. 16. & col. 73.
13. Gaudium in tribulatione, & in profectu animæ habendum. in Luc. c. 10. n. 20.
14. Gaudium Christi in nos, & nostri in Christum quale. in Io. c. 15. n. 11.
15. Gaudium plenum quodnam sit. in Io. cap. 16. n. 24. & c. 3. n. 30. V. *Infra*. n. 20.
16. Gaudium verum, & falsum quodnam sit. in Io. c. 17. n. 13. & col. 73. & in Luc. c. 2. n. 10.
17. Gaudium est diffusio, & dilatio animi: ob id cum solus Deus sit maius anima, solus potest asserre gaudium verum. in Io. col. 73.

18. Gau

18. Gaudium Mundi est phræneticorum, vel puerorum non habentium usum rationis. in Ioan. col. 73.

19. Gaudium Magorum, & Pastorum in Nativitate Christi quale. in Luc. c. 2. n. 10.

20. Gaudium verum, & plenum quomodo possit haberi in hac vita. serm. 2. in oct. Pasch. & ser. 4. Dom. 3. post Pasch. Vid. *Suprà*. n. 15.

21. Gaudium spirituale quadruplex, scilicet de redemptione à captivitate: liberatione à cæcitate, à mendicitate, & à morte. ser. 5. in Nat. Dom.

22. Gaudium pœnitentiæ quale. lib. 4. dist. 16. p. 1. dub. 10.

23. Gaudium cordis, oris, & operis in Domino quid sit, ejusque mirabiles effectus. serm. 3. de una S. Virg.

24. Intrare in gaudium Domini quid sit. Vid. *Anima beatitudo*. n. 6.

25. Gaudium Beatorum supra se, infra se, intra se, & extra se quale. op. Comp. Theol. l. 7. c. 31. & op. Solil. c. 4.

26. Gaudium Beatorum est nectar dulcissimum explicaturque. op. diæt. sal. t. 8. c. 1.

27. Gaudium accidentale in gloria quale sit. l. 3. d. 31. a. 3. q. 3. ad 3. & op. sol. c. 4. & ser. 1. Dom. 1. post oct. Epiph. & ser. 2. ibid. & l. 2. d. 11. a. 2. q. 2. Vid. *Gloria*.

28. Gaudium in gloria de bono alieno quale. l. 3. d. 31. ibid.

29. Gaudium spirituale quomodo pigmentatur à cœlesti gaudio. op. diæt. sal. t. 8. c. 1.

30. Gaudium Beatorum, vel est substantiale, vel consubstantiale, vel accidentale. op. Sol. c. 4. & l. 2. d. 11. a. 2. q. 2.

31. Gaudium quale in gloria ex visione B. Virg. Mariæ, & humanitatis Christi. op. sol. c. 4.

32. In quo sensu sit verum, quod majus sit gaudium in cœlo super pœnitente uno, quam super nonaginta novem justis. in Luc. c. 15. n. 7.

33. Gaudium Angelorum super pœnitentia unius peccatorum est ob septem causas: 1. quia destruitur culpa: 2. quia recuperatur justitia: 3. confutatur Dæmonum superbia: 4. efficax efficitur Angelorum custodia: 5. reparatur Ecclesia: 6. placatur ira divina: & 7. quia reparatur cœlestis Hierusalem. in Luc. c. 15. n. 10.

34. Gaudium cœleste quomodo possit, vel non possit augeri. l. 2. d. 11. a. 2. q. 2.

Gazophilatium.

1. Gazophilatium quid fuerit in templo Hierosolymitano, & ad quid. in Ioan. cap. 21. n. 1. & c. 8. n. 20. V. *Corbona*.

2. Gazophilatium dicitur à Gazo, idest divitias, & phylaca, idest locus custodiæ, alioque nomine dicebatur Musach, & Corbona. in Luc. c. 21. n. 1.

Gehenna.

Gehennæ filii quinam. l. 3. d. 4. dub. 3.

Gehon.

Gehon interpretatur arena, estque fluvius egrediens de Paradiso, significatque res mundanas. Prolog. l. 1. sent.

Gemere. Gemitus.

1. Gemitus est actus liberi arbitrii remurmurantis de malo, & dictantis bonum. l. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1.

2. Gemitus Turturis, & Columbæ quid significet. in Luc. c. 2. n. 24. V. *Columba*. n. 4. Vid. *Turtur*. num. 1.

3. Gemitus quomodo sit comes orationis. op. Spec. discipl. p. 2. c. 6.

Geminari.

1. Geminati voces diversa significat, vel ratione principiorum, vel ratione modi essendi, vel ratione modi dicendi. l. 1. d. 14. a. 1. q. 2. corp. & Pl. 11. V. *Dictio*. n. 1. seq.

2. Geminatio vocum, tolle, tolle, quid significet. in Ioan. c. 19. n. 15.

3. Geminatio actus. V. *Bis*. n. 1. & 2. Gemitus. Vid. *Gemere*.

Gemma.

Gemma alectorius. Vid. *Gallus*. n. 3.

Gena.

Genæ sponsæ laudantur in Cantic. cap. 4. ob pulchritudinem castitatis, & honestatis. serm. 2. Hexaëm.

Genealogia.

1. Genealogia Christi quare, & in quo describitur differenter à S. Matth. & Luca. in Luc. cap. 3. num. 23.

2. Genealogia non admittebat descriptionem mulierum, & quare. in Luc. c. 3. n. 23.

3. In Genealogia Christi quare ponuntur peccatrices mulieres. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 3. ad 3.

Generabile: Generatio: Generativa vis: Genitor: Genitus: Genitrix: Genitura.

1. Generare propriè est similem sibi in substantia, & natura producere. l. 1. d. 9. a. 1. q. 1. corp. & l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 1. & alibi sparsim: & l. 3. d. 8. a. 2. q. 3. & in Ecclen. cap. 3. Vid. *Emanatio*. n. 1. seq. Vid. *Filiatio*.

De generatione per semen, & quid sit exponitur. l. 2. d. 30. a. 3. q. 1.

Generare, & concipere an sit idem. V. *Conceptio*. n. 1. & 16.

2. Generare est tripliciter, scilicet vel per impressionem suæ similitudinis in alio, sicque generatur character à sigillo, lumen à lumine, species ab objecto: vel per educationem speciei, consimilis ab alio, sic generatur elementum ab elemento: vel per productionem similis de simili; vel de se ipso, sicque generatur animatum ab animato. l. 1. d. 9. a. 1. q. 1. corp. & serm. 11. Hexaëm. Item generare dicitur etiam duodecim modis. lib. 1. d. 13. dub. 8. V. *Emanatio*. n. 1. seq. Vid. *Mutatio*. n. 3.

3. Generatio divina, & creata qualiter differant. lib. 1. dist. 9. in dubiis litter. & art. 1. per tot. & d. 5. a. 2. q. 1. & 2. & d. 7. a. 1. q. 2. & l. 2. d. 1. art. 3. quæst. 1.

4. Generatio importat relationem, actionem, & distinctionem necessariam. l. 1. d. 5. a. 2. q. 1. & 2. & sit in instanti. lib. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1. V. *Deus Trinitas*. n. 24. seq.

5. Generatio habet pro termino substantiam, quæ quoad intentionem est natura communis: quoad productionem est substantia prima. l. 1. d. 5. a. 2. per tot. & l. 3. d. 8. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 1. ad 4. & l. 4. d. 12. p. 1. a. 3. q. 2. ad 2.

6. De generatione divina agitur. lib. 1. dist. 5. a. 1. per tot. & d. 6. seq. & d. 9. per tot. & d. 7. q. 1. 2. 3. & 4. & d. 4. a. 1. q. 2. & d. 23. a. 2. q. 3. ad argum. & l. 1. d. 32. a. 2. q. 2. ad arg. & lib. 1. dist. 27. p. 1. q. 1. & l. 1. d. 13. dub. 8. & d. 37. p. 1. dub. 5. & l. 3. d. 1. dub. 1. & l. 1. d. 32. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 2. art. 1. q. 2. ad arg. & d. 12. q. 4. & d. 28. q. 1. & l. 1. d. 6. a. 1. per tot. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 4. & serm. 11. Hex. & in Ioan. c. 1. n. 1.

7. Generatio creata qualem imperfectionem continet. l. 1. d. 9. dub. 10. 12. 13. & 15. & a. 1. per tot. est necessariò cum transmutatione, & corruptione annexa. ibid. q. 1. corp. ob idque explicatur qualiter differat increata à creata. ibid. Increata est ex vivo per essentiam: creata est ex non vivo in vivens, idest ex semine. ibid. dub. 12.
8. Generandi potentia est duplex, scilicet activa, & passiva, utraque est in Divinis. l. 1. d. 7. in Exp. tex. & dub. 6. & 7. & a. 1. q. 1.
In Divinis generari, & generare non dicit actionem, vel passionem, sed relationem. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. ad 1.
9. Generandi potentia in Divinis quomodò distinguatur ab essentia. l. 1. d. 7. dub. 5.
10. Generandi potentia quare à Patre in Divinis non communicatur Filio. l. 1. d. 7. a. 1. q. 2.
11. Generare posse, & posse creare quomodò differant in Deo. l. 1. d. 7. a. 1. q. 3.
Item posse generari, & creari in creatis. l. 1. d. 7. q. 3. & 4.
12. Generatio in Angelis est impossibilis. l. 1. d. 9. a. 1. q. 1. corp. & l. 2. d. 18. a. 2. q. 3. ad 3. & d. 20. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 3. d. 2. a. 1. q. 2. V. *Angelorum operatio*. num. 5.
13. Generatio Filii quomodò possit dici terminata. l. 1. d. 9. a. 1. q. 4.
14. Generatio divina quomodò sit æterna, & semper duret. l. 1. d. 9. ibid.
15. Quomodò linea generatur à puncto: radius à Sole: figura à sigillo: bona voluntas per immisionem: proprietas, vel accidens à subjecto: species intentionalis ab objecto: excitatio à gratia: transfiguratio statuarum: motus à movente: species per differentias: figuræ exteriores ab Idea interiori: substantiæ penes nascentiam: Item generatio æquivoca per putrefactionem. l. 1. d. 13. dub. 8. & serm. 11. Hex.
16. Generatio æterna repræsentatur à generationibus creatis per diversas earum conditiones, scilicet per conformitatem: coævitatem, & æqualitatem. l. 1. d. 13. dub. 8.
17. Generatio propriè Filii non dicitur processio, sed tantum communiter: & quare propriissimè attribuitur spirationi. l. 1. d. 13. a. 1. q. 2. ad 4.
18. Generatio, & spiratio differunt realiter se ipsas. l. 1. d. 13. a. 1. q. 3.
Item Generatio, & Paternitas qualiter differant. l. 1. d. 27. a. 1. q. 1. corp.
19. Generatio dupliciter accipitur, aut ut dicit emanationem: aut ut dicit modum emanandi superaddita expressione: 1. modus explicatur per verbum generare: 2. per dicere. l. 1. d. 32. a. 1. q. 1. ad 4.
20. Generari est prius, quàm esse, & quomodò. l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 2. & d. 26. a. 1. q. 3. corp. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1. in fine corp.
21. Generatio passiva est ratio essendi in Filio. l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 2. in arg.
22. Generatio quomodò supponit hypostasim; & quomodò non est necessè præintelligere paternitatem. l. 1. d. 27. ibid.
23. Generatio alia est univoca, alia æquivoca. l. 1. d. 37. p. 1. dub. 5. & l. 3. d. 34. p. 2. a. 2. q. 1. ad 4. & l. 1. d. 13. dub. 8.
24. Aliqua dicuntur evenire per generationem, & tamen non generantur; sic essentia datur per generationem Filio, & tamen non generatur. l. 1. d. 12. dub. 2.
25. Generatio terminatur ad compositum. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 1. ad 4.
26. Generationis actus importat principaliter constitutionem seminis secundum nervos, virtutes, & calorem tali speciei competentes: secundariò transfusionem, & susceptionem: 1. competit tantum habenti vim propagativam: 2. etiam agenti extrinseco: & hoc est, quod potest Dæmon in generare. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 1. corp. Vide *Semen*. n. 1. Vid. *Hominis generatio*. n. 2. seq. Hinc Gigantes fuerunt generati ope Dæmonum. l. 4. d. 44. p. 2. dub. 1.
27. Generatio necessariò secundum Medicos requirit concursum triplicis spiritus, scilicet naturalis, vitalis, & animalis: secundum Philosophos verò concursum triplicis caloris, scilicet animæ, cœli, & elementi. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 1. corp.
28. Generatio est actus non corporis, nec animæ, sed conjuncti. l. 2. d. 8. ibid. & d. 18. a. 2. q. 3. ad 3. est & potentiæ vegetativæ. l. 2. d. 8. ibid. estque tantum habentis materiam transmutabilem. l. 2. d. 18. a. 2. q. 3. ad 3. estque perfectissimæ potentiæ. l. 1. d. 32. a. 2. ad arg. & l. 1. d. 4. a. 1. q. 1. ad arg.
29. Generativa vis residet penes animam principaliter per modum agentis: penes corpus verò per modum materiæ, ex qua fit productio: ob id ordinatur ad corpus, non ad animam. lib. 2. d. 18. a. 2. q. 3. ad 4. Cujus potentiæ sit. lib. 2. d. 30. a. 2. per tot.
30. Generatio adfuisse in statu innocentie, sed absque vitiositate. d. 2. d. 20. a. 1. q. 1.
31. Generativa vis data est homini primariò ob multitudinem numeri electorum: secundariò ob perpetuationem corruptibilium: tum ob divinæ gloriæ manifestationem: tum ob universi perfectionem: tum ob majorem hominum conjunctionem. l. 2. d. 20. a. 1. q. 1. ad 3. V. *Hominis formatio*. n. 20.
32. Generatio fuisse in statu innocentie cum seminis decisione. l. 2. d. 20. a. 1. q. 2. corp. & cum delectatione, sed non tanta, quanta habetur post peccatum. lib. 2. ibid. q. 3. Vid. *Innocentie status*.
33. Generationis materia est semen, quod est superfluum virtuti nutritivæ, diciturque superfluitas tertiæ digestionis, sed necessarium generativæ. l. 2. d. 20. a. 1. q. 2. ad arg. & q. 5. ad 1. & l. 4. d. 40. q. 1. ad arg. V. *Hominis generatio*. n. 7.
34. Generare est aliquid de sui substantia producere. l. 2. d. 20. a. 1. q. 2. in arg.
35. Generatio semper secuta est in statu innocentie, quoties homo coisset cum uxore: id enim solum operatus esset secundum dictamen rectæ rationis. l. 2. ibid. q. 5. corp.
36. Generatio marium, & foeminarum in statu innocentie fuisse æqualis, & quare. l. 2. d. 20. a. 1. quæst. 6.
37. Generativa vis ordinatur ad conservationem speciei, & multiplicationem similis. lib. 2. ibid. q. 5. ad 2.
38. In generatione deciditur aliquid de superfluo nutrimenti, & aliquid de humido radicali, quod totum immiscetur toti corpori animantis generati, & per hoc omnes in Adæ lumbis præfuerant. l. 2. d. 30. a. 3. q. 1. & l. 4. d. 40. a. 1. q. 1. ad arg.
39. Christus non erat in Lumbis Abraham, sicut curatione indigens, sed sicut medicina. lib. 3. d. 3. p. 2. a. 1. q. 2. corp. & a. 2. per tot.

40. Generatio carnalis secundum concupiscentiam facit, ut homo peccaverit in Adam. l. 2. d. 30. a. 3. q. 1. & l. 3. d. 3. ibid.
41. Generatio spiritualis in bonum, & in malum sumitur. l. 3. d. 3. p. 2. dub. 3.
42. Generare, & facere qualiter differant. l. 3. d. 4. dub. 6. Vid. *Facere*. n. 5.
43. Generare est agere : unde B. Virgo activè, & materialiter concurrat ad generationem Christi. l. 3. d. 4. a. 3. q. 1. Vid. *Mater*. n. 1. Vid. *Maria conceptio activa*.
44. Generatio Corporis Christi tractatur. l. 3. d. 3. per tot. V. *Christi generatio*.
45. Generare est efficientis: concipere est recipientis. l. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 2. ad 1.
46. Generationis ordo debet succedere, & retrocedere: hinc Filius non potest copulari Matri. l. 4. d. 40. a. 1. q. 1. corp.
47. Generatio, aut creatione produci, non tollit univocationem, & quare. l. 3. d. 3. 1. a. 1. q. 1. ad argum.
48. Propositiones quales sint admittendæ circa generationem in Divinis. op. Comp. Theol. l. 1. c. 4. & l. 1. d. 13. q. 2. & d. 3. q. 4. ad arg. & l. 1. d. 5. a. 2. q. 1. ad arg. & l. 3. dist. 1. dub. 2. V. *De Deo loquutiones*.
49. Generatio hominis quot diebus fiat. in Sap. cap. 7.
50. Generatio unius est corruptio alterius, & è converso. ser. 1. de S. Matth. V. *Corruptio*. n. 3. sequent.
51. Generare, & degenerare quot modis sumitur. l. 1. d. 19. p. 1. dub. 11.
52. Generatio creaturarum est triplicis generis aequaliter repræsentantis generationem Verbi. serm. 11. Hex.
53. Quare leprosus, & callosus callosus generat: non vero mancus mancum: id est, quia in primis est corruptio vis generativæ. lib. 4. dist. 41. art. 1. quæst. 2. ad 2. Vid. *Leprosus*. num. 2.
54. Generatur habitus per plures actus. V. *Habitus*. n. 26.
55. Generatio spiritualis. Vid. *Homo ad Deum*. num. 142.
56. Quare circa generativam, & non circa nutritivam est peccatum: V. *Peccati causa*. n. 18.

Genefareth.

1. Genefareth quale stagnum fuerit. in Ioan. c. 6. num. 1.
2. Genefareth interpretatur aurum germinans. in Ioan. c. 21. n. 1.

Genesis.

Genesis multa mysteria altissimè explicantur à Seraphic. Doct. in serm. Hexaëm. seu de lumin.

Genethliacus.

Genethliacus est divinator, qui merces hominum prædicit ex signis, sub quibus homines nascuntur. opusc. Cent. part. 1. sec. 29. V. *Divinator*.

Geniculatio. Vid. *Genu*.

Genitivus.

1. Genitivus aliquando construitur in ratione possidentis, ut bos Petri: aliquando declarationis majoris, ut mulier egregiæ formæ: aliquando intransitivè per modum specificantis, ut creatura falis. lib. 1. dist. 3. p. 2. dub. 3. & d. 11. dub. 3. & lib. 1. dist. 32. ut num. seq. & lib. 1. d. 25. dub. 2.

2. Genitivus denominatur ab habitudine principii; sed multoties, aliam habitudinem importat. l. 1. d. 11. dub. 3. & l. 1. d. 32. a. 2. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 34. dub. 5.
3. Genitivo in loquutionibus Divinis quomodo utendum. l. 1. d. 3. p. 2. dub. 3.
4. Genitivus in Divinis loquutionibus non importat possessionem, sed originem. l. 1. dist. 11. dub. 3.
5. Genitivus quot sensus possit habere. Pf. 18.
6. Declinatio à casu recto in Genitivum, dativum, accusativum, vocativum, & ablativum exponitur moraliter pro iudiciis. in Thren. c. 3. num. 39.
7. Genitivus quando construitur ex vi declarationis, tunc habet vim duorum genitivorum: ut electio gratiæ, id est gratiæ bonitatis. lib. 1. d. 41. dub. 1.
- Genitor. Genitria. Genitura. Genitus. Vid. v. *Generatio*.

Genovesa.

5. Genovesa oleo ungebat infirmos, & eos curabat. l. 4. d. 23. a. 2. q. 1. ad arg.

Gentes.

1. Gentium pressura qualis ante Iudicium erit, serm. 1. Dom. 1. Adv.
2. Gentiles conversi ad Christum, & Judæi relictii. in Luc. c. 4. n. 21.
3. Gentilis populus quare dicitur populus nationum. in Sap. c. 8.
4. Gentilis populus significatur in Asino; Judæus in Bove, & quare. Pf. 126.

Genu.

1. Genua bina flectere significat duplex servitium Dei, scilicet in anima, & corpore. Psalmo 130.
2. Geniculatio est cultus Deo impensus opere cum oblationibus.

Genus.

1. Genus est ens univocum superius contrahibile per differentiam ad aliquam naturam, vel specie determinatam. lib. 1. dist. 8. p. 2. art. 1. quæst. 4. per tot. Animal, ut sic, est nomen generis. V. *Animal*. num. 3. & 5. Vid. *Species logica, ubi multa de genere*.
2. Genus habet esse limitatum, arctatum, & compositum. lib. 1. dist. 8. ibid. q. 4. corp. Est tamen ens in potentia respectu speciei. lib. 2. d. 18. a. 1. q. 3. corp. Estque prior natura differentiis, & speciebus, à quibus abstrahit. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. fund. 5.
3. Ens quomodo sit in pluribus generibus, & an sic distinguatur à Deo. l. 1. d. 8. ibid.
4. Deus non est in genere, & quare. lib. 1. d. 18. ibid. & d. 23. a. 1. q. 1. ad 2.
5. Genus est in speciebus, & è converso per convenientiam. lib. 1. d. 19. p. 1. a. 1. quæst. 4. in argum.
6. Genus rei est forma, seu natura communis: res generis est suppositum. lib. 1. dist. 21. art. 1. quæst. 1. ad 2. Est forma in se, sed per comparisonem ad differentias est, ut materia. lib. 2. d. 36. dub. 5.
7. Genus specificatur, vel per naturæ determinationem, vel per propria Personarum, vel individuorum. l. 1. d. 23. a. 2. q. 3. ad 5.
8. Vbicumque est genus, necessariò est ibi aliqua species. l. 1. d. 24. a. 2. q. 1. in arg.

9. Genus cum prædicatur de specie, non fit ea ratione, qua est commune pluribus, sed ut est contractum. lib.1. distinct.24. artic.3. quæst.2. ad 2.
10. Genus prædicatur de differentia non per identitatem, cum hæc distinguat, illud non. lib.1. d.33.dub.1.
11. Generis primi substantiæ differentiæ primæ sunt corporeum, & incorporeum. l.2. d.1. p.2. a.1.q.2.ad 2.
12. Genus sumitur dupliciter, vel propriè pro aliqua natura communi univocè conveniente pluribus: vel largè, vel pro convenientia analogica, ut homo est Angelus. l.2.d.17.a.1.quæst.1. ad 3.
13. Genus aliud supremum, aliud subalternum. l.2. d.18.a.1.q.3.corp.
14. Genus quoad simplicitatem magis assimilatur Deo: species verò quantum ad actualitatem. l.2.d.18.a.1.q.3.corp.
15. Aliqua spectant ad genus per se, & directè, quæ scilicet participant essentiam completam: alia redèctivè tantum, hæcque sunt in multiplici differentia. l.2.d.24.p.1.a.2.q.1. ad arg. Quædam enim sunt sicut viæ, quædam sicut principia, quædam sicut complementa, quædam sicut similitudines. ibid.
16. Generis nomen aliquando ob defectum vocabulorum appropriatur aliquibus rebus ob sui incompletionem: sic dicimus animal, irrationale, &c. l.2.d.19.dub.1.
17. Genus est forma, non materia: ob id ejus potentia est activa: licet in definitionibus se habeat ut materia in comparatione ad differentias. l.2.d.36.dub.5.
18. Generis unitas non excludit multitudinem specierum: imò eas importat. l.3. d.37.a.2. q.1. ad 1.
19. Genus quomodò est simplicius secundum esse definitivum; non verò per viam generationis, nisi per accidens: & ob id quod sit prius specie: species verò nunquam est sine individuo. l.2.d.18.a.1.q.3. ad 2.
20. Genus quadruplex causarum, V. *Causa*.
21. Nihil est in genere, quod non sit in specie: id verum est de ente completo. l.2.d.12.a.1. q.3. ad 5.
22. Genus humanum quare redemptum per Verbum. l.3.d.1.a.2.q.3.
23. Genus masculinum in viro est dispositio rei: in lapide est solùm ut modus intelligendi. l.1. d.8.p.1.dub.7.
24. Genus masculinum, & neutrum differunt. l.1. d.24.a.1.q.2.corp. V. *Alius*. n.1. V. *Grammatica*. n.12. V. *Adjectivum*. n.1.
25. Genus masculinum quid significet. l.1.d.4.a.1. q.2.ad ult.
26. Degenerare est extra genus exire. Vid. *Degenerare*.
- Geomantia est divinatio facta in terra, diciturque à Gea, idest terra, & mantia, idest divinatio. op. Cent. p.1. sec.29. & op. declar. term.Theol. Vid. *Divinatio*.
- Geometria*.
1. Geometria habet triplex subjectum, scilicet punctum ad quem reducuntur omnia, ut ad principium: 2. corpus, ut totum integrale: 3. quantitas continua, ut totum universale. lib.1. q.1. præem. corp. Est una scientia totalis

habens multos habitus particulares. l.4. d.14. p.1.a.2.q.1.corp.

2. Geometria non est scientia subalternans scientiæ de linea recta, sed benè de visuali, quia hæc determinatio disrabit subjectum ad alia principia. l.1.q.2. præem.ad 4.

Gerasa.

Gerasa est Civitas Arabiæ, interpretatur adversa, eratque Civitas Gentilium. in Luc. cap.8. numero 26.

Germen.

Germen: Germinare: Est Christus. V. *Christi attributa*, n.89.

Gerfonita.

Gerfonitæ erant Levitæ filii Gerson, qui interpretatur advena, quorum officium erat portare aliqua spectantia ad Arcam, & quosnam religiosos significant. opuscul. de prof. relig. l.1. cap.3.

Gerundium.

1. Gerundium exponitur per si, vel per dum, vel per quia: 1. modo dicit convenientiam: 2. concomitantiam: 3. causam. l.1.d.39.dub.1.
2. Gerundium natum est determinare totam compositionem, ut filius nascendo habet essentiam, quia per nativitatem ei omnia competunt. l.1. d.18.dub.2.

Gessen.

Gessen interpretatur desiderium, quidque significat. ferm.1. de SS.Mart.

Gesta. Vid. *Gero*.

Gestus.

1. Gestus est modus, & figuratio corporis, & membrorum. op. spec. discipl. p.3.c.2.
2. Quænam disciplina servanda circa gestum corporis. op. Spec. ibid.

Gethsemani.

Gethsemani hortus significat gloriam. in Ioan. col.79.

Ghimea.

Ghimea interpretatur plenitudo. in Thren. c.1.

Giezi.

Giezi factus est leprosus ob cupiditatem, & significat simoniacos. ser.5.Hex.

Gigas.

Gigantes generati fuerunt ope Dæmonum. lib.4. d.44.p.2.dub.1.

Gigni. Vid. *Generatio*.

Gimel.

Gimel interpretatur retributio. Psalm.118. cap.2. vers.1.

Gladius.

1. Gladius duplex est in Ecclesia, scilicet spiritualis, & materialis; & quomodò sint extrahendi. l.4.d.37.dub.4. & in Luc.c.22.n.38. V. *Ecclesia*. n.26. & 186.
2. Gladius multiplex mysticè exponitur. Pf. 88. & in Ioan. cap.18.n.1. & in Luc. cap.2. n.34. & ferm.3. Dom.infrà oct. Nar.

Gloria. Gloriar. Glorificatio.

1. Gloria est divina influentia, per quam homo habet Deum per modum quiescentis, & Deus habitat in anima eam ad regnum exaltans, & sublimans. lib.2.dist.27.art.1.quæst.3. corp. objectivè est infinita: in se est finita. lib.3.dist.27. artic.2. quæst.5. ad 2. est habitus in actu quoad essentialia gloriæ. lib.3.dist.14.art.2.quæst.2. ad arg. consistit in visione, & fruitione. lib.3.d.27. dub.1. Vid. *Beatitudo*.

2. Gloria,

2. Gloria, & gratia qualiter differant. l.2. d.27. a.1. q.3. & in Ioan.c.1.n.18. Item est Fides. V. *Fidei obiectum*. n.12. V. *Gratia*. num.13.
3. Gloriæ Animæ dotes sunt visio, perfecta tentio, securitas & certitudo de permanentia. l.2.d.4.dub.1.& l.3.d.26.a.1.q.2.corp. & op.Br. p.7.c.7.& op.Cent.p.4.sec.1.& seq.Corporis,& animæ. opuscul.Solil.c.4. & opuscul.incend.am. cap.4.
4. Gloria perficit naturam, non destruit, & quomodò. l.2.d.7.p.1.a.2.q.1.corp.& d.9.a.1.q.3. ad 6. & l.3.d.31.a.3.q.3.ad 1.
5. Lumen gloriæ quale infundatur Beatis, & quid operetur, magis, & minus circa beatitudinem. l.2.d.23. a.2.q.3.ad 7. De lumine gloriæ.l.3.d.14.per tot.
6. Gloriam in statu naturæ institutæ acquisisset homo cum omni lenitate: nunc verò habetur cum omni asperitate, & quare. l.2.d.30.a.1.q.1. ad 6.
7. Gloriæ præmium præexigit ignominiam, humiliações, pugnas, & tribulationes, & quomodò. l.2.d.30.a.1.ibid.
8. Gloria Paradisi non potest compati cum sensibili pœna. l.2.d.33.a.3.q.2.corp.& l.3. d.16. a.2. q.2.ad 4.
9. Gloria animæ, & corporis est præcisè à visione Deitatis: visio verò corporis Christi auget gaudium accidentale. l.3.d.1.a.2.q.2.ad 1.& op. Brev.p.7.c.7.
10. Gloria competit Deo per essentiam: animæ per influentiam: corpori per redundantiam. l.3. d.28.a.1.q.4.corp.
11. Gloria qualiter evacuat fidem, spem. l.3. d.26. a.1.q.5.corp.& l.3.d.31.a.3.q.1.corp. & l.4. d.6. p.1.a.1.q.5. ad arg.
12. Gloria quomodò differt ab unione hypostatice. l.3.d.2.a.2.q.1.ad 4.
13. Gloriæ statui non repugnat considerare aliquid de novo, quod prius non considerabatur. l.3.d.14.a.2.q.2. corp.
14. Gloria differt à merito: illa enim est habitus infusus à Deo, sicut & gratia: hoc verò est usus procedens à libero arbitrio gratia informato. l.3.d.18.a.2.q.1.ad 1. In quo consistit gloriæ meritum. l.3. d.18. ibid. & l.2.d.27.a.2.q.3. per tot.
15. Gloria est duplex essentialis, & accidentalis. l.3.d.31.a.1.q.2.ad 1. Quid sit. ibid. & l.4. d.35. a.2. q.3. corp.& op. Brev.p.7.c.7.& op.Cent. p.4.sec.1. V. *Christi humanitas*. n.53.
16. Gloria accidentalis Virginis in quo consistit. l.3.d.31.ibid.& op.Brev.p.7.c.1.
17. Gloria accidentalis quid sit. l.3. d.31. a.1. q.1. & a.3. q.3. & op.Brev. p.7.c.7.
18. Gloriæ claritas necessitat intellectum ad visionem. l.3.d.31.a.2.q.1.corp.
19. Gloria reddit animam per omnia deiformem bonis omnibus abundantem, & de nullo deficientem. l.3.d.34.p.1.a.2.q.3.corp.
20. Gloria exigit in anima habitus perfectos secundum omnem animæ comparisonem, hinc perficit virtutes, & habitus, &c. lib.3. dist.34. ibidem.
21. Gloriæ locus quare dicitur sinus Abraham. l.4. d.1.p.2.dub.3.& in Ioan.cap.1.n.18. significatur per hortum Gethsemani, in Ioan.col.79.
22. Gloria post resurrectionem animæ,& corporis explicatur. l.4.d.45.dub.1.
23. Gloriæ carentia quoad dulcedinem est maxima pœna, & major omnibus tormentis. lib.4. d.46.dub.2.
24. Gloria reddit impeccabilem. l.2. d.35.a.2.q.3. ad arg.
25. Gloria corporis in quo consistit. l.3. d.28.a.1. q.4.corp.& l.2.d.17.a.2.q.1. & 2. per tot. & l.2. d.14 p.1. art.2.q.1.ad arg.& lib.4.dist.45.dub.1. & dist.49.p.1.a.1.quæst.3. ad 4.& part.2.per tot. & op.Brev.p.7.c.7.& opusc. Cent. p.4. sec.1. & Psalm.145.
26. Glorificatio an sit major, quàm Incarnatio. l.3.d.4 a.2.q.1.ad arg.
27. De Gloriæ magnitudine, dulcedine, & aliis proprietatibus. op.Brev.p.7.c.6.& 7.& op.Cent. p.4.sec.1.& op.diæt.sal.t.10.c.2.& seq.& 1.8.c.1. & Solil.c.4.& op. fascicul. cap.5. & op.Incend. am.c.3.& op. Stim. div.am.p.3.sec.20. & opusc. Comp.Theol.1.7.c.31.& op.de perfec.vit.ad Sor. c.8. & op.Phar.1.4.c.50.& in Luc.c.6.n.38.
28. Gloriæ cœlestis valor impretriabilis, decor inæstimabilis, honor insuperabilis. opusc.diæt.sal. t.8.cap.1.
29. Gloriæ locus summè gloriosus, sertum, seu corona summè speciosa: fructus summè pretiosus. op.diæt.sal.ibid.& in Ioan.col.63.75. & 78. & c.14.n.2.
30. Gloriæ corona est duplex, scilicet aurea, & aureola. op.diæt.sal.t.8.c.1.
31. Gloria quam speramus sibi vendicat vitam nostram. op. Incend.am. c.2.
32. Meditatio de gloria cœlesti qualiter facienda. op.fascicul.c.5.
33. Præmium substantiale est gloria animæ: consubstantiale est gloria corporis: accidentale est decor superadditus. op.Brev.p.7.c.1. & in Ioan. c.17.n.3.
34. In gloria omnia ordinantur in bonum tam bona, quàm mala. op.de proc. relig. proc.3.c.7.
35. In gloria remuneratio erit amplissima de quolibet bono parvo. opuscul. de proc. ibid. & Pf. 144.
36. Quomodò gloria manifestata est nobis per Crucem Christi. op. Incend.p.3.
37. Gloriæ retributio in quo consistat. Psal.118. c.2.v.1.
38. Gloriæ refectio qualis, & cœna, mensa, fercula, & mansiones. in Luc.c.14.n.17.
39. Gloriæ dies quàm felices. in Luc. c.21. n.29.
40. Gloria quare dicitur vita æterna. in Luc.c.18. num.30.
41. Gloria non acquiritur nisi per passiones. in Ioan.c.18.n.11.
42. De Gloriæ felicitate. ferm.1. Dom. 1. Advent. & ferm.6.Dom.2.Advent. & ferm.4.in vig.Nat. & ferm.1.in Circunc.& ferm.1.Dom.1.post oct. Epiph. & ferm.1. Dom.5. post octav. Epiph. & ferm.1.Dom.Septuag.& ferm.3.ibid. & fer.4. Dom.3. post Pasch.& ferm.3. Dom.1. Quadrag. & ferm.4. Domin.2. Quadrag. & ferm.4. Dom. Palm. & ferm.3. in Cœna Dom.& ferm.3.fer.3. Pasch. & ferm.1. Domin. 4. post octav. Pasch. & ferm.2. Dom.5. post octav. Pasch. & ferm.3. ibid.& ferm.7. in Rogat.& ferm.3.in Ascens. & ferm.41.Pent.& ferm.2. fer.2. Pentec.& ferm.3. ibid. & ferm.1. Dom.Trin.& fer.2.ibid.& fer.3. Dom.1. post octav. Pentec. & ferm.3. Dom.3.

post Pent. & ferm. 3. Dom. 5. post Pent. & ser. 3. Dom. 6. post Pent. & ferm. 1. Dom. 12. post Pent. & ser. 4. Dom. 17. post Pent. & ferm. 4. Dom. 22. post Pent. & ferm. 2. de B. Agnete. & ferm. 2. de SS. Phil. & Iac. & ferm. 1. de S. Laur. & ferm. in Exalt. Cruc. & ferm. 1. de S. Matth. & ferm. 1. in fest. omni. Sancti. & ferm. 8. de Apost. & ferm. 1. de uno Mart. & ferm. 2. ibid. & ferm. 2. de Angel. & ferm. 1. de plur. Mart. & op. Phar. l. 4. c. 50. & op. diæt. Sal. t. 10. c. 2.

Dicitur Cœlum. V. *Cœli varia*. n. 12.

Dicitur Cœna. V. *Cœna*. n. 2.

Varia.

1. Gloria Mundi est frequens fama cum laude. ferm. 1. de S. Andr. Apost.
2. Gloria Mundi fugienda, quia est vilissima, foetida, nociva, vanissima, falsissima, & malignissima in retributione. ferm. 1. de S. Andr. Apost. & ferm. 1. de uno S. Mart. & ser. 1. de S. Thom. Ap. & ferm. 1. de plur. Mart. & ferm. 1. de uno Confess. & in Ioan. c. 5. n. 43. V. *Mundus*. n. 90.
3. Gloria in sapientia, opulentia, & in exteriori apparentia quàm vana. ferm. 1. de plur. Mart.
4. Gloria propria abhorrenda. in Ioan. cap. 7. num. 13.
5. Gloria spiritualis in quo consistit. ferm. 1. de S. Andr. & ferm. 1. de S. Thom. & ferm. 1. de plur. Mart.
6. Gloria Crucis quàm proficua. sermon. 1. de S. Andr.
7. Gloria Dei semper quærenda in omnibus. in Ioan. c. 7. n. 13.
8. Gloria inanis quandonam est vitium capitale; & quando est solùm filia superbiæ. lib. 2. d. 42. dub. 3. V. *Vana gloria*. V. *Inanis gloria*.
9. Gloria, & divitiæ quomodò sint in domo iusti, scilicet in gloria. ferm. 7. in Rogat.
10. Gloriæ inanis mala. op. Phar. l. 2. c. 7.
11. Gloria Mundi quàm caduca. Vid. *Alexander*. num. 2.
12. Gloria Dei in nebula est Christus in Eucharistia. Vid. *Christi varia*. n. 243.
13. Gloria Dei quærenda. V. *Dei varia*. n. 139.
14. Gloria est Panis. Vid. *Panis*. n. 20.

Gluten.

Gluten est humiditas dealbata, quæ à venis in substantiam membrorum transit. l. 4. d. 44. p. 1. a. 1. q. 1. corp.

Gog.

Gog, & Magog, quid significet. op. Comp. Theol. lib. 7. cap. 11.

Golgotha.

Golgotha quid sit. in Ioan. c. 19. n. 13.

Grabatum.

Grabatum est lectus pauperum, & quid significet. in Ioan. c. 5. n. 12. & col. 25. & in Luc. c. 5. n. 24.

Graccus.

Graccus morti damnatus duos amicos expertus est. ferm. 2. de S. Apost.

Graduale.

Graduale in Missa præsentem vitam significat: Alleluia futuram. Ps. 64. Vid. *Ecclesiasticus ritus*. n. 3.

Gradus.

1. Gradus tollit æqualitatem, & ideò longè est à Deo. l. 1. d. 25. dub. 4.
2. Gradus dicit superpositionem, vel loci, vel dignitatis: ordo verò dicit habitudinem ad principium sine postuque. l. 1. d. 25. dub. 4.
3. Quid sit ascendere per gradus ad Altare my-

sticè, ut dicitur Exod. 20. l. 1. dist. 25. dub. 4.

4. Gradus generationis est conjunctio Personarum distantium, qua cognoscitur quora generationis duæ Personæ differunt inter se. lib. 4. d. 40. a. 1.
5. Gradus prohibiti ad Matrimonium contrahendum quinam sint. l. 4. d. 40. dub. 1.
6. Gradus Ecclesiastici enumerantur. ser. 22. Hex. & op. Brev. p. 6. c. 5.
7. Gradus per quos hierarchizatur anima, naturæ, industriæ, & gratiæ enumerantur. ferm. 22. Hexaëm.
8. Gradus ordinum enumerantur, op. Brev. p. 6. cap. 12.
9. Gradus ad veram sapientiam sunt quinque, scilicet sensus, imaginatio, ratio, intellectus, & intelligentia: sensus accipit formas in materia: imaginatio extra: ratio percipit omnia corpora, sed ut incorporea, ut tamen sunt in corpore: intellectus percipit spiritualia: intelligentia supponitur immediatè Deo. op. Cent. p. 3. sec. 23.
10. Gradus charitatis, obedientiæ, humilitatis, castitatis, misericordiæ, veritatis, paupertatis, prudentiæ, fortitudinis, justitiæ, temperantiæ, pacis, constantiæ, largitatis, compassionis, congratulationis, abstinentiæ, concordiæ, gratitudinis, Religionis, contritionis, confessionis, satisfactionis, contemplationis, discretionis, spei, timoris, doloris, & gaudii enumerantur. opusc. de grad. virt. V. *ad propria nomina*. V. *Charitas ad Deum, & proximam*. n. 28.
11. Gradus sex illuminationum, quibus anima ascendit ad statum ecsteticum, significati in sex alis Seraphim, & communicati S. P. Francisco enumerantur. op. Itiner. Ment. Prol.
12. Gradus contemplationis plures enumerantur. op. de 7. Itin. æter. itin. 3. d. 4. & op. de grad. virt.
13. Gradus charitatis, & amoris enumerantur. op. de 7. itin. æt. itin. 4. d. 5.
14. Graduum Psalmi quare sunt quindecim. Psalmo 89.
15. Gradus multiplex in S. Scriptura proponitur. Psal. 119.
16. Gradus quibus ad Cœlum pervenitur quales. Ps. 118. c. 2. v. 1.
17. Gradus summus, & infimus animus monstruosa res est. ferm. 4. Dom. 2. Quadrag.

Græci.

1. Græcorum, & Latinorum controversia circa Spiritus sancti processionem proponitur. lib. 1. d. 11. a. 1. q. 1. & dub. 2. & d. 13. q. 1. ad arg. & d. 14. a. 1. q. 1. corp.
  2. Græcorum accurationes adversus Latinos quænam. l. 1. d. 11. ibid.
  3. Græcorum antiquorum sapientia transacta est ad Latinos. l. 1. d. 11. ibid.
  4. Græci jure merito puniti ob proterviam in negando processionem Spir. Sanct. à Filio. lib. 1. d. 11. ibid.
  5. Græci computant diem à mane ad mane: Latini verò, & Hebræi diverso modo. lib. 2. dist. 13. dub. 1. V. *Dies*. n. 5.
  6. Græcorum fatuorum non sapientum errores circa processionem Spir. S. l. 1. d. 11. dub. 2. & a. 1. q. 1. & d. 13. a. 1. q. 1. ad arg. & d. 14. a. 1. q. 1. corp. & ferm. 8. Hexaëm.
- Et circa nomen causæ adhibenda in Divinis. lib. 1. d. 20. a. 2. q. 2. ad arg.

Et

Et circa panem fermentatum, & azimum in Eucharistia dissensio cum Latinis. l.4. d.11. p.2.a.2.q.1.

7. Græcorum traditio circa habitatores terræ promissionis expulsos à filiis Israël. op. de reform. ment. c.20.

8. Græci eminebant aliis rationibus in sapientia. Vid. *Eminentia*. n.1.

Gramantes.

Gramantes habet fluvium mirabilem. Vid. *Fons*. num.8.

Grammatica.

1. Grammaticæ subjectum est triplex, scilicet radicale, estque littera: integrale, estque oratio congrua; & universale, estque vox significativa. l.1.q.1. proœm. V. *Scientia*.

2. Grammaticæ duplex incongruitas, seu discorhærentia: alia est adjacentium, ut Catonis est: alia intellectuum, ut plures Petri: 1. tollit veritatem, & falsitatem: 2. habet falsitatem conjunctam. l.1.d.1.q.3. ad 1.

3. In Grammatica vox est significativa secundum artem, & impositionem, ut substantia: Petrus: vel ex accommodatione usus: ut olli, pro illi, & in hac affirmativa generat intellectum falsum: negativa verum, sed non grammaticè. l.1. d.4. a.1.q.3. ad 3.

4. Grammatica est una scientia totalis continens multos habitus particulares. l.4. d.14. p.1. a.1. q.1. corp.

5. Est scientia sermocinalis. op. de reduc. art.

6. Grammaticæ fundamenta sunt octo partes orationis; sicut Logicæ sunt decem Prædicamenta. op. de dec. præc. ferm. 1. V. *Decalogus*. n.2.

7. Grammatica est scientia adinventiva ad indicandum conceptum mentis: sicut Logica ad ascensum: & Rhetorica ad effectum indicandum. ferm.4. Hex.

8. Grammatica à rebus naturam trahit: unde bonus Grammaticus debet esse bonus Philosophus. ferm.4. Hex.

Quæ differentia inter Grammaticum, & Logicum in consideratione nominum. V. *Nomen*. num. 51.

Quænam concordantia requiritur in Grammatico Christiano. ferm. 1. Dom. infr. octav. Epiph.

9. Grammaticæ partes, scilicet nomen, verbum, inclinationes, seu tempora verborum, modi significandi, terminandi, & componendi nomina, syllaba, oratio, dictio: octo partes orationis, constructiones, prosodia exponuntur breviter. ferm.4. Hex.

10. Grammaticæ articuli faciunt distinctionem quantum ad genera, casus, & supposita, seu personas. l.3. d.24. a.3. q.1. corp.

11. Grammaticus considerat impositionem nominis, & modum principalem significandi substantiam cum qualitate. lib.1.d.41. a.2. q.2. corp.

12. Genus masculinum importat sexus discretionem: neutrum confusionem. l.3. d.22. dub.3. V. *Alins*. n.1.

Granum.

1. Granum purum generat granum cum paleis, quia omnia ista erant in ratione seminali grani, secundum quam propagantur. l.2. d.32. a.1. q.2. ad arg.

2. Granum synapsis dicitur Christus, & quare. Ps.67. & in Luc. c.17. n.6.

Dicitur etiam granum frumenti, & quare. in Ioan. col.57. & ferm.4. in Vig. Nat. Dom.

Gratia Dei.

1. Nomen gratiæ multipliciter exponitur. opusc. Centil. p.3. sec.35. Quid dicitur, quid nominis, & rei, eiusque nobilitas.

2. Gratia in communi, & ut effectus justitiæ est, in qua amicitia, & officiorum alterius memoria, & remunerandi facultas continetur. op. Comp. Theol. l.5. c.37. & op. Cent. p.3. sec.44.

Gratiæ tres efficitur à Poëtis quomodo pingebantur, ut explicarent proprietates gratiæ. Psal.111.

3. Gratia Dei est adiutorium creaturæ liberaliter, & gratis impensum ad quemcumque actum indifferenter. op. declar. term. Theol. & ser.2. Hex. & opusc. Brev. p.5. c.1.

Ejus definitio perfecta traditur. l.2. d.26. dub.2; Qualis habitus sit. l.2. d.28. dub.1.

4. Gratia definitur multipliciter in ordine ad suum principium, ad subjectum, ad suum oppositum, ad suum effectum, & ad suum præmium. op. Cent. p.3. sec.35. & l.2. d.26. dub.2. & l.4. d.17. p.1. a.1. q.1. ad 4. & a.2. q.1. corp. & op. de 7. don. c.3.

5. Gratia est influentia procedens à Spiritu sancto, quæ licet sit temporalis, tamen dicitur æterna, quia elevat ad vitam æternam. l.1. d.14. art.1. quæst.1.

Quomodo differat à gloria. Vid. *Gloria*. n.2.

6. Gratia est perfectum donum creatum, quod datur cum bono increato, scilicet cum Spir. S. l.1. d.14. a.2. q.2. corp. & op. Brev. p.5. c.1.

7. Gratia est ars rectè vivendi: ob id est bonum, quo utimur, non quo fruimur: solo enim Deo frui possumus. l.1. d.14. a.2. q.1. ad 1.

8. Gratia est forma simplex, deiformis, & spiritalis, non habens ortum à principiis subjecti. l.1. d.14. a.2. q.2. in arg. & l.4. d.1. p.1. art.1. q.3. ad 4.

Quomodo Deo assimilatur. lib.2. d.26. a.1. q.3. & 4. ad argum.

9. Gratia est lumen spirituale, quod non per medium deferens, sed per illapsum agentis, & per omnimodam indistantiam. l.1. d.14. a.2. q.2. ad 2. & l.2. d.26. q.2. corp.

10. Gratia est forma à Deo gratis data sine meritis. l.2. d.26. dub.2.

11. Gratia est accidens nobilissimum, & nobilior substantia, & quomodo. l.2. d.26. a.1. q.3. & 4. & l.4. d.1. p.1. a.1. q.3. ad 4.

12. Gratia gratum faciens est forma omnium virtutum. l.3. d.23. a.2. q.5. corp. significatur in sacra Scriptura nomine aquæ irrigantis Hierarchiam angelicam, & Ecclesiasticam. op. Brevil. p.2. c.5. V. *Aqua*. n.29.

13. Gratia est originale principium omnium bonorum. lib.3. d.23. a.2. q.5. & d.35. a.1. quæst.4. ad argum.

14. Gratia est media inter naturam, & gloriam. l.4. d.1. p.1. a.1. q.3. ad 4. V. *Gloria*. n.2.

15. Gratia aliquando dicitur habitus: aliquando actus: aliquando status. l.4. dist.17. part.1. art.1. q.1. ad arg.

16. Gratia magis dicitur lux, quam calor: illa enim habet virtutem illuminandi, & calefaciendi: sic gratia respicit intellectum, & affectum. l.4. d.18. p.2. dub.3.

17. Gratia gratis data est quicquid superadditum naturalibus, sive libero arbitrio, faciens ad re-

etudinem : sive sit habitus , ut timor fervilis , vel pietas inserta visceribus ab infantia : sive sit actus , ut vocatio , & locutio , quibus anima adjuvatur , & præparatur ad habitum , vel usum gratiæ. l.2.d.28.a.2.q.1.corp.& l.2.d.4. a.1. q.2. ad 1.

18. Gratia unionis non est habitus collatus , sed tantum sustentificatio corporis assumpti in natura divina ut in hypostasi. l.3. dist.2. a.2. q.1. ad 4.
19. Gratia fruitionis est habitus infusus animæ , habilitans potentiam ad fruendum Deo. lib.3. d.2.a.2.q.1.ad 4.
20. Gratia singularis personæ , & capitis quid sit. l.3.d.13.per tot.& d.20.a.1.q.4.ad arg.
21. Gratia est fides cum dilectione , quomodo id intelligendum. l.2.d.27.a.1.q.2.ad arg.& q.3. ad arg. V. *Fides formata*.
22. Quomodo dicatur habere esse temporale. l.1. d.14.a.1.q.1.ad arg.& a.2.q.1.corp.
- Gratia*
diviso. 1. Gratia alia est gratis data , alia gratum faciens , alia operans , alia coöperans alia præveniens , alia subsequens. op. Cent. p.3. sec.35.& Comp. Theol. l.5. c.3. & op. de resur.à peccato. & op. declar. term.& l.4. d.7. a.1.q.3.ad 2.& a.2.q.1. 2.& 3. Novem genera gratiarum secundum novem choros Angelorum enumerantur.opusc.de Eccles. Hier.p.1.c.1.& Brev.p.2.c.11.
- Quare ramificatur in plures habitus , dona , & gradus. op.de 7.don. c.3. & opusc. Cent. p.3. sec.86.& Brev.p.5.c.4. seq.& opusc. de 7.don. c.3.& seq.& serm.18.Hex. & Pl. 17. Et an in plures species. l.2.d.27.a.1.per tot.& l.4. d.7. a.2.q.1.2.& 3.& Pl.33.& 39. & Pl.118. c.8. v.10. V. *Angelorum gratia*.
2. Gratia comparata ad suum principium , à quo est alia , est prædestinationis , vocationis , justificationis , & magnificationis : 1. enim Deus gratiam præparat : 2. affert : 3. confert : 4. complet. op. Cent. p.3. sec.35. & l.2.d.27.dub.1.& op. de resur.à peccato.
3. Gratia comparata ad suum subjectum , in quo est , alia cognitionis : alia affectionis : alia operationis. op. Cent. p.3. sec.35. & l.2. d.27. dub.1. & op. de resur. à pecc.
- Gratiæ redundantia quotuplex. V. *Redundantia*.
4. Gratia comparata ad suum oppositum , alia est protectionis in tentatione : alia liberationis à culpa : alia salvationis à damnatione. opusc. Cent. ibid. & l.2.d.27.ibid.& opusc. de resur. à pecc.
5. Gratia comparata ad effectum ad quem est , alia est præveniens , sive operans : alia consequens , sive cooperans. op. Cent. ibid. & l.2. d.26. art.1. q.6.corp.& lib.2.d.27. dub.1. & opusc. de resur. à pecc.
6. Gratia largissime sumpta comprehendit dona naturalia , & gratuita ; minus communiter dicitur de gratia gratis data , & gratum faciente tantum : strictè verò dicitur tantum de gratia sanctificante , & gloria ; tuncque gratia gratum faciens dicitur præveniens ; gloria dicitur subsequens. op. Cent. ibid. & Brev. p.5. c.2. & lib.2. d.4.a.1.q.2.ad 1. & l.2.d.27.dub.1. & op. Comp. Theol. l.5. c.3. V. *Angeli gratia*. n.8. seq.
7. Gratia gratis data est communis bonis , & malis : gratum faciens est communis solum iustis. op. Cent. p.3. sec.35.
8. Gratia sanctificans , in quo sensu dicitur præ-

veniens ; sicque negavit talem gratiam Angelis fuisse in ipsa eorum conversione. op. Cent. ibid. & l.2.d.5. dub.2. & a.3.q.1. in corp. & l.2. d.24.p.1.a.1.q.2.& lib.2. d.4.a.1.q.2. ad 1. & l.2. d.26.q.6.corp.& d.27.dub.1.& l.4.d.15. part.2. dub.1.& op. Comp. Theol. lib.5.c.3. & op. de resur. à pec.

9. Gratia est duplex , una per modum naturæ , respicitque esse naturæ , & est communis omnibus creaturis ; alia per modum gratiæ , estque habitus specialis , qui respicit rem supra posse naturæ. l.1.d.8.p.1.a.2.q.2.ad arg.
10. Gratia eadem dicitur operans , & cooperans ratione diversorum effectuum , qui effectus sunt separabiles : hinc aliquis dicitur habere unam , & non alteram : sic Angeli dicuntur non habuisse gratiam operantem. l.2. d.5. dub.2. & l.4. d.7.a.2.q.2.ad arg.
11. Gratia gratum faciens , ut habitus , est unum ex parte principii effectivi : tum subjecti : tum finis ultimi , primi , & intermedii ; secundum effectus verò est multiplex. l.2.d.27. a.1. q.1. & l.4.d.1.a.1.q.6.corp.
12. Gratia , & gloria quomodo sunt idem essentialiter : differunt verò secundum statum. l.2. d.27.a.1. quæst.3.
13. Gratia est forma simplex per privationem partium quantitativarum quantitate molis , non verò virtutis : est enim multiplex. l.2. d.27. a.2. q.2. ad 1.
14. Gratia alia est unionis , alia fruitionis , alia singularis personæ , alia capitis. l.3.d.2.a.1.q.1. & d.20.a.1.q.4. & l.3.d.13.per tot. & op. Brev. p.4. cap.5.
15. Gratia unionis , & fruitionis qualiter differant. l.3.d.2.a.1.q.1.ad arg. & d.13.a.2.q.2. & quænam sit altera perfectior. l.3.d.2. ibid. ad arg.
16. Gratia quomodo dicitur inesse corporaliter in Christo. l.3.d.4.dub.4.
17. Gratia capitis in Christo quænam fuerit. l.3. d.13. a.2. q.1. corp. & q.2 & opusc. Brev. part.4. cap.5.
18. Gratia Sacramentorum , & virtutum qualiter differat. l.4.d.22.a.2.q.2. ad 2. & l.4.d.7. a.2. q.1. 2.3. & seq. & l.4.d.1.p.1.a.1.q.6.
19. Plenitudo gratiæ quotuplex. l.3.d.13. a.1.q.3. corp. & opusc. Comp. Theol. lib.4. c.14. & ser.1. de S. Stephano.
- Plenitudo gratiarum in Maria Virgine. opusc. Spec. B. Virg. c.7. & seq. & serm.2. de B. Virg.
20. Gratia an sit aliud à virtutibus.
21. Gratia , & charitas an sint unum , & quomodo distinguantur. l.2.d.26.q.2. ad arg. & l.1. d.17. p.1.q.3. corp. & lib.3. distinct. 27. art.1. quæst.3. corp.
22. Gratia curans , corroborans , & consummans quænam sit. serm.2.Hex.
23. Gratia alia est electionis : alia perfectionis : alia desponsationis ; fuitque in Maria Virg. in Luc. c.1.n.32.
24. Proponuntur variæ gratiæ nobis à Christo collatæ , excitaturque cor ad gratitudinem. serm.1. de Apost.
25. Gratia sufficientiæ quænam. Vid. *Apostolus*. num.46.
1. Gratiæ subjectum primum est voluntas : secundariò est anima ; & quomodo. lib.2. d.26. subject. a.1.q.5. & l.4.d.49.p.1.a.1.q.3. in arg. V. *Anima in ordine ad Deum*.

2. Gratia subjectum quomodo sint tres potentia animæ. l.2. d.26.a.1.q.3. & d.27. dub.1. & l.2. d.33.a.2.q.2.ad 5. & l.4.d.49.p.1.a.1.q.4.
3. Gratia informat animam, sed præcipue voluntatem, super quam potest, & quomodo. lib.2. d.26.a.1.q.5. & l.1.d.14.a.2.q.2.in arg.
4. Gratia non datur parvulo ante baptismum, & quare. l.2.d.4.a.1.q.2.ad 4.
5. Gratia quomodo datur adulto. l.2.d.4. ibid.
6. Gratia non datur proprie secundum majorem, vel minorem capacitatem naturalium; & quomodo possit dici oppositum. l.2. d.9.a.1.q.3.
7. Gratia non potest transferri de subjecto in subjectum. l.3.d.13.dub.3.
8. Gratia subjectum, quare non potest esse quælibet natura, sed tantum intellectualis. l.4.d.1. p.1.a.1.q.3.ad arg.
9. Gratia non potest subjectari in carne, seu corpore; nec gloria, & quare. l.3.d.2.a.2. quæst.1. ad 4.
10. Gratia unionis quomodo subjectetur in corpore. l.3.d.2.a.2.q.1.ad 4.
11. Gratia respicit animam secundum partem superiorem. l.3.d.13.a.1.q.3. & q.1.ad 1.
12. Gratia in Baptismo an sit in omnibus æqualis. V. *Parvulus*. n.15.
1. Gratiam dari ab aliquo est tripliciter: 1. modo sicut à præparante per Sacramentorum dispensationem, vel divini Verbi, &c. 2. sicut ab impetrante: 3. sicut à producente: 1. est commune bonis, & malis: 2. bonis tantum: 3. est solius Dei. l.1.d.14.a.1.q.1.ad arg. & a.2.q.2. corp. & l.4.d.5.a.3.q.1.ad arg.
- Quare infunditur per ministerium hominum, & per Verbum humanum. l.3. d.2.dub.4. Vide *Dei causalitas ad gratiam*. n.1.seq.
2. Gratia productio suscipitur per præsentiam agentis in anima, & idè solus potest eam producere, qui potest in animam illabi, qui est solus Deus. l.1.d.14.a.2.q.2.in arg. & l.2. d.8. p.2. a.1.q.2.ad arg. sic & gloria. l.2.d.27.a.1.q.3. ad arg. fit per diffusionem, ita quod in ea idem est fieri, & factum esse, & simul esse permanens. l.1.d.9.q.ult.corp.
3. Gratia creatio non est communicabilis creaturæ, & quare. l.1. d.14. a.2.q.2. ad 5. sed à solo Deo potest creari: idè respicit tres Personas: ob id facit hominem conformem Deo, & ad Deum eum reducit. l.3.d.2.a.3.q.2. corp. & l.4. d.14.p.1.a.2.q.1.ad 3.
4. Sacramenta quomodo concurrunt ad productionem gratiæ. l.2.d.19.dub.4.
5. Gratia quia est à Deo dicitur purum donum divinæ misericordiæ. l.2.d.26.dub.2.
6. Gratiam confert Deus non attendens ad futura demerita, sed ad idoneitatem præsentem. l.2. d.29.a.2.q.1.ad 1.
7. Gratia dependet à Deo influente, & à voluntate suscipiente. lib.3. dist.31.a.1.q.1.ad 2. & Pl.116. & op. Brev.p.5.c.2. Est habitus non productus ab actu. V. *Habitus*. n.6. & 12.
8. Gratia est accidens, quod non oritur à principis subjecti. l.4.d.1.p.1.a.1.q.3.ad 4. & l.1. d.14. a.2.q.2.in arg. & l.2.d.27.a.1.q.2. & l.2.d.26.q.3. & 4.
9. Gratia productio supponit in agente potentiam infinitam. l.4.d.5.a.3.q.1.corp. & l.2. d.27. a.1.q.2.corp.
10. Gratia fit ex nihilo; quomodo producat in Sacramento. l.4.d.1.p.1.a.1.q.4.
11. Gratia manat à Deo, & reddit hominem deformem. op. Brev.p.4.c.5. & p.5.c.1. & 2. Ejus ortus, usus, & fructus qualis. ser.2. Hex. & serm.10. Pent. V. *Gratia effectus*.
12. Gratia Christi qualis, & quotuplex. V. *Christi gratia*.
13. Gratia capitis quænam. lib.3. d.13. a.1.per tot. V. *Christi gratia*. n.22. seq.
14. Gratia proprie non annihilatur, & quomodo. V. *Dei causalitas ad gratiam*. n.85. seq.
15. Deus gratiam conferendo animæ eam benedicit. serm.4. Dom. Trinit.
16. Deus convivificat per gratiam. V. *Dei causalitas ad gratiam*. n.90.
17. Christus dicitur causa gratiæ transfusæ in homines, non quod transferit de subjecto in subjectum, sed quia consimilis data nobis fuerit merito gratiæ ipsius. l.3.d.13. dub.4. & a.2. per tot. & l.3.d.18.a.2.q.3.ad 5. & serm.1. de Resur. Dom. & serm.1. & 2. Hex, qualis immissa per ipsum in ejus adventu in mundum. serm.1. in Nat. Domin.
18. De Christi merito, & quomodo fuerit causa omnium bonorum nostrorum. V. *Christi meritum, & gratia, &c.* Gratia influxus ex latere Christi. serm.2. & 3. Hex. & in Ioan. c.1. n.18.
19. Gratiam jam habitam non potest quis mereri, & quare. l.2.d.27.a.2.q.1.
20. Gratiam, & gloriam jam habitam non meruerunt Angeli. l.2. ibid. q.1. ad 1.
21. Gratia augmentum qualiter possit quis mereri. l.2.d.27.a.2.q.2. & 3.
22. Gratiam mereri potest justus peccatori; & tunc non perdit rationem gratuiti: nam gratuitum est respectu ejus, cui datur. l.2. d.27. art.2. q.1.ad 3. & l.1.d.41.a.1.q.1.ad 4. & l.3. d.4. a.2. q.2. & l.2.d.28.dub.1.
23. Gratia prima non cadit sub merito condigni, & quare. l.2.d.28.dub.2. & lib.1. d.41. a.1. q.1. corp. & ad 6.
24. In gratia existens non potest quis mereri de condigno primam gratiam, quando reinciderit in peccatum mortale, & hoc orando, &c. l.2. d.28.dub.2.
25. Non potest quis resurgere à peccato absque auxilio gratiæ Dei, quæ fit habitus animi. l.2. d.28.a.1.q.1.
26. Quodnam velle justitiam reddat hominem justum, & quale non. l.2.d.28.dub.4. & art.1.q.1. ad 4.
27. Ad resurgendum à peccato requiritur gratuita Dei voluntas, liberalis passio Christi, & habitus gratiæ: per 1. fit remissio offensæ: per 2. morbi curatio: per 3. imaginis reformatio. l.2. dist.28. art.1. q.1. corp. & op. de resur. à peccato.
28. Absque gratia gratum faciente non potest quis vincere Diabolum, cum merito; licet possit quis resistere. l.2.d.28.a.1.q.2. Idem dicendum de observantia mandatorum: ad meritum enim requiritur semper gratia gratum faciens. lib.2. dist.28. art.1. q.3. & a.2. q.3. corp.
29. Gratia non datur adulto, nisi ad motum liberi arbitrii, si habet ejus usum: si verò non, datur ad motum fidei alienæ, sive ad meritum Christi

- Christi. l.2. d.4. a.1. q.2. ad 4. Vnde Deus eam non dat absque prævia dispositione. op. Comp. Theol. l.5. c.2.
30. Gratia non datur secundum capacitatem donorum naturalium, quia non semper respondet dispositio necessaria. lib.2. dist.9. art.1. quæst.3. corp.
31. Dona naturalia non habent rationem causalitatis respectu gratiæ, nisi de congruo. l.2. d.9. quæst.3.
32. Gratia numquam deest homini, nisi per suam culpam. l.2. d.28. a.1. q.3. ad 1.
33. Dispositio ad gratiam gratum facientem potest haberi per excitationem gratiæ gratis datæ. l.2. d.28. a.2. q.1. corp.
- Vnde multæ congruitates possunt haberi in peccatore disponentes ad gratiam sanctificantem. l.1. d.41. dub.3. & a.1. q.1. corp. & op. de resur. à pec. exigit & concursum voluntatis humanæ. l.3. d.31. a.1. q.2. ad 3.
34. Prædestinatio non cadit sub merito condigni. l.1. d.41. a.1. q.1.
35. Gratia ordinatur ad merendum Dei, scilicet glorificationem: non ad primam gratiam. l.1. d.41. ibid. ad 6. & l.3. d.4. a.2. q.2. & 3.
36. Præparatio ad gratiam per poenitentiam qualiter fiat. l.4. d.14. p.1. a.2. q.2. corp. & d.15. p.1. a.1. q.2. per tot. & q.3. corp. & q.5.
37. Gratia præueniens est gratis data, disponiturque ad gratiam gratum facientem. l.4. d.15. part.2. dub.1. & l.4. d.17. p.1. a.2. q.2. ad arg.
38. Qualis præparatio requiratur ad gratiam gratum facientem. l.4. d.17. p.1. a.1. q.3. corp. & a.2. q.2. corp. & q.3. corp. & l.4. d.15. p.1. a.1. q.5. & l.4. d.4. p.1. a.1. q.3. ad arg. & p.2. a.1. quæst.1. in argum.
39. Gratia duobus modis facit actum meritorium. l.4. d.17. p.1. a.2. q.2. ad arg.
40. Gratia augmentum potest esse pluribus modis; & causis. lib.1. distinct.15. part.2. quæst.3. corp. & lib.2. d.27. a.2. q.2. corp. & lib.1. d.17. part.2. a.1. q.2.
- Ejus terminus in Beatis qualis. Vid. *Beatorum charitas*. n.1.
41. Gratia confirmatio est per adventum Spiritus sancti cum omni plenitudine sanctitatis. lib.1. d.15. p.2. a.1. q.3. in arg.
42. Spiritus sanctus quando datur quoad usum, & quoad fructum, tunc datur secundum gratiam gratum facientem: quoad usum verò, tantum secundum dona gratiæ gratis datæ. l.1. d.15. p.2. a.1. q.7. corp.
43. Habitus affectivi, & cognitivi infusi quomodo dantur per missionem Spiritus sancti, & Filii. l.1. d.15. p.2. a.1. q.2. corp.
44. Gratia augmentum est per novæ gratiæ additionem. l.1. d.15. p.2. a.1. q.3.
45. Gratia profectus est vel per profectum in gratia habita, vel ejus usu, aut per collationem novi usus, vel novi habitus. l.1. d.15. ibid. q.3. & l.2. d.27. a.2. q.2. corp. & l.4. d.4. p.1. a.1. q.3. & ser.3. in Cœna Dom.
46. Gratia existens in anima quomodo semper augeatur. l.1. d.15. ibid. q.3. ad 3. & op. Brev. p.5. cap.2.
47. Gratia habuit statum in Christo, & in Maria Virgine; sed diversimodè. l.1. d.44. dub.3. & l.3. d.12. a.2. q.1. & d.13. a.1. q.2. V. *Christi gratia*. V. *Mariæ gratia*.
48. Gratia quanto magis augetur, tanto fit simplicior. l.2. d.27. a.2. q.2. ad 1.
49. Gratia in augmento habet majus meritum, quam in initio sui. l.2. d.27. a.2. q.2. ad 3.
50. Gratia habet in sui potestate intensiorem fervoris, habitus radicationem, & operum multiplicationem; non verò sui augmentum. l.2. d.27. a.2. q.2. ad 2.
51. Gratia in quo sensu dicitur dari Sanctis sine mensura. l.3. d.13. dub.2.
52. Datur status gratiæ, ultra quem non est dabilis major. l.3. d.13. a.1. q.2.
53. Plenitudo gratiæ alia est sufficientiæ, ut in Apostolis: alia prærogativæ, ut in Virgine: alia numerositatis, ut in Ecclesia: alia superabundantiæ, ut in Christo. l.3. d.13. art.1. q.3. corp. & op. Comp. Theol. l.4. c.14.
54. Christi gratia excedit in infinitum gratias aliorum. l.3. d.13. ibid. est tamen finita in se ordinans, & uniens bono infinito junctura perpetua. l.3. ibid. q.2. ad 6.
55. Gratia est tanta, quanta est illud, ad quod disponit. l.3. d.13. a.1. q.2. ad 5.
56. Gratia plenitudo, vel est respectu sui, spectat ad gloriæ statum: respectu verò operis meritorii ad statum viæ. l.3. d.16. dub.4.
57. Gratia major datur ei, qui se magis disponit: seque disponit magis, qui minus peccat. l.4. d.4. p.1. a.2. q.2. ad 2.
58. Gratia mensuratur secundum liberalitatem Dei dantis; non secundum dispositionem recipientis, nisi de congruo. l.4. d.4. p.2. art.2. q.3. corp.
59. In parvulis an detur major gratia uni, quam alteri, probabilius est quod sic. lib.4. d.4. p.2. ibid.
60. In conferendo gratiam Deus respicit & dispositionem præsentem, & etiam futuram: (intellige aliquantulum, non absolute): non verò in gratia Sacramentorum. l.4. d.4. ibid. q.3. ad argum.
61. Gratia augetur per susceptionem Eucharistiæ. l.4. d.12. p.2. a.1. q.3.
62. Quænam dispositio ad gratiam recipiendam sanctificantem. l.4. d.4. p.2. a.1. q.1. in arg.
63. Gratia non tribuitur duplici corde. l.4. d.4. p.1. a.2. q.1. ad 3.
64. Gratia recipitur, & etiam expellitur secundum conformitatem voluntatis. l.4. dist.4. ibid. q.2. ad 2.
65. Quomodo quis facit quantum in se est, ut resurgat à peccato. op. de resur. à pec. & l.2. d.28. a.2. q.1. ad 4.
66. Gratia Dei descendit ad nos per Verbum Incarnatum, inspiratum, & prædicatum. serm.2. Hexaem.
67. Gratia conservatur humilitate. serm.2. Hex. & serm.1. de S. Marco.
68. Gratia, & ejus augmentum quibus operibus mereri possit homo. serm.1. in Septuag.
69. Contritio est præparatio ad gratiam. V. *Contritio*. n.18.
1. Gratia gratum facientis effectus ad duo capita reducuntur, scilicet in ingressu, & in profectu: gratia efficit enim animam Deo charam, sponsam Christi, filiam Patris, & templum Spiritus sancti, & eam purgat, illuminat, perficit, vivificat, reformat, stabilis, elevat, assimilat Deo, conjungit, ac Deo acceptabilem facit. opus. Brev.

- Brev. p. 5. c. 1. seq. & Centil. p. 3. sec. 35. & Comp. Theol. l. 5. c. 1. 2. & 3. & l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 3. corp. & l. 2. d. 29. a. 1. q. 1. & l. 3. d. 34. p. 2. dub. 3. & op. de resur. à peccato. Principium omnium bonorum. *ibid.* & op. Incend. c. 2.
Non dat esse ad bene esse. V. *Forma.* num. 45.
V. *Fructus.* n. 19. V. *Anima in ordine ad Deum.*
2. Dei gratia sanctificans facit moveri, in bono proficere, & ad gloriam pervenire: nec est possibile absque ea id obtinere. opusc. Comp. Theol. lib. 5. cap. 3. & 4. & lib. 4. dist. 49. p. 1. a. 1. q. 4. ad argum.
  3. De effectibus gratiæ tum gratis datæ, tum gratum facientis agitur. op. Comp. Theol. l. 5. c. 3. & 4. & Cent. p. 3. sec. 35. & l. 1. d. 17. per tot. & l. 2. d. 26. per tot. & d. 27. 28. & 29. & op. Brev. p. 5. c. 1. & seq. & op. de resur. à pec. & Brev. p. 1. c. 5. & p. 2. c. 12. & p. 3. c. 7. & op. Phar. l. 2. c. 16. & op. de Eccles. Hier. p. 1. c. 1. & op. de prof. Relig. l. 1. c. 24. & serm. 2. & 18. Hex. & Pl. l. 18. cap. 2. v. 4. & v. 12. & in Ioan. c. 7. v. 38. & serm. 1. Dom. 3. post oct. Epiph. & serm. 10. in Rogat. & serm. 3. in Ascens. & serm. 4. in Pent. & serm. 1. fer. 2. Pentec. V. *Suprà gratia causa.* n. 11. Vid. *Homo.* n. 24. & 32. seq. Vid. *Homo ad Deum.* n. 113. & 116. seq. Vid. *Dei causalitas ad gratiam.* per tot. præcipuè. n. 81. & seq. Vid. *Fructus.* n. 10.
  4. Gratia facit diligere Deum quantum est diligendus, scilicet infinitum secundum æstimationem. l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 1. ad 9.
  5. Gratia cum invenit motum in libero arbitrio ordinatum, facit opus meritorium. l. 2. d. 5. a. 3. q. 1. corp. & q. 2. & lib. 2. dist. 28. artic. 2. quæst. 3. corp.
  6. Gratia elevat potentiam ad ea, quæ per se attingere non poterat. lib. 2. dist. 7. part. 1. artic. 2. q. 3. ad 3.
  7. Confirmatio in gratia quid operetur. l. 2. d. 7. *ibid.* q. 1. 2. & 3. non tollit liberum arbitrium. Vid. *Arbitrium.* n. 15.
  8. Gratia ponit aliquid positivum in anima, effectumque, tum in habitu, tum in actu. lib. 2. d. 26. a. 1. per tot.
  9. Gratia est forma creata informans animam. l. 2. d. 26. a. 1. q. 2. corp. & lib. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. informansque quantum ad bene esse omnes virtutes. l. 3. d. 23. a. 2. q. 4. & q. 5. & l. 3. d. 35. a. 1. q. 4. ad 5. & l. 3. d. 27. a. 1. q. 3. ad 1. & l. 3. d. 36. q. 6. corp. & l. 4. d. 18. p. 2. dub. 3. Est seminarium omnium virtutum. l. 3. d. 23. a. 1. q. 5.
  10. Gratia infusio importat concursum Spiritus sancti, ut afficientis: & donum creatum, ut informantis. l. 2. d. 26. *ibid.*
  11. Gratia nos unit Deo, non secundum esse, quo omnibus est præsens: sed quantum ad cognitionem, & amorem. l. 2. d. 26. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 1. d. 14. a. 2. q. 2. in arg. & l. 3. d. 10. a. 1. q. 2. ad 3. Unde eam habens fruitur Deo, & omnibus bonis, quæ sunt in Deo. op. Brev. p. 5. c. 1.
  12. Gratia se habet respectu animæ, ut motor. l. 2. d. 26. q. 6. in corp.
  13. Gratia, seu gratificatio respicit & habitum, & actum: dilectio verò potest se extendere solum ad habitum, ob id esse de futuro: non sic gratia, quæ operatur de præsentis. lib. 2. d. 26. a. 1. q. 1. ad 3.
  14. Gratia, & liberum arbitrium sunt concausæ operis meritorii. l. 2. d. 26. a. 1. q. 6. ad 1. & opusc. Brev. p. 5. c. 2.
  15. Quomodo gratia moveat voluntatem ad diversa opera. l. 2. d. 26. q. 6. ad arg. & l. 2. d. 27. a. 1. q. 1. ad 4.
  16. Quomodo virtutes gratiæ, scilicet fides, spes, charitas, &c. dicuntur effectus gratiæ. l. 2. d. 27. a. 1. q. 2.
  17. Gratia est medium, per quod anima proportionatur Deo. op. Brev. p. 5. c. 1.
  18. Gratia matrimonium contrahit inter animam, & Deum. l. 2. d. 29. a. 1. q. 1. & a. 2. q. 2. in arg. & op. Brev. p. 5. c. 1.
  19. Post peccatum Adæ gratuita dona sunt efficaciora, quam fuissent in statu innocentia, & quare. l. 2. d. 29. a. 3. q. 2.
  20. Majus meritum habet homo nunc bene operando, quam habuisset in statu innocentia. l. 2. d. 29. a. 3. q. 2.
  21. Gratia est fundamentum satisfactionis. lib. 2. d. 33. a. 1. q. 2. in arg.
  22. Gratia est potentior culpa respectu voluntatis, & carnis. l. 2. d. 33. a. 1. q. 2. ad 5.
  23. Gratia reddit animam meliorem, perfectiorem, pulchriorem: ob idque perfectiorem modum, speciem, & ordinem. l. 2. d. 31. a. 2. q. 1. in arg.
  24. Gratia est, quæ adoptat hominem in filium Dei. l. 3. d. 10. a. 2. q. 2. ad arg. & q. 3. V. *Filiatio.* n. 43. seq.
Facit animam sponsam, amicam, filiam Dei, & habitaculum Spiritus sancti. Vid. *Suprà.* n. 1. & op. Brev. p. 5. cap. 1. & op. Cent. p. 3. sec. 35. & sec. 3. V. *Infra.* n. 38.
  25. Gratia facit Patrem, Filium, & Spir. sanct. habitare in anima. l. 3. d. 13. a. 1. q. 1. in arg. & op. Brev. *ibid.* & l. 3. d. 34. a. 1. q. 1. ad arg. & serm. 1. in Cœna Dom. & serm. 1. fer. 2. Pentec.
  26. Gratia ut creatura est vanitas: ut est à Deo operatur tamen mirabilia. l. 3. d. 13. a. 1. q. 2. in arg.
  27. Gratia quomodo augere dicitur capacitatem animæ. l. 3. *ibid.* q. 3. ad arg.
  28. Gratia non implet animam, ut facit corpus in locum, sed potius ut possibilitas materiæ impletur à forma. l. 3. d. 13. a. 1. q. 3. ad arg.
  29. Gratia ordinatur ad gloriam, sicut dispositio ad complementum. l. 3. d. 18. a. 2. q. 1.
  30. Gratia facit hominem divinum. l. 3. d. 18. *ibid.* ad 3.
  31. Gratia adveniens tollit fidem informem. lib. 3. d. 23. a. 2. q. 4. corp.
  32. Gratia gratum faciens facit credere in Deum: gratis data facit credere Deo. l. 3. d. 23. a. 2. q. 4. in arg. Item illa dat posse suprâ naturam rationalem: hæc suprâ posse naturæ simpliciter. l. 3. d. 30. a. 1. q. 4. ad 3.
  33. Gratia gratum faciens perficit dona gratiæ gratis datæ. l. 3. d. 23. a. 2. q. 4. ad arg.
  34. Gratia portat secum societatem omnium virtutum. l. 3. d. 23. *ibid.* ad 4.
Gratia prius producit effectum suum, quam virtutes. opusc. Comp. Theol. l. 5. c. 4. & op. Brev. p. 5. c. 3.
  35. Gratia facit animam germinare habitus bonos gratuitos: unde si mortificantur per adveniens peccatum, postea reviviscunt per pœnitentiam, quia in anima sunt seminaria virtutum quoad habitus substratos. l. 3. d. 23. a. 2. q. 5. ad arg.
  36. Gratia est perfectio naturæ: quicquid in eam operetur. l. 3. d. 29. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 3. dist. 31. a. 3. q. 3. ad 1. & d. 29. q. 4. ad arg. & l. 2. d. 29. a. 1. q. 2. ad argum. & l. 2. d. 24. p. 1. art. 1. q. 1. ad arg. & l. 1.

- l.1.d.37.p.1.a.3.q.2.corp.&l.3.d.10.dub.3.&l.4.d.48.a.2.q.2.ad arg.& lib.2.dist.1.art.1.quæst.2.corp.
37. Gratia quomodò expellit peccatum. Vid. *Culpa*. n.4. V. *Peccati remissio*.
38. Gratia expellit timorem servilem. l.3.d.34.p.2.a.1.q.3.corp.
Facit sponsam animam, amicam, & filiam Dei. l.3.d.34.p.2.V. *Suprà*. n.24.
39. Gratia plus operatur in anima, quàm tollat peccatum. l.3.d.35.q.4.ad 4.
40. Gratia ratione suæ dignitatis tribuit homini omnes habitus perfectos facientes ad integritatem justitiæ, secundum comparisonem variam ad actus, objecta, & varios status viæ. l.3.d.34.p.1.a.2.q.3.
41. Gratia quantumcumque sufficit ad resistendum tentationi. l.3.d.30.a.1.q.1.
42. Gratia immediatè adducit, & reformat ad Deum. l.4.d.1.p.1.a.1.q.3.ad 4.
43. Gratia sacramentorum, & virtutum quales effectus producit in anima. l.4. *ibid*. q.6.
44. Gratia configurat animam ad Trinitatem. l.4.d.6.p.1.a.1.q.3.ad arg. & op. Brev. p.5.c.1.
45. Gratia gratum faciens, vel facit de impio pium, estque baptismalis, & pœnitentialis; vel de pio magis pium. l.4.d.7.a.2.q.1.
46. Gratia gratum faciens confert vitam, & esse spirituale. lib.4.d.7.a.2.q.1. ad arg. & d.14. p.2. dub.5.
47. Gratia non dirigit liberum arbitrium ad aliquem motum specialem per se, nisi mediante virtute. lib.4. *distinct*. 14. part. 1. artic. 1. quæst. 1. corp.
48. Gratia an prius culpam expellit, quàm habilet ad bonum. l.4.d.14.p.1.a.2. q.3. & d.17. p.1. a.2.q.1.
49. Gratia non delet unum peccatum absque altero relicto. l.4.d.15.p.1.a.1.q.2. & l.4.d.17. p.1. a.2.q.1. ad 5.
50. Gratia quomodò alterat subjectum, in quo est. l.4.d.14.p.2.a.2.q.3.ad 4. commovet rationem: conturbat voluntatem; & sanat animam. lib.4. d.17.p.1.a.1.q.3.
51. Gratia facit habitare in nobis Deum, qui est virtutis infinitæ, quique expellit peccatum. l.4.d.16.p.1.a.4.q.1.ad 2.
52. Gratia est completiva contritionis. lib.4. d.16. *ibid*. ad arg.
53. Gratia quomodò renovat animam. lib.4. d.17. p.1. dub.4.
54. Gratia quomodò perficit liberum arbitrium. l.4.d.17.p.1.a.1.q.2. ad arg.
55. Gratia quot modis facit actum meritorium. l.4. d.17.p.1.a.2.q.2. ad arg.
56. Gratia alia elicit, & imperat actum meritorium: alia adveniens actui, & faciens actum meritorium. l.4.d.17. *ibid*.
57. Gratia magis dicitur lux, quàm calor: illuminat enim, & calefacit. lib.4. *distinct*. 18. p.2. dub.3.
58. Gratia est sicut forma totius orbis primi, per cujus influentiam fiunt generationes circa hæc inferiora. l.4.d.18.p.2. dub.3.
59. Gratia vivificat opera mortificata: culpa verò non facit redire peccata jam dimissa. l.2. d.22. a.1.q.1. ad 2.
60. Gratia, quæ est in anima redundat etiam in sensibilem. l.4.d.49.p.1.a.1.q.3. ad arg.
61. Gratia necessitas ad resistendum tentationi. l.2.d.24.p.1.a.1.q.2.
62. Gratia infusio non est absolutè necessaria ad delendam culpam. l.2.d.28. a.1. q.1. ad argum. V. *Infra*. n.108.
63. Quàm sit necessaria ad observantiam mandatorum. lib.2. dist. 28. art. 1. quæst. 3. corp. & serm. 2. Hexaëm.
64. Gratia necessitas tum in statu naturæ destitutæ, tum innocentia expenditur. l.2. d.29. a.1. q.1. ad arg. & q.2. & l.4.d.7.a.3.q.2. ad 2. & l.2. d.24.p.1.a.1.q.2. corp. & d.28. art. 2. q.2. & 3. & lib.4.d.18.p.2. dub.3. & l.4.d.5.a.3. quæst. 1. ad 4. & opusc. de resur. à peccato: & Brevil. p.5.c.1. & seq. & op. de 7. Itin. æt. itin. 2. d.5. & in Ioan. c.3. n.27. & c.6. n.44. & serm. 1. Dom. 7. post Pent. & serm. 4. Dom. 16. post Pentec. & serm. 2. & 3. Dom. 23. post Pentec. & serm. 2. Domin. 21. post Pentec.
Ad deletionem venialium. l.4.d.21. p.1.a.1.q.1. Vid. *Homo ad Deum*. n.6. & 10.
65. Gratia expellit culpam non effectivè: id enim solus Deus potest, sed formaliter, & seipsa. l.1.d.14.a.2.q.2. ad 4. & l.4.d.4.p.1. a.2. q.2. ad arg. & op. Brev. p.1.c.3. & opusc. de prof. Relig. l.1.c.24. & l.3.d.31.a.1.q.1. ad 7. Vid. *Peccati remissio*. n.1. seq.
66. Gratia repugnat fœditas actualis, idest peccatum mortale: item fœditas inhærens, idest peccatum veniale: & fœditas contracta, idest originale. l.2.d.9. *Expos. text.* repugnat vitium gulae. op. *Medit. vit. Chr.* c.4.
67. Gratia quomodò corrumpitur. l.2.d.26.q.4. & d.36.a.3.q.2. ad arg. & serm. 2. Hexaëm. & lib.3. d.31.a.1.q.1. ad arg. & l.3.d.30.a.1.q.1. corp.
68. Gratia, & culpa quomodò opponuntur. l.2. d.34. art. 2. quæst. 2. corp. & lib.4.d.4.p.1.a.2. q.2. ad argum. & lib.2.d.8.p.2.q.2. ad arg. & serm. 2. Hexaëm. & lib.2.d.16.a.2. q.2. ad 4. Culpa venialis ei non opponitur. Vid. *Peccatum veniale*. n.15. seq.
69. Gratia quomodò opponatur concupiscentiæ. l.2.d.35.a.2.q.3. ad arg.
70. Gratia expellitur ab anima solum secundum conformitatem, vel difformitatem voluntatis. l.4.d.4.p.1.a.2.q.2. ad 2.
71. Gratia quando incipiat, & desinat esse in anima: item quando desinat, & incipiat culpa. l.4. d.17.p.1.a.2.q.1.
72. Gratiam dare, & culpam expellere sunt duo diversa. l.4.d.17. *ibid*. ad arg.
73. Gratia est contra culpam, & pœnam. l.4. d.7. a.2.q.1. ad arg.
74. Gratia rectificat partem superiorem animæ virtutibus Theologicis, & inferiorem Cardinalibus: per primas respicit finem: per secundas, quæ sunt ad finem. op. Brev. p.5. cap. 4. transform. V. *Homo ad Deum*. n.10.
75. Gratia comparatur ligno fructuoso, lapidi pretioso, Paradiso, pretio, pignori, oleo, & signo armaturæ, præbendæ, & optimæ possessioni. op. *diæt. sal. t.* 5. c.1.
76. Gratia facit animam Paradisum. opusc. *diæt. sal. ibid.* & opuscul. *Spec. B. Virg.* cap. 14. & ser. 4. Dom. Trin. & op. de 7. Itin. ætern. itin. 7. d.3.
77. Gratia an potentior sit culpa. l.2.d.33.a.1.q.2. ad arg. & d.35.a.2.q.3. ad arg.
78. Excitatio gratia quot modis. Vid. *Excitatio*. num. 1.

79. Gratia gratis data dicitur proprie præveniens, quia prævenit voluntatem, & datur nobis à Deo, & operatur sine nobis, estque necessaria ad quemlibet effectum bonum. l.2.d.27.d.1. & l.2.d.28.a.2.q.1. & ser.4. Dom.16.post Pent. Eius excitatio multiplex ostenditur.in Io.col.51. V. *Excitatio*.n.1.V. *Desiderium*.n.3.
80. Gratia gratis data prævenit voluntatem, ut pœniteat, sine qua nemo umquam se præparat ad gratiam: & hinc ob defectum huius gratiæ Diabolus non potest pœnitere.lib.2.distinct.7. part.1.art.1.quæst.1. corp. & lib.2. distinct.28. a.2.q.1.
81. Gratia gratis data datur à Deo aliquando ipsi peccatori existenti in actuali voluntate peccandi: stat enim etiam cum culpa: aliquando etiam tollitur ob ipsam culpam.l.2.d.7.p.1.a.1. q.1.corp.& ser.2.Hex.
82. Gratia præveniens format voluntatem, ad hoc ut possit velle pœnitentiam, & bonum.l.2. d.7.p.1.a.1.q.1.corp.& l.2.d.26.a.1.q.6.
83. Vix aut numquam destruitur homo omni gratiâ gratis data.l.2.d.28.a.2.q.1.corp.
84. Effectus gratiæ prævenientis explicantur.l.2. distinct.28.ibid. quæst.1. & seq. & op. Brev. part.5.c.2.& ser.6.in Pent.& ser.4.ibid.
85. Gratia gratis data disponit ad gratiam gratum facientem: unde per hanc aliquando anima, quæ est minus capax gratiæ altera, potest fieri capacior.l.2.d.16.a.2.q.1.ad arg.
86. Gratia excitans sic movet liberum arbitrium, ut ei non tollat libertatem. l.2. d.26.q.6. ad 1. quot modis.V. *Excitatio*.n.1.
87. Eadem gratia quomodo movet voluntatem liberè, & respectu Dei, & respectu creaturæ. l.2.d.26.q.6.ad 3.
88. Eadem gratia movet voluntatem, & excitat ad diversa bona opera.l.2. distinct.26. quæst.6. ad 5.
89. Gratia gratis datæ enumeratæ ab Apostolo. 1.Cor.c.12.respiciunt opera exteriora, ideoque ordinantur ad diversos effectus. l.2.d.27. art.1. q.1.ad 2.
90. Gratia gratis data est maior extensivè, quàm gratia gratum faciens: hæc enim est intensior. l.2.d.27.ibid.
91. Gratia gratis data de congruo disponit ad gratiam gratum facientem, hæcque est omninò necessaria.l.2.d.28.a.2.q.1.corp.
92. Gratia gratis data est necessaria ad initian- dum aliquod opus bonum.l.2.d.28.a.2.q.1.ad 1.
93. In Gratia gratis data non includitur cupiditas veri, bonique in generali, sed tantum in speciali: illam enim habuerunt etiam Gentiles Philosophi, & mali &c. l.2.d.28.a.2. q.1.ad 2.
94. Absque gratia gratis data saltem non potest homo resistere tentationi: licet non sit necesse omni tentationi succumbat absque ea.l.2.d.28. a.2.q.2.
95. Absque gratia gratis data non potest homo facere bonum cum recta intentione, licet extra charitatem: benè autem potest facere ab ea bonum ordinabile in finem, sive de se, sive ex transitu super materiam debitam: siue ex debita circumstantia superaddita, scilicet cum exigit tempus, locus, & opportunitas: sufficit enim ad hoc concursus generalis Dei.lib.2. d.28.a.2.q.3.
96. Gratia excitans seminat bonum cogitatum, sanat immutando affectum; roborat perducendo ad actum, servat ne sentiat defectum.lib.2. d.28.a.2.q.3.corp.
97. Gratia præveniens est concausa cum voluntate operis boni, ita tamen quod ab utraque totum provenit.lib.2.distinct.28.art.2. quæst.3. corp.
98. Gratia excitans; & præveniens requiritur solum in actibus bonis, non in indifferentibus, nec in malis: ad hoc enim sufficit concursus generalis.l.2.d.27.a.1.q.1.ad 5.
99. Datur gratia aliqua, quæ disponit supra meritum condignum: talis fuit gratia unionis in Christo (Addo) & vocatio S. Pauli, S. M. Magdalena. lib.3. distinct.13. art.1. quæst.2. ad 5.
100. Gratia habilitat animam, & ambo simul exeunt in actum.lib.3.distinct.2. art.3. quæst.2. ad 3.
101. Gratia gratis datæ influxus est sicut radius incidentiæ: gratia verò sanctificantis est sicut radius perpendicularis, quam non conservat nisi humilitas, & dissolvit superbia. serm.2. Hex.
102. Gratia reddit animam. V. *Homo ad Deum*, num.36.
103. Gratia confert exercitationem virtutis.ser.1. Hex.
104. Gratia ortus, vsus, & fructus explicantur. ser.2.Hex.
105. Gratia gratis datæ influxus est sicut radius incidentiæ: Gratum facientis verò est sicut radius perpendicularis.ser.2.Hex.
106. Gratia fructus sunt remissio peccati, plenitudo iustitiæ, & assecutio gloriæ. serm.2. Hex.
107. Quid exigit gratia bonus vsus.ser.2.Hex.
108. Gratia absolutè non est necessaria ad iustificationem impij, licet absque ea numquam iustificetur, ut magis magnificetur gloria, & misericordia Dei. l.4. dist.17. p.1.a.1.q.1.corp. V. *suprà*.n.62.
109. Gratia formaliter concurrat ad deletionem culpæ: Deus effectivè.l.4.d.17.ibid.ad arg.
110. Gratia est medicina animæ; Christus est medicus.ser.7.Hex.
111. Gratia hominem deiformem reddit,op.Brev. p.4.c.5.
112. Gratia libertatem portat in anima. in Io. col.43.
113. Varij effectus gratiæ expenduntur. serm.5. de vna Virg.& ser.1.de Angel.
114. Christus intrat in animam per gratiam prævenientem, tenet manum per subsequentem. V. *Christi varia*.n.309.
115. Gratia, quæ datur in Baptismo, & Confirmatione.V. *Confirmatio*.n.1.& 7.
116. Quare non potest homo scire an sit in gratia, V. *Homo ad Deum*.n.6.
117. Gratia, non opera facit bonum hominem. V. *Homo ad Deum*.n.41.
118. Facit suscitare hominem mortuum.V. *Homo ad Deum*.n.116.
119. Gratia necessaria ad meritum. V. *Meritum*.
120. Gratia Adæ qualis in statu innocentia. V. *Adam*.n.4.seq.
1. Gratia in quo sensu dicitur æterna, & temporalis.l.1.d.14.q.1. ad arg. omnibus offertur.V. *Gratia*, *Auxilium*.

2. Gratia de se numquam corrumpitur, vel fenescit. l. 1. d. 14. a. 2. q. 2. ad 3.
3. An gratia abundantior fuerit data in veteri, vel novo testamento: se habent tamquam excedens, & excessum. l. 1. d. 15. p. 2. dub. 3.
4. Gratia, quæ promanata est Angelis per Incarnationem. l. 1. d. 15. ibid.
5. Missio Filij & Spiritus Sancti quoad usum, & fructum simul est per gratiam gratis datam: si verò est ad vnum tantum, est per gratiam gratis datam. l. 1. d. 15. p. 2. q. 1. corp.
6. Gratiæ inhabitatio est duplex, scilicet vel per sanctificationis sufficientiam, vel per superabundantiam, vt in die Pentecostes. l. 1. dist. 16. a. 1. q. 2. corp.
7. Gratiæ redundantia à Spiritu Sancto est multiplex. l. 1. d. 16. q. 3. ad arg.
8. Gratia æquivaleret beatitudini, & quomodò. l. 1. d. 17. q. 1. ad 2.
9. Gratia qualiter vniat Deo. l. 1. d. 17. q. 1. ad 8.
10. Gratia gratum faciens est talis ob acceptationem divinam. l. 1. d. 17. p. 1. q. 3. corp.
11. Hinc non potest quis scire an sit in gratia. l. 1. d. 17. p. 1. ibid. & l. 2. d. 38. dub. 1. & l. 3. d. 23. dub. 4. & in Eccles. c. 9. & ser. 6. Dom. 1. Adu.
Licet possit quis habere signa probabilia, sed non certa. l. 1. d. 17. ibid. & l. 3. dist. 23. ibid. & d. 26. a. 1. q. 5. ad 1. & op. de 7. Itin. æter. itin 4. d. 3. & l. 1. in prolog. dub. 4.
12. Gratia claudit oculos ad videndum propriam dignitatem, & aperit ad videndum proprios defectus. l. 1. d. 17. p. 1. q. 3. corp.
13. Gratia naturaliter præcedit gloriam. l. 2. dist. 5. a. 3. q. 2. corp.
14. Quomodò possit dici gratiam concreatam esse naturalem. l. 2. d. 19. a. 3. q. 2. ad 1. Gratia Christi quomodò potest dici naturalis. lib. 3. dist. 4. a. 2. q. 3.
15. Gratia, & liberum arbitrium quomodò se habeant. l. 2. d. 29. a. 2. q. 1. ad 3.
16. Gratiã habens sanctificantem vertitur etiam ad malum, quia non semper stat in actuali consideratione illius summi boni. lib. 2. dist. 29. ibid.
17. Gratiã habuit Adam sanctificantem in statu innocentie: non Lucifer. l. 2. d. 29. a. 2. q. 1. ad 4.
Adam habuit gratiam posteriùs tempore, quàm naturam. l. 2. d. 29. a. 2. q. 2. corp.
18. Gratiæ status excludit culpam in pœnam: gloriæ verò status vtramque. l. 3. d. 1. & art. 2. q. 3. ad arg.
19. Gratiæ vitia in duobus stat, scilicet in habitibus gratuitis, & in obseruantia mandatorum Dei. l. 3. d. 22. Expof. text.
20. Gratia semper præstò est omnibus. l. 3. d. 25. a. 1. q. 2. ad arg. & ser. 4. Dom. 1. Adu. & ser. 6. ibid. & ser. 2. de S. Matthia Apost.
21. Gratiã amittens potest resurgere cum maiori, & etiam minori gratia. l. 3. d. 31. a. 1. q. 1. 2. & 3.
22. Homo cooperatur efficienter gratiæ in faciendo opus meritorium, & Deo dispositivè quoad gratiam recipiendam. l. 4. d. 5. a. 3. q. 1. corp.
23. Gratia est navis, per quam homo transit super vndas huius maris mundani. l. 4. d. 14. p. 1. dub. 1.
24. Gratia non requiritur ad pœnitentiam naturalem. l. 4. d. 14. p. 2. a. 1. quæst. 3.
25. Gratia supponitur bonis operibus necessariò. l. 4. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2. ad 2.
26. Gratiæ infusio nihil aliud est, quàm ipsius creatio. l. 4. d. 17. p. 1. a. 2. q. 1. ad 2.
27. Gratia sanctificans est sicut virtus regitiva complexionis ad expellendum noxia. lib. 4. d. 21. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
28. Peccans in quo sensu dicitur velle suam damnationem, & gratiam sibi subtrahi. l. 1. d. 48. dub. 1.
29. Gratia an detur repugnantibus, & corde duplicibus. lib. 4. distinct. 4. part. 1. art. 2. quæst. 1. ad arg.
30. Gratiæ tempus quodnam dicatur. l. 3. dist. 13. a. 2. q. 3. ad arg.
31. Gratia mensuratur secundum liberalitatem Dei dantis: non secundum dispositionem recipientis, nisi de congruo. l. 4. d. 4. p. 2. a. 2. q. 3. corp.
32. Gratiã obtinere volens recurat ad Mariam, quæ est thronus misericordiæ. ser. 2. Hex.
33. Gratiæ plenitudo requirit transitum ad Christum, quod fit cum homo insurgit contra se, elevatur suprâ se, diligit Deum super omnia, & inimicum sicut se ipsum. ser. 2. Hex.
34. Gratia est arbor vitæ curans à malo per septem Sacramenta, corroborans per exercitia iustitiæ, & consummans per septem dotes, & beatitudines. ser. 2. Hex. & op. Brev. p. 6. c. 1. & in Io. c. 17. n. 9.
35. Gratiã debemus cooperare, vt simus Dei adiutores. Pf. 43. & in Luc. c. 14. n. 28.
36. Gratia est regnum Dei. in Luc. c. 9. n. 2. & c. 17. n. 20. & c. 23. num. 43. & serm. 3. Dom. 3. post oct. Epiph.
37. Gratia, & gloria quomodò conformantur ad invicem in effectibus. serm. 1. Dom. 1. Adu. V. *Gratiã quidditas. n. 13. V. Gloria. n. 2.*
38. Gratia facit nasci Christum in anima. ser. 5. Dom. 1. Adu.
39. Gratiæ proximitas quare non sentiunt ab homine. ser. 6. Dom. 1. Adu.
40. Gratia Dei quàm dulce vinum. ser. 2. Dom. 2. post Epiph.
41. Gratiæ feminatio in anima, & gloriæ in cælo qualis. ser. 1. Dom. 5. post oct. Epiph.
42. Gratiæ tactus qualis sit. serm. 4. in Quinquag.
43. Gratia Dei quomodò suscipienda. f. 2. Dom. 4. Quadrag.
44. Gratia datur solum pugnantibus, & denarius gloriæ laborantibus in vinea serm. 3. in oct. Pasch.
45. Gratia est sicut cæleste aroma, quod non ponitur in vase fætido. serm. 1. Dom. 4. post oct. Pasch. sicut oleum, aqua, ignis, mel, vinum, pluvia, fons, calor solis. serm. 10. in Rogat. & ser. 3. in Ascens. & serm. 4. in Pentec. & serm. 10. ibid. & in Io. col. 29. & ser. 1. & 2. de S. Laur. & ser. 5. de vna S. Virg.
46. Gratiæ infusio fit, sicut sol emittens radios suos diffundit. ser. 1. Dom. 4. post Epiph.
47. Gratiæ inventio triplex respectu quærentium, & petentium, scilicet Indulgentia peccatorum, opulencia virtutum, & sapientia cognoscendorum. ser. 7. in Rogat.
48. Gratiæ thesauri expositi in Ecclesia à Christo. serm. 10. in Rogat. & serm. 3. Dom. 14. post Pent.
49. Gratia

49. Gratia est funis, qua; Deus nos trahit ad se. ser. 1. ser. 4. Pent. & ser. 2. ibid. & serm. 1. Dom. 14. post Pent.
50. Gratia, & gloria quàm affluens benedictio. ser. 4. Dom. Trinit.
51. Gratia est ros cæli. serm. 1. Dom. 9. post Pent.
52. Gratia obtinenda à Deo per orationem. ser. 2. de S. Luc.
53. Ad gratiam, & gloriam electio, & vocatio quid sit. ser. 2. in Convers. S. Pauli.
54. Gratia Dei nobis advenit per solam crucem. ser. in Exalt. S. Cruc.
55. Gratiam amittentis miseriam quales. serm. 1. de S. Matth. Apost.
56. Gratiam possessio quid exigat ab anima. ser. 5. de vna S. Virg.
57. Gratia facit hominem renasci. serm. 2. de S. Io. Bapt.
58. Gratiam habens est Deo similis; maiorem gratiam habens est Deo similior. l. 1. d. 17. p. 2. q. 2. ad 3.
59. Gratiam electio, si est temporalis habet causam creatam: si est æterna habet bonitatem gratuitam Dei. l. 1. d. 41. dub. 2.
60. Gratuitæ virtutes sunt habitus distincti à gratia. l. 2. d. 27. a. 1. q. 2.
61. Gratuiti habitus quidam ordinant in finem, suntque Theologicæ virtutes: quidam in media, ut sunt Cardinales virtutes: quidam in utroque expediunt, ut sunt dona Spir. Sancti. lib. 3. d. 23. Expos. text.
62. Gratuita dona sunt diligenda ex charitate. l. 3. d. 28. q. 5. corp.
63. Gratuiti habitus, licet sint à Deo, tamen per illos possumus acquirere alios habitus morales. l. 4. d. 5. a. 3. q. 1. corp.
64. De habitibus, donis, & virtutibus informatis à gratia agitur. op. Brev. p. 5. cap. 4. & seq. op. de 7. don. Spir. S. & op. Cent. part. 3. sec. 36. & op. de 7. itin. & it. 4. d. 4.
65. Gratuita iustificatio quo ordine fiat. Pf. 43.
66. Gratuitum non dicit proprietatem amoris, seu amandi se Personæ, quæ dat, & non recipit. l. 1. d. 10. dub. 3.
67. Gratia vera habetur apud Deum; vana apud Diabolum. op. medit. vit. Chr. c. 5.
68. Gratuiti habitus quantum ad originem materialem sunt à natura; quantum ad formalena sunt à gratia. lib. 3. distinct. 36. art. 1. quæst. 2. corp.
69. Gratuitorum habituum æqualitas, & inæqualitas respectu præmij, fervoris, &c. l. 3. dist. 36. a. 1. quæst. 5.
70. Gratiam vsus debet esse fidelis respectu Domini, virilis in se, & liberalis in proximum. s. 2. Hex.
71. Gratiam competit nomen Angeli. V. *Angeli nomen*. n. 2.
72. Gratia dicitur cælum. V. *Cali varia*. num. 12. Dicitur cæna. V. *Cæna*. num. 2.
73. Gratiam convivium quale. V. *Convivium*. num. 5.
74. Gratiam ostium est cor. V. *Cor*. n. 9.
75. Ad gratiam præparatio cordis. Vid. *Cor*. num. 20.
76. Gratia facit dignum exaudiri in oratione. V. *Homo ad Deum*. num. 15.
- Facit videre Deum. V. *Homo ad Deum*. n. 22.
77. Gratia est ignis de Petra. V. *Ignis*. n. 32.
1. Gratiarum actio est omnia bona à Deo data cognoscere, & sentire; pro his Deum laudare corde, ore, & opere. op. de prof. relig. lib. 2. c. 62.
- Quid propriè sit, & quomodò ab adoratione distet. l. 3. d. 9. dub. 3.
- Cultus Deo debitus, parsque iustitiæ. op. Cent. p. 3. sec. 44.
2. Ad gratiarum actionem pertinet commendare Dei bonitatem de omnibus bonis nostris recollere ea, cognoscere, confiteri, recollere benefactorem &c. op. de prof. relig. lib. 2. cap. 62. est Species compensationis beneficiorum. V. *Beneficium*. n. 1. & 4.
3. Ad gratiarum actionem septem considerationes proponuntur. op. de prof. ibid. & ser. 1. de S. Agatha.
4. Oratio pro gratiarum actione quàm Deo grata. l. 2. d. 27. a. 2. q. 1. ad 4.
5. Gratiarum actio quare debeatur Deo. l. 4. d. 22. dub. 2. & 3.
6. Gratiarum actio qualem obligationem secum portet. l. 4. d. 22. dub. 2.
7. Gratiarum actio sufficit in communi: sitque duobus modis. lib. 4. d. 22. dub. 3.
8. Gratiam agendam Deo ostenditur auctorit. SS. PP. & S. Script. op. Phar. l. 2. c. 3. & op. Bibl. paup. cap. 63.
9. Gratiarum actio pro peccatis dimissis an agere debeamus. l. 4. d. 22. dub. 2.
10. Gratiarum actio reddenda Deo gaudio oris, & incumbendo eius laudibus pro beneficijs à Deo receptis. ser. 3. de vna S. Virg.
11. Gratiarum actio quot gradus habet. op. de grad. virtut. c. 20.
- Auctorit. SS. PP. ad eam suadentes. op. Phar. l. 4. cap. 31.
12. Gratiarum actio cum Deo suadet multis rationibus. op. Amatorium & cum hominibus. op. Bibl. paup. c. 64. & ser. 14. Hex. qualiter obliget. V. *Homo ad Deum*. n. 29.
13. Gratiarum actio in quinque consistit. serm. 3. Hex.
14. Gratiarum actio quàm Deo cara: ingratiarum actio quàm exosa. in Luc. c. 17. n. 16. & 19.
15. Exemplum de gratitudine Leonis. serm. 8. de Apost.
16. Gratiarum actio, & esse gratum quid importet. l. 4. d. 22. dub. 3.
17. Homini obligatio pro gratitudine. V. *Homo ad Deum*. n. 29.
- Gravamen. Gravititas.*
1. Gravamen: Grave; Gravititas, & levitas sunt proprietates consequentes formas elementares. lib. 2. distinct. 12. art. 2. quæst. 3. in argument. V. *Levitas*.
2. Gravititas, & levitas quomodò concurrant ad motum. lib. 2. distinct. 14. part. 1. art. 3. quæst. 2. ad arg.
3. Gravius, & levius motus. Vid. *Motus*. num. 48.
- Græcus. V. *Græcus*.
- Gregorius.*
1. Gregorius Magnus habuit revelationem multorum mysteriorum: unde eius auctoritas est maximi ponderis in Ecclesia. l. 4. d. 44. p. 2. art. 2. q. 1. corp.

2. D. Gregorij Magni laudes recensentur, eiusque sapientia. ser. 1. & 2. de S. Gregor.
3. D. Gregorij Pontificatus prænuntiatus fuit à D. Benedicto. ser. 16. Hex.
4. Canones, & decreta Pontificia eius tempore facta. ser. 16. Hex.
5. D. Gregorius Magnus figuratus in David triumphante de Eutichete hæretico. ibid.
6. S. Gregorius Magnus qualem orationem ante studium S. Scripturæ præmittebat. ser. 2. op. de dec. præc.

Gressus.

1. Gressus animæ ad Deum enarrantur. op. de 7. itin. æt. per tot. & Ps. 118. c. 9. v. 5.
  2. Gressus filij Dei fuit adventus in Mundum, & regressus ad Patrem. op. Sum. de essentia.
  3. Gressibilia animalia quænam, & quomodo. V. *Animal.* n. 6. & 7.
- Motus eorum quomodo fiat. V. *Animal.* num. 24. seq.

Grex.

1. Grex Domini notatur caractere sacramentali. l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
2. Grex pusillus dicitur populus Christianus. V. *Christianus.* n. 3.

Grus.

Gruum vigilantia quanta. ser. 4. de Angel.

Gubernare. Gubernator.

Deus quàm ordinatè gubernet Mundum. op. Brev. p. 2. c. 5. seq.

Gula.

1. Gula est immoderatus amor alimenti, cibi, & potus. op. Cent. p. 1. sec. 23. & l. 2. d. 22. art. 1. q. 1. corp. & op. declar. termin. Theol. & op. de Spirit. pugna c. 1. tale fuit etiam peccatum Adæ. l. 2. d. 22. ibid.
2. Gulæ differentie assignantur. op. Cent. ibid. A superbia oritur. op. Cent. p. 1. sec. 15.
3. Gulæ filie sunt vana lætitia, scurrilitas, immunditia, multiloquium, hebetudo mentis. op. Cent. part. 1. sec. 23. & Immodestia. V. *Immodestia.*
Item Chastrimargia, & ebrietas. op. diæt. sal. t. 1. c. 8. V. *Gastrimargia.* num. 1. V. *Crapula.* V. *Hebetudo.*
Item alios effectus pessimos. op. Spec. an. cap. 3. & 4. & Ps. 43. & ferm. 4. Dom. 2. post Epiph.
4. Gulæ vitium quàm abominabile ostenditur multis comparationibus, eiusque damna sex enumerantur. op. diæt. sal. tit. 1. c. 1.
5. Gula quando sit mortale, vel veniale peccatum. op. Comp. Theol. l. 3. c. 20. & 27. & op. Spec. an. c. 3.
6. Gulæ quatuor species enumerantur. op. de prof. relig. l. 1. c. 36.

7. Contra Gulam remedia proponuntur. op. de prof. relig. l. 1. c. 37. & op. Phar. l. 2. c. 5. & c. 36. & op. de spirit. pugna. c. 1. & ser. 2. Dom. 1. Quadrag. & ser. 5. Dom. 2. Quadrag.
8. Auctorit. SS. Patrum contra Gulam. op. Phar. l. 2. c. 12.
9. Gulæ vitium oritur ex concupiscentia carnis. op. spec. an. c. 3. & 4. soror luxuriæ. op. de pugna Spirit. c. 1.
10. Gulæ peccata aperienda in Confessione. op. Confessionale. c. 2.
11. Gulæ vitium quàm periculosum. op. de contemp. sec. & op. reg. Novit. c. 6. & in Luc. cap. 6. n. 26. & c. 16. n. 19. & c. 21. n. 34.
Est ianua omnium vitiorum. op. de prof. relig. l. 1. c. 36. seq.
Gulosi à Deo maledicti. op. Spec. B. Virg. c. 15.
12. Gula comparatur hydropisi. in Luc. c. 14. n. 6. Et febri. in Io. c. 4. n. 52.
13. Viguit hoc vitium simul cum luxuria ante diluuium, & in fine mundi maximè vig. bit. in Luc. c. 17. n. 27.
14. De vitio gulæ. l. 2. & 4. Dom. 1. Quadrag. & l. 5. Dom. 2. Quadrag. & ser. 2. Parasf. & l. 1. Dom. 8. post Pent. & ser. 2. Dom. 19. post Pent. & ferm. 1. Dom. 20. post Pent. & ser. 2. Dom. 24. post Pent. & ser. de S. Petr. ad vinc. & ser. de S. Martin. & ser. 4. de vno S. Mart. & ser. 1. de vno Confes. V. *Peccati varia.* n. 206.

Gustus.

1. Gustus est quidam tactus. ferm. 1. de S. Maria Magdal.
2. Gustus quisnam virtuosus. op. Phar. l. 2. c. 29. & op. Itin. ment. c. 2.
3. Gustus spiritualis in quo gradu vitæ spiritualis habeatur. op. de 7. itin. æt. itin. 6. per tot.
4. Gustus spiritualis qualis in Eucharistiæ sumptione. op. ibid. itin. 6. d. 5.
5. Gustus mortificatio. V. *Continentia.* n. 6.

Gutta.

1. Gutta cadens cavat lapidem. in Luc. c. 18. n. 7. Quomodo gutta præterita disponit ad cavandum. l. 3. d. 33. a. 1. q. 5. ad 4.
2. Gutte cælestes sunt verba Dei. V. *Dei verbum.* num. 16.

Gyges.

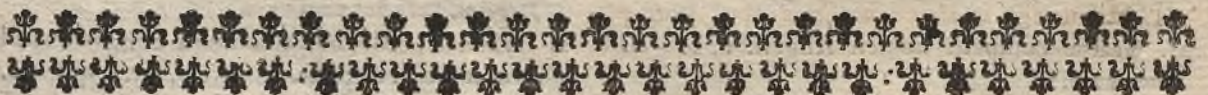
Gygis Regis Libiæ vanitatis exemplum. ferm. 2. in Cathedr. S. Petr.

Gyrus.

Gyrus Cæli est quadruplex. op. Compendios. princip. in lib. sent. vbi agitur de gyris omnium Cælorum; circuloꝝ arcturi, & quarumcumque revolutionum sphaeræ. ibid.

Gyrovagus.

Gyrovagi qui sunt. V. *Monachus.*

H

H A B A C V C.

H Abacuc. Vid. *Abacuc.*

Habere.

1. Habere aliquid est, cum est in facultate ha-

bentis, & præstò est ad fruendum, & vtendum. libro 1. distinct. 14. art. 2. quæstione 1. corp.

2. Habere aliquid potest esse vel formaliter, vel exemplariter, vel causaliter: & in omnibus

nibus his modis potest habens aliquid alteri dare. l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad 1. V. *Dare*. n. 1. V. *Maxima*. n. 172.

3. Habere in Divinis stat pro substantialibus, & proprietatibus. l. 1. d. 20. dub. 1.
4. Habere esse ab alio substantialiter, dicitur habere esse per participationem: habere autem esse personaliter tantum, dicitur esse æque nobile. l. 1. d. 20. a. 1. q. 2. ad 3. V. *A*. n. 6. & 8.
5. Habere perfectum stat in sola possessione Dei. l. 1. d. 14. a. 2. q. 1. corp.
6. Habere Deum est Deum habitare in anima; id autem, vel est perfectè, estque proprium Beatorum: vel semiplenè, & est viatorum. l. 2. d. 27. a. 1. q. 3. V. *Dei varia*. n. 41. & *Deus in ordine ad gratiam*. n. 5. V. *Habitare*. n. 1.

Habitare.

1. Habitare Dei in anima quid sit. l. 2. d. 27. art. 1. q. 3. corp. & l. 3. d. 1. a. 1. q. 2. ad 4. & op. Brev. p. 1. c. 5. V. *Deus in ordine ad gratiam*. n. 5. V. *Habere*. num. 6.
2. Habitare aliquando significat permanentiam: aliquando iucunditatem aliquando dominium. Pf. 48.

Habituale. V. *Habitus*.

Habitudo.

Habitudo quælibet habet duas relationes ex parte utriusque extremi. l. 1. d. 26. q. 4. in arg. Id intellige de habitudine perfecta, & secundum esse.

Habitus.

1. Habitus est qualitas, seu potentia difficilè mobilis, quæ dicit ordinem substantiæ ad actum mediante aliqua proprietate accidentali. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. corp. & l. 2. d. 25. a. 1. q. 5. & l. 4. d. 6. p. 1. q. 1. V. *infra*. n. 39. V. *Qualitas*. V. *Dispositio*.
2. Habitus est triplex: primus ab acquisitione animæ: secundus ab innata dispositione: tertius ab innata origine. l. 1. dist. 3. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1. & q. 2. ad 1. & l. 4. d. 4. p. 2. a. 2. q. 2. corp. & l. 4. d. 6. q. 1. & 5. in corp. p. 1. V. *infra*. n. 9. & 24. V. *Conscientia*. n. 14. seq. estque in anima duplex, scilicet vel affectivus, vel cognitivus. Vid. *Affectio*. Vid. *infra*. n. 9. & 34. Quomodo per plures actus transactos fiat habitus. l. 3. dist. 3. a. 1. quæst. 5. ad 4.
3. Habitus alij sunt, qui dicunt in sua ratione complementum, vt charitas: alij sunt qui dicunt incompletiõnem cum perfectione, vt patientia: primi formaliter sunt in Deo: secundi sunt tantum causaliter. lib. 1. distinct. 17. dub. 5.
De habitibus innatis. V. *Angeli creatio*. n. 9.
Habitus fit ex actibus, & actus ab habitibus proveniunt. in Pf. 118. c. 7. v. 6.
4. Habitus de se dicit complementum, non privationem, quam naturaliter antecedit. l. 1. d. 24. a. 1. q. 1. in arg.
5. Habitus est prior actu quando non inest per actum, sic habitus gratiæ præcedit ad bonitatem actus. l. 1. d. 27. p. 1. art. 1. q. 2. ad 2. V. *Infra*. num. 26.
6. Habitus habet rationem causæ respectu actuum. l. 1. d. 27. p. 1. ibid. & l. 2. d. 26. a. 1. q. 6. corp. habilitat enim ad aliquod opus. l. 4. d. 6. p. 1. art. 1. q. 1. corp. V. *Passio*, & *Actio*. n. 52.
7. Habitus, & dispositio habent fieri in eadem potentia quando sunt eiusdem naturæ, & dispositio nata est fieri habitus. l. 2. d. 24. p. 2. art. 3.

- q. 2. ad 2. & l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 1. & 3. ad 2. & 5. & l. 4. d. 49. q. 1. & l. 3. d. 14. a. 2. q. 2. ad 3. aliquando sumuntur pro eodem. l. 4. d. 6. part. 1. a. 1. q. 1. corp. V. *Dispositio*. n. 1. seq. V. *Maxima*. n. 365.
8. Habitus diversificantur per actus, in quo sensu sit verum. l. 2. d. 27. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 3. d. 9. a. 2. q. 4. in arg. & l. 3. d. 23. a. 1. q. 3. corp. & l. 3. d. 26. a. 1. q. 2. ad 1. & l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. corp. & q. 2. V. *Maxima*. n. 22. V. *infra*. num. 19. V. *Actio vt sic*. num. 24.
9. Habitus alius est acquisitus per assuefactionem, alius infusus: primus non addit novam potentiam, sed habilitatem: secundus addit novam potentiam, vt est gratia l. 2. d. 28. dub. 1. Additur & tertius scilicet innatus, & l. 4. dist. 4. p. 2. a. 2. q. 2. corp. & l. 1. d. 3. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1. & lib. 3. distinct. 6. dub. 3. V. *Suprà*. num. 2. V. *infra*. num. 24.
10. Habitus potentiæ quandonam dicat accidens superadditum, & quando non. l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 5. corp. V. *suprà*. n. 2.
11. Habitus malum necessariò præcedit actus malus: è contra verò habitus bonus, scilicet gratia, & virtus præcedit actum bonum. l. 2. d. 30. a. 1. q. 2. in arg.
12. Habitus, vt actus, & habitus pares quinam sint. l. 4. d. 49. a. 1. q. 1. ad ult.
13. Habitus, vt prædicamentum quoad esse, & fieri tripliciter sumitur, scilicet vel est exterior, vel interior, vel medio modo. l. 3. dist. 6. dub. 3. & a. 1. q. 3. corp. & ad 2.
14. Habitus aliquando definitur per actus, quod fit prædicatione causali, non essentiali. l. 3. d. 9. a. 2. q. 1. ad 2.
15. Habitus gratuiti quidam ordinant in finem, quidam in media: primi sunt virtutes Theologicæ: secundi sunt Cardinales. l. 3. d. 23. Expos. text.
16. Habitus virtutum quomodo sint distincti realiter ab invicem; licet sint in eodem subiecto animæ, & licet prædicentur ad invicem, idque sit ob circumincessionem, & concomitantiam, sicut fit de potentiis animæ. lib. 3. d. 27. a. 1. q. 1. corp. V. *Charitas in ordine ad alias virtutes*.
17. Habitus virtutum habent pro subiecto potentias animæ. l. 3. d. 27. a. 1. ibid.
18. De habitu charitatis. V. *Charitas*. De Fide. V. *Fides*. De Spe. V. *Spes*.
19. Habitus, & accidentia diversificantur ad diversitatem subiectorum. l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. in arg. & q. 2. corp.
Item ad diversitatem objectorum, & actuum principalium. l. 3. d. 27. a. 1. q. 2. corp. & lib. 3. d. 34. a. 1. p. 1. q. 1. corp. V. *Suprà*. n. 8.
20. Habitus cognoscitivi dependentes ab ipso cognoscibili secundum exigentiam in proprio genere, vt est scientia acquisita, debent conformari ipsi cognoscibili: non verò habitus dependentes non ab obiecto cognito, sed à causa ipsius, vt est fides, non debent conformari ipsi obiecto. lib. 3. distinct. 24. art. 1. quæst. 1. ad 2.
21. Habituum cognitivorum duplex obiectum assignatur, scilicet materiale, & formale: primum est commune, & accidentale: secundum proprium, & habens rationem motivi. lib. 3. d. 24. a. 1. q. 2.
22. Habitus cognitivi habent ordinem in cognoscibili secundum maiorem, vel minorem

- rem evidentiam : Idem dicendum de affectivis ratione maioris participationis boni. l. 3. dist. 29. a. 1. q. 1. ad 3.
23. Habitus cognitivus prius acquiruntur, quam motivi, loquendo de acquisitis; sed de affectivis, prius sunt motivi. l. 4. d. 4. p. 2. a. 2. quæst. 2. ad arg.
24. Habitus cognitivus quodammodo dicuntur innati nobis, & quodammodo acquisiti, & quare. l. 2. d. 39. a. 1. q. 2. corp. V. *suprà*. n. 2. & 9.
25. Habitus intellectuales sunt ars, scientia, prudentia, sapientia, & intelligentia. ser. 5. Hex. V. *Proprijs nominibus*.
26. Habitus quomodo generatur per plures actus. l. 3. d. 33. a. 1. q. 5. ad 4. V. *suprà*. n. 5.
27. Habitus idem non potest producere actus diversos. l. 3. d. 35. q. 1. ad arg.
28. Habitus donorum, & virtutum reparant potentias animæ. l. 3. d. 34. p. 1. a. 1. q. 3.
29. Quinam habitus sint, cuius actus consistant in medio. l. 3. d. 34. ibid. ad 4.
30. Habitus cognoscuntur per actus formales, & primos. l. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 3. corp. Quinam possint cognosci existere in anima, & quinam non. l. 3. d. 23. dub. 4.
31. Habitus si perditur non potest acquiri idem numero. l. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 3. ad arg.
32. Habitus potest definiri per suum actum principalem ad quem habilitat, & per privationem sui oppositi. l. 4. d. 34. dub. 1.
33. Habitus bonus absorbet motus malos, & quomodo. l. 4. d. 49. p. 2. a. 1. q. 1. ad 3.
34. Habitus gratuiti partim sunt pure cognitivi, partim pure affectivi, & partim medio modo: In primis non mittitur aliqua Persona divina: in secundis mittitur Spiritus Sanctus: in tertijs mittitur & Filius, & Spiritus S. l. 1. dist. 15. p. 2. a. 1. q. 2. corp.
35. Habitus, & actus tunc perfecti sunt, quando agens super se ipsum reflectitur. l. 2. d. 27. a. 1. q. 1. ad arg. ad 4. & ad 5. & a. 2. q. 1. ad 5.
36. Habitus malus essentialiter non potest dari: licet ut dicit deformitatem, potest dari. lib. 2. d. 41. a. 1. q. 1. ad 3.
37. Habitus facit cognoscere privationes. serm. 5. Hex.
38. Habitus virtutis tria exigit. in Luc. c. 2. n. 25.
39. Habitus est facultas potentiae: sic & liberum arbitrium. l. 2. d. 25. p. 1. q. 4. corp.
40. Habitualis, & virtualis intentio quænam, & quomodo faciat ad meritum. l. 2. d. 41. art. 1. q. 3. ad ult.
41. Habitus Conclusionum an sit vnus. V. *Conclusio*. n. 2.
42. Habitus ad privationem quomodo se habeat. V. *Prinatio*. n. 18. V. *Maxima*. n. 63.
43. Habitus quomodo intendantur, & augeantur. V. *Charitatis augmentum*.
- Hachila.*
- Hachilæ, de quo 1. reg. c. 23. interpretatur suscipiens eum. Ps. 118. c. 2. v. 2.
- Hæ. V. *He*.
- Hamus.*
1. Hamus Christi est eius caro. Ps. 103.
2. Hamo Diaboli captus est homo: hamo Christi captus est Diabolus. ser. 3. Nat. Dom.
3. Hamus sunt voluptates, quibus capiuntur homines sicut pisces. serm. 3. Dom. 4. post Pent. V. *Diaboli tentationes*. n. 52.
- Hara. V. *Ara*. V. *Altare*.
- Harmonia.*
1. Harmonia veteris, & novi testamenti exponitur. ser. 9. Hex.
2. Harmonia. V. *Sonus*. V. *Musica*.
3. Harmonia creaturarum. V. *Creatura*. n. 74.
- He.*
- He interpretatur ista. Ps. 118. c. 3. v. 1. & in thren. Hier. c. 1.
- Hebetudo.*
- Hebetudo mentis oritur ex gulæ vitio. op. Cent. p. 1. sec. 23. V. *Gula*. n. 3.
- Hebræus.*
1. Hebræus transitor interpretatur. Ps. 135.
2. Hebraicarum litterarum inventores fuerunt primus Moyses: 2. Esdras. Ps. 118. n. 1.
3. Hebræi quomodo scribunt litteras. Ps. 118. n. 1. & in thren. Hier. Prol.
4. Hebræi quare fætent. l. 2. d. 32. a. 1. q. 2. ad 2.
5. Hebræi quomodo ordinant diem, & festivitates. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4. V. *Dies*. n. 5.
6. Hebræa lingua dicitur sancta, vel sanctitatis, quia in ea non est vilius verbum, quod indicat actum turpem; sed si velis exprimere. v. g. fornicationem, oportet vti verbis alienis, & transumptis. op. Princ. S. Script.
7. De Iudæo Christianus debet fieri Hebræus, & de Hebræo Galilæus. Ps. 147.
- Hæctica.*
- Hæctica febris consumit humidum radicale, estque incurabilis. l. 2. d. 30. a. 3. q. 2. in corp. V. *Febris*. n. 6.
- Helena.*
- Helena Sancta quale studium adhibuit in inveniendâ Sancta Cruce. ser. 2. de Invent. S. Cruc.
- Helim.*
- Helim interpretatur robustus, vel deficiens. ser. 4. Dom. Palm.
- Helias.*
- Helias, & Enoch servantur in vita tanto tempore per comestionem ligni vitæ. ser. in Invent. S. Cruc. V. *Elias*.
- Helisabeth.*
- Helisabeth fecunditas, per quam concepit Baptistam fuit miraculosa. l. 3. d. 4. a. 3. q. 2. ad arg. V. *Maria Visitatio*. V. *Elisabeth*.
- Helisabeth Ungaria. V. *Elisabeth*.
- Heloim.*
- Heloim. V. *Dei nomen*. n. 6.
- Hemispherium.*
- Hemispherium, idest media sphaera est duplex, scilicet septentrionale, & Australe. l. 2. dist. 14. p. 1. a. 2. q. 2. ad 3. & l. 2. d. 13. a. 1. q. 2. corp.
- Herba.*
1. Herbarum spinarum, & tribulorum: item lignorum, fructuumque productio eodem die facta est, & quare. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 2.
2. Herba nulla est tam vilis; quæ non sit alicuius utilitatis. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 2.
3. Herbæ habentes florem, & non fructum quid significant. Ps. 36.
4. Herba quædam posita in igne facit apparere trabes serpentes. op. de trib. tern. peccat. c. 7.
- Hæreditas.*
- Hæreditas: Hæres tripliciter dicitur mysticè. Ps. 118. c. 7. v. 15.
- Hæreditas Christi est Ecclesia. V. *Ecclesia*. num. 51.
- Heremita*

Heremita : Heremus.

Heremita antiqui, licet non promitterent obedientiam : erant tamen Religiosi voventes castitatem. l.4.d.27.dub.3.

Hæresis : Hæreticus : Hæresiarcha.

1. Hæresis est idem quod divisio, sicque propriè dicitur recessus à fide. op. Cent. p.1. sec.26. & op. spec. an. c.1. V. *Fides*.

Hæresis est Verbum Græcum, latinè idem quod electio ; eligitur enim ex proprio sensu aliquod falsum. l.4.d.13.dub.4.

2. Hæresis propriè dicitur recessus à fide, propriè falsa interpretatio Scripturarum, & communiter, seu minùs propriè excommunicatio. op. Cent. p.1. sec. 26. exigitque pertinaciam. l.4.d.13.dub.4.

3. Hæresiarcha est qui ob gloriam, vel principatum, vel ob lucrum falsas, ac novas opiniones de fide gignit : Hæreticus verò, qui eas sequitur. op. Cent. p.1. sec.26.

4. Hæreticus quomodò dicitur simoniacus, & excommunicatus. op. Cent. ibid.

5. Hæreticus, seu hæresis, & schisma qualiter differant. op. spec. an. c.1. & lib.4. d.13. dub.4. Item à secta, & superstitione. l.4. d.13. ibid. V. *Schisma*. n.1.

6. Hæreticus existens in sua hæresi moriens pro Christo non dicitur vincere se ipsum, nec meretur gloriam : imò hujusmodi mors est dejectio, & ignominia, & idèd damnatur. l.2. d.28. a.1.q.2. ad 4.

7. Hæreticus credens aliquos articulos fidei, alioque respuens, non habet fidem infusam, sed tantum acquisitam. l.3.d.23. a.2. q.2. ad 4. Vid. *Fides quid*. n.24.

8. Hæreticus, qui prius fuerat fidelis, & conservans cognitionem alicujus articuli non habet omninò fidem per acquisitionem, nec tamen habet virtutem fidei, quia ibi illuminatio præcedens permixta est falsitati. l.3.d.23. ibid.

9. Hæretici cognoscentes, & credentes aliquos articulos, id fit persuasione humana. l.3. d.23. ibid.

10. Hæretici non possunt habere veram fidem informem. l.3.d.26.a.1.q.4.ad 3.

11. Hæresis dicitur ratione pertinacis adhesionis ad falsam sententiam, secta ratione defensionis ; & superstitio dicit diuturnitatis inveterationem. l.4.d.13. dub.4. Vid. *Secta*. Vid. *Superstitio*.

12. Hæreticus Sacerdos verè conficit corpus Christi, sed absque fructu. l.4.d.13.a.1.q.1. Verè etiam baptizat. l.4.d.5.a.1.q.2. & a.2. q.2. Vid. *Episcopus*. n.12.

13. Hæretici peccant contra primum præceptum Decalogi. op. de dec. præc. ser.2.

14. Hæretici adulti nihil merentur, nec sibi, nec aliis. l.4.d.18.p.1. dub.3.

15. Hæretici sunt qui à Sede Apostolica discordant. op. Expos. reg. FF. Min. Prolog.

16. Hæretici sunt falsi testes. serm.2. Dom. infrà oct. Ascens.

17. Hæretici vera miracula non habent. serm. 9. Hexaem.

18. Hæretici ad salutem propriam non recipiunt Sacramenta. op. Phar. l.2.c.29.

19. Hæreticorum prædicationis qualitates exponuntur. Pf.10.

20. Hæretici sunt satellites Diaboli persequen-

tes Catholicos. Psalm. 118. cap.6. vers.6.

21. Hæretici sunt causa, ut veritates S. Scripturæ clariùs explicentur. op. Phar. l.2.c.29.

22. Hæretici inimici Ecclesiæ quot mala pariunt prædicando falsa. in Thren. c.2.

23. Hæretici sunt Vulpes, tortuosi, & dolosi, & habentes ignem in caudis. in Luc. c.9. n.58. & ser.2. in Septuag.

24. Hæretici quid dixerint de S. Io. Baptista. l.3. d.25.dub.3.

25. Hæretici an possint baptizare. Vid. *Baptismi conditiones*. n.26.

26. Hæreticus Episcopus an verè Sacramenta conficiat. V. *Episcopus*. n.12.

27. Hæresis, hæsitatio, schisma, & error quomodò differant. V. *Fidei varia*. n.101.

28. Hæreticus materialis quis sit. V. *Fidei varia*. num.81.

29. Hæresis Pelagii. V. *Pelagius*.

30. Hæresis Saracenorum negantium Christum doluisse verè reiicitur. l.3.d.16.a.1.q.1.corp.

31. Hæresis pessima Manichæorum eliditur. l.2. d.1.p.1.dub.2. & a.2. q.1. & lib.2. d.34.a.1.q.1. corp. & l.2. d.17. a.1. q.1.

Hermaphroditus.

1. Hermaphroditus nunquam potest esse omninò indifferens, sed necessariò habet semper dominium ad alterum sexum. lib.4. d.44. part.2. dub.2.

2. Hermaphroditus quomodò resurget. l.4. d.44. ibid.

Hermon.

1. Hermon interpretatur anathema, idest excommunicatus. Pf.132.

2. Hermonis Principis invicta fortitudo qualis. serm.2. in Convers. S. Pauli.

Herodes.

1. Herodes tres fuerunt in S. Scriptura nominati, & quinam. in Luc. c.1. n.1. & c.13.n.31.

2. Herodes interpretatur à pilis glorians. in Luc. c.13.n.31.

3. Herodianæ malitiæ plebs erat infecta. in Luc. c.13. ibid.

4. Herodes significat Diabolum. serm.4. Dom.4. Quadrag.

5. Herodis, & Herodiadis mors pessima. serm.1. de S. Ioan. Bapt.

Herodius.

Herodio comparatur Christus. V. *Christi attributa*. num.90.

Hesitatio

1. Hesitatio mentis est dubitatio circa veritatem fidei, estque de suo genere peccatum mortale. op. spec. an. c.1.

2. Est contra fidem. V. *Fidei varia*. n.81.

Hester.

1. Hester interpretatur elevatio vocationis. in Io. col. 11.

2. Hester, & Assueri nuptiæ figura fuerunt nuptiarum inter Christum, & Ecclesiam. in Ioan. col.11.

Heth

Heth interpretatur vivacitas. Psalm. 118. c.4. v.1. Item interpretatur vita. in Thren. c.1. & 3.

Hic.

1. Hic, adverbium locale tenetur, & demonstrativè, & discretivè. l.1.d.37.p.2.a.1.q.1. ad 3.

2. Hic, pronomen notat significantiam, veritatem, & discretionem. Pf.17.

Hierarchia.

1. Hierarchia supremus est Christus. ferm.3.Hex. V. *Christi attributa*. n.4. in Ecclesia est Papa. ser.21. Hexaem.

2. Hierarchia est ordo divinus, scientia, & actio ad deiformem assimilata, & ad inditas ei illuminationes, ascendens proportionaliter in Dei similitudinem. ser.21.Hex.

Definitur multipliciter, & explicatur. l.2.d.9. in Expos. tex. & q.9.& op. Cent.p.3. sec.16. & seq. & op. declar. term. Theol. & op. Eccles. Hier. p.1. c.1. & seq. & op. Comp. Theol. l.2. cap.12. & seq. & ser. de Angel. & ferm.1. de uno S. Doct. Vid. *Angelorum Hierarchia*.

3. Hierarchia alia est in Trinitate: alia in Angelis: alia in hominibus. Pf.61. & ferm.21.Hex. & l.2. d.9.exp. text. & q.7. per tot.

4. Hierarchia in Trinitate, in quibus consistit. ferm.21. Hexaem.& l.2.d.9. Exp. text.

5. Hierarchia in Angelis in quibus consistit. ser. 21. ibid. & lib.2. ibid. & op. Eccles. Hier. p.1. cap.1. & seq. per tot. & op. Comp. Theol. l.2. c.12.& seq.

6. Hierarchia in Ecclesia in quibus consistit. ser. 21. Hexaem. & l.2. d.9. exp. text. & op Brev. p.6. c.12. & Eccles. Hier. p.1. c.1.& seq.& ser.1. de uno S. Doct.

7. Hierarchia superior dicitur Epiphania: media dicitur Hiperphania: infima dicitur Hypophania. l.2.d.9.expos. tex.

8. Hierarchiarum ordo, officia, & potestas explicatur. l.2. ibid. & ser.21.Hexaem. & l.2. d.9. a.1.q.7.& seq. & op. de Eccles. Hier. p.1. c.1. & seq. per tot.

9. Ultra nonum ordinem Hierarchiæ Ecclesiasticæ in cælo datur decimus, ad quem assumuntur multi. l.2.d.9.q.7.

10. Anima quomodo hierarchizetur. Vid. *Anima nobilitas*. n.9. & 11. V. *Gradus*. n.7.

11. Quomodo respondeant ordines Angelorum in anima. V. *Anima nobilitas*. n.8.

Hieremias.

1. Hieremias in ventre fuit sanctificatus: & quid in eo operata fuit hæc sanctificatio. l.3.d.3.p.1. a.2.q.3. corp.

Cum tantum in Scripturis ipse, & Io. Baptista legantur sanctificati. l.3.d.3. ibid.

2. Hieremiæ lamentationes exponuntur litteraliter, & mysticè in Thren. Prol. quomodo doluerit super destructionem Hierusalem. l.1. d.48. a.2. q.2. ad arg.

Hieroboam.

Hieroboam uxor, & Saul an emerint Prophetiæ donum. lib.4. d.25. art.1. q.4. ad arg. V. *Saul*. num.2.

Hierusalem.

1. Hierusalem prius est dicta Iebus, idest conculcatio: postea salem, idest Pax, exponiturque mysticè pro triumphanti, & militanti Ecclesia, & pro purgante mortuorum. Pf.121. & ser.2. & 4. Dom.12. post Pent. & ser.2.Dom.2. post Pent. capta fuit in die Paschæ. in Thren. cap.2. In umbelico terræ sita est. ser. de Invent. S. Cruc.

2. Hierusalem exponitur pro anima militante, descendente, ascendente. ferm.23.Hexaem. & op. Itin. ment. cap.7. & op. de 7. itin. ætern.

itin. 7.d.3. & in Luc. cap.18. n.31. Vid. *Anima varia*. n.38.

3. Hierusalem vocatur opidum ob abjectionem, & utilitatem. in Thren. c.2.

4. Hierusalem quomodo descendit de cælo. op. Itin. ment. c.4.

5. Hierusalem quare electa fuit à Christo ad Passionem. in Luc. c.18. n.31.

6. Hierusalem interpretatur visio Pacis. in Luc. c.1. n.79. & c.2. n.24. & ferm.4. Dom.12. post Pent.

7. Hierusalem destructionem quomodo Christus fleverit. lib.3. d.17. a.1. q.3. ad arg. & in Luc. c.19. n.41.

8. Ejus subversio quare dilata fuerit per quadraginta duos annos post Christi mortem, signaque qualia ejus subversionis. in Luc. c.21. n.7.10. & 19. & ferm.2. Dom.19. post Pent.

9. Hierusalem ascendens, & descendens quomodo est anima. V. *Anima motus*. n.18.

Hilarion.

Hilarionis exemplum de ejus conversione ex gestis visis S. Antonii. ferm.10. de Apost.

Hilaritas.

1. Hilaritas spiritus in quonam gradu spiritualis perfectus reponatur, & unde proveniat; & quomodo discrepet ab hilaritate vana. op. de prof. relig. lib.2. c.72. & op. de proces. relig. proc. 7. c.15. V. *Gaudium*. n.7.

2. A charitate oritur. V. *Charitatis effectus*. n.24.

Hilaris.

Hilaris Sanctus exponitur circa dolorem Christi. l.3. d.16. a.1. q.1. ad 1.

Item quando dixit Patrem majorem Filio. l.1. d.16. dub 5. *Hiperphania*.

Hiperphania. Vid. *Hierarchia*. n.7.

Hipocrates.

Hipocratis consilium circa sumendam medicinam sub Cananæa. ser.10. de Apost.

Hipophania. V. *Hierarchia*. n.7.

Hirundo.

Hirundo cæcos filios illuminat, applicando quamdam herbam. ferm.2. de Evang. & ser.1. de Angel.

Histrion.

1. Histriones an de suis lucris possint facere elemosynam. l.4. d.15. p.2. a.2. q.2. ad 4.

2. Histrionibus, & Mimis dare, est Dæmonibus immolare. in Luc.6. n.29.

Hoc.

1. Hoc aliquid an sit ens completum. lib.2. d.12. a.2. q.3. ad 1. V. *Angeli individuatio*. n.3. Vid. *Anima compositio* n.9. V. *Anima individuatio*. n.4. & 9. & c.

2. Hoc est corpus meum in Consecratione hostiæ quem sensum habeat. l.4. d.11. p.1. per tot.

Hodie.

Hodie, significat præsentem lucem, exponitur in oratione Dominica. op. Theol. mystic. c.2. p.2.

Holda.

Holda fuit mulier insignis, & Prophetissa, interpretaturque discretio. in Luc. cap.2. n.39. Vid. *Dehora*.

Holocanstum.

1. Holocaustum erat sacrificium, quod totaliter igne consumebatur, significatque opus Deo oblatum incensum igne charitatis ardentissimæ. op. don. Sap. c.11. & Pf.65.

2. Holocaustum perfectum Deo offert Clericus, quando

quando ordinatur in Ecclesia. serm. 1. dedic. Ecclesiæ.

Homicida: Homicidium.

1. Homicidium est hominis occisio facta ab homine. op. Cent. p.1. sec.31. & op. de dec. præc. ser. 6. Vid. *Præcepta Decalogi. V. Decalogus.*
2. Homicidium est duplex spirituale, & interpretativum, & corporale: primum fit odiendo, & detrahendo: secundum fit vel lingua, scilicet, præcipiendo, vel consulendo, vel non defendendo, vel opere: & hoc, vel iustitia, vel casu, vel necessitate, vel voluntate. op. Cent. p.1. sec.31. & op. Comp. Theol. l. 5. c.64. & op. de dec. præc. ser.6. & op. diæt. sal. tom.3. c.4. & serm.2. ser.3. Pent. V. *infra*. n.8.
3. Homicidium dicitur etiam interpretativè scandalosum. op. Comp. Theol. l.5.c.64.
4. Homicidium prohibetur, & in eo omnis motus iræ contra proximum in quinto præcepto Decalogi. op. Comp. Theol. lib. 5. cap.64. & l.3.d.37. dub. 5. & 6. & op. de dec. præc. serm.6. Quare prohibetur. op. de prof. relig. l.2. c.46.
5. In hoc præcepto non prohibetur occisio animalium, seu bestiarum. l.3.d.37.dub.6.
6. Homicidium quandonam fit licitum: quando verò peccatum. op. de dec. præc. ser.6.
7. De occisione facta à Iudicibus. op. de dec. præc. ibid.
8. Homicidium spirituale fit peccando mortaliter, & quomodo. op. diæt. sal. tom.3. c.4. & detractione. V. *Detractio. n.5*. Vid. *Supra. n.2*. Vid. *Odiu. n.11*. V. *Scandalum*.
9. De pœna homicidarum. op. diæt. sal. t.3. c.4.
10. An potens prohibere, & impedire homicidium, & non impediens peccet: & quomodo hæc regula fallit in Deo. l.3.d.20. dub.3.
11. De homicidio auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. c.85. Sanguis clamat contra homicidas. Vid. *Abel. num. 4.*

Homiotheleuton.

Homiotheleuton qualis figura grammaticalis. Psalm. 130:

Homo.

1. Homo dicitur ab humo, factus est enim ex terra. l.2.d.17. a.2.q.1. & in Sap. c.17. & in Ioan. col. 12. De Homine varia: op. Phar. lib.1.c.7. & 8. Dicitur & ab humanitate, quia non sibi; sed aliis natus est. in Io. c.2. n.10.
2. Homo græcè dicitur anthropos, idest arbor inversa, & quare. op. Comp. Theol. verit. l.2. c.57. V. *Antropos*. Item Microcosmus; idest minor mundus. op. Comp. Theol. l.2. c.2. & 6. & l.3. d.30. a.1. q.1. in arg. & op. Itin. ment. c.2. & ser.16. Hex. & Ps.80. Dicitur imago Dei secundum animam; microcosmus secundum corpus. Ps.72. & Ps.134. V. *infra*. n.36.
3. Homo est animal natura mansuetum, ratione discretum, statura erectum. in Sap. c.8.n.1. Dicitur tripliciter homo, idest per naturam, infirmitatem, & culpam. in Io. col.12.
4. Homo significat formam humanam in concrectione ad suppositum, de quo verè prædicatur. l.3.d.5.a.2.q.4.corp.
5. Homo, humanitas potest stare pro principiis constituentibus, scilicet, anima, & corpore: vel

pro forma totius: vel pro proprietatibus consequentibus. l.3.d.5.a.2.q.5.

6. Hominis natura includit aliqua, quæ sunt essentialia ejus constitutioni: aliqua quæ sunt accidentalia. l.3.d.2.dub.1.
7. De necessitate humanæ naturæ vel sunt partes essentialia, vel integrantes: vel ad benè esse, & decorem. l.4.d.44. p.1. a.1.q.1. ad 1. V. *infra hominis generatio. n.35*.
8. Quis verè possit dici homo. in Ioan. col.3. col.12. & col.54.
9. Quare ex terra factus est. serm.4. in Sexag.
10. Homines cum habeant diversas facies, habent & diversas mentes, proprietates personales, & diversa principia individuantia. l.2.d.3.p.1. a.2. q.1. ad arg.
11. Homo dupliciter dicitur rationale, scilicet, quatenus habet potentiam discernendi bonum à malo, & in hoc convenit cum Angelis, & cum Deo, secundò pro ut dicit potentiam discernendi per inquisitionem, collationem, & discursum; & hoc est animæ conjunctæ corpori. lib.9. d.25. art.1. q.2. ad 2. Vid. *Rationale. n.4* & 6.
12. Hominis naturales defectus quinam. Vid. *Christi defectus. num.7*. seq. Undeveniunt. ibid. n.15.
13. Hominis creatio expenditur. l.2.d.17. per tot. & in procem. & ser.4. Dom.4. post Epiph. & ser.1. Dom.5. post Epiph. & op. Comp. Theol. l.2.c.29. & c.57. seq. distinguitur specie ab Angelis. V. *Angeli differentia. n.19*. Ejus initium est à corde. ser.2. de uno Confes. Quare factus est absque macula. op. Brev. p.2. cap.10. Materia, cibus, vestis; aliaque vilia, quæ spectant ad hominem inserviunt ad ipsum humiliandum. ser.4. de uno Confes. Quomodo insufflavit in faciem ejus Deus spiraculum vitæ. l.2.d.17. a.1.q.1. ad arg.
14. Homo quare ultimus omnium creaturarum factus est. l.2. d.15. a.2.q.2. corp.
15. Homo quare extra Paradisum creatus, deinde in Paradisum introductus. l.2. d.17. dub.2.
16. Homo factus est feria sexta; luna quarta: idè nos contra Iudeorum morem computamus lunam tertiam pro prima. Ps.93. in tit.
17. Quomodo homo intelligitur nomine omnis creaturæ. l.2.d.16. a.1.q.3. ad 5. & lib.3. d.35. dub.1. & op. Brev. p.7. c.4. & l.2. d.1. p.2. q.2. ad 2. & 3. & l.3. d.2. a.1. q.2. corp. & Ecclen. c.3.n.17. & ser.3. ser.3. Pent. Vid. *Creatura. n.93*. *Infra. n.29*.
18. Homo quare, & quomodo factus perfectior cæteris animalibus. l.2. d.15. a.1.q.2. ad 3. & op. Brev. p.2.c.4. & c.10.
19. Homo est finis, & complementum omnium creaturarum. l.2.d.15. a.2.q.1. & seq. & op. Brev. p.2.c.4. & p.7. c.4. & c.11. Propter ipsum facta sunt omnia. l.2. in procem. & lib.3. d.20. a.1. quæst.1. corp. & op. Brev. p.2. c.4. & l.2.d.1. p.2. a.2. q.1. ad 2. & l.2.d.15. a.2. per tot. & l.2.d.19. a.1. q.2. corp.
20. In ordine ad Angelos, homo an sit nobilior, vel æquè nobilis, & in quibus. l.2.d.1. p.2.a.2. q.2. & l.2. d.9. q.5. ad arg. & l.3. d.2. a.1. q.2. ad 1. & l.2. d.16. a.1. q.3. corp. & a.2. q.1. ad arg. V. *Angeli nobilitas. n.54* & seq.
21. Homo factus est propter Deum, idè capax suscipiendi divinas influentias. l.2.d.1. p.2.a.2. q.2.

Creatio, ejus dignitas, & finis.

- q. 2. ad arg. & in procem. l. 2. & l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. ad arg.
22. Homo naturaliter appetit beatitudinem in generali ; licet multoties postea in particulari eam respuat ob libertatem , quam habet. lib. 2. d. 22. dub. 3. & l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 2. corp. Quare in particulari esset homo appetens res caducas. l. 4. d. 49. ibid.
23. Homo non potest perfecte beatificari, nisi in Deo. l. 3. d. 1. a. 2. q. 1. in arg.
24. Homo factus est ad imaginem , & similitudinem Dei : primum est quoad naturalia : secundum quoad spiritualia ; & supernaturalia : deinde ad conformitatem quoad beatitudinem. Pf. 48. & Pf. 118. n. 73. & in Sap. c. 2. & Pf. 48. & ser. 2. Hex. & serm. 3. Dom. 20. post Pent. Vid. *Imago*. n. 7. seq.
- Explicatur hæc imago, & similitudo. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 1. d. 3. p. 2. per tot. & l. 2. d. 16. dub. 2. & per tot. d. 16. & op. Brev. p. 2. cap. 6. & 12. & l. 2. d. 29. a. 2. q. 2. ad arg. & in Sap. c. 2.
25. Homo qualiter assimilatur Deo naturaliter, & repræsentet Deum. l. 2. d. 16. a. 1. per tot. & dub. 1. V. *Imago Dei*. Vid. *infra*. n. 32.
26. De homine in statu innocentia. V. *Adam*. & l. 2. in procem. & l. 2. d. 3. p. 2. a. 3. q. 1. & l. 2. d. 15. a. 2. q. 1. & l. 2. d. 17. usque ad d. 21. & lib. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 2. & l. 2. d. 20. per tot. & op. Brev. p. 2. c. 10. 11. & 12. & p. 3. c. 2. 4. & seq. & Cent. p. 3. sec. 25. & Comp. Theol. l. 2. c. 62. & seq. & op. de trib. ternar. peccat. c. 3.
27. Hominis dignitas quanta ex eo quod est filius Dei , & capax Dei , & æternæ beatitudinis. op. Stim. p. 3. c. 17. & Sap. c. 9. n. 3. & l. 3. d. 5. a. 2. q. 1. ex creatione , & recreatione. op. Amatorium ex formationis modo, & dominio in creaturas expenditur. in Sap. c. 9. n. 3.
28. Hominis dignitas ex eo, quod est capax intelligendi infinita. op. Brev. procem. & quia triplicem oculum habet, scilicet, carnis ; quia videt se, & res sensibiles : rationis, quo idealiter ea continet : & contemplationis, quo Deum cognoscit. op. Brevil. p. 2. cap. 12. Vid. *Infra*. n. 34. seq.
29. Homo est speculum, in quo nata est describi universitas omnium rerum, & naturaliter, & supernaturaliter. op. Brev. procem. Vid. *Suprà*. num. 17.
30. Homo est veluti circulus intelligibilis, per quem, & in quo omnis creatura terminat ad suum ultimum finem, & principium, & in quo ratione liberi arbitrii omnis creatura perficitur. op. Brev. p. 2. c. 4.
31. Hominis formatio manifestat Dei potentiam, sapientiam, & bonitatem, & quomodo. op. Brev. p. 2. c. 10.
32. Homo continet vestigium, imaginem, & similitudinem Dei, si est in gratia. op. Brev. p. 2. c. 10. & op. Cent. p. 3. sec. 26. V. *Suprà*. n. 25. 28. Vid. *Infra*. n. 34.
33. Homo est rationalis, beatificalis, disciplinabilisque & ordinabilis secundum legem iustitiæ, & etiam deordinabilis. op. Brev. p. 7. c. 1.
34. Homo per creationem habet imaginem Trinitatis per tres potentias, & unicam animam : per recreationem per tres virtutes Theologicas, & unitatem gratiæ ; per glorificationem per tres dotes gloriæ, & unitatem gloriæ : per primum exeunt à Deo : per secundum redeunt ad Deum : per tertium uniuntur Deo. op. Cent. p. 3. sec. 26. Vid. *Suprà*. n. 28.
35. Hominis nobilitas per naturam, & gratiam qualis : utilitas per peccatum explicatur. op. Solil. c. 1.
36. Homo est parvus Mundus, in quo per quinque portas sensuum intrat mundus major sensibilis : per visum enim intrant corpora sublimia, luminosa, & colorata : per tactum solida, & terrestria : per gustum aquea : per auditum aerea : per odoratum vaporabilia. op. Itin. ment. c. 2. & ser. 16. Hexaem & Pf. 134. Vid. *Mundus*. n. 21. & 50. Vid. *Suprà*. n. 2.
37. Homini super omnes alias creaturas majora beneficia collata sunt. op. Amator.
38. Quare homo, non Angelus dicitur factus ad imaginem Dei. op. Comp. Theol. lib. 2. cap. 62. Quoad animam dicitur imago Dei : quoad corpus Mundi. Pf. 72. & op. Brev. p. 2. c. 11. Post Incarnationem est nobilior Angelo. l. 3. d. 9. a. 1. q. 5. ad 2. Secundum naturam inferior Angelo. V. *Angeli esse*. n. 6.
39. Hominis nobilitas, excellentiæ, & obligationes exponuntur. ser. 22. Hexaem. & Pf. 118. num. 73.
40. Homo est liber scriptus intus, & foris Angelus solum intrus : animalia vero solum foris. op. Brev. p. 2. cap. 11. & Psalm. 72. Vid. *Liber*. num. 15.
41. De Hominis perfectione quoad potentiam cognoscitivam. l. 1. d. 42. dub. 3. & op. Brev. p. 2. c. 11. & p. 3. c. 3.
42. De Hominis perfectione quoad libertatem, & voluntatem. l. 1. d. 42. dub. 1. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 2. ad 5. & lib. 2. d. 24. p. 1. art. 1. q. 1. corp. & Pf. 114.
43. De Hominis perfectione quoad potentiam vivificativam, & operativam. l. 1. d. 42. dub. 3. & ser. 2. de B. Virg.
44. Homo licet perdidit peccato Adæ habitum scientiæ : non tamen perdidit iudicium. lib. 2. d. 23. dub. 2. & quis sit. in Luc. cap. 12. num. 56.
45. Homo non potest redigi in servitutem quoad actus internos ob innatam libertatem. l. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 1.
46. An melior potuerit fieri à Deo. lib. 1. d. 44. dub. 3.
47. Homo factus est à Deo rectus, & ipse ex se obligatus est. l. 2. Prol.
48. Homini datum est ingenium, ratio, & memoria, & ad quid. Pf. 68.
49. Homo dicitur Vir quatuor modis, scilicet, annis, conjugio, sexu, & virtute. Pf. 139.
50. Mala, quibus homo affligitur, sunt tria, scilicet, unum exterius sub homine, estque in temporalibus : aliud exterius in homine, estque in corpore : & aliud interius estque vermis conscientiæ : quibus opponuntur tria bona ejusdem rationis : & superadditur quartum, scilicet, bonum superius, scilicet, dulcedo celestis. Pf. 76.
51. Hominis scientia qualiter differat à scientia Dei, & Angeli. V. *Dei cognitio*. n. 34.
1. Hominis conceptio est duplex : prima stricta in organizatione : secunda in nutritione, & perfectione corporis usque ad partum. lib. 3. d. 8. dub. 3. V. *Conceptio*. n. 2.

2. Homo quomodo formatur per semen, lac, sanguinem, & carnem; & quot diebus organizetur. in Sap. c.7.n.2. & in Io. c.2. n.21. V. *Conceptio*. n.11.
Prius tempore supponit feminis decisionem, deinde conversionem, deinde consolidationem. l.3.d.3.p.2.a.2.q.1.ad arg.
3. Homo concipitur per semen mulieris, & viri tamquam per passivum, & activum; utriusque qualitas describitur. in Sap. c.7.n.2.
4. Homo an ultra novem menses in ventre Matris possit stare. in Sap. ibid.
5. Homo nascitur plorando, quia est Propheta suæ calamitatis. in Sap. c.7. n.4. S. Io. Baptista tamen lætitia prævenit suam nativitatem: dicitur etiam de Zoroastre Rege Bactrianorum, quod riserit nascendo. In Sap. c.7. ibid.
6. Homo quare generatur mas, & quare femina; adducunturque pulcherrimæ rationes Physicæ. l.2.d.20.a.1.q.6.corp.
7. Materia de qua generatur homo, an sit superfluum alimentum, an humidum radicale explicatur. l.2.d.30.a.3.q.1.corp.
Hic ponitur fundamentum naturale consanguineitatis, & quare posteri assimilantur aliquando avis &c. l.2. d.30. ibid. Vid. *Generatio*. n.33.
8. Quomodo dicitur omnes homines fuisse in lumbis Adæ. l.2.d.30.a.3.q.1.
9. Homo numquam deperdit illam substantiam, quam in ventre Matris in sui constitutione deumpsit. l.2.d.30.a.3.q.2.corp.
10. Homo si fieret alio modo, quam per generationem, licet fieret de carne Adam v. g. de costa, contraheret quidem aliquam pœnalitatem, sed non culpam originalem. lib.2. d.31. dub.1. 2. & 3.
11. Homo non est prius animal, quam homo; sed est ibi prius sensualitas, quam rationalitas l.2. d.31.a.1.q.1.corp.
12. Homo dicitur generare hominem totum; licet non generetur anima, & quomodo. lib.2. d.32. a.3.q.2.ad 4. & lib.3. d.8.a.1.q.2. ad arg. & l.1. d.19. dub.9. & 10.
13. Hominem nasci de muliere sine viro non est de perfectione universi, sed suprâ. lib.3.d.1.a.2. q.2. ad arg.
14. Ad hominem generandum quomodo concurrant cœlorum influxus. op. Brev. p.2. c.4. Vid. *Cœlorum influxus*. n.14.
15. Homo quomodo est compactum ex contrariis perfectè conciliatis, quia est ad animam rationalem perfectissimam. op. Brev. p.2.c.4.
16. De complexionem perfecta mirabili, & conformationem corporis ad animam. op. Brev. p.2. c.10. & l.2.d.1.p.2.a.1.q.2.ad 2.
17. Homo potest produci quatuor modis: per creationem: ex viro, & muliere: ex viro tantum, & ex muliere tantum: 1. fuit Adam: 2. filii Adam: 3. fuit Eva: 4. Christus, op. Brev. p.4.cap.3.& lib.3.d.12.a.3.q.2.corp. & l.2.d.18. a.1.q.1.
18. Homo quare erectus ad Cœlum est formatus. op. Cent.p.3. sec.25, & op. Brev. p.2.cap.10. & op. de ternar. peccat. c.7. & op. Comp. Theol. l.2.c.57.
19. Homo quomodo fuit principium mulieris. l.2. d.18.a.1.q.1. V. *Adam*. V. *Eva*.
20. Homini quare data est vis generativa, & in quo consistit. l.2.d.20.a.1.q.1.ad arg. V. *Generatio*. num.32.
Et quare verè & solus homo hominem generet. l.2.d.8.p.1.a.2.q.1. in corp.
21. Quare Deus ex uno homine voluit producere omnes homines, & non potius ex masculino, & femina, sicut in cæteris animantibus. lib.2. d.18.dub.1.
22. Homo fit tantum per unionem partium. l.3. d.22.a.1.q.1. V. *Unio*. n.25.
23. De Hominis nutritione. l.1. d.17.q.4. corp. V. *Suprà*. n.1.
24. Homo cum constet anima, & corpore, indiget duplici bono, scilicet, exteriori, & interiori. op. de 7. don. c.4.
25. Hominis sensus corporales, & spirituales sunt quinque. op. de 7. don. c.3.
26. Hominis membra enumerantur: eorum officium exponitur: defectus causa traditur, scilicet ossa, costæ, caput, oculi, dentes, labia, aures &c. in Ecclen. c.12. n.2.
27. Hominis alimentum est cibus, qui convertitur in substantiam secundum partem opere nutritivæ. lib.2. d.30. a.3. q.1. & seq. Vid. *Alimentum*.
28. Pars alimenti emittitur in fæces. l.2.d.30.a.3. q.1. in fund.
29. An animæ immortalitas possit probari absque ductu fidei: ejusque proprietates expendantur differentes ab animalibus. in Ecclen. c.4.n.21.
30. Homo constat corpore, & anima, quæ sunt partes essentielles, earumque nobilitas. op. Brev. p.2.c.4. sunt proportionaliter ordinata ad summum. op. Cent. p.3. sec.25.
31. Hominis forma est esse ens, vivens, sentiens, & intelligens. op. Brev. p.2. c.4. anima enim habet hanc triplicem potentiam. op. Cent. p.3. c.25. De Anima. V. *Anima*.
32. Corporis immortalitas in statu innocentie unde. op. Brev. p.2.c.10. V. *Corpus*.
33. Hominis anima in terra sequitur corpus: in Cœlo verò è converso. l.2.d.9.a.1. q.5. ad arg.
34. Homo habet augmenti statum. l.1. d.17. p.2. q.4.corp. & op. de ternar. pec. c.7. V. *Augmentum*. n.3.
35. Corporis humani veritas quid requiratur. l.2. d.8.p.1.a.2.q.2. V. *Suprà*. V. *Homo*. n.7.
36. Homini quare datum est caput erectum, & oculi ante se. in Ioan. cap.7. n.53. Vid. *Suprà*. n.18. V. *Caput*.
37. De Physionomia hominis agitur. op. diar. sal. tom.7. cap.2.& op. Comp. Theol. l.2.c.57. & seq. V. *Physionomia*.
38. Hominis duplex operatio secundum corpus, & secundum animam. op. de 7. itin. ætern. itin. 7. d.2. & seq.
39. Humani corporis compositio, natura, proprietates, & operationes, inclinationesque expendantur. op. Comp. Theol. l.2.c.57. & seq.
40. Hominis sensus viget in capite: affectus in corde; & in quibus consistent. Psalm.105. & Psalm.113.
41. Hominis caput, cor, & pes mysticè considerantur. Ps.114.
42. Humanum corpus constat sex membrorum generibus. in Ecclen.c.12.
43. Homo, vir, & mulier quot diebus concipiatur. V. *Conceptio*. n.6.

- Homo in ordine ad Deum, & ad vitam spiritualem, & gratiam:*
1. Homo in statu innocentiae ferebatur in Deum per cognitionem creaturarum; In statu naturae destitutae indiget libro S. Scripturae. serm. 13. Hexaem. & op. Brev. l. 2. c. 12. V. *Adam in statu innocentiae*. V. *Anima in ordine ad Deum*.
  2. Homo per promissa ductus est ad fidem. ser. 13. Hexaem.
  3. Hominis multiplex obligatio ad Dei praecepta expenditur. op. Cent. p. 5. sec. 8. & op. Amatorium.
  4. Homo qualiter ordinari debeat in ordine ad Deum in verbis, cogitationibus, & operibus. op. Stim. p. 1. c. 12. V. *Infrà*. n. 62.
  5. Homo qualiter rex possit esse, & ad regale prandium. op. diæt. sal. tom. 7. cap. 7. Vid. *Rex*. num. 4.
  6. Hominis indigentia respectu gratiae Dei explicatur. op. de resur. à pec. Vid. *Gratia effectus*. n. 3. V. *Infrà*. n. 20.
Non potest sciri esse in gratia, nisi per conjecturas. op. de 7. itin. aetern. itin. 4. d. 4. assignantur fundamenta doctrinalia. in Ecclen. c. 9. n. 1. Vid. *Infrà*. n. 30. Vid. *Hominis varia*. num. 2.
  7. Homo debet operari rectè ut ad finem suum tendat, & perseveret in perfectione sui esse. op. de 7. itin. aetern. itin. 7. d. 2.
  8. Quae Deo auferat homo peccando; & de damnis peccati. op. Amatorium. V. *Peccatum mortale quoad effectus*. n. 1. seq.
  9. Homini dedit Deus in principio quatuor, scilicet, virtutem misericordiae quasi custodem, & pedissequam, quae praeretur, & sequeretur ut nutritus: 2. veritatem, ut eruditorem: 3. iustitiam, qua regeretur: 4. patientiam, qua fruere-
tur. Pl. 138.
Item beneficia, quae à poenitente recipiuntur à Deo expenduntur. op. Solil. c. 1. V. *Poenitentia effectus*.
  10. Hominis transformatio spiritualis in Deum qualiter fiat. op. Stim. p. 1. c. 10. & p. 3. c. 1. Vid. *Gratia effectus*.
  11. Hominis summa perfectio in quo sita sit. op. de proc. relig. proc. 7. c. 15. vel l. 2. c. 72.
  12. Homo qualiter assimilari possit Angelis. op. Phar. l. 1. c. 6. V. *infrà*. n. 19.
  13. Homo quomodo conformari possit, & teneatur divinae voluntati. l. 1. d. 48. per tot. & Prol. l. 2. Sent. & l. 3. d. 17. a. 2. q. 1. & Pl. 118. n. 7. & serm. 3. Dom. 8. post Pent.
Ubi de conformitate voluntatis divinae: Hic stat differentia bonorum, & malorum. Pl. 93. V. *Conformitas*. V. *Infrà*. n. 24. & 31.
  14. Homo quomodo tenetur obedire vocationi, & inspirationi divinae. l. 1. d. 48. a. 2. q. 1.
  15. Homo non est dignus exaudiri in oratione, nisi fiat dignus per gratiam. lib. 1. d. 41. a. 1. q. 1. ad 4.
  16. Homini aliquando est melius nescire, quam scire, & quare l. 1. d. 39. a. 1. q. 2. ad 1.
  17. Homo rectus est per conformitatem intellectus ad primam veritatem, & voluntatis ad summum bonum. l. 2. Prolog. & op. de ternar. pec. c. 7.
  18. Hominis subdentis se Deo dignitas quanta. l. 2. Prol.
  19. Homo per merita elevatur ad diversos ordines Angelorum. lib. 2. d. 9. q. 5. corp. Vid. *Suprà*. n. 15.
  20. De necessitate, quam habet homo gratiae Dei tum gratis datae, tum gratum facientis, tum ad vitanda mala, tum ad faciendum bonum. l. 2. d. 27. a. 1. q. 2. ad 5. & l. 2. d. 28. per tot. & 29. per tot. & op. Brevil. p. 5. cap. 2. & seq. & op. de resur. à pec. & ser. 1. de Angelis. V. *Gratia effectus*. n. 64.
  21. Homo an possit appetere tentationes. lib. 2. d. 23. a. 1. q. 3.
  22. Homo in hac vita per gratiam quomodo dicitur videre Deum. l. 2. d. 23. a. 2. q. 3. & l. 4. d. 1. p. 1. dub. 9. & op. Solil. c. 2.
  23. Homo quae beneficia recipiat à Deo. l. 3. d. 10. a. 2. q. 2.
  24. Homo quomodo conformatur imagini Filii Dei. l. 3. d. 10. ibid. ad arg.
Omnia per Christum ei eveniunt. l. 3. d. 13. a. 2. q. 1. corp. & serm. 4. Dom. 22. post Pent. Vid. *Conformitas*. Vid. *Dei varia*. n. 274. seq. Vid. *Infrà*. n. 31. V. *Suprà*. n. 13.
  25. Humani generis reparatio facta est convenientius per virum. l. 3. d. 12. a. 3. q. 1. corp.
  26. Homo habuit vertibilitatem in bonum, & in malum. l. 3. d. 12. a. 2. q. 1. ad 2.
  27. De Hominis redemptione facta per Christum. l. 3. d. 20. per tot. & op. Brev. p. 4. c. 1.
  28. Hominis est judicari, & parcere, & quomodo. l. 3. d. 20. q. 2. ad 5.
  29. De obligationibus hominis ad Deum pro beneficiis. l. 3. d. 20. a. 1. q. 3. in arg. & l. 3. d. 10. a. 2. q. 2. & op. Incend. cap. 2. & op. Amator. & Pl. 118. n. 65. & serm. 4. Dom. 16. post Pent. & serm. 1. & seq. Dom. 17. post Pent. & serm. 2. Dom. 20. post Pent. & serm. 1. & seq. Dom. 21. post Pent. & ser. 3. de Angelis. V. *Gratitudo*.
  30. Homo non potest scire utrum odio, vel amore dignus sit, & an sit in gratia. l. 3. d. 23. dub. 4. & in Ecclen. c. 9. n. 1.
  31. Homo quomodo conformando Deo, unus spiritus fiat cum eo. l. 3. d. 27. a. 2. q. 1. ad 5. V. *Suprà*. n. 13. & 24.
  32. Majus servitium ab homine Deo praestitum est dilectio ipsius super omnia. l. 3. d. 27. ibid.
  33. Homo non tenetur praecis circumstantiis nisi ad observantiam mandatorum, non ad ea, quae sunt perfectonis. lib. 3. d. 30. a. 1. quaest. 3. corp.
  34. Homo an magis diligatur à Deo, quam Angeli. l. 3. d. 32. a. 1. q. 4. corp.
  35. Homo non potest dimittere peccata, & quare. l. 4. d. 5. dub. 4.
  36. Homo modò dicitur vivus ratione gratiae; modò mortuus ratione peccati. l. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 3. ad arg.
  37. Homo debet esse rigidus sibi ipsi, aliis pius. l. 4. d. 16. p. 1. a. 3. q. 2. ad arg.
  38. Homo potest liberari à reatu culpae venialium post hanc vitam. l. 4. d. 21. p. 1. a. 1. q. 1.
  39. De Praedicationibus hominis de Deo, & de Christo ratione unionis hypostaticae, l. 1. d. 22. dub. 3. & l. 3. d. 8. a. 1. q. 3. & lib. 3. d. 6. a. 1. q. 3. & l. 3. d. 11. a. 2. q. 2. & 3. & l. 3. d. 5. a. 2. q. 4. & l. 3. d. 7. a. 1. q. 3. V. *Christi locutiones*.
  40. Homo quomodo dirigi habeat ad aeternam vitam. op. Brev. proem.
  41. Homo dicitur bonus ob gratiam, non ob opera. l. 4. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2. ad 2.
  42. Homo quomodo curari possit per Sacramenta. op. Brev. p. 6. c. 1. & seq.
  43. Homo

43. Homo quare judicandus. op. Brev. p.7.cap.1. V. *Judicium universale*
44. De Hominum resurrectione. op. Brev. p.7.c.5. & in Io. col. 87. & 88. & ser.2. in Pasch. Vid. *Hominis varia*. n.21.
45. Homo quibus debeat uti, & frui. op. Cent. sec.1. p.3.
46. Hominis attributa, obligationes, indigentia, aliaque recensita. op. Phar. l.1.cap.7.
47. Hominis Christiani vita qualis. op. Phar. l.1. c.9. & 10.
48. Homo qualiter ad perfectionem possit pervenire. op. de virt. Cardin.
49. Hominis familia spiritualis exponitur. op. de 7. don. c.4. & 5.
50. Hominis finis est bonum æternum. op. ternar. pec. c.7.
51. Hominis sollicitudo in providendo pro altera vita suadetur. opuscul. diæt. sal. tom. 5. cap.3.
52. Hominis complementum stat in observantia mandatorum Dei. op. de dec. præc. ser.2.
53. Homo quomodo debet ad cœlestia semper aspirare. op. Sol. c.2.
54. Hominum bonorum quatuor sunt genera. op. de sex al. Seraph. c.3.
55. Hominis utilitates ex exercitijs spiritualibus expenduntur. op. exerc. q. Spirit.
56. Homo quomodo ad sui cognitionem valeat pervenire. op. Sol. c.1.
57. Homo qualiter debet contemnere Mundum, & in cœlestibus morari. op. Sol. c.2.
58. Homo qui vult frui cum Sanctis: in celo absque pœnitentia est stultus. opuscul. Sol. cap.2.
59. Homo non quamdiu, sed quam benè vivere curare debet. op. Sol. c.3.
60. Homo sæpe facilius ducitur ad benè operandum promissis, quàm minis. op. Sol. c.4.
61. Homo à Deo factus est ut ipsum cognoscat, & amet, sicque vitam æternam acquirat. op. de 7. itin. & prol. Et ut benè operetur: & quia Adam, & Angelus in hoc defecerunt, hinc ceciderunt. op. de 7. itin. ætern. itin. 7. dist.2.
62. Hominis operationes in ordine ad se ipsum, & ad Deum ordinantur. op. ibid. d.5. 6. & 7. & op. Stim. p.2.c.9. V. *Suprà*. n.4.
63. Homo debet Christo primò vitam suam ob vitam ab eo expositam morti: secundò vitam futuram ob peccata præterita: tertio ob gloriam paratam: quartò ob vitam acceptam. op. Incend. c.2. & op. Amatorium.
64. Homo quomodo possit unire vitam activam contemplativæ. op. Stim. p.2.c.7.
65. Imperfectiones proximi qualiter judicandæ, & excusandæ. op. Stim. p.3. c.8.
66. Quot homines sunt in mundo, tot sunt modi participandi Deum, & ejus gratiam. op. Stim. p.3. cap.9.
67. Homo quomodo sit filius Dei Patris. op. Stim. p.3. c.17.
68. Homo quomodo dicatur filius Evæ. op. Stim. p.3. c.19.
69. Homo si vult gratiam Dei debet recurrere ad Mariam. op. ibid. & ser.1. de B. Virg. & ser.2. & seq. ibid. & ser.2. Hexaem. V. *Mariae protectio*. Vid. *Mariae gratia*. Vid. *Mariae cultus*, & *devotio*.
70. Hominum animæ excellentia. op. Amator. & serm.4. in sexag. & serm. 3. Dom. 1. post Pent. & ser.3. Dom. 23. post Pent. Vid. *Anime nobilitas*.
71. Hominis vita duplex, scilicet naturalis, & supernaturalis; & hæc quomodo in Deo habeatur. op. Amatorium.
72. Homini totus Mundus est subjectus, ut in Deum se sublevet. op. Amator.
73. Hominis natura antequam à Verbo assumere- retur erat terra: post facta est firmamentum. op. Eccles. Hier. p.4.c.6.
74. Homini data sunt membra corporis, sensus, potentia, ut essent instrumenta virtutum. op. Prof. relig. p.1.c.2. & c.8. & 10.
75. Quid faciat industria propria ad acquisitionem virtutum. op. prof. relig. p.1.c.24.
76. Homini datur modus cognoscendi se ipsum. op. ibid. l.1.c.27.
77. Hominis sublimior perfectio in hac vita est Deo adherere. op. ibid. l.1.c.72.
78. Humanæ laudes non affectandæ. opuscul. de Instit. Novit. part.2. cap.10. & 14. Vid. *Vana gloria*.
79. Homo quomodo dicitur facere, quod in se est. opuscul. Comp. Theolog. lib.5. cap.2. & cap.12.
80. De corde hominis Deo exhibendo. opusc. Stim. part. 2. cap.3. & serm. 1. Dom. 5. post Epiph. & serm.1. ser.3. Pent. & serm. 3. ibid. & serm. 4. Dom. 14. post Pent. & ser.1. 2. 3. & 4. Dom. 17. post Pent. & serm. 2. de B. Virg. Vid. *Cor*. num.12. sequent. Vid. *Dei varia*. n.160.
81. Quomodo homo possit in Deum mutari. op. Stim. part.3. cap.2. Vid. *plura de Dei varia*. n.264.
82. Homo qui semel Deum degustavit, mirabile est quod amplius possit ab eo retrahi. op. Stim. p.3. c.3.
83. De odio sui habendo ab homine. op. Stim. p.2.c.6. V. *Odiū*. n.20.
84. De obligatione hominis Deum amandi. op. Stim. p.2. c.5. V. *Dei amor*.
85. De directione intentionis in Deum. op. Stim. p.2.c.4. V. *Intentio*.
86. Homo debet se excitare ad amorem in Deum. op. Stim. p.2.c.2.
87. De inebriatione spirituali animæ in Deum. op. Stim. p.3. cap.6. V. *Devotio*. Vid. *Ebrietas*. num.11.
88. Decem observanda à volente progredi in perfectione. op. Stim. p.2. c.1.
89. Homo qualiter fit in animam viventem spiritualiter, & perducatur ad raptum mentis. serm.23. Hexaem.
90. Homo quibus gradibus recedat à Deo, & ad Deum accedat. Psalm.1. Vid. *Infrà*. n.111. & 145.
91. Homo discurrit cum Deo, scilicet, lectione spirituali, meditatione, & oratione: prima auditur quid loquitur Deus: secunda interrogatur: tertia oratur. Ps.1.
92. Hominis bona, & mala multiplicia enarrantur. Ps.75.
93. Homo debet tria timere, mortem, iudicium, & gehennam. Ps.83. V. *Timor*.
94. Hominis alæ spirituales quænam. Psalm.83. & Psalm.35. & op. de sex al. Cherub. & op.

- de sex al. Seraph. per tot. Vid. *Ala.* num.1. sequent.
95. Homo quas virtutes attingere possit in hac vita. Ps.88.
96. Homini si truncatur vita, est maxima misericordia Dei. Ps.89.
97. Homo qualiter laudare Deum debet. Ps.102. V. *Laus.* n.1. seq.
98. Hominis redemptio est triplex, scilicet, ut in signo per baptismum: ut in pretio per Crucem, & in effectu per poenitentiam. Ps.105.
99. Homo debet primò esse accusator sui: secundò laudator Dei: tertio Doctor proximi. Ps.103.
100. Homo assumitur à Deo ad fidem, ad gratiam, & ad gloriam. Ps.112.
101. Homo debet considerare quid fecit, quid meruit, & quid amisit: Item unde vocatus, ad quid, & per quid. Ps.112.
102. Hominis sanitas spiritualis, & corporalis, & infirmitas comparantur adinvicem; & qualis medicina sit virtus. Ps.113.
Qualiter conferatur à Christo. serm.4. Dom.18. post Pent. Vid. *Infirmitas.* n.3. Vid. *Sanitas.* num.3.
103. Homo debet exire de multiplici domo. Ps.113.
104. Homini data sunt tria, scilicet suprema, media, & infima; suntque Deus, Angelus, & creatura. Ps.113.
105. Homo dicitur Peregrinus ob laborem, ob paupertatem, ob non permanentiam, ob remotionem à patria. Ps.114. V. *Peregrinus.*
106. Hominis potior pars est liberum arbitrium ob aeternitatem quam participat, & majestatem, qua est superior omnibus. Ps.114.
107. Homini quare datum est præceptum naturæ, & disciplinæ. Psalm. 116. Vid. *Præceptum.* num.3.
108. Hominis via est tortuosa, quia ignota, quia laboriosa, & periculosa. Psalm.118. n.1. Vid. *Via.* n.1.
109. Hominis schola perfectionis, scilicet veritatis, & virtutis proponitur. Psalm. ibid. Vid. *Schola.* n.2.
110. Homo volens Deo servire quomodo patiatur à se, à Mundo, à Diabolo oppositiones. Ps.118. n.10.
111. Homo quis dicatur à Deo expulsus. Ps.118. n.10. Vid. *Dei varia.* n.108. Vid. *Infrà.* n.121. & 145. Vid. *Suprà.* n.90. Vid. *Homo ad Peccatum.* num.41.
112. Hominis vita est militia super terram. Ps.118. n.81.
113. Homo ad nihilum redigitur vel per gratiam, vel per culpam, vel per miseriam. Psalm.118. num.114.
114. Hominis iudicium triplex ante Confessarium, Angelum, & Deum. Ps. ibid.
115. Homini qualiter reintegrata fuerunt sublata à peccato. Ps.118. n.176.
116. Hominis suscitatio spiritualis qualiter fiat. Ps.122. V. *Infrà.* n.124.
117. Effectus gratiæ in homine quales. Ps.127. V. *Gratia effectus.*
118. Homini arma spiritualia exhibentur contra persecutores. Psalm. 128. Vid. *Infrà.* n.153.
119. Hominis perfectio quomodo stet in vi-
- ctu sobrio, in sensu pio, & in actu iusto Psalm.150.
120. Hominum carnem macerantium tria sunt genera: vel enim patiuntur, & non poenitent, sicque portant crucem Diaboli: vel patiuntur pro culpa poenitentes, estque crux iustorum; vel absque culpa, estque crux Christi. Psalm.21.
121. Homo tripliciter à Deo derelinquitur. in Thren. c.1.n.3. V. *Suprà.* n.111.
122. Homo tria debet Deo, scilicet reverentiam, obedientiam, & patientiam.
Item tria proximo, posse, nosse, & velle. Psalm.71.
123. Homo debet sustinere à Deo flagella, à proximo contumelias, & à Diabolo percussiones tentationum. Ps.118. n.121.
124. Homo quomodo suscitatus interiùs à Deo. Ps.122. V. *Suprà.* n.116.
125. Homo debet se exercere ad puritatem, æquitatem, & pietatem. Ps.118. c.1.v.i.
126. Homo, vel est in potestate Dei: vel Diaboli. in Luc. c.11.n.20. V. *Infrà.* n.131. & 135. V. *Dei varia.* n.5. & 125. Vid. *Homo ad peccatum.* n.1.
127. Hominis cor quare non potest impleri his terrenis rebus. in Luc. cap.12. n.16. & serm.1. Dom.2. post Pent. & ser.3. de B. Virg.
128. Homo terrenus, & cœlestis qualiter differant. in Luc. c.12. n.22.
129. Hominis sollicitudo qualis debeat esse. in Luc. ibid.
130. Homo est dispensator, reddetque rationem Deo de dispensatione. in Luc. cap.12. n.43 & c.16. n.1.
131. Homo est domus Dei, vel Diaboli. in Luc. cap.12. n.51. sicque vel adhæret Deo vel Diabolo. in Luc. cap.16. n.13. & ser.1. ser.4. Pasch. V. *Suprà.* n.126.
132. Hominis ad perfectionem tendentis status multiplex. in Luc. cap.13. n.9. Vid. *Perfectio.* num.39.
133. Hominis iusti corpus est templum: Peccatoris verò est sepulchrum. in Luc. c.11. n.44. & ser.4. Dom. Palm. & ser.3. ser.2.
134. Homines pauci salvantur. in Luc. cap.13. n.24. V. *Solus.*
135. Homo non potest servire simul Deo, & Diabolo. in Luc. c.16. n.13. V. *Suprà.* n.125.
136. Homo quomodo potest surgere ad amorem Dei. in Luc. c.16. n.9. V. *Dei amor.* n.21.
137. Homo quilibet debet esse Rex, & committere bellum spirituale. in Luc. cap.14. n.31. V. *Rex.* n.4.
138. Homo quare tenetur Deo servire. in Luc. cap.17. n.9. V. *Dei amor.* n.42.
139. Homines quinam habent potestatem Dei filii fieri. in Io. c.1. n.12. qualis dignitas hæc. ibid. V. *Dei varia.* n.5. & 125.
140. Homines quomodo Dii appellantur. in Io. c.10. n.35. V. *Dii.* n.4.
141. Homo qualiter lavandus spiritualiter. in Io. c.13. n.10. & col.59. & 60. V. *Lavare.*
142. Homo renascitur multipliciter bene, & male. in Ioan. col.15.
143. Humani generis status in adventu Filii Dei qualis. in Io. col.84.
144. Hominis qualis dignitas esse amicum Dei. in Ioan. col.69. V. *Amicus.* n.30.

145. Qualis felicitas esse cum Deo, & qualis infelicitas esse sine eo. in Ioan. col.78. V. *Suprà*. n.90. & 111.
146. Qualis libertas filiorum Dei. in Io. col.43. V. *Libertas*. n.36.
147. Hominis unius salutem magis Deus æstimat, quàm perditionem omnium animalium. in Luc. c.8. n.34.
148. Hominum amantium veram paupertatem, & cupidorum differentię assignantur. in Luc. c.18. n.23.
149. Homo quandiu est in via potest saluari. in Io. c.12. n.40.
150. Homo debet omni tempore fructus facere bonos, alioquin subiacet maledictioni datæ à Christo ficulneæ. in Luc. cap.3. n.9. & serm.3. Dom. Pas.
151. Quomodo concipiatur, & nascatur Deus, & proficiat in corde hominis. Psalm. 138. Vid. *Nativitas*. n.8.
152. Homo quò plus ad Deum accedit, eò se infirmiore cognoscit. ser.2. Dom. in die Cin.
153. Hominis Christiani promissiones factæ in baptismo expenduntur. serm. 1. Dom. 1. Quadrag. Eius arma quænam. serm.3. Dom.1. Quadrag. V. *Suprà*. n.118. & V. *Arma*. n.1.
154. Hominis non peccantis, & pœnitentis excellentiæ. serm. 3. ser.2. Pasch. & serm. 1. ser.3. Pasch.
155. Hominum bonorum pax qualis. ser.3. ser.3. Pasch.
156. Hominum societas bona, & mala, in mundo, in iudicio, & in cœlo. serm.1. ser.4. Pasch. & serm.2. ibid.
157. Homini quæ bona ex latere Christi provenierint. serm.4. in oct. Pasch. Vid. *Christus in Cruce*.
158. Homo quare ad Deum, & ad Sanctos debet recurrere. serm.3. in Rogat.
159. Homo juvatur ab Angelis in vita, & in morte. serm.4. in Ascens.
160. Homo instruitur circa orationem ad Deum exhibendam. ser.1. Dom.4. post oct. Pasch. & serm.1. & 3. in Rogat. Vid. *Oratio*. n.4.
161. Homo debet præsentare suam conscientiam mundam Deo. serm.2. Dom. in fr. oct. Ascens.
162. Quanta infania hominis mundani tristantis ob amissionem temporalium non verò ob amissionem spiritualium, & gratiæ Dei. serm.3. ser.2. Pent.
163. Homo vel est equus Dei, vel Diaboli. ser.7. in Pent. V. *Equus*.
164. Homo quàm districtè in morte examinabitur de custoditione thesauri gratiarum. serm.3. ser.2. Pent. & serm. 2. Dom. 8. post Pent. & serm.3. Dom.9. post Pent. & serm.1. Dom.18. post Pent. & serm.1.2.3. & 4. Dom. 22. post Pent. Vid. *Anima in exitu*. Vid. *Mors*. Vid. *Suprà*. n.196.
165. Homines sequuntur Dominum in mundo per sanctam conversationem: in morte: in iudicio, & in cœlo. ser.1. ser.3. Pent.
166. Homines cruce signati per pœnitentiam quomodo militant, & sequuntur Christum. ser.1. ser.3. Pent. & ser.3. in Trinit.
167. De insidijs, & retribus, quas Dæmones aucupes, venatores, & latrones tendunt ad decipiendas animas. serm.2. ser.3. Pent. Vid. *Diaboli tentationes*. num.48. Vid. *Infrà*. n.184. Vid. *Homo ad peccatum*. n.77.
168. Trahitur ad Deum homo verbo Dei, oblatione præmii, obligatione præcepti, & exhibitione præcepti, & comminatione supplicij. serm.1. ser.4. Pent. & serm.2. Dom. Trinit. & ser.1. Dom.2. post Pent. & ser.1. Dom.8. post Pent. Vid. *Dei varia*. n.197. & 186.
169. Deus trahit hominem ad bonum; Diabolus ad malum: homo ad utrumque. ser.2. ser.4. Pent.
170. Hominis scandalum præbentis miseriæ exponuntur. ser.2. ser.3. Pent. & ser.2. ser.4. Pent. V. *Scandalum*.
171. Homo bonus signatur in fronte nomine Jesu; malus nomine, & charactere Diaboli. ser.1. Dom. Trin. V. *Iesus*. V. *Character*.
172. Benedicit hominem Deus benedictione gratiæ, & gloriæ: Item Diabolus benedictione pessima: Item est unctio Diaboli, qua homines sibi consecrat. serm.3. Dom. Trin. Vid. *Benedictio*.
173. Benedicentur à Deo homines pœnitentes, offerentes seipfos, militantes, & nubentes, seipfosque consecrantes per virginitatem, & castitatem. ser.4. Trinit.
174. Invitantur homines ad opera misericordiæ. ser.1. Dom.1. post Pent. & ser.2. & 3. & ser.5. Dom.8. post Pent.
175. Hominis gratuita vocatio à Deo facta expenditur. serm.1. Dom.1. post Pent.
176. Homo invitatur ad remissionem injuriarum exemplo Christi. serm. 1. Dom. 1. post Pent.
177. Eadem mensura, qua homo mensus fuerit homini, à Deo remetietur. ser.3. Dom.1. post Pent. Vid. *Mensura*. n.12.
178. Qui sunt homines cæci, claudi, pauperes, & debiles, qui introducuntur ad cœnam gratiæ, & gloriæ. ser.4. Dom.2. post Pent.
179. In ove inventa à Christo intelliguntur homines electi servientes Deo. ser.1. Dom.3. post Pent.
180. Invenit Deus homines malos ad perdendum. ser.1. Dom.3. post Pent.
181. Humanum genus figuratum est in Lazaro quadriduano. ser.1. Dom. ibid.
182. Vocat Deus homines in prima vigilia pœnitentiæ: in secunda juventutis: & in tertia senectutis. ser.1. Dom.3. post Pent. Et per tres annos. serm.2. Dom.7. post Pent. Vid. *Vocatio*.
183. Hominum multitudo expenditur in malo, & in bono. ser.2. Dom.4. post Pent.
184. Homines tanquam pisces capiuntur à Deo, & à Diabolo. serm. 3. Dom. 4. post Pent. & serm.4. Dom.11. post Pent. Vid. *Suprà*. n.167. V. *Pisces*.
185. Homo homini qualiter reconciliari debet. ser.3. & 4. Dom.5. post Pent.
186. Hominis indigentia corporalis, & spiritualis, expenditur. ser.1. Dom.6. post Pent.
187. Homini quænam dispositio requiratur ad gratias Dei recipiendas. ser.1. ibid.
188. Homini multiplex misericordia exhibetur, scilicet, in hac vita, in morte, in Purgatorio, & in Cœlo. ser.3. Dom.6. post Pent.
189. Saturitas spiritualis, & temporalis hominum expenditur. ser.4. Dom.6. post Pent.

190. Homo quomodo arbor bona, & mala sit. serm. 1. Dom. 7. post Pent.
191. Citat Deus homines ad curam cœlestem verbo prædicationis, beneficii, & flagellis. ser. 1. Dom. 8. post Pent.
192. Homo quomodo est villicus Dei, cui commissa sunt bona. serm. 2. Dom. 8. post Pent. & ser. 2. de S. Thoma. V. *Villicus*.
193. Homo quadruplicem amicum habet, scilicet Deum, Angelum, hominem, & Diabolum, & quomodo. serm. 4. Dom. 8. post Pent.
194. Homo est Civitas mystica Dei, vel Diaboli. ser. 1. Dom. 9. post Pent.
195. Homo suadetur ad flendum exemplo Christi. ser. 1. Dom. 9. post Pent.
196. Hominis angustia in morte expenduntur. ser. 3. Dom. 9. post Pent. V. *Anima in exitu*. Vid. *Suprà*. n. 164.
197. Homo stare debet ad serviendum Deo, acquiescendum Angelo Custodi, ad subveniendum proximo. ser. 1. Dom. 10. post Pent.
198. Homo meretur propitiationem à Deo per veram confessionem, per fraternam condonationem, per devotam orationem, & per elemosynæ erogationem. serm. 2. Dom. 10. post Pent.
199. Multiplex descensus hominum expenditur in bonum, & in malum. serm. 3. Dom. 10. post Pent.
200. Aperire debet homo oculos ad credendum, os ad loquendum utiliter, manus, ad subveniendum proximo. ser. 1. Dom. 11. post Pent.
201. Homini remedia contra vulnera peccatorum data fuerunt. ser. 4. Dom. 12. post Pent.
202. Homo licet turpiter non expendat pecuniam donorum Dei, tamen eam otiosam tenens damnatur. serm. 3. Dom. 13. post Pent.
203. Homo quomodo Deum cognoscere, Deo servire, ad Deum ascendere possit. ser. 1. Dom. 14. post Pent.
204. Hominis principatus qualis esse debeat. ser. 1. Dom. 16. post Pent.
205. Hominis spiritualis status, & gradus varii ad ascendendum ad Deum exponuntur. ser. 2. Dom. 16. post Pent.
206. Homo ut cognoscat Dei amore quatuor signa debet perpendere. ser. 1. Dom. 17. post Pent. Item sex signa etiam exponuntur. ser. 3. Dom. 17. ibid.
207. Hominis lectus concupiscentiæ, conscientia, pœnitentiæ, & sapientiæ. ser. 3. Dom. 18. post Pent.
208. Quali veste debet vestiri homo, ut ad convivium cœleste introducat. serm. 3. Dom. 19. post Pent.
209. Homines quinam electi à Deo, ab Angelis, ab hominibus, & à Diabolo. ser. 4. Dom. 19. post Pent.
210. Horæ laborantium in vinea adaptantur ætatibus hominis. ser. 3. Dom. 20. post Pent.
211. Quid exigat Deus ab homine. serm. 3. Dom. 22. post Pent.
212. Homo quomodo dicitur Aquila ascendens ad cœlum. serm. 3. Dom. 24. post Pent. Vid. *Aquila*.
213. Hominis recta ordinatio ad Deum, ad se ipsum, & ad proximum proponitur. serm. 2. de S. Marco.
214. Hominis adversarius in via est bonus Angelus. serm. de Sanct. Michael.
215. Hominis beatitudo corporis, & animæ in hac, & in futura vita qualis. serm. 5. de Apost.
216. Homo justus dicitur propriè vir, & quare. serm. 1. de uno Confes.
217. Homo vir simplex, & rectus quis sit. serm. ibid.
218. Homo habet in se, unde humilietur. serm. 4. de uno. Confes.
219. Hominis munditia consistit in mente, in carne, & in exteriori conversatione. serm. 1. de una S. Virg.
220. Homo cœlum æreum est, in quo generantur tonitrua, coruscationes, fulgura, grandines, nives, & pluvia diversorum peccatorum. serm. 1. de B. Virg.
221. Hominis individua singula habent diversas perfectiones, tam in genere naturæ, quàm gratiæ. serm. 2. de B. Virg. & op. Stim. p. 3. cap. 9.
222. Hominum perfectiones, & gratiæ coadunatae fuerunt in B. Virgine. serm. 2. de B. Virg. V. *Maria gratia*. V. *Maria varia*.
223. Homo ad salutem suam indiget scientia salutari, & gratia multiplici. serm. 1. de Angelis.
224. Homo suadetur ad vigiliis pro Domino. serm. 4. de Ang. V. *Vigilia*. n. 2.
225. Hominibus orantibus Angeli assistunt. ser. 4. de Ang.
226. Hominis animæ sanctificatio qualiter fiat ad modum consecrationis Ecclesiæ. serm. 1. de dedic. & ser. 3. ibid. V. *Gratia effectus*.
227. Hominum septem genera in iudicio durissimè judicabuntur. ser. 2. de dedic. Eccl.
228. Homo de Deo scire debet quinque, scilicet, potestatem, veritatem, bonitatem, voluntatem, & severitatem. serm. 4. Dom. 4. post oct. Pasch.
229. De Homine Deus præcipuè advertit adversa quæ patimur, necessaria quibus indigemus: tempora quæ timemus, merita quæ habemus, & stipendia, quæ recipimus. serm. 4. Dom. 4. post oct. Pasch.
230. Hominis infidelitas in Deum exemplo fidelitatis irrationalium. V. *Animal*. n. 43.
231. Homines omnes habent diversitatem facierum, sicut & diversitatem viarum perfectionis. V. *Perfectio*. n. 39.
1. Homo malus potius vult subesse Diabolo, quàm Deo. l. 2. d. 5. a. 2. q. 1. ad arg. V. *Homo ad Deum*. n. 126. V. *Peccati effectus*.
2. Homo per peccatum fit similis bestiis. l. 2. d. 24. p. 2. dub. 3. V. *Infra*. n. 79.
3. Homo malus duo importat, scilicet, naturam, quæ est bona, & malitiam, quæ est mala. l. 2. d. 34. dub. 4.
4. Homo peccator quo sensu dicitur resistere voluntati Dei. l. 2. d. 35. a. 1. q. 3. ad arg.
5. Hominis inclinatio ad malum in quo fundatur. l. 2. d. 39. a. 1. q. 1. ad 3. & op. Brev. p. 5. cap. 2. naturaliter inclinatur ad excellentiam, sufficientiam, & lætitiā: primum est superbiæ: secundum avaritiæ: tertium gulæ: Hæc fuerunt in Eva. l. 2. d. 22. a. 1. q. 1. corp.
6. Humani generis ruina incohata est per mulierem, & per virum consummata. lib. 3. d. 12. a. 3. q. 1. ad 1.
7. Homini

Homo in ordine ad peccatum.

7. Hominis vetustas, vel homo rectus duo importat, scilicet, culpam, & pœnam. l.3.d.15. dub.1.
8. Hominis naturæ lapsæ status importat defectus. l.2.d.15.dub.2.
9. Homo venundatus est, ut faceret malum, fecitque se servum peccati. l.3.d.19.dub.4.
10. Homo quomodo per peccatum meretur separari in æternum à Deo. lib.3. d.20. art.1. q.1.ad 4.
11. Homo, quia est faciens malum, dicitur malus non vero quia facit bonum, sed quia habet gratiam gratum facientem. lib.4. d.15. p.1.a.1. q.2. ad 2.
12. Hominis peccatum originale. Vid. *Peccatum originale*.
13. Homo ob peccatum dicitur mortuus. lib.4. d.14.p.2. a.2. quæst.3. ad arg. & op. Brev. p.5. cap.3. & 4.
14. Homo ægrotus spiritualiter quis sit. op. Brev. p.6. cap.1.
15. Homo incapax Sacramentorum quis sit. op. Brev. p.6.c.5.
16. Hominis vulnera spiritualia per peccatum contracta quænam, op. Cent. p.2.fec.1.
17. Hominis casus faciunt eum humiliari. op. d.7.don.c.4.
18. Hominis Christiani mali vita qualis. op. Phar. l.1.c.1.& c.9. & 10.
19. Hominis infelicitas post peccatum qualis. op. de ternar. pec. c.3.
20. Quomodo peccans facit contra rationem. op. de ternar. pec. c.7.
21. De homicidio. V. *Homicidium*. op. de dec. præc. & op. de prof. relig. p.1.c.46.
22. Hominis relinquentis per peccatum pretiosa pro vilibus qualis insania. op. 25. memorialia.
23. Homo quam facilis ad seducendum, debilis ad resistendum, & fragilis ad operandum. op. Sol. cap.3.
24. Homo quam stultus sequendo magis mundum, quam Christum. op. Stim. p.1. cap.1. & p.3.c.19.
25. Hominis defectus ex peccato enumerantur. op. de prof. relig. lib.1. c.9. & 11. 13. & seq. scilicet, ignorantia, concupiscentia, malitia, & infirmitas. &c.
26. Homo habet in se unde committat omnia peccata. op. de prof. relig. p.1.c.2.
27. Hominis infirmitates spirituales enarrantur, eorumque curatio. serm. 7. Hexaem. & Pf. 113. & in Ioan. col. 24. & serm. 1. Dom. 4. Quadrag. & serm. 1. & 2. Parasce. & serm. 3. Dom. 3. post oct. Pasch. & serm. 3. Dom. 14. post Pent. & serm. 4. Dom. 18. post Pent. & serm. 1. Dom. 20. post Pent.
28. Homo quibus gradibus à Deo recedat. Pf. 1. V. *Infirmitas*. n. 12.
29. Hominis per peccatum miseriæ enarrantur. Psalm. 30.
30. Hominis vitia ad tria capita reducuntur, remediaque assignantur. Pf. 36. & Pf. 90.
31. Homines varii transeuntes flumen vitiorum. Psalm. 65.
32. Hominis miseria est in potentia peccandi, & impotentia resurgendi. Pf. 77.
33. Homo quilibet peccans ejicitur de Paradiso mysticè. Pf. 77.
34. Hominis natura quomodo per peccatum depravata. Pf. 85.
35. Homo malus dicitur Antichristianus. Pf. 90.
36. Hominis tres inimici, à quibus tria genera peccatorum, scilicet, carnalia, sæcularia, & spiritualia. Pf. 105.
37. Hominem tria impediunt in præsentia, scilicet, ignorantia, difficultas, & concupiscentia: prima respicit rationem: secunda voluntatem: tertia voluptatem. Pf. 106.
38. Homo redigitur ad nihilum per culpam. Pf. 118. n. 114.
39. Hominis casus, & resurrectio qualiter fiat. Pf. 118. n. 114.
40. Homo mala potest sustinere à tribus, scilicet à Deo, à proximo, & à Diabolo. Psalm. 118. num. 122.
41. Homo quisnam dicatur à Deo expulsus per peccatum. Psalm. 118. n. 10. V. *Homo ad Deum*. num. 108.
42. Hominis miseriæ ante adventum Salvatoris. Psalm. 118. cap. 10. vers. 12. & in Luc. cap. 18. num. 35. & serm. 4. in Nativ. & serm. 1. & 2. in Parasce.
43. Effectus concupiscentiæ in homine. Pf. 127. V. *Concupiscentia*.
44. Hominis varia præcipitia spiritualia exponuntur. in Thren. c. 1.
45. Hominis causa cum Diabolo judicata à Christo. in Thren. c. 3.
46. Peccatum quandoque est supra nos, vel sub- tus nos: vel intra, vel ante. Pf. 50.
47. Homo ad terrena mentem flectens, de patria in exilium vadit. Pf. 1.
48. Hominis vanitas quadruplex, scilicet, superbiæ, avaritiæ, luxuriæ, & sapientiæ mundanæ. In Ecclen. Proem.
49. Homo cadit peccando à libertate, ab Angelorum societate, à Dei visione, quæ recuperantur per sui abnegationem tollendo Crucem suam, & sequendo Christum. Psalm. 118. n. 120.
50. Homo pervertitur per malas cogitationes, locutiones, & operationes. in Ecclen. cap. 1. num. 13.
51. Homo sibi indulgens aliis crudelis, abominabilis Deo. in Luc. c. 11. n. 46.
52. Homo vel est in potestate Dei, vel Diaboli. in Luc. c. 11. n. 20.
53. Hominis interitus causæ duodecim enarrantur. in Luc. c. 13. n. 3.
54. Hominis peccatoris corpus est sepulchrum fœtens: Justus vero est templum. in Luc. c. 11. n. 44. & ser. 4. Dom. Palm.
55. Homo quando peccavit, dicitur perdita ovis. in Luc. c. 15. n. 3.
56. Homo quomodo dicitur consumere substantiam Patris. in Luc. c. 15. n. 12.
57. Homo quisnam dissipat bona Patris. in Luc. c. 16. n. 1.
58. Homo quomodo per adversitates, & prosperitates ruat in interitum. in Luc. c. 21. n. 24.
59. Homo quomodo cribratur à Diabolo. in Luc. c. 22. n. 32.
60. Hominis miseriæ enumerantur. in Luc. c. 3. num. 33.
61. Hominis deficientia in bonis spiritualibus exponitur. in Io. col. 5.
62. Hominis voluptuosi, & carnalis proprietates

- quales, & miseræ. in Io. col. 12.
63. Aliqui homines sunt peiores Diabolo. in Luc. c. 4. n. 33.
64. Sex genera hominum malorum, scilicet, timidi, pigri, stolidi, superbi, blasphemii, & maligni. Pf. 31.
65. Hominis miseræ ob originalem culpam enarrantur. ser. 2. Dom. 2. Adv.
66. Hominis calamitates in ingressu in hanc vitam, & in egressu ab ea. ser. 2. in Vig. Nat.
67. Hominis pugna contra Diabolum, mundum, & carnem. ser. 2. in vig. Nat.
68. Hominum mundanorum lætitia qualis. ser. 2. Dom. infr. oct. Nat.
69. Hominum bona seminatio sæpè suffocatur à vitis. ser. 4. Dom. 4. post Epiph.
70. Homo quisnam Dei inimicus. ser. 1. Dom. 1. Quadrag.
71. Damna illata homini à Diabolo per peccatum mortale. ser. 1. & 2. Dom. 3. Quadrag. & op. de Resur. à pec.
72. Peccans, & pœnitens est homo non pœnitens est Diabolus: non peccans est Angelus. ser. 3. ser. 2. Pasch. & ser. 1. ser. 3. Pasch.
73. Homo continuè obsidetur à Dæmone in vili castello corporis. ser. 3. rogat.
74. Homo mendax est Christianus malè vivens. ser. 2. Dom. infr. oct. Ascens.
75. Homo malus est eques Diaboli. serm. 7. in Pent.
76. Vitia sunt ædificia Diaboli: peccata sunt Dæmones, quæ Spiritus Sanctus incendiarius Cœlestis suo igne cremat. ser. 3. ser. 2. Pent.
77. Agitur de insidiis, & retribus quas Dæmones, & homines tamquam aucupes venatores, & latrones tendunt animabus. serm. 2. ser. 3. Pent. & ser. 3. Dom. 4. post Pent. & ser. 4. Dom. 12. post Pent. V. *Diaboli tentationes.* n. 49. V. *Homo ad Deum.* n. 167.
78. De benedictione Diaboli, & unctione, qua suos consecrat. ser. 34. in Trin. & ser. 3. Dom. 19. post Pent.
79. Per peccatum anima assimilatur pluribus bestiis. ser. 2. Dom. 1. post Pent. Vid. *Suprà.* n. 2. V. *Peccati effectus.* n. 51.
80. Hominis perditio expenditur in culpa originali, in actuali in se, vel per malum exemplum, in aliis, in morte corporali, in damnatione æterna. ser. 2. Dom. 3. post Pent.
81. Homines tamquam pisces capiuntur à Diabolo retribus suis. ser. 3. Dom. 4. post Pent.
82. De ingratitude, & inobedientia hominum ad Deum. ser. 1. Dom. 8. post Pent.
83. Hominis lingua quomodo ligatur à peccato. ser. 2. Dom. 11. post Pent. ligatur & in anima, in pedibus, in manibus, in collo. ser. 3. Dom. 11. ibid.
84. Homo quomodo ab Hierusalem descendens in Hierico incidit in latrones, scilicet, Dæmones. serm. 4. Dom. 12. post Pent.
85. Homo peccator est leprosus corde, ore, & opere. ser. 1. Dom. 13. post Pent. & ser. 2. seq.
86. Quibus gradibus peccator ad effectus damnationem. ser. 1. Dom. 15. post Pent.
87. Peccatum est mors animæ. ser. 2. Dom. 15. post Pent. & ser. 3. ibid.
88. Peccata dicuntur debita hominis, quæ faciunt ipsum debitorem eorum, quæ non potest solvere: unde ad eorum veniam requiritur hæc conditio, scilicet, sicut & nos dimittimus &c. serm. 4. Dom. 16. post Pent.
89. Peccatores sunt Lunatici, ægri, dæmoniacy, paralitici. serm. 1. Dom. 18. post Pent. & serm. 3. ibid.
90. Peccatores sunt Diaboli electi. ser. 4. Dom. 19. post Pent.
91. Homo iniquus in corde, ore, & opere quis sit, & quàm abominabilis Deo. ser. 4. Dom. 21. post Pent.
92. Peccata externa signa sunt, quod cor est vacuum Deo. ser. 3. de B. Virg.
93. Hominis qualis cæcitas naturalis in cognitione cœlestium. ser. 1. de Ang.
94. Homines mali qualiter ædificant mysticè Civitatem Babylonis. ser. 2. de dedic.
95. Hominis prævaricatio ab homine sumpsit exordium ut à principali auctore: à Diabolo ut à suggerente. l. 3. d. 2. a. 1. q. 2. ad arg.
1. Hominis vanitas consistit in sui esse de non esse, & in tendentia ad non esse per culpam. *Varia.* Prolog. l. 1. Sent.
2. Homo an possit scire an odio, vel amore sit dignus. l. 1. dub. 4. in Prol. V. *Homo ad Deum.* num. 6.
3. Homo non potest cogitare Deum non esse. l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2.
4. Hominum defectus ad quatuor capita reducuntur, scilicet, mori, falli, miserum esse, & vinci. l. 1. d. 42. dub. 3.
5. Homo hominem magis odit, quàm serpens serpentem ob vim electivam. lib. 2. d. 6. a. 1. q. 2. ad arg.
6. Homini Deus providit in omnibus, contra fomitem dat synderesim: contra Diabolum bonum Angelum, & suam gratiam. l. 2. d. 6. a. 2. q. 1. ad arg. V. *Dei providentia.*
7. Homini quare datus est locus distans à gloria, & terminus præfixus morandi in terra. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
8. Homo quomodo est Dominus actuum suorum. l. 2. d. 7. ibid. q. 2. ad arg.
9. Homo pictus, & verus conveniunt æquivocè. l. 2. d. 16. dub. 4.
10. Homo si steteret alia pars mundi præter Paradisum voluptatis, superfluisset, inservissetque bestiis. l. 2. d. 17. dub. 2.
11. Hominis superfluitates corporales quænam sint, & ad quid inserviant. l. 2. d. 20. a. 1. q. 2. & l. 4. d. 44. p. 1. a. 1. q. 2.
12. Homo quid teneatur scire, & discere. lib. 2. d. 22. a. 2. q. 2.
13. Homo quare non debuit fieri impeccabilis. lib. 2. d. 23. a. 1. q. 1. & op. de ternar pec. c. 6. & 7. Et inexpugnabilis. l. 1. d. 43. dub. 1. & l. 2. d. 23. dub. 1. & seq. & art. 1. quæst. 1. & 2. & op. Brev. part. 3. cap. 1.
14. Hominem tentari quàm congruum fuit. lib. 2. d. 23. a. 1. q. 2. corp. an possit appetere tentationes. l. 2. d. 23. a. 1. q. 3.
15. Homo vnus est magis dispositus altero, & habilis ad scientiam, vel artes, vel ad alia exercitia idque provenit principaliter ex ordinatione Dei: minus principaliter ex anima, & temperamento corporis. l. 2. d. 32. dub. 6.
16. Homo duplex est, scilicet exterior estque corpus cum vitibus animæ sensitivis: Interior est spiritus rationalis, secundum quem anima habet circa cælestia elevari. l. 2. d. 24. p. 2. dub. 3.

- & Pf. 41. & Pf. 105. & Pf. 118. c. 9. v. 12.
17. Humana natura tota corrupta est in Adam, & quoad pœnalitatem, & quoad culpabilitatem, & quomodò. l. 2. d. 3. a. 1. q. 2.
18. Quid sit de veritate corporis humani, quod ordinetur ad resurrectionem. l. 2. d. 30. a. 3. q. 2. corp.
19. Caro secundum materiam est, quæ additur per nutritionem ad carnem secundum speciem: hæc enim est illud humidum radicale, quod in ventre matris desumitur. l. 2. d. 30. a. 3. q. 4.
20. Quare vnus homo crescit magis altero. l. 2. d. 30. a. 3. q. 2.
21. In resurrectione homines resurgent in ea quantitate molis, ad quam futuri erant per virtutem carnis secundum speciem, si vixissent. l. 2. d. 30. a. 3. q. 2. V. *Resurrectio. V. Homo ad Deum.* num. 44.
22. Hominis humidum radicale quodnam sit. l. 2. d. 30. a. 3. q. 2. V. *Humidum.*
23. Homo quomodò haberet in se speciem, ordinem, & modum. l. 2. d. 35. a. 2. q. 1. corp.
24. Homo non dicitur pater vermis, licet ex eo generetur, quia non est similis in natura. l. 3. d. 4. cub. 2.
25. Hominis defectus quales sunt naturales, quales supernaturales. l. 3. d. 15. a. 1. q. 2. corp.
26. Homo trahit defectus naturales à parentibus per propagationem. lib. 3. dist. 15. art. 1. q. 3. corp.
27. Hominis quadruplex status in communi datur, scilicet innocentia, naturæ lapsæ, & in gratia, & naturæ assumptæ: qui tamen reducuntur ad duos status, scilicet viæ, & gloriæ. l. 3. d. 16. dub. 4. & l. 3. d. 13. a. 2. q. 3. & l. 3. dist. 12. a. 2. q. 1. & Pf. 80.
28. Homo habet necessitatem patiendi tum ratione culpæ: tum ratione compositionis ex contrarijs: tum ob defectum virtutis. l. 3. d. 16. a. 1. q. 3. corp.
29. Homo mortuus non est homo, nisi cum diminutione. l. 3. d. 22. a. 1. q. 1. corp.
30. Homo in se habet duos populos, scilicet motus rationales, & brutales. l. 3. d. 39. a. 3. q. 3. ad 1.
31. Homini pœnalitates quare datæ, aliæque sunt contractæ, aliæ inflictae. l. 4. d. 4. p. 1. art. 1. q. 2. corp. & a. 2. q. 2. ad 2. & op. Brev. p. 4. c. 8. V. *Christi defectus.* n. 12.
32. Hominis tres status considerantur, in vtero, extra vterum infans, & adultus. l. 4. dist. 6. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
Sex eius ætates enumerantur, infantia, pueritia, adolescentia, iuventus, virilitas, & senium. l. 4. distinct. 40. dub. 3. V. *Ætas.* V. *infra.* num. 77.
33. Homo est rex animæ suæ. l. 4. d. 14. p. 2. dub. 6.
34. Humani corporis quantitas virtutis se extendit, quàm virtus augmentativa. l. 4. d. 44. part. 1. dub. 3.
35. Quædam proprietates hominis respiciunt corpus, quædam animam, & quædam coniunctum. l. 4. d. 42. a. 2. q. 1. ad 3.
36. In corpore humano aliquid dicitur vivere, vel quia recipit influentias vitæ, vt caro: secundò quia disponit ad vitam, ut spiritus, & humor: tertio capilli: & vngues &c. quia ortum habent à vita, & ab ipsa conservantur. lib. 4. distinct. 44. part. 1. art. 1. quæstione 1. ad 3.
37. Capilli, vngues &c. decorant corpus hominis, & ideo resurgunt cum homine. l. 4. dist. 44. p. 1. a. 1. q. 2.
38. Humanum corpus dicitur essentialem ordinationem ad animam: ob id etiam ad incorruptibilitatem, & resurrectionem ex ordinatione divina. ibid. a. 2. q. 1. corp.
39. Humani corporis deformitates aliæ qualitativæ, aliæ quantitativæ. l. 4. d. 44. p. 1. a. 3. quæst. 1. corp.
40. Homo si est partim bestia: si pars principalis erit hominis, habebit animam rationalem. l. 4. d. 44. p. 2. dub. 2.
41. Homo bimebris, si habet plures partes principales, habebit plures animas rationales. l. 4. d. 44. p. 2. dub. 2.
42. Hominis appetitus quomodò satiari possit. l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 2. corp. quomodò possit appetere bona naturalia. op. de resur. à pecc.
43. Hominis privati, & Iudicis qualis debet esse differentia in puniendo offensas. l. 4. d. 46. art. 2. q. 4. ad 4.
44. Homo: iste terminus, vt sic, quomodò supponit an confusè, an distributivè, an singulariter. l. 1. d. 4. dub. 5.
45. Homo, & non homo quomodò opponantur. l. 3. d. 22. a. 1. q. 2. ad arg.
46. Homo nullo auctore factus est deterior. lib. 2. d. 34. dub. 1.
47. Homo per timorem, & amorem quomodò movetur. op. Brev. in Procem.
48. Homini data est mulier in adiutorium. op. Brev. p. 2. c. 10.
49. Hominis oculus triplex cognoscitivus. op. Brev. p. 2. c. 12.
50. Homini datus est duplex liber creaturarum ad cognoscendum Deum. op. Brev. p. 2. c. 11. & p. 3. c. 4.
51. Hominis voluntates plures enumerantur. op. Brev. p. 4. c. 8.
52. Hominis membra inservientia sensibus quæ. op. Brev. p. 6. c. 11.
53. Homini datus est duplex sensus, motus, bonum, præceptum, & quadruplex adiutorium. op. Cent. p. 3. sec. 26.
54. Homo in hoc mundo est extra locum suum. op. de ternar. pec. c. 7.
55. Homo qualiter debeat esse vt Asinus. ser. 23. Hex. & Pf. 72.
56. Homo statim ac natus est, primò quærit delectationem secundum gustum, deindè circa tactum: vnde primò appetit manducare, deindè pecuniam. ser. 5. Hex.
57. Hominis sanitas in quo consistit. ser. 6. Hex. & Pf. 113.
58. Hominum multiplex genus. Pf. 1. & Pf. 13. & Pf. 27. & Pf. 31. & Pf. 37. & Pf. 113. & Pf. 118. n. 33. & c. 10. v. 8. & 85. & in Luc. c. 19. n. 27.
59. Homo quomodò est folium, arbor, & stipula. Pf. 1. & in Luc. c. 13. n. 6.
60. Hominis corruptio multiplex. Pf. 13. & miseria multiplex. Pf. 39.
61. Hominis membra qualiter ab elementis prædominantur. Pf. 13.
62. Homo longus quare raro sapiens. Pf. 41.
63. Hominis vis inveniendi secundum formam est à corde: secundum materiam est à cerebro: ab illo habet quid: ab isto quale. Pf. 41.
64. Hominum varius situs mysticè, scilicet stare, incut

- incuruare in bono , & in malo exponitur. Pf. 56.
65. Homini adaptantur quatuor temporum rationes. Pf. 73.
66. Homines ante diluuium diutiùs vivebant, quàm post , & quare. Pf. 89.
67. Hominis caput , pes , & cor respectu animæ quænam. Pf. 90.
68. Hominis stulticia in quibus consistit. Pf. 91.
69. Hominis felicitas in quatuor consistit in hoc mundo , scilicet in honore , divitijs , iustitia , & filijs. Pf. 111.
70. Hominis indigentia qualis. Pf. 142.
71. Hominis mutabilitas quænam. in Ecclen. cap. 1.
72. Hominum dominium quare , & quàm benè ordinatum. in Ecclen. c. 8.
73. Hominis servitus vnde eveniat. in Ecclen. cap. 12.
74. Homo in hac vita est sicut hospes. in Sap. cap. 5.
75. Homo in Scriptura stat pro bestialiter viventibus. in Luc. c. 6. n. 22. & c. 12. n. 14.
76. Homo comparatur arbori ficus , & quomodo. in Luc. c. 13. n. 6.
77. Hominis ætates quomodo per annos designantur. in Luc. c. 13. n. 6. V. *Suprà*. n. 32.
78. Quis homo nobilis abiens in regionem longinquam. in Luc. c. 19. n. 10.
79. Hominis cæcitas qualis. in Luc. c. 9. num. 4. & seq.
80. Homo quis possit verè dici. in Io. c. 1. n. 8. & collat. 3.
81. Hominis otiositas in quo sita est. op. de 7. itin. æt. Itin. 7. d. 2.
Quænam fuit Adæ , & Luciferi. *ibid.*
Homo factus est , vt opera bona ad finem operetur ultimum. *ibid.*
82. Hominis finis , & perfectio sita est in operatione ordinata ad consequendum suum ultimum finem : ob id quia Adam , & Lucifer defuerunt , hinc defuerunt à propria perfectione. op. de 7. itin. *ibid.*
83. Homines appetunt hæc septem , pecuniam , scientiam , pulchritudinem , dignitatem , potentiam , fortitudinem , & sanitatem. Pf. 104.
84. Hominis triplex oculus spiritualis. op. Brev. p. 3. cap. 12.
85. Homini datum est duplex præceptum naturæ , & disciplinæ : in primo est perceptio , prohibitio , & confessio , estque imperatum intus per naturam : secundum est appositum per doctrinam. Pf. 116. V. *Præceptum*. n. 2.
86. Hominis vanitas est esse ex nihilo , & ad nihilum per se tendere. in Sap. c. 2. n. 2.
87. Hominis finis in via est perfectè quærere veritatem. in Sap. c. 6. n. 16.
88. Hominis defectus ob peccatum reducuntur ad tria capita ; suntque necessitas moriendi , error cognitionis , & defectus affectionis. Pf. 55.
89. Hominis senectus vnde proveniat , eius effectus enumerantur , scilicet debilitas membrorum , canities &c. in Ecclen. c. 12. n. 2. & seq.
90. Hominum alius durus , cui flagellum debetur : alius infirmus , cui olera : alius firmus : & alius parvulus , cui lac. Pf. 124.
91. In Ecclesia tria sunt genera hominum , scilicet non sperantium in vitijs : desperantium in pœnis : & sperantium in meritis. Pf. 27.
92. Homo debet timere tria , scilicet mortem , iudicium , & gehennam. Pf. 83.
93. Homo habet amorem naturalem , animale , & rationalem. Pf. 118. c. 9. v. 12.
94. Homo exterior est servus interioris hominis. Pf. 118. c. 9. v. 12.
95. Homo exterior quomodo dicitur clamare , exclamare , & inclamare. Psalm. 118. cap. 10. vers. 5.
96. Homo dicitur ascendere sursum , & descendere deorsum , & differentia , & convenientia cum animalibus , & cum Angelis. in Ecclen. c. 3. n. 22.
97. Hominis beatitudo in quibus consistat. in Ecclen. proœm.
98. Ex duobus homo fit magnæ auctoritatis , scilicet ex sanæ minorum , & auctoritate maiorum. in Sap. c. 8. n. 10.
99. Homo , Angelus , & Deus docent differenter. ser. 3. Hex.
100. Homo formidat loqui coram multis Peritis , & magnis. in Luc. 12. n. 11.
101. Homo quomodo dicitur vna ovis , & plures. in Luc. c. 15. n. 4.
102. Homo quomodo sit politicus , benevolus , munificus , & magnificus. in Io. c. 9. 54.
103. Homo cum sit liber , & generosus facilius ducitur , quàm trahatur. in Luc. c. 5. n. 3.
104. Septem hominum ætates adaptantur septem diebus creationis. op. Brev. prol.
105. Hominis tres vigiliæ sunt tres partes principales eius vitæ. ser. 4. Dom. 1. Adv.
106. Hominis vana conversatio paternæ traditionis quænam sit. ser. 1. Dom. 1. Adv.
107. Homo est animal mansuetum. l. 3. d. 3. art. 1. q. 5. ad arg.
108. Hominis vilitas qualis. op. de prof. relig. l. 1. c. 27. & l. 2. c. 28.
109. Homo quæ beneficia recipiat ab Angelis. ser. 21. Hex.
110. Homo debet tria timere , mortem , iudicium , & gehennam. Pf. 83.
111. Homo qualiter descendat ab Hierusalem in Hierico. Pf. 118. n. 176.
112. Humana natura quomodo vocatur domus. Pf. 118. c. 1. v. 4.
113. Homo viator quomodo debeat ambulare. Pf. 118. c. 4. v. 6.
114. Hominis facies pulchra notificat , gratificat , & magnificat. Pf. 118. c. 9. v. 7.
115. Hominis viæ quænam tenendæ. Pf. 118. c. 10. vers. 8.
116. Homo potest reprehendi in tribus. Pf. 143.
117. Homo in quibus casibus possit se laudare. Pf. 144.
118. Humana providentia qualis debeat esse. in Luc. c. 12. n. 25.
119. Homo punitur à Deo ob multas causas. in Luc. c. 14. n. 17.
120. Homo dicitur denarius , & secundum ipsius subscriptionem iudicabitur. in Luc. c. 20. n. 24.
121. Homo quomodo debet dare suum Cæsari , & Deo. in Luc. c. 20. n. 25.
122. Homo qualiter assimiletur arbori. in Luc. c. 21. n. 29. & ser. 3. Dom. Pas.
123. Humanum genus figuratum in Lazaro mortuo. in Io. c. 9. n. 16.
124. Hominis defectus spirituales enarrantur. in Io. c. 4. n. 35.

125. Homo est flos in hoc mundo: serm. 2. in Vig. Nat.
126. Hominum credentium in mundo: gementium in Inferno: fruuentium in cælo: & iudicandorum in iudicio status exponitur. serm. 3. Dom. 4. post Epiph.
127. Hominum mundanæ affectiones quænam: ser. 5. Dom. 2. post oct. Epiph.
128. Hominis nomine intelliguntur Clerici: iumentorum verò laici. ser. 4. Dom. 4. post Epiph.
129. Homo est semen plantatum in vinea mundi quoad esse naturæ, gratiæ, & gloriæ. serm. 1. Dom. 5. post Epiph.
130. Homo quomodo est primus, & novissimus. ser. 4. in Septuag.
131. Homini quare terra excolenda tradita est; & quare ex terra factus. ser. 4. in Sexag.
132. Humana fragilitas expenditur ex similitudine fani. ser. 4. Dom. 4. Quadrag. & serm. 1. ser. 2. Pasch.
133. Homines manent libenter vbi habent amicos, vbi rogantur, epulentque; vbi est hospitium, pax, & securitas. ser. 1. ser. 2. Pasch.
134. Hominis principium est mane, medium est meridies, & finis vespera. ser. 1. ser. 2. Pasch.
135. Homo quinam dicitur rex, & quis descendat ab Hierusalem in Hierico. serm. 1. ser. 3. Pasch.
136. Homines sunt pisces. ser. 4. in oct. Pasch.
137. Hominum appetitus non potest satiari à creatura. ser. 3. Dom. 3. post oct. Pasch.
138. Homo ordinatur ad Deum, ad proximum; & ad se ipsum. ser. 3. Dom. 3. ibid.
139. Homo quare mittitur ad fornicam ad discendam sapientiam. ser. 4. Dom. 3. ibid.
140. Homo quomodo est sine pane, vino, & domo. ser. 3. in Rogat.
141. Homo testimonium debet habere de sua conscientia, & doctrina. ser. 1. Dom. infra oct. Ascens. & ser. 2.
142. Homo quare nascitur cum fletu. ser. 1. Dom. 9. post Pent.
143. Hominis primi status triplex: primus est innocentia: secundus peccati: tertius damnationis. ser. 4. Dom. 12. post Pent.
144. Hominis natura corporalis, & spiritualis expenditur. ser. 1. de S. Agnete.
145. Homo quare decipiatur in æstimatione rerum caducarum. ser. 2. in Convers. S. Pauli.
146. Hominis miseræ vanitas, & voluptates. ser. 2. de S. Io. Bapt. & ser. 1. de vno Mart.
147. Hominis os quare parvum præ cæteris animalibus. ser. 2. in fest. om. Sanct.
148. Homo incontinentior belluis. ser. 1. de Apost. & ser. 1. de vna S. Virg.
149. Hominis debilitas, & facilitas cadendi quanta. ser. 6. de Apost.
150. Hominum mutuus amor suaderetur. ser. 9. de Apost.
151. Homo quare ex vno principio: animalia verò ex duobus. ser. 1. de plur. Mart.
152. Homo habet cor parvum; & quare. serm. 2. de Apost.
153. Hominis complex est omnium nobilior. ser. 1. de plur. Mart.
154. Homo excedit bruta in concupiscentia, & gula, & quare. ser. 1. de vna Virg.
155. Homo libenter habitat, vbi natus est, & hoc ex impulsu naturæ. ser. 1. de Ang.
156. Homo superatur in perfectione sensuum brutis, vt per hoc doceatur ipsum debere incumbere ad bona rationis. ser. 2. de Angel.
157. Homine non utente ratione nihil est bestialius. ser. 4. Dom. 3. post Pent.
158. Antiquitas in nativitate hominum flebant homines ob miserias, ad quas intruderentur in Mundo. ser. 2. in Nat. S. Io. Bapt.
159. Hominum ortus abominabilis: transitus mirabilis: obitus horribilis proponitur. ser. de animabus.
160. Homo ex massa perditionis habet difficultatem vitandi peccata, & necessitatem ea committendi. lib. 3. dist. 3. part. 1. a. 2. q. 3. corp.
161. Homo habet distinctionem personalem, & secundum originem. lib. 3. distinct. 2. art. 1. q. 2. in arg.
162. Homines iusti incedunt antrosum: iniqui retrorsum. in Io. c. 7. n. 53.
163. Homo ob peccatum perdidit habitum scientiæ rerum, & viæ salutis; remansit tamen ei naturale iudicium: unde studio potest acquirere rerum scientias, & revelatione divina, studioque sacræ Scripturæ viam salutis. lib. 2. d. 23. dud. 1.
164. Homo in Scriptura dicitur tripliciter, scilicet secundum naturam; secundum infirmitatem; & secundum culpam. in Io. col. 12.
165. Ad hominis utilitatem facta sunt omnia animalia, vel ob eius exercitium. V. *Animalium*. 41.
166. Homo non utens ratione peior bestiis. ser. 4. Dom. 3. post Pent. V. *Bestia*. n. 1.
167. Ante diluuium qualis cibus erat hominis. Vid. *Cibus*. n. 20.
168. Hominis vita voluitur, sicut stella polaris circa polum. op. diæt. sal. t. 5. c. 8.
169. Humanarum actionum regula quænam. V. *Regula*. n. 3.

Homœptoton.

Homœptoton quænam figura sit. Pl. 97.

Homogeneous. V. *Omogeneousum*.*Honestas: Honestum.*

- Honestum bonum est duplex; aut quod est pure bonum, sicque solus Deus est, quo frui proprie possumus: aliud in quo relucet Dei similitudo, ut sunt virtutes, hisque non est finaliter fruendum, sunt enim media ad finem. lib. 1. d. 1. a. 3. q. 2. ad 4. & op. Expof. reg. FF. Min. prol.
- Honestatis publicæ impedimentum in Matrimonio quale sit. ser. 4. d. 34. a. 1. q. 2. corp. & op. Cent. p. 4. sec. 55.
- Honestum est, quod sua vi nos trahit. l. 4. d. 31. a. 1. q. 1. in arg. & op. Cent. p. 1. sec. 9.
- Honestas est pars temperantiæ, consistitque in non quærendo cibos lautiores, & in non dando operam apparatus ipsorum. op. Cent. p. 3. sec. 42.
- Honestas exteriorum sensuum in quo consistit: op. regul. Novit. c. 9.
- Honestum quomodo differat à pio: op. Expof. reg. FF. Min. prol.

Honor: Honrabile.

- Honor est exhibitio externa includens reverentiam, & obedientiam, & beneficentiam. op. Comp. Theol. l. 5. c. 63; & ser. 1. de Sanct. Andr. Apost. & op. de dec. præc. ser. 5.

2. Honor

2. Honor est vel in testimonium virtutis, & famulatus complacentiæ: estque actus rationis; vel in obsequium reverentiæ, estque actus venerationis. lib. 3. distinct. 9. art. 1. quæstione 4. corp.
3. Honor respicit personam, & naturam digniorem. l. 3. d. 9. a. 1. q. 1.
4. Honor refertur ad aliud vel sicut ad finem, vel sicut ad subiectum. ibid. q. 3. ad 1.
5. Honor quotupliciter alicui debetur. l. 3. ibid. q. 4. corp.
6. Honoris desiderium in quo præcepto Decalogi prohibeatur. lib. 3. d. 40. dub. 2.
7. Honor alius est verus, alius falsus; primus non est sine virtute. in Io. c. 12. n. 26.
8. Honor multiplex verus, & falsus proponitur. in Io. ibid.
9. Honorem esse in honorante quid sit. in Io. ibid. & col. 69.
10. Honor est pœna non viventi secundum honorem. in Io. c. 12. n. 26.
11. Honor qualis à Deo exhibeatur sibi ministranti. in Io. ibid.
12. Triplicem honorem Christo detulerunt turbæ in die Palmarum. in Io. c. 12. n. 13.
13. Honoris mundani mali effectus expenduntur. op. Phar. lib. 3. cap. 34. & op. medit. vit. Chr. c. 35.
14. Honores Mundi fugiendi ad Christi similitudinem. op. Medit. ibid.
15. Honor exhibendus Patri expenditur. op. Comp. Theol. l. 5. c. 64. & ser. 5. op. de dec. præc. & op. Bibl. paup. c. 62.
16. Quis honor exhibendus senioribus Prælati. op. Spec. discipl. l. 1. c. 6.

Hora.

1. Hora est pars mensuræ, seu revolutionis solis super polos mundi. lib. 2. distinct. 14. p. 2. dub. 4. V. *Dies*.
2. Horæ canonicæ ad quid sint institutæ. lib. 4. dist. 12. p. 1. dub. 5. & serm. 4. Dom. 9. post Pent. & Ps. 50.
3. Hora multiplex mysticè proponitur ad Deo ferendum. ser. 3. Dom. 20. post Pent. & serm. 1. Dom. 5. post oct. Epiph. & sermone 2. in Septuag.
4. Hora mortis frequenter meditanda, & quare. op. fascicular. c. 2.
5. Horæ Canonicæ quare septem diurnæ, vna nocturna. Ps. 50. V. *Officium divinum*.

Hordeum.

Hordeum mysticè quid significet. in thren. cap. 2. num. 12.

Hordeaceus.

Hordeaceus Panis. V. *Panis*. n. 10.

Horologium.

Horologium Arhas regrediens per decem horas quid significet. ser. 1. & 3. Hex.

Horoscopus.

Horoscopus est, qui per horas nativitatem hominum speculatur diverso, & dissimili facto. op. Cent. p. 1. sec. 29.

Horribile. Horridum. Horror.

Horrendum est incidere in manus Domini viventis. l. 4. d. 20. part. 1. dub. 5.

Hortulanus.

Hortulanus Christus. Vid. *Christi attributa*. num. 95.

Hortus.

1. Hortus est terra, quæ semen suum fructificat idest omni tempore. in Io. col. 80.
2. Hortus mysticè est Sacra Scriptura. op. Princ. S. Script.
3. Hortus est Ecclesia, & Clausstrum, & Gloria. in thren. c. 2. & in Io. col. 80. V. *Ecclesia*. num. 87. Est Maria. V. *Maria Epitbeta*.

Hospitalitas.

1. Hospitalitas ex S. Scriptura suadet. op. Bibl. paup. cap. 45. & in Luc. cap. 19. num. 5. & in Io. col. 60. & in Luc. cap. 24. num. 29. & l. 5. Dom. 8. post Pent.
2. Hospitium præparatum nobis in cælo à Christo. V. *Christi varia*. num. 249. V. *Cali varia*. num. 46.
3. Hospitium Dei quale. V. *Dei varia*. num. 169. & 258.

Hostia.

1. Hostia Eucharistica in Missa quare dividatur in tres partes. op. Comp. Theol. lib. 6. cap. 12. Quare sic dicitur. Vid. *Eucharistia nomen*. num. 5.
2. Doctrina de fractione hostiæ. op. Cent. part. 3. sec. 50. & lib. 4. distinct. 12. part. 1. art. 3. per tot. V. *Eucharistia ad verbum Missa*.
3. Hostia laudis, & gratiarum actionis Deo offerenda. op. Phar. lib. 4. c. 31.

Hostiarius. V. *Ordo*.

Hostis.

1. Hostis noster pessimus est Diabolus, caro, & mundus. op. Soli. c. 1. Eorum rabies in nos numquam cessat. op. de proc. relig. proc. 6. c. 40.
2. Hosti resistere, & hostem superare differunt. lib. 2. distinct. 24. part. 1. art. 1. quæstione 2. ad 3.

Hostium. V. *Ofium*.

Hugo.

Hugo quantum excellit in exponendo sensus S. Scripturæ. op. de reduc. art.

Humanatum.

Humanatum ex Christo dicit habitum, & unio-nem. l. 3. d. 7. dub. 2.

Humanitas.

1. Humanitas significat vel principia constituenta, vel formam totius, vel proprietatem hominis. lib. 3. distinct. 5. art. 2. quæstione 5. corp. & libro 3. distinctione 8. art. 1. quæstione 2. in corp. Item stat pro misericordia parte iustitiæ. op. Cent. p. 3. sec. 44.
2. Humanitas proprie est forma, & natura totius. lib. 3. distinct. 5. art. 2. quæst. 5. corp.
3. Humanitas Christi quo cultu adoranda. lib. 3. d. 9. a. 1. q. 1.
4. Humanitas est humanitas qualis prædicatio. lib. 1. distinct. 5. art. 1. quæst. 1. ad 2.
5. Humanatum esse in Christo quid importet. l. 3. d. 7. dub. 2.
6. De assumptione humanæ naturæ facta à Verbo. lib. 3. distinct. 5. art. 2. per tot. & distinct. 12. art. 1. q. 1. & l. 3. d. 7. dub. 1. & seq. & distinct. 20. per tot.
7. De corruptione humanæ naturæ causata à peccato Adæ. l. 2. d. 30. per tot.
8. Humani corporis pulchritudo, proportioque quanta. op. Brev. p. 2. c. 10. Item eius vanitas, vilitas; & quam despiciendum,

- dum, & mortificandum. ser. 2. de S. Nicol.
9. Humanitas virtus qualis. V. *Benignitas*. n. 3.
Humiditas. Humor. Humidum.
1. Humidum in viventibus aliud est radicale, aliud nutrimentale: primum est fons caloris: secundum præbet caloris fomentum: primum dicitur caro secundum speciem: 2. secundum materiam: 1. est à generante, nec potest removeri à generante: 2. est à nutritione. lib. 2. distinct. 30. a. 3. quæst. 2. & l. 4. d. 26. art. 1. q. 1. ad arg. & ser. 1. de Invent. S. Cruc. & lib. 2. dist. 15. art. 1. quæst. 1. & 3. est proprio termino malè terminabile. lib. 2. distinct. 14. part. 2. dub. 1. V. *Humor.*
2. Humiditas in corpore nutrimentalis dicitur ros, cambium, & gluten; & quomodo differunt. lib. 4. distinct. 44. part. 1. art. 1. quæst. 1. corp.
3. Humores sunt de constitutione corporis humani, ex quibus spiritus generantur, qui sunt medium vniendi animam corpori. lib. 4. ibid. in arg. V. *Humor.*
4. Humores disponunt ad vitam, restaurant, & de novo generantur, resurgentque in iudicio. l. 4. ibid. q. 1. ad arg.
5. Humor quomodo est elementum. lib. 2. d. 13. a. 2. q. 1. corp.
6. Humidis Luna dominatur. V. *Luna* n. 7.
Humilitas.
1. Humilitas est ex intuitu propriæ conditionis voluntaria mentis inclinatio. op. de prof. relig. lib. 2. cap. 29. & op. de perfec. virt. cap. 2. & in Luc. cap. 18. num. 10. Est virtus, qua homo vera cognitione sui sibi ipsi vilescens appetit tractari, vt huiusmodi, & non sublimis gubernari. op. ex. pos. FF. Min. c. 4. Describitur multipliciter. op. de prof. relig. l. 2. cap. 29. 30. & seq.
2. Triplex humilitas invenitur, scilicet respectu nostri, proximi, & Dei. op. de prof. ibid. & op. de prof. relig. lib. 2. cap. 3. 2. & Pl. 118. cap. 2. vers. 9.
3. Humilitatis gradus plures assignantur. op. de prof. relig. lib. 2. cap. 33. & op. diæt. sal. t. 7. cap. 1. & op. medit. vit. Chr. cap. 16. & op. de grad. virt. cap. 3. & op. de pugna spir. cap. 9. & op. de prof. relig. lib. 2. cap. 33. & op. de perfec. virt. cap. 2. & op. Phar. lib. 3. c. 12. & op. de proc. relig. proc. 6. cap. 18. seq. V. *Gradus*. n. 10.
4. Humilitatis laudes, & effectus enarrantur. op. diæt. sal. t. 7. cap. 1. & lib. 2. distinct. 6. art. 1. q. 1. ad 2. & op. Phar. lib. 4. cap. 12. & cap. 45. & op. medit. vit. Chr. cap. 7. 9. 15. & seq. & op. Stim. part. 3. cap. 8. & part. 2. cap. 4. & op. Bibl. paup. cap. 97. & op. de perfec. virt. cap. 2. & op. de prof. relig. lib. 2. cap. 29. & seq. & serm. 2. Hex. & op. de proc. relig. proc. 6. cap. 18. seq. & cap. 21. & Pl. 88. & Pl. 118. cap. 4. v. 2. & in Luc. cap. 14. num. 9. & seq. & in Luc. cap. 17. num. 8. & c. 18. num. 13. & seq. & serm. 1. & 2. Dom. 3. Quadrag. & serm. 3. Dom. 16. post Pent. & serm. 2. Dom. 23. post Pent. & serm. 2. de Apost. & ser. 2. de vno Confes. & serm. 3. & 4. ibid. & serm. 2. de vna S. Virg.
Quàm Deo cara. Vid. *Dei varia*. num. 215. seq.
5. Humilitas est scala devotionis, schola perfectionis, & brevis via, & Altare tabernaculi saluationis. op. diæt. sal. tom. 7. cap. 1.
6. Humilitatis motiva pulcherrima, causæque traduntur. op. diæt. sal. tom. 7. cap. 1. & lib. 4. distinct. 1. dub. 8. & op. Stim. part. 2. cap. 4. & op. de profec. relig. l. 2. cap. 29. & in Luc. cap. 9. n. 46. & 48. & cap. 14. num. 9. & serm. 2. de S. Laur. & serm. 4. de vno S. Mart. & serm. 3. Dom. 16. post Pent.
7. Humilitas, & superbia comparantur: & quomodo opponuntur ad invicem. op. diæt. sal. lib. 4. & lib. 2. distinct. 6. art. 1. quæst. 1. & op. Phar. lib. 4. cap. 45.
8. Humilitatis signa quinque enumerantur. op. diæt. sal. lib. 4. & Pl. 118. cap. 7. v. 11. & serm. 2. Dom. infra oct. Nat.
9. Humilitas facit mereri: licet humilis in operando intendat nihil facere. lib. 2. distinct. 40. art. 1. quæst. 2.
10. Deus dicitur se ipsum humiliasse ratione vni-ri, non sui: hoc enim est impossibile. lib. 3. d. 1. a. 2. q. 1. ad 1.
11. Humiliatio Dei in assumptione humanæ naturæ qualis, & quomodo ex excessu charitatis: sicut elevatio Luciferi ex excessu præsumptionis. lib. 3. distinctione 1. art. 2. quæstione 2. in arg.
12. Ad maiorem commendationem humilitatis Verbum assumpsit humanam, non Angelicam naturam, & elegit ex hoc mundo pauperes. lib. 3. distinctione 2. art. 1. quæstione 2. ad arg.
13. Humiliatio virtuosa qualem discretionem exigit. lib. 3. distinct. 15. art. 1. quæstione 2. ad arg.
14. Humilitas facit descendere, & per id ascendere. lib. 3. distinct. 22. art. 1. quæst. 4. ad arg. & ser. 3. de vno Confes.
15. Humilis confitetur se peccatorem, sed non debet manifestare sua peccata, & quare. lib. 4. distinct. 15. part. 3. art. 1. quæst. 3. ad 5.
16. Humilitas non habet excessum in æstimatione sui. lib. 4. distinct. 21. part. 2. art. 1. quæst. 2. ad 3.
17. Humilitas est fundamentum totius ædificij spiritualis. lib. 4. distinct. 22. art. 3. quæst. 1. & op. Medit. vit. Christi cap. 15. & op. Spec. discipl. part. 1. cap. 3. & 4. & op. de perfec. virt. cap. 2. & op. de prof. relig. lib. 2. cap. 29. seq. & Pl. 118. num. 153. & in Luc. cap. 18. num. 9. & serm. 2. in oct. Pasch. & serm. 2. de vno Confes.
18. Humilitas facit hominem viliozem reputare quoad meritum, non quoad officium. lib. 4. distinct. 24. part. 1. art. 2. quæst. 1. ad 3. & serm. de S. Martino. & serm. de S. Cathar.
19. Humilitatis actus sunt quatuor: primus est subijci: secundus de se parva sentire: tertius velle subesse omnibus: quartus de se parva velle dici. op. Cent. part. 1. sec. 5.
20. Humilitatis necessitas. op. Memor. 8. & serm. 2. in die cin. & serm. 2. Dom. 1. Quadrag. & serm. 2. 3. & seq. ad 5. de vno Confes. & serm. 2. & 5. de vna S. Virg.
21. Humilitas falsa, & dolosa est, cum quis se humiliat, ne in superbiam minus reputetur. op. Spec. an. cap. 1. & op. de perfect. vit. cap. 2. & Pl. 118. cap. 5. v. 3. & cap. 6. vers. 12. & in Luc. c. 14. n. 18.
22. Humiles sunt sicut sol, & Luna, & quomodo. op. de Eccles. Hier. p. 1. c. 4.
23. Humilitas Sanctorum, & imperfectorum qualis.

- qualis. op. de prof. relig. lib. 2. cap. 29.
24. Humilitas cum scientia quomodo debet exerceri. op. Phar. l. 4. c. 45.
25. Connexio humilitatis, & continentiae, & scientiae. op. Phar. ibid.
26. Diabolus quantum detestetur humilitatem, & maxime subdentem se Patri spirituali, eique revelando omnia sua cogitata, & interiora. op. de purit. consc. c. 14.
27. Humilitas est insigne subditorum. op. Phar. l. 1. c. 13.
28. Humilitas Mariae Virginis qualis. op. Spec. B. Virg. cap. 4. & 13. & op. Medit. vit. Christi cap. 7.
29. Humilitas mira S. Bonaventurae. op. Confession. prol. & op. de purit. consc. cap. 21.
30. Humilitas conservatur sub cinere, sicut ignis sapientiae caelestis. ser. 1. Hex.
31. Humilitas debet antecedere, concomitare, & consequi nostras actiones. Ps. 77.
32. Humilitatis studium est observantia mandatorum. Ps. 118. c. 5. v. 5.
33. Humilitas est thorax. Ps. 128.
34. Humiliatio est via ad veritatis cognitionem, & implorationem maiestatis. in thren. cap. 1. num. 9.
35. Humilitas incipientium, proficientium, & perfectorum quam. Ps. 118. c. 5. v. 7.
36. Humilis solus verè Deum magnificat. in Luc. cap. 1. n. 46.
37. Humiles quam Deo cari. in Luc. cap. 9. n. 48. & in Io. c. 6. n. 38.
38. Humilitas vera est in intellectu, & in affectu. in Luc. c. 18. n. 14.
39. Humilitas vera consistit in obedientia perfecta, totumque Deo tribuit, nihil sibi. in Luc. c. 18. n. 10.
40. Humiliatio, & exaltatio semper sunt coniuncta: humilians se exaltatur, & exaltans se humiliatur. in Luc. cap. 4. num. 10. & in Luc. cap. 18. num. 14. & cap. 14. num. 11. & serm. 1. de S. Thoma. & serm. 2. in fest. om. Sanctorum.
41. Humilitas est praeambula ad intelligentiam mysteriorum Dei. in Luc. c. 18. n. 11.
42. Humilitas attrahit Christum. in Luc. cap. 5. num. 8.
43. Humilitas exemplo Christi, & S. Andreae proponitur imitanda. serm. 2. Dom. 1. Adv. & serm. 3. Dom. 2. Adv. & serm. 2. de S. Andr. & serm. 1. de Convers. S. Pauli. & in Io. col. 60.
44. Humilibus manifestantur mysteria divina. serm. 4. Dom. Pas. & serm. 2. de vno S. Confes. & serm. 2. de vno S. Doct. & sermone 1. in Sexag.
45. Humilis verus reficitur à Christo, & quis sit. ser. 1. ser. 4. Pent.
46. Humilitas necessaria suscipienti Eucharistiam. ser. 4. Dom. 22. post Pent. & serm. 1. Dom. 23. post Pent.
47. Humilitatis vacuitas attrahit divinam gratiam. ser. 1. de S. Marco.
48. Humilitas exprimitur per conditiones parvulorum. ser. 1. de S. Ant. Patav.
49. Humilis solus tute evadit laqueos Diaboli. ser. 5. de vno S. Mart.
50. Humilitas quare sola intrat regnum caelorum. Ps. 112.
51. Humilitas est virtus portans benedictionem

in anima. op. medit. vit. Chr. cap. 15.

52. Humilitas quomodo facit animam matrem. Christi. op. medit. vit. Chr. c. 17.
53. Humilitas signum Christi. V. *Christi varia*: n. 324.
54. Humilibus caelestia mysteria panduntur. V. *Celi varia*. n. 17.

Humor.

1. Humor venit à radice ad ramos, non è converso. lib. 4. distinct. 42. a. 2. q. 3. ad arg. V. *Humiditas*.
2. Humor interiorum dispositio colorat faciem exterius, eamque sibi quasi æquè assimilat. ser. 1. de S. Greg. Pap.
3. Humor radicalis fit ex constitutione quatuor elementorum & quomodo. lib. 2. distinct. 15. art. 1. quæst. 3. corp. & ibid. quæst. 1. ad 4. V. *Humidum*. n. 5.
4. Humores hominis sunt quatuor cholera, fan- guis, melancholia, & flegma. serm. 2. de S. Matth.
5. Humor est charitas. Vid. *Charitatis effectus*. num. 1.
6. Humor quomodo est materia in conceptione filij. V. *Conceptio*. num. 5.

Humus. Vid. *Homo*. V. *Lutum*.

Hyacinthus.

1. Hyacinthi lapidis proprietates quales. op. diat. tit. 10. c. 5.
2. Hyacinthina vestis erat summi Sacerdotis. V. *Cedaris*.

Hydria.

Hydria quodnam vas, & quare sic appellatur, & quid significat moraliter. in Io. cap. 2. num. 6. & num. 10. & cap. 4. num. 28. & serm. 2. Dom. 1. post oct. Epiph.

Hydromantia.

Hydromantia est divinatio facta in aqua. op. declar. term. Theol. & op. Centil. p. 1. sec. 24.

Hydropisis.

Hydropisis qualis morbus, & quomodo adaptatur varijs vitijs. in Luc. cap. 24. num. 9. & ser. 1. & 2. in Parasce. & serm. 8. Dom. 16. post Pent. & serm. 1. Dom. 20. post Pent. V. *Christi attributa*. n. 59 & 60. V. *Morbus*. n. 5.

Hyems.

1. Hyems vnde oriatur, & hyemale æquinoctium. lib. 2. distinct. 14. part. 2. dub. 4.
2. Hyems in anima est à peccato, & quid operetur. op. de 7. itin. at. it. 1. d. 6.

Hymnus.

1. Hymnus tripartitus canitur in Ecclesia, scilicet puritatis, claritatis, & perfectionis. Ps. 118. c. 9. v. 11.
2. Hymni ab aliquo canuntur secundum ordinem litterarum: vt A solis ortus cardine &c. In thren. prol.

Hyperbole.

Hyperbole est figura, qua quis loquendo supergreditur veritatem, exceditque fidem. Ps. 68.

Hyperdulia.

1. Hyperdulia qualis cultus, adoratioque op. Comp. Theol. lib. 5. cap. 58. & op. declar. term. Theol. & op. Cent. part. 3. sec. 44. & lib. 3. dist. 9. q. 1. 2. & 3. & seq.
2. Hyperdulæ cultus competit. B. Virgini. op. Comp. Theol. ibid.

3. Hyper

3. Hyperdulia est pars justitiæ. op. Cent. part. 3. sec. 44.

Hyperphania.

Hyperphania est media Hierarchia Angelorum, quidque sit. op. Cent. p. 3. sec. 17.

Hypocrisis.

1. Hypocrisis est filia inanis gloriæ vilipendens sanctitatem bonitatis divinæ per veritate utendi. opusc. Cent. part. 1. sec. 30. & opusc. Spec. an. cap. 1. & in Luc. cap. 6. n. 39. & c. 12. n. 1.
2. Hypocrisis quid sit : afferuntur variæ definitiones. opusc. Cent. p. 1. sec. 30. & sec. 18. & op. declar. term. Theol. & op. de purit. consc. c. 25. & in Luc. c. 6. n. 42. & serm. 1. de S. Martino : & in Luc. c. 12. n. 54.
3. Hypocrisis quatuor species assignantur, scilicet jactantia de bono manifesto, simulatio de bono occulto, excusatio de malo manifesto, & dissimulatio de malo occulto. opusc. Cent. p. 1. sec. 30.
4. Aliæ species hypocrisis afferuntur. op. Cent. ib.
5. Hypocritæ sunt mendaces factis. l. 3. d. 38. a. 1. q. 2. ad arg. & serm. 2. Dom. infra oct. Ascens.
6. Hypocritarum poenitentia qualis, & quomodo displiceat Deo. l. 4. d. 14. p. 2. dub. 3.
7. Contra hypocrisim afferuntur multæ sententiæ ex S. Script. op. Bibl. paup. c. 75.
8. Hypocrisis quàm Deo odibilis. in Luc. cap. 20. num. 47. & in Luc. cap. 11. n. 24. & 43. & Pf. 118. cap. 10. vers. 14. Quàm S. Francisco. Vid. *Franciscus*. n. 19.
9. Hypocrisis quàm cara Diabolo. in Luc. c. 11. n. 24. & 43.
10. Hypocritæ in tenebris ambulant. Pf. 90. Quale cordis gaudium. serm. 3. Dom. 3. post oct. Pasch.
11. Hypocrisis quarè comparatur fermento. in

Luc. cap. 12. n. 1. & sepulchro dealbato. in Luc. cap. 11. n. 44.

12. Hypocritæ comparantur Cygno, qui habet pennas albas, sed carnem nigram. serm. 1. de S. Marco.

13. Hypocrisis quale vitium : hypocritæ comparantur stellis apparentibus, & corruptibilibus. op. de Eccles. Hier. p. 4. c. 4.

14. Miscet bonum malo. serm. 2. Dom. 2. post oct. Epiph.

Hypophania.

Hypophania est Hierarchia suprema Angelorum, quid sit. op. Cent. p. 3. sec. 17.

Hypozeusis.

Hypozeusis qualis figura. Pf. 144.

Hypostasis.

1. Hypostasis græcè, latinè dicitur substantia. l. 1. d. 23. a. 1. q. 3. corp.
2. Hypostasis qualiter differat ab usia, seu ab essentia : abusiōsis seu substantia à Protopon, seu Persona. lib. 1. distinct. 23. ibid. & opuscul. Cent. part. 3. sec. 2. Vid. *Persona*.
3. Hypostasis Patris potest intelligi nulla alia Persona intellecta. lib. 1. dist. 27. p. 1. a. 1. q. 2. ad argum.
4. Hypostasis creata constituitur ex unione materiæ, & formæ, diciturque natura tertia, seu forma totius, lib. 3. distinct. 22. articul. 1. quæst. 1.
5. Hypostases sunt tres in Divinis, scilicet Pater, Filius, & Spiritus sanctus. op. declar. termin. Theol. & op. Brev. p. 1. c. 3.
6. De hypostasi Verbi unita carni. Vid. *Christi Conceptio*. Vid. *Christi humanitas*.

Hysopus.

Hysopus herba quas virtutes habeat, & quid significet. Psalm. 50. & serm. 1. de Ded. Ecclesiæ.

I

I A B I N.

J Abin interpretatur sapiens. Pf. 82.

Iacob : Iacobus.

1. Iacobus luctatio interpretatur. Pf. 77.

Iacobus supplantator interpretatur. in Luc. capite 6. num. 15. serm. 1. Dom. 4. Quadrag. quarè læsus ab Angelo in fæmore. V. *Angeli varia*. n. 63.

2. Iacob filiorum nomina exponuntur, & interpretantur mysticè. serm. 23. Hex.
3. Sapientia cœlestis qualis Iacob concessa à Deo. in Sap. c. 10.
4. Iacob, & Esau differentia respectu dilectionis Dei expenditur. l. 1. d. 40. a. 4. q. 2. ad 9.
5. Iacob an electus fuerit ob merita prævisa. l. 1. d. 41. dub. 1.
6. Iacob quomodo non dixerit mendacium nec dicto, nec facto dicens se esse Esau. l. 3. d. 38. dub. 4. & l. 4. d. 30. a. 1. q. 1. ad 1.
7. Iacob non peccavit cognoscendo Liam, credens esse Rachelem. libro 4. distinct. 27. art. 2. q. 2. ad 6.

8. Verum fuit Matrimonium cum Lia. libro 4. distinct. 30. artic. 1. q. 1. ad 2. Vid. *Lia*. V. *Matrimonii varia*. n. 5.

9. Iacob uxores quomodo concubinæ dicebantur, & an licitè. l. 4. d. 33. dub. 5.

10. Iacob tenebatur contrahere Matrimonium præceptum ab Isaac, & quarè. l. 4. dist. 29. q. 4. ad 1.

11. Angelus læsit Iacob in fæmore ad frenandam concupiscentiam. l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 5. corp.

12. Iacob forsitan peccavit venialiter ducens Rachelem ob pulchritudinem. l. 4. d. 30. dub. 6.

13. Iacob fons quisnam fuerit. in Joan. cap. 4. num. 6.

14. Iacobus fuit primus Episcopus Hierosolymorum : Petrus verò primus totius Ecclesiæ. in Ioan. c. 21. n. 22.

15. Iacob, & Ioannes quid significant in assumptione ad montem Thabor. serm. 4. Domin. 2. Quadrag.

16. Iacobus Apostolus curavit se non comesturum, donec Christus resurgeret, serm. 2. in Pasch.

17. Jacob scala est scala virtutum : duo ligna sunt amor Dei , & proximi. ferm. 1. & 2. Dom. 3. post Pasch.
 18. Jacobus Apostolus comparatur Moyfi in multis , ejusque laudes. ferm. 1. & 2. de S. Jacob.
 19. Jacobus Apostolus dictus frater Domini, quia ei simillimus. ferm. 3. de uno Confess. fuit sanctus ex utero Matris. ferm. 1. de S. Philip. & Jacob.
 20. Jacob scalæ mysteria. Vid. *Scala*.

Iactantia.

1. Iactantia est filia superbiæ quid sit. op. Cent. p. 1. sec. 12. & opusc. declar. term. & opusc. Spec. an. c. 1.
 2. Iactantia de malo quàm sit Deo odibilis. lib. 4. d. 17. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg.
 3. Iactantiæ mala. opusc. Phar. lib. 3. cap. 3. & op. Bibl. paup. cap. 99. & opuscul. de Instit. Novit. p. 1. c. 25.

Iahel.

Jahel interpretatur ascendens. opuscul. Spec. an. cap. 15.

Jairus.

Jairus interpretatur illuminatus. in Luc. cap. 8. num. 40.

Jamber.

Jamber interpretatur amaricans. ferm. 1. Dom. 1. post oct. Epiph.

Janne.

Janne interpretatur dextera. in Luc. capite tertio, num. 24.

Janua.

1. Janua sapientiæ quænam sit. sermon. 2. Hexæmer.
 2. Janua per baptismum aperta , quæ & qualis. l. 4. d. 3. p. 2. dub. 2.

Jaspis.

1. Jaspis qualis lapis, & quam virtutem habeat. op. diæt. sal. tit. 10. c. 5.
 2. Jaspis quid significet. op. diæt. sal. ibid. significat fidem. V. *Fidei varia*. n. 104.
 Ibex : Ibices.

Ictericus.

Ictericis remedia quænam juvant. Psalm. 118. numero 73.

Idea.

1. Idea in communi quid sit. l. 1. dist. 35. art. 1. q. 1. corp. & per tot. & dist. 36. & opusc. Brev. p. 1. cap. 8. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 25. Vid. *Dei intellectus*.
 2. Idea in Deo quid sit. lib. 1. dist. 35. artic. 1. q. 1. per tot. & d. 36. & opusc. Brevil. ibid. & Comp. Theol. ibid. Vid. *Dei cognitio*. n. 5. seq. V. *Exemplar*. n. 1. seq.
 3. Qualiter differant Idea in Deo , & in nobis. l. 1. d. 35. a. 1. q. 1.
 4. Idea necessariò ponenda est in Deo , & quare. l. 1. d. 35. ibid. & ferm. 6. 7. & 12. Hex.
 5. Idea qualis similitudo sit. lib. 1. dist. 35. ibid. & q. 2. ad 2.
 6. Idea est regulativa , & directiva agentis , quæ in nobis importat imperfectionem , in Deo verò maximam perfectionem. l. 1. ibid. quæst. 1. ad argum.
 7. De unitate , ordine , & distinctione idearum in Deo. l. 1. d. 35. art. 1. q. 2. corp. & q. 3. 4. & 5. & l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1. ad 3. & l. 3. d. 5. a. 1. q. 1. ad 4. & lib. 1. dist. 45. dub. 8. & opusc. Brev. part. 1.

- cap. 8. & opusc. Comp. Theolog. lib. 1. cap. 25.
 8. Idea est forma non informans , sed exemplaris. l. 1. d. 35. a. 1. q. 2. ad 1.
 9. Qualis relatio adsit inter ideas , & res ideatas. l. 1. d. 35. a. 1. q. 3. ad arg.
 10. Quomodo ideæ in Deo sint infinitæ. l. 1. d. 35. a. 1. q. 5. ad 2.
 11. Ideæ in Deo secundum rem sunt divina veritas : secundum rationem intelligendi sunt similitudo cogniti , quæ est ratio cognoscendi. l. 1. d. 35. a. 1. q. 4.
 12. Ideæ in Deo sunt ratio repræsentandi in Deo res secundum se totas , sed & secundum qualemcumque habitudinem causarum ipsarum. l. 1. d. 39. a. 2. q. 3. corp.
 13. Idea , seu mundus archetypus est appropriatum Filio Dei pro ut est exemplar , seu ratio cognoscendi : Proprium verò pro ut est ratio emanandi. lib. 1. distinct. 6. artic. 1. quæst. 3. ad argum.

14. Ideas negans in Deo , negat Filium Dei. l. 1. d. 6. ibid. & ferm. 12. Hex.
 15. Ideam in Deo an habeant mala , & imperfecta. l. 1. d. 36. a. 3. q. 1. & 2.
 16. Agens per ideas, & per naturam qualiter differant. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
 17. Idearum Platoniarum censura traditur. l. 2. d. 1. ibid. & ferm. 6. Hex.
 18. Idea , exemplar , & ratio qualiter differant in Deo. op. Comp. Theol. l. 1. cap. 25.
 19. Idea ad genus causæ efficientis , formalis, & finalis reducitur. lib. 3. dist. 19. artic. 1. quæst. 1. & lib. 1. dist. 19. part. 2. artic. 1. quæst. 3. ad 2. & lib. 1. distinct. 6. a. 1. quæst. 3. & lib. 2. d. 18. a. 1. q. 2. corp. in fine.
 20. Idea formaliter est conceptus formalis non objectivus: id est est forma concepta in mente ex aspectu alicujus rei , distinguitur realiter à re ideata , quæ duo importat & rationem cognoscendi , & rationem exemplandi. lib. 1. d. 8. q. 1. ad 2. & d. 3. p. 2. q. 3. in fine corp. & d. 3. p. 2. q. 1. in corp. & d. 35. per tot. & dist. 36. q. 1. & l. 2. d. 1. q. 1. ad 3. & l. 3. d. 11. q. 2.

Idem.

1. Idem , & diversum sufficienter non dividunt ens. lib. 1. dist. 4. dub. 2. Vid. *Differentia*. V. *Maxima*. n. 9.
 2. Idem similiter se habens , semper est natum facere idem quomodo intelligendum. lib. 2. d. 1. part. 2. art. 1. quæst. 1. ad 1. & lib. 3. d. 29. a. 1. q. 1. ad 5. & ferm. 3. Hexæmer. Vid. *Maxima*. numero 133.

Identitas.

1. Identitas est illa , quæ dicit unitatem non multiplicabilem, & excludit pluralitatem suppositorum. lib. 1. dist. 29. art. 2. q. 2. ad 3. Vid. *Differentia*. n. 12.
 2. Identitas essentialis , & rationis qualiter differant. l. 1. d. 33. q. 3. ad 4.
 3. Identica propositio tripliciter consideratur. l. 1. d. 33. ibid.

Idioma.

1. Idiomaticum communicatio quid sit. l. 3. d. 5. a. 1. q. 2. ad 1. & q. 5. & op. Brev. p. 4. c. 2. & l. 3. d. 6. a. 1. per tot. & q. 1. ad 6. & d. 1. a. 2. q. 1. ad 3. & l. 3. d. 7. per tot. & d. 8. per tot.
 2. De Idiomaticum communicatione. Vid. v. *Christus* , scilicet de Christo locutiones.

Idola

Idolatriare : Idolatria : Idolum.

1. Idolatria est falsa, & superstitiosa protestatio majestatis divinæ in Idolo. op. Cent. p. 1. sec. 26. & opusc. declar. term. & l. 3. d. 9. a. 2. q. 2. V. *Præcepta Decalogi.*
2. Idolatriæ duæ species sunt, scilicet in naturalibus, & artificialibus. op. Cent. ibid.
3. Idolatria committitur tripliciter, scilicet protestatione cordis credendo de creatura omnipotentiam: confessione oris, & exhibitione operis. op. Cent. ibid.
4. Idololatria quomodo est gravius peccatum cæteris. l. 2. d. 33. dub. 2.
5. Idolatria, & infidelitas differunt, quod idololatria colit exterius pro Deo, qui non est Deus: infidelitas credit, vel amat Deum, qui non est Deus. l. 3. d. 9. a. 2. q. 3. ad 1.
6. Idolum dicitur nihil respectu divinitatis in eo suppositæ. l. 3. d. 37. dub. 1. & dist. 39. art. 2. q. 3. ad arg. & l. 2. d. 37. a. 1. q. 3. ad arg. & in Sap. c. 14. Quare dicitur fornicatio. V. *Fornicatio.* n. 2.
7. Idolatria dupliciter committitur. l. 3. dist. 37. dub. 1.
8. Idolum quid importet, & qualem compositionem, & an sit à Deo talis compositio. lib. 2. d. 37. a. 1. q. 3. ad arg.
9. Idololatria in genere est triplex, scilicet Paganorum, Avarorum, & Gulosorum. op. diæt. fal. tit. 3. c. 2.
Item quadruplex notatur, scilicet Avarorum, Gentilium, Hæreticorum, & Iudæorum. Pf. 113.
10. Idololatria triplex in primo præcepto Decalogi prohibetur. op. de dec. præcept. serm. 2.
11. Idolorum varietas Gentilium describitur. in Sap. c. 11. & c. 13.
12. Idolatria spiritualis qualis in Christianis. in Sap. c. 13.
13. Idola qualiter maledicantur, & Dii nuncupentur. in Sap. c. 14.
14. Idolorum inventores quinam fuerint. in Sap. cap. 14.
15. Idolis immolatio parvulorum fiebat. in Sap. cap. 14.
16. Idolorum comestio qualiter vetita. lib. 4. d. 33. dub. 8.
17. De Idolatria auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. cap. 22.
18. Idolorum servitus avaritia. Vid. *Avaritia.* n. 19.

Idumeus.

Idumeus sanguineus interpretatur. serm. 4. in Nat. Domin.

Item interpretatur rufus, vel rubens quidque significet. op. Confessional. p. 4. c. 1.

Iebus.

Jebus. Vid. *Hierusalem.* n. 1.

Jejunium.

1. Jejunium propriè est afflictio carnis secundum gustum: communiter est omnis carnis afflictio: communissimè est abstinencia ab omni peccato. l. 4. d. 15. p. 2. a. 1. q. 4. corp.
2. Jejunii tempus quare determinatum est à media nocte ad mediam noctem, & non ab ortu solis, à vespero. l. 2. d. 13. dub. 1.
3. Jejunium quot modis frangitur. lib. 4. dist. 13. artic. 2. quæst. 2. corp. In sumptione Eucharistiæ. lib. 4. distinct. 12. part. 1. artic. 2. quæst. 1. ad argum.
4. Jejunium est opus satisfactorium, cum sit pœ-

nale, & Deo placitum. lib. 4. d. 15. p. 2. a. 1. q. 4. corp. & a. 2. q. 2. corp. ibid.

5. Jejunium est opus non sobrietatis, sed justitiæ, & quare. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg.
6. Jejunii effectus, & laudes. lib. 4. d. 15. ibid. & op. Apol. paup. resp. 2. c. 3. & op. Diæt. t. 2. c. 4. & c. 6. & serm. 6. in die Cin. Quam Deo placeat. Vid. *Dei varia.* n. 192. Quadragesimalis. op. Expos. reg. S. Franc. c. 3. & serm. 4. Dom. 1. Quadrag.
7. Jejunium quare à Deo institutum. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 2. corp.
8. Jejunium defunctis prodest. opusc. Cent. p. 4. sec. 2.
9. Jejunium quænam excludat, & reprobantur in eo. op. diæt. fal. t. 2. c. 6.
10. Jejunium bonum, melius, & optimum quale. op. diæt. fal. ibid.
11. Jejunare Christus docuit. op. apol. paup. resp. 2. cap. 1.
12. Jejunium cum eleemosyna quam laudabile. opusc. Phar. lib. 4. c. 45. cum oratione. serm. de S. Martino. Sinè charitate, & oratione parum laudabile. op. Phar. ibid.
13. Jejunii fractio quando peccaminosa. op. Spec. an. cap. 3.
14. Jejunium bonum, & malum quodnam. Pf. 34. & Pf. 43.
15. Jejunium debet associari à contritione, confessione, satisfactione, intentione, & conversatione bona. serm. 6. in die Cin.
16. Jejunio ejicitur Diabolus. serm. 2. & 3. Dom. 2. Quadrag.
17. Jejunium quadraginta dierum Moysis fuit miraculosum. lib. 3. distinct. 16. artic. 1. quæst. 1. ad 3.
18. Jejunia sunt legati ad Deum. Vid. *Legatus.* num. 1.

Jephthe.

Jephthe votum de occidendo quodcumque ei occurrisset in quo fuit laudabile, & vituperabile. l. 4. d. 38. a. 1. q. 2. ad arg.

Jeremias. Vid. *Hieremias.*

Jerico.

Jerico interpretatur Luna. in Luc. cap. 18. n. 35. & c. 19. n. 1. & serm. 4. Dom. 12. post Pent. V. *Defectus.* n. 10.

Jerusalem. Vid. *Hierusalem.*

Jesse.

Jesse interpretatur Insula holocausti. ser. 2. Dom. 2. post Pent.

Jesus.

1. Jesus est nomen super omne nomen, quia nominat Personam divinam in duabus naturis relata ad humanam. lib. 3. d. 18. dub. 2.
2. Jesus, & Christus disconveniunt per hoc, quod Jesus nominat Personam divinam relata ad humanam: Christus verò è converso: hinc Jesus est nobilius nomen, in quo omne genu flectitur. l. 3. d. 18. dub. 2.
3. Jesus nominis insignia, & laudes recensentur. opusc. de quinque solemn. Jesus; & opusc. Comp. Theol. lib. 4. cap. 12. & in Joan. col. 65. & in Luc. cap. 2. n. 21. & serm. 4. in Circumc. & serm. 4. Dom. 3. Quadrag. & opusc. medit. vit. Chr. c. 8. & in Luc. c. 9. num. 50. & op. medit. vit. Chr. cap. 100.

4. Jesus nominis litteræ exponuntur. op. Comp. Theol. l.4.c.12.
5. Jesus nomen oleo comparatus. op. Phar. l. 1. cap.2.
6. Jesus quare primo loco ponitur in Genealogia. in Luc.c.3.n.23.
7. Jesus nominis virtute consequimur veniam, gratiam, misericordiam, victoriam, & gloriam. serm.4.in Circumcis.
8. Quare quatuor Personis, scilicet Mariæ, Joseph, Mulieribus, & Apostolis nominatum. serm.4.ibid.
9. Jesus nomen qualiter portandum à nobis. ser.4. Dom.3. Quadrag.
10. Jesus dicitur misericordia salvans. in Luc. c.19.n.10.
- Iezabel.*
- Iezabel interpretatur fluxus vanus. ser.de Anim.
- Ignatius.*
- Ignatius Martyr quantum desiderabat pati pro Christo. serm.4.de plur.Marr.
- Ignavia.*
- Ignavia est contra fortitudinem. Vid. *Fortitudo.* num:15.
- Ignis: Ignis.*
1. Ignis est in triplici differentia, scilicet purus ut in propria materia; ut lux: 2. incorporatus, ut in materia aliena, ut in terra, vel aere: 3. est permixtus, ut est sulphureus, qui est tenebrosus. lib.4. d.50.p.1. a.2. q.1. & Psalm. 96. & in Sap. cap.17.n.6.
  2. Ignis tres sunt species, scilicet ignis lux in sua sphaera: ignis flamma in materia aerea, & ignis carbo in materia terrea. serm.2. de S. Laur. & lib.2. dist.6. art.2. quæst.2. in argum. & l.2. d.14. part.1. art.1. q.2. in arg. & l.4. d.42. p.2. a.2. q.1. ad 3. & l.2. d.13. a.2. q.1. corp. & l.4. d.44. p.2. a.2. q.1. ad arg.
  3. Ignis duæ species, scilicet spiritualis, & materialis. serm. 1. de S. Laur. & serm. 2. ibid. & Psalm. 96.
  4. Ignis proprietates, qualitates, & effectus. serm.2. ibid. & serm.2. de S. Magdal. & l.2. d.14. p.1. a.1. q.2. corp. & lib.2. dist.4. p.1. a.1. q.2. ad argum. & part.2. dub.1. & op. Brev. part.7. c.4. & Psalm. 96. & in Joan. col. 29. & serm. 1. de Beata Virgine & opusc. de 7. Itin. ar. itin.4. d.5. a.2.
  5. Ignis extensivè est augmentabilis in infinitum: intensivè verò solum usque ad limitatum gradum. lib.1. dist.17. part.2. q.4. ad 3. & serm.2. de S. Laur.
  6. Ignis in ferro: lux in aere non est corpus, sed proprietas corporis. l.1. d.19. p.2. dub.4.
  7. Ignis, & firmamentum qualem similitudinem habent ad invicem. lib.2. dist. 14. part.1. art.1. quæst.2.
  8. Ignis habet caliditatem in summo. lib.2. d.14. p.1. a.1. q.2. corp.
  9. Ignis in mixtione corporum quid operetur, & in quo excedit cætera elementa. lib.2. d.15. a.1. q.2. corp.
  10. Ignis actio est naturalis, ob id agit propter necessitatem; ideòque est in omne combustibile. l.4. d.19. a.3. q.1. ad 3.
  11. Ignis conflagrationis exuret faciem Mundi, & durabit in æternum. lib.4. d.20. p.1. dub.4. expurgabit loca foedata per peccatum. Vid. *Peccati mortalis effectus.* num. 17. Quomodo generabitur in die judicii, & ejus effectus. l.4. dist.47. q.1. & 2. 3. & 4. & op. Brev. p.7. c.4. & Centil. p.2. sec.6. & op. Comp. Theol. l.7. c.15.
  12. Ignis Purgatorii qualis. l.5. d.20. p.1. a.1. q.4. corp. est ejusdem speciei cum elementari, sicut & Inferni. lib.4. dist.20. ibid. & dist.44. part.2. art.2. quæst.1. corp. Vid. *Purgatorium.* Vid. *Infernus.*
  13. Ignis non absorbet animas, ita ut auferat usum rationis. l.4. d.20. ibid.
  14. Ignis Inferni est ejusdem speciei cum elementari: non tamen ejusdem proprietatis accidentalis. l.4. d.44. p.2. a.2. q.1. corp. & op. Brev. p.7. cap.4.
  15. Ignis Inferni quomodo durat in æternum. l.4. d.44. p.2. a.2. q.1. ad arg. & op. Brev. p.7. cap.6. & serm.1. Dom.1. Quadrag.
  16. Ignis, si includatur cum sulphure in vase, in quo nulla adsit respiratio, durabit in æternum. l.4. d.44. p.2. a.2. q.1. ad 2.
  17. Ignis Inferni erit tenebrosus. l.4. d.44. p.2. a.2. q.1. ad arg.
  18. Ignis est maxime puniens: ob id in sacra Scriptura nomine ignis venit omne afflictivum. l.4. d.44. p.2. a.2. q.1. ad arg.
  19. Ignis in Inferno quid agat cum cæteris elementis. l.4. d.44. p.2. a.2. q.2. Quod potest agere in animas, & Dæmones. lib.4. dist.44. part.2. artic.3. quæst.1. & 2. & dist.50. p.2. a.2. q.1. Ignis nomine veniunt aliæ corporales pœnæ. in Luc. c.13. n.28.
  20. Ignis invenitur naturalis, qui manum ei appositam torquet, sed non consumit. l.4. dist.44. p.2. a.3. q.1. corp.
  21. Ignis Montis Siciliae accendit, & non consumit. l.4. d.44. ibid.
  22. Ignis, quo in die judicii consumuntur omnia, erit elementaris non de novo creatus, sed multiplicatus divina virtute. lib.4. dist.47. a.2. q.1. corp. & opusc. Brev. part.7. c.4. Et quare magis Deus utetur igne, quam alio elemento. l.4. d.47. a.2. q.1. ad arg.
  23. Ignis naturaliter etiam descendit ubi habet materiam dispositam, ut in candela extincta patet. l.4. d.47. a.2. q.2. ad 1.
  24. Ignis renovabit elementa per abjectionem, scilicet sceditatum: non verò cœlestia corpora, quæ innovabuntur per additionem novi luminis, sed absque igne. l.4. d.47. a.2. q.3. ad arg. & op. Brev. p.7. c.4.
  25. Ignis dicitur purgaturus cœlos, scilicet æreum, & igneum. l.4. d.47. a.2. q.3. ad arg.
  26. Ignis quomodo aere simplicior dicatur. lib.3. d.3. p.1. dub.2.
  27. Ignis productio, sicut & aëris quare non exprimitur in Genesi. l.2. d.4. p.1. a.1. q.2. ad arg. & p.2. dub.1.
  28. Ignis habet vim expulsiivam formæ extraneæ, & subtiliatiivam, cœlestique naturæ cognatam. op. Brev. p.7. c.4.
  29. Ignis in Scriptura multipliciter accipitur. Ps. 25. & serm. 1. de S. Laur. & in Luc. cap.3. n.14. & in Joan. col. 29.
  30. Quomodo dicitur fieri baptisimus in igne. in Luc. cap.3. n.14.
  31. Ignis cordis qualis, & quomodo accendendus. serm.2. fer.2. Pasch. Vid. *Cor.* n.20.
  32. Ignis

32. Ignis de petra est gratia Spiritus sancti. ser. 4. Pent. Vid. *Gratia*.
33. Ignis Spiritus sancti quanta virtus in comburendo ædificia Diaboli. serm. 1. & 3. ser. 3. Pent. Ejus effectus. serm. 1. ser. 3. Pent.
34. Ignis quare fortius agit, si aqua fuerit aspersus. serm. 3. de plur. Mart.
35. Ignis de sole excenditur ex vitro pleno aqua. serm. 7. Pentec.
36. Ignis significat gratiam Spiritus sancti. in Joan. col. 29.
37. Ignis divinus quomodo accendatur. in Luc. c. 12. n. 49.
38. Ignis habet virtutem se faciendi, & augendi in alio; non sic charitas, quæ à Deo dependet. l. 1. d. 17. p. 2. q. 2. ad 1.
39. Ignitum eloquium, & desiderium quodnam sit. Pl. 118. c. 9. v. 13.
40. Ignis est amor Dei. Vid. *Amoris effectus*. n. 71. Vid. *Dei, & proximi amor*. n. 25.
41. In igne an possint vivere animalia. V. *Animal*. num. 51.
42. Ignis est charitas. Vid. *Charitatis effectus*. num. 25.

Ignobilitas.

Ignobilitas est propria iniquorum, quorum Pater est Diabolus. sermon. 3. Dominic. 12. post Pentec.

Ignorantia.

1. Ignorantia ex desertione summæ sapientiæ est hebetudo ad cognoscendum ea, quæ sunt necessaria ad salutem. opuscul. Centil. part. 2. sec. 1.
Alia est purè pœna: alia est cum culpa. lib. 2. d. 30. a. 2. q. 2. corp. & q. 3. & l. 2. d. 22. art. 2. per tot. Vid. *Negligentia*. n. 4. V. *Peccati causa*. num. 11.
2. Ignorantia alia est vincibilis, estque ex negligentia: alia invincibilis, estque absque peccato. opusc. Spec. an. c. 3. & l. 2. d. 22. a. 2. q. 3. & op. Cent. part. 1. sec. 7. & sec. 25.
Quænam sit crassa, & supina. in Sap. c. 13.
Alia negationis, ut in parvulis: alia privationis, estque adulatorum: alia pravæ dispositionis, estque Hæreticorum. op. Cent. part. 1. sec. 7. & op. declar. term.
3. Ignorantia alia est juris: alia facti. op. Spec. an. cap. 3. & Centil. part. 1. sec. 7. quando excusat à peccato, & quando non. opusc. Spec. an. ibid. & l. 1. d. 48. a. 2. quæst. 2. ad arg. & lib. 2. dist. 22. art. 2. quæst. 2. & 3. & lib. 2. dist. 30. art. 2. q. 2. corp. & dist. 33. dub. 2. & lib. 3. dist. 9. art. 1. q. 6. ad 1. & l. 4. dist. 30. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 4. d. 16. p. 2. a. 2. quæst. 1. Item alia ignorantia, seu nescientia certitudinis: alia æstimationis. in Ecclen. cap. 7. num. 2.
4. De ignorantia naturali, & sine peccato, & de peccaminosa, de ejus origine agitur. l. 2. d. 22. art. 2. quæst. 3. & in Luc. c. 12. n. 8. Vid. *Adam*. num. 63.
5. Ignorantia an appeti possit. lib. 2. dist. 22. dub. 3. & 4.
6. Ignoranter quod sit, an omninò involuntariè fiat. l. 2. d. 41. dub. 3.
7. Quid sit peccare ex ignorantia, & infirmitate. l. 2. d. 43. dub. 4.
8. Ignorantia an fuerit in Christi vi rationali. lib. 3. dist. 15. artic. 2. quæst. 1. V. *Christi defectus*. n. 19. seq.

9. Ignorantia simplex, & crassa, affectataque quænam. op. Centil. p. 1. sec. 7. & in Luc. cap. 12. num. 45.
10. Ignorantia quàm damnabilis. op. Phar. lib. 3. c. 29. & op. de 7. don. scient. c. 3. & op. de 7. itin. prolog.
11. Ignorantia est secunda plaga vulnerans animam. op. de trib. ternar. pec. c. 3.
12. Ignorantia quàm detestabilis in Magistro, & Principe. in Ioan. c. 3. n. 12.
13. De peccatis commissis per ignorantiam quænam pœnitentia habenda. l. 4. dist. 16. part. 2. a. 2. quæst. 1.
14. Ignorantia quale malum in anima. Vid. *Anima varia*. n. 50.
15. Ignorantia legis Dei punitur. Vid. *Dei varia*. num. 129.
Ignoscere. Vid. *Injuriarum remissio*.

Illabi.

1. Illabi est esse intimum in alio, in illoque interiorius operari; estque solius Dei respectu animæ, & c. l. 2. d. 8. p. 2. q. 2. corp. & lib. 1. d. 1. art. 3. quæst. 2. corp.
2. Idè Angelus non potest illabi animæ. V. *Angeli operatio*. n. 6. V. *Diaboli potestas*. n. 8.
3. Diabolus quare non potest illabi animæ. l. 2. d. 8. p. 2. q. 2. corp.
4. Illapsus supponit diversitatem naturarum, & quod una sit in altera, & quod una se habeat pro materiali respectu alterius. lib. 1. dist. 19. p. 1. q. 1. ad 3.

Illecebra.

Illecebræ carnis. Vid. *Caro*. n. 59. & alibi in eodem titulo.

Illegimitas.

1. Illegimitas impediens matrimonium est duplex, scilicet ex ordinatione divina, & Ecclesiæ. l. 4. d. 39. a. 2. q. 4. corp. Vid. *Matrimonii impedimenta*.
2. Illegimitas, quæ non est de jure divino, non dirimit matrimonium contractum ab infidelibus venientibus ad fidem. lib. 4. d. 39. a. 2. ibid.

Illudere.

Illudere sensus quot modis contingit; idque possunt Angeli. Vid. *Diaboli potestas*. num. 10.

Illuminatio.

1. Illuminatio dicit actum lucendi absolutum, & comparatum. lib. 1. d. 14. art. 1. q. 2. ad 4. Vide *Lux*.
2. Illuminatio animæ quoad partem superiorem spectat solum ad Deum: quoad inferiorem est etiam Angelorum. lib. 2. distinct. 10. part. 2. artic. 2. quæst. 2. Vid. *Angelorum Prælatio*. n. 14. sequent.
3. Illuminare, purgare, & perficere quomodo sit Angelorum. lib. 2. dist. 10. ibid. & serm. 21. Hex. V. *Angelorum Hierarchia*.: Item, & Doctorum. V. *Doctor*. n. 1.
4. Illuminativa via instituitur. op. Incend. c. 1. & Pl. 118. c. 9. v. 7. & 16.

Illustratio.

1. Illustratio mentis, seu contemplatio exponitur. op. Bibl. paup. c. 36.
2. Illustrationum ordo inter Angelos, & nos. serm. 21. Hex.

Imaginarium. Imaginatio.

1. Imaginatio est vis animæ intuens res corporales absentes. opuscul. declar. term. & opusc. Comp. Theol. lib. 3. cap. 37.

2. Explicatur imaginativæ potentia natura egregiè. op. de 7. It. æt. it. 3. d. 4. a. 2. & 3. Dicitur etiam sensus communis, & phantasia. op. Cent. p. 3. sec. 21.
3. Ex imaginatione oritur cogitatio. V. *Cogitatio*. num. 17.
- Imago.*
1. Imago quid sit, quovisplex, & quotupliciter sumitur. l. 1. d. 3. p. 2. dub. 4. & per tot. & d. 3. p. 2. dub. 2. & 3. & a. 1. q. 1. corp. & l. 2. d. 16. per tot. & l. 3. d. 1. a. 1. q. 3. ad arg. & l. 1. d. 19. p. 1. dub. 7. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg. & q. 2. ad 2.
2. Imago est species indifferens ejus rei, ad quam imaginamur. op. Cent. p. 3. sec. 24. Vnde semper importat respectum ad imaginatum. l. 1. d. 28. dub. 5. & l. 1. d. 31. p. 2. a. 1. q. 3. corp. Dicitur etiam rei ad rem cœquatio. l. 1. d. 31. p. 2. a. 1. q. 1. in arg.
3. Imago est triplex, scilicet æqualitatis, imitationis, & repræsentationis: 1. modo Filius dicitur imago Patris: 2. modo homo factus ad imaginem Dei: 3. mundus est speculum creatoris. op. Comp. Theol. l. 1. c. 6.
4. Imago imperfectè, & lumine naturali repræsentat tantum appropriata: perfectè verò, & lumine fidei repræsentat propria Trinitatis. l. 1. d. 3. p. 2. a. 2. q. 3.
5. Imago importat unitatem cum distinctione: ob id respectum: item & similitudo. l. 1. d. 2. dub. 5. & d. 3. p. 2. a. 3. q. 1. & l. 1. d. 28. dub. 5.
6. Imago qualis sit in anima, & in quibus competit. l. 1. d. 3. p. 2. dub. 1. & 2. & p. 1. art. 1. q. 2. ad arg. & a. 2. q. 1. & l. 2. d. 16. per tot. & op. Brev. p. 2. c. 6. & c. 12. & p. 5. c. 4. & op. Cent. p. 3. sec. 24. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 6. & op. declar. termin. & op. usc. Amator. & ferm. 4. Dom. 22. post Pentec. Vid. *Anima productio*. n. 20. V. *Anima nobilitas*. n. 13. seq. V. *Dei varia*. n. 35. seq.
7. Imago alia est rei corporalis, & exterioris: alia interioris, & animæ; & qualis sit utraque. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 2. d. 16. a. 1. q. 1. ad 4.
8. Imago tria requirit. l. 1. d. 3. ibid. q. 2.
9. Imago stat in superiori parte rationis, non in inferiori: item non est proprie in potentiis, sed attenditur in ratione mentis se noscentis, & amantis. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. & 2. & art. 3. q. 1. & l. 2. d. 16. a. 2. q. 3. ad 3. Vid. *Homo*. n. 24. principalis tamen est in cognitiva. l. 2. d. 16. a. 2. q. 3. & l. 3. d. 26. a. 2. q. 5. ad 4.
10. Imago qualiter dicatur esse in potentia cognoscendi, & similitudo in potentia affectiva. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 6. & op. Brev. p. 2. c. 12. & Centil. p. 1. sec. 24. & in Sap. c. 2. n. 23.
11. Imago pro hoc statu nata est recipere reformationem per speciem: pro statu beato per tentionem. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. ad 4.
12. Imago naturaliter ducit nos in cognitionem appropriatorum SS. Trinitatis: adjuncta verò à lumine fidei in cognitionem ducit etiam priorum. l. 1. d. 3. p. 2. a. 3. q. 2. in fund. & q. 3.
13. In imagine mens, notitia, & amor habent unitatem, ordinem, æqualitatem, & consubstantialitatem. l. 1. d. 3. p. 2. a. 3. q. 2. corp.
14. Imago qualiter dicatur Filius Dei. l. 1. d. 27. p. 2. dub. 2. & d. 31. p. 2. a. 1. q. 2. proprie non convenit Spiritui S. & quare. lib. 1. d. 31. ibid. & ferm. 11. Hex. Vid. *Dei generatio*. V. *Verbum*.
15. Imago, & exemplar important expressionem alterius rei; sed illa per modum passivi: istud per modum activi. l. 1. d. 31. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
16. Imago sumitur, vel in unitate, vel in diversitate naturæ: ut dicitur Filius imago Imperatoris: item numus: sic 1. modo est Verbum: 2. modo est anima nostra respectu Dei. l. 1. d. 31. p. 2. a. 1. q. 1.
17. Imago in Divinis quomodo tantum sumatur notionaliter, non secundum substantiam. l. 1. d. 31. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
18. Imago est in creatura quatenus ordinatur in Deum, estque per hoc perfectio gratiæ, & gloriæ: quatenus verò est à Deo, habet vestigium. l. 2. d. 4. dub. 3.
19. Imago secundum quam dicitur homo factus, quomodo dicatur de Filio Dei. l. 2. d. 16. dub. 2.
20. Imago, & similitudo differunt, quod imago est in naturalibus, & in potentia cognoscendi: similitudo in gratuitis, & in potentia affectiva. l. 2. d. 16. dub. 2. & op. Comp. Theol. l. 1. cap. 6. & l. 2. d. 16. a. 2. q. 1.
21. Imago de Filio Dei, & hominibus dicitur analogicè tantum. l. 2. d. 16. dub. 2.
22. Imago hominis oritur ex similitudine cum Deo, & quomodo. l. 2. d. 16. a. 1. q. 1. corp.
23. Imago alia est artificialis, alia naturalis, alia connaturalis: 1. modo est statua: 2. homo: 3. Filius Dei. l. 2. d. 16. a. 1. q. 2. corp. 1. est qualitas in quantitate. l. 4. d. 6. p. 1. q. 1. fund.
24. Imago in homine, & Angelo quomodo convenit, & disconvenit. l. 2. d. 16. a. 2. q. 1.
25. Imago in viro, ac muliere qualiter conveniat, & disconveniat, ibid. q. 2. corp.
26. Imago consistit in habitudine, & origine. l. 2. d. 16. ibid.
27. In imagine voluntas consideratur non per modum complementi, sed egredientis. l. 2. d. 16. a. 2. q. 3. ad 2.
28. Imago dicit expressam repræsentationem non secundum id, in quo est imago, sed secundum aliquid sui: hinc potest repræsentare plures Personas secundum differentes proprietates. l. 3. d. 1. a. 1. q. 3. ad 1.
29. Imago dicit expressam similitudinem Dei: ob id est in sola rationali creatura. l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. ad arg.
30. Imago quot modis deformari possit. l. 3. d. 36. q. 4. ad 4. & op. Brev. p. 3. c. 11.
31. Imago in speculo secundum aliquos habet esse spirituale: ob id non potest dividi. l. 4. d. 10. p. 1. q. 5. corp.
32. Imago, similitudo, verbum, filius, vestigium, in quo differant. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. & p. 2. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 18. q. 5. ad arg. & d. 27. p. 2. dub. ... & a. 1. q. 3. corp. & d. 31. p. 2. a. 1. q. 2. corp. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg. & op. Brev. p. 1. c. 3. V. *Similitudo*. n. 5. V. *Filius*. n. 20. V. *Vestigium*. n. 1.
33. Imago una existens quomodo in tribus potentiis sit. l. 4. d. 6. p. 1. q. 2. ad arg.
34. Imago creata quomodo à Trinitate increata differat. l. 1. d. 6. a. 1. q. 2. ad arg.
35. In homine triplex imago est, scilicet creationis, recreationis, & glorificationis. op. Cent. p. 3. sec. 26. & op. declar. term.
36. Imago Dei deformata qualiter reformetur. Psalm. 129. & ferm. 4. Domin. 22. post Pentec. & lib. 1. dist. 3. part. 2. art. 1. q. 1. ad 4. Vid. *Gratia effectus*.

37. Imaginis ratio, pes, manus, caput venter, &c. in quo sita sint. ferm. 4. Dom. 22. Ibid.
38. Imago Dei est triplex, naturalis, spiritalis, & æternalis. ferm. 4. Dom. 22. Ibid.
39. Imago Cæsaris qualis. ferm. 4. Dom. 22. Ibid.
40. Angeli non dicuntur creati ad imaginem Dei; & quare. Vid. *Angeli creatio*. n. 11.
41. Imago quomodo aufertur ab homine per peccatum. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 2. ad 4. & corp. & ibid. dub. 1.
42. Imago artificialis in quo sita sit. l. 2. d. 16. a. 1. q. 2. corp.
Qualiter differat à naturali. l. 2. d. 16. Ibid. Vide *Exemplar*. n. 5.
43. Imaginum sacrarum introductio quare facta sit in Ecclesia. l. 3. d. 9. a. 1. q. 2. corp. & op. Phar. l. 4. c. 32. V. *Adoratio*.
44. Imaginum sacrarum cultus qualis debeat esse. l. 3. d. 9. a. 1. q. 2. & l. 1. d. 31. p. 2. a. 1. q. 3. ad 2. & op. de dono piet. c. 2. & op. de dec. præc. ferm. 2. & in Ioan. c. 4. n. 25. & in Sap. c. 14. n. 30. & lib. 3. d. 39. a. 2. q. 2. corp. & op. Phar. l. 4. c. 32. & l. 3. sent. d. 27. a. 2. q. 3. ad 3.
45. In quibus possit errari in adoratione imaginum. l. 3. d. 9. Ibid.
46. Imago Christi, & Mariæ à S. Luca depicta. l. 3. d. 9. a. 1. q. 2. ad arg.
- Imber.*
1. Imber spiritalis quid sit, & ejus fructus. op. de itin. æt. it. 2. d. 7.
2. Imber bonus, & malus quis sit. Pl. 10.
- Imitatio.*
1. Imitatio Dei faciens Filium Dei est duplex. l. 1. d. 26. dub. 6. Vid. *Filius*. n. 31.
2. Imitatio Christi quænam exigat. in Luc. cap. 9. n. 23. & op. parvum bonum. p. 3.
- Immaculatus.*
- Immaculatus quis sit. Pl. 118. n. 1.
- Immediatè.*
1. Immediatè dicitur tripliciter. l. 1. d. 12. q. 3. ad 1.
2. Immediatio suppositi, & virtutis quæ sit. l. 1. d. 12. Ibid. & l. 1. d. 37. p. 1. art. 1. q. 1. ad argum. V. *Actio Dei*. n. 2.
3. Immediatum, & primum sunt idem. V. *Maxima*. n. 32.
- Immensus. Immensitas.*
1. Immensum dicitur, quod habet summam, & perfectissimam actualitatem, nihilque coarctans, & eadem est ratio infinitatis. l. 1. d. 43. a. 1. quæst. 2.
2. Immensum esse est idem, quod mensura carere, estque dupliciter; vel absolutè, vel comparative. l. 3. d. 13. a. 1. q. 2. corp.
3. Immensitas in Deo quatuor importat, scilicet infinitatem respectu sui; incomprehensibilitatem respectu intellectus creati; incircumscribilitatem respectu loci, & æternitatem respectu durationis. op. Comp. Theol. l. 1. c. 14. Vid. *Dei essentia*. n. 22. seq.
- Immisericordia.*
- Immisericordia est filia avaritiæ: & quando est peccatum. op. Spec. an. c. 2.
- Immittere.*
- Immittere cogitationes in corde solus Deus propriè potest; & an, & quomodo id Diabolus possit. l. 2. d. 8. p. 2. q. 4. Vid. *Cogitatio*. n. 3. V. *Angeli operationes*. n. 7. seq.
- Immobile. Vid. *Immutabile*.

*Immobilitas.*Immobilitas loci. Vid. *Locus*. n. 2.*Immodestia.*Immodestia est ramus gulæ: in quibusque consistit, & quale peccatum. op. Spec. an. c. 3. V. *Gula*. n. 5.Immolari. Vid. *Sacrificium*.*Immortale.*1. Immortale: immortalitas idem sunt, sicut principale, & derivativum. l. 2. d. 19. a. 3. q. 2. corp. Vide *Mortale*.2. Immortalitas est aptitudo ad non moriendum. l. 2. d. 19. art. 3. q. 2. corp. quæ vel privat tantum actum, vel etiam potentiam: 1. dicitur potens non mori: 2. non potens mori. l. 2. d. 19. dub. 2. & q. 1. & 2. a. 3. V. *Adam*. n. 25. V. *Hominis generatio*. n. 29. & 32.

3. Immortalitas propriè est actus vitæ à forma spiritali proveniens cum impossibilitate ad ejus privationem: communiter verò est actus completus potentiæ secundum sui naturam, itaut nullo modo possit aliquam pejorationem recipere. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 9.

4. Immortalitas animæ, & Deo convenit diversimodè. l. 1. d. 8. Ibid. & l. 2. d. 17. a. 1. q. 1. ad 5.

5. Immortalitas conferebatur à ligno vitæ. lib. 2. d. 19. a. 2. q. 2. ad arg. & ferm. 1. de Invent. S. Cruc. Vid. *Adam*. n. 28.6. Immortalitas quot modis sumi potest. l. 2. d. 19. a. 3. q. 1. & 2. & dub. 2. & l. 4. d. 45. a. 1. q. 4. ad arg. & Pl. 118. n. 73. V. *Immutabilitas*. n. 6.7. Immortalitas quare non tribuitur in baptismo. l. 4. d. 4. p. 2. dub. 7. Vid. *Baptismi effectus*. n. 41.

8. Immortalitatem quomodo solus Deus habeat. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 9.

9. Immortale, & mortale an sint contradictoria. l. 4. d. 43. a. 1. q. 4. ad arg. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 1. ad argum.

10. Animæ immortalitas exponitur auctorit. sacræ Scripturæ. c. 33. & l. 2. d. 19. a. 3. per tot.

11. Immortalitas, & impassibilitas post hanc vitam probatur. ferm. 1. de Refur. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 4. ad argum.

12. Immortalitas animæ qualis. V. *Animæ essentia*. n. 15. Vid. *Animæ nobilitas*. n. 20.*Immunditia.*

Immunditia corporalis quadruplex, quæque impediatur communionem. l. 4. d. 12. p. 2. a. 2. q. 3. corp.

*Immutabile.*1. Immutabile dicitur, vel ab ente in ens, diciturque invariabile: vel ab ente in non ens potentia, diciturque incorruptio: vel ab ente simpliciter in non ens, diciturque invertibilitas. l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. corp. Vid. *Mutabilitas*. V. *Mutatio*.2. Immutabilitas qualis est propria solius Dei. l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. corp. & a. 1. q. 3. & d. 26. dub. 5. & l. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 2. V. *Dei essentia*. n. 22. seq.

3. Immutabile quodnam sit necessarium, & quodnam stat cum contingenti. l. 1. d. 38. a. 2. q. 2. ad 6.

4. An immutabilitas sit prior simplicitate in Deo. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 1.

5. Immutatio naturalis est duplex, & an in corporibus gloriosis. l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg.

6. Immutabilitas, & immortalitas triplex. Pl. 118. num. 73.

7. Mutabilitas, & immutabilitas an sint differentie oppositæ. lib. 2. dist. 7. part. 1. art. 2. q. 1. ad argum.

8. Immutabilitatis necessitas stat cum libertate. l.2.d.25.p.2.a.1.q.2.per tot. *Inpalpabilitas. Vid. Tactus.*
Impartiri. Impartibilitas.
1. Impartibile quomodo non possit moveri supra magnitudinem. l.1.d.37.p.2.a.2.q.2. ad 2. *Vide Punctus. n.11. Vid. Indivisibile. Vid. Maxima. num.96.*
2. Impartibile secundum totum communicatur quomodo sit verum. l.2.d.8.p.2. q.1. ad argum. *Vid. Maxima. n.156.*
Impassibilitas.
1. Impassibilitas corporum gloriosorum est secundum actum, & potentiam. lib.2. d.19.a.2. q.1.ad 6. *Vid. Immortale. n.11. V. Passibilitas.*
2. Unde in corporibus gloriosis procedat, scilicet ab intrinseco, an ab extrinseco. l.4.d.49.p.2. a.4. per tot.
3. Impassibilitas, & passibilitas animæ qualis, & unde. l.3.d.18.dub.1. *Vid. Anima essentia. n.20. V. Anima separata. n.8. seq.*
4. Impassibilitas Adæ in statu innocentia, sanctorum in Cælo, & Puerorum in Limbo qualiter differant. op. *Comp.Theol. l.7. c.28.*
Impatientia.
1. Impatientia quàm perniciosâ. op. *diæt. sal: t.7. c.7. & op. Bibl. paup. c.82.*
2. Impatientia ad Deum, ad proximum, & ad se ipsum quænam. *Ps. 118. c.2. v.6.*
Impeccabilitas.
- Impeccabilitas Adæ qualis fuisset post Confirmationem. *V. Adam. n.31.*
Impedimentum. *Vid. Matrimonii impedimenta.*
Impenitentia. *Vid. Impœnitentia.*
Imperium. Imperator.
1. Imperare prout dicit privationem coactionis competit voluntati: pro ut dicit privationem subjectionis competit solum Deo. l.2. d.25. per tot. & l.3.d.17.a.1.q.1.ad 3. *Vid. Voluntas. n.25.*
2. Quale imperium sit in anima. *serm.22. Hex.*
3. Imperatoris excellentia, & potestas qualis. *Ps. 118. v.15. c.3.*
Quarè nuncupatur Cæsar, & Augustus. in *Luc. c.2. n.1.*
4. Imperialia. Edicta sunt mandata moralia, & qualis auctoritatis. *Ps. 118. c.5. v.14.*
5. Imperium humanum quomodo famulatur divino. in *Luc. c.2. n.4.*
6. Imperium Romanum quarè dicatur ferreum. in *Luc. c.2. n.1.*
7. Imperator primus in Occidente fuit Carolus Rex Italiae. *serm.16. Hex.*
8. Imperium animæ quale. *Vid. Anima nobilitas. num.10.*
9. Imperativus modus in S. Scriptura quotupliciter intelligatur. l.2.d.37.a.2.q.1.ad 1. & *Ps. 148. V. Modus. n.6.*
10. Deus Imperator. *Vid. Dei varia. n.84.*
11. Imperialia decreta. *Vid. Decretum. n.2.*
12. Imperatorum Lex. *V. Lex. n.15. & 19.*
Imperfectio.
1. Imperfecta ratione positivi sunt in Deo: ratione privativi absunt à Deo. l.1.d.36.a.3.q.2.corp.
2. Imperfecta ideam habent in Deo ratione positivi. l.1.d.36. *ibid.*
3. Imperfectum præcedit perfectum, quando sunt circa idem. l.2.d.2.p.1.a.2.q.1.ad arg.
4. Imperfectum dicitur aliquid tripliciter. op. *ap. paup. resp. 1. c.1.*
5. Imperfectio, & perfectio non sunt duæ differentia opposita. op. *ap. paup. resp. 1. c.2. Vide Perfectio.*
Impermixtum. Vid. Mixtum.
Impetrare.
- Impetrare à Deo aliquid tria præxigit. *serm.1. in Rogat.*
Impetus.
- Impetu moveri dicitur, quod non habet retrahens intra, vel extra. l.2.d.7.p.1.a.2.q.2. ad arg. *Vid. Libertas.*
Impietas.
- Impietatis gradus quinque enarrantur. in *Luc. c.7. num.21.*
Impius.
1. Impius quot modis justificatur. l.2.d.26. *dub.3. Vid. Iustificatio. n.2. seq.*
2. Impii justificatio quale, & quantum opus. l.4. d.10.p.2.a.1.q.1.
3. Impii justificationem an attritio præcedat. l.4. d.17.p.1.a.2.q.3. *V. Attritio. n.4.*
4. Impii sunt de parte Diaboli, qui est eorum caput. in *Sap. c.2. Vid. Diaboli varia. n.2. V. Diaboli tentationes. n.15.*
5. Impiorum spes quàm vana erit in iudicio. in *Sap. c.3.*
6. Impiorum tria genera. in *Sap. c.4.*
7. Impiorum, & justorum memoria qualis erit. in *Sap. c.2. & 4.*
8. Impiorum, & justorum justa retributio describitur. in *Sap. c.5.*
9. Impiorum coacta confessio in iudicio. in *Sap. cap.5.*
Eorum supplicia describuntur. in *Sap. c.17.*
10. Impiorum ultio qualis erit. *serm.2. Dom. Pass.*
11. Impiorum corda, verba, & opera qualia. *ser.2. de S. Ant.*
Implere.
- Implere legem fit per charitatem. *V. Charitatis effectus. n.46.*
Implorare. *Vid. Oratio.*
Impœnitentia.
1. Impœnitentia est quando quis proponit non pœnitere de peccatis. op. *Spec. an. c.3. Dicitur dupliciter privativè, & contrarie: 1. est circumstantia: 2. est novum peccatum in Spiritum sanctum. l.2.d.43.a.3.q.2. ad arg. V. Peccatum in Spiritum sanctum.*
2. Impœnitentiâ damnatorum qualis. l.2.d.7.p.1. a.1.q.1. *corp.*
3. Impœnitentia Iudæ qualis. l.2.d.7. *ibid.*
4. Impœnitentia qualis est peccatum in Spiritum sanctum. op. *Spec. an. c.3. & l.2.d.43. per tot. & op. Brev. p.3. c.11. Vid. Peccatum mortale. n.41.*
5. Impœnitentia. *Vid. Peccata in Spiritum sanctum.*
Importunitas.
- Importunitas filia Accidia. *V. Accidia. n.4.*
Impossibilitas.
- Impossibilitas quot modis potest dari. lib.4. d.14. p.2.a.1.q.2. ad 1. & l.1.d.42.q.3.
Impotentia.
1. Impotentia an magis excusat, quàm ignorantia. l.2.d.22.a.2.q.3. *corp.*
2. Impotentia est impedimentum Matrimonii. op. *Brev. p.6. c.13. V. Matrimonii impedimenta.*
Imprecatio.
- Imprecationes quale juramentum contineant, & quale peccatum. lib.3. d.39.a.2.q.2. *corp. V. Inramentum.*

Imprimere.

1. Impressiones Metheorologicæ fiunt in aëre, scilicet, secunda regione. l. 2. d. 6. dub. 1. & opusc. Comp. Theol. l. 2. c. 9. V. *Metheorologicus*.
2. Impressiones metheorologicæ variæ exponuntur. op. Comp. Theol. l. 2. c. 9. v. g. Cometes, Corona, nubes, glacies, ros, &c. ibid.

Improcessibilitas.

Improcessibilitas non est notio Patris, & quid sit, & qualiter distinguatur ab innascibilitate. lib. 1. d. 28. q. 4. & l. 1. d. 22. q. 4. ad arg. V. *Dei proprietates relativæ*. n. 43.

Improperium.

Improperium quid sit. op. Spec. an. c. 1.

Improprium.

Impropriæ locutiones quomodo exponendæ. l. 3. d. 11. dub. 4.

Impugnare.

Impugnare veritatem quot modis sumatur, & quale peccatum in Spiritum sanctum. l. 2. d. 43. a. 3. q. 2. ad 4. & op. Spec. an. cap. 3. Vid. *Peccatum mortale*. n. 41.

In.

1. In, pluribus modis dicitur. l. 1. d. 19. p. 1. q. 4. ad ult. & Pf. 95.
2. In, aliquando in Divinis dicitur distinctionem, aliquando identitatem. l. 1. d. 19. p. 1. dub. 6. & l. 1. d. 33. dub. 2. Qualiter differat ab ex, & à de. in Ioan. c. 1. n. 1.
3. In, importat in Divinis substantiam cum relatione, ut Pater est in Filio. l. 1. d. 19. p. 1. dub. 6. & l. 1. d. 36. dub. 4.
4. In, & ad, qualiter differant in Divinis. l. 1. d. 33. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 26. a. 1. q. 1. ad 6.
5. In, aliquando notat inhærentiam, aliquando identitatem, aliquando causalitatem. l. 1. d. 36. dub. 1. & 2. & l. 2. d. 13. dub. 4. & l. 2. d. 38. a. 1. q. 3. ad arg.
6. In, quando poni possit in Divinis. l. 1. d. 36. dub. 1. & 2.
7. In principio factum, quot modis sumi possit. l. 2. d. 1. p. 1. dub. 2. & a. 2. q. 3. fund. 1.
8. In, dicitur finem principalem, & finem sub fine. l. 2. d. 38. a. 1. q. 3. ad 1.
9. In, in Divinis dicitur in Filio subautoritatem. op. Comp. Theol. l. 1. c. 5.
10. In, in locutionibus localibus importat continentiam ambientem: unde hæc est falsa, Deus est in loco, indigetque expositione. lib. 1. d. 37. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1.

Inadæquatio.

Inadæquatio rei ad rem, & signi ad signatum quid sit, & an à Deo sit. l. 2. d. 37. a. 2. q. 3. ad 2.

Inane.

1. Inanis gloria qualis sit propriè superbia, & qualis filia superbiæ. l. 2. dist. 42. dub. 3. & op. Cent. p. 1. sec. 15. V. *Vana gloria*. V. *Gloria varia*.
2. Inanis gloria quid sit: ejus gradus, & partes, & effectus. op. Cent. p. 1. sec. 18. & op. Phar. lib. 2. c. 7. & op. declar. term. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 15. & in Ioan. c. 7. n. 18. & c. 5. n. 44.

Inanimata.

Inanimata quomodo sint benedicta, & maledicta à Deo respectu animatorum in Sap. c. 14. n. 7. & 8. Incestus. Vid. *Incestus*.

Incantatio.

Incantatio est præstigium factum oculis intuentium. op. Cent. p. 1. sec. 29. Vid. *Præstigium*. Incarcerare. Vid. *Carcer*.

Incarnatio.

1. Incarnatio est assumptio carnis à Divinitate: & unio Divinitatis cum carne in unitate Personæ, scilicet Verbi. op. Brev. p. 4. c. 2. & l. 3. dist. 1. a. 1. q. 1. corp. & q. 2. & 4. Vid. *Christi Conceptio*, & *Incarnatio*.
2. De Incarnatione. op. Brev. p. 4. c. 1. seq. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 6. seq. & l. 6. c. 14. & lib. 3. d. 1. & seq. ad d. 4. & op. Cent. p. 3. sec. 27. & op. Itiniment. c. 6. & op. Amatorium. & op. Collat. oct. col. 1. & op. medit. vit. Chr. c. 2. & 4. seq. Mysterium magnum, imperscrutabile, & admirabile ostenditur. in Luc. c. 1. n. 49. V. *Dei causalitas ad gratiam*. n. 62.
3. Incarnatio, creatio, & transubstantiatio quomodo se habeant ad invicem. l. 3. d. 6. dub. 1. & l. 3. d. 1. dub. 4. & op. Comp. Theol. l. 4. per tot.
4. Incarnatio ut dicitur assumptionem est à tota Trinitate; ut dicitur unionem est à Verbo: 1. enim dicitur opinionem: 2. terminationem. lib. 1. d. 2. q. 1. ad 3. & l. 3. d. 4. a. 1. q. 1. ad arg.
5. Incarnatio quare non potius dicitur animatio. l. 3. d. 2. a. 2. q. 2. ad arg. & op. Brev. p. 4. c. 2.
6. Incarnatio non spectat ad complementum universi, & quare. l. 3. d. 1. a. 2. q. 4. ad arg. & d. 2. a. 1. q. 1. ad arg.
7. Incarnatio est fundamentum totius meriti. l. 3. d. 4. a. 2. q. 1.
8. Incarnationem an meruerit B. Virgo, & alii SS. PP. l. 3. d. 4. a. 2. q. 1. & 2. corp. V. *Maria meritum*. Vid. *Meritum*. n. 12.
9. Incarnationis tempus cur plenitudinis dicatur. l. 3. d. 1. dub. 1. V. *Plenitudo*. n. 2.
10. Incarnationis opus summum Dei potentia, sapientia, &c. argumentum. l. 3. d. 1. a. 2. q. 1. ad arg. Item bonitatis, & justitiæ. in Luc. c. 2. n. 14.
11. Incarnationis mysterium an sciverint Angeli. l. 3. d. 2. dub. 4. V. *Angelorum cognitio*. an Adam. Vid. *Adam*. n. 16.
12. Incarnatio quomodo fuerit opus meræ gratiæ. l. 3. d. 4. a. 2. q. 1.
13. Incarnationem an jure Angelus nuntiare debuerit. l. 3. d. 2. dub. 4.
14. Incarnatum esse quale prædicatum sit, scilicet an relativum, an absolutum. l. 3. d. 1. a. 1. q. 2. ad argum.
15. Incarnatus, ingenitus, improcessibilis, quæ nomina. l. 1. d. 22. q. 4. ad arg.
16. Incarnatio cur attribuitur Spiritui sancto. op. Brev. p. 4. c. 3.
17. Incarnatio tria mirabilia maximè continet, scilicet occultationem Angelis, devotionem populi expectantis, & humilitatem Verbi. Pf. 114.
18. Incarnatio est festum Angelorum. V. *Angeli varia*. n. 43.
19. Incarnatio quantum sublevaret hominem. Vid. *Homo ad Deum*. n. 73.
20. Incarnatio an fuerit facta præcisè ob peccatum. Vid. *Christi incarnatio*. n. 1.

Incendere.

1. Incendiarius quali pœna plectendus ex sacris Canonibus. op. Confession. p. 42. c. 3. & p. 2. c. 4.
2. Incendere est non ignem generare, sed pabulum igni ministrare, vel applicando combustibili igni. l. 2. d. 8. p. 2. a. 1. q. 5. corp.
3. Incendium animæ igne concupiscentiæ fit: subministratur pabulum per cogitationes, & affectiones pravas. lib. 2. dist. 8. p. 2. q. 5. corp. Vide *Ignis*.

4. Incen

4. Incendium amoris qualiter fiat. op. Incend. am. *Incessus.*
- Incessus qualis debeat esse in Religioso. op. Spec. discipl. p. 1. c. 23.
- Incestus.*
1. Incestus est coïtus commissus contra consanguinitatem, affinitatem, vel compaternitatem. op. Cent. p. 1. sec. 24. & sec. 32. Vid. *Luxuria.*
  2. Incestus an impediatur Matrimonium. l. 4. d. 34. a. 3. q. 2. Vid. *Matrimonii impedimenta.*
- Incipiens.*
1. Incipientium munus quale. op. Phar. l. 1. c. 33.
  2. Incipientes indigent ductore spirituali. op. de al. Seraph. c. 1.
  3. Quadruplici cautela debent uti. op. de reform. ment. p. 1. c. 2.
  4. Incipientium status instruitur. serm. 2. Domin. infr. oct. Epiph.
- Incipit.*
- Incipit, hoc verbum quid significet. l. 3. d. 11. a. 2. q. 2 & 3. V. *Destino.* n. 1. seq. V. *Modus.* n. 5.
- Inclinatio.*
1. Inclinatio ad malum unde fundetur in homine. l. 3. d. 39. a. 1. q. 1. ad 3. Vid. *Appetitus.* n. 1. & seq.
  2. Inclinatio naturalis ad bonum sibi conveniens quænam sit. l. 2. d. 38. a. 2. q. 1. & seq.
  3. Inclinatio animæ ad corpus qualis. Vid. *Anima ad corpus.* n. 36. & seq.
- Incolatus.*
- Incolatus multiplex mysticè exponitur. Pf. 55.
- Incommunicabilitas.*
- Incommunicabilitas non est pura negatio, sed positio cum negatione. l. 1. d. 25. a. 2. q. 2. ad arg. Vid. *Communicabile.* n. 19. seq. V. *Contradictoria.*
- Incomprehensibilitas Dei. Vid. *Dei cognoscibilitas.*
- Incongruum.*
- Incongruum, seu incongruitas in sermone alia est ex discorhærentia adjacentium, ut Catonis est: alia est intellectuum, ut plures Petri: 1. tollit veritatem, & falsitatem: verum enim supponit congruum: 2. non. l. 1. d. 4. a. 1. q. 3. ad 2. V. *Congruum.*
- Inconsideratio.*
- Inconsideratio est filia luxuriæ, estque voluntas prævidere renuens agenda inferiora. op. Cent. p. 1. sec. 24. Vid. *Luxuria effectus.*
- Inconstancia.*
- Inconstancia in spiritualibus qualis sit. in Sap. cap. 4.
- Incontinentia.*
1. Incontinentia est filia inanis gloriæ, estque voluntas per conformationem sui ab his qui mali sunt laudari appetens. op. Cent. p. 1. sec. 18. Vid. *Concupiscentia.*
  2. Incontinentia item est fructus carnalis concupiscentiæ circa actus venereos, ex qua oriuntur multa mala. op. Spec. an. c. 3.
  3. De incontinentia auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. c. 91.
  4. Incontinentia consistit in interiori, & exteriori. serm. 1. de S. Andr.
  5. Incontinentia major in hominibus, quàm in brutis. serm. 1. ibid.
- Inconveniens.*
- Inconveniens an sit possibile apud Deum. l. 3. d. 1. a. 1. q. 4. ad arg.
- Incorporatio.*
- Incorporatio cibi qualiter fiat. Vid. *Cibus.* n. 8.

Incorporeum.

- Incorporeum, in quo sensu dicitur non esse in loco. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1.
- Incorruptibilitas.*
1. Incorruptibilitas est propria Dei, sed nõ propriè, quia in aliqua creatura inest per naturam, scilicet simplicibus: alii per gratiam, ut in Beatorum corporibus. lib. 1. d. 8. p. 1. art. 1. q. 2. Vid. *Corruptio.*
  2. Incorruptibilitas, & corruptibilitas unde oritur, & quando variat essentiam rei. lib. 2. d. 27. a. 1. q. 3. ad 4. & d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. ad 3.
- Incredulitas.*
- Incredulitas S. Thomæ quantum nobis profuerit. serm. 2. in oct. Pasch.
- Increpatio.*
- Increpatio triplex, punitionis, reprobationis, & contritionis. Pf. 17.
- Incubus.*
- Incubus quid sit. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 1. corp. & l. 4. d. 44. p. 2. dub. 1. V. *Diaboli potestas.* n. 6.
- Incuria.*
- Incuria quid sit. op. Spec. an. c. 1.
- Incurvatio.*
- Incurvatio quot modis fiat. Pf. 118. n. 74.
- Indefinitum.*
- Indefinita propositio affirmativa æquipollet particulari. l. 1. d. 33. q. 4. in arg.
- Indemonstrabile. Vid. *Demonstratio.*
- Independens. Vid. *Dependens.*
- Indeterminatè. Vid. *Determinate.*
- Indevotio. Vid. *Devotio.*
- Index.*
- Index. Vid. *Digitus.* n. 1.
- Indifferens.*
1. Indifferens in ordine ad bonum quale sit. l. 4. d. 38. a. 1. q. 2. ad 3.
  2. Indifferens opus est duplex, aliud quod potest fieri bonum per votum, vel directionem intentionis: aliud nequaquam. l. 4. d. 38. ibid. & l. 2. d. 41. a. 1. per tot.
  3. Indifferens actio datur, quæ nec est bona, nec mala ex sui natura tam in generali, quàm in particulari. l. 4. d. 41. a. 1. q. 3.
  4. Indifferentia iudicii quid. Vid. *Dubitatio.* n. 1.
- Indigentia.*
1. Indigentia alia est omninò privativa: alia est disponens, talisque est indigentia hominis respectu beatitudinis, lib. 4. dist. 49. art. 1. q. 2. ad argum.
  2. Indigentia hominis respectu actionum, passionum, & contemplationis est septiformis, quæ suppletur per septem dona Spiritus sancti. op. Brev. p. 5. c. 5.
  3. Indigentia item spiritualis est triplex in homine, scilicet respectu virtutis cognitivæ, quia est cæcus, quia infirmus: & operativæ, quia malignus. serm. 14. Hex.
- Indignatio.*
1. Indignatio est voluntas se vindicans per signum molestiæ exteriori declarans, filiaque iræ. op. Cent. p. 1. sec. 20.
  2. Indignatio in oratione, & Rhetorica quænam sit. in lam. Hier. prolog.
  3. Indignatio, & invidia oritur ex præsumptione propriæ iustitiæ. in Luc. c. 15. n. 26.
- Indignitas.*
1. Indignitas in recipiendo Eucharistiam quænam sit. l. 4. d. 8. p. 2. dub. 5.
  2. Inter

2. Inter indignum, & dignum an detur medium. Vid. *Dignus*.
Indispensabile. Vid. *Dispensatio Individuum*.
1. Individuatio est existentia formæ naturalis in materia. l.2.d.3.p.1.a.2.q.2.
2. Individuationis ratio quoad veritatem est ex principiis constituentibus: quoad notitiam est ex qualitatibus. l.2. d.3. p.1. a.2.q.2.& 3.& l.3. d.10.a.1.q.3.& l.2.d.18.a.1.q.3.& l.1. d.19. p.2. a.1.q.1.& 2.
Alia est in esse phisico: alia metaphisico. l.1. d.25.a.2. q.1. ad 1. & lib.3. d.5.a.2.q.1. Vide *Angeli individuatio*, n.1. seq. Vid. *Anima individuatio*.
3. Individuatio unde oriatur, & quid operetur, & quid fit. l.2.d.3.p.1.a.2.per tot.& l.3. d.5. art.2. q.2.ad 1.& l.3.d.10.a.1.q.3.per tot. & l.1. d.25. a.1. quæst.2.ad 1.
Animæ rationalis unde oriatur. Vid. *Anima ad corpus*. num. 81. Vid. *Materia ad formam*. num.52.
4. Individuatio tribuit esse hic, & nunc; limitatio esse hic solum, idest in uno hic. lib.2. d.2. p.2.a.2.q.2.corp.
Differentia individualis, & specifica differunt. l.1.d.25.a.1.q.2.ad 5.
5. Individuum cum dicat limitationem non potest convenire Deo. l.2.d.2. ibid.
6. Sicut diversa sunt principia individuantia, ita sunt diversæ qualitates.
7. Individuationis principium quare non potest esse forma per se, nec materia per se. l.2. d.3. p.1.a.2.q.3.
8. Individuatio fit per additionem contrahentem: specificatio per complementem. l.1. d.25. a.1. q.2. ad 1.
9. Individuum qualem divisionem importat. l.3. d.5.a.1.q.2.ad 2.& l.3.d.10.a.1.q.3.corp. & d.5. a.2.q.2.ad 1.
10. Individua omnia habent diversos gradus perfectionis. ferm.1.de B.Virg.
11. Individuum definitur. l.3.d.10.a.1.q.3.
12. Individuum qualiter dici possit de natura humana Christi. l.3. ibid. q.3. corp.
13. Individuum, suppositum, & Persona quomodo differant. l.3. ibid.
14. Individuatio animæ est à propria materia, & forma secundum tamen corporis indigentiam. l.2.d.18.a.2.q.1.ad 1.
15. Individuum est communis intentio habens communitatem & secundum rationem, & secundum similitudinem relationis analogam. l.1. d.25.a.2.q.1.ad 4.& q.2.
16. Individuatio actionum, & motuum successorum venit ex duratione: rerum verò permanentia ex principiis essentialibus. l.4. d.43. a.1. q.4.ad ult.
17. Individuatio actionis oritur ex subjecto, tempore, & termino. l.2. d.41. a.1. q.2. ad 1. & l.3. d.27.a.2.q.3. in arg.
18. Individui conservatio. Vid. *Cibus*. n.7.
19. Individuum, ut sic, dicit communitatem rationis supponentem distinctionem in suppositis. l.1. d.20.a.2.q.1.ad 4. & l.1. d.25. a.2. q.1. corp.
Indivisibile: Indiviso: Indivisum.
1. Indivisibilia duo immediata in continuo non dantur: sed bene in contiguis. l.4. d.11. p.1. a.1. q.5. ad 4. V. *Continuum*. n.8. V. *Punctus*.
2. Non componitur individuum ex indivisibilibus. V. *Continuum*. n.1. seq.
3. Quomodo indivisibile non potest moveri super planum. Vid. *Imparibile*.
Inductio.
- Inductio qualis species argumentationis. l.3. d.23. a.1. q.5. ad 2. Vid. *Argumentatio*. Vid. *Ratiocinatio*. n.3.
- Induere*.
- Indumentum: Vestes Sacerdotales in Missa quales debent esse. op. *Expos. Mis.*
- Indulgentia*.
1. Indulgentia est relaxatio pœnæ debitæ peccatis, quæ fit vel per contritionem: vel per confessionem: vel per indulgentiam concessam ex meritis Christi. lib.4. dist.20. part.2. a.1. quæst.2. corp.
2. Indulgentiarum concessio est apud Ecclesiam; primarioque & propriè est penes Summum Pontificem. l.4. d.20. p.2. a.1. q.2. & 3. Vid. *Ecclesia*. n.25. V. *Thesaurus*. V. *Papa*.
3. Indulgentia exigit non solum clavium potestatem, sed etiam potestatem jurisdictionemque dispensandi thesaurum. lib.4. d.20. p.2. a.1. q.3.
4. De indulgentia in ordine ad dispensantem, ad causam, & ad effectum, recipientemque. l.4. d.20. p.2. per tot. & op. *Brev. p.5. c.10*.
5. De indulgentia concessa vivis, & mortuis. l.4. d.20. p.2. q.5. Et quomodo, & quid sit per modum suffragii. l.4. d.20. ibid. & op. *Comp. Theol.* l.7. c.6.
6. Indulgentiæ profunt vivis tum per modum communicationis, tum per modum iudicii. l.4. d.20. p.2. q.5. corp.
7. Indulgentia concessa pro elemosyna non est simonia. l.4. d.20. p.2. q.4. ad 1.
8. Indulgentia debet concedi maximè pro actibus exterioribus. l.4. ibid. q.4. corp.
9. Indulgentiæ relaxatio quo sensu possit dici sacramentalis. l.4. ibid.
10. Indulgentiæ quantitas mensuratur secundum rectum iudicium Summi Pontificis. lib.4. ibid. a.1. q.6.
11. De Indulgentiæ quantitate agitur. lib.4. d.20. p.2. q.6.
12. Indulgentia an major conceditur magis distanti ab Ecclesia, cui concessa est. l.4. ibid.
13. Indulgentia, scilicet remissio peccatorum à Christo promittitur accipienti suam crucem. ferm.2. Dom. Pass.
14. Indulgentia à Christo pro peccatoribus publicata expenditur. ferm.10. in Rogat. Vid. *Christi varia*. n.247. V. *Cruce signatus*. n.4.
15. Abbas non potest concedere Indulgentiam. l.4. d.20. p.2. a.3. q.3. ad arg. Vid. *Abbas*. n.3.
Indumentum. V. *Induere*.
- Induratio*.
1. Induratio in corporibus causat triplicem proprietatem, scilicet inhabilitatem ad suscipiendum, stabilitatem ad permanendum, & fortitudinem ad resistendum. lib.1. d.40. a.4. q.1. corp. Vid. *Durities*.
2. Induratio animæ seu spiritualis tres huiusmodi proprietates causat. l.1. d.40. ibid. V. *Obduratio*. Vid. *Obstinatio*. V. *Peccati effectus*. n.5.
3. Induratio quomodo est peccatum in Spir. Sanct. l.1. ibid. q.1.
4. Induratio spiritualis animæ quomodo est culpa simul, & pœnæ. l.1. ibid.
5. Indu

5. Induratio est pœna non contracta, nec inflicta, sed acta. l. 1. ibid. q. 1. ad arg.
6. Induratio quænam est à Deo, & quænam non, sed à libero arbitrio. lib. 4. ibid. q. 2. corp. & ad argum. & op. Sum. de essentia; & in Ioan. c. 12. n. 40. Vid. *Obstinatio*.
7. Induratio ut pœna dicit ineptitudinem animæ. l. 1. ibid.
8. Induratio in corporibus est quid positivum, & habitus, & potentia: in spiritibus dicit privationem. l. 1. d. 40. a. 4. q. 2. ad arg.

Indi.

Indorum uxores sepeliébantur vivæ cum viro mortuo. ferm. 1. de S. Agatha.

Industria.

1. Industria in tribus consistit in provida consideratione, in labore conatus, & in perseveranti diligentia. op. de prof. relig. l. 1. c. 24. & op. de reformat. ment. c. 4. p. 2.
2. Industria spiritualis quantum valeat ad extirpanda vitia, & ad acquisitionem virtutum. opusc. de prof. relig. l. 1. c. 24. & opusc. de reform. ibid.
3. Industriæ tres gradus cum natura, & actu, scilicet ducentes ad cognitionem: nuntiatio sensuum: dictatio, vel deliberatio: & ductio, vel executio. ferm. 22. Hex.

Inebriari. Vid. *Ebrietas*.

Inebriatio.

Inebriatio spiritualis. Vid. *Homo ad Deum*. n. 87.

Ineptitudo.

Inepta læticia quid sit. opusc. Cent. p. 1. sec. 23. Vide *Lætitia*. n. 2. seq.

Inæqualitas.

1. Inæqualitas reducitur ad æqualitatem: omnis enim multitudo reducitur ad unitatem. l. 1. d. 19. p. 1. q. 1. in arg. Vid. *Æqualitas*.
2. Inæqualitas est propria passio quantitatis. l. 1. ibid. q. 1. corp.
3. Inæqualitas consistit in majori, vel minori quantitate respectu alterius ætate, vel magnitudine, vel extensione, vel valore, vel potentia. l. 1. d. 19. p. 1. q. 2. in arg.

Inesse.

Inesse naturaliter, & accidentaliter alicui quomodo differant. l. 2. d. 39. dub. 1.

Inevitabilitas.

Inevitabilitas ex præscientia divina qualis sit. l. 1. d. 38. a. 2. per tot.

Infamia.

1. Infamia quale malum. op. Phar. l. 4. c. 40.
2. Qualem inferat peccatum. Vid. *Peccati varia*. num. 173.

Infans.

1. Infantibus quo jure imputatur peccatum originale in demeritum, & reatum pœnæ æternæ. l. 2. d. 32. a. 3. per tot.
2. Infans quomodo possit esse martyr. Vid. *Baptismi differentia*. n. 27. seq.

Infectio.

Infectio est duplex, scilicet univoca, & æquivoca. l. 1. d. 37. dub. 5.

Infelix: infelicitas. Vid. *Felicitas*.

Inferior.

1. Inferior quis se reputare potest, vel quoad meritum, & hoc est proprius effectus humilitatis: vel quoad officium, hoc non decet Prælatos. l. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad 1.
2. Inferiori multiplicato an superius multiplice-

tur. l. 2. d. 42. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 4. ad arg.

3. Inferior, superiorque pars rationis an sint duæ potentia in anima. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 2.
4. In inferiori, vel superiori parte rationis an sit peccatum. l. 2. d. 24. p. 2. per tot.
5. Inferius de quocumque prædicetur, an & superius prædicetur. l. 3. d. 11. a. 2. q. 1. ad arg.
6. Inferior quomodo possit superiorem absolvere. l. 4. d. 19. a. 3. q. 2.

Infernus.

1. Infernus in S. Scriptura aliquando importat pœnam: aliquando locum pœnæ. l. 3. d. 22. a. 1. q. 4. corp. Vid. *Damnatio*.
2. Infernus dicitur locus pœnarum tum ratione status, quia vilis: tum ratione situs, quia est infimus. l. 4. d. 45. a. 1. q. 1. corp. Quarè locus subterraneus. l. 4. d. 44. p. 2. a. 1. q. 2. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 21. In medio mundi, & quarè. ibid. ut supra. & ferm. 3. in Resur.
3. Infernus est triplex, scilicet locus damnatorum, purgandorum, & puerorum: 1. dicitur proprie infernus: 2. Purgatorium: 3. Lymbus. l. 4. d. 45. a. 1. q. 1. & d. 45. per tot. p. 2. & op. Cent. p. 2. sec. 4. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 22. locus Dæmonum post judicium tantum. Vid. *Diaboli locus*. num. 1. & 3.
4. De Inferno. l. 4. d. 44. & 45. per tot. & op. Brev. p. 7. c. 6. & op. Cent. p. 2. sec. 4. seq. & op. diæt. sal. 1. 10. c. 1. & op. fascicul. c. 3. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 22. & op. Phar. l. 3. c. 50. & op. Solil. cap. 3. Vid. *Desertum*. n. 1. Quomodo agere possit ignis materialis in animam. l. 4. d. 44. & d. 45. per tot. & l. 4. dist. 50. p. 2. a. 2. q. 1.
5. Infernus duo importat, scilicet locum, & vilitatem: 1. debetur naturæ substratæ: 2. deformitati peccati. l. 1. d. 46. dub. 2.
6. Inferni ignis non potest lædere animam purificatam. l. 3. d. 16. a. 2. q. 2. ad 5.
7. De inferni pœna quoad qualitatem agendi. l. 4. d. 44. p. 2. a. 2. per tot. & a. 3. per tot. & op. Brevil. p. 7. c. 6.
8. De Inferni pœna multiplici, scilicet ignis, frigoris, vermis, &c. aliarumque pœnarum. lib. 4. d. 44. p. 2. a. 2. q. 2. & d. 43. a. 3. q. 3. corp. & l. 4. d. 50. p. 1. a. 2. q. 1. & op. Brev. part. 7. c. 6. & Centil. p. 2. sec. 5. & 7. & op. diæt. sal. tit. 10. c. 1. De fletu. Vid. *Fletus*. n. 11. Quomodo est corporeus ignis, & an insint in inferno alia instrumenta. l. 4. d. 44. p. 2. per tot. & op. Brev. p. 7. c. 6. & Comp. Theol. l. 7. c. 22.
9. De Inferni pœna quoad durationem, & æternitatem. l. 4. d. 44. p. 2. a. 1. per tot. & a. 3. per tot. & d. 48. dub. 1. & 2. & a. 1. q. 2. & l. 4. d. 21. p. 1. a. 3. q. 1. ad 1. Hæreticum est ponere eam tantum temporalem, & limitatam, sicut posuit Origenes. l. 4. d. 44. p. 2. a. 1. q. 2. corp. & op. Brev. ibid. & Centil. part. 2. sec. 7. & op. diæt. sal. tit. 10. c. 1. & Pl. 118. c. 1. v. 3. & c. 9. v. 14. & in Luc. c. 6. n. 38. & in Luc. c. 12. n. 58. & ferm. 1. Dom. 1. Quadrage. & ferm. 2. Dom. 8. post Pent. Debita divitibus. Vid. *Dives*. n. 6.
10. Infernus capiet omnes damnatos: erit enim locus satis capax, & quomodo. l. 4. d. 44. p. 2. a. 1. q. 2. ad 4.
11. Inferni pœnæ erunt ex uno tormento in aliud. l. 4. d. 44. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg.

13. In Inferno erunt quatuor elementa agentia in damnatos. l.4. ibid. & serm. 1. Dom.8. post Pent.
14. In Inferno corpora damnatorum quomodo torquentur. l.4. ibid. a.3. q. 1.
15. Suffragia non possunt prodesse damnatis. l.4. d.46. a. 1. q. 1.
16. Inferni pœna non habet proportionem cum culpa: est enim semper pœna minor: ob id habet tantum proportionalitatem. l.4. d.46. a. 1. quæst. 2.
17. Infernus quare iuste debetur morienti in peccato mortali. op. Brev. p.7. c.6.
18. Inferni pœnæ sunt gravissimæ, acerbissimæ, æternæ, & intollerabiles. op. diæt. sal. tit. 10. c. 1. & op. fascicul. c. 3.
19. Inferni pœnæ absorbent totum corpus, & animam. op. diæt. ibid.
20. In quo membro Deus offenditur, in eo magis cruciabitur damnatus. op. fascicul. c. 3.
21. De Inferni memoria habenda methodus traditur. op. fascicul. c. 3.
22. Inferni via quam sit. op. de 7. itin. ætern. prol.
23. Inferni pœnæ expenduntur respectu immensitatis, numerositatis, & perpetuitatis. Pl. 48. & 49.
24. Infernus dicitur exterminium, sicut & peccatum. in Sap. c. 1. n. 14.
25. An quis damnatus possit magis velle non esse, quam non esse in inferno. in Ecclen. cap. 4.
26. Inferni pœnæ quare exprimentur per calorem, & frigus. in Luc. c. 13. n. 28.
27. Inferni pœnæ sunt æternæ tam pro gravibus, quam pro levibus peccatis. in Luc. cap. 12. num. 58.
28. In inferno qualis fletus erit. in Luc. cap. 13. num. 28.
29. In inferno qualibus pœnis dives cruciatur. in Luc. c. 16. n. 27. seq.
30. In inferno anima affligitur imaginibus, quas traxit de corpore. in Luc. c. 16. n. 24.
31. In Inferno ignis nomine veniunt aliæ corporales pœnæ. in Luc. c. 13. n. 28.
32. Inferni pœnæ damnatis reservatæ expenduntur. ser. 2. Dom. 4. Adu. & ser. 3. Dom. 1. post oct. Epiph. & ser. 2. Sexag. & ser. 2. Dom. 2. Quadrag. & ser. 2. Dom. 5. post Pasch. & serm. 2. ser. 3. Pent. & ser. 2. Dom. 2. post Pent. & ser. 4. Dom. 6. post Pent. & ser. 1. Dom. 7. post Pent. & l. 3. Dom. 10. post Pent. & serm. 1. Dom. 12. post Pent. & ser. 4. Dom. 15. post Pent. & ser. 2. de S. Iacob. & ser. 1. in festo S. Matth. & ser. 1. de S. Laur. & serm. 3. Dom. 10. post Pent. & op. Phar. l. 3. c. 50.
33. In Inferno sunt multæ mansiones, in quibus ligati manent damnati. ser. 3. Dom. 4. post Epiph. & ser. 1. Dom. 5. post Pent.
34. Infernus potius eligendus, quam habere cor immundum. ser. 2. ser. 2. Pasch.
35. Infernus est clibanus: imò damnatus erit vt clibanus, quia erumpunt flammæ per os, oculos &c. ser. 1. Dom. 3. post Pent.
36. Infernus est carcer. ser. 4. Dom. 22. post Pent.
37. In Inferno Christiani collocantur sub Paganis. ser. 1. de Cathedr. S. Petri.
38. In Inferno erit pulcherrimum carmen respectu decoris iustitiæ. ser. 1. Hex.
39. Infernus aliquando dicitur peccatum, & quare. Pl. 118. c. 3. v. 13. V. Peccati effectus. n. 9.
40. In Inferno innocens non arderet. V. *Anima varia*. n. 14.
41. Infernus est Civitas. V. *Civitas*. n. 2.
42. Infernum semper portant secum Dæmones. V. *Diaboli pœna*. n. 8.
43. In Inferno Christiani sunt sub infidelibus. V. *Macharius*. n. 2.
- Infidelis. Infidelitas.*
1. Infidelitas duo exigit, scilicet consensum rationis cum iudicio vniuersali: vnde fornicans, licet consentiat illi delectationi, tamen non habet iudicium vniuersale contra fidem. lib. 2. d. 5. a. 1. q. 1. ad 5. V. *Angeli peccatum*. n. 14. Vid. *Fidei effectus*. num. 76. Vid. *Peccatum mortale*. num. 52.
- Ducitur dupliciter, vel quia caret fide: vel baptismo: primus est hæreticus: secundus gentilis. l. 4. d. 39. a. 1. q. 1. corp.
2. Infidelitas non ponitur in vno ex septem capitalibus vitijs, quia non cadit primò in animæ appetitum: ob idque non est primò motiuium aliorum. l. 2. d. 42. dub. 3.
3. Infideles dum non operantur contra fidem, vel bonos mores non peccant. l. 2. d. 41. dub. 2.
4. In quo sensu dicitur, quod opera omnia infidelium sint mala, idest non sine peccato. lib. 2. d. 41. dub. 2. & l. 4. d. 39. a. 1. q. 3. ad 1.
5. Infidelitas in quo opponitur fidei. lib. 2. d. 43. dub. 3.
6. Infidelitas quomodo est gravius peccatum cæteris omnibus. l. 2. d. 43. a. 2. q. 1. ad 5.
7. Infideles possunt habere aliqua Sacramenta, & quomodo. l. 4. d. 39. a. 1. q. 2. in arg. & q. 3. ad 3.
8. Infidelium continentia ad quid valeat. lib. 4. d. 39. a. 1. q. 3. corp.
9. Infidelium Matrimonium, & infidelis cum fidei, & è conuerso exponitur, & quæ obseruanda. l. 4. d. 39. ibid. a. 1. per tot. V. *Matrimonium*.
10. Infidelis verè potest baptizare. l. 4. d. 39. art. 1. q. 3. ad 4. & q. 4. in arg.
11. Infideles quomodo possunt cognoscere suos etrores in Sap. c. 15.
12. Infidelitas destruit omnia bona spiritualia. in Luc. c. 19. n. 45.
13. Infideles resurgent non in iudicium, sed in damnationem. in Io. c. 5. n. 30.
14. Infidelitas excæcat mentem. l. 3. in Quinquag. *Infinitum.*
1. Infinitum dicitur tripliciter, scilicet negativè, privativè, & contrariè. op. Comp. Theol. lib. 1. c. 15. Item positivè, & privativè. l. 1. d. 1. a. 3. q. 1. ad 3. & l. 1. d. 19. p. 2. q. 3. ad 4. Item dupliciter aliquid infinitum dicitur. l. 1. d. 3. p. 1. art. 1. q. 1. ad 3. & l. 1. d. 35. q. 5. ad arg. & l. 1. d. 2. art. 1. q. 3. & l. 1. d. 43. q. 2. corp. & in Sap. c. 11.
2. Infinitum in quo sensu dicitur Deus, materia, & peccatum. op. Comp. ibid. & l. 1. d. 2. art. 1. q. 3. corp. & l. 1. locis cit. & d. 37. p. 1. q. 1. ad 3. proprium Dei. V. *Dei essentia*. n. 27. V. *Finitum*. Vid. *Quantitatis proprietates*.
3. Infinitum in genere dari potest, quod tamen non est in actu. l. 1. d. 17. p. 2. q. 2. ad 2. hoc enim non est factibile. l. 1. d. 43. a. 1. q. 3. corp.
4. Infinitum in actu, & in potentia quodnam. l. 1. d. 43. q. 3. corp. & ad arg.
5. Infinitum est tale, quod ei addi nihil potest. l. 2. d. 1. a. 1. q. 2. in arg. & l. 4. d. 49. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 43. a. 1. q. 1. ad arg.
6. De infinito hæc tenenda sunt: primò quod ei nihil addi potest: secundò Infinita non

- possunt ordinari: tertio nec pertransiri: quarto nec potest comprehendi à finito, scilicet nec possunt infinita simul esse. l. 2. d. 1. p. 1. art. 1. q. 2. in arg.
7. Infinitum actu non datur in creatis solum secundum potentiam. l. 2. d. 34. a. 2. q. 1. ad 3. & l. 3. d. 1. a. 2. q. 1. in arg. & l. 3. d. 13. a. 1. q. 2. Quare repugnat creaturæ. l. 3. d. 13. ibid. & lib. 1. d. 37. a. 1. q. 1. corp.
8. Infinitas qualis in quantitate continua, & discreta. l. 2. d. 34. a. 2. q. 1. ad 3.
9. Infinito nihil maius. l. 3. d. 13. a. 1. q. 2. in arg. & l. 1. d. 43. a. 1. q. 1. ad arg.
10. Infinitum aliquid potest esse, vel absolute in se, vel comparative, vt est gratia Christi. l. 3. d. 13. a. 1. q. 2. corp. & l. 1. d. 43. a. 1. q. 1. ad arg.
11. Infinitum dicit vel quantitatem virtutis, vel molis. l. 3. d. 14. a. 1. q. 2. corp.
12. Infinitum durationis, & immensitatis quodnam, & quomodo differunt. lib. 1. d. 37. a. 1. q. 1. corp. & p. 2. q. 2.
13. Infinitas durationis quare in creatura non ponat actualem infinitatem. l. 1. d. 37. p. 2. a. 1. q. 2. corp.
14. Infinitas divinæ potentiæ in quo manifestetur. l. 1. d. 43. a. 1. q. 3. ad arg.
15. Infinitas an repugnet simplicitati. l. 3. dist. 14. a. 1. q. 2. corp.
16. Infinitum quomodo dicatur passio rei materialis. l. 1. d. 43. q. 1. ad arg.
17. Infinitum quomodo est, quod non finit. l. 1. d. 43. q. 2. ad arg.
18. Infinitum quodnam nobilius finito, & è contra. l. 1. d. 43. q. 2. ad arg.
19. Infinitum à parte ante est æternum quomodo verificetur. l. 1. d. 44. a. 1. q. 4. ad arg.
20. Infinitum, & finitum sunt propriæ passionis quantitatis in quo sensu sit verum. l. 1. dist. 43. a. 1. q. 2. ad 1.
21. Infinitas quomodo est à materia. l. 1. d. 43. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 19. p. 2. q. 3. ad arg.
- Infirmaria.*
1. Infirmaria est locus, in quo facile Christus invenitur. op. Stim. p. 2. c. 7.
2. Infirmariam frequentare quam Deo carum. op. Stim. ibid. & op. reg. Novit. c. 7.
- Infirmitas Infirmus.*
1. Infirmitas corporalis qua de causa contrahitur in corpore. op. de trib. tern. c. 3. V. *Cholera*. n. 1. V. *Languor*. V. *Morbus*.
Est visitatio Dei animam excitans ad penitentiam, per quam intonat ei Adam anima vbi est? l. 4. d. 22. a. 2. q. 1.
2. Infirmitas multiplex corporalis proponitur. op. trib. ternar. pec. V. *Homo ad Deum*. n. 102.
3. Infirmitas alia est corporis, alia est animæ, & vtraque est triplex. op. de sex al. Seraph. c. 4. V. *Homo ad Deum*. n. 102.
Spiritualis crescit ad incrementum temporis in natura humana, & quomodo. l. 4. d. 2. a. 1. q. 2. ad 2.
4. Infirmitati spirituali cura maior adhibenda, quam corporali. op. de prof. relig. l. 2. c. 7.
5. Infirmorum visitatio suadet. op. Stim. p. 2. c. 7. & op. Reg. Novit. c. 7.
6. Infirmities cooperantur bono, & profectui spirituali. l. 1. d. 46. dub. 3.
7. Virtus in infirmitate perficitur. l. 3. d. 15. a. 1. q. 1. ad arg.
8. Infirmus quærit in medicina suavitatem, & salubritatem. lib. 4. prol.
9. Infirmittatis corporalis curatio tria exigit. op. Brev. p. 6. c. 3. & in Io. col. 24.
10. Infirmittates corporales veniunt propter peccata. op. medit. vit. Chr. c. 23. V. *Paralysis*. n. 4.
11. Infirmus an teneatur consulere medicum. l. 4. d. 17. p. 2. a. 2. q. 3. ad 3.
12. Infirmittas spiritualis triplex in mente. op. de sex al. Seraph. c. 4. multiplex enarratur. V. *Homo in ordine ad peccatum*. n. 27.
Ex ipsa quæ peccata oriuntur. V. *Peccati causa*. num. 11.
13. Infirmittates spirituales omnes curantur per Sacramenta Ecclesiæ. l. 1. prol. & l. 4. d. 17. part. 1. dub. 4. vbi de contritione sacramentali. & op. Brev. p. 6. c. 3.
14. Quid sit peccare infirmitate, & ignorantia. l. 2. d. 43. dub. 4.
15. An magis excuset impotentia, & infirmitas, quam ignorantia. l. 2. d. 22. a. 2. quæst. 3. ad arg.
16. Infirmittas spiritualis animæ est tertia plaga animæ inflicta per peccatum: seu est impotentia discrasia. op. de trib. tern. pec. cap. 3. Hæc consistit in impotentia resistendi malo, & difficultate in bonum agendo. op. Cent. part. 2. sec. 1.
17. Infirmittas multiplex proponitur. Ps. 93. & in Io. c. 11. n. 3.
Earum causæ, effectus, & remedia quænam. serm. 1. Dom. 4. Quadrag. & serm. 2. de vno Confes.
18. Infirmittas spiritualis qualiter curetur à Christo. op. de sex al. Seraph. c. 4. & in Luc. c. 14. n. 4. & ser. 10. in Rogat. & ser. 2. Dom. 11. post Pent. & serm. 4. Dom. 16. post Pent. & ser. 1. Dom. 18. post Pent.
19. Triplex infirmitas spiritualis proponitur faciens difficultatem ad bonum, scilicet negligentia, impatientia, & diffidentia. serm. 22. Hex.
20. Deus sanavit quinque genera infirmorum, scilicet curvos, cæcos, languidos, surdos, & claudos. Ps. 87.
21. Infirmittates spirituales secundum numerum vitiorum septem capitalium expenduntur. ser. 1. & 2. Parasc.
22. Infirmittas spiritualis qualis sit nocens proximo. ser. 1. Dom. 20. post Pent.
23. Infirmittas à Domino proveniens, quam desiderabilis. serm. 1. de S. Agath. & serm. 3. de plur. Mart.
- Inflammare.*
1. Inflammatum junctum inflammabili quando nam inflammet. l. 2. d. 10. a. 2. q. 1. ad arg.
2. De inflammationibus Angelorum respectu nostri. l. 2. d. 10. ibid.
Inflexibile. V. *Diaboli obstinatio: voluntas*.
Infligere. V. *Pæna*.
- Influere. Influentia.*
1. Influere est proprium causæ. V. *Causa*.
2. De influentijs cælorum. l. 2. d. 2. p. 2. V. *Calorum influentia*. & op. Brev. p. 2. c. 4.
3. Influentia cælorum est vel manifesta per diaphanum corpus, vel occulta etiam per opacum: item vel mediata, vel immediata. l. 2. d. 2. p. 2. a. 1. q. 2. ad arg. Vid. *Cælorum influxus*. num. 1. seq.
4. Influentia corporum cælestium est per motum, & lucem. op. Brev. p. 2. c. 4. exigit unionem corporum. ser. 1. Hex.
5. Influen

Influentia spiritualis est duplex, per modum meriti, & per modum principij effectivi. l. 3. d. 13. a. 2. q. 3. ad 5.

6. Influxus, motus, & sensus factus per Christum est causatio fidei, & amoris. l. 3. d. 13. art. 2. q. 3. corp.

7. Influxus gratiarum à Christo requirit unionem membrorum cum capite. serm. 1. Hex. & ser. 2. ibid. & op. Cent. p. 3. sec. 28.

Informatio.

1. Informatio, & informare est dare vitam alteri: diciturque perfectione mixtam cum imperfectione. l. 2. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. ad ult.

2. Informantis, & principiantis ratio quomodo recipiatur in Divinis. l. 1. d. 5. dub. 3.

Infusum: Infusio. V. *Qualitas*. V. *Gratia*.

Ingeminatio.

Ingeminatio verborum in S. Scriptura captat attentionem. in Luc. cap. 10. n. 41. V. *Geminatio*.

Ingenerabile. V. *Ingenitus*.

Ingenitus.

1. Ingenitus quot modis potest sumi. l. 1. d. 28. a. 1. q. 1. corp.

2. Ingenitus importat non esse ab alio, & alium esse ab ipso: ob id in Divinis non dicitur de essentia. l. 1. d. 13. dub. 7. V. *Personarum din. proprietates*. n. 30. seq.

Non est pura negatio, sed proprietas in Divinis. l. 1. d. 26. dub. 4.

Quid propriè importet. l. 1. d. 28. a. 1. q. 1.

3. Ingenitus scriptus cum duo. N. apud Græcos quid differat à scripto cum vno: apud Latinos verò scriptus cum duo. N. est vox non significativa. l. 1. d. 13. q. 4. corp.

4. Ingenitus quomodo verificetur de Spiritu S. l. 1. d. 13. q. 4. corp.

Quomodo excludatur à Filio, à Spiritu S. & ab essentia. l. 1. d. 28. a. 1. q. 1. corp.

5. Ingenitus, & Pater quomodo alter alterum inferat. l. 1. d. 28. dub. 1.

Ingenium.

Ingenium quid sit. op. Cent. p. 3. sec. 22.

Ingeniositas.

Ingeniositas est qualitas. V. *Qualitas*.

Ingratitudo.

1. Ingratitudo si sumitur negativè, scilicet qua quis non est gratus Deo ut debet, est circumstantia omnium peccatorum: privativè verò qua, scilicet quis parvipendit positivè beneficium, vel benefactorem est speciale peccatum. l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 4. d. 22. dub. 3. V. *Angeli peccatum*. n. 14. V. *Peccatum mortale*. n. 51.

2. Ingratitudine maiori quis peccavit Lucifer, an Adam. l. 2. d. 29. a. 2. q. 1. ad arg.

3. Ingratitudo quomodo faciat redire peccata. l. 4. d. 22. dub. 1.

4. Ingratitudo ut non contrahatur, sufficit actio gratiarum de beneficijs in communi. lib. 4. d. 22. dub. 2.

5. Ingratitudo qualis circumstantia antecedens peccatum. op. Cent. p. 1. sec. 33. & serm. 1. Dom. 8. post Pent.

6. Ingratitudo quàm noxia. op. Phar. l. 3. cap. 21. & op. Amator. & op. Bibl. paup. c. 65. & in Sap. c. 16. & ser. 2. Dom. 6. post Pent. & op. medit. vit. Chr. c. 63. & 64.

7. Ingratitudo meretur perdere beneficia à Deo collata. op. de prof. relig. l. 2. c. 62. & op. de proc. relig. proc. 7. c. 6.

8. Ingratitudo quàm displiceat Deo: gratitudo

quàm cara. in Luc. cap. 17. num. 16.

9. Ingratitudo qualiter à Deo puniatur. in Luc. cap. 19. n. 24.

Ingressus.

1. Ingressus, & egressus ovium Christi quis sit. in Io. c. 10. n. 9. V. *Egressus*.

2. Ingressus Dei in animam. V. *Dei varia*. n. 204.

Inhabitatio.

Inhabitatio Spiritus S. est duplex. l. 1. d. 16. q. 2. corp.

Inhære.

1. Inhære propriè dicit subiectari in re alterius generis: ob idque est propriè tantum accidentium. l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.

2. Inhærentia actualis non est de essentia accidentis, sed tantum aptitudinalis. l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 1. V. *Accidens*. n. 28. seq.

Inhonestum.

Inhonestum, seu inhonestas est inverecundia in verbo, in gestu, in facto, & in habitu. op. Spec. an. c. 3.

Inimicus. Inimicitia.

1. Duplex inimicus noster: alius est Ecclesiæ: alius Personæ nostræ, uterque diversè tractandus. op. Comp. Theol. l. 5. c. 32. & l. 3. d. 30. art. 1. quæst. 4. ad arg.

Multiplèx inimicus noster proponitur. Pl. 12. & Pl. 30. & Pl. 118. c. 7. v. 2.

2. De dilectione inimicorum agitur. op. Comp. Theol. ibid. & l. 3. d. 30. per tot. & op. de 7. itin. et. it. 4. d. 4. a. 4. & op. Bibl. paup. cap. 47. & op. de prof. relig. l. 2. c. 28. & op. Phar. l. 2. c. 25. & Pl. 118. c. 8. v. 1. & in Luc. c. 23. n. 34. & serm. 4. Dom. 16. & ser. 3. Dom. 5. post Pasch. & ser. 3. Dom. 5. post Pent. & ser. 4. Dom. 21. post Pent. & l. 3. Dom. 22. post Pent. & ser. 1. de S. Agnete. & l. 3. de Apost. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 17. & ser. 5. Hex. & l. 4. Dom. 10. post Pent. & ser. 4. Dom. 21. post Pent. V. *Coniunctio*. n. 1. V. *Dilectio*. n. 15. V. *Dimittere*. V. *Iniuriarum remissio*.

3. Inimicum odians an tuta conscientia possit dicere orationem Dominicam. l. 3. d. 30. dub. 3. & l. 4. d. 16. p. 2. dub. 5.

4. Inimicitia naturæ inducit pugnam, ut inter elementa: Inter homines verò est contra naturam. l. 3. d. 30. q. 5. ad arg.

5. Inimicitia virtuosa est in peccatum. l. 3. ibid.

6. Inimicorum dilectio quomodo est perfectior dilectione amicorum, & è converso. l. 3. d. 30. q. 6. corp.

7. Inimicorum dilectio est minus debita dilectione amicorum. l. 3. d. 30. q. 6. ad arg.

8. Inimicus reputandus, qui retrahit à Dei servitio, sic fathanam Petrum vocavit Christus. op. medit. vit. Chr. c. 40.

9. Inimicorum dilectio qualis gradus charitatis. op. de grad. virt. c. 1.

10. Inimicis benefacere, & orare quàm Sanctum, & utile. op. Stim. p. 3. c. 17.

11. Inimici ruina aliquando nos iuste lætificat. op. Phar. l. 3. c. 22.

12. Inimici Dei quinam sint. Pl. 118. cap. 9. v. 11. & ser. 1. Dom. 3. post Pent.

13. Inimicitia qualis est cum Deo, cum Angelis, & cum irrationabilibus. ser. 2. ser. 3. Pasch.

14. Inimicus familiaris quàm noxius. ser. 5. de vno S. Mart.

15. In quo gradu tenemur inimicis remittere iniurias. op. Comp. Theol. l. 3. c. 17.

16. Inimicorum dilectio est eleemosyna spiritualis. l. 4. d. 16. p. 2. dub. 4.

17. Ipsorum dilectio quàm necessaria.V.*Dei varia*.n.194.

Iniquitas Iniquus.

1. Iniquitas quid sit , & quomodo nihil sit.lib.2. d.37.dub.4.& Pf.91.
2. Iniquitatis tres species sunt, scilicet suggestio, voluntas , & consuetudo.Pf.91.
3. Iniquitas dicit ordinem ad animam : peccatum verò ad corpus : sumitur tamen vnum pro alio.Pf.91.
4. Iniquorum viæ quàm difficiles.in Sap.c.3.
5. Iniquitas odio habenda ob plures causas.Pf.118. c.11.v.3.
6. Iniquitas damnatorum qualis. Pf.118.c.1.v.3.

Initium.

1. Initialis : Initium , & initiatum propriè importat durationem : ideò non accipitur in Divinis , nisi largè , & impropiè pro principio. l.1.d.29.a.1.q.1.V.*Exordium*.n.2.
2. Initium , & principium qualiter differant.l.1. d.29.ibid.& l.1.d.9.a.1.q.3.ad arg.item & exordium.Pf.101.V.*Exordium*.n.2.
3. Initium , & radix quomodo differant.lib.2. d.42.dub.4.
4. Initium peccatorum quomodo est insipientia. op.Cent.p.1.sec.16.
Quomodo est superbia.op.Brev.p.3.c.9.

Iniuria.

1. Iniuria in proximum qualis prohibetur in secundo præcepto secundæ tabulæ.lib.3.dist.37. dub.5.
In triplici præcepto vetatur iniuria proximi, vel in propria Persona : vel in coniuncta : vel in re temporali.ferm.6. op.de dec. præcept.
2. Iniuria est filia iræ , & in quo consistit. op. Comp.Theol.l.3.c.17.
3. Iniuriarum remissio qualiter facienda , & sub qua obligatione.op. Comp. Theol. l.3. cap.17. & in Luc.c.17.n.4. & ser.3. in Pent.& ferm.1. Dom.1.post oct. Pent. & ferm.2. Dom.11. post Pent.& ser.3.de Apost.& in Luc.c.6.n.28. V.*Bibulus*.V.*nimicus*.V.*Dimittere*.Vid.*Dilectio*.n.15.
4. Iniuriarum remissio obtinet remissionem peccatorum.in Luc.cap.11.n.3. & in Luc.c.6.n.28.
5. Iniuriæ quomodo vincantur. ferm.4. Dom.3. post Pent.
6. Iniuriarum remissionis exemplum rarum in M.Bibulo senatore Romano.fer.1. de S.Agnete
7. Iniurias sufferre est bibere venenum absque nocumento.fer.1.in Pent.

Iniustitia.

1. Iniustitia est fructus, seu filia avaritiæ , quæ committitur cum proximo occulto , vel manifestè.op.Spec.an.c.2.
2. Iniustitiæ fructus sunt furtum , vsura , rapina, iniqua sententia , aliaque mala.op. Spec.an.c.2. & Centil.p.1.sec.10.V.*Acceptio Personarum*.n.6.
3. Iniustitia est fructus Principatus Diaboli.fer.2. Dom.3.post Pasch.
4. Iniustus de Iusto quomodo fiat. Vid. *Iustus*. num.2.

Innascibilitas.

1. Innascibilitas est proprietas Patris , dicitque positionem cum privatione. l.1.d.26.a.1.q.3. & d.27.a.1.q.2.ad arg. & l.1.d.28.a.1. q.2.3. & 4. & l.1.d.31.p.2.dub.7.& l.1.dist.13.dub.3.& op. Brev.p.1.c.3.& op.Cent.p.3.sec.2. & op. declar. term.Theol.V.*Dei proprietates*.n.30.seq.

2. Innascibilitas est idem , quod primitas.lib.1. dist.11.q.2.corp.

Innobedientia.

Innobedientia fuit principale peccatum Adæ. l.2. d.22.a.2.per tot. V. *Adam*. n.62. & 65.V. *Obedientia*.

Innocens,& Innocentia.

1. Innocentia dicitur dupliciter , vel pro vt privat culpam : vel pro vt ponit iustitiam.lib.2. dist.19.a.3.q.1. ad 3. Est pars iustitiæ : estque puritas animi , omnem iniuriam abhorrens.op. Cent.p.3.sec.44.& op.declar.term. Theol. Vid. *Benignitas*.n.3.
2. De statu innocentia.lib.2.d.19.& 20.V. *Adam in statu innocentia*.V.*Decisio*.num.2. Vid. *Error*. num.4.seq.
Animalia in illo statu non nocerent.V.*Animal*. n.39.V.*Fœmina*.n.4.
3. Innocentia est medium inter gratiam , & culpam.l.4.d.17.p.1.a.2.q.1.ad 3.
3. Innocens non debet damnari , & iniustus absolvi.l.3.d.20.q.5.ad 2.
4. Innocentes quomodo fuerunt Martyres cum eis defecerit voluntas.l.4.d.4.p.2.dub.1.
5. Innocentia non est causa meritoria immortalitatis , nec culpa mortalitatis. l.4.d.4.p.1.art.1. q.2.ad arg.
6. Innocens non solum non infert alteri malum , sed etiam illud vetat , impedit , vel relevat , & quomodo id intelligendum.l.1.d.47.q.3.ad arg. & l.2.d.32.a.3.q.2.ad arg.
7. Innocentiæ species duæ , id est non nocere alicui : 2. non nocere , ei qui tibi nocuit. Pf.87.
8. Innocentia debet esse in ingressu , in progressu , & in egressu vitæ.Pf.100.
9. Innocentia vitæ quàm æstimanda.op. Phar. l.4.c.5.
10. Quàm proximus innocentia statui S. Franciscus.V.*Franciscus*.n.16.

Innotescere.

Innotescere , & distinguere habent eandem rationem.l.1.d.26.q.4.corp.

Innovatio.

Innovatio est duplex , scilicet per abiectionem , & per additionem , seu meliorationem : primo modo post iudicium innovabuntur elementa, diciturque purgatio : secundo modo cœli. l.4. d.47.a.2.q.3.ad arg. & op. Comp. Theol.lib.7. cap.15.

Inobedientia.

1. Inobedientia est voluntas fugiens minorationem potestatis , nolens subiacere superiori in debitis.op.Cent.p.1.sec.18.& op.Spec.an.cap.1. & op.declar.termin.
2. Inobedientia est filia inanis gloriæ , & superbiæ.op.Cent.p.1.ibid.& op.Spec.ibid.
3. Inobedientia quàm grande malum.op. Phar. l.2.c.44.& ser.1.Dom.8.post Pent.
4. Ex inobedientia oriuntur multa mala , scilicet impatientia contra Deum , & proximum murmuratio , obstinatio , pertinacia , infidelitas. op.Spec.an.c.1.
5. Ob inobedientiam navicula Ecclesiæ , seu religionis quassatur. sermone 3. Dom.3. post Epiph.
6. Ob inobedientiam eicitur homo à fidelium merito , sicut Adam de Paradiso gratia : à fidelium numero , sicut Ionas de navi Ecclesiæ , & à fidelium præmio , sicut Saul de regno

regno. ser. 3. Dom. 3. post Epiph.

7. Inobedientium pœnæ à Deo inflictæ quantæ.
ser. 2. Dom. 21. post Pent.

Inopia.

Inopia duplex voluntaria, & involuntaria. op.
— de paup. Chr. a. 1. V. *Paupertas.*

Inordinatio.

Inordinatio est triplex in ore, opere, & corde:
scilicet per locutionem, inobedientiam, &
cogitationem malam. in Eccles. c. 4. n. 17.

Inquietudo.

Inquietudo mentis est fructus avaritiæ, op.
Cent. p. 1. sec. 21.

Item fructus accidiæ. V. *Accidia.* n. 4.

Inquinatio.

Inquinatio alicuius rei supponit communicatio-
nem in materia, vel dependentiam: ob id ra-
dius non inficitur in fœcibus, nec spiritus in
corpore. l. 1. d. 37. p. 1. dub. 6. V. *Lux.* n. 43.

Insanabile.

1. Insanabile aliquid dicitur, vel ex conditione
morbi, vel infirmi. l. 2. d. 43. a. 2. q. 1. ad 1.
2. Insanabilitas peccati vnde proveniat. l. 2. d. 43.
ibid.

Insparabile. V. *Separare.*

Insidia.

Insidiæ sunt fructus invidiæ, suntque quando in-
vestigatio factorum alterius possit accusari de-
prehensus in malo. op. Spec. an. c. 1.

Insipientia.

Insipientia quomodò est initium omnium pecca-
torum. op. Cent. p. 1. sec. 16.

Insomnium.

1. Insomnium est opus Phantasiæ, estque id,
quod se ingerit dormienti, quodque in vigilia
fatigando viderat. op. Cent. p. 3. sec. 23. & op. de-
clar. term. Theol. V. *Phantasia.*
2. Insomnium quomodò differt à somnio, ab
oraculo. op. Cent. ibid.
3. Insomnium quare diversificatur in Phantasia.
op. Cent. ibid.

Inspirabilitas.

Inspirabilitas an sit notio Patris æquè ac innas-
cibilitas. l. 1. d. 28. q. 4.

Inspiratio.

1. Inspiratio quid. V. *infra.* n. 6.
Inspirare: Inspiratio divina quando sub præ-
cepto debet impleri. l. 1. d. 48. a. 2. q. 1. Est spiri-
tui nostro spiritualiter immittere affectionem,
seu cognitionem, estque à tota Trinitate. l. 1.
d. 10. a. 2. q. 3. ad arg. & dub. 3. ibid.
2. Inspirationes bonæ sunt Angeli, & nuntij
Dei: sicut malæ sunt Diaboli. op. de 7. don. c. 6.
& op. de 7. itin. & itin. 2. dist. 5. Vid. *Nuntius.*
3. Inspirationes bonæ, & malæ quomodò dis-
cernendæ. op. de 7. itin. et. ibid.
4. Inspiratio bona quomodò dicitur ignota pec-
catoribus. Ps. 80.
5. Inspirationes divinæ admittendæ, & quale
periculum in ipsarum negligentia. in Luc. c. 13.
n. 9. V. *Dei causâritas ad gratiam.* n. 69. V. *Homo
ad Deum.* n. 14.
6. Inspirare est dupliciter, vel pro vt dicit spira-
tionem Spiritus Sancti, estque propria Patris,
& Filij: vel pro vt dicit immissionem in ani-
mam, estque totius Trinitatis. l. 1. d. 10. a. 2. q. 3.
ad arg.

Instabilitas.

Instabilitas filia Accidiæ. V. *Accidia.* n. 4.

Instans.

1. Instantaneum, & successivum quomodò sta-
re possunt simul. lib. 1. distinct. 11. p. 1. a. 1. q. 5. ad
arg. Qualiter differunt. l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1.
2. Instantanea mutatio quomodò fiat. l. 4. dist. 11.
p. 1. a. 1. q. 5. ad arg.
3. Instans copulat præteritum, & futurum. lib. 4.
dist. 11. ibid.
4. Instantanea organizatio corporis Christi
facta in Vtero B. Virg. l. 3. d. 3. p. 2. a. 3. q. 1. & 2.

Instinctus.

Instinctus naturalis quid operetur. op. Comp.
Theol. l. 2. c. 49.

Institor.

Institor. V. *Christi attributa.* n. 120.

Instrumentum.

1. Instrumentum, seu organum est duplex, sepa-
ratum, & unitum. l. 4. d. 43. art. 1. q. 1. ad arg. &
l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 2. ad 4. V. *Corpus.* n. 68. V. *Causa*
n. 66. seq.
2. Instrumentum omne in virtute manus est. l. 4.
d. 24. a. 1. q. 4. ad 3.
3. Manus est organum, & instrumentum instru-
mentorum. l. 4. d. 24. ibid. in corp.

Insufflatio.

Insufflatio Christi quid significaverit. in Io. cap. 20.
num. 22.

Intellectus. Intellectio. Intelligentia.

1. Intellectus est quædam vis, & potentia ani-
mæ, per quam intelligit, apprehenditque res
imateriales, & intelligibiles, vt animam,
Denique. op. Cent. p. 3. sec. 20. & 24. & lib. 1.
d. 17. part. 1. quæst. 2. ad arg. V. *Anima potentia.*
V. *Cognitio.* & op. declar. term. & lib. 1. distinct. 3.
part. 1. art. 1. quæst. 1. corp. & lib. 1. distinct. 28.
dub. 1. & lib. 1. quæst. 3. prol. & lib. 2. dist. 39. a. 1.
quæst. 1. corp. & lib. 3. distinct. 9. art. 2. quæst. 1. ad
arg. & op. de 7. itin. et. it. 3. d. 4. art. 3. Aliquando
sumitur pro potentia, aliquando pro habitu,
aliquando pro principio. lib. 2. distinct. 39. art. 1.
quæst. 1. corp. & op. de don. intel. & lib. 2. d. 25.
part. 1. art. 1. quæst. 4. corp. V. *infra.* n. 3.
In quo sensu dicitur tabula rasa. lib. 2. dist. 39.
art. 1. quæst. 2. ad 1. & quomodò nihil possit in-
telligere, quin prius id fuerit in sensu. lib. 2.
distinct. 39. ibid. & lib. 2. distinct. 24. part. 2. art. 2.
quæst. 1. ad 4. & lib. 3. distinct. 37. dub. 1. & lib. 4.
dist. 50. p. 2. a. 2. q. 1. in arg. & lib. 2. d. 39. art. 1. q. 2.
2. Intelligentia est vis animæ, quæ immediatè
supponitur Deo. op. Cent. part. 3. sec. 24. & op.
Cent. p. 2. cap. 29. & lib. 2. dist. 25. part. 1. art. 2.
q. 1. corp.
Multiplex exponitur. ser. 3. Hex. & serm. 5. ibid.
Quomodò differat à cognitione sensitiva. op. de
don. intel. c. 2.
Eius operationes explicantur. op. Itin. ment. c. 3.
3. Intellectus quid sit, & qualiter differat ab
intelligentia, imaginatione, à sensu, & ratio-
ne. op. de 7. it. et. it. 3. d. 3. & op. Cent. p. 3. sec. 24.
& l. 4. d. 50. p. 2. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 3. p. 1. art. 1.
in arg.
Habet in se lumen inseparabile, insufficiens
tamen per se ad ipsius directionem. l. 3. dist. 6.
p. 1. q. 1. corp. & op. Itin. ment. c. 3. V. *Suprà.* n. 1.
aliquando stat pro potentia, vel habitu, vel
actu, vel obiecto. l. 3. d. 24. a. 3. q. 2. ad 2. & l. 3.
d. 35. a. 1. q. 4. corp. & l. 4. d. 50. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
& l. 1. d. 28. dub. 1. & l. 1. in prol. q. 3. corp. &
lib. 3. d. 4. a. 2. q. 1. ad arg. & lib. 2. d. 25. p. 1. q. 4.
corp.

4. Intellectus perficitur in se ab habitu speculativo. in ordine ad opus ab habitu practico, & in ordine ad affectum ab habitu affectivo, qui est sapientia. l. 1. prol. q. 3. corp. Quomodo ex intellectu, & re intellecta fit unum. l. 2. d. 18. a. 2. q. 1. ad 4. & 5.
5. Intellectus quare non corrumpitur ab excellenti sensibili. l. 1. d. 1. a. 3. q. 1. ad arg.
6. Intellectus objectum est ens sub ratione veri. l. 2. d. 39. dub. 1. & l. 2. d. 37. dub. 1. & l. 1. d. 19. p. 1. dub. 8. & l. 3. d. 23. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 1. d. 1. dub. 6. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. ad 5. & l. 1. d. 39. p. 1. q. 2. ad arg. & lib. 2. d. 18. a. 2. q. 1. ad 4. & l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. ad 4. & lib. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. ad 4. & l. 2. d. 16. a. 1. q. 1. ad 5. & lib. 2. d. 39. a. 2. q. 3. ad 4. & l. 1. d. 9. dub. 7. & l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. corp. & lib. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. in arg. & q. 2. corp. Unde intelligibilitas rei est ipsa entitas ut vera. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. ad 4. Quare potest omnia cognoscere, non sic sensus: ille enim est potentia indeterminata: iste determinata. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 1. d. 19. p. 1. dub. 8. Ejus objectum est ens in tota latitudine. l. 2. d. 16. a. 1. q. 1. ad 5. Quomodo cognoscit contingentia. l. 3. d. 24. q. 1. ad arg.
7. Intellectus quomodo possit intelligere, & quomodo fiat cognitio. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. in arg. & ad 5. & l. 3. d. 14. a. 1. q. 1. corp. & l. 3. d. 14. a. 2. q. 1. ad arg. & lib. 4. d. 50. p. 2. a. 1. q. 1. & l. 2. d. 18. a. 2. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 39. a. 1. q. 2. ad arg. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 42. seq. Quidquid cognoscit, id vel per speciem, vel per essentiam, vel per effectum. l. 1. d. 3. cit. & l. 3. d. 25. dub. 4.
8. Intellectus est cæcus, & quomodo. lib. 1. d. 1. dub. 5. V. *Supra*. n. 1.
9. Intellectus quomodo illuminatur à vero. lib. 1. prolog. dub. 6.
10. Intellectionis difficultas est vel à parte potentia, vel objecti. l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
11. Intellectio qualiter fiat. l. 1. d. 9. dub. 7. & l. 1. d. 39. a. 1. q. 1. ad arg. & q. 2. ad arg.
12. Intellectus ut possibilis potest intelligere omnia: ut agens nequaquam, & quare. lib. 1. d. 19. p. 1. dub. 8. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg. & l. 2. d. 16. a. 1. q. 1. ad 4. & 5. & ser. 5. Hexaem. & lib. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 4. & l. 4. d. 50. p. 2. q. 1. Intellectus agens operatur in iis, quæ extrahuntur per sensum, & in his, quæ sunt supra sensum. lib. 2. d. 18. a. 2. q. 1. corp. Vid. *Infrà*. num. 24.
13. Intellectus quomodo possit cognoscere Deum. l. 1. d. 19. p. 1. dub. 7. & 8. & p. 2. dub. 1. & lib. 2. d. 18. a. 2. q. 1. corp. & ser. 5. Hex. Quomodo dicitur deiformis. V. *Angolorum intellectus*. n. 1. seq. In ipso est quoddam lumen, quo cognoscitur immediatè Deus, ipsa anima, virtus &c. l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 1. corp. V. *Lux mentium*. V. *Lux*. n. 28. V. *Anima potentia*. n. 6. margin. Deus est objectum naturalis inclinationis. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1.
14. Intelligere, & dicere in Deo differunt. lib. 1. d. 27. p. 2. q. 1. ad 2. & lib. 1. d. 32. a. 2. q. 1. ad arg. V. *Dicere*. n. 1. & seq. In Divinis quid importet. lib. 1. d. 32. a. 2. q. 1. ad arg.
15. Intelligere in nobis est per verbum, seu intelligentiam genitam: non in Deo. l. 1. d. 27. p. 2. q. 1. ad 2. V. *Dicere*. n. 1. & sequent. V. *Loqui*. V. *Concipere*.
16. Intellectus cum intelligit simplex per modum compositi, tunc componit ens rationis. lib. 1. d. 27. p. 1. q. 3. ad 1. & l. 3. d. 29. a. 1. q. 3. ad 3. Legere, judicare, dirigere, & arguere sunt actus intellectus. l. 2. d. 39. a. 1. q. 1. in arg. duplicem habet actum, scilicet simplicem, & collativum. l. 2. d. 39. a. 2. q. 3. ad 4. qui dividitur in quadruplicem actum, scilicet cogitationem simplicem, meditationem, speculationem, & contemplationem. op. de 7. itin. ætern. itin. 3. d. 3.
17. Intellectus in intelligendo, vel simpliciter apprehendit, vel resoluit semiplenè, vel plenè. l. 1. d. 28. dub. 1. & l. 3. d. 24. a. 1. q. 3. ad arg.
18. Intellectus, & voluntas qualiter differant in operando. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 1. ad arg.
19. Intelligibile est perfectio intellectus, & quomodo. l. 1. d. 39. a. 1. q. 1. in arg. scientia enim se tenet ex parte intellectus. l. 2. d. 39. ibid.
20. An intellectus possit cognoscere singularia. l. 1. d. 39. a. 1. q. 2. ad 2. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. ad 5. Pro statu isto non cognoscit ea distinctè, sed indiget sensibus. l. 1. d. 39. ibid. & l. 4. d. 50. p. 2. q. 1. ad ult. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. & l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. ad 4. unico actu non potest plura cognoscere. l. 2. d. 27. a. 2. q. 3. fund. & l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. Id tamen potest intellectus beatus. l. 3. d. 18. a. 1. q. 2. ad 1. & lib. 2. d. 3. p. 2. a. 1. q. 2. ad 3. & l. 3. d. 16. a. 2. q. 2. ad 5. & l. 3. d. 14. a. 2. q. 2. ad 1. & l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. in corp. & ad 1. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. ad 5.
- Quomodo sensus sit singularium; intellectus universalium l. 2. d. 5. p. 1. a. 2. q. 2. ad 5. & quomodo cognoscit tantum abstracta à materia. l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. ad 4.
21. Intellectus vel est verus, vel phantasticus. l. 1. d. 2. q. 1. ad 1.
22. Intellectus humani terminus quisnam. lib. 2. prol.
23. Intellectus per proprietates ferè semper cognoscit essentias rerum. l. 2. d. 1. p. 2. a. 3. q. 2.
24. De intellectus agentis, & possibilis actione, differentia, proprietate hæc sequentia notantur ultra ea, quæ supra tradita sunt: agens est vis animæ activa, valens in operationem propriam exire. lib. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 4. §. ad 1. opinionem. Agentis est abstrahere, & facere speciem intelligibilem: Possibilis recipere, & judicare. l. 2. d. 24. ibid. uterque judicat, & intelligit ex mutuo adiutorio. l. 2. d. 24. p. 1. q. ult. Quomodo sit verum nihil esse in intellectu, quin prius fuerit in sensu. l. 3. d. 37. dub. 1. & l. 2. d. 24. p. 2. q. 1. ad 4. & l. 2. d. 39. a. 1. q. 2.
- Intellectus agentis, & possibilis officia, & differentia. l. 2. d. 18. a. 2. q. 1. & lib. 2. d. 24. a. 2. p. 1. q. 4. & l. 3. d. 14. a. 2. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 46.
- Intellectus agens imprimit speciem in possibili. l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 1. corp. eorum officia. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. ad 4. & l. 2. d. 10. p. 2. a. 2. q. 2. ad 3. & l. 4. d. 50. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
- In Angelo est intellectus agens, & possibilis. l. 2. d. 3. aliisque loc. cit. V. *Angeli intellectus*. n. 2. seq.
25. Intellectus Angeli non potest simul plura intelligere, sed successivè tantum: intellige de notitia

- notitia naturali. l. 2. d. 3. p. 2. a. 1. q. 2. & l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. corp.
26. Intellectus recipit aliquando speciem universalem, quæ simul est singularis. lib. 2. d. 18. a. 2. q. 1. ad 4.
27. Intelligens, & res intellecta quomodo fiant unum. l. 2. d. 18. a. 2. q. 1. ad arg.
28. Intelligentiæ plures sunt quam orbes, & quas recognovit Aristoteles. l. 2. d. 18. ibid.
29. Intellectus fit practicus extensione. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad 2. & q. 3. corp. an speculativus, & practicus sint diversæ potentiæ. l. 2. d. 39. a. 1. q. 1. corp. & l. 3. d. 23. a. 1. q. 1. corp. & op. declar. term. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 47. & op. Brev. p. 2. c. 9. V. *Maxima*. n. 184.
30. Intellectus dependet à sensu, & quomodo. l. 2. d. 24. p. 2. a. 2. q. 1. ad 4. sensus apprehendit per modum incomplexi: intellectus per modum complexi. l. 2. d. 41. a. 2. q. 1. in arg.
31. Intelligere non est actus simplex. l. 2. d. 24. a. 2. q. 4. ad 4. V. *Maxima*. n. 185.
32. Intellectus non habet regere nisi consulendo: id enim est voluntatis. l. 2. d. 25. p. 1. q. ult. ad 2.
33. Intellectus non est potentia alligata materiæ: ob id non dependet à corpore. l. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 6. id est materiæ quantæ.
34. Intellectus actus quomodo impediuntur. l. 2. d. 25. ibid.
35. Quarè intellectus non potest intelligere nisi abstracta à materia. l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. ad 4.
36. Intellectui habitus quomodo sint innati. l. 2. d. 39. a. 1. q. 2. corp.
37. Intellectus abstractio duplex. lib. 3. d. 14. a. 3. q. 2. ad 4.
38. Intellectus præcedit affectum cum his, quæ sunt ejusdem ordinis, aliàs non: nam amare Deum est prius, quam ipsum videre. lib. 3. d. 34. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. & op. de 7. itin. ætern. d. 4.
39. Intellectus in cognitione principiorum est semper rectus; non verò conclusionum, & aliarum rerum specialium. l. 3. d. 33. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 2. d. 39. a. 2. q. 3. ad arg.
40. De dono intellectus. l. 3. d. 35. per tot. & op. de don. intel. per tot. & op. diæt. sal. tit. 6. c. 3. & Cent. p. 3. sec. 45. & op. ser. 3. Hex. V. *Infra*. n. 62.
41. Intellectus quomodo patitur distractiones. l. 4. d. 49. a. 3. q. 2. ad 3.
42. De intellectus separati cognitione. l. 4. d. 49. ibid. & d. 50. p. 1. a. 2. q. 1.
43. Intelligendi ratio unde proveniat. l. 1. d. 1. a. 3. q. 2. ad arg.
44. Intelligens, & intellectum quænam relativa. l. 1. d. 9. a. 1. q. 2. ad arg.
45. Intelligere est dupliciter, vel per comprehensionem, & plenè: vel semiplenè. l. 1. d. 22. a. 1. q. 1. corp. & l. 3. d. 24. dub. 3.
46. Intelligere alterum præter alterum quot modis fiat. l. 1. d. 28. dub. 1.
47. Intellectus quarè aliquando non intelligit. l. 1. prol. q. 5.
48. Intellectus, & voluntas an sint differentes potentiæ, & quomodo sint reflexivæ supra se. l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg.
49. Intellectus qualiter exercendus in iis, quæ spectant ad salutem animæ. op. Phar. lib. 2. cap. 29.
50. Intellectus quarè potest cogi: non verò voluntas in amplectendo objectum proprium. op. Comp. Theol. l. 2. c. 50.
- Hinc necessariò assentitur principiis per se notis. lib. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. ad 6. & l. 2. d. 39. a. 1. q. 2. corp.
51. Intellectus est pes animæ. op. de 7. itin. ætern. d. 4. prol.
52. Intellectus quomodo illustretur. ferm. 17. Hexaem.
53. Intellectus, seu intelligentia alia est indita: alia acquisita: alia infusa. Ps. 118. c. 3. v. 2.
54. Intellectus multiplex proponitur in perscrutatione scripturarum: Psalm. 118. cap. 9. v. 2. & cap. 11. v. 9.
55. Intellectus alius est Verbi increati: alius Verbi incarnati: alius Verbi inspirati. ferm. 3. Hexaem.
56. Intelligentia. V. *Suprà*. n. 2.
57. Intellectus sunt iidem apud omnes, quamvis voces sint diversæ: quomodo intelligendum sit hoc dictum Aristotelis: l. 1. d. 4. q. 3. ad 1.
58. Intellectus defectus in intelligendo unde proveniant. l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
59. Intellectus cognitio terminorum propositionum, & conclusionum scientifica qualiter habenda. op. Itiner. ment. c. 3.
60. Intelligentia animæ qualis. V. *Anima cognitio*. num. 58.
61. Intellectus est idem, non voces apud omnes. V. *Maxima*. n. 111.
62. Intellectus donum explicatur. op. Comp. Theol. l. 5. c. 46. & op. de don. intel. V. *Donum*. *Intelligentia*.
- Intelligentia est habitus intellectualis. Vid. *Habitus*. n. 25.
- Intemperantia. V. *Temperantia*. *Intendere*.
- Intendere quid sit. l. 2. d. 38. a. 2. q. 2. corp. Vid. *Intentio*.
- Intensio*.
1. Intensio, & remissio in qualitatibus an variant speciem. l. 2. d. 9. a. 1. q. 1. ad arg. V. *Qualitas*.
2. Intentio, & remissio in gratia, contritione qualis. V. *Contritio*. n. 32. V. *Forma*. n. 34.
3. Intensio, & extensio in rebus. V. *Ignis*. n. 5.
4. Intensio quomodo possit competere proprietatibus. V. *Proprietas*. n. 9.
- Intentio*.
1. Intentio est actus voluntatis ut elicentis, & liberè ordinantis, & moventis in finem, & à ratione directus. op. de 7. itin. ætern. itin. 1. d. 2. & l. 2. d. 38. a. 2. per tot. V. *Finis*. per tot. V. *Voluntas*. n. 13. V. *Opus*. n. 19. & ibid. per tot. Quomodo claudit etiam operationem intellectus. l. 2. d. 38. a. 2. q. 2.
2. Intentio est idem, quod appetitus, per quem res tendit in finem, estque triplex, scilicet, naturalium, sensibilium, & rationalium: prima potius se habet passivè: secunda activè: & tertia medio modo. l. 2. d. 38. a. 2. q. 1. corp.
3. Intentio propriè est rationalium. lib. 2. d. 38. a. 2. q. 1.
4. Intentio est vocabulum compositum ex in, & tentio, & quorupluciter significatur. l. 2. d. 38. a. 2. q. 2.
5. Intendere dicitur dupliciter, vel hoc, vel in hoc: primo modo dicit collationem, & quietationem potentiæ in objectum: secundo modo dicit tantum conversionem. l. 2. d. 38. a. 2. q. 2.
6. Intentio stat vel pro potentia, vel actu, vel habitu, vel fine. l. 2. d. 38. a. 2. q. 2. ad 2.
7. Intentio duplex alia perfecta, alia imperfecta: prima requiritur ad bonitatem operis (ab aliis dicitur

- dicitur intentio operis :) secunda non sufficit. l.2.d.40.a.1.q.1.
8. Intentionis privatio quomodo privat actum malitia. l.2. ibid. ad arg.
9. Intentio bona quomodo, & quando auget bonitatis valorem. lib.2. ibid. q.2. Effectus bonæ intentionis quales. op. de 7. itin. ætern. itin.1. d.1.seq. & op. de 6.al.Cherub. al.4.Quotuplex. op. de 7. itin. ibid. d.3.& op.de prof. relig.l.2. c.59.&op.deproc.relig. proc.7.cap.2.& in Luc. c.14.n.12. V.*Opus*. n.17.
10. An bona intentio sufficiat absque executione operis. l.2.d.40.a.1.q.3.& quid agat opus externum. ibid. a.2. per tot.
11. Intentio alia actualis : alia habitualis, scilicet virtualis ; & quid utraque operetur. l.2. d.40. a.1.q.3.
12. Quid operatur obliquitas intentionis. lib.2. d.40. per tot. & op. de 7. itin. ætern. itin. 1. d.3. & ser.4. Dom.21. post Pent. V. *Opus*. n.17. sequent.
13. Præter intentionem quid sit aliquid facere. l.3.d.1.a.2.q.2.ad arg.
14. Intentio quomodo rectificat, & deturpat opus. l.3.d.9.a.1.q.6.ad arg. & l.3.d.38.a.1.q.1. ad arg. & op. de 7. itin. ætern. itin.1. d.1. & seq. ad 6. & l.2.d.40. a.1.q.2.
15. Intentio idem est ac voluntas ratiocinata directa in finem. l.4.d.6.p.2.a.2.q.2.corp.
16. Intentio qualis præxigitur ad cognitionem, & ad qualem. l.1.d.12.a.1.q.4. ad arg.
17. Intentio à quibus dirigi habeat. lib.2. d.41. dub.1.
18. De intentionibus, seu similitudinibus, seu speciebus in anima. l.1.d.37.p.2.dub.4.
19. De intentione habenda in dispensatione Sacramentorum. op. Brev. p.6.c.5.
20. Intentionis rectæ necessitas ostenditur. op. de 7. Itin. ætern. itin. 1. c.1. & seq. ad 6. & op. de prof. Relig. l.2.c.22. & ser.4. Dom.14. post Pent.
21. Intentio recta est fundamentum, & columna totius vitæ spiritualis. op. itin.ætern. ibid.
22. De recta intentione auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. c.116.
23. Intentio est oculus animæ rectificans totum corpus operationum. op. de sex al. Cherub.al.6. & in Luc. c.11.n.31.
24. Intentio nomen operi imponit. in Luc. c.14. num.13.
25. Intentio habitualis, & virtualis quænam, & quomodo faciat ad meritum. l.2.d.41. a.1. q.3. ad ult.
26. In primis intentionibus est reflexio. l.1.d.3. p.1.dub.6. V. *Reflecti*.
De intentionalibus speciebus.l.1.d.37.p.2.dub.4. V. *Species intentionales*.
- Intercessio.*
Intercessio Sanctorum declaratur. op. Brev. p.5. c.10.& p.7.c.3
- Interdictum.*
1. Interdictum est censura Ecclesiastica, & qualis. op. Cent. p.1.sec.27.& op. spec. an. c.1.
2. Interdictum est fructus inobedientiæ. op. spec. an. cap.1.
- Interiectio.*
1. Interiectiones sunt quædam in Scriptura, quæ magis affectû, quàm rem aliquã significant, nec potuit eas latinus Interpres vertere in linguam Latinã ex Græca, vel Hebraica. in Io. c. 12. n. 12.
2. Interiectiones, fanna est vox obsecrantis : heu est dolentis : nath dolentis : racha indignantis. in Io. ibid.
- Interpretatio.*
Interpretatio in malam partem quale iudicium temerarium. op. apolog. pro FF. Min.
- Interrogatio.*
1. Interrogationes quales faciendæ à Confessariis exponuntur. op. Confession. c.2.p.2. & serm.7. in rogat.
2. Interrogationes per, quomodo, quis, & quid in Divinis quem sensum habeant. lib.1. d.16. a.1.q.1.
3. Interrogationum multiplex finis expenditur. in Io. c.1.n.38.
4. Interrogatio sui faciendæ in operationibus suis proponitur. ser.7. in rogat.
- Intestina.*
1. Intestina sunt de veritate humanæ naturæ : resurgentque in iudicio plena spiritibus nobilibus. l.4.d.44.p.1.a.1.q.2.ad arg.
2. Intestina relaxantur per disenteriam. Vid. *Disenteria*.
- Intimum.*
Intimum maxime alicui est ei unibile unione maxima. l.3.d.1.a.1.q.1. in arg.
- Intinctus.*
Intinctus panis quid significet. in Io. c.13.n.26.
- Intra.*
Intra se esse quot modis dicitur, sicut & esse extra. Psalm.25.
- Intrare.*
Intrare in gaudium Domini quid sit. Vid. *Anima beatitudo*. n.6.
- Intrinsicum.*
1. Intrinsicum esse alicui stat dupliciter, vel sicut contentum : vel sicut influens in intima. lib.2. d.8.p.2.a.1.q.1. ad 1.
2. Intrinsicum, in quo est unio cum Christo, quale. op. de 7. itin. per tot.
- Introitus.*
1. Introitus Missæ quid significet. opusc. Expof. Mis. c.2. V. *Missa*.
2. Introitus triplex in Scriptura bonus, & malus. Ps.118.c.11.v.10.
- Invariabilitas.*
1. Invariabilitas est propria solius Dei, & nullius creaturæ. lib.1. d.8. p.1.a.2.q.2. corp. Vid. *Dei essentia*. n.22. seq.
2. Invariabilitas quotuplex. l.1.d.8. ibid.
- Inventio.*
1. Inventio rerum multiplex, & quænam obligat ad institutionem. op. spec. an. c.1. & serm.7. in rogat. & serm.1. Dom.3. post Pent. & ser.2. de Invent. S. Cruc.
2. Invenire quid sit. in Luc. c.1.n.29.
3. Inventio S. Crucis expenditur. serm.1. & 2. de Invent.
- Inverecundia.*
Inverecundia quænam passio naturalis, & quænam vitium. op. spec. an. c.3.
- Invertibilitas.*
Invertibilitas per naturam est in solo Deo : per gratiam inest creaturis. l.1.d.8.p.1.a.2.q.2.corp. Investigare Deum per creaturas.
- Invidentia.*
1. Invidentia quid sit, & quomodo sit peccatum in Spiritum Sanctum. l.2.d.43.a.3. q.1. ad 4. & quomodo differat ab ea, quæ est vitium capitale. l.2.d.43. ibid. q.2. ad arg. V. *Peccatum mortale*. num.41.
2. Invidia

2. Invidia quid sit. op. Cent. p.1.sec.15.& 91.& op. Comp. Theol. l.3. c.13. & seq. & in Luc. c.6. n.10. parit accisiam. l.2.d.5.a.1.q.1.ad arg. V. *Angeli peccatum*. n.14. V. *Accisiam*. Oritur ex defectu charitatis, & ex amore proprii boni. l.4. d.50 p.1.a.1.q.3.in arg.
  3. Invidiæ differentiæ, & filiæ quales. op. Cent. p.1.sec.19. & Pl.130. V. *Detrahitio*. Vid. *Maledictio*. n.4.
  4. Invidia quænam exigit. l.1.d.44. dub.1.
  5. Invidiæ objectum quale. l.2.d.21.a.1.q.1.ad arg.
  6. Invidia est semper cum superbia. l.2.d.21. ibid. est primogenita superbiæ. Pl.81.
  7. Invidia artificis respectu alterius in quonam consistat. l.1.d.20.dub.4.
  8. Invidia quibus virtutibus opponitur. op. Cent. p.1.sec.19. & 20. & op. Phiar. l.2.c.15.
  9. Invidia, & Zelus qualiter differant. op. Cent. ibid.
  10. Invidi a Deo maledicti. op. Bibl. paup. c.15.
  11. Invidiæ mala. op. Incend. am. c.1 & op. Bibl. paup. c.42. & op. de pugn. spir. cap.5. & serm.1. Hexaem. & in Luc. c.23. n.11. & ser.1. Dom.4. *Quadrag.* & serm.1. & 2. *Parasc.* & serm.4. Dom.3. post Pent. & ser.2. Dom.11. post Pent. & serm.2. Dom.21. post Pent. & ser.2. Dom.24. post Pent. & serm.4. Dom.2. post Epiph. & in Luc. c.4.n.23. & serm.4. Dom.2. post Epiph. V. *Peccati varia*. n.206.
  12. Invidia, & ira quotuplex. op. de prof. relig. l.1.c.28. & op. Comp. Theol. l.3. c.16.17. & seq.
  13. Invidia quomodò superari possit. op. de prof. relig. l.1.c.13. seq.
  14. Invidiæ signa quænam. op. de perfect. vit. ad soror. cap.1.
  15. Invidus, & peccator convertuntur ad invicem. Pl.118. c.6.v.15.
  16. Invidia non quærit quid dicat, sed ut dicat. in Luc. c.11. n.15.
  17. Invidia quomodò potest superari, sed non facere quiescere. in Luc. c.20. n.40.
  18. Naturale est cives civibus invidere. in Luc. c.4. n.24.
  19. Invidia tollit unitatem. in Io. c.7. n.43.
  20. Invidia, & rancor qualis infirmitas. serm.1. Dom.4. *Quadrag.* & ser.1. Dom.20. post Pent.
  21. Invidia est podagra animæ. ser.1. Dom.4. ibid. Ejus remedia. serm.1. ibid. & serm.2. Dom.11. post Pent. & op. de pugn. spir. c.5.
  22. Invidia, & iracundia sunt hydropisis. in Luc. c.14. n.5. V. *Morbis*. n.5.
  23. Invidia non fuit primum peccatum Luciferi. V. *Angeli peccatum*. n.14.
  24. Est paralytis. V. *Paralytis*. n.2.
- Invitatorium.*
1. Invitatorium in officio divino quid significet. Psalm.94.
  2. Invitatoria diversa justorum, & impiorum proponuntur. in Sap. c.2. n.6.
  3. Invitatorium Dei ad electos. Vid. *Dei varia*. n.202. V. *Ecclesia*. n.81.
  4. Invitatoria varia Diaboli, mundi, & carnis. V. *Diaboli varia*. n.28. V. *Ecclesia*. n.81.
- Inunctio.*
- Inunctio in Sacramento Ordinis ad quid fiat. l.4. d.24.p.2.a.2.q.3.ad arg.
- Invocare.*
1. Invocare Deum quod modis. lib.4. d.20. p.1. dub.2. V. *Oratio*.
  2. Invocatio Sanctorum. V. *Intercessio*.

Involuntarium.

- Involuntarium duplex. op. Brev. p.3.c.11.
- Ioab.*
- Ioab interpretatur inimicus. Psalm.118. c.10.v.6.
- Ioachim.*
- Ioachim Abbatis error. l.1.d.5.dub.4.
- Ioannes.*
1. Ioannes Baptista : De ejus nomine. in Io. c.1. n.6. & ser.2. de S. Ioan. Bapt.
  2. Ioannes Baptista quid significet ejus impositio, sanctificatioque. in Luc. c.1. & c.6. n.15.
  3. Ioannes Baptista, & Hieremias quare soli recensentur in Scriptura sanctificati in utero. l.3. d.3.p.1.a.1.q.3 corp. & op. spec. B. Virg. c.13. & serm.6. Pentec. Libenter Jesus puer cum Joanne puero morabatur. V. *Christi pueritia*. n.52.
  4. Ioannes Baptista an usum rationis in ventre Matris habuerit. l.4.d.6.p.2.dub.1.
  5. Ioannes Baptista exaltatus fuit ad ordines excellentium Angelorum. l.2.d.29.a.3.q.2. corp.
  6. Ioannes Baptista vitavit omnia peccata, etiam venialia. l.3.d.3.p.1.a.2. q.1. in arg. & op. de 3. peccat. infam.
  7. Ioannes Baptista quomodò dubitaverit de veritate Messie, & quare misit discipulos ad Jesum. l.3.d.25.dub.3. & l.4.d.5.dub.3. & op. medit. vit. Chr. c.29. & in Luc. c.7. n.21. & in Jo. c.1. n.31. & ser. de Evang. Dom.2. Adv.
  8. De Ioannis Baptiste baptismi. l.4. d.2.a.2. per tot. & in Luc. c.7. n.28. & in Ioan. c.3. n.23. Vid. *Baptismi differentia*. n.2. seq.
  9. Ioannis prædicatione pœnitentiæ. l.4. d.2.a.2. q.2. ad arg. & l.4.d.14.p.1.dub.3. & l.4.d.16.p.2. a.1.q.2. ad arg.
  10. Baptismus prædicatus à Ioanne erat baptismus Christi. l.4.d.2.a.2.q.2. ad arg.
  11. Ioannes Baptista qualiter cognoverit Christum, & de ejus conversatione cum Christo. l.4.d.5.dub.3.
  12. Ioannes Baptista præcepit satisfactionem, ut præco: Christus, ut auctor. lib.4. d.16. p.1. dub.5.
  13. Ioannis cœlibatus an præferri debeat conjugio Abrahæ. l.4.d.26.a.1.q.3. ad arg.
  14. Ioannis Baptiste laudes: item quare dicitur Angelus. op. de Eccles. Hier. l.1.c.1. & in Luc. c.7. n.27. & op. medit. vit. Chr. c.5. n.11. & c.13. & in Luc. c.1. & c.7. n.24. seq. & in Io. c.1. per tot. & in Jo. col.3. & col.29. & col.7. & ser.1. Dom.3. Adv. & ser.1. & 2. de S. Io. Bapt. & op. Expos. Mis. c.4.
  15. De ortu Ioannis Baptiste, & conceptu. in Luc. c.1. n.1. & 57. & in Io. c.3. n.30. & in Sap. cap.7. Ejus educatio. in Luc. c.1. n.80. Ejus conversatio cum Christo. op. medit. vit. Chr. cap.11. & 13. Ejus prædicatio, & ministerium quale. in Luc. c.1. & c.3. n.3.
  16. Ioannis Baptiste mors. op. Medit. vit. Chr. cap.30.
  17. Ioannis constantia, abstinencia, doctrina, aliæque virtutes enarrantur. in Luc. c.7. n.24. & in Jo. c.1. & in Luc. c.1. & c.3. n.14.
  18. Ioannis discipuli erant imperfecti. in Ioan. c.3. n.25.
  19. Ioannes Baptista quare nullum signum fecit. in Ioan. c.10. n.40.
  20. Ioannes quare dicatur plusquam Propheta. in Ioan. cap.1.
  21. Ioannes

21. Ioannes Baptista maximè meruit quando negavit se esse Christum. in Io. c. 1.
22. Ioanne quomodò nullus major &c. in Luc. cap. 7.
23. Ioannes quomodò dicitur missus à Deo. in Io. col. 3.
24. Ioannes quas vias præparaverit Christo. in Luc. c. 1. n. 43.
25. Ioannis Baptista conformitas eum Elia, & Hieremia. in Luc. c. 1.
26. Ioannes in vinculis quid significet. ser. de Evang. Dom. 2. Adv. & ser. 3. Dom. 2. Adv.
27. Ioannis concionis materia quænam, ut Domino pararet viam. serm. 1. Dom. 4. Adv.
28. Ioannes Baptista reputatus fuit ab Hæreticis damnatus, quia dubitavit de Messia. l. 3. d. 25. dub. 3.

Ioannes Evangelista.

1. S. Ioannes Evangelista fuit divinissimus, totusque elevatus in contemplatione Divinitatis. l. 1. d. 27. a. 1. q. 4. corp.
2. Ioannes Apostolus fuit excellentior Angelis; idè Angelus ab eo noluit adorari. l. 3. d. 9. a. 1. q. 5. ad 2.
3. Ioannes quomodò magis à Christo fuit dilectus Petro. l. 3. d. 32. a. 1. q. 6. & in Ioan. cap. 13. n. 25. utriusque qualitates expenduntur. in Io. cap. 21. n. 6.
4. Ioannes an majus præmium substantiale habeat Petro. l. 3. d. 32. ibid.
5. Ioannes fuit vocatus à Christo de nuptiis. l. 4. d. 27. a. 3. quæst. 2. ad arg. & op. Medit. vit. Chr. cap. 20.
6. Ioannes à parvulo conversabatur cum Christo, eratque minor ætate. op. medit. ibid. c. 13.
7. Ioannis Apostoli laudes, virtutes, meritaque magna enarrantur. in Io. procem. & c. 1. per tot. & c. 21. n. 21. & c. 13. n. 24. & in Io. col. 62. & serm. de S. Ioan. Evang. & in Io. c. 18. n. 16. & Expos. Mis. c. 4.
8. Ioannis Evangelii sublimitas, & causæ. in Io. procem.
9. Ioannes Evangelista Aquila mystica demonstratur. in Io. procem.
10. Ioannes Evāgelista quare à Divinitate exorsus est Evangelium. in Io. procem. & c. 1.
11. S. Ioannis Evangelium quinam Doctores exposuerint. in Io. procem.

Iob.

1. Iob de qua stirpe fuerit an de Nachor, an de alio, non est omninò certum. l. 4. d. 1. p. 2. dub. 4.
2. Iobi tentatio an ex aliquo peccato fuerit. l. 4. d. 15. p. 1. dub. 2.
3. Iob interpretatur dolor, seu ululans. serm. 2. Dom. infra. oct. Nat.

Iobel.

Iobel interpretatur initium. Psalm. 50.

Iocus.

Iocis dediti bonis spiritualibus privantur. opusc. Phar. l. 4. c. 45.

Iod.

Iod interpretatur iudicium, seu dominans. Ps. 118. c. 5. v. 1. & in Thren. c. 1.

Ioël.

Ioël interpretatur initium, seu remittens. Ps. 50.

Ionas.

Ionæ historia applicatur Christo. serm. 3. Dom. 2. post Pasch. & ser. 3. in Pascha.

Ionathas.

Ionathas interpretatur columba veniens. ser. 1. de S. Andr.

Iordanis.

1. Iordanis est duplex fluvius, scilicet, Ior, & Dan. Ps. 113.
2. Iordanis interpretatur rivus iudicii. Ps. 118. c. 4. v. 11. & in Io. c. 10. n. 40. & serm. 2. Dom. 2. post Epiph.
3. Iordanis baptismum significat. ser. 1. in Pent.

Iosaphat.

1. Iosaphat iudicem interpretatur. ser. 3. Dom. 3. post Epiph.
2. Iosaphat vallis qualiter dicitur locus iudicii. in Luc. c. 17. n. 21.

Ioseph.

1. Ioseph an mentitus fuerit vocans fratres suos exploratores. l. 3. d. 38. a. 1. q. 2. ad arg.
2. Ioseph quare Mariæ desponsatus, & qualibus convenientiis. l. 4. d. 30. q. 2. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 38. & op. Medit. vit. Chr. c. 6. Ioseph nutritor Christi. in Luc. c. 23. n. 50.
3. Ioseph interpretatur augmentum. op. spec. B. Virg. c. 15. & Ps. 79. & ser. 23. Hexaem.
4. De turbatione Ioseph per Mariam gravidam. op. Medit. vit. Chr. c. 6. & ser. 6. de Nat. Dom. In Nativitate Chr. quid fecerit. op. medit. c. 7. Ejus exercitia in Ægipto qualia. op. medit. ibid. cap. 12.
5. De S. Ioseph magna laus in Evangelio. op. medit. ibid. c. 6. De quæstione Christi. serm. 5. Dom. infra oct. Epiph. Christus ipsi subditus. Vid. *Christi pueritia*. n. 51.
6. Ioseph Patriarcha fuit typus Christi. serm. 14. Hexaem. Ejus laudes. ser. 18. & 23. Hex. & c. 10. in Sap.
7. Ioseph Decurionis pietas in Christum ostenditur. in Luc. c. 23. n. 50. & in Io. c. 19. n. 38. Figura S. Ioseph: ob id sepelivit corpus Christi tamquam suum. in Luc. c. 23. n. 50.
8. Ioseph Patriarcha an dixerit mendacium vocans fratres exploratores, & dicens se esse peritum in scientia augurandi. lib. 3. d. 38. a. 1. q. 2. ad 1. fuit typus Christi. ser. 3. in Cæna Dom. Iovis planetæ proprietates quales. opusc. Comp. Theol. l. 2. c. 7. & ser. 10. de Apost. Iperdulia. V. *Adoratio*. Ipocrysis. V. *Hipocrysis*. Ipostasis. V. *Hipostasis*.

Ira.

1. Ira quid sit: multipliciter definitur. op. Cent. p. 1. sec. 20. & op. declar. term. & op. diæt. sal. tit. 1. c. 5. & l. 1. d. 10. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 3. d. 15. a. 2. q. 3. corp. op. spec. an. cap. 1. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 17. & serm. 1. Dom. 5. post Pent. Quænam dicitur passio, & quænam propassio. serm. 1. ibid.
2. Ira oppositionem habet ad mansuetudinem, & ad iram per Zelum. op. Cent. p. 1. sec. 20.
3. Iræ species sunt tres, fel, cotus, & mania. op. Cent. ibid. aliæque assignantur. lib. 3. d. 15. a. 2. q. 3. corp. & op. spec. an. c. 1. & op. de prof. relig. l. 1. c. 30. & ser. 1. Dom. 5. post Pent.
4. Iræ filia sunt rixa, tumor mentis, contumelia, clamor, indignatio, blasphemia, & homicidium. op. Cent. p. 1. sec. 20. & op. de pugn. spir. c. 4. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 17. & serm. 1. Dom. 5. post Pent. V. *Contumelia*. n. 1. V. *Convitium*. n. 2. V. *Crudelitas*. n. 1. seq. V. *Corus*. V. *Fellea*. n. 1.
5. Iræ mali effectus enarrantur. op. diæt. sal. t. 1. c. 5. & op. Phar. lib. 2. c. 9. & c. 15. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 17. & op. de prof. relig. l. 1. c. 30. & in

- in Ecclen. c.11. & ser.1. Hex. & ser.1. Dom.5. post Pent. & ser.2. Dom.11. post Pent. & ser.2. Dom.24. post Pent. & ser.de S. Matth. & ser.1. Dom.7. post Pent. V. *Peccati varia.* n.203.
6. Iræ mala explicantur per varias comparationes, op. diæt. sal. tit.1. c.5.
  7. Ira est vindex læsæ concupiscentiæ. lib.1.d.10. a.1.q.2.ad 4.& in Thren. prolog.
  8. Ira vitiosa peccatorum, & virtuosa justorū quænam sit. l.3.d.15. a.2. q.3. corp. & op. de Ecclen. Hier. l.2.c.7. & op. Bibl. paup.c.95. & 96. & op. de prof. relig. lib.1.c.14. & in Ecclen. cap.7. & ser.5. Hexaem.
  9. Ira propria status innocentæ quænam. lib.3. d.15. ibid.
  10. Ira qualem perturbationem secum afferat. l.3. d.15. a.2. q.3. corp.
  11. Ira Christi quænam. l.3. d.15. ibid.
In Deo non invenitur, sed tantum signa iræ. l.1.d.45. dub.10. & op. Bibl. paup.c.111.
  12. Ira est accensio sanguinis circa cor ex evaporatione fellis. l.3. d.15. ibid. ob id est febris animæ. in Io. c.4. n.52.
  13. Ira oritur à superbia. op. Cent. p.1. sec.15.
  14. Iracundi à Deo maledicti. op. spec. B. Virg. cap.15.
  15. Iræ remedia assignantur. op. de pugn. spir. c.4. & op. de prof. relig. l.1.c.31.
  16. Ira quando est peccatum mortale: & quando veniale. op. Comp. Theol. l.3.c.24.
  17. Ira data est homini, ut irascatur vitiis, & malis. op. de prof. relig. l.1.c.14.
  18. Declinare in ira, & in misericordia Dei quid sit. Ps.26. & in Ioan. c.3. n.36.
  19. Ira Dei est hominem non corrigere in hac vita. Ps.26. & in Ioan. ibid.
  20. Ira Dei quadruplex. in Ioan. c.3. ibid. & op. Bibl. paup.c.11. præcipue est ob superbiam, avaritiam, & luxuriam. ser.2. Dom.19. post Pent.
  21. Quomodo quis fugiat à ventura ira Dei. in Luc. c.3. n.8.
  22. Iræ, & invidiæ peccata sunt spiritus nequam, & quomodo eijci possunt. serm.3. Dom.2. Quadragel.
  23. Iræ, & invidiæ malæ qualitates enarrantur. ser.1. & 2. in Parasc.
- Irascibilis.*
1. Irascibilis, & concupiscibilis potentia an sint duæ potentia, & quomodo sint inclusæ in libero arbitrio: & quomodo nominant appetitum brutalem, & etiam rationalem. l.2. d.25. a.1.q.6. ad 2. p.1. & l.2. d.24. p.1. a.2. q.1. corp. V. *Concupiscibilis.* n.1. seq.
  2. Irascibilis, & concupiscibilis potentia dicuntur affectivæ, inferioresque ad rationalem. l.2. d.25. ibid. sunt idem quod voluntas. ibid.
  3. Irascibilis vis an sit in Deo. l.1. d.45. dub.10. & l.1. d.10. a.1. q.2. ad 4. est in Beatis lib.1. d.10. ibid.
  4. Irascibilis potentia actus est detestari mala culpæ, perpeti mala pœnæ, aggredi terribilia, & erigi ad magna, & ardua: quæ omnia sunt effectus spei. l.3. d.26. a.2. q.5. corp.
  5. In irascibili inest ira, patientia, fortitudo, timor, & spes. l.3. d.26. ibid.
  6. Irascibilis potentia est voluntas, quæ fertur in Deum, vel sensualitas, quæ fertur in hæc inferiora. l.2. d.33. a.1. q.3. ad 1.
  7. Quænam peccata sunt in Irascibili. V. *Peccati causa.* n.10. seq.

Iris.

Iris quid sit, & quomodo generetur. op. Comp. Theol. l.2.c.9. V. *Arcus.*

Ironia.

Ironia quid sit. op. spec. an. c.1.

Irrationabile. V. *Rationale.*

Irrationalis.

1. Irrationales creaturæ an ex charitate sint diligendæ. l.3. d.28. q.1.
2. Irrationales creaturæ operantur semper eodem modo, quia unicam habent spem in phantasia non unitam cum ratione; non sic rationalia. op. Comp. Theol. l.2.c.39.
3. Irrationalium appetitus, & dominium circa actus proprios expenditur. l.2. d.25. p.1. q.1.

Irregularitas.

1. Irregularitatum summa ipso jure iniunctarum exponitur. op. Confession. c.5.
2. Irregularitates quænam dispensantur à Papa, & quænam non. op. Confession. ibid.
3. Irregularitas contrahitur à celebrante in excommunicatione. op. spec. an. c.1.
4. Irregularis quare vir reddatur ex fornicatione uxoris, non autem ex propria. l.4. d.25. a.2. q.2. ad arg.
5. Irregularitas oritur per defectum Sacramenti. l.4. d.41. a.1. q.1. ad arg.

Irremissibile.

Irremissibile quot modis dicitur aliquod peccatum. l.2. d.43. a.2. q.2. corp.

Irreverentia.

Irreverentia notatur in rebus, & in verbis. op. spec. discipl. c.6.

Oritur ex superbia. op. spec. an. c.1.

Irritatio: Improperium.

Improperium, irreconciliatio, iudicium perversum quid sint. op. spec. an. c.1.

Isaac.

1. Isaac interpretatur gaudium, & risus. Ps.118. c.1.v.14. & Ps.45. & serm.4. in rogat. & serm.4. Dom.2. post Epiph.
2. Isaac an mentitus fuerit affirmans Rebeccam sororem suam esse. l.3. d.38. q.2. ad arg.
3. Isaac credens benedicere Esau, quomodo benedixerit Iacob. l.4. d.30. q.1. ad arg.
4. Isaac quare præcepit Iacob, ne uxorem Cananæam duceret. l.4. d.29. q.3. corp.
5. Isaac fuit typus Christi. serm.14. Hexaem. & ser.1. in cœna Dom.
6. Isaac cœcus: Iacobque ejus filius benedictionem ab eo extorquens quid significant. serm.3. Dom.1. Adv.
7. Isacar interpretatur vir mercedis. serm.1. de dedic. templi.
Item Asinus fortis. serm.23. Hexaem.

Isaias.

Isaiæ visio in cap.9. posita explicatur de fide, & Christo. serm.8. Hexaem.

Ismaël.

Ismaël interpretatur vir auditus. serm.3. Dom.13. post Pent.

Isoscheles

Isoscheles est figura mathematica per tres partes divisa. l.1. d.30. a.1. q.2. corp.

Israël: Israelita.

1. Israelita interpretatur videns Deum: exponiturque de Clericis. Ps.118. c.3. v.1. & c.5. v.3. & ser.1. Dom. infr. oct. Nat. & serm.1. Dom.2. post Epiph. & ser.4. Dom.4. post Epiph. & ser.4. Dom.2. Quadrag.
2. Israël significat expectantes. Psalm.131.
3. Israelitæ

3. Israelitæ quare dicuntur natio sancta. in Sap. cap. 7.
4. Israelitæ an licite abstulerint res Ægyptiorum. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1.
- Iste.*
- Iste, pronomen quid proprie significet. l. 3. d. 11. a. 2. q. 2. ad 3.
- Istrio.* Vid. *Histris*.
- Iter.*
1. Iter ad cœlum, & ad Infernum quale. op. de 7. itin. ætern. prol.
2. Itinera septem ad æternitatem, & ad vitam spiritualem perfectam explicantur, quorum primum est recta intentio: 2. meditatio: 3. contemplatio: 4. amor: 5. revelatio æternorum: 6. experimentalis notitia eorum: 7. deformis operatio. op. de 7. itin. per tot.
- Iubere.*
- Iube hæc perferri per manus S. Angeli Sancti tui in Missa quid significant. l. 4. d. 11. p. 1. dub. 4.
- Iubileus.*
1. Iubilei annus erat quinquagesimus, & quare. in Ps. prolog. & Ps. 50. Vid. *Annus*.
2. Iubilei annus quibus prædicandus. in Luc. c. 4. n. 19.
3. Iubilei annus nobis per Christum allatus. Ps. 117. V. *Christi resurrectio*. n. 9.
4. Iubilei annus quomodo petitur in oratione Dominica. op. Stim. div. am. p. 3. c. 18.
- Iubilus.*
1. Iubilus quid sit in officio divino, & in Missa, & quando cantatur. Ps. 46. V. *Devotio*. n. 10.
2. Iubilum qualis gradus in contemplatione, & quos effectus pariat in anima, & in membris corporis. op. de prof. relig. l. 2. c. 72. & op. de proc. relig. proc. 7. c. 15.
- Incunditas.*
- Incunditas spiritualis quæ pars contemplationis. op. de prof. relig. & de proces. relig. ibid.
- Iudas.*
1. Iudas interpretatur Confessio. Psalm. 59. & Ps. 118. c. 4. v. 11. Item glorificans. serm. 2. Dom. 1. Quadrag. & ser. 4. Dom. Palm. Item filius perditionis. ser. 2. Dom. 19. post Pent. Quare adnumeratus inter Apostolos. V. *Apostolus*. n. 57.
2. Iudæ peccatum in quo sensu dicitur cœteris gravius. l. 2. d. 33. dub. 2.
3. Iudam Christus communicavit, & quare ipsum non repulit. lib. 4. d. 11. p. 2. dub. 8. & in Ioan. c. 13. n. 27.
4. Iudam salvare, & Petrum damnare an possit Deus. l. 1. d. 43. dub. 7.
5. Iudas triginta denariis vendit Christum ad recompensationem unguenti effusi. Ps. 108.
6. Iudæ præsentia posuit in periculo navem apostolicam. in Luc. c. 8. n. 24.
7. Iudæ perversitas expenditur. in Ioan. c. 6. n. 72. & ser. 1. Quinquag. Quomodo posset, & non posset se converti ad Deum, & qualis ejus obstinatio. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & in Luc. c. 22. n. 20. 21. & 47.
8. Iudas Iscariothes quare dicitur, & quid significet. in Ioan. c. 6. n. 72.
9. Iudas traditor quare toleratus inter bonos à Christo. in Io. c. 12. n. 6. & in Luc. c. 6. n. 16.
10. Iudæ imitatores quinam sint. in Ioan. cap. 13. num. 29. & serm. 1. in quinquag. & serm. 3. in Pentec.
11. Iudas volens convertere unguentum in denarios quid significet. ser. 2. Dom. 2. post Pent.
12. Iudam Christus vocavit, ut doceret ipsum omnes vocare ad se. in Luc. c. 6. n. 16. & serm. 2. de S. Matth.
13. Iudæ Apostoli sancti laudes enarrantur. ser. de SS. Simon. & Iuda.
- Iudæa: Iudæus.*
1. Iudæus interpretatur confitens. Psalm. 135. & in Ioan. c. 4. n. 3.
2. Iudæi quando, & quomodo defecerunt. ser. 16. Hexaem.
3. Iudæorum tres fuerunt captivitates. Psalm. 70. Quomodo facti sunt sub tributo. in Thren. cap. 1.
4. Iudæi quomodo sunt sine capite. Ps. 117.
5. Iudæi quare dicuntur arena. Psalm. 138.
6. Iudæi comparantur Bovi; Gentiles Asino, & quare. Ps. 126.
7. Iudæi quare celebrant Pascha, & Pentecosten secundum cursum Lunæ. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4.
8. Iudæi, & Infideles quare fatent. l. 2. d. 32. a. 1. q. 2. ad 1.
9. Iudæi crucifigentes Christum aliqui minus, aliqui magis peccaverunt. l. 2. d. 40. dub. 3. omnes tamen peccaverunt. in Io. c. 18. n. 30. & in Luc. c. 20. n. 14. Et an bene fecisse possit dici. l. 3. d. 20. dub. 4. & l. 1. d. 48. dub. 3.
10. Iudæus quidam muniens se signo Crucis, se liberavit à vexatione Diaboli. l. 3. d. 19. a. 1. q. 3. ad 3. & serm. in Exalt. S. Cruc. & serm. 1. in dedic. templ.
11. Iudæorum objectiones circa observantiam primi mandati Decalogi. serm. 2. de dec. præc.
12. Iudæus non valens intelligere Isaiam, impræcatus est illi malum. serm. 19. Hexaem.
13. Iudaica duritia expenditur. op. Princ. S. Script.
14. Iudaicus populus figuratus est in Caim. ser. 16. Hexaem.
15. Iudæi quare dicuntur generatio tepida, & frigida. in Luc. c. 11. n. 30.
16. Iudæorum consuetudo liberandi malefactorum in Paschate unde orta. in Io. c. 18. n. 39.
17. Iudæorum ingratitude, & supplicia eis inflicta ob mortem Christi expenduntur. ser. 1. Dom. 8. post Pent.
18. Iudæi tempore excidii Hierosolymitani venditi fuerunt triginta pro uno denario. serm. 2. Dom. 19. post Pent.
19. Iudæus quidam noluit extrahi de cloaca in die Sabbathi: nec potuit in die Dominico. ser. 4. Dom. 3. adv.
20. Qualiter Christianus de Iudæo debet fieri Hebræus, & de Hebræo Galilæus. Ps. 147.
21. Iudæi emiscebant in lege, & sanctitate alias nationes. V. *Eminentia*. n. 1.
- Index: Indicator.*
1. Index dicitur qui secundum imperium supernæ legis causam terminat: Arbitrarius verò, qui secundum imperium propriæ voluntatis. lib. 2. d. 25. p. 1. dub. 1. Ejus conditiones quales. lib. 4. d. 48. a. 1. q. 1. corp.
2. Indicans quomodo possit super rem judicatam. lib. 1. d. 3. q. 1. ad 4. an dimittere, vel excedere possit. l. 4. d. 46. a. 2. q. 4. ad ult.
3. Index debet exigere emendam in delictis. lib. 3. d. 20. q. 2. ad 5.
4. Indicare est proprium Dei, judicari proprium est nostri. l. 3. d. 20. q. 2. ad 5.
5. Index,

5. Index, & actor simul esse non potest aliquis. l.4.d.35.a.1.q.3.in arg.
6. Iudicis æterni vox quare dicitur in jussu. l. 4. d.43.dub.2.
7. Iudices, & Prælati significantur nomine cælorum, & eorum qualitates in ordine virtutum exprimuntur. opusc. de Eccles. Hier. l.2. cap.2. & p.4.c.3.
8. Iudices quales condiciones habere debent, eorum officium quale. opusc. de Eccles. Hier. l.2. c.2. & opusc. Phar. lib.1.c.45. & ferm.2. Hex. & opusc. Phar. l.4. c.39. & Psalm.118.c.2. v.7. & in Luc. c.18.num.2. & in Joan.c.5.n.30. & c.8. n.7.& c.9. num.16.& ferm.3.Dom.1. post Pent. & ferm.1.de S. Matth.& l.4.dist.46.artic.2. q.4. ad 4.
9. Iudices Isiaëlis Christum figurabant. op.princ. S. Script.
10. Index malus quæ vitia exercet. Ps.118.c.2.v.7. & c.5.v.14.
In quo male agere potest. Ps.118.c.5.v.14.
11. Index non debet declinare à casu recto in genitivum, & alios casus, & quomodò. in Thren. cap.3.
12. Index sciens aliquem juraturum falsum: ex officio tamen debet exigere juramentum. lib.3. d.39.dub.5.

Indicatorium.

Indicatorium lumen. Vid. *Conscientia*. n.1. V. *Dictamen*. n.1.

Indiciale.

1. Indiciale forum quare procedit diversimodè à foro pœnitentiæ. l.4.d.17.p.3.a.2. q.2. ad 3. Vide *Forum*.
2. Indiciale consistorium quid. Vid. *Consistorium*. n.1.& 2.

Indicium.

1. Indicium universale, & particulare faciendum à Christo expenditur. lib.4. d.21.p.1.a.3.q.2.ad arg.& op. Comp.Theol.lib.7.c.17. & seq. & l.4. d.43.per tot.& d.48.per tot.& op. Brev.p.7. c.1. & seq.per tot.& Centil. p.2. sec.5. & op. Phar. l.3.c.49.& op. diæt. sal. tit.9.c.1.& op. Solil.c.3.& op. fascicul.c.4.& ferm.1.Hex. & Pl.34. & III. & Pl.118.n.153.& c.1.v.6.& in Luc.c.11.n.30. & c.12.n.30. & 36. & c.13. n.26. & 28.& c.16. n.2.& c.17.n.27.seq.& c.19.n.16.& c.20.n.2. & c.23.n.30.& in Joan.c.5.n.24.& cap.3. n.18. & ferm.3. fer.3. Pasch. & ferm.2. fer.4. Pasch. & ferm.1.in oct.Pasch.& ferm.7.in rogar. & fer.2. in Ascens. & ferm.2. Dom. infr. oct. Ascens. & fer.1.& seq.Dom.1. Adv.& fer.4.Dom.2. Adv.& fer.3.Dom. infr. oct. Nativ. & fer.1. in Circumc. & fer.4.Dom.3. post Epiph. & ferm.1. Dom.1. Quadrag.& ferm.2. Dom.2. Quadrag.& ferm.1. Dom. Pasch.& ferm.4. Dom.2. post Pasch.& fer.1. Dom.2. post Pasch.& fer.1. Dom.3. post Pasch.& fer.2. fer.3. Pent.& fer.3. Dom.2. post Pent.& fer.2. Dom.8. post Pent.& fer.4. Dom.11. post Pent. & ferm.1. Dom.12. post Pent.& ferm.3. Dom.15. post Pent.& ferm.3. Dom.22. post Pent. & fer.1. Dom.24. post Pent.& ferm.2. de SS. Phil. & Iac. & ferm. de SS. Sim. & Juda. & ferm.1. de SS. Evang.& fer.2. de Dedic. templ. & in Luc. c.17. n.21.& ferm.4. Dom.24. post Pent.
2. Ante iudicem quænam præcedent. l.4.d.47.& 48. per tot.& op. Brev.p.7.c.1. & seq. per tot.& fer.1. Dom.1. Adv. Vid. *Accusator*. n.6.& 7.
Post iudicium quæ sequentur. l.4.d.48. per tot.

- & op. Brev. ibid. & seq. per tot. & op. Cent. p.2. sec.6. & op. diæt. sal. t.9. c.1. & Pl.83. & Pl.118. c.1.v.6. & c.9.v.9. & in Sap. cap.3. num.19. & in Eccles. c.12.n.3.
Vox Archangeli in iudicio. V. *Archangelus*. n.4.
3. Iudicandorum in iudicio, & iudicantium quot genera. op. Comp. Theol. l.7.c.18. & 19. & lib.4. d.47.a.1.q.1.2. & per tot. & Pl.1. Vid. *Apostolus*. n.52. Accusatio in die iudicii quomodò fiet. l.2. d.8. p.2.a.1.q.6. ad 1.
Aderunt Angeli. Vid. *Angeli varia*. n.6. 35. seq. Vid. *Antichristus*. n.9. Dies Domini dies iudicii. Vid. *Dies*. n.17.
Advocatus in iudicio universali. Vid. *Misericordia hominis*. n.13.

Indicium rationis

1. Indicium iudicatorium est duplex speculativum, & practicum. lib.2.d.23.a.2.q.2. ad arg. & l.2.d.7.p.2. a.1. q.1. corp. oritur ex cogitatione. V. *Cogitatio*. n.17. 1. non est pars liberi arbitrii: 2. sic, & in hoc stat peccatum. lib.2. d.23. a.2. q.2. ad 2. V. *Conscientia*. n.1. seq.
2. Indicium practicum aliquando est circa aliquid, & tamen speculativum dicitur oppositum. lib.2. d.7.p.1.a.1.q.2. ad 7. Vid. *Conscientia*. n.3.
Indicium potentiarum sensitivarum qualiter fiat. l.2.d.8.p.1.a.3.q.2. ad ult.
3. Indicium rationis est duplex. l.2. d.25. p.1.q.6. ad arg. Est idem quod liberum arbitrium, sed melius vocatur arbitrium, quàm iudicium. l.2. d.25.p.1.dub.1. & a.1.q.1. corp.
Iudicans præminet iudicatu. l.2.d.25. p.1. a.1. q.2. ad 5.
4. Iudicatorium naturale quodnam inest homini. l.2.d.39.a.1.q.2. corp.
Homo ob peccatum amisit habitum cognitionis rerum, & morum; non tamen naturale iudicatorium. l.2.d.23.dub.3.
5. Iudicare de aliquo est dupliciter, scilicet quod sit: vel non sit: vel reprobando: vel approbando. l.1.d.3.p.1.a.1.q.1. ad arg. & in Eccles. c.2.
6. Iudicia Dei quænam dicuntur incomprehensibilia. l.4. dist.46.dub.4. & op. Bibl. paup. cap.2. & Pl.118.c.11.v.15.
Quare dicuntur iusta. Pl.118.c.1.v.3.
7. De iudicio temerario. op. Phar. l.3.c.10. & op. Cent. p.1. sec.10. & op. medit. vit. Chr. c.43. & op. stim. p.2.c.1. & c.4. & p.3. c.8. & c.9. & op. Bibl. paup. c.60. & op. de prof. relig. l.1.c.1. & opusc. regul. Novit. c.12. & op. Spec. an. c.1. & in Luc. c.6.n.38. & in Joan. c.5.n.30. & c.6.n.24. & c.8. n.8. & ferm.4. Dom.10. post Pent.
Differentia quænam errorem, pravum iudicium, sententiam, & suspicionem. opusc. Cent. p.1. sec.10.
8. Indicium respectu delictorum duplex est: unum in præsentia per ministros Ecclesiæ in foro pœnitentiæ: aliud fiet à Christo in fine mundi. l.4.d.18.p.1.dub.2.
9. Indicium certum de consiliabilibus non potest ferri nisi per legem certam. op. Itin. ment. c.3.
10. Indicium tria continet testem, tortorem, & iudicem. Pl.82.
11. In hominis anima conscientia est testis, quæ accusat: dolor qui cruciat: & ratio iudex, quæ iudicat. Pl.82. & Pl.118.c.10.v.10. & ferm.7. in Rogat.
12. In homine duplex iudicium, scilicet deliberans, vel conferens, & æstimans. in Eccles. c.2.

13. Homo ducitur ad triplex iudicium, scilicet ante hominem per pœnitentiam: ante Angelos: & ante Christum per sententiam. Pf. 118. num. 113.
14. Iudicium cum maturitate in studio est adhibendum. in Luc. c. 4. n. 23.
15. Iudicii recti condiciones enodantur. in Joan. c. 7. n. 24. & in Joan. c. 19. n. 16. & in Luc. cap. 6. num. 37.
16. Iudicium debet præcedere diligens inquisitio significata in revolutione libri facta à Christo. in Luc. c. 4. n. 19.
17. Iudicium triplex est respectu Dei, & respectu nostri assignatur vel quoad speculationem: vel quoad affectum: vel quoad effectum. l. 4. d. 18. p. 1. dub. 1.
18. Iudicium Dei est duplex: aliud in foro pœnitentiæ, estque misericordiæ: aliud in extremo tempore, estque iustitiæ. l. 4. d. 18. p. 2. art. 1. q. 3. corp.
19. Iudicia Dei dicuntur dupliciter, scilicet vel indicativa præcepta: vel ejus consilia. l. 4. d. 46. dub. 4.
20. Iudicium falsum non est iudicium. in Sap. cap. 9.
21. Iudicii indifferentia quid. Vid. *Dubitatio*. n. 1. *Iudith*.
1. Iudith interpretatur confitens. Pf. 118. c. 4. v. 14. & serm. 4. in die Epiph. & serm. 4. Dom. infr. oct. Epiph. & serm. 5. in rogat.
2. Iudith figura fuit B. Virginis. op. Spec. B. Virg. cap. 12.
- Iugum.*
1. Iugum Christi sit suave vi amoris. opusc. myst. Theol. in orat. Dom. 5. petit. & ser. 2. de SS. Sim. & Jud. Vid. *Christivaria*. n. 314. & 375.
2. Iugum Christi, & Diaboli. Vid. *Dei varia*. num. 207.
- Iulianus.*
1. Iulianus apostatavit à fide, ut Dæmones sibi obediens redderet. serm. 3. de B. Virg. signans se signo Crucis fugavit Dæmones. serm. 1. in Invent. S. Cruc.
2. Iulianus apostata malè vitam finiit ex vindicta B. Virg. serm. 3. de B. Virg.
- Iulia filia Cæsaris, & uxor Pompeii obiit, cum vidit vestem conscissam sanguine sui viri. ser. 2. Cath. S. Petr.
- Iumentum.*
1. Iumentum nomine quænam animalia veniant: & ad quid positum in mundo. l. 2. d. 15. dub. 2.
2. Iumentum significat laicos, vel activos. ser. 4. Dom. 4. post Epiph.
3. Iumentum Christi pœnitens. Vid. *Pœnitentia varia*. n. 13.
- Iuncus.*
- Iuncus appositus vino quomodo separat aquam à vino. l. 4. d. 11. p. 2. dub. 5. V. *Aqua*. n. 40.
- Iupiter.*
- Iupiter qualis Planeta. op. Comp. Theol. l. 2. c. 7. Vid. *Planeta*.
- Iuramentum.*
1. Iuramentum: jurare est invocare Deum in testem suæ locutionis. opuscul. Cent. part. 1. sec. 12. & opuscul. declar. term. Theolog. & opuscul. de dec. præc. serm. 3. & lib. 3. dist. 37. dub. 2.
2. Iurare per creaturas quid sit. lib. 3. d. 39. art. 2. q. 1. & 2.
3. De Iuramento multiplici bono, & malo. l. 3. dist. 38. & 39. per tot. & opusc. de dec. præc. ser. 3. & opusc. Spec. an. c. 2. & opusc. Bibl. paup. c. 18. & opusc. Phar. l. 3. c. 3. & serm. 2. Dom. Pas. Vid. *Imprecantia*. Vid. *Perjurium*.
4. Iuramentum licitum tria debet habere, scilicet veritatem, iudicium, & iustitiam. op. Cent. p. 1. sec. 12. & op. de dec. præc. serm. 3. & l. 3. dist. 37. dub. 2. & d. 38. & 39. per tot. & Pf. 14.
5. Iuramenti liciti causæ exponuntur. op. Cent. p. 1. sec. 12. & lib. 3. d. 37. dub. 2. & d. 38. & d. 39. per tot.
6. Iuramentum est duplex assertorium, & promissorium. op. Cent. p. 1. sec. 12. & op. de dec. præc. serm. 3. & op. Spec. an. c. 2. Item aliud est solemne, aliud privatum, aliud neutro modo, sed factum communi sermone. l. 3. d. 38. a. 1. q. 3. corp.
7. Iuramenti illiciti malitia expenditur. l. 3. d. 37. dub. 2. & d. 38. & 39. per tot.
8. Iuramentum quando nullum est. l. 3. d. 39. per tot. & l. 4. d. 21. p. 2. a. 2. q. 3. ad arg.
9. Iurans se aliquid licitum facturum, non intendens illud facere, tamen obligatur. lib. 4. d. 27. a. 2. q. 2. ad 2.
10. Iurans falsum provocat contra se Deum, Mariam, sanctos, fidem Dei, & conscientiam propriam. op. diar. sal. t. 3. c. 2.
11. Iuranti falsum quænam pœnitentia à Canonibus injuncta. op. Confession. p. 30.
12. Iuramentum quot modis illicitum sit. Pf. 23. & Pf. 14. & Pf. 118. c. 7. v. 10.
13. Iuramentum pertinet ad jus divinum statutum, ad humanum pietate introductum. Pf. 118. c. 7. vers. 10.
14. Iuramentum Dei quale. in Eccelen. c. 8.
15. Iuramenti liciti transgressio est mortalis; non verò illiciti. Pf. 14.
16. Iuramenti, & conventionis, seu promissionis differentia. in Sap. c. 12.
- Iurisdictio.*
1. Iurisdictio est propria tantum Prælatorum. l. 4. d. 18. p. 2. a. 1. q. 3. corp.
2. Iurisdictio requiritur in Sacerdote ad clavium potestatem exercendam. l. 4. d. 19. a. 2. q. 2. corp. & a. 3. q. 1. ad 2.
3. Iurisdictio ordinatè descendit à superiori ad inferiores: unde suprema residet in Papa, ab ipsoque dependet quæ est in inferioribus. l. 4. d. 25. a. 1. q. 2.
- Ius.*
1. Ius aliud est naturale, quod est scriptum in corde hominis; aliud divinum: aliud est positivum. op. Cent. p. 1. sec. 7. Iuris omnis regula est summa iustitia. l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
2. Ius triplex supradictum quando excusat, & quando non. op. Cent. p. 1. sec. 7. Ejus ignorantia an excuset. op. Cent. ibid. & l. 4. d. 6. p. 1. dub. 2.
3. Ius divinum dicitur subjiendum se esse Deo. l. 3. d. 17. a. 2. q. 3. corp.
4. Ius naturale idem est apud omnes, & quomodo. l. 4. d. 17. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg. & d. 23. q. 1. corp.
5. Ius naturale quædam dicitur simpliciter, ut Deum amandum: quædam secundum tempus, ut omnia esse communia. l. 4. d. 26. a. 1. q. 3. corp. & q. 2. ibid.
6. Ius naturale aliud dicitur communiter: aliud propriè: aliud propriissimè. l. 4. d. 33. a. 1. q. 1. corp.
7. Deus

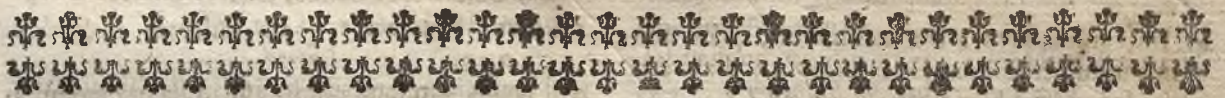
7. Deus non facit contra jus naturæ ordinans in ipsum, sed aliquando contra, vel supra ordinans ad proximum. lib.4.d.33.art.1. quæst. 3. ad argum.
8. Juris positivi transgressio quale peccatum. op. Spec. an. c. 3.
9. Juris positivi obligatio quando cesset. op. Quarè FF. Min. prædic.
10. Juris constitutiones sunt de iis, quæ fiunt sæpè, non semper: demonstrationes autem scientiæ sunt de his, quæ fiunt semper. l.4. d.36.dub.5. Vid. *Constitutio*. n.2.
11. Jus civile debet ordinari per legem divinam. op. Princ. S. Script.
12. Juris mandata quænam, & qualia. Psal. 118. c.7.v.4.
13. Juris ratio quænam, & quid praticari debet ad fugiendas lites, &c. serm.5.Hex.
14. Jus civile unde ortum habet. Vid. *Civilis*. numero 1.
15. Juris relaxatio. Vid. *Dispensatio*. n.1.seq. *Inspatronatus*.
- Juspatronatus potest vendi absque simonia. lib. 4. d.25.dub.5.
- Inspetitorium*.
- Juspetitorium, & jus possessorium quænam sint; & quomodo fieri debeant. l.4.d.41.dub.9.
- Iustificatio*.
1. Iustificatio impii est motus ab injustitia ad justitiam. op. Comp. Theol. lib.6.c.32. & 33. Dicitur à justitia generali: dum enim recipitur gratia recipiuntur omnes virtutes infusæ. l.4. distinct.17.part.1. dub.4. & per tot.& Psal. 118. c.11.v.11.
2. De justificatione peccatoris qualiter fiat: quænam concurrant: an fiat successivè: an in instanti: quid agat Deus, & peccator. opusc. Comp. Theol. l.6. c.35. & lib.2. dist.26. dub. 3. & lib.3. dist.40.art.1.q.2.& l.4.d.16.a.2. q.1. in argum.& l.4.dist.17.p.1.dub.4. & a.1. q.1. ad 2. & q.2.corp.& per tot.dist.17.& opusc. Brev. p.5. c.3.& Centil.p.3.sec.51.& op. Comp. Theol. l.6. c.4.& Psal. 118.c.2.v.4. & 10.& cap.11. v.11. & in Thren. c.1.n.13.& Psal. 118.c.5.v.16. Vid. *Constitutio*. n.39.seq. V. *Peccatoris iustificatio*. Vid. *Dei causalitas ad gratiam*. num.31.seq. *Vide Gratia effectus*.
3. Iustificatio sub quonam merito cadat. l.1. d.41. a.1.q.1.corp.& l.3.d.19.a.1.q.1.corp. & l.4. d.2. dub.2.& l.4.d.17.p.1.dub.4.
4. Iustificatio dicitur dupliciter, vel de non justo privativè, idest de impio fieri pium: vel de non justo negativè, idest de habente gratiam fieri justum, ut in Angelis. l.2.d.5.a.3.q.1.ad 1.
5. Iustificatio parvuli, & adulti qualiter differant. l.2.d.26.dub.3. V. *Parvulus*. n.7.
6. Iustificatio impii quatuor exigit, idè aliquando dicitur facta per gratiam: aliquando per fidem: aliquando per pœnitentiam. lib.2. d.26. dub.3.
7. Iustificatio nostra quomodo est à Deo, & à Passione Christi. l.3.d.19.a.1. q.1. corp. & etiam à nobis. l.4.d.17.p.1.a.1.q.2.ad 1.
8. Iustificatio impii fit secundum misericordiam, & justitiam: unde non omninò fit secundum potentiam agentis, sed etiam fit secundum exigentiam recipientis. l.4.d.1.p.1. a.1. q.1. ad 2. & l.4.d.46.a.2.q.3.corp.
9. Iustificatio est majus opus, quàm creatio, & quomodo. lib.4.dist.1.ibid.ad 1.& l.4. d.10. p.2. a.1.q.1.ad 1. & Psal. 87.& Psal. 115. & in Joan. c.20. num.23.
10. Iustificatio non fit absque pœnitentia vel in generali, vel in speciali. lib.4. distinct. 16. a.2. quæst.2.ad 1.
11. Iustificationis ordo qualis sit. l.4.d.17.p.1.a.2. q.1.& Psal. 43.& Psal. 118.n.25.
12. Iustificatio quale Dei beneficium: opusc. solil. cap.1.
13. In justificatione datur duplex charitas, scilicet creata, & increata: opusc. Comp. Theol. lib.1. cap.9.
14. Iustificationis condiciones, & gradus enarrantur. Psal. 14.& Psal. 17.
15. Iustificationes Dei qualiter custodiendæ: Psal. 118. c.1. v.5: sunt nostræ armaturæ. Psal. 118. c.1.v.8. Earum via quænam. Psal. 118.c.3.v.1. Earum mirabiles effectus. Psal. 118. c.10. v.11.
16. Iustificationes servorum Dei quænam. Psal. 118. c.7.v.16. & c.10.v.1. & v.11. Item malorum quales. Psal. 118.c.10.v.11.
17. Iustificatio mundificat, vivificat, & salvificat. Psal. 118.c.2.v.4. Item causat puritatem, claritatem, & hilaritatem in concupiscibili, in rationali, & irascibili. Psal. 118.c.2.v.10.
18. Iustificationis triplex datur gradus: 1. est fides cum charitate: 2. bona voluntas: 3. bona operatio. Psal. 17.
19. In justificatione maximè manifestatur divina potentia faciens de impio innocentem: divina sapientia faciens de stulto sapientem: & divina bonitas faciens de errante fidelem. in Luc. c.18. num.43.
20. Iustificationes Dei dicuntur Consilia. Vid. *Consilium*. n.16.
21. In justificatione Deus dat majorem gratiam supra necessariam. V. *Dei causalitas ad gratiam*. num.64.
- Iustitia*.
1. Iustitia definitur multipliciter: op. Cent. p.3. sec.44.& l.3.d.23.a.1.q.1. corp. & op. Brev. p.5. c.4.& c.9.& opusc. declar. term. & opusc. de 4. virt. Cardin. & opusc. de don. tim. cap.4. & op. de 7. itin. æt. itin. 7.d.5. & op. Comp. Theol. lib.5. c.37.& opusc. de reduc. artium: & serm.6. Hex. & serm.18. ibid. & Psal. 118.c.8.v.9. & c.9. v.5. & Psal. 142. & in Eccles. c.2. & in Luc. c.2. n.24. & c.3.n.4. & in Luc. c.3.n.5. Est virtus specialis quatenus est cardinalis. l.3. d.33.a.1. q.2.ad 4. & ibid. dub.1. & op. Comp. Theol. ibid. Est virtus generalis omnes virtutes complectens, & cui omnia vitia opponuntur. lib.2. d.35. dub.2. & l.3.d.33. dub.1. & l.4.d.14.p.1.art.1. q.1. & 3. & opusc. Brev. p.5.c.4. & op. Comp. Theol. l.5.c.37. & Psal. 118.c.10.v.11. & cap.9. v.16. Idè est unus habitus totalis continens multos partiales. l.4.d.14. ibid. Alia est creata: alia increata: utraque diligenda. in Sap. c.1.
2. Iustitiæ partes sunt securitas, liberalitas, benignitas, beneficentia, religio, adoratio, pietas, innocentia, amicitia, reverentia, concordia, misericordia, vindictio, observantia, veritas, disciplina, & obedientia. opusc. Cent. part. 3. sec. 44. & opusc. Comp. Theol. lib. 5. cap. 37. & Psal. 118. cap. 9. vers. 9.

- Vid. *Concordia*. n.1. seq. Vid. *Misericordia*. Vide ad propria nomina.
3. Iustitia ordinat debite hominem ad Deum, ad proximum, & ad se ipsum. opusc. Cent. part. 3. sec. 44. & opusc. de dec. præc. decal. ferm. 1. & in Luc. cap. 18. num. 12. & ferm. 3. Dom. 3. post octav. Pasch. & lib. 3. dist. 37. artic. 2. quæst. 1. corp. Est Dea. Vid. *Dea*.
  4. Iustitiæ laudes, effectusque. op. Cent. part. 3. sec. 44. & l. 3. d. 33. per tot. & lib. 4. dist. 14. p. 2. dub. 5. & opusc. Phar. lib. 2. cap. 42. & op. diæt. sal. tit. 5. cap. 8. & op. Comp. Theol. lib. 5. cap. 37. & ferm. 1. 2. 5. 6. Hexaem. & Psal. 118. c. 1. v. 5. & vers. 7. & Psal. 113. & ferm. 1. Dom. 10. post Pent.
  5. Iustitia in Deo quomodo comprehendit misericordiam, & veritatem; & à misericordia contradistinguitur. l. 1. dist. 42. dub. 2. & l. 1. d. 43. a. 1. q. 4. ad 3. & l. 2. d. 32. a. 3. q. 2. corp. & op. Phar. lib. 4. c. 45. Tribus modis sumitur. op. Comp. Theol. lib. 1. c. 33. & op. Brevil. l. 1. c. 9. Vid. *Dei iustitia*.
  6. Iustitia quomodo in Deo differat à cæteris attributis. l. 1. d. 42. dub. 2. & l. 4. d. 46. dub. 5. Est attractiva, remunerativa, condemnatoria, & definitiva. Psalm. 118. cap. 9. v. 12. & 13. 14. & 15.
  7. Iustitia Dei quare non facit opera justa, sicut bonitas bona. l. 4. d. 46. a. 2. q. 1. ad 3.
  8. Iustitiæ divinæ severitas erga damnatos expenditur. op. Brev. p. 6. c. 6.
  9. Iustitia, & misericordia Dei relucet in omnibus ejus operibus. op. Comp. Theol. l. 1. cap. 33. & 34. Iustitia Christi expenditur. ferm. 3. Hex. Dicitur opus alienum à Deo; misericordia autem dicitur proprium, & quare. in Sap. c. 12.
  10. Iustitia sumitur tripliciter, scilicet generaliter prout comprehendit omnes virtutes, sic enim reddit suum unicuique: 2. pro ut est virtus cardinalis, propriè reddens unicuique proximo suum, sicque comprehendit securitatem, & misericordiam: 3. stat prout importat pænæ redditionem, sicque est pars virtutis cardinalis. l. 3. d. 33. dub. 1. & d. 35. dub. 1.
  11. De justitia ut est virtus cardinalis agitur. l. 3. d. 33. per tot. sparsim. & dist. 34. & ferm. 6. Hex. & opuscul. de 4. virt. Cardin. Vid. *Virtus Cardinalis*.
  12. Iustitia originalis quænam sit. lib. 2. dist. 5. a. 3. q. 1. corp. & lib. 2. dist. 33. art. 1. q. 2. in argum. & op. de trib. ternar. peccat. cap. 3. & op. de reduc. art. & Brevil. p. 3. c. 5. In qua potentia subjectaretur. l. 2. dist. 24. part. 2. a. 3. quæst. 2. ad 3. respicit carnem puram, non personam, vel voluntatem: ob id in statu innocentie transfusa fuisset ad posteros absque concursu voluntatis ipsorum. l. 2. d. 33. a. 1. q. 2. corp. & ad 1.
  13. Iustitia alia est originalis, quam habuerunt Angeli, & primus homo in instanti creationis: alia est meritoria. lib. 2. dist. 5. artic. 3. q. 1. corp.
  14. Iustitiæ rectitudo limitat in Beatis appetitum, ut non appetant beatitudinem ultra merita propria. lib. 2. distinct. 9. artic. 1. quæst. 3. ad 6.
  15. Iustitiæ æqualitas quænam sit, & quomodo distinguatur ab æqualitate, à pondere. lib. 2. d. 17. a. 2. q. 3. corp.
  16. Iustitia naturalis dirigit ad opera virtutum politicarum concordantia rationi secundum rationale dictamen. lib. 2. dist. 23. artic. 2. q. 2. ad 3.
  17. Iustitia, sicut & cæteræ virtutes cardinales possunt excedere in actibus suis: non verò Theologicæ, & quomodo. lib. 3. d. 26. a. 1. q. 3. ad argum.
  18. Iustitia respicit meritum recipientis: misericordia liberalitatem dantis. lib. 4. dist. 4. p. 2. a. 2. q. 3. ad 3.
  19. Iustitia quomodo vivificat anira n. lib. 4. d. 14. p. 2. dub. 5.
  20. Iustitia Dei non facit opera justa, sicut bonitas facit ea bona: illa enim est conditio actus non operantis: bonitas verò est operantis. lib. 4. dist. 46. a. 2. q. 1. ad 3. Vid. *Dei iustitia*. n. 2. seq.
  21. Iustitia est sicut Dea nostri Microcosmi disponens omnia in numero, pondere, & mensura. op. diæt. sal. tit. 5. c. 8. Vid. *Dea*.
  22. Justitiæ, & misericordiæ contentio proponitur circa redemptionem Christi. opusc. meditat. vit. Christi.
  23. Iustitia licet occidit hominem. opusc. de dec. præc. ferm. 6.
  24. Iustitiæ gradus multi assignantur. op. de grad. virt. c. 11.
  25. Iustitia, & pax, misericordique quomodo sunt ad invicem connexæ. op. de Eccles. Hier. lib. 2. cap. 1. & 2. & l. 2. d. 32. art. 3. q. 2. ad arg. & l. 4. d. 46. dub. 6.
  26. De justitia auctorit. S. Script. opusc. Bibl. paup. cap. 59.
  27. Iustitiæ inimicus quis dicatur. lib. 3. distinct. 36. dub. 4.
  28. Iustitia, & misericordia si peccatum non adfuisset, an orbi manifestatæ fuissent. lib. 1. d. 46. a. 1. q. 6. ad arg.
  29. Iustitia cur dicitur perpetua virtus. op. Comp. Theol. l. 5. c. 37.
  30. Iustitia tripliciter pervertitur, amore personæ, vel pecuniæ, vel rancore. opusc. Comp. Theol. ibid. Item ob causam injustam: ob ordinem juris non servatum, & ob intentionem perversam. in Sap. c. 6.
  31. Iustitia ordinans ad proximum est duplex. op. de reduc. art.
  32. Iustitia significatur per Chrysoptarum: Hyacinthum, & Amethystum. opuscul. diæt. sal. tit. 5.
  33. Iustitia est quadruplex, scilicet politica, purgati animi purgatoria, & exemplaris. op. de lumin. ferm. 1. & Hex. ferm. 1. & opusc. de 4. virt. Card. & Ps. 118. c. 5. v. 16.
  34. Iustitia legalis commendatur. opuscul. Princ. S. Script.
  35. Iustitiæ medium est Christus. op. Princ. ibid. & ferm. 1. Hex.
  36. Iustitia decorat totum mundum. ferm. 1. Hex. Est lorica nostra. in Sap. c. 5.
  37. Iustitiæ actus quatuor enumerantur, scilicet facere bona, fugere mala, formidare prospera, & ferre adversa. ferm. 18. Hex.
  38. Iustitia, & justificatio quomodo differant. Psal. 110.
  39. Iustitia viri justi quomodo per peccata potest confundi. Ps. 118. c. 5. v. 16. Quadruplex est justitia Sanctorum. ferm. 5. de plur. Mart.
  40. Iustitiæ

40. Iustitiæ rector executor quisnam sit. Psal. 118. c.7.v.10.
41. Iustitia quomodo cognoscatur, & quomodo custodiatur. Psal. ibid. & c.8. v.11.
42. Iustitiæ ministri qualiter se gerere debeant. in Sap. c.6.
43. Iustitiæ simulatio est duplex iniquitas. in Sap. cap.4.
44. Iustitiam esurientium felicitas, & præmium expenditur. in Luc. c.6. n.21. & serm.1. in fest. omn. Sanct. V. *Esuries*, n.1.
45. Iustitia externa absque interna quàm Deo exalta. in Luc. c.16. n.14.
46. Iustitia reddit Cæsari, & Deo quod suum est. in Luc. c.20. n.25.
47. Iustitiam habens est justus: aurum habens non est aurum. in Ioan. c.5. n.23.
48. Iustitia vera compassionem habet, falsa indignationem: scilicet vera est cum dilectione proximi, & odio peccati: falsa è contra. in Luc. c.9. n.44.
49. Iustitiam Dei querere quid sit. ser.4. Dom.14. post Pent.
50. Iustitia docetur à lege naturali, Moysis, & Evangelica. serm.1. in fest. omn. sanct.
51. Iustitiæ partes sunt declinare à malo, & facere bonum. serm.7. de Apóst.
52. Iustitiæ status est duplex, scilicet in via, & in patria. serm. de S. Cathar. V. & M.
53. Iustitiæ amore Patres non pepercerunt filiis. serm.1. de S. Matth. Ap.
54. Iustitiæ ordo qualis servandus in iudicando delicta. in Ioan. c.8. n.9.
- Iustus.*
1. Iustus homo tria importat, scilicet naturam, ordinabilitatem, & gratiam. lib. 1. dist. 46. dubio septimo. Dicitur Cælum. Vid. *Cæli varia*. num.12.
- Deus dicitur iustissimus in quo sensu. l.4. d.46. a.2. q.1. ad arg. & q.4. ad arg.
2. Iustus quo ordine fiat injustus. l.1. d.46. dub.7.
3. Iustum quo sensu dicitur: & bonum, & malum. lib. 1. dist. 46. a.1. q.2. ad arg. & q.3. ad argum.
4. Iusti anima plus à Deo æstimatur, quàm animæ innumerabilium peccatorum. l.3. d.20. a.1. q.3. in arg. & lib.3. d.40. a.1. q.2. ad 3. & in Luc. c.12. n.7.
- In uno homine iusto magis relucet, & præponderat misericordia divina, quàm iustitia in tot malis, &c.
5. Iustus honor impensus quàm Deo carus. lib. 4. d.10. p.2. dub.2.
6. Iusti omnes sunt filii Dei adoptivi. lib.4. d.42. a.2. q.1. ad 2.
7. Iustum respicit actum, bonum respicit naturam. l.4. d.46. a.2. q.1. ad arg.
8. Iustus an debeat desiderare tentationes, & an æquum est ipsum tentari. l.2. d.23. a.1. q.3. Vid. *Tentationes*.
9. Iustus ex rectitudine voluntatis delectatur dolendo de malo culpæ. lib.2. distinct. 36. a.1. q.2. ad 1.
10. Iustus an possit mereri impio gratiam. lib. 2. d.27. a.2. q.2. & l.3. d.4. a.2. q.2. corp.
11. Iusti aliquando dissentiant inter se in fine proximo; licet non in fine remoto, & ob id cum merito, ut Paulus, & Marcus. lib. 1. distinct. 31. part.2. artic.2. quæst.2. V. *Dissentio*. num.3.
12. Iusti omnes quomodo dicuntur unum. l.1. d.31. p.2. ibid. ad arg.
13. Iustorum est cohibere à malo, & quomodo. l.1. d.47. a.1. q.3. ad arg.
14. Iustum quomodo est ut in sordibus est adhuc magis sordescat. l.1. d.46. a.1. q.3. ad arg.
15. Iustus cum humilitate quasi cum Deo contendit. op. diat. tit.7. c.1.
16. Iusti sunt filii merces, filii Mariæ, & sunt Filii Dei. op. Spec. B. Virg. c.17.
17. Iusti sunt aves volantes ad Cælum. op. de dec. præc. serm.1.
18. Iustorum mors quomodo est bona, melior, & optima: malorum mala, peior, & pessima. op. Solil. c.3. & in Luc. c.23. n.54. & in Ioan. col.57. & serm.10. & 11. Pentec. V. *Mors*. n.31.
19. Iusti sunt Angeli, Angelorum conditiones eis aptantur. op. de Eccles. Hier. p.1. c.1.
- Et dicuntur Cæli, in quibus Deus habitat. opusc. Myst. Theolog. cap.2. & sermon.2. de Evang. Vid. *Angelorum varia*. V. *Angeli nomen*. n.2.
20. Iustus nunquam fame perit. opuscul. de paupert. Christi contra Guliel. art.1. ad 8. & 9. ad argum. & a.2. ad 2. & 4. & op. apol. paup. resp.4. cap.3.
21. Iustorum gratiæ plenitudo explicatur. opusc. Comp. Theol. l.4. c.14. Vid. *Gratia*.
22. Iustus pro quatuor datis Deo, ab eo quatuor maxima recipit beneficia, scilicet pro bona voluntate recipit auream: pro bona doctrina aureolam: pro martyrio coronam: pro castitate aliam aureolam. op. Cent. p.4. sec.1.
23. Iustis omnia cooperantur in bonum. op. Medit. vit. Chr. c.43.
24. Iustorum est zelare iustitiam in se, & in aliis. op. Brev. p.6. c.9.
25. Iustorum triplex status proponitur. Psal.7. & in Luc. c.7. n.15.
- Item quatuor genera proponuntur. Psal.141.
26. Iustorum, felicitas, gloria, virtutes, aliaque attributa enarrantur. in Sap. cap.3. 4. 5. & 15. & serm.4. in Vigil. Nativ. & sermon.1. de uno Confess.
27. Iustis benefacere quàm sanctum. in Eccles. c.7. n.19.
28. Iustus nimium potest esse quis quomodo. in Eccles. c.7. n.17.
29. Iustus triplici de causa aliquando non exauditur. Psal.21.
30. Iustus quare dicitur Palma. Psal.91. Vid. *Palma*. num.2.
31. Iustus qualis esse debeat in conspectu Dei, & hominum. in Luc. c.1. n.6.
32. Iustorum constantia qualis. in Luc. cap.7. num.25.
33. Iusti sunt de familia summi Patris, ideoque non debent esse solliciti de terrenis rebus, cum eis providerit ipse. in Luc. capite 12. numero 22.
34. Iustorum persecutiones expenduntur. in Luc. c.21. n.12. seq.
35. Iusti qualiter debent gaudere, & levare capita sua. in Luc. cap.21. num.28. & in Ioan. col.73.
36. Iustorum festum quale. in Ioan. cap.6. num.4. & in Ioan. col.73. Vid. *Festum*. numero 17. & 18.
37. Iustorum tribulationes sunt occasio scandali in mundanis. in Ioan. c.11. n.12.
- N n 3 38. Iusto

38. Justorum ministratio in servitio Christi qualis. in Ioan.col.58.
39. Justi plus timent prospera, quàm adversa. in Ioan.c.18.n.6.
40. Justi omnes sunt una generatio, & unum corpus. in Luc. c.11.n.51.& l.1.d.31.p.2.a.2.q.2. ad argum.
41. Quomodò dixerit Christus non venisse vocare justos, sed peccatores. in Luc. c.5.n.32.& c.16.num.15.
42. Quare Deus justis est durus, peccatoribus dulcis. in Luc.c.15.n.31.& serm.3.Dom.3.Adv.
43. Justi quare significantur per frumentum. in Joan.col.57. sunt semen Dei.ferm.4.Dom.4.post Epiph. V. *Frumentum*. n.2. V. *Semen*. n.23.
44. Justi quomodò manent, & sunt in Deo. in Joan. c.15.n.6.& serm.1.Sab.Sanct.
45. Justorum felicitas in solitudine, & silentio invenitur. ferm.1.Dom.1.Adv.
46. Justus quibus vinculis ligatur à Domino.fer.3.Dom.3.Adv.
47. Justorum cor Paradisus Domini est. ferm.2.Dom.4.Advent. Vid. *Paradisus*. Vid. *Anima ad Deum*. n.98.
48. Justus primò adopratur à Patre in Filium : 2. traditur in discipulum Christo. ferm.3.Dom. Pas. Vid. *Discipulus Christi*. V. *Lectio*.
Unde post receptam filiationem Patris justus mittitur ad scholam Christi, ut discat tolerare adversa, &c.
49. Justus quomodò Asinus, Camelus, & Equus Christi : Peccator autem Diaboli. ferm.3. Dom. Palm.& serm.7.Pent. Vid. *Asinus*. Vid. *Camelus*. Vid. *Equus*.
Quomodò justus dicuntur candelabra à Christo illuminata. ferm.1.fer.3.Pasch. Vid. *Candelabrum*.
50. Justus flos est, & in Cælo florebit. ferm.3.in Pasch. V. *Flos*.
51. Justorum veræ divitiæ quænam. ferm.1.fer.2.Pasch.& serm.7.in Rogat.
52. Justis Sol est in medio cæli.ferm.1.fer.3.Pasch.
- Peccatoribus verò est in occasu. ibid.
53. Justorum pax in mundo, in judicio, & in cælo qualis. ferm.3.fer.3.Pasch. Vid. *Pax*.
54. Justorum munditia cordis qualem fructum afferat. ferm.2.fer.2.Pasch.
55. Justi sunt reges ascendentes per currus, & equites ad cælum. ferm.4. in Ascens.& serm.10. Pent.& serm.3.Dom.12.post Pent. V. *Rex*.
56. Justi sunt thronus Dei : fulgebunt sicut Sol in cælo. ferm.1.Dom.Trin. Vid. *Thronus*.
57. Justus debet esse ut Leo. ferm.3.de Apost.
58. Justi omnes ascendunt crucem spiritualem. ferm.4.de uno S. Mart.
59. Justorum ordinatio ad Deum, ad proximum, & ad se ipsum expenditur. ferm.1.de uno Conf.
60. Justi in via quomodò videre possint Deum. l.2. d.23.a.2.q.3.ad 5.
Quomodò dicuntur habere in hoc mundo vitam æternam. in Ioan.c.5.n.23.
61. Justi sunt omnium rerum Domini. in Luc. cap.15.n.26.
62. Justorum felicitas, & transitus ad mortem spiritualiter ostenditur. in Joan. cap.5. n.24. in Ioan.col.71.
63. Justo competit nomen Angeli. V. *Angeli nomen*. n.2. V. *Suprà*. n.19.
Inventus.
1. Juventus aliquando in dignitatibus præponenda senectuti. op. lib. Apol. q.3.
2. Juvenes quomodò tractandi : eorum obligationes proponuntur. op. Phar. l.1. cap.29.& 30. & serm.2.in Sexag.
3. Juventus tria debet habere, ætatem, fortitudinem, & decorem. Pf.70. significaturque Ecclesia. Pf.70.
4. Juvenes magis percipiunt delectationem tactus, quàm senes. in Sap. c.2. n.7.
5. Juvenes à Diabolo quomodò reducuntur in captivitatem. in Thron.c.1.n.18.
6. Juventus significat vitam imperfectam. in Ioan. c.21.n.18.
7. Juvenum vitia. ferm.1. Dom.24. post Pent.

L

LABIVM.

Labium, seu labia multiplicia enumerantur in bonum, & in malum. Psal.62.& Pf.118. c.11.v.11.

Labor.

1. Labor : Laboriosum : Laborare : id dicitur dupliciter : propriè pro operè pœnali, estque proprium viatorum; & communiter pro omni opere præstito homini, sic & inanimata dicuntur laborare, sic & Angeli custodientes nos. l.4. d.48.a.2.q.1. ad 3.
2. Labor in præsentem est triplex in homine, scilicet intelligentiæ, pœnitentiæ, & sustinentiæ. Psalm.26.
3. Labor recusatur triplici causa. Pf.118.n.89.
4. Labor manuum ordinatur, & suadetur. in Ioan.c.6.n.27.& op. Expos.reg. S.Franc. c.5. & op.de paup. Chr.a.1.q.2.
5. Laborum inordinatio in quibus consistat. in Ioan. c.6.n.27.

6. Labor FF. Minoribus impositus in regula qualis. opusc. Expos. reg. c.5.
7. Labor alius corporalis : alius spiritualis. op. Expos. ibid.
8. Laborum, & operum quorumcumque qualis finis potest intendi. op. de reduc. art.
9. Labores amantium quàm suaves. opusc. de don. Sap. c.8.
10. Labores, & pugnae tentationum quales. op. de proc. relig. proc.5.c.13.
11. Labores utilitate pleni quàm chari. ferm.2. de uno S. Mart. & serm.5. de uno S. Confess.

Lac.

1. Lac est sanguis bis coctus in ubere. ferm. 1. de una S. Virg. V. *Homini generatio*. n.2.
2. Lac continet butyrum, & caseum : 1. significat naturam sine corruptione : 2. peccatum : unde Christus dicitur comedisse butyrum, non caseum. Pf.8.

3. Lac

3. Lac est dulce, humidum, reficiens, & candidum, quæ conditiones aptantur Prælato. Psalm. 118. num. 70.
4. Lac sumitur in bonum, & malum in Scriptura; sed maximè significat puritatem. serm. 4. Dom. 3. post oct. Pasch. & serm. 3. in oct. Pasch. & serm. 1. de una S. Virg.
5. Quarè in lacte non fuerit instituta Eucharistia. V. *Panis*. n. 19.

Lachryma.

1. Lachrymæ sunt in duplici differentia: Aliæ interiores, aliæ exteriores: 1. sunt de essentia pœnitentiæ: secundæ ad benè esse. l. 4. d. 14. p. 2. dub. 4. & in Thren. c. 3. V. *Fletus*.
2. Lachrymarum tres species, scilicet amaræ, dulces, & calidæ. Ps. 118. n. 136.
3. Lachrymarum pluvia quomodò ex fulgure proveniat. Ps. 134.
4. Lachrymarum utilitas, necessitas, & effectus enarrantur. in Thren. c. 2. n. 18. & in Luc. c. 19. n. 41. & in Ioan. c. 5. n. 4. & in Luc. c. 22. n. 62. & c. 23. n. 28. & serm. 3. Dom. 2. post Epiph. & ser. 1. in Sexag. & serm. 4. Dom. Pasch. & serm. 1. in Cœna Dom. & serm. 2. & 3. ibid. & serm. 10. Pentec. & serm. 1. Dom. 9. post Pent. & serm. 2. ibid. & ser. 3. Dom. 12. post Pent. & serm. de S. Luca. & serm. 1. in f. st. omn. Sanct. & ser. 5. de uno Confess. & op. Bibl. paup. c. 17. & op. diæt. sal. tit. 7. c. 3. & c. 5. & op. Phar. l. 2. c. 18. Sunt Legati missi ad Deum. Vid. *Legatus*. n. 1. Vid. *Peccati remissio*. n. 51.
5. Lachrymæ quàm Deo sint acceptæ. in Ioan. col. 88.
6. Lachrymæ sunt vinum dulce animæ, & Angelis. serm. 2. Dom. 1. post octav. Epiph. & serm. 3. Dom. 12. post Pent. & op. diæt. sal. 7. c. 2. Vid. *Vinum*. 13. Item *Panis*. Vid. *Panis*. n. 7.
7. In lachrymarum mari submergitur Pharao, id est Diabolus. serm. 3. in Cœn. Dom.
8. Lachrymæ cogunt Deum. serm. 1. fer. 2. Pasch.
9. Flendum pro culpa, pro gratia, pro miseria, & pro gloria. serm. 1. Dom. 9. post Pent.
10. Lachrymæ compunctionis sunt collyrium sanativum animæ: compassionis sunt unguentum sanativum à paralyti avaritiæ: Devotionis sunt balneum delectativum animæ. op. diæt. sal. tit. 7. c. 3. Vid. *Unguentum*. V. *Balneum*. Sunt Baptismus peccatorum. serm. 1. Domin. 2. Quadrage.
11. Lachrymæ sunt calidæ per devotionem, quæ cum memoria mortis faciunt lixivium peccatorum. op. diæt. sal. tit. 7. c. 5. & serm. 2. fer. 4. Cin.
12. Lachrymæ debent esse calidæ, amaræ, & cineræ. op. diæt. sal. ibid.
13. Lachrymæ sunt sanguis cordis. in Ioan. c. 19. num. 34. In signum hujus veritatis Christus emisit sanguinem, & aquam à latere. in Ioan. ibid. Faciunt Martyrem. V. *Baptismi differentia*. n. 29.
14. Lachrymæ irrigant Paradisum animæ. V. *Fletus*. n. 10. V. *Paradisus*.

Latitia.

1. Lætitia multiplex, varique objecta proponuntur. Ps. 118. c. 5. v. 10. & c. 11. v. 2.
2. Lætitia stultorum est pro vino, pro juventute, unguentis, floribus, luxuria, & societate mala. serm. 3. Dom. infra oct. Nat. V. *Inepta*.
3. Lætitia sæculi non est sine luctu: ob id Ecclesia conjungit triumpho Palmarum Passionem Christi. in Ioan. c. 12. n. 13.

4. Lætitia mundana quàm periculosa. op. Phar. l. 3. c. 45. Multa ex SS. PP. in bonum, & in malum. op. ibid. & l. 4. c. 44.
5. Lætitia inepta est gaudium de malis aliorum. op. Cent. p. 1. sec. 17. Est filia superbiæ. op. Cent. ibid. Et etiam gulæ: & quando sit peccatum mortale. op. Spec. an. c. 3.
6. Lætitia spiritualis caret amaritudine tristitiæ sæculi, accidiæ torpore, & dissolutionis levitate. op. de proc. relig. proc. 7. c. 15. & op. de prof. relig. l. 2. c. 72.
7. Lætitia spiritualis est duplex, scilicet specialis, estque motus gaudii in Spiritu sancto ex intuitu beneficiorum Dei, futuræ gloriæ, & bonitatis divinæ: 2. generalis, estque quædam hilaritas mentis proveniens à bona confidentia in Deum, & testimonio bonæ conscientiæ. op. de prof. relig. l. 2. c. 72. & op. de proc. relig. proc. 7. c. 15. & op. Phar. l. 4. c. 44.
8. Lætitia vera, & falsa qualis. serm. 1. de uno Confess.

Lagena.

1. Lagena eundem odorem servat, quem induta est, dum erat nova; sic & homo dum parvulus est, eodem mores servat semper, &c. serm. 7. de Apostol.
2. Lagena significat exempla sancta. sermon. 19. Hexaëm.

Laicus.

1. Laicus quarè baptizare potest verè; non verò conficere Eucharistiam. l. 4. d. 13. a. 1. q. 1.
2. Laico non debet quis confiteri etiam in necessitate. op. quarè FF. Min. prædic.
3. Laici conversi tonsurantur, quia abdicant, & relinquunt terrena: Clericis autem fit corona, quia sunt reges, & quarè. lib. 4. d. 24. p. 1. artic. 1. quæst. 1.
4. Laici à Clericis distinguuntur per Sacramentum Ordinis: ob id imprimunt characterem. op. Brev. p. 6. c. 6.
5. Laicalis ordo exigit Imperatorem, Reges, Duces, Comites, Tribunos, Centuriones, & Decuriones. l. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. in fund.

Lamed.

1. Lamed interpretatur humilis, seu humiliatio. Ps. 118. c. 9. v. 13.
2. Lamech primus introduxit bigamiam, quia fuit luxuriosissimus, & inde postea venit diluvium. serm. 5. Hex. V. *Bigamia*. n. 4.
3. Lamech primus absque dispensatione duas uxores sumpsit, & ideo fuit adulter, & bigamus: dispensatio enim solum fuit ab Abraham. l. 4. d. 33. a. 1. q. 3. corp.
4. Lamech occidens Cain credens occidere feram, non excusatus est à peccato, & quarè. op. Spec. an. c. 3.
5. Lamech figura fuit Antichristi. sermon. 15. Hexaëmer.

Lamed interpretatur disciplina, seu contritio: item doctrina. in Thren. c. 1. n. 12. & Ps. 118. c. 6. v. 1.

Lamentatio.

1. Lamentationes Hieremiæ sunt præcipuæ in S. Scriptura: sicut liber Canticorum est præcipuus liber lætitiæ. in Thren. prolog. Modus eas scribendi est dialogicus, non prosopologicus, scilicet fit introducendo varias personas. in Thren. c. 3. n. 19.

2. Lamentum damnatorum in Inferno erit pulchrum carmen propter decorem iustitiæ ordi-
nantis pœnam in dedecus culpæ. ferm. i. Hex.

Lamia.

1. Lamia est monstrum habens caput virgineum,
corpus porcinum, & equinos pedes, crudelissi-
mum, dictum à lamentatione quasi lamens. in
Thren. c. 4. n. 3.
2. Lamia significant Hæreticos, & hypocritas :
item & sensuales, & quare. in Thren. c. 4. n. 3. &
ferm. 4. Dom. 3. post oct. Pasch.

Lampas.

Lampades sunt miracula illustrantia mentes no-
stras. ferm. 19. Hex.

Lancea.

1. Lancea est zelus contra vitia. ferm. 2. in vig.
Nativit.
2. Lancea spiritualis est charitas. Pf. 128. V. *Cha-
ritatis effectus.* n. 61.

Languere.

1. Languor est proluxa infirmitas, sic Lazarus
languerat. in Ioan. c. 11. n. 1. & ferm. 2. Parasc.
Vid. *Infirmitas.* V. *Morbis.*
2. Languentes in Piscina sunt leprosi, idest super-
bi : paralitici, idest invidi : febricitantes, idest
iracundi : accidiosi, idest aridi ; hydropici, idest
avari : lunatici, idest gulosi : & ebrii, & sangui-
flui, idest luxuriosi. ferm. 1. & 2. Parasc. & op. de
trib. terna. c. 3.

3. Languores generis humani quomodo Christus
pro nobis tulit. ferm. 2. Parasc.

4. Languentes mysticè in Piscina pœnitentiæ
sunt cæci, claudi, & aridi, &c. ferm. 2. Dom. 4.
post Pent. V. *Piscina.* n. 9.

5. Languor est infirmitas spiritualis animæ, &
qualis. op. de trib. terna. c. 3.

6. Languor sanctus animæ est triplex, scilicet re-
spectu corporis, temporalium, & tribulationum.
op. de 7. Itin. æt. itin. 4. d. 5. a. 2.

Lapis. Lapidatio.

1. Lapis, & saxum differunt, quod lapis est parvus,
& politus : Petra est magna, & rudis, quæ fran-
gi potest : saxum verò quod frangi non potest.
Psalm. 26.

Dicitur lapis quasi lædens pedes. in Ioan. c. 8.
num. 59.

2. Christus quomodo dicitur petra, lapis, & sa-
xum. Pf. 26. V. *Christi attributa.* n. 96.

3. Lapis in singulari, & in plurali quænam signi-
ficat in Scriptura. Pf. 84. significat cor durum.
in Ioan. c. 8. n. 59.

4. Lapis in funda quid significat. Pf. 143.

5. Lapidés quadri erant Scribæ, & Pharisæi, &
peccatores. in Thren. c. 3. n. 9.

6. Lapis offensionis est occasio peccati. in Ecclen.
c. 3. n. 5.

Et ideò lapides in Christum jaciunt, qui scan-
dala proximo præbent. sermon. 4. Dom. Pas.
Vid. *Scandalum.*

7. Lapidés significant pœnitentiam : quid sit ver-
tere lapides in panem. ferm. 1. & 4. Dom. 2. post
oct. Pasch. & ferm. 2. Dom. 2. post Pent. V. *Pœni-
tentia varia.* n. 19.

8. Lapidés duodecim de Jordane ablatis sunt duo-
decim articuli fidei. ferm. 1. Pent. & op. diæt. sal.
tit. 10. c. 5.

9. Lapidatio multiplex facta à Deo, à Diabolo, &
ab homine expenditur. ferm. 2. de S. Steph.

10. Lapis ob suam soliditatem significat patien-
tiam, & quid sit ponere coronam in capite de

lapide pretioso. ferm. 2. de S. Barth.

11. Lapidés impositi in superhumerali Sacerdotis
quid significabant. ferm. 8. Hex.

12. Lapis extra Cælum non potest poni, & quare.
l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 1. ad arg.

13. Lapidum pretiosorum variæ virtutes enarran-
tur. op. diæt. sal. tit. 10. c. 5.

14. Lapidem projicere an possit Angelus. V. *An-
geli operatio.* n. 13.

15. Lapis pretiosus multiplex. Vid. *Chalcedonius.*
num. 1. Vid. *Chrysoprasus.* n. 1. Vid. *Chrysolitus.*
num. 1.

16. Lapis projectus habet virtutem impressam à
motore. V. *Projicere.* n. 2.

17. Lapidés quinque David contra Goliath sunt
quinque vulnera. ferm. 4. in Circumcis. Dom.
Vid. *David.*

18. Lapis est materia fabri. Vid. *Faber.* n. 3.

Lapsus.

1. Lapsus primi hominis quomodo evenerit. op.
Brev. p. 3. c. 3.

2. Lapsus in mortale peccatum quomodo coope-
rare possit in bonum. l. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1.

Laqueus.

Laqueus est falsitas, & qualis. Pf. 118. c. 7. v. 14.

Largiri : Largitas.

1. Largitas, & munificencia est virtus liberalita-
tis, quàmque laudabilis. ferm. 5. Hex. & in Lug.
c. 1. n. 53.

2. Largitatis gradus enarrantur. op. de grad. virt.
cap. 15.

Lascivia.

1. Lascivia ableganda ab anima. ferm. 1. Domin.
Palm. & ferm. 3. Dom. 2. post oct. Pasch. & ser. 7.
de Apost.

Ejus gaudium, & corona quàm fugax. ser. 2. de
S. Laur.

2. Lasciviæ carnalis effectus quales. ferm. 1. Dom.
Palm. & ferm. 2. Dom. 11. post Pent. significa-
tur per mulierem inclinam ad terram. ibid.

3. Lasciviæ remedia proponuntur. ser. 2. Dom. 11.
ibid.

Lassitudo.

Lassitudo non oritur ex virtute finita motoris :
sed ex improportione motoris ad mobile : vel
ex contrarietate, vel ineptitudine ex parte mo-
toris. l. 2. d. 14. p. 1. a. 3. q. 2. ad ult.

Latini.

1. Latinorum, & Græcorum controversia circa
processionem Spiritus Sancti à Patre, & à Filio
expenditur. l. 1. d. 11. a. 1. q. 1.

2. Latinorum, & Græcorum differentia circa usur-
pationem nominis causæ in Divinis. l. 1. d. 20.
a. 2. q. 2. in arg.

Item de luce primò facta. l. 2. d. 13. a. 1. q. 2.

Item de azimo, & fermentato. lib. 4. d. 11. p. 2.
a. 2. q. 1.

Latitudo.

Latitudo multiplex mysticè ostenditur. Psal. 17. &
Psal. 118. c. 4. v. 13.

Latria.

1. Latria est servitus, & reverentia soli Deo debi-
ta. op. Comp. Theol. l. 5. c. 58. & l. 3. d. 9. a. 1. q. 1.
ad 1. & a. 2. per tot. & op. de don. pier. c. 2. & op.
Expos. Mis. c. 9. & lib. 4. d. 14. p. 1. art. 1. q. 3. ad 1. &
ferm. 1. Dom. 3. post oct. Epiph. & op. Centil. p. 3.
sec. 44. & op. de Summa de essentia : de Latria.
l. 3. d. 9. per tot. & op. Incend. am. c. 2.

Est nomen Græcum. op. Centil. ibid. V. *Ado-
ratio.* n. 1. seq. Vid. *Dulia.* n. 6.

2. Latria

2. Latria qualiter differat à Dulia , & hyperdulia. op. Comp. Theol. l. 5. c. 58. & l. 3. d. 9. a. 2. q. 4. Vide *Dulia*. V. *Hyperdulia*.
3. Latria si exhibetur creaturæ dicitur idolatria. op. Comp. Theol. ibid. & l. 3. d. 9. a. 2. q. 2.
4. Latria est de his , quæ sunt necessaria ad salutem. l. 3. d. 9. a. 1. q. 6. in arg.
5. Latria debetur humanitati Christi , ut est unita Verbo. l. 3. d. 9. a. 1. q. 1.
Item imaginibus , & Crucibus Crucifixi. l. 3. d. 9. q. 2. & q. 4.
An verò Matri Christi , l. 3. d. 9. a. 1. q. 3.
6. Latria quænam virtus sit. l. 3. d. 9. a. 2. per tot.
7. Latria comprehendit in se fidem , spem , & charitatem. lib. 3. d. 9. a. 2. q. 2. Sed propriè non est virtus Theologica , sed virtus Cardinalis. l. 3. d. 9. ibid. q. 3. in arg.
8. Latria differt à Theosebia , seu Eusebia. lib. 3. dist. 9. a. 2. quæst. 3. corp. Vid. *Theosebia*. Vid. *Eusebia*.

Latro : Latrocinium.

1. Latro differt à fure , quod fur usurpat rem alienam tanquam suam : latro etiam occidit. in Ioan. c. 10. n. 2. V. *Fur*.
2. Latrones quare fuerunt introducti , & cum Christo occisi. in Luc. c. 23. n. 32.
3. Per duos latrones crucifixos cum Christo significantur Martyres , & patientes cum Christo , & pro Christo , & patientes pro temporali gloria , & pro Diabolo : item caro , & mundus , qui crucifigendi sunt à sequentibus Christum in Cruce. in Luc. cap. 23. num. 32. & seq. & in Ioan. cap. 19. num. 18. & serm. 1. fer. 3. Pent. Vid. *Martyr*. n. 17.
4. Latronum in Cruce de Christo derisio , & boni conversio mirabilis expenditur. in Luc. c. 23. n. 39. & in Ioan. c. 19. n. 18.
5. Latro bonus fuit Martyr : Christus enim supplevit , sicut & pro Innocentibus quod martyrio deerat. l. 4. d. 4. p. 2. dub. 1.
6. Latro quomodo statim fuit in Paradiso quoad statum : licet non quoad locum. l. 4. d. 20. p. 2. dub. 2. & serm. 2. de Evang. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 22. sic & omnes Sancti , qui erant in Limbo. op. Comp. ibid.
Et aperta fuit porta Paradisi , quia portavit secum Crucem Christi. serm. in Exalt. S. Cruc.
7. Latro bonus stabat à latere vulneris pectoris Christi. serm. 4. in oct. Pasch.
8. Latronum spelunca fit Ecclesia ob peccata superbiæ , carnalia , & avaritiæ. ser. 4. Dom. 9. post Pent. & serm. 4. Dom. 3. post oct. Epiph.
9. Latrones sunt peccata. serm. 4. Dom. 3. post oct. Epiph. sunt Dæmones. Vid. *Diaboli tentationes*. n. 49. & 60.

Latus.

1. Latus dextrum significat spiritualia , & cœlestia : sinistrum verò temporalia , & diabolica. ser. 3. Dom. 3. Adv. & in Luc. c. 23. n. 32. & seq. & in Ioan. c. 19. n. 18.
2. Latus Christi quare dicitur apertum , non vulneratum ; & quomodo est fons vitæ. in Ioan. c. 19. n. 34.

Lavacrum : Lavatio : Lavare.

1. Lavacrum quomodo differt à balneo. l. 4. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. corp. Vid. *Baptismus*. n. 3. seq. V. *Balneum*. V. *Ablutio*. V. *Lotio*.
2. Lavare est usus , vel effectus aquæ , quod explicatur per nomen baptismi , sicut & ipsum lavacrum. l. 4. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. corp.

3. Lavatio pedum discipulorum facta à Christo expenditur , & quomodo à nobis facienda. in Ioan. c. 13. n. 10. & in Ioan. col. 59. & 60. & ser. 3. in Cœn. Dom.
4. Lavatio pedum inter Religiosos quàm Deo chara. in Ioan. col. 60.
5. Lavat nos Deus aqua baptismali , pœnitentiæ , gratiæ , tribulationis , Spiritus sancti. in Ioan. col. 59. Item vino sacramentali , & sanguine triumphali. serm. 2. in Cœn. Dom.
6. Lavare septies in Jordane est purgari ab omnibus peccatis aqua pœnitentiæ. serm. 3. Dom. 2. post oct. Epiph. Vid. *Homo ad Deum*. n. 141. Vide *Lixivium*.

Laudula.

Laudula sic dicta est avicula à laudando Deum. serm. de una S. Virg.

Laurentius.

Laurentii Sancti amor quantus , & qualis in Deum. op. de prof. relig. l. 2. c. 25. Ejus laudes enarrantur. serm. 1. & 2. de S. Laur.

Laureola.

Laureola Doctorum. Vid. *Doctor*. n. 9. V. *Martyr*. n. 4. V. *Virgo*. n. 9. V. *Aureola*.

Laus.

1. Laus Dei suadetur. op. de prof. relig. l. 2. c. 64. & Ps. 112. & Ps. 102. & serm. 3. de una S. Virg.
Alia vocalis , alia mentalis , & an sit in Beatis. V. *Beatorum varia*. n. 16. seq. Alia operis. Vide *Benedicere*. n. 2. seq.
Item ex creatione , gubernatione , redemptione , justificatione , punitione , & glorificatione quid significatur in operibus sex dierum : in septimo verò ipse est laus , & finis omnium laudum. op. de prof. relig. l. 2. c. 65. & op. de proc. relig. proc. 7. cap. 7. Vid. *Homo ad Deum*. n. 97. Vid. *Dei cultus*. Vid. *Benedictio*.
2. Laudare Deum est eum laudabile cognoscere , & ostendere : unde invitantur omnes creaturæ ad Deum laudandum , quia eum laudabilem ostendunt : in eis enim agnoscitur ejus potentia , sapientia , misericordia , patientia , retributio , &c. opuscul. de profess. relig. lib. 2. c. 64. & Ps. 148.
3. Omnia , quæ de Deo possunt cogitari , vel dici , non nisi laus ipsius sunt , eo quod in eo nihil est nisi summè laudabile , admirabile , & venerandum. op. de prof. relig. l. 2. c. 64.
4. Omnia Deus fecit propter semetipsum , scilicet ob sui gloriam , & laudem manifestandam. l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1.
5. Laus Dei alia est perfecta , alia imperfecta : 1. in gloria magis perficit animam , quia plus gaudet de Dei honore , quàm de propria gloria. ibid. ad 4.
6. Laus Dei stat maximè in benedictione , in magnificentia , & in bonis operibus. Ps. 33.
7. Laudis Dei perfectæ conditiones quales. Ps. 118. cap. 4. v. 14. & in Luc. cap. 11. num. 27. & ser. 1. Hexæm. & opusc. Phat. lib. 4. c. 31. Vid. *Homo ad Deum*. n. 97.
8. Tria in hac vita impediunt laudem Dei perfectam , scilicet cognitionis imperfectio : item corruptio corporis , & imperfecta dilectio. Psalm. 145.
Item quatuor quæ faciunt cessare à laude Dei. Psalm. 72.
9. Laudabunt Dominum credentes , sperantes , & diligentes , quia in patria fient videntes , tenentes , & fruentes. Ps. 118. c. 11. v. 15.

10. Ubi non est pax, ibi non potest esse laus vera Dei. ferm. 1. Hex.

Item ubi est carnalitas, cupiditas, curiositas, invidia, iracundia. ferm. 1. ibid.

11. Quam Deus libenter suas laudes audiat. ser. 5. Pentec.

12. Laus vocalis erit in gloria. lib. 4. d. 49. p. 2. a. 3. q. 1. corp. & l. 2. d. 2. p. 2. dub. 1.

13. Laus cum sit actus maximè gloriosus, cur non dicitur dos gloriæ. l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 5. ad argum.

14. Laus quomodo dicitur speciosa apud Deum. l. 4. d. 17. p. 2. a. 2. q. 4. ad 2.

15. Laudes S. Crucis enarrantur. op. laudifimus de Cruce.

16. Laudes B. Virginis. op. laud. de B. Virg. V. *Mariae laudes.*

17. Laudandus Deus ob tot beneficia. Vid. *Christi varia.* n. 261.

1. Laus debetur operi propriè libero, sicut & vituperium. l. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg.

2. Laus quædam competit operi, ut est voluntarium: quædam operi, ut est arduum. l. 2. d. 23. dub. 1.

3. Laus in ore proprio quandoque licet. Pf. 144. Sed ordinariè debet vitari. in Luc. c. 9. n. 36.

4. Laus alicujus vel est absoluta, vel tantum secundum aliquam conditionem. in Eccles. c. 4.

5. Laus humana fugienda. op. de Instit. Novit. p. 2. c. 10. & c. 14.

6. Laudandum parè, vituperandum parcius. op. de 4. virt. Cardin.

7. Psalmi laudum quarè sunt quinque. op. Expof. reg. c. 3.

8. Laus propria non quærenda, & quomodo se habere debet homo circa eam. op. Phar. l. 4. c. 47. Laxatio intestinorum. Vid. *Dysenteria.*

Lazarus.

1. Lazarus interpretatur adjutus à Domino. in Joan. c. 11. n. 1.

2. Lazarus resuscitatus significat resuscitationem peccatoris. l. 4. d. 17. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. & in Joan. c. 11. n. 1. & seq. & in Joan. col. 53.

3. Lazarus resuscitatus magis debebat Christo, quam alii. l. 2. d. 33. dub. 4. Unde non est ei facta injustitia, ut bis moreretur. l. 2. d. 33. ibid.

4. Lazari resuscitatio expenditur mysticè. in Joan. c. 11. n. 1. & seq.

5. Lazari mendici egestas, & gloria expenditur. in Luc. c. 16. n. 20. seq.

6. Lazarus quatridentanus significat genus humanum; & quomodo in quarta die dicitur resuscitatus. ferm. 1. Dom. 3. post Pent.

7. Lazarus in Cœna quid significet. ser. 2. Dom. 2. post Pent.

8. Lazarus quomodo visus à Divite. Vid. *Anima separata.* n. 31.

9. Lazari familia quam à Christo dilecta. V. *Christi varia.* n. 148.

Lectio.

1. Lectio spiritualis quam Christo chara. in Luc. c. 14. n. 12.

Quam proficua. ser. 6. in Die Nat. & op. de prof. Relig. l. 2. c. 58. & op. de proc. relig. proc. 7. c. 1. & op. de inform. Nov. p. 2. c. 4. & op. de 7. itin. ment. itin. 2. d. 5. & ferm. 1. Dom. 22. post Pent.

2. Lectione spirituali loquitur nobiscum Deus. Psalm. 1.

3. Lectio legis divinæ qualiter facienda. Pf. 118. c. 2. v. 2. & c. 7. v. 1.

4. Lectio prima Christi est misericordia in proximum, de qua examinabit scholares suos in die judicii. op. diæ. sal. tit. 7. c. 4. Vid. *Misericordia hominis.* n. 17.

5. Lectio librorum spiritualium qualiter exercenda. op. de Instit. Novit. p. 1. c. 8. & c. 14.

6. De lectione sacra multa ex SS. PP. op. Phar. l. 4. c. 32.

7. Lectio ad mensam introducta à Christo. Vid. *Christi varia.* n. 103.

8. Lectio attentè est audienda à discipulo. V. *Discipulus.* n. 1. & 21.

Lectoratus.

Lectoratus ordinis officium quale sit, & quale ejus præmium. lib. 4. dist. 24. p. 2. dub. 1. Vid. *Ordo Sacer.*

Lectus: Lectulus.

1. Lectulus multiplex in bonum, & in malum. Pf. 131.

2. Lectus Christi triplex, scilicet uterus Virginis: Præsepe jumentorum, & sepulchrum. Pf. 131. Vid. *Maria in utero habens.* n. 24. Vid. *Præsepe.* Vid. *Sepulchrum.*

3. Lectulus floridus Christi est anima virtutibus ornata. ferm. 4. Dom. infra oct. Nat. & ferm. 5. Dom. infra oct. Epiph. V. *Conscientia.* n. 27. Vid. *Anima ad Deum.*

4. Lectus quadruplex exponitur, scilicet concupiscentiæ, conscientiæ, pœnitentiæ, & sapientiæ. ser. 3. Dom. 18. post Pent. Vid. *Conscientia.* n. 27.

5. Lectus pigri est accidia. V. *Accidia.* n. 12.

Leana.

1. Leana quam incontincens. ferm. 3. Dom. 24. post Pentec.

2. Leana ferocitas quanta. ferm. 3. Dom. 24. post Pent. Quomodo capitur à venatoribus. ferm. 3. Dom. 4. post Pent.

Legalia.

1. Legalia quando cessaverunt, an scilicet ante tempus, vel in tempore, vel post tempus promulgationis Evangelii late differunt. l. 4. d. 3. p. 2. a. 3. q. 2.

2. Legalis custodia dicitur vita spiritualis propter tria. Pf. 118. c. 7. v. 13.

3. Legalis justitia nec misericordiam, nec medicinam præstabat (intellige ex opere operato) in Luc. c. 10. n. 30.

Legatus.

1. Legati nostri ad Deum sunt lachrymæ, jejunia, & orationes. ferm. 1. Dom. 21. post Pent.

2. Legati Christi fuerunt Apostoli. Vid. *Apostolus.* num. 3.

3. Legatorum piorum receptio. V. *Fratres Minores.* n. 26.

Legere. Vid. *Lectio.* Vid. *Liber.*

Legifer.

1. Legifer: & Legislator. Vid. *Lex.*

2. Legislatoris finis est facere populum virtuosum. Pf. 118. c. 7. v. 6.

3. Legislator non tenetur subdere se legi. op. Princ. S. Script.

Legio.

Legio continet sex millia sexcentos sexaginta sex. l. 2. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & in Luc. c. 8. n. 30.

Legislator. Vid. *Legifer.* & *Lex.*

Legitimitas.

Legitimitas, & legitimitas quid sit. l. 4. d. 34. dub. 1. Lenitas. Vid. *Matrimonii impedimenta.*

Lenti

Lenticula.

Lenticula olei Samuel quid significet. serm. 4. in oct. Pasch.

Leo.

1. Leonis constantia, & magnanimitas quanta in periculis. ser. 3. de Ap. fabula de Leone, & Vulpe. serm. 2. de S. Marco. Quomodo insidiatur cæteris animalibus. ser. 6. de Apost. Coram eo stant animalia capite demisso. serm. 5. de Apost. Ad ejus rugitum tremunt, & expectat cum tremore. ser. 5. de una S. Virg. ejus gratitudo quanta. serm. 8. de Apost. Dum famefcit, ut bestias invadere possit, in antris se abscondit. serm. 2. de S. Ambros. Ejus amor in hominem. serm. 4. de uno S. Mart. Prius movet pedem dextrum. ser. 1. de plur. Mart. Timet cantum Galli. serm. 5. de uno S. Mart. & maximè habentem pennas albas. serm. 2. de S. Matth. Ejus rugitus suscitavit catulum mortuum. op. de Eccl. Hier. p. 4. c. 5. Comesta rejicit, & iterum comedit, sicut etiam canis. serm. 1. de uno S. Doct. eadem rejicit, ut velocius fugiat. serm. 1. de S. Matthia.
2. Leo figura est Diaboli. serm. 5. de uno S. Mart. & serm. 4. in resur. & serm. 10. in Pent. Vid. *Diaboli varia*. n. 59. V. *infra*. n. 4.
3. Leo figura Christi. Psal. 90. & serm. 5. in resur. V. *Christi attributa*. n. 92.
4. Leo multa significat in bonum, & in malum. Psal. 90. & in Thren. c. 3. n. 10. Diabolum. V. *Diaboli tentationes*. n. 43. V. *Supra*. n. 2.
5. Leo significat superbum: ursus concupiscentiam: Gigas avarum, quæ occidit David, scilicet Christus triumphans in trina tentatione. serm. 3. Dom. 1. Quadrag.
6. Leo signum cæleste cum Cane, & Sole quid operetur. serm. 10. de Apost. Vid. *Signum*. n. 15. seq.
7. Ad præsentiam Leonis cætera animalia stant demisso capite. Vid. *Animal*. n. 45.

Leopardus.

Leopardi natura in persequendo alia animalia exprimitur. serm. 5. de plur. Mart.

Leprosus.

1. Leprosus est morbus hæreditarius totum hominem inficiens, non solum quoad nutritivam, sed & ad generativam. l. 2. d. 32. a. 1. q. 2. ad 6. & l. 4. d. 32. a. 2. q. 1. Ejus qualitates pessimæ enarrantur. in Luc. c. 5. n. 12. & c. 17. n. 12. & serm. 1. & 2. Parasce. & serm. 2. Dom. 2. Adv. Quomodo generatur. serm. 1. Dom. 4. Adv. & ser. 4. Dom. 16. post Pent.
2. Leprosus leprosum filium generat. l. 2. d. 32. a. 1. q. 2. ad 6. V. *Generatio*. n. 53.
3. Leprosus non solvit Matrimonium contractum, sed benè sponsalia. l. 4. d. 32. a. 2. q. 1. Vid. *Matrimonii conditiones*. n. 38.
4. An leproso petenti debitum teneatur conjux sana reddere. l. 4. d. 32. ibid.
5. An leprosi per legalia sacramenta mundarentur. l. 4. d. 1. p. 1. dub. 6.
6. Per lepram multiplex peccatum significatur. in Luc. c. 5. n. 12. & c. 4. n. 26. & in Luc. c. 17. n. 12. & serm. 1. Dom. 3. post Epiph. & ser. 1. & 2. in Parasce. & ser. 1. 2. & 3. Dom. 13. post Pent. & ser. 2. Dom. 2. post oct. Epiph. V. *Peccati effectus*. n. 67. Modus sanandi. Vid. *Anima ad Deum*. n. 84. Vide *Peccati effectus*. n. 67. Quomodo sanetur. serm. 1. & seq. Dom. 13. post Pent. & serm. 2. Dom. 2. post oct. Epiph. Detractio est lepra. V. *Detractio*. n. 19.

7. Leprosi mystica mundatio expenditur facta à Christo. in Luc. cap. 5. n. 12. & in Luc. c. 17. n. 13.
8. Leprosos mundatos misit Christus ad Sacerdotes, quia jam mundatos per contritionem, vel ire ad Sacerdotem. in Luc. c. 5. n. 12.
9. Leprosus est Mundus. Vid. *Mundus*. n. 82.

Lerargicus.

Lerargicus moritur dormiendo. op. diæt. sal. tit. 1. cap. 1. V. *Accidia*. n. 8.

Lethes.

Lethes flumen Inferni. Vid. *Flumen*. n. 10.

Leticia. Vid. *Latitia*.

Levatio.

Levatio manuum quid significet. Ps. 118. c. 3. v. 16. Vid. *Manus*. n. 11.

Levi.

Levi tribus quare in terra promissionis non accipit suam partem, sicut nunc Clerici. Ps. 118. n. 57. Vid. *Levita*.

Levis: Levitas.

1. Levitas, & gravitas qualiter concurrant ad motum. l. 2. d. 14. p. 1. a. 3. q. 2. ad arg. V. *Gravitas*. n. 1. seq.
2. Levitas mentis quid sit. opusc. Cent. part. 1. sec. 17.

Levita.

1. Levitarum tres familiae, scilicet Gersonitæ, Meraritæ, & Caathitæ habebant diversa officia spiritualia, significantque tria genera Religiosorum. op. de prof. relig. l. 1. c. 3.
2. Levitis quare non data fuit pars in terra promissionis, sicut datur Clericis. l. 4. d. 24. p. 1. a. 1. q. 2. & 3. Vid. *Levi*. ut supra.
3. Levitæ nunc sunt Diaconi, & quare ita dicuntur. l. 4. d. 24. p. 2. dub. 3.

Lex.

1. Lex dicitur à legendo, & à ligando. Ps. 118. c. 2. v. 2. & c. 3. v. 1.
2. Lex est ordinatio rationis ad bonum commune, seu norma humanarum actionum, quæ debet esse honesta, justa, possibilis secundum naturam, secundum patriæ consuetudinem, loco, temporeque conveniens, necessaria, utilis, manifesta quoque. op. Princ. S. Script. V. *Ius*.
3. Lex ita patens debet esse, ne alicui laqueus pareatur ob obscuritatem. op. Princ. S. Script.
4. Lex quandoque importat vetus testamentum: vel tantum quinque libros Moyfis: vel Decalogum: vel præcepta moralia; vel ceremonialia; vel obscuritatem litteræ; vel unum præceptum speciale: vel aliquid per inspirationem; vel aliquid spectans ad gratiam. Ps. 61. Item lex strictè sumpta stat præ scripta, & data: largè stat pro omni lege, scilicet naturæ, & divinæ. l. 2. d. 35. dub. 4. Vid. *infra*. n. 31. seq. Item alia est naturalis, alia clericalis, alia laicalis. Ps. 118. c. 2. v. 1. Item lex triplex, scilicet carnis, Moyfis, & fidei. Ps. 33. Item lex foris scripta, scilicet Moyfis, & Evangelii: intus data ratione, in mundi figura per cognitionem creaturarum: & æterna, qui est Deus. Ps. 70. Item lex in tria capita dividitur in legem naturæ, scriptam, & gratiæ: prima appropriatur Patri: 2. Filio: 3. Spiritui sancto: 1. est pietatis: 2. veritatis: 3. sanctitatis. serm. 2. 1. Hexaem.
5. Lex alia naturalis: alia divina: alia positiva, seu humana: & quænam sit quælibet. op. Cent. part. 1.

- part. 1. sec. 7. prima est scripta in conscientia : secunda desuper infusa à gratia : 3. extra ab hominibus expressa. ser. 15. Hexaëm. & in Luc. cap. 19. n. 22.
6. Lex naturalis dupliciter potest sumi : vel prout dicit habitum in anima , comprehendens intellectum , & voluntatem : vel pro ut dicit collectionem præceptorum juris naturalis , sicque est objectum syndereſis , & conscientiæ. lib. 2. d. 39. a. 2. q. 1. ad arg.
7. Lex naturalis quomodo dicitur à ratione ; & qualem obligationem portet. lib. 2. dist. 39. art. 2. q. 1. corp. & opusc. Cent. p. 1. sec. 7. & l. 4. d. 26. a. 1. q. 2. & 3.
8. Lex naturalis dicitur communiter proprie , & propriissime. l. 4. d. 33. a. 1. q. 1. corp.
9. Lex naturalis est quædam lux rationis , per quam dirigitur in agendis : estque nativa, viva, scilicet menti viventis insita , & operum discretiva. Ps. 118. c. 8. v. 1.
10. Lex naturæ dicitur reddere bona pro bonis : lex gratiæ dicitur reddere bona pro malis. l. 3. d. 35. q. 2. corp. Dicitur Deo obediendum , malum fugiendum , & bonum faciendum. op. Cent. p. 1. sec. 9.
11. Legis naturæ , & scriptæ homines quomodo justificabuntur , & salvabuntur. l. 3. d. 25. a. 1. q. 2. Eorum sacramenta , & sacrificia qualem virtutem haberent. l. 4. d. 1. p. 2. a. 1. q. 3.
12. Lex Dei fuit per verbum divinum edita , per inspiratum recitata , per incarnatum consummata : ipso Christo moralia legis exequente , judicialia temperante , cæremonialium veritatem exhibente , figuralium veritatem elucidante. op. Princ. S. Script.
13. Lex omnis ordinata habet Deum causam efficientem , & exemplarem. op. Princ. sacre Script.
14. Lex humana est constitutio populi , qua majores natu sanxerunt , simul cum plebibus aliquid. op. ibid.
15. Lex humana , canonica , & civilis fundatur , & regulatur secundum legem divinam. op. Princ. S. Script.
16. Lex Romanorum cœpit à Numa Pompilio successore Romuli post ferè mille annos à lege Moyſis : ob idque multa capita à Deo ibi tradita in ea fuerunt inserta. op. Princ. ibid.
17. Leges , & Canones pullularunt ex lege naturali , quod tibi vis , &c. serm. 5. Hex.
18. In legibus humanis quæ adversantur legi divinæ abroganda sunt. opusc. Princ. ibid. leges civiles continent quædam ab Ecclesia approbata : quædam tolerata : quædam reprobata. l. 4. d. 37. a. 2. q. 1. ad 2.
19. Leges humanæ sunt in hac vita duriores divinis , & hoc est ad cautelam , & terrorem. l. 4. d. 22. a. 1. q. 2. ad arg.
20. Legum imperialium , & divinarum transgressor quali pœna puniendus. opusc. diæt. sal. t. 3. c. 9. & 10.
21. Lex Civilis unde ortum habeat. V. Civilis. n. 1.
22. Lex quomodo se habeat ad gratiam , & ad acquisitionem salutis. serm. 2. Hex.
23. Lex Dei quomodo est S. Scriptura. op. Princ. S. Script. A solo Deo instituta , confirmata signis mirabilibus. op. Princ. ibid.
24. Lex Dei est eminentissima , affluentissima , efficacissima , speciosissima , & clarissima. op. Princ. ibid.
- Est columna , & virtutis stabilimentum. serm. 1. & 14. Hexaëm.
25. Lex , & laus Dei in tribus consistit : in benedictione ; in magnificentia : & in bonorum prosecutione. Ps. 33. Non est maculosa , fabulosa , nec periculosa. Ps. 118. c. 11. v. 3.
26. Lex divina est desuper infusa in corde hominis. op. Cent. p. 1. sec. 7. Vid. *Lux mentium*.
27. Lex Dei retrahit ab amore sædo , & privato , præcipitque bonum commune , & spirituale. serm. 1. Hex.
28. Lex est talis , qualis est Rex , scilicet Deus eam ferens. Ps. 118. c. 11. v. 5.
29. Legis divinæ auctoritas , promulgatio , qualitas , nobilitas , aliæque circumstantiæ ostenduntur. op. Princ. S. Script.
30. Lex Dei quid præcipiat , & à quibus retrahat. serm. 1. Hex. in princ.
31. Legis Decalogi præceptorum numerus , ordo , obligatio , & perfectio expenditur. opusc. Brev. p. 5. c. 9. Vid. *Decalogus*.
32. Lex strictè sumpta significat scriptam , & gratiæ. l. 2. d. 35. dub. 4.
33. Lex strictè sumpta dividitur in veterem , & in novam , scilicet in scriptam datam Moyſi , & in Evangelicam secundum duplicem radicem , scilicet timoris , & amoris : & ad has reducitur lex naturæ. l. 4. d. 37. a. 2. q. 1. ad 2. & l. 3. d. 40. a. 1. q. 1. & op. Brev. p. 5. c. 9. & l. 4. d. 4. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4. & l. 4. d. 2. a. 1. q. 1. ad arg.
34. Lex vetus , & Mosaica quare dicitur lex timoris : Evangelica quare dicitur lex amoris. lib. 3. d. 40. a. 1. q. 1.
35. Lex vetus non reducebat ad perfectionem : bene autem lex Evangelica. l. 3. d. 40. ibid. ob id dicitur sterilis. Ps. 34. & in Luc. c. 20. n. 10.
36. Lex vetus continebat promissa temporalia , quæ erant primò monentia : 2. præcepta exterius regulantia : 3. Sacramenta figuralia : sicque deerat ibi justificatio. lib. tertio , distinct. 40. artic. 1. quæst. 2.
37. Legis veteris , & scriptæ qualitates enarrantur. l. 3. d. 40. per tot. nec ipsa , nec sacerdotium ejus habebant Spiritum sanctum , nisi ratione novi testamenti in ea figurati. in Luc. c. 1. n. 67.
38. Lex vetus , & nova , scilicet naturæ , scripta , & Evangelii comparantur ad invicem. lib. 3. d. 40. per tot. & serm. 16. Hex. & Psalm. 104. & Ps. 118. n. 33. & op. Brev. p. 5. c. 9. & op. Cent. p. 3. sec. 32. & op. de paup. Chr. a. 1. & Comp. Theol. l. 5. c. 69. & l. 4. d. 19. a. 1. q. 1. ad 1. utraque comparatur ligno vitæ. serm. 16. Hex.
39. Lex antiqua quomodo fuit à Christo moderata. op. Princ. S. Script.
40. Leges cæremoniales , judiciales , & morales quomodo respondent legi gratiæ. serm. 16. Hex. & in Luc. c. 2. n. 21. & op. Brev. p. 5. c. 9. Quid in eis evacuatum fuerit , & quid remanserit per Evangelicam legem. in Luc. c. 16. n. 16. & 17.
41. Lex nova continetur in veteri , sicut rota in medio rotæ. Psalm. 118. n. 33. & l. 3. d. 25. a. 2. q. 1. ad 1.
42. Lex vetus quædam præcipiebat : quædam permittebat , ut libellum repudii. l. 4. d. 33. a. 3. q. 3. ad argum.
43. Lex vetus non obligabat puellas de genere sacerdotali ad suscipiendum virum de genere suo : ob id Mater Virginis Mariæ erat de genere sacer

- Sacerdotali. lib. 4. dist. 30. art. 1. quæst. 2.
44. Lex divina est origo legis civilis. V. *Civilis*. n. 1.
45. Legis Evangelicæ, & gratiæ perfectiones enarrantur. l. 3. d. 40. per tot. & op. Brev. p. 5. c. 9. & op. Cent. p. 3. sec. 3. 2. & l. 4. d. 2. a. 1. q. 1. ad arg.
46. Lex Evangelica habet primò promissa æterna inducentia : 2. præcepta dirigentia : 3. Sacramenta adjuvantia ad justificationem. l. 3. d. 40. a. 1. q. 2.
47. Lex Evangelica qualiter vivificat animas. l. 3. d. 40. ibid. ad 4. elevat animam ad cœlum, faciliat omnia difficilia ad modum pennæ, rotæ, & navis. l. 3. ibid. q. 3.
48. Lex Evangelica dicitur libertatis, quia liberat à servitute peccati. l. 4. d. 44. a. 3. q. 1. ad 2. & l. 4. d. 4. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4.
49. Lex Sacræ Scripturæ procedit de sede Dei per Verbum increatum, inspiratum, incarnatum, & autentatum per promulgationem. op. Princ. S. Script.
50. Lex dupliciter se habet ad gratiam. ser. 2. Hex.
51. Lex Evangelica est lex amoris, & mansuetudinis. l. 3. d. 40. per tot. & l. 4. d. 37. a. 2. q. 1. ad 2.
52. Lex exosa & odiosa cupido, & carnali, qui sunt veluti porcus, & canis: Item invidio, & iracundo: ser. 1. Hex. V. *Canis*. n. 10. V. *Civilis*. n. 3.
53. Lex Dei ordinat bonum commune, & spirituale, & retrahit ab amore carnali, & privato. ser. 1. Hex.
54. Lex conscientiæ quænam. V. *Conscientia*. n. 5. & 7.
55. Legi carnis opponitur lex conscientiæ. V. *Conscientia*. n. 12.
56. Lex conscientiæ habet suprâ se aliam legem. V. *Conscientia*. n. 15.
57. Lex quare dicitur amara. Pf. 97.
58. Legis perfectio multiplex Pf. 67. & Pf. 118. c. 3. v. 1. & seq. per tot.
59. Legem habere in corde, est cognoscere veritatem: cor in lege est diligere eam. Pf. 118. n. 33.
60. Legis verus executor quis sit. Pf. 118. n. 33. & ibid. c. 1. v. 6. & c. 3. v. 12.
61. Legis mediationis fructus exponitur. Pf. 118. n. 97. & ibid. c. 5. v. 13. & ser. 17. Hexaem.
62. Legis divinæ observantiæ fructus enarrantur. Pf. 118. c. 1. v. 4. & ibid. c. 3. v. 12. & c. 4. v. 7. & c. 8. v. 14. & ser. 1. Dom. 4. Adv.
63. Legis inobservantia quot modis fit. Pf. 118. c. 2. v. 13. & c. 5. v. 3. & c. 8. v. 14. Legis divinæ, & imperialis transgressio qualiter puniatur. op. diæt. sal. t. 3. c. 1.
64. De lege Dei perfectiones, & attributa enarrantur. Pf. 118. c. 3. per tot. & c. 4. v. 5. & c. 5. v. 8. seq. & c. 6. v. 6. & c. 7. v. 14. & in Sap. cap. 18. n. 4. & in Thren. c. 3. & ser. de S. Luca Evang. & ser. 7. de Apost. V. *Dei varia*. n. 224.
- Dicitur lux, & dux. Pf. 118. c. 5. v. 8. & c. 8. v. 1.
65. Lex Dei ligat cor, os, & manus. Pf. 118. c. 5. v. 13.
66. Lex Dei fabulis Iudæorum opposita. Pf. 118. c. 6. v. 6. & ser. 17. Hexaem.
67. Lex scripta alia est posita, alia disposita, alia perfecta. Pf. 118. c. 7. v. 9.
68. Lex diligenda, & quomodo. Pf. 118. c. 8. v. 1.
69. Lex iniquitatis dominatur in Curia concupiscentiæ: Iustitiæ in curia conscientiæ: clementiæ in Curia gratiæ; & quælibet habet proprium iudicem, & sententiam. Pf. 118. c. 10. v. 10.
70. Lex alia est loquens: alia instruens: alia consulens. Pf. 118. c. 11. v. 14.
71. Lex vitæ alia est interior: alia exterior: alia superior. Pf. 118. c. 10. v. 9.
72. Legis oblitio solet accidere vel ob prosperitatem: vel ob adversitatem; vel ob infidelitatem. Pf. 118. c. 10. v. 9.
73. Lex Dei docet vitia fugere, utilia eligere, & gravia pro Domino sustinere. Pf. 118. c. 5. v. 6. & in Thren. c. 3.
74. Quomodo dicitur lex non esse posita iusto. in Pf. prolog.
75. Lex procedit narrando, præcipiendo, prohibendo, comminando, & promittendo. op. Princ. S. Script.
76. Lex inferior à summa, & æterna lege emanat. op. Princ. S. Script.
77. Legem quomodo servaverit, temperaverit, adimpleverit, & elucidaverit. op. Princ. ibid.
78. Christus ostenditur factus sub lege cæremoniali, morali, & Sacramentali in sui oblatione in templo, in Dei honoratione, & in Circumcisione. in Luc. c. 2. n. 21.
79. Lex, & Prophetæ quomodo continent totam perfectionem hominis. op. Brev. in proœm.
80. Legis scriptæ, & naturæ Sacramentorum vis expenditur. op. Brev. p. 1. c. 2.
81. Lex iustitiæ exigit universale iudicium. op. Brev. p. 7. c. 2.
82. Lex quomodo violatur. op. Cent. p. 1. sec. 9.
83. Lex respicit honestum, quod vi sua nos trahat ad observantiam. op. Cent. p. 1. sec. 9.
84. Lex Moysis quomodo fuerit causa majoris transgressionis. serm. 14. Hex.
85. Lex divina portanda in corde, in ore, & in manu. ser. de S. Luc. Evang.
86. Legis divinæ perfectio est dilectio. ser. de Apost. V. *Charitas*. V. *Dilectio*.
87. Esse sub lege stat multipliciter. l. 3. d. 1. dub. 3.
88. Legis naturæ Sacramentorum vis. l. 4. d. 1. p. 2. a. 1. q. 3.
89. Lex dicitur levis propter charitatem, quæ omnia facit levia. l. 4. d. 37. a. 1. q. 3. ad 2.
90. Lex se habet ad gratiam, ut virtus apprehensiva ad motivam, & instrumentum ad operativam: per illam habetur cognitio veritatis: per istam exercitatio virtutis. ser. 2. Hex.
91. Lex divinitatis perducit ad purgationem, illuminationem, & perfectionem. l. 4. d. 19. a. 3. q. 1.
92. Legis impletio est amor. V. *Dilectio*. n. 18.
- Leve.*
- Levium, & gravium motus. Vid. *Motus*. n. 48.
- Lia.*
1. Lia an verior uxor fuerit Iacob quàm Rachel. l. 4. d. 3. dub. 5. V. *Matrimonii varia*. n. 5.
2. De Lia descendit Christus, non de Rachel. V. *Christi varia*. n. 405. *Libanus*.
- Libanus interpretatur Candidatio. Pf. 71. & ser. 1. de uno Mart. significatque statum meriti. ser. 1. de una S. Virg. *Liber*.
1. Liber duas proprietates habet: alteram respectu sui, scilicet, scientiæ retentionem: alteram respectu nostri, scilicet, repræsentationem præteritorum, & obliorum. l. 4. d. 43. a. 2. q. 1.
2. Liber sententiarum totalis versatur circa nostræ reparationis mysterium: ad eum enim diriguntur ea, quæ tractantur in quatuor libris. l. 3. prol. & l. 3. d. 23. in Expos. text.
3. Liber sententiarum dividitur in quatuor partes, seu libros: & quænam sit quadruplex causa ipsorum. l. 1. proœm.
4. Liber primus sent. agit de Deo uno, & Trino: 2. de productione creaturarum: 3. de Christo Redemptore: 4. de Sacramentis. l. sent. proœm. & op. Princ. Comp. in lib. sent. & op. sent. sentent.
- Mythicè est cœlum: & girus quadruplex spherælis. op. Princ. Comp. ibid. Item isti quatuor libri assimilantur quatuor animalibus. op. sent. sentent.

5. Libri S. Scripturæ excellentia, ejus lectionis fructus. op. Princ. S. Script. & totus liber serm. Hex. V. *Scriptura Sacra*. & op. diæt. sal. tit. 6. c. 3. multos habet intellectus, & sensus. ser. 13. Hex. Veteris & novi testamenti divisio, & coherentia exponitur. op. Princ. S. Script. & op. Brev. procem. & op. Cent. p. 3. sec. 32.
6. Liber quadruplex mysticè proponitur scriptus, scilicet, ab æterno, estque Divinitas, scriptusque solum est ab intus: 2. in Paradiso, estque ratio hominis: 3. in deserto in libro legis: 4. in homine, scilicet, in Christo, ejusque actione. Pf. 68. V. *Mundus*. n. 48. V. *infra*. n. 15. Item liber vitæ, mortis, conscientiæ, legis, & Chr. expositus est omnibus. ser. 3. Dom. 2. Adv. Christus liber in quo semper debemus legere. Pf. 68. & ser. 3. Dom. 2. Adv.
7. Duo libri propositi sunt à Deo, scilicet Sacra Scriptura, & clericorum status: In primo debent legere Clerici: in secundo Laici, scilicet bonorum exempla. Pf. 103.
8. Liber triplex assignatur, scilicet creaturæ, seu mundi; conscientiæ, & S. Scripturæ. in Luc. c. 12. n. 59. & op. diæt. sal. tit. 6. c. 3. & ser. 12. Hex. & ser. 13. ibid. & op. Brev. p. 2. c. 11. & op. *Imm. ment.* c. 6. Conscientiæ liber quisnam. p. 7. cap. 1. & serm. 3. Dom. 2. Adv. V. *Conscientia*. n. 34.
9. Liber in quo leguntur magnalia Dei est mundus. in Sap. c. 13. & op. Brev. p. 2. c. 11. & p. 3. c. 3. Item homo. V. *Homo*. n. 40.
10. Liber vitæ quisnam sit, & mortis, & an sint indelebiles. in Luc. c. 10. n. 20. & ser. 12. & 13. Hex. & Pf. 68. & 1. 3. d. 31. dub. 2. & 1. 4. d. 43. a. 2. q. 1. & q. 2. & 3. & 1. 4. ibid. a. 3. q. 1. & 2. & op. Brev. p. 1. c. 8. & p. 7. c. 1. & op. *Expos. term. Theol.* & Pf. 68. & in Luc. c. 10. n. 21. & op. Cent. p. 2. sec. 5. & op. *Comp. Theol.* 1. 1. c. 30.
11. Liber Dei, & Angelorum quisnam sit. Pf. 68.
12. Librorum apertio qualis erit in die judicii. op. Cent. p. 2. sec. 25. & 1. 4. d. 43. per tot. & op. Brev. p. 7. c. 1. & op. diæt. sal. tit. 9. c. 1. & in Luc. cap. 10. n. 21. & ser. 3. Dom. 2. post Pent. V. *Christus Index*. num. 11.
13. Liber intus scriptus est ars Dei æterna: foris verò est mundus sensibilis. op. *declar. term. Theol.*
14. Librum Sacræ Scripturæ dedit Christus legendum suis discipulis post resurrectionem. op. diæt. sal. tit. 6. c. 3.
15. Christus est liber scriptus intus, & foris. Angelus solum intus: mundus foris. op. Brev. p. 2. c. 11. V. *Christi attributa*. n. 19. V. *Hominis dignitas*. n. 40. V. *Suprà*. n. 6.
16. Libri plicatio facta à Christo quid significet. in Luc. c. 4. n. 20.
17. Libri omnes S. Scripturæ ordinantur ad Christum. V. *Christi attributa*. n. 19.
18. Christus est subjectum librorum Theologiæ, & Evangelii. V. *Christi attributa*. n. 14.
19. Clerici sunt libri, in quibus Sæculares debent legere virtutes. Pf. 103. V. *Clericus*. n. 16.
20. Librorum impudicorum lectio est vitanda. ser. 2. de *Invent. S. Cruc.*
21. Librorum custodia qualiter habenda. op. *Spec. ad Novit.* p. 2. c. 4.
22. Liber Job erat tantæ auctoritatis apud Judæos, quod poneretur ab eis in Arca cum virga. ser. 14. *Hexæm.*
23. Libri Philosophorum à primitiva Ecclesia comburebantur: Nunc autem legendi sunt cum magna cautela. ser. 19. *Hex.*
24. Librorum veteris, ac novi testamenti divisio
25. Libri quatuor sententiarum quæ contineant. V. *Abcondita*. n. 3.
26. Librorum corrector quis sit. V. *Correctio*. n. 10. *Liberalitas*.
1. Liberalitas quid sit, estque pars justitiæ. op. *Cent.* p. 3. sec. 44. De liberalitate. op. *Bibl. paup.* c. 72.
2. Liberalitas in Deo importat duplicem modum emanandi, scilicet intrinsecum, quo producitur Spiritus sanctus; & extrinsecum, quo producuntur creaturæ. 1. 1. d. 10. a. 1. q. 1. ad 1.
3. Liberalitas B. Virginis qualis. op. *Spec. B. Virg.* cap. 13.
4. Liberalitas qualis servanda in usu gratuitorum donorum. ser. 2. *Hex.*
5. Habet duos actus dat enim danda, & retinet retinenda: unde est opposita avaritiæ, & prodigalitati. op. *Cent.* p. 1. sec. 22. *Liberatio*.
- Liberatio à peccatis qualiter fiat. in *Io.* col. 43. *Libertas: Liberum arbitrium*.
1. Libertas est facultas rationis, & voluntatis confurgens ex deliberatione præambula, & voluntate adjuncta: diciturque communiter liberum arbitrium. op. *Cent.* p. 3. sec. 24. & op. *declar. term. Theol.* Vid. *Voluntatis libertas*. Vid. *Anima. potentia*.
2. Liberum arbitrium est facultas rationis, & voluntatis, qua bonum eligitur gratia assistente, vel malum eadem desistente: quæ definitio est respectu actus, objecti, & finis. op. *usc. Cent.* p. 3. sec. 24. & 1. 2. d. 25. p. 1. dub. 2. & a. 1. q. 3. corp. Dicitur facultas pro potentia, & pro habilitate: item pro dominio sui actus. *lib.* 2. d. 25. p. 1. q. 3. corp. Variè item definitur. op. *Cent.* p. 3. sec. 24. & 1. 2. d. 25. p. 1. dub. 1. 2. & 3. & 1. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 2. in arg. & op. *Brev.* p. 2. cap. 9. & op. *Comp. Theol.* 1. 2. c. 56. & op. *declar. term. Theol.* & in *Io.* col. 43.
3. An voluntas, & potentia deliberativa sint diversæ potentiæ elucidatur. 1. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3.
4. Liberum arbitrium, ut est appetitus naturalis, immutabiliter inclinatur ad beatitudinem: ut est deliberativum, & operans secundum judicium rationis, vult hoc, vel illud, & contrarium pro libito. 1. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. corp. & ad 2.
5. Liberum arbitrium potius dicitur secundum Theologos, quàm liberum judicium secundum Philosophos. 1. 2. d. 25. p. 1. dub. 1.
6. Liberum arbitrium pro ut dicit ipsam potentiam substantialem, dicit facultatem liberam à coactione, sicque reperitur in Deo, & in creatura secundum analogiam: pro ut dicit habilitatem, sic est in sola creatura, quia potest obligari. 1. 2. d. 25. p. 1. dub. 3.
7. Libertas est solum in solis substantiis rationalibus: quæ solæ ab intrinseco dominantur super actus suos: ob id sunt liberæ à servitute, & coactione, & ratione libertatis, & ratione arbitrii. *lib.* 2. d. 25. p. 1. a. 1. quæst. 1. liberi arbitrii dominium in quo stet. 1. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 3. & 1. 2. d. 25. ibid.
8. Unde in brutis non potest esse libertas: licet enim reprimant se ab actibus suis, id provenit ex vi extrinseca, & licet provideant, id est ratione instinctus naturalis, non est ex actu deliberationis, & præcognitionis. 1. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 1.
9. Liberum arbitrium non dicit potentiam distinctam à ratione & voluntate secundum rem; sed

- sed secundum rationem tantum. lib. 2. d. 25. p. 1. q. 2. & 3. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 56.
- Unde est una facultas existens in duabus potentiis. l. 2. d. 25. ibid. q. 3. ad 6.
10. Liberum arbitrium principaliter nominat habitum, scilicet facultatem voluntatis, & rationis: minus principaliter nominat ipsas potentias: aliquando etiam ipsarum actus. l. 2. d. 25. p. 1. q. 4.
11. Liberum arbitrium quomodo nihil addit secundum essentiam rationi, & voluntati. lib. 2. d. 25. ibid. q. 5. & l. 4. d. 17. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. & Pf. 118. c. 11. v. 13.
12. Liberum arbitrium residet in utraque potentia, sed principaliter in voluntate. lib. 2. d. 25. ibid. q. 6. Unde ratio est ut consiliarius: voluntas ut Imperator. op. Comp. Theol. l. 2. c. 56. Unde secundum rem comprehendit vim rationalem, irascibilem, & concupiscibilem: sic recte dicuntur virtutes esse in his potentiis, quia sunt in libero arbitrio. l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 6. ad 2. & l. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1. ad 1.
13. Libertas sumi potest privative respectu cuius dicitur libertas à quo; & positive ad quod: Privative dividitur in libertatem à necessitate, à culpa, & à miseria: Positive est vel respectu actus volendi: vel actus volendi ad finem relati, qui dicitur usus: vel actus volendi quietari, qui dicitur actus fruitionis. l. 2. d. 25. p. 2. dub. 2. & lib. 2. d. 3. a. 1. q. 2. in arg. & l. 2. d. 44. a. 3. q. 1. corp. & l. 2. d. 3. p. 1. dub. 3. & d. 7. p. 1. a. 2. q. 2. & 3. & op. Comp. Theol. lib. 2. cap. 56. & l. 2. d. 19. a. 3. q. 2. ad 3.
14. Libertas arbitrii tria includit, scilicet, immunitatem à coactione: excellentiæ dignitatem super actum suum, & facultatem servandi rectitudinem: primæ duæ conditiones sunt æqualiter in omnibus creaturis rationalibus, & in Deo, licet respectu Dei analogicè: tertia autem inæqualiter est in creaturis. l. 2. d. 25. p. 2. dub. 1. 2. & 3. & a. 1. q. 1. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 1. & seq. An verò aliquando possit cogi. l. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 4. & lib. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 2. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 56.
15. Libertas alia est à se, estque solius Dei: alia facta, & accepta, estque hominum, & Angelorum. l. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
16. Libertas, ut dicit, deliberationem est solum contingentium; ut dicit libertatem, est etiam necessariorum necessitate, scilicet, immutabilitatis, ut est in Deo, in Angelis, & Beatis. l. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 2. & lib. 3. d. 12. a. 2. q. 2. ad arg.
17. Liberum arbitrium ut tale habet solum bonum pro objecto: sicque est commune Deo, & creaturæ: ut verò deficiens, potest etiam in malum: Imò numquam eligit hoc nisi sub ratione boni. l. 2. d. 25. ibid. q. 3.
18. Quomodo sit verum, quod liberum arbitrium possit in actus oppositos. l. 2. d. 25. p. 2. q. 3. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 1. 2. & 3.
19. Liberum arbitrium potest induci, & mutari: non verò proprie cogi. l. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 4. & 5. & l. 2. d. 7. ibid.
20. Deus numquā violentat liberū arbitrium; licet ipsum moveat immittendo affectionē ad aliquid, per quā movetur liberè ad omne quod Deus vult, sicut pila ad omnem motum. l. 2. d. 25. ibid. q. 5.
21. Liberi arbitrii usus tollitur propter corporis ineptitudinem: & quare prius tollitur usus rationis, quàm aliarum potentiarum. l. 2. d. 25. ibid. q. 6. corp. Item per obstinationem aliquan-
- liter. lib. 2. d. 7. p. 1. art. 2. q. 1. 2. & 3.
22. Quomodo stet libertas animæ cum motione gratiæ, & prædestinatione. lib. 2. d. 26. a. 1. q. 6. & l. 1. d. 40. a. 2. q. 1. corp. & l. 2. d. 28. per tot. & op. Brev. p. 1. c. 8. & in Io. col. 43. & in Ioan. c. 6. n. 44. & c. 3. n. 27.
23. Libertas stare potest cum necessitate immutabilitatis: non verò coactionis. lib. 1. d. 6. q. 1. corp. & l. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 2. & l. 3. d. 12. a. 2. q. 1. ad 5. & l. 4. d. 7. a. 3. q. 1. 2. & 3. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 56. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg. & q. 2.
24. In Deo est libertas cum immutabilitate, non tamen cum vertibilitate. l. 1. d. 6. a. 1. q. 1. corp. & l. 3. d. 12. a. 2. q. 1. & 2.
- Quænam libertas sit in Angelis, & Beatis. l. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 2. & l. 3. d. 12. a. 2. q. 2. ad arg. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 56.
25. Liberum arbitrium, licet non potest cogi, tamē infirmatū est debilitate, & pusillanimitate: unde indiget sustentante. lib. 4. d. 7. a. 3. q. 2. ad 2.
26. Libertas peccandi est defectus libertatis: unde magis est liber, qui non potest peccare: sic & qui potest se defendere à peccati servitute, ut est qui sustentatur suffragiis Ecclesiæ: & minus liber est excommunicatus. l. 4. d. 18. p. 2. dub. 1. & l. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 3. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 1. 2. & 3. & op. Cent. p. 1. sec. 17. peccare tamen non est sine libertate. l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 2. ad 2. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 56. & in Io. col. 43.
27. Libertas non computatur inter bona fortunæ: præponderat enim omnibus aliis. l. 4. d. 36. a. 1. q. 2. ad 2.
28. Diabolus per obstinationem quomodo amittit aliquantulum usum libertatis nō respectu actus sui, sed ordinationis in finē. l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 1. 2. & 3.
29. Liberum arbitrium quid possit absque gratia. l. 2. d. 28. per tot. & in Io. cap. 3. n. 27. & cap. 6. n. 44. & in Io. col. 43.
30. Liberum arbitrium inflexibile per naturam non potest dari à Deo ipsi creaturæ; & quare. l. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 1.
31. Liberum arbitrium quomodo dicitur potentissimum sub Deo. l. 2. d. 28. art. 1. q. 2. ad arg.
32. Liberum arbitrium quomodo suscipiat magis, & minus. V. *Supra*. n. 26.
33. Liberi arbitrii motus quomodo concurrat ad justificationem sui. l. 4. d. 17. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 2. d. 28. per tot.
34. Liberum arbitrium facit hominem excellere super omnes creaturas. op. Brev. p. 2. c. 4. & Pf. 114.
35. Liberum arbitrium est principium omnis meriti, & demeriti secundum electionem boni, & mali. op. Brev. p. 2. c. 9. & ob id omnis peccati. op. Brev. p. 3. c. 1.
36. Libertas perfecta est non posse peccare: unde in hac vita non potest esse talis. in Io. col. 43. V. *Homo ad Deum*. n. 146.
37. Libertas ligatur à charitate ad maiorem libertatem. V. *Charitatis effectus*. n. 59.
- Libido.*
1. Libido est improba voluptas, qua anima delectatur in creatura: estque radix omnium malorum, quia avertit animam à summo bono. op. Comp. Theol. l. 3. c. 15. Dicitur à libando; estque in omni peccato. l. 3. d. 38. dub. 2. & l. 2. d. 36. a. 1. q. 2. ad arg.
2. Libido dicitur tripliciter: primò improba voluptas: secundò delectatio immoderata: tertio corruptio vitiosa: 1. est in omni peccato maxime carnis: 2. in coitu: 3. in femine, & in virtute genera

generativa ; & ratione hujus tertiæ caro inficitur , per quod causatur peccatum originale. lib.2.d.31. a.2. q.3. & op. Brev. p.3. cap.6. Vid. *Luxuria*.

3. Libido duplex potest esse in peccato : vel secundum majorem voluptatem carnis : vel secundum majorem improbitatem voluntatis : hæc secunda aggravat culpam , non prima. lib.2. d.43. art.2. quæst.1. ad 4. & lib.3. d.38. dub.2.
4. Libido quæ est objectum principale Matrimonii cum exclusione finis ejus dirimit Matrimonium : absque exclusione , vitiat Matrimonium , non dirimit. l.4.d.30.a.1.q.3.
5. Omnis actus in quo regnat libidinis pruritus adeo quod absorberetur ratio, fitque homo totus caro, est deordinatus , & deordinans regnum animæ. l.4.d.31.a.2.p.1.corp.
6. Libidinis fluxus, seu seminis effusio, & pollutio quando est cum peccato : & quando est sine peccato ; & circa eam qua cautela vivendum. op. de purit. consc. c.10.
7. Libido item est improba voluntas vel principiandi , vel delectandi , vel possidendi. ser.21. Hexaem.

Libra.

Libra est perfecta mensura : libra unguenti quid sit. in Io. col.55.

Licitum.

Licitæ , & illicitæ scientiæ quænam sint. opusc. Princ. S. Script.

Ligamen.

1. Ligamen quale inter uxoratos. op. Cent. p.3. sec.55. V. *Matrimonii impedimenta*.
2. Ligamen multiplex obligans hominem , scilicet, præcepta naturæ, Dei, votorum, Decretorum, Patrum, consuetudinis , & conscientiæ. op. Comp. Theol. l.5.c.59.

Lignum : Ligneum.

1. Triplex lignum , seu arbor continebatur in Paradiso terrestri : primum pro alimento hominis : secundum pro probatione obedientiæ erat lignum scientiæ : tertium erat lignum vitæ, faciens ad perpetuitatem vitæ. lib.2. d.17. dub.4. & 5. & Psalm.1. Est materia fabri V. *Faber*. n.3.
2. Ligna scientiæ , & vitæ erant proxima loco, ut accenderent hominem ad amorem, & timorem. l.2.d.17. dub.4.
3. Lignum vitæ qua virtute conferebat ad immortalitatem. lib.2. d.19. dub.4. & lib.2. d.29. dub.4.
Ejus comestio an debuisset esse unica, vel multiplicata : utrumque probabile. l.2.d.29. dub.4. & l.4. d.26.a.1.q.1. ad arg.
4. Lignum vitæ conservat vitam Enoch , & Eliæ usque ad judicium, l.2. d.19. a.2. q.2. ad arg. & ser.1. de Invent. S. Cruc. V. *Eliæ*. n.3.
5. Lignum vitæ restaurasset humidum radicale deperditum per actionem caloris naturalis. l.2. d.19.a.2.q.2. ad arg. & l.4.d.26.a.1.q.1. ad arg. & l.2.d.29. dub.4.
Et hoc non ut causa principalis , sed dispositiva, ut est medicina respectu sanitatis. lib.2. d.29.dub.4.

6. Lignum vitæ post peccatum non reddidisset immortalem hominem, sed bene vigoraret naturam , ut diutius viveret. l.2.d.29.a.2. q.2. & serm.1. de Invent. S. Cruc.

7. Quarè Deus vetuit Adæ ne comederet de ligno scientiæ. l.2.d.17. dub.5.
8. Lignum vitæ mysticè est Christus Crucifixus in Ecclesia tamquam in Paradiso. lib.2. d.17. dub.4. & Pf.1. & op. Princ. S. Script. & serm.1. Hexaem & opusc. lignum vitæ. & ser.1. ser.3. Pasch. & serm.2. ser.2. Pent. Ejus fructus multiplex enarrantur secundum varia mysteria à Christo expressa in suo cursu. opusc. lignum vit. Vid. *Cristi attributa*. num.61. Vid. *Christi varia*. n.331. seq.
9. Item est Eucharistia. l.2.d.19. dub.4. V. *Eucharistiæ varia*. n.1.
10. Item est tota Trinitas in gloria cœlesti. Psalm.1.
11. De ligno vitæ comedere est se reficere ex consideratione mysteriorum Sacræ Scripturæ. ser.17. & 18. Hexaem.
12. De ligno vitæ à Seth plantato extra Paradisum facta fuit Crux Christi. ser.1. de Invent. S. Cruc.
13. Lignum vitæ est Crux Christi.
14. Lignum vitæ triplex, scilicet, in Paradiso terrestri materiale : in Ecclesia Christus, seu Crux, & in Cœlo tota Trinitas, seu gloria. Psalm.1. & ser.1. de Invent. S. Cruc.
15. Lignum dicitur peccatum veniale. Vid. *Opus*. num.37.

Lilium.

1. Lillii natura qualis. in Luc. cap.12. n.27. Est Ecclesia lilium inter spinas. V. *Ecclesia*. num.144.
2. In Lilio sunt sex folia candida , & sex grana aurea , per quæ figurantur circumstantiæ necessariæ ad pudicitiam , & modus diligendi Deum. op. diæt. fal. tit. 4. c.4.
3. Lilium est B. Virgo. V. *Mariæ epitheta*.

Limbus.

1. Limbus duas partes habet : unam superiorem, in qua erant SS. PP. ante Resurrectionem Christi : aliam inferiorem, in qua pueri sunt decedentes cum culpa originali. op. Cent. p.2. cap.4. & lib.3. d.22. a.1. quæst.4. & q.5. ad 1. & lib.4. d.45. a.1.q.1. corp. & op. Comp. Theol. l.4. cap.22.
2. Limbus dicitur etiam Infernus , scilicet, locus inferior. l.4.d.44.a.1.q.2. corp.
3. Ubi sit limbus per Scripturam sacram non exponitur. l.4.d.45. ibid.
4. Existentes in limbo consolabantur à supervenientibus tempore Christi. opusc. de don. Sap. cap.8.
5. Limbus quarè dicitur sinus Abrahæ. in Luc. cap.16. n.22.
6. Animæ, quæ erant in limbo ascenderunt in cœlum tertia die post Ascensionem Domini. l.3.d.2.a.1.q.6. fund.

Limitatio.

Limitatio in aliqua natura venit per additionem , & ob id importat compositionem cum materia. lib.1. dist. 19. part. 2. art.1. quæst.4. corp.

Limus. Vid. *Humus*. Vid. *Lutum*.

Linea.

1. Linea est species quantitatis continuæ, habens suam quantitatem : tamen respectu superficiæ est indivisibilis. l.4.d.16. p.2. a.3. q.1. ad 6. & l.1.d.37.p.1.a.3. q.2. corp.

2. Linea

2. Linea attingit totum punctum secundum substantiam : non verò secundum virtutem. lib.1. d.3.p.1.a.1.q.1. ad 3. V. *Punctus*.
  3. Linea in infinitum excedit punctum. l.3.d.29. q.2.ad 5. tamen in se est finita. lib.2. d.27. a.2. q.5.ad 3.
  4. Linea quomodo generatur à puncto. Vid. *Generatio*. n.15.
  5. Linea est ordinata collectio personarum consanguinitate junctarum ex eodem stipite descendunt varios gradus continens. lib.4. d.40.a.1.& op. Cent. p.3. sec.57.
- Lingua.*
1. Lingua Dei est Spiritus Sanctus. op. sum. de essentia, ser.3. Dom.2. Adv. Et Scriptura Sacra. ser.12. Hexæm.
  2. Lingua est organum organorum in exprimendo, sicut manus in operando : hinc per hæc duo confertur Sacramentum Ordinis. l.4. d.24. p.2. a.1.q.4.corp. Lingua erant septuaginta duæ : sed tres principales ; scilicet Hebraica, Græca, & Latina. in Luc. c.23. n.38.
  3. Lingua alia est vera corporalis : alia imaginativa, qualis erat in divite Epulone in Inferno existente. l.4.d.50.p.2.a.1.q.1. ad 1. Vid. *Dives*. num.4.
  4. Lingua animæ est feruor devotionis : Verbi divini lingua est favor dignationis : & quales fructus, & verba ex his habeantur. op. de 7. itin. ætern. itin.2. dist.4. V. *Os*. n.6.
  5. Lingua bona, & mala est signum cordis boni, & mali. in Luc. c.6. n.42. & Psalm.118. cap.3. v.10. & v.11. Cælestis, & terrena quænam sint. in Io. cap.3. n.31. & Ps.118. c.11. v.12.
  6. Lingua committuntur viginti duo peccata. Blasphemia : murmuratio : defensio peccati : perjurium ; mendacium : detractio : accusatio : multiloquium ; verbum otiosum : scurrilitas : indiscretio : convicium : contentio : bonorum derisio ; pravum consilium : zizaniæ seminatio : maledictio : adulatio : peccatum bilinguium : rumor, iactantia : & secreti revelatio. op. diæt. sal. t.3. cap.7. & op. Phar. l.3. cap.3. & sequent. & op. de perfect. vit. cap.4. & op. Comp. Theol. lib.3. cap.31. & op. purit. conficent. cap.15. & in Luc. cap.16. num. 23. & serm.3. in Sexag. & serm.1. Dom.5. post Pent. Vid. *Multiloquium*.
  7. Lingua officium quale. opusc. Phar. lib.4. cap.34. & op. de perfect. vit. cap.4. & serm.5. de upa S. Virg.
  8. Lingua peccatorum variæ comparationes. op. diæt. sal. tit.3. cap.7.
  9. Lingua frænnum initium est Religionis. opusc. spec. ad Nov. p.2. cap.2. necessarium ad recipiendum Spiritum Sanctum. ser.3. ser.3. Pent. V. *Silentium*. Qualiter frænanda, & custodienda. opusc. de prof. relig. l.2. cap.10. & op. de Instit. Nov. p.1. cap.17. seq. ad 25.
  10. Lingua peccata quomodo confitenda. op. de purit. confc. cap.15.
  11. Lingua ut frænanda. op. Phar. lib.3. c.3. & seq. & op. de perfec. vit. c.4.
  12. Lingua peccata qualiter puniantur in Inferno. in Luc. cap.16. n.23.
  13. Lingua est inquietum malum, plena mortifero veneno. ser.1. in Pent. & in Sap. c.14.
  14. Lingua bonorum est lingua Canum : malorum verò est serpentium. ser.3. Dom.2. post oct. Epiph. & ser.11. Pent.
  15. Lingua mala est instrumentum Diaboli, & quantum Deus eam oderit. & serm.2. & 3. in Sexag. à Deo maledicta. serm.1. in oct. Pasch. benè loquens est à Spiritu Sancto dictante : malè verò à Diabolo. serm.11. Pent.
  16. Lingua Dei, & Diaboli quænam sint. serm.1. Dom.11. Pent. & ser.2. de S. Laur.
  17. Lingua disposita super Apostolos quid significant. ser.5. in Pent.
  18. Lingua offendens proximum quale peccatum committit. ser.4. Dom.21. post Pent.
  19. Lingua mala, & immunda quàm pernitiosa. serm.4. de Apost.
  20. Lingua quomodo impeditur à loquendo corporaliter, & spiritualiter. serm.2. Dom.11. post Pent.
  21. Lingua maledica, malefica, & blasphema quænam. Psalm.118. cap.3. v.10.
  22. Lingua discretus usus exigit tardiloquium, dulceloquium, breviloquium, & rectiloquium. Ps.118. c.3. v.10.
  23. Lingua charitatis qualis. in Psalm.118. c.11. v.12. V. *Charitatis effectus*. n.60.
  24. Linguis noxis loqui quid sit. Vid. *Christianus*. n.14.
  25. Lingua Eucharis. V. *Eucharis*. n.1.
- Linteus.*
- Linteus significat penitentiam. serm.2. Dom.2. post Epiph.
- Liquefactio.*
- Liquefactio animæ qualiter fiat. opusc. de proc. relig. proc.7. cap.15. & opusc. de prof. relig. lib.2. c.
- Lis.*
- Lis qualiter fugienda. op. Bibl. paup. cap.5.
- Litania.*
- In Litanis quare dicitur Christe audi nos, & non ora pro nobis. lib.4. d.45. art.3. quæst.1. ad arg.
- Litostrotos.*
- Litostrotos interpretatur Judicium. in Ioan. cap.19. n.14.
- Littera.*
1. Littera Hebræorum à Moysè inventa primò fuerunt : deinde post reparationem templi ab Esdra faciliores proposita ad pronuntiandum. Ps.118. n.1.
  2. Littera à Moysè inventa procedebant à dextera in sinistram : sed littera Esdræ à sinistra ad dexteram : sicut latinæ, & quare. Psalm. ibid.
  3. Littera Hebraica quare sunt antepositæ in aliquibus libris Sacra. Scripturæ. In Thren. prolog.
  4. Litterarum falsificatio qualiter fiat, & quale peccatum. op. spec. an. c.2. & 4.
  5. Littera Dei, & Diaboli quænam sint. serm.8. Pent. V. *Dei varia*. n.180.
  6. Litterarum Dei, & Diaboli sigillum quale sit. ser.8. Pent.
  7. Littera venientes ad nos de patria cælesti sunt verba S. Scripturæ. ser.3. Dom.2. Adv.
  8. Litterati multoties minùs cognoscunt veritatem, quàm simplices, & quare. op. de prof. relig. l.2. c.73. Litterati sunt Justi, & Angeli ; & quomodo. op. de Eccles. Hier. l.1. c.1.

9. Litteratura triplex : prima Philosophorum : secunda Iudæorum : tertia Christianorum. Ps. 70.
10. Christi Litteratura quænam. V. *Christi varia*. num. 30.

Lixivium.

1. Lixivium fit cum cinere, & aqua : mysticè cum memoria mortis, & aqua lachrymarum ad abluendas sordes peccatorum. op. diæt. sal. tit. 2. c. 4. & tom. 7. c. 5. & ser. 2. in die Cin. V. *Cinis*. n. 5. V. *Abluere*. V. *Lavare*. V. *Peccati remissio*. n. 51. seq. V. *Pœnitentia varia*. n. 8.

Locale : Locare. V. *Locus*.

Locus.

Loculos quare habebat Christus. opusc. de paupert. Chr.

Locus : Locale.

1. Locus est quantitas continua divisibilis. l. 1. d. 37. p. 2. a. 1. q. 1. in arg.
2. Loci proprietates sunt continere, mensurare, conservare, & terminare. l. 1. d. 37. ibid. q. 1. & 2. & l. 2. d. 2. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3. & ibid. p. 2. a. 2. q. 1. & op. de trib. ternar. pec. cap. 7. & l. 1. d. 15. p. 2. dub. 5.
Immobilitas loci desumitur ex partibus fixis universi. l. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 2. corp.
Quænam competunt Deo. V. *Dei essentia*. n. 49. sequent.
3. Loci prima passio est mensurare, seu dimensio. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 1. Unde non potest esse punctus. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 3. corp.
4. Esse in loco est quatuor modis : scilicet circumscriptivè : definitivè : Sacramentaliter : & immensivè : primum est corporum : 2. spirituum : 3. Corporis Christi in Sacramento : 4. Dei. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 2. & l. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 4. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 17. V. *Angelorum locus*. n. 2. & seq. Esse in loco per operationem quid sit. Vid. *Angelorum locus*. num. 5. Vid. *Conterminativè*
5. Quid sit esse in loco commensurativè, & circumscriptivè. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 2. & l. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 3. in arg. & q. 4.
Locus duplex datur, scilicet spiritualis, & corporalis. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 1.
6. Esse in loco, præcisè dicit tantum indistantiam, & præsentialitatem, esse locatum, esse ambitum, & contentum : esse locale idoneitatem, & indigentiam loci. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 2. & ibid. p. 2. a. 1. q. 3. corp. & l. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 4. ad 3. & q. 3. & 4. per tot. V. *Christi humanitas*. n. 50. V. *Operatio*. n. 14.
7. Locus, & locatum se habent ut excedens, & excessum in ratione perfectibilis. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 2. & l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 1. ad 3. & q. 4. in arg. V. *Maxima*. n. 83.
Ubi loci ad locatum, & è contra quænam comparationes possunt fieri. ibid.
8. Locus quomodò se habet ad spiritualia. lib. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 2. V. *Angeli locus*. V. *Anima locus*.
9. Locatum unitur loco secundum præsentiam, quæ est quædam species actionis. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg.
10. Locus sine locato est indigens, & imperfectus. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
11. De motu ad locum, & in loco. l. 1. d. 37. p. 2. dub. 2. & a. 1. q. 2. & a. 2. per tot. & op. de trib. ternar. c. 7.
Est entis perfecti. l. 1. d. 37. ibid. & l. 2. d. 12. a. 2. q. 3. ad arg.

12. Esse locale quid sit, & an conveniat Deo : sicut esse locatum. l. 1. d. 37. p. 2. a. 1. q. 1.

13. Locus à Deo non est separabilis, quia est ubique. l. 1. d. 37. ibid. q. 2.

14. Locus vacuus an possit dari, & in eo fieri motus. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 3. ad arg.

15. Esse in loco convenit omnibus rebus creatis tam spiritualibus, quàm corporalibus. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 1. & lib. 1. d. 37. p. 2. a. 2. per tot. Non Deo. V. *Dei perfectiones*. n. 49. V. *Angeli locus*. Vid. *Anima locus*. Vid. *Corporis varia*. num. 10. sequent.

Esse localiter vel dicit præsentiam tantum : vel etiam commensurationem. lib. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 4. ad 3.

16. Unde locus continuus est unus continens omnia creata. l. 2. d. 2. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.

17. Locus conservans influit in locatum, & quomodò. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 1. ad arg.

18. Esse in pluribus locis naturaliter non potest convenire creaturis. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 2.

19. Christi Corpus quomodò est in pluribus locis. l. 2. d. 2. ibid. ad arg. & l. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 3. V. *Christi humanitas*. n. 23. seq.

20. An Angelus possit esse in pluribus locis simul, & semel : vel in puncto. l. 2. d. 2. ibid. q. 2. & 3. V. *Angeli locus*.

21. Locus quomodò sit mobilis. l. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 2. corp.

22. Locus superior competit statui gloriæ : inferior culpæ. lib. 3. d. 22. a. 1. q. 4. ad 2. & quæst. 6. ad 3.

23. Locus quia est conservans rem locatam : ob id motus ad ipsum in principio est debilis : in fine fortis. op. de trib. ternar. c. 7.

24. Locus proprius sanctorum est Deus : idèò existentes in Mundo sunt extra locum suum. op. de trib. ternar. c. 7.

25. Locus bonorum, & malorum est quintuplex, scilicet, Cælum ; Infernus : Paradisus terrestis : Purgatorium, & Mundus. Psalm. 118. num. 89.

26. Locus triplex apud Religiosos erat honorabilis, scilicet, Altare, mensa, & ubi lavabant pedes fratrum. in Io. col. 60.

27. Loca inaquosa quænam sint. in Luc. cap. 11. num. 23.

28. Locus purgatorius ubi sit. opusc. Cent. p. 2. sec. 4.

Infernalis, & Limbus. op. Cent. ibid.

29. Locus aprus orationi quænam sit. op. myst. Theol. c. 3. p. 3.

30. Localis separatio quid exigit. lib. 1. d. 10. a. 2. q. 2. ad 1.

31. Locus non facit hominem sanctum, sed opera. Psalm. 150.

32. Loci unitas non desumitur ab unitate rei locatæ, non rei locantis. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 3. ad 5. & q. 4. fund. 3.

33. Deus dicitur locus Angeli, & animæ quomodò. Vid. *Angeli locus*. n. 11.

Locus à minori in argumentatione qualis. l. 1. d. 46. dub. 4.

Locus ab auctoritate infirmus est, & inartificialis in scientiis humanis : non verò in rebus fidei. op. princ. S. Script.

Locusta.

Locustæ quibus vescebatur Joannes Baptista quænam animalia fuerint. opusc. Apol. paup. resp. 2. art. 2.

Logica.

1. Logica est scientia rationalis, vtiturque sermone rationali. serm. 1. & 4. & 5. Hex. & op. Princ. S. Script. & op. de reduc. art. V. *Dialectica*. Illuminat ad cognoscendas rationes intelligendi. op. de reduc. art. Regulæ pro logica. V. *Exceptiva*. V. *Exclusio*.
2. Logica ordinatur tota ad argumentationem, vtiturque oratione ad trahendum assensum rationis ad veritatem amplectendam. ser. 1. & 4. Hex.
3. Logicus considerat nomen, vt est expressivum conceptus: ob id definit nomen, verbum, & orationem per vocem tamquam per genus. l. 1. d. 4. 1. a. 2. q. 2. corp. Item Intentiones rerum. l. 2. d. 3. a. 1. q. 2. in arg.
4. Logicæ compendium breve traditur. ser. 1. & 4. Hex.
5. Logicæ fundamenta sunt decem prædicamenta. op. de dec. præc. ser. 1. V. *Decalogus*. n. 2.
6. Logica Christi, & Logica Diaboli quænam sit. ser. 1. Hex. & ser. de animabus. & in Io. col. 7. 1. in finē. V. *Christi varia*. num. 3. V. *Peccati varia*. n. 219.
7. Logica habet loca propria ad persuadendam veritatem; sicut Rhetorica ad affectionem excitandam. in thren. prol.
8. Logica, sicut Grammatica est potius modus sciendi, quàm scientia. op. Princ. S. Script.
9. Logica Philosophica docet concludere homines, non Diabolum: benè autem id docet Theologia. op. Comp. Theol. præfat.
10. Logica apparentia. V. *Sophista*. V. *Apparentia*.
11. Logicæ fallaciæ. V. *Fallacia*. n. 7. seq.
12. Logicæ distributio. V. *Distributio*. V. *Maxima*. num. 85.
13. Dici de omni. V. *Maxima*. n. 85.
14. Quænam differentia logici, & grammatici in consideratione nominum. V. *Nomen*. n. 51.

Longanimitas.

1. Longanimitas est fructus Spiritus Sancti, quid sit, eius laudes. op. diæt. sal. tit. 8. c. 2. & op. Bibl. paup. c. 37. quid sit. l. 3. d. 26. a. 1. q. 3. ad arg. & op. de prof. relig. l. 2. c. 3.
2. Longanimitas qualiter à spe differat. l. 3. d. 26. a. 1. q. 3. ad arg.

Longitudo.

1. Longitudo corporis in ordine ad motum facit sursum, & deorsum: latitudo dextrum, & sinistrum: profunditas ante, & retrò. l. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 2.
2. Longitudo dierum quid. V. *Dies*. n. 39.
3. Longus homo rarò sapiens. V. *Hominis varia*. num. 62.

Loquacitas.

- Loquacitas reprehenditur. op. medit. vit. Chr. c. 8. & c. 67. & op. Bibl. paup. c. 93. V. *Lingua*.

Loqui. Locutio.

1. Locutio alia mentalis; alia sensibilis. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 4. V. *Verbum*. n. 2. seq. V. *Cogitatio*. n. 1. seq. V. *Dicere*. Locutio sensibilis est expressio per vocem sensibilem verbi interni. l. 1. d. 9. dub. 7. Tria requirit: primum instrumentorum aptitudinem: secundum virtutem motivam: tertium directivam: quæ completè sunt in homine: incompletè in aliquibus animalibus. l. 2. d. 21. dub. 1. Vnde signum est rationalis creaturæ. ser. 4. Dom. 15. post Pent.
2. Locutionis necessitas in nobis, & in Angelis vnde proveniat; quod non contingit in Deo.

- l. 1. d. 9. dub. 7. quantum ad significationem requirit cognitionem: quoad vocem verò, solùm imaginativam. lib. 2. distinct. 21. dub. 1.
3. Loqui est dupliciter, vel ad se per mentem concipiendo, estque verbum formare: vel ad alterum exprimendo per verbum prolatum. l. 1. d. 27. p. 2. q. 1. corp. & l. 2. d. 10. a. 3. q. 1. corp. In animalibus vnde proveniat. V. *Animal*. n. 50. V. *Dicere*. n. 1. seq.
4. Loqui ad alterum in Deo quid dicit. l. 2. dist. 10. a. 3. q. 1. corp.
5. Loqui Angelicum quid sit. l. 2. d. 10. ibid. V. *Angeliloquutio*. n. 1. & seq. Animæ separatae quid sit. Vid. *Anima separata*. num. 32.
6. Loqui est actus virtutis interpretativæ. lib. 2. d. 10. a. 3. q. 1. in arg. Quomodo differat à cogitatione. Vid. *Cogitatio*. num. 2.
7. Loqui Deo quid sit. l. 1. d. 10. ibid. V. *Angeli loquutio*. n. 13.
8. Qualiter differant locutio hominum, & aliorum animalium. l. 2. d. 21. dub. 1. vbi de loquutione Asinæ Baalam, & serpentis in Paradiso.
9. Loqui benè quid requirit. Ps. 118. n. 13. & 14. & in Luc. c. 24. n. 14. V. *Beneloqui*. De Deo quàm utile. ser. 2. de S. Laur. & ser. 1. de S. Barthol.
10. Loqui benè, & malè operari est habere vocem Iacob, & manus Esau. Ps. 118. n. 34. Id est se condemnare. in Luc. c. 19. n. 22.
11. Locutio inconsiderata qualiter vitanda: in multiloquio enim non deest peccatum. in Ecclen. c. 5. n. 1. & Ps. 118. c. 3. v. 10.
12. Loquitur nobis Deus multipliciter. Ps. 61. & Ps. 1. & op. de 7. itin. æt. itin. 2. d. 3. V. *Dei casualitas ad gratiam*. n. 48. seq.
13. Loqui coram multis, & magnis quàm arduum. in Luc. c. 12. n. 11.
14. Loquela data est homini ad laudandum Deum, ad ædificandum proximum, & accusandum se ipsum: prima auferitur per spiritum luxuriæ: secunda avaritiæ: 3. superbiæ. in Luc. c. 11. n. 14.
15. Loqui benè, & malè quod signum: loquela enim indicat qualitates hominum. serm. 1. de S. Greg. & ser. de S. Elisab. & ser. 1. de Evang. & ser. 2. ibid. & ser. 1. de vno S. Doct. & ser. 1. de S. Barthol. & ser. 2. de S. Laur.
16. Loqui invenitur datum bruto, mortuo, cornu, & tonitruo, quidque significat. serm. 3. Dom. 15. post Pent.
17. Loqui sophisticè est ad decipiendum: ænigmaticè ad occultationem veritatis. in Io. cap. 2. num. 21.
18. Locutiones improprie non sunt ad consequentiam trahendæ, sed exponendæ. l. 3. d. 11. dub. 4.
19. Locutiones, seu propositiones de Deo, & de Christo, eiusque Incarnatione qualiter regulandæ. l. 3. d. 5. a. 1. q. 5. & a. 2. q. 4 & q. 5. & l. 3. d. 7. a. 1. q. 3. & a. 2. per tot. & l. 3. d. 8. art. 1. per tot. & l. 3. d. 10. a. 1. q. 3. & d. 11. dub. 3. & a. 2. per tot. & l. 3. d. 32. a. 1. q. 1. corp. V. *Idiomatum communicatio*. V. *Dei loquutio*.
20. Locutio tropica qualis. l. 3. d. 11. dub. 4.
21. Locutionis præsumptuosæ signa in Religiosis qualia. op. Spec. discipl. p. 1. c. 5.
22. Loquacitas qualis abominatio. V. *Abominatio*. num. 1.
23. Loqui corde, & corde quid. V. *Dicere*. n. 1.

Loth.

1. Loth interpretatur declinans : significatque declinantes de congregatione malorum. in Luc. cap. 17. n. 28. significat & electos. ser. 5. Dom. 1. Adu.
Quæ beneficia à Deo receperit in liberatione à Sodoma. in Sap. c. 10. n. 1. & seq.
2. Loth vxor quare punita fuerit. in Luc. cap. 17. num. 32.
3. Loth filia peccaverunt mortaliter : licet aliquam excusationem haberent. l. 4. d. 33. dub. 2.
4. Loth an subversus fuisset cum Gomorrhæis. l. 1. d. 43. dub. 2.
5. Loth an omnino excusari possit à culpa incestus. l. 2. d. 2. a. 2. q. 3. ad arg. & l. 4. d. 33. dub. 2.

Lotio.

Lotio quid sit. l. 4. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. corp. V. *Absolutio*. V. *Lavatio*. V. *Baptismus*.

Lucas.

1. Lucæ Evangelij materia, & causæ exponuntur. in Luc. proem.
2. Lucas Evangelista quare prologo vtatur in suo Evangelio. in Luc. Prol.
3. Lucas Evangelista fuit vnus de duobus euntibus in Emaus. in Luc. c. 24. n. 16.
4. Lucæ Evang. laudes, & virtutes. ser. de S. Luc. Lucere. V. *Lux*.

Lucerna.

1. Lucerna est vehiculum luminis: sic oculus corporalis, & intentio dicuntur lucernæ. in Luc. c. 11. n. 31. & 33.
Est lux in testa in Luc. c. 15. num. 8. & Pf. 118. num. 105.
2. Lucerna multiplex portanda. in Luc. c. 12. n. 35. & Pf. 51.
3. Lucerna qualiter accendatur, extingatur, & conservetur. Pf. 17.
4. Lucerna accensa ad inveniendam drachmam quid sit. in Luc. c. 15. n. 8.
5. Lucerna viam ostendit, & custodit à fovea, & à scandalis; sic Verbum Dei. Pf. 118. n. 105.
6. Lucerna in qua est lychnus, & oleum à lychno imbibitum quid. ser. de Invent. S. Cruc.
7. Lucerna animæ est opus bonum. V. *Opus*. n. 66.

Lucia.

1. Lucie Virginis, & Martyris laudes. ser. 1. & 2. de S. Lucia.
2. Lucia vocata erat Samaritana. op. de medit. vit. Chr. c. 31.

Lucifer.

1. Lucifer de quo ordine fuerit: eius proprietates & excellentiæ, peccatum. l. 2. d. 6. a. 1. per tot. & l. 2. d. 5. a. 1. per tot. & l. 2. d. 2. p. 2. dub. 2. & l. 4. d. 25. a. 1. q. 4. ad arg. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 21. seq. & op. Brev. p. 2. c. 7. & op. Cent. p. 3. sec. 14.
2. Lucifer ad quod cælum ascendere voluit. l. 2. d. 2. p. 2. dub. 2. & ser. 1. in Nat.

Luciferiani.

Luciferiani qui sint. ser. 2. 2. Hex.

Lucrum.

Lucrum in arca, damnum in conscientia quam malum. in Luc. c. 9. n. 25.

Lueta.

1. Lueta multiplex in Scriptura proponitur. Pf. 77.
2. Lueta hominis cum Christo in oratione. Vid. *Christi varia*. n. 268.

Luctus.

1. Luctus vestimenta in oratione qualiter sumenda. ser. 1. in Rogat.

2. Luctus qualis, beatitudo. op. Comp. Theol. l. 5. cap. 5.

Ludus.

1. Ludi, & spectacula quandonam licita. lib. 4. d. 16. p. 1. dub. 13.
2. Lusor quando tenetur restituere. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 1. ad arg. & op. Spec. an. c. 2.
3. Ludus alearum an sit peccaminosus. op. Spec. an. c. 2.
4. Ludus choreæ. V. *Chorea*. n. 1.
5. Ludus luctantium. V. *Palestra*. n. 1.
6. Ludus Religioforum. V. *Palestra*. n. 2.

Lumbricus.

Lumbrici, & pediculi licet nascantur ex carne hominis, tamen non possunt dici filij hominis, quia non habent similitudinem cum homine. l. 4. d. 4. dub. 2.

Lumbus.

1. Lumbi quid significant in Sacra Scriptura. ser. 4. Dom. 16. post Pent.
2. Lumbi qualiter præcingendi. in Luc. cap. 12. num. 34.

Lumen.

1. Lumen est virtus activa egrediens à corpore luminoso, eique substantialis cum ipso lumine productiva effectuum: lumen verò propriè accidentalis est qualitas per medium se diffundens secundum circumferentiam: radius verò secundum diametralem distantiam: splendor verò repercussionem ad corpus transparentes tersum, & limitatum. l. 1. d. 9. dub. 10.
Quomodo generetur. lib. 1. d. 9. a. 1. q. 1. corp. & l. 2. d. 13. a. 3. V. *Infr.* n. 3.
Idem est generati, & generatum esse. l. 1. dist. 9. q. vlt.
2. Lumen, & luminosum, vel luminare differunt, quod luminosum est corpus, ex quo exit lumen. l. 1. d. 10. dub. 10.
Vnde luminare importat lumen, vehiculum lucis, & vasculum lucis. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 3.
3. Lumen an sit corpus, subsistentia, vel accidens. l. 2. d. 13. a. 3. per tot. & l. 3. d. 10. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
Eiusque qualitates quales. l. 2. ibid. d. 13. & lib. 3. ibid.
4. Lumen quomodo sit vis connaturalis, & substantialis corpori luminoso, per quod agit in hæc inferiora. l. 2. d. 13. a. 3. q. 3. corp.
5. Lumen in aere diffunditur vel per aeris clarificationem, in quo est status: vel per luminum aggregationem, in quo non est status, & quare. l. 1. d. 17. p. 2. q. 4. ad 2. & l. 1. d. 19. p. 1. q. 4. ad 2.
6. Lumina in aere se ipsis distinguuntur. l. 1. d. 19. ibid. vel distinctio est à parte originum. l. 1. d. 17. p. 2. q. 2. ad 4.
7. Lumen qualiter influat in hæc inferiora. lib. 2. d. 2. p. 2. a. 1. q. 2. ad arg. & op. Brev. p. 2. c. 4. an producat substantiam. l. 2. d. 13. a. 3. q. 1. ad 6. *Vbi de eius virtute*.
8. Lumen qualiter se diffundat. l. 2. d. 2. p. 2. art. 1. q. 1. & 2. & l. 2. d. 13. q. 1. & a. 3. q. 1. ad 2.
9. Lumen corporale, & spirituale quomodo differunt. l. 2. d. 10. a. 2. q. 2. ad 3.
10. Lumen minus quandonam absorbetur à maiori. l. 3. d. 14. a. 3. q. 1. ad 4. & l. 3. dist. 23. a. 2. q. 4. ad 2.
11. Lumen est formale obiectum visus. l. 3. d. 24. a. 1. q. 2. corp. & quid inservit color. l. 2. d. 27. a. 1. q. 2. corp.
12. Lumen quare in instanti educitur. lib. 4. d. 16. p. 1. a. 3.

- p. 1. a. 3. q. 1. ad 4. & l. 1. distinct. 37. part. 2. q. vlt. ad. 1.
13. Lumen, & diaphanum quomodo concurrant ad abstractionem speciei. l. 2. d. 24. p. 1. art. 2. q. 4. ad arg.
  14. Luminis influentiæ comparatio ad gratiam. l. 2. d. 26. q. 2. in corp.
  15. Lumen assimilatur corpus ipsum; suscipiens ipsi fonti luminis quantum ad proprietatem. lib. 2. d. 26. a. 1. q. 2. corp.
  16. Lumen quadruplex descendit in hominis intellectum à Deo, scilicet exterius respectu formæ artificialis, & artium mechanicarum: 2. inferius respectu formæ naturalis, & cognitionis sensuum: 3. interius respectu veritatis vocum, rerum, & morum, scilicet Grammaticæ: Rethoricæ: Logicæ: Philosophiæ naturalis, & moralis: 4. superius respectu S. Scripturæ, & Theologiæ. op. de reduc. art. & ser. 4. & 5. Hex.
  17. Lumen omnium artium, & scientiarum qualiter reducitur ad Theologiam. op. de reduc. art.
  18. In omnibus creaturis impressum est lumen inducens hominem ad cognitionem Dei Creatoris. ser. 1. 2. Hex. & l. 2. d. 39. a. 1. q. 2. corp.
  19. Lumen speculationis, & discursus rationalis procedit à lumine superiori. op. de 7. it. æt. itin. 3. d. 3.
  20. Lumen, & cognitio terminorum, propositionum, & conclusionum scientifica qualiter habeatur. op. itin. ment. c. 3.
  21. Lumen aliud est naturaliter inditum: aliud per industriam acquisitum: aliud infusum. Pl. l. 1. 8. c. 7. v. 9. & l. 2. d. 39. a. 1. q. 2. corp.
  22. Lumen, & color illuminatus non sunt vnum per essentiam, sed vnum per ordinem ut perfectivam, & perfectibile. l. 2. d. 27. a. 1. q. 2. corp.
  23. Lumen corporale diffunditur per medium deferens, & per idem medium potest iterum generari. l. 1. d. 14. a. 2. q. 2. ad 2.
Non est tamen corpus, nec defluxus corporis; nec rarefit, nec condensatur. l. 4. d. 10. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
  24. Lumen arctatur, & configuratur secundum spatium. l. 4. d. 10. ibid.
  25. Lumen quale influatur ab Angelis in inferiora; scilicet in alios Angelos, in animas & in Ecclesiam. V. *Angeli lumen*. n. 5. seq. per tot.
  26. Lumen gloriæ quid sit: quid operetur: quàm sit necessarium. l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2. & l. 2. dist. 23. a. 2. q. 3. & l. 3. d. 14. per tot. & l. 3. d. 27. a. 2. q. 5. ad 2.
  27. Lumen spirituale aufert Deus peccatoribus. V. *Christi varia*. n. 152.
  28. Lumen inditum naturaliter in intellectu hominis quale. l. 2. d. 39. a. 1. q. 2. corp. & l. 4. d. 6. p. 1. q. 1. corp. & op. itin. men. c. 3. V. *Lux mentium*. V. *Conscientia*. n. 1. & seq. per tot. V. *Synderesis*. n. 1. & seq.
  29. Quale lumen sit gratia. V. *Gratia*. n. 4. & 15.
Luminare.
  1. Luminare de se dicit lumen, vehiculum lucis, & vasculum lucis: vnde habet in se duplicem naturam, scilicet corporis, & lucis. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 3.
  2. Luminare maius est Sol, qui à Deo immediate recipit multum lumen: minus est Luna, quæ recipit parum de luce: vnde de se non lucet. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 3. & l. 3. d. 14. dub. 3. & ser. 20. Hex. V. *Sol*. V. *Luna*. n. 2. V. *Stella*.
  3. Luminare minus quare de nocte multum lucet, & non de die. l. 2. d. 14. ibid.
  4. Luminaria quomodo facta sunt in signa ad signandum, & distinguendum. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4. Quomodo sunt signa rerum naturalium, & supernaturalium. in Luc. c. 21. n. 25. & l. 2. d. 14. p. 2. a. 2. q. 3. ad 4.
  5. Luminarium distinctio est dierum, annorum, & temporum per motum in zodiaco. l. 2. d. 14. ibid.
  6. Quare Iudæi sumebant solemnitates ad motus Lunæ: Ecclesia verò ad motum Solis, exceptis festis Paschæ, & Pentecostes: id enim facit non solum in commemorationem præteritorum, sed & in præfigurationem futurorum. l. 2. d. 14. ibid.
  7. Luminarium motus est duplex: vnus, est ad motum primi mobilis super polos principales ab Oriente in Occidentem, & hoc semel in die naturali: alter est in obliquo circulo, id est in zodiaco, in quo duodecim signa describuntur, in quibus moventur Planetæ. l. 2. d. 14. ibid.
  8. Luminarium concursus in alia corpora qualis sit. l. 2. d. 14. ibid. a. 2. per tot.
  9. Luminaria sunt in diversis orbibus: diversis inquam tantum ratione diversorum motuum. l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
  10. Luminaria moventur in proprijs orbibus ad motum orbium non proprijs orbibus. l. 2. d. 14. ibid. q. 2. ad 4.
  11. Luminarium, & orbium est idem centrum. l. 2. d. 14. ibid. q. 2. corp.
  12. Luminarium retrogradationes qualiter fiant. l. 2. d. 14. ibid. q. 2. ad arg.
  13. Luminarium differentia specifica qualis. l. 2. d. 14. ibid. q. 2. corp.
  14. Luminaria, & stellæ habent diversas virtutes. l. 2. d. 14. p. 2. a. 2. per tot. sicut & diversas impressiones. ibid.
  15. Luminarium Eclypsis quomodo succedat. op. Comp. Theol. l. 2. c. 5. & ser. 22. Hex. & in Luc. cap. 24. n. 44. V. *Eclypsis*. V. *Luna*. n. 6.
  16. Luminarium obscuratio in die iudicij expenditur. in Luc. c. 21. n. 25. & l. 4. d. 48. dub. 1. & seq.
Luna.
  1. Luna est corpus lucidum, cuius natura, proprietates, effectusque explicantur. op. Comp. Theol. l. 2. c. 7. & l. 2. d. 14. p. 2. dub. 3. & 4. & per tot. dist. & ser. 20. Hex. & op. Brev. p. 2. c. 4. V. *Luminare*. facta fuit à Deo in Occidente. l. 2. d. 13. a. 1. q. 2. ad arg.
  2. Luna quare dicitur luminare minus. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4. & l. 3. d. 14. dub. 3.
Quare dicitur facta in signum. l. 2. d. 14. ibid. & ser. 20. Hex. & op. Brev. p. 2. c. 4.
  3. Luna non habet naturam diaphani, nec opaci perfectæ, sed medio modo. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 3.
  4. Luna dicitur facta in firmamento Cæli non proprie, sed lato modo. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4.
  5. Luna non recipit à Sole calorem, licet recipiat splendorem: quicquid enim recipitur per modum recipientis recipitur: cum non sit apta recipere nisi lumen. l. 2. d. 14. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg. & ser. 22. Hex.
  6. Lunæ eclypsis qualiter succedat. l. 1. d. 45. dub. 7. & ser. 22. Hex. & op. Comp. Theol. l. 2. cap. 5. & ser. 3. de Apost. V. *Luminare*. n. 15.
  7. Luna quare humidis dominatur, humectatque & infrigidat; non autem calefaciat, cum lumen à Sole recipiat. l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 2. Si non temperaretur à Sole, causeret quolibet Mense hyemem.

- hyemem. sermone 4. & 5. de vno S. Mart.
8. Luna quomodo crescit, & minuitur quoad illuminationem simul, & semel in oppositione, & coniunctione solis. ser. 2. 2. Hex.
  9. Luna significat animam, Ecclesiamque militantem. ser. 2. 2. ibid. V. *Ecclesia*. n. 50.
Item bona temporalia. ser. 3. Pent. & mundanam pecuniam. ser. 1. de vno S. Doct.
Item virum luxuriosum. ser. 1. Dom. Adu.
Item mutabilem hominem, quam aliqui habent sub pedibus, alij in capite. ser. 3. ser. 3. Pent. & ser. 4. Dom. 2. 4. post Pent.
  10. Lunam tertiam pro prima computant Christiani contra morem Iudæorum. V. *Hominis natura, & creatio*. n. 16.
  11. Luna, Sol, & Stellæ quomodo obscurantur in die iudicij: & lunæ lux erit, sicut Solis lux post iudicium; & an post iudicium erit nox. l. 4. dist. 48. dub. 1. 3. & 4.
  12. Luna dicitur regina cœli, quia per eam recipimus omnes virtutes stellarum. op. Comp. Theol. l. 2. c. 7.
  13. Luna cum versus terram dicitur esse plena, tunc versus cœlum est vacua, & è converso. ser. 5. de vno S. Mart. & ser. 1. de S. Anton. Patav. & ser. 2. 2. Hex.
  14. Lunatici sunt iracundi, quia mutabiles sunt, ut luna. ser. 1. Dom. 1. 8. post Pent.
  15. Homo factus luna quarta. V. *Hominis natura*. n. 16.

Lupus.

1. Lupus quale animalitius natura, & proprietates enarrantur. in Io. c. 10. n. 18. & ser. 1. de vno Confes. & ser. 5. de plur. Mart.
2. Lupus significat raptorem, seu Diabolum, seu gulosum, & voratorem innocentium. in Io. c. 10. n. 18. & ser. 1. de vno Confes. & ser. 6. de Apost. & ser. 5. de plur. Mart.
Item Mundum. V. *Mundus*. n. 83.
3. Lupus est in fabula: Proverbium est accommodatum rebus, idest tace, sicut fit mutus, qui videt lupum. Ps. 118. n. 80.
4. Lupi crudelitas qualis in hominem. ser. 1. de S. Agnete; & in Io. c. 10. n. 18.
5. Lupi, & agni qualis contrarietas. serm. 10. de Apost.
6. Lupi, & agni inimicitia. V. *Agnus*. n. 7. seq.

Lutum.

1. Lutum est terra, seu pulvis aquæ immixtus: multaque significat. in Io. c. 9. n. 6. & Ps. 39.
2. Lutum, & sputum, per quæ aperti sunt oculi, quid significent. in Io. c. 9. & collat. 46. ibid. & ser. 1. Dom. 1. 1. post Pent. & ser. 4. in Quinquag.
3. Lutum dicitur Christi humanitas. V. *Christi varia*. n. 29.

Lux.

1. Lux est actus lucidi secundum quod lucidum: seu est qualitas activa corporis luminosi, sicut calor ignis. op. Comp. Theol. l. 2. c. 6. alia est spiritualis: alia corporalis. l. 2. d. 13. a. 2. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 17. a. 1. q. 1. ad arg. aliaque est cœlestis: alia ignis: alia complexionis corporis animalis, hæcque facit ipsum esse susceptibile vitæ. l. 2. d. 17. a. 2. q. 2. ad 1.
2. Lux quomodo est lumen, splendor, & color, sed diversimodè considerata. op. Comp. Theol. ibid. & l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 1. corp. Vid. *Color*. n. 1 seq.
3. Lux duobus modis potest accipi: vno modo

pro ut est forma substantialis, quæ dat esse corpori lucido, & à qua luminosum corpus principaliter est activum: alio modo est fulgor existens circa corpus luminosum consequens existentiam lucis in tali materia, estque obiectum sensus, & operis instrumentum. l. 2. d. 13. a. 2. q. 2. corp. & q. 1. ibid. & l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. q. 1. corp. & l. 2. d. 14. p. 2. art. 2. per tot. & ser. 1. de S. Ambros. V. *Cœlum*. n. 21. & 23.

Lux, radius, & splendor quomodo differant. l. 1. d. 9. dub. 10.

4. Lux est talis forma substantialis, quæ ab omnibus participatur corporibus magis, & minus secundum esse ipsius in materia. l. 2. d. 13. a. 2. q. 2. ad 3. V. *Materia*. n. 24.
5. Lux forma substantialis, ex qua facta sunt corpora luminosa, facta est prima die. l. 2. d. 13. a. 1. q. 1.
Quare post creationem non est dictum: Et factum est ita. ser. 1. Hex.
6. Lux primo die facta per triduum ante creationem solis, faciebat diem, ac noctem, & quomodo illuminabat hoc nostrum hemisphærium. l. 2. d. 13. a. 1. q. 3. mysticè per lucem intelligitur Angelorum creatio. V. *Angelorum productio*. n. 5.
Eratque quædam nubecula lucida, quæ verè corpus erat facta ex præexistenti materia, in qua fuit impressa. l. 2. d. 13. a. 2. q. 1. ad 6.
7. Per formationem lucis factam prima die intelligitur creatio Angelorum, & ipsius lucis corporalis. l. 2. d. 13. a. 1. q. 2. ad 2. & 3.
8. Lucis motus in illo triduo fuit, sicut motus solis. l. 2. d. 13. a. 1. q. 3.
9. Lucis nobilitas, proprietates, & virtutes traduntur. op. Comp. Theol. l. 2. c. 6. & 7. & l. 2. d. 13. per tot. & l. 2. d. 2. p. 2. q. 1. & in Sap. c. 7. & ser. 1. de S. Io. Bap. & ser. 1. 2. & 3. de Apost. & ser. 1. de Evangel. & ser. 1. de S. Ambros. est nobilior cæteris, quia plus elongatur à natura contrarietatis, corruptionis, & alterationis. l. 2. d. 13. a. 2. q. 2. ad 4. & l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
10. Lux spiritualis est communis Creatori, & creaturæ, & quomodo. l. 2. d. 13. a. 2. q. 1. ad 4. Qualiter differat à corporali. lib. 2. d. 17. a. 1. q. 1. ad 6. & in Io. c. 1. n. 4. & n. 8. & c. 3. n. 19. & c. 12. n. 35. & in Io. col. 41.
11. Lux in Sole est in omnimoda actualitate, non verò absque materia, & possibilitate: in alijs verò corporibus est cum aliqua opacitate, & tenebrositate. l. 2. d. 13. a. 2. q. 1.
Vnde corporibus cœlestibus, & præcipuè Emphyreo est naturalis. l. 2. ibid. & l. 3. d. 2. dub. 1. V. *Cœlum*. n. 23.
12. Lux quænam habeat vim se multiplicandi, & quænam non. l. 2. d. 13. a. 2. q. 1. ad 5. & l. 1. dist. 7. a. 1. q. 2. ad 5.
Qualiter se diffundit per omnem differentiam positionis. l. 2. d. 2. p. 2. a. 1. q. 1. in arg.
13. Lux quomodo est principium coloris non materialiter, sed effectivè. l. 2. d. 13. a. 2. q. 2. in corp. & ad 1. & l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. princ. art. 2. q. 1. Quomodo ambo fiunt vnum in ratione motivi: vnaque lux sufficiat ad multos colores illuminandos. op. Brev. p. 5. c. 4. V. *Color*. n. 1. & seq.
14. Lux quomodo recipit magis, & minus, & subiaceat sensibus. l. 2. d. 13. a. 2. q. 2. ad 2. & 3.
15. Lucis motus non est localis, sed alterationis. l. 2. d. 14. a. 3. q. 2. ad 3. p. 1. fitque in instanti, quia est diffusio, seu generatio. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 3. ad 1.

- ad 1. & lib. 3. distinct. 18. art. 1. quæst. 1. ad 1.
16. Lux corporum cœlestium quomodo sit medium producendi ignem in hæc inferiora, cum ipsa corpora non sunt formaliter calida. lib. 2. d. 14. a. 1. q. 2. ad 5. & ser. 1. de S. Io. Bapt.
17. Lux in aere non est corpus, sed proprietas. l. 1. d. 19. p. 2. dub. 4. est influenza corporalis. l. 1. d. 9. q. ult. in corp.
Quomodo ibi sit, multiplicetur, & irradiet. l. 1. d. 7. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg. & p. 2. a. 2. q. 3. ad arg. & l. 3. dist. 2. dub. 1.
18. Lux potest dupliciter offusari vel in se, vel in sua irradiatione. l. 3. d. 2. 1. a. 1. q. 1. ad 4.
Quare non inquinatur fœcibus ex contactu. V. *infra*. n. 43.
19. Lux spiritualis voluntariè immutat visum: corporalis verò naturaliter. l. 3. d. 2. dub. 1. alix proprietates vtriusque comparantur ad invicem. l. 4. d. 50. p. 1. a. 2. q. 2. corp.
20. Lux spiritualis dicitur vespertina, quando quis cadit per deficientiam: dicitur matutina, quando refurgit per novitatem vitæ. l. 3. d. 3. 1. a. 1. q. 3. ad 3.
21. Corpus quodlibet, & præcipuè humanum continet in se formam elementorum, idest mixture, & lucis substantialis. l. 2. d. 13. a. 2. q. 2. & l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
22. Lux an sit species ignis, vel de eius substantia. l. 2. d. 12. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 4. d. 44. p. 2. a. 2. q. 1. ad arg.
23. Lux cui naturæ principalius conveniat, & ad quid sit lux corporalis. l. 2. d. 13. a. 1. q. 1. ad arg. V. *Corpus*. n. 5.
Varia communicata est stellis. serm. 1. de S. Io. Bapt.
24. Lucis triplex actus datur, scilicet manifestare, & dirigere, & delectari. l. 4. d. 50. p. 1. art. 2. q. 2. corp.
25. Lux, quæ est talis essentialiter, & quæ est per participationem qualiter differant. in Io. c. 1. num. 8.
26. Lux spiritualis descendens in animam qualis sit. ser. 2. Hex. quomodo proveniat ab Angelis. V. *Angelorum lumen*. n. 7. seq. quomodo sit communis Deo, & creaturis. l. 2. d. 14. a. 2. q. 1. ad 4. & a. 1. q. 1. ad 3.
27. Lux spiritualis exprimens veritatem vocum, rerum, & morum qualis sit, viamque aperiens ad omnes scientias acquirendas. ser. 3. & 4. & 5. Hex.
28. Lux mentium inhata animæ quænam sit. l. 4. & 5. Hex. & in Io. c. 1. n. 8. & l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 3. corp. & q. 4. ibid. & l. 2. d. 39. a. 1. q. 2. & op. Itin. ment. c. 3. V. *Anima potentia*. n. 6. in margin. Vid. *Lux*. n. 25.
29. Deus est lux spiritualis effectus mirabiles producens in anima. in Io. c. 1. n. 4. & c. 3. n. 19. & c. 12. n. 35. & in Io. col. 41. V. *Suprà*. n. 10.
30. Lux necessariò producit radium. l. 1. d. 6. q. 1. in arg.
31. Lux creata dat splendori virtutem producendi alium, & alium quia non se multiplicat perfecte in primo. l. 1. d. 7. q. 2. ad 5.
32. Lux non solum facit ad actum visus, sed & alios. l. 4. d. 18. p. 2. dub. 3.
33. Lux est ornatus Empyrei: ob id non indiget alio ornamento. l. 2. d. 2. p. 1. a. 1. q. 1. & l. 2. d. 13. a. 1. q. 1. ad 1.
34. Lux non potest lucere, quin se manifestet. lib. 2. distinct. 10. art. 3. quæst. 1. ad 3.
35. Lucis munditia qualis, transiensque per immunditias non coinquinatur; significatque munditiam cordis. ser. 1. de vna S. Virg.
36. Lux non habet determinatam mensuram respectu corporalium. op. de trib. ternar. c. 7.
37. Lucis diffusio qualiter fiat. lib. 1. d. 7. art. 1. q. 2. ad 5.
38. Lux, & diaphanum quomodo concurrant ad abstractionem speciei visivæ. l. 2. d. 24. p. 1. art. 2. q. 4. corp.
39. Lux est amor Dei. V. *Amoris effectus*. n. 71.
40. Lucis nomine in Genesi intelliguntur Angeli. V. *Angeli creatio*. n. 5. V. *Angeli lumen*. n. 4.
41. In luce quomodo convenient cœli, & in calore. V. *Cœlum*. n. 11.
42. Lux est Doctor. V. *Doctor*. n. 12.
43. Lux non inquinatur fœcibus, nec stercore, nec anima ex corpore, quia non dependet ab ipso subiecto, nec communicat in materia transmutabili, vt faciunt ista corpora. l. 1. d. 37. p. 1. dub. 6. V. *Inquinatio*.
44. Lux primò benedicta à Deo est mystica fides, scilicet prima virtus minoris mundi. Diætit. 5. cap. 3.

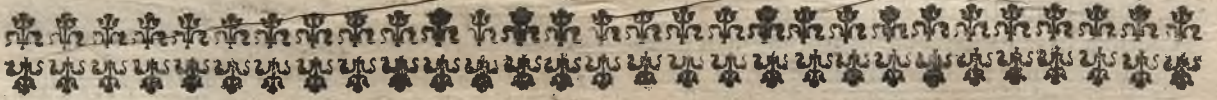
Luxuria.

1. Luxuria est libidinosa voluptatis appetitus, varièque definitur. op. Cent. p. 1. sec. 24. & op. declar. term. & op. diæt. sal. tit. 1. c. 9. & op. Spec. an. c. 3. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 21. & op. de prof. relig. l. 1. c. 38. V. *Libido*.
Quomodo dicitur gravius peccatum cæteris. l. 1. d. 33. dub. 2. & op. diæt. ibid.
2. Differentiæ luxuriæ sunt sex, scilicet fornicatio: adulterium: stuprum: sacrilegium: incæstus; peccatum contra naturam: scilicet mollietates, sodomia, & bestialitas. op. Cent. p. 1. sec. 24. & 32. & op. Spec. an. c. 3. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 21. & c. 28. & op. de prof. relig. l. 1. cap. 38. Vid. *Adulterium*. n. 1. & seq. V. *Fornicatio*. V. *Stuprum*: V. *Incestus*.
3. Luxuriæ filiæ sunt cæcitas mentis, inconsideratio, inconstantia, præcipitatio, amor sui, odium Dei, affectus præsentis sæculi, horror, sive desperatio futuri sæculi. op. Cent. p. 1. sec. 24. & op. diæt. sal. t. 1. c. 9. & op. de dec. præc. serm. 6.
4. Luxuria prohibetur in Decalogo: & quare: op. diæt. sal. t. 3. c. 5. & op. de dec. præc. ser. 6.
5. Diabolus maritat septem vitia capitalia varijs: sed luxuriam tradit vniuersis. op. diæt. sal. ibid. & ser. 1. Dom. 3. Quadrag. vicit Alexandrum, quia nullo alio potuit vinci. ser. 2. de S. Nicol.
6. Luxuria est morbus communis, & via lata, per quam ferè omnes homines incedunt. op. diæt. sal. t. 3. c. 5.
7. Damna luxuriæ enarrantur. op. diæt. sal. tit. 1. c. 9. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 14. & c. 21. & op. de dec. præc. ser. 6. & op. de prof. relig. l. 1. c. 38. & 39. & op. de sex al. Cherub. c. 6. & in Luc. c. 15. n. 15. & ser. 2. Dom. infr. oct. Nat. & ser. 4. Dom. 2. post Epiph. & ser. 2. Dom. 3. Quadrag. & ser. 10. in Pent. & l. 4. Dom. 3. post Pent. & l. 4. Dom. 16. post Pent. & ser. 3. & 4. Dom. 18. post Pent. & l. 2. & 4. post Pent. & ser. 2. & 4. Dom. 24. post Pent. & ser. 1. de S. Io. Bapt. & serm. 1. de SS. Petro, & Paul. & ser. de S. Petr. ad vinc. & ser. de S. Martino. & serm. 1. in festo Om. Sanct. & in Ecclen. procem. V. *Coitus*. n. 1. V. *Peccati effectus*. n. 6. V. *Peccati varia*. n. 207.
8. Luxuriæ remedia. op. de prof. relig. l. 1. c. 39. & op. de

- op. de pugna spir. c. 2. & ser. 2. Dom. 1. Quadrag. & ser. 4. Dom. 16. post Pent. & ser. 1. de SS. Phil. & Iac. an absque gratia possit vinci per continentiam. l. 2. d. 28. a. 1. q. 1. ad arg.
9. Luxuria quando est peccatum mortale, & veniale. op. Comp. Theol. l. 3. c. 28.
10. De luxuria auctorit. ex S. Script. & SS. PP. op. Bibl. paup. c. 91. & op. Phar. l. 2. c. 13. & c. 15.
11. De luxuria quomodo interrogandus est pœnitens. op. Confession. c. 2. p. 1.
12. Luxuriosi maledicti a Deo. op. Spec. B. Virg. cap. 15.
13. Luxuria est hydropisis. in Luc. cap. 14. v. 5. V. *Morbis*. n. 5. est paralyfis. serm. 1. Dom. 18. post Pent. est febris. in Io. c. 4. n. 5 2. Item est lepra. ser. 1. Dom. 3. post Epiph. est fluxus sanguinis. ser. 2. Parasc.
14. Luxuria aufert cœnam regni æterni. in Luc. c. 14. n. 20.
15. Luxuriosi sunt homines porcini siliquis se delectantes. in Luc. c. 15. n. 15. & serm. 1. Dom. 3. Quadrag. & ser. 1. ser. 3. Pasch. & ser. 4. Dom. 19. post Pent. comparantur accipitri. V. *Accipiter*.
16. Luxuriæ peccata in fine mundi enarrantur. in Luc. c. 17. n. 27.
17. Luxuriosi omnes sunt sequaces Mahometis. in Luc. c. 21. n. 8.
18. Luxuria facit cor habitaculum Diaboli. ser. 1. Dom. 3. post Epiph. & ser. 4. Dom. 3. post Pent. & ser. 1. Dom. 3. Quadrag.
19. Luxuria maximè excæcat mentem. serm. 3. in Quinquag.
20. Luxuria nascitur ex gula. ser. 3. Dom. 3. post Pasch.
21. Luxuria est ærugo devastans omnia. serm. 3. Dom. 7. post Pent.
22. Luxuria qualis infirmitas. ser. 1. Dom. 20. post Pent.
23. Luxuria accelerat diem iudicij, sicut acceleravit diluvium. ser. 1. de vna S. Virg.
24. Luxuria maior in homine, quàm in brutis. ser. 1. de vna S. Virg.
25. Luxuriæ remedia. V. *Caro*. n. 45.

Lychnus.

Lychnus. Vid. V. *Lucerna*. n. 6.

M

MACARIVS.

1. **M**acarius reliquit vxorem secedens in solitudinem: an verò votum ipse emiseric, & vxor eius libera remanserit discutitur à Seraph. Doct. l. 4. d. 27. dub. 3.
2. Macario revelata fuit damnatio multorum Christianorum, & quod in Inferno essent inferiores Paganis. ser. 1. in Cath. S. Petr. & ser. 2. de vno S. Mart. V. *Paganus*. n. 3.

Maceries.

Maceries est murus sine cœmento, significatque Christi naturam absque semine viri. Pf. 79.

Machabæus.

1. Machabæus interpretatur percutiens. ser. 5. in Pasch.
2. Machabæus factus Romanis amicus occisus est, sic Deo permittente. ser. 10. de Apost.

Machina.

Machina mundialis sex diebus fuit producta. op. Cent. p. 3. sec. 10. V. *Mundi creatio*.

Machinatio.

Machinatio quid sit. op. Spec. an. c. 1. V. *Maledictio*. num. 4.

Mahometes.

Mahometes se aliquem magnum prædicabat. in Luc. c. 21. n. 8.

Macrobius.

Macrobius quid senserit de anima. l. 2. dist. 18. a. 2. q. 2. corp.

Macrocosmus.

Macrocosmus, seu mogoscosmus est maior mundus, & microcosmus est minor mundus, vtriusque perfectiones enodantur. serm. 16. Hex. & op. diæt. sal. tir. 5. c. 8. V. *Mundus*. n. 1. & 21. V. *Microcosmus*.

Macula.

Macula. V. *Culpa*. V. *Peccatum mortale*. n. 21.

Madian.

Madian interpretatur contradicens, & quid significet. ser. 3. Dom. 4. Quadrag.

Magdalena.

1. Magdalene peccatrici, & pœnitentis status expenditur. in Luc. cap. 7. n. 37. & seq. An fuerit Virgo. in Io. c. 11. n. 2. & op. medit. vit. Chr. c. 28. & op. de quinque festivit. c. 2. Fuit nobilis, & dives. s. 2. de S. Magdal. V. *Christi opera tempore prædicationis*. Multis Virginibus præfertur. l. 2. d. 9. q. 5. ad ult.
2. Magdalena defenditur contra iudicium Pharisæi, ipsiusque merita à Christo expressa. in Luc. c. 7. n. 44.
3. Magdalene fuerunt remissa peccata quoad culpam, & pœnam. in Luc. c. 7. n. 48.
4. Magdalena perfectius resuscitata fuit in animâ, quàm Lazanus in corpore. in Io. c. 11. n. 2.
5. Magdalene laudes, & merita recensentur. s. 1. & 2. de S. Magdal. & in Luc. cap. 24. v. 9. & in Io. col. 55.
6. Magdalene deliciæ quales in videndo, audiendo, & degustando Christum. serm. 1. & 2. de S. Magdal.
7. Magdalene amor in Christum, fervorque devotionis expenditur. ser. 1. & 2. de S. Magdal. Quomodo dilectio eius obtinuerit remissionem peccatorum. ser. 4. Dom. 16. post Pent.
8. Magdalena qualiter quæserit Christum. ser. 5. Dom. infr. oct. Epiph.
9. Magdalene pœnitentia expenditur, proponiturque pœnitenti animæ. serm. 4. Dom. 13. post Pent.
10. Magdalene revelatio facta de resurrectione expenditur. l. 3. d. 2. dub. 4.
11. Magdalene confessio, planctusque publicus expenditur. l. 4. d. 17. p. 3. a. 1. q. 3. ad 2.
12. Magdalene peccata recitantur ad maiorem Dei laudem, & ipsius pœnitentis. l. 4. d. 43. dub. 4.
13. Magda

13. Magdalenæ processus ad monumentum cum alijs mulieribus : eius lachrimæ, fervor, vñctio, studium, & devotio erga Christum, & quare ipsum hortulanū existimaverit. in Io.c.20.n.15. & in Io.col.88. & op. medit.vit.Ch.c.70.& 88.
14. Magdalenæ debitum solutum est in redditione rationis talentorum. l.3. Dom.22. post Pent.
15. Qualiter Magdalena quæserit Christum. l.5. Dom.infr.0& Epiph.
16. Magdalena figura charitatis Dei : Martha charitatis proximi. fer.1.fer.2.Pasch.

Magi.

1. Magi & divini dum prædicunt veritatem, id faciunt ex coniecturis, non certitudinaliter. l.2.d.7.p.2.a.1.q.3.ad 2.V.*Divinatio.*
2. Magorum fides, & adventus ad adorandum Christum describitur. op. medit.vit. Chr.c.9. Ipforum oblatio. fer.3. & 4.Epiph.& fer.1.Dom.2. Epiph.& fer.1.Dom.3.post Epiph.
3. Magi quomodo eduxerunt serpentes ex virgibus. l.2.d.7.p.2.a.2.q.2.ad 4.
4. Magia an vti liceat absque peccato. l.2.dist.7. ibid.q.3.& op.Centil. *Magis.*
1. Magis, & minus quid importent respectu substantiarum, accidentium, & Dei. l.1.d.8.p.1. dub.3.V.*Minus.*
2. Magis, & minus ponitur in ente respectu Creatoris, & creaturæ. ibid.
3. Magis, & minus in entibus positivis dicuntur per accessum ad terminum : in privativis per recessum. l.2.d.34.p.2.a.2.q.1.ad 2.
4. Magis, & minus quando in physicis non variat speciem : bene autem in moralibus. lib.2. d.42.a.3.q.1.ad arg.& l.3.d.34.a.2.q.1.ad 2.p.2. V.*Maxima.*n.158.
5. Magis, & minus recipere quot modis contingit. l.4.d.49.p.2.a.2.q.2.corp.
6. Magis, & minus an recipiatur in substantia. l.2.d.3.p.1.dub.2.V.*Forma.*n.111.
7. Magis, & minus est per permixtionem vnius ad alterum. l.2.d.25.p.2.q.1.in arg.
8. Magis, & minus vbi est, ibi est augmentum. V.*Augmentum.*n.43. *Magister.*
1. Magister sententiarum quomodo dicitur auctor libri sententiarum, & qualiter differat à Commentatore. l.1.q.4.Proœm.
2. Magistri sententiarum auctoritas, & humilitas expenditur. l.1.ibid.
3. Magister sententiarum à Theologis rejicitur in octo locis. l.2.d.44. dub.3. & l.2.d.5.a.3.q.2. ad 1. & l.1.d.14.a.1.q.2. & l.1.d.17.p.1.a.1.q.1. corp. & p.2. dub.3. & l.1.d.31.p.1.q.1. corp. & l.3.d.26.a.2.q.3.ad arg.
4. Magister Sententiarum excusatur in doctrina tradita de charitate, an sit quid creatum, vel increatum. l.1.d.17.p.1.a.1.q.1.corp.
5. Magister quis sit, & quot modis : & à quo ignorantia ableganda est. in Io.c.3.n.12.& l.1. Dom.22.post Pent.
6. Magistri, Patrisq; spiritualis directio quam necessaria in vita spirituali. op. de prof. rel. l.2.c.72.
7. Magistrum ignorare quæ ad suum officium spectant quam turpe. in Io.c.3.n.12.
8. Magister, & Prælatus instituitur. op. de sex.al Seraph. Magisterium. V.*Doctor.*
- Magnanimitas.*
1. Magnanimitas quid sit. op. de prof. relig. lib.2. c.34.& 35. & fer.5.Hex.& op.declar.termin. & op. Cent. p.3. sec.43. & op. Comp. Theol. l.5.c.36.
2. De magnanimitate agitur. op. Bibl. paup. c.78. &

*l.5.Hex.**Magnificencia.*

Magnificencia quid sit : estque decus omnium virtutum. in thren.c.1.n.14. & op. Comp. Theol. l.5.c.36. & op. declar. term. & op. de dono fortit. c.3. & op. Cent. p.3. sec.43. V.*Fortitudo.*n.5.

Magnitudo.

1. Magnitudo alia est molis, alia virtutis. lib.1. d.17.p.2.q.1.corp. & l.1.d.16.dub.4.V.*Quantitas.*
2. Magnitudo molis est sensibile commune. op. Itin. ment. c.2. *Magnus.*
1. Magnus: Maior : Minus, quales termini, & an de Divinis possit prædicari. l.1.d.16. d.4. & 5. & d.19.a.1.q.2.ad arg.
2. Magna promittens, & parva faciens hypocrita est. in Luc.c.9.n.57. *Magnificare.*
- Magnificare Dominum quid sit. in Luc.c.1.n.51. *Magog.*
- Magog quid sit. op. Comp. Theol. l.7.c.11.
- Magus. V.*Magi.*

Mabeleth.

Mabeleth est titulus. Pf.87. interpretaturque chorus. Pf.87. *Maior.*

1. Maior in Divinis dicitur non verò minor, & quare. l.1.d.19.a.1.q.2.ad arg.
2. Maius aliquid dicitur, vel quoad esse : vel quoad posse. lib.1. d.12.dub.4.
3. Maius, & minus quomodo se habent respectu agentis. l.1.d.41.a.1.q.1.ad arg.
4. Maius est quod recipit additionem. l.2.d.1.a.1. q.2.in arg.
5. Maior, & minor Mundus quisnâ sit. l.16.Hex.V. *Mundus.*n.21.V.*Macrocosmus.* V. *Microcosmus.*
6. Maiores qualiter exercere debent potestatem, in subditos; suntque tantum vice Domini. Pf.118. c.2.v.11.
7. Maius altero dicitur quis si superat ætate, magnitudine, & potestate. l.1.d.19. part.1.a.1.q.2. in arg.
8. Maioritas in Divinis quid importet. l.1.d.16. dub.5. *Male.*

Male acquisita quænam sint, & an de eis possit fieri eleemosyna. l.4.d.15.p.2.a.2.q.1.

Maledicere. Maledicentia. Maledictus. Maledictio.

1. Maledictio alia pænæ : alia culpæ estque rationalium : alia detestationis : alia infamiæ, estque infensatorum. in Sap.c.14.n.8. *Quid sit.* op. declar. term.
2. Maledictio item multiplex enarratur. Pf.39.
3. Maledictio ortum habet à peccato. op. Spec. B. Virg. c.15.
4. Maledictio, & machinatio ortum habent ab invidia. op. Spec. an. c.1.
5. Maledictio Dei quænam, & hominis item. op. Bibl. paup. c.6. & c.9.
6. De maledicis, & detractoribus. op. Bibl. paup. c.71. & op. Phar. l.3.c.3. V.*Murmuratio.*n.1.
7. Maledictum, & murmuratio quid sint. op. Cent. p.1. sec.12. & 13.
8. Maledicta est terra, quæ recipiendo verbum Dei non fructificat. op. de Eccles. Hier. p.4.c.1.
9. Maledictus qui gratiam Dei rejicit. l.4. dist.25. a.1.q.2.ad 1.
10. De maledictione multa ex SS. Patribus. op. Phar. l.3.c.3.
11. Maledicti sunt omnes qui peccant. in Sap.c.1. & qui faciunt opus Dei fraudulenter. op. Spec. B. Virg. c.15.

Malefacere.

Malefacendi voluntas an plus possit, quam potentia. l.2.d.44.a.1.q.2.ad arg.

Maleficium.

1. Maleficium : maleficus : quid sit maleficium. op. Cent. p. 1. sec. 29. & op. declar. term. V. *Divinitio*. n. 2.
2. Maleficium quo sensu dicitur aliquod perpetuum, vel ad tempus. lib. 4. distinct. 34. a. 2. q. 2. ad 2.
3. Maleficium aliquando Deus permittit non dissolvi ab exorcismo, & quarè. lib. 4. dist. 34. ibid. ad 3.
4. Maleficium quarè plus potest in actibus venereis, quàm in cæteris. l. 4. d. 34. ibid.
5. Malefico quarè Diabolus obedit. l. 4. d. 34. a. 2. q. 2. ad arg.
6. Maleficium quale reddit Matrimonium irritum. l. 4. d. 34. dub. 6. V. *Matrimonij impedimenta*.

Malafidei Possessor.

Malafidei possessor quis dicatur. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 1. ad arg.

Malevolus.

Malevolus : & malignus quisnam sit. Pl. 88.

Malignus.

1. Malignus quis sit. Pl. 88. quomodo confutandus. ser. 4. Dom. 16. post Pent.
  2. Malignitas quale malum in anima. V. *Anima varia*. n. 50.
- Ei opponitur benignitas. V. *Benignitas*. n. 1.

Malitia.

1. Malitia, & bonitas respiciunt & intellectum, & affectum, & quomodo. l. 2. d. 39. a. 1. q. 1. ad 2. V. *Malum*. V. *Peccatum*.
  2. Malitia est privatio positionis, & ordinis, propriaque est actus culpabilis. l. 2. d. 37. a. 2. quæst. 3. corp. & l. 2. d. 43. a. 1. q. 1. ad 2. & 4. & d. 34. a. 2. q. 3. & op. Cent. p. 2. sec. 1.
- Quomodo intendatur in peccato. op. de trib. tern. pec. c. 3.
- Est filia accidiæ : estque voluntas machinans malum. op. Cent. p. 1. sec. 21. V. *Accidia*. n. 4.
3. Malitia quomodo faciat ad cognitionem virtutis. l. 2. d. 35. dub. 5.
  4. Malitiæ actus unde proveniat. l. 2. d. 7. p. 1. art. 1. q. 2. ad 1. & l. 2. d. 41. a. 1. q. 2. & quomodo competat actioni. l. 2. d. 41. ibid.
  5. Malitia non semper constituit peccatum in Spiritum Sanctum. l. 2. d. 43. a. 1. q. 1. ad 4. V. *Peccata in Spir. Sanc.*
  6. Malitia est, an sit vera propositio. l. 2. d. 34. a. 2. q. 3. ad 3.
  7. Malitia mentis filia est accidiæ. op. Cent. part. 1. sec. 21.
  8. Malitia quàm noxia animæ. op. Phar. l. 3. c. 23. & op. de trib. tern. c. 3.
  9. Malitia non opponitur bonitati naturæ, sed moris. l. 2. d. 34. dub. 4.
  10. Malitia intentionis quid faciat ad opus bonum, & malum. l. 2. distinct. 40. art. 1. quæst. 1. corp.

Malleus.

Malleus multiplex mysticè. Pl. 97.

Malum.

1. Malum quid sit. l. 2. d. 34. a. 2. q. 3. & quotuplex. op. declar. term. & op. Cent. p. 1. & 2. sec. 1. & p. 3. sec. 46. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 1. & 2. & op. Expos. orat. Domin. V. *Peccatum*. V. *Bonum varia*. Est duplex, scilicet culpæ, & pœnæ. l. 2. dist. 1. p. 1. dub. 5. & op. Cent. p. 3. sec. 1.
- Item triplex, scilicet naturæ, culpæ, & pœnæ. l. 2. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. & op. Comp. Theol. lib. 3. c. 1. Item culpæ, tentationis, & pœnæ. op.

Cent. part. 1. sec. 1.

2. Malum fieri absolutè non est bonum, & quarè. l. 1. d. 46. a. 1. q. 3. in arg.
  3. Malum in se non est susceptivum ordinis, sed tantum per accidens, idest ratione substrati. l. 1. d. 46. q. 5. corp.
  4. Malum culpæ est deordinatio in ordine ad Deum : malum verò pœnæ naturæ deordinationem importat naturæ particularis. l. 2. dist. 3. p. 2. a. 1. q. 1. Malum de se & formaliter est privatio, non ens, caretque fine, & determinatione. l. 4. d. 34. a. 1. q. 2. corp.
  5. Malum est corruptio, seu privatio modi, speciei, & ordinis. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 3. & a. 3. q. 1. & l. 1. d. 46. q. 5. ad arg. & l. 2. d. 35. a. 2. per tot. & op. Cent. p. 1. sec. 1. & op. declar. term.
  6. Malum vltimum non potest dari omninò impermixtum bono, & quomodo. l. 2. d. 11. a. 3. q. 3. ad arg.
- Nec potest esse omninò à bono separatum. l. 2. d. 34. a. 2. per tot.
7. Malum nullum potest reperiri in summo absolute : bene autem in genere. lib. 2. d. 33. a. 2. q. 1. corp. & l. 4. d. 34. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 2. d. 41. art. 1. q. 2. ad arg.
- Est in genere reductivè tantum. l. 2. d. 41. ibid. & l. 2. d. 34. a. 2. q. 3. ad 2.
8. Malum aliquod datur, quod ex natura sua est tale. l. 2. d. 40. a. 1. q. 1. in arg. & l. 3. d. 37. a. 1. q. 3. in arg. & l. 3. d. 38. a. 1. q. 2. corp.
  9. Malum quomodo possit dici infinitum. l. 2. d. 34. a. 2. q. 1. corp. & l. 2. d. 35. a. 2. q. 3. ad arg.
  10. Malum moris quotuplex. l. 2. d. 24. a. 1. q. 1. & 2.
  11. Malum quomodo opponatur bono. l. 2. d. 34. a. 2. q. 2.
  12. Malum in abstracto, & in concreto quomodo differant. l. 2. d. 34. q. 3. corp.
  13. Malum an sit ens. l. 2. d. 34. ibid. q. 3. corp.
  14. Malum aliud est tale quia prohibitum, aliud prohibitum quia malum. l. 3. d. 37. a. 1. q. 3. in arg. & d. 38. a. 1. q. 2. corp.
- Hinc datur malum tale ex natura sua, aliud ex genere tantum, aliud ex circumstantia. op. Cent. p. 1. sec. 1.
15. Malum quomodo possit dici obiectum liberi arbitrij. l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 1. ad 5. V. *Voluntatis obiectum*.
  16. Malum culpæ potest considerari quoad actum exteriorem, quoad interiorem, & quoad habitum. lib. 2. distinct. 34. art. 1. q. 1. corp.
  17. Malum an dicat puram privationem, an verò aliquid positivum. l. 2. d. 34. art. 2. q. 3. & op. Cent. p. 1. sec. 1.
  18. Malum, & bonum an ex æquo dividant actionem deliberativam, & quomodo repugnant ad invicem. lib. 2. distinct. 41. art. 1. quæst. 1. & lib. 2. distinct. 34. art. 2. quæst. 2. corp. V. *Boni varia*. n. 8.
  19. Malum, & pœna in quo differunt. l. 2. d. 36. a. 3. q. 1. corp.
  20. In peccato tria mala sunt, scilicet macula, offensa, reatus. serm. 2. Dom. infr. oct. Epiph.
  21. Malorum varia principia proponuntur. in Sap. c. 14. & Cent. p. 1. sec. 1.
  22. Omne malum reducitur ad uti fruendis, & frui utendis. in Sap. c. 2.
  23. Malum iunctum bono quandonam corrumpit bonum, & quando curatur. lib. 4. distinct. 31. dub. 5.

24. Mali

24. Mali sumus quia mala facimus, quomodo sit verum. l. 2. d. 44. a. 1. q. 2. ad 3.
25. Malorum omnium origo ambitio. V. *Ambitio*. num. 2.
26. Malum, & bonum qualiter opponuntur. V. *Bonum in ordine ad malum*. n. 1. seq.
27. Malum pro bono, malum pro malo, & vice versa Deus quomodo reddit. V. *Dei varia*. n. 79.
1. Mala nec sunt in Deo, nec ab eo possunt provenire. l. 1. d. 36. a. 3. q. 1. corp. & l. 1. d. 38. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 46. q. 2. & 5. ad arg. & d. 39. art. 1. q. 2. ad arg. & d. 45. a. 1. q. 2. corp. V. *Deus in ordine ad creaturas, & ad peccatum*.
Quomodo, & quare sunt à Deo permissivè. l. 1. d. 46. per tot. & d. 47. a. 1. q. 3. & 4. & dub. 2. & l. 4. d. 33. a. 3. q. 2.
2. Mala quomodo à Deo cognoscuntur. l. 1. d. 36. dub. 3. & a. 3. q. 1. corp. & d. 39. a. 1. q. 2. ad 4. & l. 1. d. 6. dub. 4 & l. 1. d. 38. a. 1. q. 1. ad arg. V. *Dei cognitio*.
3. Mala, & falsa non habent causam efficientem, sed deficientem. l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 34. a. 1. per tot.
4. Malum in quo sensu dicatur esse infinitis modis. l. 4. d. 34. a. 1. q. 2. & 3. ad arg.
5. Malum originem habet non à malo, vt dicebat Manichæus, sed à principio bono naturali. l. 2. d. 34. a. 1. q. 1. corp. & l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1. ad 2. & op. Cent. p. 1. sec. 1. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 5.
6. Malum exterius, interius, & habitus vnde proveniant. l. 2. d. 34. a. 1. q. 1.
7. De voluntate mala, vt est principium mali. l. 2. d. 34. a. 1. q. 2. Malum non est obiectum per se liberi arbitrij, & quomodo. l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 1. ad vlt. Actus exterior quid addat ad interiorem. l. 2. d. 44. a. 1. q. 2. ad 3. Est à voluntate non vt deliberativa, sed vt defectiva. l. 2. d. 37. a. 2. q. 1. ad vlt.
8. Vnde proveniat in voluntate possibilitas ad peccandum. l. 2. d. 34. a. 1. q. 2.
9. An, & quomodo voluntas possit velle malum sub ratione mali, & an semper malè agens intendat aliquod bonum. l. 2. d. 34. a. 1. q. 3. & l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. ad 2. & l. 2. d. 38. a. 1. q. 1. ad 2. & ser. 7. de SS. Apost. & in Sap. c. 1. V. *Suprà*. n. 7.
10. Malum necessariò est in bono tamquam in fundamento, & quomodo est sibi oppositum. l. 2. d. 34. a. 2. per tot.
11. Mali quomodo sint cum Deo, & Deus cum malis. l. 1. d. 37. p. 1. dub. 1.
12. Malum, velle, malum est: malum intelligere nequaquam, & quare. l. 2. d. 39. dub. 1.
13. An malum sit ad vniuersi complementum. l. 1. d. 46. per tot. & d. 47. q. 3. 4. & 5. Malum commissum fœdat, & deturpat; ordinatum verò decorat. l. 2. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1.
14. Malum opus an ad malitiam aliquid addat. l. 2. d. 42. a. 1. q. 2.
15. Malum non velle potest esse cum merito, si sit positivè: absque merito, si privativè. lib. 2. d. 24. p. 1. dub. 2.
16. Datur actio intrinsecè mala. l. 2. d. 34. a. 1. q. 2. corp.
17. Ad malum faciendum minùs exigitur, quàm ad faciendum bonum, & quomodo. l. 4. d. 29. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 40. a. 1. q. 1. ad arg.
18. Malum non est faciendum, vt eveniat bonum. l. 4. d. 33. a. 3. q. 2. ad 1.
19. Malum privat creaturam modo, specie, & ordine. op. Cent. p. 1. sec. 1. & op. declar. term.
20. Malum quid operetur in voluntate. op. Cent. p. 1. sec. 1. nemo respiciens ad malum, malum operatur. V. *Fines*. n. 11.
21. Malum aliud est secundum se, & in se, idest ex natura sua: aliud ex genere, scilicet quia prohibitum. op. declar. term. & op. apol. paup. resp. 1. c. 1. & op. de prof. relig. l. 2. c. 21.
22. Malum quot modis vtile potest esse, & qualiter ordinabile ad bonum. op. Comp. Theol. l. 3. c. 1. & l. 1. d. 46. dub. 3. & 7. & a. 1. q. 3. & q. 5. quomodo sit ad decorem vniuersi. l. 1. d. 46. q. 6.
23. Malum maius potest dici dupliciter vel extensivè, vel intensivè. l. 4. d. 50. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. Et an detur summum malum. l. 2. d. 33. a. 2. q. 1. ad 2. & l. 2. d. 34. a. 1. q. 1. ad 5. & l. 3. d. 22. dub. 1. & l. 4. d. 14. p. 2. dub. 2.
24. Malum malo additum quandonam faciat maius malum. l. 2. d. 22. a. 2. q. 2. ad 3.
25. Malum quia facimus mali sumus: non sic verò de bono. l. 2. d. 40. a. 2. q. 3. ad arg.
26. Malorum via triplex ostenditur. Ps. 118. cap. 7. v. 5. varia initia ostenduntur. in Sap. c. 14.
27. Malefacere beneficientibus iniquissimum est. in Luc. c. 6. n. 33.
28. Mali quare oderunt bonos. in Io. c. 15. v. 20.
29. Malorum, & bonorum differentia quænam. ser. 4. Dom. 4. post Epiph.
30. Malorum cohabitatio, seu societas quare fugienda. Ps. 118. c. 8. v. 3. & in Luc. c. 22. n. 56. & serm. 3. Dom. 3. post oct. Epiph. In malis non est amicitia vera. V. *Amicitia*. n. 16. & 14. V. *Societas* num. 3.
31. Mali quare tolerantur, & à Deo permittuntur inter bonos. in Io. c. 12. n. 6. & ser. 2. Dom. 4. post Epiph. & serm. 10. de Apost. & opus amatorium.
Prolungatio vitæ ipsorum quomodo sit actus iustitiæ, & misericordiæ Dei. in Ecclen. c. 8.
32. De malorum multitudine. op. Bibl. paup. c. 112. In omni statu est mixtio bonorum, & malorum salvandorum, & damnandorum. in Luc. c. 17. n. 34.
33. Mali iudicabunt in iudicio, & quomodo. l. 4. d. 47. a. 1. q. 2. corp. resurgent cum deformitibus. op. Brev. p. 7. cap. 5.
34. Mala à corde expellenda in principio operis boni. op. de prof. relig. l. 2. c. 15.
35. Malum quodnam sit, à quo petimus liberari in oratione Dominica. op. Stim. p. 3. sec. 17.
36. Malum benè curare maioris sapientiæ est, quàm naturam à malo præservare. l. 2. d. 23. a. 1. q. 1. ad 3.
37. Malum spirituale quomodo possit sanari. Ps. 21. & l. 4. d. 31. dub. 5.
38. Mala qualiter odio habenda. Ps. 118. c. 7. v. 8.
39. Mali de salute alterius ægrotant. in Luc. c. 7. num. 48.
40. Malis sepulchra in loco sacro sunt in pœnam. ser. 2. de S. Iac. Apost. V. *Sepultura*. n. 4.
41. Malum declinatur, cum gloria humana refugitur. ser. 3. de vno S. Mart.
42. Malum quomodo ordinabile sit. l. 2. d. 35. a. 2. q. 2. ad arg.
43. Malum quomodo ad non esse tendere facit. l. 1. d. 46. dub. 7.
44. Malum habitum quomodo malus actus præcedit. l. 2. d. 30. a. 1. q. 2. ad arg.
45. Malorum præteritorum puta peccatorum, & tormentorum numquid in iudicio recordabuntur electi. l. 4. d. 43. dub. 3. & a. 2. q. 2.

46. Malos quare Deus tolerat in hoc mundo. f. 2. Dom. 4. post Epiph.
47. Malorum prætorum recordatio suadetur. Pf. 118. cap. 4. v. 11.
48. Declinatio ad mala quot modis fiat. Pf. 118. cap. 10. v. 13.
49. Mala interiora, exteriora, & inferiora debemus considerare. Pf. 118. cap. 10. v. 14.
50. Mala quænam, & quomodo fecerit Deus. in Sap. c. 1. n. 12.
51. Mala in iudicio enumerantur, quibus torquentur mali. in Sap. c. 5.
52. Mala quare bonis, & bona malis in hoc mundo quare eveniunt. in Ecclen. c. 4.
53. Malorum superiorum præsentia an sit à Deo. in Ecclen. c. 10.
54. Malum triplex in homine, scilicet triplex vitium, impotentia, ignorantia, & concupiscentia, & triplex peccatum, scilicet ex infirmitate, ex errore, & ex voluntate Pf. 91.
55. Mali alij dicuntur pravi: alij malevoli: alij maligni: alij pessimi, & quinam sint. Pf. 88.
56. Mali timent bonos. op. Bibl. paup. c. 39.
57. Malorum multitudo maxima. op. Bibl. paup. c. 112. v. 113.
- Quomodo omnes mali sunt vnum corpus. in Luc. c. 11. n. 32.
58. Malorum solatium est vitam bonorum carere. in Luc. c. 5. n. 3.
- Item opponere se laudi bonorum. in Luc. c. 4. n. 24.
59. Malorum, & Dæmonum subiectio qualis. l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 3. corp.
- Mammilla. Mamma.*
- Mamma, Christus. V. *Christi attributa.* n. 46.
- Mammona.*
1. Mammona est possessio terrena, & tunc sunt amici de mammona iniquitatis, dum subvenitur necessitatibus pauperum. lib. 4. d. 45. dub. 4. & in Luc. c. 16. v. 9. & ser. 5. Dom. 8. post Pent.
2. Mammona est nomen Diaboli præsentis divitijs. Pf. 113.
- Manasses.*
1. Manasses interpretatur oblivio. Pf. 59. & ser. 23. Hex.
2. Manassis pœnitentia expenditur. ser. 2. de plur. Mart. Mandatum. V. *Præceptum.*
- Mandatum.*
1. Mandatum dicitur quasi manui datum, & quare sic dictum. Pf. 118. c. 4. v. 12. & c. 6. v. 6. & c. 8. v. 16. V. *Præceptum.*
2. Mandatorum Dei observantia suadetur. in op. de dec. præc. & Pf. 118. c. 3. v. 3.
- Mandatorum Decalogi expositio. l. 3. d. 37. per tot. & l. 3. d. 40. in dub. litter. & Pf. 118. c. 1. v. 15.
- Ipsorum causa efficiens, materialis, & finalis expenditur. Pf. 118. c. 3. v. 15. & in Luc. c. 18. n. 20.
3. Mandata alia affirmativa, alia negativa. ser. 2. de dec. præc. & in Luc. c. 18. n. 20. Item alia iudicialia: alia figuralia: alia moralia. op. Brev. p. 4. cap. 9. & ser. 4. de dec. præc.
4. Mandata Dei an possint observari absque gratia Dei. l. 2. d. 28. a. 1. q. 3. corp.
5. Mandata primæ tabulæ ordinant ad Deum: secundæ tabulæ ad proximum. l. 2. d. 23. a. 1. q. 3. in arg.
- In duobus madatis continetur. op. Brev. p. 4. sec. 9.
6. Mandata Dei implere dupliciter contingit. l. 2. d. 28. a. 1. q. 3. corp.
7. Mandata obligatoria quare Deus imposuit homini. l. 3. d. 37. a. 1. q. 1.
8. Comparatio inter mandata superioris, & inferioris. l. 2. d. 44. dub. 2.
9. Mandatorum Dei observantia magis, & magis perfecta in quonam consistit. Pf. 118. n. 60.
10. Mandatorum observantia est argumentum amoris, alimentum dulcoris, & medicamentum doloris. Pf. 118. c. 1. v. 4. & v. 6.
- Est vna porta Cœli. V. *Cœli varia.* n. 1.
11. De fructibus observantiæ mandatorum Dei. Pf. 118. ibid. & v. 10. & cap. 2. v. 2. & 3. & seq. & v. 15. & cap. 3. v. 13. 15. & 16. & c. 6. v. 6. & cap. 7. v. 14. & c. 8. v. 3. & 13. 15. & 16. & cap. 9. v. 6. 8. & 10. & c. 10. v. 15. & 16. & c. 11. v. 6. 8. & 13. & f. 3. Dom. 13. post Pent. & ser. 1. de S. Matthæo.
12. Mandatorum via arcta, & lata: & quomodo. ser. 2. de dec. præc. & l. 2. d. 28. a. 1. q. 3. ad 2. & l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg. sunt vincula. Pf. 2. dicuntur æquitas, veritas, & charitas. Pf. 118. c. 7. v. 8.
13. Mandata Dei quare multa, & vnum. Pf. 118. c. 3. v. 15. & c. 9. v. 3.
- Eorum excellentia. Pf. 118. c. 1. v. 4. cap. 3. v. 15. & 16. & c. 2. v. 3.
14. Mandatum triplex in Sacra Scriptura invenitur, scilicet silendi, loquendi, & operandi. Pf. 118. c. 7. v. 2.
15. Mandata moralia quænam sint. Pf. 118. c. 5. v. 14. Iuris quænam. Pf. 118. c. 7. v. 4.
16. Mandata Dei enumerantur à Christo nobis observanda. in Luc. c. 18. n. 19.
17. Mandatum de dilectione dicitur antonomastice mandatum, & mandata, & quare. Pf. 118. c. 6. v. 16. qualiter exercendum. in Luc. c. 6. n. 28. & in Io. col. 68.
18. Mandatorum observantia signum est charitatis. op. de 7. itin. ætern. itin. 4. d. 4. a. 2.
19. Mandatum affirmativum obligat semper, sed pro loco, & tempore. l. 2. d. 20. dub. 3.
20. Mandata Dei obligant ad volendum, & ad operandum. l. 2. d. 40. a. 1. q. 3. corp.
- Mandragora.*
- Mandragoræ qualitates, assimilaturque charitati. ser. 2. de plur. Confes.
- Manducatio.*
1. Manducatio: Manducare tria importat, scilicet masticationem, in ventrem traiectionem, & incorporationem. l. 4. d. 12. p. 1. a. 3. q. 1. ad 3. & l. 4. d. 9. a. 1. q. 2. corp. & l. 2. d. 8. p. 2. a. 3. q. 1. corp. V. *Masticatio.*
2. Manducatio spiritualis Eucharistiæ quænam importat. l. 4. d. 9. a. 1. q. 2. corp. & d. 12. p. 1. art. 3. q. 1. ad 3. & l. 3. d. 9. dub. 4. & a. 1. per tot. V. *Eucharistiæ sumptio.*
3. In manducatione corporali manducans convertit in sui substantiam cibum, quia est virtuosior cibo: in spirituali verò Eucharistiæ è converso. l. 4. d. 9. a. 1. q. 2. ad 3.
4. Manducatio indigna Sacramenti qualis sit. l. 4. d. 9. dub. 6.
5. Angeli quomodo dicuntur comedere. lib. 2. d. 8. p. 2. a. 3. q. 1. corp.
6. Comestio primorum parentum de ligno vitæ expenditur. l. 2. d. 22. a. 1. per tot.
7. Manducatio portionis superioris quomodo fuit peccatum mortale. l. 3. d. 38. a. 1. q. 3. ad 6.
- Mane.*
1. Mane, thecel, & Phares explicatur. Pf. 38.
2. Mane multipliciter exponitur. Pf. 62. Quid sit? V. *Dies.* n. 1.
- Manhu.*
- Manhu interpretatur quid est hoc. in Luc. c. 14. n. 8.
- Mania

Mania quid sit. op. declar. term.

Manicare.

Manicare est idem ac mane accelerare. in Luc. c. 21. n. 38. & c. 8. n. 2.

Manichæi.

1. Manichæi pessimè assererent totam visibilem machinā conditā fuisse à Deo malo. l. 1. proœm.
2. Hinc ponebant duo principia effectiva rerum. l. 2. d. 1. dub. 2.
3. Manichæorum errores deteguntur, & everuntur. l. 2. d. 1. p. 1. a. 2. q. 1. corp. & l. 2. d. 18. a. 2. q. 2. & l. 2. d. 34. a. 1. q. 1. corp. & l. 3. d. 2. art. 2. q. 1. ad 1. & in Io. c. 1. n. 3. & op. de dec. præc. serm. 3. & in Io. c. 8. v. 43. & 44. & l. 2. d. 34. a. 1. q. 2. corp. & in Io. c. 11. n. 39.
4. Manichæorum errores circa creationem animarum deteguntur. l. 2. d. 18. a. 2. q. 2. Item circa secundum, & quintum præceptum Decalogi. f. 3. & 6. op. de dec. præc.
5. Manichæorum error circa repugnantiam carnis, & spiritus detegitur. l. 3. d. 2. a. 2. q. 1. ad 1.
6. Manichæorum caput dixit se esse Spiritum Sanctum. in Luc. c. 21. n. 8.

Manifestare.

Manifestare aliquid alicui est dupliciter: vel sicut viam cognoscendorum, sitque per scientiam: vel ut viam agendorum, estque gratiæ. l. 1. d. 17. p. 1. d. 3.

Manna.

1. Manna habebat unum saporem, & multiplicem secundum dispositionem spiritualem recipientium: ob idque figurabat Eucharistiam l. 4. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. & in Sap. c. 15. & 16. & in Io. c. 6. n. 31. & 55. & ser. 2. fer. 2. Pent. & ser. 2. Dom. 3. Adu. & ser. 4. 5. & 6. in cœna Domini. V. *Eucharistia essentia*. n. 9.
2. Manna in quo sensu dicitur habuisse omnem saporem, & quomodo id aperitur Eucharistiæ. l. 4. d. 8. ibid. & in Io. c. 6. n. 31. & 55.

Mansio.

1. Mansiones, & tabernacula cœli quot sint. f. 3. Dom. 1. Adu.
2. Mansiones variæ proponuntur pro contemplativis secundum variâ merita. op. de 7. itin. ar. d. 2.
3. Mansiones variæ Angelorum. op. de 7. itin. ibid. V. *Angeli varia*. n. 48.

Mansuetudo.

1. Mansuetudo quid sit. op. diæt. sal. tit. 7. c. 2. & f. 5. Hex. Eius effectus, & laudes. op. diæt. tit. 8. c. 4. & op. Bibl. paup. c. 79. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 55. & op. Phar. l. 2. c. 15. & ser. 5. de lumin.
2. Mansuetudo importat pacem Deo, & proximo, regnum, & hæreditatem in cœlo. op. diæt. sal. tit. 7. c. 2.
3. Mansuetudinis signa ostenduntur. op. diæt. ibid.
4. Mansuetudine non semper utendum. in Io. c. 6. n. 2. 6.

Mantia.

Mantia, seu divinatio, seu necromantia est per cadavera mortuorum. op. Cent. p. 1. sec. 29. & op. declar. term. V. *Divinatio*. n. 2.

Manuale.

Manuale laboritium, seu labor quomodo cadat sub præcepto, & quibus. op. Expos. reg. S. Franc. c. 5. & op. Spec. discipl. Novit. p. 1. c. 22.

Manus.

1. Manus in agendo est organum organorum. l. 4. d. 24. p. 2. a. 1. q. 4. corp. V. *infra*. n. 2. Quinque digiti quid significant. V. *Digitus*. V. *infra*. n. 13.
2. Manus nomine venit, & est omne instrumen-

tum, & armatura virtualiter. l. 4. d. 24. p. 2. art. 1. q. 4. ad 3.

Dicitur organum organorum, & quare. in Pf. 118. c. 4. v. 10. V. *Suprà*. n. 1.

3. Manuum impositio in collatione ordinum, & aliquorum Sacramentorum quid importat, & quare non fiat in omnibus Sacramentis. lib. 4. d. 24. p. 2. a. 1. q. 4. V. *Ordo*.
4. Manus geminæ sunt iustitia, & misericordia. Pf. 25.
5. Manus impositio super ægros significat exhibitionem charitatis. ser. 1. in Pent.
6. Manus habet signa, per quæ discernuntur qui sunt à Deo, & qui à Diabolo. f. 1. in Pent. Et potest adaptari Chirômâtia spiritualis, & moralis.
7. Manus opera significat: quinque digiti discretionem. ser. 12. in Pent.
8. Manus aperienda pauperi. f. 1. Dom. 11. post Pent.
9. Manus misericordiæ levanda. serm. 2. Dom. 13. post Pent. V. *Levatio*.
10. Manum tenere in suscitatione puellæ quid fuerit in Christo. ser. 2. Dom. 23. post Pent.
11. Manuum extensio multiplex mysticè expenditur. ser. 1. de S. Andr.
12. Manus nunquam est vacua, quando cor plenum est bona voluntate. ser. 3. fer. 2. Pent.
13. Manus digiti quos numeros indicant, scilicet pollex, index, medius, medicus, & auricularis. ser. 1. in Sexag. V. *Digitus*.
14. Manus Domini quænam sint. Pf. 118. c. 5. v. 9. & op. de Sum. Essent. & in Io. c. 11. n. 4. V. *Christi attributa*. n. 111.
15. Manus multiplex in bonum, & malum. ser. 2. in Nat. Dom.
16. Manum apprehendere quid sit. ser. 4. Dom. 16. post Pent.
17. Manuum ariditas quid significet. in Luc. c. 6. num. 10.
18. Manus Christi quàm proficua, & virtuosæ. V. *Christi varia*. n. 306.

Marcellus.

Marcellus qualem pietatem in inimicos ostenderit. ser. 1. de S. Nicol.

Marcio.

Marcionis hæretici inverecundia obstructa. in Io. c. 16. n. 26.

S. Marcus.

S. Marcus Evangelista laudatur, eius virtutes enarrantur. ser. 1. & 2. de S. Marco.

Fuit Breviator Evangelij B. Matt. in Io. proœm.

Mare.

1. Mare quare appelletur congregationes aquarum. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 1.
2. Maris aquarum amaritudo unde proveniat, & quomodo dulcescunt. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 1. V. *Amaritudo*. n. 2.
3. Mare multiplex mysticè proponitur. Pf. 39. & Pf. 97.
4. Mare est sæculum. Pf. 64. & Pf. 97. & in Io. cap. 6. n. 1. & 18. & ser. 2. Dom. 3. post oct. Epiph. Item est peccator. Pf. 113. & in Io. c. 6. ibid. V. *Mundus*. n. 8. Item baptismus. Pf. 39.
5. Mare Galileæ multis alijs nominibus appellatur. in Luc. c. 5. n. 2.
6. Mare ingrediatur, qui nescit orare. f. 2. Dom. 2. Quadrag.
7. Mare seculi quomodo transeant sæculares imperfecti, & perfecti: quatinusque in eo submergantur. ser. 1. fer. 4. Pent. facile pertransitur ductu Mariæ. V. *Maria nomen*. n. 3.

8. Mare mundi transeunt ferentes crucem pœnitentiæ, vel religionis. ser. 1. Dom. 4. post Pent.
9. Mare vitreum est baptismus. ser. 8. in Pent.
10. Qui non vult submergi in mari, debet projicere temporalia. ser. 4. Dom. Pas.
11. Maris fluxus, & refluxus vnde. l. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 2. corp.
12. Mare est Christus. V. *Christi attributa*. n. 99.
13. Mare quomodo dicitur plenum piscibus. V. *Celi varia*. n. 5.
14. Mare est Maria. V. *Maria Epitheta*. V. *Maria gratia*. n. 22.

Margarita.

1. Margarita spiritualis est Deus. ser. 6. in Rogat.
2. Est Christus. V. *Christi attributa*. n. 117.

Maria Soror Moyſis prophetiſſa. V. *Debra*.

Maria Virgo.

Primò Nomen Mariæ : 2. Gratia : 3. Deum & tres Personas respiciens : 4. Conceptio, & immunitas à peccato : 5. Nativitas Mariæ : 6. Præſentatio : 7. Annuntiatio, & Chriſtique conceptio, & Maternitas Mariæ : 8. In utero habens Chriſtum : 9. Viſitatio ad Eliſabeth : 10. Purificatio, & fugiens in Egyptum : 11. Aſſumptio in Cælum : 12. Mariæ virtutes, & magalia in communi : 13. Humilitas : 14. Charitas, miſericordia : 15. Manſuetudo, Patientia : 16. Oratio ; Diligentia : 17. Paupertas : 18. Temperantia : 19. Caſtitas, Virginitas, & Puritas : 20. ſapientia : 21. Divitiæ : 22. Innocentia, Impeccabilitas, & immunitas à peccato : 23. Merita : 24. Fides : 25. Laudes in communi : 26. Dolores : 27. Cultus, Reverentia, ſalutatio : 28. Dominium, & Potestas : 29. In ordine ad Matrimonium : 30. Verba Mariæ : 31. Angelos respiciens : 32. Maria protegens, Advocata, & Mediatrix : 33. Dæmones respiciens : 34. Varia de Maria : 35. Variæ ſimilitudines, & Epitheta, ordine alphabetico expoſita.

Maria Nomen.

1. Maria interpretatur amarum mare: Stella Maris : Illuminata, vel illuminatrix : item & Domina. op. Spec. B. Virg. cap. 3. Antiquitus magis dicebatur Mater Dei, quàm mater Chriſti, & quare. V. *Chriſti nomen*. n. 3.
2. Mariæ nomen eſt amarum mare Dæmonibus; eos ſubmergendo, hocque nomen valdè timent. op. Spec. B. Virg. cap. 3. V. *infra*. n. 9. 25. & 35.
3. Mariæ nomen eſt ſtella maris puriſſima, radiſſima, & vtiliſſima, ducens nos per mare huius ſæculi ad portum Paradyſi. op. Spec. B. Virg. c. 3. & in Luc. c. 2. v. 24.
4. Mariæ nomen affectuoſum, dulciſſimum, gratioſum : nobiliſſimum, glorioſum, & digniſſimum. op. Spec. B. V. c. 3. & 4.
5. Nomen Mariæ in principio ſalutationis Angelicæ non ab Angelo, ſed à devotione fidelium interpoſitum eſt. op. Spec. c. 1. & 3.
6. Ex nomine Mariæ deducitur eius immunitas ab omni peccato, & cumulus omnium virtutum. op. Spec. c. 4. in princ. Item eius puritas, & caſtitas. op. *ibid*. c. 4.
7. Mariæ nomen quàm celebre, quàm virtuoſum. op. Spec. c. 9.
8. Maria quàm nominata in mundo, quàm formoſa. op. *ibid*. c. 9.
9. Ad invocationem nominis Mariæ Dæmones fugiunt. op. Spec. c. 11. V. *Suprà* n. 2. V. *infra* n. 25. & 35.

10. Diligens nomen Mariæ beatus eſt, quia eius gratia propagatur in eo. op. Pfalt. B. Virg. Pf. 1.
11. Invocantibus nomen eius quàm benigna eſt Maria. in Pfalt. Pf. 4.
12. Propter honorem nominis Mariæ Chriſtus propitiatur nobis. Pfalt. Pf. 6.
13. In Maria confidendum ob dulcedinem miſericordiæ nominis ſui. Pfalt. Pf. 10.
14. Invitatio ad magnificandum nomen eius. Pfalt. Pf. 15.
15. Dulcedo nominis Mariæ conſolatur animas. Pf. 20.
16. Rogatur B. Virgo, vt nos dignos efficiat gloriſicandi nomen ſuum. Pfalt. Pf. 23.
17. Quàm Sanctum, & venerabile nomen Mariæ. Pfalt. Pf. 25.
18. Conſtitendum eſt nomini Mariæ quoniam bonum eſt. Pf. 55. & 74.
19. Invocatio nominis Mariæ parit confidentiam bonam. Pf. 86.
20. Qui habuerit characterem nominis Mariæ, annotabitur in libro Paradifi. Pf. 91.
21. Multiplicatione gratiarum magnificatur nomen Mariæ. Pf. 93.
22. Laudanti nomen Mariæ præſtatur refrigerium animæ. Pf. 100.
23. Glorioſum, & admirabile eſt nomen Mariæ: qui illud retinent, non expaveſcent in puncto mortis. Pf. 110.
24. Nomen Mariæ, & eius memoriale in medio cordis noſtri impedit ictus malignantis, ne noceant. Pf. 114.
25. Ab invocatione Nominis Mariæ trepidat ſpiritus malignus. Pf. 118. ad Principes &c. V. *Suprà*. n. 2. & 9. V. *infra*. n. 35.
26. Pax multa ab honorantibus nomen Mariæ, & non eſt illis ſcandalum. Pf. 118. ad Principes &c.
27. Adiutorium noſtrum venit ex virtute Nominis Mariæ. Pf. 112.
28. Dat nobis Maria fiduciam in nomine ſuo, nec oblivſcitur nomen ſuum invocantium. Pf. 131.
29. Quàm bonum, & iucundum diligere nomen Mariæ: vnguentum effuſum, & aromaticum eſt nomen Mariæ, ipſumque diligentibus. Pf. 132.
30. In nomine Mariæ omne genu ſteclatur cœleſtium, terreſtrium, & infernorum. Cantic. 3. puerorum Benedicite &c.
31. Mariæ nomen celebrandum, vt ipſa intercedat pro nobis. op. Coron. B. V.
32. Mariæ nomen interpretatur Stella, lux, mare amarum, & dominica: quidque ſignificetur per illud. in Luc. c. 1. v. 28. & in Io. col. 55. & 88.
33. Mariæ nomen in annuntiatione exprimitur, vt oſtendatur præparata ad opus Incarnationis: vel vt excitet nos ipſum nominare in neceſſitatibus: vel vt inſinuet nomen myſterio plenum. in Luc. c. 1. n. 28.
34. Mariæ nomen miram dulcedinem affert. op. Stim. p. 3. c. 16.
35. Nomen Mariæ quàm timent Dæmones. V. *Dia-boli varia*. n. 79.

1. Gratia plenitudo, quæ fuit in Maria expenditur. op. Spec. B. V. c. 1. & 3. 5. 6. & 7. Habuit gratiam totalem, vltra quàm amplius non poteſt recipere pura creatura. l. 1. d. 17. p. 2. q. 4. corp. & l. 1. d. 44. dub. 3. & l. 3. d. 12. a. 2. q. 1. & d. 13. a. 1. q. 2. V. *Gratie cauſa*. n. 47.
2. Gratia Mariæ veritas, immenſitas, multiplicitas.

*Gratia
Maria*

- citas, & utilitas qualis. op. Spec. B. V. cap. 5.
 3. Maria est mare propter affluentiam, & copiam gratiarum in quod omnia flumina, charismataque Sanctorum intrant. ibid. c. 3.
 4. Mariæ gratiæ plenitudo redundat in omnes, & à qua omnis benedictio redundat. op. Spec. B. V. c. 1. 3. & 7.
 5. Contra grandem Inferni pœnam opposuit Deus grandem magnitudinem gratiæ, & gloriæ Mariæ: contra multiplicatam pœnarum opposuit multitudinem meritum, & præmiorum Mariæ: contra longitudinem pœnarum opposuit æternam lucem gloriæ Mariæ, ita quod quicquid ab aliis Sanctis habetur gratiæ, & gloriæ, totum in Maria plenissimè invenitur. op. Spec. c. 2.
 6. Gratiæ Mariæ apud Deum inventa quid sit. op. Spec. cap. 5.
 7. Gratiæ Mariæ fuit apud Deum, non mundum, vel carnem. op. ibid.
 8. Gratiæ Mariæ fuit verissima, quia fuit apud Deum. op. Spec. c. 5.
 9. Gratiæ Mariæ circumquaque effluit. op. Spec. c. 5. & 7.
 10. Gratiæ immensitas, altitudo, latitudo, & profundum qualia. op. Spec. c. 5.
 11. Gratiæ fecit Mariam deliciosam in animo, miraculosam in prole, & gloriosam in diademate æternali. op. Spec. c. 5.
 12. Gratiæ fecit Mariam Paradisum. op. Spec. c. 5.
 13. Gratiæ Mariæ colligit malos ad Ecclesiam, bonos impingat; liberat à morte æterna omnes prædestinatos. op. Spec. c. 5.
 14. In Maria est gratia omnis vitæ, & veritatis. op. Spec. c. 6. & 7.
 15. In Maria septem dona Spir. sancti expenduntur. op. Spec. c. 6.
 16. Gratiæ donorum, & gratiæ veritatis ordinavit Mariam supra se, infra se, intra se, extra se. op. Spec. c. 6.
 17. Gratiæ vitæ ordinavit Mariam in bona vita contra Diabolum per resistantiam; erga proximum in benevolentia; erga Deum in reverentia. op. Spec. c. 6.
 18. Gratiæ labiorum Mariæ qualis tum respectu hominum, tum Angelorum, tum Dei. op. Spec. cap. 6.
 19. Gratiæ Privilegiorum Mariæ reducitur ad septem capita: quorum primum est immunitas à peccato: 2. plenitudo gratiæ: 3. Maternitas cum virginitate: 4. est esse Matrem Dei: 5. familiaritas corporalis cum Deo: 6. est potentia apud Deum: 7. eminentia gloriæ. op. Spec. c. 6.
 20. Gratiæ præmiorum in dotibus animæ, & corporis expenditur. ibid.
 21. Gratiæ plenitudo in Maria fuit plenè plena. op. Spec. c. 7. idest ad summum capacitatis puræ creaturæ.
 22. Gratiæ inundatio in Maria tamquam in Mari expenditur. ibid.
 23. Gratiæ omnes sunt in Maria terra mystica, quæ ad nos redundat. op. Spec. c. 7.
 24. Plenitudo gratiæ ratione donorum cordis, labiorum oris, & morum per conversationem expenditur. op. Spec. c. 14.
 25. Plenitudo gratiæ fecit Mariam Paradisum in corde, & in utero. op. Spec. c. 14.
 26. Maria inventrix gratiæ. op. Spec. c. 14.
 27. Maria fontana plena gratiæ, quæ effluit per totum orbem. op. Spec. c. 15.
 28. Gratiæ Mariæ confortat diligens ejus nomen. Psalt. Pf. 1.
 29. Gratiæ Mariæ ubique prædicatur. Psalt. Pf. 1.
 30. Gratiæ, & dulcedine Mariæ pleni sunt Cœli, terra, & undique ejus beneficia nos attingunt. Psalt. Pf. 34. & 35.
 31. Melius est modicum cum gratia Mariæ, quàm thesauri, & lapides pretiosi. Ps. 36.
 32. Ut de thesauris suis Maria infundat gratiam exoranda est. Ps. 61.
 33. Maria distillat suis suavitate gratiarum, charismatum fragrantiam. Psalt. Pf. 78.
 34. Omnes gratiæ radiant in Maria, quia capacissima est ejus capacitas. Ps. 80.
 35. Maria participat de bonis suis currentibus ad illam. Ps. 80.
 36. Ex fonte gratiarum Mariæ viventes aquæ profluunt, & emanant. Psalt. Pf. 81.
 37. Qui hauriet ex fonte gratiarum Mariæ saliet in vitam æternam, nec sitiet umquam. Ps. 81.
 38. Mariæ gratia, & gloria supereminet universos. Ps. 82.
 39. Gratiæ Mariæ replet orbem terrarum. Ps. 83.
 40. Distillatio dulcoris gratiæ Mariæ oblectat animas Sanctorum, & infusio charitatis suæ super mel. Ps. 85.
 41. Gratiæ Mariæ relevat pauperem in adversitate, invocatioque ejus nominis immittit ei confidentiam bonam. Ps. 86.
 42. Diffusio gratiæ Mariæ producit operationes bonas, & affectiones facit dulcissimas. Ps. 89.
 43. Qui acquirit gratiam Mariæ, agnosceretur à Civibus Paradisi. Ps. 91.
 44. Gratiæ, & bonitas Mariæ allicit cor nostrum. Ps. 100.
 45. Gratiæ Mariæ peccata relaxantur, & misericordia ejus ægritudines reparantur. Ps. 102.
 46. Fons irrigantis gratiæ procedit de ore Mariæ. Ps. 105.
 47. De thesauris suis Maria infundit nobis Sapientiam Dei, intellectum prudentiæ, ac formam disciplinæ. Ps. 109.
 48. Gratiæ Mariæ recreat animam in doloribus, & periculis. Ps. 114.
 49. Gratiæ comprehensionis data est in via. B. Virg. major, quàm Angelis in Patria. l. 2. d. 9. q. 5. ad ult.
 50. Mariæ plenitudo gratiæ qualis in principio suæ vitæ, & qualis in conceptione Filii Dei. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. corp.
 51. Maria invenit apud Deum gratiam elevationis, perfectionis, & desponsationis, ut fieret sponsa Dei, & Mater. in Luc. c. 1. v. 30.
 52. Maria pars optima in gratia, & gloria. in Luc. c. 10. v. 41.
 53. Super omnes creaturas tam proxima Deo fuit, quod pervenit ad culmen bonorum omnium, quibus est capax pura creatura. ser. 1. & 2. de B. Virg.
 54. Maria fuit plena gratia præveniente, & præservante à culpa originali: Item gratia fecundante: item gratia decorante: item & consummante. ser. 2. de B. Virg.
 55. Gratiæ Mariæ super gratiam, idest aliorum Sanctorum ob immunitatem à peccato. ser. 2. de B. Virg.
 56. Plenitudo gratiæ sufficientiæ, supereminentiæ, redundantæ in alios Mariæ expenditur. ser. 3. de B. Virg.
 57. Maria est centrum, ad quod terminant omnes radii

- radii gratiarum. ser. 1. de B. Virg.
58. Mariæ data est gratia tanta, quod radicatus extincta fuit omnis concupiscentia. op. Brev. p. 3. cap. 7.
59. Mariæ data fuit puritas, & gratia tanta, quæ major sub Deo nequit intelligi. op. Brev. ibid.
60. Mariæ anima fuit capacior Angelis quoad gratiam. l. 2. d. 16. a. 2. q. 1. ad ult.
- Maria Trinitatem aspiciens.*
1. Dominus cum Maria plusquam cum Angelis id explicatur. op. spec. c. 8.
2. Dominus indeficientissimè est cum Maria, cum qua in æternum permanet; & ipsa in Filio suo. op. spec. c. 8.
3. Maria singulariter est filia Patris, Mater Filii, sponsa Spir. S. Ancilla summæ Trinitatis. op. spec. c. 10. V. *Infra*. n. 26.
4. Maria quia nobilissima filia Dei Patris omni gloria est ornata. op. spec. c. 10.
5. Deus est cum Maria, sicut Filius cum charissima Matre. spec. c. 10.
6. Maria pulchra sponsa Spir. S. Pulchra respectu sui, proximi, & Dei. op. spec. c. 10.
7. Maria ancilla Dei, & Deus servus Mariæ secundum naturam assumptam. op. spec. c. 10.
8. Maria Ancilla Domini, cum qua Pater, Filius, & Spir. S. est sanctificans ejus uterum. op. spec. cap. 10.
9. Maria est cum Deo, & Deus cum Maria singulari modo. spec. c. 11.
10. Cum Maria est Dominus, sicut Sol cum aurora, sicut flos cum virga, sicut Rex cum Regina ad ipsum ingrediente. spec. c. 11. 11. 12. & 13.
11. Maria iram Dei refrigerat. spec. c. 11. & 15.
12. Maria Deum placavit cum homine, ipsum reddens acceptabilem. spec. c. 14. & 15.
13. Deus operibus manuum Mariæ benedixit. Psalt. Pf. 1.
14. Deus regit eos, quos vultu suo respicit B. Virgo. Ps. 22.
15. Maria est via, per quam nos Deus de sedibus suis visitavit. Ps. 31.
16. Maria inclinat vultum Dei super nos, cogitque illum nobis misereri. Psalt. Pf. 35.
17. Deus misertus est nobis per Mariam. Ps. 59.
18. Deus glorificatur per Matrem. Ps. 62.
19. Mariam Deus benedixit in misericordia. Ps. 64.
20. Deus Matrem suam ornamento virtutum coronavit. Ps. 92.
21. Maria Mater misericordiæ ad miserandum Deum ultionum inflectit. Ps. 93.
22. Per Mariam missa est redemptio à Deo in mundum. Ps. 110.
23. Per Mariam venit solatium omni carni, & ex auxilio ipsius peccatores laqueo non capiuntur. Ps. 120. & 136. & 137.
24. Per Mariam placatus est nobis Dominus. Cantic. Isa. Confitebor &c.
25. Maria templum, & Sacrarium Spiritus sancti, Triclinium nobile Trinitatis. Hym. Te Dei Matrem.
26. Maria Mater est sponsa æterni Regis. Hymn. ibid.
27. Maria mediatrix Dei, & hominum. Hymn. ibid. V. *Mediatrix*. V. *Maria epitheta*.
28. Pater Mariæ conditor gloriosus, filius nobilis fecundator, Spir. S. mirabilis obumbrator, & Trinitas tota glorificatrix Mariæ. op. Lytan. B. Virg.
29. Maria ab Angelo salutata, per Spir. S. obumbrata, in cælis glorificata à Deo Patre sponsa electa: Verbi Dei Mater præelecta, à Spir. S. protecta. op. Lytan. B. V.
30. Ad Incarnationem Verbi concurrunt tota Trinitas, ut patet ex verbis Gabrielis: nam per ly, Altissimi, intelligitur Pater, per ly, Virtus, Filius: per ly Spiritus sanctus &c. l. 3. d. 3. p. 1. dub. 2.
31. Maria quia omnium humillima fuit, etiam omnibus altiùs Deum magnificavit. in Luc. c. 1. vers. 44.
32. Quare Maria Dominum magnificavit Cantico. in Luc. c. 1. v. 45.
33. Mariæ amor, & expectatio in Christum qualis. ser. 1. Dom. infr. oct. Epiph.
34. Mariæ studium in quærendo Christum in triduo perditum. ser. 1. & 5. Dom. ibid.
35. Mariæ lætitia qualis in pulchritudine, sapientia, & mansuetudine Christi. ser. 1. Dom. ibid.
36. Maria ostendit Filio pro nobis ubera. serm. 5. Dom. 1. Quadrag.
37. Maria Virgo quam coronam imposuerit Christo. ser. 1. Dom. Palm.
38. Mariæ uterus requies Christi. ser. 2. Sab. S.
39. Mariæ exercitia in Nativitate, Circumcisione Filii, adoratione Magorum, fuga in Ægyptum: regressu in Judæam, amissione, & inventionem Filii enarrantur. op. medit. vit. Chr. c. 7. ad 12.
40. Mariæ consolationes in Resurrectione Filii. op. medit. ibid. c. 85.
41. Maria misit per Angelos cibos Christo post jejunium factum in deserto. op. medit. ibid. c. 17.
42. Occursus Mariæ quando reversus est de deserto describitur. op. ibid.
43. Mariam post Resurrectionem Christus sæpè visitabat. op. ibid. c. 97.
44. Consolationis verba inter Christum ascendentem ad cælum, & Mariam. op. medit. ibid. cap. 98.
45. Nihil habet Deus denegare Mariæ, qui vult ut per eam cælestem patriam habeamus. op. Stim. p. 3. c. 19.
46. Dominus Pater, & Filius, & Spiritus sanctus est cum Maria. op. spec. B. V. cap. 1.
47. Dominus cum Maria plusquam cum Angelis: ipsam faciens Dominam omnium potentissimam, sapientissimam, opulentissimam, & indeficientem. op. spec. cap. 8. & 9.
48. Qualis lætitia Mariæ ex pulchritudine Christi. V. *Christi varia*. n. 196.
1. Maria immunis fuit ab omni væ, tum corde, *Maria* tum ore, tum opere, tum originalis miseræ, *Cōceptio* tum culpæ actualis, ita ut Dominus vere possit dicere, Tota pulchra es. op. spec. cap. 2.
2. De conceptione Mariæ in peccato agit S. Bonavent. ad mentem S. Bernardi. op. spec. c. 2.
3. Benedixit Dominus Mariam domum suam, consecravim habitationem suam. Psalt. Pf. 84.
4. Egressa est Virgo in salutem populi sui cum Christo. Cant. Abac. Dom. audivi &c.
5. Maria intacta ab omni peccato semper. op. Psalt. Min. quinque 2. in fine.
6. Mariæ corpus fuit purificatum à fomite remanente mortalitate. lib. 2. d. 3. 1. art. 2. q. 1. corp. & d. 3. 2. dub. 2. & l. 3. d. 3. dub. 1. V. *Concupiscentia*. num. 21.
7. Mariæ ablata fuit concupiscentia quadam speciali gratia gratis data. l. 2. d. 35. a. 2. q. 3. ad 4.
8. Mariæ caro fuit sanctificata in animatione per donum superadditum. l. 3. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. corp. 9. Mariæ

9. Mariæ Conceptio immaculata probabiliter asseritur à S. Doct. licet contrariâ appellet communioem : unde cum sit anceps in hac re , & senior factus ipsam prædicet in ser. 2. de B. V. hæc de mente ejus sustinenda ; licet non audeat eam absolutè asserere, quia nondum ejus festum celebrabatur ab Ecclesia universali. lib. 3. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. & 3. Unde in ser. 1. 2. & 3. de B. V. se retractavit. & op. de contempl. flor. 5.
10. Conceptionis festum celebrantes grati Mariæ. l. 3. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad 4.
11. Mariæ caro dicitur specialiter à Deo creata immunis à peccato, quod intelligendum est non feminaliter , sed conditivè , idest condita fuit cum tali privilegio. l. 3. d. 3. p. 1. dub. 4.
12. Mariæ conceptio quomodò dicitur immaculata. Pf. 118. v. 1.
13. Maria habuit gratiam præservantem ab originali peccato. ser. 2. de B. V.
14. Maria ut Rosa de sentibus de synagoga Judæorum progressa est Mater Dei. op. Psalt. Psalm. 81.
15. Egressa est Maria in salutem nostram cum Christo. Cant. Abacuc. Domina audivi &c.
16. Maria non erat sub lege , quæ legis auctorem peperit : Tum quia erat plena gratia : ob id sub Evangelica gratia, & lege. l. 4. d. 30. a. 1. q. 2. ad 1.
17. Maria ex parte Matris erat de genere Sacerdotali : & ob id cognata S. Elisabeth. Ex parte Patris ex genere David. l. 4. d. 30. ibid. ad ult.
18. Maria præsentata fuit in templo, cum esset trium annorum. op. Medit. vit. Chr. c. 3.
19. Mariæ exercitia , oratio, studium, labores, jejunia dum erat in templo. op. medit. ibid.
20. Maria in templo cibabatur ab Angelis. op. medit. ibid.
21. Mariæ sollicitudo pia circa socias suas. op. medit. ibid.
22. Qualia sunt, & quàm mirabilia, quæ per Gabrielem annuntiata sunt, op. spec. B. Virg. prol. Quarè ab Angelo annuntiat Incarnatio, aliæque explicantur spectantia ad hoc mysterium. l. 3. d. 3. dub. 4. Exponitur mirabiliter, in Luc. c. 1. v. 28. & seq. & op. medit. vit. Chr. cap. 4.
23. Ab Archangelo gratiæ plenitudo Mariæ, superventio Spiritus sancti, assumptio ipsius in Matrem Dei: superexcellentiæ ejus super omnes creaturas, & potestas exponitur. op. spec. c. 4. Servavit Angelus regulas Rethoricæ : V. *Annuntiatio*. n. 2. V. *Gabriel*. n. 4.
24. Maria primò in mente Christum suscepit purissima, pacificata, & illuminata: deindè in utero ut in Paradiso. op. spec. c. 11.
25. Maria quomodò miraculosè concepit Filiù Dei. op. spec. ibid. Ejus concursus activus, & passivus qualis ad Incarnationem. l. 3. d. 4. a. 3. q. 1. Vid. *Christi incarnatio*. n. 55. seq.
26. Benedicitur Conceptus, & partus virgineus. Psalt. Pf. 8.
27. Quia humillima fuit Maria, idè coegit Verbum carnem ex ipsa suscipere. Pf. 33.
28. Annuntiatio Mariæ facta per Archangelum mirabiliter describitur. Pf. 49. Quarè facta per talem Nuntium. V. *Angelorum varia*. num. 11. & in Luc. c. 1. v. 28. V. *Annuntiatio*. n. 2.
29. Emisit Verbum suum Altissimus, & virtus ejus obumbravit illi. Pf. 147.
30. Maria per aurem concepit Gabriele nuncio. op. Coron. B. Virg. Explicatur hoc dictum à Vega in Theol. Mar. n. 1590. idest per signa sensibilia vocis celebratum hoc mysterium, tum ob velocitatem, qua facta est conceptio.
31. Virginitas est janua, qua cœlis fulgens altius Dei Filius conceptus est. op. Laus Virg. fig. 18.
32. Sicut sidus illustratur, & illustrat ex infuso solis lumine : sic ex Maria emittitur lux sine sideris fragmine, & sine carnis crimine Christus concipitur. op. laus Virg. fig. 18.
33. Mariæ decorem induit, præcinxitque pulchrè Deum, carne munda vélans eum. op. Psalt. Min. quinque 2. quatern. 42.
34. Mariæ obumbratio fecit, ut in se sentiret Incarnationem factam à Verbo. l. 3. d. 3. dub. 2.
35. Sanguis Mariæ, ex quo formatum est corpus Christi, dicitur humor, semen, & caro secundum diversas rationes. l. 3. d. 3. dub. 3. Christi dicitur aliquando natus ex M. Virg. aliquando factus V. *Christi Incarnatio*. n. 56.
36. Angelus in Annuntiatione recognovit Patrem per ly, Altissimi, Spiritum S. per ly, Spir. sanctus, & Filium per ly, virtus. lib. 3. d. 3. p. 1. dub. 2.
37. De effectibus consequentibus ad Incarnationem peractis in Maria. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 1. ad 1. & 3. & q. 2.
38. Maria in quo sensu dicitur dubitasse, & turbatam fuisse in Annuntiatione. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 3. ad 2. & op. medit. vit. Chr. c. 4.
39. Annuntiationis Mariæ dies est festivitas. SS. Trinitatis. V. *Annuntiatio*. n. 3.
40. Maria concepit Christum mediante gratia, non concupiscentia. l. 3. d. 3. p. 2. dub. 3.
41. Quomodò dicitur concepsisse de Spiritu S. l. 3. d. 3. a. 1. p. 2. q. 1. corp.
42. Maria activè cooperata est in conceptione Filii Dei. l. 3. d. 4. a. 3. q. 1. qualem materiam contribuerit. V. *Christi conceptio*. n. 62.
43. Quomodò Mariæ cooperatio ad conceptionem Christi fuerit simul naturalis, & miraculosa, scilicet, quoad modum. l. 3. d. 4. a. 3. q. 2. & op. Brevil. p. 4. cap. 3. V. *Christi conceptio*. n. 55. & 57.
44. Verbum assumpsit de Maria, non cum concursu viri carnem ad majorem dignitatem Virginis, ut esset Virgo, & Mater. l. 3. d. 12. a. 3. q. 1. V. *Materia*. n. 42.
45. Maria habuit sensibilem cognitionem, & simul fidem de Conceptione Filii Dei : hinc ejus fides laudatur. l. 3. d. 24. a. 2. q. 1.
46. Maria dicitur Mater Christi, non Sacerdos consecrans, & quarè. lib. 4. d. 10. p. 2. art. 1. q. 2. ad ult.
47. In Annuntiatione quarè Mariæ nomen peculiariter notatur, in Luc. c. 1. v. 28.
48. Maria salutata ab Angelo, ejus responsiones, laudes, considerationes, assensus in Incarnationem expendantur, in Luc. ibid. & seq.
49. Turbata est Maria in salutatione Gabrielis, non ob splendorem intelligentiæ : erat enim sapientissima, sed ob pudorem innocentæ. in Luc. c. 1. v. 30.
50. Dixit Angelus, Ecce concipies in utero, ut ostenderet aliquid magnum, & mirum, idest conceptum intra nihil recipiendo ad extra. in Luc. c. 1. v. 30.
51. Maria quid quæserit ab Angelo. in Luc. c. 1. v. 32.
52. Mariæ consensus fuit ex humilitate prædisponente, charitate perficiente, & credulitate pronuntiante.

- nuntiante. in Luc. c. 1. n. 36. & op. medit. vit. Chr. cap. 4.
32. Mariæ, fiat, expenditur multipliciter. in Luc. c. 1. v. 37.
33. Maria in Conceptione fuit sanctificata, & magnificata. in Luc. c. 1. v. 49.
34. Maria quam privilegiata in conceptione Filii. ser. 5. Dom. 1. Quadrag.
35. Maria qualia mirabilia operata fuere in Annuntiatione, & Incarnatione Verbi. op. Brev. p. 4. c. 3. & Centil. p. 3. sec. 27.
36. Modus Annuntiationis, Incarnationisque expenditur. op. medit. vit. Chr. c. 4.
37. Dies Annuntiationis est dies solemnitate Dei Parris, qui fecit nuptias filio suo, dies natalis ejusdem filii; dies sollemnis Spiritus sancti: Item & Mariæ: item Curia: cœlestis: item & totius mundi. op. medit. ibid.
38. Mariæ pudor, & humilitas in Annuntiatione maximè elucescit. op. medit. ibid.
39. Mariæ assensus in Incarnationem gaudium toti mundo attulit. op. ibid.
40. Mariæ opera, virtutesque expenduntur exercitæ in Nativitate Christi. op. medit. ibid. c. 7. & 8.
41. Maria stetit ad Præsepe 40. dies. op. Medit. ibid. c. 10.
42. Maria ordine naturæ prius concepit, quam fuerit assumpta ejus caro à Verbo, sed totum tamen factum fuit in uno instanti temporis. l. 3. d. 2. dub. 3.
43. Miraculum Miraculorum conceptio Verbi in Maria. V. *Christi Conceptio*. n. 63.
44. Quos mirabilia in Maria intervenerint in conceptione. V. *Christi Conceptio*. ibid.
45. Non potest dici divina natura nata de Virgine: benè autem humana. Vid. *Christi conceptio*. num. 61.
46. Maria concipiendo Christum cunctas hæreses interemit. V. *Christi conceptio*. n. 59.
47. Majus miraculum fuit hæc conceptio super conceptionem Elisabeth, & Saræ. Vid. *Christi conceptio*. n. 58.
48. Christus pulcherrimus ex pulcherrima Virgine. ser. 3. Dom. 14. Pent.
49. Ex Virgine compositum est corpus Christi immaculatum ab omni sceditate. Vid. *Christi humanitas*. n. 27.
50. Dicitur bis natus. V. *Christi adventus*. n. 19. & natus de Virgine, & de Patre æterno. Vid. *Christi adventus*. n. 21.
51. A sola Maria Christus lutatus. V. *Christi adventus*. n. 27.
52. Mariæ maternitas quale privilegium. opusc. spec. c. 6. fuit verior Mater Christi, quam cæteræ matres suorum. l. 3. d. 4. a. 3. q. 1.
53. Maria per maternitatem facta est solium excelsum, & elevatum: domusque Domini impleta nebula assumptæ humanitatis. op. spec. c. 7.
54. Maternitas Dei est major gratia, quam Deus possit facere in creatura. op. spec. c. 10.
55. Majorem matrem quam Matrem Dei Deus non potest facere. op. spec. ibid.
56. Mariæ maternitas est causa nostræ dilectionis, timoris, agnitionis, & spei. op. spec. c. 10.
57. Maria est per quam Christus noster est frater: unde est mater omnium fidelium. opusc. spec. ibid.
58. Mariæ flos est Christus, qui dicitur flos campi, quia omnibus est expolitus à Maria: felicissimus in ipso Spiritu Domini requiescens, tot habens folia, quot ministeria, & exempla. op. spec. c. 12.
59. Mariæ flos est Christus, qui licet sit altissimus, tamen cum virga sit flexibilis precibus facile potest haberi. op. spec. c. 12.
60. Maria terra benedicta, quæ vitæ fructum nobis protulit. op. spec. c. 14. & 16.
61. Maria benedicta in mulieribus ob celsitudinem suæ Prolis. op. ibid. c. 14.
62. Maria Mater Dei, & bonorum fidelium. op. spec. c. 15.
63. Mariæ uteri fructus generosissimus, quia de utero regali, virginali, & paternali. op. spec. c. 16. V. *Christi conceptio*. n. 65. seq.
64. Fructus ventris Mariæ nobilitas regia expenditur. op. spec. c. 16. & 18.
65. Fructus ventris Mariæ, & mentis patris quomodò competit Mariæ, & Ecclesiæ. op. spec. cap. 16.
66. Fructus ventris mariani est deliciosus in odore exemplorum, consolationum, & promissionum. op. spec. c. 16.
67. Ex pulchritudine arboris, scilicet, Mariæ dignoscitur pulchritudo fructus, scilicet Christi. op. spec. c. 16.
68. Mariæ fructus benedictus, & deliciosus non solum in odore, sed & specie, & decore, quia pulcher, & candidus: item & sapore. op. spec. cap. 16.
69. Mariæ fructus est virtuosissimus ad salutem perditorum, ad salvandorum multiplicationem, & ad multiplicatorum conservationem. opusc. spec. c. 16.
70. Fructus ventris Mariæ sunt omnes filii Ecclesiæ. op. spec. c. 16.
71. Fructus frumenti, & vini, & olei, idest corporis, & sanguinis Christi, & gratiæ Spir. S. ex Mariæ utero. op. spec. c. 16.
72. Fructus ventris Mariæ quasi ligni vitæ habet vim conservandi vitam gratiæ, & gloriæ in medio Paradisi Ecclesiæ. op. spec. c. 16.
73. Fructus ventris Mariæ satiare potest animam, quam totus mundus non potest. op. spec. c. 16.
74. Fructus ventris Mariæ est sufficiens universitati animarum. ibid.
75. Fructus ventris Mariæ est tam copiosus, quod nec beatis, nec Angelis potest deficere. ibid.
76. Fructus ventris Mariæ quomodò est etiam fructus humilium, amantium, mitium, laborantium, liberalium, abstinentium, & continentium. op. spec. c. 16.
77. Fructus ventris Mariæ utilis est ad expiationem culpæ ad pacificationem inimicitia capitalis, ad sanationem culpæ originalis: ad revelationem inedia mentalis: ad evitacionem iræ judicialis: ad elongacionem pœnæ æternalis: ad renuntiationem temporalium: ad locupletacionem animæ: ad consummacionem vitæ spiritualis: ad multiplicationem Ecclesiæ universalis: ad reintegracionem ruinæ cœlestis, & ad perpetuacionem gloriæ æternalis. opusc. spec. cap. 18.
78. Christus est fructus ventris, oris, & manuum Mariæ. op. spec. c. 18.
79. Maria Dei mater præelecta, in utero Deum concepit, & genuit. op. Litania.
80. Maria mater conditoris, redemptoris, salvatoris, munda desiderabilis. op. Litania. &c.

81. Maria mater orphanorum, mamilla orphanorum, & parvulorum. op. Litanîæ.
82. Maria jure maternitatis Filio imperare potest. op. Coron. B. Virg.
83. Maria non solum dici debet Christotocos, sed & Theorocon, scilicet, mater Dei contra errorem Nestorii. l.3.d.4.a.3.q.3.
84. Nomen Matris Dei datum Mariæ est super omnia excellentius. l.3.d.9.a.1.q.3.corp.
85. Maria licet sit mater Dei, tamen in infinitum est inferior Persona Filii. l.3.d.9.a.1. quæst.3. ad ult.
86. Ut Maria esset Virgo, & Mater Verbum assumpsit carnem de illa absque viro, ut ejus dignitatem servaret. l.3.d.12.a.3.q.2.corp.
87. Mariæ maternitas in quonam consistit. op. Brev. p.4.c.3.
88. Mariæ maternitas Dei quale privilegium. op. Stim. p.3.c.19.
89. Mariæ fructus ventris. op. Stim. p.3.c.19.
90. Mariæ uterus est thronus Dei. op. de Ecclef. Hier. l.1.c.4.
91. Quare antiquitus dicebatur Maria mater Dei potius quam Mater Christi. lib.3.d.4.a.3.q.3. ad 4.
92. Christus quomodo assimilatur B. Virgini. V. *Christi divinitas*. n.4.
93. Aliquando dicitur Christus natus: aliquando factus, & quare. l.3.d.4.a.3.q.1.
94. Cum Maria Jesus libenter habitabat, & cum pueris. V. *Christi pueritia*. n.50.
95. Jesus subditus Mariæ, & Joseph. V. *Christi pueritia*. n.51.
96. Iesus petebat benedictionem à Maria cum domo exibat. op. medit. vit. Chr. c.16.
97. Iesus primogenitus Mariæ. in Luc. c.2.v.7.
98. Spiritus sanctus purificavit uterum B. Virg. ut ex eo carnem sumeret Verbum sanctum. l.3.d.12.a.3.q.2.corp.
99. Quale privilegium habere Deum in utero corporali. op. spec. c.6.
100. Maria quomodo circumdedit virum utero suo. op. spec. c.7.
101. Mariæ uterus est Paradisus Domini. op. spec. c.11. & 14. V. *Domus*. n.5.
102. Nullus locus dignior utero Mariæ. op. ibid. in princ. & versus finem.
103. Mariæ venter dicitur generosus, quia est regalis, virginalisque. op. spec. c.16.
104. In Maria descendit Verbum ut ignis in rubo, & ros in vellere facundante Spiritu sancto, & obumbrante virtute Altissimi. Psalt. Pf.8.
105. Maria capacior celo, quia in ejus visceribus Deus factus homo. Ps.13.
106. Fluvius Paradisi irrigavit Mariam, dum Filius Dei corpus ejus habitavit, opusc. laus Virg. fig. 3.
107. In Paradiso posuit Deus hominem Filium suum, dum in ipsius visceribus incarnatus est, cui custodem exhibuit ipsius corpus. op. laus ibid.
108. Figurata in rubo, dum ventri ejus juncta est humanitati Deitas cum virginali integritate. op. laus ibid. fig. 7.
109. Figurata in Abigail, dum pia lactis ubera Christo dedit nutriens, & hinc peccatoris scelera suis meritis leniens. opusc. laus. ibid. fig. 13.
110. Mariæ uterus est clibanus plenus igne Spir. S. Pf.53. In quo coctus est panis vitæ. Ps.138.
111. coctus est in puncto Incarnationis verbi. op. Medit. vit. Chr. c. 4.
112. Mariæ uterus est Navis ferens Iesum panem vitæ. Pf.106. Vid. *Eucharistia dignitas, & essentia*. n.42.
113. Mariæ uterus templum, & tabernaculum Dei sacratum. in Luc. cap.1.v.29.
114. Beatus venter Mariæ dicitur propter tria privilegia. in Luc. c.11. v.25.
115. Beata ubera Mariæ prædicantur, & quare. in Luc. c.11. v.27.
116. Mariæ uterus est locus, in quo celebratae fuerunt nuptiæ inter humanam, & divinam naturam. in Luc. c.14. v.10.
117. Mariæ uterus est hortus voluptatis. ferm.2. Dom.3. Adv. & ferm.3. in Vig. Nat. Floridus totus. V. *Floridus*. n.2. seq.
118. Mariæ uterus requies est Christi. ferm. 2. in Sab.S. & in Io.c.2.n.20.
119. Maria invocanda in tribulationibus. ferm.2. Dom. 20. Pent.
120. Mariæ uterus multis præconiis laudatur, cœloque Empyreo præponitur. op. Stim. p.3.c.19. in Salve.
121. Stetit in utero Virginis Christus novem menses, & sex dies. in Sap. c.1. & in Luc. c.11. num.27.
122. Quando Christus intravit in uterum Virginis, inclinavit cœlos. op. de Ecclef. Hierarc. p.4. c.7.
123. In utero B. Virg. operabatur Christus nostram salutem. V. *Christi merita*. n.55.
124. Christi lectus est uterus B. Virg. præsepe, & sepulchrum. V. *Christi varia*. n.48. V. *Lectus*. num.2.
125. Dulcior cibus Eucharistia, quia est caro virginea. V. *Christi varia*. n.222.
126. A Maria petendus est panis. op. de don. Spir. S. cap.5.
127. Maria invitat omnes ad sumendam Eucharistiam, quia coctus est in ejus utero. op. de don. Spir. S. c.5.
128. Mariæ uterus floridus. Vid. *Flos*. num.2. & 7.
129. 1. Mysterium visitationis Mariæ ad Elisabeth expenditur. in Luc. c.1. v.39. & op. medit. vit. Chr. cap.5. Ejus charitas in hac visitatione expenditur. V. *Maria charitas*. n.1.
2. Salutatio Mariæ non solum fuit optando, sed & salutem apportando. in Luc. c.1.v.41.
3. Effectus salutationis Mariæ in Elisabeth, & Joanne Baptista expenditur. in Luc. cap.1. num.42.
4. Salutatio facta ab Elisabeth expenditur. in Luc. c.1.v.41. seq.
5. Maria quare tribus mensibus mansit cum Elisabeth, in Luc. c.1.v.56.
6. Maria prima omnium levavit Joannem Bapt. statim natum. op. medit. vit. Chr. c.5.
7. Mariæ verba tam efficacia, ut replere poterunt gratia Joannem, & Elisabeth. op. medit. ibid. cap.5. Mariæ Canticum, item & Zachariæ in visitatione Elisabeth pronuntiatum expenditur. in Luc. c.1. & op. medit. ibid.
130. 1. Mariæ Purificatio, virtutes, & opera in hoc mysterio exercita expenduntur. op. medit. vit. Chr. cap. 11. & op. de quinque Solemnit. pueri Iesu. & in Luc. c.2.v.22.

- Canticum Simeonis expenditur. in Luc. c.2.
2. Quarè mense Februario celebratur. V. *Februarius*. & serm. 1. Purific. B. Virg.
  3. Mariæ fuga in Ægyptum, exercitiaque expenduntur. op. medit. vit. Chr. c.12.
  4. Mariæ regressus ex Ægypto in Judæam expenditur. op. medit. ibid. c.13.
  5. Amissio Christi, ejusque inventio. Vid. *Christi pueritia*. n.44.& 46.
  6. Mariæ exercitia post fugam in Ægyptum. op. medit. vit. Chr. c.12.
    1. Maria assumpta est in Cælum in anima, & corpore. op. spec. B. V. c.12.
    2. Maria in Cælo locata est super omnes Angelos. op. spec. c.11.& Pf.12.
    3. Mariæ locus in cælo qualis. op. spec. c.11.
    4. Mariæ quanta gloria cum ingressa est in cælestem Hierusalem. op. spec. c.13.
    5. Mariæ gloria illuminat totum Paradisum. op. spec. c.3.

Est enim lucerna Dei, columna ignis, Sol illuminans per omnia. op. spec. c.3. Super omnes creaturas. V. *Christi nobilitas, & divinitas*. n.2.
    6. Maria sua gloria illuminat Angelos, & sanctos. op. spec. c.5.
    7. Mariæ gloria est major omnium Sanctorum, & Angelorum. op. spec. c.6.
    8. Post Deum nostra gloria major est de Maria. op. spec. c.6.
    9. Gloriæ dotes corporis, & animæ Mariæ expenduntur. op. spec. c.6.
    10. Mariæ gloriæ plenitudo expenditur. op. spec. cap.7.

Supereminet universos, nec ullus est ei similis. Psalt. Pf.82.
    11. Maria virga, cujus flos est pulchritudo corporis glorificati, tot habens folia, quot dotes gloriosas: cujus fructus est animæ beatitudo. op. spec. cap.12.
    12. Maria est benedicta super omnes mulieres ob gloriam suam sublimissimam, copiosissimam, & stabilissimam. op. spec. c.14.
    13. Maria est corona anni, idest omnium Sanctorum, & Angelorum posita super omnes. opusc. spec. c.14.
    14. Maria in gloria benedicta fuit à Deo, ab Angelis, & hominibus. ibid.
    15. Benedictio Mariæ in cælo qualis ob humilitatem. op. spec. c.15.
    16. Assumptio Mariæ in cælum, ejusque comitatus Angelorum, oecursusque ejus Filii describitur. Psalt. Pf.47. V. *Assumptio*. n.10.
    17. Maria in gloria dilucidat intellectum. Pf.85.
    18. Maria sedet à dextris Filii, regnatque cum Christo in æternum, quia ipsi placuit bonitas, & sanctitas, corona immortalitatis in capite ejus. Pf. 109. & Hymn. Te Dei Matrem.
    19. Mariæ thronus super Cherubim, & sedes ejus super cardines cæli. Psalt. Pf.112.
    20. Operuit cælos gloria Mariæ, & misericordia ejus plena est terra. Cant. Habac. Domine adivi &c.
    21. Maria Mater omnium Beatorum, gaudium plenum post Deum, & solatium omnium Civium supernorum. Hymn. Te Dei matrem.
    22. Maria in via habuit gratiam comprehensionis. l.2.d.9.q.5.ad ult.
    23. Maria per se constituit ordinem supra novem ordines Angelorum. l.2.d.9.q.7.in fund.
24. Quarè in ejus assumptione legitur Evangelium de Martha, & Maria. in Luc. cap.10. vers.47.
25. Maria pars optima in gratia, & gloria. in Luc. c.10. v.41.
26. Maria quantum gloriæ habeat. lib.1.d.17.p.2. q.4.corp.
27. Maria eminent super omnes sanctos. ser.1. in fest. om. Sanct.
28. Maria resurrexit in anima, & corpore glorioso. op. Brev. p.7. c.5.
29. Maria sola in hac vita gloriam propriam Beatorum habuit. op. de 7. grad. contemplat.
30. Mariæ gloria illuminationem suam extendit per omnes sanctos, & Angelos. opusc. spec. cap.3.
31. Ex visione gloriæ B. Virg. augetur gloria accidentalis Beatis. op. Solil. c.4. V. *Beatitudo accidentalis*. n.40.
32. Ad quantam gloriam ascendit Maria descendendo per humilitatem. ser.2. in fest. om. Sanct.
33. An B. Virgo de cælis videat, quæ fiunt in terra. V. *Beatitudo accidentalis*. n.33.
  1. Mariæ detentio in plenitudine Sanctorum expenditur, cui non desunt fides Patriarcharum: Spiritus Prophetarum; zelus Apostolorum: constantia Martyrum: sobrietas Confessorum: castitas Virginum: fœcunditas conjugatorum: puritas Angelorum. op. spec. c.7.

Maria Virtutes & Privilegia in Comuni.
  2. Odor virtutum Mariæ expenditur in agro pleno. op. spec. c.7.
  3. Magnalia quænam facta per Mariam. op. spec. c.7. v.8.
  4. Non est factum opus à Deo aliud simile Mariæ. op. spec. c.7. v.8.
  5. Multæ filiæ congregaverunt divitias, Agnes, Cæcilia, Agatha, Catharina, & aliæ: at Maria supergressa est universas in opulentia virtutum gratiarum, meritorum, & præmiorum. op. spec. cap.8.
  6. Maria singulariter Domini filia, Domini Mater, Domini sponsa, & ancilla. op. spec. c.10.
  7. Maria est filia summæ æternitatis; mater summæ veritatis, & sponsa summæ bonitatis, ancilla summæ Trinitatis. op. spec. c.10.
  8. Maria proficiebat universaliter in omnibus virtutibus quasi aurora in rutilanti virginitate; pulchra ut luna in micanti humilitate: electa ut Sol in radianti charitate. op. spec. c.11.
  9. Mariæ pura virginitas, profunda humilitas, & radians charitas eam fecit eligi in Matrem Dei. op. spec. ibid.
  10. Maria virga, cujus flos est pura virginitas, virtuosa honestas, miraculosa fœcunditas, & gloriosa immortalitas. op. spec. c.12.
  11. Maria supergressa est omnes in natura, in gratia, in gloria, & meritis. op. spec. c.13.
  12. Maria benedicta in mulieribus, quia per eam omnis creatura benedicitur. opusc. spec. cap.14.
  13. Maria benedicta est propter plenitudinem gratiæ cordis, oris, & operis. opusc. spec. cap.14.
  14. Maria benedicta est propter plenitudinem gratiæ: propter celsitudinem prolis, & magnitudinem gloriæ. op. spec. c.14.
  15. Mariæ sancta conversatio expenditur. opusc. spec. c.14.
  16. Maria benedicta à Domino, ab Angelo, & homine. op. spec. c.14.

17. Maria benedicta est pro humilitate contra superbiam : pro charitate contra invidiam : pro lenitate contra iram : pro strenuitate contra accidiam : pro liberalitate contra avaritiam : pro sobrietate contra gulam : pro castitate contra luxuriam. op. Spec. c. 15.
18. Maria per has virtutes meruit fructum dignissimum. op. Spec. c. 16.
19. In Maria refulget species castitatis, lumen justitiæ, & splendor veritatis. Psalt. Pf. 11.
20. Maria est mater illuminationis cordis, nutrix refovens animam, mundans cor igne amoris, & charitatis suæ. Pf. 40.
21. Maria est porta vitæ, & janua salutis : via nostræ reconciliationis : spes pœnitentium : solamen lugentium ; pax beata cordium, & salus. Pf. 46.
22. Mariæ manus distillant myrram primam, & digiti unguenta gratiarum : guttur ejus fragmenta mali punici, spiramen oris suave Thymiana compositum. Pf. 56.
23. Maria est mater pulchræ dilectionis : anchora spei : portus Indulgentiæ, & janua salutis. Psalt. Pf. 56.
24. Mariæ nemo similis cum gratia, & gloria supereminet universos. Psalt. Pf. 82.
25. Maria superexcellit universos, sicut cœli exaltantur à terra. Psalt. Pf. 82.
26. Omnes Angelos præexcellit Maria sanctitate, natosque mulierum virtutibus mirabilibus, & signis. Psalt. Psal. 95. & 96.
27. Magnificentia mariæ in Hierusalem, & in Sion expenditur. Psalt. Psalm. 98.
28. In dextera Mariæ ignea lux, & in circuitu ejus Sanctorum millia : mandata ejus ante oculos ejus, & justitiæ regula in corde ejus. Psalt. Psalm. 98.
29. Maria est via ad Patriam sanctitatis : ejus thronus excelsus super Cherubim, & sedes ejus super cardines cœli. Pf. 112.
30. Sola maria supergressa est universas creaturas : altior cœlo : terraque latior. Psalt. Cantic. Exult.
31. Maria odore cuncta lilia mystica præit : est Corona omnium Dominarum, cujus odor sicut agri pleni, cui Dominus benedixit. Psalt. Cantic. trium puer.
32. Maria Angelorum Domina : Paradisi janua : scala cœli, & gloriæ : thalamus : atca pietatis, & gratiæ : vena misericordiæ : sponsa, & mater æterni regis : templum, & sacrarium Spiritus sancti prædicatur. Psalter. Hymn. Te Dei matrem.
33. Maria nobile Triclinium sanctissimæ Trinitatis est. Hymn. ibid.
34. Maria vera regis cœlestis puerpera, sancta quoque dulcedo, & pia. Hymn. ibid.
35. Maria mundi Domina, Cœli regina, post Deum sola spes nostra promotrix justorum : congregatrix errantium : promissio Patriarcharum : veritas Prophetarum ; præconium, & doctrix Apostolorum : magistra Evangelistarum : fortitudo martyrum : exemplar Confessorum : honor, & festivitas Virginum. Hymn. ibid.
36. Maria Rosa veris speciosa : vitis frondens generosa. op. Litanæ, &c.
37. Maria fœminarum pulcherrima, humilium humillima, sanctorum sanctissima, super omnes diligenda, & magnificanda. op. Litanæ, &c.
38. Maria mulierum prima benedictio. opusc. Litanæ, &c.
39. Mariam posuit Deus in excellentiori gradu, quàm Angelos. l. 3. d. 3. q. 4. in fund.
40. Maria est dignior Sacerdotibus. l. 4. d. 10. p. 2. q. 2. ad ult. & corp.
41. Maria fuit purissima, nobilissima, & excellentissima. l. 4. d. 30. a. 1. q. 2.
42. Mariam Deus adornavit omni privilegio. l. 4. d. 30. a. 1. q. 2.
43. Maria est amabilis ob bonitatis plenitudinem : Venerabilis à dignitatis altitudine, & prædicabilis à laudis amplitudine : 1. significatum est in manna : 2. in virga : 3. in lege existentibus in arca. in Luc. c. 1. v. 30.
44. Maria habuit triplicem excellentiam, dignitatis, virtutis, & charitatis. in Luc. cap. primo, vers. 30.
45. Maria benedicta inter mulieres ob universale remedium per ipsam allatum. in Luc. c. 1. v. 30. & v. 43.
46. Maria velox ad audiendum, tarda ad loquendum. in Luc. c. 1. v. 30.
47. Maria fuit beata ob meritum castitatis : beatior ob consilium virginitatis : & beatissima ob privilegium fœcunditatis. in Luc. cap. 1. vers. 48.
48. Maria quia fuit Deo amabilis : idè fuit amabilis hominibus. in Luc. c. 1. v. 48.
49. Mariæ solitudo qualis. in Luc. c. 56.
50. Maria quantum ad maternitatem non potuit fieri melior quoad gratiam, non potuit pura creatura fieri melior, quoad dona naturalia optima potuit meliorari. lib. 1. dist. 44. dub. 3.
51. Mariæ pulchritudo, & puritas expenditur. serm. 3. Dom. 14. Pent. & serm. 2. de B. Virg.
52. maria ex stirpe regia nata ab æterno, à Deo prædestinata, & creaturis cæteris prælecta, à Prophetis pronuntiata, ab Angelo salutata, ab Apostolis prædicata, omni laude dignissima. serm. 1. de B. Virg.
53. maria est admirabilis ob potestatem, venerabilis ob sanctitatem, & ineffabilis hominibus ob divinorum eloquiorum ubertatem. ser. 1. de B. Virg.
54. maria est Cœlum æreum ob puritatem : cœlum igneum ob charitatem : Item sidereum ob firmamentum per patientiæ firmitatem, & per omnium donorum, & gratiarum Dei copiositatem : item aqueum per castitatem, per sapientiæ veritatem. serm. 1. ibid.
55. maria super omnes creaturas eminet : regina omnium. serm. 2. ibid.
56. Omnium præconiorum maximum est in maria fuisse simul Dei matrem, & ancillam, & filiam. serm. 2. de B. Virg.
57. Laudes, & præconia Beatæ Virgini proponuntur variè circa totam ejus vitam. op. Phar. l. 1. c. 5.
58. Maria habuit multas virtutes, & merita prævio labore, jejuniis, oratione, &c. op. medit. vit. Chr. c. 3.
59. maria tres virtutes singulariter à Deo petebat, scilicet charitatem Dei, & proximi, & odium sui. op. medit. ibid. c. 3.
60. Maria in templo erat in vigiliis prior, in scripturis eruditior, in humilitate profundior : in laudibus Dei elegantior ; in charitate gloriosior : in puritate purior : in omni virtute perfectior. op. medit. ibid. c. 3.

61. Exercitia Mariæ post fugam in Ægyptum. op. medit. *ibid.* c. 12.
62. Mariæ taciturnitas quanta. opuscul. meditat. *ibid.* c. 3.
63. Flos virginitatis, fœcunditatis, honestatis, immortalitatis : & folia virtutum B.V. expenduntur. op. Spec. c. 10.
64. Florum B. Virginis fructus quales. opusc. Spec. *ibid.*
- Maria Humilitas.*
1. Mariæ humilitas quanta ostensa in Annuntiatione Archangeli. op. Spec. c. 4.
2. Humilitas mariæ in verbo, & in facto qualis. op. Spec. c. 4. expenditur. serm. 2. de una S. Virg. & op. Phar. l. 1. c. 5.
3. Per humilitatem maria gratiam invenit apud Deum. op. Spec. c. 5.
4. Maria est mare tonans per virtutes contra vitia præcipuè per humilitatem contra superbiam. op. Spec. c. 7.
5. Maria ancilla sanctissimæ Trinitatis ita humillima, ut ulla similis, nec unquam fuit, nec est, nec erit in æternum. op. Spec. c. 10.
6. Mariæ humilitas expenditur. op. Spec. c. 15.
7. Maria ob humilitatem fuit vallis vallium. op. *ibid.* c. 15.
8. Maria ob humilitatem quales gratias recepit. op. *ibid.* c. 15.
9. Qualem benedictionem in cœlo, & in terra Maria adepta est ob humilitatem. opusc. *ibid.* cap. 15.
10. Mariæ fructus altissimus est, quia Maria per profundam humilitatem radices fixit in terra. op. Spec. c. 17.
11. Quia Maria fuit humillima, Verbum increatum ex se carnem suscipere coëgit. Psalt. Psalmo 33.
12. Maria Virgo dulcis, & speciosa virginum signifera. op. Litaniæ, &c.
13. Maria invenit gratiam apud Deum ob profundissimam humilitatem, & mansuetudinem. in Luc. cap. 1. v. 30.
14. Mariæ humilitas ad quam gloriam eam fecit ascendere. serm. 2. in fest. omn. Sanct.
15. Maria humilitate Diabolum jugulavit. ser. 2. de uno Confes.
- Maria Charitas, Misericordia, & Liberalitas.*
1. Charitas affectuosa Mariæ in visitatione Elisabethæ expenditur. opusc. Spec. cap. 4. & cap. 6. & opusc. Phar. lib. 1. cap. 5. Vid. *Charitatis varia.* n. 78.
2. Charitas mariæ ad Deum, & proximum expenditur. op. Spec. c. 4.
3. Quia in corde mariæ amor Spiritus sancti singulariter ardebat : idèd in carne ejus virtus Spiritus sancti mirabilia faciebat. op. Spec. c. 4.
4. Mariæ misericordiæ immensitas expenditur. op. Spec. c. 5.
- Ejus longitudo, latitudo, & profundum sine fine. op. Spec. c. 5.
5. De plenitudine ejus misericordiæ omnes accipiunt, captivus, æger, tristis, peccator, justus, Angelus, Trinitas tota, ejus Filius. op. *ibid.* c. 5.
6. Mariæ charitas in defectu vini in nuptiis Cœnæ. op. Spec. c. 6. & 7.
7. Maria plena oleo misericordiæ, & pietatis expenditur. op. Spec. c. 7.
8. Maria est misericordiosissima, quia Dominus misericors misericordiosissimè est secum : ob idque in Maria omnes inveniunt solatia misericordiæ. op. Spec. c. 9.
9. Maria mediatrix inter Deum, & mundum veluti medica salutis antidotum viris, & mulieribus propinavit. op. Spec. c. 9.
10. Misericordia Mariæ in miseros, dum erat in mundo erat magna : sed major est dum nunc est in cœlo : secundum primam dicitur pulchra, ut Luna : secundum secundam dicitur electa, ut Sol. op. Spec. c. 10.
11. Maria omnibus sese exhibet. opuscul. Spec. cap. 10.
12. Maria dicitur benedicta propter multitudinem misericordiæ suæ. op. Spec. c. 14.
13. Mariæ prior misericordia fuit hic vivere : posterior, & major est, quam nunc exhibet è cœlis in peccatorem. opuscul. Speculum, capite decimo-quarto.
14. Maria est, per quam Deus homini placabilis est, & per quam homo Deo acceptabilis, & Diabolus homini superabilis est. opusc. *ibid.* cap. 14.
15. Mariæ charitas contra invidiam expenditur. op. Spec. c. 15.
16. Mariæ liberalitas contra avaritiam expenditur. op. Spec. c. 15.
17. Charitas Mariæ meruit fructum benedictum. op. Spec. c. 16.
18. Mariæ gratia & misericordia plena est terra. op. Psalt. Pf. 2. & 118. ad memor esto, &c. & Cantic. Habac. Domina audivi, &c.
19. Mariæ spiritus est super mel dulcis, & hæreditas super mel, & favum. Psalt. Pf. 5.
20. Misericordia mariæ aufert peccata, & affert meritorum fœcunditatem. Psalt. Pf. 10.
21. Maria lactans Filium, stillicidia gratiæ nobis impertit. Psalt. Pf. 15.
22. Maria stillat nobis gratiam uberum suorum, & lacte dulcedinis reficit viscera puerorum suorum. Pf. 17.
23. Ubique charitas, & gratia mariæ excurrit nos beneficiis afficiendo. Pf. 34.
24. Maria mater misericordiæ exoratur, ut à peccatis, & hostibus liberet nos. Psalt. Psalm. 50. & Pf. 96.
25. Deus misertus est nobis per mariam. Psalt. Psalm. 59.
26. Lux misericordiæ mariæ perducit ad salutem : fons bonitatis ejus inebriat sitientes, & distillatio dulcoris oblectat animas Sanctorum. Psalt. Pf. 85.
27. Misericordia Mariæ repletur Paradisus, & totus orbis terrarum. Psalter. Psalm. 83. & 86.
28. Misericordia mariæ peccata relaxantur, & ægritudines reparantur. Psalt. Pf. 102.
29. Clementia Mariæ non deficiet in æternum. Psalt. Pf. 104.
30. Charitas Mariæ major cunctis divitiis, gratia ejus super aurum, & lapidem pretiosum. Psalt. Pf. 107.
31. Emissiones Mariæ sunt gratia, & pax, & qui placent Mariæ, procul sient à perditione. Psalt. Pf. 107.
32. Opera gratiæ Mariæ commorantur in Ecclesia, & testimonium misericordiæ ejus ante thronum Dei Psalt. Pf. 110.
33. Misericordia mariæ super omnem carnem, & eleemosina illius usque ad extremum terræ. Psalt. Pf. 112.
34. Misericordia, gratia, & veritas Mariæ permanet in æternum super nos. Psalt. Psalm. 116. & Pf. 117.

35. Guttæ clementiæ mariæ vitam conferunt. Psalt. Pf. 118. ad Bonitatem, &c.
36. Misericordia mariæ rigat universum. Psalt. Pf. 118. ad Clamavi, &c.
37. Per mariam datur nobis misericordia à Deo. Psalt. Pf. 135.
38. Viæ mariæ misericordia, & veritas. Psalt. Pf. 118. ad Principes, &c.
39. Non invenitur propitiatio sine maria, nec salus sine fructu illius: per illam peccata purgantur, & per fructum illius animæ dealbantur: per illam fit satisfactio peccatis, & per fructum illius condonantur. Psalt. Pf. 136.
40. Maria medetur contritis corde, eosque refovet unguento pietatis: magna est ejus virtus, & clementia ejus nullum habebit finem. Psalt. Pf. 146.
41. Maria Virgo plena gratia, & clementia laudatur. op. Litanæ, &c.
42. Maria miserorum pia consolatio, salus, beatitudo, pietatis latitudo, mater orphanorum, mamilla orphanorum, & parvulorum, consolatio afflictorum prædicatur. opuscul. Litanæ, &c.
43. Maria thronus est misericordiæ. sermon. 2. Hexaëm.
44. Charitas quanta, & qualis mariæ. serm. 1. de B. Virg.
45. Tota suavis, & dulcis, & misericors, omnibus offerens lac. & lanam. serm. 2. de B. Virgin.
46. Maria munera à magis oblata pauperibus distribuit. op. medit. vit. Chr. c. 9.
47. Maria fons pietatis, nec misereri nescit. op. Stim. p. 3. c. 13.
48. Mariæ misericordia erga miseros extollitur. op. Stim. p. 3. c. 19. in Salve, &c.
49. Maria mater misericordiæ, vita, dulcedo, & spes nostra egregiè exponitur. opuscul. Stim. ibid.
50. Maria est clemens indigentibus, pœnitentibus, laborantibus, pia exorantibus, proscientibus, dulcis diligentibus, & contemplantibus. op. Stim. p. 3. c. 19.
51. Maria clemens est laborando, consolando: clemens in effectu, in conceptu, & in subjectis: pia largiendo, blandiendo, in affectu, in aspectu, & in correctis: dulcis se donando, osculando, in amplexu, in amore rectis, & in dilectis. op. Stim. p. 3. c. 19. in Salve, &c.
52. Mariæ liberalitas. V. *Liberalitas*. n. 3.
1. Mariæ mansuetudo, & patientia in adversis expenditur. opusc. Spec. cap. 4. & opusc. Phar. l. 1. c. 5.
2. Mariæ lenitas, & mansuetudo contra iracundiam expenditur, non solum in se ipsa eam repellendo, sed & iram Dei placando. opuscul. Spec. c. 15.
3. Mansuetudo, & mititas mariæ meruit fructum dignissimum. op. Spec. c. 16.
4. Maria fuit firmamentum ob eximiam patientiam. serm. 1. de B. Virg.
1. Maria quàm inimica otii. op. Spec. c. 4.
2. Mariæ sedulitas, & diligentia in oratione, & sanctis operibus expenditur. op. Spec. c. 4. & op. Phar. l. 1. c. 5.
3. Mariæ strenuitas contra accidiam expenditur. op. Spec. c. 15.
4. Strenuitas, & labores Mariæ meruit fructum benedictum. op. Spec. c. 16.
5. Ejus oratio numquam redit vacua, estque superthus, & balsamum. Psalt. Pf. 84.
6. Oratio mariæ dum viveret in templo qualis. op. medit. vit. Chr. c. 3.
7. Exercitia B. Virg. enarrantur. op. med. vit. Chr. cap. 3.
1. Paupertas Mariæ, & Christi infantis in Præsepio expenditur. op. Spec. c. 4.
2. Pauperem mariam invenerunt Pastores pauperes, & divites. op. Spec. c. 4.
3. Mariæ paupertas quanta. in Luc. c. 2. v. 24. & op. Phar. l. 1. c. 5. & op. medit. vit. Chr. c. 5.
4. Paupertas mariæ in Nativitate Christi expenditur. op. medit. ibid. c. 6. & 7.
5. Paupertas exercita in fuga ad Ægyptum, & post expenditur. op. ibid. c. 12.
6. Quàm exosæ ipsi fuerint divitiæ: item & Christo. V. *Divitia*. n. 15.
7. Ipsi paupertatis imitator fuit B. Franciscus. Vid. *Franciscus*. n. 9.
1. Mariæ temperantia expenditur. op. Spec. c. 4. & op. Phar. l. 1. c. 5.
2. Per temperantiam in cibo, & potu invenit gratiam apud Deum. op. Spec. c. 4.
3. Per temperantiam B. Virgo uterum suum præparavit ad Conceptionem Verbi. op. Spec. c. 4.
4. Mariæ temperantia strictissima contra gulam. op. Spec. c. 15.
5. Abstinencia mirabilis mariæ meruit fructum benedictum. op. Spec. c. 16.
1. Castitas, & Virginitas mariæ expenditur ex ejus nomine, & annunciatione Gabrielis. op. Spec. c. 4. & serm. 1. de B. Virg. & op. Phar. lib. 1. c. 5. Vid. *Aaron*. n. 2.
2. Maria porta clausa ostenditur. op. Spec. c. 7.
3. Ejus puritas attraxit Deum in ejus utero. op. Spec. c. 11. & 15.
4. Quàm pura, & inviolata ejus virginitas. op. Spec. c. 12.
5. Ejus puritas ante partum, in partu, & post partum quanta, & quàm benedicta. op. Spec. c. 14. & 15.
6. Benedicta Virgo maria, quæ amavit virginalem castitatem. op. Spec. c. 15.
7. Ex virginitate mariæ oritur nobilitas in prole. op. Spec. c. 16.
8. Continentia mariæ qualem fructum meruit. op. Spec. c. 16.
9. Maria vovit virginitatem: asserereque oppositum est temerarium in fide. l. 4. d. 28. a. 1. q. 6. ad argum.
10. Puritas Mariæ defendi debet etiam cum discrimine vitæ. l. 4. d. 28. q. 6. ad argum.
11. Mariæ votum fuit ex instinctu Spiritus sancti triplici ratione: prima ut esset Dei habitaculum dignum: 2. ut esset virginitatis exemplum: 3. ut alias mulieres excelleret. lib. 4. d. 30. art. 1. q. 2. corp.
12. Maria corona Virginum, & continentium. l. 4. d. 33. a. 2. q. 3. fund.
13. Virginitas Mariæ fuit sigillum, quo Christus signavit litteras liberationis nostræ. serm. 2. Dom. 4. Quadrag. Vid. *Christi varia*. n. 218.
14. Virginitas mariæ cum fructu figurata in virga Aaron. serm. 2. Dom. infr. oct. Nat.
15. Maria fuit virgo differens ab aliis. Vid. *infrâ*. num. 6.
16. Convenientiæ quænam quoad Verbum assumptum carnem de Virgine. lib. 3. dist. 12. a. 3. quæst. 2.

Maria
mansuetudo,
& Patientia.

Maria
Orat o,
& sedulitas in
operibus.

Maria
Paupertas.

Maria
Temperantia.

Maria
Castitas,
& Virginitas.

*Maria
Sapientia.*

1. Maria plena sapientia, quia à lumine æterno est plenè illuminata. op. Spec. cap. 7. & op. Phar. l. 1. c. 5.
2. Maria sapientissima fuit, quia Dominus sapientissimus sapientissimè, & singulariter est secum. op. Spec. c. 8.
3. Maria ab infantia sciebat totum Evangelium, quod in corde scripserat Spiritus sanctus. lib. 4. d. 3. o. a. 1. q. 2. ad ult.
4. Maria continebat profunditatem sapientiæ. in Luc. c. 1. v. 30.
5. Maria fuit Empyreum ob sapientiam cœlestem, & claritatem summam. sermon. 1. de Beata Virgine.
6. Maria fuit Virgo differenter ab aliis virginibus: nam cæterarum virginitas est medium secundum virtutes politicas, & naturam lapsam: virginitas verò Mariæ fuit ut in Christo per superabundantem gratiam idest ut in statu innocentia. l. 4. d. 3. a. 2. q. 1. ad ult.

*Maria
Divitia.*

1. Maria opulentissima fuit, quia Dominus opulentissimus opulentissimè est secum. op. Spec. c. 8. & op. Phar. l. 1. c. 5.
2. Mariæ opulentia in auro amoris, in gemmis virtutum, & donorum, & in aromatis bonorum operum, & exemplorum. op. Spec. c. 13.
3. Maria habet thesauros Dei in manibus. opusc. Spec. c. 13.
4. Mariæ divitiæ quænam. sermon. primo, fer. 2. Pasch.

*Maria
immunitas à
peccato.*

1. Maria fuit immunis ab omni peccato actuali. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 1. & op. Phar. l. 1. c. 5.
2. De immunitate à peccato originali. D. Bonaventura videtur sentire conceptam fuisse in peccato originali: eò maxime quia festum Conceptionis non celebrabatur ab Ecclesia: quare ex ejus sensu interno deducitur inclinasse potius in affirmativam, & magis piam sententiam, ut videre est in serm. de B. Virg. quem senior effectus composuit: quare est problematicus utramque probabilem existimans: licet communiorem appellet negantem. lib. 3. dist. 3. part. 1. artic. 1. quæst. 2. corp. Vid. *Conceptio Mariae*.
3. Maria duplicem impeccabilitatem habuit: aliam in instanti conceptionis: aliam in Incarnatione Verbi: 1. per gratiam vitandi omne peccatum: 2. fuit per ablationem possibilitatis, ut in Angelis. lib. 3. dist. 3. part. 1. art. 3. q. 3. corp.
4. Mariæ fœmes in instanti Conceptionis fuit confopitus: in Incarnatione fuit omninò ablati. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. Vid. *Fomes*. n. 1. seq. & l. 2. d. 3. 2. dub. 2.
5. Maria dicitur peccato obnoxia ratione pœnalitatum. l. 3. d. 3. p. 2. dub. 1.
6. Maria licet non haberet peccatum poterat dicere: Et dimitte nobis debita nostra, non pro se, sed pro aliis. lib. 3. distinct. 3. p. 1. a. 2. q. 1. ad ult.
7. Impeccabilitas data est Virgini major, quàm Angelis. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 3. ad ult.
8. Maria contraxit pœnalitates non vitiosas peccati, & quare. l. 3. d. 15. a. 1. q. 3. ad 3. & 4. & in corp.
9. Mariam præservavit Deus ab omni fœditate, corruptione, & passibilitate. lib. 3. dist. 15. a. 1. q. 3. corp.
10. Maria immunis à peccato quocumque, sicut Christus. in Ecclen. c. 7. v. 19.

11. Dictum S. Joan. Chrysostomi rejiciendum, dum asseruit B. Virg. in nuptiis passam esse aliquam vanam gloriam. in Joan. c. 2. n. 3.

1. Maria quali merito meruerit Incarnationem. *Maria* l. 3. d. 4. a. 2. q. 2. Vid. *Incarnatio*. n. 8. Vid. *Christi Incarnatio*. n. 18.

2. Meritum Mariæ ad Incarnationem fuit majus intensivè, quàm meritum Sanctorum PP. l. 3. d. 4. a. 2. q. 1. ad 2.

3. Maria plus merebatur post Incarnationem, quàm omnes Sancti simul. l. 3. d. 4. a. 2. q. 2. ad penult.

4. Maria promeruit reconciliationem toti generi humano: idè super omnes est à fidelibus collenda. l. 3. d. 4. a. 3. q. 3. corp.

1. Maria habuit sensibilem, & claram cognitionem, & simul fidem. l. 3. d. 2. 4. a. 2. q. 1. & l. 3. d. 3. dub. 4. & op. Phar. l. 1. c. 5. *Maria Fides.*

2. Fides Mariæ expenditur in consensu dato ad opus Incarnationis. in Luc. c. 1. v. 36.

3. Fides Mariam fecit beatam, & bonam. in Luc. c. 1. v. 43.

4. Fides cum humilitate Mariam super omnes gratiam fecit, ut in ea incarnaretur Verbum. lib. 2. d. 2. a. 1. q. 1. ad arg.

5. Fides Mariæ qualis de Christo. serm. 1. Dom. infr. oct. Epiph.

6. Maria in fide sola permansit in Passione Domini. serm. 1. de B. Virg.

1. Maria dignis laudibus à nobis non potest laudari. opusc. Speculum prolog. & opusc. Phar. *Maria Laude* lib. 1. c. 5.

2. Maria laudanda etsi imparibus laudibus. opusc. Spec. B. Virg. prolog.

3. Maria ob culpæ carentiam, & immunitatem meritò salutatur per Ave ob immensitatem, & affluentiam gratiæ, plena gratiæ commemoratur: ob divinam præsentiam, & familiaritatem insinuat Dominus tecum: ob suæ Personæ reverentiam, & dignitatem benedicta in mulieribus nuntiatur: ob prolis suæ excellentiam, & utilitatem proclamatur Benedictus fructus ventris, &c. op. Spec. c. 1.

4. Debentur Mariæ voces laudis, gloriæ, & gratiarum actio. op. Psalt. Pf. 9.

5. Invitatio ad laudandam Mariam exemplo Agathæ, Luciæ, margaritæ, & Cæciliæ, per quod ejus gratiam susceperunt. Psalt. Psalm. 16.

6. Maria glorificatur à cœlis, honoranda à peccatoribus, & justis, & ab omni terra. Psalt. Psalm. 18.

7. Delectantium in laudibus mariæ preces exaudiuntur. Psalt. Pf. 36.

8. Magna est maria, & laudabilis valde in civitate cœlesti, & in Ecclesia electorum. Psalt. Psalm. 47.

9. Ad laudem, & gloriam pertinet Salvatoris quicquid honorificum impenditur mariæ. Psalt. Psalm. 57.

10. Invitantur astra matutina, Filii Dei, Cœli, terra, mare, flumina, ac fundamenta orbis ad Laudem mariæ. Ps. 57. & 65.

11. Mariam decet omnis laus, quia ipsi dedit Deus benedictionem omnium gentium, laudem, & gloriam ante conspectum omnium populorum. Psalt. Pf. 64.

12. Invitatio ad laudandam B. Virginem tum ob ejus magnificentiam: tum ob fortitudinem; tum ob ejus misericordiam. Psalt. Pf. 74. & 75. & 77. & 79.

13. Angeli

13. Angeli prædicaverunt mariam beatissimam. Ps. 84.
14. Enarrare laudes, & virtutes Mariæ est via salutis. Psalt. Ps. 85.
15. Laudare Virginem lætificat intellectum, prosperitas est mentis, exhilarat Angelos. Psalt. Ps. 91.
16. Nullus poterit sufficienter enarrare opera mariæ, & investigare thesauros suæ misericordiæ. Psalt. Ps. 92.
17. Invitatio pulcherrima omnium creaturarum, & Angelorum ad laudandam Virginem per Psalmum Venite exultemus. Psalt. Ps. 94. & 96. 97. & 98. & 102. & 104. & 105. & 116. & 133. & 134. & 146. & sequent. ad finem: & Cantic. moyf. Audire, & Cantic. trium puerorum. Benedicite, &c.
18. Laudantes Mariam præconiis evadunt manus Diaboli Acherontis. Ps. 101.
19. Honorificans mariam devoto animo, accipit spem de gloria Paradisi. Ps. 105.
20. Devotus mariæ debet habere semper paratum cor ad ipsam laudandam. Ps. 107.
21. Jucundus homo qui non fatiatur laude Mariæ, & à prædicatione virtutum ejus non fatigatur: exortum enim est in corde illius lumen Dei; Spiritusque Sanctus illuminat ejus intelligentiam. Ps. 111.
22. Laudans Mariam invenit refrigerium in novissimis suis. Ps. 114.
23. Digna est maria omni laude, & glorificatione, quoniam confirmata est super nos gratia, & misericordia, & veritas illius permanet in æternum. Ps. 116.
24. Labia Angelorum enarrabunt sapientiam Mariæ, & omnes Cives Paradisi cantabunt ejus laudem. Ps. 116.
25. Angelorum, & hominum lingua laudat mariam, & ante eam omnia genua curvantur. Ps. 120.
26. Benedicenda est maria ab omni creatura, quia sic eam Dominus vult benedici. Cantic. trium puer. Benedicite, &c.
27. Benedicentes mariam obtinent à Domino irrigationem omnium gratiarum. Cantic. trium puer. ibid.
28. Qui benedixerit mariæ est benedictus; qui maledixerit erit maledictus. Cantic. ibid.
29. Mariam matrem Dei, æterni Patris sponsam omnis terra veneratur. Hymnus Te Deum, &c.
30. Maria laudatur ab omnibus Angelis, incessabilique voce proclamatur Sancta, Sancta, &c. Hymn. Te Dei matrem, &c.
31. Item & omnes Apostoli, martyres, Confessores, Virgines, &c. & tota cœlestis curia. ibid.
32. Mariæ omnes Sancti, & Angeli congaudent, quam laudant, & venerantur, cuique obediunt. op. Litanix B. Virg.
33. Mariæ laudes plurimæ enarrantur. op. Litanix, &c.
34. Maria debet laudari omni die, & hora: hincque Ecclesia officium speciale de ea instituit pro quolibet die. lib. 3. distinct. 3. part. 1. art. 1. q. 1. ad 4.
35. Maria quàm digna laudari, & venerari. in Luc. c. 1. v. 28.
36. Mariæ laus formata à muliere de turba expenditur. in Luc. c. 11. v. 25.
37. Maria omni laude dignissima, ita quod quidquid dici potest de ea, semper est minus. ser. 1. de B. Virg.
38. Ad mariæ excellentiam designandam cunctæ figuræ Scripturæ, & creaturæ deficiunt. serm. 1. de B. Virg.
39. Maria est in omni hora benedicenda, prædicanda, laudanda, & in nostrum auxilium invocanda. serm. 2. de B. Virg.
40. Quinque sunt in salutatione angelica, per quam mirificè laudatur maria: puritas; plenitudo gratiarum; securitas; dignitas; & utilitas. op. Spec. B. Virg. cap. 1.
41. Mariam salutans, salutatur à maria beneficio, consolatione, & gratia. op. Speculum B. Virg. cap. 4.
1. Maria interpretatur mare amarum, quia talis fuit in Passione Filii. op. Spec. c. 3. Vid. Dolor per tot. & n. 24.
2. Martyrium mariæ in morte Filii sui expenditur, ejus patientia, & mansuetudo. op. Spec. c. 4. & l. 1. d. 48. dub. 4. Quali voluntate compatiebatur, & simul conformabatur Deo. l. 1. d. 48. a. 2. q. 2. ad ultim. & dub. 4.
3. Quali gladio, & quomodo ejus cor transverberatum est. op. Spec. c. 4.
4. Maria post partum remansit incorrupta, & post Filium inviolata. Psalt. Ps. 48.
5. Mariam decet laus, imperium, virtus, & gloria in sæcula sæculorum. Te Dei matrem, &c.
6. Invitantur fideles ad compariendum mariæ ad pedes Crucis. opusc. Offic. de compass. Beatae Virg.
7. majorem dolorem habuit maria ad pedes Crucis, quàm Salvator. opuscul. Offic. ibidem lec. 1.
8. majorem dolorem habuit maria de mortuo Filio, quàm ulla alia mater. opuscul. Offic. ibid.
9. Dolores, & verba mariæ expenduntur, dum Christus depositus, & portabatur ad tumulum. opuscul. Officium. ibid. lec. 2. & 3. & ad Vesper.
10. maria ab Angelo plena gratia salutatur: ad pedes Crucis amaritudine plena expenditur: ibi Dominus secum fuisse dicitur: hic absque Filio: ibi benedicta; hic omnia contraria, &c. op. of. ibid. lect. 3.
11. Dolores, & gesta B. Virg. dum audivit Christum captum à Judæis, & ductum ad Tribunalia. op. Offic. ibid. ad Laudes, & ad horas.
12. Tempore sepulturæ Christi fides universalis Ecclesiæ solum in maria remansit. op. Offic. ibid. ad Complet.
13. In Passione Christi gladius à Simeone prædictus pertransivit animam ejus. op. Officium: ibid. ad Complet.
14. Maria in Passione fuit perturbata quoad sensitivam, non quoad rationalem. l. 3. d. 3. p. 1. a. 3. q. 3. ad 1.
15. mariæ dolores in morte Christi quales: erat anima Christi. Ps. 104.
16. maria fuit plusquam martyr. in Luc. c. 2. v. 35. & in Joan. c. 19. v. 26.
17. mariæ animam qualis gladius pertransivit. in Luc. c. 2. v. 35.
18. Mariæ dolor quantus in amissione Christi. serm. 1. Dom. infr. oct. Epiph. & op. med. vit. Chr. cap. 14.

19. Mariæ dolores quales in Passione Christi, & obcæcatio Judæorum. sermon. 1. Domin. infr. oct. Epiph.
20. Maria concrucifixa Christo. serm. 5. in Parasce. & op. medit. vit. Chr. c. 82.
21. Flevit Maria pro morte Joannis. op. medit. ibid. cap. 30.
22. Dolores B. Virg. Joannis, & aliarum mulierum pro flagellatione, aliisque pœnis. op. med. ibid. c. 75. 77. 78. & 84.
23. De Mariæ doloribus exacta meditatio. opusc. Stim. p. 1. c. 3. & 15. & ser. 1. Dom. infr. oct. Epiph.
24. Cor Mariæ pendebat in Cruce cum Christo. op. Stim. ibid.
25. Compassio Mariæ suadet. op. Stim. ibid. c. 15.
26. Maria stella maris, & amarum mare in Passione Filii expenditur. op. Stim. p. 3. cap. 16.
27. Mariæ cor in vulneribus Crucifixi. op. Stim. ibid. c. 16. speculans, in quo relegebat effigies Filii in Cruce pendentis. serm. 1. Dom. 1. infr. oct. Epiph.
1. Maria super omnes creaturas reverendissima, quia Dominus est specialiter secum. op. Spec. c. 1. & Phar. l. 1. c. 5.
- Quo cultu adoranda. l. 3. d. 9. art. 2. q. 4. & opusc. Comp. Theol. l. 5. c. 58. & l. 3. d. 28. dub. 3. & l. 3. d. 4. a. 3. q. 3. Vid. *Dulia*. n. 4.
- Modus colendi eam. Vid. *Devotio*. n. 13. V. *Adoratio*. n. 23.
2. Salutanda est Maria salutatione Angelica, quia ipsa nos salutat cum gratia; & si eam salutemus servitio, & oratione, salutat nos beneficio, & consolatione. op. Spec. c. 4.
3. Salutatio angelica quàm gratiosa, & venerabilis, gloriosa, & admirabilis, in qua quinque laudes Virginis insinuantur, scilicet puritas, gratiæ plenitudo, unio cum Deo, dignitas, & utilitas respectu nostri. op. Spec. c. 1.
4. Salutatio angelica quàm B. Virg. congrua. op. Spec. c. 1.
5. Ad manus Mariæ oculi ancillæ, scilicet Ecclesiæ, & omnium fidelium datur aspicere, ut per eas omnia bona accipiamus, & nostra Domino offeramus. op. Spec. c. 3.
6. Quicquid boni habemus totum per manus Mariæ, & c. op. Spec. c. 3.
7. Qui vult invenire gratiam, & misericordiam Dei adeat cum fiducia ad thronum Mariæ, ipsamque inveniat. op. Spec. c. 5. & c. 6.
8. Maria colligit quasi mystica Ruth peccatores ab aliis sanctis relictos, ad cælumque evehit. op. Spec. c. 5.
9. Maria bonos impinguat bonis spiritualibus, & liberat omnes prædestinatos ab Inferno. opusc. Spec. c. 5.
10. Per virgam ad florem, per florem ad spiritum in ipso requiescentem pervenimus, id est per Mariam Christum, & per Christum Spiritum sanctum invenimus. op. Spec. c. 6.
11. Maria soror nostra, ob quam Dæmones nos reverentur, Angeli nobis in acie conjunguntur, & Deus nostri miseretur. op. Spec. c. 6.
12. Maria est mare, seu vas plenum gratiarum, quod moveri debet, ut effundantur ad nos sospiritis, lachrymis, castigationibus, orationibus, elemosinis, aliisque venerationibus. op. Spec. c. 7.
13. Petendum est oleum misericordiæ Mariæ in mundo, ne frustra petatur in judicio. opusc. Spec. c. 7.
14. Mariam vult à nobis Deus honorari: ob idque voluit omnia bona nobis ex ipsa provenire. op. Spec. c. 7.
15. Maria omnibus eam invocantibus succurrit. op. Spec. c. 9.
16. Mariam sequens in virginitate, humilitate, & castitate felix est. op. Spec. c. 11.
17. Mariæ suffragium invocandum. op. Spec. c. 11. in fine.
18. Invitatio pulcherrima ad cultum B. Virg. talisque cultus fructus expenduntur. op. Psalt. Virg. Præfat. & Pf. 4. & 10.
19. Beati in æternum laudabunt Mariam. Psalt. Psalm. 6.
20. Exquirenda est Maria à juventute, glorificatque suos. Psalt. Pf. 10.
21. Amplecti debemus vestigia Mariæ, eamque tenere firmiter, ut ab ea benedici mereamur. Psalt. Pf. 14.
22. Imitanda proponitur B. Virgo à Virginibus exemplo S. Agnetis, Barbaræ, Dorotheæ, & Catharinæ. Psalt. Pf. 16.
23. Imitantibus, & eam laudantibus dat sponsum suum filium, & coronam de Paradisi liliis. Psalt. Pf. 16.
24. Benedicuntur oculi facies, manus, & ubera emanantia lac. B. Virg. Pf. 22.
25. Suadetur cultus, & reverentia Mariæ. Pf. 28.
26. Ad Mariam accedendum cum reverentia, & devotione: & in salutatione delectandum est cor. Psalt. Pf. 32.
27. Suavissimus est fructus, qui ex veneratione Mariæ percipitur in oreque, & corde sapientis dulcescit. Psalt. Pf. 32.
28. Impendens illi sacrificium laudis inebriatur ab uberibus dulcoris Mariæ. Pf. 32.
29. In periculis, in necessitatibus invocanda, in quibus auxilium, & refrigerium dulce porrigit Maria. Pf. 33.
30. Imitanda est B. Virgo in conversatione, in charitate, & humilitate. Pf. 33.
31. Salutanda est B. Virgo, & in suæ dulcedinis gremio quiescendum. Psalt. Pf. 34.
32. Amans Virginem cupit eam ore laudari, mente venerari, anima exorare; & totam suam substantiam suæ tuitioni commendare. Psalt. Pf. 40.
33. Ad amorem Mariæ anhelare debet anima, sicut Cervus ad fontes aquarum. Psalt. Pf. 41.
34. Multa bona parata sunt colentibus Mariam. Psalt. Pf. 43.
35. Omnes gentes invitantur plaudere manibus, & psallere in júbilo Virgini gloriosæ. Psalt. Pf. 46.
36. Honorantes Virginem invenient vitam, & salutem. Psalt. Pf. 48.
37. Esuriem parvulorum fructu ventris sui Maria reficit, & sustentat. Psalt. Pf. 48.
38. Quàm bonus est Deus his, qui colunt, & venerantur Matrem suam. Pf. 72.
39. Dulcis est memoria Mariæ super mel, & favum, & amor ejus super omnia aromata. Psalmo 75.
40. Honoranda est Maria, quia Deus eam mirabiliter honoravit. Pf. 75.
41. Invitatio ad laudandum Virg. Vid. *Laudes Mariae*.
42. Invitatio ad imitandam Mariæ humilitatem, obedientiam, & mansuetudinem. Pf. 80.
43. Honorantibus Mariam impetrat gratiam, & salutem. Psal. 83.
44. Qui

Mariae cultus, & invocationis fructus.

44. Qui non invocat Mariam in hac vita, non perveniet ad regnum Dei; & qui sperat in eam inveniet thesauros pacis. Ps. 86.
45. Honorans Mariam coronam pro cinere obtinebit, & pallium laudis pro spiritu mæroris. Psalm. 89.
46. Clamans ad Mariam in periculis, flagellum non appropinquabit tabernaculo ejus. Ps. 90.
47. Quales fructus parit cultus Virginis. Psal. 91. & 99.
48. Servitus Mariæ affert sapientiam Christi. Ps. 92. Item & sanitatem. Ps. 93.
49. Cultus Mariæ facit invenire viam pacis. Ps. 93.
50. Cultus Mariæ exigit munditiam cordis. Ps. 99.
51. Zelantis amorem, & honorem Mariæ causa ab ipsa defenditur ante Judicem sæculorum. Ps. 100.
52. Invitatur ad colendam Mariam plenam omni gratia, & ad contemplandum vultum ejus cum reverentia. Ps. 104. & 105. & 106.
53. Amor Mariæ exhilarat intellectum nostrum. Ps. 106.
54. Qui convertuntur ad Mariam de peccatis, consequuntur remissionem peccatorum, & qui sibi placent, procul fiunt à perditione. Ps. 107.
55. Honorantibus Mariam intellectus bonus est, & fors illorum inter Angelos pacis. Ps. 110.
56. Beatus, qui timet Mariam, & beatum cor ipsam diligens. Ps. 111.
57. Jucundus homo, qui non satiatur laude Mariæ, & à relatu ejus virtutum non fatigatur: exortum enim est in corde illius lumen Dei. ibid.
58. Qui amat Mariam lucem miserationum ejus suscipit, & visitatio ejus in cumulo dolorum eum lætificat. Ps. 114.
59. Qui dignè coluerit Mariam justificabitur; qui autem neglexerit illam, morietur in peccatis suis. Ps. 116. & 117.
60. Bono animo accedentes ad Mariam non capiuntur ab Angelo devastante. Ps. 116.
61. Amor Mariæ expellit peccatum à corde, & gratia illius expiat conscientiam.
62. Via veniendi ad Christum est appropinquare ad Mariam: qui autem fugerit eam, non inveniet viam pacis. Ps. 117.
63. Qui obduratus est in peccatis, sæpè invocet Mariam, luxquæ in tenebris suis orietur, & qui tristatur in corde clamet ad eam, & dulcoranti stillicidio inebriabitur. Ps. 117.
64. Beati prædicantur imitatores Mariæ, virtutumque præcipuè humilitatis, charitatis, & veneratores conceptus, & partus illius, ejusque devoti famulantes: item & qui in ea habent spem, & confidentiam: hi enim suscipient per illam felicitatem perpetuam. Psal. 118. ad Beati immaculati; &c.
65. Qui amant servientes Mariæ venerabuntur: qui autem eos abominatur ruet in æternum. Ps. 118. ad Bonitatem, &c.
66. Contemnit Maria discedentes ab ejus servitio. Ps. 118. ad Iniquos, &c.
Quos vult Maria salvos facit; & à quibus avertit vultum suum, ipsi damnantur: Cantic. Habac. &c. Domina audivi, &c.
67. Servientes Mariæ invaduntur plus aliis à Dracone infernali, sed ab ipsa defenduntur. Ps. 118. ad Mirabilia, &c.
68. Longè est salus à nescientibus Mariam: qui autem ipsi obsequuntur, procul fiunt à perditione. Psalm. 118. ad Clamavi, &c.
69. Cum recurritur ad Mariam in tribulationibus exauditur oratio. Ps. 119.
70. Qui confidunt in Maria non timebunt à facie inimici. Ps. 124.
71. Adjuvat nos Maria de tribulationibus nostris; ideò gaudendum est ab his, qui eam diligunt. Psalm. 124.
72. Convertendo in nos Maria faciem suam serenissimam, lætificat nos. Ps. 125.
73. Benedicit Maria benedicentes se, nec ab eis avertit gratiosum suum vultum. Ps. 126.
74. Beati omnes, qui timent Mariam, & qui sciunt facere voluntatem & beneplacitum ejus. Ps. 127.
75. Suscitatur Maria voluptates sempiternas frequentantibus ipsi præces, & qui cogitat de illa in tranquillitate mentis, inveniet dulcorem, & requiem pacis. Ps. 134.
76. In anima contrita veniamus ad Mariam, & non stimulabit nos cupiditas peccati. Ps. 134.
77. Respicentes ad Mariam in fine vitæ, & ipsa referabit nobis atria triumphantium. Ps. ibid.
78. Maria post Trinitatem, & Jesum ejus Filium super omnes est amanda, & venerabilis. l. 1. d. 48. a. 2. q. 2. ad ult. & op. Psal. Litan. &c.
79. Mariæ Sabbathum est dicatum, quia in ipsa sola remansit in Sabbatho sancto Fides Ecclesiæ. l. 3. d. 3. part. 1. a. 2. q. 3. ad 2. & op. Medit. viri Chr. c. 84.
80. Maria est super omnes Sanctos colenda, quia ipsa toti humano generi reconciliationem promeruit. l. 3. d. 4. a. 3. q. 3. corp.
81. Mariam colere debent & homines, & Angeli prærogativa speciali, cum sit Prælata omnium. l. 3. d. 9. a. 1. q. 3. corp.
82. Mariæ honor, & cultus refertur in Deum ut in finem. l. 3. d. 9. a. 1. q. 4. ad 1.
83. Maria est colenda non latria, sed hiperdulia. l. 3. d. 9. a. 1. q. 3. est diligenda. Vid. *Dilectio*. n. 111.
84. Cum adoratur, & cum ea sermo fit, tunc ejus benevolentia captatur. l. 3. d. 9. a. 1. q. 4. ad arg.
85. Maria nobis est honoranda ratione suæ dignitatis: amanda ratione conformitatis cum nostra natura. l. 2. d. 28. dub. 3.
86. Quam mira dixerit S. Hieronimus de B. Maria. l. 4. d. 28. a. 1. q. 6.
87. Maria est commendabilis, ideòque amabilis à bonitatis plenitudine, venerabilis à dignitatis altitudine, & prædicabilis à laudis amplitudine. in Luc. c. 1. v. 29.
88. Maria semper salutaunda, ut gratiam inveniamus. in Luc. c. 1. v. 38.
89. Ut dignè salutetur, & laudetur Maria requiritur certificatio veritatis, & exhibitio charitatis; altera ut præcedens, altera ut consequens. in Luc. c. 1. v. 39.
90. Maria benedicenda ab omnibus super omnes mulieres. in Luc. c. 1. v. 42.
91. Mariæ salutatio facta ab Angelo perfecta est ab Elisabeth. in Luc. c. 1. v. 41.
92. Maria diligenda, veneranda, & cum omni fiducia adeunda tanquam summæ misericordiæ Mater. in Luc. c. 1. v. 41.
93. Mariam debent venerari quæcumque creaturæ quantumcumque sublimes. l. 4. d. 44. dub. 3.
94. Maria, & Christus excedunt Angelos non in natura humana, sed in multiplicitate gratiarum. l. 2. d. 1. p. 1. a. 2. q. 2. ad 3.

95. Maria quomodo colenda, amandaque. lib. 3. d. 9. a. 1. q. 3. & l. 3. d. 28. dub. 3.
96. Maria invocanda in oratione. ferm. 3. Dom. 2. Quadrag.
97. Mariæ vera devotio stat in hoc, quod omnia ei fidenda, quotidieque aliqua devotio exercenda, & cura imitandi eam in puritate, & humilitate. op. 25. Memor.
98. Mariæ devotio suaderetur. op. Stim. p. 1. c. 15.
99. Mariam posse salutare maximum est Dei beneficium, nec ullus sive homo, sive Angelus est satis dignus. op. Stim. p. 3. c. 16.
100. Mariam inhonorare quàm malum. op. Stim. p. 3. ibid.
101. Mariam salutare est se disponere ad maxima Dei beneficia recipiendum. op. Stim. ibid.
102. Mariam salutare miram dulcedinem cordi affert. op. Stim. ibid.
103. Vera devotio ad Mariam consistit in hoc, quod de ipsa quis lætatur, corde amat, ipsam imitatur, ipsique conformatur. op. Stim. ibid.
104. Maria est raptrix cordium, absorptrix mentium. op. Stim. p. 3. c. 19.
105. Mariæ fructus ventris exponitur. op. Stim. p. 3. c. 19.
106. Qui vult Mariam, se affligat, delicias spernat. op. Stim. p. 3. c. 16.
107. Cultus, adoratio Mariæ qualis exhibenda. l. 3. d. 9. a. 1. q. 3.
108. Devotio ad B. Virg. qualiter exercenda. op. 25. Memor. V. *Devotio*. n. 13.
109. Maria diligenda ex charitate. Vid. *Dilectio*. num. 11.
110. Maria est roganda in oratione. Vid. *Oratio*. num. 6.
111. Ejus imaginis adoratio. Vid. *Adoratio*. numero 22.
112. Ejus devotio quotidiana suadet. opusc. 25. memor.
1. Maria est Domina Angelorum, ipsis suam plenitudinem communicando, ipsisque imperando. op. Spec. c. 3. & op. Phar. l. 1. c. 5.
2. Maria est, cui michael Dux militiæ cælestis cum omnibus spiritibus obtemperat in defendendis in corpore, & de corpore suscipiendis animabus se B. Virg. commendantibus. op. Spec. cap. 3.
3. Mariæ Dominium in homines, & Dæmones expenditur. op. Spec. c. 3.
4. Maria est virga virtutis Dei circa inimicos infernales. op. Spec. c. 3.
5. Mariæ dominium dignoscitur ex eo, quod Dominus potentissimus potentissima est secum. op. Spec. c. 8.
6. Maria est potentissima cum Deo, per Deum, & apud Deum. op. Spec. c. 8.
7. Mariæ dominium in Hierusalem triumphanrem, & militantem expenditur. op. Spec. c. 8.
8. Maria imperat, & comprimit Dæmones, ne nocent, & præcipit Angelis, ut custodiant nos. op. Spec. c. 12.
9. Mariæ potentia in ingressu in cælum consideratur. op. Spec. c. 13.
10. B. Virgo regnat cum Deo super omnem terram, & plenitudinem ejus. Psalt. Pf. 23.
11. Potentia Mariæ super cælos, & terram expenditur. Psalt. Pf. 35.
12. In manu Mariæ salus, & vita, lætitia perpetua,

Maria
Domi-
nium, &
Potentia.

- & æternitas gloriosa. Psalt. Psalm. 71.
13. Maria habet dominium præsentis super totum mundum. l. 3. d. 9. a. 1. q. 3. ad 2. Vid. *Creantura*. n. 61.
1. Mariæ Matrimonium cum Joseph fuit verum. *Maria Matrimonium*. l. 4. d. 28. a. 1. q. 6.
2. Maria consensit in copulam conjugalem; sed non in carnalem; & hoc tum consensu S. Joseph: tum ob revelationem specialem. l. 4. ibid.
3. Maria contraivit Matrimonium Spiritus sancti instinctu ex triplici ratione: primò propter signationem Ecclesiæ, quæ est sponsa virgo, & Mater: 2. ob infamiam vitandam: 3. ut occultaretur Incarnatio Diabolo. l. 4. d. 30. a. 1. q. 2.
4. Maria decentissimè nupsit Joseph ex multiplici ratione. l. 4. d. 30. ibid.
5. Mariæ matrimonium quàm Deo gratum. l. 4. d. 30. a. 1. q. 2.
1. Maria quatuor tantum legitur locuta in Evangelio, scilicet Angelo nuntiante: Elisabeth prægnante: Christo in medio Doctorum: & eidem in nuptiis. Ps. 139. & op. Spec. c. 6. *Maria Verba*.
2. Ad Mariæ verborum pronuntiationem collatus est Spir. sanctus Elisabeth, & Joanni in utero esistenti. op. medit. vit. Chr. cap. 5. Nota: hinc inferitur verba Mariæ fuisse efficacia, & concurrisse ad sanctificationem, &c. De quo Vid. *Vegam in sua Theologia Mariana*.
3. In ore Mariæ non fuit fel, & venenum (ut in ore peccatorum) sed mel, & lac Spiritus sancti. op. Spec. B. Virg. cap. 2. & c. 10.
4. Septem mellifluæ sententiæ de mellifluis labiis Mariæ distillaverunt, scilicet septem verba: duo ad Angelum: duo ad hominem, scilicet ad Elisabeth: & tria ad Deum. op. Spec. B. Virg. c. 6.
5. Verba humilitatis, & castitatis qualia habuit Maria ad Angelum: verba charitatis, & veritatis ad Elisabeth. op. Spec. c. 6. & c. 4.
6. Maxima gratia fuit in labiis Mariæ, loquens ad homines, ad Angelos, & ad Dominum. op. Spec. c. 14.
7. Loquens pro nobis maria, indignitatem Filii sui avertit à nobis. Ps. 14.
8. Dulcia Mariæ eloquia ipsam diligentibus, & suavia stillicidia gratiarum ejus. Psalt. Pf. 20.
9. Lætificat nos maria dulcissimo sono oris ejus, & liquore roseo perfundit corda nostra. Psalt. Pf. 59.
10. Vox mariæ dulcis super omnem melodiam; nec angelica harmonia valet ei comparari. Psalt. Pf. 78. & 118. v. Quomodo dilexi, &c.
11. Eloquium mariæ sustentat animam imbecillum, & labia ejus refocillant animam esurientem. Psalt. Pf. 106.
12. Mariæ ori, voci, verbis, & clamori Dei aures sunt inclinatæ præstandi largitate. op. Psalt. min. quinq. 1. quatern. 16.
1. Maria est Domina Angelorum figurata in Esther, innixa super duas famulas, scilicet super Angelicam, & humanam naturam suo imperio. op. Spec. c. 3. *Maria Angles respiciens*.
2. Michael cum omnibus spiritibus administratoris paret præceptis mariæ in defendendis fidelium corporibus, & in suscipiendis fidelium animabus, B. Virgini se commendatorum. op. Spec. c. 3.
3. Mariæ angelicæ potestates serviunt, & famulantur. op. Psalt. B. V. Pf. 13.
4. Mariæ Angeli, Archangeli, Throni, & Principatus

- patus deserviunt : omnes potestates, & virtutes cœlorum, & Dominationes obediunt : Cherubim, Seraphim, & omnes Chori exultantes assistunt. op. Hymn. Te Dei matrem, &c.
5. Mariæ Angeli obediunt, & obsecrantur. op. Litan. B. Virg.
  6. Mariam Deus præposuit angelicis spiritibus : idè magis à Deo diligitur. lib. 3. d. 3. 2. art. 1. q. 4. fund. 3.
  7. Gratia Angelorum, & omnium Sanctorum intravit in mariam. op. Spec. c. 3. & c. 6.
  8. Gratia confirmationis major, & consequenter major impeccabilitatis fuit in Maria, quàm in Angelis. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 3. fund. 3.
  9. Maria fuit pacificatrix inter Deum, Angelosque & homines peccatores, figurata in Aurora, qua adveniente desit lucta inter Jacob, & Angelum. op. Spec. c. 11.
  10. Per Mariam Angeli reintegrantur. op. Specul. cap. 11.
  11. Maria omnis creatura Angelica incessabili voce proclamat Sancta, Sancta, Sancta Mater Dei genitrix, & Virgo. opuscul. Hymn. Te Dei matrem, &c. & op. Psalt. Pf. 84.
  12. Mariam ut Reginam tota cœlestis curia honorat. op. Te Dei matrem, &c.
  13. Maria propinquior fuit Deo, quàm Angelis. l. 3. d. 2. dub. 4.
  14. Maria sicut Christus excessit Angelos non quoad naturam, sed quoad multipliciter gratiarum. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 2. ad 3. & l. 1. d. 16. dub. 3. Vid. *Angeli nobilitas*. n. 6.
  15. Mariam custodiebant exercitus Angelorum ut lectulum Salomonis, & locum Dei electissimum. in Luc. c. 1. v. 38.
  16. Maria fuit mystica scala Jacob, per quam Angeli ascendebant, & descendebant, ipsam custodiendo, & cultum reverentiæ exhibendo. in Luc. c. 1. v. 38.
  17. De manibus Angelorum accipiebatur Maria escam, dum erat in templo. opusc. medit. vit. Chf. cap. 3.
  18. Angelus Mariæ loquebatur quotidie, & ei quasi charissimæ sorori; vel matri obtemperabat ex Div. Hieron. opusc. medit. ibid. cap. 3. in fine.
  19. Angelus Mariæ nuntiavit Incarnationem cum reverentiâ, ut Servus, & Minister ipsius. l. 3. d. 2. dub. 4. Vid. *Angeli ministerium*. n. 14.
  20. Angeli reverentur Mariam in cœlo. libro tertio, dist. 9. artic. 1. quæst. 3. corp. Vid. *Angeli varia*. n. 69.
  21. Maria libenter detinetur apud bonos. op. Spec. cap. 7.
  22. Maria detinet Sanctos in sua plenitudine ne minuantur, scilicet virtutes ne fugiant, merita ne pereant, Dæmones ne noceant, Filium ne peccatores percutiant. op. Spec. c. 7.
  23. Ante Mariam non erat qui Deum detineret. op. Spec. c. 7.
  24. Mariæ beneficia in servis suis in æternum permanent. op. Spec. c. 8.
  25. Maria omnibus sua solatia misericordiæ impertit, præcipuè eam invocantibus. op. Spec. cap. 9.
  26. Maria fidelissima mediatrix inter mundum, & Deum. op. Spec. c. 9.
  27. Maria se ancillam omnium existimabat. op. Spec. c. 10.
  28. Maria ancilla tot servos Domini pedibus ob-
  - tulit, quot pœnitentibus lachrymas obtinuit. op. Spec. c. 10.
  29. Maria est Domini ancilla, pedes servorum ejus lavans. op. Spec. c. 10.
  30. Maria optima mediatrix inter hominem, & Deum, & optima refrigeratrix iræ Dei. op. Spec. c. 11. & c. 15.
  31. Per Mariam habemus accessum ad Deum, ostendens ubera Filio. op. Spec. c. 11. & c. 13.
  32. Maria optima peroratrix nostra apud Deum. op. Spec. c. 11.
  33. Maria est, per quam benedictionem angelicam homines adepti sunt. op. Spec. c. 11.
  34. Maria est, quæ nos defendit ab infestatione Dæmonum. op. Spec. c. 11.
  35. Maria nullum peccatorem abhorret, vel despicit. op. Spec. c. 12.
  36. Maria placat Deum precibus, & meritis. op. Spec. c. 14.
  37. Maria protegit nos contra Diabolum. Psalt. Psalm. 2.
  38. Maria dat refrigerium tribulatis ad ipsam recurrentibus. Pf. 2.
  39. Maria dissolvit peccatorum fasciculos, sanat infirmitates nostras, tollit dolores cordis. Pf. 3.
  40. Maria advocata in die mortis ducit in portum salutis suos. Pf. 3.
  41. Mariæ promptitudo in subveniendo invocantes eam. Pf. 4.
  42. Maria liberat de porta inferi, aperitque januas Cœli. Pf. 6.
  43. Maria liberat nos de inimicis nostris. Pf. 7.
  44. Splendor cultus Mariæ servat puram conscientiam nostram. Pf. 7.
  45. Benedicitur dulcedo misericordiæ mariæ. Psalt. Psalm. 8.
  46. Inveniunt gratiam apud Deum peccatores per Mariam inventricem gratiæ. Psalt. Pf. 9.
  47. Per Mariam respirant pœnitentes, sanantur contritiones eorum. Pf. 9.
  48. Maria cibatur nos post hanc vitam in pulchritudine pacis, & requie opulenta. Psalt. Psalm. 9.
  49. Oculi Mariæ in pauperem respiciunt, manusque ejus ad pupillum, & viduam sunt extentæ. Psalt. Pf. 10.
  50. Maria sola gyrum terræ circuit, ut subveniat invocantibus eam. Psalt. Pf. 11.
  51. Mariæ aspectus impedit, ne inimicus noster prævaleat contra nos. Psalt. Pf. 12.
  52. Tactu lenissimo Mariæ sanantur infirmi : ejus odore roseo mortui reviviscunt. Psalt. Psalm. 13.
  53. Maria loquens pro nobis indignationem Filii à nobis avertit. Pf. 14.
  54. Confidentes, & eam diligentes roborat contra inimicos. Psalt. Pf. 17.
  55. Maria est specialis advocata, & adjutrix Religiosorum : idè specialiter ab ipsis est honoranda, cum sit totius Religionis fundamentum. Psalt. Pf. 17.
  56. Maria peccatores ad eam respirantes perducit ad Indulgentiam peccatorum. Psalt. Psalm. 18.
  57. Maria exoratur, ut in tempore mortis nos succurrat, ut mittat Angelum in occursum animæ, ut defendatur ab hostibus, & ut impetret veniam à judice, & ut liberet eam à pœnis, & locum concedat ei inter electos Dei. Psalt. Pf. 19.

38. Invocata exaudit deprecantem. Psalt. Psalmo 21.
39. Maria oculis misericorditer dignatur aspicere peccatores. Psalt. Pf. 22.
40. Mariæ preces auferent erubescantiam in Judicio. Psalt. Pf. 24.
41. Confidentes in Maria robur accipiunt contra hostes malignos. Pf. 24.
42. Maria consolatur servos suos, & miseretur pauperum suorum. Pf. 29.
43. Maria est fortitudo, refugium, consolatio, & protectio nostra. Pf. 30.
44. In manus Mariæ commendare debemus spiritum, vitam, & ultimum finem. Psalt. Psalmo 30.
45. Mariam diligentibus peccata diluentur. Psalmo 31.
46. Maria influit radios suæ pietatis, & clarificat fulgoribus suæ misericordiæ. Pf. 32.
47. In periculis, in necessitatibus auxilium suum præbet Maria. Pf. 33.
48. In Cælo misericordia mariæ, & super terram, diffusa est gratia ejus. Pf. 35.
49. In Maria confidendum à Religiosis, Claustralibus, Clericis, & sæcularibus. Pf. 36.
50. Maria intelligit super ægenum, & pauperem in ejus laudibus permanentem. Psalter. Psalmo 40.
51. Maria refugium nostrum est in omni necessitate nostra, & virtus potentior conterens inimicos nostros. Psalt. Pf. 45.
52. Beneficiis mariæ plenus est mundus, superant cœlestia, penetrant inferna, & plenitudine gratiæ mariæ: quæ erant in Inferno se lætantur liberata, & per mariam cœlestia restaurata, hominesque Angelorum sunt socii, & concives. Psalt. Pf. 45.
53. Maria est porta vitæ, janua salutis: via reconciliationis: spes pœnitentium: solamen lugentium: pax beata cordium: salus animarum: lux, & spes omnium confidentium in eam. Psalt. Pf. 46.
54. Maria sub umbra alarum suarum protegit in se confidentes. Psalm. 56. & 107. Vid. *Infra*. n. 78. seq.
55. Maria est mater pulchræ dilectionis: anchora spei: portus indulgentiæ: & janua salutis. Psalt. Pf. 56.
56. Maria est regina justitiæ, & misericordiæ. Psalt. Pf. 57.
57. Maria mæstis exultationem, & mærentibus lætitiã, & dulcorem infundit. Psalt. Psalmo 59.
58. Maria est nobis turris fortitudinis, & castrorum acies terribilis Dæmonibus. Psalt. Pf. 60. & op. Litanix in fine.
59. Maria de thesauris suis gratiam infundit, & placat dolorem unguentis suis; dat gaudium, & lætitiã; abluit peccata, & sanat infirmitates nostras. Psalt. Pf. 61.
60. Pax multa diligentibus Mariam: anima eorum non videbit mortem æternam. Psalt. Psalmo 67.
61. In manus mariæ omne bonum, trahit post se vinculis misericordiæ suæ, fomentisque gratiæ suæ sanat dolorem nostrum. Pf. 71. & 75.
62. Maria est solatium nostrum, in laboribus subventio optima. Pf. 72.
63. In judicio assistit pro nobis, coramque Deo suscipit causam nostram, ut nostra advocata per ipsam avertitur ira Dei, placaturque meritis, & precibus suis. Psalt. Pf. 72.
64. Mariæ adjutorio peccator aufert mæstitiã, replet dulcedine cor, aufert formidinem, & in confidentiam erigit, & aspectu suo mentem serenat, liberat à periculis mortis, & de manu crudeli. Psalt. Pf. 76.
65. Odor vitæ de Maria progreditur, & omnis salus de corde illius scaturizat, charismatum suorum fragrantia animæ mortuæ suscitantur. Psalm. 79.
66. Maria inimicos nostros induit confusione. Psalt. Pf. 80.
67. Oratio Mariæ est super nos, & balsamum, nec revertitur vacua. Pf. 83.
68. Gratia mariæ relevat pauperem in adversitate, & ab ipsa terretur hostis. Psalt. Pf. 86.
69. Est à maria, ut quis vivat in gratia, & perducatur ad sanctum finem. Psalt. Pf. 86.
70. Maria refrigerium nostrum est in nostris necessitatibus. Psalt. Pf. 88.
71. Qui habitat in adjutorio Mariæ, liberabitur ab omni malo, & sub pennis ejus protegetur. Psalt. Pf. 90.
72. Per Mariam admirabile commercium habemus, quo vocamur filii Dei excelsi. Psalt. Psalmo 95.
73. Accedens ad Mariam quales fructus accipit. op. Psalt. Pf. 99.
74. Protectio Mariæ affert refrigerium pacis: ejusque memoria fugat mala, ejusque præsidium in fine facit invenire vitam. Pf. 99.
75. A maria procedit peccatorum medela, & pacis disciplina, ac fervor charitatis. Pf. 103.
76. Maria implens servos suos virtutibus sanctis, iram Dei ab ipsis removet. Pf. 103.
77. Salus sempiterna est in manu mariæ: qui eam dignè honorificaverint, suscipiant illam. Psalmo 104.
78. Maria est umbraculum protectionis in tentationibus, & expansio alarum ejus defendit nos à Dæmone. Psalm. 107. & 108. Vid. *Supra*. n. 54.
79. Sub tegumento manus mariæ homines illasi conservantur, suscipiunt illuminationem Spiritus sancti, refrigerium contra cupiditatis æstum, medelam in contritione, fomentum unguento pietatis. Pf. 107.
80. Per mariam missa est redemptio à Deo, per quam populus pœnitens habet spem salutis. Psalm. 110.
81. Dispergit gratiam suam Maria pauperibus suis, esurientes refovet, & egenos. Psalm. 111.
82. In memoria æterna per Mariam fiunt nomina nostra, ab auditu terribili non trepidat cor devotorum ejus. Pf. ibid.
83. Maria benedicta est, & via ad patriam sanctitatis, cujus vultus est super humiles, & super confidentes illius. Pf. 112.
84. Mariæ elemosinæ per totum Orbem dispersæ. Psalm. 112.
85. Maria exoratur, ut in animæ exitu occurrat illi, & eam suscipiat: ut eam consoletur vultu sancto suo, ne aspectus Dæmonum conturbet illam; ut sit illi scala ad cœlum, iterque rectum ad Paradisum Dei; ut impetret ei indulgentiam & sedem lucis in cœlo: ut sustineat devotos ante Christi tribunal: ut suscipiat ut advocata causam eorum in manibus suis. Pf. 113.

85. Visitatio Mariæ lætificat animam, dum circumdant eam dolores. Ps. 114.
86. Dispositione Mariæ perseverat mundus, quem ipsa cum Deo ab initio fundavit. Psal. 118. ad Defecit, &c.
87. Adjutorium Mariæ est salus nostra. Ps. 118. ad Iniquos, &c.
88. Quàm efficax, & secura sit protectio, & custodia Mariæ. Ps. 120.
89. Duce Maria in domum Domini ibimus. Psalmo 121.
90. Pacem, & Indulgentiam impetrat nobis Maria, palmamque de hostibus. Ps. 121.
91. Infusio clementiæ Mariæ facit devotè in Domino mori. Ps. 121.
92. Maria est, quæ construit muros Hierusalem, & ejus filios benedicit, ipsam impinguat gratia sua, pacemque donat terminis ejus. Psalmo 147.
93. Levemus cum manibus corda nostra ad Mariam, ut suam influentiam sentiamus. Psalmo 147.
94. In manibus mariæ reposita est salus nostra: quem vult ipsa salvus erit: & à quo avertit vultum suum, vadit in interitum. Cantic. Habac. Domina audivi, &c.
95. Dominus sine Maria nullum salvat. Cantic. Moyfis. Audite, &c.
96. Maria est mater nostra, quæ possedit nos, & in fide generavit. *ibid.*
97. Sicut infans sine nutrice non potest vivere, ita nec sine Domina nostra possumus habere salutem. Cantic. Moyf. Audite, &c.
98. Maria Dei, & hominum mediatrix, & amatrix mortalium cœlestis illuminatrix: agonizatrixque pugnantium: advocata pauperum: miseratrix, & refugium peccatorum. Hymn. Te Dei matrem, &c. & op. Coron. B. V.
99. Maria erogatrix munerum, separatrix, & terror Dæmonum, & superbiorum. Hymn. Te Dei Matrem, &c.
100. Maria mundi Domina, cœli Regina, post Deum sola spes nostra. Hymn. *ibid.*
101. Maria salus invocantium: portus naufragantium: miserorum solatium: pereuntium refugium: Mater omnium Beatorum: gaudium plenum post Deum: solatium Civium supernorum. Hymn. *ibid.*, &c.
102. Maria promotrix justorum: congregatrix errantium: promissio Patriarcharum: veritas Prophetarum: præconium, & doctrix Apostolorum: Magistra Evangelistarum: fortitudo Martyrum: Exemplar Confessorum: honor, & festivitas Virginum. Hymnus. *ibidem*, &c.
103. Maria ad liberandum exulem hominem, Filium Dei suscepit in utero: per Mariam expugnato hoste sunt aperta fidelibus regna cœlorum. Hymn. *ibid.*, &c.
104. In Maria sola post Deum sperandum. Hymn. *ibid.*
105. Maria totum mundum illuminat: suos servos exaltat: pro peccatoribus supplicat: illuminatrix cordium: fons misericordiæ: splendor Ecclesiæ: flumen sapientiæ. op. Litanix, &c.
106. Advocata miserorum est Maria super choros Angelorum exaltata, ad quam sunt oculi servorum. op. Coren. B. Virg.
107. Maria quia est unica, & perfecta advocata peccatorum fuit immunis ab omni peccato, scilicet immaculata mente, & intemerata carne. 1.3.d.3.p.1.a.2.q.1.corp.
108. Mariæ invocatio quàm necessaria ad gratiam obtinendam. serm. 2. Hex.
109. Maria tenente non corruis; protegente non metuis: duce non fatigaris: propitia pervenis. in Luc. c. 1. v. 28.
110. Maria est scala, per quam Deus venit ad nos, & nos per eam invenimus gratiam, & misericordiam, & ad Deum pervenimus. in Luc. c. 1. vers. 38.
111. Mariam qui invenit, invenit Christum. in Luc. c. 2. v. 16.
112. Ejus pietas, & providentia quanta dignoscitur in nuptiis Canæ Galileæ. in Joan. c. 2. v. 1. & seq.
113. Maria est, per quam omnia reintegrantur. serm. 1. in die Nat.
114. Maria quærenda, ut Christus inveniat. serm. 4. Dom. infr. oct. Nat. Dom.
115. Maria ostendit Filio ubera pro nobis. serm. 5. Dom. 1. Quadr. & serm. 2. de B. V.
116. Maria invocetur ab eo, qui vult puritatem, charitatem, patientiam, castitatem, & claritatem. serm. 1. de B. Virg.
117. Qui vult à Deo gratiam impetrare, ad hanc mediatricem accedat. serm. 2. de B. Virg.
118. Mariæ protectio in nos expenditur. op. Phar. 1. c. 5.
119. Mariæ filii quinam sint. opuscul. stim. p. 1. cap. 15.
120. Ad Mariam confugiendum in tribulatione; traditurque modus omnia impetrandi. op. stim. p. 3. c. 12.
121. Maria venatrix animarum, laqueos beneficiorum nobis expandens, ut sui amore nos alliciat. op. Stim. p. 3. c. 16. & 19.
122. Maria est, per quam datur regressus à privatione ad habitum: vivificat mortuos: est per quam est vita, remissio peccatorum, & omne bonum nobis. opuscul. Stim. part. 3. cap. 19. in Salve, &c.
123. Maria qualis advocata nostra. op. Stim. p. 3. c. 19. in Salve.
124. Maria est, per quam franguntur vincula, solvuntur debita, vincuntur vitia, solidantur contracta, reparantur perdita, renovantur vetera, roborantur infirma, & magnificantur minima, exaltantur infima, incepta promoventur, imperfecta perficiuntur, perfecta consummantur, cor purgatur, resulget mens, animus inflammatur, liquefcit pectus, dulcescit gustus, decoratur aspectus, desponsatur peregrina, traducitur sponsa, & resolvitur anima. op. Stim. p. 3. c. 16.
125. Maria advocata potest revocare sententiam judicis. op. Stim. p. 3. c. 19.
126. Maria in judicio erat advocata suorum. Vide *Christus Index*. n. 12.
127. Ad Mariam recurrimus ut filii Evæ. V. *Eva*. num. 4.
128. Ad Mariam recurrendum in necessitatibus. in Joan. cap. 2. num. 3. & 4. Vid. *Homo ad Deum*. num. 69.
1. Maria Domina est Dæmonum imperium super eos habens. op. Spec. c. 3.
2. Maria est aurora tenebras Dæmonum fugans. op. Spec. c. 11.
3. Maria

Maria
Dæmones
respi-
cien;

De Ma-
ria va-
ria.

3. Maria est virga ferrea, & dura Dæmonibus. op. Spec. c. 12.
4. Maria est bellatrix nostra contra Dæmones, & per quam ipsos superamus. op. Spec. c. 14. Vide *Maria varia*. n. 65.
5. Maria protectione sua liberat habitantem in ejus adjutorio. op. Psalt. Pf. 90.
6. Maria est nobis Turris fortitudinis, & petra durissima contra inimicum. opusc. Litanæ, &c. & Pf. 60.
7. Maria est benedicta, itaut per eam Creator à creatura benedicatur, & creatura à Creatore. op. Spec. c. 1.
8. Maria est stella dirigens navigantes per mare hujus sæculi ad littus Patriæ, & gratiæ. opusc. Spec. c. 3.
9. Maria est stella, cujus radius non solum mundum, & cœlum, sed & inferos penetrat. op. Spec. c. 3.
10. Maria duxit magos ad Christum. opusc. Spec. cap. 3.
11. Maria est terra mystica, de qua Apoc. cap. 18. v. 1. Quæ illuminata à Christo in hoc mundo, & in cœlo facta est illuminatrix per exempla, per beneficia, & per præmia. op. Spec. c. 3.
12. Mariæ vita cunctas illuminat Ecclesias per vitæ suæ exempla. Spec. ibid.
13. Maria est columna nubis protegens totum mundum ab æstu divinæ indignationis, & diabolicæ tentationis. op. Spec. c. 3.
14. Maria est Sol extendens in cœlo ad Angelos, & sanctos suam illuminationem. op. Spec. c. 3.
15. Oratio ad Mariam affectuosissima proponitur. op. Spec. c. 3. in fine & cap. 4. in fine. & cap. 5. in fine. & c. 6. v. 3. considera in fine. & c. 10. in fine. & c. 11. in principio super Dominus tecum. & c. 12. in fine. & c. 18. in fine.
16. Maria est arbor magna, cujus rami sunt virtutes, & exempla, misericordia, & beneficia, in quibus jubulant cœlestes aviculæ, idest, animæ sanctæ: cujus fructus est Filius Dei mundo exhibitus. op. Spec. c. 5.
17. Gloriosum Mariæ privilegium est quicquid post Deum pulchrius, dulcius, & jucundius: in gloria hoc maria, hoc in Maria, hoc per mariam est. op. Spec. c. 6.
18. Mariæ privilegium expenditur ex eo, quod Deum in utero portavit, lactavit, educavit, subditum habuit, contrectavit in oculis, & amplexibus. op. Spec. c. 6.
19. Maria mulier sexu non corruptione. op. Spec. cap. 7.
20. Maria est Luna plena illuminatione sapientiæ, & intellectus. ibid.
21. Maria mare, in quo sunt omnes congregationes aquarum. op. Spec. ibid.
22. Maria est mare tonans contra vitia: contra luxuriam per castitatem: contra superbiam per humilitatem: contra ingratitudinem per gratiarum actionem. op. Spec. c. 7.
23. Maria est terra omnibus bonis plena, & nos ditans ipsis, est & terra ob humilitatem. opusc. Spec. c. 7.
24. Fructus terræ mysticæ, scilicet Mariæ sunt opera, mœurs, exempla, & merita. op. Spec. c. 7.
25. Maria est solium, de quo Isaias. c. 6. excelsum in intellectu, & gratia, & elevatum in affectu, & in gloria. op. Spec. c. 7.
26. Verbum in carne assumpta est quasi stella in nebula carnis assumptæ à Maria. op. Spec. c. 7.
27. Maria ager plenus odoribus, in quo thesaurus Angelorum, & Dei Patris absconditus, & pro quo vendenda sunt omnia. op. Spec. c. 7.
28. Odor mariæ, sicut cinnamomum in activitate, sicut balsamum in contemplatione, sicut mirra in passione. op. Spec. c. 7.
29. Qualis gloria Deo resultet per Mariam expenditur. op. Spec. c. 7. v. 8.
30. Plenitudo gloriæ Dei per mariam resultat in mundo, & in cœlo, & ubique. c. 7. ibid.
31. Per Mariam restauratio, redemptio, & liberatio in limbo facta est. ibid.
32. Nulla Filia Dei nobilior maria: nulla mater mirabilior: nulla sponsa amabilior: nulla ancilla humilior. op. Spec. c. 10. in fine, &c.
33. Mariam in castitate, humilitate, & charitate sequens felix est. ibid. c. 11.
34. Maria columna nubis fuit medians inter Deum, & hominem. ibid. c. 11.
35. Maria aurora. op. Spec. c. 11.
36. Maria Paradisus Domini. op. Spec. c. 11.
37. Per mariam Angeli pacificati sunt cum homine, & benedictionem Angelicam receperunt. op. ibid. c. 11.
38. Maria nos illuminat ad bene operandum, & ad ipsam imitandum. op. Spec. c. 11.
39. Maria est virgula fumea incipientibus, & penitentibus. op. Spec. c. 12.
40. Maria est virga lignea, & florida flores, & fructus habens, scilicet virtutes, & opera. op. Spec. cap. 12.
41. Maria est virga florida, & fructifera proficientibus, & aurea perfectis, & contemplativis. op. Spec. c. 12.
42. Maria est virga ferrea Dæmonibus, & incorrigibilibus. op. Spec. c. 12.
43. Maria est virga aurea per munditiam, regia per justitiam. ibid. c. 12.
44. Maria pulchra ad intuendum; amabilis ad contemplandum: delectabilis ad amandum. ibid. c. 12.
45. maria virga, cujus flos est virginitas, virtuosa honestas, miraculosa fecunditas, & gloriosa immortalitas. ibid. c. 12.
46. maria benedicta à Deo, ab Angelis, & hominibus. op. Spec. c. 14.
47. Mariæ sublimitas in gloria qualis. ibid. c. 14.
48. maria quot modis dicitur benedicta in mulieribus. ibid. c. 14.
49. maria mystica Abigail Deum placans. opusc. Spec. c. 10. & c. 15.
50. maria mystica Jahel sisaram, idest Diabolum clavo disciplinæ configens. opusc. Spec. cap. 15.
51. Mariæ benedictio contra maledictionem Evæ per sobrietatem in Paradiso spirituali promerita expenditur. op. Spec. c. 15.
52. Maria arbor pulcherrima, ex qua fructus pulcherrimus. op. Spec. c. 16.
53. Maria arbor pulcherrima habet pulcherrimos fructus mentis, scilicet charitatem, gaudium, pacem, patientiam, benignitatem, bonitatem, longanimitatem, mansuetudinem, fidem, modestiam, continentiam, castitatem. opusc. Spec. c. 17.
54. Maria attulit nobis cibum, panem, vinum, oleum, & mel, scilicet Dominum Jesum Christum. op. Spec. c. 18.

49. Pulchri

49. Pulchritudine corporali, & spirituali universas creaturas, & Angelos superat Maria. op. Pfalt. Pf. 1. & Pf. 77. & Psalm. 84. & 95. & op. Pfalt. Min. quinq. 2. quatern. 43. Hinc pulchritudinem Sol, & luna mirantur. Psalm. 13.
50. Maria exoratur, ut audiat clamorem nostrum, ut conterat inimicos; ut exhilaret corda. Pfalt. Pf. 5. & 12. & 13. & 16. & 20. & 25. 26. & 27. & 28. & Pf. 37. & 38. & Pf. 41. 42. & 48. & 51. & 53. & 54. 55. & 58. & 59. & 60. 61. 65. 66. & 67. & 68. & 69. & 72. & 73. 77. & 78. & 81. 82. 83. 85. 86. 87. 88. 89. 91. 92. & 101. 107. 108. 109. 115. & 118. ad Clamavi &c. & seq. & 119. 120. 123. 124. 127. 128. 129. & 131. 132. 135. & 137. 138. 139. & 140. 142. 143. & Hym. Te Dei matrem &c. & opusc. Litan. Beat. Virg. exoratur per dolores passos in Passione Filii. op. Offic. de compaf. Exoratur per viscera misericordiae, ut à peccatis liberet nos. Pf. 30. & op. coron. B. Virg. Exoratur pro tempore mortis. Pfalt. Pf. 19. & Pf. 24. 27. 29. 38. 63. 88. 94. 99. 100. 103. 113. 128. 129. & 145.
51. Mariæ viæ, & semitæ pulchræ, & pacificæ. Pfalt. Pf. 11.
52. Maria amicta lumine solari cum duodecim stellarum corona in capite. Pf. 11.
53. Magnificanda est Maria ut gratiæ inventrix, & sæculorum reparatrix. Pfalt. Pf. 12.
54. Omnes Angeli famulantur, & serviunt Mariæ. Pfalt. Pf. 13.
55. Dulcia sunt eloquia Mariæ ipsam diligentibus, & suavia stillicidia gratiarum. Pfalt. Psalm. 20.
56. Maria induta gloria, decore, omnique lapide pretioso. Pfalt. Pf. 23.
57. Solis splendor super caput Mariæ, lunatis pulchritudo sub pedibus ejus: sydera ornant sedile; astra matutina ipsam ornant. Psalm. 23.
58. Conscientia Mariæ est locus propitiationis, & habitaculum Dei. Pf. 27.
59. Maria virga lesse sublimis, quæ se dilatavit usque ad Deum. Pf. 31.
60. Enumerantur beneficia, quæ à studiosis Mariæ obtinentur. Pf. 39. 44. & 45.
61. Maria est genitrix vitæ nostræ: alitrix reparationis carnis nostræ: lactatrix salvatoris animæ nostræ: initium, & finis salutis nostræ. Psalm. 41.
62. Ineffabilia sunt merita; stupenda, mirabilia, innumerabiles virtutes, & inæstimabiles misericordiae Mariæ. Pf. 43.
63. Per sanctitatem Mariæ peccata purgantur: per integritatem ejus incorruptibilitas nobis donatur: per virginitatem ejus anima nostra à Christo adamatur; ipsique associatur amoris vinculo: per suam fœcunditatem captivus redemptus; per ejus pactum de morte æterna eripimur: per ejus prolem perditum restituti sumus, & de exilio in patriam reducti. Pf. 44.
64. Psalmus miserere adaptatur Beat. Virg. Psalm. 50.
65. Diabolus decipit mulierem, & à Virgine caput ejus confractum est: sagenam homini præparavit, & in sagenam Virginis captus est. Psalm. 52.
66. Mariam circumdant rosæ Martyrum, ejusque Thronum ambiunt liliæ Virginum. Pf. 57.
67. Aurum obrizum in ornamentis Mariæ: Sardonius, & Topazius in diademate Jaspis, & amethystus in dextera: Berillus, & Chrisolitus in sinistra: Hyacinthus, & Achates in pectore; Carbunculi scintillantes in monilibus: miriha, & thus in manibus: Sapphirus, & Smaragdus in digitis ejus. Pf. 58.
68. Maria est turris fortitudinis; & castrorum acies contra hostes: nubes torifera; confurgens aurora; pulchra ut luna plenissima: & ejus aspectus refulgens, ut Sol. Pf. 60.
69. Mariæ Thronum constituit Deus super ordines Angelorum; gratiam, & decorem posuit in labiis suis, & pallio gloriæ induit corpus suum: coronam radiantem posuit in capite ejus, & virtutum monilibus eam ornavit. Pf. 64.
70. Gratiarum actio fit Mariæ à devoto ob multiplicia beneficia, quæ ipsi contulit. Psalm. 76.
71. Maria speciosa est inter filias Hierusalem, cujus memoria in benedictione est. Pf. 84.
72. De Maria sentiendum est in bonitate; & in simplicitate cordis exquirenda est. Psalm. 84.
73. Exquirenda est prudentia Mariæ, & investigandi thesauri illius. Pf. 84.
74. Aspectus Mariæ retrahit à peccato. Pf. 85.
75. Scire, & cognoscere Mariam est radix immortalitatis. Pf. 85.
76. Gratiolitas faciei Mariæ lætificat spiritum egredientem in extremis. Pf. 88.
77. Sperans in Maria amictus erit lumine, fortieturque gaudium, & lætitiâ perpetuam. Pf. 89. & 90.
78. Sperans in Maria inveniet fructus gratiæ, & ei referabitur porta Paradisi. opusc. Pfalt. Psalm. 90.
79. Formositas, & gloriâ in vultu Mariæ, & gratia in oculis ejus super omnes natos mulierum. Pf. 95. & 103.
80. Confidentes in Maria non timent colubrem tortuosum, & qui eam exaltant præconiis evadunt manus Acherontis. Pf. 101.
81. Amictus Mariæ est vestimentum fulgens, formositas, & pulchritudo. Pf. 103.
82. Amor Mariæ exhilarat intellectum nostrum. Psalm. 106.
83. Eloquium Mariæ gratum facit beatum, sustentat animam imbecilem, esurientemque animam refocillat. Pf. 106.
84. Per Mariam missa est à Deo redemptio in mundum, per quam populus penitens spem habet salutis. Pf. 110.
85. Maria consolatur suos suo vultu sancto, ne aspectus Dæmonum conturbet animam eorum in exitu mortis; est illis scala ad regnum cælorum, impetrans indulgentiam, & sedem lucis inter servos Dei. Pf. 113.
86. Dispositione Mariæ perseverat Mundus, quem & ipsa cum Deo fundavit ab initio. Pf. 118. ad Defecit.
87. Cor alienatur, & caro exultat in affluentia suavitatum Mariæ. Psalm. 118. ad Quomodo &c.
88. Summè dulcia peccatoribus eloquia Mariæ, & ejus refectio dulcis super omnem melodiam ori devotorum. Psalm. 118. ibid.
89. Verba Mariæ sunt illuminatio gressibus nostris, lumenque ineffabile semitis meis. Pf. 118.

- ad Quomodo, & ad Mirabilia &c.
90. Adjutorium Mariæ est salus nostra. Ps. 118. ad Iniquos &c.
91. Ardens verbum labiorum Mariæ vehementer, & qui ad illam properant percipiunt illud. Ps. 118. ad Mirabilia. &c.
92. Non confundentur qui tenentur sub jugo Mariæ. Ps. 118. ibid.
93. Initium eloquiorum Mariæ veritas. Ps. 118. ad Clamavi &c.
94. Benedicitur multipliciter Maria. Ps. 122.
95. Benedicitur Pater, & Mater Mariæ, quorum memoria permanet in æternum: Item & venter ejus, & ubera. Ps. 127.
96. Aspiciens Maria nos non contuemus. Ps. 142.
97. Maria instruit servos suos ad prælium, eoque roborat contra inimicum. Ps. 143.
98. Oculi nostri in Mariam, ut mittat nobis cibum, & escam delectantem. Ps. 143.
99. Tene Mariam, nec dimitte eam, donec benedixerit tibi. Cantic. Moyf. Audite.
100. Si Mariam dimittis, non es amicus summi Cæsaris. Cantic. ibid.
101. Per Mariam Deus visitavit, & fecit redemptionem plebis. Cantic. Zac. Benedictus &c.
102. Per Mariam dedit scientiam salutis nobis in remissionem peccatorum &c. Cantic. Zac. ibid.
103. Mariæ omnes Angeli, Archangeli, Throni, Principatus, Potestates, Virtutes cælorum, Dominationes, Cherubim, Seraphim, & omnes Chori deserviunt, obediunt, & exultantes assistunt. Hymn. Te Dei Matrem &c.
104. Mariæ omnis angelica creatura incessabili voce ore proclamat Sancta, Sancta, Sancta. Hym. Te Dei Matrem &c.
105. Qui vult salvus esse ante omnia opus est, ut teneat de Maria firmam fidem, & inviolatam. *Symbol. ad instar illius S. Athanas.*
106. Sola Beata virgo manens peperit: sola cunctas hæreses interemit. *Symbol. ibid.*
107. Maria illuminatrix cordium, fons misericordiae, splendor Ecclesiæ, flumen sapientiæ. op. Litan. &c.
108. Maria rosa veris speciosa, vitis frondens generosa: virga Jesse Christifera: arbor vitæ fructifera: faminarum pulcherrima: humilium humillima; sanctarum Sanctissima. opusc. Litan. B. Virg.
109. Os, corpus, & cor resplendescit de splendore conditoris. op. Psalt. Min. quinquag. 2. in quatern. 39.
110. Mariæ vultus, mores, modus, forma, cultus placent Deo ad perfectum. op. ibid. quinq. 3. num. 10.
111. Mariæ datum est in via, quod communiter Beatis conceditur in patria, cum degens in terris esset Regina Beatorum. lib. 3. d. 3. p. 1. a. 3. q. 3. ad ult.
112. Mariæ caro fuit sanctificata in conceptione Filii Dei. lib. 3. d. 3. p. 1. art. 2. q. 2. ad 1. & q. 1. corp.
113. Maria est Sol allegoricè. ser. 13. Hexaem.
114. De Maria agitur in tota Scriptura Sacra relatione ad Filium. serm. ibid.
115. Beata fuit Maria, quia credendo concepit, & concipiendo beatitudinem omnibus quantum ad sufficientiam protulit. in Luc. cap. 1. vers. 43.
116. Canticum Magnificat expenditur; estque completivum omnium aliorum canticorum, & laudum. in Luc. cap. 1. vers. 55. & ser. 4. Dom. 15. Pent.
117. Exultatio Mariæ fuit verè in Jesu salutari suo. in Luc. cap. 1. v. 48. & in op. lignum vitæ SS. Jesus emissus cœlitus.
118. Mariæ, & Ioseph genealogia erat eadem. in Luc. c. 3. v. 23.
119. Maria quomodo tradita fuerit curæ S. Ioan. Evang. in Io. c. 16. v. 26.
120. Maria cum esset pulcherrima à nullo concupita fuit. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2.
121. Maria est, per quam elementa renovantur, inferna remediuntur, homines salvantur, & Angeli reintegrantur. serm. 1. in die Nativ. Dom.
122. Mariæ studium in quærendo Christum perditum. ser. 1. & 5. Dom. infr. oct. Epiph.
123. Maria prima omnium consolata à Christo resurgente. ser. 2. in Pasch. ipsum prima vidit, deinde Magdalena. op. Phar. l. 1. c. 5.
124. Mariæ pulchritudo, & puritas expenditur. ser. 3. Dom. 14. Pent.
125. Mariæ animæ, & corporis pulchritudo expenditur. ser. 2. de B. Virg.
126. Salutatio Angeli ad Mariam expenditur. ser. 3. de B. Virg.
127. Maria est firmamentum in medio aquarum, cujus duo luminaria sunt virginitas, & humilitas. ser. 1. de B. Virg.
128. Maria est centrum universi, ad quod terminant omnes radii gratiarum cœlestium. ser. 1. de B. Virg.
129. Maria est compendium perfectionum totius universi, Philosophicè demonstratur. serm. 2. de B. Virg.
130. Mariam imitanda proponitur. serm. 2. de Beat. Virg.
131. Mariæ vindicta pro injuriis sui Filii in Iulianum Apostatam. ser. 3. de B. Virg.
132. Mariæ vitæ ordo dum esset in templo exponitur. op. medit. vit. Chr. c. 3.
133. Mariæ vita revelata fuit B. Elisabeth. op. medit. ibid.
134. Maria desponsata fuit B. Ioseph, dum esset quatuordecim annorum. opusc. medit. ibid. cap. 3.
135. Quare voluit nasci ex desponsata Virgine. op. medit. ibid. c. 6.
136. Turbatio Ioseph ob gravidationem: item & Mariæ ob turbationem Ioseph expenditur. op. medit. vit. Chr. c. 6.
137. Maria qualem gradum contemplationis habuerit in hac vita opusc. de 7. grad. contempl.
138. Mariæ filii quinam sint. opusc. Stim. p. 1. cap. 15.
139. Mariæ mirabilia enarrantur. op. Stim. p. 3. cap. 16. & 19.
140. Meditatio in Ave Maria, & Salve Regina. op. Stim. p. 3. ibid.
141. Maria est, per quam mirabilia omnia fiunt. op. Stim. p. 3. c. 16.
142. Maria maris stella. opusc. Stim. part. 3. ibid.
143. Mariam invenit, qui invenit Christi vulnera. op. Stim. p. 3. ibid.
144. In salutatione angelica sunt quinque dulcissimæ

- cissimæ sententiæ : 1. est Ave, per quam puritas, & immunitas à peccato : secunda gratia plena, per quam gratiarum affluentia; tertia Dominus tecum, per quam divina præsentia : quarta Benedicta, &c. per quam ipsius dignitas : quinta Benedictus fructus &c. per quam utilitas ejus explicatur. op. spec. c. 1.
145. Maria Soror nostra propter quam benè est nobis à Deo ; Dæmones nos reverentur; Angeli in acie nobis conjunguntur, & Pater, & Filius, & Spir. S. nostri miserentur. opusc. spec. cap. 6.
146. Mariæ Mater Anna interpretatur gratia. V. *Anna*. n. 1. & 2.
147. Meditatio super Ave Maria. Vid. *Ave Maria*.
148. Benedictio data ab Elisabeth expenditur. in Luc. c. 1. v. 42.
149. Cor B. Virginis fuit hortus, & Paradisus. op. spec. c. 2.
150. An Beata Virgo potuerit dicere : Et dimitte nobis debita nostra. V. *Dimitte*. n. 3.
151. Dubitatio qualis fuit in Beata Virgine. Vid. *Dubitatio*. n. 2.
152. Quale auxilium contulit S. Franciscus. Vid. *Franciscus*. n. 9.
153. De Ecclesia S. Mariæ de Portiuncula. Vid. *Franciscus*. n. 10.
- Auxiliatrix S. Francisci. V. *Franciscus*. n. 9.
154. Qui vult gratiam recurrat ad Mariam. Vid. *Homo ad Deum*. n. 69.
155. In Maria omnes perfectiones, & gratiæ hominum coadunatæ. V. *Homo ad Deum*. n. 222.
156. Imago B. Virg. à S. Luca depicta. V. *Imago*. n. 44.
157. Justi sunt filii merces filii Mariæ. V. *Justus*. num. 16.
- Laudes B. Virginis per similitudines, & epitheta.*
1. Abigail mystica est Maria, in qua fuit Dei exultatio, & quæ placaret Dominum. op. spec. c. 4. 8. 10. & 15.
2. Explicatur tota hæc historia Abigail, in opusc. laud. B. Virg. fig. 13.
- Abyssus est Maria, in bonitate, & misericordia profundissima, quæ profundissimam misericordiam filii sui pro nobis interpellat, quasi abyssus abyssum invocat, quam abyssum solus Deus dimensus est. op. spec. cap. 5.
- Absorptrix cordium. op. Stim. p. 3. cap. 19.
- Acies castrorum est Maria terribilis Dæmonibus. op. Psalt. B. Virg. Pf. 60.
- Adamas attrahens de supernis Verbum. serm. 1. & 2. de B. Virg.
- Adjutrix, & custos nostra. op. Psalt. Min. quinque 1. quatern. 26.
- Admiranda Virgo. op. ibid. quinque 2. quat. 32.
- Advocata libera coram Salvatore. op. in Salve. & 1. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 1. corp.
- Adonai filia flos virginittatis. op. in Salve.
- Advocata summe honorificata, pia, sedula, & virtuosa apud Filium. in Ioan. c. 2. v. 5.
- Ager est Maria, in qua thesaurus Angelorum, & Dei est absconditus : felix, qui vendit omnia quæ habet, & emit agum istum. opusc. spec. cap. 7.
- Ager est Maria cui Dominus benedixit super omnes alios agros. op. spec. cap. 14.
- Agonizatrix pugnantium. Hymn. Te Dei Matrem &c.
- Anchora spei est Maria. Psalt. Psalm. 56. & ser. 2. de B. Virg.
- Ancilla Trinitatis. V. *Maria respiciens Trinitatem*. n. 3. & 7.
- Maria Domina Angelorum, cui obediunt, & obsecrantur. opusc. Litan. & Psalt. Psalm. 13.
- Anima Christi. Psalm. 104.
- Anima nostra. op. Stim. p. 3. cap. 16.
- Arbor procera, & crescens in Syria est Beata Virgo, cujus rami sunt virtutes, gratiæ, exempla, ejus misericordiæ, & beneficia. opusc. spec. B. Virg. cap. 5.
- Arbor pulcherrima est Maria in foliis oris, in floribus cordis, & in fructibus ventris, cujus fructus est pulcher, scilicet Christus. op. spec. cap. 16.
- Arbor est Maria altissima dignitate, & brevissima humilitate. op. spec. ibid.
- Arbor vitæ fructifera est Maria. opusc. Litan. B. Virg.
- Arbor, & lignum vitale in medio Paradisi plantata, cujus fructus replet omnia gaudio. opusc. laus B. Virg. fig. 2.
- Maria fertilior cunctis arboribus. opusc. laus B. Virg. fig. 10.
- Maria arbor mirè culta. op. Psalt. Min. quinque 3. quatern. 43.
- Arca sanctificationis de lignis imputribilibus est corpus B. Virg. op. spec. cap. 2. & op. Stim. p. 3. cap. 19. in princ.
- Arca mystici Noë fuit Maria, per quam fuit genus humanum conservatum à diluvio. opusc. laus B. Virg. fig. 4. & ser. de Nativ. B. Virg. Vid. *Arca*. n. 1.
- Arca fœderis. in Luc. c. 1. v. 28.
- Arca pietatis, & gratiæ. Hym. Te Dei Matrem &c.
- Arca Tabernaculi. op. laus Virg. fig. 16.
- Arca Moysis mysticè continens eloquiorum divinorum arcana. in Luc. c. 2. v. 19.
- Arcus fœderis est Maria insuperabilis, potens, fortis, dulcis, amabilis, patens cœli porta. op. laus B. Virg. fig. 5.
- Arcus est B. Virg. signum fœderis omnibus spem, & gaudium pariens, cujus color cœruleus est, virginitas : rubeus charitas : aqueus puritas. op. laus ibid.
- Argento par Maria, quæ igne Mundi non arsit. op. Psalt. Min. quinque 2.
- Areola aromatum à cœlesti confita pigmentario virtutum omnium floribus delectabiliter vernans. op. spec. B. Virg. c. 12.
- Aula Dei, Domus sanctissima est Maria tam corpore, & anima, de qua dicitur Domum Dei decet sanctitudo. op. spec. c. 10.
- Aula summæ Trinitatis est B. Virgo. opusc. Psalt. Min. quinque 1. quat. 10.
- Aula solis est B. Virgo. opusc. Psalt. Min. quinque 2. quat. 7.
- Maria auroræ comparatur multipliciter. op. spec. cap. 11.
- Aurora refrigerativa, & avibus grata fuit Maria. op. spec. c. 13.
- Veni Solis Maria est aurora. opusc. Psalt. Min. quinque 2. quatern. 22. & Psalt. Pf. 60.
- Maria lucis perpetuæ aurora. opusc. Litan. Beat. Virg.
- Auxiliatrix salutis. Psalt. Pf. 87.
- Axæ comparatur B. Virgo, cui (ut Jud. 1.) Deus Pater dedit irriguum superius. op. spec. c. 15.
- Benedicta est Domina nostra, quam rex sic voluit benedici. op. Cantic. trium puer. &c.
- Benedicta est Maria ob plenitudinem gratiæ miseræ

- misericiordiæque, & ob celsitudinem Personæ incarnatæ in ea, & ob magnitudinem gloriæ. op. spec. c. 15.
- Benedicta est Maria ab homine, à Deo, & ab Angelo. op. spec. c. 15.
- Benedictio prima mulierum. op. Litan. &c.
- Calix fuit Maria, quæ nectar orbi propinavit. op. Psalt. Min. quinque 2. quat. 15.
- Maria figurata in Sara, quæ interpretatur Carbo: Carbo enim ignitus ardore charitatis fuit. op. spec. c. 15.
- Castellum turribus virtutum munitum, & elevatum. in Luc. c. 10. v. 41.
- Cedrus exaltata. op. Psalt. Min. quinque 2. quat. 41.
- Cella Dei Beata Virgo. op. Psalt. ibid. quat. 18.
- Cella deitatis munda. op. laus Virg. fig. 10.
- Centrum omnium gratiarum. serm. 1. de B. Virg. tom. 3. v. Tertium cœlum. Vid. *Maria gratia*. num. 57.
- Charitatis magnitudo. op. Litan. &c.
- Cynosura. V. *Stella*.
- Civitas regalis est Maria: præsidium nostrum. op. in Salve &c.
- Civitas mystica auro, & vitro splendens. ser. 1. in die Nat.
- Clemens clementia summæ bonitatis. op. in Salve &c.
- Cœlum est Maria quæ cœlesti puritate, charitate, aliisque virtutibus abundavit. op. spec. cap. 5.
- Cœlum spirituale summum intellectuale Maria: op. Psalt. Min. quinque 3. quat. 35.
- Cœlum Empyreum est venter. op. Stim. p. 3. c. 19.
- Cœlum æreum, aqueum, igneum, sydereum, & empyreum. ser. 1. de B. Virg.
- Cœnaculum summi Regis. op. spec. B. Virg. lect. 7.
- Centrum mundi, ad quod tendit multiplicatio omnium radiorum cœlestium. ser. 1. de B. Virg.
- Claritudo veris. opusc. Psalt. Min. quinque 1. quat. 49.
- Columba fidelis Maria, quæ inter Deum, & mundum diluvis spirituali submersum mediatrix fidelissima extitit. op. spec. c. 9.
- Columba Maria carens omni felle, dulcis Maria: op. in Salve &c.
- Columba purissima. ser. 5. Dom. 1. Quadrag.
- Virgo columbina dans pennas, ut volemus ad cœlum. op. Psalt. Min. quinque 2. quat. 4.
- Columba Maria simplicior tutrix humilium, salus hominum cunctis tutior, mundo tulit gaudium. op. laus Virg. fig. 16.
- Columna nubis est Maria protegens ut nubes nos ab æstu divinæ indignationis: est & columna ignis illuminans nos. op. spec. cap. 3. & cap. 11.
- Concha rorida cœlesti rore manans est Maria. op. laus B. Virg. fig. 11.
- Concrucifixa Christo. serm. 1. Dom. infra oct. Epiph.
- Confessorum exemplar. op. Psalt. Min. & Hym. Te Dei Matrem &c.
- Consistorium, & domus causarum summi Imperatoris. op. spec. B. Virg. lect. 7.
- Consolatrix hominum qui sunt in ruina. opusc. in Salve &c.
- Consolatio pia miserorum, & afflictorum. op. Litan. &c.
- Cor ornatum est Maria. op. Psalt. Min. quinque 3. quat. 40.
- Cor nostrum. op. Stim. p. 3. c. 16.
- Corona dominatum omnium est Maria, & gloria Hierusalem. Cantic. trium puer.
- Maria est corona omnium justorum, sanctorum, & Angelorum locata super caput omnium ipsorum. op. spec. c. 15. & lib. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 1. corp.
- Corona Virginum, & continentium. lib. 4. d. 33. a. 2. q. 3. fund.
- Cubiculum quietis. op. spec. B. Virg. lect. 7.
- Custos, & quies tutior creaturarum, & hominum est Maria. op. laus B. Virg. fig. 10. & 15. & op. Psalt. Min. quinque 1. quater. 26.
- Dapifera deliciarum Dei est Maria. op. Litan. &c.
- Datrix vitæ est Maria. op. Psalt. Min. quinque 3. quat. 8.
- Dea. op. Psalt. Min. quinque 1. quat. 14.
- Decus Mundi. op. ibid. quatern. 37.
- Decus puellarum. op. ibid. quinque 2. quater. 7.
- Decus disciplinæ. ibid. quatern. 22.
- Decus rerum. ibid. quinque 2. quat. 40.
- Dies festa est B. Virgo. ibid. quinque 2. quat. 37.
- Dilecta Salvatoris. opusc. Psalt. Min. quinque 2. quat. 46.
- Diva poli: & potens diva rerum. op. ibid. quinque 3. quat. 31. & 47.
- Dives gratiarum donis plena bonis. opusc. ibid. quinque 1. quat. 8.
- Omnium digna ditissima Dei sæculorum. opusc. in Salve.
- Doctrix Apostolorum: Magistra Evangelistarum. Hym. Te Dei matrem &c. & ser. 9. Hex.
- Mariæ dedit in perenni jure omnia scepra creaturæ. op. Psalt. Min. quinque 3. quat. 22. & seq.
- Domina Angelorum, hominum, & Dæmonum. op. spec. c. 3. V. *Dominum Mariæ*.
- Domus ædificata cum septem columnis est Maria. op. spec. cap. 7. & opusc. Psalt. Min. quinque 3. quat. 26. V. *Domus*. n. 4. seq.
- Domus felici sæcunditate impleta majestate Dei. op. spec. c. 7.
- Domus Dei sanctissima. op. spec. c. 10. & in Luc. c. 19. v. 7. V. *Domus*. n. 3.
- Domus Dei repleta omnibus bonis, in qua arca, urna, arua, & manna. op. spec. c. 14.
- Domus causarum. op. spec. B. Virg. lect. 7.
- Domus Domini sacrata à supremo rege, suo nomini figurata in templo Salomonis. opusc. laus B. Virg. fig. 12.
- Domus Dei cypressina. op. Litan. &c. & op. Psalt. Min. quinque 2. quat. 7. & quinque 3. quat. 1.
- Domus Dei ejus uterus. V. *Domus*. n. 45.
- Draconina peccaminum. op. in Salve.
- Dulcis dulcedo est Maria. opusc. in Salve, & op. Stim. p. 3. c. 19. in Salve.
- Dulcor pietatis. Psalt. Pf. 11.
- Dutrix nostra ad patriam. Psalt. Pf. 24.
- Dux est Maria omnium hominum. op. Psalt. Min. quinque 2. quat. 5.
- Elemosynaria Dei. V. *Maria protegens*. num. 81. & 84.
- Empyreum est venter ejus. op. Stim. p. 3. c. 19.
- Empyreum Maria. V. *Maria Sapientia*. n. 5.
- Exemplar virginitatis. l. 4. d. 30. a. 1. q. 2.
- Exemplum, & Salus Orbis. op. Psalt. Min. quinque 1. quat. 10.
- Esther figurata. opusc. spec. cap. 3. & in Luc. cap. 1. vers. 30. & serm. 2. de B. Virg. Vid. *Esther*. num. 3.
- Esther figurata, qua nulla creatura humilior, suavior, pulchrior, amabilior, dulcior & sublimior. op. laus B. Virg. fig. 15.
- Esther est Maria, per fidem Aman reprimens graviter,

- graviter, famulorum miseriam exterminans benigniter, Regi summo desponsata per gratiam, coronans perenniter. opusc. laus Virg. fig. 15.
- Excusatrix culparum. op. laus Virg. in princ.
- Favus mellis Maria. opusc. Psalt. Min. quinque 1. quat. 29.
- Fenestra cœli crystallina. op. Litan. &c.
- Figurata in scripturis plurimis, & ænigmatibus monstrata. op. laus Virg. in princ. & per tot.
- Item in fonte Paradisi: in ligno vitæ: in Paradiso: in Arca Noë: in arcu fœderis: in scala Iacob: in rubo Moysis: in vase continente manna: in virga Aaron: in stella prædicta à Balaam: in virga Iesse: in vellere, & concha Iedeonis: in domo Domini: in Abigail: in Iudith: Esther: in Columba Noë: in porta clausa: in muliere Apocalypsis.
- Figurarum terminus. op. laus Virg. fig. 19.
- Filia singularis Patris. V. *Maria Trinitatem respiciens*. n. 3.
- Finis iræ. op. Psalt. Min. quinque 1. quat. 30.
- Firmamentum forte nostrum. op. Psalt. Min. quinque 2. quat. 19.
- Firmamentum, cœlumque sidereum. serm. 1. de B. Virg.
- Firmamentum in medio aquarum. serm. 1. de B. Virg.
- Flos regalis est Maria: flos, & gemma mulierum. op. Psalt. Min. quinque 1. quat. 11. & 17. V. *Flos*. n. 2. seq.
- Flos de spina, & flos ætatis est Maria, quæ divinæ suavitatis mel, & manna suscepit, & hæc nobis porrexit. op. Psalt. Min. quinque 2. quat. 8. & 29.
- Flos vernalis, flos lilii: flos florum, decus Virginum, cujus odor dulcis attraxit Dominum Angelum consilii. op. laus Virg. fig. 15.
- Flos virginitatis. op. in Salve.
- Flos, & decus virginitatis. op. Litan. &c.
- Flos, & gemma mulierum. op. Psalt. Min. quinque 1. quat. 17.
- Fluvius sapientialis. op. Litan. &c.
- Fomes pietatis. op. laus B. Virg. fig. 12.
- Fons pietatis. op. laus B. Virg. fig. 12. & op. *Stim*. p. 3. c. 13.
- Fons parvus crescens in fluvium. V. *Fons*. n. 5.
- Fons qui ascedebat de terra irrigans Paradisum Maria. op. laus fig. 1.
- Fons irrigans mundum noyo rore, tertam charitate Dei crescens in amore. op. laus fig. 1. Vid. *Maria gratia*. n. 36. 37. & 46.
- Fons plenus auxiliis. op. laus fig. 15.
- Fons misericordiæ. op. in Salve. & op. Litan.
- Fons signatus nunquam violatus. op. Psalt. Min. quinque 3. quat. 6.
- Fons, & calix est Maria, quæ nectar orbi propinavit. op. ibid. quat. 15.
- Fons clementiæ, & dulcor pietatis. opusc. Psalt. Psalm. 11.
- Fontana vera semper effluens, semper larga: & idè verè benedicta. op. spec. cap. 15. Vid. *Maria gratia*. n. 27.
- Forma Dei. op. spec. c. 3.
- Forma morum. opusc. Psalt. Min. quinque 1. quat. 15.
- Virgo forma raræ. op. ibid. quat. 47.
- Fortitudo nostra. op. Psalt. Pf. 30.
- Gemma mulierum. op. Psalt. Min. quinque 1. quat. 17.
- Gemma Confessorum. op. in Salve.
- Germen justum David. op. Psalt. Min. quinque 1. quat. 3.
- Habitaculum dignum Dei. lib. 4. d. 30. a. 1. q. 2. & ser. 2. de B. Virg.
- Hæreses omnes terminans, & Hæreticos contemns. op. laus fig. 5. quia veritatem concepit, & mundo peperit. l. 3. d. 4. a. 3. q. 3. corp.
- Honor cœli. op. Psalt. Min. quinque 2. quat. 35.
- Hortus clausus. op. ibid. quat. 20.
- Hortus plenus virtutum. opusc. spec. cap. 12. in fine.
- Hortus voluptatis. ser. 3. in Vig. Nat. & serm. 2 Dom. 3. Adv. & serm. 4. in Sexag.
- Humilium humillima. op. Litan. &c.
- Ianua salutis: porta vitæ: & via nostræ reconciliationis: op. Psalt. Pf. 46. & 56. V. *Maria protegens*. num. 53.
- Ianua Paradisi. op. Te Dei matrem &c.
- Iesse stirps beata. op. Psalt. Min. quinque 1. quat. 20.
- Ignis visus à Moysè. in Luc. cap. 1. v. 28. & ser. 1. de B. Virg.
- Illuminans totum mundum. op. Litan. &c.
- Illuminatrix cordium. op. Litan. &c.
- Imperiosa superis. op. laus Virg.
- Imperatrix dives. opusc. Psalt. Min. quinque 3. quat. 8.
- Indulgentiæ portus. Psalt. Pf. 56.
- Inferis terribilis. op. Litan. &c.
- Inventrix gratiæ, & salutis. Psalt. Pf. 9. V. *Home ad Deum*. n. 69.
- Iudith figurata. op. laus Virg. fig. 14.
- Iudith pulcherrima, quæ liberat Ecclesiam Holofernis crudelitate. op. laus Virg. fig. 14.
- Lætitia, & gaudium nostræ legis. op. laus Virg. fig. 13.
- Lætitia Virginum. op. in Salve &c.
- Lapis angularis, quæ dat figuris terminum. op. laus Virg. fig. 19.
- Lapis pretiosus. serm. 1. de B. Virg.
- Laudata intus, & foris à salvatore. op. Psalt. Min. quinque 1. quat. 7.
- Laus Apostolorum. op. in Salve &c.
- Laus terrarum. opusc. Psalt. Min. quinque 2. quat. 35.
- Lectulus mystici Salomonis ab Angelis custoditus. in Luc. c. 1. v. 38.
- Liber legis verus. op. laus Virg. fig. 15.
- Lignum vitæ, quod solum fuit dignum portare salutis fructum. op. spec. c. 16.
- Lignum vitæ. op. Psalt. Min. quinque 1. quat. 1.
- Lignum vitæ in medio Paradisi plantatum. op. laus. fig. 2.
- Lilium cœleste. op. laus virg. in princ. & ser. 1. de B. Virg.
- Suprà lilium pulchra, & decora. op. in Salve.
- Locus divinæ habitationis electissimus custoditus ab Angelis. in Luc. c. 1. v. 38.
- Lucerna est Maria plenissimè illuminata, ut illuminaret Ecclesiam, cœlum, & terram. op. spec. cap. 3.
- Lumen mundi. op. Psalt. Min. quinque 1. quat. 45.
- Lumen perpetuæ charitatis, & gloriæ conferens. op. laus Virg. fig. 12.
- Luna plena est Maria, sapientia, & veritate. op. spec. c. 7. & ser. 1. de B. Virg. V. *Luna*. n. 12.
- Pulchra ut luna apud proximos. op. spec. c. 11.
- Pulchra ut luna Maria in luminosa fecunditate virginitatis. op. spec. cap. 13. & Psalt. Pf. 60.

- Lux fidelium fulgens, ut aurora. op. in Salve.
 Lux & splendor orientalis. op. Litan. &c.
 Lux carens fuligine culpæ. op. laus Virg. fig. 19.
 Lux astrorum, & justorum. op. Psalt. Min. quinque 1. quat. 39. & quinque 3. quat. 21.
 Magistra docens bonitatem, disciplinam, & scientiam divinam sine voce. op. Psalt. Min. quinque 3. quat. 18.
 Magistra Evangelistarum, doctrix Apostolorum. Hym. Te Dei matrem &c. & ser. 9. Hex.
 Mammilla orphanorum, & parvulorum. op. Litan. &c.
 Mare gratiarum per affluentiam gratiarum. op. spec. cap. 3. Vid. *Gratia Maria*. n. 22.
 Mare amarum in Filio compatiendo. op. spec. c. 3. & op. Stim. p. 3. c. 16.
 Mare amarum Diabolo. op. spec. c. 3.
 Mare tonans. V. *Maria humilitas*. n. 4.
 Maria maris stella: amarum mare: illuminatrix: illuminata, & Domina. op. spec. c. 3.
 Martyrum fortitudo. opusc. Psalt. Te Dei matrem &c.
 Mater Christifera. op. laus Virg. in Ave &c.
 Mater gratiæ: Mater Solis justitiæ. op. laus Virg. fig. 12. & op. Salve &c.
 Mater natum Patrem nata stella solem genuit. op. laus Virg. in Ave &c.
 Mater humilium. op. laus Virg. in Ave &c.
 Mater pulchræ dilectionis. op. Psalt. Pf. 11.
 Mater, & filia Dei: mater nostra. op. laus Virg. fig. 13.
 Mater novi moris. op. Psalt. min. quinque 1. quat. 5.
 Mater emissæ lucis, cui Deus verus Pater. op. ibid. quinque 2. quat. 42.
 Mater agni Jesu Christi regis magni. opusc. ibid. quinque 1. quat. 46.
 Mater orphanorum, & miserorum. op. ibid. quinque 1. quat. 40.
 Mater generosa. op. ibid. quinque 2. quat. 34.
 Mater Dei, & ancilla grandis, & pusilla. op. ibid. quinque 2. quat. 35.
 Mater Jesu novi. op. ibid. quinque 3. quat. 4.
 Novi Adam mater. op. ibid. quinque 3. quat. 37.
 Mater pietatis. op. ibid. quinque 3. quat. 38.
 Mater Mundo desiderabilis, & amabilis. opusc. Litan.
 Mater misericordiæ late exponitur. op. Stim. p. 3. c. 19. in Salve &c.
 Mediatrix generis humani. Psalt. Cantic. Isai. V. *Maria Trinitatem respiciens*. n. 27. V. *Maria charitas*. n. 9. & 14.
 Medicina mundi miscens, & propinans potum. op. Psalt. Min. quinque 2. quat. 28.
 Medica Salutis. V. *Maria charitas*. n. 9.
 Medicina vera sordidorum criminum. opusc. in Salve &c.
 Melodia dulcis, & sonora. op. Litan. &c.
 Miserorum pia consolatio. op. Litan. &c.
 Mons Pharan, idest frugifera, quæ granum frumenti nobis produxit. ser. 2. in die Nat.
 Mons Sion sublimis, elevata nimis, & in coelis principatum jus usurpans, & imperium. op. Psalt. Min. quinque 3. quat. 24. & serm. 1. de B. Virg.
 Mons Olympus. ser. 1. de B. Virg.
 Mons, & domus. opusc. Psalt. Min. quinque 3. quat. 1.
 Mons non incisus. op. Psalt. Min. quinque 3. quat. 35.
 Mulierum prima benedictio. op. Litan. &c.
 Mulier visa à Jo. Apoc. c. 12. habens lunam sub pedibus, coronam in capite, & amictum solarem. op. laus Virg. fig. 19.
 Mulier fortis. in Luc. c. 1. v. 28.
 Mundi conservatrix. op. Psalt. Pf. 118. ad Defecit &c.
 Munerum erogatrix. op. Psalt. Hym. Te Dei matrem &c.
 Navis Maria, cujus pars inferior coccussa fuit ventis in Passione sui filii: pars tamen superior immobilis in fide permansit. ser. 1. de B. Virg. Vid. *Navis*.
 Navis est uterus Mariæ portans Iesum. Pf. 106.
 Navis, qua homo à tentationibus liberatur. ser. 2. de B. Virg.
 Nauta Mundo est Maria, ne mergamur in profundo, & deportans nos ad portum ad æterni Solis ortum. opusc. Psalt. Min. quinque 3. quat. 12.
 Nidus est Maria Christi. op. Psalt. Min. quinque 3. quat. 1.
 Ut nix cædida pulchra Mater Dei pia. op. in Salve.
 Norma castitatis. opusc. Psalt. Min. quinque 2. quat. 19.
 Nubes rosifera. Psalt. Pf. 60.
 Nubes pluvialis corda nostra perusta malis reficiens. op. Psalt. Min. quinque 2. quat. 48.
 Nupta agni. op. ibid. quinque 3. quat. 11.
 Nutrix Dei digna. op. ibid. quinque 1. quat. 26.
 Officina, in qua Verbum caro factum est. in Ioan. cap. 19. v. 27.
 Olympus est. V. *Olympus*. n. 2.
 Oliva fructifera, & speciosa impinguata. Spir. S. op. spec. c. 17.
 Oliva ferax, quæ divini germen floris attulit nostris oris. op. Psalt. Min. quinque 2. quat. 1.
 Opus Dei Digitorum grande nimis, & decorum. op. Psalt. Min. quinque 1. quat. 8.
 Ostium. V. *Porta*.
 Palatium sacratum Dei. op. in Salve.
 Palmæ coæquata præmens arce dignitatis cuncta ligna voluptatis. op. Psalt. Min. quinque 2. quat. 41.
 Palmes vitis veræ. op. ibid. quinque 3. quat. 27.
 Paradisus cœlestis. op. ibid. quinque 3. quat. 35.
 Paradisus Dei in benedictionibus multiplicium deliciarum spiritualium. op. spec. c. 5. & op. laus Virg. fig. 3. V. *Paradisus*. n. 23. V. *Maria gratia*. n. 25.
 Paradisus specialis irrigatus per fluvium, scilicet, Iesum. op. spec. c. 11. & de Ecclesiastica Hierarchy p. 4. c. 7.
 Paradisus ejus uterus. op. spec. cap. 11. & op. laus Virg. fig. 3.
 Paradisus ejus anima deliciosissimus. opusc. spec. cap. 14.
 Paradisi janua. Hym. Te Dei Matrem &c. Ejus cor. op. spec. c. 2.
 Parens Patris nata prolis. op. Psalt. Min. quinque 2. quat. 7.
 Patriarcharum gloria. op. laus Virg. fig. 19.
 Pax beata, & salus cordium. Psalt. Pf. 46.
 Petra supra quam fundata est Ecclesia. serm. 1. de B. Virg.
 Petra durissima contra inimicum. op. Litan. &c.
 Petra deserti. in Luc. c. 11. v. 23.
 Pertica ferens serpentem in deserto. op. laus Virg. fig. 17.
 Pietatis latitudo. op. Litan.

- Pincerna cœlestis curiæ. op. Litan.
 Placatrix Dei op. Psalt. Min. quinque 1. quat. 18.
 & op. laus Virg. fig. 15.
 Porta vitæ: janua salutis. Psalt. Pf. 46.
 Porta libertatis: aula summæ Trinitatis. op. Psalt.
 Min. quinque 1. quat. 10.
 Porta clausa nulli hominum pervia. op. laus. Virg.
 fig. 18. & op. Psalt. Min. quinque 2. quat. 20.
 Porta Paradisi pervia. op. Litan.
 Porta cœli per quam quicumque ibi intrat in-
 gressum habet. in Luc. c. 1. v. 38.
 Porta cristallina. op. Stim. p. 3. c. 16.
 Portus vitæ. op. Psalt. Min. quinque 2. quat. 20.
 Portus Indulgentiæ, & janua salutis. op. Psalt.
 Pf. 56.
 Portus naufragantium. Hym. Te Dei matrem &c.
 Præconium, & doctrix Apostolorum. op. Te Dei
 matrem.
 Prælatæ cœteris mulieribus super omnes elevata.
 op. laus Virg.
 Præses omni creaturæ. op. laus Virg. quinque 3.
 quat. 22. & l. 3. d. 9. a. 1. q. 3. corp.
 Præsidens cœli regina juxta proprium Filium. op.
 laus Virg. fig. 19. & l. 3. d. 9. a. 1. quæst. 3. corp.
 & ad 2.
 Primiseria Dominarum. opusc. Psalt. Psalm. 118.
 Memor &c.
 Princeps fœminarum. op. Psalt. Min. quinque 2.
 quat. 10.
 Promissio Patriarcharum. Hym. Te Dei ma-
 trem &c.
 Promotrix justorum. Hym. ibid.
 Proles alta regum. opusc. Psalt. Min. quinque 3.
 quat. 42.
 Propheta Dei. op. Psalt. Cantic. Zacch.
 Protegens suos sub alis. op. Psalt. Min. quinque 2.
 quat. 6.
 Pulcherrima fœminarum. opusc. Litan. & Psalt.
 Pf. 118. Legem &c.
 Purgatrix criminum. op. laus Virg. fig. 19.
 Quies, & custos tutior hominum. op. laus Virg.
 fig. 10.
 Quies Dei. op. Psalt. Min. quinque 2. qua. 25.
 Quies Christi. serm. 2. Sab. S.
 Radix sancta: semen verum. op. Psalt. Min. quin-
 que 1. quat. 17.
 Raptrix cordium: absorptrix mentium. op. Stim.
 p. 3. c. 19.
 Ratis mundi. Psalt. Min. quinque 1. quat. 38.
 Reclinatorium Filii Dei specialissimum. l. 3. d. 3.
 p. 1. a. 2. q. 1. corp.
 Rebecca figurata. serm. 2. de B. Virg.
 Refrigerium facta est nobis. Psalt. Pf. 89.
 Refugium gregis sui. op. laus Virg. fig. 15.
 Refugium singulare. op. laus in Ave.
 Regina regnantium. op. in Salve.
 Regina cœlorum. op. in Salve. & Psalt. Pf. 26.
 Regina sæculorum: princeps regum, & regno-
 rum, cui sine fine adsunt reges, & reginæ. op.
 Psalt. Min. quinque 1. quat. 2.
 Regina reginarum: honor cœli: laus terrarum.
 op. ibid. quinque 2. quat. 35.
 Reparatrix perditorum. opusc. ibid. quinque 2.
 quat. 31.
 Requies Christi. serm. 2. in Sab. S.
 Residens suprâ cœli solium ad dexteram Dei. op.
 laus fig. 19.
 Rivus fontem emisit. op. laus in Ave
 Rore cœli madida. op. in Salve.
 Ros prævisus à Gedeone. in Luc. c. 1. v. 28.
- Rosa de sentibus Iudæorum progressa. op. Psalt.
 Psalm. 81.
 Rosa decens, rosa munda: rosa recens sine spina:
 rosa florens, & fœcunda rosa gratia divina. op.
 laus Virg. in Ave.
 Quasi recens rosa spirat ejus caro. op. Psalt. Min.
 quinque 1. quat. 24.
 Rosa veris speciosa. op. Litan. & op. laus in Ave.
 Rosa candidissima. op. Psalt. Cant. 3. puer.
 Rubus ardens non comburens. op. laus Virg. fig. 7.
 & in Luc. c. 1. v. 28. & ser. 1. in Circumc. Dom.
 Rubus, ex quo profecta est omnis benedictio
 mundo. op. spec. c. 15.
 In ipsa, ut in rubo ut ignis Christus descendit.
 Psalt. Pf. 8.
 Ruth figurata. op. spec. c. 9. in fine.
 Salix virens. op. Psalt. Min. quinque 3. quat. 15.
 Salus, & vita in manu Mariæ lætitia perpetua, &
 æternitas gloriosa. Psalt. Pf. 71.
 Salus orbis, & exemplum. op. Psalt. min. quin-
 que 1. quat. 10.
 Salus hominum tutior. op. laus Virg. fig. 16.
 Salus, & vita in domo Mariæ, & in tabernaculo
 ejus pax, & gloria sempiterna. Psalt. Pf. 75.
 Sanctarum sanctissima. op. Litan. &c. & Psalt.
 Pf. Legem &c.
 Sanctuarium firmatum à manibus Domini est
 ejus corpus sanctum. op. Psalt. Pf. 27.
 Saturni Stella. ser. 1. de B. Virg.
 Scala cœlum tangens. op. laus B. Virg. quinque 1.
 quater. 19.
 Scala regni cœlestis, & gloriæ. op. Psalt. Hymn.
 Te dei matrem. & opusc. laus B. Virg. fig. 13.
 in fine.
 Scala mystica, quam vidit Iacob. op. laus fig. 6. &
 in Luc. c. 1. v. 38.
 Scala, per quam Deus venit ad nos, & nos imus ad
 Deum. in Luc. c. 1. v. 38.
 Scala, quam custodiunt Angeli, & venerantur. in
 Luc. ibid.
 Schema clarum David. op. Psalt. Min. quinque 2.
 quat. 1.
 Sedes Christi mirabiliter luminosa. op. spec. c. 2.
 in fine.
 Semen verum, radix sancta. op. Psalt. Min. quin-
 que 2. quat. 17.
 Sidus Mundi. op. Psalt. ibid. quinque 3. quat. 1.
 V. Stella.
 Sidus principale. opusc. Psalt. ibid. quinque 3.
 quat. 50.
 Signifera Virginum. op. Litan. &c.
 Signum magnum. op. laus Virg. fig. 19.
 Sol illuminans per omnia est Maria: opus plenum
 gratia, & gloria Dei. op. spec. c. 3.
 Sol illuminans cœlum, & terram. op. ibid.
 Sol in radiante charitate: luna in humilitate: &
 aurora in virginitate. opusc. spec. cap. 11. &
 cap. 13.
 Ut sol refulget ejus aspectus sacer. Psalt. Pf. 60.
 Virgo vincens solem. op. Psalt. Min. quinque 2.
 quat. 44.
 Solamen sæculi. op. laus Virg. fig. 15.
 Solium excelsum, & elevatum, & plenum majestate.
 op. spec. cap. 7. V. *Thronus*.
 Solium beatissimum, & stabilissimum. op. spec.
 cap. 7.
 Solium divinæ misericordiæ, in quo omnes inve-
 niunt solatia. op. spec. c. 9.
 Speciosa inter filias Hierusalem. Psalt. Pf. 84.
 Speculum in quo relucebat effigies talis, qualis ab
 Re 4 objecto

- objecto corpore Filij patientis resultabat. ser. 1.
 Dom. infr. oct. Epiph.
 Spes nostra non præmij, nec gratiæ, sed auxiliij.
 l. 4. d. 5. dub. 4.
 Spes pœnitentium, & omnium confidentium in
 ipsa. Pfalt. Pf. 46.
 Spes nostra solida. op. in Salve. & op. Stim. part. 3.
 cap. 19.
 Spes mundi. op. Pfalt. Min. quinq. 1. quat. 36.
 Spes humana. op. Pfalt. Min. quinq. 3. quat. 29.
 Splendor, & lux orientalis. op. Litan.
 Splendor Ecclesiæ. op. Litan. & c.
 Splendor gloriæ mundum decorans lumine. op.
 laus. Virg. fig. 19.
 Sponsa summa summi regis. op. laus Virg. fig. 15. &
 op. Pfalt. Min. quinq. 2. quat. 47.
 Sponsa electa à Patre. op. Litan. & c.
 Sponsa Dei. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 1. corp. V. *Maria Tri-*
nit. resp. n. 3. & 26.
 Stella maris. op. Pfalt. Min. quinque 1. quat. 19. &
 quinq. 3. quat. 28. & Pfalt. Pf. 66. & op. laus
 Virg. fig. 19. & ferm. 1. de Refur. & op. Stim. p. 3.
 c. 16. V. *Sidus.*
 Stella lucis matutinæ. op. Pfalt. Min. quinque 2.
 quat. 21.
 Stella, quæ duxit Magos ad Iesum. ferm. 1. de
 B. Virg.
 Stella Solem enixa. op. Pfalt. Min. quinq. 3. quat. 44.
 Sparsa in septenas stellas fecernens orbis rara. op.
 ibid. quinq. 3. quat. 46.
 Stella matutina. op. in Salve.
 Stella clarissima Iacob. op. laus. Virg. fig. 10.
 Stirps beata. op. Pfalt. Min. quinq. 3. quat. 1.
 Teſum Mundi. op. ibid. quinq. 3. quat. 1.
 Templum, & sacrarium Spir. S. op. Pfalt. Te Dei
 matrem & c.
 Templum Dei solemne. op. Pfalt. Min. quinq. 1.
 quat. 10.
 Templum impollutum. op. ibid. quinq. 2. quat. 27.
 Templum Spir. S. op. Brevil. p. 4. c. 3.
 Terra fructuosa. op. Pfalt. Min. quinq. 2. quat. 34.
 Terra bona donans petenti panem de ipsa pro-
 creatum, & vinum vera vite natum. op. ibid.
 quinq. 3. quat. 3.
 Terra, quæ fructum nobis protulit, idest Chri-
 stum. op. Spec. c. 5.
 Terra est Maria, de qua habemus omnia bona,
 cuius fructus sunt virtutes, mores, opera,
 exempla, & merita. op. Spec. c. 7.
 Terra dicitur Maria ob rorem, quem suscepit: ob
 fructum, quem fecit: & quia mundata, & ex-
 culta. per Spir. S. Pf. 66.
 Terra benedicta, & hortus voluptatis. ferm. 4. in
 Sexag. V. *Gratia Maria. n. 23.*
 Terrebinthus est Maria, & quarè. op. Spec. c. 5.
 Thalamus pietatis, & gratiæ. op. Pfalt. Hym. Te
 Dei matrem & c.
 Thronus misericordiæ. ser. 2. Hex. & in Luc. cap. 2.
 v. 16.
 Thronus gratiæ. op. Spec. c. 5.
 Thronus, sicut Sol. op. Spec. c. 2.
 Thronus grandis in gratia, & gloria. op. Spec. c. 3.
 Thronus sapphirus. op. Spec. c. 13.
 Thronus Salomonis regius. op. laus Virg. fig. 12. &
 op. Pfalt. Min. quinque 2. quat. 20.
 Turris fortitudinis nostræ. Vid. *Maria protegens.*
 n. 56.
 Triclinium nobile totius Sanctissimæ Trinita-
 tis. Hym. Te Dei matrem & c. & l. 3. d. 3. p. 1. a. 2.
 q. 1. corp.

- Triclinium deitatis. op. laus. Virg. fig. 12. V. *Maria*
Trin. resp. n. 25.
 Turris nostræ Spei. op. Pfalt. Min. quinq. 2. quat. 10.
 Turris fortitudinis tuens à facie crudelis vastato-
 ris. op. Pfalt. Pf. 60. & op. Litan. & c.
 Turrix humilium, salus hominum tutior. op. laus
 Virg. fig. 16.
 Vallis vallium ob humilitatem. V. *Maria humili-*
tas. n. 7.
 Vas figulum parturiens. op. laus in Ave.
 Vas vnguenti infundens vnctionem in oram ve-
 stimenti. op. Pfalt. Min. quinq. 3. quat. 32.
 Vas immensissimum continens eum, quem mun-
 dus capere non potest. op. Spec. c. 5.
 Vas purissimum in Nativitate. op. Spec. c. 13.
 Vber aquarum fontibus irrigatum nomen Mariæ.
 op. Pfalt. Pf. 1.
 Vbera eius beata. op. in Salve.
 Vbera eius sancta, casta, & florigera. Pfalt. Pf. 31.
 Vellus, in quo ros cecidit. op. Pfalt. Pf. 8. & op.
 Pfalt. min. quinq. 2. quat. 46.
 Vellus clari Gedeonis. op. Pfalt. Min. quinq. 2.
 quat. 20. & in Luc. c. 1. v. 28.
 Vellus est Maria, & quarè. Pf. 71. & in Luc. cap. 1.
 v. 35.
 Vena munda. op. Pfalt. min. quinq. 1. quat. 35.
 Vena misericordiæ. Pfalt. Hym. Te Dei matrem
 & c.
 Venatrix animarum retia, laqueosque beneficio-
 rum nobis expandens. op. Stim. p. 3. c. 16.
 Venia damnatorum, mater pietatis. op. in Salve.
 Vernans flore, cuius gustu, & odore homo rur-
 sum iuvenescit. op. Pfalt. Min. quinq. 1. quat. 27.
 Via nostræ reconciliationis. Pfalt. Pf. 46.
 Via salutis nostræ. op. Pfalt. Pf. 31.
 Via vitæ. op. Pfalt. ibid. quinq. 2. quat. 36. V. *Maria*
protegens. n. 51. & 111.
 Victoria Apostolorum. op. laus. Virg. fig. 19.
 Virga fumea, lignea, aurea, ferrea. op. Spec. c. 12.
 Virga virtutis Dei. op. Spec. c. 3.
 Virga Aaron florigera, & fructifera. op. Spec. c. 3.
 & c. 9. & in Luc. c. 1. v. 35.
 Virga florem, & fructum continens. op. Spec. c. 6.
 Virga Iesse sublimis, quæ vsque ad thronum Dei
 se dilatavit. Pf. 31.
 Virga Iesse Christifera. op. litan.
 Virga Iesse florida. op. in Salve. & op. Pfalt. Min.
 quinq. 2. quat. 7. & quinq. 3. quat. 16.
 Virga Aaron fructifera germinans campi florem,
 op. laus Virg. fig. 9.
 Virga Iesse potens, & valida florem proferens
 mirificè. op. ibid. fig. 10.
 Virgo Deo digna. op. Pfalt. Min. quinq. 1. quat. 4.
 Deo chara. ibid. quat. 13. Virgo speciosa. ibid.
 quat. 24.
 Virgo primitiva. op. ibid. quinq. 2. quat. 1.
 Virgo novi voti. op. ibid. quinq. 2. quat. 3.
 Virgo columbina: virgo specialis: decus puella-
 rum. op. ibid. quinq. 2. quat. 4. & 6. & 7.
 Virgo regia. op. laus Virg. fig. 13.
 Virtus nostra. op. Pfalt. Min. quinq. 1. quat. 14.
 Vita nostra. op. Stim. p. 3. c. 19.
 Vita Mundi. op. Pfalt. Min. quinq. 2. quat. 36.
 Vitæ datrix. op. ibid. quinq. 3. quat. 8.
 Vitæ portus. op. ibid. quinq. 2. quat. 20.
 Vitis, cuius fructus est Christus, & vinum. op.
 Spec. c. 16.
 Vitis frondens generosa. op. litan.
 Vitis ferens botrum. op. Pfalt. Min. quinque 3.
 quat. 45.

Vmbraulum placitum Dei.op.Litan.

Vrna , in qua positum fuit Manna.l.3.d.3.p.1.a.1.
q.1.corp.

Maritus.

1. Maritus quomodo se gerere debeat cum vxore adultera secretò , & publicè.l.4.d.35.a.1.q.2. & q.3.in corp.& dub.4.V.*Adulterium.*
2. Maritus adulterans an gravius peccet , quam vxor.l.4.d.35.dub.5.
3. Maritus non potest occidere vxorem adulteram absque peccato gravi : licet ius civile excuset in ipsam inueniente in actu peccati.lib.4.d.37.a.2.q.1.corp.
4. Maritus gravius peccat occidendo Matrem , quam vxorem:licet à legibus taxetur maior pœna vxoricidæ.l.4.d.37.a.2.q.2.corp.
5. Maritus tenetur magis amare Matrem , quam vxorem.l.4.d.37.a.2.q.2.
6. Maritus quid agere debeat , cum credit coniugem mortuam.l.4.d.38.dub.11.& 12.
7. Maritus non potest impedire Martyrium vxoris , & vice versa.V.*Martyr.*n.6.

Mars.

Mars stella cæli infausta.l.2.d.14.p.2.a.2. q.2. & op.Comp.Theol.1.2.c.7.V.*Planeta.*n.5.

Martha.

1. Marthæ , & Mariæ obsequia in Christum qualia.in Luc.c.10.n.38.
2. Mattha significat vitam actiuam : Maria contemplatiuam.in Luc.ibid.
3. Martha vbi conqueritur de Maria , ibi felix domus.in Luc.ibid.
4. Martha , Maria , & Lazarus quid mysticè significant.in Luc.c.11.n.5.& serm.1. & 2.Dom.2. post Pent.
5. Martha , & Maria debent esse in domo obedientiæ.in Io.c.12.n.2.
6. Martha interpretatur tributum , quod Domino debet offerri.in Io.ibid.

Martinus.

1. Martinus sanctus quomodo subiciebat carnem spiritui.in Sap.c.1.
2. Martinus sanctus in quo sensu dicatur Martyr.l.2.d.40.a.2.q.1.ad 1.
3. Martini Sancti laudes enarrantur.ser.de S.Martino.

Martyr. Martyrium.

Martyr : Martyrium : dicitur testis , & testimonium veritatis.in Luc.c.21.n.13.

1. Martyrium est mors includens iustam voluntatem , & iustam causam : primum deficit in Innocentibus : secundum in bono Latrone , pro quibus Christus supplevit ob societatem cum ipso.l.4.d.4.p.2.dub.1.V.*Mors.*n.20. Tria debet habere , scilicet causam formalem , finalemque scilicet voluntatem patiendi , & patientiam.Pf.33.& Pf.118.n.23.& ser.2.de plur. Marr.& in Luc.c.6.n.21.

In martyrio tria sunt , causa , amaritudo , & finis.Pf.118.n.23.

2. Martyrium , sicut religio spectat ad perfectionem status respectu gratiæ gratum facientis : ordo verò est respectu gratiæ gratis datæ : hinc illud competit vtrique sexui : hic verò tantum viris.l.4.d.25.a.2.q.1.ad vlt.
3. Martyrij palma secundum aliquos debetur voluntati perfectæ sustinendi illud : sed probabilis est , quod solum debeat actualiter sustinenti mortem.l.4.d.33.a.2.q.3.ad 2. Potest dici , quod voluntati debetur Palma : morti lau-

reola.op.Com.Theol.1.7.c.29.V.*Palma.* V. *Anreola.*

4. De Martyrum aureola agitur.l.4.d.33.a.2.q.3. vbi de virginitate.& op.Comp.Theol.1.7.c.29.& 30.
5. Martyres conservabunt circatrices ad maiorem decorem , & pulchritudinem.l.4.d.44.p.1.a.3.q.1.ad 4.& in Io.c.20.n.27.
6. Martyrium alterius coniugis non potest impediri ab altero coniuge , & quare.l.4.d.32.art.1.q.1.ad 2.
7. Martyrium absque charitate nihil prodest.l.1.d.17.p.1.dub.7.
8. Martyrium est medium disponens ad gratiæ susceptionem.l.1.ibid.
9. Ex exemplo.40. Martyrum patet , quod prædestinatus potest fieri præscitus.l.1.d.40.art.2.q.2.ad 1.
10. Martyrum pœnæ quomodo sint meritoria , licet sint pœnæ ob culpam Adæ.l.2.d.22.art.2.q.2.ad 1.
Idem dicendum de alijs pœnis libenter toleratis pro Christo &c.
11. Martyrium facit non pœna , sed causa.lib.4.d.4.p.2.dub.1.& in Luc.c.6.n.21.& ser.2. de S. Andr.
12. Martyres quomodo desiderabant tentationes , & pœnas.l.2.d.23.a.1.q.3.corp.& ser.4. de plur. Marr.
13. Martyrum mors fuit valde meritoria : tum quia ex charitate fuit acceptata : tum quia ante tempus mortis.l.2.d.33.dub.4.
14. Martyrum memoria quare solemnius celebratur in Ecclesia , quam Confessorum. lib.24.d.40.a.2.q.1.
15. Martyres suis passionibus excitant nos ad videndum , & amandum Deum.l.3.d.19.dub.1.
16. Mors acceptata pro Christo quænam acceptatur pro martyrio , quænam est meritoria , licet necessaria : & quænam demeritoria sic & abrenuntiatio temporalium.l.3.d.30.art.1.q.2.corp.
17. Martyres alij boni , & Dei : alij mali , & Diaboli.Pf.21.& in Io.c.13.n.36. Boni quo spiritu Dei : & mali spiritu Diaboli ducti.in Io.c.13.n.37.V.*Latro.*n.3.
18. Martyres quomodo comparantur unicornibus.Pf.28.
19. Martyr , idest testis est de Christi passione , de carnis glorificatione , & de æterna beatitudine.Pf.115.
20. Martyrij tria genera celebrantur post Natale Domini : primum est operis , & voluntatis in B. Stephano : secundum voluntatis solæ in B. Io. E. vang.3. operis tantum in SS. Innocentibus.Pf.118.n.157.
Item duplex ordo designatur.in Luc.c.11.n.51.
21. Martyres quales bellatores sint.Pf.118.cap.3. vers.2
22. Martyrum varia genera enumerantur.Pf.140.
23. Martyres antonomasticè dicuntur iusti in Scriptura.in Sap.c.3.
24. Martyrij tria genera , scilicet castitas in iuventute : Largitas in paupertate : abstinentia , & in abundantia escharum.Pf.118.n.85.
25. Martyres qualem pœnam habuerint in suis tormentis.in Luc.c.22.n.48.
26. Martyres veri sequaces Christi.in Io.col.7.9.
27. Martyrium requirit speciale Dei auxilium.in Io.c.13.n.36.

28. Marty

28. Martyrij laudes ex SS.PP.op.Phil.1.4.c.49.& ser.1.de S.Agatha & ser.1.& seq.de Martyr.
29. Martyres quàm ardentè diligenter Deum. op.de prof.relig.1.2.c.25.
30. De desiderio moriendi pro Christo agitur ad extensum.op.apol.paup.resp.2.cap.1.
31. Martyrum oblatio quàm perfecta. serm.4. in die Epiph.& ser.1.de S.Agatha.
32. Martyrum corona qualis.ser.2. de S.Barthol. V.*Corona.n.6.seq.V.Dei varia.n.210.*
33. Martyrum firmitas in tormentis vnde procederet.ser.1.& 2.in f.o& Sanct.
34. Martyrum paupertas, spiritus, felicitas, & beatitudo.ser.2.ibid.& ser.1.& 2. & seq. de vno S. Mart.& ser.2.de S.Ant.Patav.
35. Martyrum maior erat interna consolatio, quàm afflictio exterior.ser.3. de plur.Mart. & ser.4.de vna S.Virg.
36. Martyrum quomodo dicatur Baptismus sanguinis.l.4.d.4.p.1.a.1.q.3.ad 3. V. *Baptismus flammis.*
37. Quare Deus liberavit multos Martyres à varijs pœnis : non verò à pœna gladij.l.4.dist.4.p.2.a.1.q.3.ad 4.
38. Martyrum dolores quales fuerint, & in quò sensu dicuntur ipsos non sentisse.l.3.d.16.art.1. q.1.ad 2.
39. Martyres sunt rosæ, cuius pulchritudo, odor, & flores expenduntur.ser.3.post Pent.
40. Martyrium perpeffum ab Hæretico.l.2.d.28.a.1.q.2.ad 4.
41. Martyrij palma duplex. l.2.d.40.a.2.q.1.ad 1.
42. Martyrum status in Abel inchoatus.V.*Abel.num.3.*
43. Martyrij Baptismus. Vid. *Baptismi differentia.n.15.seq.*

Martius.

1. Martio mense quare facta Incarnatio.V.*Christi adventus.n.9.*
2. Martio mense & homo conditus est.in Luc. c.1.v.27.V.*Mundus.n.7.*

Mas.

1. Mas quare generetur modò fœmina, adducuntur pulcherrimæ rationes.l.2.d.20.a.1.q.6.
2. Massa, seu pars excrementicia cibi quid facit. V.*Cibus.n.1.*
3. Marium, & fœminarum conceptio æqualis fuisse in statu innocentia.l.2.d.20.a.1.q.6.
4. An natura intendat semper conceptionem masculi.l.2.d.20.q.6
5. Mas occasionatus dicitur Mulier. Vid. *fœmina.num.1.*
6. Masculinum genus importat distinctionem personalem in Divinis: neutrum verò indiscretionem, quia respicit naturam.l.1.d.9.dub.1.

Masticare.

Masticare est primus actus manducationis.l.4.d.19.a.1.q.2.corp.& l.4.d.12.p.1.a.3.q.1. ad 3.& l.2.d.8.p.2.a.3.q.1.corp.V.*Manducare.n.1.*

Mater.

1. Mater dicitur à Matrimonio, quia ipsi comperit magis ferre onera matrimonij.l.2.dist.20.a.1.q.2.& l.4.d.27.a.1.q.2.in corp. Dicitur etiam ab originis habitudine, & expressa similitudine.l.3.d.4.dub.2.
2. Mater se habet & activè, & passivè in generatione filij.l.3.d.4.a.3.q.1.corp. & l.2.d.20.a.1.q.2.& l.4.d.36.a.1.q.2.ad 1.V.*Conceptio.n.1.*
3. Mater quia se habet aliquàliter vt materia indiget alio principio.l.1.d.5.dub.9. & l.3. dist.4.

a.3.q.1.in corp.

4. Matris nomen quare non transfertur ad divina : benè actus matris, scilicet concipere, & parere.l.1.d.5.dub.9.
5. Matres, & Patres intensius à Filio amantur, quàm vxores, & quomodo.l.4. dist.37.a.2.q.1. ad arg.
6. Matricidium quare minus punitur à lege civili, quam vxoricidium.l.4.d.37.a.2.q.2.corp.
7. Matri debetur maxima reverentia.l.4.d.37.art.2. quæst.2.
8. Mater magis dicitur concipere, quàm generare : illud enim est recipientis, istud efficientis. l.4.d.36.q.2.ad 1.& l.4.d.14.p.1.a.2.q.2.ad 1.
9. An conditio partus sequatur matrem.l.4.d.36.a.1.q.2.corp.
10. An Mater, vel Pater sit substantialius, & dignius principium filij, se habent vt excedens, & excessum.l.4.d.36.a.1.q.2.ad arg.
11. Plus filius trahit à Matre, quàm à Patre, & quomodo.l.4.d.36.ibid.
12. Matris non meretur nomen, quæ est immemor pietatis.in thren.c.2.n.20.
13. Matribus lætitiã causat bonitas filiorum: tristitia autem impietas.ser.4.in die Epiph.
14. Matri, & Patri honor debetur, & quàm largè remunerentur filij ipsos honorantes, & quàm severè puniantur.ser.5. de dec.præc. & op.diat. fal.tit.3.c.3.
15. Variæ rationes quare parentes sunt honorandi:op.diat.fal.t.3.c.3.
16. Filij inhonorantes parentes puniuntur morte ante tempus.op.diat.ibid.
17. Matrimonium dicitur quasi Matris munium. l.4.d.27.a.1.q.2.in corp.
18. Mater non est dicenda, quæ est immemor pietatis.in thren.c.2.n.20.
19. Materfamilias qualem auctoritatem habeat in subditos.V.*Abbas.n.9.*

Materia.

1. Materia est triplex alia ex qua : alia in qua: alia circa quam : prima & secunda est propriè materia : tertia est obiectum scientiæ. l.1. quæst.1. procem.ad 2.& l.1.d.34.a.1.q.2.ad 4. Alia ex qua : de qua, & in qua.l.1.d.34.art.1. q.2.ad 4.
2. Materia in Sacra Scriptura tria nomina sortitur : primum est terræ : secundum tenebræ: tertium est aquæ, & quare.l.2.d.12.dub.1.V.*Aqua.n.1.seq.* dicitur tamen tenebra non absolute, sed comparativè tantum in ordine ad formam.l.2.d.3.p.1.a.1.q.2.ad 5.& lib.2. dist.12.dub.2. Item chaos.ibid.q.3.arg.1.& l.2.d.1.p.1.a.1.q.1.ad 2.
3. Materia est actus entis in potentia, vt in potentia.l.1.d.19.p.2.q.3.in fund.& l.2.d.3.p.1.a.1.q.3.ad arg.& l.2.d.2.p.1.a.1.q.2. corp. V. *Causa materialis.V. Maxima.n.56.*
4. Materia non est pura privatio, sed habet actum, vel est etiam in actu.l.2.d.3.p.1.a.1.q.3. ad 6. & l.2.d.1.p.1.a.1.q.1.ad 1. & 2. & l.1.d.36.a.3.q.2. corp. habet unitatem, bonitatem, & veritatem incompletam.l.2.d.12.a.1.q.1.ad 1.
5. Materiæ possibilitas est per aliquem actum.l.2.d.12.a.1.q.1.ad 1.
6. De creatione materiæ agitur.l.2.d.12.per tot.& in Sap.c.11.V.*infra* num.54. præcessit omnem diem, & quomodo.l.2.d.12.a.2.q.2.
7. Materiæ primæ creatio non fuit absque aliqua forma, licet imperfecta.l.2.d.12.a.1.q.1.& 2. & a.2.per tot.

Fuit

Fuit vnum ex quatuor cœvis. V. *Angeli produ-
ctio*. n. 3. dicebatur terra inanis, vacua, in
quo sensu. l. 2. d. 12. a. 2. q. 3. ad 2.

8. Materia prima dicebatur confusa, & imper-
mixta ob indeterminatum appetitum multarum
formatum. l. 2. d. 12. a. 1. q. 3.

In ordine
ad for-
mam.

9. De capacitate, & potentia materiæ. l. 2. d. 12.
per tot. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 2. d. 3. p. 1.
a. 1. q. 2. & l. 1. d. 19. p. 2. q. 3. & l. 1. d. 44. art. 1. q. 1.
ad 3. & l. 2. d. 9. a. 1. q. 3. ad 6. & l. 2. d. 19. a. 3. q. 2.
in fund. & l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. ad 4.

10. Materia de se est indistincta, & possibilis ad
distinctionem completam per formam. l. 1. d. 19.
p. 2. q. 3. ad arg.

11. Materia est inter omnia entia magis imperfe-
cta, quia est prope nihil. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 3.

12. In quo sensu dicitur infinita. l. 1. d. 19. ibid. ad 4.
& l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3. ad 2.

13. Materiæ capacitas licet sit respectu infinitarum
formatum, tamen completur partialiter
secundum dispositiones ordinarias. l. 1. d. 44. a. 1.
q. 1. ad 3. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3. ad 2. & l. 2. dist. 9.
a. 1. q. 3. ad 6.

14. Materiæ capacitas est ei pro forma propria.
l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1.

Eius potentia non est accidens, sed sibi sub-
stantialis. Hex. ser. 4. & l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. ad 4.

15. Materiæ infinitas importat imperfectionem:
è contra Dei infinitas perfectionem. l. 2. d. 3. p. 1.
a. 1. q. 3. ad 2. & l. 1. d. 1. a. 3. q. 1. ad 3.

16. Materia non est possibilis actu ad formam,
quam actu habet. l. 3. dist. 14. a. 3. q. 2. fund. quæ-
nam correspondeat formæ. l. 3. d. 12. a. 1. q. 1. ad 2.

17. Materiæ possibilitas non potest à Deo forma-
liter suppleri, sed requiritur aliquod creatum.
l. 3. d. 14. a. 2. q. 1. ad 1.

18. Materia prioritate naturæ est omnimodè in
potentia, non autem duratione. l. 2. dist. 12. a. 1.
q. 1. in corp. & ad 6.

19. Materia se ipsa essentialiter refertur ad for-
mam. l. 1. d. 26. a. 1. q. 1. ad 6. & l. 1. dist. 30. q. 3. in
corp. V. *Forma*. n. 14. V. *Maxima*. n. 68.

Exister-
tia.

20. Materia non potest existere completè absque
omni forma. l. 2. d. 12. a. 1. q. 1. an habeat actum
entitativum. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. per tot.

21. Materiæ nobilitas venit ex ordine ad for-
mam. l. 2. d. 17. a. 1. q. 1. ad 1.

22. Materia non fuit creata cum formis elemen-
taribus, sed cum multiplici dispositione in va-
rijs partibus ad varias formas. l. 2. d. 12. a. 1. q. 3.
ad 3. & 4.

23. Materia secundum quod magis disponitur
meliorem habet formam. l. 2. d. 9. a. 1. q. 3. ad 3.
quæ formæ primo insunt materiæ. l. 2. d. 12. a. 1.
q. 2. ad arg.

24. Materiæ informatio est duplex: vna generalis
per formam communem omnibus corporibus,
estque forma lucis: alia est specialis per formas
elementares, & mixtionis. l. 2. dist. 13. ex expos.
Text. V. *Lux*. n. 4. seq.

25. Materia est eiusdem naturæ cum forma, &
quænam forma faciet eius appetitum, & quo-
modò, & qualiter differat ab appetitu animæ
ad corpus. l. 1. d. 2. a. 3. q. 2. ad 1.

26. Materia quomodo disponatur ad formam. l. 2.
d. 9. a. 1. q. 3. ad arg. & l. 2. d. 14. part. 2. a. 2. q. 1. in
corp.

27. Materia est pars substantialis componens
cum forma Angelos. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. seq. &
l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 3. in fund. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2.

in corp. V. *Angelorum compositio*. n. 1. seq. & Vid.
Anima compositio. num. 1. seq. Nobiliorem mate-
riam exigit nobilior forma. Vid. *An. varia* n. 57.
28. Materia est pars componens simul cum for-
ma animam rationalem. l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. & l. 2.
d. 19. a. 1. q. 1. in corp. & l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 3. in
fund. V. *Anima compositio*. per tot.

29. Qualis sit materia Angelorum, & animæ ra-
tionalis, & qualiter differat à materia aliorum
materiaorum. lib. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. & qualiter
compleatur per formam totaliter. l. 2. d. 2. p. 1. a. 1.
q. 1. corp. & l. 2. d. 19. a. 1. q. 1. corp.

30. Materia ex qua compositi sunt cœli qualis sit,
& qualiter differat ab alia materia. l. 2. d. 3. p. 1.
a. 1. q. 2.

31. Materia sublunarium corporum qualis sit, &
qualiter differat ab alia. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. V.
Infrà. n. 32.

32. Materia omnium materiaorum, scilicet An-
gelorum, animarum, cœlorum, & corpo-
rum corruptibilium secundum essentiam qua
vnitate est vna: secundum esse, idest existen-
tiam differt. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. & 3. & l. 2. d. 2.
p. 1. a. 1. q. 2. corp. & l. 2. d. 12. a. 2. q. 1.

33. Materia dat formæ existere, & subsistere, &
quomodò. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. corp. V. *Maxima*
num. 59.

34. Materia ex sui natura non est principium cau-
sale corruptionis, sed tantum ratione contra-
rietatis, quæ ipsi inest. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. & op.
Brev. p. 2. c. 6.

35. Quomodò sit verum quod extensio est à ma-
teria. l. 2. d. 3. ibid. ad 4. an habeat partes entitati-
vas. l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. ad 5.

36. Materia abstracta omni forma nullam parti-
bilitatem habet, sed est simplex non tamen vt
punctus: habet enim aliqualem entitativam
extensionem. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. ad 4. Item nec
vicissitudinem, aut mutationem. l. 2. d. 2. p. 1. a. 1.
q. 2. corp. & l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. ad 5. V. *Cœlum*. n. 7.

37. Materia non est vnum primum in genere sub-
stantiæ ob suam incompletionem: sed vnum
primum mensurans omnes substantias suppo-
nit materiam. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. ad 6.

38. Materiæ vnitas an sit numerica, specifica, &
generica. l. 2. d. 3. ibid. q. 2. & 3. & l. 2. d. 12. art. 2.
q. 1. & 2.

39. Materiæ divisibilitas est principium genera-
tionis. l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 1. ad 1.

40. Materia quomodo dicitur fuisse ante omnem
diem, & tamen fuit in tempore. l. 2. d. 12. art. 2.
quæst. 2.

41. Materia prima quomodò dicatur fuisse crea-
ta in loco. l. 2. d. 12. a. 1. q. 3. corp.

42. Materia ex qua in vtero Virginis formatum
fuit corpus Christi qualis sit. l. 3. d. 4. a. 3. q. 1. & d. 3.
p. 1. dub. 3.

43. Materia quomodò est fundamentum existen-
tiæ. l. 1. d. 19. p. 2. q. 3. ad 3.

44. Materia Sacramentorum. V. *Sacramenti mate-
ria*.

45. Materia continet infinitas dimensiones. lib. 2.
d. 2. p. 1. a. 1. q. 2. corp.

46. Materia quot modis est cognoscibilis. lib. 2.
d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. corp.

47. Materia est simplex, non tamen vt punctus,
sed quia caret extensione completa. l. 2. d. 3. p. 1.
a. 1. q. 2. ad 4.

48. Materiæ transmutabilitas quomodò ipsi com-
petat. l. 2. d. 14. p. 2. a. 2. q. 1. corp.

49. Mate

49. Materix proprium est pati, & recipere. in Pl. 118. c. 10. v. 8. subiecta contrarietati est principium corruptionis. ser. 3. de Apost.
50. Materia cœlorum qualis. V. *Cœlum*. n. 7.
51. In Materia est seminarium omnium formarum corporalium, & quomodd. l. 4. d. 43. art. 1. q. 4. & l. 2. d. 1. alijque locis. V. *Forma*. n. 27. Vid. *Seminarium*.
52. Materia in omnibus creatis est principium distinctionis, & individuationis, vt à quo. lib. 2. d. 7. a. 1. q. 2. corp. & l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 1. & 2. corp. & l. 1. d. 25. a. 1. q. 2. ad 1. & l. 2. d. 3. p. 1. art. 2. q. 1. & 3. & l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. & l. 3. d. 5. ar. 2. q. 2. ad 1. & l. 3. d. 10. a. 1. q. 3.
53. Materia subiecta contrarietati causa est corruptionis. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. & ser. 2. de Apost.
54. Materia propter quid à Deo est facta, & an Deo assimilabilis. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 18. p. 2. q. 3. & l. 1. d. 34. q. 2. ad arg.
55. Materix potentia quotupliciter ad formam comparetur. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
56. Materix, locique vacuitas qualis. l. 2. dist. 12. a. 2. q. 3. ad arg.
57. Materia propria numquid in proprio membro resurget vel indifferenter in quolibet. lib. 4. d. 44. p. 2. a. 2. q. 2.
58. Materia est infinitudinis principium: forma vero finitudinis. l. 1. d. 19. p. 2. q. 3. ad arg. & l. 1. d. 43. q. 1. ad 2.
59. Materia est invariabilis, & incorruptibilis, & quare. l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. in arg.
60. Materia præexigitur in agente creato, non in Deo. V. *Allo Dei*. n. 4.
61. Materia conceptionis qualis. V. *Conceptio*. n. 5.
62. Materia differt à sua potentia. V. *Differentia*. num. 108.
63. Materia fabrilis artis. V. *Fabrile*. n. 3.
64. Materia Eucharistiæ. V. *Eucharistia materia*.
65. Baptismi, aliorumque Sacramentorum. V. *Proprijs nominibus*.
66. Materiale principium, ex quo aliquid fit est triplex. l. 1. d. 18. dub. 4.
67. Materiale est quod respectu alterius est illi conforme, & possibile ei vniri. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. in fund.
68. Materialiter se habere respectu alterius semper dicit imperfectionem. l. 3. d. 17. a. 1. q. 1. corp.

Mathematica.

1. Mathematica versatur circa quantitativas figuras. ser. 1. 4. & 5. Hex. & op. de reduc. art. & op. Itin. ment. c. 3.
2. Mathematica versatur circa quantitatem continuam, & discretam. ser. 4. Hex.
3. Mathematica dividitur in Arithmetica, Musica: Geometriam perspectivam, Astrologiam, geomantiam, chiromantiam, aliasque species divinationis. serm. 4. Hex. & op. Princ. S. Script. V. *Arithmetica*.
4. Mathematica qualiter futura prædicit, & quomodd. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. ad 1.
5. Mathematicarum scientiarum vanitas qualis. op. Princ. S. Script. & in Io. c. 4. n. 39.
6. Mathematicæ medium spirituale est Christus ad cuius mensuram debemus metiri nos ipsos: vnde ruina hominis est carere hac mathematica. ser. 1. Hex.
7. Mathematica quomodd ducat nos in cognitionem, & amorem Dei. op. Princ. S. Script. & l. 1. & 4. & 5. Hex.

Matthæus.

1. Matthæus interpretatur donatus: ex quo sumit Ecclesia in ipsius Sancti festo collectam. Pl. 17. & in Luc. c. 6. n. 13.
2. Matthæi vocatio exprimitur. in Luc. c. 5. n. 27. & ser. 1. Dom. 4. Quadrag. & serm. 1. & 2. de S. Matthæo.

Matthias.

Matthiæ electio, sanctitas, & virtutes expenduntur. ser. de S. Matthia.

Matrimonium.

1. Matrimonium dicitur vel à monos, idest vnum, *Quid* quasi vnus materia: vel potius à matre: quasi matris lex: item quasi matris monitio: item quasi munium matris. l. 4. d. 27. a. 1. q. 2. corp. Dicitur coniugium, idest commune iugum: Nuptiæ à nubendo, seu velando ad modum nubium. l. 4. d. 27. a. 1. q. 2. corp. V. *Coniugium*. num. 2.
2. Matrimonium quare magis à matre denominatur, quam à Patre: & quare dicatur vinculum. l. 4. d. 27. a. 1. q. 2. in fund.
3. Matrimonij, seu nuptiarum multiplex genus, scilicet carnis & carnis: carnis & spiritus & Verbi, & hominis. Pl. 44. V. *infr. Matrimonij varia*. n. 26. seq. Item triplex vel initiatum per promissionem per verba de futuro: vel ratum per verba de præsentis: vel consummatum. l. 4. d. 27. dub. 5.
4. Matrimoniam est coniunctio legitima maris, & foeminae; individuum vitæ consuetudinem retinens. op. Brev. p. 6. cap. 13. & op. Cent. part. 3. sec. 54. & 47. & l. 4. d. 27. a. 1. q. 1. & dub. 1. & a. 1. & 2. per tot. & op. declar. term. Theol. & in Luc. c. 16. n. 18. Item est obligatio seu contractus cum indissolubili vinculo. l. 4. d. 28. a. 1. q. 2. ad 2.
5. Matrimonium quare fuit institutum ante lapsum, & post lapsum confirmatum. op. Brev. p. 6. c. 3. & c. 13. & cap. 4. & op. Cent. part. 3. sec. 54. & 47. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 3. & seq. & lib. 4. d. 26. a. 1. per tot. *Instituta*
6. Matrimonium quando in Paradiso fuit institutum, dictum est homini crescite, & multiplicamini ob multiplicem causam. l. 4. d. 26. dub. 1. & art. 1. q. 2. ad 3. & lib. 4. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. ad arg. V. *Paradisus*. n. 6.
7. An, & quomodd matrimonium fuerit in statu innocentiae de præcepto: nunc autem de consilio. l. 4. d. 26. a. 1. q. 2. & 3. & l. 2. d. 20. dub. 3. & a. 1. q. 5. ad arg. & l. 4. d. 26. dub. 1.
8. Matrimonij Sacramentum quomodd differat à cæteris Sacramentis. l. 4. d. 26. a. 2. q. 1.
9. Matrimonij coniunctio, quæ est vinculum, & quæ facit vinculum non potest iterari, licet quæ facit ad vsum possit iterari. l. 4. d. 27. a. 1. q. 1. ad 1. & 2.
10. Matrimonium triplex à Iuristis assignatur: primum initiatum per verba de futuro: secundum ratum per verba de præsentis: tertium consummatum per copulã carnalem: hoc vltimū est indissolubile: alia duo sunt solubilia. l. 4. dist. 27. d. 4. & 5. & l. 4. d. 26. a. 2. q. 3. & op. Brev. l. 6. c. 13.
11. Matrimonium per hoc differt à voto quod matrimonium confert gratiam ad remedium: In voto disponitur tantum anima ad gratiam. l. 4. d. 26. a. 2. q. 2. ad 2.
12. Matrimonium accipit rationem spiritualitatis, & gratiæ, quando consensus iungitur benedictioni: quando enim explicatur significatio, &

- tio, & obrinetur per benedictionem sanctificatio, tunc confertur gratia. l. 4. d. 26. ibid. ad 4.
13. Benedictio sacerdotalis non est de essentia Matrimonij, est tamen annexa & datur tanquam in signum. l. 4. d. 26. ibid. ad 4.
14. Matrimonium est quid spirituale habens annexa multa temporalia ob idque possunt accipi res temporales. l. 4. d. 26. ibid. ad 4.
15. Matrimonium erat melius, quam continentia virginalis in tempore status innocentiae, & legis scriptae: unde cælibatus Ioannis non præfertur matrimonio Abraham. l. 4. dist. 26. art. 2. q. 1. ad 2.
Eius prærogativæ, & laudes. ser. 1. Dom. 1. post oct. Epiph. & serm. 1. Dom. 24. post Pent.
16. Matrimonium est honorabile quantum ad signatum, ad fructum: licet non quoad actum sicuti erat in statu innocentiae, & quare. lib. 2. d. 20. dub. 2. & op. Brev. l. 6. c. 13. & l. 4. d. 42. a. 3. q. 3. corp.
Non cœdatur à malo, sed illud curat. l. 4. d. 31. dub. 5.
17. Matrimonij signum sensibile est verbum, vel nutus: consensus interior est res & signum: signatum verò est unio Christi, & Ecclesiæ. lib. 4. d. 26. a. 2. q. 1. & q. 2. ad 1.
18. Matrimonium ante legem gratiæ erat Sacramentum, sed non conferebat gratiam, sicut nunc in tempore legis gratiæ. l. 4. d. 26. a. 2. q. 2. corp.
19. Matrimonium dicitur maius ob signationem unitatis naturarum in Christo. l. 4. d. 7. dub. 3. & l. 4. d. 25. a. 2. q. 3. corp.
20. Matrimonium quare ultimo loco ponitur in serie Sacramentorum. l. 4. d. 2. dub. 1. & l. 4. d. 26. dub. 1.
21. Matrimonium continet bonum honestum, utile, & delectabile: idque ob fidem, prolem, & Sacramentum. l. 4. d. 31. a. 1. q. 1. corp. & q. 2.
22. Matrimonij bonum principale est sacramentale vinculum, alia sunt consequentia. l. 4. d. 31. per tot. præcipue. a. 1. q. 2. & 3.
23. Matrimonium quoad officium omni statui competeat: non verò quoad remedium, est enim tantum naturæ lapsæ. l. 4. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad 3. & l. 4. d. 2. a. 1. q. n. & l. 4. d. 26. a. 1. q. 1. ad arg.
24. Matrimonium, & pœnitentia semper fuerunt, quia sunt quodammodo de dictamine naturæ: quæ tamen confirmata, & consummata sunt à Christo Domino. l. 4. d. 23. a. 1. q. 2. corp.
25. Matrimonium, & ordo respiciunt multitudinem ecclesiasticam: cætera verò determinatam personam. l. 4. d. 24. expos. text. & l. 4. d. 26. dub. 1.
26. Ad matrimonium duo vincula concurrunt: primùm est mutua obligatio: secundùm est indissolubilitas mutua obligationis. l. 4. d. 26. a. 1. q. 2. ad 4. & l. 4. d. 27. dub. 1.
27. Matrimonium est relatio æquiparantiæ, & quomodo. l. 4. d. 27. a. 1. q. 2. ad 3.
28. Matrimonium ante Incarnationem signabat conjunctionem Dei, & animæ: nunc verò unionem Christi, & Ecclesiæ: item duarum naturarum in Christo. op. Brev. l. 6. c. 13. & l. 3. d. 1. a. 2. q. 2. ad 8. & l. 4. d. 42. a. 3. q. 3. corp. & l. 4. dist. 32. dub. 1. & l. 4. d. 35. q. 1. ad arg.
29. Matrimonium ratum est verum, sed coniux non teneur statim reddere debitum, sed solum post duos menses ipsi assignatos ab Ecclesia, ut possint ad sanctiorem vitam transferre. lib. 4. dist. 27. a. 3. q. 2. ad 3.
30. Matrimonium qualiter differat à voto. lib. 4. d. 28. a. 1. q. 4. ad 5.
31. Matrimonium est signum ratione indivisibilitatis. l. 4. d. 30. a. 1. q. 3. ad ult.
32. Quare dicitur Coniugium. V. *Coniugium*. n. 2. *Materia, & forma, & efficiens.*
33. Matrimonij signum sensibile est coniunctio, seu exterior consensus per verbum, & nutus, quæ licet per se non sit sensibilis cum sit relatio, tamen dicitur sensibilis ratione extremorum sicut patet in similitudine. l. 4. d. 27. a. 1. q. 1. ad 3. & l. 4. d. 27. dub. 2.
34. Matrimonij causa efficiens proxima est consensus, remota est institutio divina. l. 4. dist. 27. a. 2. q. 1. & a. 2. q. 1. & d. 29. dub. 1.
35. Materia forma, & minister matrimonij sunt vir, & vxor, mutusque consensus. l. 4. dist. 27. a. 2. q. 1. & a. 2. q. 1. & op. Brev. l. 6. cap. 13. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 38. V. *Suprà*. n. 33.
36. Materia & forma est mutus consensus inter virum, & mulierem quatenus vnum præbet alteri potestatem sui corporis, & vice versa. l. 4. d. 27. a. 2. q. 1. ad 4. & l. 4. d. 28. q. 5. ad 1. & dist. 29. a. 1. q. 2. corp.
37. Deus non est causa tota Matrimonij sicut in alijs sacramentis tum ratione consensus: tum ratione materiæ in qua, quæ præsupponitur. l. 4. d. 34. a. 1. q. 1. ad ult.
38. An maior voluntas requiratur in baptismo, quam in Matrimonio. l. 4. d. 4. p. 1. a. 2. q. 2. ad arg.
39. Viri, & vxoris paritas in quonam consistat. V. *Coniugium*. n. 4.
40. Matrimonium necessariò non importat carnalem commixtionem, licet aliquando etiam spectet ad complementum, licet secundariò, & quare. l. 4. d. 26. a. 2. q. 3. corp. & l. 4. d. 34. a. 2. q. 1. ad arg.
41. Hinc matrimonium verum fuit inter B. Virginem, & S. Ioseph. l. 4. d. 26. a. 2. q. 3. fund.
42. Matrimonium exigit ad ipsius validitatem in foro interno consensum interiorem. l. 4. dist. 27. a. 2. q. 2. & d. 31. dub. 2.
43. Matrimonium contrahens ad explendam libidinem quando vere contrahit, & quando non. l. 4. d. 30. a. 1. q. 3.
44. Matrimonium infidelium an sit verum, & an Sacramentum. l. 4. d. 39. per tot.
1. Matrimonij triplex bonum, scilicet fides, proles, & Sacramentum: per hoc Sacramentum enim datur gratia homini, ut velit vna vxore esse contentus: ut utatur non ob delectationem, sed ob prolem, & inseparabiliter vivat cum ipsa. l. 4. d. 26. a. 2. q. 2. corp. & l. 4. d. 31. per tot. & l. 2. d. 20. dub. 1. & 2. & op. Brev. l. 6. c. 13. & c. 3. V. *Coniugium*. n. 1.
2. Matrimonium institutum est contra triplicem concupiscentiam. l. 4. d. 26. a. 2. q. 2.
3. Matrimonium desponsat animam Deo efficacius, quam alia Sacramenta: id enim est effectus proprius huius sacramenti. l. 4. d. 26. a. 2. q. 2. ad 3.
Confert gratiam sicut alia sacramenta, est & in remedium. l. 4. ibid. q. 2. corp.
4. Matrimonium confert gratiam præservantem à peccato ipsius actu utendo debito sine. lib. 4. d. 26. a. 2. q. 3. ad arg.
5. Matrimoniali actu utens non matrimonialiter magis auget libidinē quàm extinguat. l. 4. d. 26. ibid.
6. Matrimoniali actu utens potest mereri si debito sine operetur. l. 4. d. 26. ibid.
7. Non datur gratia per eum modum sicut & alij

- alijs Sacramentis, sed per modum auxiliij. l. 4. d. 30. a. 1. q. 3. ad 3.
8. Matrimonium est bonum medicinale curans carnem à fervore libidinis. l. 4. d. 31. dub. 5.
9. Matrimonij bona habent annexa aliqua mala pœnalia, sed per accidens nempe impuritas, impedimenta in Dei servitio &c. l. 4. d. 31. art. 1. q. 1. & d. 32. a. 4. q. 1.
10. Matrimonij bona, & fructus expenduntur. ser. 1. Dom. 1. post oct. Epiph. & serm. 1. Dom. 24. post Pent. & op. Brev. l. 6. c. 3. & c. 13. & op. Cent. p. 3. sec. 54. & seq.
11. In matrimonio vnum fiunt sponsus, & sponsa, & quomodò. l. 4. d. 29. a. 1. q. 2. ad 5.
12. Matrimonium fidelium non solum est in officium, & remedium, sed & in Sacramentum: per primum tollit culpam: per secundum remittit concupiscentiam: per tertium sanctificat, & vnit cum Deo. l. 4. d. 32. a. 1. q. 2.
13. Matrimonium infidelium solum excusat à culpa: non enim est ratum. l. 4. d. 39. a. 1. q. 2. corp. & q. 3.
14. Matrimonij Sacramentum dat gratiam ratione benedictionis annexæ. l. 4. d. 39. a. 1. q. 1. corp. & q. 3. ad 3.
15. Benedictio Sacerdotalis est ad solemnitatem matrimonij, quæ datur primis nuptijs tantum. l. 4. d. 42. a. 3. q. 2. ad vlt. & d. 28. dub. 3.
16. Matrimonium quomodò coniuges pares faciat. l. 4. d. 32. dub. 1.
1. Matrimonium institutum est in officium, in remedium, & in Sacramentum, seu signum: 1. respicit prolem: 2. respicit impulsus libidinis: 3. coniunctionem naturarum Christi. l. 4. d. 36. a. 2. q. 1. corp. & l. 4. d. 2. a. 1. q. 1. corp. & l. 4. d. 26. q. 1. & sparsim per tot. & seq. & l. 4. d. 31. dub. 1. & a. 2. q. 1. ad vlt. & l. 2. d. 20. a. 1. q. 5. ad 3. & l. 3. d. 1. a. 2. q. 2. ad 8. & Pf. 44. & op. Brev. l. 6. c. 3. & c. 13.
2. In statu innocentie erat tantum in officium. l. 4. d. 2. a. 1. q. 1. corp. & d. 31. a. 1. q. 3. ad vlt. & l. 2. d. 20. a. 1. q. 5. ad 3.
3. Quot finibus potest procurari proles. l. 4. d. 31. dub. 1. & d. 31. per tot.
4. Matrimonij vsus quomodò licitus, vel indifferens. l. 4. d. 31. per tot. an possit esse absque culpa. l. 4. d. 31. dub. 4. & l. 2. d. 31. dub. 4.
5. Matrimonij finis ultra copulam est etiam fides, Sacramentum, & prolis educatio. l. 4. d. 28. q. 6. ad vlt.
6. Matrimonium contractum ob pulchritudinem, divitias &c. an sit peccaminosum. lib. 4. dist. 30. dub. 3. & 6. & d. 28. a. 1. q. 3. ad 2.
7. Matrimonij abusus secundum naturam, & contra naturam expenditur & gravitas peccati. l. 4. d. 38. dub. 9. & in Luc. c. 21. n. 27.
8. Matrimonium institutum est in officium, in remedium, & in sacramentum: per primum tollitur culpa: per secundum remittit concupiscentiam: per tertium sanctificatur, & vnitur anima Deo. l. 4. d. 39. a. 1. q. 2. & 3. & l. 4. d. 36. a. 2. q. 1. corp.
9. Matrimonium non est ordinatum ad restituendam potentiam coeundi, sed ad medendum morbum concupiscentie. l. 4. d. 34. a. 2. q. 2. ad 1. V. *Matrimonij effectus per tot.*
1. Ad verum matrimonium requiritur mutus consensus de presentis plenus, internus, & externus. l. 4. d. 27. a. 2. q. 1. & 2. & a. 3. q. 1. ad 3. & l. 4. d. 28. per tot. & l. 4. d. 29. per tot.
2. De consensu matrimonij agitur. l. 4. d. 27. art. 2. per tot. & a. 3. q. 1. ad 3. & l. 4. d. 28. per tot. & d. 29.
3. An consentiens exterius, renuens interius audiri debeat in foro fori. l. 4. d. 27. a. 2. q. 2. & d. 38. a. 1. q. 1. ad 3.
4. Matrimonij consensus potest esse vel quantum ad tempus in quo sive pro quo fit: vel quantum ad alienum testimonium coram quo fit: vel quantum ad terminum in quem dirigitur. lib. 4. d. 28. in expos. text.
5. Matrimonium non soluitur per secundum matrimonium vivente coniuge. l. 4. d. 28. dub. 1. & 2.
6. Quare Matrimonium ratum soluitur per votum: consummatum verò nequaquam. l. 4. d. 28. dub. 2.
7. Consensus de futuro est promissio quæ exprimitur nomine sponsalium nec dicitur proprie matrimonium. l. 4. d. 28. a. 1. q. 1. ad 1. & q. 3.
8. Consensus cum aliqua conditione quot modis bene, & malè potest esse. l. 4. d. 28. a. 1. q. 3. & q. 6. corp. & l. 4. d. 30. dub. 3.
9. Matrimonium clandestinum celebratum in occulto quare non valet: & qualiter Ecclesia ipsum irritare potest. l. 4. d. 28. q. 5.
10. Matrimonium consummatum non soluit ratum, nec sponsalia irritant sponsalia, sicut secundum iuramentum non irritat primum. l. 4. d. 28. dub. 1.
11. Quædam ordinat Ecclesia circa Matrimonium quæ sunt de necessitate præcepti, & quædam de necessitate medij. l. 4. d. 28. a. 1. q. 5.
- Tempore interdicto ab Ecclesia contractum an teneat. l. 4. d. 32. a. 4. q. 2. corp.
12. Matrimonium verum potest celebrari inter mutos. l. 4. d. 28. a. 1. q. 4.
13. Matrimonium est Sacramentum, & ad alterum non virtus sicut contritio: ob id hæc est bona in interiori tantum: illud verò nequaquam. l. 4. d. 28. a. 1. q. 4. ad 6.
14. Matrimonij consensus in contractione importat traditionem corporis in potestatem alterius, & per consequens etiam obligatur ad reddendum debitum petenti si non obest mutus consensus in votum, sicut fuit in B. Virg. & B. Ioseph, hæcque traditio potest vocari consensus in copulam: ad quam tamen mutus non consenserunt B. Virg. & Ioseph ex peculiari consilio Spiritus Sancti. l. 4. d. 28. a. 1. q. 6. & l. 4. d. 30. a. 1. q. 2.
15. Inter fratrem, & sororem non potest interesse verum matrimonium. l. 4. d. 28. q. 6. ad 2. Item inter matrem, & filium. l. 4. d. 19. a. 2. q. 2. ad 3.
16. Matrimonium potest verè iniri per Procuratorem, & quomodò. l. 4. d. 29. dub. 2.
17. Consensus tripliciter exprimitur: primò ore: secundò opere carnaliter: tertio quando non reclamat potens reclamare. l. 4. d. 29. dub. 2.
18. Non est sine consensu. V. *Consensus*. n. 6. & 7.
19. De consensu extracto ob violentiam, vel metum agitur egregie, & quot modis possit esse vis, & metus cadens in constantem virum. l. 4. d. 29. a. 1. q. 1. & l. 4. d. 4. p. 1. a. 2. q. 1. ad 2.
20. Matrimonium claudicans ex vna parte non potest dari, ita quod alter sit obligatus, alter nequaquam: dum enim alter consentit altero renuente, tunc se habet non per modum efficientis, sed disponentis tantum. l. 4. d. 29. a. 1. q. 2. corp.
21. In translatione potestatis concurrunt donatio, & acceptatio. l. 4. d. 29. a. 1. q. 2. ad 2.
22. Si alter coniugum non consentit corde postea consentiat: tuncque absque novo consensu alterius fit Sacramentum: licet sit tutius repetere

Matrimonij finis, & vsus.

Matrimonij conditiones, & impedimenta.

- petere novum consensum. l.4.d.29. ibid. ad 3.
23. An Pater possit cogere filios ad nubendum, & an teneantur obedire. l.4.d.29.a.1.q.3.
24. Pater iurans sponsalia pro filio quam obligationem contrahat. l.4.d.29.q.3. ad vlt.
25. Matrimonium per blanditias inductum tenet. l.4.d.29.a.1.q.1. ad 3.
26. Matrimonij impedimenta reducuntur ad quatuor capita secundum quatuor causas efficientem, materialem, formalem, & finalem. l.4.d.34.a.1.q.1. & 2. Aliqua sunt perpetua: aliqua sunt ad tempus, quidque observandum. lib.4.d.34. per tot. præcipuè. a.2.q.1. Quorum aliqua impediunt, vel irritant contractum, aliqua nequaquam. l.4.d.34. per tot. quando, & quando certant quidque faciendum. l.4.d.34. dub.2. & seq. & l.4.d.37. dub.3.
27. De impedimento erroris, violentiæ, & conditionis, scilicet servitutis agitur. l.4.d.34. per tot. & d.30.a.1.q.1. & l.4.d.36. dub.1. & seq. & a.1.q.1. & seq. V. *Blanditia. n.1. V. Error. n.6. Vid. proprijs nominibus.*
De errore agitur. l.4. dist.27. art.2. q.2. in arg. & d.30.q.1. & l.3.d.9.a.1.q.6. & d.39.a.3.q.2. ad vlt.
28. Impedimenta respicientia causam materialem sunt tria, scilicet cognatio, disparitas, & publica honestas, de quibus agitur. l.4.d.34. per tot. V. *Consanguinitas. n.1. seq. V. Affinitas. n.1. seq. V. Gradus. n.10. V. Proprijs nominibus.*
29. Impedimenta respectu causæ formalis sunt tria, scilicet ligamen, ordo, & votum: de quibus. l.4.d.34. per tot. & d.38.a.2. per tot. & d.37. per tot. & d.33. dub.6. V. *Proprijs nominibus.*
30. Impedimenta respectu causæ finalis sunt tria, scilicet cultus, crimen, & impotentia, de quibus. l.4.d.34. ibid. & dist.37.a.2. per tot. & d.39. per tot.
31. Coniuges tenentur sub mortali reddere debitum. l.4.d.31.a.2.q.2. & dist.32. dub.2. & 3. & 4. & a.1.q.1. & d.32.a.3.q.2. in corp.
32. Matrimonium verum numquam solvitur, sed tantum fictum. l.4.d.31. dub.2.
33. In matrimonio necessaria est sexuum distinctio, conformis coniunctio, & mutua obligatio, & quarè. l.4.d.32. dub.1.
34. Coniux vovens castitatem malè vover absque consensu alterius. l.4.d.32. dub.2.3. & 4. & a.1.q.1.
35. Vir vovens ire in subsidium Terræ sanctæ non potest impediri ab vxore. l.4.d.32.a.1.q.1. ad arg.
36. Matrimonium ratum etiam si sit consummatum violenter est insolubile. l.4.d.32.a.1.q.2. ad 4.
37. Matrimonium ratum soluitur si intra duos Menses coniux ingreditur Religionem quoad si non moritur Mundo est insolubile. l.4. ibid. q.2. ad 1.
38. Matrimonium non soluitur per lepram. l.4.d.32.a.2.q.1. corp.
Solvuntur tamen sponsalia. l.4.d.32. ibid. V. *Lepra. n.3.*
39. Matrimonij fides numquam licitè frangi potest. l.4.d.32.a.2.q.1. ad 2.
40. Non tenetur comux alteri fornicanti reddere debitum: si tamen petit cedit iuri suo, & tunc tenetur etiam reddere. lib.4.d.32. ibid. q.1. corp.
41. Difficile est petere debitum absque aliquo peccato. l.4.d.32.a.3.q.2. corp. vbi de diebus solemnitibus, de loco sacro, & respectu communionis. b.d. & dub.4. & 5.
42. Matrimonij vltus tempore menstruorum qua-
- liter sit interdictus. l.4.d.32.a.3.q.1.
43. Matrimonij contractio prohibetur aliquibus temporibus anni, non verò vsus, & quarè: & quomodò huius præcepti transgressio non irritet ipsum Matrimonium, & qua pœna puniatur. l.4.d.32.a.4. per tot.
44. Matrimonium non est verum nisi fiat in facie Ecclesiæ. l.4.d.32.a.4.q.2. ad vlt.
45. Non licet post legem gratiæ habere plures vxores, quæ in lege scripta promittebantur à Deo, & quarè. l.4.d.33.a.1. per tot.
46. Quarè vni mulieri numquam licitum fuit contrahere simul cum duobus hominibus. l.4.d.33.a.1.q.3. ad 2.
47. Matrimonium contractum à Diacono punitur vt bigamus. l.4.d.27. dub.6.
48. De Matrimonio contracto à furioso. l.4.d.34. dub.7. & a.3.q.1.
49. De Matrimonio habente impedimentum incestus, sive consanguinitatis, sive affinitatis agitur. l.4.d.34.a.3.q.2. & a.1.q.2.
50. Matrimonium non dissolvitur per affinitatem supervenientem sed per antecedentem. l.4.d.34.a.3.q.2. ad 3.
51. Matrimonium non potest contrahi, ab eo qui mæchatus est cum vxore alterius, & promissione ipsam accipiendi post mariti mortem. lib.4.d.35. dub.5.
52. Matrimonium si contrahatur ante 14. annos si puer corrumpat sponsam non possunt amplius separari. l.4.d.26. dub.5.
53. Matrimonium non potest contrahi ante tempus pubertatis tum ob impotentiam, tum ob instabilitatem puerorum. l.4.d.36.a.2.q.1. & l.4.d.25.a.2.q.2. ad 1.
54. Tempus pubertatis non est determinatum, nec vnū in viro, & muliere. l.4.d.46.a.1.q.1. ad arg.
55. Tempus quarè determinatur in Matrimonio, non autem in alijs Sacramentis. l.4.d.36. art.1. q.1. ad arg.
56. Quarè mulier citius complet tempus pubertatis viro. l.4.d.46.a.1.q.1.
57. Ante septennium non possunt fieri sponsalia, & quarè: & quarè post septennium possunt fieri validè. l.4.d.36.a.2.q.2.
58. Sponsalia fiunt quatuor modis: 1. simplici promissione: 2. fidei datione: 3. datis arrhis sponsalitijs: 5. annuli subarrhatione. lib.4.d.36.a.2.q.3. ad arg.
59. Sponsalia possunt solui: 1. per ingressum in religionem: 2. superveniente matrimonio cum alia: 3. superveniente affinitate: 4. ob incurabilem infirmitatem: 5. altero se absentante: 6. altero fornicante: 7. utroque volente: 8. Minore petente: primis duobus solvuntur ipso facto: alijs verò per iudicium Ecclesiæ. l.4.d.36.a.2.q.3. ad arg.
60. De impedimento erroris. l.4.d.30.q.1. & dub.3. & l.3.d.9.a.1.q.6. ad arg. V. *Conditio. n.1.*
61. Quomodò dolus accedere possit in Matrimonio. l.4.d.27. dub.2.
62. Matrimonium potest contrahi ab initiatis ad ordines minores, non verò ad maiores: Si tamen illi ducant viduam non possunt accedere ad maiores. l.4.d.37. dub.1. & 2. & a.1. per tot.
Post Matrimonij contractum potest quis suscipere ordines Maiores, & quomodò. l.4.d.37. dub.2.
63. Quarè Ecclesia permittit Matrimonium initiatis ad ordines Minores, non verò ad maio-

- res. libro 4. distinctione 37. a. 1. per tot.
64. Vxoridicium qualiter impediatur matrimonio. l. 4. d. 37. a. 2. per tot. & dub. 3.
65. Matrimonium contrahens habens votum simplex si intendit copulam carnalem peccat mortaliter: si solum cohabitationem ut in Ioseph, & Maria: & in Tiburtio, & Cæcilia non peccat. l. 4. d. 38. dub. 1. & art. 2. per tot. Vid. *Coniugium*. n. 6.
66. Matrimonium quater impeditur per votum, & qualiter peccet illud transgrediens. l. 4. d. 38. dub. 1. 2. & 3. & a. 2. per tot.
67. Matrimonium contrahens cum voto solemniter est irritum: cum simplici verè contrahit, sed non potest petere debitum, bene autem reddere. l. 4. d. 38. dub. 1. & 3. & 4. & 6. & art. 2. per tot.
68. Quare admittitur Matrimonium cum voto simplici: non verò cum solemniter. l. 4. d. 38. ibid. & a. 2. ibid.
69. Cultus disparitas quæ bona Matrimonij tollat. l. 4. d. 39. a. 1. q. 1. ad ult. quid de Matrimonio contracto in infidelitate. l. 4. d. 39. a. 2. q. 1.
70. Cultus disparitas stat non solum in habitu fidei, sed præcipue in Sacramento Baptismi. l. 4. d. 39. dub. 1.
71. Matrimonium qualiter impeditur per cultus disparitatem. l. 4. d. 39. per tot. & d. 42. a. 1. q. 2. ad ult. V. *Coniugium*. n. 7.
72. Antiquitus permittebantur cohabitare simul in Matrimonio alter coniugum fidelis cum alio infideli: nunc autem prohibetur, & quare. l. 4. d. 39. dub. 2. & a. 1. q. 1.
73. Si alter coniugum convertitur ad fidem, proles ante maioritatem ipsum sequi cogendus est, cum sit in favorem fidei. l. 4. d. 39. dub. 4.
74. Si coniuges ad fidem veniant successivè unus post alterum, in quo casu cogendi sunt cohabitare in Matrimonio, & in quo dimittendi in libertate. l. 4. d. 39. dub. 5.
75. Catholicus contrahens cum hæretica baptizata, & è contra, verè contrahit Sacramentum Matrimonij, quia fundatur in Baptismi Sacramento: si verò cum non baptizato nihil facit. l. 4. d. 39. a. 1. q. 1.
76. Quomodo sit verum sanctificari virum infidelem per mulierem fidelem. l. 4. d. 39. dub. 2. & a. 1. q. 1. ad 3.
77. Disparitas morum non irritat matrimonium, quia potest stare cum unitate Sacramenti baptismi. l. 4. d. 39. a. 1. q. 1. ad 4.
78. Matrimonium infidelium est Sacramentum legis naturæ: Fidelium verò Matrimonium est Sacramentum Ecclesiæ. l. 4. d. 39. a. 1. q. 1. ad 5.
79. Matrimonium fidelium est verum Sacramentum: non verò infidelium quibus solum tollit culpam: ob idque non est ratum. l. 4. d. 39. art. 1. q. 2. & 3.
80. Matrimonium fidelium est ratum, & legitimum: Infidelium est legitimum tantum, non ratum. l. 4. d. 39. a. 1. q. 3. & a. 2. q. 1.
81. Matrimonij proles est quadruplex: nam quidam sunt filij naturales & legitimi: quidam legitimi sed non naturales ut sunt adoptivi: quidam naturales sed non legitimi, scilicet de concubinis: quidam sunt nec legitimi, nec naturales, ut sunt nati de adulterio, & incestu. l. 4. d. 39. a. 1. q. 3. ad 4.
82. Bigamus est qui ante baptismum contrahit cum vna, & post cum alia. l. 4. d. 39. a. 1. q. 4. ad 4.
83. Matrimonium infidelium solvitur altero veniente ad fidem: & quid agendum est cum alter utro. l. 4. d. 39. a. 2. per tot.
84. Matrimonium infidelium quomodo est secundum quid: fidelium verò est simpliciter. lib. 4. d. 39. a. 1. q. 4. ad 4.
85. Matrimonium fidelium non solvitur altero labente in infidelitatem ob characterem baptismalem. l. 4. d. 39. a. 2. q. 2. ad ult.
86. Matrimonium infidelium venientium ad fidem si erat contra institutionem divinam, & naturæ, ut inter fratrem, & sororem, vel matrem, & filium solvitur: non verò si tantum est contra constitutionem Ecclesiæ. l. 4. dist. 39. a. 2. q. 4. corp.
87. Infidelibus venientibus ad fidem quare facile dispensatur in gradibus consanguinitatis. l. 4. d. 40. dub. 4.
88. Matrimonium antiquitus impediatur ex consanguinitate usque ad septimum gradum, adduciturque quadruplex ratio, litteralis, moralis, allegorica, & anagogica. l. 4. d. 40. dub. 1.
89. Pater, & filius faciunt unum gradum consanguinitatis, licet non dicantur vna caro, id dicitur improprie. l. 4. d. 40. dub. 2.
90. Gradus est habitudo distantium personarum, qua cognoscitur quota generationis distantia duæ personæ differunt inter se. l. 4. d. 40. art. 1.
91. Secundum legistas frater, & Soror faciunt duos gradus: secundum Canonistas unicum. l. 4. d. 40. ibid.
92. Consanguinitas, Stipes, gradus, linea quid sint. l. 4. d. 40. ibid. & a. 1. q. 1.
93. Linea consanguinitatis est quæ ascendens respicit patrem, matrem, aviam, avum, proavum, proaviam, atavum, ataviam: Descendens verò filium, filiam, nepotem, & neptem, pronepotem, & proneptem, abnepotem, & abneptem: Transversalis verò duos fratres, filios duorum fratrum, nepotes, & pronepotes duorum fratrum, ibique est status. l. 4. d. 40. a. 1.
94. Matrimonium prohibetur usque ad quartum gradum consanguinitatis inclusive. l. 4. d. 40. c. 1.
95. Tres regulæ assignantur dignoscendi gradus consanguinitatis. l. 4. d. 40. ibid.
96. Consanguinitas quale vinculum, & quare impedit matrimonium. l. 4. d. 40. a. 1. q. 1. & 2. Et quare usque ad quartum gradum extendatur prohibitio. l. 4. d. 40. a. 1. q. 2. & 3.
97. Rationes naturales, legales, & Ecclesiasticæ afferuntur, quare Matrimonium impeditur ob consanguinitatem. l. 4. d. 40. a. 1. q. 2.
98. Matrimonium impeditur per consanguinitatem secundum legem naturalem in primo gradu: secundum legem scriptam in secundo: secundum legem gratiæ in quarto gradu. lib. 4. d. 40. a. 1. q. 3. corp.
99. Ecclesiæ potest in matrimonium, quia est contractus spiritualis. ibid.
100. Matrimonium contractum tempore interdicto ab Ecclesiæ est validum, sed cum peccato mortali. l. 4. d. 40. ibid.
101. De impedimento affinitatis agitur. l. 4. d. 41.
102. Affinitas est proximitas personarum ex carnali copula proveniens omni carens parentela quantum est de se, & præsupponens consanguinitatem. l. 4. d. 41. a. 1.
103. Affinitas quomodo differat à consanguinitate. l. 4. d. 41. a. 1.
104. Affinitatis genera, & gradus enumerantur. l. 4. d. 41. a. 1.

105. Si ob affinitatem suppositam fiat separatio, & postea cognoscatur deceptio, debent coniuges denuo iungi, etiamsi alius intrasset religionem. l. 4. d. 41. dub. 1.
106. Impedimenta quoad affinitatem quomodo probanda sunt. l. 4. d. 41. dub. 2.
107. Exceptiones quinque assignantur ob quas mulier privari viro potest: ubi de iure petitorio, & possessorio agitur. l. 4. d. 41. dub. 1.
108. Peccatum inter affines differt specie ab alijs peccatis carnalibus. lib. 4. distinct. 41. dub. 3. & 4.
109. Non licet contrahere inter affines usque ad quartum gradum inclusivè. l. 4. d. 41. a. 1.
110. Ex quocumque actu carnali, in quo intervenit seminum commixtio: non vero si coitus sequatur alio modo, vel non fiat seminum commixtio. l. 4. d. 41. a. 1. q. 1.
111. Quomodo ex actu transeunte fornicationis remaneat vinculum. l. 4. d. 41. a. 1. q. 1. ad arg.
112. Affinitas non generat affinitatem, id est non facit quod affinis fiat etiam affinis respectu alterius affinis: non sic consanguinitas: quæ est vinculum per se, sicut affinitas est vinculum per accidens. lib. 4. dist. 41. a. 1. q. 2.
113. Affinitas licet non generet affinitatem, tamen ob publicam honestatem non potest contrahi cum tali affine. lib. 4. distinct. 41. art. 1. quæst. 2.
114. In quibus casibus affinitas dirimat, vel impediat matrimonium. ibid. q. 3.
115. Matrimonium non dissolvitur si vir cognoscat sororem uxoris, non tamen potest petere, debet bene reddere debitum. lib. 4. distinct. 34. dub. 8.
116. De impedimento cognationis spiritualis agitur. l. 4. d. 32.
117. Cognatio spiritualis est propinquitas proveniens ex Sacramenti datione vel ad illud tentione. l. 4. d. 42. a. 1.
118. Cognatio spiritualis in tres species dividitur, scilicet compaternitatis, Paternitatis, & fraternitatis. l. 4. d. 42. a. 1.
119. Cognatio spiritualis potest contrahi vel directè per actum proprium, vel indirectè per actum alienum. l. 4. d. 42. a. 1. & q. 3.
120. Cognatio spiritualis solum contrahitur per duo Sacramenta, scilicet baptismum, & confirmationem, & aliquid per catechismum, scilicet instructionem, & exorcismum in adultis: in parvulis verò loco catechismi stant patrinii. l. 4. d. 42. a. 1. q. 1. & a. 2. q. 1. corp. & l. 4. d. 6. p. 2. dub. 7. & a. 3. per tot.
121. Quænam cognatio spiritualis impediat matrimonium, & quomodo. l. 4. distinct. 42. art. 1. per tot.
122. Quare alia Sacramenta non induunt cognationem spiritualem. lib. 4. distinct. 42. art. 1. quæst. 1.
123. Cognatio spiritualis qualiter transeat de vno in alterum, vel non transeat exponitur. l. 4. ibid. q. 3. corp.
124. Cognatio legalis est impedimentum proveniens ex adoptione, estque assumere extraneam personam in filium, vel nepotem, vel deinceps legitimè. lib. 4. distinct. 42. a. 2. per tot.
125. Cognatio legalis est triplex. l. 4. d. 42. a. 2. & q. 1. & seq.
126. Cognatio legalis qualiter fieri possit, & quis possit adoptare & quale impedimentum matrimonij. lib. 4. distinct. 42. a. 2. per tot.
127. Adoptio Dei non facit cognationem. lib. 4. d. 42. a. 2. q. 1. ad 2.
128. Cognatio legalis quomodo transeat, vel non transeat ab vno in alterum, extendaturque ad alios. l. 4. d. 42. a. 2. q. 3.
129. Matrimonium quomodo Matrimonium solvar. l. 4. d. 28. dub. 1. & 2.
130. Matrimonium est insolubile ex institutione divina. l. 4. d. 27. a. 3. per tot. & l. 4. dist. 34. a. 2. ad arg. quomodo solubile: op. Cent. p. 3. sec. 54. Vid. *Divortium*.
131. Matrimonium est insolubile extremis manentibus: unde altero eorum corrupto cessat. l. 4. d. 27. a. 3. q. 1.
Si post mortem alter resurgat non est amplius matrimonium: quia fundatur in coniunctos: ob id pereunte altera parte relationis perit totum. l. 4. d. 38. dub. 10.
132. Matrimonium est insolubile quoad vinculum Sacramenti: solubile verò quoad cohabitationem, & redditionem debiti. l. 4. d. 27. a. 3. q. 1. ad 4. & d. 35. a. 1. o. 4. in corp.
133. Insolubilitas Matrimonij rari, & consummati qualiter differant. l. 4. d. 27. a. 3. q. 2. & l. 4. d. 31. a. 1. q. 3. ad 1.
134. Coniugati non possunt tradere potestatem corporis alterius coniugis alteri, & quare. l. 4. d. 33. a. 1. q. 1. ad arg.
135. Matrimonium multipliciter est separabile. l. 4. d. 32. a. 4. q. 2. corp.
136. Matrimonium creatoris contumelia solvitur quomodo intelligendum. l. 4. d. 39. a. 2. q. 3. ad arg.
137. Iuramentum qualem obligationem addat Matrimonio. l. 4. d. 28. dub. 1. & 2.
138. Divortium, & repudium valdè differunt: primum fit ex causa licitè: secundum numquam potest fieri post adventum Christi. l. 4. dist. 35. a. 1. q. 1. ad ult.
139. Repudij libellus an umquam fuerit licitus absque culpa, & an possint denuo reconciliari post repudium. l. 4. d. 33. a. 3. per tot.
140. Matrimonium consideratum in ordine ad adulteros. l. 4. d. 31. dub. 3. V. *Adulterium*.
141. Qualiter divortium faciendum est ob impotentiam cœundi. l. 4. d. 34. dub. 3. & seq. & art. 2. q. 1. ad 1.
142. Quando pro infirmitate, vel deformitate corporis faciendum sit divortium. l. 4. dist. 34. dub. 9. V. *Divortium*.
143. De divortio ob adulterium agitur. l. 4. d. 35. dub. 1. & art. 1. per tot. & lib. 4. d. 39. dub. 3.
144. Divortium fit à Deo, non ab homine in pœnam adulterij. l. 4. d. 35. a. 1. q. 1. ad 1.
145. Quando fit divortium ob nullitatem matrimonij uterque potest nubere. l. 4. d. 35. a. 1. q. 4.
146. Divortium si fiat ob aliam causam, quam ob nullitatem, neuter potest nubere alteri. l. 4. d. 35. a. 1. q. 4. ad 2.
147. Post divortium possunt simul redire denuo coniuges. ibid. q. 5. corp.
148. De divortio ob consanguinitatem, & affinitatem. l. 4. d. 40. & d. 41. per tot.
149. Licet relinquere Sponsam intactam ob ingressum Religionis. l. 4. d. 27. dub. 5.
150. Bigamus est qui ad secundas nuptias transit licet cum duabus virginibus successivè copuletur. l. 4. d. 27. dub. 6. V. *Bigamus*.
1. Matrimonij usus tollit palmam aureolæ quantum

- tum ad fructum sexagesimum. l.4.d.26. dub.3.
V. *Aureola*.
2. Matrimonium importat indivisionem quoad Sacramentum, non quoad conjunctum. lib.4. d.27.dub.1.
  3. S. Macario, & Alexio licitum fuit relinquere sponsam, licet contraxissent Matrimonium per verba de præsenti. l.4.d.27.dub.5.
  4. Matrimonium quando prima vice contrahitur, requirit benedictionem Sacerdotis & Missæ celebrationem ob triplex bonum: proles enim appropriatur Patri, filio fides, & Sacramentum Spiritui Sancto. l.4. d.28.dub.3. & d.42.a.3.q.2. ad ult.
Secunda vice non benedicuntur nisi ducatur virgo. l.4.d.42.a.3. ibid.
  5. Matrimonium verum fit inter Liam, & Jacob ob concensum consequentem ad coitum. l.4. d.30.a.1.q.1. ad 2. V. *Lia*. n.1.
  6. Occidens fœtum non animatum non est homicida, sed maleficus: estque grave peccatum non tamen magis homicidio. l.4.d.31.dub.4.
  7. Matrimonii usus tempore menstruorum expenditur. l.4.d.32.a.3.q.1.
  8. Matrimonialis castitas non importat privationem universalem actus, hæc enim est propria Virginum, seu celibum, sed tantum immoderantia. l.4.d.33.dub.3.
  9. Matrimonialis castitas, & virginitas in actu sunt impossibiles: non verò si altera sumatur in habitu, altera in actu, ut in Abraham. l.4.d.33.dub.3.
  10. Matrimonium non transfert absolute potestatem corporis in alterum, sed tantum in ordine ad actum conjugalem. l.4.d.36.a.1.q.1. ad 3.
  11. Matrimonium quoad prolem sic se habet quod partus sequitur vœtem secundum jus canonicum, & civile: alter servatur secundum consuetudines varias locorum. lib.4. d.26. a.1. q.3. corp.
  12. Matrimonium collocat in statu imperfectionis, ordo in statu perfectionis. lib.4. d.37. a.1. q.2. ad 2.
  13. Matrimoniales nuptiæ secundæ in se sunt Sacramentum propter unionem carnis: si verò comparentur primis habent rationem incompletam Sacramenti ob divisionem carnis jam factam. l.4.d.42.a.3.q.2. & 3.
  14. Secundæ nuptiæ sunt licitæ sicut & tertiæ, & sequentes factæ ad bonum finem. lib.4. ibid. quæst.1.
  15. Bigamus ob secundas nuptias ingreditur ad sacros ordines non in pœnam, sed quia non est idoneus. l.4. ibid. q.1. ad 3.
  16. Matrimonium secundarum nuptiarum dicitur non honorabile. ibid. ad 2. & q.3.
  17. Matrimonium an impediatur sumptionem Eucharistiæ. l.4.d.12.p.2.a.2.q.3. ad arg.
  18. Matrimonium qui accusare teneantur in impedimentis. l.4. d.41. dub.2.
  19. Matrimonii decreta nonnulla abrogata. l.4. d.34.dub.8.
  20. In matrimonio nunquid Ecclesia dispensare possit. lib.4. d.26.a.1. q.2. ad arg. & op. Brevil. lib.6 c.13.
  21. Peccata in matrimoniali actu quot modis. op. spec. an.c.3.
  22. Matrimonii onera enarrantur. serm.5. de una S. Virg.
  23. Matrimonium licet de jure naturæ esset præ-

- ceptum tamen Abel non contraxit. Vid. *Abel*. num.5.
24. Matrimonii jus quomodo dicitur solui per contumeliam creatoris. V. *Contumelia*. n.6.
  25. In matrimonii contractu quare celebratur Missa. V. *Missæ*. n.9.
  26. Ex Sacris litteris auctoritates de Matrimonio. op. Bibl. paup. cap.89. Ex SS. Patribus. op. Phar. l.1.c.40.
  27. Matrimonium spirituale contrahitur per acceptionem Episcopatus ad quam potest cogere Papa: non verò ad corporale. l.4. d.29. a.1. q.4. ad 3.
  28. Matrimonium spirituale, & corporale qualiter differant. l.4.d.36. a.1.q.3. ad 3.
  29. Matrimonium spirituale celebratum est inter divinam, & humanam naturam, & inter Christum, & Ecclesiam. in Luc. c.14. n.8. & lib.2. d.18.a.1.q.1. & l.4.d.26.a.2.q.1. ad 1. & 2. & ser.3. Pent. V. *Matrimonii quidditas*. n.3.
  30. Matrimonium spirituale cum Christi passione proponitur. op. Stim. p.1.c.5. & 15.
  31. Matrimonium spirituale pro prædicatoribus, & Christianis proponitur. in Luc. c.20. n.28. & 34.
  32. Matrimonium spirituale per gratiam cum Deo. V. *Gratia effectus*. n.18.

Matrona.

Matrona dicitur quæ jam nupsit, & dicitur quasi mater nati. l.4.d.27.a.1.q.2. corp.

Matutina.

1. Matutina stella quæ sit. serm.2. de Apost. V. *Stella*. h.12.
2. Matutina lux, & vespertina quænam mysticè. l.3.d.31.a.1.q.3. ad 3.
3. Matutina, & vespertina lux in Angelis. Vid. *Angelorum cognitio*. & lib.2.d.4. a.3. per tot. & l.3.d.31.a.2.q.2. ad 5.
4. De matutino officii divini. Vid. *Ecclesiasticus ritus*.

Maxilla.

Maxilla quid significat in Scriptura. in Thren. cap.1.n.2.

Maximarum diversarum series.

1. Maxima idest propositio universalis, vel dignitates, quæ sunt per se notæ ab omnibus acceptatæ. l.1.d.8.p.1.a.1.q.2. ad 6.
Dicitur etiam argumentum, idest fundamentum, in quo consistit firmitas totius illationis. l.3.d.23.a.1.q.5. ad 2.
2. Scientiæ secantur ut res, idest ad divisionem subjectorum. l.1. qu. procem. in arg.
3. Excellens sensibile corrumpit sensum, intellige de potentia sensitivâ ratione organî, non intellectiva. lib.1. d.1. a.3. q.2. ad 2. Vid. *Sensibile*. n.59.
4. Cujus usus bonus, & ipsum bonum, idest secundum usum naturaliter rei debitum & non præcisè ex bonitate vel malitia utentis. l.1.d.1. a.1.q.1. in corp. & l.3.d.34. p.2.a.1. q.2. in arg. & l.2.d.44.a.1.q.2. ad 2. Explicatur. lib.1. d.46. art.1. q.3. ad 3. Unde potentia phisica peccandi, quia est ad opposita & de se ordinatur ad bonum & non ad malum, idè si malè quis ipsa utatur, non idè usus est bonus.
5. Cujus finis bonus & ipsum bonum, cujus finis malus & ipsum malum quomodo intelligendum. l.1. d.1.a.1. q.3. & l.2.d.38. art.1. q.1. in

- in arg. Verum est in operibus rationis, quæ ordinantur in finem. l. 4. d. 30. a. 1. q. 3. ad 2.
- Item finis est illud, quo fruendum, idest ut objecto, non ut dispositivo, vel in quo quiescitur, non quo quiescitur: sic Deus est objectum, charitas est dispositio. l. 2. d. 38. a. 1. q. 2. ad 3. V. *Finis*. n. 6.
6. Anima est quodammodò omnia per assimilationem, quia est nata omnia cognoscere. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. ad 4. & 5. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 4. corp.
- In quo sensu id sit verum, & in quo falsum. l. 1. d. 19. p. 1. dub. 8. V. *infra*. n. 149.
7. Idem est principium (idest remorum) essendi, & operandi, non proximum. lib. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. ad 3. hinc inferitur distinctio ex natura rei inter substantiam & ejus virtutem. V. *Principium*. n. 7.
8. Quod uni est accidens, nulli est substantia. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. V. *infra*. n. 262.
9. Idem & diversum sufficienter dividunt ens: intellige secundum idem. l. 1. d. 4. dub. 2. Item est verum in ente, quod natum est numerari: in aliis datur medium. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 4. ad ult. V. *Idem*. n. 1.
10. Contradictoriè opposita sunt vera de quolibet sub disjunctione. l. 1. d. 4. dub. 7. & a. 1. q. 1. ad 4. V. *Contradictio*. à n. 2. & *infra*. n. 79.
- Semper altera pars necessariò est vera. lib. 1. d. 12. dub. 1.
11. Intellectus sunt idem apud omnes, licet voces sint diversæ, idest voces, & modi significandi. l. 1. d. 4. a. 1. q. 3. ad 1.
12. Verum præsupponit congruum: unde incongruitas nullam veritatem, vel falsitatem importat, ut Catonis est: intellige de incongruitate ex discohærentia adiacentium secundum artem Grammaticalem, non verò intellectum idest secundum rem sive accommodationem usus. l. 1. d. 4. a. 1. q. 3. ad 2. ex quo Fundamento salvatur validitas formæ Sacramentorum in qua est aliquis mutatio grammaticalis non auferens omnino sensum verborum. v. l. 4. d. 3. p. 1. a. 2. q. 3. ad 3. V. *Congruum*.
13. De quocumque prædicatur definitio, & definitum. l. 1. d. 5. a. 1. q. 1. ad 4.
14. Quæcumque sic se habent quod unum est idem alii, & non habent diversas proprietates quod dicitur de uno, & dicitur de altero: quomodò intelligendum. lib. 1. d. 5. art. 1. quæst. 1. ad 1.
15. Prædicatum quomodò supponat pro subjecto. l. 1. d. 5. a. 1. q. 1. ad 2.
16. De quocumque prædicatur subjectum, & propria passio. l. 1. d. 5. ibid. ad 3. V. *Prædicatum*. n. 12.
17. Motus nobis moventur ea quæ sunt in nobis: item corruptis nobis. l. 1. d. 5. a. 2. q. 1. in arg. & l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. ad 3. & l. 1. d. 37. p. 2. a. 1. q. 2. ad 3. V. *Motus*. n. 50. & *infra*. n. 91.
18. Causa est qua posita ponitur effectus, & qua remota removeretur: scilicet posita in operari, unde ab æterno fuit causa creatrix, sed tamen solum in tempore fuit creatio. l. 1. d. 5. a. 2. q. 2. in fund. & l. 3. d. 31. a. 3. q. 1. ad 2. & 3. & l. 1. d. 45. a. 2. q. 2. ad 2. V. *Causa*. n. 1. V. *infra*. n. 201.
19. Quod facit aliquid esse in hoc, non est ratio communicandi, sed individuandi. l. 1. d. 5. a. 2. q. 2. in arg. ad 2.
20. In inferioribus agens per naturam, & per exemplar dividuntur ex opposito. l. 1. d. 6. a. 1. q. 3. quomodò sit verum.
21. In Deo quomodò differt esse, & posse, & essentia, & potentia. l. 1. d. 7. a. 1. q. 1. in arg. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. quomodò intelligatur ibid. q. 3. ad 1.
22. Potentiæ & habitus distinguuntur per actus, & actus per objecta. l. 1. d. 7. a. 1. q. 1. in arg. & q. 3. ad 2. & lib. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad 3. & l. 2. d. 27. a. 1. q. 1. ad 4. & lib. 3. d. 9. a. 2. q. 4. in arg. Verum est de illis actibus, qui habent completionem ab objectis. Item est verum de objecto per se. l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 1. ad 5. & lib. 3. d. 23. a. 1. q. 3. ad 1. & l. 3. d. 35. a. 1. q. 1. ad ult. & l. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3. & serm. 4. Dom. 18. post Pent. V. *Habitus*. n. 8. V. *Potentia substantiarum*. num. 7.
- Intelligendus est S. Bonav. quod specificatio sit à posteriori: nam. lib. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad 3. ait potentias per se ipsas habere diversitatem: Tum etiam quia fere semper ait habitum cognosci per actus & objecta &c. sic. l. 4. d. 14. cit.
23. Omne distribuit terminum pro omnibus, quæ univocantur, vel analogantur in illo. lib. 1. d. 7. a. 1. q. 4. in arg. & l. 1. d. 21. a. 1. q. 2. ad 1. V. *Omne*. num. 1.
24. Quæ prædicantur de uno, & eodem, prædicantur de se invicem: vel quæ sunt eadem uni tertio, sunt eadem inter se. l. 1. d. 4. dub. 4. & l. 1. d. 5. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 1. d. 31. p. 2. a. 2. q. 1. in arg. Intellige quod sunt idem inter se sicut conveniunt. l. 1. d. 33. a. 1. q. 3. ad 1. Exponitur. l. 1. d. 34. a. 1. q. 1. ad 6. Quod fallit ubi est convenientia plurium in aliquo communi differens à convenientia ipsorum plurium. v. g. differentiarum in genere: & personarum in natura divina: Item ubi plura distinguuntur per suas origines, v. g. radii diversarum stellarum convenientium in uno puncto aeris: Item regula non tenet in respectivis, quia diversitas venit non solum à parte subjecti, sed etiam termini. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3. ad 1. & l. 1. d. 4. a. 1. q. 2. corp. ibi secunda regula: nec tenet quando duo extrema comparantur ad unum indeterminatum: ut homo, & asinus in animali.
25. Quæcumque sic se habent quod unum potest intelligi, altero non intellecto & è converso, illa non sunt unum: hæc propositio in divinis est vera non quantum ad principale significatum, sed quantum ad connotatum: ut in Deo posse creare, & posse generare. l. 1. d. 7. a. 1. q. 3. ad 4.
26. Esse in substantia non recipit magis, & minus: intellige de eadem substantia specifica, & in comparatione ad idem, non verò ad diversas substantias, & naturas, sic enim dicunt gradum, & excessum ut est ens respectu createt s, & creaturæ: non verò de diversis. lib. 1. d. 8. p. 1. dub. 4. V. *Substantia*. n. 18.
- Forma consistit in indivisibili. V. *Forma*. n. 11. & *infra*. n. 42.
27. Omnis motus procedit ab immobili. l. 1. d. 8. a. 2. q. 1. corp. & lib. 1. d. 15. a. 1. q. 3. in arg. Vid. *Motus*. n. 27. Unde cum moveretur manus stat cubitus: & moveretur cubitus stante humero.
28. Frustra fit per plura, quod potest fieri per pauciora. l. 1. d. 10. a. 1. q. 1. ad 4. & lib. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2. Vid. *Infra*. n. 296.
29. Amicitia aut est beatitudo, aut non sine beatitudine. l. 1. d. 10. ibid. q. 2. in corp.

30. Propter quod unumquodque tale, & illud magis. l.1.d.12.a.1.q.2.ad 1. & d.46. a.1.q.3. in arg. & l.1. d.48. a.2.q.1. in arg. & l.3.d.29.a.1. q.2. in arg. Id est verum per habitudinem causæ principalis, non verò inducentis tantum. l.3. d.32.q.5.ad 3.
31. Omnis causa prima plus influit, quam secunda & in quo sensu. l.1.d.12. a.1. q.2. in arg. & l.1.d.45. a.2.q.1. ad 4. & q.2. V. *Causa*. n.31.
32. Primum, & immediatum sunt idem. l.1. d.12. a.1.q.4.ad 3. & l.1.d.45.a.2.q.2. Item primum, & principium. l.1.d.27.p.1. a.1. q.2. in fund. & d.28.a.1.q.2.ad 4. & l.1.d.29.q.1.ad 1.
33. Actiones & mutationes denominantur à termino: intellige in creatis, & etiam in divinis. l.1.d.13.a.1.q.2. ad 3.
34. Generare est motus ad substantiam, estque producere sibi similem in substantia. lib.1.d.13. a.1.q.2.ad arg.
35. Differentiæ se ipsis differunt non per alias differentias: Innotescunt verò nobis per alias differentias consequentes, & ab ipsis procedentes. lib.1. d.13. a.1. quæst.3. Unde in ipsis est status.
36. Quæ sunt à diversis principiis realiter differunt. l.1.d.13.a.1.q.3. in arg.
37. Negatio privativa cum constantia subjecti æquipollet privativo termino: idest pure privativo. v.g. non par est idem quod impar. lib.1. d.13.a.1.q.4. in arg. V. *Negatio*. n.2. Negatio postposita signo universali. V. *Negatio*. num.7.
38. Numerata processione, numeratur procedens: unum enim, & idem bis non producitur: Id verum est si est secundum eundem modum. l.1. d.14.a.1.q.2.ad 1.
39. Quando causa est virtuosior, eo paucioribus mediis indiget. l.1.d.17.p.1.a.1.q.1.ad 4. & l.2. d.1.p.1.a.1.q.1.
40. Solus ille perfecte scit, qui scit se scire. lib.1. d.17.p.1.a.1.q.2. in arg.
41. Cognitio causæ per effectum exigit quod cognoscatur effectus esse ab illa causa. lib.1. d.17. ibid. q.4. in arg.
42. Formæ essentia est invariabilis: intellige de forma universali, & in se, non autem ut in subjecto. l.1.d.17. ibid. p.2.q.1. ad 1. V. *Forma*. n.23. & n.11. & *Suprà*. n.26.
43. Ubi est augmentum, ibi est majus, & minus: intellige vel secundum quantitatem molis; vel virtutis. l.1.d.17.p.2.a.1.q.1. ad 2.
44. Quantitatis augmentum terminatur propriè ad accidens, & etiam secundariò ad substantiam. l.1.d.17. ibid. ad 3.
45. Augmentum est præexistentis quantitatis additamentum. ibid. q.2. in arg.
46. Ex eisdem unumquodque, & nutritur, & augetur. ibid. q.2. in arg.
47. Perfectum est cui non est possibilis additio. ibid. q.4. in arg.
48. Ignis materialis ratione suæ actualitatis augetur in infinitum si adsit combustibile. ibid. q.4. ad 3.
49. Ad motum non est motus, nec ad relationem relatio: idest motus, & relationis ut termini, non verò ut principii: quia motus est principium alterius motus: item & relatio. l.1.d.18. a.1.q.1. ad 5. Ad relationem non est motus. Vid. *Relatio* num.50.
50. Motum & mobile habent eandem rationem: motus enim addit ad mobile actum, dicitque totum quod dicit mobile. lib.1. d.18. a.1. q.3. ad 2.
51. In quolibet genere actus est perfectior potentia; scilicet, intelligitur de potentia, quæ importat imperfectionem. lib.1. d.18. art.1.q.3. ad 3.
52. Quicquid est perfectionis reponendum est in Deo. l.1.d.19.p.1.a.1.q.1. in arg.
53. Omne relativum æquiparantiæ denominat extremum secundum consimilem modum. l.1. d.19.p.1.a.1.q.3.
54. Quantum comparatum quanto aut est majus, aut minus, aut æquale. lib.1. d.19.p.1.a.1.q.3. in arg.
55. Universale est quod prædicatur de pluribus, particulare de uno solo. lib.1. d.19.p.2.a.1.q.2. V. *Irregulare* n.1.
56. Materia est principium patiendi. l.1.d.19. ibid. q.3. in arg. V. *Materia*.
57. Efficiens, & finis sunt corollaria, seu correlativa, sicut materia, & forma, idest constitutiva, non exemplaris. l.1.d.19.p.2.a.1.q.3. ad 2. Vid. *Causa*. n.20.
58. Omnis distinctio (intellige de completa) venit à forma: materia enim differt se ipsa à forma. l.1.d.19.p.2.a.1.q.3. ad 6.
59. Materia est principium existentia, scilicet, incompletæ: Item & infinitatis, scilicet ex defectu perfectionis. lib.1. d.19. p.2.a.1.q.3. ad 3. & 4. & l.1.d.43.q.1. ad 2. V. *Materia*. n.33.
60. Omnia quæ differunt re, differunt vel genere, vel specie; vel numero, vel nullo modo. lib.1. d.19.p.2.a.1.q.4. ad 3. & l.2.d.3. p.1. art.1. q.3. in arg.
61. Nominibus synonymis non plus dicitur pluribus, quàm uno. l.1.d.22.a.1.q.2. in arg.
62. Unum est quod non dividitur, idest indivisio competit ei à posteriori. l.1.d.24.a.1.q.1. ad 1.
63. Nulla privatio constituit suum habitum, nec salvatur in illo: unum verò constituit multitudinem, & in ipsa salvatur. l.1. d.23.a.1. q.1. in arg. V. *Privatio*. n.18.
64. Ens & unum convertuntur, idest in neutro, non in masculino. l.1. d.24. a.1. q.2. ad 1. Vid. *Infra*. n.249.
65. Numerus est multitudo mensurata per unum. l.1.d.24.a.2.q.1. in arg.
66. Definitiones accidentium sunt ex additamento, idest rei alterius generis, ob idque fit in obliquo. l.1.d.25.a.1.q.2. ad 1. V. *Accidens*. n.1.
67. Deus non ordinatur ad res, sed res ad ipsum. l.1.d.26.a.1.q.1. ad 5. & l.1.d.30.a.1.q.3. ad 1.
68. Materia hoc ipsum quod est ad alterum est, idest ad formam, & vice versa. lib.1. d.26.a.1. q.1. ad 6. & l.1.d.30.a.1. q.3. corp. V. *Materia* num.19.
69. Inter omnia genera entium relatio minus habet de entitate. l.1.d.26.a.1.q.2. ad 4. id est verum in creatis.
70. Omnis abstractio aut est universalis à particulari, aut formæ à materia. l.1. d.27. a.1.q.3. in arg. V. *Abstractio*. n.1. & seq.
71. Abstractum est simplicius concreto. l.1. d.27. p.1.a.1.q.3. in arg. V. *Abstractio*. n.5.
72. Qui unum dicit, multa dicit implicitè. lib.1. d.28. dub.1.
73. Actioni semper respondet passio. l.1.d.30.a.1. q.1. in fund.
74. Omne

74. Omne quod adest, & abest præter subjecti corruptionem est accidens illi subjecto. l. 1. d. 30. a. 1. q. 2. ad 2. & l. 2. d. 26. a. 1. q. 3. in arg. & l. 3. d. 6. a. 1. q. 3. ad 3. Item quod recipit magis, & minus est accidens. V. *Accidens*. n. 1.
75. Omne quod prædicatur per se de aliquo, semper inest illi, & necessariò estque oppositum ei quod est per accidens. l. 1. d. 30. a. 1. q. 2. ad 2.
76. Omne quod prædicatur de aliquo aut est convertibile cum subjecto aut est de ratione subjecti, aut per accidens. l. 1. d. 30. a. 1. q. 2. in arg. V. *Prædicatum*. n. 16.
77. Scientia secundùm esse refertur ad scibile, sed non convertitur. l. 1. d. 30. a. 1. q. 3. in arg.
78. Æquale est quod alteri suppositum nec excedit, nec exceditur. l. 1. d. 31. p. 1. a. 1. q. 1.
79. De nullo eodem, & secundùm idem verà est affirmatio, & negatio idest quando nulla adest omnino differentia. l. 1. d. 34. a. 1. q. 1. ad 5. & l. 3. d. 21. dub. 3. V. *Suprà*. n. 10. & V. *Contradictio*. num. 2.
80. Verbum est, est nota identitatis. lib. 1. d. 34. a. 1. q. 2. in arg.
81. Unumquodque sicut se habet ad esse, ita & ad cognosci, idest eadem sunt principia essendi, & cognoscendi: non verò è converso: potest enim cognosci quod non est. lib. 1. d. 36. art. 2. q. 2. ad 2.
82. Rectum est iudex sui, & obliqui. lib. 1. d. 36. a. 3. q. 1. corp.
83. Locus ad locatum magis comparatur in ratione formæ quam alterius generis causæ. lib. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 2. in arg. V. *Locus*. n. 7.
84. Omnis creatura per se, & in se existens est hoc aliquid. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 1. in arg.
85. Dicitur de omni est quod non est in quodam sic, in quodam non, & aliquando sic, & aliquando non, idest distribuitur ad omnia supposita, & tempora ob necessariam convenientiam passionis ad subjectum. l. 1. d. 37. q. 2. ad 2.
86. Prima causa uno modo se habet ad omnia. l. 1. d. 37. p. 1. a. 3. q. 1. in arg.
87. Omne quod recipitur in aliquo est ibi per modum recipientis, & non recepti. lib. 1. d. 37. a. 3. q. 1. ad ult. & l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 3. ad 4. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 2. in arg. & lib. 2. d. 8. p. 2. a. 1. q. 3. corp. & l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. ad later. ad 4. Vid. *Receptio*.
88. Omnis motus vel est ad formam, vel ad situm. l. 1. d. 37. p. 2. dub. 2. V. *Motus*. n. 5.
89. Motus est actus imperfectus. lib. 1. d. 37. p. 2. a. 1. q. 2. in arg. quomodò est verum. l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1. V. *Motus*. n. 1.
90. Per omnem motum aliquid acquiritur. lib. 1. d. 37. p. 2. art. 1. q. 2. in arg. Vid. *Suprà*. n. 88. & *Motus*. n. 57.
91. Moventibus nobis moventur ea, quæ in nobis sunt, idest quæ sunt in nobis per dependentiam, & definitionem, sicque radius non movetur moto aere: nec anima movetur motu manu, quia non definitur manu. l. 1. d. 37. p. 2. a. 1. q. 2. ad 3. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1. & l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. ad 3. V. *Motus*. n. 50. V. *Suprà*. n. 17.
92. Omne quod movetur, movetur ob carentiam, vel indigentiam. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 1. ad 3. id est verum de motu naturali, non de voluntario. l. 4. d. 49. p. 2. a. 4. princ. q. 1. V. *Motus*. n. 58.
93. Quicquid movetur vel est per se, vel per accidens, ut nauta mota navi. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 1. ad 2. V. *Motus*. n. 6.
94. Omne quod movetur differt à motore: verum est in motu naturali non in voluntate, quæ se ipsam movet. lib. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 1. ad 4. Vid. *Motus*. n. 17. V. *infra*. n. 170.
95. Quandò inter extrema est medium habens ordinem ad extrema: agens virtutis finitæ non potest pervenire ab extremo in extremum sine medio. l. 1. d. 37. a. 2. q. 2. in arg.
96. Impossibile est impartibile moveri super partibile: intellige de impartibili quod habet situm in magnitudine, non de eo quod non habet situm, ut Angelus. lib. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 2. ad 2. & ult.
97. Impossibile est quod aliquid pertranseat spatium majus se, quin priùs pertranseat spatium minus, vel æquale. l. 1. d. 37. ibid.
98. Si tanta virtus movet in tanto tempore, & major in minori, & maxima in minimo, & infinita in infinito. lib. 1. d. 37. ibid. q. 3. in arg. & l. 2. d. 14. p. 1. a. 3. q. 1. in arg.
99. Omnis motus vel est propriè motus, vel mutatio: 1. est successivus: 2. est vel generatio, vel corruptio, & instantanea. lib. 1. d. 37. ibid. q. 3. V. *Motus*. n. 11. V. *Mutatio*.
100. Omne quod successivè movetur est partim in termino à quo, & partim in termino ad quem: id verum est in successivo completo, idest respectu magnitudinis subtrahæ, & motæ, & dispositionis acquisitæ, non sic in Angelo. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 3. ad 3. V. *Motus*. n. 10.
101. In vacuo non potest fieri motus. lib. 1. d. 37. ibid. ad 2. V. *Motus*. n. 61. V. *Vacuum*.
102. Omne illud quod antecedit aliud, & illo posito, ponitur aliud, ipsum est causa illius: intellige id secundùm productionem, nõ secundùm consecutionem. l. 1. d. 38. a. 1. q. 1. ad 2.
103. Omnis res vel est à Deo, vel à natura, vel à libero arbitrio. ibid. ad 3.
104. Omne quod scitur, aut scitur per causam, vel per speciem, vel per effectum. lib. 1. d. 38. art. 1. q. 1. ad 5.
105. Quia, importat vel causam essendi, vel consequendi. l. 1. d. 38. q. 2. in arg.
106. Ex majori de necessario, & minori de inesse semper concluditur necessario: intellige quando propositio est de inesse simpliciter, quæ æquivalet necessario. l. 1. d. 38. a. 2. q. 1. ad 2.
107. In entibus est status, idest in principio à quo omnia alia entia. l. 1. d. 39. a. 1. q. 1. in arg.
108. Ratio cognoscendi est assimilatio, idest non per convenientiam in genere, vel specie, sed secundùm rationem exprimentendi. lib. 1. d. 39. a. 1. q. 1. ad 4. V. *Species*. n. 2.
109. Intellectus est universalium, sensus est singularium: unde requiritur depuratio specierum ab omni immaterialitate. l. 1. d. 39. a. 1. q. 2. ad 2.
110. Nullus laudatur in eo quod necessitatis, nec vituperatur. l. 1. d. 40. a. 2. q. 1. in arg.
111. Electio est præoptatio, quæ ponit vel in actu, vel in potentia. l. 1. d. 40. a. 1. q. 2. ad 5.
112. Si aliquid est per sui præsentiam causa alicujus, & per sui absentiam est causa oppositi: Item si aliquid est causa alicujus, & oppositum est causa oppositi: ut si habere pulmonem est causa respirandi: ergo non habere est causa non respirandi: intellige de causa necessaria, non de voluntaria: & de causa absentia. lib. 1. d. 40. a. 4. q. 2. ad 7. & 8. Item etiam de voluntaria, quæ voluntariè se absentat, & non ob alterius causam. l. 2. d. 37. a. 2. q. 1. ad 2.

113. Quicumque habet curam alterius si permittit eum facere malè, cum possit prohibere, vel perire, cum possit adjuvare, dicitur causa talis mali: intellige si teneretur ad id. l.1. d.40. a.4.q.2. ad 5.
114. Eandem rem cognoscit intellectus, & sensus, sed sensus per modum incomplexionis: intellectus per modum complexionis. l.1. d.41. a.2.q.1. in arg.
115. Eadem oratio modò est vera, modò falsa. l.4. d.41. a.2. q.2. corp.
116. Omne verum est possibile: & omne quod erit verum potest esse verum, & omne quod potest esse verum est simpliciter possibile, scilicet vel secundum causas superiores, vel inferiores. l.1. d.42. a.1. q.4. ad 4.
117. Infinitum dicitur quod non habet terminum. l.1. d.43. a.1. q.1. in arg. & lib.2. d.1. p.1. a.1. q.2.
118. Infinitum, & finitum quomodò sint passionés quantitatis. l.1. ibid. q.2. ad 1.
119. Potentia quæ operatur ex se tota producit infinitum, si est infinita intellige si operatur naturaliter, vel voluntariè. lib.1. d.43. ibid. q.3. ad 2.
120. Frustra est illa potentia, quæ non reducitur ad actum: intellige de ea, quæ completur per actum. l.1. d.43. ibid. ad 3. & l.4. d.19. a.2. q.2. ad 4. V. *Infra*. n.243.
121. Omne continuum est divisibile in infinitum, in quo sensu sit verum. l.1. d.43. a.1. q.3. ad ult. & l.4. d.10. p.1. a.1. q.5. ad 2. Vid. *Continuum*. n.5. Vid. *Infra*. n.500.
122. Nihil scitur nisi verum: nam falsum scire non est scire. l.1. d.45. a.1. q.2. ad 2.
123. Si unum oppositorum dicitur multipliciter, & alterum. l.1. d.45. a.3. q.2. in arg.
124. Veritas est adæquatio rei, & intellectus. l.1. d.46. a.1. q.4. & l.2. d.37. a.2. q.3. V. *Veritas*.
125. Veritas, & falsitas circa compositionem consistunt. lib.1. d.46. a.1. q.4. corp. V. *Veritas*. V. *Supra*. n.114.
126. Ab eo quod res est vel non est, oratio dicitur vera, vel falsa: quomodò intelligendum. lib.1. d.46. a.1. q.4. & lib.2. d.37. a.2. q.3. corp. V. *Veritas*.
127. Omnis causa cujus virtus se extendit ad contrarium voluntate potest aliud velle, quam velit. l.1. d.47. a.1. q.1. ad 3. & l.2. d.7. p.1. a.2. q.1. ad 3.
128. Res dum sit, impossibile est in præsentia non fieri: omne enim quod est quando est necesse est esse. l.1. d.47. a.1. q.2. corp.
129. Tria sunt principia rerum naturalium, duo intrinsicæ, scilicet materia & forma & privatio & aliud, scilicet, quartum extrinsecum, scilicet, efficiens. l.2. d.1. p.1. dub.3.
130. Tempus est mensura circularis conveniens motui, & mobili. l.2. d.1. p.1. a.1. q.2.
131. Infinito non potest addi: nec potest ordinari, nec pertransiri, vel comprehendi, vel simul esse infinita. l.2. d.1. p.1. q.2.
132. Oppositorum oppositæ sunt causæ, idest intrinsicæ. l.2. ibid. a.2. q.1. ad 4.
133. Idem similiter se habens, semper natum est facere idem: quomodò sit verum l.2. d.1. ibid. ad 6. & l.2. d.1. p.2. a.1. q.1. ad 1. & l.2. d.26. a.1. q.6. ad 5. & l.3. d.29. a.1. q.1. ad 5. V. *Idem*. n.2.
134. In quo est ratio finis principaliter, in eo est ratio boni. l.2. d.1. p.1. a.2. q.2. in arg.
135. In omni creato differt quo est, & quod est, scilicet, formaliter, non essentialiter. l.2. d.1. p.1. a.3. q.2. ad 2.
136. Nobilius est quod est finis, quam medium. l.2. d.1. p.2. a.2. q.2.
137. Loci ad locatum est mutua indigentia: intellige de locatis ob defectum sui, non de his, quæ locantur ob ordinem universi: ut in Angelis, & Empyreo. l.2. d.2. p.2. a.2. q.1. ad 3.
138. Locus habet influentiam in locatum, & locatum inclinationem ad locum: intellige de loco conservante. l.2. d.2. p.2. a.1. q.1. ad arg.
139. Nihil mutabile est simplex. lib.2. d.3. p.1. a.1. q.1. in arg.
140. Nihil idem, & secundum idem agit, & patitur. l.2. d.3. ibid. Intellige de passione, & actione phisica: non de passione spirituali, qua voluntas se ipsam movet. lib.2. d.24. p.1. a.2. q.2. ad 4. V. *Infra*. n.145.
141. Quod verè definitur habet multipliciter naturarum. l.2. d.3. p.1. a.1. q.1. in arg.
142. In quolibet genere est reperire unum primum, quo mensurantur omnia quæ sunt in illo genere. l.2. d.3. p.1. a.1. q.2. Verum est quando secundum ejus naturam possunt mensurari secundum ejus participationem majorem, vel minorem. l.2. d.34. a.2. q.1. ad ult.
143. Quandocumque aliqua communis passio inest aliquibus subjectis, necesse est quod inest eis secundum aliquod commune. lib.2. d.3. p.1. a.1. q.2. & l.4. d.49. p.1. a.1. q.3. in arg. V. *Infra*. num.367.
144. Individuum est cujus proprietates in unum collectæ non possunt in alio reperiri. l.2. d.3. p.1. a.2. q.2. ad 3. V. *Infra*. n.252.
145. Nihil idem secundum idem potest participare oppositas differentias. l.2. d.7. p.1. a.2. q.1. ad 3. & l.2. d.34. a.2. q.2. ad ult. & l.2. d.39. a.2. q.3. ad 5. V. *Infra*. n.140.
146. Opposita nata sunt fieri circa idem. l.2. d.7. p.2. a.1. q.2. ad 5. Verum est nisi alterum naturaliter inest. & lib.2. d.41. a.1. q.1. ad 1. & a.2. q.3. in arg. & l.1. d.17. p.2. q.3. ad 5. Et non est verum de eodem numero, nisi in substantia. & l.3. d.35. a.1. q.3. in arg. In privativè oppositis tenet consequentia è contrario, non in ipso. v.g. quod est primum in componendo est ultimum in resoluendo. l.4. d.22. a.3. q.1. ad 3.
147. Omne quod corrumpitur idest, quia habet contrarium, vel ex contrariis est, vel est in habente contrarium. l.2. d.7. p.2. a.1. q.2. in arg.
148. Virtus sensitiva non senescit nisi ratione organi: unde si in fene poneretur oculus pueri, videret ut puer. lib.2. d.7. ibid. & l.2. d.19. a.1. q.2. ad 5.
149. Anima est quodammodo omnia, quia in ea est quo est omnia fieri ratione intellectus possibilis: & quodammodo omnia facere ratione agentis: intelligitur de iis, quæ sunt sub posse ipsius intellectus, & quæ habent esse determinatum. l.2. d.7. p.2. a.1. q.3. ad 4. & 5. & lib.2. d.15. a.1. q.1. ad 5. & l.2. d.24. p.1. art.2. q.4. Vid. *Supra*. n.6.
150. Principia rerum sunt incorruptibilia: idest secundum essentiam & in universali, non secundum existentiam. lib.2. d.7. p.2. art.2. q.1. ad 3.
151. Omnis actio terminatur ad hoc aliquid, idest ad compositum. l.2. d.7. ibid. q.2. ad 4. & lib.4. d.12. p.1. a.3. q.2. ad 2.

152. Corruptio unius est generatio alterius. l.2. d.7.p.2.a.2.q.1.in arg. V. *Corruptio*. n.4.
153. Ordo universi est quod superiora per naturam influant in inferiora. l.2. d.7.p.2. a.2. q.2. ad 3.
154. Quod potest in majus potest in minus : verum est in illis , quæ sunt ejusdem ordinis. l.2. d.8.p.1.a.2.q.1. ad 5. & l.2.d.27.a.2.q.1.ad 2. & l.1.d.41.a.1.q.1.ad 6.
155. Idem est principium sensus & motus. lib.2. d.8.p.1.a.3.q.2. ad 1. Verum est in animalibus : Cor enim est principium utriusque.
156. Impartibile applicatum impartibili, secundum totum ei applicatur. lib.2.d.8.p.2.a.1.q.2. ad 2. Intelligitur de impartibili secundum situm, non secundum virtutem : hoc enim habet suam extensionem &c.
157. Sensus non errat circa proprium objectum, idest quantum est de sui natura : & salva dispositione organi, medii, & objecti : Item de sensu particulari per se , non communi. lib.2.d.8.p.2.a.1.q.3. ad 1.
158. Magis, & minus non variant speciem : intellige de proprietatibus inseparabilibus. l.2. d.9.a.1.q.1.ad 2. & lib.2. d.13.a.2.q.2. ad 3. & verum est in naturalibus, non in moralibus. l.2.d.30.a.2.q.1.ad 2. & l.3. d.9.a.2.q.4.ad 4. & l.3.d.26.a.2.q.1.ad 3. V. *Magis*. n.4. Vid. *Medium*. n.8. Vide limitationem. l.2.d.42.a.3.q.1. ad ult.
159. Si oppositum est causa oppositi, & propositum propositi, idest ubi alterum inest per naturam. l.2.d.11.a.2.q.3.ad 3. & l.3.d.37.a.1.q.2. ad 5. & l.4.d.4.p.1.a.1.q.2. ad 5. Verum est in vere oppositis, & secundum illud in quo opponuntur. l.2.d.33.a.1.q.2. ad 3. Verum est si est causa efficiens, & conservans : l.4.d.27.a.2.q.1.ad 2. V. *Infrà*. n.333.
160. Prius potest esse sine posteriori : verum est si non dependet à posteriori : vel non habet necessariam ordinationem : vel quando est prius in una consideratione, & posterior in altera. l.2.d.12.a.1.q.1.ad 3.
161. Nihil est in genere quod non sit in aliqua ejus specie : intellige de ente completo. l.2.d.12.a.1.q.3.ad 5. Et de habentibus aliquid commune. l.4. d.11.p.1.a.1.q.2.ad 1.
162. Corruptibile, & incorruptibile non est materia una, id est secundum esse, & existentiam. l.2.d.12.a.2.q.1.
163. Extensio consequitur materiam ut existentem, quia est accidens. l.2.d.12. ibid.
164. Quæ habent eandem materiam sunt ad invicem transmutabilia : intellige de materia subiecta contrarietati. l.2. ibid. q.1.in arg.
165. Forma est principium agendi. lib.2. d.13. a.2.q.1.
166. Natura semper quod melius est desiderat. l.2.d.14.p.1.a.1.q.2. ad 5. intellige non melius simpliciter, sed secundum ordinem. l.2. d.20. a.1.q.6.ad 2.
167. Dextrum, & sinistrum sunt termini latitudinis : sursum, & deorsum longitudinis : ante, & retro profunditatis. lib.2. d.14. p.1. a.2. q.2. in arg.
168. In plantis non est dexterum, nec sinistrum. l.2.d.14. ibid.
169. Natura est principium motus, & quietis in eo in quo est : ergo omnis motus naturalis est à forma intrinseca : intellige quod non semper à forma intrinseca ut à tota causa, sed sufficit ut virtus intrinseca cooperetur illi. l.2. d.14.p.1. a.3.q.2.ad 1.
170. Omne quod movetur ab alio movetur. l.2. d.14.p.1.a.3.q.1.in arg. & lib.1.d.8.p.1.a.2. q.1. corp. V. *Motus*. n.27. V. *Infrà*. n.328.
171. Sol & luna sunt nomina non individui, sed speciei. l.2.d.14.p.2.a.2.q.1.in arg.
172. Nihil dat quod non habet, scilicet, vel formaliter, vel virtualiter. l.2. d.14. p.2.a.2. q.1. ad 3. Item vel formaliter, vel causaliter vel exemplariter. l.1.d.8.p.1.a.2.q.1.ad 1. Vid. *Habere*. n.2.
173. Vita maxime est per calidum, & humidum. l.2.d.15.a.1.q.3.in arg.
174. Homo est finis quodammodo omnium eorum quæ sunt. l.2.d.15.a.2.q.1.in arg.
175. Semen dicit principium activum, & intrinsecum, habens in se rationem totius, & partium ejus rei, quæ producitur. l.2.d.18.a.1.q.2. in arg.
176. Universale aut nihil est, aut posterius : intellige de universali logico. l.2.d.18. a.1. q.3. in arg.
177. Cum dico cælum dico formam, cum dico hoc cælum dico materiam. l.2. d.3.p.1.a.2.q.3. ad 2. & l.2.d.18.a.1.q.3.corp.
178. Universale est semper, & ubique. l.1.d.37. p.1.a.2.q.1. & l.2.d.18.a.1.q.3.fund.
179. Ab eodem est esse, & esse unum, sive esse distinctum. l.2. d.18.a.2.q.1.in arg.
180. Proprius actus habet fieri in propria materia. l.2.d.18.a.2. ibid.
181. Res sicut se habet ad esse ita & ad cognoscendum non verò ad produci. lib.2. d.18.a.1.q.1. ad 3.
182. Semen est superfluitas tertiæ digestionis. l.2. d.20.a.1.q.2.ad 2. & l.2.d.30.a.3.q.1.in arg.
183. Fœmina est mas occasionatus. l.2. d.20. a.1. q.6.ad 1. & lib.3. d.12.a.3. q.1. fund.1. Natura enim semper intendit id quod est perfectum. lib.2. d.38.a.1.q.2.in fund.
184. Intellectus speculativus extensione fit practicus. l.2.d.24.p.1.a.2.q.1.ad 2. idest extendendo se ad voluntatem. l.2.d.39.a.1. q.2. corp. V. *Intellectus*. n.29.
185. Nihil est in intellectu, quin prius fuerit in sensu, idest vel in se, vel in suo simili : multa enim fugit, quæ numquam vidit. l.2.d.24. p.2. a.2.q.1.ad 4. & l.3.d.37.dub.1. & l.4. d.10. p.2. a.2.q.1.in arg. Excipe ea, quæ novit essentialiter anima, v. g. se ipsam, suosque actus. lib.2. d.39. attr.1. q.2. V. *Intellectus*. n.20. & 30. V. *Nihil*. n.3.
186. Intellectus aliquando dicitur habitus : aliquando actus : aliquando potentia. lib.2.d.25. p.1.a.1.q.4.corp.
187. Ubi unum propter alterum, utrobique tantum unum. l.2.d.26.a.1.q.3.ad 2. & lib.2. d.40. a.2.q.1.ad 3. & l.3.d.9. dub.3. quomodo sit verum. l.3.d.21.a.1.q.3.ad 3. & l.3. d.27. a.2. q.2. ad 4. & l.4.d.9.a.1.q.1.ad 1. & lib.4. d.28. a.1. q.4. ad 3. Aliud tamen est dicere unum propter alterum, aliud per alterum, hoc enim est instrumentum. l.4.d.28.q.4. ad 3. V. *Infrà*. n.455.
188. Si unum oppositorum dicitur multipliciter, & reliquum quod illi opponitur : Non intelligitur de multiplicatione in partes subjectivas, sed secundum diversas significationes : ut irrationalis

- rationale dividitur contra rationale : illud sub se multas species : hoc unam tantum. l. 2. d. 27. a. 1. q. 1. ad 3. & l. 2. d. 42. a. 1. q. 1. ad 4. Verum est secundum quod ei opponitur. Vid. *Suprà*. n. 123.
189. Corruptibile, & incorruptibile differunt per essentiam, idest quando proveniunt à diversis principiis intrinsicis. l. 2. d. 27. a. 1. q. 3. ad 4.
190. Perfectum est id quod attingit proprio fini. l. 2. d. 29. a. 1. q. 2. ad 3.
191. Natura nihil deficit in necessariis, nec nihil facit frustra : idest quoad naturalia. lib. 2. d. 29. a. 1. q. 2. ad 5.
192. Ars, & virtus est circa difficilia. lib. 2. d. 29. a. 3. q. 2. in arg.
193. Omne augmentum naturale fit vel per rarefactionem, vel per additionem. lib. 2. d. 30. a. 3. q. 1. in arg.
194. Omnium natura constantium terminus est magnitudinis, & augmenti. l. 2. d. 30. a. 3. q. 1. in corp.
195. Solus intellectus intrat ab extrinseco. lib. 2. d. 31. a. 1. q. 1. ad 2. idest substantia intellectiva non educitur ex materia, sed à Deo creatur.
196. In generatione brutorum prius est animal quam equus. l. 2. d. 31. a. 1. q. 1. ad 4.
197. Sensitivum est in intellectivo sicut terragonus in pentagono, & vegetativum in sensitivo, sicut trigonus in tetragono. lib. 2. d. 31. a. 1. q. 1. in arg.
198. Omne agens præstantius est patiente : idest agens per influentiam. l. 2. d. 31. a. 2. q. 1. ad 2. Item quando agens differt essentialiter à patiente. l. 3. d. 33. a. 1. q. 5. ad 3. & l. 4. d. 44. a. 3. p. 1. q. 2. ad arg.
199. Necesse est agens, & patientis in materia communicare : intellige de actione, qua contrarium agit in contrarium per prædominantiam. l. 2. d. 31. a. 2. ibid. ad 3.
200. In habentibus symbolum, facilius est transirus. l. 2. d. 33. a. 1. q. 1. Id verum est quando utrobique salvatur ratio principii agentis. ibid. ad 3. Vid. n. 435.
201. Remota causa removetur effectus : verum est de efficiente, & conservante simul, non de efficiente solum. l. 2. d. 32. a. 1. q. 2. ad 3. & l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 2. ad 4. Nec de introducente tantum. l. 4. d. 22. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 4. d. 27. a. 3. q. 1. ad 3. V. *Causa*. n. 3.
202. Cujus est actus, ejus est habitus : verum est quando est causaliter & formaliter. lib. 2. d. 32. a. 2. q. 1. ad 5.
203. Proprietas quo plus appropinquat suæ causæ eo intensior est : & quo plus elongatur eo est debilior : verum est de proprietate naturali & positiva, & de illa, quæ habet continuari cum sua origine : ut in virtute movente, & luminis effusione. l. 2. d. 33. a. 2. q. 1. ad 5.
204. Illa quorum potentia est in termino non habent recipere minus, & minus : intellige de pura privatione : ut cæcus, nudus. l. 2. d. 33. a. 2. q. 1. corp. & l. 2. d. 35. dub. 1. & l. 2. d. 34. a. 2. q. 3. ad 4. & l. 2. d. 42. a. 3. q. 1. ad ult. & l. 3. d. 34. p. 2. a. 2. q. 1. ad 2.
205. Summum dicitur per impermixtionem cum contrario : verum est in contrariis quæ sunt positiva : non verò in ijs, quorum unum est privatio : non enim dicitur quid magis luminosum quod habet minus de tenebra. lib. 2. d. 34. dub. 3.
206. Contrariorum contrariæ sunt causæ : verum est in contrariis positivis & agentibus naturaliter, quæque sunt ad unum effectum id verum est de causa univoca, non de æquivoca : Sol enim est causa contrariorum effectuum. l. 2. d. 34. a. 1. q. 1. ad 3. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4.
207. Cujus causa bona, & ipsum bonum : verum est de causa per se, & secundum se, idest quæ causat ut bona. l. 2. d. 34. a. 1. q. 1. ad 2.
208. Quod est causa causæ est causa causati : verum est de effectu quod ita convenit uni, quod non est extraneum alteri : unde malum est ab agente bono non sequitur quod Deus qui est causa agentis sit causa mali : id enim competit agenti non ut à Deo, sed ut à nihilo & ut defectibile. l. 2. d. 34. a. 1. q. 1. ad 4. & ser. 1. de plur. Martyr.
209. Quando alterum de altero prædicatur de quocumque prædicatur subjectum, & prædicatum : Verum est de prædicato per se, & secundum se non de extraneo. l. 2. d. 34. a. 1. quæst. 1. ad 4.
210. Bonum & finis idem sunt. l. 2. d. 34. a. 1. q. 3. in arg.
211. Magis, & minus dicitur per accessum ad terminum : verum est de entibus positivis, non privativis. l. 2. d. 34. a. 2. q. 1. ad 2.
212. In his quæ per se dicuntur sicut simpliciter ad simpliciter, & magis ad magis, & maxime ad maxime : Verum est quando terminus sumitur eodem modo, scilicet simpliciter, & cum excessu. l. 2. d. 34. ibid. ad 1.
213. Omne per accidens reducitur ad per se : & dictum per participationem ad dictum per se : Verum est in ijs, quæ dicuntur positivè, & naturam, quæ possunt causari ex principiis subjecti & quæ possunt essentialiter dici. lib. 2. d. 34. a. 2. q. 1. ad 4. & 5.
214. Ens & bonum convertuntur. l. 2. d. 34. a. 2. q. 3. in arg. Ens & verum convertuntur. lib. 2. d. 37. a. 2. q. 3. in arg.
215. Quædam sunt entia : quædam sunt entium. l. 2. d. 34. a. 2. q. 3. ad 3.
216. Omnes actiones animæ passiones sunt. l. 2. d. 35. a. 1. q. 2. in arg.
217. Una & eadem actio simul aliquando est passio. l. 2. d. 35. a. 1. q. 2.
218. Quæ sunt ejusdem generis habent eadem principia. l. 2. d. 37. a. 1. q. 1. in arg.
219. Esse est actus entis, & vivere viventis. lib. 2. d. 37. a. 1. q. 2. in arg.
220. Idem est principium essendi, & conservandi : verum est in genere causæ formalis, & efficientis. l. 2. d. 37. ibid. ad 3.
221. Ubi est compositio : ibi est unio, & unitas. l. 2. d. 37. ibid. q. 3. in arg. & l. 3. d. 1. q. 1.
222. Ens per se & per accidens dicuntur per ordinem ad subjectum. Causa per se, & causa per accidens dicuntur per ordinem ad intentionem. lib. 2. d. 37. a. 2. q. 2. ad 2.
223. Casus est inopinatus rei eventus : idest absque intentione. ibid. q. 2. corp.
224. Fortuitum ortum habet à causa per accidens. ibid. q. 2.
225. Quandocumque duo fundantur super idem secundum rem, si unum est ab uno, & aliud : verum est si fundantur secundum idem. lib. 2. d. 37. a. 2. q. 3. ad 1.

226. Æqualitas, & inæqualitas dicunt positionem, sed inæqualitas cum privatione dicit gradum, & ordinem. l. 2. d. 37. a. 3. q. 3. ad 2.
227. Veritas duplex in enuntiatione, scilicet essentialis, & accidentalis. *ibid.* q. 3. corp.
228. Nemo aspiciens ad malum malum operatur, verum est respectu boni intensi vel secundum veritatem, vel secundum æstimationem. l. 2. d. 38. a. 1. q. 1. ad 2.
229. Intellectus est tanquam tabula rasa, in qua nihil est depictum; idest abstractum absque sensibus. l. 2. d. 39. a. 1. q. 2. ad 1.
230. Cognitio de complexo non potest haberi absque præcognitione incomplexi. l. 2. d. 39. a. 1. q. 2. ad 3.
231. Quæ naturaliter insunt sunt inseparabilia, sicut synderesis. l. 2. d. 39. a. 2. q. 1. & l. 4. d. 12. p. 1. a. 2. q. 3. in arg. Intellige de iis, quæ insunt secundum principia intrinseca.
232. Aliqua sunt quæ mox nominata conjuncta sunt malo. l. 2. d. 40. a. 1. q. 1. arg. Vnde ista sunt prohibita quia mala.
233. Accidentia sunt transmutabilia circa subiectum: non est verum universaliter de omni accidente, nec de omni subiecto. l. 2. d. 41. a. 1. q. 2. ad 1.
234. Accidentia omnia sunt separabilia à subiecto saltem per intellectum. l. 2. d. 41. *ibid.* ad 2.
235. Generi respondet species, & species addit supra genus differentiam essentialem. l. 2. d. 41. a. 1. q. 2. in arg.
236. Differentiæ essentialis sunt constitutiue eorum, quorum sunt differentiæ, & ex iisdem principiis manant ex quibus constituta. lib. 2. d. 41. a. 1. q. 2. in arg.
237. Differentiæ essentialis non alternantur circa individuum speciei. l. 2. d. 41. *ibid.*
238. Differentia essentialis aliquid addit supra illud quod dividit. l. 2. d. 41. *ibid.*
239. Multiplicato inferiori multiplicatur superior: verum de superiori essentiali, vel cui comparatur essentialiter. l. 2. d. 42. a. 1. q. 1. ad 2.
240. Multiplicato subiecto multiplicatur accidens in eo consistens quomodo sit verum. l. 2. d. 42. a. 1. q. 1. ad 3.
241. Per se & per accidens non ponunt numerum: si enim diligo vinum quia dulce non diligo duo. l. 2. d. 42. *ibid.* in arg.
242. Simplex ad quod se convertit, totaliter se convertit. l. 2. d. 42. a. 2. q. 1. ad 4.
243. Frustra est illa potentia, quæ non reducitur ad actum, idest quæ exigit ut ad actum reducat pro tempore, & loco. l. 3. d. 1. a. 2. q. 2. ad 2. V. *Suprà.* n. 110.
244. Denominatio debet fieri à nobiliori, si tamen alia congruentior ratio non interveniat. v. g. major notificatio. l. 3. d. 2. a. 2. q. 2. ad 1. V. *infra.* n. 447. & 561.
245. Species dicit totum esse individui, idest quatenus illud individuum continetur sub illa. l. 3. d. 2. *ibid.* q. 3. ad 3.
246. Species ultima accipitur secundum illud quod est nobilissimum in illa. l. 3. *ibid.* q. 2. ad 4.
247. Quod inest rei à sua prima origine, vel à principio intrinseco inest ei naturaliter. l. 3. d. 4. a. 3. q. 3. in fund.
248. Differentia essentialis dat esse enti quod consequitur. l. 3. d. 6. a. 1. q. 1. ad 6.
249. Omne quod est, ideo est, quia est vnum. l. 3. *ibid.* in arg. V. *Suprà.* n. 64.
250. Divisio dicit ordinem ad multitudinem, & unio ad unitatem. l. 3. d. 6. a. 1. q. 1. in arg.
251. Si duo differunt in suppositis, impossibile est prædicari vnum de altero. l. 3. d. 6. *ibid.*
252. Individuum est cuius proprietatum collectio non potest reperiri in altero. l. 3. d. 6. *ibid.* & l. 3. d. 10. a. 1. q. 3. in arg.
253. Vbicumque est compositio de novo ibi est mutatio. l. 3. d. 6. a. 1. q. 2. in arg.
254. Vbicumque est compositio, ibi est imperfectio in utroque extremorum: cum enim ex duobus entibus in actu non fiat vnum per se, necessario componibilia sunt possibilis respectu compositi. l. 3. *ibid.*
255. Vbi est compositio nec compositum prædicatur de aliquo extremorum, nec vnum extremorum de alio extremo: non enim dicitur homo est anima, anima est corpus. l. 3. d. 6. a. 1. q. 2. in arg.
256. Terminus subiicitur in prædicatione ratione suppositi, prædicatur ratione formæ: vt homo est animal. l. 3. d. 6. a. 1. q. 2. ad 5.
257. Suppositum vel subiectum aliud est quod subiicitur generi, & aliud, in quo sustentificatur totum esse rei: res autem non numeratur secundum supposita in subiiciendo, & prædicando, sed secundum numerum suppositorum in essendo. l. 3. d. 6. a. 1. q. 1. corp.
258. Vel suppositum de quo, & in quo. l. 3. d. 10. a. 1. q. 3. corp.
259. Quod advenit enti iam completo est illi accidens, & prædicatur per modum accidentis: idque vel sit accidens, vel nõ. l. 3. d. 6. a. 1. q. 3. ad 3.
260. Quod prædicatur denominativè est accidens, idest est verè accidens, si est per modum in hærentiæ: potest etiam esse substantia, si est per modum unionis, seu adiacentiæ, vt ferrum ignitum, vas auratum: Christus est humanatus: Denominativa prædicatio potest etiam esse per modum transmutationis: vt Petrus est dealbatus: vel per modum possessionis: vt Astinus Socratis. l. 3. d. 6. a. 1. q. 3. ad 4.
261. Impossibile est diversa genera prædicari de eodem essentialiter: verum est de generibus, quæ habent oppositionem, & distinctionem. *ibid.* q. 3. ad 5.
262. Quæ habent diversas definitiones non possunt prædicari de uno, & eodem essentialiter: est verum quando non conveniunt in eodem supposito, ut est humana, & divina natura in Christo. *ibid.* q. 3. ad ult. V. *suprà.* n. 8.
263. Substantia nulli est accidens. *ibid.* q. 3. ad arg. vide l. 2. d. 26. a. 1. q. 3. ad 1. in quo sensu sit unum.
264. Nihil est univocum substantiæ, & accidenti. *ibid.* q. 3. in arg.
265. Substantia nobilior est accidente. *ibid.* q. 3. in arg.
266. Quod prædicatur per modum habitus non prædicatur per modum substantiæ, sed per modum accidentis: unde si dicitur homo est vestitus, non potest dici homo est vestimentum. *ibid.* q. 3. in arg.
267. Unio est via ad unitatem. l. 3. d. 6. a. 2. q. 1. in argum.
268. Quando aliqua duo uniuntur, quorum unum prædominatur alteri, prædominans trahit ad se aliud. l. 3. d. 6. *ibid.*
269. Æternum non potest esse terminus rei temporalis, idest ita quod uniantur in idem. *ibid.* q. 1. ad 1.

270. Vnum secundum Algazelem aliud est simpliciter, aliud secundum quid: primum est vel in quo non est multitudo nec actu, nec potentia, ut punctus: vel non est in actu, bene in potentia ut linea: vel est & actu, & potentia, ut membra corporis: secundum vel est genere unum, vel specie: ut homo est bos, Petrus & Paulus, vel accidente ut nix, & cerusa, vel proportione ut auriga, & nauta: vel subiecto ut dulce, & album. l.3. *ibid.* q. 1. in arg.
271. Factum esse præsupponit fieri, & ob id imperfectionem: verum est ubi ponitur mutatio. l.3. d.7. a. 1. q. 2. ad 2.
272. Adjectivum ponit rem suam circa suum substantivum. *ibid.* q. 2. ad 4. id est verum vel absolute, vel per aliquam proportionem. Vid. *Adjectivum*. n. 3.
273. Quodcumque aliquid de aliquo cum determinatione non diminvente potest prædicari absolute: id intelligitur si ei non adest diminutio, nec mutatio: ut iste est monachus albus: ergo est albus non valet. l.3. d.6. a. 2. q. 2. ad 5. Aliter enim denominat album cum adjuncto, aliter absolute.
274. Actus numeratur subiecto, tempore, termino. l.3. d.8. a. 2. q. 1. corp. & l.3. d.27. a. 2. q. 2. in arg. & ad 1.
275. Bis dicit consimilis actus geminationem, id est verum vel univocè, vel analogicè. l.3. d.8. a. 2. q. 1. ad 1.
276. Bis dicit actus interruptionem: verum est in illis actibus, quæ non numerantur sine interruptione. l.3. d.8. *ibid.* ad 3.
277. Bis importat actus terminationem, id est completionem. *ibid.* ad 4.
278. Multiplicatio uno relativorum multiplicatur & reliquum: verum est de multiplicatione formali, non materiali tantum. *ibid.* q. 2. ad 2.
279. Diversarum productionum diversi sunt termini: verum est quando productiones sunt disparatæ: non vero quando una præsupponit alteram. *ibid.* q. 2. ad 3.
280. Actiones sunt suppositorum, id est actio est formæ ut in supposito. lib.3. dist.5. art. 1. q. 4. corp.
281. Omne quod convenit alicui secundum quod ipsum aut est per se, aut definitio, aut pars definitionis. l.3. d.10. a. 1. q. 1. in arg.
282. Quæ sunt disparata non prædicantur de eodem, & secundum idem. l.3. d.10. *ibid.* In quo sensu est falsa hæc propositio. l.3. d.33. a. 1. q. 2. V. *infra*. n. 340.
283. Si aliquod prædicatum convenit alicui subiecto secundum aliquid illo remoto non convenit illi. lib.3. distinct.10. artic. 1. quæst. 1. in argum.
284. Impossibile est idem prædicatum inesse eidem secundum diversas naturas differentes. l.3. d.10. *ibid.* q. 2. in arg.
285. Persona dicitur quasi per se sonans, vel per se unum. *ibid.* q. 2. in arg.
286. Omne individuum est per se unum, & unum numero. l.3. d.10. a. 1. q. 3. arg.
287. Omne per accidens reducitur ad per se. l.3. d.10. a. 2. q. 2. in arg.
288. Nullum contingens est causa necessarii: verum est de causa efficiente, & conservante, non excitante: & de necessario per se, & simpliciter, & de contingente entis creati. lib.3. d.11. a. 1. q. 3. ad 4.
289. De quocumque prædicatur inferius, & superius: verum est vi illationis, non tamen verum de omni quod importat diversitatem modi significandi in inferiori vel aliquam repugnantiam, ut homo est creatura: ergo & Christus. l.3. d.11. a. 2. q. 1. ad 5.
290. Nasci, & generari est mutari secundum substantiam, & produci de non esse in esse. l.3. d.11. a. 2. q. 2. in arg.
291. Pronominis proprium est pro nomine poni, & certam designare personam, ut iste: id tamen est verum de persona, vel de alia determinata re consimili, ut hæc albedo. *ibid.* quæst. 2. ad 3.
292. Nobiliori formæ nobilior debet aptari materia: verum est de materia ultimo disposita, non de remota. l.3. d.12. a. 1. q. 1. ad 2.
293. Possibili posito in esse, nullum sequitur inconveniens, vel impossibile. l.3. d.12. a. 2. q. 1. in argum.
294. Perfectior est habitus conjunctus cum actu: verum est de actu nobilissimo. l.3. d.14. a. 2. q. 2. ad 3.
295. Scimus plura: intelligimus unum solum: quia scientia est in habitu, intelligere in actu. l.3. d.14. *ibid.* in arg.
296. Frustra fit per plura quod potest fieri per pauciora: id est æque bene, & sufficienter. l.3. d.14. a. 3. q. 1. ad 3. & l.4. d.24. p. 2. a. 1. q. 2. ad ult. V. *Supra*. n. 28.
297. Natura agens est nobilior patiente: verum est non absolute, sed secundum aliquam conditionem tantum. lib.3. distinct.16. artic. 1. q. 1. ad 4.
298. Proprietas quæ inest necessario alicui subiecto ad illud comparatur ut ad causam, & ut subiectum. l.3. d.16. a. 1. q. 3. ad 5. & l.4. d.49. p. 1. a. 1. q. 1. ad 4.
299. Causa naturalis doloris est compositio ex contrariis. l.3. d.16. a. 1. q. 3. corp.
300. Anima secundum partem rationis nullius partis corporis est actus: id est intellectus nullam partem sibi alligat in corpore. lib.3. d.16. a. 2. q. 1. ad 1.
301. Contraria non possunt eidem, & secundum idem inesse. l.3. *ibid.* q. 2. ad 2.
302. Albius est quod est nigro impermixtius. lib.3. d.16. a. 2. q. 1. ad 3. Id semper verum in omnibus contrariis.
303. Prius est esse, quam agere: verum de prioritate naturæ, non semper durationis. l.3. d.18. a. 1. q. 1. ad 1.
304. Medium est inter extrema, & habet differentiam ab extremis. l.3. d.19. a. 2. q. 2. in arg. & l.3. d.23. a. 1. q. 1. ad 1. & *ibid.* d.34. p. 1. a. 1. quæst. 1. ad 4.
305. Destructo priori destruitur posterius, quando ab illo dependet. l.3. d.21. a. 1. q. 2. ad 2.
306. Vbi est ordo, ibi numeratio, & distinctio: id est verum quando ordo ponit simpliciter distinctionem: non vero de eo, qui attenditur solum secundum gradum. l.3. d.21. a. 1. q. 3. ad 3.
307. Nulla forma prædicatur de toto ut forma est: sed quia est forma consequens totum compositum: species enim est totum esse individui: sic humanitas est huiusmodi forma. lib.3. d.22. a. 1. q. 1. in arg.
308. Corrupto superiori essentiali necesse est corrumpi inferius: sic esse vivum si destruitur & homo. l.3. d.22. *ibid.*

309. Dici hoc de hoc est vel secundum actuale esse : vel secundum aptitudinale : vel medio modo. *ibid.* q. 1. in corp.
310. Prædicatum aut dicit essentiam , aut actum subjecti. *ibid.* q. 1. corp.
311. Quæcumque sunt unita inseparabiliter ubi est unum , & reliquum verum est si alterum aliud non excedat. l. 3. d. 22. a. 1. q. 2. ad 1.
312. Anima omnia videt per sui essentiam , vel per speciem sui : vel per rem alienam. lib. 3. d. 23. dub. 4.
313. In illa potentia est habitus , ut in subjecto , circa cuius actum explicat difficultatem , & quæ est principium actus , & operationis illi habitui debita. l. 3. d. 23. a. 1. q. 2. in arg.
314. Scientiæ certitudo est ex fundamento , & objecto. *ibid.* q. 4.
315. Quod credimus debemus auctoritati , quod intelligimus rationi. l. 3. d. 23. a. 2. q. 2. in arg. & l. 3. d. 24. a. 1. q. 2. fund.
316. Nullum accidens potest alterari : verum est secundum se , non verò ratione subjecti. lib. 3. d. 23. a. 2. q. 5. ad 3.
317. Ex multis entibus diversis genere non potest fieri unum per se excipere si ordinantur ad unum actum : unde si dico colorem illuminatum , dico duo , sed per modum unius. lib. 3. *ibid.* q. 5. ad 4.
318. Virtus est certior omni arte , & scientia. l. 3. d. 23. a. 1. q. 4. in arg. Item virtus est in bonum : scientia in verum. l. 3. d. 21. a. 1. q. 1. ad 2.
319. Habitus debet conformari subjecto circa quod : verum est quando habitus pendet ab ipso cognoscibili secundum exigentiam in proprio genere : non verò de eo quod non pendet , &c. sufficit enim ut conformetur cognoscibili secundum exigentiam non in se , sed in causa ut in fide patet , &c. l. 3. d. 24. a. 1. q. 1. ad 2.
320. Cuicumque subest contingens potest subesse falsum : est falsa absolute : quia deficit hæc in divinis : licet sit vera in creatis. lib. 3. d. 24. a. 1. q. 1. ad 1.
321. Possibile potest stare cum necessario. lib. 3. *ibid.* ad 3.
322. Opinio est assensus ad unam partem cum formidine alterius : sic non potest stare cum fide : opinio verò generata ex rationibus probabilibus potest stare. l. 3. d. 24. a. 2. q. 2.
323. Opinio assentit rationi probabili per se. l. 3. d. 24. a. 3. q. 3.
324. Experientia est principium scientiæ. *ibid.* q. 3. in argum.
325. Mutato objecto mutatur habitus : Verum est de objecto mutato secundum substantiam : non verò secundum accidens. l. 3. d. 25. a. 2. quaest. 1. ad 3.
326. Sicut una est summa veritas , sic una summa bonitas. l. 3. d. 27. a. 1. q. 2. in arg.
327. Sicut se habet rationalis ad verum , & irascibilis ad arduum , sic & concupiscibilis ad bonum. l. 3. d. 27. a. 1. q. 2. in arg.
328. In omni genere in quo contingit reperiri ordinem motorum , necesse est esse statum in uno. lib. 3. dist. 27. art. 1. q. 2. in argum. Vid. *Suprà.* n. 170.
329. Idem est motus in finem , & in id , quod est ad finem. l. 3. d. 27. a. 2. q. 1. ad 1.
330. Processus est ab inferioribus ad superiora , & imperfecti ad perfectum , non è converso. l. 3. d. 27. a. 2. q. 4. in arg.
331. Omne finitum est terminatum , & omne tale est mensuratum , & tale est modificatum. l. 3. d. 27. a. 2. q. 5. in arg.
332. Impossibile est aliquid moveri simul , & semel oppositis motibus. l. 3. d. 27. *ibid.* q. 6. in arg.
333. Sicut se habet oppositum in opposito , ita propositum in proposito in contrariis enim sequitur consequentia : verum est per se. l. 3. d. 28. a. 1. q. 3. ad 4. & l. 3. d. 30. a. 1. q. 5. ad 4. Vid. *Suprà.* num. 159.
334. Vbi est ordo ibi est aliqua distinctio , & proportio , sive commemoratio. l. 3. d. 29. a. 1. q. 1. ad 1. & 2.
335. Finis magis eligendus est quam media. l. 3. d. 29. a. 1. q. 2. in arg.
336. Si æqualibus unum addas , post additionem sunt æqualia : idem dic de inæqualibus : verum est si additum æqualiter respicit partes. *ibid.* ad 2.
337. Secundum ordinem naturæ humor procedit à radice ad ramos. *ibid.* q. 4. in arg.
338. Habitus scientiæ est per collationem causæ ad effectum , & per discursum , ratiocinationemque. l. 3. d. 31. a. 2. q. 3. ad 5.
339. Quanto virtus est magis unita , eo magis intensa. l. 3. d. 31. a. 3. q. 2. ad 1.
340. Nullæ formæ disparatæ ad invicem , & diversæ seiplas denominant : non enim dicitur musica est alba : verum est de prædicatione per causam , & essentiam , non per concomitantiam in subjecto simplici , quod potest reflectere se super se , & super omne quod est super se : hinc dicitur fortitudo est prudens. l. 3. d. 33. a. 1. q. 2. ad 3. V. *Suprà.* n. 282.
341. Virtus est æqualitas vitæ , undique rationi consentiens. lib. 3. distinct. 34. artic. 1. quaest. 2. ad 2. multipliciter definitur , & explicatur. l. 3. d. 34. p. 1. a. 1. q. 3.
342. Habitus scientiæ perficit intellectum : virtutum verò habitus perficit affectum. lib. 3. d. 33. a. 1. q. 5. in arg.
343. Vnaquæque res generatur , per quæ in esse salvatur. l. 3. d. 33. q. 5. fund. 2.
344. Quæ habent ortum ab eodem secundum speciem , sunt ejusdem speciei , ob univocationem causæ : verum est de iis , quæ generantur secundum generationem univocam. l. 3. d. 34. p. 2. a. 2. q. 1. ad 4. Item quæ habent diversas differentias essentielles , differunt essentialiter. l. 3. d. 34. p. 1. a. 1. q. 1. in fund.
345. Sapiens est , qui omnia novit secundum quod convenit. Item sapientia est cognitio altissimarum causarum. Item est idem quod Theosebia , & cultus divinus. l. 3. d. 35. a. 1. q. 1. corp.
346. Delectatio est conjunctio convenientis cum convenienti cum sensu ejusdem. l. 3. d. 35. a. 1. q. 1. corp.
347. Scire quod non est conjunctum operationi : parum aut nihil prodest ad virtutes. l. 3. *ibid.* q. 2. in arg.
348. Diversorum secundum speciem diversæ sunt perfectiones secundum speciem. l. 3. d. 36. a. 1. q. 6. ad 2. Verum est quoad esse primum.
349. Si duo sunt in diversis subjectis , unum non potest esse forma alterius verum est quoad informari essentielle : non verò quoad regi , seu assistentiam. l. 3. d. 36. *ibid.* ad 3.

350. Si duæ sunt species immediatè dividentes genus non possunt una esse forma alterius : verum est de esse primo , non de benè esse , & in comparatione ad proprium objectum. *ibid.* ad 4.
351. Formæ non est forma , nec perfectio perfectionis : verum est de forma per se ut forma , & perfectio : non verò secundum quod in se habet aliquam informitatem , & imperfectionem. *ibid.* ad 5.
352. Quædam sunt prohibita quia mala : quædam mala quia prohibita. l. 3. d. 37. a. 1. q. 3. in arg.
353. Quanto aliquid est universalius eo est prius : verum est aliquo genere prioritatis , non omnimodè. l. 3. d. 37. a. 2. q. 2. ad 2.
354. Signum est quod sensibus se offert. lib. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 2. in arg. & hoc est aliud demonstrativum , scilicet rei præsentis : vel prænosticum rei futuræ : vel rememorativum , idest rei præteritæ. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. ad 4.
355. Signum aliud naturale , aliud voluntarium. *ibid.* ad 5. & l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 2. in arg.
356. Idem est qui dirigit separando à termino , & inclinando ad terminum. lib. 4. dist. 1. *ibid.* q. 6. in arg.
357. Accidens corrumpitur aut corruptione subjecti : aut introductione contrarii. l. 4. d. 1. p. 2. a. 3. q. 3. in arg.
358. Omnis operatio egreditur à substantia mediante aliqua virtute. l. 4. d. 3. p. 2. a. 1. quæst. 2. in argum.
359. Sensus , & motus fluunt à capite in membra corporalia , & ab uno membro in aliud membrum. l. 4. d. 5. a. 2. q. 1. in arg. & ferm. 1. de lumin.
360. Omnis actio est per conjunctionem agentis. l. 4. d. 5. a. 3. q. 1. in arg.
361. Tria sunt in anima , potentia , passiones , & habitus. l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 1. in arg.
362. Quatuor species qualitatis enumerantur. l. 4. d. 6. *ibid.* q. 2. in arg.
363. Signum est quod sensibus se offert. *ibid.*
364. Assimilatio vel est per unius qualitatis participationem : vel per imitationem , vel per omnimodam indivisionem : 1. est inter creaturas : 2. inter creaturam , & Deum : 3. Dei ad Deum. *ibid.* ad 1.
365. Cujus est dispositio etiam est habitus : verum est de illa dispositione quæ fit habitus , non de aliis : habitus enim unius potentia disponit ad habitum alterius potentia. *ibid.* q. 3. ad 2. Vide *Dispositio*. n. 12. V. *Habitus*. n. 7.
366. Unum accidens est in uno subjecto : verum est si illud accidens non respiciat & ordinetur ad plura subjecta , ut gratia ad potentias animæ , ternarius ad tres homines. *ibid.* q. 3. ad 3.
367. Omnis passio quæ pluribus competit inest illis per aliquid commune. l. 4. d. 6. *ibid.* q. 4. in arg. V. *Suprà*. n. 143.
368. Quod potest in majus potest in minus : non est verum universaliter. Verum autem est , si ad utrumque per se ordinatur. l. 4. d. 6. p. 1. art. 1. q. 4. ad 3.
369. Accedente verbo ad elementum fit sacramentum : intellige si adsit intensio. l. 4. d. 6. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1.
370. Mutationis non est mutatio , nec signi signum , nec relationis relatio verum est quando est pura mutatio , vel signum : sed quando habet aliam rationem fundandi non est verum. lib. 4. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 4. d. 19. art. 3. q. 2. ad 1. Vid. *Motus*. n. 52. V. *Relatio*. n. 41.
371. Pronomen, Hoc, est demonstrativum rei præsentis , & existentis , non relativum : importatque demonstrationem non ut conceptam , sed ut exercitam , idest circa id quod est ibi actu. l. 4. d. 8. p. 2. a. 1. q. 1. in arg. & q. 2. ad 1.
372. Terminus supponens verbo de præsentis non habenti vim ampliandi supponit pro eo quod est actu. l. 4. d. 8. p. 2. a. 1. q. 1. in arg.
373. Subjectum , & prædicatum dicunt formas impossibiles , si tamen intercedit verbum substantivum præsentis temporis , est , dicit formarum simultatem. *ibid.*
374. Substantia potest separari à quantitate : tamen corpus vivum , & organicum ut tale non potest ab ipsa separari. l. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
375. Individuum est hic , & nunc , & in loco definitivè. l. 4. d. 10. *ibid.* q. 3. ad 1.
376. Esse definitivè est superius ad esse circumscriptivè : esse dimensionè est æquari toti loco. *ibid.* q. 4. in arg.
377. Quod habet dimensionem est dimensionè in loco : verum est si sit ut locatum in loco. *ibid.* q. 4. ad 1.
378. Proprietates corporis aliæ ei competunt absolute ut corpus est : aliæ in ordine ad locum : primæ sunt inseparabiles à corpore ut sic : aliæ separabiles. *ibid.* qu. 4. ad 2.
379. Esse localiter est vel secundum præsentiam præcisè , vel secundum commensurationem. *ibid.* q. 4. ad 3. & l. 1. d. 37. p. 2. a. 1. per tot.
380. Esse conterminativè in loco est dupliciter , scilicet vel privativè , vel positivè. *ibid.* quæst. 4. ad 4.
381. Positio partium est duplex alia ipsarum in toto , alia in loco. *ibid.* q. 4. ad 2. & q. 5. ad 1.
382. Anima est in corpore , & omnibus partibus semel , quia est unum corpus licet in infinitum : corpus sit divisibile : quia in divisione continui est status naturalis quantum ad partes secundum formam. lib. 4. dist. 10. *ibid.* q. 5. ad 2.
383. Majus est justificare impium , quam creare cælum , & terram : verum est ratione libertatis. l. 4. d. 10. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 4. d. 17. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2.
384. Illud est impossibilius , quod mens benè disposita difficilius judicat : verum est de vitiatoribus , quæ judicantur majora. l. 4. d. 10. p. 2. a. 1. q. 1. ad 2.
385. Major est virtus , quæ agit paucioribus mediis , & auxiliis. l. 4. d. 10. *ibid.* q. 1. in argum. & d. 11. p. 2. a. 1. q. 5. in arg.
386. Omne continens corpus , majus est vel æquale contento. l. 4. d. 10. *ibid.* verum est naturaliter , non supernaturaliter.
387. Si duæ magnitudines videntur in æquali spatio , major magnitudo videtur sub angulo majori : videre enim est secundum triangularem directionem radiorum : unde angulus fit circa pupillam oculi : basis est res visa. l. 4. d. 10. p. 2. a. 2. q. 2. in arg.
388. Visus non abstrahit à quantitate , quia est de ratione sensatorum. l. 4. d. 10. *ibid.* q. 2. corp.
389. In naturali mutatione est potentia materiæ , quæ non omnino tollitur : in supernaturali est potentia obedientiæ. l. 4. d. 11. p. 1. a. 1. quæst. 2. in argum.
390. Vbi est successio ibi est resistentia , quæ successio est in operatione ob præparationem , & inductionem proprietatum. lib. 4. d. 11. *ibid.* q. 5. in argum. & l. 1. d. 37. p. 2. q. ult.

391. Duo instantia immediata in mensura primi mobilis, in continuoque sunt impossibilia: in mensura verò reali, & secundum essentiam sunt possibilia: sic in ultimo instanti est panis, in alio sequenti est corpus Christi. l.4.d.11. ibid. q.5. corp. & l.4.d.17.p.1.a.2.q.1.
392. Ubi totum transit in totum est major unio, quàm ubi pars in partem. l.4.d.11.p.1.a.1.q.6. in argum.
393. Accidentis esse est inesse, idest vel secundum actum, vel secundum aptitudinem. l.4.d.12. p.1. a.1.q.1.
394. Definitio, & definitum non possunt separari: quomodo sit verum. l.4.d.12. ibid.
395. Sicut se habet esse ad ens, ita & inesse ad inhærens: quomodo sit verum. l.4.d.12. ibid. ad 3.
396. Albedo est lux incorporata, idest mixta vel cum corpore substantiali, vel cum quantitate. l.4.d.12. ibid. q.3. ad 3.
397. Quantitatis ratio est extensio partium in toto, non in ordine ad locum. l.4. d.12. ibid. q.3. ad 2.
398. In mutatione si remanet accidens, debet esse conveniens rei, quæ desit & quæ advenit. l. 4. d.12. ibid. q.3. in arg.
399. Accidentia naturalia consequuntur, & causantur à materia secundum esse, & extensa. l.4. d.12. ibid.
400. Omne accidens quod est in subjecto denominat illud vel simpliciter, vel secundum quid. l.4.d.12. ibid.
401. Ex his constamus ex quibus nutrimur. lib.4. d.12.p.1.a.2.q.1. ad 1.
402. Accidens cum substantia non occupat majorem locum. ibid. q.2. ad 4.
403. Sensus est susceptivus specierum præter materiam, tamen sub conditionibus materialibus hic, & nunc. l.4.d.12.p.1.a.2.q.3. in arg.
404. Si idolum, seu species relinqueretur in speculo, abstracto corpore moveret visum. ibid.
405. Rectum ut rectum tangit æneam spheram secundum punctum. ibid. q.3. in arg.
406. Species motiva sensus comparatur ad subjectum, ad medium, & ad organum. ibid. ad ult.
407. Formæ convenit esse hic, & nunc, & variatio ratione materiæ. ibid. in arg.
408. Corruptio per contrarietatem est naturalis. ibid.
409. Manducatio tria importat, masticationem, in ventrem traiectionem, & incorporationem. l.4.d.12.p.1.a.3.q.1. ad 3.
410. Divisio sequitur quantitatem. ibid. quæst. 2. in argum.
411. Privilegium meretur perdere qui concessa sibi abutitur potestate. l.4.d.13.a.1.q.1. in arg.
412. Omnis virtus est passio. l.4.d.14.p.1.a.1.q.1. ad 1.
413. Naturaliter prius est intentio ad terminum ad quem, quam separatio à termino à quo: verum est in eodem motu quo receditur, & acceditur & in corporalibus, non in spiritualibus. lib. 4. d.14.p.1.a.2.q.3. ad 5.
414. Perfectus Medicus perfectum largitur antidotum. l.4.d.14.p.2.a.2.q.2. in arg.
415. Instrumentum aliud separatum: aliud conjunctum. l.4.d.15.p.2.a.2.q.2. ad 4.
416. Omnis actus circa quem est magis, & minus diuturnum est successivus: item omnis forma, quæ habet partem, & partem inducitur successivè: item quæ habet contrariam dispositionem inducitur successivè: id debet intelligi ratione præparationis. l.4.d.16. p.1. a.3. q.1. ad arg.
417. Forma quæ est ab intrinseco habet contrarium in eadem materia: quæ venit ab extrinseco habet privationem: illa inducitur successivè: ista instantaneè: ut lux, & conversio facta à Christo aquæ in vinum. l.4.d.16. ibid. ad 4.
418. Delectatio est in instanti. ibid. q.1. in corp.
419. Intelligere nostrum est cum continuo tempore: idest verum ratione præparationis. ibid. ad 2.
420. Omnis actus collativus ab uno in aliud est successivus discursus: si vero est collatio, & comparatio simplex duorum est instantanea. ibid. ad 3.
421. Dolor est à præsentia disconvenientis: verum est de dolore illato, non de voluntariè assumpto: potest tamen esse etiam rei absentis, & præteritæ. ibid. q.2. ad 2.
422. Medicina alia est sanativa tantum: alia est præservativa, & alia meliorativa. l.4.d.16.p.1. a.3.q.2. ad 4.
423. In omni actu animæ, in quo potest proficere per assuefactionem & continuationem contingit intendi. l.4.d.16.p.1.a.4.q.1. in arg.
424. Quod intenditur id fit per accessum ad veram nominis impositionem quatenus participat illud nomen, idest in termino, vel per depurationem à contrario. l.4.d.16.p.1.a.4.q.1. ad 3.
425. Complacentia est plenus consensus. l.4.d.16.p.2.a.3.q.1. ad 3.
426. In omni mutatione est prius terminus à quo, quàm ad quem. l.4.d.17.p.1.a.2.q.1. ad 1.
427. Prius est natura illud à quo non convertitur consequentia secundum necessitatem. l.4. d.17. ibid. ad 2. ut animal, & homo, &c.
428. Anima non potest moveri simul diversis motibus per eandem potentiam: bene autem per diversas: intellige subordinatas. lib.4. d.17.p.1. a.2.q.2. ad ult.
429. Forum aliud Dei: aliud Ecclesiæ. lib.4. d.17.p.1.a.2.q.4. ad 3.
430. Præceptum affirmativum obligat semper, sed non ad semper: idest tantum ad aliquod tempus determinatum. l.4. d.17.p.2.a.2. quæst. 2. in argum.
431. In coordinatione prædicamentorum in rationalibus, & in ordine causarum in naturalibus quod reductio fit usque ad supremum per unum immediatum. lib.4. distinct. 19. art. 3. quæst. 1. in argum.
432. In corporalibus situs sequitur pondus: & cum corpus habeat inclinationes diversas sequitur naturam prædominantis. lib.4. dist. 20. p.1. a.1.q.6. ad 2.
433. Nihil statuendum, vel servandum in quo fiat præjudicium veritati. l.4.d.21.p.2. a.2. q.3. in argum.
Item fraus, & dolus nemini debet patrocinari. ibid. & l.4.d.27.a.2.q.2. ad 4. Item nullus pro aliquo debet mentiri. l.4.d.21. ibid.
434. Privationes non recipiunt magis, & minus: verum est de pura privatione: non de illis, quæ non totaliter privant virtutem agendi: ut claudus, &c. Vel est verum ratione actus, vel habitus non ratione causarum, sic magis elongatur à visu, qui læsus est in nervo, in pupilla, & in humore crystallino, quam qui in altero tantum. lib.4. d.18. p.2.a.1.q.4. ad ult.

435. In habentibus symbolum facilius est transitus : duplex est symboleitas : alia quæ est via ad faciliorem transitum : alia quæ nullo modo est dispositiva : ut os est similius ossi, quàm humori, & tamen iste facilius convertitur in os, &c. l.4.d.20.p.1.a.1.q.4.ad 1. Vid. *Symbolum*. n.1.& 2. Vid. *Suprà*. n.200.
436. In legibus humanis servus manumissus redigitur in servitutem quando Dominum attrahat manu cruenta : vel alia enormi offensa. lib.4. d.22.a.1.q.2.ad 4.
437. In privativè oppositis tenet consequentia è contratio, non in ipso : sic in compositione, & resolutione : quod est primum in componendo est ultimum in resolvendo. l.4.d.22.a.3. quæst.1. ad 3.
438. In artificialibus nobilior est uti instrumento facto, quam ipsum facere. l.4.d.23.a.2.q.1.ad 2.
439. Eadem vis quæ præparat materiam inducit formam : verum est de forma quæ perficit illam præparationem. l.4.d.23.ibid.ad 3.
440. Ab eodem est unitas, à quo est perfectio. l.4. d.24.p.1.a.2.q.4.in arg.
441. Multiplicato inferiori multiplicatur superior : verum est in eo, quod habet naturam speciei, vel partis subjectivæ. l.4.d.24.ibid.
442. Numerus est unus per se constans partibus constitutivis. l.4.d.24.p.2.a.1.q.2. ad 3. & q.3. ad 2.
443. Ex pluribus differentibus formaliter, seu in actu non potest fieri unum per essentiam. ibid. q.3.ad 3. requiritur enim una pars, quæ se habeat sicut materiale. ibid. q.2. ad 3.
444. Quod potest in majus, potest in minus : verum est si minus includitur in majori. l.4. d.25. a.1.q.1.ad 4.
445. Nihil absolutum est in duobus subjectis. l.4. d.27.a.1.q.1.in arg.
446. Multiplicato superiori essentiali, intellige de specifico, multiplicatur inferiori. ibid. ad 1.
447. Nulla relatio est sensibilis nisi ratione fundamenti. ibid. ad 3.
448. Si relatio est inter extrema, denominatio debet fieri in eo, in quo est major dependentia : sic creatura respectu Dei. ibid. q.2.in arg.
449. Denominatio debet fieri à nobiliori. ibid. q.2.ad 1. Item ab eo, quod accidit, & potest abesse. ibid. ad 4. V. *Suprà*. n.244. & *infra*. 563.
450. Materia appetit formam, sicut mulier virum. l.4.d.27.a.1.q.2.ad 2.
451. Nihil est causa efficiens sui. l.4. d.27. a.2.q.1. ad 1.
452. Quando aliquid constat ex formali, & materiali, altero ipsorum deficiente, totum deficit. l.4.d.27.a.2.q.2.in arg.
453. Quod futurum est, non est. l.4. d.28. a.1. q.1.in arg.
454. Sicut se habet simpliciter ad simpliciter, sic secundum tempus vel secundum quid, ad secundum tempus : verum est si in utroque extremo currit paritas. l.4. d.28. art.1. q.2.ad 1.
455. Ubi unum est per alterum, ibi non est unum, sed duo : scilicet causa efficiens, & instrumentum. l.4.d.28.a.1.q.4.ad 3. Vid. *Suprà*. n.187.
456. Voluntarium est, cujus principium est in ipso cognoscente singula. l.4.d.30.a.1.q.1.in arg.
457. Plus habet de ratione involuntarii, quod fit per ignorantiam, quam per violentiam. lib.4. d.30.ibid.
458. Honestum est quod sua vi nos trahit. lib.4. distinct. 31. artic. 1. quæst. 1. ad 3.
459. Unius rei unus est finis, idest principalis. l.4.d.31.a.1.q.2. in arg.
460. Virtus non solum actum considerat, sed & circumstantias. l.4.d.32.a.3.q.2.in arg.
461. Jus naturale dicitur quod fiat alii, quod vult sibi fieri, & è converso. l.4.d.33. a.1. quæst.1. in argum.
462. Nullus in eadem causa esse potest actor, & Judex. l.4.d.35.a.1.q.3.in arg.
463. Quod semel benè definitum est, nulla debet iteratione retractari. Verum est de rigore juris non quantum ad favorem innocentis. l.4. d.35. a.1.q.5.ad 1.
464. Facilius frangitur amor socialis, quam naturalis. l.4.d.37.a.2.q.2.in arg.
465. Unius habitudinis, & relationis sunt duo extrema. l.4.d.40.in art.expos.
466. Omne animal diligit sibi simile, scilicet secundum speciem. l.4.d.40.a.1.q.2.ad 1.
467. Adoptare quid sit, & quis possit lib.4. d.42. artic.2.
468. Jus positivum non repugnat juri naturali. l.4. d.42.a.2.q.2.ad 1.
469. Anima habet naturalem appetitum ad corpus. l.4.d.43.a.1.q.1.in arg.
470. Perfectior est forma compositi, quam aliqua pars. l.4.d.43.ibid.
471. Ad perfectionem universi requiritur substantia spiritualis, & corporalis, & composita ex utraque. l.4.d.43.a.1.q.1.in arg.
472. Identitas rei venit ex identitate principiorum substantialium. l.4.d.43.a.1.q.4.in arg.
473. Propria forma non est nata fieri nisi in propria materia. l.4.d.43.a.1.q.3.in arg. & l.4. d.44. p.1.a.2.q.1.in arg.
474. Forma corrupta, & iterum generata non est eadem numero, sed specie. l.4.d.43.a.1.q.3.ad 1.
475. Omnis creatura agit non ex se ipsa, sed per aliquid sui immittendo virtutem, vel per aliquid intrinsicum, vel extrinsecum. l.4.d.43. a.1. q.4.ad 1.
476. Differentiæ essentialis rem diversificant & numero, & specie. l.4.d.43.a.1.q.4.ad 3.
477. An mortale, & immortale sint differentiæ essentialis. ibid.
478. Diversatum operationum diversi sunt termini, si ex æquo dividunt, non verò si una ad alteram ordinatur. l.4. d.43.a.1.q.4.ad ult.
479. A privatione ad habitum non datur regressus. ibid. q.5.in arg.
480. Quod natura producit est corruptibile, & fit successivè. ibid.
481. Natura est vis insita rebus ex similibus similia procreans. ibid.
482. Quod est in appetitu naturæ est naturale quoad se, non quoad executionem : beatitudo enim est in appetitu naturæ, tamen non potest naturaliter obtineri. ibid. q.5.ad 6.
483. Anima magis appetit materiam sui corporis, quam aliam, & quare. ibid. q.5.ad 6.
484. Anima quia est anima differt ab Angelo. ibid.
485. Lux est de substantia ignis, sicut flamma, & carbo. l.4.d.44.p.2.a.2.q.1.ad 3.
486. Corruptio alia dicitur decisio rei quantum ad esse substantiale : alia privatio bonæ dispositionis. l.4.d.44.p.2.a.3.q.1.corp.
487. Omne agens in aliquid agit per contrarietatem, imprimitque suam similitudinem in passio : verum est de actione naturali. ibid. q.2.ad 1.
488. Corpus

488. Corpus orbiculare naturaliter est aptum ad motum. l.4.d.48.a.2.q.2.in arg.
489. Ignis est completissimum elementorum. l.4.d.48.a.2.q.3. in arg.
490. Si aliquando duo communicant in aliqua natura, & non possunt convenire in eo, quod superadditum est naturæ illud, superadditum non inest secundum naturam in quam communicant. l.4.d.49.p.1.a.1.q.3.in arg.
491. Motus orbicularis est interminabilis ratione termini non ratione intentionis naturæ. lib. 4.d.48.a.2.q.2.ad ult.
492. Perfecta beatitudo est quies omnium desideriorum. l.4.d.49.p.2.a.1.q.1.in arg.
493. Corpus ut sit congruum organum animæ exigit debitam quantitatem, & qualitatem. l.4.d.49.p.2.a.2.q.1.in arg.
494. Corpus à terra habet obscuritatem, ab aqua passibilitatem, ab aère infirmitatem, ab igne animalitatem: calor enim consumit, ideo indiget alimonia. l.4.d.49.p.2.a.2.q.1.corp.
495. Anima ad corpus se habet ut perfectio vitalis, & ut motor. ibid.
496. In recipientibus magis, & minus quædam dicunt positionem & privationem simul. lib. 4.d.49.p.2.a.3.q.2.corp.
497. Summa delectatio potentia est in suo actu. ibid.q.1.in arg.
498. Omnis cognitio est per unionem cognoscibilis cum cognoscente. l.4.ibid.q.2.in arg.
499. Minus nobile non agit in magis nobile: verum est non simpliciter, sed secundum quid. l.4.d.49.p.2.a.3.q.2.ad 1.
500. Elementa quatuor operationes in corpus: 1. mixtionis quoad constitutionem: 2. ministerialis delatio caloris vitalis, estque conservativa: 3. ad dissolutionem ordinans, estque pugna: 4. exterioris impressionis per quam pugna oritur. l.4.d.49.a.3.q.1.in corp.
501. Compositum ex contrariis est corruptibile, scilicet quando contraria habent contrarios appetitus, & interminatos. ibid. q.1.ad 1.
502. Omne continuum est divisibile in infinitum: id verum est mathematicè, & per intellectum, non physicè divisione naturali. l.4.d.49.a.3.q.2.ad 4. Vid. *Suprà*. n. 121.
503. Pulchritudo est partium convenientia cum quadam coloris suavitate. l.4. d.49. a.2. princ. q.1.in arg. & op. Itiner. mentis cap.2.
504. Color est extremitas perspicui in corpore terminato; idest est lux incorporata per quatuor qualitates elementares. ibid. q.1.
505. Lux se manifestat illuminando, seque obijciendo oculis intuentium. l.4. d.49. a. 2. princ. q.2.ad 2.
506. Corpus non potest esse in pluribus locis ob finitatem, & plura corpora in eodem loco ob grossitatem, & corpulentiam. l.4.d.49.a.3.princ. q.1.ad 5.
507. Mensura duplex rerum temporalium intrinseca, & extrinseca. l.4.ibid.q.1.ad 4.
508. Tactus sensus qualiter importet corruptibilitatem, & qualiter non. l.4. d.49. p.2. a. 3. princ. q.2.ad argum.
509. Motus est endelichia, idest actus entis in potentia, unde attestatur imperfectioni vel propriae, vel alienæ. l.4.d.49.a.4. princ. p.1. ad arg. V. *Motus*. n. 1.
510. Habitus non cognoscitur per privationem: verum est de privatione omnimoda, non de disponente. l.4.d.49.p.1.att.1. q.2. ad argum.
511. In omni potentia cognoscitiva est intellectus agens, & possibilis. l.4.d.50.p.2.q.1.in arg.
512. In omni potentia, vel natura est aliquid quo est fieri, & aliud quo est facere, idest activum, & passivum. l.4.d.50.p.2.a.1.q.1.corp.
513. Per intellectum anima separata cognoscit res sub conditionibus materialibus præsentate materia, quodque est sensus exterioris, & res sub conditionibus materialibus absente materia, quod est imaginationis, & eas etiam cognoscit abstractis omnibus materialibus. l.4.d.50. ibid.
514. Intellectus secundum unam vim ordinat totam lineam prædicamentalem ascendendo, & descendendo. l.4.d.50.ibid.ad 4.
515. Opposita comparata adinvicem magis elucescunt & decorant universon. ibid. quæst.3.in argum.
516. Lex debet esse honesta, iusta, possibilis, secundum naturam; & secundum patriæ consuetudinem loco, temporisque conveniens, necessaria, utilis, manifesta que. op. Princ. S. Script.
517. Intellectus noster se habet ad manifestissima naturæ, sicut oculus noctuæ ad lucem solis. op. Princ. S. Script.
518. Metaphysica inter scientias naturales est nobilissima, quia est de ente ut ens, idest secundum omnem entis differentiam. ibid.
519. Locus ab auctoritate concludens infirmus, & inartificialis dicitur, excipe auctoritatem divinam. ibid.
520. In scientia præcognoscendum est quid nominis & rei, & quia est, debetque supponi subjectum. ibid. & serm. 5. Hex.
521. Omne quod incipit, id fit vel per motum, vel per mutationem. ibid.
522. Mathematica est nobilissima ob certitudinem: Moralis ob utilitatem finis: scientia de anima ob nobilitatem subjecti. ibid.
523. Phisicus considerat duplex medium majoris, & minoris mundi, scilicet Solem, & Cor. ser. 1. de Lumin.
524. Sermo datus est ut præsto fiant mutæ voluntatis indicia; idest ut exprimamus quæ apud nos sunt. serm. 1. de Lumin.
525. Principia cognoscimus in quantum terminos cognoscimus, & hoc virtute luminis naturalis à Deo in anima inditi. serm. 3. de lumin.
526. Res veræ sunt quando sunt in re, vel in universo, sicut sunt in æterna. serm. 3. de lumin.
527. Veritas est triplex, scilicet rerum, signorum seu vocum, & morum: rerum est divisio entis, & esse: vocum est adæquatio vocis, & intellectus: morum est rectitudo vivendi. serm. 3. 5. & 6. de lumin.
528. Ens dividitur in substantiam, & accidens: in universale, & particulare: in potentiam, & actum: in unum & multa: in simplex, & compositum: in causam, & causatum. serm. 3. de lumin.
529. Omnis potentia activa conjuncta est passivæ in creatura: ambæque fundantur super principia diversa. serm. 3. Hex.
530. Ars est habitus cum recta ratione factivus. serm. 5. Hex.
531. Tyrannus differt à vero Principe, quod ille quærit propriam utilitatem: Principes vero commodum commune. serm. 5. Hex.
532. Omnis cognitio fit ex præexistenti cognitione. serm. 5. Hex.

533. Regula perspectivæ per quam cognoscitur modus quo fit Eclipsis. ferm. 20. Hex.
534. Quando aliquod agens plus invenit de sua similitudine ibi plus operatur : sic Sol in auro. ferm. 1. de plur. Mart.
535. Quanto nobilior est materiæ præparatio, eo nobilior forma inducitur. ferm. 1. de plur. Mart.
536. Omnis virtus, quæ in suum susceptibile efficaciter agit, excludit omne sibi contrarium. ferm. 1. de plur. Mart.
537. Omne contrarium ad præsentiam sui contrarii concitatur, & fortius operatur. ferm. 3. de plur. Mart.
538. Quando aliquod unum inest duobus, inest eis secundum aliquam rationem communem. ferm. 1. de plur. Mart.
539. In spherico corpore quicquid est in corpore est in medio. Pl. 73.
540. Medium cum amissum fuerit in circulo, invenitur per duas lineas oethogonaliter intersectas. ferm. 1. Hex.
541. Virtus motoris defertur simul cum lapide projecto. l. 2. d. 3. 1. a. 1. q. 4. corp.
542. Major univocatio in specie, quàm in genere. l. 2. d. 3. 1. a. 1. q. 1. ad 6. Vid. *Univocum*. n. 2.
543. Sensibile nominat substantiam, & potentiam: 1. modo non est quid distinctum à rationali. l. 2. d. 3. 1. a. 1. q. 1. ad 6.
544. Creatio, & generatio non tollunt invocationem. l. 3. d. 3. 1. ibid.
545. In omni augmentatione oportet prius intelligere quid per nomen dicatur tanquam quid præcognitum necessarium ad cognoscendas rei proprietates. l. 2. d. 24. a. 2. q. 1. in fine.
546. Alia est actio quæ respicit passum ut totalem terminum ut percutio te : alia quæ respicit ultra passum alium terminum, ut doceo te grammaticam. l. 1. d. 15. p. 1. q. 2. ad 4.
547. Lumen candelæ factæ ex serpentis pinguedine paleæ videntur serpentes. l. 2. d. 8. p. 1. a. 1. q. 3. corp.
548. Omne corpus perspicuum luminosum in quolibet puncto sui dirigit unam lineam radiosam in centrum: hinc quanto una linea est alteri vicinior est potentior in suum effectum. ferm. 1. de B. Virg.
549. Summum jus, summa injuria : justitia enim attenditur per accessum ad medium : si enim excedit est vitiosa. lib. 4. d. 46. a. 2. q. 1. ad ultim.
550. Habitus si perditur non potest recuperari idem numero. Idem tamen homo si vivificatur est idem homo : aliud enim est recuperare : aliud vivificare : primum respicit esse : 2. ordinationem ad esse. l. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 3. ad 3.
551. Numerus venit ex divisione continui: verum est de corporibus in genere entis, non in genere mobilium. l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1.
552. Quæ differunt genere differunt essentia, & unum de altero non prædicatur essentialiter. l. 1. d. 3. p. 2. a. 2. q. 3. in arg.
553. Verum, & bonum convertuntur quomodo sit verum. l. 1. d. 46. a. 1. q. 4. ad arg.
554. Si unum est causa alterius convertibilium non requiritur quod sit causa alterius. l. 1. d. 4. 1. a. 1. q. 1. ad 5.
555. Excellens sensibile corrumpit sensum quomodo intelligendum. l. 1. d. 1. a. 2. q. 1. ad 1.
556. Omnis potentia appetit uniri suo objecto. l. 1. d. 1. a. 2. q. 1. ad 1.
557. Melius est subesse superiori, quam præesse inferiori quomodo verum. l. 3. d. 5. a. 2. q. 2. ad 2.
558. Si duobus contrariis est reperire alterum extremorum & medium necesse est ponere alterum extremum. l. 4. d. 44. p. 2. a. 1. q. 1. in arg.
559. Operatio consequitur speciem. l. 4. d. 44. p. 2. a. 2. q. 1. ad 4.
560. Ex nihilo nihil fit, quomodo sit verum. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg. Vid. *Nihil*. n. 2.
561. Natura non deficit in necessariis quomodo sit verum. l. 2. d. 29. a. 1. q. 2. ad arg. & a. 3. q. 2. in argum.
562. Si duo sunt inseparabiliter unita, ubi est unum ibi est alterum. Verum est quando unum non excedit alterum : unde Christus ut homo non est ubique: sic ubi est genus ibi non est species. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 1. ad 5.
563. Denominatio fit à nobiliori : est vera tantum in eo, in quo minus dignum conformatur digniori : unde fallit in copulativa propositione in qua totum destruitur destructione cujuslibet partis : quare si una pars est falsa totum copulatum est falsum, si contingens & temporalis, &c. sicque denominationem habet ab imperfectiori. l. 1. d. 14. a. 1. q. 1. ad 5. & 6. Vid. *Suprà*. n. 244. & 447.
564. Christus quod semel assumpsit, nunquam dimisit. l. 3. d. 5. a. 2. q. 5.

Mechanica.

1. Mechanicæ artes sunt septem, lanificium, armatura, agricultura, venatio, navigatio, theatra, & medicina. op. de reduc. Vid. *Fabrilis ars*. n. 1. V. *Ars*. n. 9. V. *Medicina*. n. 2.
2. Mechanicæ artes adinventæ sunt ad excludendam indigentiam, seu tristitiam hominum: item ad ipsorum commodum : ob id dicuntur artes serviles. op. de reduc. art.

Mechia.

1. Mechia. Vid. *Mæchia*.
2. Mechæ fides data uxori alterius ipsam ducendi post mortem viri non tenet. l. 4. d. 35. dub. 5.
3. Mechæ peccatum expenditur. op. diæt. sal. t. 3. cap. 5.

Medea.

Medea occidit filium. l. 2. d. 6. a. 1. q. 2. ad ult.

Mediatum, Mediator.

1. Mediatè, & immediatè, seu mediatum, & immediatum principium quot modis. l. 1. d. 12. a. 1. q. 3. ad 1.
2. Mediatum, & immediatum an sint opposita. l. 1. d. 12. ibid.
3. Mediator dicit medium, idest convenientiam cum extremis, & reconciliationis officium. l. 3. d. 19. a. 2. q. 2. corp.
4. Christus quomodo sit mediator inter Deum, & homines. l. 3. d. 19. ibid. V. *Christus Redemptor*, & *Mediator*.
5. Angeli boni non dicuntur Mediatores inter Deum, & hominem : mali vero dicuntur inter Deum, & malos, & quare. l. 3. d. 19. ibid. ad 5. Vid. *Angeli varia*. n. 73.

Medicamentum : Medicare : Medicina.

1. Medicina alia est curativa : alia præservativa : alia confortativa: alia restaurativa, seu meliorativa. l. 4. d. 16. p. 1. a. 3. q. 2. ad 4. & op. stim. div. am. l. 1. c. 1. & l. 4. d. 2. dub. 1. Vid. *Cura*. n. 3. V. *Morbis*. V. *Infirmis*.
2. Medicinæ ars est mechanica. op. de reduct. art. Continet in se artem conficiendi electuaria, unguenta. op. de reduct. art. Est scientia practica habens certitudinem in universali, incertitudinem

- dinem in particulari ob varias circumstantias. l.4.d.20.p.2.dub.3. Vid. *Ars*. n.9.
3. Medicina corporalis licet non possit plures effectus causare in subiecto, ut præservare, & curare ab eodem malo : potest tamen medicina spiritualis. l.2. d.27. a.1. q.1. ad 4. Fortius agit ubi invenit majorem dispositionem. serm.1. de plur. Mart.
  4. Medicina & morbus debent esse differentis naturæ. l.3. d.12. a.1. q.1. ad 1. Non est sumenda quando Sol est in signo Leonis. serm. 10. de Apostol.
  5. Medicinæ, & Medici laus est, quod medicina habeat suaviratem in usu, & efficaciam in effectu. l.4. sent. Procem.
  6. Infirmus non statim tenetur consulere medicum, & maxime si aliam viam videat curationis, vel si expectat tempus magis congruum. l.4.d.17.p.2.a.2.q.3.ad 3.
  7. Vulnus aperiendum est medico etiam in locis occultis, sic & peccata Confessario. lib.4. d.17. p.2.a.1.q.1.ad arg.& serm.1.de S.Marco.
  8. Cognitio infirmitatis corporalis dirigit medicum, nocetque si non adsit morbus, non sic medicina spiritualis. l.4.d.21.p.2.a.1.q.2.ad ult.
  9. Medicus infirmus querit medicum non ut medicus, sed ut ægrotus. l.4.d.19.a.3.q.2.ad 1.
  10. Medicus fallus in tribus deficit : 1. in falsa promissione : in mora in sanando : & in incisione ferri, in Ps.118.n.141.
  11. Medicina quædam nihil juvat sine scamonea : sic merita nostra sine Passione Christi. Ps.158. num.153.
  12. Medici vulnera curantis actiones describuntur tam corporaliter, quam spiritualiter. Ps.118. num.161.
  13. Medicus honorandus est honore munerum, non verborum. in Luc.c.8.n.44.
  14. Medicinæ ars nihil potest sine adjumento naturæ. in Luc. c.8. n.44. Ipsa non efficit sanitatem, sed adjuvat naturam. l.4.d.5.a.3.q.1. ad 2.
  15. Ars Medicorum laudabilis est, quando sequitur divinam potentiam, & naturam abstractam : vituperabilis est quando non considerat naturam, vel non apponit divinam gratiam. in Luc.c.8.n.44.
  16. Medicus debet primo curare ut infirmus purget conscientiam per pœnitentiam, ut cessante causa cesset effectus. serm.3. Dom.5. post Pent.
  17. Medicina bona malos humores, & morbos expellit. op. diæt. sal. t.6. c.1.
  18. Medicus indiget diligenti examine in curando. op. apol. in adv. Ordin. min.
  19. Medicina est scientia sani, & ægti. l.4.d.18. p.1.a.1.q.2. in corp.
  20. Medicinæ duplex modus curandi, scilicet per medicamenta lenientia, & aspera. l.4.d.18.p.2. a.1.q.1. in corp.
  21. Medicina amara est magis proficua, quam dulcis : sic & amygdalus amara : sic pœnitentia. serm.2. de S. Agnete Virg.
  22. Christus est medicus animarum, & corporum. Vid. *Christi attributa*. n.49. seq. & ser.3. Dom.14. post Pent.
  23. Medicamenta spiritualia infirmitatum nostrarum animarum sunt sacramenta Ecclesiæ, Sanguis Christi, &c. Vid. *Christi attributa*. n.53. seq. Christus Medicus, & procem. in lib.1. & 4. sent. & serm.3. Dom.14. post Pent. & op. Brevil. p.6.c.3. & op. diæt. sal. t.6.c.1. & l.2. d.2. dub.1. & serm.3. Dom.2. Epiph. & serm.7. Dom.1. Adv. Sanguis Christi quale medicamentum. V. *Christi attributa*. n.62. seq. V. *Contritio*. n.31. Vide *Homo ad Deum*. n.102.
  24. Confessarii sunt Medici spirituales animarum, qui indigent diligenti examine. op. Apol. in advers. Ordin. Min. q.3. & l.4.d.17.p.2.a.1.q.1. ad 4. V. *Confessarius*. n.23.
  25. Verbum Dei est medicina animæ. sermon.3. Dom.2. Epiph.
  26. Medici per aspectum faciei judicant qui sunt cholericus, melancholicus, sanguineus, flegmaticus. serm.1. de S. Greg. Pap. interior enim dispositio humorum colorat faciem exterius, sibi que æquè assimilatur. ibid.
  27. Medicina spiritualis est contritio. serm. 10. in Rogat. Christus est Medicus. ibid. est pœnitentia. Vid. *Pœnitentia varia*. n.25.
  28. Medicina aliqua dicitur sanare efficiendo tantum sanitatem : aliqua judicando tantum ut sudor : aliqua efficiendo, & signando simul, ut exercitatio. op. Comp. Theol. l.6.c.4.
  29. Sanatio provenit à Deo auctoritative : à medicina effective : à dieta conservative : à medico ministerialiter. ibid.
  30. Medicamentum spirituale est Baptismus. Vide *Baptismi effectus*. n.4.
  31. Medicus digitus. Vid. *Digitus*. n.1.
  32. Medicina animæ est gratia. Vid. *Gratia gratis data*. n.110.
- Medietas. Vid. *Medium*.
- Meditari.*
1. Meditari est secreta scrutari. Ps.118.c.8. v.5.
  2. Meditatio continet quatuor actus, scilicet cogitationem, idest cognitionem : voluntatem, idest desiderium : deliberationem, idest propositum, & votum, idest promissionem. Psalm.118. num.92.
  3. Meditationis finis est acquisitio sapientiæ, justitiæ, & doctrinæ. Ps.118. cap.3. v.15. & op. de prof. relig. l.2.c.58.
  4. Meditationis materia est de triplici mysterio, scilicet allegorico, pro credendis : tropologico pro operandis, & anagogico pro sperandis. Ps.118.c.7.v.1. & op. Solil. præfat. Item potestatem, veritatem, & bonitatem Dei meditari debemus. Ps.118.c.8.v.5.
  5. Meditatio suspendit mentem respectu superiorum : succendit respectu interiorum, & defendit respectu inferiorum. Ps.118.c.2.v.8.
  6. Meditationem præcedit lectio, oratio consequitur : lectione loquitur nobiscum Deus : meditatione loquimur Deo : oratione rogamus Deum. Psalm.1.
  7. Ad meditationis profectum facit compunctio, compassio, & consolatio. Psalm.118. cap.10. vers.3.
  8. Meditatio vulnerum Christi suadet ob multiplicem fructum. in Joan. c.19. n.34.
  9. Meditatio pars contemplationis. serm.4. Dom. infr. oct. Epiph.
  10. Meditatio vitæ Christi quanta bona ponat in anima. op. medit. vit. Procem. & cap.99. ibid. & ser.2. de S. Laurentio.
  11. In meditatione quænam præsentia præfigenda ad Christi opera. op. medit. ibid.
  12. Meditatio sacrorum est refectorium spirituale animæ. op. de don. scien. c.4.
  13. Meditatio novissimorum Mortis, judicii, æternitatis, inferni utilissima. op. Solil. c.4.

14. Meditatio est secundum iter, seu mansio in via Dei, sicut prima mansio est recta intentio: qualiterque exercenda per suos gradus. op. de 7. Itin. æt. it. 2. d. 1. & seq. & op. Incend. am. per totum.
15. Meditationis magnalia, & mirabiles fructus enarrantur. op. de 7. itin. æt. it. 2. per tot. & op. Incend. ibid.
16. Meditationes pro vita purgativa, illuminativa, & perfecta quales, op. Incend. am. c. 1. & seq.
17. Meditatio oritur ex cogitatione. Vid. *Cogitatio*. n. 17.

Medium.

1. Medium est duplex, scilicet colligantia per quod extrema ununtur ad invicem, & congruentia: 1. est per unionem physicam. l. 3. d. 2. a. 3. q. 1. in corp. Item multiplex. opusc. Comp. Theol. l. 7. c. 26.
Item aliud est disponens: aliud efficiens. l. 1. d. 3. a. 1. q. 3. ad 2.
Item aliud est secundum dignitatem naturæ: aliud influentia. l. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 2. ad 1.
2. Medium magis unitur extremis, quam extrema ad invicem. l. 3. d. 2. a. 3. q. 1. in arg. & l. 2. d. 26. q. 2. in arg.
3. Medium dicit convenientiam cum extremis. l. 3. d. 19. a. 2. q. 2. in corp. & l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3. ad 2.
Participat naturam extremorum. l. 3. d. 23. a. 1. q. 1. ad 1.
4. Medium inter duas res dicitur tripliciter, aut quod secundæ naturæ in tertiam convenient: aut duæ naturæ in una persona, ut in Christo aut proprietates utriusque in una persona: Christus est medium secundò, & tertio modo. l. 3. d. 19. a. 2. q. 2. corp.
5. Medium in moralibus non participat naturam extremorum, quæ sunt vitiosa: benè autem in naturalibus. l. 3. d. 23. a. 1. q. 1. ad 1.
6. Medium syllogismi, seu medius terminus dicitur argumentum etiam, in quo consistit tota vis illationis. l. 3. d. 23. a. 1. q. 5. ad 2. & serm. 3. de lumin.
7. Medio sublato solvuntur extrema. l. 3. d. 21. a. 1. q. 2. ad 1.
8. Medium in moralibus non stat in puncto, sed habet latitudinem; est enim multiplex inter extrema, scilicet vitium, & virtutem: unde magis, & minus variat speciem. l. 3. d. 26. a. 2. q. 1. ad 3. Vid. *Maxima*. n. 158.
9. Medium uniens est duplex: aliud quod facit distare, aliud proximare. l. 3. dist. 31. a. 3. q. 1. ad ultim.
10. Medium virtutum est vel excellentiæ, vel sufficientiæ. l. 3. d. 34. a. 1. q. 3. ad 4.
11. Medium videndi Dei duplex. l. 4. dist. 1. part. 1. dub. 9.
12. Medium esse & mediatorem non est idem. l. 3. d. 19. a. 2. q. 2. in corp.
13. Medium in naturalibus est in eodem genere cum extremis. l. 3. d. 23. a. 1. q. 1. ad 1.
14. Medium aliud est essentiæ: aliud intelligentiæ, seu speciei intelligibilis. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 1. ad ult. & l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3. ad 2.
15. Medium operandi quodnam. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 2. ad 2.
16. Medium terræ seu centrum est terra. serm. 1. de lumin.
17. Medium terræ est infernus, l. 4. d. 44. p. 2. a. 1. q. 2. ad ult.

18. Medium terræ in quo Christus operatus est salutem est humilitas & crux. sermone primo de lumin.
19. Ad medium terræ Christus descendit, scilicet ad humanitatem: item ad superficiem, ad profundum inferni, &c. serm. 1. Hex.
20. Christus est medium omnium scientiarum, scilicet essentiæ, ob metaphisicam, naturæ ob phisicam, distantia ob mathematicam, doctrinæ ob logicam, modestiæ ob ethicam: justitiæ ob politicam, concordia ob Theologiam. ser. 1. de lumin. V. *Christus mediator*. V. *Christi attributa*. n. 10. seq.
- Item multiplex medium est Christus in Cruce, & aliis locis, in quibus posuit se in medio. serm. 1. Dom. 3. Adv.
21. Medium majoris mundi est Sol: minorisque est cor. serm. 1. de lum.
22. Medium cognoscendi est veritas. serm. 1. ibid.
23. Medio amisso in circulo, inveniri potest per duas lineas orthogonallyter interfecantes. ser. 1. de lumin.
24. In spherico corpore quicquid est in superficie est in medio. Ps. 73.
25. Medium est locus virtutis ab extremis diffitus. op. de Eccles. Hier. p. 1. c. 4.
26. Medii qualitates expendantur. serm. 2. de S. Ambr.
27. Medium disponens exigitur in creatura, non in Deo. V. *Actio Dei*. n. 2.
28. Medius digitus. Vid. *Digitus*. n. 1.
29. Medium ad finem quomodo se habeat. V. *Flavis*. n. 29.

Mel.

- Mel est amor Dei. Vid. *Amoris effectus*. n. 71.
- Mellis favus est Eucharistia. Vid. *Christi varia*. n. 222. V. *Favus*.

Melchisedech.

1. Melchisedech sacrificium expenditur. l. 4. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. & 3.
2. Melchisedech præfiguravit Christum quantum ad originem, ad dignitatem, & ad ritum. l. 4. dist. 24. p. 1. a. 2. quæst. 3. ad 1. Vid. *Christi varia*. n. 243.

Melius.

1. Melius dicitur dupliciter vel simpliciter: vel comparative per respectum ad finem. l. 1. d. 44. dub. 2. & l. 1. d. 39. a. 1. q. 2. ad 1.
2. Melius id semper est, quod meliori est similis. serm. 9. de Apost.

Melodia.

- Melodiam qualem reddit auribus Dei confessio peccatorum. op. diæt. sal. tit. 2. cap. 3. V. *Musica*.

Mem.

- Mem interpretatur viscera. Ps. 118. c. 7. v. 1.

Item ex ipsis, in Thren. cap. 1. n. 13.

Membrum.

1. Christi membris an debeatur latria. l. 3. d. 9. a. 1. q. 5. Vid. *Adoratio*. V. *Latria*.
2. Membra putrida quænam exsecanda. Ps. 10.
3. Ex aspectu membrorum exteriorum cognoscuntur dispositiones interioris animi: unde mollities carnis signum est boni ingenii: frequens clausio oculorum signum mobilitatis animi. serm. 1. de S. Greg. Pap.
4. Membra animalium officinalia sunt ex consimilibus: consimilia sunt ex humoribus. l. 2. d. 15. a. 1. q. 3. in arg.
5. Membra Christi an adoranda sint latria. lib. 3. d. 9. a. 1. q. 5.

Memento.

Memento.

Memento Missæ: op. de præpar. ad Miss.

Memoria, Memor, Memoriale.

1. Memoria tripliciter sumitur: vel ut est receptiva specierum sensibilium ut præteritarum: vel ut est retentiva earundem, & etiam intelligibilium: vel pro ut retentiva specierum innatarum idest abstrahentium ab omni differentia temporis. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. ad 3. & opusc. Comp. Theol. l. 2. d. 36. Non est in Deo. V. *Dei intellectus*. n. 6. V. *Species*. n. 27. V. *infra*. n. 4.
2. Memoria quæ est sensibilium, est communis etiam bestiis. l. 1. d. 3. ibid. De memoria pro ut est potentia animæ. opusc. Comp. Theol. l. 2. c. 36. Quomodo differt à reminiscencia. op. Comp. Theol. ibid.
3. Memoria stat vel pro ipsa potentia animæ essentiali: vel pro potentia memorandi: vel pro actu: 1. modo est idem substantialiter cum anima: 2. modo est in prima specie qualitatis: 3. modo est actus accidentalis animæ. l. 1. d. 3. p. 2. per tot. præcipue. q. 3. a. 1. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 2. corp.
4. Memoriam officium est retinere species, deinde recordari: 1. est per modum habitus: 2. per modum actus: in 1. non est meritum, vel demeritum: in 2. sic. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 2. V. *Supra*. n. 1.
5. Memoria quare directe non reformabitur per aliquam dotem in patria. l. 4. d. 49. p. 1. quæst. 5. ad 5.
6. Ex multis sensibilibus fit una memoria, & ex multis memoriis una experientia, & ex multis experientiis unum universale. l. 3. d. 14. a. 3. q. 2. ad 3.
7. Memoriam operationes expenduntur egregie. op. itin. ment. c. 3.
8. Memoria quomodo habeat speciem omnium rerum visarum, sed & lumen innatum. opusc. itin. ibid.
9. Ex memoria oritur intelligentia. op. itin. ibid.
10. Memoria est una potentia faciens ad imaginem Dei in homine. l. 1. d. 3. p. 2. per tot. & opuscul. itin. ibid.
11. Memoria iniquorum quomodo est vituperabilis: iustorum vero honorabilis. in Sap. cap. 2. num. 4.
12. Memoria in nobis debet esse trium, scilicet superiorum, mediorum, & inferiorum. Pf. 87.
13. Memoria fit per fortem impressionem, & frequentem reiterationem. in Sap. c. 2. n. 4.
14. Memor est Dominus eorum, quorum est remunerator. Pf. 118. c. 4. v. 1. Proprie tamen non est memoria in Deo, idest ut dicit recordationem præteritorum in se. l. 1. d. 35. dub. 6.
15. Memoria fervorum Dei in quibus exercenda: in Luc. c. 1. n. 63.
16. Memorialia quædam à S. Doct. proponuntur utilissima ad profectum animæ op. Memorialia viginti quinq.
17. Memoria exercenda circa Dei beneficia, peccata commissa, & bona exercenda. op. Phar. l. 2. cap. 28.
18. Memoria Dei jugiter conservanda. op. de prof. relig. l. 2. c. 58.
19. Memoria respicit præteritum ut tale non tantum in re, sed etiam ut actus illius cognitionis

transit in præteritum. l. 1. d. 35. dub. 6.

20. Memoriam peccatorum methodus traditur. op. fascicul. c. 1.
  21. Memoria an distinguatur ab intellectu. l. 3. d. 23. a. 1. q. 2. in corp. ibi loquitur de sensitiva.
  22. Memoriale Passionis Christi Eucharistia. Vide *Eucharistia essentia*. n. 52.
- Mendacium, Mendax, Mentiri.*
1. Mendacium est falsa significatio vocis cum intentione fallendi, unde duplicem respectum importat, scilicet ad rem, cum non sit adæquatio: & ad intentionem, scilicet fallendi: respectu primi respectus dicitur sermo falsus: respectu secundi dicitur mentiens fallax: 1. habet orationem materialis: 2. rationem formalis. l. 3. d. 38. a. 1. q. 1. corp. & dub. 3. & op. de dec. præc. ferm. 7. & op. Cent. p. 1. sec. 12. & op. declar. term. V. *Falsum*.
  2. Mendacium, & mentiri differunt: nam mentiri est contra mentem ire: mendacium vero dicit ordinem & ad rem, & ad mentem: unde potest quis mentiri, non autem dicere mendacium. l. 3. d. 38. dub. 3. & l. 4. d. 21. art. 1. p. 2. q. 2. corp.
  3. Mendacium aliud est verbi, aliud facti, sed analogice tantum. l. 3. d. 38. dub. 3. & a. 1. q. 1. corp. & q. 2. ad 3.
  4. Mendacium aliud est capitale, scilicet in materia religionis, estque mortale: aliud quod nulli prodest, nec obest, aliud quod uni prodest alteri obest: aliud quod nulli prodest, alteri obest: aliud ex placendi cupiditate: aliud ex fallendi libidine. l. 3. d. 38. dub. 2. & q. 6.
  5. Mendacium est duplex: vel simpliciter quando adest utraque falsitas: vel secundum quid, scilicet quando adest unica falsitas. l. 3. dist. 38. a. 1. q. 1. ad ult.
  6. Mendacium aliud officiosum, quod prodest alteri: aliud jocosum, idest cum intentione delectandi: aliud perniciosum. l. 3. d. 38. a. 1. q. 5. & op. de dec. præc. ferm. 7. & op. Cent. p. 1. sec. 12.
  7. Mendacium proprie distinguitur in plura capita ratione intentionis: improprie vero ratione materiæ. l. 3. d. 38. a. 1. q. 5. ad ult. & q. 6.
  8. Mendacia inter se quoad gravitatem ordinem habent. l. 3. d. 38. a. 1. q. 6.
  9. Mendacium simpliciter importat falsitatem in voce, & in intentione: secundum quid vero in altero tantum. l. 3. d. 39. a. 1. q. 1. corp.
  10. Mendacium, & perjurium qualiter differant, & quid addit perjurium. l. 3. d. 39. a. 1. q. 1. corp. & op. Cent. p. 1. sec. 12.
  11. Mendacium officiosum fit tribus modis: Jocosum duobus: perniciosum tribus. opusc. de dec. præc. ferm. 7.
  12. Mendacium in contractibus peccaminosum, & quotuplex. op. spec. an. cap. 2.
  13. Quomodo mendacium committitur ex libidine, scilicet non ex mala voluntate, sed ex oblectatione in modo, seu arte mendacii. lib. 3. d. 38. dub. 2.
  14. Mendacium obstetricum in Exodo. c. 1. in Raab ex Josue cap. 2. fuit veniale peccatum. l. 3. d. 38. dub. 1.
  15. Jacob proprie non dixit mendacium quando finxit se esse Esau. l. 3. d. 38. dub. 4. Nec Abraham ut in Gen. 22. quando dixit se reversurum cum puero: nec Isaac: ut in Gen. 20. quando dixit uxorem suam esse sororem: nec Joseph: ut Gen. 44. dum fratres suos exploratores appellavit. ibid. q. 2. ad arg.

16. Mendacium propriè est in verbis : verba enim sunt propriè signa dicentia mentis conceptum. l.3.d.38.dub.3.
17. Mendacium ita est peccatum quod nullo modo potest fieri bonum, ob idque nec à Deo dispensari. l.3.d.38.dub.4. & ibid.q.2. & op.de dec. præc. ferm.7. & l.2.d.38.a.1.q.1.corp. Prohibetur in octavo præcepto Decalogi. op. de dec. præc. ferm.7. & opusc. Comp.Theolog. lib.5.c.67.
18. Mendacium propriè non est : ubi aliquis affirmat incertum pro certo, licet falsum, quia deest intentio decipiendi : hinc est tantum mendacium secundum quid. lib.3. distinct.38. q.1.ad 2.
19. Mendacia non sunt quædam locutiones transumptivè figuratæ, & metaphoricè sumptæ positæ in scriptura : sic etiam quædam simulationes virtuosæ, quæ potius causales dicuntur. l.3.ibid.q.2. ad arg.
20. Mendacium ex charitate prolatum est peccatum : charitas enim supponit veritatem : ex charitate enim non potest committi malum. l.3.d.38.q.2.ad 6.
21. Mendacium de se est indifferens ad mortale, & veniale : & quando sit mortale, &c. l.3.d.38.a.1.q.3.corp. & in Sap.c.1.n.11.
22. Mendacium, qui dicit non facit contra justitiam, & conscientiam sed præter. l.3.d.38.a.1.q.3.ad 4.
23. In quo sensu mendacium non opponitur veritati secundum pietatem. lib.3. dist.38. quæst.3. ad 5. & 6.
24. Mendacium quando de veniali potest fieri mortale ratione scandali. l.3.d.38.a.1.quæst.4. corp.
25. An viris perfectis sit peccatum mortale dicere mendacium. l.3.d.38.a.1.q.4. in corp. & in fine quæst.
26. Mendacium disponit ad mortale. ibid. q.4. ad ultim.
27. Nunquam licitum est mentiri pro quocumque bono : Deus enim non indiget nostro mendacio. l.3.d.38.a.1.q.6.ad ult.
28. Mentiri est quando aliud exprimit vox quam sentiat mens, etiam si per vocem verum dicatur in re : falsum dicere quando vox discordat à re significata. l.4.d.21.p.2.a.1.q.2.corp.
29. Mentiri numquam licet : falsum vero aliquando licet dicere etiam cum merito, scilicet quando quis credit ita esse ut loquitur. l.4.d.21.p.2.a.1.q.2. in corp.
30. Mendacium seu dupliciter significat aliquando sacra Scriptura per geminationem ejusdem verbi, ut corde, & corde locuti sunt. Psalm. 11.
31. Mendacia, fabulationes, neniæ quales ab hæreticis, & malis hominibus componantur, & narrentur. Ps. 118.c.6.v.5. & c.7.v.14.
32. Mendacium multiplex ostenditur. in Joan. c.8.n.43. & 44.
33. Mendacium est se profiteri Christianum, & Religiosum, & oppositum operari. sermon.2. Dom.infr.oct.Ascens.
34. Mendacium, malum consilium, perjurium, detractiones, perversæ doctrinæ sunt lepra animæ. ferm.1.Dom.14.post Pent.
35. Mendaciorum amatores miseri : veritatis vero beati. ferm.2.in fest.om. Sanct.
36. Mendaciū partus avaritiæ. op.Cent.p.1.sec.22.

- Item effectus malæ linguæ. op. diæt. sal.t.3.c.7.
37. Mendacii mala ex SS.PP. enarrantur. op.Phil. l.3.c.3.ex S.Scriptura.op.Bibl.paup.c.67.
38. Mendax est sicut falsus monetarius, vel falsa moneta. op.diæt.sal.t.3.c.7.
39. Mendacia multa deteguntur revelanda in Confessione. op.de modo Confit.c.15.
40. Mendacium est si asseras rem dubiam, vel si quod dubitas corde, affirmes ore. l.1.d.27.p.1.a.1.q.4.ad ult.

Mendicitas.

1. Mendicitas est petitio, seu procuratio eleemosynæ. Est triplex 1. ex vitiositate, scilicet pro otio fovendo, vel pro lucro cumulando : 2. ex necessitate naturæ : 3. ex supererogatione justitiæ, scilicet pro Christo imitando, vel pro evangelizando. op.de paup.Chr.a.2. V. *Misericordia hominis.* n.12.
- Item quintuplex. Ap. paup.resp.4.c.3.
2. Mendicavit Christus sicut & sui discipuli. Ap. paup.ibid.& in Luc.c.16.n.2.
3. Mendicitas supererogationis quàm Christo grata, & meritoria. Ap.paup.Chr.a.2.
4. Mendicare spiritualiter panem vitæ docemur. ferm.6.Dom.infr.oct.Epiph.
5. Mendicare, & petere debemus eleemosynam spiritualem Deo, Angelis & sanctis. ferm.3. in Rogat.
6. Mendicitas spiritualis in bonum, & in malum exponitur. ferm.3.ibid.

Menia.

Menia Civitatis. Vid. *Civitas.* n.6.

Mens.

1. Dicitur à Mene quod est Luna, sive defectus ob transmutationes animæ : 2. à metiendo id est judicando : 3. ab eminendo, id est pro superiori parte rationis : 4. à meminisse, id est pro memoria. l.1.d.3.p.2.a.2. q.2. corp. & q.2. & ibid. dub.2. Vid. *Anima essentia.* n.1.
- Prout respicit corporalia dicitur animalitas, seu sensualitas : pro ut intrat ad se, & in se dicitur spiritus : super se dicitur Mens. op. Itin. Ment.c.1. V. *Anima potentia.*
2. Mens an importet potentiam propriè : an verò habitum. l.1.d.3. ibid. propriè dicit essentiam animæ, scilicet esse spirituale, & vivere intellectuale. l.1.d.3.p.2.dub.2. Sumpta large comprehendit memoriam, intelligentiam, & voluntatem : propriè verò est potentia distincta ab intellectu, & voluntate. l.2.d.24.p.1.a.1.q.2.
3. Mens dicitur ad se, intelligentia verò, & memoria ad aliud. l.1.d.3.p.2.a.2.q.2.dub.2.
4. Anima in se dicitur essentia spiritualis : vita respectu corporis : ut à Deo perfectibilis dicitur mens. l.1.d.3.p.2.dub.2.
5. Mens ut Deum contempletur debet purgari à culpa, à sequela, & ab occasione. l.3.d.2.dub.1. Quomodo purgari, & in Deum duci possit. op. Itin. ment. per tot. & in Joan. c.2. n.11. & ser.1. in Circumcis.
6. Mens non purgata à vitiis potest considerare lucem divinam, non verò in ea figi, & ipsi uniri. l.1.d.2.dub.2.
7. Loqui ad se est mente concipere aliquid : quod fit intelligendo se, & concipiendo aliquid sibi simile, diciturque verbum conceptum.
8. Loqui ad alteram est conceptus mentis formatus similis alii per intelligentiam alterius, ipsumque exprimendo, vel dicendo per verbum prolatum. l.1.d.27.p.2.a.1.q.2.corp.

9. Mens

9. Mens illuminatur à Deo: formatur enim à prima veritate influente quoddam lumen innatum in anima. lib. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 2. ad 1. & op. Itin. Ment. c. 3. V. *Lux mentium*.
10. In mentem, vel animam ire, vel recipi quoad substantiam est proprium solius Dei illabentis animæ: quoad efficaciam est etiam gratiæ Dei, & Eucharistiæ. l. 4. d. 13. a. 2. q. 2. corp. V. *Illapsus anima*.
11. Mens, notitia, & amor, an inter se ordinem, æqualitatem, & consubstantialitatem habeant, an ducant in cognitionem Trinitatis, ipsiusque imaginem importent. lib. 1. d. 3. p. 2. a. 2. quæst. 2. & 3.
12. Mentis oculus primò videt se, deinde alia: corporis verò è contra: primò alia, deinde se per quamdam reflexionem in speculo serm. 5. Hexaem.
13. Mentis excessus fit tripliciter. Pf. 115. & op. de perfect. vit. ad for. cap. 5. suspensio in Deum qualiter habenda. opusc. de prof. relig. l. 2. cap. 20.
14. Mens veritatem acquirit scrutando, legendo, & orando. Pf. 118. c. 2. v. 14.
15. Mentis evagatio unde oriatur, & fugienda. op. spec. an. c. 3. & 4. & op. Itin. ment. cap. 4. & op. Cent. p. 1. sec. 21. est filia accidiæ. ibid. & ser. 1. in rogat. V. *Evagatio*. n. 1.
16. De mentis illustratione auctoritates S. Script. op. Bibl. c. 36.
17. Mens nostra qualiter supervestiri possit virtutibus Theologicis. op. Itin. ment. c. 4.
18. Mentis obduratio, & inquietudo expenditur. op. Cent. p. 1. sec. 21.
19. Mentis puritas quot gradus habeat. op. de sex al. Chër. 6. ala.
20. Mentis puritas quam necessaria. ser. 2. de S. Marco. & ser. 2. de Apoll.
21. Mens animæ quænam. Vid. *Anima ad Deum*. num. 78.
22. Mens dicitur anima rationalis in quantum recollit se. op. Comp. Theol. l. 2. cap. 31. & l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 2. arg. ad oppos. 1. & in fine corp. & a. 2. q. 1.
23. Mens propriè est id secundum quod anima habet esse spirituale, & est à Deo perfectibilis: Unde mens in anima est quid magis absolutum quam memòria & intelligentia. lib. 1. d. 3. p. 2. dub. 2.
24. Mens in anima est prima ratio imaginis representans Patrem. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 2. corp. & fund. 1. & a. 2. q. 1.
25. Mentis alienatio. V. *Alienatio*. n. 1.
26. Mentis conceptus est Verbum. V. *Conceptio*. n. 12. seq.
- Mensa.*
1. Mensa multiplex in Scriptura proponitur, & quatuor fercula, scilicet panis, caro, piscis, & vinum. Pf. 23. & Pf. 68.
2. Mensa propositionis est mensa æternitatis, iniquitatis, Sacra Scriptura, & Sacramentalis. Pf. 68. & ser. 5. Dom. 2. Quadrag.
3. Tres erant honorabiles apud Patres, ad quas accedebant cum magno honore, & timore: ad Sacrum Altare: ad mensam Fratrum, & ad pelvium in quo lavabant pedes fratrum. in Io. cap. 60.
4. Mensa cælestis, & fercula varia ibi apposita considerantur. ser. 5. Dom. 2. post Pent. V. *Cæli varia*. n. 34.
5. Lectio ad mensam introducta à Christo Vid. *Christi varia*. n. 103.
- Mensis.*
1. Mensis in Sacra Scriptura mysticè quid significat. in Io. c. 4. n. 49.
2. Mensis, dies, annus qualiter se habeant respectu Solis, & Lunæ. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4. & op. Brev. p. 2. c. 4. V. *Dies*. V. *Annus*.
3. Mensis dicitur perfectio dierum, & significat perfectionem operum. in Ioan. c. 4. v. 36.
- Menstrua.*
1. Menstrua secundum naturam sunt accidentia, vel purgationes mulierum semel in mense advenientia. l. 4. d. 32. a. 3. q. 1. corp.
2. Menstruorum tempore an sit licitum petere, & reddere debitum conjugibus. l. 4. d. 32. dub. 4. & a. 3. q. 1.
3. Menstruoso tempore generati filii nascuntur cæci, claudi, leprosi, epileptici, & depravati: sic enim Deus publicè punit intemperantiam patrum licet occultam. l. 4. d. 32. a. 3. q. 1.
4. Quomodo sit verum quod iustitiæ nostræ respectu Dei videntur sicut pannus menstruatæ. l. 4. d. 32. ibid.
- Mensura.*
1. Mensura rerum est duplex, scilicet intrinseca, & extrinseca: prima est unigena mensurato, & multiplicatur ad multiplicatum rei mensuratæ: secunda verò extrinseca, estque mensura primi mobilis. l. 4. d. 49. p. 2. a. 6. q. 1. ad 4. & a. 3. princ. & l. 2. d. 2. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
2. Mensura carere quomodo aliquid dicitur. l. 3. d. 13. a. 1. q. 2.
3. Mensurabilitas est passio quantitatis. l. 1. d. 37. a. 1. q. 1. corp. p. 2. V. *Locus*. n. 2.
4. Mensura, & mensurabile important relationem secundum dici. l. 1. d. 30. q. 3. ad 4.
5. Omne quod habet esse limitatum actu habet mensuram per quam potest cognosci ejus limitatio. l. 2. d. 2. p. 1. a. 1. q. 1. in arg.
6. Mensura durationis respicit modum durandi. l. 2. d. 2. ibid.
7. Mensura esse angelici dicitur ævum: operationum verò angelicarum dicitur tempus. ibid. q. 1. in corp. & ad 6.
8. Mensura angelorum, & beatorum habent consimilitudinem aliquam secundum prius, & posterius. ibid. Mensura verò Dei dicitur æternitas. ibid. & op. Cent. p. 3. sec. 7. & op. de 7. itin. ætern. d. 7. V. *Angeli duratio*. n. 1. & seq.
9. Mensura angelorum, & hominum viatorum est differens in genere mensuræ, & entis. l. 2. d. 2. p. 1. a. 1. q. 1. & 2. & l. 1. d. 37. p. 2. dub. 3. Prima dicitur ævum: secunda tempus. l. 2. d. 2. ibid. q. 2.
10. Mensura angelorum est vera quantitas differens tamen specie à quantitate molis. lib. 2. d. 2. ibid. q. 1. ad 6.
- Est diversa à mensura temporis. ibid. q. 1. ad 4.
11. Mensura multiplex donorum Dei. in Io. c. 3. n. 34. & ser. 3. Dom. 1. post Pent.
12. Qua mensura tractabimus proximum, eadem remetietur nobis. ser. 3. Dom. 1. post Pent. V. *Homo ad Deum*. n. 177.
13. Mensura bona, & mala pro variis statibus proponitur. ser. 3. ibid.
14. Mensura animæ Deus. Vid. *Anima ad Deum*. n. 124.
- Mentale exercitium proponitur. in op. Solil. Mentalis oratio. V. *Oratio*.
- Mentiri quid sit. l. 3. d. 38. q. 1. V. *Mendacium*.
- V u   *Mercantia*.

Mercantia : Mercatura : Mercator.

1. Mercatura quænam licita, & quænam peccaminosa. op. spec. an. c. 2. & l. 4. d. 16. p. 1. dub. 15. & in Luc. c. 19. n. 13.
Est ars mechanica. V. *Navalis*. V. *Negotiatio*.
2. Mercatura iniqua fit per circumventionem ex pactione fraudulenta in numero, pondere, & mensura. op. de dec. præc. ser. 6.
3. Mercatura absque fraude potest exerceri rectè, sicut & militia, exactio vectigalium. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 15. V. *Militia*. n. 2.
4. Mercatorum periculum grande. ser. 4. Dom. 2. Epiph. & op. Phar. l. 1. c. 48. & 49.
5. Mercator Christus. V. *Christi attributa*. n. 120.
6. Mercator malus spiritualis est qui se dicitur, se appetiando plusquam valet: bonus qui studet alios appetiari, & se decipere: hoc est principale studium sapientiæ. ser. 19. Hex.
7. Mercatura spiritualis pro cælesti gloria proponitur. ser. 23. Hex. & serm. 5. in Nat. Dom. & serm. 4. Dom. 2. Epiph. Vid. *Mercenarius*. n. 4. & seq.
8. Mercatura spiritualis perniciosa qua exhibetur pro nihilo thesaurus pretiosus expenditur. in Thren. c. 1. n. 1. & 11. & in Luc. cap. 16. n. 10. & cap. 19. n. 13. Vid. *Momentaneum*. Vid. *Peccati varia*. n. 91.
9. Mercatura Diaboli qualis. ser. 9. in Rogat. & ser. 4. Dom. 6. post Pent. & ser. 2. de dedit. templi. & Pf. 118. cap. 9. v. 6. & ser. 1. de S. Andr. & ser. 2. de S. Nicol. & ser. 2. de Convers. S. Paul. V. *Diaboli tentatio*. n. 41. seq.
10. Mercatura cum Christo suadetur. serm. 8. in Pent. & serm. 3. Dom. 14. post Pent. & ser. de S. Elisab. & op. diæt. sal. 1. 7. cap. 4. & op. Stim. div. am. p. 2. c. 15. & op. Alfab. relig. lit. v. & ser. 3. Dom. Pasch.
11. Mercatura bona & mala spiritualis quænam: ser. 1. de S. Barthol. & ser. 1. & 2. Dom. 11. post Pent. & ser. 2. de S. Ant. Pat.

Mercenarius : Merces : Mercimonia.

1. Mercenarius est qui operatur amore mercedis: l. 4. d. 30. a. 1. q. 3. in arg. & l. 3. d. 27. a. 2. q. 2. corp. Animam negligens est malus mercenarius. V. *Anima varia*. n. 45.
2. Mercenarius in rebus spiritualibus peccati. l. 4. d. 30. ibid. & l. 3. d. 27. ibid.
3. Mercenarius pessimus est qui dispensat Sacramenta ob lucrum temporale. l. 4. d. 25. a. 1. q. 4.
4. Mercenarius spiritualis alius bonus, alius malus in quo consistit hæc mercimonia. l. 2. d. 38. a. 1. q. 3. ad 2. & l. 3. d. 27. a. 2. q. 2. corp. & op. de 7. itin. ætern. d. 2. & itin. 1. d. 3. & in Luc. cap. 15. 17. & 19. & ser. 1. ser. 4. infr. oct. Pasch. Vid. *Mercatura*. n. 7. seq.
5. Operari bonum ob mercedem spiritualem quomoddò sit meritòrium & quomoddò non. lib. 2. d. 38. a. 1. q. 3.
Mercenaria charitas quænam: Vid. *Charitatis effectus*. n. 36.
6. Quomoddò quis possit præfigere suis operatioibus bonis plures fines, unum bonum principalem, alios temporales. l. 2. d. 38. a. 1. q. 3.
7. Quis sit Pastor mercenarius, & quis bonus. in Io. col. 49. & ser. 1. ser. 4. Pasch. & Dom. 1. post oct. Pasch. & l. 3. d. 27. a. 2. q. 2. corp. & in Luc. cap. 15.
8. Merces est quod datur pro aliquo opere. l. 3. d. 27. a. 2. q. 2.

9. Merces est duplex alia temporalis: alia æterna. l. 3. d. 27. ibid.
10. Mercimonia bona, & mala quænam. l. 2. d. 27. ibid. V. *Mercatura*.
11. An motus charitatis possit esse mercenarius. ibid. & an quis possit Deo servire intuitu mercedis. ibid. & l. 1. d. 1. a. 1. q. 3. in corp.
12. Merces quænam dicatur respectu gloriæ. in Io. cap. 1. n. 6. & ser. 1. & 3. in Septuag. & ser. Dom. Pasch. & in Luc. c. 8. n. 12.
13. Merces in cælo est salva, magna, digna, plena, temporanea, festina, fidelis, copiosa, & perpetua: prima est Angelorum custodientium: secunda prælatorum: tertia obedientium: quarta contemplantium: quinta operantium: sexta patientium: septima perseverantium. in Luc. c. 6. n. 35.

Mercurius.

Mercurius est Planeta benivolus, conjunctus tamen malefico fit maleficus: sic & boni associa ti cum malis. ser. 10. de Apost. V. *Planeta*. Mereri. Vid. *Meritum*.

Meretrix.

1. Meretrix propriè dicitur mulier, quæ multorum libidini se exponit. op. Cent. p. 1. sec. 32.
  2. Meretricium est cõmercium nefarium cum muliere, quæ multorum libidini se exponit. op. ibid.
  3. Meretrix differt à fornicaria; quod ista unius vel paucorum libidini se exponit. op. ibid.
  4. Meretrix & fornicator quomoddò dicantur fieri unum corpus. l. 1. d. 31. a. 2. q. 2. ad arg. & l. 4. d. 35. a. 1. q. 2. ad arg.
  5. Meretrix si jurat se cum altero non fornicaturam an teneatur servare. l. 3. d. 39. a. 3. q. 3. ad arg.
  6. Meretrix potest facere elemosynam de acquisitis per meretricium. lib. 4. d. 19. p. 2. a. 2. quæst. 1. ad arg.
- Meridies. V. *Dies*. n. 5.

Meritum : Mereri : Meritorium.

1. Meritum est boni operis efficacia ad obtinendum id quod non habetur: vel ad habendum iustius quod habetur. op. Comp. Theol. lib. 5. c. 11. V. *Christi meritum*. V. *Premium*.
2. Requirit liberum arbitrium: l. 2. d. 26. q. 6. ad 1. estque à voluntate vel eliciente, vel imperante, vel acceptante. V. *Christi meritum*. n. 60.
3. Meritum de condigno est quædam commensuratio, seu proportio meriti ad præmium. l. 2. d. 27. a. 2. q. 2. corp. & q. 3.
4. Quid sit meritum congrui. lib. 2. d. 27. ibid. & d. 28. a. 1. q. 3. ad arg. V. *Christi gratia*. n. 43.
5. Meritum duo importat, scilicet habitum gratuitum, & ipsius actum, vel usum. l. 3. d. 18. a. 1. q. 1. corp. & l. 2. d. 24. dub. 1.
6. Meritum est usus procedens à libero arbitrio gratia informato. l. 3. d. 18. a. 2. q. 1. ad 1. Dicit ordinationem ad aliquod majus per aliquid, quod reddit Deo acceptum quod est gratia. l. 3. d. 13. a. 1. q. 1. in arg.
7. Meritum est triplex: meritum congrui, digni, & condigni: Congruum est per quod disponitur subiectum, ut possit recipere gratiam secundum rationem divinæ justitiæ: Digni est idoneitas operantis: condigni est æqualitas meriti ad remunerationem. op. Comp. Theol. l. 5. c. 11. & l. 1. d. 41. a. 1. q. 1. corp. & l. 3. d. 4. a. 2. q. 2. corp. & lib. 3. d. 18. a. 1. q. 2. corp. & lib. 2. d. 24. p. 1. dub. 1. & l. 2. d. 36. a. 1. q. 1. ad arg. V. *Christi meritum*, & *gratia*.

Item

- Item aliud est substantiale, aliud satisfactorium: primum est respectu præmij æterni: secundum pœnæ. l. 2. d. 24. p. 1. dub. 1.
8. Meritum congrui potest esse tripliciter. lib. 2. d. 27. a. 2. q. 2.
9. Meritum dicitur tripliciter, scilicet improprie, proprie, & propriissime. l. 3. d. 18. a. 1. q. 2. corp. Item meritum de condigno dicitur tripliciter. ibid. Varia merita in quo statu ponunt. op. de 7. itin. ætern. d. 2.
De merito Angelorum. V. *Angelorum meritum*.
10. Meritum non datur post hanc vitam. V. *Anima separata*. n. 16.
11. Meriti efficacia includit finalem perseverantiam. l. 3. d. 24. a. 1. q. 1. ad 4.
12. De merito Incarnationis. lib. 3. d. 4. a. 2. q. 1. corp.
13. Non potest aliquis sibi mereri primam gratiam merito digni, seu condigni, sed tantum congrui: alteri verò potest existens in charitate merito digni, & congrui. op. Comp. Theol. l. 5. c. 11. & l. 1. d. 41. a. 1. q. 1. corp.
14. Faciens peccator quod in se est disponit se de congruo ad gratiam. l. 1. d. 41. ibid. & op. Comp. ibid.
15. An detur causa meritoria prædestinationis, & reprobationis. l. 1. d. 41. dub. 1. & a. 1. q. 1.
16. Meritum præcedit præmium. l. 1. d. 41. a. 1. q. 1. in arg. & l. 3. d. 18. a. 2. q. 1.
17. Meritum de condigno est ex acceptatione divina. l. 2. d. 5. a. 3. q. 1. corp.
Meriti magnitudo non consistit in opere exteriori, sed interiori, nec pensatur secundum quantitatem operum, sed gratiæ. l. 2. d. 5. ibid. q. 2. ad arg.
18. Meritum non est à nobis, sed à gratia Dei: demeritum verò est à libertate humana. lib. 2. d. 22. a. 2. q. 3. ad 4.
19. Mereri quis non potest in somnis, quia deficit usus liberi arbitrii, & si aliquando dicatur à SS. PP. mereri, idest ratione actuum factorum in vigilia. l. 2. d. 25. p. 2. q. 6. ad arg.
Potest mereri tribus modis. opusc. Cent. p. 3. sec. 30.
20. Meriti efficacia venit ex tribus, scilicet ex difficultate operis, ex magnitudine charitatis, & ex promptitudine voluntatis. l. 2. d. 29. q. ult. in corp. & l. 2. d. 28. a. 1. q. 2.
21. Meritum congrui acquiritur per additionem operis exterioris ad voluntatem interiorem. l. 2. d. 40. a. 2. q. 1. corp.
22. Meritum potest augeri tripliciter. l. 2. d. 40. a. 2. q. 3. corp.
23. Meritoria actio non exigit semper intentionem bonam actualem: quomodo id sit verum. l. 2. d. 41. a. 1. q. 3. ad ult.
Quem finem exigit. op. Comp. Theol. lib. 4. c. 13. & 14.
24. Meritum congrui est etiam in peccato respectu alterius peccati, & damnationis. l. 2. d. 36. a. 1. q. 1. ad 4. & l. 2. d. 27. a. 2. q. 3. in arg.
25. Ad merendam gloriam sufficit complacentia divina. l. 3. d. 1. a. 2. q. 2. ad 4. & l. 3. d. 4. a. 2. q. 1.
26. De merito Mariæ Virginis agitur respectu Incarnationis. l. 3. d. 4. a. 2. q. 2.
27. Meritum digni nihil aufert liberalitatis gratiæ bonitatis Dei. l. 3. d. 4. a. 2. q. 2. ad ult.
28. Meritum est à voluntate deliberativa ut sic, & consequenter libertas requiritur ad meritum. lib. 3. d. 18. a. 1. q. 1. ad 1. Vid. *Arbitrium*. n. 64.
- Unde est tantum in liberè agentibus. op. Brev. p. 2. cap. 11.
29. Meritum dicit ordinationem ad præmium sicut dispositio ad complementum, & via ad terminum. l. 3. d. 18. a. 2. q. 1. corp.
30. Meritum respectu adeptionis gloriæ est à radice charitatis: respectu diminutionis pœnæ est ab acerbitate, seu pœnalitate operis. lib. 3. d. 18. a. 2. q. 3. ad 3.
31. Meritum omnium operum est à charitate ut movente, & imperante. l. 3. d. 28. a. 1. q. 1. corp. & l. 4. d. 20. p. 2. a. 1. q. 1. ad ult. & lib. 4. d. 15. p. 1. q. 5. & op. Brev. p. 4. c. 7. & p. 5. c. 2. & op. de 7. itin. ætern. itin. 1. d. 2. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 13. & l. 4. d. 33. a. 2. q. 3. ad arg. V. *Decalogus*. n. 21.
32. Diligentibus Deum quomodo omnia cooperantur in bonum. l. 3. d. 31. a. 1. q. 3. ad 1.
33. Merita nostra in nihilo derogant divinæ liberalitati, imo potius eam manifestant: Tum quia ipse bonorum nostrorum non indiget: tum quia ipsa ex gratiæ munere procedunt. l. 3. d. 37. a. 1. q. 1. ad ult.
34. Meritorius actus provenit primò ab ipsa gratia movente liberum arbitrium ad opera meritoria: secundò ab ipsa adveniente & informante & potentiam, & actum simul tempore, sed prius natura actum, hoc secundum præcedit mundationem, sicut primum consequitur. l. 4. d. 17. p. 1. a. 2. q. 2. ad arg. & l. 2. d. 26. q. 6. ad 1.
35. Christi incarnatio est fundamentum totius meriti Ecclesiæ. l. 3. d. 4. a. 2. q. 1. in arg. & lib. 3. d. 18. per tot. & a. 2. q. 3. ad 5.
36. Merens principale, & majus quandonam mereatur accessorium, & minus. l. 3. d. 4. a. 2. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 27. a. 2. q. 1. ad 2.
37. Meritum est semper circa actum rationis vel elicentis, vel imperantis, vel acceptantis: hoc tertio modo fuit in Passione Christi à peccatoribus illata. l. 3. d. 18. a. 1. q. 3. per tot.
38. Mereri de condigno potest esse de non debito faciendo debitum præmium: secundò de debito faciendo magis debitum, & de debito uno modo faciendo debitum alio modo. lib. 3. d. 18. a. 1. q. 2. corp. & op. Brev. p. 4. c. 7. & op. Cent. p. 3. sec. 30.
39. De merito Christi. l. 3. d. 18. per tot. V. *Christi meritum*. & op. Cent. p. 3. sec. 30. & lib. 1. prol. Est fundamentum omnium nostrorum meritum. ibid. & Psalm. 118. n. 153. & op. Brevil. p. 4. cap. 7.
40. Meritum, & necessitas operandi per naturam non sunt impossibilia, cum necessitate verò morali, scilicet per confirmationem in gratia existentem homini in via potest stare: sic fuit in Christo, & in B. Virgine. l. 3. d. 18. a. 1. q. 2. ad arg.
41. Merendo quomodo quis proficit quoad habitum, & quoad actus. l. 3. d. 18. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 2. d. 27. a. 2. q. 3. corp. & l. 1. d. 40. a. 2. q. 3.
42. Meritum vel est proprium vel Christi, vel Ecclesiæ. l. 4. d. 20. p. 2. a. 1. q. 2.
43. Mereri quis non potest alteri, quin ipse placeat Deo. l. 4. d. 20. p. 2. a. 1. q. 1. ad ult. De modo merendi alteri gratiam. lib. 2. d. 27. a. 2. quæst. 1. ad 3.
44. Meritum in nobis est à voluntate deliberativa, per quam eligitur unum respicitur aliud: in Christo verò, & in B. Virgine, fuit in instanti Conceptionis, quia eorum animæ fuerunt in plenitudine gratiæ. lib. 4. d. 18. a. 1. q. 1.

- ad 3. & a.2. q.1. corp. Vid. *Voluntatis libertas*. Meriti efficacia unde proveniat. lib.2. d.29.a.3. q.2. corp.
45. In angelis quomodo meritum præcessit præmium. l.3.d.18.a.2.q.1.ad 4.
46. Meritum qua ratione debet præcedere præmium in Christo, in angelis, & in nobis. l.2. d.18.a.2.q.1.
47. Ad meritum necessario requiritur principium merendi, scilicet charitas & potentia: status, scilicet viatoris, & ordo meriti ad præmium. l.3.d.18.a.2.q.2.in arg. & lib.2.d.27.a.2.q.3. in corp.
48. Meritum, & præmium quomodo in magnitudine respondeant ad invicem. l.3. d.18. ibid. ad 1.
49. Post lapsum charitas meretur gloriam præambulo motu fidei mediatoris. lib.3. d.18. a.2. q.3.ad 5.
50. Gratia prima quomodo non cadat sub ratione meriti. l.3.d.27.a.2. q.1. corp. & op. Comp. l.4. c.15.
51. Meritum respicit exercitium vis irascibilis, & concupiscibilis. Pf.118.c.7.v.6.
52. Meritum bonorum in quibus consistit. in Sap. cap.3.
In quibus operibus consistit, item & præmium. ser.1. & 3; in Septuag. & ser.2. in oct. Pasch. & ser.2. Dom. 6. post. Pent. & ser.4. Dom. 10 Pent. & ser.2. de plur. Marr.
53. An magis mereatur quis operando ex debito quam non. op. de paup. Chr. resp. i. cap.3. a.2 ad 15.
54. Meritum est gloriæ, augmenti gratiæ, & remissionis pœnæ. op. Comp. Theol. l.4.c.13.
55. Meritoria operatio est iter ad gloriæ æternitatem. op. de 7. itin. ætern. itin.7. per tot.
56. Meritis an mera gratia in Paradisum introducatur. l.2.d.27.a.2.q.3.
57. Meritis quis sibi magis quam alteri quomodo intelligendum. l.4.d.1.p.2.a.1.q.1.ad arg.
58. Quomodo inter meritum, & præmium intercedat paritas, & an iustitia fiat, vel misericordia. l.4.d.46.a.2.q.3.
59. De justificatione an ex meritis, an non. l.4. d.46. ibid.
60. Meritum est ex charitate duobus modis. Vid. *Charitatis effectus*. n.49. seq.
61. Mors quomodo meritoria. V. *Mors*. n.15.
- Merlinus.*
- Merlinus generatus fuit opere Dæmonis incubi. l.2.d.8.p.1.a.3.q.1. in arg.
- Messias.*
- Messias hebraicè: Christus græcè: Unctus latinè. in Io. c.1.n.41. & c.4. n.25.
- Messis.*
- Messis spiritualis est Verbi divini, bonorum operum, & cœlestis præmii. in Io. c.4.n.36.
- Metallum.*
1. Metallum generatur in terra per virtutem, & calorem corporum cœlestium in elementa secundum conciliationem ab æqualitate remotam. op. Brev. p.2.c.4.
Est materia fabrilis artis. V. *Fabrile*. n.3. Vid. *Mineralia*.
2. Metallorum ponderositas unde oriatur. ser. de una S. Virg.
- Metaphysica.*
1. Metaphysica est de ente ut ens, & quot modis consideret ens. ser.4. Hex. & op. Princ. S. Script.
2. Metaphysica est omnium scientiarum nobilissima. op. Princ. ibid.
3. Metaphysica considerat formam totius, scilicet, essentias rerum, in quibus res singulares habent assimilari, sicque coordinat genera, species, & individua. l.2.d.18.a.1.q.3. in corp.
4. Metaphysica Christiana, seu spiritualis est de emanatione à Deo, de exemplatione, & consummatione. ser.1. Hex.
5. Metaphysicus cognoscit Deum ut principium, & finem, non autem ut Patrem, & Spir. S. Item ut causam exemplantem, non autem ut Filium. ser.1. Hex.
6. Metaphysicus alio modo se habet in cognitione rerum: alio modo Physicus. lib.2. d.18.a.1. q.3. corp.
- Metaphora.*
1. Metaphoris quam congruè S. Scriptura utatur ad manifestandas reconditas veritates lucis æternæ. op. Princ. S. Script. in princ.
2. Metaphora non importat omnimodam, sed aliqualem similitudinem tantum. lib.4. d.9.a.1. q.2. ad ult.
- Metellus.*
- Metellus Romanus uxorem occidit, quia vidit vinum bibere. ser.1. de SS. Phil. & Iac.
- Metheorologicus.*
1. Metheorica seu liber metheorū agit de impressionibus, & mineralibus, estque pars Philosophiæ naturalis. ser.4. Hex. V. *Impressio*. V. *Aër*. n.7. & 12.
2. Per metheorologicas impressiones generantur tonitrua, coruscationes, fulgura, grandines, nives, & pluvia. ser.1. de B. Virg. & op. Comp. Theol. l.2.c.3. & c.9.
3. Metheorologicæ impressiones quomodo mysticè per peccatum generentur in anima. ser.1. de B. Virg.
- Metiri.* Vid. *Mensura*.
- Metra.*
- Metra est musica harmonico senatio pedum. Pf.118. prol. a.2. & in Thren. prol.
- Metretæ.*
- Metretæ quænam vasa sint, & quid mysticè significat. in Io. c.2.n.6.
- Metrum.*
1. Metrum est mensura hymnorum latinorum, in Thren. prol.
2. Metrum aliud dicitur saphicum à sapho muliere ipsius inventrice, dicitur Pentametrum constans ex trochæo, spondeo, & dactilo, & duobus trochæis: ut in hymno, Iste Confessor &c. aliud est metrum heroicum continens solos versus Exametros: aliud trimetrum, idest versibus trium pedum: aliud alphabetum. in Thren. prol.
- Metus.*
1. Metus est instantis periculi trepidatio: metus ob vim est ob violentiam rei, quæ repelli non potest. op. Cent. p.3. sec. 55. V. *Timor*.
2. Metus alius est levis: alius est gravis, & justus, & cadens in constantem virum. lib.4. d.29.a.1. q.1. in corp. & Cent. ibid.
3. Metus cadens in constantem virum eximit ab obligatione respectu actuum humanorum: non verò eorum, quæ respiciunt Deum, ut in fide &c. l.3.d.39.a.3. q.2. corp.
4. Metus cadens in constantem virum est quando qui minatur malum potest implere. l.4.d.29. a.1. q.1. in corp. & op. Cent. ibid. & lib.2. d.25. p.2. q.4. ad 6.
5. Metus cadens in constantem virum dirimit matri

matrimonium, l.4. d.29. ibid. & lib.3. d.39. a.3. q.2. ad ult. & op. Cent. p.3. sec. 55.

6. Metus differt à timore, quod metus est ob vim alterius: timor verò respicit naturalia. opusc. Cent. ibid. & op. diat. fal. t.6.c.1.

Meum.

1. Meum, & nostrum quot modis possunt usurpari in locutionibus. lib.1. d.18. a.1. q.6. corp. V. *Noster*. n.1.
2. Meum, & tuum, nostrum & vestrum excitant magnos tumultus & ruinas in Ecclesia. opusc. Expos. reg. S. Franc. n.6.

Michael.

1. Michaelis Archangeli, & Angelorum laudes recensentur. f. de S. Mich.
2. Michael interpretatur, Quis ut Deus, diciturque portare animas in cœlum propter quas eruentas commisit prælium cum Dracone. op. Cent. p.3. sec. 18.
3. Michaelis Archangeli duas solemnitates celebrat Ecclesia in signum quod ipse pro nobis est dum vivimus in hoc sæculo & dum educimur de exilio. op. Cent. ibid.
4. Michael quare dicitur Iudæ cap.1. non ausum fuisse maledicere Diabolo. l.4. d.18. p.2. a.1. q.2. ad ult.
5. Michael Archangelus assistit, & obtemperat B. Virgini cum exercitibus Angelorum Hymn. Te Matrem laudamus. V. *Maria in ordine ad Angelos*.
6. Michael significat Prælatum Ecclesiæ. ser. de Angelis.
7. Michael Archangelus apparuit Christo oranti in horto. op. medit. vit. Chr. c.75. & in Luc. c.22. n.44.

Microcosmos.

Microcosmos est minor mundus, scilicet homo, cuius partes respondent majori mundo, scilicet, macrocosmos. l.2. d.14. p.1. a.1. q.1. in arg. & serm. 16. Hexaem. Vid. *Mundus*. n.1. & 21. V. *Macrocosmus*.

Miles: Militia: Militans.

1. Militum officium quale. in Luc. cap.3. n.14. & op. Phar. l.1. c.47.
2. Militiæ usus qualis sit licitus, & qualis non. in Luc. c.3. n.14. & l.4. d.16. p.1. dub.15. Vid. *Mercatura*. n.3.
3. Militia, & milites Christi proponuntur. op. de Spir. mil. contra 7. vitia. cap.1. & Pf. 118. c.8. v.5. V. *Christianus*. n.32.
4. Milites alii Christi, alii Diaboli. Psalm. 118. c.9. v.15. V. *Christi varia*. n.254.
5. Militantium spiritualiter qualis corona, & benedictio. serm.3. Dom.1. Quadrag. & serm.4. Dom. Trinit.
Proprietates militiæ quænam tam spiritualis, quam temporalis. Pf. 118. n.81.
6. Militantium domus Ecclesia. Vid. *Ecclesia*. num.163.
7. Hominis militia in hac vita. Vid. *Homo ad Deum*. n.112.
8. Militans Ecclesia. V. *Ecclesia*.

Mille.

1. Mille, & millenarius numerus significat abundantem numerositatem. ser.3. Dom. 22. post Pent. & ser.1. de S. Matth.
2. Decem millia talenta quid sit mysticè. serm.3. Dom. 22. post Pent.

Mimus.

Mimis, & histrionibus dare. Vid. *Histrion*.

Mina.

Minæ faciunt. Vid. *Metus*. Vid. *Blanditia*. n.1. V. *Matrimonii conditiones*. n.27.

Mineralia.

1. Mineralia generantur per conciliationem elementorum inæqualem. op. Brev. p.2. c.4. & l.2. d.15. a.1. q.3. corp. V. *Metalum*.
2. Mineralia quare S. Scriptura non commemorat producta esse ex terra, sicut herbam. lib.2. d.14. p.2. dub.2.

Minimus.

1. Minimus in schola Christi est maximus, quia est ordinatus ad maxima præmia. in Luc. c.9. num.48.
2. Minimus in quo sensu dicitur Christo proximior. in Luc. ibid.
3. Minima peccata quam sedulo vitanda. op. Phar. lib.3. cap.8.

Minister: Ministerium.

1. Minister Provincialis non potest suis subditis concedere Indulgentias. l.4. d.20. p.2. a.1. q.3. V. *Indulgentia*.
2. Ministri Sacramentorum mali non obsunt validitati Sacramentorum. in Io. c.20. n.23.
3. Ministrorum Regularium vigilantia qualis in regimine suo. op. Epist. ad Min. Provincial. Quare appellentur Ministri. op. Expos. reg. frat. Min.
4. Ministerium est duplex, scilicet, præsentis, dicitque nobilitatem, & subjectionis. l.2. d.11. a.1. q.1. ad 3. & Pf. 118. cap.4. v.12.
5. Quatuor sunt quæ nobis ministrant necessaria, id est gaudium spes, dolor, & timor. Pf. 15.
6. Ministerium servorum Dei in sequela Christi quale. in Io. col. 58.
7. Ministerium quale, Ministrique Altaris officium. op. spec. discipl. p.1. c.17.

Minor: Minoritas.

1. Minor, & Major in divinis non recipitur quia sonat imperfectionem. lib.1. d.29. a.1. quæst.1. ad 1.
2. Minorum ordinis qualis paupertas. ser. 2. in Pent. V. *Fratres Minores*.
3. Minorum Ordinis incrementa ostensa in visione à Deo. op. leg. S. Franc. c.2. in fine.
4. Minorum nomen datum est à S. Francisco suis Fratribus, ut humilitatis amore se subiicerent omnibus, ad nullamque dignitatem vel honorem aspirarent. op. Expos. regul. FF. Min. cap.1. V. *Fratres Minores*. n.1.
5. Ordo FF. Minorum quare à Deo sit positus in mundo. op. determin. quæst. præfat. V. *Fratres Minores*. n.2.
6. Multæ quæstiones circa vitam, & mores FF. Minorum solvuntur in opusc. determination. quæstion.
Prima quare S. Franciscus hunc ordinem ab aliis distinctum instituit.
2. Cur Fratres Minores prædicent, & Confessiones audiunt.
3. Cur litterarum studio vacent.
4. Cur nihil proprium habeant nec in communi, nec in particulari.
5. Cur Fratres Minores in desertis non degant.
6. Cur magnos Conventus habent.
7. Cur plura colligant per plures dies.

8. Quare nunc plura petunt Fratres, quam olim.
9. Idem fufius tractar.
10. Cur non recipiuntur omnes ad ordinem : 11. Cur non laborant manibus pro victu : 12. An alii Religiofi poffint ad hanc Minorum transfire : 13. An FF. Minores ad alias Religiones poffint transfire : 14. An liceat eijcere inemendabiles : 15. An omnes fint recipiendi ad ordinem : 16. Cur aliqui in moribus in Religione fiant perverfi : 17. Cur non omnes difcoli eijciantur : 18. In quibus bona Religio cognofcatur : & An una fit melior altera : 19. Cur Religiones in vita religiofa deficiant : 20. Quare aliquando inter Religiofos difcenfiones fiunt : 21. Quænam celare debeant : 22. Cur Fratres Min. ad menfas divitum accedunt : 23. Quare plus honorent divites, quam pauperes : 24. Quomodò poffint domos, loca, libros &c. poffidere : 25. An transgrediantur regulam facientes recipere pecuniam ab aliis oblatam : 26. An poffint recipere eleemofynam à feftantibus injufta lucra : 27. Quare plures Clerici Religiofos odio habeant : 28. Minorum ordo ob quæ relaxari cæpit. op. Ep. de reform. fratr.

Minus.

Minus, & magis. Vid. *Maxima.* n. 158. & 204. Vid. *Magis.*

Minutum.

Minuta duo à Vidua oblata quid fignificent myfticè. in Luc. c. 21. n. 4.

Mirabile.

1. Mirabilia dicuntur opera Dei propter fapientiam, ordinem, potentiam, profunditatem, & bonitatem. Pf. 118. n. 129.
2. Mirabilia naturæ quomodò difcernuntur à miraculis. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 2. ad ult.
3. Mirabilia facere eft dupliciter: vel fupra poffe naturæ, eftque gratiæ gratis datæ: vel fupra poffe rationalis naturæ, eftque gratiæ gratum facientis. l. 3. d. 30. q. 4. ad 3.
- Miraculum, Miraculoſum.*
1. Miraculum eft opus arduum, & inſolitum fupra ſpem, & facultatem admirantis conſiſtens. op. Cent. p. 3. ſec. 37. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 28. & in Sap. c. 8. n. 8. & cap. 11. n. 9. & in Sap. c. 11. & l. 2. d. 18. q. 2. ad 5.
2. Miraculum ita fit præter ſolitum curſum naturæ, quod etiam fupra curſum naturæ. l. 2. d. 37. a. 2. q. 2. ad 4.
3. Ad miraculum quænam conditiones requirantur. op. Comp. Theol. l. 1. c. 28. Exigit omnipotentiam infinitam. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 2. ad ult. & op. Comp. ibid. & in Io. cap. 2. n. 4. & c. 5. n. 36. V. *Diaboli poteſtas.* n. 16.
4. Quomodò quæ fiunt per rationes feminales ſint miracula. op. Comp. Theol. l. 1. c. 28.
5. Miracula quomodò difcernuntur à mirabilibus naturæ. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 2. ad ult. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 28.
6. Miracula bonorum, & malorum qualiter differant. l. 2. d. 7. ibid.
7. Finis miraculorum qualis ſit. l. 2. d. 7. ibid.
8. Miraculorum patratiõem, & prævidentiam futurorum deſiderare quam ſtultum. lib. 2. d. 7. p. 2. dub. 2.
9. Qualiter miracula ceſſaverunt quando mundus manu ductus fuit ad fidem. lib. 1. d. 16. a. 1. q. 2. corp.
10. Miracula facta ſunt poſt hominis lapſum,

- non verò in ſtatu innocentia, & quare. lib. 3. d. 1. a. 2. q. 2. ad 3.
11. Fides etiam informis non charitas meretur miraculorum patratiõem: in fide enim eſt prima elevatiõ hominis fupra ſe: hinc etiam impetrat poſſe agere fup a vim naturæ. l. 3. d. 27. a. 2. q. 1. ad 4. & l. 4. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1. in arg.
12. Miracula fiunt à Deo non ab hominibus, ſed interceſſione Sanctorum, vel etiam quia Deus ſua virtute aſſociatur orationem eorum. l. 4. d. 44. p. 1. dub. 3. & l. 4. d. 5. a. 3. q. 1. ad ult.
13. Miracula an præjudiciũ faciunt naturæ. l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg.
14. Miracula dicuntur fulgura, quia illuminant, & terrent. Pf. 96.
15. Miraculorum poteſtas qualis, & quibus à Chriſto data. in Luc. c. 17. n. 6.
16. Qualis differentia inter miracula facta à Chriſto, & à Sanctis. in Io. c. 10. n. 38.
17. Major multitudo miraculorum non denotat majorem ſanctitatem. in Io. c. 10. n. 42.
18. Dæmones non poffunt facere vera miracula. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 2. & in Io. cap. 5. n. 36. & op. Cent. p. 3. ſec. 14. Vid. *Diaboli poteſtas.* num. 15. ſequent.
19. Miraculum manifeſtans virtutem eleemofynæ in Rege Angliæ cujus manus, & brachium conſervatur incorruptum. in Luc. c. 6. Aliud de ſecreto confeſſionis. lib. 4. d. 21. p. 2. art. 2. q. 1. corp.
20. Miracula inſtruunt idiotas de potentia, & imenſitate Dei. ſerm. 1. Dom. 2. Epiph.
21. Miracula Diaboli qualia. op. Cent. p. 3. ſec. 14. Vera miracula non poteſt facere. V. *Diaboli poteſtas.* n. 15. ſeq.
22. De miraculis à divina providentiã factis auctorit S. Script. op. Bibl. paup. c. 1.
23. Miraculum, mirum, mirabile, & naturale quomodò differunt. op. Comp. Theol. l. 1. c. 28.
24. Miraculorum differentia expenduntur. in Io. c. 5. n. 36.
25. Miracula vera, & falſa quænam, ſint. ſerm. 1. Dom. 1. Adv.
26. Miraculorum gratia poteſt eſſe abſque charitate. l. 4. d. 10. p. 2. dub. 2.
27. Miracula non ſunt contra naturam, ſunt fupra naturam, & ſecundum naturam, & quomodò. l. 2. d. 36. a. 3. q. 1. ad 3.
28. Miraculorum gratia datur fidei, non charitati. V. *Charitatis effectus.* n. 10.
29. Miracula ſunt lampades. V. *Lampas.* n. 1.
- Mirra.*
1. Mirra electa quid ſit, ejuſque proprietates, & quid ſignificet myſticè. op. diæt. ſal. t. 7. c. 5. & in Io. col. 86.
2. Eſt contritiõ; & Confefſio. V. *Contritiõ.* n. 54. V. *Pœnitentiã varia.* n. 40.
3. Faſciculus mirræ. Vid. *Faſciculus.* n. 1.
- Mirum.*
- Mirum quomodò differat à miraculo. op. Comp. Theol. l. 1. c. 28. V. *Mirabile.*
- Miſceri.*
1. Miſceri, & mixtiõ eſt alteratorum miſcibilium unio: unde tranſmutantur formæ mixtorum, & reſultat tertium. l. 4. d. 11. p. 2. a. 1. q. 4. ad 3. & in fund. V. *Elementum.*
2. Mixtiõ dupliciter dicitur vel communiter, & impropriè, quãdo, ſcilicet aliquid miſcetur alteri diverſæ naturæ, ſed valde prædominanti, ita ut ſolvat ſpeciem in ſe illud convertendo, ut guttæ aquæ

- aquæ amphoræ vini : alia & propria est vno alteratorum miscibilium. l. 4. d. 11. p. 2. ibid.
3. Mixtio aquæ benedictæ & olei cum non benedicto an totum attingatur. l. 4. d. 12. p. 1. a. 2. q. 2. in corp.
  4. Mixtio aquæ cum speciebus sacramentalibus an vere fiat. l. 4. d. 12. p. 1. a. 2. q. 2. ad 2.
  5. De mixtione elementorum. V. *Elementum*. n. 5. & 6.
  6. Mixta ex quatuor elementis sunt corruptibilia, in quibus necessariò elementa gravia prædominant secundum quantitatem. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 3. V. *Corpus humanum*. n. 50.
  7. Mixtio perfecta quænam exigat & c. lib. 2. d. 15. a. 1. q. 2. corp. V. *Contrarietas*. n. 9. & 10. V. *Corpus*. n. 10. seq. & 50. V. *Elementum*.

Miser. Miserabile.

1. Miser solum est qui scit se esse miserum, vel scire debet cum habet malum : vnde solum miser est capax rationis. l. 2. d. 19. a. 1. q. 2. ad 2. quomodo id sit verum. l. 2. d. 41. a. 2. q. 3. corp.
2. Miseris solatium est socios habere pœnarum, non tamen in Inferno. l. 4. d. 21. p. 2. a. 1. q. 3. corp. & l. 4. d. 50. p. 1. a. 1. q. 3.
3. Miseria subiective est in natura rationali propriè licet materialiter possit esse etiam ratione corporis. l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 3. ad 5.
4. Miseriæ hominis quarè non tolluntur per baptismum. l. 4. d. 4. p. 1. a. 2. q. 2. ad 2.
5. Miseria multiplex spiritualis expenditur. op. Phar. l. 3. c. 42. & ser. 1. Dom. 9. post Pent. & l. 4. Dom. 3. post Pent. V. *Baptismi effectus*.
6. De miseria hominum auctorit. SS. PP. op. Phar. l. 3. c. 42.

Misericordia.

1. Misericordia est virtus respiciens conformitatem in natura, & necessitatem in indigentia. l. 3. d. 35. q. 6. corp.
2. Misericordia est virtus pars iustitiæ, per quam animus super calamitatem afflictorum movetur : nihilque humanum à se alienum putat, sed aliorum damna, vel commoda sua putat. op. Cent. p. 3. sec. 44. & op. declar. term. & l. 4. d. 46. q. 2. q. 1. ad arg. V. *Iustitia*. n. 2.
- Item est virtus per quam terrenis cœlestia meremur. op. Comp. Theol. l. 5. c. 52.
3. Misericordia dicitur quasi miseriam cordis dividens : vel quasi mittens seorsum cordis rigorem : vel quasi mira suavitas rigans corda : primo modo non est in cœlo, sed solum in terra vbi est miseria : secundo modo est misericordia Dei in cœlo, & in Inferno præmians supra condignum, & puniens citra condignum : tertio modo maxime est in cœlo : ad id enim complendum requiritur solum Dei voluntas, non sic in iustitia, quia requiritur culpa. op. Comp. Theol. l. 1. c. 34.
4. Misericordia est attributum proprium Dei quoad connotata, seu affectus differens à iustitia. op. Comp. Theol. ibid. Vid. *Dei misericordia*. n. 1. seq.
5. Misericordia Dei patet maxime in dando reis veniam : iustis gratiam : sanctis gloriam : expectans peccatores ad pœnitentiam : benigne revocando, vicisci dissimulando : de multis periculis liberando : gratiam liberaliter donando : datam multiplicando : multiplicatam conservando : & in cœlo præmiando : Item peccatorem denud recipiendo : cor eius emolliendo : Item dando, prospera, & adversa, præcepta,

- Sacramenta. op. Comp. lib. 1. cap. 34.
6. Misericordia duo importat, scilicet effluxum bonitatis in miserum : 2. compassionem cordis : primum dicit perfectionem : secundum imperfectionem : primam est in Deo : 2. nequaquam. l. 4. d. 46. a. 2. q. 1. ad 1. & per tot. art.
  7. Misericordia potest sumi quoad habitum, actum, & effectum : primo & secundo modo est in Deo : tertio modo in creatura : primis duobus modis Deus non agit misericordius, vel iustius cum vno, quam cum alio : bene autem tertio modo : sed ita vt pro præsentis principales effectus sunt misericordiæ pro altera vita erunt iustitiæ. l. 4. d. 46. a. 1. q. 3. & 4.
  8. Misericordia quomodo respiciat quantitatem absolutam miseriæ, & respectivam. l. 4. dist. 46. a. 1. q. 4.
  9. Misericordia Dei respicit naturam Dei : iustitia respicit actum : vnde bonitas Dei facit hominem bonum : non autem iustitia, sed hæc facit opus iustum, non naturam : sic dicitur lapis bonus non iustus. l. 4. d. 46. a. 2. q. 1. ad arg.
  10. Misericordia largissime dicitur affluentia divinæ bonitatis : secundò communiter sumpta dicitur in supererogatione bonorum : tertio strictè est pietas in sublevatione miserorum. lib. 4. d. 46. a. 2. q. 2. corp.
  11. Quomodo in omni opere Domini & in miserando, & puniendo relucet misericordia, & veritas, seu iustitia. l. 4. d. 46. ibid. & Ps. 116.
  12. Dicitur proprium Dei misereri, non punire : quia misericordia exhibita est à mera divina bonitate : iustitia verò puniens præsupponit iniquitatem in homine. l. 1. dist. 47. dub. 1. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 34. & l. 4. d. 46. art. 2. q. 1. ad arg. & in Sap. c. 12. n. 15.
  13. Si Adam non peccasset iustitia Dei in actu non fuisset manifestata sicut misericordia, sed tantum in sua origine. l. 1. d. 46. a. 1. q. 6. ad vlt.
  14. Misericordiæ effectus, & iustitiæ alij, & alij. l. 4. d. 46. dub. 6.
  15. Misericordiæ Dei laudes. Ps. 118. cap. 6. v. 8. & c. 10. v. 15. & v. 12. & c. 3. v. 9. & c. 9. v. 4. & cap. 8. v. 12. & c. 4. v. 16. & Ps. 50. & op. Phar. l. 2. c. 40. & op. diæt. sal. tit. 7. c. 4.
  16. Misericordia Dei quomodo quærenda exemplo Dávid. Ps. 50.
  17. Misericordia Dei quadruplex, scilicet in viventes, in sepultos, in existentes in Purgatorio, & in cœlo. ser. 3. Dom. 6. post Pent.
  18. Misericordia est interna compassio, fuitque potior Christi Crux. op. diæt. sal. tit. 7. c. 4.
  19. Christus examinabit homines in iudicio super hanc lectionem. ibid.
  20. Misericordiam clamat sanguis Christi. V. *Abel*. num. 4.
  1. Misericordia est pars iustitiæ, contineturque sub iustitia, per quam magis conformamur Christo. l. 3. d. 33. dub. 1. & op. Cent. p. 3. sec. 44.
  2. Misericordia reddit unicuique quod suum est, id est subvenit miseris sub ratione debiti, vel misericordiæ causa. l. 3. d. 33. dub. 1.
  3. Misericordiæ species sunt duæ, scilicet dimittere, & dare. Ps. 39. & Ps. 111.
  4. Misericordia triplex, scilicet præveniens, subveniens, & perficiens. Ps. 102.
  5. Misericordia multiplex expenditur. Ps. 118. c. 10. v. 5. & c. 12. v. 15. & c. 6. & 8.
  6. Misericordia hominis est vel respectu sui vel inimici, vel amici. Ps. 102.

Misericordia hominis

7. Misericordia vera est non solum in affectu, sed & in effectu. in Luc. c. 10. n. 37.
8. Misericordia non est dignus qui non facit misericordiam. in Luc. c. 14. n. 14.
9. Misericordiae opera tam corporalia, quam spiritalia enumerantur, spectantque ad vitam activam. op. Cent. p. 3. sec. 46. & ser. 2. Dom. 1. post Pent. & op. diæt. sal. t. 7. c. 4. V. *Opera misericordiae*. V. *Dare*. num. 12. suadentur multis rationibus. in Luc. c. 16. n. 5. & ser. 1. Dom. post Pent. & ser. 1. & 2. de S. Andr. & ser. 1. de SS. Phil. & Iac. & ser. de S. Martino & ser. de vna S. Virg. & op. Stim. p. 1. cap. 14. & op. Eccles. Hier. p. 1. cap. 2. Ipsarum fructus. ser. 3. in Septuag. & serm. 2. Dom. 1. post Pent. & op. Phar. l. 2. c. 40. & op. diæt. sal. t. 7. c. 4. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 5 2. & op. de don. pier. c. 1. & ser. 7. in Rogat. & ser. 3. Dom. 12. Pent. & ser. 1. Dom. 13. Pent. & ser. 4. Dom. 21. Pent. & f. 1. Dom. 24. Pent. Christus invitat ad ea, eorumque utilitates. V. *Christi varia*. n. 234.
10. Misericordia sola est comes defunctorum. in Luc. c. 12. n. 21. & ser. 2. Dom. 1. post Pent.
11. Misericordiae viscera sunt nimia dilectio, & compassio. in Luc. c. 1. n. 78.
12. Misericordiae duplex effectus expenditur, scilicet supportatio infirmitatis, & relevatio mendicitatis. in Luc. c. 10. n. 34.
13. Misericordia est optima advocata in Iudicio. ser. 2. Dom. 1. post Pent.
14. Per misericordiae exhibitionem meretur homo gratiam in mundo, fiduciam in morte, misericordiam in iudicio; & gloriam in caelo. ser. 1. & 2. Dom. 1. post Pent.
15. Misericordia, & crudelitas expenduntur multis auctorit. SS. PP. op. Phar. l. 2. c. 15. Item auct. S. Script. op. Bibl. paup. c. 72.
16. Misericordia, oratio, & iustitia sunt virtutes connexae. op. Phar. l. 4. c. 45.
17. Misericordia est prima Christi lectio, super quam examinabit suos scholares in Iudicio. op. diæt. sal. tit. 7. c. 4.
18. Misericordia est optima unctio animae. op. diæt. ibid.
19. Misericordia est lucrosissima mercatura. op. ibid.
20. Misericordiae gradus assignantur. op. de grad. virt. c. 6.
21. Serviens infirmis pro Christo plus potest mereri, quam si serviret ipsi Christo. op. Stim. p. 2. c. 7. V. *Infirmus*.
22. Misericordiam exercentes sunt veluti Angeli: item vt caeli. op. Eccles. Hier. p. 3. c. 3. & p. 4. c. 2. 3. & 4.
23. Misericordia significatur per oleum: iustitia per vinum. Pf. 134.
24. Misericordia respicit dantes benignitatem: non sic iustitia. l. 4. d. 4. p. 2. q. vlt. ad 3.
25. Misericordiosorum felicitas, immisericordiosorum infelicitas qualis. ser. 2. in fest. om. Sanct.
26. Misericordia per solam crucem exhibetur. ser. de Exalt. S. Cruc.
27. Misericordiae, & iustitiae consentio circa perditionem, & redemptionem hominum. op. de medit. vit. Chr. c. 2.
28. Misericordia est nubes, in qua vt in throno Deus residet. op. de Eccles. Hier. p. 1. c. 4.
- Missa.*
1. De Missa. V. l. 4. d. 13. dub. 3. & l. 4. d. 45. dub. 3. & a. 2. q. 3. ad arg. V. *Eucharistia ad Missam*. V. *Eucharistia essentia* n. 5 2. seq. V. *Christi varia* n. 22.
- V. *Christus tempore praedicationis*. n. 72. seq. De Ecclesiasticis ritibus Missae. V. *Ecclesiasticus ritus*.
2. De Missae effectibus, & fructibus, & mysterijs. l. 4. d. 45. dub. 3. & a. 2. q. 3. ad arg. & op. Cent. p. 3. sec. 50. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 18. & seq.
3. De Missae caeremonijs, ritibusque. l. 4. d. 12. p. 1. dub. 5. & op. Brev. p. 6. c. 9. & op. Expos. Mis. & op. de praepar. ad Mis. & op. Com. Theol. ibid. & op. Spec. discipl. p. 1. c. 17. & p. 2. c. 1. V. *Ecclesiasticus ritus*. n. 1. seq.
4. Quare dicatur Ite Missa est, vel Benedicamus Domino. l. 4. d. 13. dub. 3.
5. Missas plures celebraturus non sumat purificationem. l. 4. d. 12. a. 2. q. 1. in arg.
6. Missa boni Sacerdotis an sit melior, quam mali. l. 4. d. 13. a. 1. q. 4. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 18.
7. Quare Missae quorundam Sacerdotum prohibeantur. l. 4. d. 13. a. 1. q. 4.
8. An liceat aliquid recipere pro Missa. l. 4. d. 25. a. 1. q. 4. ad arg.
9. Missa cur celebretur in Matrimonio j contractu. l. 4. d. 28. dub. 3.
10. Missae quatuor partes expenduntur. Pf. 21. & Pf. 117. scilicet Introitus, Oratio, Instructio per Epistolam, & Evangelium, & resectio Sacramentalis.
11. Missa Sabbathi Sancti habet post Alleluia tractum, & quare. Pf. 26.
12. In Missa quid significet Graduale. Pf. 64.
13. Quare celebratur semper cum lumine. Pf. 83.
14. Quare Evangelium in Missa terminatur cum elevatione, Epistolae vero cum inclinatione vocis. Pf. 89.
15. In Missa Angelorum quare dicitur versus Benedic anima mea Domino. Pf. 102.
16. Missa exigit quatuor, scilicet qui, quid, cui, & pro quo. Pf. 109.
17. Missam Christus inchoavit in caena. Pf. 109.
18. Missa est memoriale Passionis Christi, signumque rememorativum, & demonstrativum. in Luc. c. 22. n. 20. & op. de praepar. ad Mis. c. 6.
19. Quare in Missa fiant tres partes hostiae. ser. 2. Dom. 4. Quadr. & op. Expos. Mis. c. 4.
20. Quare in Missa levatur corpus Christi. ser. 3. Dom. 2. post Pasch. & op. Expos. Mis. c. 4.
21. Missae celebratio quam Christianis proficua. ser. de dedic. & l. 4. d. 45. dub. 3.
22. Missa prodest defunctis. l. 4. d. 45. dub. 3. & op. Cent. p. 4. sec. 2.
23. Pro praeparatione ad Missam meditationes: op. Incend. am. c. 2. & op. de praepar. ad Mis. & op. Stim. p. 2. c. 17.
24. De negligentijs occurrentibus in Missa. op. Comp. Theol. l. 6. c. 19.
25. De defectibus aliquibus Missae. lib. 4. d. 11. p. 2. dub. 7.
26. De mixtione aquae, & vini. l. 4. d. 45. dub. 4.
27. Quenam essentialia, quenam accidentalia in Missa. l. 4. d. 13. a. 1. q. 4.
28. Missae praeparatio qualem ablutionem exigit. V. *Ablutio*. n. 1. seq.
29. In Missa absolutio qualem vim habeat. V. *Abolutio*. n. 26.
30. Quale ministerium in Missa post Consecrationem. V. *Angeli varia*. n. 47.
31. De Corporalibus in Missa. V. *Corporalia*.
Mysterium. Mysticum.
1. Mysterium idem est ac secretum. l. 4. d. 11. p. 1. dub. 1.
2. Mysteria multoties sunt celebranda. in Luc. cap. 20. num. 5. absconduntur superbis: panduntur

- duntur humilibus. in Luc. cap. 10. num. 21.
3. Myſteria omnia S. Scripturæ epilogantur. ſerm. 14. Hex.
  4. Myſtica membra Eccleſiæ. Vid. *Eccleſia*. n. 91.
  5. Myſticus ſenſus S. Scripturæ. V. *S. Scripturæ ſenſus*. n. 15.
  6. Myſtica ſignificatio rerum in Scriptura attenditur tum ex tempore: tum ex qualitate aëris, hora, ſitu, ordine. Pf. 29.
  7. Myſtica Theologia quid ſit, & ejus partes. op. de myſt. Theolog.
  8. Myſtici corporis unio. l. 4. d. 8. p. 2. a. 2. q. 1. in fine.

Mitis.

1. Mititas eſt virtus contra illationem injuriæ. l. 3. d. 35. q. 6. ad 4. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 49. & op. de prof. relig. l. 2. c. 35. Vid. *Manſuetudo*.
2. Mitis eſt qui nec patitur, nec ſeducit: differt autem à patientia, quod propriè patientia eſt in tolerantia corporalium afflictionum, mititas vero injuriarum. op. Comp. ibid.
3. Mititas, & manſuetudo ſunt ferè idem: utraque enim eſt ſpecies fortitudinis mediante patientia, habentque idem objectum: licet propriè mitis eſt, qui non ſolum non imitatur contra malefacientes, ſed bonum pro malo retribuit: manſuetus verò qui corde tranquilluſ eſt, & moribus tractabilis. op. de prof. relig. l. 2. c. 35. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 49.
4. Meritum felicitatis qualis. ſerm. 4. Dom. 2. Epiph. & in feſt. omn. Sanct. ſerm. 1.

Mitto, Mittere, Miſſio, Mitti, Miſſus.

1. Mitti in divinis dicit duo, ſcilicet emanationem ab alio, & manifeſtationem per effectum. l. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 3. in corp. & q. 4. corp. & op. Brev. l. 1. c. 5. V. *Dei appropriata*. n. 40. ſeq. De Miſſione. op. Brev. l. 1. c. 5. & l. 1. d. 15. per tot. & d. 16.
2. Mitti principaliter in divinis importat manifeſtationem, miſſus principaliter connotat emanationem. l. 2. d. 15. per tot.
3. Pater non poteſt mitti, quia non emanat, ſed Filius, & Spir. S. Pater, & Filius dicuntur mittere, Spiritus S. mitti. l. 1. d. 15. per tot.
4. Miſſio Spiritus Sancti eſt ad ſanctificandam creaturam. l. 1. d. 14. dub. 2. & ad inhabitandum, ad poſſidendum, & effectus alios operandum. l. 2. d. 15. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
5. Miſſio in divinis importat reſpectum ad principium mittens, ad terminum, & ad miſſum. l. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 1.
6. Miſſio in divinis de neceſſitate connotat effectum temporalem. l. 1. d. 15. ibid. q. 2. corp. ob id propriè non poteſt dici æterna. ibid. ad 4.
7. Mitti dicit reſpectum notionalem, ſcilicet emanationem ab alio. ibid. q. 3.
8. Miſſio facit quod Trinitas quæ erat abſens à peccatore, fiat præſens, & quomodò. ibid. q. 1. ad 1.
9. Miſſio in creaturis tria importat, ſcilicet ordinem ad principium, ad terminum, & ad miſſum: primo modò eſt à principio, ut à dante eſſe, ſic radius à Sole, vel à dante virtutem, ut lapis proiectus à proiiciente: vel ut à dante iurisdictionem, ſeu auctoritatem, ut nunciuſ à prætore. l. 1. d. 15. ibid. q. 1. corp.
10. Miſſio in creaturis dicit ordinem ad terminum, vel ut id, in quo quietatur, ſic lapis in terra, ut à quo habeatur ut donum miſſum: vel ut in eo operetur. l. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 1. corp.

11. Miſſio in ordine ad miſſum importat in creaturis ſeparationem, ſubiectionem, & mutationem, quæ non poſſunt eſſe in Deo. l. 1. d. 15. ibid.
12. Miſſio viſibilis importat miſſionem, & effectum viſibilem. l. 1. d. 15. p. 2. q. 1. corp. ut factum eſt in Columbæ ſpecie, columnæ &c. in linguis. ibid.

De utilitate miſſionis viſibilis. l. 1. d. 15. p. 2. per tot. & l. 1. d. 16. q. 1. & 2. V. *Apparitiō*. n. 1. ſeq.

13. Miſſio importat vel imperium, vel auctoritatem. l. 2. d. 10. dub. 1.
14. Miſſio eſt vel ad redimendum, & ad ſalvandum, vel ad miniſtrandum: primum eſt proprium Verbi Dei: ſecundum eſt Angelorum. l. 2. d. 10. a. 1. q. 2. ad 2.
15. Miſſio activa in mentem dicit operationem eſſentialem, eſtque trium perſonarum: In carnem verò eſt unius perſonæ, quia eſt in ſuppoſito diſtincto. l. 3. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2.
16. Miſſio in Chriſto ſi conſideretur ut homo importat quid temporale: ſi ut Deus importat ſolam emanationem. l. 3. d. 7. a. 2. q. 1. ad 4.
17. Mittere, & inſpirare qualem actum important. l. 1. d. 10. dub. 2. & 3.
18. De Miſſione Angelorum. V. *Angelorum miſſio*.
19. Miſſus eſt idem ac Apoſtolus. V. *Apoſtolus*. num. 1.

Mitra.

1. Mitra Epifcopo quarè datur. l. 4. d. 24. p. 2. a. 2. q. 3. V. *Eccleſiaſticus ritus*.
2. Mitra quarè duo cornua habet. Pf. 28. V. *Eccleſiaſticus ritus*. n. 8. quarè pendet ad humeros. V. *Eccleſiaſticus ritus*. n. 33.

Mixtio. V. *Miſcere Miſtio*.

Mna.

Mna quid ſit, & quid ſignificet. in Luc. c. 19. n. 10. ſeq. V. *Metus*.

Moab.

Moab interpretatur ex Patre, & quid ſignificet. ſer. 2. Dom. 4. Adu.

Mobile.

1. Mobile eſt partim in termino à quo, & partim in termino ad quem. l. 1. d. 37. p. 2. q. vlt. ad 3. quid importet. l. 1. d. 18. a. 1. q. 3. ad 2. V. *Motus*. num. 57.
2. Mobile omne vel ab alio, vel à ſe ipſo movetur. op. l. in ment. c. 2.

Modalis.

Modalis propoſitio eſt modificata per neceſſarium, vel contingentem, vel impoſſibilem modum, quomodò debeat interpretari. l. 1. d. 40. a. 2. q. 1. ad 4. & l. 1. d. 38. a. 2. q. 2. & l. 3. d. 24. a. 1. q. 1. ad 3. V. *Propoſitio*. n. 7.

Moderantia.

Moderantia eſt revocare appetitum nimium ciborum rationis imperio. op. Cent. p. 3. ſec. 42. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 35. V. *Temperantia*.

Modestia.

1. Modestia eſt, quæ facit cultum, & motum, & omnem noſtram occupationem ultra defectum, & citra exceſſum ſiſtere. op. Cent. p. 3. ſec. 42. & op. declar. &c. & op. Comp. Theol. ibid. & ſer. 1. de lumin.
2. Modestia eſt pars temperantiæ. op. Cent. ibid. V. *Temperantia*. n. 3.
3. De Modestia ex SS. PP. auctorit. op. Phar. lib. 2. cap. 40. Modestia mulierum. V. *Mulier*. n. 44.
4. Qualiter in omnibus actionibus exercenda modestia. op. de regim. animæ. & in Ecclen. c. 1. 5. Medium

5. Medium modestiæ est Christus. ser. 1. de lumin. vel Hex.

Modicum.

Modicum multiplex in Scriptura. in Io. c. 16. n. 19. Modificari. V. *Modus*. V. *Modalis*.

Modus.

1. Modus dicendi est triplex, scilicet æquivocus, analogus, & univocus. lib. 1. d. 14. a. 1. q. 2. corp. Item triplex in propositione. V. *Modalis*.
2. Modi dicendi in divinis sunt tres, scilicet personalis, essentialis, & notionalis. l. 1. d. 26. a. 1. q. 1. corp.
3. Modus significandi requirit & modum intelligendi, & modum exprimendi proportionatum. l. 1. d. 4. a. 1. q. 3. ad 1. & l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 3. corp.
4. Distinctio ut modus quænam sit. l. 1. d. 4. dub. 1. V. *Differentia*.
5. Modi desinendi, & incipiendi instantaneè quoniam sunt. l. 4. d. 17. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4. & lib. 4. d. 11. p. 1. q. 5. ad 3. V. *Incipit, & desinit*.
6. Modus imperativus potest sumi vel imperative: vel consultorie, vel insinuatorie, vel permissivè. l. 2. d. 37. a. 2. q. 1. ad 1. V. *Imperativus*. n. 9.
7. De modo, specie, & ordine omnium rerum. l. 1. d. 3. p. 1. dub. 3. & l. 2. d. 35. art. 2. per tot. & l. 1. d. 38. a. 1. q. 2. ad arg. & in Sap. c. 11.
8. De modo procedendi in lib. Sent. & in Theologia. l. 1. prol. q. 2.
9. Modus studendi quatuor conditiones exigit, scilicet ordinem, assiduitatem, complacentiam, & commensurationem. ser. 19. Hex. V. *Studium*.
10. Modus diligendi Deum sine modo quoniam. Vid. *Charitatis effectus*. n. 37.

Moyse.

1. Moyse figura fuit Christi, & Prælatorum. f. 2. Dom. 1. post oct. Pasch.
2. Moyse plenius recepit Spir. Sanctum alijs Prophetis. l. 1. d. 18. dub. 6. & etiam visiones intellectuales. ser. 9. Hex.
3. Quomodò dixerit Deus Moyse velle tollere de spiritu eius, & alijs tradere, & in quo sensu. l. 1. d. 18. dub. 6.
4. Moyse ieiunando in Monte an passus fuerit. l. 3. d. 16. a. 1. q. 1. ad arg. ieiunavit quadraginta diebus absque sumptione cibi per miraculum. l. 3. d. 16. ibid. ad 3.
5. Moyse fuit inventor litterarum Hebraicarum, sed Esdras invenit alias faciliores. Pf. 118. n. 1. V. *Esdras*.
6. Moyse fuit divinæ sapientiæ inchoator. serm. 1. de lumin.
7. Moyse serpens quid figuraverit. in Io. c. 3. n. 13.
8. Quare Moyse in secunda die non notavit quod lux creata esset bonum. l. 2. d. 14. p. 1. dub. 3.
9. Moyse lex est timoris. V. *Lex*. n. 33.

Molendinum.

Molendinum spirituale proponitur. ser. 3. Dom. 10. Pent.

Molere.

Duæ molentes, & duæ molæ quoniam sint. in Luc. c. 21. n. 35.

Molis.

1. Molis quantitas & virtutis quoniam sit. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 1. & 4. & l. 1. d. 19. p. 1. a. 1. q. 1. & 4. & p. 2. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 15. q. 3. corp. & l. 3. d. 14. q. 2. corp. & l. 4. d. 6. q. 1. & d. 16. q. 4. ad ult. & l. 4. d. 4. dub. 3. V. *Quantitas*. n. 9.
2. Molis multiplicatio. V. *Multiplicatio*. n. 7.

Mollities.

1. Mollescere, mollities carnis est boni ingenij

signum. ser. 1. de S. Greg. Pap.

2. Mollities quale peccatum luxuriæ. op. Cent. p. 1. sec. 32. V. *Luxuriæ species*. n. 2.

Molimen.

Molimina tarda noscit Spir. Sanctus. ser. 3. Dom. 2. Epiph.

Momentaneum.

1. Momentaneum est quod delectat, quodque dat Diabolus, ut peccemus multaque exigit pro pœna. ser. 4. in rogat. V. *Mercatura*. n. 8.
2. Momentum est mundus. V. *Mundus*. n. 25.

Monachus.

1. Monachorum antiquitus quatuor genera erant: Alij dicebantur Cœnobitæ: Alij Anachoretæ: Alij Sarabitæ: Alij Girovagi: primi erant boni: secundi optimi: tertij & quarti erant pessimi. op. de pauperr. contra Guilel. q. 2. ad 6.
2. Monachorum bonorum tria genera erant, scilicet cœnobitæ qui in communi vivebant: alij dicebantur Remoboth, qui bini, & trini habitabant: alij anachoretæ qui soli in deserto vivebant, quorum auctor fuit Paulus, Illustrator Antonius, & Princeps Ioan. Baptista. op. diæt. fal. tit. 3. c. 1.
3. Monachi, & Religiones unde ortum habuerunt. op. diæt. ibid. Et an Elifeus fuerit primus institutor. op. diæt. ibid. & op. expos. reg. S. Franc. cap. 2.
4. Monachis diversa instituta fuerunt ordinata secundum varietatem temporum. op. de paup. contra Guilel. q. 2. ad 6.
5. Monachus in terra possessionem quærens est fictus monachus. op. expos. ibid.
6. Monachorum divitiæ reprehenduntur. op. Expos. reg. ibid.
7. Monachi non possunt habere aliquid proprium. op. Expos. ibid.
8. Monachorum paupertas qualis debeat esse. op. ibid. & op. diæt. fal. t. 3. per tot. ubi de obedientia, paupertate, & castitate.
9. Monachorum, & Religiosorum munus, & obligationes differuntur. op. Phar. l. 1. c. 28. vsque ad cap. 37.
10. Monachi à Dæmone victi post quadraginta annos. laudabilis vitæ. op. diæt. fal. t. 1. c. 1.
11. Monachus an, & quomodò possit eleemosynam facere. l. 4. d. 15. p. 2. art. 2. q. 1. V. *Eleemosyna* n. 23.
12. Monachorum renuntiatio rerum temporalium, quàm sancta, & laudabilis. l. 4. d. 15. ibid. ad arg.
13. An & quomodò Monachi possint exercere Sacramenta Ecclesiæ. l. 4. d. 19. a. 2. q. 2. ad 5.
14. Quare Monachi altius tunduntur, quam Clerici sæculares. Pf. 119.

Monarchia.

1. Monarchia exigit summam celsitudinem, summam fortitudinem, & summam diffusionem bonitatis. ser. 21. Hex. V. *Politica*.
2. Monarcha verus solus Deus. ser. 21. Hex.

Monasterium.

1. Quare Fratres Minores magnos Conventus fabricent in Civitatibus, & non potius parva tuguriola in desertis. op. determ. quæst. super reg. q. 6. & op. lib. apol. contra adv. ord. q. 15.
2. In Monasteriorum ædificatione qui excedunt sumptuositate, & superfluitate quæ mala committant. op. determ. ibid.
3. Monasteria Religiosorum quare non expedit quod sint vicina. op. Apol. in adv. ord. FF. Mir. quæst. 7.

4. Mona

4. Monasteria in primis temporibus quarè ædificata. op. de paup. contra Gul. resp. ad q. 2.
5. Monastica vita significatur per templum, super quod assumptus est Iesus. ser. 5. Dom. 1. Quadrag.
6. Monastica disciplina. V. *Disciplina*. n. 8.

Moneta.

1. Moneta est anima, cuius imago examinabitur in morte. l. 2. & seq. Dom. 2. post Pent. V. *Anima varia*. n. 44. & 82. V. *Christi varia*. n. 301.
2. Dipondius. V. *Dipondius*. n. 1. V. *Numisma*.

Moniales.

1. Moniales aliæ sunt collegiatæ: aliæ solitariæ. op. Expof. c. 11.
2. Monialium conversatio prohibetur Religiosis. op. ibid.
3. Monialium obligationes, munera, exercitia, perfectio instituitur à S. Bonav. op. de perf. vit. ad for. per tot. & op. Phar. l. 1. c. 37. & seq.
4. Quam detestabilis sit in moniali superbia, garrulitas, loquacitas &c. op. de perfec. ibid. c. 2. & seq.
5. Moniales recipiunt mulieres cum pecunia absque labe simoniæ, & quomodò. op. lib. apol. contra advers. ord. q. 18.
6. Monialium nuptiæ spirituales cum Christo expenduntur. in Io. Col. 11. & ser. 4. Dom. Trinit.
7. Monialium Abbatissæ quam Iurisdictionem habent in subditas seq. habet vt Mater familias. l. 4. d. 25. a. 2. q. 1. ad arg. V. *Abbas*. n. 9. Qualis esse debeat in subditas. V. *Abbas*. n. 10. & num. 6.

Monastica.

Monastica est pars Ethicæ, quæ dirigit mores hominis. op. Princ. S. Script. & ser. 1. de lumin. Vid. *Politica*.

Mons.

1. Mons est locus eminens, & à terrenis ad cælestia porrectus. in Luc. c. 9. n. 30. Est figura cæli. ser. 3. & 6. Dom. 1. Adu.
2. Mons generatur ex vehementi terræ motu: vel ex ductu aquæ elevantis terram in parte vna, & in alia cavantis: vel ex aggregatione luti vntuosi diuturna desiccatione: vt docet Arist. l. 4. Meteor. & in Io. col. 40. Montis, & vallis quatuor proprietates enarrantur. op. diæt. sal. tit. 7. c. 1.
3. Mons est locus aptus ad contemplationem: vnde Christus, & Sancti frequenter Montes ascendebant ad orandum. in Luc. capite 9. num. 28.
4. Mons spiritualiter significat eminentiam vitæ contemplatiuæ: tum quia est locus magisterij. tum quia est locus sacrificij: tum quia magis à radijs incenditur: tum quia est locus refugij, silentij, tranquillitatis, pascuæ, & eminentiæ. in Luc. c. 9. n. 28. seq. & in Io. col. 40. & serm. 2. Dom. 16. Pent.
5. Mons significat Christum, Ecclesiam, testimonium Dei. in Io. c. 8. num. 2. & Pl. 14. Item Cælum, Angelos, Sanctos, hæreticos, Dæmones. Pl. 35. & 64. & ser. 1. & 6. Dom. 1. Adv. Vid. *Ecclesia*. n. 61. Item congeriem peccatorum mittendam in mare penitentia. ser. 1. in Circumc. Item altitudinem sæculi. ser. 5. Dom. 1. Quadrag. & ser. 2. in Nativit. Dom. & ser. 3. in Vig. Nat.
6. Montes super quos Christus dicitur transiliens quinam sint. Pl. 103.
7. Mons Thabor significat Prælationem, actio-

- nem, & contemplationem. serm. 4. Dom. 2. Quadrag. V. *Thabor*.
8. Mons perfectionis qualiter attingi debeat. op. Stim. p. 3. c. 4.
9. Mons significat religiosos. in Thren. prolog.
10. Mons Oliveti quid, quidque significat. in Io. c. 8. n. 1.
11. Montis Olympi proprietates. serm. 1. de B. Virg.
12. Mons significat Ecclesiasticos. V. *Ecclesiasticus*. num. 4.

Monstrum.

1. Monstrum habet causam efficientem, & deficientem: & quomodò sit à Deo. l. 1. d. 45. dub. 6. & lib. 2. distinct. 37. quæst. 3. & lib. 4. dist. 44. p. 2. dub. 1.
2. Monstri causa deficiens est improportio virtutis agentis cum materia vel superabundantiæ vel diminuta. l. 1. d. 45. dub. 6.
3. Monstra generantur multoties ope Dæmonum l. 4. d. 44. p. 2. dub. 1.
4. Monstrum si habet potiore partem hominis est homo, si bestia erit bestia. l. 4. dist. 44. p. 2. dub. 2.
5. An monstra resurgent, & gigantes in eadem figura. l. 4. d. 44. ibid.
6. Monstrum non solum est quid mirabile, sed etiam horribile. in Sap. c. 19. n. 9.

Monumentum.

1. Monumentum dicitur sepulchrum eo quod moveat mentem ad memoriam defuncti. in Io. col. 88.
2. Monumentum significat memoriam mortis: statum contemplationis: memoriã peccatorum, & statum animæ mortuæ in peccatis: animæ humiliationem. in Io. col. 86. & 88.

Mora.

1. Mora: & Morosus: morula: quænam mora faciat peccatum ex veniali mortale. l. 2. dist. 24. p. 2. dub. 1.
2. Morulæ Angelorum inter creationem, & peccatum expenduntur. l. 2. d. 3. p. 2. a. 1. q. 2. V. *Angeli peccatum*. n. 4.
3. Delectatio morosa. V. *Delectatio*. n. 11. & 3.

Morale.

1. In genere moris, bonum, & malum quomodò dividunt ex æquo nostras operationes. l. 2. d. 41. a. 1. per tot.
2. Moralis Philosophus reducit omnia in vnum summum finem, & bonum. ser. 1. de lum.
3. Moralis Philosophia expenditur. op. Princ. S. Script. & ser. 1. & 3. & seq. de lumin.
4. Moralium actuum quatuor genera assignantur. Pl. 118. c. 7. v. 6.
5. Moralis lex quænam præcipiat. in Luc. cap. 2. num. 41.
6. Esse morale. V. *Esse*. n. 13.

Morbus.

1. Morbus corporalis est inæqualitas humorum, seu ex inæqualitate humorum; ex qua resultant symptomata, seu sequelæ. l. 3. dist. 34. a. 1. quæst. 1. corp. & lib. 4. d. 17. p. 1. dub. 4. V. *Medicina per tot*. V. *Infirmetas*. V. *Languor*.
2. Morbus, & medicina debent esse differentis naturæ. l. 3. distinct. 12. art. 1. q. 1. ad 1. & a. 2. q. 1. in arg.
3. Diversorum morborum diversæ sunt medicinae ob arctationem virtutis medicinæ. l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1.
4. Morbus hydropisis qualis, eiusque proprietates.

- tes, quæ applicantur superbæ, avaritiæ, luxuriæ, accidiæ, & invidiæ. in Luc. cap. 14. num. 5.
5. Morbus regius rodit carnem qualis sit. op. diæt. fal. vit. 8. c. 1.
6. Morbus dirigit Medicum. l. 4. d. 2. p. 2. a. 1. q. 2. ad vlt.
7. Morbus non est curandus dum Sol est in Leone. ser. 10. de Apost.
8. Morbus spiritualis causatur ex depravatione affectuum, scilicet timoris, doloris, lætitiæ, & fiduciæ. ser. 7. Hex.
- Quomodo curatur. l. 4. d. 17. p. 1. dub. 9.
9. Morbus animæ ex coniunctione ad corpus est quad ruxplex, scilicet infirmitas, ignorantia, malitia, & concupiscentia. ser. 7. Hex.
10. Morbus triplex quo laborat homo, scilicet in principio vitæ, in progressu, & in fine. Pf. 118. n. 110.
11. Morbus spiritualis importat duo, scilicet deordinationem animæ, & sequelas seu symptomatica sequentia: contra primum sunt habitus virtutum: contra secundum dona Spir. Sancti. lib. 3. distinctione 34. part. 1. art. 1. quæst. 1. corp.
12. Quomodo dicitur anima ob peccata spoliata in naturalibus, & vulnerata in gratuitis. lib. 3. d. 34. ibid.
- Mori. Mors. Mortuus.*
1. Mors alia est spiritualis: alia corporalis, sed hæc est propriè mors: ad quam tria concurrunt, scilicet amissio vitæ: corruptio dispositionum corporis ad susceptionem animæ, & impossibilitas ad reparationem secundum cursum naturalem. l. 2. d. 43. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 3. d. 18. dub. 5. & op. de 3. ternar. pec. infam. c. 4. & in Io. c. 6. n. 46. & c. 8. n. 51. & 53. & c. 11. n. 27. & ser. 3. Dom. 20. Pent. & serm. 1. Dom. 23. Pent. V. *Peccati effectus.*
2. Mors non nominat puram privationem, sed & aliquid positivum, nempe passionem, & transitum ab esse in non esse, qui est per animæ separationem, & corporis. l. 2. d. 36. a. 3. q. 2. ad 4. & l. 3. d. 20. dub. 3.
3. Mors est tendentia ad non esse: & ob id homo continet in morte, & quomodo. lib. 2. d. 19. dub. 3. & op. Solil. c. 3. & serm. 4. Dom. 15. Pent.
4. Mors multipliciter dicitur, scilicet separatio animæ à corpore: Item à Deo per peccatum: item à visione Dei sive ad tempus, sive perpetuè. l. 3. d. 18. dub. 5. & ser. 3. Dom. 20. Pent. & l. 2. Dom. 23. Pent.
- Mors peccatum est. ser. 3. Dom. 6. Pent. & ser. 2. Dom. 15. Pent.
5. Mors non est consumptio substantiæ, sed vni-torum discretio. in Io. col. 57.
6. Mors quo sensu dicitur esse à Deo. l. 2. d. 36. a. 3. q. 1. ad 1.
7. Mors & vita quomodo opponuntur. l. 1. dist. 8. p. 1. dub. 9. & l. 3. d. 20. dub. 4. & lib. 2. distinct. 19. dub. 3.
8. In morte dividuntur quæ in nativitate naturali vnione coniunguntur. l. 3. d. 21. art. 1. quæst. 1. ad 3.
9. Mors potest viventi tripliciter accidere: vel per elementorum pugnam, & dissolutionem: vel per humidi consumptionem: vel per extrinsecam læsionem. l. 2. d. 19. a. 3. q. 1. in corp. & op. de trib. tern. pec. infam. c. 4. & ser. 1. in Resur.
- Alia causæ afferuntur mortis. serm. 1. in Resur. & serm. 4. Dom. 15. Pent. & serm. 2. Dom. 20. Pent.
10. Quomodo Adam in statu innocentia poterat effugere illam triplicem causam mortis. lib. 2. d. 19. ibid.
11. Mors promissa ab alio quando tenetur & non impedit imputatur ad peccatum. l. 1. d. 40. art. 4. q. 2. ad 5. 6. & 7.
12. Mortis sententia lata contra Adam, & hominem non fuit definitiva, sed interlocutoria ob inobedientiam: In exitu verò animæ est definitiva à qua non potest appellari, nec retractari. l. 4. d. 43. a. 1. q. 1. ad 5.
13. Mors alia est per peccatum: alia naturæ: alia æternæ gehennæ. in Luc. c. 16. n. 22. Mors spiritualis est per peccatum. l. 4. d. 43. ibid.
14. Mortis pœna est debitum originalis culpæ, nec de se est ordinata ad purgationem animæ, nisi voluntariè suscipiatur. l. 4. d. 21. p. 1. a. 3. q. 1. ad 2.
15. Mors licet sit necessitatis, tamen potest esse ad meritum. l. 3. d. 18. dub. 4. & lib. 2. distinct. 33. dub. 4.
16. A Morte numquam Deus eximit vllum hominem ob quantumcumque gratiam: quia mors respicit naturam tum ob firmitatem suæ sententiæ: tum vt fides habeat locum. l. 2. d. 33. dub. 4.
17. A Morte suscitatus magis debet Christo, & quarè. ibid.
18. Mortis signum est carere complemento, & vsu vitæ, scilicet sensu, & motu, & intellectu. l. 3. d. 21. a. 2. q. 2. corp.
19. Mors quomodo Sanctorum dicitur pretiosa. l. 3. d. 20. dub. 4. & in Luc. c. 23. n. 54. & in Io. c. 5. n. 24. V. *Sarcophagus.*
20. Mori pro Christo est maioris perfectionis, quam velle vivere. l. 3. d. 21. dub. 3. V. *Martyr.*
21. Mors corporalis tollit habilitatem ad vitam, non verò mors spiritualis. l. 3. d. 36. dub. 2.
22. Mors est melior quam peccatum: ob id non licet peccare ob timorem mortis. l. 4. d. 29. q. 1. ad vlt.
23. Mors separat corpus ab anima, sed non tollit inclinationem ipsius animæ ad corpus. l. 4. d. 43. a. 1. q. 1. ad vlt.
24. Mors in hoc facit similes bestiis, sed in resurgendo dissimiles erimus. l. 4. d. 43. a. 1. q. 3. corp.
25. Mortis miseriæ, & angustia differuntur. op. Phar. l. 3. c. 43. & op. fascicul. c. 2. & in thren. c. 2. in fine & serm. 2. Dom. 2. Pasch. & serm. 2. & 3. Dom. 9. Pent. & ser. 2. Dom. 4. Adv.
- Dæmones obsident animam tempore mortis. serm. 3. ser. 3. Pasch. & serm. 2. ser. 2. Pent. & sermone 3. ser. 3. Pent. & serm. Dom. 8. post Pent.
26. Mors corporalis, & spiritualis privat hominem operatione suo modo. op. de trib. tern. pec. infam. c. 4. & Pf. 6. & serm. 1. & 2. Dom. 15. Pent.
27. Mors spiritualis in bonum suadetur. op. Itin. ment. c. 7. & op. de 7. Itin. æt. d. 6.
28. Mors alia est corporalis: alia peccati: alia gehennalis: alia necessitatis. Pf. 17. & in Sap. cap. 2. & 3. & ser. 3. Dom. Pasch. Alia est à peccato: alia à carnali concupiscentia: alia à mundiali cupiditate: alia in contemplatione divina. in Io. col. 57.
29. Mors quomodo potest meritorie, vel absque merito, vel cum peccato desiderari. lib. 4. d. 29. dub. 6.

- dub.6.& a.1.q.æst.2.corp.& lib.3.dist.17.dub.1.
Quomodo absque peccato potest evitari per fugam. l.4.d.30.a.1.q.2.ad 2.
30. Mortis memoria, & meditatio novissimorum quam utilis. op. diæt. sal.rit.7.cap.1. & op. fascicul.c.2.& op.solil.c.3.& op.incend. am.c.1.& opusc.de profess.relig.lib.1.cap.25. & in Ecclen. cap.7.num.3.& in Luc.cap.9.num.44.& serm.1. Dom.1. *Quadr.* & serm.2. Dom.11. Pent. & serm.de animabus.
31. Mors justorum, & malorum quam diversa. op. fascicul.c.2.& solil.c.3.& opusc. Bibl. paup. cap.133.& 134. & in Sap. cap.3.& serm.3.fer.3. Pasch. & serm.1.fer.4.Pasch.& serm.1. Dom.2. post oct. Pasch. & serm.2. & 3. & op.Pharetra. lib.3.c.48. Dom.2. Pasch. & serm. 12. in Pent. & Pl.17. Vid. *Iustus*. n.18. & infra. n.54.
32. Mortis inevitabilitas, & incertitudo expendantur. op.solil.c.3.
33. Mori pro salute proximi quam meritorium. op. Incend.am.c.2.appetere mortem pro Christo, & pro fratribus, & etiam aliquando fugere est perfectissimæ charitatis. opusc. apol. paup.resp.2.cap.1.& l.4.d.30.a.1.q.2.corp.
34. Homo deberet operari semper ac si esset moriturus. opusc.stim.div.am.p.2.c.16.
35. De Morte auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. c.131.seq.
36. Mortis dies pluribus revelatum est singulari privilegio. l.4.d.48.a.1.q.4.ad arg.
37. Mortis sententia qualiter fuerit interlocutoria, & non definitiva & deleta morte Christi. l.4.d.43.a.1.q.1.ad 5.
38. Mors quomodo confecta, & dulcorata est à Christo. l.4.in prolog.
39. In morte pœnitentia fera raro bona. l.4.d.20.p.1.dub.3.
40. Tempus mortis est quando nemo potest operari ad meritum: benè autem pati. l.4.d.20.p.1.a.1.q.1.ad 4.
41. De moriente in peccato mortali, & veniali qualis differentia. l.4.d.20.ibid.
42. Post mortem potest iustus liberari à culpa veniali. l.4.d.21.p.1.a.2.q.1.corp.
43. Portæ mortis, sensuum corporis, & æternitatis quænam. Pl.20.
44. Mors quomodo possit vitari. Pl.21.
45. Sanctis dies mortis est dies natalitius. Pl.108.
46. Mors quomodo infinita. Psalm. 118. cap.10. vers.12.
47. Mors an sit melior vita: dupliciterque dicitur bona, & mala. in Ecclen. cap.7. num.2. & cap.4.
48. Mori in tempore non suo quid sit. in Ecclen. cap.7.
49. Mortem an Deus fecerit, & an sit à Deo. in Sap.c.1.& l.2.d.43.a.1.q.1.ad 1.
50. Quomodo dicitur exterminium posita in mundum per Diabolum suggerentem, & hominem consentientem. in Sap. c.1.& 2.
51. Quare Deus vult ignorari horam mortis. in Luc.c.12.n.38.
52. Mortis tempore Christus invitat suos dicens amico ascende superius. in Luc. c.14. n.10.
53. Mors quibus supervenit repentina. in Luc. c.21.n.35.
Venit repentine, & festinanter. serm.2.& 3. in Septuag.
54. Mors justorum est transitus de tenebris ad lucem, si cut fait sepultura Christi in Parasee-
ve, in quo Sabbatum illucescebat. in Luc. c.23.n.54. V. *Suprà*. n.31.
55. Mors est somnus. in Joan.c.11.n.5.
56. Mortem non timendam docet Christus. in Joan.c.14.n.1.
57. Mors, exilium, luctus, dolor non sunt supplicium, sed tributa vivendi. in Luc. cap.12. num.4.
58. Mors est terribilissimum omnium, quia est terminus passionum. in Joan.col.87.
59. Mors spiritualis est ex absentia Christi. ser. 4. Dom.3.Epiph.
60. Quænam sunt necessaria tempore mortis. serm.4.Dom.Palm.
61. Mortis tempus est vesper vitæ. serm. 1. fer. 2. Pasch.
62. Mortis tempore sola pœna remanet peccatoribus. serm.1.in rogat.
63. Mors tempus hyemis, & noctis peccatoribus. serm.6.in rogat.
64. Mortis tempore sola peccata remanent peccatoribus. serm.1.in rogat.
65. Mortis tempore Angeli ascendunt per scalam virtutum ad subveniendam animam. serm.4. in Ascens.
66. Mortis tempore quale examen à Christo faciendum. serm.1. Dom.18. Pentec. & serm.2.3. & 4. Dom. 22. Pent. Vid. *Anima in exitu*. Vide *Homo ad Deum*. n.164.
67. Mortis tempore accedunt Angeli boni, & mali. serm.de S.Mich.
68. Mortis tempore quam efficax signum Crucis. serm.in Exalt.S.Cruc.
69. Mors est infirmior amore. serm.5.de uno Marr.
70. Mors spiritualis qualis. in Joan. col.27. & serm.2.& 3. Dom.15.Pent.
71. Mors deberet semper à nobis expectari. serm.4. Dom.1.Adv.
72. Mors Christi, & passio ejus quomodo est bona, & mala. l.1.d.48.dub.2.& 3.
73. Mortis tempus plenum angustiis, & tribulationibus. serm.2.Dom.2. *Quadr.*
74. In morte anima visitatur ab Angelis, & à Diabolo. serm.4.Dom.8. Pent. Vid. *Angeli varia*. num.68.
Statim fertur ab Angelis in cœlum. Vid. *Anima separata*. n.19.seq. Vid. *Anima in exitu*
75. In Mortis instanti anima novit divinam sententiam, & consequenter sua gesta. Vid. *Anima separata*. n.18.
76. Mortuum potest esse & nomen, & participium: si 1. significat mortem inuisse, & inesse: si 2. mortem inuisse tantum. l.2.d.19.dub.3.
77. Mortuum, & vivum opponuntur quomodo. l.2.d.19. ibid.
78. Mortuum est participium anomalum, nec tenet rationem aliorum participiorum. l.2. d.19. ibid.
79. Mortuum, & vivum circa opus important diversas ordinationes, & quomodo. l.4. d.14. p.2. a.2.q.3.ad ult.
80. Mortui tres à Christo resuscitati in domo, porta, & tumulo quid significent: modusque divinus à Christo practicatus. in Luc.c.7. n.14. & cap.8.num.52. & in Joan.c.11.n.2. & serm.4. Dom.15.post Pent.& l.4.d.14.p.2.dub.11. 1. est in corde: 2. in opere: 3. in consummatione. l.4.d.14. ibid.
81. Mortuorum officium quale habet invitatorium, Regem cui omnia vivunt. in Luc.c.8.n.52.

82. Mortuorum resuscitatio. in Luc.c.20. n.27. & op.Brev.p.7.c.5.& op.Comp.Theol. l.7. c.16. & l.4.d.43.a.1.q.1.& seq.& serm.6.in Resur. & op. Cent.p.4. sec.2.
83. Mortuorum sepulturæ pietas, & cæremoniæ ab Ecclesia exhibitæ expenduntur. in Joan. c.19.n.40.
84. Mortuorum pœnæ in Purgatorio. V. *Purgatorium*. in Inferno. Vid. *Infernus*.
85. Mortuorum suffragia suadentur. l.4.d.45.dub.4. & op.Comp.Theol.l.7.c.4.& op.Brev.p.7.c.3.& serm.3.Dom.6.Pent.& serm.de anim.
86. Mortui alii morte naturæ: alii culpæ: alii gratiæ: alii gehennæ. serm.2.Dom.15.Pent.
87. Mortuorum tineæ sunt serpentes, & vermes. serm.3.Dom.10.Pent.
88. Mortua opera quæ nã sunt. ser.3.& 4.Dom.Pass.
89. Mortuorum sepulchrorum miseræ quales. serm.2.de S. Jac.
90. Mortuorum memoria nobis proponit ortum, exitum, & obitum nostrum. serm.de anim.
91. Mortuorum justorum memoria de peccatis commissis non caufabit post hanc vitam tristitiam in eis. l.4.d.43.dub.3.
92. Mortuos sepelire quid sit. In Ecclen.c.8.
93. Mortui an noverint ea quæ sunt in Mundo. in Ecclen.c.9.
94. Mortua opera numquam possunt vivificari. l.3.d.23.a.2.q.5.ad 2.
95. Post mortem quomodo anima evolat ad cœlum. Vid. *Anima separata*. n.44.
96. Ubi mortuus plangitur Christus intrat. Vide *Christi varia*. n.308. V. *Dei varia*. n.209.

Morfelli.

Morfelli ab ore dilecti rapti sunt signa amoris inordinati: sic litterulæ, munuscula, conviviola, aliæque quibus usus est amata persona veluti pro reliquiis servata. op.de proc.Relig.

Mortale, & Immortale.

1. Mortale sumitur tripliciter: 1. ut dicit aptitudinem ad moriendum, estque omnis compositi ex partibus hæterogeneis. 2. possibilitatem ad moriendum, estque omnis habentis defectibilitatem: 3. necessitatem, estque habentis partes contrarias: 1. & 2. fuit in statu innocentia: 3. est post lapsum. l.4.d.43.a.1.q.4.ad 2. V. *Immortalitas*.
- Item vel dicit necessitatem moriendi: vel stat pro vita animali. l.2.d.20.a.1.q.1.ad 1.
2. Mortalitas, & immortalitas si sunt per naturam sunt differentia opposita: si autem unum sit per gratiam, scilicet immortale sic possunt convenire uni. l.2. d.7. p.1. a.2. q.1. ad 3. & l.4. d.43.a.1.q.4.ad 2. & l.2.d.19.a.3.q.2.corp.
3. Mortalitas, & immortalitas sanctorum, & iniquorum quomodo differunt. in Sap.c.3.
4. Mortale peccatum. Vid. *Peccatum mortale*.
5. Mortale præsupponit creaturam viventem. l.3. d.11.a.2.q.1.ad arg.
6. Mortalitas, & immortalitas triplex expenditur. Pf.118.n.73.
7. Mortale dicitur dupliciter: vel quod habet necessitatem in moriendo, vel pro vita animali in ordine ad generationem, & corruptionem. l.2.d.20.a.1.q.1.ad 1.

Mortificatio.

1. Mortificatio proponitur carnis, & sensuum. op. Phar. l.2.c.36. seq. ad 39. & l.4. c.8. & serm.1. Dom.4. Quadrag. & serm.3. in octav. Pasch. & serm.6.in Pentec.

2. Mortificatio est veluti cithara. Pf.97.
3. Mortificatio est sicut emplastrum respectivum luxuriæ. op.diat. sal.tit.2.c.4. Vid. *Emplastrum*. Mortuus. Vid. *Mors*.

Morus.

Morus qualis arbor, ipsius fructus, & quid significet. in Luc.c.17.n.6.

Mos: Mores: Moralitas.

1. Mos scriptus est constitutio: mos non scriptus est consuetudo. op.Cent. p.1. sec.9. Moralitas est in ordine ad bonitatem, vel malitiam actus. l.2.d.40.dub.1.& d.41.q.1.& 2.
2. Moris perfectio alia est acquisita: alia infusa. l.4.d.4.p.2.a.2.q.2.ad 3.
3. In genere moris aliqua circumstantia facit mutationem speciei, licet non in genere naturæ: unde magis, & minus variat speciem in genere moris. l.3.d.23.a.2.q.5.ad 5.
4. Circa mores nullus major error quàm ponere bonum malum, & vice versa: sicut in genere naturæ uni contrario attribuere aliud contrarium. l.4.d.25.a.1.q.4.in arg.
5. In genere moris bonum, & malum important primam contrarietatem. l.2.d.41.a.1.q.1. in arg.
6. Morum compositio in religiosis consistit in maturitate, humilitate, & benignitate. op. de prof.relig.l.2.c.11.
7. Univerfa morum disciplina in tribus stat, scilicet circa cultum majestatis: studium veritatis, & officium pietatis: per 1. subjicitur homo Deo: per 2. Magistro: per 3. Genitori. in Luc.c.2.n.41. Vid. *Disciplina*.
8. In moralibus denominatio operis est ab affectu, vel ab objecto voluntatis scilicet, à bono, & malo: unde mali, vel boni sumus, quia bona, vel mala facimus. l.2.d.40.dub.1.
9. Malum moris quod triplex. lib.2. d.41. art.1.q.1. corp.
10. Moralis operis proprietates sunt laus, & vituperium, quæ non possunt competere operi naturali. l.2.d.24.p.1.a.1.q.1.ad 3.
11. Mos scriptus, mos non scriptus quomodo differant. Vid. *Constitutio*. n.1.

Mossot.

Mossot interpretatur capiens, quidque significet. serm.2.Dom.4.post Pent.& ser.2.Dom.2.Pent. Motio. Vid. *Motus*.

Motivum: Motiva.

1. Motiva, seu rationes pulcherrimæ proponuntur ad retrahendum homines à peccato. op.usc. Stim.p.2.c.15.
2. Motivum ad bonum peragendum quale præfigi debeat. in Luc.c.16.n.10.
- Motus: Motor: Moveo: Mobile: Motiva vis.*
1. Est de consideratione Physici. op.Princ.S. Scripturæ & serm.1.& 4. Hex. V. *Mutatio*.
2. Motus est Endelechia, idest actus entis in potentia pro ut in potentia: processus à termino à quo ad terminum ad quem. lib.4.dist.49. a.1. princ.q.1.ad arg.& l.3 d.26.a.2.q.1.ad 1. Vnde omnis motus, vel mutatio fundatur in mobili. Vid. *Mutatio*. n.9.
3. Motus definitur per id ad quod est: unde respicit motorem, mobile, & terminum. l.2.d.2.p.1. a.1.q.2. Item est transmutatio non instantanea, sed successiva. l.3.d.4.a.3.q.1. corp. Vid. *Maxima*. num.89. Item alius est naturalis: alius violentus: alius voluntarius. op.usc. Compen. Theolog. lib.1. cap.19. Item alius est casualis: alius localis: localis inter creatos est perfectior.

- perfectior. l. 1. d. 13. a. 1. q. 1. ad ult. Localis non potest transferri ad divina : bene autem causalis. l. 1. d. 13. ibid.
4. Motus naturalis est rei in proprium locum : unde importat indigentiam, arctationem, seu limitationem, & gravitatem, & levitatem. op. Comp. Theol. l. 1. c. 19.
5. Motus alius est circularis : alius rectus : alius obliquus. op. Comp. ibid. & ferm. 4. Hex.
6. Omnis motus est vel ad situm, vel ad formam : 1. est localis : 2. vel generatio, vel alteratio, vel augmentatio. l. 1. d. 37. p. 2. dub. 2. V. *Maxima*. num. 88.
7. Motus alius est per se : alius est per accidens : 1. est per seipsum, & non per alium moventem : 2. est ab alio movente, & ab alio motu, ut nauta mota navi. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1. Vid. *Angeli motus*. n. 5. Vid. *Maxima*. n. 90.
8. Motus alius est circumscriptivus : alius definitivus : 1. est corporum : 2. est spirituum. lib. 1. d. 37. ibid. q. 1. corp.
9. Motus animalium vel est progressivus, vel restrictivus, vel dilatativus. l. 2. d. 15. a. 1. q. 2. in arg. Vid. *Animalium motus*.
10. Motus animalium aut est secundum tractionem, estque reptilium sive in aqua, sive in terra : aut secundum impulsum, estque vel gressibile, scilicet pedibus, vel volatile, scilicet alis. l. 2. d. 15. dub. 1. & 2.
11. Motus alius est plenè successivus, idest in quo est partibilitas non solum in distantia, sed & in mobili : alius est semiplenè, quando, scilicet mobile est indivisibile, ut est in motu Angelorum. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 3. corp. & ad 3. V. *Maxima*. n. 100.
12. Omnis motus vel est propriè motus, scilicet successivus : vel mutatio, scilicet instantanea. l. 1. d. 37. ibid. in arg. Vid. *Maxima*. n. 99. V. *Mutatio*. n. 7. seq.
- Quomodò differant motus, mutatio, & productio. Vid. *Mutatio*. n. 7.
13. Inter motus naturales, motus ad situm est perfectior, quia est entis completi : & inter hos motus circularis. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. ad 1.
14. Corporum habentium diversos motus naturales diversæ sunt naturæ, sic ignis, & firmamentum. l. 2. d. 14. p. 1. a. 1. q. 2. in fund.
15. Motus in animalibus est à vita sensitiva. l. 2. d. 15. dub. 2. & a. 1. q. 3. in arg. & in corp. & lib. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 1. corp.
16. Motus in animalibus est principaliter ex elementis activis prædominantibus quoad quantitatem virtutis, mediantibus quibus vis motiva animæ pertingit ad membra : minus principaliter ex elementis passivis secundum quantitatem molis, ex quibus constituuntur membra solida apta ad motum. lib. 2. d. 15. a. 1. q. 3. corp. Vid. *Animal*. n. 29. & 32. seq.
17. Movens non semper est aliud à mobili, idest hoc aliquid, & sufficiens, sed idem secundum partem potest esse movens, & secundum aliam mobile ut patet in animalibus. l. 1. d. 15. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 2. d. 14. p. 1. a. 3. q. 2. in arg. & ad 4. V. *infra*. n. 28.
18. Movens & motum debent esse distincta : nihil enim movet seipsum nisi sit substantia spiritalis super se reflexens. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 2. ad 4. & d. 26. q. 3. ad 2. & lib. 1. d. 37. p. 2. artic. 2. quæst. 1. ad 4. Vid. *Maxima*. num. 94. V. *infra*. num. 28.
19. In substantia spiritali licet idem sit movens, & motum, tamen non secundum idem omnino movent, & moventur. l. 1. d. 37. p. 2. a. 1. q. 1. ad 4. & loc. cit. Vid. *infra*. n. 18.
20. Movens necessario est ab immobili aequaliter : perfectè autem est à solo Deo, quia solus est immobilis. lib. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. corp. Vid. *infra*. num. 28.
21. Dextrum est unde principium motus. l. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 2. ad 5. & hoc quia virtus cordis magis urget in dexteram partem. ibid.
22. Motus animalium non est perfectus, quia sit à forma intrinseca, sed ob sufficientiam motoris. l. 2. d. 14. p. 2. a. 3. q. 2. ad 4.
23. Motoris lassatio evenit ob improprietatem ipsius ad mobile, vel ob contrarietatem, vel ineptitudinem ex parte mobilis. l. 2. d. 14. p. 1. a. 3. q. 2. ad ult. Vid. *Lassitudo*.
24. Motus corporum beatorum est ubi vult spiritus absque retardatione : in via enim retardatio est ratione elementi prædominantis. op. Comp. Theol. l. 2. c. 28.
25. Motiva vis sensibilis est quæ movet corpus, aliaque est naturalis, alia vitalis, alia animalis : 1. residet in hepate : 2. in corde : 3. in capite. opusc. Comp. Theol. l. 2. c. 41. & op. declar. termin.
26. Motus beatorum quomodò est cum necessitate, & impetuositate. l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 2. ad 5.
27. Motus generationum quomodò dependent à motibus cælorum. Vid. *Cælorum motus*. n. 19.
28. Quicquid movetur ab alio movetur, quod necessitatio est immobile. l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. & l. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 3. in arg. & l. 2. d. 2. p. 2. a. 1. q. 1. & l. 2. d. 14. p. 1. a. 3. q. 2. in arg. Vid. *Maxima*. n. 27. & 94. Vid. *Supra*. n. 17. 18. & 20. Vid. *Mobile*. num. 2.
29. Motus cæli nusquam fuit sine substantia spiritali creata. lib. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. fund. 4. De motu cælorum. l. 2. d. 14. per tot. sparsim. & op. Brevil. p. 2. c. 4. & Comp. Theol. lib. 1. c. 19. & l. 3. c. 4. & 5. Vid. *Cælum*.
30. Motus primi mobilis est primus, & omnium perfectissimus. l. 2. d. 1. ibid. in arg. & l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 3. ad 4.
31. Motor primi mobilis non est primus absolutè, sed per respectum ad alios motus. l. 2. d. 14. p. 1. a. 3. q. 1. ad 3.
32. Motus cælorum est ab intelligentia concurrente etiam Deo. l. 2. d. 14. ibid. & q. 2. & opusc. comp. Theol. l. 7. c. 5. Vid. *Cælorum motus*. n. 8.
33. Motus primi mobilis cessabit post diem iudicii, & post tempus. l. 2. d. 2. p. 1. a. 2. q. 2. corp. & op. Brev. p. 7. c. 4.
34. Motus cæli quomodò sit naturalis. lib. 2. d. 14. part. 1. artic. 3. quæst. 2. ad 1. Vid. *Cælorum motus*. num. 9.
35. Omne quod propria forma movetur, movetur ob indigentiam. l. 2. d. 14. ibid. in arg. & l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 3. ad 3.
36. Quod movetur à propria forma naturaliter movente, numquam quiescit, nisi violenter ipso existente in eadem dispositione. l. 2. d. 14. p. 1. a. 3. q. 2. in arg.
37. Moveri à principio intrinseco est motui per accidens, sed completio evenit à sufficientia motoris. l. 2. d. 14. ibid. ad 4.
38. Motus sequitur esse motoris secundum naturam : potest tamen esse simul tempore. l. 2. d. 13. a. 1. q. 2. ad ult.

39. Duplex motus luminarium : alius est ad motum ultimæ sphaeræ super polos Mundi principales ab Oriente in Occidentem dividentes diem ac noctem: alius proprius in circulo obliquo, scilicet in Zodiaco. l.2.d.14.p.2. dub.4. & op. Brev. p.2.c.4.
40. Diversitas motuum diversificat numero orbes cœlestes. l.2.d.14.p.2.a.1.q.1.
41. Orbes Planetarum moventur diversis motibus, & contrariis sphaeræ ultimæ. l.2.d.14. ibid. ad 2. & op. Comp. Theol. l.2. c.5. V. *Planeta*.
42. Planetæ non moventur nisi motu suorum orbium: est etiam probabile moveri ipsos motibus propriis in Epicyclis, & eccentricis. lib.2. d.14. p.2.a.1.q.2. corp.
43. Motus Orbium est propter motum planetarum. l.2.d.14. ibid. ad 2.
44. Firmamentum movetur motu proprio, ita quod in centum annis procedit uno gradu. l.2. d.14. p.2. art.1. quæst.3. in corp. sine. V. *Firmamentum*.
45. Motu primi mobilis cessante non cessaret omnis motus. l.2.d.2.p.1.a.1.q.2. corp.
46. Empyreum non movetur, & quare. V. *Cœlorum motus*. n.1.
47. Motus est vel de loco ad locum, vel circa locum. V. *Cœlorum motus*. n.4.
48. Motus gravium, & levium à propria forma. l.2.d.14.p.1.a.3.q.2. ad 2. & l.2.d.38.a.3.q.1. & l.1.d.37.p.1. a.1. q.1. arg. 2. V. *Grave*. V. *Leve* *Sphaera planum*. V. *Continuum*. n.10.
49. Motus est in Deo non formaliter, sed causaliter, & exemplariter. l.1.d.8.p.2. a.2. quæst.1 ad 1.
50. Motus nobis moventur omnia quæ sunt in nobis. l.1.d.8. ibid. q.2. ad 3. & lib.1.d.37. p.2.a.1. q.2. ad 3. V. *Maxima*. n.17. & 91.
51. Motus augmenti vel terminatur ad solam quantitatem, estque rarefactio: vel ad quantitatem simul cum substantia, estque per generationem novæ substantiæ corporeæ. l.1.d.17.p.2. dub.2. & a.1.q.1. ad 3. V. *Augmentum*. V. *Rarefactio*. V. *Densitas*.
52. Motus non datur motus ut termini, nec relationis relatio: datur tamen pro ut motus consideratur ut principium. l.1.d.18.q.1. ad ult. & l.4.d.19.a.3.q.2. ad 1. V. *Maxima*. n.370.
53. Motum esse addit supra mobile actum, dicitque totum quod dicit mobile. lib.1. d.18. a.1. q.3. ad 2.
54. Motor in mobili est per virtutis influentiam. l.1.d.27.p.1.a.3.q.2. corp.
55. Motus quilibet comprehenditur sub mutatione secundum tempus, & secundum locum. l.1. d.37.p.2.a.1.q.2. corp.
56. Motus duo importat, & actum, & variationem. l.1.d.37. ibid.
57. Motus est per quem aliquid acquiritur. l.1.d.37. ibid. estque partim in termino à quo, & partim in termino ad quem. V. *Mobility*. n.1.
58. Motus omnis naturalis est propter indigentiam, non verò voluntarius: & ad primum sufficit limitatio, & finitas. l.1.d.37. p.2.a.2. q.1. ad 3. & l.4.d.49.p.1.a.7.q.1. corp. V. *Maxima*. num.92.
59. Motus successio ex quadruplici capite oritur. l.1.d.37. ibid. q.3. corp. V. *Successio*. n.1. & 2.
60. Motus incipit per ultimum sui non esse, & definit per aliquid sui. lib.1.d.37.p.2.a.3.q.2. in arg. V. *Successiva*.
61. Motus non potest fieri in vacuo rectè intellecto vacuo. l.1.d.37.a.3. q.3. ad ult. Vid. *Maxima*. n.101.
62. Motus lucis an sit successivus, an instantaneus. l.1.d.37. ibid. ad 1.
63. Motus verè, & completè successivus habet partem, & partem tùm respectu magnitudinis substratæ: tùm magnitudinis motæ: tùm dispositionis acquiratæ. ibid. q.3. ad 3. V. *Mobility*. n.1.
64. Motus in instanti requirit virtutem infinitam. ibid. q.3. in arg.
65. Motus non exit in esse per se, nec cum se, sed cum alio, & in alio: sicque Deus concreavit motum in mobile primo. l.2.d.1.p.1.a.2.q.2. ad 2.
66. Motus, mutatio, & productio differunt: 1. dicit successionem: 2. instantaneitatem: 3. exitum in esse. l.2.d.1.p.1.a.3.q.1. corp.
67. Motus respicit motorem, mobile, & terminum, à quibus desumit suam unitatem. l.2.d.2. p.1.a.1. q.2. corp. Item numeratur motu cœli. Pl.118. v.11. Unde numeratur subiecto, tempore, & termino. l.3.d.27.a.2.q.3. in arg. & l.2. d.41.a.1.q.2. ad 1.
68. Mobile, quodlibet versatur circa immobile, & ad illud reducitur. lib.2. d.2.p.2. a.1. q.1. V. *Supra*. n.28.
69. Motus circularis non requirit locum in quo, sed circa quem. ibid. ad 4. & op. Comp. Theol. l.1. cap.19. Est interminabilis respectu termini, mobilis, & spatii: terminabilis verò respectu intentionis naturæ. l.4.d.48.a.2.q.2. ad ult.
70. Motus diversi, & oppositi quomodo possunt esse in eodem corpore toto. lib.2. d.14.p.2.a.1. q.1. ad 2.
71. Motus in spiritualibus est affectio, & dilectio: sensus, est cognitio: unde influens motum, & sensum communicat cognitionem, & amorem. l.3.d.13.a.2.q.3. corp.
72. Motus adversans voluntati divinæ est illicitus. l.3.d.17.a.1.q.3. in arg.
73. Motus naturalis importat necessariò duos terminos à quo, & ad quem: non verò voluntarius. l.3.d.26.a.1.q.1. ad 1.
74. Motus non est ad aliquid per se, five ad relationem. l.4.d.14.p.2.a.2.q.3. ad ult. in fine.
75. Motus datur duplex finis, scilicet intrinsecus terminus: ut terra respectu lapidis projecti: alius est extrinsecus, ut est quies lapidis, diciturque terminus intentionis. l.4. d.48.a.2. q.2. in corp.
76. Motus ad formam, ad situm ob indigentiam importat imperfectionem: non verò omnis motus voluntarius. l.4. d.49. p.2.a.7. q.1. ad 3.
77. Omne quod incipit esse, incipit per motum, vel per mutationem. op. Princ. S. Script.
78. Motus triplex in homine, in voluntate, in dilectione, & in opere. Pl.113.
79. Motus solis duplex, alius diurnus, alius annuus. in Ecclen. c.1.n.5.
80. Motus perpetuus describitur in rebus corporeis. in Ecclen. c.1.
81. Motus qualis corporis sphaerici super planum. ser.1. de uno S. Doct.
82. Motus secundum naturam est facilior quam præter naturam, & quomodo. lib.2. d.28. a.1. q.1. ad 1.
83. Habilis ad motum sequitur inclinationem, & inclinatio est respectu perfectionis ad quam est. l.4.d.49.a.7.q.2. corp.

84. Motus est à contrario in contrarium. ferm. 2. de uno S. Confess.
 85. Motor sufficiens non requirit situm, sic anima non est in puncto, nec in parte determinata. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 3. in corp. & l. 2. d. 15. a. 1. q. 1. ad 2.
 86. Motus, & mobile quid importent. lib. 1. d. 18. a. 1. q. 3. ad 2. V. *Maxima*. n. 50.
 87. Ad motum non est motus. Vid. *Maxima*. num. 49.

Motus Moralis.

1. Motus primus carnis est cum veniali peccato. l. 2. d. 21. dub. 4. qualis sit. ibid. dub. 4.
 2. Motus primi potentia generativa potius dicuntur peccata, quam nutritiva: in illa enim residet improbitas, & fœditas: in ista necessitas, & indigentia. l. 2. d. 3. i. a. 1. q. 3. ad 2.
 3. Motus primi quomodo non sint in potestate nostra, nec præcaveri possunt. l. 2. d. 4. i. a. 2. q. 1. ad argum. & l. 4. d. 3. i. a. 2. q. 1. ad arg.
 4. Motus primi, & secundi effectus. Pf. 67.
 5. Motus alius primo primus: alius secundo primus: primus est naturalis nec est peccatum: 2. est veniale peccatum, quia est in genere moris ordinatus: est enim à voluntate, vel permittente, vel movente, vel non prohibente. op. Comp. Theol. l. 3. c. 10. & 12.
 6. Motus voluntatis quomodo differat à naturali. V. *Motus*. n. 67.
 7. Motus spirituales quinam sint. Vid. *Motus*. num. 65.
 8. Mobilitas populorum. opuscul. Bibl. paup. cap. 14.

Mulier.

1. Mulier dicitur dupliciter: vel sexu, vel infirmitate. in Joan. c. 2.
 2. Mulier an sit mas occasionatus, & an intendatur in natura: an verò intendatur semper generatio virorum. l. 2. d. 20. a. 1. q. 6. ad 1. & lib. 3. d. 12. a. 3. q. 1. in fund. & l. 4. d. 44. p. 1. dub. 2. Vide *Femina*. n. 1. & seq. V. *Mas*.
 Est creata ad imaginem Dei, sicut vir, & quomodo. l. 2. d. 16. a. 2. q. 2.
 3. Qualem figuram sibi præfigit, talem generat. l. 2. d. 20. ibid. & l. 4. d. 44. p. 1. dub. 1.
 Quare magis generatur mulier, quam vir. l. 2. d. 20. a. 1. q. 6. corp. & l. 4. d. 4. p. 1. dub. 2.
 4. Mulier est debilior, quam vir. l. 2. d. 20. q. 6. Adjuvatur à viro. Vid. *Conceptio*. n. 7.
 5. Prima mulier quomodo producta fuerit ex coësta Adæ. l. 2. d. 18. a. 1. q. 1. & 2.
 6. Mulier an sit immobilior viro, & quomodo significet Ecclesiam. l. 2. d. 16. a. 2. q. 2.
 7. Mulier concurrit activè, & magis passivè in generatione filii. lib. 2. d. 20. a. 1. q. 2. corp. & l. 3. d. 4. a. 3. q. 1. Vid. *Maria conceptio activa*.
 8. Muliebris integritatis corruptio tria importat. l. 2. d. 20. a. 1. q. 4.
 9. Mulier facilius inclinatur ad malum, quam vir, quia anima sequitur complexionem corporis. l. 2. d. 20. a. 1. q. 3. ad 1.
 10. Mulier est minoris sapientia, debilioris constantia, & importunioris adhaerentia. l. 2. d. 20. a. 1. q. 3. corp.
 11. Vir excedit mulierem quoad dignitatem in principiando: quoad virtutem in agendo: quoad auctoritatem in præsidendo. lib. 3. d. 12. a. 3. q. 1. & l. 4. d. 33. a. 3. q. 2. ad 2. & lib. 2. d. 16. art. 2. quæst. 2.
 12. Muliebrem sexum non decuit Verbum assumere. l. 3. d. 12. a. 3. q. 1.

13. Congruentius Verbum assumpsit carnem de muliere, quam de viro. l. 3. d. 12. a. 3. q. 2.
 14. Mulieris primæ tentatio expenditur. l. 2. d. 23. a. 1. per tot. casus, peccatum. op. Brev. p. 3. c. 2. & 3. V. *Eva*.
 15. Mulier prima tentata inchoavit ruinam nostram, vir consummavit. l. 3. d. 12. a. 3. q. 1. ad arg.
 16. Mulier quare non potest ordinari in Ecclesia. l. 4. d. 25. a. 2. q. 1. nec promoveri ad Episcopatum. l. 4. ibid. V. *Ordo*.
 17. Mulier non repræsentat Christum mediator. l. 4. ibid. q. 1. corp.
 18. Mulier non debet orare nisi velato capite in Ecclesia, nec ullo modo docere. l. 4. d. 25. a. 2. quæst. 1.
 19. Mulieres Abbatissæ non habent potestatem ordinariam, sed tantum delegatam: sunt enim substitutæ loco Abbatis, vel Episcopi: ideo non possunt absolvere, nec ligare. lib. 4. d. 25. ibid. ad arg. Vid. *Abbatissa*.
 20. Diaconissæ, & presbyteræ antiquitus non erant verè ordinatæ. ibid. Non possunt esse Episcopi. V. *Episcopus*. n. 13. V. *Diaconus*. n. 6.
 21. Delbora Jud. 4. præfuit temporaliter in Israel, non spiritualiter. ibid. ad 1.
 22. Mulier debet esse subdita viro tanquam capiti. l. 3. d. 12. a. 3. q. 1. & l. 4. d. 3. i. a. 2. q. 3.
 23. Mulier menstruata non potest petere: bene autem reddere potest debitum. lib. 4. dist. 32. dub. 3.
 24. Mulieres in lege veteri, quæ non habebant prolem maledictæ erant idest infames: nunc verò quæritur fructus bonorum operum: hinc virgines laudantur. l. 4. d. 33. dub. 1.
 25. Mulierum consortia viranda, nec de ulla fidentum. l. 4. d. 33. dub. 2. & ferm. 2. de Invent. SS. Cruc. Multæ rationes adducuntur. in Ecclen. c. 7. n. 27. & in Luc. c. 20. n. 47. & ferm. 1. de SS. Petr. & Paul. & op. de prof. relig. l. 2. c. 5. & op. de instit. & regul. Novit. c. 11. & op. de modo constit. c. 14.
 26. Mulieres concubinæ antiquitus concessæ non erant veræ uxores, sed concubinæ. lib. 4. d. 33. dub. 5. & a. 1. q. 1. ad arg. V. *Concubina*.
 Idque erat ex dispensatione divina. lib. 4. d. 33. ibid. & q. 2. ad 1.
 27. Mulieres concubinas habere est contra jus naturale. l. 4. d. 33. a. 1. q. 1.
 28. Mulier ante adventum Christi poterat repudiari à viro: nunc verò nequaquam, & quare. l. 4. d. 35. a. 1. q. 2. ad ult.
 29. Mulier citius coit, quam masculus, & quare. l. 4. d. 36. a. 2. q. 1. ad ult.
 30. Mulier potest dimittere virum propter peccatum contra naturam. l. 4. d. 38. dub. 9.
 31. Homo invenit in una muliere aliquam complacentiam, quam numquam in alia posset invenire. l. 4. d. 36. a. 2. q. 2. ad arg.
 32. Mulieris est custodire domum: viri verò est operari. Pf. 118. n. 146. & in Joan. c. 11. v. 20.
 33. mulieris semen est sanguinolentum, & subrubeum: viri verò est candidum. in Sap. cap. 7.
 34. mulierum quare non texetur genealogia in S. Scriptura. in Luc. c. 3. n. 23.
 35. Mulieres tres à Christo laudatæ, & quale mysterium. in Luc. c. 8. n. 44.
 36. mulieris Samaritanæ conversio, & circumstantia quales. in Joan. cap. 4. n. 5. seq. V. *Samaritana*. n. 5.

37. Mulieres naturaliter sunt verbosæ. in Joan. c. 11. n. 28.
38. Mulieres primæ publicaverunt Christi resurrectionem. in Joan. c. 20. n. 18.
39. Mulier dicitur quasi miseria. in Joan. c. 8. n. 10.
40. Mulieres peccatrices in quibusdam magis peccant. in Luc. c. 7. n. 37. Earum vitia deteguntur. serm. 1. Dom. 24. post Pent.
41. Mulieris Cananæ virtutes, & mysteria qualia. serm. 1. Dom. Palm.
42. Mulier amicta Sole visa à D. Joan. est Ecclesia, vel Religio. serm. 3. in Pent.
43. Mulierum onera, & matrimonii enarrantur. serm. 1. de S. Agath.
44. Mulierum fidei erga maritum exempla aliqua. serm. 1. ibid.
Item continentia. serm. 2. de S. Ant. Patav.
45. Mulierum modestia exterior quantum antiquitus invaluerit. serm. 1. de S. Greg. & serm. 2. de S. Marco.
46. Mulieres nimis pingues debent macrescere, si volunt generare. serm. de S. Petr. ad Vinc.
47. Mulier prægnans continens masculum, subito vocata prius, & plus movet pedem dextrum, quam sinistrum. serm. 1. de plur. mart.
48. Mulier data est in adiutorium homini. op. Brev. p. 3. c. 2. & 3.
49. Mulier quomodo decepta fuit à serpente. op. Brev. ibid.
50. Mulieri primæ duplicatæ sunt pœnæ. opuscul. Cent. p. 2. sec. 2.
51. Mulierum bonarum, & malarum conditiones mala, bona, pœnæ, aliaque attributa expenduntur. op. Phar. l. 1. c. 8. & op. Bibl. papp. c. 123. sequent.
52. Mulieres licet non sint capaces pugnae materialis, sunt tamen spiritualis. l. 4. d. 7. a. 3. q. 1. ad 1.
53. Muliebris sexus quare non fuit assumptus à Verbo. Vid. *Christi conceptio*. n. 92.
54. Mulier quot diebus efformatur in ventre matris. Vid. *Conceptio*. n. 6.
55. Mulier amicta Sole est Ecclesia. Vid. *Ecclesia*. n. 5. & 127.
Item mulier colligens duo ligna. Vid. *Ecclesia*. n. 128.
56. Mulierum fallacia. Vid. *Fallacia*. n. 3.
57. Mulier meretrix. Vid. *Meretrix*.

Multiloquium.

1. Multiloquium fugiendum maxime à Religioso. op. de perfect. vit. ad soror. c. 4. & op. de Instit. Novit. p. 1. c. 26. Vid. *Lingua*. n. 5. & seq.
2. Multiloquium est malum linguæ, ex qua viginti duo peccata oriuntur. op. diar. sal. t. 2. c. 7.
3. De multiloquio multa ex SS. PP. op. Phar. l. 3. c. 3.
4. Qui multum loquitur est sicut fatuus mercator, qui sine numero, pondere, & mensura vendit merces. op. diar. sal. t. 2. c. 7.
5. Contra multiloquium est Breviloquium. Psalmo 118. c. 3. v. 10.

Multiplicitas, & Multiplicatio.

1. Multiplicatio suppositorum in creatis secundum similem modum egrediendi non est nisi aut propter defectum durationis, ut est in generabilibus: per successivam enim generationem perpetuantur in esse: aut ob defectum perfectæ actionis, ut fiat per plures, quod non potest per unum: sic plures stellæ in cælo, quia una non sufficeret: sic plures Angeli, quia unus non manifestaret Dei bonitatem sufficien-

ter: non sic in Deo. l. 1. d. 7. a. 1. q. 2. corp. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 1. ad 1.

2. Multiplicatio alia fidelium: alia meritorum: alia præmiorum: alia in quantitate: alia in malo. Psalm. 3.
3. Multiplicitas partium est ex compositione: extranea est à varietate accidentium: multiplicitas intrinseca est ex varietate formarum generis, speciei, & differentia: contra istam est simplicitas divina. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 2.
4. Multiplex in divinis non recipitur nisi casualiter. l. 1. d. 19. dub. 3.
5. Multiplicitas, diversitas, divisio, & separatio quam sint, & quare non recipiantur in divinis. l. 1. d. 24. dub. 1.
6. Multiplicandi, crescendique præceptum quale datum fuit Adæ. l. 4. d. 26. dub. 2.
7. Multiplicatio numeralis, molis, & virtutis qualiter differant. l. 1. d. 2. a. 1. q. 3. Vid. *Numerus*. num. 53.

Multitudo: Multum.

1. Multitudo quæcumque reducitur ad unitatem sicut imperfectum ad perfectum. lib. 1. d. 19. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. ad 3.
2. Multitudo rerum quoad principia intrinseca, maxime secundum speciem venit à forma. l. 1. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
3. Multitudo rerum sive formarum venit à principio uno, & quomodo. l. 1. d. 1. ibid. & l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1.
4. Multitudo per generationem venit ex divisione materiæ, quia generans dat generato partem suæ substantiæ: hinc multitudo Angelorum est à Deo. l. 1. d. 3. p. 1. a. 2. q. 1. ad 1.
5. Multitudo rerum ex creatura merè spirituali, & merè corporali, & ex utraque complet universum. l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. per tot.
6. Multitudo creaturarum reducitur ad triplex genus substantiæ, scilicet corporalis, spiritualis, & mixtæ. l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 2.
7. Multitudo non potest excommunicari: bene autem potest excommunicare. l. 4. d. 18. p. 2. a. 1. q. 3. ad ult.
8. Multitudo hominum vel est in culpa, vel in gratia, vel in gloria, vel in gehenna. serm. 2. Dom. 4. post Pent.
9. Multitudo per quam homines merguntur est triplex, scilicet temporalium tribulationum, & subditorum. serm. 4. Dom. 3. Epiph.
10. Multitudo causat confusionem: imperitus enim efficitur ad singula qui confusa mente dividitur ad multa. in Sap. prol.
11. Multitudo bonorum temporalium, tribulationum, & subditorum quos effectus pariat. serm. 4. Dom. 3. Epiph.
12. Multi: est nomen aliquando partitivum: aliquando est universale. l. 4. d. 43. a. 1. q. 2. ad 1.
13. Multitudo bonorum; & malorum multiplex. serm. 2. Dom. 4. post Pent.
14. Multitudo major est in rebus imperfectis, quam perfectis. serm. 1. de plur. Confess.
15. Multi: hoc nomen stat multoties in Scriptura pro omnibus. l. 4. d. 43. a. 1. q. 2. ad 1.

Mulus.

1. Mulus generatur ex Asino, & Equa: Burdo vero ex equo, & Asina. lib. 1. d. 19. p. 1. dub. 11. Vid. *Burdo*.
2. Mulus degenerat à patre, & matre, quia exit extra genus generantis, quantum ad formam communem, & naturam. l. 1. d. 19. ibid.

Mundanus.

Mundanus. Vid. *Mundus*.

Munditia.

1. Munditia cordis sumitur vel pro statu, vel pro virtute: primo modo est qua clarificatur cor ad Deum videndum, & diligendum: quam Deo placeat. Vid. *Christi varia*. n. 170. V. *Cor*.
2. Munditia hominis fit quadrupliciter: scilicet per verbum veritatis: sacrificio contritionis, elemosyna, & charitate. in Joan. col. 59.
3. Munditia interior magis quam exterior placet Deo. in Luc. c. 11. n. 24. & serm. 4. de Apost.
4. Munditia vera stat in candore mentis, carnis, & operis, & in conversatione. serm. 1. de una S. Virg. Vid. *Candor*. V. *Opus*. n. 84.
De munditia carnis. op. de sex al. Cherub. al. 3.
5. Munditia cordis, oris, & operis quomodo faciendâ, & quam Deo placeat. serm. 4. de Apost.
6. Mundatio fit regeneratione baptismali, pœnitentia, oratione, & tribulatione. serm. 2. Dom. 2. Epiph.
7. Munditia cordis est fundamentum omnium bonorum, sicut albedo omnium colorum. ser. 2. de S. Agnetæ.
8. Munditia cordis causatur à lectione Scripturarum, à largitione elemosynarum, & effusione lachrymarum. op. diæt. sal. t. 7. c. 5. Item à triplici baptismo fluminis, flaminis, & sanguinis. ibid.
9. De Munditia cordis. op. diæt. sal. t. 7. c. 5.
Mundus: Mundanus.
1. Mundus est triplex: scilicet archetypus, idest Deus: Macrocosmus, idest mundus major: & microcosmus idest mundus minor, scilicet homo. op. Comp. Theol. l. 2. c. 2. & opuscul. Brev. in procem. & op. de dono præc. serm. 4. & op. itin. ment. c. 2. & serm. 1. de lumin. & serm. 16. Hex. & Psal. 80.
2. Mundus importat totam hanc machinam constantem ex natura elementari, & cœlesti. op. Brev. p. 2. c. 3.
Dicitur tripliciter, scilicet ipsa fabrica, vel dilectores, vel habitatores. in Joan. c. 1. n. 3.
3. Mundus archetypus est Deus: dicitur enim ab archos, idest princeps, & typus, idest figura, quia ipse est exemplar hujus mundi. op. Comp. Theol. l. 2. c. 2. & l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. quæst. 1. in arg. Vid. *Archetypus*.
4. Mundus archetypus seu idea prout dicit rationem cognoscendi, seu exemplar est appropriatum Filii: prout dicit emanationem est proprium ipsius. l. 1. d. 6. a. 1. q. 3. ad ult. Vid. *Dei Essentialia*. n. 60.
5. Mundo majori respondent septem ætates mundi minoris. op. Brev. procem. V. *infra*. n. 26.
6. Mundus factus est mense Martio. in Luc. c. 1. n. 26. V. *Martius*. n. 2.
7. Mundus est pulcherrimum carmen, quod decurrit secundum optimas consonantias. lib. 1. d. 44. a. 1. q. 3. & in Ecclen. c. 3. & c. 22. n. 8.
8. De mundi creatione in sex diebus. op. Comp. Theol. l. 2. per tot. & l. 2. d. 1. & seq. & op. Brevil. p. 2. c. 1. seq. & op. Cent. p. 3. sec. 8. & op. de dec. præc. serm. 4.
9. Mundum esse ab æterno implicat contradictionem. l. 1. d. 44. a. 1. q. 4. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. & serm. 6. Hex. V. *Dei perfectiones*. n. 114.
10. Mundus non est factus de divina essentia. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. in corp.
11. Mundus, & omnia habuerunt principium productivum. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. & op. Brev. p. 2. c. 1.
12. Mundus factus est ex nihilo probatur. l. 2. d. 1. p. 1. ibid.
13. Mundum ab æterno ponere necesse est præsupposita æternitate materiæ. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2.
14. mundus sensibilis factus est similis archetypo non quoad unitatem omnimodam: exigit enim multitudinem. l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1. ad 3.
15. mundi perfectio est duplex: alia secundum esse permanentis: alia secundum esse discurrens: 1. est principiorum, & specierum: 2. in productione generabilium. l. 2. d. 1. 5. a. 2. q. 3. corp. & l. 2. d. 19. a. 1. q. 2. corp.
16. Mundus perfectus, quia in principio ejus fuerunt creata omnia. l. 2. d. 1. 5. a. 2. q. 3. ad ult.
17. mundus sensibilis qualiter repræsente Deum. l. 2. d. 16. a. 1. q. 1. ad 5.
18. mundus universus est quoddam exemplatum completè repræsente exemplar divinæ sapientiæ, & bonitatis. l. 2. d. 19. a. 1. q. 1. in fund.
19. mundus factus est à Deo optimus quoad ordinem. l. 2. d. 23. a. 1. q. 1. ad 1. an potuerit fieri melior, & antiquior. l. 1. d. 44. a. 1. q. 1. corp. & q. 4. & serm. 2. de B. Virg. V. *Dei perfectiones*. n. 109.
20. mundus sumptus pro mundana conversatione fugiendus, pro humana creatura diligendus. l. 2. d. 1. a. 2. q. 1. ad 1.
21. mundus macrocosmus magis assimilatur mundo archetypo extensivè: microcosmus verò intensivè. l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. ad 4. Vid. *Hominis dignitas*. n. 36. V. *Macrocosmus*. V. *Microcosmus*.
22. Mundus ut sic caret unitate numerica, specifica, & generica, ejus partes tamen continent hanc triplicem unitatem. l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. corp.
23. mundi productio magis manifestat divinam sapientiam, & attributa, quam alicujus partis. l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. ad ult.
24. mundus factus est ob creaturam rationalem. l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. in arg. V. *Infra*. n. 29. & 31.
25. mundi figurâ quomodo dicitur transire. lib. 4. d. 48. a. 2. q. 3. in fine. & op. Brev. p. 7. c. 4. & op. de contempt. mund. & in Sap. c. 5. & in Luc. cap. 2. 1. n. 33. V. *Infra*. n. 61. seq.
26. mundus habet sex ætates, quæ non sunt æqualis spatii, sed quia in qualibet aliquid novum, vel renovatio facta est. l. 4. d. 40. dub. 3. & opusc. Comp. Theol. l. 2. c. 10. Vid. *Suprà*. n. 6. V. *Infra*. num. 51.
27. mundani homines ponunt suum Paradysum in rebus terrenis, postponuntque cœlum denario, quia credunt ista posse tollere eorum indigentiam. l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg.
28. mundus non est animatus. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 3.
29. mundus est domus facta homini. op. Brev. p. 2. c. 4. & op. Amatorium. V. *Suprà*. n. 24.
30. mundus factus est à Deo ad declarandum ipsius attributa. op. Brev. p. 1. c. 11. & p. 3. c. 3.
31. mundus quia factus propter hominem: ipso stante, quiescere deberet, labente deteriorari: perturbato perturbari, expurgato expurgari: innovato innovari, & consummato quietari. op. Brev. p. 7. c. 4. V. *Sup*. n. 24. & 29.
32. mundus in quo innovabitur. op. Brev. ibid. De fine mundi. op. Comp. Theol. l. 7. per tot.
33. mundi amatores non possunt recipere Spiritum sanctum. op. de 7. don. c. 5.
34. mundi voluptates sunt aquæ, quæ quo plus potæ, eo magis excitant sitim. op. de trib. tern. c. 3. & in Joan. col. 21. & serm. 1. de plur. Confess. Vid. *Delicia*. n. 2. V. *Infra*. n. 79.
35. mundi gratia vana, & fallax. op. Spec. B. V. c. 5.

36. Mundus contemnendus ob multas rationes. op. de contemp. mund. & serm. 1. Dom. 5. Epiph. & serm. 1. Dom. 4. Quadrag. & serm. 3. fer. 3. Pent. & serm. 1. de S. Marco. & serm. 2. de S. Ant. Pad. & serm. 2. Dom. 1. Quadrag. Vid. *Contemptus*. n. 1. & seq.
37. De mundi laboribus, vanitatibus, lætitia vana, amaritudine, falsitate, & fallacia. op. de contemp. mund. & op. Solil. c. 2. V. *Contemptus*. & Vid. *infra*. n. seq.
38. Mundi contemptus dependet ex sui cognitione. op. solil. c. 2. qualiter acquiratur, Pf. 118. c. 2. vers. 3.
39. Quomodo possit homo exire de mundo, & simul esse in mundo. opuscul. solil. ibid. & *infra*. num. 77.
40. Mundi creaturarum, & sensibilis distinctio proponitur. op. itin. ment. c. 1. & 2.
41. Mundus totus sensibilis quomodo ingrediat per portas quinque sensuum. op. itin. ment. c. 2. & *infra*. n. 50.
42. De mundana prosperitate auctorit. ex S. Script. cap. 121.
De mundi gloria. Vid. *Gloria varia*. n. 1. & seq.
43. De mundi tentationibus, cautelisque contra ipsas. op. de prof. relig. l. 1. c. 2.
44. Mundi servitus quam crudelis, & dira: Dei quam dulcis. opuscul. de prof. relig. l. 2. c. 17. & in Thren. proœm. V. *Servitus*.
45. Mundi conflagratio expenditur. op. Comp. Theol. l. 7. c. 15. & seq.
46. Mundi majoris medium est Sol: minoris est cor. serm. 1. de lumin. Vid. *Sol*. n. 16.
47. Mundi consideratio est objectum omnium scientiarum, sed sub diversa ratione. serm. 4. de lumin.
48. Mundus est umbra, via, vestigium, liber scriptus forinfecus explicans Deum. serm. 12. & 13. Hex. & in Sap. c. 13. V. *Liber*. V. *Umbra*. V. *Vestigium*.
49. Mundus in statu innocentie deserviebat loco Scripturæ, quam in statu naturæ lapsæ habemus ut in Deum feramur. serm. 13. Hex.
50. Mundus quomodo sit descriptus in anima. serm. 20. Hex. V. *Hominis dignitas*. n. 36. & *Suprà*. num. 41.
51. Mundi ætates mysticè diversimodè explicantur. serm. 16. Hex. V. *Suprà*. n. 6. & 26.
52. Mundi arma, & pugna. Pf. 34.
53. Mundus dicitur Civitas. serm. 7. in Pent. & serm. 1. Dom. 13. post Pent. & serm. 2. de dedic. templ. Vid. *Civitas*. n. 2. V. *Castellum*.
Est mare quod navi Crucis enavigatur. Pf. 106.
54. Mundi dispositio respectu boni, & mali proponitur. Pf. 118.
55. Mundi amor causat laborem. Pf. 118. c. 2. v. 3. V. *infra*. n. 72. & 56.
56. Mundi infelicitas describitur. in Ecclen. Procem. & *infra*. n. 72.
57. Mundus est quasi annulus, datur sponsæ non diligendus propter se. in Ecclen. Procem.
58. mundus arundini comparatur. in Ecclen. procem.
59. mundi contemptus qualis bonus, qualis malus. ibid.
60. mundi vanitas in quo consistat. ibid.
61. mundus quare dicatur sicut momentum stateræ. in Sap. c. 11. V. *Suprà*. n. 25.
62. mundana in momento transeunt. in Luc. c. 4. n. 5. & c. 19. n. 40. V. *Suprà*. n. 25.
63. Mundus transit: unde hic non est sistendum. in Luc. c. 9. n. 33. & c. 21. n. 5. & 33. Vid. *Suprà*. num. 25.
64. Mundi amatores dicuntur mali. in Luc. c. 11. num. 13.
65. Mundo renuntiare, & ipsum relinquere qualiter differant. in Luc. c. 14. n. 33. V. *Renuntiare*.
66. Circa finem mundi vagabunt multi errores, sicut circa mortem videntur Phantasiæ. in Luc. c. 17. n. 23.
67. Mundi finis, damnatio impiorum, salus paucorum expenduntur. in Luc. c. 21. n. 27.
68. Mundi, & mundialium renuntiatio apostolica expenditur. in Luc. c. 18. n. 30.
69. Mundi, & Dei bona quantum differant. in Joan. c. 4. n. 14. Vid. *Bonum* per tot. sparsim.
70. Mundus est stabulum. in Joan. c. 3. n. 1. & ser. 2. in fest. om. Sanct. est domus Diaboli, in qua opprimuntur habitatores luto luxuriæ, latere avaritiæ, palea superbiæ. serm. 2. in vig. Nat.
71. Mundus dicitur multipliciter. in Joan. cap. 15. n. 17. & c. 17. n. 9.
Item fabrica ipsa, amatores, & habitatores mundi. in Joan. c. 1. n. 9. & c. 17. n. 14.
72. Mundi infelicitates, gaudium, amaritudo, causa, fructus, vita immixta morti expenduntur. in Joan. col. 73. & 74. & serm. 2. Dom. infr. oct. Nat. Dom. & serm. 1. Dom. infr. oct. Epiph. V. *Suprà*. n. 56.
73. Mundus quale regnum. in Joan. col. 81. & serm. 2. de uno Confess.
74. Status mundi describitur quando venit in hunc mundum. in Joan. col. 84.
75. Mundi vinum multiplex, & quale. in Joan. col. 12.
76. Mundi triplex ingratitude, quam arguit Spiritus sanctus. in Joan. c. 16. n. 8.
77. Mundani homines sunt de deorsum, servi Dei de supernis: illi sunt origine, affectione, & damnatione. in Joan. c. 8. n. 23. & 24. V. *Suprà*. n. 39.
78. Mundus, & caro propinant venenum suis sequacibus. serm. 4. Dom. 1. Adv. V. *infra*. n. 79.
79. Mundi nuptiæ quales, vinum, vanitas describitur. ser. 2. Dom. 1. post oct. Epiph. V. *Vinum*. n. 9. V. *Suprà*. n. 34. & 78.
80. Mundus mare, homines, pisces, quorum major comedit minorem, ejus concupiscentia triplex describitur. serm. 2. Domin. 3. Epiph. & serm. 2. Dom. 2. Quadrag. & serm. 1. in Rogat. & serm. 3. Dom. 9. post Pentec. & l. 4. d. 2. a. 3. q. 2. corp. & Pf. 103. V. *Mare*. n. 3. & 4.
81. Mundus est senex fatuus fatuos sequaces faciens. serm. 1. Dom. 3. Quadrag.
82. Mundus leprosus mundatus à Christi sanguine. serm. 1. Dom. Pass. & serm. 3. fer. 2. Pasch.
83. Mundus est statua Nabuchodonosor. serm. 3. fer. 2. Pasch. est lusus. serm. 2. Domin. 1. post oct. Pasch.
84. Mundi delectationes in tribus consistunt, scilicet in lascivia, in copia pecuniæ, & in excellentia honoris: quam sint noxiæ, & momentaneæ. serm. 3. & 4. Dom. 2. post Pasch. & serm. 1. in Rogat. & serm. 5. in Pent. V. *infra*. n. 88.
85. Mundanæ divitiæ sunt pondera, vincula, & obstacula, & vanitas. serm. 4. Dom. 4. post Pent. & serm. 1. Dom. 12. post Pent. & serm. 1. Dom. 16. post Pent. & serm. 1. de SS. Petr. & Paul. & ser. 2. de S. Barthol. & serm. de anim. & serm. 6. de Apost. V. *Divitiæ*.

86. Mundus est solitudo Diaboli, ubi fatiat suos panibus vitiorum. serm. 2. Dom. 6. post Pentec. Vid. *Desertum*. n. 1.

87. Mundus decipit. serm. 4. Dom. 6. post Pent. & serm. 1. de S. Agat.

88. Mundi concupiscentiæ sunt flamma fornacis Babilonis. serm. 1. Dom. 9. post Pent. V. *Suprà*. num. 84.

89. Mundi hujus calamitates describuntur. serm. 4. Dom. 15. post Pent.

90. Mundi gloria vilissima, vanissima, & malignissima. serm. 1. de S. Andr. Vid. *Gloria varia*. num. 2.

91. Mundi electiones qualiter differant ab electionibus Christi. serm. 2. de S. Matth.

92. Mundi amor cum vera sapientia non permanet. serm. 2. de S. Greg.

93. Mundi Pax duplex, & quænam. Pf. 84.

94. Mundus est orbicularis. l. 4. d. 44. p. 2. a. 1. q. 2. ad ultim.

95. Mundus abjicitur ab aliquibus, & ipse alios abjicit. Pf. 48.

96. Mundi, & Christi præceptiones contrariæ exponuntur. serm. 1. de S. Barthol.

97. Mundo quare non est serviendum. serm. 2. de S. Nicol.

98. Mundum universum continet in se anima. Vid. *Anima nobilitas*. num. 8. Vid. *Anima varia*. num. 25.

99. Mundi, & Christi regulæ contrariæ. V. *Christi varia*. n. 317.

100. Mundus Civitas. Vid. *Civitas*. n. 2.

101. Mundi fallacia. Vid. *Fallacia*. n. 2.

102. Mundi gaudium quale. Vid. *Gaudium*. n. 18.

Munificentia.

1. Munificentia est pars temperantiæ, comprehenditque largitatem, & magnificentiam. serm. 5. de lumin. Vid. *Temperantia*.

2. Munificentia remouet auaritiã, cupiditatem, & rapacitatem. serm. 5. de lumin.

Munitio.

1. Munitiones Judæorum erant Angeli, Prophetæ, & lex. Pf. 88.

2. Munitiones Civitatis ad quid. Vid. *Civitas*. n. 6. Vid. *Murus*.

Munium matris. Vid. *Matrimonium quoad nomen*.

Munus.

1. Munus dicitur vel à manu, vel à lingua, vel ab obsequio. in Joan. col. 14.

2. Munus: munera non recipienda à Prælati. Psalm. 118. cap. 3. v. 11. & op. Bibl. c. 76.

3. Munera sunt pulvis excæcans oculos. in Luc. c. 10. v. 11.

Murmur.

1. Murmuratio quid sit: estque contra obedientiam, & iustitiam. op. spec. an. cap. 1. & in Luc. cap. 15. num. 2. Vid. *Maledictio*. num. 6. & 7. Vid. *Detractio*.

Dicitur à mutio mutis. in Luc. c. 15. n. 2.

2. De murmuratione, seu detractione multa. op. diæt. sal. tit. 3. cap. 7. & op. Bibl. paup. cap. 81. & opusc. de Institut. Novit. part. 1. cap. 26. & opusc. de perfect. ad for. cap. 4. & in Luc. cap. 19. n. 7. & serm. 3. in Sexag. & serm. 5. Dom. 2. Quadrag. & serm. 11. Pent. & serm. 3. Dom. 4. post Pent. & serm. 1. Dom. 13. post Pent. & op. Phar. l. 3. cap. 3. Vid. *Detractio*.

Murus.

Murus multa significat. Psalm. 26. & 79. & cap. 2.

v. 8. in Thren. scilicet, carnem, populum fidelem, hypocrisim, sensualitatem, voluntatem, suauitatem, Christum qui dicitur maceries idest murus sine cemento, opera virtutum, peccatum, defensionem, Sanctos, orationem validam, divinam potentiam, virtutes animæ: Prælatos.

Antemurale quid sit. in Thren. c. 2. v. 8.

Mus.

Mus si comedit Eucharistiam non cessat ibi esse corpus Christi. l. 4. d. 13. a. 2. q. 1.

Musach erat gazophilacium. Vid. *Corbona*.

Musca.

1. Muscæ quæ perdunt suauitatem unguenti Spiritus sancti sunt vanæ cogitationes. serm. 11. in Pentecost. & serm. 2. Dom. secundæ post Pentec.

2. Musca canina. Vid. *Cynomia*.

Muscipula.

Muscipula quid sit. in Sap. c. 14. n. 8.

Muscus.

Muscus qui amisit odorem, ipsum recuperat in locis fætentibus. op. diæt. sal. tit. 7. c. 1.

Musica.

1. Musica est pars mathematicæ, versaturque circa numerum sonorum. serm. 4. de lumin.

2. Musicæ effectus. Prolog. in Thren.

3. musicam dulcem in auribus Dei, & Angelorum facit oratio. serm. 5. Pentec. V. *Melodia*. Vid. *Oratio*. n. 80.

Mustela.

mustelæ sagacitas, & diligentia erga filios excæcatorum. serm. 9. de Apost. & serm. 1. de Angel.

Mutabile: Mutatio: Mutatum esse.

1. mutabile duo concernit: primum quod prius se habeat uno modo: 2. quod alio modo posterius. l. 1. d. 38. a. 2. q. 2. ad 6. Verum est de mutatione naturali, non supernaturali, ut est creatio. l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1. ad 2.

2. mutatio dicitur tripliciter: 1. ab ente in ens, diciturque variatio: 2. ab ente simpliciter in ens potentia, seu secundum quid, diciturque corruptio: 3. ab ente in simpliciter non ens, diciturque versio: prima est secundum accidens: 2. secundum formam: 3. est secundum substantiam totam. lib. 1. dist. 8. part. 1. art. 2. q. 2. corp. & lib. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 1. ad ult. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 14.

Item ad esse: ab esse in esse. l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 2. corp. Additur & ab ente in ens jam existens, estque in Eucharistia. op. Comp. Theol. lib. 6. cap. 14.

3. mutatio in Deo respectu loci tollitur ab imensitate: respectu formarum per summam simplicitatem: respectu temporis per æternitatem. lib. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. in corp. & lib. 1. d. 26. dub. 5. Vid. *Dei immutabilitas*. p. 29.

Quomodo est in omnibus corporibus mundi. l. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2.

4. mutatio omnis vel est generatio, vel corruptio. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 3. in arg.

5. mutatio vel est quoad primum esse, vel quoad bene esse. l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 1. corp.

6. mutabile, & immutabile an sint oppositæ differentię liberi arbitrii. l. 2. d. 7. ibid. ad argum. Et unde proveniant. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. ad 3. Vide *Immutabilitas*.

7. mutatio, motus, & productio qualiter differant. l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 1. corp.

8. Mutatio fit in instanti. l. 2. d. 1. ibid.

9. Mutatio

9. mutatio omnis naturalis fundatur super mobile, estque perfectio entis in potentia. l.2.d.1. ibid.in arg.
10. major est mutatio ubi est major distantia. l.2.d.1. ibid.in arg.
11. Relatio realis necessario ponit mutationem in aliquo extremorum. l.1.d.8.p.1.a.2.q.1. ad 2. & l.1.d.30.dub.3. & a.1.q.1.ad 4. & l.1.d.37.p.2.a.1.q.2.in corp. Vid. *Relatio*. n.50.
12. In mutatione instantanea est idem factum esse, & fieri: & idem desinere, & desuisse: & quomodo dantur duo instantia contigua. lib.4. dist.11.p.1.a.1.q.5. & lib.4.d.17. p.1.a.2. quæst.1. ad 4.
13. Quomodo mors est mutatio. l.4.d.49.p.2. a.7. q.1. ad 2. Vid. *Mors*. n.2. seq.
14. Mutatio secundum locum quid sit. lib.4. d.11. p.1.a.1.q.1. V. *Locus*. Vid. *Motus*. n.8.
15. Mutatio instantanea licet tollat ordinem temporis, non tamen ordinem naturæ. lib.4. d.17. p.1.a.2.q.1. ad 5. Vid. *Prioritas*. n.5.
16. Mutatio alia est de bono in bonum: & de bono in melius: & de bono in malum, & de malo in pejus: prima est in dexteram: 2. in sinistram. Ps. 59.
17. Mutationi aliquid subjacet vel ob augmentum, vel diminutionem, vel vicissitudinem. Psalm. 89.
18. Mutabilitas in rebus oritur vel ratione transmutationis intrinsecæ, vel temporis. in Eccles. cap. 1.
19. Mutabilitas est inseparabilis in homine. in Eccles. ibid.
20. Mutabilitas qualis in Sole, & in elementis. ibid.
21. In rerum mutatione triplex difficultas potest considerari: vel ex parte termini à quo: vel ad quem: vel ex parte distantia. op. Comp. Theol. l.6. c.14.
22. Quanam mutatio est in Eucharistiæ conversione. op. ibid.
23. De mutabilitate auctorit. SS. PP. op. Phar. l.3. c.5.
24. Mutabilia sunt in Deo immutabiliter. in Joan. c.1.n.3. & l.1. d.36. art.3. q.2. & l.1. dist.39. art.2. quæst.2.
25. Mutatum esse est superius ad factum esse. l.3. d.7. a.1. q.2. corp.
26. Mutationes mundi faciunt pulcherrimum carmen. in Eccles. c.2. n.8.
27. Mutatio est vel per acceptionem, & abjectionem, vel per receptionem tantum. l.4. d.49. a.3. q.2. ad 4.

Mutus.

1. A mutio, mutis sumitur murmuratio. in Luc. c.15. n.2.
2. Mutum facit Diabolus. Vid. *Diaboli tentatio*. num.40.

Mutumum.

1. Mutuum dare, & recipere quando sit usura, & quando non. in Luc. c.6. n.34.
2. Mutuum dare est opus misericordiæ. Vid. *Dare*. num.12.
3. Quomodo differat à dare absolute, & commo- dare. Vid. *Dare*. n.12.
4. Mutuus amor qualis in Deo, & qualis in creaturis. l.1. d.10. a.1. q.3.

Mygale.

- Mygale quale animal. serm. 10. de Apost. Mysterium. Vid. *Mysterium*.

N

NAAMAN.

NAaman interpretatur decor. in Luc. cap.4. num.26.

Naas.

Naas interpretatur serpens, significatque Diabolum. serm.3. in Vig. Nat.

Nabuchodonosor.

Nabuchodonosor interpretatur sedens in angustiis ignitis, significatque Diabolum. serm. 4. in Septuag.

2. Nabuchodonosor statuæ mysteria enarrantur. serm.2. in Vig. Nat. Vid. *Mundus*. n.83.

Nares.

Nares Dei est inspiratio ejus in corde fidelium. op. sum. de essentia.

Nasci. Vid. *Nativitas*.

Natale.

1. Natale Christi triplex. Vid. *Ecclesiasticus ritus*. num.18.
2. Natale. V. *Nativitas*. V. *Christi varia*. num. 8. V. *Ecclesiasticus ritus*. n.10. & seq. & plura per totum.
3. Post Natale Domini tria martyria. V. *Martyr*. num.20.

Natatoria.

Natatoria Siloc. Vid. *Dei varia*. n.145.

Nathanaël.

1. Nathanaëlis vocatio, humilitas, & alia mysteria enarrantur. in Joan. c.1. n.46.
2. Nathanaël non fuit electus Apostolus, quia erat nobilis. in Joan. ibid.

Natio.

Gentiles quare dicuntur populi nationum. in Sap. c.5. n.14.

Nativitas: Natale: Nasci: Natum: Nascibilitas: & Innascibilitas.

1. Nasci ex aliquo importat tantum causalitatem aliquam respectu effectus: unde plus est nasci, quam esse filium: filius enim importat eandem causalitatem, sed cum similitudine in natura: sic lumbricus nascitur ex homine, nec est filius hominis. l.3. d.4. dub.2. & l.3. d.8. a.2. q.1.
- Nativitas, & filiatio quomodo differant. V. *Filiatio*. num.7.
2. Nativitas est duplex, scilicet in utero, & ex utero: 1. est ex conjunctione animæ cum corpore: 2. est egressus proles de ventre. l.3. d.3. p.1. a.1. q.3. ad 1. & Ps. 77.
3. Nativitas hominis alia est spiritualis: alia corporalis. in Joan. c.3. n.4.
4. Nativitas alia est corporalis cum pœna, & culpa: alia vitiosa, & vilis, quia homo nascitur peccato actuali ex diabolo: alia gratiosa quia homo

- homo nascitur gratiæ : alia gloriosa quæ cœlo nascitur. in Joan.col. 15.
5. Nasci, & nativitas numerantur vel ex subiecto, vel ex actu, vel ex tempore, filium verò dici, ex supposito : unde Christus dicitur bis natus, sed non bis filius. lib. 3. distinct. 8. art. 2. per tot.
  6. Nasci de Virgine an possit verificari de natura humana in Christo. l. 3. d. 8. ibid.
  7. Nativitas Christi duplex, scilicet temporaria, & æterna. l. 3. d. 8. a. 1. q. 1.
  8. Item triplex, scilicet æterna, temporalis, & gratuita. Vid. *Christi adventus*. n. 23.
De nativitate spirituali in corde hominis. Vid. *Homo ad Deum*. n. 151.
  9. Circumstantiæ dignissimæ expendantur de Christi nativitate. Vid. *Christi adventus*. n. 21.
  10. Nativitas non attribuitur Spiritui sancto, sed Conceptio, & quare. Vid. *Christi adv.* ibid.
  11. Nascibilitas, & inascibilitas opponuntur non relative, sed vel contradictorie, vel contrarie. l. 1. d. 28. a. 1. q. 2. ad 3.
  12. Nascibilitas est idem cum filiatione, & quomodo. l. 1. d. 28. ibid.
  13. Natale triplex celebramus in Ecclesia, scilicet Christi nascentis de Virgine : in Paschate ipsius imperii : & in Pentecoste natale Ecclesiæ : sic antiqui celebrabant nativitatem Imperatoris, coronationem, & perfectionem murorum Romæ. Ps. 8. V. *Ecclesia*. n. 56.
  14. De nativitate Christi. op. medit. vit. c. 7. & in Luc. c. 2. & serm. 1. & seq. de Nat. Vid. *Christi nativitas*.
  15. Aliqui nascuntur mense septimo : alii octavo : alii nono : alii decimo mense. Vid. *Filiatio*. numero 33.
Natura : Naturatum : Naturale.
  1. Natura tripliciter dicitur vel res, vel proprietates quæ inest naturaliter : 2. dicitur etiam omne positivum quod aliquo modo conservat naturam : 3. quicquid est in aliquo naturaliter sive sit positivum, sive non. l. 2. d. 37. dub. 2.
Quomodo distinguitur ab arte. Vid. *Ars*. n. 1. sequent.
Est triplex, scilicet vel spiritualis, vel corporalis, vel media. l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 2.
  2. Natura dicitur proprie dupliciter : vel est vis insita rebus ex similibus similia procreans : vel ipsa natura in communi sumpta, v. g. humanitas : 1. est personæ : 2. nequaquam. l. 2. d. 33. a. 2. q. 1. ad 1.
  3. Natura item vel dicitur omne illud quod competit rei à sua naturali origine : ut scilicet ex ea producat omne illud, quod vult Deus, cum sit in potentia obedientiali : vel est vis insita rebus secundum quam res peragunt cursus suos, & motus solitos. l. 2. d. 18. a. 1. q. 2. ad 5. & l. 2. d. 36. a. 3. q. 1. ad 3.
  4. Natura, & essentia differunt, quod essentia dicitur absolute : natura ut alterius principium. l. 1. d. 20. a. 2. q. 2. ad 1. Vid. *Essentia*. n. 20.
  5. Natura est vis insita rebus ex similibus similia procreans. l. 1. d. 20. ibid. q. 2. corp. & l. 3. d. 5. a. 2. q. 1. in arg. & l. 2. d. 18. a. 1. q. 2. ad 5. & l. 2. d. 32. a. 1. q. 2. ad 6. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 5. in arg.
  6. Natura definitur quadrupliciter. l. 3. d. 5. art. 2. q. 1. in arg. 4.
  7. Natura est principium motus, & quietis per se, & non secundum accidens. l. 3. d. 5. a. 2. q. 1. ad ultim.
  8. Natura est quod agere, vel pati potest : item est specifica differentia unamquamque rem informans. l. 3. d. 5. ibid.
  9. Natura accipitur pro vera materia, & pro vera forma de quibus prædicatur analogicè. l. 3. d. 5. a. 2. q. 1. corp.
  10. Natura est earum rerum quæ cum sint quomodo intellectu capi possunt. l. 3. d. 5. ibid. in arg.
  11. Natura & essentia differunt sic, quod essentia nominat rei formam in quadam abstractione : natura eam nominat ut ens in potentia, & ut principium naturalium operationum. l. 3. d. 5. ibid. ad 4. & l. 1. d. 20. a. 2. q. 2. ad arg. & l. 1. d. 31. p. 2. dub. 4.
  12. Natura sumitur dupliciter vel ut natura naturans : vel ut naturata : 1. est Deus : 2. creatura. l. 3. d. 8. dub. 2.
  13. Natura dicitur vel ratione partium constituentium alio modo ratione formæ totius consequentis totum compositum. lib. 3. d. 8. a. 1. q. 2. corp. & l. 3. d. 22. a. 1. q. 1. ad 3.
  14. Natura communis differt à particulari, seu supposito. l. 3. d. 7. a. 1. q. 1. ad 1.
  15. Natura creata vel est elementaris, vel cœlestis. op. Brev. p. 2. c. 3.
  16. Natura elementaris, & cœlestis quænam, & quotuplex. ibid. c. 2. & seq.
Hæcque est triplex, scilicet vel opaca, vel transparentis, vel luminosa. serm. 1. de S. Ambros.
  17. Naturæ appetitus completur à Deo. l. 2. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. in arg.
  18. Naturæ dictamen quale sit. V. *Dictamen*. n. 18 sequent.
  19. Naturæ dictamen est lumen iudicatorium inditum in anima. l. 2. d. 39. a. 1. q. 2. corp. V. *Lumen*. num. 28.
  20. Natura, & essentia qualiter differant. Vid. *Essentia*. n. 9.
  21. Non potest esse generatio, ubi non est natura agens, & sibi simile producens. lib. 2. d. 30. a. 3. q. 1. corp. ad 1. opin.
  22. Natura est naturalis origo, quæ importat & esse ex nihilo, & continentiam principiorum, ex quibus est : ratione, ex nihilo, habet naturalem vertibilitatem omnis creatura, ratione principiorum importat proprium esse positivum, & habilitatem veram. l. 1. d. 8. p. 1. art. 2. quæst. 2. ad argum.
  23. Natura in creatis est communis, non tamen communicabilis pluribus, nisi cum sui divisione per propagationem, vel aggregationem, ideo numeratur in suppositis. l. 1. d. 5. a. 2. q. 2. in corp. & lib. 3. dist. 5. dub. 1. & lib. 3. dist. 8. a. 1. q. 2. ad 1.
  24. Natura divina quomodo est una in pluribus nec universalis, nec particularis, nec una numero. l. 1. d. 5. a. 2. q. 2. corp. & l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. ad ult. & l. 1. d. 19. p. 2. q. 2. ad arg. & lib. 3. dist. 5. dub. 1. & a. 1. q. 1. ad 5. & l. 1. d. 9. a. 1. q. 2. in fine. Vid. *Dei essentia*.
  25. Naturarum pluralitas in uno supposito quomodo non tollit, vel tollit simplicitatem. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. ad arg.
  26. Naturæ plures sunt in eodem supposito, ut humanitas, animalitas, &c. lib. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. ad ult. & q. ult. per tot. præcipue in corp.
  27. Natura, & voluntas in Deo quomodo faciunt emanationes realiter distinctas. l. 1. d. 13. p. 1. a. 1. q. 3. ad 2.

28. Natura quia agit uniformiter, & infra se non indiget aliquo elevante supernaturali: sed bene voluntas ad hoc ut operetur in bonum: l. 1. d. 17. p. 1. q. 1. ad 5.
Idem dicendum de natura in conservari in esse naturali, & de voluntate. l. 2. d. 18. a. 2. q. 2. ad 4.
29. Naturalis qualiter dicatur in creatura vertibilitas, vanitas, & instabilitas, & in quo sensu dicuntur non naturales privationes, & defectus: l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. ad arg.
30. Natura communicabilis de se datur, quæ est una, & indifferens à parte rei. lib. 1. d. 19. p. 2. art. 1. quæst. 2. & d. 5. a. 2. q. 2. corp. & l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. corp.
31. Naturæ motus est ab alio: voluntatis verò est à seipso. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 1. ad 4.
32. Natura divina non dicit respectum ad personam nisi relatione secundum dici. l. 1. d. 34. a. 1. q. 2. ad 6.
33. Naturalis potentia dicitur aliquid dupliciter: 1. quod est secundum consonantiam naturæ, sic potentia creaturarum, &c. 2. quod inest rei per se, & non per aliud ut per causam vel dantem, vel conservantem esse sic solus Deus habet virtutem naturalem. l. 1. d. 42. dub. 5. & l. 2. d. 30. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 2. d. 19. a. 3. q. 1. ad arg. Vid. *Infra* n. 38.
34. Natura in se considerata qualiter incurvatur ad terrena, elevata vero per charitatem elevatur etiam super se. lib. 2. dist. 1. part. 2. art. 2. quæst. 1. ad 2.
35. Natura humana in Christo licet caruerit propria personalitate: tamen non ob id fuit imperfecta. l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2.
36. Natura indiget auxilio supernaturali ad hoc ut eleveur supra suum posse (non vero supra se) per contemplationem, & amorem. l. 2. d. 3. p. 2. a. 3. q. 1. ad 2.
37. Natura magis diligit quod est infra se, quam supra, & juxta se: unde Pater magis diligit Filium, quam Patrem. lib. 2. distinct. 3. ibid. in arg.
38. Naturale dicitur aliquid vel ob naturæ complementum, ut igni tendere sursum, & voluntati velle bonum: vel ob naturæ defectum, ut igni posse extinguere, & voluntati velle malum: Hinc in Beatis perficitur non tollitur libertas: l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 1. ad 1.
Item quod inest rei à sua origine. Vid. *Maxima* n. 247.
39. Naturale est indelebile. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 2. in argum.
40. Natura quomodo habeat vim producendi corpora omnium animalium. lib. 2. dist. 8. p. 1. art. 2. quæst. 1.
41. Naturæ ordo est ab imperfectis ad perfecta. l. 2. d. 15. a. 2. q. 2. corp.
42. Naturalis ratio, & seminalis differunt, quod seminalis importat directionem, ut ex aliquo aliquid fiat: naturalis verò ut fiat similis ex simili. l. 2. d. 18. a. 1. q. 2. corp.
43. Naturæ progressus in productione rerum exponitur. l. 2. d. 18. a. 1. q. 2. & 3.
44. Natura terminatur in suis operibus ad hoc aliquid. ibid. q. 3. in arg.
45. Naturale non dicitur omne illud, quod datur homini à principio suæ creationis, quia datur ei etiam gratiæ gratis datæ. lib. 2. d. 19. a. 3. q. 1. ad 1.
46. Natura humana in quo sensu dicitur vera. l. 2. d. 30. a. 3. q. 2. corp.
47. Naturalis appetitus, seu cursus naturæ non debet infringi à Deo ob aliquod accidens præternaturale. lib. 2. distinct. 32. artic. 3. quæst. 2. ad 3.
48. Natura quomodo non deficit in necessariis. l. 2. d. 29. a. 1. q. 2. ad arg. & art. 3. q. 2. in arg.
49. Naturalis, & supernaturalis perfectio creaturarum qualiter differant. lib. 2. dist. 29. a. 1. q. 2. ad 3.
50. Natura assumpta à Verbo an majorem convenientiam habeat ad personas divinas, quam aliæ naturæ humanæ. l. 3. d. 1. a. 1. q. 4. ad ult.
Triplex natura in Christo, scilicet divina, spiritalis, & corporalis. in Joan. col. 67.
De Natura assumpta à Verbo. Vid. *Christi Incarnatio*. & lib. 3. dist. 1. quæst. 4. & dist. 5. per tot. & lib. 3. dist. 8. Vid. *Incarnatio*. Vid. *Assumptio*.
51. Natura non prædicatur de sua hypostasi in abstracto, sed in concreto. lib. 3. dist. 5. a. 2. q. 1. ad 2.
52. Natura creata multiplicatur in suppositis, quia terminatur & ad suppositum, & ad naturam, & ad formam totius. lib. 3. dist. 8. art. 1. q. 2. ad 1.
53. Natura intellectualis necessario habet voluntatem. lib. 3. d. 17. a. 1. q. 1. in corp.
54. Contra naturam facere vel est contra naturale dictamen, vel contra naturalem appetitum. l. 3. d. 18. a. 1. q. 3. ad 4.
55. Item aliquid fit præter naturam vel juxta, vel supra, vel contra. opusc. Comp. Theol. lib. 1. cap. 28.
56. Natura cum inducit aliquam formam, vel perfectionem in aliquo subjecto exigit dispositiones à parte suscipientis, & operationes à parte agentis. l. 3. d. 18. a. 2. q. 1. ad ult.
57. Natura quomodo perficitur à gratia. l. 3. d. 29. a. 1. q. 2. ad arg.
58. Natura non sustinet repentinas immutationes. l. 4. d. 3. p. 2. a. 3. q. 2. corp.
59. Natura aliqua dicitur in speciali, aliqua in generali tantum. lib. 4. dist. 17. part. 2. a. 1. q. 1. ad arg.
60. Naturæ vires quædam ordinatæ sunt ad conservandam speciem, & quædam ad individuum. l. 4. d. 23. dub. 1.
61. Naturale jus est idem apud omnes. lib. 4. d. 17. p. 2. a. 1. q. 1. in arg.
Naturæ præcepta expenduntur. in Luc. cap. 6. n. 30. & op. Cent. p. 3. sec. 34.
62. Natura quædam appetit quæ non sunt in ejus potestate, ut beatitudo; quædam quæ sunt in ipsius potestate. lib. 4. distinct. 13. artic. 1. q. 5. ad ultim.
63. Natura quælibet sive naturalis potentia habet quo est fieri, & quo est facere. l. 4. d. 50. a. 1. q. 1. corp.
64. Natura quomodo necessario agit. l. 4. d. 43. a. 1. q. 5. ad 3.
65. Naturæ nostræ vitiatio quoruplex. Ps. 8.
66. Quomodo sit verum quod Deus fecit omne quod natura est. l. 2. d. 37. dub. 2.
67. Natura, & res naturæ qualiter differant. l. 1. d. 34. dub. 4. & q. 1.
68. De naturæ ordine, & an sit in divinis. lib. 1. d. 27. p. 1. dub. 5. & d. 20. a. 2. q. 2. & l. 1. d. 42. a. 1. q. 3. ad arg.

69. Natura quæ potest peccare an sit melior illa quæ non potest peccare. l. 1. d. 44. dub. 2.
70. Natura quomodo quod melius est desideret. l. 2. d. 20. a. 1. q. 6. ad arg. Naturale est summum bonum appetere, & quomodo. ser. 2. de S. Thom.
71. Quomodo perfectionem suam appetit. l. 2. d. 28. a. 2. q. 3. ad arg.
72. Natura agens an sit præstantior patiente. l. 3. d. 16. a. 1. q. 1. ad arg.
73. Naturale non assuefcit in contrarium. l. 2. d. 39. dub. 3.
74. Quod inest alicui naturaliter veriori modo inest, quam quod accidentaliter. lib. 2. dist. 39. dub. 3.
75. Naturalis potentia tripliciter dicitur. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. in corp.
76. Circa naturalia nullus maior error, quam vni contrario attribuere suum contrarium, vt albo nigrum, bono malum. lib. 4. d. 25. a. 1. q. 4. in arg.
77. Naturalis: hic terminus magis importat habitudinem principij, quam formæ, vt filius naturalis. l. 3. d. 8. a. 2. q. 3. corp. & l. 1. d. 16. art. 1. q. 2. ad 5.
78. Naturalia vulnerantur quantum ad finem ad sensualitatem, & ad carnem. Pf. 30. & Pf. 118. c. 1. v. 4.
79. Natura humana est domus, quæ ob peccatum fuit spoliata. Pf. 118. c. 1. v. 4.
80. Natura nihil potest sine divina potentia: sicut nec ars sine natura maxime in medicina. in Luc. c. 8. n. 43.
81. Naturæ peccatum est quando deuiat à debito fine, vt quod homo generatur ex duobus capitibus. op. de tern. pec. c. 7.
82. Naturaliter vivere est cælestem vitam ducere: op. Solil. c. 2.
83. Virtus naturalis, vitalis, & animalis: item Spiritus naturales quænam sint, & vbi resideant in corpore humano, & quos effectus pariant. op. Comp. Theol. l. 2. c. 41. V. *Spiritus*.
84. Virtus naturalis est motiva humorum medianibus arterijs, & venis, quæ radicanur in hepate. op. Comp. Theol. l. 2. c. 41.
85. Naturalis Philosophia est triplex, scilicet Phisica, Mathematica, & Metaphisica. op. Princ. S. Script.
86. Natura abhorret vacuum. ser. 2. de vno. S. Doct.
87. Natura nobis dicat Deum amandum. serm. 8. de Apoft.
88. Duplex natura in homine, scilicet corporalis, & spiritualis. ser. de S. Agnete.
89. Natura est vnus Deus: participatiue verò possunt esse plurimi. ser. 9. de Apoft.
90. Naturæ vita, & gratiæ qualis. serm. 5. de plur. Marr.
91. Naturaliter omnes homines scire desiderant. ser. 5. ibid. & ser. 4. de vna S. Virg.
92. Natura instituta est status innocentie, & quænam ad ipsam spectant. lib. 2. dist. 20. & seq.
93. Natura, & voluntas in Deo quomodo se habeant. l. 1. d. 13. a. 1. q. 3. ad 2.
94. Natura, & substantia intellectualis est per prius in Deo, quam in creaturis. l. 1. d. 25. art. 2. q. 2. in arg.
95. Natura dicitur forma vniuscuiusque completa in ordine tamen ad operationem: in se enim considerata dicitur essentia: at in ordine ad nostram cognitionem dicitur species, seu si-

militudo. l. 1. d. 3. 1. p. 2. dub. 4.

96. De naturæ legis sacrificijs. l. 4. d. 1. p. 2. a. 1. q. 3.

97. Naturale dictamen. V. *Dictamen*.

Navalis.

Navalis ars est mechanica inventa ad commodum hominis, sub qua continetur omnis mercatura. op. de reduc. art. V. *Mechanicus*. V. *Ars*.

Naufragium.

Naufragium humanæ naturæ fuit factum in Adam, à quo liberatur per baptismum, & poenitentiam. l. 4. d. 14. p. 1. dub. 1.

Navicula. Navis. Navigans.

1. Navis mysticè alia est vterus Virginis, alia Ecclesiæ: Item & superbia. Pf. 106. Ad alia etiam applicatur. in Io. c. 6. n. 19. & ser. 2. Dom. 3. Epiph. & ser. 1. Dom. 4. Pent. Est anima. V. *Anima ad Deum* n. 4. V. *Ecclesiæ*. n. 23. & 60. V. *Maria Epitheta*.

2. Navis quot modis periclitari possit. Pf. 34.

3. Motus Nautæ in navi est per accidens.

4. Nauta Christus. V. *Christi varia*. n. 44.

Nazarenus.

Nazarenus interpretatur floridus. Vid. *Floridus*. num. 1.

Nazareth.

Nazareth conditiones. in Io. c. 1. n. 46.

Nazareus.

Nazarei radebantur, & significabant Clericos legis gratiæ. l. 4. d. 24. p. 1. a. 1. q. 1. V. *Christi varia* num. 173.

Nebula.

1. Nebula est id quod ex nubibus aquam pluentibus relinquitur, signumque est serenitatis. op. Comp. Theol. l. 2. c. 9.

Quomodo differat à pluvia. V. *Pluvia*. n. 2. Quid differt à nube. op. Comp. ibid.

2. Nebulam sicut cinerem spargere est cogitare vitam nostram in cinerem resoluendam. ser. 2. in die cin.

3. Gloria Dei in nebula Christus in Eucharistia. V. *Christi varia*. n. 243.

Necessitas.

1. Necessitas multiplex. l. 1. d. 6. a. 1. q. 1. & l. 1. d. 38. a. 2. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 47. q. 1. in corp. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 2. ad arg. & l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 2. corp. & l. 3. d. 12. a. 2. q. 1. ad arg. & op. de prof. relig. l. 2. cap. 24.

2. Necessitas item duplex: alia absoluta, alia respectiva: prima dicitur consequentis: secunda consequentiæ. l. 1. d. 38. a. 2. q. 1. ad 1. & l. 3. d. 11. a. 1. q. 3. ad vlt. & l. 3. d. 16. a. 1. q. 3. & l. 2. dist. 17. dub. 1. & l. 4. d. 7. a. 3. q. 2. in corp.

3. Item dividitur secundum quadruplex genus causarum. l. 3. d. 16. a. 1. q. 3. corp. & Pf. 93.

4. Necessitas est effectus causæ totalis, non verò vbi est concausa. l. 1. d. 38. ibid.

5. Qualem necessitatem inferat Dei præscientia. l. 1. d. 38. a. 2. q. 1.

6. Necessitas alia est à principio disconueniente, vt est violentia, & coactio: alia à principio deficiente, vt in homine cibatio, mors: alia est ex principio conueniente, & sufficiente, vt est necessitas immutabilitatis. l. 1. d. 6. a. 1. q. 1. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 2. ad arg. & q. 3. ad 1.

7. Necessitas locutionis in Angelis, & in homine qualis. l. 1. d. 9. dub. 7.

8. Quænam necessitas opponitur libertati, & quænam non. lib. 2. distinct. 7. part. 1. art. 2. quæst. 2. ad 3. & quæstione 3. ad 1. V. *Contingens*. Vid. *Libertas*.

Y y

9. Necef

9. Necessitas alia est invertibilitatis, scilicet coactionis, & prohibitionis, alia immutabilitatis. l.2.d.7.p.1.a.2.q.2.& 3.& d.25.p.2.q.2.& 3.corp. & l.3.d.12.a.2.q.1. ad 5.& l.3.d.16.a.1.q.3. & l.3.d.20.a.1.q.1.corp. & in Sap.cap.19. n.4. & Psalm.40.
10. Necessitas propriè non potest tendere in oppositas partes. l.2.d.38.a.2.q.1.
11. Necessarium, & voluntarium quomodò non possunt stare simul. l.3.d.16.a.1.q.3. ad ult. An ex opposito dividantur. l.2.d.25.p.2.a.1.q.2.ad arg. Nota necessarium hic stat pro naturali.
12. Necessarium aliud est ex indigentia, ut comedere: aliud ex sufficientia ut luci diffundere radios. l.3.d.18.a.2.q.2.ad 5.
13. Necessitati miserorum succurritur vel ob justitiam, vel ob misericordiam. l.3.d.33. dub.1.
14. Necessarium est à natura, quæ necessariò agit. l.4.d.43.a.1.q.5. ad 3.
15. Necessitas in rebus corruptibilibus qualis. Ps.118.c.6.v.9.
16. An necessarium à contingenti causari possit. l.3.d.11.a.1.q.3. ad 4.
17. Necessarium dicitur dupliciter vel secundum vitæ antecedentem, vel secundum communem modum vivendi. l.4.d.15.p.2.a.2.q.1.ad arg.
18. An nullum necessarium à voluntario pendeat. l.2.d.14.p.1.a.3.q.2.ad arg. & l.2.d.30.a.1.q.2.ad arg.
19. Necessitas alia est ab actu voluntario, alia est coacta, op. de prof. relig. l.1.c.24.
20. Triplex necessitas orandi expenditur. ser.3. in Rogat.

Necromantia.

Necromantia est divinatio in cadaveribus mortuorum. op. Cent. p.1. sec.29. V. *Mantia*. Vid. *Divinatio*. n.2.
Nectere. V. *Nexus*.

Negatio.

1. Negatio potest sumi vel extra genus, vel in genere: vel partim in genere & partim extra genus: prima propriè facit cōtradictionem. l.1.d.28.a.1.q.1.in corp.
2. Negatio cum constantia subiecti ponit in subiecto summam nobilitatem, ut ingenitus in Patre. lib.1.d.28.a.1.q.1. ad 1. Vid. *Maximum*. num.37.
Negatio privativa cum constantia subiecti æquipollent termino purè privativo. l.1.d.13.a.1.q.4.ad 4.
3. Negationes extra genus è contrario se habent affirmationibus. l.1.d.28.a.1.q.1.ad 3.
4. Negatio nec distinguit, nec distinguitur, nec includit imperfectionem. l.1.d.28.a.1.q.1.
5. Negatio quomodò est nobilior privatione. l.2.d.3.p.2.a.1.q.1.ad 2. V. *Privatio*.
6. Negatio plus tollit, quam affirmatio, & quomodò. l.3.d.11.a.2.q.2.& 3. ad arg.
7. Negatio præposita signo universali facit æquipollere particulari negativæ: ut non omnis, idest aliquis: postposita facit sensum universalis negativæ. l.3.d.39.a.2.q.1.corp.
8. Negatio postposita relativo, relativum non confundit: ut Filius non est Pater. lib.1.d.4. dub.3.
9. Negationes an sint licitæ Christianis. l.4.d.16.p.1.dub.15.
10. Causæ cur sæpè homo negat ore, quod fateretur in mente: sunt timor, impotentia, negligencia, & mala voluntas, seu cauteriata conscientia. Ps.115.

11. Negatio totum destruit: unde negativa propositio nullo modo infert affirmativam. l.1.d.8.p.1.a.1.q.2.in corp.
12. Negatio quælibet quæ non est pura fundatur super aliquod positivum. l.1.d.31.p.1.a.1.q.1.in arg.
13. Negantes Christum quinam. V. *Christi unum*. num.238.
14. Negatio quomodò cognoscatur. Vid. *Privatio*. n.7.

Negligentia.

1. Negligentia est debitæ circumstantiæ derelictio in bono opere faciendo. op. Cent. p.1. sec.8.& l.2.d.5.a.1.q.1.ad 1. quænam diligentia ei opponitur. V. *Diligentia*. n.2.
2. Negligentia oritur ex accidia, torpore, & diffidia circa intentionem finis, locum, tempus, & modum. op. Cent. p.1. sec.8. & op. spec. c.3. & 4.
3. De negligentia cavenda auctorit. SS. PP. op. Phar. l.2.c.15. & lib.3.c.8. & op. Incend. am. cap.1.
4. Filia negligentia sunt omissio, ignorantia, & oblivio. op. spec. an. c.3. V. *Omissio*. n.2.
5. Negligentia mortalis, & venialis quænam sit. in Ecclen. c.7.& op. de perfec. vit. c.1.
6. Negligentia in Dei servitio quam periculosa. in Luc. c.12. v.38. & c.6.v.49. & cap.13. num.1. & seq.
7. Negligentia Prælatorum reprehenditur. ser.4. Dom.4. Epiph. & ser.2. ibid.
8. Maledictus qui facit opus Dei negligenter. V. *Opus*. n.68.

Negotium.

Negotium, & Negotiatio alia est bona, alia mala, alia indifferens. in Luc. c.19.n.13. & in Io. col.14. & ser.4. Dom.2. Epiph. & ser.2. Dom.3. Epiph. & ser.5. in Nat. Dom. & op. Phar. l.1.c.48.& 49. & op. de dec. præ. ser.6. V. *Mercuria*. V. *Opus*. n.79
Negromantia. V. *Necromantia*.

Nembrod.

Nembrod fuit primus Imperator, vel Tyrannus in mundo. ser.15. Hexacem.
Nemesis quid sit. V. *Benignitas*. n.111

Nemo.

1. Nemo componitur ex non & homo, estque idem ac nullus homo, distribuitque pro natura. l.1.d.21.dub.3.& a.2.q.2.ad 2.
2. Nemo dat quod non habet, idest vel virtualiter, vel idealiter, vel causaliter, vel formaliter. l.2.d.14.p.2.a.2.q.2.ad arg. & l.4.d.12.p.1.a.2.q.2. ad arg. V. *Maxima*. n.172.

Nephtalim.

Nephtalim interpretatur dilatatio mea. Ps.118. c.1.v.11.

Nequitia.

1. Nequitia in Deum, in proximum, & in se ipsum expenditur. ser.1. Dom.21. post Pent.
2. Nequam servus quisnam sit. serm.1. Dom.21. post Pent.
3. Nequitia Tyrannorum. opusc. Bibl. paup. cap.109.

Nero.

Neronis Imperatoris casus miserrimus. serm.2. de S. Barthol.
Nescientia. V. *Nescire*. V. *Ignorantia*.

Nestorius

Nestorius.

Nestorius quid sentiebat de B. Virg. l. 3. d. 4. art. 3. quæst. 3.

Neuter.

1. Neuter, neutrum genus importat indistinctionem, & ideò identitatem naturæ. lib. 1. dist. 9. dub. 1.
2. Neuter actus datur inter velle, & nolle. l. 1. d. 6. dub. 3. V. *Nolle*.

Nexus.

1. Nexus, & nestere quale verbum sit. lib. 1. d. 10. a. 2. q. 2. ad 4.
2. Nexus est duplex, vel sicut medium iungens alteri: vel sicut extremum in quò coniunguntur: & quomodò Spiritus S. dicitur nexus Patris, & Filij. l. 1. d. 11. a. 1. q. 1. in corp. & ad 3.
3. Nexus incipit à distinctione, & procedit in unitatem, hæc est ipsius completiva ratio. l. 1. d. 11. ibid. q. 2. ad 2.

S. Nicasius.

S. Nicasius Martyr quid dixerit quando ei amputatum fuit caput. Ps. 118. n. 25.

Nicodemus.

Nicodemus interpretatur Victoria populi: & quare ivit nocte ad Iesum. in Io. cap. 13. num. 1. & 2.

Nicolaus.

Nicolai Sancti laudes. ser. de S. Nicol.
Eius humilitas, charitas fuit nubecula. ibid.

Nicopolis.

Nicopolis interpretatur Civitas Victoriæ. in Luc. cap. 24. n. 13.

Nicticorax.

Nicticorax est Christus. V. *Christi attributa*. n. 89.
Nigromantia. V. *Necromantia*.

Nihil.

1. Nihil, & aliquid an sint contradictoria. lib. 1. d. 7. dub. 3.
2. Nihil est extra rationem entis. Vid. *Chimera*. num. 1.
3. Ex nihilo nihil fit: quomodò sit verum. lib. 2. d. 1. p. ma. 1. q. 1. ad 5. V. *Maxima*. n. 558.
4. Nihil est in intellectu quin prius fuerit in sensu. V. *Maxima*. n. 185. & l. 3. d. 37. dub. 1.
5. De nihilo esse quid importat. l. 1. d. 5. dub. vlt.
6. Nihil potest sumi positivè, vel privative, vel negativè, & quomodò. l. 1. d. 5. dub. 10.
7. Nihilatio quid sit. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 3. ad 1.
8. Inter aliquid, & nihil cadit medium. l. 1. d. 7. dub. 3. V. *Aliquid*. n. 1.
9. Homo quomodò fiat nihil. V. *Homo ad Deum*. num. 113.

Ninivite.

1. Ninivitarum penitentia nobis proponitur. f. 3. in die cin. & ser. 3. Dom. 3. Pent.
2. Ninivite quomodò surgent in Iudicio contra peccatores. in Luc. c. 11. n. 30.

Nisi.

Nisi est adverbium exceptivum, vel consecutivum. l. 1. d. 43. dub. 1.
Item & adversativum. l. 1. d. 21. dub. 3.
Nitidum. Nitor. V. *Candor*.

Nix.

1. Nix est materia tota alba, significatque animam gratia mundatam. ser. 5. de vna S. Virg.
Quomodò differat à pluvia, à rore, & à pruina. V. *Pluvia*. n. 2.
2. Nix facilius liquefcit in autumnno, quam in æstate. l. 1. d. 46. dub. 3.

Nobilitas.

1. Nobilitas rerum vnde oritur. lib. 1. distinct. 44.

art. 1. quæstione 1. corp.

2. Nobilitas vera est à virtute. serm. 3. Dom. 12. Post Pent. & serm. 2. Dom. 16. Pent.
Humana, & mundana stat in hominum opinionone. ser. 1. de vno S. Mart. & in Io. c. 8. n. 37.
3. Minus nobili corrupto non semper corrumpitur magis nobile. lib. 2. distinct. 30. art. 1. q. 2. ad arg.
4. Minus nobile non agit in magis nobile, quomodò est verum. lib. 4. distinct. 44. p. 2. art. 3. q. 2. ad arg.
5. Nobilium periculum &c. obligationesque. op. Phar. l. 1. c. 46.
6. Christus non elegit nobiles, sed pauperes, & quare. in Io. c. 1. n. 46.
7. Nobilitas mundana quam vana. ser. 1. de plur. Mart.
8. Nobilitas perditur sequendo Diabolum. V. *Ignobilitas*. V. *Parvens*. n. 13.

Nocumentum.

Nocumentum quibus, & quomodò possit inferre Diabolum. V. *Diaboli potestas*. n. 10. & 18.

Noctiluca.

1. Noctiluca quid sit. ser. 1. de S. Andr.
2. Noctua fugit lucem ob debilem visionem. f. 4. de Apo st.
Nocturnum. V. *Nox*.

Noe.

1. Noe interpretatur requies, fuitque figura Christi. in Luc. c. 17. n. 26.
2. Eius Arca tricamerata significat triplicem gradum perfectionis. V. *Perfectio*. n. 44.

Nolle.

Nolle, & velle non sunt opposita contradictorie, sed contrarie: datur enim medium, scilicet non velle. l. 1. d. 6. dub. 3. & l. 1. d. 46. a. 1. q. 2. ad 1. V. *Neuter*.

Nomen.

1. Nomen imponitur rei à proprietate, quæ sibi inseparabiliter inhæret vt essentialis. l. 2. d. 25. p. 2. dub. 3.
2. Nomen sumitur vel pro voce significante: vt Petrus est nomen Apostoli: vel pro re significatâ, vt bonum, & honestum sunt idem nomen: vel pro ipsa ratione innotescendi, quæ est vel per causalitatem, vel per ablationem, vel per excellentiam. lib. 1. distinct. 22. art. 1. quæst. 2. & lib. 4. distinct. 3. part. 1. art. 1. quæst. 2. ad 3. & 4. & l. 1. d. 26. a. 1. q. 1. ad 1.
3. Nomen propriè non est vox solum sensibilis, sed etiam includit significationem, & modum significandi. lib. 4. distinct. 3. part. 1. ibid. & lib. 1. distinct. 22. art. 1. quæst. 3. ad 4. & lib. 1. dist. 8. part. 1. articulo 1. quæstione 1. ad vlt. Vid. *Vox* num. 6.
4. Nomen significat substantiam cum qualitate, idest rationem quod, & quo: idest quod cognoscitur, & quo cognoscitur. lib. 1. dist. 22. a. 1. q. 1. ad 6.
5. Nomen habet necessariò aliquid sensibile, scilicet vocem vt audiatur, & non sensibilem significationem: est enim verbum intelligentiæ insensibile. lib. 1. distinct. 22. art. 1. quæst. 3. ad 4.
6. Nomen tria necessariò secum fert, scilicet vocem, significationem, & rationem innotescendi. lib. 1. distinct. 22. art. 1. quæst. 2. corp. V. *Vox*.

7. Nominare aliquid supponit cognitionem rei nominatæ phabitam tamen vel per acquisitionem, vel per revelationem: sic Deum nominamus &c. l. 2. d. 9. a. 1. q. 4. & l. 2. d. 23. a. 2. q. 1. in fund. V. *Adam. n. 33.*
8. Nominis notitia vel est superficialis tantum, idest quod talis sic nominatur: vel est cognitio rationis talis impositionis: vt v.g. multi cognoscebant Christum sic vocati: non verò omnes cognoscebant rationes talis nominationis. l. 3. d. 18. dub. 2.
9. Nominatio debetur personæ ratione alicuius naturæ in ipsa existentis. l. 3. d. 18. dub. 3.
10. Nominis interpretatio aliquando sumitur secundum rei proprietatem & veritatem: aliquando secundum contrarietatem, vt lucus quia non lucet: aliquando secundum consecutionem, vel similitudinem. Pf. 75.
11. Nomen appellativum habet plurale: nomen proprium nequaquam: non enim congruenter dicitur plures Petri: Dij. l. 1. dist. 4. art. 1. q. 3. in fund.
12. Nominis cognitio facit ad cognitionem rei. l. 2. d. 38. a. 2. q. 2. in corp.
13. Nomen impositum à forma immultiplicabili tollit plurale & secundum rem, & secundum consignificationem, vt Petrus: quænam verò habeant plurale. l. 1. d. 4. a. 1. q. 3. ad 4.
14. Nomen concretum supponit pro persona propriè: abstractum verò pro essentia: impropriè pro persona: nomen medium partim supponit propriè & partim impropriè pro persona: vt sapientia &c. l. 1. d. 5. a. 1. q. 1. corp. V. *Concretus. V. Abstractum.*
15. Nomen pendet à cognitione rei, & dicit ordinem ad rem significatam. l. 1. d. 22. a. 1. q. 1. corp.
16. Nomen quomodò debet proportionari ipsi rei significatæ. l. 1. d. 22. ibid. ad 4.
17. Nomen adiectivum aliquando substantivatur, & quomodò. l. 1. d. 22. dub. 3. V. *Adiectivum. n. 1. V. Infra. n. 33.*
18. Nomen singulariter dictum in S. Scriptura multoties dicitur etiam vniversaliter, vt homo de Israël. l. 1. d. 22. a. 1. q. 2. ad 4.
19. Nomina omnia vel supponunt diversitatem essentialem secundum rem, vel secundum rationem, vel modum intelligendi, vel cognoscendi, vel significandi. l. 1. d. 22. a. 1. q. 4. corp.
20. Nomen significans operationem per modum adiacentis multiplicatur vt creans: vel per modum substantivi, sic non multiplicatur in Deo. l. 1. d. 23. a. 2. q. 3. corp.
21. De nominibus significantibus in divinis. l. 1. d. 5. per tot. & l. 1. d. 7. q. 1. ad 4. & l. 1. dist. 8. p. 2. dub. 4. & d. 9. dub. 2. & l. 1. d. 22. per tot. & lib. 1. d. 23. & d. 24. a. 2. per tot. & à 3. per tot. & lib. 1. d. 25. a. 1. q. 1. in arg. & lib. 1. d. 26. q. 1. & dist. 29. dub. 3. & a. 1. q. 2. & d. 30. dub. 1. & per tot. & d. 34. a. 1. q. 2. & 3. & d. 41. dub. 4. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 23. & Pf. 8. & op. Princ. S. Script. Nomen Dei vsurpare in vanum quale peccatum, & quomodò fit. l. 3. dist. 37. dub. 2. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 61. & op. de dec. præc. ser. 3. & op. diat. sal. tit. 3. c. 2.
22. Nomen aliud est duplex. l. 1. d. 24. a. 2. q. 2. ad 2.
23. Nomen aliquod habens duplicem significationem vel dicitur secundum vnâ cadit ab alia. l. 1. d. 24. a. 3. q. 1. ad 3.
24. Res potest tripliciter nominari: primò per nomen indicans existentiam vel essentiam talis naturæ, vt album, vel nigrum: secundò secundum quod ab intellectu cognoscitur: tertio secundum proprietates, quæ rei insunt per secundas intentiones vt genus, species &c. l. 1. d. 25. dub. 3.
25. Nomen, verbum, participium, & adverbium differunt, quod nomen significat substantiam cum qualitate, idest quod, & quo & per modum quietis, Verbum, & participium per modum motus, & adverbium est modus Verbi. l. 1. d. 22. a. 1. q. 1. ad ult. & l. 1. d. 22. dub. 3. & l. 4. Hex.
26. Nomen adiectivum, & verbum differunt, quod verbum non claudit in sua significatione suppositum, idest ab extra debet addi per ego, tu, ille: at adiectivum concretum claudit & formam, & suppositum, vt album. l. 1. dist. 27. p. 1. dub. 3.
27. Nomina quæ important respectu Dei effectum in creatura: si est effectus in actu tunc dicuntur ex tempore: si in habitu dicuntur æternaliter. l. 1. d. 29. dub. 3.
28. Nomen si habet diversa opposita, quæ non vniuntur in aliquo, dicuntur æquivocè. lib. 1. d. 29. a. 1. q. 2. corp.
29. Nomina aliqua de Deo important solum respectum, vt Dominus: aliquando etiam effectum, vt Creator, iustus. l. 1. d. 30. dub. 1.
30. Nominis alicuius clarificatio est vel per certificationem ipsius nominis, vel per diffusionem, vel per expressionem rationis nominandi: sic nomen Iesus clarificatum est. l. 3. d. 18. dub. 2.
31. Nomina terminantia in osum, vt virtuosum important plenitudinem: vnde plus est dicere aliquando virtuosum, quam habere virtutem. l. 3. d. 36. dub. 1.
32. Participium transit in nomen quatuor modis: compositione, vt indoctus omnipotens: comparatione vt doctior: constructione vt amans illius: temporis amissione, vt amandus. lib. 1. d. 23. dub. 3.
33. Nomen adiectivum, vel participium quando substantivatur, & tunc numeratur, sicut nomen substantivum à parte suæ formæ: vt omnipotens: non sic verbum, vel participium manens participium, quia habet naturam verbi trahit numerum à supposito, vt potens: ob id dicitur in divinis tres potentes, non verò tres omnipotentes: potens enim est participium, omnipotens est nomen substantivatum. l. 1. d. 22. dub. V. *Supra. n. 16.*
34. Nomen collectivum plures simul dicit, & de nullo per se prædicatur vt Trinitas: civitas: communitas. l. 1. d. 22. dub. 2.
35. Nomen proportionem aliquam debet habere ad rem nominatam & imponi à forma aliqua in re nominata existente: quomodò id fit verum. lib. 1. distinctione 22. art. 1. quæst. 1. ad 4. & 5.
36. Nomina synonyma dicuntur plura solum à parte vocis: vnde non plus dicitur pluribus, quam vno. lib. 1. distinctione 22. art. 1. quæst. 2. ad 2.
37. Omne quod in creatis nominatur aut est secundum substantiam, aut secundum accidens, aut secundum relationem aliquam. ibid. q. 4. ad 2.
38. De nomine Persona agitur. lib. 1. distinct. 23. per tot.

39. Nomen substantiæ dicitur & à substando, & à per se stando. l. 1. d. 23. a. 1. q. 2. corp.
40. Nomen concretum accipit specialem significationem ab abstracto. l. 1. d. 24. a. 1. q. 2. corp. & l. 1. d. 4. a. 1. q. 1. agitur de utroque. V. *Concretum*. V. *Abstractum*. V. *Infra*. n. 44.
41. Eadem est significatio termini, seu nominis quando sumitur substantivè, & quando adiectivè. l. 1. d. 24. a. 1. q. 2. in arg.
42. Nomen potest dici de aliquo vel per se, vel per accidens. l. 1. d. 22. a. 1. q. 4.
43. Nomina relativa dicuntur ad convertentiam, quando sunt imposita utrique extremo, aliquando non possunt dici: ut remus navis. l. 1. d. distinct. 26. dub. 8. V. *Relatio*. n. 43.
44. Nomen abstractum imponitur formæ, & à forma ut albedo: concretum verò imponitur à forma non formæ, sed supposito: ut album homini, &c. lib. 1. distinct. 4. art. 1. quæst. 1. corp. V. *Concretum*. V. *Abstractum*. V. *Nostrum*. n. 1. V. *Supra*. n. 40.
45. Nomen habens multitudinem suppositorum acceptum sine distributione stat pro illo, pro quo reddit locutionem veram. l. 1. d. 4. ibid.
46. Nomen habens formam non multiplicabilem potest eodem modo recipere ante, vel post negationem: ut Petrus non currit, non Petrus currit. l. 1. d. 4. a. 1. q. 1. in corp.
47. Nomen relativum refert antecedens sub eodem modo supponendi, sub quo antecedens præcessit ipsum relativum, nisi faciat relationem simplicem. l. 1. d. 4. art. 1. quæst. 1. in corp. & ad 4.
48. Nomen, & verbum differunt: quod nomen significat substantiam, & qualitatem, verbum actum ut egredientem: & si est transitivum exigit nominativum antecedenter, ut principium actus, & post accusativum, ut terminum actus. ser. 4. Hex.
- Quomodo differt à participio. V. *Participium*. num. 7.
49. Nomen in abstracto essentiam significans dicit impossibilitatem permixtionis oppositorum. op. Princ. S. Script.
50. Quare antiquitus mutabantur nomina hominum, Christusque mutavit nomen Petri &c. in Io. c. 1. n. 43.
51. Differentia Grammatici, & Logici in consideratione nominum. lib. 1. distinct. 41. art. 2. quæst. 2.
52. Nomen est unum etiamsi sint diversæ voces quando habent eandem rationem innotescendi & institutionem, ut Bonaventura; si verò nomina diversam rationem innotescendi habent sunt diversa nomina. l. 4. d. 8. part. 2. q. vlt. ad 3.
53. Nomen unum est omnibus Christianis excedens privilegia omnium aliorum. in Io. cap. 1. v. 42.

Nominales.

Nominales quare sic appellati in Scholis. lib. 1. d. 41. a. 2. q. 2. corp. & l. 3. d. 24. a. 1. q. 3. Nominativus. V. *Supra*. n. 48.

Non. Non ens: Non esse.

1. Non potest teneri vel privativè, sicque negat actum, non aptitudinem, ut impotens, vel homo non videns: vel negativè, sicque negat actum, & aptitudinem. l. 1. d. 7. a. 1. q. 2. ad 2.
2. Non: hæc particula quot modis vsurpatur in Sacra Scriptura. Ps. 16.

3. Non genitus, non homo, non album quid importent. l. 1. d. 28. per tot.
4. Non Filius dicitur & negativè, & contrariè. l. 3. d. 10. a. 2. q. 1. corp.
5. Non est inventus similis illi, in quo sensu dicitur de omnibus Confessoribus. l. 3. d. 36. art. 1. q. 5. ad 2.
6. Non vivum quot sensus habet. l. 4. d. 15. part. 1. q. 5. ad arg.
7. Non producere non est notio: sicut non procedere, & quare. l. 1. d. 28. a. 1. q. 4. ad arg.
8. Non genitum. V. *Ingenitum*. *Nostrum*.

Noster, meus dicitur de aliquo secundum illud nomen, secundum quod dicitur hoc esse huius: sicque vel per habitudinem informationis, ut albedo Petri: sicque abstracta significant: vel secundum habitudinem causalitatis: ut Creator, sic nomina importantia actum, vel secundum habitudinem correlationis: sicque nomina relativa: ut Dominus meus. l. 1. d. 18. q. 6. corp. V. *Meum*. n. 1.

Notificatio. V. *Notitia*.

Notio.

1. Notio est proprietas in divinis, qua persona innotescit, ut distinguatur ab alia. op. declar. term. Quid requiritur ad hoc ut sit notio in divinis. l. 1. d. 28. a. 1. q. 4.
2. Notiones in divinis sunt quinque scilicet paternitas, filiatio, spiratio, processio, & innascibilitas. op. Brev. p. 1. c. 3. & op. declar. term. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 22. & l. 1. d. 26. a. 1. q. 4. corp.
3. Notiones dicuntur sic, quia notificant personas: item dicuntur distinctiones, quia distinguunt personas: item relationes, quia personæ per eas referuntur: item proprietates, quia propriè personis insunt. op. Comp. Theol. lib. 1. c. 22. & l. 1. d. 26. a. 1. q. 4. corp.
4. Regulæ notionum assignantur. op. Comp. Theol. ibid. & l. 1. d. 33. a. 1. q. 3. corp. & l. 1. d. 26. q. 4. ad arg.
5. Notio in divinis potest sumi vel sub peculiari ratione ut generatione: vel sub communi. l. 1. d. 26. a. 2. q. 1. ad 4. & l. 1. d. 34. a. 1. q. 2. ad 4.
6. Notio qualis tantum sit in divinis. l. 1. d. 26. a. 1. q. 4. ad 1.
7. Notio necessario debet importare positivum respectum vel per se, vel consequenter. lib. 1. d. 28. a. 1. q. 4. corp.
8. Notiones, & proprietates non possunt denominare se ipsas, ut generatio generat, & quare. l. 1. d. 33. a. 1. q. 4. corp.
9. Notio unitas, relatio, proprietas in quo differant. l. 1. d. 24. a. 1. q. 2. ad vlt. & d. 26. art. 1. q. 4. in corp.
10. Notio significatur in abstractione, & in concretione, & quomodo. l. 1. d. 29. a. 2. q. 2. corp.
11. Notiones divinas contrariè opinari, an sit peccatum. l. 1. d. 27. p. 1. q. 4.
12. Notiones Patris sunt tres, duæ propriæ, & tertia communis: prima innascibilitas: secunda paternitas: tertia spiratio. Ps. 118. c. 5. v. 1.
- Notitia. Notum. Notorium.*
1. Notitia alia est certa, alia per coniecturam: item alia est universalis: alia particularis: Item alia est nominis, alia rei. lib. 3. dist. 18. dub. 2.
2. Notitia, mens, & amor, qualem ordinem habeant. l. 1. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2. & 3.

3. Notius nobis est compositum, & magis compositum materiale, quam notius natura, seu simplex. l. 1. d. 8. p. 2. dub. 1.
4. Notorium dicitur quod nulla tergiverfatione potest coelari. l. 4. d. 13. a. 1. q. 4. ad arg. V. *Delictum* num. 3.

Novem.

Novenarius numerus quare Angelis appropriatur. in Luc. c. 15. n. 4. & ser. 21. Hex. & l. 2. d. 9. V. *Numerus novenarius.*

Novissimus. Novum.

Novissimi, & primi quinam sint. serm. 4. in Septuag.

Novitas.

1. Novitas in Christo est in conceptione, prædicatione, in miraculis, & resurrectione. Pf. 32.
2. Novitas qualis est vitiosa, & qualis non, & maximè in adinventione doctrinarum. l. 1. d. 26. dub. 1. V. *Novum.*

Novitius.

1. Novitius religiosus non est propriè religiosus, sed medius inter laicos, & clericos. l. 4. dist. 24. a. 1. q. 2. corp.
2. Novitij quomodo debeant institui. op. de sex al. Seraph. c. 1. & op. spec. discipl. & op. de Instit. Novit. & regul. Novit. & op. Phar. l. 1. c. 29. Quales esse debeant. op. expos. reg. c. 2.
3. Novitiorum nimia receptio multa mala parit in religionibus. op. de sex al. Seraph. c. 5.
4. Novitiorum receptio, examen, conditiones explicantur. op. expos. reg. c. 2.
5. Novitiorum bonorum, & malorum signa exhibentur. op. Spec. discipl. p. 2. c. 5.
6. Novitatus juvenum est duplex, scilicet ante, & post professionem. op. de prof. relig. prol.
7. Novitiorum professorum quatuor cautelæ assignantur. op. de prof. relig. l. 1. c. 1.
8. Novitiorum institutio circa fervorem. op. de prof. relig. l. 2. c. 1. in ordine ad Dei servitium. op. de Inst. Novit. p. 1. c. 1. & seq. & reg. Novit.
9. Novitius emittens professionem eligit stabilitatem, veritatem, & humilitatem. Pf. 118. c. 11. v. 13.
10. Novitiorum vota, eorum effectus expenduntur. Pf. 118. c. 8. v. 4.
11. Novitatus Ecclesiæ est status Clericorum Minorum. V. *Clericus*. n. 1. & seq.

Novum.

1. Novum dicitur dupliciter aliquid. l. 2. dist. 15. dub. 4. V. *Novitas.*
2. Novum quomodo nihil est sub sole. in Ecclen. cap. 1.
3. Novum testamentum quid sit, & quid contineat. op. Princ. S. Script.

Nox.

1. Nox est absentia lucis, ipsamque facit umbra tenebrarum, seu terræ. in Io. c. 13. n. 31. & c. 11. n. 10. V. *Dies*. n. 12.
2. Nocte tota laborantes nihil capiunt qui in peccatis laborant, vel suis viribus innixi. in Luc. c. 5. v. 5. & in Io. c. 21. v. 3.
3. Nox spiritualiter est status peccatoris, explicaturque. in Io. c. 11. n. 10. & c. 13. n. 31. Quænam sit, in qua non licet operari. serm. de S. Petr. ad Vinc.
4. Nox quomodo indicat scientiam nocti. in Io. c. 13. n. 31.
5. Nox tempus est congruum lectioni, meditationi, & revelationi. Pf. 118. c. 4. v. 7. & Pf. 118. n. 55.

6. Nocti Luna præest. op. Comp. Theol. l. 2. c. 7. & l. 2. d. 14. p. 2. dub. 2. & 4. V. *Luna.*
7. Nox, & dies quomodo immediatè dividunt tempus. l. 2. d. 12. a. 2. q. 2. ad 4.

Nubere.

1. Nubere dicitur à nube, idest à velando ad modum nubium. l. 4. d. 27. a. 1. q. 2. in corp. V. *Matrimonium.*
2. Nubentibus corporaliter, & spiritualiter qualis benedictio datur. ser. 4. Dom. Trinit. V. *Matrimonium spirituale.*
3. Nubere an continere sit perfectius. l. 4. dist. 26. a. 1. q. 2. ad arg.

Nubes.

1. Nubes non est corpus plenè mixtum: habet tamen in se naturas plurium elementorum. l. 2. d. 8. a. 2. p. 1. q. 2. corp.
2. Nubes quomodo generantur. op. Comp. Theol. l. 2. c. 9. & in Sap. c. 21. Ipsarum proprietates quales. serm. de SS. Simon. & Iud.
3. Nubes in Transfiguratione Christi quid significet. in Luc. c. 9. n. 33. & c. 12. n. 55. & serm. 2. in Ascensu.
4. Nubes significat carnem Christi. in Luc. cap. 9. n. 34. V. *Christi humanitas*. n. 63. Vid. *Christi varia*. num. 34. Gloria Dei in nebula, seu nubecula Christus in Eucharistia. V. *Christi varia*. n. 243. V. *Eucharistia species*. n. 12. Vid. *Eucharistia dignitas*. num. 37.
5. Nubes sunt Apostoli. ser. 3. ser. 2. Pent. & ser. de SS. Simon. & Iud. Et Prædicatores. V. *Apostolus*. n. 43.
6. Nubes figuram accipit illius, cui vnitur, cum sit indeterminatæ figuræ per se. ser. 3. de B. Virg. V. *Maria Epitheta.*
7. Nubecula significat Eucharistiam. ser. 1. de ded. Eccl.
8. Nubes quando, & quomodo coruscant. serm. de SS. Sim. & Iud.
9. Peccatum est nubes inter Deum, & animam. V. *Peccati effectus*. n. 49.

Nuditatis.

1. Nuditatis multiplex bona, & mala expenditur. ser. 1. de S. Clara.
2. Nudi, & discalceati quinam. ser. 2. Pent.

Nuga.

Nugæ fugiendæ sunt. op. Phar. l. 3. c. 3.

Numerus. Numeratio. Numerale.

1. Numerus quis sit sonorus: occursor: progressor: sensualis: memorialis: iudicialis, & artificialis. op. Itin. ment. c. 2. V. *Quantitas discreta.*
2. Numerus est entitas causata ex vnitatum aggregatione, & distinctione quæ sit vel continui divisione, vel formatum divisione, vel gradu, seu ordine. lib. 1. distinct. 2. dub. 7. Est à materia in rebus numeratis. lib. 2. distinct. 3. part. 1. ar. 1. quæst. 2. in arg. & lib. 1. distinct. 19. part. 2. dub. 2. & lib. 1. distinct. 2. art. 1. quæst. 2. & lib. 1. distinct. 24. art. 2. quæst. 2. corp. V. *Aliquotas*. n. 1. & 2. V. *Angelorum numerus*. n. 1. & seq. V. *Maxima*. n. 65. Est totum integrale, & etiam essentialis, & quomodo. lib. 4. dist. 24. p. 1. a. 2. q. 2. corp. & op. Itin. ment. c. 2. Est in omnibus entibus. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. quæst. 1. ad arg.
3. Numerus in creatis est quantitas importans divisionem, separationem, aggregationem, & mensuram.

- mensurationem. l.1. d.24.a.2. q.1. & 2. & l.1. d.19.p.2.q.4. & l.1.d.2.dub.7.
4. Numerus in creatis est modus consequens materiam cum forma. l.1.d.24.a.2.q.2.ad 1. Quomodo ubique sit. l.1.d.37.p.1. a.2. q.1. in corp. In quo sensu dicatur esse ex divisione continui. l.2.d.14.p.2.a.1.q.1.ad arg.
5. Numerus pluralis plurificat formam in substantivis, non in adjectivis. l.1.d.9. dub.2. & l.1.d.23.a.2.q.3. corp.
6. Quæ differunt numero numerant ea, quæ sunt in se ipsis, saltem quæ ex principiis formalibus veniunt. l.1.d.19.p.2.q.4. in arg.
7. Numerus est in omnibus rebus, & ubique propter communitatem, quam habet ad plura: Item ob spiritualitatem. lib.1. d.37.p.1.a.2.q.1. & 2.
8. Numerus actu habet statum, in potentia vero nequaquam, l.1.d.44.a.1.q.1.ad arg.
9. Numeri partes si considerentur in se specie differunt, sicut constitutivæ majoris numeri: ut binarius, & quaternarius respectu senarii, sic differunt numero. l.4 d.24.p.2.a.1.q.2. ad 3.
10. Numerus habet partes subjectivas, & integrantes etiam. l.4.d.24.p.1.a.2.q.4.corp.
11. Numerus sequens habet ordinem essentialem ad antecedentem, quia est pars sui. l.4.d.24.p.2.a.1.q.3.ad 2.
12. Numerus in divinis proprie non reperitur, & quare. l.1.d.24.a.2. & l.1.d.2.dub.7. & l.1.d.19.p.2.dub.2. & l.1.d.14.a.1.q.2.corp.
13. Numerus pro ut importat distinctionem personalem secundum originem reperitur in divinis: & in hoc sensu dicimus tres personas. l.1. d.24.a.2.& l.1.d.2.a.1.q.2.& dub.7.
14. Numerus in divinis debet esse finitus, quia infinitas numeralis repugnat unitati, perfectioni; & ordini. l.1.d.2.a.1.q.2. in corp.
15. Numerus est præcipuum in animo conditoris exemplar, & in rebus præcipuum vestigium ducens in sapientiam, op. Itin. ment. c.3.
16. Arithmetica est circa numerum: musica circa numerum sonorum. ser.4. Hex.
17. Varia mysteria numerorum recensentur. ser. 16. Hex.
18. Omnis proportio, & proportionalitas est secundum rationem ternarii, & quaternarii. ser. 16. Hex.
19. Numerus in Scriptura significat aliquando consummationem, aliquando discretionem. Pf.138. quandoque etiam probationem. Pf.138.
20. In computo numerorum antiqui numerabant à sinistra per digitos usque ad 99. deinde in centesimo transibant ad dexteram. Pf.100. & ser.1. in sexag. V. *Digitus*. n.1. & seq.
21. Numeri pars aliquota est, quæ pluries sumpta reddit totum: Pars quæ multiplicata reddit majorem numerum dicitur superflua: quæ verò minorem dicitur diminuta Pf.129. & serm. 4. Hexaem.
22. Numerus est sensibile commune. opusc. Itin. ment. c.2.
23. Numeralis infinitas importat imperfectiorem, quia discedit ab unitate, & origine, sic & infinitas molis: Virtutis verò infinitas est per accessum ad unitatem. lib.1. d.2. art.1. q.3. corp.
24. Omnia producta sunt secundum rationes numerales. l.2.d.9.q.7. in arg. & in numero, pondere, & mensura. l.1.d.3.p.1.dub.3.
25. Numeralis distinctio unde proveniat. l.2.d.3.p.1.a.2.q.1.ad arg. & l.2.d.14.p.2.a.2. quæst.1. in corp.
26. Unitas non est numerus, sed principium numeri. l.4.d.1.p.2.a.1.q.3.corp. & Pf.38.
27. Numerus mensuratur unitate. Pf.118. cap.6. vers.11.
28. Numeri binarii significatio. lib.2. d.14. p.1. dub.3.& Pf.106. V. *Apostolus*. n.56. V. *Binarius*. n.1.
29. Numerus ternarius quare ponitur in divinis. l.1.d.2.a.1.q.2.3.& 4.
Qualem perfectionem importet. l.1.d.3.q.3. in corp. & seq. & l.2.d.9.q.7.in arg. & l.4.d.1.p.2.a.1.quæst.3.in corp. & op. de trib. tern. peccat. c.5.& op. *Expos. reg. S. Franc. c.3.* & Pf.103.& Pf.118. prol. 2. *Expos. V. Ternarius*. n.4.
Ternarius animam, quaternarius corpus significat. Pf.89.
Numerorum multiplicatio per ternarium explicatur. Pf.89.
30. Numerus undenarius explicatur. serm.11. Hex.& Pf.82.
31. Numerus cubicus, quadratus qualis. serm.4. Hexaem.
32. Numerus quaternarius ad Evangelium, denarius ad legem spectat. Psalm.68. quid significet numerus quaternarius. in Thren. cap.1. Vid. *Quaternarius*.
33. Numeri quinary mysteria. lib.3.d.37.a.3.q.3. in arg. & ser.15. Hex. V. *Quinary*.
34. Numeri senarii perfectio explicatur. l.1.d.2. q.4.corp. & l.2.d.12.a.1.q.2. corp. & l.3. d.22. a.1.q.3.corp. & l.4.d.1.p.2.a.1.q.3. corp.& op. Brev.p.6.c.12.& Pf.118.prol.2.Expos.& Pf.129. & in Luc. c.1.27.& 28.& op. de sex al.Ser. c.2.
35. Numerus septenarius mystice explicatur. l.3. d.25.a.1.q.1.corp.& d.34 a.1. p.1. q.1. corp. & l.4.d.47.a.1.q.1.ad arg. & op. Brev. p.5.c.10. & serm.2. Hex. & 16. & Pf.11. & Pf.118. c.11. v.4.& Pf.150.& in Luc. cap.17. n.4. & serm.3. Dom.2. Epiph. & ser.1. Sab. S.
36. Numeri octonarii perfectio. Pf.118. prol.2. *Expos.* & Pf.150. & in Ecclen. c.11.a.2.
37. Numeri denarii perfectio, & mysteria. lib.3. d.37.a.2.q.1.corp.& l.4.d.1.p.2.a.1.q.3.corp. & op. diæt. sal. t.3.c.1. V. *Decalogus*. n.4.
38. Numerus undenarius explicatur. ser.11. Hex. & Psalm.82.
39. Numerus dodeonarius explicatur. l.3.d.25 a.1. q.1.corp. & l.4.d.1.p.2.a.1.q.3.corp. & op. diæt. sal. t.3.c.1.V. *Decalogus*. n.4.
40. Numerus vigesimus quid significet. in Thren. cap.1.
41. Numerus vigesimus quartus est numerus Patrum utriusque testamenti. op. *Expos. reg. S. Franc. c.3.*
42. Numerus vigesimus quintus est cubicus. l.4. d.12.p.1.dub.5.
43. Numeri vigesimi octavi perfectio. in Ecclen. cap.3.
44. Numerus trigessimus, sexagesimus, & centesimus exponitur. Pf.66. & ser.1. sexag.
45. Numerus quadragenarius quid significet. ser. 4. Dom.4. Quadrag.
46. Numerus quinquagenarius quid significet. in Luc. c.16. n.7.
47. Numerus sexagesimus. V. *Suprà*. n.44.
48. Numerus centenarius est numerus Virginum.

- op. diæt. sal. t. 10. c. 6. Vid. *Suprà*. n. 44.
49. Numerus centesimus est numerus perfectionis. in Luc. c. 15. n. 3. & in Io. col. 55.
50. Numerus millenarius quid significet. ser. 1. de S. Matthia. V. *Mille*.
51. Numerus cubicus quadratus qualis. serm. 4. Hexaem.
52. Numerus Angelorum. V. *Angelorum numerus*. n. 1. & seq.
53. Numerus cœlorum unde desumitur. V. *Cœlorum numerus*. n. 1. & 3.
54. Numeralis multiplicatio repugnat in divinis. V. *Dei Trinitas*. n. 6. V. *Multiplicatio*. n. 7.
55. Numeri sonantes; occursores, progressores, sensuales, memoriales, judiciales, & necessarii, seu injudicabiles quinam sint; opusc. Itin. ment. cap. 2.
- Numisma: Nummus: Nummularius.*
1. Numisma est moneta. lib. 1. d. 30. dub. 3. Vid. *Moneta*.
2. Drachma quale numisma. V. *Drachma*. n. 1.
3. Numularii quinam fuerint. ser. 4. Dom. 9. post Pent. & in Io. c. 2. n. 15.
4. Nummus erat denarius, qui habebat imaginem Cæsaris ser. 2. Dom. 22. Pent. In quos usus possit adhiberi, & qualem rationem importeret. l. 1. d. 30. dub. 3.
5. Nummus est anima examinanda in morte. ser. 2. Dom. 22. Pent. V. *Anima ad Deum*. n. 71.
- Nun.*
- Nun interpretetur sempiternum. in Thren. c. 1. n. 14. Item Pascua eorum. Pf. 118. c. 7. v. 1.
- Nunc.*
1. Nunc temporis est assignabile in ipsa productione, in quo res fuerunt creatæ: non verò postquam factum est. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2.
2. Nunc temporis, & æternitatis an ponant in numerum. l. 3. d. 8. a. 2. q. 1. ad 6.
3. Nunc æternitatis complectitur omnia tempora. l. 1. d. 41. a. 2. q. 1. ad ult.
- Nuntius.*
1. Nuntii cœlestes sunt inspirationes divinæ: op. de 7. itin. ætern. itin. 2. d. 5. V. *Inspiratio*.
2. Nuntii falsi quinam sint. op. de 7. itin. ibid. Nundinæ. V. *Mercatura*.
- Nuptia.*
1. Nuptiæ dicuntur à nubendo. V. *Matrimonium*. n. 1. & l. 4. d. 27. a. 1. q. 2. & d. 26. a. 1. q. 2. corp.
2. Nuptiæ quantum honorabiles sunt per omnia. l. 2. d. 20. dub. 2. & serm. 1. Dom. 2. Epiph. In statu innocentia. l. 2. d. 20. dub. 2.
3. Nuptiarum quatuor genera proponuntur, scilicet carnis, & carnis, carnis & spiritus, verbi & hominis; Dei & hominis. Pf. 44. V. *Mundus*. n. 79.
4. Nuptiæ spirituales sunt vel inter animam, & animam charitatis vinculo: Inter naturam, & naturam, quando Verbum caro factum est: & inter mortalitatem, & immortalitatem, eruntque in die iudicii. Pf. 44. & in Ioan. col. 11. & ser. 1. Dom. 2. Epiph. & serm. 1. Dom. 19. post Pent. & ser. 3. de una S. Virg. & in Luc. c. 15. n. 6. V. *Christi varia*. n. 162. & 268. seq.
5. Nuptiæ exigunt in sponsa quatuor, scilicet pulchritudinem; divitias; genus, & mores. Psalm. 44.
6. Nuptiarum Canæ miraculum, mysteriaque exponuntur. in Io. c. 2. n. 2.
7. Nuptiæ qualiter celebrandæ. serm. 1. Dom. 2. Epiph.
8. Nuptiarum animæ cum Diabolo expenduntur serm. 1. Dom. 1. post oct. Epiph. Vid. *Mundus* num. 79.
9. Nuptiarum vestis est charitas. serm. 3. Dom. 2. Epiph.
10. Nuptiæ agni describuntur. serm. 2. de S. Agnete.
11. An omni tempore celebrari possint. l. 4. d. 32. a. 4. q. 1.
12. Nuptiæ secundæ an licitæ sint. l. 4. d. 42. a. 3. per tot.
13. Nuptiæ Christi cum Ecclesia. Vid. *Ecclesia* n. 62. V. *Desponsatio*. V. *Sponsa*.
Nutritivum: Nutritivale: Nutritio: Nutritiva vis.
1. Nutritiva virtus importat cibationem, & conversionem cibi in substantiam aliti. lib. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 1. V. *Anima potentia*. V. *Homini generatio*. n. 1. seq. & 23.
2. Nutritivæ virtutis opera in corpore enarrantur. l. 2. d. 30. a. 3. q. 2.
3. Nutritivum cibi quomodo operetur. V. *Cibus*. n. 1. V. *Conversio*. n. 1. & seq.
4. Nutritio per species Sacramentales. Vid. *Commisio*. n. 7.
5. Ex ipsdem nutrimur, & augemur. V. *Maxima*. num. 46.
6. Quare circa generativam, & non circa nutritivam est peccatum. V. *Peccati causa*. n. 18.
- Nux.*
- Nux qualem naturam habeat. ser. 4. de uno S. Mart.

O

OBDURATIO.

- O**bduratio mentis circa misericordiam est filia avaritiæ, estque voluntas concitata adversus postulationem indigentis ex nimio ardore pecuniæ retinendæ. op. Cent. p. 1. sec. 22. V. *Obstinatio*. V. *Induratio*.
2. Obduratio pro obstinatione est peccatum in Spiritum S. & quale. op. ibid. sec. 25.
3. Obduratio spiritualis animæ dicta est translativè ab obduratione in corporibus. lib. 1. d. 40. a. 4. q. 1. corp. & q. 2. ad 4. & op. Comp. l. 1. c. 31.
4. Obduratio in corporibus importat inhabilitatem ad suscipiendum, stabilitatem ad permanendum, fortitudinem ad resistendum. l. 1. d. 40. ibid. & op. Comp. ibid. Quæ dicit positionem, potentiam, & habitum. ibid. q. 2. ad 4. Vid. *Durities*. V. *Induratio*.
5. Obduratio spiritualis animæ importat impugnationem gratiæ, & mandatorum Dei, inhabilitatem ad gratiam suscipiendam, & stabilitatem in peccato. lib. 1. d. 40. a. 4. quæst. 1. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 31.
6. Obduratio quomodo est poena acta, & etiam culpa.

- culpa : & qualiter differat à pœna inflicta , ut fames , & à contracta ut fomes , & concupiscentia. *ibid.* ad 3.
7. Obduratio qualiter est à Deo , & qualiter non , scilicet vel ut culpa , vel ut pœna ordinata , & iusta. *lib. 1. d. 40. ibid. q. 2. & op. Comp. ibid. V. Pharas. n. 2.*
8. Obduratio habet Deum causam non efficientem , sed permittentem. *l. 1. d. 40. ibid. q. 2. ad arg. voluntatem verò creatam causam efficientem. ibid.*
9. Obdurationis causa meritoria est peccatum , efficiens est voluntas creata , permittens est Deus. *l. 1. d. 40. ibid. q. 2. ad arg.*
10. Obduratio finalis tria connotat , scilicet propositum , seu odium æternum , temporalem duritiem , & æternam damnationem. *l. 1. d. 42. a. 1. q. 1. corp.*
11. Obduratio , & obstinatio in malo in Iuda , in Dæmone , & in impœnitentibus unde proveniat. *l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. corp.*
12. Obdurationis , & misericordiæ conflictus qualis. *op. Phar. l. 2. c. 15.*
13. Obdurationis , mala ex S. Scriptura. *op. Bibl. paup. c. 207.*
14. Obduratio differenter est à Deo , Diabolo , & ab homine. *Pf. 94.*
- Obededom.*
- Obededom interpretatur domus sanguinea , significatque Christum. *op. Spec. B. Virg. c. 14.*
- Obedientia.*
1. Obedientiæ votum qualiter est ceteris nobilius. *l. 4. d. 38. a. 2. q. 3. fund.*
2. Obedientia est actus iustitiæ , estque voluntas faciendi præceptum superiorum : vel est rationale propriæ voluntatis sacrificium : vel abnegatio pio studio propriæ voluntatis. *op. Cent. p. 3. sec. 44. & op. declar. term. & l. 3. d. 26. a. 1. q. 3. ad 3. & lib. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 3. & d. 16. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. & in Io. col. 23. Est specialis virtus Cardinalis. l. 2. d. 35. dub. 4. & l. 3. d. 26. a. 1. q. 3. ad 3. & l. 4. d. 14. ibid. V. Iustitia.*
3. Obedientia est duplex : alia quæ est contraria inobedienciæ , competitque omnibus Christianis : alia est supererogationis , importatque statum eminentem in quo obeditur Deo , & homini propter Deum , & non solum in necessariis , sed & in omnibus. *op. Expos. reg. cap. 1. & l. 2. d. 35. dub. 4.*
Item quadriformis exponitur. *Pf. 118. cap. 3. v. 12. & 13.*
4. Obedientiæ triplex gradus exponitur. *opuscul. Expos. cap. 1. & op. de prof. relig. l. 2. c. 39. & 40. & seq. & op. spec. discipl. p. 1. c. 4.*
Item & alii gradus assignantur. *op. diæt. sal. tit. 4. c. 2. & op. de grad. virt. c. 2. Vid. Gradus. n. 10.*
5. Obedientia mera est quando præceptum ex se solo obligat , & non ex aliqua causa , diciturque præceptum disciplinæ : quia per ipsum dicitur quanta sit virtus obedientiæ , taleque fuit datum primo homini in Paradiso. *op. Brev. p. 2. c. 11. & op. declar. term.*
6. Obedientiæ necessitas , & meritum latè exponitur. *op. spec. discipl. p. 1. cap. 4. & op. de prof. relig. l. 2. c. 39. seq. & op. de Instit. Novit. p. 1. c. 2. & p. 2. c. 1. & op. reg. Novit. c. 13. & in Ioan. col. 58. & ser. 1. septuag. & ser. 2. in oct. Pasch. & in Luc. c. 22. n. 34.*
7. Obedientia Prælatis sub mortali debita quænam sit , & qualis ex supererogatione. *l. 1. d. 48. a. 2. q. 2. ad 1. & 2. & l. 2. d. 35. dub. 4. & l. 2. d. 44. q. ult. & l. 3. d. 25. a. 1. q. 3. ad 3. & ser. 3. Dom. 15. post Pent.*
8. Obedientia debita Deo exponitur. *l. 1. d. 48. a. 2. per tot. Ubi de confirmatione voluntatis divinæ & c. & l. 2. d. 35. dub. 4. & Pf. 118. c. 2. v. 15. & ser. 1. de uno Confes. Quarè à Deo imposita. op. de prof. relig. l. 2. c. 39. V. Dei varia. n. 130.*
9. Obedientia quomodò est similis voto pauperatis , & Castitatis. *l. 2. d. 44. q. ult. ad arg.*
10. Obedientia fratrum Minorum est strictior omni alia Religiosorum. *l. 2. ibid.*
11. Obedientia & latría qualiter differunt. *lib. 3. d. 26. a. 1. q. 3. ad 3. & l. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 3.*
12. Obedientia quomodò est generalis virtus , & specialis. *l. 4. d. 14. a. 1. q. 3. & d. 16. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg.*
13. Obedientia qualem connexionem habeat cum aliis virtutibus. *l. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 3. corp.*
14. Obedientiæ laudes enarrantur. *op. Phar. l. 2. c. 43. & op. diæt. sal. tit. 4. c. 2. & op. de grad. virt. c. 2. & op. de Eccles. Hier. p. 3. c. 1. & op. Bibl. paup. c. 25. & op. spec. discipl. p. 1. c. 4. & op. de prof. relig. l. 2. c. 38. & seq. & in Eccles. c. 4. in fine. & in Luc. c. 16. n. 25. & ser. 1. Dom. 8. post Pent. & ser. 1. de SS. Phil. & Iac. & ser. 2. ibid. & ser. 1. in Cathedr. & ser. 1. de uno Doct. Est chòla Christi : genus martyrii : scala cœli : volatus ad cœlum. *op. diæt. sal. ibid. & in sap. c. 10. & ser. 1. de Apost. V. Schola.*
Remedium contra superbiam. *opuscul. de grad. virt. c. 2.*
Est Navis ducens ad cœlum per mare hujus mundi. *op. diæt. sal. t. 4. c. 2. & in Luc. c. 5. n. 8.**
15. Obedientiæ inacceptæ mala enarrantur. *op. Phar. l. 2. cap. 44. & ser. 1. Dom. 8. post Pent. & ser. 2. Dom. 19. post Pent. & ser. 2. Dom. 20. post Pent. & ser. 1. de SS. Phil. & Iac. & ser. 3. Dom. 3. Epiph.*
16. Obedientiam docuit Christus tota sua vita. *op. diæt. sal. tit. 4. c. 2.*
17. Obedientiam implent tria genera præceptorum naturæ , scripturæ , & gratiæ. *op. diæt. sal. tit. 4. c. 2.*
18. Obedientia qualiter exercenda. *op. Memor. 25. & op. de Eccles. Hier. p. 3. c. 1.*
19. Obedientiæ gradus altissimus est obedire homini discolor. *op. de grad. virt. c. 2.*
20. Obedientes sunt cœli. *op. de Eccles. Hier. p. 3. c. 1.*
21. Obedientia Religionum non est in omnibus æqualis. *op. de Expos. reg. c. 1.*
22. Obedientiam reddunt facilem , humilitas , consuetudo , dilectio , affectus terrena contemnens , gratia interior , & Prælatus discretus. *op. diæt. sal. t. 4. c. 2.*
23. Obedientia quarè victimæ comparatur : in Eccles. c. 4.
24. Obediens verus quisnam sit. in Luc. c. 6. n. 47. & in Luc. c. 17. n. 10.
25. Obedientia mortui resuscitantur. in Ioan. c. 11. n. 3.
26. Obedientiæ efficacia quanta. in Luc. cap. 19. num. 34.
27. Obedientia quarè ferè à Religiosis petiit. *op. Stim. p. 3. c. 11.*
28. Obedientia subjectionis quotuplex. *Pf. 1.*
29. Obediendi modus , & conditiones traditur. in Luc. cap. 6. n. 48. & in Io. col. 23. & serm. 3. Dom.

- Dom. infr. oct. Epiph. & serm. 1. de S. Matth. & serm. 1. de Apost. & serm. 3. in Epiph.
30. Obedientia est immunis à deceptione. in Luc. c. 19. n. 32.
31. Obediens verus portat Christum: in Io. c. 12. n. 13; & cap. 21. n. 18. manet Christianus securus in domo obedientiæ. ser. 1. ser. 2. Pasch.
32. Obedientiæ vincula quàm dulcia, & utilia. ser. 3. Dom. 3. Adv. & ser. 1. Dom. 4. Adv.
33. Obedientia quam Deo chara. ser. 3. in Epiph. Mortariolum est cor obediens, in quo voluntas propria contunditur. ser. 3. ibid.
34. Obedientibus Deo Deus obtemperat. ser. 3. Dom. infr. oct. Epiph. & ser. 1. ser. 2. Pasch.
35. Obedientes sunt oves Christi. ser. 2. Dom. 1. post oct. Pasch.
36. Obedientia Angelis exhibenda. ser. 1. Dom. 10. post Pent.
37. Obedientia aurium apertionem exigit. ser. 1. Dom. 11. post Pent.
38. Obedientes quam Angelis chari. ser. 4. de Angel. Est virtus angelica. op. Stim. p. 3. c. 11.
39. Obedientia est una specie, qua obeditur mandatis primæ, & secundæ tabulæ. l. 3. d. 23. a. 1. q. 3. in fund.
40. Obedientium decipulæ, & errores deteguntur. op. Stim. p. 3. c. 11.
41. Obedientia est charum Deo Sacrificium: & quomodo. l. 3. d. 9. a. 2. q. 2. ad 3.
42. Anima ut Christo obediat debet se perdere. V. *Anima ad Deum*. n. 70.
43. Obedientia qualis debeatur Principibus terrenis. V. *Christianus*. n. 27.
44. Obedientia filiorum. V. *Filiatio*. n. 23. Religiosa quam Deo chara. V. *Dei varia*. n. 233.
- Obedientialis.*
1. Obedientialis potentia est passiva, quæ ab agente superiori solum potest reduci ad actum. l. 1. d. 42. a. 1. q. 4. Vid. *Potentia*. n. 30. V. *Creatura*. num. 51.
2. Potentia obedientialis est in qualibet creatura respectu Dei. l. 1. d. 42. ibid. V. *Dei perfectiones*. num. 85.
3. Potentia passiva obedientialis non completur à Deo omnino, & quare. lib. 1. d. 44. a. 1. q. 1. ad 3.
4. Potentia obedientialis in aliquibus casibus supponit aliquam potentiam activam in creatura, in aliis nequaquam, sed tantum metè passivam. l. 2. d. 18. a. 1. q. 2. corp.
5. Potentia obedientialis in Beata Virgine qualis respectu generationis Verbi. lib. 3. d. 4. a. 1. q. 1. & 2.
- Objectum.*
1. Objectum est illa materia, circa quam versatur aliqua potentia. l. 1. q. 1. procem. ad 2.
2. Objectum scientiæ coincidit cum materia & fine. l. 1. q. 1. procem. ad 2.
3. Objectum & finis respectu voluntatis qualiter coincidunt. l. 2. d. 38. dub. 4.
4. Objectum aliud formale, aliud materiale potentiæ, & habitus: 1. habet rationem motivi, & activi, estque objectum per se & primò: 2. verò non facit convenientiam in specie, nec differentiam. lib. 3. d. 23. a. 1. q. 3. ad 1. & 5. & l. 3. d. 24. a. 1. q. 2. corp. V. *Habitus*. n. 1. & seq.
5. Objectum formale est vel per se tantum, vel per se, & primò, ut album, & nigrum, & lucidum respectu visus: aliud est per accidens vel materiale: 1. est quod diversificat habitus, & actus. l. 3. d. 23. ibid. q. 3. in corp. & d. 24. ibid.
6. Delectatio potentiæ in objecto qualiter fiat. op. Itin. ment. c. 2.
7. Objectum Charitatis quale. Vid. *Charitatis objectum*.
8. Objectum naturalis inclinationis est Deus. l. 1. d. 3. p. 2. q. 1.
9. Objectum intellectus est verum ut verum, vel etiam bonum sub ratione veri: Bonum enim ut bonum est objectum voluntatis. l. 2. d. 39. dub. 1. & l. 1. d. 40. a. 1. q. 2. in corp. An verò sit etiam malum, & quomodo. l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. ad 2.
10. Objectum Fidei, Spei, & Charitatis qualiter differant. V. *Fidei objectum*. n. 11. Item objectum habituum acquiritorum, & infusorum. Vid. *Habitus*. n. 20.
11. Objectum fidei formale, & materiale. V. *Fidei objectum*.
12. Objectum generat similitudinem sui in speculo. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 1. in fund.
13. Objectum Grammaticæ. V. *Grammatica*. n. 1.
14. Objectum Logicæ est modus manifestativus per rationem. ser. 1. & 4. Hexaem. Grammaticæ, Rethoricæ quale. serm. 1. & 4. Hex. & q. 1. l. 1. procem.
15. Objectum Philosophiæ inferioris est corpus naturale: superioris verò est ens mobile ad formam, vel ad situm. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. corp. & op. Princ. S. Script. & ser. 1. de lum. & ser. 4.
16. Objectum Metaphisicæ est ens ut ens. op. Princ. S. Scripturæ.
17. Objectum Theologiæ quodnam radicale, integræ, & universale. l. 1. q. 1. procem. & ser. 1. Hexaem.
18. Objectum Sacræ Scripturæ est Deus. opusc. Princ. S. Script.
19. Objectum Mathematicarum scientiarum est magnitudo, seu quantitas ut abstrahit à materia, & motu. op. Princ. ibid. & ser. 1. Hex.
20. Objectum Arithmeticæ, est circa numeros: Musicæ circa numeros sonoros: Geometriæ est quantitas continua circa proportiones dimensionales generaliter: Perspectiva addit conditionem de lineâ visuâ: Astrologia est de corporibus regulatis per motum, & de influenza: prima dicitur Astronomia: secunda Astrologia. ser. 4. de lum.
21. Objectum Rethoricæ quale. ser. 4. Hex.
22. Objectum scientiæ duplex. l. 3. d. 24. a. 1. q. 2. corp.
23. Objectum opinionis, scientiæ, & fidei qualiter differant. l. 3. d. 24. ibid. q. 2. & 3.
24. Mutato objecto per se, mutatur habitus: non verò mutato objecto materiali. lib. 3. d. 25. a. 2. q. 1. ad 2.
25. Objectum sensus est solum accidens: poniturque in tertia specie qualitatis, & quomodo. l. 2. d. 13. a. 2. q. 2. ad 2.
26. Quomodo objectum, & potentia per speciem unantur. l. 4. d. 49. p. 2. a. 3. q. 2. Vid. *Species intentionales*.
27. An objectum sit nobilius potentia. l. 4. d. 49. ibid.
28. Objectum sensuum exteriorum quale. op. Cent. p. 3. sec. 21.
29. Objecta potentiarum animæ enumerantur. op. Cent. ibid. V. *Infra*. n. 35.
30. Objectum Ethicæ, Politicæque quale. ser. 1. Hex. V. *Ethica*. V. *Politica*. n. 1.
31. Objectum

31. Objectum beatificum naturale, & supernaturale quale. l.2.d.7.p.1.a.2.q.3.ad 3.
32. Conjunctio potentia cum objecto facit sentire: conjunctio potentia cum organo facit posse sentire. l.4.d.49.p.2.a.3.q.1.corp.
33. Objecta sensuum alia sunt absolutæ proprietates existentes in corpore quolibet, ut est visus, & tactus: Alia sunt emanantes à corporibus variis, ut odor, sapor &c. primæ erunt in patria: secundæ nequaquam. l.4.d.49. p.2.a.3. q.1. corp.
34. Objectum conveniens, & proportionatum affert delectationem potentia. lib.4.d.49. ibid. ad 1. V. *Delectatio*.
35. Objecta potentiæ, & sensuum alia sunt convenientia, perficientia, & conservantia, taliaque sunt objecta sensuum, corporis, hæcque afferunt delectationem in usu, & eorum contrarium: Item & privatio ob indigentiam affert tristitiam. Alia sunt convenientia, & perficientia tantum, ut est intellectus in intelligibili veritate, quæ affert delectationem, sicut carentia tristitiam: Alia quæ sunt convenientia tantum, suntque sensus in patria: perficiuntur enim ab intentiori &c. nec tristantur in contrario. l.4.d.49.p.2.a.3.q.1.ad arg.
36. Objectum quali mutatione immutat potentiam. l.4. ibid. q.2. ad arg.
37. Objectum oculorum est lumen, & color: tactus sunt elementares qualitates: odoratus est odor: gustus sapor: auditus sonus: Item & sensibilia communia. op. Itin. c.2. & Cent. p.3. sec.21. & Comp. Theol. l.2.c.35.
38. Objectum amoris est bonum. V. *Dilectio*. n.17.

Oblatio.

1. Oblatio est actus religionis, justitiæque, quia opere impenditur Deo debitus honor. op. Cent. p.3. sec.44.
2. Oblatio Deo facta si sit ob metum, est coacta & servorum: si ob mercedem est mercenarii: si ob amorem est filiorum. Pl.28.
3. Oblatio perfecta quas condiciones exigat. in Luc. c.2.n.38. & ser.3. Dom.5. post Pent. & in Luc. c.9.n.38.
4. Oblatio Christi triplex facta est. In Luc. c.2. num.24.
5. Oblatio an possit fieri de mercede prostibuli. l.4.d.15.p.2.a.2.q.1.ad arg. V. *Meretrix*.
6. Oblatio major in quantitate an sit majoris meriti. l.2.d.40.a.2.q.2.
7. Oblationes in templo ad quid institutæ. in Luc. c.21. n.1.

Obligare: Obligatio.

1. Obligatio respectu Dei est vel ad agendum, sicque data sunt præcepta affirmativa: vel non ad agendum, sicque præcepta negativa: prima obligant semper sed non ad semper: secunda semper ad semper. op. Cent. p.1. sec.5. & 8. & p.5. sec.8. & l.3.d.37.a.1.q.2.corp. V. *Præceptum*. num.4.
2. Obligatio vel est respectu Dei præcipientis: vel est ratione spontanæ consensionis ut in contractibus promissis &c. vel est ratione culpæ commissæ: unde obligatur homo vel ad agendum, vel ad non agendum, vel ad patientiam. op. Cent. p.5. sec.8.
3. Obligatio præceptorum quàm convenienter, & utiliter fuit imposita homini à Deo. l.3. d.37. a.1. per tot.

4. Obligatio non tollit libertatem, sed impunitatem. l.3.d.37.a.1.q.1. ad 3.
5. Obligatio præceptorum quid importet. lib.3. d.37.a.1.q.2.
6. Obligatio major qualis in homine perfecto. l.3.d.30.a.1q.3.ad 2.
7. Obligationis transgressio quot modis. opusc. Cent. p.1. sec.5. & 8.
8. Obligatio quænam est ad majus meritum. op. Apol. paup. resp.1. & op. de paup. Chr. q.1. ad 15.

Oblivio.

1. Oblivio dupliciter dicitur, vel per oppositionem ad retentionem speciei, sic est delerio speciei de memoria: vel per oppositionem ad recordationem; sic est dehabilitatio quoad actum, qui est meminisse: & hæc secunda cadit sub merito & demerito. l.2.d.7.p.2.a.1.q.2. corp. & op. spec. an. c.3. & Pl.118. c.9. v.11. V. *Negligentia*. n.4.
2. Oblivio in Dæmonibus qualis sit. l.2.d.7. ibid.
3. Oblivio suæ salutis maxima stultitia. op. Phar. l.3. c.28.
4. Oblivio sui propter Deum quàm laudabilis. op. Phar. ibid.
5. Oblivio perniciofa triplex, scilicet beneficiorum Dei, mandatorum, & suppliciorum aeternorum. Pl.43.
6. Oblivisci in Deo quid sit. op. Sum. de Essentia. Obssecratio. V. *Oratio*. & Pl.141.

Obsequium.

Obsequium qualiter à Deo præstare debemus exemplo Christi. in Luc. c.2.n.43.

Observantia.

1. Observantia est pars justitiæ, estque virtus moralis, quæ superiores, vel positi in aliqua dignitate, cultu quodam, & honore dignantur. op. Cent. p.3. sec.44. & op. declar. term. & op. Comp. l.5.c.37. V. *Præceptorum observantia*.
2. Observantia legis, & præceptorum Dei facit rotam Trinitatem inhabitantem in anima. op. de don. conscient. c.4. Est signum charitatis proficientis. op. de 7. itin. ætern. & 3.d.4.a.2.
3. Observantia legis est vita spiritualis, quia parvulos vegetat, adolescentes augmentat, adultos quietat. in Pl.118. c.7.v.13.
4. De observantia mandatorum, & Sabbathi auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. c.19. & 24. Porta cæli est. V. *Cæli varia* n.1.
5. Observatores legis amant pacem, & persolvunt Deo laudes: Inobservantia oritur ex spiritu carnalitatæ, & cupiditatæ. opusc. Princ. S. Script.
6. Observantia meritorum in proximo est actus justitiæ. op. Cent. p.3. sec.44.

Obstaculum: Obstare.

Obstans: non obstans quin aliquis pereat si tenetur & potest, peccat. l.1.d.40.a.4.q.2.ad 5.

Obstetrix.

1. Obstetrices Hebræorum an peccaverint in mendacio dicto. ut Exod. c.1.l.3.d.38. dub.1.
2. Obstetrices Hebræorum in quo peccaverunt, & in quo meruerunt. in Sap. c.1.n.12.

Obstinatio.

1. Obstinatio est peccatum in Spiritum S. impugnans gratiam pœnitentialem per confirmationem in malo. op. Cent. p.1. sec.25. & l.2. d.43. a.3.q.1. corp. V. *Induratio*. V. *Obduratio*. Vid. *Peccatum mortale*. n.41.

2. Obsti

2. Obstinatio est induratae mentis in malitia pertinacia, per quam fit homo impenitens: quatenus tamen importat permanentiam in culpa ex malitia. l.2.d.43.a.3.q.2.ad 3. & ad 6.
3. Obstinatio qualiter differat ab impotentia resurgendi. l.2.d.43.ibid.
4. Obstinatio quae non detestatur praeteritum, abhorrens tamen futurum saltem negative non est peccatum in Spir. S. hoc enim approbat & praeteritum, & futurum ex malitia. lib.2. d.43. ibid.& l.2.d.7.p.1.a.1.q.2.in fund.
5. Obstinatio est defectus, non positio quoad causam, & quomodo. l.2.d.7.ibid. q.1.corp. & ad arg.
6. Obstinatio Diaboli unde proveniat. lib.2. d.7. p.1.a.1.q.1.
7. Obstinatio malorum Angelorum quomodo intendatur. l.2.d.7.ibid. q.3.
8. Obstinatio in malo qualiter tollat, vel non tollat liberum arbitrium Diabolo. l.2.d.7. p.1. a.2.q.2.& 3.
9. Obstinatio in malo quomodo est character bestiae. l.4.d.6.q.5.ad 1.
10. Obstinationis pessimi effectus enarrantur. op. Phar. l.3.c.13.
11. De obstinatione auctorit. SS. PP. op. Phar. ibid. & auctorit. Sacrae Script. op. Bibl. paup. cap. 167.
12. Obstinatio ita firma in hac vita non datur quin peccator possit redire ad poenitentiam faciendo quod in se est. l.1.d.48.a.2.q.1.ad 5.
13. An obstinati peccatores unquam deserantur ab Angelo Custode, sicut & Antichristus. l.2. d.11.a.2.q.1.corp.
- Obtemperantia. V. *Obedientia*.
Obtenebratum. V. *Tenebra*.
Obumbratio.
1. Obumbratio, & vicissitudo qualiter differant. l.1.d.8.p.1.dub.10.
2. Obumbratio dicitur privatio lucis. lib.1. d.8. ibid.
3. Obumbrata in quo sensu dicitur B. Virgo à Spiritu. S. l.3.d.3.dub.3.& in Luc. cap. 11.n.35. V. *Maria Annuntiatio*.
- Occasiones*.
1. Occasiones fugiendi peccati. op. Apol. paup. resp.1.c.3.
2. Occasiones, & causae sui peccati qualiter confitentur. op. de modo Confir. c.5.
3. Occasio data alteri peccandi qualiter aperienda in Confessione. ibid. c.6.
4. Occasionem praebens alteri peccandi est homicida: Idem peior est Diabolo. l.2. d.34. dub.1. & ser.5. Dom.1. Quadrag. & serm.2. Dom.8. post Pent.
- Oceanum*.
- Oceanum est mare principale. in Ecclen. c.1.
- Occidere*.
1. Occidere: homicidium prohibetur in Diabolo, & quomodo. l.3.d.37.dub.1.& op. de praec. Decal. ser.6.V. *Praeceptum*. n.12. V. *Homicidium*.
2. Homicidium quandonam licitum. ser.6. op. de dec. praec.
3. Poenitentia imposita occidenti Presbiterum qualis. op. Confes. p.41.& 42.
4. Unde est quod aliqui se ipsos occidunt corporaliter, cum nullus oderit se ipsum. lib.3. d.28. dub.2.
5. Occisio corporalis, & spiritualis qualis. l.3. ibid. & Pf.58.& ser.2.Dom.8.post Pent.
6. Quomodo peccator occidere dicitur Deum. op. Stim.p.2.c.8.
- Occultatio: Occultum*.
1. Occulta Dei judicia solus Deus novit. in Ecclen. c.10.& op. Bibl. paup. c.2.
2. Occultare nos, & nostra opera qualiter debeamus. in Luc. c.8.n.52.
- Occupatio*.
1. Occupatio alia est mala: alia peior: alia pessima, estque distractio mentis, quae avertit, distrahit, & illaqueat animam, ut non possit cogitare ea, quae sunt salutis. in Ecclen. cap.1. num.13.
2. Occupatio bona, & mala qualis. in Ecclen. c.1.& op. Phar. l.3.c.4.
3. Occupatio pessima quanam. V. *Curiositas*. n.5.
- Occurrere*.
- Occurrere qualiter debeamus inimico venienti cum decem, vel viginti millibus. in Luc. c.14. num.31.
- Occursor numerus. V. *Numerus*. n.1.
- Ociosum: Ocium*.
1. Ociosus sermo qualis, ociumque reprehenditur. l.3.d.37.dub.2. & op. de prof. relig. lib.2. cap.10.& ser.1. & 2. Dom.8. post Pent. Vid. *Verbum varia*. n.15. seq.
2. Ociositas fructus accidia, & ex qua multa mala. op. Comp. Theol. lib.3. c.18. & op. regul. Novit. c.8.
3. Ociosum nihil est in natura. ser.7. Hex.
4. Ocium est porta luxuriae: fugiendum. op. de prof. relig. l.1.c.39.& serm.1. 2. & 3. septuag. & ser.1. in Sexag. Quale malum. op. de 7. itin. aetern. itin. 7. dist.2. & seq. & op. paup. Chr. q.2.ad.1. & q.2. ad ultimum. & opusc. Expos. reg.c.5. & op. de instit. Novit.p.1. c.31. & p.2. c.4.& op. reg. Novit. c.8.& in Thren. c.1.n.7.
- Octava: Octonarius*.
1. Octonarii numeri perfectio. V. *Numerus*. n.47. & in Ecclen. c.11.n.2.
2. Octava solenitatum quare celebratur ab Ecclesia: & dies octava non celebratur in Natali, Pascha, & Pentecosten. Pf.29. V. *Christi varia*. n.7. V. *Ecclesiasticus ritus*. n.10.
3. Quare Circumcisio fiebat in octava die. in Luc. c.2.n.21.
- Oculus*.
1. Oculus est sensus corporis organizati habens inseparabiliter in se lumen, sed insufficiens ad videndum, nisi veniat spiritus visibilis à nervo optico. l.4.d.6.p.1.a.1.q.1.in corp. V. *sensus*. V. *Objectum*. n.35. V. *Anima potentia*. De Phisionomia oculorum. op. Comp. Theol. l.2.c.58.
2. Organum visus sunt pupillae oculorum, cujus objectum est color. op. Cent. p.3. sec.22. Vid. *Color*. V. *Lux*.
3. Ad visum requirit dispositio medii, bonitas organi, & praesentia objecti. op. Cent. ibid.
4. Oculus lippus nescit distinguere inter lumen diei, & flammæ, vel Lunæ. l.1.d.17.p.1.a.1. q.3. corp.
5. Oculorum objectum necessario est corporeum, idest extensum, & mutabile, & quid absolutum. n. l.2.d.8.dub.3.
- Est color. op. Cent. p.3. sec.22. auxilio tamen luminis, & quomodo. l.3. d.23. a.2. q.5. corp. & l.1.d.3.dub.7.
- Objectum potentiae visivae per se primò est lucidum: per se non primò est color: per accidens verò hoc, & hoc corpus. l.3. d.23. a.1. q.3. corp. &

- & l.4.d.10.p.2.a.2.q.2.ad ult. & op. Itin. ment. c.2.& op. Comp.Theol.1.2.c.3.V.*Opacum*.
6. Oculus est corpus pervium, & tersum, estque receptivus speciei ratione organi, judiciumque inest ei ratione potentia spiritualis. l.2.d.8.p.1.a.3.q.2.
7. Oculus præsupponit vitam, & actum vegetativæ. l.2.d.8.ibid.
8. Visus est actus animæ ut ipsa est corporis perfectio: undè absque corpore non potest eos exercere: unde anima clauso oculo non videt. l.2.d.8.ibid.
9. Possè videre provenit ex cõjunctione potentia cum organo benè disposito: videre verò, vel sentire est ex conjunctione ipsius cum objecto. l.4.d.49.p.2.a.3.q.1.corp.
10. Oculus creatus figens aspectum in lucem quare offenditur. l.4.d.48.a.1.q.2.& d.49.& ser.4. in *Quinquag.*
11. Oculus non videt ob triplicem causam, aut quia voluntas non vult: aut ob defectum organi: aut ob absentiam lucis. l.1.dub.5. in prol.& l.1.d.3.p.1.a.1.q.2. ad 2.
12. In anima est videre, sentire, & vivere: vivere est à substantia animæ: videre à potentia animæ. l.1.d.8.p.2.a.1.q.3. in fund.
13. In sensu visus, & auditus magis delectatur homo delectatione spirituali, &c. & quomodò. l.2.d.20.a.1.q.3. ad 4.
14. Videre per medium est tripliciter vel per medium disponens, vel deferens, vel deducens sive contemperans: idque applicatur visioni in patria. l.2.d.23.a.2.q.ult.ad ult.
15. Visio est potius in suscipiendo, quàm in agendo maxime in patria. ibid.
16. Oculus ad hoc ut abstrahat species ab objecto duo requiruntur, scilicet lux, sui luminositas, & diaphaneitas: per lucem abstrahit speciem, & per perspicuitatem defert, & recipit. l.2.d.24.p.1.a.2.q.4.corp. ibid. 2. modus, & ad 3. Vid. *Opacum*.
17. Oculus Cati habet potentiam suscipiendi in se speciem ob naturam perspicui, & faciendi in se speciem per naturam luminis inditi sibi, & per ipsam illuminare objectum: estque quodammodo simile in intellectiva potentia agente, & possibili. l.2.d.24.p.1.a.2.q.4.corp. ibid. 3. modus ad 3.
18. Triplex potentia visiva assignatur in homine, scilicet corporalis, imaginativa, & intellectiva: 1. fit per speciem abstractam non omnimodè, sed plus concreta materia: 2. per speciem partim concretam, partim abstractam: 3. per speciem simpliciter abstractam. l.3.d.23.dub.4.
19. Oculus immutatur per irradiationem lucis materialis, sed naturaliter: lux enim spiritualis immutat voluntariè. l.3.d.22.dub.1.
20. Visio fit secundum triangularem directionem radiorum, ita quod beatis est res visa, & angulus fit circa pupillam oculi. l.4.d.10.p.2.a.2.q.2. in fund. & l.2.d.23.a.2.q.2. ad 5.
21. Quare plus cœteris sensum visus, & auditus amamus. ser.4. de una S. Virg.
22. Oculus non potest non videre, dum est apertus, & habet objectum, & quare. l.2.d.8.p.2.q.6. ad ult.
23. Oculus corporalis est omnino improporcionatus ad videndum Deum: spiritualis item qui fit proporcionatus per lumen gloriæ. l.4.d.48.a.1.q.2.corp. & l.3.d.14.a.1.q.1. in fund. & l.2.d.8.p.1.dub.8. & l.1.d.3.p.1.q.1. ad 2. Vid. *Dei cognoscibilitas*. n.14.
24. Oculi Diaboli quinã sint. V. *Diaboli varia*. n.65.
25. Delectatio in visu qualiter fiat. op. Itin. mēt. c.2.
26. Frequens clausio oculorum indicium est mobilitatis animi. ser.1. de S. Gregor. Oculus exterior indicat interiores mores. ibid. & ser.2. de Apost.
27. Si in fene poneretur oculus juvenis videret ut juvenis. in Io. col.45.
28. Oculus fit cœcus ex quatuor: 1. ex disjunctione ipsius à sua origine per tres venas: 2. ex deordinatione componentium oculum, scilicet, tunicae ocularis, & luminis: 3. ex defectu virtutis 4. ex læsione oculi, & velatione. in Io. col.45. V. *Cœcitas*.
29. Oculi custodiendi sunt. op. prof. relig. l.1.c.39. & op. Confes. c.1.p.3. sunt nuntii animi interioris. op. spec. an. c.3. Mala custodia fuit ruina Evæ. op. Confes. c.1.p.3.
30. Oculus in homine duplex, scilicet exterior, & interior. Ps. 105. Quomodò uterque velatur. Ps. 118. n.18. & ser.1. in Convers. S. Pauli.
31. Oculus exterior est triplex, scilicet carnis, rationis, & contemplationis: primus videt exteriora: 2. interiora: 3. superiora. op. Itin. ment. Itin. 3.d.2. & Ps. 118. c.8. v.11. & op. Brev. p.2. c.12. & in Io. col.46.
32. Oculus interior alius est concupiscentia, alius rationis. Ps. 105. 1. est vel avaritia, vel luxuria: 2. dilectionis, & cognitionis. Ps. 112. & Ps. 118. p.18. alius misericordia. Ps. 112. Item fidei, & charitatis. Ps. 122.
33. Oculi Dei duo, scilicet dexter, & sinister; 1. videt bonos præmiados: 2. malos puniedos. Ps. 10. Item oculus Dei est Ecclesia Sanctorum. P. 16.
34. Oculi alii sunt concupiscentia: alii intelligentia: alii misericordia. Ps. 112.
35. Oculi dilectionis & fidei ad Deum levadi. Ps. 122.
36. Oculi animæ habent diem suum, & noctem. op. de dono tim. c.3.
37. Oculos quomodò dicitur Deus habere: item Palpebras. op. Sum. de essent.
38. Oculus scandalizans qualiter eruendus, idest occasio removenda peccatorum. op. 25. Memor. & ser.3. in Vig. Nat. Corporaliter aliqui sibi oculos eruerunt. ser.2. de S. Laur.
39. Oculus spiritualis per Sacramentum Eucharistia, sicut & alii sensus spiritualiter reficiuntur, & sublevantur. op. de 7. itin. ætern. itin. 6.d.6.
40. Oculus est lucerna corporis ipsum dirigens. in Luc. c. 11. n.33.
41. Oculus simplex quis sit. in Luc. ibid. est Intensio. ser.1. in Convers. S. Paul. & l.2. d.40.a.1. q.1. corp.
42. Cœcitas spiritualis unde oritur. in Io. col.45. quomodò curetur. col.46. & ser.1. Dom. infr. oct. Epiph. V. *Cœcitas*.
43. Oculus dexter, & sinister mysticè quis sit. ser.3. in vig. Nat. Dom. & ser.3. Dom. 11. post Pent.
44. Oculorum apertio per sputum, & lutum mysticè describitur. ser.1. Dom. 11. post Pent.
45. Animalia plena oculis sunt sancti, & quomodò. ser.1. Dom. 12. post Pent.
46. Oculi Diaboli sunt subtilitates, & astutia. ser.7. in Pent.
47. Oculus sanus spiritualiter videt Solem. ser.4. in Quinquag.

48. Deus quomodo dicitur totus manus, pes, oculus. ser. 4. Dom. 11. post Pent.
49. Oculi rationis quinam sint. Pf. 118. c. 6. v. 2. & c. 8. v. 11.
50. Oculi ad Deum levandi; non ad mundana. ser. 4. Dom. 13. post Pent.
51. Oculus animæ quis sit. V. *Anima cognitio*. n. 58.
52. Oculi Dei. V. *Dei varia*. n. 43.
53. Oculus corporeus non potest videre Deum. V. *Dei varia*. n. 25.
- Odibile : Odiosus : Odium.*
1. Odium est voluntas affectans proximo malum, ut careat bono, quod ipsum odientem contristat. op. declar. term. & op. Cent. p. 1. sec. 20.
- Odium Dei oppositum charitati. V. *Charitatis oppositum*.
2. Odium oritur ex invidia. op. Cent. p. 1. sec. 20.
3. Odium in Deum est voluntas, Deum tamquam impedimentum propriæ voluntatis, vel voluntatis detestans. opusc. Cent. p. 1. sec. 24. an sit possibile, & quomodo. l. 2. d. 5. dub. 1.
- Quomodo est differens ab aversione communi cæterorum peccatorum. l. 2. d. 42. a. 3. q. 2.
4. Odium in Deum oritur ex luxuria. op. Cent. ibid.
5. Odium cum sit in præcepto negativo obligat semper ad semper. l. 3. d. 30. a. 1. q. 4. & ser. 2. in oct. Pasch.
6. Odium est duplex vel affectus, vel effectus tantum, idest ostensio exterior aversionis: & odium ad peccatum: 1. nequaquam licet: 2. aliquando; scilicet quando aliquis est inimicus Ecclesiæ. l. 3. d. 30. q. 4. ad arg. & q. 5. ad 5.
7. Odio nusquam habendus est inimicus, & quomodo Hebræi id admittebant. l. 3. d. 30. q. 4. ad 1.
8. Odium dicitur dupliciter aut cum quadam displicentia: aut cum insurrectione, vindicta, & ira: 1. est in concupiscibili: 2. est in irascibili. l. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
9. Odium peccati qualiter includatur in pœnitentia. l. 4. d. 14. ibid.
10. Anima nostra, idest vita carnalis qualiter odienda. l. 3. d. 20. a. 1. q. 4. ad arg.
11. Odium proximi est homicidium spirituale. op. Cent. p. 1. sec. 21. & ser. 2. Dom. 11. post Pent. V. *Homicidium*.
12. Odium triplex, scilicet malignum, diciturque fraternum: imperfectum per dimissionem rationis: & perfectum quando cognoscitur veritas, amatur virtus & odio habetur iniquitas. Pf. 138.
- Item aliud reprobationis: aliud iniquitatis: aliud subtractionis: aliud afflictionis. Pf. 30.
13. Deus neminem odit odio affectus: odio vero effectus odit reprobos, diciturque odium æternum, quod ratione connotati cadit sub merito. l. 1. d. 41. a. 1. q. 1. ad 2. & in Sap. c. 14. n. 9.
14. Odii, & concordia conflictus. op. Phar. l. 2. c. 15.
15. De odio & inimicitia auctorit. SS. PP. & S. Script. op. Phar. ibid. & op. Bibl. paup. c. 47.
16. Odium proximi quam detestabile. in Io. col. 70. & ser. 3. in Pent. Ejus effectus pessimi explicantur. in Io. ibid. & ser. 1. Dom. 3. Adv.
17. Odium proximi tollendum, ut Deo reconciliemur. ser. 3. Dom. 5. post Pent. V. *Injuriæ remissio*.
18. Odium causatur ab amore, & quomodo. l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. in fund.
19. Odium sui quam necessarium, qualiter acquirendum, & in quo consistit. op. Stim. p. 2. c. 1. 3. & 6. p. 3. c. 1. & p. 1. c. 9. V. *Homo ad Deum*. n. 83.
20. Odit Deus quæ non fecit & præcipue septem ut Proverb. 6. ser. 1. ser. 2. Pent.
21. Odii damna. in Io. col. 70.
22. Odium debet terminare in vitium non in naturam. in Io. c. 15. n. 17.
23. Odium bonorum, & malorum qualiter differant. in Io. ibid.
24. Odium aliud est intentum, aliud interpretativum. in Io. c. 15. n. 24.
25. Quomodo debemus odisse animam. V. *Anima varia*. n. 19.
26. Dei odium. V. *Dei varia*. n. 102.
- Odor : Odoriferum : Odoratus.*
1. Odor est objectum odoratus. opusc. Cent. p. 3. sec. 21. & op. Itin. ment. c. 2. & l. 4. d. 49. p. 2. a. 3. q. 1. corp. V. *Objectum*. n. 35.
2. Odor habet de natura humida, de aërea, & ignea. op. Itin. ment. c. 2.
3. Delectatio in odoratu quomodo fiat. op. Itin. ibid. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 35.
4. Odor vel est prædicationis, vel vitæ, vel mortis, vel orationis: item Christus. Pf. 44.
5. Odor Christi. V. *Christi varia*. n. 335.
- Oeconomia.*
- Oeconomiz duæ species. Pf. 118. n. 146. V. *Ethica*.
Alia spectat ad virum: alia ad mulierem.
Offerre. V. *Oblatio*.
- Offertorium.*
- Offertorium Missæ explicatur. op. Expos. Mis. c. 3. V. *Missæ*.
Officium.
1. Officium aliud humanum: aliud divinum.
2. Officium divinum est exhibitio cultus, & laudis Deo debitæ: quodque ob quinque causas institutum est: 1. ad imitationem cœlestis concensus: 2. ad gratias reddendum pro beneficiis nobis à Deo exhibitis maxime Incarnationis: 3. ad excitandum nos continuè ad devotionem: 4. ad majorem frequentiam laudis divinæ: 5. ob decorem Christianæ religionis. op. de sex al. Seraph. c. 8. & op. Expos. reg. c. 3. & l. 4. d. 12. p. 1. dub. 5. & op. Cent. p. 5. sec. 44. & op. Brev. p. 5. c. 10. V. *Cultus*. V. *Laus*.
3. Officium divinum qualiter persolvendum. op. de sex al. & op. spec. ad Novit. p. 2. c. 1. & op. spec. discipl. ad Novit. p. 1. c. 14. 15. & 16. & c. 7. 8. & 9. & ser. 1. in fest. Om. Sanct.
4. Officium divinum majori ex parte à D. Gregorio institutum præter Psalterium. op. Expos. reg. c. 3.
5. Officium divinum in Ecclesia canitur, ut indicetur Ecclesiam esse congregationem unitorum per uniformem, & conformem consonantiam divinæ laudis. op. Princ. S. Script.
6. Officium divinum ejusque partes mysticè explicantur. op. Expos. reg. c. 3. & Pf. 118. c. 11. v. 4.
7. Officium divinum solis labiis canentes sunt similes Phariseis. op. reg. Novit. c. 1.
8. Peccata circa divinum officium quænam. op. spec. an. c. 3.
9. Officium B. Virginis recitandum. op. reg. Novit. c. 1.
10. De attentione ad Divinum officium. op. de prof. relig. l. 2. c. 60.
11. Officii divini ordo præcipue in Marutino expenditur. Pf. 12. & Pf. 75.
12. Officium Hebdomadæ Sanctæ quare sit absque principio, & sine. Pf. 23.
13. In officio divino quare incipitur: Domine labia &c. & Convertite nos &c. Pf. 16. Item Invitatorium quid significet. Pf. 94. Quare in Epiphania omittitur in principio. Pf. 94.
14. Officium

14. Officium de Cruce, & Passione Christi à S. Bonav. compositum. op. tom. 2.

15. Præcipimur laudare Deum ore, cum debeat laudari corde: 1. ut pigritia nostra excitetur: 2. ut proximus ædificetur: 3. ut meritum augeatur: 4. ut mens, & laus mentis, & corpore exprimat ne ibi sit duplex cor. Pf. 60.

16. In Officio absolutio qualiter vim habeat. V. *Absolutio*. n. 26.

17. De Antiphonis, & lectionibus, respórsiisque. V. *Ecclesiasticus ritus*. n. 7.

18. Quare tres Nocturni cum Evangelio in tertio. V. *Ecclesiasticus ritus*. n. 7.

19. De Invitatorio. V. *Ecclesiasticus ritus*. n. 26. 45. & 63.

In Pascha non dicitur Himnus. V. *ibid.* n. 22.

20. Quare cantatur quotidie Psalmus, Beati immaculati &c. V. *ibid.* n. 72.

21. Officium Prælatorum quale. op. Phar. l. 1. c. 11. & op. de sex al. Seraph. per tot. Parochorum. op. Apol. paup. resp. 4. a. 1. & op. libel. apologet. q. 2.

22. Officium iudicum, Doctorum, & Prædicatorum. op. libel. *ibid.*

23. Officium Religiosorum quale. op. Phar. l. 1. c. 31. & op. de sex al. Seraph. *ibid.*

Olea: Oleum.

1. Oleum benedictum importat quamdam proprietatem sanctificationis, sicut & aqua. lib. 4. d. 12. p. 1. a. 2. q. 2. corp.

2. Oleum, & aqua benedicta reddit benedictam aliam non benedictam super impositam. lib. 4. d. 12. *ibid.*

3. Oleum Confirmationis, & Extremæ unctionis quale. l. 4. d. 7. a. 1. q. 2. & d. 23. a. 1. q. 3.

4. Olei benedicti unctio in infirmitatibus potest fieri etiam à non sacerdote. l. 4. d. 23. a. 2. q. 1. ad 6. & a. 1. q. 2. ad 3.

5. Christus dicitur oleum, & quare. Pf. 103. Est Spiritus S. ser. 3. in oct. Pasch. & ser. 4. Pent.

6. Oleum mysticè aliud est misericordie: aliud bonæ famæ. Pf. 88.

7. Oleum in vasis habere quid sit. ser. 3. in oct. Pasch.

8. Oleum consolationum animæ. Vid. *Anima ad Deum*. n. 92.

9. Oleum est Christus. V. *Christi attributa*. n. 94.

10. Oleum & vinum quo sanantur vulnera à Christo quid. V. *Christi varia*. n. 277.

Olfactus.

Olfactus. Vid. *Odor*: spiritualis qualiter excitetur. op. de 7. itin. ætern. itin. 6. d. 61.

Olympicum.

1. Olympicum Cælum, Olympus quale Cælum. l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 3. corp. V. *Cælum*.

2. Olympus est Mons, & qualis. ser. 1. de B. Virg. V. *Mons*. n. 11. *Oliva.*

1. Olivæ natura exprimitur. ser. 2. de una Virg. & ser. 4. de uno Mart.

2. Oliva mysticè quid sit. Pf. 51. In ore Columbæ quid mysticè. ser. 4. Domi. 3. Quadrag. V. *Mariæ Epitheta*. *Olivetus.*

Olivetus mons qualis: mysticè exponitur. in Io. c. 8. n. 1. V. *Mons*. n. 10. *Olla.*

Olla succensa est infernus: coqus est Diabolus qui coquit carnales. ser. 1. Dom. 12. post Pent.

Olus.

1. Olus multiplex, & quale mysticè. Pf. 36.

2. Olera manducare cum charitate melius est quàm vitulum saginatum cum odio. in Luc. c. 5. n. 29.

Omega.

Omega est Deus. V. *Dei varia*. n. 257.

Omissio.

1. Omissio est desertio actus debiti in tempore determinato. op. Cent. p. 1. sec. 8. dicitur omissio actus, non circumstantiæ, actus principalis, nõ annexi, præcepti affirmativi, nõ negativi. op. Cér. *ibid.* & op. spec. an. c. 3. & l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. ad 1. Omissio ut speciale peccatum non est respectu circumstantiæ, sed actus, & quomodò. l. 2. d. 5. *ibid.* V. *Peccatum mortale*. n. 48.

2. Omissio qualiter differat à negligentia. op. Cent. *ibid.* & l. 2. d. 5. *ibid.* V. *Negligentia*. n. 4.

3. Omissio vel est boni propositi, voti, promissi, juramenti, debiti, & utilium salutis. op. spec. an. c. 3. quæ omnia explicantur. *ibid.*

4. Omissio solum habet rationem peccati secundum rationem causæ: nec est mortalis nisi fuerit causa præcepta sub mortali. op. spec. an. c. 3.

5. Omissio non potest esse peccatum absque eo quod aliquid amet quod non debet &c. l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 2. d. 35. dub. 1.

Ideo non est peccatum nisi ratione positivi. *ibid.*

Quomodò id sit verum. l. 2. d. 5. *ibid.* ad arg.

6. Omissio circumstantiæ non est omissio propriè, sed negligentia: debet enim esse actus principalis, sicut & omissio circa præceptum negativum est transgressio, non propriè omissio. l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. ad 1.

7. Qualiter reddemus rationem in die Iudicii de bonorum omissione. ser. 2. Dom. 8. post Pent.

8. Quomodò omissio sit voluntaria. lib. 2. d. 41. dub. 3. *Omnipotentia.*

1. Omnipotentia propriè solum dicitur de Deo, & quare. l. 1. d. 42. dub. 2. & op. Brev. p. 1. c. 7. & Cent. p. 3. sec. 4. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 27. & l. 3. d. 14. a. 3. q. 3.

2. De Dei omnipotentia in se considerata & respectu possibilium. l. 1. d. 42. seq. & d. 44. reducit ad primitatem Dei ut ad suam rationem. l. 1. d. 27. q. 2. corp.

3. Quinam actus à Dei omnipotentia removeantur. l. 1. d. 42. aliisque loc. supracit.

4. Omnipotens an distribuatur pro omnibus. l. 1. d. 7. a. 1. q. 4. corp.

5. Omnipotens an sit Verbum, & quare non possumus dicere tres omnipotentes, sicut tres potentes. l. 1. d. 22. dub. 4.

6. Omnipotentia Dei quomodò possit probari per creaturas. l. 1. d. 3. p. 1. dub. 1. 2. & 3.

7. Omnipotentia non est communicata animæ Christi. l. 1. d. 42. dub. 6. & l. 3. d. 14. a. 3. q. ult. &c.

8. Omnipotentia ponit subjectum suum immensum, & infinitum: non verò omniscientia. l. 3. d. 14. a. 3. q. 3. corp. & ad 3. & 4.

Omnis: Omne.

1. Omne quomodò distribuatur pro omnibus univocatis. l. 1. d. 7. q. 3. corp. & d. 20. dub. 1. & l. 1. d. 21. a. 1. q. 2. ad arg. V. *Maxima*. n. 23.

Aliquando tenetur distributivè: aliquando collectivè &c. l. 2. d. 41. a. 2. q. 3. ad 1.

2. Omne quod est, vel est ingentum, vel genitum, vel factum. l. 1. d. 13. q. 4. in arg.

3. Omnia quæ reperiuntur in creaturis per diversitatem sunt in Deo per omnimodam identitatem. l. 1. d. 45. a. 2. q. 1. corp.

4. Omnia sunt à Deo, & quomodò. l. 1. d. 45. *ibid.*

5. Omne aliquando stat syncategorematicè: aliquando adjectivè: aliquando copulativè. l. 3. d. 5. dub. 3.

6. Omnia quod anima dicitur. V. *Anima nobilitas*. n. 3. & n. 8.

7. Omnia habet habens charitatem. V. *Charitatis effectus*. n. 48.

Omogeneum.

Omogeneum est totum habens partes ejusdem rationis, ut materia prima. l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 3. corp. Onerosum. V. *Onus*. *Onus*.

1. Onus est duplex, scilicet onerans, & allevians: primum aggravat: secundum alleviat ut pennæ in avibus, rotæ in curtibus: vela in navi: sic in moralibus Sacramentorû præceptum in justificatione. l. 4. d. 1. a. 1. q. 1. ad ult.

2. Onera Matrimonii. V. *Matrimonii varia*. n. 22.

Opacum.

Opacum impedit potentiam visivam. V. *Oculus*. n. 5. & l. 2. d. 8. p. 2. a. 1. q. 6. ad 6.

Opera: Opus: Operatio: Operativum: Operatum: Operabile: Operarius.

1. Opus recipit formam à proximo agente, non à remoto. l. 4. d. 45. a. 2. q. 2. corp. & lib. 2. d. 1. a. 2. q. 2. ad 2.

2. Operum quinque genera sunt: quædam quæ sunt de se mala, & possunt fieri bona, quædam quæ nullo modo possunt fieri: quædam sunt bona, & possunt fieri mala, quædam quæ nullo modo & c. & quædam indifferentia. op. Comp. Theol. l. 3. c. 6.

Opus triplex corporale, civile, & spirituale: primum spectat ad corpus: secundum ad gubernationem reipublicæ: tertium ad animam, op. Apol. de paup. Chr. q. 2.

Item opus vel dicitur operans, vel opus operatum: primum est ipsa actio, seu causalitas qua causa exit in actum: secundum est terminus ipsius actionis. lib. 2. d. 37. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 1. d. 43. a. 1. q. 3. per tot. & l. 3. d. 20. dub. 4. & op. Apol. paup. resp. 1. c. 1. Vid. *Actio creaturæ in communi*. n. 2. V. *Finis*. n. 43.

3. Item aliud est naturale: aliud morale: primum nec est laudabile, nec vituperabile de se secundum verò maxime. l. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & ad 3. & l. 3. d. 38. q. 2. ad arg.

4. Opera omnia reducuntur ad sex capita: primum de nihilo aliquid facere: 2. de aliquo aliquid secundum substantiam, & quantitatem in majus: 3. in minus eodem modo: 4. de aliquo aliqua facere non tamen secundum substantiam, & quantitatem in majus: 5. in minus eodem modo: 6. de aliquo nihil: primum: 2. & 3. spectant ad solum Deum. l. 2. d. 30. a. 3. q. 1. corp.

An idem numero opus possit idem jam destructum recuperari. Vid. l. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 3. ad arg. & l. 4. d. 43. ad 4. naturaliter nequit fieri, bene autem supernaturaliter potest fieri.

5. Operationes animæ vegetativæ, & sensitivæ quænam sint. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. per tot.

6. Operari sequitur esse, & quomodo operatio est manifestativa substantiæ. l. 2. d. 8. p. 2. q. 6. ad ult. & l. 3. d. 18. q. 1. corp. & ad 1. & l. 4. d. 44. p. 2. a. 2. q. 1. ad 4.

Opus quomodo dicitur proportionari potentia: l. 1. d. 43. q. 3. ad arg. & l. 3. d. 20. dub. 4.

7. Conditio operantis alia est quæ respicit operantem secundum esse ipsius naturale: alia quæ respicit ipsum actum: 1. communicatur rei productæ: 2. actui: & hæc est ratio quare omnes res productæ à Deo sunt bonæ, quia bonitas respicit naturam: non verò dicuntur justæ, quia justitia respicit actum. l. 4. d. 46. a. 2. q. 1. ad 2.

8. Operatio, & potentia in Deo qualiter differant. l. 1. d. 32. a. 2. q. 2. ad arg. V. *Actio Dei*.

Opus Dei vel est creationis: vel retributionis, vel distinctionis: vel novitatis: vel ornatus: vel propagationis. Pf. 43. & in Ecclen. c. 3.

Opera sex dierum explicantur, & ordinantur literaliter, & mysticè. l. 2. d. 12. a. 1. q. 2. & op. Cent. p. 3. sec. 10. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 2.

9. Creatura dicitur opus Dei tripliciter: vel ratione essentiæ: vel ratione completionis: vel ratione imaginis. ser. 2. Hex.

10. In omni re differt esse substantia, virtus, & operatio, bene esse, & operari: Virtus est à substantia, operatio à substantia media virtute. ser. 2. Hexaem.

11. Operatio Spir. Sancti est communis Patri, & Filio. l. 1. d. 11. dub. 4.

Opera Trinitatis ad extra sunt communia, & singulis personis appropriata. Pf. 118. c. 2. v. 1.

12. Christus triplex opus fecit, scilicet Evangelicæ prædicationis, miraculorum, & Redemptionis. in Io. col. 23. Omnes & interiores, & exteriores fuerunt perfectissimæ. op. Apol. paup. resp. 1. a. 2.

13. Operationes miraculosæ, & mirabiles qualiter differant. l. 2. d. 18. a. 1. q. 2.

Opera Dei dicuntur mirabilia ob sapientiam, ordinem, profunditatem, & bonitatem. Pf. 118.

14. Operatio non est ratio essendi in loco, sed è converso. l. 1. d. 37. p. 11. a. 3. q. 2. corp. V. *Locus*. n. 6.

15. Operari stat dupliciter, vel mediatè, vel immediatè. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 2. ad 2.

16. Operis in generali nomina sunt bonum, & malum: in speciali verò nequaquam: In specie enim denominantur à virtutibus, & vitiis, à quibus eliciuntur. l. 2. d. 40. dub. 1. & d. 41. a. 1. q. 3.

Opus triplex bonum, & malum. op. Apol. paup. resp. 1. c. 1. & Comp. Theol. l. 3. c. 6.

17. Opus bonum quatuor requirit, scilicet, agentis bonitatem: rei operatæ æquitatem, perseverantiam, & intentionem. in Io. col. 28. V. *Intentio*.

De conditionibus boni operis: op. Cent. p. 1. sec. 8. & l. 2. d. 40. per tot. & ser. 4. Dom. 14. post Pent. & op. de prof. relig. l. 2. c. 9. V. *Bonum in ordine ad operâ*. n. 34. seq. sparsim.

18. Opus bonum exigit bonitatem operis, id est opus per se dirigibile in finem: deinde ipsam intentionem. l. 2. d. 40. a. 1. q. 1. & op. de 7. itin. ætern. itin. 1. d. 2. Item & gratiam Dei: op. de Refur. hominis à peccato.

Quale est cū Spiritu Sancto, & quale sine Spiritu S. V. *Spiritus S. missio*. n. 36. V. *Bonum*. n. 16.

19. De intentione operum bonorum, & malorum. l. 2. d. 40. per tot. & d. 41. per tot. præcipuè. q. 3. ad ult. & l. 4. d. 10. p. 2. a. 1. q. 2. in fund. & l. 4. d. 6. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg. & l. 3. d. 9. a. 1. q. 6. ad ult. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 14. & in Luc. c. 11. n. 32. & c. 13. n. 15. & c. 14. n. 12. & in Io. c. 1. n. 7. & in Io. col. 28. V. *Intentio*.

20. Opus aliquod meretur laudem vel ratione suæ naturæ, vel pro ut est in se strenuum. lib. 2. d. 23. a. 2. q. 2. corp. vel ratione bonitatis operis: vel ratione charitatis annexæ. l. 2. d. 24. dub. 1.

21. Opus meritorium est à gratia, & à libero arbitrio. l. 2. d. 26. q. 8. ad 1. & l. 2. d. 27. a. 2. per tot. & l. 2. d. 41. a. 1. q. 3. ad ult. & l. 4. d. 20. p. 2. a. 1. q. 1. ad ult. & lib. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 2. ad 2. & op. Brev. p. 5. c. 3. & Comp. Theol. l. 7. c. 22. & l. 3. c. 13. & seq. V. *Meritum*.

An imperfectio tollat meritum. l. 4. d. 21. p. 1. dub. 2. Quale meretur tantum de congruo. lib. 4. d. 15. p. 1. a. 1. q. 5.

Valor meritorius, & satisfactorius unde. l. 4. d. 20. p. 2.

- p.2.a.1.q.1.ad ult.& l.4.d.15.p.1.q.4.5. & 6.
Item triplex meritum, scilicet vitæ æternæ, augmenti, gratiæ, & remissionis peccatorum. op. Comp. Theol. l.5.c.15.
22. Opus quomodo dicitur condignum vita æterna. l.2.d.27.a.2.q.3.ad 1. & op. Comp. Theol. l.5.c.13.
23. Opus factum ex amore filiali, quàm ex mercenario est magis meritorium. l.2.d.27.a.2. q.3. ad 5.
24. Omne opus ordinatū ad salutem habet initium à gratia gratis data. l.2.d.28.a.2.q.ult.ad ult.
25. Operanti bonum multitudo dulcedinis absconditur, & reservatur in gloria, concomitantur tamen aliquæ primitiæ Spiritus: sicut operanti malè oppositum. l.2.d.36.a.2.q.1.ad 2.
26. Opus excellens quot modis sumitur. l.2.d.40.a.2.q.1.ad 4.
27. Ad meritum quomodo juvet opus exterius, quantitas dati, & operum. l.2.d.40.a.2. per tot. & l.4.d.30.q.3.ad arg.
28. Opus cum fide quale. l.2.d.41.dub.1.
29. Infideles in suis operationibus quando peccent, & quando non. l.2.d.41.dub.2.
30. Opus voluntarium quot modis dicatur. lib.2. d.41.dub.3.
31. Operæ indifferentia quænam sint. lib.2.d.41.a.1.q.1.& seq.& l.3.d.37.a.1.q.2.ad ult.
32. Opera mortua non vivificantur per penitentiam: bene autem mortificata. l.3.d.23.a.2.q.5. ad 2. & l.4.d.14.p.2.a.2.per tot. & l.4.d.17.p.1.a.2.q.3.ad ult. & l.4.d.4.p.1.a.2.q.3. ad arg. & d.15.p.2.dub.8.
Quomodo reviviscant, & dicuntur mortificata. l.4.d.22.a.1.q.1.ad 2. & ser.3.Dom. Pas.
33. Opera formata à charitate an cadant sub præcepto. l.3.d.37.a.1.q.2.
34. Opera bona in bonitate alia pendent ex institutione divina, ut sunt Sacramenta: alia à charitate, & voluntate interna. l.4.d.5.a.2.q.1.
35. Opera bona non faciunt, sed supponunt bonum operantem: mala verò faciunt malum. l.4.d.15.p.1.a.1.q.2.ad 2.
36. Opera alia sunt Dei ad hominem: alia sunt hominis ad Deum: alia hominis ad hominem. l.4.d.15. ibid. q.4.ad 2.
37. Opera facta ex charitate improporcionabiliter excedunt opera facta absque ea. ibid. q.4. ad ult.
38. Operans cum imperfectione superædificat in feno, stipula, & ligno, quia adest cum merito aliquod creabile: operans absque imperfectione superædificat in auro, &c. l.4.d.21.p.1.dub.2. V. *Peccatum veniale*. V. *Fenum*. n.1. V. *Stipula*.
39. Opus dicitur pœnale duobus modis: 1. quatenus fit cum labore: 2. quatenus importat obsequium præstitum Deo: sic etiam Angeli dicuntur facere opera pœnalia. l.4.d.48.a.2.q.1. ad 3.
40. Opera nostra nisi sint fecundata à Christo sunt mortua. l.4.d.26.a.1.q.1.ad 1.
41. Operatio, fides, spes, & Caritas quomodo æquales esse debeant. l.3.d.25.dub.4.
42. Opus dicitur bonum tripliciter: vel simpliciter: vel quia aliquo modo disponit ad bonum: vel quia est ordinabile in bonum. l.2.d.28.a.2.q.3.
43. Opera misericordiæ reddunt hominem imitatorum Christi, suadentur. op. de dec. præc. ser.4. & ser.3. sexag.
Eorum sufficientia expenditur. op. Cent. p.3. sec.46. & op. dixt. sal.t.6.c.4. & op. Stim. p.1. c.14. & ser.7. in Rogat. V. *Misericordia Hominis*. n.9.
44. Opera spiritualia ad septem capita reducuntur. op. de dec. præc. ser.4.
45. Opus bonum non est bonum nisi rectè fiat. op. de sex al. Seraph. c.7.
46. Opus indifferens qualiter fiat meritorium. l.2.d.41.per tot. & op. de 7. itin. ætern. itin. 1.d.2.
47. Operis boni prompta executio signum charitatis. op. de 7. itin. ætern. itin. 4.d.2.a.1.
48. Operari sine voto dicit perfectionem actus: cum voto dicit perfectionem status: ob idque perfectius. op. Apol. paup. resp. 1.c.3.
49. Deus plus attendit ad operantem, quam ad opus. op. Bibl. paup. c.12.
50. Opus bonum lætificat conscientiam. op. de prof. relig. l.2.c.14.
51. Opera bona sunt virtutis exercitia: quibus pro fine præfigendus est Deus, & etiam acquisitio virtutum, extirpatioque vitiorum: id enim ipsa reddit magis meritoria. op. de prof. relig. l.2.c.22.
52. De operationibus bonis, & operantibus bene: Auctorit. S. Script. & op. Bibl. paup. c.115. & c.116. & c.12. & op. Phar. l.2.c.15.
53. Qualiter operatio hominis tam spiritualis, quàm corporalis potest fieri deiformis. op. de 7. itin. ætern. itin. 7.d.4.
54. Opera bona facta absque charitate ad quid juvant. op. Comp. Theol. l.5.c.15.
55. Opera quænam satisfactoria suffragantur Defunctis. op. Brev. p.7.c.3.
56. Operando, & credendo ad Cœlum tendimus: op. Brev. in procem.
57. Operari cibum qui perit, & qui non perit quid sit. op. de don. consil. c.6.
58. Opus prædicationis quàm sublime. op. Apol. paup. resp. 4.a.1.
59. Operationes Religiosorum duplices, scilicet, Conventuales, & personales, op. spec. discipl. c.4.p.1.
60. Modus bene operandi quadruplex traditur. Pl. 118.c.3.v.16.
61. Operatio bona exterior quare consulitur. Pl. 118. ibid.
62. Non propter opera nostra placemus Deo, sed opera nostra propter nos placent Deo. Pl. 110.
63. In quo sensu potest dici bonum, & malum idem opus. in Sap. c.1.n.11.
64. Opus bonum aliquando dimittendum, ut auferatur aditus in proximo invidendi. in Eccles. c.4.n.4.
65. Operantibus multiplex præmium proponitur. in Luc. c.6.n.21. & ser.2. Dom. 3. Epiph. & ser.1. & 3. in septuag.
66. Opera spiritualia anteposenda corporalibus. in Luc. c.9.n.60.
67. Opera bona sunt lucerna animæ. in Luc. c.12.n.35.
68. Opera bona quam necessaria pœnitenti. in Luc. c.15.n.20.
69. Maledictio cadit in facientem opus Dei negligenter. in Luc. c.19.n.19.
70. Operum perfectio in quonam consistit. in Io. c.5.n.36.
71. Operandi bene in hoc mundo rationes proponuntur. in Io. c.9.n.4.
72. Operum diversa est ratio quoad meritum, & fructum. in Io. c.21.n.4.
73. Opera bona jacienda ut fructificent. ser.2. in sexag. & ser.4. Dom. Pas. sunt fructus agri cordis nostri. ser.2. ser.2. Pasch.

74. Operum bonorum mirabiles effectus, & necessitas, & quàm Deo placeant. ser.1. Dom.2. Quadrag. & ser.3. Dom.4. Quadrag. & serm.2. ser.2. Pasch. & ser.3. Dom.7. post Pent. & ser.1. Dom.12. post Pent. & ser.3. Dom.13. post Pent. & ser.1. de una S. Virg. Habent vim orationis. V. *Oratio*. n.23.
75. Opera bona quomodo promoveantur à Verbo Dei. ser.3. Dom. Pasch.
76. Bene operans procedit obviam Christo ramis palmarum. ser.2. & 3. Dom. Palm.
77. Operum bonorum perseverantia consummat fidem nostram: & nos tutos reddit in extremo. ser.4. Dom. Palm.
78. Operibus bonis operabitur Christus nudus in Cruce. ser.3. Pasch.
79. Operum bonorum sterilitas affert maledictionem. ser.1. ser.2. Pasch. & ser.1. & 2. Dom.7. post Pent.
80. Operum negotiatio quam necessaria, & utilis. ser.2. Dom.21. post Pent.
81. Opera externa indicant interius quare manifestanda. ser.1. de S. Greg. & serm.2. Dom.22. post Pent. & ser. de S. Luca.
82. Opus minimum bonum melius est in presenti quacumque pœna, vel bono maximo in Purgatorio elicitio. ser.1. de S. Laur.
83. Opera bona nutriunt ignem charitatis in altari cordis: abscondendaque sub cinere veræ humilitatis. ser.2. de S. Laur.
84. Operationum strenua providentiâ sola præmiatur. ser. de S. Martino.
85. Operum munditia, & puritas proponitur. ser.4. de Apost.
86. Opera bona quot modis dicantur. op. de Resur. hominis à peccato.
87. Opus bonum quomodo dicitur Sacrificium Deo gratum. l.3. d.9. a.2. q.2. ad 2.
88. Opera nostra debent fieri secundum iudicium conscientiæ, quæ sit recta probabiliter, nec est necesse scire expressè an sit voluntas Dei. l.4. d.17. p.2. a.2. q.4. ad 2.
89. Opera bona sunt eibus Christi. Vid. *Christi varia*. n.17.
90. Homo luctatur cum Christo operibus bonis. V. *Christi varia*. n.268.
91. Operationes animæ sensitivæ quænam. lib.2. d.8. p.1. a.3. q.2. V. *Potentia*.
92. Operationes vegetativæ. l.2. d.8. ibid. q.1. V. *Potentia*.
93. Alias operationes habet anima in corpore, ut perfectio, & forma, alias ut motor. lib.2. d.8. ibid. q.2.
94. Difficultas operis quænam faciat ad meritum. V. *Difficultas*. n.2.
95. Non opera, sed gratia facit bonum hominem. V. *Homo ad Deum*. n.41.
96. Operationes in ordine ad Deum, ad proximum, & ad se ipsum. V. *ibid.* n.62.
97. Opera pœnalia dicuntur labor. V. *Labor*. n.1.
98. Opera mala facere, & Christianum se profiteri sunt impossibilia. V. *Christianus*. n.12.
99. Operum necessitas ad executionem Prædestinationis. ser.1. Dom.1. post oct. Pasch.
100. Opera mala. V. *Peccatum*. Aliud est malum quia prohibitum, aliud prohibitum quia est malum. l.3. d.9. a.1. q.6. ad ult.
101. Opus malum exterius an addat malitiam. l.2. d.41. q.2.
102. Opera mala unde proveniant. in Io. col.28.
103. Opera mortua non sunt Dei, sed peccatoris. l.4. d.4. p.1. a.2. q.3. ad 1.
104. Operis peccatum quid sit, & quale. op. Cent. p.1. sec.14.
105. Opera mala sunt nuntii, quibus recusatur Christus.
106. Operarii mali sunt qui nihil operantur. ser.6. de Apost.
107. Opera aliena sunt nostra per charitatem. V. *Charitatis effectus*. n.56.
108. Opera servilia prohibita in die festo quænam. l.3. d.37. dub.3. & ser.4. op. de dec. præc. & in Io. c.5. n.16.
109. Opera mechanica quænam sint. op. de dec. præc. ser.4.
110. Operationes animæ, & potentiarum intellectus, voluntatis, & memoriæ quales. op. Itin. ment. c.3. & ser.5. Alex. & lib.1. d.3. p.2. q.3.
- Ophir.*
- Ophit interpretatur infirmus. ser.3. Dom.3. Epiph. Oppidum. V. *Castrum*. *Opinio*.
1. Opinio est cognitio, seu assensus alterius partis determinatus, sed cum formidine alterius. l.3. d.24. a.2. q.2. corp. & l.2. d.23. a.2. q.2. corp. & l.1. d.27. q.4. p.1. a.1. Hæcque fundatur in ratione probabili propter se. l.3. d.24. ibid. in arg. & l.1. d.45. q. ult. ad 6. V. *Scientia*. n.53.
2. Opinio potest sumi dupliciter vel per assensum ad unam partem cum trepidatione &c. vel pro habitu generato ex propositionibus probabilibus vel dialecticis, vel topicis: prima non potest stare cum fide: secunda potest. l.3. d.24. a.2. q.2. corp. V. *Scientia*. n.53.
3. Opinio venit ex probabili conjectura quando est adhesio unius partis cum formidine alterius, est vera opinio: quando est firma adhesio cum firma credulitate potest esse error. l.3. d.24. ibid.
4. In opinione quando est deceptio hæc potius est pœna, quam culpa. l.2. d.15. dub.3. & l.1. d.27. p.1. a.1. q.4. fund.1.
5. Opinio quoad utramque partem contradictionis est tuta circa ea, quæ spectant ad humanam inquisitionem: non vero circa ea, quæ revelata sunt, spectantque ad Christianam religionem. l.1. d.27. p.1. a.1. q.4.
6. Opinio qualiter differt ab errore, & ab hæresi. l.1. d.27. ibid. V. *Error*. n.153.
7. Opinio, quæ magis pietati favet præponenda magis subtili. l.3. d.1. a.2. q.2. corp.
8. Opiniones aliquot erroneæ circa Incarnationem. l.3. d.6. in dub. liter.
9. Opinio licet non sit falsa, potest tamen esse improbabilis, scilicet quando caret auctoritate, & ratione. l.1. d.37. p.2. a.2. q.2. in fine.
10. Opinio unius Doctoris quando licita. V. *Error*. num.15.
- Oppositio.*
1. Oppositio est inter duas propositiones, quæ propriè est solum circa idem. l.1. d.4. dub.7. vel est inter res ipsas, scilicet activa, & passiva. op. Brev. p.2. c.3. & l.1. d.17. p.2. q.3. ad 5. hæcque vel est quantum ad resistantiam, ut opacitas, & lux, vel quantum ad formam: ut tenebræ in aere, & dæque formæ impossibiles. l.4. p.1. a.2. q.2. ad 2. V. *Repugnantia*. V. *Contradictio*. V. *Contrarietas*. V. *Privatio*. V. *Relatio*.
2. Oppositio aliâ est contradictionis, aliâ contrarietatis, aliâ privationis, aliâ relationis. lib.1. d.24. a.1. q.1. ad 2. & l.3. d.7. a.2. q.1. corp.
3. Oppositio negativa vel est extra genus, vel in genere.

- nere : vel partim in genere & partim extra genus. l. 1. d. 28. a. 1. q. 1. corp.
4. Oppositio contradictoria quid propriè importet. V. *Contradictio*. n. 1. & seq.
  5. Oppositio contraria quid. V. *Contrarietas*.
  6. Communicabile, & incommunicabile in divinis non important contradictionem. l. 1. d. 5. q. 1. ad 1.
  7. Oppositum vnum non potest ordinari ad alterum, vt ad causam, & complementum. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. ad 5.
  8. Opposita nata sunt fieri circa idem, quomoddò sit verum. l. 1. d. 17. p. 2. q. 3. ad 5. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 3. ad 3. V. *Maxima*. n. 145. & 146.
  9. Opposita quomoddò simul te in eodem compari possunt. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3. ad arg. & l. 2. d. 34. a. 2. q. 2. corp. V. *Maxima*. n. 145.
  10. Deus potest scire opposita absque mutatione suæ scientiæ. l. 1. d. 39. a. 2. q. 3. ad vlt. & l. 1. d. 43. dub. 4. & d. 38. a. 2. per tor.
  11. Contrariorum quomoddò est eadem scientia. l. 3. d. 26. a. 2. q. 1. ad 2.

Opprimere.

Oppressio bonorum per malos : & de tribulationibus, earumque vtilitatibus. op. Bibl. paup. c. 110. & c. 111.

Opprobrium.

Opprobrium multiplex notatur. Pf. 118. c. 2. v. 6.

Optimum.

1. Optima producit quomoddò sit verum. l. 1. d. 44. a. 2. q. 2. & l. 4. d. 44. p. 1. a. 3. q. 2. ad 3. & l. 2. d. 23. a. 1. q. 1. ad 1.
2. Optimum aliud est simpliciter, aliud in genere, hocque recipit magis, & minus. l. 3. d. 20. q. 6. ad 3.

Opus. V. *Opera*.

Oraculum.

1. Oraculum est reuelatio in somnis facta alicuius rei euenturæ uel uirandæ uel faciendæ. op. Cent. p. 3. sec. 23. & op. declar. term.
2. Oraculum qualiter differat à visione, somnio, infomnio, & phantasmate. ibid.

Orator.

Orator in Exordio orationis quid agere debet. l. 1. in prol.

Oratio.

1. Oratio est assensus mentis in Deum, sive est expressio desiderij directi in Deum ad bonum adipiscendum, & ad malum removendum formata per verbum interius, & exterius. op. declar. term. Theol. & op. Cent. p. 3. sec. 46. & Brev. p. 5. c. 10. & l. 3. d. 17. a. 2. q. 1. 2. & 3. & l. 4. d. 45. dub. 7. & a. 3. q. 1. ad 2. & op. diæt. sal. t. 2. c. 5. V. *Christi passio*. n. 1. seq. V. *Christus mediator*. V. *Dei varia*. n. 25. V. *Petere*.
- Oratio item est actus personæ ratione naturæ : unde cum sit personæ inferioris Christus competeat ut homo est. l. 3. d. 17. a. 2. q. 1. d. 2.
2. Oratio est pars Iustitiæ. op. declar. term. & op. Cent. p. 3. sec. 44. tripliciter sumitur : primò propriè pro assensu in Deum ad ipsum degustandum vel ad aliquid obtinendum : secundò communiter secundum omnem actum contemplativæ : tertio communissimè pro omni actu bono, & in hoc tertio sensu dicitur non cessat orare qui non cessat benefacere : lib. 4. d. 15. p. 2. q. 4. corp.
3. Oratio dividitur in orationem, obsecrationem, postulationem, & gratiarum actionem. Pf. 41. Oratio propriè sumpta est duplex : mentalis, & vocalis, & qualis. op. Brev. p. 5. c. 10. & lib. 4.

d. 15. p. 2. a. 2. quæst. 3. corp. & Pf. 54. & 63. & Pf. 140. & 141. & in Io. col. 22.

4. De oratione mentali. op. Brev. ibid. & op. de prof. relig. l. 2. c. 65. & l. 4. d. 15. ibid. & op. de sex al. Seraph. c. 7. & op. Solil. in præfat. & op. Itin. ment. c. 1. & de 7. itin. æt. it. 2. d. 3. & 4. & op. regul. Novit. c. 2. & op. de perfect. vit. ad for. c. 5. & Pf. 118. c. 10. v. 1. & 3. & in Io. c. 4. n. 23. Oratio, & deprecatio qualiter differant. V. *Deprecari*. n. 1. Methodus traditur. op. Spec. discipl. p. 1. cap. 12. & c. 78. & in Luc. c. 9. n. 38. Præparatio proponitur. ser. 5. de vno Confes. V. *Homo ad Deum*. n. 160.
5. De Oratione vocali : vtilitas, causa institutionis. op. Brev. p. 5. c. 10. & op. de prof. relig. lib. 2. c. 60. & seq. & l. 4. d. 15. p. 2. art. 2. q. 3. corp. & ad arg. & op. diæt. sal. t. 2. c. 5. & Pf. 118. c. 10. v. 5. 6. & 7. & in Luc. c. 11. v. 2. & serm. 3. Dom. 20. post Pent.
- Oratio vocalis ordinatur ad mentalem. lib. 4. d. 15. ibid.
6. Oratio ad Sanctos, & per Sanctos ad quid instituta. op. Brev. p. 5. c. 10. & op. myst. Theol. c. 1 p. 2. de vit. illumin. & p. 3. V. *Sanctus*. n. 36. Ad B. Mariam Virginem, ad Angelos faciendæ. ser. 3. Dom. 2. Quadrag.
7. De conditionibus Orationis : Item & de attentione multiplici ad orationem necessaria. op. de prof. relig. l. 2. c. 60. & op. de dono sap. c. 3. & op. reg. Novit. c. 2. & op. de perfect. vit. ad for. c. 5. & Pf. 21. & Pf. 118. n. 146. & in Luc. c. 11. num. 2. & c. 18. v. 1. & ser. 2. Dom. 1. Quadrag. & ser. 2. & 3. Dom. 2. Quadrag. & ser. 1. Dom. 5. post Pasch. & ser. 1. 3. & 4. in rogat. & ser. 4. Dom. 9. post Pent. & serm. 1. Dom. 21. post Pent. & serm. 5. de uno Confes. & serm. 2. Dom. 3. Quadrag. V. *Attentio*. n. 3. V. *Vagatio*. n. 1.
8. Orandi tres gradus assignantur. op. Incend. ment. c. 2. & op. de prof. relig. l. 2. cap. 72. & deinceps. ad 77.
9. Orationis necessitas, dignitas, vtilitates in communi, effectus, laudesque expenduntur. op. de prof. relig. l. 2. c. 59. 65. & 66. & seq. & l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 3. & op. Brev. p. 5. c. 10. & op. Pha. l. 2. c. 45. & op. diæt. sal. t. 2. c. 5. & op. medit. vit. Chr. c. 36. & c. 62. & seq. & op. de sex al. Seraph. t. 8. & op. Itin. ment. in prol. & c. 1. & op. Incend. am. c. 2. & op. Spec. discipl. p. 1. c. 2. & 12. & p. 2. c. 1. & op. regul. Novit. t. 2. & perfect. vit. c. 5. & op. Bibl. paup. c. 16. & Pf. 118. n. 146. & c. 2. v. 15. & c. 3. n. 16. & c. 10. v. 5. 6. 7. & 11. & c. 11. v. 9. & Pf. 139. & 140. & in Luc. c. 4. n. 39. & c. 5. n. 17. & c. 6. n. 13. & c. 19. n. 2. & c. 18. n. 1. & c. 22. n. 39. & in Io. c. 4. n. 23. & c. 14. n. 13. & c. 16. n. 24. & c. 17. n. 1. & 3. & collat. 22. & serm. 2. Dom. 1. Adv. & ser. 1. de vno Confes.
10. Oratio est sacrificium Deo charum. l. 3. dist. 9. a. 2. q. 2. ad 2.
11. Oratio est medium per quod Deus concedit gratias. l. 3. d. 17. a. 2. q. 1. ad vlt.
12. Orans pro aliquo indigno acquirit idoneitatem pro eo. l. 3. d. 17. ibid. ad 1.
13. Oratio est satisfactoria, & quare. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 3. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 31. Magis est vocalis pœnalis cæteris paribus. l. 4. ibid. ad arg. V. *Satisfactio*. n. 10.
14. Oratio vocalis excitat affectum tepidum. l. 4. d. 15. ibid. ad arg. V. *Supr.* num. 5. vbi de motivis : Quare est instituta.

15. Oratio magis placet Deo, quæ est magis gemebunda. l. 4. d. 15. ibid. ad arg.
16. Orare pro Sanctis est iniuriam ipsis facere. l. 4. d. 45. dub. 5.
17. Oratio Angelorum & Sanctorum adiuuat nostram orationem. l. 4. d. 45. art. 3. q. 1. & 2. Vbi de Intercessione Sanctorum. & op. Brev. part. 5. cap. 10.
18. Oratio non immutat Dei decretum, sed est medium præordinationum à Deo ad nobis conferendas gratias. l. 4. d. 45. a. 3. q. 2. ad arg. & l. 3. d. 17. a. 2. q. 1. ad 5. & op. de prof. relig. l. 2. c. 65. & op. de proces. relig. c. 8. part. 7.
19. Orat pro nobis Christus, sed non invocatur ut ceteri Sancti dicendo Christe ora pro nobis ob errorem Arij vitandum. lib. 4. d. 45. art. 3. q. 1. ad 4.
20. Oratio non porrigitur Spiritui S. quia ipse est donum, in quo omnia donantur: vnde petendus est ipse. l. 4. d. 45. a. 3. q. 1. ad ult.
21. Oratio fundenda est pro iustis, & prædestinatis, & quare. l. 4. d. 45. q. 2. ad arg.
22. Oratio peccatoris an valeat saltem pro animabus Purgatorij. l. 4. d. 45. art. 2. q. 2. Vbi & de suffragijs pro ipsis. ibid. & op. Cent. p. 4. sec. 2. V. *Peccati varia*. n. 37.
- Oratio male facta expenditur. op. Phar. l. 2. c. 46.
23. Oratio quomodo dicitur omnis actus bonus. l. 4. d. 15. p. 2. q. 4. corp. & l. 4. d. 32. dub. 5. Vnde non cessat orare qui non cessat benefacere. op. Expos. reg. c. 10. & op. reg. Novit. cap. 2. & ser. 5. de vno Confes.
24. De oratione Christi. l. 3. d. 17. a. 2. per tot. Vid. *Christi oratio*. V. *Christus mediator*. V. *Christi Passio*. n. 1. & seq.
25. Oratio Dominica expenditur. op. Brev. part. 5. c. 10. & Cent. p. 3. sec. 46. & op. Stim. diu. am. p. 3. c. 18. & op. Expos. reg. c. 3. & prof. relig. l. 2. c. 65. & op. myst. Theol. cap. 2. p. 2. de trip. anag. & in Luc. c. 11. & op. expos. orat. Domin. V. *Dominicus*. n. 5. & seq.
- Valet ad remissionem peccatorum. l. 4. d. 16. p. 2. dub. 4.
26. Oratio Dominica an possit dici ab habente odium in fratrem. l. 4. d. 16. p. 2. dub. 3. 4. & 5. & ser. 2. & 3. Dom. 2. post Pent. & l. 3. d. 30. dub. 3. Debet dici à Sacerdote etiam si sit immanis à peccato, quia id profert in nomine Ecclesiæ. l. 4. d. 16. p. 2. dub. 3.
27. Quare septies à Clericis fit Oratio. op. Brev. p. 5. c. 10.
28. Oratio est sacrum Convivium animæ, cuius refectorium est meditatio. op. de don. scientiæ. cap. 4.
29. Orationis forma à Deo data. op. Brev. p. 5. c. 3. V. *Christi varia*. n. 259.
30. Oratio & misericordia debent esse sociæ. op. Phar. l. 4. c. 45.
31. Oratio comparatur incenso, scuto, tributo, muneri, sono, citharæ, & organo. op. diæt. sal. t. 2. c. 5. & Pf. 118. c. 11. & 15. & serm. 4. Epiph. & serm. 3. Dom. 3. Epiph. & ser. 4. Dom. 2. post Pent.
32. Qualiter aperiendum os in oratione. op. diæt. sal. ibid.
33. Oratio multorum quam Deo chara. op. diæt. sal. t. 4. c. 1. & Pf. 40.
34. Orationis aliqua exercitia spiritualia præcipiuntur in die festo. op. de dec. præc. ser. 4.
35. Oratio privata in quonam consistit. op. de sex al. Seraph. c. 8.
36. Orandum est in principio cuiuslibet exercitij. op. exerc. spir. & in Luc. c. 3. n. 21.
37. Oratio fundenda ad Deum à contemnente Mundum. op. Solil. c. 4.
38. Oratio est medium perveniendi ad metam perfectionis. op. Incend. am. c. 2.
39. Oratio pro inimicis quam utilis. op. Stim. p. 3. c. 18. & Pf. 118. c. 10. v. 16. & in Luc. c. 23. n. 34.
40. Oratio postponenda Prædicationi. op. leg. S. Franc. c. 12.
41. De oratione auctorit. S. Script. & SS. PP. op. Bibl. paup. c. 16. & Phar. l. 2. c. 45.
42. Oratio efficax contra vitia. op. de prof. relig. l. 1. c. 25. & 39. & l. 2. c. 6.
43. Orans si non statim exauditur debet perseverare: causæ plures proponuntur, quare Deus statim non exaudit. op. de prof. relig. l. 2. c. 67. & c. 71. & Pf. 21. & V. *infra* n. 56.
44. Orantibus Deus se variè offert aliquando Pater: aliquando Iudex &c. op. de prof. relig. ibid.
45. Orans formas varias debet induere. op. de prof. relig. l. 2. c. 60. ad 68.
46. Oratione maximè delectatur Deus. op. de prof. relig. l. 2. c. 69.
47. Orationis frequentatæ fructus. op. de prof. relig. l. 2. c. 69.
48. Quare multi retrahuntur ab oratione. op. ibid. l. 2. c. 70.
49. Orationis finis est unio cum Deo. op. ibid. l. 2. c. 72.
50. Christi Passio meditanda in Oratione. op. de perfect. vit. c. 6.
51. Orationis alæ quænam sint. op. Spec. discipl. p. 1. c. 12.
52. Oratio brevis sit & pura. op. Spec. ibid.
53. Oratione loquimur Deo. Pf. 11.
54. Orantium tria genera explicantur. Pf. 16.
55. Oratio, & deprecatio quænam sint. Pf. 27. & in sap. c. 18.
56. Oratio qualis exauditur, & qualis non. Pf. 54. & 85. & 87. & 101. & 118. v. 41. & in Io. cap. 9. n. 31. & col. 47. & serm. 2. de S. Marco: V. *Suprà* num. 43.
57. Oratio qua salus animæ solum petitur est verè clamor ad Deum. Pf. 65.
58. Oratio malorum quos effectus parturit. Pf. 74.
59. Orans qualiter captat benevolentiam cum Deo. Pf. 101.
60. Oratio quænam fiat in peccatum. Pf. 108.
61. Oratio est nuntius ad Deum missus. Pf. 118. n. 146. & ser. 2. Dom. 2. Quadrag.
62. Oratio quantam vim præbeat interpretanti S. Scripturam. Pf. 118. c. 2. v. 2.
63. Oratio fervida, tepida, & calida qualis. Pf. 118. c. 4. v. 10. & in Luc. c. 20. n. 47.
64. Orationis locus quam venerabilis. Pf. 118. c. 4. v. 6. & in Luc. c. 18. n. 10. & in Io. c. 4. n. 23.
65. In Oratione requiruntur actus exteriores. Pf. 118. c. 3. v. 16.
66. Orantibus Deus adest. Pf. 118. c. 4. v. 11.
67. Orationis efficacia. Pf. 118. c. 9. v. 4.
68. Oratio bona exigit correspondentiam dictorum, & factorum. Pf. 118. c. 10. v. 15. & 16.
69. Orationis impedimenta qualia. Pf. 140. & Pf. 101.
70. Quid sit sine intermissione orare. in thren. c. 2. n. 18. V. *Suprà* n. 23. & in Luc. c. 18. v. 1.
71. Oratio est tributum quod homo Deo solvit. in Luc. c. 11. n. 1. & 2.

72. Orationem nostram Angeli deferunt Deo. l. 4. d. 45. a. 3. q. 3. ad 4. & in Luc. c. 11. n. 2. & cap. 14. num. 32.
73. Oratione expellitur Diabolus. in Luc. cap. 11. n. 24. & ser. 4. Dom. 1. Quadrag. & serm. 2. & 3. Dom. 3. Quadrag.
74. Oratio est medium inveniendi Christum. f. 5. Dom. infr. oct. Epiph.
75. Oratio quomodo mundat peccatorem. serm. 2. Dom. 2. Epiph. & ser. 3. Dom. 2. 1. post Pent. tollit lepram animæ. ser. 1. Dom. 13. post Pent. & ser. 4. Dom. 15. post Pent.
76. Oratio efficax in tribulationibus &c. serm. 2. & 3. Dom. 2. Quadrag. & serm. 3. Dom. 20. post Pent. & ser. 2. de S. Ambr. & ser. 2. de S. Luca.
77. Oranti incessanter Deus incessanter concedit gratias. ser. 4. in Rogat.
78. Orantes semper exaudiuntur, & quomodo. ser. 4. in Rogat.
79. Orantes inveniunt gratiam, iustitiam, & gloriam, & bona temporalia. ser. 3. & 7. in Rogat.
80. Oratio quam grata Deo, & Angelis. serm. 5. Pentec. & serm. 4. Dom. 8. post Pent. & serm. 2. Dom. 13. post Pent. & serm. 1. de dedic. templ. & ser. 1. ser. 2. post Pasch. & ser. 2. de S. Lucia. Est Musica auribus Dei, & Angelorum. Vid. *Musica*. n. 3. V. *Infra*. n. 88. & 90.
81. Orationis incensum ponendum in thuribulo Angelorum custodum. ser. 1. Dom. 10. post Pent.
82. Orationis fructus est sapientia. ser. 2. de S. Ant. Pad.
83. Oratio facit volare ad animam cælum. ser. de SS. Sim. & Iud.
84. Oratio duabus alis volat, scilicet ieiunio, & elemosina. ser. de S. Martino.
85. Oratio quare non penetrat Cælum. ser. 5. de vno Confes.
86. Oratione sanatur pestis spiritualis. serm. 2. Dom. 3. Quadrag.
87. Orans pro alijs, sibi meretur. l. 4. d. 20. p. 2. a. 1. q. 1. ad ult.
88. Oratio gemebunda includit contritionem, & addit postulationem. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 3. ad 3. V. *Supra*. n. 80.
89. Oratio dicitur Altare. Ps. 25. V. *Altare*. n. 2.
90. Oratio libenter, & dulciter auditur ab Angelis. V. *Angeli varia*. n. 38.
91. Oratione iuctatur homo cum Deo. V. *Christi varia*. n. 268.
92. Clamare ad Deum quid. V. *Clamor*. n. 1. & 4.
93. Oratio Clericorum quare non exauditur. V. *Clericus*. n. 23.
94. Oratores veri quinam. V. *Dei varia*. n. 144.
95. Orationis locus. V. *Ecclesia*. n. 98. V. *Templum*.
96. Gemitus comes orationis. V. *Gemitus*. n. 3.
97. Oratio est digna per gratiam. Vid. *Homo ad Deum*. n. 15.
98. Exauditur à Deo, & quomodo. V. *Dare*. n. 15.
99. Oratio est Murus. V. *Murus*.
- Orationes quædam flammigeræ à D. Bonav. compositiæ: ad Deum: ad B. Virginem. op. de quinque solemn. & op. Spec. B. Virg. in quolibet capit. & op. lignum vitæ in fine. op. Stim. sparsim.
- Oratio preparatoria ad Communionem. op. Stim.
- Orator.*
1. Oratoris officium quid agere debeat in exordio Orationis. l. 1. in prol. & ser. 1. de S. Gregor. V. *Rethorica*.
2. Prius in oratione præmittit exordium, post narrationem, deinde ratiocinationem, & ultimo conclusionem, seu perorationem. lib. 4. d. 24. p. 2. a. 1. q. 3. corp. V. *Rethorica*. *Orbicularis*.
- Orbicularis figuræ sunt cæli. V. *Cæli* n. 20. V. *Figura*. n. 3. V. *Circulus*.
- Orbis qui stat pro cælo. V. *Cælum*. *Ordinatio*.
- Ordinatio animæ in quo consistit. V. *Anima in ordine ad Deum*. n. 20. *Ordo*.
1. Ordo in communi est partium disparium sua unicuique loca tribuens dispositio: quique vel est secundum positionem in loco, vel in dignitate, quorum vnus est superior, alius inferior: vel secundum antecessionem temporis sive naturæ, vel secundum originem. l. 1. d. 20. a. 2. q. 1. corp. & ad arg. *Ordo in communi, & ut Sacramentum*.
- Ordo item dupliciter dicitur vel ipsa relatio ordinatorum, vt prælatio, & subiectio: vel ordinata potestas secundum quam quis ordinatur ad opus: hoc secundo modo est Sacramentum. l. 4. d. 24. p. 2. a. 2. q. 2. corp. & ad 4. V. *Hierarchia*. n. 1. seq.
2. Ordo Sacramentum est signaculum in quo spiritalis potestas traditur ordinato. op. Cent. p. 3. sec. 53. & op. Brev. p. 6. c. 12. & l. 4. d. 24. p. 2. dub. 6. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 36. seq. Est propriissime Sacramentum novæ legis sicut & Baptismus, & Eucharistia. l. 4. d. 23. a. 1. q. 2. corp. & a. 2. q. 3.
3. Ordo quam convenienter à Christo fuerit institutus, & quomodo in hoc elucet bonitas, sapientia, & virtus divina: Item Ordo, discretio, & potestas. op. Brev. p. 6. c. 12. & Cent. p. 3. sec. 53. & Comp. Theol. l. 6. cap. 36. & lib. 4. d. 24. & 25. Eius necessitas expenditur. l. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. corp.
- Quomodo est de dictamine naturæ: ob idque semper fuerunt Sacerdotes. l. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. ad arg.
4. Ordo est Sacramentum seu signaculum ordinativum, distinctivum & potestativum. op. Brev. ibid. & Comp. Theol. ibid. Duplex signum distinctivum, scilicet tonsura, & character. op. Comp. ibid. respicit multitudinem Ecclesiæ sicut & Matrimonium. lib. 4. d. 24. in expos. text.
5. Ordinis essentialia, & intrinseca duo exterius concurrunt, scilicet traditio instrumenti, & expressio vocalis verbi, vt in signo visibili simul, & audibili significetur dari potestas. op. Cent. p. 3. sec. 53. & Brev. ibid. & l. 4. dist. 24. p. 1. a. 2. q. 2. ad 3. Item res, & signum, signum inquam sensibile, & signum spirituale. ibid. & l. 4. d. 24. part. 1. a. 2. q. 2. ad 3.
- In vniversum verò sunt sex: scilicet potestas ministri: materia: forma: sexus virilis: Intentio: Baptismus præcedens. op. Comp. Theol. l. 6. c. 36.
6. Ordinum excellentia respondens donis Spiritus S. & gradibus Ecclesiæ expenditur. l. 4. d. 24. p. 2. a. 2. q. 4. & p. 1. per tot.
7. Ordinis sacri natura, officium, effectus, nobilitas expenditur. l. 4. d. 2. dub. 1. & l. 4. dist. 24. per tot. & d. 25. a. 2. q. 1. ad 4. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 36. Potestas triplex, scilicet conficiendi Corpus Christi, discernendi, & indicandi, resider

- residetque in Sacerdote. l.4.d.18. p.1. q.2. a.3. V. *Potestas*. n.27.
8. Ordo institutus fuit à Christo. op. Brev. part.6. c.12. & Centil. p.3. sec. 53.
9. Ordines, & gradus Ecclesiastici enumerantur. V. *Gradus*. n.6.
10. Ordines sunt septem ostiariatus, lectoratus, exorcistatus, acolitatus, subdiaconatus, diaconatus, & Presbiteratus: quorum sufficientia, potestas, institutio expenditur. op. Cent. & Brev. ibid. & l.4.d.24.a.2. per tot. & op. Comp. Theol. l.6.c.36. An differentia ipsorum sit specifica. l.4. ibid. p.1.a.2. q.4. ad vlt.
11. Prima Tonsura, Psalmistatus, & Episcopatus non sunt Ordines, sed vel præparationes, vel nomina dignitatis, & quare. op. Cent. & Brev. ibid. & l.4.d.24.a.1. q.3. & 3. & d.19. art.2. quæst.1.
12. Ordines omnes exercuit Christus. op. Brev. & Centil. ibid.
- Officia singulorum ordinum enumerantur. op. Comp. Theol. l.6.c.36.
13. Ordinis materia est aliquod instrumentum exterius. op. Centil. p.3. sec. 53. & l.4.d.24. art.1. q.4. & op. Comp. Theol. ibid. V. *Manus impositio*. num.3.
14. Materia Angelorum ordinum à Christo practicata exponitur. op. Cent. & Brev. ibid. vbi supra & l.4.d.24.a.1. q.4. corp.
15. Materia Ostiariatus est clavis: lectoratus liber: exorcistatus liber exorcismorum: Acolitatus vireolorum, & candelabri, aliorumque, & Sacrorum est quoddam instrumentum. l.4.d.24. ibid. & dub.2.
16. Vbi sunt duæ materiæ in vno ordine, principalis est quæ ab Episcopo traditur. l.4.d.24. ibid.
17. An possint conferre verè ordines vbi desunt talia instrumenta. l.4. ibid. ad arg.
18. Forma ordinis est expressio vocalis verbi. op. Cent. p.3. sec. 53. & l.4.d.24.a.1. q.4. an fuerit à Christo determinata. l.4.d.24. ibid. ad 5.
19. Forma quare fiat imperativo modo. lib.4.d.24. ibid. ad vlt. & d.25.a.2. q.2. ad 2.
20. Minister Ordinis est solus Episcopus, & quare. op. Brev. & Cent. vbi supra. & l.4.d.24. ibid. & d.7.a.1. q.3. & d.25.a.1. per tot. V. *Manus impositio*. n.3.
21. An Episcopus hæreticus simoniacus possit rectè ordinare. l.4.d.25.a.1. q.2.3. & 4.
22. Officia, & potestas ordinum expenduntur. l.4.d.24. tum in dub. lit. tum a.2. per tot.
23. Officium ordinum omnium est ad conficiendum Corpus Christi verum, &c.
24. Ostiariatus potestas, officium, dignitas expenditur. l.4.d.19.a.2. q.1. ad arg. & op. Comp. Theol. l.6.c.36.
25. Acolitatus duplex officium. l.4.d.24. p.2. dub.1. & 2. & op. Comp. ibid.
26. Ordo Ostiariorum respondet ordini Angelorum: Lectorum Archangelis: Exorcistarum Principibus: Acolytatus Potestatibus: Subdiaconatus Virtutibus: Diaconorum Dominationibus: Sacerdotij Thronis: Episcopatus Cherubim: Archiepiscopatus Seraphim: Papæ Christo capiti. ser.22. Hex.
27. Officium Diaconi, & Subdiaconi. l.4. dist.24. per tot. sparsim, præcipuè. part.2. dub.3. & op. Comp. ibid.
28. Quare aliqui ordines dicuntur Minores, alij maiores, & sacri. l.4.d.24. art.1. q.4. & a.2. q.4.
29. Sacerdotium est ordo completissimus, & quomodo exerceatur, & quare per impositionem manuum non solum Episcopi, sed & omnium Sacerdotum assistentium. l.4.d.24.a.1. q.4. & a.2. q.4.
30. Sacerdos propriè dicitur ordinari: Episcopus consecrari. l.4.d.24.a.2. q.3. ad 1.
31. De inunctione Sacerdotis, officij, dignitatis, aliarumque cæremoniarum sacerdotij &c. l.4. d.24. p.2. a.2. q.3. & 4. & per totam dist. sparsim.
32. Est vnum Sacramentum multas habens partes potestativas, quæ recipiunt prædicationem totius aliquo modo: vnde est quasi totum universale, & totum integrale. l.4.d.24. p.1. art.2. quæst.4.
33. De qualitate ordinandorum agitur. op. Comp. Theol. l.6.c.37. & l.4.d.35. per tot.
34. Effectus Ordinis est (ultra gratiam) potestas tradita ordinata, & character qui imprimitur in anima. l.4. dist.24. per tot. art.1. & op. Brev. & Cent. vbi supra.
35. Character ordinis quid sit, & qualiter differat à characterè Baptismi, & Confirmationis. l.4.d.24.a.1. q.1. & q.2. ad 1. & l.4.d.13.a.1. q.1. ad 8.
36. Plures characteres imprimuntur in anima per ordines. l.4.d.24.a.1. q.2.
37. Characteres qualiter sint ordinati ad invicem, & quandonam imprimantur. l.4.d.24. art.1. per tot. Qualis differentia inter ipsos. p.2. art.1. q.2. ad 3.
36. Ordinatus per saltum est verè ordinatus, sed non ritè. l.2.d.24.a.1. q.3. & d.7.a.3. q.3. ad vlt. & p.2.a.2. q.2. in arg.
- Quare præcipitur ascensus ad sacerdotium per gradus. l.4.d.24. ibid. q.1.a.2. ad vlt.
37. Ordines quomodo fuerint semper, & non fuerint in Ecclesia. l.4.d.24. p.2.a.2. q.1. ad 3.
38. De Clavibus Ordinis. V. *Claves* per tot.
39. Clavium potestas non est ordo. V. *Clavis*. n.22.
40. Quare ordo ponitur in penultimo loco, ponitur in serie Sacramentorum & quare. l.4. d. dub.2. & l.4.d.26. dub.1.
41. Ordo in quo sensu est nobilior cæteris Sacramentis. l.4.d.7. dub.3.
42. Ordo necessario præsupponit Baptismum, & etiam aliqua Sacramenta. l.4.d.24. p.1. dub.1. & p.2.a.1. q.3. ad 1. & l.4.d.39.a.1. q.4. ad 3.
43. Ordo, seu sacerdotium in veteri lege erat inferior regia dignitate: nunc est excellentius. l.4.d.24. p.1. dub.3.
44. De Tonsura agitur. lib.4.d.24. p.1.a.1. per tot. causa institutionis, cæremonix, situs, figura, & quare corona dicitur, & quare non est Sacramentum, eius officium, obligationes expenduntur. l.4.d.24. ibid.
45. Ordinum gradus attenduntur non secundum dona naturæ, nec fortunæ, nec gratiæ gratum facientis, sed tantum gratis datæ. l.4. ibid. a.2. q.1. ad arg.
46. Ordo in quo sensu dicitur medicamentum. l.4. ibid. a.2. q.2. ad arg.
47. Ordinis Sacramentum non est in Angelis quia eis deficit sensibile signum: non in laicis, quia deficit signum spirituale. l.4. ibid. ad 3.
48. Ordinis Sacramentum includit scientiam, & actionem. ibid. ad vlt. & d.19. per tot.
49. Ordines non dicuntur sacri, quia sint signa sacra, sed à consecratione, & sanctitate Ministris, & quia disponunt ad contingendum vasa sacra.

sa sacra. l. 4. d. 24. p. 2. a. 2. q. 2. ad 1.

Vnde divisio per sacros, & non sacros ratione Ministerij. *ibid.* q. 1. in corp.

50. Ordinati debent esse sancti. l. 4. d. 24. *ibid.* q. 1. ad arg.

51. Ordo Sacerdotij habet multos gradus, scilicet Archipresbiteri, Episcopi, Archiepiscopi, Patriarchæ, & Summi Pontificis, qui non sunt ordines, sed dignitates. l. 4. *ibid.* q. 3. corp.

52. Quare Ordo Sacramentum importet varios gradus. *ibid.* q. 4.

53. Ordo importat tres actus cælestis Hierarchiæ, scilicet purgare, estque ostiariorum, acolytorum, & exorcistarum: Illuminare, estque lectorum, Subdiaconorum, & Diaconorum: & perficere quod est sacerdotum &c. & maxime Papæ qui est Pater Patrum. *ibid.* q. 4.

54. De malè ordinatis agitur. l. 4. d. 25. per tot.

55. Ordines licet aliquantulum respondeant angelicis ordinibus, non tamen plurificantur sicut Angeli, & quare. *ibid.* l. 4. d. 24. q. 4. ad ult.

56. Mulier est incapax ordinis, & quare. l. 4. d. 25. a. 2. q. 1.

57. Carens usu rationis verè ordinatur, & quare, & quare etiam de præcepto requiritur usus rationis. l. 4. d. 25. art. 2. q. 2. Et qualem obligationem tunc contrahunt. *ibid.* aliquando licet conferuntur Minores ordines pueris. lib. 4. *ibid.*

58. Quare bigami arcentur ab ordinum susceptione: non autem vxorati, vel qui vnam vxorem tantum habuerunt. Item & serui. l. 4. d. 25. art. 2. per tot.

59. Ordinem non impedit fornicatio, & quare. l. 4. d. 25. a. 2. q. 3. ad 1.

60. Quinam ordines impediunt Matrimonium. l. 4. d. 27. dub. & op. Cent. p. 3. sec. 55.

61. Vxorem ducens virginem potest ordinari: Viduam verò non potest nisi ad minores. lib. 4. d. 37. dub. 1.

62. Quid si quis habeat vxorem, & velit ordinari, vel ingredi religionem. l. 4. d. 37. dub. 2.

63. Quot modis quis dicatur malè ordinatus. l. 4. d. 25. dub. 1.

64. Quo tempore fiant ordinationes, & quare. op. Brev. p. 6. c. 12. & Cent. p. 3. sec. 53.

65. De impedimentis ad ordinem suscipiendum. op. Comp. Theol. l. 6. c. 37.

66. Preparatio qualis facienda ad ordines. op. Comp. Theol. l. 6. c. 36.

1. Ordo pro relatione ordinatorum, & dispositione plurium ad sua loca vel gradus differt ab Ordine Sacramento. l. 4. d. 24. p. 2. a. 2. q. 2.

Qualiter ordo differat à gradu. l. 1. d. 25. dub. 4.

2. Ordo respicit locum, vel dignitatem, vel antecessionem naturæ, vel temporis, vel originem. l. 1. d. 20. a. 2. q. 1.

3. Ordo in omnibus servandus est. op. Solik. c. 1.

4. Ordo tripliciter potest accipi vel ad superius, vel ad inferius, vel ad id quod iuxta. l. 4. d. 40. in expos. art. sic & ordinata series consanguinorum.

5. Ordo in linea prædicamentali est secundum superius, & inferius vsque ad individuum. l. 4. d. 40. *ibid.* & d. 50. a. 1. q. 1. ad ult.

6. Ordo respicit dispositionem ordinatorum quæ est duplex. l. 1. d. 30. dub. 3.

7. Ordo alius est secundum nobilitatem, poniturque extrema simul: alius secundum durationem, nec ponit extrema simul: sic prædestinatio est æterna, prædestinatus est temporalis. l. 1. d. 40. art. 1.

quæstione 1. ad 3.

8. Ordo alius est rerum in vniuerso: alius est rerum in finem: primus spectat ad notitiam intellectus: secundus ad voluntatem. lib. 1. d. 3. p. 1. dub. ult. & l. 1. d. 40. a. 1. q. 2. ad 1. & l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3. & l. 3. d. 29. a. 1. q. 1. ad 3. Primus est vel partium in toto, vel rerum in vniuerso: secundus vel in finem particularem & creatum, vel in vniuersalem, idest Deum. l. 4. d. 44. p. 1. a. 3. q. 2. ad 4.

9. Ordinabile aliquid dicitur tripliciter, aut sicut susceptivum ordinis, scilicet naturæ, sicque solum est ens positivum: aut sicut dispositivum, aut sicut ostensivum: sic etiam ens privativum est tale vt peccatum quod secundum ordinem iustitiæ, licet non naturæ est ordinabile. l. 1. d. 46. a. 1. q. 5. corp.

10. Ordo alius est naturæ estque institutus: alius est iustitiæ, estque acquisitus & in finem: primus respicit particularem naturam, & ante factum esse: secundus vniuersalem providentiam, & est post factum esse. l. 1. d. 46. a. 1. q. 5. & l. 2. d. 35. a. 2. q. 2. ad 5.

11. Ordo cuncta complectitur, & si aliquis ab assignata ratione ordinis discedit, scilicet ab ordine particulari in alteram differentiam relabitur nempe in ordinem generalem, vt linea transiens à centro in circumferentiam incidit. l. 1. d. 46. a. 1. q. 5. ad 1. & l. 1. d. 42. a. 1. q. 3. ad 11. & in Ecclen. c. 5. n. 5. & op. Brev. p. 3. cap. 44. & op. Cent. p. 1. sec. 6.

12. Ordo alius est necessitatis, alius est congruitatis: hic secundus est servandus in susceptione ordinum sacrorum. l. 4. d. 24. p. 2. a. 1. q. 3. in corp.

13. Ordo modus, & species in rebus quid sint, & qualiter differant. l. 2. d. 35. a. 2. per tot.

14. Ordo providentiæ alius est particularis: alius est vniuersalis: primus potest tolli: nõ secundus à rebus. in Ecclen. c. 5. n. 5.

15. Ordo divinæ iustitiæ est vt stipendio deretur peccatum. ser. 4. Dom. 15. post Pent.

16. Ordo datur in essentijs in ordine ad agens, & quomodo. l. 1. d. 14. a. 2. q. 2. ad 7.

17. Ordo Charitatis. V. *Charitatis ordo per tot.*

18. Ordo in divinis admittitur non durationis, sed tantum originis quo alter ex altero. l. 1. d. 9. dub. 9. & l. 1. d. 20. a. 2. q. 1. corp. & 2. & l. 1. d. 27. dub. 2. & d. 28. q. 1. corp. & d. 29. q. 1. ad 1. Vnde propriè non est ordo cum distrahatur à ratione antecessionis. l. 1. d. 20. a. 2. q. 1. ad 6. & lib. 1. d. 29. q. 1. ad 1. V. *Prioritas.*

19. Ordo in divinis propriè non est quid notionale, nisi secundum nostrum modum concipiendi. l. 1. d. 20. *ibid.* ad 4.

20. Ordo ponitur in divinis sicut numerus impropriè. l. 1. d. 20. *ibid.*

21. Ordo importat habitudinem in divinis: in creatis verò importat etiam dependentiam. l. 1. d. 20. a. 2. q. 1. ad 5. & d. 25. dub. 4. & a. 1. q. 2.

22. Ordo naturæ quomodo admittitur in divinis. l. 1. d. 20. a. 2. q. 2. corp.

23. Ordo in divinis vt dicit res ordinatas importat tres personas: vt dicit rationem ordinandi dicit naturam. l. 1. d. 20. a. 2. q. 2. corp. & d. 27. dub. 5.

24. Ordo divinæ sapientiæ est reducere infima per media, & hæc per suprema. l. 3. d. 13. a. 2. q. 3. fund.

25. Multiplex ordo Hierarchicus describitur in regimine Ecclesiæ tum Clericorum, Sacerdotum, Prælatorum, Religiosorum, activorum, contemplativorum, & Doctorum. ser. 22. Hex.

26. Ordo

Ordo pro habitu-
dine, &
relatio-
ne.

26. Ordo naturæ propriè non est in divinis. lib. 1. d. 20. a. 2. q. 2.
27. Ordo in creatis alius est naturæ, alius est temporis seu durationis. l. 1. d. 20. a. 2. q. 1. & l. 3. d. 2. dub. 3. & d. 15. a. 1. q. 3. ad 5. & l. 3. d. 3. a. 3. q. 2. ad 4. V. *Prioritas*.
28. Ordo naturalis originis propriè in creatis importat & emanationem, & antecessionem, ut causæ & effectus: sicque prioritatem durationis & temporis. l. 1. d. 20. a. 2. q. 1. & 2. ad 1. & lib. 3. d. 15. a. 1. q. 3. ad 5. & d. 2. dub. 3.
29. Ordo in creatis est naturæ ut ordinatæ, non sic in divinis. l. 1. d. 20. a. 2. q. 2.
30. Ordo in creatis tollit æqualitatem. l. 1. d. 25. dub. 4.
31. Ordo naturæ dicitur dupliciter, aut quo natura ordinatur, aut in quo natura est ratio ordinandi.
32. Ordo in creatis importat antecessionem vel durationem, vel natura, idest naturali naturæ, intelligentia seu cognitione: hocque secundo modo propriè aliquid dicitur prius natura altero. l. 1. d. 20. a. 2. q. 1. ad 3. & l. 3. d. 15. art. 1. q. 3. ad 5.
33. Omnis ordo fluit à principio in medium: cumque omnia ordinata sint in mundo necessario debent reduci in unum primum principium. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. fund.
34. Ordo quandonam ponit distinctionem, & numerum; & quando non. l. 1. d. 20. a. 2. q. 1. & l. 3. d. 2. 1. a. 1. q. 3. ad 3. & d. 29. a. 1. q. 1. ad 1.
35. Vbi est ordo, ibi est magis, & minus bonum. in Ecclen. c. 3. n. 14.
36. Ordinatio operationum in finem quænam requirit. l. 1. d. 1. q. 2. corp. Vid. *Intentio*.
37. Ordo Ecclesiæ qualis. Vid. *Ecclesia*. n. 28.
38. Ordo rerum requirebat aliquid propè Deum, & ipsi simillimum, & aliquid propè nihil: 1. est Angelus: 2. est materia prima. lib. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2.
39. Ordo naturæ est ab imperfectis ad perfecta. l. 2. d. 15. a. 2. q. 2. in corp.
40. Ordo rerum quomodo posset à Deo meliorari. l. 1. d. 44. a. 1. q. 3.
41. Vbi est ordo, ibi est distinctio, proportio, cognitio, quomodo sit verum. l. 3. d. 29. q. 1. ad arg.
42. Ordo in habitibus maximè in charitate qualis invenitur, & servandus. l. 3. d. 39. a. 1. per tot. & op. Brev. p. 5. c. 8.
43. Ordo rectè vivendi includit tria, scilicet scire, velle, & operari. op. de reduc. art.
44. Ordo in vita spirituali, & exercitiis summo-perè est necessarius, sicut & perseverantia. op. myst. Theol. p. 3. c. 3. de via unit.
45. Ordinate quidquam ad summum bonum stat dupliciter vel rei, quæ de se est ordinata, & potest pervenire ad illam: aut rei, quæ est medium. l. 1. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. ad 1.
46. Ordinatio in Deum, in se ipsum, & in proximum qualiter fiat: inordinatio item. serm. 2. de S. Marco.
47. Ordo naturæ in productione substantiæ qualis. l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. corp. & fund.
48. Ordo Conversionis nostræ describitur. lib. 2. d. 28. a. 2. q. 1. ad 1.
49. Ordo Religiosus. Vid. *Religio*.
Ordines religiosi sunt naves bellicæ. serm. 2. Dom. 3. Epiph.
50. Ordo S. Francisci respondet ordini seraphim. serm. 22. Hex. quantæ utilitatis. opusc. qu. in
- reg. præfat.
51. Ordo Angelorum quid sit. opusc. Cent. p. 3. sec. 16. & op. declar. term. & l. 2. d. 9. per tot. ubi de ordine Hierarchico: & serm. 1. de uno Doct. & serm. 22. Hex. Vid. *Angelorum differentia*.
52. De ordine Angelorum. l. 2. d. 9. per tot.
Vnde denominatio ordinum. l. 2. d. 9. q. 4. & d. 6. a. 1. q. 1. in corp.
An aliis quam Angelis competat talis denominatio. l. 2. d. 9. q. ult.
53. Ordines Angelorum divinis personis quomodo assimilantur. serm. 21. Hex.
54. Ordo sanctorum est diversus, scilicet Apostolorum, Martyrum, Confessorum, & c. l. 2. d. 9. q. 8.
55. Ordo laicalis exigit Imperatorem, Reges, Duces, Comites, Tribunos, Centuriones & Decuriones, suo modo etiam Ecclesia. l. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. in fund.
- Oreb.*
- Oreb interpretatur mensa. serm. 4. Dom. 4. Quad.
- Organizatio.*
1. Organizatio corporis fit successive: nam primis sex diebus semen est sicut lac: reliquis novem convertitur in sanguinem: reliquis 12. figuratur in carnem: reliquis 18. in corpus organicum: tuncque anima infunditur corpori. in Sap. c. 7. n. 2. & l. 3. d. 3. part. 2. a. 3. q. 2. & d. 2. dub. 3. & in Joan. c. 2. n. 21. Vid. *Hominis generatio*. n. 1. seq.
2. Organizatio corporis Christi fuit facta in instanti conceptionis; & quomodo. l. 3. d. 3. p. 2. a. 3. q. 2. & in Joan. c. 2. n. 21.
3. Organizationem præcedit formatio, hanc consolidatio: & consolidationem conceptio. l. 3. d. 2. dub. 3. & d. 3. 2. 3. p. 2. q. 2. ad 4.
4. Organizatio unde provenit. l. 2. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 2. ad 2. Vid. *Corpus humanum*. n. 49.
5. Organizatio qualis exigit immixtionem substantiæ generantis. Vid. *Animal*. n. 9.
- Organum.*
1. Organum idem est ac instrumentum. Vid. *Instrumentum*.
2. Manus est organum organorum. l. 4. d. 24. p. 2. a. 1. q. 4. ad 5. & Ps. 118. c. 4. v. 10. Vid. *Mannus* num. 1.
3. Organa sensuum sunt visus, auditus, gustus, odoratus, & tactus. op. Cent. p. 3. sec. 25.
4. Organum instrumentum musicum quid. in Sap. c. 19. & in Thren. p. 10.
- Oriens Orientalis.*
1. Oriens est melior pars cœli: hinc ex hac parte adorandus est Deus, & quomodo. in Sap. c. 16. & serm. 23. de lumin.
2. Orientis, & occidentis nomine in Evangelio veniunt omnes partes orbis. in Luc. c. 13. n. 29.
- Origenes.*
1. Origenis error fuit quod Christus passurus est in fine pto Dæmonibus. in Sap. c. 14.
2. Item docuit falso pœnam Inferni non esse æternam. l. 4. d. 44. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
- Originale.*
1. Originale peccatum quid sit. Vid. *Peccatum originale*. & opusc. Brev. p. 3. cap. 3. & opusc. de trib. ter. pec. cap. 1. & 2. & l. 2. dist. 20. a. 1. q. 4. corp. & l. 2. dist. 30. art. 2. & dist. 33. art. 2. q. 2. in quo sensu creverit decursu temporis. l. 4. d. 2. a. 1. q. 2. ad 2. & d. 31. a. 2. q. 2. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 8. & seq.
2. Originalis culpa curatur, & remanet pœna. op. Brev.

- op. Brev. p. 3. c. 7. & l. 4. d. 1. p. 2. q. 1. sine dolore delectur. l. 4. d. 16. p. 2. a. 1. q. 1. in fund.
- Originalis iustitia. Vid. *Iustitia originalis*. & op. Brev. p. 3. c. 5. & op. de trib. ternar. pec. c. 2. & l. 2. d. 24. p. 2. a. ult. q. ult. ad arg.
  - Originale peccatum contrahitur in anima per unionem ad corpus infectum in ipso instanti unionis. l. 2. d. 3. p. 2. a. 1. q. 2. ad 5. & l. 2. d. 18. a. 2. q. 3. ad 1.
  - Quomodo debebatur tempore legis. l. 4. d. 1. p. 2. a. 1. q. 3.
  - Originale peccatum causa tribulationum, & aliorum malorum, in Iob. l. 4. d. 15. p. 1. dub. 3. & ser. de Evang. Dom. 2. Adu.

Origo.

- Origo mortis, & omnium malorum fuit peccatum. op. Brev. p. 3. c. 4. & seq.
- Origo peccatorum actualium est voluntas. ibid. cap. 8.
- Oriri, esse, & ad alterum se habere, idem divinis personis. l. 1. d. 3. 1. a. 2. q. 1. corp.
- Origo in divinis non est motus, sed habitudo, & relatio. l. 1. d. 26. a. 1. q. 2. in fund.
- Origo in divinis in quo sensu dicitur prior habitudo. l. 1. d. 26. q. 3. corp.
- Origine abstracta à Patre solum intelligitur Deus innascibilis, non ens ab alio, & ita in unitate hypostasis. l. 1. d. 26. q. 3. ad 1.
- Origine abstracta à Patre non intelligitur filius procedens, quia omne respectivum reducit ad aliud, ut ad terminum, & idè consequentem. l. 1. d. 26. q. 3. ad 1.
- Origo est simul natura cum relatione constituyente. l. 1. d. 26. a. 1. q. 3. ad 3.
- Origo in divinis respectu creaturarum quomodo sumenda. l. 1. d. 27. p. 1. dub. 2.
- Quomodo differat origo in divinis, & in creatis. l. 1. d. 27. p. 1. q. 2. ad 2.
- Origo quomodo appropriatur filio. l. 1. d. 27. p. 1. dub. 2.
- Distinctio per origines. V. *Differentia*. n. 22. In Horizonte æternitatis, & temporis est anima. V. *Anima*. n. 5.

Ornamentum Ornatus.

- Ornatus vanus taxatur: Christianus, & moderatus laudatur. op. Phar. l. 3. c. 20. & l. 4. c. 3. & op. Bibl. paup. c. 130.
- Ornatum curiosum facientes, & ipso vtentes an peccent. op. Medit. vit. c. 12.
- Ornamenta tabernaculi erant quatuor, scilicet cortinæ, pelles hyacintinæ: saga cilicina, & pelles arietum rubricatæ: significantque virtutes Cardinales. l. 7. Hex.

Orphanus.

Orphanus græcè, latinè pupillus est qui caret Patre antequam ab ipso nominaretur, & dicitur etiam à Christo filius sponsi: in Io. c. 14. n. 17.

Orthogometra.

Orthogometra est corurnix, diciturque ab Orthos, idest rectum, & gogos idest ductio, & metrum idest mensura quasi esca rectè Israelitis adducta in mensuram: Item ab ortygia Insula in qua primò visa est. in Sap. cap. 16. n. 3. & c. 19. n. 12.

Orthogonium.

Orthogonium. V. *Circulus*. n. 3.

Os.

- Os est receptaculum linguæ, per quam exprimitur conceptus interior. lib. 4. d. 24. p. 2. a. 1. q. 4. corp.

Natura dedit homini os parvum ut doceret abstinentiam. ser. 2. in fest. om. Sanct.

- Os multipliciter accipitur in S. Scriptura. Pf. 3. 2.
- Os est instrumentum locutionis, ad hoc ut etiam sit veritatis debet esse non pravum, non lubricum, non perversum. Pf. 118. c. 3. v. 11.
- Ore præcipitur Deum laudare, cum debeat laudari corde ob quatuor: primò ut pigritia excitetur: secundò ut proximus ædificetur: tertio ut meritum augeatur: quartò ut laus & ore, & mente exprimat. Pf. 70. & Pf. 118. c. 9. v. 3.
- Os Dei qualis sit. Pf. 77. & ser. 1. 3. Hex. & Pf. 138. & op. Sum. de Essen: Os Diaboli. V. *Diaboli varia*. n. 66.
- Os & lingua animæ quænam sint. op. de 7. it. æt. it. 2. d. 4. V. *Anima varia*. n. 43. V. *Lingua*. n. 4.
- Oris ostium debet esse apertum ad Confessionem, ad laudem Dei, & ad docendum: clausum ad excusationem, ad laudem propriam, & ad docendum malum. Pf. 140. & serm. 1. Dom. 11. post Pent. & l. 3. ser. 3. Pent. & ser. 2. de S. Ambr.
- Os Diaboli est os hæretici, mali consiliarij, seminatoris discordiæ, allicientis ad fornicationem. ser. 2. fer. 4. Pent. V. *Lingua*. n. 16.
- Os tribus modis loquitur benè. Pf. 104.

Osanna.

Osanna quid significet, & quare ante Canonem cantatur, in Luc. cap. 19. n. 38. & op. Expos. Mis. t. 3. & in Io. c. 12. n. 13.

Osculum.

- Osculum quando sit peccatum: op. Spec. an. c. 3. & 4.
- Osculum Diaboli quale. V. *Diaboli varia*. n. 60.

Osee.

Osee quare Deus præcepit ut duceret uxorem fornicariam: l. 4. d. 3. 1. a. 2. q. 1. corp. & l. 1. d. 47. art. 1. q. 4. ad arg.

Ostentatio.

- Ostentatio est ostensio alicuius boni veri, vel apparentis ad captandam vanam laudem. op. Spec. an. c. 1.
- Ostentatio quale peccatum sit. op. Spec. ibid. & Brev. p. 4. c. 9.

Ostium.

- Ostium multiplex ostenditur spiritualiter. Pf. 120. & in Io. col. 48.
- Ostium per quod intrat gratia Spir. S. quale. l. 3. in oct. Pasch.
- Ostium, & ostiarius est Christus. V. *Christi attributa*. n. 104.

Otiositas.

Otiositas filia accidiæ. V. *Accidia*. n. 4. V. *Ociosus*.

Ovis.

- Ovis quale animal: in Io. c. 10. num. 3. & 27. & Pf. 94. & 101. Proprietates expenduntur. ibid. & ser. 1. Dom. 11. post oct. Pasch.
- Oves Christi quibus pascendæ cibis. in Io. col. 90. & ser. 2. Dom. 1. post oct. Pasch. & ser. 4. Dom. 2. post Pasch. V. *Dei varia*. n. 195. V. *Fidelis*. n. 2. V. *Homo ad Deum*. n. 179.
- Ovis in bonum, & malum multiplex. Pf. 48.
- Ovis triplex error. Pf. 118. c. 11. v. 16. Perdita à Pastore quænam sit. serm. 2. de S. Matth.
- Oves Christum sequentes quænam sint. serm. 1. fer. 3. Pent. & serm. 1. Dom. 1. post oct. Pasch. & serm. 4. Dom. 2. Pasch. V. *Christiannus*. n. 35.
- Lac, caseus, & lana quid significant. serm. 1. Dom. 1. post oct. Pasch.

7. Oves nonaginta novem sunt Angeli relictæ in deserto. Vid. *Angeli varia*. n.16.
 8. Est Christus. Vid. *Christi attributa*. n.98.
 Ovum quid significet in Scriptura. in Luc.c.11.

Oza.

Oza quare percussus quando tetigit arcam Dei in Luc. cap.1. num.23. & l.4. d.9. a.2. q.2. ad argum.

P

PACIFICATIO.

1. **P**acificatio. V. *Pax*.
 2. Pacificus est Rex propter tria: op. diæ. fal. r. 7. c. 7.
 3. Pacificus dicitur quis multipliciter: op. de dono tim. c. 4.

Paganus.

1. Paganus non potest excommunicari; quia non est subditus Ecclesiæ. l. 4. d. 18. p. 2. a. 1. q. 4. ad 2. V. *Excommunicatio*. n. 1.
 2. Pagani idolis serviunt; adorantque: serm. 2. de vno S. Mart.
 3. Paganorum, Christianorum, & Iudæorum damnatorum gradus pœnarum Beato Machario ostensus est. ser. 2. de vno S. Mart. V. *Macharius*.

Palatus.

Palatus sanus gustat panem, infirmus detestatur: sic & oculo ægro lux est odiosa: sano grata: idem occurrit in spiritualibus. f. 4. Dom. Quinquag. V. *Oculus*. n. 11.

Palea.

Palea in S. Scriptura significat peccata venialia, sic & lignum, & fœnum, quia sunt cremabilia. l. 4. d. 2. p. 1. dub. 1. V. *Fœnum* V. *Lignum*. Vid. *Stipula* V. *Superbia*. n. 12.

Palestina.

Palestina interpretatur ore contundens; & significat detrahentes. Pf. 118. cap. 4. v. 11.

Palestra.

1. Palestra apud antiquos fuit ludus nudè luctantium, qui se oleo perungebant ne colluctantibus teneri possent, & ira ad terram deiici. op. de sex al. Seraph. c. 7.
 2. Palestra est ludus religiosorum. op. ibid. V. *Religio*. n. 49.

Pallium.

Pallium Christi quid sit mysticè. op. de sum. Essentia.

Palma.

1. Palma dicitur quædam arbor, ex cuius ramis manus victorum ornabantur: est enim arbor insignis victoriæ procero, ac decoro virgulto. in Io. c. 12. v. 13. Eius proprietates enarrantur. Pf. 91. & ser. 1. de S. Barthol.
 2. Palma debetur desiderantibus martyrium: Aureola verò martyrio actuali, & quare. l. 2. dist. 4. a. 2. q. 1. ad 1. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 29. Vid. *Martyr*. n. 3. V. *Aureola*.
 3. Palmæ proprietates appropriantur viro iusto. Pf. 91. & ser. 1. de S. Barthol. & in Io. cap. 12. n. 13. V. *Iustus*. n. 30.
 4. Palma figurat gloriam cœlestem. serm. 1. de S. Barthol.
 Quid sint palmæ in manibus Beatorum. ser. 4. Dom. Palm.
 Rami sunt opera, & exempla virtutum. ser. 4. Dom. Palm. n.

5. Quid sit mysticè ire obviam Christo cum ramis palmarum. f. 4. Dom. Palm. & in Io. c. 12. n. 13.
 6. Honor exhibitus Christo in die Palmarum expenditur. V. *Christi varia*. n. 22 i. V. *Suprà*. n. 4.
 7. Palmæ fructus Christus. V. *Christi varia*. n. 206.

Palmes.

1. Palmes vitis est materia mollis quæ viti non cõfert, sed recipit à vite unde vivat. in Io. col. 67.
 2. Palmites mysticè sunt fideles; & quomodò. in Io. col. 67. & col. 15. V. *Fideles*. n. 2.

Palpabile.

1. Palpabile omne in quo sensu sit corruptibile, & quare. l. 4. d. 49. p. 2. a. 6. q. 2. & d. 10. dub. 5. p. 1. V. *Christi humanitas*. n. 51.
 2. Palpari quomodò potest corpus gloriosum. l. 4. d. 49. p. 2. ibid.
 3. Omne quod palpatur tactu id est vel per resistantiam, vel per qualitatem activam, & quomodò. l. 4. d. 49. ibid. ad 3.

Palpebra.

1. Palpebræ Dei sunt occulta Dei iudicia. op. Sum. de Essentia.
 2. Deus quando prospera bonis, adversa malis tribuit, tunc palpebras aperit: quando facit oppositum, tunc palpebras claudit. Pf. 10.

Panis.

1. Pan est verbum Græcum quod significat omne, significaturque Panis quia ponitur cum omni cibo: vel quia appetitur ab omni animali. in Io. col. 30. & 32. & Pf. 40. & in Luc. c. 11. n. 6. Eius qualitates exprimuntur spiritualiter. l. 4. d. 11. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
 2. Panis est triplex: scilicet corporalis, sacramentalis, & æternalis. op. Expos. in Orat. Dom. Panis spiritualis proponitur. in Io. col. 32. V. *Eucharistia dignitas*. n. 39.
 3. Panis corporalis est de quo in Gen. c. 4. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. op. Expos. ibid: At panem tria sunt necessaria, farina, aqua, & ignis, & significat necessaria ad vitam præsentem, scilicet in farina bona actio: in aqua pœnitentiæ lachrymæ, & in igne charitas. Pf. 79.
 4. Panis quotidianus petitur in Oratione Dominica, in quo petuntur necessaria ad corpus, & Sacramentum pro cibo animæ; diciturque supersubstantialis quia univèrsas superat creaturas. op. Expos. in Orat. Dom. & Pf. 118. n. 50. & op. de prof. relig. l. 2. c. 61. & op. Stim. p. 3. c. 13. Non significatur intelligentia S. Scripturæ, item adiutorium gratiæ item obsequium obedientiæ. in Luc. c. 11. n. 2. & op. myst. Theol. l. 1. c. 2. p. 2.
 5. Panis cõctus in clibano, in farragine, & in craticula significat S. Scripturam expositam litteraliter, moraliter, & allegoricè. Pf. 40. V. *Christi attributa*. n. 46.
 Panis est S. Script. multipliciter paratus. Pf. 130. Est & veritas. op. de dono Consil. c. 5.

6. Panis

6. Panis est Christus in utero Mariæ Virginis formatus, ibique igne Spiritus sancti coctus: item & ad mensam Altaris sumendus. Ps. 40. & Ps. 53. Vid. *Eucharistia dignitas*. n. 39.
Dicitur panis, vinum, & oleum ob multiplicem rationem. Ps. 103. & in Joan. col. 32. V. *Christi attributa*. n. 94. & 106.
Quomodo querendus ad portas sanctorum exemplo Mendici querentis panem. serm. 6. Dom. infr. oct. Epiph. Vid. *Christi varia*. n. 354.
7. Panis reficiens sunt lachrimæ, quotidianus est charitas. Ps. 40. & in Luc. c. 11. n. 6. Panis spiritualis, scilicet filius Dei proponitur. in Joan. col. 32.
8. Panes duodecim propositionis sunt Apostoli. Ps. 40. & Ps. 68. V. *Apostolus*.
Quare dicuntur Propositionis Panes. in Luc. c. 6. n. 4.
Sunt & duodecim fidei articuli. serm. 3. in Dedic. templ.
9. Panis spiritualis est multiplex, scilicet verbum incarnatum in cælo, & in Sacramento: item pœnitentia: item labor, & justitia: item instructio, & doctrina: item consolatio interna: item contemplatio superna: aliquique sunt comedendi in hac vita, alii in Cælo, ut de Pane ad Panem veniatur. in Luc. c. 14. n. 16. & in Joan. col. 30. 32. & 33. & c. 6. n. 12. & 51. Item & Charitas. Vid. *Charitatis effectus*. n. 63. V. *Eucharistia dignitas*. n. 39.
10. Panes hordeacei quinque quoniam sint. in Joan. col. 30. & c. 6. n. 9. & serm. 2. & 3. Dom. 4. Quadr. & serm. 5. in Cena Domini.
Panes septem significant septem dona Spiritus sancti. serm. 5. Dom. infr. oct. Epiph. & serm. 2. & 4. Dom. 6. post Pent.
11. De manducatione Panis Eucharistici. Vid. *Supra*. n. 4. 6. 9. & in Joan. col. 32. ad 34. & serm. 5. & 6. in Cena Dom. & serm. 2. Dom. 3. post oct. Epiph. & op. de præpar. ad Miss. c. 7. & seq. Vid. *Eucharistia sumptio*.
12. Multiplicatio panum qualiter fuit facta à Christo: & duodecim cophini fragmentorum quid significant. in Joan. c. 6. n. 9. & 12. & ser. 2. Dom. 4. Quadr. & l. 4. d. 44. dub. 3.
13. Panis alius est corporalis naturæ, alius doctrinæ, pœnitentiæ, Eucharistiæ, & gratiæ. serm. 2. Dom. 4. Quadr.
14. Panis cæli est qui iuste acquiritur: Panis Inferni qui iniuste. serm. 3. in Rogat. Panis Diaboli. in Joan. col. 31.
Panis voluptatum vertitur in fel draconum. serm. 4. Dom. 3. Pasch. & serm. 3. in Rogat.
15. Panes septem Christi sunt Sacramenta, quibus pascit suos: Panes Diaboli sunt septem vitia capitalia. serm. 2. Dom. 6. post Pent.
16. Octo mirabilia antiquitus à Deo facta circa panem, quæ à Christo sunt collecta in Eucharistia. serm. 5. in Cen. Dom.
17. Panis qualis materia Eucharistiæ. l. 4. d. 11. per tot. præcipuè. part. 2. q. 4. Vid. *Eucharistia materia*.
18. Panis conversio in corpus Christi qualis mutatio sit. l. 4. d. 11. p. 1. a. 1. q. 2. & 3. & seq. & p. 2. dub. 4. & 5. & a. 1. per tot.
19. Quare in Pane non lacte instituta fuit Eucharistia. l. 4. d. 11. p. 2. a. 1. q. 2. ad arg.
20. Panis habens omnem dulcedinem est gloria cælestis. op. de don. intel. c. 7.
21. Panis Diaboli. Vid. *Mundus*. n. 86.

Panthera.

Panthera fera crudelissima, sed grata beneficiis, ut patet exemplo pulchro. serm. 5. de una S. Viig.

Papa.

1. Papa dicitur Summus Pontifex: quia est Pater Patrum, & Episcopus Episcoporum post Christum habens potestatem in totam Ecclesiam. serm. 22. Hex. & l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 3. & op. Brev. p. 6. c. 12. & serm. 1. de plur. Marr. Dicitur etiam absolute Apostol. op. Expos. Mis. c. 4. V. *Pontifex*.
2. Papa est Episcopus Romæ, & totius Ecclesiæ, omniumque Ecclesiarum particularium. ser. 22. Hex. Quare unus. serm. 1. de plur. Confess.
3. Papæ plenitudo potestatis, jurisdictionisque super omnes Episcopos expenditur & qualis potest ab ipso auferri, qualisque nequaquam. l. 4. d. 25. a. 1. q. 2. & op. Brev. p. 5. c. 10. & p. 6. c. 12. & op. Expos. reg. prolog. & op. quare. FF. Min. præd. & serm. 3. Dom. Trinit.
4. Qualis auctoritas Papæ excommunicandi. op. Brev. p. 6. c. 10. & l. 4. d. 25. q. 2. V. *Excommunicatio*.
5. Papa qualem potestatem habeat dispensandi de thesauris Ecclesiæ meritorum, & concedendi Indulgentias. l. 4. d. 20. p. 2. a. 1. per tot. præcipuè q. 3. & 5. ad ult. & op. Brev. p. 6. c. 10. Vid. *Christi attributa*. n. 71. V. *Dispensatio*. V. *Indulgentia*.
Qualis in dispensatione præceptorum Decalogi. Vid. *Decalogus*. n. 25.
6. Papa à nulla creatura iudicari potest, sed omnes habet iudicare. op. Eccles. Hier. p. 2. c. 1.
7. Auctoritas Papæ in dispensatione vororum, decretorum, præceptorum, & constitutionum qualis. l. 4. d. 38. a. 2. q. 3. corp. & d. 19. dub. 6.
8. Papa potest cogere aliquem sub pœna excommunicationis, ut Episcopatum accipiat, & quomodo. l. 4. d. 29. q. 4. ad 3.
9. Papa quomodo tenetur confiteri peccata sua. l. 4. d. 19. a. 3. q. 2.
10. Papa quomodo ab Episcopo Hostiensi benedicatur cum sit inferior. l. 4. d. 25. a. 1. q. 1. ad arg.
11. Papalium litterarum vis qualis. l. 4. d. 13. a. 1. q. 1. corp.
12. Papa communicatur sedens versus ad populum; quia Christus passus est omnibus videntibus. Ps. 21.
13. Papa, & Cardinales in magnis solemnitatibus quare equitant in equis vel albis, vel tegumentis albis coopertis. Ps. 39.
14. Papa non fert baculum, quia D. Petrus misit illum ad Episcopum Treverensem. Ps. 44.
15. Papa debet esse omnium perfectissimus. ser. 22. Hex. & op. apol. paup. resp. i. c. 3. in fine.
16. Papa ex causa potest amovere Reges; & deponere Imperatores. op. de Eccles. Hier. part. 2. c. 1.
17. Papa dum confitetur peccata sedet: quidam tamen sanctus volebat sedere. serm. 4. Dom. 3. post Pent.
18. A Papa dependet auctoritas Episcoporum. Vid. *Episcopus*. n. 13.
19. Papæ decreta. Vid. *Decretum*. n. 4.
20. Papatus non est ordo. op. Brev. p. 6. c. 12.

Parabola.

1. Parabolicè loqui est loqui per occultas, vel apertas similitudines, & figuras. in Eccles. prol. in fine.
Quomodo sumi, & intelligi debent propositæ à Christo. in Luc. c. 16. n. 1. & c. 18. n. 1.
2. Parabolicè loqui est modus accommodatior ad instructionem parvulorum, & simplicium. in Eccles. ibid. & in Luc. c. 15. n. 3.

3. Parabolicè quare Christus sic frequenter loqueretur. in Luc. *ibid.* & in Joan. c. 4. n. 36.

Paracletus.

Paracletus interpretatur Advocatus, ipsius promissio expenditur. in Joan. c. 14. n. 14. Vid. *Spiritus sanctus.*

Paradigma.

Paradigma est forma exemplaris. Vid. *Forma.* n. 3.

Paradisus.

1. Paradisus est locus deliciarū. l. 2. d. 17. dub. 2. aliquando sumitur pro terrestri : aliquando pro cœlesti : aliquando pro visione beata. l. 3. d. 22. q. 6. ad 1.
2. Paradisus alius est corporalis, alius spiritualis : 1. est duplex secundum duplicem statum; scilicet secundum perfectum estque Empyreum, & secundum imperfectum estque terrestris situatus in partibus Orientis, amœnissimusque : 2. est status amœnitarum; deliciarumque spiritualium; estque duplex, scilicet Ecclesiæ militantis, & triumphantis. lib. 2. d. 17. dub. 2. & l. 3. d. 18. a. 2. q. 3. corp. & l. 4. d. 20. p. 2. dub. 2. & Pf. 1. & in Sap. cap. 16.
3. Paradisus terrestris qualis, ejusque amœnitas, aliæque qualitates designantur. l. 2. d. 17. dub. 3. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 64. & op. diæt. sal. t. 5. cap. 1. & serm. 4. Dom. 12. post Pent.
4. Paradisus terrestris continebat tria genera lignorum, quorum 1. ordinabatur ad corporis utilitatem : 2. ad animæ probationem : 3. ad conjuncti bonum; nempe ad perpessitatem vitæ. l. 2. d. 17. dub. 4. & op. Comp. Theol. *ibid.* & l. 4. d. 26. a. 1. q. 1. ad ult.
5. Paradisi terrestris clausio signum fuit clausiois cœlestis. l. 3. d. 18. a. 2. q. 3. corp.
6. De Matrimonio ordinato in Paradiso terrestri. Vid. *Adam in statu innocentie.* & l. 4. d. 26. a. 1. q. 3. corp. Vid. *Matrimonium.* n. 6.
7. In Paradiso terrestri omnia fuissent communia. serm. 19. Hex.
8. Paradisus apertus fuit Passione Christi. Vide *Christi passio.* n. 135. Vid. *Christi gratia, & meritum.* n. 66. & 69.
9. Paradisus est Ecclesia. Vid. *Ecclesia.* n. 10. Item contemplatio. Vid. *Pascha.* n. 10.
10. Paradisus animæ irrigatur lachrymis. Vid. *Fleius.* n. 10.
11. Empireum quàm conveniens locus Paradisi sit. Vid. *Supra.* n. 1. & 2. & l. 4. d. 20. p. 2. dub. 2. Vid. *Cœlum.*
12. Paradisum facit gratia in anima. Vid. *Gratia effectus.* n. 76. & *infra.* n. 25.
13. Paradisi status amœnitas, delicia, aliæque expenduntur. op. de dono Sap. c. 8. 9. 10. & 11. & op. diæt. sal. t. 10. per tot. & in Luc. c. 23. n. 43. V. *Gloria.* V. *Beatitudo.*
14. Ad Paradisi desiderium invitatur anima. op. de perfect. vit. c. 8.
15. Paradisi janua qualiter fuerit aperta à Christo. l. 3. d. 18. a. 2. q. 3. corp.
16. Paradisus habet diem absque nocte. Pf. 129.
17. Paradisi merces qualis. serm. 1. in Septuag. Pax. serm. 3. fer. 3. Pasch. Vid. *Gloria.* Vid. *Premium.*
18. Qualiter in S. Scriptura dicatur desertum, serm. 3. fer. 4. Pasch.
19. Paradisus spiritualis proponitur contemplativis. op. itin. ment. c. 7.
20. Paradisus est Christus. Vid. *Christi varia.* numero 320.

21. Paradisus est Ecclesia militans. Pf. 1. & in Luc. c. 13. n. 19. & c. 23. n. 43.

22. Paradisus est Maria Virgo. opusc. Ecclef. Hier. p. 4. c. 7. V. *Maria Epitheta.*

23. Paradisus est anima fidelis. op. Princ. S. Script. & serm. 17. Hex.

Vbi est Spiritus Dei, ibi est Paradisus. op. Expof. Miss. c. 4. Vid. *Anima ad Deum.* n. 98. V. *Conscientia.* n. 27. Vid. *Iustus.* n. 47.

24. Paradisus est sacra Scriptura. in Luc. cap. 23. num. 43.

25. Paradisus est gratia Dei. serm. 3. Dom. 4. Epiph. Vid. *Supra.* n. 12.

26. Paradisus est virtus. op. diæt. sal. t. 5. c. 1.

27. Paradisus mundanorum falsus. Vid. *Mundus.* num. 27.

Paralysis.

1. Paralysis est morbus auferens motum, & sensum. serm. 1. in Parasc. & serm. 1. & 4. Dom. 18. post Pent.

Est dissolutio membrorum non omnimoda causans manus tremulationem. l. 2. d. 30. a. 2. q. 1. corp. & d. 32. a. 2. q. 2. ad 3. & in Luc. c. 5. n. 16. & 22.

2. Paralysis comparatur invidia. serm. 1. in Parasc. Vid. *Invidia.*

Item accidia. serm. 1. Dom. 18. post Pent. & op. diæt. sal. t. 1. c. 7. Vid. *Accidia.* n. 8. Item culpæ originali. in Luc. c. 5. n. 16.

3. Paralysis sanatio exponitur mysticè, & literaliter. in Joan. c. 1. n. 1.

4. Ante sanationem Paralitici prius Christus condonavit peccata ut causis infirmitatis ablatis sanitas restitueretur. op. medit. vit. c. 23. Vid. *Infirmitas.* n. 10.

Paralogismus.

1. Paralogismus Diaboli, quem ad decipiendum hominem efformat, sicuti fecit cum Eva. ser. 1. Hexaëm.

2. Paralogismus accidentis qualis sit. lib. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2. ad ult.

3. Paralogismus vel sit sibi ipsi, vel alteri per directionem. l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. ad arg.

Parapherna.

parapherna sunt quæ habet sponsa præter dotem. opusc. Comp. Theol. l. 7. c. 24. Vid. *Dos.* n. 12. Vid. *Sponsus.* n. 6.

Paramenta.

1. paramenta sacerdotalia quid significant, & qualia debent esse. op. Expof. Mis. cap. 1. V. *Eucharistia sacrificium.*

2. Qualia requirantur ad Missam. op. de præpar. ad Miss. c. 4. Vid. *Ecclesia.* n. 157. parare. Vid. *Præparatio.*

Parasceve.

Parasceve est paratio Paschæ, idest necessariorum pro sabbatho. in Joan. c. 18. n. 14. & in Luc. c. 23. n. 54. V. *Dies.* n. 26.

Parcere. Vid. *Inimicorum dilectio.*

Parcitas.

Parcitas est mensuram refectionis non excedere, parsque temperantiæ. op. Cent. p. 3. sec. 22. Vid. *Temperantia.*

Parens. Pater & Mater.

1. Parentes sunt honorandi : estque de dictamine naturæ in speciali. l. 4. d. 17. a. 1. q. 1. in corp. & op. de dec. præc. serm. 5. Vid. *Præcepta Decalogi.* Vid. *Pater.* Vid. *Filius.*

2. Parentes sunt magis diligendi, anteponendique. l. 3. d. 29. q. 4.

3. Paren

3. Parentum merita sunt causa multorum bonorum in filiis. l.2.d.33.a.1.q.1.corp.
4. De Honore debito Parentibus à filiis auctorit. S.Scrip. op. Bibl. paup. c.62. Item auctorit. SS. PP. op. Phar. l.3. cap.27. & op. diæt. sal. tit.3. cap.2.
5. Honor debetur patri triplex, scilicet reverentia, obedientia, & beneficentia: 1. ratione originis: 2. ratione regiminis: 3. ratione benefactoris. op. de dec. præc. & l.4.d.29.q.4. ad 2.
6. Pater tenet personam generantis, instruētis, & educētis. op. de dec. præc. & op. diæt. sal. tit.3. cap.2.
7. Nomine Patris veniunt Pater carnalis: Princeps superior, oëconomus senex, amici. op. de dec. præc. ferm.5.
8. Quo ordine servandum est hoc præceptum. op. ibid.
9. Præmium spirituale, & temporale maximum quod datur honorantibus parentes expenditur. op. ibid.
10. Exempla proponuntur honorantium parentes. op. ibid.
11. Parentes avaros reddit fœcunditas prolis. op. Phar. l.3.c.27.
12. Qualiter punitur in honorans parentes. op. de dec. præc. ferm.5. & op. diæt. sal. tit.3.c.2.
13. Parentum nobilitas parum filiis impiis prodest. in Joan. c.8.n.39.
14. Qualiter præcipimur odisse parentes. op. Phar. l.3.c.27. & in Luc. c.14.n.26.
15. Parentes reddent rationem peccatorum filiorum, scilicet malæ educationis ante septennium. ferm. 1. Dom. 24. post Pent. Vid. *Infra*. n.17.
16. Parentes tenentur educare studiosè filios. ser. 1. Dom. 24. ibid. Vid. *Infra*. n.25. & 26. Eorum negligentia punitur. ferm. 1. de S. Ant. Vid. *Filius*. n.36.
17. Parentum peccata ultra originale an imputentur filiis. l.2.d.33.a.1.q.1. Vid. *Suprà*. n.15.
18. Parentes antiquitus quomodò puniebant inobediētiam filiorum. ferm. 1. de S. Matth. & ferm. 1. de SS. Philip. & Jac.
19. Parentum peccata aliquando puniuntur in filiis. in Joan. c.9.n.1. & in Luc. c.13. v.5. & l.3. dist. 12.a.1. quæst. 1. ad 3. & op. de decem præcept. ferm. 2.
20. Parentes à Religiosis fugiendi. ferm. 1. in Septuag. Inter eos non invenitur Christus. in Luc. c.2.
21. Parentum debitum competit proli cum succedit in hæreditatem. l.3.d.12.a.1.q.1. ad arg.
22. An item impropetium. l.3.d.12. ibid.
23. Parentum juramentum pro filiis circa Matrimonium contrahendum ad quid obliget. lib. 4. d.29.a.1.q.3. ad arg.
24. De primorum Parentum pœnitentia, & confessio qualis. ferm. 2. in Rogat. De aliis. Vid. *Adam*.
25. Parentum obligatio in educatione filiorum. ferm. 2. ser. 2. Pent. Vid. *Suprà*. n.16. Vid. *Filius*. num. 36.
26. Parentes aliqui immolant filios suos Diabolo. ferm. 2. ibid. & ferm. 2. Dom. 5. post Pentec. & ferm. 2. Dom. 13. post Pent.
27. Parentis primi status multiplex expenditur. ferm. 4. Dom. 12. Pent. Vid. *Adam*.
28. De Parentela affinitatis. Vid. *Affinitas*. Vid. *Conjunctio*. n.1.
- Parere obedire. Vid. *Obedientia*.
- Parere parturire. Vid. *Generatio*. Vid. *Nativitas*. Vid. *Partus*.
- Paries*.
- Paries multiplex in bonum, & malum mysticè. Psalm. 26.
- Parisienses*.
- Parisienses Doctores tempore Gulielmi Episcopi: Odonis, & Alex. de Ales Magistri S. Bonav. damnarunt aliquos articulos. l.2.d.23.a.2.q.3. in fine.
- Parochia: Parochianus: Parochus*. Vid. *Pastor*.
1. Parochia in Ecclesia quare instituta sunt ab Apostolis, sicut & Patriarchatus, Primatus, Archiepiscopatus, Episcopatus, aliaque Canonica distinctio. opusc. quare FF. Min. prædic. &c. Vid. *Apostolus*. n.16.
2. Parochianorum obedientia, & obligatio exponitur ad suum Parochum. op. quare FF. ibid.
3. Parochiani quare debeant proprio Sacerdoti confiteri, & quis sit. ibid.
4. Parochiani Christi, & Diaboli quinam sint, eorumque sepultura qualis. in Luc. c.16. n.22. Vid. *Dei varia*. n.128. Vid. *Diaboli varia*. n.43. Parochiani enim Christi sepeliuntur in Parochia cœli: Diaboli in Inferno. in Luc. ibid. Vid. *Anima varia*. n.56.
5. Parochus honorandus est ut Pater: venit enim nomine Patris, & Superioris in 4. præcepto Decalogi. ferm. 5. de dec. præc.
6. Parochi officium est docere, prædicare, corrigere, judicare, confessiones audire, officiare Ecclesiam, divina celebrare, indicere statuta Ecclesiæ, intercedere pro populo, sacramenta, & sepulturam, aliaque sacramentalia impendere, indigentibus subvenire; bonum exemplum præbere. op. quare FF. Min. præd. V. *Pastor*.
7. Parochi debent explicitè scire articulos fidei. l.3.d.25.a.1.q.3. corp.
8. Parochis reverentia exhibenda à Prædicatoribus, & qualis. l.4.d.17.p.3.a.1.q.1. corp.
9. Parochi an possint impedire Confessionem, & Prædicationem Fratrum Minorum. op. Expos. reg. c.9.
10. Parochorum coadjutores sunt Religiosi. Vid. *Religiosus*. n.17.
- Paranomasis*.
- Paranomasis quænam figura grammatical. Ps. 214.
- Pars*.
1. Pars est respectu totius quid imperfectum: totum enim resultat ex pluribus entibus imperfectis. l.1.d.19.q.1. in arg. Vid. *Totum*. Duobus modis dicitur pars. l.3.d.31.a.3.q.1. ad 1.
2. Partium multitudo causat compositionem. l.1.d.8.p.2. dub. 2.
3. Partes dicuntur multipliciter, enumeranturque. l.3.d.7. dub. 1.
- Alia integralis, alia subjectiva, alia constitutiva. l.3. ibid. & l.4.d.16.p.1. expos. text.
4. Partes unitæ non prædicantur de toto: partes enim dicunt quid, totum quis, quomodò sit verum. l.3.d.5.a.2.q.4. ad 5.
5. Partes non prædicantur de toto sumptæ in abstracto, & quomodò. l.3.d.7.a.1.q.1. ad 2.
6. Partes distinguuntur realiter à toto, & quomodò. l.3.d.2.a.2.q.3. & l.1.d.10. p.2. a.1. q.1. ad 3. & ad ult. & l.2.d.25.p.1.a.1.q.2. & l.3.d.22. q.1. ad 4. & l.3.d.8.a.1.q.2. & d.6. dub. 2. & lib. 3. d.1. q.1. ad 2.
- Ratio est quia inter causam, & effectum est distinctio realis, &c. ut ibid.

7. Partium ordo est duplex, scilicet in toto, & in universo. l.4.d.44.p.1.a.3.q.2.ad 4.
  8. Partes aliæ sunt constitutivæ, aliæ quantitativæ: primæ spectant ad complementum: 2. nequaquam. l.2.d.17.a.1.q.2.ad 5.
  9. Partes constitutivæ sunt quæ componunt omnes substantias creatas completas: ob idque Angelos, & animam rationalem, quia sunt hoc aliquid, aliaque. l.2.d.17.ib.&l.2.d.3.p.1.a.1.q.1.
  10. Partes mundi sunt in duplici-differentia, scilicet permanentes, & transeuntes, & quænam. l.1.d.44.a.1.q.2.corp.
  11. Partes orationis in Grammatica sunt modi varii congruè loquendi. op.de dec.præc.ferm.1.
  12. Esse ex parte, ipsumque evacuari quid sit. Vide *Charitatis motus*. n.19.
  13. Partes Rethoricæ. Vid. *Rethoricæ*.
- Parsumonia. Vid. *Parcitas*.
 Partialitas. Vid. *Divisio*.

Participare.

1. Participare est partem capere, non totum: unde dictum per participationem reducitur ad dictum per essentiam. l.1.d.22.dub.5. & l.2.d.34.a.2.q.1.ad arg.
2. Participare cum excommunicatis quando liceat, & quando non. op.Cent.p.1.sec.27.

Participium.

1. Participium est nomen verbale importans tempus, partemque capit nominis. lib.1.d.18.a.1.q.3.corp.&d.22.dub.4. Vid. *Nomen*. n.33.
 Quomodo differat à nomine in divinis. V. *Dei nomen*. n.15.
2. Participium transit in nomen quatuor modis: compositione ut indoctus: comparatione ut doctior: constructione ut amans illius: temporis amissione ut amandus, idest dignus amari. l.1.d.22.dub.3. Vid. *Nomen*. n.31.
3. Participium manens participium semper habet naturam Verbi: unde sicut verbum semper adjectivè, & in adjacentia significat, trahit numerum in supposito: ut tres potentes in Deo, non sic nomen, ut omnipotens. l.1.d.22.dub.4.
4. Participium ponit suum significatum circa subiectum non absolutè, sed relativè ad prædicatum: unde semper ponit antecessorem & unionem subiecti ad prædicatum. l.3.d.7.a.1.q.2.ad 4.
5. Participium factus quid importet. lib.3.d.7. ibid.q.2.corp.
6. Participium daturus, & amaturus important ordinem ad actum, & actum ordinationis. l.1.d.18.a.1.q.2.ad 2.
7. Participium quomodo differt à nomine. lib.1.d.22.a.1.q.1.ad 6.

Particula hostiæ. Vid. *Eucharistia*.

Particulare.

Particulare de se importat partem, & imperfectiorem, limitationemque, & ob id non cadit in divinis. l.1.d.23.a.1.q.1.ad 2.&d.19.p.2.q.2.corp. Vid. *Vniversale*. Vid. *Singulare*. Vid. *Maxima*. n.55.

Partus.

1. Partus sequitur ventrem. l.4.d.36.a.1.q.3.corp.
2. Partus Christi fuit admirabilis, inauditus, & commendabilis. in Luc.c.2.n.6.

Parvitas. Parvum. Parvus.

1. Parva non sunt contemnenda. in Luc. cap. 16. num.10.
2. Qui modica spernit incidit in gravia. in Luc. ibid. Vid. *Peccatum veniale*. n.15. & 17.

Parvulus: Puer.

1. Parvulus dicitur quis vel ætate, vel maturitate, vel pravitate. Pl.118.c.9.v.2. Absque Baptismo puniuntur poena mitissima, explicaturque.
2. Parvuli quare non habent cognitionem sicuti quando sunt grandes. l.2.d.20.dub.6. & lib.2.d.26.q.5. ad ult.
 Idem fuisset in statu innocentia. l.2.d.20. ibid.
3. Parvulorum cerebrum est molle, & humidum excedenter: ob id non habent fortem impressionem specierum, nec fortem conversionem super illas. l.2.d.20.dub.6. Vid. *Cerebrum*.
4. Parvulorum proprietates in bonum sunt docilitas ad discendum, flexibilitas ad obediendum, habilitas ad amandum, facilitas ad indulgendum, promptitudo ad dona. ferm.1.de S.Anton. Vid. *Infra*. n.29.
5. Parvulus ab anno duodecimo maximè se debet ad bonum convertere in Luc. c.2.n.45.
6. Parvuli habent fidem quoad habitum, & formale, carent tamen materiali nempe quoad cognitionem. l.3.d.23.a.2.q.2.corp.& ad ult.
 Hinc dicuntur cognoscere habitu tantum, non actu. l.1.d.37.p.1.dub.3.
7. De parvulorum justificatione qualiter fiat absque usu ipsorum rationis, & ad motum fidei alienæ, idest vel Ecclesiæ, vel Parentum, & meritorum Christi. l.2.d.26.dub.3. & d.3.p.2.a.2.q.2.ad 3. & op.Brev.p.6.c.7. Vid. *Baptismi effectus*. Vid. *Iustificatio*.
8. Parvulorum Baptismus quomodo operetur absque ipsorum concursu voluntario. l.4.d.1.p.1.a.1.q.2.ad 2. Vid. *Baptismus parvulorum*.
9. Parvuli non baptizati magis fuerent quam baptizati. l.2.d.32.a.1.q.2.ad 1.
10. Parvuli ad quid teneantur absque baptismo. l.4.d.6.p.2.a.3.q.1.ad 3.
11. Parvulus non potest justificari. nisi natus. l.4.d.1.p.2.a.1.q.2.ad 2.
 An in utero possit baptizari. lib.4.d.6.p.2.art.1. per tot.
12. Parvuli parentibus existentibus infidelibus in lege naturæ non poterant justificari ex hoc quod justificabantur in fide parentum nunc vero in fide Ecclesiæ. l.4. ibid.
13. Parvulorum justificatio in statu naturæ, & gratiæ quoad facilitatem, & alia se habet ut excedens, & excessum. l.4.d.1.p.2.a.1.q.1.& 2. Qualiter illi, & isti salvantur in fide aliena. l.4.d.4.p.1.dub.2. & p.2.dub.4. & lib.3. dist.18.a.2.q.2. ad 5.
14. Parvulis baptizatis quomodo insit gratia. l.2.d.26.a.1.q.5. ad arg.
15. An æquè conferatur gratia omnibus parvulis & an habitus virtutum etiam infundatur. l.4.d.4.p.2.a.2. per tot.
16. Parvuli absque baptismo quinam possint salvari de privilegio speciali. l.4.d.4.p.2.dub.4.
 Eis non juvat baptismus flaminis parentum. l.4.d.4.p.2.a.1.q.1. ad 3.
17. Ecclesia non orat pro parvulis decedentibus ab hac vita. Vid. *Ecclesia*. n.20.
18. Parvulorum decedentium absque baptismo locus est lymbus, & qualis. l.4.d.45.a.1.q.1.& 2. & l.4.d.4.p.2.dub.5.
 Non possunt suffragari ab Ecclesia. ibid.dub.6.
19. De poena parvulis inflicta morientibus absque baptismo qualis sit. op.Brev.p.3.c.5. & l.2.d.33.a.3.q.1. & 2. corp.&l.2.d.41.a.2.q.3. in fine. & l.4.d.4.p.2.dub.5.

2c. Parvuli

20. Parvuli decedentes sine baptismo sunt veluti medii inter beatos, & damnatos: communicant enim cum beatis in carentia cujuscumque afflictionis: cum damnatis in carentia visionis beatæ. l.2.d.33.a.3.q.2.corp.

21. Parvulorum pœna est mitissima decedentium absque baptismo. op. Brev.p.3.c.5.

22. Parvulorum pœna est justa, & quarè. l.2. d.32. a.3.q.1.ad 1.

23. Parvulorum decedentium sine baptismo injusta non est damnatio. l.2.d.32.a.3.q.2. ad ult. & l.2.d.33.a.3.q.1.

24. Parvulorum decedentium absque baptismo corpora non erunt subjecta portioni, & quomodo. l.2.d.33.a.3.q.1.ad 5. & l.4.d.4.p.2.dub.5.

25. Parvuli decedentes absque baptismo habebunt cognitionem sui status absque pœna, & quomodo. l.2.d.33.a.3.q.2.corp.

26. Pueri decedentes sine baptismo an in fide parentum salvantur. l.4.d.1.p.2.a.2.q.2.ad argum. Item dum defertur ad baptismum si occiditur per fidem salyatur, si ob aliam causam nequam. l.4.d.4.p.2.dub.4.

27. Parvulos Christus amabat, & benedicebat. Vid. *Christi varia*. n.305. & *suprà*. n.4.

28. De Resurrectione parvulorum. l.4.d.43.a.1.q.2.ad ult. & l.2.d.30.a.3.q.2.ad arg.

29. Parvulos esse qualiter præcipimur, & etiam prohibemur, in Luc. cap. 18. n.16. & serm.1.de S.Ant. & serm.1.Dom.18. post Pent. V. *Suprà*. num.4.

30. Parvuli sunt humiles, sic fuit B. Antonius. serm.1.de S.Ant.

31. Parvulis cum baptismo decedentibus quomodo ab Ecclesia orationes impartiantur. l.4.d.4.p.2.dub.6.

32. Parvulorum potentiæ animæ de se sunt perfectæ, licet ob impedimentum corporis non exeant in actum. l.4.d.4.p.2.a.2.q.2.ad 3.

33. Parvuli confirmantur non ut tunc pugnent, sed postmodum. l.4.d.7.a.3.q.1.ad 2.

Pascha.

1. Pascha est hebraicum nomen, latinè idem quod transitus, in Joan.c.13.v.1. Tribus modis dicitur: 1. cibus paschalis, ut Azima quæ à Judæis per septem dies manducabatur: 2. Agnus paschalis: 3. Agnus verus Christus. lib.4.d.11.p.2.a.2.q.1.ad 2. & in Joan. ibid. Vid. *Christi varia*. n.8.

2. Pascha, & Pentecosten cur celebrat Ecclesia Christi secundum Lunæ cursum, & non magis secundum progressum Solis, sicut & ceteras festivitates. l.2.d.14.p.2.dub.4. V. *Ecclesiasticum ritum*. n.6.

3. Pascha est dies coronationis gloriæ, diciturque natalis Imperii Christi, sicut Pentecosten est natalis Ecclesiæ: dies verò Nativitatis est dies natalitius Christi. Ps.8. Vid. *Natale*.

4. Pascha quarè præcedit Pentecosten mysticè exponitur, ubi de utrisque cæremoniis. Ps.110. Pascha quam festivus dies Christianis. serm. 1. in Refur.

5. Pascha in quo die fuerit celebratum à Christo: in Joan.c.13.n.1.

6. Paschale tempus quàm fuerit opportunum morti Christi. in Luc.c.22.n.1. & 7.

7. Pascha literaliter dicitur quadrupliciter, vel dies immolationis, vel solemnitas ipsa: vel agnus paschalis: vel hora. in Joan. ibid. c.13. num.1.

8. Pascha dicitur transitus, qui quater literaliter fuit celebratus: 1. populo Israëlitico in egressu de Ægypto: item postea à populo Hebræo. Item à Josia: item Christo, quo significatur transitus quadruplex spiritualis à nobis celebrandus: in Joan. ibid.

9. Pascha mysticè est transitus à Diabolo ad Deum, à vitiis ad virtutes, ab amore rerum creaturarum ad amorem Dei, à ritu legali ad observantiam Evangelii. in Joan. ibid.

10. Pascha spirituale proponitur contemplativis, in quo habetur Paradisus. op. Itin. Ment. c.7. & op. de dec. præc. serm.7.

Pascere, Pasqua.

1. Pasqua est pastus à Pastore oblatu suis ovibus. in Joan.col.49.

2. Pasqua triplex proponitur à Christo Pastore, scilicet internum gaudium conscientiæ: scripturarum delectabile, & æternum Paradisi gaudium. in Joan.col.47. & 49.50. & 90. & op. de 7. itin. ment.d.1. Vid. *Pastus*. Vid. *Pastor*.

3. Christus qualiter suos pascit. Vid. *Christi varia*. n.241.

Passer.

1. Passer est volucer morbum caducum patiens: in Luc.c.12.n.5.

Si unus capitur, alii currunt ad succurrendum. serm.9.de Apóst.

2. Passer multa significat in scriptura. Ps.107. Est Christus. Vid. *Christi attributa*. n.90. & 93. *Passibile: Passibilitas: Passio: Passivum: Passum.*

1. Passibilitatis radix & causa naturalis est compositio ex contrariis qualitatibus ob pugnam, & actionem mutuam: causa moralis est peccatum originale. l.3. d.16. a.1. q.3. & serm.3. de Apóstol.

2. Passibilitas corporis & animæ unde oritur. l.3. d.16. ibid. & dub.1. & d.18. dub.1.

3. Passio alia est abjectiva, scilicet læsiva, & corruptiva: alia perfectiva: 1. respicit esse: 2. bene esse. l.4.d.44.p.2.a.3.q.1.ad 2. & q.3. ad ult. 1. est ex compositione contrariorum in genere pugne. l.3. d.16. a.1. q.2. ad 5. & q.1. ad 2.

4. Omnis passio vel est ob privationem rerum concupitarum, vel ob illationem nocivarum: estque vel in corporis læsione, vel in temporalis penuria, vel in honore, vel in amicis, vel in quiete animi. op. de prof. Relig. l.2.c.35.

5. Passio est duplex vel per partis ademptionem, vel per quietis interruptionem. l.2. d.19. a.1. quaest.1.

6. Passio, & actio sunt unus motus sub diversa ratione consideratus: l.2. d.35. a.1. q.2. Quomodo distinguantur. l.1. d.40. a.1. q.1. ad 2. Vid. *infra*. n.20. Vid. *Actio*. n.31.

7. Passio duo dicit causam passionis, & sustinentiam: 1. est ab extra & à violentia agentis: 2. est à voluntate patientis, & hæc potest esse meritoria. lib.3. d.18. a.1. q.3. corp. Vbi de Passione Christi:

8. Passio est effectus naturæ, & etiam voluntatis, sed in genere moris: unde potest esse actio mala, & passio bona. l.3. d.18. ibid.

9. Unde ut sic nec est meritoria, nec demeritoria: l.3. ibid. ad 1. & l.3. d.26. a.1. q.1. corp.

10. Passio est naturæ: propassio est rationis, hæcque sentit passiones, sed non perturbatur. l.3. d.16. a.2. q.1. ad ult. & d.15. dub.4.

11. Passio, & propassio quando sit peccatum. l.3. d.15. dub.4.

12. Passio, & propassio Christi. l.3. d.15. 16. 18. 19. & 26. Vid. *Christi passio*. Inchoata in quartadecima Lunæ. l.4. d.11. p.2. a.1. q.1.
13. Passio qualis est via ad corruptionem, nempe quæ abjicit à patiente. l.3. d.16. a.2. q.1. ad 2. & a.1. q.3. ad 5.
14. Passio est effectus seu illatio actionis: & qualis est actio talis est passio loquendo in genere naturæ non moris. l.3. d.16. a.1. q.3. ad 5. & op. Brev. p.4. c.10. & ferm.3. de Apost.
15. Passio quomodo possit esse virtus. l.2. d.36. a.1. q.2. ad 4.
16. Passio in corpore animato est duplex: alia est naturalis, alia animalis per immutationem sensus. l.4. d.44. p.2. a.3. q.2. corp.
17. Passio est per quam intratur in gloriam. in Joan. col.79. & c.18. n.11. Desideranda à justis super omnes delicias.
18. Passiones hujus temporis non sunt condignæ ad culpam remissam, ad gratiam collatam, & ad gloriam promissam. ferm.3. Dom.5. Pasch. Non sunt condignæ, quia nobis sunt debitæ, quia gratuita respectu meriti, quia permodicæ. ferm.4. de plur. Mart.
19. Passiones aliis sunt ad meritum, aliis ad culpam. ferm.2. in die S. Andr.
20. Passio, & actio sunt quid absolutum includens relationem. l.1. d.35. dub.4. Vid. *Supra*. n.6.
21. Passiones Martyrum quomodo erant pœna culpæ, & etiam meritoria. l.2. d.21. a.2. quæst.2. ad 1.
22. Passiones meritoria quænam sint, & quomodo se habeant ad futuram gloriam. ferm.2. de plur. Mart. & ferm.4. ibid. & l.3. d.15. a.1. q.1. in fund.
23. Passiones animæ quomodo possunt esse voluntaria. l.2. d.36. a.1. q.2. ad 3. & 4.
24. Passio, & passibilis qualitas est tertia species qualitatis. l.4. d.6. q.1. Passio respondens actioni qualis. Vid. *Actio physica per totum*.
- Passiones anima.*
1. Passiones animæ sunt septem: spes, timor, gaudium, mæror, amor, odium, pudor. op. de prof. relig. l.2. c.21. Proc.6. & op. Phar. l.3. c.41. Vid. *Affectio*. Vid. *Anima affectiones*.
2. Prima passio est concupiscentia: 2. est cupiditas, quomodo sit verum. ferm.5. Hex.
3. Passiones præcipuæ animæ sunt quatuor. Gaudium, spes, dolor, & timor. Gaudium est pincer-na tria pocula nobis ministrans, scilicet gratiam operantem, cooperantem, & finalem perseverantiam: spes est cubicularius ministrans peccatorum remissionem, carnis resurrectionem, & vitam æternam, & per hoc quietum lectum per bonam conscientiam: nam bona conscientia est quies, mala tormentum. Pl.15. & l.3. d.26. a.1. q.1. corp.
4. Anima in patiendo quomodo dependeat à corpore. Vid. *Anima ad corpus*. n.14. seq.
- Passiones, seu proprietates*
1. Omnis passio, seu proprietas comparatur ad suum principium, ut ad subjectum, & causam. l.3. d.16. a.1. q.3. ad 5. & lib.3. d.4. a.2. q.3. corp. Vid. *Proprietates*. Duo necessario importat, scilicet emanationem, & habitudinem. lib.1. d.27. p.1. q.1. corp.
2. Proprietates loci quænam sint. lib.1. d.37. p.1. a.1. q.2.
3. Passio, proprietatesque multis competens, competit ratione alicujus communis. l.2. d.7. p.1. a.1. q.1. corp.
4. Proprium est quod soli convenit: quod essentiam rei innotescere facit & differt ab eo, cujus est proprium. l.1. d.8. p.1. a.1. q.1. ad ult. & l.1. d.26. a.1. q.1. in arg. & l.1. d.33. dub.2. & l.2. d.16. a.1. q.3. corp.
5. Proprietates quænam faciunt differre Deum à creatura. l.1. d.8. p.1. dub.2. De proprietatibus divinis. l.1. d.26. per tot. & d.33. Vid. *Dei proprietates*.
6. Proprietates entis denominant se ipsas, & quare. l.1. d.33. q.4. corp.
7. Quantitatis passiones sunt finitum, & infinitum. l.1. d.43. q.2. ad 1.
8. Proprium etiam est, quod ita competit uni speciei, quod etiam alii potest competere, & non alteri, ut esse lapidem respectu hominis & volucrum, non quadrupedum. l.2. d.16. a.1. q.3. corp.
9. Proprietates an possint intendi, & quomodo. l.2. d.33. a.2. q.1. corp. & ad 5.
10. Proprietas absoluta partis denominat totum, ut si corpus est album dicitur totus homo albus, non vero respectiva, ut manus est minor Petro, an potest dici Petrus est minor. l.3. d.5. a.2. q.4. ad 1.
11. Proprietas non habet naturam ut subjectum, sed est consonans naturæ subjecti. l.1. d.27. p.1. dub.5.
12. Proprietates creaturæ sunt in duplici discrimine: alia positivæ ratione principiorum constituentium: alia negativæ, idest defectibilitas, vanitas, ratione nihilitatis originariæ. l.1. d.8. p.1. a.2. q.2. ad 8.
13. Proprietas substantiæ est duplex: 1. est per se stare: 2. aliis subistere. l.1. d.8. p.2. dub.5.
14. Proprietas quomodo differt a proprietate. l.1. d.8. p.2. q.1. ad 4.
- Pastor*
1. Pastor dicitur à pascendo, quia pastum dat ovibus, vel quia depascit oves. in Joan. col.49.
2. Pastor animarum septem obligationes habet. op. apol. paup. resp. 4. c.3. & in Joan. c.17. n.12. & c.21. n.17. & ser.1. & seq. Dom.1. post oct. Pasch. Vid. *Parochus*. Vid. *Prelatus*.
3. Pastor debet compati his qui ignorant, & errant, ideoque debet suscipere defectus, & pœnalitates inorum subditorum: sic Christus fuit bonus Pastor. l.3. d.15. a.1. q.1. in arg.
4. Qualitates boni, & mali Prælati, & Pastoris quænam. op. Phar. l.1. c.11. & 12. & l.4. c.35. & Pl.118. n.176. & in Luc. c.2. n.8. & n.20. & in Joan. c.10. n.3. & seq. & col.49. & ferm. de SS. Sim. & Jud. & in Joan. col.90. Vid. *Ecclesia*. n.86. Vid. *Prelatus*.
5. Pastor alienæ salutis intendens propriæ non debet oblivisci. op. Phar. l.3. c.28.
6. De excessu zeli Pastoris agitur. op. Phar. lib.3. cap.35.
7. Pastoris sententia sive justa, sive injusta acceptanda. op. Phar. l.1. c.13.
8. Pastor vel est verè pastor, vel mercenarius, vel fur, vel lupus. Pl.118. n.176.
9. Pastorum, Prælatorumque vigilantia qualis requiratur. in Luc. c.2. num.8. & ferm.4. Dom.3. Epiph.
10. Pastorum in Christi Nativitate quanta devotio. in Luc. c.2. n.20.
11. Pastoris malignitas manifestatur in tribus. in Joan. c.10. n.3.
12. Pastores

12. Pastores obruentur multitudine nimia subditorum bonorum temporalium, & tribulationum. *ferm. 4. Dom. 3. post Epiph.*
13. Prælati tot mortibus digni sunt, quot exempla mala subditis tribuunt. *ferm. 4. ibid.*
14. Pastoris relinquentis nonaginta novem oves in deserto parabola exponitur mysticè. *ferm. 2. fer. 4. Pasch.*
15. Christus bonus Pastor ostenditur multipliciter. *Vid. Suprà. n. 4. V. Christi attributa. n. 47.*
16. Diabolus perversus pastor, & fur. *ferm. 2. fer. 3. pentec.*
17. pastorum status inchoatus in Abel. *Vid. Abel. num. 3.*
18. pascua animæ quale. *Vid. Anima ad Deum. num. 79.*
19. pascua est sacra Scriptura. *Vid. Dei varia. n. 63.*
20. pastor Diabolus. *Vid. Diaboli tentationes. n. 48.*
21. pastoralis cura quid. *Vid. Cura. n. 1.*
- Pasta.*
- pasta. *Vid. Fermentum. n. 1.*
- pastus multiplex à Christo pastore suis ovibus paratus. *ferm. 1. Dom. 1. post oct. Pasch. Vid. Pascua.*
- Patens.*
1. Patena gerit figuram lapidis suppositi; ara crucis corporale sindonis, calix tumuli. in *Luc. c. 23. n. 53. & op. Expos. Miss. cap. 3. Vid. Eucharistia Missa.*
2. Quare absconditur in Missa. in *Luc. c. 22. n. 40. Vid. Ecclesiasticus ritus. n. 55.*
- Pater: Paternitas.*
1. Pater ideo est Pater, quia generat: unde generatio activa est ratio, qua paternitatis. *lib. 1. d. 27. a. 1. q. 1. corp. & l. 3. d. 8. a. 2. q. 2.*
2. Pater duo dicit, scilicet suppositum, & relationem, seu rationem relationis. *lib. 1. d. 27. p. 1. dub. 1.*
3. Patris habitudo unde proveniat. *l. 3. d. 4. dub. 2. & a. 1. q. 1. ad 1.*
4. Pater est propriè qui producit similem in natura: unde licet ex homine generetur pediculus non dicitur pater ejus. *l. 3. d. 4. dub. 2. & a. 1. q. 2. ad 2. Hinc baptizati dicuntur filii Ecclesiæ, non aquæ. l. 3. d. 4. dub. 2.*
5. Pater, & Pater familias est Christus. *V. Christi attributa. n. 48.*
6. Christus est Pater noster. *Vid. Christi varia. num. 275.*
7. Pater dat filio totum quod potest, sed non omni modo. *l. 1. d. 2. a. 1. q. 4. ad 1. & d. 9. a. 1. q. 2. ad 1. Vid. Dei generatio, & Processio.*
8. Pater non communicat Filio potentiam generandi, & quare. *l. 1. d. 7. q. 2. corp.*
9. Pater principium Filii, & Spiritus sancti, & causa effectiva creaturarum, in *Joan. col. 1. & c. 1. n. 1. Quid dat Filio. in Joan. c. 7. n. 39.*
10. Pater qualem auctoritatem respectu Filii habet. *l. 1. d. 9. dub. 4.*
11. Pater respectu Filii, & nostri dicitur Deus æquivocè: dicitur Principium respectu Filii, & nostri analogicè, & quare: ubi quid sit æquivocatio, & analogia. *l. 1. dist. 29. a. 1. quæst. 2. corp.*
12. Pater in divinis potest nominari vel quoad essentialia, vel quoad personalia. *lib. 3. dist. 4. dub. 1.*
13. Pater, & Filius quæ relativa sint, & quomodo referantur ad invicem. *l. 1. d. 31. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg. & d. 26. q. 1. ad arg.*
14. Pater, & Filius in divinis dicuntur secundum relationem distinguentem, importantque distinctionem ut exercitam, seu realem: similis, & æqualis verò sunt relativa distinctorum, importantque distinctionem ut conceptam. *lib. 1. d. 31. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3. Vid. Relatio. n. 18.*
15. Qualis differentia inter relationem Patris, & Filii in divinis, & in creatis. *l. 1. d. 26. a. 1. q. 1. ad 6. Vid. Relatio. n. 18.*
16. Pater non est eo substantia, quo Pater. *lib. 1. d. 33. dub. 4.*
17. Patrem esse, & generare an sit eadem notio. *l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 1. & 2.*
An sit Pater quia generat: an vero generet quia Pater. *ibid. q. 2.*
18. Patrem esse quomodo sit proprium Patris. *l. 1. d. 27. p. 1. dub. 1.*
Paternitas quomodo est constitutiva Patris. *l. 1. d. 28. q. 3.*
19. Patrem esse, & Deum esse, aliud & aliud quomodo intelligendum. *l. 1. d. 28. a. 1. q. 3.*
20. Paternitas, esse ingentum, innascibilem, & improcessibilem quid important, & quomodo distinguantur. *l. 1. d. 28. per tot.*
21. Pater an possit dici æqualis filio, & vice versa. *l. 1. d. 31. p. 1. a. 1. q. 3.*
22. Pater an possit dici auctor generationis. *lib. 1. d. 13. dub. 3.*
Item principium divinitatis. *l. 1. d. 27. a. 1. q. 2. ad 3. & d. 29. dub. 1.*
23. Pater generat, vel mittit alterum se an sit vera propositio. *l. 1. d. 4. q. 2. corp. Pater est sapiens sapientia genita an sit vera. l. 1. d. 10. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 32. per tot. & l. 1. d. 9. dub. 4.*
Pater est solus Deus an sit vera. *l. 1. d. 21. dub. 1.*
24. Pater an dicatur major Filio, & Spir. sancti. an operetur per filium. *l. 2. d. 13. dub. 4. & l. 1. d. 16. dub. 4.*
25. Paternitas in divinis quid sit. *lib. 1. d. 26. q. 3. & d. 27. p. 1. q. 2. est ab origine. l. 1. d. 27. a. 1. q. 2. corp.*
26. Paternitas, & filiatio qualem oppositionem dicant. *l. 1. d. 1. q. 2. ad arg.*
Paternitas, & innascibilitas quomodo sint proprietates Patris, & an distinctæ. *lib. 1. d. 28. quæst. 3.*
27. Paternitatis ratio an sit prior in nobis, & translata ad Deum an è converso. *l. 1. d. 27. p. 2. q. 4. corp.*
28. Pater præintelligitur ad generationem non ut Pater, sed ut innascibilis, & quomodo. *l. 1. d. 27. p. 1. q. 2.*
29. Verbum Patris quomodo exprimit Patrem. *ferm. 3. Hex.*
Quomodo per Verbum omnia fecerit. in *Joan. c. 1. n. 3.*
30. Pater an possit dici principium, & auctor totius divinitatis. *l. 1. d. 15. p. 2. dub. 6. & d. 27. p. 1. a. 1. q. 2. & d. 29. dub. 1. & 2.*
An differant Pater, & Filius per habere principium, & per non habere. *l. 1. d. 9. q. 3. ad ult.*
31. Pater, & Filius an possint dici principium unum Spiritus sancti. *l. 1. d. 29. a. 2. q. 1.*
32. Pater an spiret ut unus: an ut plures: sic & Pater, & Filius an sint unus spirator, idemque principium. *l. 1. d. 13. dub. 4. & q. 5. ad arg. & d. 29. a. 2. q. 2. & l. 1. d. 11. quæst. 1. & 2. & d. 12. dub. 3.*
33. Pater si communicat inspirabilitatem, quare non innascibilitatem. *l. 1. d. 28. q. 4. ad arg.*
34. Pater,

34. Pater, & Filius nos diligunt Spiritu sancto quomodo intelligendum. l. 1. d. 3. 2.
35. Pater, & Filius diligunt se Spiritu sancto, est sapiens sapientia genita: Potens potentia quam genuit, quomodo sit unum. l. 1. d. 3. 2. per tot.
36. Pater quomodo operatur per Verbum. l. 1. d. 2. 7. p. 2. q. 2.
37. Pater est in Filio, Pater creavit in Filio: Pater operatur per Filium quomodo sint veræ, vel falsæ. l. 2. d. 1. 3. dub. 4. & l. 3. d. 1. a. 2. q. 3. ad 1.
38. Pater aliquando sub nomine spiritus intelligitur. l. 1. d. 3. 4. dub. 2.
39. Patris an sit mitri. l. 1. d. 1. 5. p. 1. q. 3. & d. 1. 6. q. 1.
40. Paternitas est generatio: pater generat: pater est innascibilitas an admittantur in divinis. l. 1. d. 2. 7. p. 1. q. 1. ad arg. & d. 3. 3. q. 4. & l. 1. d. 2. 8. q. 3.
41. Pater quomodo est principium Filii. l. 4. d. 3. 6. a. 1. q. 3.
42. Pater noster quomodo dicitur Deus: Vid. *Dei amor in creaturas*. n. 23. & *Dei varia*. n. 29.
43. Patris æterni primitas: lib. 1. d. 3. 1. p. 2. a. 2. q. 3: ad 1.
44. Patris potentia in divinis comparatur æquali, & inferiori. l. 1. d. 7. dub. 1.
45. Pater noster ut quis dicatur quid requiritur. l. 3. d. 1. 0. a. 2. q. 3. ad arg.
46. Pater an possit per suam promissionem obligare filium ad ducendam uxorem. l. 4. d. 4. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg. & d. 2. 9. q. 3. Potest obligare filium solum ad ea, quæ sunt juris naturalis. l. 4. d. 6. p. 2. a. 3. q. 1. ad arg.
47. Pater an possit vendere filium invita uxore. l. 4. d. 3. 6. dub. 3.
48. Pater nobilior principium est filii, mater substantialius. l. 4. d. 3. 6. a. 1. q. 3. ad arg.
49. In Patre non valente producere filium absque communicatione cum alio distante est imperfectio. l. 1. d. 6. q. 2. ad 6.
50. Patri in divinis appropriatur unitas ratione primitatis: filio æqualitas ratione perfectæ expressionis, & Spiritui sancto concordia. l. 1. d. 3. 1. p. 2. a. 2. q. 3. ad 1. Item Patri æternitas, Filio species, & Spiritui sancto usus. l. 1. d. 3. 1. p. 2. a. 1. q. 3. Item unitas, veritas, & bonitas. op. Brev. p. 3. c. 6. & Centil. p. 3. sec. 4. seq.
51. Pater poterat incarnari. l. 3. d. 1. a. 1. q. 4.
52. Pater Deus, est auctor creationis, & recreationis. l. 3. d. 1. a. 2. q. 3. ad 1. Quomodo possit dici Redemptor hominum. l. 3. d. 1. 9. a. 2. q. 1.
53. Pater dicitur Pater generatione, Prædestinatione, Creatione: Redemptione, regeneratione sacramentali, gratiæ adoptione, gloriæ collatione. op. Comp. Theol. l. 1. c. 4. & op. myst. Theol. de anagog. p. 1. & op. stim. p. 3. c. 17. & serm. 2. Dom. 13. post Pent.
54. Deus Pater principium omnium influentiarum, & donorum. serm. 3. Hex. & op. de 7. don. cap. 1.
55. Patris initialis æternitas declaratur. in Joan. col. 1.
56. Pater est Christus. Vid. *Christi varia*. n. 322.
57. Pater æternus dicitur Cælum. Vid. *Cæli varium*. n. 12.
58. Patris improprium redundat in filium, & quomodo. l. 3. d. 1. 2. a. 1. q. 1. ad 3.
59. Patris an multiplicentur relationes ad multiplicationem terminorum. lib. 3. dist. 8. art. 2. q. 2. ad 2.
60. Patribus antiquis num suffecerit ad salutem articulos tantum ad divinitatem spectantes credere. l. 3. d. 2. 5. a. 2. q. 2.
61. Patrum Sanctorum dicta quomodo intelligenda. l. 3. d. 1. 6. a. 1. q. 1. ad 1. Non sibi contrariantur, & quomodo. op. Brev. p. 2. c. 5.
62. Patri honor debetur ex præcepto, reverentia, & obedientia. Vid. *Parentum honor*. V. *Decalogus*. Patris nomine quinam veniant in hoc præcepto. Vid. *Parents*. n. 7.
63. Pater & filius faciunt unum gradum. l. 4. d. 4. 0. dub. 2.
64. Patris spiritualis directio summopere necessaria. op. de prof. relig. l. 2. c. 72.
65. Peccare in Patrem, Filium, & Spiritum sanctum quid sit. op. Spec. an. c. 3. in fine.
66. Expositio in Pater noster. op. stim. p. 3. c. 17. & op. de myst. Theol.
67. Pater est Deus: item Diabolus; & homo, sed diversimodè. Pf. 77.
68. Patris vocem delectabiliter audire quale signum. in Joan. col. 44.
69. Pater invocatur Deus non Dominus in Oratione Dominica, quia excitat ad amorem. op. *Expof. orat. Dom.*
70. Pater, Filius, & Spiritus sanctus sunt magistri docentes suos. serm. 4. Dom. 4. post Pasch.
71. Patres sancti antiqui quare non deserebant substantias, sicut fit in lege gratiæ. serm. de SS. Sim. & Jud.
72. Pater non solus est in activa generatione, sed active concurrat etiam mater. Vid. *Mater*. n. 1. seq. & n. 9.
73. Patris, ac Matris amor ad filios. Vid. *Mater*. n. 4. seq. Vid. *Parents*.
- Pati.*
1. Pati est dupliciter vel ab intrinseco, vel ab extrinseco. l. 2. d. 2. 3. a. 2. q. 2. ad arg. Vid. *Passio*.
2. Pati est amicorum Dei. in Joan. c. 11. n. 1. & op. stim. p. 2. c. 5. Vid. *Passio*. Vid. *Dei varia*. n. 226.
- Patientia.*
1. Patientia est pars temperantiæ, & etiam fortitudinis, estque æquanimis malorum tolerantia. op. declar. term. & Cent. p. 3. sec. 43. ubi diversimodè definitur: & op. Comp. Theol. l. 5. c. 36. & op. de prof. relig. l. 2. c. 34. seq. proc. 6. & op. de dono fortit. c. 3. & diæt. sal. t. 7. c. 7. Vid. *Fortitudo*. num. 5. Vid. *Temperantia*.
- Duo importat, scilicet passionem, & superioritatem: 1. est imperfectionis: 2. perfectionis. l. 1. d. 1. 7. p. 1. dub. 5.
2. Patientia ut est virtus humana impedit ne frangatur animus ab adversis: ut est infusa, reddit patientem, victorem, & lætum in ipsis. op. de dono fortit. c. 3. & op. de prof. Relig. ibid. c. 37.
3. Patientia exercetur in quinque, scilicet in læsione corporis, in penuria temporalis substantiæ, in detrimento honoris, in charorum offensione, vel subtractione, & in perturbatione tranquillitatis mentis. op. de prof. Relig. l. 2. c. 35. & op. diæt. sal. t. 7. c. 7.
4. Patientia est virtus expellens impatientiam, discordiam, rixam, seditiones, susurraciones, & similia. op. de dono fort. c. 3.
5. Patientiæ laudes, & fructus enarrantur. ibid. ut n. 1. & op. Phar. l. 2. c. 33. & op. Expof. reg. c. 10. & op. Bibl. paup. c. 79. & serm. 16. Hex. & in Luc. cap. 8. n. 15. & c. 21. n. 19. & serm. 3. de S. Andr. & serm. 2. de una S. Virg. & serm. 3. de Apost. & serm. 4. de uno Mart.

6. Patientiæ gradus multiplex exponitur. op. de prof. relig. l. 2. c. 37. & op. de grad. virt. cap. 5. & ser. 3. de Apost. V. *Gradus*. n. 10.

7. Patientes sunt focii Christi ferentes Crucem ipsius. op. de prof. ibid. c. 36.

8. Patientia alia est simulationis : alia necessitatis : alia virtutis : prima vitiosa : secunda cuncta : tertia virtuosa. op. de prof. ibid. c. 34. & diæt. sal. 1. 7. c. 7.

9. Patientia oritur ex charitate & humilitate. op. ibid. & ser. 2. de plur. Confes.

10. In patientia possidere animam quid sit. op. de dono fort. c. 3. & in Luc. c. 21. n. 19.

11. Patientis scutum quale. op. diæt. sal. 1. 7. c. 7.

12. Patientia in quo sensu dicitur fundamentum ædificii spiritualis. l. 4. d. 22. a. 3. q. 1. corp.

13. Patientia virtus quomodo consistit in medio. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 2. ad ult.

14. Patientia est custos omnium virtutum. op. de don. tim. c. 4.

15. Patientia vitiosa Prælatorum expenditur. op. de prof. relig. l. 2. c. 35. & op. de sex al. Seraph. cap. 3.

16. Patientia qualiter differat à zelo. op. de prof. relig. l. 2. c. 35.

17. Patientia, & impatientia ad Deum, ad proximum, & ad se ipsum qualis. Pf. 118. c. 2. v. 6.

18. Patientia in adversis reputatur pro martyrio. ser. 3. de S. Andr.

19. Patientiæ exempla proponuntur. ser. 3. ibid. & ser. 2. de S. Ant.

20. Patientia meritoria exigit pœnam, causam, & voluntatem. ser. 2. de plur. Marr.

21. Patientia multis motivis suadetur. serm. 2. in Convers. S. Paul. & ser. 1. de S. Agat.

22. Patientia in adversis conciliat Dei amicitiam, signumque est amoris. serm. 11. de SS. Phil. & Jac.

23. Patientia Martyrum qualis. ser. 2. in fest. om. Sanct.

24. Patientiæ virtus qualis in perpessione malorum. ser. 2. & 3. de plur. Marr.

25. Patientiam habere in morte est meritorium; sed est imperfectum : id enim exigitur in vita, & c. op. Apol. paup. resp. 2. c. 1.

Patria.

Patria nostra quantum sit. in Io. c. 7. n. 8.

Patriarcha.

1. Patriarchæ dignitas est cæteris proximè Papæ. ser. 22. Hex. & op. Brev. p. 6. c. 12. Instituta ab Apostolis. V. *Apostolus*. num. 16. Vid. *Parochia*.

2. Patriarchæ quatuor sunt in Ecclesia. ser. 22. Hexam.

3. Patriarcharum sapientia qualis. ser. 1. de S. Ant. Patav.

4. Patriarchæ antiqui misericordia in pauperes adepti sunt gloriam. ser. 2. in fest. om. Sanct.

Patrimonium.

1. Patrimonium est possessio paterna sollicitudine acquisita. l. 4. d. 27. a. 1. q. 2. corp.

2. Patrimonium Crucifixi est Clericorum status. V. *Clericus*. n. 17.

Patrinus.

Patrinus quis sit : ejus obligationes : quot sufficiunt ad Baptismum. l. 4. d. 6. p. 2. dub. 6. & a. 3. q. 1. & op. Brev. p. 6. c. 7. V. *Baptismi patrinus*. n. 1. seq.

Paucitas.

1. An sit majoris nobilitatis operari cum paucioribus. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg.

2. Paucitas salvandorum demonstratur. in Luc. c. 14. n. 18.

S. Paulus.

1. S. Paulus Apostolus fuit vas æternæ electionis : Sacramentum divinæ sanctificationis : speculum supernæ contemplationis. opusc. Solil. in præfat. interpretatur mirabilis. ser. 4. Dom. 2. Quadrag.

2. S. Paulus fuit Seraphim penetrans. opusc. de Ecclef. Hier. c. 2.

Ejus transfiguratio qualis. ser. 4. Dom. 2. Quad.

3. Paulus citissime ad altissimum perfectionis statum pervenit. op. fest. 2. de puero Jesu

4. Paulus raptus ad cœlum, & fruitionem gloriæ habuit tunc. opusc. de 7. grad. contemplat. Quomodo recordabatur eorum, quæ vidit. l. 3. d. 14. a. 2. q. 1. ad ult. Quas visiones habuit in raptu, & post. ser. 3. Hex. & ser. 9. & Pf. 67.

5. Paulus dicitur Filius Benjamin, idest filius dexteræ. Pf. 67.

6. Paulus raptus usque ad tertium cœlum statum viatorum supergressus est, & quid ibi fuerit. l. 2. d. 23. a. 2. q. 3. corp.

7. S. Paulus in duabus Epistolis ad Thimotæum instituit perfectè Prælatos. op. de sex al. Seraph. cap. 1.

8. S. Paulus tradens incorrigibiles vexationi dæmonum, non utebatur ipsorum commercio, sed judicio divino, & potestate supernaturali. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 3. ad i.

9. Paulo datus est stimulus carnis, & quare. l. 3. d. 3. dub. 1.

Tentatio carnis fuit à Diabolo, vel ob aspectum in Teclam Virginem. Pf. 118. n. 41.

10. Paulus voluit, & dixit se velle ire in Hispaniam, sed non ivit. l. 3. d. 24. a. 1. q. 1. ad 5. & l. 4. d. 21. p. 2. a. 1. q. 2. corp.

11. Paulus cur ad dexteram, Petrus ad sinistram in Bullis ponatur. Pf. 67. 1. filius dexteræ, idest vocatus post Resurrectionem; & Petrus sinistræ idest ante passionem. ibid.

12. Paulus cur vocat Evangelium suam doctrinam. In Io. proem.

13. Pauli lacrymæ continuæ. in Io. c. 11.

14. Paulus Procurator Christi. serm. 3. Dom. 1. Quadrag.

15. Pauli Conversio expenditur. ser. in Convers. Ejus paupertas qualis. ser. 1. & 2. ibid.

16. Paulus, & Saulus quid. ser. 1. ibid.

17. Pauli laudes. ser. 1. & 2. ibid.

18. Paulus exterioribus oculis orbatus, interioribus vidit Christum. ser. 1. ibid.

19. Paulus Apostolus non concurret ad Constitutionem symboli. l. 3. d. 25. a. 1. q. 1. ad i.

Pavo.

Pavo respiciens pedes deponit gloriam Caudæ; sic & nos respiciendo finem. ser. 1. in Rogat & ser. 4. de uno Confes.

Pauper : Paupertas

1. Paupertas quid. op. de prof. relig. l. 2. c. 42. & Pf. 34.

Votum ejus quam Deo chatum. ser. 3. in Epiph. & ser. 3. Dom. 4. Adv.

2. Paupertas multiplex exponitur. op. de prof. ibid. & op. de paup. Chr. & Pf. 9. 33. 69 & 78. & in Eccles. c. 7. & in Luc. c. 14. n. 7. & op. Expos. reg. c. 1. & 6. & in Luc. cap. 22. n. 36. & ser. 1. Dom. 22. post Pent. & ser. 2. in die S. Andr. & ser. 2. in Cathed. & ser. 1. de S. Matth.

Gradus ejus. V. *Gradus*. n. 10.

3. Paupertas

3. Paupertas quomodo cooperatur ad bonum excitando. l. 1. d. 46. dub. 3.
4. Paupertas spiritus quænam. op. medit. vit. c. 44. & diæt. sal. tit. 4. c. 3. Psalm. 73. & Psalm. 9. V. *Infrà*. n. 42.
5. Paupertas spiritus nos elongat à malo. opusc. Brev. p. 5. c. 6. Consilium Evangelicum. op. Expos. reg. c. 1. Alii effectus mirabiles enarrantur. op. diæt. sal. t. 4. c. 3. & op. medit. vit. c. 44. & op. Eccles. Hier. p. 1. cap. 4. & op. Expos. reg. c. 6. & op. Apol. paup. & op. de paup. Chr. & op. de prof. relig. l. 1. c. 25. & l. 2. c. 42. seq.
6. Paupertatis, & cupiditatis conflictus exponitur. op. Phar. l. 2. c. 15.
7. Pauperum vitia, virtutes, obligationesque. op. Phar. l. 1. c. 42.
8. Paupertatis laudes exponuntur multis similitudinibus. op. diæt. sal. t. 4. c. 3. fundamentum sublime. op. de paup. Chr. contra Gul. per tot. & op. Apol. paup. resp. 4. c. 3. & op. de perfect. ad for. c. 3. & ser. 5. Hex. & in Luc. c. 6. n. 20. & c. 7. n. 22. & ser. 1. & 2. in Conver. S. Paul. & op. Instit. Novit. p. 2. c. 14. & ser. 20. Hex. & op. Expos. reg. c. 1. & 6. & ser. 1. in fest. om. Sanct.
9. Paupertate emitur regnum cœlorum. op. diæt. sal. t. 4. c. 3.
10. Paupertas Christi, & nostra qualiter differant. op. medit. vit. cap. 44. V. *Christi virtutes*. Apostolorum qualis. V. *Apostolus*. n. 34. seq.
11. Paupertas suadetur amanda. op. Stim. p. 2. c. 2. & op. de paup. Chr. & opusc. de Instit. Novit. cap. 8.
12. Paupertatis magnalia &c. op. de paup. Chr. & op. apolog. paup. Ex paupertate Christi maximè commendatur. op. medit. vit. Chr. cap. 7. & 9.
13. Paupertas necessitatis quænam. op. de paup. Chr.
14. Paupertatis spiritualis malæ effectus. op. ibid.
15. Paupertas Christi, & Apostolorum qualis. op. apol. paup. resp. 3. c. 2. & 3. Signum divinitatis Christi. ser. 1. Dom. 4. Quadr. & serm. 5. de Apost.
16. Pauperibus subvenire quam bonum est opusc. Stim. p. 1. c. 14. Est Christo benefacere. opusc. ibid. Vid. *Eleemosyna*.
17. De paupertate auctorit. SS. PP. & S. Scripturæ. c. 74. op. Phar. l. 1. c. 42.
18. Pauper superbus intolerabilis. op. de perfect. vit. ad for. c. 2.
19. Paupertatis quinque genera enarrantur. Pl. 33.
20. Pauperes sunt pedes Dei. Pl. 56.
21. Pauper potest esse magis largus, quam dives ajebar S. P. Franciscus. ser. 5. Hex.
22. Pauperibus evangelizare Christus missus. in Luc. c. 4. n. 19.
23. Pauperes sunt Domini regni cœlorum, multaque traduntur encomia paupertatis. in Luc. c. 6. n. 20. & c. 18. n. 30. & in Luc. c. 12. ubi vendite quæ possidetis &c.
24. Pauperum voluntariorum dignitas quanta bona, & quæ bona obveniant. in Luc. cap. 16. num. 9.
25. Pauperis Lazari nomen quare ponitur, non autem divitis. in Luc. c. 16. n. 20.
26. Pauperum clamor attrahit vindictam à Deo. in Luc. c. 18. n. 7.
27. Paupertas necessaria sequenti Christum. in Luc. c. 18. n. 21.
28. Pauperum eleemosyna qualiter danda. in Luc. c. 21. n. 4.
29. Paupertatis religiosæ conditiones, & fructus, ser. 3. Dom. infr. oct. Epiph. fundamentum totius perfectionis. ser. 2. in oct. Pasch.
30. Paupertatis triplex gradus assignatur. ser. 2. Pent.
31. Paupertas est signum Spiritus S. quo nos signat. ser. 3. Pent.
32. Paupertas est fundamentum totius Ecclesiæ, ejusque fabricæ: ejusque fructus, & laudes. ser. 4. Dom. 4. Pent.
33. Paupertas affectu est sectanda à divitibus. ser. 4. ibid.
34. Paupertas facit currere expeditè post Christum, reddit securiores Prædicatores ad arguendum malum, & efficaciores ad persuadendum bonum. ser. 4. ibid.
35. Pauperes subveniendi sunt. ser. 3. Dom. 5. post Pent. & ser. 2. de S. Th. & ser. 1. de SS. Phil. & Jac.
36. Pauperes dicuntur amici facti de mammona iniquitatis à divitibus. serm. 4. Dom. 8. post Pent.
37. Paupertas medicamentum avaritiæ. serm. 4. Dom. 16. post Pent. V. *Infrà*. n. 49.
38. Pauperum vitia enarrantur. ser. 1. Dom. 24. post Pent.
39. Pauperum oppressio quam Deo abominabilis, & puniatur. ser. 1. ibid.
40. Paupertas, & Mundi contemptus quam necessarius sequenti Christum. ser. 2. de SS. Phil. & Jac.
41. Pauperum misericordes quam Deo chari. ser. 2. in fest. om. Sanct.
42. Paupertatis spiritus fructus. ser. 2. in fest. ibid. V. *Suprà*. n. 4.
43. Paupertatis voluntariæ laudes. ser. 5. de uno S. Mart. & ser. 1. de uno Doct. Item gradus multiplex. op. de grad. virt. c. 8.
44. Pauperes quare magis sint contenti in paucis, quam divites in multis. ser. 1. de plur. Confes.
45. Pauperes de Lugduno prius fuerunt boni, postea hæretici. ser. 2. de uno S. Doct.
46. Paupertas est nobilis margarita. ser. 2. in Cath. S. Petr.
47. Pauperes exponuntur in mundo à Deo, ut divites se humiliant. op. diæt. sal. t. 7. c. 1.
48. Pauperes sunt pedes Dei. Pl. 56.
49. Paupertas remedium contra avaritiam. op. de pugna spir. c. 3. V. *Suprà*. n. 37.
50. Pauperibus facilius conceditur misericordia. in Sap. c. 6.
51. Pauperum subventio quam Deo chara, & homini utilis. serm. 1. & 2. Dom. 10. post Pent.
52. Christo in paupere subveniendum. V. *Christi varia*. n. 203.
53. A paupertate Christus incepit perfectionem. V. *Christi varia*. n. 302.
54. Paupertas est signum Christi. V. *Christi varia*. n. 324.
55. Paupertas religiosa quam Deo chara. V. *Dei varia*. n. 235.
56. Pauperum discalceatorum status. V. *Discalceatus*. n. 1.
57. Paupertate dilatata est Ecclesia, nunc verò divitiis. V. *Ecclesia*. n. 143.

58. Paupertas non est in culpa, sed in patientia.

V. *Egestas*. n. 1.

59. Paupertatis dux. V. *Franciscus*. n. 2.

60. Pauperum lectus est grabatum. V. *Grabatum*.

Pax : Pacificus.

1. Pax ut est beatitudo est status virtutum, in quo est delectatio in Deo absque contradictione ulla, vel pauca : unde est status animi purgatissimus : op. *Comp. Theol.* l. 5. c. 54. & op. de don. tim. c. 4. & in Io. col. 66.

2. Pax est bonum, quod omnia appetunt. lib. 3. d. 37. a. 1. q. 1. corp. & l. 4. d. 31. a. 1. q. 2. fund. & in Io. col. 66.

3. Pax est finis ob quem Deus imposuit præcepta homini. l. 3. d. 37. ibid.

4. Pax, & justitia se osculantur : unde justitia regis conservat pacem. op. de don. tim. c. 4.

5. Pacis triplex gradus proponitur. op. de don. ibid. & Pf. 118. c. 1. r. v. 5.

Item varii gradus, & multiplex pax. op. de grad. virt. c. 13.

Quibus detur, in Luc. cap. 2. n. 14. Vid. *Gradus*. num. 10.

6. Pacifici quinam sint. op. de don. tim. c. 4.

7. Pax est languagium cœli, & encenium Christi. op. diæt. t. 7. c. 6.

8. Christus pacem dedit discipulis jure donationis inter vivos : jure codicillorum : jure donationis, & testamenti. op. diæt. sal. t. 7. c. 6. & op. Phar. l. 4. c. 16. & ser. 2. fer. 4. Pasch.

9. Pacis multa inducentia proponuntur. op. diæt. ibid.

10. Pax mala qualis. op. diæt. sal. ibid. Alia Dei : alia carnis : alia mundi. V. *Dei varia*. n. 74. V. *Mundus*. n. 93. V. *Infrà*. n. 21.

11. Pacis annuntiatio in Missa quid significet. op. *Expos. Mis.* cap. 4. & op. *Expos. reg. FF. Min.* cap. 3.

12. Pax super omnia quærenda, & desideranda, Prol. *Itin. ment.*

13. Pax complementum omnium bonorum. op. *Incend. am. c. 2.* & in Io. col. 66.

14. Pax interior quomodo acquirenda. op. *Incend.* c. 3. & op. de proc. relig. c. 6.

15. Pacis bona, & fructus quanta. op. de *Eccles.* Hier. p. 4. c. 4. & op. de dono tim. c. 4. & op. de 7. don. c. 3. & ser. 1. Hex. & in Io. col. 66. & ser. 2. & 3. fer. 3. Pasch. & ser. 1. in oct. Pasch.

16. Pacis bona, & concordia ex locis Script. elucidantur. op. *Bibl.* c. 48. & 49. ex SS. PP. op. *Phar.* l. 4. c. 16.

17. Pax cum Prælatiis servanda. op. de instit. seu inform. *Novit.* p. 1. c. 3.

18. Pax esse nequit, ubi divinae legis observatio non est. ser. 1. Hex.

19. Pacis inimicus abdicatur à Patre, exhæredatur à filio, & à Spir. S. efficitur alienus. op. *Phar.* l. 4. c. 16. & op. de don. tim. c. 4. & in Io. col. 66. Ideo ter data est à Christo. ibid. & ser. 2. fer. 3. Pasch.

20. Christus factus est pax nostra. op. *spec. Virg.* c. 16. & in Luc. c. 24. n. 36. & ser. 2. Dom. 3. post oct. Pasch.

21. Pax multiplex bona, & mala. op. diæt. sal. t. 7. c. 6. & Pf. 28. & 84. & Pf. 118. cap. 11. v. 5. & 147. & 150. & in Io. col. 66. & in Luc. c. 2. n. 14. & ser. 2. & 3. fer. 3. Pasch. & ser. 5. Dom. 8. post Pent. V. *Iustus*. n. 53. Vid. *Suprà*. n. 10. & *Infrà*. n. 36.

22. Pax perfecta quomodo in ternario invenitur,

in dualitate verò bellum. Pf. 67.

23. Pacis nuntiatio facta à Christo expenditur. in Io. c. 20. n. 20. & col. 66. Vid. *Suprà*. n. 19.

24. Pax est testamentum Christi. in Io. col. 66. & c. 14. n. 27.

25. Pax peccatorum, & Diaboli qualis, & multiplex. V. *Suprà*. n. 21. & in Luc. c. 12. n. 51. & serm. 2. fer. 3. Pasch. & serm. 4. Dom. 8. post Pent.

26. Pacem quis verè habeat. in Luc. c. 2. n. 14.

27. Christus quare una vice dixit Pacem relinquo vobis, non addens meam sicut alia vice. in Io. c. 14. n. 27. Est pacis nuntius, Pax nostra, Pax Dei. V. *Christi attributa*. n. 91.

28. Pacem Dominus omnibus oprat. in Luc. c. 8. num. 48.

Quam Christo chara. ser. 1. fer. 2. Pasch.

29. Pax trium personarum quomodo acquiri possit. ser. 2. fer. 3. Pasch.

30. Pax quare nuntiata hominibus bonæ voluntatis. in Luc. cap. 2. num. 14. & serm. 2. fer. 3. Pasch.

31. Pax offertur à Christo peccatoribus, sicut ablata est Judæ. ser. 1. in oct. Pasch.

32. Pax inter gentiles quomodo firmabatur. ser. 1. in oct. Pasch.

33. Pacem frangentes qualiter puniantur. ser. 1. ibid.

34. Pacis gradus enarrantur. op. de grad. virt. c. 13.

35. Pax signum prædestinatorum. in Luc. c. 10. num. 6.

36. Pax bona, & mala quanam : utriusque effectus. in Luc. c. 12. n. 51. V. *Suprà*. n. 21.

Peccatum : Peccator.

1. In peccato quia sunt duo, scilicet aversio à Deo, & conversio ad creaturam : primum est quasi formale : 2. quasi materiale : hinc etiam multiplex definitio traditur. op. *Comp. Theol.* l. 4. c. 2. & *Cent.* p. 1. sec. 3. & l. 2. d. 3. in dub. lit. & l. 2. d. 41. a. 2. q. 2. & in *Thren.* c. 1. n. 13. & op. *declar. term.* & op. de trib. tern. & op. *usc.* de peccat. infam. & op. de mod. profit. c. 20.

2. Peccatum pro ut dicit privationem dicitur primo recessus à bono : 2. absentia boni : 3. corruptio modi, speciei, & ordinis : 4. conversio ab eo quod est secundum naturam ad id quod est præter naturam : 5. carentia debita justitiæ : 6. defectus à luce veritatis : 7. Aversio à bono incommutabili ad commutabile. op. *Cent.* p. 1. sec. 3. & *Comp.* ibid. l. 4. & l. 2. d. 35. dub. 6.

3. Peccatum secundum suum materiale, id est pro ut concernit actum, aut respicit Deum, quem offendit : aut respicit virtutem quam excludit : aut respicit bonum quod peccans præterdit, sic habet multiplicem definitionem. op. *Cent.* p. 1. sec. 3. & l. 2. d. 35. dub. 6.

4. Peccati formale est aversio respectu conversionis : absolute tamen nequaquam : nam ejus formale est privatio boni sibi oppositi, ratione cujus multiplicatur, & specificatur : unde conversio respectu objectorum erit formalis ratio specificans : sicque aversio dat conversioni quod sit peccatum : conversio verò dat quid sit tale peccatum. lib. 2. d. 42. a. 1. q. 1. in arg. & a. 3. q. 1. ad 1. & q. 2. corp. & l. 2. d. 24. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg.

5. Peccati aversio, & conversio quomodo concurrant in totalem rationem formalem peccati, & quomodo se habent ut differentiæ distinguentes. l. 2. d. 41. a. 2. q. 2. & d. 42. dub. 1. & a. 3. q. 2.

- & l.2.d.30.a.2.q.1. & l.4.d.41.a.1.q.1. ad 2. & l.3.d.36.q.4.corp.& lib.4.d.17.p.1.a.1. quæst.3. ad arg.
6. Originale, & actuale peccatum differunt non solummodò, quia illud est à natura, hoc abstractu, sed etiam penes bonum quod privant: illud enim privat iustitiam originalem; hoc gratuitam, & personalem. l.2.d.42.a.3.q.1. ad 5.
  7. Actio ut sic potest intelligi absque malitia: ut talis verò aliquando non potest separari à malitia, idest ut actio est defectiva, vel taliter nominata. l.2.d.41.a.1.q.2. ad arg. & l.4.d.31.a.2.q.1.corp.
Quomodò materiale conveniat Deo. l.1.d.42.a.1.q.2.
  8. Peccatum non est essentia aliqua, seu res, nisi improprie, sed nihil. op. Brev. p.3.c.1. & l.2.d.42.a.3.q.2. & d.41.a.1.q.2. ad ult. & l.4.d.34.a.1.q.2. ad 1.
Quomodo dicatur nihil, & res. l.2.d.30.a.2.q.1.corp. & l.2.d.34.a.2.q.3. ad arg.
  9. Peccatum est ignominiosa servitus tollens libertatem filiorum. l.4.d.24.p.1.a.2.q.1. ad 4.
  10. Peccatum est aversio à Deo, & conversio ad creaturam; quomodò importet diversos actus, vel circumstantias, relationemque. l.3.d.26.a.2.q.1. ad arg.
  11. Peccati esse est non esse moris, ideo solum talis privatio potest tolli per esse moris, quod est esse gratiæ. l.4.d.1.p.2.q. ult. in arg.
  12. Peccatum est quo homo præponit bonum commutabile bono incommutabili, & æterno. l.4.d.44.p.2.a.1.q.1. in arg.
  13. Peccatum est privatio ordinis, & diminutio habilitatis: unde ut privatio non admittit magis, & minus: ratione tamen boni oppositi unum est majus altero. l.3.d.36.dub.2.
  14. Peccatum actuale consistit in affectu, in actu, & in reatu. Pf. 82.
  15. Peccatum est antepositio triplicis boni commutabilis bono incommutabili. in Luc. c.4.v.5.
  16. Peccatoris tres status per tres mortuos suscitatos assignantur. in Luc. c.7.n.14.
  17. Peccatum est dictum, vel factum, vel concupitum contra legem Dei. l.2.d.35.dub.1. Quomodò cõpetat peccato actuali, & originali. ibid. dub.3.
  18. Peccatum licet sit nihil, tamen punitur à Deo ob privationem rectitudinis, & bonum relictum, & debitum permanens. lib.2. d.34. a.2: q.3. ad 6.
  19. Peccatum omissionis in quonam consistat. l.2.d.35.dub.1.
  20. Peccatum est voluntas retinendi, vel assequendi quod iustitia verat. l.2.d.35.dub.2.
  21. Peccatum quodlibet includit libidinem. l.2.d.36.a.1.q.2. ad arg.
  22. Peccati consummatio in ternario consistit, idest in rationis operatione, juris præjudicatione, & iudicis indignatione. Pf. 118. c.6.v.7.
  23. Fomes est mater peccati. V. *Concupiscentia*. n.8. & 11.
  24. Ex solo consensu est peccatum. V. *Consensus*. num.4.
  25. Peccatum tria habet, maculam offensam, & reatum, scilicet pœnæ. V. *Malum*. n. 20.
1. Peccatum alio modo consideratur ab Ethico: alio modo à Theologo: primo modo dicitur vitium importans deordinationem circa personam singularem, vel circa rem familiarem, vel civilem: secundo modo pro ut est offensa Dei. ser.2. Hex. 5. Primus ergo fructus.
  2. Peccati divisio potest fieri vel per causas formales, vel materiales: vel penes aversionem à Deo, vel penes conversionem. lib.2. d.42. dub.2. & a.3. per tot. ubi afferuntur variæ divisiones peccati.
  3. Peccati divisio penes causam formalem in originale, veniale, mortale delictum, & commissum traditur. in Cent. p.1.sec.4. & l.2. d.35. dub.1. & seq. & d.3.p.2. art.1. q.2. ad arg. & d.5. q.1. & l.3.d.3. p.1.a.2. q.2. ad arg. & p.2.dub.1. & l.2.d.21.a.3.q.1. ad 4. & l.2.d.24.p.2.a.1.q.1. & l.2.d.33.a.2.q.2. ad arg. & lib.4.d.16.p.2.a.3.q.1. & 2. & l.4.d.17.dub.7. & l.4. d.4.p.2.a.2.q.1. ad 1.
  4. Peccati divisio penes causam materialem reducitur ad septem capitalia. op. Cent.p.1.sec.4. & Comp. Theol. l.3.c.6.
  5. Peccati divisio penes personam peccantem traditur. l.2.d.43. dub.4. & op. Cent. & Theol. Comp. ibid. Item penes objectum. ibid.
  6. Peccatum aliud est in quo persona corrumpit naturam; taleque fuit peccatum Adæ: aliud in quo persona corrumpit personam, estque originale: aliud in quo persona corrumpit seipsam, estque actuale. l.2.d.21. in Expol. text. & l.2.d.33: a.1. q.1. ad 5.
  7. Peccata actualia quædam sunt capitalia, quædam pœnalia; quædam finalia: prima sunt pure peccata, & initialia: secunda sunt etiam pœnæ, seu annexa ad pœnam: tertia sunt irremissibilia, seu in Spiritum sanctum. op. Brev. p.3.c.9. & seq.
  8. Peccatum aliquid dicitur tripliciter vel proprie, vel improprie, estque pura pœna, vel quod est causa peccati, ut fomes. l.3.d.3.p.1.a.2.q.1. ad 3.
Aliquando nominat voluntarium defectum per privationem: aliquando actionem, aliquando debitum habendi iustitiam. in Jo. c.1.n.3.
  9. Peccatum differt à vitio: illud enim dicit culpam, istud sequelam, defectumque naturalem. l.3.d.3.p.1.a.2.q.1. ad arg.
  10. Peccatum secundum diversas rationes dicitur macula, factor & vinculum. l.4.d.18.p.1.dub.1. & p.2. dub.4.
  11. Peccatum aliud provenit ex impotentia, aliud ex ignorantia, aliud ex malitia: 1. versatur circa facultatem: 2. circa rationem: 3. circa voluntatem: quæ tamen tria concurrunt ad quodlibet peccatum. op. Brev. p.3.c.11. & l.2. d.43: dub.4. & a.3. quæst.2. corp. & ad 4. & l.2. d.22: dub.1. V. *Peccatum mortale*. n.6.
  12. Peccatum aliud secundum appetitum carnis seu voluptatum: aliud oculorum, seu divitiarum: aliud secundum superbiam vitæ seu honorum. op. Comp. l.3.c.6.
  13. Peccatum dicitur macula, quia deformat imaginem animæ: reatus quia obligat ad pœnam æternam: pollutio quia pollut ex terrena delectatione: pœna quia corrumpit naturam: delictum quia est recessus à dignitate gratiæ: offensa respectu Dei: prævaricatio, scilicet præceptorum: vitium quia est defectus naturalium bonorum: peccatum quia est conversio ad bonum commutabile: scelus ob injuriam Dei: nefas quia illicitum: Crimen quia est dignum accusatione, & pœna: Item iniquitas: Item exterminium. Pf. 91. & 101. & in Sap. c.1. & op. Comp. Theol. l.3.c.4. & l.2. d.8.

- d.8.p.2.a.1.q.6. ad 2. Character diaboli. lib.4. d.17.p.1. dub.4. & l.4. d.18.p.1. dub.1. & p.2. dub.3. & 4. V. *Peccati definitio*. n.2.
14. Aliquod peccatum est quod transit actu, & remanet reatu; estque peccatum actuale: aliud quod transit reatu, & remanet actu, ut est originale: aliud quod transit reatu, & actu, estque peccatum actuale post pœnitentiam perfectum: aliud quod remanet reatu, & actu ut originale ante baptismum. op. Comp. Theol. lib.3. c.3. Aliud contra legem: aliud contra consuetudinem: aliud contra naturam. opusc. Cent. p.1. sec.8.
15. Peccata alia sunt talia ex natura sua, quæ secundum nullam circumstantiam possunt fieri bona; ut odisse Deum: alia quæ talia sunt ex circumstantia, quæ possunt fieri bona ut occidere hominem. op. Comp. l.3. c.6. & op. declar. term. & op. spec. an in præfat. & lib.1. d.47.q.4. & l.2.d.35. dub.4. & l.3.d.37.a.1. q.3. in arg. & l.3.d.9.a.1.q.6. ad ult.
16. Omnis culpa est recessus à bono incommutabili ad bonum commutabile: & quia id potest esse vel voluntate aliena, sicque est culpa originalis: vel voluntate propria, sicque est actualis. op. Brev. p.3.c.5.
17. Peccatum sumptum in abstracto cum sit pura privatio non habet distingui per differentias oppositas, seu per habitus; seu per potentias: sed tantum in concreto, & ratione actus substrati, seu habitus, qui diversificat non solum materialiter, sed etiam formaliter ob formalem differentiam objectorum. l.2. d.42. a.3. q.2. & l.4.d.34.a.2.q.2. & l.2.d.41. a.1. q.2. ad ult. & l.2.d.33.a.2.q.2. corp.
18. Peccatum est privatio, & nihil in se, hocque modo non est ens per se, nec in genere, sed quatenus est alicujus, id est ut subjecti; & ut oppositum est in genere per reductionem. l.2. d.42. a.3. q.1. ad arg.
19. Peccata diversificantur specie per magis, & minus: vitia enim diversificantur formaliter secundum speciem penes superabundantiam, & defectum non solum ad invicem, sed etiam virtute opposita: unde delectari sub Deo, & amare citra Deum est essenziale veniali: supra Deum est essenziale mortali. l.2. d.42. a.3. q.2. ad ult. ubi exprimit fufius hanc maximam magis, & minus non variat speciem &c.
20. Peccata alia sunt carnalia, alia spiritualia: hæc sunt superbia, ira, accidia, invidia, & avaritia: carnalia verò sunt gula, & luxuria. op. Brev. p.3.c.9. & l.2.d.5.a.1.q.1. Aliud actum: aliud contractum. l.4.d.4.p.2.a.2.q.1. ad 1.
21. Peccatum aliud commissionis, aliud omissionis. l.2.d.5.a.1.q.1.
- Item aliud in Deum, & dicitur impietas: aliud in proximum; & dicitur iniquitas: aliud in se ipsum, & dicitur impuritas. op. Cent. p.1. sec.26. & ser.4. Dom.3. Pent.
22. Peccata capitalia sunt septem: peccata in Spiritum sanctum sunt sex, scilicet invidia fraternalis gratiæ; impugnatio veritatis agnitæ: desperatio: præsumptio: obstinatio mentis: impœnitentia finalis. op. Brev. p.3.c.11. & 9. & Cent. p.1. sec.15.22. & 26.
23. Peccati circumstantia non mutat genus peccati. l.2.d.24.p.2. dub.1.
24. Peccantium multa genera. Pl.35.61.101.118. c.4.v.5. & 108.
25. Peccatum hæresis, & aliorum generum qualiter differant. in Eccles. c.2.
26. Peccatum habet duo necessarios, scilicet aversionem, & conversionem: unde & duplex pœna ei respondet, scilicet pœna damni, & sensus. lib.2.d.6.a.2.q.2. in arg. & serm.1. de S. Matth. V. *Conversio*. V. *Aversio*.
27. Peccatum tria dicit, aversionem à Deo, conversionem ad creaturam, & expoliationem similitudinis. l.2. in proœm. & l.4. d.15. p.2. a.1.q.2. in arg. & op. Brev. p.3.c.1. & 5.
28. Aliquando tamen est ad incommutabile bonum, sed concupitum sub ratione commutabilis. l.2.d.24.p.2.q.1. ad 2.
29. Peccatum est motus præter naturam adimens de potestate naturæ. lib.2. d.28. art.1. quæst.1. ad 1.
30. Peccatum quomodo est corruptio boni, & quid corrumpit. l.2.d.35.a.1.q.1.
31. Peccatum tria includit, scilicet actum, habitum pronitatis sive maculam, & defectum, bonique privationem. l.2.d.42. dub.1. & l.4. d.18. p.1. dub.1.
32. Peccati initium attenditur ex parte aversionis: est enim id à quo inchoat motus: radix verò est ex parte conversionis, diciturque id unde transitur fomentum, & nutrimentum. l.2. d.42. dub.4.
33. Peccatum est offensa infinita Dei: & non potest satisfieri ipsi ut tali, sed tantum per satisfactionem Christi Dei. l.4. d.15. p.1.a.1. q.1. corp. & l.3.d.20.a.1.q.3.
34. Peccatum est separativum à Deo ratione elongationis secundum dissimilitudinem: est & offensa Dei ratione contemptus: est & damnificativum secundum amissionem gratuitorum, & debilitatem naturalium. l.4. d.16. p.1. q. ult. ad 3.
35. Peccatum est deordinatio, seu privatio ordinis, & quomodo. l.4.d.18.p.1. dub.3.
36. Peccatum duo dicit & deformitatem imaginis, & pronitatem ad actum secundum excessum. l.4.d.22.q.1. ad ult.
37. Peccatum aliquod cujus actus dicit deordinationem mentis in Deum ut idolatrare: idque semper est malum: aliud cujus actus est ad creaturam, seu ad se, talisque actus non habet essentialem deordinationem: unde divino imperio potest fieri bonus, ut fecit cum Osea, & muliere fornicaria, & cum Judæis vasa Ægyptiorum asportantibus. l.4.d.31.a.2.q.1. corp.
38. Peccatum in Deum est quo inhonoratur divina majestas superstitioso cultu: ut est idololatria, ritus Judaicus, Saracenus, Apostasia, schisma, hæresis, & quid sint: op. Cent. p.1. sec.26.
39. Alia sunt peccata in Dei sapientiam per superstitiosam scientiam, scilicet Divinatio, sortilegium, necromantia, geomantia: hydromantia, acromantia, pyromantia, maleficium, augurium, præstigium, mathesis, aruspicium. op. Cent. p.1. sec.29.
40. Alia sunt quæ sunt in Dei bonitatem, suntque hypocrisis, jactantia, simulatio, excusatio de malo, simonia, sacrilegium. op. Cent. p.1. sec.30.
41. Peccata in proximum vel respiciunt ipsas res ut furtum, rapina, & usura: vel personam ut est homicidium, bellum: vel animam sic est scandalum. op. Cent. p.1. sec.32.

42. Peccata in se ipsum sunt luxuria, & gula. op. ibid. sec. 32.
43. Peccata contra naturam quænam. op. Cent. p. 1. sec. 32.
44. Peccatorum occultorum tria sunt genera. Pl. 118. v. 137. & in Luc. c. 18.
45. Peccati initium, delectatio, consensus examinantur. op. Phar. l. 2. c. 1. sequent. & op. de trib. tern. c. 6.
46. De mala voluntate: remorsu conscientiæ: stultiloquio: multiloquio: occupatione mala: mutabilitate: vagatione: curiositate: negligentia: securitate in malo: iudicio malo: recidivatione: consuetudine: obstinatione: desperatione: dilatione pœnitentiæ: voluptate: carnalitate: prosperitate: consolatione: ornatu vano: Ingratitudine: discordia: malitia: crudelitate: simulatione: familiaritate: propinquitate: oblivione: ignorantia: stultitia: credulitate: doctrina elatorum: honore: zelo: argutione: remissione: acceptatione personarum: scandalo: infamia: timore: dolore: lætitia: confidentia. op. Pharet. l. 2. per tot. & op. de dec. præc. per tot.
47. Quale malum sit peccatum, agnosci potest ex Incarnatione Verbi. op. medit. vit. Chr. c. 2.
48. Peccatum quænam circumstantiæ antecedunt: quænam sequuntur. op. Comp. Theol. l. 3. c. 5.
49. De delectatione morosa in quibus consistat. op. Comp. l. 3. c. 11. & l. 2. d. 24.
50. Peccatum mortale est uti bono increato, & frui bono creato: usus enim dicit medium. l. 1. d. 1. q. 3. corp.
51. Peccatum carnis dicit inclinationem rei tractabilis secundum carnem privatam debita circumstantia. l. 2. d. 36. a. 2. q. 1.
52. Peccati aversio, & conversio fuse explicantur. ser. 1. de S. Matth.
53. Peccator est eclypsis animæ. ser. 3. de Apost. V. *Eclypsis*.
54. Peccatum quantum Deus abominatur. lib. 2. d. 6. a. 1. q. 1. ad 1.
55. In Peccato potest considerari vel actus exterior, vel interior, vel habitus, & qualiter differant. l. 2. d. 34. a. 1. q. 1. corp.
56. Peccata spiritualia sunt superbia, ira, invidia, & accidia: avaritia tenet quasi medium: cætera sunt corporalia, scilicet luxuria, & gula. l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. fund.
57. Potentia peccandi quomodo fuit, & non fuit in Christo. V. *Christi defectus*. n. 3.
58. De peccatis linguæ. V. *Lingua*. n. 6.
1. Peccatum propriè non habet causam efficientem, sed deficientem. l. 1. d. 38. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 42. a. 1. per tot.
Peccatum non causam, sed occasionem habet, & quomodo, & quænam sint. l. 4. d. 15. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg.
Omne committitur vel per negligentiam: vel per concupiscentiam: vel per malitiam. op. de perfec. ad for. c. 1. & seq.
Non potest esse à Deo. op. Brev. p. 1. c. 7. V. *Dei potentia*. n. 82; V. *Dei causalitas ad creaturam*. n. 31. seq.
2. Peccati materiale seu actus substratus habet causam effectivam: non verò formale: undè ad illud, non ad hoc concurrat Deus. l. 1. d. 42. a. 1. q. 2. ad arg. & lib. 2. d. 37. dub. 2. & 3. & a. 1. quæst. 1.
3. Deus quomodo non vult peccata fieri. lib. 1. d. 46. a. 1. q. 2. per tot.
Item quomodo vult aliquod bonum, cui inseparabiliter est annexum malum, hocque non vult. l. 1. d. 46. a. 1. q. 2. ad ult.
4. Deus non tenetur impedire peccata licet possit, nec ei tamen imputantur. lib. 3. dist. 26. dub. 3.
5. Potentia peccandi duo dicit, scilicet potentiam, & ordinationem ad talem actum, & id est à Deo: ut ordinabilis verò ad difformitatem non est à Deo: est defectibilitas, seu impotentia. l. 2. d. 44. a. 1. q. 1. & 2. & l. 3. d. 12. a. 2. q. 2. V. *Infrà*. n. 25. V. *Potentia*. n. 35.
6. Potentia peccandi ut deficiens, & sibi relinquatur est principium culpæ. l. 3. d. 12. a. 2. q. 2. ad 2. V. *Infrà*. n. 25.
7. Peccare non posse non est libertas, nec pars libertatis. l. 3. d. 37. a. 1. q. 1. ad 3. non tamen est sine libertate, nec peccare est sine usu libertatis. l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 2. ad 2. & lib. 4. d. 18. p. 2. dub. 1. V. *Infrà*. n. 25.
8. Peccatum est à Diabolo ut instigante, & suggerente. lib. 2. d. 8. p. 2. q. 2. ad ult. & lib. 2. d. 22. dub. 5.
9. Peccata omnia pullulant à peccato Adæ. l. 2. d. 22. art. 1. quæst. 1. corp. Vid. *Adæ peccatum*. num. 80.
10. Peccatum omne oritur ex inordinatione potentie rationalis; irascibilis & concupiscibilis: ex prima superbia: ex secunda avaritia: ex tertia gula: talisque fuit progressus peccati primorum parentum. l. 2. d. 22. a. 1. q. 1. & l. 1. d. 5. a. 1. q. 1. & op. de mod. constit. cap. 18.
11. Peccata omnia pullulant ex ignorantia in rationali: ex infirmitate in irascibili, & ex malitia in concupiscibili. l. 2. d. 22. dub. 2. & op. diet. sal. t. 6. c. 1.
12. Peccati initium est superbia. l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. & lib. 2. d. 22. a. 1. q. 1. & seq. & op. Brev. p. 3. cap. 9.
13. Peccatum omne est à voluntate, & in voluntate. op. Brev. p. 3. c. 5. & lib. 2. d. 41. a. 2. per tot. V. *Voluntas*. n. 56. seq.
14. Peccatum nullum actuale est involuntarium, sed quodlibet necessario est voluntarium sive sit veniale, sive mortale: datur enim voluntarium absolute; & secundum quid sive interpretative. lib. 2. d. 42. a. 2. q. 1. corp. & op. Brev. p. 3. c. 5.
Unde omne peccatum est voluntarium vel antecedenter, vel concomitanter, vel consequenter. l. 2. d. 41. a. 2. q. 2. ad arg.
15. Peccatum magis respicit voluntatem, directeque magis opponuntur bonitati affectionis, quam veritati cognitionis. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. ad 4.
16. Cor est fons omnium peccatorum licet exeant postea per potentias. lib. 4. d. 23. a. 2. q. 3. ad arg. V. *Infrà*. n. 22.
17. Peccatum non habet esse ab actu voluntatis, ut est natura, sed ut voluntas, & ut se tenens per deliberationem. lib. 2. d. 39. art. 2. quæst. 3. corp.
18. Peccatum non est circa nutritivam, sicut circa generativam, & quare. l. 2. d. 41. a. 2. q. 1. ad 4. V. *Peccatum originale*. n. 19.
19. Peccatum oritur in sensualitate, & consummatur in rationali. lib. 3. dist. 33. quæst. 3. ad 2.

20. Peccatum est in interiori deordinatione. l.4. d.28.a.1.q.4.ad arg.
21. Peccatum quodlibet in particulari potest vitari, & quomodd. l.2.d.41.a.2.q.1.ad 5.
22. Peccatum est à corde efficienter, à carne occasionaliter. l.4.d.15.p.2.a.2.q.2.ad 3. & 4. V. *Supra*. n.16.
23. Peccatum perpetratur ab anima secundum unionem quam habet ad corpus. l.4. d.23. a.2. q.2.corp.
24. Peccata an connexionem habeant. l.3. d.36. a.1.q.4.
25. Peccandi potentia quot modis sumitur. lib.3. d.12.a.2.q.2.corp. V. *Supra*. n.5.seq. An sit à Deo, an à nobis. l.2.d.28.dub.3.
26. Peccatum semper committitur aspiciendo ad aliquod bonum. ser.1.Hex.
27. Peccatum quomoddò intret in hominem, & ab homine amovendum. Pl.118.c.3.v.12.
28. Peccatores concipiunt, & pariunt peccata ut prægnantes. in Luc.c.21.n.23.
29. Omne peccatum vel est ex timore malè humiliante: vel ex amore malè inflammante ad concupiscentiam oculorum, vel carnis, vel ad superbiam vitæ. in Luc.c.17.n.12.
30. Peccatum oritur in corde vel suggestione, vel delectatione, vel consensu, vel defensione. in Io. col.53.
31. Peccatum quodlibet trahit originem ex conversione ad bonum commutabile. opusc. Apol. paup. resp.1.c.3.
32. Peccatum quinque modis maxime fieri potest. op.de dec.præc.ser.4.
33. Peccatum est pœna, & causa peccati. l.2.d.36. dub.1.& a.1.q.1. V. *Peccati effectus*. n.8.
- Peccati subiecti.* 1. Peccati subiectum propriè est voluntas. opusc. Brev. p.3.c.1.& 5. & l.2.d.41.a.2. per tot. max. q.2.corp. Dicitur esse in potentiis quatenus continuantur ad unitatem animæ. lib.2.d.33.a.2.q.2. ad 6. & l.2.d.31.a.1.q.2.
2. Peccatum quomoddò possit esse in intellectu, sed tamen cum interventu voluntatis. l.2.d.5. a.3. q.1. ad 2.
3. Peccatum actuale inest animæ per actualem deliberationem: originale verò per unionem animæ ad carnem infectam. l.2.d.3.p.2.a.1. q.2. ad arg.
4. Peccatum aliquandò est in inferiori parte: aliquando in superiori solum, & in quo sensu id sit verum. l.2.d.24.p.2.a.1.q.1. & 2. Sempè enim requiritur concursus superioris &c. & a.3. ibid. q.1.& 2.
5. In quo sensu dicitur peccatum esse in sensualitate. l.2.d.24.p.2. cit.
6. Peccatum, & pœna diverso modo afficiunt subiectum: illud enim reddit vituperabile ipsum subiectum: ista verò nequaquam. l.3. d.15.a.1. q.1.ad 1.
7. Peccatum est in superiori parte rationis per completam aversionem. lib.3. d.16. a.2. q.2. in argument.
8. Peccatum originale ut culpa est primò in voluntate: ut vitium est in pluribus potentiis ad unam substantiam continuatis, & constituentibus unicum subiectum. l.2. d.33.a.2. quæst.2. ad 5.
9. Peccatoris cor, & anima est sentina Diaboli, sepulchrum vitii sætens. opusc. spec. B. Virg. cap.2.
1. Peccatum dicitur majus altero: primò causalitate: sic peccatum Diaboli est majus: 2. generaliter: sic peccatum Adæ: 3. enormitate ut fuit peccatum Iudæ: 4. ingratitude ut in Deo, qui plura beneficia recepit, sic peccata Christianorum sunt majora infidelium: 5. periculositate, ut est peccatum ignorantia: 6. inseparabilitate, ut est cupiditas, quæ in senibus augetur: 7. importunitate, ut est superbia, quæ etiam in bonis operibus oritur: 8. pronitate ut luxuria: 9. impugnatione majoris gratia: ut peccata in Spiritum S. 10. majori offensa, ut idololatria: 11. facilitate resistendi, ut fuit peccatum Adæ: 12. improbitate, & libidine. l.2. d.33.dub.2. & 3. & l.2.d.21.a.3.q.3. & l.2.d.42. a.1.q.2.corp. & op. Cent. p.1.sec.5. & l.2. d.22. a.1.q.3. & l.4.d.38. dub.7. Unde comparata ad invicem se habent ut excedens, & excessum. l.4.d.41.dub.4.
2. Peccatum Adæ fuit majus cæteris omnibus ratione majoris læsionis extensivè, non intensivè: Peccatum verò Angeli fuit majus ratione ingratitude. l.2.d.21.a.3.q.3.corp.
3. Quare peccatum Adæ fuit remediabile, non verò peccatum Angeli. l.2.d.21.a.3.q.2.corp. & l.3.d.20.a.1.q.1. ad 2. V. *Angeli peccatum*. n.9. V. *Adæ peccatum*. n.56.
4. Peccatum non intenditur ex pronitate, sed ex naturæ, & donorum dignitate, & conversionis profunditate: hinc Lucifer magis peccavit quia altior, & fortior. lib.2.d.6.art.1. quæst.1. ad 3.
5. Peccatum quo majus, eo minus reddit subiectum secundum naturam: unde Lucifer vilior apparuit omnibus creaturis post peccatum. l.2. d.6.a.3.q.1.ad ult.
6. Peccatum operis, & voluntatis si ordinata sunt ad invicem non sunt duo peccata formaliter, sed utrumque complet unum, quia est ibi una deordinatio. l.2. d.42. a.1. q.1. & 2. & op. Cent. p.1.sec.14.
7. Peccatum, sive opus exterius aliquando addit gravitatem actu interno: nempe quando actus externus addit delectationem, & damnificationem. l.2.d.42.a.1.q.2. & Cent. p.1.sec.14.
8. Peccati gravitas maximè consideratur in contemptu, & consensu. l.2.d.42. ibid. ad arg. offendit Dei majestatem: damnificat Ecclesiam & deformat animam. op. Brev.p.7.c.2.
9. Peccata quæ sunt contra Dei prohibitionem, & dictamen juris naturalis sunt graviora cum actu externo, quam cum solo interno. l.2.d.42. a.1.q.2.ad 4.
10. Peccata spiritualia habent spiritualem delectationem: ob idque majorem adhærentiam, & improbitatem, quam cætera etiam carnalia. ibid. ad ult.
11. Peccatum aggravatur ex conditione peccantis, ejusque in quem peccatur. lib.3. d.20.a.1. q.3.ad 2.
12. Peccatum est majus ubi major privatio, & quomoddò. lib.3. d.38. q.6. ad 2. & lib.3.d.36. dub.2.
13. Peccata carnalia sunt minoris culpæ, sed majoris infamiae. l.4.d.35.dub.2. & in Sap.c.1.
14. Peccati qualitas, & quantitas unde desumi debeant. l.4.d.16.p.1.dub.7. Quid sint circumstantia peccantis. op. Cent. p.1.sec.33. & op. spec. an. præfat. V. *Circumstantia*. n.3.seq.

15. Peccatorum circumstantiæ respicientes personam sunt sex, scilicet scientia, ordo, ætas, conditio, persona, & status: respicientes actum sunt tres, scilicet numerus, mora & modus: respicientes causam sunt tres, scilicet copia, causa, & lucta: Adiacentes sunt duæ, scilicet locus, & tempus. lib. 4. d. 16. p. 1. dub. 9. & op. Cent. p. 1. sec. 33. & op. spec. an. præfat. & ser. 3. in Rogat & Comp. Theol. l. 3. c. 5. Hinc aliæ aggravantes tantum, aliæ alleviantes: aliæ mutant species. lib. 4. d. 17. p. 3. q. ult. Quod enim est accidens in genere naturæ potest esse ratio formalis in genere moris. l. 3. d. 37. dub. 7.
16. Peccati circumstantia aggravans tantum non multiplicat peccata. l. 3. d. 38. dub. 2. & l. 4. d. 24. p. 2. dub. 1.
17. Peccati circumstantia mutans speciem multiplicat peccata. l. 4. d. 38. dub. 2. Quænam aperiendæ in Confessione. op. Confes. c. 2. & op. de purit. consc. c. 2. seq. & op. Comp. Theol. lib. 3. cap. 5.
18. Peccatum numeratur ratione actus circa quem, non in quem. l. 4. d. 38. dub. 2. & l. 4. d. 41. dub. 3. Unde in moralibus non est vera propositio magis & minus non variat speciem. l. 2. d. 42. a. 3. q. 2. ad ult.
19. Peccat quis gravius qui vult, & non potest, an qui vult, & potest, & facit, esto quod uterque æquali amore moveatur. l. 2. d. 42. a. 1. q. 2.
20. Peccatorum gradualis processus usque ad impenitentiam traditur. in Sap. c. 1. in fine.
21. Peccatum publicum gravius privato. op. Expos. reg. FF. Min. c. 7.
1. Peccatum originale si comparatur ad id à quo est, dicitur originale, quia est ab origine, dicitur etiam lex carnis, quia contrahitur mediante carne: si ad illud ad quod est vel inclinatur dicitur concupiscibilitas, fomes, & concupiscentia: si ad id per quod inclinatur dicitur lex membrorum: si ad id contra quod est dicitur languor naturæ, & tyrannus humanitatis. lib. 2. d. 30. dub. 1. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 9.
2. Peccatum originale dicitur etiam informitas, fæditas, pronitas, corruptio, vitium, languor, stimulus carnis. op. Comp. ibid. & Cent. p. 1. sec. 4.
3. Peccatum originale est carentia debitæ justitiæ, quæ respicit hominem secundum quod est natura, quod in nobis dicitur originale, quia est tractum ab origine: In Adam verò quia fuit origo aliorum. l. 2. d. 42. a. 3. quæst. 1. ad 5. & op. Cent. p. 1. sec. 4. Multipliciter definitur. opusc. declar. term. Item in nobis est necessarium: in Adam verò voluntarium. l. 2. d. 30. a. 1. q. 2. ad ult. & op. de trib. tern. c. 2.
4. Peccatum originale consequitur naturam secundum corruptionem. l. 2. d. 30. a. 1. q. 2. ad 5.
5. Peccatum originale contrahitur ab homine non solum pœnaliter, sed & culpabiliter. l. 2. d. 30. a. 1. q. 2.
6. Quomodo ex bono, scilicet ex conjunctione licita, seu ex baptizato sequatur malum originale. l. 2. d. 30. a. 1. q. 2. ad 2. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 8. V. *Infra* n. 36.
7. Peccatum originale non dicitur solum ratione privationis justitiæ, sed ratione curvitatæ, & necessitatis concupiscendi, quæ est concupiscentia immoderata, & prædominans spiritui. l. 2. d. 30. a. 2. q. 1. corp.
8. Peccatum originale quomodo sit in carne, & in anima, & quomodo derivet ab Adam in omnes propagatos ex carne. op. Comp. Theol. l. 3. c. 8. & l. 2. d. 30. a. 3. per tot. & d. 31. a. 1. q. 2. & a. 2. per tot. & op. Cent. p. 1. sec. 4. & lib. 3. d. 2. a. 2. q. 2. ad 3. Vid. *Peccati subjectum*. n. 3. & 8.
9. Peccatum originale pro ut est culpa inest primò animæ secundum liberum arbitrium: pro ut est vitium deordinans potentiam sic inest animæ primò ratione partis sensitivæ. lib. 2. d. 31. a. 1. q. 2.
19. Peccatum originale non contrahitur omnino ex ratione unionis animæ ad corpus, sed quia hæc unio est cum possibilitate ad deordinationem. l. 2. d. 31. a. 1. q. 2. ad arg. Vid. *Peccati subjectum*. n. 3.
11. Peccavimus in Adam, & quomodo. l. 2. d. 33. a. 1. q. 1. ad 5.
12. Peccatum originale tria includit, scilicet carentiam debitæ justitiæ: concupiscentiam, & carnis fæditatem: primum est ei essentialia: secundum materiale: tertium causale. l. 2. d. 33. a. 2. q. 1. corp.
13. Peccatum originale in tribus consistit, in fomite, in actu, & in reatu. Pf. 82.
14. ~~Peccatum originale contrahitur ab anima, licet ipsa non sit ex traduce, sed caro. l. 2. d. 18. a. 2. q. 3.~~
15. Peccatum originale primò in voluntate, & secundariò in anima. l. 2. d. 31. a. 1. q. 2.
16. Peccatum originale causavit in homine ignorantiam, infirmitatem, malitiam, & concupiscentiam. lib. 2. d. 30. a. 2. q. 1. in arg. & op. de trib. tern. c. 3. & op. Brev. p. 3. c. 5. & lib. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 2. ad 4.
- Quomodo ignorantia est culpa non pœna tantum. l. 2. d. 30. a. 2. q. 2. corp. & opusc. spec. B. Virg. c. 2.
17. Peccatum Adæ fuit commissum per nutritivam, ideo punitus fuit fame, siti, abstinencia &c. l. 2. d. 31. a. 1. q. 3. ad 1.
18. Quare per peccatum originale major inest infectio in generativa, quam in aliis potentiis. l. 2. d. 31. a. 1. q. 3.
19. Peccatum originale: primò inest generativam, quia hæc subjacet voluntatis imperio: non ceteræ. lib. 2. d. 31. ibid. V. *Peccati causa*. num. 18.
20. Peccati originalis transfusio qualiter fiat. l. 2. d. 31. a. 2. per tot. & d. 33. per tot. & op. de trib. ternar. c. 2. & opusc. Brev. p. 3. c. 6. & Cent. p. 1. sec. 4.
21. Peccatum originale Adæ includit in se saltem inchoative peccatum superbiæ: deindè inobedientiam, & gulam in consummatione. lib. 2. d. 33. dub. 1.
22. Quomodo imputatur peccatum Adæ parvulis in reatum culpæ, & pœnæ. l. 2. d. 32. a. 3. q. 1.
23. Peccatum originale non contraheretur ab Angelo si poneretur in corpore. lib. 2. d. 31. a. 2. q. 2. ad ult.
24. Originale peccatum æqualiter in omnibus reperitur, & quare. l. 2. d. 33. a. 2. per tot. & op. de trib. ternar. c. 2.
- Estque unum secundum speciem in omnibus, multiplex numero. l. 2. ibid. & op. de trib. ibid.
25. Peccatum originale transfunditur principaliter ratione viri, minus principaliter ratione mulieris: ambo enim concurrunt constituendo unum principium. l. 2. d. 33. a. 2. q. 2. ad 2.
26. Peccatum originale non transfunderetur si alter

Peccatum originale.

alter primorum parentum non peccasset. lib. 2. d. 33. ibid.

Vel si quis formaretur miraculosè non secundum feminalem rationem. op. de trib. tern. c. 2.

27. Peccatum originale quomodo dicitur contrahi à libidine. l. 2. d. 31. a. 2. q. 3. corp.

28. Peccato originali post hanc vitam propriè non requiritur pœna sensus, quia non est voluntarium. op. Brev. p. 3. c. 5.

29. Peccati originalis stipendium est mors. op. de trib. tern. c. 2.

Parit in mente ignorantiam, in carne concupiscentiam. op. Itin. ment. c. 1.

30. Peccatum originale triplex vè portat, scilicet nascentium, parientium, & morientium. op. Spec. B. Virg. c. 2.

31. Peccatum originale quomodo est in voluntate, & trahit voluntatem ad malum. V. *Peccati subiectum*. n. 8.

32. Peccatum originale residet in carne, & quomodo. l. 2. d. 33. a. 3. q. 1. ad 4.

33. Peccatum originale facit animam non concupiscentem, sed concupiscibilem. ibid. Vid. *Supra* n. 29.

34. Peccatum originale non potuit curari à puro homine. l. 3. d. 20. q. 2. & 3.

35. Peccatum originale sic curatur quod remanet pœna temporalis, remanetque sequela culpæ: nempe concupiscentia, eiusque motus, aliæque pœnæ. op. Brev. p. 3. c. 7. & op. Cent. p. 1. sec. 4. & l. 2. d. 32. dub. 4. & per tot. dist. & l. 2. d. 30. a. 2. q. 1. & l. 3. d. 10. q. 4. & in Luc. c. 5. n. 26. Exemplo paralytis curatæ.

36. Baptizatus cur peccatum originale transmittit. op. Brev. p. 3. c. 7. V. *Supra*. n. 6.

37. Peccatum originale deletum non potest iterari, & quarè. l. 2. d. 30.

38. Peccatum originale quomodo deletetur tempore legis naturæ. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. corp.

39. Peccatum originale facilius deletur actuali, & quarè. l. 4. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1.

40. Propriè ad eius deletionem non requiritur contritio: in adulto tamen aliqua displicentia requiritur. l. 4. d. 16. p. 2. a. 1. q. 1. corp.

41. Ex peccato originali miseriam quam in homine insunt. op. Spec. B. Virg. c. 2.

Peccatū
Actuale
mortale.

1. Peccatum Actuale est quod propriè oritur à libera voluntate vniuscuiusque per suggestionem, delectationem, consensum, & operationem: si enim suggestio, & delectatio est citra consensum oritur peccatum veniale, si cum consensu, mortale. op. Brev. p. 3. c. 8. & l. 2. d. 41. a. 2. q. 1. corp. & op. Cent. p. 1. sec. 5. & Comp. Theol. l. 3. c. 5.

2. Peccatum actuale non dicit omnimodam privationem: dicit enim & aversionem, & simul conversionem: nec dicit omnimodam privationem boni, cum relinquat aptitudinem, & ponat aliquem actum privatum debita circumstantia. l. 2. d. 30. a. 2. q. 1.

3. Peccatum actuale, & originale quomodo differant. l. 3. d. 20. q. 4. & l. 2. d. 42. a. 3. q. 1. ad 5. & op. de trib. tern. c. 2.

4. Peccatum actuale est macula deformans animam, ad malum inclinans seu à bono debilitans, & eam vulnerans. l. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 1. corp.

5. Peccatum actuale est deordinatio circa aliquem actum animæ, & per hanc sepatatur anima à Deo, per quod incurrit duplex malum, nempe

difficultatem ad bonum, & pronitatem ad malum: ratione difficultatis dicitur vetustas: ratione pronitatis dicitur infirmitas animæ. l. 4. d. 17. p. 1. dub. 4.

6. Peccatum quale opponitur charitati. V. *Charitatis oppositum*. V. *Charitatis effectus*. n. 2.

7. Peccata dubia confitenda sunt. V. *Confessio*. n. 29.

8. Peccata actualia sola sunt materia Confessionis. V. *Confessio*. n. 23. seq.

9. Peccati macula, factor, & debitum reatus explicantur. V. *Reatus*. V. *Confessionis Minister*. n. 9.

10. Peccati remissioni quomodo concurrat Minister. V. *Confessarius*. n. 10.

11. Deus quantum detestatur peccatum. V. *Dei varia*. n. 289. & 291.

12. Peccatum mortale opponitur charitati. Vid. *Charitatis oppositum*. n. 2. seq.

13. Peccatum mortale excedit veniale in infinitum, & quomodo. l. 4. d. 16. p. 2. a. 3. q. 1. in arg. & ad 3. & l. 2. d. 42. a. 2. per tot. & q. 2. ad 5. & ser. 2. Hex. & p. 1. ergo fructus &c.

Qualiter differant. op. Comp. l. 3. c. 12. & op. de trib. tern. c. 1. & l. 2. d. 42. a. 2. per tot. & lib. 2. d. 24. a. 3. q. 2. & op. de modo Confit. c. 20.

14. Peccatum mortale est prævaricatio legis divinæ, & inobedientia mandatorum Dei. op. Cent. p. 1. sec. 6. Est vinculum æternæ damnationis. V. *Damnatio*. n. 13.

15. Peccatum mortale est quando spreto incommutabili bono ponitur vltimus finis in commutabili. op. Brev. p. 3. cap. 8. & Cent. p. 1. sec. 6. & op. de trib. tern. & op. Spec. an. Quando sit peccatum amare creaturas. l. 2. d. 30. a. 2. q. 1. ad 3. & l. 2. d. 24. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg.

16. Peccatum mortale est quando est plenus consensus in actu, qui est in prohibitione. lib. 2. d. 24. p. 2. a. 1. q. 2. ad 1. & l. 4. d. 16. art. 3. q. 1. corp. V. *Infra*. n. 23.

17. Peccatum mortale fit aversione à Deo, & conversione ad creaturas: idque fit pluribus modis. l. 2. d. 42. a. 2. q. 1. corp. V. *Conversio*. V. *Aversio*.

18. Peccatum mortale exigit necessario concursum portionis superioris: quando, scilicet portio superior manducat in his, quæ sunt prohibita. l. 2. d. 24. p. 2. a. 2. q. 2. & l. 3. d. 38. art. 1. q. 3. ad vlt. & op. Brev. p. 3. c. 8.

Vnde est quædam imitatio primi peccati.

19. Peccatum mortale potest vitari cum adiutorio Dei, & in particulari, & in communi, non verò vniuersale in communi. lib. 4. distinct. 12. p. 2. dub. 4.

20. Peccato mortali septennis pœnitentia debetur. l. 4. d. 20. p. 2. dub. 3. & q. 2. corp.

21. Peccatum mortale duo includit & maculam, & reatum, obligationemque ad pœnam, cum verò deletur peccatum, desinit macula, remanet reatus alteratus, mutatus ex æterno in temporalem pœnam. l. 4. d. 20. p. 1. dub. 6. V. *Reatus*. V. *Peccati divisio*. n. 31.

22. Peccatum mortale est maioris adhærentiæ quoad maculam, non verò quoad pronitatem. l. 4. d. 21. p. 1. a. 1. q. 2. ad 2.

23. Peccatum mortale necessario est voluntarium, & cum pleno consensu. op. Brev. p. 3. c. 8. V. *Supra*. n. 16.

24. Peccatum mortale septem modis potest committi: 1. quia voluntas deordinatur, vel quia appetit quod non est appetendum, vel quia refugit quod non est refugiendum:

- secundum primum vel appetit interius, scilicet excellentiam privatam: vel exterius, sic avaritia: vel inferius sic gula & luxuria, & secundum 2. modum oritur ira, invidia, & accidia. op. Brev. p. 3. c. 9. & op. diæt. sal. t. 1. c. 2. & op. de trib. tern. c. 6. & Cent. p. 1. sec. 15. & Comp. l. 3. c. 14.
25. Peccatorum capitalium numerus desumitur non in ordine ad virtutes oppositas, nec ad dona, nec ad beatitudines: sed secundum pronitates respicientes condiciones boni apparentis. l. 2. d. 42. dub. 3. & op. de prof. relig. lib. 1. c. 11. & seq.
De peccatis capitalibus agitur. op. diæt. sal. t. 1. per tot.
Quando ista sunt peccata mortalia, quando venialia. op. spec. an. per tot.
26. Peccatum capitale sic dicitur vel quia est præcipuum, & magnum in genere vitioso: aut quia caput aliorum. l. 2. d. 42. dub. 3.
27. Peccatorum capitalium prohibitio continetur in Decalogi præceptis. lib. 3. d. 37. p. 2. a. 2. q. 1. ad 7.
28. Peccatorum capitalium initium est unum, scilicet superbia: duplex radix, scilicet timor malè humilians: & amor malè accedens: & triplex fomentum, scilicet, concupiscentia carnis, oculorum, & superbia vitæ, quorum quinque sunt spiritualia, & duo carnalia. op. Brev. p. 3. cap. 9. & Cent. p. 1. sec. 15. & opusc. Comp. Theol. l. 3. c. 14. & op. de purit. consc. c. 18.
29. De peccato superbiæ iræ, invidiæ, accidiæ, avaritiæ, gulæ, & luxuriæ agitur in particulari. op. Cent. p. 1. sec. 17. & seq. & Comp. Theol. l. 3. c. 15. seq. & op. spec. an. c. 1. & seq. & op. Phar. l. 2. c. 6. & seq. & op. diæt. t. 1. per tot. explicantur multæ comparationes: & opusc. de pug. spir. per tot.
30. Superbia comparatur Leoni, & inflationi: Invidia Cani, & lepræ: Ira Lupo, & lepræ: Accidia Asino, & lethargiæ: Avaritia eritio, & hydropisi: Gula Urso, & epilepsiæ: Luxuria Porco, & febrî. op. Comp. l. 3. c. 14.
31. Præsumptio est quando quis existimat habere gratiam ex se vel pro meritis suis vel falso, vel plus aliis: ex qua oritur elatio cordis, confidentia de se, & incepta audacia: item tentare Deum est expositio sui in periculo. op. spec. an. c. 1. V. *Præsumptio*.
Fuit primum peccatum Luciferi. l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. V. *Peccatum Angeli*.
32. Peccatum mortale fieri veniale in quo sensu sit impossibile. l. 4. d. 17. p. 1. dub. 7. & lib. 4. d. 20. p. 1. dub. 6.
33. Peccata multa creduntur venialia, & sunt mortalia. l. 2. d. 24. p. 2. dub. 1.
34. Peccatum quare non est circa auditum eo modo quo circa tactum. in Ecclen. c. 2. n. 10.
35. Peccata mortalia sunt materia necessaria Confessionis. V. *Confessio*. n. 23. seq.
36. Peccata venialia sunt materia sufficiens Confessionis. V. *Confessio*.
37. Peccata in Spiritum S. dicuntur peccata ex industria, & malitia, suntque aversio voluntatis malignantis à summo clemente Deo: & licet omnia peccata sint contra Deum: tamen hæc dicuntur propriè contra Spir. S. quia est contra donum gratiæ finalis, quod est appropriatum Spir. sancto. l. 2. d. 43. a. 1. q. 1. ad arg. & op. Brev. p. 3. c. 11. & l. 2. d. 38. a. 1. q. 3. ad arg. & in Luc. cap. 12. num. 10. Vid. *Desperatio*.
38. Peccatum in Spiritum Sanctum dicitur genus peccati ab aliis distinctum tum ratione principii, scilicet, quia est ex certa malitia, & industria: tum ratione sui oppositi, quia impugnat gratiam pœnitentialem quantum ad sui initium, & terminum: tum ratione actus substrati, quia consistit circa actum ipsius Spiritus, in quo residet gratia Spir. S. importat enim determinationem generis quantum ad actum substratum: sic fornicatio non est circa talem actum. l. 2. d. 43. a. 1. per tot. q. 1. corp.
39. Licet malitia non currat ad omne peccatum: tamen non semper facit peccatum in Spir. S. sed requiritur ut à malitia, & ab actu malignante & determinante ortum habeat. l. 2. d. 42. q. 1. ad arg. & l. 3. d. 38. q. 3. ad ult.
40. Peccatum in Spiritum Sanctum dicitur peccatum ad mortem, & irremissibile, id est vel quia perducit, vel quia disponit ad mortem: vel quia nunquam remittitur: vel quia difficulter. l. 2. d. 43. dub. 1. & op. Brev. p. 3. c. 11. & l. 4. d. 14. p. 2. dub. 11. & in Luc. c. 12. n. 10.
41. Peccata in Spiritum Sanctum sunt sex: aut enim peccatum est contra pœnitentiam, & hoc vel per recessum à bono secundum misericordiæ: sic est desperatio, & quia hæc respicit etiam iustitiam, hinc oritur præsumptio: vel per confirmationem in malo, sicque est obstinatio: & quia hæc respicit non solum detestationem, sed etiam propositum: hinc oritur finalis pœnitentia: vel est contra unitatem Ecclesiasticam: & hoc vel est ratione veritatis, sicque est impugnatio veritatis agnitæ: vel ratione bonitatis, sic est invidentia fraternæ gratiæ. l. 2. d. 43. a. 3. q. 1. ubi aliæ divisiones etiam assignantur &c. & op. diæt. sal. t. 6. c. 1. & op. de purit. consc. seu de modo confit. c. 19. & op. Comp. l. 3. c. 16. seq. V. *Malitia*. n. 5.
42. Peccatum in Spiritum Sanctum in quo sensu sit blasphemia. l. 2. d. 43. dub. 2.
43. Desperatio contra qualem virtutem sit. l. 2. d. 43. dub. 3. & a. 3. q. 1. & 2. ad 1. Item & Præsumptio, impugnatio veritatis, invidentia fraternæ gratiæ, & impœnitentia in quoniam consistant, l. 2. d. 43. per tot.
44. Peccata finalia proponuntur, & examinantur. op. Brev. p. 3. c. 11.
45. Peccatum quare dicitur in Spiritum S. l. 2. d. 43. a. 1. q. 1. ad arg. & in Luc. c. 12. n. 10.
46. Peccata mortalia oblita in Confessione quomodo confitenda. V. *Confessio*. n. 24. seq.
47. Peccata non pallianda in Confessione. Vid. *Confessio*. n. 24.
48. Peccata omissionis, & commissionis quænam sint. l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. V. *Omissio*. V. *Commissio*.
49. Peccatum omissionis potest esse mortale absque actu elicitò voluntatis. l. 2. d. 5. ibid. ad 1. & in quibus consistit: & quale peccatum sit negligentia. op. Cent. p. 1. sec. 8. & 9.
50. Peccatum circa præceptum negativum dicitur transgressio. l. 2. d. 5. ibid.
51. Peccatum ingratiitudinis quoniam sit speciale peccatum, & quando est circumstantia generalis omnium peccatorum. l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. ad 2.
52. Peccatum infidelitatis quodnam sit speciale peccatum. ibid. q. 1. ad 5.
53. Curiositas quoniam sit speciale peccatum. ibid. q. 1. ad 7.
54. Pecca

54. Peccatum adulterij quale sit. l. 2. d. 33. a. 1. q. 1. ad vlt. V. *Adulterium*.
Non est peccatum in Spiritum S. l. 2. d. 43. a. 1. q. 1. in corp.
55. Peccata ex ignorantia non determinant sibi aliquod genus peccati, sed est circumstantia circueiens omnia peccata. l. 2. d. 43. ibid. ad 2. & Cent. p. 1. sec. 25.
56. Peccata ex ignorantia proveniunt vel ex ignorantia privationis, vel pravæ dispositionis. op. Cent. p. 1. sec. 7. & l. 2. d. 22. a. 2. q. 1. corp. Vid. *Peccati divisio*. n. 11. quando ignorantia tollat peccatum. l. 2. d. 22. a. 3. q. 2. corp.
57. Peccata cordis in quibusnam consistunt, & quid sit cogitatio, delectatio, & consensus pravus. op. Cent. p. 1. sec. 10. & 11. & op. declar. term. & op. Comp. l. 3. c. 30. & 31.
58. Peccatum contra conscientiam, & synderesim quid. op. Cent. p. 1. sec. 11.
59. Peccata oris sunt mendacium, periurium, & contentio, adulatio, maledictum & detractio. op. Cent. p. 1. sec. 12. & 13. & op. Spec. an. c. 1. & op. Phar. p. 3. c. 3. per. tot.
Viginti quatuor enumerantur. op. Confes. c. 2. p. 20. & Comp. l. 3. c. 30. & 31.
60. Peccata ex infirmitate quænam. op. Cent. p. 1. sec. 25.
61. Peccatum idololatriæ, & hæresis explicatur. op. ibid. sec. 26. & Spec. an. c. 1.
62. De interdicto, excommunicatione, hypocrisis, sacrilegio, rapina, vsura, homicidio, scandalo, luxuria, & gula agitur. op. Cent. part. 1. sec. 27. & seq.
63. De contemptu Dei, & hominum: item & de inobedientia. op. Spec. an. c. 1.
64. De pertinacia, hæsitatione in fide, errore & c. op. Spec. an. c. 1.
65. De sortilegio, augurio, apostasia, manigloria, iniuria, humilitate falsa, hypocrisis, ostentatione, singularitate, iactantia. op. Spec. an. c. 1. & Cent. p. 1. sec. 29. seq.
66. De filijs Invidiæ, scilicet machinatione, scandalo, insidijs, prodicione, suspicione, iudicio, discordiarum seminatione, revelatione secretorum, & confessionis falso testimonio. op. Spec. an. c. 1. & Cent. p. 1. sec. 15. & 22.
67. De filijs Iræ, quæ sunt appetitus vindictæ, fructus crudelitatis, & discordia, calumnia, vexatio, damnificatio, incarceration, percussio, verberatio, duellum, bellum, mutilatio, & occisio, irritatio, comminatio, contumelia, improprium, maledictio, procacitas, clamor, & irreconciliatio. op. Spec. an. c. 1. & Cent. p. 1. sec. 15. & 22.
68. De filijs Avaritiæ, & quando est peccatum mortale, & quando veniale: ex qua oriuntur sollicitudo rerum temporalium cum violatione divini præcepti, violatio diei festi, vel iniustitia aperta, scilicet vsura, rapina, & iniusta sententia, furtum vel ordinatum, vel sacrilegum, vel proprietatis religiosa: ad quæ reducuntur exactiones talis, extorsiones, munerum acceptiones, ludi alearum iniustitia, in contractibus mendacium, iuramentum, simonia, advocatio iniusta, litis prolongatio, iuris sophistica interpretatio, allegatio, & consilium iniustum, iniusta vexatio proximi: Item iniusta rerum congregatio, immisericordia, restitutionis dilatio, irrecompensatio, illiberalitas. op. Spec. an. c. 2. & Cent. p. 1. sec. 15. & 22.
69. Golæ filia sunt fractio ieiunij, aviditas inordinata in comedendo, ebrietas, inepta lætitia, & dissolutio, sollicitudo vitiosa, delectatio, inhonestas, affectio carnalis, & incontinentia, cantus choreæ, histrionatus, ioculationes, superfluitates, pretiositates, curiositates, mollities in vestibus, in lectis, amor sui carnalis, acceptio personarum, & perversio ordinis charitatis: Item incitatio ad peccatum verbo, vel scripto, vel alijs modis: item mollities, fornicatio, adulterium, stuprum, incestus, sacrilegium. op. Spec. an. cap. 3. & Cent. p. 1. sec. 15. & 22.
70. Filia accidiæ sunt pusillanimitas, torpor, evagatio mentis, instabilitas corporis, tristitia cordis, omissio & c. negligentia, ignorantia, error conscientia, oblivio: indevotio, desperatio, & cætera peccata in Spiritum Sanctum. op. Spec. an. c. 3. & 4. & Cent. p. 1. sec. 15. & 22. V. *Accidia*.
71. Peccatum mortale per pœnitentiam fit veniale, vel per commutationem reatus, vel quia de eo venia impetratur. lib. 4. d. 20. p. 1. dub. 6. & op. de trib. æternar. c. 5.
72. Peccatum mortale tria continet, scilicet aversionem, conversionem, & perversioem. Ps. 118. c. 1. v. 9.
73. Peccatum ignorantia est in filium hominis ex malitia in Spiritum S. in Luc. c. 12. n. 8.
74. Peccatum quodlibet includit vim contemplativam, & quomodo. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2.
75. Peccatum quodlibet meretur pœnam æternam animæ, & corporis. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 2.
76. Peccatores filij Diaboli. V. *Diaboli varia*. n. 2.
1. Peccatum veniale dicitur tribus modis, scilicet ex genere, vt mendacium iocosum, ex eventu propter effectum divinæ misericordiæ, sic mortale per pœnitentiam fit veniale: & ex circumstantia. l. 4. dist. 17. p. 2. dub. 7. & op. de trib. tern. c. 5. & l. 2. d. 21. a. 3. q. 1. corp. & l. 2. d. 42. a. 2. q. 1. & op. Comp. l. 3. c. 12.
Quomodo differt à mortali. l. 2. d. 42. a. 2. q. 1. ad 1. & op. Brev. p. 3. c. 8. & Cent. p. 1. sec. 5. & op. de trib. tern. & Comp. Theol. l. 3. c. 12. V. *Adam*. n. 47. & 54.
2. Peccata venialia multa dicuntur facere vnum mortale dispositive. l. 2. d. 24. p. 2. dub. 2. & lib. 4. d. 16. p. 2. a. 3. q. 1. ad 5. & l. 2. d. 24. p. 2. dub. 2. disponunt ad mortale, & quomodo. l. 4. d. 16. ibid. q. 1. corp. & 2. & Comp. l. 3. c. 12.
3. Peccatum quando est mortale, & quando veniale. l. 2. d. 24. p. 2. a. 2. q. 2. corp. & op. Cent. p. 1. sec. 6. & Comp. l. 3. c. 12.
Quot modis potest fieri mortale. op. Comp. ibid.
4. Peccatum veniale dicitur duo, scilicet culpam, & vitium: ratione primi est in libero arbitrio ratione secundi potest esse in sensualitate. lib. 2. d. 24. p. 2. a. 3. q. 1. & 2.
5. Peccatorum venialium adest quædam necessitas in nobis in communi. l. 2. d. 36. dub. 4. & l. 4. d. 23. a. 1. q. 1. corp. & l. 4. d. 21. p. 1. a. 1. q. 2. & op. Brev. p. 3. c. 8. & Comp. Theol. l. 3. c. 12. & op. de trib. tern. c. 5. & l. 2. d. 21. a. 3. q. 1. ad vlt. & lib. 2. d. 42. a. 2. q. 1.
6. Peccatum veniale est voluntarium, & in quo sensu. l. 2. d. 41. a. 2. q. 1. corp.
7. Peccatum veniale non committitur, nisi cum habetur vsus rationis, & possit prævaricari aliquo modo. l. 2. d. 41. a. 2. q. 1. corp.

8. Peccatum veniale potest displicere, & tamen esse voluntarium, & quomodo. l.2.d.41.art.2. q.1.ad 3.& op.Brev.p.3.c.5.
9. Peccatum veniale fit præter Dei mandatum, nec est desertio Dei, tamen non refertur creatura in Deum: unde non est propriè contra prohibitionem Dei. l.2.d.42.a.2.q.1. ad arg. & op.Brev.p.3.c.8.& Cent.p.1.sec.6.& op.de trib. ternar. Unde non est aliud quam minor amor Dei. l.4.d.21.p.1.a.1.q.2.
10. Peccatum veniale propriè non est motus, nec usus, nec fruitio creaturæ, sed magis est animi affectus, & abusus. lib.2.d.42.a.2.q.1. ad arg.
11. Peccato veniali propriè non offenditur Deus, scilicet, cum aversione, & contemptu sed minus amatur. l.2.d.42.ibid.q.2. ad 6.& op.Comp. Theol. l.3.c.12.
12. Peccatum veniale potest committi tribus modis: primò ex subreptione: secundò ex cogitatione sine consensu, & delectatione: tertio cum ratione & consensu. l.4.d.16.part.2.a.3.q.1. corp. facilitas, & necessitas ea committendi qualis. l.4.d.17.p.2.art.2.q.1.ad ult. & op.Cent. p.1.sec.6.& op.Comp.Theol. l.3.c.12.
13. Peccato veniali diu non potest carere homo. in Sap.c.15.& l.2.d.42.a.2.q.1.
14. Peccatum veniale vnum non potest deleri absque alio, & quare. l.4.d.15.p.1.q.2.ad ult.
15. Peccatum veniale non tollit gratiam Dei, sed diminuit fervorem: unde non tenet hominem separatim à vita in perpetuum. l.1.d.17.p.2.q.3. in corp. & l.2.d.42.a.2.q.2.& l.4.d.21.p.1.art.1. q.1.& 2.& op.de trib.tern.& Pf.118.c.5.v.16:& in Luc.c.11.n.13.& l.4.d.22.dub.5.
16. Peccatum veniale licet non tollat gratiam antecedentem, potest tamen impedire subsequenter, quia potest committi in eodem opere. l.3.d.38.dub.1.& l.4.d.17.p.3.a.2.q.1. ad 3. & l.4.d.21.p.1.a.1.q.1.corp.& q.2.in fund.
17. Unde est sicut gutta aquæ ad caminum ignis. l.4.d.21.ibid.q.2.in arg.remittit fervorem gratiæ, non substantiam, ideò ob illud non amittitur Spiritus Sanctus. l.1.d.15.p.2.q.3. ad 3.V. *Parvitas*. n.1.& 2.
18. Peccato veniali debetur pœna temporalis. l.2.d.42.a.2.q.2.ad 4. si tamen homo decedit cum mortali punitur pœna æterna. l.4.d.21.p.1.a.1. q.1.ad arg.
19. Non potest quis decedere ab hac vita absque gratia cum solo veniali. l.2.d.42.a.2.q.2.ad 4. & l.4.d.21.p.1.a.1.q.1.ad arg.& q.2.
20. A peccatis venialibus raro liberatur homo, & hoc tum ob frequentiam, tum ob ignorantiam, tum ob adhærentiam. l.4.d.16.p.2.dub.3.
21. Peccatorum pœna venialium tota potest remitti, & etiam pars pœnæ mortalium per orationem Dominicam. l.4.d.16.p.2.dub.4.
22. Peccatum veniale licet habeat suam gravitatem: tamen in comparatione ad mortale est nihil: est veluti linea respectu superficiæ. l.4.d.16.p.2.a.3.q.1.ad 6.
23. Peccatum veniale comparatur bestijs minutis, guttis aquæ, arenæ, scabiei. l.4.d.16.p.2. art.3.q.1. dicuntur stipula, scœnum, lignum, quia sunt cremabilia. l.4.d.21.p.1.dub.1.& op. de trib.tern.c.5.
24. Venialia delentur in hac, & in alia vita, scilicet Purgatorio. l.4.dist.16.p.2.a.3.q.2. & l.4.d.21.p.1.a.1.q.2.& a.2.q.1.& op. Comp. Theol.
- lib.3.cap.13. Vid. *Purgatorium*. num.19.
- Vnde contritio ad ea delenda sive interior, sive exterior est necessaria. l.4.d.16.p.2.a.3.q.2.
25. Pro venialibus Deus non iudicat, nec condemnat nisi temporaliter, & quando est annexum mortali. l.4.d.17.p.3.a.2.q.1.ad 3.
26. Venialium confessio quando est necessaria. l.4.d.17.ibid.q.1.corp.
27. Veniale peccatum remittitur per omnia Sacramenta, & quomodo. l.4.d.23.a.1.q.1.corp.& l.4.d.21.p.1.a.1.q.1.ad 3.& per gratiam gratum facientem. l.4.d.21.p.1.art.1.q.1. & per gratiam gratis datam. l.4.d.21.ibid. sed requiritur aliquid aliud. l.4.d.21.p.1.a.1.q.2.ad 2.
28. Veniale peccatum non habet speciale Sacramentum ad sui deletionem institutum si consideretur homo in via: at in transitu ab hac vita habet extremam unctionem. l.4.d.23.a.1.q.1. corp.
29. Veniale peccatum aggravat animam, vt non intendat in Deum per devotionem, & amorem, ob inordinatam conversionem in creaturam, & minorem amorem Dei. l.4.d.23.a.1.q.1.corp.
30. Peccati venialis satisfactio potest fieri absque alio, quia non opponitur gratiæ. l.4.d.15.p.1. a.1.q.2.ad arg. & l.4.d.21.p.1.a.1.q.1.ad 4.& q.2. ad arg. & l.4.d.12.p.2.a.1.q.2. ad 3. non tamen existente in peccato mortali. op. Comp. lib.6. cap.33.
31. Peccatum veniale potest deleri absque contritione, & quomodo. l.4.d.21.ibid.
32. Peccata capitalia quondam sunt tantum venialia. op. Spec. an. per tot.
33. Peccatum veniale non fuisset in statu innocentia. op. Brev. p.3.c.8.
34. Peccatum veniale curatur Confessione generali, peccatoris confessione, aqua benedicta, contritione, oratione Dominica, benedictione Episcopi, Eucharistia, remissione offensæ, extrema unctione, levipœnitentia, compassione fraterna. op. Cent. p.1. sec.6. & op. de trib.tern. c.5. & Comp. l.6.c.34. & l.3.c.12. seq. & in Luc. c.18.n.13. & l.4.d.12.p.2.a.2.q.2. ad V. *Sacramentalia*. n.1. seq.
35. Peccati venialis effectus sunt: primò obligatio alicuius pœnæ: secundò maculat animam: tertio minuit fervorem: quarto lassat animam in bonis operibus: quinto retardat à gloria: sexto diminuit bona gloriæ: septimò disponit ad mortale. op. Comp. l.3.c.3.
36. Peccatorum venialium potest fieri confessio in communi, nec necessariò explicanda sunt in confessione. l.4.d.21.p.2.a.1.q.1. & dub.2. & op. Comp. l.6.c.34.
37. Peccata venialia quam sedulo fugienda. op. de 7. itin. et. d.4.
38. Peccata venialia in servis Dei sunt magnum malum. in Luc. c.11.n.13.
39. Peccata venialia non occidunt animam: reddunt eam tamen tepidam, gravem, obnubilatam, indispositam, & ineptam ad spiritualia. op. de præpar. ad Mis. c.5.
40. Peccatum veniale non fuisset in statu innocentia. V. *Adam*. n.31.
41. Peccatum veniale quomodo opponitur charitati. V. *Charitatis oppositum*. n.9. V. *Charitatis effectus*. n.2.
42. Opera facta cum peccato veniali dicuntur fundata in fœno, stipula, & ligno. Vid. *Opus*. num.37.

43. Peccatum veniale non fuisset in statu innocentia: est enim solum naturæ lapsæ, & viatorum. l. 2. d. 21. a. 3. q. 1.
- Effectus Peccati.*
1. Peccatum mortale naturalia vulnerat, & tollit gratuita. op. Comp. l. 3. c. 7. & l. 2. prol. & l. 2. distinct. 35. a. 2. quæst. 3. & l. 4. in prol. & op. de trib. tern. c. 3. & Ps. 118. c. 1. v. 4. & in Luc. c. 10. n. 30. & ser. 4. Dom. 12. Pent. & l. 2. d. 28. a. 1. q. 1. ad arg. V. *Infra*. n. 7. corrumpit modum, speciem, & ordinem, & quomodo. op. Comp. ibid. & l. 2. d. 35. a. 1. per tot. & a. 2. q. 1. & op. Cent. p. 2. c. 1. & de trib. tern. c. 7. & l. 2. d. 35. dub. 6. & serm. 6. Dom. 2. Adv. & op. Brev. p. 5. c. 3. V. *Homo in ordine ad Deum* n. 8.
  2. Intellectum obscurat. op. Comp. l. 3. c. 7. & lib. 2. prol. & op. de trib. tern. c. 3.
  3. Animam maculat, & deformat. op. Comp. ibid. & op. de trib. tern. c. 3. & 4. & l. 2. d. 42. art. 2. q. 1. ad 3. & op. Brev. p. 3. c. 11. Quid animæ adimit. lib. 4. d. 44. p. 2. art. 3. q. 2. ad arg.
  4. Ad pœnam æternam obligat. op. Comp. l. 3. c. 7. & op. de trib. tern. c. 4. V. *Infra*. n. 13.
  5. Indurat animam: unde est causa obdurationis. op. Comp. ibid. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. comp. & l. 1. d. 40. a. 4. q. 2. ad 8. & q. 1. ad 3. & q. 2. ad 5. Vid. *Induratio*. n. 2.
  6. Insensibilem reddit. op. Comp. l. 3. c. 7.
  7. Animam occidit, & in tumultum ducit. op. Comp. ibid. & de trib. tern. c. 4. & l. 2. d. 28. art. 1. q. 1. ad 1. & ser. 1. & 4. Dom. 15. Pent. & op. diæt. sal. t. 3. c. 4. V. *Infra*. n. 24. Vulnerat animam. ser. 3. Dom. 12. Pent. V. *Suprà*. n. 1. & *Infra*. n. 47.
  8. Ad aliud peccatum trahit. op. Comp. l. 3. c. 7. V. *Peccati causa*. n. 9. & 33. V. *Infra*. n. 26. Est pœna sui. l. 2. d. 35. a. 1. q. 2. & Ps. 118. c. 1. v. 3. & in Io. c. 9. n. 1. V. *Infra*. n. 13. V. *Peccati remissio*. n. 60. Unde multoties peccatum est pœna peccati. op. Comp. ibid. & l. 1. d. 46. a. 1. q. 2. ad arg. & lib. 2. d. 36. dub. 1. 2. & 3. & a. 1. q. 1. & a. 3. per tot. & l. 2. d. 27. a. 1. q. 3. ad 3. & op. Brev. p. 3. cap. 9. & Cent. p. 2. sec. 3. & in Eccles. c. 1. V. *Origine*. Vid. *Reatus*. Ut pœna est à Deo vindicante. op. Brev. part. 3. cap. 9. Unde ex superbia oritur invidia: ex invidia ira: ex ira accidia: ex accidia avaritia: ex avaritia gula: ex gula libido. op. Comp. Theol. l. 3. c. 7.
  9. Ex homine Infernum facit. op. Comp. l. 3. c. 7. & Ps. 118. c. 4. v. 13. V. *Infernus*. n. 39. Facit peiorem Diabolo. V. *Diaboli varia*. n. 42. 55. & 56. & seq. Diabolus ipsum peccatorem possidet. V. *Dæmoniacus*. n. 1.
  10. Vacuum hominem relinquit. op. Comp. lib. 3. c. 7. V. *Peccati varia*. n. 88.
  11. In morte hominem gravat. op. Comp. ibid. & in Luc. c. 19. n. 43. & ser. 2. in Alens. & serm. 3. Dom. 2. Adv. & ser. 2. Dom. 5. post Pasch. & ser. 1. & seq. Dom. 8. post Pent. & ser. 3. Dom. 9. Pent. & ser. 3. Dom. 22. Pent.
  12. Post mortem quot mala inferat. op. Comp. ibid. & l. 4. d. 46. a. 1. q. 3. ad 2. & l. 5. & 6. Dom. 2. Adv.
  13. Peccatum semper habet pœnam sibi coniunctam. l. 2. d. 5. a. 2. q. 2. ad 2. & l. 4. d. 46. art. 2. q. 4. ad 1. V. *Suprà*. n. 8.
- Non potest Deus relinquere illud impunitum. op. Brev. l. 3. c. 4. & l. 2. d. 36. a. 2. q. 1.
- Non potest nec à peccatore, nec à Deo puniti secundum merita absoluta. l. 4. d. 16. p. 1. a. 3. q. 2. ad vlt. & l. 4. d. 46. a. 2. q. 4. ad 3.
14. Culpæ magnitudo tanto facit minorem peccatorem, quanto maior est in natura; vt patet in Lucifero. l. 2. d. 6. a. 3. q. 1. ad arg.
  15. Peccatum mortale privat gratiam gratum facientem, & aliquando etiam gratis datam. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. V. *Infra*. n. 21. Unde peccator ex Dei misericordia, & iustitia thesaurizat sibi iram. l. 2. d. 11. a. 2. q. 1. ad vlt.
  16. Peccatum mortale ponit animam in statu, in quo non potest ex se amplius resurgere. op. Comp. l. 3. c. 7. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. & l. 2. d. 28. a. 1. q. 1. ad 1. V. *Infra*. n. 34. Non potest dimittere voluntatem peccandi peccator absque gratia. l. 4. d. 50. p. 1. a. 1. q. 1. ad 4.
  17. Peccatum mortale fœdat locum, in quo committitur: ob idque ignis conflagrationis purgabit illum. l. 4. d. 47. a. 2. q. 3. ad arg. V. *Infra*. n. 48.
  18. Peccatum faciet obscurari Solem in die Iudicii. l. 4. d. 48. a. 2. q. 1. in arg. abstulitque aliquid de luce corporibus cælestibus. ibid.
  19. Peccatum quomodo generat vermem damnatis. l. 4. d. 50. p. 2. a. 2. q. 2. in corp.
  20. Facit hominem inimicum Deo. l. 2. d. 35. art. 1. q. 3. ad arg. reddit peccatorem abominabilem sicut est ipsum peccatum. lib. 2. d. 39. dub. 1. & op. diæt. sal. t. 1. c. 1. & 2. & ser. 3. Dom. 2. Pasch. & l. 3. d. 22. a. 1. q. 5. ad 4. V. *Infra*. n. 36.
  21. Peccatum mortale opponitur gratiæ gratum facienti &c. & charitati, & quomodo. l. 3. d. 27. a. 1. q. 3. & 4. & l. 2. d. 11. a. 2. q. 1. ad 5. & l. 4. d. 4. p. 1. a. 2. q. 2. ad 2. V. *Suprà*. n. 15. V. *Gratia effectus*. n. 65. & seq. Annihilatur gratia, non quod peccatum agat in eam, sed per defectum in se ipsa. l. 2. d. 36. a. 3. q. 2. ad 5. & l. 3. d. 30. a. 1. q. 1. & d. 31. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 4. d. 5. a. 3. q. 1. ad arg. & q. 2. Quare peccatum, & gratia non possunt stare simul. l. 3. d. 16. a. 2. q. 2. ad 4. Extirpat gratiam, & vitam. l. 4. d. 21. p. 1. art. 1. q. 1. ad 4. & l. 3. d. 36. dub. 2. & ser. 1. Hex.
  22. Peccator in mortali potest habere virtutes informes, non tamen charitatem. l. 3. d. 27. a. 2. q. 1. corp. Potest habere gratiam gratis datam. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
  23. Peccatum mortale duo facit, Deum offendit, & naturam lædit: offendendo Deum, gratia expoliatur hominem, & lædendo, naturam eam vulnerat in naturalibus. l. 4. in prol. Hinc peccatum portat difficultatem ad bonum, & pronitatem ad malum, separationemque à Deo: ideo dicitur ratione primi vetustas: ratione secundi infirmitas: ratione tertij iniustitia. l. 4. d. 17. p. 1. dub. 4.
  24. Peccans mortaliter interficit se ipsum: est enim mors spiritualis. lib. 4. d. 18. p. 2. q. 4. ad 1. & l. 3. d. 37. a. 2. q. 1. ad 3. Quomodo annihilat peccantem. op. Brev. p. 5. c. 3. & op. de trib. tern. c. 3. & op. Confes. cap. 1. p. 2. & in Luc. c. 15. n. 31. & c. 16. n. 22. & in Io. c. 11. n. 2. & in Io. col. 27. & l. 2. d. 28. a. 1. q. 1. ad 1. V. *Suprà*. n. 7. & 21. & 47.
  25. Perseverans in peccato quomodo dicitur semper peccare. l. 4. d. 20. p. 1. dub. 7.
  26. Peccatum suo pondere trahit deorsum non secundum

- secundum ordinem naturæ, sed iustitiæ.lib.4.
d.44.p.2.a.1.q.2.ad 2.V.*Peccati remissio*. n.60.
27. Peccata ratione aversionis habent ad invicem connexionem : ratione conversionis differunt : unde quia dicitur quod qui in vno offendit factus est omnium reus, intelligendum est ratione privationis charitatis, meritorum, virtutum, & gloriæ, non ratione conversionis. l.3.d.36.a.1. q.4. & op. Cent. p.1. sec.15. V.*Infra*. n.37.
28. Quomodo peccatum deformat animam. l.3. d.36.a.1. q.4. ad arg. & Brev. p.3. cap.11. & op. de trib. tern. c.7. & ser.1. Dom.3. Epiph.
29. Quodlibet peccatum est fornicatio à Deo. l.3. d.37. dub.6.
Solum peccatum est Deo contrarium. op. Brev. p.5. c.3.
30. Peccatum est morbus cui consequitur effectus, seu sequela &c. l.3. d.34. p.1. a.1. q.1. corp. Paralysis. op. de trib. tern. cap.3. V.*Infra*. num.43. & 79.
31. Peccator recedit peccando à summa virtute, veritate, ac bonitate : ob idque incurrit in infirmitatem, ignorantiam, malitiam, & concupiscentiam. op. Brev. p.3. c.5.
32. Peccator per modum commutabile deferens incommutabile meretur utroque privari : ob id incurrit in carentiam iustitiæ originalis, quietis temporalis, & gloriæ. op. Brev. p.3. c.5.
33. Peccatum offendit Deum : deformat liberum arbitrium : perimit donum gratuitum, & obligat ad supplicium æternum. op. Brev. ibid.
34. Peccator absque gratia Dei non potest resurgere. op. Brev. p.3. c.11. & p.5. c.3. & l.2. d.28. a.1. q.1. V.*Suprà*. n.16.
35. Solum peccatum est malum. op. Brev. p.5. c.3. & Cent. p.1. sec.1. & in Io. c.9. n.1. & l.4. dist.29. q.1. ad ult. unde melius est mori &c. & ser.2. de Inven. S. Crucis.
36. Peccatoris anima est Deo inimica, Diaboli prostibulum, captiva peccati. op. Brev. p.5. c.3. V.*Suprà*. n.20.
A Deo maledictus. op. Spec. B. Virg. c.14. & 15. & op. de dec. præc. l.1.
Quam Deo invisum fuisse explicatur. op. diat. sal. t.1. c.1.
Separat à Deo. op. Comp. l.3. c.7.
Quantum Deus detestetur peccatum. op. diat. sal. t.1. c.1. & 2.
37. Peccatum mortale quia importat aversionem à Deo, conversionem ad creaturam, & deordinationem à recta ratione : hinc ratione primæ privatur peccator gratia Dei : ratione secundæ punitur incendio æterno : ratione tertiæ pœna vermis. op. Brev. p.7. cap.6. & Cent. p.1. l.6. & p.2. sec.1. V.*Suprà*. n.27.
38. Peccati vulnera inflicta homini sunt quatuor infirmitas, ignorantia, malitia, & concupiscentia. op. Cent. p.2. sec.1. & op. de trib. tern. c.3. & in Luc. c.10. n.30.
39. Privatio gratuitorum à peccato mortali proveniens sunt subtractio gratiæ, mortificatio meritorum, frustratio sanguinis Christi : Iniuria Angeli Custodis, inimicitia Dei, deformatio imaginis, honoratio Dæmonis, servitus peccati, reatus supplicij, debilitatio liberi arbitrij, elongatio superni beneficij, provocatio omnis creaturæ in ultionem. op. Cent. p.2. sec.2. & op. de trib. tern. cap.4.
40. Peccati pœna acta est pœna damni : inflicta est quæ immittitur à Deo. op. Cent. part.2. sec.3.
- obligat ad pœnam vel æternam, vel temporalem. l.2. d.42. dub.1.
41. Pœnæ corporales peccati quænam. op. Cent. ibid. V.*Infra*. n.94.99. & 101.
42. Peccatum solum Diabolo placet : ad hoc totus est occupatus. op. diat. sal. t.1. c.1. facit similem Diabolo. l.4. d.20. p.1. q.5. in corp. V.*Suprà* num.9.
Sponsat cum Diabolo. serm.1. Dom.1. post oct. Epiph.
Ponit animam in stabulo Diaboli. serm.1. fer.3. Pasch. traditur Diabolo peccator illudendus, flagellandus, & conspuendus. ser.2. in Quinquag. & in Luc. c.8. n.32. subijcitur Diabolo. in Io. c.14. n.31. obsessus à Dæmone. in Luc. c.8. n.32. & cap.9. n.39. & serm.4. Dom.3. post Pent.
- Peccator sentina Diaboli. op. Spec. B. Virg. c.2. & 14.
Est regnum Diaboli. in Io. col.81. facit Dæmonem. ser.2. fer.3. Pent.
Habitatur à Diabolo. Pf.88. & in Luc. c.11. n.24. seq. & ser.1. Dom.3. Quadrag. & ser.2. & 3. ibid. & ser.2. fer.2. Pent. & ser.1. & 2. in Sab. S. Diabolo placet. V.*Infra*. n.55. & 57.
Templum à Diabolo sibi sacratum est peccator. ser.4. in Trinit.
- Ligatur à Diabolo in collo, pedibus, manibus & lingua. ser.3. Dom.11. Pent.
Est cibus Dæmonum. V.*Diaboli varian*. n.66.
43. Peccatum est sicut febris tertiana, & quartana, & continua : item & podagra, paralysis, hydropisis, dolor viscerum, squinantia, lepra : unde in peccatore à planta pedis vsque ad verticem non est sanitas. op. diat. sal. t.1. c.1. & in Io. c.4. n.52. V.*Infra*. n.78. seq.
Gradus febris adaptantur septem vitijs capitalibus. in Io. c.4. n.52. & in Luc. c.4. n.52. & c.5. n.13. seq.
Multiplex infirmitas exponitur in peccato. in Io. c.11. n.3. & col.24. & ser.4. Dom.3. Pent. & ser.4. Dom.19. Pentec.
- Qualiter differat ab infirmitate corporali. l.2. d.28. a.1. q.1. ad 1.
44. Item peccatum est sicut putredo in pomo : vulnus in corpore : falsitas in panno : taberna Diaboli, ludus aleatoris, rete, vinculum. op. diat. sal. t.1. c.2.
45. Diabolus in quibusdam sculpsit figuram Leonis, scilicet superbiæ peccatum : Item Draconis, scilicet invidiæ : item Canis, scilicet iræ, Item Talpæ, scilicet avaritiæ, Item Asini, scilicet accidiæ : Item Lupi, scilicet gulæ : Item Vrsi, scilicet luxuriæ. op. diat. sal. t.10. cap.5. & op. de prof. relig. l.2. c.15. & ser.6. Dom. infr. oct. Epiph. & in Sap. c.11. n.18.
46. Peccatum mortale portat triplex vix, scilicet cordis, oris, & operis. op. Spec. B. V. c.2.
47. Peccatum est serpens occidens animam. op. Conf. c.1. p.2. & ser.4. Dom.3. Quadrag. & lib.2. d.24. p.2. dub.1. V.*Suprà*. n.71.
48. Peccati factor qualis respectu Dei, sui, & proximi. Pf.37. V.*Suprà*. n.17.
49. Peccatum est nubes inter Deum, & animam orantem. Pf.101.
50. Peccati damna considerantur sursum, deorsum, & introrsum. Pf.118. c.1. v.11. & c.2. v.12.
51. Peccatum reducit hominem in bestiam abominabilem. Pf.118. c.6. v.3. & l.2. d.24. p.2. dub.3. reddit hominem stultum. Pf.118. c.11. v.3.

- Peccata sunt bestiarum nos infestantes. ser. 2. ser. 3. Pasch. V. *Homo ad peccatum*. n. 2. & 79.
52. Peccator quibus gradibus præcipitatur in profundum peccatorum. in Luc. c. 7. n. 23. & in Sap. c. 1. in fine.
53. Peccans descendit ab Hierusalem in Hierico, & incidit in Latrones. in Luc. c. 10. n. 27. & s. 3. Dom. 10. post Pent.
54. Peccata onerant peccatorem debito, quod non possunt peccatores solvere. in Luc. c. 11. n. 3.
55. Peccatum & Dæmonium reddens hominem surdum, cæcum, & mutum. in Luc. c. 11. n. 14. & in Io. c. 8. n. 39. & ser. 6. Dom. 1. Adv. & serm. 1. & seq. Dom. 3. Quadrag. & serm. 1. Pent. peius Dæmone. l. 4. d. 5. a. 3. q. 1. ad 3. & s. 1. Dom. 18. Pent. V. *Diaboli varia*. n. 9. & 64.
56. Peccatum est stercus Diaboli. in Luc. c. 13. n. 9. & ser. 2. in Cæna.
57. Peccatum quale vinculum. in Luc. c. 13. n. 16. & in Io. c. 11. n. 44 & s. 2. & 3. in Vig. Nat. Est Asinus ligatus. in Luc. c. 19. n. 30. & ser. 3. Dom. 11. Pent. & s. 4. Dom. 18. Pent. V. *Peccati varia* n. 141. Facit adhærere Diabolo. in Luc. cap. 15. n. 15. & c. 19. n. 30. & ser. 1. Dom. 3. Quadr.
- Filium facit Diaboli. in Io. c. 8. n. 39. 44. & 45. & ser. 7. Dom. 1. Adv. & ser. 2. in Vig. Nat. & s. 4. Dom. 4. Epiph.
58. Peccatum est longinqua regio elongans à Dei bonitate, à divina luce, & à summa æternitate. in Luc. c. 15. n. 12. & ser. 4. Dom. 18. Pent.
59. Peccatum præcipitatur in indigentiam, & miseriam. in Luc. c. 15. n. 12.
60. In regione peccati est valida fames, & adfunt omnia mala. ibid. n. 14. & 17.
61. Peccati luxuriæ damna: replet hominem siliquis. ibid. n. 15. seq. & ser. 2. in die Cin. pro cibo sumit Diabolum. s. 2. ser. 2. Pent. V. *Luxuria*. n. 7.
62. Peccator quærens delicias, eas perdit, & amittit Dei filiationem. in Luc. c. 15. n. 15. & 19.
63. Peccator plures Dominos habet, scilicet peccata, & Dæmones. in Luc. c. 19. n. 43.
64. Peccatoris cæcitas qualis. in Luc. c. 11. n. 14. & in Io. c. 9. n. 32. & col. 45. & s. 3. in Quinquag. & s. 3. Dom. 10. Pent. & ser. 4. Dom. 12. Pent.
65. Peccator multiplex in triplici mortuo significatur. in Io. c. 11. n. 2.
66. Peccator est in sepulchro, in spelunca, & in tenebris. in Io. c. 11. n. 38. & col. 2. & ser. 4. in die Cin. & s. 3. Dom. 6. Pent. V. *Sepulchrum*. n. 3.
67. Peccator fætidior leproso. ser. 9. in Nat. Dom. V. *Lepra*. n. 6. Est lepra. ser. 2. Dom. 2. Epiph. & serm. 1. Dom. 3. Epiph. & ser. 1. Dom. 13. Pent. & s. 2. & 3. ibid. & in Luc. c. 5. n. 13. seq.
68. Peccator comparatur buffoni. ser. 1. Dom. infr. oct. Nat.
69. Peccatum affert maculam, offensam, & reatum. ser. 2. Dom. infr. oct. Epiph. & ser. 7. Pent.
70. Peccatum affert debilitatem potentia: cæcitate ignorantia, & pœnalitatem miseria. s. 1. Dom. 4. Epiph. & ser. 4. Dom. 12. Pent. & serm. 4. Dom. 18. Pent.
71. Peccatoris mors & pœnæ quam repentina. s. 3. in Septuag.
72. Peccatum est peius habere quam legionem Dæmonum. s. 1. Dom. 3. Quadrag. & s. 2. & 3. ibid.
73. Pessimi effectus peccati mortalis expendantur. s. 1. seq. Dom. 3. Quadrag. & serm. 4. Dom. 16. post Pent. & ser. 4. Dom. 18. Pent. & l. 3. d. 20. a. 1. q. 3. & in thren. c. 1. n. 14. & ser. 4. in Nat. Dom. & in Io. col. 42 & ser. 4. Dom. 2. post oct. Epiph. & s. 3. Dom. Pasch. & s. 2. & 3. in Rogat. & ser. 3. Dom. 1. post oct. Pent. & ser. 1. Dom. 23. Pent. & ser. 1. de S. Matth. & s. de S. Michael. & op. Comp. l. 3. c. 7.
74. Peccata mortalia sunt filia Diaboli. s. 1. & seq. Dom. 3. Quadrag.
75. Peccator est Diabolus. s. 3. ser. 2. Pasch.
76. Peccatum causa omnium malorum naturalium, & supernaturalium. ser. 2. ser. 3. Pasch.
77. Peccatum habet deformitatem, amaritudinem, & venenositatem. ser. 1. Dom. 7. Pent.
78. Peccatum est hydropisis. serm. 4. Dom. 16. Pent. V. *Suprà*. n. 43.
79. Est Paralysis. serm. 4. Dom. 18. Pent. Vid. *Suprà* n. 30. & 43.
80. Peccatum mortificat omnia opera bona facta. l. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 3.
81. Peccatum corrumpit agendo, & deficiendo. l. 2. d. 35. a. 1. q. 1. ad arg. & q. 2. damnificat Ecclesiam, deturpat animam, & offendit Deum. op. Brev. p. 7. c. 2.
82. Peccatum non contrariatur bono per essentiam & c. l. 2. d. 35. a. 1. q. 3.
83. Peccatum transmittitur ad prolem aut punitione, aut imitatione, aut transfusione: primo modo transeunt non quoad æternam, sed quoad temporalem & hoc iustissime: secundo Peccatum Diaboli, & hominis scandalizantis & c. transit in alios: tertio est originale, non verò actuale. l. 2. d. 32. a. 1. q. 1. & op. de dec. præc. ser. 2. & l. 2. d. 30. a. 1. q. 2. ad arg.
84. Peccatorum supplicia enumerantur. in Luc. c. 6. n. 24.
85. Peccator punitur iuste à creatura inferiori. l. 1. d. 14. a. 2. q. 2. ad 5.
86. Peccatores obstinati quomodo deseruntur ab Angelo Custode. l. 2. d. 11. a. 2. q. 1. V. *Angelorum custodia*.
87. Peccator offendit se ipsum sub specie boni. l. 3. d. 28. dub. 2.
88. Ex peccatis tria mala sequuntur, scilicet actio mala, macula, & sequela. l. 4. d. 17. p. 1. q. 2. ad 1.
89. Peccans cadit de scala in præcipitum. lib. 4. d. 17. ibid. q. 3. ad vlt.
90. Peccatum mortale est fovea. l. 4. d. 31. a. 2. q. 2. ad 1.
91. Peccatum reddit infirmam animam. Ps. 113. & in Luc. c. 5. n. 31. & ser. 7. Hex.
92. Peccatum quomodo mentem seducit, mortem inducit, & ad Infernum reducit. Ps. 118. c. 4. v. 13.
93. Peccatum incontinentia, impatientia, & diffidentia quæ mala pariat. Ps. 118. c. 5. v. 8.
94. Peccatum quæ mala libertati inferat. Ps. 118. c. 6. v. 12.
95. Peccatum tollit omne bonum, corporale, morale, & intellectuale. Ps. 118. c. 6. v. 15. V. *Suprà*. n. 41.
96. Peccatum triplex damnus affert, superius, interius, & exterius. Ps. 118. c. 11. v. 16.
97. Peccatum in nihilum redigit homines. in Sap. c. 9. & in Io. c. 1. n. 3.
98. Septem sunt vulnera peccati contra quæ sunt septem petitiones Orationis Dominicæ. Ps. 11.
99. Peccatum est gladius bis acutus occidens animam, & corpus. in Sap. c. 16.
100. Peccata spiritualia principaliter dissipant omnia bona, & frequenter præcipitant in carnalia. in Luc. c. 15. n. 12.
101. Peccata sunt causa adversitatum. s. 3. Dom. 5. Pent.

Pent. V. *Supra*. n. 41. & *infra*. n. 103. seq.

Et quia animalia lædunt hominem. f. 4. Dom. 11. Pent.

102. Peccatum affert veram sapientiam. *ferm.* 2. de S. Gregor.

Omnia consumit vt ignis. *fer.* 1. de S. Laur.

103. Peccata reddunt sterilem animam, & terram. *fer.* 4. de Dedic. V. *Supra*. n. 101.

104. Peccatum aufert animæ decorem, odorem famæ, valorem gratiæ, & saporem gloriæ. *op. diæt. fal. t. 1. c. 2.*

105. Peccator punitur privatione bonorum mobilium, & immobilium & damnatur ad patibulum inferni: sicque oculis rationis velatur, ligantur manus eius, & denudatur iuste. *op. diæt. t. 3. c. 9.*

106. Peccator punitur decem plagis Ægypti. *op. diæt. t. 3. c. 10. V. Plaga. n. 3.*

107. Peccatoris miseriæ, & damna peccati qualia. l. 3. d. 20. a. 1. q. 3.

108. Peccatorum capitalium pessimi effectus enarrantur. *op. de 7. don. c. 3.*

109. Peccatoribus aufert Deus lumen suum. *Vid. Christi varia. n. 152.*

110. Peccatum vnum disponit ad aliud, quomodo. *V. Conversio. n. 15.*

111. Peccatum venenat cor. *V. Cor. n. 15.*

112. Peccatorum fons est cor. *V. Cor. n. 16.*

113. Peccatum quare impedit visionem Dei. *Vid. Dei cognoscibilitas. n. 14.*

114. Peccatum mortale excommunicatam reddit animam. *V. Ecclesia. n. 55.*

115. Opus bonum factum in peccato mortali ad quid iuvat. *V. Opus. n. 53.*

Peccati Pœnitentiæ, satisfactio, remissio, & Peccatoris iustificatio.

1. Peccatorum remissio est solius Dei effectivè, meritoriè est per Christum, formaliter est per gratiam. l. 4. d. 5. a. 3. q. 1. & 2. & l. 3. d. 10. a. 2. q. 2. ad vlt. & in Io. c. 20. n. 22.

Exigit novum habitum charitatis. *op. Comp. Theol. l. 6. c. 34.*

Aliter in lege remittebatur, aliter nunc. *Ps. 132.*

Fuit præcipuus effectus adventus Christi. in

Luc. c. 19. n. 38. *V. Gratia sanctificantis effectus.*

Quare Dæmoni non potest remitti. *V. Dæmonis voluntas. n. 1. seq.*

2. Pro peccato vt est offensa infinita non poterat satisfieri nisi per Christum Deum. l. 4.

3. Peccatum mortale habens non potest Deo satisfacere, & quomodo. l. 4. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2. & 3. & l. 2. d. 28. a. 1. q. 1. per tot.

4. Peccati pœna absque gratia, quia debetur infinita non potest remitti. l. 4. *ibid.* ad 3.

5. Peccatum posset deleri à Deo absque medio, gratiæque infusione: id tamen non facit absque gratia ad ostensionem suæ misericordiæ, idest vt reddat non solum animam innocentem, sed & naturam habilitatam ad bonum. l. 4. d. 17. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & l. 4. d. 18. p. 1. a. 2. q. 1. & l. 2. d. 28. a. 1. q. 1. ad vlt.

6. Peccatum quodlibet expiari potest contritione, & Confessione. l. 4. d. 17. p. 2. dub. 2. *V. Gratia effectus. n. 37.*

7. Peccati remissio vel est secundum clavam auctoritatis, sicque est à solo Deo, vel excellentiæ: sicque est à Verbo incarnato: vel ministerij, sicque est Sacerdotis. l. 4. d. 18. p. 1. dub. 2. & a. 1. q. 1. corp.

8. De peccatorum venialium remissione. *op. Comp. l. 6. c. 34. & l. 3. c. 12. seq. V. Peccatum veniale.*

9. Peccator debet humiliari & sub homine, & suo

Deo, & sub visibilibus signis, sed tamen diversimodè. lib. 1. *distinct.* 14. art. 2. quæst. 2. ad 5.

10. Peccata dicuntur remitti quoad reatum pœnæ: dimitti quoad culpam, mundari ratione maculæ: sanari ratione vulnerationis naturæ: regi ratione spoliationis gratiæ: redimi ratione captivitatis, seruitutisq; Diaboli. in Luc. c. 5. n. 20.

11. Peccatorum iam dimissorum Deus non amplius recordatur quantum ad punitionem æternam. l. 3. d. 31. a. 1. q. 3. ad 1.

12. Peccatoribus remittuntur peccata secundum proportionem maioris, vel minoris demeriti, & miseriæ, & quomodo. l. 4. d. 18. p. 1. a. 2. q. 2. ad 6.

13. Peccatoris iustificatio quare exigit contritionem. *V. Contritio. n. 39.*

14. Peccatoris satisfactio debet ad mensuram delicti esse. *op. Amatorium.*

15. Peccati mundatio fit vel verbo veritatis, vel contritione, vel eleemosynis, vel charitate. in Io. c. 15. n. 3.

Fit baptismo, oratione, contritione, & tribulatione. *fer.* 2. Dom. 2. post oct. Epiph. & *fer.* 4. de Dedic: Item lachrymis, Eucharistia, sanguine Christi. *fer.* 2. in Cœna.

16. Peccatoris solutio quomodo causetur à Sacerdote, & à pœnitente. in Luc. c. 13. n. 16.

17. Quomodo peccatum mortale pro satisfactione exigit Dei operationem & c. l. 3. d. 20. a. 1. q. 3. seq. Nec pura creatura id poterit. l. 3. d. 20. *ibid.*

18. Peccatoris iustificatio quatuor requirit, scilicet gratiæ infusionem, contritionem, motum liberi arbitrij, & peccati remissionem. l. 2. d. 26. dub. 3. & in thien. c. 1. n. 13. *V. Contritio. n. 40. seq.*

19. Peccator in quo sensu catholico possit sibi mereri primam gratiam de congruo. l. 2. *dist.* 27. a. 2. q. 2. & l. 2. d. 28. dub. 1. & 2. seq.

20. Peccatoris resurrectio exigit gratuitam Dei voluntatem, liberalem passionem Christi, & habitum gratiæ in anima. l. 2. d. 28. a. 1. q. 1. per tot. & l. 3. d. 20. a. 1. q. 4. & seq.

21. Peccatori quomodo sit in sua potestate iustitia, non autem fieri iustus. l. 2. d. 28. dub. 4. & a. 1. q. 1. ad arg. idque iustissime. l. 2. d. 28. a. 2. q. 2. ad 5. & dub. 3.

22. In quo sensu peccator dicitur quod vult, & non vult. l. 2. d. 28. a. 1. q. 1. ad arg.

23. Peccatoris conversio quomodo solum à Deo debet inchoari. l. 2. d. 28. *ibid.*

24. Ordo conversionis peccatoris est hic: primus actus est inspirationis divinæ: secundus est voluntatis nostræ acceptantis: tertius est gratiæ divinæ adiuvantis: quartus est permanentis, seu complementis, estque partim opus voluntatis humanæ, & partim adiutorij divini. lib. 2. d. 28. a. 2. q. 1. ad 1. & *op. Brev. p. 5. c. 3. & in Luc. c. 18. n. 34. & Ps. 23. Vid. Infra. n. 34. V. Contritio. n. 40. seq. V. Conversio. n. 4. seq.*

25. Peccatum in quo sensu potest quis detestari vt naturæ, & in quo non potest absque auxilio gratiæ. l. 2. d. 28. a. 2. q. 1. ad vlt. Et quare ad iustificationem præexigitur detestatio peccati. l. 4. d. 17. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.

26. Peccator an possit facere aliquod bonum destitutus omni gratia: potest quidem aliquod bonum opus morale cum solo concursu Dei generali. l. 2. d. 28. a. 2. q. 3. corp.

27. Peccatoris satisfactio fundatur super gratiam gratum facientem. l. 2. d. 33. a. 1. q. 2. in arg. & *op. Brev. p. 5. c. 3.*

28. Peccator potest resurgere cum maiori,

- fori, vel minori charitate quam antea. l. 3. d. 3. r. a. 1. q. 2. in arg. & in Luc. c. 8. n. 35.
Totus resurgere debet exemplo Christi. ser. 6. de Refur.
29. Peccata quomodo cooperantur in bonum. l. 3. d. 3. r. a. 1. q. 3. ad arg.
30. Peccatoris redemptio ad penitentiam opera iam mortificata, non vero mortua reviviscunt & quomodo. l. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 1. ad 4. & q. 3. & l. 4. d. 15. p. 2. dub. 8. & in Luc. c. 15. n. 23. & seq. *V. Opus.*
31. Peccatoris iustificatio quam magnum beneficium. op. Solil. c. 1. & Pf. 87.
32. Peccatoris febricitantis curatio proponitur. in Luc. c. 4. n. 35. & c. 5. n. 13. seq.
33. Peccati remissio quot modis fiat. l. 4. d. 18. p. 1. dub. 2. & 3. & in Luc. c. 5. n. 21. & op. Cent. p. 1. sec. 6.
34. Peccator quomodo ad penitentiam, & gratiam præparari potest. l. 4. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2. ad 1. & q. 5. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. *V. Supra. n. 24.*
Propter quæ est peccatum detestandum. op. diæt. sal. tit. 1. c. 1.
35. Peccatoris opera bona in peccato facta valent primò ad temporalium multiplicationem: secundò ad temporalis pœnam æternam: tertio ad bonæ vitæ assuefactionem: quarto ad peccati resistantiam: quinto ad tolerabilioræ pœnam. l. 4. d. 15. p. 1. a. 1. q. 5. & 6. & part. 2. dub. 8.
36. Peccator penitentiam agens dicitur iustificare Deum. in Luc. c. 7. n. 29.
37. Peccator tria debet habere in sua conversione, pudorem, timorem, & dolorem. in Luc. c. 7. n. 37.
38. Peccati remissio quoad pœnam causatur à dilectione, & quoad culpam causat dilectionem. in Luc. c. 7. n. 37.
39. Peccatum non dimittitur non dimittenti iniurias. in Luc. c. 11.
40. In Conversione quid agere debeamus exemplo Paralytici. in Luc. c. 5. n. 14. & ser. 3. Dom. Pal. V. *Penitentia varia.*
41. Quomodo detestatio peccatorum in communi sufficit ad penitentiam. l. 4. dist. 22. dub. 2. & a. 1. q. 2. corp.
Ad præsentia, præterita, & futura debet extendi. op. Brev. p. 1. c. 10.
42. Peccatorum mortalium penitentia exigit integritatem, & quare. l. 4. d. 21. p. 2. a. 1. q. 1.
43. Magdalenæ conversio proponitur peccatoribus ad imitandum. in Luc. c. 7. n. 37. qualiter à vinculis absolvi debeat. in Luc. c. 13. n. 16. *Vid. Magdalena.*
44. Peccatorum solutionis potestas tradita Christo, quando ait soluite pullum asinæ. in Luc. c. 19. n. 30.
Suscitatio spiritualis expenditur. Pf. 122.
45. Peccatoribus remittuntur peccata secundum proportionem maioris, vel minoris demeriti, & miseræ: unde qui magis peccavit, etiam magis testetur ad maiores gratiarum actiones. l. 4. d. 18. p. 1. a. 2. q. 2. ad 6.
46. Vnum peccatum mortale non potest deleri absque alio. l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2.
Non remittitur peccatum nisi restituatur ablatum. ser. 2. Dom. 2. Adv.
47. Peccatoris penitentia qualiter dicatur gaudium Dei, cœli, & Angelorum. in Luc. c. 15. n. 5. & 9.
- Fiunt nuptiæ in eius conversione. in Luc. ibid.
De domo Diaboli ad domum Dei redire facit. Pf. 121.
Alia mirabilia penitentiae enarrantur. in Luc. ibid. & n. 22. & seq.
In quo sensu dicatur penitens melior quam iustus. in Luc. c. 15. ibid.
48. Peccata redire per aliquod novum peccatum in quo sensu potest dici. l. 4. d. 22. dub. 1. & art. 1. per tot.
49. Peccatum iam dimissum non potest redire quoad reatum culpæ, & pœnæ. l. 4. d. 22. a. 1. per tot. Vbi pericula recidivorum enarrantur. in Io. col. 26.
50. Peccatorum confessio alia sancta, alia mala. Pf. 50. *V. Confessio. n. 22.* qualiter facienda. serm. 2. in Rogat. & f. 3. Dom. 5. post Pent. & f. 2. Dom. 22. Pent. & f. 1. de S. Marco. & op. Memor. 25.
Eius fructus. ser. 2. Dom. 10. Pent. & ser. 3. de vno Confes. & Pf. 118. n. 12.
Circumstantiæ quænam aperiendæ in Confessione. ser. 3. in Rogat. *V. Peccati gravitas. n. 15.*
51. Peccata lachrymis purganda. op. diæt. t. 7. c. 5. & in Io. c. 11. n. 35. & ser. 7. in Nat. Dom. & serm. 1. Dom. 9. Pent. & f. 1. Dom. 12. Pent. circumcidenda. ser. 2. in Circumc.
52. Pro purgandis peccatis lixivium faciendum. op. diæt. t. 7. c. 5. & ser. 2. in die. Cin. & f. 1. Dom. 3. post oct. Epiph. Examen qualiter faciendum. op. de mod. confit. c. 26. & Confes. & op. memorial. & op. exerc. spir. & op. fascicul. cap. 5. & op. de 7. itin. at. it. 4. d. 4. a. 2. & op. Incend. am. c. 1.
53. Peccati deletio quid exigit. l. 3. d. 20. q. 4. & in Io. col. 45. & 43. & 46.
Peccator volens reformari quid agere debeat. Pf. 118. c. 5. v. 15.
54. Peccatum habet durationem, & intensionem, quibus respondet in Inferno acerbitas finita intensivè, & duratio æterna. l. 4. d. 44. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 2. d. 42. a. 2. q. 2. & in Luc. c. 6. n. 38. & in Io. c. 1. n. 3. & Cent. p. 1. sec. 6. & op. Stimul. p. 1. cap. 7.
55. Peccatorum gaudio temporali respondet in Inferno tormentum æternum. lib. 4. d. 44. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
56. Peccatum additum peccato quare maius supplicium congreget peccati. l. 2. d. 40. a. 2. q. 3. ad arg.
57. Peccatorum penitentia assignata à Canonibus expeditur. l. 4. d. 20. p. 2. dub. 3. & op. Confes.
58. Volenti peccare an subtrahatur gratia. lib. 1. d. 48. dub. 1.
59. Peccatum quomodo sit infinitum, & ei debetur pœna æterna. f. 2. Hex & Pf. 118. c. 1. v. 3. & 6. & in Luc. c. 6. n. 38. & op. Comp. l. 1. c. 33. & op. Solil. c. 3.
60. Peccatum quod per penitentiam non diluitur mox pondere suo ad aliud trahit. in Sap. c. 14. *V. Peccati effectus. n. 8. & 26.*
61. Peccatoris curatio significatur in sermo Centurionis, & traditur ex hac modus. in Luc. c. 7.
62. Peccator in quo membro magis offendit Deum, in eo magis punitur in Inferno. in Luc. cap. 16. num. 23.
Aliæ pœnæ in Inferno enarrantur. in Luc. ibid. n. 24. & ser. 1. de S. Matth.
Punitur, & offenditur ab omnibus creaturis in die Iudicij. in Luc. c. 21. n. 10.
Punientur ut clibanus. f. 1. Dom. 3. post Pent. De damnatione peccatoris agitur. ser. 2. Dom. 7. Pent. & ser. 2. Dom. 15. Pent. & ser. 4. ibid.

63. Peccator qualiter expectatur ad pœnitentiam, invitaturque multipliciter. *f. i. Dom. i. post oct. Pent.*
64. Peccator quomodo contrahitur à Deo de cloaca Diaboli, & de ore leonis. *f. i. Dom. 3. Pent.*
65. Peccatum triplici pœna punitur, scilicet pœnalitate præsens miseræ: mortis naturalis & æternæ. *ser. 4. Dom. 15. Pent.*
66. Peccata præterita, præsentiâ, & futura debent detestari à pœnitente. *op. Brev. p. 6. c. 10.*
67. Peccatum quomodo dicitur fieri, & facere; & à Deo ordinari. *in Io. c. i. n. 4.*
68. Peccatori Deus non est lux. *in Io. ibid.*
69. Peccator peccando negat Deum. *ser. i. Dom. 9. post Pent.*
70. Peccati expulsionem præcedit Contritio. *V. Contritio. n. 4. 1.*
- Varia de Peccato.*
1. Peccati cognitio quomodo habeatur à Deo. *l. 1. d. 38. a. 1. q. 1.*
2. Peccatum post hanc vitam habet & locum, & utilitatem. *l. 1. d. 48. dub. 2.*
3. Peccantes in Spiritum Sanctum oderunt Deum. *l. 2. d. 5. dub. 1.*
4. Peccatum Diaboli quale. *l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. Adæ quale. l. 2. d. 21. per tot. & d. 22. a. 2. q. 1.*
5. Peccatum hominis est aliquo modo excusabile, non verò Angelorum. *l. 2. d. 5. a. 2. q. 2. ad 4.*
6. Peccatum est character Diaboli. *l. 2. d. 8. p. 2. q. 6: ad 2. & l. 4. d. 6. a. 1. q. 5. ad 1. & serm. i. Dom. Trinit. V. Character.*
7. Peccator odit lucem ne arguantur eius opera. *l. 2. d. 22. dub. 4.*
8. Peccatum non est tale ob moram temporis, sed voluntatis. *l. 2. d. 24. p. 2. dub. 1.*
9. Peccator reprobus quomodo possit prævidere, & prædicere futura; & habere revelationes: & qualis differentia à Sanctorum revelationibus. *l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. ad 7.*
10. Quomodo sit verum dictum S. Ioan. si dixerimus quia peccatum non habemus ipsi nos seducimus. *l. 3. d. 3. dub. 5. & a. 2. q. 1. ad vlt.*
11. Peccator quomodo dicitur filius gehennæ. *l. 3. d. 4. dub. 3.*
12. Peccator amittens Deum amittit omne bonum. *l. 3. d. 16. a. 1. q. 2. ad vlt.*
13. Peccati chirographum quid sit. *l. 3. d. 19. a. 1. q. 2.*
14. Peccator fert secum insigne suæ damnationis, vt latro funem &c. *l. 3. d. 19. a. 1. q. 2. ad arg.*
15. Peccatores quomodo habeant fidem. *l. 3. d. 23: a. 2. q. 3. ad arg.*
16. Peccatum quantum ad esse formale nunquam potest reificari: bene autem quantum ad esse concretum. *l. 3. d. 23. a. 2. q. 5. ad 1.*
17. Peccatores vt diligendi. *l. 3. d. 28. a. 1. q. 3. corp.*
18. Peccatum quodlibet est vel ex amore, vel ex timore, & quomodo. *l. 3. d. 31. a. 1. q. 1. ad 3.*
19. Peccatum quomodo operatum est per mandatum occasionaliter. *l. 3. d. 37. a. 1. q. 1. ad 1.*
20. Peccata ante baptismum non cadunt sub fore pœnitentia. *l. 4. d. 4. p. 1. a. 2. q. 3. corp.*
21. Peccator quando dicitur notorius. *l. 4. d. 13. a. 1. q. 4. ad arg.*
22. Peccator non ita vitiat naturam quin sit nobilior bestia. *l. 4. d. 13. a. 2. q. 1. ad 2.*
23. Peccatum aliud est contra gratiam divinam, vt est fornicatio: aliud contra gratiam, & rationem, vt periurium: aliud contra gratiam, rationem, & naturam, vt peccatum sodomiticum. *l. 4. d. 14. p. 2. dub. 12.*
24. Per quæ quis peccat per hæc & punitur. *l. 4. distinct. 14. p. 2. dub. 13.*
25. Peccator vt peccator est odio Deo, non vt homo. *l. 4. d. 15. p. 1. a. 1. q. 5. ad 3. & in Sap. c. 11.*
26. Peccator est organum Dei non vivum, sed natum vivere. *l. 4. d. 15. p. 2. a. 1. q. 1. ad vlt.*
27. Peccatorum occasiones proximæ sunt rescindendæ. *l. 4. d. 15. p. 2. a. 1. q. 1. ad vlt.*
28. Peccata carnalia iam confessa non debeat amplius nominari. *l. 4. d. 16. p. 1. dub. 8.*
29. Peccatum est venenum replens cor. *l. 4. d. 16. p. 1. a. 1. q. 1. ad 6.*
30. Peccatum commissum per ignorantiam non est omnino involuntarium, & quomodo. *lib. 4. d. 16. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1.*
31. Peccatum oblitum cadit sub pœnitentia in generali, & vt pœnitens ipsius recordetur debet facere quod in se est. *l. 4. d. 16. ibid. q. 2.*
32. Peccatum facilius committi potest, quam bonum: plura enim ad bonum requiruntur. *l. 4. d. 17. p. 1. a. 1. q. 3. ad vlt.*
33. Peccatum quomodo incipiat, & desinat. *l. 4. d. 17. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4.*
34. Peccata aliqua sunt digna excusatione: alia non: prima sunt naturæ: omnia tamen possunt deleri. *l. 4. d. 17. p. 2. dub. 2.*
35. Peccatum dicitur tenebra non frigus, & quare. *l. 4. d. 18. p. 2. dub. 3.*
36. Peccatum summè disponit ad pœnam æternam. *l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 1. ad 4.*
37. Peccata iustorum in die Iudicij deteguntur. *l. 4. d. 43. Item & merita simul cum peccatis. lib. 4. d. 43. a. 3. per tot.*
38. Peccatoris oratio quid meretur. *l. 4. d. 45. art. 1; q. 2. corp. V. Oratio. n. 22.*
39. Peccatis, & vitijs an contingat vitium. *l. 1. d. 1: a. 1. q. 2. ad arg.*
40. Peccatum si non fuisset quomodo fuisset manifestata divina misericordia, & iustitia. *l. 1. d. 46: a. 1. q. 6. ad arg. V. Christi Incarnatio. n. 1.*
41. Permissio peccati quomodo est à Deo. *l. 1. d. 47: a. 1. q. 2. ad arg.*
42. Peccare non potest Christus, & vnde. *lib. 3. d. 12. a. 2. per tot.*
43. Peccatores habent patrem: & caput Diabolum, & quomodo. *l. 1. d. 26. dub. 6. & in Sap. c. 2. V. Diaboli tentationes. n. 15. & Infra. n. 135.*
44. Peccatores an ex charitate diligendi. *l. 3. d. 28. a. 1. q. 3.*
45. Peccatrices tantum cur in Genealogia Christi serie enumerentur. *l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 3. ad arg.*
46. Peccans in spe maledictus. *Pf. 30.*
47. Peccator deducitur in malum multis vijs. *Pf. 30. Casus eius multiplex. Pf. 72. Eius gradus quinam. Pf. 118. cap. 10. v. 6. & v. 13. & in thren. c. 2. n. 10. & in Luc. c. 7. n. 22.*
48. Peccator Deum non potest dicere suum. *Pf. 50.*
49. Peccatum multimodè nos respicit. *Pf. 50.*
50. Peccator, & peccatum comparatur Aspidi. *Pf. 57. hirco. P. 65. Vulpi. Pf. 62. Hyemi. Pf. 73. Mari. Pf. 113. Viperæ. Pf. 127. Salicibus. Pf. 136. tenebris. Pf. 138. fumo, mari, scintilla, flatui, aeri, cineri, nubi, nebulæ, & vmbra. in Sap. c. 2. Igni devoranti omnia in thren. cap. 3. Vrsu, leoni: in Sap. cap. 11. n. 18. Nocti. in Io. cap. 11. num. 10. Somno. in Io. cap. 11. num. 11. & col. 51. letargicis. in Io. col. 51. & frigori. col. 80. igni. col. 80. Lepræ in Luc. c. 17. n. 13. somno. f. 5. Dom. 1. Adv. lupo. ser. 6. ibid. lepræ, furditati. f. 2. Dom. 2. Adv. lepræ, lapidibus, buffonibus. f. 9. in Nat. & ser. 1. Dom. infra oct. Nat. Porco, Leoni,*

- ni, vrsō. ser. 6. Dom. infr. oct. Epiph. lepræ. ser. 2. Dom. 2. post oct. Epiph. Piscibus. serm. 4. in Nat. Dom. & ser. 4. in oct. Pasch. Porcis. ser. 4. Dom. 2. post oct. Pasch. limaci, pavoni, Simiæ. serm. 1. in Rogat. sunt porci Diaboli. serm. 2. Dom. 7. Pent. Paralyti. ser. 1. Dom. 18. Pent. Phrenesi, epilepsi. ser. 2. de SS. Phil. & Iac.
51. Peccatum & iniquitas qualiter differant. Pf. 91. & Pf. 105.
52. Peccata nostra sunt magna; multa; & turpia, idest aliquanta, aliquota & aliqualia, idest in merito, in numero; & in qualitate. Pf. 106
53. Peccatum absorbet omne quod non est ex se. Pf. 108.
54. Peccatum informat animam. Pf. 113.
55. Peccatores cæli, & terræ quoniam sunt. Pf. 118. num. 119.
56. Peccatorū viæ difficiles. Pf. 118. n. 129. & ibid. 2. expof. c. 1. v. 3. & 9. & c. 2. v. 10. & c. 3. v. 3. & c. 4. v. 1. & in Sap. c. 3. & ser. 2. Dom. 10. Pent.
57. Peccator quare adolescentis nomine significetur. Pf. 118. c. 1. v. 9. & in Luc. c. 15. n. 12.
58. Peccatoris timor qualis esse debeat. Pf. 118. c. 1. v. 10. & 11.
59. Peccatorum recordatio qualiter facienda. Pf. 118. c. 4. v. 11. & v. 13.
60. Peccati dispositio multiplex. Pf. 118. c. 4. v. 13.
61. Peccati consummatio in tribus & c. Pf. 118. c. 6. v. 7.
62. Peccator, & invidus sunt synonyma. Pf. 118. c. 6. v. 15.
63. Peccator est inimicus omnis boni corporalis, moralis, & intellectualis. Pf. 118. c. 6. v. 15. & in Ecclen. c. 10.
64. Peccatum quare vitare non possumus. Pf. 118. c. 10. v. 9.
65. Peccatum quare obediendum. Pf. 118. cap. 11. vers. 3.
66. Peccatum triplicem errorem continet. Pf. 118. c. 11. v. 16.
67. Peccatum dicitur debitum ratione pœnæ. Pf. 139.
68. Peccata carnalia licet sint minoris culpæ sunt tamen maioris infamiæ. in Sap. c. 1. Multiplex species proponitur. in Sap. c. 14. in fine; & in Luc. c. 14. n. 20.
69. Peccatorum Invitatoria diversa exponuntur. in Sap. c. 2.
70. Peccatorum societas qualis. in Sap. c. 2.
71. Peccata quomodo dicuntur accusare impios: in Sap. c. 4. in fine.
72. Peccator à Deo maledictus, omniaque eius sacrificia. in thren. c. 2. n. 7.
73. Peccantes Deus tripliciter increpat. Pf. 118. c. 2. vers. 5.
74. Peccant homines vel ex abundantia; vel ex macie; vel ex paupertate; vel ex obstinatione; vel ex infirmitate; vel ex suggestionem. Pf. 72.
75. Peccator consuetudinarius quàm difficile emendatur. in Sap. c. 12. n. 7.
76. Peccatore nihil vilius. in Sap. c. 15. n. 2.
77. Quid sit Deum despiciere peccatorem. in Ecclen. c. 7. n. 14.
78. Peccatoris inordinatio est respectu Dei, sui, & proximi. Pf. 118. c. 7. v. 14.
79. Peccatoribus tria debentur, scilicet compassio, æmulatio, & comminatio. Pf. 118. c. 8. v. 7.
80. Peccatum aliud in homine, aliud ab homine, aliud hominis. Pf. 31.
81. Peccatorum tres status, per tres mortuos in Evangelio ostenduntur. in Luc. c. 7. n. 14. & ibid. cap. 8. num. 53.
- Eorum resuscitatio expenditur. in Io. col. 27. 43. 45. 51. 52. & 53. & serm. 6. in Pasch. & serm. 3. Dom. 6. Pent. & ser. 4. Dom. 15. Pent.
82. Peccatorum varia debita proponuntur per parabolam foeneratoris. in Luc. c. 7. n. 41.
83. Peccator secum portat funem qua ligatur. in Luc. ibid.
84. Peccator submergitur spiritualiter per peccatum. in Luc. c. 8. n. 33.
85. Peccatores quando sunt vitandi, & quando non. in Luc. c. 11. n. 38.
86. Peccatum est servile opus vetitum in Sabbatho. in Io. c. 5. n. 16.
87. Peccator significatur in decima drachma. in Luc. c. 15. n. 8.
88. Peccator quomodo substantiam totam dicitur consumere. in Luc. c. 15. n. 12. & s. 2. Dom. 14. Pent. & ser. 18. Pent. V. *Effectus*. n. 10.
89. Peccator quomodo dicitur peccare in cælum. in Luc. c. 15. n. 20.
90. Peccator nunquam debet tradere oblivioni peccata. in Luc. c. 15. n. 20.
91. Peccator mercator iniquus vendit æterna pro temporalibus. in Luc. c. 16. n. 10. & ser. 1. Dom. 1. post oct. Pent. & ser. 4. Dom. 5. Pent. & op. Stim. p. i. c. 15. & op. diatr. sal. tit. i. c. 2. & 9. V. *Mercatura*. n. 8.
92. Peccator in quo sensu dicitur filius Dei. in Luc. c. 16. n. 25.
93. Peccatum non detegendum in proximo exemplo Christi; qui occultavit peccatum Iudæ: detexit tamen illud Petro vt Prælato. in Luc. c. 22. num. 23.
94. Peccator lignum aridum, & igne dignum. in Luc. c. 23. n. 30.
95. Peccatum quomodo dicatur fieri, facere, & à Deo ordinare. in Io. c. 1. n. 3.
96. Peccatori Deus non est lux, & quomodo. in Io. c. 1. n. 3.
97. Peccatorum accusatio est multiplex. in Io. c. 5. n. 47.
98. Peccatores sunt de deorsum, iusti de sursum: in Io. c. 8. n. 23.
99. Peccati servitus miseranda qualis. in Io. c. 8. n. 34.
100. Peccator quomodo stet in sinu Ecclesiæ. in Io. c. 8. n. 35.
101. Peccatoris cor quomodo fiat lapideum. in Io. c. 8. n. 39.
102. Peccator homo dicitur vel quia habet actu, vel habitu peccata; vel in existimatione. in Io. c. 9. n. 17.
103. Peccator quare à Deo non exauditur. in Io. c. 9. n. 31.
104. Peccatum permittitur aliquando in curationem superbiæ. in Io. c. 19. n. 10.
105. Peccatores laborantes sunt, & nihil reportantes. in Io. c. 21. n. 3.
106. Peccatores primum: bonum vinum bibunt in hoc mundo, & in Inferno postea id, quod deterritis est. in Io. col. 12.
107. Peccator nascitur ad peccatum, & ad gratiam multipliciter. in Io. col. 15.
108. Peccati sanitas quale beneficiū. in Io. col. 26.
109. Peccatū est cæcitas spiritualis. in Io. c. 9. n. 32.
110. Peccatum omne se excusat sub specie virtutis exceptis carnalibus. in Luc. c. 14. n. 20.
111. Peccatores quare in hac vita bonis abundantiant aliquando. in Luc. c. 16. n. 25.
112. Pecca

112. Peccator consuetudinarium quam difficile surgat. in Io. c. 11. n. 44.
113. Omnes maligni, & peccatores sunt vna generatio, vna civitas, vnum corpus Diaboli: sicut omnes boni vna generatio Dei. in Luc. c. 11. num. 30.
114. Malorum societas fugienda. in Luc. c. 9. n. 60. *V. Societas. n. 3.*
115. Peccatrici Magdalenæ remisit Deus non solum culpam, sed & pœnam. in Luc. c. 7. n. 48.
116. Peccatrix dicitur mulier ratione infamiæ, & frequentia. in Luc. c. 7. n. 37.
117. Peccator in peccato graditur viam Inferni. ser. 5. Dom. 1. Adv.
118. Peccatoris ingratitude non recipientis Christum. ser. 7. Dom. 1. Adv.
119. Peccata in quo libro sunt scripta. s. 4. Dom. 2. Adv.
120. Peccator quotidie crucifigit Christum. ser. 4. & 5. Dom. 2. Adv. & ser. 1. Dom. 1. post oct. Pent. & ser. 1. Dom. 6. Pent. conculcat eius sanguinem op. Stim. p. 2. c. 11.
121. Peccatoris cor est sentina immunda. serm. 4. Dom. 3. Adv. Spelunca latronum. ser. 5. Dom. infr. oct. Nat.
122. Peccatores habent caput lupi, Diabolique. ser. 1. in Nat. Dom.
123. Peccator homo capitur à Diabolo. serm. 4. in Nat. Dom. & ser. 2. ser. 4. Pent.
124. Peccatoris stultitia se tradentis Diabolo. s. 4. in Nat. Dom.
125. Peccator sabbatum habere non potest. s. 4. Dom. infr. oct. Epiph. & ser. 1. & 2. in Sab. S.
126. Peccatoris delicia fallaces, & noxia. ser. 2. Dom. 1. post oct. Epiph.
127. Peccator in lapidem convertitur. s. 3. Dom. 1. post oct. Epiph.
128. Peccata sunt latrones. ser. 4. Dom. 3. post oct. Epiph.
129. Peccatores permittuntur ad bonorum exercitium. ser. 2. Dom. 4. post Epiph.
130. Peccatores dum avertuntur à Deo sunt pro fugi. ser. 3. Dom. 4. post Epiph.
131. Peccatores in Inferno quomodo congregantur. ser. 3. Dom. 4. ibid.
132. Peccatoris vocatio ad pœnitentiam expenditur. ser. 1. in Septuag.
133. Peccati malignitas ex triplici capite. ser. 1. in Quinquag.
134. Peccatoris lingua flagellum Diaboli quo flagellat homines. ser. 2. ibid.
135. Peccator peior cane, & Diabolo. s. 1. Dom. 3. Quadrag. peior Asino. ser. 2. Dom. Pas.
136. Peccator sicut pila Dæmonum, quo de peccato in peccatum trahitur. ser. 2. Dom. 3. Quadrag.
137. Peccatum non potest ingredi cœlum. ser. 2. Dom. 3. Quadrag.
138. Peccatores sunt terra. ser. 4. Dom. Pas. V. *infra* num. 199.
139. Peccator filius Diaboli. ser. 4. Dom. Palm. V. *Supra* n. 43.
140. Peccatores sunt persecutores Christi. serm. 4. in Refur.
141. Peccata sunt funes, quibus vititur Christus ad castigandum peccatores. ser. 4. in Pasch. V. *infra* n. 179.
142. Peccator peior gehenna. ser. 2. ser. 2. Pasch.
143. Peccatoribus sol obscuratur. s. 1. Fer. 3. Pasch.
144. Peccator est ille, qui descendit ab Hierusalem in Hierico. serm. 3. ser. 3. Pasch.
145. Peccator violat pacem Christi. ser. 1. in oct. Pasch.
146. Peccatores invitantur ad vulnera Christi. ser. 4. in oct. Pasch.
147. Peccatum quomodo arguitur à Christo, ab Angelis, & à bestiis. s. 1. & 2. Dom. 4. post Pasch.
148. Peccatorum purgatio à Spiritu Sancto, qui balneum præparavit suis. s. 3. Dom. 4. post Pasch.
149. Peccatores iugulentur à Diabolo, si à Dei misericordia tolerarètur. s. 2. Dom. 5. post Pasch.
150. Peccata sola remanent in morte. ser. 2. Dom. ibid.
151. Peccatoris impugnatio diabolica, mendicitas, & pericula qualia. ser. 3. in rog.
152. Peccatoris panis iniuste acquisitus est panis Inferni: iuste verò est panis cœli. serm. 3. in Rogat.
153. Peccatorum multiplex vœ. ser. 1. in Ascens. & ser. 3. Dom. Trinit.
154. Renovatio peccatoris qualiter facienda. s. 1. in Ascens.
155. Peccata sunt nuntij qui ad Deum ad ipsam renuntiandum mittuntur. ser. 3. in Ascens.
156. Peccatores perduntur à Deo, ab Angelis, à Dæmonibus, à scandalizantibus. s. 2. ser. 3. Pent.
157. Peccatum scandali quam grave. serm. 2. ser. 4. Pent.
158. Prodigij peccatoris historia mysticè exponitur. ser. 1. Dom. 1. post oct. Pent. & ser. 2. Dom. 2. Pent. & s. 4. Dom. 18. Pent. & in Luc. c. 15. n. 12.
159. Peccatum invidia quale. ser. 4. Dom. 3. post Pent.
160. Peccatorum refrenatio vnde desumenda. s. 3. Dom. 5. Pent.
161. Peccator est frater Diaboli. s. 4. Dom. 5. Pent. Est & Panis Diaboli. ser. 2. Dom. 6. Pent.
162. Mors immissa peccatori ante senectutem est misericordiæ divinæ effectus ut tolerabilius puniatur in Inferno. ser. 3. Dom. 6. Pent.
163. Peccatum originem habet in mente, consummationem in opere, & ordinationem in gehennam ignis. ser. 1. Dom. 7. Pent.
164. Peccator facit voluntatem Diaboli non Christi. ser. 3. Dom. 8. post Pent.
165. Peccatoris qualis amicus est Diabolus. ser. 4. Dom. 8. Pent.
166. Peccator peccando negat Christum. serm. 1. Dom. 9. Pent.
167. Peccatorum multiplicitas, sæditas, & gravitas desumenda. ser. 2. Dom. 9. Pent.
168. Peccator quâ Deo, & Angelis fateat. s. 2. ibid.
169. Peccator est Babilon. ser. 2. Dom. 9. post Pent.
170. Peccator debet flere vulnera salvatoris, & propria. ser. 2. Dom. 9. Pent.
171. Peccatores sunt spinæ lacerantes alios ranoribus, iniurijs, & scandalis. s. 3. Dom. 9. Pent.
172. Peccator furatur animam suam Deo. serm. 2. Dom. 12. post Pent.
173. Peccator infamis est ser. 2. Dom. 12. Pent. V. *Infra* n. 195.
174. Peccatoris audacia tangentis, & recipientis Christum. ser. 2. Dom. 13. Pent.
175. Peccatorum progressus in malum describitur. ser. 1. Dom. 14. Pent. & ser. 7. de Apost.
176. Peccator portatur à Diabolo ad Infernum, sicut gallus gallinaceus à rustico ad forum. s. 1. Dom. 15. Pent.
177. Peccati derectatio signum amoris Dei, sicut & observantia præceptorum. s. 3. Dom. 17. Pent.
178. Pecca

178. Peccatores sunt canes eiiciendi à Christo extra templum Ecclesiæ. ser. 2. Dom. 18. Pent.
179. Peccator constringitur funibus ut bestia. ser. 3. Dom. 18. Pent. Vid. *Suprà.* n. 141. & V. *Infra.* n. 204.
180. Peccatum summum malum. ser. 2. de Invent. S. Cruc.
181. Peccator, & Diabolus qualiter conveniant. ser. 1. de plur. Mart.
182. Peccatorum prosperitas lugenda. ser. 2. de plur. Mart.
183. Peccati præservatio majus beneficium quàm curatio. ser. 4. de uno Confes.
184. Peccata puerorum ante septennium imputantur parentibus. ser. 1. Dom. 24. Pent.
185. Peccatorum detestatio signum amoris. op. de 7. itin. ætern. itin. 4. d. 4. a. 1.
186. Peccata omnia reducuntur ad hæc tria : ad negligentiam, concupiscentiam, & nequitiam. op. Incend. am. c. 1.
187. Peccatoris cor durius lapide. op. Stim. p. 2. cap. 2.
188. Peccator se debet reputare ingratum plusquam quemlibet &c. op. Stim. p. 2. c. 4.
189. Peccatoris ingratitudo ad Christi Passionem. op. Stim. p. 1. c. 7.
190. Peccator bestiis inferior. op. Stim. p. 2. c. 5.
191. Peccator contraria medicamenta apponit suæ infirmitati. op. Stim. p. 2. c. 6.
192. Peccatum occidit Deum. op. Stim. p. 2. c. 8.
193. Peccata quomodo evitanda. op. Stim. p. 3. cap. 8.
194. Peccatoris sævitia major quam Diaboli, portatque secum Infernum. op. Stim. p. 1. c. 2.
195. Peccator ad qualem utilitatem reducat animam. op. Stim. p. 3. c. 15. V. *Suprà.* n. 173.
196. Peccata mortalia, & venialia sedulò fugienda. op. Expof. reg. c. 10.
197. Peccati occasiones fugiendæ. op. Apol. paup. resp. 1. c. 3.
198. Peccata, & penæ peccatorum exponuntur ex S. Script. op. Bibl. paup. c. 105.
199. Peccatores sunt terra, justi sunt cælum. op. Myst. Theol. l. 1. p. 2. c. 2. V. *Suprà.* n. 138.
200. Peccata cur à Deo permittuntur. op. Myst. Theol. l. 2. c. 65.
201. Tripliciter possunt homines errare : primo malam viam eligendo : 2. in via errando : 3. à via divertendo. op. diæt. sal. procem.
202. Peccatum comparatur pomi putredini : est sicut vulneri in corpore humano : falsitati in panno : tabernæ Diaboli : ludo aleatoris : reti vinculo. op. diæt. t. 1. c. 2.
203. Peccator quo plus elongatur à Deo, eo magis illaqueatur à Diabolo. op. diæt. t. 1. c. 2.
204. Peccator à Diabolo ligatur sicut porcus, nec stringit nimis ne clamet. op. diæt. ibid. V. *Suprà.* n. 179.
205. Peccatum superbix comparatur vento : fumo : paleæ, stillæ aquosæ quæ inflat : araneæ : ferretto : luctatori : gallinæ : lupo. op. diæt. t. 1. c. 3. Ejus damna enumerantur. op. diæt. ibid.
206. Peccatum invidiæ comparatur vermi in ligno : rubigini in ferro : tineæ in vestimento : draconi : leproso : oculo menstruatæ : noctuæ : & igni græco : aquæ, & navi, & candelæ serpentinx : Caim : cæcitati : nihilo : ejusque damna enarrantur. op. diæt. t. 1. c. 4.
207. Peccatum iræ comparatur igni : ollæ bullienti : capro : Infano : arreptitio : calculo emittenti ignem : rhamno : ejusque damna enumerantur : ibid. c. 5.
208. Peccatum avaritiæ comparatur Mari, morti : Inferno : talpæ : sterquilinio : rotæ molendini : porco : pixidi perforatæ superius : trunco arboris : gallinæ apostemati, ejusque damna enarrantur. op. diæt. t. 1. c. 6.
209. Peccatum Accidiæ comparatur salicibus, febrî hecticæ, vel phthisi, vel lassæ, vel paralyti : Adonizebech : ferro : terræ : aquæ & vesti, scholari negligenti : homini stanti letargico : ejusque damna. op. diæt. t. 1. c. 7. V. *Accidia.* n. 8.
210. Peccatum gulæ comparatur squantiæ : morbo regio : bolismo, seu canino appetitui, sacco pertuso : porco : freno : pisci : avi : ejusque damna. ibid. c. 8.
211. Peccatum luxuriæ, & luxuriosus comparatur gehennæ in qua est ignis ardens, & vermis rodens, & sulphur fatens : fatuo mercatori : corvo : fatuo bellatori : saganæ : igni græco : equo : navi : stercori, & luto : ejusque damna. ibid. c. 9.
212. Peccatum quinque modis committi potest. op. de dec. præc. ser. 4.
213. Peccatum est fur thesauri cælestis, & vitæ. ser. 2. Hex.
214. Peccatum mortale, & veniale describuntur. op. de modo constit. c. 20.
215. Quantum malum sit peccare. op. Brev. p. 5. cap. 3.
216. Qualitatem peccati Philosophi ignoraverunt. ser. 7. Hex.
217. Est maximus morbus. ser. 7. Hex.
218. Quomodo peccatum dicatur causa fuisse virginitatis. l. 2. d. 20. a. 1. q. 4.
219. Peccator in peccato existens, & permanens si moriatur in tali statu non gloriam, sed confusionem patietur. l. 2. d. 28. a. 1. q. 2. ad 4.
220. Peccatori parum Incarnatio prodest qui non inflammatur ad charitatem, & humilitatem ad tantum beneficium. l. 3. d. 2. a. 1. q. 2. ad 3.
221. Peccatoris bona jam existentis in gratia facta manent ad dolendum de malis præteritis. l. 4. d. 14. p. 2. q. ult. in corp.
222. Peccati cognitio potest acquiri tum ex oppositione ad legem Dei : tum ex fine : tum ex ratione : tum ex privatione. op. de trib. tern. pec. c. 7.
223. Peccans facit syllogismum sophisticum per logicam Diaboli. op. de trib. tern. pec. c. 6. Vid. *Logica Diaboli.*
224. Peccata commissa exigunt vitam futuram hominis Deo oblatam. op. Incend. am. c. 2.
225. Peccatum servitus vilissima. op. de Eccles. Hier. p. 1. c. 4.
226. Peccata sunt latrones, & fures. ser. 4. Dom. 3. post Epiph.
227. A peccato liberatiò quomodo fiat. serm. 3. Dom. Pas.
228. Deus non respicit ad Adulterium, vel aliud peccatum in productione animæ. V. *Anima productio.* n. 18. V. *Adulterium.* n. 15.
229. Peccata cibus Diaboli. V. *Cibus.* n. 13.
230. Peccatoris cibus est Diabolus. Vid. *Variarum.* n. 21.
231. Peccatorum coronæ quales. Vid. *Coronarum.* n. 15.
232. Defensio peccati actus superbix. Vid. *Defensio.* n. 1.
233. Peccatorum examen. V. *Examen.*

Pectus.

Pectus tundere quomodo delet peccata venialia. in Luc. c.18. n.13. & c.23. n.48. Vid. *Peccatum veniale.* n.34.

Pecunia.

1. Pecunia dicitur largè pro omni repretio æstimabili : 2. strictè pro mensura commutationis rerum. op. *Expos. reg. c.4.*
2. Pecuniæ usus prohibetur Fratribus Minoribus ob septem causas. op. *Expos. ibid.*
3. Pecunia oblata Fratribus Min. est dantis donec est expensa. op. *ibid.*
4. Pecunia perdenda est propter Cælum. Pf. 118. c.2. v.3.
5. Pecuniam abjecerunt Aristippus, & Crates ut sapientiam possiderent. ser.2. de S. Gregor.
6. Crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit. ser.1. de plur. Confes.
7. Pecunia abiicienda : ejus damna. serm.1. de S. Marco.
8. Ex pecunia fit thesaurus. Vid. *Thesaurus.* n.1. & 9.

Pedagia.

Pedagia defraudare juxta peccatum est. op. *medit. vit. Chr. c.60. V. Vectigal.*

Pedissequa.

1. Pedissequa gratiæ est anima. Vid. *Anima in ordine ad Deum.*
2. Scientiæ omnes sunt pedissequæ Theologiæ. op. de *reduc. art. Peierare. V. Juramentum.*

Pelagius.

1. Pelagius non plus attribuebat habitui gratiæ, quam cæteris habitibus : idè ut hæreticus damnatus est. l.2. d.28. dub.1.
2. Pelagius item assererat quod homo poterat resurgere à peccato viribus propriis per merita Christi ad id inclinante tantum divina misericordiâ, sed est propositio hæretica. lib.2. d.28. a.1. q.1. & a.2. q.1. ad ult. & in Io. c.4. n.36.
3. Pelagius item asseruit hominem posse resistere omni tentationi, omni gratia destitutum. lib.2. d.28. a.2. q.2.

Pellicanus.

Pellicani proprietates Christo aptantur. in Luc. c.13. n.34. & ser.1. in Ascens. & ser.1. Dom. Pas. V. *Christi attributa.* n.89.

Pellis.

Pellis multiplex in Sacra Scriptura. Pf.48. & in Thren. c.3.

Pena. V. *Pœna.*

Penetrare : Penetratio.

1. Penetratio naturalis corporum non potest dari. l.4. d.49. p.2. a.3. q.1. & a.2. & op. *Comp. Theol.* l.7. c.28.
2. Penetratio corporum supernaturaliter potest dari. l.4. *ibid.* & op. *Comp. ibid.*
3. Ubi est penetratio duorum corporum plus est de essentia in duobus, quam in uno : non verò quoad extensionem, seu latitudinem distantia. l.1. d.19. p.2. dub.4.

Penitentia. V. *Penitentia.*

Penna.

1. Pennæ Columbæ sunt virtutes quibus volatur ad Deum. ser.2. Dom.6. post Pent.
2. Penna multiplex proponitur. Pf.54.

Pennula.

Pennulæ piscium sunt quarum vi moventur in aqua. l.2. d.15. dub.1.

Pentagonus.

Pentagonus est figura quinque angulorum. ser.4. Hexæm.

Pentecoste.

1. Pentecoste est festum natalis Ecclesiæ. Pf.8.
2. In die Pentecostes missus est Spiritus S. & visibiliter, & invisibiliter. lib.1. d.15. p.2. q.3. in arg.
3. De Pentecostes mysteriis. ser.1. & seq. in die Pentec.
4. Quare celebratur secundum cursum Lunæ more Judæorum. V. *Ecclesiasticus ritus.* n.6. V. *Pascha.* n.2.

Penuria.

Penuria aliquando causatur à peccatis. serm.4. de ededic. V. *Peccati mortalis effectus.* n.101.

Per.

1. Per cum verbis transitivis significat subauctoritatem : ut Rex punit per Iudicem : sed cum absolutis auctoritatem : ut Creatura procedit à Patre per filium. l.1. d.12. dub.4. & l.1. d.32. a.2. q.2. corp. & l.1. d.10. dub.3.
2. Per importat vel causam effectivam, vel dispositivam. l.3. d.10. a.2. q.2. corp. aliquando instrumentalem : aliquando exemplarem. in Io. c.1. n.3.
3. Per accidens : per se : per aliud : propter se quomodo differunt. l.1. d.1. dub.15.
4. Per aliud quid sit. l.1. d.1. dub.15.

Percussor : Percutere : Percussio.

1. Percutens Clericum quando sit excommunicatus, & quando excusetur à præsentatione ad Papam. op. *Cent. p.1. sec.28.*
2. Percussiones quænam à Deo. in Io. c.9. n.1.

Perdere.

1. Perdere vitam temporalem multipliciter quis potest. Pf.118. c.8. v.4. & c.6. v.15. & in Luc. c.17. n.33.
2. Perditio hominis quadruplex est. ser.2. Dom.3. Pent.
3. Perdere pro Christo est invenire, & acquirere. in Io. c.12. n.25. V. *Anima varia.* n.40.
4. Anima debet se perdere propter Christum. V. *Anima ad Deum.* n.70. & 75.

Peregrinus.

1. Peregrini conditiones. Vid. *Homo ad Deum.* num.105.
2. Peregrinus apparuit Christus discipulis suis, quia ipsi erant peregrini in fide. l.4. d.12. p.1. dub.1.

Qualis enim fueris cum Deo : talis erit tibi Deus.

3. Peregrinatio bona, & mala quænam. Pf.118. c.4. v.6. & ser.2. Dom.3. Epiph.
4. Peregrinatio nostra in hac vita ostenditur. Psalm.114.
5. Peregrini invitandi, imo cogendi ad hospitium. in Sap. c.19. n.14. & in Luc. c.19. n.5. & c.24. num.28.

Perfectibile : Perfectio.

1. Perfectio est duplex : prima in esse naturæ, seu in esse primo, estque perfectio simpliciter : 2. in esse secundo, estque accidentalis. l.2. d.1. p.2. a.3. q.1. ad 1. & l.4. d.49. a.1. q.1. ad 4. V. *Infra.* num.5.
Item alia est in genere : alia ex circumstantia : alia secundum se. op. *Apol. paup. resp.1. cap.1.*
2. Perfectum est cui non est possibilis additio. l.1. d.17. p.2. q.4. in arg. & Pf.118. cap.4. n.14. Dicitur quantum ad perfectionem sufficientiæ, vel superabundantiæ, vel excellentiæ. l.2. d.34. dub.3.

- dub.3. & l.3.d.34.p.1.a.1.q.3.ad 2. & l.3. d.36. q.6. ad 2. & l.4. d.25. a.1. q.1. ad 3. & a.2. q.1. ad 4.
3. Perfectio est duplex, scilicet vel simpliciter, hæcque est in solo Deo: vel in genere, estque eorum, quæ pertingunt ad actum completum ad quem sunt. l.1.d.17.p.2.a.1.q.4.corp.
4. Perfectio universi requirit naturam, quæ possit liberè peccare, & non peccare. l.1. d.46. a.1. q.6.corp.
Uniuscujusque rei creatæ quænam sit plena perfectio. op. de 7. don. c.2.
5. Perfectio alia est secundum esse primum: alia secundum esse secundum, & hæc est duplex: vel enim causatur à prima perfectione, ut sunt accidentia: Alia quæ causatur à principiis superioribus, estque in genere moris, ut est gratia, & gloria quæ est in nobis, non ex nobis, sed ex Deo. l.2.d.29. a.1. q.2. ad 3. & l.4. d.25. a.2. q.1. ad 4. & l.4. d.49. a.1. q.1. ad 4. & op. de Resur. à peccatis.
6. Perfectionis quinque gradus assignantur: prima est sufficientiæ: secunda religionis: tertia Prælationis: quarta operationis: quinta tranquillitatis. l.3.d.30.a.1.q.3.corp. & op. Comp. Theol. l.5.c.6.
Item duplex perfectio superaddita naturæ humanæ: alia est gratiæ gratis datæ: alia gratum facientis. op. Brev. p.2.c.11.
7. Perfectionis est facere totum quod potest fieri. l.3.d.30.a.1.q.3. ad 3.
8. Perfectio est duplex, vel quoad temporis durationem; estque incipientium, proficientium, & perfectorum: vel est status, estque in operibus supererogationis. l.4.d.14.p.2.dub.8. Item alia quæ consistit in habitibus, & actibus virtutum dicitur formalis: alia materialis in observantia consiliorum, & votorum. op. Expos. reg. c.1.
9. Perfectio est supra totum perfectibile quoad substantiam, & potentiam. lib.1. d.8. p.2. q.3. ad 2.
10. Perfectio creaturarum est in Deo absque diversitate. l.1.d.8.p.2.q.4.ad 3.
11. Perfectio possessionis est in solo Deo. lib.1. d.14.a.2.q.1.
12. Perfectum dicitur id quod potest simile generare. l.1.d.14.a.2.q.2. in arg.
13. Perfectio simpliciter non admittit augmentum, nec diminutionem: benè autem perfectio in genere. l.1.d.19.p.1.dub.9. & l.2.d.4.dub.3.
14. Quorum perfectio primæ est eadem, ipsa quoque sunt eadem: non verò ubi est perfectio in esse secundo. l.1.d.1.p.2.a.3.q.1. ad 1.
15. Perfectum aliud est secundum tempus: aliud secundum naturam: aliud absolutè. lib.2. d.4. dub.3.
16. Perfectio creaturæ, & in genere est aut secundum rationem vestigii, & ut est à Deo; aut ut redit ad Deum, estque perfectio gloriæ, seu imaginis. l.2. ibid.
17. Perfecta charitas in quibus consistat. lib.3. d.29.dub.5.
18. Perfectio moris acquisita præsupponit perfectionem naturæ: infusa verò nequaquam: unde in parvulo adest hæc absque illa. lib.4. d.4. p.2.a.2.q.2. ad 3.
19. Perfectam animam reddit quælibet virtus, sed tamen secundum quid, idest secundum talem actum, & objectum: requiritur autem
- charitas cum omnibus virtutibus ad perficiendam eam simpliciter. l.3.d.36.a.1.q.6. ad 1.
20. Diversorum secundum speciem diversæ sunt perfectiones in esse primo: non verò semper in esse secundo. l.3.d.36.a.1.q.6. ad 2.
21. Perfectionis quomodo detur perfectio, & formæ forma. l.3.d.36. ibid. ad 5.
22. Perfecti alii publici: alii oculi: illis non licet dicere mendacium publicum absque periculo peccati gravis. l.3.d.38.a.1.q.4.corp.
23. Perfectum magis, & minus de se non variat speciem, quando non adest alia ratio specificans. l.3.d.34.p.2.a.2.q.1. ad 2.
24. Perfectio consistit in medio, scilicet in agendis, in habendis, & in sustinendis. op. Comp. Theol. l.5.c.6.
25. Perfectio spiritualis seu moris, seu Evangelica est conformitas viatoris ad Christum per habitum virtutis, quo supererogativè declinantur mala, efficiuntur bona, & adversa perferuntur: ad primum actum concurrunt votum obedientiæ, paupertatis, & castitatis: per primum enim votum declinatur superbia vitæ: per secundum concupiscentia oculorum: per tertium concupiscentia carnis: Ad 2. actum facit vita activa, & contemplativa: ad 3. perversio mali perfecta. op. Apol. paup. resp. 1. c.3. & Brev. p.5. c.6. & op. Expos. reg. c.1.
26. Perfectum, & imperfectum differunt sicut magis, & minus, non sicut duo contraria. op. Apol. paup. resp. 1. c.3.
27. Perfectio spiritualis animæ suadetur. op. de quinque Solemn. pueri Jesu Solemn. 1. Instituitur. op. Stim. p.2. cap.6. & in Ioan. col.20. & 25. V. Mens, n.8.
28. Perfectio est semper quærenda, quia malum est perdere propter perdidisse, sicut & deficere propter defecisse. op. de quinque Solemn. ibid.
29. Perfectio moris est triplex: prima necessitatis nempe præcepti: 2. supererogationis: 3. ultimata plenitudinis. op. Apol. paup. resp. 1. c.3. & op. de 7. itin. ætern. itin. 4.a.3.
30. Item triplex perfectio moris, seu gradus perfectionis: 1. est gratiæ: 2. virtutis: 3. operis: prima perficit animam: 2. animæ potentias: 3. ipsos actus. op. Comp. Theol. l.5.c.4.
31. Signa perfectionis, & perfectæ charitatis assignantur & externæ, & internæ. op. de 7. Itin. ætern. Itin. 4.a.3.
32. Ad perfectionem sunt quidam actus intrinseci, & perfecti secundum se: quidam solum adminiculantes, & exercitativi, exterioresque pro loco, & tempore. op. Apol. paup. resp. 2. cap.3.
33. Multiplex gradus quibus tenditur ad perfectionem: 1. est suavitas, qua gustatur Dominus: 2. aviditas: 3. saturitas: 4. ebrietas: 5. securitas: 6. vera, & plena tranquillitas. opusc. Incend. an. c.2. & ser. 4. Dom. 2. Quadr.
34. Christus in numero imperfectorum voluit inveniri ne præsumerent non accipientes, & confunderentur accipientes. op. Apol. (paup. resp. 1. c.1.
35. De perfectis multa ex SS. PP. op. Phar. lib.1. cap.35.
36. Perfectionis adipiscendæ modus traditur per memorialia varia. op. Memor. 25. & in op. de regim. an. & in Luc. c.21. n.4.
37. Perfectionis summa quænam sit. opusc. Itin. ment. c.6.

38. Ad perfectionis montem qui vult pervenire nunquam debet quiescere sed semper sursum tendere. op. Stim. p.3. c.4. V. *Curro*. n.1. Vid. *Mons*. n.8. V. *Infrá*. n.62.
Ad imitationem B. Virginis quæ cum festinatione abiit in montana. in Luc. c.1.
39. Perfectionis viæ, & modi sunt plurimi, sicuti diversæ sunt facies hominum, imò quot homines, tot sunt viæ &c. per idque Dei bonitas, & sapientia manifestatur. op. Stim. p.3. c.9. & op. Apol. paup. resp. 1. cap.2. Vid. *Homo ad Deum*. n.132.
40. Perfectionis via requirit laborem magis cordis, quam corporis. op. Stim. ibid.
41. Perfecti viri assimilari debent Angelis. op. de Eccles. Hier. c.1. Seraphim. cap.2. Cherubim. cap.3. successivèque aliis choris. ibid.
42. Perfectio multiplex unde oriatur. op. Apol. paup. resp. 1. cap.2. ex quali imitatione Christi. ibid.
43. Complementum perfectionis, radix, forma, finis est charitas. op. Apol. ibid. c.3.
44. Perfectionis gradus figurati sunt in Arca Noë tricamerata. op. ibid. c.3.
45. Perfectio major, & minor Religionum, & status Episcopalis comparantur ad invicem. op. ibid. c.3. V. *Episcopus*. n.23.
46. Perfectio Evangelica est instar Turris Davidica munita propugnaculis intus & foris. op. Apol. ibid. resp. 2. c.1. V. *Infrá*. n.63.
47. Perfectionis perfectior gradus est sustinentia mortis pro Christo, & pro fratribus, id enim perfectius unit Christo. opusc. ibid. resp. 2. cap.1.
48. Perfectionis totius fundamentum est paupertas. opusc. ibid. resp. 3. cap.1. Vid. *Paupertatis laudes*.
49. Quò quis est perfectior, eò plus videt suas imperfectiones. op. de prof. relig. l.2. c.21.
50. Perfectio quarè à paucis acquiritur, & paucissimi ad eam tendunt. op. de prof. relig. l.2. cap.2.
51. Perfectio Evangelica qualiter differat à legali. op. Brev. p.5. c.9.
52. Perfectionis summa in hac vita quænam. op. de prof. relig. l.2. c.73. & op. de proces. relig. proc. 7. c.15.
53. Perfectio charitatis in quibus consistat. op. de 7. itin. 4. d.4. a.3.
54. Perfectio rerum quòtplex. l.1. d.44. a.1. q.1. corp. & l.3. d.36. q.6. ad 1. & 2.
55. De perfectione Mundi agitur. l.2. d.15. a.2. quæst. 3.
56. Perfectio moris alia acquisita, alia infusa. l.4. d.4. p.2. a.2. q.2. ad 3.
57. Perfectio ordinis est duplex alia redundantia: alia sufficientia. l.4. d.25. a.1. q.1. ad 3.
58. Impediens volentem ad altiore perfectionem ascendere graviter peccat. l.4. d.32. a.1. q.1. ad ult.
59. Perfectio tot gradus habet quot sunt dona Spiritus. op. de 7. don. c.6. & de dono Sap. c.11.
60. In perfectionis scala semper ascendendum. op. de 7. don. c.6.
61. Perfectionis via qualis fuisset in statu innocentia. op. Incend. am. c.3.
62. Perfectionis mons proponitur ad quem fides ducit. ser. 1. Hex. & in Io. cap.6. n.2. & serm. 2. Dom. 16. post Pent. & ser. de S. Michael. V. *Suprà*. n.39.
63. Perfectio Turri comparatur, ejusque gradus expenduntur. in Luc. c.14. n.28. & seq. V. *Suprà*. num.46.
64. Quibus virtutibus acquirenda. V. *Anima ad Deum*. n.72.

Perficere.

Perficere est Doctorum. V. *Doctor*. n.1. Item Angelorum. V. *Angeli illuminatio*.

Periculum.

1. Pericula quanta in quibus versatur peccator. ser. 3. Dom. 3. post Pent.
2. Pericula cavenda, & quomodò. in Luc. c.22. n.28. & 31.

Peripsema.

Peripsema est purgatura pomi, seu limatura ferri. ser. 2. de Apost.

Periurium.

1. Periurium est mendacium juramento firmatum. op. Cent. p.1. sec.12. & op. declar. term. & op. spec. an. c.2. & op. de dec. præc. serm. 3. & l.3. d.39. a.1. q.1. V. *Juramentum*.
2. Periurium fit quando juratur falsum pro verò cognito ut tale, vel ut opinatum, vel ut dubium, quia fit subtractio hominis Deo debiti. l.3. d.39. a.1. quæst. 1. Quot modis committitur. Pl. 14.
3. Periurium semper est malum tum ob inordinationem ad summam veritatem: tum ad proximum; tum quia includit essentialiter mendacium. l.3. d.39. a.1. q.2.
4. Periurium opponitur virtuti veritatis, quæ est fidei, & prudentia, quæ dicit quid agendum, & qualiter loquendum. l.3. d.39. a.1. q.2. ad 3.
5. Periurans ob vitam servandam peccat mortaliter, & debet secundum Canones jejuniare tres quadragesimas. l.3. d.39. a.1. q.3. ad ult.
6. Periurium prohibetur in quinto mandato, & in secundo primæ tabulæ. l.3. d.39. a.1. q.1. ad 4. & l.3. d.37. dub. 2.
7. Periurium est patris avaritiæ. op. Cent. p.1. sec.22. V. *Avaritia*. n.8.
8. Periurium est contra gratiam Dei, & rationem. l.4. d.14. p.2. dub. 12.
9. Periurium quam grave malum. op. diæt. fal. tit. 3. c.2.
Est lepra spiritualis. ser. 1. Dom. 13. post Pent.

Permissio.

1. Permissio Dei est signum quod Deus vult non id quod permittitur, sed id quod ex tali permissio actu elicitur. l.1. d.47. dub. 2. V. *Dei voluntas*. n.34. seq.
2. Permissio dicitur multis modis: primò non cohibere: 2. non punire temporaliter: 3. non prohibere: 4. indulgere minus bonum. l.1. d.47. a.1. q.2. ad ult. & l.4. d.33. a.3. q.2. corp.
3. Permittere malum non cohibendo manum, nec in facto, nec in retributione est idem ac consentire: aut non cohibendo, sed tamen puniendo, & arguendo transgressorem: id non est consentire, sic Deus mala permittit. l.1. d.47. a.1. q.3. ad 1.
4. Permittere malum ne majus malum eveniat non est agere, sed potius pati, nec in hoc currit regula non sunt facienda mala ut eveniant bona. l.4. d.33. a.3. q.2. ad 1.
5. Permittens malum quando non ipsi imputetur. l.1. d.40. a.4. q.2. ad 5.

Permixtio.

Permixtio quid sit. l.3. d.6. a.2. q.1. corp.

Perplexus

Perplexus : Perplexitas.

1. Perplexitas est involutio inter opposita ita quod semper videtur vergere in peccatum. op. declar. term. & Cent. p. 1. sec. 11.
  2. Perplexitas est triplex. op. Cent. p. 1. sec. 11.
  3. Perplexitas nascitur ex errore conscientiæ. op. Cent. ibid.
  4. De perplexitate multa ex SS. PP. opusc. Phar. l. 2. c. 14.
- Per.*
1. Per se quid differat à per accidens. lib. 1. d. 1. dub. 15. & l. 1. d. 3. dub. 6. & d. 30. q. 2. corp. V. *Accidens per accidens.*
  2. Per se, & immediate concidunt. l. 1. d. 42. q. 2. corp. & l. 1. d. 12. a. 1. q. 2. corp.
  3. Per se, & per accidens non ponunt in numero quomodo. l. 2. d. 42. a. 1. q. 1. in arg.
  4. Ad per se quomodo omne per accidens reducat. l. 2. d. 34. a. 2. q. 1. in arg.
  5. Per se prædicari de aliquo quomodo semper illi insit. l. 1. d. 30. a. 1. q. 2. ad arg.
  6. Per se in genere quæ sunt. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg.

Perse.

Perfarum regnum olim quam potens. serm. 4. de uno Confes.

Persequutio : Persequi.

1. Persequutionum sufferentiâ quare ultimo loco beatitudinum ponitur, & quomodo in ea contineatur summa perfectionis. op. Comp. lib. 5. c. 47. & Centil. p. 3. sec. 46. & Brevil. p. 5. c. 6. & in Luc. c. 21. n. 12. & ser. 3. de S. Andr. & ser. 1. de S. Lucia.
- Ut sustineantur quid requiritur. Pf. 118.
2. Persequutionum quatuor genera enarrantur. Pf. 69. & Pf. 118. c. 10. v. 13. & c. 11. v. 1.
- Quænam persecuciones Ecclesiæ. V. *Ecclesia*. num. 16.
3. Persequutiones optantur à sanctis. Pf. 98. Signum sunt dilectionis divinæ. in Luc. c. 21. n. 12.
  4. Persequutores Sanctorum qualiter puniantur. Pf. 118. c. 6. v. 15.
  5. Persequutionis gladius debachatur in sæculares, & in Religiosos. Pf. 118. c. 11. v. 4.
  6. Persequutores serviunt iis, quos persequuntur. Pf. 134.
  7. Persequutiones quandonam liceat fugere. in Io. c. 7. n. 1.
  8. Persequutores aliorum quam abominabiles. ser. 2. ser. 4. Pent.
  9. Persequutorum manus fabricant coronas Martyribus. ser. 2. de S. Ant.
  10. Persequutionis tolerantia habet tres gradus. ser. 3. de Apost.
  11. Persequutores Fratrum sunt similes Caim. ser. 4. Dom. 2. post Epiph.

Perseverantia.

1. Perseverantia est pars fortitudinis, estque permanentia in bono, sive continuatio boni usque ad finem. op. Cent. p. 1. sec. 43. & op. declar. term. & comp. Theol. l. 5. c. 36. & op. de dono fortit. c. 3. & op. de perfec. vit. c. 8. Ejus fructus. ser. Dom. Palm. V. *Constantia*. V. *Longanimitas*. V. *Fortitudo*. n. 5.
2. Perseverantia est duplex : uno modo propositum perseverandi in bono sic est virtus : alio modo est continuatio usque in finem sic non dicit habitum, sed potius statum, habeturque per confirmationem in gratia. l. 2. d. 29. a. 3. q. 1. ad 4.
3. Perseverantia item est triplex : prima voluntas

perferendi passiones sine defectione, estque fortitudinis pars : 2. propositum perseverandi in bono usque in finem : & hæc est annexa necessario virtuti : 3. est continuatio actualis bene vivendi usque in finem : & id est status consequentis ad omnes virtutes : 1. duo modi possunt esse etiam in præscitis : non verò 3. l. 3. d. 36. q. 1. ad 3. & l. 4. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. & Pf. 118. c. 6. v. 11.

4. Perseverantia nihil aliud est quam pœnitentia finalis. l. 4. d. 14. ibid.
5. Laudes perseverantiæ exponuntur. op. de dono fortit. c. 3. & op. de perfec. vit. c. 8. & op. diæt. 1. 8. c. 2. & in Ecclen. c. 7. n. 9. & ser. 3. de Apost. & in Io. c. 14. n. 28. & 29.
6. De perseverantia auctorit. SS. PP. op. Phar. l. 2. c. 34.
7. Perseverantiæ necessitas quanta. op. de perfect. c. 8. & ser. 1. Dom. 2. Quadr. & serm. 2. in oct. Pasch. & ser. 3. Dom. 7. Pent. & ser. 4. Dom. 13. Pent. & ser. 2. de S. Andr. & ser. 1. de S. Agath. & ser. 5. de plur. Mart.
8. Perseverantia sola coronam, & bravium meretur. op. Phar. l. 2. c. 34. & op. de dono fortit. c. 3. & op. diæt. sal. 1. 8. c. 2. & Pf. 67. & Pf. 84. & ser. 1. de S. Matth.
9. Perseverantiæ effectus enarrantur. opusc. diæt. sal. 1. 8. c. 2.
10. Perseverantia est à Spiritu Sancto. ser. 3. ser. 3. Pent. & ser. 3. de Apost.

Persona : Personalitas.

1. Persona dicitur quasi per se una, & à personado, id est præeminendo aliis ; & secundum hanc Ethymologiam definitur : Persona est subsistens per se solam juxta quemdam singularem modum. op. Comp. l. 1. c. 13. & l. 1. d. 23. a. 1. q. 1. corp. & l. 1. d. 25. a. 1. q. 1. & q. 2. & l. 3. d. 10. a. 1. q. 2. in arg. Grammaticaliter, & Theologicè sumpta explicatur. lib. 3. d. 5. a. 1. q. 2. ad arg. & a. 2. q. 2. ad arg. & q. 3.
  2. Persona sumpta pethes naturam rei sic definitur : Persona est creaturæ rationalis individua substantia. op. Comp. Theol. l. 1. c. 13. & lib. 1. d. 25. a. 1. q. 1. & 2. A Ricardo sic definitur : est intellectualis naturæ incommunicabilis existentia. l. 1. d. 25. a. 1. q. 2. ad 4.
  3. Persona magistraliter sic definitur : Persona est hypostasis distincta proprietate ad dignitatem pertinente. op. Comp. l. 1. c. 13. & l. 1. d. 25. a. 1. q. 1. & 2. Propriè non dicitur anima. V. *Anima separata*. n. 3. V. *Hypostasis*.
  4. Persona, subsistentia, substantia, & essentia in creatura differunt re, & nomine : in Deo solum ratione. op. Comp. ibid. & l. 1. d. 23. a. 1. q. 3. Item persona hypostasis, suppositum ; individuum secundum unam acceptionem sunt æquivalentes, non secundum aliam. lib. 3. d. 10. a. 1. q. 2. corp.
  5. Persona secundum naturam vocabuli deberet dici penultima correpta, at ratione dignitatis dicitur penultima producta. lib. 1. d. 23. a. 1. q. 1. corp.
  6. Persona dicitur à verbo græco Προσωπον. l. 1. d. 23. ibid.
  7. Persona dicitur de habente suam naturam intellectualem, nominatque ultimum in genere rationalis creaturæ. lib. 1. d. 23. ibid. in arg. & corp. & l. 3. d. 5. a. 2. q. 3. ad 4.
- Personalis dignitas requirit vitam, rationem, & sensum. l. 3. d. 2. a. 1. q. 2. in arg.

8. Persona

8. Persona dicit dignitatem, sicque in Ecclesiis hoc nomen tractum ad significandum honorem peculiarem. l.1.d.23.a.1.q.1.in arg.
9. Persona in quo sensu ponitur in divinis. lib.1. d.23.ibid. & q.3. & l.1.d.25.a.1.per tot. V. *Dei processiones*.
Divinæ habent perfectissimam unitatem cum distinctione, quod non potest esse in creatis. l.3.d.14.dub.1.
10. Persona de se non dicit compositionem, licet in creatis id importet, sed est per accidens. l.1. d.23.a.1.q.1.ad arg. & l.1.d.25.a.1.q.2. ad 1. & l.1.d.34.q.1.
11. Persona in divinis qualem communitatem dicat. lib.1. d.23.a.2.q.2. ad 3. & a.2. q.1. quæ communitas habetur in divinis, & in creatis personis. l.1.d.25.a.1.q.2.ad arg.
Quomodo possit specificari. l.1. d.23. a.2. q.3. ad ult.
12. Personæ divinæ in quo sensu dicuntur res. l.1.d.25.dub.3.& a.1.q.1.& l.1.d.23.a.1. q.1. & d.26.a.1.q.4.in fine.
13. Personæ nomen in divinis secundum substantiam quomodo intelligatur. lib.1. d.25.a.1.q.1. corp. & q.2.ad arg.
Persona prædicatur ut quis, non ut quid: unde in divinis inter aliquid, & nihil cadit medium. l.1.d.7.dub.3.
14. Persona divina oritur se ipsa, & ideo ibi nulla est additio, sed tantum plurificatio: ob idque distinctio, & individuatio. l.1.d.25.a.1.q.2. ad 1. & l.1.d.34.a.1.q.1.corp.
15. Persona triplicem incommunicabilitatem habet, scilicet prædicationis, compositionis, & unionis. l.1.d.25.a.1.q.2.ad 3. & l.3.d.5.a.2.q.2. ad 1. & 2.
16. Quæ incommunicabilitas est quid positivum. l.1.d.25.a.2.q.1. & q.2.ad arg.
17. Persona dicitur analogicè de increatis, & creatis. l.1.d.25.a.2. per tot.
18. Personæ divinæ abstractis proprietatibus relativis non remanent distinctæ, non sic personæ creatæ, quia istæ habent distinctionem à parte materiæ, & formæ, non ratione proprietatum: ex quibus habent tantum rationem innotescendi. l.1.d.26.a.1.q.3.ad 5. & l.2.d.3p.1.a.2. q.1.ad ult.
19. Personarum creatarum distinctio unde oritur. l.1.d.26.ibid.
20. Persona sive res naturæ nihil omnino addit supra naturam (intellige in divinis tantum) l.1.d.34.a.1.q.1.corp.& l.1.d.25.a.1.q.2. ad 1.
21. Personæ divinæ non constituuntur per absoluta, sed per relativa (licet Scotus id impingat Seraph. Doct.) vult enim quod distinguantur per origines, id est per proprietates relativas. l.1. d.34.a.1.q.1. Possunt habere diversa appropriata, & diversas relationes. l.3.d.10.a.2.q.3.ad ult.& ibid. a.1.q.2.ad 2. & l.3.d.1.a.1.q.2.in arg.
22. Personæ divinæ habent aliquam abstractionem secundum rationem. l.1.d.27.p.1. a.1. q.3. & d.20.a.2.q.1.ad 4.
23. Personarum divinarum pluralitas habetur in Sacra Scriptura. l.1.d.2.dub.8.& a.1. q.3. & 4. & l.1.d.20.a.2.q.1.& l.1.d.19.p.2.a.1.q.4.ad arg. emanatio ipsarum unde. l.1. d.19. p.1.a.1. q.2. ad arg. per modum liberalitatis, & amoris debet statui. l.1.d.10.a.1.per tot.
24. Personalitas ab essentia divina solum distinguitur ratione cum fundamento in re. l.1.d.34. a.1.q.1.corp. & l.1.d.19.p.2.a.1.q.2.ad 4.& l.1. d.7.q.3.corp.
25. Personæ divinæ an sint dicendæ de substantia divina. l.1.d.19.p.2.q.3. ad 1. an de natura prædicentur. l.1.d.34.q.2. quomodo stet pluralitas cum unitate. l.1.d.9.a.1.q.2.in fine.
26. Persona una divina nominata ex consequenti nominatur & altera respectu actus essentialis: non verò respectu actus personalis. lib.3. d.4. dub.1.
27. Persona respicit esse naturæ, non gratiæ. l.3. d.5.a.2.q.3.ad 5.
28. Persona Patris præintelligitur ad generationem non ut Pater, sed ut innascibilis, & ut hypostasis. l.1. d.27.a.1. p.1. q.2. per tot. numquam legitur missus Pater. l.3.d.1. a.1. quæst.2. in arg.
29. Personarum pluralitas medium tenet inter idem, & diversum. l.1.d.19.p.2.q.4.corp.
30. Personalis discretio est existentia naturæ nobilis, & supereminens in supposito. l.2. d.3. p.1.a.2.q.1.ad arg. & q.2.
31. Personalis discretio dicit singularitatem, & dignitatem: prima est ex principiis: secunda ex forma. l.2.d.3.p.1.a.3.q.3.& lib.3. d.5. a.2. q.2. ad 1. & l.3.d.10.a.1.q.2.ad 4. Item & incommunicabilitatem. l.3.d.5.ibid.
32. Personalitas propria naturæ humanæ in Christo non adfuit, sed adfuit divina Verbi: quod tamen non tollit nobilitatem ipsius. l.3. d.3.p.1.a.2.q.2.
33. Personalis proprietas in personis de principali dicit entitatem substantialem: de connotato accidentalem. l.2.d.3.p.1.a.2.q.2.corp.
34. Personæ differunt re ad invicem: ab essentia verò secundum attributionem, seu rationem. l.3.d.5.a.1.q.1.ad 2.
35. Personalitas consequitur animam unitam corpori. l.3.d.5.a.2.q.3.ad 5. unde supponit aliquem, anima verò, & corpus quid. l.3. d.5.a.2. q.4. ad 5.
36. Persona una potest signari signo vocali absque alia. l.3.d.1.a.1.q.2. in arg.
37. Persona una non potest absque alia comparari in ratione principii causantis, benè autem in ratione suppositi sustentantis. l.3.d.1.a.1.q.2.
38. Persona una quomodo potuerit incarnari absque alia. l.3.d.1.a.1.q.2.
39. De congruentia Incarnationis Verbi majori quam in cæteris personis. l.3.d.1.a.2.q.3.
40. Personas plures unam eandemque naturam assumere implicat. l.3.d.1. a.1. q.3. Bene autem plures naturæ in eadem personâ uniti possunt. l.3.d.1.a.1.q.3.& l.3.d.6.a.2.q.1.ad 3.
41. Quælibet persona poterat incarnari. l.3. d.1. a.1.q.4.
42. Persona Christi non potest dici composita propriè. l.3.d.6.a.1.q.2.corp.
43. Persona Verbi comparata ad naturam divinam est æterna, & extremum comparata ad divinam, & humanam simul connotat aliquid temporale: ad humanam tantum est terminus, ad utramque simul est quid medium. lib.3. d.6.a.2. q.1.ad 2.
44. Personalis relatio in Christo nihil ponit novi circa personam Verbi, sed benè in natura creata. l.3.d.6.ibid.ad 3.
45. Personæ sunt ex eadem essentia, est propositio falsa, & quare: hæc verò vera sunt ejusdem essentia. l.1.d.25.dub.2.
46. Personæ

46. Persona dupliciter specificari potest. lib. 1. d. 23. a. 2. q. 3. ad arg.
47. Personæ ad personam respectus in divinis non dicitur secundum substantiam. lib. 1. d. 31. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
48. De personalibus proprietatibus divinis, numero, munere earum agitur. l. 1. d. 26. a. 1. per tot. & op. Comp. Theol. lib. 1. c. 10. & seq. & Brev. p. 1. c. 1. & seq. & Cent. p. 2. sec. 1. & seq. & op. declar. term.
49. Personalis proprietas quomodo totum esse personæ dicat. l. 1. d. 28. q. 3. ad arg.
50. Persona, & essentia sunt idem. lib. 1. d. 9. a. 1. q. 2. ad 1.
51. Personarum pluralitas quomodo in Deo non facit compositionem. l. 1. d. 9. a. 1. q. 2. ad ult.
52. Persona in Deo non est ex nihilo, quia non est de non ente, ut in creatura. l. 1. d. 9. a. 1. q. 3. ad ult.
53. Personarum divinarum æqualitas, & circumin-
cessio explicatur. ibid. p. 1. per tot.
54. Persona in communi dicit quid univocum. l. 1. d. 20. a. 2. q. 1. ad 4. & l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 3.
55. Persona prædicatur de essentia, & è conver-
so prædicatione identica. l. 1. d. 34. q. 2. corp.
56. Personæ divinæ habent originem ex summa
diffusione. op. Itin. ment. c. 6.
1. Personarum acceptio est injustitia, qua præfer-
tur persona personæ propter causam indebitam.
op. Cent. p. 1. sec. 10. V. *Acceptio personarum.*
2. Personarum acceptio committitur vel in hono-
ris exhibitione, vel in iudicij executione, vel
in promotione ad dignitates. op. Cent. ibid. &
op. spec. an. c. 3. & 4. & op. Confession. p. 6.
3. De acceptance personarum auctorit. SS. PP.
op. Phar. l. 3. c. 38. & op. Eccles. Hier. c. 4. p. 1.
& in Luc. cap. 9. n. 46. & ser. 1. Dom. 22. post
Pent.
- Personare.*
1. Personare est quasi per se resonare, aliisque
præminere. l. 1. d. 23. a. 1. q. 1. corp.
2. Personare est propriè hominis larvati. l. 1. d. 23.
ibid.
- Perspectiva.*
- Perspectiva est scientia mathematica de linea vi-
suali. ser. 4. Hex.
- Persuasio.*
- Persuasione bonæ, & malæ auctorit. S. Script.
op. Bibl. paup. c. 28.
- Pertinacia.*
1. Pertinacia est perseverantia in malo proposito
contra voluntatem superioris: ex qua oritur
rebellio aperta, & transgressio. opusc. spec. an.
cap. 1.
2. Item pertinacia est voluntas fugiens minora-
tionem probitatis dicta, vel facta irrevocabi-
liter defendens: estque filia inanis gloriæ. op.
Cent. p. 1. sec. 18. V. *Inanis gloria.*
- Perversitas.*
1. De malorum perversitate auctorit. opusc. Bibl.
cap. 108.
2. Perversi sunt falsi testes doctrinæ Christi.
ser. 1. Dom. infr. oct. Ascens.
- Pervius.*
- Pervietas ex quânam subtilitate oriatur. l. 4. d. 49.
p. 2. a. 5. q. 1. & 2.
- Pes.*
1. Pedum nuditas Christi, Apostolorum, & Fra-
trum Minorum expenditur. op. Expos. regul.
c. 2. & op. de sandal. Apost.
2. Pedes Dei in Scriptura significant stabilimen-
tum virtutis ejus, qua est ubique præsens, &
universa ei sunt subjecta. op. Sum. de Essentia.
3. Pedes in Scriptura significant virtutem moti-
vam acutè penetrantem, & velocem in divina
tendentem. op. de 7. itin. ætern. d. 4.
4. Pedes nostri mysticè sunt intellectus, & affe-
ctus. op. de 7. itin. ibid.
5. Pedes nostri spiritualiter lavandi. op. ibid. &
Psalm. 118. c. 7. v. 9. & ser. 3. Cæn. Dom. Fructus
talıs ablutionis expenduntur. serm. 3. ibid. &
ser. 2. in Pent.
6. Pedes nostri sunt mysticè cognitio exilii &
memoria beneficiorum. Psalm. 113. sunt pedes
affectus animæ. V. *Anima motus.* n. 22.
7. Qualiter solvendi sunt pedes calceamentis.
ser. 1. in Circumcis. V. *Discalceatus.*
- Pestis.*
1. Pestis inficiens est familiaris inimicus malus.
Ps. 21. & 30. V. *Societas.*
2. Pestilentiam quando significant Cometa. V.
Cometa. n. 2.
- Petitio.*
1. Petitio instans, & perseverans in oratione
quando meretur exaudiri. l. 3. d. 4. a. 2. quæst. 1.
ad ult.
- Conditiones necessariæ ad rectè petendum. in
Io. c. 14. n. 14. & ser. 1. Dom. 5. post Pasch. &
serm. 1. in Rogat. & ser. 7. & seq. ibid. Vid.
Oratio.
2. Petere importat actum oris: querere cordis:
pulsare operis: Item aliæ expositiones affe-
runtur. in Luc. c. 11. n. 9.
3. Petitionum orationis Dominicalis ordo, di-
stinctio, & sufficientia traditur. in Luc. c. 11. n. 2.
- Petra.*
1. Petra & lapis qualiter differant. Psalm. 26.
V. *Lapis.*
2. Petra est Christus. ser. 4. Pent. ejus percussio,
exitusque aquarum mysticè expenditur. ser. 3.
Dom. infr. oct. Epiph. Vid. *Christi attributa.*
num. 45.
3. Petra emisit aquam, oleum, ignem, & mel,
quandoque significant. ser. 4. Pent. Est fides.
V. *Fidei effectus.* n. 69.
- Petrus Apostolus.*
1. Petri laudes enarrantur. ser. de SS. Petr. &
Paul. & serm. 1. in Cathedr. Ejus vocatio, &
humiliatio. in Io. c. 1. n. 30. & 42. & cap. 2. n. 6.
fuit quadrimomius, & quid significant hæc
quatuor nomina: in Ioan. col. 90. Quare Pe-
trus vocatus. in Io. c. 1. n. 42. & c. 6. & in Luc.
c. 14. & c. 8. n. 51. & in Io. c. 1. n. 42. Ejus vocatio.
ser. 1. septuag.
2. Petrus Apostolus multis Virginibus, & Inno-
centibus præfertur. lib. 2. d. 9. a. 1. q. 7. corp. fuit
quadrimomius: dicebatur enim Caphas, idest
caput: Simon idest obediens: Petrus idest ag-
noscens: & Bariona idest Filius columbæ.
in Io. col. 90.
3. Petrus post negationem fortior surrexit. l. 3.
d. 31. a. 1. q. 2. in arg.
4. Petrus apostolus quomodo magis dilectus Io-
anne. l. 3. d. 31. q. ult.
5. Petrus, & Paulus an verè discordes fuerint in
materia Circumcisionis. lib. 4. d. 2. p. 2. a. 3. q. 2.
ad 4. & ult.
6. Petrus aliqua reprehensione dignus in tali con-
tentione. l. 4. d. 2. ibid.

7. Petro primatum Ecclesiæ dedit Christus. in Luc. c. 9. n. 11. & in Luc. c. 18. n. 29. Data fuit potestas ordinis, & jurisdictionis. l. 4. d. 18. p. 2. a. 1. q. 3. corp. & serm. 2. in Cath. Quare ter ei creditæ fuerunt oves à Christo. in Luc. c. 9. n. 11. V. *Ecclesia*. n. 152.
8. Petri fides, & charitas qualis. in Io. c. 6. n. 69. & in Luc. c. 22. n. 34. & in Io. c. 11. n. 15. seq. Sequitur est Christum in Cruce. serm. 1. ser. 3. Pent. Reliquit omnia, & quomodo. serm. 4. Dom. 4. post Pent.
9. Petrum cadere quare Deus permisit. in Luc. c. 17. n. 14. & c. 22. n. 60. & 55. qualitas negationis expenditur. in Luc. cap. 18. n. 17. & 28. & Pl. 138.
10. Petri error quando dixit esse paratum ad carcerem, & mortem expenditur. in Luc. c. 22. num. 33.
11. Petri error expenditur quando dixit Dominum bonum esse nos hic esse. in Luc. c. 9. n. 33.
12. An Petro primum laverit Christus pedes. in Io. c. 13. n. 6.
13. Petro ob confessionem detatis Christi data est prælatio. in Luc. c. 9. n. 25.
14. Petro à Christo data fuit potestas faciendi mirabilia: Paulo sapientia ad intelligenda mysteria, ut in his duobus exprimeretur methodus unius veri Prædicatoris. in Luc. c. 19. n. 19. Quam mirabilis in patranda miracula. ser. 1. in Cath.
15. Petri factum in amputando auriculam Malco expenditur. in Luc. c. 22. n. 50. Positus in carcere, & liberatus quid significet. ser. 4. Dom. 18. post Pent. & ser. de S. Michael.
16. Petri lachrymæ, & pœnitentia expenditur. in Luc. cap. 22. n. 62. & ser. 2. in Cath. Ad Gallicum excitatus est ad pœnitentiam. serm. 5. Dom. 1. Adv.
17. Petro cur Christus multa revelavit, quæ non aliis. in Io. c. 1. n. 49. assumptus in Montem significat Prælatos. ser. 4. Dom. 2. Quadrag.
18. Petri confessio, & quare dicatur Beatus expenditur. in Io. c. 1. n. 50.
19. Petri, & Ioannis diversæ qualitates expenduntur. in Io. c. 21. n. 6.
20. Petri ambulatio super mare exponitur mysticè. in Io. c. 21. n. 8.
21. Petrus quomodo cum esset junior cingebat se: factus senior ab alio cinctus est. in Io. c. 11. num. 23.
22. Ad Petri prædicationem unam tria millia hominum conversi sunt. ser. 2. de S. Greg.
23. Petrus ponitur ad sinistram: Paulus ad dexteram: quia iste vocatus est post Resurrectionem: ille ante. Pl. 67.
24. Petrus Apostolus fuit Architectus Ecclesiæ missus ad explicandam fidem Cornelio Centurioni. l. 3. d. 24. a. 1. q. 3. ad ult.
25. Petrus nunc Beatus magis gaudet de gloria D. Lini, quam Linus de se ipso, & quomodo. l. 3. d. 31. a. 3. q. 3. ad 3.
26. Petro fuit dictum in persona Ecclesiæ: Ego pro te rogavi. in Luc. c. 22. & l. 4. d. 20. p. 2. a. 1. q. 2. ad 1.
27. Petri retia trahuntur in mari, in stagno, & in flumine. Pl. 138.
28. Petrus sæpè flebat in recordatione charitatis Christi foventis discipulos fatigatos. ser. 5. de Apost.
29. Petrus misit suum Baculum Episcopo Trevirrensi. V. *Trevirensis*.
Phanos.
Phanos, idest apparatus. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1.
Phantasia.
1. Phantasia dicitur dupliciter: vel pro vi sensitiva collativa sensibilibus: vel pro apparitione. lib. 2. d. 7. ibid. V. *Anima potentia*. n. 102. seq.
2. Phantasia proprie est vis animæ sensitivæ, quæ componit formas novas secundum similitudinem formarum à particularibus sensibus receptorum. op. declar. term. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 39. & Cent. p. 3. sec. 23. Dicitur etiam imaginatio, & sensus communis. op. Cent. ibid.
3. De muneribus Phantasiæ agitur. op. Comp. l. 2. c. 39. V. *Insomnium*.
4. Phantasia ponitur in medio mediæ cellulæ cerebri tamquam centrum inter memorativam, & imaginativam, & quare. op. Comp. ibid.
5. Phantasia multum impedit operationes intellectus, & quare. op. ibid.
6. Ad Phantasiam spectant oraculum, visio, somnium, insomnium, & Phantasma. op. Centil. p. 3. sec. 23. & op. declar. term.
7. Phantasia non magis viget in somnis, quam in vigilia, licet oppositum videatur, & quare. l. 2. d. 25. p. 2. q. ult. ad ult.
8. Phantasiæ illusio qualiter fiat. V. *Diaboli potestas*. n. 10.
Phantasma.
1. Phantasma est quando vix dormire incipit quis, & vigilare se existimat, & videtur aspiciere irruentes in se, vel vagantes formas, &c. op. Cent. p. 3. sec. 23. & op. declar. term.
2. Phantasma est etiam Ephialtes. op. Cent. ibid. V. *Ephialtes*. n. 11. seq.
Pharan.
Pharan interpretatur ferus. ser. 1. in Circumcis.
Pharao.
1. Pharao interpretatur dissipans eum. Pl. 118. c. 8. v. 8. & ser. 2. Dom. 4. post Pent.
2. Pharaonis obduratio unde, an à Deo. l. 2. d. 36. a. 2. q. 2. ad arg. V. *Obduratio*. n. 7.
3. Pharao affligens Israelitas figurabat Diabolum. ser. 3. Dom. Palm.
Pharetra.
1. Pharetra est titulus libri conscripti à S. Bonav. & quare sic inscriptus. op. Pharetr. Procem.
2. Pharetra continet jacula, quibus hostis hostem ferit. op. ibid.
3. Pharetræ tractatus divisio, materia, & à quibus Patribus desumpta. ibid.
Phariseus.
Phariseorum malitia multiplex, & perversitas à Christo expenditur. in Luc. c. 7. n. 30. & c. 6. n. 2. Eorum secta qualis: Pharisei, & Publicani mores expenduntur. in Luc. c. 18. n. 10.
Phase.
Phase quot modis accipitur. in Luc. c. 22. n. 13.
Phe.
Phe interpretatur os, vel otis: in Thren. c. 1. n. 17.
Phenix.
Phenix quomodo uni soli convenient. lib. 1. d. 4. a. 1. q. 3. ad ult.
Philargia.
Philargiæ, seu avaritiæ remedia, & gradus quinam. op. de pugna Spir. c. 3. V. *Avaritia*.
Philippus.
1. Philippus vocatus ad Apostolatam. in Io. c. 1. num. 43.
2. Philip

2. Philippus interpretatur os lampadis : quidquæ significat in Episcopo. in Luc. c.6. n.14. & in Io. ibid. & c.6.n.7.
3. Philippi laudes , & perfectio qualis. in Io. c.1. n.43. & ser.1. & 2. de SS. Phil. & Jacob.
Philistans.
- Philistæorum flagellum à Deo immissum, quia posuerunt arcam circa Dagon, expenditur. Ps.77.
Philo.
- Philo auctor libri Sapientiz. ser.6. Hex.
Philosophia : Philosophus.
1. Philosophia est scientia de rebus naturalibus, cujus objectum est vel corpus naturale sub ratione mobilis : vel si sumitur ut superius est ens mobile ad firmum, vel ad formam. lib.2.d.3.p.1. a.1.q.2. & ser.1. & 4. Hex. & op. Itin. ment.c.3. V. *Objectum.* n.15.
2. Philosophia dividitur secundum lumen interius in veritate sermonum, rerum, & morum, sive in rationalem, naturalem, & moralem : ad primum spectat Grammatica, Rethorica, & Logica : ad secundum Phisica, Metaphisica, & Mathematica : ad 3. Monastica, æconomica, & Politica. op. de reduc. art. &c. & op. Princ. S. Script. & ser.5. Hex. & seq.
3. Philosophia alia est naturalis : alia moralis : op. de reduc. art. &c.
4. Philosophia inventa est ad supplendam indigentiam nostram. l.3.d.3.1.a.2.q.3. ad 2.
5. Philosophia qualem abstractionem importet. op. de reduc. art. & l.1.d.2.dub.1.
6. Philosophia ancillatur Theologia. opusc. de reduc. art.
7. Philosophia naturalis nos docet Verbum incarnatum, modum vivendi & uniendi animam Deo. op. de reduc. art.
8. Philosophia nos docet Deum esse alpha, & omega. op. de reduc.
9. Philosophia moralis versatur circa rectitudinem voluntatis. op. ibid. Ejus objectum divisio, & finis. op. Itin. ment. cap.3. & ser.4. de Apost. & ser.5. Hex.
10. Philosophia agit de rebus ut sunt in materia, & ut in anima per notitiam. opusc. Brevil. in procem.
11. Philosophia est medium per quod Theologus fabricat sibi speculum ex creaturis, ex quibus tamquam per scalam erigitur in cœlam. op. Brev. ibid.
12. Philosophia est aurora, & quarè. op. de don. scientiæ. c.2.
13. Philosophiæ generalis divisio, traditur. ser.4. Hexaem.
14. Philosophi cognoverunt primam causam, sed stultissimè negaverunt ejus providentiam ponentes omnia à casu, & fortuna. serm.1. in Rogat.
15. Philosophia est medium ascendendi à creaturis ad Deum. op. Itin. ment. c.1. & op. de reduc. art. & op. Princ. S. Script.
16. Philosophia naturalis docet cognoscere creaturas, non tamen creatorem sicut Theologia : Moralis verò docet acquirere virtutes consuetudinales, non verò charitatem ut Theologia. op. Comp. Theol. præfat.
17. Philosophia scholastica quæ. V. *Disciplina.* num.8.
18. Philosophia monastica quæ. Vid. *Disciplina.* num.8. V. *Objectum.* num.30. Moralis quænam. V. *Morale.* n.2. seq.
19. Philosophi fuerunt sicut pueri legentes literas pulchras non intelligentes quia nescierunt in creaturis invenire Deum. op. diæt. fal. t.6. cap.3.
20. Philosophorum ignorantia qualis circa justificationem hominis. lib.2. d.28. a.1. q.1. corp. Quanta circa primum præceptum Decalogi. op. de dec. præc. ser.2.
21. Philosophi habuerunt desiderium veri, bonique in generali, quod non est gratia gratis data. l.2.d.28.a.2.q.2.ad 2.
22. Philosophorum deceptio exponitur circa influentiam intelligentiæ in animam. lib.2. d.24. p.1.a.2.q.4. ad arg.
23. Philosophorum vanitas circa veritates rerum expenditur. l.1.d.45.dub.7.
24. Philosophi multa ex S. Scriptura desumpserunt. op. de reduc.
25. Philosophorum errores multi deteguntur circa naturalia, & supernaturalia. serm.4.5.6. & 7. Hex.
- Circa æternitatem Mundi putatam. ser.1. Hex.
26. Philosophia est assidua mortis meditatio. ser. de Anim.
27. Philosophi veri unum Deum coluerunt : sic Socrates, & Plato. ser.5. Hex. Non verò Trinitatem. l.1.d.3.p.1.a.1.q.3. corp.
28. Philosophus ad veram sapientiam non potest pervenire nisi per virtutes. serm.5. Hexaem. in fine.
29. Philosophi de Deo quærentes, solum cognoverunt, quod ipse est incognoscibilis. in Luc. c.10.n.22.
30. Philosophus quidam miro modo conversus à simplici Episcopo S. Spiridione in Concilio Niceno, ser.1. de plur. Mart.
31. Philosophi licet absque fide agnoscerent Deum unum, eumque aliquantulum diligenter : tamen ob id præcisè non poterant salvati. l.3. d.24.a.3.q.2. ad 5.

Philotimia.

Philotimia est virtus, & qualis. ser.5. Hex.

Phisica.

1. Phisicæ objectum quoddam. op. Itin. Ment. c.3. V. *Philosophia.*
2. Phisicæ generalis divisio traditur. ser.4. Hex.
3. Phisica Christiana qualis, cujus medium est Christus, ut cor, & ut sol verus. ser.1. Hex.
4. De consideratione Phisici est cognitio animæ rationalis. V. *Anima nobilitas.* n.5.

Phisonamaton.

Phisonamaton est figura qua pluitibus terminis idem significatur. Ps.105.

Phisonomia.

1. Phisonomia est ars qua cognoscuntur inclinationes naturæ ex diversitate dispositionis membrorum hominum. op. Comp. Theol. l.2. cap.58.
2. Phisonomiæ methodus traditur ad cognoscendas inclinationes hominis ex omnibus membris ipsius. op. Comp. l.2. c.58. & 59. & ser.1. de S. Gregor. V. *Hominis formatio.* n.37.

Phison.

Phison interpretatur oris mutatio, estque flumen de Paradiso egrediens. l.1. Prolog.

Phrænesis.

1. Phrænesis tollit usum rationis, quia usus phantasiæ absorbet usum rationis. lib.2.d.7. p.1.a.2. q.1. ad 4. V. *Arbitrium.* n.13.

2. Phræneticus non sentit febrem durissimam: sic nec Epilepticus cadit in ignem: sic nec Peccator. ser. 2. de S. Gregor.
3. Qualiter phrænetico contingat illusio sensuum. V. *Diaboli potestas*. n. 10.
4. Phræneticorum gaudium. V. *Gaudium*. n. 17.
Phthifis.
- Phthifis interpretatur fides quid sit. in Ioan. c. 12. num. 3. *Phyton.*
- Phyton est ventiloquus per spiritum malignum loquens à Phitone seu Phitio, idest Apolline sic dictus. op. Cent. p. 1. sec. 29.
Pictura.
1. Pictura est ars mechanica subordinata ad Theatricam. op. de reduc. art. Pro fundamento exigit aliquod album. ser. 2. de S. Agnete.
2. Pictura potest cognosci dupliciter aut sicut pictura, aut ut imago: primo modo sistitur in ipsa: secundo modo ordinatur ad aliud. lib. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. ad 1.
3. Pictor faciens picturam deformem Diaboli non est deformatior, sed conformator. l. 4. d. 44. a. 3. q. 1. ad 2.
4. Picturæ, & imagines sunt litteræ, & libri simplicium. op. de don. piet. c. 2. & op. Phar. l. 4. cap. 32.
5. Pictura viva Jesu Christi B. Franciscus. Vid. *Franciscus*. n. 17.
Pietas.
1. Pietas est pars iustitiæ, estque virtus, per quam sanguine conjunctis, patriæque benevolis officium, & diligens tribuitur cultus. op. Cent. p. 3. sec. 44. & op. declar. term. & Comp. Theol. l. 5. c. 43.
Dicitur tripliciter: primò idem ac theosebia, idest cultus Dei: 2. officium exhibitum parentibus: 3. proximis exhibitum: principalis tamen dicitur de Deo: de aliis analogicè. l. 3. d. 9. a. 2. q. 1. ad 3. V. *Benignitas*. n. 3.
2. Pietas alia est innata, estque quædam affectio inclinans ad aliquid: alia est acquisita: prima est quid naturale est commune cum brutis: 2. alia est naturalis: alia est donum Spir. S. op. de don. piet. c. 1. & op. Cent. p. 3. sec. 45.
3. Pietatis supernaturalis laudes, & effectus exponuntur. op. de don. piet.
4. Pietatis opera alia sunt corporalia, alia spiritualia enumerantur. ibid. V. *Eleemosyna*.
5. Pietatis primus gradus est sui ipsius compassio: 2. fertur cultu tum exteriori, tum interiori in Deum: 3. ad proximi compassionem mover. op. ibid. c. 2.
6. Pietas est exercitium omnium virtutum. op. de don. piet. c. 3.
Quam Deo chara. ser. 3. in septuag.
7. Pietas erga Deum est latria: erga parentes est iustitia, & juris naturalis. op. Cent. p. 3. sec. 45. & l. 3. d. 35. q. 6. corp.
8. Pietas differt à misericordia, quod misericordia respicit conformitatem in natura, & necessitatem in miseria, prævio dictamine juris naturalis, secundum regulam prudentiæ: at Pietas attendit in proximo divinam imaginem prævio dictamine juris divini, secundum regulam doni scientiæ. op. Cent. p. 3. sec. 45. & l. 3. d. 35. q. 6. corp. ad ult.
9. Pietatis donum pro loco, & tempore exit aliquando in compassionis affectum, aliquando in operis beneficium. op. Cent. ibid. & l. 3. ibid. & ser. 6. in Pent.
10. Per pietatem dies spiritualis animæ oritur. op. de dono piet. c. 2.
Item præparatur convivium spirituale. op. ibid. cap. 3.
11. Donum pietatis consistit in cultu Dei, qui est theosebia: item in veneratione Sacræ Scripturæ credendo fideliter, operando, & dispensando eam: Item in honore proximi, scilicet in reverentia Superiorum, conformitate æqualium & subventionem inferiorum. op. Comp. Theol. l. 5. c. 43. V. *Cultus*. n. 8.
12. Pietas quomodo ad omnia utilis est. op. de don. piet. c. 1. & seq. & l. 3. d. 35. q. 6. est cultus Dei. ibid. & op. expos. regul. prolog. & serm. 5. Hexaem.
13. Pietatis actus est facere hominem benevolum quatenus gerit imaginem Dei: idque ut audiat S. Scripturam, & amet, & cognoscat Christum per donum scientiæ. l. 3. d. 35. q. 6. corp. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 43.
14. Pietas primò respicit Deum: 2. parentes: 3. proximum. l. 3. d. 35. q. 6. ad arg.
15. Pietas differt à mititate, & mansuetudine, quod mititas est contra irritationem ex illatione injuriæ. l. 3. d. 35. q. 6. ad ult.
16. De pietate mulierum auctorit. S. Script. op. Bibl. c. 125.
17. Pietas spectat ad legem moralem, docetque tum in lege naturæ, tum scriptæ, tum gratiæ Deum colere pie, justè, & sanctè: idemque erga Parentes superiores, & inferiores. ser. 21. Hex.
18. Pietas est fundamentum fidei. op. Brev. p. 1. cap. 2.
19. Pietas attrahit miseros sicut Adamus ferrum. in Luc. c. 19. n. 4.
20. Qualiter exercenda in proximum. ser. de S. Martino. & ser. 4. de uno S. Marr.
21. Exemplum pietatis in parentes, & miseros, mortuosque. ser. 1. de S. Nicol. & serm. 3. de S. Andr.
22. Tria pietatis statuta sunt in Scriptura, scilicet mortificandi, dimicandi, & fructificandi. Ps. 118. c. 7. v. 10.
23. Ejus radix est fides, & humilitas. in Luc. c. 17. num. 5.
24. Ex pietatis fonte fuerunt introducta statuta Civitatum. Ps. 118. c. 7. v. 10.
25. Pietas Dei ad hominem est secundum rationem mansuetudinis insitæ, impressæ imaginis, & collatæ similitudinis. in Luc. c. 15. n. 4.
26. Pietas Christi in peccatores expenditur. in Luc. c. 7. n. 36.
27. Pietas S. Francisci quanta. lib. 3. d. 28. a. 1. q. 1. corp.
28. Pietatis ordo in parentes exponitur. l. 3. d. 28. a. 1. q. 4.
29. Pietas, & veritas est in omni creatura. ser. 21. Hexaem.
30. Pietatis voluntas quænam. V. *Christi voluntas*. n. 5.
Piger, & Pigritia.
1. Piger quomodo dicatur velle, & non velle. l. 2. d. 28. a. 1. q. 1. ad 4.
2. Pigritia quale malum, & quàm severè puniatur in Inferno. ser. S. Petr. ad Vinc. V. *Fortitudo*. n. 15.
3. Pigritiæ pessimi effectus, & reprehensibilis in decem casibus. op. dixt. t. 1. c. 7.
4. Pigrilectus est Accidia. V. *Accidia*. n. 12.
Pila.
- Pila Dæmonum est peccator ruens de peccato in peccatum

peccatum usque in Infernum. serm.2. Dom.3.
 Quadrag. V. *Peccati varia.* n.136.

Pilatus.

1. Pilatus non quæsit veraciter veritatem à Christo. in Luc. c.23.n.1.
2. Pilatus voluit subterfugere mortem Christi imitatione fori, allegatione innocentia, oblatione misericordiae, ostentationis voluntatis suae declaratione, inflictione poenae, & retorsione culpae in Iudaicam plebem. in Luc. c.23. num.22.
3. Pilatus Diabolum significat. ser.3.Dom.3.post Pent.
4. Pilati trepidatio finis, & injustitia in morte Christi expenduntur. in Io. c.19.

Pili: Pilosus.

Capilli molles, & rati: item crispi: item nimium depressi, & fronti imminentes: item flavi, crassi, albi: item subnigri quid denotent in homine. opusc. Comp. Theol. lib.2. cap.58. V. *Physiologia.*

Pinguedo.

Pinguedo est sanguis coagulatus, ideo pingues habent modicum de sanguine, ideo cito infirmantur, moriuntur, & suffocantur. ser. de S. Petr. ad Vinc.

Pinnula.

Pinnula est propria piscium. op. de don. scient. c.4.

Piromantia.

Piromantia est species divinationis, quæ fit in igne: dicitur enim à pyr, idest ab igne. opusc. Cent. p.1. sec.29. & op. declar. term. V. *Divinatio.*

Piscatio: Piscator: Piscina.

1. Piscatio est ars mechanica contenta sub venatione. op. de reduc. art. an sit opus casuale. in Ecclen. c.9. V. *Venatio.*
2. Piscator in Sacra Scriptura ferè semper sumitur in bono, venator in malo, aliquando tamen in utroque sensu. Ps.90.
3. Piscatores alii boni: alii mali: alii Dei, alii Diaboli. in Io. c.21.n.6. & ser.2. ser.2. Pent. & ser.4.Dom.19.Pent. V. *Venatio.*
4. Piscatio facta ab Apostolis captura centum quinquaginta trium piscium, & incorruptio rebus expenduntur. in Io. c.21.n.11.
5. Piscatio multiplex mysticè expenditur. serm.3. Dom.4.post Pent. V. *Christi varia.* n.253.
6. Piscator est Christus. V. *Christi attributa.* n.119 & *Christi varia.* n.274.
7. Piscatores sunt Prædicatores. V. *Christi varia.* n.274. & 110. V. *Prædicatio.* n.11.
8. Piscator Christus, & Diabolus. V. *Christi varia.* n.274. V. *Diaboli tentationes.* n.48.
9. Piscina triplex erat in Hierusalem, enodanturque mysteria ejus, in qua sanabantur infirmi. in Io. cap.5. n.1. & ser.2. Dom.4. post Pent. V. *Languor.* n.4. V. *Porticus.*
10. Piscina dicebatur probatica ab ove. in Io. c.5. num.1.
11. In ea erat lignum ex quo facta est Crux Christi. ser.1. in Invent. S. Cruc.
12. Piscina est poenitentia. ser.2. Dom.4. post Pent.
13. Piscina superior, & inferior quænam. ser.2. Dom.4. Pent.
14. Angelus movens piscinam est Prædicator, & Doctor. ser.2. Dom.4. Pent. Vid. *Angeli varia.* n.38. V. *Doctor.* n.11.

Piscis.

1. Piscium captura mysticè expenditur. serm.2.

& 1. Dom.4. post Pent. & in Luc. c.4. n.6.

2. Pisces boni, & mali. ser.2. & 3. Dom.4. Pent. Est homo qui voluptatis esca capitur. serm.1. Dom.1. Quadrag. V. *Homo ad Deum.* n.184.
3. Pisces duo significant lætitiã de propria conscientia, & divinã misericordiam. ser.2. Dom.4. Quadrag.
4. Pisces aliqui viscera sua mox aperiunt, natosque suos abscondunt, ut insidias fugiant piscatorum. ser.1. Dom.1. post oct. Pasch.
5. Pisces continentiam conjugalem servant. ser.1. de S. Andr.
6. Pisces, & panes quid in Evangelio significant, in Io. col.89.
7. Pisces fidem significant. in Luc. c.11. n.11. Item Christum. in Io. col.21.
8. Pisces de stagno, de Mari, & de flumine quoniam sint. op. de don. scient. c.4.
9. Pisces qui habent pinnulas, & squamas solent saltare super aquas, significantque animas, quæ elevantur super flexibilia. op. ibid.
10. Piscis extractus ab aqua moritur, quia est extra suum locum conservantem. op. de trib. ternar.
11. Piscis est Christus. V. *Christi attributa.* n.106.

Pistor.

Pistorum, & Pincernarum magistri mysteria enarrantur. ser.2. Dom. infr. oct. Epiph.

Pythagoras.

Pythagoras, & Varro dixerunt eandem esse animam in hominibus, & animalibus, quia hanc dicebant esse Deum. l.2.d.28.a.2.q.1.

Pixis.

Pixis est Christus. ser.3. in septuag. V. *Christi attributa.* n.113.

Plaga.

1. Plagæ inobedientium quales inflictæ à Christo. ser.2. Dom.21. post Pasch.
2. Plagæ Christi. V. *Christi passio.* V. *Vulnera.*
3. Plagæ decem Ægypti enumerantur, & applicantur mysticè transgressoribus decem mandatorum. op. diar. tit.3. c.10. & op. de dec. præc. ser.7. V. *Peccati mortalis effectus.* n.106.

Planctus: Plango.

1. Planctus B. Virginis circa Crucem Domini exponitur. op. Stim. p.1.c.3. & 4.
2. Planctus, seu ploratus est in voce: fletus in lachrymis: risus in signo: saltus in elevatione corporis. in Ecclen. c.3. & 4.
3. In quo sensu dicitur plorandum esse die ac nocte, item & orandum. in Thren. c.2. n.18.

Planeta.

1. Planetæ sunt stellæ inter cælum, & terram errantes agentes cursum contrarium firmamento. op. Comp. Theol. l.2.c.5.
2. Planetæ sunt septem, scilicet Saturnus, Jupiter, Mars, Sol, Venus, Mercurius, & Luna, ipsorumque natura, & influxus exponitur. op. Comp. l.2.c.7. & Brev. p.2. cap.3. & Cent. p.3. sec.12. V. *Mars.* V. *Mercurius.* V. *Jupiter.* V. *Luna.* V. *Venus.* V. *Saturnus.* V. *Sol.*
3. Planetæ patiuntur elevationes, depressiones, retrogradationes ob motum non proprium, sed suorum orbium. l.2.d.14.p.2.a.1.q.2. ad ult.
4. Planetarum dominium quale per dies, & horas. l.2.d.15.dub.6. & Brev. p.2.c.4. & Cent. p.3. sec.12.
5. Planetarum influentiæ exponuntur. l.2. d.14. p.2.a.2.q.2. V. *Cælorum influenza.* Motus eorum qualis. l.2.d.14.p.2.a.1.q.2. & Brev. p.2. c.4. & Comp. Theol. l.2. c.3.4. & 5.

DD d 3

6. Planeta

6. Planeta cum alio conformis naturæ unitus est virtuosior. ser. 4. de uno Marr.
7. Planetæ cur sunt pauciores stellis. l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg.
8. Planetarum Cælorum qualitas. Vid. *Cælorum numerus*. n. 11.
9. Planetarum motus. V. *Motus*. n. 41. seq. *Plantatio, & Planta*.
1. Plantatio multiplex expenditur. Pf. 43.
2. Plantarum creatio expenditur. lib. 2. d. 14. p. 2. dub. 2.
3. Plantæ, & animalia facta sunt principaliter ad obsequium hominis, non ad ornatum universi nisi pro statu conceptibili. lib. 4. d. 48. a. 2. quæst. 4.
4. Plantæ non innovabuntur post Iudicium, sed destruentur, & quare. l. 4. ibid.

Plato.

1. Platonis sapientia, & facundia, qualis, & quanta. ser. 1. de S. Gregor.
2. Platonis, Socratis, & Demostenis studium quale, & quàm diuturnum in toto decursu vitæ. ser. 5. de plur. Mart.
3. Plato conscripsit in suis operibus Evangelium S. Ioannis à principio usque ad illud: Et Verbum caro factum est; sic ait S. Augustinus. ser. 2. de S. Matth. Apost.
4. Platonici tria Mundi principia posuerunt, scilicet, Deum; materiam, & exemplar. l. 2. d. 1. p. 1. dub. 2.
5. Platoniorum Idearum censura qualis. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
6. Platonis error circa creationem animarum dicitur. l. 2. d. 18. a. 2. q. 2. corp.
7. Plato existimavit Mundum incepisse: Aristoteles verò id negavit. ser. 6. Hex.
8. Plato cognoscit unum Deum esse colendum. ser. 5. Hex. & ser. 1. de Evang.
9. Plato voluit interesse morti Socratis, & quare. ser. 5. Hex.

Plautius.

Plautius se interfecit audita morte uxoris: ser. 1. in Cathedr.

Plebanus.

1. Plebanus quis sit sufficiens, & quis non. op. quare. FF. Min. prædic. V. *Parochus*.
2. Plebani, Parochique hæc septem debent facere: primò docere populum quid credere, facere, cavere, sperare, timere debeat: 2. peccantes corrigere, & iudicare per Confessionem: 3. Ecclesiam officiare: 4. Intercedere pro populo: 5. Sacramenta administrare, & sepulturam impendere: 6. Indigentibus subvenire: 7. Exemplum bonè vivendi se ipsum omnibus præbere. op. quare. FF. Min. prædic.
3. Ad quid populi teneantur erga plebanos. op. ibid.

Plenilunium.

Plenilunium quando adest respectu nostri, tunc est vacua Luna versus Cælum, ser. 5. de uno Marr. & ser. 1. de S. Ant. & ser. 22. Hex.

Plenitudo: Plenum.

1. Plenitudo est triplex, scilicet naturæ, gratiæ, & gloriæ. l. 3. d. 1. dub. 1. Item cumulationis, perfectionis, & sufficientiæ. Pf. 92.
2. Plenitudo temporis Incarnationis quænam sit. l. 3. d. 1. dub. 1. V. *Christi conceptio*. n. 5. V. *Incarnatio*. n. 9.
3. Plenitudo gloriæ notat stolam corporis, & animæ æternitatem, satietatemque. Pf. 89.
4. Plenitudo item quadruplex expenditur nem-

pe misericordiæ Dei in mundo: iustitiæ in Iudicio, lætitiæ in cælo, & miseriæ in Inferno. ser. 2. Dom. 4. post Pent.

5. Plenitudo per redundantiam est inhabitatio Spiritus S. estque triplex data hominibus: primò per redemptionem: 2. in Sacerdotibus mediis Sacramentis: 3. per doctrinam: prima fuit manifestata per apparitionem Columbæ: 2. per insufflationem in Apostolos: 3. per linguas igneas. l. 1. d. 16. a. 1. q. 2. & 3. ad ult.
6. Plenitudo gratiæ sufficientiæ quænam. ser. 3. de una S. Virg.
7. Plenius esse ab alio quid importet. l. 1. d. 12. a. 1. q. 2. ad arg. nec potest dici Spiritum Sanctum esse plenius à Patre, filio. l. 1. d. 12. ibid.
8. Plenius dicitur vel intensivè, vel extensivè. l. 1. d. 15. p. 2. dub. 3.

Plorare.

Plorare est cum voce gemere: flere, est lacrymas fluere. in Io. c. 16. n. 20. V. *Planctus*. V. *Fletus*. V. *Lachrymæ*. Infans statim natus plorat, & quare. V. *Calamitas*.

Pluralis: Pluralitas.

1. Pluralis numerus plurificat formam in substantivis, non in adjectivis. l. 1. d. 9. dub. 2.
2. Pluralitas est major in rebus imperfectis, quàm in perfectis. ser. 1. de plur. Confes.
3. Pluralitas alia est per additionem: alia per originem: prima repugnat simplicitati: 2. solitudini: prima est in creaturis: secunda in Deo. l. 1. d. 2. a. 1. q. 2. ad 3. & l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 1. ad 3.
4. Pluralitas personarum divinarum exprimitur in Sacra Scriptura significatione, con-significatione, suppositione, appropriatione, iteratione, ordine verborum, condõtatione, & apparitione. l. 1. d. 2. dub. 8.
5. Pluralitas est in divinis cum unitate naturæ: ob idque importat solum distinctionem, non constitutionem tertii. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 1. ad 4. & l. 1. d. 24. dub. 1. & l. 1. d. 2. dub. 8.
6. Pluralitas, & distinctio quomodo differant. V. *Differentia*. n. 2. seq. V. *Distinctio*.
7. Pluralitas in creaturis duo importat, scilicet distinctionem, & tertii constitutionem. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 1. & 4. & l. 1. d. 24. dub. 1.
8. In divinis recipitur alietas, discretio, & distinctio: non verò divisio, diversitas, multiplicitas, & separatio. l. 1. d. 24. ibid.
9. Pluralitas realis ubi est sine ordine, ibi est inordinatio: si verò pluralitas non est realis, sed rationis, ibi potest esse ordo. lib. 1. d. 35. q. 6. ad 3.
10. Plures Deos non possumus dicere catholicè. l. 1. d. 23. a. 2. q. 3. Item nec Dii in numero plurali secundum rectam grammaticam. l. 1. d. 4. a. 1. q. 3. ad 2.
11. Pluralitas Deorum repugnat, & est intelligibilis. l. 1. d. 2. a. 1. per tot.

Pluvia.

1. Pluvia est aqua descendens ex nubibus resolutis, velocitatem habens suæ descensionis, & id guttatim. op. Comp. Theol. l. 2. c. 9.
2. Pluvia qualiter differat à rore, nebula, nive, & pruina. op. ibid.
3. Pluvia super infusa terræ facit eam germinare. l. 3. d. 23. a. 2. q. 5. corp.
4. Pluvia alia est naturæ: alia gratiæ, alia sinistra, alia pœnæ. Pf. 10. & Pf. 67.
5. Pluvia oritur ex elevatione vaporum concurrentibus

- rentibus corporibus superioribus. l. 4. d. 47. art. 2.
q. 1. corp. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 9.
- Podagra.*
Podagra dicitur à Deo pessima infirmitas, significatque invidum. ser. 1. Dom. 4. Quadrag.
- Podus.*
Podus est vestis talaris hyacinthina, qua induebatur summus Sacerdos. in Sap. c. 18. n. 22.
- Pœna.*
1. Pœna duo importat, scilicet nocumentum naturæ, & instrumentum divinæ iustitiæ: primum se habet vt materiale: secundum vt formale: vnde & est vltio, & est passio. l. 2. d. 42. a. 2. q. 3. corp. V. *Peccati remissio*. n. 54. seq.
Quomodo differat à malo. lib. 2. d. 36. art. 3. q. 1. corp.
  2. Pœna est lædens, affligens, & displicens: primum est commune etiam brutis: secundum est proprium tantum hominis: solus enim homo ratione voluntatis punitur, & in ipsa voluntate, & in membris corporis: Bruta verò etsi patiuntur, non tamen puniuntur. l. 2. d. 42. a. 2. q. 3. corp. V. *Passio*. n. 3. seq.
  3. Pœna vt sic est afflictio involuntaria: culpa est voluntaria. l. 1. d. 40. a. 3. q. 1. in arg. Dicit enim duo, scilicet malum, & damnum: item & ordinem ad præcedens peccatum. l. 2. d. 36. a. 1. q. 1. corp.
  4. Pœna quia de se importat primò nocumentum ordinatum: hinc triplicem comparisonem potest habere: 1. ad ipsum nocivum: 2. ad illud quod patitur: 3. ad id secundum cuius privationem nocumentum illud attenditur: primo modo est actio rei lædentis, vt adustio ignis: secundo est pœna rei læsæ, sic dicitur pœna Inferni æterna: tertio est defectus alicuius boni, vt quietis, pacis, sanitatis &c. primis duobus modis est quid positivum: 3. verò est quid privativum: vt dicit quid positivum est à Deo, vt quid privativum non est à Deo. l. 2. d. 36. art. 3. quæst. 2.
  5. Pœna alia est inflictæ, alia contractæ: alia actæ: prima est simpliciter passio nec repugnat gratiæ vt fames, sitis: secunda vt fomes, & concupiscentia, estque passio, & pœna: tertia est pœna quia est passio, contrariæque gratiæ. lib. 1. d. 40. a. 4. q. 1. ad 3. & l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 2. corp. & l. 2. d. 35. art. 1. q. 2. ad 4. & q. 2. ibid. & op. Centil. p. 3. sec. 2. seq.
  6. Pœna alia est ab extrinseco solum: alia ab intrinseco, & hæc vel est ex conceptione naturæ, vel ex conversione voluntatis liberæ: quæ est ex cõceptione naturæ, vel est ex conceptione vitiosa per concupiscentiam: vel ex conceptione pœnali per mortalitatem inflictam: prima habet rationem pœnæ, & etiam culpæ: secunda habet rationem solum pœnæ. l. 2. d. 36. a. 1. q. 3. corp.
  7. Pœnarum gênera in legibus octo numerantur, scilicet damnum, vincula, verbera, talio, ignominia, exilium, mors, & servitus. op. Comp. l. 7. c. 22.
Pœnæ naturales, quæ omnibus ex Adam transmittuntur sunt septem, scilicet frigus, calor, fames, sitis, labor, morbus, mors. op. Cent. p. 2. sec. 3.
  8. Pœna alia est divinæ vltionis, vt sunt flagella: alia est divinæ placationis vt est illa, quam Christus assumpsit. l. 3. d. 12. a. 1. q. 2. ad 2.
Magnitudo pœnæ consistit in acerbitate, & duratione. Ps. 30.
  9. Pœna inflictæ est laudabilis, contracta verò, & acta non semper, quia possunt esse etiam peccatum. l. 2. d. 35. a. 1. q. 2. ad 4.
Pœna item consideratur secundum id quod est, sic non est de se laudabilis quia multæ sunt pœnæ vituperabiles, si vero vt pœna, & peccati punitiva, sic est laudabilis. l. 2. d. 36. a. 1. q. 1. ad 1.
  10. Pœna alia est ordinativa culpæ simpliciter, alia secundum quid. l. 2. d. 36. a. 1. q. 1. ad 2. Item alia æterna, alia temporalis. l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
Est inseparabilis à culpa. Vid. *Peccati effectus*. num. 13.
  11. Passiones animæ quænam pœnæ tantum sunt, & quænam etiam culpa. l. 2. d. 36. a. 1. q. 2.
  12. Pœna potest considerari in ordine ad culpam, cuius est pœna: vel in ordine ad bonum quod Deus ex illa elicit: si primo modo pœna non potest esse sine culpa: secundo modo potest esse sine culpa præsentem: requirit tamen quod fuerit in se vel in alio, vel quod debeat esse in futuro. l. 2. d. 36. a. 2. q. 2. corp.
  13. Pœna sine culpa quomodo fuit in Christo, & quomodo possit esse in homine puro. l. 2. d. 36. a. 2. q. 2.
  14. Pœna ordinata ad puniendam culpam, si est ordinata solum ad puniendum malum sic est propria Inferni: vel est ordinata ad excludendum malum sic est pœna Purgatorij. lib. 2. d. 36. a. 2. q. 2. corp.
  15. Pœna omnis licet sit ordinata ad puniendum malum, tamen multoties in ea se immiscet Dei misericordia, estque maximum Dei beneficium, & divinæ visitationis opus, quæ erudit, & flagellat omnem filium quem recipit. l. 2. d. 36. a. 2. q. 2. ad 3. & l. 2. d. 33. a. 3. q. 1. ad 3.
  16. Pœna dicit & entitatem positivam, & privativam. l. 2. d. 36. a. 3. q. 2. & d. 37. dub. 5.
  17. Pœna qualiter est à Deo. l. 2. d. 36. art. 2. q. 2. ad arg. & a. 3. per tot. & d. 37. dub. 5. & op. Brev. p. 3. c. 10. & Centil. p. 2. sec. 2. & in Sap. c. 1. n. 13.
Pœnis nostris quomodo non delectatur Deus. l. 4. d. 15. p. 2. a. 1. q. 3. ad arg.
  18. Pœna omnis quomodo habeat relationem ad voluntatem, licet sit in alijs potentijs. l. 2. d. 41. a. 2. q. 3. ad arg.
  19. Pœna innocentum, & parvulorum dicit ordinem ad peccatum Adæ. l. 2. dist. 41. ibid. Pœna duplex respondens peccati duabus conditionibus, scilicet pœna sensibilis conversioni: gratiæ subtractio aversioni. in thren. c. 1. n. 1.
  20. Pœna reducit peccatum ad aliquem ordinem. l. 2. d. 6. a. 3. q. 1. in arg.
  21. Pœna & culpa differenter se habent ad subiectum. l. 3. d. 15. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 1. d. 40. a. 4. q. 1. in arg. & l. 2. d. 31. a. 2. q. 1. in arg.
Nec semper remotio pœnæ sequitur remotiorem culpæ.
  22. Pœna sine culpa necessitate inflictæ est inordinata: voluntariè sumpta est ordinata vt fuit in Christo. l. 3. d. 15. a. 1. q. 1. ad 2.
  23. Passio Christi à quali pœna liberat hominem. l. 3. d. 19. a. 1. q. 4. & l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
  24. Passio contracta æterna tollitur per Baptismum: item & pœna imposita, seu satisfactoria: non verò contracta temporaliter, vt fames, sitis &c. idque decens fuit tum ad manifestandam æquitatem divini iudicij: tum ad demon-

- strandum fructum Christi passionis: tum ad nostrum meritum. lib. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 2. corp. & l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 2. in corp.
25. Pœnæ temporales dantur homini à Deo tum propter humilitatem : tum ob timoris incursionem : tum ob sui ipsius cognitionem : tum ob excitationem ad bonum : tum ob exemplum non peccandi, tum ob exercitium virtutum, tum in signum adoptionis filiorum : tum in retributionis præmium. lib. 4. distinct. 4. part. 1. art. 1. quæst. 2. & lib. 4. d. 1. part. 2. art. 2. q. 1. ad 1.
26. Pœna non remittitur licet remittatur culpa, & quare. l. 4. d. 15. p. 1. a. 1. q. 4. ad vlt.
27. Pœnæ nostræ placent Deo qua ratione curant nos. l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 4. d. 15. p. 2. a. 1. q. 3. ad 1.
28. Pœnæ pars potest remitti remanente altera parte, & quare id Deus velit. l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2.
29. Pœna satisfactoria habet duo, scilicet medullam culpæ, & pretium &c. primum non potest fieri ab alio : bene autem secundum. l. 4. d. 20. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
30. Pœna satisfactoria assumpta pro alio exigit debitam dispositionem in utroque. l. 4. d. 20. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
31. Pœna satisfactoria necessario exigit charitatem. ibid.
32. Pœna satisfactoria assumpta in hac vita satisfacit pro maiori pœna Purgatorij. lib. 4. d. 20. ibid.
33. Pœna debita culpæ non potest deleri nisi per pœnitentiam internam, vel etiam externam. ibid. q. 1. ad 2.
34. Pœna necessario debet solui vel in se ipso, vel suffragio alieno. ibid. q. 1. ad 4.
35. Pœna eadem non potest satisfacere pro pluribus. ibid. q. 1. ad vlt.
36. Pœnæ pondus sublevatur suffragijs aliorum. ibid. q. 1. in arg.
37. Pœnæ relaxatio potest fieri vel merito proprio, vel Christi, vel Ecclesiæ, & id quomodo. ibid. q. 2. corp.
38. Pœna debet proportionari culpæ vel verè vel interpretativè. ibid. q. 2. ad 2.
39. Quæ differentia adsit inter pœnæ relaxationem, seu Indulgentiam, & communicationem bonorum. ibid. q. 3. ad arg.
40. Pœna in habentē charitatem voluntaria est plus meritoria, quam involuntaria etiam maior. ibid. q. 1. corp. & l. 4. d. 46. a. 1. q. 1. ad vlt.
41. Et hinc in Purgatorio est maior pœna, & minus deletiva pœnæ, quam in hac vita, quia hæc pœna est inflictæ à Deo, & involuntariè assumpta, & extra meritum. l. 4. d. 46. art. 1. q. 1. & 2.
42. Pœnale opus dicitur duobus modis : primò quod fit cum labore : secundò quando est opus importans obsequium præstitum Deo. lib. 4. d. 48. a. 2. q. 1. ad 3.
43. Pœna secuta peccati est triplex, scilicet concupiscentia carnis, mortalitas, & ignorantia, triplexque remedium, scilicet locus, hæc vita, tempus, & Sacramenta. Pf. 101. & in Ecclen. cap. 5.
44. Pœna vel est peccati occasio, vel pœna pura. in Ecclen. c. 7.
45. Pœna æterna in quo sensu debetur veniali peccato. l. 2. d. 42. a. 2. q. 2. corp.
46. Pœna peccati Adæ quænam. op. Brev. p. 3. c. 4. & Cent. p. 2. sec. 2.
47. Pœnæ duplicatæ sunt Evæ. op. Cent. p. 2. sec. 3. & Brevil. ibid.
48. Pœna Purgatorij. V. *Purgatorium*. & l. 4. d. 20. per tot. & d. 21. & op. Centil. p. 2. sec. 4.
49. Pœna Inferni. V. *Infernus* & l. 4. d. 44. per tot. & d. 48. dub. 7. & d. 50. p. 1. dub. 1. & 2. Et op. Comp. Theol. l. 7. c. 21. seq. & Cent. p. 3. sec. 4. & op. diæt. sal. tit. 10. c. 1. & serm. 2. Dom. Sexag. & in Luc. c. 16. n. 24. & c. 6. n. 38.
50. Cur æterna. op. Brev. p. 7. c. 6. & Comp. lib. 7. c. 21. & op. de trib. ternar. cap. 4. & op. diæt. t. 10. cap. 1.
51. Pœnalia loca parata peccatoribus sunt tria, scilicet Purgatorium, limbus, & Infernus. op. Cent. p. 2. sec. 4.
52. Pœna inhonorantium Parentes triplex : prima est inobedientia suorum filiorum : secunda infamia : tertia brevis vita. op. diæt. t. 3. c. 3.
53. Pœna homicidarum est triplex, scilicet exilium, patibulum, & irregularitas. op. diæt. sal. t. 3. cap. 4.
54. Pœnarum amor qualiter in nobis debet esse. ser. 2. de plur. Mart.
55. Pœna, & causa Martyrij qualis. ser. 2. de plur. Mart. & in Luc. c. 6. n. 22.
56. Pœnæ huius vitæ non sunt condignæ ad futuram gloriam ob multas rationes. l. 4. de plur. Mart.
57. Multiplex genus, & finis pœnalitatum à Deo immisfarum. in Io. c. 9. n. 3.
58. Pœnalitates hominis quænam sint innatæ. op. Brev. p. 4. c. 8.
59. Pœnæ quænam à Deo immisfarum. in Io. cap. 9. num. 1.
60. Pœna damnatorum consideratur ex magnitudine, multitudine, & longitudine. op. Spec. B. Virg. c. 2.
61. Pœnarum, & consolationum spiritualium, & Christi assistentis societas. ser. 2. de plur. Mart.
62. Pœna Inferni an detur Diabolis. Vid. *Diaboli pœna*. n. 1. seq.
63. Pœna peccati est ab eo inseparabilis. V. *Diaboli pœna*. n. 2. & 8.
64. Pœnale opus. V. *Opus*. n. 38.
65. Pœna sensus, & damni quomodò debeatür peccato. V. *Peccati divisio, & proprietates*. n. 26. seq.
66. Pœnæ ex peccato Adæ provenientes quales. op. Cent. p. 3. sec. 3.
67. Pœnæ temporales, personales, & naturales quænam. op. Cent. ibid.

Pœnitentia.

1. Pœnitentia est duplex : alia est virtus : alia est Sacramentum. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 1. Vid. *Confessio*. n. 1. & seq. Item alia interior : alia exterior : prima præcisè non est Sacramentum. op. Compil. 6. c. 20. & l. 4. d. 14. p. 1. dub. 2. Dicitur gratia, virtus, Sacramentum, actus, & passio. op. Cent. p. 3. sec. 51.
2. Pœnitentia virtus est radix omnium actuum pœnitentialium. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 1. Ut virtus est quomodò est tabula secunda post naufragium, & quomodò ut est Sacramentum. lib. 4. d. 22. a. 3. q. 2. Quomodò est origo, & fundamentum totius ædificij spiritualis. l. 4. d. 22. a. 3. q. 1. & 2.
3. Pœnitentia virtus est quæ ordinat hominem

- vt puniendo se faciat emendam secundum omnem forum. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 1. & l. 2. d. 43. art. 3. q. 1. ad 2.
- Est perpetrata mala plangere, & plangenda non committere. ser. 1. in die Cin.
4. Pœnitentia virtus est illa, à qua incepit Ioannes prædicationem. lib. 4. d. 14. p. 1. dub. 3. estque virtus per quam resurgit homo in gratia, & per quam remittitur culpa. l. 2. dist. 43. a. 3. q. 1. ad 2.
  5. Pœnitentia alia naturalis, alia supernaturalis: prima detestatur peccatum, quatenus est læsivum naturæ: secunda quatenus est offensivum Dei, vultque emendam, & satisfactionem: prima potest esse sine gratia, estque dæmonum, & damnatorum, & cum voluntate peccandi: secunda est necessario cum gratia, & à gratia Dei, solumque viatorum. l. 4. d. 14. p. 2. a. 1. q. 3.
  6. Pœnitentia potest considerari quantum ad actum principalem: ad actum connexum quantum ad effectum: sicque multipliciter definitur. op. Cent. p. 3. sec. 5. 1. & l. 4. d. 14. p. 1. dub. 4.
  7. Pœnitentia quoad actum principalem est prima virtus perimens hominem vel dolor pro peccatis commissis. op. Cent. p. 3. ibid. & lib. 4. dist. 14. ibid.
  8. Pœnitentia quoad actum connexum est plangere præterita mala. op. Cent. ibid. & lib. 4. d. 14. ibid. Vnde secundum quod est pœnitentia importat dolere de culpa commissa: vt est virtus importat velle emendare: vt est annexus utriusque importat nolle offendere, perficiturque hoc actu. l. 4. d. 14. p. 2. dub. 4.
  9. Pœnitentia quoad effectum est quædam res optima omnes defectus revocans ad perfectum. op. Cent. ibid. & l. 4. d. 14. ibid.
  10. Pœnitentia quomodo est virtus specialis, nec alijs virtutibus competit. l. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 1. & seq. & l. 2. d. 43. a. 3. q. 1. ad 2.
  11. Pœnitentia est virtus non solum generalis, sed & specialis habens pro obiecto non damnum temporale, sed speciale peccatum, id est vt à se perpetratum, & Dei offensivum, cui vult reconciliare, & Deo satisfacere. l. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 2. & 3. & l. 4. d. 16. p. 2. a. 1. q. 1. ad 2. & q. 2. corp.

Vnde respicit non solum culpam, sed obiectum offensum, & emendam. lib. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1. fund. & in corp.

De commissis per ignorantiam, & oblitis qualis. l. 4. d. 16. p. 2. a. 2. q. 1. & in lo. c. 6. v. 37.

Item est respectu tantum voliti: vnde non est propria de originali. lib. 4. d. 16. p. 2. art. 1. q. 1. corp.

  12. Pœnitentia est specialis virtus Cardinalis, & contenta sub iustitia, cui tamen commiscetur motus aliarum virtutum. l. 4. d. 14. p. 1. art. 2. q. 1. & 3.
  13. Pœnitentia imperatur ab omnibus virtutibus. l. 4. d. 14. a. 2. q. 1. & q. 3. corp.

Facta cum auxilio solius gratiæ gratis datæ est præparatio ad iustificationem. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. corp.

  14. Pœnitentia includit odium, sed cum displicentia, & insurrectione, vindicta, & ira. l. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1. ad 3. respicit enim peccatum sub speciali ratione. ibid. ad ult.
  15. Pœnitentia effectivè originaliter est à Deo, dispositivè à nobis, quia qui fecit nos sine nobis: non vult iustificare nos sine nobis. lib. 4.
- distin. 14. ibid. quæst. 2.
16. Pœnitentiæ dispositio requirit hunc ordinem: primò cognitionem divinæ bonitatis, & iustitiæ, cui displicet omne malum: secundò Dei misericordiâ paratam misereri &c. Ex primo oritur timor: ex secundo spes, & voluntas revertendi ad Deum. l. 4. d. 14. p. 1. art. 2. q. 2. corp.
  17. Pœnitentiæ seminarium est timor. l. 4. d. 14. ibid. ad arg.
  18. Ordinata fuit solum pœnitentia post peccatum, quia est in remedium: vnde pro vt est Deo reconciliativa semper fuit sub præcepto: provt verò reconciliativa Ecclesiæ est à Christo solum instituta. l. 4. d. 22. a. 2. q. 1. corp.
  19. Pœnitentia dicitur concipi ratione dispositionis, & pœnitentis recipientis. l. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 2. ad arg.
  20. Pœnitentiæ conceptio est donum Spiritus Sancti, quod præcisè est sine datione Spiritus Sancti. l. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg.

Quomodo fit meritoria, & cum Spiritu Sancto: ser. 2. de plur. Marr.

  21. Pœnitentiæ subiectum non sunt omnes potentia animæ, sed est potentia rationalis, irascibilis. l. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1. corp.

Est in libero arbitrio. lib. 4. d. 14. p. 2. art. 1. q. 1. in arg.

  22. Pœnitentia quomodo fit in rationali. lib. 4. d. 14. ibid. ad 2.
  23. Pœnitentia licet contineat odium peccati, quod est in concupiscibili, tamen quia est cum ira, & insurrectione, & vindicta dicitur esse in irascibili. l. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1. ad 3.
  24. Pœnitentia secundum se est simul cum omnibus virtutibus infans: secundum usum præceditur à fide, secundum imaginis informationem: secundum regressum, & reformationem actus pœnitentiæ est primus, & immediatus. l. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 3. corp.
  25. In Iustificatione per pœnitentiam alio modo receditur à termino, & alio fertur in terminum: primò est per pœnitentiam: secundum per charitatem. ibid. a. 2. q. 3.
  26. Pœnitentia non necessario præceditur à dilectione, sed concomitanter se habent. ibid. a. 2. q. 3. ad 4.
  27. Pœnitentiæ actus principalis est actus cordis interior: vnde lachrymæ exteriores non sunt necessariae. l. 4. d. 14. p. 2. dub. 1. & 4.
  28. Pœnitentia non est vera vbi adest voluntas replicandi peccata. ibid. dub. 2.
  29. Pœnitentia primò respicit dolorem de præteritis: secundò emendam: tertio nolle amplius committere. ibid. dub. 4.
  30. Pœnitentia est tribunal in quo pœnitens vt reus iudicatur, estque etiam Iudex: Deus enim inmisit in homine naturale iudicorium, cui commisit regnum animæ iudicandum, & puniendum in se ipso. l. 4. d. 14. p. 2. dub. 6. & lib. 4. d. 15. p. 1. dub. 54. & Pl. 118. c. 10. v. 10. & serm. 11. Dom. 12. post Pent.
  31. Pœnitentia in quo sensu sumit vindictam. l. 4. d. 14. p. 2. dub. 6.
  32. Quomodo contineat dolorem simul, & gaudium. ibid. dub. 7.
  33. Pœnitentiæ partes integrantes non sunt Contritio, Confessio, & satisfactio, sed potius potestativa: sunt enim partes pœnitentiæ Sacramentalis. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 1. & Pl. 85. & Pl. 34. & 47.

- Item sunt Contritio, Confessio, Oratio, Ieiunium, Eleemosyna. ser. 2. Dom. 4. Quadr.
34. Pœnitentia est prima virtus sine qua non est salus adulto. l. 4. d. 17. p. 1. a. 1. q. 4. ad ult.
35. Pœnitentia fera, & in morte est raro bona, & quare. l. 4. d. 20. p. 1. dub. 3.
36. Pœnitentia an sit vera potest cognosci vel per revelationem, vel per coniecturam. lib. 4. d. 20. p. 1. dub. 1.
37. Pœnitere est pœnam tenere, & dicitur à puniendo. l. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1. in fund. & l. 3. d. 19. a. 1. q. 4. ad 3.
38. Pœnitentiâ pro ut est virtus pro se habet remissionem, pro signo pœnitentis humiliationem exteriorem sive in habitu, sive in verbo: pro re, & signo interiorem pœnititudinem. l. 4. d. 22. a. 2. q. 2. corp.
39. Pœnitentiâ gradus designantur in tribus mortuis à Christo resuscitatis. lib. 4. d. 14. p. 2. dub. 11. & in Luc. c. 7. n. 14. & c. 10. n. 13. In Paralytico &c. in Io. c. 4. n. 14. In Filio prodigo. in Luc. c. 15. n. 19. & ser. 2. & 3. Dom. 14. Pent. & ser. 4. Dom. 18. Pent. & ser. de S. Petr. ad Vinc. In Magdalena. in Io. col. 88. & in Luc. c. 7. n. 38. Conditiones, & gradus. Ps. 118. cap. 1. v. 10. & cap. 2. v. 9. & 10. & c. 5. v. 3. & c. 6. v. 13. & Ps. 47. & in Luc. c. 17. n. 38. & ser. 1. Dom. 4. Quadrag. & ser. 4. Dom. 3. post Pent. & ser. 1. & 3. Dom. 6. post Pent. & ser. 4. Dom. 14. Pent. & ser. 3. Dom. 18. Pent. In tribus mulieribus in ea quæ tetigit vestimentum, in Cananea, & Magdalena. in Luc. c. 8. num. 47.
40. Pœnitentis colloquium cum Deo proponitur. Ps. 50.
41. Pœnitentia quomodo potest deperdi. l. 4. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. & 2. & dub. 2.
42. Potest iterari in hac vita, non verò Baptismus, & quare. l. 4. d. 14. ibid. q. 2.
43. In quo sensu dixit Paulus Hebr. 6. Impossibile esse eos, qui prolapsi sunt renovari ad pœnitentiam. l. 4. d. 14. p. 2. a. 1. q. 2. ad arg.
44. Antiochus in sua pœnitentia habuit pro objecto læsionem naturæ, sic & Esau. lib. 4. d. 14. ibid.
45. Pœnitentia vera non est in eo qui dolet de uno peccato, & non de alio. l. 4. d. 15. p. 2. a. 1. q. 2. ad arg.
46. Pœnitentia continet unum quod dicit perfectionem, remanetque in beatis, scilicet velle emendare si in aliquo contingat offendere: & aliud imperfectionis nempe luctum. lib. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg.
47. Pœnitentiâ necessitas in adulto quanta: & an ante baptismum. l. 4. d. 16. p. 2. a. 1. q. 2.
48. Pœnitentia est virtus quæ dicit actum gratiæ, & liberi arbitrii. l. 4. d. 14. p. 1. dub. 2.
49. Pœnitentia finalis quænam sit. l. 4. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
50. Pœnitentia ut virtus præcedit, est contra dehabilitationem culpæ. l. 4. d. 14. p. 1. dub. 1.
51. Pœnitentia in adultis ut virtus præcedit baptismum. ibid. dub. 3.
52. Pœnitens qualiter de flere debeat peccata. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 8.
53. Pœnitentia facit vivificare, fides, & charitas vivere. lib. 4. d. 14. p. 1. a. 2. quæst. 3. ad 3. & p. 1. dub. 5. Multiplex effectus. ser. 4. Dom. Quinquag.
54. Pœnitentia vera non solum lavat, sed & mundat. l. 4. d. 14. p. 2. dub. 1.
55. Pœnitentia vera causat dolorem, & gaudium. l. 4. d. 14. p. 2. dub. 7.
56. Pœnitentia facit reviviscere opera, & merita mortificata, non verò mortua. lib. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 1. & q. 2. & 3. V. Opus. Facit mutare sententiam divinam. ser. 2. de plur. Mart. V. Achab.
57. Pœnitens resurgere potest in majori, item in minori, item in æquali gratia secundum dispositionem. l. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 1. & seq.
58. Per pœnitentiam quænam recuperentur. l. 4. d. 14. ibid. a. 2. per tot. & in Luc. cap. 15. n. 9. & 24. & op. Comp. l. 6. c. 22.
59. An faciat resurgere ad æqualem charitatem. l. 3. d. 31. a. 1. q. 2.
60. De gaudio pœnitentis agitur. lib. 4. d. 16. p. 1. dub. 10. & in Luc. c. 15. n. 19. seq. libenter ab Ecclesia recipitur. in Luc. c. 7. n. 14.
61. Pœnitentiâ operâ dicuntur fructus, & quare. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 14. Quinam fructus digni pœnitentiâ. lib. 4. d. 14. p. 2. dub. 6. & Ps. 80.
62. Pœnitentia expellit vitia, & quomodo. l. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4.
63. Pœnitentia proficit omnibus peccatoribus in hac vita. l. 4. d. 14. p. 2. dub. 11.
64. Reducere potest hominem ad Baptismi puritatem, & quomodo. l. 4. d. 15. p. 2. d. 10. & lib. 4. d. 22. a. 2. q. 2. in arg.
65. Pœnitenti quò maiora peccata delentur, eo magis Deo obligatur. l. 4. d. 18. p. 1. a. 2. quæst. 2. ad 6.
66. Pœnitentia post mortem non valet: ubi de Traiani eventu. l. 4. d. 20. p. 1. dub. 3.
67. Pœnitentia in hac vita modica plus valet quam major in alia. l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. quæst. 2. corp.
68. Pœnitentiâ in quò sensu dicitur fundamentum totius ædificii spiritualis. l. 4. d. 22. a. 3. q. 1. & 2. & ser. 3. de S. Andr.
69. Quare Deus vult à nobis pœnitentiam. lib. 3. d. 20. q. 2. ad 21.
70. Pœnitentia, & impœnitentiâ quomodo opponuntur. l. 4. d. 22. a. 3. q. 1. ad 3.
71. Pœnitentia solemnis, & publica quænam, & quando injungenda. l. 4. d. 14. p. 2. dub. 9. & 10. & a. 1. q. 1. ad 3.
72. Pœnitentiâ desertum proponitur, & quòt modis ad illud itur: in Luc. c. 4. n. 2.
73. Pœnitentisurrectio, renovatio, stola prima, & secunda, annulus, calceamenta proponuntur in filio prodigo. in Luc. c. 15. n. 19. seq.
74. Pœnitentium tria genera, & tres portantes: primò pro peccato absque præmio: 2. pro peccato, & cum præmio: 3. absque peccato. Ps. 21.
75. Gaudium Angelorum quale ob pœnitentiam hominum. in Luc. c. 15. n. 19. seq.
76. Pœnitentia damnatorum. l. 4. d. 50. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 4. d. 14. p. 2. a. 1. q. 2. ad arg. V. Damnatio. n. 7.
77. Pœnitentia falsa quænam. l. 4. d. 50. ibid. & l. 4. d. 14. p. 2. dub. 3. & a. 1. q. 3. ad arg. & in Io. c. 6. n. 37. & in Sap. c. 5. & ser. 1. in die Cin. & ser. 3. de S. Andr. & ser. 5. de plur. Mart. & op. Confessional. c. 4. & op. Comp. lib. 6. c. 21. Vid. Damnatio. n. 7.
78. Pœnitentiâ laudes, & effectus, & necessitas. l. 4. d. 14. per tot. præcipue. p. 2. a. 2. per tot. & in Luc.

- Luc.c.13.n.3.& seq.& in Luc.cap.15.n.9.& 19. seq.& in Io.c.6.n.19.& col.3.1.& 55. & Pf.118. c.1.v.9.10.& 11.& c.2.v.9.& 10. & f.3.Dom.3. Adv.& ser.2.& 4.Dom.4. Adv. & ser.1. & 2. in die Cin.& ser.5. ibid.& ser.2.Dom.3. Quadrag. & ser.2.& 3.Dom.Pasch.& ser.6. in Pasch. & f.3. Dom.3. post Pent.& ser.1.2. & 4. Dom.10. post Pent.& ser.2. de S.Agnete.& ser.1. de S.Phil. & Iac.& ser.3. de vno Confes.& ser.2.Dom.2. Epiph.& op.Cent.p.3.sec.51. & op. Phar.1.2.c.17. & seq.& op.diæt.tit.2.c.1.& op.Comp.l.6.c.20. & seq.
1. Pœnitentia Sacramentum sic definitur. Est absolutio hominis peccatoris, pœnitentis à sacerdote clave non errante, pœnam æternam in temporalem divina auctoritate commutante: op.declar.term.
Oritur à pœnitentia virtute, quod tamen in signo institutum est à Christo. lib.4.d.16.p.1. dub.1.& op. Brev.p.6.c.3. & 10. & Cent.p.3. sec.51.& Comp.l.6.c.23. seq. Quomoddò, & an fuit de lege naturæ: an verò de iure pœnitentia. l.4.d.22.a.2. per tot.
  2. Pœnitentia vt virtus est habitus, cuius actus sunt Confessio, & satisfactio. l.4.d.16.p.1. dub.1. Vt Sacramentum verò dicitur adiutorium pœnitentiæ virtutis. l.4.d.22.a.3. q.1. & 2.
  3. Pœnitentiæ Sacramenti partes integrales, sunt contritio, confessio, & satisfactio. lib.4. d.16. p.1. dub.1. & d.17. p.1. a.2. q.4. in arg. & d.17. p.2. a.1. q.1. ad arg. & l.4.d.18.p.1. a.2. q.1. ad 2. & in Eccles. c.3. n.3. & ser.1. in Vig. Nat. Dom. & ser.3. de uno Confes. & op. Brev. p.6. c.10. & Comp. l.6.c.20. & seq. & l.3.d.20. a.1. q.4. ad 1. V. *Amaritudo*. n.1. V. *Contritio*. n.1. seq.
  4. Pœnitentiæ Sacramentum quarè quarto loco ponitur in ordine Sacramentorū. l.4.d.2. dub.1.
  5. Pœnitentiæ Sacramentum non potest ab omnibus conferri sicut Baptismus, & quarè. l.4.d.5. a.1. q.1. ad 2.
  6. Pœnitentiæ Sacramentum est jurisdictionis. l.4.d.13. a.1. q.1. ad arg. & op. Brev. p.6. c.10. Ideo residet primò in Papa potestas: secundò in Prælatis: op. Brev. ibid.
  7. Pœnitentia est secunda tabula, vel navis per quam liberatur homo à naufragio peccati, sicut Baptismus est prima tabula. l.4.d.14.p.1. dub.1. & l.2id.22.a.2. q.2. in arg. & a.3. q.2. corp. & in Io.c.6.n.21. & ser.1. Dom.4. post Pent. & serm.1. Dom.9. post Pent. & op. Brev. p.6. cap.10. & op. Comp. Theol. l.6. c.20. seq.
  8. Pœnitentiæ partes sunt omnes simul vel re, vel voto. l.4.d.16.p.1. dub.1.
  9. Pœnitentiæ Sacramentum debet præmitti communioni. l.4. ibid. dub.1.2.
  10. Pœnitentia ante Baptismum dicitur virtus, post est Sacramentum. l.4.d.16.p.2. dub.1.
  11. Pœnitens per pœnitentiam absolvitur à vinculo obdurationis, servitutis, captivitatis, & æternæ damnationis, & quomoddò. lib.4.d.18. p.1. a.2. q.2. corp.
  12. Pœnitentia Sacramentum à Christo institutum est, & ab Apostolis promulgatum. l.4.d.22. a.2. q.1. corp.
  13. Pœnitentiæ Sacramentum habet rem, & signum, materiale, & formale. l.4.d.22. a.2. q.2. & op. Cent. p.3. sec.51.
  14. Pœnitentia interior est res exterioris, scilicet sacramentalis, & quomoddò. l.4.d.22. a.2. q.2. ad 2.
  15. Pœnitentia vt Deo reconciliativa semper fuit sub præcepto: vt reconciliativa Ecclesiæ fuit à Christo solùm instituta. l.4.d.22. a.2. q.1. corp.
  16. De pœnitentia iniungenda à Sacerdote. lib.4. d.20. p.2. dub.3. & 4. & l.4.d.15. p.1. art.1. q.3. & op. diæt. sal. r.2. c.1. & op. Confessional. cap.3. & seq. & op. Comp. Theol. l.6. c.25. seq.
Pœnitens potest non acceptare pœnitentiam impositam à Confessario, sed illam remittere in Purgatorio. l.4.d.15. p.2. dub.6.
  17. Pœnitentia Sacramentum: Pœnitentiæ sacramentalis conditiones, & effectus enarrantur. in Luc. c.5. n.14. & f.2. Dom. infr. oct. Epiph. & op. Cent. p.3. sec.51. & op. Phar. l.2. cap.17. & seq. & op. diæt. tit.2. c.1.2. & 3. & op. Comp. l.6. cap.23. & seq.
De Pœnitentiæ Ministro. V. *Confessionis Minister*. n.1. seq.
  18. Pœnitentia detestatur omnia peccata tam præterita, quam præsentia, & futura. op. Brev. p.6. c.10.
  19. Pœnitentiæ Sacramentum quomoddò habeat effectum non plenum. l.4.d.15. p.1. a.1. q.1. corp.
  20. Pœnitentia à Sacerdote imposita non semper obligat. l.4.d.16.p.1. dub.6.
  21. Pœnitentia non semper debet à Sacerdote imponi secundum Canones idque relinquunt eius iudicio. l.4.d.20. p.2. dub.3. & dub.1.
  22. Pœnitentia est Civitas refugij. ser.7. Penrec.
  23. De pœnitente. V. *Absolutio per tot*.
  24. Baptismus pœnitentiæ quis sit. V. *Baptismi differentia*. n.2. seq.
  25. Pœnitentia est navis. V. *Christi varia*. n.260.
  26. Christus manifestat clementiam, prudentiam, & iustitiam in institutione pœnitentiæ. V. *Christi varia*. n.330.
1. Pœnitentia non differenda ob multas causas. *Pœnitentia Variè*. ser.5. Dom.1. Adv. & ser.3. & 5. in die Cin. & f.1. Dom.1. Quadrag. & serm.5. Pentec. & op. Bibli. paup. c.61.
Sol tribus horis occumbens in Crucifixione Christi significat vitam peccatoris existentis in peccato in ætate iuvenili, virili, & senili, cui Christus moritur, & à quo crucifigitur, ser.1. ser.3. Pasch.
Suadetur ob multas rationes. ser.3. Dom.3. post Pent. & ser. de S. Cathar. & f.5. de plur. Mart. & ser.4. de Angel. & op. de prof. relig. p.1. c.3. V. *Peccati remissio per tot*.
  2. Pœnitentia quomoddò agenda vt paremus viam Domini. ser.1. Dom.4. Adv. & ser.1. & 2. in Septuag. Est vinea, in quam quisque mittitur. ser.2. in Septuag.
  3. Pœnitentia quam Christo chara. serm.2. & 3. Dom.4. Adv. V. *Peccati remissio*. n.47. Toti curiæ cælorum. ser.3. Dom.3. post Pent. Angelis. ser.1. in die Cin. & ser.4. de Angel.
  4. Pœnitens verus quid agere debeat in sua Conversione. ser.3. in Circumcis.
  5. Pœnitentia mundat peccatorem, & est linteam. ser.2. & 3. Dom.2. Epiph. & ser.5. Dom.8. post Pent. & ser. de S. Cæcil.
  6. Pœnitentis vocatio ad sancta opera. f.1. Septuag.
  7. Pœnitentiæ semen quale, & qualiter seminandum. ser.3. Septuag.
  8. Pœnitentiæ lixivium qualiter faciendum. ser.2. in die Cin. & op. diæt. tit.2. c.1. V. *Lixivium*.
  9. Pœnitentis ieiunium quale. serm.6. in die Cin.
  10. Pœnitentia facit nos appropinquare regno Cælorum. ser.2. Dom.3. Quadr.
  11. Pœnitens residivus peior, eiusque pericula qualia,

- qualia. l.4.d.14.p.2.a.1.q.2. ad arg. & ferm.3. Dom.3. Quadrag.
12. Pœnitentiæ crux portanda. f.3. Dom.3. ibid. & ser.3. in oct. Pasch. & ser.1. de dedic. templ. V. *Cruce*. n.21.
13. Pœnitentiæ onus portans fit iumentum Christi. ser.3. Dom. Palm.
14. Pœnitentium, proficientium & perfectorum status. ser.3. ibid.
15. Pœnitentia est baptisimus flaminis. ser.1. & 2. in Cæn.
16. Pœnitentes vt oves pœrtantur à Christo ad suum ovile. ser.4. Dom.2. post Pasch.
17. Pœnitentia quomodo exercenda in vita spiritali. ser.3. Dom.3. Pasch. & ser.3. Dom. infr. oct. Ascens.
18. Pœnitentiæ amaritudo vertitur in dulcedinem. ser.4. Dom.3. Pasch.
19. Pœnitentia per lapides significatur. ferm.1. Dom.3. Pasch. V. *Lapis*. n.7.
20. Pœnitentia est sepulchrum spirituales in quo est thesaurus. ser.7. Rogat.
21. Pœnitentia est Civitas refugij. ser.7. Pent.
22. Pœnitentiæ locus non est Infernus, nec cœlum, sed hæc vita. ferm.3. Dom.3. post Pent. Et tempus huius vitæ. ser.3. Dom.19. Pent.
23. Pœnitentia vera qualiter facienda. ferm.4. Dom.9. post Pent.
24. Pœnitens debet se suspendere tanquam iugulator animæ. ser.1. Dom.12. Pent.
25. Pœnitentia medicina proponitur. f.3. Dom.14. Pent. & op. Brev. p.6.c.10. V. *Medicina*. n.27.
26. Pœnitentium beatitudo exprimitur. ser.1. & 2. in fest. om. Sanct.
27. Pœnitentiæ est scala Iacob per quam Angeli ascendunt. ser.6. de Apost. V. *Scala*.
28. Pœnitentia gradibus tribus respondet in gloria tres gradus exaltationis. ferm.4. Dom.11. Pent.
29. Ad pœnitentiam fit suasio ob periculi imminitatem, loci opportunitatem, Dei benignitatem, pœnitendi utilitatem. ferm.3. Dom.3. post Pent.
30. Pœnitentia multoties præponitur virginitati. op. Expos. Mis. c.4.
31. Pœnitentiæ impedimenta sunt pusillanimitas; pudor, delectatio peccati, spes diu vivendi, desperatio, timor recidivandi, exemplum malum, consuetudo, confidentia de Dei misericordia. op. Comp. l.6.c.21.
32. De Pœnitentia auctorit. S. Script. c.61. & SS. PP. op. Phar. l.2.c.17. seq.
33. In pœnitentia ostenditur summa Christi clementia, prudentia, & iustitia. op. Brev. part.6. cap.10. Suadetur multis rationibus. ser.2. de S. Matth.
34. Pœnitere Dei quid sit. op. Sum. de Essent.
35. Pœnitentia quænam publica, & quænam solemnitas secundum Canones. l.4.d.14.p.2. dub.9. & seq.
36. Pœnitens quando facit quod in se est: Deus facit quod in se est. l.4.d.16.p.2.a.2.q.2. in arg.
37. Pœnitentia venialium an sit necessaria. lib.4. d.16.p.2.a.3.q.2.
38. Pœnitens dicitur qui verè contritus est, sed est per pœnitentiam virtutem. l.4.d.28.a.1.q.4. ad vlt. Debet detestari præterita, præsentia, & futura peccata. op. Brev. p.6.c.12.
39. Pœnitentia est absolutio obligationis. op. Cent. part.1. sec.8.
40. Pœnitentia est veluti mirra electa. op. diæt. sal. tit.7.c.5.
41. Pulcherrima exhortatio ad pœnitentiam. op. de quinq. fest.1. solemn.
42. Pœnitentiam dissuadentes reprehenduntur. op. de quinque ibid.
43. Pœnitens potest esse Mater Iesu. op. ibid.
44. Pœnitenti tria maximè sunt necessaria: 1. detestatio peccati: 2. propositum cavendi de cætero: 3. satisfactionis propositum. op. de dec. præc. ser.7.
45. Pœnitentium triplex transitus. in Luc. c.21. n.33.
46. Pœnitentia vera qualiter facienda. ferm.4. Dom.9. post Pent.
47. Pœnitentia lavat, & ligat vulneratum & sanat. ser.3. Dom.12. post Pent.
48. Facit mutare sententiam Dei. V. *Acab*. n.1.
49. Pœnitentia est clipeus. V. *Clipeus*. n.1.
50. Dei pœnitentia. V. *Dei varia*. n.94.
51. Pœnitentes magis à Diabolo tentantur, quam peccatores. V. *Diaboli tentationes*. n.54.
52. Pœnitentiæ fructus. V. *Fructus*. n.8.
53. Pœnitentia est linteus. V. *Linteus*.
54. Facit redire de domo Diaboli ad domum Dei. Ps.121.
- Pœtia.*
- Pœtarum figmenta. V. *Fabula*. n.11.
- Polemon.*
- Polemon prius fuit incontinentissimus, postea continentissimus ex auditione discursus de temperantia. ser.1. de S. Gregor.
- Polycarpus.*
- Polycarpi corpus positum in igne non arsit. ser.1. de S. Matth.
- Pollipteton.*
- Pollipteton est figura, qua diversis casibus variatur oratio. Ps.67.
- Pollex. V. *Digitus*. n.1.
- Pollitica.*
1. Pollitica est pars Iustitiæ, Philosophiæque moralis, dirigens hominem respectu multitudinis subiectæ, sicuti monastica est respectu vitæ propriæ, & œconomia respectu familiæ. op. de reduc. art. V. *Philosophia*. n.2.
- Quid Monarchia. V. *Monarchia*. Vid. *Obiectum*. num.30.
2. Pollitica: Prudentia, Iustitia: Fortitudo: & Temperantia quænam sit. ser.1. Hex. & l.3.d.33. dub.5.
3. Pollitiæ virtutes ordinant hominem ad bene vivendum inter alios. l.3.d.33. dub.5.
4. Pollitica exigit quatuor, scilicet cultum Dei, formam coniuendi, normam præsidendi, & censuram iudicandi. ser.5. Hex.
5. Polliticum medium est Christus. op. Princ. S. Script. & ser.1. Hex.
- Pollutio.*
1. Pollutio est corruptio carnis libidinosa contra naturam cum delectatione, & motione. op. Spec. an. c.3. & op. de modo Confir. c.10. V. *Luxuria*.
2. Pollutio est triplex: vel enim est ex turpi cogitatione: vel ex diabolica illusionem, crapulæque superfluitate, vel ex infirmitate. lib.4.d.12. p.2.a.2.q.3. corp. & op. Spec. an. c.3. & op. de modo Confir. c.7. & seq.
3. Pollutio quandonam sit peccatum. op. Spec. an. c.3. & lib.4.d.16.p.2. dub.2. & op. de dec. præc. ser.6.

ferm.6.& op.de modo.Confit.cap.7.& seq.

4. Quomodo quis confiteri debeat pollutionem carnis.op.de modo confit.ibid.
5. De causis pollutionis.op.de modo ibid.c.8. In somnis, & in vigilia quando sit peccatum. op.Spec.an.c.3.& 4.
6. Quando impedit Communionem. op.de modo Confit.c.9.& l.4.d.12.p.2.a.2.q.3.ad arg.

Polus.

1. Poli Mundi sunt duo : vnus Articus: alius Antarticus.l.2.d.14.p.1.a.2.q.2.ad 3. & op.diæt.sal. t.5.c.8.& op.Princ.S.Script.V.*Epta siderea.*
2. Polus Borealis, & Australis quinam.In thren. c.1.n.5. Borealis quare dicatur deorsum, & Australis sursum. l.2.d.14.p.1.a.2.q.2.ad 3.
3. Poli artici stella mysticè est Maria Virgo.op. diæt.tit.5.c.8.
4. Sicut stella voluitur circa polum, sic vita hominis perpetua volubilitate voluitur.op. diæt. ibid.

Pompeius.

Pompeij fidelitas, & amor in Patriam qualis.ser.1. de S. Lucia.

Pomum.

Pomum ad quid inservit.V.*Fruclus.*n.4.

Pondus.

1. Ponderis æqualitas mixtorum quænam sit.l.2. d.17.q.vlt.corp.
2. Pondus est naturæ, palmus artis.Pf.118.cap.6. v.8.
3. Pondus est amor Dei.Vid.*Amoris effectus.*n.71. Ponere.V.*Positio.*

Pontifex.Pontificale.

1. Pontifex Summus est Papa habens supræmam dignitatem.l.4.d.20.p.2.q.5. ad vlt. & l.2.d.44. dub.2.& l.4.d.24.p.2.a.2.q.4.corp.V.*Papa.*
2. Pontifex summus quare se appellat seruum seruum Dei.Pf.82.
3. Pontifex appellatur Papa, idest Pater patrum, & quare.ser.22.Hex.
4. Pontifex debet esse inter omnes perfectissimus. ser.22.Hex.
5. Pontifex quare equitet in equis albis, & tectis sericis vestibus.Pf.39.
6. Pontifex quare in medio ponit annulum aureum,in soi Consecratione recipit baculum argenteum.Pf.107.V.*Annulus.*n.2.
7. Pontificis Summi in lege qualis esset vestis.in Sap.c.18.in fine.
8. Pontifex summus quare est vnus tantum:Episcopi autem,& Sacerdotes plures. ser.1. de plur. Confes.
9. Pontifex quando transit benedicit populum. ser.3.Dom.Trinit.

Pontius.

Pontius, & Virginius Romani occiderunt Filiam ob stuprum.ser.1.in Convers.S.Paul.

Populus.Popularis.

1. Populus est multitudo hominum sub vna lege viventium,in Sap.c.8.n.14.
2. Populus alius est iustorum, alius vitiorum: alius Iudæorum in S.Scriptura.Pf.24.
3. De populi nobilitate auctorit.S.Script.op.Bibl. cap.14.
4. Populus indisciplinatus arguit malum Sacerdotem.in Luc.c.19.n.45.
5. Populus aliquando punitur ob peccatum Principis, & quare.l.4.d.14.p.2. dub.13.
6. Populus non potest excommunicari. l.4.d.18.

part.2.art.1.quæst.3. ad vlt.

Porcus.

1. Porcus est luxuriosus.V.*Peccati varia.*n.50.
2. Porci proprietates.ser.1.Hex in princ. Comparatur ei carnalis.V.*Civilis.*n.3.

Porfirius.

Porfirius in quo erravit circa divinitatem Christi. in Io.c.1.n.1.

Porri.Porositas.V.*Meatus.*

Porri.

Porri Ægypti.V.*Cibus.*n.15.

Porta.

1. Porta, & vestis Civitatis significat Prælatos. in thren.c.2.n.9.V.*Vectis.*
2. Portæ mortis sunt quinque sensus corporis. Pf.20.
3. Porta alia est mortis, alia æternitatis.Pf.20.
4. Porta aliquando dicitur Christus: aliquando dies Iudicij: bona actio, vel mala: exitus ab hac vita: malus Doctor.Pf.99.
5. Portæ cæli sunt virtutes.ser.3.Dom.Trinit.
6. Portæ cæli per Christum apertæ.V.*Christi varian.*231.

Duæ exponuntur.V.*Cali varia.*n.1.

Portatile.Portare.

Portare debemus Christum in corde, crucem in corpore, nomen Christi in ore, & coronam Christi in capite.l.4. Dom.3.Quadrag.

Portia.

Portiæ amoris in virum suum exemplum. serm.1. de S.Nicol.

Porticus.

Porticus quinque Piscinæ quid significant.in Io. c.5.n.2.& ser.2.Dom.4.post Pent.V.*Piscina.*

Portio.

1. Portio superior, & inferior animæ non sunt duæ potentia, sed dicunt diversas dispositiones.l.2.d.24.p.1.a.2.q.2. & op.Brev.p.2.c.9.Vid. *Anima potentia.*
2. Portionis superioris officium est convertere se ad superiora, & etiam regere totum regnum animæ.l.2.d.24.p.2. ibid. & lib.3.d.16.art.2.q.2. ad vlt.
3. In portione superiori propriè stat peccatum,& quomodo.lib.2.d.24.ibid.& l.3.d.38.a.1.q.3. ad arg.
4. Portio triplex data est homini, scilicet fortunæ,gratiæ,& gloriæ. Pf.118.c.4.v.9.

Positio.

Positio in loco quid importet.l.4.d.10.p.1.a.1.q.4. ad arg.

Posse.V.*Potentia.*

Possessio.

1. Possessio perfecta est cum homo illud possidet quo potest vti, & frui.l.1.d.14.a.2.q.1.corp.
2. Possessio perfecta est illa, in qua Deus habetur: vnde est tantum propriè respectu Dei.l.1. d.14.a.2.q.2.
3. Possessio sine socio non est iucunda. in Sap. c.2.n.6.
4. Possessionum proprietates non est mala nisi occasionaliter.op.Apol.paup.resp.3.c.2.
5. Possessio bonorum immobilium quare vetita Sacerdotibus legis veteris, non novæ.l.4.d.24. a.1.q.3.ad 5.

Possessivum.V.*Suum.*

Possessor.

Possessor malæ fidei quis sit.lib.4.d.15.p.2.a.2.q.1. ad 4.V.*Malæ Fidei.*

Possibile.V.*Potentia.*

E E e

Poste

Posterius.

1. Posteriora Dei quid sint. op. Sum. de Essentia.
2. Posterius indiget priori, quando inter ea est ordo essentialis. l. 2. d. 15. a. 2. q. 2. ad 7.
3. Posterius ubi cadit, necessario interuenit ratio principij, & durationis. l. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2. in arg.

Postulatio.

Postulatio Christi pro nobis quot modis fiat. Pf. 2. Potens. V. *Potentia.*

Potentatus.

Potentatum pericula, & obligationes examinantur. op. Phar. l. 1. c. 44.

Potentia pro posse: possibile: potens.

1. Possibilitas, potentia, & potestas differunt: prima dicitur susceptibilitas materialis remota: secunda dicitur magis proxima possibilis tamen ad opposita: tertia proxima ad actum. in Io. c. 1. n. 12.
Item Possibile aliquid dicitur dupliciter: primo vt quid commune ad potentiam activam, & passivam, & defectivam: secundo vt dicit tantum potentiam passivam, & realem. lib. 1. d. 42. dub. 4. & op. declar. term. & Brev. part. 1. cap. 7.
  2. Possibile adhuc sumitur vel pro vt dicit potentiam presentem, vel futuram: vel secundum presentem tantum. lib. 1. d. 42. quæst. 4. in corp.
  3. Possibile vel dicit potentiam activam, vel passivam. l. 1. d. 42. ibid.
  4. Possibile dicitur vel quia est ad agendum, vel ad recipiendum, vel vt in alio ad dandum. l. 1. d. 42. q. 4. ad vlt.
  5. Possibile ad potentiam non est vnivocum, sed analogum. l. 1. d. 42. ibid.
  6. Possibile dicitur vel secundum potentiam infinitam, vel finitam. l. 1. d. 43. a. 1. q. 3. ad 5.
  7. Possibile simpliciter, & secundum quid, quodnam. l. 1. d. 42. q. 4. corp.
- Potentia obedientialis. V. Obedientialis potentia.*
8. Posse aliud à se quot modis, & quomodo conueniat Deo. l. 1. d. 42. a. 1. q. 1.
  9. Potentia seu posse aliud est secundum rem: aliud secundum modum dicendi tantum. l. 1. d. 42. a. 1. quæst. 2.
  10. Posse quodnam conueniat Deo. ibid.
  11. Posse aliud dicit perfectionem simpliciter: aliud cum imperfectione. l. 1. d. 42. a. 1. q. 2.
  12. Potentia alia est sufficiens & actiua: alia pure passiva: alia partim vtroque modo: alia defectiua. l. 1. d. 42. ibid. ad 1.
  13. Posse actiuum respicit aliud vel in ratione principij, vel termini, vel vtroque modo. l. 1. d. 42. a. 1. q. 3. corp.
  14. Posse substratum peccati quomodo Deo conueniat. ibid. q. 2. ad vlt.
  15. Potentia naturalis dicitur tripliciter: primo vt dicit modum existendi potentia in subiecto, estque qualitas: secundo pro vt egreditur, substantia, quæ vel dicit ordinem ad actum, vt potentia calefaciendi: vel absque hoc ordine vt potentia animæ. lib. 1. d. 3. part. 2. art. 1. q. 3. corp.
  16. Potentia, & essentia quomodo differunt. l. 1. d. 3. p. 2. ibid. & d. 7. dub. 5.
  17. Potentia generandi actiua, & passiva quænam. l. 1. d. 7. dub. 6. & 7.
  18. Posse de sui ratione dicit habitudinem secundum originem: ob idque dicit quid, & ad ali-

quid. l. 1. d. 7. a. 1. q. 1. & l. 1. d. 20. a. 1. q. 1.

19. Posse generare, & generari: spirare & spirari: item & creare & creari quid importent, & quomodo differant. l. 1. d. 7. per tot.
20. Posse per se, & per alium importat maiorem potentiam, quam per se tantum, quia importat dominium. l. 1. d. 20. a. 1. q. 2. ad 4.
21. Posse ab alio, & non ab alio non dicit minoritatem, sed subauctoritatem, & originem. l. 1. d. 20. ibid.
22. Potentia quæ est suus actus nihil plus perfectionis importat agendo, quam non agendo, sic est solius Dei. l. 1. d. 42. q. 1. ad 3.
23. Potentia infinita actu est solius Dei: passiva verò dicit imperfectionem, estque primæ materiæ. l. 1. d. 43. a. 1. q. 1. ad 2. & q. 2. & op. Comp. l. 1. c. 27. & Brevil. p. 1. c. 3. & op. declar. term. Qualiter relucet in creaturis. op. Itin. ment. c. 1. & declar. term.
24. Potentia diuina si sumitur in actu se extendit ad finita: si in habitu ad infinita. lib. 1. dist. 43. quæst. 4.
Dei ordinariâ potentia quænam, & quænam absoluta. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1. & op. Comp. l. 1. c. 27. & op. Bre. p. 1. c. 7. V. *Dei potentia.*
25. Potentia quæ non reducitur ad actum est frustra si completur per actum. l. 1. d. 43. a. 1. q. 3. ad 3. Alias expositiones adfert. l. 3. d. 1. a. 2. q. 2. ad 2. & l. 4. d. 19. a. 2. q. 2. ad 4. & l. 1. d. 18. a. 1. q. 3. ad 3.
26. Potest, hoc verbum quem sensum habeat. l. 1. d. 43. dub. 1.
27. Potentia actiua dicit ordinem ad aliud ctm positione: passiva verò cum privatione: hinc potentia actiua magis distinguitur à substantia quam passiva. lib. 1. d. 3. part. 2. art. 1. quæst. 3. ad 4.
Quænam est vtræque in anima respectu Dei. V. *Anima ad Deum. n. 22.*
28. Potentia causæ efficientis est triplex: vel enim operatur interius tantum: vel exterius: vel vtroque modo. l. 2. d. 7. p. 2. dub. 3.
29. Potentia respectu eorum quæ posse est vere posse facit liberiores voluntatem. lib. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 3. ad 2.
Vnde posse peccare non est verè poni. ibid. & l. 3. d. 12. a. 2. q. 2. corp.
30. Potentia creaturæ alia est actiua pura: alia obedientialis. l. 1. d. 42. q. 4. & lib. 3. d. 4. art. 3. q. 1. ad 3. & l. 4. d. 18. a. 1. q. 2. V. *Obedientialis. num. 1. seq.*
31. Potentia dicit ordinem ad actum, qui si est naturalis, & ipsa erit naturalis, si supernaturalis, & ipsa & c. l. 3. d. 4. 1. a. 3. q. 2. ad 3.
32. Possibili posito in esse nullum sequitur impossibile. l. 3. d. 12. a. 2. q. 1. in arg.
33. Potentia peccandi vel est remota, vel propinqua: illa est merè potentia: ista est defectus. l. 3. d. 12. a. 2. q. 1. in corp. V. *Peccati origo. n. 5. & seq. per tot. spar sim.*
34. Potentia quot modis dicit ordinem ad actum. l. 3. d. 12. a. 2. q. 2. ad 1.
35. Potentia alia est impetrandi, alia præsendi, alia efficiendi: prima est seruum Dei: secunda Christi: tertia Dei. lib. 3. distinct. 14. dub. 4.
36. Potentia non potest excedere essentiam. l. 3. d. 14. a. 1. q. 2. corp.
37. Potentia naturalis, & impotentia sunt qualitates superadditæ supra radicem, & essen

- essentiam. lib. 3. distinct. 34. part. 1. art. 1. quæst. 1. ad 4.
38. Possibilitas, potentia, & potestas differunt in Io. c. 1. n. 12.
39. Possè aliquando stat pro velle. in Io. cap. 8. num. 43.
40. Esse in potentia ad actum quot modis potest esse. l. 1. d. 18. a. 1. q. 3. ad 3.
Esse in potentia in aliud duobus modis est. l. 1. d. 42. a. 1. q. 1. ad 2.
41. Potentia, & operatio in Deo non differunt: in creatura differunt. lib. 1. d. 32. art. 2. quæst. 2. ad 2.
42. Potentia agentis, & materiæ qualiter differant. l. 2. d. 12. a. 1. q. 1. ad 4. qualem ordinem dicant ad actum. l. 2. d. 12. ibid. & ser. 4. Hex.
43. Potentia quæ dicit ordinem ad actum, quæ si excludit actum ob imperfectionem agentis non importat imperfectionem: si ex defectu suscipientis tunc est imperfectior actu. l. 1. d. 18. a. 1. q. 3. ad 3.
44. Esse in potentia vel est secundum dispositionem ad actum proprium, sicque potentiæ distinguuntur per actus, & vice versa: vel secundum conformationem ipsius ad aliquod vnum, & unionem ad illud: sicque quod est in potentia non multiplicatur ad multiplicationem potentialium: sic gratia, & gloria est eadem in anima, & potentijs. l. 4. d. 49. p. 1. art. 1. q. 4. corp.
45. Potentia quæ egreditur à substantia elongatur à substantia, verum est de creata, non increata. l. 1. d. 42. a. 1. q. 1. ad 1.
46. Potentia quæ est in aliud, dependet ab illo: verum est quando in illo est vt in sustentante. l. 1. d. 42. ibid. ad 2.
47. Potentia quæ agit in aliud per actum sibi differentem completur per actum. lib. 1. d. 42. ibid. ad 3. & ser. 4. Hex.
48. Potens in maius, non semper potest in minus. l. 1. d. 41. a. 1. q. 1. ad 6. & l. 2. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad 5.
49. Potentius est cui nihil est impossibile, quando illud posse est verè posse. lib. 1. d. 42. q. 3. ad arg.
50. Potentia substantiæ non est accidentalis, sed substantialis, est enim modus intrinsecus ipsius ipsam consequens. ser. 2. Hex.
51. Potentia, & actus qualiter distinguantur. l. 4. Hex.
52. Potentia sequitur esse. ser. 2. Hex.
53. Potentia passiva alia est proxima actui: alia remota, & quænam sit. lib. 1. distinct. 42. q. 4. corp.
54. Potentia, sapientia, & voluntas quomodo sint in Deo. lib. 1. distinct. 45. art. 1. quæst. 2. ad vlt.
55. Potentia materiæ qualis. l. 2. d. 3. p. 1. art. 1. q. 2. ad 4.
56. Potentia, & actus non differunt quia dicant diversas entitates, sed tantum diversas dispositiones, suntque modi substantiales rei. lib. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
57. Possè facere, vel vitare aliquid quot modis. l. 2. d. 28. dub. 3.
58. Potentia quælibet habet quo fieri, & quod facere. l. 4. d. 50. p. 2. a. 1. q. 1. quænam habeat vim reflexivam super se. lib. 2. d. 25. part. 1. art. 1. q. 1. seq.
59. Potentia, & impotentia secunda species qualitatis. l. 4. d. 6. q. 1. V. *Sup. n. 15.*
1. Potentia est quid egrediens à substantia, substantialisque simul cum ipsa. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. corp.
De Animæ potentijs. l. 2. d. 24. p. 1. a. 1. per tot. V. *Animæ potentia.*
2. Potentiæ animæ quænam, & quomodo distinguuntur ab anima. l. 1. d. 3. p. 2. art. 1. q. 3. & lib. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. & ser. 4. Hex.
3. Potentiæ animæ sunt essentielles ipsi animæ. l. 1. d. 3. p. 2. ibid.
4. Potentiæ animæ quomodo sint dominæ suorum actuum. l. 1. d. 3. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1.
5. Potentiæ animæ qualem relationem important. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. ad vlt.
6. Potentiæ animæ æquantur, & circumspiciunt, reflectunturque ad invicem, sic quod intelligimus, volumus, & memoramus, & vice versa. l. 1. d. 1. a. 1. q. 1. ad vlt. & l. 3. d. 27. art. 1. q. 1. corp.
7. Quomodo sit verum quod potentiæ distinguuntur per actus, & actus per obiecta. l. 1. d. 7. q. 3. ad 3. & l. 2. d. 19. dub. 2. & l. 2. d. 24. p. 1. art. 2. q. 1. ad 3. & l. 3. d. 23. a. 1. q. 3. corp. & l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. corp. & lib. 4. d. 49. art. 1. q. 4. corp. & ser. 4. Dom. 18. Pent. V. *Maxima. n. 22.*
8. Potentiæ animæ, scilicet intellectus, & voluntas sunt reflexivæ super se, & actus suos. l. 1. d. 17. p. 1. q. 2. ad vlt. & l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 1. ad vlt.
9. Potentiæ quæ supra se sunt reflexivæ possunt agere, & pati secundum idem. l. 2. d. 35. a. 1. q. 1. ad 3.
10. Potentia affectiva dividitur in irascibilem, & concupiscibilem: illa respicit bonum, ista arduum. l. 3. d. 26. a. 2. q. 4. ad 1.
11. Potentia cognitiva non habet obiectum nisi vnius rationis, scilicet verum. l. 3. d. 26. a. 2. q. 4. ad 1.
12. Potentia irascibilis qualis, eiusque officium, obiectumque. l. 3. d. 26. art. 2. q. 5. & op. Cent. p. 3. sec. 22. & 23. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. corp.
Quomodo à recto retrahatur. op. de proc. relig. proc. 4. c. 11. & de prof. relig. l. 2. c. 5.
13. Potentialium alia spiritalis, alia corporalis: corporalis alia animalis, alia vitalis, alia naturalis: spiritalis alia intellectus, alia voluntas, sive intellectiva, & affectiva. op. Cent. part. 3. sec. 22. & ser. 5. Hex.
14. Potentiæ animæ item, sunt tres memoria intelligentia, & voluntas. op. Phar. l. 1. c. 7.
Item mens nostra vocatur animalitas, spiritalitas, & mens. op. Itin. ment. c. 1. & op. de prof. relig. l. 1. c. 4. Item triplex vis motiva rationalis, concupiscibilis, & irascibilis. l. 3. d. 37. a. 2. q. 1.
15. Omnis potentia appetit vni suæ fini. l. 1. d. 1. a. 2. q. 1. ad 1.
16. Potentia concupiscibilis est distincta ab alijs potentijs: estque vis generalis quia concurrat ad actus aliarum potentialium. l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. corp.
17. Potentiæ concupiscibilis officia. op. Cent. p. 3. sec. 22. & 23.
18. Potentia intellectiva, & sensitiva distinguuntur re, & ratione. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 2. ad 4.
19. Potentia sentiendi est ratio unionis animæ rationalis, & corporis: Potentia vegetandi est ratio unionis animæ sensitivæ cum corpore. l. 4. d. 11. p. 2. a. 1. q. 2. ad 3. V. *Anima ad corpus. n. 7.*
20. Potentia peccandi. V. *Christi defectus. n. 3.*

21. Potentiæ animæ rationales sunt intellectus, & voluntas, sensuales sunt irascibilis, & concupiscibilis, quæ si ductum sequuntur rationis dicuntur rationales. l. 3. d. 33. q. 3. corp.
22. Potentiæ animæ sensuales sunt principium obliquitatis in homine. l. 3. d. 33. q. 3. ad 2.
23. Potentiæ superiores movent inferiores, ita ut aliquæ natæ sunt simpliciter obedire, ut in motu manuum, aliæ non. l. 4. d. 16. p. 1. a. 2. q. 2. ad arg.
24. Potentiæ animæ possunt dividi tum ex obiectis, tum in modo tendendi, tum ex natura ipsarum potentiarum, tum ex officio, tum ex statu, tum ex aspectu. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 2. & 3. corp. & op. Cent. p. 3. sec. 21. & 22.
25. Potentiæ animæ possunt impediri ne exeant in actus, vel ex corporis imperfectione, ut in parvulis, vel ab habitu malo, à concupiscentia, & culpa. l. 4. d. 4. p. 2. a. 2. q. 2. corp.
26. Potentia agendi in essendo præcedit voluntatem, sed in agendo è contrario. in Sap. cap. 12. num. 18.
27. Potentia cognitiva alia est imaginativa, alia æstimativa, alia rationalis: prima dividitur in sensum communem, imaginationem, & Phantasiam: secunda dividitur in æstimativam, & memorativam: tertia in intellectum practicum, & speculativum: Item in intellectivam, & affectivam. op. Cent. p. 3. sec. 21. 22. & 23. Vbi aliæ divisiones &c.
28. Potentia alia vegetabilis, alia sensibilis, alia rationalis: prima alia est generativa, alia nutritiva: secunda alia apprehensiva, alia motiva: tertia ut supra. op. Cent. part. 3. sec. 21. 22. & 23.
29. Potentia apprehensiva dividitur in quinque sensus particulares externos: & in alias vires internas. op. Cent. p. 3. sec. 21.
30. Potentia motiva est vis sensibilis, dividitur in irascibilem, & concupiscibilem. op. Cent. p. 3. sec. 23.
31. Potentia nutritiva alia est appetitiva, alia digestiva, alia retentiva, alia expulsiva. op. Cent. p. 3. sec. 22.
32. Potentia spiritualis est spiritus regitiva, & dividitur secundum naturam in intellectivam, & affectivam: secundum officia in superiorem, & inferiorem, secundum status in speculativum intellectum, & practicum, secundum aspectus in rationem respicientem inferiora, & intellectum ad superiora, secundum actus in investivam, & dijudicativam, secundum differentias in agentem, & possibilem intellectum: secundum modos movendi in naturalem, & deliberativam. op. Cent. p. 3. sec. 22.
33. Voluntas est instrumentum seipsum movens, cuius actus sunt sex, scilicet consilium, iudicium, sententia, electio, operatio, & usus. op. ibid.
34. Rationis actus sunt quinque, scilicet ratio, ingenium, boni, & mali discretio, electio, & dilectio. op. Cent. ibid.
35. Intellectus, & intelligentia qualiter differant. op. Cent. p. 3. sec. 23.
36. Potentia denominatur ab obiecto. lib. 2. d. 39. dub. 1.
37. Potentiæ animæ habent tres gradus respondentes serpenti, mulieri, & viro. l. 2. d. 24. p. 2. a. 1. q. 2. & 2. q. 1.
38. Potentia incorruptibilis dum non est alligata oragno semper est in suo actu, & usu. lib. 2.
- d. 7. p. 1. a. 2. q. 2. in arg.
39. Potentia unica non potest se convertere simul naturaliter ad plura diversa. l. 2. d. 10. art. 1. quæst. 1. ad 3.
40. Potentia nihil potest apprehendere nisi per aliquam similitudinem, & convenientiam organi, & obiecti. op. de reduc. art.
41. Frustra est illa potentia, quæ non reducitur ad actum. V. *Maxima*. n. 120.
- Potentialitas. Potentiale. V. *Materia*.
- Potestas.*
1. Potestas sumitur vel pro statu aliquo: vel pro potentia præsidendi: primo modo sunt potestates angelicæ, & humanæ: secundo est facultas dominandi. op. de Eccl. Hier. l. 2. c. 3. V. *Dominium*. n. 1. seq.
2. Potestates Angelicæ sunt Angeli, quorum virtute coercentur adversæ potestates diabolicæ. op. de Eccles. Hier. ibid.
3. Potestates Angelicæ spectant ad secundam Hierarchiam, quorum perfectio attenditur penes potestatem resistendi: sicut Dominationes penes virtutem præsidendi. lib. 2. dist. 9. in Expof. text.
4. Potestates Angelicas imitantur Principes sæculares: Dominationes verò Clerici. op. de Eccles. Hier. p. 2. c. 2. & 3.
5. De officijs Potestatum Angelicarum agitur op. ibid. p. 2. c. 4.
6. Potestas Virtutum, Dominationum, & Potestatum Angelicarum qualis, & quomodo respondeat Ecclesiasticæ Hierarchiæ. serm. 21. Hex.
7. Qualis Prælatio sit in Angelis. l. 2. d. 9. per tot. & l. 2. d. 44. art. 2. q. 2.
8. Potestas præsidendi quomodo ordinanda, & exercenda sit à Prælati, Principibus, & à Subditis. op. de Eccles. Hier. p. 2. c. 4. & op. Phar. l. 1. c. 11. & 12. Vid. *Præsidere*. Est duplex, scilicet spiritualis, & temporalis, hæcque ad illam est ordinata. op. de Eccles. ibid. & serm. 2. Cathedr.
9. Potestas præsidendi est id per quod aliquis præsidet, & dominatur alteri. l. 2. d. 44. a. 2. q. 1. corp. V. *Dominium*. n. 1. seq.
10. Potestas præsidendi vel est virtus per quam quis alteri prævalet, vel est modus perveniendi ad hanc virtutis excellentiam, hincque vel est secundum iustitiam, vel ex astutia, vel ex violentia. lib. 2. d. 44. a. 2. q. 1.
11. Qualis potestas sit à Deo, & quando ei obtemperandum est. l. 2. d. 44. art. 2. q. 1. & dub. 1. & l. 2. d. 44. a. 3. per tot.
12. Potestas inferioris, & superioris in Hierarchia Ecclesiastica qualiter subordinentur. l. 2. d. 44. dub. 2.
13. Potestas præsidendi communiter sumpta est respectu omnis rei: minus communiter est potestas dominandi ei qui est capax rationis, & strictè sumpta est potestas coercendi subditos. importatque quandam auctoritatem libertatis, diciturque dominium. lib. 2. distinctione 44. art. 2. quæst. 2. & lib. 3. distinct. 37. art. 1. quæst. 1. ad 3.
14. Potestas præsidendi qualis fuisset in statu innocentia, & erit in gloria. lib. 2. d. 44. a. 2. q. 2. corp.
15. Potestas præsidendi qualis est à Deo. ibid. q. 1. & 2.
16. De præsentia Tyrannorum agitur. ibid. a. 3. q. 1.

17. De præsentia Religiosorum, & obedientia. op. de Eccles. Hier. p. 2. c. 3. & l. 2. d. 44. a. 3. q. 2.
De potestate clavium. l. 4. d. 17. dub. 4. & a. 1. per tot. & d. 19. per tot. & op. de paupert. Chr. V. *Clavis.*
18. Potestas maior vsum inferioris non debet absque causa privare. lib. 3. d. 3. p. 2. a. 2. q. 1. & lib. 2. dist. 44. dub. 2.
19. Potestas dimittendi peccata, & conferendi gratiam effectivè, & principaliter est solius Dei, meritorie est Christi: dispositivè, & instrumentaliter est Ministri Sacramentorum. l. 4. d. 5. a. 3. q. 2. & op. Comp. l. 6. c. 6.
20. Potestas ligandi, & solvendi quibus collata sit. op. Brev. p. 6. c. 10. & l. 4. d. 17. dub. 4. & a. 1. per tot. & l. 4. d. 19. per tot.
21. Potestas qualis data sit Apostolis à Christo. op. de paup. Chr. cap. de Mendicitate. V. *Ecclesia potestas.* n. 26. seq.
22. Potestas solvendi est Ordinis & Iurisdictionis. l. 4. d. 13. a. 1. q. 1. ad arg.
23. Potestas Diaboli iusta, voluntas est iniusta. op. Phar. l. 1. c. 50.
24. Potestas magnorum est duplex, scilicet resistendi, & invadendi. in thren. c. 1. n. 2.
25. Potestas alia prædestinativa, alia imaginativa, alia illuminativa. Ps. 118. c. 6. v. 11.
26. Potestas humana non est nisi quædam villitatio, & œconomia recognoscens Deum vt superiorem. in Luc. c. 16. n. 2.
27. Potestas Dæmonum quare dicatur tenebrarum. in Luc. c. 22. n. 53.
28. Potestas Ordinis est arbitrandi inter Deum, & hominem: Iurisdictionis inter hominem, & hominem. l. 4. d. 18. p. 2. a. 1. q. 3. corp. & ad arg. V. *Ordo.* n. 7.
29. Potestas significatur per.
30. Potestas Angelorum Virtus. V. *Diaboli potestas.*
31. Potestas scribendi principaliter residet in manu, minus in oculo. lib. 2. d. 25. p. 1. art. 1. q. 6. ad vlt.
32. Potestas coercitiva. V. *Dominium.*
Potestativum. V. *Totum.*

Potus.

1. Potus est divina Scriptura. op. de don. scient. cap. 4.
2. Potus quomodo dicitur Spiritus S. l. 1. dist. 14. dub. 5.
Practicum. V. *Praxis.*

Prandium.

1. Prandium dicitur à Verbo paratum, & dicebatur militum cibus ante prælium. in Io. col. 89.
2. Prandium multiplex spirituale proponitur. in Io. ibid.

Praxis. Practicum.

1. Practicus fit intellectus extendendo se ad opera voluntatis, & operi in ditando, & regendo. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. corp. & q. 1. ad 2. & d. 39. a. 1. q. 1. corp. & l. 3. d. 14. a. 3. q. 3. ad 5. & l. 3. d. 23. art. 1. quæst. 2. in corp. & Centil. p. 3. sec. 22.
2. Vnde ex dicta doctrina deducitur quod praxis est operatio alterius potentie nata dirigi à recta ratione. l. 2. d. 24. ibid.
Vnde scientia practica includit voluntatem. l. 1. d. 40. a. 1. q. 2. ad 2.
3. Intellectus divisio in practicum, & speculativum est divisio potentiarum secundum statum, seu secundum obiecti rationem. op. Comp. lib. 2. cap. 44. & Cent. part. 3. sec. 22. & lib. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 3.

4. Intellectus speculativus secundum alium statum, dum coniungitur voluntati fit practicus. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. corp.
5. Intellectus practicus & speculativus differunt, quod speculativus cognoscit verum in ratione veri, quod est eius obiectum, & finis: facitque rectè intelligere: Practicus verò verum in ratione boni, eiusque finis est opus, facitque rectè operari: vnde dicitur operativus. op. Comp. l. 2. c. 47.
6. Intellectus practicus dividitur in rationem, & synderesim, & quid vtraque sit. op. Comp. l. 2. c. 47. & seq.
7. Practicus fit intellectus in quantum habet rationem motivi non per modum efficientis, sed distantis, & inclinantis ad motum. lib. 2. d. 39. a. 1. q. 1.
8. Practica scientia dicitur duobus modis: prima quæ est tantum de operibus precedentibus à libera voluntate, sicque est moralis Philosophiæ: secunda quæ est de opere, & in opere, vt faber dum fabricat habet cognitionem practicam. l. 3. d. 14. a. 3. q. 3. ad 5.
9. Praxis perfectius imprimit quam theoria. op. de sex al. Seraph. c. 1.

Præ.

Præ quot sensus habet. Ps. 28.

Præbenda. Præbendatus.

1. Præbendatus collatio quid exigit, an debeat attendi ordo charitatis an meriti dignitas. l. 3. d. 29. a. 1. q. vlt. in corp.
2. Præbenda est beneficium, quod principaliter habet annexum spirituale, minus principaliter temporale: vnde non potest vendi, è contra dicitur de iure patronatus. l. 4. d. 25. dub. 5.

Præcedere.

Præcedere, & sequi non admittitur in divinis. l. 1. d. 5. dub. 6. & d. 13. q. 1. in arg. & l. 1. d. 28. q. 1. in corp.

Præceptum. Præceptivum.

1. Præceptum est imperium aliquid faciendi, vel non faciendi. op. Comp. l. 5. c. 59.
Est opus impositum à Superiore: hominique debuit imponi à Deo ob multas rationes. l. 3. d. 37. a. 1. q. 1. corp. V. *Decalogus.*
Omnia ordinantur ad declinandum à malo, & ad faciendum bonum. in Luc. c. 18. n. 19.
2. Præcepta non distinguuntur penes habitum, sed penes modum ordinandi ad alterum: hinc duo principalia sunt, scilicet amor Dei, & proximi, in quibus tamen est vnica ratio. l. 3. d. 27. dub. 2.
Eorum diversitas vnde desumatur. op. Brev. p. 5. cap. 9.
3. Præceptum duplex primis parentibus datum est: vnum naturæ, aliud disciplinæ. op. Brev. p. 2. c. 11. & l. 2. d. 20. dub. 7. & 3. & Ps. 116.
In vniversum triplex, naturæ, disciplinæ, & scripturæ: explicantur. op. Cent. p. 3. sec. 32. & 34.
4. Præceptum aliud est affirmativum, aliud negativum: primum obligat semper sed non ad semper: secundum obligat semper ad semper. lib. 1. d. 48. a. 2. q. 1. & l. 2. d. 22. a. 2. q. 2. ad 5. & l. 2. d. 20. dub. 3. & l. 2. d. 19. dub. 4. & l. 3. d. 17. a. 2. q. vlt. in arg. & l. 3. d. 37. a. 1. q. 2. & l. 4. d. 17. p. 2. a. 2. q. 3. & op. Cent. p. 1. sec. 8. & op. diæt. vit. 3. c. 3. & op. de dec. præc. ferm. 2. & op. Comp. l. 5. c. 59. & op. declar. term. & lib. 4. d. 16. p. 1. dub. 6. V. *Obligatio.* num. 1.

5. Præcepta data à Deo alia sunt ad operandum: alia ad probandum, alia ad erudiendum. lib. 1. d. 47. dub. 5. & in Luc. c. 5. n. 14. & c. 8. n. 56. Præcepta data primo homini à Deo expenduntur. op. Comp. l. 2. c. 63.
6. Præcepta quæ dicunt ordinationem ad Deum intrinsicè non possunt dispensari à Deo, ut sunt primæ tabulæ: alia verò possunt dispensari quia dicunt extrinsecam ordinationem ad Deum: l. 1. d. 47. a. 1. q. 4. corp.
7. Præcepta primæ tabulæ prohibent malum secundum se: non verò ita præcepta secundæ tabulæ. l. 1. d. 47. q. 4.
8. Præcepta primæ tabulæ quomodo spectant ad virtutes Theologicas & etiam Cardinales. lib. 3. d. 9. a. 2. q. 3. ad 4. & l. 3. d. 33. a. 1. q. 1. & op. Cent. p. 3. sec. 32.
9. Præcepta Decalogi quomodo ad duo reducuntur. l. 3. d. 27. dub. 2.
10. Præcepta charitatis sunt duo materialiter, & formaliter. ibid. a. 1. q. 2.
11. Præcepta primæ tabulæ ordinantur ad practicam virtutum Theologicarum: secundæ verò tabulæ ad practicam Cardinalium. l. 3. d. 33. a. 1. quæst. 1. Ad Trinitatem referuntur. op. de dec. præc. ser. 1.
12. Præcepta aliqua sunt per se in decalogo, alia reductivè, alia annexa implicite, vel explicitè. l. 4. d. 16. p. 2. dub. 2.
13. Præceptum non auferit motum charitatis gratuitum. l. 4. d. 26. a. 1. q. 3. ad ult.
14. Præcepta quæ Deus possit dispensare, & quæ non. l. 1. d. 47. q. 4.
15. Præceptum crescendi datum animalibus datum etiam homini, & quomodo. lib. 4. dist. 26. dub. 2.
16. Præceptorum observantia qualem gratiam prærequirit. l. 2. d. 28. a. 1. q. 3. corp. & lib. 3. d. 37. a. 1. q. 1. ad 1. & op. Brev. p. 5. c. 3. V. *Observantia*.
17. Præceptorum observantia quibusnam sit levis, & quibus gravis. l. 2. d. 28. a. 1. q. 3. ad 2. & op. de dec. præc. ser. 2.
18. Præceptorum observantia in Decalogo contentorum qualia bona afferant animæ. l. 3. d. 37. a. 1. q. 2. corp. V. *Dei varia*. n. 247. Observator visitatur à tota Trinitate. op. de don. Consil. c. 4.
19. Præceptorum observantia qualem obligationem inferat & an obliget ad opera formata charitate. l. 3. d. 37. a. 1. q. 2.
20. Præceptorum observantia in existentibus in peccato mortali quid profit. l. 3. d. 37. a. 1. q. 2.
21. De præceptis Decalogi, cæremonialibus, & iudicialibus datis populo Iudaico, & de differentia ipsorum. l. 3. d. 37. a. 1. q. 3. & dub. 3. & op. Cent. p. 1. sec. 32. & Brevil. p. 5. c. 9. & op. Princ. S. Script. V. *Decalogus*. n. 1. seq.
22. Præcepti primi Decalogi observantia ordinatum Dei primò, & per se, & quomodo. l. 4. d. 16. p. 2. dub. 2. & l. 3. d. 37. dub. 1. & a. 2. q. 1.
23. Præceptum imponitur homini ut bonum promissum mereri possit obediendo. op. Brev. part. 2. cap. 11. Multiplex datur homini obligatio, & absolutio, excusatioque qualis in eorum observantia. op. Cent. p. 1. sec. 8.
24. Præceptorum legis Mosaicæ, & Evangelicæ differentia qualis. op. Brev. p. 5. c. 9.
25. Præceptorum observantia suadetur multipliciter. op. diæt. tit. 3. c. 1. & op. de dec. præc. ser. 1.
- Inobservantia quæ mala mereatur. op. diæt. tit. 3. c. 2. & op. de dec. præc. ibid. & ser. 7. & s. 1. de S. Matthæo.
26. Præceptorum Dei observantia facilitas, suavitas, sanctitas, utilitas expenditur. op. de dec. præc. ser. 1. & 7. & Ps. 118. cap. 1. v. 10. & s. 1. de S. Matth.
27. Præcepta primæ tabulæ sunt fundamentum legis. op. de dec. præc. ser. 1. & 5.
28. Præcepta Decalogi sunt rectè ordinata ad decem capita tum ratione obiecti: tum subiecti, scilicet potentiarum motivarum animæ: tum ratione actus, scilicet operis, oris, & cordis. l. 3. d. 37. a. 2. q. 1. & 2. & op. Brev. p. 5. c. 5. & Cent. p. 3. sec. 33. & op. de dec. præc. ser. 2. & 7. & op. Expos. regul. c. 2. & Comp. l. 5. c. 59. & ser. 2. 1. Hex. Digito Dei conscripta in duabus tabulis, & quare. op. Cent. p. 3. sec. 32.
29. Præceptum primum Decalogi explicatur. l. 3. d. 37. dub. 1. & 2. & a. 2. per tot. & lib. 4. d. 16. p. 2. dub. 2. & op. diæt. tit. 3. cap. 2. & op. de dec. præc. serm. 2.
30. Præceptum primum Decalogi ordinatur ad venerationem summæ Maiestatis Dei: Quomodo appropriatur Patri, Filio, & Spiritui Sancto. op. Cent. p. 3. sec. 33. & op. de dec. præc. ser. 1. 2. & 3. & op. Comp. l. 5. c. 60. Magis affirmativum, quam negativum, sed tamen utrumque. l. 3. d. 37. dub. 1. & 2. & a. 2. q. 1.
31. Præceptum primum præcipit adorationem, & prohibet idololatriam, & omnes suspensiones. l. 1. d. 37. dub. 1. & op. de dec. præc. ser. 2.
32. In hoc præcepto includitur charitas ad Deum, & proximum. V. *Charitatis præceptum*. n. 1. & seq.
33. Quid præcipiat Charitas. V. *Charitatis præceptum*.
34. Præceptum secundum explicatur. lib. 3. dist. 37. dub. 2. & a. 2. per tot. & op. diæt. tit. 3. c. 2. & op. de dec. præc. ser. 3. & op. Comp. l. 5. c. 61.
35. Præceptum secundum Decalogi ordinatur ad conformitatem summæ veritatis, quæ appropriatur Filio, explicaturque. l. 3. d. 37. dub. 2. & a. 2. per tot. & op. diæt. ibid. & de dec. præc. ibid.
36. Periurium quomodo spectat ad secundum, & octavum præceptum. l. 3. d. 37. dub. 2. & 8. Eius mali effectus quales. op. diæt. tit. 3. c. 2.
37. Quomodo, & quot modis assumi potest nomen Dei in vanum. l. 3. d. 37. ibid.
38. Blasphemia hic prohibetur. lib. 3. d. 37. ibid. & op. diæt. ibid. V. *Blasphemia*.
39. Præceptum tertium est circa festorum observantiam. explicatur. l. 3. d. 37. dub. 3. & a. 2. per tot. & op. diæt. ibid. & op. de dec. præc. serm. 4. & op. Comp. l. 5. c. 62.
40. Observantia festorum qualiter faciendâ, & quænam præcipiantur. l. 3. d. 37. dub. 3.
41. Inobservantia huius præcepti quot mala pariat. op. diæt. tit. 3. c. 2.
42. De festorum observantia. Vid. *Festum* num. 1. seq.
43. Præceptum quartum ordinat hominem ad proximum secundum beneficentiam, & ordinem charitatis, nomineque Parentum honorationis intelliguntur etiam cæteri proximi. l. 3. d. 37. dub. 4. & a. 2. per tot. & op. diæt. tit. 3. cap. 3. & op. de dec. præc. ser. 5. & Comp. l. 5. c. 63.
44. Præceptum honorationis Patris, & Matris explicatur. l. 3. d. 37. dub. 4. & a. 2. per tot. & op. diæt. ibid. & de dec. præc. ibid.

45. Quare promittitur longævitas vitæ hujus præcepti observatoribus, & non aliorum. l.3. d.37. ibid. & op. de dec. præc. ibid.
46. Quid nomine Patris hic veniat. Vid. *Pater*. num. 61.
47. Patrum obligatio in filios. V. *Filius*. n. 34. 36. & 40. V. *Parents*. n. 16.
48. Præceptum Quintum Non occides explicatur. l.3. d.37. dub. 5. & a.2. per tot. & op. diæt. tit. 3. c.4. & op. de dec. præc. ser. 6. & op. Comp. l.5. c.64. V. *Homicidium*. n. 1. seq. V. *Occisio*. Prohibetur hic odium. V. *Odiūm*. n. 1. seq.
49. Præceptum Quintum prohibet iram cum consensu in interiori, & cum expressione in exteriori ex propria, & privata auctoritate. l.3. d.37. dub. 5.
50. Homicidarum pœna multiplex. op. diæt. tit. 3. cap. 4.
51. Præceptum sextum Non mæchaberis prohibet omnem coitum illicitum, & quare solum exprimitur fornicatio. l.3. d.37. dub. 6.
52. Inobservantia hujus præcepti sexti est communior, & major mercatura Diaboli, ejusque pœnæ, &c. quales. op. diæt. tit. 3. c. 5. Explicatur. l.3. d.37. dub. 6. & a.2. per tot. & l.4. d.16. dub. 2. & op. diæt. ibid. & op. de dec. præc. ser. 6. & Comp. l.5. c. 65.
53. Præceptum septimum Non furtum facies explicatur. l.3. d.37. dub. 7. & a.2. per tot. & op. diæt. tit. 3. cap. 6. & op. de dec. præc. ser. 6. & Comp. l.5. c. 66.
54. Prohibet hoc præceptum omnem illicitam usurpationem rei alienæ, quæ fit vel per furtum simplex, vel sacrilegium, vel rapinam, vel usuram. lib. 3. d.37. dub. 7. & op. de dec. præc. ser. 6.
55. De furto multiplici. V. *Furtum*. n. 2.
56. Quare hoc præceptum ponitur quinto loco. l.3. d.37. a.2. q. 1.
57. Quare facilius committitur usura in pecunia, quam in aliis rebus. l.3. d.37. dub. 7.
58. Præceptum Octavum Non loqueris &c. explicatur. l.3. d.37. dub. 8. & a.2. per tot. & op. diæt. tit. 3. cap. 7. & op. de dec. præc. ser. 7. & Comp. l.5. c. 67.
59. Peccata linguæ, quæ hoc præcepto prohibentur sunt 22. pœnæque inobservantium. op. diæt. tit. 3. c. 7.
60. Præceptum Nonum, & Decimum explicatur. l.3. d.37. a.2. per tot. & d.40. in dub. litt. & op. diæt. tit. 3. c. 8. & op. de dec. præc. ser. 7. & Comp. l.5. c. 68.
61. Quare peccata cordis prohibentur in ultimis præceptis. l.3. d.40. dub. 1.
62. Quare plura sunt præcepta negativa, quam affirmativa. V. *Decalogus*. n. 9.
63. Transgressores præceptorum Dei multiplici pœna plectuntur, & corporali, & spiritali. op. diæt. tit. 3. per tot. maximè. c. 9. & 10.
64. Transgressiones præceptorum qualiter aperiendæ in Confessione. op. Confession. cap. 2. per tot.
65. De Præceptis Dei auctorit. S. Script. op. Bibl. cap. 24.
66. Præcepta Decalogi quomodo dicuntur innata, & data. op. Comp. l.5. c. 59.
67. Præceptorum divinæ legis pondus, & auctoritas quanta. op. Princ. S. Script.
68. Præcepta divina impiis videantur expertia rationis. op. Princ. ibid.
69. Præcepta divina perfectius servantur in patria. ser. 13. Hex.
70. Præcepta Dei qualiter ordinant hominem. op. Brev. p. 5. c. 8.
71. Præceptorum divinorum perfectio quanta. ser. 21. Hex.
72. Observantia ipsorum multipliciter suadetur. ser. 1. in septuag.
73. Præcepta qualiter à Christo impleta. opusc. Princ. S. Script.
74. Præcepta Dei sunt attrahentia, retrahentia, & constringentia. Pf. 2.
75. Præcepta Dei dicuntur Iudicia, eloquia, sermones, mirabilia, æquitas, verba, veritas, & justitia, via, lex, justificationes, mandata, & quare. Pf. 118. c. 8. v. 23.
76. Præceptorum observantiæ finis quis bonus, & quis melior. Pf. 118. n. 94.
77. Præceptorum Dei unitas, & quomodo sit verum qui in uno offendit, factus est omnium reus. in Ecclen. c. 8. & 10. & ser. 4. Dom. 17. post Pent.
78. Præcepta nova quando sunt imponenda à Prælatis. in Luc. c. 5. n. 38.
79. Præcepta naturæ quænam. in Luc. c. 6. n. 30. & l. 2. d. 39. a. 2. q. 1. ad ult. sunt duo. Pf. 57.
80. Præceptorum Dei via qualiter dirigenda. ser. 4. Dom. 4. Adv. Observantia suadetur. ser. 2. de SS. Phil. & Iac.
81. Præcepta affirmativa ordinant quid debeat fieri: Negativa quid non debeat fieri. op. declar. term.
82. Præceptorum notitia debet esse simplex, & experimentalis. in Luc. c. 18. n. 19.
83. Præceptorum affirmativorum transgressio dicitur delictum: negativorum dicitur commissum. V. *Delictum*. n. 1. Præces. Vid. *Oratio*.

Præcingi.

Præcingi lumbos quid sit. in Luc. c. 12.

Præcisio. V. *Abstractio*.

Præcursor.

1. Præcursor. Vid. *Ioan. Baptista*.2. Præcursor. Vid. *S. Franciscus*. n. 8.

Prædestinatio.

1. Prædestinatio secundum nomen est idem ac præordinare: idque respicit scientiam, & voluntatem. l. 1. d. 40. a. 1. q. 2. in arg. & l. 1. d. 46. a. 1. q. 1. in arg. V. *Dei prædestinatio*. n. 1. seq.

2. Prædestinatio, electio, & propositum quomodo differant, & quomodo prius est propositum, deinde electio, & postea prædestinatio. l. 1. d. 40. a. 3. q. 2. ad 2. & q. 1. ad 6.

3. Prædestinatio quadrupliciter definitur: primo quatenus est divina cognitio: sic Præscientia beneficiorum Dei. op. Comp. l. 1. c. 30. & lib. 1. d. 40. a. 1. q. 2. corp. & ser. 2. de Convers. S. Pauli.

4. Prædestinatio definitur, ut est electio sic: Est alicujus ad gloriam præordinatio. op. Comp. ibid. & l. 1. d. 40. dub. 1. & a. 1. q. 2. in arg. Hinc principaliter dicit præordinationem, secundario effectum. l. 3. d. 7. a. 2. q. 2.

5. Prædestinatio definitur, ut est divina voluntas sic: propositum est miserendi. op. Comp. ibid.

6. Prædestinatio definitur, ut est directio in finem sic: Præparatio gratiæ in præsentem, & gloriæ in futuro. op. Comp. ibid. & l. 1. d. 40. dub. 2. & a. 1. q. 2. corp. & l. 3. d. 11. a. 1. quæst. 1. in arg.

7. Prædestinatio tria importat : scilicet quid ordinatur , scilicet homo , per quid , scilicet gratia , & ad quid , scilicet gloria. l.1. d.40. dub.1. & a.3.q.2.ad arg.
 Continet item propositum æternum , temporalem gratificationem , & æternam glorificationem : 1. ut est æternum non habet meritum : bene autem 2. & 3. l.1.d.41.a.1.q.1.corp.
8. Prædestinatio tria importat , scilicet habitudinem naturæ , gratiæ , & gloriæ ad causam : 2. acceptionem divinam , & inchoationem quantum ad esse naturæ : idque solum Deo comperit. l.3.d.7.a.2.q.1.corp.
9. Prædestinatio propriè est tantum ad bonum : largè est etiã ad puniendum. l.1. d.47. dub.1.
10. De Prædestinatione agitur.op.Comp.Theol.1. c.30.& l.1.d.40.& seq. & op. Brev. p.1.c.8.
11. Prædestinationis causa quadruplex est , scilicet efficiens Deus : materialis est prædestinatus : formalis modus , vel ordo prædestinationis : finalis est sanctitas & visio Dei. op. Comp. l.1. c.30. exponitur melius. l.1.d.40.dub.7.
12. Quæ differentia inter vocationem , justificationem , prædestinationem , & magnificationem , & propositum. op. Comp. ibid. & lib.1. d.40.a.3.q.2.
13. Prædestinatio differt à præcognitione , quod prædestinatio est præcognitio bonorum cum causalitate : præcognitio est præcognitio sed absque causalitate. op. Comp. ibid.
14. Prædestinatio non tollit libertatem , & tamen est necessaria. op. Comp. l.1. cap.30. & Brev. p.1.c.8.
15. Prædestinationis liber duplex , scilicet præsentis justitiæ , & dispositionis æternæ. opusc. Comp. ibid. & l.4.d.43.a.2.per tot.
16. Quomodo esset libertas , contingentia , & necessitas in prædestinatione. op. Comp. ibid. & l.1.d.40.dub.7.& a.2. q.1. corp. & q.2. ad arg.
17. Prædestinatio quomodo orationibus Sanctorum adjuvatur. opusc. Comp. ibid. & lib.1.d.41. a.1.q.1.ad 4.
18. Prædestinatio quomodo est opus gratiæ , & justitiæ : reprobatio verò opus tantum justitiæ. op. Comp. ibid.
19. Prædestinatio est tota causa gratiæ , sed non salutis. l.1.d.40.dub.7.
 Non exigit quod homo semper sit bonus ; sed quod sit finaliter bonus. lib.3. d.31. a.1. q.3. corp.
20. Prædestinatio claudit in se scientiam divinam , & quomodo. l.1.d.40.dub.7. quomodo est pars intellectus , & voluntatis. lib.1. d.40. a.1. q.2. etiã conditionatorum (quam dicunt scientiam mediam ,) & quomodo. lib.1. d.46. a.1. q.1. ad arg.
21. Prædestinatio qualiter sine imperfectione habet rationem universalis , particularis , contingentis , & necessitatis. l.1.d.40.dub.7.& a.2.q.1.
22. Prædestinatio non semper est in actu , quia aliquando est in habitu , respicitque futurum : unde aliqui habitu sunt prædestinati , qui modo sunt mali. l.1.d.40.dub.8.
23. Prædestinatio duo importat , scilicet principale , nempe essentiam divinam ut causam , & connotatum , idest gratia , & gloria : & persona prædestinata quæ habent ordinem ad invicem. lib.1. d.40. a.1. q.1. corp. & q.2. corp. & a.2.q.1.ad 4.
24. Prædestinatio quomodo importat æternum , & temporale. l.1.d.40.a.1.q.1. & l.1. d.35. a.1. q.3. ad arg.
25. Prædestinatio ex parte Creaturæ nullam certitudinem ponit : bene ex parte Dei. lib.1.d.40. a.2.q.2.
26. Prædestinatio supponit scientiam , eventum , omnesque circumstantias. l.1.d.40.a.2.q.1.ad 4. & l.3.d.31.dub.2.
27. Prædestinatorum numerus quomodo potest augeri , & minui. l.1.d.40.3.2.q.1.ad arg. & q.2. ad 4. & 5. & ibid. dub.4.5.& 6.
28. Prædestinatus quomodo possit damnari , & præscitus salvari. l.1.d.40.a.2.q.1.ad 4. & lib.3. d.31.dub.2.
29. Prædestinatio quomodo est à Deo , & à nobis. l.1.d.40.a.2.q.2.ad ult.
30. Prædestinatio , & reprobatio , respectu meriti se habent diversimodè. lib.1.d.41.a.1.q.1. Vid. *Reprobatio*.
31. Prædestinatum esse & in gratia finaliter perseverare sunt diversa. l.1.d.41. ibid. ad 5.
32. Prædestinatio ad gratiam habet meritum congrui respectu prædestinati , & rationem digni quantum ad alium virum justum. l.4. d.41. ibid. q.1.corp. & 2. & l.2.d.5.a.3.per tot. & l.4.d.14. p.1.a.2.q.2. corp. & d.15.p.1. q.5. & op. Brev. p.5.c.2.
 Hoc meritum est penitentia informis. l.2. d.7. p.1.a.1.q.1. & 2.
33. Prædestinatio quomodo fiat ex prævisione meritorum. l.1.d.41.a.1.q.2. & l.4.d.4.p.2.q.ult. ad ult.
34. Prædestinatio , seu electio aliquorum fit absolute absque ratione ulla ex parte voliti , ut fuit vocatio Pauli , &c. l.1.d.41.a.1.q.2. corp.
34. Prædestinatio Christi an sit causa nostræ prædestinationis. l.3.d.11.a.1.q.3.
35. Prædestinatio nihil necessarii ponit in prædestinato de præsentis , & quomodo. lib.1. d.40. dub.8.
36. Prædestinatio , Electio , & propositum. Vid. *Electio*. n.2.
37. Prædestinatio convenit personæ ratione naturæ. l.3.d.7.a.2.q.3.ad 1. & l.3. d.11. a.1. q.1. in fund.
38. Prædestinationes omnes sunt unum quoad divinam essentiam : quoad connota sunt plures. l.3.d.11.a.1.q.2.ad 3.
39. Prædestinatio nostra est exemplata à prædestinatione Christi. l.3.d.11.a.1.q.2.
40. De prædestinatione Christi. lib.3. d.11. a.1. q.1.corp.
41. Prædestinatus secundum præsentem justitiam tantum magis à Deo diligitur quàm præscitus secundum præsentem justitiam ; prædestinatus tamen secundum finalem. l.3.d.32.dub.3.
42. Prædestinatio ordinat naturam ad gratiam , & gloriam. l.3.d.32.dub.3.
43. Prædestinatio importat effectum in habitu , hocque modo dicitur temporaliter de Deo. l.3. d.32.a.1.q.1.corp.
44. De voluntate antecedenti , & consequenti. l.1. d.46.a.1.q.1.& l.1.d.40.a.2.q.1.ad 2.
45. De Electione. l.1.d.40.a.3.per tot.
46. Prædestinationis liber in Deo est immutabilis : quoad nos mutabilis. l.4.d.43.a.2.q.2.
47. Prædestinatio exigit electionem : approbatio spectat ad justificationem : possessio ad glorificationem. Pf.118.c.5.v.16.
48. Tentationes de prædestinatione quomodo propulsandæ.

propulsandæ. op. Stim. p. 3. c. 13. & op. remed. Religios.

49. Prædestinatorum signa. ser. 1. Dom. 1. post oct. Pasch.

50. Exemplum de prædestinatione. V. *Exemplum* num. 11.

Prædicamentum.

1. Prædicamentum est series omnium eorum quæ determinantur in Dialectica. op. de dec. mand. ser. 1. V. *Decalogus*. n. 2.

Sunt decem. op. Brev. p. 1. c. 4.

2. Prædicamentum aliquod dicitur vel secundum rem, vel secundum modum aliquidque potest esse in uno prædicamento secundum se, & secundum modum in alio. lib. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. ad 3.

Habet esse completum. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 4.

3. Prædicamenta quinque prima sunt in Deo absque imperfectione: & quomodo alia quinque eriam. op. declar. term. & Centil. p. 3. sec. 2. & l. 1. d. 26. a. 1. q. 2. & l. 1. d. 22. a. 1. q. 3. & 4.

4. Quænam sunt directe in prædicamento, & quænam reductivè, & quot modis. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. adult. & l. 4. d. 16. p. 2. dub. 2. & d. 19. a. 3. q. 1. fund. & l. 1. d. 19. p. 2. q. 2. fund.

5. Prædicamenta in Deo quænam. V. *Dei essentia*. num. 13.

6. Deus non est in prædicamento. l. 1. d. 8. p. 2. q. ult. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. ad 2. & 3.

7. Prædicamenta distinguuntur vel quoad essentiam, vel quoad modum. l. 2. d. 3. p. 1. ibid.

8. Series prædicamentalis. V. *Ordo*. n. 5.

9. Prædicamentum ultimum est habitus. V. *Vestis*. num. 2.

Prædicare: Prædicatio Evangelica.

1. Prædicationis Evangelicæ opus quam sublime, & Deo charum. op. apol. paup. resp. 4. a. 1. & ser. 2. de S. Marco.

Ad quid instituta. op. quarè. FF. Min. prædic. in princ.

Ab Apostolis exercita. V. *Apostolus*. n. 15.

Quantæ utilitatis prædicatio Minorum. Vid. *Fratres Minores*. n. 25.

2. Prædicationem exercuit ipse Christus, & quarè. op. leg. S. Franc. c. 12.

3. Prædicatio præponenda Orationi. opusc. leg. ibid.

Cæterisque operibus pietatis. in Luc. c. 9. n. 60. & op. diæt. sal. p. 10.

4. Majus peccatum est ejus omissio, quam elemosynæ tempore necessitatis. in Luc. c. 9. n. 60. & c. 11. n. 12. Perfecta qualis. in Io. c. 4. n. 19.

5. Est piscatio: & prædicator piscator. in Luc. c. 5. n. 6. & seq. & in Io. c. 8. n. 37. V. *Piscator*.

6. Prædicationis verbum quam districtè Deus vindicabit. in Luc. c. 10. n. 11.

7. Prædicatio est gladius; & quarè. in Luc. c. 10. num. 2.

8. Prædicatio est convivium spirituale ad quod Fideles Prædicator invitatur. in Luc. c. 4. n. 8. & in Io. c. 4. n. 28.

9. Prædicatio assumenda cum humilitate exemplo Christi. op. medic. vit. c. 18.

10. Prædicatio quam aptè exercentur nudis pedibus. op. expof. regul. c. 2.

11. Prædicationis utilitas. opusc. quarè FF. Min. prædic. in princ.

12. Prædicatio mundat animam. op. de modo Confit. c. 9.

13. Prædicatio est elemosyna spiritualis. opusc. Comp. Theol. l. 7. c. 30.

14. Prædicatio facta ob vanam gloriam, vel alium malum finem quale peccatum. l. 4. d. 31. a. 2. q. 3. corp. & d. 30. q. 3. in arg.

15. Prædicatio debet fieri sapienter, eloquenter, & confidenter. in Ps. 118. cap. 1. v. 13. Non est omissenda ob affectum parentum. in Luc. c. 9. num. 21.

16. Prædicatio alia est officiosa: alia quæstiosa: alia pretiosa: alia sancta: sic & oratio. Ps. 108. & 49.

Facit invenire Christum. ser. 5. Dom. infr. oct. Epiph.

17. Prædicatio quid exigat. Ps. 118. n. 13.

18. Prædicationis auditores instruuntur. op. Phar. l. 1. c. 14. & seq. & in Luc. proëm. & c. 5. n. 13. & ser. 1. & 3. Hex. & ser. 1. & 2. de Evangel. & ser. 2. de S. Doct. & ser. 4. de una S. Virg.

19. Prædicationis auditores alii sunt obliviosi: alii desidiosi, alii negotiosi, alii virtuosi. in Luc. c. 8. n. 5.

Veri dicuntur Matres, & fratres Christi. in Luc. c. 5. n. 21.

20. Prædicatio vera debet esse dulcis symphonia, ne sit vox Jacob, & manus Esau. Ps. 49.

21. Prædicatio est maximum opus. in Luc. c. 9. in fine.

Actus est perfectorum. in Luc. c. 9. n. 4.

22. Prædicatio facienda est juxta captum auditorum. in Luc. c. 9. n. 5.

23. Prædicationis fructum tollunt malæ suggestiones hominum, & tentationes Dæmonum. in Luc. c. 9. n. 6.

24. Prædicatio facit surdos audire, & cæcos videre. ser. 4. in quinquag.

25. Prædicatio verbi Dei Dæmones expellit. ser. 3. Dom. 3. Quadrag.

26. Prædicatio Pagani cujusdam convertit Juvenem iniquum. ser. 2. de S. Gregor.

27. Prædicatio recipit auctoritatem per voluntariam paupertatem. op. apol. paup. resp. 3. c. 2.

28. Prædicatio bona, & mala qualis. Ps. 49.

29. Prædicatio prima facta fuit in Cælis Angelis: secunda Adæ: tertia Judæis: quarta Genibus. Ps. 64.

30. Prædicationis potestas quanta, & quam mirabilis. in Luc. c. 17. n. 6.

31. Prædicatio est armonia dulcis auribus Dei, & Angelorum. ser. 4. Dom. 8. post Pent.

32. Prædicatio Verbi Dei est cibus Christi. Vid. *Christi varia*. n. 17.

33. Prædicatio FF. Minorum quantæ utilitatis in Ecclesia. V. *Fratres Min.* n. 25.

Prædicator.

1. Prædicator est sacer Architectus, agricola, Pastor, fideiussor, medicus, speculator, & Dux. op. apol. paup. resp. 4. c. 1. & op. Libel. apolog. in advers. FF. Min. q. 4. Est & nubes, & ventus. Ps. 17. & 77. Canis. Ps. 21. & in Sap. c. 9. & serm. 3. ser. 2. Pent. Maxillæ Ecclesiæ. in Thren. cap. 1.

2. Prædicator qualem locum in Hierarchia Ecclesiastica obtineat. op. apol. paup. resp. 4. c. 3.

3. Prædicator in prædicando exigit fundamentum Sacræ Scripturæ, orationem, devotionem, meditationem, & expressionem. in Luc. cap. 9. num. 9.

Debet incipere à pœnitentia virtute. l. 4. d. 16. p. 2. a. 1. q. 2. ad 3.

4. Prædicatoris officium, obligationesque ejus. op. Phar. l. 1. c. 14. & seq. & op. diæt. sal. proëm. & opusc. de Eccles. Hier. lib. 1. cap. 1. & p. 3. cap. 5.

- cap. 5. & opusc. leg. S. Franc. cap. 12. & opusc. quare FF. Min. prædic. in princ. & op. libel. apol. in adv. FF. Min. quæst. 1. & seq. & op. de paupert. Chr. q. 1. a. 2. ad 18. & ser. 17. & 19. Hex. & Pl. 120. & 126. & in Luc. procem. & c. 1. n. 80. & c. 2. n. 27. & c. 4. n. 42. & c. 5. n. 3. & c. 9. ferè per tot. & c. 10. n. 1. & in Io. col. 9. 29. 30. & 40. & op. Cent. procem. & op. Expof. regul. frat. c. 9. & op. Bibl. paup. præfat.
5. Prædicatores boni, & mali quinam. op. Phar. 1. 1. c. 14. & seq. & op. de paupert. Chr. q. 1. a. 2. ad 18. & in Luc. c. 10. n. 2. & c. 19. n. 19.
6. Prædicatores sunt Angeli in ministerium missi. op. de Eccles. Hier. p. 1. c. 1. & in Io. c. 1. n. 51. Item sunt cœli: Suscitatores mortuorum. op. de Eccl. Hier. p. 3. c. 5. & p. 4. c. 3.
7. Eorum approbatio requiritur ab Episcopo, & Prælati Ordines. op. Expof. reg. c. 9.
8. Prædicator instruitur in lectione Sacræ Scripturæ. op. Brev. procem. & ser. 2. & 19. Hex. & in Sap. cap. 8. & in Luc. procem. & in Io. c. 4. n. 24. & op. Cent. procem. & op. Phar. lib. 1. c. 14. & seq.
In studio scientiarum humanarum. op. Princ. S. Script. & ser. 17. Hex.
Ordinis Fratrum Minorum prædicatur auctoritate Summi Pontificis. op. Expof. reg. c. 9.
9. Prædicator quibus deberet Verbum Dei exponere. ser. 1. Hex.
Et quid prædicare debeat. Pl. 118. cap. 2. v. 11. & 14.
10. Prædicator undè incipere, & terminare sermonem debeat. ser. 1. & 2. Hex.
11. Ad exemplum Ioannis, Eliæque debet prius sibi vivere, deinde aliis. in Luc. c. 1. n. 80.
12. Debet esse communis, quia omnibus debitor est: immunis ab ostentatione exterius: ab ambitione interius: ab adulatione à verbis: à personarum acceptione in factis. in Luc. c. 4. n. 42. Debet in prædicando se accommodare qualitati auditorum. in Luc. c. 6. n. 26. & c. 9. n. 36. & in Io. c. 16. n. 8.
13. Prædicator debet habere scientiam, & mundam conscientiam. Pl. 118. n. 169. & in Eccles. Procem.
14. Debet terrena contemnere, & à tumultu se sequestrare. in Luc. c. 5. n. 3.
15. Debet exemplo Christi stare, videre, ascendere, sedere, & ambulare. in Luc. ibid. Ejus finis qualis. ser. 2. Dom. 1. Quadrag.
16. Prædicator quænam cavere debet. in Luc. c. 4. n. 42. & c. 5. n. 3. & c. 9. n. 2. & in Io. c. 2. n. 15.
17. Prædicatoris excessus in bonum, & in malum quinam. Pl. 143.
18. Prædicatores non quærentes fructum animarum maledicti à Deo. Pl. 118. c. 2. v. 5. a. 3. & v. 11. a. 3.
Prædicans spe lucris est discipulus Balaam. in Luc. c. 9. n. 3.
19. Prædicatoris ætas qualis. in Luc. c. 3. n. 23.
20. Prædicator non omnia debet explicare. in Luc. c. 4. n. 20.
21. Prædicator tibicini cõparatur ad cujus sonum debent saltare peccatores. in Luc. c. 7. n. 32.
22. Prædicatoris amor major debet esse ad Auditores, quam ad consanguineos. in Luc. c. 8. n. 22.
23. Prædicatores veri tria signa, scilicet auctoritas, zelus, & fructificatio: per 1. est nuntius Patris: per 2. Filii: per 3. Spiritus S. in Luc. c. 9. n. 2.
24. Prædicator debet prædicare regnum Dei, scilicet veritatis doctrinam, gratiam Spiritus sancti, & gloriam. in Luc. c. 9. n. 2.
Quo ordine id facere debeat. in Luc. c. 23. n. 5.
25. Prædicator quomodo debet excutere de pedibus pulverem. in Luc. c. 9. n. 5. & c. 10. n. 11.
26. Prædicatoris virtus, præsidium, spes, finis, vestis, hospitium, patientia, & virtutes qualia. in Luc. c. 9. n. 3. & c. 20. n. 30. & c. 19. n. 29.
Potest pretium laboris recipere. l. 4. d. 25. a. 1. q. 4. ad 4.
27. Prædicandi forma latissimè datur. in Luc. c. 9. n. 9.
Studio, scilicet Sacræ Scripturæ debet adjungere orationem, & prædicationem. in Luc. c. 9. n. 9.
28. Prædicatorum tria genera: 1. sunt veri: 2. mercenarii. 3. lupi. in Luc. c. 9. n. 50. & Pl. 79.
29. Prædicator veris falsa permiscens similis est Diabolo. in Luc. c. 4. n. 41.
30. Prædicator vera docens sed falsa intentione tolerandus est. in Luc. c. 4. ibid.
31. Prædicator reticens verbum Dei majus malum facit, quam denegans eleemosynam indigenti. in Luc. c. 9. n. 60.
Prædicans & non operans similis est Pharisæis, & damnatus. in Luc. c. 11. n. 52.
32. Prædicatoris obligationes ostenduntur. in Luc. c. 10. n. 1. & seq.
33. Prædicatoris vita qualis debet esse. in Luc. c. 10. n. 2.
34. Prædicator figuratur in primo homine posito in Paradiso, ut operetur. in Luc. c. 10. n. 2. & c. 13. n. 19.
35. Prædicator quam distriçtè judicabitur si non exerceat rectè suum officium. in Luc. cap. 10. num. 9.
36. Prædicator potest recipere stipendium. in Luc. c. 10. n. 7. & 8.
37. Prædicator & si non fructificat non amittit suum præmium. in Luc. c. 10. n. 6.
38. Prædicator est os Domini, ideo honorandus. in Luc. c. 10. n. 15.
Est fulgur, & ventus Dei. in Luc. c. 14. n. 20. & in Io. c. 4. n. 24. Sal. in Luc. c. 14. n. 34.
39. Prædicator dicitur à Deo exi in vas &c. in Luc. c. 14. n. 22.
40. Prædicator significatur per mulierem evertentem domum ut inveniatur drachmâ. in Luc. c. 5. n. 8.
41. Prædicatorum ordo quæ bona in Ecclesia pariat. in Luc. c. 15. n. 26. & in Io. c. 4. n. 36. & c. 13. n. 38.
42. Prædicator negligenter exercens officium severè punietur. in Luc. c. 19. n. 20. & 23.
43. Prædicator malus à Deo maledictus. in Luc. c. 19. n. 20. & 23.
44. Prædicatores sunt Angeli ascendentes, & descendentes per scalam Jacob, idest revelantes misteria divina. in Io. c. 1. n. 51.
45. Prædicatores qualem zelum debent habere: item & Prælati. in Luc. c. 2. n. 15.
46. Prædicator est piscator spiritualis: Verbum Dei est hamus, pisces homines. in Io. c. 8. n. 37. & cap. 21. n. 6. & ser. 2. Dom. 3. Epiph. & ser. 2. fer. 4. Pent. & ser. 3. Dom. 4. post Pent.
47. Prædicator est Gallus excitans peccatorem ad pœnitentiam. in Io. c. 13. n. 38. & ser. 3. Dom. 5. post Pent.
48. Prædicatorem recipiens in nomine Christi, Christum recipit. in Io. c. 13. n. 20.
49. Prædica

49. Prædicator Crucis debet Crucem amplecti. op. Brev. pi6.c.8.
50. Prædicator quomodò dirigere debeat rationalem, irascibilem, concupiscibilem intelligentiam, reminiscenciam, memoriamque. op. Cent. in procem.
51. Prædicatoris lucrum est salus animæ propriæ. op. Confession. c.4.p.3.
52. Prædicatorum virtutes sunt stellæ in cælo fixæ. op. de Ecclef. Hier. p.4.c.5.
53. Prædicatorum fructus quales. op. de Ecclef. Hier. p.3.c.5.
54. Prædicatorum charitas in Deum, & proximum qualis. op. de Ecclef. Hier. ibid.
55. Prædicatores longe sint à pecunia, ut sint inter homines Angeli, talesque eos voluit S.P. Franciscus. op. Expos. reg. c.3.
56. Prædicatoris obligatio à S. Francisco imposita. op. Expos. reg. c.9.
57. Prædicator qualiter prædicare debet: verbum abbreviatum, & consulere brevitati. opusc. Expos. reg. c.9.
58. Prædicatoris officium quale. op. libel. apolog. in advers. q.2.
59. Prædicator debet procurare benevolentiam Cæli. op. libel. ibid. q.1.
60. Prædicator juvenis an sit promovendus ad prædicationis munus. ibid. q.3.
61. Prædicatores sunt canes sanantes lingua vulnera peccatorum. ser.3. Dom.2. Epiph.
62. Prædicator totum se debet obedientiæ considerare. op. libel. apolog. q.4.
63. Prædicatores an potius sint destinandi locis majoribus, quam paucis. ibid. q.19.
64. De prædicatione, & Prædicatore auctorit. S. Scripturæ. op. bibl.c.27.& auctorit. SS. PP. op. Phar. l.1.c.14.& seq. ad 18.
65. Prædicatoris altissima dignitas, & modus prædicandi. op. Bibl. paup. præfat.
66. Prædicationis officium non procurandum, & quare. op. de instit. Nov. p.1.c.15.
67. Prædicatores miscentes falsa in prædicatione pessimè faciunt. op. de modo confit. c.15.
68. Prædicatorum præmium, seu aureola describitur. op. Comp. Theol. l.7.c.29. & 30. & l.4. d.24.p.2.dub.1.& d.33.a.2. q.3.& l.2. d.11. a.2. q.3. in arg. & op. Centil. p.4.sec.1.& l.3. d.31. a.3.q.3. ad ult.
69. Prædicator bonus qualis esse debeat. in Luc. c.4.n.44. & c.5. n.4. & c.1. n.80. & in Io. c.7. num.16. Instruitur. ser.5. in Pent. & ser.3. & 4. Dom.1. post Pent. & ser.1. & 2. de S. Gregor. & ser.2. de S. Marco. & ser.1. & 2. de Evangel. & in Luc. c.10.n.1.& seq.
70. Septem conditiones assignantur Prædicatori. op. libel. apolog. quæst.4. & serm.1. Dom. 22. post Pent.
71. Prædicator quare parum proficit. serm.17. Hexaem.
72. Prædicatores in primitiva Ecclesia quales fuerint. op. Phar. l.3.c.32.
73. Prædicatores veri, & falsi quinam sint. op. de paupert. Chr. quæst. de mendic. & in Thren. cap. 2.
74. Prædicatoris studium, & exercitium quanti meriti. ser.1. Septuag.
75. Prædicator ut fructificet in Dei Ecclesia quid agere debeat. ser.2. & 3. in Septuag. & ser. 5. Pent.
76. Prædicator à Spiritu sancto debet duci. ser.2. Dom.1. Quadr. & ser.5. in Pent.
77. Prædicator est Angelus. ser.3. Dom. Palm. & ser.2. Dom.4. post Pent.
78. Prædicator nihil prodest absque tactu Christi in corde hominis. ser.2. Dom.3. Pasch.
79. Prædicator debet præcedere cum sanctitate vitæ. ser.1. in rogat. & ser.3. de Apost.
80. Prædicator quomodò debet habere scientiam vocis. ser.3. ser.3. Pent.
81. Prædicatores pauperes spiritu quantam vim habeant in arguendo, & persuadendo. serm.4. Dom.4. post Pent.
82. Prædicatorum septem genera enumerantur. ser.2. de dedic. templi.
83. Prædicatoris verbum contemnitur cujus vita despicitur. ser.1. in Septuag.
84. Prædicator potest omittere officium prædicationis solum quando videt imminere periculum, vel neglectum per inobedientiam. l.1. d.12. p.2. a.2 q.1. ad ult.
85. Prædicatores aliquando possunt concedere ex commissione Papæ Indulgentias. l.4. d.20. p.2. q.3. corp.
86. Prædicator zelator animarum instruitur. op. Stim. p.2. c.11.
87. Prædicator falsus reprehenditur. in Thren. cap.2.
88. Prædicator significatur per primum hominem positum in Paradiso, ut operaretur. in Luc. c.10.n.2.
89. Prædicator potestatem habet auferendi spolia Diaboli. in Luc. c.11.n.23.
90. Prædicator qualiter dispensare debeat doctrinam Christi. in Luc. c.12.n.42.
91. Prædicatoribus dictum est. Ite in castellum quod contra vos est. in Luc. c.19.n.29.
92. Prædicatores jaciunt sagittam Verbi Dei in Diabolum. ser.4. Dom. Pas.
93. Prædicatori aliquando Deus facit adhærere linguam palato ob demerita auditorum. ser.1. Hexaem. Quomodò se gerere debeat in prædicatione. ser.2. Dom.22. Pent.
94. Prædicatorum corona quænam. serm.2. de S. Laur.
95. Prædicatoribus Christus distribuit talenta ad negotiandum. V. *Christi varia*. n.278. & 110.
96. Prædicatores sunt cæli. V. *Cæli varia*. n.12.
97. Est Angelus movens aquam in Piscina. Vid. *Doctor*. n.11.
- Prædicare: pro affirmare, vel dicere aliquid de altero: Prædicatio Prædicatum. Vid. *Maxima*. num.251: 255. seq. ad 261. 273: 282. seq. 289.
- Prædicare.*
1. Prædicare est dici hoc de hoc: unde prædicatum vel dicit essentiam, vel actum subjecti. l.3. d.22. a.1. q.1. in corp. & hinc subjectum se habet per modum materiæ non ex qua, sed ut de quo. l.1. d.34. a.1. q.2. ad 4. Unde ubi est prædicatio ibi est complexio vel re, vel ratione. l.1. d.34. a.1. q.2. ad 2. & 3.
  2. Prædicari aliquid de aliquo potest tripliciter, vel secundum esse actuale, vel aptitudinale: vel medio modo. l.3. d.22. a.1. q.1. corp.
  3. Prædicatum secundum esse actuale est quando subjectum est ens actu, & forma prædicati actu inhæret in ipso subjecto. l.3. d.22. ibid.
  4. Prædicatum secundum esse aptitudinale quando

- do licet subiectum, nec prædicatum actu existunt, tamen adest ordinatio necessaria inter ipsa. l.3.d.22.q.1.corp.
5. Prædicandi modus triplex, scilicet vel per essentiam, vel per concomitantiam, vel per causam, vel per unionem. l.2.d.27.a.1.q.2.ad 1. & lib.3. d.7.a.1. q.1. in arg. & corp. V. *Suprà*. num.16.
  6. Prædicatio alia est ejusdem per essentiam, seu per identitatem: alia est substantialis: alia essentialis: alia accidentalis, seu accidentis de subiecto. l.1.d.3.p.2.a.1.q.3.ad 1. Identica omnino in creatis est vana. l.1. d.34. a.1.q.2.arg.5.ad oppos.&l.1.d.5.a.1.q.1.ad 2.
  7. Prædicatio essentialis est quatuor modis. lib.1. d.3.p.2.a.1.q.3. ad 1.
  8. Prædicatio per identitatem in divinis quomodo sit vera, l.1.d.4. dub.5. quænam sit. l.3.d.8. a.1.q.3.ad 3.
  9. Prædicatio in divinis est duplex vel per identitatem, vel per inhærentiam. lib.1. d.5. a.1.q.1. ad 2. prima est per modum abstractionis: secunda concretionis. l.1.d.27.p.1.q.1.ad 1.
  10. Prædicatio per identitatem absoluta, & rigorosa in divinis tantum est vera ob simplicitatem. l.1.d.5.a.1.q.1. ad 2. & lib.1. d.34.a.1.q.2. ad 5.
  11. In creatis propriè omnis prædicatio est per inhærentiam, quia eis deficit simplicitas. lib.1. d.5.a.1.q.1.ad 2.
  12. In Prædicatione per inhærentiam terminus aliud supponit, & aliud significat: significat enim formam communem, & supponit pro inferiori, ut Petrus est homo. l.1. d.5. a.1. q.1. ad 2. V. *Denominatio*.
  13. De quocumque prædicatur subiectum, & prædicatur passio, quando sit verum. lib.1. d.5.q.2. ad 3. V. *Maxima*. n.16.
  14. Prædicatio per modum identitatis est per abstractionem: prædicatio verò per modum denominationis est per concretionem. l.1.d.27. p.1.a.1.q.1.ad 3. & l.1.d.34.a.1.q.2.corp. & l.3. d.5. dub.4.
  15. Prædicatio per identitatem quot modis potest esse. l.1.d.34.a.1.q.2.ad 5.
  16. Prædicatio alia per essentiam: alia seu formalis per concomitantiam: alia per causam. l.2.d.27.a.1.q.2.ad 1. & l.3.d.33. a.1. q.2. ad 3. & l.3. d.24.a.3.q.2. V. *Suprà*. n.5.
  17. Prædicatio per se est quando est essentialis habitudo unius ad alterum: per accidens verò quando unum est accidens alteri. l.3.d.7.a.1.q.1. ad 4. & l.3.d.6.a.1.q.3. ad 2. V. *Maxima*. n.76.
  18. Prædicati relativè est quando in prædicatione importatur relatio vel extrinseca, vel intrinseca. l.3.d.7.a.1.q.1.ad 5.
  19. Prædicatio univoci est alicujus de pluribus secundum rationem communem importatam per nomen, quæ sit quidditativa, & essentialis. l.3.d.7.a.1.q.1.ad 3.
  20. Prædicatio per identitatem, & per denominationem, seu inhærentiam, quænam sit in divinis. l.3.d.8.a.1.q.3.corp. & l.3.d.5. dub.4. & l.1.d.33.a.1.q.3.
  21. Prædicatio excedentis, & excessi quænam sit. l.3.d.7.a.1.q.1. ad 6.
  22. Prædicatio per modum habitus potest esse accidentalis, & etiam substantialis. lib.3. d.6. a.1.q.3.
  23. Prædicatio denominativa vel est per modum inhærentis: vel transmutantis, vel possessionis, vel unionis. l.3.d.6.a.1.q.3.ad 3. V. *Denominatio*. n.3.
  24. Prædicatio de aliquo sicut de proprio supposito est substantialis. ibid. q.3. corp.
  25. Prædicatio per identitatem in divinis est triplex. l.1.d.33.a.1.q.3.ad 3.
  26. Prædicationes in divinis qualiter exercendæ. op. Brev.p.1.c.4. & Cent.p.3.sec.1.& op.declar. termin. & l.1.d.4.dub.1.& 5. & d.5.q.1. & l.1. d.33.q.2. & 3. & l.1.d.34.a.1.q.2.& lib.3. d.8. a.1.q.3.
  27. Prædicatio alia est formalis, alia causalis, alia per inhærentiam, alia per identitatem, alia per unionem. l.3.d.7.a.1.q.1.corp.
  28. Prædicatio diversarum proprietatum de essentiâ, & attributis non inducit distinctionem ex eo quod non sunt proprietates facientes distinguere, & constituere, ut sunt relativæ. lib.1. d.34.a.1.q.2.ad 7.
  29. Prædicari de aliquo aliquid & non prædicari quando inducit distinctionem. l.1.d.5. a.1. q.1. ad 1. & d.34.a.1.q.1.ad arg. & q.2.ad arg.
  30. Habere, & non habere proprietatem, & habere, & habere proprietatem qualem prædicationem inducant. l.1.d.5.a.1.q.1.& d.33.q.1.& d.34.q.1.& 2.
  31. Prædicationes de relationibus, & essentia quomodo fiant. l.1.d.34.a.1.q.1.& 2.
  32. Prædicatio per identitatem quænam sit vana. l.1.d.34.a.1.q.2.ad 5.
  33. Prædicatio naturæ de hypostasi, vel è converso non est identica, quare non fit in abstracto, sed in concreto; ut Petrus est homo non humanitas. l.3.d.5.a.1.q.1.ad 2.
  34. Prædicatio identica propriè fit per modum abstractionis. l.3.d.5. ibid.
  35. Prædicari diversa genera de eodem est impossibile cum habeant distinctionem, & oppositionem. l.3.d.6.a.1.q.3. ad 5.
  36. Quæ conveniunt in una natura non prædicantur ad invicem, benè autem quæ conveniunt in una persona. l.3.d.7.a.1.q.1.ad 1.
  37. Prædicatio affirmativa ab inferiori ad superius est vera: non è converso sic enim esset fallacia consequentis. l.3.d.7. ibid.
  38. Prædicatio partium de toto, & ipsarum ad invicem quando sit bona, & quando non. l.3. d.7. ibid. ad 2.
  39. Si quid prædicatur de altero in abstracto non potest de eo prædicari in concreto: intellige in creatis. l.1.d.27.dub.3.
  40. In Prædicatis, & intentionibus primis, & generalibus est reflexio, & status, sic substantia est una se ipsa. l.1.d.3. dub.6.
  41. Prædicatio de altero in abstractione convenit ei non ratione suppositi, sed formæ. lib.3. d.8.a.1.q.1.
  42. Prædicatio de altero cum determinatione non diminuente, nec ampliante nec variante est simplex. l.3.d.11.dub.2.
  43. De quocumque prædicatur inferius essentialiter, etiam superius. l.3.d.11.a.2.q.1.ad 5.
  44. Prædicatum quomodo supponit pro subiecto. V. *Maxima*. n.15.
  45. Quæ prædicantur de uno, & eodem, prædicantur de se invicem. V. *Maxima*. n.240.
  46. Prædicari univocè est per prædicationem formalem, & essentialem. lib.3.d.7. a.1. q.1. ad 3. Differt à prædicato univoco. V. *Univocum*. n.7.

47. Prædicatur superius de inferiori ut particularizatum. l. 1. d. 24. a. 3. q. 2. ad 2.

Prædicere : Prædictio. V. *Propheta*.

Prædictio.

1. Prædictio facta à Christo quid importet. l. 1. d. 40. dub. 6.

2. Prædictio qualiter differat à revelatione. lib. 2. d. 4. a. 2. q. 2. corp. & lib. 1. d. 38. dub. 4. & d. 40. dub. 6.

Prædificatio. V. *Prædeterminatio*.

Prædones.

Prædones Ecclesiæ sunt mali Clerici. V. *Clericus*. num 19.

Prædominari.

Multiplex prædominantia per quam fit multiplex unio. l. 3. d. 6. a. 2. q. 1. corp.

Præeligere.

Præeligere supponit electionem, quæ est per modum desiderii, non fugæ. l. 4. d. 50. p. 1. a. 1. q. 2. ad 2.

Præesse.

1. Præesse aliis est bonum, sed periculosum. l. 3. d. 39. a. 2. q. 1. ad ult. & op. de sex al. Seraph. cap. 1. & op. Solil. cap. 2. & opusc. apol. paup. resp. 1. a. 3. & op. Confession. præfat.

2. Præesse aliis est majoris meriti, quam humiliter subesse, vel aliis coesse, estque gratia peculiaris Dei. op. de sex al. Seraph. c. 1.

3. Præesse aliis supponit in præsidente praxim disciplinæ in se ipso : sic etiam Christus prius profecit, deinde docuit. op. de sex al. Seraph.

4. Præesse velle magis, quam obedire est proprium Luciferi. op. stim. p. 3. c. 11.

5. Præesse aliis non est omnibus datum : aliqui enim sunt qui subditi benè vivunt : at præsidendo sunt inquieti. opusc. de sex al. Seraph. cap. 1.

Præfatio.

Præfatio in Missa quid sit, & quid petatur in ea. op. Expof. Mis. c. 3.

Præferri.

Præferri alteri aut est per modum excedentis, aut etiam influentis, aut etiam imperantis. l. 2. d. 9. q. 6. corp.

Prælatus : Prælatio : Prælatura. Vid. *Abbas*. V. *Superior*. V. *Episcopus*.

Prælatio.

1. Prælatio omnis aut est à natura, aut à violentia, aut electione. l. 2. d. 5. a. 3. q. 2. ad 2. Electio prælationis non est signum, nec effectus æternæ electionis. l. 1. d. 40. a. 3. q. 3. V. *Dignitas*. n. 1. seq. V. *Pastor*.

2. Prælatus est qui gerit vicem capitis in corpore fraternitatis, omnibus membris præsidendo, omnia regendo, transmittendo motum, & sensum omnibus per iussiones, præceptaque, &c. op. de sex al. Seraph. c. 7. Vid. *Angelorum prælatio*. n. 1. seq. Quam sapienter, & necessario dispositi à Deo in mundo. op. ibid. Eorum status est omnium perfectissimus in Ecclesiæ Hierarchia. op. ibid. c. 3.

3. Prælatus spiritualis debet incumbere, ut evacuentur vitia, corrigantur mores, & reformatur subditorum mores per morum disciplinam ad Deiformem similitudinem. opusc. de Eccles. Hier. p. 2. c. 1.

Fuit figuratus in Seraphim qui apparuit B. Francisco, & quomodo. op. de sex al. Seraph. c. 2.

4. Prælatus temporalis debet sapienter regere, ordinare, vivere, potenter malum reprimere,

& vindicare, innocentibus parcere, nec permittere injurias fieri miseris : non de potestate sua superbire. op. de Eccles. Hier. p. 2. & 3.

5. Prælatus Ecclesiasticus per dominationem officium exprimitur : & secularis per Potestatum statum. op. de Eccles. Hier. p. 2. per tot.

Item per Archangelos. V. *Archangelus*. n. 3.

Quinam possit excommunicare. V. *Excommunicatio*. n. 8. seq.

6. Prælatura Ecclesiastica, seu clericalis quam sublimis super sæcularem. op. de Eccles. p. 2. c. 1.

Angelica qualis. V. *Angeli Prælatio*. n. 1. & seq.

Data principaliter Apostolis super Ecclesiam. V. *Apostolus*. n. 13.

7. Prælatura sæcularis subiacet spirituali, & quomodo. op. de Eccles. Hier. p. 2. c. 1.

8. Prælatus debet dominari prius propriæ voluntati, & suis appetitibus. op. ibid. & c. 3.

9. Prælato Ecclesiastico subordinantur Decani, Præpositi, Archidiaconi, aliique Iudices ordinarii, & delegati, qui lites sopiunt, & decedentes causas, discordes ad concordiam revocant, & reducunt. op. ibid. p. 2. c. 1.

Debent honorari etiam si sint mali. in Io. c. 11. num. 48.

10. Prælati officium est inferiores in gradu suo statuere, & collocare in ordine, & seipsum murum opponere pro defensione sui gregis. lib. 4. d. 7. a. 1. q. 3. corp.

11. Prælatio respectu alterius vel est per excessum ut autum respectu argenti, vel etiam influentis, ut cælum respectu elementorum, vel etiam imperantis ut Dominus respectu servi. l. 2. d. 9. q. 6. corp.

12. De Prælatis bonis, & malis auctorit. ex S. Script. op. Bibl. paup. c. 101. seq. & auctorit. SS. PP. op. Phar. l. 1. c. 11. & seq. & in Eccles. c. 10. n. 7.

13. Nomine fratrum non venit Prælatus sicut nomine exercitus non venit Dux. lib. 3. d. 1. a. 2. q. 2. corp.

14. Prælationis condiciones quænam. op. de sex al. Seraph. per tot. & op. de Eccles. Hier. per tot. & op. libel. apolog. q. 5.

Qualis debeat esse ejus benignitas. V. *Benignitas*. n. 5. Et op. de sex al. Seraph. c. 7.

15. Prælati sunt Dei Vicarii : ob idque eorum finis debet esse sanctissimus. opusc. de sex al. Seraph. c. 3. & c. 6. Iphis ut Dei Vicariis reverentia exhibenda. op. de instit. Nov. p. 1. c. 8.

16. Prælatorum bonorum requisita, obligationes, laudes, aliaque ad id spectantia. op. Phar. l. 1. c. 11. & op. de sex al. Seraph. per tot.

17. Prælatorum malorum vita pericula, minæque, & alia. op. Phar. l. 1. c. 12.

18. Prælati Ecclesiarum habent jurisdictionem exercendi claves. op. Brev. p. 6. c. 10.

19. Qualiter corripere debent peccata. op. Phar. l. 3. c. 35. seq. & l. 4. c. 38.

20. Prælatorum status quam periculosus. opusc. Confession. præfat. V. *Præesse*. n. 1. an superior statu religioso. op. apol. paup. resp. 1. c. 3.

21. Prælati quomodo feriunt excommunicatione. op. Brev. p. 6. c. 10.

22. Prælati qualiter in exercitiis virtutum debeant exercere subditos. op. de sex al. Seraph. c. 1.

23. Quinam non indigeant Prælato doctore. op. de sex al. ibid. c. 2.

24. Prælatorum virtutes, sanctitas qualis esse debeat. op. de sex al. c. 2. & op. de Eccl. Hier. p. 4. c. 3.

25. Prælatorum zelus justitiæ qualis debeat esse. op. de sex al. Seraph. c.3.
26. Prælati quænam dissimulare, tacere, reprehendere, corrigere, & promovere debeant. op. de sex al. Seraph. cap.3. & op. de Eccles. Hier. p.2.c.1. & seq. & op. quæst. in regul. quæst. 23. & op. Expos. reg. cap.10. & Pl. 118. c.3.v.11. Vid. *Correctio*. n.1. seq.
27. Advertat Prælati ne pro una parva negligentia accendatur ira, dissimulando postea graviora. op. de sex al. seraph. c.3. De ejus impatientia. op. ibid. c.3.
28. Prælatorum periculum quale ob omissionem concessionum. op. ibid. c.3. Quam districtum examen erit ipsorum in morte. ser.2. Dom.8. post Pent.
29. De charitate exercenda, & modo agitur. op. ibid. c.4.
30. De patientia exercenda in malos subditos, ingratosque. op. ibid. c.5. & op. de prof. relig. l.2. c.35.
31. De exemplaritate vitæ Prælatorum. opusc. de sex al. Seraph. c.6. op. determin. quæst. in reg. quæst. 19. De malo exemplo Prælatorum. op. de Eccles. Hier. p.4 c.3.
32. Prælatorum exemplum in paupertate rerum usualium qualis esse debeat. opusc. de sex al. Seraph. c.6. in humilitate, & sanctitate. cap.6. & 7. In devotione ad Deum, & oratione, & officio divino. ibid. c.7.
33. Prælatorum doctrina despicitur cujus vita contemnitur. op. ibid. c.6.
34. Prælatorum circumspècta discretio stat in hoc ut boni proficiant, mali corrigantur, ut exteriora negotia rectè disponantur. op. ibid. cap.7.
35. Prælati debet magis propendere ad benignitatem, quam ad rigorem quia libentius obtemperatur. op. ibid. c.7.
36. Prælati despicienda. op. Solil. cap.2. & in Luc. c.6.n.39.
37. Prælati quomodò dicitur Angelus. op. de Eccles. Hier. p.1. c.1.
38. Prælati debet fugere tyrannidem. opusc. de Eccles. Hier. p.1.c.1.
39. Prælati debet exercere in se officia, & qualitates Cherubim, Seraphim, aliorumque ordinum, & quomodò. op. de Eccles. Hier. p.2.c.1. & seq. & p.3.
40. Prælati debent esse cæli mystici, & stellæ, & quomodò. op. ibid. p.4.c.3. & Pl. 113. & ser.1. de Apost.
41. Prælati ad subditos & subditi ad Prælatos quomodò se gerere debeant. op. de Eccles. Hier. p.3. per tot. & p.4. per tot.
42. Prælati debent agnoscere vultum pecoris sibi commissi. op. expos. reg. c.7.
43. Prælati misericordia est necessaria. op. expos. reg. c.7.
44. Prælati debent esse refugium subditorum. op. expos. reg. c.10.
45. Prælatorum circumspèctio in promovendo ad officium prædicationis subditos quanta. op. libel. apolog. q.4.
46. Prælatorum mutatio multoties proficua. op. libel. apolog. q.5.
47. Prælati tres regulæ assignantur circa proximum. opusc. de prof. relig. l.2. c.31. vel proces. 6. cap.11.
48. Prælatorum excessus in correctione reprehenditur. op. de instit. Nov. p.2. c.1.
49. Prælatorum negligentia in corrigendo quam noxia Religioni. op. ibid.
50. Prælati non debetur aureola nisi prædicent. op. Comp. Theol. l.7. c.29. & 30.
51. Præferri alteri tribus modis fit. lib.2.d.9.q.6. corp.
52. Prælati Angelorum qualis inter se se, & analiquando cessabit. l.2.d.9.q.6.
53. Prælati Dæmonis qualis. lib.2. d.5. art.2. quæst.2.
54. Prælati nequitia quàm subditis obsit, & contra bonitas quàm proficit. lib.4. d.14. p.2. dub.3.
55. Prælati præcepto plus standum est quàm conscientia. l.2.d.39.a.1.q.3. ad arg.
56. Prælati superior si eximat ab obedientia subditum prælati inferioris an vere sit exemptus. l.4.d.32.dub.4.
57. Prælati à subdito potest absolvi. lib.4.d.19. a.3.q.2.
58. Prælati Ecclesiæ an teneantur clericis ad temporale stipendium. lib.4. dist.24. part.1. art.1. quæst.4.
59. Prælati si quis juraverit se numquam recepturum, an juramentum teneat. lib.3. d.39. a.3.q.3. ad arg.
60. Prælati debet aliorum consilia audire. op. de sex al. Seraph. c.8.
61. Prælati præcepta tamquam Dei debent accipi. op. de Instit. Nov. p.2.c.3.
62. Prælati Soli, & Lunæ comparantur, & quare. ser.13. Hex.
63. Prælati negligens plus nocet quam rigidus. ser.23. Hex.
64. Prælati zelantis excessus dignus est venia. op. Phar. l.3. c.35.
65. Prælati in dubiis divinam legem consulant. op. de don. fortit. c.5.
66. Prælati est status sublimis, sed periculosus: idè illum appetere est præsumptuosum, & stultum. op. Apol. paup. resp.1. p.3.a.3.
67. Prælatorum incuria sæpè subditi evadunt proprietarii. op. quæst. circa reg. q.19.
68. Prælatorum coadiutores sunt religiosi. op. quare. FF. Min. prædic.
69. Prælati Ecclesiæ licet habere bona temporalia. op. Expos. reg. cap.6.
70. Prælatorum politica expenditur, in quo primo ponitur Dei cultus. ser.5. Hex.
71. Prælati datur norma bona præsidendi. ser.5. Hexæm.
72. Prælati sunt Turres Ecclesiæ. Psalm. 47. & Psalm. 107.
73. Prælatorum quatuor sunt genera, scilicet Pastor, Mercenarius, fur, & lupus. Pl. 79.
74. Prælati debent vinum auctoritatis, & oleum misericordiæ subditis exhibere. Pl. 80.
75. Prælati debent habere proprietates lactis. Pl. 118. n.70.
76. Prælati debent subditos visitare, vegetare, suscitare, & supportare. Pl. 118. c.2.v.11.
77. Prælati quare introducuntur in mundo, cum homo nascatur liber. in Ecclen. cap.8. num.9.
78. Prælati in judicando instituuntur. in Sap. cap.1.
79. Prælatorum apostasia est gloriatio de prælatione. in Sap. c.6.n.2.

80. Prælati dicuntur reges à dirigendo bonum, & Iudices à discernendo inter bonum, & malum. in Sap. c.6. n.2.
81. Prælati in iudicio fiet triplex interrogatio. in Sap. c.6. n.2.
82. Prælati fiet iudicium durissimum, & quomodo. in Sap. c.6. n.3.
Quomodo durius punientur in Inferno. ibid.
83. Prælati debent concupiscere sapientiam. in Sap. c.6. n.8.
84. Prælatorum sapientia, & disciplina qualis. in Sap. c.6. n.9.
85. Prælati dicitur magnificus, & quare. in Thren. c.1. n.15.
86. Prælati sunt muri turrium, & custodes Ecclesiæ. in Thren. c.2. n.8.
87. Prælati sunt portæ Ecclesiæ. in Thren. cap.2. n.9. & c.1. n.2.
88. Prælati sunt fenestree Ecclesiæ, non pueri. in Thren. c.2. n.10.
89. Prælati vita subditorum clamat per miseriam, per desiderium, & per obedientiam. in Thren. c.2. n.12.
90. Prælati negligentes intelliguntur per mulieres. in Thren. cap.2. num. 12. Vid. *Negligentia*. n.7.
91. Prælatorum mala exempla quot mala pariant in Ecclesia. in Thren. c.4. n.1. & ser.4. Dom.3. Epiph.
92. Prælati malus, stultus, & carnalis remissusque quis sit, & quomodo habendum est cum eo in Ecclen. cap.10. n.8. & in Io. col.90.
93. Prælati dormitans circa subditos quis sit. Ps. 118. c.2. v.12.
94. Prælati boni quis sit, & quid agere debeat. in Ecclen. c.2. n.8. & in Luc. c.9. n.46. & in Io. col.90. & in Luc. c.10. n.3.
Sit perfectus in actione, & contemplatione. ser.5. Hex.
95. Prælati aliquando debet rogare subditos exemplo Christi. in Luc. c.5. n.3.
96. Prælati debet se affabilem exhibere signo, verbo, & facto exemplo Christi. in Luc. c.9. num. 11.
97. Prælati debet descendere in exercitio actionis, visitando, compatiendo, increpando, & sublevando. in Luc. cap.9. num. 36. & cap.22. num.26. & c.12. v.36.
98. Prælati debet subditum obsessum à Diabolo liberare spiritualiter, & quomodo. in Luc. c.9. num.43.
99. Prælati debent indui spiritu mansuetudinis exemplo Christi. in Luc. c.9. n.52.
100. Prælati sunt dispensatores, debentque esse fideles, & prudentes. in Luc. cap.12. n.42. & ser.2. in Cathed.
101. Prælati boni præmium, & mali pœna qualis. in Luc. c.12. n.45. & c.19. n.17.
102. Prælati pauci à Deo vocati. in Luc. cap.12. num.42.
103. Prælati prius debet invigilare in sui cura. in Luc. c.17. n.3.
104. Prælati quandoque potest omittere correctionem fraternam. ibid.
105. Prælati debet fugere acceptionem personarum; ob idque stare in medio. in Luc. cap.17. num.11.
106. Prælatorum, & Prædicatorum duo status, scilicet qui salvantur, & damnantur. in Luc. c.18. n.35.
107. Prælatorum negligentia, & ambitio destruit Ecclesiam Dei. in Luc. c.18. n.15.
108. Prælati magis amant carnalem quietem, & sanguinis propinquitatem, quam proximorum salutem notatur. in Luc. cap.18. num.15.
109. Prælatorum ignorantia circa Sacram Scripturam notatur. ibid. n.34.
110. Prælati, & Prædicatores vocati ad negociandum talenta. in Luc. c.19. n.13.
111. Prælati, & Prædicatores debent reducere bovem, & asinum, & offerre decem mnas, & quomodo. in Luc. c.19. n.19.
112. Prælati figurati in Ioseph ab Arimathæa. in Luc. c.23. n.51.
113. Prælatorum obligatio circa prædicationem expenditur. in Io. c.18. n.11. & ser.5. Dom.1. Adv.
Et circa alia, sicut & Prædicatorum. in Io. c.20. n.12. & c.21. n.15. & in Io. col.49. & 90. & in Luc. c.6. n.13.
114. Condiciones ad eligendum Prælatum proponuntur. in Ioan. cap.15. num.19. & serm.4. Dom.19. Pent.
115. De vigilantia habenda à Prælati exemplo pastorum tempore Nativitatis Christi. in Luc. cap.2. n.8. & ser.4. Dom.3. Epiph.
116. Ecclesiastica indumenta Prælatorum in consecratione expenduntur. in Luc. cap.23. num.11.
117. Prælati etiam malis Deus aliquando multa revelat ut fecit Caiphæ. in Ioan. cap.11. num.50.
118. Prælati est necessaria humilitas animi, æquanimitas zeli, & perspicacitas iudicii. in Luc. cap.9. num.47. Item & mansuetudo. ibid. num.56.
119. Prælatorum condiciones, & obligationes proponuntur in Evangelio quod legitur in communi Confes. sint lumbi vestri &c. in Luc. c.12. n.36. & ser.5. Hex. & serm.3. Dom.17. post Pent.
120. Prælatorum negligentia qualia damna afferat Ecclesiæ. ser.4. Dom.3. post Epiph. & ser.4. Dom.2. Quadr. & ser.2. Dom.19. Pent.
Quinam fures, & latrones non intrantes per ostium. in Io. c.10. n.2.
121. Qualiter Diabolus tentat Prælatos. serm.5. Dom.1. Quadrag.
122. Prælati assumuntur à Christo ut super alios emineant in omnibus. serm.4. Dom.2. Quadr.
123. Prælati sunt montes, & quare. ser.4. Dom.2. ibid. & ser.1. Dom.9. Pent.
124. Prælatorum vita est forma subditorum. ser.4. Dom.2. Quadrag.
125. Prælatorum mala vita quam noxia subditis. ser.2. ser.3. Pent. & ser.4. Dom.4. Pent. & ser.1. Dom.24. post Pent.
126. Prælati debet esse repletus Spiritu Sancto, ut rectè præsit. ser.3. ser.3. Pent.
127. Prælatorum zelus qualis esse debeat circa reverentiam temporalem, & arcendam simoniam. ser.4. Dom.9. Pent.
128. Prælati est scala per quam solum Angelus ascendere potest. ser.2. Dom.16. Pent.
129. Prælatorum doctrina, & sanctitas est Ecclesiæ pulchritudo. ser.1. de Apost.
130. Prælati malus summopere obest subditis: quantumque valeat ejus oratio pro subditis. l.4. d.14. p.2. dub.13. & in Thren. c.2.

131. Prælatus potest absolui ab inferiori, & quare. l.4.d.19.a.3. q.2.
132. Prælati religionum possunt communicare bona sui collegii, sed non relaxare pœnas, cum non habeant supremam potestatem super superabundantia meritorum. l.4. d.20.p.2.a.1. q.3. Unde non possunt concedere Indulgentias. l.4. d.20. ibid.
133. Prælatus in aliena Diœcesi potest suis subditis communicare bona & alienis: si verò est Episcopus potest etiam relaxare pœnam, & concedere Indulgentiam suis, non alienis. l.4. d.20. ibid. q.3. ad ult.
134. Prælatus superior præcipiens inferiori ne aliquid suo subdito præcipiat: si ille non dicit subdito quod non obediat, subditus tenetur obedire. l.4.d.32. dub.3.
135. Prælatus ex conjectura etiam aliquando potest malè judicare. op. de prof. relig. p.1.c.1.
136. Prælatorum negligentia quam exitiosa Religionibus. op. de instruc. Novit. p.2.c.1.
137. Prælati confundentes opera mala cum sanctis verbis conf. Pl. 118. c.2. v.5.
138. Prælati tenentur prædicare verbum Dei in diebus festis. in Io. c.7. n.12. & 37.
139. Quinam cognoscuntur, & quomodò, ipsos diligere Deum. ser.3. Dom.17. post Pent.
140. Prælatorum tentationes immissæ à Diabolo: boni vigilant semper. ser.3. de dedic. templ. & ser.4. ibid.
141. Prælatorum, & Pastorum status in Abel inchoatus. V. *Abel*. n.3.
142. Prælati Ecclesiæ dicuntur cornuti. V. *Cornu*. num.4.
143. Prælatus est murus. V. *Murus*.
Prælium: Prælior.
- Præliantibus viriliter datur corona cœlestis. ser. 12. in Pent. V. *Pugna*.
Præmium.
1. Præmium est corona, seu mercès respondens merito. l.4.d.43.a.1.q.3. ad 3. & l.2.d.5.a.3. q.2. in fund. & l.4.d.33.a.2.q.3. & op. declar. term. & Pl. 118. c.11. v.6. V. *Meritum*. per tot.
  2. Præmium datur respondens merito, sed loco, & tempore. l.4.d.43.a.1.q.3. ad 3.
  3. Præmium an possit præcedere meritum: utraque pars est probabilis. l.2.d.5.a.3.q.2. in corp.
  4. Præmium ob quale meritum datum fuit Angelis. l.2.d.5.a.3.q.2.
  5. Præmiabile aliquid dicitur tripliciter, vel quia est aptum mereri: vel ratione conjuncti: vel ratione obsequii. l.4.d.48.a.2.q.1. corp.
  6. Præmium aliud substantiale, aliud consubstantiale: aliud accidentale, quod datur viatoribus: item & Angelis, & quale. l.2.d.5.a.3.q.2. ad 2. & l.2.d.11.a.2.q.2. & 3. & op. Brev. p.7.c.7. & Cent. p.4. sec.1. & 3. V. *Beatitudo*. V. *Gloria*.
  7. Præmium substantiale consistit in visione Dei, ejusque fruitione: Accidentale verò in gaudio de bono creato, vel liberatione de aliquo malo: idque potest esse triplex. l.2.d.40.a.2. q.3. corp. & op. Brev. & Cent. ibid. & op. Comp. Theol. l.7.c.23. seq.
  8. Præmium accidentale potest augeri & intensivè, & extensivè, & quomodò. l.2. d.11. a.2. q.2. corp.
  9. Aureola est præmium accidentale, sed non quodcumque, sed cum aliqua præexcellencia. l.2.d.11.a.2.q.3. ad ult. & l.2.d.40.a.2.q.3. ad 5. & l.4. d.33. a.2. q.3. & op. Brev. p.7. cap.7. & Centil. p.4. sec.1.
  10. Præmium substantiale, & accidentale quomodò augetur. l.2.d.40.a.2.q.3. & l.4.d.49. p.1. a.1.q.6. ad arg.
  11. Præmium in cœlo quomodò erit in omnibus Beatis par, & dispar. l.4.d.49. ibid.
  12. Præmium substantiale debetur radici charitatis: accidentale verò nequaquam saltem primo, & per se: non tamen potest haberi absque charitate & operibus sine charitate. l.4.d.3.a.2. q.3. ad 1.
  13. Præmium accidentale quale debetur Martyribus, Doctoribus, & Virginibus. lib.4. d.33. a.2.q.3. & op. Brev. p.7.c.7. & Cent. p.4. sec.1.
  14. Præmiabile aliquid propriè dicitur quod est voluntarium. l.4. d.48. a.2. q.1. & op. Brev. & Cent. ibid.
  15. Præmium aliud dicitur aureola, aliud fructus, aliud aurea. op. Cent. & Brev. ibid. & op. declar. termin. & op. Comp. Theol. l.7. c.29.
  16. Præmium recipere sine merito non esset gloriosum, nec desiderabile. op. Brev. p.2.c.9.
  17. Præmium multiplex justis promittitur secundum octo beatitudines. in Luc. cap.6. num.20. & 21.
Imitantibus Christum quale præmium. in Luc. c.22. n.27.
  18. Præmium renuntiantis temporalia quale. in Luc. c.18. n.30.
  19. Præmium paratum excitat milites ad bellum. ser.2. de una S. Virg.
Præoptatio. V. *Electio*. n.6.
Praordinatio.
  1. Præordinatio tria exigit, scilicet quid ordinetur, per quid, & ad quid. l.1.d.40. dub.1.
  2. Præordinatio in prædestinatione quid importet. l.1.d.40. dub.1.
Præparare.
  1. Præparare in prædestinatione quid sit. lib.3. d.47. dub.1.
  2. Præparatio bonorum, & malorum in prædestinatione quomodò verificetur. lib.1. d.47. dub.1.
  3. Præparatio ad mortem. V. *Mors*.
  4. Præparatio ad gratiam quomodò fiat operibus bonis. l.4.d.15.p.1.a.1.q.2. ad 1.
  5. Præparatio ad Missam qualiter faciendâ. op. de præpar. ad Mis. & ad susceptionem Corporis Christi. op. fascicul. c.7.
  6. De præparatione ad justificationem. l.4. d.14. p.1.a.2. q.2.
Præpositio.
  1. Præpositiones sunt termini, seu pars orationis, quibus variè exprimuntur conceptus mentis. ser.4. Hex.
  2. Præpositiones aliquæ important habitudinem repugnantiam ut contra: quædam distantiam ut ad, & propè: quædam causam ut de, & ex: quædam convenientiam, ut in, & cum: harumque quænam recipiuntur in divinis. lib.1. d.19.p.1. a.1.q.4. ad 6.
  3. Præpositiones important distinctionem ut exercitam ut Deus de Deo, lumen de lumine. lib.1. dist.4. dub.1. Vid. *Differentia*. num.9. & 10.
  4. Præpositiones aliquæ important transitionem, & distinctionem: ut Verbum erat apud Deum. lib.1.d.37. p.1. dub.2. & lib.1.d.5. a.1. quæst.2. ad arg.
  5. Præpositio cum suo termino causali quot modis stare potest, ut in principio creavit. &c. l.2. d.1.p.1. dub.2.

6. Præpositio, de, importat habitudinem principii activi, & passivi, & consubstantialitatem cum habitudine originis: ut Filius est de substantia Patris: non sic præpositio, à, l.1. d.5. a.1.q.2. ad 3.
7. Præpositio, de, sumitur vel materialiter, vel ordinaliter, vel originaliter, vel substantialiter. l.1.d.5. ibid. ad 2.
8. Præpositio, à, dicit habitudinem principii à quo. ibid. ad 4.
9. Præpositio, in, aut dicit distinctionem essentialem, aut nullam distinctionem dicit, aut distinctionem personalem. l.1.d.19.p.1.dub.6.
10. Præpositio per, cum verbo absoluto importat auctoritatem ut iste est bonus per illum: & cum verbo transitivo importat subauctoritatem, ut Rex punit per Iudicem. lib.1.d.32.a.2. q.2. corp.
11. Præpositio, ex & per, significant per modum fieri, motus, & actus, ut esse ex Deo, & per Deum: præpositio verò, in, significat per modum quietis. l.1.d.36.dub.2.
12. Præpositio, in, importat causalitatem, & identitatem: item & per, & quomodo. lib.2. d.13.dub.4.
13. Præpositio à, ab, & de. V. *Lit.a. n.1. seq.* ad 7.
14. Præpositio Ad. V. *Ad.*

Præputium.

Præputium Christi an fuit de veritate carnis secundum speciem: & an circumcisi resurgent cum præputio. l.4. d.12. p.1. dub.2. V. *Christi varia. n.382.* & V. *Christi resurrectio. n.15.*

Præbiter.

1. Præbiter Græcè senior est Sacerdos: aliquando tamen stat pro Episcopo. l.4. d.25. a.1. q.1. ad 1. & a.2. q.1. corp. V. *Sacerdos.*
2. Præbiteri officium est corpus Domini conficere, orationes dicere, dona Dei benedicere, & ligare, & solvere. l.4.d.24.p.2.dub.4.
3. Præbiteri alii sunt primi ordinis, scilicet Episcopi designati in duodecim Apostolis: alii secundi ordinis in septuaginta duobus discipulis. in Luc. c.10. n.1.
4. Præbiteri quæ dicatur in sacris Canonibus. l.4.d.25.a.2.q.1.corp.

Præscientia.

1. Præscientia duo dicit de se, & scientiam, & antecessionem: unde potest esse absque re ipsa manente. l.1.d.35.dub.4.& l.1. d.38. dub.2. & a.1.q.1.
In Deo quid exigat. lib.1. d.35. dub.4. & l.1. d.46.q.4.ad arg. V. *Dei cognitio. n.3. seq.*
2. Præscientia de se in Deo dicit quid æternum: ex consequenti verò connotat quid temporale. l.1.d.38.dub.2.& d.35.dub.3.
3. Præscientia de se formaliter non dicit rei futuritionem. l.1.d.38.dub.2. est tamen præcognitio futuri. l.1.d.38.a.1.q.1.& l.1.d.35.dub.6.
4. Præscientia Dei an sit causa rerum. l.1. d.38. a.1.q.1.
An à rebus causata. l.1.d.35.a.1.q.2.
An dum futura desinunt esse talia cesset Dei præscientia. l.1.d.41.dub.3.
5. Præscientia, Providentia, dispositio, & Prædestinatio quomodo differant. l.1.d.35.dub.3.
6. Præscientia Dei est respectu omnis veri. lib.1. d.38.a.1.q.2.ad ult.
An possit esse plurium quam sit. l.1. d.38. a.1. q.3.ad arg.

7. Præscientia Dei non tollit libertatem, nec ponit necessitatem consequentis, sed tantum consequentia, & quomodo. l.1.d.38.a.2.q.1.
8. Præscientia Dei quomodo est infallibilis, & res præscita potest esse aliter. l.1.d.38.a.2.q.1.
Quomodo res præscita dicatur contingens. ibid. q.2. & l.3.d.24.a.1.q.1. & op. Brev. p.1. cap.8.
An pendeat à rebus. l.3.d.24.a.1.q.1.
9. Præscitus stat pro reprobaro, quidque præcisè importat. l.1.d.40.a.2.q.1. ad 4.
10. Præscitus potest verè habere spem. l.3. d.16. dub.4.
11. Præscitis omnia mala erunt nota in Iudicio. l.4.d.43.a.3.q.1.ad arg.

Præsentia.

1. Præsentia est modus quo res dicitur esse in loco, estque aliquid superadditum. l.1.d.37. p.1. a.1.q.1.ad 1. & 3. & per tot.
Non consistit in operatione. l.1. d.33.p.1. a.3. q.2. in fine.
Alia est secundum locum: alia secundum tempus. l.1.d.37.p.1.a.1.q.2.in arg.
2. Præsentia est triplex, qua res unitur loco: vel secundum præsentiam tantum, vel etiam secundum dependentiam, vel etiam secundum concomitantiam: primo modo est radius in aère: 2. anima in corpore: 3. liquor in liquore cum quo permiscetur. l.1.d.37.p.1.a.1.q.1.ad 1.
3. Præsentia locati ad locatum vel est quo suppletur indigentia locati, vel quo desinitur à loco, vel id quo suppletur indigentia loci: primum & 2. est proprium corporum: 2. proprium spiritualium: 3. Dei. l.1. d.37.p.1.a.2.q.2.corp. & p.2.a.1.q.1.
4. Præsentia importat habitudinem ad duo, scilicet ejus qui præsens est, & cur est præsens. l.1. d.37. p.1.a.2.q.2.ad arg.
5. Dei præsentia ad res exponitur. lib.1. d.37. per tot.
Non est præsens spatio imaginario, quia nihil est. l.1.d.37.a.1.q.3.ad 4.
6. An Deus sit æqualiter præsens omnibus rebus, & ubique & quomodo. ibid.
Resque quando dicantur Deo præsentès. lib.1. d.35.dub.1. & l.1.d.41.a.2. q.1. ad arg. & l.1. d.17. p.1. dub.2.
7. Esse præsens alicui vel dicit solum indistantiam, vel etiam influentiam virtutis: vel etiam secundum intimitatis præsentiam: primo modo est aqua in vase: 2. motor in mobili: 3. anima in corpore. l.1. d.37.p.1.a.3.q.2.corp.
8. Esse in loco præcisè ponit præsentiam, & indistantiam: esse locatum verò ponit etiam continentiam. l.1.d.37.p.2.a.1.q.1.ad 1.
9. Præsentia Dei ad res est necessaria, & quomodo. l.1.d.35. dub.6. Vid. *Dei essentia. n.41. sequent.*
10. Præsens alicui dicitur dupliciter, vel ut principium conservans, continensque, vel ut objectum immutans, & movens: primo modo Deus est præsens creaturis: 2. modo Beatis. l.2. d.3.p.2.a.2.q.2. ad 3.
11. De exercitio præsentia mentalis Dei. V. *Dei varia. n.247.*
12. Præsens tempus sumitur dupliciter. l.1. d.43. dub.1.

Præsepe.

1. Præsepe Salvatoris, locusque ipsius describitur. op. medit. vit. Chr. cap.7.

2. Præsepe Salvatoris mysticè est conscientia pura. op. de quinque fest. fol. 2.
3. Præsepe est lectus Christi. Vid. *Christi varia*. n. 48. V. *Leclis*. n. 2.
4. Præsepe Salvatoris est resectorium Angelorum. V. *Resectorium*. n. 5.

Præsiderè.

1. Præsidenti potestas est id per quod quis alteri dominatur. l. 2. d. 44. a. 2. q. 1. V. *Dominium*. n. 1. seq. V. *Potestas*. V. *Præesse*.
2. Præsidentia est vel virtus qua quis prævalet, vel modus. l. 2. d. 44. ibid.
3. Præsider aliquis vel ex iustitia, vel ex astutia, vel ex violentia. l. 2. d. 44. ibid.
4. Præsidentia qualis à Deo, & qualis non. lib. 2. d. 44. ibid.
5. Potestas præsidendi triplex, scilicet largissimè, communiter, & propriè. ibid. a. 2. q. 2.
6. Potestas præsidendi qualis propria statui naturæ lapsæ, & qualis institutæ. l. 2. d. 44. a. 2. q. 2. & a. 3. q. 1. ad arg.
7. Præsidenti potestas quomodò est in Angelis, & an erit in gloria. ibid. a. 2. q. 2.
8. Præsidenti potestas etiam malorum qualem obedientiam exigat à subditis. l. 2. d. 44. a. 3. q. 1. Item & à Religiosis. ibid. a. 3. q. 2.
9. Præsidenti norma datur. ser. 5. Hex.

Præssura.

Præssura gentium futura ante iudicium qualis. ser. 1. Dom. 1. Adv.

Præstigiùm.

Præstigiùm est species divinationis, per quod Diabolus illusionibus oculi hominum perstringuntur ne possint cernere quod verum est, sed phantastica figmenta, ut faciunt incantatores. op. Cent. p. 1. sec. 29. & op. declarat. term. & l. 2. d. 8. p. 1. dub. 8. V. *Divinatio*. n. 2. V. *Incantatio*.

Præsto.

Præsto est nobis semper gratia divina. lib. 1. d. 46. a. 1. q. 1.

Præsumptio.

1. Præsumptio est filia superbiæ, estque quando quis se ingerit ad faciendum ea quæ ad ipsum non pertinent. op. Cent. p. 1. sec. 17. & op. Brev. p. 4. c. 9. & l. 2. d. 5. a. 1. q. 1. fund. & corp. Ejus pessimi effectus quales. in Luc. c. 18. n. 10. V. *Peccatum mortale*. n. 31. V. *Superbia*.
2. Præsumptio alia est bona: alia vitiosa: prima est confidentiæ de Dei adiutorio: 2. de proprio ingenio. l. 1. in prol. dub. 1. & l. 2. d. 43. a. 3. q. 3. ad 2.
3. Præsumptio est medium inter desperationem, & pusillanimitatem. l. 3. d. 26. a. 2. q. 1. ad 3.
4. Præsumptio fugienda à Religioso interius, exteriusque. op. spec. discipl. ad Novit. cap. 5. & op. Stim. p. 3. c. 10.
5. Præsumptuosi signa explicantur. op. spec. ibid. cap. 5.
In filio seniore ostenduntur, ejusque protervia. in Luc. c. 5. n. 26.
6. Præsumptio in usurpatione alieni officii vitanda. op. spec. ibid. c. 5.
7. Præsumptio impunitatis absque poenitentia impugnat iustitiam Dei, estque peccatum in Spiritum S. op. Brev. p. 3. c. 11. & op. diæt. sal. t. 6. cap. 1. & Centil. p. 1. sec. 25. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 29. & l. 2. d. 43. per tot. & l. 3. d. 38. q. 3. ad arg. V. *Peccatum mortale*. n. 41.
8. Præsumptionis spiritus excæcat hominem. op. de lumin. ser. 1. & ser. 1. Dom. infr. oct. Epiph.

Tollit laudem Dei, sibi que eam tribuit. ser. 1. de lumin.

Affimilatur vesperi, & quarè. ser. 1. de lumin.

9. Præsumptio fuit primum peccatum Luciferi. V. *Angeli peccatum*. n. 12.

Præter.

Præter voluntatem Dei aliquid facere est nec secundum, nec contra ejus voluntatem. l. 1. d. 47. dub. 2.

Præterire.

Præterire quomodò dicitur figura hujus mundi. V. *Mundus*. n. 25.

Præteritum.

1. Præteritum dicitur quod non est, sed fuit, ideoque nihil dicit creatum. lib. 1. d. 42. a. 1. q. 3. corp.
2. Deus non potest facere quod præteritum non sit præteritum: potest tamen reparare de novo illud quoad entitatem. l. 1. d. 42. a. 1. q. 3. corp. & l. 4. d. 43. q. 4. ad 4.
3. Deus quomodò non novit præteritum, & futurum. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 5.

Prævaricatio.

Prævaricatio hominis sumpsit exordium ab ipso homine, ut auctore principali à Diabolo ut suggerente. l. 3. d. 2. a. 1. q. 2. ad ult.

Præveniens gratia. V. *Gratia*.

Prævidentia: Prævisum. V. *Præscientia*.

Primatus.

1. Primatus dignitas in Ecclesia instituta ab Apostolis. V. *Apostolus*. n. 16.
2. Primitas in Deo est idem ac innascibilitas. l. 1. d. 11. a. 1. q. 3.
3. Primitas & unitas est ratio quarè res ab uno principio veniunt. l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1. corp.

Primitiæ.

Primitiæ dicuntur quæ primò nascuntur quæ debebant Deo offerri. l. 3. d. 3. p. 2. dub. 2.

Primitivus.

1. Primitivus quis dicitur ab eo quod est primum, idque vel secundum ordinem temporis, vel dignitatis, vel munditiæ: vel virtutis. l. 3. d. 3. p. 2. dub. 2.
2. Christus quomodò dicatur assumpsisse primitiva nostræ massæ. ibid.
3. Primitivi, & derivativi sive abstracti, & concreti idem est signatum. l. 2. d. 19. a. 3. q. 2. corp.

Primogenitus.

Primogenitus de sui ratione privat ordinem ad anterius, nec necessariò ponit ordinem ad posterius: sic Christus dicitur primogenitus in multis fratribus. lib. 4. d. 30. dub. 4. & in Luc. c. 2. n. 7.

Christus primogenitus. V. *Christi varia*. n. 387.

Primum.

1. Primum, & Principium sunt idem. lib. 1. d. 11. a. 1. q. 2. corp. & d. 28. q. 2. ad ult. & l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.
2. Primum dicitur dupliciter vel per privationem prioris, vel etiam respectu secundi. lib. 1. d. 28. a. 1. q. 2. ad 4.
3. Primum esse in aliquo genere dicit nobilitatem. l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.
4. Prima seipis denominantur, sic differentiæ ultimæ. l. 1. d. 33. a. 1. q. 4. in arg. & corp.
5. Primum, & immediatum sunt idem. l. 1. d. 12. q. 4. ad 3.
6. Prima non habent notificari nisi à posteriori. l. 1. d. 24. a. 1. q. 1. corp.
7. Primum, vel primitivum quomodò sunt idem. l. 3. d. 3. p. 2. dub. 2.

8. Primi,

8. Primi, & novissimi quinquaginta sint. serm. 4. Dom. Septuag.
9. Prima in generibus sunt principia aliorum, & quæ simpliciter sunt prima in quibus est status ut plurimum habent potentiam infinitam, ut punctum, & unitas. l. 1. d. 27. a. 1. p. 1. q. 2. ad 3.
10. Primitas, & innascibilitas quænam sit. Vid. *Dei Trinitas*. n. 8.
11. Primæ causæ influxus considerantur. l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.
12. Primus motus est motus sensualitatis secundum impulsum fomitis impetuosè tendens ad fruitionem creaturæ delectabilis. op. Comp. Theol. l. 3. c. 10.
13. Primus motus alius est primo primus, alius secundo primus: primus est naturalis: secundus est sensualitatis: primus non est peccatum: secundus est peccatum. op. Comp. ibid. & lib. 4. d. 3. 1. a. 2. q. 1. ad arg.
14. Quare sint peccata venialia &c. ubi etiam traduntur rationes quare homo est pronior ad malum, quam ad bonum. op. Comp. l. 3. c. 10.
- Princeps.*
1. Princeps quare datur super homines, & an sit de iure naturæ. l. 2. d. 44. a. 2. q. 1. V. *Præsentia*. In quo eius potestas. in thren. c. 2. Idem est ac Archangelus. V. *Archangelus*. n. 1. An sit à Deo. l. 2. d. 44. ibid. & in 10. cap. 19. n. 10. V. *Dominium*. n. 1. seq.
2. Principis mali damna quanta. l. 4. dist. 14. part. 2. dub. 13. & ser. 1. Dom. 16. Pent. Multiplex genus Principum malorum. Ps. 118. c. 11. n. 1.
3. Princeps Ecclesiasticus qualis esse debeat. op. Eccles. Hier. p. 2. c. 3. & ser. 5. Hex.
4. Principes sæculares respondent ordini Potestatum, & quare. op. de Eccles. Hier. ibid. Item & Principatibus Angelicis. ser. 22. Hex.
5. Princeps sæcularis egregiè instruitur in regimine. op. Eccles. Hier. p. 2. c. 3. & c. 6. & in Sap. & ser. 5. Hex. & Ps. 118. c. 2. v. 11. & ser. 1. de S. Matthia. & ser. 2. Dom. 3. Pent.
6. Principum sæcularium amor in subditos, & zelus iustitiæ qualis. op. de Eccles. Hier. ibid.
7. Principes antiquitus senes eligebantur. op. de Eccles. Hier. ibid.
8. Principatus traditur per successionem, multoties exitum malum habet. ser. 5. Hex.
9. Princeps succedens sæpè est ineptus. serm. 5. Hex.
10. Princeps malus vulpi comparatur. Ps. 62. Item viso, leoni, & lupo. Ps. 118. c. 2. v. 7.
11. Princeps verus qualiter differat à Tyranno. ser. 5. Hex. Et an Tyranno debeat Christianus obedire. l. 2. d. 44. a. 3. q. 1. & in Ecclen. c. 10.
12. Principes mali habent malos consiliarios, & subditos. ser. 22. Hex.
13. Princeps bonus, & malus quis sit. in Ecclen. c. 10. & ser. 1. Dom. 16. Pent. & serm. 3. Dom. 15. Pent. & Ps. 118. c. 2. v. 7. & serm. 2. Dom. 4. post Pasch. & ser. 1. Dom. 24. Pent.
14. Principatus onus est. op. Phar. l. 3. c. 34.
15. Principis ignorantia quam noxia. in 10. cap. 3. num. 12.
16. Princeps malus à Deo punitur. ser. 1. Dom. 16. Pent. & ser. 1. de S. Matthia.
17. Princeps Deus, homo, Angelus, & Diabolus ostenditur. ser. 1. Dom. 16. Pent.
18. Princeps Diabolus qualis. ser. 2. Dom. 3. Pent. V. *Diaboli tentationes*. n. 15. & 34.
19. Principum peccata quænam circa gabellas, alienamque rem. op. Spec. an. c. 2.
20. Principum Mundi infelicitas quanta: è contra quanta felicitas servorum Dei. op. de prof. relig. l. 2. c. 17.
21. Principes quales fuerint antiquitus, & quales nunc. ser. 22. Hex.
22. Principum, & Sacerdotum machinationes in Christum. in Luc. c. 23. n. 2.
23. Princeps Christus, & Diabolus, sed differenter. V. *Christi varia*. n. 240.
24. Principatus hominis. V. *Homo ad Deum*. n. 204.
- Principale.*
1. Principale dicitur dupliciter vel respectu secundarij, sicque importat ordinem prioris, & posterioris, aut dicit auctoritatem. l. 1. d. 11. a. 1. q. 2. ad 1.
2. Principalitas an possit dici in divinis. l. 1. d. 11. ibid. & d. 12. a. 1. q. 2. in fine.
- Principatus.*
- Principatus ordo Angelorum. V. *Angelorum Ordines*. Et op. Eccles. Hier. p. 3. c. 1.
- Principium.*
1. Principium dicitur dupliciter vel originale, vel initiale: primum stat cum æterno, estque in divinis: non secundum. l. 1. d. 9. q. 3. ad 3. & d. 20. a. 1. q. 1. V. *Exordium*. n. 2. Originativum est medium inter materiale, & effectivum. ser. 11. Hex.
2. Principium de sui ratione præcisa dicit à quo, & originem: ob idque productionem: unde etiam aliquatè dicit ordinem prioris, non vero necessatio posterioris: unde licet Pater sit prior filio, tamen filius non est posterior. l. 1. d. 20. a. 1. q. 1. ad arg. & q. 2. corp. & l. 1. d. 28. a. 1. q. 2. ad ult. & l. 2. d. 1. dub. 2.
3. Principium pro ut ordinem ad posterius importat dicit initiationem, & ordinem causæ, & effectus finis, & eius qui est ad finem, estque in creatis. l. 1. d. 20. art. 1. q. 1. corp. & q. 2. ad 4. & d. 28. q. 2. ad ult. & l. 1. d. 29. a. 1. q. 1. ad 3.
4. Initium dicitur quod incipit durare. l. 1. d. 20. q. 1. ad 1. & 2. quomodo differat principium, initium, & exordium. Ps. 101.
5. Principium de sui ratione dicit ordinem ad id quod est productum, sive principatum. l. 1. d. 20. a. 1. q. 2. corp.
6. Principium quomodo dicitur in divinis. lib. 1. d. 29. per tot. & l. 1. d. 5. dub. 3. & l. 1. d. 28. art. 1. q. 2. ad ult. & l. 1. d. 29. dub. 1. 2. 3. & 6. & a. 1. per tot. & a. 2. &c. & l. 3. d. 10. a. 2. q. 3. corp. & l. 2. 1. Hex. & Brev. p. 1. c. 3. & 9. & p. 2. c. 1. & 2.
7. Principium essendi, & operandi differunt substantialiter. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. ad 3. V. *Maximum*. 7.
8. Principium maternum exigit aliud principium cum sit passivum. lib. 1. d. 5. dub. 9. Activum, & passivum non producunt nisi ut duo: ob idque debent differre. l. 1. d. 11. a. 1. q. 2. in fund.
9. Principium cognitivum rei producendæ producit secundum rationem exemplandi, si ratio cognitionis præcedat. l. 1. d. 6. a. 1. q. 3. ad 4.
10. Principium primum non potest esse malum vel dicat completionem summam. op. Brev. p. 3. cap. 1.
11. Necessario principium rerum est unum. l. 2. d. 1. p. 1. a. 2. q. 1. corp.
11. Principium compatitur secum plures modos producendi: principatum verò unum modum ad produci. l. 1. d. 7. dub. 4. & ser. 11. Hex.

12. Principium primum rerum productivum an se ipso : an per medium res produxerit. l.2.d.1. p.1.a.2.q.2.
An sit nobilium principiatio, & affectu. l.3.d.33. q.5. ad arg.
An res principium casuale habeant. l.2.d.4.p.1. a.1.q.1.
13. Principium unum an possit dici Pater, & filius respectu Spiritus S. l.1.d.29.a.2.q.1.
14. Esse principium quid dicit. l.1.d.20.art.1.q.2. ad 2.
Intrinsicum potest se compati cum principia-
to, non verò extrinsecum : hocque est nobi-
lius principiatio. l.3.d.34.p.1.dub.2.
15. Principium sufficiens, & deficiens quid sit. in
Io.c.1.n.3.
16. Principium quo melius eo magis diffusivum,
& pluribus communicativum, & quo simpli-
cius eo potentius, & quo prius, eo univer-
salius. l.2.d.1.p.2.a.1.q.1.
17. Principium effectivum multitudinis est ab
vno tantum, & quare. l.2.d.1.p.2.a.1.q.1.corp.
& op. Comp. Theol. l.1.c.3.
18. Principium augendi, nutriendi, & generan-
di est idem. l.1.d.17.p.2.q.2.corp. & fund.
19. Principium alicuius rei non est sufficiens,
quando exigit alia principia. l.1.d.11.q.1. ad 4.
20. Principium individuationis quodnam sit, &
quomodo sit à materia & forma. l.1.d.7.art.1.
q.2.corp. & l.1.d.19.p.2.q.2. & l.2.d.3.p.1.art.2.
quæst.2.
21. Principium activum, & passivum. litt. A. n.2.
22. Principij passivi est concipere, activi est ge-
nerare. V. *Conceptio*. n.1.
23. Principium distinctionis in divinis est per ori-
ginem. l.1.d.7.a.1.q.2.corp.
24. Principia sunt se ipsis evidentia, quia causa
prædicati clauditur in subiecto. l.1.d.8.p.1.a.1.
q.2.corp.
25. Principia omnia sunt ex se incorruptibilia.
l.1.d.8.p.1.a.2.q.2. ad 5. & 9. & l.2.d.7.a.2.q.1.
ad 3. V. *Maxima*. n.150.
26. Principium in scientijs est illud, in quo est
status vt in causal. l.1.d.12.a.1.q.1. ad 1.
27. Principia ad hoc vt constituant debent esse
differentia: ex duobus enim entibus in actu non
fit unum per se, debent & esse dependentia,
imperfecta, & dissimilia. l.1.d.8.p.2.dub. vlt.
28. Principia debent esse simplicia, ob idque nec
compossibilia ex alijs. l.1.d.8.p.2.a.1.q.2. ad 2.
29. Principiorum cognitio quietat intellectum
non cognitio conclusionum. l.3.d.14.art.1.q.3.
ad 3.
30. Principiorum cognitio quomodo sit innata
menti nostræ, & quid de novo requiratur. op.
Itin. ment. c.3. & l.2.d.39.a.1.q.2. & ser.3. Hex.
& l.4.d.6.p.1.a.1. & l.1.d.8.p.1.a.1.q.2.
31. Principia, & generalissima se ipsis distin-
guuntur : vnde hæc est immediata substantia
non est quantitas. l.1.d.26.q.3.corp.
32. Principiorum cognitio. V. *Conclusio*. n.1. seq.
33. Principium primum est elementum. Vid. *El-
mentum*. n.1.
34. Principium quot modis sumitur in S. Scri-
ptura. l.1.d.9.a.1.q.2. ad arg. & in Pf. 109.
35. Principium aliud essendi, aliud durandi. l.1.
d.29.dub.6.
36. Principium durationis quomodo dicitur fa-
ctum in principio. l.2.d.1.p.1.dub.2.
37. Principia rerum naturalium sunt tria : mate-
ria, forma & privatio. l.2.d.1.p.1.dub.3.
38. Principia intrinseca rerum sunt duo, scilicet
materia, & forma. ibid. dub.3. Vid. *Maxima*.
n.129.
39. Principium materiale vel est transiens, vel
permanens, vel & agens. l.1.d.18.dub.4.
40. Principium aliud constitutivum, aliud mo-
tivum. l.3.d.36.a.1.q.6. ad 3.
41. Principia quanto sunt priora, tanto sunt
potentiora. l.1.d.27.p.1.a.1.q.2. ad 3.
Priores.
- Priores, & Guardiani an possint concedere Indul-
gentias subditis. l.4.d.20.p.2.q.3.
Prioritas. Prius.
1. Prioritas est vel duratione, vel causalitate, vel
origine, vel auctoritate. l.1.d.12.a.1.q.1. & l.2.
d.2.p.1.a.2.q.3. ad 1. vbi additur prioritas ele-
ctione, dignitate, æternitate : Item alia est na-
tura : alia est temporis. lib.4.d.17.p.1.a.2.q.1.
ad 4. & 5. V. *Ordo*. V. *Mutatio*. n.15.
2. Prius non invenitur vbi non est posterius. l.1.
d.12.a.1.q.1. in fund.
Quid sit prius, à quo non convertitur conse-
quentia. l.3.d.26.a.2.q.3. ad 5.
3. Prius, & posterius supponunt divinitatem
principiorum. l.1.d.12. ibid.
4. Prius potest intelligi non intellecto postero-
ri. l.1.d.12. ibid.
5. Prioritas alia originis ; alia completionis. l.3.
d.27.a.2.q.1.corp.
6. Prior regens regnum animæ. V. *Charitas*. n.28.
7. Prioritas quænam datur in divinis. l.1.d.11.q.2.
& d.12. per tot. & d.20. per tot. & l.1.d.5. dub.6.
& d.28.q.1.corp. & d.29.a.1.q.1.corp.
8. Prius vbi est an ibi sit expectatio posterioris.
l.2.d.2.p.1.a.1.q.3. in fine.
9. Prius an possit esse sine posteriori. l.2.d.12.a.1.
q.1. ad arg.
10. Prius est communius in absolutis non in rel-
pectivis. l.1.d.12.a.1.q.4. ad vlt.
11. Prius, & posterius in motu causatur à priori,
& posteriori in magnitudine provt est mobilis,
& prius, & posterius in tempore causatur à
priori, & posteriori in motu. l.2.d.2.p.1.a.2.
q.1. ad 4.
- Privatio.*
1. Privatio est negatio formæ in subiecto apto.
l.1.d.28.a.1.q.1. in arg. & l.2.d.3.p.2.art.1.q.1.
ad 2. V. *Negatio*.
2. Privatio est duplex : propria & est quæ negat
actum, & ponit aptitudinem : alia quæ negat
actum, & aptitudinem vt lignum non videri,
estque idem quod negatio pura. l.2.d.3.p.2.a.1.
q.1. ad 2.
3. Privatio non est medium inter ens & nihil,
quia nihil est. l.2.d.3.p.2.a.1.q.1. ad 2.
4. Privatio est ignobilior negatione, quia fert
secum deformitatem indebitam subiecto. l.2.
d.3. ibid. V. *Negatio*.
5. Privatio pura non est causa habitus, sed pri-
vatio cum substrato. l.1.d.27.p.1.a.1.q.2. ad 3.
6. Privatio tollit actum, & ponit aptitudinem.
l.1.d.28.a.1.q.1. in arg.
7. Privatio cognoscitur per habitum. l.1.d.38.a.1.
q.1. ad vlt. & l.1.d.36.a.3.q.1. & 2. & lib.2.d.22.
a.2.q.2.corp. & ser.5. Hex. & l.2.d.34. art.2. per
tot. V. *Infrà*. n.18.
8. Privatio est entis non ens. lib.2.d.34.a.2.q.3.
ad 2. & d.24.p.1.a.2.q.1. ad vlt.
9. Privatio de se non recipit magis, & minus sed
tantum

tantum ratione boni quod privat. l.2.d.34.a.2.
q.3.ad 4.& l.4.d.18.p.2.q.4.ad vlt.

10. Privatio non ponitur in genere nisi reductivè, & per comparisonem ad suum oppositum ob idque distinguitur per habitum. l.2.d.42.a.3.
q.1.corp.& d.41.a.1.q.2. ad vlt. & d.24.p.1.a.2.
q.1.ad arg.

11. Privatio non removetur absque collatione habitus. l.4.d.17.p.1.a.1.q.1.ad 4.& in arg.

12. Privativè opposita quomodò se habeant. l.4.d.22.a.3.q.1.ad 3.& l.2.d.34.a.2. per tot.

13. Privatio est principium corruptionis. l.4.d.49.p.2.a.2. seu. a.2. princ. a.1.q.2.

14. Privatio alia extra genus: alia in genere: alia partim extra, & partim intra. l.1.d.28.a.1.q.1.

15. Privativè opposita quomodò inferant bonam consequentiam. l.4.d.22.a.3.q.1.ad 3.

16. Privatio naturaliter consequitur positionem, & habitum. l.1.d.24.a.1.q.1. in fund.

17. Privatio quæcumque excludit habitum, nec in illo potest salvari. l.1. ibid.

Habitu tamen supponit ex quo sequitur: unde semper requirit constantiam subiecti: ideoque præsupponit aliquid in obliquo. l.2.d.12. dub.2. V. *Maxima*, n. 33.

18. Privatio qualis facit cognoscere habitum oppositum. l.4.d.49.p.1.a.1.q.2. ad arg. V. *Suprà*. num. 7.

19. Privativa contrarietas. V. *Contrarietas*. n. 20.

Privilegium.

Privilegium meretur amittere qui concessa ab utitur potestate. in Ecclen. c. 10.

Prius. V. *Prioritas*.

Probabile. V. *Opinio*.

Probatica.

Probatica Græcè dicitur ovis. in Io. c. 5. n. 1.

Probatio.

1. Probatio Ecclesiæ. V. *Clericus*. n. 1. seq.

2. Probationis annus. V. *Novitius*.

Procacitas.

Procacitas filia invidiæ quid sit. op. Spec. an. c. 1.

Processio.

1. Processio dicitur quasi procul cessio: unde ex vi nominis dicit elongationem, & recessionem, dicit & respectum à quo alius, & qui ab alio. l.1.d.13.a.1.q.1. in arg.

2. Processio in creatis est motus localis ab vno in alium in divinis est motus originis vnius ex alio. l.1.d.11.q.1. corp.

Item alia est causalis, alia localis. l.1.d.13.a.1. q.1. ad vlt.

3. Processio in alium est vel vt in obiectum, vel vt in receptivum. l.1.d.11.a.1.q.1. & lib. 1. d. 13. q. 1. ad vlt. & l.1.d.10.a.1.q.2. ad 2.

4. Processio in creatis quatuor dicit: primò respectum principij à quo: secundò motum: tertio respectum ad terminum: quartò elongationem; quorum duo vltima important imperfectionem: alia duo perfectionem. l.1.d.13.a.1. q.1. ad 1.

Procedere an sit verbum transitivum. l.1.d.12. dub. 4.

5. Processio æterna, & temporalis est analogum quid. l.1.d.14.a.1.q.2. corp. & dub. 1.

Processionis terminus quare transfertur à creatis ad divina, & quomodò. lib. 1. d. 13. a. 1. q. 1. ad 2.

6. Processio, & productio differunt. lib. 1. d. 15. dub. 4.

Item processio, & creatio. lib. 1. d. 13. art. 1. q. 1. ad 3.

7. Processiones divinæ. V. *Deus*. V. *Dei processiones*. & l.1.d.5. & 6. & d.10. & d.13. & 14.

Alia est per modum naturæ: alia per modum liberalitatis. l.1.d.13.a.1.q.2. ad 1. & 2.

8. Procedere per modum liberalitatis, & exemplaritatis quid sit. l.1.d.6.a.1.q.3. corp.

9. Processio, & generatio an differant. l.1.d.13. q.2. & 3.

10. Procedere à se, & ab alio quid. litt. a. n. 6.

11. Processio Palmarum quare cum Passione Christi copuletur. in Io. c. 12. n. 13.

12. In processionibus quare Prælati vltimo loco procedant. in Luc. c. 4. n. 8.

13. Processio in die Purificationis quare fiat. in Luc. c. 2. n. 38.

Proconsul.

Proconsulis potestas unde, & qualis. l.2. dist. 44. dub. 2.

Procurator.

Procuratoris potestas qualis, & unde. l.2. dist. 44. dub. 2.

Prodigalitas.

1. Prodigalitas, quæ est vitium contra liberalitatem quid sit. op. Cent. p. 1. sec. 2. 2. & op. declar. term.

2. Prodigalitas est species avaritiæ. ibid.

3. Prodigij filij parabola expenditur. in Luc. c. 15. & ser. 2. Dom. 14. post Pent.

Prodigium.

Prodigium dicitur quasi porrò dicitur, quod porrò, id est post aliquod tempus dicat aliquid futurum, indicatque maius miraculum, signum verò minus miraculum. in Io. c. 4. n. 48.

Prodire. Proditio. Proditor.

1. Proditio filia avaritiæ quid sit. op. Cent. part. 1. sec. 2. 2. & op. declar. term.

2. De proditione auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. cap. 68.

Producere.

1. Producere de se solum importat relationem ad principium à quo, nec necessario connotat effectum, bene autem processio. l.1.d.15. dub. 4. & l.2.d.1.p.1.a.3.q.1.

2. De productionibus divinis. V. *Dei productiones*. & ser. 11. Hex.

Non sunt propriè operationes. l.2.d.12. dub. 3.

3. Productio creaturarum habitualis in Deo est necessaria, actualis est contingens. l.1.d.27.p.2. a.1.q.2. ad 2.

4. Productio est triplex, applicaturque creationi, generationi creatæ, & divinæ. l.2.d.1.p.1. art. 3. q. 1. corp.

5. Producere aliquid vel est de se ipso sic Deus producit personaliter: vel de nihilo: vel de aliquo. l.1.d.2.a.1.q.1. ad 4. & l.2. dist. 1. a. 1. q. 1. ad 4.

6. Productio omnis est vel per modum naturæ, vel per modum voluntatis. l.1. dist. 2. art. 1. q. 4. in fund. & d. 10. a. 1. q. 1.

7. Productio similis in natura est triplex: vel per impressionem suæ similitudinis in altero, sic producitur character à sigillo, lumen à luminoso, species ab obiecto: 2. per educationem speciei consimilis ab alio, sic elementum ab elemento: 3. similis de simili, sive de se ipso sic animatum ab animato. l.1.d.9.a.1.q.1. corp.

8. Differentia productionis creaturarum, & personarum divinarum qualis. l.1.d.9.q.1. & d. 10. q. 1. in arg. & l.1.d.13.a.1.q.2.

9. Productionum diversarum diversi sunt termini in creaturis, non in divinis, & quomodò. lib. 3.

- lib.3. distinctione 8. art. 1. quæst. 2. ad 1.
 10. Cuilibet competit suus terminus. l. 3. d. 8. a. 2. q. 2. ad 3.
 11. Productio hominis quatuor modis potest fieri. l. 3. d. 12. a. 3. q. 2. corp.
 12. Productio substantiæ potest fieri tripliciter: primò secundum voluntatem vt fuit Adæ: secundò per modum naturæ, vt fuit Abel: tertid præter naturam vt Euvæ. l. 1. d. 13. art. 1. q. 2. ad 1.
 13. Productio filij in divinis non est producere aliquid, sed aliquem. l. 1. d. 20. a. 1. q. 1. ad 3.
 14. Productio creaturarum quarè est communis tribus personis, non autem personarum divinarum. l. 1. d. 20. a. 1. q. 1. ad 3.

Profanus.

Profanæ scientiæ aliæ sunt superstitiosæ, aliæ ethnica, & quænam. op. Princ. S. Script.

Profectus. Proficere.

1. Profectus spiritualis est duplex alius est accidentalis, qui consistit vel in intentione, vel radicatione habitus, vel in operum multiplicatione: alius est qui consistit in præmij substantialis augmento. l. 2. d. 27. a. 2. q. 2. ad 2.
2. Profectus spiritualis regula traditur. op. Stim. p. 2. c. 1. & 8.
3. Profectus spiritualis impedimenta enarrantur. op. de prof. relig. l. 2. c. 70. & op. de proces. relig. proces. 7. c. 22.
4. Profectus spiritualis instituitur. op. remed. relig. & op. Stim. p. 2. c. 1.
5. Proficienti tria sunt necessaria: sapientia in rationabili vi: constantia in concupiscibili, & fiducia in irascibili. Pf. 118. c. 8. v. 13. V. *Perfectio.*
6. De proficientibus multa ex SS. PP. op. Phar. l. 1. c. 34. & ser. 3. & 4. Dom. infr. oct. Epiph.
7. Proficientes quomodò ducantur à Prælato. f. 4. Dom. 2. post Pasch.
8. Proficiens charitas quænam, & quot gradus. op. de 7. itin. æt. it. 4. d. 3. a. 2.
9. Proficientium, & perfectorum gradus quinam. op. Phar. l. 1. c. 33. 34. & seq.

Professio.

1. Professio fidei in lege naturæ qualiter fiebat. l. 4. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1.
  2. Professio fidei semper fuit necessaria in quocumque statu. l. 4. d. 1. p. 2. a. 1.
  3. Proficienti Religioso dantur aliquæ cautelæ. op. de prof. relig. p. 1. c. 1. V. *Religiosus.*
  4. Professio religiosa exigit stabilitatem, veritatem, & humilitatem: prima respicit perseverantiam: secunda moderantiam morum: tertia obedientiam. in Pf. 118. c. c. 11. v. 13.
  5. De professione religiosa. op. Expos. reg. c. 2.
- Proficere. V. *Profectus.*

Profunditas.

Profunditas Dei quadruplex, scilicet divini esse, creationis, humilitatis, & dispensationis sacramentalis. lib. 1. Sent. prolog.

Prohibitio.

Prohibitio respicit ea quæ non licet fieri. Pf. 2.

Proicere.

1. Proicere lapidem quomodò possit Angelus, & homo. V. *Angeli operatio.* n. 13.
2. Virtus motoris defertur cum re proiecta. lib. 2. d. 3. l. a. 1. q. 1. corp.

Prolatio.

Prolatio quomodò differat à revelatione, præscientia, & prædictione. l. 1. d. 40. dub. 6.

Prolepsis.

Prolepsis quæ figura. Pf. 86.

Proles.

1. Proles assimilari debet suo principio, & si non assimilatur quomodò degenerare dicatur. lib. 3. d. 12. a. 3. q. 1. ad 4.
2. Proles quando, & quomodò sequitur Patrem, vel Matrem secundum leges. l. 4. d. 36. a. 1. q. 2.
3. Prolem desiderare quibus conditionibus liceat. l. 4. d. 31. dub. 1.

Promethæus.

Promethæus fuit primus inventor annulorum, instituitque eos collocandos in digito cordis. Pf. 107. V. *Annulus.* n. 1.

Promissio.

1. Promissio est deliberatio formata pacto. lib. 4. d. 38. a. 1. q. 1. ad 1.
2. Promissio qualis includatur in voto. l. 4. d. 38. per tot. & op. Cent. p. 3. sec. 55.
3. Promissio simulata quænam, & quot modis fit. l. 4. d. 38. dub. 5.
4. Promissio in Matrimonio qualem obligationem importet. op. Cent. p. 3. sec. 55.
5. Promissionis terra dicitur Sacramentum, & quarè. in Sap. c. 12.

Promovere.

Promotivum ad bonum, & ad sanitatem quot modis sumatur. l. 3. d. 3. p. 1. dub. 1.

Pronomen.

1. Pronomen non habet significationem determinatam nisi per demonstrationem, vel relationem. l. 1. d. 22. a. 1. q. 1. in corp.
  2. Pronomen, Hic, facit, quod significantia pronuntietur cum pondere, habetque multiplicem sensum. Pf. 17.
  3. Pronomen, Meum, & Nostrum, quot sensus admittat. l. 1. d. 18. q. 6.
  4. Pronomen, iste, ille, & se, quot sensus admittat. l. 3. d. 10. a. 1. q. 2. ad 1. & lib. 3. d. 11. a. 2. q. 2. Item, Ipse quid significet. Pf. 22.
- Ego, & similia pronomina significant certam personam. l. 1. d. 2. dub. 4. Hoc, & Hic in forma Consecrationis Panis, & vini quid significet. l. 4. d. 8. p. 2. a. 1. q. 1. & a. 2.

Propagatio.

1. Propagatio est tantum in corporalibus, & corruptibilibus. l. 2. d. 18. a. 2. q. 3. & l. 1. d. 9. a. 1. q. 1. & l. 3. d. 15. a. 1. q. 1. V. *Generatio.*
2. Propagatio non est in animabus rationalibus. l. 2. d. 18. a. 2. q. 3.

Propassio.

1. Propassio est passio diminuta, seu motus subitus, quæ sistitur infra rationem, vel circa partem sensualem. l. 3. d. 15. dub. 4. Quæ in nobis est præter rationem, in Christo fuit cum ratione. ibid.
2. Propassio qualis fuerit in Christo. l. 3. dist. 15. dub. 4. V. *Christi passio.* n. 45. Vid. *Christi defectus.* n. 33. V. *Passio.* n. 10. seq.

Propè.

Propè, & longè importat necessario distantiam. l. 1. d. 37. p. 2. q. vlt. ad 2.

Propheta. Prophetia.

1. Prophetia dicitur vel à prædicendo futura, vel à prodendo occulta, vel à cognoscendo occulta. in Io. cap. 1. n. 19. & 25. estque futurorum, & præsentium. l. 3. d. 25. a. 2. q. 2. ad 3.
2. Prophetia est visio intellectualis adiuncta cum visione imaginaria. ser. 9. Hex. Cuius obiectum materiale sunt ea, quæ prænuntiat prophetas formale

formale est veritas illuminans. l. 3. d. 24. a. 1. q. 2. ad 5.

3. Prophetia est infallibilis licet prophetatum sit contingens propter veritatis æternæ infallibilitatem. ser. 3. Hex.

4. Prophetalis visio est triplex, scilicet sensitiva, imaginativa, & intellectiva. l. 1. d. 16. a. 1. q. 2. in arg. & ser. 9. Hex. & op. Cent. p. 3. sec. 46.

Quomodo Prophetæ illuminabantur. serm. 1. in festo Omn. Sanct. Prophetæ prophetata in speculo æternitatis vident. ser. 3. Hex. Vid. *Dei cognitio*.

Prophetia aliquando datur cum cognitione secundum idoneitatem susipientis, & potestatem exequentis: aliquando est solum cum revelatione: prima est cum gratia sanctificante: secunda non, vel saltem non necessario. lib. 1. d. 15. p. 2. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 1. d. 18. a. 1. q. 1. corp. est in intellectu: nec est virtus cum ad ipsam non concurrat voluntas. l. 3. d. 23. art. 1. quæst. 2. in fine.

5. Prophetia est donum à Spiritu S. l. 1. d. 18. q. 1. & l. 3. d. 34. art. 1. q. 1. ad 1. & 2. est duplex alia soliloquium, ut est Davidis: alia signiloquium per signa. Prol. in Pf.

Charitas est melior. V. *Charitatis effectus*. n. 54.

6. Prophetia prædestinationis quænam. l. 3. dist. 7. a. 2. q. 2. in fund.

7. Prophetia Caiphæ quomodo fuit vera prophetia. l. 4. d. 19. dub. 1.

8. Pro prophetia non est licitum aliquod propretio recipere. l. 4. d. 25. a. 1. q. 4. ad 4.

9. Prophetæ & lex quomodo continet perfectionem. op. Brev. proæm.

10. Prophetarum locutiones obscuræ triplici de causa. Pf. 98.

In prophetis qualis amor veritatis, eorumque felicitas. ser. 2. in fest. om. Sanct.

11. Prophetæ aliquando videntur optare ut mundus irascatur contra sanctos. Pf. 98.

12. Prophetæ, & plusquam Prophetæ dicitur Ioannes quare. in Io. c. 1. n. 21.

13. Prophetæ novi testamenti quomodo fuerint Apostoli, & S. Io. Evang. in Io. c. 1. n. 21. Sunt lucernæ Dei. in Io. c. 5. n. 35.

14. Prophetæ quare non est acceptus in patria sua. in Luc. c. 4. n. 24.

15. Prophetia quomodo se habeat ad revelationem, prædictionem, prolationem, & præscientiam. l. 1. d. 40. dub. 6.

16. Prophetiæ spiritus in maiori abundantia datus quoad altiora facit etiam sublimiorem prophetam, & hinc David dicitur antonomastice Prophetæ, & maximus. l. 1. d. 2. dub. 9.

17. Prophetiæ peccatorum erat purè speculationis: iustorum verò erat etiam fruitionis. l. 4. d. 18. p. 2. dub. 3. & d. 19. dub. 1.

18. Prophetiæ quatuor. V. *Deborah*.

19. Prophetæ erant munitiones Iudæorum. V. *Munitio*.

Propinquitatis.

1. Propinquitatis quid sit. V. *Cognatio*. n. 1. seq. Vid. *Proximitas*.

2. Propinquitatis consanguineorum Religiosis perniciosa. op. Phar. l. 3. c. 18.

Propitiatorium.

1. Propitiatorium est Christus. op. Itin. ment. c. 6.

2. Propitiationem meretur homo quatuor medijs: primò confessione: secundò condonatione iniuriarum: tertio oratione: quartò eleemosynis.

ser. 2. Dom. 10. post Pent.

Proportio.

1. Proportio alia est ordinis convenientia: alia commensuratio quantitatis. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. ad 4. Alia est propria: alia analogica tantum. lib. 3. d. 29. a. 1. q. 1. ad 2.

2. Proportio est similitudo per participationem vnius naturæ: Proportionalitas verò est similitudo secundum vnius formæ comparisonem. l. 4. d. 1. dub. 3. & ser. 16. Hex.

3. Proportionalitas est fundamentum delectationis. op. Itin. ment. c. 2. Est triplex. ibid.

4. Proportio sexquialtera quænam sit apud Arithmeticos. ser. 4. Hex.

5. Proportio egregiè explicatur inter corpus, & animam. l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 2. ad 2.

6. Proportionalitas omnis, & proportio est secundum rationem ternarij, & quaternarij, & quomodo. ser. 16. Hex.

Propositio.

1. Propositio est Oratio enuntiativa veri, & quia intellectus verum cognoscit. op. Itin. ment. c. 3. V. *Enuntiatio*. n. 1. seq.

Habet pro materia subiectum, materia inquam, non ex quo, sed ut de quo & ut in quo. l. 1. d. 34. a. 1. q. 2. ad 4.

2. Propositio importat compositionem in cognitione, & in sermone per ordinem importatum vnius rei ad alteram cui coniungitur. l. 1. d. 41. a. 2. q. 1. fund. 3. & q. 2.

3. Propositionis complexio proprie est in intellectu potius quam in re. lib. 1. d. 41. a. 2. q. 1. Vid. *Complexio*. n. 1. & 2. V. *Enuntiatio*. n. 3.

4. Propositiones cum præpositione transitiva aliæ secundum rem: aliæ secundum modum tantum. l. 1. d. 5. a. 1. q. 2. ad 1. V. *Præpositio*.

5. Propositio alia est de secundo, alia de tertio adiacente: prima habet tantum subiectum, & copulam: secunda etiam prædicatum. l. 2. d. 34. a. 2. q. 3. ad 3. & l. 1. d. 7. a. 1. q. 1. V. *Adiacens*. n. 1.

6. Propositiones in Deo quæ important distinctionem quantum ad supposita sunt veræ: ut Deus de Deo: quando verò important distinctionem quoad formam sunt falsæ: ut Deus alius à Deo. l. 1. d. 4. dub. 1.

7. Propositionis materia alia est naturalis: alia remota: alia contingens. l. 3. d. 7. a. 1. q. 1. ad vlt. & ser. 4. Hex. & c. 3. Itin. ment. & l. 1. d. 49. art. 2. q. 1. ad 4. & d. 38. a. 2. q. 2. & l. 3. d. 24. a. 1. q. 1. ad 3. V. *Modalis*.

8. Propositionis qualitas, seu veritas est quod sit affirmativa, vel negativa, vera, vel falsa. lib. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. per tot.

Duplex veritas ipsius. V. *Enuntiatio*. n. 2.

9. Veritas est in propositione non ut in subiecto, sed ut in signo. l. 1. d. 46. q. 4. ad arg.

Veritas propositionis in quo fundetur. ibid. & l. 2. d. 37. a. 1. q. 3. & a. 2. q. vlt.

10. Propositio alia est per se evidens tantum: alia etiam in probando, scilicet quæ habet veram causam evidentem. l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2.

11. Propositionis quantitas est vniuersalitas, indefinitio, & singularitas. l. 3. d. 7. a. 1. q. 1. ad vlt.

12. Propositio falsa quomodo significet veritatem. l. 1. d. 37. q. vlt.

13. Propositionum scientificarum, & necessaria conexio etiam contingentium exponitur. op. Itin. ment. c. 3.

14. Propositio affirmativa semper infert aliquid: negativa nihil: unde hæc non infert veritatem nisi

- nisi sophisticè.lib.1.distinctione 8.parr.1.art.1.
quæst.2.
15. Propositio convertens debet habere subiectum quod in conversa erat prædicatum, nec debet variari suppositio.l.1.d.21.q.1.ad vlt. Item quod determinabat in prima subiectum, in convertente determinet prædicatum.l.3.d.22.a.1.q.2.ad 3.
  16. Propositio contradictoria debet negare compositionem principalem.l.1.d.12.dub.2.
  17. Propositio copulativa destruitur destructione cuiuslibet partis: ob idque habet denominationem ab imperfectiori: vnde si vna falsa totum copulatum est falsum: si contingens vel temporalis tota contingens, & temporalis.lib.1.d.14.a.1.q.1.ad vlt.
  18. Propositio contradictoria.V.*Contradictio*.n.1.seq.
  19. Propositionum conversio.V.*Conversio*.n.1.
  20. Propositionis veritas potest mutari in falsitatem.l.1.d.41.a.2.q.2.V.*Enunciatio*.n.6.
  21. Propositio identica.V.*Identica*.n.3.
  22. Propositio modalis.V.*Modalis*.
- Propositum.*
1. Propositum est voluntas qua aliquis vult facere firmiter aliquid.l.1.d.40.a.3.q.2.ad 2.
  2. Propositum: Prædestinatio, & Electio qualiter differant.l.1.d.40.a.3.ibid.V.*Prædestinatio*.V.*Electio*.
  3. Propositum benefaciendi quot modis fieri possit, & debeat.Pf.118.c.4.v.9.vtile ad vitam spirituales.op.Exercit.quædam.
  4. Propositum si frangitur non ob id debet cessari à benefaciendo.op.mod.Confit.c.16.
  5. Propositum firmum cavendi peccata signum est inexistentis gratiæ in animam.op. de 7.Itin.æt.it.4.d.4.a.1.
- Proprietas, Proprium.*
1. Proprium dicitur tripliciter: primò contra communitatem idest commune accidens: secundò contra improprietas: tertio pro appropriatione.l.1.d.12.dub.V.*Passio, Proprietas*.
  2. Proprietas est quæ convenit vni, & soli, & semper.l.1.d.8.p.1.a.1.q.1.ad arg. & lib.1.d.26.a.1.q.4.in fund.& l.2.d.16.a.1.q.3.corp. quæ licet causet ex principijs substantialibus subiecti tamen maneat de genere accidentium. lib.2.d.3.p.1.a.2.q.2.ad 1.
  3. Proprietates habent tria: primò quod conveniunt vni soli, & semper: secundò quod sint ratio innotescendi subiectum: tertio quod differant à subiecto vel re, vel ratione.l.1.d.8.p.1.a.1.q.1.ad arg.& d.27.a.1.q.1.corp. & l.1.d.33.dub.2.V.*Infra*.n.5. an recipiant magis, & minus.l.2.d.33.a.2.q.1.corp.
  4. Proprietas duo dicit emanationem, & habitudinem.l.1.d.27.a.1.q.1.corp.
  5. Proprietates creaturæ qualiter differant ab increatis.l.1.d.8.p.1.q.1.ad arg.& l.1.d.27.a.1.q.1.corp.& per tot.& d.26.& d.33.per tot. Quomodo differunt ab eo cuius sunt.l.1.d.8.p.2.a.1.q.2.corp.& l.1.d.33.dub.2. Vid.*Supra*.num.3.
  6. Proprietates creaturæ sunt in duplici differentia: aliæ positivæ provenientes à principijs intrinsicis: aliæ privativæ, seu deficientes provenientes ab eo quod creatura est ex nihilo, vt veritabilitas, vanitas, instabilitas.lib.1.d.8.p.1.a.2.q.2.ad 8.
  7. Proprietates in Deo quænam ipsum faciant differre à creatura.l.1.d.8.p.1.dub.2.
  8. Proprietas differt à proprietate tribus modis: vel ratione subiecti, vel obiecti, vel sui.lib.1.d.8.p.2.a.1.q.1.ad 4.
  9. Proprietas substantiæ est duplex, scilicet per se stare, & alijs substare.l.1.d.8.p.2.dub.5.
  10. Proprietates quænam faciant distinctionem, & qualem in divinis, & in creatis.l.1.d.26.& d.27.per tot.
  11. Proprietates primæ entis vt vnum, verum, bonum denominant se ipsas mutuo, & quarè.l.1.d.33.a.1.q.4.corp.
  12. Proprietas conveniens multis convenit ratione alicuius communis.l.2.d.3.p.1.a.1.q.2.in fund.
  13. Proprium simpliciter est quod convenit omni, & soli: proprium verò non simpliciter potest ei convenire, & etiam alijs.l.2.d.16.art.1.q.3.corp.convenit inseparabiliter subiecto.l.2.d.41.a.1.q.2.corp.
  14. Proprietas absoluta partis denominat totum subiectum, verbi gratia si corpus est album totus homo dicitur albus: non verò si est respectiva, vt manus est minor Petro non potest Petrus est minor Petro,l.3.d.45.a.2.q.4.ad 1.
  15. Proprietas, vnitas, notio, relatio, quomodo distinguantur.lib.1.d.24.a.1.q.2.in fine, & d.26.q.4.in corp.
  16. Proprietas quænam fortior est quanto magis appropinquat suæ origini: & quænam non.l.2.d.32.a.2.q.1.ad 5.
  17. Proprietas pro vt dicit vsum rerum quænam religiosi, eiusque multi effectus.op. reg.S. Franc.q.4.& op.Spec.discipl.p.2. cap.4. & apol. paup.resp.3.c.3.
  18. Proprium aliquod dicitur dupliciter: vel ob dominium principale: vel ab alio commissum: hocque secundo modo habent Monachi.lib.4.d.15.p.2.a.2.q.1.corp.
  19. Proprietas est dispositio rei pro libito, omni alio assensu circumscripto.op. Spec. discipl. ad Novit.c.4.
  20. Proprietas potest incurri etiam in vsum rerum.op.Spec.ibid.
  21. Proprium nihil habebant Christiani in primitiva Ecclesia: nunc autem Religiosi. Vid.*Christianus*.n.30.
  22. Proprietas quænam competat Ecclesiasticis.V.*Ecclesiastici*.n.1.
- Propter.*
1. Propter adverbium notat vel causam finalem, vel motivam.l.3.d.24.a.2.q.3.ad 1. & l.2.d.38.a.1.q.3.ad arg.
  2. Propter quod, & propter se dupliciter potest dici.l.1.d.1.dub.13.
  3. Propter quod vnumquodque est tale, & illud magis.V.*Maxima*.n.30.
- Profelitus.*
- Profelitus dicebatur qui ex gentilitate fiebat Iudæus.in Io.c.12.n.20.
- Profopon.*
- Profopon Græcè quod latinè Persona.lib.1.d.23.a.1.q.1.
- Prosperitas.*
1. Prosperitas quàm periculosa.op.Phar.1.3.c.18. & ser.2.Dom.1.Quadrag.& ser.3.de S.Andr.
  2. De prosperitate multa ex SS.PP.op.Phar. ibid. & multa ex S.Script.op.Bibl.paup.c.12.
  3. An prosperitas magis iuvet ad profectum quàm adversitas.in Ecclen.c.8.in fine. & in Io. cap.18.

cap. 18. num. 5. & in Luc. cap. 22. num. 24.
4. Prosperitatum mundanarum vanitas, & pericula. ser. 7. de Apostol.

Prosternere.

Prosternere vestimenta Christo quid. Vid. *Christi varia*. n. 224.

Prostibulum.

Pretium sumptum in prostibulo potest iustè teneri: non tamen debet acceptari in oblationem publicam ab Ecclesia. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. quæst. 1. ad 4.

Protensio.

1. Protensio formæ, & generatio; & derivatio quid sint. l. 1. d. 18. dub. 4.

2. Protensio fit quantitatis per rarefactionem. l. 1. d. 17. p. 2. q. 1. ad 3.

Protoplastum. V. *Adam*.

Proverbium.

1. Proverbium dicitur quasi pro verbo dictum. in Io. c. 10. n. 6. & c. 16. n. 25.

2. Proverbiorum duo sunt genera: aliud accommodatum rebus: aliud temporibus. Pf. 118. num. 72.

3. Proverbium aliud præterdit in sententia: aliud dicit. in Io. c. 10. n. 6. & c. 16. n. 25.

4. Proverbia sunt dicta parabolica. in Io. c. 16. n. 25.

Providentia.

1. Providentia est notitia intellectus, per quam providentur futura ante quam sint. op. Cent. p. 3. sec. 41. & op. declar. term. & lib. 3. distinct. 33. dub. 2.

2. Providentia est species filiaque prudentiæ. op. Cent. ibid.

3. Providentia alia est ex actu deliberationis; & præcognitionis: alia est ex instinctu naturali: prima est rationalium: secunda est sagacitas naturalis animalium. l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 1. ad 5.

4. Providentiæ divinæ ordo exponitur in afflictione pœnæ. in Ecclen. c. 5. V. *Dei causalitas ad creaturas*.

5. Providentiæ divinæ effectus. V. *Dei providentia*. n. 1. & seq.

6. Providentia divina quid sit. op. Brev. p. 1. cap. 9. V. *Dei providentia*. & in Sap. c. 14. in princ.

7. Providentiæ laudes, effectus, & mirabilia aperiantur ex SS. PP. op. Phar. lib. 2. cap. 17. seq. ad 20. & c. 30.

8. De providentia divina auctorit. S. Script. op. Bibl. c. 2.

9. Providentiam divinam accusans magis peccat quam qui negat. in Ecclen. c. 5.

10. Providentia humana quænam laudabilis, & quænam non. in Luc. c. 12. n. 22.

Proximus.

1. Proximus est omnis qui misericordia indiget, vel qui misericordiam impendere potest, sicque est omnishomo. in Luc. c. 10. n. 30.

Quot modis accipitur. Pf. 21. An Diabolus. Vid. *Diaboli varia*. n. 15.

2. Proximitas magis attenditur penes naturalem dilectionem, & compassionem quàm penes carnalem cognationem. in Luc. c. 10. n. 27. & 30. & l. 3. d. 28. a. 1. q. 2. ad 1. & dub. 3.

3. Proximus debet diligi, & afferuntur plures causæ. in Luc. c. 10. n. 27. & l. 3. d. 27. art. 1. q. 2. & a. 2. q. 3. & 4. & op. Stim. p. 2. c. 10. & part. 3. cap. 7. & seq. gradus quot sint huiusmodi amoris. op. de sex al. cherub. al. 5. & in Luc. c. 6. num. 28. & c. 10. n. 27. & in Io. col. 68.

Qualiter præcipiatur sub mortali: odiumque qualiter præcipiatur. ser. 2. in oct. Pasch.

4. Proximi bona qualiter aspicienda. op. Stim. p. 3. cap. 7.

5. De bonis proximi dolens quàm male faciat. op. Stim. p. 3. c. 7.

Triâ proximo debemus posse, nosse, & velle propter Christum. Pf. 71.

6. Proximus quot modis lædi possit. in Luc. c. 17. n. 4. & op. de dec. præc. ser. 6.

7. Proximi dilectio est impletio legis. lib. 3. d. 33. a. 1. q. 1. ad 1. est ala, quâ ad Deum volat anima. ser. 3. Dom. 4. Epiph.

Non ponitur formaliter inter virtutes Cardinales, & quare. l. 3. d. 33. a. 1. q. 4. ad 3.

8. Proximi charitas quomodò ordinanda. V. *Charitas proximi*. & op. Stim. p. 2. cap. 10. & op. Spec. an. c. 3. & op. de prof. relig. l. 2. cap. 26. & seq. & Pf. 84. & Pf. 118. c. 4. v. 15. & ser. 2. de S. Thom. & ser. 2. de S. Marco. & ser. 1. de vno Confes. Vid. *Dilectio*. n. 9. seq.

9. De proximi defectibus, & quomodò tractandus. op. Stim. p. 2. c. 10. & p. 3. c. 8. & ser. 4. de plur. Confes.

10. Proximi dilectio stat in non nocendo, & in adiuvando. Pf. 84.

11. Proximorum peccata quomodò licet revelare. in Ecclen. c. 10.

12. Proximi beneficentia qualiter exercenda. in Luc. c. 6. n. 28. V. *Christianus*. n. 6.

13. De proximi nocentis dilectione agitur. in Luc. c. 17. n. 4.

14. Qua mensura proximum metiemur eadem remerietur nobis. ser. 3. Dom. 1. post Pent.

15. Proximi odium, & dilectio quos effectus pariat. ser. 2. Dom. 11. post Pent. & l. 4. Dom. 19. post Pent. & serm. 2. 3. & 4. Dom. 21. post Pent.

16. Proximi dilectio, & compassio suadetur multis rationibus. ser. 6. & 9. de Apost.

17. Proximi correctio qualiter obliget. op. Spec. an. c. 4.

18. In proximo debemus respicere solum Iesum, & velle mori pro qualibet anima. op. Stim. p. 2. cap. 11.

19. Proximi subventio quam Deo chara, & homini fructuosa. ser. 1. & 2. Dom. 10. post Pent.

Prudentia.

1. Prudentia est prima ex virtutibus Cardinalibus, estque notitia eorum, quæ sunt agenda, & vitanda. op. declar. term. & op. de 4. virt. Cardin. & op. diæt. sal. tit. 5. c. 5. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 34. V. *Habitus*. n. 25. est de genere cognitionis, sed quia est practica habet aliquid spectans ad virtutem, & voluntatem. l. 1. d. 40. a. 1. q. 2. ad ult.

Variè describitur secundum varios eius actus. op. Cent. p. 3. sec. 41. & op. de 7. itin. æt. it. 7. d. 5. & ser. 1. de S. Marco.

2. A prudentia procedit providentia; circumspèctio, cautio, & docilitas. op. declar. term. & op. de 4. virt. Cardin.

3. Prudentiæ partes sunt sex, scilicet cognitio præsentium, memoria præteritorum, providentia futurorum, circumspèctio contrariorum, cohibitio peccatorum, & exercitatio virtutum. op. de 4. virt. Cardin. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 34. & Cent. p. 3. sec. 41. & l. 3. d. 33. dub. 2. & l. 1. & 5. Hex. & in Luc. c. 20. n. 45. V. *Consilium*. n. 4. & 5. V. *Docilitas*. n. 1. Gradus eius. V. *Gradus*. n. 10.

4. Prudentiæ laudes, comparationes, & effectus enarrantur. op. diæt. sal. tit. 5. c. 5. & serm. 1. & 6. Hex. & Pf. 118. c. 7. v. 2. & c. 1. v. 6.

5. Quarè prudens assimilatur serpenti.op.diaet.sal.tit.5.c.5.
6. Prudentia differt à Consilij dono, quod consilium docet vtrum aliquid sit agendum: Prudentia verò ostendit quo fine, & quibus circumstantijs.op.diaet.sal.tit.6.c.2.
7. Prudentia quomodò est virtus politica; purgatoria, purgati animi; & exemplaris; & quomodò differant.op.de 4.virt.Card. & op. Cent. p.3.sec.41.& ser.6.Hex.
8. Prudentia regit omnes virtutes politicas; scilicet ethicam; æconomicam; & politicam.op. Comp.Theol.1.5.c.34.
9. Prudentia alia est cordis: alia oris; & alia operis: Item alia mundana: alia humana; alia divina.op.Comp.Theol.ibid.
10. Prudentiæ gradus quot, & quinam sint.op. de grad.virt.c.9.
11. Prudentia stat ex parte rationalis; ira ex parte irascibilis.l.3.d.15.a.2.q.3.
12. Prudentia quomodò differat à dono scientiæ.l.3.d.35.a.1.q.2.
13. Prudentia est virtus, in qua consistit restitudo vitæ secundùm regulam iustitiæ.l.3.d.23.a.1.q.1.in corp. & l.3.d.35.a.1.q.2.
14. Prudentia quomodò in suis actibus possit excedere.l.3.d.26.a.1.q.3.ad 1.
Non sic virtutes Theologica.l.3.d.26.ibid.
15. Prudentia quomodò dirigit animam.op.Brev. p.5.c.4.
16. De prudentia auctorit.SS.PP. & S.Script.op. Phar.l.2.c.27.& op.Bibl.paup.c.53.
17. Prudentia est directiva in omni via salutis.op. apol.paup.resp.2.c.1.
18. Prudentia quomodò dicenda, & exercenda: in Ecclen.c.7.n.11.
19. Prudentia sine Deo stultitia est: serm.1.de S. Agnete.
20. Prudentiæ actus est se accommodare loco, & tempori, &c.op.Spec.discipl.ad Novit.prol.
21. Prudentia formicæ.V.*Formica*.n.2.
- Pruina.*
1. Pruina spiritualiter est prioris qualitatis; & quantitatis ruina: illam enim eliminat, istam conglutinat, vt patet sensibiliter in vno posito in pruina.Pf.118.c.6.v.3.
2. Pruina spiritualiter triplex, scilicet culpæ, pœnitentiæ, & sapientiæ.Pf.118.c.6.v.3.
- Pruna.*
- Prunas accendere, & ardere faciens est Diabolus: in Io.col.8o.V.*Diaboli tentationes*.n.74.
- Pfallere.*
- Pfallere.V.*Canere*: quale officium, eius fructus, & dignitas.l.4.d.24.p.2.a.2.q.2.& Psal.118.c.4.v.14.
- Quid pfallere in conspectu Angelorum.serm.1. Dom.3.post oct.Epiph.
- Modus pfallendi qualis.op.Spec.discipl.ad Novit.p.1.c.14.seq.& p.2.c.1.
- Psalmodia.*
- Psalmodia est vox dulcis auribus Dei, & Angelorum.ser.4.Dom.8.post Pent.
- Officium Angelorum.ser.1.in fest.om.Sanct.
- Maximæ dignitatis in Ecclesia.ser.in dedic.
- Psalmistatus.*
- Psalmistatus non est ordo, sed annexus ordini: eius enim officium est Psalmos, alios cantus armonicos lectionibus interserere; vnde dicitur Cantor.lib.4.d.24.p.1.a.2.q.2. & op.Cent. p.3.sec.53.& Brev.p.6.c.12.V.*Cantor*.

Psalms.

1. Psalmorum prophetia quantæ dignitatis.lib.4.d.24.p.2.a.2.q.2.
2. Psalmi alij sunt historiales: alij pœnitentiales: alij præconiales: alij medicinales.Pf.6.
3. Qua devotione recitandi sunt Psalmi.op.Phar. l.4.c.31.
4. Traditur modus rectè psalmos canendi.op. Spec.disc.p.1.c.14.& seq.& op.de prof.relig.l.1. cap.1.
5. Quinam texuntur Alphabeto Hebræorum. Pf.118.n.9.
6. Psalmi septem pœnitentiales continent septem virtutes iustorum.ser.2. Hex. Quilibet incipit à lachrymis; & terminat in exultatione. Pf.129. & 142.
7. Psalmorum tituli desumuntur à quinque.Pf.3.
8. Psalmus 17.cantavit David in articulo mortis: ob id continet multa mysteria Pf.17.
9. Psalmi tractates de Christi Passione quinã.Pf.21.
10. Psalmi quindecim quarè dicuntur graduum. Pf.89.& Pf.119.
11. Psalmi cur sunt centum quinquaginta.Pf.150.
12. Psalmus 109. aptatur Christo.in Luc.c.20. n.42.
- Psalterium.*
1. Psalterium quarè dicitur liber Psalmorum. Prol.in Pf.
Quis eius auct. ibid. Eius divisio explicatur. ibid.
2. Psalterium præ alijs libris in Ecclesia frequenter tum ob sui perfectionem: tum quia expressius agit de Christo; tum ob certitudinem veniæ. Prolog.in Psalm.
3. Psalterij liber à psalterio Davidis habente decem chordas. ibid.
4. Psalterium B. Virginis, V. *Maria laus*. &c.
- Prisana.*
- Prisana est hordei cremor, vel succus sine aqua; confertque febricitanti.ser.1. de plur. Confes.
- Pubertas.*
1. Pubertas quarè impedit contractionem Matrimonij.l.4.d.36.a.2.q.1.V.*Puer*.
2. Pubertatis tempus citius completur in muliere, quam in viro; & quarè.l.4.d.36. ibid. ad vlt.
3. Pubertas est vsque ad 14. annum.l.4.d.40. dub.3.
- Publicani.*
1. Publicani humilitas, & pœnitentiã qualis, & proponitur imitanda.ser.4. Dom.13. post Pent. & ser.4. Dom.10. Pent.
2. Publicani quinam fuerint.in Luc. cap.3. n.12. & c.15. n.1.
- Pudicitia.*
1. Pudicitia est moderamine rationis petulantiam domare, estque species temperantiæ.op. Cent. p.3.sec.42.& op.diaet. sal. l.4.c.4. V. *Castitas*.
2. Pudicitia exigit sex suntque sobrietas cibi: habitus asperitas: laboris sustinentia: custodia sensuum: Item & verborum, & novitas vitæ.op. diaet. sal. tit.4.c.4.
3. Pudicitia est pedissequa sapientiæ.ser.2. Hex.
4. De pudicitia, continentiaque multiplici.op. Phar. l.2.c.35. & seq.
- Pudor.*
1. Pudor bonus, & malus quis sit, & quarè datur homini.op.de prof.relig.lib.1.c.23. & op.de inform. Novit. p.2.c.6. & op.de reform. ment. p.1. c.31. & op. medit. vit. Chr. c.61. & l.4. in die Cin.
2. Pudor habet pro obiecto inhonestum præsens: op. incend. am. c.2.
3. Pudor confessionis, & pœnitentis expenditur. l.4.d.16.p.1.a.1.q.1. ad arg.
- Puella.*
- Puella quædam præstigio Dæmonum videbatur equa, & quomodò.l.2.d.8.p.2.q.3. in fund.
- Pueritia.*

Pueritia.

1. Pueritia est secunda ætas hominis à septimo anno vsque ad 14. annum. l. 4. dist. 40. dub. 3. & ser. 15. Hex. & in Luc. c. 2. n. 21. & Comp. Theol. l. 2. c. 10.

Quam Christo chara. serm. 8. in Nat. & serm. 4. Dom. infr. oct. Nat. & ser. 1. in Epiph. V. *Christi varia*. n. 192.

2. Puerorum qualitates bonæ, & malæ enarrantur. in Luc. c. 18. n. 16.
Puerorum bonorum, & malorum in S. Scriptura qualitates enarrantur. Ps. 118. c. 9. v. 2.
3. Puerorum est regnum cælorum, & quare, & quibus. in Luc. c. 18. n. 16.
Ducendi sunt ad Christum. in Luc. ibid.
4. Puer qui materno lacte alitur vegetior, pulchrior, & fortior fit quam qui aliis, in Io. col. 34.
5. Pueri quare non habent vsum liberi arbitrij, sicut & phrænetici. l. 2. d. 25. p. 2. q. vlt. & lib. 2. d. 20. dub. 2.
6. De pueritia auctorit. S. Script. op. Bibl. p. a. p. c. 118.
7. Pueri quinam soli laudant verè Deum, intrantque regnum cælorum. Ps. 112.
Quam Deo chari. in Luc. c. 12. n. 38.
8. Puerorum bonæ qualitates adaptantur. B. Ant. Patav. ser. 1. de S. Ant.
9. Puer quomodo dicitur Christus. ser. 2. Dom. 4. Quadrag.
10. Pueritia est temperaturæ calidæ, & humidæ. ser. 1. de S. Ant.
11. Peccata puerorum ante septennium imputantur parentibus. ser. 1. Dom. 24. post Pent.
12. Pueris quare non confertur ordo, & si confertur est validus. lib. 4. d. 25. a. 2. q. 2.
13. Puer est spiritus noster. ser. 3. Dom. 2. Epiph.
14. Pueri quam Christo dilecti. V. *Parvulus*. n. 27.

Pugna.

1. Pugna contra vitia præcipuè contra gulam, luxuriam, phylargiriam, avaritiam, iram, invidiam, accidiam, tristitiam, vanam gloriam, & superbiam describitur. op. pugn. spir. & ser. 2. Dom. 3. Epiph. & ser. 4. Dom. 4. Epiph.
Robur totum est à Cruce. ser. de exalt. S. Cruc.
2. Pugna contra malas cogitationes proponitur. op. Phar. l. 2. c. 2.
3. Pugnaturus debet habere arma, scientiam, fortitudinem, audaciam, perseverantiam, & constantiam. Ps. 143.
4. Pugnandum est in hac vita semper. serm. 3. Dom. 2. post oct. Pasch. & ser. 1. de S. Lucia.
5. Pugna spiritualis inter Christum, & Diabolum. ser. 1. Dom. 9. post Pent.
6. Pugna quadruplex homini proponitur contra carnem, falsos fratres, Diabolum, & Deum. Ps. 77.
7. Pugna elementorum. V. *Elementum*. n. 4. seq.

Pulchritudo.

1. Pulchritudo est æqualitas numerosa, seu quidam situs partium cum coloris suavitate, attenditurque secundum varietatem luminum, figurarum, & colorum in corporibus simplicibus, mixtis, & compleximatis. op. Itin. ment. c. 2. & ser. 6. Hex. & ser. 20. ibid. & l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. q. 1. in arg.
2. Pulchritudo importat rationem cognoscendi, & exprimendi. l. 1. d. 31. p. 2. a. 1. q. 3. corp. & l. 20. Hex.
Consistit in pluralitate, æqualitate, & simi-

litudine. l. 2. d. 9. in expos. text. & a. 1. q. 8.

3. Pulchritudo imaginis refertur ad prototypum: habet enim in se etiam rationem propriam pulchritudinis. l. 1. d. 31. p. 2. a. 1. q. 3. ad 2.
4. Pulchritudo imaginis qualiter fit in Verbo divino. l. 1. d. 31. ibid.
5. Pulchritudo & honor, & bonum qualiter differant. l. 1. d. 31. ibid. ad 2. & 5.
6. Pulchritudinem respiciens in contrahendo Matrimonium an verè contrahat. lib. 4. dist. 30. dub. 6. & q. 3.
7. Pulchra quomodo appeti possunt. op. de trib. pec. infam. c. 7.
8. Pulchritudo non est eadem in rebus, sed varia secundum varietatem rerum. op. de trib. ternar. pec. c. 7.
9. Pulchritudo vera non est externa, sed differens ad externa. ser. 20. Hex.
10. Pulchritudo animæ qualis. s. 1. de vno S. Doct.
11. Pulchritudo Christi. V. *Christi varia*.

Pulmo.

Pulmonem habere est causa respirationis. lib. 1. d. 40. a. 4. q. 2. ad 6.

Pulsatio.

Pulsatio divina, humana, diabolica. s. 4. in rogar.

Pulvis.

1. Pulvis corporum mortuorum quomodo idem resurget, & redibit in resurrectione. lib. 4. d. 43. a. 1. q. 5. ad 6.
2. Pulvis in S. Scriptura multipliciter significat. Ps. 77. & in Luc. c. 10. n. 11.
3. Pulvis excæcans oculos sunt munera. V. *Munus*. n. 3.

Punctus.

1. Punctus est cuius pars nulla est. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. in arg. V. *Linea*.
2. Punctus est principium quantitatis indivisibile. l. 1. d. 37. p. 2. a. 1. q. 1. in arg.
3. Punctus est substantia habens positionem: unitas verò non habet positionem: ideo hæc in spiritualibus: ille autem nequaquam. lib. 1. distinct. 25. dub. 4. & lib. 2. distinct. 2. part. 2. a. 2. in arg.
4. Punctus non est actus purus: est enim terminus linearum, & composibilis cum alijs. lib. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 1. d. 17. p. 2. art. 1. q. 2. ad 2.
5. Punctus quomodo in suo genere sit perfectissimus eique nihil possit addi. l. 1. d. 17. art. 1. q. 2. ad 2.
6. Puncta plura si ponuntur, existuntque simul confunduntur in vnum nec plura sunt vnum, quam duo. l. 1. d. 19. p. 1. a. 1. q. 4. ad 2.
7. Punctus an sit assignabilis in fieri, & in facto esse. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.
8. Punctus est potentia linea non per se. l. 2. dist. 1. p. 1. a. 2. q. 2. ad vlt. V. *Generatio*. n. 15.
9. Punctus non est locus, nec pars loci, sed quid loci. l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 3. in arg.
10. Punctus habet quantitatem virtutis, scilicet passivè, non molis: ideo nec habet vnibilitatem: vnde non potest augeri, cum de se sit perfectum. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 3. ad 2.
11. Quomodo impartibile possit moveri super partibile & sphaera tangi in puncto. l. 1. dist. 37. a. 2. q. 1. ad 2. & vlt. V. *Impartibile*.
12. Punctus additus ad punctum non facit maius. ser. 11. Hex.
13. Punctus est creatura respectu Dei. ser. 11. ibid.
14. Punctus est infinitus virtualiter, non essentialiter: quia potest terminare infinitas lineas.

- l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3. & d. 27. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.
& l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
15. Punctus exceditur in infinitum à linea. lib. 3.
d. 29. a. 1. q. 2. ad 5.
16. Punctus quia est simplex per simplicitatem
passivam non potest extendi: Angelus verò
per simplicitatem activam potest extendi.
Punire. Punire.
1. Punire quomodo spectat ad Deum, & ad ho-
mines. l. 4. d. 46. a. 2. q. 4.
2. Punire, vel puniri est tantum habentium li-
berum arbitrium: unde bruta non sunt capa-
cia punitionis, sed tantum pœnæ. l. 2. d. 42. a. 2.
quæst. 3.
3. Punire, & pœna quomodo distinguantur. l. 2.
d. 42. a. 2. q. 3.
4. Punitiones quando sunt peccaminosæ. op. Spec.
an. c. 1.
5. Punire primorum parentum describitur. op.
Brev. p. 3. c. 4. V. *Ad pœna.*
- Purgamentum. Purgare. Purgatio.*
1. Purgationis animæ sex gradus proponuntur.
op. Incend. am. c. 3. V. *Pœnitentia.*
2. Purgationis animæ necessitas, & modus tra-
ditur. op. de dono Consil. c. 6. & 7.
3. Purgatio mundi in fine quomodo fiet. lib. 4.
d. 47. a. 2. q. 1. & 3.
4. Purgationis multiplex modus proponitur. in
Ioc. 15. n. 6.
5. Purgare est Doctorum. V. *Doctor.* n. 1.
Item Angelorum. V. *Angeli Illuminatio:*
Purgativa.
- Purgativa vita instituitur. op. Incend. am. c. 1. Vid.
Vita. Purgatorium.
1. Purgatorium necessitas debet poni: afferuntur
auctoritates, & rationes. l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 1. &
seq. & d. 45. per tot. & op. Brev. p. 7. cap. 2. & op.
Cent. p. 3. sec. 2. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 2.
Non est status, sed transitus ad statum. l. 4. d. 20.
ibid. ad ult. & q. 5. & lib. 4. d. 43. art. 1. quæst. 2.
ad 3.
2. Purgantes animæ quomodo dicuntur requies-
cere, id est cessare à labore meritorio. l. 4. d. 20.
p. 1. a. 1. q. 1. ad 1.
3. Purgatorium est via lata, per quam multi ince-
dunt. ser. 10. Pent.
4. Purgatorius ignis est verè materialis. l. 4. d. 20.
ibid. q. 1. V. *infra.* n. 6.
5. Purgatorius ignis, & pœna quam gravis. l. 4.
d. 20. p. 1. a. 1. q. 2. & l. 4. d. 21. p. 1. a. 2. q. 1. & art. 3.
per tot. & op. Brev. p. 7. c. 2. & Centil. p. 2. sec. 2. &
Comp. Theol. l. 7. c. 3. & ser. 1. de S. Laurentio.
Purgat scoriâ peccati. l. 4. d. 20. ibid. q. 5. & ser. 2.
Dom. 2. post Epiph.
6. Purgatorius ignis quomodo agit in animam.
l. 4. d. 20. ibid. q. 2. & lib. 4. d. 21. p. 1. a. 2. q. 1. corp.
& a. 3. per tot. & l. 4. d. 44. p. 2. a. 3. q. 2. & op. Bre-
vil. p. 7. c. 2. & ser. 1. de S. Laur. Est materialis. l. 4.
d. 21. ibid.
7. Purgatorij pœna quomodo est voluntaria. l. 4.
d. 20. p. 1. a. 1. q. 3.
Est duplex: carentia visionis Dei: & pœna sensus.
l. 4. d. 20. ibid. quæst. 2. & in Brev. & compend.
Theol. cit.
8. Purgatorij animæ qualem certitudinem glo-
riæ habeant. l. 4. d. 20. ibid. q. 4. & l. 3. d. 26. dub. 6.
& op. Brev. p. 7. c. 2.
9. Purgantes animæ quomodo dicuntur ambula-
re per fidem. l. 4. d. 20. ibid. q. 4. ad 4.
10. Purgantes animæ an à Dæmonibus torquean-
tur. l. 4. d. 20. ibid. q. 5. & op. Comp. Theol. lib. 7.
c. 3. V. *Angeli ministerium.* n. 17. seq.
11. Quomodo vna anima citius altera purgetur.
l. 4. d. 21. p. 1. a. 3. q. 1. corp.
12. De suffragijs animarum purgantium. l. 4. d. 20.
p. 2. per tot. & præcipue. q. 5. & l. 4. d. 45. a. 2. per
tot. & op. Brev. p. 7. c. 3. & Centil. p. 2. sec. 2. &
Comp. Theol. l. 7. c. 4. & ser. 6. in Coena Domini
& ser. 2. Dom. 4. Quadrag. & serm. de animab. &
ser. 3. Dom. 21. Pent. V. *Defunctus.* n. 1. seq. V. *En-
charistia effectus.* n. 28. V. *Ecclesia.* n. 40. seq.
13. Purgantes animæ licet non sint in statu me-
rendi: sunt tamen in statu salvandi. lib. 4. d. 45.
a. 2. q. 1. & op. Brev. p. 7. c. 2.
14. Purgantes animæ sunt positæ in extrema ne-
cessitate. l. 4. d. 45. a. 2. q. 1. corp.
15. Purgatorium S. Patritij fabulosum est. lib. 4.
d. 20. p. 1. a. 1. q. 6. corp.
16. Purgantes animæ sunt in gratia confirmatæ:
ideo non absorbentur à tristitia, nec à despe-
ratione, nec ab impulsu blasphemandi. op.
Brev. p. 7. c. 2.
17. Purgatorium non intrat qui noluit se subij-
cere Ecclesiæ. l. 4. d. 15. p. 1. a. 2. q. 4. ad 3.
18. In Purgatorio existentes qui in hac vita mor-
tali magis meruerunt in adiuvando alias ani-
mas, etiam magis participant de suffragijs
communibus Ecclesiæ. op. Comp. Theol. l. 3. c. 5.
19. Purgatorius ignis delet etiam culpam venia-
lium, & quomodo. op. Comp. Theol. l. 3. cap. 13.
& l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 4. & q. 2. literal. in corp. &
l. 4. d. 21. a. 2. q. 1. V. *Peccatum veniale.* n. 24.
20. An animæ ferantur ab Angelis in Purgato-
rium. V. *Angeli ministerium.* n. 17. seq.
21. Purgantes animæ habent certitudinem de
gloria inamissibili. l. 3. d. 26. dub. 6. voluntariè
sustinent pœnam. l. 4. d. 20. p. 1. q. 3. V. *Anima va-
ria.* n. 73.
22. Ipsarum quantum Deus misereatur. V. *Christi
varia.* n. 264.
23. Purgatorij animæ non puniuntur à Diabolo.
V. *Diaboli varia.* n. 72.
24. Opus bonum minimum in hac vita melius est
quacumque pœna in Purgatorio. V. *Opus.* n. 81.
25. Ante iudicium univèrsalè purgabuntur iusti
in corpore, & anima igne conflagrationis. l. 4.
d. 20. p. 1. a. 1. q. 2. in corp.
26. Ecclesia gaudet de earum liberatione. serm. 1.
Dom. 2. Adv.
- Purificatio B. Virginis.*
1. De purific. B. Virginis. op. medit. vit. Chr. c. 11.
& in Luc. c. 2.
2. Festum purific. B. Virg. quare dicitur festum ob-
viantium. in Luc. c. 2. num. 38. ob idque in eo fit
processio ibid.
- Purificatio.*
- Purificatio in Missa quarè sumitur, & quando di-
cuntur plures Missæ non sumitur nisi in vltima.
l. 4. d. 12. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg.
- Puritas.*
1. De puritate mentis. op. de sex al. Chetub. al. 4. &
op. medit. vit. Chr. c. 17. & ser. 1. de vno Confes.
2. Puritas augetur per recessum à contrario, &
accessum ad summum, & simplex. Vid. *Gratia
causa meritoria.* n. 40.
- Purpura.*
- Purpura quid sit. in Luc. c. 16. a. 20.
- Pusillanimitas.*
1. Pusillanimitas est species Accidiæ estque vo-
luntas immediate metuens grauedinem in ag-
gressu

- gressu agendorum. op. declarat. term. & op. Spec. an. c. 3. & 4. & op. Cent. part. 1. sec. 21. quando sit peccatum. op. Spec. an. c. 3. V. *Accidia*. n. 4.
2. Ex pusillanimitate oritur torpor. op. Spec. an. c. 3. & 4.
3. Ex pusillanimitate desperatio. Vid. *Desperatio*. num. 4.
4. De pusillanimitate auctorit. ex S. Script. op. Bibl. c. 83.

Pusillus.

Pusillus grex quomodo à Christo exaltatur. ser. 2. Dom. 14. post Pent.

Puteus.

1. Puteus Samariæ quisnam fuerit. in Io. cap. 4. num. 11.

2. Puteus multiplex mysticè. in Io. c. 4. num. 11. & Pl. 54.

Putrefactio.

Putrefactio spiritualis animæ expenditur. l. 4. d. 50. p. 2. a. 2. q. 2. corp.

Animalia ex putri quænam. V. *Animal*. num. 9. & 10.

Pythomantia. V. *Pythomantia*.

Pyrrhus.

Pyrrhus Rex quam prudens in bello. serm. 1. de S. Luca.

Pyttis.

Pyttis quid sit. in Io. col. 55.

Pythagoras.

Pythagoræ diligentia, & labor in quærendo scientias. ser. 1. de S. Gregor.

Q

QVADRAGESIMA.

1. **Q**uadragesima instituta est ut Christiani se præparent ad Communionem in Paschate. l. 4. d. 12. p. 2. a. 2. q. 2.
2. Quadragesimæ ieiunium quale, eiusque mysteria declarantur. in Reg. S. Franc. c. 3.
3. Quadragesima est decima quæ Deo debetur. Pl. 93.
4. Quadragesima quare incipiat à feria quarta, & etiam quatuor tempora. Pl. 93.
5. Traditur modus ducendi fructuosè quadragesimam. ser. 4. Dom. 1. Quadrag.
6. Quadragesimæ tempus quam fructuosum, & vtile. ser. 4. ibid.
7. Quadragesimæ plures proponuntur figuræ quam nos ieiunamus. op. Expos. reg. S. Franc. & ser. 4. Dom. 1. Quadrag.
8. Quadragesimæ dies quid significant. l. 4. Dom. 4. Quadrag.

Quadrans.

1. Quadrans est minutum peccatum, scilicet veniale minimum, de quo reddenda est ratio in morte. ser. 3. Dom. 22. post Pent.
2. Quadratura mathematica importat figuram quadratam, & solidam, Numerus verò quaternarius est quadratus verè, & non solidus propriè, sed impropriè. in thren. c. 1.

Quadrupes.

Quadrupes est animal gressibile perfectius reptili. l. 2. d. 15. dub. 1.

Qualis. Qualitas.

1. Qualitas dicitur dupliciter vel pro ut est forma denominans: vel pro ut est dispositio nobilitatis. l. 1. d. 20. dub. 6.
2. Qualitas prima sui divisione alia est substantialis: alia accidentalis. l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. ad 2.
3. Proprietates quomodo sunt qualitates. l. 2. d. 3. ibid. ad 1. V. *Intensio*.
4. Qualitas accidentalis alia est spiritalis: alia corporalis. l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
5. Qualitas accidentalis dividitur in quatuor species, scilicet habitum, & dispositionem, potentiam naturalem, & impotentiam, passionem, & passibilem qualitatem, formam, & figuram. l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & fund. De his qualitatibus speciatim. l. 4. d. 6. ibid. q. 1. 3. & 5. &

l. 3. d. 34. p. 1. a. 1. q. 1. ad 4. & l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. corp. & l. 2. d. 13. a. 2. q. 2. ad 3. & l. 4. d. 49. a. 1. q. 1. ad ult. & op. Centil. p. 3. sec. 24. & l. 2. d. 25. art. 1. q. 5. ad 2. & d. 49. ibid. a. 2. q. 1. & 2. & ser. 2. Hex. post med. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 1. d. 20. dub. 6. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. ad 3. V. *Figura*. num. 2.

6. Qualitates primæ dicuntur calor, frigus, humidum, & siccum, non quod non adsint aliæ primæ, sed quia istæ sunt primæ habentes contrarium. l. 2. d. 14. p. 1. art. 1. q. 2. ad 3. & op. Brev. p. 2. c. 4. & l. 2. d. 15. a. 1. q. 3.

7. Qualitas non semper est immediatum principium actionis, sed etiam forma de se est talis aliquando. lib. 2. distinct. 13. art. 2. quæst. 2. ad ult.

8. Qualitates ignis, & aeris quænam. l. 2. dist. 14. p. 1. a. 1. q. 2.

9. Qualitas in abstracto est purè forma non in concreto. l. 2. d. 13. a. 2. q. 1. corp.

Quantitas.

1. Quantitas est positio partium in toto in ordine ad ipsum totum, non ad locum nisi ex consequenti, seu secundum aptitudinem. l. 4. d. 10. p. 1. a. 1. q. 4. V. *Augmentum*. V. *Dimentio*. V. *Extensio*.

2. Quantitas de sui natura habet extensionem, quæ tamen causaliter est à substantia. l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 3. ad 2. & dist. 10. p. 1. a. 1. q. 2. & 4. & d. 11. q. ult. & l. 1. d. 19. p. 1. q. 1.

Consequitur materiam non secundum essentiam, sed secundum esse. lib. 2. d. 12. a. 2. q. 1. in fund. & l. 2. d. 13. a. 2. q. 1. corp.

3. Quantitas continua significatur per partes aliquotas, discreta per partes aliquantas. Pl. 106. V. *Aliquota*. n. 1. & 2.

4. Quantitatis passio est finitas, & infinitas. l. 1. d. 43. a. 1. q. 2. ad 1. V. *Finitum*. n. 1. Item æqualitas, & inæqualitas. l. 1. d. 19. p. 1. a. 1. q. 1. corp. V. *Finitum*. n. 1.

Item & mensuratio. V. *Mensura*: Item impenetrabilitas. V. *Penetratio*.

5. Quantitatis propria passio est divisio. l. 4. d. 12. part. 1. art. 3. quæst. 2. corp. Vid. *Divisio*. num. 1. seq.

Item æqualitas, & inæqualitas. l. 1. d. 19. part. 1. a. 1. q. 1. V. *Inæqualitas*.

6. Quantitas est perfectio corporis viventis, & organici: ita quod non potest esse, nec intelligi absque ipsa. l.4. d.10. p.1.a.1.q.2. corp.
7. Quantitas est separabilis à corpore. l.4. dist.10. ibid. Et quia videtur opponi sibi ipsi S.Doct. hinc intelligenda est Conclusio præcedens: quoad exigentiam aptitudinalem.
8. Quantitas alia est continua: alia discreta. l.1. d.19. p.1.a.1.q.1. & l.2. d.34. a.2. q.1. ad 3. & l.4. Hex. V. *Locus*. n.1.
9. Quantitas alia molis: alia virtutis: prima desumitur à materia: secunda à forma. l.4. d.44. p.1. dub.3. & l.4. d.16. p.1.a.4. q.1. ad vlt. & lib.1. d.17. p.2. a.1. q.1. & d.19. p.1. q.2. & l.2. d.15. a.1. q.3. corp. & l.2. d.12. a.2. q.1. in fund. & l.2. d.13. a.2. q.1. corp. & l.3. d.14. a.1. q.2. corp. V. *Angeli nobilitas*. n.4. V. *Anima varia*. n.69. V. *Dei essentia*. n.35. V. *Molis*. V. *Differentia*. n.50. V. *Figura*. n.1. & seq.
10. Quantitatis positio alia est secundum commensurationem: alia secundum definitionem. l.4. d.10. p.1.a.1.q.4.
11. Quantitatis extensio supponit compositionem. l.2. d.8. dub.3. & l.2. d.15. art.1. q.1. ad 2. & l.4. d.10. p.1. q.4. & l.4. d.12. a.1. q.3. ad 2.
12. Quantitas prædicamentalis continet sub se tamquam speciem ævum Angelorum. l.2. dist.2. p.1.a.1.q.1. ad vlt.
13. Quantitas molis differt à re quanta essentialiter. l.1. d.17. p.2. art.1. q.1. ad 3. fundatur super partibile. l.3. d.14. a.1. q.2.
14. Quantitas non acquiritur nova in rarefactione, sed tantum maior extensio. l.1. d.17. p.2. ibid. V. *Rarum*.
15. Quantitas habet statum in augmentatione. l.1. d.17. p.2. q.4.
16. In quanto molis simplicissimum est minimum; unde accessus ad simplicitatem fit per deductionem: è contra verò in quanto virtutis. l.1. d.17. p.2. a.1. q.2.
17. Quantitas respicit ætatem; tempus; magnitudinem, & potentiam. lib.1. d.19. part.1. art.1. quæst.1.
18. Quantitas incompleta est cœva materiæ. l.2. d.3. p.1.a.1.q.2.
19. Quantitas discreta, & continua est infinita secundum potentiam seu sincathegorematicè. l.2. d.34. a.2. q.1. ad 3.
20. Quantitas discreta oritur à divisione continui. V. *Continuum*. V. *Numerus*. n.2.
21. Qualis quantitas in contritione. V. *Contritio*. num.36.
22. Qualis quantitas in Angelis. V. *Angeli nobilitas*. n.4.
23. Quantitas virtutis est duplex vel simpliciter, estque in Deo, vel in genere, estque in quantum re perfecta. l.1. d.17. p.2. q.4. corp.
24. Quantitas virtutis non est propriè in genere quantitatis, scilicet molis. l.4. d.6. p.1.a.1.q.1. corp.
25. Quantitas virtutis non repugnat simplicitati, imò & consonat ei: unde accessus ad simplicitatem est per additionem. l.1. d.17. p.2. a.1. q.1. & q.2. & d.19. q.1. corp. & l.3. d.14. a.1. q.2. corp.
26. Quantitas virtutis in spiritualibus attenditur non solum in operando sed in re secundum suam perfectionem in omnimoda absolute. l.1. d.19. part.1. art.1. q.2. corp. & l.1. d.43. a.1. q.2. ad 1.
27. Quantitas virtutis abstrahit à totalitate, &

- integritate, quia stat cum simplicitate. l.1. d.19. p.2. q.1 ad 2.
28. Quantitas virtutis est essentialis quantitatis. l.1. d.17. p.2. a.1. q.2. ad 3.
29. Quantitas virtutis desumitur à forma. lib.4. d.6. p.1.a.4. q.1. ad vlt.
30. Figura quomoddò sit quantitas. V. *Figura*. n.2.
31. Quantitatis species sunt linea, superficies, corpus, numerus. l.1. d.37. p.1.a.3. q.2. corp. & ibid. p.2. q.1. in fund. & l.1. d.24. a.2. q.2. ad 1. & l.1. d.31. p.1. q.2. & 3. & l.4. d.24. p.1. q. vlt.
32. Quantitas est infinita secundum potentiam. l.2. d.34. a.2. q.1. ad 3.
33. Quantitas bonitatis in actibus, & in entitatibus unde desumitur. l.2. d.40. a.1. quæst.2. ad arg.
34. Quantum adverbium dicit quantitatem actus: quantum nomen dicit quantitatem termini. l.2. d.40. ibid. corp. Idem & dicendum de termino tantum.
35. Quantitatis nomen non transfertur ad divina, bene tamen nomen speciei nempe magnitudo. l.1. d.19. p.1.a.1. q.1. ad 2.
36. Quantitatis augmentum terminatur ad accidens. V. *Maxima*. n.44.

Quarta.

1. Quarta feria quare incipimus Quadragesimam; & quatuor tempora. Pl.39.
2. Quarta luna in feria sexta factus est homo, & ipse incepit à tertia computationem appellando eam primam, cum esset tertia. Pl.93.

Quaternarius.

1. Quaternarij numeri beatitudinè apud S. Lucam mysteria enodantur. in Luc. c.6. n.22.
  2. Quaternarius numerus in Scriptura significat multa; scilicet quatuor elementa ex quibus compactus est homo: quatuor virtutes Cardinales: quatuor defectus originales, scilicet ignorantiam, malitiam, concupiscentiam, & infirmitatem. in thren. c.1. & ser.7. & 16. Hex. & op. diæt. sal. tit.10. c.6. V. *Numerus*. n.33.
  3. Quatuor creata sunt cœva: scilicet Empyreum: angelica natura: materia prima, & tempus, rationes assignat S. Bonav. l.2. d.2. p.1.a.2. q.3. corp. & op. Cent. p.3. sec.7.
- Qua, & qui, & quod.*
1. Quæ dicuntur de vno, & eodem secundum numerum dicuntur de se invicem. l.3. d.7. art.1. q.1. in arg.
  2. Quæcumque sunt idem supposita vbi est vnum, ibi est reliquum. l.3. d.22. a.1. q.2. ad 2.
  3. Quæ sunt diversi generis non possunt constituere vnum per se per essentialem unionem, sed tantum ordinationem quandam: vt lumen, & color ad visum. l.3. d.23. a.2. quæst.5. ad 4.
  4. Quæcumque sunt inseparabiliter, vbiicumque est vnum ibi est reliquum. l.3. d.22. a.1. quæst.2. ad 1.
  5. Quænam sint quæ per se mala sunt. l.2. dist.6. a.1. q.2. ad 2.
  6. Quædam puella præstigio dæmonum videbatur equa. lib.2. distinctione 8. part.2. quæst.3. in arg.
  7. Quæ sunt eadem vni tertio sunt eadem inter se. lib.1. dist.4. dub.4. & lib.1. d.34. art.1. quæst.1. ad vlt.
  8. Quædam sunt in quibus idem est esse, & factum esse: differt tamen fieri, & esse, suntque

que ea, quæ habent esse permanens: quædam in quibus differt esse, & factum esse, est tamen idem esse, & fieri, sunt successiva: quædam in quibus idem est fieri, & factum esse, ut est gratia. l. 1. d. 9. a. 1. q. 4. corp.

9. Quædam dicuntur de filio Dei essentialiter: quædam per unionem. l. 1. d. 16. dub. 1.

10. Quæcumque habent ordinem habent numerum, & distinctionem. l. 1. d. 14. a. 1. q. 2. in fund.

Quærere.

1. Quærendi de Deo quinque modi traduntur, scilicet secundum substantiam quantitatem, qualitatem, relationem, actionemque. op. Brev. p. 1. c. 4.

2. Quærendus Deus non sicut Herodes Jesum, Ananias Saulum, sed ut pastor pecus suum. Pl. 118. c. 11. v. 16. V. *Christi varia*. n. 61. & sicut sponsa, & mater. opusc. de quinque festivit. fol. 4.

3. Quærere, petere, & pulsare quid significant, & qualiter differant. in Luc. c. 11. n. 9. V. *Dei varia*. n. 35.

4. Quærentium Deum diversi status proportionantur præcipuè incipientium, proficientium, & perfectorum. serm. 2. 3. & 4. Dom. infr. oct. Epiph. & op. mysticè. Theol. petit. 4.

5. Modus quærendi Deum traditur, scilicet in quo tempore, loco, mediis, & fine per fidem, amorem, justitiam, & bonam operationem. ser. 5. & 6. Dom. infr. oct. Epiph. & ser. 2. de Invent. S. Cruc. & ser. 6. & 7. in Rogat. & ser. 1. Dom. 17. post Pent.

6. Quærendus Deus sicut medicus. serm. 3. & 4. Dom. 22. post Pent.

Quercus.

1. Quercus est arbor faciens fructum solum pro porcis. Pl. 118. v. 5.

2. Quercus quid significet in Scriptura. Pl. 118. c. 1. v. 5.

Qui, Quia, Quis, Quid &c.

1. Qui idem est ac hic. Pl. 118. significatque personam. l. 1. d. 19. p. 2. q. ult. qui conceptus est de Spiritu S. quicquid intelligendum. lib. 3. d. 1. dub. 5.

2. Qui est primum nomen Dei essentialiale. op. Itin. ment. c. 5. & l. 1. d. 2. dub. 4. V. *Dei nomen*. n. 41. & 30.

3. Qui potest dicere relationem simplicem, vel personalem. l. 1. d. 4. dub. 4.

4. Quia habet aliquando rationem causalis, aliquando signi. Pl. 17.

5. Quicquid significat substantiam, & qualitatem. Pl. 70.

Quicquid recipitur per modum recipientis recipitur. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 2. in arg.

6. Quid aliquando dicit essentialiam: aliquando nomen: aliquando suppositum. lib. 1. d. 23. a. 1. q. 1. ad 7. & Pl. 72.

7. Secundum quid aliquando diminuit ab esse omnino: aliquando ab esse tantum perfecto. l. 4. d. 39. a. 1. q. 4. ad ult. & l. 3. d. 31. a. 3. q. 1. ad 1. Quidditas formarum præexistit in materia. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 1. V. *Forma*.

8. Quis potest stare infinite, aliquando discretive. l. 4. d. 23. a. 2. q. 2. ad ult.

9. Quis aliquando remover generalitatem, quandoque ponit singularitatem, quandoque impossibilitatem, quandoque difficultatem, quandoque raritatem, quandoque admirationem, quandoque dubitationem. Pl. 18.

Quiescere.

Quiescere, requiescere, & conquiescere quid sit, & quotuplex. Pl. 91. & l. 2. d. 15. a. 2. q. 3. corp. V. *Requies*.

Quies.

Quies multiplex. Pl. 91. & Pl. 118. v. 49. & Pl. 100. & ser. 4. Dom. infr. oct. Epiph. & ser. 1. de plur. Mart.

Quies contemplationis. op. de 7. itin. ætern. itin. 3. d. 4. a. 5. & op. de grad. contempl.

Quinarius.

Quinarius numerus aptatur filio. ser. 15. Hex. V. Numerus. competit etiam statui carnali. lib. 3. d. 37. a. 2. q. 3. in arg.

Quinquagenarius quid. op. diæt. sal. tit. 10. c. 5.

Quo.

1. Quo est, & quod est, quid significant. l. 1. d. 19. p. 2. q. 3. & 4. & lib. 2. d. 1. p. 2. a. 3. q. 2. ad arg. V. *Differentia*. n. 62.

2. Quo est significat formam, & quod individuum. l. 1. d. 19. p. 2. q. ult. & se habent ut concretum, & abstractum. lib. 1. d. 27. p. 1. quæst. 3. corp.

3. Quod est relativum identitatis. lib. 4. d. 11. p. 1. dub. 2.

4. Quod non communicat cum altero in materia transmutabili, nec ab eo dependet, nec afficitur vitiositatibus illius. l. 3. d. 2. dub. 2.

5. Quod prædicatur de altero in abstracto intelligitur verè convenite & ratione suppositi, & ratione formæ. l. 3. d. 8. a. 1. q. 1. corp.

6. Quod est accidens in genere naturæ, potest esse essentialiale in genere motis. l. 3. d. 37. dub. 7.

7. Quod est ultimum in executione, est primum in intentione. l. 3. d. 37. a. 2. q. 2. ad 1.

8. Quod dicitur per superabundantiam vel dicitur absolute, vel comparative. lib. 3. d. 17. a. 1. q. 1. ad ult.

9. Quod constat, quod congruit, & quod discernitur importat substantiam, virtutem, & operationem. l. 1. d. 3. p. 1. dub. 6.

10. Quod temporaliter procedit, incipit esse ari semper valeat. l. 1. d. 14. a. 1. q. 1. ad arg.

11. Quod desinit esse, si iterum incipiat esse non est idem numero: sed aliud. lib. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 3. ad arg.

12. Quod ex charitate institutum est contra charitatem non debet militare. lib. 4. d. 17. p. 3. a. 1. quæst. 2.

13. Quod procedit à duobus in quantum duo, est necessario compositum. lib. 1. d. 11. quæst. 2. in arg.

14. Quotiescumque aliqua duo uniantur in suppositis prædicantur de se invicem in concreto. lib. 3. d. 7. a. 1. q. 1. in arg.

R

R A A B.

1. **R** Aab interpretatur latitudo, ser. 2. de dedici Eccl.
2. Raab meretricis factum exponitur mysticè: ser. 2. ibid.
3. Ex Raab meretrice quare voluit Christus descendere. ser. 2. Dom. Adv.
4. Raab mendacium quale peccatum: lib. 3. d. 38. dub. 1.

Rabat.

Rabat interpretatur grande peccatum de qua Civitate agitur Deuter. ser. 3. Dom. 18. Pent.

Racha.

Racha est interiectio magis affectum quam rem aliquam significans, nempe indignationem. in Io. c. 12. n. 12.

Rachel.

1. Rachel interpretatur ovis. Prolog. in Hierem.
2. Rachel an verior uxor fuerit Lia. lib. 4. d. 33. dub. 5.
3. De Rachel non descendit Christus. V. *Christi varia.* n. 405.

Radere.

Radendi sunt pili ab anima, & quomodo. ser. 2. in vig. Nat.

Radius.

1. Radius est lumen, quod exit à Sole, seu corpore luminoso, qui non est corpus, sed accidens: l. 2. d. 13. a. 3. q. 1. V. *Lumen.*
2. Radius in quo sensu potest dici corpus: ibid. quæst. 1.
3. Radiorum motus qualiter fiat: l. 2. d. 13. ibid. ad 1. & l. 1. d. 37. p. 2. q. ult. ad 1. fit successivè: l. 1. d. 37. p. 2. q. ult. ad 1.
4. Radius exit à corpore luminoso per modum virtutis influxæ: l. 2. d. 13. a. 3. q. 1. ad 1. V. *Generatio.* n. 15.
5. Radiorum repercussio qualiter fiat: lib. 2. d. 13. ibid. ad 2.
6. Radius quomodo differt à lumine, & à Sole: l. 1. d. 9. dub. 10. & l. 2. d. 13. a. 3. q. 1. seq.
7. Radius semper oritur à Sole, nec tamen semper iteratur ejus productio nec succedit, sed tantum continuatur in esse à sua origine. lib. 1. d. 9. a. 1. q. 4. ad ult. & l. 2. d. 13. a. 3. q. 1. & l. 2. d. 2. p. 1. a. 1. q. 3. in corp.
8. Radiorum fractio qualiter fiat: lib. 2. d. 13. a. 3. q. 1. ad 3. & ser. 4. Hex.
9. Radii non habent trinam dimensionem. lib. 2. d. 13. ibid. ad 4.
10. Radius non fadatur à rebus færidis, quia non communicat in materia transmutabili, nec ab ea dependet. lib. 3. d. 2. dub. 2. unde unitur in aère secundum dependentiam vel subjective, sed tantum secundum præsentiam. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1.
11. Radius directus, reflexus, & fractus quid sint, & quomodo fiant, & quomodo operentur. ser. 4. Hex.
12. Radius veritatis qualiter reluceat in intellectu nostro. Ps. 118. c. 5. v. 11. V. *Lux mentium.* & l. 3. d. 23. a. 1. q. 1. ad ult.

13. Radius quomodo pertranseat crystallum. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
14. Radius thearchicus illuminat cœlestem, & inde Ecclesiasticam Hierarchiam. ser. 3. Hex.
15. Radius divinus diversimodè se habet in actibus suis. ser. 12. Hex.
16. Radius contemplationis circa quæ versari debet. op. Solil. c. 1. & op. Incend. c. 2. & op. myst. Theol. p. 1. c. 2.

Radix.

1. Radix bonorum, & malorum quotuplex. Ps. 51. & serm. 21. Hexaem. & opusc. de 7. Itin. ætern. itin. 4. d. 4. a. 1. Est Christus. V. *Christi attributa.* n. 89.
2. Radix differt ab initio, quod initium dicitur quo, radix dicit id unde res accipit fomentum, seu esse intrinsecè. l. 2. d. 42. dub. 4.

Rana.

1. Rana est animal clamosum, & se ipsam clamando consumit. ser. 7. de dici præc.
2. Ranæ Diaboli sunt detractores, mendaces, turpiloqui, proditores: ser. 4. Dom. 3. Quadrag. & ser. 7. ibid. V. *Diaboli varia.* n. 57.
3. Ranarum plaga Ægyptiis immissa expenditur mysticè. ser. 7. de dici præc.
4. Ranæ nascuntur de quibusdam foliis modico tempore. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 2. ad ult.

Rancor.

Rancor est pars iræ, estque voluntas ex impotentia repellendæ gravedinis amaricata, amaritudinem interiorem exterius demonstrans. op. Cent. p. 1. sec. 21. & op. spec. an. c. 1. Item filia accidiæ. V. *Accidia.* n. 4.

Rapacitas.

Rapacitas renovetur per munificentiam. V. *Munificentia.* n. 2.

Rapere, Raptor, Paptus, Rapina.

1. Rapina est furtum cum violentia. lib. 3. d. 37. dub. 7. & op. Cent. p. 1. sec. 31. & op. spec. an. cap. 2.
2. Rapina qualiter differat à furto. op. Cent. & spec. an. ibid.
3. Rapiens rem alienam invito Domino etiam ad bonum finem peccat. l. 2. d. 40. dub. 2.
4. Rapientes Iudæi res Ægyptiis an peccaverint. l. 2. d. 40. dub. 2.
5. Raptoris poenitentia quænam à Canonibus imposta. op. Confession. p. 54.
6. Raptus sponsæ impedit Matrimonium, & quomodo. op. Cent. p. 3. sec. 55.
1. Raptus diversi in oratione declarantur. op. de prof. relig. l. 2. c. 72.
2. Raptus reddit animam Deo simillimam. serm. 3. Hexaem.
3. Raptus non fert secum habitum, sed actum gloriæ, quia est viæ, & patriæ. ser. 3. Hex. Raptus S. Pauli qualis. ser. 3. Hex.
4. Raptus reddit animam elevatam in Deum, & humillimam. ser. 3. Hex.

Raphael.

1. Raphael interpretatur medicinam Dei. op. Cent. p. 3. sec. 18. & ser. 5. in Nativit. quæ beneficia omnibus

- omnibus conferat. op. Phar. p.3. c.18. significat Christum. ser.3. in Cœna Dom.
2. Raphael nomen, officium quale. op. Cent. p.3. sec.18. & op. Comp. Theol. l.2. c.20.
- Rarefactio: Raritas: Raro: Rarum.*
1. Rarefactio est motus per quem quantitas magis extenditur, & substantia, seu materia disponitur ad diversas formas. lib.2. d.14. p.2.a.2. q.1. corp. & lib.2. d.30. a.3. q.1. in improbat. 3. opin. & l.1. d.17. p.2. q.1. ad 3. V. *Densitas*. n.1. & seq. V. *Motus*. n.51. V. *Quantitas*. n.14.
2. Raritas, & densitas est duplex, vel quæ dicit tantum aggregationem, vel disgregationem partium absque qualitatibus alteratis, ut in corporibus cœlestibus: alia est ex alteratione calidi, & frigidi, estque corporum sublunarium. l.2. d.14. p.2. a.2. q.1. corp. Vid. *Densitas*. n.1. seq.
3. Raritas igitur in opinione S. Bonav. consistit in majori extensione quantitatis non per acquisitionem novæ quantitatis. sic loc. cit. & l.2. d.18. a.1. q.2. fund.5.
4. Raritas cœlorum qualis. V. *Cœlum*. n.13.

Ratihabitio.

Ratihabitio in ordinatione illicita quando juvat. l.4. d.25. dub.1.

Ratio.

1. Ratio stat pro vi, seu potentia intellectiva, & pro causali forma dirigente intellectum, seu causam ratiocinantem. op. declar. termin. Vid. *Anima potentia*. V. *Ratiocinatio*. Hoc secundo modo facit rem, seu veritatem rationabilem. l.3. d.23. a.1. q.1. ad ult.
2. Ratio est vis animæ quatenus spiritus est, estque regitiva qua anima discernit inter bonum, & malum, inter verum, & falsum infra se. op. Cent. p.3. sec.20. & 22. & op. de 7. itin. ætern. itin.3. d.4. a.3.
3. Ratio habet quinque actus: duos per quos dirigitur in verum: unus dicitur ratiocinatio præcedens secundum, qui est cognoscere: & alios tres per quos dirigitur in bonum, scilicet discutio boni, & melioris: electio: & dilectio. op. Cent. p.3. sec.22.
4. Ratio est ea vis animæ, quæ rerum corporearum naturas, formas, differentias, & propria accidentia percipit, omnia incorporea, sed non extra corpora. op. de 7. itin. ætern. itin.3. d.4. a.3.
5. Rationis est referre ad aliud vel per collationem, vel per illationem. l.1. d.1. a.1. q.1. ad 3.
6. Rationis actus est vel per modum elicentis, vel imperantis, vel acceptantis. lib.3. d.18. a.1. q.3. ad 5.
7. Ratio est vis animæ non solum cognitiva, sed etiam motiva. op. Comp. Theol. l.2. c.48.
8. Ratio alia superior, alia inferior, & utraque respicit bonum particulare: superior intendit divinis, & æternis, inferior verò transitoriis: ob id prima accipit leges æternas: secunda humanas. op. Comp. ibid. & Centil. p.3. sec.22. & l.2. Sent. d.24. p.1. a.2. q.2.
9. Ratio superior abstrahit ab omnibus sensibilibus: inferior utitur potentiis sensitivis. op. Comp. & Centil. ibid.
10. Ratio superior qualiter differat ab intellectu, & intelligentia. op. Comp. Theol. l.2. c.48. & op. de 7. itin. ætern. itin.3. d.4. a.3. & l.2. d.24. p.1. a.2. per tot.
11. Rationis iudicium aliud est discretivum: aliud definitivum: primum iudicat an aliquid sit vel non sit faciendum, estque in solo dictamine, & circa id est scientia: 2. est imperativum, circa quod est virtus. op. Comp. Theol. l.3. c.34. & l.2. sent. d.25. p.1. a.1. q.6. ad 3. & p.2. a.1. per tot. & l.2. d.24. p.2. per tot.
12. Ratio superior, & inferior qualiter differat ab anima, & an sint duæ potentie. lib.2. d.24. p.1. a.2. per tot. & præcipue. q.2. & op. Comp. ibid. & l.2. d.25. p.1. q.6. ad 2.
13. Ratio superior est principium peccatorum spiritualium, inferior carnalium. l.2. d.24. p.2. per tot.
14. Quomodo peccatum inest in superiori, & in inferiori ratione. l.2. d.24. ibid.
15. Ratio aliquando accipitur proprie pro parte cognitiva: aliquando communiter pro ut comprehendit totum spiritum rationalem. l.2. d.34. a.2. q.1. ad 2.
16. Ratio an sit pars, seu principium synderesis. l.2. d.39. a.2. q.1.
17. Ratio aliquando sumitur ut ratio: aliquando ut natura: primo modo actus sequuntur deliberationem: secundo modo antecedunt, sed sequuntur appetitum naturalem: sic enim anima consideratur ut perfectio corporis naturalis &c. hoc secundo modo Christus passus est secundum rationem. l.3. d.16. a.2. q.1.
18. Ratio aliquando dicitur communiter pro ut comprehendit totam portionem animæ divisam contra sensualitatem: aliquando proprie pro potentia divisa contra concupiscibilem, & irascibilem. l.4. d.14. p.1. a.2. q.1. ad 2.
19. Rationis munus quale sit & quomodo ex ratione oriuntur scientie rationales, scilicet Grammatica: Rethorica, & Logica. serm.4. Hexaem.
20. Ratio, & fides non contradicunt ad invicem, sed ratio aptatur etiam fidei. ser.9. Hex. & l.3. d.24. a.2. q.3.
21. Ratio alia ordinatur ad trahendum mentis assensum: alia mentis affectum: ad 1. inventa est Logica: ad 2. Rethorica. serm.4. Hex.
22. Ratio evidens violentat intellectum ad assensum. l.1. in prol. q.2. ad 5.
23. Rationis usus quomodo, & quando perditur. lib.2. d.25. p.2. q. ult. vel ligatur ebrietate. Vid. *Ebrietas*. n.1.
24. Ratio est regula humanarum actionum. op. de trib. ternar. pec. c.7.
25. Ratio quando evacuat, & quando non fidei meritum. l.1. in prol. q.2. ad 5. & 6.
26. Ratio alia evidens, alia inevidens, & probabilis tantum. l.1. ibid. ad 5. & l.3. d.7. a.1. q.1. ad ult. & lib.3. d.24. a.2. q.2. ad 3. & ser.4. Hex. & op. Itin. ment. c.3.
27. Ratione differre stat tripliciter, vel per puram apprehensionem, vel per attributionem, idest formaliter: vel definitivè, idest essentialiter. l.1. d.36. a.1. q.1. ad 2. & l.1. d.5. a.1. q.1. ad 1. Vid. *Differentia*.
28. Diversitas rationis dupliciter in divinis reperitur. l.1. d.5. ibid.
29. Ratio elevata à lumine gloriæ supernæ veritatis facit cognoscere verum: conversa verò ad sensibilia aliquando decipit. l.3. d.23. a.1. q.1. ad ult. & op. Itin. ment. c.3. & ser.4. Hex.
1. Rationes seminales sunt formæ naturales concreatæ à Deo in materia prima: causales verò sunt formæ ideales. op. declar. term. & l.2. d.7. p.2.

- p.2.dub.3.& 4. & l.2. d.8.p.1.a.2. q.1. & lib.2. d.15.a.1.q.1.& a.2. q.3.ad ult. & l.2. d.18. a.1. q.2.3.& 4. & d.43.a.1.q.4 in corp. & l.4. d.43. a.1.q.4.corp. V. *Corpus*. n.51. seq.
2. Ratio seminalis, & causalis qualiter differant. op. Cent. p.3. sec.25. & opusc. Comp. Theol. l.1.c.28.
  3. Ratio seminalis dicit principium activum creatum naturale intrinsecum rerum movens agens ad effectus productionem similis in natura. op. Cent. p.3. sec.25. aliisque loc. supracit.
  4. Ratio causalis dicitur in ordine ad posterius, dicitur eadem primordialis in ordine ad privationem prioris. op. Cent. ibid. & l.2. d.15. & d.18. supracit.
  5. Ratio in Deo quid sit. opusc. Brev. p.1. cap.8. V. *Idea*.
  6. In rationibus seminalibus est corpus humanum, & quomodo. V. *Corpus*. n.51.

Ratiocinatio.

    1. Ratiocinatio est actus rationis inquirentis rationem, cui insitum est ingenium quod est vis animæ, sive intentio, qua se extendit anima, & exercet ad incognitorum cognitionem: unde totum reducitur ad discursum, qui est tertia operatio intellectus. op. Cent. p.3. sec.22. & l.3. d.14.a.2.q.2.ad 1. & 2. Vid. *Definitio*. n.6. V. *Ratio*. n.1. & 3. V. *Argumentatio*.
    2. Ratiocinatio est actus intellectus inferentis ex præmissis conclusionem, connexionisque ipsarum necessitas venit ex exemplaritate divina. op. Itin. ment. c.3. V. *Syllogismus*. Quomodo est unus actus. l.4. d.14.p.2.dub.7.
    3. Ratiocinatio est communis ad quatuor species argumentationum, scilicet ad syllogismum, inductionem, enthymema, & exemplum. l.3. d.23.a.1.q.5. ad 2. V. *Syllogismus*. V. *Argumentatio*. V. *Exemplum*. Vid. *Inductio*. Vid. *Enthymema*.
    4. Ratiocinationis vis tota fundatur in maxima propositione, seu in ea, in qua est medium. l.3. d.23.a.1.q.5.ad 2.
    5. Ratiocinatio alia est per rationes probabiles: alia per evidentes: prima generat opinionem: secunda scientiam. l.3. d.24.a.2.q.2. & 3.
    6. Ratiocinationes innituntur vel principiis communibus, vel propriis scientiarum. lib.3. d.25. a.1.q.1.corp.
    7. Ratiocinatio facit assentire conclusioni propter rationem ipsam moventem. lib.3. d.24. a.2. q.3.corp.
    8. Ratiocinatio alia est à priori: alia à posteriori per effectus. l.3. d.24. a.2. q.3.corp. & d.25. a.1. q.1.corp. & l.1. d.17.p.1.q.4 in arg.
    9. Ratiocinatio importat actum inquisitivum, collativum, & discursivum. lib.1. d.25. art.2. q.2.ad 2.

Rationalis.

    1. Rationale aliquid dicitur dupliciter: primò quod rationem participat: secundò quod rationi obedit. l.3. d.33.a.1.q.3.corp.
    2. Rationale item dicitur vel pro ut distinguitur contra potentiam sensitivam: vel pro ut distinguitur contra potentiam affectivam. ibid. Aliquando etiam dicit quid commune ad intellectum, & affectum. ibid. lib.2. d.39.a.2. q.1. ad 2.
    3. Rationale aliud est quod est purum intelligere secundum intellectum simplicem: aliud est secundum intellectum inquisitivum & possibili-

lem: primum est Angelorum: 2. est hominum. l.2. d.1. p.2. a.3. q.1. ad 2.

    4. Rationale vel dicit potentiam discernendi bonum à malo: verum à falso: vel potentiam discernendi per inquisitionem, collationem, & discursum: primo modo est quid commune Deo, Angelis, & hominibus: 2. est proprium animæ corpori unibilis. l.1. d.25. a.1. q.2. ad 2.
    5. Rationalitas animæ rationalis qualiter sit differentia, vel proprietatis specifica faciens differre eam ab Angelo. l.2. d.1. p.2. a.3. q.1. & 2. & l.2. d.16. a.1. q.3. corp. & l.1. d.25. a.1. q.2. ad 2. V. *Homo*. n.11.
    6. Rationalitatem necessario consequitur imago Dei: unde Angelus, & homo soli dicuntur facti ad imaginem Dei. l.2. d.16. a.1. q.1. & 3.
    7. Rationale propriè distinguit contra potentiam concupiscibilem, & irascibilem. l.4. d.14. p.1. a.2. q.1. ad 2.
    8. Rationabile dicitur propriè tantum quod est consonum rationi elevatæ, & illustratæ à lumine veritatis supernæ, hocque facit scientiã: non verò quod est consonum rationi sensibili. l.3. d.23. a.1. q.1. ad ult. & op. Itin. ment. c.3. & serm.4. Hexaem.
    9. Rationale, & irrationale differunt essentialiter. ser.4. Hex.
    10. Rationale non dicitur aliquid habens animam rationalem, sed quatenus est ipsi unitum. l.3. d.22. q.1. ad ult. V. *Anima essentia*. n.21.
    11. Rationalis creatura sola inter omnes habet majorem conformitatem ad Deum intensivè, & quoad unitatem personalem, & dignitatem, & imaginem. lib.3. d.2. a.1. quæst.1. & l.2. d.16. per tot.
    12. Rationalis creatura quare magis à Verbo assumpta. l.3. d.2. a.1. ibid. & l.2. d.16. a.1. q.3. & a.2. q.1.
    13. Inter rationales creaturas magis homo habet conformitatem ad uniri hypostaticè Verbo. l.3. d.2. a.1. q.2. & l.2. d.16. per tot.
    14. Ad rationalium productionem quomodo cœli concurrant. op. Brev. p.2. c.4. & lib.2. sent. d.17. a.2. q.1.
    15. Rationalis creatura quare à Deo facta. op. de 7. itin. ætern. prol. & itin. 7. d.2.

Reatus.

Reatus significat aliquid firmum, à quo aliquando derivat res. l.1. d.25. dub.3.

Reale. Vid. *Res*.

    1. Reatus est obligatio contracta ex reitate, seu delicto commisso. l.2. d.42. dub.1. & lib.4. d.22. a.1. q.2. V. *Peccati divisio*. n.13. seq. V. *Peccatum actuale*. n.9. V. *Peccati pœna*, &c.
    2. Reatus, obligatioque ad pœnam contracta per peccatum est duplex alia æterna, alia temporalis: prima fundatur super culpam præsentem: secunda super præteritam. lib.2. d.42. dub.1.
    3. Reatus culpæ fundatur in peccato quod quia est aversio à Deo, relinquit deformitatem in anima, per quam redditur indigna summo bono: & quia est conversio ad bonum creatum relinquit maculam in anima, per quam redditur digna supplicio. l.2. d.42. dub.1. V. *Malum*. n.20.

Rebaptizare.

    1. Rebaptizati. V. *Baptismi iteratio*.
    2. Rebaptizare hæreticum, vel catholicum quod gravius peccatum. l.4. d.6. p.1. dub.2.

Rebellio.

Rebellio.

Rebellio est actus superbiæ, estque quando quis diffidet, superioribus obvians, inferiores opprimens, & pares molestans. op. Cent. p.1. sec.17. V. *Superbia*.

Receptio.

Inter receptivum, & receptibile qualis proportio requiratur. l.1.d.37.p.1.a.3.q.1. ad ult. V. *Maxima*. n.87.

Recidivare.

1. Recidivanti an peccata dimissa redeant. lib.4. d.22.a.1. per tot.
2. De recidivis multa ex SS. PP. op. Phar. lib.3. cap.11.

Reciprocum.

Reciprocatio non cadit in causis veris: bene autem in divinis inter personas. l.1.d.31.a.1. q.3. V. *Relatio*. V. *Æqualitas*. n.24.

Reclinatorium.

Reclinatorium aureum Salomonis est Religio Fratrum Min. V. *Fr. Min.* n.23.

Reconciliatio.

1. Reconciliatio cum proximo suadet. ferm. 3. & 4. Dom.5. post Pent. V. *Iniuria*. V. *Inimicus*.
2. Reconciliatio cum Deo quid exigit, & an homo id possit perfectè per satisfactionem. lib.4. d.15.p.1.q.1. & 3. V. *Satisfactio*.

Recreatio.

1. Recreatio est à tota Trinitate ut auctore: à Christo ut à mediatore. l.4.d.3.p.1.a.2. quæst.2. ad 3.
2. Quomodò differat à creatione. lib.2.d.26. q.2. ad 2.

Rectitudo: Rectum.

1. Rectum, est conformitas ad divinam voluntatem. op. Cent. p.3. sec.6. Brev. p.1.c.9. Dicitur item rectum quod habet medium non exiens ad extrema. op. expos. reg. c.1.
2. Rectum est iudex obliqui, & recti: sic summa veritas, sicut & lux est ratio cognoscendi veritatem, & lucem, & ipsarum privationem. l.1.d.36.a.3.q.1.corp. & ser.5. Hex.
3. Rectitudo ad hoc ut sit vera debet regulari signis aliquibus. op. Cent. p.3. sec.6. & Brev. p.1.c.9.
4. Rectitudo est duplex alia necessitatis, quæ est respectu præceptorum Dei: alia supererogationis respectu consiliorum: op. Cent. & Brev. ibid.
5. Rectitudo item est duplex: alia est naturæ institutæ per iustitiam originalem, & conversionem naturalem: alia est gratiæ per iustitiam meritoriam, & conversionem gratuitam. l.2.d.5.a.3.q.1.corp.
6. Rectitudo mentis radicaliter consistit in amore propter Deum. l.2.d.3.p.2.a.3.q.1.corp.
7. Rectitudo item alia est affectionis: alia actionis: alia intentionis: prima respicit desideranda: 2. agenda: 3. speranda. in Ps.118.c.7. v.6. & ser.1. Dom.17. post Pent.
8. Rectitudo item est triplex, scilicet reddere sibi, animæque suæ, proximo, & Deo quod suum est. Ps.87.
9. Rectitudo rationis alia est visionis: alia prædicationis: alia operationis. Ps.118. c.9. v.9.
10. Rectum non est rectum nisi rectè fiat, explicatur. op. de sex al. Seraph. c.7.
11. Rectitudo staturæ hominis attestatur rectitudini mentis, quæ debet uniri ad Deum. op. Brev. p.2.c.10. & Cent. p.3. sec.25.

12. De recta intentione auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. c.116.

Rector.

1. Rector bonus debet habere scientiam salutis. in Luc. c.1. n.77. V. *Parochus*. V. *Episcopus*. V. *Pralatus*.
2. Rectoris zelus iustitiæ, pietas, patientia, exemplaritas, circumspecta discretio, devotio, aliæque virtutes qualia debeant esse. op. de sex al. Seraph. per tot. & op. Cent. p.3. sec.42.

Recumbere

Recumbere in quo sensu sit majus quam ministrare. l.2.d.11.a.1.q.1. ad arg.

Recuperare.

Recuperare est reacquirere perditum, vivificare est denuo recipere esse: unde recuperare gratiam, & merita, & vivificari non sunt idem. l.4.d.14. p.2.a.2.q.3. ad arg.

Reddere: Reddus.

Reddere bonum pro malo. V. *Curia*. n.2. seq.

Redemptio: Redimere.

1. Redimere dicitur aliquis quando pro re condignum pretium dat, quam emit. l.3.d.19.a.2.q.1. in arg. & ser.2. Dom.2. Adv.
2. Redemptio in quo sensu dicitur facta à Christo, & etiam à tota Trinitate. l.3.d.19. ibid. Æque est majus opus ac creare mundum, & quomodò. l.2.d.11.a.1.q.1. ad ult.
3. Christus ut redemptor solvit pœnam pro nobis, sicque ut homo, & ut Deus dimisit peccata. l.4.d.5.a.3.q.2. ad 2. Debuit igitur esse Deus, & homo. lib.4. ibid. & ser.7. Hexaem. & l.3.d.1.a.2.q.3. & d.20. q.1. corp.
4. Redemptionis mysterium egregiè, & devotissimè expenditur. op. Amatorium. & op. Brev. p.4. per tot. V. *Incarnatio*. V. *Christi Incarnatio*.
5. Redemptionis opus in sex principaliter consistit in traditione, illusionem, flagellationem, conspuationem, occisionem, & resurrectionem. in Luc. c.18. n.32.
6. Redemptionis opus maximè manifestat potentiam, bonitatem, & misericordiam Dei, aliæque Dei attributa. in Luc. c.1. n.50. seq. & l.3.d.1.a.2.q.1. & seq. & l.3.d.20.a.1.q.1.
7. Redemptionis opus ab homine ignoratur nisi aperiantur ei oculi animæ à Deo. in Io. c.18. num.34.
8. Redemptionis operis magnitudo expenditur. Ps.90. & Ps.110.
9. Redimere licet pretio quod est juris sui, licet aliàs esset id illicitum: unde si Sacerdos petat illicitè pretium pro Baptismo, licet illi dare, ex parte recipientis. l.4.d.5.a.2.q.1. ad ult.
10. Redemptio per Columbæ oblationem erat primogenitorum, quia est animal integrum, & perfectum, significabatque Christi redemptionem. l.1.d.16.a.1.q.3. ad 5. & in Luc. c.2.
11. Redemptio Christi tantum acquisivit quantum amisit Adam, & quomodò. l.3.d.20. a.1. q.3. ad 5.
12. Redemptio potuisset alià via fieri à Deo. l.3.d.20.a.1.q.6.
13. Christus de manu iustitiæ nos redemit sua manu misericordiæ. l.3.d.32.q.5. ad ult.
14. Redimere, & liberare qualiter differant. l.3.d.20. ibid. q.6. ad ult.
15. Redemptio spiritualis adimpletur exhibitione elemosynæ. ser.2. Dom.1. post Pent. Vid. *Elemosyna*. n.2. seq.

Redire:

Redire.

An redeant peccata recidivanti. lib.4. dist.22.
a.1. per tot. V. *Recidiva.*

Reduci.

1. Reduci ad aliquid est vel sicut ad principium, vel sicut ad terminum. l.1.d.26.a.1.q.3.ad 1.
2. Reductivè quænam sint in prædicamento. l.2.d.24.p.1.a.2.q.1.ad 8. V. *Prædicamentum.*
3. Reductio artium omnium ad sacram Theologiam exponitur. op. de reduc. artium &c.
4. Reduci, seu collectio multiplex in Sacra Scriptura. Pf.70.

Redundantia.

Redundantia gratiæ est triplex: alia per redemptionem, fuitque in Christo: alia per vitæ influentiam: estque in Sacramentis: alia per doctrinam ut in Apostolis, & Doctoribus. l.1.d.16.a.1.q.3.ad 5.

Reduplicatio.

Reduplicatio est quando terminus importat causam inhærentiæ prædicati ad subiectum: quando verò importat vel concomitantiam per inhærentiam, vel per unionem, vel per adiacentiam importat sensum specificativum. l.3.d.10.dub.1.& q.1. & l.4.d.44. dub.2.

Refectio.

1. Relectio alia corporalis, alia spiritualis: prima est necessaria ad conservationem virtutis, decoris, & sanitatis: secunda ad virtutem, decorem, & stabilitatem animæ, estque intelligentia veritatis. ser.17. Hex.

Quare in convivii Religiosorum introducta est lectio spiritualis. in Luc. c.14.n.12.

2. Relectio spiritualis animæ proponitur, & explicatur. op. de 7. Itin. ætern. itin.7. per tot. Ex Eucharistia. op. Brev. p.6.c.9.& ser.3. Dom. infr. oct. Ascens.
3. Christus relectus suos, & quomodò. V. *Christi varia.*
4. Refectorium Angelorum est Præsepe Salvatoris. op. de quinque festivit.
5. Refectorium spirituale apponitur animæ. op. de don. scient. c.4. & op. de don. tim. c.4.

Referre

1. Referre stat dupliciter vel per collationem & per illationem: vel per inclinationem ad aliud: primum est rationis: 2. voluntatis. lib.1. d.1. a.1.q.1.ad 3.
2. Referrî seipso stat tripliciter. l.1.d.26. a.1. q.1. ad 6. & d.28.dub.3. V. *Relatio.*

Reficere est ab eodem ac facere. Prol. in Sap.

Reflecti: Reflexio.

1. Reflexio in forma ex duplici capite potest provenire: primò est ex natura rerum sicuti sunt prædicata transcendentia, ut ens, unum, bonum: 2. ratione ejus in quo est forma, sic sunt potentiæ animæ, quæ supra ipsas reflectuntur. l.1.d.17.p.1.a.1. q.2. ad ult. Vid. *Intentio.* n.27. V. *Potentia.* n.8. seq. V. *Anima potentia.*

2. Reflexio radiorum qualiter fiat. l.2.d.13.a.3. q.1. ad 2.

Reformatio.

Reformatio animæ qualiter fiat Prol. in Sap. & op. de reform. ment. per tot.

Refræratio.

Refræratio est voluntatis concurrente tamen ratione. l.2.d.25.p.1.a.1.q.6.ad ult.

Refrigerium multiplex. Pf.65.

Regeneratio.

Regeneratio spiritualis multiplex exponitur. in Jo. col.15.

Regia potestas.

1. Regia potestas, & Sacerdotum quomodò se habeant. l.4.d.24.p.1. dub.3.
2. Regia potestas in lege veteri anteponebatur Sacerdotio. in Luc. c.1.n.1.

Regimen.

1. Regimen Prælatorum quare sæpe mutatur. op. libel. apolog. in adv. FF. Min. q.5.
2. Regiminis inordinatio est quia præficitur vel malus, vel stultus, vel inutilis. in Ecclen. c.10. num.8.

Regina.

Regina. V. *Maria Epiteta.*

Regina est anima. V. *Anima varia.* n.39.& 60.

Regio.

Regio multiplex mysticè proponitur. Pf.54.

Regnare: Regnum.

1. Regnum aliud est temporale: aliud cælestè: aliud diabolicum. in Io. collat.81.
2. Regnum temporale est modicum in quantitate, & imbecille in potestate, breve durabilitate. in Io. col.81.
3. Regnum Diaboli est ubi est peccatum. in Jo. col.81.
4. De regni cælestis divitiis, & majestate. in Jo. ibid.
5. Regnum temporale præponebatur in lege veteri Sacerdotio: unde dicebatur regnum Sacerdotale: in lege gratiæ Sacerdotium proponitur: unde dicitur Sacerdotium regale. lib.4. d.24.p.1.dub.3.& in Luc. c.1.n.1.
6. Regnorum mutationes aliquando indicant Cometæ. V. *Cometa.* n.2.
7. Regnum Dei, & Diaboli. V. *Dei varia.* n.142. & 199.
8. Regnum Dei dicitur in Sacra Scriptura doctrina, divina, & Evangelica: Item gratia Dei, item gloria cælestis. in Luc. c.18. n.17. & op. in orat. Domin. & in Luc. c.9.n.2. & c.10: n.9. & c.22.n.16. & 17. & c.4.n.2.
9. Regnum Dei ad nos pervenire dicitur per gratiam baptismalem, penitentialem, & finalem. ser.2.Dom.3. Quadrag. & ser.6.Dom.2. Adv.
10. Regnum Dei quare ætati comparatur. in Luc. c.21. n.31.
11. Regnum Dei cor implet. in Luc. c.12.n.32.
12. Regnum cælorum quorum sit. in Luc. c.18. n.17. & c.16. n.16.
13. Regnum cælorum quantum valet. in Luc. c.16.n.16. & c.21. n.2.
14. Regnum quomodò comparatur grano synapis, & fermento. in Luc. c.73.n.19.
15. Regnum Dei videre quomodò quis possit. in Jo. col.15.
16. Regnum Dei dicitur militans Ecclesia. op. expof. orat. Domin.
17. Regnum Dei quomodò dicitur esse intra nos. op. de 7. itin.7. d.3. & op. mystic. Theol. in orat. Domin. & op. expof. orat. Domin. Vid. *Suprà.* n.8.

Item est amor Dei. Vid. *Dei, & proximi amor.* num.48.

Item est pax, & justitia. op. de don. Consil. cap.5.

Proponebatur misericordibus. serm. 2. Dom. 1. post Pent.

18. Regnum animæ quale. Vid. *Anima varia.* num.60.

Regula.

1. Regula est mensura dirigens in cognoscendo, & operando. l.1.d.35.a.1.q.1. in arg. ult.

Dicitur

- Dicitur autem regula, quia rectè ducit, ejusque medium non exit in extrema. op. Expof. reg. cap. 1.
2. Regula est duplex alia quæ est differens à directo, & regulato: alia non differens: prima subjacet errori: secunda nequaquam, talesque sunt Ideæ in Deo. l. 1. d. 3. a. 1. q. 1. ad ult.
  3. Regula humanarum scientiarum quomodò est Dei voluntas signi, & beneplaciti: item & re-ctus finis. l. 1. d. 45. a. 3. per tot. & op. Brev. p. 1. c. 9. & l. 2. d. 40. & seq.
  - Quomodò est recta ratio. op. de trib. ternar. c. 8.
  4. Regula Fratrum Minorum quatè dicatur regula, & vita observantiæ S. Evangelii. op. usc. Expof. regul. c. 1.
  - Est omnium strictissima. l. 2. d. 44. q. ult. ad ult.
  5. Regula Fratrum Minorum exponitur à S. Bonav. op. Expof. reg. FF. Min. Non habet fines in suis votis, & præceptis. l. 2. d. 44. q. ult.
  6. Regula Fratrum Minorum continet præcepta triplicis generis. op. Expof. reg. c. 12.
  7. Regulæ observatio est vigilia præcedens ad gloriam. op. ibid. c. 12.
  8. Regula Fratrum Min. est renovativa gaudii cœlestis. op. ibid. c. 12.
  9. Regulam Fratrum Min. contemntes, & ipsi detrahentes quali culpa innodantur. op. Expof. ibid. c. 12.
  10. Regula Fratrum Min. est medulla Evangelii. op. Expof. regul. c. 1.
  11. Regulæ vota an possint dispensari. op. Expof. ibid. c. 12.
  12. Regula obedientiæ traditur. op. Phar. lib. 2. cap. 42.
  13. Regula Theologica de modis prædicandi in divinis datur. op. Brev. p. 1. cap. 4. & op. Cent. p. 3. sec. 2.
  14. Regula agentis increati in operando sunt ideæ, seu rationes causales. l. 1. d. 35. per tot. & op. Cent. p. 3. sec. 25.
  15. Regula agentis creati naturalis est forma naturalis, seu ratio seminalis: agentis per artem est forma exemplaris. op. Cent. p. 3. sec. 25.
  16. Regulæ rectitudo divinarum legum expenditur. op. Brev. p. 5. c. 9. & ser. 2. Hex. & op. de dec. præc. ser. 1.
  17. Regulæ expendèdi sacram Scripturam traduntur. op. Brev. proœmi. in fine.
  18. Regula pro nominibus masculini generis significantibus aliquid neutrum, vel fœmineum. in Ecclen. c. 7. in fine.
  19. Regulæ circa excommunicationem traduntur. op. Cent. p. 1. sec. 28.
  20. Regulæ circa scandalum dantur. op. Cent. p. 1. sec. 31.
  21. Pro pœnitentiis injungendis quatuor regulæ. op. Confession. p. 3. c. 4.
  22. Regula pro allegoriis notandis in Scriptura. Pf. 16. & 17.
  23. Regula pro dictionibus duplicatis in Sacra Scriptura. Pf. 11.
  24. Regula pro intelligendo libro Eccl. cap. 5. in Ecclen.
  25. Regulæ aliquæ ponuntur circa locutionem de conversione panis in corpus Christi. l. 4. d. 11. p. 1. a. 1. q. 6.
- Regulare: Regularis. V. *Religiosus*.
- Regularis.*
1. Regulantium, & regulatorum ordo spectat ad bonum Ecclesiæ; ad hoc enim ut sit ordinata in

- tota sua universitate debent in ea esse præsidentes, & subditi: docentes, & disciplinati: regulantes & regulati, nempe Prælati, Doctores, & monasticam vitam ducentes. ser. 22. Hex.
2. Regularium ordo respondet Angelis. ser. 22. Hexaem.
  3. Regularium subjectio debet esse major cœteris subjectiõibus Ecclesiæ. ibid.
  4. Regularium ordo excedit statum laicorum, qui est activorum, & Clericorum: nam ex laico fit clericus, ex clerico monachus: 1. respondet Patri: 2. filio: & 3. Spiritui S. ser. 22. Hex. & op. apol. paup. resp. 1. c. 3.
  5. Regularium ordo est contemplativorum distinctus in tres Hierarchias divinis vacantes, quarum prima est supplicantium, qui se totos dederunt orationi, & divinæ laudi, suntque Ordines Monachorum Cisterciensis: Præmonstratensis; Carthusiensis: Grandimoturiensis, & Canonici regulares hisque respondent Throni: 2. intendit per modum speculatorum Sacræ Scripturæ expositioni, respondentque Cherubim, suntque ordines Prædicatorum, & etiam Minorum: 3. verò propriè est proportionaliter vacans tota Deo respondetque Seraphim, & iste est ordo S. Francisci &c. serm. 22. Hexaem.
  6. Regulares ordines sunt currus, per quos ascenditur in Cœlum. ser. 2. Dom. 16. post Pent.

Regulus.

Regulus erat Princeps vel regalis generis, vel habens aliquam dignitatem. in Io. c. 4. n. 46.

Relatio.

1. Relatio est quæ prædicat non quid absolutum, sed ordinem ad alterum id est ut dixit Arist. relatio est cujus totum suum esse est ad aliud. l. 1. d. 30. dub. 3. constituit prædicamentum. l. 1. d. 26. q. 2. & 3. ad 4. & q. 2. corp. dicit ordinem ad tria, scilicet ad subjectum, ad terminum, & principium. l. 3. d. 8. a. 2. q. 2. corp. V. *Filiatio*. n. 10. Inter omnia entia minus habet de entitate. Vid. *Maxima*. n. 69.
2. Relatiõ denominatur ab eo, in quo est major dependentia. l. 4. d. 27. a. 1. q. 2. in funt.
3. Relatio an possit fundare aliam relationem. l. 1. d. 18. a. 1. q. 1. ad ult. & d. 30. dub. 4. & l. 1. d. 17. p. 1. q. 2. ad ult.
4. Relatio alia secundum esse: alia secundum dici: prima est veritas respectus: 2. est modus respectus. lib. 1. d. 30. a. 1. q. 3. in arg. & corp. V. *Pater*. n. 13. Relatio duplex alia interior, alia exterior. l. 3. d. 1. q. 2. ad ult. prima est transcendens: secunda prædicamentalis.
5. Relatio alia est secundum rem, alia secundum modum. l. 1. d. 30. q. 3. corp. & lib. 1. d. 9. a. 1. q. 2. ad 4. & l. 1. d. 34. a. 1. q. 2. ad 6. Item alia realis, alia rationis. l. 1. d. 28. dub. 3.
6. Relatio secundum rem, seu realis est triplex: alia quæ fundatur super proprietatem accidentalem ut similitudo in duplici albedine: alia super dependentiam essentiãlem, ut respectus materiæ ad formam: alia super originem naturalem, sicut effectus ad causam, & filii ad Patrem. l. 1. d. 30. q. 3. corp. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 2. corp. V. *Similitudo*.
7. Relatio alia est prædicamentalis, quæ tota importat relationem: alia non prædicamentalis, diciturque transcendentalis. l. 1. d. 35. dub. 4. & l. 1. d. 26. a. 1. q. 1. ad 6. & l. 1. d. 30. dub. 4. & lib. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 2. corp. In quibus non appellet

HH h transcen

- transcendentalem, sed annexam relationem cum absoluto spectante ad alia prædicamenta.
8. Relatio alia est mutua: alia non mutua: prima importat habitudinem secundum duo extrema: secunda tantum ex parte unius extremi. l.1.d.19.p.1.a.1.q.3. in fund. 3. & l.1.d.26.a.1.q.4. in fund.1.
9. Relatio alia est æquiparantiæ, alia disquiparantiæ: prima est ex parte utriusque extremi, ut similitudo duorum alborum: secunda ex parte unius tantum. l.1.d.19.p.1.a.1.q.3. in fund. & l.1.d.31.p.1.q.1. & seq. & l.1.d.30.q.3. ad 4. & l.4.d.27.a.1.q.2. ad 3.
10. Relatio alia est intrinseca, estque prædicamentalis, alia extrinseca, ut esse incarnatum. l.3.d.1.a.1.q.2. ad ult. V. *Infra*. n.55.
11. Relatio alia est actualis, alia aptitudinalis tantum. l.1.d.18.q.2. ad 3. & q.3. ad 3. & lib.1. d.40.a.1.q.1. ad 1. exigit extrema actu: secunda tantum potentia. l.1.d.40. ibid.
Item alia dicit positionem: alia privationem: ut innascibilitas. l.1.d.28.a.1.q.2. ad 1.
12. Relatio alia est quæ fundatur super actionem: alia super mensuram: alia super unitatem. lib.1. d.30.p.1.a.1.q.3. corp. & ad 4.
Omnis relatio realis fundatur super aliquod absolutum: id tamen fallit in relatione voluntaria. l.4.d.3.p.2.a.1.q.2. corp.
13. Relatio quæ fundatur super unitatem, si est in substantia facit identitatem, & distinctionem: si est in quantitate facit, æqualitatem, & inæqualitatem: in qualitate facit similitudinem, & dissimilitudinem. l.1.d.19.p.1. dub.1. & ibid. q.1. in arg. & lib.1. d.31. a.1. q.2. corp. & q.3.
14. Relatio prædicamentalis fundatur super proprietatem accidentalem id est advenit enti jam completo: transcendentalis verò super dependentiam essentialem, ut est dependentia creaturæ ad Deum. l.1.d.30.a.1.q.3.
15. Relatio duos respectus dicit ad, & in: nempe ad terminum, & ad subjectum, sed constituitur per esse ad, non per esse in. l.1. d.26. a.1. q.1. corp. & q.2. & l.3. d.8.a.2. q.2. corp. & lib.1. d.33.a.1.q.1. ad ult.
16. Relatio quæcumque differt re ab absoluto. l.1.d.26.a.1.q.1. ad 6. & q.2. & q.3. ad 4. & d.30. q.1. ad 3. & l.2.d.1.p.1.a.3. q.2. corp. & l.1.d.33. a.1.q.1. ad 3. & q.4. in fund. V. *Absolutum*. n.3.
17. Relationes in divinis dantur, aliæque sunt distinctivæ relatorum ut Pater, & filius, importantque distinctionem ut exercitam seu realem: aliæ sunt relativæ distinctorum, consequunturque ad personas jam distinctas, importantque relationem ut conceptam, ut similis æqualis. l.1.d.31.p.1.a.1. per tot. præcipue. q.2.
18. Relationes in creaturis supponunt existentiam, ideo possunt advenire absque mutatione essentiali extremi præexistenti: in divinis verò dant existere. l.1.d.7. dub.4. V. *Pater*. n.13. seq.
19. Relatio Dei ad creaturam est tantum secundum modum intelligendi ob idque non est realis. l.1.d.7.a.1.q.1. corp. & l.1.d.18.a.1.q.2. ad 3. & d.30.a.1.q.3. ad 4. & d.40.a.1.q.1. ad 1. & l.1. d.8.p.1.a.2. q.1. ad 2. & d.28. a.1. q.2. & d.30. dub.3. & d.31.p.2. dub.1.
Creaturæ verò ad Creatorem est realis. l.1.d.30. dub.4. quæ differentia inter relationem in creatam, & creatam l.1.d.8.p.1.a.2.q.1. ad 2.
20. Relationes secundum esse tantum, & mutuas, vel secundum oppositionem faciunt distinguere in divinis. l.1.d.9.a.1.q.2.
21. Relatio divina mediat inter substantiam, & accidens. l.1.d.22.a.1.q.4. ad 1.
22. Relativa nomina in Deo quotuplicia sunt. l.1.d.22. ibid. ad ult.
23. Relatio in divinis transit in substantiam quoad esse in: non verò quoad esse ad, & quomodò. l.1.d.26.a.1.q.2. & l.1. d.27. p.1. q.3. ad arg. & l.1.d.33.a.1.q.1. corp. & l.1.d.28.a.1.q.2. & op. Brev.p.1.c.4. & Cent.p.3. sec.2.
24. Relationes in divinis quomodò differant à proprietate, & notionibus. l.1.d.27.p.1.a.1.q.2. & d.24.a.1.q.2. in fine. & l.1.d.26.a.1.q.4. corp.
25. Relatio in divinis non est aliud per essentialiam ab absolutis: nec in comparatione ad aliud per essentialiam. l.1.d.33.a.1.q.1. ad 3.
26. Relationes licet sint idem cum essentialia divina, tamen non sunt idem inter se. l.1. d.33. a.1. q.3. ad 1.
27. Relatio in divinis, & in creaturis qualiter differant. l.1.d.7. dub.4. & l.1.d.30.a.1.q.3.
Relatio in divinis non dicitur secundum substantiam, nec secundum accidens. l.1. d.22. a.1. q.4. ad 1. & ad 2. explicat ly secundum substantiam, id est ad se. V. *Absolutum*. n.3.
28. Relatio in Deo quid sit. l.1.d.30.q.3. corp. & l.1.d.22.q.4. ad arg. & corp. & l.1.d.34.a.1.q.2. ad arg. & lib.1.d.35. dub.4. & op. Brev.p.1.c.4.
29. Relatio in Deo vel ponit extrema actu, vel habitu. l.1.d.40.a.1.q.1. ad 1. V. *Infra* n.38.
30. Relatio personalis tantum dat personis existere in divinis. l.1.d.28.a.1.q.2. ad 2.
31. Relatio quare faciat distinctionem personarum non essentiali. l.1.d.9.a.1.q.2.
32. Relationes quænam important mutationem in altero extremorum, & quare. l.1.d.8.p.1.a.2. q.1. ad 2. V. *Infra*. n.50.
33. Relationes quatuor dantur in divinis, scilicet paternitas, filiatio, spiratio, & processio: prima & 3. sunt activæ: 2. & 4. passivæ. op. Brev. p.1. c.3. & Cent. p.3. sec.2. & op. declar. term. & op. Comp. Theol. l.1.c.22.
34. Quare relatio non componit in divinis. l.1. d.26.a.1.q.2. ad ult.
35. Relatio realis causæ & effectus non datur in Deo. l.1.d.30.q.3. ad ult.
36. Relatio Domini, & servi qualis. l.1.d.30.q.3. ad arg.
37. Relativum qui, quem sensum faciat in divinis. l.1.d.4. dub.3.
38. Relatio actualis ponit utrumque extremum actualiter: potentialis nequaquam. lib.1. d.18. q.2. ad 3. V. *Suprà*. n.11. & 29.
39. Relatio inter intelligentem, & intellectum est tantum secundum dici. l.1.d.9.a.1.q.2. ad 4.
40. Respectus additus subjecto quando multiplicat, seu numerat subjectum, & quando non. l.1. d.14.a.1.q.2. ad ult.
41. Relationis relatio non datur, sicut motus motus, quatenus termini sunt, sed bene quatenus est principium: unde sic relatio est principium relationis. l.1. d.18. a.1. q.1. ad ult. & l.1. d.30. dub.4. & d.33.q.4. & l.4.d.19.a.3.q.2. ad 1. V. *Maxima*.
42. Referral se ipso est tripliciter. l.1.d.26.a.1.q.1. ad 6.
43. Relativum proprium est dici ad convenientiam, & quando. l.1.d.26. dub.8. V. *Numeri*. n.43.
44. Relatio in quonam conveniat, & disconveniat cum aliis prædicamentis. l.1. d.26.a.1. q.2.
45. Relatio

45. Relatio inter omnia entia minus habet de entitate. l. 1. d. 26. a. 1. q. 2. ad ult.
46. Relatio cum nihil habeat absoluti nihil habet de compositione. ibid. loquitur de relationibus in divinis tantum.
47. Respectivum reducitur ad absolutum vel ut ad terminum, & quomodo. lib. 1. d. 26. q. 3. ad 1. & 2.
48. Relativa sunt simul natura & in essendo, & in intelligendo. l. 1. d. 27. a. 1. q. 2. corp.
49. Referrī ad aliquem est dupliciter vel secundum rationem intelligendi, vel secundum rationem existendi. l. 1. d. 28. dub. 3.
50. Relatio quandonam inducit mutationem vel in uno tantum, vel in ambobus extremis. l. 1. d. 30. dub. 3. & l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. ad 3. & lib. 3. d. 2. a. 3. q. 2. ad arg. & l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. ad 2. Vid. *Mutatio*. n. 11. Vid. *Maxima*. n. 49. V. *Supra*. num. 32.
51. Relativa aliqua sunt, quæ sunt talia ex parte utriusque termini: alia ex parte unius tantum, ut scientia, scibile. l. 1. d. 30. a. 1. q. 3. ad 4. & l. 3. d. 2. a. 3. q. 2. ad 5.
52. Relatio reflexa super absolutum, ibi quietatur: absolutum enim dat fundamentum, & respectus complementum: unde non potest dici generatio generat: sistitur enim in ipsa generatione ut in primis &c. l. 1. d. 33. q. 4. ad 1.
53. Relationes plures possunt eidem inesse secundum diversas naturas. l. 3. d. 10. a. 2. q. 3. ad ult. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.
54. Relatio dicit ordinem ad tria, scilicet ad subjectum in quo, ad terminum ad quem, & ad principium à quo. l. 3. d. 8. a. 2. q. 2. corp.
55. Relativè prædicari vel est per relationem intrinsecam, & expressam, idest in qua terminus intrinsece implicat aliquem respectum: vel per relationem extrinsecam, & implicitam, idest secundario tantum importatam ut Deus est homo. l. 3. d. 7. a. 1. q. 1. ad 3. & lib. 1. d. 24. a. 2. q. 2. ad 2. V. *Supra*. n. 10.
56. Relationes an multiplicentur ad multiplicationem terminorum: videtur S. Bonav. dubius, sibi que contrarius: nam l. 3. d. 8. a. 2. q. 2. corp. & ad 2. videtur asserere multiplicari tantum ex multiplicatione subjecti, non termini: sed lib. 1. d. 28. q. 2. in fund. & l. 3. d. 21. a. 1. q. 3. corp. & hinc deducit innascibilitatem, & paternitatem in Patre esse duas relationes: Sed solvitur dubitatio: primo quia in exemplo allato de innascibilitate &c. ponit duas relationes ratione fundamenti, & terminorum diversorum. in l. 3. d. 8. advertit, quod relatio si consideretur specificè, quia specificatur à termino, sic sub eadem speciè ad sunt plures relationes, ut sunt duæ filiationes ad duos filios, terminatæ: si verò sumuntur relationes in ordine ad subjectum in quo, & principium à quo, sic est unica tantum: & hinc lib. 3. d. 8. cit. dicit, quod ad multiplicationem terminorum multiplicentur respectus, sed remanet una relatio, idest in sensu allato &c. l. 3. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad 3. & l. 3. d. 6. a. 1. q. 1. & l. 1. d. 14. a. 1. q. 2.
- Relationes diversificantur ad diversificationem terminorum: l. 2. d. 42. q. 1. ad 3. & l. 3. d. 21. a. 1. q. 3. & l. 1. d. 28. q. 2. fund.
57. Relatio non prædicat absolutum, sed respectivum. l. 1. d. 30. dub. 3.
58. Relatio quomodo distinguat quod existit. l. 1. d. 9. a. 1. q. 2. ad arg.
59. Relatus, & distinctus an sint convertibilia. l. 1. d. 31. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.
60. Relatio per se non est sensibilis, sed tantum ratione extremorum. l. 4. d. 27. a. 1. q. 1. ad 3.
61. Relatio æquivalentiæ respicit utrumque extremum æqualiter, sed appropriatur ei in quo est consummatio ipsius, sic Matrimonium dicitur à Matre, sic Filio appropriatur similitudo, & æqualitas, & Patri unitas. l. 4. d. 27. a. 1. q. 1. in fund. & ad 3.
62. Relativum identitatis, & adverbium similitudinis aliquando dicunt similitudinem: aliquando æqualitatem. l. 4. d. 33. dub. 4.
63. Relativo uno multiplicato, multiplicatur, & alterum. l. 2. d. 2. p. 2. a. 3. q. 2. in arg.
64. In omni habitudine vera sunt duæ relationes: l. 1. d. 27. dub. 3.
65. Similitudo alia proportionis per unius naturæ conjunctionem, alia proportionalitatis. lib. 4. d. 1. p. 1. dub. 3. V. *Similitudo*.
66. Nomina quæ dicuntur relativè quot modis: l. 1. d. 22. q. 4. ad ult.
67. Quod refertur, differt ab ipsa relatione: l. 1. d. 25. q. 1. ad ult.
68. Relativum quomodo refert antecedens. Vid. *Nomen*. n. 47.
69. Relatio non est à se ipsa. l. 1. d. 33. q. ult. fund. 4. Relaxatio juris. V. *Dispensatio*. n. 1.
- Religare: Religio*
1. Religio dicitur, quia uni Deo religatur anima ad cultum divinum vinculo serviendi. op. Phar. l. 4. c. 19. Unde sumitur & pro ipso cultu Dei: & pro statu, in quo talis cultus præcipue exercetur: ibid.
- Est virtus pars justitiæ qua colitur ille qui est superioris naturæ. l. 3. d. 9. a. 2. q. 3. in fund. & op. Cent. p. 3. sec. 44. & Comp. Theol. l. 5. c. 37.
2. Religio apud Græcos dicitur latria, & theosebia, seu eusebia: apud latinos dicitur religio, & pietas: differunt tamen secundum rem: nam latria est virtus Theologica: religio virtus Cardinalis. l. 3. d. 9. a. 2. q. 3. corp. & op. Cent. p. 3. sec. 44.
3. Religionis varii gradus assignantur. op. de grad. virt. c. 21.
4. Religionis veræ, & hypocrisis conflictus traditur. op. Phar. l. 2. c. 15.
5. Religionis summa est Deum imitari quem colimus. in Io. collat. 61.
6. Religio vera consistit in approbatione divini honoris, reprobatione peccati, confessione Christi redemptoris, & consideratione redemptionis. in Luc. c. 9. n. 18.
7. Religionis actus quinam sint. op. Phar. l. 4. c. 19. Quid operentur in anima. ser. 1. Dom. 2. Adv.
8. Religio est pars benignitatis. V. *Benignitas*. n. 3.
9. Christus in deserto tentatus figura hominis intrantis religionem. V. *Christi varia*.
10. Religio pro statu, seu congregatione est congregatio virorum Deo dicorum. op. diæt. sal. t. 4. c. 1. & op. Phar. l. 4. c. 19. est perfectio status qui respicit gratiam gratum facientem. lib. 4. d. 25. a. 2. q. 1. ad 4.
11. Religionis actus unde. op. diæt. ibid. De religione FF. Minorum. V. *Fratres Minores*.
12. Religionis status, laudes, & excellentia enarrantur. In Io. col. 10. & op. Phar. l. 4. c. 19. & op. diæt. sal. t. 4. c. 1. & in Luc. c. 4. n. 42. & ser. 22. & 23. Hex. & in Thren. c. 2. n. 6. & op. apol. paup. per tot. V. *Desertum*.

- Est cœlum, & Paradisus. ser. 16. Hex. V. *Cali varia*. n. 12.
- Finis ingressus in ea frequenter in mente habendus. V. *Finis*. n. 47.
- 13 Religio est schola virtutum. op. q. circa reg. q. 16. & op. de informat. Novit. p. 2. c. 1. Quodnam sit primum elementum quomodo debet religiosus addiscere. in Luc. c. 14. n. 32. & op. de sex al. Seraph. c. 7.
14. Religio est cœlum, & scala, religiosi sunt Angeli. in Io. col. 10.
15. In quonam dignoscitur una religio excellere aliam. op. qu. in reg. q. 18. & 19. & op. apol. paup. resp. 1. a. 3. & ser. 22. Hex.
16. Religionum deficientia unde oriatur. op. qu. in reg. q. 16. & 19. & in Thren. c. 2. n. 6.
17. Religio est secundum baptismum. op. apol. paup. resp. 1. c. 3.
18. Religio habet triplex vinculum, scilicet tria vota, obedientiæ, paupertatis, & castitatis. op. diæt. sal. t. 4. c. 1. seq. & in Luc. c. 9. n. 24. & in Luc. c. 14. n. 32. & Pl. 118. c. 7. v. 16. & c. 8. v. 4. & in Luc. c. 4. n. 42.
19. Religionem reddit laudabilem maturitas in opere: communitas vitæ, & fuga proprietatis. op. diæt. sal. t. 4. c. 1. & op. spec. ad Novit. p. 2. c. 2. V. *Res*. n. 31.
- Quomodo servetur communitas, & etiam quomodo destruat. op. quæst. reg. q. 20. & op. expos. reg. c. 6.
20. Religioni maxime sunt contrariæ indevotio, dissolutio, & vagatio. op. diæt. tit. 4. c. 1.
21. Religionis obligatio evitandi imperfectiones, & tendendi ad perfectionem. op. diæt. ibid. & in Luc. c. 9. n. 62. & ser. 2. Dom. 16. post Pent. & in Io. col. 10.
22. Religiosus rediens retro deridetur à Diabolo. in Luc. c. 14. n. 28. & seq. descendit ad Infernum. ser. 2. Dom. 16. post Pent.
23. Religiosis præcipue est facienda elemosyna. in Luc. c. 16. n. 9.
24. Religiosorum obligatio est introducendi suos benefactores in æterna tabernacula. in Luc. c. 16. n. 9.
25. Religiosorum peccata quam noxia Ecclesiæ Dei. in Luc. c. 21. n. 22. & in Thren. c. 4. n. 7.
26. Religionis institutor qualis esse debeat. in Io. c. 8. n. 39.
27. Religionis sublimitas parum prodest non proficienti. in Io. ibid.
28. Religiosorum status quam distans à sæculari. in Io. c. 21. n. 18.
29. Religiosa sponsa Christi qualis esse debeat. in Io. collat. 11.
- Monialis egregie instruitur in vitæ perfectione. op. de perfect. vit.
30. Religiosus debet esse asinus mysticè, quomodo. ser. 23. Hex.
31. Religionis status respicit gratiam gratum facientem: unde ad ipsam non admittantur tantum viri, sed & mulieres, non sic ad ordinem, qui respicit gratiam gratis datam respicientem non tantum interius, sed & exterius, & potest etiam externam. l. 4. d. 25. a. 2. q. 1. ad 4.
32. Religionem intrare an possit sponsus, & sponsa. l. 4. d. 27. dub. 2. & a. 3. q. 2. ad arg.
33. Religio est desertum, & quare. in Luc. c. 4. n. 42.
34. Ad religionem non omnes, sed tantum idonei admittebāt. in Luc. c. 8. n. 39. & op. q. circa reg. q. 1c.
35. Religionis modestia, habitusque observantia exterior quam commendabilis. op. de prof. relig. l. 2. c. 22.
36. Religiones carentes oculis defenduntur. op. apol. paup. resp. 4. c. 1.
37. Religionis fratrum Minorum perfectio est sublimitas super omnes regulas. l. 2. d. 44. q. ult. in fine. & op. apol. ibid. c. 2. & op. expos. regul. c. 2.
38. Religionem nullus intrare debet invitus. op. expos. reg. c. 2.
39. Religionis status est majoris perfectionis cæterorum, & quare. op. apol. paup. resp. 1. a. 2.
40. Religionis status difficultates expenduntur. op. apol. ibid. c. 2. securitas major statu sæculari. op. ibid. resp. 2. a. 3.
41. Religio quæ sæditati innititur sæda est. op. spec. discipl. p. 3. c. 8.
42. Religio vera non est ubi omnia omnibus parent: unde & officinæ debent esse clausæ. op. spec. discipl. p. 3. c. 9.
43. Religio continet quatuor genera bonorum: 1. sunt qui malum non faciunt, nec tamen studiosè se exercent in operibus virtutum: 2. qui se exercent sed tepidè: 3. qui fervidè id faciunt, tamen pro proximo non laborant: 4. sunt qui etiam addicti sunt profectui aliorum, & hi sunt omnium perfectissimi. opusc. de sex al. Seraph. c. 3. & op. de prof. relig. l. 1. c. 3.
44. Religionum variæ observantiæ describuntur. op. de sex al. ibid. quæ obligatione observadæ. op. ibid. Signa quinque observantiæ dantur. op. q. sup. reg. q. 18.
45. Ut Religionis splendor conservetur quæ caveri debent. op. de sex al. ibid.
46. Religiones laudabiles à dilapsis qualiter differant. op. ibid. c. 3.
47. Religiones etiam observantes expedit ut habeant aliquos malos ad bonorum exercitium. op. de sex al. ibid. c. 3.
48. Religio quænam bonos discipulos, & Novitios facit. op. de sex al. ibid. c. 6.
49. Religiones institutæ sunt, ut sint palestra virtutum. op. ibid. c. 7. V. *Palestra*.
50. Religionum actus spirituales quinam sint. op. de sex al. ibid. c. 8.
51. Religionis qualis felicitas, in qua est pax. op. de Eccles. Hier. p. 4. c. 4. Infelicitas infernalis ubi est discordia. op. de Eccles. ibid.
52. Religionis S. Francisci principium, & profectus assimilatur vineæ Domini. op. leg. S. Franc. c. 3. & 4. ser. 2. in Septuag.
53. Religio quare non omnes malos ejicit. op. quæst. sup. reg. q. 17.
54. Religiones quare diversas vestes, & habitus adhibent. op. libel. apolog. q. 8.
55. Religio est melior, ubi austerius castigatur corpus, fructuosius ædificatur proximus, & reverentius colitur Deus. op. apol. paup. resp. 1. c. 3. In quo consistit vera austeritas vitæ, & devotio. op. ibid. resp. 2. c. 2.
56. Quælibet religio habet aliquid speciale, per quod alias excedit, in quo decoratur S. Mater Ecclesia varietate circumdata. op. apol. ibid. ref. 1. c. 3. Non omnes sunt pares in votis. op. Expos. reg. c. 1.
57. Religiosus status licet excedatur à statu Episcopali, tamen est securior & expeditior curandis morbis spiritualibus. op. apol. paup. resp. 1. c. 3.
58. Religionis perfectio tota est in abdicatione propriæ voluntatis. op. spec. discipl. ad Novit. p. 1. c. 3. & 4.
59. Reli

59. Religionis actus sunt 1. exterior habitus : 2. observantiæ exteriores : 3. mores exteriores compositi : 4. opera pœnitentiæ : qui omnes possunt fieri etiam ab existente in peccato mortali : 5. studium extirpandi vitia, plantandique virtutes : 6. est nucleus virtutis. op. de prof. relig. l.2.c.22.
60. Religio est navis, qua enavigatur mare mundi. op. de prof. relig. l.2.c.4. & ser.2. Dom. infr. oct. Epiph.
Est sepulchrum, ager in quo invenitur thesaurus. ser.7. in Rogat.
Est Civitas refugii. serm.7. in Pent. & serm.4. Dom.18. post Pent.
Est mulier amicta sole coronata duodecim stellis. ser.3. fer.3. Pent.
Est Insula, & refugium naufragorum. ser.2. Dom.2. post Pent.
Est desertum cujus speciosa sunt opera bona. ser.1. Dom.9. Pent. & op. de contempt. mundi in fine.
Est currus per quem ascenditur in cœlum. ser.2. Dom.16. post Pent.
Est domus spiritualis signata Cruce. ser.1. de dedic. Eccl.
Est Crux. V. *Cruce*. n.42.
61. Religionis status qualiter differat ab Episcopo. V. *Perfectio*. n.45. V. *Episcopus*. n.23.
62. Religiosus est persona adstricta statui religioso per vota substantialia. V. *Religio*. m.1.
Religiosus.
1. Religiosorum munera, & obligationes expendantur. op. Phar. l.1.c.27. seq. & op. diæt. sal. tit.4.c.1. & seq. ubi de tribus votis substantialibus de obedientia, paupertate, & castitate, & op. medit. vit. c.44. & op. de sex al. Seraph. per tot. & op. de Eccles. Hier. per tot. & op. spec. discipl. ad Novit. & op. de prof. relig. & op. de instruc. Novit. & op. de perfect. vit. ad for. & op. Exercitia spiritualia. V. *Conversatio*. n.1. seq.
Est discipulus Christi. V. *Discipulus*. n.4.
2. Religiosi sunt oculi Ecclesiæ, eorumque officium describitur. op. diæt. sal. tit.7. c.5.
3. Religiosorum obedientia qualis. V. *Obedientia*. & op. spec. discipl. p.1.c.4.
Item paupertas. V. *Paupertas*. & op. medit. vit. cap.44.
Item castitas. V. *Castitas*. & ser.3. in Epiph. & ser.2. Pent. & ser.1. Dom.15. post Pent.
4. Religiosi novitii instructio datur. op. diæt. sal. tit.4.c.1.
Item quilibet religiosus instruitur in via perfectionis, & virtutum. op. alpher. relig.
5. Religiosorum peccatum quam noxium. opusc. diæt. sal. tit.4. c.1. & op. de Eccles. Hier. p.1. c.2. & 3.
De malo ipsorum exemplo. opusc. apol. paup. q.21. & in Thren. c.4. & ser.2. in Septuag.
6. Religiosorum munus est concipere Dominum Jesum. op. de quinque festivit. pueri Jesu.
7. Religiosus debet esse Seraphim. op. de sex al. Seraph. c.8. & op. de Eccles. Hier. p.1.c.2.
Item Cherubim. op. de Eccles. Hier. ibid.
Item Angelus ob septem conditiones. opusc. de Eccles. Hier. p.1.c.1.
Item religiosi debent esse Throni. op. de Eccles. ibid. c.4.
Item Principatus. op. de Eccles. Hier. p.3.c.1.
Item Cœli. op. de Eccles. Hier. p.4.c.4.
8. Religiosi subditi quomodo comparentur Angelis. op. de Eccles. Hier. p.3.c.3.
9. Religiosi multi, sed pauci obedientes. op. Stim. div. am. p.3.c.11.
Inobientia facit eos stellas errantes. opusc. de Eccles. Hier. p.4.c.4. V. *Stella*. n.11.
10. Religiosorum munus est ut suo exemplo mundum corrigant. op. de Eccles. Hier. p.1. cap.2.
Ubi de bino exemplo &c.
11. Religiosi quare bini, & bini mittantur. op. de Eccles. Hier. p.1.c.2.
12. Religiosorum cantus eos assimilat Seraphim, qui cantant trifagium Sanctus. op. de Eccles. Hier. p.1.c.2.
13. Religiosi quomodo debent aspicere mutuo cum charitate defectus. op. de Eccles. Hier. p.1.c.3.
14. Religiosi à mundanis despecti in hoc mundo. op. ibid.
15. Religiosi debent custodire ostium Paradisi sicut Cherubim. op. ibid.
16. Religiosi debent aliis communicare bona spiritualia. op. ibid. & p.4.c.4.
De charitate mutua, & in alios. op. ibid. p.3.c.4.
17. Religiosi cur in primordio Ecclesiæ non sunt missi ad prædicandum. op. apol. paup. resp. 1.c.3. & op. quare Fratres Min. prædicent.
Sunt missi coadiutores Parochorum ad trahendam retem, ut dicitur Lucæ. c.1. & op. quare fratres. ibid. in princ. & op. apol. paup. resp. 4. cap.3.
Et quam sit ipsorum adiutorium necessarium. ibid.
18. Religiosi aliquando inter se dissentiunt sanctissime sicut Paulus, & Barnabas, & Angeli apud Danielem, & quare. op. libell. apol. q.19.
19. Religiosi quare odio habeantur à Clericis sæcularibus. op. ibid. q.27. Deberent ab ipsis diligi & quare. op. libel. apolog. q.22.
20. Religiosi debent aliquando celare bona sua, & quare: ubi agitur de scandalo evitando. op. libel. apol. q.21.
21. Religiosi quare ad officium prædicationis promoventur. op. libel. apolog. in advers. FF. Min. q.3. & q.27.
22. Religiosorum mutationes à Monasteriis quare frequenter fiunt. op. libel. apol. q.6.
23. Religiosa monasteria quare fundantur aliquando remota terris. op. libel. ibid. q.7.
24. Quare se juste defendunt ab infamatoribus. op. libel. ibid. q.12.
25. Religiosis datur quadruplex forma recipiendi ad ordinem. ibid. q.18.
26. Religiosorum præcedentia qualis observanda. op. ibid. q.20.
27. Religiosi an teneantur laborare manualiter. op. de paupert. Chr. q.1.a.2. ad 9. & q.2. per tot. & op. Expos. regul. c.5.
28. Religiosorum multiplicatio alleviat Episcopos, & Chorum. op. de paupert. Chr. q.1.a.2. ad 9.
29. Religiosorum vitæ scopus qualis. op. ibid. q.1. a.2. ad 16.
30. Religiosi quare mendicando vivunt, ubi de mendicitate. op. ibid. q.1.a.2. & op. Expos. reg. c.6.
31. Religio continet aliquos malos, sicut Collegium Apostolicum Judam. op. de paup. Chr. q.1.a.2. ad 18.
32. Religiosorum usus carniū quam variatus fuerit pluries in Ecclesia. op. de paup. ibid. ad 19.
33. Religiosis debetur victus. opusc. apol. paup. resp. 4. cap.3.
34. Religiosus instruitur intus, & foris, in Con-

- fessione, in repellendis tentationibus, in obedientia, in usu rerum, in vitatione præsumptionis, in verecundia, in taciturnitate, & silentio, in devotione, in diligentia, in disciplina, in psallendo, & stando in choro, in ministrando altari, in gestu, in modo loquendi, circa comestionem, in opere manuali, in incessu, in gestu membrorum, circa habitum, circa conversationem sæcularium in itinere. op. Collationes. & op. spec. discipl. p. 1. per tot. & op. de Instit. Novit. & op. regul. Novit. & op. remed. defectuum. & op. de perfect. vit. ad Soror.
35. Religiosus instituitur circa Deum, seipsum, & proximum: circa rerum custodiam. op. spec. discipl. p. 2. c. 1. ad 4.
36. Religiosus professus instituitur. op. spec. ibid. p. 2. c. 5. & seq.
37. Religiosus instituitur circa interiorem hominem: circa cavenda à noviter professis, & novitiis, scilicet ne tepescant à primo fervore: ne moveantur malis exemplis tepidorum: ne judicent temere facta aliorum: ne frangantur tentatione, vel adversitate. op. de prof. relig. l. 1. c. 1. Item circa quadruplicem tentationem proveniente à carne, mundo, diabolo, & Deo. c. 2. Item circa initium, profectum, & statum perfectorum. cap. 4. & serm. 3. Dom. infr. oct. Epiph.
- Item circa reformationem rationis, voluntatis, memoriæ, affectionesque. op. de prof. relig. l. 1. c. 5. & seq. ad 9.
- Item circa superbiam triplicem vitandam: circa occultationem, vel publicationem bonorum: circa affectiones: circa septem vitia capitalia superbiæ, itæ, invidiæ, tristitiæ, gaudii, avaritiæ, victualium, luxuriæ, gulæ, dilectionis, spei, timoris, pudoris: eorumque remedia. op. ibid. l. 1. c. 8. & seq. ad finem.
38. Religiosus instituitur per septem processus, seu itinera, seu gradus: 1. est in fervore novitiatus: 2. in labore corporalis exercitationis: 3. in consolatione spirituali: 4. in pugna, & tentationibus: 5. in curatione, & remediis spiritualibus, in actione, locutione, in moribus, in interiori, & aliis exercitiis: 6. est in virtutum exercitio, scilicet exteriori & interiori charitatis, & amoris Dei, & proximi, humilitatis, patientiæ, obedientiæ, paupertatis, contemptusque rerum sæcularium, sobrietatis, Castitatis: 7. est vitæ contemplativæ, sicque agitur de intentione, de modis orandi, aliisque spectantibus ad orationem, de variis generibus devotionum, de revelationibus, & visionibus, de reparationibus devotorum; de affectibus in Communionem. op. de perfec. relig. l. 2. per tot. & op. de instit. Novit. & regul. Novit. & op. remed. defect. & op. de perfect. vit. ad Soror.
39. Religiosus Novitius instituitur circa obedientiam, pacem cum prælatis, in surgendo à somno, in stando in choro, in capitulo, in mensa, in dormitatione, in obsequiis in Missa, in cella, in confessione, in lectione, in aliis actionibus. op. de Instit. Nov. per tot. & regul. Novit. & op. remed. defect. & op. de perfect. vit. ad Soror.
40. Religiosi deficientis in exercitio orationis quanta infelicitas. op. de perfect. vit. ad Soror. c. 5.
41. Religiosi quam libertatem declinare debeant. Ps. 118. c. 7. v. 16.
42. Religiosi, & Clerici quare tondantur. Ps. 119.
43. Religiosi mali reprehenduntur. in Thren. c. 1. & ser. 1. Dom. 24. post Pent. sunt oves stolidæ, & lupi. ser. 2. de dedic. Ecclesiæ.
44. Religiosorum oratio quare non exauditur. in Thren. c. 2.
45. Religiosi debent splangere peccata populorum. in Thren. c. 2.
46. Religiosorum candor qualis esse debeat. in Thren. c. 4.
47. Religiosorum mensa quare lectionem spiritualem admittat. in Luc. c. 14. n. 13. V. *Lectio*.
48. Religiosi alieni debent esse à consanguineis. in Luc. c. 9. n. 61.
49. Religiosorum negligentia sæpe exceditur à diligentia sæcularium. ser. 2. in Epiph.
50. Religiosi incipientes, proficientes, & perfecti instituuntur. ser. 3. in Epiph. & ser. 3. Dom. infr. oct. Epiph.
51. Religiosi inveniant Christum post triduum votorum. ser. 3. Dom. infr. oct. Epiph.
52. Religiosorum vocatio exigit observantiam consiliorum relictionem retium. ser. 1. Septuag.
53. Religiosorum officium est sequi Christum ad desertum. ser. 2. Dom. 1. Quadrag.
54. Religiosorum status designatur per Iacobum, Petrum, & Ioannem ductos in montem. ser. 4. Dom. 2. Quadrag.
55. Religiosorum electio, & observantia expenditur. ser. 1. de S. Matthia.
56. Religiosum silentium servandum. ser. 5. de una S. Virgine. V. *Silentium*. n. 2.
57. Religiosi sunt peregrini in hac vita. ser. 3. de dedic. Ecclesiæ.
58. Religiosus quænam facere potest, vel non potest sine licentia Prælati. op. spec. discipl. p. 1. c. 4.
59. Religiosus, Monachusque est qui solum quæ Dei sunt agit, cogitat, & loquitur Christo unitus in omni tempore, loco, & negotio. opusc. Collat. 8.
60. Religiosi in operibus ordinatis ad observantiam suæ regulæ semper merentur virtute intentionis habitualis, seu virtualis inclusæ in professione. l. 2. d. 4. 1. a. 1. q. 3. ad ult.
61. Religiosus habitus est signum bonitatis, & quomodo. l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 2. ad ult.
62. Religiosus quando possit facere eleemosynam. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 1. ad 1.
63. An religiosus teneatur confiteri statim post peccatum. l. 4. d. 17. p. 2. a. 2. q. 3.
64. Quare religiosi laici tonsurantur: Clerici vero coronantur. l. 4. d. 24. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
65. Religiosi Novitii non sunt in rigore religiosi, sed medii inter statum laicalem, & religiosum. l. 4. d. 24. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
66. Religiosi nunc sunt similes Christianis primitivæ Ecclesiæ in abrenuntiatione rerum temporalium. l. 4. d. 24. ibid. q. 3. corp.
67. Religiosus assumptus ad Episcopatum an dispensetur à votis. l. 4. d. 38. a. 2. q. 3.
68. Religiosi an in omnibus, quæ contra Deum non sunt, teneantur obedire Prælati. l. 4. d. 44. a. 3. q. 2.
69. Religiosi an possint votare. l. 4. d. 38. a. 1. q. 3. corp.
70. Religiosorum pœnitentia, seu vita activa in tribus consistit, scilicet in pœnitentia vitæ antea actæ, in meditatione compassiva Passionis Christi, & quærendo præsentiam Christi. ser. 3. Dom. 2. Pasch.

71. Religioforum renuntiatio qualis. V. *Abdicatio* n. 3. & 4. V. *Relinquere*.

Relinquere.

1. Relinquere est renuntiare quoad affectum, & rem: renuntiare est quoad affectum. in Luc. c. 14. n. 33. & serm. 1. de Apost. & op. apol. paup. resp. 3. a. 1.

2. Relinquere retia, & omnia quid sint. serm. 1. Septuag. V. *Renuntiatio*.

3. Relinquere se ipsum est super omnia laboriosum. ser. 1. de Apost.

Reliquia.

Reliquia, imagines sacræ, & crux quali adoratione adorandæ. op. de don. piet. c. 2. & l. 3. d. 9. a. 1. per tot. V. *Adoratio*.

Remedium.

Remedium multiplex ad sanandas infirmitates spirituales. ser. 3. Dom. 2. post Epiph. & op. de prof. relig. l. 1. c. 26. & deinceps. & op. remed. contra defectus.

Rememoratio.

1. Rememoratio respicit actum cognitivæ potentia, & estque respectu præteritorum. l. 3. d. 26. a. 1. q. 1. ad 2.

2. Rememoratio pro ut est directiva affectionis, ut caveat à futuris potest esse virtuosa, & vitiosa. l. 3. d. 26. ibid.

Remissio.

1. Remissio. V. *Peccati remissio*. V. *Iniuria*.

2. De remissione Prælatorum. op. Phar. l. 3. c. 37.

Remorsus.

Remorsus. V. *Syndheresis*. & l. 2. d. 39. a. 2. per tot. & l. 4. d. 50. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg.

Remuneratio. Remunerabile.

1. Remunerabile respicit meritum præcedens. l. 4. d. 48. a. 2. q. 1.

2. Remunerabile aliquid dicitur tripliciter: primo quod potest mereri: secundo quod est merenti conjunctum: tertio quod ad merens est ordinatum ut ad obsequium: primum est tantum liberi arbitrij: secundum est corporis: tertium est in alijs ordinatis ad hominem. l. 4. d. 48. a. 2. q. 1. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 1. ad 3. V. *Bestia*. n. 3.

3. An cœlestia corpora post iudicium remunerantur. l. 4. d. 48. ibid.

4. Remuneratio meritorum de condigno, & de congruo quænam. l. 2. d. 27. a. 2. q. 1. ad 4. & ad 5.

5. Quodnam opus vel mortuum, vel mortificationem, vel vivum dicat essentialem ordinationem ad remunerationem. lib. 4. d. 14. p. 2. a. 3. q. 3. ad ult.

6. Remuneratio non est tota causa quare fiet resurrectio. l. 4. d. 43. a. 1. q. 3. ad 5.

Renasci.

Renasci, seu regeneratio multiplex. in Io. col. 15. V. *Homo ad Deum*. n. 142.

Renovatio.

1. Renovatio interior spiritualis proponitur, & etiam modus quo facienda est. ser. 1. in Ascens. & ser. 1. Dom. Pent.

2. Renovatio per baptismum, & per poenitentiam qualiter differant. l. 4. d. 14. p. 2. art. 1. q. 2. ad arg.

Renuntiatio.

1. Renuntiatio qualiter differat à relinquere. in Luc. c. 14. n. 33. V. *Abdicatio*. V. *Abnegatio*.

2. Renuntiatio perfecta rerum requiritur ad acquisitionem regni cœlestis. in Luc. c. 18. n. 20. & 3. & op. apol. paup. resp. 3. c. 1. 2. & 3. & resp. 4. per tot. V. *Mundus*. n. 65.

3. Renuntiationis opus quam sanctum, & laudabile. op. apol. paup. ibid. & op. Phar. l. 4. c. 17.

4. Renuntiatio omnium rerum signum est perfectæ charitatis. op. de 7. Itiner. et. itin. 4. d. 4. art. 3.

5. Debet fieri à Christianis, & quomodo. Vid. *Christianus*. n. 6.

Reor.

Reor, reris stat pro actu animæ cogitantis; sicque derivat res, seu ens rationis. l. 1. d. 25. dub. 3.

Reparatio.

1. Reparatio generis humani qualiter facta est à Christo. l. 3. d. 20. a. 1. q. 2. corp.

2. An reparatio generis humani potuerit communicari creaturæ. l. 3. d. 20. a. 1. q. 2. ad ult. & q. 3.

3. De reparatione Angelorum agitur per homines electos. l. 2. d. 9. a. vn. q. 5.

Repassio.

Repassio datur vbi datur actio in contrarium: quia resistentia iuvat ad operandum: Tum quia vbi nulla est contrarietas, ibi nulla est actio. lib. 4. d. 49. p. 2. a. 4. q. 1. & 2. & ser. 3. de Apost. & lib. 3. d. 6. a. 2. q. 1. corp. & l. 2. d. 30. a. 3. q. 2. corp.

Repercussio.

1. Repercussio fit vel ex collisione duorum corporum: vel ex ineptitudine patientis ad susceptionem virtutis agentis, ut in lumine. lib. 2. d. 13. a. 3. q. 1. ad 2.

2. Repercussio fit à virtute primi moventis, non corporis resistentis. ibid.

Repere.

Repere importat motu tractionis. l. 2. d. 15. dub. 1. V. *Reptile*.

Repetere.

Repetere est suum petere: idque fit tribus modis: vel ex cupiditate, vel ex iustitia: vel ex timore casus. in Luc. c. 6. n. 29.

Repletio.

Repletio Spiritus Sancti quadruplex exponitur, scilicet purgativa, illuminativa, perfectiva, & consummativa. ser. 3. ser. 3. Pent.

Representatio.

Representatio, & significare quomodo differant. Pl. 64.

Reprobatio.

1. Reprobatio est præscientia iniquitatis aliquorum, & præparatio damnationis eorundem. op. Comp. Theol. l. 1. c. 31. V. *Prædestinatio*.

2. Reprobatio in Deo non habet causam: in creatura verò habet. l. 1. dist. 41. art. 1. per tot. & op. Comp. ibid. & l. 1. d. 35. dub. 3. & d. 41. q. 1. & 2.

3. Reprobatio tria importat, scilicet æternum odium, temporalem obdurationem, & æternam damnationem. l. 1. d. 41. q. 1.

4. Reprobatio facta à Deo non est absoluta & ex voluntate antecedenti, sed ex consequenti: connotat enim peccata nostra. l. 1. d. 41. a. 1. q. 1. per tot. & q. 2.

5. Reprobi quomodo non computantur à Deo: in Sap. c. 15. n. 2.

6. Reprobatorum afflictiones in Inferno enarrantur. in Luc. c. 16. n. 24.

7. Reprobi in iudicio quomodo videbunt Christum, non verò Patrem, nec Spiritum Sanctum. l. 4. d. 48. a. 1. q. 2.

8. Reprobi sunt ex abundantanti, nec sunt in computatione. l. 1. d. 46. q. ult. corp.

9. Reprobi in die iudicij videbunt Christi humanitatem, non divinitatem. l. 4. d. 48. a. 1. q. 2. & 3.

Reptile.

1. Reptile est animal vel terreste, vel aquatile

- quod movendo trahit secum corpus per terram reptando. l. 2. d. 15. dub. 1. V. *Animal*. n. 6. & 7.
Eorum motus quomodo fiat. V. *Animal*. n. 24. seq.
- Animalia reptilia sunt in quadruplici discrimine, scilicet vermes, lacertæ & stelliones, serpentes, & pisces. l. 2. d. 15. dub. 1.
- Repudium.*
- Repudium explicatur. l. 4. d. 33. a. 3. per tot. V. *Matrimonij repudium.*
Quomodo à divortio differat. l. 4. d. 35. a. 1. q. 1.
Est contra ius divinum, & naturæ. l. 4. d. 1. a. 2. q. 4. ad arg. V. *Divortium*. n. 2.
- Repugnantia.*
- Repugnantia est duplex, scilicet vel materialis, vel formalis: prima est per resistantiam: secunda per expulsionem formæ. l. 4. d. 4. p. 1. a. 2. q. 1. ad 2.
  - Repugnantia contradictoria, contraria, privativa, & relativa. V. *Opposito.*
- Requies.*
- Requies animæ qualiter habeatur. op. de 4. virt. Card. V. *Quies.*
  - Requies alia diabolica, alia humana, alia divina, alia angelica. ser. 2. Sab. S.
- Res.*
- Res derivat vel à reor teris, sicque est actus animæ, seu ens rationis: vel à ratur, rata, ratum, idest firmum, sicque est ens reale. lib. 1. d. 25. dub. 3. & l. 2. d. 37. dub. 1.
  - Res potest considerari tripliciter vel secundum proprietates propriæ naturæ vel secundum modum quo fit apud animam: vel secundum proprietates quæ insunt ei ab actibus animæ, quæ sunt subijcere, prædicare, componere, & dividere: primo modo dicitur res ens reale, seu existens: secundo ens rationis: tertio genus & differentia & c. l. 1. d. 35. dub. 3.
  - Res absolute prolata importat veram entitatem, realemque. l. 1. d. 35. a. 1. q. 3. ad 5.
  - Res proprie contradistinguitur ab ente rationis. l. 1. d. 25. dub. 3. & d. 35. cit.
  - Res omnes reducuntur ad hæc tria capita, scilicet vel sunt finis, vel medium, vel ipsum tendens ad finem. l. 1. d. 1. dub. 6.
  - Res est analogum ad fruibile, & utibile. lib. 1. d. 7. a. 1. q. 3. corp.
  - Res visibilis est vel quid absolutum in se, vel ut signum. l. 1. d. 16. a. 1. q. 2. ad 3.
  - Res quomodo sunt Deo præsentem, Deusque rebus præsentibus. l. 1. d. 35. dub. 6. & a. 1. per tot. & d. 36. & 37. per totas.
  - Res quomodo sint à Deo, per Deum, & in Deo. l. 1. d. 36. dub. 4.
  - Res quomodo sint in Deo, nempe secundum similitudinis præsentiam, & secundum causativam potentiam: sicque primo modo sunt vita, & vivunt: secundum realem existentiam verò sunt nihil ante sui creationem. lib. 1. d. 36. per tot. & in Io. c. 1. n. 4. V. *Dei immensitas.*
  - Res triplicem existentiam habent, scilicet in exemplari æterno, in mente creata, & in proprio esse: primum & secundum sunt nobiliora quoad spiritualitatem in subiecto: tertium est verius esse ratione principiorum intrinsecorum. l. 1. d. 36. a. 2. q. 1. & 2. & p. 2. dub. 4. & lib. 1. d. 39. a. 1. q. 1. ad 2. & 3. & op. Brev. p. 4. cap. 6. & Centil. p. 3. sec. 29.
  - An res sic se habeat ad cognosci, ut ad esse, & vice versa. l. 1. d. 36. a. 2. q. 2. ad 2. & l. 2. dist. 3. per tot. & serm. 1. Hex.
- Res differunt essentialiter à sua specie intentionali. l. 1. d. 37. p. 2. dub. 4.
  - Res an caudent scientiam in Deo. lib. 1. d. 39. per tot.
  - Rerum perfectio dupliciter potest considerari: primo quoad esse specificum: secundo quoad alia accidentalia. l. 1. d. 44. a. 1. q. 1. corp.
  - An res possint fieri nobiliores à Deo quam sint. l. 1. d. 44. a. 1. per tot.
  - Res differenter significatur per terminum incomplexum, & complexum: primo enim modo significantur quoad esse simpliciter: secundo quoad esse tale, vel tale. l. 1. d. 41. art. 2. q. 1. in fund.
  - Res generis est suppositum: genus est forma communis. l. 1. d. 21. a. 1. q. 1. ad 2.
  - Res quomodo dicitur de personis divinis. l. 1. d. 25. dub. 3. & l. 1. d. 34. q. 1.
  - Rerum productio à Deo expenditur. l. 2. d. 1. per tot. & l. 2. d. 12. a. 2. q. 2. ad 1. & lib. 2. dist. 37. dub. 5.
  - Rerum differentia sumuntur secundum comparisonem entitatis intrinsecæ ipsarum non in ordine ad agens: ratione cuius potius conveniunt. l. 2. d. 2. p. 2. a. 3. q. 2. corp.
  - Res factæ sunt cum tempore, non in tempore. l. 2. d. 2. p. 1. dub. 2.
  - Res alio modo cognoscuntur, alio producuntur. l. 2. d. 18. a. 1. q. 3.
  - Res possunt cognosci ab anima, & secundum partem superiorem, & inferiorem, & in statu gloriæ, & viæ, & in verbo, & in intellectu, & in proprio genere. l. 3. d. 14. art. 3. q. 1. corp. & l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 1.
  - Res non dicuntur æternaliter esse ex Deo. l. 1. d. 35. dub. 2.
  - Duæ res in eodem loco an sint plusquam una: vbi de penetratione corporum. l. 1. dist. 19. p. 2. dub. 4.
  - Res quomodo dicantur habere vestigium Trinitatis. Ps. 142.
  - Res eadem in Sacra Scriptura aliquando significat rem bonam: aliquando malam. Ps. 17.
  - Res suas repetere quando liceat. in Luc. cap. 6. num. 29.
  - Rerum amissio vnde possit provenire. in Luc. c. 14. n. 5.
  - Rerum communitas religiosa quor modis potest esse. op. apol. paup. resp. 4. c. 1. ad fin. V. *Religiosa communitas*. n. 19.
  - Rerum temporalium proprietas, possessio, usus fructus, & usus facti qualiter differant. op. apol. ibid. c. 2.
  - Earum congregatio quando illicita. op. Spec. an. c. 2. & 4.
  - Rerum acquisitio cum Dei offensa quos tristes effectus habeat. ser. 2. de dedic.
  - Rerum abundantia quam mala. V. *Abundantia*.
  - Res omnes sunt obiectum intellectus. V. *Angeli intellectus*. n. 14.
- Resc.*
- Resc est littera hebraica, quæ interpretatur caput: item & patientia. in thren. c. 1. n. 20. & c. 3. n. 61. & Ps. 118. c. 10. v. 1.
- Resistere.*
- Vbi maior resistantia, ibi maior intensio. op. Stim. p. 3. c. 9.
  - Resistentia confert ad operationem. l. 2. d. 1. p. 1. a. 2. q. 2. ad 2.

3. Resistentia non est semper secundum totam virtutis nobilitatem. l. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 1. ad 5. & l. 2. d. 17. a. 2. q. 3. arg. 4. & d. 3. i. a. 2. q. 1. ad 2. ait quod activitas est secundum totam virtutem: ergo patiens reagendo est virtuosior ipso primo agente &c.

4. Resistentia se habet merè materialiter, & passivè. l. 4. d. 49. p. 2. a. 6. q. 1.

5. Resistentia alia est vsus, seu activa: alia formalis, seu informationis. l. 4. d. 16. p. 1. a. 3. q. 1. ad 4.

6. Resistentia est in contrarijs. Vid. *Contrarietas*. n. 3. & 4.

7. Resistentia qualiter est causa successionis in motu. l. 1. d. 37. p. 2. q. vlt. corp.

Et in contritione. V. *Contritio*. n. 28.

8. De resistentia tentationum, & remedijs. op. de prof. relig. proc. 5. c. 1. & l. 2. c. 7. & op. de resur. à peccato.

9. Resistere Diabolo, ipsumque vincere valde differunt. l. 2. d. 28. a. 1. q. 2. corp.

Resolutio.

1. Resolutio in corruptione substantiæ non est vsque ad materiam primam: remanet enim quantitas coæva materiæ, remanent & aliquæ qualitates præexistentes in ipsa. l. 3. d. 31. art. 3. q. 1. corp. & l. 2. d. 2. a. 1. q. 2. & d. 3. p. 1. art. 1. q. 2. ad 4. & l. 2. d. 30. a. 1. q. 2. corp. & l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 3. in fund. & lib. 4. distinct. 11. p. 1. art. 1. q. 2.

2. Resolutio logica duplex. ser. 4. Hex.

Respectivum.

Respectivum, & absolutum tam in divinis, tum in creatis quomodo se habeant ad invicem. V. *Absolutum*. per tot. V. *Relatio*.

Respiratio.

Respirationis causa est Pulmo. l. 1. d. 40. art. 4. q. 2. ad 6.

Resplendere. V. *Lux*.

Responsio.

1. Responsio quomodo danda interroganti. Pf. n. 8. c. 3. v. 10.

2. Responsio ad interrogationem per quid, & qualiter fiat. l. 1. d. 25. a. 1. q. 1. ad 7.

Reipublica.

1. Reipublicæ regnum attenditur circa tria nempe in ordine ad opus manuale tendens ad bonum corporale: 2. ad opus civile tendens ad bonum exterius: & 3. ad opus spirituale tendens ad bonum interius. op. de paup. Chr. q. 2.

2. Reipublicæ ruina est quando eam gubernat Princeps insipiens. ser. 5. Hex.

3. Reipublicæ Romanæ excidium vnde ortum habuit. ser. 5. Hex.

4. Reipublicæ bonum regimen stat in duobus: op. de 7. itin. ar. it. 4. d. 3.

Restituere. Restitutio.

1. Restitutio rei alienæ est de iure divino, & humano, & naturali: est enim pars iustitiæ. l. 4. d. 15. p. 2. q. vlt. & op. de dec. præc. ser. 1. 2. & 6. & l. 3. d. 33. a. 1. q. 4. & op. Spec. an. c. 2.

2. Restitutio aliquo modo, licet improprie, potest esse pars satisfactionis sacramentalis. lib. 4. d. 15. p. 2. q. vlt. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 29. potiusque dicitur inchoatio satisfactionis. l. 4. d. 15. ibid. ad arg.

3. Restitutio quid exigit vt sit metitoria. l. 4. d. 15. ibid. q. vlt.

4. Restitutionis dilatio, & mora quandonam sit peccatum mortale. op. Spec. an. c. 2.

5. Restitutio facta in peccato est valida, & quare. l. 4. d. 15. p. 1. a. 1. q. 4. ad 2.

Resurrectio.

1. Resurrectio alia est animæ: alia corporis: prima fit per gratiam, & in via: secunda per reformationem corporis ex pulveribus, & unio-nem animæ ipsi corpori per gloriam. l. 4. d. 43. a. 1. q. 3. ad 1. & q. 5. corp. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 16. & l. 4. d. 43. q. 2. ad 2. & op. Brev. p. 7. c. 5. & Pf. 1. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 23. V. *Iustificatio*.

2. Resurrectio spiritualis per gratiam fit per pœ-nitentiam. l. 4. d. 14. p. 2. art. 1. q. 1. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 16. & in 10. c. 11. n. 2.

Resurrectio animæ est tantum ad bonum: corporum est etiam ad malum. lib. 4. d. 43. a. 1. q. 2. ad 4.

3. Resurrectionis causa efficiens est Deus, materialis suat pulveres: formalis, scilicet coniunctio corporis, & animæ: finalis est remuneratio, seu punitio. op. Comp. Theol. l. 7. c. 16. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 6. corp. Efficiens verò instrumentalis est Christus secundum humanitatem. lib. 4. d. 43. ibid. & op. Brev. p. 7. c. 5. & V. *Christi resurrectio*.

4. Resurrectionis causa exemplaris est duplex: alia qua res disponitur, & cognoscitur; sic est Dei filius secundum divinitatem: alia in quo res inchoatur, & exemplificatur, sic est resurrectio Christi secundum humanitatem. l. 4. d. 43. a. 1. q. 6. corp. vbi agitur quomodo Christi resurrectio est causa nostræ. & lib. 3. d. 19. art. 1. q. 1. & 4.

5. Resurgere, & vigilare differunt. l. 4. d. 43. art. 1. q. 2. ad 1.

6. Resurrectio erit secundum staturam Christi. V. *Christi varia*. n. 406.

7. Resurrectionem corporum futuram fides docet: item auctoritas apostolica, item & ratio tum ad exemplum Christi, tum ob remunerationem, tum vt impleatur totus appetitus naturæ: tum vt ipsa natura perficiatur in toto composito. l. 4. d. 43. a. 1. q. 1. & q. 2. ad 5. & lib. 3. d. 24. a. 3. q. 1. ad 4. & op. Brev. p. 7. c. 5. & op. Cent. part. 4. sec. 2. & in Luc. cap. 20. num. 27. & 34.

8. Resurrectio erit universalis; & bonorum, & malorum afferuntur rationes. lib. 4. d. 43. a. 1. q. 2. eritque omnium simul; non successive ob plures rationes. lib. 4. ibid. q. 3. & q. 6. ad 5. & Brev. ibid.

9. Resurrectio est hominum eorundem secundum numerum, & quomodo caro quæ conversa est in alterius hominis substantiam resurget in primo homine. l. 4. d. 43. art. 1. q. 4. corp. & q. 5. ad 6. & l. 4. d. 44. p. 1. a. 2. q. 1. & 2.

10. Resurrectio quomodo erit miraculosa, & supra naturam, & iuxta naturam. l. 4. d. 43. art. 1. quæst. 5.

11. Ad resurrectionem concutret instrumentali-ter vox Christi, quæ etiam vox Archangeli dicitur. l. 4. d. 43. a. 1. q. 6. ad 4. 5. & 6. & dub. 1. & 2.

12. Resurgentium ætas, statura, membra qualis erit. l. 4. d. 44. p. 1. dub. 2. & 3.

13. Post resurrectionem quomodo homines erunt sicut Angeli Dei. ibid. dub. 1.

14. Quanam resurgent in homine, scilicet an homines, capilli, intestina. lib. 4. ibid. art. 1. per tot.

15. Quomodo deformitates remanebunt in corpore, & quales non, & quomodo reformabitur corpus in hac vita. deficiens. l. 4. d. 44. dub. 2. & a. 2. q. 1. & 2. & a. 3. per tot.

16. Quanam partes præcisè ordinentur ad resurrectionem. ibid. dub. 1. & 2. & l. 2. d. 30. a. 3. q. 2.

17. Resur

17. Resurrectio Christi quomodo faciat ad iustificationem nostram. l. 4. d. 2. dub. 2. & l. 3. dist. 19. a. 1. per tot. & q. 4. ad arg. & in Io. col. 50. Malorum resurrectio non assimilabitur perfecte resurrectioni Christi. l. 4. d. 43. a. 1. q. 6. ad 3. cum quibus deformitatibus. l. 4. d. 44. a. 3. per tot. & op. Brev. p. 7. c. 5. & Comp. Theol. lib. 7. cap. 16.
18. Resurgent hermaphroditi in sexu principali. l. 4. d. 44. p. 2. dub. 2.
19. De resurrectione à peccato ad gratiam agitur. in op. eiusdem tituli. & ser. 6. de resur. V. *Iustificatio*.
20. Resurrectio animæ tria exigit, vitiationem à malo, boni adeptionem, & obedientiam. Ps. 1.
21. Resurrectionis bonorum, & malorum particularitates. serm. 10. in Rogat. designantur per transfigurationem Christi. ser. 1. Dom. 11. Pent. & ser. 4. Dom. 3. Quadrag. & ser. 1. ser. 3. Pent. & in Luc. cap. 14. num. 12.
22. Resurrectio Christi signum bonum est, scilicet gloriæ eius in cælo, misericordiæ eius in mundo, victoriæ in Inferno, & iustitiæ in iudicio. ser. 3. & 4. in Pasch. De Resurrectione Christi agitur. ser. 1. & seq. in die Pasch. & in Io. collat. 87.

Rete.

1. Rete carnis est concupiscentia Mundi, est vanitas temporalium, Diaboli sunt tentationes, suggestiones, & deceptiones. Ps. 67. Item & mulieris praviæ, & praviæ doctrinæ in Io. c. 21. n. 6.
2. Retia prædicationis trahuntur in mari, in flumine, & in stagno. Ps. 138. Rete est Doctrina Evangelica. in Io. c. 21. n. 6. V. *Piscatio*.
3. Retium expansio quid significet apud Hieremiam. in thren. c. 1. n. 13.
4. Rete bonorum, & malorum expenditur. ser. 1. ser. 3. Pent.
5. Retia divitiarum relinquenda exemplo Apostolorum. ser. 4. Dom. 4. Pent.
6. Rete Christi, & Diaboli qualia. l. 4. Dom. 11. Pent. V. *Diaboli tentationes*. n. 52.

Rethor. Rethorica.

1. Rethorica inventa est ad iudicandum, & inclinandum affectus animi. l. 4. Hex. ob id est scientia fermocinalis. ibid. & op. de reduc. art.
2. Rethoricæ finis duplex, scilicet in se, & in alijs: in se est ornatè dicere: in alijs est persuadere: idest providere civili vtilitati, vbi potest esse periculum ob distensionem animorum. ser. 4. Hex. & l. 2. d. 11. a. 2. q. 3. ad vlt.
3. Rethorica versatur circa tria genera causarum, scilicet demonstrativum, deliberativum, & iudiciale, explicanturque. serm. 4. Hex. & Ps. 118. c. 3. v. 3.
4. Rethoricæ partes sunt inventio, dispositio, elocutio, memoria, & pronuntiatio: Item exordium, narratio, confirmatio, confutatio, & conclusio. ser. 4. Hex. Principales tamen sunt exordium, narratio, & conclusio. in Luc. cap. 1. n. 28. V. *Exordium*. n. 1. V. *Orator*. n. 2.
5. In rethorica articulus principalis est distinctio, seu divisio. l. 3. d. 24. a. 3. q. 1. corp. Et in tali articulo debet captare benevolentiam. ser. 4. Hex.
6. Rethorica habet sua loca ad affectionem excitandam, sicut logica ad veritatem persuadendam. Prolog. in thren. Hier.
7. Rethorica, indignatio, oratio, & compositio

quid sint. in Thren. Prol. V. *Indignatio*. n. 2.

8. Partes rethoricæ observavit Angelus in Annuntiatione Beatæ Virginis. Vid. *Annuntiatio*. num. 2.
9. Rethorica apparentia quænam. V. *Apparentia*. num. 1.

Retributio.

1. Retributio futura bonorum, & malorum arguit resurrectionem futuram. op. Brev. p. 7. c. 5. & l. 4. d. 43. art. 1. q. 6. in corp. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 16.
2. Retributio qualis promittitur relinquentibus omnia, & Christum sequentibus. op. medit. vit. cap. 39.
3. Retributio multiplex proponitur operum nostrorum. Ps. 118. n. 17. & c. 7. v. 16.

Retro.

Retro cadere est proprium malorum quid sit. in Io. c. 18. n. 6. V. *Cadere*. n. 5.

Revelatio.

1. Revelatio dicitur quasi veli remotio quidque sit. op. de 7. itin. æt. itin. 5. d. 5. & d. 2. differt à prædictione, quod revelatio importat rem absolute dictam, fidemque rei revelatæ, cognitionemque veram de revelata: prædictio verò potest esse conditionata, nec credita. l. 1. d. 38. dub. 4. revelatio & visio quomodo sint idem. op. de prof. relig. lib. 2. cap. 75. & proc. 7. cap. 17. seq.
2. Revelatio est quædam illuminatio interior, qua quis præcognoscit futurum: prædictio est certificatio de aliquo futuro. l. 2. d. 4. a. 2. q. 2. corp. & l. 2. d. 7. p. 2. dub. 2.
3. Revelatio pluribus modis fit. l. 1. d. 15. p. 2. q. 1. ad 3. & l. 2. d. 7. part. 2. dub. 2. & op. de 7. itin. æt. itin. 5. per tot. & op. de prof. relig. l. 2. c. 74. seq. & proc. 7. c. 17. seq.
4. Revelationes divinæ aliæ sunt sensibiles, aliæ intellectuales, aliæ superintellectuales. op. de 7. itin. æt. itin. 5.
5. Revelationum gradus, & iter ad eas acquirendas. op. Itin. ibid. itin. 5. d. 6.
6. Revelatio facta B. August. super Ps. 118. Beati immaculati, expenditur. ser. 17. Hex.
7. Revelationes quibus, & quomodo dentur in Deo. in Luc. c. 9. n. 28.
8. Revelationes magis fiunt in somnis, quam in vigilia. l. 2. d. 25. p. 2. q. vlt.

Reverentia.

1. Reverentia est actus iustitiæ, estque virtus personis gravibus, & prælatione sublimatis debitæ honorificationis cultum exhibens. op. Cent. p. 3. sec. 44. & op. declar. term. & l. 3. dist. 9. a. 1. q. 4. corp. V. *Iustitia*.
2. Reverentia Deo qualis exhibenda. op. Cent. ibid. & serm. 1. de vno Confes. triplex ipsi Deo. op. Incend. am. c. 2.
3. Reverentia est virtus procedens à timore filiali, & humili affectu. op. expof. reg. c. 1.
4. Reverentia templo qualis exhibenda. op. Bibl. paup. c. 20. V. *Ecclesia*. n. 69.
5. De reverentia in choro, & divino officio. op. Spec. discipl. p. 1. c. 15. & p. 2. c. 9.
6. De reverentia Eucharistiæ in communionis, scilicet Eucharistiæ abstinentia. op. Comp. Theol. l. 6. c. 17.
7. Reverentia debetur Principibus, Prælatibus, Doctoribus, & senioribus. in thren. c. 2. n. 8. & op. Spec. discipl. part. 1. cap. 6. vbi de irreverentia.

Revi

Reviviscere.

1. Reviviscere id dicitur quod à vivo fuit factum. ser. 6. in Pasch.
2. De reviviscencia operum mortificatorum agitur. l. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 3. V. *Opus*. n. 31.

Reus.

Reus quo ordine absolvatur, seu condemnetur. in Luc. c. 23. n. 12.

Rex.

1. Rex est qui dominatur independenter ab alio: importat enim primitatem imprincipiabilem independentiam ab alio. op. Princ. S. Script. Rex est qui sapienter regit, ordinatè vivit, potenter malum reprimat, & vindicat, innocentibus parcit, miseris iniuriam non permittit, de suscepta potestate non superbit, sed omnibus condescendit. op. de Eccles. Hier. p. 2. c. 3. & p. 3. c. 1. & ser. 3. ser. 3. Pasch. Regum obligationes, & Principum. op. Phar. l. 1. c. 44. & ser. 2. Dom. 3. Pasch.
2. Reges assimilantur Dinationibus angelicis. op. de Eccles. Hier. p. 2. c. 3.
3. Reges inunguntur in signum potestatis, & dignitatis. l. 4. d. 24. p. 2. a. 2. q. 3. ad vlt.
4. Rex spiritualiter quis sit. in Io. col. 56. & ser. 3. in Epiph. & ser. 4. in Ascens. V. *Homo in ordine ad Deum*. n. 5. & 137.
5. Rex regum, & Dominus Dominantium quare dicitur Deus. op. Princ. S. Script.
6. Omnes erunt reges in cælo, & reginæ. op. de dono Sap. c. 11.
7. De regum adventu ad adorandum puerum Iesum. op. medir. vit. cap. 9.
8. Rex debet esse fidelis, pacificus, clemens, iustus sicut est Christus: Diabolus è contra est fraudulentissimus, inquietissimus, crudelissimus, & iniustissimus. ser. 2. Dom. 3. Pasch.
9. Rex noster est Christus. Vid. *Christi attributa*. & c.

Ridere. Risus.

1. Risus est actus potentia sensitiva. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 2. ad 3. & corp.
2. Ridere duo importat, scilicet exhilarationem cordis, quæ provenit ab anima ut est actus corporis, & motum genarum, qui provenit ab anima, ut est motor corporis: primus consequitur speciem hominis: secundus est per accidens. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 2. corp. & ad 3. Cum hac distinctione exponuntur multi textus S. Scripturæ.
3. Ridere propriè non competit corpori assumpto ab Angelis. l. 2. d. 8. ibid.
4. Risus, planctus, fletus & saltus qualiter differant. in Ecclen. c. 3. n. 4.
5. Risus quomodo à gaudio differt, & quomodo sit verum quod risus dolore miscetur. in Ecclen. c. 2. n. 2. V. *Gaudium*. n. 11.
6. Risus, & ira an sint opposita, & an melior sit ira risu. in Ecclen. c. 7. n. 4.
7. Risus pro derisione, & arrisione, & corridere quando peccatum, & quando non. in Ecclen. ibid.
8. Risus qualis sit in cælo, ubi de risu spirituali, qui consistit in iucunditate spirituali. in Luc. c. 6. n. 21.
9. Melius est quod nunc fletus risum antecedit. in Luc. c. 6. n. 24.
10. Risus religiosorum moderandus. op. Spec. discipl. ad Novit. p. 1. c. 24. & op. de Instit. Novit. p. 1. cap. 21.

Risibile: Risus. V. *Ridere*.

Rite: Ritus. V. *Ecclesiasticus ritus*.

Rixa.

1. Rixa est pats, filiaque iræ, & est voluntas audax vindicandi procedens in iniuriam facti. op. Cent. p. 1. sec. 20. & op. declar. term. Eius effectus. op. de Eccles. Hier. p. 4. c. 4.
2. Rixa inter proximos quale malum. serm. 1. Dom. 24. post Pent.
3. De rixa. op. Bibl. paup. c. 50.

Roma. Romanus.

1. Roma in Scripturis dicebatur Babylon tempore Idololatriæ. ser. 16. Hex. Romanæ Ecclesiæ plenitudo potestatis expenditur. l. 1. d. 11. a. 1. q. 1. corp.
2. Roma olim celebrabat tres solemnitates, scilicet Natale, Coronatio Imperatoris: & natale ipsius Civitatis, scilicet quando Muris munita est: quibus in Ecclesia tres solemnitates respondent, scilicet Natale Christi, coronatio eius, scilicet Ascensionis, & natale Ecclesiæ, scilicet Pentecoste. Pf. 8.
3. Romanorum lex ortum habuit à Numa Pompilio successore Romuli. op. Princ. S. Script. & in thren. c. 4. in fine.
4. Romanorum triumphus expenduntur. Pf. 19.
5. Romani venerunt de Chisim Nepote Noe. in thren. c. 4.
6. Romanarum mulierum temperantia quanta. ser. 3. de S. Andr. & ser. 1. de S. Lucia. Virg. Virorum zelus circa ipsarum modestiam qualis. ser. 1. de S. Greg. & ser. 2. de S. Marco.
7. Romanorum pietas quanta. serm. 1. de S. Nicol. & ser. 1. de S. Lucia.
8. Romanorum potentia quomodo destructa. l. 4. de vno Confes. Eminabant alios in potentia. V. *Eminentia*. n. 1.
9. Quam severè punirent inobedientiam filiorum. ser. 1. de S. Matthia.
10. Romanæ Ecclesiæ potestas. V. *Ecclesia*. n. 4.

Romulus.

Romulus primus Rex Romæ. op. Princ. S. Script.

Ros.

1. Ros fit ex vapore parvo, & in descensu suo dividitur in parvas stillas quomodo differat à pluvia. op. Comp. Theol. l. 2. c. 9.
2. Ros significat gratiam Dei. ser. 2. in Nar.
3. Ros humiditas nutrimentalis quanam sit. l. 4. d. 44. p. 1. a. 1. q. 1. corp.

Rosa.

Rosa est figura castitatis, & quare. serm. 1. Dom. Sexag.

Rota.

1. Rota in molendino duplex. Pf. 82.
2. Rota in Scriptura multa significat. Pf. 82.
3. Rota quatuor facierum sunt quatuor sensus S. Scripturæ, & quatuor virtutes. op. Brev. procem.
4. Rota fortunæ quam volubilis. serm. 4. de vno Confes. V. *Fortuna*. n. 5.

Rubedo Rubrum.

Ruben.

Ruben interpretatur filius visionis. ser. 23.

Rubeta.

Rubeta est species Ranæ. l. 1. de S. Io. Bapt.

Rubinus.

Rubinus lapis quomodo probatur. l. 2. dist. 14. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg.

Rubrica.

Rubrica est regula, quæ fit ex terra rubra, & filo. in Sap. c. 13.

Rubus.

Rubus.
 Rubus est vir spiritualis. op. de Eccles. Hier. part. 1. cap. 1.
 Rubus ardens significabat Mariam Virginem, Christique humanitatem. serm. 1. in Circumcis. Dom. V. *Christi attributa & figura.* n. 83.

Rudis.
 Rudes quomodo tractandi. in Luc. c. 5. in fine.

Ruga.
 Ruga conscientiae quænam. V. *Conscientia.* num. 32.
Rumor.
 Rumores fugiendi. op. de Instit. Nov. p. 1. c. 24.
Ruth.
 Ruth quid significet. ser. 2. Dom. 2. Adu.
Rutilius.
 Rutilij Romani moderatio. serm. 1. in Convers. S. Pauli.

S

S A B A.

Sabæ Reginæ adventus ad Salomonē mysticè applicatur animæ sanctæ. ser. 1. ser. 2. Pent.

Sabbatum.

1. Sabbatum interpretatur requies. Pf. 91. & op. de dec. præc. ser. 4. & in Io. col. 37.
2. De sabbathi mutatione in diem Dominicam agitur. l. 3. d. 37. dub. 3. & op. Spec. an. c. 2. & op. de dec. præc. ser. 4. V. *Dominicus.* n. 7. seq.
3. Sabbathi festivitatis præceptum partim erat morale, partim cæremoniale: ut cæremoniale mutatum est. l. 3. d. 37. dub. 3. & op. Spec. an. ibid. & op. de dec. præc. ibid. & in Io. c. 5. n. 11.
4. De observantia sabbathi, idest diei festi agitur, & qualibus operibus violetur, & quænam sint servilia opera, & quænam non. op. de dec. præc. l. 4. & spec. an. ibid. & in Luc. c. 4. n. 20. & c. 6. n. 1. & in Luc. c. 13. n. 16. & c. 14. n. 6. & ser. 1. Sab. S. & in Io. c. 5. n. 16 & c. 7. n. 22. & op. Bibl. paup. c. 19.
5. Sabbatisma sanctificatio vera qualis sit. op. de dec. præc. ser. 4. & in Luc. c. 4. n. 20. & in Io. col. lat. 36. & 37. & in Io. c. 7. n. 22. & c. 9. n. 16. & c. 5. n. 11. & 16. & op. Itiner. ment. c. 7.
6. Sabbatum in Scriptura aliquando sumitur pro tempore, aliquando pro septimana, aliquando pro solemnitate. Pf. 23. V. *Dies.* n. 19.
7. Sabbatum aliud datum Iudæis: aliud in quo dicitur Deus quievit: sic etiam Christus in septimana pœnosa laboravit, & in septima die requievit: aliud quod datur in iustificatione, estque quies conscientiae: aliud in remissione, aliud in glorificatione. Pf. 91.
8. Sabbatum legale qualiter observandum. in Luc. c. 6. n. 1.
9. Sabbathi præceptum tempore necessitatis non obligat. in Io. c. 6. n. 1.
10. Sabbatum aliud legale: aliud Diaboli: aliud Mundi: aliud Dei, & Angelorum, aliud cœli. in Io. collat. 36. & 37.
11. Sabbatum in S. Scriptura tropologicè dicitur quies corporalis, quies Christi, requies animarum, cessatio à peccato, otium contemplationis, status religionis, & pax sempiternæ felicitatis. in Luc. c. 23. n. 54.
12. Sabbathi dies est dies sepulturæ Christi, & quare dicitur magnus dies. in Luc. c. 23. n. 54.
13. Sabbatum post Pascha quare dicitur in Albis. Pf. 64.
14. Sabbathi Sancti Missa quare post Alleluia habet tractum. Pf. 26.
15. Sabbathi violatio est effectus avaritiæ. op. Spec. an. cap. 2.

16. Sabbathi dies B. Virgini datus est, quia in ea sola remansit fides de Christi incarnatione, & redemptione. op. medit. vit. c. 84. & l. 3. dist. 3. p. 2. a. 2. q. 3. ad 2.

17. Sabbathi inobservantia malè notata à Pharisæis in Apostolis. V. *Apostolus.* n. 55.

18. Sabbatum nullum peccatores habent. ser. 1. in Sab. S. V. *Festum.*

Sabelliani.

Sabellianorum hæresis quænam. in Io. c. 8. n. 28. & ibid. c. 14. n. 10.

Saccus.

1. Quid sit dormire in sacco, & cinere. lib. 4. d. 17. part. 1. dub. 8. V. *Dormire.* n. 3. Christus sacco indutus. V. *Christi varia.* n. 187.

2. Saccus est triplex lineus, cilicinus, & laneus. op. Expof. reg. c. 2.

Sacerdos. Sacerdotium.

1. Sacerdos dicitur tantum initiatus per vltimum ordinem, quia per ipsum maxime Deo consecratur, & vltimatè. l. 4. d. 24. part. 1. art. 2. q. 2. in fund.

A Christo institutus. in Luc. c. 22. n. 20. V. *Missæ.* V. *Ordo.*

2. Sacerdotium est vltimus ordo, quo confertur potestas conficiendi corpus, & sanguinem Christi, & ligandi, & solvendi corpus mysticum, scilicet peccatores. l. 4. d. 24. p. 2. art. 2. q. 4. & dub. 4.

3. Sacerdotalis dignitas omnium maxima. lib. 4. d. 24. ibid. & op. Brev. p. 6. c. 12. & op. Cent. p. 3. sec. 53.

4. Sacerdotalis dignitas exigit duo, scilicet re-ctitudinem voluntatis, & dignitatem exterioris ordinis, & hinc irregularis est incapax. l. 3. d. 31. a. 1. q. 2. ad 2.

5. Sacerdotes comparantur ordini Dominationum, & quare. op. Eccles. Hier. p. 2. c. 1. Angeli Dei sunt. ser. 3. Dom. Palm.

6. Sacerdotes primi ordinis qui sunt Episcopi per Apostolos sunt significati: secundi ordinis vero per septuaginta duos discipulos. in Luc. c. 10. num. 1.

7. Sacerdos an sit dignior in conficiendo corpus Christi, quam Mater Christi. l. 4. d. 10. p. 2. a. 1. q. 2. corp.

8. Sacerdos non potest dici Pater, nec Mater Christi, sed tantum B. Virgo. ibid. q. 2. ad vlt.

9. Sacerdotale officium adimpletur per septiformè influxum hierarchicum, signatum in Scriptura nomine architecti, agricolæ, pastoris, fideiuf-
 foris, medici, speculatoris, & ducis. op. apol. paup. resp. 4. a. 3.

10. Sacerdotis duplex potestas, alia conficiendi corpus Christi verum: alia est clavium in corpus mysticum: prima est ordinis: secunda est etiam iurisdictionis. l. 4. d. 18. p. 1. q. vlt. & p. 2. art. 1. per tot. & l. 4. d. 19. a. 1. q. 2. & a. 2. per tot. V. *Eucharistia Minister*. n. 1. seq.
11. Sacerdos quilibet habet potentiam ordinis, tamen potest carere potestate iurisdictionis, in qua casu non validè absolvetur pœnitentē nisi in articulo mortis. l. 4. d. 18. p. 2. a. 1. q. 5. & d. 19. a. 1. q. 2. & a. 3. q. 1. & op. Brev. p. 6. c. 10.
12. Sacerdos tam bonus, quam malus habet potestatem ordinis, non semper autem clavium. l. 4. d. 19. a. 1. q. 2. & a. 2. q. 1. & seq. per tot. & a. 3. per tot.
13. Sacerdotes hæretici; schismatici, degradati qualem potestatem habent. l. 4. d. 19. a. 2. q. 2. & a. 3. q. 1. ad 2.
14. Sacerdotis potestas ponit characterem, quod est qualitas absoluta animam nobilitans. lib. 4. d. 13. a. 1. q. 3. corp.
15. Sacerdos virtute clavium potest relaxare aliquid de pœna. l. 4. d. 20. p. 2. dub. 1.
16. Sacerdos Summus est Christus. V. *Christi attributa*.
17. Sacerdotes legis scriptæ non habebant potestatem clavium, & quare. l. 4. d. 19. dub. 5. In nova verò lege traditur potestas spiritualis dignior. l. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. corp. V. *Clavis*. n. 2. seq.
18. Sacerdotes novæ legis sunt perfectiores veteri, licet illis non concederetur possessio divitiarum, & quare. l. 4. d. 24. p. 1. a. 1. q. 3. ad vlt.
19. Sacerdos veteris legis quare se purificabat, non autem sacerdos novæ legis. lib. 4. dist. 1. p. 1. dub. 5.
20. Sacerdotium legis veteris erat carnale, ideo habebatur iure propinquitatis: non sic sacerdotium novæ, quia est spirituale. l. 4. d. 25. dub. 6.
21. Sacerdotibus veteris legis traditum est mandatum abstinendi à vino: non verò novæ legis Sacerdotibus. op. apol. paup. resp. 2. a. 2.
22. Sacerdotium leviticum figurale erat. op. apol. paup. resp. 3. c. 1.
23. Sacerdotium novæ legis fuit figuratum in Melchisedech, non in Aaron, & quare. lib. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. ad arg.
24. In lege scripta erat mediator ad offerendum, non ad absolvendum, ut in lege evangelica. l. 4. d. 17. p. 2. a. 1. q. 2. ad 5.
25. Sacerdotis bonitas, & perfectio quanta debeat esse. op. de Eccles. Hier. p. 2. v. c. 1. Debent Sacerdotes esse similes Dominationibus angelicis. Dominari propriæ voluntati: fugere vanitates seculi, & toti in Deum fixi. op. de Eccles. Hier. p. 2. c. 1. V. *Clericus per tot*.
26. Sacerdos debet esse iustus coram Deo, & hominibus. in Luc. c. 1. n. 6. Debet se reputare immundum, & indignum. l. 4. d. 1. dub. 5. V. *Clericus*.
27. Debet omnia ordinatè facere. in Luc. c. 1. n. 8.
28. Sacerdotum honorum qualis remuneratio: in Luc. c. 12. n. 42.
29. Qualis pietas, & perfectio debet inesse in Sacerdotibus exemplo Christi. in Luc. cap. 17. n. 14. & c. 10. n. 1. & ser. 1. in fest. om. Sanct.
30. Sacerdos dicitur sanctus non ab oblatione corporis Domini, sed sui. l. 4. d. 13. a. 1. q. 2. ad vlt.
31. Sacerdotales vestes significant mysteria Passionis Christi. V. *Christi Passio*. n. 11. & 14.
32. Sacerdos est mediator inter Deum, & peccatores. l. 4. d. 17. p. 2. a. 1. q. 2. & d. 19. a. 2. q. 1. corp. & d. 23. a. 2. q. 1. corp. & op. Brev. p. 6. c. 10. & in Luc. c. 19. v. 45.
33. Sacerdos debet præire in via Dei populo, eique ostendere per opera Crucis viam. serm. de Exalt. Cruc.
34. Sacerdos debet curare vulnera, & peccata hominum. in Luc. c. 17. n. 14.
35. Debet colere, & exercere vineam Domini. in Luc. c. 20. n. 9.
36. Sacerdotes sunt cœli mysticè, & quare. op. de Eccles. Hier. p. 4. c. 2. 3. 4. & 5.
37. De Clavibus Sacerdotum. V. *Clavis*. n. 2. seq. V. *Confessarius*.
38. Claves non dantur Ostiario, sed Sacerdoti. V. *Clavis*. n. 23.
39. Sacerdotis dignitas à Christo honoratur. in Luc. c. 17. n. 14. Quam dignus reverentia. serm. 4. Dom. 18. post Pent. Maximè à Ministris quando actu celebrat. op. Spec. discipl. p. 1. c. 17.
40. Quam puniat Deus contemptores Sacerdotum. l. 4. d. 10. p. 2. dub. 2.
41. Quare P. S. Franciscus instituit suis Fratribus, ut peculiariter honorent Sacerdotes, & quinam reprehendendi sunt publicè. op. libel. apolog. in adv. Ordin. FF. Min. q. 1.
42. Claves non respiciunt bonitatem: ob id etiam mali Sacerdotes honorandi. V. *Clavis*. n. 20.
43. Sacerdotum peccata quam noxia Ecclesiæ: in Luc. cap. 21. n. 22. & c. 19. n. 45. & 46. & in Luc. c. 5. n. 14.
44. Sacerdos conficiens Eucharistiam si est bonus conficit & ad suam, & ad aliorum utilitatem: si malus ad suam ruinam, & aliorum utilitatem: si excommunicatus ad suam, & aliorum perniciem. l. 4. d. 13. a. 1. q. 1. corp.
45. An Sacerdos peccet, & quando omittendo Missam. l. 4. d. 12. p. 2. a. 2. q. 1.
46. Dubitans se esse in peccato mortali dum celebrat quid agere debeat. l. 4. d. 13. dub. 1.
47. Quare Missa Sacerdotis mali, hæreticique prohibeatur. l. 4. d. 13. a. 1. q. 4. Et quare in ipso servantur claves potestatis. l. 4. d. 19. a. 1. q. 2.
48. Sacerdos malus comparatur Corvo. ser. 5. in Cæna Dom.
49. Sacerdotem se profiteri absque operibus quam abominabile. ser. 2. Dom. infr. oct. Ascens.
50. De malo Ministro Sacramentorum. l. 4. d. 5. a. 1. q. 2. & a. 2. q. 2.
51. De malis Sacerdotibus. op. Phar. lib. 1. c. 20. & seq. ad 23.
52. Pœnitentiæ Canonum inflictæ malis sacerdotibus peccantibus. op. Confession. c. 4.
53. Sacerdos malus ponit filium Virginis cum filio Veneris, Arcam cum Dagon, ut Philistei. Pf. 28.
54. Sacerdos veniens ad Ecclesiam ob lucrum temporale est sicut bubo. in Thren. c. 2. n. 7.
55. Sacerdos non est solus Minister Sacramenti Baptismi, & quomoddò. l. 4. d. 5. a. 1. q. 1. V. *Sacramentorum Minister*.
56. Solus est Minister Extremæ unctionis. lib. 4. d. 23. a. 2. q. 1.
57. De qualitatibus Sacerdotis in ministrando Confessionis Sacramentum. op. Confession. de vsu clavium.

- Vbi notantur defectus in hoc Ministerio incidentes, scientia necessaria pœnitentiæ iniungendæ. *ibid.* cap. 4. p. 2. & 3. & *ibid.* c. 1. per tot.
58. Sacerdotes significantur per oram vestimenti. l. 4. d. 23. a. 2. q. 1. corp.
59. Sacerdotes Græci non promittunt castitatem sicut Latini, & quare; & quomodò Græcis Deus ob id abstulit regnum, & scientiam scripturarum. l. 4. d. 37. a. 1. q. 3. corp.
60. De Sacerdotum, Clericorum, Beneficiorum, Parochorum conditionibus, qualitatibusque bonis, & malis. *op. Phar.* l. 1. c. 20. ad 23.
61. Sacerdos instituitur in præparatione ad Missam. *op. de præpar. ad Miss.*
62. De scientia Canonum habenda à Confessario. *op. Confession.* c. 3.
63. Sacerdos proprius dicitur sex modis. *op. ibid.* c. 4. p. 1.
64. Sacerdos ob negligentiam omittens celebrare quanta bona perdit, & quando peccet. *op. de præpar. ad Miss.* c. 5.
65. Sacerdotis aratum quodnam sit. *Pf.* 39.
66. Sacerdoti quare in principio Missæ liber clausus proponitur: post Evangelium verò apertus. *Pf.* 56.
67. Sacerdotalium vestium mysteria enodantur. *op. Expos. Mis.* c. 1. & in *Sap.* c. 18.
68. Sacerdos postquam apposuit manum ad calicem amplius non se vertit ad populum. *Pf.* 39.
69. Sacerdos in Missa non dicit clara voce Amen in fine Orationis Dominicæ ob incertitudinem exauditionis. in *Luc.* c. 11. n. 4.
70. Quare in Parasceve non flectit genua cum orat pro Iudæis. in *Io.* c. 19. n. 2.
71. Sacerdotes sunt corvi pascentes Eliam, idest animas. *ser.* 1. Dom. 1. post oct. Pasch.
72. Sacerdos in Missa quare altè levat corpus Christi. *ser.* 3. Dom. 5. post Pasch. & s. 2. Dom. 12. post Pent. & *op. Expos. Mis.* cap. 3. vbi notantur plura, & mirabilia mysteria talis elevationis.
73. Solus Sacerdos Minister Pœnitentiæ. *V. Confessarius.*
74. Sacerdotis auctoritas in absolvendo, & multa ad id spectantia. *V. Absolutio per tot.*
75. Sacerdotium Aaron figura Sacerdotij Christi. l. 4. d. 24. a. 1. q. 3. ad 5. *V. Aaron.*
76. Sacerdos quomodò dicitur anima. *Vid. Anima varia.* n. 39.
77. Sacerdos fornicarius. *V. Fornicatio.* n. 7.
- Sacramentum.*
1. Sacramentum secundum nominis interpretationem dicitur signum rei sacræ. l. 4. dist. 1. dub. 1. Item Sacramentum dicitur quod subiectum recipiens Deo consecrat. l. 4. d. 24. p. 1. art. 2. q. 2. in fund. Item dicitur à Sacrando tripliciter vel sanctitatem efficiendo tantum: vel significando tantum: vel significando, & efficiendo simul: primum convenit rebus significatis: secundum signis veteris legis: tertium sacramentis novæ legis. *op. Comp. Theol.* l. 6. c. 4.
2. Sacramentum sumitur communiter, sicque dicitur signum rei sacræ, competitque omnibus rebus sacris: 2. propriè, diciturque signum visibile rei sacræ, & sanctificantis: 3. propriè pro signo visibili rei sacræ ordinatæ efficaciter ad sanctificandum. lib. 4. distinct. 1. dub. 1.
3. Sacramentum dupliciter accipitur vel pro quacumque institutione sacra in Ecclesia: vel strictè pro sacramento, quod importat signum visibile, & gratiam, quod reducitur ad septem capita. l. 4. d. 1. p. 1. dub. 11.
4. Sacramentorum denominatio fit à materia, seu materiali principio. l. 4. d. 27. a. 1. q. 2. in fund. Item à fine, quia sacrant, seu sanctificant. *op. Brev.* p. 6. c. 1.
5. Sacramenta vt sacra mysteria, quæ sunt causæ nostræ fidei sunt Christi, Incarnatio, Nativitas, Passio, & Resurrectio: alia sunt, quæ sunt signa, & veluti vasa gratiæ, suntque septem à Christo instituta. l. 3. d. 19. dub. 6.
6. Sacramenta constant ex re corporali, & spirituali, & quare. l. 1. d. 1. p. 1. art. 1. q. 1. in fund. & *op. Comp. Theol.* l. 6. c. 1. & *op. Brev.* p. 6. c. 6. & l. 4. d. 10. p. 1. dub. 3.
- Vnde dantur medicamenta spiritualia in corporalibus sicut pillulæ in nebula. *op. Comp. Theol.* l. 6. c. 3.
7. Sacramenta sunt signa exteriora sacra, & sacramentia Religionis Christianæ. l. 4. d. 1. p. 1. art. 1. q. 1. in fund.
8. Sacramenta essentialiter includunt significacionem. l. 4. d. 1. *ibid.* q. 2. ideo continent signum visibile, & audibile: manus enim & lingua sunt organa organorum. l. 4. d. 24. part. 2. art. 1. q. 4. in corp. & *op. Brev.* p. 6. cap. 1. & seq. In quo conveniunt etiam Sacramenta legalia: evangelica verò addunt sanctificationem quam causant. *op. Brev.* *ibid.* & *Comp. Theol.* l. 6. c. 2.
9. Sacramentum variè definitur. A Magistro sic est signum rei sacræ, quæ potius est notificatio nominis, quam definitio convertibilis: ab Vgone sic est materiale elementum ex similitudine representans, ex institutione signans: Vnde essentialiter est signum. l. 4. d. 1. p. 1. art. 1. q. 1. in fund. & corp. & dub. 1. & l. 4. d. 22. art. 2. q. 2. ad 1. & *op. Cent.* part. 3. sec. 47. & *Comp. Theol.* l. 6. c. 2. & *Brev.* p. 6. c. 1. & *op. declar. term.*
10. Sacramentum est secundum S. Augustinum signum visibile rei sacræ, & sanctificantis. l. 4. d. 1. p. 1. dub. 1. dicitur visibile: per quem terminum intelligitur omne signum sensibile. lib. 4. d. 1. *ibid.* dub. 2.
11. In sacramentis Evangelicis tria sunt essentialiter, scilicet naturalis similitudo: actualis institutio, & ordinatio, & 3. spiritualis sanctificatio: prima duo semper in sunt Sacramento: 3. verò aliquando deest ob defectum suscipientis. *op. Brev.* p. 6. c. 4. & *op. Comp. Theol.* l. 6. c. 2. & c. 4.
12. Fuerunt præfigurata in lege veteri. l. 4. dist. 8. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2.
13. Sacramentorum vnitas qualis. l. 4. d. 8. p. 2. a. 2. q. 2. corp. & d. 10. p. 1. dub. 1.
14. Ianua Sacramentorum. *Vid. Baptismi qualitas.* n. 1. seq.
15. Sacramenta sunt essentialiter signa tum pronostica, quia disponunt ad gratiam, quæ consequitur: tum demonstrativa, quia signant gratiam præsentem: tum rememorativa, quia significant passionem Christi præteritam, secunda significatio est propria: tertia allegorica. lib. 4. d. 1. part. 1. art. 1. quæst. 2. ad 4. & *op. Brev.* part. 6. cap. 2.
16. Sacramentum semper de se est signum, & ex parte dantis, licet impediatur aliquando ex parte recipientis. l. 4. d. 1. *ibid.* q. 2. ad 4.
17. In Sacramento sunt tria: similitudo ex creatione, scilicet inter signum exterius, & signatū: significatio ex institutione, scilicet Christi, & sanctifica

sanctificatio ex benedictione, scilicet dispensantis. l. 4. d. 1. ibid. q. 2. ad 5.

18. Sacramentum ut signum dicit relationem essentiali ad id, quod signat, semperque est in actu: ad id verò cui signat habet primum vel in recipiente, vel in alio, ut in parvulo, cui signatur gratia per fidem alienam. l. 4. d. 1. ibid. q. 2. ad 3.

19. Non omne Sacramentum significat quod facit, sed tantum significat id, quod perfectius, & completè facit: sic Circumcisio completè tollebat culpam; semiplenè habilitabat potentias ad gratiam &c. idèd significabat tantum primum, licet efficeret etiam secundum; sic & alia Sacramenta plene significant aliquando unum, & aliud etiam efficiunt, licet non significant &c. l. 4. d. 1. p. 2. a. 2. q. 3. corp.

20. Sacramenta novæ legis duo essentialiter habent, scilicet signum, & rem: illud est interius, hæc interius. l. 4. d. 10. p. 1. dub. 3.

21. In quolibet Sacramento est ordo, elementum, & Verbum: penes elementum est ordinatio passiva: penes verbum est ordinatio activa, sed immediatè à virtute divina procedens: In Sacerdote ministrante est & activa, sed mediata fundata in caractere. lib. 4. d. 13. a. 1. q. 3. corp. & op. Brev. p. 6. c. 4. & Comp. Theol. l. 6. c. 3.

22. Sacramentum est elementum non purum corporale, sed dicens aliquid spirituale quod unitur corporali secundum intentionem, idest sicut signatum signo. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. in fund.

23. Signa Sacramentorum duplicem rem, seu signationem habent, scilicet propriam quæ est gratia, & allegoricam, scilicet Passionem Christi, & fidem in eo. l. 4. d. 11. p. 2. dub. 2.

24. Sacramenta duo continent, scilicet efficaciam, & signantiam. l. 4. d. 11. p. 2. art. 1. q. 2. corp. & op. Brev. p. 6. c. 1.

25. Sacramenta semper significant, sed non semper efficiunt. op. Brev. p. 6. c. 4.

26. Sacramenta ex similitudine naturali representant: ex institutione significant: ex sanctificatione conferunt gratiam. op. Brev. p. 6. c. 1.

27. Sacramenta Christi alia sunt causa: alia signa nostræ salutis. V. *Christi varia*. n. 371.

28. Passio Christi influit in Sacramenta. V. *Christi varia*. n. 392.

Materia, & forma 1. Sacramenta ex institutione Christi necessario sunt signa visibilia: ita quod per ly visibile intelligitur quodcumque exterius subiectum manui, & auditui, scilicet materia, & forma. l. 4. d. 1. p. 1. dub. 2. & l. 4. d. 10. p. 1. dub. 3. & l. 4. d. 24. p. 2. a. 1. q. 4. corp. & d. 23. art. 1. q. 3. ad ult. & op. Brev. p. 6. c. 1. & Centil. p. 3. sec. 47.

2. Sacramentum est materiale elementum foris sensibiliter propositum ex similitudine representans; & quomodò. l. 4. d. 22. a. 2. q. 2. ad 1. & op. Cent. p. 3. sec. 47.

3. Materia de se nihil efficit, sed solum coniuncta cum verbo, & forma. l. 4. d. 8. p. 2. art. 2. q. 1. ad 2. & l. 4. d. 1. p. 1. dub. 11. & a. 1. q. 1. & op. Brev. p. 6. c. 1. & Cent. ibid. & Comp. Theol. l. 6. c. 2. seq.

4. Quare instituta fuerunt in signo sensibili. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. & 2. & op. Comp. l. 6. c. 3. & op. Brev. Centil. ibid.

5. Materia Sacramentorum debet ex natura sui habere habilitatem ad significandum, verbi gratia aqua ad ablutionem, actualitatem tamen habet ab institutione divina. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. ad 5.

6. Sacramenta aliqua habent materiam, & formam determinatam, quæ vim habent ad hoc sibi datam: alia verò habent vim non ex verbo exteriori, sed ab interiori: ut in Pœnitentiâ, & Matrimonio: in quibus sufficit qualiscumque expressio sive verbo, sive scripto, sive nutu quocumque. l. 4. d. 28. a. 1. q. 4. corp.

7. Sacramenta aliqua sunt, in quibus signum exterius, scilicet materia, & forma, est causa alterius signi, verbi gratia ablutionis, & hæc est signum interioris: hæcque respiciunt totaliter institutionem Christi, suntque puræ fidei: Alia è converso, quæ originaliter sunt à naturæ dictamine, ut Pœnitentiâ, & Matrimonium; in quibus signum exterius provenit ab interiori consensu: idque sufficit. l. 4. d. 26. a. 2. q. 1.

8. Forma verborum qualiter est necessaria ad sanctificationem elementi. l. 4. d. 7. a. 1. q. 1.

9. Representatio Sacramenti est per materiam. l. 4. d. 7. a. 1. q. 2. in fund.

10. Sacramentorum forma præter duo tantum non fuit à Christo expressa vocabulis expressis, determinatis, & vocalibus: hincque antiquitus sufficiebat quælibet forma verum exprimens sensum: nunc verò servanda est forma ab Ecclesia ordinata. l. 4. d. 23. p. 1. a. 1. q. 4. ad 5.

11. Sacramentorum causa materialis, formalis, finalis, & efficiens quænam. op. Brev. p. 6. c. 1.

12. Sacramentum nisi sit perfectum nihil est factum, & quomodò. l. 4. d. 3. p. 1. dub. 5.

13. Sacramenta cur instituta in verbis, & elementis. op. Comp. Theol. l. 6. c. 3.

1. Sacramentorum institutor immediatus, vel medius fuit solus Christus: aliqua enim ipse instituit immediatè quibus etiam usus est: alia instituit quidam, sed usus est mediântibus Apostolis. l. 4. d. 17. p. 2. a. 1. q. 2. & d. 7. a. 1. q. 2. & d. 8. a. 2. q. 3. & l. 4. d. 23. a. 1. q. 2. & op. Brev. p. 6. c. 1. & 4. & op. Cent. p. 3. sec. 47.

De institutione facta à Christo, & quando agitur. op. Comp. Theol. l. 6. c. 3. & Brev. p. 6. c. 4.

2. Sacramenta quædam sunt de dictamine naturali, ut Pœnitentiâ, & Matrimonium quædã sunt purè fidei. l. 4. d. 26. a. 1. q. 2. corp. & a. 2. q. 1. corp.

3. Sacramenta instituta sunt in elementis simul & verbis: ut dum se offerentia oculis, & auribus evidentiam darent significationis expressæ, & verba sanctificarent elementa. op. Brev. p. 6. c. 4. & Comp. Theol. l. 6. c. 3. Instituta sunt ad statum totius Ecclesiæ, non particularis personæ. l. 4. d. 4. p. 2. dub. 4.

4. Sacramenta quomodò dicuntur profluxisse ex latere Christi. l. 4. d. 4. p. 2. a. 1. q. 3. ad 2.

Ex Passione Christi trahunt originem, & virtutem. op. Stim. p. 1. c. 11.

5. Sacramentorum quomodò Deus est tota causa, & an etiam Matrimonij. l. 4. d. 34. a. 1. q. 1. ad ult.

6. Sacramenta, quæ Christus immediatè instituit etiam exhibuit. l. 4. d. 23. a. 1. q. 2. in fund. Eorum via est melior, utilior, compendiosior cæteris omnibus ad reparationem. lib. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3. Eorum promulgatio ab Apostolis. V. *Apostolus*. n. 17.

1. Sacramenta necessario debuerant institui non necessitate absoluta, & inevitabilitatis, sed congruentiæ & quare. l. 4. d. 1. ibid. & d. 17. p. 1. art. 1. q. 4. ad ult. & op. Brev. p. 6. c. 1. & 4. & Centil. p. 3. sec. 47. & Comp. Theol. l. 6. c. 3.

2. Sacramenta convenienter instituta sunt ad eruditionem rationalis potentiæ ad exercitium

Institu-
tio.

Necessi-
tas & f-
nis.

concupiscibilis, ad humiliationem affectivæ, ad ornatum animæ, & ad reparationem bonorum perditorum. l.4.d.1.p.1.dub.7. & dub.10. & a.1. q.1. & op. Brev. p.6.c.1. & Comp. Theol. ibid.

3. Sacramenta sunt medicamenta instituta ad sanandam infirmitatem multiplicem spiritualem. l.4. in prol. & d.1.p.1.a.1.q.1. & op. Brev. p.6.c.1. 2. & 3. & op. Comp. Theol. l.6.c.1.
  4. Sacramentorum institutio est ob triplicem rationem, scilicet ob Dei honorificationem, fidei Redemptoris professionem, & vitæ agendæ instructionem. l.4.d.1.p.2.a.1.q.3. corp.
- Vnde causa efficiens est Verbum incarnatum, materialis est signi sensibilis representatio, formalis est gratuita sanctificatio: finalis hominum curatio, Deique honorificatio. op. Brev. p.6.c.1.
5. Sacramenta habent plures fines spectantes ad utilitatem nostram, sed vnum principale, alios per accidens. l.4.d.23.dub.3. & op. Brev. p.6.c.1.
  6. Institutio Sacramentorum est conveniens pro statu naturæ lapsæ, quia sunt medicamenta nostrorum morborum spiritualium. l.4.d.1. part.1. a.1.q.1. An autem in statu innocentiae fuissent instituta Sacramenta. S. Bonav. est problematicus, & pendet ex alia quæstione de Incarnatione posita. l.3.d.1.a.2.q.2.
  7. Præceptum Sacramentorum non est onerans, sed allevians. l.4.d.1.p.1.a.1.q.1. ad vlt.
  8. Sacramenta aliqua fuerunt necessaria in quolibet statu. l.3.d.1.a.2.q.4. ad vlt. & op. Brev. p.6. cap.2.
  9. Sacramenta sunt data ut adiuvent animam ad acquirendum habitus virtutum. l.3.d.34.p.1.a.1. q.1. ad vlt.

*Differen-
tia, &
numerus.*

1. Sacramenta sunt varia, & inter se diversa quoad signa exteriora, & quoad interiora, scilicet characteres, & etiam quoad effectus, non verò quoad gratiam in se, quia est vna gratum faciens. l.4.d.7.a.2.q.2. corp. & op. Comp. Theol. l.6.c.8.

Quædam respiciunt Ecclesiam, & quædam personam. l.4.d.23.dub.1. & d.24. expof. text.

2. Sacramenta plura, non vnum tantum debuerunt institui: tum quia sunt ad erudiendum (vnum enim generaret ambiguitatem): tum ad excitandum (vnum enim generaret fastidium): tum ad medendum, & ideo convenienter sunt septem. l.4.d.2.a.1.q.3. corp. & op. Brev. p.6.c.2. & Centil. p.3. sec.47. Quæ respiciunt naufragium; à quo liberant, sunt duo, scilicet Baptismus, & Pœnitentia. l.4.d.22.a.3. q.1. & op. Cent. p.3. sec.47. & op. declar. term. & Comp. Theol. l.6.c.5.
3. Sacramenta quia sunt principaliter ad medendum infirmitatibus nostris, scilicet culpæ originalis, & actualis, sic sunt Baptismus, & Pœnitentia, & Extrema vñctio: Item pœnæ, scilicet ignotantiæ, sic est Ordo, impotentiae sic est Confirmatio, malitiæ, sic est Eucharistia, & concupiscentiæ, sic est Matrimonium. l.4.d.2. art.1. q.3. & op. Cent. p.3. sec.47. & Brev. p.6.c.1. & 3.
4. Sacramenta sunt adiumenta virtutum, sic Baptismus in adiutorium fidei, Vñctio extrema Spei: Eucharistia Charitatis: Prudentiæ Ordo, Iustitiæ Pœnitentia, fortitudinis Confirmatio. l.4.d.2.a.1.q.3.
5. Sacramenta sunt armatura Ecclesiæ: & hinc deducitur numerus septenarius. ibid.

6. Sacramenta varia debuerunt institui secundum diversitatem statuum, & temporum. l.4.d.2.a.1. q.2. corp.
  7. Sacramentorum pluralitas respicit potentiam, sapientiam, & bonitatem divinam, & quomodò. l.2.d.2.a.1.q.3. ad 1. & op. Brev. p.6.c.2.
  8. Differentia multiplex inter Sacramenta naturæ legis, & Evangelij. l.4.d.2.dub.1. & 2. & per totam. & op. Brev. p.6.c.2. & Comp. Theol. lib.6. c.8. & l.4.d.1.p.1.dub.6. & 12. & l.1.d.1.dub.1. & l.3.d.40.dub.3. & l.1.d.1.p.2.q.3. corp. & lib.4. d.10.p.2.a.1.q.3. ad arg.
  9. Sacramenta evangelica sunt perfectiora veteribus, & quare. l.4.d.2.a.1.q.2. & 3. & l.4.d.3. p.1. art.1. q.3. ad 3. Antiqua promittebant non gratiam, sed gloriam, quam non dabant, nova & promittunt, & dant vtramque. l.4. dist.1. p.1. dub.12.
  10. Sacramenta legalia quomodò dicuntur fuisse sub maledicto legis. l.4.d.3.p.2.a.1.q.1. ad 2.
  11. Sacramenta Evangelica aliqua sunt communia legi veteri: alia nequaquam & quomodò id verificetur. l.4.d.23.a.1.q.2. corp.
  12. Sacramenta legis naturæ quæ, & qualem efficaciam habebant. l.4.d.1.p.2. art.1. q.2. & 3. & op. Brev. p.6.c.2. fuerunt oblationes, sacrificia, & decimationes. l.4.d.1. ibid. & op. Brev. p.6.c.2.
  13. Sacramentum Circumcisionis quale fuit, & quale virtutem haberet. l.4.d.1.p.2. per tot. cui adiuncta est expiatio, & multiformis distinctio oblationum, decimationum, & sacrificiorum. op. Brev. p.6.c.2.
  14. Sacramenta vetera habebant efficaciam in fide redemptoris futuri. l.4.d.1.p.2. art.1. q.2. corp. & q.3. & dub.2.
- Non imprimabant characterem, & quare. lib.4. d.6.p.1.a.1.q.4. ad 2.
15. Sacramenta legalia quando cessaverunt. lib.4. d.3.p.2.a.3.q.2. corp. & op. Comp. Theol. l.6.c.8. significabant quod futurum erat. l.4.d.1.p.1.a.1. ad 4.
  16. Quomodò, & quot modis vnum Sacramentum dicitur altero maius. l.4.d.7.dub.3.
  17. Inter Sacramenta in quibus intervenit vñctio quodnam maius. l.4.d.23.dub.2.
  18. Sacramentorum administratio exigit intentionem vel actum, vel habitum, id est vel explicitè, vel implicitè. l.4.d.6.p.2.a.2.q.1. ad vlt.
  19. Debent administrari à dignioribus. l.4.d.6.p.2. ibid.
1. Sacramentorum res ad duo capita reducit, scilicet ad gratiæ collationem, & ad characteris impressionem, quæ intervenit in aliquibus. op. Cent. p.3. sec.48. & Brev. p.6.
  2. De characterè Sacramentorum quid sit, quænam Sacramenta illud imprimant & quare non omnia. op. Cent. p.3. sec.48. & op. Brev. p.6.c.6. & op. Comp. Theol. l.6.c.7. & lib.4.d.6.p.1. per tot. Quare aliqua imprimunt characterem, & aliqua non. l.4.d.24.p.2. art.1. q.1. ad 2. & op. Brev. p.6.c.6. & Comp. Theol. l.6.c.7.
- Habent aliquod signum sensibile per quod imprimitur character. l.4.d.24.p.2.a.1.q.4.
3. Character est primus effectus Sacramenti, qui in ultimo instanti perceptionis imprimitur, significatque gratiam, & præparat etiam ad ipsam. l.4.d.4.p.2.dub.5. & d.6.p.1.q.2.
  4. Character est effectus divinæ largitatis, qui semper permanet etiam in malis & damnatis. l.4.d.6.p.1.a.1.q.5. & l.4.d.13.a.1.q.1. ad 3.

5. Sacra

5. Sacramenta quare non semper efficiant quod significant. l. 4. d. 4. p. 1. a. 1. q. 2. ad 1.
Eorum virtus quomodo est influens, promovens, disponens, & ordinans. l. 3. d. 40. dub. 3. & d. 2. dub. 1.
6. Sacramenta sunt data ut disponant, & iustificent. l. 3. d. 40. dub. 3. sanant animam. lib. 4. d. 17 p. 1. dub. 4.
7. De varijs effectibus Sacramentorum. op. Brev. p. 6. c. 1. 2. 3. & 4. seq. mundant à peccato, conservant in bono, incorporant corpori Christi: iustificant: præparant ad vitam æternam erudiendo; illuminant: à malo præservant. op. Comp. Theol. l. 6. c. 4.
8. Sacramentalis gratia continet ipsam gratiam gratum facientem, & effectum specialem quem habet ratione talis sacramenti: & hinc recipiens plura sacramenta potest aliquo modo dici recipere differentem gratiam. l. 4. d. 7. a. 2. q. 2. & d. 1. p. 1. q. 6.
9. Sacramentorum res propria, effectusque infallibilis est collatio gratiæ sanctificantis, à qua alij effectus vtilissimi proveniunt. op. Comp. Theol. l. 6. c. 4.
10. Sacramenta non continent gratiam ut aqua continetur in vase: dicuntur tamen vasa gratiæ, quia gratiam semper significant, & conferunt, nisi adsit obex: Tum etiam quia gratia non est de ipsis sicut nec aqua de vase, sed ab ipsis, vel per ipsas. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 3. & op. Brev. p. 6. c. 1.
11. Sacramenta non sunt causa physica, sed moralis tantum gratiæ pro eo quod secundum aliquos disponunt ad ipsam, tum etiam principaliter, quia efficacem ordinationem ob assistentiam divinam habent ad gratiam. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 4. per tot. & ibid. q. 2. ad 2. & l. 4. d. 10. p. 2. a. 1. q. 3. & l. 2. d. 19. dub. 4. & l. 3. d. 40. dub. 3. & lib. 4. d. 8. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
12. Signa sacramentalia sunt veluti litteræ regiæ annulo regi signatæ. lib. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. 4.
13. Quare non semper conferunt gratiam, licet eam semper significant, & characterem imprimunt. op. Brev. p. 6. c. 4. & l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 4. d. 4. p. 1. a. 2. q. 2. ad 1. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 4.
14. In quo sensu dicuntur sacramenta esse dispositiva ad iustificationem, scilicet instrumentaliter. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1. & ibid. q. 2. & q. 4.
15. Sacramenta qualiter adjuvant virtutes, & qualis differentia inter virtutem & Sacramentorum effectus. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2. & q. vlt. & l. 4. d. 22. a. 2. q. 2. ad 2.
16. Sacramentorum gratia est à Passione Christi tamquam à causa meritoria: à Sanctissima Trinitate tamquam ab efficiente. l. 4. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3.
17. Sacramentum de se semper efficit, & si non efficit id est visio recipientis. l. 4. d. 4. p. 1. art. 1. quæst. 3.
18. Sacramenta sunt medicamenta contra omnem morbum spirituale contractum ob peccatum originale. l. 4. dist. 2. dub. 1. & ibid. in prolo. & l. 4. d. 1. p. 1. in expos. text. & op. Brev. p. 6. cap. 1. qualia medicamenta respectu venialium. lib. 4. d. 2. p. 1. a. 1. q. 1. & 2.
19. Sacramentalia medicamenta alia sunt præservativa, alia curativa, alia confortativa. l. 4. d. 2. dub. 1. sunt sufficientia medicamenta. l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2.
20. Sacramenta Baptismi Eucharistiæ, & Matrimonij quomodo desponsant cum Deo, & quali differentia inter se. l. 4. d. 26. a. 2. q. 2. ad 3.
21. Sacramenta sunt remedia, & medicamenta infirmitatum spiritualium, scilicet peccatorum, & quomodo. l. 4. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad vlt. etiam venialium. l. 4. d. 23. a. 1. q. 1. corp. V. *Medicina*. V. *Peccatum veniale*. n. 27. seq.
22. Sacramenta quænam, & qualem cognitionem conferant. l. 4. d. 42. a. 1. q. 1.
23. Sacramenta quænam profint defunctis. lib. 4. d. 45. dub. 3.
24. Sacramenta sunt ex quibus nostræ salutis administriculum elicitur. l. 4. d. 23. a. 1. q. 2. corp.
25. Sacramenta faciunt renasci. l. 3. d. 2. art. 1. q. 3. ad 3.
26. An, & quomodo detur æqualis effectus in diversis recipientibus sacramenta. l. 4. d. 4. p. 2. a. 2. q. 3.
27. Deus non alligavit potentiam suam Sacramentis ita ut semper omnes tractet æqualiter. l. 4. d. 4. p. 2. a. 2. q. 3. corp.
28. Deus est qui sanat efficienter auctoritate, gratia formaliter, impletio mandatorum ut diæta dispensans, sacramenta ut vasa, in quibus est medicina gratiæ: Sacerdos ministerio. op. Comp. Theol. l. 6. c. 4.
29. Per Sacramenta Christus influit vitam. ser. 1. Dom. 3. Adv.
30. Sacramenta sunt septem panes Christi, quibus reficit suos. V. *Christi varia*.
31. In quo fundatur potestas collata homini solvendi reatum pœnæ sacramentis. V. *Christi gratia & meritum*. n. 80.
1. Sacramenta sunt memorialia Passionis Christi. l. 4. in prolo.
2. Sacramenta sunt medicamenta dulcia, confessiones vitæ, & vntiones suavitatis. lib. 4. in prolo. & l. 4. d. 2. dub. 1. & op. Comp. Theol. lib. 6. cap. 19.
3. Sacramentorum vntas, simplicitas, & multiplicitas consideratur. l. 4. d. 3. p. 1. dub. 3. Eorum integritas est aut res tantum, aut significatio tantum, aut res, & signum. l. 3. d. 40. dub. 3.
4. Quomodo quodlibet Sacramentum sit vnum, & qua vntate. l. 4. d. 3. p. 1. dub. 3. Dicitur vnum non absolute, sed quia est vnum. l. 4. d. 10. p. 1. dub. 1.
5. Sacramentis omnibus fides est necessaria, & quomodo. l. 4. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3.
6. Sacramentorum virtus non respicit futurum, sed præsentem dispositionem. l. 4. d. 4. p. 2. art. 2. q. 3. ad vlt.
7. Sacramenta non spectant ad Angelos: unde Ordo sacer in ipsis non est, quia eis deficit signum sensibile. l. 4. d. 23. p. 1. a. 2. q. 2. ad 3.
8. Sacramentorum dispensatio dicitur fluvius splendidus tamquam chrystallus. l. 1. Prolog.
9. Sacramentaliter esse in loco quid. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 1.
10. Sacramenta quomodo fluxerunt de latere Christi. l. 2. d. 18. a. 1. q. 1. corp. & l. 3. d. 40. dub. 3. & l. 1. in prolo. & l. 4. in prolo. & l. 4. d. 4. p. 2. art. 1. q. 3. ad arg. & d. 18. p. 1. dub. 4. & f. 1. Dom. 3. Adv.
11. Sacramentorum præfiguratio multiplex, scilicet Eucharistiæ in ligno vitæ. l. 2. d. 29. dub. 2. Item Baptismus, Matrimonium, & alia. lib. 4. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2. & 3.
12. De Sacramento Eucharistiæ multa &c. lib. 3. d. 1. p. 1. a. 1. q. 3. fund. & ad 2. & vlt. & distinct. 6. dub. 1. & seq. & d. 9. a. 1. q. 6. & op. Brev. p. 6. c. 6. & op.

Varia de Sacramentis.

- & op. de 7. itin. æt. itin. 6. d. 5. & in Sap. cap. 16.
13. De Sacramento Baptismi. op. Brev. p. 6. c. 3. & 4. *V. Baptismus.*
14. De Sacramento Confirmationis. op. Brev. ibid. *V. Confirmatio. n. 1. & seq.*
15. De Sacramento Pœnitentiæ. op. Brev. ibid. *V. Pœnitentia.*
16. De Sacramento Ordinis. *V. Ordo.*
17. De Sacramento Extremæ vnctiois. *V. Extrema vnctio.*
18. De Sacramento Matrimonij. *V. Matrimonium.*
19. De Sacramentorum veneratione : & qualiter adorari non possunt, sed bene honorari, & quomodò, & quare. l. 3. d. 9. a. 1. q. 4. & op. Brev. p. 6. c. 2.
20. Sacramentorum, & Sacramentalium virtus maxima contra Diabolum etiam pro infidelibus. l. 3. d. 19. a. 1. q. 3. ad 3. *V. Sacramentalia.*
21. Sacramentum est quid respectivum. l. 4. d. 10. p. 1. dub. 1.
22. Sacramentum quomodò malum fieri dicatur. l. 4. d. 9. dub. 6.
23. Sacramenta aut vendere, aut emere quale, & quantum peccatum. l. 4. d. 25. a. 1. q. 4. in corp.
24. Sacramentorum, & virtutum discrimen quale. l. 4. d. 17. p. 1. dub. 4.
25. Quandonam sufficit votum suscipiendi sacramenta si desit facultas. l. 4. d. 17. p. 1. dub. 1. & a. 1. q. 4. ad arg.
26. Durabunt vsque ad finem mundi, quia durabit morbus. op. Brev. p. 6. c. 2.
27. Sacramenta sunt armatura fidelium. op. Brev. p. 6. c. 3.
28. De Sacramentorum dispensatione agitur. op. Brev. p. 6. c. 5. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 6. Vbi de dispensatione hæreticorum, & malorum.
29. In Sacramentis quædam sunt substantialia, quædam sacramentalia, seu cæremonialia tantum. op. Comp. Theol. l. 6. c. 6.
30. De iteratione sacramentorum quænam sint iterabilia, & quænam non : & quænam deficientia sint supplenda. op. Comp. Theol. l. 6. c. 7. & op. Brev. p. 6. c. 6. & l. 4. Sent. d. 23. art. 2. q. 4. corp.
31. Sacramenta vera sunt aliqua etiam extra Ecclesiam, sed non vtilia. op. Brev. p. 6. c. 5.
32. Sacramentorum fides reducitur ad articulum de vnitate Ecclesiæ, & remissione peccatorum in symbolo. l. 3. d. 25. a. 1. q. 1. ad 3.
33. Sacramenta ex se non opponuntur, sed tantum ratione status. l. 4. d. 37. a. 1. q. 2. ad 1.
34. Sacramenta infidelium quænam vera. l. 4. d. 39. a. 1. q. 2.
35. Sacramentorum administratio quanta dignitatis. ser. de Dedic.
- Sacramentalia.*
1. Sacramentalium virtus contra peccata venialia, & demones qualis, & quanta. l. 4. d. 21. p. 1. a. 1. q. 2. & l. 3. d. 19. a. 1. q. 3. corp. *V. Peccatum veniale. n. 34.*
2. Sacramentalia alia sunt sacra cæremonia, quæ in dispensatione Sacramentorum adhibentur : alia sunt sacra signa. op. Comp. Theol. l. 6. c. 6. & l. 4. d. 21. p. 1. a. 1. q. 2.
3. Sacramentalia sunt vnctio sacra, aqua aspersio, episcopalis benedictio, contritio, misericordiæ exhibitio, orationis Dominicæ recitatio. l. 4. d. 21. p. 1. a. 1. q. 2. corp. Item pectoris tinctio, generalis confessio. op. Cent. p. 1. sec. 6.
4. An Sacramentalia ex opere operato operentur. Ex S. Bonav. respondetur affirmativè. lib. 4. d. 21. part. 1. cit.
- Sacrificium.*
1. Sacrificium est cultus soli Deo debitus, actusque latriæ. l. 3. d. 9. a. 2. q. 2. ad 2. Est actus pietatis, & iustitiæ. ser. 5. Hex.
2. Sacrificium dicitur tripliciter, scilicet bona operatio, devota oratio, & immolatio : primum est omnium virtutum : secundum est tantum theologiarum virtutum : tertium est actus latriæ. l. 3. d. 9. a. 2. q. 2. ad 2. *V. Oratio. n. 10. V. Opus. num. 86.*
3. Quinque genera sacrificiorum possumus Deo, offerre, scilicet bonam voluntatem : bonam actionem : bonam locutionem : sacram meditationem : & piam affectionem. op. de prof. relig. l. 2. c. 15. & proces. 5. c. 9.
4. Sacrificium tria debet continere, devotionem, oblationem, & significationem : prima duo Deo placent : tertium verò si est solum nequaquam. Pf. 50. Debet habere comitatum quatuor virtutum Cardinalium. in Luc. c. 2. n. 38.
5. In sacrificio considerantur quis, cui, quid, vbi, & ad quid. Pf. 50.
6. Sacrificium introductum fuit in mundo per Abel & Noe, figurabatque sacrificium Christi in Cruce. ser. 5. Hex. Omnia in veteri lege Christum præfigurabant. op. Princ. S. Script. in fine.
7. Sacrificium laudis dicitur à lumine naturali. ser. 5. Hex.
8. In veteri testamento erat holocaustum, Cautima, incensum, & sacrificium. Pf. 65.
9. In veteri testamento quatuor genera sacrificiorum erant, scilicet sacrificium, holocaustum, oblatio, & libamen. Pf. 49.
10. Sacrificia veteris legis Deum non placabant. l. 4. in prol.
11. Sacrificia legis naturæ tria respiciebant : primum erat oblatio : secundum sacrificium : tertium decimatio. l. 4. d. 1. p. 2. a. 1. q. 3. corp.
12. Sacrificiorum legis naturæ significatio, & mysteria panduntur. l. 4. d. 1. p. 2. a. 1. q. 3.
13. Sacrificium multiplex proponitur. Pf. 19. Vid. *Holocaustum. n. 1.*
14. Sacrificium quomodò dicitur perferri in cœlum ab Angelis. Vid. *Angelorum ministerium. num. 16.*
15. Sacrificium oblationis placatissimum Eucharistia. *V. Eucharistia essentia. n. 2.*
16. Sacrificia in lege Evangelica sunt quatuor, scilicet iustitiæ, pœnitentiæ, laudis, & mortificationis. Pf. 49.
17. Eucharistia est sacrificium, sacramentum, & viaticum : secundum primum offertur Deo : ratione secundi cibat : ratione tertij reficit. op. Brev. p. 6. c. 9. & op. Phar. l. 1. c. 3.
18. De sacrificio Missæ. in Luc. c. 22. n. 20. *V. Missa. V. Eucharistia essentia. n. 2.*
19. Sacrificium verum non est extra Hierusalem. Pf. 64.
20. Sacrificium partim Deo : partim Diabolo ab aliquibus offertur, ab alijs totum Diabolo. Pf. 65.
21. Sacrificium verum est obedientia. op. Phar. l. 2. c. 42.
22. Sacrificium verum est opus bonum. *V. Opus. num. 86.*

Sacrilegium.

1. Sacrilegium est violatio rei sacræ, & dicitur quasi sacri lædium. op. Cent. p.1. sec.30.
2. Sacrilegium committitur vel ratione personæ sacræ, vel loci, vel rei sacræ. op. Cent. p.1. sec.24: & 30. & op. spec.an. cap.2.& l.3. d.37: dub.7.

Sacrum.

Sacrum quot modis sumitur. l.4.d.24. p.2. dub.5.

Sadi.

Sadi interpretatur justitia. in Thren.c.1.& Ps.118. c.9.v.1.

Sæculum. V. *Seculum.*

Sagena.

1. Sagena est consuetudo peccati qua Diabolus trahit animas. ser.2.fer.4. Pent.
2. Sagena Diaboli qualis. V. *Diaboli tentationes.* num.52.

Saginitus.

Saginitus vitulus Christus. V. *Christi varia.* n.37. V. *Vitulus.*

Sagitta.

1. Sagitta multiplex in S. Scriptura. Ps.37. Alia Dei, alia Diaboli. ser.7. in Pentec.
2. Sagitta est Verbum Dei, contra quam est clypeus obdurationis. ser.4.Dom. Pas.

Sal.

1. Salis conditiones enarrantur. in Luc. cap.14. num.34.
2. Sal sunt perfecti viri, qui verbo, & exemplo condiunt cordia hominum. in Luc. ibid.

Salamandra.

1. Salamandra est animal quod in igne vivit ob conformitatem ejus cum igne. l.4.d.44. p.2.a.3. q.1. corp.
2. Salamandræ pellis posita in igne non comburitur, sed in melius mutatur. ser.2. de SS. Phil. & Jac. & ser.2. de plur. Mart.

Salem.

Salem interpretatur Pax, estque Hierusalem, quæ prius vocabatur Jebus, idest conculcatio. Ps.121.

Saliator.

Saliator est divinator, & qualis. op. Cent. p.1. sec.19.

Salim.

1. Salim quis locus fuerit. in Io. c.3.n.23.
2. Salim interpretatur pugil, & locus aquarum. in Io. c.3.n.23.

Saliva.

1. Saliva est humor excrementicius, qui à capite descendit. in Io. c.9.n.6.
2. Saliva est sapientia Patris. Ps.39.& in Io. ibid. Est Christus. V. *Christi varia.* n.51.& 307.

Salix.

Salicis natura. op. diæt. sal. t.1.c.7. V. *Accidia.* num.8.

Solomon.

1. Salomon interpretatur Pacificus. in Ecclen. Prolog.
2. Salomon fuit trinomius, scilicet Salomon: Ecclesiastus, & Ideda, in Ecclen. proem.
3. Salomonis libri quinam, & quales fuerint. in Ecclen. proem.
4. Salomon quare præmittit titulum libro Ecclen. & Proverbiorum, non autem Cantici Cantorum. in Ecclen. Proem.
5. Salomon quare in libro Ecclesiasten se nominat filium David. ibid.
6. Salomon fecit penitentiam in fine vitæ suæ. ibid.

7. Salomoni sapientia infusa est in somnis, & quare. l.2.d.25. p.2.a.1.q.6. ad arg. fuit famosus in Mundo ex sapientia. ser. de S. Elisab.

8. Salomon præfiguravit Christum præterquam in mulieribus. ser.14. Hex. & serm.2. Dom.1. Adv.

Quæ de ipso dicuntur soli Christo competunt. ser.1. Dom. Palm. V. *Christi attributa.* n.90.

9. Salomon coronatus est Christus. ser.1. Sab. S.

10. Salomonis deliciae quam vanæ. in Ecclen.c.1. & ser.6. de Apost.

11. Salomon inclusit pullum struthionis in vitro; & pater vermiculi sanguine fregit vitrum. ser.1. Dom. Pas.

Saltus.

1. Saltus consistit in corporis elevatione, spectatque ad solemnitates maximas. in Ecclen. c.3.n.4.

2. Saltatio: saltus mulierum signum est impudicitiae. op. Phar. l.1.c.8.

3. Saltatrix insidians capiti Joannis mysticè est sensualitas. ser.4. Dom.22. Pent.

4. Saltus multiplex Christi. V. *Christi adventus.* num.6.

Salvator est Jesus. V. *Iesus.*

Salve

1. Salve est nomen quo salutatio fit ore, & corde. op. Stim. p.3.c.19.

2. Expositio in Salve Regina. op. Stim. ibid.

Salus: Saluo: Salvandus.

1. Salutis nostræ eventus est incertus ob dependentiam ad nostrum liberum arbitrium. lib.1. d.40.a.2.q.2. in corp.

2. Salus acquiritur per bona merita. l.3.d.17.a.2. q.1. ad ult. non est sine consensu nostro. op. medit. vit. Chr. c.43.

3. Ad salutem duo sunt necessaria, scilicet cognitio veritatis, & exercitatio virtutis. serm.2. Hexaem.

4. Salus non potest esse sine sapientia, cognitioneque fidei. ser.14. Hex.

5. Salus cur tamdiu dilata per Christum. ser.14. Hexaem.

6. Salvandorum tres ordines expenduntur, scilicet prælatorum, contemplativorum, & activorum. op. de Ecclen. Hier. p.1.c.1. primi figurantur in Noè: 2. in Daniele: 3. in Job. in Luc. c.17. num.35.

Duo sunt genera: alterum quod verè salvatur: alterum minime. in Luc. ibid.

7. Salutis scala per propositionem plurium virtutum proponitur. ser.25. Memorial.

8. Salvandorum numquid ad singulos Angelorum Ordines assumptio fiat. lib.2. d.9. a.1. q.5. Erunt tot non quot Angeli ceciderunt, sed quot steterunt. in Luc. c.14. n.23.

9. Quinam fiant salvi. Ps.118.c.6.v.14.

10. Salus alia est à Deo, alia ab homine: alia à Diabolo. Ps.118.c.11.v.13.

11. Deus debet nos salvare ex promissione, ex merito, & ex congruo: nos ei servire ratione commissi, dimissi, & præcepti. Ps.31.

12. Pauci salvantur. in Luc. c.8.n.8. & c.13. n.24. & c.14. n.18. præcipuè divites. V. *Dives.* n.5. & 6. V. *Homo ad Deum.* n.134.

13. Salus non est scientia. in Luc. c.1.n.77.

14. Salus nostra ex virtute nominis Jesu. ser.4. in Circumcis.

15. Salus nostra quænam requirat. ser.9. in Pent. & ser.2. Dom.23. post Pent.

16. Salutis nostræ via est Crux. ser. in exalt. S. Crux.
 17. Salus semper fuit possibilis in omni statu. l. 3. d. 25. a. 1. q. 2.
 18. Salus quatuor exigit significata in suscitacione puellæ. ser. 2. Dom. 22. Pent.
 19. Quam Deo chara. V. *Homo ad Deum*. n. 147.
Saluto : Salutare.

1. Salutare proprium est actus curialitatis, & benignitatis qui cum obvio exercetur. in Luc. c. 10. num. 5.
 Est fomentum charitatis ad proximum. op. spec. B. Virg. c. 4.
 Estque expressio boni quod alteri desideratur. ser. 3. de B. Virg.
 Per salutationem captatur benevolentia : exigitur confidentia, & exhibetur reverentia. in Luc. c. 1. n. 28.
 2. Salutatio non prohibetur à Christo, sed confabulatio vitiosa. in Luc. c. 10. n. 5.
 3. Salutatio qualis à Concionatore, & Rethore faciendi secundum regulas bonæ rethoricæ. in Luc. c. 1. n. 28.
 4. Salutare per viam spiritualiter quid sit. in Luc. c. 10. n. 5.
 Salutatio dolosa est salutatio Judæ. op. spec. B. Virg. c. 4.
 5. Salutatio facta ab Angelo B. Virg. expenditur.
 6. Salutatio angelica ad Mariam quam mira contineat. op. spec. ibid. per tot.
 7. Salutationis angelicæ mysteria, & partes expendantur. op. Comp. Theol. l. 4. c. 2. & 3.
 8. Salutatio ad Mariam quam utilis. op. spec. B. Virg. c. 4. & ser. 3. de B. Virg. V. *Maria cultus, & Salutatio.*

Samaria : Samaritanus.

1. Samaria interpretatur custodia. in Luc. c. 17. n. 11. & in Io. c. 4. n. 5.
 2. Samaritani quinam fuerint. in Luc. c. 9. n. 52.
 3. Samaritanæ mulieris gesta enarrantur. in Io. c. 9. n. 5. & seq.
 Figura Ecclesiæ. V. *Ecclesia*. n. 106.
 Vocabatur Lucia. op. Medit. vit. c. 31. V. *Mulier*. num. 35.
 4. Samaritani baptizati erant, & nondum acceperant Spiritum Sanctum quomodo intelligitur.
 5. Samaritanus est Christus curans hominem vulneratum. l. 4. in prol.

Samech.

Samech interpretatur Audi. Pf. 118. c. 8. v. 1. Item adiutorium. in Thren. c. 1.

Sampson.

1. Sampson an peccaverit se ipsum interficiendo. l. 4. d. 21. a. 2. q. 1. corp.
 2. Sampson in omnibus figuravit Christum, scilicet in interfecione leonis, in asportacione portarum, in interfecione hostium in sua morte. ser. 14. Hex. & ser. 5. in Pasch. figurat etiam poenitentem. ser. 10. in Pent.
 3. Sampson interpretatur sol eorum, quicquid significet. Pf. 118. c. 2. v. 10. & ser. 5. in Pasch.
 4. Sampsonis excæcacio facta à Diabolo mysticè expenditur pro carnalibus. serm. 4. Dom. 22. Pent.
 5. Sampson Christus. V. *Christi attributa.*

Sanatio.

1. Sanat Deus medicina confessionis, Contritionis, operationis, & castigationis : vulnera multiplicia peccatorum. serm. 3. Dom. 2. post Epiph.
 2. Sanatio spiritualis est duplex vel quæ fit in-

stantaneè, vel successivè, estque à solo Deo. l. 4. d. 17. p. 1. dub. 4.

Qualiter fit per Sacramenta. l. 4. d. 17. ibid.

3. Sanatio facta à Christo ordinata fuit ad sanitatem spiritualem animæ in cæco, & in aliis. l. 4. d. 15. p. 2. dub. 9.

Sanctimonia.

Sanctimonia cum suspicione mali est abominabilis. op. Confes. c. 1. p. 1.

Sanctificatio.

1. Sanctificatio dicitur à Iustitia virtute generali, non cardinali, quia tollit injustitiam, & affert secum omnes virtutes infusas. lib. 4. d. 17. p. 1. dub. 4. V. *Gratia habitualis.*
 2. Sanctificari dicitur tripliciter : primò de non sancto facere sanctum : 2. de sancto confirmare magis sanctum in sanctitate : 3. manifestare jam sanctum, & in omni missione Spiritus sancti intervenit aliqua istarum ratione termini ad quem. lib. 4. d. 14. dub. 2. & in Io. c. 17. n. 13. & l. 1. d. 14. dub. 2.
 3. Sanctificationis triplex gradus datur alia communis per Sacramenta, alia per gratiam specialem : 3. per gratiam singularem. op. Comp. Theol. l. 4. c. 4.
 4. Sanctificatio in utero quoduplex. op. Comp. Theol. l. 4. c. 4. & l. 4. sent. d. 3. p. 1. a. 2. q. 3.
 5. Sanctificatio attribuitur Spiritui sancto. l. 1. d. 16. a. 1. q. 2. ad 5. qualiter fiat. l. 1. d. 14. dub. 2.
 6. Sanctificatio Joannis Baptistæ, & Hieremiæ habetur in Sacra Scriptura
 Quare hoc privilegium eis concessum. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 3.
 7. Sanctificatio quid operata fuerit in Ioanne, & Hieremia. l. 3. d. 3. ibid. habetur in Sacra Scriptura. l. 3. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3. in fund.
 8. Sanctificatio non nisi Virginibus videtur concessa. l. 3. d. 3. ibid.
 9. Quid operata sit sanctificatio aliquorum in utero matris. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 3. V. *Hieremias*. num. 1.
 10. Sanctificatio qualis adveniat per benedictiones Ecclesiæ in rebus. l. 4. d. 12. p. 1. a. 2. q. 2. Vid. *Aqua*. n. 53.
 11. Aquæ & olei sanctificatio. Vid. *Aqua*. n. 53. & seq.
 12. Caro B. Virg. sanctificata ante animationem sanctificatione corporea, non spirituali : solum enim hanc habuit, dum erat animata. l. 3. d. 3. a. 1. q. 1.
 A S. Bonav. in principio corp. videtur negare talem sanctificationem, sed ut clare patet negare tantum sanctificationem per gratiam in carne ante animationem.

Sanctitas : Sanctus.

1. Sanctitas quid sit : in quibus consistit. l. 4. d. 17. p. 1. dub. 4 & ser. 2. Hex. exigit puritatem respectu sui : pietatem ad proximum, & charitatem ad Deum. ser. de S. Elisab. Qualem amorem Dei exigit. l. 1. d. 10. dub. 4.
 Sanctitas cordis in quibusnam consistit. op. de proc. relig. proc. 5. c. 3. & op. de prof. relig. l. 2. c. 12. Quid operatur in homine. serm. 2. Hexaem.
 Cognoscitur in tolerantia persecutionum. ser. 3. de Apost.
 2. Sanctitas non consistit in exercitatione exteriori, sed in exercitio virtutum. op. determin. sup. reg. q. 29.
 Sanctitatis ostentatio, & hypocrisis quam Deo exosa. in Luc. c. 13. n. 16.

3. Sanctitas

3. Sanctitas est ab omni labe libera, & perfecta, & immaculata omnino munditia, faciens hominem deiformem. ser. 2. Hex.
Item in meritis, & præmio coronat. ser. 1. de S. Barthol.
4. Sanctitas acquiritur ex custoditione legis Dei, & receptione Spiritus sancti, oriturque à dilectione Dei. ser. 2. Hex.
Item oritur à victu sobrio, sensu pio, & actu iusto, non verò à loco. Pf. 150.
Ejus initium, profectus, & perfectio qualis. Pf. 118.
5. Sanctum indefinitè dicitur tantum de Christo, & quare. in Luc. c. 1. n. 2. & 35.
Sanctus quis sit. in Luc. cap. 11. v. 46. & in Io. c. 10. v. 41. & c. 13. n. 35.
6. Sanctorum merita nobis occulta sunt. op. de Eccles. Hier. p. 4. c. 4.
7. Sancti in tormentis an, & quomodò senserint vim tormentorum. l. 3. d. 16. a. 1. quæst. 1. ad arg. Quale gaudium in tormentis. serm. 3. de una S. Virg.
8. Sancti veteris testamenti fuerunt minoris meriti sanctis novi. l. 4. d. 33. dub. 4.
9. Sancti quia laboraverunt in hoc mundo, ideo festum agunt, & choreas ducunt nunc in cælo, & quale festum. op. diæt. sal. t. 3. cap. 2. & t. 10. c. 6. & in Io. c. 16. n. 20.
10. Sanctorum gaudium quale respectu damnationis iniquorum. op. de prof. relig. l. 1. c. 21.
11. Sanctorum stola prima, & secunda in gloria, & resurrectione quænam. l. 4. d. 43. a. 1. quæst. 3. ad 3.
12. Sanctorum merita qualiter remunerantur à Deo. l. 4. d. 45. a. 3. q. 2. ad 2.
13. Sancti in cælo quomodò locati. l. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1. in fine.
14. Sancti an Christum omnes videre possint. l. 2. d. 14. ibid.
Quomodò vident Deum. l. 2. d. 23. q. ult. ad 5.
15. Sancti an ante iudicium ad cælum evolent. l. 4. d. 21. p. 1. a. 3. q. 2.
16. Sancti in cælo divinas laudes cantant. op. de sex al. Seraph. c. 8.
17. Sanctorum societas quale gaudium affert in cælo. op. fascicul. c. 5. & op. Solil. c. 2. & 4.
18. Sancti se invicem invitant ad convivium gloriæ in cælo. op. Solil. c. 4.
19. Sanctorum charitas qualis in nos. l. 4. d. 45. a. 3. q. 1. & 2.
20. Sanctorum charitatis gradus quales. op. de prof. relig. l. 1. c. 25.
21. Sanctorum progressus usque ad gloriam expenduntur. in Sap. c. 10.
Eorum vita continua pugna. serm. 1. de uno Confes.
22. Sanctorum magnificentia à Deo qualis. in Sap. c. 19.
23. Sanctis quid conferat vicissitudo rerum mundanarum. in Prol. lament. Hier.
24. Sanctorum tormenta multa fuerunt, sed pauca in comparatione tum ad eorum desiderium: tum ad Passionem Christi: tum ad futuram mercedem: tum ad æternam afflictionem: tum ad obligationem, & debitum ipsorum. in Sap. c. 3. n. 5. & op. de don. fortit. c. 2. & 3.
25. Sancti desiderant videre diem gloriæ, & quomodò excitent se ad hoc desiderium. in Luc. c. 17. n. 22.
26. Sanctus est non qui facit miracula, sed qui sentit vera de Deo, & de proximo melius quam de se ipso. in Io. c. 10. v. 4. & in Luc. c. 11. n. 46.
27. Sancti multa nobis meruerunt. l. 4. d. 45. a. 3. q. 2. ad 2.
Eorum divitiæ spirituales quales. ser. 1. de plur. Confes.
28. Sanctorum corona triplex est aurea, stallea, & lapidea: prima est Virginum: 2. Prædicatorum: 3. Martyrum. ser. 2. de S. Barthol.
Sic est triplex corona malorum, scilicet lasciviæ, avaritiæ, & superbiæ. ibid.
29. Sanctorum præmium multiplex expenditur. in Luc. c. 6. n. 21.
30. Sanctorum amicitia cum Christo qualis. ser. 1. de S. Barthol.
31. Sanctorum plenitudo gratiæ quotuplex, & qualis. l. 2. d. 13. dub. 1. & 2. & a. 1. q. 3.
32. De Sanctorum beatitudine. V. *Beatitudo*.
Sanctorum omnium festum est recapitulatio omnium festorum anni. ser. 1. de Sanctis.
33. De Sanctorum intercessione, & oratione pro nobis. lib. 4. d. 45. a. 3. q. 1. & 2.
Impetrant nobis & meritis, & oratione multa. l. 4. d. 45. ibid. & d. 20. p. 2. a. 1. q. 1. in fund. & ser. 2. Dom. 10. Pent. & in Thren. c. 1. V. *Oratio*. n. 6. & *Infra*. n. 46.
Quam necessaria nobis. op. Brev. p. 7. c. 3. op. myst. Theol. c. 3. p. 3. ubi pulcherrima adnotantur.
34. Deus vult nos rogare sanctos, & propter quid. l. 4. d. 45. a. 3. q. 2. & 3.
35. Sanctis debetur honor Dulciæ. l. 4. d. 45. a. 3. q. 2. corp. & quare. l. 2. d. 39. a. 2. q. 2. ad arg. V. *Dulcia*. n. 1. seq.
36. Sancti adjuvant suis meritis, & intercessione nostram prædestinationem. l. 4. d. 35. ibid. & l. 4. d. 4. p. 1. dub. 2. & d. 5. dub. 4.
37. Sancti aliqui perierunt, & impetraverunt aliqua subsidia peculiariter pro nobis. l. 4. d. 45. a. 3. q. 2. ad arg. Impetrant nobis de congruo gratias. l. 4. d. 5. dub. 4.
38. Sanctis revelantur petitiones nostræ in Verbo, quatenus expedit saluti nostræ. l. 4. d. 45. a. 3. q. 3. ad ult.
39. Sanctos aliquos vult Deus miracula facere ad majorem Dei honorem, & ipsorum honorificentiam. l. 4. d. 45. a. 3. q. 2. corp.
40. Sancti quare invocantur, & celebrentur, in Cænone missæ. op. Expof. Mis. c. 4.
Quare magis unus solemnizatur altero. lib. 2. d. 40. a. 2. q. 1. & quare magis Martyres, Confessores. l. 2. d. 40. ibid.
41. Sancti sunt firmamentum nostrum. opusc. de Eccles. Hier. p. 4. c. 6. sunt spes nostra per modum auxilii. l. 4. d. 5. dub. 4.
42. Sanctis, & Deo ostendenda sunt vulnera, & mendicitas nostra in oratione. ser. 3. in rogat.
43. Sancti quam dignè honorati à Christo. ser. 1. de SS. Phil. & Iac.
In iudicio cum Christo iudicabunt. lib. 4. d. 47. q. 1. corp.
44. Quomodò dicuntur mortuos suscitare. lib. 4. d. 5. p. 1. a. 3. q. 1. ad ult.
45. Sanctorum animæ nunc evolant ad Cælum, quia earum caput ibi est. lib. 3. d. 22. a. 1. q. 6. ad ult.
46. Sanctorum intercessio quatenus necessaria, & utilis: eorum invocatio ordinata ad fiduciam præstandam, exercendam humilitatem, declarandam eorum dignitatem, & membra Christi

- Christi unitatem, op. Brev. p.5. c.10. V. *Suprà* n.33. seq.
47. Sancti sunt firmamentum Ecclesiæ. op. de Eccles. Hier. p.4.c.6.
48. Sancti sunt montes Dei. Pf.64. sunt Sol. ser.1. de uno S. Doct.
Sunt stellæ. Pf.146. sunt Aquilæ. in Luc. c.17. v.36. Unicornes. Pf.28.
Sunt muri Ecclesiæ. Pf.47. Dicuntur & oleum. Pf.80. sunt Cæli. In Orat. Domin.
Sunt laminæ aureæ ob tribulationes. Pf.97. sunt nubes volantes, & Columbæ. ser. de SS. Sim. & Jud. sunt poma reposita in cælo: sunt stellæ. ser.2. Dom.4. Pent. & ser.3. de Apost.
49. Sancti sunt lamina illuminantia Ecclesiam. Pf.93. & ser.1. de S. Ambr.
50. Sancti quare dicuntur Confessores. Pf.99.
Quare dicitur de quolibet. Non est inventus similis illi, & in quo sensu. lib.3. d.36.a.1. q.5. ad 2. & l.2.d.9.a.1.q.8.
51. Sanctorum mors dicitur natalitius dies. Pf.108. pretiosa. V. *Mors*. n.19.
52. Sancti quomodo dicuntur sedere ad dexteram Patris. Pf.109.
53. Sanctorum hilaritas in conscientia, in opere, & conversatione unde. Pf.119.
54. Sancti sunt speculum hominum, & Dei. ser.4. in Septuag.
55. Sanctorum imitatio non collaudatio facit Sanctum, & saluum. in Luc. c.10. v.5.
56. Sanctorum Communio explicatur. op. diæt. r.5.c.3.
57. Christus regnat in Sanctis. V. *Christi varia*. n.108.
58. Deus quomodo dicitur esse in Sanctis per gratiam. V. *Dei causalitas ad gratiam*. n.4.
59. Pauci divites sancti. V. *Dives*. n.5. & 6.
60. Sanctorum exempla sequi debemus. ser.11. Pent. & in Luc. c.6. n.26.
61. Sancti quænam exempla virtutum nobis exhibeant. ser.4. Dom.18. Pent.
62. Sanctorum conversatio vestis candida Ecclesiæ. ser.1. Dom.19. Pent.
63. Sanctorum exempla sunt viæ Sion. in Thren. cap.1.
64. Sanctorum vita quam utilis peccatoribus. ser.3. Dom.13. Pent.
65. Qualem odorem emittat per Ecclesiam, & quam noxium malorum vita. ser.4. Dom. Pent.
- Varia.*
1. Sancti aliquando absque culpa dissentiant ad invicem. l.1.d.31.p.2.a.2.q.2.
2. Sancti aliquando excefferunt in aliqua doctrina ex fragilitate humana, & zelo fidei, & ob maximam detestationem hæreticorum, ut D. Ciprianus dubitavit aliquando de Baptismo hæreticorum, & D. Petrus cogebat judaizare. l.4.d.6.p.1.dub.4.
3. Sancti desiderant unionem suorum corporum, sed magis nostram salutem. l.4.d.43. a.1. q.3. corp.
4. Sancti Doctores aliquando magis amplè loquuntur ad majorem expressionem quam usus communis requirat. lib.3. d.11. a.2. quæst.1. ad arg.
5. Sanctorum auctoritates quomodo sumendæ, & explicandæ. l.1.d.15.p.1.a.1.q.4. corp.
6. Sancti in cælo quomodo sint locati. l.2. d.14. p.1.a.2.q.1. in fine.
7. Sancti an opus habeant orationum nostrarum. l.4.d.45. dub.5.
8. Sanctorum societas quomodo obtinenda. op. Solil. c.2.
9. Sancti paucissimi fuerunt divites. op. Expos. reg. c.6.
10. Quare antiquitus plurimi erant sancti non pauci. op. qu. sup. reg. q.19.
11. Sancti quare proficiunt inter malos. op. qu. ibid.
12. In sanctorum gestis non sunt ponenda dubia ob maxima inconvenientia hinc sequenda. op. de paup. Chr. q.1.a.2.
13. Sancti aliquando permittunt aliqua invitè. op. Bibl. paup. c.58.
14. Sancti plures fuerunt maximi peccatores. op. Solil. c.1.
15. Sanctus, Sanctus, Sanctus, trisagium Angelorum exponitur. op. in Expos. Miss. c.3. & in Io. cap.12. v.13. & in Luc. cap.19. v.38. & op. diæt. sal. tit.10.c.6.
16. Sanctorum fuga in quonam consistit. Pf.3.
17. Sancti triplex desiderium habent: ut fruantur: ut uniantur cum Deo, & ut liberentur à malo. Pfal.9.
18. Sanctorum sapientia qualis, & à quibus malis eos liberat. in Sap. c.10.
19. Sancti dicuntur judicare in futuro, & quomodo. Pf.1. & in Luc. c.11. v.31. qualis confidentia ipsorum erit in Iudicio. in Sap. c.5.
20. Sanctis videtur tardum uniri cum Christo in altera vita, & propter quid. Pf.30.
21. Quæ beneficia conferat Deus sanctis suis. in Sap. c.10.
22. Sancti pauperes, ut S. Franciscus, & Apostoli erant mendici: eosque in domum nostram introducimus dum ipsorum vitam consideramus. ser.3. Dom.2. post Epiph.
23. Sancti sunt pleni oculis quomodo. ser.1. Dom.12. Pent.
24. Sanctos persequi quam Deo exosum. ser.2. Dom.19. Pent.
25. Sanctorum animæ in Lybo &c. lib.3. d.22. a.1.q.6. in fund.
26. Sancti Martyres dicuntur à D. Dionysio non passos fuisse dolores: vultque dicere se non commotos fuisse ac si nullum dolorem sentiunt. l.3.d.16.a.1.q.1. ad 2.
27. Sancti vindictam inimicorum petunt, idest ut subjaceant tribulationibus ad ipsorum utilitatem. in Luc. c.18. v.8.
28. Sancti sunt Fratres nostri. ser.1. Dom.3. Pasch.
29. Sancti sunt Margaritæ. ser.3. Dom.17. Pent.
30. Sancti quare corona rotunda decorantur. ser.3. de uno S. Mart.
31. Sanctis variæ mansiones Angelorum aptantur. op. de 7. Itin. ætern. d.2. Vid. *Angeli varia*. num.48.
32. Sanctum Sanctorum dicitur Ecclesia. V. *Ecclesia*. n.60.
33. Sancti sunt muri. V. *Murus*.
Sanctuarium.
- Sancta Sanctorum, exponitur mysticè pro Ecclesia Dei. Pf.65.
- Sandalia.*
1. Sandalia quænam sint, & quomodo non sunt de genere propriè calceamenti. op. de sandal. Apost. & op. Expos. reg. c.2. & in Luc. cap.10. v.11. V. *Calceamentum*.
2. Sandaliis utebantur Christus, & Apostoli. op. de Sandal. Apost.
3. Sandalia

3. Sandalia quarè superius sunt aperta, inferius clausa. Pf. 59. & 61.
4. Sandalia Apostolorum sunt soleæ quibus Fratres Minores utuntur. in Luc. c. 10. v. 11.

Sanguis.

1. Sanguis est humiditas, seu humor in venis existens, & ex venis derivans ad membra. l. 4. d. 44. p. 1. a. 1. q. 1. dicitur ros, cambium, & gluten. ibid. l. 4.
2. Sanguis quinam sit de veritate humanæ naturæ. l. 4. d. 44. ibid.
Et an resurget in Judicio. l. 4. ibid.
3. Sanguis verus fuit, qui exiit de latere Christi. l. 4. d. 44. a. 1. q. 1.
4. Sanguis ex quo formatum est Corpus Christi, dicitur etiam humor, semen, & caro secundum diversos respectus. l. 3. d. 3. dub. 3. V. *Christi Incarnatio*. n. 36.
Cujusnam fuerit figura. l. 4. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. ad arg. in fine & c.
5. Sanguis est sedes animæ. l. 4. d. 11. p. 2. a. 1. q. 2. & op. de præpar. ad Mis. c. 2.
6. Sanguinis Baptismus. V. *Baptismi differentia*. n. 15. seq.
7. Sanguis quomodo est materia conceptionis filii. V. *Conceptio*. n. 5.
8. De virtute sanguinis Christi. op. Phar. l. 1. c. 3. & ser. 1. Dom. Pas. & serm. 3. Dom. 15. Pent. Una gutta sufficiens erat ad redimendum totum mundum. in Thren. cap. 3. n. 19. & serm. 7. Dom. 1. Adv.
Interpellat pro nobis. in Luc. c. 22. v. 44. V. *Abel*. n. 4. V. *Christi passio*.
9. Sanguis quomodo est lac. V. *Lac*. n. 1.
10. Pœnitentia imposita fundenti sanguinem Christi. op. Confessional. p. 39.
11. Christus fudit sanguinem in Circumcisione, oratione, flagellatione, coronatione, manuum, & pedum crucifixione, & lateris apertione. in Luc. c. 22. v. 24. & ser. 1. Dom. Passion.
12. Sanguis Christi quale medicamentum, & quales effectus parit. V. *Christi attributa*. n. 62. seq.
13. Sanguis quarè non datur laicis, sed tantum Sacerdotibus in Consecratione. in Io. c. 6. v. 53.
14. Sanguis clamans vindictam fratris quis sit mystice. ser. 3. in die Cin. & serm. 3. Dom. 15. Rept. V. *Abel*. n. 4.
15. Sanguinis fluxus luxuriæ adaptatur. ser. 2. in Paralca.
16. Sanguis occisi clamat vindictam. serm. 3. Dom. 15. Pent.

Sanitas.

1. Sanitas corporis consistit in integritate membrorum, & sensuum in qualitate ordinata humorum, & vigore spirituum. op. de prof. relig. l. 2. c. 2. & c. 8.
2. Sanitas corporalis fundatur in virtute naturali regens complexionem, & expellens nociva. l. 4. d. 21. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
Quomodo conservatur, & recuperatur. lib. 2. d. 30. a. 1. q. 1. ad 6.
3. Sanitas corporis ad sanitatem animæ ordinatur. l. 4. d. 15. p. 2. dub. 9.
Utraque consideratur. Vid. *Homo ad Deum*. num. 102.
4. Sanitas animæ in quonam consistat. op. de prof. relig. l. 2. c. 8. & 12. & l. 4. sent. d. 17. p. 1. dub. 5. & l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 3. in fund.
5. Sanitas spiritualis fundatur in gratia sanctificante. l. 4. d. 2. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.

Quomodo à Christo conferatur. ser. 3. Dom. 2. Epiph. V. *Anima varia*. n. 70.

6. Christus totum hominem sanabat, & quarè. l. 4. d. 15. p. 2. dub. 9.
7. Sanum aliquid dicitur tripliciter, scilicet subjective ut animal, dispositivè ut medicina, ostensivè ut urina sana. l. 1. d. 46. a. 1. q. 5. corp. Saphicus versus qualis sit. Prol. in Thren.

Sapiens : Sapientia : Sapere.

1. Sapientia dicitur à sapere Grammaticè loquendo : logicè verò è converso : ab abstracto enim proceditur ad concretum. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 3. Definitur op. Theol. myst. de via unit. c. 33. p. 1. & 4. V. *Disciplina*.
2. Sapientia quatuor modis potest sumi : primò pro ut dicit cognitionem : 2. cognitionem rerum altissimarum : 3. cognitionem veram nobilem, & sapidam : 4. cultum divinum, seu religionem. l. 1. d. 46. dub. 5. & l. 3. d. 35. a. 1. q. 1. & l. 3. d. 27. a. 2. q. 5. corp. & op. Theol. myst.
3. Sapientia duobus modis : scilicet propriè & communiter : propriè est specialis habitus intellectus, scilicet cognitio causarum altissimarum, talisque est Theologia sive naturalis, sive supernaturalis : communiter est quælibet scientifica cognitio. l. 3. d. 35. dub. 1. & q. 1. & l. 1. q. 2. prol. V. *Habitus*. n. 25.
4. Sapientia est cognitio rerum divinarum, & humanarum. l. 3. d. 35. dub. 1. & q. 1.
Est sapida scientia, idest includens cognitionem veri, & amorem boni. op. de prof. relig. p. 2. c. 72.
5. Sapientia donum quomodo includat duos actus intellectus, & voluntatis. lib. 3. d. 35. a. 1. q. 1. ad 6. negotiatur circa res æternas secundum rationes æternas. l. 3. d. 23. q. 3. ad ult. & d. 27. a. 1. q. 2. ad 4.
6. Sapientia donum est cognitio qua exercetur fides ; spes, & Charitas. l. 3. d. 35. ibid. corp.
7. Sapientia donum consistit in cognitione experimentalit, quæ est in gestu æternorum. lib. 3. d. 35. a. 1. q. 3.
8. Sapientia donum qualiter differat à dono intellectus, & scientiæ. l. 3. d. 35. a. 1. q. 2. & 3. & l. 3. d. 23. a. 1. q. 3. ad 3. & op. Comp. Theol. l. 5. cap. 46.
9. Theologia est Sapientia. l. 1. q. 3. proœm.
10. Sapientia dicit motum animæ à rebus ad animam ut ad intelligentem, quarè dicit formam, seu habitum, non effectum : & hinc dicitur in divinis essentialiter. lib. 1. d. 31. art. 2. q. 1. ad 1.
11. Sapientia Seraphim dicitur à sapore, quod includit charitatem, & amorem : si verò dicitur à sapere, importat cognitionem, estque Cherubim. l. 2. d. 9. a. 1. q. 4. ad 7. & l. 3. d. 27. a. 2. q. 5. corp. V. *Seraphim*.
12. Sapiens dominatur affectibus. l. 3. d. 16. a. 2. q. 1. ad ult.
13. Sapientia hujus mundi absque fide est stulta : plus enim scit Christianus simplex quam peritissimus Philosophus absque fide. l. 3. d. 24. a. 2. q. 3. ad ult.
14. Sapientia communiter dicta comprehendit cognitionem rerum omnium propriè est altissimarum rerum tam creaturarum, quam increatarum. l. 3. d. 35. dub. 1.
15. Sapientia communiter dicta crescit per studium, & auditum. l. 3. d. 35. a. 1. q. 1. ad 1.
16. Sapientia donum consistit in cognitione, & affectio

- affectione, sed magis in affectiva, scilicet in degustatione divinæ suavitatis. lib.3.d.35. ibid. corp. & ser.2.Hex.
17. Quomodo acquiratur sapientia donum. lib.3. d.35. q.1.
Idemque est ac Thesobia, & Thosobia, cultusque divinus. l.3.d.35. ibid.
18. De sapientia dono. op. Brev. p.5.c.5. & 6. & op. Cent. p.3.sec.4. & op. Phar. lib.4. c.35. & op. de dono Sap. c.1. & seq. & op. de perfect. vir. prol. & op. Comp. Theol. l.5.c.44. & 46. Quam sancta, & utilis, illuminat, & inflammat, aliaque bona animæ ingerit. op. de don. Sap. & op. diæt. sal. t.6. c.3. & 4.
Ejus signa, qualiter acquiri possint, op. de don. Sap. c.3. & op. myst. Theol. c.15. & c.3. & in prol. & de via illumin. c.3. p.1. & de via unit. c.4.p.4. & in Sap. cap.1.2.7. & 10. & per tot. libr. sparsim.
19. Sapientia alia est carnis, diabolicæque: alia creata, & hæc vel est virtus intellectualis, & per studium humanarum scientiarum acquisita, diciturque Metaphisica, quæ & habet etiam saporem aliquem &c. vel est Theologica, quæ est ratio divinorum, & scrutationum invisibilium: istaque nec est donum: alia est Dei sub ratione veri in relatione ad bonum. op. de don. Sap. c.1.
20. Sapientia donum quomodo differat ab intellectu. op. Brev. p.5. cap.5. & 6. & Cent. p.3. sec.4. & op. diæt. tit.6. c.3. & 4.
21. Sapientia donum est veluti sol, mel, & mare. op. diæt. sal. tit.6. c.4.
22. Triplex via proponitur ad hanc acquirendam. op. myst. Theol. prolog.
23. Ad sapientiam quinque gradus dantur, seu progressus, scilicet sensus, imaginatio, ratio, intellectus, intelligentia. op. Cent. p.3. sec.23.
24. Sapientia cœlestis quam proficua: mundana quam perniciofa. op. myst. Theol. prol. & ser.2. Hexaem.
25. Sapientia veræ ortus, porta, domus, columnæ, &c. forma, & effectus enarrantur. serm.2. Hex. & in Luc. c.5.v.26.
26. Sapientia est lux descendens à Deo. serm. 2. Hexaem.
27. Sapientia septem columnæ. ser.2.Hex.
28. Sapientia omnis oritur à Sacra Scriptura tamquam à fonte. op. Princ. S. Scrip.
29. Sapientia triplex, scilicet pecuniam acquirendi, philosophandi, & Deum diligendi. Pf.82.
30. Sapientia est sapore virtutum condita scientia. Pf.82. & in Luc. c.6.v.10.
31. Sapientia alia speculativa, alia practica. in Ecclen. c.2.
32. Sapientia operam dare quid sit, in Ecclen. cap.2.
33. Sapientia ad quam utilis est. in Ecclen. c.2. & 8. v.1. & in Sap. c.10. & ser.18.Hex.
34. Sapientum, & stultorum memoria quomodo transeat. in Ecclen. c.2.
35. Sapientia studium reformat animam. in Sap. prol.
36. Sapientia vati gradus proponuntur Prælati. in Sap. c.1. & 6.
37. Sapientia liber factus à Salomone, & à Philone compilatus. in Sap. prolog.
38. Sapientia ut est in mente inclusa sic appellatur: ut ad exteriora transit dicitur disciplina. in Sap. c.6.
39. Sapientia anteponitur auro, & argento, & quare. in Sap. c.7.
40. Sapientia sine observantia legis haberi non potest. in Sap. c.1.v.1.
41. Sapientia in bonis est cum sapore: in malis est tantum in intellectu. in Ecclen. c.2.
42. Sapientia liberat Sanctos à tentatione multiplici, & à triplici hoste. in Sap. c.10.
43. Sapientia aqua multipliciter se diffundit. Psalm.28.
44. Sapientia communicatur diversimodè pluribus personis, in Sap. c.10. v.1.
45. Sapientia studium in quatuor consistit. ser.19. Hexaem.
46. Sapientia terrenæ studium quam infructuosum, & quale. Pf.118. c.2.v.3.
47. Sapientia humana contraria est cœlesti. in Luc. c.8.n.52.
48. Sapiens, & stultus qualiter differant. in Io. c.14.v.1.
49. Sapientia dicitur mulier habens decem drachmas. in Luc. c.15.v.7.
50. Sapientia discedente omnia bona perduntur. in Luc. c.15.v.15.
51. Sapientis opus duplex in docendo, scilicet non mentiri, & mentientem manifestare. in Luc. c.4.v.1.
52. Sapientia divinæ dulcedo quomodo ab anima degustari possit. ser.2.Dom.1. Adv.
53. Sapientia vera in anima qualis sit. serm. 1. Dom.5. post Pasch. & ser.1. de S. Marco.
54. Sapientia despicit temporalia: sine Deo est frustratoria. ser.1. de S. Agnet.
55. Sapientia quam æstimanda. ser.2. de Conver. S. Paul.
56. Sapientia Dei, & mundi sunt contraria. ser.2.: de S. Matth.
Qualis differentia inter ipsas. opusc. de Eccles. Hier. p.1. c.3.
Sapientes Christi, & Diaboli quinam. ser.1. de S. Gregor.
Vera est humilium. ser.2. de uno Confes.
57. Sapientia in divinis dicitur essentialiter quantum ad nomen, quantum ad appropriatum dicitur notionaliter. lib.1. d.27. p.2. dub.1. & d.28. dub.4.
58. Sapientia habitus addit aptitudinem, promptitudinemque ad degustandam Dei suavitatem. l.3.d.34.p.1.a.1.q.3. ad 1.
59. Sapientia mulierum qualis. op. Bibl. paup. cap.14.
60. Sapientia mundana est vanitas. in Ecclen. c.1.v.1. & ser.1. de uno Martyr.
61. Sapiens in docendo quam observare debeat. in Luc. c.4.v.1.
62. Sapientia sanctorum quam observare debeat. in Luc. c.4.v.1.
63. Sapientia sanctorum quam, & quam falsa exemplo serpentis, & vulpis declaratur. ser.2. de una S. Virg.
64. Sapientia, & disciplina quomodo differunt. V. *Disciplina*. n.4.
65. Sapientia in Deo quid sit, & se habeat ad voluntatem, & potentiam. lib.1. d.40.a.1.q.2. ad ult. & op. declar. term. &c. & opusc. Brev. p.1.c.8.
66. Sapientia in divinis dicitur essentialiter, & quare. l.1.d.31.a.2.q.1. ad 1.
67. Appropriatur Filio, ut dicit cognitionem: & Spiritui sancto ut dicit saporem. lib.3. d.35.a.1. q.1.

9. ad 1. & op. de don. Sap. c. 1. & op. declar. term.
68. Sapientia increata dicitur esse in sinu Patris; gigni ex utero, aliaque attributa de eo dicuntur. in Sap. c. 9.
69. Sapientia divina dicitur sputum procedens ex ore Patris. ser. 1. Dom. 11. post Pent.
- Sapor.*
1. Sapor est objectum gustus. op. Itin. ment. c. 2.
2. Sapor Christi quàm deliciosus. V. *Christi varia.* n. 335.
3. Sapor ubi est quid facit. V. *Cibus.* n. 1.
- Sapphirus.*
- Sapphirus lapis pretiosus qualis, qualesque proprietates, virtutes. op. diæt. sal. tit. 10. c. 5. & op. de Ecclef. Hier. p. 1. c. 4. & p. 4. c. 4. & 6.
- Sara.*
- Sara interpretatur particeps. serm. de S. Michael. Item & carbo. op. spec. B. Virg. l. 5.
- Sarabita.*
- Sarabita quinam fuerint. V. *Monachus.* n. 1.
- Sardius.*
- Sardius qualis lapis pretiosus, ejusque virtutes. op. diæt. sal. tit. 10. c. 5.
- Sardonix.*
- Sardonix qualis lapis pretiosus, ejusque proprietates. op. diæt. ibid.
- Sara.*
- Sara facta est ex sterili fecunda miraculosè. lib. 3. d. 4. a. 3. q. 2. ad ult.
- Sartago.* V. *Panis.* n. 5.
- Sathanas.*
- Sathanas. V. *Diabolus.* quomodò intravit in Judam. in Luc. c. 22. v. 3.
- Satisfactio.*
1. Satisfactio est pars pœnitentiæ, injunctæque pœnitentiæ executio, vel peccatorum condigna correctio. op. de sex al. Cherub. 2. al. V. *Pœnitentiæ.* Instituta est à Christo. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 5. Est tolerantia pœnæ voluntariæ ob Dei offensam. l. 4. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2. Est pars pœnitentiæ Sacramenti integrans: Pœnitentiæ verò virtutis est pars subjectiva. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 2. Multipliciter definitur ut virtus, & ut Sacramentum: op. Cent. p. 3. sec. 51. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 29. & 30. Ejus cõditiones explicat. op. diæt. sal. tit. 2. c. 4. Ejus gradus quales. op. de grad. virt. c. 24.
2. Satisfactoria pœna est propter duo, scilicet propter medelam culpæ, & in pretium solvendum: ratione primi non potest fieri ab alio: bene autem ratione secundi. lib. 4. d. 20. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
3. Satisfactio est opus justitiæ: contritio opus misericordiæ: confessio utriusque. l. 4. d. 15. p. 2. q. 2. ad 2. respicitque omne pœnale naturæ ut natura est, ut v.g. eleemosyna erogatio est bonorum quibus sustentatur natura. l. 4. d. 15. p. 2. a. 1. q. 3. ad ult. & l. 3. d. 20. a. 1. q. 4. ad ult. Quare Deo debeat. l. 4. d. 15. ibid. ad 3.
4. Satisfactio est possibilis homini respectu Dei offensæ, licet hæc sit infinita, & quare. lib. 4. d. 15. p. 1. q. 1. Unde satisfacere Deo est causas peccatorum rescindere, Deoque honorem reddere. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 2. fund. Potest fieri ab homine mediante gratia gratum faciente respiciente passionem Christi complementem. l. 3. d. 20. a. 1. q. 4. corp. Exterior competit omni peccato etiam cordis. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 2.
5. Satisfactio alia plena, alia semiplena, & quænam. l. 3. d. 20. q. 4. corp.
6. Satisfactionis opera præcipua sunt oratio, eleemosyna, & jejunium, & quare. l. 4. d. 15. p. 2. a. 1. q. 4. corp. ad quæ reducitur omne cpus pœnale voluntariè assumptum factum in charitate. l. 4. d. 15. p. 2. q. ult. & ibid. a. 1. q. 3. corp. V. *Oratio.* n. 13.
7. Satisfactio dicitur dupliciter primò ut est idem ac reconciliatio, sicque est idem ac quælibet pars pœnitentiæ: 2. ut est solutio pœnæ debitæ, sicq; cõvenit tantù uni patri. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 2.
8. Satisfactionis factæ à Christo modus super omnes fuit conveniens ob multiplicem rationem. l. 3. d. 20. q. 5.
9. Satisfactio eadem non potest pluribus suffragari. l. 4. d. 20. p. 2. a. 1. q. 1. ad ult.
10. De satisfactione Christi. V. *Christi meritum, & satisfactio.*
11. Satisfactio exigit gratiam sanctificantem. l. 3. d. 33. a. 1. q. 2. fund. & l. 3. d. 18. a. 2. q. 3. ad 3. quia non potest fieri extra charitatem. l. 4. d. 15. p. 1. a. 1. q. 3. corp. & p. 2. q. ult. ad 3. Vnde facta extra charitatem non reviviscunt, licet opposita opinio habeat aliquam probabilitatem. lib. 4. d. 15. p. 1. q. 4. Quare imposita à Sacerdote potest fieri extra charitatem. l. 4. d. 15. p. 1. a. 1. q. 3. ad arg. & l. 3. d. 20. a. 1. q. 4. corp.
12. Satisfactio de tmo peccato mortali absque alio non potest fieri. l. 4. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2.
13. Satisfactio requirit eirendam præsentem pro culpa præterita, & propositum vitandi futura. l. 4. d. 15. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
14. Satisfactio debet rescindere omnes occasiones proximas mali. l. 4. d. 15. ibid.
15. Satisfactio tria continet vitationem culpæ: augmentum gratiæ, & solutionem pœnæ: ratione primi est oratio: 2. est eleemosyna: 3. est jejunium. l. 4. d. 15. p. 2. a. 1. q. 4. ad ult. & op. Cent. p. 3. sec. 51. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 31.
16. Omnia requisita ad veram pœnitentiam enarrantur. op. de sex al. Cherub. ala 2. & c. & op. Cent. p. 3. sec. 51. & op. diæt. sal. tit. 2. c. 4.
17. Satisfactio debet respondere culpæ in numero, pondere, & mensura. op. Comp. Theol. l. 6. c. 29. & op. Confession. c. 3. p. 1.
18. Satisfactionis varii gradus assignantur. op. de grad. virt. c. 24.
19. De Satisfactione auctorit. SS. PP. op. Phar. l. 2. c. 20.
20. Satisfactio semper debet imponi à Sacerdote etiam summè contrito. l. 4. d. 15. p. 2. a. 1. q. 2. ad 3.
21. Satisfactio pro originali est difficilior quàm pro actuali. l. 3. d. 20. a. 1. q. 4. ad 1.
22. Satisfactio etiam ante passionem habebat virtutem in Passione. l. 3. d. 20. ibid. ad arg.
23. Satisfactio est prima diætata, quæ à Medico spiritali imponitur. op. diæt. sal. tit. 2. c. 4. & l. 4. d. 20. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
24. De Pœnitentiis variis peccatis à sacris Canonibus impositis. op. Confession. c. 3. per tot.
25. Quænam satisfactio possit fieri in Purgatorio. op. Brev. p. 7. c. 2.
26. Satisfactionis effectus exponuntur. ser. 2. Dom. infr. oct. Epiph.
27. Quare Deus exigit satisfactionem de peccato. V. *Dei causalitas ad gratiam.* n. 46.
28. Satisfactio est salarium quod Deo soluitur. V. *Dei varia.* n. 230.
- Satum.*
1. Satum est genus mensuræ continens modium, & dimidium. in Luc. c. 13. v. 21.

2. Sara tria sunt mysticè tres differentia fidelium. in Luc. c. 13. ibid. Item tres modi Deum diligendi : Item spiritus , anima , & corpus : Item tres vires animæ : Item fides Trinitatis : Item triplex fructus pœnitentiæ : Item tres partes generis humani filiorum Noë : Item tres partes Scripturæ : Item triplex natura in Christo. ibid.

Saturitas.

Saturitas quadruplex ostenditur, scilicet bonorum temporalium, spiritualium, & cœlestium, & tormentorum infernalium. ser. 4. Dom. 6. Pent.

Saturnus.

1. Saturnus est planeta frigidus, & siccus à nobis- que remotissimus. op. Comp. Theol. l. 2. c. 7. & ser. 10. de Apost. & l. 2. d. 14. a. 1. q. 1. in arg. & Pf. 103. V. *Planeta.*
2. Saturnus ex vicinitate Iovis clarior, & mitior efficitur cum naturaliter sit pallidus, ex vicinitate solis calor solis remittitur. op. Comp. ibid.
3. Saturnus est planeta maleolus, plus nocens retrocedendo, quàm procedendo. op. Comp. ibid. Moratur in quolibet signo triginta mensibus, hincque suum cursum complet 30. annis. op. Comp. ibid.
4. Saturni proprietates applicantur ad mores pro bono, & malo exemplo. ser. 10. de Apost.

Saul.

1. Saul interpretatur abutens Deo, significatque Diabolum. ser. 1. Dom. infr. oct. Nat. & ser. 4. Dom. 18. Pent. & Pf. 118. c. 2. v. 2.
2. Saul an prophetiam vere emerit. l. 4. d. 25. a. 1. q. 4. ad arg. V. *Hieroboam.*
3. Saul liberatus à Dæmone per sonum cytharæ quid significet. ser. 3. Dom. 3. Quadr.

Saulus.

Saulus ex Saulo superbissimo rege dictus, ex cuius Tribu fuerat natus, dictusque est Paulus, idest modicus. ser. 1. in Conver. S. Pauli. Scabellum pedum Dei quid sit. Pf. 109.

Scabies.

Scabies generatur ex multorum malorum copia : spiritualis autem quomodo tollatur. serm. 1. Dom. 4. Adv. & ser. 4. Dom. 16. post Pent.

Scala.

1. Scala spiritualis per quam ascenditur ad Deum duodecim gradus continet. op. Brev. p. 5. c. 6. V. *Anima ad Deum.* n. 94.
2. Scala ad sapientiam quænam. ser. 3. Hex. Item à cognitione creaturarum ad Deum per sacram Scripturam. op. Brev. p. 1. proœm.
3. Scala mystica Jacob continet habitus donorum, & fructuum Spiritus sancti. op. Brev. p. 5. c. 6. & ser. 1. de dedic.
4. Scala Paradisi est obedientia significata in scala Jacob. op. diæt. sal. tit. 3. c. 2. Est fides. V. *Fidei effectus.* n. 96. Item est pœnitentia. V. *Pœnitentia varia.* n. 27.
5. Scala salutis est Maria Virgo. op. laus. B. Virg. secundum litr. salut. angel. V. *Maria Epitheta.*
6. Scala salutis, ejusque gradus sunt variæ virtutes. op. Memor. quædam.
7. Scala Jacob est divina providentia, in qua sunt Angeli, homines, qui non peccant : si verò peccant sunt Dæmones. ser. 3. ser. 2. Pasch.
8. Scala Jacob est scala virtutum per quam ascendunt, & descendunt Angeli ad subveniendum proximo. ser. 1. Dom. 2. post oct. Pasch. & op. de don. Spir. S. c. 6.
9. Scala Jacob est via per quam Angeli ad succurrendum nobis veniunt : Scala est virtutum :

Scala Diaboli est ambitio ser. in Ascens.

10. Scala salutis sunt septem dona Spiritus sancti. op. de 7. don. c. 6.
  11. Scala est Christus. V. *Christi varia.* n. 345.
  12. Scala salutis duo ligna amor Dei, & proximi.
  13. Scala Jacob est religio Ordinis Fratrum Min. V. *Fratres Min.* n. 23. V. *Religio.* n. 14.
- Scandalum.*
1. Scandalum est dictum vel factum minus rectum præbens alteri occasionem minæ. l. 4. d. 30. a. 1. q. 1. in fund. & op. Cent. p. 1. sec. 31. & op. Spec. an. c. 1. & in Luc. c. 17. n. 1. & op. declar. term.
  2. Scandalum in pusillis est tollendum. op. quæst. in reg. S. Franc. præfar.
  3. Scandalum aliud activum, aliud passivum. op. Cent. p. 1. sec. 31. & op. Spec. an. c. 1. & in Luc. c. 17. v. 1.
  4. Scandalum unitum alteri peccato non semper facit novum peccatum. l. 4. d. 38. dub. 2. quando duplex peccatum. op. de prof. relig. l. 1. c. 10. & op. de mod. Confit. c. 4. & 6. & op. Cent. p. 1. sec. 21. & op. Spec. an. c. 1.
  5. Scandalum an sit peccatum si comedatur idolotitum. l. 4. d. 33. dub. 8.
  6. Scandalum quàm grave peccatum, quàm noxium, & qualiter fugiendum. op. Phar. l. 3. c. 39. & op. de mod. Confit. c. 4. & 6. & in Luc. c. 12. n. 45. & in Luc. c. 17. v. 1. & ser. 3. Dom. 1. post Epiph. & ser. 2. de Apost. Gravius peccatum quàm Christi crucifixorum ser. 3. Dom. 1. post oct. Pasch.
  7. Scandali vitandi causa quid omittendum. op. Cent. p. 1. sec. 31. & in Luc. c. 17. n. 1.
  8. Propter aliorum scandalum non debemus recedere à virtute. op. medit. vit. Chr. c. 38. & in Io. c. 6. n. 46.
  9. Scandalum multiplex expenditur. Psalm. 118. c. 11. v. 5.
  10. Quàm à Deo graviter puniatur. in Luc. c. 17. v. 1. & ser. 3. Dom. in sexag.
  11. Scandala Prælatorum sunt graviora. in Luc. ibid. & ser. 2. ser. 3. Pent. & op. diæt. sal. tit. 4. cap. 4.
  12. Scandalum reddit hominem peiorem crucifixoribus Christi. ser. 3. Dom. 1. post Epiph. & ser. 3. Dom. 1. post Pasch.
  13. Scandalum quàm Deo abominabile. ser. 3. ibid.
  14. Scandalosi jaciunt lapides in Christum. ser. 4. Dom. Pasch.
- Sunt nuntii, seu Apostoli Diaboli. ser. 3. ser. 2. Pasch.
- Sunt milites Diaboli. serm. 4. Dom. 3. post oct. Pasch. & ser. 2. ser. 4. Pent.
- Sunt homicidæ. ser. 2. ser. 3. Pent. & ser. 2. Dom. 8. Pent. & ser. 1. Dom. 15. Pent.
- Sunt venatores Diaboli. ser. 3. Dom. 4. Pent.
- Sunt dæmoniaci. ser. 1. Dom. 14. Pent. sunt os Diaboli. ser. 2. ser. 4. Pent.
- Qualitates pessimæ ipsorum. V. *Anime varia.* num. 52.
- Sunt mysterium, ministri, adiutores, rete, sagna, Diaboli. V. *Scapula. Diaboli varia.* n. 66.
- Scapulæ Dei quænam sint. op. de essentia Dei Scenopægia quid. in Io. c. 7. v. 2.

Schisma.

1. Schisma est actus bonos mores, vel vinculum charitatis scindens, qualiterque differat ab hæresi, secta, & suspicione. l. 4. d. 13. dub. 4. V. *Fidei varia.* n. 101. V. *Hæresis.* n. 5.

2. Schisma

2. Schisma est illicitus dissensus ab unitate, hæresis verò à fide. op. Cent. p. 1. sec. 26. & op. declar. term. & op. spec. an. c. 2.
3. Schismaticus moriens ne neget Christum quomodo minorem poenam in Inferno patietur. l. 4. d. 15. p. 1. q. 6.
- Schola: Scholaris: Scholasticus.*
1. Schola alia litterarum humanarum: alia virtutum. op. de prof. relig. l. 1.
2. Schola Dei est duplex alia virtutis, & sanctitatis, alia veritatis: prima debet secundam præcedere. Pf. 101. V. *Hompo ad Deum, & gratiam.* num. 109.
3. Schola Christi docet castimoniam, aliasque virtutes. op. de prof. relig. c. 52. V. *Dei varia.* n. 89. V. *Christianus.* n. 9. V. *Christi varia.* n. 373.
4. Schola Salvatoris est obedientia. op. diæt. sal. tit. 4. c. 2. V. *Obedientia.* n. 13.
5. Post receptionem gratiæ, & filiationis divinæ mittitur homo ad scholam Christi. V. *Iustus.* num. 48.
6. Scholari negligenti comparatur accidiosus. op. diæt. sal. tit. 1. c. 7. V. *Accidia.* n. 8.
7. Scholastica disciplina. V. *Disciplina.* n. 8. De Scholaribus. V. *Discipulus.* V. *Students.*
- Scientia: Scibile: Scire: Sciens.*
1. Scientia est habitus perficiens intellectum. l. 1. q. 3. proæm. corp. Scientiæ omnes ortæ à S. Scriptura. op. Princ. S. Script. V. *Habitus.* n. 25. Est notitia consistens in intellectu, vel in speculatione, nec transiens in effectum vel affectum. ser. 5. Hex. Non est de genere actionis, sed qualitas, habitusque. l. 1. d. 39. dub. 4. Scire dicit cognitionem in habitus intelligere in actu: hinc scire ad plura, intelligere ad unum solum se extendit. l. 3. d. 14. a. 2. q. 2. fund. Est cognitio certa respiciens intellectum, & nudam veritatem, quæ cogit intellectum ad ascensum. l. 3. d. 23. a. 1. q. 4. corp. Adinventæ sunt Philosophicæ ad nostram utilitatem. op. de don. scient. c. 2. 3. & 4. Quomodo scientia possit dici ars. l. 1. d. 1. q. 1. ad ult.
2. Scire aliud est an res sit: aliud quid. l. 1. d. 13. dub. 5. & l. 1. d. 35. dub. 5. & l. 1. d. 39. dub. 4. & a. 1. q. 1. ad 2. an existentia objecti sit necessaria. ibid. & l. 1. d. 39. & l. 1. d. 35. dub. 5. Unde habeat certitudinem. lib. 1. d. 39. a. 1. q. 2. ad 3. & a. 2. q. 2.
3. Scientia dicit qualitatem absolutam, & ideo de se dicit quid. l. 1. d. 7. q. 1. ad 4. acquiritur per abstractionem speciei à conditionibus materialibus cognitis per sensum experientiæ. l. 3. d. 14. a. 3. q. 2. ad 3. & 4. Est actus ut habitus, & perfectio potentiæ. l. 1. d. 39. a. 1. q. 1. ad 5.
4. Scientia alia speculativa: alia practica: alia affectiva: prima perficit intellectum in se: 2. extenditur ad opus: 3. inclinatur ad affectum ut est Theologia. l. 1. q. 3. proæm. prima sistit in speculatione: 2. extenditur ad opus, scilicet vel de opere tantum, ut est Philosophia moralis, vel de opere, & in opere, ut faber: 3. in affectione. lib. 3. d. 14. a. 3. q. 3. ad 5. & d. 23. a. 1. q. 2. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. V. *Christi cognitio.* num. 37.
5. Scientia quadruplex: alia quæ fundatur super principia rationis, estque speculativa quæcumque acquisita: alia super principia fidei,

- estque Sacra Scriptura: alia super principia juris naturalis, estque prudentia: alia est supernaturalis, donumque Spiritus S. l. 3. d. 35. q. 2. & q. 5. corp. & op. Cent. p. 3. sec. 45. Enumerantur omnes in specie. in op. Princ. S. Script.
6. Scientia desumit suam unitatem penes modum cognoscendi. l. 3. d. 23. a. 1. q. 3. corp. Et hinc traditur multiplex divisio scientiarum in fermocinales, scilicet logicam, rethoricam, & grammaticam: in intellectuales, scilicet in Phisicam, mathematicam, & metaphisicam: & in morales. op. Princ. S. Script. & ser. 1. & 3. Hex. & in Pf. prolog.
7. Scientiæ diversificantur penes rationes diversas cognoscibiles. l. 3. d. 23. a. 1. q. 3. corp. & ad 2. Aliæ sunt naturales: aliæ liberales, aliæ supernaturales. in Pf. prolog.
8. Scire dupliciter contingit, scilicet vel per inventionem, idest mediante visu: vel per doctrinam, scilicet mediante auditu. l. 3. d. 24. dub. 2. Item alia est poli, alia fori: alia doli. Pf. 13. Item si est, & sicuti est. l. 1. d. 13. dub. 5.
9. Scientia demonstrativa est vel propter quid, vel quia. l. 3. d. 24. a. 2. q. 3. corp.
10. Scientia alia est simplex habitus ut est conclusio, alia multiplex, ut est Geometria. l. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1. corp. Alia est forma, vel habitus, vel qualitas, vel proprietas. V. *Christi cognitio.* n. 35.
11. Scientia potest considerari vel quoad habitum, vel usum, vel modum. l. 3. d. 31. a. 2. q. 3. corp.
12. Scire duplex vel sine, vel cum assensu. l. 1. d. 41. a. 2. q. 2. corp. Unde sciens perfectè scit se scire. l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.
13. Scientia alia est indita, alia acquisita, alia infusa. Pf. 118. c. 3. v. 2. & l. 2. d. 39. a. 1. q. 2. Item alia in rebus, alia in operibus, alia in moribus. Pf. 134.
14. Scientia alia subalternans, alia subalternata habent idem objectum, sed in subalternata adest conditio accidentalis distrahens, & in certitudine recurrit ad subalternantem. lib. 1. q. 2. proæm. ad 4.
15. Scientiæ objectum est verum visum: fidei verò verum non visum. l. 3. d. 23. a. 1. q. 1. ad 2.
16. Est immutabile, & ob id necessarium, & certum, & evidens. l. 1. d. 39. a. 2. q. 2. per tot. & l. 3. d. 23. a. 1. q. 1. ad 2. & q. 4. & d. 24. q. 1. ad 2. & 3. & q. 5. & op. l. in. ment. c. 3.
17. Subjecti conditiones quales. l. 1. q. 1. proæm. & op. Princ. S. Script. Est quid universale, de quo proprietates probantur. l. 1. q. 1. libid.
18. Scientia speculativa habet pro objecto verum ut verum, seu ens ut verum: Practica verò ut operabile. lib. 3. d. 23. a. 1. q. 2. corp. & lib. 1. q. 3. proæm.
19. Scientia non habet pro objecto falsum: scire enim falsum non est scire. l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. ad 2. & l. 3. d. 24. a. 1. q. 1. fund.
20. Scientia mali qualiter contineatur sub objecto ejus. l. 1. d. 39. a. 1. q. 2. ad 4.
21. Scientia quotupliciter fertur in scibile. lib. 2. d. 23. a. 2. q. 1. & 2.
22. Qualis relatio inter scientiam, & scibile. l. 1. d. 30. q. 3. ad atg. An finiatur, & comprehendatur scibile à sciente. l. 3. d. 14. a. 2. q. 3. ad arg. & l. 3. d. 24. dub. 4. & l. 1. d. 35. q. 5. ad arg.

23. An possit esse contingentium lib. 1. d. 39. a. 2. q. 2. & op. Itin. ment. c. 3.
24. Objectum Grammaticæ, Geometriæ, & Theologiæ aliud integrale, aliud univèrsale. lib. 1. proem. q. 1.
25. Metaphisica, & Mathematica, Phisica, Logica, Prudentia circa quas materias versatur: Item Grammatica, Rethorica, Logica scientiæ morales, Politica, & supradictæ. op. Princ. S. Script. & ser. 4. Hex. Item Arithmetica, perspectiva, metheorica. ser. 4. Hex. & in Pf. prolog.
26. Scientia debet esse certa, & evidens. l. 3. d. 23. q. 4. & d. 24. a. 2. q. 3. & per cõsequens non potest esse contingentium singulariũ, sed debet esse de objecto necessario. l. 3. d. 24. a. 1. q. 1. ad 2. & 3. & d. 23. a. 1. q. 1. ad 2. & q. 4. in corp. & ad 5. & q. 5. & lib. 1. d. 39. a. 2. q. 2. per tot. & op. Itin. ment. c. 3.
27. Scientia practica in univèrsali habet certitudinem, in particulari habet incertitudinem, ut patet in medicina. l. 4. d. 20. p. 2. dub. 3.
28. Scientiæ certitudo est causata à re: ob idque objectum debet esse certum, & necessarium. l. 1. d. 39. a. 1. q. 2. ad 3. & l. 3. d. 24. a. 1. q. 1. ad 2.
29. Quænam proportio inter scientiam, & scibile. l. 1. d. 39. a. 2. q. 2. & d. 35. q. 5. ad 2.
30. Sola Theologia propriè est scientia, quia sola est immunis ab omni errore. op. Brev. p. 1. c. 1.
31. Scientia se habet ad alteram partem contradictionis sine formidine, & cum cognitione causæ per media necessaria. op. Comp. Theol. l. 5. c. 19.
32. Scientiarum principia sunt univèrsalia cõgnita, & quomodò cognoscantur. ser. 3. Hex. ad med.
33. Scientiæ conditiones præcipuæ sunt necessitas objecti, & certitudo scientiæ. ser. 1. Dom. 22. post Pent. hæc autem perfectè non possunt haberi in scientiis humanis. ser. 1. Dom. ibid.
34. Scientia in particulari dependet à scientia univèrsali. l. 3. d. 26. a. 1. q. 5. corp.
35. Scientiarum modus procedendi est definiendo, dividendo, & ratiocinando. opusc. Brev. p. 1. in proem. & op. Itin. ment. cap. 3. Item & ostensivo modo, seu demonstrativo, & per reductionem ad impossibile. lib. 4. d. 18. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
36. Scientia habet quædam antecedentia, quæ dicuntur suppositiones, seu principia quædam consequentia, idest conclusiones, & quædam media, suntque præmissæ probantes. op. Comp. Theol. l. 5. c. 19. col. 3. sent. d. 25. a. 1. q. 1. corp.
37. Scientiarum ordo est in investigatione an sit, cur res sit, quid sit. Pf. 93.
38. Scientiarum modus procedendi vel est dialecticus ex probabilibus vel tentativus sive sophisticus: vel apedicticus, idest faciens scire. op. diat. fal. tit. 8. c. 5.
39. Scientiæ quare habent modum inquisitivum, argumentativumque l. 1. q. 2. proem. & quare tali pacto non procedit. S. Scriptura. ibid. l. 1.
40. Scientia se habet ad plura cognoscibilia, licet sit una, & quare. l. 2. d. 27. a. 1. q. 1. ad 5.
41. Scientia omnium nobilissima inter naturales est Metaphisica ratione objecti. op. Princ. S. Script. & ser. 1. & 4. Hex. & op. Brev. p. 1. c. 1. & l. 1. sent.
42. Scientia absolutè omnium nobilissima est Theologia, ad quam reducuntur tamquam pedissequæ omnes aliæ scientiæ. op. de reduc. arr. & op. Princ. S. Script. & op. Brev. p. 1. c. 1. & ser. 1. & 4. Hex. & l. 1. sent. q. 1. & seq. proem. & in Pf. prolog.
43. Scire quomodò valeat ad fidei introductionem. l. 3. d. 35. dub. 2. & seq.
44. Scientia logicæ, Philosophiæ, & ethicæ relucet in variis libris S. Scripturæ. opusc. Princ. S. Script.
45. Scientiæ humanæ quomodò faciunt ad intelligentiam S. Script. op. Princ. ibid. scilicet Logica, rethorica, Philosophia naturalis, & moralis. ibid.
46. Scientiarum mundanarum finis est beatitudo plena miseris, Divinæ verò scientiæ est status omnium bonorum aggregatione perfectus. op. Princ. S. Script.
47. Scientiæ morales sunt nobilissimæ ob utilitatem finis: scientia verò de anima est ob nobilitatem subjecti. op. Princ. S. Script.
48. Scientia Mathematica superat in certitudine, vel evidentia cæteras scientias. op. Princ. ibid. & ser. 1. & 4. Hex.
49. Scientia quo nobilior, eo in se est certior. l. 3. d. 23. a. 1. q. 4. ad 5. & l. 3. d. 31. a. 2. q. 3. in corp.
50. Scientiæ plenitudo est Cherub. V. Cherub. n. 1.
51. Scientia non est computanda inter bona transitória, & quomodò. l. 3. d. 31. a. 2. q. 3. in fund. & in Sap. c. 15.
52. Scientiæ dono melior est charitas. V. Charitatis effectus. n. 54.
53. Scientia, fides, & opinio qualiter differant. l. 3. d. 24. a. 2. q. 3. & lib. 2. d. 23. a. 2. q. 2. in corp. V. Opinio.
54. Scientia Canonum dicit quia: Theologia verò propter quid, cum sit altioris ordinis. l. 4. d. 18. p. 2. a. 1. q. 3. corp.
55. An major sit certitudo fidei, an scientiæ. l. 3. a. 1. q. 1. ad arg.
56. Scientia visionis, & simplicis intelligentiæ quænam. l. 3. d. 14. a. 2. q. 3. corp. in opin. 3.
57. Scientiarum cognitio quantum conferat ad fidei cognitionem. V. Fidei objectum. n. 60.
58. Scientia habitus est idem quoad se, & quoad instructionem alterius. l. 3. d. 13. a. 2. q. 2. in fund. Varia.
59. Scientia alia est sejuncta à charitate: alia cum charitate. l. 3. d. 15. a. 2. q. 1. ad 4.
60. Scientia respicit memoriam quoad retentionem specièi: quoad habilitatem respicit intelligentiam. l. 3. d. 23. a. 1. q. 2. corp.
61. Scientiæ permiscetur error ob defectum scientis. l. 3. d. 23. a. 1. q. 4. ad 2.
62. Scientia nulla invenitur tradita: in qua Authores non immiscuerint multa falsa. l. 3. d. 23. a. 1. q. 4. ad 4.
63. Scientiæ inventæ sunt ad supplendas indigentias ex parte animæ, & corporis. l. 3. d. 31. a. 2. q. 3. ad arg. V. Fructus. n. 27.
64. Scientia quænam, & in quo evacuabitur in gloria. l. 3. d. 31. a. 2. q. 3. & d. 33. q. 6. ad ult. & l. 1. in prol. dub. 8.
65. Scientiam habent Angeli, & qualem. lib. 3. d. 31. a. 2. q. 3.
66. Scientia juvat ad adjuvandam animam in cognitione veritatis, non ad fovendam intentionem. l. 3. d. 40. a. 1. q. 3. ad ult. Quam proficua. l. 1. d. 45. a. 2. q. 2. in fine.
67. Scientia in Sacerdote quænam requiratur, diciturque anticlavus ad aperiendum cælum. l. 4. d. 18. p. 1. a. 3. per tot. V. Clavis.
68. Scientia, & potentia quando se habeant in exten

- extensione. l. 1. d. 43. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 3. d. 14. a. 3. q. 3. ad arg.
69. Scientiæ profectus attenditur circa tria. lib. 2. d. 23. a. 2. q. 1. corp.
70. Scire in nobis an sit acquisitum, an infusum, seu innatum. l. 2. d. 39. a. 1. q. 2. corp.
71. Scientiarum auctorum Commentator, Scrip- tor, & compilator quinam sit. l. 1. q. 4. proœm.
72. Scientiæ omnes reducuntur ad Sacram Scrip- turam, in eaque clauduntur. op. de reduc. art.
73. Scientiarum omnium fructus est, ut honori- ficetur Deus, componantur mores, & consoletur anima. op. de reduc. art. in fine.
74. Scientiæ prohibetæ quænam. op. Cent. p. 1. sec. 29.
75. Scire aliquando periculosum. op. Phar. l. 3. cap. 32.
76. Scientiæ Philosophicæ inventæ sunt ad uti- litatem nostram. op. de dono scien. c. 2. 3. & 4.
77. Scientia humana est aurora. op. de don. scien. cap. 2.
78. Scientia vera est quæ docet benè vivere. op. medit. vit. c. 48.
79. Scientiarum necessitas unde oriatur. op. Itin. ment. c. 3.
80. Scientiæ veræ conditiones. op. Itin. ment. c. 3.
81. Scientia quando impedit amorem Dei. op. In- cend. ment. prolog.
82. Scire debetur rationi, credere auctoritari. op. Princ. S. Script.
83. Scientiarum mundanarum quàm inutilis sit fructus absque Sacra Scriptura. op. Princ. S. Script. & Pl. 118. c. 2. v. 3.
84. Scientiæ ethnicæ illicitæ damnantur: affe- runtur damna maxima, quæ afferunt ipsas pro- fitentibus. op. Princ. ibid. scientiæ illicitæ. V. *Licitum*.
85. Scientiati absque devotione sunt sicut vespæ, quæ non habent favum mellis, impugnantque doctrinam Christi. ser. 1. Hex.
86. Scientia quàm noxia quando non conducit in Deum, tribuitque degustare lignum vetitum. ser. 1. Hex.
87. Scientiarum errores ad tria capita reducun- tur: 1. est respectu causæ creatricis: 2. circa fatum: 3. circa unitatem intellectus. serm. 2. Hexæm.
88. Scientiarum errores considerantur, & corri- guntur. ser. 5. Hex. & op. Itin. ment. c. 3.
89. Scientia, & disciplina qualiter differant. Pl. 118. v. 66.
90. Scientia inquirenda, & quare. Pl. 118. c. 1. v. 7.
91. Scientiæ veræ fructus qualis. Pl. 118. c. 5. v. 2.
92. Scientia triplex necessaria ædificanti. Pl. 118. c. 8. v. 13.
93. Modus studendi scientiis traditur. serm. 19. Hexæm.
94. Quàm vanum laborare ad sciendum tantum. ser. 18. Hex. in princ.
95. Scientia Iuristarum quàm luxuriata, & adul- terata sit. ser. 5. Hex.
96. Scientiarum humanarum, & divinarum an- thitesis. op. Princ. S. Script.
97. Scientia qualis illuminat, & qualis obscurat. ser. 1. Dom. 3. Adv.
98. Scientiæ humanæ quàm antiquis fuerint in pretio. ser. 5. de plur. Mart.
99. Scientia propriè descendit ad cor humile, redditurque ratio Philosophica. ser. 1. de uno S. Doct.
100. Scientiæ multiplex fructus expenditur. ser. 2. ibid.
101. Scientia non debet esse circa vana. ser. 2. ibid.
102. Scientiæ amor qualis esse debeat. ser. 2. ibid.
103. Scientia de se dicit speculationem: sapientia addit affectionem. l. 1. d. 35. dub. 3.
104. Scientiæ humanæ quomodo juvent intel- lectum, & affectum, & qualiter adhibendæ à Theologo, & Concionatore. ser. 17. 18. & 19. Hexæm.
105. Scientiæ debet respondere virtus. op. Comp. Theol. l. 5. c. 7.
106. Scientia bona, & mala quænam. in Ec- clen. c. 2.
107. Scientia salutis necessaria. in Luc. c. 1. v. 77. & ser. 1. de Angelis.
108. Scientia perfecta erit solum in gloria. in Io. c. 16. v. 13.
109. Scientia Sanctorum quænam sit. ser. 2. de una S. Virg. & ser. 4. Dom. 14. Pent. & op. de don. scien. c. 1.
110. Scientiarum fons est Christus. V. *Christi varia*. n. 297.
111. Scientiæ secantur ut res. V. *Maxima*. n. 2.
1. Scire & cognitio de Deo est duplex, scilicet naturalis, & accidentalis idest acquisita: 1. est per creaturas: 2. est vel per fidem infusam, vel per rationem philosophicam, vel per fidem formatam. op. Comp. Theol. l. 5. c. 19.
2. Quænam cognitio de divinis, & Deo sit ad sa- lutem necessaria. l. 1. d. 13. dub. 5. & l. 2. d. 22. a. 2. q. 2. & Pl. 118. c. 1. v. 7. & c. 5. v. 2.
3. Scientiæ, charitatis, & humilitatis conne- xio exprimitur. op. Phar. l. 4. c. 45.
4. Scientia donum est Spiritus sancti, quæ dirigit intellectum ad Deum per temporalia: sapientia verò per spiritualia, & æterna. l. 3. d. 9. q. 2. ad 2. & l. 3. d. 27. a. 1. q. 2. ad 4.
- Est habitus infusus, in quo homo habet cer- tum iudicium circa credenda, & agenda unde est partim speculativus, partim practicus. op. de don. scien. c. 1.
5. Scientia est donum S. Spiritus, & quale. lib. 3. d. 34. a. 1. q. 1. ad arg. & d. 35. per tot. & l. 3. d. 40. a. 1. q. 3. ad ult. & op. Brev. p. 5. c. 6. & Cent. p. 3. sec. 45. & op. de don. scien. per tot. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 38. 44. & seq. & Pl. 118. v. 66. & Pl. 135.
6. Scientia donum valet plurimum ad fidei intro- ductionem ad profectum jam introductæ: Item ad ipsius defensionem, & confirmationem. l. 3. d. 35. dub. 2.
7. Scientia generat fidem non effective, sed dis- positive. l. 3. d. 35. dub. 2.
8. Scientia abstinet à malis dirigendo animam in conversatione exteriori. l. 1. d. 35. dub. 3. & a. 1. q. 2. corp.
9. Scientia qualiter distinguatur à prudentia, in- tellectu, & sapientia. l. 3. d. 35. a. 1. q. 2. ad arg.
10. Scientia alia secularis, quæ inflat, alia spiri- tualis quæ humiliat. op. de don. scien. c. 2.
11. Scientia quod convivium spirituale præparat animæ. op. de don. scien. c. 3.
12. Scientia vera est quæ docet benè vivere. op. medit. vit. c. 248.
13. Scientia datur à Spiritu S. rectè dispositis. ser. 3. Dom. 3. post oct. Pasch.
14. Scientia vocis quænam sit. ser. 3. ser. 3. Pent.
15. Scientia mysticè dicitur argumentum. ser. 2. Dom. 6. Pent.

16. Scientia sanctorum quænam sit. ser. 4. Dom. 14. Pent. & ser. 2. de una S. Virg.

Scientia Dei.

1. Scientia Dei, & præscientia qualiter differant, & quid sint in Deo. l. 1. d. 38. per tot. sparsim, præcipue dub. 3. V. *Dei cognitio*.
2. Dei scientia quotuplex. l. 1. d. 39. a. 1. per tot. & d. 41. a. 2. q. 1. & 2. & ser. 4. Dom. 4. post Pasch.
3. Dei scientia respectu boni, & mali, veri, & falsi expenditur. l. 1. d. 39. a. 1. & d. 35. dub. 2.
4. Dei scientia quoad connotatos effectus expenditur. l. 1. d. 35. dub. 3.
5. Scientia Christi qualis. l. 3. d. 14. per tot. & l. 3. d. 33. q. 6. in fund. V. *Christi cognitio*.

Scin.

Scin interpretatur super vulnus. Pf. 118. v. 161.

Scipio.

Scipionis exemplum de fidelitate. ser. 2. de S. Thom. Apost.

Scribo : Scriptor : Scriptura.

1. Scriptor quisnam sit. l. 1. c. 4. proæm. qualiter differat ab Auctore, commentatore, & compilatore. *ibid.*
Scribæ quinam erant in lege. in Luc. c. 20. v. 46.
2. Scripti in libro vitæ sunt in triplici discrimine. Pf. 68. & in Luc. c. 10. n. 20.
3. Scriptura à sinistra ad dexteram scribitur à latinis : ab Hebræis è converso, & quarè. Pf. 118. in princ.
4. Scripturatum quatuor genera. ser. 19. Hex. & ser. 3. Dom. 2. Adv.
Tres sunt indelebiter scriptæ in corde continentes præcepta Dei. op. diæt. fal. tit. 3. c. 1.
5. Scriptura sacra est liber dictans quid agendum, & proportionatus statui naturæ destitutæ. ser. 13. Hex. & op. Brev. l. 2. c. 12. V. *Homo ad Deum*. n. 1 & Lex divina. Vid. *Lex*. n. 22. sunt litteræ de cælo ad nos venientes. V. *Littera*. n. 7.
6. Scripturæ Sacræ laudes. op. Bibl. paup. c. 26.
7. Sacræ scripturæ subjectum quale. ser. 1. Hex.
Præcipue est de fide, spe, & Charitate. op. Itin. Ment. c. 4.
Continet vel objectum fidei, vel consequentia ad ejus objectum. l. 3. d. 24. a. 1. q. 2. ad 4.
8. Scriptura sacra versatur circa credibile revelatum. l. 1. q. 1. ad ult. proæm. & præfat. in Pf. Ejus subjectum est Deus, Christus, & opus reparationis secundum diversam rationem. op. Brev. proæm. §. sublimit. & l. 2. c. 5. de quibus agat specialiter. op. Cent. p. 3. sec. 32. & op. Princ. S. Script.
9. Scriptura sacra est aliquo modo subalternata fidei, & subalternans Theologiæ. l. 1. q. 2. proæm. ad 4. & q. 1. ad ult.
10. Scripturæ sacre modus procedendi est narrativus, & positivus, non argumentativus. l. 1. q. 2. proæm. idest præceptorius, narrativus, prohibitivus, exhortativus, deprecatorius, & laudativus, & totum est autenticum, & quarè. op. Brevil. p. 1. proæm.
11. Scripturæ Sacræ ortus, progressus, status, sive fructus exponitur. op. Brevil. proæm. in princ. & op. Bibl. paup. c. 26. & in Eccles. in fine.
Item latitudo, sive divisio traditur : Item longitudo sive temporum descriptio : Item sublimitas sive descriptio Hierarchiarum à sensibilibus usque ad Deum : Item profunditas, sive multiplicitas intelligentiarum expenditur. op. Brev. *ibid.* & Princ. S. Script. & ser. 13. seq. Hex. V. *Felicitas*. n. 3.

12. Sacræ Scripturæ veritas est à Deo de Deo, secundum Deum, & propter Deum. op. Brev. proæm. in fine ob id ejus auctoritas antepositur cuiusque alteri. op. Bibl. paup. in præfat. Hinc ejus ascensus est efficacissimus. op. Princ. S. Script.

13. Sacræ Scripturæ veritas probatur per fidem. l. 3. d. 23. dub. 5.

14. Scriptura sacra tria docet : 1. generationem æternam, temporalem : 2. vivendi ordinem : 3. Dei, & animæ unionem : 1. respicit fidem, studiumque SS. Doctorum : 2. mores, studiumque Prædicatorum : 3. finem utriusque studiumque contemplativorum. op. de reduc. art. Item purgat, illuminat, & perficit. op. Itin. ment. c. 4.

15. Scripturæ Sacræ quadruplex sensus exponitur historicus sive literalis : allegoricus, moralis, & anagogicus. op. de reduc. art. & c. & op. de don. scient. cap. 3. & 4. & opusc. Itin. ment. c. 4. & ser. 13. Hex. & Pf. 118. c. 1. v. 14. & c. 7. v. 13. & c. 9. v. 1. & op. Incend. c. 1. & ser. 7. in Nat. Dom. & l. 1. d. 34. dub. 2. & l. 4. d. 21. p. 1. dub. 1. & op. Cent. proæm. & Pf. 23. V. *Allegoria*. n. 1. & seq. totum quod continet est mysticum. in Luc. c. 16. n. 17.

16. Modus procedendi, & exponendi Sacram Scripturam traditur. op. Brev. p. 1. proæm. & op. Princ. S. Script. & Pf. 118. c. 2. v. 2. & in Sap. c. 1. & in Luc. proæm. In hoc libro scripta sunt lamentationes, carmen, & væ, cujus verba faciunt audire surdos, videre cæcos. ser. 4. Dom. Quinquag. quisnam bonus, quisnam malus. Pf. 118. c. 9. v. 3.

17. Sacræ Scripturæ cognitio est sublimis, & salutaris : hinc redditur ratio quarè multa enarrantur, & reticentur alia. op. Brev. p. 1. c. 5. & l. 2. sent. d. 13. a. 1. q. 1. ad 2. & d. 23. dub. 2. Quarè non describit Angelorum creationem aliarumque rerum exp. else. op. Brev. p. 2. c. 5.

18. Quo fine perscrutanda sit S. Scriptura. op. Brev. p. 1. proæm. in princ. & in Io. c. 5. v. 39.

19. S. Scripturæ auditor, & studens, qualis esse debeat. op. Brev. *ibid.* §. de profundis & c. & ser. 19. Hex.

20. Sacra Scriptura efformat veluti quædam Crucem. op. Brev. *ibid.* §. de modo exponendi & c.

21. Sacra Scriptura veteris testameti quomodo differat à novo, & Evangelico. op. Cent. p. 3. sec. 32.

22. S. Scriptura à quibus intelligatur, & quomodo. op. de Eccles. Hier. p. 3. c. 4.

23. Sacra Scriptura tota dividitur in partes. op. Brev. in proæm. & op. Princ. S. Script. & op. de reduc. art. & op. Comp. Theol. lib. 5. c. 16. & ser. 6. Hex. & 14. & 15. & in Pf. præfat.

24. Detrahentes Sacræ Scripturæ qua censura digni. op. Princ. S. Script.

25. Sacra Scriptura utitur aliis scientiis tamquam pedissequis. ser. 17. Hex. & in Pf. præfat. in illis solæ voces significant : in S. Scriptura verò etiam res : ob idque multiplex sensus. ser. 13. Hex.

26. Scripturæ sacre difficultas quanta. Pf. 26.

27. Sacra Scriptura non debet exponi canibus, & infirmis : unde Evangelium proponitur osculandum Sacerdoti, & Canonicis ut majoribus & c. P. 56.

28. S. Scriptura tria hæc prædicat : pœnitentiam, gratiam, & salutem. in Luc. 15. v. 25.

29. Sacra Scriptura utitur proprietate verborum definitionibus, schematibus, syllogismis, disciplinis. op. Princ. S. Script.

30. Sacra Scriptura dicat veritates secundum rationem. ser. 9. Hex.

31. Expositi

31. Expofitores quarè, & in quo aliquando decepti funt. l. 2. d. 13. dub. 3.
32. Sacra Scriptura habet plures fenfus, quibus potest exponi: vnum tamen principale, plures per adaptationem qui dicuntur fenfus accommodi. l. 4. d. 2. p. 1. dub. 1.
33. Sacra Scriptura comparatur mari. fer. 13. Hex.
34. Sacra Scripturæ lumen quarè dicitur superius. op. Princ. S. Script. & fer. 17. & 18. Hex.
35. Ad Scripturam sacram reducuntur omnes artes, & scientiæ. op. de reduc. art. & fer. 17. Hex.
36. Sacra Scriptura ordinat ad vitam æternam. op. Brev. p. 1. procem. §. de longitudine, & §. de profunditate &c.
37. Sacra Scriptura est fluvius aquæ vivæ: est & pulcherrimum carmen, in quo videtur pulchritudo totius vniverfi. op. Brev. part. 1. ibid. & op. Princ. S. Script.
38. Sacra Scripturæ verba non prætereunt. op. Brevil. procem. §. de profunditate &c.
39. Sacra Scriptura præbet fulcimentum fidei. op. Brevil. p. 5. c. 7.
40. Sacra Scripturæ mirabiles effectus, triplex convivium exhibitum animæ in ea. op. de don. scien. c. 2. & 4. & op. diæt. sal. tit. 7. c. 5. & tit. 10. c. 2. & op. Itin. Ment. cap. 4. & op. de Ecclef. Hier. p. 3. c. 4. & op. Princ. S. Script. & fer. 6. 12. 13. 14. 15. 17. 18. & 19. seq. Hexaem. Est folium divinitatis. l. 4. d. 50. in fine.
41. Sacra Scriptura est fluvius egrediens de Paradiso loco voluptatis. op. Princ. S. Script. Est hortus Paradisus Domini. in Luc. c. 23. v. 43. & Pf. 118. in princ. Est Mare. fer. 13. Hex.
42. Sacra Scriptura dicitur cor Dei, os Dei, lingua Dei, calamus Dei. fer. 12. Hex.
43. S. Scriptura est liber datus in adiutorium homini post lapsum, & quarè. f. 13. Hex.
44. S. Scriptura est cibus, panis, & potus spiritalis animæ. fer. 17. Hex. V. *Paris.* n. 4. & per tot. sparsim.
45. Sacra Scripturæ firmitas commendatur ex fidelitate, auctoritate, & certitudine. Pf. 92.
46. S. Scriptura est liber, in quo Clerici debent legere: Clerici autem alius liber in quo Laici debent legere. Pf. 103. Est liber proximior vitæ quam liber creaturarum. in Luc. c. 16. v. 17.
47. S. Scriptura dicitur verbum Dei, & quarè. in Luc. c. 8. v. 9. Item regnum Dei. ibid. c. 9. v. 2.
48. Qua reyerentia tractanda. op. Bibl. paup. cap. 26.
49. Est fons parvus, qui crescit in fluvium magnum. fer. 13. Hex.
50. Reducit omnes creaturas ad Dei cognitionem. fer. 13. Hex.
51. S. Scriptura rebus eminentissimis, affluentissimis, perspicuissimis comparatur. op. Princ. S. Script.
52. S. Scriptura in idiomate Hebræo dicitur loquela, seu lingua sancta. op. Princ. S. Script.
53. S. Scriptura in describendo turpia non vitur terminis proprijs, sed modestis, scilicet verbis tranfumptis, & accommodatis. op. Princ. S. Script.
54. Est lignum vitæ. fer. 14. Hex. Regnum Dei. in Luc. c. 8. n. 10. & c. 9. v. 1. dicitur terra germians, fons, fluvius, hortus, Paradisus. fer. 13. & 17. Hex. dicitur vinea. ferm. 2. Septuag. Mensa. op. de don. scien. & fer. 5. Dom. 2. Quadrag. Est monumentum Christi. in Luc. c. 24. n. 3. Mensa cui accumbunt tria genera hominum. Pf. 130. Item panis. in Io. collat. 30.
55. S. Scriptura quomodò omnia conclusit sub peccato. fer. 14. Hex.
56. S. Scripturæ author est Spiritus S. op. Brev. procem. §. de modo procedendi.
57. S. Scripturæ Concordia expenditur. ferm. 9. Hex.
58. S. Scripturæ sunt litteræ venientes de patria nostra. fer. 3. & 4. Dom. 2. Adv.
59. S. Scriptura nobis revelans est quadruplex. fer. 3. Dom. 2. Adv.
60. S. Scriptura est scitu necessaria. ferm. 3. Dom. ibid. & fer. 4. Dom. 12. Pent. Eius vtilitas. fer. 3. Dom. 18. Pent.
61. Eius lectio, & studium quàm proficuum, & Deo charum. ferm. 6. in Nat. Dom. & ferm. 1. Septuag.
62. Sacra Scripturæ cibus contemnens quali pœna dignus. fer. 5. Dom. 2. Quadrag.
63. S. Scriptura comprehenditur quinque vocibus crede, age, fuge, time, appete. fer. 3. Dom. 4. Quadrag. & 4.
64. S. Scriptura animam reficit. ferm. 4. Dom. 3. Quadrag.
65. S. Scriptura non tradit nobis omnia credenda. l. 3. d. 9. a. 1. q. 2. ad ult.
66. Varia loca S. Script. exponuntur de visione beata. l. 3. d. 14. a. 1. q. 3. corp.
67. S. Scriptura multiplicat mandata, & documenta, & quarè. l. 3. d. 36. dub. 5.
68. S. Scriptura licet sit magna, tamen nihil continet superflui, nihil diminuti. l. 3. d. 36. dub. 5.
69. S. Scriptura addiscenda à Concionatore. op. Centil. procem.
70. S. Scripturæ auctoritates truncare est Diaboli. in Luc. c. 4. v. 11.
71. Eius fons est vita æterna. in Io. c. 10. v. 31.
72. In libris S. Scripturæ relucet Logica, Philosophia naturalis, & moralis. op. Princ. Sacra Script.
73. Ad intelligentiam S. Scripturæ inserviunt scientiæ humanæ, rethorica, logica & Philosophia. op. Princ. ibid.
74. Sacra Scripturæ epilogus in quinque verbis. V. *Doctor.* n. 32.

Scutum.

1. Scutum optimum est patientia. op. diæt. sal. tit. 7. cap. 7.
2. Scutum significat fidem, iustitiam, patientiam, elemosynam, obedientiam. in Sap. c. 18. v. 21. V. *Fidei effectus.* n. 96.

Secretum.

1. Secretum dicitur id quod celatum est: vnde cælum dicitur à celando & c. l. 2. d. 2. p. 2. dub. 2. & op. de 7. itin. d. 1. itin. 1.
2. Secreta cordium propriè quænam dicuntur, & an Angeli ea cognoscant. l. 2. d. 8. p. 2. a. 1. q. 6.
3. Secretum intrinsecum in Christo quid sit. op. de 7. itin. æt. itin. 1. d. 1.
4. Quomodò anima introducatur ad intrinsecum secretum Christi. ibid. d. 2. & seq.
5. Secreta meditanda quænam, & in quibus cælarariis inveniendæ. Pf. 118. c. 8. v. 5.
6. Secreta divina quomodò celandæ. in Luc. c. 9. v. 36.
7. Secretum in Confessione quale. V. *Confessio.* n. 40. seq. V. *Confessarius.* n. 21. seq.

K K K

Sesta

Secta.

Secta quid sit, & qualiter differat ab hæresi, & superstitione. l. 4. d. 13. dub. 4. V. *Hæresis*. n. 11. Vid. *Schisma*.

Sæculum.

1. Sæculum dicitur præfens vita : sæculum sæculi dicitur altera vita subsequens. Pf. 118. cap. 3. v. 12.
2. Sæculum est Mundus quod comparatur Mari. Pf. 64.
3. Sæculum futurum triplici actioni deputatum est. Pf. 118. c. 3. v. 12.
4. Sæculares doctrinæ sunt quercus altæ, & proceres, sunt & glandes, & siliquæ Ægypti. ser. 19. Hex.
5. Sæculares quam faciles in malè iudicando Religiosos. op. qu. sup. regul. q. 21.
6. Sæcularium diligentia multoties damnat negligentiam Religiosorum. op. Phar. l. 1. c. 28.
7. In sæculo quam difficile salvari. in Luc. c. 21. v. 30.
8. Sæculares boni licet occupati in rerum sollicitudine quomodo possint esse Deo chari. ser. 3. in dedic. Eccles.

Secundum. Secundus.

1. Secundum potest significare vel causam, vel concomitantiam, & hoc vel secundum in-hærentiam, vel unionem, vel assistentiam, seu adiacentiam. lib. 3. distinctione 10. dub. 1. ut verbi gratia Christus secundum quod homo.
2. Secundum quod, potest importare quatuor genera causarum. l. 3. d. 10. ibid.
3. Secundum, ut, quod, apposita subiecto aliquando non sunt causa prædicati, & ratio secundum quam, nec per quam tale prædicatum insit illi subiecto, tuncque important habitudinem causæ, ut Christus secundum quod homo est passibilis, statque reduplicativè: aliquando verò importat tantum habitudinem, seu unitatem concomitantiam: ut Christus secundum quod homo est Deus. l. 3. d. 10. a. 1. q. 1. corp.
4. Secundum quid aliquid dicitur dupliciter. l. 3. d. 31. a. 3. q. 1. ad 1. & l. 4. d. 39. art. 1. q. 4. ad ult. & Pf. 109.

Securitas.

1. Securitas est pars fortitudinis, estque habitus, secundum quem imminentes incommoditates, & rei inchoatæ affines non formidantur. op. declar. term.
2. Securitas quando periculosa. op. Phar. lib. 5. cap. 9.
3. De securitate ex SS. Patribus multa. op. Phar. ibid. V. *Christi voluntas*. n. 11.

Sedechias.

Sedechias interpretatur iustitia Domini. serm. 2. Dom. 2. Adv.

Sedeo. Sedes.

1. Sedes dicitur potior pars: unde federe Christi ad dexteram Patris est esse in potiori loco. l. 2. d. 2. p. 2. dub. 2. & Pf. 47.
Quid significet in Scriptura. in Luc. c. 14. v. 28.
2. Sedere Dei quid sit. op. de Essentia.

Segor.

Segor interpretatur parvulus, vel calens, significatque Ecclesiam. ser. 2. in Nat. & ser. 5. Dom. 1. Adv.

Seir.

Seir interpretatur pilosus. ser. 2. in Vig. Nat.

Semel.

1. Semel potest importare nunc temporis, & etiam

nunc æternitatis, quænam differentia. l. 1. d. 5. dub. 7.

2. Semel aliquando importat actus completionem. l. 3. d. 8. a. 2. q. 1. ad 1.

Semen.

1. Semen est principium intrinsecum ex quo. l. 2. d. 18. a. 1. q. 2. corp. V. *Generatio*. n. 26.
Quid propriè sit. l. 4. d. 40. art. 1. q. 1. corp. & op. Cent. p. 3. sec. 25. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 28.
Est superfluitas terræ digestionis. l. 2. d. 20. a. 1. q. 2. ad 2. & l. 2. d. 30. a. 3. q. 1. corp.
Est cum humido radicali etiam. l. 2. d. 30. art. 3. q. 1. & l. 4. d. 40. a. 1. q. 1.
Est materia in conceptione filij. Vid. *Conceptio*. n. 5. V. *Homini generatio*. n. 2.
2. Quomodo differat à seminali ratione, causa, & causali ratione. l. 2. d. 18. a. 1. q. 2. corp. & op. Cent. p. 3. sec. 25. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 28.
Ab alijs superfluitatibus, & à sudore, vrinâ. l. 2. d. 20. a. 1. q. 2. ad 2.
Qualis fuerit in statu innocentia. V. *Adam*. n. 36. seq.
3. Seminis decisio quomodo non est via ad corruptionem, cum non sit cum violentia & sine restauratione. l. 2. d. 20. a. 1. q. 2. ad ult. V. *Decisio*. n. 1. seq.
In statu innocentia qualis fuisset. l. 2. d. 20. q. 2. & 3.
4. Semen decisum ab Adam quomodo habuit rationem seminale, & pervenerit vsque ad nos. l. 2. d. 30. a. 3. q. 1. & l. 3. d. 3. p. 2. a. 2. q. 2.
5. Semen quare aliquando magis generat masculinum, quam fœminam. l. 2. d. 20. art. 1. q. 6. corp.
Quomodo sit fortior in viro quam in muliere. l. 2. d. 20. ibid.
6. Semen non vivit. l. 1. d. 9. dub. 12. An resurget in die iudicij, & in quonam an in generante, an in genito. l. 2. d. 30. a. 3. q. 1. ad arg. & l. 4. d. 44. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg.
7. Semen habet duplicem proprietatem, scilicet vim activam, & assimilativam. l. 3. d. 4. a. 1. q. 2. ad 1. & l. 4. d. 40. a. 1. q. 1. corp.
8. Semen habet quantitatem molis, & virtutis. l. 2. d. 30. a. 3. q. 1. ad arg.
9. Semen vnum virtute seminalis rationis potest producere infinita semina. ser. 13. Hex.
10. Semen quale fuit ex quo in ventre B. Virginis fuit formatum corpus Christi. l. 3. d. 3. p. 1. dub. 3.
11. Quare in lege veteri qui suscitare semen fratris nolebat, ei in opprobrium reddebat. lib. 4. d. 42. a. 3. q. 3. ad arg.
12. Semen & seminalis ratio adaptatur S. Scripturæ. ser. 15. Hex.
13. Semen Verbi Dei triplex aliud ad aures: aliud ad oculos: aliud ad cor. Pf. 125. & in Luc. c. 8. v. 11. primum est verbum: secundum est exemplum: tertium est inspiratio. Pf. 125.
14. Semen bonum qualiter seminetur in agro mentis. Pf. 128. v. 147.
15. Quomodo præparanda anima. V. *Conscientia*. n. 28.
16. Semina sunt virtutes. Pf. 128. v. 147. & op. med. vit. Chr. c. 48.
17. Seminare ad iustitiam. op. med. vit. ibid. & ser. 2. Sexag.
18. Semina Diaboli quænam. Pf. 128. vers. 147. & ser. 22. Hex.
19. Semen bonum, & malum quodnam sit. l. 2. & 4. Dom. 4. Epiph. & ser. 3. Dom. Sexag. multiplex seminum in cœlo, in mundo, & homine. ser. 1. Dom. 5. Epiph.
20. Semen scientiæ, poenitentia, misericordia, iustitiæ,

iustitiæ, scandali quodnam. ser. 3. Dom. Sexag.
21. Seminatur Doctor verba Dei, & iustus opera.
ser. 2. in Sexag.

22. Semen trigefimum, sexagesimum, & cen-
tesimum quodnam. ser. 1. in Sexag.

23. Semen quomodo est causa peccati originalis.
l. 2. d. 3. 1. a. 1. q. 2. ad 2.

24. Seminis quæcumque inordinata effusio pro-
hibetur. l. 4. d. 16. p. 2. dub. 2.

25. Semen spirituale jaciendum in terra idest in
corde. ser. 2. in Sexag.

26. Semen Christi sunt Christiani. V. *Christianus*.
n. 16. V. *Iustus*. n. 43.

27. Semen Dei, & Diaboli. Vid. *Dei varia*. n. 156.
Seminalis.

Seminales rationes quid sint. l. 2. d. 15. q. 1. & l. 2.
d. 18. a. 1. q. 2. & 3. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 4. & l. 3. d. 3.
p. 2. a. 1. q. 2. corp. & ad 2. & op. Cent. p. 3. sec. 25.
& l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. V. *Corpus*. n. 51. seq. V. *Ratio*
n. 1. seq.

Seminarium.

1. Seminarium in materia quid sit. l. 2. d. 15. art. 1.
q. 1. & l. 2. d. 18. a. 1. q. 2. V. *Materia*. num. 51. V.
Forma.

2. Seminarium rerum est in terra, & excitatur
adveniente pluvia. l. 3. d. 23. a. 2. q. 5. corp.

3. Animalia educuntur ex seminario. Vid. *Animal*.
n. 8. 9. & 10. & 16.

Seminare.

Christus feminator seminans vita, voce, & gratia.
V. *Christi attributa*. n. 94.

Semita.

Semita alia est vanitatis, alia voluptatis, alia cu-
piditatis. Pf. 118. c. 7. v. 9.

Semper.

Semper importat durationem vel omnimodam,
vel temporalem, & quomodo de Deo prædica-
tur. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 1. ad 2. & q. 2.

Sennaar.

Sennaar interpretatur fator, seu putredo dentium.
Ser. 2. de dedic. Eccl.

Senacherib.

Senacherib interpretatur tollens desertam. in Luc.
c. 4. v. 13.

Senarius.

Senarius est numerus perfectus constans ex omni-
bus partibus aliquotis. l. 2. d. 12. a. 1. q. 2. corp. &
ser. 3. & 16. Hex. & l. 1. d. 2. a. 1. q. 4. corp. & lib. 4.
d. 1. p. 2. a. 1. q. 3. corp. & in Pf. 129. & in Luc. c. 1.
v. 26. & c. 24. v. 44. & c. 13. v. 10.

Seneca.

Seneca qualem finem habuerit. ser. 1. de Martyr.

Fuit tragædus. ser. 1. de Martyr.

Senectus. Senescere. Senex.

1. Alia est ætatis, alia virtutis. in Io. col. 91.

2. Senectutis signa sunt tremor corporis, canities
capitis, tremor ventris, & infrigidatio li-
bidinis, & vnde hæc oriuntur. in Ecclen. c. 12.
vers. 5.

3. Seniores qui sint in Religione. op. Spec. discipl.
p. 1. c. 5.

4. Senectus venerabilis est ob triplicem ratio-
nem. Pf. 118. c. 7. v. 4. & in thren. c. 3. v. 10. & op.
Spec. ad Novit. p. 2. c. 3.

5. Senes boni, & mali quinam sint. Pf. 118. cap. 7.
vers. 4.

6. Senectutis laudes, & bona enarrantur. in Io.
col. 91.

Senum malorum vitia enarrantur. s. 1. Dom. 24.
Pentec.

7. Senibus duo debentur, scilicet primus locus,
& primum verbum. in thren. c. 3. v. 10.

8. Senes quinam sunt qui tenent dorsum contra
templum Domini ex Ezech. c. 8. & s. 1. Dom. 24.
Pentec.

9. Senes laudant veteres, vituperant modernos.
ser. 1. ibid.

10. Senex quando dicitur Diabolus. in Ecclen. c. 4.
v. 15. V. *Diaboli varia*. num. 27. Item est Mundus.
num. 81.

Sensualitas.

1. Sensualitas naturalis est vis inferior animæ,
eius motus, & appetitus. l. 2. d. 24. p. 2. per tot. &
a. 2. q. 1. & a. 3. dub. 3. & l. 2. d. 3. 1. a. 1. q. 1. corp. &
op. Cent. p. 3. sec. 20. & op. declar. term. & Comp.
Theol. l. 2. c. 41. & Pf. 118. c. 2. v. 4. & l. 3. d. 17. a. 1.
q. 2. ad arg.

2. Sensualitas an possit peccare. l. 2. d. 24. p. 2. art. 3.
quæst. 1.

3. Sensualitas triplex in homine. lib. 2. d. 3. 1. art. 1.
quæst. 1.

4. Sensualitas debet subijci rationi. Pf. 118. cap. 1.
vers. 7.

Sensus Sensibile. Sensitiva. Sentire.

1. Nomine sensualitatis exprimuntur omnes po-
tentia sensitivæ integrantes hominem exterior-
em. l. 2. d. 24. p. 2. dub. 3. V. *Anima sensitiva*. Vid.
Anima potentia.

2. Sensibile in homine nominat potentiam, in
bruto animam. l. 2. dist. 19. art. 1. q. 2. ad 3. & op.
Comp. Theol. l. 2. c. 32. seq. 33.

Anima sensibilis est tota in toto, & tota in
qualibet parte: ob idque indivisibilis. l. 1.
d. 8. p. 2. a. 1. q. 3. ad 1. & 2. & l. 2. dist. 15. q. 1. &
l. 4. d. 10. p. 1. q. 5. corp. & op. Brevil. p. 2. c. 9. V.
Anima potentia. V. *Anima divisio*.

3. Sensibilis animæ operationes in corpore quo-
modo fiunt. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 1. an habeat domi-
nium super proprios actus, præcipue animalia.
l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.

An habeat iudicium sensus. l. 2. d. 24. p. 1. art. 2.
q. 4. & l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 2. ad ult.

4. Sensibile, vegetabile, & rationale in anima
vnde desumantur. l. 1. d. 3. p. 2. art. 1. q. 3. in fine.
Sensibile quando nominat substantiam est
idem ac anima formaliter: pro vt nominat po-
tentiam est quid diversum, & quomodo. lib. 2.
d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad 6.

5. Obiectum sensuum ponitur in tertia specie qua-
litate. l. 2. d. 3. a. 2. q. 2. ad 3.

Ex potentia, & organo fit vna potentia. lib. 2.
d. 24. p. 1. a. 2. q. 4. & l. 2. d. 8. part. 1. a. 3. q. 2. ad 4.
& 7.

6. Sensibilis anima in hominibus an sit à gene-
rante. l. 2. d. 3. 1. a. 1. q. 1.

7. Sensibilia omnia qualiter à Deo producta. l. 2.
d. 15. a. 2. per tot.

8. Sensitiva in homine est perfectior quam in cæ-
teris animalibus. l. 2. d. 3. 1. a. 1. q. 1. ad 5.

9. Sensitivæ animæ operationes quænam sint, &
an Dæmones possint ipsa opera exercere. lib. 2.
d. 8. p. 1. a. 3. q. 1.

10. Sentire quot modis contingit. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3.
q. 2. ad 4.

Quot modis decipi in sensibus contingit. lib. 2.
d. 8. p. 2. a. 1. q. 3. corp. V. *Diaboli potestas*. n. 10.

11. Sentire est animæ mediante organo. l. 2. d. 8.
p. 1. a. 3. q. 2. Et hinc in sensibus non potest esse
reflexio. l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 2. ad ult. & l. 2. dist. 25.
p. 1. a. 1. q. 1. 2. & 3. V. *Infra*. n. 27.

12. Sensus

12. Sensus corporalium, & spiritualium qualiter differant. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 2. ad 4.
13. Sensus est vel anima, vel potentia perficiens corpus quoad vitam, & operationes inferiores. op. Cent. p. 3. sec. 20. & op. declar. term. & op. de 7. don. c. 3.
Item est ea vis animæ, quæ rerum corporearum corporeas recipit formas. op. de 7. It. æt. itin. 3. d. 4. a. 3. & Cent. p. 3. sec. 23.
14. Sensus est duplex exterior, & interior; exterior propriè dicitur sensus, dividiturque in quinque capita, scilicet visum, auditum, gustum, odoratum, & tactum. op. Cent. p. 3. sec. 20. & 21. & op. de 7. don. cap. 3. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 35. & l. 3. Sent. d. 13. dub. 1. & op. de reduc. art. & op. Brev. p. 2. c. 9. & op. Itin. ment. c. 2. Vid. *Mundus*, n. 41.
15. Sensus exterior qui dicitur imaginativa dividitur in imaginativam, æstimatoriam, & memoriam, sensum communem, Phantasia, & vim motivam, & appetitivam. op. Cent. part. 3. sec. 21. & op. de 7. itin. æt. itin. 4. d. 4. art. 1. & op. Theol. l. 2. c. 35. seq.
16. Sensus exterioris est vis animæ, in qua omnes sensus exteriores concurrunt. op. declar. term. & Centil. p. 3. sec. 21.
Sensibilia apprehendit, componit, & dividit. l. 3. d. 14. a. 3. q. 2. ad 5.
Eius officia enarrantur. op. Comp. Theol. lib. 2. c. 36. & op. declar. & Cent. ibid.
Necessario sequitur ad completam apprehensionem sensus particularis. l. 4. d. 12. p. 1. dub. 1.
17. Sensus imaginativus quis sit, eiusque officia. op. Comp. Theol. l. 2. c. 37. & op. declar. term. & Cent. p. 3. sec. 21.
Omnem cognitionem sensitivam S. Bonav. appellat nomine imaginativæ. l. 4. d. 50. p. 2. q. 1. corp.
18. Sensus æstimatorius, eiusque officia. op. Comp. Theol. l. 2. c. 38. & op. declar. term. & Centil. p. 3. sec. 21.
19. Sensus qui dicitur Phantasia, eiusque officia. op. Comp. Theol. l. 2. c. 39. & op. declar. term. & Cent. ibid. & l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1.
20. Sensus qui dicitur memoria, eiusque officia: Item & reminiscencia. op. Comp. Theol. l. 2. c. 40. & op. declar. term. & Centil. ibid.
21. Sensibilis anima, & potentia quam, eiusque officia. op. Comp. Theol. l. 2. c. 41. & op. declar. & Cent. p. 3. sec. 22. & Brev. p. 2. c. 9. & Itin. ment. c. 2. & seq.
22. Sensibile aliud commune: aliud proprium. op. Itin. ment. c. 2.
23. Sensuum mortificatio visus, auditus, gustus, tactus, & odoratus. V. *Continentia*, n. 6. Delectatio. V. *Delectatio*, n. 5.
24. Sensuum mortificatio in ieiunio. V. *Continentia*, n. 6.
25. Sensus non potest elevari à Deo ad videndum obiectum spirituale, vel Deum. l. 1. d. 1. a. 1. q. 1. ad 1. & 2. est enim determinatus ad unum obiectum sensibile. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2.
26. Sensus quare corrumpitur ab excellenti sensibili: non verò intellectus. l. 1. d. 1. a. 3. q. 1. ad 2. & l. 3. d. 14. a. 1. q. 2. ad 5. Vid. *Dei cognoscibilitas*, n. 13. V. *Maxima*, n. 3.
27. Sensus supra se non testatur, & quare. l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 2. ad ult. V. *Sup.*, n. 11.
28. Sensus est singularium, & quomodò. l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. ad 5. & lib. 2. d. 8. p. 1. art. 3. q. 2. ad 4.
29. Sentire dicitur vel communiter, vel propriè, vel magis propriè. l. 2. d. 8. ibid.
30. Sensus quomodò differat ab intellectu. lib. 2. d. 8. ibid.
31. Sensus non errat circa proprium obiectum, & quomodò. l. 2. d. 8. p. 2. q. 3. ad 1. & in Ecclen. c. 1. v. 8.
32. Sensus est operatio animæ in corpore secundum conformitatem organi ad obiectum. lib. 2. d. 15. a. 1. q. 2. in fund.
Sunt portæ animæ. V. *Corpus*, n. 69.
33. Sensus primus inter animalia est tactus. lib. 2. d. 15. a. 1. q. 3. corp.
Est nobilior in spiritualibus, scilicet tactus spiritualis, in corporibus est ignobilior. l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. ad ult.
34. Sensus delectantur de obiecto, & quomodò. l. 2. d. 20. a. 1. q. 3. ad 4.
35. Sensus quomodò in cælo beatificantur. lib. 4. d. 49. p. 2. a. 3. per tot. & l. 3. d. 1. art. 2. q. 2. ad 1. & op. Solil. c. 3.
36. Sensus corporalis dicitur usum rei viventis. l. 3. d. 13. dub. 1.
In spiritualibus dicitur usum gratiæ. l. 3. ibid. attenditur etiam quantum ad cognitionem, motus quoad affectionem. l. 3. d. 13. a. 2. q. 3. & Pf. 113.
37. Sensus aliquando videt totaliter, aliquando partialiter. l. 3. d. 24. a. 2. q. 1. corp.
38. Sensuum cognitio est per modum incomplexi, intellectus per modum complexi. l. 3. d. 24. a. 1. q. 3. ad 3. & 4.
39. De sensu tactus. l. 2. d. 15. a. 1. q. 3. corp. & lib. 3. d. 27. q. 1. ad ult. & l. 4. d. 12. part. 1. dub. 1. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 35. & l. 2. Sent. d. 20. a. 1. q. 3. ad 4. & l. 3. d. 13. dub. 1.
40. De Sensu Visus: est cæteris nobilior. l. 2. d. 20. ibid. & l. 3. d. 13. dub. 1. & op. Itin. ment. c. 2. & in Ecclen. c. 1. v. 8. Maxime deservit ad scientiam, quæ est per inventionem. l. 3. d. 24. dub. 2. & in Ecclen. c. 1. v. 8.
41. De sensu Auditus. V. *Supra*, n. 14. & l. 3. dist. 13. dub. 1. & Itin. ment. c. 2.
Maxime deservit ad scientiam, quæ est per doctrinam. l. 3. d. 24. dub. 2. & Itin. ment. ibid. & in Ecclen. c. 1. v. 8.
42. De Sensu Olfactus. V. *Supra*, n. 14. & l. 3. d. 13. dub. 1. & Itin. ment. ibid.
43. De Sensu Gustus. V. *Supra*, n. 14. & l. 3. dist. 13. dub. 1. & Itin. ibid.
44. Sensus quando occupatus est in aliud, si obiectum in illud operatur ratione sui non advertit, ut si quis videat in somno: si verò operatur ratione organi, tunc necessario advertit, ut in tactu carnis facta à carbone ignito. l. 4. d. 12. p. 2. a. 1. q. 1. ad ult.
45. Sentire posse est ex coniunctione cum organo: sentire verò actu est ex coniunctione potentia cum obiecto. l. 4. d. 49. p. 2. a. 3. q. 1.
46. Sensus corporei delectantur in obiecto ex coniunctione ipsorum cum obiecto. lib. 4. d. 49. ibid. & l. 2. d. 20. q. 3. ad arg. & op. Itin. ment. c. 2. & 3.
47. Sensus aliqui habent obiecta, quæ sunt proprietates absolutæ: alij quæ sunt emanationes quædam à corporibus. l. 4. d. 49. ibid.
48. Sensuum obiecta sunt convenientia, perfectio, & conservantia. l. 4. d. 49. ibid. & op. de reduc. art.
49. Sensus recipiendo speciem immutatur necessario. l. 4. d. 49. ibid.

50. Sensus obiectum est accidens de prædicamento qualitatis. l. 2. d. 13. a. 2. q. 2. in arg.
51. Sensus nihil potest apprehendere nisi per convenientiam, & similitudinem organi, & obiecti. op. de reduc. art.
52. Sensus non est perceptivus rerum nisi præsentium. op. Brev. p. 4. c. 9.
53. Sensus spirituales animæ sunt perceptiones mentales circa veritatem contemplandam. op. Brev. p. 5. c. 6. vbi de prophetia, & visionibus. &c.
- Quomodo informantur. op. de 7. itin. æt. it. 6. per tot. & itin. 2. d. 2. & op. de 7. don. c. 3. & de dono Sap. c. 2. & op. Comp. Theol. l. 5. cap. 56. & Centil. p. 3. sec. 46. Vid. *Dei, & proximi amor.* num. 60.
54. Sensus hominis in quibus consistit. Pf. 105. & Pf. 113.
55. Sensus nostri sunt portæ animæ. ser. 4. Dom. infr. oct. Epiph. & op. de prof. relig. l. 1. c. 39.
56. Sensus nostri sunt apes mel delectationis percipientes. ser. 3. Dom. 9. Pent.
57. Sensus nostri quare tam ardentè amantur præcipuè visus, & auditus. serm. 4. de vna S. Virg.
58. Sensus custodia habenda: op. 25. Memorial. &c. & op. regul. Novit. c. 9.
59. Sensus, & motum influere quid sit. l. 3. d. 13. a. 2. q. 3. & ser. 1. Hex.
60. Sensus qualiter frænandi. op. de inform. Novit. c. 13. & op. Phar. l. 2. c. 26. 27. & seq. præcipuè tactus, gustus visus. ibid.
61. Sensus est susceptivus specierum per materiam. l. 4. d. 12. p. 1. a. 2. q. 3. in arg.
62. Sensitivus appetitus, & motivus an differant. l. 2. d. 24. p. 2. dub. 3.
63. Sensibilis mundus. V. *Mundus.* n. 14. seq. sparsim.
64. Sensibilis sensus quomodo ingrediatur per portas sensuum. V. *Mundus.* n. 41.
65. Sensitiva cognitio est perfecta ex concursu organi, & obiecti cum interiori attentione. l. 3. d. 14. a. 1. q. 2. ad 5. V. *Sensus.*
66. De Sensitiva cognitione. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 2. & op. de reduc. art. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 42.
67. Sensibilia animalia quomodo à cælis producantur. op. Brev. p. 2. c. 4.

Sententia.

1. Sententia à Deo data potest mutari, non revocari. l. 3. d. 20. a. 1. q. 1. ad 5. an possit præveniri. l. 4. d. 15. p. 1. dub. 5. & ser. 2. de plur. Mart.
2. Sententia quot modis dicatur iniusta. l. 4. d. 18. p. 2. dub. 2. & op. Spec. an. c. 2. & in Sap. c. 6. v. 5.
3. Sententia in iudicio est irrevocabilis. op. Brevil. p. 7. c. 1. Est definitiva. op. diæt. fal. tit. 1. c. 1. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 29.
4. Sententia Pastoris quæcumque illa sit timenda: op. Phar. l. 1. c. 13.
5. Sententiarum liber quartus explicatur ex loco Ecclesiastici: Vnguentarius conficiet pigmenta sanitatis. l. 4. in prol.
6. Sententiarum libri quomodo omnes tractant de reparatione humani generis. l. 3. in proem.
7. Sententiarum libri divisio, & consideratio. l. 1. in prol. & l. 3. in prol. & op. Sententiæ Sententiarum. & op. Compendios. princ. lib. Sent.
8. Sententiarum libri diviso traditur. lib. 1. in proem. & l. 3. proem.

Sentire.

1. Sentire unde provenit. l. 4. d. 49. p. 2. a. 3. q. 1.
2. Sentire multipliciter potest quis &c. l. 2. d. 8. p. 1. a. 3. q. 2. ad arg. V. *Sensus.*
3. Sentire de Deo altissimè debemus, piissimè, & verissimè. ser. 9. Hex.

Separo. Separatio.

1. Separatio est triplex: vel secundum distantiam localem: vel secundum differentiam essentialem, quæ dicitur substantialis, & secundum differentiam proprietatis relativæ, diciturque improprie separatio, proprie distinctio. l. 1. d. 10. a. 2. q. 2. ad 1.
2. Separatio item vel est secundum distantiam localem, vel secundum independentiam. l. 1. d. 37. p. 2. a. 1. q. 3.
3. Separatio est ratio æquiparantiæ. l. 4. dist. 18. p. 2. q. 3. corp.
4. Separatio, diviso, diversitas, & multiplicitas se habent vt inferius, & superius. l. 1. d. 24. dub. 1.
5. Separabilia alia sunt, quæ post separationem retinent inclinationem ad aliud, alia nequaquam. l. 4. d. 43. a. 1. q. 1. ad ult.
6. Separatio spiritualis ad profectum animæ qualis. Pf. 8.
7. Separatio in Ecclesia triplex bonorum, & malorum: item corporis ab anima, sensus à littera. Pf. 80.
8. De Separatione humanitatis à divinitate quam miraculosa. ser. 23. Hex. & l. 3. d. 2. per tot.
9. Separabilitas, & inseparabilitas non inferunt distinctionem, vel identitatem omnimodam. l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. corp. V. *Distinctio.*

Sepelire.

Sepelire mortuos est unum inter opera misericordiæ. op. de don. piet. c. 1. & op. diæt. fal. tit. 7. c. 4. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 52.

Sephora.

Sephora interpretatur placens adhæsit, signatque fidem. ser. 2. in Circumcisi.

Septem. Septenarius.

1. Septenarius numerus significat vniuersitatem, continetque quatuor, & tria, quæ in se ducta faciunt duodenarium. l. 4. d. 47. a. 1. q. 1. ad ult. Septem diebus omne tempus voluit. serm. 3. Dom. 3. Quadrag. & ser. 3. Dom. 2. Epiph. Vid. *Numerus.*
2. Septenarius multiplex in Scriptura bonus, & malus. in Luc. c. 11. v. 26. Bius mysteria enarrantur. Pf. 118. c. 11. v. 4. & in Luc. c. 17. v. 4. Apratur Spiritui Sancto. ser. 15. Hex. Significat vetus, & novum testamentum. in Ecclen. c. 11.
3. Septem Spiritus nequiores sunt septem vitia capitalia. in Luc. ibid. & ser. 3. Dom. 3. Quadrag. Sunt septem infirmitates animæ. ser. 1. Dom. 20. Pent.
4. Septenarius dicitur Pallas, & Virgo, idest sterilis: nam nullus numerus præter vnitatem septenarium generat, nec generatur à septenario: supra denarium enim non fit numerus, sed recapitulatio numerorum. Pf. 150.

Septuagesima.

1. Septuagesima celebrata ante quadragesimam significat septuaginta annos captivitatis Babilonicæ. Pf. 137.
2. Septuagesimæ Dominicæ sermones. tom. 3.

Sepul

Sepulchrum.Sepultura.

1. Sepulchrum dicitur quasi semipulchrum idest extra pulchrum, intus deforme: sic sunt hypocritæ.in Luc.c.11.v.43.
Dicitur monumentum, & quarè.V. *Monumentum.*
2. Sepultura Christi describitur.in Luc.c.23.v.53. & op.medit.vit. Chr. c.82. Eius meditatio.op. ibid.V. *Christi varia.*n.22.
Est lectus Christi.V. *Christi varia.*n.48.V. *Lectus.* num.2.
In ipsa exponitur sepultura spiritualis animæ. in Io.col.86.87.& 88.
3. Sepulchrum aliud in terra: aliud in cælo: aliud in Inferno.ser.2.de S.Iac.
Sepulchra dealbata quænam sint.op. Incend. cap.11.
Sepulchrum fœrens sunt peccatores.f.3.Dom.6. Pent.V. *Peccati effectus.*n.66.
4. Sepultura impio non valet nisi ad pœnam.f.2. de S.Iac.V. *Alii effectus.*n.37.
5. Sepulchrum est corpus peccatoris.V. *Homo ad Deum.*n.133.
6. De Sepultura auctorit. S.Script.op. Bibl.c.132.
7. Quarè sepulturæ in Ecclesia.V. *Defunctus.*n.6.
8. Sepulchrum spirituale est pœnitentia. V. *Pœnitentia varia.*n.20.

Sequentia.

Sequentiæ in Missis pluribus quarè dicantur, & quis eas instituit.op.Expos.Misc.2.

Sequor.

1. Sequi Deum quot modis.in Eccles.c.2.v.12 & in Io.col.58.
2. Sequentium Christum multiplex genus: in Io. c.6.v.26.& c.10.v.27.
3. Sequentium Christum merces.in Io.c.12.v.26.
4. Sequentium Christum impedimenta. in Luc. c.5.v.12.
5. De Sequela Christi, & Diaboli.V. *Christi varia.* n.77.

Seraphim.

1. Seraphim interpretatur incendium charitatis. l.2.d.6.a.1.q.1.ad 1.& op.de 7.itin.æt.itin.4.d.5. a.3. Cuius ordinis, & Hierarchiæ sit.l.2.dist.9. Prolog.& ser.21.Hex.& in Luc.c.24.v.32.
2. Seraphim quinam Angeli sint.op.de sex.al.Seraph.c.2.
3. Eorum officia, actus, conditionesque describuntur.op.de Eccles.Hier.p.1.c.2. & ser.de Angelis.
4. Seraphim sex alis tectus quid significet.op.de sex al.Seraph.c.2.& op.Itin.ment.in prol.& op.de Eccles.Hier.p.1.c.2.
5. Seraphim clamabant Sanctus &c.&c. cur.op.de Eccles.ibid.& ser.21.Hex.
6. Sunt purgativi, inflammativi, motivi, reductivi, activi.op.de Eccles.ibid.
7. Seraphini duo clamantes Sanctus, habentesque sex alas quinam sint in nobis.op.de Eccles. ibid.& ser.8.Hex.
8. Seraphicus amor qualis sit, & quid in nobis operetur.ser.8.Hex.& op.de 7.Itin.æt.itin.4.d.5. art.3.

Sermo:Sermocinalis.Sermocinatio.

1. Sermo est expressio mentis conceptus, qui dicitur Verbum, & proles mentis.op.de reduc. art.& l.2.d.10.a.3.q.1.
Estque idem ac vox, verbumque intelligibile exterius.ibid.
2. Sermo potest considerari in ordine ad profe-

rentem: item ad ipsam probationem: item ad audientem.op.de reduc.art.

3. Sermo perfectus exigit congruitatem, veritatem, & ornatum: ob idque modum, speciem, & ordinem.op.de reduc.art.
4. Sermo est ad exprimendum, ad erudiendum, & ad monendum.op.de reduc.art.
5. Sermo alius interiùs, alius exterius.op.de reduc.art.
6. Sermo exprimit conceptum Verbi divini æternum, & temporalem.op.ibid.
7. Sermo ad hoc vt perfectè exprimat exigit virtutem animæ, lumen à Deo inditum, & speciem receptam vnita.op.de reduc.art. & lib.2. d.10.a.3.q.1.
8. Sermo congruus spectat ad Grammaticam, ornatus ad Rethoricam, verus ad Logicam: primus exprimit: secundus movet: tertius docet. op.ibid.& ser.1.Hex.V. *Grammatica.*
9. Sermo, sonus, vox, quomodò differunt Pf.28.
10. Sermo omnis ordinatur ad argumentationem, ad syllogismum, & persuasionem.ser.1.Hex.
11. Sermonis incongruitas grammaticalis duplex: alia est ex dischoærentia, seu dissonantia adiacentium: vt Catonis est: alia intellectuum vel sensuum, vt plures Petri.l.1.d.4.a.1. q.3.ad 2.
12. Sermo tropicus duplex est. l.3.d.11.art.2.q.2. ad 2.
13. Sermocinalis scientia triplex Grammatica, Rethorica, & Logica.ser.1.4.5.& 6.Hex.& op.de reduc.art.
14. Sermo versatur circa veritatem vocum.ser.1.4.5.& 6.Hex.
15. Sermo quamdam vim vitalem habet, & quomodò profertur.ser.11.Hex.
16. Sermo otiosus quis sit.l.3.d.37.dub.2.
Sermo malus est à Diabolo dictatus. serm.1. Dom.11.Pent.
17. Sermo Religiosorum qualis esse debeat.op. Spec.discipl.p.1.c.20.
18. Sermo Prædicatorum debet esse aptatus auditoribus.op.Phara.3.c.33.
19. Sermo divinus qualiter custodiendus.Pf.118. c.2.v.1.&c.1.v.9.
20. Sermo Dei ad nos vel interiùs, vel exterius. Pf.103.
21. Sermonis Dei virtus multiplex.Rf.118. cap.3. v.10.& in Luc.c.12.v.58. & ser.3. Dom.Paf.& ser.4.de Apost.
22. Sermo Dei dicitur adversarius peccatorum.in Luc.c.12.v.58.
23. Sermocinatio Christi est ad simplices.in Luc. c.5.v.3.

Serpens.

1. Serpens est animal reptile quod se movet reptando, & se trahendo vi costarum.l.2. dist.15. dub.1.
2. Serpentes sicut & cætera animalia sunt compositi ex quatuor elementis. l.2. distinct.15.art.1. quæst.3.
3. Serpentis proprietates in bonum imitandæ expendantur.op.diæt.sal.tir.5.c.5. & ser.2. de vna S.Virg.& ser.1.de SS.Phil.& Iac. & l.2.de vno S.Doct.
4. Serpens quomodò est omnibus callidior.l.2.d.21. dub.2.& a.1.q.2.
Quomodò alloquutus fuerit in Paradiso. lib.2. d.21.dub.1.& ser.de S.Michael.

5. Serpens

5. Serpens qui tentavit Evam habuit faciem Virginis, & in reliquis se ostendit serpentem. l.2. d.21.a.1.q.2.ad 2.
6. Serpentis tentatio expenditur. lib.2. dist.21. per tot.
7. Serpens Moysis quid figuraverit. in Io. cap.3. num.13.
8. Serpenti comparatur lingua detractoris. ser.3. Dom.2. Epiph. V. *Detraçtio*. n.17.
9. Serpentium plurium natura comparatur varijs vitijs. ser.2. & 3. Dom.1. Quadrag.
10. Serpentes tollere est motus concupiscentiæ frænare. ser.1. in Pent. V. *Christianus*. n.14.
11. Serpens omnes vires perdit cum caput atteritur. ser.10. de Apost.
12. Serpens est Detraçtor. V. *Detraçtor*. n.9.
13. Serpentes quomodo producti in deserto opere Magorum. V. *Diaboli potestas*. n.5.
Servilis, Servio, Servus, Servulus, Servitus.
1. Servire, & servitus dicitur à serviendo, & servando. Pf.34. estque subiectio, quæ introducta est in hoc quod unus alterum vicit, & dominio suo addixit. l.2. d.44.a.2. per tot. & a.3. q.1. corp. & l.2. d.6.a.3. q.2.
 Qualiter repugnat libertati. l.3. d.34. art.1. q.3. corp. V. *Dominium*. n.1. seq. & 11.
2. Servitus alia est peccati, alia pœnæ: alia conditionis: primâ est contra libertatem à culpa: secunda à miseria: tertiâ à coactione. l.2. d.44. a.3. q.1. & l.2. d.25. p.2. in dubijs &c.
 Qualiter differant servus, filius, & mercenarius. in Luc. c.15. v.19.
 Item alia est naturæ, fortunæ, & obedientiæ. Pf.118. c.6. v.4.
3. Omnis servitus quomodo oriatur à peccato. l.2. dist.44. art.3. quæst.1. & l.2. dist.6. art.3. quæst.1.
4. Servitus & subiectio quænam in cælo aufertur. l.2. d.44. a.2. per tot. & a.3.
5. Servitus & subiectio est necessaria secundum statum viæ, ut mali compefcantur, ut boni defendantur. l.2. d.44. a.2. q.2. ad ult.
 Introducta est de iure. l.2. dist.6. art.3. quæst.2. ad ult.
6. Servitus est duplex: alia Deo: alia homini: prima est virtutis, & nobilis: secunda ignobilis, & necessitatis. l.2. d.9. a.2. q.1. ad 1. V. *Dei varia*. n.140. & ibid. spar. sim.
 Alia est timoris: alia amoris. l.4. d.24. p.1. art.2. q.1. ad 4.
 Servitus mundi. V. *Mundus*. n.44.
7. Servitus Deo facta quomodo differat à cultu. l.2. d.9. a.2. q.3. corp.
8. Servitus involuntaria non est digna remuneratione: solum enim voluntarium est meritorium: hinc bestix non remunerantur. l.2. d.19. art.1. q.2. ad 6. & op. Eccles. Hier. p.1. c.4. in fine. Vid. *Infra*. n.16.
9. Servitus impediens Matrimonium quænam. l.4. d.36. dub.1. & seq. & a.1. q.1. & 2.
 Susceptionem ordinis. l.4. d.25. a.2. q.3. ad arg.
10. Quomodo liceat vendere filios, & se ipsum. l.4. d.36. dub. litteral.
 An filij sint Servi Patris. l.4. d.36. a.1. q.3.
11. Servitus spiritualis mala est peior corporali. l.4. d.36. a.1. q.2. ad ult.
 Triplex modus eam exercendi. Pf.118. c.4. v.1.
12. Servus non potest ingredi religionem. lib.4. d.36. a.1. q.1. ad 1.
 An vivere possint. l.4. d.38. a.1. q.3. corp.
13. Servitus Dei alia amoris, alia timoris, & quæ differentia. l.4. d.24. p.1. a.2. q.1. ad 4.
 Servorum Dei timor qualis. l.3. d.34. a.2. q.2. V. *Dei varia*. n.2.5. seq.
 Item triplex proponitur. Pf.118. c.4. v.1. & c.5. v.1. & c.6. v.14.
14. Servus Dei verus, & mercenarius, carnisque qualis sit. op. Incend. am. c.6. & op. alphab. relig. & Pf.34. V. *Dei varia*. n.2. seq.
 Debet esse mutus, surdus, & cæcus. op.25. Memor. Est ultor, cultor, & rector. Pf.118. c.3. v.16. qualiter ad perfectionem possit ascendere. op.25. Memor.
 Eius charitas, & consolationes quales. op. de prof. relig. l.2. c.25.26. & 27.
 Coactè serviens non mæretur. op. de Eccles. Hier. p.1. cap.4. in fine.
 Eius exercitia in orando, psallendo, meditando, & studendo devotioni. op. de reform. ment. c.15. Quare sic appellatur. Pf.118. c.9. v.12. & c.8. v.10.
15. Servorum Dei tria genera. Pf.118. v.122.
 Quinam sunt fideles Servi Dei. in Luc. cap.19. v.17.
 Deo debemus servire ratione commissi, dimissi, & præcepti. Pf.31.
 Est Deo debitum servitium quodcumque. Pf.28.
 Triplex servitus: alia necessitatis, alia humilitatis: alia charitatis. Pf.118. cap.4. vers.1. & c.5. v.1. Debet esse operosa, timorosa, & morosa. Pf.118. c.8. v.13.
 Deus suos servos invitat ad lucem, pacem, & lætitiâ sempiternam. Pf.118. cap.11. v.14.
 Ipsorum dignitas. Vid. *Christi varia*. num.150. seq.
 Debet esse dispositus ad se ipsum, ad proximum, & ad Deum. Pf.118. c.5. v.12.
 Quomodo serviunt Deo & boni, & mali. Pf.34.
 Servi Dei debent fugere spiritum amaritudinis, amplecti spiritum mansuetudinis. in Luc. c.9. v.52.
16. Servi à Deo missi ad colendam vineam quinam sint. in Luc. cap.20. v.10. & seq. invitantur variè à Deo. Pf.118. c.11. v.14.
 Quomodo Deo serviendum exemplo Simeonis: in Luc. c.2. v.28. & ser.1. Dom.17. Pent. Servus fidelis, & prudens quis sit. sermone 2. Cathedral.
- Qualis sit Deo acceptus. in Luc. cap.1. v.47. Et quid agere debeat in cultu Dei. in Io. col.47.
 Dei servitium est in exercitio virtutum: Diaboli in exercitio vitiorum. in Luc. cap.16. v.13.
 Quotuplex. V. *Dei varia*. n.2.
 Coactum Deo non placet. in Luc. c.5. v.3. V. *Suprà*. n.8.
 Dei, & Diaboli servitutis differentia. in Luc. c.16. v.13. V. *Diaboli varia*. n.42. oppositiones in via Dei. V. *Homo ad Deum*. p.110.
17. Servi Dei debent esse nudi, & discalceati. s.1. & 2. Pent.
18. Servi mali peccant in inobedientia, in invidia, in negligentia, in concupiscentia. serm.2. Dom.21. Pent.
19. Servitus multiplex bona, & mala expenditur. ser.2. in die S. Nicol.
20. Servitium Dei quale. Vid. *Dei varia*. n.262.
 Servitutis spiritus repugnat libertati. l.3. dist.34. a.1. q.3. corp.

- Deo, & Diabolo non potest quis servire. Vid. *Dominus*. n. 6.
21. Servitus peccati ignominiosissima, & vilissima expenditur. in Io. col. 42. & op. de Eccles. Hier. p. 4. c. 4. & ser. 2. Dom. 21. Pent.
  22. Diaboli servitus qualis. Pf. 118. c. 2. v. 7. & s. 2. Dom. 21. Pent. & in Luc. c. 16. v. 13. Vid. *Diaboli tentationes*. n. 68. V. *Diaboli varia*. n. 42. Peccati servitus quàm perniciofa. in Io. col. 42.
  23. Dæmonum servitus inter se qualis. l. 2. dist. 6. a. 3. per tot.
  24. Servilia opera. lib. 3. d. 37. dub. 3. & op. de dec. Præc. ser. 4.
- Servilis.*
- Servilis timor qualis sit. l. 3. d. 34. a. 1. q. 3. corp. Vid. *Timor*.
- Severitas.*
1. Severitas est pars iustitiæ, virtusque debito supplicio coercens iniuriam. op. declar. term. & op. Cent. p. 3. sec. 43. Debet esse paterna non tyrannica. op. Phar. l. 4. c. 45. De Misericord. & Iust.
  2. Severitas item est vigor animi restringens omnem concupiscentiam, & inclinans animam ad amorem asperitatis, paupertatis, & vilitatis. op. Incend. am. c. 1.
  3. De severitate Dei erga peccatores loca S. Script. op. Bibl. paup. c. 10. Sex. V. *Sénarius numerus*.
- Sextarius.*
- Sextarius oblatus à leproso quid significabat. l. 3. d. 25. a. 1. q. 3. ad 2.
- Sexus.*
1. Sexus virilis in quo excedat muliebrem. lib. 3. d. 12. a. 3. q. 1. corp.
  2. Sexuum commixtio in statu innocentiae qualis fuisset. l. 2. d. 20. per tot.
- Sibylla.*
- Sibylla merito castitatis donum prophetiae obtinuit. ser. 2. de S. Agnete.
- Sichar.*
- Sichar est Metropolis Samariæ. in Io. c. 4. v. 5.
- Siccitas.*
- Siccitas est vna ex quatuor elementorum qualitatibus primis, & quomodo. l. 2. d. 14. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3. & op. Brev. p. 2. c. 4.
- Siccum.*
- Siccum est de sui natura terminabile; hinc terra appellatur sicca. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 1.
- Sicelech.*
- Sicelech interpretatur defæcatio vocis, quidque significet. ser. 2. Dom. 13. Pent.
- Siclus.*
- Siclus erat moneta parva, qua redemptus est Iesus à B. Virgine. op. medit. vit. Chr. c. 11.
- Sicomorus.*
- Sicomorus interpretatur ficus fatua, quidque significet. in Luc. c. 19. v. 4.
- Sicut.*
1. Sicut est nota similitudinis, vel æqualitatis, vel identitatis. l. 3. d. 29. a. 1. q. 3. ad 2. & l. 4. d. 33. dub. 4. aliquando etiam causalitatis. in Io. cap. 17. v. 12. & 18.
  2. Sicut variè significatur in Scriptura. Pf. 125.
- Sidon.*
- Sidon idest venatio. in Luc. c. 6. v. 17.
- Sydus.* V. *Stella.*
- Sydereum.* V. *Cælum.*
- Sigillum.*
1. Sigillum quomodo, imprimit similitudinem. suam. serm. 11. Hex. Vid. *Generatio*. num. 15.
  2. Sigillum imprimendum in corda subditorum à Prælatiis est doctrina, & bonum exemplum. ser. 1. Dom. 1. post oct. Pasch. & serm. 4. Dom. 2. Quadrag.
  3. Sigillum Diaboli, & Spiritus Sancti qualiter differant. ser. 8. in Pent. V. *Chirographum*. num. 2. & 4. V. *Littera*. n. 6.
  4. Sigillum spirituale imprimendum in corde per Christum. ser. 1. Dom. 17. Pent.
  5. Sigillum bonorum operum est charitas. Vid. *Charitatis effectus*. n. 77. V. *Christi varia*. n. 193.
  6. Sigillum Confessionis quale. V. *Confessio*. n. 40. V. *Confessarius*. n. 21. seq.
- Significo: Signo: Signum.*
1. Signum est ad significandum, & distinguendum. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4. & l. 1. d. 45. art. 3. q. 1. & l. 1. d. 1. dub. 3. & 4. Significatio relationem importat. lib. 3. dist. 1. dub. 4. Signum rei res exposita: signum actionis est ipsa expositio: ut circulus est signum vini vendendi: expositio circuli est signum venditionis. l. 4. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
  2. Signum aliud est demonstrativum: aliud prænotificum: aliud rememorativum: primum est rei præsentis quam vel significat, vel etiam simul efficit: secundum rei futuræ: tertium rei præteritæ: taliaque sunt Sacramenta. l. 4. dist. 1. p. 1. a. 1. q. 2. in arg. Item aliud naturale, aliud positivum. op. diet. sal. tit. 6. c. 3. Item multiplex proponitur. Pf. 73.
  3. Signum aliud naturale: aliud voluntarium, seu ex instituto. lib. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. in arg. & l. 1. d. 1. dub. 3. & l. 1. dist. 45. art. 3. quæst. 1. ad 2. & 3. Est naturale: ut est ens: est ad placitum ut signum. l. 1. d. 45. a. 3. q. 1. ad 2. si est naturale communicat cum re significata, non verò ut est voluntarium. l. 1. d. 45. a. 3. q. 1. ad 3.
  4. Signum rei sacræ quomodo dicitur sacramentum. l. 4. d. 1. p. 1. dub. 1. & a. 1. q. 2.
  5. Signum, & signatum aliquando in S. Scriptura convertuntur. l. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 2. ad vit.
  6. Signum fœderis fuit S. Franciscus. V. *Franciscus*. num. 4.
  7. Signum prius cognoscitur, quàm res signata. l. 1. d. 1. dub. 4.
  8. Signum Sacramentorum est causa signati. l. 4. d. 2. a. 2. q. 2. ad 3.
  9. Signum duplicem comparationem habet & ad id quod signat, & cui signat: primum habet semper in actu: secundum in habitu. l. 4. dist. 1. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.
  10. Signum duplicem veritatem habet, scilicet ab institutione, & ab usu. ibid. ad 4. Eius veritas an causetur à veritate rei. l. 1. d. 46. a. 1. q. 4. ad arg.
  11. Signi significatio duplex alia propria, alia allegorica. l. 4. d. 11. p. 2. dub. 2. & l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. quæst. 2.
  12. Signum, & significatio sunt relativa. l. 3. d. 1. dub. 4.
  13. Significare, & representare differunt. Pf. 64.
  14. Signum cœleste dictum Canis. V. *Hipocrates*. num. 2.
  15. Signa Zodiaci alia hyemalia, alia æstivalia ad quæ procedit Sol. in Ecclen. c. 1. v. 5. V. *Zodiacus*.

16. Signa zodiaci quid sint, eorumque virtutes. ser. 10. Hex. Eorum gradus in zodiaco quinam. serm. 3. de Apost. V. *Leo*. n. 6.
17. Signa Judicii multa enumerantur. op. Diær. tit. 9. c. 1. & in Luc. c. 21. v. 25. & ser. 1. Dom. 1. Adv. & ser. 4. Dom. 24. Pent. V. *Leo* n. 6.
18. Signa divinæ voluntatis alia sunt absoluta: alia conditionata: alia sunt respectu præsentis: alia futuri. l. 1. d. 47. a. 1. q. 2.
19. Signi voluntas quænam sit. l. 1. d. 47. ibid. & Brev. p. 2. c. 9.
20. Signa vitalia in Sacramentis duplicem significationem habent, propriam, & allegoricam. l. 4. d. 11. p. 2. dub. 2.
21. Signa existentis in gratia quænam. op. de 7. Itin. ætern. itin. 4. d. 4. a. 1. & seq. & op. collat. octo. col. 6.
22. Signacula septem referata per passionem Christi. op. fascicul. 6.
23. Christus signum multipliciter. Vid. *Christi varia*. n. 190.
24. Signa, quibus invocantur Dæmonia quale peccatum inducant. l. 2. d. 7. p. 2. a. 2. q. 3. ad 4.
25. Signa quæ subversionem Hierusalem præcesserunt enarrantur. in Luc. c. 21. v. 10.
26. Signa dicuntur minora miracula; majora autem dicuntur prodigia: in Io. c. 4. v. 48.
27. Signa quærentur à multis ob varios fines. in Luc. c. 1. v. 18.
28. Signa veri Christiani; & fidelis quænam. ser. 1. Pent. V. *Christianus*. n. 13. seq.
29. Signa sequentium Diabolum sunt infidelitas, carnalitas, cupiditas, & dolositas. serm. 3. Pent.
30. Signum magnum in cælo quale. ser. 3. Pent. & ser. 2. de una S. Virg.
31. Signa exteriora indicant dispositiones internas, & temperamenta melancholica, sanguinea, cholericæ, & flegmaticæ. ser. 1. de S. Gregor.
32. Signorum primum quale factum à Christo in Cana. ser. 1. Dom. 2. Epiph. triplex factum iii die Epiphaniæ. ser. 1. ibid.
33. Signatum lumen super nos multipliciter dicitur. Pf. 4. & l. 2. d. 16. a. 1. q. 1. in corp.

Silentium.

1. Silentium aliud Evangelicum: aliud regulare. V. num. seq.
2. Silentium impositum est Religiosis, & quare: Ejus utilitates. op. de perfec. vit. ad for. cap. 4. & op. collat. 8. col. 5. & op. regul. Nov. c. 15. & op. Bibl. paup. cap. 93. & cap. 3. Thren. v. 26. & ser. 5. de una S. Virg. & op. medit. vit. Chr. cap. 8. & Pf. 50. & Pf. 139. Vid. *Religiosus*. num. 57.
3. Silentium, & jejunium licet sint actus negativi, tamen sunt virtuosus. l. 3. d. 33. dub. 4.
4. Silentium, & sessio quid significet in Scriptura. in Thren. c. 2.
5. Silentium triplex in mundo in variis temporibus. in Sap. c. 18. & ser. 2. Dom. 3. Adv.
6. Silentium aliud vocis, aliud operis, aliud voluntatis. Pf. 83.
7. Silentium dæmoni quare à Christo impositum. in Luc. c. 4. v. 42.
8. Silentium malum quale. serm. 3. Dom. 11. Pent.
9. Silentium quàm necessarium. Vid. *Lingua*. num. 9. seq.

Siliqua.

Siliqua est genus leguminis sonoris foliibus, & vacuis, quod magis ventrem onerat quam reficiat, cibisque porcorum, significans delectationes carnales. in Luc. c. 15. v. 16.

Siloë.

Siloë. V. *Baptismi conditiones*. n. 64. V. *Deleblatio*. num. 13.

Simeon.

1. Simeon interpretatur audiens mærorem, vel obediens, quidque significet. ser. 23. Hex. & in Luc. c. 6. v. 4. & in Io. c. 1. v. 42.
2. Simeonis benedictio in Mariam, & Joseph, & Puerum expenditur. in Luc. c. 2. v. 34.

Simia.

1. Simia non est perfectius animal; licet enim sit similior homini; tamen hæc similitudo est in ridiculosis, non in optinis. lib. 2. d. 1. p. 2. a. 2. q. 2. in fund.
2. Simia fugiens venatores quomodo capitur. ser. 1. in Rogat.
3. Simiæ proprietates expenduntur. serm. 2. de Apost.

Similis: Similitudo.

1. Similitudo est relatio fundata super unitatem; id est super unam qualitatem. l. 1. d. 31. p. 1. q. 2. corp. V. *Relatio*. qua relatio. l. 1. d. 30. q. 3. corp. importat unitatem & distinctionem. l. 1. d. 2. dub. 5. & op. Cent. p. 3. sec. 4. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 12. Est enim una in duobus existens. l. 2. d. 25. a. 1. q. 3. ad 6.
2. Similitudo alia est secundum substantiam: alia secundum accidens: prima non admittit diversitatem: secunda admittit. l. 1. d. 2. dub. 6. Item alia est proportionis: alia proportionalitatis. l. 4. d. 1. p. 1. dub. 3. Multiplex enumeratur. Pf. 70.
3. Similitudo vel est per convenientiam duorum in tertio; hæcque facit univocationem: vel est quia unum est alteri simile, hæcque non facit convenientiam in tertio; quia similitudo se ipsa est similis: sic creatura est similitudo Dei. l. 1. d. 35. a. 1. q. 1. corp. & q. 4. Item alia est imitationis: alia duorum in tertio: alia expressionis. l. 1. d. 35. a. 1. q. 1. ad 2.
4. Alia est æquiparantiæ sive æqualitatis: alia identitatis; sive substantiæ: alia qualitatis: alia imitationis. l. 1. d. 2. dub. 2. & l. 2. d. 5. a. 1. q. 2. & l. 1. d. 31. p. 1. dub. 1. & d. 35. q. 4. Item alia per convenientiam naturæ: alia secundum proportionalitatem, alia ordinis. l. 2. d. 16. a. 1. q. 1.
5. Similitudo, & imago quomodo differant. l. 1. d. 2. dub. 5. & l. 2. d. 16. dub. 2. & qu. ult. & l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg. & l. 4. d. 6. p. 1. q. 2. in corp. & op. Centil. p. 3. sec. 24. V. *Imago*. n. 31.
6. Similitudo qualiter differat à re, cujus est similitudo, v. g. Martini à Martino. lib. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. corp. Reducitur ad idem genus rei similis. lib. 1. d. 3. ibid.
7. Similitudo quomodo potest esse in uno respectu sui. l. 1. d. 31. p. 1. dub. 2.
8. Similitudo est quid positivum, non pura negatio, sic & æqualitas: in Deo autem quomodo insint. l. 1. d. 31. p. 1. q. 1. corp.
9. Similitudo alia est per unius qualitatis participationem.

- cipationem : alia per imitationem : alia per
 omnimodam indivisionem : prima est inter
 creaturas : secunda est in creatura ad Deum :
 tertia inter personas divinas. l. 4. d. 6. p. 1. a. 1. q. 2.
 ad arg.
10. Similitudo creaturæ ad Deum quot modis.
 l. 4. d. 6. ibid. & op. Brev. p. 2. c. 2. & l. 2. d. 16. art. 1.
 q. 1. corp. & l. 4. d. 1. p. 1. dub. 3. & dist. 20. p. 1. q. 4.
 ad arg. & l. 1. d. 34. q. 4. & d. 35. q. 1. ad arg. & op.
 declar. term. & op. Amatorium. & l. 1. d. 35. q. 4.
 V. *Homo* n. 24. V. *Dei varia* n. 30. seq.
11. Similitudo alia est disponens ad conversio-
 nem in aliud, alia nequaquam. l. 4. d. 20. p. 1. a. 1.
 q. 3. ad 1.
12. Similitudo Dei qualis, & quomodo sit appe-
 ribilis. l. 2. d. 5. a. 1. q. 2. corp. & d. 22. a. 1. q. 2. Vid.
Adam n. 67. V. *Angeli peccatum* n. 10.
13. Similitudo & æqualitas quomodo dicantur
 de Deo. l. 1. d. 31. p. 1. per tot.
14. Similitudo est mater falsitatis, & quomodo.
 l. 1. d. 34. q. 4. corp.
15. Similitudo est causa amoris. l. 2. d. 6. a. 1. q. 2. ad
 vlt. V. *Dilectio* n. 3.
16. Similem in natura producere quid sit. l. 2. d. 6.
 ibid. q. 1. corp. V. *Generatio*.
17. Similitudo per se non est sensibilis, sed ra-
 tione qualitatuum sensibilium. l. 4. d. 27. a. 1. q. 1.
 ad 3.
18. Similitudo est fundamentum locutionis per
 translationem. l. 1. d. 35. q. 4.
19. Similitudo pro specie intentionali compara-
 ra ad intellectum est multiplex : ad res cuius
 sunt nec unitatem, nec maioritatem habent.
 l. 1. d. 37. p. 2. dub. 4. V. *Species intentionales*. Vid.
Species.
20. Similitudo exit ab obiecto, estque necessaria
 in qualibet cognitione. op. de redus. art.
- Simon.*
1. Simon interpretatur obediens. in Luc. c. 6. v. 14.
 & in Io. c. 1. v. 42 & ser. 2. de Cathedr. Eius lau-
 des. ser. in Cathedr.
2. Simonis hæresis quænam. in Luc. c. 2. v. 8.
- Simonia.*
1. Simonia est studiosa voluntas emendi, vel
 vendendi aliquod spirituale. op. Cent. p. 1. sec. 22.
 26. & 30. & op. declar. termin. & l. 4. d. 25. dub. 2.
 3. 4. & 6. & op. Spec. an. cap. 2. & op. de dec. præc.
 ser. 6. & ser. 2. Hex. & ser. 5. ibid. & op. Phar. lib. 1.
 sec. 22. & op. libel. apolog. q. 18.
 Quare prohibetur. l. 4. d. 30. q. 3. ad 3.
2. Simonia quot modis committitur. op. Cent.
 p. 1. sec. 3. & l. 4. d. 25. dub. 25. & 6. & a. 1. q. 3. &
 seq. & ser. 6. op. de dec. præcept.
3. Simonia dicitur à Simone, non à Giezi : licet
 enim iste vendiderit aliquod spirituale : tamen
 Simon voluit emere, & vendere : Tum etiam
 quia tempore gratiæ fuit gravius peccatum. l. 4.
 d. 25. dub. 2. & serm. 2. & 5. Hex. estque quædam
 hæresis. op. Cent. p. 1. sec. 26.
4. Simonia in ordinatione quot modis commit-
 tatur. l. 4. d. 25. dub. 6.
5. Quam grave scelus. l. 4. d. 25. a. 1. q. 3. & 4.
6. Simoniacus an possit præbere in elemosynam
 acquisita. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 1. ad arg.
7. Simonia contrahitur à munere pro ut dicitur
 à manu, scilicet pecunia : ab obsequio id est
 serviente : & à lingua, scilicet favore. op. Cen-
 til. p. 1. sec. 30.
8. Quam severè puniatur à Deo. in Luc. cap. 13.
 num. 5.
- Symphonia.*
- Symphonia quid sit tam vocum, quam animarum.
 in Luc. c. 15. v. 26.
- Simplex. Simplicitas.*
1. Simplex est id quod caret partibus. l. 2. d. 17. a. 1.
 q. 2. ad 5. & l. 3. d. 14. a. 1. q. 2. ad 3.
2. Simplex aliud est carens partibus constitui-
 vis : aliud carens partibus tantum quantitati-
 vis. l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. ad 5.
3. Simplicitas alia est quæ privat compositionem
 ex alijs : alia est ex alijs, & cum alijs : prima est
 in creatura nempe in primis : secunda sola est
 in Deo. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. & l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 2.
 ad 3. V. *Dei essentia* n. 6. seq.
4. Simplex est tantum id quod est primum. lib. 1.
 d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. & ibid. dub. 1.
5. Simplicitas summa supponit summam actuali-
 tatem. l. 1. d. 8. ibid. q. 1. ad 1.
 De simplicitate Dei. ibid. Est ratio infinitæ po-
 tentiæ Dei. l. 1. d. 43. a. 1. q. 1. corp.
6. Simplicitas ibi est maior, vbi minor diversi-
 tas quomodo sit verum. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. ad 2.
 V. *Angeli varia* num. 1. seq. Vnde aliquando stat
 cum compositione : alia nequaquam. l. 1. dist. 19.
 p. 1. a. 1. q. 4. ad 2. & p. 2. q. 2. ad vlt.
7. Simplicius intelligitur vnum in pluribus, quam
 in vno. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 1.
8. Simplicius est abstractum à pluribus, quam
 in pluribus quomodo verum. ibid. ad arg.
9. Simplicitas non est conditio generalis entis si-
 cuti est unitas : dicit enim modum nobilissi-
 mum incommunicabilem creaturæ. l. 1. d. 8. p. 2.
 a. 1. q. 2. ad 1.
10. Simplicitas excludit quantum molis, non
 virtutis : vnde in quanto molis accessus ad sim-
 plicitatem est per ablationem partium : è con-
 tra in quanto virtutis est per multiplicationem.
 l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 1. ad 2. & q. 2. ad 3.
11. Simplicia vt punctus & unitas quando distin-
 guuntur solum penes id, in quo sunt, confun-
 duntur in vnum : quando verò se ipsis distin-
 guuntur non confunduntur, vt lumina diversa
 in aere. lib. 1. distinct. 19. part. 1. art. 1. quæst. 4.
 ad 2.
12. Simplex propriè non admittit enuntiatio-
 nem, cum hæc dicat compositionem. l. 1. d. 22.
 q. 3. ad 1.
13. Differentia simplicitatis in corporalibus, &
 spiritualibus quænam. l. 1. d. 17. p. 2. q. 2. ad 2. &
 ad 3. & l. 2. d. 3. p. 1. dub. 2.
14. Simplex totum se transfert, & quomodo to-
 tum attingatur. l. 1. d. 37. p. 2. q. 3. ad arg. & lib. 3.
 d. 14. a. 1. q. 2. ad arg.
15. Simplex an magis, & minus suscipiat. lib. 2.
 d. 3. p. 1. dub. 2.
 An sit quid positivum, an privativum.
 ibid.
16. Simplex accidens compositum esse non po-
 test. lib. 1. distinct. 37. part. 2. art. 2. quæst. 3. in
 fine.
 Quam unitatem dicit. lib. 1. d. 8. p. 2. a. 1. quæst. 2.
 ad arg.
 An magnitudinem admittat. l. 1. d. 17. p. 2. art. 1.
 q. 1. ad arg.
 Quid dicatur simplicius, vel simplicissimum.
 l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg.
17. Simplicitas corporis quam diversitatem tollat.
 lib. 2. distinct. 14. part. 2. art. 2. quæst. 1. ad arg.
18. Simplicitas maior quomodo maiorem etiam
 potentiam dicat, & inexistenciam in pluribus.
 lib. 1.

l. 1. d. 34. q. 2. ad arg. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 2. q. 2. corp. & l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg. & l. 3. d. 14. a. 1. q. 2. corp.

19. Simplicitate cordis quærendus est Deus. ser. 4. Dom. 14. Pent.

20. Simplicitas in moribus servanda. op. Phar. l. 4. c. 13. & Pf. 87.

21. Simples debent inniti iudicio doctiorum in spectantibus ad fidem. l. 3. d. 23. a. 1. q. 3. ad arg.

22. Simpliciter, & absolutè dici de aliquo quid fit. l. 3. d. 11. dub. 2.

23. Simpliciter ad simpliciter quid fit. l. 4. dist. 28. a. 1. q. 2. ad arg.

Simul. Simultas.

1. Simul est adverbium temporis, quod potest significare idem in instanti, vel ferè in instanti, idest in imperceptibili tempore. l. 2. d. 5. a. 2. q. 2. ad 2.

2. Simul significat vel moraliter, vel litteraliter, vel allegoricè. l. 4. d. 11. p. 2. dub. 2.

3. Simul esse, multipliciter in Scriptura sumitur. ser. 1. fer. 4. Pasch.

Simulo. Simulatio.

1. Simulatio, & hypocrisis est falsitas veritate depicta: vel est vitium verbis, & actibus virtuosus operum: op. de purit. consc. c. 25. & in Io. c. 1. v. 48. V. *Fraus*. n. 3.

2. Simulatio alia in opere: alia in verbo: op. de purit. ibid.

3. Simulatio alia est cautela: alia instructionis: alia duplicitatis. lib. 3. distinct. 38. art. 2. quæst. 2. ad 3.

4. Simulatio fugienda. op. Phar. l. 3. c. 25. & op. de perfe. vit. c. 15. & op. Bibl. paup. c. 75.

5. Simulatio, Iehu, David, & Christi fuit virtuosaf. l. 3. d. 38. q. 2. ad 2.

6. Simulata promissio multiplex. l. 4. distinct. 38. dub. 5.

7. Simulata Confessio est quando peccatum suum quis occultè excusat. op. Gentil. p. 1. sec. 18.

8. Simulatio, dolus, & fraus quid sint. in Io. c. 1. v. 48.

9. Simulatio aliquando licita. lib. 4. distinct. 38. dub. 5.

Sin.

Sin interpretatur dentes. in Pf. 118. c. 11. v. 1. & in thren. c. 3. v. 61.

Sinagoga.

Sinagoga est congregatio gregum, & hominum brutaliter viventium. ser. 1. Hex.

Sindon.

Sindon est genus lini candidissimum, in hoc involutum fuit corpus Iesu, & quid significet. ser. 3. in oct. Pasch.

Sinecdochè.

Sinecdochè est figura aliquando loquutionis; aliquando constructionis. l. 3. d. 11. dub. 4.

Singulare. Singularitas.

1. Singularitas excludit pluralitatem, solitudo excludit communicabilitatem. lib. 1. d. 24. dub. 1. Vnde singulare est id quod prædicatur de vno solo: idemque est ac individuum. l. 3. d. 10. a. 1. q. 3. V. *Maxima* n. 55. V. *Particulare*.

2. Singulare quomodo cognoscatur ab intellectu. l. 1. d. 39. a. 1. q. 2. ad arg.

3. Singularitas vitæ in malo quid sit, & qualiter fugienda. op. Cent. p. 1. sec. 17. & op. Spec. an. c. 1. in bono quam sancta. op. de inform. Nov. c. 2.

Singultus. V. *Planctu*.

Sinistrum.

1. Sinistrum & dextrum quid sit, & unde. lib. 2. d. 14. p. 1. a. 2. q. 2. Quid significant. op. Ecclef. Hier. p. 1. c. 4. V. *Dextrum*. n. 1. seq. V. *Latus* n. 1.

2. Ad sinistram ducuntur præciti: ad dextram iusti. ser. 11. Pent.

Sinonima. V. *Synonima*.

Sinus.

1. Sinus dicitur tripliciter vel secretum Dei: vel æterna requies, vel paterna pietas. in Ioan. c. 1. v. 28.

2. Sinus Abrahæ est locus quietis, explicatur mysticè multipliciter. in Luc. c. 16. v. 22. Vid. *Abraham*. n. 12. & seq.

Sion.

1. Sion interpretatur speculatio, seu specula. Pf. 134. & in Thren. c. 2. v. 2. & c. 10. v. 6. & c. 1. v. 3. si dicitur à speculo significat Ecclesiam militantem, si à specula significat triumphantem. Pf. 83. & in Thren. ibid. & ser. 2. fer. 4. Pasch. & ser. 4. Dom. 3. post Pasch. & ser. 1. Dom. 9. post Pent. & ser. 2. Dom. 11. post Pent. & ser. 1. de S. Laur. & ser. 4. in Septuag. & serm. 3. Dom. 5. Pent. V. *Ecclesia* n. 117.

2. Sion erat monticulus, in quo ædificata est Turris David. Pf. 83.

3. Sion significat animam puram. serm. 1. Dom. Palm. Est Civitas cœlestis. serm. 1. fer. 2. Pent. significat & Ecclesiam. V. *Ecclesia*. n. 61.

Sirius.

Sirius Canis stella cum Sole quid operetur. ser. 10. de Apost.

Syrupus.

Syrupus compositus ex pluribus ingredientibus est virtuosior. l. d. 17. p. 2. a. 1. q. 2. ad 3. & ser. 10. de Apost.

Sifara.

Sifara interpretatur exclusio gladii, significatque Diabolum quem percussit figurata Iael, idest Maria Virgo. op. spec. B. Vng. c. 15.

Sitis.

1. Sitis oritur vel ex humidi carentia, vel ex potantis intemperantia, vel ex insufficientia potus, & virtutis humidi. in Ioan. cap. 4. & vers. 4. & collat. 38.

Vnde est appetitus humidi, & frigidi, importatque & appetibilitatem rei potabilis, & fervorem appetitus. in Io. collat. 38.

2. In siti tria adsunt: præcipuè poena ex ariditate. Pf. 62.

3. Sitis multiplex expenditur. in Io. c. 4. v. 14. & collat. 38.

Spiritualiter applicatur. in Io. ibid.

4. Sitis Christi in Cruce expenditur. ser. 2. in Parasc. V. *Christi attributa*. n. 37.

5. Sitis non potest extinguere per quascumque voluptates Mundi. V. *Mundus*. n. 34.

Situla.

Situla est vas ad hauriendum aquam accommodum. ser. de S. Iacob.

Smaragdus.

Smaragdus quid, ejus proprietates, & mysticè explicatæ. op. diat. sal. tit. 10. cap. 5. & op. de Ecclef. Hier. p. 1. c. 4.

Sobrietas.

1. Sobrietas est pars temperantiæ, quæ consistit in cohibitione excessus in potu & cibo contra gulam. op. Centil. p. 3. sec. 42. & op. de pug. Spirit. c. 1. & op. Bibl. paup. c. 87.

LL 3 2. Sobrietas

2. Sobrietatis laudes, effectus, gradus enarrantur. op. de prof. relig. l. 2. c. 46. seq. & proc. 6. c. 23. seq. & op. Spec. discipl. p. 4. c. 6. & s. 1. de SS. Phil. & Iac. & ser. de S. Martin.

Socius, Societas.

1. Societas: alia est turbans, alia revelans: alia promovens: prima est malorum: secunda viri, & vxoris: tertia est perfectorum. in Ecclen. c. 4. v. 9.

Auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. c. 119. & 120. V.

Familiaritas.

2. Societatis bonæ bona enarrantur. in Ecclen. c. 4. v. 9. & in Luc. c. 5. v. 7.

3. Societas malorum qualis in Sap. c. 2. v. 6. & s. 3. Dom. 3. Epiph.

Eius damna. op. de trib. infam. ternar. pec. c. 6. &

Pf. 118. c. 8. v. 3. & in Luc. c. 19. v. 3. & in Luc.

c. 22. v. 55. & c. 23. v. 11. V. *Malum quoad effe-*

ctus. n. 27. V. *Peccati varia.* n. 110. V. *Pestis.* n. 1.

4. Socij boni, & mali habent propria festa, & invitatoria. in Sap. c. 2. v. 6.

5. De Societate bona, & mala auctorit. SS. PP. op. Phar. l. 4. c. 22.

Quantam vim habeat. op. quæst. in reg. S. Franc.

q. 19.

6. De societate beatorum in cælo. op. diæt. sal. tit. 10. c. 6.

7. Socius bonus, & malus quis sit. ser. 4. in Vig. Nat. Dom. vtriusque effectus. ser. 1. ser. 4. Pasch. &

ser. 2. Dom. 21. Pent. & serm. 2. Dom. 23. Pent. &

ser. 10. de Apost.

8. Societatis malæ pericula in cælo, in mundo, in inferno, & vbique. ser. 3. Dom. 3. Epiph. maxime fugienda in mensa. serm. 5. Dom. 2. Quadrag.

9. Societas mala est currus Diaboli habens quatuor rotas, scilicet voluntatem operationem, consuetudinem, & obstinationem. s. 1. Dom. 3. post oct. Pasch. & op. de prof. religios. l. 1. c. 39. impedit salutem. ser. 2. Dom. 23. Pent.

10. Societas Christi qualis. V. *Christi varia.* n. 169.

Socrates.

1. Socrates coluit vnum Deum. ser. 5. Hex. Occisus est pro cultu vnus Dei. ser. 5. Hex. Eius constantia. ser. de S. Agatha.

2. Socrates Philosophus qualis. ser. 5. Hex. & s. 5. de plur. Mart.

Sodoma, Sodomia.

1. Sodomitatum peccata enarrantur, in fineque mundi multiplicabuntur. in Luc. c. 17. v. 28.

2. Sodomia peccatum quam grave, & puniatur à Deo. in Luc. c. 17. v. 29. & op. Centil. p. 1. sec. 9. V. *Luxuria.*

3. Ob sodomiticum peccatum potest vxor relinquere maritum. l. 4. d. 38. dub. 9.

Sol.

1. Sol est vnus ex planetis medius inter alios calidus, & luminosus magis inter alios: maior 140. vicibus terra. op. Comp. Theol. l. 2. c. 7. & op. diæt. sal. tit. 10. c. 6. Eius natura, & proprietates, effectusque enarrantur. op. Comp. Theol. ibid. & serm. 5. in Pasch. & ser. 10. de Apost. & serm. 1. & 2. de vno S. Doct. & ser. 3. de Apost. V. *Luminare.* V. *Planeta.*

2. Sol factus fuit in Oriente. s. 2. d. 13. a. 1. q. 2. ad vlt.

Quare vnus est factus. l. 4. d. 2. art. 1. q. 2. ad 1. &

l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 1. ad 2. & d. 9. q. 1. ad vlt. Vid.

Dei causalitas. n. 38.

3. Sol factus quarta die ex luce substantiali, quæ prima die facta est. l. 2. d. 13. dub. 2. & art. 1. q. 1. ad 5.

Multumque super omnes stellas à Deo recipit lumen. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 3. & Pf. 93.

4. Sol in cælo quare collocatus. l. 2. d. 13. a. 1. q. 1. & q. 2. ad vlt. & quomodo dicitur positus in firmamento cæli. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4.

5. Sol quare dicitur luminare maius. l. 2. dist. 14. p. 2. dub. 3.

6. Sol constituit per se vnitam speciem. l. 2. d. 14. p. 2. a. 2. q. 1. in arg.

7. Solis influentia expenditur. l. 2. dist. 14. p. 2. per tot. sparsum. & op. Brevil. p. 2. c. 4. & ser. 1. Hex. & ser. 6. 10. & 19. ibid. & Pf. 103. & ser. 1. Dom. infr. oct. Nat. & serm. 1. de vno Doct. & serm. 1. de B. Virg.

Cum Leone, & cum cane seu Sirio stella quid efficiat. ser. 10. de Apost.

Quare varios effectus, & oppositos producit. s. 1. Dom. infr. oct. Nat. & ser. 2. in die S. Andr.

8. Solis motus quomodo est in obliquo circulo. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4. & ser. 1. Hex. duplex describitur motus solis. in Ecclen. c. 1. per tot.

Non facit motu suo sphaeram, sed spiram. in Ecclen. c. 1.

9. Sol non influit in Empyreum. l. 2. d. 2. p. 2. art. 1. q. 1. ad 2.

10. In Lunam Sol imprimit tantum lucem. lib. 2. d. 14. p. 2. a. 2. q. 2. ad 5.

11. Sol an per eandem virtutem illuminet, & calefaciat. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad 7. & l. 2. d. 14. p. 1. a. 1. q. 2. corp.

12. Sol motu suo quomodo facit diem, annum, & tempora. lib. 2. d. 14. p. 2. dub. 4. & op. Btev. p. 2. cap. 4.

13. Sol emittit radios ad omnem partem cum continuatione eorumdem absque immissione novorum. l. 4. d. 44. p. 2. art. 3. q. 1. ad arg. & lib. 2. d. 2. p. 1. a. 1. q. 3. corp. & ser. 1. Hex. Idque subito, vel instantaneè, vel modico tempore. l. 2. d. 13. a. 3. q. 1.

Sol non immitteret radios per vacuum. l. 2. d. 13. a. 3. q. 1. ad 5.

Quare in aqua non figat suos radios. serm. 1. de plur. Mart.

Quare in aliquibus plus resplendet. ser. 1. ibid.

14. Sol est medium, & cor vniuersi. l. 4. dist. 44. p. 2. a. 1. q. 2. ad vlt. & serm. 1. Hex. Vid. *Mundus.* num. 46.

15. Sol moratur in quolibet signo triginta diebus, & decem horis. op. Comp. Theol. l. 2. c. 7.

16. Solis reuolutio est per annum, necessarioque importat 12. reuolutiones. l. 2. d. 1. art. 1. quæst. 2. in arg.

17. Sol percurrit 12. signa cælestia, & in ipsis moratur 30. dies, & 10. horas. op. Comp. Theol. l. 2. cap. 7. & serm. 10. Hex. V. *Motus.* n. 73. V. *Signum.*

Quando oritur, & occidit. in Ecclen. c. 1. & dicitur spiritus, & quare. ibid.

18. Est causa vitæ corporalis, & motuum, & sensuum. ser. 1. & 6. Hex.

19. Eius Eclipsis. V. *Eclipsis.* & op. Comp. Theol. l. 2. c. 7. & ser. 1. Dom. 1. Adv. & ser. 3. de Apost.

20. Sol aliquando significat Trinitatem, Angelos, Ecclesiam triumphantem, & Deum. serm. 13. Hex. & serm. 20. & 21. ibid. & serm. 4. Dom. Trinit. Vid. *Dei varia.* Vid. *Ecclesia.* num. 50.

21. Sol item plurima alia significat in Scriptura. Pf. 103. & ser. 19. 20. & 21. Hex. & ser. 1. de uno S. Doct.
22. Sol intellectualis qualem diem in nobis faciat. ser. 10. Hex.
23. Sol est B. Virgo. ser. 13. Hex. est Christus. in Sap. c. 5. V. *Christi attributa*. n. 80. seq. V. *Maria epitheta*.
24. Sol post iudicium quomodo stabit, renovabitur, & augebitur lumen. l. 4. d. 48. dub. 2. 4. & 5. & Pf. 83.
- De obscuritate Solis in iudicio. in Luc. c. 21. num. 25.
25. Sol factus est quarta feria, significatque Ecclesiam militantem. Pf. 93.
26. Solis proprietates donibus gloriosis corporis aptantur. ser. 5. in Pasch.
27. Sol causa omnis pulchritudinis. ser. 1. de uno Doct.
28. Solis radii quomodo accendunt ignem ad speculum concavum. ser. 2. de uno Doct.
29. Sol majorem calorem in mari generat, quam in terra, & quare. ser. 3. de plur. mart.
30. Sol tripliciter exurens montes quis sit mysticè. ser. 3. in Vig. Nat. V. *Suprà*. n. 20. & 21.
31. Solis lumen meliorabitur post diem iudicii. l. 4. d. 48. dub. 4.
32. Sol non emittit radios nisi per aerem deputatum: sic Deus radios suæ gratiæ. ser. 1. Dom. 4. Pasch.
33. Sol est amor Dei. V. *Amoris effectus*. n. 71.
34. Sol corporeus facit diem, Sol spiritualis facit diem spiritualem animæ. V. *Dies*. n. 28. & 32.
35. Solaris radius est fides. V. *Fidei effectus*. n. 96.
36. Solis radii quomodo generantur. V. *Generatio*. num. 15.
37. Sol in die iudicii obscurabitur ob peccata. V. *Peccati effectus*. n. 18.

Solatum.

Solatum temporale, & spirituale qualiter differant: in primo cadunt decem millia: in secundo mille. ser. 17. Hex.

Solea: V. *Sandalium*.

Solemnis & Solemnitas. V. *Festum*.

Solium.

Solium est regum, tribunal iudicantium, cathedra Doctorum. in Io. c. 19. v. 3. V. *Tribunal*.

Sollicitudo.

1. Sollicitudo placendi Deo est ex charitate. l. 3. d. 34. p. 1. a. 2. q. 2. ad ult.
2. Sollicitudo non provisio prohibetur in Evangelio. op. q. sup. reg. q. 7. & in Luc. c. 9. v. 3.
3. Sollicitudo Prælatorum, & aliorum in bono laudatur. op. Phar. l. 4. c. 37.
4. Sollicitudo vitiosa quænam. op. qu. in reg. S. Franc. q. 7. & fugienda. in Luc. 12. v. 3.
5. Sollicitudo Christi in pascendo suos. V. *Christi varia*. n. 262.

Soliditas : Solidus.

Solidus numerus est quaternarius, & quare. in Thren. c. 1. v. 1.

Soliloquium.

Soliloquium animæ proponitur multiplex, in quo ditigitur anima ad multa exercitia mentalia circa cognitionem, amoremque Dei, infelicitatem humanam, nobilitatem animæ, gloriam cœlestem. op. Soliloqu.

Solitudo.

1. Solitudo excludit pluralitatem. l. 1. d. 24. dub. 1. V. *Solus*.

2. Solitudo dicitur a nomine solus: solus autem sumptus cathegorematicè est idem ac solitarius: prout syncathegorematicè est idem ac privatus associatione, & an in divinis recipiatur. l. 1. d. 21. a. 1. q. 1.
3. Solitudo quàm necessaria, & utilis ad orationem, & contemplationem. op. medit. vit. Chr. c. 17. & op. collat. col. 6. & ser. 1. Dom. 1. Adv.
4. Solitudo laudatur. op. Phar. l. 4. c. 18. & in Io. c. 6. v. 1.
5. Solitudo amica silentii, & orationis. serm. 1. Dom. 1. Adv. & op. medit. vit. c. 17.
6. Solitudo pro deserto est quadruplex, scilicet Mundus, Ecclesia, cor, & cœlum. ser. 2. Dom. 6. Pent.
7. Solitudo bona, & mala quænam sit. in Eccles. c. 4. v. 9.
8. Solitudo Diaboli. V. *Mundus* n. 86.

Solecismus.

Solecismus Christianorum est turpiloquium. op. Phar. l. 4. c. 3.

Solus.

1. Solus est dictio exclusiva, potest sumi cathegorematicè, & syncathegorematicè qualiter utendam in divinis locutionibus. l. 1. d. 21. a. 1. q. 1. & a. 2. q. 1. & d. 24. dub. 1. & l. 1. d. 4. dub. 5.
2. Solus in divinis locutionibus à parte prædicati reddit impropiam locutionem, à parte subjecti nequaquam, ut Pater est sola Trinitas, solus est Deus Pater. lib. 1. d. 21. dub. 1. & art. 1. quæst. 2.
3. Solus est idem ac cum non alio, ac solitarius. l. 1. d. 21. a. 1. q. 1. privatque alium ejusdem naturæ. ibid.

Solum.

Solum, hæc dictio exclusiva, quid importet in Scriptura Pf. 13.

Solutio.

1. Solutio respectu Matrimonii quot modis sumatur. l. 4. d. 34. dub. 1.
2. Solutio per argumentationem est vel ad rationem, vel ad hominem. l. 1. d. 6. dub. 3. & d. 4. dub. 3.

Somnium : Infomnium : Somnio.

1. Somnium est Phantasma, quod se ingerit dormienti. op. Cent. p. 3. sec. 23. & opusc. declar. termin.
2. Somnia quot modis, & ex quibus causis proveniunt. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 3. & lib. 2. d. 23. a. 2. q. 2. arg. 4. ad 4.
3. Somnia quæ contingunt ex dispositione corporis quomodo habeant causam in nobis, & sint præfagia futurorum, v.g. infirmitatum. l. 2. d. 7. p. 2. ibid.
4. Somnia cōtingentia ex sollicitudine quid præfagiant. l. 2. d. 7. ibid.
5. Somnia ex illusionem diabolica an aliquid indicant. l. 2. d. 7. ibid.
Item ab Angelis &c. ibid. & quænam sint bona, & mala. op. de prof. relig. l. 2. c. 75. ubi de variis visionibus, quæ accidunt dormientibus.
6. Somnium fit ex naturali motu fumositatum, & phantasmatum circa organum Phantasiæ. l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. arg. 4.
7. In statu innocentia qualia somnia fuissent, & quid operarentur. l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. ad 4. Vid. *Adam*. n. 28. seq.

Somnus.

1. Somnus vel sopor est quies animalium virtutum cum intentione naturalium. l. 2. d. 18. a. 1. q. 1. in arg. Eius effectus. in Io. collat. 51. & ser. 2. de uno Confes.
2. Somnus qualis fuisset in statu innocentiae. l. 2. d. 18. ibid. V. *Adam.* n. 28. seq.
3. In somno quare impeditur usus rationis, & non aliae ignobiliores operationes. lib. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 6. corp.
4. An anima possit mereri in somno. lib. 2. d. 25. q. ult. ad arg. ubi plura de hac materia &c.
5. In somno est sensuum ligatio, operum vigiliae privatio, hominis immobilitatio, corporis infrigidatio, dissolutio, & debilitatio si fuerit nimius, somniorum multiplicatio, inanis latificatio, & sine causa contristatio, malorum circumstantium ignorantia. in Io. collat. 51.
6. Christi somnus, seu dormitio multiplex mysticè. Pf. 43.
7. Somni multiplex mystica applicatio praecipue peccato, & morti. in Io. collat. 51. & in Io. cap. 11. v. 10.
8. Somnus mortis spiritualis expenditur. ibid. in Io. & ser. 3. Dom. 20. Pent.
9. Somnus spiritualis animae describitur. op. de proc. relig. proc. 7. c. 14. & op. de prof. relig. l. 2. c. 72. & op. de 7. itin. aetern. itin. 3. d. 5.
10. Quomodo fuisset in statu innocentiae. lib. 2. d. 18. a. 1. q. 1.
11. A somno surgens religiosus quomodo surgere debeat. op. de instit. Nov. p. 1. c. 4. & c. 9. & op. regul. Novit. c. 7. Ubi de disciplina servanda in dormitione.

Somnolentia.

Somnolentia filia Accidia. V. *Accidia.* n. 4.

Sonitus : Sono : Sonus.

1. Sonus est sensibile particulare. op. Princ. S. Script. & Itin. ment. c. 2.
2. Sonus multiplex mysticè. Pf. 45.

Sophista.

1. Sophistarum regula in primis signis est fallax, & quomodo. l. 4. d. 11. p. 2. dub. 2. habere dicuntur intellectum phantasticum. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1.
2. Sophisticus syllogismus quisnam sit, & quomodo à Diabolo efformetur. ser. 1. Hex.
3. Sophistica apparentia quænam. V. *Apparentia.* num. 1.
4. Sophistæ sunt Dæmones. lib. 2. d. 7. p. 2. art. 1. q. 1. ad 1.

Sopor.

1. Sopor. Vid. *Somnus.*
2. Sopor Adæ quis fuerit. l. 2. d. 18. q. 2. ad arg. V. *Adam.* n. 30.

Sordeo : Sordesco : Sordes.

1. Sordes, fæditatemque verba sonantia quomodo ponuntur in S. Scriptura per periphrasim: & quomodo lingua Hebraica dicatur lingua Sancta ob remotionem talium verborum. op. Princ. S. Script.
2. Qui in sordibus est quomodo magis sordeat. V. *Iustus.* n. 14.

Soror.

Sorores, & moniales instituuntur in via perfectionis. in op. de perfec. ad sor.

Sors.

Sors, & pars differunt, quod ex parte dantis dicitur sors, ex parte recipientis dicitur pars. in Sap. c. 2.

Sortilegium.

1. Sortilegium est divinatio per sortes. op. declar. term. & Cent. p. 1. sec. 29. Vid. *Divinatio.* num. 2.
2. Sortilegus item est qui sub nomine fictæ religionis, divinationis scientiam profiteretur, vel ex inspectione aliquarum scripturarum prædicit futura. op. Cent. p. 1. sec. 29. & op. Spec. an. c. 1.
3. Sortilegii species sunt divinationes per astra, consultationes dæmonum, garritus avium, seu augurium, observationes, per ligaturas nominum, temporum, & so uniorum. op. Spec. an. c. 1.
4. Sortilegii etiam rationem obtinent observationes, quæ fiunt vel quando creditur quod aliquid magis valeat ad unum effectum, quam ad alium (intellige supra naturam) vel in determinato numero orationum, vel operationum factarum determinato modo. op. Spec. an. c. 1.

Spatium.

Spatium imaginarium nihil est: & in eo proprie Deus non est. l. 1. d. 37. p. 2. a. 3. q. 3. ad arg.

Species.

1. Species, natura, & essentia qualiter differant. *Species Logica.* l. 1. d. 31. p. 2. dub. 4. V. *Genus ubi habes multa ad speciem concernentia.* V. *Differentia.* c. 111. seq.
2. Species est forma substantialis considerata in ordine ad nostram cognitionem. l. 1. d. 31. p. 2. dub. 4. Quomodo differt ab essentia, & natura. ibid. Item species non variatur per magis, & minus secundum proprietates inseparabiles. l. 2. d. 9. q. 1. ad 2.
3. Species alia subalterna, alia infima, & specialissima. l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. corp. Specialissima autem est in qua inferiora perfecte assimilantur: interiecta verò est in qua non est perfecta assimilatio. l. 2. d. 18. ibid. Desumitur ab eo quod est nobilissimum in re. l. 3. d. 2. a. 2. q. 3. ad ult. V. *Maxima.* n. 246. V. *Angeli differentia.* n. 1. & seq.
4. Species dicitur forma vel totius, vel partis. l. 3. d. 2. a. 2. q. 3. ad 2. & l. 2. d. 18. ibid.
5. Species est totum esse individui, & quomodo. l. 3. d. 2. a. 2. q. 3. ad 2. & l. 3. d. 10. a. 1. q. 3. ad arg. & l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. corp. & ad arg. Unde salvatur in uno individuo. l. 3. d. 2. ibid. & lib. 4. d. 4. dub. 2. V. *Maxima.* n. 245.
6. Species non potest esse priusquam sit individuum. l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. ad 2.
7. Species est forma totius, vel partis. l. 2. d. 18. ibid. & l. 3. d. 2. a. 2. q. 3. & l. 4. d. 16. p. 1. dub. 1.
8. Speciei nomen proprie sumitur in divinis: generis verò improprie. l. 1. d. 23. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. corp.
9. Quænam sint ejusdem speciei. l. 3. d. 34. p. 2. a. 2. q. 1. ad 4. & l. 2. d. 9. a. 1. q. 1. ad ult.
10. Diversorum secundum speciem diversæ sunt species, secundum speciem quantum ad esse primum, non quantum ad secundum. lib. 3. d. 36. a. 1. q. 6. ad 2.
11. Species immediate dividentes genus non possunt ad invicem esse forma &c. l. 3. d. 36. ibid. ad 4.
12. Speciei conservatio, & individui qualiter differant. V. *Conservatio.* n. 7. V. *Generatio.* n. 37.
13. Species respondet generi, estque essentialia ipsi, additque supra genus differentiam essentialiam. l. 2. d. 41. a. 1. q. 2. arg. 15.

1. Species

Species
pro simi-
litudine
intention-
nali

1. Species intentionales sunt medium cognoscendi res, uniendique potentiam cum objecto, istæque ab objecto per diffusionem eo modo quo lux, ser. 11. Hex. & op. Itin. Ment. c. 2. & l. 2. d. 10. a. 3. q. 1. ad ult. & l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 1. ad 1. & l. 3. d. 23. dub. 4. V. *Generatio*. n. 15. V. *Similitudo intentionalis ut infra*. n. 9.
2. Specierum nobilitas qualis, & ipsarum ortus quàm mirabilis, ser. 11. Hex. & op. Itin. ment. c. 2. Earum necessitas unde. lib. 3. d. 14. a. 1. q. 1. corp. & l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. ad 4. & l. 1. d. 39. p. 1. a. 1. q. 1. ad 4. V. *Maxima*. n. 108. V. *Medium*. num. 14.
3. Species non dicit essentiam, sed modum essendi: unde non habet materiam, sed tantum principium originativum. ser. 11. Hex. & op. Itin. Ment. c. 2.
Est universalis in representando, sed entitativè singularis. lib. 2. d. 18. a. 2. q. 1. ad 4. V. *Infra*. num. 16.
4. Species est duplex alia quæ est similitudo tantum ut pictura: alia quæ cum similitudine habet aliqualem veritatem, ut sunt quæ impressæ sunt in anima; l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 4. corp.
5. Species intentionales dicuntur similitudo, intentio, species, idolum. lib. 4. d. 37. p. 2. dub. 4. Quomodò comparari possit ad subjectum, medium, & organum. lib. 4. d. 12. p. 1. a. 2. quæst. 3. ad ult.
6. Species rei, quæ est in intellectu differt essentialiter, ab ipsa re. l. 1. d. 37. p. 2. dub. 4.
7. Species comparatæ ad rem cuius sunt species sunt una: ad intellectus verò diversos sunt diversæ. lib. 1. d. 37. ibid. & lib. 2. d. 18. a. 2. q. 1. ad 5.
Faciunt rem esse nobilius in intellectu. lib. 1. d. 36. a. 2. q. 2. ad 1.
8. Species in intellectu sunt æqualiter præsentis aspectui, licet res sint ordinatæ ad extra. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 2. corp.
9. Species recipitur per modum recipientis, quia ab ipso dependet. l. 1. d. 37. p. 1. a. 3. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 2. p. 1. a. 2. q. 3. ad 4. Quomodò fit unio inter ipsam, & potentiam: eique effectus qualis in subjecto. op. de reduc. art. §. Videamus ergo.
10. Species unius rei non potest generare speciem rei differentis. l. 2. d. 3. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
11. Species eadem non se multiplicat in anima secundum numerum. l. 2. d. 3. ibid.
12. Species in Angelis impressæ sunt veluti naturales; indelebilesque naturaliter. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 2. in arg.
13. Species Angelorum sunt universales &c. l. 2. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. & 2. Vbi de speciebus Angelorum. & l. 2. d. 10. a. 3. q. 1.
14. Species quæ est in speculo dum portenditur ad oculum non est omnino eadem quia se multiplicat. l. 2. d. 10. a. 3. q. 1. ad ult.
15. Species coloris movetur ab objecto per diffusionem ad speculum, estque motus generationis: Item & movetur per accidens ad motum speculi, vel objecti. l. 2. d. 13. a. 3. q. 1. ad 1.
16. Species universales dantur in anima indifferentes ad multa singularia, & quomodò. l. 2. d. 18. a. 2. q. 1. ad 4. & secundum hoc dicuntur universales, & secundum quod sunt in hoc, vel illo intellectu dicuntur singulares. ibid. Vid. num. 3.
17. Species generatur semper minor quanto à remotiori videtur, quia res videtur sub angulo. l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. ad oppos. arg. 5.
18. Species dum à corpore defertur ad imaginativam non exit genus abstractionis, sicut in sensu particulari: quando verò pervenit ad agentem tunc mutatur abstractio. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 4. ad 2. & l. 2. d. 10. a. 3. q. 1. ad ult.
19. Quomodò, & quando species rei, & ipsa res eadem cognitione cognoscuntur. l. 3. d. 14. a. 2. q. 1. Id enim est verum tantum in Christo.
20. Species in speculo est diversa à speculo. lib. 3. d. 14. a. 2. q. 1. ad 2. & 3.
21. Species vel sumitur à re; vel est per appropriationem, vel per assimilationem. l. 3. d. 14. a. 2. q. 1. ad 2.
22. Species nos manuducunt in cognitionem Sanctissimæ Trinitatis. op. Itin. ment. c. 2.
23. Species intentionalis habet rationem formæ, virtutis, & operationis, & quomodò. op. Itiner. ment. ibid.
24. Species est virtus objecti concurrens ad operationem potentiam cum ipsa activè. op. Itiner. ment. ibid.
25. Species quomodò causat pulchritudinem, suavitatem, & salubritatem in potentia sensitiva. op. Itin. ment. ibid.
26. Species reddunt proportionatam potentiam cum objecto. op. ibid. & op. Princ. S. Script. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 35.
27. Species quomodò recipiatur, & quid operetur in sensibus externis, in sensu communi: in Imaginativa: in Æstiativa: in Phantasia: in Memoria: in Intellectu agente, & possibili. op. Comp. Theol. l. 2. c. 35. & seq. ad 46. & l. 2. d. 8. p. 2. a. 3. q. 2. ad 7. & lib. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. corp. V. *Memoria*. n. 1.
28. Species quæ abstrahitur ab objecto appellatur à S. Bonav. abstracta; quæ verò est purè intelligibilis: seu innata dicitur impressa. l. 1. d. 3. p. 1. a. 2. q. 1. ad ult. & l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 2. & l. 3. d. 23. dub. 4. & l. 4. d. 12. p. 1. a. 2. q. 3. & lib. 2. d. 39. a. 1. q. 2. corp. & l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 2. & 4. corp. & l. 2. d. 18. a. 2. q. 1. corp. & op. Itin. ment. cap. 2.
29. Species sensibilis quomodò ab intellectu agente depuretur. l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. ad 4. & l. 2. d. 18. a. 2. q. 1. ad 4. & ser. 5. Hex.
30. Res sunt nobiliori modo in intellectu per species, quam in mundo, & quomodò. l. 1. d. 36. a. 2. q. 2.
31. Species triplex datur, scilicet innata, infusa, & acquisita. op. Itin. ment. c. 3.
32. Ad abstractionem speciei requiritur diaphaneitas in medio. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 4.
33. Species alia est omnino concreta materiæ: alia partim tantum, alia pure abstracta. lib. 3. d. 23. dub. 4.
34. Species debet esse abstracta à materia, alias non posset uniri potentiam. lib. 2. d. 17. a. 1. q. 2. ad 4.
35. Species in speculo habet esse spirituale, nec potest dividi. l. 4. d. 10. p. 1. q. 5. corp. Nota id afferere ad mentem aliorum.
36. Species inditæ in Intellectu Adam. V. *Adam*. num. 15.
37. Species innatæ in intellectu angelico quales. V. *Angelorum intellectus*. n. 1. seq.
38. Species quomodò abstrahi possit absque acquisitione habitus. V. *Christi cognitio*. n. 33.
39. Speciei receptio est ad considerationem actua-
lem,

lem; non ad habitualem. Vid. *Consideratio*. num. 1.

40. Species rei sensibilis representat objectum secundum dispositionem exteriorem, & quantitatem molis: spiritualis verò secundum intimitatem, & essentialia, & secundum quantitatem virtutis. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 2. d. 16. a. 1. q. 1. ad 4.
41. Species non potest transire per vacuum ob absentiam deferentis. l. 2. d. 13. a. 3. q. 1. ad 5.
42. In aëre radius, & species unitur solum secundum præsentiam, non secundum dependentiam, & concomitantiam, idest non subiectivè. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 1. ad 1.
43. An species sint divisibiles. l. 2. d. 23. a. 2. q. 2. in oppos. arg. 5.

Varia.

1. In unaquaque re est modus, species, ordo. l. 1. d. 37. p. 1. a. 3. q. 2. corp. & ser. 2. Hex. & l. 1. d. 31. a. 1. q. 3. & l. 2. d. 35. a. 2. per tot.
2. Species pro pulchritudine quid sit. op. Itin. ment. c. 2. & l. 1. d. 31. a. 1. q. 3.
3. Species multiplex bona, & mala, in S. Scriptura. Pf. 46.
4. Species imagini, usus muneri, æternitas Patri appropriatur. l. 1. d. 31. a. 1. q. 3.
5. Species Sacramentales Eucharistiæ. V. *Eucharistia species*.

Specificatio.

Specificatio fit in creaturis per differentiam complementem: Individuatio verò per contrahentem. l. 1. d. 25. a. 1. q. 2. ad 1.

Speciositas.

Speciositas Christi. V. *Christi varia*. n. 9.

Spectaculum.

1. Ad spectacula spectant cithara, venatio, ludi & huiusmodi. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 13.
2. Spectacula non sunt mala de se, sed fiunt mala tum propter modum: tum ob finem: tum ob tempus: tum ob personam. l. 4. d. 16. ibid.

Speculum.

1. Speculum est corpus tersum habens in se opacitatem vel naturalem, ut in calibe: vel artificialem, ut in plumbo supposito vitro. ser. 5. & 12. Hex.
2. Speculum est duplex: aliud naturale, quod naturaliter suscipit, & reddit, & nihil occultat: voluntarium reddit quod sibi liber, ut est Deus. l. 2. d. 8. p. 2. q. 6. ad 5. & lib. 2. d. 10. a. 3. quæst. 1. ad 3.
3. Speculum immittens speciem ad oculum an ipsam multiplicet. l. 2. d. 10. ibid. ad ult.
4. Visio per speculum, & in speculo qualiter differat. l. 3. d. 31. a. 2. q. 1. ad 5.
5. Speculum recipit speciem spiritualementem, & indivisibilem. l. 4. d. 10. p. 1. q. 5. corp.
6. Speculum novum inficitur inspectum à muliere menstruata: non verò quandò est vetus. l. 2. d. 33. a. 2. q. 1. corp.
7. Anima nostra est speculum Sanctissimæ Trinitatis, sicut & omnes creaturæ. op. Itin. Ment. c. 2. & 3. Et quomodò fiat speculum tersum cum sua opacitate. ser. 2. 5. & 12. Hex. V. *Anima essentia*. n. 33. V. *Anima ad Deum*. num. 114. V. *Imago*.
8. Speculum Trinitatis est duplex aliud intellectuale: aliud materiale: primum stat in nominibus propriis: secundum in transumptivis. ser. 11. Hex.
9. Speculum divinæ Sapientiæ totus est orbis. ser. 2. Hex.

10. Homo est speculum omnium creaturatum. V. *Homo*. n. 29.
11. Speculum quomodò possit dici Verbum Dei filius. V. *Dei appropriata*. n. 39.
12. Speculum gregis debet esse Pastor. op. Phar. l. 1. c. 11.
13. Speculum adaptatur Deo, Angelis, animæ, omni creaturæ, & S. Scripturæ. in Sap. cap. 7. vers. 26.
14. Speculum in quo relucet facies Dei est cor mundum. ser. 6. in Rogat. Homo iustus speculum est Dei, & hominum. ser. 3. in Septuag.
15. Visio sui in speculo fortificat visus sensum. ser. 2. de uno Confes.
16. Fides quomodò possit dici speculum. V. *Fidei effectus*. n. 96.

Speculatio.

1. Speculatio in universum est triplex, scilicet in rebus, in operibus, & in moribus: prima est materiæ, formæ, & naturæ: 2. in operibus naturæ, & artis: 3. est in præceptis divinis, & humanis. Pf. 134. & ser. 5. Hex. Oritur ex cogitatione. V. *Cogitatio*. n. 17.
2. Speculationis quatuor gradus dantur maxime in Scripturis sacris nempe lectio: admiratio: investigatio, & illuminatio. Pf. 118. c. 2. v. 2.
3. Speculatio contemplationis describitur, & quomodò differat ab ecstasi. opusc. de 7. grad. contemplat.
4. Speculatio intellectualis dividitur in artem, scientiam, prudentiam, sapientiam, & intelligentiam. ser. 5. Hex.
5. Speculatio spiritualis in quonam consistat. op. Brev. p. 5. c. 6.
6. Speculatio in vestigiis Dei in hoc sensibili mundo qualiter faciendâ, & qualiter transferat animam in Deum. op. Itin. ment. c. 2.
7. Speculatio per imaginem SS. Trinitatis qualiter faciendâ. op. Itin. ibid. c. 33. Item per dona gratuita: Item per nomen Dei primarium quod est esse: Item per bonitatem Dei. op. Itin. ment. c. 4. & seq.
8. Speculatio, & meditatio qualiter differant. op. de 7. Itin. atern. itin. 3. d. 3.
9. Speculatio mystica quænam rejiciat. op. myst. Theol. p. 4. c. 3.
10. Speculatio animæ quænam. V. *Anima cognitio*. n. 58.

Spelunca.

1. Spelunca est locus tenebrosus, sordidus, ferus, frigidus, & à bestiis habitatus. in 10. c. 11. vers. 38.
2. Spelunca significat animam in peccato perseverantem ob dolosam malignitatem, libidinofam voluptatem, inopem rapacitatem, injustam usurpationem. in Io. c. 11. v. 38.
3. Spelunca alia beata: alia misera. Pf. 90.
4. Spelunca latronum quomodò fiat Ecclesia. ser. 4. Dom. 9. Pent. Vid. *Ecclesia*. n. 149. 99. & 148.

Spernere.

Spernere quos dicatur Deus. Pf. 118. c. 8. v. 6.

Sperare: Spes.

1. Spes est virtus Theologica, qua spiritualia, & æterna bona cum fiducia expectantur ob confidentiam meritorum præcedentium, & divinam gratiam. op. declar. term. & op. diæt. tit. 5. c. 4. & l. 3. d. 26. dub. 1. & op. Comp. Theol. lib. 5. cap. 22. Multipliciter definitur. op. Cent. p. 3. sec. 39.

2. Speciei

2. Spei objectum pro materiali est bonum spirituale : pro formali est æternum. lib.3. d.26. dub.1.2.3.& 4. & a.2.q.4.corp. & l.3.d.23. a.1. q.3.ad 3.& Pl.118. c.6.v.1. Habet pro objecto Deum, non creaturam : & si dicamur sperare in B. Virgine, & sanctis, est ut in adjacente. l.4.d.5.p.1.dub.4.& l.1. d.1. dub.9. V. *num.* 27. licet enim respiciat aliquid creatum, v.g. veniam, gratiam, gloriam : tamen ratio motiva est quid increatum, scilicet summum bonum. l.3.d.26.a.1.q.3.ad 3.
Versatur circa difficile cum sit virtus. l.3.d.26. a.1.q.1.ad 4.
3. Spes si sumitur ut virtus est ordinata vel ad objectum tantum, vel ad objectum & principium : vel ad objectum, & habitum præambulum : si verò ut est pura affectio sic est mera suspicio boni. l.3.d.26.dub.2.
Explicatur hoc discrimen. lib.3. d.26. *ibid.* & a.1.q.1.
4. Spes dicit ordinem ad beatitudinem ut finem, ad gratiam, & merita ut media : prima tollit desperationem : secunda præsumptionem. l.3.d.26.dub.2.
5. Spes respectu spiritualium est de non visis : respectu temporalium est de non habitis. lib.3. d.26.dub.3.
6. Spes includit confidentiam ut actum subordinatum. l.3.d.26.a.1.q.2. ad 1. & qualiter differat à confidentia Beatorum. lib.3.d.31.a.2. q.2. ad arg. V. *Confidentia.* Item & credulitatem. l.3.d.26.a.2.q.5.ad 3.
Item & desiderium. l.3.d.31.a.2.q.2.ad 2.
7. Est virtus Theologica ut patet tum ex fine, & objecto, tum ex subiecto. l.3.d.26.a.1.q.3.corp. Estque habitus rectificans potentiam, eamque vigorat. l.3.d.26.a.1.q.4.
8. Spei actus de se dicit imperfectionem, ideoque eam habens non sperat spem suam, sed eam habet, non sic est de Charitate. l.1. d.17.p.1. q.2.ad 3.
9. Spes qualiter differat à Fide. l.3.d.26. dub.3.& l.3.d.27.a.1.q.1.in arg. & lib.2. d.43. dub.3. & op. Comp. Theol. l.5.c.22. & Cent.p.3.sec.29. ambæ differunt in certitudine. l.3.d.26.a.1.q.5. corp. & l.3.d.43.dub.3.
10. Spes quomodo differt à gaudio, & dolore. l.3.d.26.dub.4.& d.27.a.1. q.1. in fund. Item à timore. l.3.d.26.a.2.q.1. Item à longanimitate, quæ est pars fortitudinis. l.3.d.26.a.1.q.3. ad 3. hæcque à Spe adjuvatur. *ibid.*
11. Spes improprè sumpta est de bono, & malo, & etiam de bono non proprio. lib.3. dist.26. dub.4.
12. Spes quomodo non est Christi, & Beatorum, nec damnatorum, & quare. lib.3.d.26. dub.5. & 6. Et si aliquando dicitur esse in Christo, & Beatis : intelligi debet vel de re sperata : vel nomine membrorum. l.3.d.31.a.2. q.2. & d.36. q.1.ad arg. Est tamen in existentibus in Purgatorio. l.3.d.26.dub.6.& a.2.q.5. ad arg.
13. Spes non tollitur nisi per subsequens præmium, vel per contrarium habitum. l.3.d.26. dub.6.
14. Spes perfecta expectat unionem cum Deo. l.3.d.26.a.1.q.1.ad 5.
In quonam consistat spes perfecta, & imperfecta, & mercenaria. *ibid.* q.1. prima est formata per charitatem : secunda nequaquam. *ibid.* q.4. in arg.
- Utraque est gratuita, sed diverso modo. *ibid.* q.4.ad ult.
15. Spes est una virtus unitate specialissimæ speciei ob unam rationem specificam. l.3.d.26.a.1. q.2.in corp.
16. Spes aliquando nominat habitum : aliquando actum, statum, terminumque virtutis. op. Cent. p.3.sec.39.
Est in irascibili. l.3.d.27. a.1. q.1. in fund. Vid. *num.* 26.& 47.
17. Spes propriè est desiderium de acquirendo, non verò de continuando in bono acquisito nisi improprè : unde hoc secundum habent Beati. lib.3.d.31.a.2.q.2. ad 2. sicque improprè dicuntur habere spem.
18. Spes tendit in finem non habilitando, vel promerendo, sed expectando, in quo est solum hæc virtus. l.3.d.26.a.1.q.2.ad 3. & q.5.in fund. & l.3.d.31.a.2.q.2. ad 3.
19. Spes quomodo dicitur Regina virtutum, exigitque aliarum virtutum famulatum, scilicet zelum, poenitentiam, patientiam, fortitudinem. op. Centil.p.3.sec.39.
20. Spei opponitur desperatio filia Accidiæ. Vid. *Accidia.* n.6.
21. Spei effectus, & laudes enarrantur. l.3. d.26. dub.3.& a.1.q.1. in fund. & q.3. ad arg. & q.5. & a.2.q.2.& 3. & l.3. d.27. dub.1. & op. Phar. l.2.c.1. & op. de dono Piet. cap.3. & op. diæt. sal. tit. 5.c.4. & op. Comp. Theol. l.5.c.22. & op. de prof. relig. l.1.c.20. & in Luc.c.21.v.28.
22. Spei actus quadruplex enarratur. lib.3. d.26. a.1.q.4.ad 1. & a.2.q.3. corp. Ejus proprium est confidere in Domino cum protensione, inclinatione, & executione. l.3.d.31.a.2. q.2. ad 5. Supponit autem merita vel in radice : vel in proposito. l.3.d.26.a.1.q.4. ad 1. V. *num.* 34.
23. Peccatorum spes, & hæreticorum quænam sit, & quomodo differant ad invicem. lib.3. d.26.q.4.ad 1.
Potest stare absque gratia. l.3.d.26.a.1.q.4.ad 3. Dæmonum, V. *Dæmon.* n.15. seq.
24. Spes medium tenet inter desperationem, & præsumptionem. lib.3. d.26.a.2. q.1. ad 3. quia fundatur in meritis. l.3.d.25.a.1.q.2. ad arg. & ad 2. & d.26.a.1.q.4.ad 1.
25. Spes in Scriptura aliquando dicit habitum : aliquando actum : aliquando statum, terminum. l.3.d.26.a.2.q.2.corp.
26. Spes est subjectivè in potentia affectiva, scilicet in irascibili. l.3.d.26.a.2.q.5. & per totam distinct. V. *num.* 16. & 46.
27. Spes, & fides qualiter evacuatur in gloria. l.3.d.31.a.2.q.2.corp. & l.3. d.13. a.1. q.3. ad 1. V. *Gloria.* n.11.
28. Spes quænam ponenda in sanctis, & B. Virgine, quæ dicitur spes nostra. lib.4. d.5. p.1. dub.4. & op. Comp. Theol. l.5. c.22. V. *Supra.* num.2.
29. Spes, & fides dicunt aliquam imperfectionem. l.1.d.17.p.1.a.1.q.2.ad arg. & l.3.d.13.a.1. q.3.ad 1.
30. Spes disponit ad habitum Charitatis secundum statum viæ. l.3.d.31.a.3.q.1.ad 2.
31. Spes an fuerit in Christo. lib.3. d.36.a.1. q.1. ad arg.
32. Spes, & timor quomodo sint simul. op. Phar. l.4.c.45.
33. Spes est futuræ beatitudinis certa expectatio ex Dei gratia, & meritis proveniens. op. diæt. sal.

- sal. tit. 5. c. 4. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 22.
34. Spes est mola inferior, & quomodo: timor mola superior: illa sublevar, ista deprimit. op. diæt. ibid. & ser. 3. Dom. 10. post Pent. V. *Supra*. num. 22.
35. Spes est columna, galea, & anchora. op. diæt. ibid. & Comp. Theol. l. 5. c. 22.
Item arbor fructuosa, gemma pretiosa. op. diæt. ibid.
36. Spei graduum ordo describitur. op. de grad. virt. c. 27.
37. Spei fructus in gloria quales. op. diæt. sal. tit. 10. c. 5. & Comp. Theol. l. 2. c. 22.
38. De spe, & longanimitate auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. c. 37. SS. PP. op. Phar. l. 3. c. 14. & l. 2. c. 24.
39. Spes viatorum existentium in Purgatorio D. Stephani, Pauli, Adæ qualis. op. Comp. Theol. l. 5. c. 22. V. *Supra*. n. 12.
40. Spes veniæ figuratur per smaragdum: spes gratiæ per sardonycem: spes gloriæ per Sardinium. op. diæt. sal. tit. 10. c. 5.
41. Spes cur dara homini. op. de prof. relig. l. 1. cap. 20.
42. Spes laborantium, tolerantium, & amantium qualis. Pf. 118. c. 4. v. 1.
43. Spes affectiva, effectiva, & defectiva quænam. Pf. 118. c. 6. v. 1.
44. Super sperare quid sit. Pf. 118. c. 6. v. 1.
45. Spei defectus enarrantur. Pf. 118. ibid.
46. Spei subjectum quale. Pf. 118. ibid. V. num. 15. & 25.
47. Sperandi modus triplex assignatur. Pf. 118. c. 6. v. 14.
48. Spes formata quænam. Pf. 118. c. 8. v. 6.
49. Spes bona quænam. Pf. 146.
50. Spes proprie non dicitur nisi de bono: in Sap. c. 13. v. 10.
51. Spes alia est præsumptio; alia virtus supernaturalis: alia quoddam medium inter desperationem, & veniam: alia expectatio certa gloriæ cum certitudine scientiæ. Pf. 30.
52. Fides est initium, spes incrementum, & charitas complementum salutis. in Luc. cap. 17. vers. 19.
53. Spes qualiter figurata in ovo; & qualiter evacuatur in gloria. in Luc. c. 11. v. 12.
54. Spes, & desperatio quomodo conferant vel obtent pœnitentiæ. ser. 3. in die Cin.
55. Spes in Deo ponenda, & qualiter desperatio tollenda. ser. 5. in die Cin.
56. Spes qualiter exercenda. ser. 4. Dom. 14. post Pent.
Ejus necessitas. ser. 4. Dom. 17. post Pent.
57. Spei non potest subesse falsum. l. 3. d. 24. a. 1. q. 1. ad 4.
58. Spes bona, & mala expenditur. Pf. 30.
59. Spes quomodo à Verbo Dei foveatur: quoniam ejus effectus. ser. 3. Dom. Pas.

Sphæra.

1. Sphæra est circumferentia ad idem rediens: circulus verò non ad idem redit. Pf. 129. sphæra enim non in aliquo termino est finita: postquam enim facta est non apparet principium, & finis: unde aliqui putaverunt cœlos esse infinitos. ser. 3. de uno Mart.
2. Sphæra tangit planum in puncto, quomodo id sit verum. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 2. ad ult. Vid. *Continuum*. n. 10.

3. Sphæra cœlestes influunt in inferiora. opusc. Comp. Theol. l. 2. c. 4. seq.
4. Sphæra ultimæ motus, stellæ &c. lib. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg.

Spina.

1. Spinarum ortus in agro ubi seminatur frumentum est pœna peccati. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 2.
2. Spinæ fructum non afferunt, fructum impediunt, habentem pungunt: sic & divitiæ: in Luc. c. 8. v. 14.
3. Spinæ custodiunt vineas; sic & aliquando mala sunt causa boni in bonis. ser. 10. de Apost.
4. Spinæ divitiæ. V. *Dives*. n. 25.

Spirare: Spiratio.

1. Spiratio est duplex flatus exterioris, & ambris interioris. l. 1. d. 11. a. 1. q. 1.
2. Spirator importat suppositum spirans: spiratio dicit vim spirativam, in divinis duplex spirator, & una spiratio. l. 1. d. 29. a. 2. q. 2. ad 1. & 4. & l. 1. d. 11. a. 1. q. 2. ad 4.
3. Spiratio in divinis quomodo sumitur. l. 1. d. 32. a. 1. q. 1. ad arg.
4. Spirationis actus ut dicit affectum est actus internus, continuus vitalis habens originem à calore spirituali. l. 1. d. 10. a. 2. q. 3.
5. Spirare vel est idem ac inspirare, convenitque toti Trinitati: vel producere Spiritum S. convenitque duabus personis &c. l. 1. d. 10. ibid.
6. Spirare in corporalibus est propter indigentiam, ob id est actus naturalis: in divinis est propter libertatem, ob id est actus voluntatis. l. 1. d. 10. ibid. ad 5. V. *Corpus*. n. 61.
7. Spiratio & generatio in divinis quomodo differant. l. 1. d. 13. q. 3. corp. V. *Emanatio*. n. 1. seq.
8. Spiratio in divinis non dicit propriam relationem: præsupponit enim personam jam constitutam. l. 1. d. 28. a. 1. quæst. 3. corp. Vid. *Spiritus Sanctus*.

Spiritualitas, & Spiritus in communi.

1. Spiritus reperitur in corporibus, in substantiis rationalibus, & in Deo, sed differenter. l. 1. d. 10. a. 2. q. 3. corp.
Dicitur improprie de corpore, & de actibus voluntatis. l. 1. d. 31. a. 2. q. 1. ad arg.
2. Spiritus in corporibus dicitur vel à spiritualitate contra corpulentiam, estque corpus subtile: vel à spiratione, sic est flatus. l. 1. d. 10. a. 2. q. 3. corp.
In substantia spirituali necessario importat vitam rationalem. l. 1. d. 3. p. 2. dub. 6.
3. Spiritus in rationalibus vel dicitur contra corporeitatem: sic est anima vel à spiratione: sic est amor. l. 1. d. 10. a. 2. q. 3.
4. Spiritus in Deo quor. modis dicitur, scilicet essentialiter, & notionaliter. ibid.
5. Spiritualitas omnimoda dicit unitatem, & abstractionem omnimodam à corporibus: ob idque est ratio essendi in pluribus locis: hinc secundum majorem, vel minorem participationem ipsius aliquid dicitur in pluribus vel paucioribus locis. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. q. 2. ad 3.
6. Nihil creatum est omnimode spirituale quomodo id intelligendum. l. 1. d. 37. ibid.
7. Spiritualia improprie dicuntur esse in loco. lib. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 2. corp. & l. 2. d. 2. p. 2. a. 2. per tot.
8. Spiritualia non habent quantitatem molis, sed virtutis: ob idque in ipsis est idem melius, & majus. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 1. ad 2. & in fund.

9. In spiritualibus accessus ad summum est per augmentum virtutis : ob idque per majorem simplicitatem : in corporalibus est per augmentum partium , & per majorem compositionem. l.1.d.37.p.2.a.1.q.2.ad 3. & lib.2.d.3.p.1.dub.2. & l.2.d.15.a.1.q.2.ad 3.
10. Omnis spiritualis substantia vel est Deus, vel Angelus, vel anima. l.4.d.2.1.p.1.a.2.q.2.in arg. fund.1.
11. Spiritus, & corpus humanum quomodo habeant summam proportionem idque egregiè explicatur. l.2.d.1.p.2.a.1.q.2.ad 2.
12. Spiritus, & anima differunt, quod spiritus dicitur secundum portionem animæ superiorem, idest in ordine ad Deum: anima verò secundum inferiorem in ordine ad corpus. l.3.d.2.a.3.q.1. corp. & op. de 7. Itin. d.3. & op. Centil. p.3. sec.20.
13. Anima quomodo dicitur Spiritus. V. *Anima separata*. n.1. V. *Anima essentia*. n.7.
14. Spiritus alii sunt vitales : alii animales : alii naturales. l.2.d.1.p.2.a.1.q.2.ad 2. V. *Animal*. num.53.
Sunt medium uniendi animam cum corpore. lib.2. dist.1. ibid. & lib.4. dist.44. p.1. art.1. q.1. in arg. generantur ex humoribus. lib.4. d.44. ibid.
15. Spiritus vitales à corde diffunduntur per arterias : animales per nervos, naturales per venas. ser.1.Hex.
Spirituum motus in corpore quales. V. *Anima operationes*. n.42. seq.
16. Spiritualis vitæ complementum consistit in habitibus gratuitis : exercitium in præceptis Decalogi. l.3.d.37.expos. text.
17. Spirituales substantiæ quàm convenienter creatæ mediæ inter purum corpus, & mixtum. l.2.d.1.p.2.a.1.q.2.
18. Spirituales substantiæ qualem mensuram habeant. l.2.d.2.p.1.a.1.q.1. & 3.
19. Spirituales viri præsentant per orationem Domino peccatores. in Luc.c.5.v.18.
Ipsorum societas quærenda. op. de perfect. vit ad foror.c.8.
20. Spiritualia bona distributa variis qualiter differant à sæcularibus. op. de prof. relig. l.1. cap.17.
De spiritualibus bonis multa. V. *Bonum sparsim*.
21. Spiritualis ebrietas, jucunditas, somnus jubilus quænam sint. op. de prof. relig. lib.2. cap.72.
22. Spiritualis vita triformis expenditur. Pf.118. c.8.v.4. & Pf.8.
Ejus fundamentum est Christus, charitas, patientia, & fortitudo, sed secundum diversam rationem. l.4.d.22.a.3.q.1.corp. V. *Charitatis effectus*. n.55.
23. Spiritus attractivus : attrahendus, & attractus in Scriptura quid sit. Pf.118.c.9.v.3.
24. Spirituale ædificium tendit sursum. l.4. d.22. a.3.q.1.
25. Spirituale in ordine ad simoniam quot modis sumi possit. l.4.d.25.a.1.q.3.
26. Spiritualis vita instituitur à S. Bonav. in op. Memor.25. & op. Exercit. spir. &c. & op. Incend. c.1. & seq. & op. de 7. Itin. ætern. & op. de prof. relig. p.2.c.58. Ejus fundamentum quale. V. *Supra*. n.22.
Ordinatur per tres annos mysticè. in Luc. c.13. vers.9.
- Ejus gradus in statu contemplationis explicatur. op. de prof. relig. p.2.c.72.
27. Quomodo in anima vitam spiritualem ducere dicatur spiritus esse in spiritu, supra spiritum, & sine spiritu. opusc. de 7. Itin. dist.3. in proem.
28. Spiritualiter vivens quomodo resistere possit judicio temerario. opusc. stim. div. am. p.3. c.8. & 9.
29. Spiritus os, & lingua quænam sit. op. de 7. itin. ætern. itin.2. d.4.
30. Spiritus humanus quomodo ambulare possit per itinera contemplativæ & activæ vitæ. op. de 7. Itin. ætern. itin.3. d.5. & itin.2. per tot. & itin.7.d.6.
31. Sensus spirituales animæ quinam. op. Centil. p.3. sec.46.
32. Spiritus devotionis quomodo excitatur. op. spec. discipl. c.6.p.2.
Quomodo sapientia cœlesti illustretur. op. myst. Theol. de via unit. c.3.p.1.
33. Spiritus hilaritas quænam. Vid. *Hilaritas*. num.1.
34. Spiritualis transfiguratio proponitur. in Luc. c.9.n.30.
35. Spirituales viri debent contendere de ultimo, non de primo loco. in Luc. c.9.n.48.
36. Spiritus carnalitatis, cupiditatis, & malignitatis quinam. ser.1. Hex.
37. Spiritus mundi, & carnis non est audiendus. op. de dono Consil. c.5.
38. Spiritus nequam est triplex, scilicet luxuriæ, avaritiæ, & superbiæ &c. triplexque dæmonium. in Luc. c.11.v.16. & 20.
Spiritus Diaboli sunt septem vitia capitalia. ser.3. Dom.3. Quadrag.
Ejus principales instructiones sunt calumniæ, & iniquitates, quæ in judiciis fiunt. serm.4. Dom.3. post oct. Pasch.
39. Spiritus humilitatis, paupertatis, & sanctitatis qualis. in Luc. c.11. v.20.
40. Spiritus nomine ignis, & aquæ quare significetur. in Io. c.4. v.14. & col.29.
41. Spiritus dicitur Deus, vel tertia persona : vel donum Dei gratuitum, vel homo spiritualis. in Io. c.6. v.63.
42. Spiritus dicitur relativè aliquo modo ad spiratorem. l.1.d.18. dub.1.
43. Spiritus creatus quomodo inquinetur à carnis fordidibus. l.1.d.37.p.1.dub.5.
Quomodo sit in partibus corporeis. l.1. d.37. p.1.a.2.q.2.corp.
44. Spiritus quomodo à corpore pati possit. l.4. d.44.p.1.q.1.in arg.
45. Spiritus Helix quis sit, & quomodo dicatur datus ad mensuram. l.1.d.27.p.2. q.2. ad arg. & l.3.d.13.dub.2.
46. Spiritus sancti. quomodo dicatur de creaturis. l.1.d.27. p.2.a. un.q.2.ad arg.
47. Spiritualium bonorum desiderium affert secum quamdam beatitudinem, possessionemque summi boni : temporalium verò bonorum desiderium plus cruciat quam delectet. l.4. d.20. p.1.a.1/q.2. corp.
48. Spiritus Dei, & Diaboli qualiter differunt. op. de don. Consil. c.5. & n.47.
49. Spiritulia non gustantur à multis se exercen- tibus in eis, quia sapor carnalis non est exterminatus. op. de dono Sap. c.2.
50. De Spiritibus malis. op. Bibl. paup. c.52.

51. Spiritus nequam, nequior, & nequissimus ingredienti in peccatorem quinam. ser. 3. Dom. 3. Quadrag. & l. 1. d. 10. a. 2. q. 3.
52. Spiritualis deceptus difficilius reducitur ad viam veritatis quam idiota. serm. 4. Dom. 18. Pent.
53. Spiritualium intelligentia quid exigit. Vid. *Anima varia*. n. 58.
54. Spiritualis cibus. V. *Cibus*. n. 18.
55. Spiritus paupertas. V. *Paupertas*. n. 2. seq.
1. Spiritus Sanctus pro ut dicitur à spiritualitate contra corpulentiam convenit toti Trinitati: pro ut dicitur à spiratione, quæ est actus amoris, & voluntatis sic convenit tertiæ personæ: diciturque Sanctus, quia amor si recte spiratur est purus & sanctus: si verò spiratur inordinate est libidinosus. l. 1. d. 10. a. 2. q. 3. & dub. 3. & l. 1. d. 11. dub. 3. V. *Deus Trinitas*.
2. Spiritus Sanctus dicitur spiritus, amor, & donum, & nexus dicunt eandem notionem, & emanationem, sed nominatam diversimodè: nam spiritus dicitur per comparisonem ad vim productivam: amor quantum ad modum quia est nexus: donum quantum ad respectum consequentem: quia natus est nos connectere. l. 1. d. 18. a. 1. q. 5. ad 4. & op. Brevil. p. 1. c. 3. & op. declar. term. V. *Deus Trinus*. n. 1. Vid. *Donum*. n. 1. seq.
3. Spiritus S. dicitur charitas, & quomodò; l. 1. d. 17. p. 1. dub. 5. & a. 1. q. 1. Et Imago filii. l. 1. d. 31. p. 2. a. 1. q. 2. in fine. Et æternus conditor. l. 1. d. 29. dub. 3.
4. Spiritus absolutè dicitur etiam de spiritu creato: ut sanctus verò propriè est nomen personale: licet aliquando etiam dicatur de spiritu dato. l. 1. d. 27. p. 2. q. 2. ad 4.
5. Spiritus S. dicitur digitus Dei. op. de dec. præc. ser. 4. & in Luc. cap. 11. v. 20. & serm. 4. Dom. 1. Quadrag. & ser. 8. Pent. Digitus Dei annulus, & donum, quo significatur Mariæ virginitas. ser. 2. Dom. Pas.
6. Spiritus dicitur à spirando activè, & passivè, dicitur Sanctus & in se, & ad nos, unitas, nexus, donum, fons, ignis, charitas, spiritualis unctio, digitus dexteræ Dei: Paraclytus, magister. op. Comp. Theol. l. 1. c. 9. & in Thren. prol. & in Io. col. 65. 71. & 72.
1. Spiritus Sancti appropriata enumerantur. op. Cent. p. 3. sec. 6. V. *Concordia*. n. 4.
1. Spiritus Sanctus producitur à voluntate principaliter cum communicante natura: ob idque procedit per modum amoris, sed similis in natura: filius verò est à natura principaliter cum communicante voluntate: ob idque producitur per modum naturæ, & ut dilectus. l. 1. d. 6. a. 1. q. 2. corp.
2. De processione Spir. S. à Patre, & Filio. l. 1. d. 11. q. 1. & seq. & d. 12. per tot. & op. Brevil. p. 1. c. 3. & Cent. p. 3. sec. 3. Producitur per modum voluntatis, amoris, & liberalitatis. l. 1. dist. 10. a. 1. q. 1. & 2. & in Io. c. 16. v. 1.
3. An Spir. S. procedat à Patre prius, quam à Filio. lib. 1. dist. 12. quæst. 1. & an à duobus principis. lib. 1. d. 11. quæst. 3. & l. 1. d. 29. a. 1. q. 2. & a. 2. q. 1. & 2. Et an plenius à Patre, & an mediante filio. l. 1. d. 12. q. 2. & 3. Et an spiratio sit posterior generatione. lib. 1. d. 12. a. 1. q. 3.

Spiritus
Sanctus
tertia
persona
Trinitatis.

Appropriata.
Processio
æterna.

- Et quomodò distinguantur generatio, & spiratio. l. 1. d. 13. a. 1. q. 1. & seq.
4. Spiritus Sanctus in quo sensu dicitur ingentus, & differenter à Patre. lib. 1. d. 13. q. ult. & l. 1. d. 28. per tot.
5. Spiritus S. est æqualis Patri, & Filio. l. 1. d. 19. per tot. & d. 20. & l. 1. d. 31. q. 3.
6. Quomodò Pater, & Filius diligant se Spiritu S. l. 1. d. 32. a. 1. per tot. Quomodò Spiritus S. sit nexus utriusque personæ. l. 1. d. 10. a. 2. q. 2.
7. Quomodò dicatur Spiritus S. habere potentiam generandi activam. lib. 1. dist. 7. in expos. text.
8. Spiritus S. processio credita fuit à Græcis sapientibus. ser. 8. Hex.
9. Spiritus S. processio quare non dicitur generatio. l. 1. d. 13. a. 1. q. 1. seq.
10. Spiritus S. an procedat similis in natura cum Patre. lib. 1. d. 13. ibid. & d. 6. a. 1. q. 2. V. *Suprà*. num. 1.
11. De processione temporali Spiritus S. l. 1. d. 14. per tot. ubi agitur an processio temporalis ponatur in numerum cum æterna: an Spiritus S. mittatur in propria persona: an verò in effectu: an detur à viris sanctis &c. item & lib. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2. 3. & 4. & p. 2. per tot. & d. 16. per tot. & d. 17. & 18. per tot. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 7. & 8. & in Io. c. 20. v. 22. Quomodò operata sit ejus missio in Ecclesia. op. Brev. p. 4. c. 10.
12. Quomodò missio Spir. S. secundum dona gratiæ gratis datæ, & gratum facientis, & quænam differentia donorum respectu Filii, & Spiritus S. l. 1. d. 15. p. 2. per tot.
13. De missione visibili Spir. S. l. 1. d. 16. per tot. præcipue in die Pentec. & l. 1. d. 15. p. 2. quæst. 3. fund. in Baptismo: lib. 1. d. 15. p. 2. q. 3. & ser. 8. & 10. Pent.
14. De missione invisibili Spir. S. l. 1. d. 17. per tot. ubi de charitate agitur. & d. 18. per tot.
15. Spiritus S. quomodò est donum quo omnia dona nobis dantur. l. 1. d. 18. a. 1. q. 1. & sequ. & quare donum appropriatur Spir. S. lib. 1. d. 18. a. 1. q. 3. 4. 5. & 6. V. *Donum*. n. 1.
16. Spiritus S. quomodò dicatur charitas, qua Deum diligimus. l. 1. d. 17. p. 1. dub. 5. & a. 1. q. 1.
17. Spiritus S. quomodò dicitur datus, & à quo l. 1. d. 15. p. 1. dub. 1. & 3. & l. 2. d. 26. q. 2. ad arg. & l. 1. d. 13. dub. 2. Non dicitur dari tantum ratione sanctitatis inhabitantis. lib. 1. d. 31. p. 2. dub. 6. & ser. 6. & 7. Pentec. Quot vicibus datus. l. 1. d. 14. dub. 4. & l. 3. d. 27. a. 2. q. 4. corp. & in Io. c. 7. v. 39. & c. 20. v. 22. & ser. 6. Pentec. an dividatur. lib. 1. d. 17. p. 2. dub. 4.
18. An plenius detur tempore evangelicæ legis. l. 1. d. 15. p. 2. dub. 3.
19. Spiritus S. quomodò dicitur noster ratione donabilitatis, non autem Filius. l. 1. d. 18. q. 6. & l. 3. d. 10. a. 2. q. 3. in fine.
20. Spiritus S. quomodò cæpit esse principium creaturarum. l. 1. d. 29. dub. 3.
21. Missio Spir. S. ad quid profit. lib. 1. dist. 16. quæst. 2.
22. De donis Spir. S. l. 3. d. 34. p. 1. a. 2. per tot. & lib. 1. d. 18. per tot. & op. Brev. p. 5. c. 5. & seq. & cap. 10. & op. de 7. don. Spir. S. per tot. & ser. 7. & 8. Pentec. Sunt septem panes dati post triduum pœnitentiæ.

Processio
temporalis
in ordine
ad creaturas
essentiales
&c.

1. *Scientia*. ser. 3. Dom. 6. Pent. & ser. 1. & 4. *ibid.*
 sunt septem oculi, & cornua. serm. 1. Hex. Vid.
Donum. n. 1. seq.
- De fructibus, seu charismatibus Spir. S. op.
 Brev. p. 5. c. 6. & Cent. p. 3. sec. 46. & op. de 7.
 don. c. 3. & op. diæt. sal. tit. 8. V. *Fructus*. V.
Gaudium.
- De Beatitudinibus. op. de 7. don. c. 3.
- Spiritus S. effectus præcipuus est gratia, &
 2. penitencia finalis: ob id contra ipsam est
 peccatum in Spiritum S. l. 2. d. 4. 3. a. 1. q. 1. corp. &
 a. 3. q. 1.
- De effectibus Spir. S. op. Comp. Theol. l. 1. c. 9.
 & op. de 7. don. & in Sap. c. 7. v. 2. 2. & in Ioan.
 c. 14. v. 16. & 24.
- De operatione Spir. S. in conceptione Christi.
 24. B. Virg. & S. Io. Bapt. l. 3. d. 2. p. 1. q. 1. ad arg.
 & l. 4. d. 7. a. 1. q. 3. ad arg. & op. Brev. p. 4. c. 3.
25. Cur potius Spiritui S. attribuitur Conceptio
 quam Nativitas Christi. l. 3. d. 4. dub. 4.
26. Spiritus S. inhabitatio duplex. l. 1. d. 16. a. 1. q. 2.
 Dicitur tantum propriè dari sanctis, & à sanctis,
 & quare. l. 1. d. 18. dub. 5.
27. Spiritus S. apparuit in creatura irrationali ut
 in signo, & ut instructor. l. 1. d. 16. a. 1. q. 3. corp.
 In Columbæ specie, ignis, in flatu. *ibid.* &
 l. 1. d. 2. a. 1. q. 3. ad 3. V. *Columba*. n. 1. seq.
28. Spiritus simul cum Patre, & Filio dat esse, &
 esse sanctum: hoc ultimum tantum appropria-
 tur Spiritui S. l. 1. d. 18. dub. 5.
29. A Spiritu S. multiplex effectus, & multiplici-
 ter provenit. l. 1. d. 46. dub. 8.
30. Spiritus S. aliquando operatur ut Spiritus: ali-
 quando ut sanctus. l. 3. d. 3. p. 1. a. 1. q. 1. ad 4.
31. Spiritus S. non habitat in anima nisi per
 gratiam. l. 3. d. 13. q. 1. in fund.
32. Spiritus Sanctus quare non fuit Incarnatus.
 l. 3. d. 1. a. 2. q. 3.
33. Spiritus S. quomodo rectificat animam. op.
 Brev. p. 5. c. 4.
34. Spiritus S. missionis promissio expenditur, in
 Luc. c. 24. v. 49. & in Io. c. 16. v. 1. quare statim
 post resurrectionem non fuit missus. in Luc.
ibid. & in Io. *ibid.* v. 7.
35. Spiritus S. quomodo dicitur descendere in
 terram. in Io. c. 1. v. 33.
36. Spiritus S. dona alia dantur cum Spiritu san-
 cto: alia sine Spiritu sancto. l. 4. d. 14. p. 1. a. 2.
 q. 2. ad ult. V. *Donum*. n. 16.
37. Spiritus S. vinum quales delicias afferat ani-
 mæ, & qualiter bibendum ser. 2. Dom. 1. post
 oct. Epiph.
38. Spiritus Sanctus est terra amoris Christi in
 animam, in qua infunditur simul cum gratia.
 ser. 1. in Cæna Dom.
39. De receptione Spir. S. ab Apostolis. V. *Apo-*
stolus. n. 48.
40. Quomodo datur in Baptismo, & in Confir-
 matione. V. *Confirmatio*. n. 1.
41. Gaudium est fructus Spiritus sancti. V. *Gau-*
dium. n. 3.
1. Spiritus Sanctus dicitur potus, & flatus. lib. 1.
 d. 14. dub. 5. & l. 1. d. 16. q. 3.
2. Spiritui S. appropriatur usus, & quare. lib. 1.
 d. 3. l. a. 1. q. 3.
3. De peccatis in Spiritum S. l. 1. d. 43. per tot. &
 in Luc. c. 12. v. 10.
4. Spiritus S. quo sensu dicitur nobis propin-
 quior. à D. Hilario. l. 3. d. 2. a. 3. q. 3. ad ult.
5. Spiritus S. filii dicuntur qui adoptionis gra-
 tiam habent. lib. 3. d. 4. a. 1. q. 2. ad ult.
6. Quare non dicatur Pater Christi. l. 3. d. 4. a. 1.
 q. 2. ad 3. & 4.
7. Spiritui S. appropriatur scrutatio cordium. l. 3.
 d. 14. dub. 2.
8. Spiritus S. quomodo effugiat fictum. l. 4. d. 9.
 a. 2. q. 1. ad arg.
9. Spiritus S. institutor fuit aliquorum Sacra-
 mentorum. l. 4. d. 23. a. 1. q. 2. ad 2. & 3.
10. Spiritus S. & Doctor præcipuus Ecclesiæ.
 l. 4. d. 23. a. 1. q. 2.
- Magister verus prædicatorum, docetque scien-
 tias omnes in Luc. c. 12. v. 10. & in Io. collat. 72.
11. Spiritus S. quare petitur, & non ad ipsum, sed
 ad Patrem dirigitur oratio. lib. 4. d. 45. a. 3. q. 1.
 ad ult.
12. Spiritus S. omnia bona impertitur proceden-
 tia ab uno fonte. op. de 7. don. c. 1. & 5.
13. Spiritus S. dona sunt columnæ Ecclesiæ, &
 arma. op. de 7. don. c. 3. & 5.
14. Spiritus S. non recipitur à Mundiamatoribus
 op. de 7. don. c. 5.
15. Spiritus S. recipitur tantum à despiciente.
 Mundum. op. *ibid.*
16. Spiritus S. docet rationem, movet memoriam,
 & voluntatem. op. *ibid.* c. 5.
17. Spiritus S. quando prædestinat, inspirat, vo-
 cat, vivificat, replet, accumulatur meritis, glori-
 ficat, enumeranturque alii effectus mirabiles.
 op. *ibid.* c. 5.
18. Spiritus S. inspirationes sunt Angeli ad nos
 descendentes. op. *ibid.* c. 6.
19. Spiritus S. dona sunt scientia, sapientia, in-
 tellectus, consilium, fortitudo, pietas, timor.
 op. de 7. don. Spir. S. & Brevil. p. 5. cap. 5. &
 Centil. p. 3. sec. 45. & op. declar. term. & op.
 diæt. sal. tit. 6.
20. De fructibus Spiritus S. op. diæt. sal. tit. 8. &
 ser. 10. Pent.
21. Spiritus S. mittitur à Cælo post Christi as-
 censionem. op. medit. vit. c. 98.
22. Spiritus S. dicitur aqua, & ignis. Ps. 1. & in
 Io. c. 7. v. 39.
 Benignus, vehemens & furoris. Ps. 47.
23. Spiritus Domini ferebatur super elementa
 Ps. 101.
24. Spiritus S. adventus in die Pentecostes descri-
 bitur. in Sap. c. 1.
 Missionis in Apostolos effectus expenduntur.
 ser. 3. in Vig. Nativit.
25. Plures effectus, & officia Spir. S. describuntur.
 in Sap. c. 7. v. 22. & in Io. c. 14. v. 16. & 24. & ser. 1.
 & 2. ad 12. Pent.
26. Spiritus S. quomodo dicitur arguere de pec-
 cato, de justitia, & de iudicio. in Io. c. 16. v. 8. &
 collat. 71. & ser. 1. Dom. 3. Pasch.
27. Spiritus S. dicitur Paraclitus, & advocatus
 diversimodè à filio. in Io. c. 14. v. 24.
28. Spiritus S. solus replet capacitatem cordis. in
 Luc. c. 11. v. 22.
29. Spiritus S. charitas adduxit Christum ad nos.
 ser. 7. Dom. 1. Adv.
30. Spiritus S. est Auster, qui hortum Virginis per-
 flavit in Incarnatione. ser. 2. Dom. 3. Adv.
31. Spiritus S. gratia quid operetur in anima. ser.
 Dom. 3. Epiph.
32. Spiritus S. consolatio est centuplum à Chri-
 sto Domino promissum. ser. 4. Epiph. & ser. 4.
 Dom. 2. Pasch.
33. Spiritus S. introducendus in hospitium ani-
 mæ.

- mæ. ser. 4. quinquag. per dona sua requiescit in anima. ser. 1. Sab. S.
 Requirit flores super quos requiescat. serm. 2. Sab. S.
34. Spiritus S. quibus detur, & quomodo parantur corda ad ipsum recipiendum. ser. 3. in oct. Pasch.
35. Spiritus S. infusio qualis gratia. ser. 3. in oct. Pasch.
36. Spiritus S. venit ut medicus, ut Magister, & Doctor, & ut Rex. serm. 3. Dom. 3. Pasch. & ser. 4. ibid.
37. Spiritus S. purgat incipientes, ditat proficientes, & reficit perfectos. serm. 3. Dom. 3. Pasch.
38. Spiritus S. instruit animam in ordine ad Deum, ad proximum, & ad se ipsum. serm. 3. Dom. 3. Pasch.
 Ejus unctio spiritualis qualis. serm. 4. ibid. & ser. 3. ser. 3. Pent.
39. Spiritus S. quare in specie columbæ & ignis, apparuit. ser. 4. Dom. 3. Pasch. & ser. 3. in Trinit. & in Luc. c. 3. v. 22.
40. Spiritus S. non descendit nisi in purgatos, & mundos. ser. 3. in Ascens.
41. Spiritus S. gratia est vinum cæleste, pluvia cæli, & calor spiritualis. ibid.
42. De signis descensus Spiritus S. serm. 1. in Pent.
43. De signis quibus contristatur, & fugatur. ser. 3. in Pent.
44. Spiritus S. gratia figuratur in oleo, aqua, igne, & melle. ser. 4. Pent.
45. Spiritus S. nescit tarda molimina. serm. 5. Pent.
46. Spiritus S. replet domum odore bonæ famæ. ser. 5. & 6. Pent.
47. Spiritus S. est validus, sonorus, linguosus, accendens ignem. ser. 5. & 6. Pent.
48. Spiritus S. repletio in Elisabeth, in Ioan. in Zacharia: in Simeone: in Discipulis, in Maria, & Christo expenditur. ser. 6. Pent.
49. Spiritus S. est ignis, annulus, sigillum, & digitus Dei. ser. 7. & 8. Pent. V. *Supra Spiritus Sanctus*. n. 5.
50. Spiritus S. sagittæ quænam, & quæ Diaboli. ser. 8. Pent.
51. Spiritus S. docet veritatem, donat charitatem, & vim contra adversarios. ser. 9. Pent.
52. Spiritus S. varii effectus in animam expendantur. ser. 10. Pent.
53. Spiritus S. gratia per muscas cogitationum perditur. ser. 11. Pent.
54. Spiritus S. docet, linguamque ad sanctè loquendum tribuit. ser. 11. Pent.
 Ejus doctrinæ effectus. ser. 3. ser. 2. Pent.
55. Spiritus S. bonitas, & suavitas expenditur. ser. 11. Pent.
56. Spiritus S. datur orantibus, & bene operantibus. ser. 11. Pent. & custodientibus clausuram sensuum. ser. 3. ser. 3. Pent.
57. Spiritus S. replet arcam cordis thesauris virtutum, meritorum, & bonæ voluntatis. ser. 3. ser. 2. Pent.
58. Spiritus S. illuminat, sanctificat, & inflamat animam. ser. 1. Dom. Trinit.
59. Spiritus S. est amor, & ignis de Patre, & Filio procedens. ser. 4. in Trinit.
60. Spiritus S. est fons omnium charismatum, & gratiarum. op. Brev. p. 5. c. 1.
61. Spiritus S. quomodo possit dici Redemptor Mundi. l. 3. d. 19. a. 2. q. 1.
62. Spiritus S. inflamat cor ad amandum, & sacrificandum, & prædicandum. Pl. 104.
63. Spiritus Sanctus dicitur cælum. V. *Cæli varia*. n. 12.
64. De peccatis in Spiritum S. V. *Peccatum mortale*. n. 37. seq.
- Splendo : Splendidus.*
1. Splendidus, & splendor, radius, & lumen quomodo differant. lib. 1. d. 9. dub. 10. & lib. 2. d. 12. a. 2. & 3. per rot.
2. Splendoris egressus à Sole, à luce, ab igne est naturalis: unde si Sol esset æternus, etiam splendor. l. 1. d. 9. dub. 3.
- Spoliatio.*
1. Spoliatio gratuitorum facta per peccatum in homine consistit in subtractione gratiæ gratum facientis in mortificatione meritorum præcedentium in frustratione sanguinis Christi: in injuria Angeli Custodis: in inimicitia Dei: in deformatione divinæ imaginis: in honoratione Dæmonis: in servitute peccati: in reatu æterni supplicii: in debilitate liberi arbitrii: in elongatione superni beneficii, & provocatione creaturarum in ultionem inimicorum Dei. op. Centil. p. 2. sec. 2.
2. Spolia spiritualia, & corporalia quænam sint Pl. 118. c. 11. v. 2.
- Spongia.*
- Spongia quid sit. in Ioan. c. 19. v. 29.
- Sponsalia : Sponsus : Sponsa.*
1. Sponsalia dicuntur à spondeo, spondes: & contrahuntur inter virum, & mulierem, vel simplici promissione, vel fidei datione, juramentique interpositione, vel per traditionem arrhæ sponsalitiæ, vel annuli subarrhatione. lib. 4. d. 36. a. 2. q. 3. ad arg. & Centil. p. 3. sec. 54. De futuro quænam. op. Brev. p. 6. c. 15. V. *Matrimonium*.
2. Sponsalia an, & quomodo possunt solui. l. 4. d. 36. a. 2. q. 3. & op. Cent. ibid.
3. Sponsalia an possunt contrahi ante septennium, & quænam differentia inter promissionem factam in Baptismo. lib. 4. d. 36. a. 2. q. 2. & Centil. ibid.
4. Sponsalium effectus est duplex: unus est obligatio: alter est publicæ honestatis justitia. op. Centil. p. 3. sec. 54.
5. Sponsæ quare datur annulus. Pl. 107. V. *Annulus*. n. 23.
6. Sponsæ conditio principalis est probitas morum. Pl. 44.
7. Sponsis carnalibus tria dantur, Dos, donatio, & parapherna: Dos est donatio facta sponsæ ex parte Patris ad usum sponsi propter onera Matrimonii, sed ad possessionem sponsæ: Donatio fit sponsæ à sponso propter nuptias: parapherna sunt quæ habet sponsa præter dotem, ut sunt munera ei data. op. Comp. Theol. l. 7. c. 24. V. *Parapherna*. V. *Dos*. V. *Donatio*.
8. Sponsæ ornamenta sunt tria annulus in digito, monile in pectore, corona in capite: primum significat operis puritatem: 2. affectus sinceritatem: 3. contemplationis claritatem. op. Comp. Theol. l. 6. c. 38.
9. Sponsæ spirituali, scilicet animæ gloriosæ quænam dos, donatio, & parapherna dentur à Deo. op. Comp. Theol. l. 7. c. 24. & ser. 3. de B. Virg. V. *Anima ad Deum*. n. 109. V. *Desponsatio*.
10. Sponsæ

10. Sponsæ conditiones sunt pulchritudo, divitiarum, genus, & mores. *Pf. 44.* & in *Io. c. 3. v. 30.* *V. Christi varia.* n. 133.
11. Sponsorum conjugium exigit conjunctionem naturarum, & animorum interveniensque promissio per sponsalia, celebrationis Matrimonii, & translationis sponsæ. *Pf. 44.* Amorem mutuum. *l. 1. d. 10. a. 2. q. 1. corp.*
12. Sponsa ducitur causa prolis, adjutorii, & incontinentiæ. *Pf. 44.*
13. De sponso affertur pulchrum exemplum. *Vid. Exemplum.* n. 11.
14. Sponsa Christi est Ecclesia: *serm. 2. Hex. & Pf. 44. V. Ecclesia.* n. 37. 61. & 151. De nuptiis Christi cum Ecclesia, cum humana natura, cum anima. in *Io. collat. 11. V. Ecclesia.* n. 36.
15. Quomodo quærat sponso de nocte mysticè. *op. myst. Theol. in Orat. Dom. per. 4.*
16. Sponsa Christi qualis esse debeat. in *Joan. collat. 11.*
17. Sponsi filii Apostoli. *Vid. Apostolus.* n. 37.
18. Sponsus noster est Christus. *V. Christi varia.* n. 275. & 289. *V. Desponsatio.*
19. Sponsus Ecclesiæ est Episcopus. *V. Episcopus.* num. 10.
20. Sponsæ genæ quænam. *V. Genæ.*
21. Sponsa fit anima per gratiam. *V. Gratia effectus.* n. 23.

Sputum.

Sputum, & lutum in oculo cæci, quid sint mysticè. *serm. 1. Dom. 11. Pent. & in Ioan. c. 9. v. 4.*

Spyridion.

Spyridionis exemplum cum esset Episcopus & simplex convertit in Concilio Philosophum doctissimum. *ser. 1. de plur. Mart.*

Stabulum.

Stabulum est Mundus. *V. Mundus.* n. 70.

Stadium.

1. Stadium est octava pars milliarii. in *Luc. c. 24.* num. 13.
2. Stadium est mensura quinquaginta passuum. *op. diæt. sal. tit. 10. c. 5.*
3. Duodecim stadii Hierusalem quid. *Vid. Duodenarius.*

Stare.

1. Stare quid significet. in *Io. c. 20. v. 14.*
2. Stare Dei quid significet. *op. Sum. de Essentia.*
3. Stare constans debet homo in exercitio virtutum. *ser. 1. Dom. 10. Pent.*

Statera.

1. Statera mystica bonorum, & malorum quænam. *Pf. 118. v. 154.* Est Christus. *V. Christi attributa.* n. 93.
2. Statera dolosa quænam. *Pf. 118. c. 1. v. 5.*

Statua.

Statua Nabuchodonosoris est Mundus. *V. Mundus.* n. 83.

Statua quoad materiam permanet, & quoad formam potest mutari. *l. 4. d. 44. p. 1. dub. 4.*

Statura.

Statura Christi qualis. *V. Christi varia.* n. 406.

Status.

1. Status seu permanentia in aliquo signo seu locali, seu morali, est in quo est perfectio, seu complementum. *l. 2. d. 4. dub. 3.* In creatis est secundum actum, ut patet in quanto continuo, & discreto. *lib. 2. d. 34. a. 2. q. 1. ad 3.*
2. Status est in causis in ascendendo. *lib. 1. d. 8.*

p. 2. a. 1. q. 2. in arg. & l. 1. d. 3. p. 1. dub. 1. & ser. 10. Hexaem.

3. Status dicens perfectionem est triplex, scilicet simpliciter, estque in Deo: vel in genere: sic est in creatura pro ut habet rationem vestigii, vel imaginis. *l. 2. d. 4. dub. 3.*
4. Status creaturarum triplex, scilicet naturæ institutæ, destitutæ, & restitutæ. *l. 2. d. 3. p. 2. a. 3. q. 1. & l. 3. d. 16. dub. 4. & d. 12. a. 2. q. 1. ad 4.* De statu innocentia. *Vid. Adam. & op. Brev. p. 3. c. 7.* In hoc statu omnia essent communia. *ser. 18. Hexaem.*
5. Status est magis in unitate, quam in multitudine, quæ ob id ad unitatem reducitur. *l. 3. d. 2. a. 1. q. 3. ad 2.*
6. Status naturæ lapsæ habet aliquem statum patientiæ, & temperantiæ nobiliorem statu innocentia. *l. 4. d. 33. a. 2. q. 2. ad ult.*
7. Status noster in via, & in patria qualis. *lib. 3. d. 13. a. 2. q. 3. corp.*
8. Status perfectio alius est importans gratiam sanctificantem, Competitque omnibus: alius gratiam gratis datam competitque tantum Prælati, & Episcopis. *lib. 4. d. 25. a. 2. quæst. 1. ad ult.* De statu Prælatorum. *op. Apolog. paup. resp. 1. a. 3. p. 2.*
9. Status spiritualium est triplex, scilicet incipientium, proficientium, & perfectorum. *op. Phar. l. 1. c. 36. & ser. 1. in Vig. Nat. & ser. 2. Dom. infr. oct. Epiph. & ser. 2. Dom. 1. post oct. Epiph. & ser. 3. Dom. Palm. & ser. 2. fer. 4. Pent. Item alius est Virginum, Viduarum, & Conjugatorum. op. Phar. lib. 1. cap. 41. & ser. 1. & 2. in Sexag.*
10. Status salvandorum triplex. *opusc. de Ecclesi. Hier. p. 1. c. 1.* Justorum triplex. in *Luc. c. 7. v. 14.*
11. Status creaturæ rationalis est triplex, scilicet patria, infernus, & Mundus. *Pf. 129.* In hac vita item alius est bonorum, & iste in bonos perfectos, scilicet sanctos, & in imperfectè bonos: suntque qui transeunt ad Purgatoriū: alius parvulorum decedentium cum originali: alius adultorum decedentium cum mortali. *l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 1. ad ult.*
12. Status proprietates, & adversitates, comparantur ad invicem. in *Ecclen. c. 8.*
13. Status justorum multis de causis commendabilis. in *Sap. c. 4.*
14. Status peccatorum triplex. in *Luc. c. 7. v. 14.*
15. Status perfectionis consistit in humilitate, auctoritate, & paupertate. in *Luc. c. 2. v. 16.*
16. Status multiplex religiosorum exponitur. *ser. 3. in Epiph. & ser. 2. Dom. infr. oct. Epiph. & fusè. op. de prof. relig. l. 1. c. 3.*
17. Status Religionis, & pœnitentiæ est vinea spiritualis. *ser. 7. in Septuag.*
18. Status activorum, & contemplativorum describitur. *ser. 4. Dom. 2. Quadrag.*

Statutum.

1. Statutum dicitur à statuendo, estque jus humanum pietate introductum. *Pf. 118. c. 7. v. 10.* & *op. Princ. S. Script.* estque productio potestativa. *Pf. 118. c. 3. v. 6.*
2. Statuta pietatis in Scriptura sunt tria, scilicet mortificandi, dimicandi, & fructificandi. *Pf. 118. cap. 7. v. 10.*

M M m 3

3. Statuta

3. Statuta Dei sunt vel ad pacem, vel ad munendum, vel ad puniendum. Pl. 118. c. 3. v. 6. Vid. *Dei varia*. n. 89.
  4. Statuta superiorum quarè observanda. op. de Instit. Nov. p. 1. c. 3.
- Stella.*
1. Stellarum productio facta est ex aggregatione lucis substantialis, seu ex substantia apta valde ad suscipiendam lucem. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 3. & a. 2. q. 1. ad 2. & ser. 1. de Apost. Earum proprietates expenduntur. ser. 1. 2. & 3. de Apost. V. *Luminare*. V. *Luna*. V. *Planeta*.
  2. Stellæ sunt positæ in octava sphaera, & quarè. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 3. & a. 1. q. 1. ad ult. sunt naturæ purissimæ, sicut altissimæ, figuræ sphericæ. ser. 1. de Apost.
  3. Stellæ aliæ fixæ: aliæ erraticæ, & mobiles: primæ sunt in octava sphaera, seu firma mento: 2. in cæteris orbibus. l. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg. & op. de Eccles. Hier. p. 4. c. 3. & 4. Vid. *Cælorum numerus*. n. 9. & 11.
  4. Stellæ an moveantur motibus propriis. lib. 2. d. 14. p. 2. a. 1. q. 2.
  5. Stellarum retrogradationes, & elevationes expenduntur. l. 2. d. 14. ibid. ad ult.
  6. De stellarum influenza in inferiora. l. 2. d. 14. ibid. q. 1. ad ult. & quæst. 2. ad arg. & serm. 10. Hexæm.
  7. Stellarum diversa perfectio expenditur. lib. 2. d. 14. ibid. a. 2. per tot.
  8. Stellæ non verè, sed apparenter cadent in fine Mundi. lib. 4. d. 47. a. 2. q. 3. ad arg. & in Luc. c. 21. n. 25.
  9. Stellæ, quæ tribus Regibus apparuit ortus, & conditio. l. 2. d. 14. p. 2. a. 2. q. 3. ad arg. Ejus mysteria recensentur. ser. 1. Dom. 2. Epiph.
  10. Stellæ Iovis, & Saturni quando conjunguntur effectus pessimos producant. l. 2. d. 14. p. 2. a. 3. q. 3.
  11. Stellæ errantes quando mutuo, vel ex opposito se aspiciunt in capite, vel cauda Draconis perturbare faciunt cælum, & cassant tempestates, & Ecclypsim. op. de Eccles. Hier. p. 4. c. 4. Quid significant mysticè. op. de Eccles. ibid. V. *Religiosus*. n. 9. Quænam subjctæ Ecclypsi, & quænam non. ser. 3. de Apost.
  12. Stellæ maturinæ pulchritudo quanta. ser. 2. de Apost. V. *Matutinus*. n. 1.
- Stephanus.*
1. Stephanus sanctus qualem plenitudinem gratiæ habuerit. l. 3. d. 13. a. 1. q. 3. corp. & serm. 1. Dom. 3. Adv. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 14.
  2. Stephanus qualiter vidit Christum stantem. ser. 1. Dom. 3. Adv. & ser. 4. Dom. Quinquag.

3. S. Stephani amor qualis. op. de prof. relig. l. 2. c. 25.

Stercus.

Stercus in S. Scriptura sunt voluptates, pœnitentia, & bona mundalia. Pl. 112. & peccatum est stercus Diaboli. V. *Peccati effectus*. n. 56.

Sterilis : Sterilitas.

1. Sterilitas alia est naturalis : alia voluntaria : in veteri lege erat ignominiosa : in Evangelica est laudabilis, quia non quæritur fructus operum. l. 4. d. 33. dub. 1. & Pl. 34. & in Luc. cap. 1. v. 6. & 25.
  2. Sterilis tempore menstrui quomodò se gerere debeat in petitione, & redditione debiti. l. 4. d. 32. a. 3. q. 1. ad ult.
  3. Sterilis potest verè contrahere Matrimonium non ob bonum prolis, sed in remedium, & alia bona. l. 4. d. 31. a. 1. q. 3. ad ult.
- Stigmata*. V. *Christi vulnera*. V. *Franciscus*. V. *Vulnera*.

Stimulus.

Stimulus conscientiæ continuè exercendus in via purgativa. op. Incend. p. 1.

Stipendium.

1. Stipendium bonorum, & malorum quale. ser. 3. Dom. 5. Pent.
2. Stipendia peccati sunt pœnalitates, & miseriæ hujus vitæ : Item mors corporalis : item mors gehennæ. ser. 4. Dom. 15. post Pent.

Stipula.

Stipula in S. Scriptura significat peccata venialia. l. 4. d. 21. p. 1. dub. 1. V. *Opus*. n. 37. V. *Palea*. V. *Fenum*.

Stix.

Stix fluvius Inferni. V. *Flumen*. n. 19.

Stoici.

Stoicorum opinio erronea expenditur circa virtutes politicas. l. 3. d. 36. a. 1. q. 3. corp.

Stola.

1. Stola triplex, scilicet innocentia, corporis, & animæ. Pl. 29.
2. Stola prima est vestis innocentia, cui succedit puritas acquisita per Sacramenta. in Luc. c. 15. v. 22. & serm. 1. Dom. 1. Pent. Item prima est gloria essentialis : secunda est accidentalis. l. 3. d. 26. dub. 5. Item stola prima est gloria animæ : secunda est corporis. l. 3. d. 18. a. 2. q. 1. corp. V. *Dos*. n. 11.
3. Stolæ quibus induebantur Scribæ erant camisia alba, & longæ. in Luc. c. 20. v. 46.
4. Stolæ alba in cælo quænam sint. ser. 4. Dom. Palm.

Stolidè : Stolidus : Stoliditas.

Stoliditatis notæ enarrantur. op. spec. discipl. p. 1. cap. 6.

Strages.

Strages diversæ hominum enarrantur ex S. Scriptura. op. Bibl. paup. c. 806.

Stratum.

Stratum significat quandoque asperitatem, sensualitatem, conscientiam, & beatitudinem. Psalm. 62.

Strenuè : Strenuus.

De strenuitate. op. Bibl. paup. c. 77.

Studium : Studens.

1. Studium est vehemens applicatio animi cum summa voluptate ad agendum. in Sap. prol. V. *Schola*.
  2. Studens instruitur. op. Phar. l. 1. cap. 25. & in Sap. prol. & ser. 19. Hex. V. *Modus*. n. 9.
3. Studium

3. Studium triplex proponitur, scilicet Theologicum, ethicum seu morale, & diabolicum. Pf. 118. c. 7. v. 12.
4. Ad studium nulla ætas fera est. in Sap. prol.
5. Studiosus animus comparatur Cervo celerissimo, & Mercenario pauperrimo. Pf. 118. c. 9. v. 3.
6. Studium perfectum conatur transire de vanitate in veritatem. ser. 19. Hex.
7. Studium quam laudabile. op. Phar. l. 1. c. 25.
8. Studium S. Scripturæ debet esse sicut puerorum, qui primo addiscunt, A. B. C. d. postea sillabizant, deinde legunt, & tandem quid significet pars: sic primò recurrendum est ad Textum, deinde ad Magistros. ser. 19. Hex. Exercendum à Concione. op. Centil. proem.
9. Studens S. Scripturæ quas condiciones habere debet. ser. 19. Hex.
10. Studium doctrinarum sæcularium quanta cautela exercendum. ser. 19. Hex.
11. Studium religiosorum consistit in exercitio virtutum, orationis, & sanæ intelligentiæ Sacræ Scripturæ. op. de proc. relig. proc. 7. c. 20. & l. 2. c. 66 & op. de inform. Novit. p. 2. c. 3.
12. Studium devotionis fulcimentum veræ Religionis debet esse. op. de sex al. seraph. c. 3.
13. Studium ordinatum ad prædicandum quàm Deo charum, & meritorium. ser. 1. in Septuag. & ser. 2. Dom. 1. Quadrag.
14. Studium quomodo meritorium. l. 4. d. 30. dub. 2.
15. Studium bonum, & malum quodnam. in Eccles. c. 2. in fine.
16. Studentium munera. V. *Discipulus*. n. 1. & seq. *Stultiloquium*.
1. Stultiloquium reprehenditur. op. Phar. l. 3. c. 3. & maxime in Virginibus Deo dicatis. op. de perfect. vit. cap. 4. & Mulieribus. op. Bibl. paup. c. 129. V. *Multiloquium*.
2. Stultitia vitiosa damnatur. op. Phar. l. 3. c. 30. Quare non fuit assumpta à Christo. Vid. *Christi defectus*. n. 7. & 24.
3. Stultus est qui non prævidet mala. in Luc. c. 12. v. 20. Eius præsumptio qualis velle gratiam, & gloriam absque operibus. op. de reform. ment. p. 1. cap. 29.
4. Stultus credit se esse sapientem. in Io. c. 8. v. 48.
5. Stultus est qui pro temporalibus perdit æterna: horum infinitus est numerus. ser. 3. Dom. 2. post Pent. & ser. 5. & 6. Pent. & ser. 2. Dom. 2. Pent. Stultus habet Lunam in capite, coronam sub pedibus: sapiens è contra. ser. 3. fer. 3. Pent.
6. Stultitia quæ est vera sapientia in quoniam consistit. op. myst. Theol. in fine. & ser. 2. Hex.
7. Stultus fuit reputatus Christus. ser. 2. Hex. Vid. num. 2.
8. Stultorum lætitia specificatur in juventute, in vino, in vnguentis, in coronis rosarum, in luxuria, in societate mala. in Sap. c. 2. & serm. 2. Dom. infr. o. Nat. Dom.
9. Stultus non habet vsum liberi arbitrij sumpti moraliter, non phisice, hunc enim habet. l. 2. d. 25. p. 2. q. vlt. corp.
10. Stultus quomodo possit recipere Baptismum. l. 4. d. 4. p. 1. a. 2. q. 1. ad 5. An possit iustificari. l. 4. d. 16. p. 2. a. 2. q. 2. ad 1.
11. Stultus est Mundus. V. *Mundus*. n. 81.

Stupeo: Stupor.

1. Stupor est effectus timoris: quando aliquid timetur quod de se non est timendum ob defe-

ctum consuetudinis: si verò est ob defectum cognitionis est admiratio: si ob defectum virtutis est segnities. l. 3. d. 34. dub. 2.

2. Stupor est ex insolita, & magna imaginatione. in Luc. c. 2. v. 47.
3. Stupor quomodo reddit corpus insensibile. l. 2. d. 39. a. 2. q. 2. ad 2.

Stuprum.

1. Stuprum est luxuria qua virginalis incorruptio violatur, seu defloratur. op. Centil. p. 1. sec. 24. V. *Luxuria*.
2. An sit gravius peccatum adulterio. l. 4. dist. 41. dub. 4.
3. Qualis pœnitentia à Canonibus assignetur huic peccato. op. Confession. p. 56.

Suadeo.

Suadeo. V. *Dissuadeo*. n. 1.

Suasio.

Suasio est pars rethoricæ. ser. 4. Hex.

Sub.

Sub in divinis non importat inferioritatem, sed solum habitudinem. l. 1. d. 25. dub. 4.

Subdiaconus.

1. Subdiaconus quam potestatem habeat in sacrificio. op. Cent. p. 3. sec. 53. & l. 4. d. 24. p. 2. dub. 2. & 5. V. *Ordo sacer*.
2. Subdiaconatus quando fuit institutus à Christo. op. Cent. p. 3. sec. 53.
3. Subdiaconatus quare dicatur sacer Ordo. lib. 4. d. 24. p. 2. dub. 5.

Subditus.

1. Subditus dicitur à subiectione, hæcque est necessitatis, simulationis, cupiditatis, & amoris. Pf. 2.

Subiectio alia est bonorum, alia malorum: alia à coactione: alia à culpa: alia à miseria &c. l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 3. corp. Alia est à timore: alia ab amore. l. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4. V. *Servus*. V. *Domini*

Item subiectio alia est secundum necessitatem: alia secundum conditionem: alia secundum timorem: alia secundum dilectionem. Pf. 109.

2. Subditus instruitur. op. Phar. l. 1. c. 13. & op. de Eccles. Hier. p. 3. c. 1. Subditorum, & Prælatorum exemplar proponitur in Christo. l. 3. d. 20. a. 1. q. 2. ad 5.
3. De subditorum obedientia mirabilia enarrantur. op. de Eccles. Hier. p. 3. c. 1. tria genera subditorum respondentia Principatum, Archangelorum, & Angelorum ordini. op. de Eccles. Hier. p. 3. c. 1. 2. & 3.
4. In quibus casibus subditi possunt confiteri alij, quam suo Plebano. op. quare. FF. Min. prædicent.
5. Subditus superbus malus erit Prælatus. op. Phar. l. 3. c. 34.
6. Subditorum vitia qualiter tractanda à Prælato. op. Phar. l. 4. c. 39.
7. Subditorum vita prælatos alloquitur per miseriam, desiderium, & obedientiam. in thren. c. 2. v. 11.
8. Subditi per asinos intelliguntur. ser. 2. de dedic. Ecclesiæ.
9. Subditi in quibus tenentur obedire Prælato, & maxime Fratres Minores. l. 2. d. 44. a. 3. q. 1. corp.
10. Subditorum obligationes in Ordine FF. Min. explicantur. op. Expos. reg. c. 10.
11. Subiectio ad Deum est duplex, interior, & exterior. Pf. 130.

Subiectum.

1. Subiectum est id quod subijcitur ratione sup-

positi. lib. 3. distinctione 6. art. 1. quæst. 2. ad ult.

2. Subiectum aliud est per se primo aliud non primo : à primo desumitur vnitas scientiæ. l. 1. d. 11. q. 2. ad 3.
3. Subiectum in scientia est id, cui subiecerit proprietates, quæ in illa tractantur, ob idque de ipso prædicantur. l. 1. q. 1. proæm. Debet præcognosci quid, & quia est. op. Sacra Script.
4. Subiectum aliud radicale: aliud integrale: aliud vniuersale. l. 1. q. 1. proæm.
5. Subiectum in Grammatica, Geometria, & Theologia quodnam sit. l. 1. q. 1. proæm. Metaphisicæ est ens vt ens. op. Princ. S. Script. V. *Scientia*.
6. Subiecti vnitas specificat actum, quomodd. l. 1. d. 11. a. 1. q. 2. ad 3.
7. Subiectum Logicæ est sermo internus. l. 1. & 4. Hex. Philosophiæ est ens mobile. op. Princ. S. Script. & de reduc. & c. & ser. 1. & 4. Hex.
8. Subiectum accidentis aliud est primum, estque materia prima: aliud secundum, estque compositum. l. 1. d. 26. dub. 5.
9. Subiectum accidentis aliud est simul causa: aliud tantum deferens, vt est lux, gratia & c. l. 2. d. 26. a. 1. q. 3. corp. & l. 2. d. 37. a. 2. q. 2. ad 2. & l. 4. d. 12. p. 1. a. 1. q. 3. ad 2. & l. 2. d. 13. a. 3. q. 2.
10. Subiectum potest intelligi sine propria passione intellectu abstrahente, & resolvente. lib. 1. d. 28. dub. 1.
11. Subiecto multiplicato an multiplicetur accidens. l. 2. d. 42. a. 1. q. 1. ad 3. V. *Accidens*. n. 15.
12. De subiecto accidentis. V. *Accidens*. num. 6. & seq.
13. Subiecti diuersitas diuersificat accidentia, & habitus. V. *Habitus*. n. 19.
14. Subiectum gratiæ. V. *Gratiæ subiectum*.
15. Pro subiecto supponit prædicatum. V. *Maxima*. n. 15.
16. Subiectum de quocumque prædicatur, prædicatur & passio. V. *Maxima*. n. 16.

Subfannatio.

Subfannatio filia superbiæ. op. Spec. an. c. 1. V. *Derisio*. n. 1.

Subsisto. Subsistentia.

1. Subsistentia dicitur à Græcis hypostasis, est suppositum substantiæ distinctum, differtque à persona: hæc enim addit rationalitatem, seu nobilitatem proprietatis. l. 1. d. 23. a. 1. q. 3. corp. V. *Substantia*.
2. Subsistentia conuenit alijs præter hominem, non sic persona. l. 1. d. 23. q. 3.
3. Subsistentia aliquando stat pro substantia: aliquando pro supposito. lib. 1. d. 25. dub. 1. & q. 1. corp. & l. 1. d. 5. q. 1. corp.

Substantia.

1. Substantia dicitur ex eo quod vel per se stat, vel alij subest: primum est perfectionis: secundum imperfectionis: ideo ad diuina transfertur ratione primæ conditionis. lib. 1. d. 8. p. 2. dub. 5. & l. 1. d. 23. a. 1. q. 2.
- Dividitur in primam, & secundam: prima est individuum: secunda est communis. l. 1. d. 5. a. 2. q. 1. & Pl. 38. V. *Proprietates*. n. 13.
2. Substantia dicitur vel vt est res permanens, & per se stans, sicque dicitur propriè: vel vt res permanens, sed alij inhærens: vel vt essentia actu ens. l. 2. d. 37. dub. 4.
  3. Substantia dicitur vel materia, vel forma, vel

compositum, vel essentia vniuscuiusque rei l. 2. d. 37. dub. 4. & l. 2. d. 26. a. 1. q. 3. in fund.

Quænam reponatur in prædicamento. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad ult.

4. Substantia dicitur vel ens per se, vel ad se: primo modo est propriè substantia: secundo pro vt contra distinguitur contra relationem. lib. 1. d. 22. a. 1. q. 4. ad 2. & 4.
5. Substantia non est quid vniuocum Deo, & creaturæ: nam in Deo dicitur substantia ens per se, idest nullius egens: in creatura ens per se idest non existens in alio, vt in subiecto, egens tamen alio. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 4. ad 2.
6. Substantia dicitur à per se stando non per aliud: & à substando, & hoc vel alij inhærenti, vel alij distinguenti: vel alij perficienti: primum & tertium sunt in Deo. l. 1. d. 23. a. 1. q. 1. corp.
7. Substantia non dicitur in concretionem ad suppositum ratione communicabilitatis. lib. 1. d. 23. a. 1. q. 3. corp. sed in abstractione sicut essentia. ibid.
8. Substantia pro vt dicitur in ordine ad substare importat compositionem. l. 1. d. 23. art. 1. q. 2. ad arg.
9. Substantia quælibet intelligitur quod ibi sit natura, & habens naturam: primum est essentia: secundum est persona. l. 1. d. 23. a. 2. q. 2. corp.
10. Substantia in Deo quomoddò non numeratur. l. 1. d. 23. a. 2. q. 1. corp.
11. Substantia in diuinis, quot modis dicitur. l. 1. d. 25. a. 1. q. 1. corp. & d. 23. a. 2. q. 1. & 2. & lib. 1. d. 8. p. 2. dub. 4. & a. 1. q. 4. communicatur per generationem & quomoddò differat à communicatione in creatura. l. 1. d. 5. a. 1. q. 1. & q. 2. in fine.
12. Substantia in diuinis non dicitur generare quare. l. 1. d. 25. a. 1. q. 2. ad arg.
13. Substantia dicitur vel propriè, vel transfumtivè. l. 3. d. 23. a. 1. q. 5. ad 1.
14. Substantia est terminus generationis. l. 1. dist. 5. a. 1. q. 1. corp. Non autem augmentationis nisi per accidens. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 2. ad 3.
15. Substantiæ productio triplici modo potest esse vel secundum voluntatem vt creatio Adæ: vel similis in natura, sed præter naturam vt formatio Euvæ: vel per modum naturæ vt Abel: iste tertius modus est generatio. l. 1. dist. 13. q. 2. ad 1.
16. Substantiæ omnes compositæ sunt resolubiles in sua principia vel re, vel ratione. lib. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. ad 5.
17. Substantialiter esse ab alio tripliciter potest esse. l. 1. d. 5. a. 1. q. 2. corp.
18. Substantia est invariabilis, nec recipit magis, & minus, quomoddò id intelligendum. l. 1. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. ad 1. & l. 2. d. 26. art. 1. q. 2. in arg. V. *Maxima* n. 26. V. *infra* n. 20. & lib. 1. d. 8. p. 1. dub. 4.
19. Substantia spiritualis vel est Deus, vel Angelus, vel anima. l. 2. d. 26. a. 1. q. 3. in arg.
20. Substantia eadem numero est susceptibilis contrariorum. l. 2. d. 41. a. 1. q. 1. ad 1. Habet tamen suos gradus vna existente verius altera: vnde recipit magis, & minus phisicè, non logicè. l. 2. d. 3. p. 1. dub. 2. Vid. *Suprà* num. 18.
21. Substantia habet partes entitativas à se non à quantitate. l. 2. d. 17. a. 1. q. 2. ad 5.
22. Substantia intellectualis non vnitur corpori nisi mediante vegetabili, & sensibili. lib. 2. dist. 14.

distinct. 14. part. 1. art. 3. quæstione 1. corp.
23. Substantia, quo est nobilior, eo multiplicior
in potentijs, quæ dicunt perfectionem. l. 2. d. 8.
p. 1. a. 1. q. 1. ad 4.

Est melior quo magis diffusiva, & quo simpli-
cior eo virtuosior. l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 1.

Nobilior est vivens non vivente, & quomodo.
l. 3. d. 2. 1. a. 2. q. 2. ad arg. & ser. 5. de plur. Mart.

24. Substantia manifestatur per potentiam, &
operationem. l. 2. d. 8. q. vlt. ad 4.

Cognoscitur etiam medijs accidentibus. lib. 3.
d. 15. dub. 2. V. *Accidens*. n. 51.

25. Substantia in creatis differt à virtute. l. 3. d. 14.
a. 3. q. 3. corp.

26. Substantia dicit vel essentiam, vel supposi-
tum. l. 3. d. 17. a. 1. q. 1. ad 1.

27. Substantia an sit ignobilior accidente. lib. 4.
d. 49. p. 1. a. 1. q. 1. ad 4.

28. Substantiarum diversarum agentium an sint
diversi actus. l. 2. d. 10. a. 3. q. 2. ad arg.

29. Substantia quomodo dicitur similior substan-
tiæ, quam accidenti. l. 2. d. 26. a. 1. q. 3. ad arg.

30. Substantia prima subsistit per se, & in se: se-
cunda subsistit per se, sed non in se, sed in pri-
ma: quare verior est prima. Ps. 38.

31. Substantia secunda abstrahitur ratione, sive
intellectu, sive natura: prima vero subsistit ra-
tione, re, natura, actu, intellectu, & statu.
Ps. 38.

32. Differentia substantiæ creatæ, & increatæ:
omnisque creata respectu Dei est secunda. Ps. 38.

33. Substantia, essentia, hypostasis, & persona
quomodo se habeant ad invicem. op. Brevil. p. 1.
cap. 4.

34. Quæ nomina significant substantiam mul-
tipliciter in divinis. l. 1. d. 9. dub. 2.

35. Substantia patiens aliqua potest dici duplici-
ter, vel quia potest suscipere formam contra-
riam quantum ad esse, vel tantum aliquam dis-
positionem quantum ad bene esse: sic anima
& c. l. 4. d. 44. p. 2. a. 3. q. 1. ad arg.

36. Substantiarum spiritualium operationum
mensura quænam. in Eccles. c. 3.

37. Substantia quomodo est principium acciden-
tis. V. *Accidens*. n. 8.

38. Substantia in quo sensu dicitur minus nobi-
lis accidente. V. *Accidens*. n. 54. seq.

Substantivum.

1. Substantivum ad adiectivum se habet per mo-
dum informati, & materialis: hoc verò per mo-
dum informantis. l. 2. d. 25. p. 1. q. vlt. corp. V. *Ad-
iectivum*. n. 1. seq.

2. Substantivum nomen significat substantiam
per modum substantiæ in divinis: alia nomina
per modum adiacentiæ, vel relationis. lib. 1.
d. 9. dub. 2.

3. Substantivum aliud est purum, aliud substan-
tivatum. l. 1. d. 9. dub. 2.

4. Substantivum est amor Dei: ob idque primò
quærendum: cætera sunt adiectiva. Ps. 104.

Substare.

1. Substare alij est velut inhærenti, vel vt distin-
guenti, vel vt perficienti. l. 1. d. 23. a. 1. quæst. 2.
corp.

2. Substare alteri dicit compositionem. l. 1. d. 23.
ibid. in arg.

Subtrahitio.

1. Subtrahitio fit dupliciter vel per rarefactionem,
vel per depurationem. l. 4. d. 47. a. 2. q. 2. ad vlt.
Item alia est perfecta victoria formæ super

materiam vt in cælo. op. Comp. Theol. l. 7. c. 28.

2. Subtilitatis dos expenditur, & eius origo. op.
Comp. ibid. & l. 4. d. 49. p. 2. a. 2. per tot.

3. Subtilitas cælorum qualis. V. *Cælum*. n. 13.

Subtrahitio.

Subtrahitio beneficij, & elemosynæ est actus ava-
ritiæ. op. Centil. p. 1. sec. 22.

Successio.

1. Successio est motus à termino à quo ad quem
continuus. l. 4. d. 49. art. 4. princ. q. 1. ad arg. Vid.
Motus. n. 1.

2. Successio motus oritur ex quadruplici capite,
scilicet ex medijs distantia, resistantia, partibili-
tate mobilis, & finitate virtutis moventis, &
mobilitatis. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 3. corp. & l. 4. dist. 11.
p. 1. a. 1. q. 5. fund. V. *Contrarietas*. n. 21. V. *Motus*.

3. Successiva incipiunt per vltimum sui non esse,
& desinant per aliquid sui. l. 1. d. 37. p. 2. art. 3. q.
vlt. in fund.

Idè non sunt in sui initio. l. 2. d. 1. p. 1. art. 1. q. 2.
ad 3.

4. Successivum potest stare cum instantaneo, &
quomodo & c. l. 4. d. 1. p. 1. q. 5.

5. Successivum in operatione ponitur ob præpa-
rationem, & inductionem proprietatum. lib. 4.
d. 11. ibid. fund.

6. Successio in introductione formæ vnde. Vid.
Contrarietas. n. 18. V. *Contritio*. n. 28.

Succuba.

Succuba. V. *Diaboli potestas*. n. 6.

Sudarium.

Sudarium, & semicintia S. Pauli quibus fugaban-
tur dæmones quid significant. serm. 3. Dom. 3.
Quadrag.

Sudor.

Sudor est superfluitas secundæ digestionis. lib. 2.
d. 20. a. 1. q. 2. ad 2.

Sufficio: Sufficientia.

1. Sufficientia in rebus quærenda: superfluitas
fugienda. op. Phar. l. 4. c. 20.

2. Sufficientia intelligentiæ diviniæ, gratiæ, mo-
destiæ, & gloriæ explicatur. in Io. c. 14. v. 9.

Suffragium.

1. De suffragio mortuorum per Sacrificium Mis-
sæ. lib. 4. distinct. 45. dub. 3. & 4. & art. 2. q. 3.
ad 4. & op. Brevil. p. 7. c. 3. & Comp. Theol. lib. 7.
cap. 4.

De oratione facta pro vivis, & mortuis pro
elemosyna temporali. l. 4. d. 45. dub. 4. & seq.
An, & quomodo profint suffragia mortuis
existentibus in Purgatorio, & an facta per
malos. l. 4. d. 45. a. 2. per tot. & Centil. p. 4. sec. 2.
& Brevil. p. 7. c. 3. & Comp. Theol. l. 7. cap. 4. &
ser. de Animabus. V. *Defunctus*. V. *Purgatorium*.
num. 12.

2. Suffragiorum valor fundatur in iustitia, & mi-
sericordia. l. 4. d. 45. a. 2. q. 1.

3. Suffragia quomodo tollant punitionem culpæ.
ibid.

4. Suffragia facta pro aliquo in speciali, ei magis
profunt: facta verò in communi magis profunt
ijs, qui in hac vita meruerunt talia suffragia
cæteris paribus. l. 4. d. 45. a. 2. q. 3. & Centil. p. 4.
sec. 2. & Brevil. p. 7. c. 2. & Comp. l. 6. c. 5.

5. Suffragia Ecclesiæ sunt sacrificia, ieiunia,
elemosynæ, orationes, & pœnæ voluntariæ.
op. Brevil. p. 7. c. 2. & Comp. l. 6. c. 4.

6. Suffragiorum effectus quinam. op. Centil. p. 4.
sec. 2.

7. De

7. De Indulgentiarum suffragio. op. Comp. Theol. l. 7. c. 6. V. *Indulgentia*.
8. Suffragia quæ fiunt à Sanctis pro nobis quantum efficacia, & vtilia. l. 4. d. 45. a. 3. q. 1. 2. & 3. & op. Centil. & Brevil. ibid.
9. Suffragia Ecclesiæ an profunt damnatis, nec beatis. l. 4. d. 46. per tot.
10. Quare Ecclesia post festum omnium Sanctorum porrigit suffragia defunctis. ser. de animab.
11. Eorum valor solum à Deo scitur. op. Brev. p. 7. cap. 3.
- Suggero. Suggestio.*
1. Suggestionis malæ effectus expendantur. op. Phar. l. 3. c. 3.
2. Suggestio est radix peccati, quæ aliquando est veniale, aliquando mortale: aliquando sine peccato. op. Brev. p. 3. c. 8. *Delectatio*. n. 8.
3. Suggestio mala est vipera animam mordens. op. Confession. p. 2.
- Sulpicius.*
- Sulpicius uxorem repudiavit, quia eam vidit foris versantem: dicebat enim legem Matrimonij esse, vt vxor tantum marito placeat, eiusque aspectus exhibeatur. ser. 1. de S. Gregor. Pap.
- Sum.*
1. Sum, es, est, nomen essentiæ propriæ est, significans entitatem in omnimoda perfectione, & absolute: sic Ego sum qui sum. lib. 1. d. 2. dub. 4.
2. Sum, es, est, quot modis potest sumi, & quid propriè significet. l. 1. d. 7. q. 1. corp. & l. 2. dist. 43. dub. 1. & l. 1. d. 34. a. 1. q. 2. in arg. & l. 1. d. 9. dub. 7. & d. 8. p. 1. dub. 7. & l. 2. d. 34. a. 2. q. 3. ad 3. & l. 4. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. in arg.
- Summum.*
1. Summum aliquid est duplex vel simpliciter, vel in genere. l. 2. d. 33. a. 2. q. 1. ad 2. & d. 34. a. 2. q. 1. corp.
2. Summum in quo sensu dicitur id, quod est impermixtum cum contrario. l. 2. d. 34. dub. 3.
3. Summum in genere dupliciter aliquid potest reperiri vel secundum potentiam, vel secundum actum. l. 2. d. 34. a. 2. q. 1. corp.
4. An Summum malum possit reperiri sicut summum bonum. ibid.
5. Summo bono propriè solum possumus vniri. l. 1. d. 1. dub. 12.
6. Summum bonum est sui ipsius diffusivum, nec potest cogitari sine sui emanatione. op. Itin. ment. c. 6.
- Superbia.*
1. Superbia est propriæ excellentiæ amor, peruersæque celsitudinis appetitus. op. Centil. p. 1. sec. 17. & op. declar. term. & op. diat. sal. tit. 1. c. 3. & l. 2. d. 22. a. 1. q. 1. corp. & op. Spec. an. c. 1. & l. 2. d. 5. a. 1. q. 2. in arg.
- Quando sit mortale, vel veniale. op. Comp. Theol. l. 3. c. 22. & op. Spec. an. c. 1.
- Quomodo est initium omnis peccati triplici capite. op. Centil. part. 1. sec. 16. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 15. & l. 2. d. 5. q. 1. ad 4. & Pl. 81. & Pl. 134. V. *Contemptus*. n. 1. & 3.
2. Superbiæ varij gradus, & species explicantur. op. Cent. p. 1. sec. 17. & op. Comp. ibid. & Pl. 118. cap. 2. v. 5.
3. Superbia est duplex alia spiritualis super perfectionem: alia carnalis super excellentiam excedentem. op. de pugn. spir. c. 9.
- Dicitur dupliciter: primò generaliter pro omni contemptu, & erectione mentis: secundò
- pro appetitu honoris. lib. 2. distinct. 42. dub. 2.
4. Triplex superbia sibimet placere, & maiorem se reputare quàm sit: idque est origo omnium peccatorum: secunda appetere se existimari ab alijs maiorem quam deceat: tertia ambire alijs præire. op. de prof. relig. l. 1. c. 9. & op. de reform. ment. p. 1. c. 18. & p. 2. c. 2.
5. Effectus, & filia superbiæ sunt curiositas, levitas mentis, inepta lætitia, iactantia, singularitas, arrogantia, præsumptio, defensio peccatorum, simulata confessio, ambitio, rebellio, libertas peccandi, consuetudo. op. Cent. p. 1. sec. 17. & op. Comp. Theol. l. 3. cap. 15. & op. diat. sal. tit. 1. c. 3. & op. Phar. l. 2. c. 6. & seq. Vid. *Ambitio*. n. 1. Item hæresis, schisma, error, sortilegium, aliaque mala. op. Spec. an. c. 1. V. *Curiositas*. V. *Derisio*. n. 1. V. *Discordia*. n. 2. seq.
- Ramus triplex, scilicet præsumptio, contemptus, & inanis gloria. op. Spec. an. c. 1.
6. Superbia est idem ac inanis gloria, differens tantum ratione: cuius filia sunt inobedientia, iactantia, hypocrisis, incontinentia, pertinacia, discordia, novitatum præsumptio. op. Centil. p. 1. sec. 18. & op. Comp. Theol. l. 3. c. 15.
7. Superbiæ pessimi effectus enarrantur. op. Comp. Theol. ibid. & op. diat. sal. tit. 1. c. 3. & op. Phar. l. 2. c. 6. seq. & op. diat. sal. tit. 7. c. 1. & op. Spec. an. c. 1. & ser. 1. 2. & 3. Dom. 3. Quadrag. & serm. 4. Dom. 3. post Pent. & ser. 4. Dom. 16. Pent. V. *Peccatum mortale*. n. 30. V. *Peccati varia*. n. 101.
8. Superbiæ remedia, & vanæ gloriæ. op. de pugn. spir. c. 9. & op. de prof. relig. l. 1. c. 27. & op. Stim. c. 10. & 11. p. 3. & op. de reform. ment. p. 2. c. 4. & ser. 2. & 3. Dom. 1. Quadrag.
- Contra superbos multa proponuntur. op. Stim. p. 3. c. 10. & in Luc. c. 10. v. 18. & in Luc. c. 14. v. 8. & in Io. c. 5. v. 42.
9. Superbiam curavit Christus in Cruce capitis inclinatione, alia vitia alijs actibus. op. Comp. Theol. l. 3. c. 14.
10. Interrogationes faciendæ à Confessario super superbiam quales. op. Confes. c. 2. p. 2.
11. Superbia summoperè est fugienda à Religiosis. op. Spec. ad Nov. p. 2. c. 2.
12. Superbiæ religiosi signa enarrantur. op. Spec. ibid. c. 5.
13. Superbia comparatur vento, fumo, paleæ, stillæ, araneæ, feretro, luctæ, gallinæ, & lupi. op. diat. sal. tit. 1. c. 3. Item accipitri. V. *Accipiter*. num. 1. Item hydropisi. V. *Morbus*. n. 5.
14. De Superbia auctorit. §§. PP. op. Phar. lib. 2. cap. 6.
- Item auctorit. S. Scripturæ. op. Bibl. paup. c. 98.
15. Superbia sancta quam, & quæ viriosa. op. de prof. relig. l. 1. c. 8.
16. Superbia oculos aperit ad videndum prærogativas, & claudit ad videndum indigentias, & defectus. l. 1. d. 17. p. 1. q. 3. corp.
17. Superbia quomodo est gravius peccatum cæteris. l. 2. d. 33. a. 1. q. 1.
18. Superbia occulta Clericorum punitur per manifestam luxuriam à Deo. l. 2. dist. 36. art. 1. q. 1. in fund.
19. Quomodo peccatum Adæ, & Evæ inchoaverit à superbia, inobedientia, gula, & avaritiâ secundum diversas rationes. l. 2. d. 22. a. 1. q. 1. V. *Adam*. n. 62. seq. Item Luciferi inchoavit à superbia, præsumptioneque, completum in invidia, & odio. lib. 2. distinct. 5. art. 1. quæst. 1. & 2.

- Tres famosissimi superbi fuerunt in Mundo, scilicet Adam, Lucifer, & Iudæi. Pl. 79.
20. Superbia oritur à præsumptione, vel ab obstinatione. op. Brevil. p. 4. c. 9.
21. Superbiæ, & humilitatis conflictus describitur. op. Phar. l. 2. c. 15. & op. diæt. sal. tit. 7. c. 1.
22. Superbi maledicti à Deo. op. Spec. B. Virg. c. 15.
23. Superbia in benefactis plus timenda ostenditur. op. Expôs. reg. c. 10.
24. Vermis est divitiarum. op. apol. paup. a. 1. resp. 3. Pericula superbiorum expenduntur. l. 5. de plur. Marr.
25. Superbia reddit vanum hominem. in Ecclen. Procem.
26. Superbus quadrupliciter decipitur: vel quia putat habere quod non habet, vel plus: vel singulariter super alios, vel ex meritis suis. op. de reformat. ment. p. 2. c. 2.
27. Est hydropisis superbia. in Luc. c. 14. v. 5. Est lepra. ser. 1. Dom. 3. Epiph. & ser. 1. Parasc. Est febris. in Io. c. 4. v. 5. 2. comparatur etiam locustis. l. 3. Dom. 7. post Pent. Item & rotæ inani. l. 2. de S. Barthol.
28. Superbus quo plus erigitur, eo plus deprimatur. in Luc. c. 14. v. 11.
29. Superbus excluditur à cœlo, quia dat animam Diabolo. in Luc. c. 14. v. 18. & in Io. cap. 6. vers. 37.
30. Superbia quam Deo odibilis. in Luc. c. 16. v. 15. & c. 18. v. 89. & c. 9. v. 58. & serm. 1. Dom. 3. Quadrag. & ser. 2. Dom. 19. Pent. & serm. 2. Dom. 24. Pent.
31. Superbi sunt volucres quorū consortium repudiandum, & odit valde Deus. in Luc. c. 9. v. 58.
32. Superbi rerunduntur exemplo humilitatis Christi. ser. 3. Dom. 4. Adv. & Pl. 118. c. 5. v. 14.
33. Superbia separat à consortio Dei. l. 4. Dom. 2. Epiph. Aufert sapientiam. ser. 2. de S. Gregor.
34. Superbus similis Diabolo patri. ser. 1. Dom. 3. Epiph. Servus Diaboli. ser. 2. de S. Nicol.
35. Superbia est spiritus nequam. serm. 3. Dom. 3. Quadrag.
36. Superborum gaudium quale. serm. 3. Dom. 3. post Pasch.
37. Superbia fugienda ab orante. ser. 1. in rogat.
38. Superbia oritur à multa potentia; opulentia, & scientia. ser. 1. de S. Marco.
39. Superbia sapientum quam detestabilis. ser. 1. de S. Marco.
40. Superborum potentia quam labilis. serm. 4. de vno Confes. Eorum beatitudo. qualis. ser. 7. de Apost.
41. Superbia expellit gratiam Dei. serm. 5. de vna S. Virg.
42. Superbus magis gloriosum reputat habere à se, quam ab alio per merita. l. 2. d. 5. a. 2. q. 1. ad vlt.
43. Superbus libenter subijcitur quando non potest solus exercere mahitiam. l. 2. dist. 6. art. 3. q. 2. ad 1.
44. Superbiam semper concomitatur invidia. l. 2. d. 21. a. 1. q. 1. corp.
45. Superbia semper est vitium, opponiturque essentialiter humilitati. l. 3. d. 15. a. 2. q. 3. ad 3.
46. Superbus potius vult subijcere se vilissimæ creaturæ, quam Deo. op. Incend. c. 11.
47. Superborum consortia vitanda. op. de perfect. vit. ad foror. c. 2.
48. Superbia excæcat mentem. serm. 3. Dom. quinquag.
49. Superbiæ infirmitas qualis, & aliorum vitiorum capitalium. ser. 1. Dom. 20. Pent.
- Superfervidus.*
- Superfervidus amor in Deum quisnam sit. op. itin. 5. ætern. d. 5.
- Superficies.*
- Superficies est species quantitatis, in cuius comparatione linea est indivisibilis. l. 4. d. 16. p. 2. a. 3. q. 1. ad 6.
- Superfluitas.*
1. Superfluitas excrementicia corporis humani est duplex: alia residuitatis: alia impuritatis. l. 2. d. 20. a. 1. q. 1. ad arg. & q. 2. ad 2.
2. Superfluitas corporis humani item est triplex: alia respectu speciei vt stercus: alia respectu individui in quo est: sed non superfluitas in ordine ad speciem, vt semen: alia respectu vnus partis, sed non respectu alterius. l. 4. d. 44. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3. V. Semen. V. Generatio. n. 38.
3. De superfluitatibus corporis humani agitur. l. 4. d. 49. p. 1. a. 1. per tot.
- Superior.*
1. Superiori subesse melius est quam præesse inferiori: sic perfectior est anima Deo vnita, quàm præsidens rebus creatis: sic humanitas à Verbo assumpta: sic Seraphim quàm Potestates & c. l. 3. d. 5. a. 2. q. 2. ad 2. & op. de sex al. c. 1.
2. Superioris obedientia, & reverentia præcipitur in quarto præcepto Decalogi. op. de dec. præc. c. 5. & op. de sex al. seraph. c. 2. De obedientia eis præstanda. V. Obedientia. in Luc. c. 2. v. 3.
3. Superiores sunt Patres ratione tutelæ, & defensionis. op. de dec. præc. ser. 5.
4. Superiores in Processionibus sunt in ultimo loco exemplo Christi. in Luc. c. 14. v. 9.
5. Superiorum officium, obligationes, & munera explicantur op. Phar. l. 1. c. 44. & 45. & op. de sex al. Seraph.
- Qualis est superior regulariter tales sunt subditi. op. quæst. in reg. S. Franc. q. 23. Nec bonus est superior qui prius in se non exercuit virtuosè officium subditi. op. de sex al. Seraph. cap. 1.
6. Superiores Religiosi comparantur Seraphim, prima quorum alia est zelus iustitiæ: secunda est pietas: tertia patientia: quarta exemplaritas vitæ: quinta circumspècta discretio: sexta devotio ad Deum. op. de sex al. Seraph. quæ omnia fusè, & piè explicantur. ibid.
7. Superiori essentiali destructo, destruitur inferior. l. 3. d. 22. a. 1. q. 1. in fund.
8. Superiora habent ordinem, quietem, & pulchritudinem. Pl. 118. v. 89.
9. De superiori portione animæ. l. 2. d. 24. p. 2. per tot. V. Anima rationalis.
10. Superius vt genus cum prædicatur de inferiori id fit, non vt quid commune sed vt particularizatum. l. 1. d. 24. a. 3. q. 2. ad 2.
11. Superius vt sic non dividitur contra suum inferius, sed tantum vt contractum. lib. 1. dist. 1. dub. 2.
- Superlativum.*
1. Superlativum dicit superabundantiam, & habet vim distributionis ab eo, quod est in minus ad illud quod est in plus. l. 2. d. 34. art. 1. q. 1. ad 5. & l. 3. d. 17. a. 1. q. 1. ad vlt.
2. Super

2. Superlativam dicitur vel absolute, vel comparative. l. 3. d. 17. ibid.
3. Superlativus potest dupliciter exponi vel absolute, vel comparative. l. 2. d. 16. a. 1. q. 3. ad 3.

Superpono.

Superpono, quomodo termini in Deo ponant superpositionem absque relatione ad creaturas, ut dominium de Deo. l. 1. d. 30. a. 1. q. 3. ad 5.

Superstitio.

1. Superstitio dicitur à superstando, quia addit ad hæresim, & sectam diuturnitatis inveterationem. l. 4. d. 13. dub. 4.
2. Superstitio est impietas, qua Deus inhonoratur, vel ritu colendi, ut sunt Idololatria, alijque ritus impij: vel exhibitione operis, ut in reverentia, & sacrificijs, apostasia, inobedientia, irregularitate, schismate, & hæresi. op. Centil. p. 1. sec. 26. V. *Hæresis*. n. 11.
3. Superstitiosæ scientiæ divinatoriæ quænam sint. op. Centil. p. 1. sec. 29. & op. declar. term. Et circa fidem quænam. op. de dec. præc. ser. 2.
4. Superstitiosæ penitentia quænam sint à Sacris Canonibus impositæ. op. Confes. p. 38.

Supplicium.

Supplicium quale præparatum non miserenti proximo. ser. 4. Dom. 11. Pent. V. *Pæna*.

Suppositum.

1. Suppositum dicitur dupliciter vel subiectum in propositione: vel id in quo totum esse rei stabilitur, & fundatur. l. 3. d. 10. a. 1. q. 3. corp. & d. 6. a. 1. q. 1. corp.
2. Suppositum, hypostasis, persona, & substantia qualiter differant. op. Centil. p. 3. sec. 2. & l. 3. d. 10. a. 1. q. 3. V. *Persona*. V. *Hypostasis*.
3. Suppositum absolutum essentia divina datur. l. 1. d. 29. a. 2. q. 2. ad 2.
4. Suppositum personale in Deo quid. V. *Subsistentia*.
5. Suppositum dicitur incommunicabilitatem. l. 3. d. 10. a. 1. q. 3. corp.
6. Suppositi, & actionis immediatio. V. *Actio Dei* n. 3. V. *Immediatio*. n. 2.
7. Suppositum, & individuum qualiter differant. l. 3. d. 5. a. 2. q. 2. & d. 10. a. 1. q. 3.

Suppositio.

1. Suppositio cum sit usus termini pro se, & suo significato alia est determinata: alia confusa. l. 2. d. 41. a. 2. q. 1. ad ult.
2. Suppositio debet esse eadem in terminis syllogismi: alias esset fallacia. l. 3. d. 11. a. 2. q. 2. ad 1. V. *Fallacia*. n. 7.
3. Suppositio distributiva. V. *Distributio*.

Surditas.

1. Surditati comparatur peccatum Adæ. serm. 2. Dom. 2. Adv. & V. *Adam*.
2. Surditas spiritualis causata à Diabolo. V. *Dæmonis tentationes*. n. 40.

Surgere.

1. Surgere est operatio viventis, cadere morientis. in Luc. c. 8. v. 55.
2. Surgendum à morte spirituali. ser. 2. Dom. 23. Pent. & in Luc. ibid. & c. 15. v. 20.
3. Quomodo surgendum ad vitam spiritualem. Pl. 118. c. 4. v. 14.
4. Surgendum à somno pigræ, à frigore avaritiæ, à calore luxuriæ, ab incendio gula. ser. de S. Petr. ad vincul.

Susa.

Susa interpretatur lætitia. ser. 1. Dom. 18. Pent.

Suscitatio.

1. Suscitatio animæ factæ à Christo expenditur. ser. 4. Dom. 15. Pent.
  2. Suscitatio puellæ factæ à Christo explicatur: hæc resuscitatio explicatur per Verbum surrexisse: resuscitatio adolescentis Civitatis Naim per verbum resedit, & Lazari resuscitatio per verbum prodest. ser. 4. Dom. 15. Pent.
- Suspectum consortium. V. *Consortium*.

Suspendium.

1. Suspendium penitentis describitur. serm. 1. Dom. 12. Pent.
2. Suspendium momentaneum timetur, & non æternum. ser. 1. in fest. S. Matth.

Suspicio.

1. Suspicio mala reprehenditur auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. c. 57.
  2. Suspicio est mala opinio ex levibus causis, & ex mala affectione invidia. op. Spec. an. c. 1. & op. de prof. relig. l. 1. c. 1.
- Quale peccatum. op. Centil. p. 1. sec. 10. Quotuplex. ibid.
3. Suspicio est filia Invidia, quando est peccatum mortale. op. Spec. an. ibid. Multiplex est. Pl. 118. c. 3. v. 7.
  4. Suspicio, & timor qualiter differant, & quomodo oriatur, & generat tentationes, quam cavenda. op. de prof. relig. l. 1. cap. 2. & op. de reform. theol. p. 1. c. 2. & op. Confession. p. 2.

Susprium.

1. Suspiria sunt nuntij amoris. op. de 4. Itin. d. 4. art. 4.
2. Frequentia, & profunda suspiria sunt signa charitatis perfectæ. ibid.

Susurratio.

1. Susurratio est filia Invidia, estque voluntas loquendi seminans discordias inter fratres. op. declar. term. Theol. & op. Centil. p. 1. sec. 19. Est occulta suggestio instigans hominem ad licet. op. de prof. relig. p. 2. c. 37.
2. Susurro, & bilinguis maledictus à Deo. ser. 1. in oct. Pasch.
3. Susurrum divinum est locutio interna facta animæ à Deo: Venæ susurrarij, de quibus Job. 4. sunt internæ cogitationes, suntque fructus meditationis. op. de 2. Itin. et. d. 3. & 4.

Suum: Suum.

Suum dicitur dupliciter: primo ut excludit commune: secundo ut dicit quid proprium excludens alios. l. 3. d. 29. q. 3. ad 1.

Sybillæ.

Sybillæ donum prophetiæ à Deo acceperunt merito Castitatis. ser. 2. de S. Agnetæ.

Sycomoræ.

Sycomoræ est ficus fatua, quidque significet. in Luc. c. 19. v. 4.

Sydus.

Sydereum Cælum. V. *Sidus*. l. 2. d. 14. p. 1. a. 1. q. 1. V. *Cælum*. n. 10. V. *Calorum influxus*. n. 4. seq. V. *Stella*.

Syllaba.

Syllaba est id, per quod grammaticus descendit ad litteram, & per quam transit ad dictionem.

Syllogismus.

1. Syllogismus est actus intellectus, qui fit per collationem, & illationem rationis. l. 1. d. 1. q. 1. ad 3. Quomodo habet vim persuadendi. serm. 1. Hex. V. *Ratiocinatio*. Vid. *Logica*. V. *Argumentum*. n. 2. seq.
- Habetque formam grammaticalem, & specialem in materia necessaria solida. ser. 4. Hex.

2. Syllo

2. Syllogismus est argumentationis species, & dicitur ratiocinatio. l. 3. d. 23. a. 1. q. 5. ad 2.
3. Syllogismus est subiectum logicæ. serm. 1. & 4. Hex.
4. Syllogismus alius est demonstrativus, scilicet vel resolutorius in causam inferendi vel simul in causam inferendi, & essendi: vel, probabilis, vel sophisticus. ser. 4. Hex. V. *Demonstratio*. num. 1.
5. Syllogismus sophisticus est deceptorius. serm. 1. & 4. Hex.
6. Syllogismus alius ostensivus: alius ducens per impossibile. l. 3. d. 40. a. 1. q. 1. corp.
7. Syllogismus Christi, & Diaboli quisnam sit. ser. 1. Hex. & in thren. c. 2.
8. Syllogismus expositivus fundatur super illam maximam quæ dicuntur de vno, & eodem prædicantur de se invicem. l. 3. d. 7. a. 1. q. 1. in corp.
9. Syllogismus ex maiori de necessario, & minori de inesse simpliciter concluditur de necessario. l. 1. d. 38. a. 1. q. 1. ad 2.
10. Syllogismus debet habere terminos supponentes eodem modo. l. 3. d. 11. a. 2. q. 2. ad 1.
11. Syllogismi medium dicitur etiam argumentum. l. 3. d. 23. a. 1. q. 5. ad 5.
12. In syllogismo cognitio principiorum quietat intellectum: non verò conclusionis. l. 3. d. 14. a. 1. q. 3. in arg. V. *Conclusio*. n. 1.
13. De Conclusionum cognitione. V. *Conclusio*. V. *Consequens*. n. 2. seq.
14. Syllogismus practicus conscientiæ quisnam. V. *Conscientia*. n. 3.

Symbolum.

1. Symbolum, & symboleitas est duplex: alia quæ est similitudo via ad faciliorem transitum ut inter symbola elementa: alia quæ non est disponens ad transitum. ut os ossi est similius. l. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 4. ad 1. V. *Maxima*. num. 200. & 435.
2. Symboleitas elementorum inter se explicatur. l. 2. d. 15. a. 1. q. 3. corp. V. *Maxima*. n. ibid.
3. Symbolum græcè dicitur collectum in vnum, & dicitur à *sim*, idest sententia, & *bole*, idest plenum: sicque est sententia, vel collectio continens omnes sententias & articulos præcipuos fidei. l. 3. d. 25. a. 1. q. 1.
4. Symbolum triplex nostræ fidei: aliud Apostolorum: aliud Concilij Niceni: aliud D. Athanasij: primum dicitur secreto in mane, & sero alia voce alta, sed secundum in Missa post Evangelium, & tertium in officio, & quarè. l. 3. d. 25. ibid. & op. Centil. p. 3. sec. 38. & op. Expof. Mis. c. 2. & Comp. Theol. l. 5. cap. 2. 1. & dixit. sal. tit. 5. c. 3.
Vbi multa enodantur circa hæc tria symbola. V. *Apostolus*. n. 20.
5. Sufficientia articulorum fidei contentorum in his symbolis explicatur. l. 3. d. 25. cit. & Centil. cit. Expof. Mis. cit. & Comp. cit. & dixit. sal. cit.
6. Symboli duodecim articuli sunt duodecim panes propositionis. serm. 5. Dom. 2. Quadrag. Item sunt duodecim lapides portati à filijs Israël. f. 1. in Pent.

Symphonia.

Symphonia est collectio plurium sonorum. in Luc. c. 15. v. 25. V. *Concordia*. n. 6.

Synagoga.

1. Synagoga est congregatio gregum, & hominum brutaliter viventium. ser. 1. Hex.
2. Synagoga tripliciter Christo iniuriata est. in

thren. cap. 3. vers. 6.

3. Synagoga est captiva. Pf. 5. Ecclesia verò libera. ibid. & ser. 1. Hex.
4. Synagogæ non exponitur veritas, sed Ecclesiæ. ser. 1. Hex.

Synapsis.

1. Synapsis est granum parvum mole, & magnum virtute. in Luc. c. 13. v. 18.
Quid significet. ibid. & ser. 1. in Circumcis. Dom.
2. Synapsis granum significat fidem &c. in Luc. ibid. V. *Granum*. n. 2.
3. Significat Christum. Pf. 68. V. *Christi attributa*. n. 101.

Synathegorematicum.

Synathegorematicum est idem ac consignificativum. V. *Cathegorematicus*.

Synderesis.

1. Synderesis est vis animæ motiva nota figi in superioribus naturaliter movens & stimulans ad bonum, & abhorrens malum. op. Comp. Theol. l. 2. c. 51.
- De synderesi agitur. l. 2. d. 39. a. 2. per tot. & op. Cent. p. 1. sec. 11. V. *Conscientia*. n. 1. seq.
2. Synderesis officium est remuturare contra malum, & stimulare ad bonum. op. Comp. Theol. l. 2. c. 51. & Brevil. p. 3. c. 11.
3. Synderesis est vis, & quoddam pondus animæ dirigens eam in appetendis, consequens ad naturale lumen iudicatorium existens in intellectu in cognoscendis. l. 2. d. 39. a. 2. q. 1.
4. Synderesis vniuersaliter quoad habitum, & essentialia nec etiam in Dæmonibus numquam potest extinguere, licet aliquantulum quoad actum possit extinguere. l. 2. d. 39. art. 2. q. 2. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 51. V. *Diaboli varia*. n. 17.
5. Synderesis qualiter possit depravari. lib. 2. d. 39. a. 2. q. 3.
6. Synderesis se tenet ex parte affectus, licet dicatur etiam scintilla conscientiæ, eiusque obiectum est lex naturalis, nec distinguitur à concupiscibili, rationali, & irascibili nisi secundum modum movendi. l. 2. d. 39. art. 2. q. 1. ad vlt.
7. Synderesis triplex actus: primus instigare ad bonum: secundus retrahere à malo faciendis: tertius est remuturatio contra malum factum & hoc vel quia culpa est, vel quia est causa pœnæ: primus & secundus extinctus est in damnatis, & dæmonibus: tertius nequaquam. l. 4. d. 50. p. 2. a. 2. q. 2. ad arg.
8. Diabolus non potest inficere synderesim hominis. l. 2. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. in arg.
9. Synderesis appetit bonum honestum, sensualitas bonum carnale. l. 3. d. 17. a. 1. q. 2. in arg.
10. Synderesis damnatorum. Vid. *Damnatus*. n. 41. & 42. V. *Adam*. n. 58.

Synecdoche.

1. Synecdoche est tropus totum attribuens parti. l. 4. d. 45. a. 3. q. 3. ad vlt. & l. 3. d. 11. dub. 4. & l. 2. d. 22. a. 1. q. 2. corp.
2. Synecdochica locutio est tropus aliquando in locutione, aliquando in constructione. l. 3. d. 11. ibid.
3. In tropicis non est recta argumentationis processio. l. 3. d. 11. dub. 4.

Synonima.

Synonima. V. *Maxima*. n. 61. V. *Nomen*. n. 36.

Syrus.

Syrus interpretatur sublimis. Pf. 118. capite 10. vers. 13.

T

TABERNACULVM.

1. **T**abernaculum propriè est locus constructus tabulatis: tentorium verò torturæ funibus ad palos terræ affixos extensus fit in thren. c. 2. v. 6.
2. Tabernaculum est corpus, & Ecclesia. Ps. 14. V. Ecclesia. n. 169. est Cor. V. Cor. n. 35.
3. Tabernaculum ædificandum mysticè in corde ex lignis S. Scripturæ. ser. 14. Hex.
4. Tabernaculum est locus militantium, peregrinantium, & vigilantium mysticè est Ecclesia, in qua militat in bonis sæcularibus peregrinatur in bonis clericis, & Regularibus, & vigilat in Prælati. ser. 3. de dedic. Ecclesiæ.

Tabescit.

Tabescit quis ex livore, ex infirmitate, ex dilectione potest. Ps. 118. v. 139.

Tabula.

1. Tabula duplex, per quam liberamur à naufragio, scilicet Baptismi, & Pœnitentiæ. l. 4. d. 14. p. 1. dub. 1.
2. Tabulæ legis scriptæ digito Dei sunt duæ: in prima tria mandata continentur: in secunda septem. op. Brev. p. 5. c. 9. & op. de dec. præc. ser. 1.
3. Tabulæ legis continebant omnia quæ spectant ad iustitiam ordinantem hominem ad Deum, & proximum. op. de dec. præc. ibid.
4. Tabula Concionum pro omnibus Dominicis, & festis diebus. op. diat. sal. in fine.

Taceo: Taciturnitas.

1. Taciturnitas bona expenduntur. op. Phar. l. 4. c. 3. & ser. 5. de vna S. Virg. Suaderur in Mensa Religiosorum. op. Spec. discipl. p. 4. c. 6. & op. collat. 8. col. 5. & op. de prof. relig. l. 2. c. 10. V. *Silentium*.
2. Taciturnitas alia sermonis, alia operis, alia voluntatis. Ps. 82.
3. Taciturnitas Beatæ Virginis quanta. V. *Exemplum*. n. 11.

Tactus: Tango.

1. Tactus organum consistit in nervis, & carne, mediumque est caro, & cutis. l. 2. d. 8. p. 1. art. 3. q. 3. ad 4. & l. 2. d. 15. a. 1. q. 3. & op. Centil. part. 3. sec. 21. & l. 4. d. 49. p. 2. art. 3. quæst. 1. corp. Vid. *Sensus*. Requiritur levitas in obiecto tangibili. l. 4. d. 49. ibid.
2. Sensatio tactus fit per emissionem, & receptionem specierum. op. Itiner. Ment. c. 2. & lib. 4. d. 49. ibid. q. 1. & 2.
3. Tactus origo, & necessitas explicatur. op. Princ. S. Script. V. *Corpus animatum*. n. 37. Delectatio eius vnde. op. Itiner. ment. c. 2. Vid. *Corpus*. num. 94.
4. Tactus obiectum sunt quatuor qualitates existentes in quatuor elementis. l. 2. d. 15. art. 1. q. 2. fund. 2.
5. Tactus obiectum etiam est dolor, & voluptas. op. Itiner. ment. c. 2. & l. 4. d. 49. p. 2. a. 3. q. 1.
6. Tactus oritur præcipuè ex elemento terræ, concurrentibus postea alijs tribus elementis:

Terra enim simul cum aqua dat passivitatem, ignis activitatem simul cum aère. l. 2. dist. 15. a. 1. quæst. 3.

7. Tactus mala quomodo frænanda. V. *Continentia*. n. 6.
8. Tactus est cæteris animantibus imperfectior. l. 2. d. 15. a. 1. q. 3. ad 4. Intellige in corporalibus, nam in spiritualibus est nobilior. l. 3. d. 27. a. 2. q. 1. ad ult.
9. Tangibile duo dicit immutationem sensus, & non posse latere sensum: primum dicit perfectionem, eritque in corporibus gloriosis, non secundum. lib. 4. dist. 49. part. 2. a. 6. q. 2. corp.
10. Tactus fit per resistantiam, & per qualitatem activam. lib. 4. distinct. 49. part. 2. art. 3. quæst. 2. ad 3.
11. Quomodo fit verbum quod id quod palpatur corrumpitur. l. 4. d. 10. p. 1. dub. 5. & l. 4. d. 49. a. 6. q. 2. ad arg.
12. Sensus tactus apprehendit partitionem, & numerum partium. l. 4. d. 12. p. 1. dub. 1.
13. Tactus mortificatio laudatur. op. Phar. lib. 2. cap. 37.
14. Tactus, & visus Eucharistiæ an sit peccatum. V. *Eucharistiæ species*. n. 21.
15. Peccata quæ possunt committi circa tactum enumerantur. op. Spec. an. c. 3. & 4.
16. De tactu spirituali in via spirituali. op. de 6. itin. et. per tot. Tadæus. V. *Thadæus*.

Tadium.

Tadium multiplex ex multiplici causa exponitur. Ps. 116. V. *Accidia*. n. 1.

Talentum.

1. Talentorum parabola exponitur. in Luc. c. 19. v. 10. V. *Christi varia*. n. 110. & 258. V. *Predicator*. n. 87. V. *Donum*. n. 38.
2. Talenta quinque sunt bonæ naturæ, fortunæ, potentiæ, scientiæ, & gratiæ. ser. 2. Dom. 8. Pent. & ser. 4. in Rogat. V. *Dei varia*. n. 190. V. *Donum*. num. 38.
3. Talenta gratiarum non augens quam graviter à Deo punitur. serm. 2. Dom. 21. Pent. & serm. 5. Dom. 22. Pent.
4. Talenta decem oblata pro peccatis quænam. ser. 2. Dom. 8. Pent.

Talia.

Talia imponere ad extorquendam pecuniam abfque iusta causâ, rapina est. op. Spec. an. c. 2.

Taneos.

Taneos interpretatur humile mandatum. Ps. 77. Item & Tanis. Tango. V. *Tactus*.

Tantum.

Tantum potest sumi, & adverbialiter, & nominaliter. l. 2. d. 40. a. 1. q. 2.

Tardo: Tarditas.

Nescit tarda molimina Spiritus S. gratia. serm. 3. Dom. 2. Epiph.

Tau.

Tau interpretatur consummavit, vel erravit. Ps. 118. v. 169. & c. 111. v. 1.

Taxus.

Taxus.

Taxus inimicus Corvi, & Vulpis. ser. 10. de Apost.

Telonarius.

1. Telonarius est exactor vectigalium quando nam licita negociatio; & quando non. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 15.
2. Telonem dicitur à Telos græce, vectigal latinè, significatque vel locum ubi merces navium, nautarumque emolumenta convertuntur, vel ipsum vectigal. in Luc. c. 5. v. 27.

Temeritas.

1. Temeritas est actio facta casu absque intentione, vel præcognitione. l. 2. d. 37. art. 2. quæst. 2. corp.
2. Temeritas magna est velle reddere rationem de occultis Dei iudicijs. l. 1. d. 41. dub. 1.
3. Temerarium iudicium. V. *Judicium.*

Temperamentum.

1. Temperamentum aliud est æqualitatis à pondere: aliud à iustitia. l. 2. d. 17. a. 2. q. 3. corp. Vid. *Mixtum.*
2. Temperamentum à pondere tripliciter potest esse. l. 2. d. 17. ibid.
3. Temperamentum à iustitia est quod attingitur in commensuratione miscibilium secundum proportionem debitam; & exigentiam formæ introducendæ. l. 2. d. 17. a. 2. q. 3. corp.
4. Temperamentum quate in homine in statu innocentia, naturæ lapsæ, & gloriæ. lib. 2. d. 17. ibid.
5. Qualis pugna cum temperamento à iustitia. l. 2. d. 17. ibid.

Temperantia.

1. Temperantia est virtus Cardinalis ex quatuor, quæ sunt virtutes politicæ; suntque scientiæ de gubernatione Civitatum, pro vt sunt in recto regimine rationis; Purgatoriæ pro vt sunt in victoriâ virtiorum; Purgati animi, quândo devictis vitijs possessor virtutis afficitur; exemplaris est quæ in se ipsa est semper conversa, estque solum divina. op. de virt. Card. & op. Brev. p. 5. c. 4. & op. Centil. p. 3. sec. 42. & ser. 1. Hex. V. *Moderantia.* V. *Modestia.*
2. Temperantia quid sit provt est virtus politica, purgatoria, & purgati animi. op. de virt. Card. & declar. termin. & op. de 7. itin. æt. distinct. 5. & Comp. Theol. l. 5. c. 33. & 35. & l. 3. d. 33. dub. 4. per tot. & op. diæt. sal. tit. 5. c. 6.
3. Temperantiæ gradus expenduntur. op. de virt. Card. & op. de grad. virt. c. 12. partes sunt Continentia, clementia, modestia: Item verecundia, abstinencia, honestas, moderantia, parcitas, sobrietas, & pudicitia. op. Centil. p. 3. sec. 42. V. *Continentia.* n. 1. V. *propria nomina.* Item actus temperantiæ enarrantur. op. Centil. ibid.
4. Temperantia quomodo dirigat animam. op. Brev. p. 5. c. 4.
5. Temperantiæ laudes. op. Phar. l. 2. cap. 35. & op. diæt. sal. tit. 5. c. 6. & op. de virt. Card. & ser. 1. 5. & 6. Hex.
6. Temperantia comparatur fræno quo equus regitur: Item bysso, seu camisiæ qua tegitur caro: Item muro quo castrum cingitur. op. diæt. sal. tit. 5. c. 6.
7. Temperantia removet præcipue golam, & luxuriam. ser. 5. & 6. Hex.
8. Temperantia politica fuit in Ozia: Purgatoria in Paulo, & Antonio Heremitis: Purgati ani-

mi in B. Ægidio, exemplaris in solo Deo. ser. 1. Hex.

9. Temperantiæ species sunt, scilicet continentia, eleemosyna, & modestia. Pf. 91.
10. Temperantia Beatæ Mariæ. op. Spec. P. Virg. cap. 14.
11. Temperantia est amabilis ob conscientia mundificationem: ob exterioris experientia rectificationem, & ob concupiscentia mortificationem, & intelligentia clarificationem. Pf. 118. c. 1. v. 7.
12. Temperantia in prosperis suadet multis rationibus, & exemplis. ser. 3. de S. Andr.
13. Temperantia mulierum Romaniarum quanta. ser. 3. ibid.
14. Temperantia potest excedere in actu suo proprio. l. 3. d. 26. a. 1. q. 3. ad 1.
15. Temperantiæ pars est Abstinencia. Vid. *Abstinencia.* n. 1.

Tempestas.

1. Tempestates à Dæmonibus frequenter commoventur. lib. 2. distinct. 6. dub. 1. Vid. *Diaboli locus.* num. 2.
2. Tempestates & mala tempora ob peccata adveniunt. ser. 4. de dedic. Eccl.

Templum.

1. Templum est duplex aliud vivum: aliud ex lapidibus quod est institutum ad colendum in ipso Deum: ob idque inductivum ad templum spirituale. l. 3. d. 9. art. 1. q. 5. ad 2. & serm. 3. ser. 2. Pasch. & ser. 1. & seq. de dedic. Eccl. V. *Ecclesia.*
2. Templum aliquando intelligitur corpus, aliquando mundus: aliquando vestis: aliquando cœlum. Pf. 26. aliquando materialiter, scilicet Ecclesia materialis: vel allegoricè vt corpus Christi: vel moraliter vt fidelis: vel anagogicè vt vita æterna. Pf. 78. & in Io. col. 14.
3. Templum est domus Dei ab visib. humanis remota, ab inferiori potestate exempta soli Deo dicata, divino cultui deputata, locus orationis. in Io. col. 14. de reverentia exhibenda templo. in Io. ibid. & in Io. c. 2. v. 15. & seq. & ser. 2. de SS. Phil. & Iac. & serm. in Dedic. & op. Bibl. paup. c. 20. & ser. 4. Dom. 9. post Pent. Debet ornari sacris hystorijs, & mysticis picturis. op. de prof. relig. lib. 2. c. 15. Vid. *Ecclesia.* num. 68. & seq.
4. Templi Hierosolymitani portæ 12. mysticè exponuntur. ser. 3. Dom. 3. Trinit.
5. De reverentia, & irreverentia templi quarè severè puniatur. in Io. c. 2. v. 15. & seq. & ser. 2. de SS. Phil. & Iac. & op. Bibl. paup. c. 20. V. *Dei varia.* n. 208. V. *Ecclesia.* n. 104. seq.
6. Tempia sunt à Deo instituta pro audienda prædicatione, pro fundenda oratione: pro celebratione Missarum, & oblatione sacrificiorum, & administratione sacramentorum, & laudatione divina. ser. 1. & 4. de dedic. Eccl.
7. De templo consecrato mirabilia enarrantur. ser. ibid.
8. Deus maxime attendit orationi factæ in Ecclesia consecrata, & ab Angelis custoditur cum maxima diligentia. serm. de dedic. ibid.
9. Corpora defunctorum sepeliuntur in Ecclesia consecrata ne Dæmones super ea possint. serm. ibid.
10. Templum consecratur multis de causis, æremoniaque expenditur, scilicet Asperio aquæ,

- signatio Crucis, inunctio oleo chrismate benedicto, & illuminatio. ser. 1. & 3. de dedic.
11. In templo apparet Dominus in nebula, idest per corporalem præsentiam sub sacramento. l. 1. ibid.
  12. Templum spirituale animæ est domus habitationis Christi, qualiterque sanctificandum, & dedicandum aqua compunctionis, signo pœnitentiæ, oleo lætitiæ spiritualis, & lumine honestæ conversationis. ser. 1. ibid.
Est Cor. V. Cor. n. 23.
  13. Templum cœleste quam nobile, securum; opulentum, pulchrum. ibid.
  14. Templum spirituale qualiter sanctificandum emundatione à peccato, dedicatione cultui divino, & confirmatione in bono. ser. 3. de dedic. ibid.
Item & per pœnitentiam, & misericordiam, & sapientiam. ibid.
  15. Templum dicitur domus orationis octo de causis: ob remissionem culparum: ob liberationem à tentatione, vt bona temporalia, terræque sæcunditates impetrentur: Item sanitas ab infirmitatibus, consolatio in tristitia: item prosperitas: victoria contra inimicos, & incolumitas &c. ser. 4. ibid. V. *Ecclesia*. n. 97.
  16. Templum bonum Christi est anima in quo adorationes, & oblationes fiunt. ser. 4. Dom. 3. Pasch. & op. de 7. itin. at. d. 3.
  17. Templum spirituale est corpus in quo anima Deum adorat, cuius portæ sunt quinque sensus. ser. 1. Dom. 3. Epiph.
  18. Templum spirituale est monastica, & regularis vita, in quo Diabolus quærit impugnare regulares: sic desertus est Mundus in quo impugnat sæculares: mons est prælatura &c. ser. 5. Dom. 5. Quadrag.
  19. Templum spirituale Christi pingi debet picturis sanctis: Templum Diaboli picturis, scilicet peruersis cogitationibus pingitur. op. de prof. relig. l. 2. c. 15. V. *Homo ad Deum*. n. 126. 131. & 133.
  20. Templi sacri inuafores quàm seuerè à Deo puniantur. ser. 3. ser. 2. Pasch.
  21. Templum vel Dei, vel Diaboli est anima. V. *Anima ad Deum*. n. 85.
  22. Templum Dei est corpus Christi, eius portæ vulnera. V. *Christi humanitas*. n. 64.
  23. Templi ingressus ad quid institutus. V. *Ecclesia*. num. 67.
- Temporale.*
1. Temporale, & æternum essentialiter differunt: illud dicit initium, istud nequaquam. l. 1. dist. 9. q. 3. ad vlt.
Hinc temporale non potest fieri æternum. lib. 3. d. 5. a. 1. q. 2. ad 4.
  2. Temporale dicitur tripliciter primò quod habet initium cum variatione, & actu in tempore: secundò quod habet initium, sed absque variatione: tertio quod habet initium in tempore, sed actus extra tempus, & supra tempus. l. 1. d. 14. q. 1. ad 4.
  3. Temporale propriè mensuratur à tempore, & sequitur leges temporis. l. 1. d. 30. dub. 2. & d. 37. p. 2. q. 1. & in *Ecclen.* c. 1. v. 2.
  4. Quod implicat temporale, & æternum cur potius dicitur temporale. lib. 1. distinct. 30. q. 1. corp.
  5. Quod temporaliter procedit an incipiat esse. l. 1. d. 30. q. 1.
  6. Temporalia an sint vtilia. in *Ecclen.* c. 5.
  7. Temporalis processio est missio. Spir. S. l. 1. d. 14. q. 1. fund.
  8. Temporalium abrenuntiatio an sit Clericis necessaria. l. 4. d. 24. p. 1. a. 1. q. 3.
Quando sit obligatoria. l. 3. d. 30. a. 1. q. 2. ad 1.
  9. Temporalium desiderium magis cruciat. lib. 4. d. 20. p. 1. a. 1. q. 3. corp.
  10. Plus est seipsum abrenunciare quam temporalia. l. 3. d. 30. q. 2.
  11. Temporalium dilectio quomodò meritoria. l. 3. d. 28. a. 1. q. 1. ad vlt.
Quomodò petenda à Deo. ser. 3. in Rogat.
  12. Temporalia qualiter despicienda. in Sap. c. 8. v. 15. & ser. 4. Dom. 14. Pent. & ser. 1. de S. Agnete: & ser. 2. de Conuers. S. Pauli: & serm. 1. de S. Agath. & ser. de S. Petr. ad Vinc.
Dicuntur modica, & quare. in Luc. cap. 16. v. 10.
  13. Temporalia dantur à Deo, vt per ea æterna acquirantur. in Luc. c. 16. v. 1.
  14. Temporalia bona tunc bene dispensantur quando in opera misericordiæ distribuuntur. in Luc. c. 16. v. 1. & ser. 1. Dom. 10. Pent.
Augentur per eleemosynam. serm. 1. Dom. 1. post oct. Pent.
  15. Temporalium possessores socij Iudæ si in malum vertantur. in Io. c. 12. v. 8.
  16. Temporalia non debent amari, quia multipliciter possunt amitti. in Luc. c. 14. v. 5.
  17. Temporalium opulentia quæ mala inffluat. l. 3. Dom. 3. Epiph. & serm. 4. Dom. Trinit. & serm. 4. Dom. 14. Pent.
  18. Temporalia quàm cito transeunt. serm. 5. Pent.
  19. Temporalia significantur in luna: ob idque calcanda. ser. 3. & 5. in Pent.
Stulti sunt qui ea anteponunt cælestibus. ser. 1. Dom. 2. Pent.
  20. Temporalia bona non satiant. serm. 4. Dom. 6. Pent.
Eorum vanitas describitur. in *Ecclen.* c. 1. v. 1. & ser. 1. Dom. 12. Pent. & serm. 2. de Invent. S. Cruc. & ser. 2. de S. Barthol.
  21. Temporalia quinam malè acceperint. serm. 2. Dom. 22. Pent.
  22. Temporalia bona sunt pondera, vincula, & obstacula impediencia Dei seruitium. serm. 4. Dom. 4. Pent.
  23. Temporalia subiecta sunt motui, & instabilitati. op. de 7. itin. at. d. 7. & in *Ecclen.* c. 1.
  24. Temporalium bonorum possessorum quatuor genera ostenduntur. in Luc. c. 18. v. 24.
- Tempus.*
1. Tempus sumitur multipliciter: primò communissimè pro qualibet duratione creata: secundò communiter pro mensura mutationis cuiuscumque: tertio propriè pro mensura variationis successivæ sive sit successiva propriè, sive non vt sunt affectiones Angelorum, omnisque creatio rerum: quarto propriissimè pro mensura motus secundum prius, & posterius. l. 2. d. 2. p. 1. a. 2. q. 1. corp. & d. 1. dub. 4. & d. 2. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2. & in *Ecclen.* c. 3. v. 1. V. num. 25.
  2. Tempus propriè est duplex aliud intrinsecum, aliud extrinsecum: primum competit cuicumque rei variabili intrinsecè: secundum ex motu primi mobilis. l. 4. d. 49. a. 6. q. 1. ad 4. & art. 3. princ. & l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. corp. & l. 2. d. 1. 2. a. 2. q. 2. ad vlt. & l. 1. d. 37. p. 2. dub. 3.
3. Tempus

3. Tempus extrinsecum est mensura primi mobilis : quod non est post iudicium : bene autem erit aliquod tempus. l. 4. d. 49. a. 7. p. 2. q. 1. ad 1.
4. Tempus est numerus motus, scilicet numeratus non numerans : ob id secundum essentiam & habitum est in re mobili seu mota in qua est prius, & posterius secundum actualem numerationem est in anima. l. 2. d. 2. p. 1. a. 1. q. 2. corp. & l. 1. d. 37. p. 2. dub. 3. primum est quasi materiale : secundum formale temporis. Pl. 118. cap. 6. v. 11. V. *Motus*.
5. Tempus est mensura circularis conveniens motui, & mobili. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. in arg. 2. ad oppos.
6. Tempus extrinsecum propriè dicitur mensura rei mutabilis, ut mutabilis, & continua est : & quia motus primi mobilis maximè evidens est, & continuus est inter omnes, ideo tempus hoc modo dicitur in primo mobili ut in subiecto, in quo primò est, & primò apparet. l. 1. d. 34. p. 2. dub. 3.
7. Tempus est mensura motus primi mobilis, estque principium conceptionis per se : quia facit distare quod est à suo principio. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 2. talisque motus cæli mensurat omnem motum, & omne tempus. Pl. 118. c. 6. v. 11.
8. Tempus præsens est ens in actu, cætera non. l. 1. d. 9. dub. 8.
9. Temporum signa quomodò sunt cæli. V. *Calorum influxus*. n. 13.
10. Differunt incipere ex tempore, in tempore, & cum tempore. l. 1. d. 30. dub. 2. V. num. 29.
11. Tempus non incipit ex tempore, nec in tempore, nec cum tempore. l. 1. d. 30. dub. 2.
12. Tempus non est in sui initio : incipit tamen in se ipso : quia datur status in primis : unde temporis non datur tempus extra antèrius dividendo : bene autem interius, scilicet initium. l. 2. d. 1. a. 1. q. 2. ad 3.
13. Temporis nunc duobus modis potest intelligi : primò in ipsa productione temporis, sicque est assignabile principium temporis, in quo omnia fuerunt creata : secundò postquam factum est, sicque non est assignabile. l. 2. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.
14. Tempus secundum essentiam potest dici consistere in vnico nunc, scilicet quoad sui initium : secundum existentiam verò includit variationem. l. 2. d. 1. ibid.
15. Tempus cur primo creatum est. l. 2. dist. 2. p. 1. a. 2. q. 3. est enim vnum ex quatuor coævis. op. Centil. p. 3. sec. 7. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 10.
16. Prius, & posterius temporis causatur à priori, & posteriori motus : & hoc à priori, & posteriori in magnitudine pro ut est in mobili. l. 2. d. 2. p. 1. a. 2. q. 1. ad 1.
17. Tempus est vnum ex quatuor coævis creatum, quæ sunt Empyreum, materia, & Angeli. op. Centil. p. 3. sec. 7. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 10. V. *Angeli productio*. c. 3.
18. Temporis vnitas causatur ab vnitate subiecti, scilicet materiæ : ob idque cum vna sit materia secundum essentiam, sic etiam vnum tempus differens tantum secundum esse. l. 2. d. 2. p. 1. a. 1. q. 2. corp. & Pl. 118. c. 6. v. 11.
19. Hinc vnitas temporis non desumitur ab vnitate primi mobilis : tempus enim respicit ipsam durationem successivam provenientem ex materia. l. 2. d. 2. ibid.
20. Tempus consequitur res cuius est mensura. lib. 2. distinct. 2. ibid. ad 1.
21. Temporum divisiones unde oriuntur. op. Brevil. p. 2. c. 4.
Tempora quatuor anni unde ortum habeant. l. 2. d. 14. p. 2. dub. 4. V. *Calorum influxus*. n. 13.
22. Temporis revolutio integra Solis facit Annum. V. *Annus*. n. 1.
23. Tempus imperceptibile dicit etiam successionem. l. 1. d. 37. p. 2. a. 2. q. 3. ad 1.
24. Tempore mensurantur propriè motus : & successiva continua, & corruptibilia. l. 2. d. 2. p. 1. art. 2. q. f. corp. & Centil. p. 3. sec. 7. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 10 & op. de 7. Itin. art. d. 7. & Pl. 118. c. 6. v. 11. Unde sicut vnitate mensuratur omnis numerus : sic motu primi mobilis omnes motus, & illò tempore omne tempus. Pl. 118. ibid.
25. Tempus quomodò mensurat intellectiones Angelorum. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 2. ad 3. V. n. 1. & 26.
26. Quomodò mensurat affectiones voluntatis. l. 2. d. 2. p. 1. a. 1. q. 2. corp.
Quomodò intellectiones Angelorum. lib. 2. d. 2. p. 1. a. 2. q. 2. in arg. & l. 1. d. 37. p. 2. dub. 4. & a. 2. q. 2. ad 1. V. num. 1. & 25.
27. Quomodò differant tempus, & ævum. lib. 2. d. 2. p. 1. a. 2. q. 1. & 2.
28. Quomodò non datur vel datur medium inter ævum, & tempus. l. 2. d. 2. p. 1. a. 2. q. 2. corp. ad 3.
29. Quid sit fieri ex tempore, cum tempore, & in tempore. l. 1. d. 30. dub. 2. & in *Ecclen. c. 1. v. 3. V. num. 10.*
30. Tempora variè verificantur de temporali, de æviterno, & de æterno. l. 1. d. 8. dub. 7.
31. Tempus & æternitas quomodò differunt. Vid. *Æternitas*. n. 29.
Item & ævum. V. *Ævum*. n. 1. & seq.
32. Tempus aliud importat motum circularem, facitque diem naturalem : aliud sæcularem, spectatque ad felicitatem temporalem, vel fortunæ : aliud est spirituale, & salutare, spectatque ad gratiam. Pl. 118. c. 6. v. 11.
33. Tempus manet formaliter, fluit materialiter. Pl. 118. ibid.
34. Tempus aliud ordinatur ad Deum, aliud ad animam, aliud ad Solem. ibid.
35. Quædam fiunt cum tempore, sic alia tria coæva : quædam in tempore, quæ cæperunt post initium temporis : quædam in tempore, & sub tempore, ut sunt mutabilia : quædam fiunt pro tempore, & sub tempore quæ transeunt fructu, & actu : quædam sub tempore, sed non pro tempore, quæ pro æternitate fiunt. in *Ecclen. c. 1. v. 3.*
36. Tempus pretiosum, vtiliterque expendendum. Pl. 118. c. 8. v. 14.
37. Tempus imperativum quot modis sumitur in S. Script. Pl. 148.
Item & præteritum. Pl. 84.
38. Temporis opportunitas ad poenitentiam quantum in thren. c. 2.
39. Tempus gratiæ dicitur tempus opportunum. Pl. 31.
40. Tempora sex enumerantur ab Adam vsque ad tempus gratiæ. Pl. 118. v. 126. & Pl. 79.
41. Variæ divisiones temporum secundum dies creationis. ser. 15. & 16. Hex. & Pl. 73. & 91.
42. Temporis observatio in quibus licita, & in quibus illicita. lib. 4. distinct. 32. art. 4. quæst. 1. ad 1.
43. Quare incipimus quatuor tempora à feria quarta. Pl. 93. in titul.

44. Tria tempora ante legem, in lege, & in gratia. in Io. c. 2. v. 2.
45. Tempora quatuor debemus in memoria semper habere tempus nostræ reconciliationis, mortis, examinis, & damnationis. s. 1. Dom. 1. Quadrag.
46. Temporis quadruplicis ieiunii excellentiæ. ser. 4. Dom. 1. Quadrag.
47. Tempus non est in Deo, & quomodo verificatur de Deo. l. 1. d. 9. dub. 8. & d. 8. p. 1. a. 2. q. 1.
48. Tempus quomodo cadet sub examine Christi in tempore mortis. l. 2. d. 41. a. 1. q. 3. ad 3.
49. Tempus malè expensum exactè à Deo discutiendum. serm. 2. Dom. 8. post Pent. V. *Dei varia.* n. 213.
50. Tempus præcedens adventum Christi dicitur umbra diei ob velamen figurarum. l. 3. d. 13. a. 2. q. 3. ad ult.
51. Tempus subsequens Christum dicitur dies gratiæ. l. 3. d. 13. ibid.
52. Tempus quomodo dicitur non posse recuperari. l. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 3. ad 1.
53. Tempora originalia, figuralia, gratiosa indicantur in S. Script. ser. 16. Hex.
54. Temporis plenitudo quarè dicatur tempus Incarnationis. l. 3. d. 1. dub. 1.
55. Temporis opportunitas qualis in quærendo Deum. ser. 6. in Rogat.
56. Temporis plenitudo qualis in Conceptione Christi. V. *Christi Conceptio.* n. 5.
57. Mori in tempore non suo quid. V. *Mors.* n. 48.
- Tendentia.*
1. Tendentia est actus quo quis fertur in aliud. l. 3. d. 26. a. 1. q. 4. ad 4.
2. Tendentia spèi quotuplex. l. 3. d. 26. a. 1. q. 4. ad 4.
- Tenebræ.*
1. Tenebræ sunt privatio lucis: hinc exigunt subiectum capax lucis in obliquo. l. 2. d. 12. dub. 2.
2. Tenebræ si sumitur simpliciter est nihil, si ex vna parte privationem: ex alia lucem: dicitur umbra resultans ex obiecto corporis opacitatis. l. 2. d. 12. a. 1. q. 3. ad 1. & dub. 2.
3. Tenebræ in quo sensu dicitur nihil, & qualiter invitatur ad laudandum Deum, & eodem modo nox. l. 2. d. 12. dub. 2.
4. Quales tenebræ sunt in Inferno. l. 4. d. 50. p. 1. a. 2. q. 1.
5. Tenebræ aliæ sunt erroris, aliæ malæ affectionis, aliæ pravæ operationis. in Io. col. 41.
6. Tenebræ Ægypti mysticè sunt errores Philosophorum gentium. ser. 6. Hex.
- Tentatio: Tentare.*
1. Tentare est callide experiri, & quasi quibusdam blandis conatibus probare: vel tentare est probare: vel tentatio est pulsatio ex intentione ad declarandum bonum, vel malum hominis. op. Centil. p. 1. sec. 2. & in Sap. c. 1. v. 2. Vnde dicitur quasi tactus, sic cæcus tangit aliquid, vt de illo sit certus: sicque est propriè probatio. l. 2. d. 21. a. 2. q. 1. coi p. & op. de prof. relig. l. 2. c. 5. V. *Tribulatio.*
2. Tentatio est veluti quidam tactus vel ad probandum, vel ad ostendendum eius probationem: sic Deus tentat: aut ad reprobandum, sic Diabolus: vt ad experimentum: sic homo cautus: vel quia si nihil intendatur à tentante, tamen sequitur approbatio, vel reprobatio, sic caro dicitur tentare. lib. 2. dist. 21. a. 2. q. 1. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 66.
3. Tentatio multipliciter dividitur: primò quantum ad motivum: vel quantum ad instrumentum: vel quantum ad effectum, vel quantum ad modum. op. Cent. part. 1. sec. 2. & op. Comp. Theol. ibid. & l. 2. d. 21. dub. 3.
4. Tentatio alia à Diabolo, à carne, à mundo: item alia diabolica, alia humana, alia exterior, alia interior. op. Cent. p. 1. sec. 2. & l. 2. dist. 21. dub. 3. & Pl. 60. & op. Comp. Theol. ibid. V. n. 23.
5. Diabolus tentat vt draco, & leo vt decipiat: Deus vt erudiat: mundus vt alliciat: homo vt conijciat: caro vt inficiat. op. Cent. ibid. & l. 2. d. 21. dub. 3. & Pl. 60. Effectus. V. *Diaboli tentationes.* num. 1. & seq. per tot.
6. Tentatio carnis est in nobis, & à nobis, tentatio hostis est extra nos: hinc prima dicitur impulsus sensualitatis, qui appellatur primus motus, qui raro est absque culpa veniali: secunda autem potest faciliter esse sine culpa. l. 2. d. 21. dub. 4. prima est tota intus aut de nostro: secunda est intus, & foris, vel foris tantum. Pl. 39.
7. De tentatione Diaboli in primum hominem facta per Serpentem agitur. l. 2. d. 21. a. 1. per tot. & op. Brevil. p. 3. c. 2.
8. Tentatio quò occultior, eo efficacior. l. 2. d. 21. a. 1. q. 2. ad 1.
9. Tentatio carnis quomodo fiat. l. 2. d. 21. a. 2. q. 1. Mundi. V. *Mundus.* n. 43.
10. Tentatio alia est propria: alia impropria: prima fit per tactum: secunda per rationem vel sophisticationem. l. 2. d. 21. a. 2. q. 1. ad 3. Hinc talis tentatio fit per syllogismum sophisticum, vel tentativum. l. 2. d. 21. ibid.
11. Tentatio à Dæmone, & à carne est vel à movente primo, aut à movente proximo & immediato: primo modo tentatio carnis non est absque Diabolo: non è converso sicut fuit in Christo, & Adam: secundo modo possunt separari ab invicem. l. 2. dist. 21. art. 1. q. 2. & op. de prof. relig. l. 1. c. 2.
12. Aliud est inquinamentum, & tentatio carnis; aliud spiritus. l. 2. ibid. in fund.
13. Tentatio Christi, & Adam fuit tantum externa. l. 2. d. 21. ibid.
14. Tentatio potest esse absque eo quod proveniat à Diabolo, sed vel à libero arbitrio proprio, vel à carnis concupiscentia. l. 2. d. 21. ibid. ad 1.
15. Caro mediante sensualitate spiritum nostrum ad malum inclinatur. ibid. ad 2.
16. In quo sensu dicitur Diabolus initium omnis tentationis, & etiam idem dicitur de concupiscentia, quæ est mater omnium malorum: ibid. q. 2. ad arg.
17. Tentatio in nobis potest solum esse in statum merendi, & demerendi: ob idque dum est spiritus coniunctus carni. l. 2. d. 21. a. 1. q. 2. ad ult.
18. Tentatio carnis, & Diaboli quoad difficultatem resistendi se habent vt excedentia & excessiva. l. 2. d. 21. a. 1. q. 3.
19. In quo sensu dicitur Diabolus inferre violentiam nobis in tentatione. ibid. ad ult.
20. Facilius erat Adæ, vt vinceret Diabolum, quàm è contra. l. 2. d. 23. a. 1. q. 2. in fund.
21. Quam decens fuerit Deum facere hominem subiectum tentationi. ibid. q. 1. 2. & 3.
22. Tentatio quàm proficua merito. ibid. quæst. 2. corp.
23. Tentatio alia à Deo: alia à Diabolo: alia à carne: prima est appetenda: secunda à fortibus

- bus appetenda, à debilibus fugienda: tertia simpliciter fugienda. l.2.d.23.a.1.q.3.V.num.4.
24. Tentatio alia est ad malum, alia ad exercitium. l.2.d.23.a.1.q.3.
25. Tentatio à Diabolo fit per impulsus ad malum, à Deo per flagellationem & ad exercitium virtutis: sub ratione impulsus ad malum est fugienda: sub ratione exercitij amplectenda. l.2.d.23.a.1.q.3. & in Io.c.6.
26. Tentationis progressus talis est: primò delectabile offertur: secundo advertitur: tertio consensus finis: primum est sensualitatis: secundum est partis inferioris: tertium est superioris. l.2.d.24.parr.2.a.2.q.2.corp.& op.Comp.Theol.l.2.c.65.
27. Tentatio non potest vinci absque auxilio gratiæ gratis datæ. l.2.d.24.p.1.a.1.q.2.& d.28.a.2.q.2.& l.3.d.30.a.1.q.1.corp.
28. In tentatione Diabolus non habet totum posse in hominem. l.1.d.28.a.2.q.2. ad vlt.
29. Tentationum resistentia quænam meritoria tum in Adam, tum in nobis. l.2.d.24.p.1.dub.1.
30. Tentationum fructus expenduntur: primò fortiolem reddit, vt radius reflexus ex corpore denso. ser.18. Hex. secundò tentat Deus vt humiliet, & coronet: tentat Diabolus hominẽ vt humiliet, & decipiat. Pf.60. tertio est probatio electionis diuinæ. Pf.118. cap.5.v.11. quartò multiplex fructus expenditur. in Luc. cap.11. in orat.Dom.& op.Phil.l.1.cap.1. & seq.& op.de prof.relig.l.1.c.2.& l.2.c.1.& 2.& op.Stim.div.am.p.3.c.12.& op.de proc.relig.proc.4.cap.12. quinto signum prædestinationis. serm.1.Dom.4. post Pasch. sextò utilitates tentationis enarrantur. in Luc.c.11.v.4. septimò an sint appetendæ. V. *Homo ad Deum*. n.21.
31. Tentatio triplex, & eius origo. Pf.106. & Pf.139. & in Sap.c.1.v.2. Levis triplex. Pf.118.c.6.v.8. Item & multiplex tentatio expenditur. in Orat.Domin.& in Luc. cap.11.
32. Tentatio bona, & mala quæ. Pf.118.c.9.v.15. & in Ecclen.c.7. & in Sap.c.1.
33. Tentare Deum fit quadrupliciter, scilicet volens experiri potentiam, vel sapientiam, vel iustitiam, vel misericordiam. in Sap.c.1.v.2.
34. Item tentat Deum homo dubitando, excitando ad iracundiam, & addiscendo: Item experimento. in Luc. cap.4.8. Non tentabis Dominum &c. Deus verò hominem tentat manifestatione, permissione, & purgatione. Pf.34. & op.Bibl. paup.c.13.
35. Quomodo homo liberatur à multiplici tentatione. in Sap.c.10.v.14.
36. Tentatio Christi immissa à Diabolo expenditur. in Luc.c.4.v.1. seq.
37. Tentationum pericula, cautelæ, profectus, aliaque ad ipsas spectantia enarrantur. op.Phil. l.2.c.1. seq. & op.Spec.discipl. ad Novit. p.1.c.2. & op.de prof.relig.l.1.c.1. & 2.
38. Tentatio magis periculosa est proprio iudicio inniti. op.de sex al. Seraph.c.7.
39. Tentatio de Prædestinatione quomodo propulsanda. op.Incend.am.c.13. & op.Stim.div.am. p.3.c.13.
40. Tentatio quænam sit à qua petimus liberari. op.Incend.am.c.17.
41. De tentatione Dei, & Diaboli. op.Bibl. paup. c.13. & 104.
42. Tentationes quæ à Deo viris spiritualibus imittuntur ad maiorem profectum quænam. op. de prof.relig.l.2.c.3. & seq.
43. Tentationum remedia enarrantur. op. ibid. Contra impuras tentationes. op. Regul. Nov. cap.10.
44. Tentationes omnium gravissimæ sunt hæsitatio fidei: desperatio de divina misericordia, spiritus blasphemix, tentatio sibi iniiciendi manus, & se perimendi, perplexitas quærens conscientix non admittendi remedia, & consilia. op. de prof.relig.l.2.c.2. & c.77.
45. Tentari an sit vtilius. op. de prof.relig. lib.2. cap.5. An sint desiderandæ. V. *Iustus*. n.8.
46. Tentationi qualiter resistendum. ser.3. Pent. Ipsi qualicumque opponitur charitas. V. *Charitatis effectus*. n.13.
47. Tentationum, & adversitatum tolerantia qualis exigatur in Christianis ser.1. de S. Ambr.
48. Tentationis tempore adest Deus. serm.6. de Apost.
49. Tentatio alia est aspera, scilicet de laboribus maximè in principio: secunda vana de spiritualibus prosperitatibus: tertia dubia de re dubia: 4. fraudulenta à Diabolo transfigurante se in Angelum lucis. op. Comp. Theol. l.2.c.66. & op. de proc.relig. proc.3.c.2. & seq.
50. Tentationes carnis unde oriuntur. op. Comp. Theol. l.2.c.66. Quomodo consistendæ. op. de modo Confit. & de purit. Conf. c.13.
51. Tentationes devotorum enarrantur. op. de prof.relig. l.2.c.77. V. *Devotio*. n.7.
52. Tentari non est malum, sed superari: ideo petimus ne inducamur, idest superemur. ita Luc.c.11.v.4.
53. Tentatio diabolica aliquando est subita, sic Diabolus dicitur avis, quandoque violenta: sic dicitur leo: quandoque fraudulenta, sic homo. Pf.139.

Tentio.

1. Tentio quomodo spectat ad omissionem. op. Centil. p.1. sec.8.
2. Tentio ad terminum ad quem est naturaliter prior quam separatio à termino à quo an sit verum. l.4.d.14.p.1.a.2.q.3. ad vlt.
3. Tentio gloriæ. V. *Beatitudo*.
4. Tentio gloriæ respondet ordo thronorum. l.2.d.9. expof. text.

Tentorium.

Tentorium, & tabernaculum qualiter differant. in thren.c.2.v.6.

Tepidus.

Tepida dicitur aqua inefficax ad calefaciendum. op. Spec. an. c.3.

Tepidorum miserix expenduntur. serm.2. Dom.2. Pent.

Tepor. V. *Torpor*.

Ter.

Ter. V. *Ternarius*: Ter fuit datus Spiritus S. Apostolis. l.2.d.14. dub.4.

Terminus. Terminus.

1. Terminus est signum significans aliquid. lib.4. d.1.p.1.a.1.q.2.
2. Terminus significativus est signum quod duplicem cognitionem ingerit, scilicet & signi, & rei signatæ. l.4.d.1. ibid.
3. Terminus alius est significans, vel naturaliter,

- velex instituto. l. 1. d. 1. dub. 3. & l. 3. d. 38. dub. 3. & l. 4. d. 1. p. 1. a. 1. q. 2.
- Item alius sensibilis, seu vocalis : alius mentalis : alius medio modo. lib. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 4. corp.
4. Terminus alius æquivoens, alius analogus : alius univocus. l. 1. d. 1. dub. 5.
  5. Terminus abstractus est nomen impositum formæ ab ipsa forma, ut albedo : concretus imponitur à forma non formæ, sed supposito, ut album. l. 1. d. 4. a. 1. q. 1. corp.
  6. Terminus habens sub se multitudinem suppositorum sine distributione acceptus stat pro illo, pro quo reddit locutionem veram : ut homo currit. l. 1. d. 4. q. 1. corp.
  7. Termino habenti formam non multiplicabilem non differt præponere, vel postponere negationem : ut Petrus non currit, non Petrus currit. ibid.
  8. Terminus relativus refert antecedens sub eodem modo supponendi sub quo antecedens præcessit ipsum relativum nisi faciat relationem simplicem. l. 1. d. 4. q. 1.
  9. Terminus adiectivus aditus substantivo non substantivatur nec facit appositivam constructionem. l. 1. d. 4. a. 1. q. 2. corp.
  10. Terminus alius, & alter quomodo sumatur in divinis. l. 1. d. 4. q. 2.
  11. Termini importantes diversitatem accidentalem in divinis improprie sumuntur ut alter : significantes autem diversitatem personalem proprie sumuntur ut alius : significantes vero diversitatem substantialem non admittuntur ut aliud. l. 1. d. 4. dub. 4. & 9.
  12. Terminus concretus supponit pro eo, respectu cuius importat formam, sic album magis proprie supponit pro subjecto albo, quam pro albedine. l. 1. d. 4. a. 1. q. 4. quia significat per modum in hærentiæ. l. 1. d. 5. q. 1. aliud significat, aliud supponit. l. 1. d. 5. q. 1. ad 2.
  13. Termini importantes omnimodam distinctionem non admittuntur ubi est omnimoda unio, & è contra. l. 1. d. 4. a. 1. q. 2. corp.
  14. Terminus supponens personam addito sibi termino positivo stat solum pro uno, ut unus homo currit. l. 1. d. 4. q. 4.
  15. Terminus communis habet pluralitatem suppositorum : discretus nequaquam ob formam non multiplicabilem. l. 1. d. 4. q. 4.
  16. Terminus potest esse discretus, seu singularis ut ob formam immultiplicabilem : ut Petrus : vel ob determinationem formæ : vel ob defectum materiæ ut Phœnix : talisque tollit multiplicationem secundum rem, non secundum connotationem : sic dicitur plures Soles, phœnices. l. 1. d. 4. a. 1. q. 3. ad ult. & q. 4.
  17. Terminus communis dicitur qui multis rem communem significat, & hoc vel quia plurificatur in multis & quantum ad formam, & quantum ad suppositum : ut homo : 2. quantum ad suppositum, non quantum ad formam : ut Deus : 3. neutro modo nisi solum quoad nomen ut essentia : primum admittit distinctionem quantum ad rem, & quantum ad modum : secundum quantum ad suppositum tantum : tertium neutro modo, quia est unum in multis. l. 1. d. 5. dub. 2.
  18. Terminus concretus in divinis supponit pro persona proprie : abstractus & absolutus non supponit pro persona nisi improprie : ut essentia : terminus medius etiam medio modo supponit, ut lumen, sapientia, voluntas. l. 1. d. 5. a. 1. q. 1. corp.
  19. Terminus prædicatus per in hærentiam aliud significat, aliud supponit : per identitatem vero idem significat, & idem supponit. l. 1. d. 5. ibid. ad 2.
  20. Terminus generationis in creatis est substantia communis in singulari, in divinis est persona. l. 1. d. 5. a. 2. q. 1. corp.
  21. Terminus communis dicit indifferentiam communicabilitatis quoad actum, & potentiam. ibid. q. 2.
  22. Terminus accidentalis implicat rem suam circa subjectum suum, & absolute disponit ipsum, quando est quid absolutum ut albus : non vero quando non est absolutus, ut solus &c. l. 1. d. 21. a. 1. q. 1. ad 1.
  23. Terminus cui additur exclusio ut solus respectum habet ad prædicatum, & simul ad exclusionem : unde ratione exclusionis non potest distribui secundum formam communem ut solus Deus est Pater. l. 1. d. 21. ibid. ad 2.
  24. Termini alii sunt nati subiecti, ut non possint prædicari : alii è contra : alii utroque modo se habent. l. 1. d. 27. dub. 4.
  25. Terminus alius sensibilis : alius intelligibilis : alius medio modo. l. 1. d. 27. p. 2. q. 4.
  26. Terminus sensibilis est vocalis ortus ex eo quod quid est : intelligibilis est mentalis ortus ex modo cogitandi quomodo debeat cogitatum pronuntiarum medio modo oritur ex cogitatione vocis. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 4. corp.
  27. Termini negati trahunt suam significationem ab affirmato quantum ad significaturam, ut non homo, supponit pro substantia negata. lib. 1. d. 28. dub. 2.
  28. Terminus alius complexus, alius incomplexus. l. 1. d. 41. a. 2. q. 1. in fund.
  29. Terminus alius communis, alius discretus. l. 3. d. 7. a. 1. q. 1. ad ult.
  30. Terminus subicitur ratione suppositi, prædicatur ratione formæ. l. 3. d. 6. a. 1. q. 2. ad ult.
  31. Terminus non distrahens, nec mutans denominationem quomodo se habeat ad prædicari. l. 3. d. 7. a. 1. q. 2. ad ult.
  32. Terminus suppositus verbo restringitur secundum connotationem verbi cuiuscumque temporis : ut Petrus fuit albus : non vero quando stat à parte subjecti, & Petrus albus fuit. l. 3. d. 11. a. 2. q. 3. ad ult.
  33. Termini negati, & infiniti modus significanti quoduplex. l. 1. d. 28. dub. 2.
  34. Termino semel posito non est utendum æquivocè : intellige quoad significationem propriam : nam secundum alium respectum potest sumi aliis modis. l. 4. d. 11. p. 2. dub. 2.
  35. Terminorum suppositio logica qualiter exercenda. V. *Fallacia*. n. 7.
  36. Terminus à quo in omni mutatione est prior termino ad quem. l. 4. d. 17. p. 1. a. 2. q. 1. ad 1. recessus à termino à quo, & accessus ad quem non sunt diversi motus. lib. 2. d. 42. a. 3. q. 1. in argum.
  37. Terminus merendi in Angelis datus est brevissimus : homini vero diuturnus. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
  38. Terminorum Theologicorum expositio traditur in libello proprio à S. Bonav. op. declar. term. Theol.

Ter : Ternarius.

1. Ternarius numerus habet in se primam, & summam perfectionem omnium numerorum, sive consideretur in se, sive in quantitate continua, sive in natura. l. 1. d. 2. q. 4. & l. 4. d. 1. p. 2. a. 1. q. 3. in corp. & l. 4. d. 6. p. 1. q. 3. ad arg. V. *Numerus*.
2. Ternarius numerus constat ex omnibus suis partibus: ternarius autem dicitur primus perfectorum, quia ex numeris, seu partibus aliquotis, & non aliquotis constat. lib. 1. d. 2. q. 4. corp.
3. Ternarius est principium numerorum perfectorum: ideo Patri appropriatur. ser. 15. Hex. & l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 4. corp.
4. Ternarius in Scriptura respondet spiritui: quaternarius corpori, & quare. ser. 16. Hex. & Psalm. 89.
5. In ternario omnia consistunt. opusc. de trib. peccat. infam. cap. de pec. ven.
6. Ternarius numerus est habens in se summam perfectionem: quia constituitur per reflexionem perfectam unitatis super se. l. 3. d. 2. a. 1. q. 4. corp.
7. Ternarius quomodo est in quantitate continua, & omni natura creata cum perfectione prima, & summa. l. 1. d. 2. ibid.
8. Ternario antiqui colebant Deum, scilicet igne, thure, & oratione. ibid.

Terra : Terrenus.

1. Terra est unum ex quatuor elementis. opusc. Comp. Theol. l. 2. c. 8. & l. 2. d. 2. dub. 2. Producta tertia die. l. 2. d. 1. 2. a. 1. q. 3. ad 1.
2. Terræ proprietates, & virtutes enarrantur. op. Comp. Theol. l. 2. c. 8. & in Io. c. 3. v. 35. & ser. 1. de B. Virg. Est spherica, infima, & modica: 1. duo ratione centri: 3. ratione circumferentiæ. ser. 1. Hex. & Ps. 118. c. 6. v. 10. V. *Figura*. n. 4.
3. Terra est fundamentum, & habens centrum universi. l. 2. d. 2. dub. 1. & l. 4. d. 44. p. 2. q. ult. corp. & ser. 1. de B. Virgine. Exceditur ab aqua in decupla proportionem. l. 2. d. 15. a. 1. q. 2. corp.
4. Terra est infimum, & imperfectius aliis elementis. op. Brev. p. 2. c. 5. & Comp. Theol. l. 2. cap. 8.
5. Terra quia est centrum habens circumferentiam recipit Cælorum influentias, ob quas fiunt rot generationes. ser. 1. Hex. & ser. 2. de uno Confel. Unde suscipit vel continet quicquid habet cælum in excellentia. ser. 13. Hex.
6. Terra stat vel pro elemento, vel pro materia informi. l. 2. d. 2. dub. 1.
7. Terræ nomine intelligitur materia corporaliū in Sacra Scriptura. l. 2. d. 2. dub. 1. & lib. 2. d. 12. dub. 1. Item & elementa. Ps. 101.
8. Terræ animantia plura commemorantur in creatione, non autem aeris, & aquæ & quare. l. 2. d. 1. dub. 2.
9. Terræ germinatio est vivida, uberrima, venusta, & vigorem habens. ser. 14. Hex.
10. Terra pura non est lapis, nec stabilis cum sit pulvis. Ps. 118. c. 6. v. 10.
11. Terra fundata est à Deo potenter, sapienter, & latenter. Ps. 118. ibid.
12. Terra quomodo dicitur stare in æternum. in Eccles. c. 1.
13. Terra quamdiu fuit immixta aquis erat sterilis, quando fuit separata dedit fructum suum. Psalm. 65.

14. Terræ circuitus est 24. millium milliarium: comparata tamen cælo est veluti punctum. ser. 4. de plur. Mart.
15. Terræ sterilitas inducitur ob peccata. ser. 4. de dedic. Eccl. sæcundatur à Sole. ser. 1. de B. Virg.
16. Terræ nomine venit homo, quomodo. Vid. *Homo ad Deum*. n. 73. op. Eccles. Hierarch. p. 4. cap. 6.
17. Terra stat pro elemento: aliquando pro carne hominis: aliquando pro anima: aliquando pro Ecclesia militante: aliquando pro triumphante. Ps. 32.
18. Terra significat peccatores. Ps. 2. & op. myst. Theol. de tripl. anag. in Pater noster. ad 3. petit.
19. Terra in S. Scriptura vel est cælum, vel Ecclesia, vel anima, vel caro hominis, vel peccator, vel humanitas Christi, vel locus pœnalis, vel terrena actio. Ps. 95. & Ps. 118. cap. 4. v. 16. & in Sap. c. 1. & ser. 2. de Cathedr.
20. Terram tangere qualiter debeamus Ps. 61.
21. Terram separare ab aquis quomodo mysticè debeamus. Ps. 65.
22. Terra promissionis quænam sit in S. Script. mysticè. in Sap. c. 12.
23. Terra germinans est S. Scriptura. ser. 14. & 17. Hexam.
24. Terra mysticè est B. Virg. anima, & beata gloria. ser. 14. in Sexag.
25. Terra ut sit fructifera est excolenda & quomodo literaliter, & mysticè. ser. 1. in Sexag.
26. Terra quomodo est mundata sanguine Christi. ser. 1. Dom. Pas.
27. Terram habitantibus in quo sensu nuntiatum est vā, vā, vā. ser. 3. Dom. Trin.
28. Terra significat animam sanctam, & quare. ser. 5. de una Virg.
29. Homo est terra & cinis, cui dicitur à D. Bernardo quid superbis? cujus conceptio culpa, nasci miseria, vita pœna, mori angustia. ser. de Animab.
30. Terræ quæ non colitur comparatur accidiosus. op. diæt. sal. t. 1. c. 7. V. *Accidia*. n. 8.
31. Terrena animalia quænam. V. *Animal*. n. 7. & 17. seq.
32. Terra irrigatur subter per aquam fluviorum. V. *aqua*. n. 19.
33. Terra in principio commixta cum aqua erit sterilis: per separationem facta est frugifera. V. *Aqua*. n. 26.
34. Terrena despiciere docet Christus. in Luc. c. 21. v. 5.
35. Terrenorum contemptus quàm necessarius. ser. 4. Dom. 18. Pent.
36. Terrena despicit qui veram fidem habet. ser. 3. Dom. 23. Pent.
37. Terrena bona quomodo decipiant homines. op. de prof. relig. l. 2. c. 17.
38. Terrena dum servantur amittuntur, dum donantur servantur. ser. 4. Dom. 16. Pent.
39. Terra licet sit elementum frigidissimum, & siccissimum: tamen quia est centrum corporum, & veluti punctus ob multiplicationem radiorum, & influxuum quæ in ea fit, ipsa etiam fit sæcunda. ser. 1. de B. Virg. §. 3. cælum.

Terramotus.

Terramotus quid. op. Comp. Theol. l. 2. cap. 9.

Tertium.

Tertium resultans ex partibus est ex imperfectis,
non

non ex perfectis omnino. l. i. d. 19. p. 2. a. 1. q. 1.
in fund. V. *Totum*.

Tessa.

Testa nova capit, inveterata sapit. ser. 2. de dedic.
Eccl. & ser. 7. de Apost. applicatur malis con-
suetudinariis.

Testamentum.

1. Testamentum in S. Scriptura stat vel pro man-
dato novæ & veteris legis, & pro promissione,
& pro vita æterna, & pro mandato charitatis.
Psalm. 49.
  2. Item testamentum aliud Scripturæ; aliud prom-
issionis: aliud pactionis & pacis. Pf. 82.
  3. Testamentum vetus ubique Christum redolet.
op. Princ. S. Script. In veteri occultatum.
Psalm. 72.
  4. Testamentum pro Scriptura Sacra aliud est
vetus, aliud novum: utrumque dividitur in
legale, historiale, sapiëntiale, & prophetale. ser. 13.
Hexaem. & op. Brev. proœm. de latitudine.
S. Script.
  5. Testamentum vetus continet viginti duos li-
bros. Præfat. in Pf. ad tria capita potest redu-
ci. in Luc. c. 24. v. 44. & ibid. v. quoniam ne-
cesse est impleri &c. & op. Centil. p. 3. sec. 32.
& op. Princ. S. Script.
  6. Testamenti veteris, & novi convenientiæ, &
differentiæ assignantur. ser. 15. Hexaem. & op.
Brev. proœm. de latitud. S. Script. & op. princ.
S. Script.
  7. Testamentum vetus, & novum sunt duæ alæ
Dei. Pf. 35.
  8. Testamentum vetus promittit temporalia, no-
vum æterna. ser. 14. Hex. & in Io. proœm.
  9. Testamentum novum in quibus præcellit ve-
tus. Pf. 150.
Ejus divisio traditur. op. Cent. p. 3. sec. 32. & op.
Princ. S. Script.
  10. Testamentum vetus designatur per numerum
septenarium, novum per octonarium, & qua-
rè. Pf. 150.
  11. Testamentum vetus declaratur per novum, &
quomodo. Pf. 118. v. in fine, ibi §. declaratio
sermonum tuorum &c. & in Io. proœm.
  12. An testamentum vetus habuerit personas per-
fectiores testamento novo. l. i. d. 15. p. 2. dub. 3.
  13. Testamentum vetus, & novum designantur per
duos gladios quos habebat D. Petrus. in Luc.
c. 22. v. Ecce duo gladii hic &c.
  14. Testamenti utriusque intentio versatur prin-
cipaliter circa naturam divinam & humanam
Christi. in Luc. c. 20. §. Quomodo ergo David
Dominum vocat &c.
  15. Testamentum vetus fuit sanctum per figu-
rationem: novum per continentiam. in Luc.
c. 1. v. Et memorari testamenti tui &c.
  16. Testamenti veteris figuræ sunt de Christo.
ser. 1. in Quinquag.
  17. Testamentum vetus est rota in medio rotæ,
idest in novo inclusum. op. Brev. proœm.
- Testimonium.*
1. Testimonium falsum est pactum avaritiæ. op.
Cent. p. 1. sec. 22.
  2. Testimonia divina accipiuntur vel per audi-
tum, vel per visum, vel per tactum. Pf. 118. c. 2.
v. 8. Tripartia ostenduntur. Pf. 118. c. 11. v. 8.
  3. Testimonia divina quædam acquisita, quæ-
dam exquisita: quædam infusa. Pf. 118. c. 3. v. 4.
  4. Testimonia divina qualiter custodienda. Pf. 118.
cap. 6. v. 8.

5. Testimonia de Christo quatuor adducuntur,
scilicet, à Ioanne, à Scripturis, ab operibus, &
à Patre. in Io. c. 5. v. Et scio, quia verum est
testimonium ejus &c.

6. Testimonia de Christo nato septem adducun-
tur. Luc. c. 2. v. Et erat Anna &c.

Testis.

1. Testis existens in peccato eodem an possit ac-
cusare, & punire. in Io. c. 8. v. 7.
2. Testium S. Scripturæ qualitas expenditur. ser. 9.
Hexaem.
3. Testis falsus quam criminofus. op. diæt. sal.
tit. 3. c. 7. & ser. 2. Dom. infr. oct. Ascens.
4. Testis boni condiciones. ser. 2. in Pent.

Teth.

Teth, seu Tet interpretatur bonum. Psalm. 118.
c. 5. v. 1.

Tetragonum.

Tetragonum, idest quadrangulare: in hoc est tri-
gonum, tetragonum verò in pentagono. l. 2.
d. 1. p. 2. a. 1. q. 2. arg. 4. V. *Trigonum.*

Tetragrammaton.

Tetragrammaton est nomen Deiconstantis quatuor
litteris Jod, Heth, Vau, He: eratque scriptum
in diademate Summi Pontificis, significantque
principium vitæ & Passionis Christi, in Sap.
c. 18. in fine. V. *Dei nomen.* n. 6.

Tetrarchia.

Tetrarchia, & Tetrarca quid. in Luc. c. 3. v. 1.

Thabor.

Mysteria in hoc monte exposita à Christo in
transfiguratione traduntur. ser. 4. Dom. 2. Qua-
drag. V. *Mons.* n. 7.

Thadæus.

1. Thadæus missus à Christo ad Regem Abaga-
rum. ser. de S. Thadæo.
2. Thadæi laudes. ser. ibid.

Tharsis.

Tharsis interpretatur exploratio gaudii. serm. 5.
Pent.

Thau.

Thau interpretatur signum. in Thren. c. 3. v. ult.
V. *Baptismi condiciones.* num. 66. Item duc te.
Pf. 118. v. 27.

Thau littera habet figuram Crucis, & significat
essentiæ unitatem Trinitatis. in Thren. c. 1. v. ult.
Theaste. V. *Dei nomen.* n. 1.
Thein. V. *Dei nomen.* c. 1.

Thelism.

Thelism quæ voluntas. V. *Christi voluntas.* n. 5.

Thema.

Thema pro Concionibus in die Exalt. S. Crue,
sicut Moyses exaltavit. in Io. c. 3. Item pro Ad-
ventu. Lux venit in mundum, & dilexerunt ho-
mines. in Io. ibid. Item pro S. Francisco. in Io.
col. 19. & 91.
Item pro omnibus Dominicis, & Festis. op. diæt.
sal. in fine.

Theman.

Theman interpretatur ficus. ser. 1. Dom. 3. Adv.

Theologia.

1. Theologia est sermo vel scientia de Deo: ejus
ortus, & progressus, & finis explicatus à D.
Paulo in Ep. ad Ephes. c. 3. & op. Brev. in princ.
in proœm. de modo expon. S. Script.
Est de septem: de Deo, de creatura, de peccato:
de Incarnatione: de gratia: de medicina Sa-
cramentali: de statu finali. opusc. Brevil. p. 1.
cap. 1.
2. Theologia est vera scientia, imo est sola scien-
tia.

- tia. l. 1. q. 2. in procem. & op. Brevil. procem. & p. 1. c. 1. V. *Scientia*.
3. Theologiæ scholasticæ subjectum quale. lib. 1. q. 1. procem. & Brevil. p. 1. c. 1. sufficientissimè omnia docet. op. Brev. ibid.
  4. Theologiæ scholasticæ modus est inquisitivus. l. 1. q. 2. procem.
  5. Theologiæ scholasticæ utilitates expenduntur. ibid.
  6. Theologiæ scientia dicit propter quid : Canonum dicit quid. l. 4. d. 18. p. 2. q. 3.
  7. Theologia est triplex : divina, mystica, & simbolica. Pf. 102. Ipsarum subjectum exponitur. op. Itin. ment. cap. 1.
  8. Theologiæ famulantur omnes aliæ scientiæ. ser. 17. Hex. & op. de reduc. art. & op. Comp. Theol. procem.
  9. Theologiæ medium, & de quo sit. ser. 1. Hex.
  10. Theologia mystica, quæ in mysterio tota abscondita est consistit in dilectione excessiva secundum vim purgativam, illuminativam, & perfectivam. in Luc. cap. 13. v. 22. & op. myst. Theol. apol. & c. 3. p. 4. Hæc est consummatio omnis scientiæ. serm. 2. Hexæm.
  11. Theologia tria docet, scilicet generationem æternam, & temporalem Christi ordinem vivendi : unionem animæ cum Deo. opusc. de reduc. art.
  12. Theologiæ ortus à Deo progressus secundum exigentiam humanæ capacitatis, fructus secundum superabundantiam felicitatis. op. Brev. in princ.
  13. Theologia utitur Philosophia ut sibi faciat speculum ex creaturis, & tanquam scala pertingens à terra ad Cælum. op. Brev. procem. de sublimit. &c. & op. Comp. Theol. præfat.
  14. Theologia cum sit sermo de Deo, quare agit de creatura, & aliis. op. Brevil. p. 1. c. 1.
  15. Theologia est sola sapientia. op. Brevil. ibid.
  16. Theologiæ cognitio perfecta non potest haberi absque fide perfecta Iesu Christi. op. Brev. procem.
  17. Theologia est radius superni splendoris illuminans intellectum, & regalium deliciarum convivium affectum. op. Comp. Theol. præfat.
  18. Qualiter differat, & quomodo utitur cæteris scientiis Philosophia, logica, morali. op. Comp. Theol. præfat.
  19. Theologia est divinatorum pigmentorum apotheca, delectabilis super mel, & fayum. op. Comp. Theol. præfat.
  20. Item est thesaurus desiderabilis super aurum &c. Fons voluptatis egrediens Ecclesiæ militantis irrigans Paradisum. ibid.
  21. Theologia docet concludere hominibus & Diabolo, idest ipsum vincere, non logica. Mun. p. ibid.
  22. Theologia docet cognoscere, & simul amare Deum non Philosophia naturalis vel moralis. ibid.
  23. Theologus aliter dissevit de Deo : aliter metaphisicus. ser. 1. Hex.
  24. Theologus agit quidem de operibus Conditionis, sed principaliter de operibus reconciliationis, & salute animæ. ser. 1. Hex. in fine.
  25. Theologus considerat vitium pro ut est offensa Dei : Ethicus verò considerat differenti modo. ser. 2. Hex.
  26. Mirabilia Theologiæ enarrantur. serm. 17. Hexæm.
  27. Theologia utitur omnibus rebus : item arithmetica, geometria, astrologia, natura, arte &c. ser. 17. Hex.
  28. Theologi boni benedicti à Deo : mali maledicti. op. Eccles. Hier. p. 4. c. 4.
  29. Theologiæ termini sumi possunt moraliter, litteraliter, & allegoricè. l. 4. d. 11. p. 2. dub. 2. Theologiæ regulæ assignantur de modis prædicandi in divinis. op. Brevil. p. 1. c. 4. & Cent. p. 3. sec. 2.
- Theologiæ Virtutes habent pro objecto bonum increatum sub conditionibus generalibus increatis, scilicet summæ veritatis, & bonitatis : Cardinales verò objectum habent creatum. l. 3. d. 9. a. 2. q. 3. ad ult. & l. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 3. fund. V. *Virtus Theologica*.
- Theophania.*
- Theophania quid V. *Christi cognitio*. n. 111.
- Theosebia.*
- Theosebia, vel Eusebia est actus patriæ interior. l. 3. d. 9. a. 2. q. 3. corp. V. *Latria*. n. 8. V. *Eusebia*.
- Theriaca.*
- Theriaca quare contra venenum virtuosa. ser. 10. de Apost. & ser. 1. de plur. Confes. V. *Venenum*.
-
- Thesaurus.*
1. Thesaurus terrestris est pecunia : cœlestis in sapientia. in Luc. c. 12. v. 33.
  2. Thesaurus spiritualis bonorum proponitur. ser. 3. Dom. 13. Pent. & ser. 5. in Nativit.
  3. Thesaurus bonus & malus quis sit. in Luc. c. 6. v. 44.
  4. Thesaurus est receptaculum cordis. in Luc. c. 12. v. 33.
  5. Thesaurus cordis, oris, & operationis exponitur. serm. 4. in Epiph. & serm. 1. & 2. ser. 3. Pasch.
  6. Thesaurus invenitur in agro cordis virtutibus ornato, in sepulchro religionis & pœnitentiæ. ser. 7. in Rogat.
  7. Thesaurus multiplex spiritualis apponitur à Spiritu Sancto ut arca cordis repleatur. ser. 3. ser. 2. Pent.
  8. Thesauri sapientiæ, & scientiæ Dei in Domino inveniuntur. op. de 7. Itin. ætern. d. 5.
  9. Thesaurus pecuniarum congregare quando sit licitum, & quando non. op. Comp. Theol. l. 3. cap. 19.
  10. Christus thesaurus infinitus. V. *Christi varia*. num. 186.
  11. Thesauri quandonam offerendi Christo. Vid. *Christi varia* n. 235.
  12. Thesaurus gratiarum à Christo exhibetur. V. *Christi varia*. n. 246.
  13. Thesaurus cœlestis quid sit. Vid. *Cœli varia*. num. 19.
  14. Thesaurus Ecclesiæ. Vid. *Ecclesia*. n. 25. Vid. *Indulgentia*.
- Thomas.*
1. Thomas interpretatur abyssus. in Luc. cap. 6. vers. 13.
  2. Thomas invitatur ad latus Christi. ser. 4. in oct. Pasch.
  3. Thomæ Apostoli laudes. serm. 1. & 2. de S. Thoma.
  4. De incredulitate, & conversione Thomæ. in Io. c. 20. v. 25. & ser. 2. in oct. Pasch.
5. Thomas

5. Thomas aliud vidit, aliud credidit. lib.3. d.24. a.2.q.1. corp.

Thomyris.

Thomyris Regina dictum, satia te sanguine, sanguinem sisti. ser.4. de uno Confes.

Threni.

1. Threni græcè, Hebraicè Cinoth, idem est ac lamentatio, & dicuntur quasi terni, quia ternis versibus subnectuntur litteræ alphabeti. in Thren, præfat.
2. Threni Hieremiæ exponuntur. Tom.1. in Thren.

Thronus.

1. Thronus interpretatur sedes: in his requiescit Dominus ad judicandum. l.2.d.6.a.1.q.2.ad 2. V. *Angelorum Hierarchia.*
2. Thronorum ordo qualis sit, ejus officia, actus, & perfectiones. l.2. d.9. expof. text. & op. de Eccles. Hier. p.1.c.4.& ser. de Angel.
3. Thronus est B. Virg. V. *Maria epitheta.*
4. Thronus Dei est humanitas Christi. V. *Christi humanitas.* n.21.
5. Thronus Dei est Christianus. Vid. *Christianus.* num.17.
6. Thronus significat vel animam, vel Angelos, vel judiciariam potestatem. Pf.9.
7. Thronus item est Ecclesia militans, triumphans, anima, B. Virgo, de qua dicitur thronus columna nubis. op. Eccl. c.24.& Pf.88.

Thus.

1. Thus est devotio. V. *Devotio.* n.5.
2. Thurificatio ab Ecclesia imposita est ut ceremonia moralis significans quid à nobis est faciendum. l.4.d.3.p.2.a.3.q.1. ad 5.

Tigris

Tigris fluvius quid significet. l.1. prol.

Timere: Timor: Timidus.

Quid.

1. Timor multipliciter definitur. lib.3. d.34. p.2. dub.1. & p.1. dub.3. & l.3.d.9. a.2. q.1. ad ult. & d.26.a.1.q.1. ad 3. & a.2.q.1. & op. Centil. p.3. sec.45. & diæt. fal. t.6. cap.1. & op. de dono timoris. c.1. & Comp. Theol. l.5. c.39. V. *Metus.*
2. Timor quotuplex. V. *Metus.* n.2.
3. Timor medium tenet inter temeritatem, & pusillanimitatem. l.3.d.26.a.2.q.1.ad 3.
4. Timor oritur ab amore: est enim fuga ne homo perdat quod amat. l.3. d.34. p.2. dub.1. & lib.3.d.26.a.2.q.5.ad 4. & l.3.d.26.a.2. quæst.5. ad 4. & d.34. par.2. art.2. q.1. ad 4. & in Sap. cap.17.
5. Si est ex nimio amore concupiscentiali sui est timor humanus: si suorum est mundanus: si ex gratia gratis data est servilis: si ex gratum faciente est initialis: si ex amore est filialis. l.3. d.34.p.2.dub.1.
6. Timor alius est naturalis, alius mundanus, alius humanus, alius servilis: alius filialis, alius initialis. l.3.d.15.dub.3.& d.34.p.2.dub.1. & 2. & op. Comp. Theol. l.5.cap.39.& seq & op de don. tim. c.1.& seq.& op. diæt. fal. t.6. c.1. & Centil. p.3. sec.45.
7. Alia divisio timoris assignatur. l.3.d.34.dub.2. scilicet in segnitiam, erubescenciam, verecundiam, admirationem, stuporem, & agoniam: ubi assignantur differentia inter ipsa: Item alius est timor castus, alius amicabile, alius filialis: 1. respicit Deum ut sponsum: 2. ut amicum: 3. ut Patrem. l.3.d.34.p.2.dub.3.
8. Timor multiplex, & qualis fuit in Christo. V. *Christi effectus.* n.29. seq. ad 32.

9. Timoris in communi sumpti objectum est arduum sub ratione ardui: actus verò circa tale objectum est resiliatio ab illo arduo. l.3. d.34. p.2.dub.1.& op. Cent. p.3.sec.25.& op. de don. tim. c.1. & seq. & Comp.Theol. l.5. cap.39. & seq. & op.diæt. fal. tit.6.c.1.

Objectum
& actus.

10. Timoris boni objectum est arduum, actus est resiliencia cum reverentia, mali autem actus est resiliencia cum fuga. l.3.d.34.p.2.dub.1.
11. Timoris actus respectu mali est duplex, unus antecedens, scilicet æstimatio nocivi superventus: alius consequens qui est fuga illius mali æstimati. l.3.d.34.p.2.dub.1.
12. Timor pro ut respicit malum à Deo inflictum ut præsens, vel ut habitum potest esse naturalis: pro ut futurum est ex fide cognitum non est nisi gratuitus. l.3.d.34.p.2.a.1.q.1.ad 4.
13. Timor respicit malum sub ratione mali, sicut species bonum sub ratione boni. lib.3.d.23.a.1. q.3.ad 4. Respicit malum, seu periculum futurum. op. Incend.am. c.2.
14. Timoris actus ut est donum. Spiritus S. est actus excellentiæ, & nobilitatis. l.3. d.34.p.2.a.1. q.1. ad 3.
15. In timore adest usus duplex, scilicet consideratio, & sollicitudo ex propria vilitate, & usus ex divina magnitudine adveniente, & crescente charitate: 1. decrefcit: 2. crescit. l.3. d.34. p.2. a.2. q.2.

16. Deo servitur timore. V. *Dominus.* n.7.

17. Tria debet homo timere, scilicet mortem, judicium, & gehennam. Pf.83.

18. Timor naturalis est triplex, scilicet vel sensualitatis prævenientis rationem: vel subjacentis rationi: vel purè rationalis: 1. est naturæ corruptæ: 2. ejusdem naturæ sed ordinatæ: 3. est naturæ perfectæ ut in Christo. lib.3.d.15. dub.3. V. *Christi voluntas.* n.11.

Timor
naturæ
lis.

19. Timor naturalis oritur ex natura. lib.3. d.34. p.2.dub.1.& a.1.q.2. ad 4.

20. Timor naturalis qualis non aufert meritum. l.3.d.34.p.2.dub.1.& a.1. q.2. & op. Centil. p.1. sec.25. & l.3. d.15. dub.3.

21. Timor naturalis qualis fuerit in Christo. op. Cent. ibid. & Comp. Theol. l.6. cap.39. & op. de don. tim. c.1. & l.3.d.15. dub.3.

22. Timor libidinosus alius est mundanus: alius humanus: 1. est ex nimio amore rerum suarum: 2. ex nimo amore sui. l.3. d.15. ibid. & op. Cent. Comp. & de don. tim. ibid.

- Peccaminosus quis sit: quotuplex: ejus effectus. lib.3.d.34. p.2. dub.1. & op. spec. an. cap.3. & 4. & op. Phar. lib.3. cap.41. & 42. & 44. c.40. & 41.

23. Timor libidinosus oritur à pusillanimitate: & à concupiscentia oculorum, & carnis. l.3. d.34.p.2.dub.1.& op. spec. an. cap.3. & in Sap. cap.17. vers.11. ex ipso oritur torpor, omisio, negligentia, obliuio. opusc. spec. an. c.3. & 4.

Libidinosus.

24. Timor libidinosus opponitur dono Spiritus S. l.3.d.34. dub.1. unde oritur. l.3.d.34.p.2.a.1. q.2. ad 4.

25. Timor malus subiicit sibi rationem. l.3. d.15. dub.3. & l.3.d.34.p.2. dub.1.

26. Timor gratuitus alius est pœnæ: alius culpæ: alius reverentiæ. lib.3. d.15. dub.3. Estque donum Spiritus S. l.3.d.34.p.2.dub.1.& op. Cent. Comp. & de don. tim. & diæt. fal. supracit. & op.

Gratuitus.

op. Phar. l.3.c.41. & 42. & l.4. d.40. & 41. & seq. & Psalm. 110. & in Io. c.15.v. si feceritis quæ præcipio. &c. & serm. 3. Dom.1. post oct. Epiph.

27. Timor donum Spiritus S. si comparatur ad objectum minus principale est servilis: si ad objectum magis principale est timor initialis: si ad maxime principale est filialis. l.3. d.34. p.2. dub.1.

28. In timore gratuito est duplex affectus, & duplex effectus: 1. consistit in quadam resilitioe à malo, cui consequitur fuga: 2. à summo arduo, cui consequitur subjectio Deo, & obedientia. ibid. dub.3.

29. Timor gratuitus potest esse naturalis. lib.3. d.15. dub.3.

30. Timor gratuitus quænam respiciat. Pf.83.

Servilis. 31. Timor servilis est donum Spir. S. & an sit cum Spiritu S. & an oppositionem habeat cum adventu ipsius, & gratiæ. l.3.d.34.p.2.a.1.q.1. & l.1.d.18.a.1.q.1.corp.

Oritur ex culpa, & ex dono Dei. l.3. ibid. q.3. ad 8. & ibid. q.2. ad 4.

32. Timor servilis habet exemplar in Deo secundum aliquid sui, & secundum aliquid quod dicit imperfectionem nequaquam. lib.3. d.24. p.2. a.1. q.1. ad 2.

33. In timore servili præsupponitur fides, idest illuminatio cordis respectu suppliciorum Dei: adest & cordis emollitio, & restrictio fluxus concupiscentialis, & quædam simul rectificatio. l.3. d.34. p.2. a.1. q.1. corp.

34. Timor servilis est bonus bonitate disponente ad gratiam, sed non bonitate meriti præcise loquendo: idest est donum gratis datum. l.3. d.34. ibid. q.2. & op. Cent. p.3. sec.45. & Theol. Comp. l.5. c.39.

35. Timor servilis quomodo possit stare cum peccato mortali, & quisnam est ordinatus, & quis inordinatus. l.3. d.34. p.2. a.1. q.2.

36. De effectibus timoris servilis. l.3. d.34. dub.1. & seq. & a.1. per tot. sparim. & d.27. a.2. q.2. & op. Comp. Theol. l.5. c.40. & op. diæt. sal. tit.6. c.1.

37. Timor servilis habet tres conditiones: prima est ut materialis, scilicet timere pœnam æternam: 2. ut formalis, scilicet principaliter timere illam pœnam æternam: 3. est ut annexa, scilicet habere voluntatem deformem conjunctam: adveniente gratia sanctificante expelluntur duæ ultimæ: remanetque prima tantum. l.3. d.34. p.2. a.1. q.3.

38. Timor Dei servilis disponit ad gratiam, & aliâ dona. ibid. quæst.2. & part.1. dub.1.

39. Differentia inter amorem servilem, initialem, & filialem. ibid. p.2. a.2. q.3.

40. Timor servilis aufert actum non habitum peccati. l.3. d.34. p.2. a.1. q.1. & seq. & l.4. d.50. p.1. a.1. q.1.

initialis, & filialis. 41. Timor initialis propriè non est timor servilis, sed potius filialis ille enim ortum habet ab extra: iste ab intra. l.3. d.34. p.2. dub.4. & Psalm. 110.

42. Timor initialis, & filialis non sunt propriè duæ species: sed 1. se habet veluti materialis ad 2. 1. respicit ad offensam ut pœnalem principaliter, minus principaliter ad Dei reverentiam: 2. magis principaliter ad Dei reverentiam. l.3. d.34. p.2. a.2. q.1.

43. Differentiæ inter timorem initialem, & filialem possunt desumi cum ratione statuum, scilicet incipientium, & perfectorum: tum objectorum, & modorum nam initialis respicit pœnam principaliter, oriturque à servili: filialis verò ad offensam Dei, oriturque ab initiali. l.3. d.34. p.2. a.2. q.1.

44. Crescente charitate in quo sensu dicitur diminui timorem, & simul crescere. lib.3. d.34. p.2. a.2. q.2.

45. Quisnam usus timoris remanet in patria, & qualis fuisset in Christo. ibid. q.3. corp.

46. Timoris initialis, & filialis natura effectus, & finis enarrantur. l.3. d.34. p.2. a.2. per tot. & opusc. Comp. Theol. l.5. cap.39. seq. & Cent. p.3. sec.45. & diæt. sal. cit. & op. collat. octo collat.2.

47. Timor qualis impediatur pœnitentiam. ser.3. in die Cin.

48. De timore effectus multiplex. V. *Dei varia.* num.249.

1. De dono timoris Domini, ejusque natura, effectibusque. lib.3. distinct.34. part.2. per tot. & opusc. de 7. don. in præfat. per tot. & de dono tim. cap.1. sequent. & Comp. Theol. l.5. cap.39. sequent. & diæt. sal. tit.6. cap.1. & l.4. dist.14. part.1. art.2. quæst.2. ad ult. & opusc. Phar. lib.4. cap.40. sequent. & 45. sequent. & op. Bibl. paup. c.38. & 39. & Pf.90 & Pf.118. cap.7. vers.11. & ser.1. Dom.3. Epiph. & ser.1. Dom.10. Pent.

Varia in comuni de timore servili, initiali, & filiali & donis Spiritus Sancti.

2. Est ala animæ, altera est amor. Vid. *Ala.* num.12.

3. Timor Domini comparatur pluribus.

4. Timor Domini habet plures gradus. opusc. de grad. virt. c.28.

5. Quomodo dicitur Christus repletus spiritu timoris Domini. l.3. d.34. p.1. dub.1.

6. Timor Domini quare dicitur initium sapientiæ. l.3. d.34. p.2. dub.4.

7. Timor tria respicit: 1. pœnam ut fugiat estque servilis: 2. offensam Dei, ut illam caveat, estque initialis: 3. majestatem Dei, ut eam reveretur, estque filialis. lib.3. dist.34. part.2. art.2. quæst.3. Isteque ultimus est Christi, & Angelorum, &c.

8. Timor quomodo est principium pœnitentiæ. l.4. d.14. p.1. a.2. quæst.2. & Psalm. 118. c.3. v.6. id proprie non dicitur de servili nisi remote, sed de initiali. Pf.90.

9. Timor, & amor quomodo sunt principium omnis peccati. op. Brev. p.3. c.9.

10. Timor sanctus Domini laudatur, ejusque effectus tanguntur. op. Phar. l.4. c.40.

11. Timor malus quales effectus parit. op. Phar. lib.3. c.42.

Radix omnium malorum. opusc. Brevil. part.3. cap.9.

12. Timor stat cum spe, cum gaudio, cum amore, & quam laudabilis. opusc. Phar. lib.4. cap.40. & 45. &c. & opusc. de don. tim. cap.2.

13. Timor Dei ducit animam ad refectionem spiritualem, per quam videt Deum Deo fruitur. op. de don. tim. c.4.

14. Timor Domini est mola superior, spes est mola inferior. op. diæt. sal. tit.5. c.4. & ser.3. Dom.10. Pent.

15. Timor, & amor sunt duæ alæ ad volandum

○○○ in

- in Deum. op. de dec. præc. ser. 2. sunt duæ radices sapientiæ. ser. 14. Hex.
16. Anima debet se exercere in timore Domini. op. de regim. an.
  17. Timor peccaminosus & torpor quis sit, ejusque effectus. op. Spec. an. c. 3. & 4.
  18. Ubique & semper timendum ob periculum peccandi. ser. 19. Hex.
  19. Conflictus timoris cum inani gloria, aliisque vitiis. op. Phar. l. 2. c. 15.
  20. Timor servilis quis bonus, quis malus. Ps. 110.
  21. Timor bonus est cum fiducia. Ps. 146.
  22. Motiva timoris Dei tria. Ps. 2.
  23. Timor est causa diffidentia: estque vel voluntarius, vel necessarius, vel temerarius: 1. est bonorum: 2. est reproborum: 3. est pigrorum. Ps. 118. c. 5. v. 10.
  24. Dominus immittit timorem ad malum auferendum, ad verum perferendum, ad Domino cohærendum. Ps. 118. c. 7. v. 11.
  25. Timor Domini facit ab omni malo recedere. in Luc. c. 2. v. 25.
  26. Timor Domini, non hominum habendus. in Luc. c. 12. v. 5. & ser. 1. Dom. 10. Pent.
  27. Timor maximus habendus ob difficultatem salutis. in Luc. c. 13. v. 28.
  28. Timor qualis bonus, & malus, & quinam impediatur pœnitentiam. serm. 3. in die Cin. & Ps. 118. c. 5. v. 10. & in Luc. c. 5. v. 10.
  29. Timor facit fugere malum, justitia facit bonum. ser. 1. Dom. 10. Pent.
  30. Timor, & justitia sunt duo crura, & ulnæ hominis. ser. 1. Dom. ibid.
  31. Timor, & dolor ex sola prosperitate. ser. 5. de plur. Mart.
  32. Timor servilis quando est peccatum mortale. op. spec. an. c. 3.
  33. Timor inditus à Deo in anima naturalis: Item & vitiosus expenditur. op. de prof. relig. l. 1. c. 21.

Tinea.

Tinea consumentes corpus sunt serpentes, & vermes. ser. 3. Dom. 10. Pent.

Tyrannus.

1. Tyrannus est idem ac allophylus. Psalm. 80. quis sit. ser. 5. Hex.
  2. De Tyranni nequitia. op. Bibl. paup. c. 109. V. *Dominium*. n. 12.
- De obedientia Tyrannis debita vide. lib. 2. d. 44. a. 3. q. 1.

Titulus.

1. Titulus est triplex: alius memorialis, qui scribitur in tumulis mortuorum: alius pœcunialis in portis Civitatum: alius triumphalis, qui continet causam, & ordinem triumphi. in Luc. c. 23. v. 38.
2. Titulus Christi in Cruce expenditur. in Luc. ibid.
3. Tituli Psalmorum desumuntur à transumptione, à loco, à tempore, à nomine, & à re gesta. Psalm. 3.

Tolerantia.

1. Tolerantia est actus justitiæ. ser. 18. Hex. V. *Tribulatio*.
2. Tolerantia tribulationum quàm utilis. ser. 3. Dom. Pas. Porta cœli. V. *Calii varia*. n. 1.

3. Tolerantia facit ferre crucem patienter, estque virtus nobilissima. ser. 4. de uno Mart.
  4. Tolerantiæ actus, & gradus, & modus in adversis expenditur. ser. 18. Hex.
  5. Tolerantia in adversis signum est amoris Dei. ser. 3. Dom. 17. Pent.
- Tolle, tolle, crucifige. V. *Geminatio*. n. 2.

Tonitruum.

Tonitruum quid sit. op. Comp. Theol. l. 2. c. 9.

Tonsura.

1. Tonsura non est ordo, quia in ea non datur potestas, sed est signaculum disponens ad ordinationes, estque veluti novitiatus Clericorum. l. 4. d. 24. p. 1. a. 1. q. 2. corp. & op. Brev. p. 6. c. 12. V. *Ordo*.
2. Tonsura datur etiam extra missam. l. 4. ibid. in fund. q. 2.
3. In tonsura quænam observari debeant, scilicet respectu coronæ, loci &c. ejusque mysteria &c. l. 4. d. 24. p. 1. a. 1. q. 1.
4. Quare Clerici Evangelici non servant ritum Nazaræorum. l. 4. ibid. q. 1.
5. In tonsuræ susceptione non fit abrenuntiatio temporalium. ibid. q. 3.
6. Status tonsuræ est medius inter sæculares, & clericos. l. 4. ibid. q. 2.
7. Quid significat tonsura. V. *Clericus*. n. 7. seq.

Topazius.

Topazius est gemma pretiosissima: habens æthereum, & aureum colorem, & superat claritatem omnium aliarum gemmarum: est figura charitatis ob suas proprietates. op. diæt. sal. tit. 10. cap. 5.

Torcular.

1. Torcular est instrumentum, quo vna, & oliva exprimitur vinum, & oleum à vinariis, & ab amurea separatur, post quod in cellaria portatur: Hac tria Ecclesiæ competunt. Ps. 55. & Ps. 80. & in Thren. c. 1. v. 15.
  2. Torcular item significat legem qua Iudæi præmebantur. Ps. 80.
  3. Item significat pœnitentiam, & tribulationem. in Thren. cap. 1. vers. 15. Vid. *Christi varia*. num. 18.
  4. Torcular significat Christi Passionem, ex qua præmitur salus per imitationem, in Thren. c. 1. v. 15. Item Ecclesiam. V. *Ecclesia*. n. 60.
- Tormentum. V. *Tribulatio*. V. *Dolor*. V. *Pœna*.

Torneamentum.

Torneamentorum lucra an licita. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 1. ad 4.

Torpor.

1. Torpor est fructus accidiæ, estque ex inefficacia ad operandum, & oritur ex displicentia boni. op. spec. an. c. 3. & Cent. p. 1. sec. 9. & 21. Vid. *Accidia*. estque voluntas recusans facere bonum difficile: ut difficile. opusc. Cent. p. 1. sec. 9.
2. Torpor quando est peccatum mortale, & quando veniale. op. spec. an. c. 3.
3. Ex torpore oritur negligentia, omissio, & ignorantia, & pigritia. op. spec. an. c. 3. & Cent. p. 1. sec. 9.
4. Torpor respicit appetitum quietis, estque triplex, scilicet ex infirmitate naturali ut in flegmaticis, estque pœna, non culpa: infirmitatis acquiritur

fitæ ex culpa præcedente, ut in ebriosis, & gulosis: & est libidinosus torpor, estque voluntas recusans facere bonum difficile. opusc. Cent. ibid.

5. Torpor amoris facit procul abscedere à Deo, qui fuit in Petro calefaciente se ad prunas. in Luc. cap. 22. Vid. §. *Accenso autem igne in medio, &c.*

Torquatus.

Torquati Romani exemplum de punitione inobedientiæ filii sui. ser. 1. de SS. Phil. & Jac.

Torrens.

1. Torrens est aqua currens cum impetu, ex aquis pluvialibus collecta præcipitâs priorem aquam. in Io. col. 79.
2. Torrens significat Passionem Christi, gloriamque Paradisi. in Io. ibid. Item & multiplicem iniquitatem: Item & numerosam contritionem. ibid.

Torror.

Torror iustitiæ Dei est minister. opusc. de reformation. c. 21.

Totum.

1. Totum dicitur dupliciter primò quod est perfectum: secundò in ordine ad partes: primum præcisè non dicit compositionem: 2. importat compositionem. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 1. in fund.
2. Totum item dicitur: vel privativè idest quod non habet partes: vel positivè, & hoc vel pro ut dicit quid perfectum, vel pro ut dicit quid constitutum ex partibus. l. 3. d. 3. p. 2. dub. 4.
3. Totum est quod dividitur in partes vel subjectivas, vel potestativas, vel integrales: primum est totum metaphisicum: 3. est phisicum, & 2. scilicet potestativum participat de utroque. l. 4. d. 24. p. 1. a. 2. q. 4.
4. Totum metaphisicum dividitur in partes quarum quælibet respicit prædicationem totius: integrales verò nequaquam. lib. 4. ibid. & l. 4. d. 16. p. 1. dub. 1.
5. Totum universale multiplicatur in partibus: totum integrale dividitur in partibus. lib. 1. d. 19. p. 2. in expos. text.
6. Ubi quæque est universale ibi est una forma multiplicabilis, quæ potest recipere signum universale. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 2. in fund.
7. Totum universale est simplex, sed alii componibile. ibid. q. 2. ad ult.
8. Totum universale est quod prædicatur de pluribus ratione communicabilitatis. ibid. quæst. 2. ad 2.
9. Totum universale quomodo fit particulare. ibid. q. 2. corp.
10. Totum in Deo dupliciter dicitur vel secundum privationem partium, vel secundum infinitatem. l. 1. d. 37. p. 2. a. 1. q. 1. ad ult.
11. Totius forma quænam. V. *Forma.*
12. Prædicatio partium de toto quomodo fiat. V. *Pars. n. 5.*
13. Totum integrale est quod prædicatur de aliquibus simul, & de nullo per se: quomodo sit intelligendum. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 1. ad 5.
14. Totum integrale dicit aliquorum distinctionem, & ex ipsis unius multiplicationis constitutionem. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 1. ad 3.
15. Totum distinguitur à suis partibus. l. 2. d. 25. p. 2. q. ult.
16. Totum dicit quis, partes quid. V. *Pars. n. 5.*
17. Totum quodcumque est resolvable in suas par-

tes, vel re, vel intellectu. lib. 1. d. 19. p. 2. q. 1. in fund.

18. Totum est majus parte. l. 1. d. 19. ibid.
19. Totum privativè sumptum excludit partem extra partem. ibid. q. 1. ad 1.
20. Totum, & partes distinguntur essentialiter. ibid. ad 3.
21. Totum phisicum est coalescens ex unione animæ, & corporis in homine & dicitur forma totius. l. 3. d. 5. a. 2. q. 4. ad 5. & quæst. 5. corp. & ad 1.
22. Totum potest sumi sicut categorematicè: sicque distribuit in omnes partes vel adjectivè, sicque idem est ac perfectum. l. 3. d. 22. dub. 2.
23. Totus refertur ad personam, totum ad naturam: genus enim masculinum importat discretionem sexus, neutrum verò confusionem. ibid. dub. 3.
24. Totum quod prædicatur de forma totius. l. 3. d. 22. a. 1. q. 1. corp.
25. Totum universale, nec integrale non prædicatur, nec cadit in Deo. l. 1. d. 19. a. 1. per tot.
26. Totum copulatum est falsum si una pars est falsa: totum est contingens si una est contingens: totum temporale si una pars est temporale. l. 3. d. 14. a. 1. q. 1. ad ult.

Trahere. Trahi.

1. Trahi est dupliciter, vel per coactionem, vel per inductionem, & sublevationem: hoc primum facit Deus cum peccatore. lib. 4. d. 17. p. 1. a. 1. q. 2. ad 2. & in Io. c. 6. v. §. Nisi Pater meus traxerit &c. & ser. 1. fer. 4. Pent.
2. Multiplex tractio spiritualis Dei exponitur. in Io. c. 6. ibid.
3. Tractio multiplex Dei, & Diaboli. in Io. c. 12. v. §. omnia traham, &c.
4. Trahit hominem Deus, Diabolus, & homo. ser. 2. fer. 4. Pent.
5. Trahit Deus ad salutem omnes: unde excusationem nullus habet. serm. 1. & 2. fer. 4. Pent.
6. Tractus in Missa ponitur pro Alleluia, significatque marginem hujus sæculi. op. Expos. Miss. cap. 2.

Trado: Traditio.

Traditiones multe sunt in Ecclesiâ, quæ ab Apostolis ad nos descenderunt, suntque multe veritates non scriptæ. l. 3. d. 9. a. 1. q. 2. ad ult. V. *Apostolus. n. 18.*

Trahere.

Trahere Dei. V. *Dei varia. n. 186. & 197.*

Traianus.

Traianus liberatus fuit ab Inferis, quia erat damnatus per sententiam. l. 4. d. 20. p. 1. dub. 3. & in Sap. c. 2. v. 2.

Tranquillus: Tranquillitas.

Tranquillitas bona, & mala expenditur ex auctoritate SS. PP. op. Phar. l. 4. c. 2.

Transcendens.

1. Transcendentes proprietates sunt entis ut sic. V. *Ens. V. Veritas.*
2. In transcendentibus, seu primis intentionibus est prædicatio reflexa propter simplicitatem. l. 2. d. 27. dub. 3.

Transfiguratio.

Transfigurationis mysterium expenditur mysticè, & moraliter. serm. 4. Dom. 2. Quadrag. & in Luc. cap. 9. v. 30.

2. Transfiguratio mystica Prælatorum contemplativorum, & activorum expenditur. ferm.4. Dom.2. Quadrag.

Transgressio.

Transgressio respicit propriè præceptum negativum. l.2.d.5.a.1.q.1.ad 1. V. *Peccatum mortale.* num.50.

Transitiva.

Transitivæ præpositiones aliæ secundum rem, aliæ secundum modum &c. l.1.d.5.a.1.q.2. ad 1. V. *Præpositio.* V. *Apud.* n.1.

Transitus.

1. Transitus noster debet esse de vitio ad virtutes, de bono ad melius, & de temporalibus ad æterna ad Christum. Pf.38.in titul.
2. Transitus Mundi quoad celsitudinem, pulchritudinem, & dulcedinem. in Luc. c.21.v.5. Verba mea non transibunt. &c.
3. Transitus hominis mundani est à culpa ad culpam, de culpa in pœnam & à pœna in pœnam. in Luc. c.21. ibid.
4. Transitus item pœnitentis est à culpa ad pœnitentiam, à pœnitentia ad sapientiam, & à sapientia in vitam æternam. in Luc. c.21. ibid.
5. Transire Dei quid sit. op. Sum. de Essen.
6. Transitus est facilius in habentibus symbolum quomodo sit verum. l.2.d.3.dub.4.
7. Transitus Pascha. V. *Pascha.* n.8. l.cq.

Translatio.

1. Translatio grammaticalis fit penes aliquam licet non omnimodam similitudinem. l.1. d.22. q.3. corp. & d.27.p.2.a.1.q.4.ad arg. & l.4. d.9.a.1. q.2.ad ult.
2. Translatio verborum à creatura ad Deum quomodo fiat. l.1.d.27.p.2.a.1.q.4.& d.34.q.4.
3. Translativa nomina in divinis quæ dicantur. l.2.d.22.q.3.
4. Translativè dictum, & improprie dictum an differant. l.1.d.22.q.3.ad 1.
5. An transferendo hostiam consecratam transferatur corpus Christi. l.4.d.10. p.1.a.1. quæst.3. ad ult.

Transubstantiatio.

1. Transubstantiatio est mutatio unius substantiæ in aliam. l.4.d.10.p.2.q.1. V. *Eucharistia.*
2. Transubstantiatio eucharistica est mutatio panis, & vini in corpus, & sanguinem Christi. l.4.d.10.p.2.q.1. V. *Eucharistia confectio.*
3. Transubstantiatio comparatur cum creatione: item cum Conceptione Verbi in utero B. Virg. l.4.d.10.p.2.a.1.q.1. & 2.
4. Qualem virtutem habeant verba Sacerdotis in transubstantiatione. l.4.d.10. p.2. a.1. q.3. Item in ordine ad quamcumque materiam. ibid. q.4. Trepido. V. *Metus.* Tres. V. *Trinitas.*

Trevirensis.

Trevirensis Episcopus semper portat baculum, quem deberet portare Pontifex Romanus, quia ipsum misit D. Petrus ad suscitandum suum discipulum ibi missum ad regendam illam Ecclesiam. Pf.44. V. *Petrus.*

Tribulatio.

1. Tribulatio potest considerari vel quantum ad subiectum, vel modum puniendi vel statum, vel meritum. l.4. d.15. p.1. dub.1. V. *Tentatio.* cooperatur ad donum diligentibus Deum. l.1. d.46.dub.3.
2. Tribulatio perficit virtutem. l.3.d.15.a.1. q.1. ad ult.

3. Tribulationum utilitates innumeræ, & laudes enumerantur. op. de reform. ment. c.21. & l.4. sent. d.15.dub.1.& 4. & op. diæt. fal. tit.7.c.5. & 7. & op. medit. vit. Chr. cap.6.12. & 36. & op. de 7. itin. ætern. itin.4. d.4. a.1. seq. & op. stim. div.am. p.2.c.6.& 12.& op. de prof. relig. l.2.c.37.& op. Phar. l.4.c.48.& 49. & Pf.65.& Pf.118. c.10.v.13.& in Sap. cap.3.& in Thren. c.1.& 3. & in Luc. c.16. v.25. & c.17. v.22. & ser.1. in Rogat.& ser.2. Dom.2. Pent.& ser.3. Dom.9.Pent. & ser.1. de S. Laur. & ser.2.& 4. de uno Mart. & ferm. 2. & 4.de plur. Mart. & ser.5.de una S. Virg. V. *Flagellum.* n.1. seq. V. *Aaron.* n.3.

4. Tribulatio datur vel ad utilitatem flagellati, vel ad gloriam flagellantis Dei. lib.4.d.15.p.1. dub.1.
5. Tribulationes inflictæ præscitis quantum ad voluntatem antecedentem Dei sunt ad ipsorum salutem: quantum ad consequentem sunt in vindictam culparum, & ipsorum damnationem. ibid. dub.4.
6. Quomodo dicitur quod duplex tribulatio non confurget, scilicet in hac, & in alia vita. l.4. d.15.p.1.dub.1.
7. Tribulationes quam Deo charæ, earumque effectus. op. medit. vit. Chr. c.6.& in Io. c.11. v.2.& 4.& ser.1.de S. Agath.& ser.2.de S. Marco. & ser.2. & 4. de uno Mart. & ferm.4.de plur. Mart.

8. Tribulationes Deus suas immittit. op. medit. vit. Chr. c.12.
9. Tribulationum tolerantia signum charitatis. op. de 7. itin. ætern. itin.4.d.4.a.1.
10. De tribulationibus auctorit. S. Script. opusc. Bibl. paup. c.11.
11. Melius est in tribulatione esse cum Jesu, quam sine eo regnare. op. Phar. l.4. c.49.
12. In hoc mundo tribulatio triplex: prima est cordis: secunda corporis, & animæ: 3. infernalis. Pf.113.
13. Tribulatio alia intrinseca, alia extrinseca, à carne, & à Diabolo. Pf.45.
14. In tribulatione remedia assumenda sunt, scilicet oratio, devotio, & Dei honorificentia. in Luc. c.8.v.24.
15. Tribulatio est via eundi ad cœlum, ut evenit in Lazaro. in Luc. c.16. v.25. Ejus tolerantia est porta cœli. V. *Cœli varia.* n.1.
16. Tribulationes multis de causis à Deo immittuntur. in Io. c.9.v.3.
17. Tribulationes lavant bonos, malos inquinant. in Luc. c.22. v.5. Simon Ecce Satanas &c. vertuntur: 1. in mel: 2. in fel. ser.4. Dom.2. post oct. Pasch. & ser.2. de S. Andr. & Pf.65.
18. Tribulatio excitat animam ad bonum. ser.1. Dom.5. Adv. Illuminat mentem. ser.4. Dom. Sexag.
19. Tribulationem quando Deus immittit tunc triticum suum triturat. ser.4. Dom.4. p.1. ph.
20. Tribulationes qualiter evadendæ. ser.2. Dom.2. Quadrag.
21. Quam Deo exosum tribulationes à Deo immittas non sufferre. ser.2. Dom.19. Pent.
22. Tribulationum tolerantia triplicem gradum habet. ser.3. de Apost.
23. De tribulatione sufferenda plura exempla. ser.3. de Apost. Toleratur ex consideratione gloriæ cœlestis. op. Solil. cap.4.

24. Tribula

24. Tribulatio alia à carne : alia à Diabolo : alia assumpta : alia coacta. Pf. 65.
25. Quando tribulationem Deo immittit tunc pulsus tangit , & peccatum mundat. ser. 3. Dom. 1. post oct. Epiph.
26. Tentationibus quibus armis resistendum. ser. 3. Dom. infr. oct. Nat. & ser. 3. Dom. 1. Quadrag.
27. Corona superatæ tentationis expenditur. ser. 3. Dom. 1. Quadrag.
28. Tribulationes conferunt ad regnum cœlorum. ser. 2. Dom. 3. Quadrag.
29. Tribulatione Deus pugnat cum peccatore. ser. 1. in oct. Pasch.
30. Tribulationes sustinere cum gaudio supremus gradus patientiæ. opusc. de prof. relig. lib. 2. cap. 37.
31. Tribulationes nobis accidunt ex peccatis. ser. 3. Dom. 5. Pent.
32. Sunt arrha cœli. V. *Cœli varia*. n. 50.

Tribunal.

Tribunal est sedes iudicis : solium regum : cathedra est Doctorum : dicitur tribunal , quia ibi tribuuntur præcepta vivendi. in Io. c. 19. v. 29. V. *Solum*. V. *Cathedra*.

Tribunus.

Tribunus præerat mille militibus. in Luc. cap. 7. vers. 1.

Tributum.

1. Tributum ad hoc ut rectè exigatur quid requirat. in Luc. c. 3. v. 14.
2. Tributum Deo exolvendum est oratio. Vid. *Oratio*. n. 71.

Triclinium.

Triclinium SS. Trinitatis est B. Virg. V. *Virginis epitheta* ad litt. T.

Triduum.

Triduum mysticè est incipientium , proficientium , & perfectorum expenditur. ser. 2. 3. & 4. Dom. infr. oct. Epiph. & in Luc. cap. 13. v. 33. & in Psalm. 57.

Trigonum.

Trigonum est in tetragono. l. 2. d. 1. a. 1. q. 2. arg. 4. V. *Tetragonum*.

Trimetrum.

- Trimetrum est metrum seu versus constans versibus trium pedum. op. in Thren. prol.
- Trinitas : tres personæ ; ter : trinus : tres &c.*
1. Trinitas est nomen collectivum , quia plures simul dicit , & de nullo per se prædicatur : In divinis tamen deficit à purè collectivo , quia ea quæ colligit non habent diversitatem. l. 1. d. 22. dub. 2. & l. 1. d. 4. dub. 5.
  2. Trinitatis nomen habet duplicem Etymologiam : prima unitas ter : 2. unitas trium : primo modo fit numeratio : non 2. modo. l. 1. d. 24. quæ ult.
  3. Trinitas importat pluralitatem circa unitatem in obliquo , idest trium unitas : trinus importat unitatem in concretionem , & ut inhærentem in pluribus , sicque dicitur tantum de personis non de deitate in abstracto. lib. 1. d. 24. q. ult. ad 2.
  4. Trinitas non est species numeri. l. 1. d. 24. a. 2. q. 1. ad ult. Trinus & triplex differunt quod trinus importat pluralitatem , & unitatem , triplex tantum pluralitatem. l. 1. d. 24. a. 3. q. 1. in fund. Unde non potest dici Trinitas est trina. ibid. q. 2. ad ult.
  5. Numerus multiplicatus propriè non est in di-

vinis , quia fit vel per continui divisionem , formarum disparationem , & per gradus , seu ordinem : ideo Trinitas , quæ est trium unitas non est species numeri. l. 1. d. 2. dub. 7.

6. Multiplex Trinitas in creaturis ostenditur. l. 1. d. 3. p. 1. dub. 3. & lib. 1. d. 27. p. 2. q. 4. corp. & op. Comp. Theol. lib. 1. cap. 11. & ser. 2. Hex. & l. 1. d. 2. a. 1. q. 4.
7. Trinitas personarum probatur multipliciter tum ex perfectionibus Dei , tum ex numero ternario. l. 1. d. 2. a. 1. q. 4.
8. Trinitas in divinis personis necessario est ponenda. l. 1. d. 2. a. 1. q. 2. & 3. in quo consistat. l. 1. d. 27. p. 2. q. 4. corp. & op. Brev. p. 1. cap. 2. & Comp. Theol. l. 1. c. 6. & seq. præcipuè. c. 10. V. *Deus Trinitas*. n. 13.
9. Explicatur ex numero ternario. l. 1. d. 2. a. 1. q. 4. & ser. 4. Hex.
10. Trinitas dicitur non de persona , sed de essentia. l. 1. d. 24. a. 3. q. 2. fund.
11. Tres in divinis quid importet. l. 1. d. 24. ibid. q. 2. corp. Ille numerus est pacis. Pf. 67.
12. Trinitas non potest cognosci lumine naturali : ob idque nullus Philosophus unquam ipsam cognoscit nisi per fidem , vel revelationem , quia in creaturis non est omnino simile. l. 1. d. 2. a. 1. q. 4. & d. 3. p. 1. a. 1. q. 4. & op. Comp. Theol. l. 1.
13. Trinitatis cognitio est fidei. lib. 1. d. 3. q. 4. in fund. & op. Brev. p. 1. c. 2. Per filium nobis innotescit. Pf. 143.
14. Trinitas supra se reflexa ut sunt tres trini est numerus magis expressivus Trinitatis increatæ. l. 2. d. 9. q. 7. in arg.
15. Trinitatis unitas major est quacumque alia unitate quantum ad similitudinem , & conformitatem , non autem quoad prædicationem mutuum. l. 3. d. 7. a. 1. q. 1. ad 1.
16. Trinitatis imago consistit in intelligentia , memoria , & voluntate. l. 1. d. 3. p. 1. q. 1. 2. & 3. & a. 2. per tot. & lib. 3. d. 26. a. 2. q. 5. ad 4. & op. Brev. p. 2. c. 6. & 12. & p. 3. c. 4. & op. Itin. ment. c. 3. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 6. & 10.
17. Trinitas increata , & imago creata quomodo differant. l. 1. d. 6. a. 1. q. 2. ad arg. & Pf. 118. v. 137.
18. Quomodo Trinitas personarum stet cum unitate essentiæ. op. Brev. p. 1. c. 2.
19. Trinitas includit summam unitatem , simplicitatem , immensitatem , æternitatem , incommutabilitatem , necessitatem , primitatem , fecunditatem , charitatem , liberalitatem , æqualitatem , germanitatem , conformitatem , & inseparabilitatem. op. Brev. p. 1. c. 2.
20. Trinitatis fides dicitur de Deo esse altissime sentiendum : ob idque quod possit se summe communicare : Item & piissime sentiendum : ob idque quod possit & velit. op. Brev. p. 1. c. 2.
21. Trinitas est ex duplici emanatione. op. Brev. p. 1. c. 3. & op. Itin. ment. c. 6. & in Io. collat. 1.
22. In Trinitate quatuor relationes concurrunt. op. Brevil. ibid.
23. De modis supponendi , prædicandi , & differentiis agitur. op. Brev. p. 1. cap. 4. & Cent. p. 3. sec. 1. 2. & seq.
24. Trinitatis appropriata & propria quænam , & attributa. op. Brev. p. 1. c. 6. & Comp. Theol. l. 1. c. 11. & seq. & ser. 21. Hex.
25. Trinitas in principio Genesis describitur per ly Deus , idest Pater : per ly , in principio filius :

- filius : & per hy , Spiritus Dei , Spiritus S. op. Brev. p.2.c.5.
26. De missione personarum. op. Brev. p.1.c.5. & Cent. p.3.sec.4.
27. Trinitas explicatur per solem. serm. 13. 21. & 23. Hex. & serm.4. de Trinit. & serm.1. de Nativit.
28. Trinitati Hierarchia assimilatur. serm. 21. Hexaem.
29. Trinitatis duplex speculum exponitur. ser.11. Hexaem.
30. Trinitatis expressio an sit necessaria in baptismo. l.4.d.13.dub.6.
31. Trinitatis vestigium qualiter reluceat in creaturis. Ps.142.& l.1.d.3.p.2. a.1. q.2. & d.2.a.1. q.4. in corp. in fine : Item in sensu, & in ratione conversa ad sensum, & in ratione secundum se. l.1.d.24.p.2.q.4.corp.
32. Trinitatis personæ quomodo concurrent ad beatificandam animam. ser.1. Dom.1. Adv.
33. Trinitatis fides quot bona nobis & Ecclesiæ adferat. ser.1. & seq. de Trinit.
34. Trinitas est Summus Pontifex Ecclesiæ. ser.4. de Trinit.
35. Trinitati quomodo per dilectionem respondendum à nobis per aliam trinam Trinitatem. Ps.118. v.137.
36. Personis trinitatis varia tempora appropriantur. Ps.77.
37. Trinitatis æqualitas. in Io. c.16.v.14.
38. Trinitas sola illabatur animæ. ser.1. Dom.3. Quadrag.
39. Trinitatis imago perfecta est in anima secundum quod habet in se mentem, seu memoriam ut actum primum, notitiam, & amorem ut actus secundos, importatque ordinem, distinctionem, & consubstantialitatem. l.1.d.3.p.2. a.1. & a.2. per tot.
40. Trinitatis imago est in potentiis animæ convertit ad Deum, & ut anima convertitur super se non verò ut convertitur ad inferiora, quia non adest conformitas, & expressio. lib.1. d.3. p.2.a.1.q.2. & a.2.q.1.
41. Trinitatis imago qualiter differat à similitudine. l.1.d.3.p.2.a.1. q.
42. Trinitas bona, & mala creata ostenditur. Ps.89. & Ps.118.v.120. & c.10.v.13.
43. Trinitatis festum est Annuntiatio B. Virginis. V. *Annuntiatio*. n.3.

Tripbon.

Tripbon interpretatur serviens iniquitati, estque Diabolus. ser.1. de S. Andr.

Trisagium.

1. Trisagium Sanctus Sanctus Sanctus, quas virtutes mirabiles habeat. opusc. diæt. sal. tit.10. cap.6.
2. Trisagium quot mirabilia continet. opusc. de regim. & op. Expos. Missæ. & solil. c.4. & op. de Ecclef. Hier. cap.2. & op. diæt. sal. tit.10. c.6. in fine.

Tristis : Tristitia.

1. Tristitia est effectus accidiæ, estque duplex : vel generalis circa omnes passiones, scilicet quando desiderium non adimpletur : vel specialis, estque tædium circa divina. lib.2. d.33.a.3.q.2. ad 2. & op. de pugna spir. c.7. V. *Confusio*. n.1. V. *Accidia*. n.3.
2. Tristitia quomodo superanda. op. de pugn. ibid. & spec. discipl. c.2. & op. de reform. ment. c.12. & 13. p.2.

3. Tristitia alia est præter rationis imperium ex subreptione : alia contra rationem : alia subiecta rationi. l.3.d.15.a.2.q.2. corp. Vid. *Christi voluntas*. n.11.
4. Ad quid data est homini. op. de prof. relig. l.1.c.15. & op. Phar. l.4.c.42. & op. de reform. ment. c.23. & 24. p.1.
5. Tristitia de alieno bono est species invidiæ, estque quadruplex. op. Cent. p.1.sec.19.
6. Tristitia bona, & mala quæ. in Io. cap.16.v.6. & 20. & Ps.41. & 42. & in Io. collat.73. & in Luc. c.18.v.23. & op. de pugn. spir. cap.7. Vid. *Accidia*. n.3.
7. Qualis in Christo. V. *Christi effectus*. n.30. & V. *Christi passio*. n.1.seq.
8. Tristitia ex desiderio quomodo oritur. Vid. *Desiderium*. n.2.

Triticum

1. Triticum est Christus. in Thren. c.2.v.12.
2. Triticum, & zizania quid sint. ser.1. Dom.1. Quadr. & ser.2. Dom.4. Epiph.

Triumphus.

Triumphus dicitur quasi trium sonus, erat genus solemnitatis æternæ quo recipiebatur aliquis Dux cum honore à militibus, à senatoribus, & à populo. Ps.19.

Tropus.

1. Tropicus sermo est duplex : 1. ubi est aliquod vitium excusatum aliquo tropo : 2. quando habet aliquam improprietatem quæ tamen corrigitur per aliquam determinationem ut Christus est creatura. l.3.d.11.dub.4.
2. Tropus est figura, quæ est vitium excusatum ratione aliqua : ibid.
3. Ex tropicis locutionibus an liceat argumentari. ibid.

Tropologia.

1. Tropologia est idem ac moralis, estque unus ex quatuor sensibus Sacræ scripturæ per quam per id quod factum est indicatur aliud faciendum. op. Brev. p.1. proem. de sublim. S. Script. & Ps.118. cap.7. v.7. & c.1. v.14. & op. Cent. proem. & ser.13. Hex. V. *Scriptura*. n.15.
2. Tropologia est duplex : alia quæ purè spectat ad activam, docetque quid agendum : alia quæ ad contemplativam, docetque quomodo contemplandum, & quomodo feratur anima in Deum. ser.2. Hex.
3. Tropologia differt ab Anagogia : hæc enim est sursum actio in Deum.
4. Tropologia verò facit quod feratur, seu docet ferri in Deum. ser.2. Hex.

Tuba.

1. Tuba est omnis actus, per quem operis jactantia demonstratur : sic dicitur cum facis jejunium noli tuba canere. op. de 7. itin. etern. itin.1. d.4.
2. Tuba Dei ad cujus sonum mortui resurgunt est vox Christi, & quomodo. l.4. d.43. dub.2. & op. Comp. Theol. l.7.c.16.

Tubal.

Tubal interpretatur deserens, quidque significet. ser.2. Dom.4. Pent.

Tumeo : Tumidus : Tumor.

1. Tumor mentis est voluntas vindicandi orta ab ira fugiens adversantem ob æstimatas inimicitias. op. Cent. p.1. sec.20.

2. Tumor

2. Tumor mentis sanatur exemplo boni operis, verbo consolationis, & disciplina correctionis. Pf. 21.
3. Tumor corporalis sanatur emplastro, vnguento, & ferro. Pf. 21.

Tunica.

1. Tunica qualis indicitur à S. Francisco suis Fratribus, & qualiter repetiata debet esse sacco vel lineo, vel laneo, vel cilicino. op. Expof. reg. cap. 2.
2. Tunica inconfutilis Christi qualis fuerit, & quomodò significat Ecclesiam Dei. Pf. 132. Vid. *Christi varia*, n. 50. V. *Ecclesia*, n. 76.

Turba.

Turba est multitudo gentium, & quomodò mysticè impedit proximitatem Christo. in Luc. c. 19. v. 3.

Turbo: Turbulentus. Turbatio.

1. Turbatio est tristitia præveniens rationem, & motus primi subreptio. l. 3. d. 15. a. 2. q. 2. corp. A quibus causis oriatur in homine. Pf. 41. & 42.
2. Turbatio bona, & mala qualis. in Io. c. 14. v. 1.
3. De turbatione B. Virginis in Annuntiatione. op. medit. vit. Chr. c. 4. & in Luc. c. 2.

Turpiloquium.

Turpiloquium est solecismus Christianorum. op. Phar. l. 4. c. 3.

Turris.

1. Turris est ædificium altissimum: significatque cumulum perfectionis meritorum: Item dona Spiritus S. in Luc. c. 14. v. 28.

2. Turris Christum significat. ser. 3. Dom. 3. Pent. & Pf. 107. V. *Christi attributa*, n. 88. & 117. Item B. Virgo. V. *Maria epibeta ad lit. T.*

3. Turris item significat elationem, speculationem prælati. Pf. 60. & 107.

Turtur.

1. Turtur est avis gemitum habens pro cantu, significat gemitus contemplativorum. in Luc. c. 2. num. 24. Est Solivagus, significatque mentis solitudinem vnitivam. op. de 7. itin. æt. itin. 6. d. 7. V. *Gemitus* num. 2.
2. Oblatio turturum facta à Maria expenditur mysticè. in Luc. c. 2. v. 24.
3. Turtur est Christus: cuius vox audita est in terra nostra, idest in humanitate, in qua Pater nuntiat nobis advenisse tempus veris gratiæ. op. de 7. itin. æt. itin. 6. d. 7.

Tute: Tutela: Tutor.

1. Tutor potest considerationem pupilli meliorare, non deteriorare. l. 2. d. 35. a. 1. q. 2. in arg. & ad vlt.
2. Deus noster tutor. V. *Dei varia*, n. 88.

Tuus.

Tuus est nomen possessivum, & potestatis demonstrativum. Pf. 118. c. 3. v. 15.

Tyrannus. V. *Tirannus*.

Typus.

Typus multiplex Christi. op. Princ. S. Script.

Tyrus.

Tyrus idest angustia pœnitentiæ. Pf. 86.

V

VACCA.

Vacca in desertum euntes Bethsames (vt in primò reg. c. 6.) sunt mundæ affectiones arcam idest spirituales animam deportantes ad domum solis, idest ad gloriam. Pf. 118. v. 5. cap. 1.

Vacuum.

1. Vacuum est duplex: aliud pure privativum, idest negativum: aliud non pure privativum: primum est nihil; secundum est locus carens aliquo corpore. l. 1. d. 37. p. 2. q. vlt. ad 2. & lib. 2. d. 12. a. 2. q. 3. ad 2.
2. Vacuum an admittat motum possibilem: R. S. Bonav. negative loquendo de vacuo puro, quia ibi nulla est distantia, nec propè, nec longè. l. 1. d. 37. ibid.
3. Per vacuum sol non diffunderet radios ob defectum corporis deferentis. lib. 2. d. 13. art. 3. q. 1. a.
4. Vacuum abhorret natura: quod applicatur humilibus. ser. 2. de vno. S. Doct. & ser. 1. de plur. SS. Mart. & ser. 1. de S. Marco Evang. V. *Humilitas*.
5. Vacuitas materiæ in principio mundi qualis. l. 2. d. 12. a. 2. q. 3. ad 2.
6. Vacuum animæ non potest repleti rebus creatis, cum omnia sint vanitas. ser. 1. de plur. SS. Mart.
7. Quia natura abhorret vacuum, hinc vas verso ore in aquam positum semper repellitur supe-

rius, afferunturque aliæ experienciæ: sic & ventosa attrahit carnem. ser. 1. de S. Marco.

Væ.

1. Væ triplex annuntiatur peccatoribus. in Apoc. c. 8. & quibus. ser. 1. in Ascens. & serm. 3. Dom. Trinit. & op. Spec. B. Virg. c. 2.
2. Væ culpæ, miseræ, & gehennæ explicatur. op. Spec. ibid.
3. Væ væ væ vas vacuum; sed signatum dixerunt Dæmones de Iudæo signante se crucis signo. ser. 1. de dedic. templ. & ser. de Exalt. S. Ctuc.

Vagatio.

1. Vagatio mentis filia accidiæ est voluntas interno gaudio destituta in rebus exterioribus illicitis quietem quærens. op. Cent. p. 1. sec. 21. Vid. *Accidia*, n. 4.
2. Vagus: vagatio interior & exterior quam noxia. op. Phar. l. 3. c. 6. V. *Distractio*. V. *Oratio*, n. 7. V. *Attentio*.

Valentinianus.

Valentinianus Imperator licet obiit absque Baptismo quem petierat salvatus est. l. 4. d. 4. part. 2. dub. 2.

Vallis.

Vallis humilitatem, delectationem mundi, peccatum, gehennam diversimodè significat. Pf. 82.

Vanagloria.

1. Vanagloria est amor laudis propriæ, vel favoris propter excellentiam apparentem, estque filia superbix. op. Cent. p. 1. sec. 18. & in Io. c.

- v.42.& c.7.v.6.& op.Comp.Theol.lib.3.c.15.& op.Spec.an.c.1.V.*Inanis gloria.*
2. Vanæ gloriæ filiæ sunt inobedientia, iactantia, hypochrysis, incontinentia, pertinacia, discordia, novitatum præsumptio. op. Cent.p.1. sec.18.& op.de pugn.fpir.c.8. & Comp. Theol. l.3.c.15.& op.Spec.an.c.1.
  3. Vanagloria vanitatem ingerit in vestitu, in apparatu, in loquela, & in taciturnitate. op.de pugn.fpir.c.8.
  4. Vanagloria est sicut allium, cui si vnum tegmen removeris, aliud intus adhuc habet. op.de pugn.ibid.
  5. De Vanagloria auctorit. SS.PP.op,Phar.l.2.c.7. & op.de Instit.Nov.p.1.c.18.V.*Homo ad Deum.* num.78.
  6. Quomodo confitenda. op. de modo confit. & purit.conscien.c.3.
  7. Vanæ gloriæ remedia apponuntur. op.de pugn.fpir.& de modo confit.cit.& ser.2.in quinquag. Quando debeamus occultare, vel demonstrare bona nostra. op.de reform.ment.c.19.p.1.
  8. Damna vanæ gloriæ. in Io.c.7.v.6.
  9. Conflictus vanæ gloriæ cum timore Dei. op. Phar.l.2.c.15.
  10. Vanæ gloriæ supplicia qualia. in Luc.c.6.v.25.
  11. Vana gloriatio est similis Æsopi Corniculæ. in Luc.c.16.v.20.

Vanitas. Vanus.

1. Vanum est quod non includit finem ad quem est: sicut est sermo otiosus. l.3.d.37.dub.2.& in Ecclen.procem. Item vanum est quod non confert ad plenitudinem continentis. op. Princ.S. Script.
2. Vanitas duplex: alia quæ est purum nihil: alia quæ est permixta eum ente vero, & bono qualis est in omni creatura: tum quia est ex nihilo: tum quia est de se defectiva in nihil. in Ecclen. procem.
3. Vanitas Mundi late expenditur. in Ecclen. procem.c.1.V.*Mundus.*
4. Vanitas triplex in rebus, scilicet mutabilitatis, iniquitatis, & pœnalitatis. in Ecclen. cap.1. vers.1.
5. Vanitas alia malitiæ: alia avaritiæ: alia imprudentiæ. in Ecclen.c.4.v.17.
6. Vanus est qui sperat in mundo. in Ecclen. procem.
7. Vanitas superbiæ, avaritiæ, luxuriæ, mundanæ sapientiæ expenditur. ibid.
8. Vanitas est contemptibilis, quia sensuum deventiva, mentium seductiva, & Dei provocativa. Pf.118.c.3.v.5.
9. Vanitas temporalium bonorum describitur. ser.1.Dom.12.Pent.

Vapor.

1. Vapor est exhalatio vel crassa ex qua nubes, vel rara ex qua nebula generantur. in Sap. c.2. vers.3.
2. Ex vapore fit cometa. V.*Cometa.*n.1.

Varius: Variatio.

Variatio est mutatio secundum accidens, idest de ente in ens: hoc pacto omnis creatura est subiecta variationi. l.1.d.8.a.2.q.2.corp.

Vas.

1. Vas est locus continens. l.1.d.37.p.1.a.1.q.2.V.*Locus.*
2. Vas aliud Dei: aliud Diaboli: primum vel est argenteum, vel aureum, in quo reponitur gratia Dei: secundum vel est iræ, vel contumeliæ,

in quo reponitur malitia. Pf.30.

3. Vas aliud in honorem, aliud in contumeliam. Pf.30.
4. Vas mysticè sunt Doctores, Scripturæ, discipuli, hæretici, os, corpus hominis, & crux, quæ est vas medicinale. Pf.30.
5. Vasa gratiæ quomodo dicantur Sacramenta Ecclesiæ. op. Brevil.p.6.c.1.
6. Vas electionis B. Paulus Apost. sic dicitur, quia fuit vas altum à terra elevatum, cœlo proximum, clarum, & luminosum, purum, & mundum, & solidum per patientiam. serm.2.de Convers.S.Paul.
7. Vas castrorum in excelsis in firmamento cœli resplendens fuit B. Paulus. ibid.
8. Vas argenteum est cor castum, & purum, vas aureum est cor charitate præditum. ser.2.ibid.
9. Homo peccator est vas contractum, terreum, & testum, & vitreum, quod modico tactu frangitur. ser.2.ibid.
10. Cor hominis est vas ad gratiam recipiendam. ser.2.de S. Matth. Non potest repleri nisi Deo, & bono infinito: vnde creata recipiens semper alia sitit, & optat. Pf.75.
11. Vas quale fuit B. Laurentius. ser.1. de S. Laur.
12. Vas solidum, & plenum non crepat ad ignem, sed vacuum non sustinet ignem. ser.1. de S. Laur.
13. Vas vacuum sed signatum fuit Iudæus muniens se signo Crucis contra Dæmones. ser. de Exalt.S. Cruc. & ser.1. de dedic. Eccl.
14. Vas aquarum dicuntur hydriæ ab idor, idest aqua; vel metretæ dicuntur. in Io.c.2.v.6.
15. Locus continet vt vas. l.1.d.37.p.1.a.1.q.2. in fund.
16. Vasa Ægyptiorum asportantes filij Israël, an furtum commiserint. l.4.d.15.p.2.a.2.q.1.corp.
17. Vasa olei quid sint mysticè. ser.3. in oct. Pasch.
18. Vasa munda, & sancta debent esse Clerici. V.*Clericus.*n.4.
19. Vas spirituale est B. Virgo. V. *Maria epitheta ad lit.*V.

Vau.

- Vau littera Hebraica interpretatur & ipsa. Pf.118. c.3.v.1. Item interpretatur dominium adversariorum. in thren.c.1.v.6.

Vber.

1. Vber beatitudinis exponitur. op. de 7. don. Sap. cap.11.
2. Vbera Mariæ sancta &c. & beata. op. in Salve Reg. & Pfalt. & Pf.31. & in Luc.c.11.v.27.
3. Vber aquarum fontibus irrigatum nomen Mariæ. op. Pfalt. Pf.1.

Vbertas.

- Vbertas S. Scripturæ qualis, & quanta. serm.14. Hex.

Vbiquitas.

1. Vbique vbi est aliquid superadditur loco, & rei locatæ dicens præsentiam rei ad locum. l.1. distict. 37.p.1. art.2.q.2. fund.1. & ad arg.
2. Vbi importat habitudinem ad rem præsentem, & loco. l.1.d.37. ibid. ad arg.
3. Vbi est idem ac locus. V.*Locus.*
4. Vbiquitas est propria Dei. V. *Dei essentia.*n.38.
5. Vbique importat præsentialitatem omni loco: in Deo autem primario importat divinam immensitatem, qua est præsens sibi, & aliis. lib.1. d.37.p.1.a.2.q.2.V. *Angelorum locus.* num.1. & seq.

6. Vbique

6. Vbiq̄ue esse propriè ex parte præsentis exigit totalitatem, & identitatem ex parte loci pluralitatem, & vniuersalitatem. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. quæst. 1.
7. Vbiq̄uitas quomodò competat vniuersali, numero, voci, animæ, & corpori Christi. ibid.
8. Vbi quatuor de Christo expenduntur, scilicet vbi natus, vbi passus, vbi resurgens, vbi ascendens. ser. 2. in Epiph.
9. Vbi vnum propter alterum ibi vnum tantum quomodò sit verum. l. 2. d. 40. art. 2. q. 1. ad arg. & l. 4. d. 28. q. 4. ad arg.

Vectis.

Vectis est porta Civitatis, significanturque per vectes Prælati, & Apostoli. & c. in thren. cap. 2. v. 9. V. *Porta*. n. 1.

Vectigal.

Vectigalium exactio exigit debitam auctoritatem, causam, & mensuram. in Luc. c. 3. v. 12. V. *Mercuratura*. n. 3. V. *Militia*. n. 2. V. *Pedagium*.

Vegetativum.

1. Vegetativum competit fortissimè substantiali informanti plantas, estque actus corporis organici potentia vitam habentis: convenit & virtuti animæ tum sentientis, tum rationalis. op. Centil. p. 3. sec. 2. i. seq. & op. Comp. Theol. lib. 2. c. 32. V. *Anima potentia*.
2. Vegetabile, & sensibile sunt duo generamenta. l. 1. d. 19. p. 1. dub. 10.
3. Vegetativa anima est tota in tota, & tota in qualibet parte: sed cum hac differentia à rationali, quod rationalis totum perficit, nec extenditur, nec dependet etiam quoad operari nisi pro vt est in corpore: vegetativa verò, & sensitiva dependent à corpore in operari, licet non extendantur. l. 1. d. 38. p. 2. a. 1. q. 3. ad 1.
4. Pro vegetabilibus ex quibus cibamur est inventa agricultura. op. de reduc. art.
5. Animæ vegetativæ potentia sunt generativa, augmentativa, & nutritiva: prima ad speciei conservationem: secunda individui: tertia subiecti; tertiæ potentia competit digestiva, attractiva, & retentiva, & expulsiva. op. Comp. Theol. l. 2. c. 33. & Centil. p. 3. sec. 2. 1. & 22.
6. Vegetativa in homine, & in brutis non est anima, sed potentia. op. Comp. ibid. c. 32. & Centil. ibid.
7. Vegetativum in sensitivo est sicut trigonum in tetragono. l. 2. d. 1. p. 2. a. 1. q. 2. in arg.
8. Vegetatio, & conservatio est actus vitalis procedens à forma vitali. l. 3. d. 21. a. 2. q. 2. ad vlt.
9. Vegetantia quomodò producuntur à caloribus influxu. op. Brev. p. 2. c. 4.
10. Vegetantia, & sentientia quare consumuntur in fine mundi. ibid. p. 7. c. 4.

Vel.

Vel aliquando tenet disiunctivè: aliquando copulativè. l. 4. d. 23. dub. 4.

Velamen.

1. Velamen quale in S. Scriptura incidunt superbi, quod tollitur humilibus. ser. 2. Hex.
2. Velamina Scripturæ claudunt Christum. ser. 2. Hex.
3. Velamen testamenti veteris ablatum est ex novo. op. de 7. itin. et. it. 5. d. 4.
4. Velamen quale in anima ad regenda secreta cordis. l. 2. d. 8. p. 2. q. vlt. & l. 1. d. 9. dub. 7.

Velum.

Velum templi scissum in morte Christi quid denotet. in Luc. c. 23. v. 45.

*Velle. V. Voluntas.**Vellus.*

1. Vellus cum sit corpus nescit corporis passionem: hinc B. Virginem, eiusque puritatem significat. in Luc. cap. 1. in princ. & op. Psalt. Pf. 8. & op. Psalt. Min. quinq. 2. quatern. 46. & Pf. 71. Vid. *Maria epitheta ad litt. v.*
2. Vellus Gedeonis Matia Virgo. op. Psalt. Min. ibid. quatern. 2.

Vena.

1. Vena Misericordiæ Maria. Psalt. in Hymn. Te Dei Matrem.
2. Venas susurrj suscipit, qui locutiones internas suscipit. op. de 7. itin. et. itin. 2. d. 3.

Venatio.

1. Venatio est ars mechanica, & qualis. op. de reduc. art. V. *Piscatio*. V. *Ars*.
2. Venatio quando est licita. l. 4. d. 16. p. 1. dub. 13.
3. Venatio bona, & mala quænam. Pf. 90.
4. Sub venatione comprehenditur ars coquorum, pistorum, & cauponum. op. de reduc. art.
5. Diabolus venator quia insidias ponit, laqueos parat, & sanguinem effundit. Pf. 90. & serm. 3. Dom. 4. post Pent. V. *Piscator*.
6. Venatores Diaboli sunt lascivæ mulieres, hæretici, mali consiliarij, iniqui socij, prædicatores, quæstuarij, adultores, & omnes ad peccatum trahentes. ser. 3. Dom. 4. Pent.
7. Venatores Christi sunt Prædicatores boni capientes animam ad poenitentiam. ser. 3. Dom. 4. Pent.
8. Venator est Christus. V. *Christi attributa*. n. 119. V. *Dei varia*. n. 191. Item Diabolus. V. *Diaboli tentationes*. n. 50. Vid. *Dei tentationes*. n. 48. seq.

*Vendico. V. Vindicta.**Vendere.*

1. Vendentes eiecit Dominus de templo, quia difficile est non intervenire peccatum. serm. 4. Dom. 2. post oct. Epiph.
2. Venditio, & emptio spiritualis suadetur. ser. 4. Dom. 2. ibid.
3. Vendere se an possit vxoratus absque consensu alterius. l. 4. d. 36. dub. 3. & 4.
4. De contractu deceptorio. V. *Contractus*. n. 1.

Veneficium.

Veneficium. V. *Superstitio*. V. *Sortilegium*. V. *Præcepta Decalogi*.

Venenum.

1. Venenum fit ex rebus frigidis, & fortius est quo plura frigidiora concurrunt, quare ipsi opponitur Theriaca. ser. 10. de Apost. V. *Theriaca*.
2. Venenum est peccatum. V. *Peccati varia*. n. 29.

Veneratio.

Venerationis cultus differt ab adoratione. V. *Adoratio*.

Venia: Veniale.

1. Veniale peccatum non tollit charitatem, idè meretur veniam. l. 1. d. 44. p. 2. q. 3. Non est prohibitum, sed cohibitum. l. 3. d. 38. a. 1. q. 4. ad 2. De peccato veniali. V. *Peccatum veniale per tot.*
2. Venialia peccata remittuntur per sacramentalia. l. 4. d. 16. p. 2. a. 3. q. 1. & dub. 4.
3. Multa venialia non faciunt vnum mortale nisi dispositivè. l. 2. d. 24. p. 2. dub. 2.

Venio: Venire.

Venire & supervenire tripliciter in Sacra Scriptura. Pf. 118. c. 3. v. 9.

Venter.

1. Ventrem sequitur partus. V. *Partus*. n. 1.

2. In Ventrem ire est dupliciter, scilicet materialiter, estque quidcunque sive cibus sive non: vel formaliter, sic solus cibus. l. 4. d. 13. a. 2. q. 2. corp.
3. Venter in Deo quid sit. op. de Essentia.
4. Venter B. Virginis fuit beatus propter tria privilegia. in Luc. c. 11. v. 27. vbi plurima de felicitate, & privilegijs Beatæ Virg.
5. Venter spiritualis animæ quis sit. in Io. col. 3. 3. & 39. V. *Anima varia*. n. 43.
6. Ventris amator idololatria. op. diæt. sal. tit. 3. cap. 2.

Ventosa.

Ventosa quare attrahunt carnem. serm. 1. de S. Marco.

Ventus.

1. Ventus est motus aëris secundum aliquos: secundum Aristotelem est motus vaporis in aëre, ad cuius motum movetur aër. in Ecclen. c. 1. v. 6. & in Sap. c. 5. v. 11. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 9.
2. Venti principales sunt quatuor, & octo collaterales. in Ecclen. & Comp. ibid.
3. Ventorum proprietates enarrantur. op. Comp. ibid.
4. Ventorum varij effectus enarrantur. op. Comp. ibid.
5. Ventus mysticè dicitur anima sancta: item elatio, tentatio, & suggestio. Pl. 17. Item & dona Spiritus S. Pl. 134. & Pl. 147.
6. Ventorum commotio multoties à Diabolo. V. *Diaboli locus*. n. 2.

Venus.

1. Veneris syderis proprietates & dicitur Lucifer cum præcedit Solem, cum sequitur dicitur vesper. op. Comp. Theol. l. 2. c. 7. V. *Planeta*.
2. Sine Cerere, & Baccho friget Venus. Pl. 93. Vid. *Ceres*.
3. Venerea delectatio unde. V. *Delectatio*. num. 2. & seq.

Verbofitas.

Verbofitas filia Accidix. V. *Accidia*. n. 4.

Verbum.

1. Verbum est triplex, mentis, oris, & operis: primus est conceptus interior: secundus est expressum per vocem: tertium est aliquod opus per quod exprimitur aliquid.
Verbum propriè sumitur: primo & secundo modo. op. Comp. Theol. l. 2. c. 19. & Pl. 38. aliud scriptum: aliud vocale: aliud mentale. ser. 11. Hex. & Pl. 118. v. 25. & in Io. c. 3. v. 36. V. *Cogitare*. n. 1. V. *Dicere*. V. *Loqui*. V. *Concipere*.
2. Verbum aliud sensibile: aliud intelligibile: aliud medio modo se habens estque imaginativa, seu species concepta vocis: secundum tantum est in Deo. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 4. corp. & l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. ad arg.
Item aliud divinum: aliud humanum: & hoc vel mentale, vel vocale. in Io. c. 3. v. 33.
3. Verbum sensibile est ipsa vox significativa: verbum medium est cogitatio de voce proferenda: verbum intelligibile attenditur in cogitatione rei, estque ipsa actualis noticia intellectualis naturaliter producta: prima duo important imperfectionem: tertium solum perfectionem. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 4. corp.
4. Verbum mentale est similitudo expressa, & expressiva concepta vi spiritus intelligentis secundum quod se, vel alium intuetur, per quod patet primò quod verbum non est tantum species intelligibilis representans obiectum: se-

cundò quod non est quidditas obiecti cogniti: tertio quod non est obiectum cognitum: quarto quod non est solum actus intelligendi, nec actus dicendi tantum, sed est similitudo expressa rei cognitæ. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 3.

5. Hinc Verbum includit notitiam genitam, generationem, imaginem, & similitudinem obiecti. l. 1. d. 27. p. 2. q. 3. primum habetur vi spiritus intelligentis: secundum vi conceptionis: tertium vi conformitatis: quartum vi expressionis. ibid.
  6. Verbi ratio prius reperitur in Deo, quam in creaturis: tamen nomen est translatum à creaturis ad Deum, sicut nomen lucis, & paternitatis. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 4.
  7. Verbi creati similitudo ad increatum consistit in tribus. ibid.
  8. Verbum mentis est cogitatio, fitque quando anima convertitur supra se, quando verò illud exprimit tunc convertitur ad alterum, additque signum sensibile. l. 2. d. 10. a. 3. q. 1. corp. hinc verbum fit per reflexionem super ipsum intelligentem, & per conceptum superadditum. ibid. q. 1. ad 4.
  9. Verbum mentis est conceptus interior notus concipienti, fitque notus alteri per vocem, per quam ex intelligibili fit verbum sensibile. op. de reduc. art. & c. in fine.
  10. Verbum quadrupliciter dicitur: primò æternum: secundò motus intellectus: tertio conceptus mentis: quarto Verbum exterius. in Io. c. 1. v. 1.
  11. Verbum Dei est duplex, divinum, & humanum: primum est omnis creaturà quæ Deum loquitur, percipiturque oculo: secundum est vox humana quod percipit auris: primum habetur per inventionem, & discursum: secundum per doctrinam. in Ecclen. c. 1. v. 8.
  12. Verbum aliud initiale, estque veritas rerum, aliud iudiciale, estque felicitas præparata in æternitate. Pl. 118. c. 10. v. 16.
  13. Verbum & imago, & similitudo. Vid. *Imago*. num. 31.
- Verbum sensibile.*
1. Verbum sensibile est ipsa vox significativa prolata ad extra exprimens conceptum interiorum. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 4. & l. 2. d. 10. a. 3. q. 1. corp. & op. de reduc. art. ad finem.
  2. Verbum sensibile est duplex: aliud prolatum in organis naturalibus quo immutatur & medium, & sensus auditus: aliud quod fit instrumentis artificialibus ut est in Angelo existente in corpore assumpto, per quod non immutatur medium, sed tantum sensum auditus speciem imprimendo in eo: primum auditur ab omnibus intra spheram debitam existentibus: secundum nequaquam sed tantum ab eo ad quem intenditur. op. Comp. Theol. l. 2. c. 19. & l. 1. sent. d. 27. p. 2. q. 1.
  3. Dicere exterius est se, vel alium declarando aliquid extra formare. l. 1. d. 27. p. 2. a. 1. q. 1. corp. & ad 4.
  4. Verbum sensibile est multiplex, quia mens nostra, nec simul, nec vno, & eodem actu potest videre se, & alia. l. 1. d. 27. a. 1. q. 2. corp. Non est propriè verbum, sed signum verbi. l. 1. d. 27. p. 2. q. 4. ad 1.
  5. Verbo creato frequenter coniuncta est fallacia, displicentia, & impotentia, non sic verbo increato. ibid.
  6. Verbum vnitur voci sensibili, ut manifestetur inten-

intentio.lib.3: distinct.1.art.2. q.3.corp.

Verbum
mentale.

1. Verbum mentale est conceptus emanans à mente, seu loquutio qua mens concipit intelligendo se, vel aliud, & intelligendo concipit se, vel alium ipsum exprimendo. l.1.d.27.p.2.q.1.
2. Verbum mentale fit dicendo, & exprimendo rem cognitam.l.1.d.27.ibid.
3. Dicere interius apud se est cogitando, & intelligendo conceptum gignere, vnde ad manifestationem rei requiritur etiam conceptio verbi.l.1.d.27.p.2.q.1.V.Cogitare.n.1.seq.
4. Verbum mentale est multiplex in nobis: in Deo verò est vnum.l.1.d.27.p.2.q.2.
5. Verbi conditiones sunt cognitio intelligentis: conceptio similitudinis, & alicuius expressio. l.1.d.27.p.2.q.3. primum est notitia: secundum generatio: tertium imago.
6. Verbum est similitudo exprimens omnia.lib.3. d.14.a.2.q.1.
7. Verbum mentis oritur ex memoria.op.Itin.men. cap.3.

In divi-
nis.

1. Verbum divinum dicitur notitia, filius, imago, & Verbum, quæ se habent secundum ordinem: nam primò est notitia: secundò conceptio connaturalis filij: tertio imago dicens modum expressum conformem emanandi: quarto Verbum quod dicit hæc omnia præcipuè tamen similitudinem spiritualem.l.1.d.27.p.2.a.1. q.3.& dub.2.& dist.18.q.5. ad vlt.V. Conceptio. n.12.seq.V. Deus Trinitas.n.79.seq.
2. Verbum divinum producitur, seu dicitur dupliciter: primò quatenus Pater se dicendo, seu loquendo, idest intelligendo concipit, & generat prolem similem: secundò se exterius per creaturam declarando: primò respondet verbum increatum: secundò verbum creatum. l.1.d.27. p.2.q.1.corp.
3. Verbum divinum increatum dicitur notionaliter de filio Dei: creatum verò dicitur essentialiter.l.1.d.27.ibid:
Est simul p̄prium, & appropriatum, & quomodò.l.1.d.27.p.2.q.3.corp.
4. Tres personæ divinæ habent actum intelligendi essentialiter quo res manifestatur: at Verbum mentale, vel notionale addit notitiam conceptam naturaliter, talisque manifestatio per conceptum fit per solum filium.l.1.d.37.p.2 a.1. q.1.ad 1.& 3. Filius enim, & Spiritus S. licet intelligentes se, tamen non concipiunt prolem cum in ipsis non sit fecunditas ad generandum.ibid.
5. Verbum divinum qualem respectum importet ad creaturas.ibid.q.2.
6. Verbum divinum est similitudo Patris imitativa, rerum exemplativa, & operativa: ob idque dicitur Dei virtus, & sapientia: intellige tamen per attributionem.l.1.d.27.p.2.art.1.q.2.& l.1.d.9.dub.10.
7. Verbum divinum producitur à vi conceptiva, idest à memoria fecunda quæ est vis generativa, produciturque vt similitudo Patris, imitativa, idest adæquata Patri, & aliorum simul exemplativa, & operativa, intellige non quod filius sit ratio formalis agendi Patri, sed quia est suppositum cui communicavit Pater suam virtutem, idque etiam dicitur de Spiritu S.l.1. d.27.p.2.q.2.
8. Verbum divinum est exemplans creaturam, idest efficiens vel actu, vel habitu, vel aptitudine: actu est in tempore, habitudine ab æter-

no.l.1.d.27.ibid.

9. Quare magis Filius, & Spiritus S. nominantur nominibus dicentibus respectum ad creaturam, quam Pater.ibid.q.2.ad 4.& 5.
10. Verbum divinum quomodò dicitur fons sapientiæ.ibid.q.3.ad 1.
Et quomodò per Verbum dicuntur omnia facta. ibid.q.1.ad vlt.& q.2.corp.
11. Verbum divinum præcisè non dicit omnipotentiam.ibid.q.1.ad 2.
12. Verbum ratione originis dicitur filius: ratione præconceptionis dicitur mundus archetypus: ratione vnionis dicitur homo factus. l.1.d.27.p.2. q.4.corp. & l.1.d.6.a.1.q.2.corp. expenditur vtraque generatio. in Luc.c.26.v.42.
13. Verbum divinum sicut se habet ad productionem rerum, sic Spiritus S. ad distributionem gratiarum.l.1.d.18.a.1.q.2. in arg.
14. Verbum respectu Patris in quo sensu potest dici essentia Patris, & sapientia genita Patris. l.1.d.3.p.1.dub.vlt.& p.2.dub.13.
15. Verbum divinum dicit respectum ad Patrem dicentem, & ad Spiritum S. vt spirantem.l.1.d.5. dub.6.
16. Verbum in divinis non nascitur per inquisitionem, vt in nobis, ideoque nec per voluntatem vt à principio principaliori, licet producat à natura coniuncta voluntati.l.1.d.6. q.2.corp ad vlt.
17. Verbi divini generatio explicatur fere semper per verbum genit de præterito, non per verbum generat de præsentem, & quare.l.1.d.9.dub.8.
18. Verbum in divinis est substantia, in nobis est accidens.l.1.d.10.a.1.q.2.ad 1. nominat proprietatem personæ.l.3.d.1.a.1.q.2. in fund.
19. Verbum Patris quam proportionem habeat cum vocali, & quomodò est ars plena omnium rationum.Pf.118.c.5.v.1.
20. Verbum Dei quomodò dicatur Amen, & lucerna. in Luc.c.8.v.15. & 18. & Dei virtus & sapientia.l.1.d.27.p.2.q.2.corp.
21. Verbum apud Patrem quid sit. in Io. cap.1. vers.1.
22. Verbum divinum quid sit, & quare potius à Ioanne appellatur Verbum non filius. in Io.c.1. vers.1.
Quomodò spectat ad exemplar.op. Brev. part. 1. cap.8.
23. Verbum Patris quare dicitur in principio, & simul quomodò est principium rerum. in Io.c.1. vers.1.
24. Verbum divinum est subiectum Evangelij S. Ioannis.c.15. scilicet vt generatum, & incarnatum. in Io. proem.
25. Verbi divini æternitas, aietas, vnitas cum Patre, & æqualitas explicatur. in Io.c.1.v.1.
Generatio æternà item explicatur. ibid. & collat.1.
Et vt principium Spiritus S. & creaturarum. ibid. collat.1.
Est lux triplicem radium in nos mittens. in Io. collat. 2. & 3.
26. Verbum est in quo relucet omnia, species, forma, exemplar, verbum, imago, similitudo, ars, filius. ser. 1. Hex.
27. Verbum est æternum exemplar veritatis æternæ, & immutabilis, per quam omnia sciuntur. ser. 1. Hex.
28. Verbum divinum exprimit Patrem vt principium principians de se, & de nihilo, & de aliquo

- quo materiali alia. fermone 3. Hex.
29. Verbum est exemplar omnium rerum, actuum, meritorum, scientiarum. ser. 12. Hex.
In hoc scribuntur omnes actus hominum. ibid.
30. Verbi humani ad divinum triplex proportio ostenditur. Pl. 118. c. 5. v. 1.
31. Verbum Angelorum quale. V. *Angeli loquutio*. n. 5. 14. & 27.
1. Verbum fieri hominem quid sit. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. & op. Brevil. p. 4. c. 1. & Cent. p. 3. sec. 27. & Medit. vit. Chr. c. 4.
Et quare magis congruum assumere naturam rationalem, & hominem. lib. 3. dist. 1. ibid. & quare non naturam irrationalem. ibid. & l. 3. d. 2. 1. a. 1. q. 2. ad 3.
De Incarnatione Verbi, eiusque fructibus plurima. in Io. c. 1. v. 3. & seq. & collat. 1 & 5. & op. Comp. Theol. l. 4. c. 5. 6. & 7. V. *Christi conceptio, & Incarnatio*.
2. Verbum quomodo potuit incarnari absque alijs personis. l. 3. d. 1. a. 1. q. 2. tres personæ effectivè, non terminativè concurrunt ad Incarnationem. op. Brev. p. 4. c. 2. & Cent. p. 3. sec. 3.
Quare fuit id convenientius. l. 3. distinct. 1. art. 2. quæst. 3.
Et quare fuit convenientius assumere carnem de purissima Virgine. l. 3. d. 1. 2. a. 3. q. 2. Quare Verbum, & non Pater, nec Spiritus S. incarnatum fuit. op. Comp. Theol. l. 4. cap. 6.
Quare dicitur incarnatio, non animatio. op. Comp. ibid. l. 4. c. 5.
3. Verbum divinum potuit assumere naturam quam voluisset. l. 3. d. 2. & quare non voluit nasci de viro, & muliere. l. 3. d. 12. art. 3. quæst. 2. corp.
Et quare non assumpsit Angelum. l. 3. d. 2. art. 1. quæst. 2.
Nec aliam carnem, quam de massa Adæ, & perditionis. l. 3. d. 1. 2. a. 1. q. 1. corp. & op. Brevil. p. 4. c. 2. & Centil. p. 3. sec. 3.
4. Quid Verbum assumpserit in natura humana, l. 3. d. 1. a. 1. q. 3. ad 1. & d. 2. a. 1. q. 2. ad 3. & art. 2. q. 1. & 2. & a. 3. per tot. & op. Brev. p. 4. c. 2. & 3. & Cent. p. 3. sec. 3. terminata fuit unio ad naturam, non ad suppositum. l. 3. d. 5. a. 1. q. 1. corp. & a. 2. q. 1. & 2. ob id non est sicut unio cognoscibilis, & cognoscentis, vel sicut habitus, & potentia: vel ut perfectionis, & perfectibilis. l. 3. d. 14. a. 1. q. 1.
5. Verbum dicitur caro factum non anima, & quare. l. 3. d. 2. a. 2. q. 2. ad 1.
Licet assumpserit carnem cum anima, seu carnem vivam. ibid. a. 3. quæst. 1.
Et licet in triduo ablata fuerit unio actualis animæ ad corpus, remaneatque tantum relatio mutua ipsarum. lib. 3. distinct. 2. 1. a. 1. quæst. 2. ad 3.
6. In unione Verbi cum humana natura, hæc se habuit tantum passivè. l. 3. d. 2. a. 3. quæst. 2. ad 3. & 4.
Quisnam effectus gratiæ fuerit in unione hypostatica. l. 3. d. 2. a. 3. q. 2.
7. Unionis gratia est super omnem gratiam. lib. 3. dist. 2. a. 3. q. 2. ad ult. quomodo differant gratia unionis, & fructiois. l. 3. d. 2. art. 2. q. 1. ad 4. & a. 1. q. 1. ad 3.
8. Verbum non dicitur unitum animæ mediante Spiritu S. nisi effectivè. l. 3. distinct. 2. a. 3. q. 3. corp.
- Factumque tamen id mediante amore, & quomodo. ibid. ad 3.
9. Unio hæc dicit principaliter relationem: secundariò actionem. l. 3. d. 2. a. 3. q. 2. ad ult. & d. 5. a. 1. q. 1. corp.
10. Verbum divinum assumpsit humanitatem, & coassumpsit proprietates, & defectus, sicque quod semel assumpsit numquam dimisit: dimisit tamen multa quæ coassumpsit. l. 3. d. 5. art. 2. q. 5. & op. Comp. l. 4. c. 7.
11. Verbi unio ad humanam naturam fuit absque transmutatione vel conversione, & quare. l. 3. d. 6. a. 2. q. 1.
Quotuplex hæc unio. op. Comp. Theol. lib. 4. cap. 8.
12. In quo sensu dicitur Verbum insitum à D. Iacob. l. 3. d. 6. a. 2. q. 1.
13. Verbi unio ad humanam naturam in quo disconveniat cum alijs unionibus creatis. l. 3. d. 6. a. 2. q. 2.
14. Verbi unio in quo sensu dicitur parva, maxima, & summa simul. ibid. q. 3. corp.
15. Verbum si dimitteret naturam humanam hæc esset persona, quia resisteret alius modus per se existendi. l. 3. d. 10. a. 1. q. 2. ad ult.
16. Verbum divinum incarnatum non potest dici creatura, & quare. l. 3. d. 11. dub. 1. & art. 2. q. 1. ad ult.
17. Verbi unio quid exigebat in anima, & in carne. l. 3. d. 13. a. 1. q. 1. ad 3.
18. Verbum cognoscitur ab anima Christi mediante habitu creato. l. 3. d. 13. a. 1. q. 1. corp.
19. Verbum ita est unitum tali humanæ naturæ quod etiam posset alteri uniri. l. 3. d. 14. a. 1. q. 2. fund. Non tamen congruenter erat unibile naturæ insensibili, & irrationali. lib. 3. d. 21. a. 1. q. 2. ad 3. V. *Supra*. n. 3.
20. Verbi unio ad carnem terminativè est quid infinitum, formaliter est quid finitum. l. 3. d. 14. a. 1. q. 2. corp.
21. Verbi unio ad naturam humanam an abstulerit de perfectione ipsius. l. 3. d. 10. a. 1. q. 2. ad 2.
22. Verbi unio ad carnem, & animam fuit unica non duplex. l. 3. d. 21. a. 1. q. 2. & 3.
23. Verbo unito in carne quæ communicatio idiomatum facta fuit. l. 3. d. 6. 7. & 8. V. *Idiomatum communicatio*.
Rationes pulcherrimæ, & circumstantiæ Incarnationis explicantur. op. Comp. Theol. l. 4. c. 5. 6. & 7.
24. Verbi incarnatio manifestativa est divinæ potentia, sapientia, & bonitatis. op. Brevil. p. 4. c. 1. Aliæ rationes, & utilitates excellentiæ Incarnationis expenduntur. op. Comp. Theol. l. 4. c. 6. seq. ad 9. & 10.
25. Verbi incarnatio facta est in instanti. op. Brevil. p. 3. c. 3.
26. Verbi incarnatio quare nuntiata ab Angelo, cum præcedente consensu B. Virginis. op. Brev. part. 4. cap. 3. & quare in fine temporum. ibid. cap. 4.
27. Verbi appropriata quænam. op. Centil. part. 3. sec. 5.
28. Verbum incarnatum, crucifixum, & inspiratum quomodo se habeat ad gratiæ collationem, & quid in nobis operetur. ser. 2. & 3. Hex. & op. Princ. S. Script.
29. Per verbum increatum lex Sacræ Scripturæ edita est, per incarnatum consummata, per inspiratum recitata, per verbum authenticatum pro

- mulgata, signis & prodigijs confirmata. op. Princ.S.Script.
30. Verbum incarnatum est Sol, caput, & cor Ecclesiæ. ser. 1. Hex.
31. Per verbum incarnatum descendit in nos copia gratiarum. serm. 2. Hex. & in Io. cap. 1. v. 23. Quid vsus gratiæ ex parte nostri exigat. serm. 2. ibid.
32. Verbum incarnatum est origo virtutum, & scientiarum. ser. 2. ibid.
33. Verbi increati intellectus est per quod omnia creantur: Incarnati per quod omnia reparantur, inspirati per quod omnia revelantur. ser. 3. Hex.
34. Verbum Patris exprimit Patrem, & productiones ab intra. ser. 3. Hex.
35. Verbum incarnatum factum est puer tangens cælum, & terram, vt repararet Hierarchiam cœlestem & subcœlestem ser. 3. Hex.
36. In Verbi incarnati nativitate factum est miraculum miraculorum, scilicet vnio naturæ corporeæ, & incorporeæ, divinæ, & humanæ, temporalis & æternæ, matris, & Virginis. ser. 3. Hex.
37. Verbum incarnatum est Sol, qui descendit per decem gradus in horologio Achaz, est acus habens multiformitatem colorum: est rubus Mōylis. ser. 3. Hex.
38. Verbum incarnatum fuit summus Hierarcha Deo acceptissimus, virtuosissimus, largissimus, & summè iustus. ser. 3. Hex.
39. Verbum Patris cum verbo vocali quam portionem habeat. Ps. 118. c. 5. v. 1.
40. Verbum cum sit vbique quomodo dicitur venisse in mundum, caro factum habitans inter homines: lux illuminans mundum, plenum gratiæ & veritatis. in Io. cap. 1. vers. 3. & 8. 14. & 23.
41. Verbum incarnatum quomodo dicitur facere opera quæ facit Pater, in Ioan. capite 5. vers. 19.
42. Verbi incarnati gloria quomodo ab hominibus visa. in Io. c. 1. v. 14.
43. Verbum caro factum est quinque modis secundum carnem, præter carnem, supra carnem, propter carnem, & contra carnem explicatur. op. Comp. Theol. 1. 4. c. 7.
44. Quandoque Incarnatio attribuitur Patri, quandoque Spiritui S. op. ibid. c. 6.
45. Verbum incarnandum præfiguratum fuit in testamento veteri. op. Princ. Sacræ Scripturæ.
46. Verbum incarnatum est lignum vitæ plantatum in medio Paradisi lignum etiam scientiæ faciens omnia scire. ser. 1. Hex.
47. Verbum incarnatum est medium in quo ad discunt homines, Angeli, Philosophi, Theologi, Mathematici, Iuristæ, cæterique scientes. ser. 1. Hex.
Item medium phisicæ, logicæ, Mathematicæ, Metaphisicæ, Theologiæ, ethicæ & legalis iustitiæ. ser. 1. Hex.
48. Verbum incarnatum est ostium vitæ: omnique scientiæ. ser. 3. Hex.
49. Verbi incarnati gratia triplex, scilicet singularis personæ, capitæ, & vnionis. ibid.
50. Verbum divinum dicitur donum optimum datum nobis in natura humana in quo sunt omnes thesauri, & per quod frater noster effectus est. op. de 7. don. præf. c. 1.
51. Verbum caro factum est vt cibus Angelorum fieret cibus hominum. op. de 7. Itin. ætern. itin. 2. dist. 3.
52. In Verbi incarnatione facta est æternitas nova: immensitas abbreviata, pulchritudo obscurata, celsitudo abiecta, fortitudo infirmata, iustitia sub reatu, opulencia egens. op. Collat. 8. collat. 1.
53. Verbi incarnatio quam nobis necessaria fuerit. op. Amatorium.
54. Verbi incarnatio relucet in cognitione sensitiva. op. Principium.
55. Verbum Dei incarnandum præfiguratum est figuris, præmonstratum exemplis, promissum Patribus, prædoctum sapientibus documentis, & prophetatum oraculis. op. Princ. S. Script.
56. Verbi incarnati Maieestas, mortalitas, indivisa vnibilitas, & humilitas. in Io. col. 5.
57. Verbi missio in carnem, & in mentem qualiter differant. lib. 3. distinct. 2. art. 2. quæst. 3. ad vlt.
58. Loquutiones quomodo regulandæ circa communicationem idiomatum de verbo incarnato. l. 3. d. 5. per tot. & d. 7. per tot. & dist. 8. 10. & 11.
59. Verbi generatio quomodo exprimitur per generationem creaturarum. ser. 11. Hex.
60. Verbum divinum est mentale ab æterno genitum in mente divina est scriptum scilicet in pergamena vteri virginalis: & vocale, idest prædicatum per prædicationem. Psalm. 118. vers. 25.
61. Verbum abbreviatum super terram importat exclusionem cæremonialium legis scriptæ, & inclusionem charitatis. op. Expos. reg. S. Franc. cap. 9.
62. Verbum incarnatum significatur convenienter per verbum ore prolatum. l. 4. d. 3. art. 1. q. 2. corp.
63. An si homo non peccasset Verbum incarnatum fuisset. V. *Christi Incarnatio*. n. 1.
1. Verbum Dei prædicatum, est verbum Verbi ^{Verbum Dei creatum} incarnati, verbum veritatis, sapientiæ, virtutis, potentiæ, vitæ, & gratiæ. op. Princ. S. Script. V. *Dei verbum*. V. *Prædicatio*. V. *Christi attributa*. n. 21. & seq.
Prædicatur ore, auribus, oculis, exemplo, & cordi infusione. Ps. 86.
2. Verbum Dei ex sua origine ex fonte æterno habet auctoritatem inviolabilem ex subiecto quia est fluvius aquæ vivæ habet profunditatem imperscrutabilem, certitudinem infallibilem: & quia est lignum vitæ affert plurimos fructus. op. Princ. S. Script.
3. Verbum Dei prædicatum est mensa æternarum epularum: vbi cibus est panis habens omne delectamentum, & suavitatem omnis saporis, & in quo anima inebriatur ab vbertate donum Dei. op. princ. ibid. Vid. *infra* num. 6.
4. Verbum Dei vt fructificet, oportet vt sonet in aure cordis pæt inspirationem, & splendor verbi luceat in oculo mentis, & vapor omnipotentis Dei instillet gustum suavitatis, & impleat animam. sermone 3. Hex.
5. Verbum Dei aliud asperum quod audietur à præcitis in iudicio: aliud dulce, quod audietur à bonis. Ps. 111.

6. Verbum Dei quos fructus pariat. Pf. 118. cap. 8. v. 2. V. *Christi attributa*. n. 26.
Est lucerna multipliciter. Pf. 118. cap. 7. v. 9. & in prima expof. v. 105. & in Luc. cap. 8. v. 18. & c. 11. v. 33. Est gladius verfatis. in Io. c. 18. verf. 16.
Est cibus habens laporem, nutrimentum, & mafam. Pf. 118. v. 103. & in Io. collat. 31. & 35. V. num. 3.
7. Verbum Dei custodiendum intelligendo, diligendo, & obediendo. Pf. 118. c. 2. v. 1.
Est emplastrum tumorem vulnerum fpiritualem deprimens: ardorem caloris leniens carnes putridas depellens. Pf. 118. v. 171.
8. Verbum Dei est verbum veritatis, estque mirabile, & amabile. Pf. 118. c. 7. v. 5. verè pascit hominem. Pf. 118. verf. 103. & in Luc. cap. 4. verf. 4.
Et totum fe communicat pluribus & fimul, & fucceffivè. lib. 4. diftinct. 8. part. 1. dub. 2.
9. Quomodò prædicandum. Pf. 118. c. 3. v. 11. Prædicatoris, & prædicationis potestas, fublimitasque quanta. in Luc. c. 17. v. 6. & fer. 3. Dom. 1. post oct. Epiph. Prædicatio eius est expositio convivij: ob idque exponitur in menfa religioforum. in Luc. c. 14. v. 12. exponitur ex pluribus auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. cap. 27. Prædicator inftituitur. in Luc. c. 9. verf. 3. & op. Phar. l. 1. c. 14. 15. & 16.
10. Audiendum est verbum Dei libenter, quia fanat vim concupifcibilem, quia illuminat ratiōnalem, & armat irafcibilem. Pf. 118. c. 2. v. 1. & cap. 4. verf. 1. & cap. 10. verf. 9. & in Luc. cap. 14. verf. 35.
Multiplex fructus ex auditione verbi Dei. in Luc. c. 8. v. 5. 19. & 22. & cap. 19. v. 25. & c. 24. verf. 31.
11. Parvipendens verbum Dei Deum parvipendit. Pf. 118. c. 1. v. 16. & ferm. 2. de vno Doct. maledicitur à Deo. Pf. 118. cap. 2. verf. 5. Vid. *infra*. num. 26.
12. Verbum Dei auditum habet maiorem vim quam fcriptum. fer. 11. Hex.
13. Verbum divinum quomodò est mentale, fcriptum, & vocale. Pf. 118. v. 25.
14. Verbum Dei est verbum falutis. Pf. 118. cap. 6. v. 1. & 2.
Spiritus & vita, & quomodò. ferm. 4. de vna. S. Virg.
15. Verbi Dei auditorum multiplex gradus. in Luc. cap. 6. v. 17. & c. 8. v. 5. & 9.
16. Excitat animam. in Luc. c. 7. v. 14.
17. Quarè non fructificat in multis. in Luc. cap. 8. v. 5. & v. 14.
18. Ad auditum verbi Dei nullus excufatur. in Luc. c. 8. v. 14. & c. 16. v. 29.
19. Verbum Dei est adverfarius nos ducens ad Christum. in Luc. c. 12. v. 58.
20. Est femen feminandum in Paradyfo voluptatis, idest in Ecclefia, & in corde. in Luc. c. 13. verf. 19.
21. Verbi Dei non auditores tantum, & factores Deo placent. in Luc. c. 24. v. 31.
22. Verbum prædicatum à D. Io. Baptista. in Io. c. 1. v. 15.
23. Verbi Dei Prædicatio expenditur, & labor Prædicatorum. in Io. c. 3. v. 36.
24. Verbum Dei audire neceffarium est ad falutem. in Io. c. 3. v. 24.
25. Eius vtilitates expenduntur multipliciter in Io. cap. 5. verf. 28. & verf. 38. & cap. 18. verf. 11. & in Io. collat. 44. & 76. & in Luc. c. 24. v. 32. & ferm. 2. de S. Evang. & op. de Ecclef. Hier. part. 4. cap. 4. Mundat animam, estque anima facramentorum. in Io. c. 15. v. 3.
Verbo Dei Ecclefia parit fideles. in Io. cap. 16. verf. 21.
Alij effectus enarrantur. fer. 2. & 3. Quadrag. & ferm. 3. Dom. Pas. & ferm. 1. Dom. 5. Epiph. & fer. 1. 2. 3. & 4. Sexag. & ferm. 2. Quinquag. & fer. 1. in Cæna. Dom. & fer. 1. Dom. 6. Pent. & fer. 2. de S. Laur. & fer. 4. de Apost. & ferm. 1. de Evang. & fer. 2. de vna Virg.
26. Verbi Dei auditores boni, & mali quinam fint. in Io. cap. 5. v. 38. & cap. 18. verf. 38. Alijs est tonitruum: alijs est vox Angeli. in Io. cap. 12. verf. 29.
27. Contemntes auditionem verbi Dei, & prædicatores puniuntur. in Luc. cap. 16. verf. 14. & Io. cap. 5. v. 28. & op. Phar. l. 1. cap. 17. & ferm. 3. Dom. 1. post oct. Epiph. & ferm. 4. Dom. 1. Adv. Vbi non fructificat signum est maledictionis divinx. op. de Ecclef. Hier. p. 4. c. 4. & Pf. 118. c. 2. v. 5. V. num. 11.
28. Verbi Dei prædicatio fuadetur in diebus feftis. in Io. c. 7. v. 14.
Eius neceffitas. fer. 2. in Quinqua.
29. Verbum Dei est hamus, Prædicator est pifcator. in Io. c. 8. v. 37.
Est cibus Christi prædicatio Verbi Dei. Vid. *Christi varia*. n. 17.
30. Verbum Dei custodiendum corde, ore, & opere. in Io. c. 8. v. 51. & fer. 1. fer. 2. Pent. & ferm. 1. in Sexag.
31. Verbum Dei prædicatum originaliter est verbum increatum. in Io. c. 17. v. 20.
32. Verbum Dei est natatoria Siloe. in Io. collat. 45.
33. Duo funt quæ expellunt de corde hominis verbum Dei, fcilicet malæ fuffegiones hominum, & tentationes Dæmonum. in Luc. c. 8. verf. 6.
34. Inftituitur auditor verbi Dei. in Io. collat. 76. & op. Phar. l. 1. c. 17. & 18.
35. Defiderium auditionis verbi Dei quàm bonum. in Luc. c. 5. v. 1.
36. Verbum Dei est medicina infirmitatum animæ. fer. 3. Dom. 2. Epiph.
37. Libenter audire verbum Dei fignum charitatis. op. de 7. itin. æt. it. 4. d. 4. a. 1.
38. Verba Dei funt fagittæ. fer. 4. Dom. Pas.
39. Verbum Dei prædicatum eicit Dæmonem à peccatore. fer. 3. Dom. 3. Quadrag.
40. Verbum quo Deum cognofcimus est duplex, fcilicet prolatum ore, & creatura. in Ecclef. cap. 1.
41. Verbum Dei quomodò dicitur transire non poffe. in Luc. c. 21. v. 33.
42. Verbum Dei imprimere in alio facit patrem Christi, in fe recipiens fit Mater Christi. Vid. *Christi attributa*. n. 2.
43. De prædicatione Christi. Vid. *Christi attributa*. Verbi vna. n. 22. feq.
1. Verbum in divinis est fubftantia, in nobis est accidens. lib. 1. diftinct. 10. art. 1. quæftione 2. ad 1.
Verba feu nomina funt figna dicentia mentis conceptum quia ab interiori procedunt, & voluntariè formantur. lib. 3. diftinctio 38. dub. 3.

- Sunt instituta non ad decipiendum, sed ad exprimendum cogitationes. op. Phar. l. 3. cap. 3. de mendacio ex D. Aug.
2. Verbum pro vt distinguitur à nomine significat semper in adiacentia, ideoque trahit numerum à supposito: sic & participium, non sic nomen. l. 1. d. 22. dub. 3. significatque motum secundum varias inclinationes animæ scilicet indicativum per rationalem, imperativum per irascibilem: optativum per concupiscibilem, subiectivum per utramque: Infinitum verò se habet vt quoddam materiale. ser. 4. Hex.
  3. Verba diversorum temporum diversimodè dicuntur de æterno, de æviterno, & de temporali. l. 1. d. 8. p. 1. dub. 7.
  4. Verbum accipio in divinis quot significata habeat. l. 1. d. 5. dub. 5.
  5. Verbum genuit, & generat quam differentiam habeant. l. 1. d. 9. dub. 8.
  6. Verbum importat actum vt egredientem, idè in quadam distantia, & inclinatione, & licet dicat aliquam concretionem non claudit tamen in se suppositum, sed tantum relationem: Adiectivum verò nomen è contra claudit suppositum in se. l. 1. d. 27. p. 1. dub. 3.
  7. Verba aliqua in voce activa significant passionem: aliqua in passiva significant actionem. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. ad 1.
  8. Verbum præteriti temporis non habet vim ampliandi ad futurum. l. 3. dist. 7. art. 2. quæst. 3. ad vlt.
  9. Verborum ingeminatio in Sacra Scriptura vt Amen, amen, Martha martha quare fiat. in Luc. c. 10. v. 41.
  10. Verbum imperativi modi multipliciter sumitur in Scriptura. lib. 2. distinct. 37. art. 2. quæst. 1. ad arg.
  11. Verbum exprimens actum baptizandi an sit de necessitate formæ. l. 4. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. & a. 2. quæst. 1.
  12. Verbum sum de Deo quid significet. in Io. c. 18. vers. 5.
Est, est nota identitatis nec verior sit prædicatio quam ea, quæ idem de se ipso. lib. 1. d. 34. q. 2. in fund.
  13. Verba sic sunt nata prædicari quod non possunt subijci. l. 1. d. 27. p. 1. dub. 4.
  14. Verba quibus anima Deum alloquitur. qualia. op. de 7. itin. et. it. 2. d. 4.
  15. Verborum disciplina religioso qualis conveniat. op. Spec. discipl. p. 1. c. 20. & 31.
  16. Verbum otiosum. quid sit. op. Phar. lib. 3. c. 3. de Nugis: & l. 2. d. 41. a. 1. q. 3. ad arg. & l. 3. d. 37. dub. 2. V. *Otiosus*.
  17. Verba curiosa, superflua, contentiosa, onerosa, perniciofa qualia. sermone 1. Dom. 2. Pent.
  18. Verba activa sunt in duplici discrimine: quædam enim respiciunt solum passum, vt percutio te: quædam ultra passum habent alium terminum vt doceo te grammaticam. l. 1. d. 15. p. 1. a. 1. q. 2. ad 4.
  19. Verba activa quædam significant in voce activa passionem, vt video, audio: quædam merè actionem vt facio. l. 1. d. 10. a. 2. q. 2. ad 1.
  20. Verba tantum duo nobis apertè sunt concessa, scilicet necessaria, & utilia. op. de prof. relig. l. 2. c. 10.
Verbum otiosum quodnam sit. l. 2. d. 41. a. 1. q. 3. ad 2. & op. de prof. relig. ibid.
21. Non in Verbis, sed in adverbij stat meritum. V. *Adverbium*. n. 5.
- Verecundia.*
1. Verecundia est pars temperantiæ estque modestia honestatis in gestu, & verbis servatæ. op. Cent. p. 3. sec. 42. & op. declar. term. Theol. & l. 3. d. 34. dub. 2.
  2. Verecundiæ laudes enarrantur. op. collat. octo. collat. 4. & op. Phar. lib. 4. cap. 14. & cap. 45. de Contumac. & verecundiæ conflictu: & op. medit. vit. cap. 6. & op. de inform. Nov. part. 1. cap. 18.
  3. Verecundia vitiosa quænam. op. medit. ibid.
  4. Verecundia mulierum gemma. op. Phar. lib. 4. cap. 14.
Religiosorum decor. op. de inform. Nov. part. 3. cap. 18.
- Veritas.*
1. Veritas est pars iustitiæ, estque virtus qua cor, & verba concordate iubentur. op. declar. term. Dicitur veritas quasi menti conformis entitas: Pl. 118. c. 10. v. 16. originaliter est à Deo, seu à prima, & summa veritate exprimente omnem aliam veritatem participabilem. serm. 4. Hex. & l. 1. d. 35. p. 1. q. 1. seq. & lib. 1. distinct. 39. a. 1. q. 1. ad 3.
  2. Veritas est virtus per quam immutata ea quæ sunt aut fuerunt, aut erunt dicuntur. op. Centil. part. 3. sec. 44. & op. Comp. Theol. lib. 5. cap. 37.
Item veritas comparata ad principium à quo est repræsentatio summæ veritatis: comparata ad id in quo est, sic definitur: Veritas est id quod est, comparata verò ad intellectum quem movere sic definitur: veritas est conformitas intellectus ad rem. l. 1. d. 3. p. 1. dub. 7. & dist. 8. p. 1. a. 1. q. 1. corp.
Item est voluntas dicendi verum cum expedit. lib. 3. distinctione 38. art. 1. quæstione 3. ad 4.
Item veritas est id quod est, vel est quod ostendit id quod est. in Io. collat. 72.
  3. Veritas est adæquatio intellectus, & rei. ser. 3. Hex. vbi explicatur altissime in quibus consistat talis adæquatio. & l. 1. distinct. 38. art. 2. q. 1. ad 4. & l. 1. distinct. 40. a. 1. q. 2. ad 1. & l. 1. dist. 3. p. 1. dub. 3. & l. 1. d. 41. a. 2. q. 2. corp. V. *Concordia*. n. 9. V. *Falsitas*.
  4. Veritas radicaliter sumpta est indivisio entis, & esse, scilicet principiorum entis, estque idem ac ens, estque quid absolutum: formaliter dicit ordinem ad intellectum, quem habet movere per sui expressionem, diciturque conformitas rei, & intellectus. l. 1. d. 8. p. 1. art. 1. q. 1. & ser. 5. Hex. & l. 1. d. 3. p. 1. dub. 7. & lib. 4. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. corp. & l. 2. d. 30. a. 3. q. 2. corp. & in Luc. c. 16. v. 11. V. *Adæquatio*. n. 1. V. *Dei essentia*. n. 18. seq.
  5. Veritas alia est cognitionis, alia operationis, alia dilectionis. op. de don. intel. c. 4. Item alia est vocum, alia rerum, alia mortuum. ser. 4. 5. & 6. Hex.
Originaliter est à Spiritu S. ser. Hex. ibid. & l. 1. d. 46. dub. 8.
Vocalis dicit duplicem comparisonem ad rem, & ad dicentem. l. 3. distinct. 38. art. 1. quæst. 1. corp. & l. 4. d. 41. p. 2. a. 1. q. 2. corp. & l. 1. dist. 3. p. 1. dub. 7.

6. Veritas rerum est origo scientiarum naturalium, & mathematicarum : veritas vocum origo scientiarum sermocinalium : veritas morum scientiarum moralium. ser. 4. Hex.
7. Veritas rerum est indivisio entis & esse: vocum adæquatio vocis, & mentis morum est rectitudo vivendi tum ex parte principij increati irradiantis animam : tum ex parte animæ suscipientis, & ex parte obiecti ad quod ordinatur. ser. 5. Hex. & l. 4. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. corp. & lib. 2. d. 30. a. 3. q. 2. corp. & l. 1. d. 3. p. 1. dub. 7. & l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. ad arg.
8. Verum nihil propriè habet permixtum de possibilitate : proprièque tantum convenit Deo: creaturæ verò competit cum permixtione possibilitatis, & quomodò. l. 1. d. 8. p. 1. q. 1.
9. Veritas alia complexa, alia incomplexa. lib. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1. in fund. & l. 1. d. 41. art. 2. q. 2. in corp. & l. 3. d. 26. a. 1. q. 5. corp.
10. Verum primò dicitur pro vt contradistinguitur contra falsum : secundò quoad purum, & impermixtum : tertio quod est permanens & fixum. l. 2. d. 30. a. 3. q. 2. corp. & l. 1. d. 8. part. 1. q. 1. in corp. a. 1.
11. Veritas alia essentialis, alia accidentalis. l. 2. d. 37. art. 2. quæst. 3. corp. & lib. 1. d. 41. a. 2. q. 2.
12. Veritas secundum pietatem est practica : alia enim regula veræ speculationis. l. 3. distinct. 38. art. 1. quæst. 6. ad 2. & l. 3. d. 39. art. 1. q. 2. ad 3.
13. Veritas alia increata : alia concreata : alia creata : prima supernaturalis : secunda naturalis : tertia moralis. Pf. 118. c. 10. v. 16.
14. Verum multipliciter sumitur. l. 2. dist. 30. a. 3. q. 2. corp.
15. Veritas & bonitas sunt de principali significato entis cum quo convertuntur. lib. 2. d. 1. p. 2. dub. 1. & 2.
16. Veritas quomodò recipit magis, & minus. lib. 1. dist. 19. dub. 4. Vid. *Creatura*. num. 2.
17. Principium indivisionis. Vid. *Differentia*. n. 28. seq.
1. Verum est obiectum intellectus, seu ens vt verum. lib. 1. distinct. 3. part. 1. art. 1. quæst. 1. & l. 1. distinct. 19. part. 1. dub. 8. & lib. 1. distinct. 39. dub. 1. & lib. 2. distinct. 7. part. 2. art. 1. quæst. 3. ad 4. & 5. & lib. 1. distinct. 45. art. 1. q. 2. ad 2. Verum dicit indivisionem entis ab esse, idest ab actu absoluto cum ordine tum aptitudinali ad intellectum. lib. 4. d. 14. p. 2. art. 1. q. 1. corp.
- Verum dicit inhærentiam actualem, bonum dicit habitualement. l. 3. d. 24. a. 1. q. 1. ad 5.
2. Veritas vt sic cum sit obiectum intellectus est inexpugnabilis, & coarctat intellectum ad assensum : potest tamen impugnari in speciali ob circumstantiam aliquam. l. 1. dub. 7. prol.
3. Veritas necessariò fundatur super aliquid : vel supra rem intellectam vt est propositio de futuro. l. 1. d. 46. a. 1. q. 4. ad 3. Verum est circa compositionem, & complexum enuntiabile. l. 3. d. 26. a. 1. q. 5. corp. & lib. 3. d. 24. a. 1. q. 3. intellige de veritate complexa.
4. Verum quodcumque quomodò sit in Deo. l. 1. d. 46. a. 1. q. 4. ad 1.
5. Veritas & falsitas fundantur super idem. lib. 2. distinct. 37. a. 2. quæst. 3. ad 1.
6. Veritas est in rationali. l. 4. d. 14. p. 1. art. 1. q. 1. corp.
7. Veritas creata oritur ab increata. op. Itin. ment. cap. 3.
8. Veritas trahit mentem ad Creatoris cognitionem, & hoc tripliciter. Pf. 118. c. 2. v. 14. Eius effectus describuntur. Pf. 118. c. 2. v. 14. & c. 7. v. 5.
9. Veritas quomodò obtinenda. Pf. 118. c. 2. v. 14. & c. 3. v. 11.
10. Veritas illuminat intellectum nostrum. Pf. 118. c. 5. v. 11.
11. Veritas omnia vincit. Pf. 118. c. 6. v. 10.
12. Nihil amabilius divina veritate. Pf. 118. cap. 9. vers. 10.
13. Veritatis notitia dicitur regnum cælorum. in Luc. c. 13. v. 18.
14. Verum præsupponit congruum : vnde falsitas vel venit ex dischoærentia adiacentium, vt Catonis est: vel est dischoærentia intellectuum, vt plures Petri, plures Dij : prima tollit veritatem & falsitatem : secunda habet falsitatem coniunctam. lib. 1. d. 4. q. 3. ad 2.
15. Veritas significatur per vocem significativam secundum artem, & ex instituto : vel ex accommodatione vsus per antithesim, vt olli, pro illi. l. 1. d. 45. q. 3. ad 2.
16. Veritas quomodò sit proprietas divini esse. l. 1. d. 8. p. 1. a. 1. q. 1.
17. Veritas est vera, idest cognoscibilis, & vera se ipsa, sicque propriè competit veritati per essentiam. l. 1. d. 8. ibid. in fund. & l. 1. d. 33. art. 1. q. 4. corp.
18. Veritas opponitur vanitati, & umbræ. lib. 1. d. 8. ibid. q. 1.
19. Omnia sunt vera veritate increata, idest nata se exprimere, & movere intellectum ex participatione summæ veritatis. l. 1. d. 8. ibid.
20. Veritas & essentia divina quomodò distinguuntur. ibid. q. 1. ad ult.
21. Veritas est proprietas essentiæ, & ob id ratio cognoscendi eam. l. 1. d. 8. ibid. Facit enim innotescere ens. l. 1. d. 8. ibid.
22. Veritas divini esse est tanta quod non potest cogitari non esse. ibid. q. 2.
23. Veritas in Deo est ratio cognoscendi se, & alia : In creatura verò ratio cognoscendi est similitudo veritatis. l. 1. d. 35. a. 1. q. 1. & lib. 1. d. 39. a. 1. q. 1. ad 3. V. *Dei cognitio*. n. 8.
24. Veritas non est eadem in præsentis, præterito, & futuro : quia variatur modus significandi rem : licet sit redgibilis ad vnam veritatem vt ad primum subiectum, scilicet ad entitatem rei. l. 1. d. 41. a. 2. q. 2.
25. Veritas & iustitia quomodò distinguuntur. l. 1. d. 42. dub. 2. aliquando pro eodem vsurpantur. l. 1. d. 46. a. 2. q. 1. corp.
26. Veritas tres radios emittens est anisna. V. *Anima varia*. n. 35.
27. Veritas creata recipit magis, & minus respectu existentie rei, & intensivè non extensivè, solumque veritas divina. l. 1. d. 19. p. 2. dub. 4. Vid. *Creatura*. n. 2. est incapax talis intentionis. ibid.
28. Creaturarum esse verum quale. Vid. *Creatura*. num. 4.
29. Veritas in Deo est ratio cognoscendi creaturas: cognitum est similitudo : In creaturis est e converso. l. 1. d. 35. a. 1. q. 1. & d. 39. a. 1. q. 1. corp. V. *Dei cognitio*. n. 8. & 12.
30. Quomodò vna veritas possit esse ratio cognoscendi plura. V. *Dei cognitio*. n. 12.
31. In quo sensu sit vera hæc propositio : Ab eo quod res est vel non est, oratio dicitur vera vel falsa. l. 2. d. 37. a. 2. q. 3. corp.

32. Veritas propositionis essentialis est id ad quod significandum est imposta siue sit verum, siue falsum: Accidentaliter verò est quando res significata est vera. l. 2. d. 37. ibid.
33. Veritas & falsitas vnde oritur. l. 2. d. 37. ibid.
34. Aliquis loquitur verum & verè, idest vera intentione: aliquis falsum & falsè, idest falsa intentione: aliquis verò falsè, aliquis falsum & verè. Pf. 57.
35. Verum & falsum attenditur in cohærentia prædicati ad subiectum verè, vel falsè. loqui attenditur secundum intentionem loquentis. Pf. 57.
36. Verum, & bonum quomodò distinguuntur. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad 3. & 4. & l. 2. d. 39. dub. 1. Quomodò sint sui diffusiva. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. ad arg. V. *Bonum*. n. 51.
37. Verum, & vnum quomodò se habeant in ente. l. 4. d. 14. p. 2. a. 1. q. 1. corp. Quomodò se ipsas denominent. l. 4. ibid. & l. 1. d. 33. a. 1. q. 4. An vnum possit absque altero cognosci. l. 2. d. 1. p. 2. dub. 2. Quomodò vtrumque est nobis naturaliter desiderabile. l. 2. d. 28. a. 2. q. 1. ad arg.
38. Veritas vitæ, doctrinæ, & iustitiæ quænam sit. op. *Cent. p. 1. sec. 3.*
39. Veritatis via quænam. Pf. 118. v. 129.
40. Veritatis summæ varia testimonia proponuntur. Pf. 118. c. 1. v. 2. & c. 2. v. 2. & c. 11. v. 7. & s. 9. Hex.
41. Veritas triplex mysticè exponitur quibus rebus assimilatur. Pf. 118. c. 10. vers. 7. & c. 11. v. 12.
42. Verum, & vanum dicitur tripliciter: primò idem ac ens: secundò in ordine ad operationem vt verum vinum: tertio quod addit impermixtionem ad non esse, hocque est solum Dei. in Ecclen. proem.
43. Veritas quandoque est abscondenda. in Luc. c. 20. v. 8.
44. Veritatem esse & ex veritate quid sit. in Io. c. 18. v. 38.
45. Veritas edocta à Spiritu S. alia est vitæ, alia doctrinæ, alia iustitiæ: item enutritionis, cogitationis, voluntatis, & actionis. in Io. colat. 72. & serm. 4. Dom. 4. post Pasch.
46. Veritatis cognitio quomodò habenda. serm. 3. Dom. Pasch.
47. Veritas doctrinæ Christi qualis. ser. 1. Dom. 22. post Pent.
48. Veritatis amator sit beatitudinis possessor. ser. 2. de Angel.
49. Veritas in quo sensu dicitur odium parere. lib. 1. pro. dub. 6. & op. *Bibl. paup.* c. 66.
50. Vivificare, & falsificare quid sit, & quomodò sit maius. lib. 2. distinct. 37. art. 2. quæst. 3. ad arg.
51. Veritas scisci non potest nisi per æternæ veritatis splendorem. ser. 1. Hex.
52. In veritate stare est stare in gratia. in Io. c. 8. vers. 44. Vnde verum est bonum, & gratia Dei. in Luc. c. 16. v. 12.
53. Veritas invenitur solum in oratione, & Scripturarum lectione. in Luc. c. 2. v. 46.
54. Veritas vitæ, doctrinæ, & iustitiæ non debet relinqui pro scandalo. in Luc. c. 17. v. 1. & op. *Phar.* l. 3. c. 39.
55. Veritas licet ad tempus prosternatur: oportet tamen quod resurgat. in Luc. c. 21. v. 15.
56. Veritas melius percipitur operando, quam audiendo. in Luc. c. 24. v. 31.
57. Veritatis proprietas est ibi fusioem reddi vbi patitur insidias, & ibi magis clarescere per quæ obumbratur. in Io. c. 9. v. 18.
58. Veritatis studium requirit debitam societatem, & ordinem, scilicet cum peritis, & prius quod sit discipulus, quam magister. in Luc. c. 2. in fine.
59. Maior est culpa contemptus veritatis, quam libido carnalitatis. in Luc. c. 10. v. 12.
60. Veritas est lux animæ magna, clara, & bonæ & quomodò. ser. 5. Hex.
61. Veritas est lux animæ. ser. 4. Hex.
62. Veritatis gradus enumerantur. op. de grad. virt. c. 7. & Incend. am. c. 3.
63. Veritatis ostium Philosophis clausum. serm. 3. Hex.
64. Veritatem impugnare agnitam est peccatum in Spiritum Sanctum. op. *Brev. p. 5. c. 5.*
65. Quibus gradibus attenditur ad splendorem veritatis imitatione Christi. op. *parvum bonum* part. 3.
66. Verum dicitur absolute, idè non potest stare cum suo opposito, non sic bonum. l. 1. d. 48. q. ult. ad 6.
67. Veritas propositionis est mutabilis. l. 1. d. 41. a. 2. q. 2.
68. Veritas propositionis non est à veritate rei omnino, cum sit veritas signi. l. 1. d. 46. q. 4. & d. 41. a. 2. q. 2.
69. Veritas, & essentia qualiter differant. V. *Essentia* num. 22.
70. Verum præsupponit congruum. V. *Maxima* nam. 12.
71. Veritas est Christus. Vid. *Christi attributa* num. 22.

Vermis.

1. Vermis oritur ex putri, & mordet id, in quo nascitur. lib. 4. distinctione 50. part. 2. art. 2. quæst. 2.
2. Vermis spiritualis est remorsio conscientie, quæ erit maxima in damnatis: in viatoribus verò aliquando non adest. lib. 4. distinct. 50. part. 2. a. 2. q. 1. 2. & 3. Diaboli. Vid. *Diaboli varia* num. 17.
3. Vermis divitiarum est superbia. op. *Apol. paup.* resp. 3. a. 1.

Versio: Verto.

1. Versio est mutatio ab ente simpliciter in non ens simpliciter, estque idem ac annihilatio, estque naturaliter in omni creatura quæ in nihilum abiret si non conservaretur à Deo. l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2.
2. Versio quadruplex mystica in S. Scriptura, scilicet tristitiæ in lætitiæ, lætitiæ in tristitiæ, tristitiæ in tristitiæ, & lætitiæ in lætitiæ. ser. 4. Dom. 2. post oct. Pasch.

Versus.

Versus sapphicus, trimiter, & hërricus. in thren. prol. Verum. V. *Veritas*.

Vesper.

1. Vesper est finis diei, seu temporis, mane principium: alius vesper temporis: alius ad versitatis: alius perseverantiæ operis, alius virtutis. Pf. 29. Quid sit. V. *Dies*. n. 1.

2. Vespertina lux animæ dicitur quando cecidit propter deficientiam, quando verò resurgit dicitur matutina. l. 3. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3. ad 3.
Vestigium.
1. Vestigium representat secundum partem, imago secundum totum: illud appropriata Sanctissimæ Trinitatis, ista propria. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. ad ult. Est Mundus. V. *Mundus*. n. 48.
2. Vestigium, imago, & similitudo. V. *Similitudo*. n. 5. V. *Imago*. n. 31.
3. Vestigium Dei in creatura est representatio cum quadam elongatione sed distinctione, id est quatenus representat vnum verum, & bonum, Dei. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. ad ult. & lib. 1. d. 2. q. 4. in fine corp. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4. & op. Brevil. p. 2. c. 1. & 12. & op. declar. term. Theol.
4. Quæ differentia sit inter vestigium, vmbra, & imaginem. l. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. ad ult. & lib. 2. d. 24. cit. & op. Brev. p. 2. c. 12.
5. Creatura quælibet habet vestigium Dei quatenus exit à Deo secundum modum, speciem, & ordinem, seu secundum rationem causæ efficientis, formalis, & finalis. l. 1. d. 3. cit. & lib. 2. d. 4. dub. 3. & op. Brev. p. 2. c. 12. & ser. 2. Hex. Item est secundum rationem substantiæ, virtutis, & operationis existentium in creatura. ser. 2. Hex. Item secundum numerum, pondus, & mensuram. op. Brev. p. 2. c. 1.
6. Vestigium generationis æternæ in creaturis est per diffusionem, per expressionem, & per propagationem. ser. 11. Hex.
7. Vestigia sunt exempla. ser. 2. in di. Cin.
Vestio: Vestis: Vestimentum.
1. Vestire est actus artis mechanicæ quæ dicitur vel lanificium, vel armatura. op. de reduc. att. ad Theol.
2. Indumentum est spectans ad prædicamentum habitus estque tantum corporalium. op. de reduc. ibid. & Brev. p. 1. c. 4. V. *Prædicamentum*.
3. Omne genus vestimentorum spectat aut ad speciem visionis, id est vanam gloriam, aut ad delectationem corporis, aut ad tegumentum medietatis. op. Phar. l. 4. c. 13.
4. Vestimentum mysticè significat Ecclesiam, Christi carnem, divinitatem, bonum opus, fideles virtutes, præcipuè charitatem. Pf. 103.
5. Quatuor depositiones vestium Christi leguntur factæ. Pf. 68.
6. Vestis mollities mundanis, non Christi sequacibus competit. in Luc. c. 7. v. 24.
7. Vestium luxus fugiendus est ex consilio Christi. in Luc. c. 20. v. 46.
8. Vestium Christi scissio, eiusque mysteria enarrantur. in Luc. c. 23. v. 35.
9. Peccari potest in vestibus quatuor modis. in Luc. c. 16. v. 20.
Vanitas in vestibus prohibetur ab Apostolo. ser. 5. de vno Mart. & op. medit. vit. cap. 12.
10. Vestium austeritas quam Deo chara. serm. 4. Dom. 1. Quadrag.
11. Vestis nuptialis est sancta vita. serm. 2. Dom. 2. post oct. Pasch. & serm. 3. Dom. 19. post Pent. & ser. 3. Dom. 20. Pent.
12. Vestis extranea sordida, & sanguinolenta Christianorum est vita involuta peccatis ser. 3. Dom. 19. Pent. & ser. 2. Dom. 2. post oct. Pasch.
13. Vestis duplex est amor Dei, & proximi. l. 3. Dom. 19. Pent. & op. diæt. sal. tit. 5. c. 2.
14. Corpus est vestis animæ: vestimenta proster-
- nere Christo quid sit. serm. 2. Dom. Palm.
15. Vestimenta filij Dei quænam sint. op. de Essentia Dei.
16. In veste poderis Aaron erat totus orbis terrarum: & quomodò. ser. 14. Hex.
17. Vestimentorum vanitas in Religiosis quam detestabilis. op. Phar. l. 1. c. 32.
In Christianis quam fugienda. op. Phar. lib. 4. cap. 13.
18. Vestium Sacerdotalium mysteria enodantur. op. Expos. Mis.
19. Vestium vanitas, & peccata quænam. in Luc. c. 16. v. 19.
20. Vestis, quæ à tinea corroditur comparatur Accidiæ. op. diæt. sal. tit. 1. c. 7. V. *Accidia*. n. 8.
21. Vestes positæ super pullum quid significant. V. *Apostolus*. n. 58.
22. Vestimenta prosterrenda Christo. Vid. *Christi varia*. n. 224.
23. Vestes lineæ Christi. V. *Christi varia*. n. 322.
24. Vestis Christi charitas. Vid. *Christi attributa*. num. 42.
- Veter. Vetus.*
1. Vetus nostra consistit in malo culpæ, & peccatæ, & hæc subdividuntur in undecim capita. Pf. 82. & l. 3. d. 15. dub. 1.
2. Vetus Christi fuit simpla, non dupla vt in nobis. l. 3. d. 15. ibid.
3. Vetus testamentum. V. *Testamentum*. Concordia veteris, & novi quanta. ser. 9. Hex. & ser. 15. ibid. & op. Brev. prol. de latitud. S. Script. & op. Centil. p. 3. sec. 32. & op. Princ. S. Script.
4. De vetustatis depositione agitur. op. Spec. discipl. p. 1. c. 1.
- Vexatio.*
1. Vexatio est cum quis alium trahit ad iudicium iniuste vel modis iniustis, est peccatum mortale cum obligatione restitutionis damnorum. op. Spec. an. c. 1.
2. Vexatio iuris sui potest redimi, licet illicite exigatur, vt quis Parochus volens pretium ob Baptismum & c. l. 4. d. 5. a. 2. q. 1. ad ult.
3. Vexatio bonorum, & malorum quomodò est ab Angelis. V. *Angeli ministerium*. n. 18.
Vexillum.
- Vexillifer Christus, V. *Christianus*. n. 32.
Est fides. V. *Fidei effectus*. n. 96.
- Via. Viator.*
1. Via tortuosa est ignota, laboriosa & periculosa. Pf. 118. v. 1. V. *Homo ad Deum*. n. 108.
2. Via ad Deum. V. *Dei varia*. n. 215.
3. Via spiritualis habet triplicem gradum, scilicet purgativum, illuminativum, & vnitivum, assignatur omnia spectantia ad ipsos. op. Incend. am. seu parvum bonum. c. 1. & op. myst. Theol. in prol. & per tot. tract.
4. De via purgativa agitur. op. Incend. am. c. 1. & 3. & op. myst. Theol. ibid. & c. 1. respondet ordini Thronorum. op. mystic. Theol. c. 2.
5. De illuminativa. op. Incend. ibid. c. 1. & 3. & myst. Theol. prol. & c. 3.
Respondet ordini Cherubim. op. myst. Theol. cap. 2.
6. De via vnitiva. op. myst. Theol. prol. & c. 4.
Respondet Seraphim. op. myst. Theol. c. 2.
7. Viæ Domini sunt amantium desideria, quia anima sublevatur in Deum; dicuntur lugere eo quod non sint qui veniant ad solemnitatem, quia

- quia ferè omnes se implicant in terrenis rebus.
op.myst.ibid.
8. Via quæ ducit ad patriam est arcta sed brevior
op.de don.Consil.c.2.
9. Via qua ad Patriam currimus est triplex : pri-
ma est scientia : secunda disciplina : tertia bo-
nitas.Pf.115.& Pf.118.v.66.
10. Via alia à qua estque peccatum : per quam
suntque virtutes , & ad quam imus est que
Christus.Pf.36.
11. Via alia Dei , alia hominis , alia Diaboli.
Pf.118.v.1.&c.8.v.16.
12. Via nostra est tortuosa , laboriosa , & pericu-
losa.Pf.118.v.1.
13. Via mandatorum est multiplex.Pf.118. cap.2.
v.16.&c.3.v.1.
14. Via salutis & spiritualis explicatur.Pf.118.
c.3.v.5.
15. Viatoris officium quale.Pf.118.c.3.v.13.
16. Viæ quatuor ignotæ à Salomone describun-
tur mysticè.Pf.146.
17. Via perverforum , tepidorum , & fervidorum ,
quænam.Pf.118.c.7.v.5.
18. Via iniquitatis est gemenda , videnda , &
amovenda.Pf.118.c.7.v.8.
19. Via mysticè multiplex , scilicet Christus , hu-
manitas eius , auditus cordis , iter rectitudinis ,
latitudo prosperitatis , sanctitas conversationis.
Pf.94.
20. Via spiritualis est appetibilis estque vna pro-
pter obedientiam quæ vivificat omnes opera-
tiones : vera ob castitatem , quæ spiritualita-
tem verificat : bona ob paupertatem quæ tem-
poralitate communicat : dat enim omnia bo-
na.Pf.118.c.3.v.5.
21. Via iniquitatis est tenebrosa ob concupiscen-
tiam excellentiarum , menstruosa ob delitia-
rum desiderium , & laboriosa ob divitiarum
desiderium.Pf.118.c.2.v.10.
22. Via iniquitatis est amovenda , via veritatis
eligenda , & via cœlestis inquirenda.Pf.118.
c.2.v.11.
23. In via pœnitentiæ est via ruinæ cavenda , via
disciplinæ custodienda & via doctrinæ erudienda.
Pf.118.c.2.v.16.
24. Viæ Domini aliæ sunt pavendæ , scilicet iu-
dicatorum , aliæ cavendæ , scilicet suppliciorum :
aliæ appetendæ scilicet præmiorum.Pf.118.c.1.
v.15.
25. Viæ Mundi sunt inquinatæ.Pf.118.c.4.v.11.
26. Viæ Domini rectæ ideo breviores : puræ ideo
leviores : & pulchræ ideo suaviores.Pf.118.c.1.
vers.3.
27. Viæ Domini parandæ sunt cognitio , & affe-
ctio.in Luc.c.1.v.76.& in Io.collat.7.
28. Via est mors & Passio Christi , per quam per-
venitur ad patriam.in Io.c.7.v.7. Item est humi-
litas , & patientia quæ sunt rectificandæ ne fiat
declinatio ad extrema.in Io.ibid.
29. Via salutis arcta intrantibus , lata proficien-
tibus : & ampla pervenientibus.in Luc.cap.13.
vers.24.
30. Via Domini præparanda est via mentalis , &
cordis præparanda per sordium amotionem
per confessionem : 2. per vestium præparatio-
nem castigatione vitæ carnalis : 3. per florum
superpositionem puritate &c. serm.1. Dom.4.
Adv.
31. Via Domini est quadruplex , scilicet veræ
conversationis , bonæ actionis , meritoria paf-
sionis , & devotæ contemplationis. serm.4.
Dom.4. Adv.
32. Via bona est cum pace : mala sine pace.ser.3.
fer.3. Pasch.
- Via Dei , & Mundi quænam.ser.2. de S. Anton.
33. Via est Christus.V. *Christi attributa*.num.87.
& 22.
34. Via est mundus.V. *Mundus*.n.48.
- Viaticum.*
- Viaticum dicitur Eucharistia.V. *Eucharistia nomen*.
num.3.
- Viator.*
1. Viatoris officium.Pf.118.c.3.v.13.&c.4.v.6.
2. Viator fuit simul & comprehensor Christus.
op.Brev.p.4.c.7.
- Vicarius.*
- Vicarius Christi qualis esse debeat.V. *Christi varia*.
num.167.
- Vicissitudo.*
1. Vicissitudo importat numerum , interruptio-
nem.l.1.d.8.p.1.dub.10.
2. Vicissitudo , & obumbratio quomodò diffe-
rant.ibid.
3. Vicissitudo in Christo fuit ratione humanita-
tis.l.3.d.8.a.2.q.1.ad 2.
- Victima.V. *Sacrificium*.
- Victoria.*
1. ~~Victoria est subiectio repugnantium. in Io.~~
col.74.V. *Vincere*.
2. Victoria Christi contra nostros adversarios ex-
penditur.in Io.ibid.
3. Victoria vitiorum quomodò habenda.ser.4.
Dom.Palm.
- Sui quam gloriosa.ser.3.de vno S.Mart.
4. Victoria in bellis quomodò habenda.op.Bibl.
paup.c.82.
5. Victoria , & resistentia valdè differunt.lib.2.
d.28.a.1.q.2.
6. Deus noster victor.V. *Dei varia*.n.81.
7. Victoria de Diabolo.V. *Diaboli tentationes*.n.38.
seq.
- Victus.*
1. Victus , & victualium appetitus datus est ho-
mini ad sustentationem corporis.op. de prof.
relig.l.1.c.18.
2. Victus parvus quam utilis corpori , & animæ :
lautus quam noxius.op. de prof.relig.ibid. Vid.
Homo ad Deum.n.119.
- Video.*
1. Video.V. *Visus*.V. *Visio*.
2. Videre Dei quid sit.op. de Essentia. & l.2.d.14.
p.1.dub.3.in fine. & l.2.d.10.a.3.q.2.in corp.
- Vidua.*
1. Vidua quænam sit.op.Centip.4.sec.1.
Eius conditiones , & exercitia.op.Phar.l.1.c.39.
seq.
2. Viduas velare cuius munus sit.l.4.d.20. part.2.
dub.6.
3. Viduæ propositum non nubendi qualem obli-
gationem contineat.l.4.d.38.dub.4.& 6.
4. Vidua pauperula quæ misit duo minuta in ga-
zophilatium quomodò plus alijs meruit.lib.2.
d.40.a.2.q.2.ad 1.& op.Spec. Virg.in prol.
5. Viduis debetur fructus sexagesimus , & quarè.
op.Comp.Theol.l.7.c.30.
- Nobilior statu coniugali , minus nobilis statu
virginali , & quomodò. lib.4.d.33.art.2.q.3.ad
ult. & op. Centil.p.4.sec.1.
6. Viduis datur exemplum vivendi per Annam
viduam.in Luc.c.2.v.36.
7. Viduis

7. Viduæ plus cæteris subiacent tribulationibus. in Luc.c.18.v.2.
8. Viduarum officium est primò reddere parentibus debitum : secundò instare orationibus : tertio filios educare : quarto pauperes hospitio recipere : quinto Sanctorum pedes lavare : sexto ministrare infirmis &c.op.Cent.p.4.sec.1.
9. Vidua quomodò dicitur anima.V. *Anima varia*. num.41.

Vigefimus.

Vigefimus numerus.V. *Numerus*.n.41.

Vigilo.Vigilia.

1. Vigilantia : vigilia : evigilare dicit. vsum sensuum , & discretionem.l.4.d.43.a.1.q.2.ad 1.
2. Vigilia : quatuor vigiliæ erant antiquitus : prima dicitur conticinium,eratque puerorum : secunda intempustum eratque adolescentium : tertia gallicantus , eratque iuvenum : quarta ante lucanum , eratque senum. in thren.cap.2.v.19. Multiplex vigilia proponitur in ætate hominis. in thren.ibid.& serm.1.Dom.1. Adv. & in Luc.c.12.v.37.& ser.1.Dom.3.post Pent.
3. Vigilia quadruplex spiritualis ostenditur in viro spirituali.in thren.c.2.v.19.
4. Triplex à Christo describitur suis.in Luc.c.12. vers.37.
5. Vigilia habenda à Pastoribus super gregem suum.in Luc.c.2.v.8.
6. Vigilantium beatitudo quænam.in Luc.c.12. vers.37.
7. Evigilare dicit plusquam resurgere : idè parvuli dicuntur resurrexerunt , non evigilaturi in die Iudicij.l.4.d.43.a.1.q.2.ad 1.
8. Vigilandum est à Christianis multis de causis. in Luc.c.21.v.36.
9. Vigilare spiritu aliter quid sit.serm.1.Dom.3. Pent.
10. Vigilia necessaria est ad præmium obtinendum.in Luc.c.9.v.32.
11. Vigilia tempore nocturno qualiter habenda à servis Dei.Pf.118.c.4.v.14.
12. Vigilans quis sit , & quomodò à Deo coronetur.ser.1.Dom.3. Pent.
13. Vigilia , & oratio suadet.in Luc.cap.21. vers.36.

Viginti.V. *Numerus*.

Vilipendium.

Vilipendere est vili vendere. Pf.118.c.9.v.6.

Villicus.

1. Villicus est vel custos propriæ villæ : vel æconomus , & dispensator pecuniarum Domini sui.in Luc.c.16.v.1.
2. Villicus mysticè est quilibet homo , qui recipit bona ad dispensandum secundum ipsius mentem.in Luc.c.16.v.1.& 4.& serm.2.de S.Thoma. & ser.2.Dom.8.post Pent.
3. De reddenda villicationis nostræ ratione agitur.ibid.loc.cir.

Vincere.

1. Vincere Diabolum , eique resistere valde differunt.l.2.d.28.a.1.q.2.corp.V. *Victoria*.
2. Vincere adversarium non possumus absque gratia Dei.op.de resur.à pec.&c.
3. Vincere se ipsum quàm gloriosum.serm.3.de vno Marr.

Vinculum.

1. Vinculum est quo animal attrahitur , retrahitur , & astringitur , importatque violentiam. Pf.2.
2. Vincula sunt mandata vel præceptiva , vel

prohibitiva , vel consiliativa.Pf.2.

3. Vinculum aliud culpæ , aliud pœnæ , aliud legis , & gratiæ.Pf.68.
4. Vincula alia sunt pœnitentiæ , alia amoris. ser.3.Dom.3. Adv.
5. Vinculum quo Diabolus ligat hominem est peccatum.ser.1.& 2.Dom.11. Pent. Quomodò soluitur.ser.2.& 3.ibid.
6. Vinculum linguæ quodnam sit.serm.2. & 3. Dom.11.Pent.
7. Vinculum ligans pedes , manus , collum , & linguam est peccatum.ibid.
8. Vinculum multiplex.Pf.2.
9. Vinculum animæ charitas.V. *Charitatis effectus*. num.66.

Vindemiare.

Vindemiare spiritualiter quid sit : & quomodò Dæmones vindemiant animas.in thren.cap.1. vers.12.

Vindico.Vindicta.

1. Vindicatio est pars iustitiæ , per quam vis , & iniuria & omne quod noxium est defendendo , atque viciscendo propulsatur.op.Centil. part.3. sec.44.& op. Comp. Theol.1.5.c.37. & op. declar.term.Theol.
2. Vindictam appetens quomodò potest mereri , & etiam peccare.l.1.d.48.a.1.q.2.ad 4.& in Luc.c.18.v.7.
3. Vindictam appetere in alterum quàm periculosum : De se verò quam bonum. l.1.d.48.a.1. q.2.in arg.& ad 4.
4. Vindictam de offensa Dei sumere est proprium Dei , & Prælatorum : vindictam sumere non est proprium subditorum , sed parere : Vnde Deus in hoc dedit exemplum Prælati , & subditis. l.3.d.20.a.1.q.2.ad 5.
5. Vindictæ species est non solum inflictio pœnæ , sed & subtractio boni.l.3.d.30.art.1.q.5.in arg.
6. Vindictam sumere est proprium Dei , non hominum , & quomodò.l.4.d.14.p.2.dub.6.
7. Vindictam afflictionis personæ , & damnationis æternæ iusti abhorrent : optant verò pro vt facit ad ablationem peccati , & ad conversionem ad Deum.in Luc.c.18.v.7.
8. Parcere inimico est maior vindicta quæ possit sumi.op.de 4.Virt. Cardin.
9. Vindictam ad Deum clamat peccatum contra peccatorem.ser.2.Dom.11. Pent.& in Pf.140.
10. Damnificatio est pars vindictæ.Vid. *Damnnum*. num.1.

Vinea.

1. Vinea plantata à Patre familias , & locata colonis cum alijs conditionibus sepis , turris , torcularis est Sinagoga , & Ecclesia.in Luc.c.20.v.9. & seq.& c.13.v.5. & serm.1. Dom.5. Epiph.& ser.4.Dom.19.Pent.V. *Ecclesia*.n.116. Item est mundus.ser.1.Dom.5.Epiph.
2. Vinea mysticè est Ecclesia , conscientia , Sacra Scriptura , pœnitentiæ , & religio. ser.2.in Septuag.& ser.3.Dom.20.Pent.& f.3. in oct.Pasch. V. *Congregatio*.n.2.V. *Ecclesia*.n.116.
3. Horæ laborantium in vinea sunt ætates hominis.serm.3.Dom.20.Pent.colenda est vinea , ob denarium gloriæ.ser.3.Dom.infr.oct.Ascens.
4. Vinea florentes mysticè quænam sint.op.de 7. itin.ætitin.7.d.7.
5. Vinea est anima.V. *Anima ad Deum*.n.96.Vid. *Conscientia*.n.27.

Vinum.

Vinum.

1. Vinum propriè est ex racemis vnz, ideoque hoc solum est materia sufficiens Eucharistiæ. l.4.d.11.p.2.a.1.q.1.& 4.
Unde vinum corruptum, nec acetum, nec alius liquor qui non est de vite non est sufficiens materia. l.4.d.11.ibid.q.4.
2. Vinum confert ad sanitatem, & ad nutritionem: sumptum tamen excedenter confert ad ebrietatem, & luxuriam. l.4.d.11.p.2.art.1.q.1. ad atg. & Pl. 59. & in Io. collat. 12. vbi de malis effectibus vini immoderatè sumpti: Item boni effectus, & qualitates vini. in Io. collat. 13. de viroque ser. 2. Dom. 1. post oct. Epiph.
3. Vinum admixtum aqua si hæc est in parva quantitate convertitur à vino in se ipsum. l.4.d.11.p.2.dub.4. & 5. & serm. 1. Dom. 1. post oct. Epiph.
4. Vinum quomodo dicitur separari ab aqua per appositionem iunci. ibid. l.4.dub. 5.
5. In vino in Missa quomodo, & quando admiscenda est aqua. l.4.d.11.p.2.dub.4. V. *Eucharistia materia.*
6. In Missa quid significet vinum. l.4.d.11.p.2.a.1.q.1. 2. 3. & 4. & ser. 3. Dom. 1. post oct. Epiph.
7. Qualis, & quanta mixtio cum vino tollat consecrationem. l.4.d.11.p.2.q.4. V. *Eucharistia materia.* n.4. & V. *Eucharistia species.*
8. Vinum significat sanguinem Christi, animamque. l.4.d.11.ibid.
Item ipsum Christum. V. *Christi attributa.* n.94. V. *Eucharistia species.*
9. Vinum aliud corporale, aliud spirituale, scilicet luxuria, doctrina hæreticorum compunctio, reprehensio, & Sacra Scriptura. Pl. 59.
Item carnale desiderium, & delectatio in quinque sensibus: item error seducens, item perturbatio, insania, voluptas. in Io. collat. 12. V. *Mundus.* n.79.
10. Vinum bonum est Evangelium, vitis Christus: dicitur bonum multipliciter: Item lachrymæ pœnitentium, item charitas, item correctio. in Io. collat. 13. & serm. 2. & 3. Dom. 1. post oct. Epiph. V. *Christi varia.* n.163.
11. De pœnis vinolentorum, & ebriosorum agitur. ser. 2. Dom. 1. post oct. Epiph.
12. Quomodo bibitum vinum Spiritus Sancti. f. 2. Dom. ibid.
13. Aqua convertitur in vinum, dum contritio in dilectionem, & lacrymæ timoris in lacrymas amoris mutantur. ser. 2. & 3. Dom. ibid. Vid. *Lacryma.*
14. Vinum & Musica lætificat cor hominis: vinum, & mulieres aportare faciunt exponitur mysticè. ser. 2. Hex.
15. Vinum quale venditur in taberna mundi. f. 2. Hex.
16. Vini abstinencia suadet multis exemplo anachoretarum. op. apol. paup. resp. 2. art. 1. & resp. 1. a. 2.
17. Vinum sapientiæ cum lacte mixtum quale in cella vinaria Dei. op. de dono Sap. c. 6. 7. & 8.
18. Vinum beatorum quale. op. de dono Sap. cap. 11.
19. Vini potum frequentans maximè extra refectioem religiosus reprehenditur, nec vquam virtutibus ditabitur. op. Spec. discipl. p. 1. c. vlt.
20. Quale vinum conditum propinat Christus suis. op. diæt. sal. tit. 8. c. 1.
21. Vinum dulcissimum, & nectar suavissimum

Christus propinat suis. ibid.

22. Vinum quare vetitum Aaroni, & filijs dum ministrabant. op. apol. paup. resp. 2. part. 2. a. 1. & 2.
23. Quare conceditur Sacerdotibus novæ legis. op. apol. paup. ibid.
Vbi de abstinencia.
24. Vinum convertit aquam in se quando habet prædominantiam. V. *Aqua.* n. 41.
25. Vinum & oleum quo sanantur vulnera nostra. V. *Christi varia.* n. 277.
26. Vinum conditum est amor Dei. V. *Dei & proximi amor.* n. 67.
27. Vinum bonum servatum in fine est Evangelium. V. *Evangelium.* n. 16.

Violentia: Violentus.

1. Violentia est coactio proveniens ab extra nihil conferens vim passo. l. 2. d. 25. p. 2. q. 5. corp. Estque impetus maioris rei, qui repelli non potest. op. Cent. p. 3. sec. 55.
2. Violentia minorem virtutem à maiori quando possit. l. 2. d. 25. p. 2. q. 4. ad arg.
3. Violentia est filia, avaritiæ estque voluntas per vim rapiens bona aliorum. op. Centil. part. 1. sec. 22.
4. Violentia in contrahendo Matrimonium qualis impedit, & qualis non. op. Centil. p. 3. sec. 55.
5. Violentia qualis requiritur ad regnum cælorum acquirendum. in Luc. c. 16. v. 16.
6. Violentia potest fieri per metum, & coactionem. op. Cent. p. 3. sec. 55.

Vipera.

Viperæ proprietates exponuntur, applicanturque mysticè peccatori. in Luc. c. 3. v. 7.

Vir. Virilis. Virilitas.

1. Vir dicitur à virtute, & fortitudine quàm habet supra mulierem. l. 2. dist. 18. a. 1. q. 1. quis sit propriè vir. ser. 1. de vno Confes. V. *Homo.* n. 49.
Sexus virilis excedit muliebrem quantum ad dignitatem in principiando omnes homines: quantum ad virtutem in agendo: viri enim est agere mulieris pati & quantum ad auctoritatem in præsidendo: est enim caput mulieris. l. 3. d. 12. a. 3. q. 1.
2. Vir caput mulieris, & quare ex viro mulier facta est, non è converso. l. 2. d. 18. q. 1.
3. Vir, & mulier qualem relationem habeant secundum suorum sexuum proprietatem. l. 2. d. 18. a. 1. q. 1.
4. Viri proprium est ex sua virtute sustentare, & fortificare mulierem: mulieris verò proprium est reddere virum infirmioem. l. 2. d. 18. art. 1. quæst. 1.
5. Vir, & mulier in prima productione quomodo significarunt Christum, & Ecclesiam. lib. 2. d. 18. q. 1. & l. 4. d. 32. dub. 1. & l. 2. d. 6. a. 2. q. 2. ad arg.
6. Quare non fuit congruum Verbum assumere sexum muliebrem, sed virilem. lib. 3. d. 12. art. 3. quæst. 1.
7. Vir est caput & superior mulieris quantum ad illos actus qui respiciunt sexum virilem specialiter. v. g. quantum ad regimen domus, & consimilia quæ spectant ad virum non ad mulierem. l. 4. d. 32. dub. 1.
Quomodo habent æqualitatem imaginis. lib. 2. d. 16. a. 2. q. 1.
8. Vir quomodo non habet potestatem sui corporis si est vxoratus, & è contra. l. 4. d. 32. dub. 2. & seq. & a. 1. per tot.

Sic

- Sic nec potestatem vivendi continentiam. *ibid.*
& d. 37. dub. 2.
9. Vir, & mulier ob redditionem debiti an debeant abstinere à Communione. l. 4. d. 32. art. 3. quæst. 2.
10. Vir an possit se vendere vxore nolente. lib. 4. d. 36. dub. 4.
11. Vir si moriatur, resusciteturque non necessariò debet ei reddi vxor, & maxime si esset nupta alteri: si verò ambo consentiunt, tunc est ei reddenda: nec ob id esset bigamus, quando tamen non fuisset alteri copulata. l. 4. d. 38. dub. 10.
12. Vir aliquis dicitur vel ratione annorum, vel ratione coniugij: vel ratione sexus: vel ratione virtutis. Pf. 189.
13. Viri perfecti sanctitas describitur. V. *Sanctitas*. n. 27. seq.
14. Vir spiritualis appellatur volucer cœli. in Luc. c. 13. v. 19.
15. Vir perfectus quomodò habeat statum in gratia, & perfectione. l. 1. d. 17. p. 2. q. 4. corp.
16. Viri quinque propositi à Christo mulieri Samaritanæ quinam sint mysticè. in 10. cap. 4. v. 18.
17. Viri tres in S. Scriptura dicuntur fortes, scilicet Tobias, Iob, & Abraham. Pf. 17.
18. Vir spiritualis dicitur Angelus propter septem proprietates. op. de Eccles. Hier. p. 1. cap. 1. secundum maiorem, & minorem perfectionem assimilatur varijs ordinibus Angelorum. op. de Eccles. Hier. p. 1. c. 1. 2. & seq.
19. Viro spirituali assignantur documenta tum in ordine ad vitia fugienda: tum ad virtutes amplectendas. op. de prof. relig. l. 1. c. 1. & seq. & l. 2. per tot.
- Eorum tentationes aperiantur. op. de prof. relig. l. 2. c. 1. & seq. & c. 77.
20. Viris spiritualibus Deus dulcedinem sensibilem subtrahit aliquando. op. de prof. relig. l. 2. cap. 76.
21. Vir, & mulier quot diebus efformentur in ventre. V. *Conceptio*. n. 6.
- Virga.*
1. Virga alia vltionis, vel correctionis vel consolationis, vel directionis, vel fructificationis, vel virtutis: prima est fervorum: secunda filiorum: tertia mæstorum: quarta prælatorum: quinta iustorum: sexta Conditoris vniuersorum. Pf. 22.
2. Virga Aaron quæ floruit, & fructum habuit significat bonam voluntatem cum opere. ser. 10. Pentec. significat B. Virginem. op. Laus. Virg. in Ave Maria, & ser. 2. Dom. infr. oct. Nat. V. *Maria epitheta.*
- Item tribulationem producentem fructum gloriæ. ser. 4. Dom. 4. post Epiph.
- Item Prælatum. ser. 1. de S. Andr.
- Virginitas. Virgo.*
1. Virgo dicit duo, scilicet abstinenciam ab omni coitu tam licito, quam illicito: 2. integritatem mentis, & corporis. l. 4. d. 33. a. 2. q. 1. & op. Centil. p. 4. sec. 1.
2. Virginitas est virtus dicens habitum ratione abstinenciam à coitu illicito, dicens virtutis statum seu perfectionem ratione abstinenciam à coitu licito, dicens decorem ratione integritatis mentis, & corporis. l. 4. d. 33. *ibid.*
- Est pars temperantiæ. op. Centil. p. 3. sec. 42. & p. 4. sec. 1.
3. Virginitas dicit medium non ratione obiecti, quia sic nullus esset castus nisi cognosceret medietatem mulierum totius mundi, quia illud est medium inter aliquam & nullam, sed dicitur circa delectationem, & tristitiam. l. 4. d. 33. a. 2. q. 1. ad arg.
4. Qualis differentia inter virginitatem Mariæ, Christiæ, & alios Virgines. lib. 4. distinct. 33. *ibid.*
5. Virginitas spectat ad virtutes politicas, & est propria naturæ lapsæ non integræ. lib. 4. dist. 33. *ibid.*
6. De differentia, & excedentia inter virginitatem, & castitatem coniugalem agitur. l. 4. d. 33. a. 2. q. 2. & Centil. p. 4. sec. 1.
7. Præmium virginitatis est præmium essentielle, & etiam aureola: ob idque ei debetur fructus centesimus. l. 4. d. 33. a. 2. q. 2. & 3. & Centil. p. 4. sec. 1. & op. Comp. Theol. l. 7. c. 29. & 30.
8. In statu innocentie non fuisset virginitas: quæ tamen secundum statum patientiæ, & temperantiæ est nobilior in natura lapsa, sicuti sunt multæ aliæ virtutes. l. 4. d. 33. a. 2. q. 2. ad vlt.
9. Virginitati vt habitui debetur aurea, vt statui fructus, & decori aureola. l. 4. d. 33. a. 2. q. 3.
10. Virginitatis consilium non fuisset in statu innocentie, nec per hoc sequitur, quod non sit nobilior virtus statu matrimoniali. l. 2. dist. 20. dub. 3. & a. 1. q. 4. & lib. 4. d. 33. a. 2. q. 2. ad vlt. & q. 2. ad 5.
- Quale consilium non peraptum est in statu naturæ lapsæ. l. 4. d. 33. a. 2. q. 1. corp.
11. Virginitas quia dicit & mentis, & carnis integritatem, ideò quando perditur numquam potest recuperari. l. 2. d. 33. art. 1. q. 2. in fund. & l. 3. d. 31. a. 1. q. 2. ad 1. & vlt. & l. 4. d. 14. p. 2. art. 2. q. 2. ad 2.
12. Virginitatis præmium accidentale respicit meritum continentie respicientis decorem, & quamdam dispositionem in carne. l. 3. d. 31. art. 1. q. 2. ad vlt. & op. Centil. p. 4. sec. 1.
13. Virginitatis præmium substantiale potest per æquivalentiam recuperari: non verò accidentale. l. 3. d. 31. *ibid.*
14. Virgines Martyres vi Confirmationis sacramentalis martyrizatæ. l. 4. d. 7. a. 3. q. 1.
15. Virginitas est virtus ardua, & maximæ perfectionis, cui debetur præmium peculiare. l. 4. d. 33. a. 2. q. 2. in fund.
16. Virgo si violatur violenter non perdit aureolam, nam virginitatis amissio importat corruptionem mentis, & etiam carnis. l. 4. d. 33. a. 2. q. 3. ad vlt.
17. Virginum velatio ad quem spectat. l. 4. dist. 20. p. 2. dub. 6.
18. Laudes virginitatis. op. Centil. p. 4. sec. 1. & op. Phar. l. 1. c. 38. seq. & Centil. p. 7. c. 30. & ser. 1. de S. Agath. & in serm. de SS. Virginibus.
19. Virginitas est vita angelica. op. Centil. part. 4. sec. 1.
20. Virgo tantum interius sibi vacat propter æternum bonum, quod est denarium in se ducere. op. Centil. p. 4. sec. 1. & Comp. Theol. l. 7. c. 30.
21. Virgo debet amare, & servare silentium, pudorem, & humilitatem. op. medit. vit. Chr. c. 4.
22. Quare Virginibus attribuitur fructus centesimus: viduis sexagesimus, & vxoratis trigesimus. op. Comp. Theol. l. 7. c. 30. & ser. 1. & 4. in Sexag.
23. Virginibus assignatur Matrimonium spirituale. l. 4. Dom. Trinit. V. *Annulus*. n. 4. V. *infra*. n. 34.
24. Virgo

24. Virgo vera sapiens, & ficta, fatuaque quænam sit. ser. 3. Dom. 10. Pent. & serm. 1. Dom. 18. Pent.
25. Virginum custodia qualis esse debeat ser. 1. de S. Agnere.
26. Virginum corona quæ. serm. 2. de S. Barth. & ser. 1. & seq. de vna S. Virg. nuptiæ quales. ser. 1. & seq. de vna S. Virg. V. *Dei varia*.
27. Virgini competunt proprietates Columbar. ser. de S. Cathar.
28. Virgines Hierusalem ductæ in captivitatem, item & squallidæ quænam mysticè. in thren. c. 1.
29. Virginitas in tempore legis an fuerit perfectior Matrimonio. l. 4. d. 26. a. 1. q. 3. ad 2.
30. Virginum Sapientia quænam. ser. 2. de S. Ant.
31. Virginum munditia quam Deo chara, earum que beatitudo. ser. 1. in fest. om. Sanct.
32. Virginitas Mariæ Virginis figurata in virga Aaron. ser. 2. Dom. infr. oct. Nat.
33. Virginum status in Abel inchoatus. Vid. *Abel*. num. 3.
34. Quarè ipsis datur annulus in consecratione. V. *Annulus*. n. 4. V. *Supra*. n. 23.

Virginens.

Virgineus Romanus ob stuprum à quodam nobili solum tentatum filiam interfecit. ser. 1. in Convers. S. Paul.

Virtus.

1. Virtus dicitur quasi virum tuens, vel quasi virens intus ob duplicem effectum, quem habet, scilicet tuetur præsentia sua animam, & ipsam ornat. op. de Eccles. Hier. part. 1. cap. 1. & part. 2. cap. 1.
- Item dicitur quasi vis intus, vel quasi viribus nitens, vel quasi viri status, quia consistit in aggressionem arduorum in tolerantia adversorum, & in abstinentia placitorum. op. Comp. Theol. l. 5. c. 5. & ser. 6. Hex. & Ps. 64.
2. Virtus & vis alia est naturalis, alia est moralis, & utraque potest sumi per comparationem ad actum, & ad finem ultimum. op. Cent. part. 3. sec. 36.
- Virtus naturalis rerum dicitur qualitas, sed est quid substantiale in substantijs. ser. 2. Hex.
3. Virtus potest sumi communiter, item & propriè: item & magis propriè: primo modo est quid commune ad moralem, & naturalem: secundo modo comprehendit moralem tantum sive gratuitam: tertio modo comprehendit tantum gratuitam. op. Cent. p. 3. sec. 36. & lib. 2. d. 27. dub. 3. & l. 3. d. 23. a. 3. q. 1. V. *Gratia effectus*. n. 16.
- Virtus specificatur ab obiecto tamquam à ratione formali & motivæ. l. 3. d. 9. a. 2. quæst. 3. ad ult.
4. Virtutes dividuntur in quatuor Cardinales, & in tres Theologicas, & quæ differentia inter ipsas. op. diæt. sal. tit. 5. c. 1. & l. 3. dist. 23. in exposit. text. & art. 2. q. 1. ad 2. Item & intellectivæ, & affectivæ variæ subdivisiones. op. Centil. part. 3. sec. 22. seq.
- Earum differentia qualis ratione actuum, obiectorum, mediorum, & oppositorum. l. 3. d. 33. a. 1. q. 2.
5. Virtutum actus externus debet esse positivus: internus verò potest esse etiam privativus, ut silentium: non potest tamen esse meritorius absque actu positivo. l. 3. d. 33. dub. 4.
- Item omnium actus consistunt circa delectationes, & tristitias per modum electionis, vel

fugæ. lib. 3. distinct. 33. dub. 3.

6. Virtus est secundum quam consistit laus, estque habitus reddens potentiam facilem ad actum: unde est in ea potentia quæ facilitatur ad actum: unde est in diversis potentijs. lib. 3. distinct. 23. a. 1. q. 2.

Et pro materiali potest poni in vna potentia, & pro formali in altera. ibid. propriè tamen est actus voluntatis. ibid. & est in rationali. lib. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 1. & a. 2. q. 1.

Virtus & vitium sunt circa idem subiectum, non tamen eodem modo circa idem obiectum ad virtutem enim plura exiguntur quam ad vitium. l. 3. d. 28. a. 1. q. 1. ad 4. Quomodo sunt in eodem subiecto. l. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4. resident omnes in rationali, & quomodo. l. 3. d. 33. a. 1. q. 3. & lib. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1.

7. Virtutis vnius obiectum potest esse materiale alterius. l. 3. d. 23. art. 1. q. 3. ad 4. & 5. Ad hoc vt vera sit virtus requiritur vt exerceat vim in actum, & in obiectum. l. 3. dist. 27. a. 1. quæst. 3. ad 1.

Obiectum ipsarum est bonum arduum vt arduum est. l. 3. d. 33. dub. 6. & d. 34. a. 1. q. 3. ad 4. & ser. de S. Matth.

Non tamen omnis virtus nisi secundum actum, vt patet in temperantia & pietate. l. 4. dist. 14. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.

8. Virtutes animæ dividuntur. op. Centil. part. 3. sec. 20. & seq.

Item alia est rationalis, alia concupiscibilis, alia irascibilis: item alia est gaudium, alia timor, spes, & dolor. op. Cent. p. 3. sec. 23.

9. Virtus naturalis alia est corporalis, alia spiritualis: corporalis alia est omnium corporum, & entium: alia est corporum viventium, & hæc est alia vegetantium tantum; alia sentientium, hæcque alia est animalis, alia vitalis, alia naturalis, quæ habent plures subdivisiones: spiritualis verò alia est intellectiva; alia affectiva. op. Centil. p. 3. sec. 20. & seq. ad 23.

10. Virtus communiter ad moralem, & naturalem definitur ultimum potentia de re sumendo tamen eam in ordine ad actum: in ordine verò ad finem sic: virtus est dispositio perfecti ad optimum. l. 2. d. 27. dub. 3. & op. Cent. part. 3. sec. 36. & in Sap. c. 11. & l. 3. d. 26. a. 1. q. 1. & seq. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 5. seq.

Item virtus nihil aliud est nisi modus: tradit enim modum vivendi, & operandi. serm. 6. Hex.

Item virtus est æqualitas mentis vndique rationi consentiens: unde est quædam quadratura per quam anima in spirituali ædificio collocatur. l. 4. d. 22. a. 3. q. 2. corp.

11. Virtus vt communis ad moralem, & gratuitam in ordine ad actum sic definitur: Habitus perficiens habentem, & reddens bonum eius opus: in ordine ad principium directivum sic: Virtus est habitus voluntarius in mente consistens recta ratione determinatus: vel est habitus mentis benè compositæ: vt verò competit tantum gratiæ in ordine ad finem sic definitur: est habitus ratione recta ad suum finem perveniens: In ordine ad subiectum: sic Virtus est bona voluntas: in ordine ad actum, & complementum, sic virtus est ordo amoris: in ordine ad suum principium sic: virtus est bona qualitas mentis qua rectè vivitur, qua nemo male

- male vitur quam Deus in nobis sine nobis operatur. l. 2. d. 27. dub. 3. & op. Centil. p. 3. sec. 36. & l. 2. d. 26. a. 1. per tot. & l. 3. distinct. 34. art. 1. quæst. 3.
- In ordine verò ad formam per quam sunt meritoria. lib. 3. distinctiõne 33. art. 1. quæst. 2. ad 1.
12. Virtus naturalis est corporis regitiva dirigens ad actus suos, & in finem proprium corpus. op. Cent. p. 3. sec. 22.
- Omnis substantia habet virtutem, & operationem. ser. 2. Hex.
13. Virtutes morales, & gratuita reducuntur ad septem, ad tres Theologicas, & quatuor Cardinales, figuranturque per septem stellas, per septem mulieres, per septem panes. f. 7. Hex.
- Virtus non dicitur quæcumque potentia, sed vltimum de potentia, ideo debet habere stabilitatem in durando, & fortitudinem in resistendo. ser. 2. Hex. in fine.
14. Virtus moralis, seu politica dividitur in quatuor virtutes Cardinales, scilicet prudentiam, iustitiam, temperantiam, & fortitudinem. op. Centil. part. 3. sec. 36. & 41. & seq. & op. de 4. virt. Card.
- Habent diversimodè ordinem prioritatis consideratæ in ordine ad subiectum, & in ordine ad obiectum. lib. 3. distinctiõne 33. dub. 6.
15. Virtutes gratuita, & theologica dividuntur in fidem, spem, & charitatem quæ rectificant animam quoad portionem superiorem. op. Cent. p. 3. sec. 26.
16. Animæ portio superior rationalis rectificatur per fidem, concupiscibilis per charitatem, & irascibilis per spem: prima respicit summam veritatem: secunda bonitatem, & tertia summam maiestatem. op. Cent. p. 3. sec. 36.
17. Animæ portio inferior quoad rationalem rectificatur per prudentiam, quoad irascibilem per fortitudinem: quoad concupiscibilem per temperantiam, & istas tres vires quoad alterum rectificat iustitia. op. Centil. ibid.
18. Virtutes habent esse gratuitum à gratia vt à radice, & origine, & esse meritorium à charitate, vt à forma, motore, & fine. op. Centil. ibid. & Comp. Theol. l. 5. c. 11. seq.
19. Omnes virtutes quoad habitus sunt connexæ: quoad habitus meritorios sunt æquales. op. Centil. ibid.
- De connexionione virtutum agitur. op. Comp. Theol. l. 5. c. 8.
- De æqualitate virtutum agitur. op. Comp. Theol. l. 5. c. 7.
20. Virtus habet remove tentationem, multiplicare actus, & delectare animam in bono. op. Comp. Theol. l. 5. c. 6.
21. Causæ quarè virtus magis viget in vno quam in alio. op. ibid. c. 7.
22. Matres virtutum dicuntur fides, charitas, prudentia, & humilitas secundum diversos respectus. op. Comp. ibid. c. 8.
23. Quomodò, & in quibus fructus virtutis supereminet gaudia mundi. ibid. c. 10.
24. Multiplex effectus exponitur virtutum. ibid. cap. 10.
- Virtutum Cardinalium effectus enarrantur. f. 6. Hex. & op. de 4. Virt. Card. & l. 3. dist. 33. art. 1. quæst. 1.
- Earum necessitas expenditur. l. 3. dist. 33. ibid. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 16.
- Quomodò virtus expellit vitium. l. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4.
- Quomodò dicuntur vivificare animam. lib. 4. d. 14. p. 2. dub. 5.
25. Laudes virtutum. op. Comp. Theol. lib. 5. c. 9. & c. 6. & op. diæt. sal. tit. 5. c. 1. & l. 3. d. 33. per tot. & op. Centil. p. 3. sec. 36. & op. Phar. l. 2. per tot. præcipuè. c. 21. 22. & seq.
26. De merito virtutum agitur. op. Comp. Theol. l. 5. c. 11. & seq.
27. Virtutes comparantur auro, thesauro abscondito, gemmis, armis, arboribus, floribus, fonti, semitis, vestibus, stellis, pigmentis, cibaribus, alis. op. Comp. ibid. c. 6.
- Item ligno fructuoso, lapidi pretioso, & cælesti Paradiso: item & terrestri: item & signo, sive characteri prædestinationis est enim virtus pignus salutis, & vinctio regalis: item & armaturæ forti, præbendæ nobili, & optimæ possessioni. op. diæt. sal. tit. 5. c. 1. & lib. 3. d. 33. a. 1. q. 4.
28. Virtus moralis reducitur ad modestiam, quæ complectitur omnes virtutes morales. ser. 1. & 5. Hex.
29. Virtutis medium est Christus. ser. 1. Hex.
30. Virtutes morales aliæ sunt purgatoria, aliæ purgati animi, aliæ exemplares: primæ respiciunt operationes in ordine ad suum finem: secundæ respiciunt animum despicientem omnia terrena: tertiæ respiciunt virtutem divinam. ser. 1. Hex. & op. de 4. virt. Card.
- Dicuntur etiam consuetudinales virtutes. ser. 5. Hex.
31. Virtutes morales aliæ sunt politica, aliæ monastica, aliæ æconomica. op. Princ. S. Script. & ser. 1. Hex. Proveniunt ab exteriori, sed complentur per interiorum actum. l. 3. d. 33. a. 1. q. 5. ad 3. quare sunt tantum quatuor non plures vel pauciores. l. 3. d. 33. a. 1. q. 4. & d. 36. art. 1. q. 3. ad arg.
32. De prudentia, fortitudine, temperantia, & iustitia politica, purgatoria purgati animi, & exemplar agitur. ser. 1. 4. & 6. Hex. & op. de 4. virt. Card. & l. 3. d. 26. a. 1. q. 3. & op. Centil. p. 3. sec. 36. & op. declar. term. & op. de don. c. 3. Vid. *Fortitudo*.
33. Virtutes consuetudinales circa mediocritatem consistunt: fortitudo circa timorem, & audaciam: temperantia circa delectationem, & tristitiam: liberalitas circa dona mediocria: magnanimitas circa magnos honores: Philotimia circa mediocres: mansuetudo circa iras: veritas circa loquutionem: extravellia circa ludum: delectatio, & amicitia circa duo media passionum, vt verecundia, & nemesis. ser. 5. Hex.
- Dicuntur consuetudinales, quia acquiruntur ex frequenti actu: politica quia ordinant hominem ad bene vivendum inter alios: politicum enim dicitur à polis, idest civitas: dicuntur Cardinales ratione finis vltimi, quia per istas est ingressus ad cælum. l. 3. dist. 33. dub. 5. & a. 1. q. 4.
34. Virtutes Cardinales ita dicuntur, quia sicut ostium vestitur in cardine, & regitur, ita his regitur, & vestitur tota vita humana: instruitur enim in omnibus operibus, & contra vitia armatur. op. de 4. virt. Card. & ser. 6. Hex. & lib. 3. d. 33. dub. 5. & a. 1. q. 4. & op. de 7. don. c. 3. consistunt

- stunt in medio circa superfluum, & diminutum. l. 3. d. 9. art. 2. q. 3. ad 4. & lib. 3. distinct. 33. dub. 3.
35. Virtutes Cardinales dicuntur tripliciter primo quia per ipsas est ingressus ad acquirendum omnes virtutes: secundò sunt principia, in quibus integratur omnis virtus: tertio quia per eas omnis ratio vitæ humanæ habet dirigi. f. 6. Hex. & op. de 4. virt. Card. & Centil. & diæt. fal. cit.
- Duplex enim ad cælum, scilicet observantia mandatorum, & tolerantia tribulationum. l. 3. d. 33. dub. 5.
36. Virtutes Cardinales relucunt in exemplari divino, scilicet in celsitudine puritatis temperantia: in pulchritudine claritatis, prudentia; in fortitudine virtutis stabilitas constantiæ, & in rectitudine diffusionis iustitia: istæ enim imprimuntur in animam per illam lucem æternam, & descendunt in cognitivam & affectivam, & operativam potentiam hominis. ser. 6. Hex.
37. Prudentia invenit modum vt non excedas, sed circa centrum consistas: quarè est origo virtutum: Temperantia custodit modum inventum: Iustitia describit respectu sui, & aliorum, & quia postmodum multa adversa eveniunt, fortitudo defendit ne perdat modus: Hinc rectè dicitur virtus nihil aliud esse nisi modus. ser. 6. Hex.
38. Virtutes Cardinales describuntur per quatuor partes univèrsi Orientem, meridiem, aquilonem, & occidentem: sic enim configurantur dictis quatuor influentijs solis, & quia Temperantia habet tres partes, scilicet sobrietatem in gustu, castitatem in tactu, modestiam in cæteris sensibus: Prudentia habet memoriam de præteritis, intelligentiam de præsentibus, & providentiam de futuris: fortitudo habet fiduciam, patientiam, & perseverantiam: Iustitia respicit legem, naturam, & consuetudinem: Hinc sicut Sol transiens per duodecim signa zodiaci dat vitam mundo, sic sol sapientialis in nostræ mentis hemispherio, & transiens per has duodecim partes ordinat vitam nostram. ser. 6. Hex.
39. Homo etsi habeat alias scientias, nisi habeat has virtutes non habet vitam. ibid.
40. Virtutes Cardinales configurantur per quatuor influentias lucis, per quatuor latera Civitatis Hierusalem, per quatuor Tribus iuxta tabernaculum, per quatuor proprietates elementorum, per quatuor causarum genera, & per quatuor vitæ salubritates: quæ omnia egregiè explicantur serm. 6. Hex. Item per quatuor cortinas Tabernaculi, per quatuor flumina Paradisi, per quatuor colores. serm. 7. Hex. Item per quatuor portas Civitatis.
41. Sicut lux purgat, illuminat, perficit, & stabilis: sic temperantia primum facit: prudentia secundum; iustitia tertium: fortitudo quartum. ser. 6. Hex.
42. Sicut elementa habent siccitatem terræ, perspicuitatem aquæ, stabilitatem aëris, & activitatem ignis: sic temperantia primum efficit, quæ aridam reddit, sed tamen ornat & vestit terram floribus: prudentia secundum: iustitia tertium quæ ad omnem partem se extendit: & fortitudo quartum: Item fortitudo
- respondet causæ efficienti, prudentia formæ, iustitia fini, temperantia materiæ: Item temperantia subtilitati spirituum, prudentia vivacitati sexuum, fortitudo robori virium, & iustitia coæquationi qualitatum. sermone 6. Hex.
43. Partes Prudentiæ sunt ratio, intellectus circumspectio, providentia, docilitas, cautio fortitudinis docet tantum timere turpia, præstatque magnam nimietatem, fiduciam, securitatem, magnificentiam, constantiam, tolerantiam, & firmitatem: Temperantia præstat modestiam, verecundiam, abstinenciam, castitatem, honestatem, moderantiam, parcitatem, sobrietatem, & pudicitiam: Iustitia præstat innocentiam, amicitiam, concordiam, pietatem, religionem, affectum, humanitatem. ser. 6. Hex.
44. Virtutes Cardinales dicuntur politicæ in quantum docent conservationem in mundo: purgativæ in quantum ducunt ad solitariam vitam, dicuntur purgati animi pro vt quietant in exemplari, animamque Deo uniant. serm. 1. 5. & 7. Hexam. & lib. 3. distinct. 33. art. 1. quæst. 6.
45. Virtus quælibet Cardinalis potest duci in tres Theologicas ita vt sit fidelis, tuta, amans per quod constituitur numerus duodenarius, sic figurantur per duodecim fontes, lapides pretiosos vestis pontificalis, portas Civitatis. ser. 7. Hex.
- Item possunt denominari ad invicem, vt prudentia fortis. & c. l. 3. distinct. 33. art. 1. quæst. 2. ad 3.
46. Virtutum Cardinalium laudes, mirabilesque effectus in via virtutis enarrantur. Ps. 123. & op. Phar. lib. 2. cap. 26. seq. & op. de 4. virt. Card. & op. declar. term. & op. diæt. fal. rit. 5. c. 1. & op. de 7. don. cap. 3. & op. de prof. relig. lib. 2. cap. 24. & op. Comp. Theol. lib. 5. cap. 16. & cap. 32. seq. & sermone 3. Dom. Trinit. & sermone 1. de S. Thom.
47. Virtutes Cardinales quomodo possunt habere excessum, non verò Theologicæ. lib. 3. d. 26. art. 1. quæst. 3. ad 2. & lib. 3. distinct. 27. art. 2. quæst. 5.
48. Virtutes Cardinales non evacuatur in patria. lib. 3. distinct. 31. art. 2. quæstione 1. ad 1.
49. Virtutes Cardinales dirigunt animam ad vitam activam in ordine ad portionem inferiorem: Theologicæ ad contemplativam quoad portionem superiorem. l. 3. d. 33. a. 1. q. 1. ad 3. & vlt.
50. Virtutum Cardinalium vitia opposita quænam sint. lib. 3. distinct. 33. a. 1. q. 1. in fund. & q. 2. corp.
51. Virtutum Cardinalium differentia inter se expenditur ratione actuum, obiectorum, mediocorum, & oppositorum. lib. 3. distinct. 33. a. 1. quæst. 2. & d. 36. art. 1. q. 3. ad 6. & op. de 4. virt. Card.
52. Virtutes Cardinales resident in rationali, & quomodo. libro 3. distinct. 33. art. 1. quæst. 3.
53. Virtutes Cardinales sunt directivæ medijs: ob idque consistunt in medietate vitæ non declinantes ad extrema. lib. 3. dist. 33. a. 1. quæst. 2. ad arg.

54. Virtutes Cardinales, quia habent diversos actus, & obiecta non habent essentialem connexionem. lib. 3. d. 36. a. 1. q. 3. ad 1. & op. Comp. Theol. l. 5. c. 16.
55. Virtutes Cardinales possunt afficere omnes alias virtutes. op. de 4. virt. Card.
56. Virtutibus Cardinalibus colitur Trinitas. ser. 3. Dom. Trinit.
57. Virtutes Theologicae habent pro obiecto bonum increatum: Cardinales creatum. op. diæt. sal. tit. 5. c. 1. & seq. & l. 3. d. 9. art. 2. q. 3. ad vlt. & l. 3. d. 26. a. 1. q. 3. & l. 3. d. 33. dub. 5. & a. 1. q. 1. & op. Brevil. p. 5. c. 4. & op. declar. term. Suntque Fides, spes, & Charitas. Vid. proprijs nominibus. & op. de 7. don. c. 3. representant Trinitatem. l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. corp.
58. Virtutes tres Theologicae ornant animam. Pf. 103.
Alij effectus. V. loc. cit. & in Luc. c. 11. vers. 9. & c. 17. v. 19. & ser. 3. Dom. 23. Pent.
59. Virtutes Theologicae de se dicunt actum interiore principaliter: Cardinales dicunt exteriorem. l. 3. d. 9. a. 2. q. 3.
60. Virtutes omnes Theologicae habent idem obiectum: differens tamen secundum rationem, & modum. l. 1. d. 24. a. 1. q. 3. ad 4.
61. Virtutes Cardinales, & Theologicae qualiter differant. l. 3. d. 27. a. 1. q. 1. ad 5. & a. 2. q. 1. ad vlt. quantum ad actum Cardinales sunt nobiliores fide, & spe: quantum ad obiectum sunt ignobiliores. l. 3. d. 33. a. 1. q. 6. ad 2. & l. 3. d. 36. art. 1. q. 5. & l. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 3. & l. 3. d. 9. a. 2. q. 3. & op. Brevil. p. 5. c. 4. & Cencil. part. 3. sec. 36. & op. Phar. l. 2. c. 2. l. & 22. & op. de 4. virt. Card. & op. de 7. don. c. 3. & op. diæt. sal. tit. 5. c. 1. & seq. & op. de prof. relig. l. 2. c. 24. & Comp. Theol. l. 5. c. 17. & seq. & 32.
62. Virtutes Theologicae foveantur à Dei Verbo. ser. 3. Dom. Pas.
63. Virtutes Theologicae fides, & spes non habent reflexionem super se: credens enim non credit credulitatem: charitas verò habet, quia habens charitatem eam diligit. l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3.
1. Virtutes omnes currunt mundi contemptus paupertas, vigiliae, elemosyna, obedientia, abstinencia, & patientia, sed sola perseverantia accipit bravium. Pf. 67.
Connexio inter ipsas, & cum Charitate. Vid. *Charitas ad alias Virtutes.*
2. Virtus dicitur constantia, aequalitas mentis, fortitudo animi, Angeli &c. Pf. 67.
3. Quenam virtutes possint attingi in hac vita, & quenam non. Pf. 88.
4. Virtus, & vitium quid operentur in anima. Pf. 113.
5. Virtutes sunt socij cum quibus procedemus ad patriam. Pf. 104.
6. Virtutis triplex perfectio. Pf. 118. cap. 7. v. 16. & c. 10. v. 11.
7. Virtus est via ad caelum, & mensuratur per agnitionem, actionem, & delectationem. Pf. 118. c. 10. v. 11.
8. Virtus perfecta est tantum Christianorum: imperfecta Gentilium. in Sap. cap. 8. & serm. 7. Hex.
9. Virtus est in sustinendo malum, & in agendo bonum. in thren. c. 3.
10. Virtus summe simplex est infinita. l. 12. Hex.
11. Virtus sola est bonum honestum, non verò bonum utile, & delectabile. in Sap. cap. 15. vers. 19.
Solaque est circa quam versatur laus. l. 4. d. 14. p. 1. q. 1. in fund.
12. Subiectio, castitas, & paupertas amputant radices passionum. ser. 22. Hex.
13. Virtutes formatæ, & informes quanam sint. ser. 7. Hex. & l. 2. d. 28. a. 1. q. 2. & l. 3. d. 23. a. 2. q. 1. ad 2. & q. 2. ad 3. & l. 3. d. 27. a. 1. q. 3. corp. & l. 2. d. 27. a. 1. q. 2. ad arg. & l. 1. d. 17. p. 1. dub. 6. & op. Brevil. parte 5. capite 4. & Cencil. parte 3. sec. 36.
14. Triplex perfectio virtutis temporalis, formalis, & finalis. Pf. 118. c. 7. v. 16.
15. Variarum virtutum exempla afferuntur, in Abel innocentiae: in Noë longanimitatis, & operis: in Abraam obedientiae: in Isaac castimoniae: in Iacob tolerantiae: in Ioseph redditionis boni pro malo: in Iosue fiduciae: in Iacob patientiae: in David mansuetudinis omnes sunt fulgentes stellae in caelo. Pf. 131.
16. Virtus sanativa est gratia Dei. lib. 1. distinct. 14. dub. 3.
17. Virtutes, & gratia quomodo distinguantur. l. 2. d. 27. a. 1. q. 2.
18. Virtutes in statu innocentiae institutae quanam. l. 2. d. 29. a. 3. q. 1.
Non fuissent admixtae cum imperfectione, vt in statu naturae lapsae. l. 2. d. 29. ibid. fuissent tamen circa difficulta, sed non cum tanta difficultate. l. 2. d. 29. ibid.
19. Virtutes quomodo differant à donis. l. 3. d. 9. a. 2. q. 1. ad vlt. & lib. 3. distinct. 34. art. 1. quæst. 1. & 3.
20. Virtus habet actum elicatum, & imperatum. l. 3. d. 9. a. 2. q. 3. ad 3.
21. Virtutes omnes habent decorem à gratia. l. 3. d. 23. a. 2. q. 5.
22. Virtutum seminatium quantum ad habitus substratos est plantatum in natura. l. 3. dist. 23. art. 2. q. vlt. ad vlt. & lib. 3. distinct. 33. art. 1. quæst. 5.
23. Virtus magis ordinat ad futura, quam ad praesentia vel praeterita. l. 3. d. 26. art. 1. quæst. 1. ad 2.
24. Virtus non consistit in patiendo, ideo gaudium, dolor, timor, & amor non sunt proprie virtutes. lib. 3. distinctione 26. art. 1. quæst. 1. ad 3.
25. Virtus circa bonum, & difficile versatur. l. 3. d. 26. ibid. ad 4.
26. Virtus habet gaudium non pro obiecto, sed vt quid consequens. lib. 3. distinct. 26. a. 1. q. 2. ad vlt.
27. Virtus quomodo in medietate vitiorum consistit. l. 3. d. 26. art. 1. q. 3. ad 2. & distinct. 34. art. 1. quæst. 3. ad 4. & lib. 4. distinct. 33. art. 2. quæst. 1. ad arg.
28. Virtutes omnes ordinantur ad Charitatem. lib. 1. dist. 27. a. 1. q. 1.
Vnde quantum ad esse habent à propria forma, quoad bene esse à gratia: quantum ad bene operari à charitate. lib. 3. d. 27. art. 1. q. 3. ad 1.
29. Virtus quaelibet praeter charitatem potest esse communis bonis, & malis, Charitas autem non potest dari informis. l. 3. d. 27. ibid. q. 4. corp.

30. Virtutum actus meritorij dependent à charitate importante, non eliciente. l.3. d.28. art.1. quæst.1.
Dicuntur gratuiti ratione gratiæ: meritorij verò ratione charitatis. l.3. d.33. a.1. q.2. corp. & quæst.5.
31. Virtutes quædam manent in patria quantum ad actum, & quantum ad præmium, aliæ quantum ad præmium. l.3. d.33. q.vlt. in corp.
32. Virtus moralis non vt gratuita dicitur quid virtuosum semiplenè, quia procedit non à virtute, sed ab aliquo virtuti consono, scilicet à voluntate consonante rectitudini naturali. l.3. d.33. q.5. ad vlt.
33. Virtutes complentur à charitate, & quomodo. l.3. d.36. a.1. q.6. ad 3. & q.5.
34. Virtus est bona, laudabilisque in se; & in ordine ad alia. op. Comp. Theol. l.5. c.16.
35. Virtutes quomodo dicuntur habere, vel non habere connexionem, & ordinem ad invicem. l.3. d.36. a.1. q.1. & seq. & l.4. d.14. p.1. a.1. q.1. ad vlt. & q.3. & a.2. q.3. & l.4. d.17. p.1. a.1. q.3. ad 4. & op. Phar. l.4. c.45. & op. de prof. relig. l.2. c.23. & 24. & Comp. Theol. l.5. c.16. & c.7. & 8. Vid. *Charitatis effectus*. n.44. & 45.
36. Virtutum habitus quantum ad subtractum diversi sunt, quantum ad esse gratuitum nequaquam. lib.3. distinctione 36. art.1. quæst.1. ad 4.
Videntur aliquæ inter se oppositæ, sed non est verum. op. Phar. l.4. c.45.
37. Virtutes quoad præmium essentielle, quod mensuratur à gratia non habent differentiam. l.3. d.36. a.1. q.5.
38. Virtutes in eodem subiecto quomodo habeant inæqualitatem. l.3. d.36. ibid. tum quoad vsum, tum quoad obiectum, & subiectum. ibid. quæst.5.
39. Virtus plura exigit quam vitium. l.3. dist. 36. a.1. q.4. ad 2.
40. Virtus, & vitium quomodo opponuntur. l.3. d.36. ibid. ad vlt. & l.3. dist. 28. art.1. quæst.1. ad arg.
41. Virtutes omnes perficiunt animam secundum quid, charitas verò simpliciter. l.3. d.36. q.6. ad 1.
42. Virtutes omnes perficiuntur à charitate non quoad esse formale, sed quoad bene esse. lib.3. d.36. a.1. q.6. ad 3. & vlt.
43. Virtutes sunt arma ad pugnandum: Sacramenta verò ad defendendum. lib.4. d.1. p.1. art.1. q.1. ad 2.
44. Virtutum gratia an differat à gratia Sacramentorum. l.4. d.1. p.1. q.5. & l.4. d.22. art.2. q.2. ad 2.
45. Virtus quæ reddit subiectum dignius est dignior. lib.4. d.10. p.2. a.1. q.2.
46. Virtus est qualitas qua rectè vivitur. l.4. d.14. p.1. a.1. q.1. corp.
Rectificat animam. op. Brevil. p.5. c.4.
47. Virtutis ratio specialis desumitur à ratione motivi. l.4. d.14. ibid. q.2. ad vlt.
48. Virtus elicitiva differt ab impetrativa alterius virtutis. ibid. q.2. ad 2.
49. Pœnitentia quomodo est virtus, & Sacramentum. l.4. d.14. ibid. q.1. ad 1.
Est actus virtutis Cardinalis. ibid. q.3.
50. Eiusdem virtutis est gaudere de aliquo, & de opposito tristari imperativè non elicitivè. ibid. q.2. ad 2.
51. Virtus quælibet potest intendi, & remitti. l.4. dist. 16. p.1. art.4. quæst.1.
52. Virtutis terminus attenditur non per excessum ad medium, sed per accessum vt iustitia, & misericordia. l.4. d.46. a.2. q.1. ad vlt.
Aliquando verò per excessum vt charitas. ibid. q.3. corp.
53. Virtus non est passio, sed actio: elevat enim potentiam ad aliquod magnum & arduum. l.2. d.40. a.1. q.3. corp. & l.2. d.26. art.1. q.2. ad 3. & 4. & op. Brev. p.5. c.6.
54. Virtus vera quomodo dicatur. l.4. dist. 14. p.2. a.1. q.1. corp.
55. Virtus multipliciter dicitur, & quomodo dicitur esse à Spiritu S. l.1. d.14. dub.3.
56. An si vitium nullum esset, esset virtus. lib.2. d.35. dub.5.
57. Virtus virtuti non opponitur quomodo id sit verum. l.4. d.37. a.1. q.2. ad arg.
58. Virtus quomodo ex peccatis commendabilior redditur. l.2. d.44. a.1. q.1. ad arg.
59. Virtus non semper est in actu, sed recipit interpolationem, nec ob id dicitur otiosa. lib.2. d.39. dub.2. in fine.
60. Virtus quomodo dicatur gratuita. l.2. dist. 27. a.1. q.2. ad arg. & l.1. d.17. p.1. dub.6. & op. Comp. Theol. l.5. c.16.
61. Virtutes, dona, & beatitudines ad quid ordinantur. l.4. d.14. p.1. q.6. ad vlt.
Et quomodo differant. op. diat. sal. tit.5. cap.1. & op. Comp. Theol. l.5. c.16.
62. Virtutes quæ dicunt complexionem habent in Deo causam exemplarem, & essentialem, & causalem: quæ verò dicunt imperfectionem habent tantum secundum rationem exemplaris cognoscitivi, & causalis. l.1. d.17. p.1. dub.5.
63. Virtus quomodo appropriatur filio Dei. lib.1. d.3. a.2. q.2. ad arg. & l.1. d.34. dub.7.
64. Virtuti gratiæ informatae debetur præmium essenziale. op. Cent. p.4. sec.1. & p.3. sec.36.
65. Virtutum, & vitiorum conflictus exponitur. op. Phar. l.2. c.15.
66. Virtus est signum, & character fidelium. op. diat. sal. tit.5. c.1.
67. Virtutes quare dicuntur Angeli. op. de Eccles. Hier. p.1. c.1.
68. Virtus consistit circa medium in ijs, quæ sunt de necessitate non de supererogatione. op. de paup. Chr. a.1. ad 6. & op. de prof. relig. l.2. c.5.1. & op. Comp. Theol. l.5. c.5.
Est motus ordinatus à Deo: vitium inordinatus. op. de prof. relig. l.2. c.24.
69. Virtus constituit perfectiorem statum religionis. op. apol. paup. resp. 1. c.3.
70. Virtus consistit in medio in agendis, habendis, & sustinendis. op. Comp. Theol. l.5. c.5.
71. Virtutum origo, natura, effectus in communi explicantur. op. ibid. c.1. seq.
72. Virtus perficitur contradictionibus. op. Phar. l.1. c.9.
73. Virtutes vestitæ sunt Christianorum, nudæ Gentilium. ser.7. Hex.
74. Virtus probata custoditur. op. Apol. paup. resp. 3. art.2.
75. Quinque virtutum magnarum exemplum Christus dedit in Cœna, scilicet humilitatis, charitatis, patientiæ, obedienciæ, & orationis. op. medit. vit. Chr. cap.73. Virtutum omnium exemplar. ser.18. Hex.
76. Virtutes Prælatorum explicantur. op. de sex al. Seraphi. per tot.

77. Virtutum gradus, quibus ascenditur ad perfectionem quinam. in Luc. c. 6. v. 13.
78. Virtutis internæ perfectio tria exigit. in Luc. c. 2. v. 40.
79. Virtutis habitus exigit famam, vitam, & gratiam. in Luc. c. 2. v. 25.
80. Virtus ab omnibus voce generali approbatur. in Luc. c. 16. v. 9.
81. Virtutes sunt flores ornantes animam. serm. 5. Dom. infr. oct. Epiph.
82. Virtutes sunt medium eundi ad Christum. f. 4. Dom. 1. post oct. Epiph. & serm. 2. fer. 4. Pentec.
83. Virtutes sunt hospitia in quibus anima quiescit. fer. 2. Dom. 3. Epiph.
84. Virtus naturaliter dirigit in bonum. serm. 2. Dom. 3. Quadrag.
85. Virtutes sunt armatura contra vitia. serm. 1. Dom. 10. Pent. Sunt milites custodientes animam. f. 3. Dom. 18. Pent.
86. Ad virtutis montem debemus ascendere. ser. 2. Dom. 15. Pent.
87. Virtutes omnes præter charitatem sunt communes bonis, & malis. serm. 2. de plur. Confes.
88. Virtus eadem diversos effectus parit secundum dispositionem recipientium. serm. 2. de S. Andr.
89. Virtus tenet medium: ob id non eget putatione, vel circumcissione. serm. 3. de Circumcissione.
90. Virtus quo est plus vnita eo fortior. ser. 2. de Apost.
91. Virtus nobilissima est tolerantia. ser. 4. de vno S. Mart.
92. Virtus quomodo in infirmitate perficitur. l. 3. d. 15. a. 1. q. 1. ad vlt.
93. Virtutes omnes habent in Deo exemplar cognoscitivum: quædam tamen non habent in Deo similitudinem totalem, suntque illæ, quæ includunt imperfectionem vt patientia. l. 1. d. 17. dub. 5.
94. Virtutes cum ad se, non ad Deum referunt sunt vitiosæ, quomodo id sit verum &c. lib. 1. d. 1. a. 3. q. 2. ad 4.
95. Virtutum scientia alia experientia, alia directiva. l. 4. d. 18. p. 1. q. vlt. ad vlt.
96. Virtutum operatio est declinare à malo, & facere bonum. l. 4. d. 39. a. 1. q. 3. ad 2.
97. Virtus Dei est præsens per substantiam omnibus rebus. l. 1. d. 37. p. 1. q. 1. ad 3.
98. Virtus penitentia quot mirabilia operatur. ser. 2. de S. Cæcilia.
99. Virtus est decor animæ. ser. de S. Cæcil.
100. Virtutes aliæ sunt ancillæ Charitatis. Vid. *Charitatis effectus*. n. 3.
101. Virtutes sunt thesaurus cordis. V. *Cor*. n. 26.
102. Virtus versatur circa difficilia. Vid. *Difficile*. num. 1.
103. Virtutes sunt flores ornantes animam. Vid. *Flos*. n. 2. & 6.
104. Virtutes quomodo à gratia ornantur. Vid. *Gratia effectus*. n. 16.
1. Virtus & vis naturalis quis sit, & quotuplex. op. Cent. p. 3. sec. 22. & seq. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 41. seq. V. *Animæ potentia*. Duplex virtus creaturæ alia naturalis, alia moralis. l. 3. d. 15. a. 1. q. 1. ad 4. Est id quod reddit potentiam facilem ad actum. l. 3. d. 23. a. 1. q. 2. corp.
- Vires animæ radicanur in anima, & ab ea distinguuntur. l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 1. ad 8. §
2. Virtus cognitiva est triplex. l. 1. d. 16. q. 2. ad 4.
3. Virtus efficiens triplex. l. 2. d. 7. p. 2. dub. 1. Vis vegetativa, & sensitiva quid, & quotuplex. op. Cent. p. 3. sec. 21. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 34. seq. ad 41.
4. Virtus sensitiva an fenescit nisi ratione organil. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 2. in fund.
5. Vis generativa ad quid data rebus. l. 2. d. 8. p. 1. a. 2. q. 1. corp.
6. Vis formativa corporis est alia ab informativa. l. 2. d. 8. p. 1. ibid. in fund.
7. De virtute nutritiva, & sensitiva. op. Centil. p. 3. sec. 22. seq. & l. 2. d. 8. ibid. q. 1. & seq. & lib. 2. d. 30. q. vlt. V. *Animal*. n. 32.
8. Virtus Angeli quotuplex. l. 2. d. 9. in expos. text. per tot. Quomodo in ipso distinguatur vis cognitiva ab operativa. V. *Angeli intellectus*. n. 68.
9. Virtus cuiuslibet rei naturalis est limitata, sic arbor vnus speciei non potest producere arborem alterius speciei, idemque in augmento, & diminutione. op. de trib. ternat. peccat. in vlt. quæsto.
10. Animæ virtus respectu receptionis Dei quodammodo tollitur per peccatum. op. de trib. tern. pec. ibid.
11. Virtus naturalis differt à morali, quod illa est idem realiter cum substantia: est enim substantialis, vel consubstantialis, nec est sensu perceptibilis. l. 2. d. 13. q. vlt. & l. 1. d. 3. p. 2. a. 1. q. 3. & l. 4. d. 43. a. 1. q. 4. ad 1. Videtur dicere oppositum. l. 3. d. 14. a. 3. q. 3. corp. sed ibi loquitur de virtute accidentali, vt etiam. l. 2. d. 13. docet. Moralís autem est habitus superadditus animæ, vt supra dictum est.
12. Virtus multiplex oportuit dari substantiæ ob diversitatem effectuum & actuum, ideo est magis completa substantia cum hac multiplicitate quam sine ea. lib. 2. dist. 24. part. 1. art. 2. q. 1. ad 8.
13. Virtus naturalis non privatur propria operatione est enim semper in actu, quomodo sit verum. l. 2. d. 39. dub. 2. in fine.
14. Virtus naturalis non dicit tantum approximationem ad actum, vt virtus infusa vel acquisita, ideo hæc magis diversificatur quam naturalis, & si hæc est multiplex tamen radicanur omnes essentialiter in substantia. lib. 4. d. 14. p. 1. a. 1. q. 3. ad vlt. & l. 2. d. 24. supra cit.
15. Vis spirativa dicit voluntatem. l. 1. dist. 11. a. 1. q. 2. ad vlt.
16. Virtus quomodo vnita est fortior. l. 1. d. 37. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3. & ser. 2. de Apost.
17. Virtutum angelicarum ordo, gradus, officia, describuntur. op. de Eccles. Hier. p. 2. c. 1. & 2.
18. Virtutis & suppositi immediatio. V. *Actio Dei*. num. 3.
19. Vis alia attractiva, alia digestiva, retentiva & expulsiva in animali. V. *Cibus*. n. 6.
20. Virtus maior vbi est maior simplicitas. Vid. *Angeli virtus*. n. 1. seq.
21. Virtus motoris defertur cum lapide proiecto. V. *Proijcere*. n. 2.
22. Virtutis immediatio. V. *Immediatio*. n. 2. *Visibile*. *Viso*. *Visus*. *Videre*
1. Alia est visio sensitiva exterior: alia imaginativa alia intellectiva. l. 3. d. 23. dub. 4. V. *Sensus*.
2. Visus

2. Visus corporalis est potentia sensibilis organica externa, qua anima fertur, & percipit lucidum coloratum. op. Centil. p. 3. sec. 20. & 21. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 35. V. *Corpus*. n. 94. Est sensus nobilior cæteris. l. 2. d. 26. art. 1. q. 3. ad 4. & l. 3. d. 27. a. 2. q. 1. ad ult. & op. Comp. ibid. & in Io. col. 78. Originem habet à sensu communi. op. Comp. Theol. l. 2. c. 35. Mulier menstruata speculum novum per visum inficit. l. 2. d. 33. a. 2. q. 1. corp.
3. Visus organum sunt pupillæ oculorum. op. Centil. p. 3. sec. 21.
4. Sensus visus, & auditus maximè conducunt ad cognoscendum. in Luc. cap. 2. v. 12. Idèd eos plus cæteris amamus. ser. 4. de vna S. Virg. Eorum delectatio. V. *Delectatio*. n. 5.
5. Visus medium est duplex: aliud internum estque lumen innatum in organo: & lumen externum. op. Centil. cit. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 4. in corp. in opin. 2. & 3. & l. 2. d. 27. a. 1. q. 2. in corp. & lib. 4. d. 6. q. 1. in corp. & in op. de reduc. art. in principio.
6. Videre per medium est tripliciter vel per disponens sic beati vident per lumen gloriæ: vel per deferens sic species: vel per modum deducens sic per creaturam videtur Deus. lib. 2. d. 23. a. 2. q. 3. ad 7.
7. Visus obiectum adæquatum non est color præcisè, nec lux præcisè: sed est color simul cum luce: color quidèd se habet vt materiale; lux vt formale. l. 1. d. 3. p. 1. dub. 7. & op. Brevil. lib. 5. c. 4. & l. 3. d. 23. a. 1. q. 3. corp. V. *Adam*. n. 40.
8. Color dicitur lux incorporata dupliciter, scilicet materialiter, & intrinsecè, & efficienter extrinsecè: nam lux est incorporata cum omnibus corporibus. l. 2. d. 13. a. 2. q. 2. ad 2. & movendo visum per concursum lucis extrinsecæ. l. 1. d. 3. p. 1. dub. 7. & l. 3. d. 23. dub. 4. & d. 24. a. 1. q. 2. corp. & l. 4. d. 49. p. 2. a. 5. q. 1. in corp. & l. 1. in prol. dub. 5.
9. Ad rationem obiecti exigitur quantitas vt ratio materialis vniversalis. l. 4. d. 10. p. 2. art. 2. q. 1. & 2. & l. 2. d. 8. p. 1. dub. 2.
10. Videre est à potentia visiva; ad quod requiritur immissio speciei ab obiecto quæ moveat potentiam. lib. 2. dist. 8. part. 2. art. 1. q. 2.
11. Illusio in visione quomodò possit contingere, & causari etiam à Dæmone. l. 2. d. 8. p. 2. ibid. Impedimenta visionis quænam. l. 2. d. 8. ibid. & l. 1. prol. dub. 5.
12. Visibile quodcumque est mutabile. l. 2. dist. 8. p. 1. dub. 3.
13. Videre potius est in suscipiendo quam in agendo: intellige minus principaliter. l. 2. d. 24. p. 1. a. 2. q. 4. corp.
14. Ad abstractionem speciei requiritur lux, & diaphaneitas in medio. lib. 2. distinctione 24. cit.
15. Videre Angeli est intelligere, fitque ex proprio motu in obiectum. lib. 2. d. 10. a. 3. quæst. 1. ad 5.
16. Visio non est perfecta ex concursu organi, & obiecti nisi adsit interior attentio copulans vnum cum alio quæ attenditur penes sensualitatem. lib. 3. distinct. 17. a. 1. q. 2. ad 5.
17. Qualis proportio inter sensum visus, & obiectum. op. Comp. Theol. l. 2. c. 35. Visus immutatur per irradiationem lucis corporæ non spiritualis. l. 3. d. 22. dub. 1.
18. Videre est secundum triangularem directionem radiorum ita quod basis est res visa, & angulus fit circa pupillam oculi. l. 4. d. 10. p. 2. q. ult. in fund.
19. Visus est vnus specie licet obiecta diversificentur, quia est vna ratio motiva. l. 4. d. 16. p. 1. a. 1. q. 2. ad ult. & a. 3. q. 1. ad arg.
20. Excellens sensibile quare corrumpit sensum non intellectum. lib. 1. distinct. 1. a. 3. q. 1. ad 2. In quonam consistit delectatio visus. op. Itinament. c. 2. V. *Anima cognitio*. n. 70.
21. Quatuor ad visionem: primum aperitio oculi: secundum præsentia obiecti: tertium remotio impediendi: quartum illuminatio medij. ser. 6. de Apost.
22. Visiva potentia quantum ad essentiam fundatur in anima; quantum ad vsum in organo: vnde anima eam numquam essentialiter deserit. l. 4. d. 19. a. 2. q. 2.
23. Visio imaginaria est per receptionem speciei in sensu interiori. op. Centil. part. 3. sec. 21. seq. & op. Comp. Theol. lib. 2. c. 34. & seq. ad 40.
24. Visio intellectiva; quomodò fiat. l. 3. dist. 23. dub. 4.
25. Visio Angelorum qualis. V. *Angeli intellectus*. num. 67.
26. Visio animæ ad tria se extendit ad veritatem rerum, verborum, & morum: sermone 4. Hex.
27. Visio beata est tota merces, quomodò intelligi debeat. lib. 1. distinct. 1. a. 2. q. 1. ad 3. & ser. 2. de Angel. & serm. 1. Dom. 2. post oct. Pasch. Fides, & visio clara quomodò non se compariuntur. Vid. *Fidei obiectum*. num. 12. V. *Beatitude*. V. *Gloria*.
28. Visio deitatis sola beatificat. l. 3. d. 1. art. 2. q. 2. ad 1. & in Io. collat. 75.
29. Visio Christi quid causet in anima. l. 3. dist. 1. ibid. & in Io. ibid.
30. Visio Beatorum potius est passio, quam actio, scilicet principalius. lib. 3. d. 14. a. 1. quæst. 3. ad ult.
31. Visio Dei alia est per speculum, alia in speculo. l. 3. d. 31. a. 2. q. 1. ad 5. & l. 1. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. & 3. & l. 4. d. 1. p. 1. dub. 9. V. *Dei cognoscibilitas*. n. 1. seq.
32. Deus videri potest tripliciter, scilicet visione corporali, & imaginaria in creatura, & intellectuali in se ipso. l. 2. d. 10. a. 3. q. 2. corp. & in Io. c. 1. v. 18. Item & per fidem. in Io. c. 1. v. 18.
33. Visio alia corporalis: alia spiritualis. in Io. col. 78.
34. Visio per speculum & per speciem non differunt nisi secundum modum estque proprium viatorum: visio in speculo est beatorum, & dicitur vespertina cognitio. l. 3. d. 31. a. 2. q. 1. ad 5.
35. Visio prophetalis est triplex. l. 1. d. 16. q. 2. in arg.
36. Visio in somnis quid sit. op. Cent. p. 3. sec. 23. Quomodò fiat, & hanc habuerit Salomon. l. 2. d. 25. p. 2. a. 1. q. 6. ad arg.
37. Visionum plures species enumerantur. op. de prof. relig. l. 2. c. 75. & seq. & 7. proccel. cap. 17. & seq. Vbi errores, & seductiones quæ possunt contingere explicantur.
38. Visionum tria genera secundum tres cœlos ad quos raptus est Paulus Pf. 67. alia pure intelligibilis: alia imaginaria: alia cum signo corporali. ser. 9. Hex.

39. Videre Deus dicitur, quia videre nos facit. ser.4.Hex.
40. Visio multiplex animæ indita est: prima est per naturam intelligentiæ quia videntur naturalia per scientias naturales, alia qua videntur supernaturalia.ser.3.& 4. & seq.Hex. prima est per naturalia: secunda per fidem elevantem: tertia per scripturam: quarta per raptum: quinta per prophetiam: sexta est beata.ser.3. & seq.Hex.
41. Visio B. Augustini super Psalmum:Beati immaculati &c.ser.17.Hex.
42. Visus mortificatio suadetur.op.Phil. l.2.c.38. V.Continentia.n.6.
43. Visibilia quomodo absque culpa possunt amari.l.1.d.16.a.1.q.2.ad 3.
44. Videre, & audire vocem quid sit.ser.1.de S. Matth.
45. Videre Eucharistiam in peccato an sit peccatum.V.Eucharistia species.n.21.
- Visitatio.*
1. Visitatio Dei quot bona nobis afferat. in Luc. 2.1.v.78.
In morte qualis sit à Deo, ab Angelis, & à Diabolo.ser.4.Dom.8.Pent.Vid.Dei causatitas ad gratiam.n.68.
2. Visitatio B. Virginis expenditur ad Elizabeth. op.medit.vit.c.5.
Vita: Vivere: Vivificare: Vitalitas.
1. Vita est actus continuus, & immanens substantiam sui individui complens, & perficiens secundum ipsius rei naturam primario, & essentialiter.l.1.d.8.p.1.dub.1.& l.1.d.36.art.2.q.1.ad vlt.& l.2.d.26.a.1.q.5. ad 1. & 2. & l.1.d.10.q.vlt.
2. Vita est donum nobilissimum.loc.cit. & num. seq.
3. Vita dicitur vel secundum actum primum sicque est idem ac ipsa res viva: secundo pro actu egrediente, sic dicuntur actus vitales.l.1.d.8.p.1.dub.9.& lib.1.d.36.cit.& l.1.d.43.a.1.q.1.ad vlt.& l.4.d.14.p.2.dub.5.& l.1.d.37.p.1.a.3.q.2. & l.2.d.1.p.2.q.vlt.& l.3.d.27.dub.1. V. Anima essentia.n.38.
Est tantum à forma spirituali: vnde vegetativa, & sensitiva, sunt formæ spirituales.Vid. Anima ad corpus.n.22.
4. Vita alia est vegetans, alia sentiens, alia rationalis: hæcque competit Deo, Angelis, & hominibus licet diversimodè: vegetativa tamen potius dicuntur virentia quam viventia, quia vita propriè competit sentientibus.lib.2.d.15.dub.1.& l.2.d.8.p.1.art.1.q.1. ad 4. & 5. & l.2.d.9.q.1.3. & 4.l.2.d.1.p.2.a.3.q.1. in fund.& op.Centil.p.3.sec.21.
Item alia naturalis, alia supernaturalis. Vid. Homo quoad Deum.n.71.
5. Causa vitæ est duplex alia interna, estque ipsa essentia viventis: alia externa, estque in humido innato cum calore naturali: sic S.Bonav. loc.cit.supra.n.1.3. & 4.& l.2.d.17.q.vlt. in arg. ex Arist.& l.2.d.8.p.2.q.3. in fund.& lib.1.d.43.a.1.q.1.ad vlt.
Vita quomodo est ab anima, estque cum motu, & sensu.V. Anima ad corpus.n.21.
6. Vita intrinsece est ab anima tribuens vitam vivificantem, ad quam requiritur æqualitas complexionis, tribuens vegetantem ad quam organorum multiplicitas, & tribuens sensum ad quem requiritur subtilitas spirituum vitalium, naturalium, & animalium. l.2.d.1.p.2.a.1.q.2. & op.Centil.p.3.sec.21.seq.
- Vita secundum actum primum est ab essentia animæ: secundum actum secundum est à potentijs animæ.l.3.d.27.a.1.q.3.ad 3.
7. Potentiæ vitales sunt quinque, scilicet vegetativa, appetitiva, sensitiva, loco motiva, & intellectiva.op.Centil.p.3.sec.21. & l.2.d.24.p.1.a.2.q.2.fund.3.
Videtur contrarius esse Seraph. Doct. sibi: nam libro 1. distinctione 19. parte 1. dub.10. Ponit tantum vegetantem, & sentientem vitam, sed hic explicat se loqui de generabilibus tantum.
8. Animalium vita consistit in motu, & sensu, & spiritu quoad manifestationem. l.2.d.15.dub.1. & in Luc.c.7.v.14.
9. Vita membrorum membris alia est fixa, alia fluens l.2.d.11.dub.2.
10. Vivere pro vt respicit esse primum respicit essentiam animæ: pro vt dicit bene esse respicit potentias, quod ipsis mediantibus convenit animæ.l.2.d.26.a.1.q.5.ad 2.
11. Vivens nobilior est quolibet non vivente cæteris paribus, & quoad esse primum.lib.3.d.21.a.2.q.2.ad 3. & l.3.d.9.a.1.q.2.
12. Vita aliquando dicitur actus primus: aliquando signum vitæ.l.4.d.14.p.2.dub.5.
13. Vita propriè sumitur pro vivificatione corporis: largè pro vivificatione corporis cum salute.l.4.d.43.a.1.q.2.ad 2.
14. Vitam alteri communicare est dupliciter vel per modum efficientis vel per modum informantis.l.2.d.8.p.1.a.1.q.1.ad vlt.
15. Vivificare prius est quam vivere.l.4.d.14.p.2.dub.5.
16. Anima prius vivit quam potentiæ, & quomodo.l.4.d.49.p.1.q.4:ad 1.
17. Vivere pariter & mori an simul quis possit appetere.l.3.d.17.dub.2.
18. An sit facilius vivificare quod nunquam vixit: an quod prius vixit, & mortuum est.l.4.d.15.p.1.a.1.q.4:ad arg.
19. Vivificari & recuperari sunt differentia.lib.4.d.14.p.2.a.2.q.3.ad arg.
20. Omnis vita est ab aliquo informante vivificante, intellige formaliter.l.3.d.21.art.2.q.2. in fund.
21. Omne quod vivit habet aliquem usum vitæ, scilicet vel alimento vti, vel sensu, vel motu, vel intellectu.l.3.d.31.ibid.
22. Omne vitæ unitum est vivum si ei unitur vt perfectibile suæ perfectioni: hinc divinitas unita corpori Christi in triduo, ei vitam non dabat.l.3.d.21.ibid.ad 1.
23. Vita præsens quam brevis, & incerta.Pf.38. & 39.diciturque Panis &c.
24. Vita hominis quare ante diluvium fuerit longior.Pf.89.& Pf.139.
25. Vita multiplex proponitur.Pf.89.
26. Vita vegetabilis manifestatur manducatione sensibili motu, & rationalis loquutione: Vnde tres mortuos Christus suscitando hæc tria signa ordinavit. in Luc.cap.17.v.14. & serm.4. Dom.15.Pent.
27. Vita naturalis quomodo acquiritur, conservatur, & deperditur.ser.1. in Invent.S.Cruc. quam chara, & nobilis.ibid.& ser. de S. Agnete: est enim actus omnium nobilissimus.ser.5. de plur.Mart.

28. Vita præfens est militia multipliciter. op. diæt. fal. in proem.
29. Vitales actus quinam. V. *Anima motus*. n. 3.
30. Vita est per calidum, & humidum. V. *Corpus animatum*. n. 39.
- vita moralis.* 1. Vita spiritualis in actu primo est à charitate; in actu secundo & manifestativè est à pœnitentia. l. 4. d. 14. p. 2. dub. 5. & l. 3. d. 27. a. 1. quæst. 3. ad 3. & ser. de S. Agnete; prima facit hominem Deo gratum: secunda Mundo formosum.
2. Vivificare opera spectant ad charitatem: unde opera mortua non possunt vivificari, quia non procedunt à vita: in naturalibus autem est facilius dare vitam ei qui numquam vixit quam resuscitare, quia naturalia vivunt, quia recipiunt vitam. l. 4. d. 15. p. 1. a. 1. q. 4. ad 3.
3. Recuperatio est eiusdem secundum idem, resuscitatio, seu vivificatio non &c. & quomodò. l. 4. d. 14. p. 2. a. 2. q. 3. ad 3; ubi de operibus mortificatis.
4. Vivum, mortuum, & mortificatum, qualiter differant in operibus. l. 4. d. 14. ibid. quæst. 3. ad ult.
5. Quomodò dicimur vivificati in Christo. l. 3. in Prol. circa medium.
6. Vita & exercitium spiritualis vitæ instituitur cum exterioribus cum interioribus. op. de regim. Item op. de sex al. Seraph. c. 1. & seq. & op. Incend. & op. Itiner. ment. c. 7. & op. de 7. Itin. æt. d. 2. & 4. & 6. & op. Itin. div. am. p. 2. c. 1. & seq. & op. remed. relig. & op. Spec. discipl. ad Nov. in prol. & op. de prof. relig. per tot. præcipue. l. 2. cap. 57. & seq. & op. de Instit. Nov. & op. de perfect. vit. ad for. c. 1. & 2.
17. Vita spiritualis triplex; scilicet activa, otiosa, & contemplativa & mixta. ser. 21. Hex. & in Io. collat. 10. & Pf. 21. & Pf. 118. v. 81. & c. 7. v. 11. & c. 8. v. 4. Describitur per Martham, & Mariam. in Luc. c. 9. v. 39. & seq. & in Io. c. 11. v. 5. & collat. 40. & in Luc. c. 2. v. 24. & ferm. 2. de S. Nicol. & lib. 4. d. 33. a. 2. q. 2. ad 2. & op. Cent. p. 3. sec. 46. & op. medit. vit. Chr. c. 45. & seq. & l. 2. Hex. & op. Phar. l. 4. c. 19. & 45.
- Activa dirigitur per virtutes Cardinales: contemplativa per Theologicas. l. 3. d. 33. a. 1. q. 1. ad ult. utraque completur per dona Spiritus S. l. 3. d. 34. p. 1. a. 2. q. 1. & op. Brev. p. 5. cap. 5. & l. 3. d. 27. a. 2. q. 4.
8. Vita bonorum; & malorum exponitur. Pf. 117.
9. Vita naturæ; gratiæ; & gloriæ pœnitenti necessaria. Pf. 118. c. 2. vers. 9. & ferm. 1. in Invent. S. Cruc. & ser. 5. de plur. Mart.
- Vivere secundum naturam spiritualiter quid sit. op. Solil. c. 2.
10. Vita spiritualis ad quid instituta. Pf. 118. c. 6. vers. 8.
- Est custodia legum. Pf. 118. c. 7. v. 13.
- Est triplex ficta, vera Christo conformis, & angelica. Pf. 118. c. 8. v. 4.
11. Vita æterna quid sit. Pf. 118. c. 6. v. 13.
- Quare dicatur gloria. in Luc. c. 18. v. 30.
- Quomodò acquiratur. in Io. c. 5. v. 24.
12. Vivificatio triplex viatorum, damnatorum, & beatorum. Pf. 118. c. 10. v. 12. & v. 13.
13. Vita est propriè tantum animalium. l. 2. d. 15. dub. 1. V. *Animal*. n. 1.
14. Vita solitaria quænam sit præferenda societati, & quænam non. in Ecclen. c. 4. v. 11.
15. Vita præfens ad tria deputata est; scilicet ad recolenda, postulanda, & præstolanda divina beneficia: futura verò ad laudandum Deum ad cohabitandum cum Deo, vel cum Diabolo. Pf. 118. c. 3. v. 12.
16. Vita hæc quare brevitur à Deo bonis, & malis. in Ecclen. c. 7. v. 14.
17. Vita præfens modo læta, modo tristia profert, sic in die Palmarum post processionem Passio sequitur: sic factum est vespere, & mane dies vnus &c. Pf. 29.
18. Vita activa continet peregrinationem, prædicationem, Sacramentorum administrationem, & eleemosynarum largitionem: Contemplativa verò orationem; meditationem, lectionem, & gratiarum actionem. Pf. 106.
- Activæ exercitia describuntur. in Luc. c. 17. v. 7. & v. 11. & v. 34. & in Luc. c. 2. v. 24. & l. 3. d. 27. a. 1. q. 2. ad 5. & l. 3. d. 37. a. 2. q. 1. ad 5. & Pf. 118. c. 9. v. 5. V. *Anima cognitio*. n. 46.
- Quia pauci sunt qui has insectantur dicitur quòd via Sion lugent. in thren. c. 1. v. 4.
- Activa competit gemitui columbæ: contemplativa Turturis gemitui. in Luc. c. 2. v. 24. complerur in gloria. op. de don. Sap. c. 8.
- Activa significatur per Petrum: contemplativa per Ioannem. l. 3. d. 31. q. vlt.
19. Vita Sanctorum est vitalis in Patria: mors malorum in Inferno est mors mortalis: in præfenti malorum est vita mortalis: bonorum est mors vitalis. Pf. 117. & Pf. 89.
20. Vita spiritualis ordinatur per tres annos ficulneæ designatos à Christo eorumque exercitia. in Luc. c. 13. v. 18.
21. Vitæ spiritualis fundamentum est declinatio omnis carnalitaris. in Luc. c. 14. v. 20.
- Vita æterna quid sit. Pf. 118. c. 6. v. 13.
- Ad eam quomodò dirigatur homo. op. Brevil. proem. de profund. S. Script.
22. Vita æterna alia pro præfenti: alia pro futuro expenditur. in Io. c. 5. vers. 24. & collat. 75.
- Eius felicitas quanta. Pf. 5. & op. Brevil. proem.
23. Vita præfens est immixta cum morte. in Io. collat. 75.
24. Vita perfecta prius sibi, postea salutem aliorum deputata est. in Luc. c. 1. v. 80.
25. Vita animæ qualis. in Io. collat. 27.
26. Vita sancta vestit hominem. ser. 2. Dom. 3. post Pasch.
27. Vitæ huius pœnalitates describuntur. ferm. 4. Dom. 15. Pentec.
28. Vitæ lignum triplex, scilicet materiale, & spirituale, scilicet crux, & Christus. ferm. 1. in Invent. S. Cruc.
29. Vita Prædicatoris si despicitur, etiam eius prædicatio contemnitur. ser. 1. in Sexag.
30. In Inferno est vita semper moriens, & mors semper vivens. ser. 1. de S. Laur.
31. Temporalis vita æternæ vitæ comparata mors est dicenda. ser. 2. Dom. 20. Pent.
32. Vitam diminuere, & mortem accelerare quando sit peccatum. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 2. ad 7.
33. Vitæ liber quid sit. l. 3. d. 31. dub. 2. & l. 4. d. 43. per tot. & ser. 12. Hex.
34. Vita æterna in quo consistat. in Io. c. 17. v. 3.
35. De vita multa ex SS. PP. op. Phar. lib. 3. c. 46. & l. 4. c. 45.
36. Vita Prælatorum qualis esse debeat. op. de Eccl. Hier. p. 4. & op. de sex al. Seraph.
37. Vita bona est mala pati, & bona agere. op. medit. vit. c. 48.

38. Vitæ religiosæ ordinatio ad Deum, ad Te ipsum, & proximum describitur. op. Spec. discipl. p. 2. c. 1. & seq.
39. Vita Christiani est Crux. op. Phar. l. 4. c. 10.
40. Vitales spiritus vnde. ser. 1. Hex. & op. Centil. p. 3. sec. 22.
41. Vivere ordinatè quid sit. op. de reduc. art. & op. Spec. discipl. prol.
42. Curandum bene vivere non diu vivere. op. Solil. c. 3.
43. Vita communis quam Deo chara. op. diæt. sal. tit. 4. c. 1.
44. Vita est amor Dei. V. *Amoris effectus*. n. 71.
- Vitis.*
1. Vitis dicitur eo quod habet vim citius radicandi: vel eo quod invicem se intexant: Item eo quod propria virtus est fertilitas. in Io. collat. 67.
2. Vitis est quæ influit vitam in palmites. in Io. c. 15. v. 2.
Eius natura, & proprietates explicantur. in Io. collat. 67. & ser. 3. de Apoll.
Applicatur Christo. in Io. ibid. & ser. 3. Dom. 1. post oct. Epiph. V. *Christi attributa*. n. 105.
Eius fructus ad quid inferuit. V. *Fructus*. n. 4.
Vitis Beata Virgo. V. *Maria epitheta ad lit. v.*
- Vitium.*
1. Vitium est motus inordinatus, vel affectus naturalis corruptus, cuius contrarium est virtus: op. de prof. relig. l. 1. c. 23.
Vnde peccatum dicit culpam, vitium, sequelam culpæ. l. 3. d. 3. p. 1. a. 2. q. 1. ad 1. & 3.
2. Vitia expelluntur à tribus, à gratia Dei, ab industria, & à necessitate, & quomodò. op. de prof. relig. l. 1. c. 24.
Item à pœnitentia, & quomodò. l. 4. d. 14. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4.
3. Vitium pro vt contrariatur virtuti dicit habitum substratum, & privationem boni: secundum primum facilis est homo ad malum. lib. 2. d. 34. a. 2. q. 2. ad 2. & q. 3. ad 2.
4. Vitium quomodò imitatur virtutem. l. 2. d. 38. a. 1. q. 4. ad vlt. & in Luc. c. 16. v. 9. & op. de prof. relig. l. 2. c. 51.
5. Vitia principalia sunt septem quæ sunt capitalia: Superbia, invidia & ira à Diabolo, tristitia, & avaritia à Mundo: luxuria, & gula à carne. Ps. 81. Eorum ordo qualis. op. Centil. p. 1. sec. 15. Eorum effectus pessimi enarrantur. ser. 4. Dom. 2. post oct. Epiph. & ser. 1. fer. 4. Pent. & op. de 7. don. cap. 3.
6. Vitia principalia quæ dominantur in præsentia, scilicet superbia, avaritia, invidia & ira. Ps. 77.
7. Vitia qualem connexionem habeant. in Ecclen. c. 10. v. 4.
8. Tria sunt vitia in hominè, scilicet impotentia, ignorantia, & concupiscentia. Ps. 91.
9. Vitia à Diabolo accenduntur, à Christo extinguuntur. ser. 6. Dom. infr. oct. Epiph.
10. Vitiolorum, & virtutum conflictus explicatur. op. Phar. l. 2. c. 15. & seq.
Ipsoꝝ oppositio qualis. l. 3. dist. 36. a. 1. q. 4. ad vlt.
11. Vitia dispergunt non vniunt. ibid.
12. Vitia decipiunt sub specie boni. op. de prof. relig. l. 2. c. 5.
13. Vitia pingunt in anima varias figuras belluinas. op. ibid.
14. Vitiolorum flamma noxia pœna. V. *Diaboli pœna*. num. 4.
- Vitulus.*
1. Vitulus multa significat in Scriptura. Ps. 28. & ser. 1. Dom. 15. Pent.
2. Est Christus. V. *Christi varia*. n. 37.
Vituperatio. V. *Iniuria*.
- Vlceratio.*
- Vlceratio intestinorum. V. *Dysenteria*.
- Vmbra.*
1. Vmbra est privatio lucis resultans ex obiecto corporis opaci, quæ tamen non est pura privatio sicuti est tenebra. l. 2. d. 12. art. 1. q. 3. ad 1. & l. 2. d. 22. dub. 2. & Ps. 118. v. 1.
2. Creaturæ quomodò dicuntur vmbra Dei. lib. 1. d. 3. p. 1. a. 1. q. 2. ad 5. & Ps. 118. v. 1.
3. Mundus est vmbra. V. *Mundus*. n. 48.
4. Peccator est vmbra. V. *Peccati varia*. n. 50.
- Vnctio.*
1. Unctio extrema. V. *Extrema unctio*.
De extrema unctio agitur. l. 4. d. 23. per tot. & op. Brevil. p. 6. c. 4. & 11. & Centil. p. 3. sec. 22. & op. Comp. Theol. l. 6. c. 35.
2. De unctio Episcopi, & sacerdotis in ordine, & consecratione. l. 4. d. 23. p. 2. a. 1. q. 4.
3. Unctio principalis dicitur Confirmatio, & quare. l. 4. d. 33. dub. 2.
4. Unctio in quadruplici Sacramento fit, scilicet in Baptismo, Confirmatione, Extrema unctio, & Ordine, & quare. l. 4. d. 23. dub. 2.
5. Unctio extrema si omittitur ex contemptu peccatur graviter. l. 4. d. 23. p. 2. dub. 4.
6. Unctio contemplationis quid sit. op. de 7. grad. contemplat.
7. Unctio gratiæ Spiritus Sancti disponit animam ad suscipiendum documenta veritatis. in Luc. in prol. V. *Vnguentum*.
8. Unctio optima est misericordia. op. diæt. sal. tit. 7. c. 4.
9. Unctio extrema Diaboli. V. *Diaboli varia*. n. 67.
- Vnguentum.*
1. Vnguentum triplex mysticè, scilicet compassionis, rectitudinis, & devotionis. Ps. 132. & in Luc. c. 7. v. 46. & in Io. col. 55. & op. diæt. sal. tit. 7. c. 4. V. *Devotio*. V. *Lachrymæ*. n. 10.
2. Vnguentum mundans animam conficitur mirra pœnitentiæ, cinnamomo humilitatis, cassia fidei, calamo divinæ laudis, & oleo lachrymarum. op. diæt. sal. tit. 7. c. 5.
His quoque siebar vnguentum quo vngentur Sacerdotes veteris legis. ibid.
3. Vnguentum multiplex conficiendum qualibus herbis ab anima exponitur. in Io. c. 23. n. 55. Vid. *Anima ad Deum*. n. 73. V. *Devotio*. n. 3. V. *Lachrymæ*. n. 10.
4. Vnguentum Spiritus Sancti quale. ser. 10. & 11. in Pent.
5. Vnguentum Mariæ Magdalenæ expenditur mysticè. in Luc. c. 7. v. 37.
- Vnguis: Vngula.*
1. Vngulæ sunt ex excrementis corporis, an vivant. l. 4. d. 44. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
2. Vngues producuntur ex fumositatibus cordis, & hinc ob hanc correspondentiam si cor patitur statim vel lucefcunt, vel nigrescunt: vnde semper ad passiones cordis sequuntur signa in vnguibus. ser. 8. de Apoll.
3. De vnguibus circumcissione mystica. ser. 3. in Circumcis. Dom.
- Vnicornis*

Vnicornis.

Vnicornis natura, applicaturque Christo. Pl. 28. V. Christi attributa. n. 109.

Vnio : Vnitas : Vnum : Vnitio : Vnibile : Vnibilitas.

1. Vnio dicit plus quam compositio, & præcisè non dicit imperfectionem sicut facit compositio : dicit enim coniunctionem duorum in tertio, sive resultat tertium distinctum, sive non : compositio verò dicit constitutionem tertij. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. ad 2. V. *Convenientia*. n. 5.
2. Vnio est multiplex, scilicet vel per conversionem vnus in aliud : vel per alterationem vtriusque & productionem alterius, vel constitutionem tertie naturæ : vel quatenus vnum in altero fundatur : vt est Incarnatio. l. 3. d. 6. art. 2. q. 1. corp. V. *Convenientia*. n. 5. 6. & 7. & seq.
3. Vniri dicit præcisè relationem, & si aliud importat. v. g. passionem, id est ob aliud. v. g. ob imperfectionem, vel indigentiam extremi vniti. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. ad 1. 2. & 3.
4. Vnio potest introduci absque mutatione facta in ambobus extremis : est enim ratio sed sufficit mutatio in vno : sic vnio hypostatica &c. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
5. Vnio alia est in obiecto, & in subiecto : alia in effectu, & vtrumque vel in obiecto est effectus primario, vel secundario, vt est vnio Matrimonialis. l. 4. d. 27. a. 2. q. 1. ad 4.
6. Vnio fit tripliciter, vel secundum præsentiam tantum, vt radius in aere vel secundum præsentiam, & dependentiam, vt anima corpori : vel secundum præsentiam, dependentiam, & concomitantiam in materia, vt liquor, in liquore vt mixtio. l. 1. d. 37. part. 1. art. 1. quæst. 1. ad 1.
7. Vnio : vnitas : vnitio differunt : vnio est ratio resultans in partibus : vnitio est actio vnientis : vnitas est id quod resultat, & sequitur vnio passio, seu compositio. l. 3. d. 2. 1. art. 1. q. 3. corp. & l. 3. d. 6. a. 2. q. 1. Vnde vnio præcisè loquendo est ratio. ibid. & l. 3. d. 2. a. 3. q. 2. ad vlt. & l. 3. d. 5. a. 1. quæst. 1. corp.
8. Vnio alia secundum rem : alia secundum intellectum, & rationem. l. 1. d. 16. a. 1. q. 3. ad 3.
9. Vnibilitas alia venit ex indigentia : ob idque dicit imperfectionem. l. 1. d. 17. p. 2. q. 2. ad 2. alia est ex sui perfectione communicabili alteri indigenti, vt est in persona Verbi. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. ad 3.
10. Vnibile : primo modo duo exigit imperfectionem ; indigentiamque & quantitatem vel modis, vel virtutis. l. 1. d. 17. p. 2. a. 1. q. 2. ad 2.
11. Vnibile omne dicit proportionem ad aliud extremum, scilicet vel proportionem ordinis, vel quantitatis : prima est inter Deum, & creaturam : secunda est in creaturis ipsis. l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. ad 4.
12. Vnio duorum in vnum potest esse in subiecto, in obiecto, & in effectu. l. 4. d. 27. a. 2. q. 1. ad vlt.
13. Vnctio est via ad vnitatem. l. 3. d. 2. 1. a. 1. q. 3. Qualiter differant vnio, & vnitas. lib. 1. dist. 10. dub. 6.
14. In qualibet vnione est considerare distantiam vnibilium, vnionis principium, terminum, & vnitorum vinculum. l. 3. d. 6. a. 2. q. 2. corp. & l. 1. d. 10. a. 2. q. 2. ad 1.
15. Vnio quælibet exigit convenientiam vel per participationem alicuius communis, vel secundum inclinationem, vel secundum ordinem :

sic anima dicit ordinem ad corpus. l. 3. d. 1. art. 1. q. 1. ad 5.

16. Vnio quæ est ex diversis causis, & ratione diversorum stat cum distinctione omnimoda : vt est homo : quæ autem non est ex diversis causis, sed tamen includit aliquam distinctionem, nec est omnimoda, vt est in divinis Deitas in tribus personis, quæ autem præcisè nullam dicit distinctionem est omnimoda. lib. 1. d. 4. a. 1. q. 2. corp. & l. 3. d. 5. dub. 1.
17. Vnio est separatorum, & distantium, scilicet vel distantium localiter, vel secundum essentialitatem, vel secundum relationem tantum, vt est nexus personarum divinarum. l. 1. d. 10. a. 2. q. 2. ad 1.
18. Vnio per convenientiam vel essentialem, vel originalem qua scilicet à pluribus oritur vnus, vt est nexus Patris, & Filij, quo oritur Spiritus Sanctus ; sic vnitas in convenientia originali antecedit distinctionem in essentiali consequitur. l. 1. d. 10. a. 2. q. 2. ad 3.
19. Vnio maxima, & purior est quæ est in divinis secundario est hypostatica. l. 1. d. 4. a. 1. q. 2. & l. 3. d. 1. a. 1. q. 1. & d. 2. dub. 2.
20. Vnio maxima & purior est quando vnita non communicant in materia transmutabili, nec vnum ab alio dependet : sic vnio Verbi cum humana natura, non sic vnio animæ ad corpus, quæ licet sit spiritalis, tamen quia dependet à corpore, & ad illud habet essentialem inclinationem, hinc etiam fædatur ; non sic radius vnies se rebus fætidis. l. 3. d. 2. dub. 2. & dist. 1. q. 1. corp.
21. Vnio quælibet naturalis ordinatur ad vnum tale, quod non est alteri vnibile, id intellige de perfecta vnione. l. 3. d. 5. a. 1. q. 2. ad 3.
22. Vnio naturæ ad naturam non potest fieri absque compositione, vel transmutatione propter convenientiam in forma : vnio verò naturæ ad personam cum dicat solum relationem non dicit compositionem. l. 3. d. 6. a. 2. q. 1. ad 3.
23. Vnio importat diversitatem, & distinctionem vnibilium. l. 3. d. 7. a. 1. q. 3. ad vlt.
24. Vnio per gratiam sive moralis stat in conformitate voluntatis cum altero ; & Deo. l. 3. d. 10. a. 1. q. 2. ad 3. Est triplex. l. 4. d. 12. p. 2. a. 1. q. 3.
25. Vnio animæ ad corpus facit tertium, & suppositum animatum. l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. In qua vnione est dependentia vnus ad alterum, scilicet cum his : de qua. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 2. corp. & l. 3. d. 2. dub. 2. V. *Anima ad corpus*. n. 13. & n. 5. seq. & n. 64. seq. V. *Hominis generatio*. Videtur contrarium docere. l. 1. d. 8. p. 2. a. 1. q. 3. corp. Sed ibi loquitur de independentia quoad intelligere ; & velle in statu separationis ; non quatenus est forma &c. Quomodo fiat. V. *Anima ad corpus*. n. 71.
26. Vbi est maior vnio, vbi deest medium faciens distare : non verò vbi est medium faciens proximare. l. 3. d. 3. 1. a. 3. q. 1. ad vlt.
27. De vnione hypostatica. l. 3. d. 1. & seq. per tot. V. *Incarnatio*. V. *Christi conceptio*. V. *Assumptio*. n. 1. seq. Est personæ non naturæ, & in natura atoma. l. 3. d. 1. a. 1. q. 3. ad 1. 2. & 3. Vnde dicit ordinem, & relationem tantum. l. 3. d. 3. q. 1. Humana natura se habuit merè passivè : Trinitas verò activè : Verbum terminativè. l. 3. d. 2. art. 3. quæst. 2. ad 3. & 4. & distinct. 5. a. 1. q. 1. & d. 6.

- & distinct. 6. art. 2. quæst. 1. & 2. & distinct. 21. per tot.
 Quomodo faciat communicationem idioma-
 tum. l. 3. d. 7. V. *Idioma*.
 Quomodo exigebat imaginem Dei vt disposi-
 tionem. l. 3. d. 2. a. 1. per tot. & l. 2. d. 16. a. 1. q. 3.
 ad vlt.
28. Vnio naturalis destruitur in morte. lib. 3. d. 21.
 a. 1. q. 1. ad 3.
29. Vnio Patris, & Filij quomodo est mediante
 Spiritu Sancto. l. 3. d. 2. a. 3. q. 3. ad 2.
30. Vnitas habet ortum à principijs. Substantia-
 libus accidentaliter ad ipsam relatis. l. 2. dist. 3.
 p. 1. a. 2. q. 2. ad 1.
31. Vnitas, & vnum præcisè dicit conditionem
 entis, scilicet modum entis. l. 1. d. 8. p. 2. q. 2. ad 1.
32. Vnum aliud simpliciter, aliud secundum quid,
 & vtrumque est multiplex. l. 3. d. 6. art. 2. q. 2. in
 fund.
33. Vnitas multiplex enumeratur. l. 3. d. 6. ibid. &
 op. Comp. Theol. l. 1. c. 2.
 Ipsa à nullo descendit, & ab ipsa omnis mul-
 titudo oritur. op. Comp. ibid.
34. Vnitas maior est illa Trinitatis quoad simili-
 tudinem, & conformitatem non quoad præ-
 dicationem mutuam. l. 3. d. 7. a. 1. q. 1. ad 1.
35. Vnitas alia est in substantia: alia in accidenti-
 bus. l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. ad vlt.
36. Vnitas in substantia facit identitatem, in
 quantitate facit æqualitatem, in qualitate si-
 militudinem. l. 1. d. 19. p. 1. dub. 1. & art. 1. q. 1. in
 fund. & op. Comp. Theol. l. 1. c. 12.
37. Vnitas alia est continuitatis, alia simplicitatis:
 alia homogeneitatis intellige de vnitate
 phisica. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3. corp.
38. Vnitas alia est generica, alia specificà; alia
 numerica; prima & secunda est vnitas naturæ
 vt sic: secunda est vnitas materialis conse-
 quens individuationem. l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. ad vlt.
 & q. 3. fund. & l. 1. d. 19. p. 2. q. 2. in corp. & lib. 3.
 d. 2. a. 1. q. 1. corp. & l. 2. d. 3. a. 2. q. 2. corp.
39. Vnitas naturæ communis oritur à parte eius
 quod est quo, scilicet secundum completionem
 maiorem vel minorem, sicque est vel specificà,
 vel generica. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 2. corp. generica
 admittit multitudinem specierum. l. 3. d. 37. a. 2.
 q. 1. ad 1.
40. Vnitas communis verè datur à parte rei. l. 1.
 d. 19. ibid. & l. 1. d. 10. dub. 5.
41. Vnitas numerica oritur ab eo quod est quod
 in individuo, ad cuius numerationem numeratur
 in creaturis ratio quæ, scilicet forma. lib. 1.
 d. 19. p. 2. a. 1. q. 4. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3. ad 1.
 Est duplex entitativa, & quantitativa. l. 2. dist. 3.
 p. 1. a. 1. q. 3.
42. Vnitas est principium, & completio omnis
 numeri, reflexa autem multiplicat numerum,
 & quomodo. l. 1. d. 19. p. 2. q. 4.
43. Vnitatis ratio est ratio distinctionis cum in-
 divisiōe. l. 1. d. 24. a. 1. q. 2. & q. 1. & l. 1. d. 23. a. 1.
 q. 1. corp.
44. Vnitatis ratio prima; & summa dicit pri-
 mam, & summam perfectionem, sic est solum
 in Deo, nec est principium numeri: pro vt ve-
 rò dicit privationem divisionis est principium
 numeri. l. 1. d. 24. a. 1. q. 1. ad 6. & in corp. & lib. 2.
 d. 3. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
45. Vnum præcisè dicit quid positivum: in Deo
 verò semper eam importat: In creaturis vetò
 aliquando dicit privationem divisionis. l. 1. d. 24.
 art. 1. quæst. 1. & seq.
 Vnus dicit discretionem, & singularitatem. in
 10. collat. 54.
46. Vnitas nominum collectivorum est vnitas
 aggregationis, quæ consequitur pluralitatem.
 l. 1. d. 24. a. 3. q. 1.
47. Vnus in divinis quomodo vsurpati possit. l. 1.
 d. 24. a. 1. q. 2. & l. 1. d. 4. dub. 5.
 Vnitas in divinis dicit primitatem, & quomo-
 dō. l. 1. d. 24. ibid. q. 1. & d. 31. part. 2. a. 2. q. 3. ad
 arg. Vnum non contrahit ens secundum
 supposita, sed secundum rationem. op. Brev.
 p. 1. c. 6.
48. Vnitas respectu numerorum habet potentiam
 infinitam. l. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 2. ad 3. & l. 2. dist. 1.
 p. 1. a. 2. q. 2. ad vlt. & ibid. p. 2. a. 1. q. 1. corp.
49. Vnum dicit conformitatem naturæ, potest
 & dicere conformitatem voluntatis. l. 1. dist. 31.
 p. 2. a. 2. q. 1. in corp.
50. Vnitas appropriatur Patri ratione primitatis,
 non ratione indivisiōis quia vnum primo mo-
 do convertitur cum ente. l. 1. d. 31. art. 2. quæst. 3.
 corp.
51. Vnitas Patris, & Filij in divinis qualis. l. 1.
 d. 10. dub. 4.
52. Vnitas effectus est ab vnitate actus, & vnitas
 actus est ab vnitate potentie. l. 1. d. 11. a. 1. q. 2.
 in fund.
53. Vnitas non est vna alia vnitate, quia in pri-
 mis est status. l. 2. d. 1. p. 1. a. 3. q. 2. ad vlt. quomo-
 dō denominat. se ipsam sic vnitas est vna, &
 veritas vera. l. 1. d. 35. a. 1. q. 4. corp.
54. Vnitas numerica consequitur individualita-
 tem: quæ verò consequitur naturam est maior
 numerali. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3. ad 1.
55. Vnum numero est quod non recipit distin-
 ctionem in se. l. 2. d. 3. ibid. fund.
 Vnitas est in principijs, principiatis, vniver-
 salibus, particularibus in voluntate, in natura
 sed diversimodè. ser. 11. Hex.
 Ens & vnum. V. *Maxima*. n. 64.
56. Vnitas materię quænam. l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3.
57. Vnitas est maior, quæ ex paucioribus resul-
 tat, loquendo de vnione, quæ ex partium
 constitutione resultat. l. 3. d. 6. a. 2. q. 3. ad 2.
58. Vnio importat distinctionem, & diversita-
 tem vnibilium. l. 3. d. 7. a. 1. q. 1. ad 1.
59. Vnitas perfecta exigit conformitatem in na-
 tura, in voluntate, & in actione: quando est
 solum in natura dicuntur aliqua vnum secun-
 dum quid, scilicet cum determinatione vt vnum
 genere, specie &c. si solum in voluntate tunc
 dicuntur vnus spiritus, scilicet per amorem: si
 vnum in natura & voluntate tunc dicuntur
 vnum corpus, & vna anima: si in natura &
 actione dicuntur vnum cum determinatione,
 vt fornicator cum meretrice: non tamen vir,
 & vxor hoc modo, & quare. l. 1. d. 31. p. 2. a. 2.
 q. 1. & seq.
60. Vnitas in ternario quid facit. Pf. 89.
61. Vnitas & punctus quomodo differant. Vid.
infra.
62. Vnitas relatio, notio, & proprietas in divi-
 nis qualiter differant. l. 1. d. 24. a. 1. q. 2. ad vlt.
63. Vnitas solitudo, & singularitas quomodo
 differunt: ideo primum non alia duo ponuntur
 in divinis. l. 1. d. 24. dub. 1.
64. Vnitas veritas, & bonitas sunt in creaturis;
 seipsasque denominant. l. 1. d. 3. p. 1. dub. 4. & 6. &
 d. 33. q. 4.

In Deo quid importent. op. Centil. p. 3. sec. 8. & Brevil. p. 1. c. 6.

65. Vnitas in imagine cum similitudine importatur. l. 1. d. 2. dub. 5.

66. Vnitatum aggregatio facit numerum. l. 1. d. 2. dub. 7.

Item vnitatum distinctio fit tripliciter. ibid.

67. Vnitatis perfectio expenditur in ordine ad denarium. l. 4. d. 1. p. 2. a. 1. q. 3. corp.

68. Vnitas addita novenario ipsum perficit. lib. 2. d. 9. q. 7. ad 2.

69. Vnum quot modis sumitur. op. Comp. Theol. l. 1. c. 2.

70. Christus non potest dici vnum, sed vnus. V. *Christi locutiones*. n. 11.

71. Vnio quomodo sit sensibilis. V. *Matrimonium*. num. 33.

72. Vnum est multa implicitè. V. *Maxima*. n. 72.

73. Vbi vnum propter alterum. V. *Maxima*. n. 187. & n. 453.

74. Vnum quot modis. V. *Maxima*. n. 69. seq.

Vnitas moralis.
1. Vnitas moralis inter Deum, & creaturam est per gratiam, & conformitatem voluntatis cum Deo. l. 3. d. 10. a. 1. q. 2. ad 3. V. *Anima in ordine ad Deum*. n. 1. & seq. per tot. sparsim.

2. Vnitas inter Creatorem, & creaturam est per influentiam, & conservationem. l. 3. d. 6. art. 2. q. 3. ad 1.

3. Vnitas moralis dicit conditionem omnis amoris, quia omnis amor est vis vnitiva. lib. 1. d. 16. dub. 4.

4. Vnitas reperitur in membris Christi per amorem mutuam. l. 1. d. 10. a. 1. q. 3. in fund.

5. Vnitas multorum est consonantia, & harmonia Deo summopere placens. l. 1. Hex. Ex charitate qualis. V. *Charitatis effectus*. n. 29. V. *Concordia*. n. 1.

6. Vnitas in Ecclesia Dei quam utilis, & necessaria. ser. 1. Hex.

7. Vnitas triplex nefanda, misera, & beata. Pl. 89.

8. Triplex vnitas capitis Christi, & Ecclesiæ, scilicet in voce, in carne, & in hæreditate. Pl. 101.

9. Vnitas alia est quæ dicit primitatem, convertiturque cum ente: alia quæ dicit essentiæ indivisionem: alia quæ dicit conformitatem voluntatis. l. 1. d. 31. p. 2. a. 2. q. 3. ad arg.

10. Vnitas peccati unde desumenda: l. 2. d. 33. a. 2. q. 2. & l. 3. d. 23. a. 1. q. 3. corp.

11. Vnitas Servorum Dei in quo consistat: Item vnitas fornicationum: Item vnitas viri, & uxoris, & quænam differentia inter istas vnitates: l. 1. d. 31. a. 2. q. 2. per tot.

12. Vnitas conformitatis non est propriè vnitas sicut est vnitas in natura seu numeri. lib. 1. d. 31. a. 2. q. 1. & 2. ad arg.

13. Vnitas Sacramentorum, & ordinum qualis sit. l. 4. d. 24. p. 2. a. 1. q. 3. ad 3.

14. Vnum per se quomodo fiat. l. 4. d. 24. ibid.

15. Vnitas, & vnio & concordia quam sit Deo chara. in Luc. c. 9. v. 33. & c. 17. v. 16. & in lo. col. lat. 77.

16. Vnitas causa salvationis, discordia interitus. in Luc. c. 11. v. 17. & ser. 2. ser. 4. Pentec. & ser. 2. de Apost. & op. Bibl. paup. c. 49.

17. Principium omnium bonorum. op. de Eccles. Hier. p. 4. c. 4.

A nullo descendit, & ab ipsa oritur omnis multitudo. op. Comp. Theol. l. 1. c. 2.

18. Vbi vnum propter alterum, ibi vnum tantum: quomodo id sit verum. l. 1. d. 17. p. 1. art. 1. q. 1. ad 1. & l. 3. d. 27. a. 2. q. 3. ad 4.

19. Vnumquodque ex iisdem augetur, & nutritur. l. 1. d. 17. p. 2. q. 2. in fund.

20. Vnum ex pluribus exigit aliud sub ratione activi, aliud sub ratione passivi. lib. 1. d. 17. p. 2. q. 2. ad vlt.

21. Vnitas, & æqualitas summa non potest esse in creatura ob eius limitationem. l. 2. d. 9. q. 8. ad vlt.

22. Vnibilitas quo sensu potest dici differentia animæ rationalis. l. 2. d. 1. p. 2. a. 3. q. 2.

23. Vnitas facit membrum Ecclesiæ. Vid. *Ecclesia*. n. 43. seq.

24. Vnum quomodo sunt omnes iusti. V. *Iustus*. num. 12.

Vniuersale.

1. Vniuersale quid sit. l. 1. d. 19. p. 2. q. 2. ad 2. & l. 1. d. 25. a. 2. q. 1. corp. & l. 1. d. 8. p. 2. q. 1. ad 1. & l. 1. d. 5. q. 1. ad 2. & l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. corp. & serm. 4. Hexaem. Aliud est nominis tantum: aliud nominis & rationis: aliud nominis, rationis, & rei. l. 1. d. 25. a. 2. q. 1. in arg. vlt.

Aliud est vnum ad multa, estque Phisicum: aliud vnum in multis, estque vnum logicum: aliud vnum præter multa, estque metaphisicum. ser. 4. Hex. & l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. Vbi redduntur rationes plures, ob quas debet admitti: Aliud est in causando, aliud in prædicando quid sit. l. 3. d. 27. art. 1. q. 1. corp. & dicitur abstractum. op. Comp. Theol. l. 2. c. 45.

2. Vniuersale in essendo est aliquod vnum quod est in multis aptitudine, quodque habet totum esse à natura rei. l. 1. d. 27. p. 1. art. 1. q. 3. corp. & l. 1. d. 25. a. 2. q. 1. corp. & ad 1. & l. 3. d. 5. art. 2. quæst. 1. ad arg. & lib. 1. distinct. 5. art. 2. quæst. 2. & l. 1. d. 39. art. 1. q. 2. ad 2. & op. Comp. Theol. ibid.

Est vnum multiplicatum, vel multiplicabile in pluribus. l. 1. d. 5. ibid. & l. 1. d. 8. p. 2. q. 1. ad 1. & l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 2. corp. & in fund. & ad 2. Vid. *Commune per tot*. Hoc vniuersale dicitur confusum, estque primum cognitum in cognitione confusa, quia per illud cognoscimus particularia. op. Comp. Theol. l. 2. c. 45.

3. Natura, seu forma vniuersalis de se est communicabilis in potentia: actu verò solum per aggregationem plurius, vel contractionem personæ, & individui. l. 1. d. 5. a. 2. q. 2.

Vnde ante contractionem res non distinguuntur. l. 2. d. 7. p. 2. a. 1. q. 1. & l. 2. d. 15. a. 1. q. 1.

4. Vniuersale de se non generatur nisi in individuo: est tamen ipsum vniuersale secundum quod principaliter intenditur à generante. l. 1. d. 5. a. 2. q. 1. & l. 1. d. 37. a. 2. q. 1. in arg. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3. in arg.

5. Vniuersale in hoc significatur non in abstractione, sed in concretionem. l. 1. d. 5. art. 2. q. 1. ad arg. & l. 1. d. 2. dub. 1.

6. Natura dicitur communis non quia communicata, sed quia est communicabilis in potentia. l. 1. d. 5. a. 1. q. 2. ad 3.

Quid addat vniuersale ad naturam communem. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 2.

7. Natura communis in divinis, & in creatis qualiter differat. l. 1. d. 5. a. 2. per tot.

Et quare in creatis plurificatur non in divinis. l. 1. d. 5. ibid.

De naturæ vnitatem. l. 1. d. 10. dub. 5. & art. 2. q. 2. ad 2.

- ad 2. & l. 1. d. 19. p. 2. q. 2. & 4. & l. 1. d. 4. dub. 5. & d. 5. dub. 2. & q. 3. & 4. & l. 1. d. 8. p. 2. dub. 2. & l. 1. d. 25. a. 2. q. 1. & d. 27. q. 3. corp. & d. 37. p. 1. a. 2. q. 1. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 1. q. 3. corp. & l. 2. d. 18. q. 3. corp. & l. 3. d. 2. a. 2. q. 1. ad 2. 3. & 4. & ser. 11. Hex.
- Vniversale Platonium quale. l. 2. d. 18. art. 1. q. 3.
8. Vniversale dicitur entitatem positivam, non solum privationem, & secundum rem. lib. 1. d. 25. a. 2. q. 1. & 2.
9. Vniversale in essendo quomodo dicitur ubique. l. 1. d. 37. p. 1. a. 2. q. 1. ad arg. & l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. in fund.
- Quomodo dicitur invariabile, & simul variabile. l. 1. d. 8. p. 1. a. 2. q. 2. ad 1. & 3.
10. Vniversale phisicum dicitur forma partis, estque forma seminalis indifferens ad multa ex ipso fienda. l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. & lib. 1. distinct. 25. a. 2. q. 1.
11. Vniversale secundum communitatem realem, aliud secundum naturæ unitatem: aliud secundum similem habitudinem. l. 1. dist. 25. art. 2. q. 1. ad 4. & in corp.
12. Vniversale Logicum dicitur à S. Bonav. vniversale præter, vel post multa, quandoque fiat. f. 4 Hex. idest abstractum à singularibus, & quod habet esse ab intellectu, sed cum fundamento in re, quod est ratio quæ. lib. 1. d. 27. p. 1. a. 1. q. 3. corp. & l. 1. d. 25. art. 2. q. 1. & l. 1. d. 19. p. 2. q. 2. & lib. 3. d. 42. art. 2. quæst. 2. ad 2. Vid. *infra*. num. 14.
13. Vniversale logicum sumptum pro prima intentione dicit ipsum fundamentum reale, seu naturam communem realem: pro secunda intentione dicit communitatem rationis. l. 1. d. 25. a. 2. q. 1. corp. & ad 1.
14. Vniversale logicum constituitur formaliter per relationem rationis ad inferiora. ser. 4. Hex. & l. 1. d. 25. a. 2. q. 1. & l. 3. d. 2. a. 2. q. 3. corp. V. *Su- pra*. n. 12.
15. Vniversale inest in pluribus, & prædicatur de pluribus. l. 1. d. 19. p. 2. art. 1. q. 2. ad 2. & lib. 1. d. 25. a. 2. q. 1. arg. 1. ad oppos.
16. Vniversale est simplex possibile ad additionem: idco stat cum compositione. l. 1. d. 19. p. 2. q. 2. ad ult. & l. 1. d. 8. p. 2. q. 1.
17. Vniversale quo est simplicius eo est in pluribus, quia magis elongatur à coarctatione. l. 2. d. 2. parr. 2. a. 2. q. 2. ad 3. & l. 2. d. 18. a. 1. q. 3. Estque simplicius particulari. l. 1. d. 19. p. 2. art. 1. q. 2. in fund. Estque invariabile. l. 1. d. 8. p. 1. art. 2. q. 2. ad 1. & l. 1. d. 5. a. 2. q. 1. corp.
18. Vniversale numquam est sine particulari: intellige quoad existentiam, quod tamen non impedit quin distinguantur ad invicem plusquam ratione. l. 2. d. 18. a. 1. q. 3.
19. Vniversale contractum ad particulare dicit unionem materiæ cum forma: intellige de phisico. *ibid*.
20. Vniversale aut nihil est aut posterius, intellige de logico. *ibid*.
21. Vniversalia sunt priora secundum partem, non verò omnimode omni genere prioritatis. l. 3. d. 37. a. 2. q. 2. ad 2. & l. 2. d. 18. a. 1. q. 3.
22. Vniversitas in Scriptura significatur in septenario. in Luc. c. 17. v. 4.
23. Ex multis particularibus cognoscitur vniversale: & quomodo. op. Comp. Theol. l. 2. c. 45.
24. Vniversale proprium est in genere determi-
- nato. l. 1. d. 19. p. 2. a. 1. q. 2. fund.
25. Vniversale rectè dividitur in quinque capita: primò quia omnis prædicatio vel est in quid, vel in quale: in quid vel secundum partem, sic est genus. l. 3. d. 7. a. 1. q. 1. ad 4. & l. 1. d. 25. a. 1. q. 1. ad 1. & q. 2. ad 1. & l. 2. d. 3. p. 1. a. 2. q. 2. ad 2. & 3. vel secundum totum sic est species. l. 3. d. 2. art. 2. q. 3. si in qualè vel substantiale sic est differentia, & proprium vel accidentale &c.
- Vniversum.*
- Vniversi perfectio exigit creationem Angelorum. V. *Angeli essentia*. n. 3.
- Vniversum habet partium multitudinem differentium numero, specie, & genere. l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. corp.
- Vniversum factum est propter creaturam rationalem, eiusque productio manifestat divinam bonitatem. *ibid*.
- Vnivocum: Vnivocatio.*
1. Vnivocum est id, quod convenit pluribus secundum rem, & secundum rationem per idem nomen imputatum: vt homo. l. 1. d. 1. dub. 5. & a. 3. q. 1. ad 1. & l. 1. d. 7. art. 1. q. 4. & dist. 14. q. 2. & d. 25. a. 2. q. 2. & l. 2. d. 16. dub. 4. & l. 2. d. 18. art. 1. q. 3. & l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. ad 2. & l. 4. d. 24. p. 1. art. 2. q. 4. ad 2. V. *Communitas*. n. 10. V. *Analogum*. Vid. *Convenientia*. n. 1. V. *Dicere*. n. 12.
2. Vnivocum est duplex: aliud pure vnivocum: aliud coincidens cum analogo idest importans communicationem rei significatæ secundum prius, & posterius. l. 1. d. 25. a. 2. q. 2. & l. 1. d. 7. q. vlt. ad arg. & l. 2. d. 25. p. 1. dub. 3. Vnivocatio recipit magis, & minus. V. *Maxima*. n. 540.
3. Vnivocatio propria non est inter Deum, & creaturam. l. 1. d. 25. a. 2. q. 2. & l. 3. d. 2. a. 1. q. 1. ad arg.
4. Vnivocatio importat multiplicationem circum, non circa nomen. l. 1. d. 14. art. 1. quæst. 2. corp.
5. Vnivocatio maior est in specie, quam in genere. l. 2. d. 31. a. 1. q. 1. ad 6.
6. Vnivocatio in creatione in generatione quænam. l. 2. d. 31. *ibid*.
7. Vnivocum prædicatum, & vnivoce prædicari differunt: primum est aliquod commune quod dividitur secundum idem nomen, rem: vt album de pariete, & cygno. l. 1. d. 1. dub. 5. vnivoce verò prædicari vt de pluribus aliquid dici essentialiter. l. 1. d. 18. a. 1. q. 3. & lib. 3. d. 7. a. 1. q. 1. ad 3.
8. Vnum: vnus. V. *Vnitas*.
- Vocabulum.*
- Vocabula quæ recipiantur in divinis. l. 1. dist. 4. a. 1. q. 2. & d. 5. a. 1. q. 1. ad arg.
- Vocatio.*
1. Vocatio quomodo differat ab electione, & prædestinatione. lib. 1. d. 40. a. 3. q. 1. ad 6. & q. 2. ad 1.
2. Vocationum decem genera. Ps. 32. V. *Christi varia*. num. 102.
3. Vocatio gentium, & Iudæorum expenditur. ser. 15. Hex.
4. Vocatio peccatorum religiosorum explicatur. ser. 1. in Septuag.
5. Vocatio ad vineæ laborem. ser. 2. in Septuag. Ad gratiam quid sit. sermone 2. in Convers. S. Pauli.
6. Vocatio multiplex Dei expenditur. sermone 1. Dom. 8. Pent. & ser. 1. Dom. 2. Pent.
7. Vocatio

7. Vocatio ad pœnitentiam est effectus divinæ misericordiæ. ser. 1. Dom. 1. Pent.
8. Vocationis divinæ multiplex ratio proponitur. serm. 1. Dom. 2. post Pent. & op. Expos. regul. FF. Min. c. 2. V. *Dei causalitas ad gratiam*. n. 27.
9. Deus vocat omnes ad gratiam. V. *Dei causalitas ad gratiam*. n. 12. & 30.
10. Vocationi divinæ debemus obedire. Vid. *Homo ad Deum*. n. 14.
11. Multi sunt vocati, pauci electi. ser. 2. in Convers. S. Pauli.

Volare.

1. Volatus proponitur animæ ad cœlum. serm. 1. in Ascens. Dom. & serm. 1. de S. Io. Evangelista.
2. Volatilia quomodo moveantur. l. 2. d. 15. dub. 2. V. *Animal*. n. 6. & 7.
3. Quomodo producuntur differenter ab alijs animantibus. l. 2. d. 15. a. 1. q. 3. V. *Animal*. num. 7. & 18. seq.
4. Volitare dæmonum circa nos quale. V. *Diabolus locus*. n. 4.

Volo: Voluntas: Velle.

1. Voluntas dicitur æquivoce pro voluntate potentia animæ, quæ dicitur instrumentum, & pro voluntate affectione, seu actu, & pro voluntate vfa, ~~id est pro termino, & re voluta~~. l. 2. d. 26. dub. 1. Item aliquando sumitur pro potentia, aliquando pro habitu. l. 3. d. 9. art. 2. q. 1. ad 2. Item vel secundum naturalem voluntatem, vel secundum potentiam veram, vel secundum modum, vel secundum pietatem, vel secundum passionem carnis. l. 3. d. 17. art. 1. q. 2. corp.
2. Multa fortitur nomina. l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 4. Vid. *Anima potentia*. V. *Arbitrium liberum*. V. *Christi voluntas*.
3. Voluntas aliquando stat pro potentia, sicque est instrumentum se ipsum movens: aliquando pro actu, & motu potentia, sicque est animi motus liber: aliquando pro ipso volito, sic dicitur hæc est mea voluntas. op. Centil. part. 3. sec. 22.
4. Voluntas sumpta strictè est tantum rationabile: largè est etiam sensibile, estque appetitus sensitivus. op. Comp. Theol. lib. 2. c. 50. & l. 2. sent. d. 24. p. 1. a. 2. q. 3. corp. & l. 3. d. 17. a. 1. q. 2. ad 1. & 2. & q. 1. ad 2. & vlt.
5. Voluntas rationalis dividitur in thelesin, idest naturalem, quæ dirigitur per synderesim, & in bulesin, idest deliberativam, quæ dirigitur per rationem. op. Comp. Theol. ibid. & l. 2. sent. d. 24. p. 1. art. 2. q. 3. & l. 2. d. 28. dub. 4. & l. 2. d. 39. dub. 2. & lib. 3. d. 17. a. 1. q. 2. Item voluntas alia rationis, alia pietatis, synderesis, thelesis, bulesis, naturalis, deliberativa, rationalis, & sensualitatis. l. 3. d. 17. a. 1. q. 2. V. *Christi voluntas per tot*. V. *Electio*. n. 2.
6. Voluntas item alia est concupiscibilis, alia irascibilis, alia rationalis. l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 2. ad 1. & l. 3. d. 26. a. 2. q. 4. ad 1. & l. 3. d. 33. a. 1. q. 3. Item alia est absoluta, alia conditionata. lib. 3. d. 17. dub. 2.
7. Voluntas pro vt est vis motiva dividitur in imperativam, consiliatricem, & affectivam. op. Comp. Theol. l. 2. c. 49. Item in consilium, iudicium, sententiam, electionem, operativam, & vsum. op. Centil. p. 3. sec. 22. Dicitur liberum arbitrium pro vt est vnita ra-

tioni: dicitur irascibilis, & concupiscibilis pro vt diversimodè afficitur, & fertur in Deum. l. 3. d. 33. a. 1. q. 3. corp.

7. Voluntas est potentia se ipsam movens, seu est appetitus cum ratione liber. op. Centil. p. 3. sec. 22. & l. 2. sent. d. 25. p. 1. per tot. sparsim. & op. Itin. ment. c. 3. In Deo non est potentia, sed est sua essentia per modum volendi libertatisque. lib. 1. d. 45. q. 1. & op. de 7. itin. ætern. itin. 1. d. 2. & op. Comp. Theol. l. 2. c. 43. 49. & 50.
8. Voluntas distinguitur ab intellectu, quod iste est potentia apprehensiva voluntas est motiva. op. Comp. Theol. l. 2. c. 34. & op. Centil. part. 3. sec. 22. Estque naturæ, non suppositi nisi secundario. l. 3. d. 17. a. 1. q. 1. ad 2.
9. Voluntas est essentialiter libera pro vt est domina sui actus. l. 2. d. 25. per tot. sparsim.
10. Voluntas, & intellectus sunt super proprios actus reflexivæ potentia: magis propriè tamen est intellectus, qui cognoscit proprios actus: voluntas verò vult se velle. l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 2. ad vlt. & l. 2. d. 25. p. 1. a. 1. q. 3. corp.
11. Voluntas dicit id, quo efficiens, & finis iunguntur in habentibus intellectum, & hinc voluntas est causa immediata. l. 2. d. 1. p. 2. dub. 1. & l. 1. d. 1. dub. 14.
12. Voluntas quomodo distinguatur ab intellectu. l. 1. d. 3. p. 2. m. 1. q. 3. & l. 2. d. 24. p. 1. a. 1. q. 1.
13. Voluntatis obiectum est bonum sive ens sub ratione boni. l. 2. d. 4. 1. a. 1. q. 1. ad 3. vel est vti obiecti, vel vt finis. lib. 2. d. 38. dub. 4. Vid. *Bonitas*. n. 1. seq.
14. Quomodo naturaliter tendat ad beatitudinem. l. 2. d. 38. a. 1. q. 1. ad arg.
15. Bonum pro vt superaddit appetibilitatem respectu appetitus est adæquatum obiectum voluntatis: non verò pro vt est modus entis intrinsecus. l. 2. d. 4. 1. a. 1. cit. & c. & l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. ad 2.
16. Bonum increatum est adæquatè complens, & quietans voluntatem tum in ratione obiecti: tum in ratione finis: creatum verò tantum quietat semiplene. l. 2. d. 38. dub. 4. & l. 1. d. 1. a. 3. q. 2. & l. 1. d. 17. p. 1. a. 1. q. 1. ad 3. & l. 2. d. 1. p. 2. dub. 2.
17. Obiectum voluntatis non est malum sub ratione mali, sed tantum sub ratione boni. lib. 1. d. 1. a. 1. q. 3. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 1. ad vlt. & lib. 2. d. 38. dub. 4. & a. 1. q. 1. 2. & 3. & l. 2. d. 34. a. 1. q. 3. & l. 1. d. 45. a. 1. q. 2.
18. Velle tamen malum est verè velle, non sic posse. l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. ad 2. & l. 2. d. 4. 1. art. 1. q. 2. ad vlt. & l. 3. d. 38. dub. 2.
19. Voluntas quibus potest frui, & vti. l. 1. d. 1. per tot.
20. Quomodo habere potest causam, & rationem existentem à volito. l. 1. d. 45. dub. 8.
21. Eadem voluntas potest velle duo opposita: aliud absolutè: aliud sub conditione. l. 3. d. 17. dub. 2.
22. Voluntas diversificatur penes illa quæ appetit. l. 3. d. 23. a. 1. q. 3. ad 2.
23. Voluntatis actus est triplex, scilicet velle, non velle, nolle: primus est positivus: secundus est negativus: tertius est positivus sed negativus, & dicitur neuter. l. 1. d. 46. a. 1. q. 2. ad 1. & lib. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 1. ad 4. & l. 1. d. 6. dub. 3. & l. 2. d. 24. p. 1. dub. 2. V. *Devotio*. n. 1.
24. Voluntas duos actus principales habet: primus dicitur appetitus, præceditque cognitione: alter

- est complacentiæ , & consequitur cognitionem. l.1.d.1.a.2.q.1.ad 2.
- Quare subiacet variationi in suis actibus. lib.1. d.45.q.1.& l.2.d.7.p.1.a.2.q.1.ad 1.
22. Voluntas præsupponit cognitionem.l.3. d.17. a.1.q.2.an possit ferri in incognitum omnino, & quomodò suis actibus mutuo sibi adiuvent. op.Itin.ment.c.7.& op. de mystic. Theol.cap.3. p.4.& l.2.d.29.a.1.q.2.ad 3. & l.2.d.24.p.1.a.2. q.1.ad arg.& l.2.d.25.p.1.a.1.q.6. ad arg.& l.3. d.34.p.1.a.1.q.2.ad ult.
23. A voluntate potest esse aliquid vel per modum elicentis, vel imperantis, vel acceptantis.l.3.d.18.a.1.q.3.ad ult.
- Voluntatis operationes expenduntur. op. Itin. ment.c.3.
24. De affectionibus Voluntatis. V. *Affectio*. Vid. *Desiderium*.n.1.
25. Libertas alia est contrarietatis ad actus oppositos, & dicitur specificationis alia contradictionis, & dicitur exercitij: alia essentialis, estque qua voluntas est domina sui actus, quatenus movet se ipsam, nec ab alio movetur nisi inductivè.l.2.d.25.p.2. per tot sparsim: & p.1. ibid.q.6.& l.2.d.19.a.3.q.2.ad 3.& d.22.a.2.q.3. ad 6.& l.3.d.26.a.2 q.1.ad 1.& op.Comp.Theol. l.2.c.50.V. *Christi voluntas*.n.14.V. *Imperium*.n.1. seq.
26. Voluntatis libertas potest stare cum necessitate, & quomodò. l.2.d.7.p.1.a.2.q.3.& lib.2. d.25.p.2.q.1.& q.2.ad arg. & p.1.a.1.q.6. ad 3. & dub.1.& l.2.d.24.p.1.a.1.q.1. & l.3.d.16.a.1. q.3.ad ult.& l.3.d.18.a.1.q.3.ad 1.& lib.4.d.50. p.1.a.1.q.1.ad 2.
27. Voluntatis dominium in quo consistat. lib.1. d.1.a.1.q.2. ad 2.& l.2.d.7.p.1.a.2.q.2. & lib.2. d.25.p.2.q.2.
- Et quomodò libertas est æquè in Deo, & creaturis liberis.l.2.d.25.p.2.q.1.
28. Voluntas liberè cooperatur gratiæ prædestinanti, estque concausa libera salutis & quomodò.l.1.d.40.a.2.q.1. & a.4.q.2.ad 6. & lib.2. d.26.q.6.V. *Meritum*.
29. Voluntas nostra subiacet variationi, quia est potentia distincta ab anima vt eius actus.lib.1. d.45.q.1.
- Et quia differt à fine, ideò est indigens.lib.1. d.45. ibid.
30. Voluntas confirmata in gratia ad quam habet libertatem.l.2.d.7.p.1.a.2.q.1.ad 4. & l.2. d.25. part.2.q.2.& lib.2. distinct.26. art.1.q.6.
31. Voluntas absque læsione libertatis quomodò possit induci, & mutari, non cogi.l.2. dist.25. p.2.a.1.q.5.ad arg.
32. Voluntarium, & involuntarium quot modis. l.2.d.36.a.1.q.2.ad 2.
33. Voluntas coacta quomodò sufficit ad verum baptismum, non verò ad contrahendum matrimonium.l.4.d.29.a.1.q.1.ad 1.
34. Voluntas per naturam invertibilis non potest dari nisi in Deo.V. *Angeli voluntas*.n.1.
35. Voluntas ad libertatem non movetur in diligendo secundum totum conatum.V. *Angeli voluntas*.n.4.
1. Voluntas quomodò super omnia imperium exercet, omnibusque vti potest. l.1.d.1.a.1.q.2. & 3.& a.2.q.1. etiam vitijs potest bene vti. ibid. a.1.q.2. eius delectatio in quo. V. *Delectatio*.n.7. V. *Frui*. V. *Infrà*.n.42.
2. Voluntas frui potest se, & alijs, & quomodò. l.1.d.1.a.2.q.1.ad 1.
3. Voluntatis vsus est cum libertate, estque omnium præter finem: huius enim est fruitio.l.1. d.1.dub.6.& 8.
4. Voluntatis fruitio dicit amoris vnionem, estque vel respectu alterius à se ipso, sicque supponitur dependentia, inhaerentia, & indigentia: si respectu sui, si id est summum bonum non adsunt dictæ imperfectiones: si est deficiens adest indigentia &c.l.1.d.1.dub.12.
5. Voluntas quia est libera non necessario ponit effectum.l.1.d.1.dub.13.
6. Voluntatis vsus quis sit, & quotuplex, & quomodò distinguatur à fruitione. l.1.d.1.a.1. q.1.corp.
7. De delectatione voluntatis agitur. l.1.d.1.art.3. q.1.& 2.
8. Voluntatis appetitus non arctatur perceptio ne boni summi, sed potius dilatatur. l.1.d.1.art.3. q.2.ad 1.
9. Voluntatis actus ad volitum vel est in ratione approbantis, & diligentis: vel in ratione producentis: primo modo potest versari circa quodcumque ens: secundo modo se habet vel vt principium distinctum contra naturam quo fit de non volente volens, ponensque effectum: vel vt est coniunctum cum natura: sicque si est principalis causa voluntas est productiva: si verò est tantum concomitans est approbativa. l.1.d.6.a.1.q.2.
10. Voluntatis emanatio est per modum liberalitatis, respicitque vel volitum vel rationem volendi.l.1.d.10.a.1.q.1.
11. Omne agens agit vel per modum naturæ: vel per modum voluntatis: agens enim per violentiam est agens imperfectum. l.1.d.10.a.1.q.1. ad arg.
12. De processione Spiritus S. per modum voluntatis.l.1.d.6.a.1.q.2.& d.10. per tot.
13. Voluntatis emanatio perfectior omnium est amor, & per modum amoris per quem, & in quo omnia alia donantur. l.1.d.10.a.1.q.2.
14. Voluntatis amor tendit in aliud vel vt in obiectum non vt in receptivum talis amoris.lib.1. d.10.a.1.q.2.ad 2.
15. Quid respiciat voluntatis actus sensibilis, concupiscibilis, & rationalis. ibid. ad 4.
16. Voluntatis amor ex mutabilitate dicit perfectionem delectationis, vnionis, & rectitudinis. l.1.d.10.a.1.q.3.
17. Voluntatis amor est nexus, & quomodò. lib.1. d.10.a.2.q.2.
- Et quomodò dicitur spiritus in divinis, & in creatis. ibid. q.3.
18. Voluntas creata ultra concursum generalem Dei, exigit etiam specialem concursum gratuitum ad benè operandum. l.1.d.17.p.1.q.1. & l.1. d.1.dub.16. & l.2.d.28.q.1. ad 4. & art.2.q.3. & dub.4.
19. Voluntas agit difformiter, natura vniformiter, ideò illa ad rectè operandum indiget concursu speciali regulante. l.1.d.17. part.1.a.1.q.1. ad 5. ideò natura est ad vnum determinata, non sic voluntas. l.1.d.37.p.2.a.2.q.1.ad 4.
20. De conformitate voluntatis naturæ cum divina quam requirantur, & quomodò id fiat. l.1. d.31.p.2.a.2.q.1. & 2. & lib.3.d.17.a.1.q.3. & op. diæt. sal. tit.7.c.6. & tit.8.c.1. & op. Incend. c.3. & op. Stim. div. am. p.2.c.1. & p.3.c.17. & op. Comp. Theol. l.2.c.32.

- Quomodo fiat vnus Spiritus, vnum cor, & idem cum Deo. l. 1. d. 3. 1. ibid.
- Quando tenetur, vel non se conformare diuinæ voluntati. l. 1. d. 48. per tot. & Pf. 93. & f. 1. Dom. 2. Quadrag. & ser. 3. Dom. 8. Pent. & f. 1. Dom. 2. Quadrag. & op. de 7. Itin. æt. d. 6.
- Signum amoris in Deum, & quid exigat. serm. de S. Iac. & ser. 1. de S. Barthol.
- In quo conformitas voluntatis Christi. op. de don. consc. V. *Christianus*. n. 1. V. *Christi varia*. n. 26. & 304. V. *Conformitas*. n. 1. seq. V. *Dei varia*. n. 274. & seq.
- Voluntas diuina est regula rectitudinis nostræ. op. Brev. p. 1. c. 9.
- Debet obedire inspirationibus diuinis. l. 1. d. 48. a. 2. q. 1. ad 5.
21. Voluntas plura volendo quomodo sit melior. l. 1. d. 45. a. 1. q. 2. ad vlt.
22. Voluntas purgatio perficitur triplici gradu. l. 1. d. 2. dub. 1.
23. Voluntas quomodo est principium artis. lib. 1. d. 1. a. 1. q. 1. ad vlt.
24. Voluntas affectiones mensurantur tempore. l. 2. d. 2. a. 1. q. 2. corp.
25. Voluntas mala quomodo, & quot modis dicitur. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 2.
- Quomodo peruenitur. lib. 2. distinct. 5. art. 1. quæst. 1.
- Deordinatio ipsius quomodo causat accidiam. V. *Accidia* m. 10.
- Dissensus, quot modis. V. *Christi voluntas*. n. 12.
26. Voluntas quomodo rectificatur. lib. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 1. corp. & ser. 2. de plur. Mart. Ad meritum quid requirit. ser. 2. de plur. Mart.
27. Voluntas deliberativa non movetur, secundum totum suum posse. l. 2. d. 7. p. 1. a. 1. quæst. 3. ad 6.
28. Quomodo voluntas possit velle bonum absque gratia. l. 2. d. 28. dub. 4. & a. 1. q. 1. ad 4. & a. 2. quæst. 3.
29. Velle vitium supponit velle naturæ cum deordinatione. l. 2. distinct. 28. art. 2. quæstione 2. ad 3.
30. Voluntas dicitur dupliciter causa, vel per modum efficientis, vel per modum merentis: hoc secundo modo dicitur causa pœnarum. l. 2. d. 34. dub. 2.
31. Voluntas in ordine ad malum quomodo, & quot modis se habeat. l. 2. d. 34. a. 1. q. 2. & lib. 2. d. 7. p. 1. a. 1. q. 2. & l. 4. d. 50. part. 1. art. 1. quæst. 1. corp.
32. Voluntas quomodo in se habet modum, speciem, & ordinem. l. 2. d. 35. a. 2. q. 1. & op. Centil. p. 1. sec. 1.
33. Voluntas quomodo denominatur bona ex bonitate finis voliti, & quænam requirantur ad hoc vt ex intentione operatio sit bona. l. 2. d. 38. per tot. Eius finis multiplex. op. de 7. itin. æt. itin. 1. d. 2. V. *Finis*. n. 7. seq.
34. Quomodo possit, vel non possit intendere plures fines. l. 2. distinct. 38. art. 1. quæst. 1. 2. 3. & 4.
35. Voluntas quare magis depravatur ex malitia finis: quam intellectus ex obiecto malo. lib. 2. d. 39. dub. 1.
36. Voluntas volens malum fit mala: Intellectus verò intelligens falsum non fit falsus, quia licet in vtraque potentia adsit conformitas, tamen voluntatis amor transformat eam in rem amatam. l. 2. d. 39. dub. 1. & l. 4. d. 50. p. 1. a. 1. q. 1. ad 2. & lib. 4. distinct. 4. part. 2. art. 1. quæst. 1. corp.
- Quotupliciter dicitur mala. l. 2. d. 7. p. 1. art. 1. q. 2. corp. & l. 4. d. 50. ibid. corp.
37. Voluntas principaliter punitur ob peccatum, & quomodo. lib. 2. distinct. 39. art. 2. quæst. 3. ad 3.
- Quomodo culparum, pœnarumque simul sit causa. l. 2. d. 34. dub. 2.
38. Voluntas bona reputatur pro facto quando adest bona intentio, nec adest facultas, & quid superaddat opus ad ipsam. l. 2. d. 40. a. 2. q. 1. ad vlt. & d. 42. a. 1. q. 1. & op. de prof. relig. lib. 2. c. 23. & f. 5. Hex. vbi ponitur exemplum de B. P. Francisco: Quam Deo chara. in Luc. cap. 21. vers. 3.
39. Voluntarium aliquod quot modis dicitur. l. 2. d. 36. a. 1. q. 2. ad arg. & d. 41. dub. 3. & a. 2. q. 1. & lib. 4. distinctione 20. part. 1. art. 1. quæst. 3. in corp.
- Estque tamen id quod à principio intrinseco provenit, loquendo propriè. l. 3. d. 18. art. 1. q. 3. ad 3.
- Ad rationem voluntarij duo sunt necessaria. l. 2. d. 22. a. 2. q. 3. ad 6.
40. Voluntarium non tollitur per ignorantiam affectus circumstantiæ, & quomodo. l. 2. d. 41. dub. 3. & a. 2. q. 1. corp.
41. Voluntas operationes an omnes sint vel bonæ, vel malæ, an etiam indifferentes. l. 2. d. 41. a. 1. q. 1. 2. & 3.
42. Voluntas est regina, & Imperatrix, & quomodo. lib. 3. distinct. 17. art. 1. q. 1. ad 3. V. *Suprà* num. 1.
43. Voluntas eadem potest esse absoluta, & conditionata. l. 3. d. 17. dub. 2.
44. Voluntas est actus naturæ, non suppositi. l. 3. d. 17. a. 1. q. 1. ad 2.
45. Voluntas est potentia animæ rationalis, nobilis, & perfecta. lib. 3. distinct. 17. art. 1. quæst. 1. ad vlt. Vnde propriè est in sola anima rationali, largè autem est etiam in sensitivis. l. 3. ibid. q. 2. ad 1. & 2.
46. Voluntas separat ea quæ sunt coniuncta, non sic potentia cognoscitiva. l. 3. d. 26. a. 2. q. 1. ad 2.
47. Voluntas quomodo rectificat alias potentias. l. 3. d. 33. a. 1. q. 3.
48. Voluntas quare magis sit in potestate nostra quam quodvis aliud. lib. 2. distinctione 28. dub. 4.
49. Voluntas finis, & mediorum an sit vna. lib. 2. d. 38. dub. 4.
50. Voluntas qua naturaliter vult bonum, & malum an sit vna, vel vnus motus. l. 2. d. 39. dub. 2.
51. Voluntas mala Angeli, vel hominis quomodo sit causa malorum voluntatum sequentium. l. 2. d. 34. dub. 1.
- Quomodo sit principium omnis peccati. lib. 2. d. 41. a. 2. q. 2.
52. Voluntas vnde possit cognosci bona, vel mala. l. 2. d. 38. dub. 1.
53. Quænam requirantur ad refectionem voluntatis depravatæ per peccatum. lib. 2. distinct. 7. art. 1. per tot. & l. 2. d. 35. a. 1. quæst. 1. & Pf. 118. c. 1. v. 7.
54. Voluntas defectus tripliciter potest evenire. l. 2. d. 34. a. 1. q. 2.

55. Voluntatis habitus ad bonum an totaliter auferri possit. l. 2. d. 35. a. 2. q. 3. corp.
56. Voluntarium est omne peccatum : involuntarium verò id dicitur , quod est per violentiam, vel ignorantiam. op. Brev. p. 3. c. 11. Vid. *Peccati causa*. n. 13. seq.
57. Voluntatis efficacia ad bonum , & ad malum explicatur. op. Phar. l. 4. c. 1. & l. 3. c. 1. & Pf. 118. c. 2. v. 4.
58. De voluntate propria , eiusque pessimis effectibus. op. Phar. ibid. & op. de don. Consil. c. 3. & op. Stim. p. 3. c. 11. & Expos. reg. S. Franc. cap. 10. & op. Spec. discipl. Nov. in prol. & op. reg. Nov. p. 1. c. 13. & ser. 12. in Pent.
59. Voluntas bona quam necessaria ad cœlum adipiscendum. ser. 2. Dom. 3. Quadrag.
60. Voluntatis abnegatio quàm Deo chara , & in quo consistat. ser. 1. de S. Marco.
61. De voluntate quomodò est arbor mala, cuius folia sunt verba , fructus opera , radix cupiditas , truncus consensus voluntatis. op. Spec. an. præfat. & ser. 1. Dom. 7. Pent.
62. Voluntas aliorum semper faciendâ , & quomodò. op. Stim. p. 2. c. 1.
63. Voluntas Dei quadruplex. Pf. 60. & Pf. 110. V. *Dei voluntas*.
64. Voluntas solo Deo repleti potest : nam repleta terrenis adhuc sinit alia bona. Pf. 75.
65. Voluntas bona est scutum contra peccatum Pf. 75.
Est arbor bona. ser. 1. Dom. 7. & 9. Pent.
66. Voluntas tripliciter parturit. Pf. 118. c. 2. v. 4.
67. Voluntas ad adventum Spiritus Sancti quid recipiat. ser. 6. in Pent.
68. Voluntas conditionata de propria damnatione à Deo revelata quomodò debeat esse. Vid. *Damnatio*. n. 2.
69. Voluntarium quot modis. l. 2. d. 41. dub. 3.
70. Omissio est à voluntate non movente directe ad illud. l. 2. d. 41. dub. 3.
71. Omne peccatum est à voluntate. V. *Peccati origo* , & *causa*. V. *Peccatum actuale*. n. 1. seq.
72. Voluntas est subiectum peccati immediatum : V. *Peccati subiectum*. n. 1. seq.
73. Voluntas est proprium subiectum peccati. V. *Peccati subiectum*. n. 1.

Volucres.

Volucres significant superbos. in Luc. c. 9. v. 58. & ser. 3. Dom. 4. Adv.

Voluptas.

1. Voluptas est appetitus dulcium , mollium , & carnalium , filiaque luxuriæ. op. Incend. c. 1.
2. Voluptates quam noxiæ. op. Phar. l. 3. c. 16. Excæcant mentem. ser. 3. Quinquag.
3. Sunt spinæ. in Luc. c. 8. v. 15. decipiunt hominem. ser. 1. Dom. 1. Quadrag.
4. Voluptas est venenum. ser. 4. Dom. 1. Adv. est hamus Diaboli. V. *Hamus*. n. 3. Vid. *Diaboli tentationes*. n. 3.
5. Quomodò vincendæ. ser. 2. Dom. 1. Quadrag.
6. Voluptuosorum infelicitas describitur. serm. 1. & 2. Dom. 3. Quadrag. & in Ecclen. c. 2.
7. Voluptates sunt aquæ , quæ quo plus potæ , plus sitire faciunt. V. *Mundus*. n. 34.

Vomens.

Vomens Eucharistiam quid agere debeat. l. 4. d. 13. a. 2. q. 3. ad arg.

Vorax.

Vorax vt plurimum est luxuriosus. in Luc. cap. 16. v. 20.

Votum.

1. *Votum* est testificatio promissionis factæ Deo spontaneè , quæ Deo , & de his quæ pertinent ad Deum fieri debet: Vel est melioris boni conceptio cum deliberatione formata. op. Centil. p. 3. sec. 55. & op. Spec. an. c. 3. & l. 4. d. 28. a. 1. q. 4. ad 5. Explicatur. l. 4. d. 38. a. 1. q. 1. Spectat ad secundum præceptum Decalogi. op. de dec. præc. ser. 3.
2. *Votum* est duplex , aliud simplex , aliud solemne , & quodnam sit. op. Centil. p. 3. sec. 55. & l. 4. Sent. d. 38. dub. 1. & art. 1. q. 1. corp. & a. 2. q. 1. corp.
3. Ad *votum* duæ conditiones sunt necessariae , scilicet promissio , & obligationis intentio , quæ si est tantum interior est voti simplicis : si etiam exterior in facie Ecclesiæ est solemnis. l. 4. d. 38. a. 1. q. 1. corp. Vnde si ceterè vovens licet in foro iudiciali puniatur , tamen in pœnitentiâ , & interno licet peccaverit ob fraudem tamen non obligatur. l. 4. ibid. ad 3.
4. *Voti* obligationis intentio vel est principaliter intenta , vel quia est quid annexum , & consequens ad aliud principaliter intentum vt in ordine sacro , vel in obligante se ad regulam religiosorum. l. 4. d. 38. ibid. ad 2.
5. *Votum* differt à iuramento in obiecto , medio , & fine. l. 4. d. 38. a. 1. q. 1. ad vlt. Item à promissione vt sic. ibid. q. 3. ad 4.
6. *Voti* obiectum est Deus : medium est promissio : finis est melius bonum. l. 4. d. 38. a. 1. q. 1. ad vlt.
7. *Voti* materia est quodcumque bonum spectans ad salutem : vnde sicut iuramentum debet *votum* habere iudicium , iustitiam , & veritatem. ibid. q. 2.
8. *Voti* materia propria est opus supererogationis : sufficiens est etiam opus præceptum , & quomodò : vnde etiam potest esse de minori bono : idque quomodò possit esse. l. 4. d. 38. a. 1. q. 2. ad 1. & 2. & l. 4. d. 6. p. 2. a. 3. q. 1. ad vlt. Idem etiam dicendum de indifferenti opere , quod est informabile à virtute. lib. 4. d. 38. ibid. ad 3. Quid autem sit dicendum de malo. l. 4. d. 38. a. 1. q. 2. ad 4. Quid autem de voto Iephte , in quo fuit laudabile , & vituperabile. ibid. q. 1. ad 4. Quid etiam de conscientia erronea. l. 4. ibid. q. 2. ad vlt.
9. Quisnam possit *vovere* , & quanam requirantur in *vovente* : vbi de religioso , de servis , de Vxoratis. l. 4. d. 38. a. 1. q. 3.
10. *Votum* simplex non dirimit Matrimonium iam contractum , impedit tamen contrahendum. ibid.
11. *Votum* solemne fit tripliciter , scilicet ordinis susceptione , professionis religiosæ emissionem expressa vel tacita. l. 4. d. 38. a. 2. q. 1. corp. & dub. 6. Quomodò impediatur Matrimonium. ibid.
12. An eodem modo obliget *votum* simplex , & solemne. l. 4. d. 38. a. 2. q. 1. ad 2.
13. Vxoratus habens *votum* simplex continentia potest reddere , non petere debitum. lib. 4. d. 38. a. 2. q. 1. ad 3.
14. *Votum* quomodò , & qua ratione , & à quibus

- bus potest commutari. l.4.d.38.a.2.q.1. & in Ecclen.c.5.v.3.
15. Quare Matrimonium non potest commutari: bene autem votum. l.4.d.38.a.2.q.2.ad 5.
16. Votum in quibus casibus possit à Papa dispensari, sive provt dispensatio dicit iuris relaxationem, sive pro vt dicit iuris declarationem. ibid. q.3.
17. Absolutè non potest dispensari in tribus votis religiosi: licet oppositum etiam sit probabile. l.4.d.38. ibid.
18. De excellentia voti paupertatis obedientiæ, & castitatis agitur. l.4.d.38.a.2.q.3. corp. & ad 3. & 4. & ser. 3. Dom. infr. oct. Epiph. & in Luc. c.4. v.42. & Pl. 118. c.8. v.4.
19. Vota quomodò obligent in religiosi assumptis ad episcopatum. l.4.d.38.a.2.q.3. ad 5.
20. Vota religiosa an æquè emittantur in omnibus religionibus. l.2.d.44.a.3.q.2. Vbi de perfectione votorum regulæ FF. Minorum. & op. Expof. reg. FF. Min. c.1.
21. Voti fractio quale peccatum. l.4.d.38. dub.1. & 3.
Quomodò si est alicuius rei ad quam prius tenebatur est duplex peccatum. l.4.d.6.p.2.a.3.q.1. ad vlt.
- ~~Quot modis potest esse. op. de dec. præc. ser. 3.~~
22. Votum impediens Matrimonium. Vid. *Supra*. num. 10.
23. Voti obligatio ex duplici capite. l.4.d.38.a.2.q.3. corp.
24. Votum in baptismo est commune omnibus Christianis importans obligationem circa præcepta omnia Dei. op. Expof. reg. FF. Min. c.1. Vid. *Baptismi conditiones*. n. 51.
25. Religiosi vovent secundum intentionem regulæ. op. Expof. ibid. c.1.
26. De merito vovendi. op. apol. de paup. Chr. a.1. resp. 1. c.3. & op. quare. FF. Min. prædic. & c. Vid. *Opus*. n. 47.
27. De voto auctorit. S. Script. op. Bibl. paup. c.15.
28. Vota religiosa ordinata sunt à Christo contra concupiscentiam carnis, & oculorum, & superbiam vitæ. in Luc. c.4. v.42.
29. Votum octo impediunt, scilicet pudor, timor, desperatio, præsumptio, error, oblivio, ignorantia, & negligentia, contra quæ proponuntur octo remedia. Pl. 131.
30. Votum coactum non obligat. l.3.d.39.a.3.q.2. ad 1.
31. Votum obedientiæ. V. *Obedientia*.
32. Quæ differentia inter opus ex voto, & line voto. V. *Opus*. n. 47.
- Vox.*
1. Vox est sonus ab ore animalis prolatus naturalibus instrumentis. lib.2.d.21. dub.1. Fit ex percussione aëris. l.2.d.2.p.2. dub.1. Fit ergo mediante flatu. l.3.d.2.a.3.q.3. ad 1. Sermo est rationabilium: vox irrationabilium, & sonus inanimatorum Pl. 28. Quid differat à nomine. V. *Nomen*. n. 1. seq.
2. Vox tria exigit: primò instrumentorum aptitudinem: secundò virtutem motivam: tertio virtutem directivam, qua articularur vox, quæ completè sunt in homine, incompletè in animalibus. lib.2.d.21. dub.1. & l.2.d.10. art.3. q.1. corp. V. *Articulatus*.
3. Vox est signum verbi interioris. l.1.d.22. art.1. q.1. in fund. & q.2. corp. & l.2.d.10. a.3. q.1. corp. & in Luc. c.1. & ser. 3. de Apofst.
- Dicitur indumentum verbi. op. de reduc. art. & serm. 2. de S. Gregor.
4. Vox quomodò simul sit in auribus multorum, & tamen non sit vbique. l.1.d.37. p.1. art.2. q.1. ad 1.
5. Vox sensibilis quomodò formetur. lib.2.d.10. a.3. q.1. corp. & q.2.
6. Voces diversæ si habent diversas institutiones, & rationes innotescendi sunt plura nomina. l.4. d.8. p.2. q. vlt. ad 3. & l.1. d.22. q.2. V. *Nomen*. n. 2.
7. Vox quomodò fuit in Serpente. l.2.d.22. dub.1.
8. Vocem qualem habeat Angelus in corpore assumpto. l.2.d.8. p.1. a.3. q.2. & l.2.d.10. art.3. q.1. & 2.
9. Vox aliquam vitalitatem habet. ser. 2. & 11. ad finem. Hexaem. vbi de eius excellentia & c. Quare excirat audientem, & quid sit in auditu. l.4.d.43. a.1. q.6. ad 5.
10. Vox Dei ad nos loquentis qualis. l.2.d.10. a.3. q.2. aliquando immittit sermonem sine voce: quando cum voce: quando vocem cum sono Pl. 28.
11. Vocis magnitudo signum est magnæ affectionis internæ. in Luc. c.1.
12. Quæ vox in oratione levanda. serm. 4. Dom. 3. Pent.
- ~~13. Vocum novitates quæ fugiendæ. l.1.d.26. dub.1.~~
14. Vox multiplex bonorum, & malorum. Pl. 117.
15. Vocem videre, & audire quid sit. ser. 1. de S. Matth.
16. Vox Angelorum qualis. l.1.d.9. dub.7. V. *Angeli locutio*. n. 2.
17. Vocum concordia. V. *Chorus*. n. 1.
18. Vox Christi quam dulcis. Vid. *Christi varia*. n. 276. & 409.
19. Voces sunt diversæ, intellectus idem. V. *Máxima*. n. 111.
- Vpupa.*
Vpupa quæ avis. ser. 3. de S. Andr.
Vrbanus. Vrbauitas.
Opera ex vrbauitate facta sunt indifferentia. lib.2. d.41. a.1. q.3. fund. vlt.
- Vriel.*
Vriel nomen Angeli: eius significatio: officiumque exprimitur. op. Cent. p.3. sec. 18.
- Vrina.*
1. Vrina quale excrementum, & quomodò generetur. l.2.d.20. a.1. q.2. ad 1. & l.4.d.44. p.1. art.1. q.2. ad 3.
2. Vrina dicitur sana quia signum est sanitatis. V. *Analogia*.
- Vrna.*
Vrna aurea in arca est anima Christi in Eucharistia. ser. 2. Dom. 3. Adv.
- Vrsus.*
1. Vrsus qualem naturam habeat, & quid significet. l.2. Dom. 1. post oct. Pasch. & in thren. c.3.
2. Vrsus ad palum ligatus significat amantem Dei. ser. 1. de S. Iac.
- Vsqualis.*
Vsqualis regio. in thren. c.4. in fine.
- Vsia.*
Vsia græcè est idem ac essentia latinè. l.1. dist. 23. q.3. corp.
- Vsura.*
1. Vsura filia avaritiæ quid sit. op. Centil. p.1. sec. 31. & ser. 6. op. de dec. præc. & op. Spec. an. c.2. & op. declar. term. V. *Fœnus*.
2. Vsura quare prohibita. ser. 6. ibid. & Centil. ibid. & in Luc. c.6. v.34.

Quam Deo exosa, & execranda. op. Phar. l. 1. c. 49.
Semperque fuit prohibita de iure divino. lib. 3.
d. 37. dub. 7.

3. Vfurā quadruplex. Pf. 71. & Pf. 108.
4. An vfurarius possit eleemosynas facere. lib. 4.
d. 15. p. 2. a. 2. q. 1. ad arg.
5. Vfurā solvens ex necessitate non peccat, quia
per id redimitur vexatio. l. 3. d. 37. dub. 7.
6. Vfurā est in mutuo pecuniæ, non domus ob
translationem dominij. ibid.
7. Vfurā mysticè alia suppliciorum, alia præmio-
rum, alia gratiæ, alia pecuniæ. Pf. 108.
Item vfurā in exercitio eleemosynæ proponi-
tur. ser. 1. Dom. 1. post Pent.

Vsus, Vti, Vtor.

1. Vsus est actus voluntatis tantum, sumptus pro-
priè, & activè: passivè namque est etiam alia-
rum potentiarum, quæ referuntur ad aliud,
non referunt: sola verò voluntas omnia assu-
mit, & refert in ultimum finem, & vtitur actu
suo. l. 1. d. 1. a. 1. q. 1. per tot. & l. 2. d. 7. p. 1. a. 2. q. 2.
& op. Centil. p. 3. sec. 1. & op. Amator. vndè nec
convenit bestijs. ibid. dub. 8. & l. 3. d. 22. a. 1. q. 2.
corp. V. *Frui*. n. 1. seq. & lib. 4. d. 4. p. 2. a. 2. q. 2. in 2.
opin. & l. 3. d. 35. a. 1. q. 5.
2. Vsus quot modis sumi potest, & quomodò
contradistinguitur, ab abuti, & frui. l. 1. d. 1.
a. 1. q. 1. & 2. & dub. 8.
3. Vti propriè est tantum creaturarum: non enim
possumus vti Deo absque peccato. l. 1. d. 1. art. 1.
q. 3. & ibid. dub. 6.
4. Cuius vsus bonus, & ipsum bonum, in quo
sensu sit verum. l. 1. d. 1. a. 1. q. 3. ad 3. & l. 1. d. 46.
a. 1. q. 3. ad 3. V. *Maxima*. n. 4.
5. Vti est assumere aliquid in facultatem volun-
tatis vel imperantis, vel acceptantis, vel to-
lerantis, vel respicientis. l. 1. d. 1. a. 1. q. 2. corp. &
in Sap. c. 2. v. 7.
Et hoc modo omnia subiacent voluntati. ibid.
q. 2. ad 2.
6. Vti vel dicit actum, vel habitum, vel obie-
ctum. l. 1. d. 1. a. 1. q. 2. ad ult.
7. Vsus aliquando facit vt aliquod vocabulum in-
ferviat per anthitesim, vt olli pro illi. l. 1. d. 4.
q. 2. corp.
8. Vsus alicuius potentiæ est duplex: primò vt
actus elicitus absolutè: secundò vt ordinatus
ad proprium finem servando debitam rectitudi-
nem: primo modo est vsus voluntatis in Dæ-
monibus, non secundo modo. l. 2. d. 7. p. 1. art. 2.
q. 2. corp.
9. Vsus libertatis qualis, & quotuplex. l. 2. dist. 7.
ibid.
10. Vsus gratiæ debet esse fidelis respectu Dei,
virilis in se, & liberalis ad proximum. serm. 2.
Hex.
11. Vsus debitus respicit fidem in Matrimonio.
op. Centil. p. 3. sec. 54.
12. Vsus pecuniæ quare Apostolis fuit à Christo
concessus. op. Expos. reg. c. 4.
13. Vsus & dominium rerum qualiter differat. op.
apol. paup. resp. 2. art. 2. & op. expos. reg. FF. Min.
cap. 6.
14. Vti debemus his rebus vt ad Deum acceda-
mus, aliàs abuti est. op. Amatorium.
15. Vsus, & dominij renuntiatio qualiter fiat. V.
Abdicatio. n. 4.

Vt.

Vt in Sacra Scriptura sumitur vel consecutive, vel
causaliter. l. 2. d. 3. p. 2. dub. 1.

Vter.

Vter in pruina quid sit. Pf. 118. c. 6. v. 3.
Vterus. V. *Venter*.

Vtile: Vtilitas.

1. Omne bonum vel est honestum, vel utile.
2. Vtile nihil est nisi conferat ad vitam æternam.
op. apol. paup. resp. 3. a. 1.
3. Vtilitas triplex ex misericordia. serm. 1. Dom. 1.
post Pent.
Vtor. V. *Vsus*.

Vulnus.

1. Vulnura inflicta per peccatum homini sunt
quatuor, scilicet infirmitas, ignorantia, ma-
litia, & concupiscentia. op. Centil. p. 2. sec. 1.
Vulnura quænam sint inflicta à latronibus ho-
mini. in Luc. c. 10. v. 34. & serm. 3. & 4. Dom. 12.
Pent. Quomodò à Christo curata. in Luc. ibid.
& ser. 3. & 4. ibid.
3. Vulnus lateris Christi ostium vitæ ostenditur.
in Io. c. 19. v. 34.
4. Vulnura nostra sanantur à Christo. V. *Cicatrix*.
n. 1. V. *Christi varia*. n. 277.

Vulpes.

1. Vulpis natura explicatur. ser. 10. de Apost. vbi
fabula de vulpe, & corvo proponitur, & ap-
plicatur mysticè.
2. Vulpes animal fraudulentum significat frau-
dulentos, & perversos. serm. 2. Dom. 4. Epiph.
Item divites qui foveas, & repositoria sua ha-
bent. ser. 3. Dom. 4. Adv. V. *Peccati varia*. num. 50.
Item Herodem. &c. & simulatores. serm. 10. de
Apost.
Item hæreticos. in Luc. c. 9. v. 58.
3. Vulpes demolientes vineam Ecclesiæ qui sint.
ser. 1. Dom. 4. Quadr. & serm. 10. Pent. V. *Ecclesia*.
num. 131.

Vultus.

Vultui comparatur Christus. V. *Christi attributa*.
num. 90.

Vxor.

1. Vxoris obligationes ad maritum. op. Comp.
Theol. l. 6. c. 38.
De vxore, & viro multa ex SS. PP. op. Phar.
l. 1. c. 40.
2. Vxor triplici de causa ducitur causa prolis, ad-
iutorij, & incontinentiæ. Pf. 44. & op. Phar. l. 1.
cap. 40.
Vxorem ducere quam molestum est viro sapien-
ti. ser. 5. de vna S. Virgine.
3. Vxor Christi Ecclesia. Pf. 44.
4. Vxore abuti quam grave scelus. l. 4. d. 38. art. 1.
q. 3. corp. & op. Phar. l. 1. c. 40.
5. Vxori accedere sine peccato, vel cum peccato
quot modis contingit. op. Comp. Theol. l. 6. c. 38.
6. Vxor non habens dotem non potest facere elee-
mosynam. l. 4. d. 15. p. 2. a. 2. q. 1. corp.
7. Vxori nimium affici in quo sensu dicitur quod
id est adulterari. l. 4. d. 31. a. 2. q. 3. ad arg.
8. Vxor an possit de licentia viri votum conti-
nentiæ emittere: & an possit vir petere debi-
tum. l. 4. d. 32. dub. 3.
9. Vxore reluctante potest vir crucem accipere, &
in subsidium terræ sanctæ ire. l. 4. d. 32. a. 1. q. 1.
ad arg.
10. Vxor an possit repudiari. l. 4. d. 33. a. 3. per tot.
& in Luc. c. 16. v. 18.
11. Vxor an possit dimitti fornicationis causa,
l. 4. d. 35. a. 1. q. 1. 2. & 3.
12. Vxoridum quale peccatum. l. 4. d. 37. a. 2. per
tot. Quomodò puniatur. op. Confessional.

13. Vxor

13. Vxor an possit vovere. l. 4. d. 38. art. 1. quæst. 3. corp.
 14. Vxor dubitans de morte viri an possit contrahere denuo. l. 4. d. 38. dub. 11.
 15. Vxorem ducere quando sit malum. in Luc.

- capite 14. vers. 20.
 16. Vxor Lot conversa in statuam salis quid significet. in Luc. c. 17. v. 31. & seq.
 17. Vxor bona, & mala mysticè est bona, vel mala vita: filij sunt opera. ser. 2. Dom. 13. Pent.

Z

ZACHARIAS.

Zacharias quid significet. in Luc. cap. 1. v. 63. & ser. 6. Pent.

Eius præconia & Elizabeth. in Luc. cap. 1. v. 1. & seq.

Zachæus.

Zachæus quis fuerit, eiusque conversio. in L. c. 19. v. 1. seq. & in Io. collat. 88. & ser. 4. Dom. 16. post Pent.

Conversus est ob præsentiam Christi. l. 4. d. 50. p. 1. a. 1. q. 1. ad ult. V. Centurio. n. 1.

Zain.

Zain interpretatur Oliva. in thren. cap. 4. v. 1. Item hæc. ibid. v. 7.

Zelus.

1. Zelus est amor nolens habere consortium in amato: unde bonus zelus vitat tantum malos: malus autem omnium consortium vitat. lib. 1. dub. 3. in prol. & Ps. 78.
 Bonus laudatur. op. Phar. l. 3. cap. 36. & op. Bibl. paup. c. 51. & op. de sex al. Seraph.
2. Zelatores Dei qui sint. l. 1. dub. 3. in prol.
3. Zelus obviat peccato salvo iure iustitiæ. lib. 1. d. 47. a. 1. q. 3. ad 3.
4. Zelus est semper cum ira, sed tamen bonus est absque perturbatione rationis, vel saltem per breve tempus tantum: malus autem est potius vindicta. l. 3. d. 15. a. 2. q. 3. corp.
5. Zelus qualis requiritur in Prælatiis, & Prædicatoribus. in Io. c. 2. v. 17. & op. de sex al. Seraph. c. 3. & op. Stim. div. am. p. 2. c. 11.
6. Zelus bonus multiplex. Ps. 118. c. 9. v. 11. & op. Phar. l. 4. c. 36. nimius arguitur. op. Phar. l. 3. c. 35. & op. Bibl. paup. c. 52. & op. de sex al. Seraph. c. 3.
7. Zelus animarum quale sacrificium. op. Phar. l. 4. c. 36. & op. Stim. div. am. p. 2. c. 11.

8. Zelus bonus est veluti coccus bis tinctus duplici charitatis colore. op. de sex al. c. 3.
9. Zelator animarum instruitur, & præcipue Concionator. op. Stim. p. 2. c. 11.

Zenith.

Zenith est punctus directè positus super caput nostrum. ser. 1. de S. Io. Bapt. in fine.

Zeugma.

Zeugma quænam figura. Ps. 14. & l. 2. d. 12. a. 1. q. 2. ad 1.

Ziph.

Ziph interpretatur flos. Ps. 118. c. 2. v. 2.

Ziphæ.

Ziphæ idest florens, vel germinans. Ps. 118. ibid.

Zizania.

Zizania quæ sit literaliter, & mysticè. ser. 2. & 3. Dom. 4. Epiph. & ser. 1. Dom. 5. Epiph. & serm. 1. Dom. 4. Quadrag. & ser. 1. Dom. 2. post Pent.

Zodiacus.

1. Zodiacus est zona, seu circulus super quem describuntur duodecim signa: & omne signum in zodiaco habet triginta gradus, & quilibet gradus habet sexaginta minuta & quodlibet habet sexaginta secunda. ser. 3. de Apost. & l. 2. d. 4. p. 2. dub. 4. V. Signum. n. 15. seq.
2. Zodiacus est circulus per quem moventur Planetæ. l. 2. d. 1. p. 2. dub. 4.

Zona.

Zona poenitentiæ. V. Cingulum. n. 2.

Zorobabel.

Zorobabel interpretatur Princeps translationis. ser. 4. Dom. 2. Quadrag.

Zoroaster.

Zoroaster refertur risisse in sua nativitate. in Sap. c. 7. V. Hominis generatio. n. 5.

F I N I S.

1837

2.4.78

